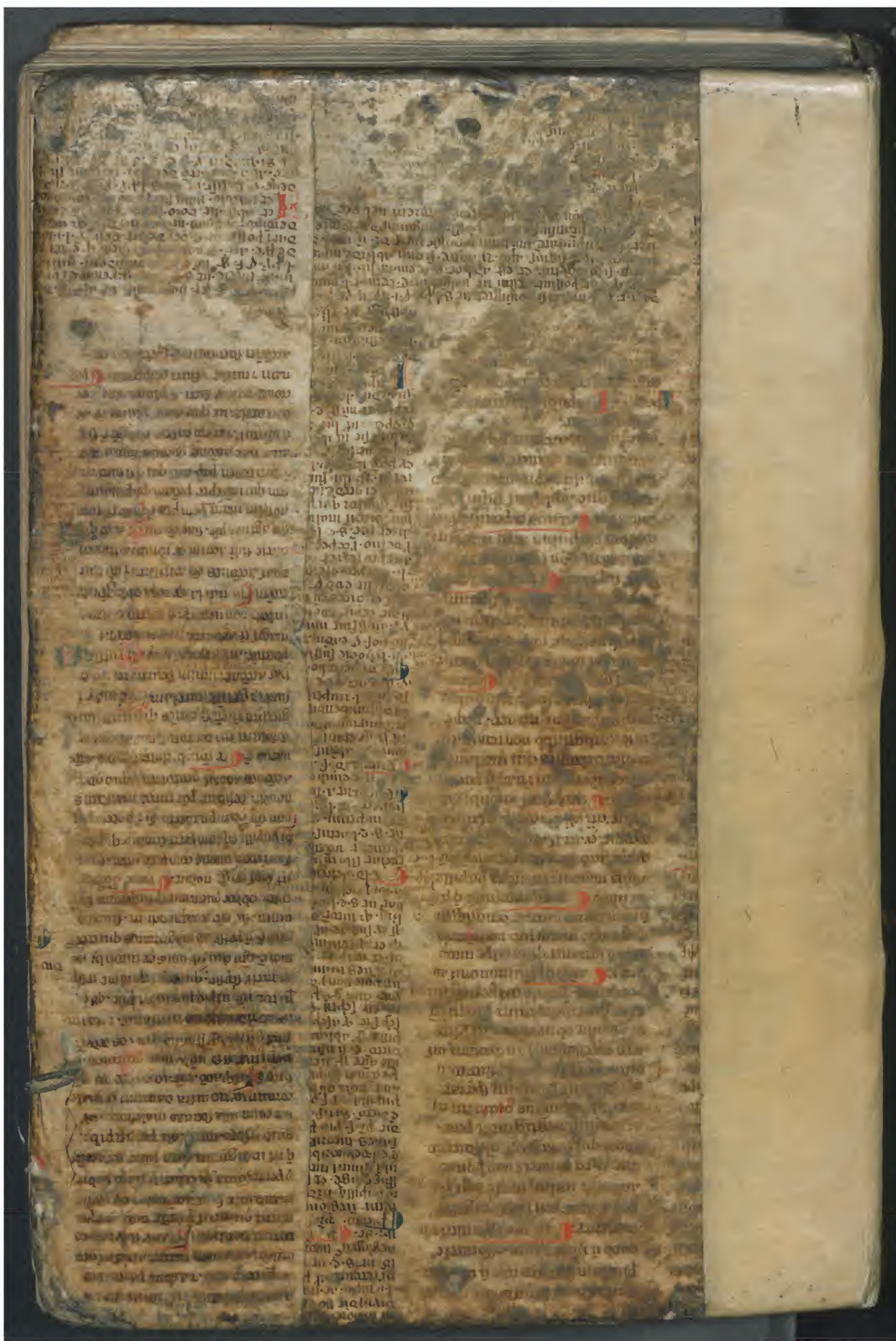

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
587/D Vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
587/D Vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
587/D Vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
587/D Vol. 2

Axxi. Avi

587

Vol II

Secunda pars Ben

tilis super tertio Auic. cum supplementis Jacobi de partibus parisiensis ac Joannis Matthei de Gradi mediolanensis ubi Gentilis vel breuiter vel tacite pertransiuit.

Tabula dubioꝝ partis secunde Gentilis

En 10° Tracta. i. Cap. primum.

- 1 Utrū aer semper vadat in carnē pulmonis. 278
- 2 Utrū spiritus nutrantur ex aere. char. 278
- 3 Cur arteria vadens a sinistro ventriculo cordis ad pulmonem habet vnā solā tunicā 2 omnes alie duas. Et cur vena veniens a dextro ventriculo cordis ad pulmonem habet duas tunicas 2 alie vnam. 278

Cap. 2^m.

- 1 Cur non posuit signa complexionum pectoris 2 diaphragmatis. char. 278
- 2 Utrū amplitudo pectoris sit ex cerebro magno. 278

Cap. 7^m.

- 1 Utrū motus anhelitus sit nālis an volūtarius. char. 281
- 2 Utrum pulmo habeat propriū motum. 282
- 3 Utrum motus anhelitus sit solius diaphragmatis. 282
- 4 Utrū pulmo sit pncipalius organum in motu respirationis q̄ diaphragma vel econtra. 282
- 5 Utrū genera anhelitus sint plura q̄ genera pulsus. 282
- 6 Utrū anhelitus dilatatio sit p̄ior cōstrictiōe vel econtra. 282

Cap. 8^m.

- 1 Utrū solo diaphragmatis motu possit fieri anhelitus magnus comparatus ad aerem plurimum. char. 283
- 2 Utrum quatuor sint cause quibus omnes partes pectoris mouentur. 284

Cap. 9^m.

Cur quando homo anhelat cum naribus signum est debilitatis virtutis. char. 284

Cap. 12^m.

Utrum omnibus lacertis pectoris motus fortiter fm omnes dimensionem superabundanter necessario sit anhelitus magnus. char. 284

Cap. 14^m.

Quōdolo: est cā anhelitus longi 2 breuis. char. 285

Cap. 20^m.

- 1 Utrum possit saluari fortis virtus 2 obedientia instrumenti si homo sit infirmus. char. 285
- 2 Cur primū qd facit virtus addita necessitate euentandi sit magnitudo scdm velocitas tertii frequentia. 285
- 3 Quod est primum qd facit virtus diminuta necessitate a corpore equali an paruitas an tarditas an raritas. 285
- 4 Cur non fingimus gradum fortificationis virtutis 2 obedientie instrumenti sicut facimus gradus defectus virtutis 2 inobedientie instrumenti. 286

Cap. 26^m.

- 1 Cur suspiria plus accidunt pueris. char. 287
- 2 Cur suspirium plus accidit in diastole. 287

Cap. 38^m.

Utrum asma sit egritudo vel accidens. char. 287

Cap. 40^m.

- 1 Utrū in asmate debeamus vti puocatiuis. char. 289
- 2 Utrū debeamus vti in asmate elleboro 2 colloquintida. 290
- 3 Utrum debeamus vti multo vino. 290
- 4 Utrum narcotica conueniant in asmate causa fixationis catarrhi. 290
- 5 Utrum possimus vti arsenico in asmate. 291
- 6 Cur reperit curā asmatas a catarro. 291

Tractatus. ij. Cap. primum.

- 1 Cur caliditas faciat magnam vocem. char. 293
- 2 Utrū raucedo fiat ex inchozatione musculi. 293

Cap. 8^m.

- 1 Utrum vox subtilis fiat ex somno. char. 294
- 2 Utrum fugiendus sit coitus. 294

Cap. 10^m.

Cur in voce tremula ponat laminam plumbeā. char. 295

Tractatus. iij. Cap. primum.

Utrum tussis sit accidens virtutis nālis vel volūtarie. 295

Cap. 5^m.

- 1 Quod vulnus difficilius consolidat an venarū an arteriarū an substantie carnosae pulmonis. char. 298
- 2 Utrū sanguinem esse spumofum sit signū sufficiens q̄ a substantia pulmonis veniat. 298

- 3 Quis san. est spissior an ille qui venit a carne pulmonis an ille q̄ venit a venis pulsantibus vel non pulsantibus. 298
- 4 Ubi sit coagulario san. qui venit a pectore. 298

Cap. 6^m.

- 1 Utrum infrigidatio capitis conueniat in cura sputi sanguinis. char. 299
- 2 Utrum carnes perdicū sint pauci sanguinis. 300
- 3 Utrū in tali cura possimus miscere amicos spicā 2 anisum. 300

Tractatus. liij. Cap. primum.

- 1 Utrū possit frequēter fieri pleuresis a flegmate. char. 301
- 2 Utrum Aluicenna ponat omnes modos terminationis pleurestis. 301
- 3 Utrum quando materia pleuresis exit cum sputo sit terminatio per resolutionem. 301
- 4 Utrum quādo sanies est facta 2 erupta possit ire a pectore ad cerebrum 2 post aures. 302
- 5 Utrum pleuresis vel peripleumonia lateris dextri sit deterior q̄ sinistri lateris. 302
- 6 Utrum pleuresis accidat in autūno. 303

Cap. 2^m.

- 1 Utrum sebris inseparabilis sit signū pleurestis. char. 303
- 2 Utrum solum nocumentum factū in partibus pectoris abicq̄ cōicetur pulmoni possit esse cā tussis. 303

Cap. 3^m.

Utrum in pūra pleuresi sit vehemētia sebris. char. 304

Cap. 4^m.

- 1 Utrū fluxus v̄teris spōran² sit laudabilis in pleuresi. char. 304
- 2 Utrū possit esse sputum bonū 2 facile 2 anhelitus 2 sint signa mortalia. 305

Cap. 5^m.

- 1 Utrum tempore augmenti pleurestis. i. cum sputum augmentatur accidentia augeantur. char. 305
- 2 Utrum in statu quo ad digestionē materie possit accidere accidentium difficultas. char. 305
- 3 Cur a principio pleurestis cum materia sit subtilior q̄ quando est digesta nō resudat extra. 305

Cap. 7^m.

- 1 Utrum sit semper necessarium apostema collectum ad sanies erumpi. char. 305
- 2 Utrū anteq̄ fiat collectio possit apparere signum laudabile in sputo ex quo significamus collectionē fieri in sputo. 306
- 3 Utrum tēsi pulsus significat permutationem ad peripleumoniam. 306
- 4 Utrum permutari in peripleumoniam 2 p̄stam distinguatur contra permutari ad mortem. 306

Cap. 8^m.

- 1 Utrū sputum spumofum album sit deterius q̄ sputum citrinū quod significat choleram. 306
- 2 Utrū sputum rubrum sit deterius spumoso. 306
- 3 Utrum sputum nigrum sit oibus prauius. 306
- 4 Quod est peius an sputum malum euacuare an digestum retinere. 307

Cap. 10^m.

- 1 Cur inter causas peripleumonie enumerat solum tres humores. char. 307
- 2 Que est verior p̄pleumonia an cholericā an flegmaticā. 307
- 3 Que peripleumonia est deterior an cholericā an flaticā. 307

Cap. 18^m.

- 1 Utrum infantes magis curentur ab viceribus pulmonis 2 p̄stis. 309
- 2 Utrum p̄stis possit durare vigintitribus annis. 309
- 3 Utrum autūnus noceat p̄sticis. 309

Tractatus. v. Cap. primum.

- 1 Utrū in pleuresi sit fūda fōmia de saphena eiusdē lateris. 310
- 2 Cur in tussi vehemēti sit vāda aqua frida. 311

Cap. 2^m.

- 1 Utrū apparere sputo cholericō valde pueniat fōmia. char. 311
- 2 Utrum qñ collectio sit cōpetat floborhōmia. 311

Cap. 3^m.

- 1 Utrum in cura dolor pectoris competant stiptica. char. 312
- 2 Utrum in principio pleurestis competant frigida reperculsua. char. 312

Sen 11°

Super. III. Anic.

En n^o Tracta. i. Cap. primum.

- 1 Quis est modus carnis cordis. char. 315
- 2 Utrū sit necium cor cōponi ex carne villosa. 315
- 3 Que maneries villosorum magis ad prez anteriorem accedat. 316
- 4 Cur cor nō fuerit mai^r in quātitate q̄ alia mēbra pncipalia. 316
- 5 Utrū cor absolute ba^r eat tres ventres. 316
- 6 Utrū dextra pars cordis sit nobilior sinistra vel eōtra. 316
- 7 Utrū in dextra parte cordis sit sanguis calidior an in sinistra. 317
- 8 Utrum in medio ventre sanguis sit tēperatior. 317
- 9 Utrū dū cor pmanet pstrictū aures sint mollificare rugose. 317
- 10 Cur Aui. ponit cor nutriti in dilatatione. 318
- 11 Utrū cor dilatatione nutritur. 318
- 12 Utrū cordi fuisset necessariū poni in medio cordi. 318
- 13 Utrum motus cordis sit voluntarius. 318

Cap. 2^m.

- 1 Cur non dicit de omnibus morbis in cōpositione. char. 319
- 2 Utrū coarctatio cordis in humiditate sit egritudo in situ. 319
- 3 Utrū cū p̄stima^r malitia complexionis in corde possit curari. 319
- 4 Quod a^r cordis citius interficiat an calidū an frigidū. 319
- 5 Utrū cor lōgins sit a tolerātia sōlonis p̄nuitas q̄ apatie. 319

Cap. 3^m.

- 6 Utrū pulsus possit esse equalis 7 fortis. char. 320
- 7 Utrū pulsus possit esse equalis 7 inordinatus. 320
- 8 Utrū magnitudo p̄toris magis pendeat a cerebro an a corde. 320

Cap. 4^m.

- 1 Utrū humiditas alterius mēbrī resistat caliditati cordis. char. 321
- 2 Utrū pulsus nō existere magno neq̄ sit velox 7 frequēs. 321
- 3 Utrū i cōpōne cordis cala 7 sicca p̄sus 7 anhelit^r sint veloces. 322
- 4 Utrū systoles in pulsu cordis calidi 7 humidi sit velociores. 322
- 5 Utrū resistētia cordis calidi 7 humidi sit p humiditatem epatis. 322
- 6 Utrū cor possit a pari transitū esse in capso sequenti. 323

Cap. 7^m.

- 1 Utrū cor magis debilitet ex eōne p sōmā an p pharmacā. 323
- 2 Utrum sōmia in repletionē habeat p̄rogatūā super p̄armacā 7 nō debeat admisceri cū alio regimine mūdificatiuo. 324

Cap. 8^m.

- Utrū cor lādriū ponat in numero medicinarū cordialiu. char. 325

Tractatus. ij. Cap. primum.

- Utrū tremor cordis possit fieri a mala cōpōne facta in eo. 326

Cap. 3^m.

- Utrū odor sumptus pro fumali enapositione aut pro quadā subtili substantia vera nutriat spiritus. char. 327

Cap. 4^m.

- Cur. A. pcedit. 3. 5. d opio 7 d mādragoz q̄rū drasme vni^r. char. 328

Cap. 6^m.

- 1 Utrum caliditas sit magis per cū sudoris q̄ raritas corporis 7 subtilitas humorum. char. 330
- 2 Utrū lippotomia vel syncopis laudetur in flobotomia. 331

Cap. 8^m.

- 1 Utrū vomitus sit p̄nociūsus in syncopi 7 si stomatica. char. 332
- 2 Utrū in syncopi semper debeamus p̄mittere penetratiua 7 nutritiua anteq̄ stiptica. 334
- 3 Utrū vigilie sint p̄cipiende patienti syncopim. 334

En. ij. Tracta. i. Cap. primum.

- 1 Utrū mamille nutrantur ex lacte. 336
- 2 Utrū mamille puerat sanguine i lac p caliditate. 337
- 3 Cur fuit necium sanguine puerat in lac vt ferū nutritet. 337
- 4 Cur in mamillis lac in diuersis temporib^r generat in spē humana: in alijs aut animalibus fin tempus determinatum. 337
- 5 Que est diuersitas in bonitate lactis. char. 337

Cap. 2^m.

- 1 Cur Aui. nō fecit mētionē de oib^r modis minozatiōis lactis. char. 337
- 2 Cur Aui. ponens causas minozatiōis lactis posuit signa significatiua cās penurie bonitatis san. nō aut posuit signa distiguētia cās paucitatis lactis sumptas ex causis diminuētib^r sanguine. 337
- 3 Utrū fenculū bauice 7 anethū p̄nocent lac. 338

Cap. 7^m.

- Utrum omne qd multiplicat lac multiplicet etiam sperma 7 qd lac diminuit et diminuat sperma. char. 339

En. iij. Tracta. i. Cap. primum.

- 1 Utrum in mery sint villi transuersales. 341

Cap. 3^m.

Utrum per vnam viam 7 vnam tunicam possit fieri motus vomitus 7 transglutitionis. char. 343

Cap. 16^m.

- 1 Utrū stomachus plus recipiat a capite an ab epate. char. 346
- 2 Cur Aui. nō dixit stomachū recipere a toto. 346
- 3 Utrum chilus sit nature p̄pinque figemari. 346
- 4 Utrū ad stomachū fluat cholera lauans sicut ad iestina. 346
- 5 Utrū multum de flegmate sit in intestinis. 346
- 6 Utrū i corruptōe opatiōis semp sit nocumētū qd ē diminutiō. 347
- 7 Utrū sit aliqd ita vaporosum sicut fructus. 347
- 8 Que ē deterior stōchi dispō an illa q̄ est stōchi calī 7 recipit reuma fridū an que est stomachi fri. 7 recipit reuma calidū. 347

Cap. 17^m.

- 1 Utrū egestio eq̄lis 7 tēpate ticture arguat sup stōchi sanitatē. 348
- 2 Quis humor magis cōfluat ad stomachum. 348
- 3 Utrū stōchus forū declinet in appetitu ad dulcia 7 pinguia. 349
- 4 Utrū in fame nālī 7 sitū naturali debeant appeti p̄traria. 350
- 5 Utrum cum insipidum sit medium inter dulce 7 pingue siue vinctuosum cur stomachus tēperatus non appetit eum. 350
- 6 Utrū in corrupto appetitu sit humor corruptus in stōcho. 350
- 7 Utrū spūtū significet sup stomachi dispōnem. 350
- 8 Utrū cibi acetosatio 7 eructuatio acetosa possit fieri a calido. 351
- 9 Utrū acetosatio cibi i stōcho possit fieri a frida cōpōne stōchi. 351

Cap. 18^m.

- Cur calida complexio auset appetitū ad potū 7 minuat appetitum ad cibum: frigida vō eōtra. char. 352

Cap. 19^m.

- 1 Utrū ameos cōpetat in habente colorē album declinātē ad aliquā lē citrinitatē p̄ malā frigidā cōpōnem stomachi. char. 353
- 2 Utrū quando cerebrū est calidū recipiat materias 7 vapores a stomacho frigido sicut q̄ est frigidū 7 debile. 353

Cap. 24^m.

- 1 Utrum epithimata 7 emplastra sint meliora embrocis in egritudinibus stomachi. char. 354
- 2 Utrū spatiū calefaciēdi fridū sit equale spatio ifridādi calidū. 354
- 3 Utrum tumor in ericādo 7 humectādo sit siliis. 354

Cap. 29^m.

- 1 Utrū humectatio stōchi siccī fiat absq̄ humectatiōe corporis. 356
- 2 Utrū balneū cōpetat in regimie hois hūis stōchum siccū. 356

Cap. 32^m.

- Utrū tps q̄tuor vel q̄q̄ horarū qd est ad 2^m balneationē debeat cōputari ab hora balnei p̄cedē vī ab hora q̄ p̄ceptū ē ex eructuatione q̄ cibis iam descendit de stōcho vel q̄ iā digestus est. 357

Cap. 33^m.

- 1 Utrum potio de absinthio competat in remotione materie descenditis a capite. char. 357
- 2 Utrū aloē competat in predicta materia. 358
- 3 Utrū hiera cū melle sit magis solutiua q̄ simpliciter data. 359
- 4 Utrū balneum sit cōcedendum ante purgationem. 359
- 5 Utrum semper sit prius attendēdū ad humorem effusum in concauitate q̄ ad imbibitum. 360

Cap. 35^m.

- Utrū herba absinthij magis stōcho p̄ferat q̄ eius succus. char. 361

Cap. 6^m.

- Utrū cōueniētius sit vna vice comedere in die an plurib^r. char. 361

Tractatus. ij. Cap. primum.

- 1 Utrum modus doloris stomachi a cholera differat a modo doloris stomachi a materia melica. 362
- 2 Utrū mella veniat ad fundum stōchi an ad os stomachi. 362
- 3 Utrū dolor sto. a materia mordacitatis sedet ex comestione. 362
- 4 Utrū dolor stomachi qui sit in fine spatij comprehensionis cibi possit fieri ab alia causa q̄ a melancholia. 363

Cap. 7^m.

- 1 Utrum frigidū sit causa appetitus exprimendo 7 calidum causa delectiua appetitus attrahendo. char. 365
- 2 Utrū homo possit viuere pluribus dieb^r ille sus sine comestione. 366

Cap. 14^m.

- 1 Utrum vinum quod datur in appetitu canino debeat dari in ieluno an post comestionem. char. 370
- 2 Utrū stante vētris solone in tali appetitu cōpetat vinū. 370

Cap. 20^m.

- 1 Utrum frigus epatis sit causa sticis. char. 371
- 2 Utrū sticis facta ab ore stomachi sit per cōitatem. 372
- 3 Utrū vehemētior sticis fiat a pulmone an ab epate. 372

¶ s z

Tabula dubioꝝ secunde partis Gentii.

Tractatus iij. Cap. primum.

Utrū būditas et siccitas possit ledē digestiū sine aliā excessu. 372
Cap. 2^m.

- 1 Utrum mel sit calide complexionis. char. 373
- 2 Utrum cibus levis debeat premiſſi grosso in ordine cibationis. 373
- 3 Utrum cibus labilis debeat premiſſi cibo non labili. 373

Cap. 8^m.

- 1 Quantum est tempus more cibi in stomacho. char. 375
- 2 Utrum per hoc tempus intelligimus tempus quo cibus digeritur vel post digestionem educitur. 375

Tractatus iij. Cap. tertium.

- 1 Utrum in pñ^o apātū calidoꝝ stomachi cōpetat vomitus. char. 377
- 2 Utrū myrabolani citrini pferāt in pñ^o apātū calidoꝝ stomachi. 377

Cap. 5^m.

Quod apā magis accidit stomacho an siccitū an calidū. char. 377

Tractatus v. Cap. octauum.

- 1 Utrum stomachus possit esse in tanta inanitione q̄ epar transmit-
tat sanguinem per mesentericas. char. 391
- 2 Utrū flegma quo nutrit stomachus tpe necessitatis sit flegma ve-
niens ab epate an repertum in stomacho. 391
- 3 Utrum plus faciat vomitum omni alio humore. 391
- 4 Utrum stomachus nutriatur ex sanguine. 391
- 5 Utrum in eruptione venarū et arteriarū cōpetat vomitus. 392
- 6 Utrum vomitus sanguinis sit deterius vomitu nigro. 392

En. xliij. Trac. i. Cap. ix.

Utrum viscosum nutrimentum epati noceat. char. 394

Cap. 21^m.

Utrum carnes limaciā conueniant epati. char. 395

Cap. 31^m.

Utrum sit conueniens in epate calefacto simul cūz endiuia vel alia
re infrigidante miscere cerusam. 396

Tractatus iij. Cap. primum.

- 1 Utrū epas d̄bilitas sit egritudo p se vel seq̄r aſs epas passiōes. 397
- 2 Utrū debilitas epatis semp fiat a mala cōplone siue materia. 397

Cap. 2^m.

- 1 Utrū color possit onidē epas d̄spōnē exnā signū illi^o certū. char. 397
- 2 Utrum ablatio digestiue sit deterius deinde diminutio q̄ sit corru-
ptio. 398
- 3 Utrū debili existēte cōtentia epatis magis expellit humores ad mē-
bra q̄ ad propria receptacula. 398

Tractatus iij. Cap. primum.

Qd sit deterius an apā epatis factū in p̄cauo an factū in gibbo. 402
Cap. 2^m.

- 1 Utrū leui existēte passiōe in epate cōmunicet stomacho. char. 402
- 2 Utrū apā qd est in p̄nicio vel in venis sit p̄niciois feb. 402
- 3 Utrum fluxus vētris in apate epatis sit mortalis. 402

Cap. 15^m.

Utrum in principio apātum frigidorum epatis debeamus incede-
re cum frigidis stipticis reperculsio. char. 407

Tractatus iij. Cap. primum.

- 1 Utrū s̄ sufficiēter enērauit diuersitates expulsioū epaticā. 408
- 2 Utrum egestio chilosa sit epatica. 408
- 3 Utrū s̄ sufficiēter enumerauit egōnū epaticā diuersitates ex
parte substantie eius qd expellitur. 408
- 4 Utrū hec p̄ntia teneat egestio lauatiua non est propter debilitatez
retentive ergo est ppter debilitate alteratiue. 410
- 5 Utrum egestio s̄ntis feci possit significare virtutē forte. 410
- 6 Utrū s̄ntis feci possit significare virtutē forte. 410
- 7 Utrū lotura p̄cedat fecalem a calido factam. 410
- 8 Utrū cā egressiois san. puri possit esse debilitas p̄tētiue. 410
- 9 Utrum cum retentio solutionis conturbat et eius solutio facit acq̄-
rere tranquillitatem sit mortale. 410

Cap. 3^m.

- 1 Utrū cacētia possit fieri ex ablatōe et d̄minutōe d̄gōnis i epate. 412
- 2 Utrum cacētia p̄cedat omnem spēm hydropisis. char. 412
- 3 Utrum natura sit in fluxu s̄n ordinē. 412

Cap. 4^m.

- 1 Utrum causa hydropisis sit materia frigida. char. 412
- 2 Utrum spēs hydropisis sint tres. 412
- 3 Utrū sermo ille sit bonus. s. hydropisis accidit pp apata exnā in
locis vacuis vētris aut pp malam cōplonē ibidē. 413
- 4 Utrum siccitas vētris sit cōmēdabilioꝝ. 414
- 5 Que spēs hydropis sit deterius. 414

Cap. 7^m.

Utrū cū tympanites approprietur prime digestioni: hypofarcha ter-
tie digestioni approprietur. char. 416

Cap. 13^m.

Utrū in ascitie sit multū cōueniens curare per incisionē. char. 420

En. xv. Tracta. i. Cap. secundum.

- 1 Utrum si melia que fluit ad stomachum sit acetosa et nō sup-
flua faciat vomitum et nauseam. char. 423

Tractatus iij. Cap. duodecimum.

Utrum medicine inflationis debeant eē plus stiptice q̄ resolutive:
medicine vō duricie splenis ecōuerso. char. 431

Cap. 13^m.

Utrū mā exite in splene sit pueniēs cā ad vias yvine deriuare. 431

En. xvi. Tracta. i. Cap. primum.

- 1 Utrū i mery sit solū vī attractiua et nō expulsiua. 432
- 2 Utrū sex uiuet ad attractiōē intestinoꝝ. 432
- 3 Utrum in intestinis sit virtus attractiua. 432
- 4 Utrum in intestinis sit virtus digestiua. 433
- 5 Utrū chilus indigeat aliqua alteratione in monoculo. 433

Cap. 2^m.

- 1 Utrum fluxus stomaticus factus propter debilitatem retentive sit
ex mala complone frigida. char. 434
- 2 Utrum fluxus stomaticus seruet periodos. 434
- 3 Utrū s̄ntis sufficiēter enumeret cās abradētes iestina. 435
- 4 Utrū nō fecit mētiōē de ten pote euentus excoziatiōis a mā san-
guinea aut saniosa aut virulenta. 436
- 5 Utrū cholera excoziat in duabus hebdomadiis: baurachius in men-
se: melancholia in .40. die. 436
- 6 Utrum species diffinerie sint sex. 436
- 7 Utrū s̄ntis dixit q̄ saniosa est salua et nō de alys. 436
- 8 Utrum saniosa egestio fiat ex egritudinibus acutis. 436
- 9 Utrū excoziatiōē saniosā p̄cedat virulēta i ruptura dubellet. 436
- 10 Utrū s̄ntis enumeret oēs spēs excoziatiōis saniose. 436
- 11 Utrū excoziatio saniosa que incipit primitiue possit fieri absq̄ ru-
ptura dubellet et cancro putrefacto. 436
- 12 Utrū oīs fluxus post egritudinē subito eueniēs sit malus. 437
- 13 Ad quā hydropisim perducit excoziatiō intestinoꝝ. 437
- 14 Utrū maxime s̄ntis loquutus est de fluxu iestimali cū excoziatiōē cūz
debebat loqui de eo sine excoziatiōe. 438
- 15 Utrū trauli maxime capiantur diaria. 439
- 16 Utrū cū cibis hīs vētrē d̄bilē et nō addit pulsus nō sit curādus. 439

Cap. 4^m.

- 1 Utrū fluxus in quātū fluxus possit curari. char. 441
- 2 Utrum somnus conferat in fluxu. 441
- 3 Utrū magis de tussi coniuncta fluxui fecit mentionem q̄ de alijs ac-
cidentibus. char. 441
- 4 Utrum stiptica balnea vel emplastra vel ynctiones conueniant in
sedatione fluxus ventris. 441

Tractatus iij. Cap. primum.

Utrū humor viscosus possit esse cā punctionis. char. 449

Tractatus v. Cap. primum.

- 1 Utrū in eadē mā sit simul digestio et putrefactio. char. 459
- 2 Utrū sit calor idē i eadē pte māc s̄ntis d̄gerēdi et putrefaciēdi. 459

Cap. 2^m.

Utrum species vermium sunt quatuor. char. 459

En. xv. Tracta. i. Cap. tertium.

- 1 Utrū semen viri sit materia embionis. char. 459
- 2 Utrū sperma mulieris igrediat gñōnem. 459
- 3 Unde sperma deciditur. 459

En. xvi. Tracta. i. Cap. secundum.

- 1 Utrum prius p̄niciois gñatū fiat a calore vel a virgī-
te informatiua. char. 456
- 2 Utrum resolutio p̄cedat necessario resolutionē. 456
- 3 Utrum cor prius genereſ q̄ alia membra. 457
- 4 Utrum san. menstrus diuidat in tres ptes. 457
- 5 Utrum panniculus retinens humiditatem resudantez ab embio-
ne sit subtilioꝝ alio. 457
- 6 Per quam viam fiat exitus yvine fetus. 457

Cap. 9^m.

Utrum possit reddi causa: quare illius defectu est sterilitas cuius
sperma natat super aqua. char. 501

Tractatus iij. Cap. nonum.

Utrū detumescencia mamille significet abortum. char. 506

En. xvi.

Tabula secunde partis Lib. III. Anic.

En 10° de dispōnibus pulmonis 7 pectoris 7 est tractatus. 5.
Tractatus primus de principijs anbelitus continens cap. 4. 2.
 De anathomia epiglōtis 7 canne pulmonis. cap. 1.
 De cōplexionibus pulmonis 7 signis dispōnū eius. cap. 2.
 De apostematibus accidentibus pulmonī. cap. 3.
 De cura. cap. 4.
 De materijs siccis in pulmōe 7 iudicijs earum. cap. 5.
 De medicinis pectoris singularibus 7 cōpositis 7 de forma administrationis earum. cap. 6.
 Sermo vltis de anbelitu. cap. 7.
 De anbelitu magno 7 paruo 7 casu 7 significationib⁹ eius. cap. 8.
 De signis anbelitus. cap. 9.
 De anbelitu vehemētī. cap. 10.
 De anbelitu alto 7 subtili. cap. 11.
 De anbelitu paruo. cap. 12.
 De anbelitu longo. cap. 13.
 De anbelitu breui. cap. 14.
 De anbelitu veloci. cap. 15.
 De anbelitu tardo. cap. 16.
 De anbelitu frequētī. cap. 17.
 De anbelitu frigido. cap. 18.
 De anbelitu fetido. cap. 19.
 De pmutacionibus que currunt inter anbelitū magnum 7 velocem 7 frequentem 7 contrarios eorum. cap. 20.
 De anbelitu mouente pulmo- nem. cap. 21.
 Sermo vniuersalis 7 malitia anbelitus. cap. 22.
 De pstrictiōe anbelitus. cap. 23.
 De signis. cap. 24.
 De diuersitate anbelitus. cap. 25.
 De anbelitu duplo. cap. 26.
 De anbelitu pauco. cap. 27.
 De anbelitu difficili. cap. 28.
 De pparatione anbelitus. cap. 29.
 Sermo vltis de anbelitu naturalium dispositionum als de dispositionibus anbelitus. cap. 30.
 De anbelitu etatum. cap. 30.
 De anbelitu repleti ex cibis aut ex pnegnatione aut hydropisi 7 similibus. cap. 31.
 De anbelitu balnei. cap. 32.
 De anbelitu dormiētis. cap. 33.
 De anbelitu dolētis in membris

pectoris. cap. 34.
 De anbelitu eius cuius anbelitus constringit^r propter quancunq³ causam 7 de anbelitu habente asma. cap. 35.
 De anbelitu bñitiū famē. cap. 36.
 De anbelitu habētium deccollationē 7 suffocationē. cap. 37.
 De asma. cap. 38.
 De signis. cap. 39.
 De cura asmatas 7 constrictionis anbelit⁹ 7 pparationē ei⁹. ca. 40.
 De cura aliquarum speciez anbelitus. cap. 41.
 De cura difficultatis anbelitus ex hac summa. cap. 42.
Tractatus secundus continens cap. 10.
 De voce 7 nocumētis ei⁹. cap. 1.
 De cura. cap. 2.
 De cura raucedinis vocis 7 asperitatis eius. cap. 3.
 De medicis pseruātib⁹ sanitatē pectoris 7 q̄ bona sunt ei. cap. 4.
 De voce aspera 7 ei⁹ cura. cap. 5.
 De voce breui 7 ei⁹ cura. cap. 6.
 De voce grossa 7 ei⁹ cura. cap. 7.
 De voce subtili 7 ei⁹ cura. cap. 8.
 De voce tenebrosa 7 ei⁹ cura. ca. 9.
 De voce tremula 7 ei⁹ cura cap. 10.
Tractatus tertius ptiñes. cap. 6.
 De tussi 7 sputo sanguis. cap. 1.
 De signis. cap. 2.
 De cura. cap. 3.
 De sputo sanguinis. cap. 4.
 De signis. cap. 5.
 De cura. cap. 6.
Tractatus quartus de principijs speculatiuis sciētie apostematuz membrorū partium pectoris exturaram eorum ppter q̄ cordis continens cap. 22.
 Sermo vniuersalis de dolorib⁹ pectoris 7 lateris. cap. 1.
 De pleuresi. cap. 1.
 De signis pleuresis. cap. 2.
 De signis eius que est pura 7 non pura. cap. 3.
 De signis malis 7 signis saluis. c. 4.
 De signis horaz eius. cap. 5.
 De signis specierum eius fm causas ipsius. cap. 6.
 De signis pmutatiōis ipsi⁹. cap. 7.
 Sermo aggregat⁹ ex sputo. cap. 8.
 De crisiibus pleureis. cap. 9.
 De peripleumonia. cap. 10.
 De signis eius. cap. 11.

De apatib⁹ duris i pulmōe. ca. 12.
 De apate molli in pulmōe. cap. 13.
 De borbor in pulmōe. cap. 14.
 De aggregatiōe aq̄ i pulmōe. c. 15.
 De apatibus aut vulnerib⁹ accidētibus cāne pulmonis. cap. 16.
 De pure 7 sanie q̄ ē empima. ca. 17.
 De vlcerebus pectoris 7 pulmōis 7 ex eis est ptisis. cap. 18.
 De causis vlcerebus pulmōis. cap. 19.
 De pparatis ad ptisim in figura 7 forma 7 etate 7 regione 7 cōplexione. cap. 20.
 De rebus a quibus opz vt isti curstodiantur. cap. 21.
 De signis ptisis. cap. 22.
Tractat⁹ qntus de pncipijs operationis ptiñens cap. 6.
 De cura cōi apatum partium pectoris 7 pulmonis. cap. 1.
 De cura pleuresis. cap. 2.
 Sermo ptiñens de cura doloris pectoris. cap. 3.
 De cura peripleumonie. cap. 4.
 De empimate. cap. 5.
 De cura vlcerebus pectoris 7 curapptisis. cap. 6.

En 11° de dispōnib⁹ cordis 7 est tractatus duo continēs cap. 7.
 De anathomia cordis capitulum. 1.
 De egritudinibus cordis. cap. 2.
 De signis complonum cordis naturalium. cap. 3.
 De signis egritudinis cordis. ca. 4.
 De causis iprimētib⁹ i corde. ca. 5.
 De canonibus vltibus in curatiōne cordis. cap. 6.
 De medicis cordialib⁹. cap. 7.
Tractatus scōus de ptibus distinctis cōtinens cap. 11.
 De tremore cordis. cap. 1.
 De signis. cap. 2.
 De curationibus vniuersalib⁹ cordis tremoris. cap. 3.
 De cura tremoris calidi. cap. 4.
 De cura tremoris fridi. cap. 5.
 De spēbus syncopis 7 cāis ipsius 7 cā mortis subite. cap. 6.
 De signis. cap. 7.
 De cura. cap. 8.
 De casu virtutis subito. cap. 9.
 De cura. cap. 10.
 De regimine eius in quo apparēt signa aduentus apostematis calidi in corde. cap. 11.

Tabula secunde partis

En 12^a de mamilla 7
de dispositionibus ei⁹
7 est tractatus vnus cō
tinens cap. 10.

De anathomia mamille. cap. 1
De exuberatione lactis. cap. 2
De minoratide lactis 7 phibitione
exuberatiōis supflue. cap. 3
De cascatiōe lactis i mamilla. ca. 4
De putrefactiōe lactis in mamilla
7 pgetatiōe 7 extēsiōe eius que
accidit ex egritudine. cap. 5
De apatib⁹ calidis mamille 7 do
loribus eius. cap. 6
De apatibus frigidis flegmaticis
mamille. cap. 7
De duritie mamille 7 nodis 7 glā
dulis 7 qd accidit ei ex circūtiōe
papille maxime apud pubertate
tem. cap. 8
De dubellati in mamilla. cap. 9
De vlceribus 7 corrosiōibus in
mamilla. cap. 10

En 13^a de mery 7 sto
macho 7 dispositioni
bus ambozū continēs
tract. quinqs.

Tractatus primus de dispositio
nibus mery 7 stomachi ptenens
cap. 36.

De anathomia mery 7 stōchi. ca. 1
De egritudinibus mery. cap. 2
De qualitate deglutitiōis. cap. 3
De pstrictiōe deglutitiōis 7 diffi
cultate deglutitiōis. cap. 4
De signis. cap. 5
De cura. cap. 6
De apostematibus mery. cap. 7
De signis apatū mery. cap. 8
De cura. cap. 9
De cura apatū frigidorū. cap. 10
De eruptiōe sanguis ex mery. ca. 11
De vlceribus mery. cap. 12
De signis ipsozum. cap. 13
De cura. cap. 14
De signis cōplexiōnū naturalium
stomachi. cap. 15
De egritudinibus stomachi. ca. 16
De modis significatiōnū dispositi
tionum stomachi. cap. 17
De signis male cōplexiōis cali
de stomachi. cap. 18
De signis male cōplexiōis frigi
de stomachi. cap. 19
De signis male cōplexiōis sic
ce stomachi. cap. 20
De signis male cōplexiōis bui

mide.

cap. 21
De signis cōplexiōnū stomachi
q sunt cū materia. cap. 22
De significatiōibus nocumētōz
stōchi nō cōplōnalis. cap. 23
De modis vniuersalibus curatio
num. cap. 24
De cura male cōplōnis frigide 7
humide in stōcho. cap. 25
De cura male cōplōnis cale. c. 26
De cura male cōplexiōis frigi
de. cap. 27
De cura male cōplexiōis hu
mide. cap. 28
De cura male cōplōnis sicce. c. 29
De cura frigide 7 sicce comple
xiōis. cap. 30
De cura cōplexiōis sicce cum
caliditate. cap. 31
De cura cōplexiōis calide 7 hu
mide. cap. 32
De cura male cōplōnis stōchi cū
mā 7 cā oppilationis. cap. 33
De cura eius q ledit a fortitudine
sensus sui stōchi. cap. 34
De regimine eius cuius stōchus
est parus. cap. 35
De rebz quarū vsu nocet stoma
chus 7 intestina. cap. 36
Tractatus secundus hui⁹ sen de
regimine doloris stomachi 7 de
bilitate 7 dispōne appetitus eius
continens cap. 23.
De regimine doloris stomachi 7
debilitate 7 dispositione appeti
tus eius. cap. 1
De signis. cap. 2
De cura. cap. 3
De debilitate stomachi. cap. 4
De signis nauseatiue satietatis 7
destructiōe digestiue. cap. 5
De cura. cap. 6
De destructiōe appetitus 7 debi
litate eius. cap. 7
De signis. cap. 8
De cura. cap. 9
De corruptiōe appetitus. ca. 10
De cura corruptiōis appetit⁹. c. 11
De fame vt vebemētia eius 7 ex
pulsioe appetitus canini. cap. 12
De signis. cap. 13
De cura. cap. 14
De fame q vocat bolism⁹. cap. 15
De signis. cap. 16
De cura. cap. 17
De fame syncopali. cap. 18
De cura. cap. 19

De siti. cap. 20
De signis. cap. 21
De cura. cap. 22
De cura pcussiois 7 obulatiōis 7
casu sup stomachū. cap. 23
Tractatus tertius de nocumēto
digōnis ptenens cap. 15.
De nocumēto digōnis. cap. 1
De corruptiōe digōnis. cap. 2
De debilitate digōnis. cap. 3
De signis debilitat⁹ digōnis. ca. 4
De cura. cap. 5
De signis corruptiōis digestiō
nis. cap. 6
De cura eius. cap. 7
De tarditate descensus cibi ex sto
macho 7 velocitate descēsiōis
eius. cap. 8
De cura eius a cui⁹ stomacho tar
datur descēsus cibi aut in cuius
stomacho natat cibus. cap. 9
De cura eius a cuius stomacho se
stinat descensus cibi. cap. 10
De eruptione stomachi 7 duritie
eius. cap. 11
De signis. cap. 12
De cura. cap. 13
De cis que cōmouent eructuatiō
nem. cap. 14
De cura eructuatiōis supflue. c. 15
Tractatus quartus de egritudi
nibus instrumentalibus 7 com
munibus accidetibus stomacho
continens cap. 16.
De apatib⁹ calidis stōchi. cap. 1
De signis. cap. 2
De cura. cap. 3
De apatib⁹ fridis fflaticis. cap. 4
De signis. cap. 5
De cura. cap. 6
De apostematibus duris 7 gros
sis. cap. 7
De cura. cap. 8
De aldubellati in stomacho. ca. 9
De signis. cap. 10
De cura. cap. 11
De vulnerib⁹ in stomacho. cap. 12
De signis conuenientie 7 differē
tie. cap. 13
De cura vlcerū stomachi. cap. 14
De botho in stomacho. cap. 15
De ruptura stomachi. cap. 16
Tractatus quintus de dispōnib⁹
stōchi ex pte ei⁹ qd ipse cōprehe
dit 7 egredit ab eo 7 aliqbus dis
pōnibus myrach 7 q sequuntur
ipm ptenēs cap. 22.
De inflatiōe

Lib. III. Auic.

De inflatione stomachi. cap. 1
De signis. cap. 2
De cura. cap. 3
De rugitu. cap. 4
De lenitate et lubricitate stomachi. cap. 5
De signis. cap. 6
De cura. cap. 7
De vomitu et subuersione et nauica et extenuatione stomachi. cap. 8
De signis portendentibus vomitum. cap. 9
De vomitu sanguinis. cap. 10
De signis. cap. 11
De cura vomitus absolute. cap. 12
De vomitu facto propter caliditatem. cap. 13
De cura vomitus san. cap. 14
De conturbatione et anxietate stomachi. cap. 15
De cura. cap. 16
De sang. retento in stomacho et in intestinis. cap. 17
De congelatione san. in stomacho. cap. 18
De singultu. cap. 19
De signis. cap. 20
De cura. cap. 21
De dispositionibus accidentibus myrach et hypochondrijs. cap. 22

En 14.
Tractatus primus de vniuersalibus dispositionibus epatis continens cap. 31.
De anatomia epatis. cap. 1
De modis ex quibus significatur dispositiones epatis. cap. 2
De distinctione modorum harum significationum. cap. 3
De praeparatione cordis ad epatem in qualitatibus. cap. 4
De signis complexionis epatis naturalis et primo calide. cap. 5
De signis complexionis frigide naturalis. cap. 6
De signis complexionis sicce naturalis. cap. 7
De signis complexionis humide naturalis. cap. 8
De signis complexionis calide et sicce naturalis. cap. 9
De signis complexionis calide et humide naturalis. cap. 10
De signis complexionis frigide et humide naturalis. cap. 11
De signis complexionis frigide et sicce naturalis. cap. 12
De egritudinibus accidentibus epati. cap. 13

De signis male complexionis calide. cap. 14
De signis male complexionis frigide. cap. 15
De signis male complexionis sicce. cap. 16
De signis male complexionis humide. cap. 17
Sermo vniuersalis de curis egritudinum epatis. cap. 18
De causis noxiis epatis. cap. 19
De reb. puenientibus epati. cap. 20
De cura male complexionis calide in epate. cap. 21
De regimine male complexionis frigide. cap. 22
De regimine male complexionis sicce. cap. 23
De regimine male complexionis humide. cap. 24
De regimine male complexionis calide et sicce. cap. 25
De regimine male complexionis calide et humide. cap. 26
De regimine male complexionis frigide et sicce. cap. 27
De regimine male complexionis frigide et humide. cap. 28
De paruitate epatis. cap. 29
De signis. cap. 30
De regimine ipsorum. cap. 31

Tractatus secundus de debilitate epatis et oppilatione eius ex doloribus et inflatione continens cap. 11.
De debilitate epatis. cap. 1
De signis. cap. 2
De cura debilitatis epatis. cap. 3
De oppilationibus epatis. cap. 4
De signis. cap. 5
De cura oppilationis epatis. cap. 6
De inflatione et vetustate in epate. cap. 7
De cura vetustatis et inflationis epatis. cap. 8
De dolore epatis. cap. 9
De signis. cap. 10
De cura. cap. 11

Tractatus tertius de apatibus epatis et solone eius continens cap. 21.
Sermo vniuersalis de apatibus epatis et que sequuntur ipsum. cap. 1
De signis vniuersalibus apostematum epatis. cap. 2
Differetia inter apata epatis et apostemata lacertorum positorum super ipsum myrach. cap. 3
De apostemate calido. cap. 4

De alme fire in epate. cap. 5
De flegmone in epate. cap. 6
De apatibus frigidis in epate. cap. 7
De apatibus flegmaticis. cap. 8
De apate duro et caero. cap. 9
De dubellati. cap. 10
De apate meseraice. cap. 11
De cura apostematis calidi et sanguine. cap. 12
De cura herisipile. cap. 13
De cura dubellati. cap. 14
De cura apatum frigidorum. cap. 15
De cura apatum duorum. cap. 16
De cura apostematum almyrach lacerti. cap. 17
De cura apatum meseraice. cap. 18
De percussione et obulatione et casu super epatem. cap. 19
De scissura et icthide in epate. cap. 20
De cura. cap. 21

Tractatus quartus de humiditatibus quibus accidit ea epatis ut expellantur egrediendo et coarctentur occultando continens cap. 16.
De speciebus expulsionum rerum in epate. cap. 1
De signis. cap. 2
De cacesia. cap. 3
De hydropisi. cap. 4
De causis propriis ascitis. cap. 5
De causis propriis hyposarche. cap. 6
De causis tympanitis. cap. 7
De signis communibus. cap. 8
De signis ascitis. cap. 9
De signis hyposarche. cap. 10
De signis tympanitis. cap. 11
De cura cacesie. cap. 12
De cura ascitis. cap. 13
De cura hydropis. hyposarche. cap. 14
De cura hydropisis tympanitis. cap. 15
De doloribus hypochondriorum. cap. 16

En 15. de felle et splene et dispositionibus eorum continens tractatus. 2.
Tractatus primus de anatomia fellis et splenis et icteritia continens cap. 7.
De anatomia fellis. cap. 1
De anatomia splenis. cap. 2
De icteritia citrina et nigra. cap. 3
De signis icteritie citrine. cap. 4
De signis icteritie nigre. cap. 5
De cura icteritie citrine. cap. 6
De cura icteritie nigre aggregate vitio splenis. cap. 7

Tractatus secundus de reliquis dispositionibus splenis continens cap. 14.

Tabula secunde partis

Sermo vniuersalis de egritudi- nibus splenis. cap.1	De cura fluxus facti a spissitudine cutis. cap.12	bentum frigus intestinorū absq̃ materia. cap.9
De signis cōplexiōnū splenis. ca.2	De cura collicis passionis. ca.13	De tina et balneo et embrocis. ca.10
De cura. cap.3	De cura fluxus medicinalis. ca.14	Sermo de qualitate clysteriorū et instrumentorum. cap.11
De apostematib⁹ splenis calidis et frigidis et duris et quorum duri- ties est in fieri apostema. cap.4	De cura fluxus cretici. cap.15	De cura facte ab apate frido. ca.12
De signis. cap.5	De thenasimone. cap.16	De regimine dadi in potu oleum de kerna in curatiōe colice fride eis qui nō psuerunt. cap.13
De curatiōe apatur splenis cali- dorum valde. cap.6	De colyrijs que supponuntur ad thenasimonem. cap.17	Modus medicinay pferentiā ha- bentib⁹ colicā fridā fm semitā di- gestionis et maturationis et ppe- tatis nō fm semitā cōionis. ca.14
De curatiōibus splenis. cap.7	Tractat⁹ tertius de inceptiōe sermonis de dolorib⁹ intestinorū continens cap.16.	De emplastris colice fride. ca.15
De cura apostematū flegmatico- rum splenis. cap.8	De punitione. cap.1	De vaporatib⁹ colice fride. ca.16
De oppilatione splenis. cap.9	De signis. cap.2	De cura colice cholericę. cap.17
De curatiōibus. cap.10	De cura. cap.3	De cura colice facte ex retentione cholere. cap.18
De ventositatē et inflatione in sple- ne. cap.11	De rugitu et egressiōe ventosita- tis absq̃ voluntate. cap.4	De cura colice apostemose calide et frigide. cap.19
De cura. cap.12	De cura. cap.5	De cura colice melacholice. ca.20
De dolore splenis. cap.13	De colica ex retentione fecis. ca.6	De cura colice facte ex fece. ca.21
En 16 ^o de dispositionib⁹ fictis et intestinorū et est quinque tractatus.	De signis colice absolute. cap.7	De cura colice fride facte ex debi- litate expulsiue. cap.22
Tractat⁹ primus de anatomia eorū et solutione vē- tris ptinens cap.4.	De signis colice saluis. cap.8	De cura colice facte ex debilitate sensus et eius ablatione. cap.23
De anatomia intestinorū. cap.1	De signis malis in colica. cap.9	De cura colice facte ex toriōe. ca.24
De solone vētris oium modorū et causis vsq̃ ad lubricitatem oium intestinorū et colirica passione et sanguinolenta egestiōe et fluxu san. ex vētre et expulsiōib⁹ rerū ex epate et splene et cerebro et ex corpore et thenasimone. cap.2	De differentia que est inter colicā et lapidem renū. cap.10	De cura colice facte a vmb⁹. ca.25
De signis. cap.3	De signis distinctionis colice et p- mo de signis flegmaticę. cap.11	De cura colice facte ex ruptura p- narcotica. cap.26
De cura fluxus vētris absolute. ca.4	De signis colice ventose. cap.12	De cibatione colicoz. cap.27
Tractat⁹ scōs de curatiōib⁹ spe- cieriū solonis vētris diuersarū pdictarū post cessatiōē a cura vniuersali ptinens cap.17.	De signis ei⁹ que fit ex fece. ca.13	De his que nocent colicis. ca.28
De cura fluxus epatici. cap.1	De signis colice apostemose. ca.14	De ileos et est similis colice quādo accidit gracilibus. cap.29
De cura fluxus stomatice et intesti- nali absq̃ excoziatiōe et primo de lubricatiōe. cap.2	De signis facte ex toriōe et ru- ptura. cap.15	De signis. cap.30
De cura fluxus cholericę. cap.3	De signis reliquarū spērū colice leuis a frigore et calore aut debi- litate sensus aut vermib⁹ aut ru- ptura. cap.16	De cura. cap.31
De cura fluxus melici et est splene- ticus fluxus in quo non est exco- riatio. cap.5	Tractat⁹ quart⁹ de cura colice et locutiōe in ileos et reb⁹ pticula- rib⁹ egritudinū intestinorū et dispo- sitiōnū eorū ptinēs cap.33.	De tarditate ascclatiōis et velo- citate eius. cap.32
De cura fluxus sang. absq̃ exco- riatiōe. cap.6	De canonib⁹ curatiōis colice. ca.1	De multitudine stercois et pauci- tate eius. cap.33
De cura excoziatiōis intestinorū et vlcerum. cap.7	De cura colice frigide. cap.2	Tractatus quintus de vermib⁹ continens cap.11.
De cura fluxus ventris facti pro- pter cibos. cap.8	De canonib⁹ ppijs colice ventos- se que est ex eis que sunt inter co- licam frigidam. cap.3	De vermibus. cap.1
De cura fluxus cerebralis. cap.9	De cōpōne solutiōis ei⁹ q̃ bz co- licā ex vētositate aut mā flegma- tica et de qb⁹ fiūt clysteria. ca.4	De spēs vermū que sūt tres. ca.2
De cura fluxus oppilatiui. ca.10	De cōpōne medicinarū bibitarū soluentū flegma et de pillulis for- tis luuantū. cap.5	De signis. cap.3
De cura fluxus liquefactui. ca.11	De suppositozijs fortibus educen- tibus fecem plurimam cum fle- gmate viscoso. cap.6	De cura. cap.4
	De compositione clysteriorū ad ventositatem. cap.7	De medicinis calidis iterficiētib⁹ vermes et ppiē lōgos. cap.5
	De compositione suppositoziōū ad ventosam. cap.8	De medicinis que magis proprie sunt ascaridum. cap.6
	De clysteribus et suppositozijs ha-	De regimine vermū puoz. ca.7
		De clysteribus acutis interficien- tibus vermes. cap.8
		De emplis habetiū vmes. cap.9
		De cibatione eorū. cap.10
		De cura casus et plectiōis super ventrem. cap.11

Lib. III. Aluic.

En 17° de egritudinibus ani et tractatus primus continens cap. 22.

Serino vniuersis de egritudinibus ani. cap. 1
De hemorroidibus. cap. 2
De cura. cap. 3
De regimine incisionis hemorroidarum et adustionis earum. cap. 4
De regimine apertionis hemorroidarum et surdarum. cap. 5
Sermo de medicis hemorroidalibus suffumigationibus et puluerizationibus. cap. 6
De ligdis que ponunt super eas et quibus embrocant. cap. 7
De sedantibus dolorem hemorroidarum. cap. 8
De restrictionis cursus hemorroidarum. cap. 9
De cibatione habentium hemorroidas. cap. 10
De apostematibus calidis in fectis et herisipilla. cap. 11
De ragadis ani. cap. 12
De cura ragadiarum. cap. 13
De cibatione herisipillae ragadias. cap. 14
De mollificatione ani. cap. 15
De cura. cap. 16
De egressionem ani. cap. 17
De fistulis in ano. cap. 18
De curatione. cap. 19
De pruritu in ano. cap. 20
De cura. cap. 21
De vlceribus ani. cap. 22

En 18° de disponibus renum et est. 2. tractat. C Tractat. primus de de vltimo iudicio renu et de lapidibus eorum continens cap. 16.

De anatomia renum. cap. 1
De egritudinibus renu. cap. 2
De signis quibus significant dispositiones renum. cap. 3
De signis caliditatis renu. cap. 4
De cura. cap. 5
De signis frigiditatis renu. cap. 6
De cura. cap. 7
De extenuatione et vetustatione renum. cap. 8
De signis. cap. 9
De cura. cap. 10
De debilitate renum. cap. 11
De signis. cap. 12
De cura. cap. 13
De ventositate renum. cap. 14

De cura. cap. 15
De dolore renum et cura. cap. 16
C Tractat. secundus de apostematibus renu et solone prinitatis prinites ca. 19.
De apostematibus calidis in renibus et aldubellati. cap. 1
De signis. cap. 2
De cura. cap. 3
De apostate flegmatico in rene. ca. 4
De signis. cap. 5
De cura. cap. 6
De apostate duro in renibus. ca. 7
De signis. cap. 8
De cura. cap. 9
De vlceribus renum. cap. 10
De signis. cap. 11
De cura. cap. 12
De scabie renu et meatu. cap. 13
De signis. cap. 14
De cura. cap. 15
De lapide renum. cap. 16
De signis. cap. 17
De cura. cap. 18
De medicinis conuenientibus lapidem. cap. 19

En 19° de disponibus vesice et viarum vrine duos comprehendes tractat. C Tractat. primus de disponibus vesice prinites cap. 24.

De anatomia vesice. cap. 1
De egritudinibus vesice et cura earum. cap. 2
De his que calefaciunt vesicam. ca. 3
De his que ifridant vesicam. cap. 4
De lapide vesice et signis eius. ca. 5
De curationibus lapidis vesice. ca. 6
De regimine quod in ipso precipit. ca. 7
De apostatibus calidis in vesica et aldubellati in ea. cap. 8
De signis. cap. 9
De curationibus apostatibus vesice. ca. 10
De vlceribus vesice. cap. 11
De signis. cap. 12
De cura. cap. 13
De scabie vesice. cap. 14
De cura. cap. 15
De congelatione san. in vesica. ca. 16
De cura. cap. 17
De dissolutione vesice et molificatione eius. cap. 18
De cura. cap. 19
De doloribus vesice. cap. 20
De debilitate vesice. cap. 21
De ventositate in vesica. cap. 22
De signis. cap. 23

De cura. cap. 24
C Tractatus secundus de nocumentis que accidunt vrine prinites cap. 22.
De quantitate excrementi vrine naturalis. cap. 1
De nocumentis vrine. cap. 2
De ardore vrine. cap. 3
De curationibus. cap. 4
De paucitate vrine. cap. 5
De difficultate vrine et eius retentione. cap. 6
De signis. cap. 7
De cura nocumenti vrine. cap. 8
De rememoratione rerum faciendum mingere conferentia in pluribus dispositionibus. cap. 9
De distillatione vrine. cap. 10
De signis. cap. 11
De curatione. cap. 12
De inuoluntario excrementi vrine. ca. 13
De cura. cap. 14
De mictu in lecto. cap. 15
De cura. cap. 16
De diabete. cap. 17
De cura. cap. 18
De multitudine vrine. cap. 19
De mictu san. et saniet et vrine filio loture carnis et capilloz et de vrinis et fecibus que sunt filices illis. ca. 20
De signis. cap. 21
De cura. cap. 22

En 20° de disponibus membrorum gnomis masculinorum que est. 2. tractat. C Tractat. primus de vltimo et appetitu coeundi prinites cap. 48.
De anatomia testiculorum et vasorum spermatis. cap. 1
De causis erectionis. cap. 2
De causis spermatis. cap. 3
De signis complexionis calide membrorum spermatis. cap. 4
De signis complexionis calide et sicce. cap. 5
De signis complexionis calide et humide. cap. 6
De signis complexionis frigide et humide. cap. 7
De signis complexionis frigide et sicce. cap. 8
De signis complexionum innaturalium. cap. 9
De inuamentis coitus. cap. 10
De nocumeto coitus et disponibus eius et malitia figurarum. cap. 11
De horis coitus. cap. 12
De spermate generante et non ge-

Tabula secunde partis

nerante.	cap.13	De acrai z arsacon.	cap.5	tiuni.	cap.16
De signis eius qui coinit.	cap.14	De cura.	cap.6	De causis geminorū z ipregnatio-	cap.10
De diminutione coitus.	cap.15	De dolorib⁹ testiculorū z virge.	cap.7	nis sup ipregnationē.	cap.17
De signis.	cap.16	De signis.	cap.8	De signis appropinquationis par-	cap.18
De curationibus.	cap.17	De cura.	cap.9	tus.	cap.18
De medicis singlarib⁹ ad coitū.	cap.18	De magnitudine testiculorū.	cap.10	De signis obilitat⁹ embriois.	cap.19
De insectib⁹ q̄ abstergeōdō fiūt z		De cura.	cap.11	De signis debilitatis nati.	cap.20
clysterib⁹ ad anū z pectinē z testi-		De eleuatiōe testiculi ex pte ei⁹.	cap.12	¶ Tractat⁹ sc̄s de ipregnatione z	
culos z virgam z alugē z que se-		De cura.	cap.13	partu p̄tines cap.39.	
quuntur ea.	cap.19	De varicib⁹ ossi z duritie ei⁹.	cap.14	De ipregnatione z partu.	cap.1
De suppositorijs in ano.	cap.20	De cura.	cap.15	De regimie vli p̄gnantis.	cap.2
De cibis puris.	cap.21	De mollificatione ossi.	cap.16	De regimine enire.	cap.3
De cibis in quibus est similitudo		De cura.	cap.17	De appetitu p̄gnantis.	cap.4
cum medicina.	cap.22	De ramice z ruptura.	cap.18	De pulsu cordis p̄gnantiū.	cap.5
De potu dulci corum.	cap.23	De corrugatione testiculorū.	cap.19	De regimine cursus menstruum	cap.6
De potu alio nostro.	cap.24	De vlceribus testiculorū z virge		p̄gnantis.	cap.6
De multitudine desiderij.	cap.25	in locis ani.	cap.20	Dei apostematione pedū p̄gnantiū	
De signis.	cap.26	De cura.	cap.21	z mollitie earum.	cap.7
De cura.	cap.27	De vlcerib⁹ iteriorib⁹ virge.	cap.22	De abortu.	cap.8
De ericcatius fridis sp̄mas.	cap.28	De fricatione in virga.	cap.23	De signis.	cap.9
De ericcatius calidis sp̄mas.	cap.29	De cura.	cap.24	De p̄seruatione embriois z cau-	
De multitudine exuberatiōis sper-		De ap̄atibus virge calidis.	cap.25	tela abortus.	cap.10
mas humoris q̄ ē aī vrinā z q̄		De ap̄atibus virge frigidis.	cap.26	De regimine bono ad illud.	cap.11
egredī post. i. gonorrea.	cap.30	De cura raga diariū virge.	cap.27	De regimine abortus z extractio-	
De signis.	cap.31	De dolore virge.	cap.28	ne fetus mortui.	cap.12
De cura.	cap.32	De verrucis super virgam.	cap.29	De instrumento quo iniectio fit in	
De multitudine pollutionis.	cap.33	De cura bothorū z similium moro		matrice.	cap.13
De paucitate spermas z exitiū ei⁹		z carnis ore z addite super istas		De regimine quorūdā antiquorū in	
filoso.	cap.34	partes.	cap.30	extrahēdo fetū mortuū.	cap.14
De regimie ei⁹ quē ledit coit⁹.	cap.35	De corosione virge.	cap.31	De regimine p̄gnatis post abor-	
De regimie ei⁹ q̄ plurimo vti coit⁹		¶ En 21 ^a de mēbris ge-		tum.	cap.15
tu z nocet eo z debilitat ipm aut		neratiōis in mulierib⁹		De extractione secundine.	cap.16
ledit vīsus sensus ei⁹ z caput ner-		4. cōtinens tractatus.		De p̄bibiōe ipregnatiōis.	cap.17
uus z accidit ei tremor.	cap.36	¶ Tractat⁹ p̄mus de		De mola.	cap.18
De multitudine erectiōis absq̄ de-		radicib⁹ z principijs z		De cura.	cap.19
siderio z de p̄apismo.	cap.37	p̄ceptione z p̄tu p̄tines cap.20.		De signis naturalibus z non natu-	
De signis.	cap.38	De anathomia matricis.	cap.1	ralibus partus.	cap.20
De cura.	cap.39	De generatione embriois.	cap.2	De difficultate partus.	cap.21
De allachuos.	cap.40	De egritudinibus matricis.	cap.3	De signis.	cap.22
De regimine eius.	cap.41	De significationibus cōplexionū		De regimine eius quā ledunt par-	
De alubuiati.	cap.42	matricis z primo calide.	cap.4	tus accidentia.	cap.23
De hermaphrodito.	cap.43	De signi. frigiditatis.	cap.5	De regimie ei⁹ q̄ fit difficilis par-	
De excusatiōe medici in illis q̄ do-		De signis humiditatis.	cap.6	tus absq̄ semita medicinaz.	cap.24
cet de delectatiōe z coāgustatiōe		De signis siccitatis.	cap.7	De regimie ei⁹ cui⁹ gemini pedes	
receptricis z calefactiōe ei⁹.	cap.44	De sterilitate z difficultate impre-		egrediunt ante caput.	cap.25
De electiōe viros z mulieres.	cap.45	gnationis.	cap.8	De regimine ei⁹ q̄ fetus egredī	
De magnificatiōe virgā.	cap.46	De signis sterilitatis.	cap.9	super latus suum.	cap.26
De p̄stringētibus vuluā.	cap.47	De regimine z cura.	cap.10	De regimine eius que parit ap̄ate	
De calefactiōe receptricē.	cap.48	De signis impregnationis z iudi-		in matrice ei⁹ cristēte.	cap.27
¶ Tractat⁹ sc̄s de dispōnib⁹ horū		cij⁹ eius.	cap.11	De regimine ei⁹ cui⁹ part⁹ fit diffi-	
mēbroz. s. de illis que cōtinuant		De causis masculinitatis.	cap.12	cilis cā magnitudinis.	cap.28
cū coitu p̄tines cap.31.		De signis masculinitatis z femini-		De regimine ei⁹ cui⁹ part⁹ fit diffi-	
De ap̄atib⁹ testiculorū calidis z q̄		tatis.	cap.13	cilis cā morū fet⁹ aut malitia figu-	
de eis appropinquant ano.	cap.1	De regi. masculinitatis.	cap.14	re parit⁹ cū q̄ nō sperat vita.	cap.29
De cura.	cap.2	De signis albanin facientis nasci		De regimine nausce ei⁹.	cap.30
De cura ap̄as fridi i testiculis.	cap.3	males.	cap.15	De medicinis faciem efficienem	
De cura ap̄as duri i testiculis.	cap.4	De signis mulierum masculinizan		partum.	cap.31

En 21^a de mēbris ge-
neratiōis in mulierib⁹
4. cōtinens tractatus.

¶ Tractat⁹ p̄mus de
radicib⁹ z principijs z
p̄ceptione z p̄tu p̄tines cap.20.

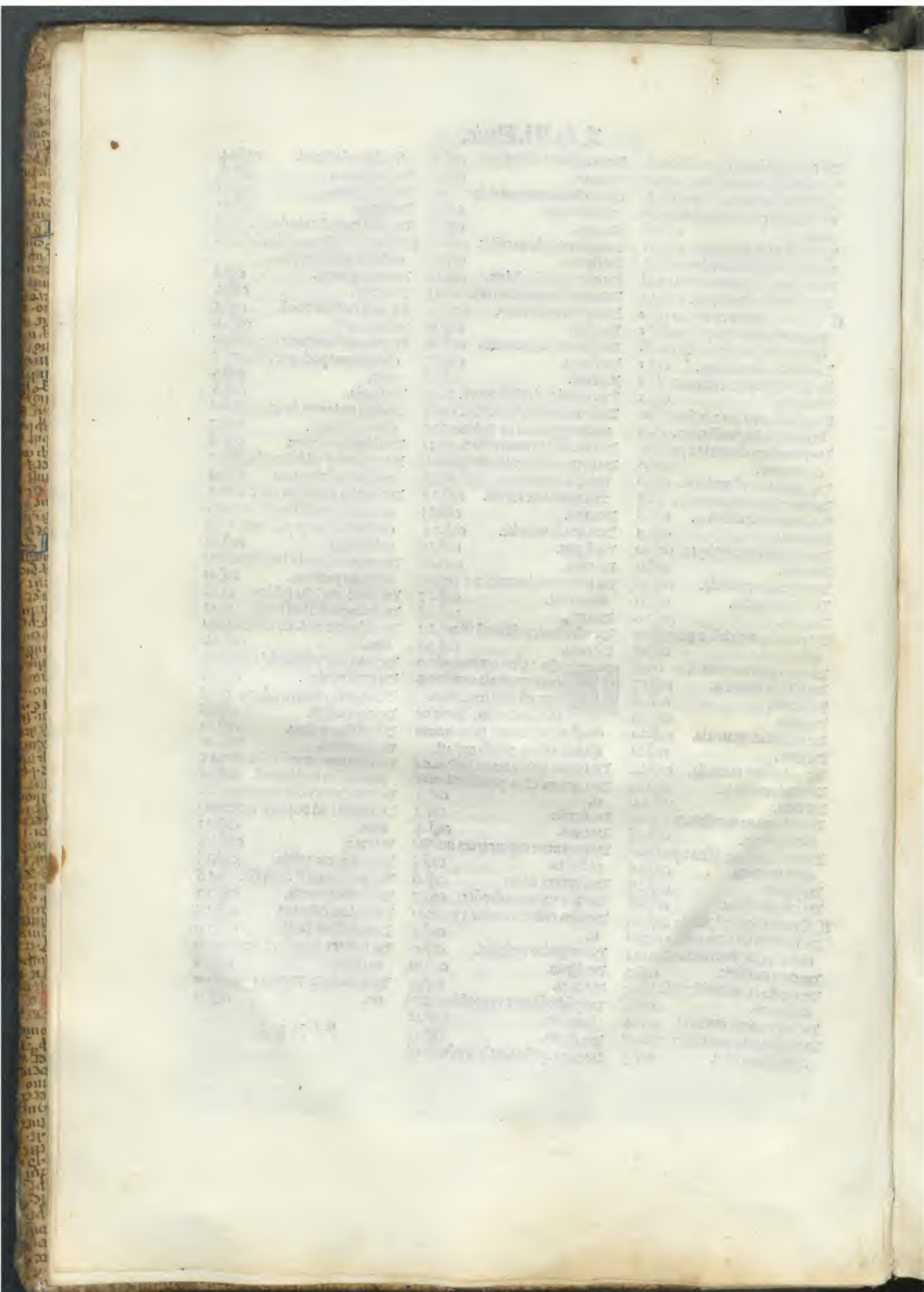
De anathomia matricis. cap.1
De generatione embriois. cap.2
De egritudinibus matricis. cap.3
De significationibus cōplexionū
matricis z primo calide. cap.4
De signi. frigiditatis. cap.5
De signis humiditatis. cap.6
De signis siccitatis. cap.7
De sterilitate z difficultate impre-
gnationis. cap.8
De signis sterilitatis. cap.9
De regimine z cura. cap.10
De signis impregnationis z iudi-
cij⁹ eius. cap.11
De causis masculinitatis. cap.12
De signis masculinitatis z femini-
tatis. cap.13
De regi. masculinitatis. cap.14
De signis albanin facientis nasci
males. cap.15
De signis mulierum masculinizan

cap.5
cap.6
cap.7
cap.8
cap.9
cap.10
cap.11
cap.12
cap.13
cap.14
cap.15
cap.16
cap.17
cap.18
cap.19
cap.20
cap.39.
cap.1
cap.2
cap.3
cap.4
cap.5
cap.6
cap.7
cap.8
cap.9
cap.10
cap.11
cap.12
cap.13
cap.14
cap.15
cap.16
cap.17
cap.18
cap.19
cap.20
cap.21
cap.22
cap.23
cap.24
cap.25
cap.26
cap.27
cap.28
cap.29
cap.30
cap.31
cap.1
cap.2
cap.3
cap.4
cap.5
cap.6
cap.7
cap.8
cap.9
cap.10
cap.11
cap.12
cap.13
cap.14
cap.15
cap.16
cap.17
cap.18
cap.19
cap.20
cap.21
cap.22
cap.23
cap.24
cap.25
cap.26
cap.27
cap.28
cap.29
cap.30
cap.31

Lib. III. Auic.

De regimine infantis cum nascitur. ca. 32	De accidetibus illis et signis. cap. 6	facilem vetositatem. cap. 14
De suppositorijs enixarijs. ca. 33	De cura. cap. 7	De varicibus. cap. 15
De regimine multitudinis san. ei. 34	De declinatione matricis et separatione eius. cap. 8	De elephantia. cap. 16
De regimine paucitatis sanguinis eius. cap. 35	De cura. cap. 9	De signis. cap. 17
De regimine febris eius. cap. 36	De apate calido in mifice. cap. 10	De cura varicis et elephantie. ca. 18
De regimine inflationis ventris eius. 37	De signis. cap. 11	¶ Tractatus secundus de doloribus horum membrorum et finis cap. 31.
De regimine doloris mificis. ca. 38	De cura apatum calidorum. cap. 12	De dolore dorsii. cap. 1
De regimine ulceris eius. cap. 39	De apate flegmatico in mifice. ca. 13	De signis. cap. 2
¶ Tractatus tertius de reliquis egritudinibus mificis exceptis apatibus et quod currunt cursu eorum et finis ca. 28.	De apostemate duro. cap. 14	De cura doloris dorsii. cap. 3
De iudicijs menstruoꝝ. cap. 1	De cura. cap. 15	De dolore illius. cap. 4
De superfluitate menstruoꝝ. ca. 2	De pfocacione matricis. cap. 16	De doloribus iuncturarum et eis que communicant podagre et sciaticae et alijs. cap. 5
De signis. cap. 3	De signis. cap. 17	De signis. cap. 6
De cura fluxus san. et in fine eius curam patietis fluxus menstruoꝝ. ca. 4	De cura. cap. 18	De cura dolorum iuncturarum podagre et sciaticae. cap. 7
De ulceribus matricis et putrefactione eius. cap. 5	De regimine eius cum commouetur. ca. 19	De solutione eorum. cap. 8
De signis ulceris matricis. cap. 6	De hemorroidibus et botbor et morro que apparerit ea et clauo. c. 20	De potionibus ad solvendum facilem et de illis que pferunt eis. cap. 9
De putrefactione matricis. ca. 7	De curacione hemorroidarum. ca. 21	De emplis iuuatius ad dolores iuncturarum grossi humoris et eorum que sunt in via ut puerant in lapideitatem. cap. 10
De corrosione matricis. cap. 8	De carne addita et longitudine albakie et apparitione sicut virga et rei nominate sursum. cap. 22	De vnctionibus in huiusmodi intentione predicta. cap. 11
De cura. cap. 9	De cura. cap. 23	De embrocis in illa intentione. ca. 12
De regimine deuirginate. cap. 10	De aqua in matrice. cap. 24	De balneationibus ad huiusmodi. ca. 13
De cura. cap. 11	De signis. cap. 25	De sedationis doloris calidis leuib. cap. 14
De ragadijs matricis. cap. 12	De cura. cap. 26	De narcoticis sedantibus doloribus. ca. 15
De signis earum. cap. 13	De inflatione in matrice et cognitione eius. cap. 27	De cura ventosi. cap. 16
De cura. cap. 14	De cura. cap. 28	De regimine cauterij ad eos. ca. 17
De pruritu matricis et priapismo mulierum. cap. 15	De vetositatem mificis non infantis. 29	De cura calidi. cap. 18
De cura pruritus matricis. ca. 16	De cura. cap. 30	De epithimatis. cap. 19
De fistulis matricis. cap. 17	¶ En 22 ^o de egritudinibus in extremitate membrorum que est duo tractatus. ¶ Tractatus primus de eo quod accidet eis de nocuentis et sitis et finis cap. 18.	De solutionis. cap. 20
De signis. cap. 18	De forma zirbi et duorum syphac. c. 1	De cura iuncturarum exsiccatarum et puerarum in lapideitate. cap. 21
De cura. cap. 19	De ruptura et his que assimilantur ei. cap. 2	De cura ptractionis azemena. c. 22
De debilitate matricis. cap. 20	De signis. cap. 3	De cautela ad dolores iuncturarum. cap. 23
De cura. cap. 21	De cura. cap. 4	De cura. cap. 24
De doloribus matricis. cap. 22	De curacione rupturarum intestinalium et zirbi. cap. 5	De embrocis et tinctis. cap. 25
De cursu matricis. cap. 23	De ruptura aque. cap. 6	De epithimatis et emplis. ca. 26
De cura. cap. 24	De cura rupture vetositatis. cap. 7	De botbor iunctu. cap. 27
De retentione menstruoꝝ et paucitate eorum. cap. 25	De cura ramis carnis et varicosis. cap. 8	De dolore calcanei. cap. 28
De accidentibus illis et pfocacione matricis. cap. 26	De augmento vmbilici. cap. 9	De debilitate pedis. cap. 29
De signis. cap. 27	De signis. cap. 10	De botbor vnguium et attributione eorum. cap. 30
De curacionibus. cap. 28	De cura. cap. 11	De inflatione vnguis et pruritu in eo. cap. 31
¶ Tractatus quartus et finis cap. 30.	De gibbositate et ventositate gibbositatis. cap. 12	
De nocuentis situs mificis et apatibus eius que sunt similia illis. ca. 1	De signis. cap. 13	
De cura clausure. cap. 2	De cura gibbositatis et vetositatis. cap. 14	
De modo in administrando hanc scissionem. cap. 3		
De suspensione matricis. cap. 4		
De augmento matricis et exitu eius et puerione eius. cap. 5		

FINIS.

C Fen. 10. de dispositionibus pulmonis et pectoris: et sunt tractatus quinque.

C Tractatus primus de principiis et anbelitu.

C De anatomia epiglottis et canne pulmonis. Cap. p^m.

Anna quidez pulmo-
nis est membrum co-
positum ex cartilagi-
nibus pluribus que
sunt circuli et partes
circulorum: quarum
alie alijs continuatur.
Que ergo ex eis ob-
uiant meatui cibi qui
est posterius et est me-
ry: facte sunt diminu-
te et p^linqua semicir-

culo: et posita est abscissio earum mery: et contingit me-
ry de ea corpus panniculosum non cartilaginofum:
Imo substantia eius cartilaginosa ad anteriora posi-
ta est: et componuntur he cartilagine ex ligamentis
que panniculus tegit: et comprehendit omnia illa inrin-
secus panniculus lenis ad siccitatem et duritiem decli-
nans aliquantulum: et similiter exterius etiam et caput
eius superius quod sequitur os et epiglottum: et extremitas
eius inferius diuiditur in duas sectiones: deinde diui-
ditur in sectiones currentes in pulmone vicinantes ra-
mis venarum pulsantium et quiescentium et peruenit ea-
rum partitio ad officia valde strictiora quam officia eo-
rum que simulant eis et currunt cum ipsis.

Hæpeditur et Aui. a narratio de dispositione gutturis:
hic determinat de dispositionibus membrorum ipsorum
que sunt pulmo et pectus in quibus intelligit dia-
phragma. Et p^m p^mittit anatomia. Secundo requiritur
de dispositionibus. ibi. (Dicimus.) p^mia in quoque.

p^mio determinat de anatomia canne pulmonis.
Secundo de anatomia epiglottis. ibi. (Epiglottis.)
Tertio de anatomia pulmonis. ibi. (pulmo at.)
Quarto de anatomia diaphragmatis. ibi. (pectus quoque.) Quin-
to. (Melamé aut.) p^mia in duas. p^mio p^mittit anatomia ge-
nerale notificatione canne. Secundo declarat specialiter oia illa dicta.
ibi. (Et ergo creatio.) Cedit p^m canna et eius circuli. s. vbi non tangit
mery. partes circuloz. s. vbi tangit mery: id dicitur forme circu-
li quod ad formam semicirculi: ut dicitur a Gal. 7. utilitate particulari ca.
4. possit tñ exponi circuli: et p^m p^mes vbi est abscissio et defectus cir-
culi puenit eaz. venarum pulsantium et gerarum ad officia. et. quod rami
vitio ramificati et quicquid a canna sunt latiores quam rami arterie et vene.
Et rō est quā assignat Gal. 3. de interioribus. 3. cap. quod rami maioris
trunci sunt maiores. nō canna pulmonis est maior. s. latior quam arteria
venalis aut vena arterialis quod simul cū canna pulmonis ramificat. Et
h^c est quod Gal. ibidē dicit. diuisiones canalium maiores sunt.

C Eius igitur creatio facta est ex cartilagine ut iungat
in ea apto p^mdicta et ne lenitas faceret eā idigere coop-
tura: et ut sit durities eius iungamē ipsi cuius sit eius situs
ad anteriora: et ut sit durities eius cā ad hoc ut perue-
niat vox aut adiuuet eam.

C Hic ita declarat deā. Et p^m quod canna pulmonis est facta ex cartilagi-
nibus. Secundo quod ex pluribus cartilaginibus cōiunctis cū p^mniculo. ibi. (Et
facta est.) Tertio quod est facta rotunda. ibi. (Et est facta.) Quarto quod
eius rotunditas est imperfecta in illo in quo tangit mery. ibi. (Et nō mi-
nuat.) Quinto quod cooperit p^mniculo. ibi. (Durities vō.) Sexto quod

diuidit in duas diuisiones et simul cū ventis et arterijs. ibi. (Eius at.)
Septimo quare officia venarum et arteriarum fuerūt stricta. ibi. (Lē-
strictio aut.) In p^mia p^mte ponit tres cās p^m quas canna pulmonis
est facta ex cartilagine que est corpus durū. p^mia cā est ut in ta-
li mēbro sic cartilaginosa duro iueniat apertio p^mdicta in qua in-
trat aer de qua dixit in p^mo ca. p^mcedentis sen. Et hoc est quod dicit
ne lenitas siue mollieties corporis canne. Si. n. nō eēt ex cartilagine fa-
ceret hic sequi hoc nocuētū: quod p^mpter mollietē partes concide-
rēt et ipediret introitū aeris: quod cartilago est corpus durū: id stat la-
tior et nō coincidit: et hoc est quod dicit. ne lenitas. i. mollieties. Si autē
esset carnea et nō cartilaginosa faceret cā. s. canna pulmonis idige-
re coop^mtura id est faceret sequi coop^mturam. p^m Secūda causa est ut
sit defensa ab occurrentibus cū ipsa sit magis disposita exteriori-
bus rebus et mery est occultatū. p^m Tercia cā est: quod in hac canna sit
vox: sed vox ut hētur scō de aia tex. cōmē. 77. est in percussione
aeris ad corpus durū. Dixit autē p^mueniat quantū ad partes p^min-
cipales aut adiuuet quantū ad partes non principales.

C Et facta est eius compositio ex cartilaginibus pluri-
bus ligatis cū p^mniculis ut sit eis possibilis extensio et
contractio apud attractionē aeris et respirationē: et nō
doleat ex percussionebus que accidunt ei de subitibus et su-
pra: et ex attractionibus que accidunt ei ad extremitates
eius: et ut cum nocuētum accidit nō dilatetur neque
coangustetur: et facta est rotunda ut sit securior et ma-
gis incolumis.

C Hic inuit in g^me duas cās p^m quas canna est ex pluribus cartila-
ginibus iunctis per p^mniculos. Et p^mia cā est ut sit extensibilis apud
attractionē aeris et cōstringibilis apud expulsionē. et hoc est quod dicit
cir. respirationē. Secūda cā est ut p^mpter hāc diuersitatē et modū siue
dilatationē facta nocuētū in extremitate nō cōiceret toti can-
ne. et hoc est quod dicit. nō dilates. i. exp^mdat nocuētū neque coangu-
stet. i. cōstringat canna et retrahat in se in p^mte in quod dolor et nocu-
mētū cōicaret. Cōsiderandū quod canna pulmonis p^m ligamēta que
sunt inter vnā cartilaginē et aliā pōt elongari et p^mtrahi sicut apparet
i canna Jacobi carobari. Et p^mpter id quod supplet defectū circulatio-
nis pōt dilatari et p^mtrahi. Cū Gal. 7. de utilitate p^miculari. 4. cap.
dicit quod ad lōgitudinē vel breuitatē p^mterio visceris p^m partes copula-
tas cartilagini sūt: que vō rursus in amplum additio et p^mstrictio
a supplemibus quod est sicut. L. forme quod efforme vultus cuiusq^m. Et
facta est rotunda: quod figura rotunda est magis incolumis a nocuē-
tis. Unde castellani faciunt rochas rotundas. et colligit Auer. c. 8.

C Et non minuit ab ea quod de ipso tangit mery nisi ut
nō cōprimat bucellas transeuntē ipsas: imo p^mtranseat
a facie eius cū extendit mery ad amplitudinem et fit cō-
cauitas eius: tūc quasi adiungas mery cū icipit mery
extendi ad ipsam et penetrat in ipsam.

C p^mio ostendit quod iste cartilagine nō fuerūt rotunde pfecte: sed sim-
p^mte in qua nō sunt cōplete. circuli autē p^miuncti mery ut canna. nō p^mre-
mat bucellā trāseūtē ipsas. s. mery: imo cedat et amplifiet locū ipsas:
et h^c est quod dicit. p^mtrāseat bucella a facie ei. s. mery vel canne cū extē-
dit mery. i. cū apliat in p^mte i quod vadit bucella. Et p^mcauitas ei. s. can-
ne quod dilatat v^mus eā. est adiungas mery cū icipit extendi. i. dilatari ad
ipsas. i. v^mus ipsas cannas. Penetrat. i. p^mmat v^mus illā p^mte mery.

C Et p^mproprie in deglutitione ne confungat anbelitui.

C In hoc ut assignare aliā cām: et hoc nō solū facit utilitatem trāsglu-
titioni sed et anbelitui ne simul cū trāst bucella p^miungat. s. degluti-
tio anbelitui. s. p^mictione mala quod p^mmat canna et faciat eā dolere. et h^c
est quod dicit. et p^mpro. et supple est utilitas huius diminutionis carti-
lagis. v. l. erit p^mproe supple: quod canna nō d^m p^mimē bucellā in degluti-
tione ne p^miungat talis p^mstura siue deglutitio cū tali p^mstura anbelitui.

C Cōsiderandū quod pars canne pulmonis que dicit epiglottis vbi non
est ista diminutio cartilagine in hora descensus boli ascēdit sur-
sum: et ideo ipsa nō cōprimat a bolo siue a bucella: et ideo non dolet
homo neque nocet anbelitus: quod tota canna nō fuit posse supius trahi
et idē fiat p^miunctio boli trāseuntis in actu anbelandi: et ne p^messu-
ra fiat in canna nō fuerunt perfecte circulationes.

C Quoniā deglutitio necessariū facit ut cooperiatur
canna pulmonis superius ut non ingrediatur eā cibus
transiens super eam et fit coop^mtura eius cuius suppositio
tione cartilaginū stantium sup meatum: et similiter eius
que nominatur non habens nomen.

Bentilis

Hic declarat quedam: id enim dixerat cam differēte diminutio nis scilicet ne deglutitio et anhelitus sibi inuicē cōcurrāt. Vult p̄ decla rare q̄ hoc nō sufficit ad hoc vt bucella trāsirens nō ledat anhelitū. Scđo q̄ de cartilaginibus quibusdam fecerat mentionem cōplet quasi sermonem in hoc. ibi. Et creata est.) **C**dicat p̄m o q̄ coop tura eius. sc̄. cāne pulmonis sit: q̄ q̄nq̄ deglutitio sit necessarius. 7c. ideo enim cooperit ne cibus et potus intrent p̄ cānā pulmonis: et ista cartilago cooperiēs q̄nq̄ a Hal. 7. de vtilitate particularū. ca. 11. notat epiglottis. Dynus vō credit q̄ illa cartilago que vocatur cymbalaris: tū fm̄ veritate nō est vt appet̄ ex anathomia. Et l̄ dī cat Aui. cartilagīnū in numero plurali: d̄ intelligi. i. cartilagīnibus q̄ vna est illa cartilago cooperiēs stans in fine lingue. Et s̄lir̄ ei. f. coopura. Cū hac cartilagine que d̄f nōmē nō habens: vel forte i. religit q̄ illa nomen non hīs faciat ad coopuram.

Et cū fit deglutitio et vomitus eius idigētes coopu ra in hoc meatu nō est possibile vt sint cū fit anhelit̄.

Hec est quedam illatio. sequitur enim q̄ si meatus aeris coope ritur in boca deglutitionis: ergo non sunt simul anhelitus et deglu titio siue vomitus.

Et creata est ppter vociferationē res que noiatur lingua fistule cōstricta apud extremitates cāne: deide dilata apud epiglottum: quare incipit ex amplitudine perueniens ad p̄strictionē: deinde ad spatium amplius sicut est in fistula: quoniam necessarium est voci cōs trictio vt retineat. Et huiusmodi quidem corporis si milis lingue fistule p̄prietas est vt coniungatur et dila tetur vt fiat per illud percussio vocis.

Hic cōplet sermonē in p̄b̄ cāne ostēdo q̄s est modus siue for ma bulis foramis sup̄ quo d̄ fieri clausio: et vult q̄ si forame stri cū sub et supra hīs latitudinē sicut ē in fistulis siue zampognis dictis siue ē de zaramellis. Cā stricture foraminis est p̄p̄ voce: vt retineat. f. aer vel vor: q̄ aliter non posset modulatio fieri nec ou ratio vocis nec esset vor dilatabilis nec cōstringibilis 7c. **C**onsi derandum q̄ hēc cāna est cā mirabiliter ordinata q̄ dignum est si stulam artificialem dici ab hac et non hanc dici stulam ab illa: vt septimo de vtilitate particularum. 13. ca.

Durities vō panniculi q̄ tegit eā interius fuit vt resi stat solus catarris et sputis malis et vaporū fumofo res deunt ex corde: et vt nō mollescat p̄cussione vocis.

Assignat cām duritiē p̄nīculi tangētis totam cānam pulmo nis et dat duas cās quas ponit Hal. 7. de vtilitate particularū. 7. ca. Prima est vt resisteret nocuentis occurrentibus de catarris. Scđa est vt cum sit percussio ppter vocem nō inueniatur mollis: q̄ op̄z vt fiat percussio ad rem duram.

Eius aut̄ diuisio in p̄m̄is in duas ptes fuit: qm̄ pul mo bz duas ptes: sed eius ramificatio cuz venis getis fuit vt ex eis accipiat nutrimentum.

Hic assignat cām diuisionis eius. Considerādū q̄ vene quiete ra mificat cū cāna pulmonis vt nutriat inde. Sed arterie ramificā tur in cāna pulmonis vt accipiant ab illis ramis cāne aerem quez cordi mandant postq̄ est digestus in cāna pulmonis.

Constrictio aut̄ quicquid corz fuit vt mēsuret in eis respiratio arteriarz venientū ad cor vt nō penetret in eis ad ipsuz. Nam si penetraret faceret puenire sputū sanguinis. Hęc est ergo forma cāne pulmonis.

Hic assignat cām p̄strictionis officioz venaz et arteriarz: l̄ de ve nis nō exprimat sed datur intelligi. Cā aut̄ quare officia arteriarz sunt strictissima est cōmēsuratio aeris: q̄ debet trāst subtilis pur gar et nō penetrat ad ip̄m. f. cor. In eis. f. ex eis ramis cāne intrāti bus ramos arteriarz: q̄ nō sit suas vel nō penetrat. f. sanguis ad ip̄m. f. cor. cāne fm̄ Dynū. Nā si penetrat. f. aer hoc modo faceret puenire sputū sanguinis: q̄ sicut in introitu aer libere itrat et sus corz nō gradat neq̄ cōmēsurat in multa strictura officioz arte riarz: ita in exitu vapor et aeris calefacti ab arteria extret sanguis et intraret cānā. Hęc ergo est op̄uere nature mirabile que fecit in arterijs foramina tam parua que sint aeris perua et sanguini et spiritui non perua. Et hoc sentiebat Hal. primo de differentijs fe brium. ca. 1. Et Aui. ista sen. 7. Hal. de vtilitate partium. 8. ca.

Epiglottis aut̄ est instrumentum ad cōplendā vocē et vt teneat anhelitus: et in interiore pte ipsius est corz

Super tertio

pus simile lingue fistule: et iam diximus ipsum et euz eo q̄s apponit ipsi ex palato: et est sile additio qua clau ditur caput fistule et cōpletur.

Hic ponit anathomiā epiglottis: et est epiglottis illa que diuidit in tres cartilagineas. f. clypeale cymbalarē et nomen nō habens: et assi gnauit sibi duas vtilitates. Prima est ppter vocē. Scđa est vt re tineatur ibi anhelitus siue aer: et quia ille sunt quasi vna vtilitas: iō dixit. et cum eo. **C**onsiderandū q̄ palatum est sicut pars lata tubicīne vbi resonat aer. vnde Hal. 7. de vtilitate particu. ca. 5. di cit q̄ est sicut campana.

Et epiglottis quidem est coarctata cū cāna cōstricta cum mery. Cum ergo mery appetit deglutire et decli nat ad inferiora ppter attractionem bucellę cooperit epiglottis et eleuat sursum et coarctat coopertura qua rādam suarum cartilaginū cū alijs: quare extendū tur p̄nīculi et lacerti. Cūq̄ cibus p̄transit meatū me ry sunt ossificū epiglottis et cāne adherētes palato su perius: quare nō est possibile vt ingrediatur ip̄m ex co q̄s cōprehensum est apud mery aliqd quare pertran seunt ipsum cibus et potus: ita q̄ non cadit ad cānam aliquid nisi in quibusdam horis in quibus festinat de glutitio anteq̄ compleatur motus iste aut accidat ci bo motus ppter mery conturbatus: quare non cessat natura laborare in expulsiōe eius cum tussi. Et nos quidem iam diximus anathomiā cartilaginū epi glottis et lacertorum eius in primo libro.

Consēdit quo in actu deglutitionis cooperit foramē et ascendit sur sus. Et si ita nō fiat itrat aliqd ex cibo et potu per cānā: et ad h̄ expel lendū nā non cessat cū tussi. Isti sunt sermones Hal. 7. de vtilitate pri. ca. 13. et aliquid in de moribus liquidis. ca. 3. dist. 2. et in cōmēto afo. 4. parti. afo. 35. Si a febre habito collū cōuertat 7c.

Pulmo autēz est compositus ex partibus: quarum vna est cāna: et secūda est ramī arterie venate et tertia est ramī proculdubio quos coniungit caro mollis ra ra acerca creata ex tenuiore sanguie et subtiliore: et illud est etiam nutrimentum eius. Et est plurimum meatuz mollis et rarus ad albedinem declinās proprie in pul monibus animalium: quorum integra est creatio. Et creatus est rarus vt in ipso accipiat aer et dige ratur in eo et expellatur superfluitas eius ab eo sicut creatū est epar cū comparatione ad cibuz et est habēs duas diuisiones: quarū vna tendit ad dextram et alte ra ad sinistram. et sectio quidē sinistra duos bz ramos. et sectio dextra habet tres ramos.

Hic ponit anathomiā in generali primo. Scđo dicta in eo decla rat. ibi. (Et iuuamētū pulmonis.) Tertio addit quādam partem de qua nō fecerat mētiōē. ibi. (Et pulmonē quidē cooperit.) **C**dicat primo quozū integra est creatio. hoc dixit ad differentiam aialuz que abhorriunt: quozū creatio nō est integra in quibus pulmo eparet satis rubeus: p̄pterea q̄ intus in matrice non respirant: vt p̄ fen. 21. ca. de gñione embzionis. et 9. de animalibus. ca. 5. **C**ōst randum q̄ sicut epar est rarus. i. diuifum in multos ramificulos in suis venis vt bene digerat cibum: ita pulmo vt digerat aerem fm̄ Hal. 8. de iuuamentis membrorum. ca. 1. 7. 7. de vtilitate parti cularum. 8. ca. et Aui. hoc voluit.

Et iuuamentum pulmonis omnino est attractio aeris: et iuuamentuz attractionis aeris est preparatio aeris cordis pluris q̄ ipsum quo indiget in pulsu vno: et iuuamentum huiusmodi p̄parationis est vt sit aiali cū submergitur in aqua: et quando emittit vocem longas cōtinuā impediētē ip̄m ab acceptiōe aeris: aut cum abhorret eius attractionē p̄p̄ dispōnes et causas ducē tes ip̄m ad illud ex fetore aut alio: aer p̄paratus quem assumit cor et iuuamentuz huiusmodi aeris preparati est vt temperet

temperet sua cunctatione caliditatem cordis: et ut res-
tauret spiritum cum substantia que est magis vincens in
complexione eius per aerem solum sicut existimat qui-
dam convertatur et fiat spiritus sicut non sola aqua nutrit
membri. Verum unumquodque eorum: aut est pars nutri-
menti aut est facies penetrare lubricitate. Sed aqua est
ad nutrimentum corporis et aer est ad nutrimentum spiritus:
et unumquodque duorum. scilicet nutrimentum corporis et spiritus est cor-
pus compositum non simplex. Sed iuuamentum extra-
ctiois supfluitatis aduste spiritus et est eius fumositatis et
pulmonis est ad irroitur aeris frigidi. Iste namque attra-
ctus iam pculdubio conversus est ad calefactionem
quare non confert in temperando spiritum. Ramificatio
autem venarum et canum in pulmone fuit: quoniam cana et
arteria venalis communicant nutriendo in pulmonem
ex sanguine digesto clario veniente ex corde.

Chic declarat oia dicta. primo quod est officium sue utilitas pulmo-
nis totius. Secundo quare cana et arteria ramificant. ibi (Ramificatio.)
Tertio ponit iuuamentum carnis pulmonis. ibi (Carnis.) Quarto
ostendit quare est albus. ibi (Eius autem albedo.) Quinto quare dividit
in duas partes: postea dextra in tres et sinistra in duas. ibi (Eius vero
partitio.) / **P**rima in d. primo ponit sue declarat iuuamentum pul-
monis in attractioe aeris. Secundo in expulsiōe. ibi (Sed iuuamen-
tum.) / **P**rima in duas sicut duo ponit iuuamenta. ibi (Et ut restauret
spiritum.) De prima pars. De secunda dicit quod spiritus iuuamentum est aeris ut res-
tauret spiritum cordis. Et tunc autem quod dicit. cum suba. dat modum verum
et falsum. Secundo probat ibi (Sicut non.) Dicit primo quod hoc modo res-
taurat: quod cum suba que vincit in ea sit suba subtilior: et cum copione
quod frigida respectu caloris nostri corporis hoc facit: et non quod con-
uertat in spiritum ut existimat quidam: ut Gal. non de iuuamenta mem-
brorum primo ca. 2. 7. de utilitate pulmarum. ca. 8. et hoc est quod dicit quod res-
taurat spiritum cum substantia que est magis vincens et quod aer sua suba
subtili miscet cum sanguine arteriali et facit ipsum aptum et temperatum ut
conuertat in spiritum non ita quod ipse aer fiat spiritus solus et transmutet in
eum. Vel aliter posset exponi: si vellet quod aer mistus vaporis face-
ret unum corpus ex quo fieret spiritus: et posset hoc applicari ad textum
sicut probat. primo sic: sicut se habet aqua ad membrum: ita aer ad spiritum: si
aqua non nutrit membra sola etiam. Et id subdit quod unumquodque eorum. scilicet aeris
et aque: aut est pars quedam modum sunt partes mistorum: aut faciens
inquantum assumunt pura lubricitate. scilicet subtilitate. Sed aqua et. Et
unumquodque arguit sic. nutrimentum est quoddam compositum: ergo aqua non
nutrit proprie membra necque aer spiritum. / **S**ed iuuamentum. Considera-
dum proprie ex tractio supfluitatum fumosarum aeris calefacti est ut
iterum bonus intret: et isti cedat locum. Et in hoc est duplex utilitas.
Una euentatiois que sequitur. Secunda est quod non nocet hominibus illis fumis
qui sunt supfluitates spiritus et pulmonis.

Ramificatio et. Dubitat quomodo cana pulmonis coicant in nutriendo
pulmonem. / **D**icitur quod coicatio hec est. nam ad quancumque partem pulmonis
currere sanguis digestus per arteriam: ad eandemque venire per venam: quod
sanguis pulmonis est et aer? et spiritus solus: et id oportet quod cana per quas
ferretur aer partiat ad omnem partem et ad quam partem arteria venalis: et si-
militer ad quam partem vena arterialis. Modus autem situationis earum
est quod rami trachee arterie sunt in medio: et ab uno latere versus
ante est arteria venalis: et ab illo versus post est vena arterialis:
ut Gal. 7. de utilitate particularum. s. c. unde dicit. natura locavit
tracheam arteriam mediam lenis. scilicet arterie venalis et vena arterialis.
Alterutrum. nam earum quo appropinquare. lenis. arterie quidem quam
utilitatem respirationis prebet trachea cordis per mediam illam: vena
autem propterea quod iudget nutriri ab ea.

Carnis autem iuuamentum est ut oppilet rimas et con-
iungat ramos: sed eius raritas est ut rectificet attractio-
nem aeris. Non enim est ut non penetret aer nisi in cana-
na tamen: immo quicquid euadit ad corpus pulmonis ex eo:
et in hoc est appetitio in multiplicatione.

Considerandum quod rime sunt spatia inter ramos ut declarauimus sen-
tentia de thetano. Laro ergo pulmonis oppilat. i. replet illa spatia an-
te et in hoc coniungit ramos: et est sustentaculum omnium illorum ramorum. / **C**on-
siderandum quod aer penetrat non solum ramos canine imo in poros
canine pulmonis extra substantiam ramorum canine: ergo fuit ne-
cessarium eam esse spongiosam ut rareficeret quod recipiat et digerit sue ada-

pter. **U**n. 8. 6. de utilitate particula. 10. ca. 4. de utilitate particula-
rum ca. 15. 2. 7. de utilitate pne. ca. nono dicit quod est velut spuma cor-
pus pulmonis. / **C**onsiderandum est in modo loquendi. **A**ui. quod dicit quicquid.
Et fin hoc inuit quod non semper. Et in hoc est aptio in multiplicatione. Ex-
posuit autem **D**y. i. iuuamentum in aptione et dilatatione: quod n. pulmo est
valde rarus multiplicat et excrecere potest: et potest multum compungi et
perstrigi a pectore dato quod pulmo nullum motum habeat. Aliter potest expo-
ni ut dicat tunc euadit aer canine in musculos et intrat suba pulmonis
quod multiplicat multum: et apit carne et illam intrat: et hoc est quod dicit.
Et in hoc. scilicet quod euadit aer ad corpus pulmonis extra eam. nam est ap-
tio ex multiplicatione aeris: quod aer intantum multiplicat quod apit et di-
latat poros carnis. Vel appetitio. i. appetit in corpore pulmonis carnis.
Tertio modo potest exponi ut dicitur signum aptio: quod aer quicquid euadat: quod
multiplicat caro pulmonis. scilicet tota tumescit cum multus aer in pul-
mone mittit: ut quod sufflatus per canam alicuius animalis mortui accipit
do eius pulmonem: totam carnem videmus tumescere et impleri: et hoc
eodem signo probat quod aer intrat arterias pulmonis.

Dubitat quod videtur quod semper aer vadit in carnem pulmonis: quod caro est
media inter ramos canine et ramos arterie venalis: ergo nunquam tra-
nsibit aer quin vadat per carnem pulmonis. / **D**icitur quod aer non semper per-
transit. scilicet tempore diastolis: sed non semper vadit in carnem sed tunc cum transit.
/ **U**el dicitur melius quod aer potest transire per carnem dupliciter. vel sicut per
viam: et hoc fit semper cum transit. vel sicut per locum in quo ponit et hoc
seruat et digerit: et hoc fit quod aer supfluit.

Et ut adiunctum est in constrictione ad expulsiōem: est
ergo preparatus duobus modibus: et propter hoc ape-
ritur pulmo cum sufflatione.

Chic ponit secundam utilitatem raritatis et spongiositatis sue carnis:
et patet. Ap. i. dilatatur cum sufflatione. scilicet in eo facta propter hoc. scilicet per
raritatem et spongiositatem sue carnis.

Eius autem albedo est propter dominium aeris super illud
quo nutritur: et propter plurimam eius frigiditatem.

Chic assignat duas causas albedinis. Una est multus aer admixtus
suo nutrimento. Secunda est plurima frigiditas descendens ad ipsum
ex flegmate capitis.

Eius vero partitio in duas partes est ut non cesset anbe-
litus per nocumendum adueniens uni duarum partiū:
et omnis ramus eius ramificatur per illud in duos ra-
mos. Quintus autem qui est in latere dextro est lectus
substratus vene que nominatur concaua et non est eius
iuuamentum in anbelitu plurimum.

Considera quare pulmo habet in parte dextra tres partes et in sinistra
duas: et super hoc vna quod stat ut culcitra vene magne ut non noceat a
diuersis partibus impunitibus ibi existentibus: et id illa pars pulmo-
nis non est multum acuta vel acrea: quod non est multum per anbelitu.

Et quoniam cor magis fuit declinatum parum ad sinis-
tram additur in parte sinistra quod occupet spatium pe-
ctoris: et non est bonum ut pulmone sit in latere dextro
alio sinistro additio existens venis substrata: quoniam
iam cecidit necessitas eius.

Cult dicere quod cor parum declinatum ad sinistram implet sinistram
cavitatem pectoris plus quam dextram: id non est bonum quod pulmo sit addi-
tus. i. magnus in parte sinistra sicut in parte dextra: et hoc est quod dicit. Non
est bonum quod pulmo in latere sinistro sit additio. Alia ista habet dextro:
et ut puenientior ista: et tunc exponat sit additio. i. magnitudo scilicet quod
est in latere dextro quod est culcitra et. Ex his ergo vult quod pars dextra
pulmonis est maior in numero partium et in quantitate.

Et pulmonez quidem cooperit paniculus nervosus ut
sit finis quod sciuit sensus aliquis aliquo modo. Et si non
est intras tamen est cooperiens quantum ipse pulmo sit substra-
tus cordi leniens ipsum et eius tutamentum. Dectus quoque
diuisum est in duas precauitates inter quas distinguit
paniculus ortus ex oppositione mediatiois thoracis
et non est transitus ab vna duarum concauitatum ad alteram:
et iste paniculus est in vitate duo paniculi: et est pifictus
in posteriore parte sui cum spodiilibus et superius ut defendat
ambas furculas. Et ite in creando eos fuit ut sit pe-
ctus habens duos ventriculos quantum si eueniat uni eorum

Bentilis

nocumētū sufficiat alter ad faciēdū anbelitū z ei⁹ intē
tionē. Et ex iuuamēto eius est ligatio mery z pulmōis
z mēbroz pectoris adinuicē. Velamīs aut iam dixi
mus formam z iuuamētū eius in anathomīa lacerto
rum. Ipsum enī in veritate est vnus lacertozum z est
ex tribus tunicis: quarū media est chōrda qua cōple
tū eius operatio: z tunica que est supra est sicut fundamē
tum z basis pāniculi pectoris que iterius cooperiunt
ipm: z tunica iterior est sic illa syphac. Et in velamie
qdē duo sunt foramina quoz maius est transitus me
ry z arterie magnē: z per minus est transitus vene que
nominatur alabay z est vehementis suspensionis cū
ca z incarnationis.

Chic addit pte aliā. s. pāniculū. z fm hoc quatuor sunt partes pul
monis: vt Albertus in de alibus. lib. 1. tract. 3. Sciuiti. pmo. ca.
sen. 1. ca. de mēbris. z sen. 2. ca. de dolore splenis inuif. Et si non.
Dixit hoc qz forsan aliquis sapiēs dixit qz itus vadit. Hal. tā. 7. de
vtilitate pūculaz. z. ca. dicit. cooperit suē regit. Quāvis vult dice
re qz pulmo est subtratus. i. separatus z diuisus a corde cōtentus
suo pāniculo. Sed tū lenit cor suū caloz temperādo: vel lenit sua
actuali humiditate z mollitie. Et eius tūmētū. Quia sicut epar
suis pēnulis cōpēdit itōmachi: ita pulmo suis lamēis. i. pēnu
lis cōpēdit cor: vt Hal. 7. de vtilitate pūculaz. 10. ca. imo hec
fuit vna cā quare habuit diuisionē in pēnulis. Alia cā est vt cū vni
pū accidit nocumētū. Alia nō statim ledat: z ex hoc fit facilior mo
tus pulmonis: vt Hal. ibidē ponit. pect. quoz. p. 3. l. 1. Velamīs. i.
diaphragmā. dicit diaphragma: qz diaphragma distinguit spūa
lia a nutritiis: vt Hal. 5. de vtilitate pūculaz. 15. ca. z diximus in
lib. 1. sen. 1. Cōsiderādū qz iponit sibi tres tunicas. Una est pars
et media que est chōrda: qz fm illā applicat pulmonē. musculi autē
fm chōrdā applicant mobili mēbro. q. d. o. z moueri. tale autē est
pulmo respectu diaphragmā: vt cōter dicit. Scdā tunica est pā
niculus in quo cōcat pectus: z hoc est qd dixit. est supra. s. versus
pect: que est cert: pāniculus: qz ibi terminat: vel ē vni qd pūnu
alys pāniculis: z tūc exponat. z tunica scdā. i. pāniculus zē. q. tuni
ca coopit ipm pāniculū itus. s. vsus pte iterioz qz respicit pect:
vt sciuit Hal. 3. theo. z. c. Et tertia est tunica alabay. i. vena q
ascēdit ab epate ad cor que cōtinuē in dextro vētriculo cordis.

Dub^m 2^m

327. col. 3^a.

Circa hoc caplm dubitat: vtrū spūs nutritiū ex aere. de hac qō
ne plire dixim⁹ sup sen p^o pmi. hic dīc solū cōtinuū qz nutriti pōt
dupl^r sumi. s. ppele z p. eo qd est ptes reponere suē generare di
stincte z sic nō nutrit qd pbat ex pte spūs: qz nō est aiat: z ex pte
aeris: qz nō est corpus cōpositū z tendēs est versus multā simplici
tate. Alio mō iproprie p pferētia vel vtilitate ad spūm gñōez
z sic spūs aere nutrit: qz aer facit ad spūm gñōez: qz sanguine in
corde z ei⁹ vaporē tēperat. Spūs autē vapor: sanguis tēperat: vt
7. de iuuamētis mēbroz. 7. ca. Tū figs arterie cōsiderat itrinseca
mēs Hal. fuit qz ex aere extrinseco digesto in pulmōe generat spi
ritus vitalis in corde z aialis in cerebro nec sermōes eius possunt
occurrat: vt appet octauo de iuuamētis mēbroz. 1. ca. z. 7. de vti
litate pūculaz. s. ca. vbi dicit sic. spūs vō. i. aer attractus: qz a tra
cheis arterijs extroz: sus attrahit in carne gde pulmonis primum
elaborationē accipit. post hoc aut in corde z arterijs marie in eis
qin rhetifor: mī plicatura. i. in rbete mirabili. demū postremā z fi
nalissimā in cerebri vētriculū vbi vtiqz aialis certitudinali^r fit p.
z dē asserit Hal. 12. terap. 5. ca. z in bello de vtilitate respiratiōis.
ca. z. 2. in multo suis libris. z Hal. 3. theo. ca. de assignatiōe pulmo
nis. ca. 20. Tamē credo Aui. verius dicere z Hal. errasse: vt hic in
nuat Aui. Silr. Auer. z. colliget. c. de iuuamētis instroz anbelitus.
ca. 16. vbi dicit. aliud iuuamētus anbelit^r vt dicit medicū est vt per
nutrimētū virtutū intrinsece ex aere q reperit in restauratione ex
spū ratiū qz resoluū: z hoc ē falsus: qz impossibile est cōpositū nu
triri ex simplici: qm tūc iueniret aial simplex ex vno solo elto.

Dub^m 3^m

Chic autē scdō dubitat: qre arteria vadēs a sinistro vētriculo cor
dis ad pulmonē hz vna tunica solā: z oēs alie nūi corpis hnt duas
tunicas. Et sūr qre vena veniēs ad pulmonē vētriculo cordis ad pul
monē hz duas tunicas: z oēs alie vene hnt vna. / Rūdit Wūdin⁹
famofus anathomista in sua anathomia. ca. de anathomia cordis
z pulmonis. dicens qz iō arteria hz vel habuit vna tunica: qz nā non
fuit multū sollicita cum p ipsam trāseat vapor capinosus vel aer
quē attrahit cor a pulmōe. De vena vō veniēte a dextro vētricu
lo cordis dicit Wūdin⁹ qz iō habuit duas tunicas: qz vadit ad mē
brū. i. pulmōem qd est positū in cōtinuo motu: qz portat sanguinez

Super tertio

subtilē cholici: vt qz nō euaporet neqz findat fecit sibi nā duas tu
nicas. hec snia est 5 Hal. 6. de vtilitate pri. 10. c. z i lib. de iuuamē
tis mēbroz. 7. ca. z. C Hal. ēt mouet hac qōnē i lib. 8. vtilitate pri.
6. c. 10. z arguit ad cā ex hoc qz in arteria qvenit a corde ad pulmo
nez pūnet spūs z sanguis subtilis: qz habere duas tunicas sicut
reliqz arterie corpis: z qz in vena veniēte a corde ad pulmonē
pūnet sanguis grossus respectu eius q est in arteria debuit habe
re vna tunica sicut est in alijs venis. Vñ post multa vba dicit hūc
sermonē. Lū qz nō fm pulmōē subtilē sūr venā grossā vō arteriā
creauit. oīno enim hic. f. in arteria. z spūs quidē subtilis z leuis est
z in vena sanguis grossus z grauis. f. in vena pulmonis zē. Cūlt
ergo Hal. ibi figs bñ cōsiderat qz sicut in oibus arterijs corpis est
sanguis subtilis z spūs in vena autem est grossus sanguis sic ē in
vena z arterijs pulmonis: quare igit ecōtra formauit nā venas z
arterias pulmonis oibus alijs mēbris. Etia septio de vtilitate pri
culaz. s. cap. arguit 5 Erasistratē q dicebat qz in hac arteria solus
spūs pūnet z nō sanguis: arguit dupl^r. p. 10. qz trachea arteria
nō terminat directe ad cor si nō erat in arteria sanguis. Scdō qz
re rami venaz nō pueniūt ad arteriā ad nutritiū eā sic ad tracheā
Vñ dicit. si enī ille arterie pulmōis totaliter sunt sine sanguine sic
trachea arteria. hoc enī Erasistrates opinat. cur nō mor trachee
ad cor terminat. cur aut venaz germina pua tracheis implātan
tur. Scdō dictū Wūdin⁹ est ē corruptus in hoc qd dicit qz vena
in pulmōe hz tunicas duas: qz pūnet sanguinē subtilē: multo ma
gis arteria pulmōis debuit habere duas tunicas: qz sanguinē sub
tilē cōtinet. Itē ē dicit qz hz duas tunicas: qz pulmo est in cōtinuo
motu. Et hē ē arteria ei⁹ debuit hēre duas tunicas. Dat 5 Hal. aliā
cām. Nā pulmo pp motū pectoris fortiter dilatabat z pstringeba
tur. Arteria autē in ei⁹ pulmōe dispōa debebat obedire leuiter bulc
dilatationi z pstringiōi pulmōis: id leuez cā esse oportet: z sic vni⁹
tunice. Venam autē non oportebat dilatari z cōstringi sed putrumē
tum tenere. Et qz aliquis diceret qz ēt alioz mēbroz arterie idē
gēt dilatari z pstringi. Innuat Hal. solonem huius qd nō est similis
sic pulmōis. Et qz aliqz dicēt vene nō pulsatiles debēt p ipsaz po
ros mittere nutrimentum mēbris: z ideo fuerunt vnus tunice:
quare ergo non illa. Rūdeo qz sanguis subtilis multum qui nutrit
pulmonem non prohibetur refutare: quia duas habeat tunicas.
Et multa dicit ibi Hal. que per te ipsum vide.

CDe complexionibus pulmonis z signis dispositio
num eius.

Cap. 2^m.

Itemus itaqz qz cōplexionē calidam signifi
cant amplitudo pectoris z magnitudo anbe
litus: z quandoqz duplas exufflatio z vox z
operatio eius: z qz parum nocetur ab aere fri
gido z qz plurimuz a calido: qz accidentia sitis fedat
aer frigidus ab hz potu multoties: z accidit ei pluri
mum inflammatio z tussis.

Constituta anathomia determinat de dispōne hz pūi. Et p pmit
tit qdas q sunt sic pncipia z gñalia: vt dicit rubica. Scdō exequit
spālia de diuersis dispōnib⁹. ibi (Anbelitus cōplef.). Sūit autē qtuor
gñalia q pmitit. Primum est noticia pulmōis z sue cāne qū ad cō
plexionē. Scdō est diuersitas signoz z vte qbus cognoscim⁹ dispō
nes pulmōis z pectoris: z hec duo declarat in p capto. Tertiu est enu
meratio egritudinū pulmōis z hoc in sequēti cap. Quartū est gñā
les curationes hz egritudinū istoz mēbroz: z hē i sequētib⁹ caplis.
p^o pūa in. o. pūo ponit signa cōplexionis pulmōis. Scdō varias
vias dispōnū signoz ei⁹. ibi (Et scias qz). hoc ē dicit rubica huius
capli. p^o pūa in duas. pūo ponit signa cuiuslibet cōplexionis. Scdō
distingūdo modos cōplexionū cōparat iter signa illoz. ibi (Vna
queqz aut.). p^o pūa in quatuor fm qz sunt quatuor cōplexiones.
p^o pūo ergo ponit signa calide cōplexionis pulmōis zē.

Cdubitat qre nō possunt signa cōplexionū pectoris z diaphragmatis.
p^o pūo qz signa cōplexionū pectoris in quātū pectus est extrinsecum
sunt nota ex multis dictis p cañ. sen. 2. ca. de signis cōplexionū. Si
gna vō diaphragmatis z pāniculi vel sunt cōiecturabilia vel sequū
tur vt plurimū in cōplexione pulmōis z cor.

Dub^m 5^m

CAmplitudo pectoris. Dubitat: qre nō dicit nisi sit ex cerebro. ma
gno sicut dicimus de corde. / Dm qz dedit itelligi: vel forsan ma
gnitudo z guttas pectoris plus variat ex pulmōe replēte pectus
qz ex corde: dico tñ dubitat. C Magnitudo anbelitus pp magnā
necessitate euentūdi: vñ multus trahit aer. Et qñqz duplas. simile
ei qd fit in ploxatu pueroz vel in odorātibz rosaz vel aliud odora
bile. huius cā est multa necessitas inflamato calore que non statim
vico tractu cōplef. Exufflatio est anbelitus mīicu qz cū hō sus
flet: est 5 hec sufflatio magna: z est vox magna pp multam aeris
emissionem

Dub^m 2^m

emissionem: et est vox magna cum calor non est extraneus deiciens calorem nati in virtute. Quod vox magna sequat calorem: et quod non habet a bal. z. ibegni vlti. trac. ter. co. 10. hic non dicit a me. Et opatio eius. f. continuatio vocis est magna. Vel aliter vt Auic. intelligat qd bal. ponit. 4. de iterionib. 6. ca. qd opationes pectoris sunt qnq. f. anhelitus solus. flagmē cū ictu. flagmē sine ictu. vox. et loquela: non ergo solū vox et exufflatio qd est flagmē cū ictu sunt magna in pulmōe calido: s; ois opatio alia. Multoties: qd si calor a pulmōe cōitatus stōcho nō eēt magn? qd si fixus nō tollit aere frido stis. Inflamatio. qd sentit cauma circa pect? Tussis. vlt. mala cōplone siccata exasperatēs cū caliditas addit: vlt qd calor trahit mās humiditas ad pulmōem: vt in aso. 54. 4. pti. Quibus tussis sicc.

C Frigida vo complonem significant paruitas pectoris et paruitas anhelitus et vox et acuitas amboz: et quod nocet ut ab ois frigido et multitudo gnationis flegmatitis in ipso: et multoties quidez duplatur eo anhelitus et adueniunt ei asma et tussis.

C Et vox. f. parua qd paucū emittit aere. et acuitas amboz. f. vocis et anhelitus. Cōsiderādū qd vox est acuta qd in breui tpe multū sonat: id ē vox velox. fit aut vt ab vna cū qd mouet de aere ē parū: vlt cito vincit et mouet p cānā pulmōis: ex qua cā mulieres hnt vocē acutā et ē bitū? fridū pulmōis anhelit? of acur? quasi subtilis trahēs pay de aere: q non multū durat in suo motu: h tū motū nō oportet eē velocē: qd nō ē necessitas festinās: et talis ēt anhelit? fit ex pulmone frido: et p qd quasi equoce d' vox acuta et anhelitus acutus. Duplat eo anhelitus. Cōtra qd hoc est signū caliditatis pulmōis. Dd3 qd sicut p3 in cōmē. aso. 54. serte pte. In acutū passionibus luctuosa suspiria malū zc. et infra in. c. de anhelitu du plo. anhelitus interfectus per geminationē motus pōt fieri a debilitate virtutis et a duritie pectoris: hoc pōt facere friditas pulmōis cū est pter naturam et accidētalis aut caliditas: hoc mō cadit bic iter signa asma et tussis ppter materias quas multiplicat.

C Cōplexionez aut humidaz significat multitudo supfluitatū et rauceo vocis et stertitio et pprie cum fuerit cū materia et fuerit declinūs ad superiora et defect? ab eleuatione vocis nō pp debilitatē corporis.

C Stertitiō est sonitus q audis in anhelitu dormitiū: et fit ex humiditate circa cānā pulmōis vlt aer exit cū sono humiditaz fracte ab eo in exitu: vt. A. i. i. pma hui? c. de somno. Ad supiora. circa epi glori. tūc. n. sentit eius sonus et fit pprie nō ppter debilitatē s; ppter multā molitiē ptiū: vlt vox nō pōt eleuari altū vt sonora appareat qd nō fit fortis percussio: et hoc defectu pp tussim pprie.

C Siccā vo cōplexione significat paucitas superfluitatū et asperitas vocis et similitudo ei? cū voce gruuz. Et qd qd est illic dñia ppter vehemētiam spissitudinis.

C Dñia. i. anhelit? malitia pp vehemētiam spissitudinis. Exponit Ber cunus. i. aeris in attrahēdo et emittēdo. nihil ē dñe. Alr. i. diuersitas et coartatiōis pulmōis a siccō: vlt nō ēt obediēs dilatatiōi et cōstrictioni: et qd nomē dñie ē cōe ad tres modos nocumētōz anhelit? id ē vt rltq pōt itelligi. Df. n. dñia sanfugium et ē difficultas attrahēdo aerē. Et d' ozomia: et ē difficultas emittēdo. Df anhelit? f. malus et est difficultas in vtroq. Et Bernardus ponit i glossis Vlticū lib. 3. p. ca. 2 cōit salernitāi. Jsta tñ vocabula tā nō sūt i vltu.

C Anaqueqz aut barum complexionuz quandoqz est pulmōi naturalis: et quādoqz est ei accidentalis et cōmunicant in aliquo et differit in aliquo. Jlla autem in quibus cōmunicat sunt signa predicta nisi illa que ex cipiēmus post. Sed ea in quibus differunt sunt duo. Unum eorum est quoniam cum cōplexio est naturalis signum eius est stans fm naturam: et si est accidentalis est ei signum accidentale et iam aduenit ei nisi sit signū de genere eoz que non accidunt nisi natura tñ qm tūc signū est naturale cuius sile est magnitudo pectoris aut paruitas eius.

C Cōsiderādū qd cōplo sibi sana pulmōi et accidētalis cōicāt in signis pdictis. v. g. tā in calido nālī qd accētali est stis et anhelit? magnus. Tūc illa zc. qd qdā signa sunt qd nō pnt seg accitālē vt pectoris cōpositio. Differit aut in duobz. Primo est qd cōplonis nālīs signa sunt nālīa. f. a pñ? gnōnis. vel qd cū eis est sibi san? et accitā-

lia signa sūt cū tpe: qd cū eis nō est sibi san? Seda ofia est p modū exētionis et exēptiōis: qd cōplonis nālīs oia signa pnt ex nā sive ex pñ? generatiōis seg: sed qdā signa cōplonis calide nō pnt sequi accidentālē: qd sunt tñ a nā vt pectoris magnitudo.

C Et scias qd magis proprie significationes eius fm dispositiones pectoris et pulmōis est anhelitus in frigiditate sua et caliditate sua et magnitudine eius et paruitate ipsius et facilitate ipsius et eius difficultate et fetore et bonitate odoris eius et reliquis dispositiōibus eius. Et similiter vox etiam in butusmodi re sicut illud quod significat illa que strangulata est cum nocumētum sit in lacertis dilatantibus et rauca cum nocumētum sit in lacertis constrictiuis cū nocumētū est in lacertis. Et silt tussis et sputū et pulsus.

C Hec est scda ps capli in qua ostēdit varietatē signoz in qbus est via ad cognoscēdum dispōnes pulmōis et pectoris. Et h bec signa ppria enumerat. Scdo de eis in gñali erequit. ibi. (Et tā declarata est.) Tertia ponit quedā signa nō sic ppria. ibi. (Et qd qd.) Prima in tres. Primo enumerat signa ab anhelitu pferendo illa. Scdo a voce. ibi. (Et silt vox.) Tercio a tussi sputo et pulsu. ibi. (Et similr tussis.) Cōsiderādū qd varietates anhelitus multū sūt ex varietate dispōnū pectoris et pulmōis: et id sūt magis pprie significationes eius. Et silt vox. supple est fortis vel ppria significatio in hac re. I. in dispōnibus pectoris et pulmōis: qd ex illis pōt multū diuer sificari. Cōsiderādū fm Aui. pma pmi. c. de anathomia musculo rum pectoris. qdam sunt dilatātes: et qd isti nō pnt dilatare pect? fit modus pfocatiōis vel suffocatiōis et vox est talis modi et quasi vox statim deficiēs sicut nō existēte copia aeris. Quidā sunt lacerti pectus pstringētes: et tūc qd deficiūt in opatione nō pōt aer pel li ad epiglottē vel ibi pneri et modularē: et id fit vox cōfusa quam bic vocat rauca: et ista nō est pprie rauca. sed nō hēbat. A. aliud nō mē ideo dixit qd nocumētū est in lacertis. q. d. non loquor de voce pprie rauca que fit ex multitudine humiditatis: sed de rauceo alterius modi improprie dicta que fit ex defectu lacertorum prementium vel stringentiū pectus. Et similiter tussis zc. supple sunt de signis dispōnis pectoris et pulmōis.

C Et iam declarata est tibi qualitas significationum anhelitus et qualitas significationum vocis et qualitas significationum tussis et qualitas significationum sputi. Pulsus autēz et qd ipse significat fm complexiones et egritudines iam sciuiti.

C Hic in generali erequit. Et pmo ostendit hoc non esse declarandū. fermonib. n. pprie alibi sunt declarata. Scdo illud qd est hic declarandū in gñali declarat. ibi. (Et pulmo.) Dicit primo qd qd litas. i. modus significationū anhelitus taz est declarata. f. hac fen trac. primo. et qualitas vocis in hac fen tractatu scd. et tussis tract. tertio. et sputi tractatu quarto. Pulsus autēz zc. sciuiti hoc libro primo fen. z. q. d. nota ea cuius doctrina generalis cadit bic et que statim dicent: de hoc recurre ad loca predicta.

C Et pulmo quidem vicinatur cordi et significationes dispositionū eius sunt sup ipz fortiores: et pulsus ē magis significatiuus ei? qd sequit ramos neruoz pulmōis. Et tussis ē magis significatiua illi? qd sequit cānā et carnē pulmōis: et sensibilitas grauitatis est significatio propria qd materia est in pāniculis et lacertis. Et cū non spuit nisi cū tussi leui: tūc mā est ppriqua supremo cāne: et ei qd sequit ipm. Et si nō spuit nisi cū tussi plurima tūc mā est profunda et est longiqua. Et qd qd associant nocumētis membrōz pectoris signa membrōrum longiquorum sicut vertigo in apatibus velamis et sicut rubedo faciei in apatibus pulmōis.

C Hic in generali loquit de istis signis quātū pōt pnerere huic capitulo. Et primo de pulsu. Et scdo de tussi addēs de dolore quedā. ibi. (Et tussis.) Tercio de sputo et tussi. ibi. (Et cū non spuit.) Devoce autē non hēbat aliud cōe hic ponēdum pter id quod dixerat. Dicit primo qd signa dispositionum eius. f. cordis que signa fumuntur a pulsu zc. p3. Cōtra tñ pōt littera erponi: pulsus est magis significatiuus eius qd sequit ramos neruoz. i. arteriaz. pnt

Sen. X.

¶ An. tertia primi. ca. de egritudinibus infantum: qz eoz ma-
rie sunt facili mobiles &c.

C. De materijs siccis aliter sitis in pulmone ⁊ iudicijs earuz in curatione. Cap. 5^m.

Malterie que continent in pulmone qñq; sunt ex genere sanguis: z qñq; sunt ex genere humiditatis: z qñq; sunt ex genere saniei z sunt mæ calide z subriles. Et mās qdem siccas in pulmone qñq; est difficile spueri: quare nō adbreceit ventositas expellens eas cū tūte: imo rumpit humiditas sup ventositatē: qre aduenit ei ventositas nō eradicans. S; ad vehementia multitudine eius euz sunt humores pectoris grossi nō penitus ad vltimū in exicadō: imo sic occupatus cū lenificatōe z incisione cū resoluōe materiei. Et sit itentio maior duaz rerū tibi inciso aut sit studius cū incisione plus q; sit cū resoluōne: tione: z administria in oibus illis medicinis aquā melis. Et enī facies eas penetrare z lenificat z abstergit.

Cubic ponit cañ. generales: tñ sunt minus gñales qñ pñmissi: qñ isti cañ. sunt determinati ad mās fccas. i. gñosas difficilis motus. Cñ rubrica dicit. de materis fccis. i. gñosis onris. 7 difficilis motus: 7 iudicij. qñ dabit sup eas iudicij hoc qñ difficile expuñt 7 dabit modus. pñmo ergo enumerat buerfas mās aggregabiles in pulmone. Scdo dat iudicij in materis fccis. ibi. Et mās. 7 Tercio ponit cañ. curatiois. ibi. (S) ad uehemētia. ¶ Cñ dñeradiū qñ in hoc enumerat oīs modos possibiles iueniri in pulmōe: qñ mās pectōris 7 pulmonis diuersificānt: vel ex pte genez humorz: qñ quedam sunt sanguine: quedā flegmaticæ: quedā melleæ: 7 qñ dāmbolicæ. 7 bas pñ enumerat cū dicit. ex genere sanguis 7 humiditas. i. flegmā 7 ille plus repunfū pulmōe: iō eas expñst oīs itelligē de mēlia 7 chola. Cñ diuersificānt ex pte mās corruptiois: qñ quedā sunt faniatē 7 qñ dñ no: 7 tergit eas cū dicit. ex genere faniel. Cñ diuersificānt ex pte qualitatis: qñ qdā sunt calide qdā fride. 7 tergit eas cū dicit. 7 sunt mās calide. Diuersificānt et ex pte subz: quedā sūt gñosse quedā subiles: 7 itellectū hoc cū dicit. 7 subiles. Et mās. qñ dā dicit qñ pñ dicere. 7 nās qdā fccas. i. mās subiles aquo sas que nō pñt ab aere colligi nisi diuidant 7 erupant: vt Sal. libo de accidētij. 5. ca. 4. Aliter exponit Dynus. Alij imaginant quoddā pofe lōginqū qñ mās fūt fccæ pulverizabiles: vñ nō pñt colligi ab aere sñ ad uehemētia. ¶ Cñ pñsseradiū qñ medicie eritacitue fortes vt suffumigatio sulphuris aut auripigmēti qñ pcedunt in passioñis pulmonis. Cñl. ergo Zulcē. qñ in vsu medicinz 7 alijs fortis eritacitioe nō fūt ausus in mās multa 7 gñosa: qñ talia resoluendo subilia magis gñofrānt. Et pp bac cām vt infra dīcē. pñbētur diuerfita forzi quodqñ in passioñis pulmonis. ¶ Intende ergo mōlificationi materiei 7 eius diuisioni fm qñ docet fm qñ est gñosa vel pñcosa. Et si resoluas fūt minoz intentio vt non fiat iduratio. Et admittit in oibus illis medicinis aquam mellis: qñ facit penetrare uolūctine 7 lauat 7 abtergit.

De medicinis pectoris singularibus 7 cōpositis 7 de
forma administrationis eaz. Cap. 6^m.

Medicine pectoris sunt medicine que mundifi-
cant pectus ⁊ sunt fm ordines. Ordo primus
est sicut farina fabaz ⁊ aq̃ue mellis ⁊ semen li-
ni assum ⁊ amigdale ⁊ vini dulce. Alia ipm ve-
bementer aperit oppilationē pulmōis sicut ipm vebe-
mēter generat oppilationē epatis quēadmodus scies
in caplo epatis. Et ex frigidis semē cucumeris ⁊ bate-
che ⁊ cucurbitē. Butyri ro cum solum administratur
maturatio est plus q̃e cum mundificatio. Si autē deglu-
tiatur cum melle ⁊ amigdalīs amaris est eius matura-
tio minor ⁊ mūdificatio ei⁹ maior. Et forti⁹ illo ē gluti-
nū albotin ⁊ amigdale amare ⁊ oxymel scilicet ⁊ fenu-
grecū ⁊ olybanū ⁊ dactyli heirō hñt fortitudinē ⁊ bac-
iteriō. Et fortiora illis sūt cymini ⁊ pip ⁊ berb⁹ ⁊ rae-
dix lilij ⁊ radix opoponac ⁊ castoreus cū melle ⁊ salla

Tracta. I.

280

assata cōrita ⁊ cōfecta cum melle ⁊ cētaurca maior ⁊
aristolochia rotūda ⁊ nigella ⁊ ymis q̄ est sub vccis
cū desiccat̄ sup telas super primas aut in furno do-
nec albescat ⁊ cōmisceatur cuz melle. Et similiter enu-
la quando ponitur in medicinis ⁊ aqua eius est vber-
mentis iuuamēti. Et alreum est ex summa eoz que
faciunt facile sputum. Et siseleos est valde iuuatiu⁹
⁊ proprie crudum: ⁊ post ipsum illud quod non est eli-
xatum nisi elixatura vna. Et crocus confortat instru-
menta anbelitus ⁊ facile efficit sputum valde. Et me-
dicine q̄dem iste sunt conuenientes ebibite ⁊ sunt pue-
nientes vt emplastrum superposite.

C. hic pōit addit cas singulares. Sēdo cōpōsit. ibi (Ex mediet-
 nis). Lertio addit casū. ibi (Et scias). ¶ P̄tia in tres. p̄tio sm̄iten
 do q̄ iste medicie f̄m̄ ordinē p̄tio p̄ ordinē. Sēdo z̄m̄. ibi
 (Et fortē illo). Lertio z̄m̄. ibi (Et fortiora). ¶ Cōfōrdatū q̄ oēs il-
 le medicie sūt mūltificatiue p̄tiū p̄m̄olū z̄ p̄torizos: z̄ ille fūit in
 p̄radū q̄ fūit in hoc leuore: sed in sēdo fūit fortiores in hoc: z̄
 in tertio fūit adduc p̄toriores p̄t scias eis gradatim vti cū expe-
 dit. Semel illū afflū q̄ remouet ex p̄tiū inflāmātio. In ca. ep̄adū.
 fen. 14. trac. p̄. ca. de causis nocuius ep̄adū. ibi ḡlegat. z̄ a. Sal. z̄
 regimīno acuroz z̄ cōmēto. Barbea est melon. Blutinū albotinū.
 terbetina. Dactyli heridū. i. matri vel illius speciei. Z̄ilreum nec
 reumes alicubi iuenio. Silescos affligit est filer mōtānus: q̄q̄ est
 radiz aniden v̄ fen. 14. de cura bydropis in fine. z̄ Rasis in suo
 antidotario ca. de medicina ad caput.

C Ex medicinis autem compositis sunt pillule Platonis et sunt pillule de florace et syrupus de hyssopo cum descriptionibus diuersis et medicamen Andromachi et medicamen Alecepiadis et medicamen Valeni et syrupi de papauere cum descriptionibus et medicamen mamilius et medicamen anacardi cum myrabol. Et ex eis que faciunt spere humores grossos et sapient est medicamen quoddam. sc. serapini et myrre amborum aff. aur. j. codument aur. ij. opij et castorei amborum aff. aur. j. conficiantur cum vino dulci: cuius potio est medietas aur. Et ex eis que expta sunt est medicamentum. sc. olibani. liij. myrre. ij. cum tribus vnc. rob. coquantur cum melle et deglutiant: aut succus caulis cum equali pondere mellis aut decoctio eius: decoquantur ambo donec coagulent et fit ignis carbonum. Et et myrrhba et piper et semen vrtice et serapini et synapis sumantur et fiant ex eis pillule: et datur in potu ex eis mane et vespere apud somnum. Et etiam synapis. 3. j. baurach. ij. kirat: succi cucumeris asinini kirat. j. et 5. et sunt potio vna educens superfluitas plurimas et mundificat sine lesione. Et ex medicinis fortibus est vt sumantur nasturtium et synapis et semen vrtice et succus cucumeris asinini et anisum coniungatur totum illud cum melle et conficiantur cum eo. Et ex comissis declinatis ad caliditatem est vt sumantur senugreci vnc. j. seminis lini vnc. j. et 5. herbi vnc. j. eius quod est inter grana colti vnc. 5. succi liquoritice vnc. ij. inuoluantur omnia oleo amigdalinio et coniungantur cum melle. Et iterum sebesten et sic albe et passe enucleate et radix liij. et capillus vene. decoquantur in aqua vehemet et datur ex ea ad potandum et si in hac aqua decoquantur polypodium et turbitus erit suauitatem valde.

Primo ponit nomina: tu recurre ad antidotariū: tamē multas
medicinas cōpositas Aul. nominat quas in quinto nō iuenies sal-
tē sub illo nomine. Scōo quārdam ponit descriptiones. ibi. (Et
ex eis.) Et hec pars h3 octo sicut octo medicinarū ponit cōplones.

Gentilis

Considerandū q̄ in multis medicinis pectoralibus ponit opius aut ppter medicinarū fermētationē si debet fermētari: aut vt carros silitat aut vt faciat gescere medicinas aut vt infrigidet ista matas ptes. 7. fen. 3. plire dixim⁹ de opio qd̄ hic potest adduci. Tu aut in his medicinis cōsiderare debes posse illarū 7. assumere varietates dispōitū pectoris 7. pulmonis vt scias vti eis.

Et scias q̄ multoties retinet aliqd in pectore 7. recipiēs vt expuat nisi virtus eius ab eo debilitet: 7. tūc qdem oportet vt adiunctur cum sternutatione.

Considera q̄ mā in pectore retēta q̄q̄ de se est apta ad expulsiōnē: 7. hoc est qd̄ dicit. recipiēs vt expuat nisi virtus debilitet. i. pigrifet: q̄ stat quasi sopita: 7. tūc iuuat cū sternutatione q̄ excitat mēb: 7. inferiōz expulsiua: vt. 5. de accidēt. 5. ca. 7. 4. cōtinētis. i. c. 7. oēs medicīne simplices ēr multo plures ibi ponuntur.

Sermo vniuersalis de anhelitu.

Cap. 7^m.

Anhelitus complet duob⁹ motibus: iter quos sunt due moze fm q̄ res se habet in pulsu nisi q̄ motus anhelitus est volūtarius qui pōt alterari cū volūtate a cursu nālī 7. pulsus est naturalis purus. Et intentio quides in anhelitu est vt impleat pulmonē aere frigido donec pparet pparatio cordis: 7. non cesset cor sumere ex eo aerem frigidū 7. reddat ipsi vaporē fumosū ad hoc vt accidant illi attractiōi due res: quarum vna est conuersio ipsius a frigiditate cū calefactiōe eius quod ei vicinat 7. eius qd̄ ei cōmiscetur: 7. altera est cōuersio ipsius a claritate sua ppter ea q̄ admiscet ei vapor fumosus: tunc enī remouet ab eo intentio qua sit cōueniēs ad hoc vt extendatur pulsus ab eo: quare necessaria sit eiuseductio 7. pmutatio ipsius. Et inter duas res sunt due moze: 7. eius quidem introitus 7. est attractio aeris fit cuz dilatatione pulsus pulmonis sequens motum corporum quibus circumdatur.

Postquā pmissit ea q̄ sunt sic pncipia ad spālē sciaz dispōitū pulmonis 7. pectoris: hic exequit. Et p determinat de dispōitū bonūz mēb: 7. q̄ sunt eis vt sunt organa anhelitus. Scdō fm q̄ sunt organa vocis. ibi in pñ scdō tractatus (Vocis factor.) Tercio de dispōitūz vel accidētibus gbus dā bonūz mēb: 7. que accidentia sunt tussis 7. spūta sanguis. ibi in pñ tractat tertio (Tussis est.) Quarto determinat de spātū eoz. ibi in pñ q̄ tractatus ibi (Quis accidit.) Qualis dō ordo essentialis sit in hōice in singulis tractatib⁹ sequētib⁹. Pñ in. d. pñio determinat de anhelitu sermōe generali. Scdō in spālī ibi (Anhelitus magnus.) Pñia in quatuor. Pñio notificat anhelitū quātū ad sui ptes 7. causas: ex hoc derelin quēdo notā sui dispōitū cōsimilem diuisiōi pulsus. Scdō notificat anhelitū quātū ad sui notatiōē. ibi (Et anhelit⁹ qd̄ apud.) Tercio quātū ad eius diuersitates. ibi (Et mor⁹ anhelit⁹.) Quarto ex dictis infert efficacitā anhelit⁹ in significādo. ibi (Et tu qd̄.) In pñia pte pñuit q̄duor ptes anhelitus. s. duos motus 7. duas geres q̄ 3 eo pbanē scdā pñi sic de pulsu. Scdō cōparādo ad pulsum ostēdit cās anhelitus. Et p cām efficiētē in qua differt a pulsu: q̄ anhelitus est motus volūtarius: qd̄ pbat: q̄ qd̄ pōt alterari fm volūtate opz q̄ eius pñ efficiēs sit virtus aialis estimatiua siue electiua: 7. infirm sui ppinquū 7. efficiēs sunt musculi 7. nervi. Ostēdit ēr cām finalez duplicē ppinquā: 7. est iplere pulmonē aere 7. extrahere illuz. Et pncipalē 7. est tēperamētū calozis cordis. Hoc aut tēperamētū siue vilitas quā hz cor est tēperamētū eius 7. aduētus aeris pparati sibi a pulmōe: 7. mūdificatio ei⁹ p excludēdo vaporē. Accidit enīz aeri buic attractio due res. Una q̄ pmutat a sua frigiditate que tēperat calozē cordis 7. calefit a cor: pibus calidis gbus vicinat 7. sunt ptes cordis: 7. a fumis calidis qd̄ ēr misceat. Scdā res est q̄ fit turbidus 7. pāt suā claritatē. Tercio nō est ampli⁹ ea vilitas: nec pulsu cordis plus exēdit siue pdurare pōt ex illo aere sicut pēdet res ex fine questio: opz ergo q̄ pstrigat pectus vt aer pellat. Apparet ergo cā finalis anhelitus 7. appet in hoc anhelitus cōponi quasi ex duobus motibus. Ex quo statim infert Aul. q̄ sunt ibi due geres. Est aut diff: etiā: q̄ quies ante dilatatiōē videt ēr maior q̄ quies an cōstrictiōē vt sumitur in libro de diuisia caplo pmo. 7. tertio cōtinētis caplo de anhelitu caplo gnto. Considerandū q̄ scdōm rei veritate anhelitus 7. ēr pulsus hz duos motus 7. vna getē iter illos: q̄

Super tertio

alia est quies media inter motūvniū anhelitus 7. motū anhelitus sequētis. ita Raf 3° pñētis de anhelitu in fine ca. 5. Et sic appet cā finalis q̄ est talis cōpositio ex his pibus. Causa autē materialis apud medicos large accipiēdo materiam est aer cum fm veritate sit finis ppinquus in aere: ergo sunt partes in quibus fundant hī motus 7. quies. Pulsus pulmonis. Improp: e fumis hic pulsus. s. p motu pulmonis. Et sequēs. supplē est pulmo in hoc motu mortu cor: 7. i. motū pectoris 7. diaphragmatis: 7. in hoc voluit q̄ pulmo de se nullū habeat motū: sed sequat motū mēb: 7. dictoz.

Et anhelitus quidē apud cōmunitatem est illud qd̄ educitur apud medicos: 7. in positiōe que est iter eos quādoq̄ est illud quod educitur sicut est apud cōmunitatem. Et quandoq̄ est hoc totū sicut pulsus apud cōitatē est motus dilatatiuus: 7. apud medicos in ipso est positiō propria fm speciem notam.

Vult q̄ hoc nomē anhelitus apud vulgares significet expiratiōnē siue extrahatiōnē: 7. forsan q̄ est apud vulgares in pñib⁹. A. Et apud medicos. s. aliquos: 7. b̄ appet ex eo qd̄ subdit. 7. in pñe nois scz anhelitus q̄ est iter eos. s. medicos: q̄ iter se nō pcedat. Quis est illud qd̄ educit q̄ iuenit a gbus dā medicis hoc dictū: vel iuenitur q̄q̄ dictū. Et q̄q̄. Hoc totū. s. educit 7. attractio nominant anhelitus apud medicos: sed pulsus apud vulgares in ipso pulsu est. pñia ppositio nois: q̄ iponit duobus motib⁹ 7. duabus getib⁹ cordis 7. arteria: 7. hoc est qd̄ dicit. fm spēm notam. i. fm specificatiōnem: vt scdā pñi. ca. de pulsu.

Et motus anhelitus equalis naturalis vacuū a nocu mento complet motu velaminis. Si aut indiget additione fortitudinis ppter illud qd̄ nō ingredit nisi cum labore aut vt cōfortet anhelitus ad extrahēdū iussilationem cōicat velamini in hoc adiutoriu lacertoz pectoris oīuz ita q̄ superioz eius aut saltem quozūdāz inferiorz eius tantū. Si aut est necessariū vt secet litteras aut genere ex eo locutio nō est excusatio qn administratio sit lacertoz lingue: 7. q̄q̄ est necessarium in eis administrare lacertos labiorum.

Hic vult ponere diuersitates que accidunt in anhelitu siue distinctiones. Sunt aut in gñe tres. Una gñalis multuz qua dicimus q̄ anhelitus qd̄ est nālīs qd̄ inaturalis. Et hanc pñit ostēdēs q̄bus pncipijs cōplect nālīs. Scdā diuersitas est distinctio ei⁹ in sua genera siue spēs qua dicimus q̄ alius est velox alius tardus 7. 7. 7. hanc scdā pñit ibi (Et quēadmodū.) Tercia diuersitas est minus gñalis qua dicim⁹ q̄ anhelit⁹ inaturalis hz duas cās gbus sit inaturalis vel appropriatas istrumētis anhelitus vel p cōitate: 7. hanc pñit ibi (Et nōcūmēta q̄ accidūt.) Pñia in. d. pñio pñit quō cōplect anhelit⁹ nālīs. Scdō declarat quēdā dicta. ibi (Si aut.) Ex eo qd̄ dicit Aul. relinquit notū q̄ est ēr qd̄ anhelit⁹ ad quēz cōcurrat actio nō solū diaphragmatis sed ēr alioz mēb: 7. In hoc aut dicto statim finit auctozis q̄ si hō sit sanus vacuus nōcūmēto sufficit solus motus diaphragmatis ad dilatādū 7. pstringēdū pect⁹ 7. pulmonē: 7. forsan q̄ hic hō est tēpar⁹: 7. multi hoies ēr sunt sanī. videm⁹ enī in nobis cōiter sanis getatis nobis q̄ nō appert nobis manifest⁹ mor⁹ nisi in fine pectoris circa stomachū: 7. hoc est signū q̄ diaphragma ibi itas facit illū motū. Si aut idiget additione 7. 7. dixit q̄ anhelitus nō idiget nisi motu velaminis declarat q̄ nō accidit qn in anhelitu pcurrat q̄q̄ mor⁹ alioz lacertoz: 7. hoc est qn homo idiget forti motu ad attrahēdū vel cōplendū aerē vt qn homo vult facere exufflationē. vñ lacert⁹ pectoris 7. costaz q̄q̄ cōcurrunt aut saltem quozūdāz: q̄ in forti exufflatiōe sufficit fortis cōpressio 7. cōstrictio lacertozum pectoris.

Et quēadmodum in pulsu est magnus 7. parvus 7. lōgus 7. brevis 7. velox 7. tardus 7. calidus 7. frigidus 7. frequēs 7. rarus 7. fortis 7. debilis 7. intercūsus 7. cōtinuus 7. spasmosus 7. tremulus 7. parue repletionis venarum 7. multe earum 7. reruz illaudabilium 7. oibus illis sunt cause 7. oibus illis sunt significatiōes fm res suas. Et est ex eis diuersitas fm complexiones etates 7. genera 7. accidentia corporea 7. aialia. Similr anhelitui sunt iste res numerate 7. q̄ sunt eis similia: 7. vnaqueq̄ res eaz hz cām: 7. ois res ex eis hz significatiōē. Anhelitus igit

Gentilis

equalē in tēpore cū motu aliarū arteriarū aut q̄ mot⁹ anhelitus erit equis in tēpore motui pulsus. Pluriquā cōmē. inuit q̄ sic solua tur: dicēdo q̄ mot⁹ arteriarū pulmonis nō egparat motui cordis nec aliarū arteriarū: q̄ mot⁹ in eis sit fin nāz sui calidi: q̄ paucior est ⁊ minus ebullit q̄ calidū cordis. Altr possit solui q̄ ē fin p̄n cipia tenētū q̄ mot⁹ pulmonis sit ab aia ⁊ nō ab ebullitione opz tenere q̄ dilatatio ⁊ p̄strictio arteriarū dispersaz per pulmones aliq̄ sic que nō sit eodē tēpore cū dilatatione ⁊ p̄strictione cordis ⁊ aliarū arteriarū: q̄ ille arterie sequunt dilatationē ⁊ p̄strictiones pulmonis: ⁊ io oportuit illas ēē molles ⁊ vnius tunice: vt inuit. B. 6. de vtilitate p̄ticulaz. 10. cap. hīc q̄ opz speculari an in arterijs pulmonis sit duplex mot⁹. Cui⁹ sequēs nām cordis sic est in arte rjs dispersis p̄ alia mēbra. Alius vō sequēs motū pulmonis dila tati ⁊ p̄stricti. hoc alia dimittit. / Scdō rō dy. est: q̄ tūc dilatato corde dilataret arteria illa ⁊ p̄strictio p̄strigeret: q̄ tūc dicit ēē fal sus. Ita rō possit solui p̄cessō hīc q̄ nō possit fortitan p̄uū cō tra Aristot. in hoc cōfari: tūc p̄ra euz fortius ⁊ p̄babilius arguit q̄ sui sequaces possint. Dico q̄ mirabile est q̄ mot⁹ p̄mus cor poris dignior quo stat vita fiat p̄tingenter ⁊ uo fiat a virtute aie. Amplius in sanguine grosso ⁊ viscoso plus durabit diatiles ⁊ ma ior fieret q̄ in sanguine calidiori. plus. n. ampliat cū tūmescit.

Opi. dy. Cālius modus est quē dy. ⁊ nos tenemus istā viā in tractatu de corde. q̄ mot⁹ anhelit⁹ sit volūtarius. Et dy. sequēs p̄bana lam Hal. in de motib⁹ ligids vult q̄ mot⁹ qdā est simplr nālis: qdā volūtarius: qdā mediū simplr volūtarius est q̄ sit volūtate iperite p̄ deliberationē ⁊ p̄siliū ab estimatiua. sit ēt p̄ organa volūtaria vt lacertos ⁊ neruos ⁊ per calorē datū a cerebro. sit ēt ad finē volūtariū. f. nō solū ad alimētū vel nutrimentū: s. ad alia ficut est mot⁹ cursum ⁊ manūū. Quidā aut mot⁹ est simplr nālis: nō dī co q̄ est grauiū ⁊ leuiū: s. qui est ab aia cui⁹ p̄uū est virt⁹ aie agēs absq̄ deliberationē: ēt istū est p̄p̄ius calor illius mēbri nō ca loze dat⁹ a cerebro ⁊ est tātū ad nutrimentū sic est mot⁹ s̄dchi ⁊ ma trice. Quidā vō mot⁹ est dicit volūtarius nō simplr: s. d. fin itē tionē scēdā. Et de istis motib⁹ dy. conat ostendē q̄ pōt fieri sine apphēione ⁊ deliberatōe sensata: imo sine aliq̄ apphēione ⁊ de liberationē: tūc in b̄ dī volūtarius cuiusmodi est motus palpebre. Inuit aut dy. sup b̄ tres rōnes. / P̄ria est: mot⁹ nīcis est nālis q̄ sine deliberationē: tūc nō tollit qn sit aialis: q̄ fiat cū aliq̄ appre hēsiōe sensata: ⁊ ēt nō tollit qn sit volūtarius. aīa declaraf q̄ mo tus nīcis vel s̄dchi est nālis: ⁊ tūc sit aliq̄ apphēione sensata. B̄ p̄bat q̄ in istis mēbris nō sit iste mot⁹ nisi rōne apphēionis ali cuius inuatiui vel nutritiui. alr. n. s̄dch⁹ ⁊ matris nauq̄ attrabe rent vel repellerēt. Scdō q̄ nos videm⁹ q̄ in plātis in qb⁹ nō est sensus sunt isti mot⁹ locales tūc nutrimentū trahētibus. Si q̄ sunt in aialib⁹ erūt p̄ aliq̄ apphēione sensatiua: ⁊ tūc illi mot⁹ sūt nā les. Sequit q̄ mot⁹ volūtarius qdū fuerit sine apphēione erit nālis: tūc bi mot⁹ dicent volūtarij: q̄ dicunt p̄ organa volūtaria et calorē datū a cerebro ⁊ ad finē volūtariū. f. ad nutricationē. / Se cūda rō quā dy. inuit est q̄ mot⁹ p̄chiloz ⁊ aialū iperfectoz di latatiū ⁊ p̄strictiū est volūtarius mot⁹: ⁊ tūc nō sit cū apphen sione sensata ⁊ deliberatione. / Tertia rō est: si isti mot⁹ volunta rj dicūt de itētionē scdā vt mot⁹ palpebre eēt nāles. f. facti a ca loze nāli: tūc tales motus possent fieri dato q̄ neruus incidere. f. neruus motiū. B̄ aut est falsus. Vidim⁹. n. q̄ q̄tūcūq̄ sit necessi tas agēs ad motū palpebre aut pectoris: tūc neruus motiū sit icifus nō pōt moueri illa. f. mēbra. Apparet igit q̄ mot⁹ taliū mē broz sunt volūtarij ⁊ nō sunt nāles: similes tūc nālib⁹: q̄ nō p̄ce dit semp deliberatio ⁊ p̄siliū salte: sensata. Scdō Dynus p̄bat q̄ in h̄mōi motib⁹ nō p̄cedit aliq̄ apphēsiō nō sensata. Et ēt ide nō dicunt nāles: ⁊ B̄ est per viā assuefactionis: vñ sit sicut qdā habit⁹ ex p̄tinuo vsu ⁊ p̄ necessitate finis: ⁊ io sine aliq̄ apphēione p̄ce dente sit mot⁹ sicut cū aliq̄ est assuet⁹ mouē aliq̄ mēbz. mo uet q̄tq̄ simili motu sine aliq̄ deliberatione: imo nō possit cessare ab illo nisi deliberaret cessare: B̄ aut sit q̄ ex illo motu frequē ta to acgrit modus qdā calorē in mēbro simul cū calore dato a ce rebro. Et io nō existēte apphēione ille calor pōt mouē mēbz: q̄ est similis illi calorē: q̄ in actu apphēionis mouebat apphēione. Et sicut in actu apphēionis calor nō mouet: nisi existēte spū a ce rebro: ita ⁊ iste calor q̄ sui apphēione mouet nō mouebit sine spū a cerebro: q̄ est acgrit⁹ in mēbro cū illo spiritu a cerebro veniēte. / Istē q̄ mot⁹ facit sine deliberatione dī volūtarius a Hal. fm itē tionē scdām. hīs q̄ p̄missis dicit q̄ mot⁹ anhelit⁹ est mot⁹ volū tarius fm itētionē scdām: q̄ sit p̄ organa volūtaria. f. neruos ⁊ la certos: ⁊ a calore descēdēte a cerebro: nō tūc sit euz deliberatione: sed fit a virtute coacta ⁊ p̄tinue necessitate: vñ sit sicut qdā hitus. Et similis calor q̄ mouet qñ sit ab apphēione mouet ēt mō sine apphēione: ⁊ ideo in appolertia maior est oppillatio per quā ca loz iste nō possit descēdēte ad musculos q̄re cessat oīs hic anhelit⁹

Super tertio

tus. Stante vō calore q̄uis nō sit deliberatio ⁊ volūtas p̄p̄ neces sitatē cogentē: ille calor mouet. ⁊ B̄ intellexit Hal. in cōmē. illi. afoz. 4z. Soluere apoplexias fortē ⁊ē. vbi fm trāslationē grecā dicit. Videt aut fieri p̄p̄ necessitate respirationis erigētē ipsam que est nālis virtutē ad actū. Et q̄bus infert Dynus q̄ est iste mot⁹ cū sa tigatione: q̄ virt⁹ motiua mouet istos lacertos: vt facta nālis ip sis. Tunc Dynus soluit rōnē cōmē cū dicit. mot⁹ ille nō est volū tarius sed nālis qui sit sine aliqua deliberatione ⁊ apphēione. Dīcē p̄mo q̄ hoc est falsum: q̄ vt appet nō est negadū q̄ mot⁹ sit volū tarius ex hoc q̄ sit sine apphēione. Nec pōt sustineri q̄ sit na turalis: q̄ fiat sine apphēione: q̄ etiā nālis mot⁹ sequit apphen sionē. Scdō dicit q̄ rō solū arguit q̄ nō sit motus volūtarius fm p̄mā itētionē: sed tūc est volūtarius fm scdā itētionē: sicut anhelitus qui sit sine aliqua deliberatione: vt in fomno. dicit in fomno exemplariter: q̄ ēt quedā tales apphēiones sūt in vigilia vt apo plexia in qua calor non venit a cerebro: ⁊ sit fm membra sūt stu pida: sicut si alicuius brachiū agitet in fomno ⁊ exercitare f. Simi liter etiā in fomno pōt fieri aliq̄ apphēio p̄p̄ vebemētē neces si tatē in aliquo mēbro. Sed illa apphēsiō est occulta valde que nos latet. Et hoc dicit voluisse Hal. 19. sen cap. de mictu in loco. cū dī cit. pueros adiuuat ad illud p̄funditas fomni. cū q̄ mouent. f. cum vrina ad nocumentū ingerendū expellit cā nā ⁊ occulta voluntas similis volūtati aie ante ipsoz dormitionem. Ecce q̄ qdō ponit q̄ p̄p̄ necessitate aliq̄ pellētē pole est q̄ in fomno fiat ip̄ressio aliq̄ sensibilib⁹ occulta in organo sensitiuo: ⁊ tūc alr nō euigilabit. Et sic possum⁹ dicē de anhelitu in fomno q̄ in organo sensitiuo sit aliq̄ ip̄ressio sensitiua occulta p̄ quā sit mot⁹ lacertoz pectoris: nō aut aliq̄ lacertoz qui in corpore sunt: q̄ nō est in eis illa necessitas. Cālius modus est Auer. ⁊ colligit cap. 16. de inuamēto instrumē toz anhelit⁹. ⁊ nō est opio sua sicut cōter credif. f. q̄ pulmo mo ueat naturaliter ⁊ pect⁹ volūtarij: ⁊ sic sit cōpositus motus: imo vult q̄ mot⁹ anhelit⁹ etiā inq̄rātū in eo mouet pectus ⁊ diaphra gma sit motus cōpositus ex nāli ⁊ volūtario. In hac aut opinione Auer. in toto suo cap. 16. niūc vti bis p̄p̄mibus vt notis. f. 1. Dor⁹ volūtarius nō sit nisi cū cognitione ⁊ volūtate. Secunda p̄positio est q̄ mot⁹ nālis sit absq̄ cognitione. Et nunq̄ Auer. vidit q̄ iter bos duos motus esset dare mediū: nec per viā cōpositionis ⁊ adu nationis motoris voluntarij ⁊ motoris naturalis sup vno mobilī sicut diceremus q̄ motus quo aliq̄ deorsum saltat esset volū tarius ⁊ nālis. f. a voluntate ⁊ inclinatione elemētī domināris: vt s̄ p̄p̄fcoz. 27. cōmē. Fundans ergo Auer. super hoc primo arguit cōtra Hal. qui dicit q̄ motus anhelitus est volūtarius. Nam nos anhelamus quādo dormimus: ergo anhelit⁹ nō est volūtarius: q̄ operatio volūtaria sit cū cognitione. Scdō etiaz q̄ vigilantibus nobis improuise anhelamus sicut iprouise pulsant arterie. Tādē Auer. auctoritate alioz probat q̄ hic motus est cōpositus ex vir tute naturali ⁊ volūtaria. Et p̄mo dat in hoc exemplū sicut in mo tu palpebre ⁊ oculi: ⁊ in motu trāsglutionis. Et p̄firmat hāc opi nionez dearticulādo eam: q̄ opinio eius qui dicit q̄ anhelitus est mot⁹ nālis est fortior: q̄ anhelit⁹ sit naturalis ⁊ volūtarius est tamē plus naturalis q̄ volūtarius. Et q̄ hoc sit mens Auer. appa ret: q̄ ipse nō p̄bat q̄ sit pure naturalis: sed q̄ sit plus naturalis q̄ volūtarius. Et ratio eius prima est: q̄ plures anhelit⁹ quos fa cim⁹ in sanitate ⁊ egritudine sunt sine cognitione ⁊ deliberatio ne: ⁊ ex hoc infert q̄ anhelit⁹ significat de corde: q̄ nālis motor est co: vt declarabit. Scdā rō est: q̄ suspicia que vident quidā modi anhelandi. p̄pter vacationē ab anhelitu sunt absq̄ cognitione: et p̄meditatione. Tertia rō est: q̄ virtus naturalis motiua vincit in hoc virtutē voluntariā: vnde nolentibus nobis cogimur anhelare in q̄busdā casibus: vt in tussi. Apparet ergo q̄ in motu anhelitus p̄ncipaliter est virtus nālis mouens sine cognitione. Tandē Auer. p̄supponēs notū ad sensum ⁊ ex dicit ab eo q̄ in anhelitu currit virtus volūtaria: ostēdit cām quare hoc sit: q̄ p̄p̄ necessita tem superueniētē. v. g. virtus nāliter motiua pectoris non sufficit tātū dilatare quātū cor erigit: inuā ḡ cā virtus volūtaria. Tandē ad rōnem Hal. soluit Auer. ⁊ approbabit mens Auer. cū soluetur rōnes Dyni. Ratiocinatione ergo dicamus q̄ Auer. imaginat pec tus moueri duplici virtute. f. naturali mouente sine cognitione ⁊ virtute voluntaria: ⁊ q̄ in hoc motu simpliciter vincit virtus na turalis: s. ad rēpus quādoq̄ vincat virtus voluntaria: vt euz quis tenet anhelitū vsq̄ ad suffocationē fere. Sed cōtra per ter. Auer. in eodē cap. vbi dicit: cōp̄let hic motus. f. anhelitus per duos mo tus: videlicet per naturalē ⁊ volūtariū: ergo melius qd̄ dicere pos sum⁹ ex his est vt sint sicut duo p̄mi mobiles. f. q̄ masculus sit p̄rimus in motu volūtario: ⁊ cor ⁊ pulmo p̄mi in motu naturali. Ergo vult Auer. q̄ motus pectoris qui est motus per lacertos sit volūtarius: sed motus pulmonis sit naturalis: ⁊ ex hoc motus anhelitus sit motus cōpositus. Lredo q̄ iste tex. decipit omnes

Auer. opl.

qui tenet & motus anhelit? apud Auer. fit mot? cōpositus ex nā-
li & volituario: qd est ex motu pulmonis & motu pectoris voluntaria-
rio: nō pōssidet mens Auer. ipse voluit qd mot? pectoris sit cōpo-
sit? ex nālī & volituario. Et p? hoc exēplo qd iducit de oculo & pal-
pebris: de trasglutitūe: & appet? & rōnes sue pcludit de appet?e
qd videmus moueri pluri tempore fine cognitione: hoc ē? pectoris
solone voluit Aaf. qñ vult qd alius motus nerali nō sit volitarius.
Quid qd voluit Auer? Dñm qd Auer. vidit qd per motū volitariū
mouet pect? & p?git in hoc moueri pulmonē variari motū co-
die in forib? conatib? anhelit? Vidit ē? qd co? suo motu nālī mo-
uet? pulmo & pect? mouent motū nālī vti iam apparuit. Vtloq? &
iuenire pñm subm motū volitariū & est musculos: sed nō pect? sicut
a motore volitario mouet? a musculo: vt a pmo motore: nō tñ qd
musculus nō possit ē? moueri motu alio: fed tñ volitarius est sibi
pprius: tñ nō excludit aliū motū anhelit?. f. nālē. Si qd ppius lubi-
ectū motū volitariū est musculus: quēcūq? ptes in anhelitu mo-
uent? per virtutē musculi pñm mouent motū volitariū: fed cum
tales partes mouent? per musculū & sit pñm motiū nālē in anhe-
litu co? & pulmo: qd pect? ē? nāliter mouet? fed nō pōt moueri nālī
nisi per virtutē datā sibi a corde & pulmone vta corde solo qd nō
curo mō. Et his qd nō excludit qd pect? nō moueat nāliter: sed per
virtutē pñm musculi. Et qd p? qd diuersimode tribuit motū nālē
musculus pectoris: vel gubnat? villis in eis existentib? & motū
volitarius pulmonis. Nā musculi pectoris suscipiunt virtutē motū
nālē subiectā: & per illā mouent? sicut per pñcipiū intrinsecū: sed
pulmo recipit solū motū volitariū extrinsecū: qd nō h? musculos
in se qb? possit recipere virtutē motiū. Et qd Auer. in pcessu ca-
pituli dic? qd nō appet? qd nerr? veniat ad pulmōne per qd possit
moueri. Vtōra pdicta est nō dñm qd reputat esse difficultē: qd
bat qd in motu anhelit? nō pcurrit motū nālē: qd vēr pectoris
vel pulmonis. Nō pulmonis: & hoc hic omittit? qd dicit? in sequē-
ti qōne. p?bat qd non pectoris: qd ille est per lacertose: fed tales
mouent? volitarie & nō nāliter. Ampli? motū nālēs sunt motū vir-
tutis nutritiue vel vitalis: qd motū pectoris nō est a virtute nutri-
tiua: qd nō est circa alimentū: nec motū virtutis vitalis: qd ille est qd
dilatat co? & arterias & p?trigrit? qd motū pectoris nō est nālīs.

T Propter solone taliū argumentū est sciendū q̄ vult sustētere
opionē Auer. ep̄s q̄ negat motus. p̄ponēs Hal. q̄ Hal. nō posset
probare. Et sicut p̄. p̄ponēs eius sunt defectuosē. Et vna et illis est
q̄ oīs mor̄ facit? p̄r musculos est voluntarius. Est enī nō falsa:
h̄c enī sit verū q̄ oīs musculus moueat voluntariē: tū Auer. nō co-
dit sibi illā q̄ oīs mor̄ facit? a musculo sit voluntarius: q̄ muscu-
lus pōt moueri p̄r virtutē nālē nō cognoscitiuā q̄i cōpēt sicut
subm̄ nō adequatū: q̄ sit in musculis p̄r arteriā datā: a corde z
spiritū etī. Et b̄ cessat p̄mū argumentū. ¶ Ad z. oīm q̄ mor̄ dī
nālīs: q̄ sine cognitiōe sit. tu autē reducas ad q̄cūq̄ aīa potētiā vis.
Et si vis reducē ad vitalē que est q̄dā nālīs: dicemus q̄ ē virtutē
fit illa dilatatio pulmonis z p̄toris: isquātū virtutē mor̄ nālīs. hic
autē nolo mibi cauillari p̄r argumētū logicā q̄b̄ dīcet hic mo-
tus nō sequit. aīa illa quātū aīa vel isquātū vegetabilē: sed seq̄ aīa
isquātū talis modi aīa. f. h̄īs dextrā vētriculū cordis q̄ est signū
talīs forme nālīs a qua fit mor̄? f.ue p̄meditationē z cognitionē.
¶ Et p̄dit v̄r veniā ad fundamētā opionis Hal. quā Dynus sustē-
tat z soluit rōnē Auer. Et ante solonē rectam p̄inito q̄ Auer. nō
potuit videre q̄ mor̄ q̄ sit sine volūtate eēt voluntarius nec appa-
ruit sibi v̄r dīceret voluntarius: nec mor̄ q̄ fit cū volūtate in parīe-
re dīceret nālīs z nō dīceret voluntarius: imo vidēret f̄dictio. Luz
ḡ dīcit Dynus mor̄ voluntarius de trēfione f̄c̄ba p̄t fieri line cū
beratione sensata nego illā. dī enī est voluntarius necesse est q̄ fit
cū appēhēsiōe sensata. Nec tu vales dicere q̄ lapis cadēs ab al-
to moueret voluntariē: q̄ aliqui sūt mor̄ p̄ portatus voluntariē.
¶ Ad trēp̄lū de palpēba dico q̄ motus palpēbe est nālīs z volū-
tariūs: sed fortius est nālīs sicut oīm est de anhelitu.

¶ Ad rōne que est pulchra p̃ solut logice: q̃ sufficēter arguit: q̃
nō tenet p̃na: q̃ motui nālī f̃ adad voluntarius adubc fualat nā
līes: f̃ f̃a motu voluntarij amoueaf volūtas nō p̃t faluari rō ṽ
lūtarij mor̃: q̃ nō fequit̃ mor̃ matricie f̃ volūtate z f̃t nālīs:
f̃es mor̃: q̃ volūtas iungit̃ q̃ adubc f̃t mor̃ nālīs sub illo vo
lūtarij: z hoc eſt verū. Nō t̃i fequit̃: q̃ f̃a volūtarij amoueaf vo
lūtas eſt volūtarij. Exēplī f̃ deababī adad illuminatiō: nibi
lominus p̃t dici q̃ deabaf. Nō tamē fequit̃ ergo f̃ ab illumi
nabili remoueaf illuminatiō q̃ illūmet. ¶ Alter phyſice q̃
motus dicit̃ volūtarij qui f̃t iperio volūtatis: talē q̃ eſſētē notīa
f̃ nō f̃t volūtas nō f̃t mor̃ z cū volūtas p̃cipit f̃t mor̃: itaq̃
talīs mor̃ volūtarij eſt liber iperio volūtatis. ¶ Motus aut loca
les qui fequunt̃ ap̃p̃henſiones: nō p̃pterea dicunt̃ volūtarij: imo
ſunt nālīs fequētes ex ordine talēs ap̃p̃henſiones ſicut mor̃ mem
bry ſentiēti ad p̃tendēdū ſe ſunt mor̃ nālēs: q̃ nō ſunt ab ipe

nolū volūtatis: ideo facta punctione ⁊ dolore mēbrū seipm̄ ptra-
 hit velis nolū. ista tamē tractatio motus nālīs dicit̄. Aliiter pōt of-
 ci q̄ motus matricis ⁊ stomachi ad expellendū nō est semp̄ imo
 raro cū actuali cognitione: ⁊ ideo vt plurimū motus coḡ est nā-
 lis: ⁊ sic cōmuniter tenet: sed q̄si pungi actus separationis: tunc
 est aliquo mō ⁊ ipso p̄ volūtariū. ¶ Et cū dicit̄ q̄ istis mēbris
 datus fuit sensus. Dm̄ q̄ nō ppter operationes coḡ frequēter:
 imo a quadā pppietate siue notitia inclinā in obiectū fundus sto-
 machi ⁊ intestini ⁊ vne epatis ⁊ mēbroꝝ. ¶ Et cū dicit̄ q̄ illa mē-
 bra nō mouent ad apprehensioē iuuuati ⁊ nocitū. Dm̄ q̄ ve-
 rum est ad apprehensioē nālēs nō aut ad cognitiuā notitiā. Et
 cū addit in plantis nō sunt isti motus locales: q̄ nō est in eis sen-
 sus. dico q̄ hoc q̄ est nō habere sensum est signū: nō tñ est cū p-
 quā nō mouet localiter: sed cū est q̄ hñt talē formā nālē que est
 meret formā: ideo stomachi ⁊ matricē moueri localiter nō est
 q̄ sentiat: sed q̄ sunt talia entia nālīa. ¶ Ad sc̄dam rōnē cū dī mo-
 tus aliorū perfectior coḡ est volūtariū. Dm̄ q̄ verū est: q̄ dicitur
 p̄ nō fit cū apprehensione statim: nego: sed sicut illa aīa habet
 phantasia indeterminate: ita ille mor̄ est volūtariū nō perfe-
 ctus ⁊ nō fit per musculos: sicut est dicim⁹ de partibus decifoz
 aīalū que mouent: ⁊ p̄ 3as ⁊ 4as de aīa cōmē. ⁊ C. Sed tu dices tale
 dicā mor̄i aīalū qualis est aīalū imperfecto: qui mor̄ est vo-
 luntariū cū imperfecta phantasia ⁊ imaginatione. ¶ Dm̄ q̄ hoc
 nō est possibile: q̄ illa aīa est coḡ nō ē q̄ talis indistincta phan-
 tasia: vt fit q̄si iuncta sensui tacet in nobis: ⁊ in aīalib⁹ perfectis
 nō videt̄ q̄ illa phantasia indē articulata reperiat: qua fiant coḡ
 mor̄ volūtarij. ¶ Sed dices diez q̄ reperit saltē talis qualis in
 motu matricis vel stomachi quādo mouet cū tristitia vel delicta.
 ¶ Dm̄ q̄ illi motus sunt etiā p̄m̄ illos qui tenent opī. Sā. nālēs.
 Et tunc dicemus q̄ motus anbelius est nālīs cū pungi pōt q̄s
 sentiat: ⁊ rediret ad opiniōē. Auer. ¶ Ad tētiā rōnē que est
 ratio Sā. soluemus sicut et Auer. soluit: p̄mo ordinabimus p-
 positiones sic. Existēte neruo in pectore est volūtariū motus: ⁊
 hoc inquit Auer. cū dicit. Inscio neruo est icfius in sc̄m volūtariū
 mor̄. I. neruo existēte est volūtariū mor̄ in mēbro: ⁊ icfio ner-
 uo cessat volūtariū mor̄. Et tunc inquit per sylogizationē: q̄
 pect⁹ mouet per neruos euidentē: q̄ mouer volūtariū motu.
 ¶ Primo Auer. rādet logicē ⁊ sic. Quādo aliq̄ res tenet aliq̄ pōt
 tūm per aliq̄ subm̄ p̄pōis aīalū: nō sequit̄ q̄ si a res mouetur
 ubi q̄ ppter ea remouet p̄dicatū. Exēplū logicē. Sū aīa
 nō homo nō aīa. Ita in p̄posito hoc p̄dicatū moueri volūtariū
 vel nō moueri in p̄pōe affirmatiue vel negatiue teneb̄ illa re
 que est pectus moueri mediāte hoc subro. p̄pōis affirmatiue vñ
 negatiue q̄ est neruus. Un̄ p̄m̄ pect⁹ mouet neruo existēte ⁊
 cessat mor̄ neruo icfio. Si q̄ inferat: q̄ neruus est. p̄pōi p̄ncipiū
 in hac re: pectus nō h̄ in se p̄ncipiū motus: sed totū est a virtu-
 te volūtaria que est in neruo. Jta p̄ntia est falsa apud Auer. q̄ a
 pectore vel musculo remouet hoc p̄dicatū esse motū vel p̄ncipiū
 motus est per remotionē subiecti. I. nerui in p̄dicatū p̄pōib⁹
 quo subiecto affirmabas mor̄ de pectore. Vado talis p̄ntia nō
 t̄: q̄ dato opposito p̄ntis nō interrim̄ aīa. S. q̄. Sā. Aīa. Icfi pect⁹
 nō mouet nisi per virtutes in neruo: ita q̄ neruus est p̄ma cū in S.
 Opposito huius est. pectus mouet per virtutē p̄mā que nō est in
 neruo vel a neruo. Jta p̄pō iterim̄ illā. pectus mouet existēte
 neruo nō illā que dicit. pectus mouet icfio neruo. Stant. n. simul
 pect⁹ moueri per virtutē p̄p̄ā que est in neruo: ⁊ tñ nō moueri
 icfio neruo. Multa enī hñt in se p̄ncipiū motus: q̄ nō mouent nisi
 aliq̄ extrinsecō p̄currēt: q̄ tñ extrinsecō nō est p̄ncipiū p̄p̄ius:
 vel p̄ncipiū in illo motu. Et si q̄s p̄siderat quodāmo tenet̄ viā Sā.
 Er opposito p̄ntis iudicē suā p̄ntiam. Et in sūma in argumētō. S. est
 fallacia p̄ntis. ¶ Alius modus possit dari ad itroducēdū modum
 Auer. ⁊ tñ p̄sidera. T. adē Auer. soluit p̄phyce sic. si iudicant̄ vne in
 collo aut dormitare: vel sic in aporetico cessat a toto coḡ: mo-
 tus volūtariū: nō ē sequit̄ illi nerui ⁊ vne sensui aīa volūtariū
 mor̄ in toto corpore. Cōsequētia ē Sā. est falsa. Aīa solō decla-
 ras totū est: q̄ neruus dar aliq̄ re: q̄. q̄. aliq̄ calorē quo cōple-
 tur. i. iuuat̄ bec opatio. ⁊ q̄si ledit̄ neruus: ledit̄ bec opatio. non tñ
 sequit̄ q̄ neruus est p̄ma cū in illa. Tertia soluit̄. p̄cesso q̄ ipedito
 motu volūtariū: ipedit motus anbelius. nō sequit̄. ergo oī
 motus qui est in neruo est volūtariū: imo accidit motui nālī q̄
 fit volūtariū: q̄ p̄ncipus volūtariū. ⁊ hoc apparet in musculo
 palpebre cuius nō oīa mor̄ est volūtariū. Et cū dicit Auer. nihil
 lucrat: vult dicere q̄ p̄cesso q̄ musculus moueat solo motu volū-
 tario: non habet Sā. p̄positum: q̄ motus musculi voluntariū
 apud Auer. non est a neruo: immo a corde: sicut patet in precedē-
 tī cap. 15. ⁊ colligit. ¶ Ad illam rationem D̄ni que dicit q̄ potest
 fieri motus voluntariū per affluēctionem: sicut anbelius na-
 turalis. Dicēdū q̄ habitus illi regunt multos actus p̄cedentes

Bentilis

¶ Quid ergo dicem? de ifante q post exitu ab ytero anhelat dor-
miendo. ¶ Ad aliud cu dicit q ho mouet mebru aliqd no p cogitas.
Dicendu q ille motus est natus: vt codistignit volutario no vt co
distignit violento. de quo datur exēplū. portatio lapidis a manu
est volutarius motus. si q manus det lapidi vna formā q remota
manu ēt remoueat lapis no dicere. pprie lapis moueri volunta-
rie: imo moueri pp aliq formā nāle. ¶ Ad 2^m de puero q mingit
in lecto. Ddm q si no sit lubricitas aque: imo volutaria expulsiō ibi
est volūtas manifesta: ly no sic sit in vigilia: vñ ipse imaginat locū
in q sit bonū mingere. hec declarabunt si deus voluerit ibidē. acci-
pe de his opione quā vis. ¶ Lamen puto q p cordia sit polli: qm
Sal. in lib. de vñia illo cap. scriptū aut est manifeste. f. ca. 2. sūme
z. doctri. z. Ulul q vire vitalis sit cū efficiēs anhelitū: z ēt virtus
volutaria. Dicemus q Sal. vidit qdā mebra moueri motu: q no
idiget cerebro vt sic moueant sicut matris fōch? cor z arterie: z
illa mebra vixt moueri motu nālī. Vidit etiā qdā mebra no posse
moueri per caloz vel virtutē nālē in eis: nisi plūgaf tēperamēto
cerebri sic pect? Nā qm in somno mouet: aut qm no cogitam? iste
mot? no sit nisi cū aliq tēperamēto dato a cerebro iūcto tēpamē-
to dato a corde: qre hoc: q sunt talia entia. Nō fuit ita fatuus
Sal. q crederet motū anhelitus in maiori pte esse a volūtate: nec
q crederet fieri solo tēperamēto cerebri. Sed q vidit q pcurrit
tēperamētū cerebri q cerebri est pncipiū aialis motus apud eū:
ideo dixit esse motū nālē z sic volutariū. Cōsidera ibi.

Dub^m 2^m Opi. Sal. ¶ TScda dubitatio est: vix pulmo hēat motū ppiū vel solū sequa-
tur motū pectoris sicut vna sponsia clausa in manu. ¶ Et in h est
opio Sal. q pulmo nullū ppiū bz motū sed in vacuitate dilatāf
qñ pect? dilatāf. Fecit aut Sal. de hoc libellū q dī de motu thora-
cis z pulmonis. Et p ostēdit q pulmo idiget thoraice in sui motu:
z arguit sic. Nō iuenit q thoraice eritē imobilis moueat pulmo:
imo in qbusdā casib? cū perit mot? thoraice: perit mot? pulmo-
nis: sed perēditib? motib? pulmonis nō ppter ea perit mot? tho-
raice: q pulmo idiget thoraice in sui motu: z thoraice erit pñ^m mo-
tus ipi pulmoni. Scdo Sal. vult declarare qñ est pñ^m illi? mo-
tus. Nā pulmo nō appet ligat? vndiq thoraice ligatura qua tho-
rax vixt possit vndiq dilatare pulmonē: imo sūt absoluti: pul-
mo pēderet in thoraice sic in qdā ptenēte. Difficile q vī excogitare
cām mot?: z tūc dicit Sal. q h fit: q dilatato pectore pulmo dila-
tat? vi vacui q dā pñtiāz sic cū fistula suggēdo cū ore trahit aq
lōgi spātū surūz p aque nām. Māgna. n. est potētia a vacuo tra-
ctionis. Hoc aut declarat signo: q si vlneref pect? ita q aer in-
tret z stet in medio pulmonis z thoraice: tunc pulmo nō mouet:
quō. n. poterit moueri cū sibi deficiat cā p quā mouebat. Erat aut
talit ca: qz nihil poneref in medio iter thoraice z pulmonē vt tho-
racis motū pulmo assequeref. Si q intrat aer: pulmo gescit z non
dilatāt. Hic eādē sūtiāz ponit. 4. de iteriorib? 3. c. 2. 6. de vtilita-
te pculaz. c. 10. z 11. de vñia. segē cū 3. theo. c. de assignatiōe pulmo-
nis. c. 20. Dm? vo sequēs in h Sal. nodū viderat illū libellū de mo-
tu thoraice: iō conat alijs rōnib? fundare illā opione: z arguit sic.
Si pulmo bz ppiū motus aut ēt volutarius: z b nō q talis est q
fit p nervos z musculos q nō sūt in pulmone. aut est nālīs: z b nō
q tales mot? sunt circa alimētū z spiritū gñdē vt cordis mot?.
Amplius qd nō bz villos nō bz ppiū motū locale: q ois mot? lo-
calis fit per villos lōgitudinales latitudinales z transuersales: vt
Sal. 3^a de virtutib? nālīb? cap. 8. z Aui. pma sen pñi. c. de nervis.
In pulmone aut nō sunt villos: q pulmo nō mouet motū ppiū sed
assequēs motū pectoris. vnde Aui. hic pulmo est sequēs motū co-
runt qd? circū dāf. ¶ Alia est opio Auer. z. col. 3. cap. de iuuamēto
instrumētōz anhelit? ca. 16. vbi dicit q tam pulmo q pectus hnt
ppios motus per virtutē aie in eis dā: sed isti duo mot? sunt ordi-
nati z pncipiū sic q vnus sine altero nō mouet: z cū cessat motus
vnus cessat motus alterius: nō tñ q mot? vnus sit cā mot? alte-
rius: imo quilibet bz q moueat a sua virtute alio motu. Et in hoc
Auer. nō adducit alias rōnes nisi q in pcessū declarādo inuit hāc
rōnē q si mot? pulmonis ēt sicut dicit Sal. tūc esset ei? mot? per
violentiā: z sicut mot? artificialiū: q esset per pncipiū ei? qd vio-
lentiā ifert: z iō vult q mot? in ipso anhelitu est per viā que est in
corpozib? nālīb? f. per vtutē datā in eis datā a corde. f. per vtutē
nālē datā pulmonib? per virtutē volutariā datā musculo: ly ēt cū
hoc det musculo motū nālīs vt supra dixim? in 2° de aia cōmē.
89. ¶ Inuit Auer. aliā rōnē. pulmo dēclerat extrahere aerē cali-
dū: q mouet per virtutē in se z nō solo pectore. psequētiā intelligit
Auer. notā q sicut nā puidit mebro de notitia huius ita ēt de pos-
sibilitate psecutione huius. ¶ Soluit aut Auer. rōnes Sal. Cū enī
dicit q motū pectore mouet pulmo: z pectore nō moto quiescit
qñq pulmo. Inuit Auer. q hec pñtia nō est bona: q figs argue-
ret q pulmo sit pncipiū mot? pectoris et hoc q pulmo nō mo-
to nō mouet pect?: nō diceremus q illa esset bona pñtia positiō q

opi. Auer.

Super tertio

fic ēt: qz pose est q nō moto vno nō moueat aliud: z tñ vñm nō
sit cā mot? alterius: z in hoc perdidit Sal. mouent q ambo simul
sic in vno globo: z tñ vñm nō est cā alterius. Et vo q vulnerato pe-
ctore cessat mot? pulmonis. Rōnē Auer. z multi ali q possēt b
esse qz ifridat pulmo. hāc solonē conatur cōcliator remouere
dīa. 99. dīcēs q nō statim ifridat pulmo vulnerati. Auer. aut re-
spōderet q fm gradū ifridationis z nocumēti ei? est gūus cessa-
tionis ei? a motu. Et qz aliq possēt dicere q si pulmo bz pncipiū
motus: qre q inciso nervo veniēte ad pect? cessat mot? pulmonis.
Respondet q per incisionē nervi acquiritur pectori mala cōple-
rio que pōt comunicari pulmoni per colligantiā quā bz pulmo cū
pectore. Vna enī rerū ppter quā mebra egrotant est colligantiā.
¶ Soluit aut Auer. ad rōnē Dm? dīcēdo q mot? pulmonis est na-
rualis sine deliberatione: z dat sibi illa virtus z calor quo mouet
a corde: z q finis eius est temperantiā calozie in corde: z dicitur
q non omnis motus fit per villos: aut qz ibi sunt villos arteriarū z
venarum in quibus sunt pncipiū horūz motuum. Tu autē tene
in hac questione parre quā vis.

C Tertia aut questio est an mot? anhelitus sit solius diaphragma-
ris. Et videt q nō: qz veloz z fortis est alicui homini naturalis: sed
tamē nō sit solo diaphragmate: vt inuit Aui. 3^a de pñtiarū est
Aui. hic z Sal. 4. de iteriorib? tertio z septimo cap. ¶ Hanc
dubitationē soluit Sal. in libro de causis respirationis: z vult q
respiratio quedā est violenta z quedā non violenta: z ista est nālīs
apud Aui. z equalis: z qz respiratio aut est inspiratio aut est ex-
piratio fm hoc sunt quatuor partes respirationis. Respiratio. n.
significat inspirationē. i. dilatationē z expirationē. i. pstrictionē.
Inspiratio g aut est violenta: z ista nō sit solo diaphragmate: imo
iuvaf musculis. f. pectoris superiorib? dilatatiuis. Aut est nālīs nō
violenta: z illa sit solo diaphragmate z expirif in nobis q quādo
quiescimus z bene disponimur nō apparet aliqis motus mani-
feste nisi circa loca diaphragmatis. Expiratio aut aut nō est vio-
lenta sed naturalis: z vult Sal. q fiat per musculos qui sunt fm
epiglottē. i. ventrē qui sunt ad reducendū pectus dilatatiuis. Aut est
violenta: z talis etiā sit a musculis costarū: quarū operatio est cō-
strictio. Ista sunt dicta a Sal. z tu accipe ea si placet: sunt enī vi-
cta per experientiam inuenta. ¶ Ad 3^a dīa ddm q sermo est de bo-
mine temperato: vel in hominibus habentibus sanitatem valde
ppinquā morbis: vnde anhelitus veloz z fortis qui nō sit multus
excedens possēt fieri a solo diaphragmate.

Quarta dubitatio est qd sit pncipaliss organū in motu respira-
tionis an pulmo an diaphragma. ¶ In hac qōne opz redire ad se-
cundā qōnē: q fm opi. Sal. qui tenet pectus esse pncipiū motus
pulmonis pectus. f. z diaphragma sunt organū pncipaliss. Secū-
dum vō Auer. pulmo qz statim recipit aerem z preparat illū cor-
di z expellit fumos est organū pncipaliss. pectus autē erit sicut
locus in quo hoc fit: z conseruat cor z pulmonem.

Quinta questio est verus genera anhelitus sunt plura q genera
pulsus. ¶ Videt q nō: q Sal. in lib. de vñia: eodē mō distinguit
differētiās z causas pulsus z anhelitus sūma. z. 7. sūma. 3. cap. 3. z
4. Amplius toridē cōponunt partibus z ad eundē sunt finē. ¶ In
pñtiarū est Aui. qz supra de differētijs anhelitus posuit faciliē z
difficiliē que diuersitas nō ponit in differētijs pulsū. ¶ Dicendū
vt declarauit in expositione ter. illius qz probabiliter pōt teneri q
anhelitui addit vñū genus anhelitus qd nō reperit in pulsu. f. fa-
cilis z difficilis: qz iste nō est tardus z veloz: ly multū pcurrat. In-
est aut anhelitus: qz est motus qui pōt per volūtate alterari: z pōt
cū bona z mala sensatione fieri qd nō ptingit in pulsu. ¶ Ad Sal.
ddm q Sal. nō negaret hoc. Ad scdm patet solutio.

Sexta dubitatio est quis motus est prior in anhelitu an dilata-
tio an cōstrictio. ¶ Cōmunis aut modus dīcēdi est: qz dilatio sit
prior. declarat aut ex signo suffocatoz in aqua qui prius querunt
attractionē aeris. Scdo qz pstrictio nō est nisi ad expellēdū prius
tractum. Tertio qz attractio est ppter cor: sicut cōstrictio ppter
pulmonē: sed motus ppter cor est pōr. Et illa est ratio Auer. z. de
aia cōmē. 89. Jaz aut ad pñtiāz partē seu rationē difficilē suppo-
nendo q in pncipio generationis cor generet cū spiritu debito
debite tēperato: aut q in eo sperma ponat partē aeris vel vapo-
ris tēperati. primū ergo ad qd cōuertēf est ad distāperamentum
ppter fumos: qz cor est in tali dispositione in quali est quādo dia-
stolati: sed a diastolato puerit ad dispositionē necessitatē ad sy-
stolē: ergo primus motus cordis erit systoles: z sic pōt probari de
anhelitu. hic omittant illa. ¶ Cū aut pter has qōnes alie vt cu-
ius motus in vita sit magis necessarius: z cuius significatio sit cer-
tior an pulsus an anhelitus: quas hic omittimus. ¶ Questionem
vō an tēperies calidi cordis ab aere tracto fit per infrigidationēz
postuā: an qñ. hic omittimus etiam: qz de ea diffuse scripsimus
supra scda pñti libri z in tractatu nro de pseruatione sanitatis zc.

Dub^m 3^m

Dub^m 4^m

Dub^m 5^m

Dub^m 6^m

Bentilis

nec vñ ex illis mēbris cū auxilio alterius: est duplex. Una est debilitas virtutis: q̄ ptingit qñq̄ oia esse debilitata solo diaphragmate. Alia cū est p̄strictio viarū pulmonis: vñ l̄z mēbra sint fortia ad dilatādū tñ pulmo nō pōt recipere ac̄rē necessariū p̄ euentatione: t̄ tūc iducit exēplū de p̄pleumonia in q̄ ptingit qñq̄ oia mēbra pectoris moueri: t̄ anhelit⁹ nō est ita magn⁹: sic qñ fit a solo diaphragmate sano t̄ icolumi. Et multiplicauit Aui. vba: vt ostenderet bonā dispōnē diaphragmati in oibus iō dixit icolumi sanū forte. Verū op̄ si anhelitus puus nō est q̄ fit solo diaphragmate: nec magnus p̄p̄ie est in q̄ oia mēbra pectoris mouent: op̄ d̄terminare q̄ sit anhelit⁹ magn⁹ vere t̄ vere pu⁹. Et p̄ facit b. Scdb qdā oīm pluries assumptum declarat. ibi. (Et qñq̄ cōsequit.) Cde p̄ dicit q̄ anhelit⁹ est magnus in q̄ multa q̄ntitas aeris attrahit t̄ expellit: t̄ b̄ fit cū motu oīum lacertoz pectoris t̄ mēbroz oīum que sequuntur. f. lacertoz v̄trīs t̄ spatulaz. t̄ nō puerit. est mot⁹ oīuz lacertoz: q̄ est magn⁹ anhelit⁹: imo nō ē magn⁹ nisi h̄as p̄dōes. f. q̄ oēs lacerti moueant motu v̄trie dilatatiōis v̄trie p̄strictionis: t̄ q̄ trahat p̄lim⁹ ac̄r: t̄ pu⁹ est illi opposit⁹. q̄o sit opposit⁹ dicit ifra.

Et qñq̄ p̄sequit ex vehemētia motus membrorum anhelitus ad attrahēdū ac̄rē vt fiat mot⁹ dilatādo in anteriorib⁹ vsq̄ ad furculas: t̄ posterius vsq̄ ad os duarū spatularū: t̄ in lateribus vsq̄ ad maximā partem carnis spatule: t̄ qñq̄ iuuant naribus: imo iuuantur eis v̄trīs in pluribus dispōnibus.

Quia sepe dixerat oēs lacertos pectoris t̄ cox̄ que sequuntur moueri: declarat hoc ponēdo terminos. Et p̄sidera q̄ dixit dilatādo qd̄ manifestus appet nobis in dilatatiōe q̄ in p̄strictione: t̄ in v̄trīs ptingit q̄ ex vehemēti motu t̄ forti conatu appuit moueri p̄tes q̄ Aui. ponit. Ad furculas. f. superiōrē t̄ inferiōrē: vñ sunt due. f. duaz spatulaz. Narib⁹. Dilatāt. foramina naris credētes ēt se iuuari ide. Et sūt f̄mones Gal. 4. de interiorib⁹. 4. 2. 7. cap. 2. Rasis. 3. p̄m. cap. 5. de anhelitu. Cōsiderādū etiā q̄ in magno anhelitu est dare gradus. Eū. n. oēs lacerti pectoris t̄ vicinātum mēbroz mouent t̄ mult⁹ aer attrahit in v̄trimo multitudinis: tūc est v̄trime magnus: f. q̄ est ifra b̄ in q̄ntitate aeris t̄ lacertoz motu. f. q̄uis nō oēs moueant lacerti spatulaz adhuc anhelit⁹ pōt dici magn⁹ resp̄cū eq̄lis: t̄ sic tollit qdā p̄dictio que vñ cadere iter Aui. t̄ Gal. 4. de interiorib⁹. 4. cap. vbi anhelitū magnū in quo multus aer attrahit dixi fieri abiq̄ motu lacertoz spatularū qñq̄.

Dub⁹ p̄ Sed est dubitatio: v̄trū solo diaphragmati motu possit fieri anhelitus magnus cōparat⁹ ad aerē plurimū. f. q̄ mult⁹ aer attrahat. P̄dōm q̄ nō vñ q̄ p̄hibeat solo diaphragmate conāre ad attrahēdū q̄ fiat attractio aeris multi aut plurimi sup̄ eq̄lē. Eo tñ sano forti t̄ icolumi nō conāre vñ q̄ faciat eq̄lē. Si tñ solū diaphragma pōt facē conatū poterit facē anhelitū magnū. f. in aliquo manēre equalit⁹: f. diaphragmatis conatus necessariū est cū motu aliquoz alioz musculoz: t̄ tūc n̄ poterit solū diaphragma facē anhelitū magnū. In b̄ acit nō pōt adduci rō cogēs ad alterā partū vt credo.

Quādoq̄ vñ diuersificat dispositio in cōstrictione t̄ dilatatiōe ex pte magnitudinis t̄ puitatis: qñq̄ enī est dilatatio maior: t̄ qñq̄ p̄strictio: t̄ mot⁹ qñq̄ f̄m quācūq̄ qualitatē que maiorē h̄z necessitatem equalitatis cū introitu t̄ dilatatiōe est additus.

Declarat cāz magnitudis t̄ puitatis tñ in diastole vñ tñ in systole. Et p̄ facit b. Scdo ponit signū anhelit⁹ parui in attractiōe t̄ magni i expulsiōe. ibi. (Et qñ.) P̄tia i tres. p̄tio p̄mittit diuersitatē iter magnitudinē t̄ puitatē. Scdo ḡnalizādo ad alias oīas mot⁹ dat cām ḡnalē. ibi. (Et motus.) Tercio applicat ad magnitudinē t̄ puitatē. ibi. (Et q̄ntitas.) Cde z̄ p̄re dicit q̄ mot⁹ q̄ est additus f̄m q̄cūq̄ q̄ntitatē q̄ maiorē h̄z necessitatē equalitatis. i. tēperatiē calori.

Et qualitas que idiget equatione cū introitu t̄ dilatatiōe ex pte magnitudinis t̄ puitatis t̄ fortasse est dilatatio quēcūq̄ eaz est magis necia est mot⁹ q̄ tenet eā magis addit⁹. Alā si est necessitas expulsiōis vaporis fumosi plurima pp̄ multitudinē q̄ntitatē ei⁹ aut acuitatē q̄ntitatis ipsius est p̄strictio expulsiua: t̄ si est necitas extinguedi ignē inflammati est dilatatio magna.

Hic sp̄aliter loquitur de magno t̄ puo: t̄ sumit mō q̄ntitatē Aui. p̄ partib⁹ anhelit⁹ q̄ pres sūt duo mot⁹: t̄ dicit q̄ pars mot⁹ magis necessaria est fortasse dilatatio cui⁹ necessitas est cū introitu: t̄ itel ligat q̄ fortasse est cū exitu ex p̄strictione: iō dixit fortasse. q̄cūq̄

Super tertio

eaz q̄ntitatē mot⁹. f. suaz priuz mot⁹ est magis necia ipsa est maior. Cōsiderādū tñ q̄ l̄z f̄m q̄cūq̄ q̄ntitatē. i. oīam mot⁹: vel f̄m q̄cūq̄ q̄ntitatē. f. anhelit⁹ fiat maior necessitas f̄m illā fit additio oīe f̄m parte anhelit⁹ sicut in pulsu ordiuate adueniūt. Unde stāte virtute t̄ obedientia insti. f. partū pectoris p̄mū qd̄ aduenit addita necessitate est magnitudo. Scdo velocitas. Tercio frequentia. Et quēcūq̄ dicunt de pulsu in hoc p̄nt hic affirmari.

Et qñ ptingit in hoīe vt non sit magne attractionis aeris: imo parue: deide sit magne extractionis spirit⁹ vel anhelitus est illud significatiō q̄ caliditas innata est diminuta: t̄ extranea intrans est addita.

Cōsidera hic subtilē modū loquēdi Aui. cū nō fuit p̄tentus dicere exīnea caliditas est addita: q̄ f̄mo f̄mū fuisse falsus. Nā qñ caliditas exīnea est ḡdualr addita t̄ nō p̄cedit ab humore: l̄z nālis fit diminuta vt in et̄lica sc̄cūde sp̄e: adhuc per se anhelit⁹ est maioris dilatatiōis q̄ p̄strictionis: f. qñ caliditas nālis ē diminuta: t̄ f̄m ḡdualr ei⁹ diminuta est accidētalit⁹: t̄ calor accidētalit⁹ nō est factus: imo oīens t̄ p̄cedēs ab humore putrido a quo multi vapores mali p̄sur gunt: tūc est necessitas magne p̄strictionis vt f̄mū pellant: nō tñ regit fortis ifridatio: q̄ sunt in calore diminuti: t̄ l̄z nō attrahūt multū ac̄rē. Et b̄ p̄z in se. putridis malignis in q̄b⁹ ad tactū nō apparet caliditas fortis acuta. Et totū hoc Aui. inuit cū dixit. itus. i. f̄iens. Et isti sunt f̄mones p̄aly. in t̄begni trac. 2. cōmē. 76. sup̄ illo verbo t̄ qñ vincit sup̄ cor humiditas. alr cōmē. 10. trac. de corde.

Et cause in hoc q̄ hec omnia mēbra laboriofo motu affliguntur sunt quatuor.

Quia iam dixerat in anhelitu magno oēs lacertos moueri: t̄ qñq̄ oēs mouent: t̄ tñ nō est magn⁹: voluit hic dare cām pp̄ quā hō laborat t̄ conat ad mouēdū oēs lacertos quos oēs mouēs qñq̄ facit anhelitū magnū: cū p̄ungit illis motis multus aer: qñq̄ vñ facit eū parū vel nō magnū qñ paucus trahit aer. Et p̄mo p̄mittit numerum causarum in hoc. Secundo declarat. ibi. (Ipsa enim.) Affliguntur. f. q̄ conantur omnia mouere.

Ipsa enim aut sunt ita propter causam magne necessitatis que est propter inflammatiōem caliditatis in partibus cordis t̄ pulmonis.

Hec h̄z quoz f̄m q̄ quatuor in genere sunt cāe. Scda ibi. (Aut pp̄ cām debilitatis.) Tercia ibi. (Aut pp̄ p̄strictionē.) Quarta ibi. (Aut pp̄ negligētiā.) p̄tia cā est magna necessitas ex magna flāma: vnde totus t̄ cū oībus membris laborat vt euentet.

Aut ppter causam debilitatis in ipsis lacertis motiuis. Aut ppter cōmunitatē p̄ncipiozum sicut est in fine ethice t̄ p̄tis t̄ in collectione materici: qm̄ ipsa debilitat virtutē. Aut propter egritudinē instrumenti ei⁹ p̄p̄iam. Aut propter cōmunitatē eius predictaz in eo qd̄ p̄terit ex sp̄asino accidēte ei⁹: aut malitia cōplexionis: aut ap̄ate: aut dolore: aut alia re. Aut propter p̄hibitionē in lacerto accidentem a dilatatiōe sicut est repletio in stomacho a cibis: aut ventositas cū pertrāsīt terminū: quoniā separat iter velamē t̄ dilatatiōnē: quare nō dilatat ipsum solū.

Hec est cā z̄. f. debilitas siue defect⁹ lacertoz mouētū pectus. vñ nō pōt p̄ vñ dilatatio cōpleri vñ p̄strictio: f. oēs sūt associant. Ista aut debilitas lacertoz: aut ē pp̄ cōitatē: aut pp̄ egritudinē appropiā ip̄sime musculis. Et de b̄ Aui. nō p̄sest d̄clarādo f. declarat illā q̄ ē pp̄ cōitatē: t̄ dicit q̄ illa cōitas ē vñ in p̄m. f. i. ip̄o corde: q̄ debilitatē pp̄ defectū cordis vt in fine ethice vñ f̄mū mortē t̄ p̄tis sim t̄ collectiōe m̄ae. f. i. sp̄alib⁹: q̄ talis collectio debilitat virtutē cordis: t̄ b̄ qñ fit q̄ i. ḡnōne saniei augēt dolores: vt. z. p̄ti. afoi. afoi. 4. 7. Et qñ ap̄it: q̄ ex ruptura ap̄atis fit animi defectio: vt. 7. p̄ti. afoi. afoi. 8. t̄ sup̄ lib. 1. sen. 2. b̄ cās debilitatib⁹. Aut ista cōitas ē ad alia mēbra cōicātia mēbrū anhelit⁹ q̄ cōitas dicta ē i. p̄cedēti. c. Est. n. ex egritudinē officialib⁹ vt sp̄asino: vñ mala cōplone: vñ ap̄ate: vñ solone p̄iuita: aut alia re t̄c. Et tūc Aui. quēdā sp̄alē modū explicat siue cōitatē ad sc̄cū. Aut supple ē debilitas lacertoz pp̄ cōitatē: pp̄ p̄hibitionē. i. q̄ p̄hibet dilatari sic repletio a sc̄cho ex aere: aut v̄etositate cū p̄rāsīt terminū. f. in multitudinē: vnde coartat loca diaphragmati. Et separat iter. i. nō p̄mittit velamē dilatari: q̄ vire ip̄m solū nō dilatat: f. iuuat se cū oīb⁹ alijs lacertis.

Aut propter constrictionem meatuum qui sunt epi

glois et rami cane et arterie et q. p. n. u. a. n. e. i. s. e. x. m. e. a. t. i. b. u. s. a. n. b. e. l. i. t. u. s. s. i. c. u. t. r. a. r. i. t. a. s. q. u. e. e. s. t. i. n. p. u. l. m. o. n. e. q. u. i. i. p. s. e. i. p. l. e. s. h. u. m. o. r. i. b. u. s. a. u. t. m. u. l. t. i. p. l. i. c. a. n. t. i. n. i. p. s. o. o. p. p. i. l. a. t. i. o. n. e. s. a. u. t. a. c. c. i. d. i. t. i. n. i. p. s. o. a. p. o. s. t. e. m. a. E. t. i. s. t. i. q. d. e. s. u. t. s. i. c. p. a. t. i. e. n. t. e. s. a. s. i. m. a. z. h. a. b. e. t. e. s. s. a. n. i. e. z. p. e. r. i. p. l. e. u. m. o. n. i. c. i.

C hoc est tertia ca. pp. qua oia mebra hic affligunt conatu ad motu: est p. n. u. a. n. e. i. s. e. x. m. e. a. t. i. b. u. s. a. n. b. e. l. i. t. u. s. s. i. c. u. t. r. a. r. i. t. a. s. q. u. e. e. s. t. i. n. p. u. l. m. o. n. e. q. u. i. i. p. s. e. i. p. l. e. s. h. u. m. o. r. i. b. u. s. a. u. t. m. u. l. t. i. p. l. i. c. a. n. t. i. n. i. p. s. o. o. p. p. i. l. a. t. i. o. n. e. s. a. u. t. a. c. c. i. d. i. t. i. n. i. p. s. o. a. p. o. s. t. e. m. a. E. t. i. s. t. i. q. d. e. s. u. t. s. i. c. p. a. t. i. e. n. t. e. s. a. s. i. m. a. z. h. a. b. e. t. e. s. s. a. n. i. e. z. p. e. r. i. p. l. e. u. m. o. n. i. c. i.

C Aut propter negligentiam cum necessitate aut paucitate necessitatis: ita ut plonge spatium inter duos anbelitus et sit necessitas anbelitus magni restaurantis illud quod accidit ex negligentia sicut est pulsus habetis per missionem rationis cum non habet vehementem cordis frigiditatem: quoniam impedit ab eo: deinde ultimam in ipso. Et ex summa hominis necessitas est magnitudo anbelitus: quoniam multiplicat in ipso vapores fumosi perculdubio et negligit anbelitus a volutate extractionis: anbelitus viquequo multiplicat cum ipso necessitas quare egreditur proculdubio magnus.

C hoc est quarta ca. et est negligentia et occupatio virtus in alio. Si vero primo libro de diffinitione. s. cap. sume. 3. ponit in hoc curiosus ex plus de hunc qui per via ambulans per aliquem finem retrahit per aliquem cogitationem: unde obliuiscit velociter ambulare et sit tardus. cum aut reuertit in mente finis in quem intendebat velociter tunc in motu. sic et in frenetico p. n. u. a. n. e. i. s. e. x. m. e. a. t. i. b. u. s. a. n. b. e. l. i. t. u. s. s. i. c. u. t. r. a. r. i. t. a. s. q. u. e. e. s. t. i. n. p. u. l. m. o. n. e. q. u. i. i. p. s. e. i. p. l. e. s. h. u. m. o. r. i. b. u. s. a. u. t. m. u. l. t. i. p. l. i. c. a. n. t. i. n. i. p. s. o. o. p. p. i. l. a. t. i. o. n. e. s. a. u. t. a. c. c. i. d. i. t. i. n. i. p. s. o. a. p. o. s. t. e. m. a. E. t. i. s. t. i. q. d. e. s. u. t. s. i. c. p. a. t. i. e. n. t. e. s. a. s. i. m. a. z. h. a. b. e. t. e. s. s. a. n. i. e. z. p. e. r. i. p. l. e. u. m. o. n. i. c. i.

C Et similiter est pulsus coplerio cordis cuius non est cum illo calore recipientis anbelitum: quare expellit ad horam necessitatis et restaurat cum magnitudine quod deficit cum expulsiōe.

C declarat hoc in boib. et si non sint alienati in quibus calor cordis non sufficere euentis aere recepto una vice vel duabus: postponit q. d. a. magnus anbelitus viquequo est adunata necessitas ex postpositione: et tunc restaurat cum magnitudine defectu in postponendo adunata: et hoc est quod dixit. Et similiter est pulsus. i. anbelitus quibus magnus: coplerio cordis cui non est cum illo calore. s. proportionabili aere attracto cordis: dico recipientis anbelitum. i. aere tractu per anbelitum: quare expellit. i. postponit anbelitus magnus ad horam necessitatis. i. cum euentatione: et restaurat cum magnitudine anbelitus quod deficit cum expulsiōe. i. postpositione. **C** Sed tu diceres: quare iste a. p. n. u. a. n. e. i. s. e. x. m. e. a. t. i. b. u. s. a. n. b. e. l. i. t. u. s. s. i. c. u. t. r. a. r. i. t. a. s. q. u. e. e. s. t. i. n. p. u. l. m. o. n. e. q. u. i. i. p. s. e. i. p. l. e. s. h. u. m. o. r. i. b. u. s. a. u. t. m. u. l. t. i. p. l. i. c. a. n. t. i. n. i. p. s. o. o. p. p. i. l. a. t. i. o. n. e. s. a. u. t. a. c. c. i. d. i. t. i. n. i. p. s. o. a. p. o. s. t. e. m. a. E. t. i. s. t. i. q. d. e. s. u. t. s. i. c. p. a. t. i. e. n. t. e. s. a. s. i. m. a. z. h. a. b. e. t. e. s. s. a. n. i. e. z. p. e. r. i. p. l. e. u. m. o. n. i. c. i.

C Sed dubitas: quia ponit quatuor causas per quas oia mebra pectoris moventur: sed Bas. 4. de interioribus. 4. cap. ponit tres causas dicentes. Si

infirmus totus pectus movetur cum anbelitu adeo quod motus versus ad furculam ascendit: et laterali versus ad grossam carne spatulam: et retro versus ad ossa spatularum: dicimus hunc anbelitum tres passiones ostendere. Una est nimis calor et pulmonis et cordis ictus. Altera nimia agnoscit in istis spiritibus. Tertia defectus virtutis movetis lacertos pectoris. **C** Sed quod sunt quatuor: videtur enumerat. S. autem complevit p. n. u. a. n. e. i. s. e. x. m. e. a. t. i. b. u. s. a. n. b. e. l. i. t. u. s. s. i. c. u. t. r. a. r. i. t. a. s. q. u. e. e. s. t. i. n. p. u. l. m. o. n. e. q. u. i. i. p. s. e. i. p. l. e. s. h. u. m. o. r. i. b. u. s. a. u. t. m. u. l. t. i. p. l. i. c. a. n. t. i. n. i. p. s. o. o. p. p. i. l. a. t. i. o. n. e. s. a. u. t. a. c. c. i. d. i. t. i. n. i. p. s. o. a. p. o. s. t. e. m. a. E. t. i. s. t. i. q. d. e. s. u. t. s. i. c. p. a. t. i. e. n. t. e. s. a. s. i. m. a. z. h. a. b. e. t. e. s. s. a. n. i. e. z. p. e. r. i. p. l. e. u. m. o. n. i. c. i.

C De signis anbelitus.

Signa quibus discernitur iter causas motus pectoris totius sunt: quoniam si illud fuerit causa necessitatis et virtus fuerit fortis erit anbelitus plurimus in introitu ipsi et ex insufflatione eius et erit tactus anbelitus calidus inflammatus et magnus significans caliditatem et erunt signa inflammationis repta in pectore et facie et oculis et lingua et colore suo et asperitate sua et reliquis.

C hic ponit signa causarum quibus totus pectus movetur. Et quia in hoc contingit quod multum aere trahi et vindex pectus dilatari vehementer: et non anbelitus magnus. Et aliquando paucum pinguet trahi aere et parum elevari pectus. Unde est quod anbelitus parvus: id potest dici quod hic ponit signa anbelitus magni et parvi. Et primo ponit signa finis gualis divinis ne dicta cap. Secundo ponit signa quod appropriata cuidam spali causa. ibi. Et quod p. n. u. a. n. e. i. s. e. x. m. e. a. t. i. b. u. s. a. n. b. e. l. i. t. u. s. s. i. c. u. t. r. a. r. i. t. a. s. q. u. e. e. s. t. i. n. p. u. l. m. o. n. e. q. u. i. i. p. s. e. i. p. l. e. s. h. u. m. o. r. i. b. u. s. a. u. t. m. u. l. t. i. p. l. i. c. a. n. t. i. n. i. p. s. o. o. p. p. i. l. a. t. i. o. n. e. s. a. u. t. a. c. c. i. d. i. t. i. n. i. p. s. o. a. p. o. s. t. e. m. a. E. t. i. s. t. i. q. d. e. s. u. t. s. i. c. p. a. t. i. e. n. t. e. s. a. s. i. m. a. z. h. a. b. e. t. e. s. s. a. n. i. e. z. p. e. r. i. p. l. e. u. m. o. n. i. c. i.

C Si autem non fuerit ita et virtus fuerit non defecta et quasi non fuerit possibilis ei dilatatio integra: tunc causa constrictionis erit in re et re eorum que numeravimus.

C hic ponit signa motus totius pectoris per p. n. u. a. n. e. i. s. e. x. m. e. a. t. i. b. u. s. a. n. b. e. l. i. t. u. s. s. i. c. u. t. r. a. r. i. t. a. s. q. u. e. e. s. t. i. n. p. u. l. m. o. n. e. q. u. i. i. p. s. e. i. p. l. e. s. h. u. m. o. r. i. b. u. s. a. u. t. m. u. l. t. i. p. l. i. c. a. n. t. i. n. i. p. s. o. o. p. p. i. l. a. t. i. o. n. e. s. a. u. t. a. c. c. i. d. i. t. i. n. i. p. s. o. a. p. o. s. t. e. m. a. E. t. i. s. t. i. q. d. e. s. u. t. s. i. c. p. a. t. i. e. n. t. e. s. a. s. i. m. a. z. h. a. b. e. t. e. s. s. a. n. i. e. z. p. e. r. i. p. l. e. u. m. o. n. i. c. i.

C Si autem membra oia laboraverint: aut moveantur postea non fuerint mota motu de quo sit curanda neque extenduntur dilatatione integra: sicut cum conat aliquis illud quod non est et innititur omni nitum super ambas naves et non fuerit illic apud reditum et insufflatio: tunc virtus motiva que est in lacertis erit lesa.

C hic ponit signa quibus cognoscitur totus pectus moveri per debilitatem virtutis motive lacertorum pectoris. Et primo signum est quod oia membra pectoris conant moveri: non tamen appetit quod moveantur motu notabili: sicut accidit boi quod conat ad id quod non est. s. ei polle: et ex B signum appetit quod non est per inflammationem p. n. u. a. n. e. i. s. e. x. m. e. a. t. i. b. u. s. a. n. b. e. l. i. t. u. s. s. i. c. u. t. r. a. r. i. t. a. s. q. u. e. e. s. t. i. n. p. u. l. m. o. n. e. q. u. i. i. p. s. e. i. p. l. e. s. h. u. m. o. r. i. b. u. s. a. u. t. m. u. l. t. i. p. l. i. c. a. n. t. i. n. i. p. s. o. o. p. p. i. l. a. t. i. o. n. e. s. a. u. t. a. c. c. i. d. i. t. i. n. i. p. s. o. a. p. o. s. t. e. m. a. E. t. i. s. t. i. q. d. e. s. u. t. s. i. c. p. a. t. i. e. n. t. e. s. a. s. i. m. a. z. h. a. b. e. t. e. s. s. a. n. i. e. z. p. e. r. i. p. l. e. u. m. o. n. i. c. i.

C Dubitas quare quod non anbelat cum naribus est signum debilitatis virtutis finis. hic et Bas. 4. de interioribus. 7. cap. ubi in translatione greca dicitur. imbecillitate vero virtutis sine exufflatione que per os erit spiritus per nasum solus. Et in translatione arabica dicitur. videbis pulpas narium p. n. u. a. n. e. i. s. e. x. m. e. a. t. i. b. u. s. a. n. b. e. l. i. t. u. s. s. i. c. u. t. r. a. r. i. t. a. s. q. u. e. e. s. t. i. n. p. u. l. m. o. n. e. q. u. i. i. p. s. e. i. p. l. e. s. h. u. m. o. r. i. b. u. s. a. u. t. m. u. l. t. i. p. l. i. c. a. n. t. i. n. i. p. s. o. o. p. p. i. l. a. t. i. o. n. e. s. a. u. t. a. c. c. i. d. i. t. i. n. i. p. s. o. a. p. o. s. t. e. m. a. E. t. i. s. t. i. q. d. e. s. u. t. s. i. c. p. a. t. i. e. n. t. e. s. a. s. i. m. a. z. h. a. b. e. t. e. s. s. a. n. i. e. z. p. e. r. i. p. l. e. u. m. o. n. i. c. i.

Dubium

Dub. 2.

Bentilis

tribus causis: et hoc pp duo. primo qz in tali anhelitu facto a debilitate virtutis lacertoz ois mor? ta pectoris qz partiu adiacentiu sunt debiles et non apparet: et sic non apper motus exufflationis: ideo mor? folioz nariu videt magis manifestus: sed in anhelitu in quo oia membra pectoris laborat facto a calore forti sunt multi mor? magni et apparet: et ideo nariu mor? non sic notatur. Similiter intelligit de anhelitu facto pp strictione viar pulmonis: et si exufflatio non fit sicut in illis qui habent forte calorem et incendiu: vt. 4. de interiorib? .7. ca. est tñ manifestior mor? partiu pectoris: et ideo non sic est notabilis mor? nariu. Secda ca est: qz virt? debilis non pot? impulsione forti moue aerem vt veniat ad os: imo debiliter motus aer puenit ad pres colatoru et exit per nares: et facilius est debili virtuti trahere per nares si non sunt oppilate qz per os. proprie eni foramina nariu sunt ad anhelitu et non os. vnde Bal. 11. lib. de vtilitate particulaz. 11. cap. Nasus qd? respiratiuoz organoz est pus. os vero nullaten? respicit nulla passione cogere aialis. v. g. oppositio nariu. Existere qz debili virtute fit per parte facilitate sibi: et iuuat se cu nariu dilatatione. vñ Bal. in lib. de vñsua z. c. doct. z. sume. 4. dicit. qñ thozar ibecillius decete mouet fm ispiraciones qd? coadiuuat ipetus spūs ale nasi dñtes aliquatulu aerē extrinsecu fm modū quo et p. os attrahet qd? eligeres colligimus labiuz.

C Et quadoqz constrictio est ex humiditate in cana et que sequunt ipm est euz signis in anhelitu sonus ei? qz stertit et est necessitas excreationis et est additio signi sup signū strictionis totale: qz si illud non fuerit erit ca magis inobediens hac. Cum ergo aduenit strictio stertillis subito: tñ iam currit ad pulmonem inā ex ca tardo: aut currit ad pulmonē prius: deinde ad canā: scdo sanies et pus ex aliquo membro subito.

C hic ponit signa pñicti modi anhelitus appropriata cuius spālī cāe que est pñictio siue oppilatio canē et viarū pulmonis ex mēbris humidis vt flegmate vel sanie. Et fecit hoc: qz istud sepe accidit et dicit qz cū signis talis anhelit? est sonus ei? qz stertit: qz humiditas illa diuisa ab aere sonat et necessitas excreationis: qz necessitat ad expellēdū: et additio signi. s. b. ut? pñictiois: et necessitas excrebendi: supple est signū pñictiois totale: qz mā addita poterit totaliter oppilatio cōpleri: et iō sollicitudī in cura. Qz si illud non fuerit. s. qz pñictio non fit pp mām oppilatē erit cā magis inobediens: qz pp apoplexiā prauā. potest tñ aliter exponi: vt dicat. Et si illud non fuerit. s. qz cū tali malo anhelitu pñictiois in quo mēbra pectoris mouent non erit stertor: erit cā magis inobediens: qz apostema orū in pulmone nodū maturū: vt Bal. 4. de interioribus. s. cap. in prin. Cum ergo. p. 3: et sunt sermones Bal. ibidē zē.

C De anhelitu vehementi.

Cap. 10^m.

Est ille ex cuius magnitudine virtus laborat illic superflua coartatio ad introituz et ad exufflandum cum exitu: quare est cū magnitudine fortitudo.

C hic determinat de anhelitu vehementi. i. forti. Considerādū qz anhelitu notificat forte ex duob? .7. pñio ex vna oia cui pñigif: sic magnitudo. Est. n. magnitudo anhelit? oia multū manifesta et manifestas fortitudinē vñs. Et anhelit? vere magn? non pot? ee qñ sit fortis saltē pñcipalr: sicut et dicim? de pulsu: vt declarauim? sup ca. de pulsu. / Scdo notificat forte anhelitu ex mō qz pñigif cū anhelitu magno: et ex forti conatu vñs facietis magnitudinē que toto posse conat pp supflua necessitatē in attrahēdo et expellēdo: et iō fit anhelit? cū magnitudine forti. Brelingit aut? ex h notū qz fortis est qz in sua dilatatiōe tactu resistit. Illic. i. in faciēdo magnitudinem: superflua coartatiōe. i. pp necessitatē supflua coartatē eā.

Dubium

C dubitat qre non posuit signa. Dm qz fuit sensata manifesta. s. signa forti virtutis necitatē addite. s. multū et obediētie instrumenti.

C De anhelitu alto et subtili.

Cap. 11^m.

Est spēs anhelitus magni in quo necessarius est motus superior lacertoz pectoris et non peruenit necessitas in ipso ad mouēdū velamen et inferiores lacertos pectoris. Et iste qz dem anhelit? sepius accidit in febrib? pestilentialibus. **C** determinat de anhelitu alto: et dicit qz est spēs magni. **C** considerādū qz ipso pñio dñ est spēs: qz est qdā magnitudo. s. fm vñā dimēsiōne tñ: et iō dñ subtilis vel sublimis: sicut et dicim? qz pulsus altus est qdā pulsus magn? . Et ex B Aulē. vult et qz sunt qdā alie ma-

Super tertio

gnitudines. s. lōgus fm dimēsiōnes pectoris et altus: quilibet enī pot? dici spēs anhelitus magni. **C** In quo pñiderādū qz alr possimus imaginari qz anhelit? dicit altus ex hoc qz altus siue superior pres pectoris mouet: et h vñ pñonū multus ei qd dicit. In qz est necessarius mor? supior lacertoz. Et non puenit necessitas zē. Et pectoris. s. inferioris. In pestilentialib? febrib? fit icēdiuz in partib? cordis et supiorib?: vñ versus epar quasi non apper alteratio ad calorem manifeste: quapp mingūt vñas laudabiles: et iō multū insurgit necessitas mouēdi superiores lacertos plus qz inferiores. Non posuit signa qz sunt nota. Uniuersalr. n. fuit signa pestilentialis febrib? et ois disponis necessitatis ad motū superioru musculoz.

C De anhelitu paruo.

Cap. 12^m.

Cognitio carū ei? est pp cognitionē carū magni fm semitā oppositionis: qñ separat doloz iter mēbra anhelitus et iter motus cox: et qñqz minora anhelitus cā doloris.

C hic est sermo de anhelitu paruo: enī supra de eo dixit fuit tñ sermo gñalis fm viā cōparatiōis ad magnū. pñio qz notificat nobis parū anhelitus: et ponit cās. Scdo signa. ibi (Signa). **C** pñio dicit qz cognitio carū parui anhelit? est qz tu pgreges cās magni: et fm semitā cōparatiōis: qz fm oppositās cās est anhelitus paruus. **C** Considerādū qz hec cōparatio in causis non est: qz sicut ad anhelitu magnū regit mor? oium partiu pectoris: et qz mult? trahit aer: ita per oppositū oēs cās vñas oportet esse in anhelitu paruo: sufficit. n. destructio alterius carū: sicut ad destructionē totius integralis. Erat qz prius si pua qñtas aeris attrahet: iō oia mēbra pectoris moueant. Et qñs non oēs pres pectoris moueant non ppter ea est paruus. pot? enī fuit diaphragmate fieri cāque: sed cōtingit qz gbus dā solis lacertis magni fit mor? paruus: qz debilitato diaphragmate et diminuta necessitate eo solo motu est parus.

C dubitat vñr oibus lacertis pectoris motis fortiter fm oēm dimēsiōne superabūdat nēcio fit anhelitus magnus. **C** Uide qz sic: qz nēcio tñ trahit multa qñtas aeris. / In pñio: qz non fuit necessarius Aulē. expmē qz anhelit? magnus est qz recipit aerē plurimū. / Dm qz nō: qz clausis vijs pulmonis et adhuc stante virtute forti: potest esse pect? vñdiz fortiter moueri: iō tñ qñtas si non esset oppilatio: cū pp oppilationē non possit trahi multus aer nec expelli. / Ad pñio dñm qz traheret nisi esset oppilatio. **C** Sed tu diceres qdā qz repleret spātū pectoris. / Dm qz vaporib? qz sunt iterius: qz rarefunt partes: iste tamē anhelitus non perdurat quā cito permuetur ad mortem: vel aliter zē.

Dubium

C Et quadoqz minora anhelitus ppter strictionē.

C Et quado associat ei raritas significat mortificationē: quado associat ei frequentia significat dolorem in mēbris anhelitus et que sequunt ea ex stōcho et ei similib? sicut vlcera eoz et apostemata ipsoz.

C hic incipit in spālī ponere cās et signa per adiunctionē ad anhelitu parū rarū vel frequentē: ponit duas cās. pñma est dolor siue fit in partib? spālīb? siue in alijs qz et pp motū augeat: et tunc homo cessat a multa dilatatione pectoris: et ideo separat zē. qz non pmitit ea operari. Tertiā cām. s. ex defectu virtutis tanqz notā de-relingit: qz hoc statim dixit qz anhelitus est paruus et rarus et significat multā in frigidationē: et sic mortificationē: vñde pauco aere et raro eget. **C** frequentia significat dolorem: dolor enī cū non permittat multū dilatari partes pectoris necessitat ad restaurandus per frequentia. Et alio tñ qz dolore possit fieri paruus et frequēs: vt necessitate addita et inobediētia instrumenti: tñ vñplurimū inobediētia pectoris est pp dolorem vel iuncta dolori.

C Signa causarū anhelitus parui oppositaruz causis anhelitus magni nota sunt fm oppositōnem.

C pñmo ponit signa in generali: et signa nota. si enim est a defectu virtutis signa sunt defectu virtutis.

C fm aut? culus paruitas est ppter dolorem nō ppter strictionē significat inuentio doloris: et qz habēs dolorem si tolerat dolorem et expectat sup ipm possibile est ei vt magnificet anhelitu suū: et cū hoc quadoqz accidit iter separationes anhelitus ei? anhelitus magnus ad quā necessitas adducit ad tolerandū dolorem: aut adducit necessitas in ipso negligentia doloris. Et factus a strictione est contrario illius totius.

C dicit

Dicit in spali. Et pponit signa parui anhelitus propter dolorem. Secdo pp oppilationē. ibi (Et factus.) Cōsiderandū vt pz ex p li- bzo de dīnia. cap. 5. summe. 3. dolor. v. g. ex apate spūalium sic dis- ponit anhelitū. Nā qz hō in actu motus sentit magnificari dolozē nō facit magnū anhelitū: si ergo hō nō tolerat dolozē. s. magnifica- tū ex motu: sed expectat sup ipm dolozē quē hz fugiēs augmētū: z fin hoc diminuit de anhelitu: tūc possibile est qz postea magnifi- cet anhelitū z qz faciat aliquos anhelitus magnos inter paruos: z hoc est pp duo. Vel qz necessitas multa vincit: vñ velit nolit cogit tolerare dolozē: z facit vñ anhelitū magnū. Vel qz ipē pōt tolera- re illum dolozē: ita eligit hoc ppter necessitatem quā cognoscit z negligit dolozē. Alia littera dicit nō tolerat. i. vult stare cū illo tā- to dolozē quē habet dubitās de pluri. Et factus zē. econtrario illi totius qz non sentitur doloz si est ex sola oppilatione nec vñqz fa- cit anhelitum magnū oppilatione stante.

De anhelitu longo. Cap. 13.
Iste ille in quo prolongatur spatium motus ac- ris in attractione ipsius z eius reditu vt pos- sit virtus operari in aere plurimo.

Iste anhelitus nō est nisi quando longo tempore durat dilata- tio vel restrictio pectoris: vt in tempore longo operetur in multi- aeris attractionem vel emissionem.

Et qñqz prohibet magnū z velocem doloz aut stric- tio: z ponit longus in cōplemēto eius vt cōsequat qd attractum est fin quantitatem magni z velocis.

Causa eius ponit. s. dolozē aut oppilationē in via sicut in squinaria: z hoc est qd dicitur: aut restrictio: ex qbus deficiēte magnitudine reco- pensat p lōgitudine vt in hoc rātū trabat de aere in lōgo tpe quā- tū trabat per magnū z velocē anhelitū. Cōsiderandū aut qz di- citur quandoqz prohibet: vt inuāt qz anhelitus iste longus pōt fie- ri quandoqz cōiunctus magnitudini z velocitati. hoc tñ est addita multum necessitate cū alijs causis. Magni anhelitus signa nō po- nit: qz sunt dolozes z signa prefocationum.

De anhelitu breui. Cap. 14.

Anhelitus breuis diuersus est a lōgo: z quan- do associatur ei frequentia est causa eius do- loz in instrumento anhelitus: z que sequun- tur ipsum.

Qui in breui tpe complet expulsiōem z attractionem aeris. **E**t quando associatur ei raritas significat mortifica- tionem innati calozis.

Dubium **D**ubitat quō doloz est cā anhelitus longi z breuis. / Dm qz sic colligit ex dictis Gal. in libro de dīnia: summa tertia capō gno. varietas in anhelitu ppter dolozē est fin electionē siue voluntatez patietis eligētia motū sui pectoris fin qz minus credit ab eo dolo- re. nō sic autē est in pulsu: qz arterie nō mouent fin voluntate: z iō in motibus eozū quandoqz precipimus magnos dolozes: qz si esset in potestate nostra faceremus cessare a motu. Ille ergo qui dolet motu pectoris primū qd facit est: qz pax facit anhelitū: qz pectus plus dolet ex magna motiōe qz ex veloci: z iō pmi a quo cessat est magnitudo sicut pz primo libro de dīnia illo ca. scriptū est aut. ca. 2. summe. 2. doctrine. 2. vt dixit. Sz qz necessariū est anhelare: tūc eo inchoate anhelitū parui: vel inuenit dolozē quē debite pōt susti- nere: z tūc ptiuat motū illū parui: z facit illū longū. vel precipit dolozē adhuc forte nō patienter tolerabilē: z tūc statim cū inchoa- uit querit quietē: qz inuenit sibi quierē solatiū esse dolozis: z tūc fa- cit motū breuē z restaurat cū quētia: qz cogit ad anhelādū: z iō dixit cā eius est doloz zē. Si qz breui tēpore operat in attrahē- do aerē z raro significat necessitatē euēiādū remissā: z fin gradū huius est gradus frigoz z extractionis calozis p cōgelationē vel resolutionē. Signa autē nō ponit qz sunt nota.

De anhelitu veloci. Cap. 15.

Anhelitus velox est ille in quo est mor⁹ in spa- tio breui cum consecutione necessitatis nō si- ent breuis z paruus. Et cā in ipso est vebē- mentia necessitatis cū nō cōsequit in ipso suf- ficiētia magnitudinis: aut qm necessitas est supra illud qd magnitudo ad ipsam cōprehēdit: aut qm magnitu- do separat sicut dictus est in pulsu in illa separatione: aut in instro: aut in virtute: z qñqz est velocitas in vno

duorum motuum plus qz in alio pp similitudinē cau- se predictae in anhelitu magno.

Primo notificat illū anhelitū qui est: cuius motus fit tpe breui cogēte necessitate euētiōis calidi. Esse enī in breui tpe absolyte nō est esse velox: qz motus alijs pōt fieri in breui tpe z ē tardus: sz qñ tempus in motu est breue pp nēcitātē cogētem in mouendo tunc est velox: nec ē anhelitus velox est anhelitus paruus: sed in quo paucus attrahit aer: vel spatio paruo dilatā pectus: qz tam paruo tpe aerē trahēdo vel expellēdo qz dilatādo vel cōstringēdo ad parū spatiū pñt fieri cū pigritia motionis z sic cū tarditate: nō ergo est pulsus ēē velocē ēē parui in tēpore: vel parui in spatio: sz vt sic loquat festinare in motu cogēte necessitate. Et sic vel fit taz anhelitus velox in breui tpe qz tardus sup eodē spatio equaliter vel fit in tpe eqli anhelitū tardus: sed sup maiori magnitudine: vt nō- tū est ex nālibus pncipijs. Et cā est vebēmētia necessitas cū ipso qd est necessariū qñ nō psequit sufficiētia magnitudinis. i. ex magni- tudine: tūc. n. opz vt fiat velox. Nō cōsequit. hoc fit dupl: qz quā- uis anhelit⁹ sit magnus: est tñ ita addita necessitas qz est supra id qd cōprehēdit magnitudo: qz nō sufficit magnitudo: z hoc est qd dicit. aut qm necessitas zē. vel hoc est qz anhelitus nō est magnus: z hoc est qd dicit. magnitudo separatur. que separatio est: aut pp inistm qz est inobediēs: aut qz virtus est defecta. stare ergo neces- sitate fit velox: sicut pz ē de pulsu in vno duoz. s. dilatatiōis z pstri- ctiōis: qz pōt systoles ēē maioz qz diastoles: z cōsuetio: vt supra in caplo de anhelitu magno. Nō ponit signa qz sunt nota.

De anhelitu tardo. Cap. 16.

Iste cōtrarius veloci: z cause eius sunt pparie causis ipsius: z qñqz tardas pp dolozem qm necesse est vt membrū anhelitus moueat cūz facilitate z spatio sitate.

Jam apparet quō est cōtrarius. Etenim cause sunt pparie: qz di- minutio necessitatis: vel qz completur per magnitudinem solam. Et quādoqz hoc est quādo dolē experit: qz si cessat a velocitate z spissitudine z mouet cum tarditate: minus dolet zē.

De anhelitu frequenti. Cap. 17.

Iste anhelitus inter quē z inter illuz qui est an- te ipsum abbreviatur tēpus.

Primo notificat anhelitū frequētē. Secdo ponit ei⁹ causas ibi (Et ex causa.) Tercio ponit dīstinctionē. ibi (Et tu qdē.) Quarto ponit suam dīp. ibi (Et anhelitus.) Cōsiderandū qz fin Bal. p lib. de dīnia cap. 1. doctri. i. sicut dicim⁹ nubes aut ficus aut alias plātas frequētes iter quas parui spatiū iterponit: ita mor⁹ sunt frequētes inter quos paruum temporis spatium est.

Et ex causis eius est vebēmētia necessitatis cū nō sufficit magnitudo z velocitas: qm ipsa est maioz qz sit illud qd cōprehēsum est ad ipsam cū eis: qm minor ea est phibitio ex dolozē: aut apate: aut cōstrictione pp mās plurimas: aut coartatiōez aut effusiōē puris in spatio pectoris: aut aliquā causaz cōstrictiōis. Et tu quidē discernes inter illum qui accidit causa necessita- tis z illum qz accidit causa dolozis z aliorum ex eis que preterita sunt tibi in capitulo magnitudinis. Et anhe- litus frequens fin qz testat de eo dīp. facit sequi nō- cumentum pp exiccationem pulmonis z destructionē instrumēti z anhelitus in eis que ipsum sequuntur.

Ponit duas causas in genere. Una est addita necessitas instantis qz nec velocitas nec magnitudo pōt eam cōplere: qz est maius qz sit id quod cōprehensum est ad illū anhelitū. Lū eis. s. in magnitudi- ne z velocitate. Qm. hic inuit scōz cāz cū est necessitas minor p- dicta: sz qz nō pōt fieri magn⁹ anhelit⁹: qz ē phibitio: vt doloz zē. opz qz fiat frequens anhelitus: vt testatur dīp. i. reglacu. tex. cōmē. 32. pōt sumi qz frequens anhelitus ingrossat spūm z fit ex hoc anhelitus difficilior z nocetur ex hoc instrumentum anhelitus de quo habet infra cap. de pleuresi.

De anhelitu frigido. Cap. 18.

Significat mortificationē virtutis z extictio- nem caliditatis innate z conuersionē comple- tionis cordis ad frigiditatem. Et est deteri⁹ si

habēt ista viros gradū necessitatis diminitū: et nō habēt pulsū: et sic anbelitū parū et minus tardū et minus rarū. Dm qd hoc est pp duo. pmo ppter defectū virtutis et inobediētiā organū vñ nō pot virtus facere magnitudinē. Dic autē cōparam? eide corpōi. v.g. viro rēpato stāte fortitudine virtutis eadē et obediētiā instri.

C Et similiter aliter vt prius quando minuuntur desiderium et prohibitio.

C hic ostēdit pmutationē in his differētis pssiderata virtute et in strumēto. Et p facit hoc. Scdo infert quoddā. ibi. (Quare est egritudo.) pmo in duas. pmo ostēdit quō fit pmutatio in his differētis qñ virtus diminitūdo pcedit. Scdo qñ stat et nō fit reditus a casu virtutis versus fortitudinē: nec ab inobediētiā instri sine resistētia ad obediētiā. ibi. (Et qñ deficit.) **C** Considerandū fm dñm: et bñ qd per desideriiū intelligit virtutē motuā spūaliū factricē anbelitus que mouet desideria gerē: sicut ēt Bal. ponit in cōmento afo. 4. z. p. tū. z. f. apoplexiā zc. et qñ ipsa debilitat: tūc debilitat desideriiū in mouēdo pectus: sed p phibitionē intelligimus instm qd mouet et vocat phibitio in quātū omne mobile nāle resistit aliquo modo mouēti. Dicit ergo Aui. qñ diminiuit desideriiū. i. virtus: sicut suple fit pmutatio aliqua fm has ofias anbelitus. pmo qd fit ex defectu virtutis est paruitas: et si plus debilitat fit tarditas: et si plus fit raritas: si ergo vltimū qd pducit est: est frequentia poterit anbelitus esse frequē tardus et paruus sicut dicimus de pulsu somnicāte. Et phibitio. i. instri qd diminiuit: qñ fit inobediēs. pmo qd deficiit est magnitudo: qñ nō pot instm dilatari: postea si plus fiat inobediēs nō poterit ēt velocius moueri: et sic deficiet velocitas: et sic de istis pmutationibus. **C** Considera circa pducta ad exercitandus mentes qd quēda de his pmutationibus factis de facto sunt possibiles et clare: sed in qbusdā latet ambiguitas possibilitatis. Clarum enim est possibile ēē qd stāte virtute forti et sic remanēte cū quadā latitudine et stāte obediētiā instri pōt addi necessitas gradualiter intantū qd fit anbelitus magnus velox et spissus et poterit fieri reditus. Clarū ēt est qd stāte virtute forti et obediētiā instri poterit gradatim diminiui necessitas p aduētū frigoris qñ anbelitus rarus tardus et paruus: hoc ita nō fit claz in frigore sicut in calore qd fortitudo virtutis plus stat cū caliditate qñ cū frigore. Clarū ēt est qd pōt fieri reditus recedēdo a frigore diminita necessitate veniēdo versus calorem: s3 nō est ita clarū et de facto possibile qd stante necessitate et obediētiā instri nō possit ita gradualiter deficere vir et qd veniat anbelitus ad raritatem. qd emi fiet calor: iducēs necessitate et virtus deficiat: vñ fiat anbelitus paruus et frequēs: aut stāte necessitate adhuc plus deficiat virtus: vñ fiat anbelitus paruus et tardus et frequēs hoc satis appet. sed qd adhuc plus deficiat virtus: ita qd cesset frequentia et fiat rarus: hoc est difficile imaginari: dico stāte necessitate: qñ iste videt iā venisse ad frigiditatem et cōgelationē per resofones bñmōi calidi: cessat tota latitudo addite caliditatis qd excludit a tota latitudine diminita necessitate. Si militer nō est clarum qd virtus fiet fortis et necessitas quibus stat anbelitus boīs tēperati equalis: et qñ instm variet intantū qd varietur cō tres differētiē. Est enim clarū qd stāte virtute forti cū sua necessitate vel cū addita necessitate si fiat instm inobediēs nō poterit magnus anbelitus fieri: sed fiat paruus velox et frequēs. s3 nō est clarū qñ remanēte virtute forti et necessitate addita instm. s. pectus possit ita idurari: vel vt dicā lapide fieri qd nō possit velociter et multo plus frequēter moueri: nō videt possibile remanēte virtute forti saltē cū mensura caloris. de bñmōi possibilitatibus et ipossibilitatibus fecit nos perpendere Baly. z. tract. begnī. 74. cōmen. als tract. de corde. cōmen. s. vbi sufficiēter loquēs de his solū de pmutatione trīs differētiaz dat exemplū in variatiōe necessitatis: s3 quādo loquit de virtute dat exemplū de pmutatione magnitudinis ad paruitatē: et de velocitate ad putatē et tarditatē remanēte frequentia: sed loquēs de pmutatiōe instri dat exemplū de pmutatione magnitudinis in paruitatē qñ fit instm inobediēs. Et cū dicit Baly. accidit loco eius eius velox: et sic in motu fit pmutatio et motu et quiete: qñ fit loco eius velox: et sic in motu fit pmutatio et frequēs: et sic in quiete: ita dñ intelligi bic: s. huc vera huc ficta incitat futuros. Alia exercitatio est. Ecce cū qd est in vltimo gradu diminita necessitatis: et reuertat qd p resumit de differētis anbelitus pducit. Amplius aliq est in vltimo debilitatus resofificat virtus qd pmo resumet. Tercio aliq est in vltimo obediētiē qd p resumet. Omitto illa quāvis ex dictis multa apparēat. **C** Considerandū vltimū qd ista que dicit minui desideriiū possit aliter exponi: vt dicatur minui desiderium. i. necessitas euentandū: p hoc additio frigoris gradatim oppositū calori addito. Et fm hoc Aui. solueret questionē quā supra mouit: dicit nō esse moram ab alio. Et dicit Aui. quādo minui necessitas euentandū et fit prohibitio. s. aduen-

rus aeris: et hoc qñ est necessarius. vel fit phibitio caloris: et idem est dicere. similiter supple pmutatur differētiē anbelitus: sicut statim dicitur est: dixerat aut statim qd si fiat reditus ab addita necessitate: prius minui frequentia deinde velocitas: ita hic addito frigore pmo prius diminiui frequentia et fiet anbelitus rarior: qñ prius: deinde tardior. et ista expositio videt ad mentē Aui. per hoc qd dicit similiter: qñ alicui statim dicto ista pmutatio assimilata: et cōsona est et hoc expositio cū eo qd statim dicit in expositiōe illius vocabuli phibitio: qñ tñ sermo Aui. videt cōtinuus in hoc qd dicit minui desideriiū et phibitio: ideo videt velle qd minuat desideriiū et minuat prohibitio: ideo ad saluandam nostrā expositiōē scdaz dicemus qd Aui. per desideriiū intelligit necessitatē tēperati caloris per attractionē aeris: et recte vocat desideriiū: qñ est prius et pncipalior pars anbelitus. s3 p phibitionē intelligi necessitatē mūdifi cadi fumos et aerē calefactū: et hoc fit p actū systolis et pstrictionē pectoris: et vocat phibitio: qñ rōne finis pstrictionis est phibere nocumentū ex illis vaporibus et fumis: et educere eos extra: nec hoc est pncipale desideriiū: imo pncipale desideriiū est in anbelitu trahere aerē. vnde supra. i. cap. huius sen dicit. inuamentū pulmonis oīno est attractio aeris. hoc ergo est qd pulmo pmo desiderat et p se dico inquantū est organum seruienti cordi. Secundo autē desiderat prohibitionem et expulsiōē illorum vaporū: et ideo dicitur phibitio. Dicit ergo cum minuit desideriiū id est necessitas attrahendi aerem frigidum. Et cū minui prohibitio id est necessitas expellendi. similiter fit vt prius. Dicit p? qñ magis minui frequentia: deinde minui velocitas: deinde magnitudo. Si autē vis tenere pparium opiniois in hac questione: tunc expone textum istum similiter supple prium qd mutatur est magnitudo: sicut enim addita necessitas pmo mutabit magnitudinem qd faciet pulsum maiorem postea magis et magis addita mutabit pulsum ad velocitatem et frequentiam: ita ex opposita diminita necessitate prium qd mutabitur erit magnitudo ad paruitatem: em: deinde si plus diminiuit ad tarditatem: tertio ad raritatem.

C Et quando deficit reditio in intentionibus primis tribus inuenitur raritas plus: deinde tarditas postea magnitudo: quare est egritudo a naturali ad paruum minus qd ad tardum: et ad ambo minus qd ad rarum. Et si tu experieris ista in dilatatione et constrictione simul fm diuersitatem duarum necessitatum predictarū declarabit tibi diuersitas in additione et diminutione.

C hic ostēdit quid de istis differētis anbelitus quādo iam deuentum est ad vltimū gradū diminita necessitatis addit: ita qd ibi statim et nō redit: et dicit qd quādo deficit reditus in tribus gradibus diminita necessitatis: ita qd statim in vltimo ad qd deuentum est: tūc differētiā anbelitus que plus est scilz magis addita est raritas deinde post illam est tarditas: deinde post illam paruitas. **C** Considerandū pmo qd sicut imaginamur tres gradus addite necessitatis sup equalē necessitatē hominis temperati: vñ sunt tres differētiē anbelitus scilz magnus velox et frequēs: ita imaginari oportet tres gradus diminita necessitatis quibus sunt tres oppositae differētiē. s. paruus tardus et rarus: et qñ necessitas est finis vel mouens ad finem et finis erat intentio: ideo Aui. tres necessitates vocauit tres intentiones. hoc habito videt intentio Aui. fm hāc opinionē qd quādo stat et iam deuentū est ad terminū scilz ad tertium gradū diminita necessitatis: raritas anbelitus est plus extens ab equalitate tēperati hominis et postea tarditas et postea paruitas quā Aui. vocat magnitudinē hanc. Sed ad verificandū illa semp oportet psupponere qd virtus nō variet nec instm sed fit virtus fortis et obediētiā instri: tunc ergo fit homo tēperatus habēs anbelitū equalē inter magnū et parū et velox et tardū et frequēs et rarus. Adueniat ergo sibi primus gradus frigoris et parū diminiuit necessitas: ita tñ anbelitus illius pmutat et fit inēquis: et s3 simul fiat paruus et rarus: dico inquantū simul possunt fieri: tamen ille anbelitus est magis rarus qñ paruus. nā virtus fortis cū obediētiā instri mētī parū minuit ab equali in magnitudine. Et si adueniat secundus gradus diminita necessitatis: tūc anbelitus fit tardus: sed cū hoc est rarior qñ fit tardus: ex hoc qd in pma ofia. s. paruitate non multū recedēte ab equali cōpellit necessitas: vñ per scdm gradū frigoris adhuc fit pulsus ipse in raritate. s. qñ maiorē raritatem facit qñ paruitatē vel tarditatē. Et si adueniat tertius gradus adhuc pmutat anbelitū versus raritatem simili modo quo dicitur est: qd cū fumus in tertio gradu harū necessitatum diminita differētiā anbelitus que est maior respectu anbelitus equalis et magis recedens ab equalitate est raritas: deinde tarditas: tertio paruitas: s3 iste anbelitus respectu tēperati est paruus tardus et rarus: et ita-

kk z

Bentilis

tribus actu istis tribus differetis ita qd nō fiat reditus ille anbelitus est plus rarus respectu tēperamenti sui vel eq̄lis q̄ sit tardus respectu sui eq̄lis: et est plus tardus q̄ sit paru? respectu sui eq̄lis: q̄ immediate iserunt q̄ erit? illius anbelit? ab anbelitu eq̄lis hominis tēperati ad paruitatē est minor eritus q̄ ad tarditatē: et ad tarditatē est minor q̄ ad raritatē: et sic maior eritus est ad raritatem: minor est ad tarditatem: adhuc minor est ad paruitatem. Et cōsidera qd nō intelligo maiore eritū solū per maiore gradū frigoris faciētis diminutā necessitatē: qd hoc satis erat notū: nec oportebat in hoc multū laborare. Alui, sed intelligo maiore eritū ab anbelitu nālī per maiorem quantitātē distātie eritus versus totū hoc qd est raritas. v. g. sit bo minus tēpati anbelitus medius inter magnū et parū. a. sit medius iter velocitē et tardū. b. sit medius iter frequentē et raram. c. dico qd anbelitus hoīs qui venit ad tertiu gradū diminute necessitatis est recedēs a predictis medijs: et est parvus tardus et rarus: s. paruitas recedit ab a. p. vna mensurā vt p. vnum cubitū. v. g. tarditas recedit ab ipso. b. per duas mensuras vt p. duos cubitos: raritas vō recedit ab ipso. c. per tres mensuras vt per tres cubitos. Et hoc videt velle Auicē. in manifestiori suo sermone. Ex quo p. q. littera que dicit postea magnitudo: pōt dicere postea paruitas sic iueni in Al. hebraico. Et s. q. apper ista puitas anbelitus respectu anbelitus equalis in a. dicit puitas: sed respectu tarditatis et raritatis: respectu quāri nō ita excedit a suo. a. sicut ille recedit a suo. b. a suo. c. pōt vocari magnitudo. Et credo qd in hebraico erat vocabulū qd poterat inclinari ad significandū magnū et parū. Sed Jude? assumptū est eo magnitudine. Et cōsidera qd Alui. nō dixit sermo nē simile sitare in tribus necessitatib? additis: qd ille anbelit? est magn? velox et frequēs: nec forsan ē frequentior q̄ maior nec ecōuerso: et iō tacuit. Apparet q̄ fm hāc nām expōnē qd totus sermo est p̄tinuus ab ista pte. Si autē redeat necessitas. Et ei? cōmētatio est ista. si ab vltima additiōe necessitas cū qua anbelit? erat magn? velox et frequēs fiat reuulso ad necessitatē equalē: plus diminuit frequentia que vltimo euenit: scdō diminuit velocitatem: tertio magnitudo: et tunc factus est anbelitus equalis a quo icēpit. Et simili modo qd diminuit necessitas attrahēdi aerē: et necessitas educēdi fumos et phibēdi eos: p̄mū qd diminuit. s. qd magis diminuit est frequentia anbelitus tēperati: postea velocitas: postea magnitudo: ita qd q̄ est tertius gradus diminute necessitatis cū quo est anbelit? rarus tardus paruus: iuenit maiore raritas respectu tēperati: qd sēp a p̄ncipio aduētus frigoris incēpit addi raritas: q̄ cū ista in vltimo diminute necessitatis erit maior raritas q̄ tarditas: et tarditas maior q̄ paruitas: quare sequit qd egressio ab equali anbelitu quādo est in termino vltimo termini diminute necessitatis: plus est ad rariū minus ad tardū et minus ad parū: qd paruus pōt magnus dici fm modū dictū. Scdō vō alia opinione superius posita sic expōnere: qd aduētiētib? gradibus frigiditatis: p̄mū qd tollit est magnitudo et fiet anbelitus paruus: scdō est velocitas et fit tardus: et p. aduētiētib? gradibus diminute necessitatis tollit frequentia et fit rarus: qd ibi ista et nō fit reditio: iuenit raritas plus. s. cū pluri frigore vel cū pluri diminuta necitate: deinde tarditas postea magnitudo. s. talis que est quedā puitas: q̄ sequit qd anbelitus rarus plus erit a nālī q̄ tardus et q̄ paru? et sic paru? magis appropinquat nālī. Sed tu dices qd fm p̄mā opionē quaz magis defendis saluare poteris qd egressio a nālī ad anbelitū parū sit min? q̄ ad tardū et rariū: imo est totū oppositū: qd p̄ma pmutatio que apparet ex p̄ gradu frigoris et diminute necessitatis est pmutatio in raritate: et vltima mutatio est pmutatio i puitate qd fit a tertio gradu frigoris et diminute necessitatis: ergo egressio a naturali ad paruum est maior egressio. // Jam apparet solutio ex dictis. Nam paruitas in anbelitu minus recedit a naturali anbelitu vocato. a. q̄ recedat raritas a suo. c. et raritas paruitati cōiuncta p. vltimum gradū frigori plus recedit q̄ puitas p̄dicta raritati in p̄ gradu frigoris et diminute necessitatis. Alia expō hui? passus est qd p. tres itētiōnes intelligit tres cās anbelitus. s. virtutē necitatē et instm: a quibus cū sit recessus versus extrema se adiūtiā vt qd virtus debilitet: necessitas minuat: et instm fiat inobediēs: tūc vltimū qd iuenit est raritas: et post illā. s. versus ante est tarditas: et postea magnitudo. s. qd dicit paruitas sibi: qd raritas que fit cū maiori permutatione et dispoīe sana magis distat a naturali. Si placet hec expō sitio accipe cā: sed mibi nō placet: s. fit in ea subtilitas.

Dub^m 4^m

Est autē dubitatio: qre nō fingim? gradū fortificationis virtutis et obediētie instm sicut facim? gradus defectus virtutis et inobediētie sic facim? in addita et diminuta necitate. Et p̄sidera qd mansiones sue gradus notabiliores i fortitudie virtutis et obediētia istī nō sūt possibiles sup̄ eq̄litate hoīs tēperati. // Hoc dimitto alijs. S. tu cōsidera: et si p̄sideres diastole anbelit? et cōpares ad systole: et p̄sideres quā diuerfificat vna ab alia in duab? necessitatib? p̄dictis. s. in

Super tertio

necitate addita et diminuta erit tibi clara diuerfitas diastolis ad systole in additione ofiarum dictarū vel diminutione ab eis. v. g. sit necitas attrahēdi aerē maiō q̄ necitas exēdi fumos: tūc fiet diastoles maior q̄ systoles: et si adhuc sit maior erit velocior: et si maior erit frequentior. Quocunq; dicta sunt supius possent hic adaptari. Et p̄sidera qd vt alij p̄cessum? s. Sal. vere nō pōt systoles ēē frequentior diastole nec ecōtra: pōnēdo frequentia ampliorē numerū motū sibi p̄p̄is magis appropinquari. et p. breues getes: quor. n. sūt diastoles tot sūt systoles et ecōtra. erit q̄ vel p. frequentatōes i vna diastole: vel i vna systole. vel vocabit systoles frequēs iter quā et diastole alteri? breui? iterueniat tps q̄ iter diastole et systole alteri? et iō forsan Alui. dixit absolute in additiōe et diminutiōe. Et cū dixit.

Cū enī causa est magis ducens in dilatatiōe ad additiōe est tēpus qd est ante dilatatiōe breuius. Et q̄ si similis illi causē in constrictiōe est tēpus quietis qd est ante constrictiōem breuius.

Cult ostēdere cām diuerfitas spary getis. Et vult qd oīs motus cui? maior est necessitas: quies autē est breuior: et hoc est qd dicit. cū causa est magis ducens in dilatatiōe. i. in diastole ad additiōem. s. necessitatis est tempus et. Et q̄ si similis illi causē in constrictiōe: qd ducat systole ad necessitatem maiorem et. sicut nūc in superiori parte satis declaratum est.

CEt anbelitus frequēs vel sequit apostema calidum aut constrictiōem ab oppilatione.

Chic est qd cā. addit? et vult qd anbelit? velox et frequēs. s. sequens dictas frequentias sequit afa calidū. s. sp̄salium: et hoc pp necitatē additā multū et p̄strictionē anbelitus ab oppilatione in pulmone: vnde qd non potest fieri magnus sit frequēs.

CDe anbelitu motiuo. s. mouēte pulmone. Cap. 21^m.

Iste anbelitus significat debilitate virtutis aut constrictiōem vehementem p̄focatoriā in decollatione: aut collectionē materiei aut effusiōem humoris.

CIntelligit Dynus p hūc anbelitū illū qui dicit cōcussus siue tremulus: et hoc est sicut illud qd de pulsu diximus. Quidā vō dōi. d. rix qd est anbelitus in quo mouēt pectus et nares. Sermo quidē Dyni apud me habet intellectū si quis cōsiderat causas tremuli pulsus iter quas pōt ēē debilitas virtutis: s. Alui. hic non explicet: tamē aliunde intelligitur. Sermo boī. nō h̄z intellectū. Credo qd p. anbelitū motiuū possimus intelligere illū in quo hō p̄cipit ac si situs in pulmone sit motus quē p̄cipiebat. vñ rubrica dicit. motiuus. s. mouēs pulmone: simile ei qd dicit Sal. 4. de iteriorib? .4. ca. de illo qd defectionē sui diaph tagmas parietis afa patiēter sustinebat. Sit autē hic anbelitus motiu? ex debilitate virtutis. s. mouēt clybanū pectoris. Cū pulmo iterius nō mor? q̄ si quādā agitatiōe ex icēdio facit se sensatū: et in hoc anbelitu dilatant nares multū. Unde vna ifa dicit anbelitus motiu? ex nari? . s. mouēs pulmone. Constrictio ēē fortis vt squinaria et collectiones mae apofe vel subite effusiōes materierū vt in catarris vel alyis. p̄pter subitā et multā phibitiōe anbelitus sunt causa huius agitationis in pulmone: qd leue est intelligere si pulmo habet p̄p̄ium motū: et si nō ēē cōp̄rehendi pōt si cōsideres motū quē calores et vapores in pulmone elusi possunt facere in pulmone et.

CSermo vniuersalis de malitia anbelitus. Cap. 22^m.

Malitia anbelitus cōmunicat dispositionibus egrediētib? a natura in anbelitu quaz non cōsequuntur accidentia sana: imo accidentia egra ipediētia: et illa sunt sic difficultas anbelitus et cōstrictio anbelitus: duplatio anbelitus et iter ciso anbelitus et anbelitus p̄paratus. Et quando qd accidit propter spēs malitie complexionis repletionis aut p̄pter oppilationē et vicinitatem coartationis apostematū et dolores a motu prohibentes: et pp vice

ra in velamine et partibus pectoris: et p̄pter casus virtutis ex egritudine sibi attritū faciētib? et febribus acutis et pestilentialibus et venenis ebibitis. Et omnia quidē malitia anbelitus aut ipsius cōstrictio aut difficultas eius propter materiam additur apud respirationem

nationem: et est media apud dormitionem super latus et alleviatur cum super ventrem iacet aliquis et in pso catius intrinseco prohibet apud resupinationem oino.

Cum determinant de differētijs anhelit? quaz plurie possunt reperiri cū dispositione sana: hz et possunt reperiri in egris: imo qdaz diversitas in dictis videt solū reperiri in egris sicut est anhelitus motuus: hic determinat de modis siue differētijs siue diversitatibus anhelitus que reperit plus in dispoñe egra: et eis est vñ cōe nocumētū. f. anhelitus malitia. Et pōt dici qd species anhelitus de quibus iā dixim? plurime sunt simplices: sed plurime dicēde sunt cōposite. Primo qd ostendit qd sit anhelitus malitia et ponit eius species et causas in generali. Scōdo i spāli exequit. ibi (Cōstrictio.) **P**rima in tres. Pōt ponit eius spēs cōs ostēdēs qd sit. Scōdo eius cās. ibi (Qñq?) Tercio canones. ibi (Et ois.) **C**ōsiderādū qd dicit egra. i. egrotatiua: qd ista vel sunt cū actuali egritudine vel cū ppiūqua dispoñe ad illā. **C**ōsiderādū circa scōdaz pte qd in summa sex ponit cās. Attritiū. i. attritionē et casus virtutis vel pestilētiāles et alie febres male. Causa cāñ. vltimo positi est: quia quando iacet homo supinus partes pectoris concidunt sup alias: vt Bal. 4. de interioribus. 7. ca. Quādo homo iacet sup ventrē magis sit dilatata et minus oppresse. Qñ aut iacet sup vno latere medio modo de hz: ideo anhelitus malitia in illo situ se hz medio modo. **C**ōsiderādo pectoris partes hoīe iacēte sup ventrē stant dilatate: tunc pstrictio erit sibi difficilior. **P**rimo qd nō opz. In illa enim dilatatione est libertas maior mouēdi: qd mēbra nō se grauāt: et similiter mēbra nō se cōstringūt mēbra itiora: et iō dicit. ppter materiam. et ppter hoc etiā in pfecto anhelitu intrinseco et a replezione intrinseca sibi circa ptes pulmonis prohibet anhelitus oino apud resupinationē: qd mēbra ille multe coartate a mēbris magis coartant: vel possit oino cōponi cum resupinatione zc.

C De constrictione anhelitus. Cap. 23^m.

Constrictio anhelitus est vt nō iueniat aer in quo exercitatio sit cum anhelitu meatum in parte sui motus nisi strictum in quo non penetrat nisi paulatim.

Cum explicat de his dñs siue spēs? et hz tot pres quot sunt be species. Primo ergo determinat de constrictione anhelitus et de anhelitu pstricto. Et primo ostēdit qd sit. Scōdo ponit cās eius. ibi (Et eius.) Tercio signa. ibi (Apostematum.)

Et eius cause aut sunt apostemata in illis meatibus que sunt epiglotis et canna et rami eius et arterie in ipsa raritate pulmonis et corpore ipsius. Et de apatibus eius qd vehementius oppilat anhelitū est illud qd est duriti: et humores plurimi in ipso aut grossi aut viscosi aut aquosi aggregati in pulmōe aut cooptura accis ei et coartatiōe vicia ex apate in epate aut stōcho aut splene: aut humores effusi in spatio ppter hydropisiz aut alia sicut fit ex apatibus apostematiz in ventre inferiore non permittentibus fieri dilatationem. Aut spissitudo ex siccitate aut stipticitate aut frigore adueniente pulmōi et velamini: aut a siccitate in nervis et velamine: et est melius vt noies difficultas anhelitus: aut a vaporibus fumosis cōstringentibus intrinsecus anhelitum in locis strictis. Et quādoqz est causa eius constrictio pectoris: et vt non inueniant mēbra dilatantia anhelitum vbi expandent. Et quādoqz fit causa crisi: et signum eius quādo declinant medicine vel materie ad superiora. Et qñqz fit difficultas anhelit? et constrictio eius propter cursum materierum ab apostematibus intrinsecis permittatis ad partes capitis: et indicat apostemata post aures si res fuerit magis icolumis aut in cerebro si fuerit priusior.

Cause aut ei? possunt assignari sex. Apostemata: humores effusi: mala cōplexio cōstringēs: aut vapores: aut cōstrictio pectoris: aut motus cretici. Et plures possunt numerari fm aliū modū et etiam pauciores. Et arterie. Cōsiderādū sicut supra dicebat qd arte-

rie oppilate maxime sunt causa stricture sensate qñ mā cōmunicat canne: et qñ sunt in arterijs est imaginandū hoc qd cōstringat anhelitus: qd non est aeri via: sed quando sunt in venis non pprie hoc facit: vt patet in exēplo Baleni quarto de interioribus in fine. Loopertura vt supra est clausio ppter nocumētū ibi in vicinis: ex hydropisi et apatibus inferioribus ventris pōt superius resudare materia. Spissitudo idest spissitatio et sic pstrictio pectoris sine mā vt fuit in puero quem Bal. curauit libro de ingenio sanitatis in fine fm translationem antiquā. et septimo caplo fm nouam. Vel cōstrictio ex accidenti vt ligatura vel alia causa.

C De signis.

Cap. 24^m.

Apostemati pfectatiōnū rememoratio iā preterijt tibi. Signum vō apostematis qd fit in pulmone ipso est dolor grauis et in laceratis et in velaminibus pectoris est dolor punitius intrinsecus et est fortior et vehementior et ceteri est debilior et in cartilaginibus pulmonis est dolor in quo est cōstrictio. Et quādoqz perducit ad tussim et si fuerit calidum febris. Et signa pfectatiōis nota sunt qd fit vehementius apud resupinationem. Signa aut hūmorū si sunt in canna sunt sputum et desiderium tussendi et lunare ea cū manatione rei cum aliquantula tussi et cū steritione. Et si sunt in pulmone est illa dispositio similiter nisi qd tussis icipit a loco magis pfundus: et non est steritio nisi fm quantitatem eius qd manat ex eo quod expulitur: et si sunt in spatio tunc iaz pmutatur ex latere ad latus cū alteratione iacēdi: deinde egrediunt cū sputo et non est in ipso cū cōstrictione anhelitus tussis de qua sit curandum.

Cum ponit signa et solū ponit signa duoz modoz causarum scilicet ex apostematibus et humoribus effusis. ibi (Signa autem.) Omisit signa constrictionis facte a mala cōplexione qd sunt nota si sunt a causa extrinseca: et si intrinseca iā sunt posita supra caplo de signis pulmonis. etiā qd talis constrictio a siccitate neruoz et velaminū dignius vocat difficultas anhelitus qd cōstrictio: qd nō iuenit aliqd in via qd claudit. Omisit signa facte a vaporibus: qd sunt nota ex causa febrium vaporosorum. Signa aut parit pectoris vel constricti sunt visibilia. Signa vō crisi bone vel male scies ex quarto libro sen secunda. Cāpatū pfectatiōnū scilz squinātiarū est dolor grauis idest pōderosus quasi esset ibi aliquid graue qd pulmo sentit per pāniculū vt dictū est supra. Et exterius scilz verus curē. Debilio: qd nō est locus sic sensibilis. Et in cartilaginibus scilz si sit apostema. Et pstrictio. f. anhelitus: qd oppilat via: et quādoqz perducit ad tussim. **C** Sed tu dices imo semp. **P**rimo qd forte vult tussim humidaz. **S**igna pfectatiōis scilicet magis apostematis scilz intrinseci in spiritalibus. vel pfectatiua: qd cadūt hec signa inter signa pfectatiōis materialis vt supra dixit. Et cū sunt cum manatione semper iuuātur: qd diminuitur ex hoc materia et mouetur et tunc sequit tussis: et possibile est qd aliquid spuat. Vel signa sputi et desiderium zc. et cū steritione. In spatio scilicet pectoris. Permutat. non debeat intelligi qd transseat: sed sentitur materia agitari in vno latere si est in vno latere tñ: et modo verus vnam partem: modo versus aliā cū alteratione siue pmutatiōne situs iacēdi. Nō est tussis zc. qd non nisi cū materia applicatur cannulis pulmonis vt stimulet ad tussim.

C De diuersitate anhelitus. Cap. 25^m. Anhelitus diuersus fit cū causis que sūt sicut cause diuersitatis pulsus et est ei? diuersitas ordinata et inordinata.

Cubatur quare Aui. non posuit hunc anhelitum cum narrauit species anhelitus mali. **P**rimo dicendum qd dedit intelligi et forsan qd anhelitus diuersus non cōsequit vt plurimum vel super dispositionem egram: sed pōt hominibus sibi sanis accidere: et ideo non dixit: causa aut pulsus diuersi: vt est scriptū primo cāñ. sen. 2. sunt materie aggrauantes repletiōes. f. humores vel cibales et pugnantē et egritudines et accidiētia animē: ita in anhelitu: et pprie aie accidiētia. f. cogitatio in aliquo multū facit inequalitatem in anhelitu: vt primo de vñsa ca. 2. sūme. 2. doctrine. 2. ordinatio et inordinatio fit fm virtutis potentiam et impotentiam zc.

Bentilis

De anbelitu duplo.

Cap. 26^m.

Et ex speciebus diuersi est anbelitus in quo cōpletur dilatatio aut cōstrictio duobus modis: iter quos ambos est mora sicut est anbelitus pueri qui plorat. Nam fit in eo cōpressio quando dilatatur et mutatio qui cōstringitur.

Hic determinat de anbelitu duplo: in hoc cōprehēdit anbelitū interitum de quo supra dixit iter quos ambos est mora. s. vel parua: potius est quedā interruptio motus: hic ppter dicit anbelitū duplex qz similes pulsui bis pulsanti. vel mora ista est longa: vñ cū expectat motus nō venit sed aduenit quies: ille dicit anbelitū interfectus per quietē: et iste forsan est quem vocauit interitum. Anbelitus autem pueri cū plorat est duplex: qz videmus eos geminare motū suspiriose: sicut qui re placidam vehementer odoratur. geminat. n. tractū et ante hūc precessit interitus. neglexit. n. anbelare: vnde cogit motum duplicare.

Dubium

Sed dubitat quare pueris plus hoc suspirius accidit. Adm qz suspiria sunt cōtraria pueris et alijs hominibus sicut eis sunt cōtraria ppter aliquā arretionē fixā negligentia anbelitus: vñ postea cū vehementia et multitudine alit cū vehementi magnitudine cogunt restaurare. Sicut enim Alber. ponit in libro de motu cordis. 7. ca. et Pluriquācōmen. in thegn scō cōmen. 35. in de signis cordis. suspiriū est haustus aeris a mēte defixa omīssa cū multitudine restorationis. Quibus cūqz aut hēc mētis defixio accidit vt anbelitum negligat eis accidit suspiriū. pueris autē qz vehementer distrabunt ad placitū id negligunt anbelitū et fit eis suspiriū. s. plus qñqz qñ gerunt planctu stātes mēte defixa ad cām que fecit eos plorare. Nōdū. n. exercitati in mudanis euētiis et quasi oībus eis vñs nōis et admirādis fixe diuertit mēte et cessat anbelitū. Homīnibus vñ. pueris qz est virtus cōsiliatū in eis: et varia in eis occurrūt diuerētia: mō ad vñm: modo ad aliud nō sic fixe ad vñaz rem abstrahuntur als distrabunt tota mēte. Et ppter hoc accidit qz pueri s. sunt humidi fortiter: tamē tenēt qz memorantur aliquorū: vt Auicē. 6. de naturalibus parte quarta tertio capitulo. Lompessio. quando dilatatur. i. quando fit diastoles fit interitū quia fit cōpressio et systoles. Et mutatio quādo stringit in systole: et etiam in systole fit quādoqz mutatio.

Dub. 2^m

Dubitat quare suspirius plus accidit in diastole. Adm qz negligentia anbelandi inducit plus necessitatem frigidit aeris. Pectus. n. quasi seipso concidit: et expirationes aliquando sunt tempore quo homo negligit anbelitum.

Et eius causa aut est caliditas multa qua non iuuatur eo quod attrahit: imo eius extēsis als extinctio facit necessitatem in additione.

Ponit in summa sex causas: s. possunt reduci ad alium numerū. Extinctio. i. vt extinguit. vel. i. vt infrigidat. Et ideo qd non potest vno anbelitu complere statim conat cū duobus in additione. s. motus ad motum. exemplum de eo qui vult incidere lignum vt Auic. secunda primi. c. de causis pulsuum.

Aut est debilitas in instrumento anbelitus noto faciens necessitatem quietis in anbelitu.

Secūda cā ista est debilitas instrumenti vocis. i. diaphragmatis et pectoris. Pōt dupliciter facere malū anbelitū: vel qz ichoat motus et nō pōt illum continuare: sed statim deficit et statim resumit: et hic dicit duplex. Vel qz deficit in faciēdo vñam totam diastoles vel vñā totam systolem: et iste vocat interitus per quietē vbi motus expectabatur: siue dicit cadens in medio.

Aut est malitia complexionis deiciens virtutē: aut ericcans aut idurans instrumentū et est plurimum.

Tertia cā. differt hēc causa a secūda: qz ista est cōplonalis: s. secūda est debilitas diaphragmatis a quacūqz causa debilitante. Et est plurimum. qz vñ plurimum mala cōplio ericcando vel indurando ledit vt calor et siccitas et frigus.

Aut est dolor in ipso aut in vicinis eius apostema. Et vicini sunt sicut velamen et epar et splen. Sed epar est vehementioris cōmunicationis qz splen.

Quarta causa.

Aut est egritudo officialis ex eis que iam numerate sunt multis vicibus.

Quinta causa.

Aut est multitudo spasmi preteriti aut futuri.

Super tertio

Sexta causa sicut spasmus: et forsan mollificatio et forsan addit ad huiusmodi oppilationem. Et subdit de spasma preterito a quo remansit defectus aliquis in partibus pectoris aut futuro quem preueniant accidentia nocuenti horum musculorum. Et de spasma actu existente non dicit: qz erat notus. Et intellexit de eo cum dixit. egritudo officialis.

Et iste anbelitus est signum malus in egritudine inibus acutis et febribus. Lūm aut accidit ex frigore: tunc ipse est ex eis que sanat febres.

Est afoismus. 54. s. septe particule. In acutis passionibus luctuosa suspiria malū. Dicit in acutis. s. cū apostemate. Et cā est: qz talis anbelitus nō pōt esse a mala cōplone frigida: qz cessaret. ppter febrem. Est ergo ppter casum virtutis vel spasmus et. hanc cām ibi cōmentator ponit et Auic. inuit hic.

De anbelitu pauco.

Cap. 27^m.

St vt sit nocuentū in medietate pulmonis et sit medietas altera icolumis: quare ē anbelitus medietas anbelitus icolumis.

Hic determinat de anbelitu pauco. Sed dubitatur vbi Auic. enūmerat hanc speciem. Adm qz non posuit sed dedit intelligi ibi enūmerando: vel cum dixit interitus per mediū vt qz medietas pulmonis operetur: ideo vocatur anbelitus separatus vel paucus.

Dubium

De anbelitu difficili.

Cap. 28^m.

St vt sit exercitatio in acre labor: siue sit strictura siue sit non strictura.

Hic Auicē. de anbelitu difficili determinat. Et pmo ostendit quid est: quia est laboriosus non quidem ppter cōstrictionem solūmodo: qz sic diceretur anbelitus cōstrictus: sed ppter quācūqz causam.

Et causa in ipso est nocuentū membrorum anbelitū fm qz dictū est in alijs. Et quādoqz est ppter inflātionē igneam dominantē cordi. Et fit ppter frigus mortificans virtutem motuam aut impediens cā sicut accidit cū est frigus velaminis: sic frigus ex aere aut frigus ex emplastro posito super ipm ppter causam in ipsomet: aut ppter cām in stomacho et epar et cadit ipsum in vicinitate illius emplastri et ifrigidatur: quare non fit bona eius dilatatio.

Ponit causas in generali. Scō in spāti ibi (Et qñqz.) Et tunc ponit quatuor causas. s. malas cōplones egritudines officiales apostemata et causas extrinsecas.

Et quādoqz fit ppter oppilationē apud quam recti netur pulmo attrahens aere et indiget labore donec ifletur: et iste est diuersus ppter cōstrictionē. Et qñqz est oppilatio apostema. Et quādoqz fit ppter medicinam solutiuiam mouentem et nō soluētē aut ppter clystere acutuz nō soluēs. Et fit quādo flobotomia in pleuresi non consequitur necessitatem. Et opz qdcm vt legatur illud quod scripsimus in fine sermonis nostri in cōstrictione anbelitus hic etiam.

Facit te recordari infirmū descriptum. 7. therapen. cap. 8. qui respirabat. similiter gementibus ex frigido emplastro et. Est diuersus. i. malus ppter cōstrictionē: qz est de caplo anbelitus cōstricti. Cōsiderandum qz in agitationibus materierum a medicinis solutiuis tam ppter materias qz ppter vapores eoz: et per medicinas contingit nocere instrumenta anbelitus: vnde fit difficultas res earum: et ppter materias conuenit eis vt non cōsequatur necessitatem: qz non est necessitas vnde malignatur humores apostemantes in fine sermonis nostri: qz ille cause cadunt hic: qz possit in pncipio sermonis iam sunt dicte et.

De preparatione anbelitus.

Cap. 29^m.

Reparatio anbelitus est anbelitus qui non aduenit habenti ipsum nisi preparat et equeatur et extendat collum suum extensione tendente ad superiora: quare aperitur propter illud

Alud meatus non potest declinare collum suum: quoniam constringitur super ipsum anbelitus sicut constringitur super trabentem collum suum ad posteriora. Et si militer non potest declinare pectus et dorsum ad posteriora. Et quandoque remouetur hec preparatio: et propter quandoque resupinatur accidit ei ut cooperiatur ex ipsa partes pulmonis. scilicet quedam earum cum quibusdam quare oppilant meatus: quoniam ipse in intro in huiusmodi est oppilatus in pluribus et in ipso non est apertio nisi parua quam destruit declinatio partium quarundam super alias: quare oppilantur meatus. Et quandoque fit illa oppilatio accidens in febribus et similibus propter vapores declinantes et humiditates resolutas. Et quandoque fit in veritate propter humores impletos et oppilantes et apostemata: aut quoniam lacerti sunt mollificati. Cum ergo non descendunt ad partem pedum: imo descendunt ad partem dorsum et pectoris coarctant.

C Multum laboravit Aui. in ostendendo formam illius anbelitus. et pariter quod dicit. Et secundum dynum dicit anbelitus oribome ab ortibus quod est rectum. Causam autem ponit oppilationem in febribus materialibus et similibus: ut alius morbis in quibus potest fieri oppilatio. Cum ergo non descendunt. scilicet humores et vapores: imo vadunt ad superiora spiritualia membra que coarctant. Et in hoc propter fricationes cum non descendunt sunt laudabiles in huiusmodi febribus. Considerandum quoque Aui. in capitulo de constrictione anbelitus non posuit signa alicuius cause: quia omnia intelliguntur ex suis capitulis. v. g. si causa alicuius mali anbelitus sit apostematio stomachi: scilicet signa ex suo capitulo. et sic de alijs. Considerandum quod eodem est oibus precedentibus capitulis quod Aui. omisit in pluribus eorum signa ponere: et hoc quia erant intellecta ex aliquo capitulo huius tractatus. v. g. signa anbelitus preparatiois propter apostemata in pulmone et materias oppilantes sunt nota ex capitulo de signis constrictionis anbelitus. Vel sunt intellecta ex aliquo loco. v. g. signa mali anbelitus ex apostemate stomachi: sciuntur ex signis apostematus stomachi. Et signa anbelitus preparationis propter vapores in febribus sunt nota ex signis febrium vaporosorum etc.

C Sermo vniuersalis de anbelitu naturalium dispositionum: alius de dispositionibus anbelitus.

C De anbelitu etatum. Cap. 30.

R Veri quidem idigent educatione superfluitatum fumosarum necessitate vehementi: quoniam digestio in eis est plurima et magis assidua et non est vehemens valde: quoniam ipsi non sunt completi in suis corporibus et suis virtutibus: quare necessarium est ut cadant in anbelitibus ipsorum frequentia et velocitas vehemens cum magnitudine aliqua non ente cum illa vehementia.

C Jam expedit se a narratione offiary anbelitus: hic narrat quomodo accidit ei diuersitas secundum etates que annexitur complexionibus: et secundum quasdam res non naturales et propria natura. Et primo secundum etates dans intelligere de complexionibus. Et de complexionibus dixit supra in signis complexionum pulmonis. Primo vult quod anbelitus puerorum non est multum fortis. et hoc dicit. non est vehemens valde. scilicet fortis: quia non sunt completi in virtute motus pectoris nec in quantitate pectoris: est ergo anbelitus eorum velox et frequens: non tamen magnus sed velox et frequens: et hoc dicit. non ente cum illa vehementia. scilicet in magnitudine sicut in velocitate et frequentia.

C Iuuenum autem anbelitus sunt maiores: sed minoris velocitatis et frequentie et necessitatis consequitur in eis cum magnitudine.

C Quid dicit de iuuenibus pro.

C Senum vero anbelitus sunt minores in intentionibus additionis quam anbelitus iuuenum et non sunt in paruitate anbelitus decrepitorum.

C In intentionibus additionis. in differentijs que sunt per intentionem caloris plus sicut magnitudo velocitas et frequentia.

C Sed decrepitorum anbelitus sunt minores et tardiores et vehementius rari propter id quod tibi non occultatur.

C Reliqua sunt nota et patent scilicet prima causa de pulsu etatum.

C De anbelitu repleti ex cibis aut ex pregnatione aut hydropisi et similibus. Cap. 31.

R Quia anbelitus declinant ad paruitates: quoniam velamen est coarctatum a motu dilatatiois et propter quod minoratur eorum anbelitus non est excusatio a velocitate et frequentia si est sufficiens virtus aut frequentia sola si est virtus debilitata.

C Hic ponit quomodo diuersificat anbelitus secundum rem non naturalem que est cibus et potus. Et postea quomodo ex balneo et quomodo ex somno: ut sit loco aliarum rerum non naturalium: et sit nobis memoria istorum de dictis et causis pulsus. Annotat autem hic de hydropisi et pregnatione quibus coarctatio diaphragmatis sicut repleti ex cibis: ideo si non esset repletio non contingeret hoc. Sit ergo in omnibus anbelitus parua. In alijs autem differentijs est iudicium secundum quod virtus est debilis vel fortis. An impregnatio sit dispositio naturalis vel contra naturam diffuse tractauimus libro primo.

C De anbelitu balneati. Cap. 32.

R Anbelitus quidem balneati aqua calida magnificat propter necessitatem: et propter lenitates infirmi: et fit velox et frequens propter necessitatem. Balnei vero frigida res est econuerso.

C Recurre pro virtute bulus ad capsum de pulsu balneati: quia hic valde breuiter dicit. Contingit enim ex balneo in frigida aqua fortificato calore in quibusdam magnificari anbelitum: et ex balneo calido in vltimo parificari etc.

C De anbelitu dormientis. Cap. 33.

C Virtus in ipso est fortis: tunc eius anbelitus magnificat et fit rarus propter causam predictam in capitulo pulsus et est eius constructio maior et velocior quam ipsius dilatatio: quoniam digestio in ipso est plurima.

C Si dormiens est debilis virtutis calor debilitat. Si autem est fortis et inuenit maiorem augmentat se ab ea. Unde continetur. c. 5. de anbelitu emissio anbelitus dormientis maior: fit maxime post assumptionem cibi. scilicet quod calor in somno non est acutus sicut est in vigilia: ideo fit rarus nec velox multum: quoniam digestio plurima fit: ideo sunt vapores multi.

C De anbelitu dolentis in membris pectoris. Cap. 34.

R Si sicut sciuit in eis que preterierunt tibi ex me: ipse. n. declinat ad paruitatem et breuitatem: et quandoque debilitat: et quandoque est difficilis et quandoque tardatur quando non est inflammatio et fit frequens sicut sciuit: et sunt paruitas eius et breuitas ipsius plus quam eius tarditas: quoniam dicens ipsum ad retentionem et paruitatem dilatationis est plus quam dicens ipsum ad facilitatem: ideo nocetur eius magnitudine dilatationis vehementius quam ut nocetur eius velocitate. Nam inflammatio cordis et calefactio non excusant ex velocitate quantum ledatur eis.

C Vult quod anbelitus huiusmodi doloris declinet quoniam ad breuitatem et non semper: quia supra declaratum fuit quod quoniam declinat ad longitudinem debilitat sicut debilitat virtus. Quandoque est difficilis ultra id quod est tolerancia doloris. Tardatur cum non est inflammatio: quia non est causa necessitatis ad velocitatem. Cum maior est restrictio potest frequentia facere ut apparuit supra. c. 8. anbelitu breui. Eodem modo Aui. vult quod anbelitus istorum sit minor quam tardior propter existere calorem in curando euertatione. Nam isti plus leduntur ab anbelitu magno quam cum veloci: plus dimittunt magnitudinem quam velocitatem: et ideo dicit. Qui ducens. illico ducit ad retentionem. et propter paruitatem. Est plus. Cum autem quare plus ledatur a magnitudine anbelitus est: quia pectus magis distrabit in illa: et ideo pres dolores magis mouent et percutiunt. Unde Gal. lib. de offensa ca. 2. summe. 2. doctrine. 2. illo. c. scriptum est autem dicit. Omnia. n. bec sunt eis auxilia. id est maxime quidem magnitudo: secundo vero velocitas: ideo autem et spissitudo. tristabilis est. n. eis quod dolent per plurimum tepus moue-

Bentilis

ri q̄ per pauca: p̄pterea de magnitudine q̄dē auferit multū: de velocitate aut̄ minuit: de spissitudine aut̄ nō auferit sed ē addit aliquid ei q̄d fm̄ nām inopia que ex paritate existit corrigitur. Ex his p̄ q̄ magis ledunt ex magnitudine. Et est ergo calor: cū nō sufficit frequentia: cogunt facere velocē anbelitū sicut etiā quandoq̄ magnū anbelitū cogunt facere vt supra patuit rē.

C De anbelitu ei⁹ cuius anbelit⁹ p̄stringit p̄ quācūq̄ cām: et de anbelitu hñtis asma. Cap. 35^m.

Donet vt succurrat ei qui fit cū p̄strictiōe ex parte velocitatis et frequentie in plurimo rei quare fit anbelitus eius paruus strictus frequens: et anbelitus habentis asma est ex eis q̄ veloces sunt caplo suo.

C hic Aui. quodam generali sermone vult ostendere qualis paritas fiat in anbelitu a causis p̄stringentibus quibuscūq̄ siue cōstringens causa sit naturalis huic homini vt pectus a natura p̄strictū: siue sit p̄ter nām: et ille cause sunt note ex p̄missis capitulis: h̄ est quod dicit. propter quācūq̄ causam. et subdit. anbelitus hominis habentis asma. i. equalis est anbelitus illis qui hñt asma. et dicit hoc q̄ est anbelitus talis qualis a causa p̄stringente fit. Exp̄t fit aut̄ de hoc specialiter: q̄ asma est notata passio. Et q̄ Aui. iam festinabat ad scientiā de asmate. Dicit ergo q̄ anbelitus a causis cōstringentibus est velox frequens paruus: et cōstrictioni oportet q̄ succurrat cum velocitate et frequentia in plurimo rei nā sit vltimatus casus et resolutio caloris innati et aduētus proximus p̄ditioni q̄ fiet rarus strictus: q̄ non solū fiet paruus. i. in dimēsiōe bac: q̄ strictus. i. cū sit fm̄ latus cōstringēdis. **C** 35^m v. d. hic: supra est habitum de anbelitu stricto. **C** 36^m q̄ forsan hic intelligit strictū in tempore. i. breuē. Vel si vis phantastari strictū et latū in pectore et longum et breuē et altū et pfundū: tu habes omnes has differētiās ex dictis in capitulo de pulsū: et hoc quod dicit in capitulo de anbelitu alto subtili. Anbelitus habentis asma est velox in suo capitulo scilicet anbelituum cōstrictorum in quibus op̄s q̄ succurrat cōstrictioni cū velocitate et frequentia rē.

C De anbelitu habentium sanie. Cap. 36^m.

C andoq̄ laborat in dilatatiōe pectoris totū cū caliditate et exufflatiōe et nō est illic caliditas: neq̄ q̄d adiuuet virtutē qm̄ hñs hanc egritudinē iā debilitat⁹ est in vltimitate. **C** 37^m virtus in hñtib⁹ peripleumoniā et asma est remanēs.

C Anbelitus habentū sanie in pectore est difficilis: et hoc est q̄d dicit laborat. et conant dilatare totū pectus cū caliditate scilicet p̄ter nām quā habet a sanie. Et exufflatiōe. q̄ satis hñt de aere: et hñt vapores malos ex sanie quare exufflādo anbelant. Et non est. **D** ymus exponit et quādoq̄ nō est caliditas illic. i. in mā saniosa: ideo nō sic necessitat ad extrahendū aerē et sufflādū. Aliter posset exponi vt Aui. velit cōparare hñtē sanie in pectore ad asmaticū et peripleumoniū. Et intelligit h̄ hñtē sanie egritudinē lōga vt p̄tū vel aptura apatis. **I**ste. n. est debilior in virtute q̄ peripleumonicus vel asmaticus: q̄ hñs sanie in pectore. v. g. p̄sticus vel empiricus verus ex p̄te calitatis accidentalis in sanie cogit dilatare pectus et exufflare: et sic ex hoc faceret anbelitū magnū velocē et frequentē: ex alia p̄te nō est calitas nālis: nec aliud q̄d virtutē iuuat in dilatando q̄ est vltimatus ex debilitate: q̄ nō poterit dilatare multū nec velocitare. Peripleumonicus aut̄ et asmaticus cū sint fortiores in virtute poterūt facere anbelitū maiore et velociore q̄ hñtes sanie rē.

C De anbelitu habentū decollationē et suffocationem et que eis sunt similia. Cap. 37^m.

Est cum dilatatione magna et cum velocitate et frequentia propter necessitatem et submersionem materiei: et non est ex eis exufflatio asmatia.

C ponit anbelitū hñtis decollationē et āpa in gutture in quo hñt vt q̄ decollat exufflatiōe et similia: et in quacūq̄ ip̄e signātie anbelit⁹ est cū magna dilatatiōe: q̄ totū pect⁹ mouet et oēs musculi: nō tñ p̄prie est magn⁹ eo q̄ nō mult⁹ aer trahat: vñ cogunt velocitare et frequentare anbelitū p̄prie necessitate euertatiōis cū nō pōt satisfieri p̄ multū aerē vna vice. Et submersionē mae. i. quā mā facit que submergit calidū nāle: et q̄ pauca trahūt aerē iō nō est anbelit⁹ sufflati⁹ in asmate existēte libera canna pulmōis plus q̄ in signātia pōt cū pluri aere fieri exufflatiō plus q̄ in spēsbus squinantie.

Super. tertio

C De asmate.

Cap. 38^m.

Sma est egritudo pulmōis cū q̄ paties nō iuenit exultationē ab anbelitu frequēti sic est anbelitus quo laborat p̄focatus et festinat⁹.

C Expeditus a narratōe ofiaz anbelitus et causaz et signoz et diuersitatū eius fm̄ etates et alia: hic determinat in spālī de quodā malo anbelitu qui dicit asma. est. n. multus nominata passio. Et p̄ponit eius diuersitates et qd est. **S** cō signa. ibi. (Si fuerint.) **T**ertio curā. ibi. (In facto.) **P**rima in. d. **P**rimo ostendit quid est. **S**cōdo ponit diuersitatem eius. ibi. (Et hec egritudo.)

C Dubitat de diffinitōe cū dicit egritudo cū videat accēss. i. malitia anbelit⁹. **I**te pulmōis q̄ qñq̄ vt solū pectoris et solum via phragmatis cū sit a cōpressiōe a sōcho. **A**mpli⁹ p̄pleumonia est talis egritudo: q̄ peripleumonia est asma. **C** 38^m d. et dicit qd asma qñq̄ est nomē gñale ad oēm p̄strictiōē anbelitus: siue sit cū febre siue nō: siue cū mā siue nō: siue ap̄stemā siue nō: qñq̄ sumit 4. p̄tinetis. c. i. **A**lio mō sumit asma p̄ difficultate anbelit⁹: siue sit cōstrictio anbelitus siue nō: facta a causis mālībus nō ap̄stemō: siue siue iungat febris siue nō: vel a causis nō mālībus. Et hoc mō videt̄ itelligi sermo Aui. in toto cap qd p̄: q̄ loquit de malo anbelitu a malis cōp̄sonib⁹ et ericacitū: a nocumēto in neruis. **I**sta aut̄ h̄ possunt cadere in cap p̄strictiōis anbelit⁹: p̄tū sunt de cap difficultatē supra de p̄strictiōe anbelit⁹. **T**ertio mō sumit asma p̄ malitia anbelit⁹ facta a māebus grossis et viscosis existentibus in pulmōe: vñ. 4. p̄tinetis p̄ ca. asma veraciter est qd in p̄tib⁹ cāna lis pulmōis h̄z humiditates multas viscosas p̄hibetes ex viscositate ip̄az ne trahat q̄ntitas aeris opposita. Et h̄. **A** gñālī posset sumere asma p̄ rē mō p̄ncipālī tñ in b̄ ca. et requit in cura asma tis tertio modo. **V** Ad 2^m dōm q̄ asma est egritudo et est accidēs vt notū. **V** Ad 2^m dōm q̄ vñ asma est egritudo in pulmōe: et hūc p̄ncipālīter diffinit. **N**ō vñ aut̄ est et pectoris egritudo: sed p̄ cōitāt ab alijs causis. **V**el dōm q̄ cū dicit pulmōis itellērit et p̄ctozis: h̄z q̄ pulmō ē p̄ncipālī saltē cordi immediatū organū anbelitus dicit pulmōis. **V** Ad 3^m dōm q̄ p̄pleumonia est modus asmatia: vel q̄ nō est sermo d̄ bac malitia anbelit⁹ ap̄osa. **C**um quā paties rē. Et hoc p̄ q̄ malitia anbelit⁹ vocat asma: q̄ est illa in q̄ paties frequēter anbelat cū labore sic accidit p̄focato absq̄ festinātia aut festinatio i itinere: imo p̄prie h̄ nomē asma sumit a malo anbelitu hoīs festinati in via: vt **P**au. ponit. c. de asmate cū dicit. oīs malus anbelit⁹ ex sanitate q̄s coarctat frequēs aut q̄ difficilis frequēs et p̄prie cadit anbelit⁹ p̄paratiōis nō est alius q̄ asma difficile. Et sic vt mens **P**au. et **A** in p̄cessu: sic p̄tū vocari asma signātie p̄pleumoniē et multe aliaz egritudinū qm̄ nō rememorat̄ur q̄ p̄dēt illa asmatia ab illis causis. plux discussis. **V** Et qd ap̄paret q̄ Aui. nō dicit ab anbelitu veloci: h̄z dicit frequēti: q̄ anbelitus frequēs frequēter cōitāt cū asmate h̄z velocitas nō: q̄ fm̄ diuersitate virtutū p̄tū fieri tardi et veloces. **V** 3^m q̄ supra dicit q̄ anbelitus hñtis asma est ex eis q̄ sūt veloces. **V** dōm duplī. p̄tio q̄ forsan ibi nou assumpit asma gñālī. **V**el aliter et melius q̄ oīs asmaticus nō h̄z anbelitū velocē in quātū oportuit defectū magnitudinis subuenire p̄ velocitatem ita q̄ in sui rōne esset velox: sed hoc nō semper p̄tingit. p̄pter defectū virtutis. **V** 4^{tra} supra dicit q̄ in habentibus asma virtus est remanēs. **V** dōm q̄ loquit̄ respectu illorum qui habent in pectore sanie. **V** Sicut est anbelitus rē. Simile exemplū ponitur in cōmen. afo. 25. tertie particule. Senioribus vō factis perib̄mia.

C Et hec egritudo cū accidit decrepitiis nō forsitan sanatur neq̄ maturat⁹: qñq̄. n. cum ipsa in iuuenibus et iā difficilis sit fm̄ plurimū. Et augmentat apud resupinationē. Et hec quidē egritudo est ex egritudinibus longis habens cum hoc paroxysmos acutos fm̄ similitudinē paroxysmoz epilepie et spasmi.

C hic p̄mo ponit diuersitatem quādam ex etate. **S**cōdo ex causis et modis eaz. ibi. (Et qñq̄ sit.) **T**ertio ex gradu ei⁹. ibi. (Et qñq̄ asma sit.) **Q**uarto ex p̄mutatiōe. ibi. (Et multoties.) **V** 1^a in duas. **P**rimo facit qd dictū est. **S**cōdo addit duos casū. ibi. (Et augmentatur.) **C**ausa p̄mi est defectus virtutis: et q̄ cōtinge catarrizatiō: vñ **B**ia chi et corize in valde senib⁹ nō maturant sc̄da p̄tū. afo. 40. **C** 3^m tu dices: q̄r **M**esue dicit q̄ mulierib⁹ vel senib⁹ nō sepe accidit. **V** dōz q̄ forsan vult dicere q̄ sepe accidit aut comparat decrepitiis: aut nō sepe ex hoc q̄ humores sunt quieti in eis. **L**itius aut̄ facit mulier: q̄ accidit a parua causa: et dicit q̄ h̄z paroxysmos acutos. q̄ quādo est a materia similes in breuitate epilepie et spasmo. **C** 4^{tra} **M**esue dicit in hoc ca. si periodus nō declinaverit vñq̄ ad. 40.

Dubium

ad. 40. dies. ¶ Dm q paroxismoz asmatiz qdā est cōis de anno in annū: ille pōt durare. 40. dieb? z vltra: z hz paroxismoz particularē. s. plures. Alius est paroxismoz particularis: z ille o3 q fit breuius: qz cū tāta anhelitus malitia nō diu pōt stare vita.

C Et quādoq3 fit ppter nocumētū in ipso pulmone z in eis que ipsi ptiuant ppter inuiscationē humoz grossoz in arterijs z ramis carū breuib? z factoribus carū. Et quādoq3 est in cāna pulmonis. Et quādoq3 est in raritate pulmonis z locis vacuis. Et iste humi ditates quādoq3 sunt ad ipm effulse ex capite: z ppte in regionib? meridiant. Et quādoq3 sunt expulse ad ipm ex alijs locis. Et qñq3 est cā generationis eaz in ipso friditas eius z roificat paulatim paulatim.

C hic ponit cās z hz partes octo sicut octo cās pōt. Scda ibi (Et qñq3.) Prima cā est mā viscosa grossa in partib? pulmonis vel circa. Ponit aut circa hanc diuersitates tres. ¶ Prima ex parte loci: qz est in pulmone vel in arterijs pulmonis vel in canalis pvis trachee que terminantur ad superiora pulmonis z sunt factores mēru vel in cāna vel in corpore carnis pulmonis que est caro ra ra spōgia: quasi res vacua vel in locis vacuis z spatio pectoris. ¶ Scda diuersitas est: qz ille mēru vel ventit ab alijs mēbris vt ca pte in regionib? meridionalib?: qz aggregat multas humiditates in capite aut alio mēbro aggregatas ex malitia pulmonis. v. g. ma la cōplexio frida debilitādo digōne pulmonis est cā q in modum cuiusdā rotationis multiplicent humiditates: qz multiplicat hz oēm pōt sicut ros: z ideo dicit. rorificat. Si aut humores nō sunt in pulmone: sed in stomacho. z ps. ¶ Tertia diuersitas est qz eiaz nocēt multitudine. Et qñq3 qñtate. ¶ grossitie ppte z viscositate.

C Et quādoq3 fit ppter humore nō exsistentes in pulmone z arterijs eius: imo in stomacho effusam ex capite aut ex epate aut generatū in stomacho: z pbi bitio anhelitus adueniens euz ascensus sit est ppter ea qz stomachus cōprimit velamen z velamen cōprimit pulmonē: z epar quādo in frigidat aut igrossat quādoq3 adiunat ad faciendū asma. Et isti qdē humores quādoq3 nocent sua qualitate: z quādoq3 nocēt sua quantitate z multitudine. Et quādoq3 sit sed raro ex ericcatione pulmonis z siccitate ei? ppter corrugationem aggregationis eius ad seipsum.

C Siccitas cōplexionalis pulmonis dicitur hec siccitas: sed ex psumptione humidi dicitur ericcatio. Raro autē tanta siccitas fit in pulmone qz ex hoc pgreget z har asma: vt Rasis. 4. 2. 2. cap. 1.

C Et quādoq3 fit ex frigiditate eius.

C hec est tertia cā: intelligit frigiditas constringens: qz de frigiditate generante materiā in pulmone iam dixit.

C Et quādoq3 fit ppter nocumētum perueniens ad membra anhelit? ex nervis z nucha z cerebro aut catarro expulso ad ipsam ex eis.

C Quarta cā est nocumētū cōmunicatū a nervis: differt hec cā in quātū est effectio pectoris ex nocumēto nervoz per cōitātē. Ita cā est distincta a superiorib?. Inquātū vō dicit de catarro expulso ad ipm pulmone ex ipsis mēbris: illa cā dicta est supra in p? cā.

C Et quādoq3 fit ppter cōmunitatē membr? oz vicinor? cōp? mētū membra anhelit?: quare nō dilatantur: sed est stomachus plenus quādo cōprimit velamen. Et quādoq3 accidit ppter multitudinē vaporis fumosi quādo coartat in pulmone z puenit ad eū. Et quādoq3 fit ppter vicositatē coartatā in membris anhelitus cōprimentē anhelitus. Et quādoq3 fit ppter paruitatē pectoris: quare non sequit ipm necessitas ex anhelitu z fit illud nocumētū naturale in anhelitu sicut accidit in cibo ex paruitate stōchi. Et quādoq3 asma fit vebemēs z fit anhelitus pparatio nis. Et multoties permutat ad peripleumonia.

C Quinta cā est stōchi repletio: z tūc in quātū esset repletio cibatis

differt a cā scda. Inquātū vō hic esset sermo de repletionē mālū ab humorib? fridis in eo vel in pectore iaz dcm est hoc in pma cā asmatiz: z forsan q differt hec cā a p? qz humores stōchi z epas fridi pōt ledere vel penetrādo vel resudādo ad spūalia: z sic dicit de eis in pma cā: z dixerat de cōpessione v? de cōprimēdo: z sic pncipalr dicit. hic q collige q epar z stomachus possunt facere asma cōprimēdo vel alterādo diaphragma: z cū in frigidat epar z etiā stomachus vel cōicando mām. Reliqua sunt nota.

C De signis asmatiz.

Cap. 39.

S fuerint cā asmatiz humores aut humi ditates in cāna ipsa erit illic pstrictio in pncipio anhelit? cū excretionē z oscitationē z reietione māci stātis z gravitas cū spūto rei ex loco ppiquo. Et si fuerint humores ex catarro erit subito: z si nō: erit paulatim. Et si fuerint in venis duris pteuerabit diu sitas pulsus tremulosi: z qñq3 ad ducit ad tremorē cordis pfirmatū z iterficit. Et pluri mū pulsus habētū asma est tremulosus. Si aut fuerit extra spatū quocūq3 modo sit nō erit tussis.

C hic ponit signa z solū fm qtuor cās. Primo ei? qd fit ab humoribus grossis z viscosis: z sicut pma cā. Scdo ei? qd fit a siccitate: z sicut cā scda. ibi (Et si fuerit a siccitate.) Tercio ei? qd fit a vicositate: z sicut tertia cā. ibi (Et si fuerit p vicositate.) Quarto ei? qd fit a friditate pulmonis: z sicut quarta cā. ibi (Et si fuerit p frigiditate.) Ad nō pōt signa alia: qz cā: qz aliūde intelligunt. Signa facti p nocumētū a nucha z cerebro itelligunt ex signis egritudinē cerebri sen p? z nuche sen z. Signa p cōitātē vicinor? vt stōchi z eparis itelligunt ex sen. 13. z 14. Signa ei? qd fit a vaporib? fumo sis sunt sicut signa ei? qd fit a vicositate multa cū signis febriū facitū hos vapores. paruitas vō pectoris est res sensibilis. ¶ Prima in tres. pmo ponit signa qm mā est in spūalibus. Scdo qñ est p cōitātē. ibi (Et si fuerit.) Tercio qñ est sanies per eruptionem. ibi (Et si fuerit ab eruptione.) ¶ Prima in tres. pmo ponit signa qm mā est in cāna pulmonis z ramis ei?. Scdo qñ in venis. ibi (Et si fuerit in venis.) Tercio qñ est in spatio pectoris. ibi (Si aut fuerit extra.) ¶ Prima in duas. pmo ponit signa ei? in se. Scdo vt venit aliūde vel nō. ibi (Et si fuerit humores ex catarro.) Dicitur humiditates aut pp mās que multū recedunt a forma humoralis: aut pp mās quas pulmo per se aggregat rarificādo pp malā cōplexionē frida. ponit aut pmo signū z est pstrictio anhelit? in pncipio. loco pncipij circa pncipij pectoris: vel in pncipio qñq3 ad ips: qz statū cū icipit appet pstrictura. Scdm signū est excretionē. i. volūtas excreādi: z labor in hoc: z iō dicit. oscitationē z excretionē. Tercitū signū est mā stans z reietio māci stātis. z vult in hoc qz semp videt q mā stat z retineat in vīs: ita qz qñ actu expuit erunt expuere totū qd oppilat: z cū expuerint v? eis nihil fecisse: qz v? eis adhuc mā retēta: z hoc ppter mēz multitudinē z grossitē: z hoc est anteq3 declinet paroxismoz. Quartū signū est gravitas sensata in partib? spūalib?. Quintū signū est qz spūti percipiet ex ppinquo venire. Vel posset exponi gravitas. i. difficultas expuēdi quīs spūti ex ppinquo veniat. Et si nō: qz aduēt ppter debilitatē virtutis digestiue pulmonis. Et si fuerit in venis. per venas puras itelligimus. s. arterias: z est notū: tū vene dure sunt vene nō pulsátiles pulmonis. Nā Bal. 6. 2. 7. de vilitate particularū volēs diffinire arterias pulmonis vocat eas factores: z tunc dicem? q mā in venis getis pulmonis de se nō facit malū anhelitum: vt apparuit in Anchinioe medico 4. de iteriorib?: sed hoc erit qm mā illa cōicat cānis pulmonis: z qz vena cōicat cordi: ideo pōt facere tremorē z syncopim z multo mag? si fuerit in arterijs. Est aut pulsus diuersus ppter virtutis aggravationē: z est valde frequēs nisi iam sit defect? ppinquus morti. z Bal. in cōmēto pulsu ca. de pulsu orthomie. comē. 33. Tremulosus cum est tremor cordis qui pōt iterficere. Dicit tū q plurimus est tremulosus: hoc erit qñ stat virtus que ppter necessitatē fortiter pcutit arteriā: z nō est hic pulsus tremulosus sequēs tremorē cordis de q est dictus. Si aut. i. si mā est in spatio pectoris nō facit tussis nisi cōicet pulmo ni: z iō saluat ista affirmatiua z negatiua. Si aut nō fuerit ex spatū. s. pectoris: z pcorat cū dictis sup in signis pstricti anhelitus.

C Et si fuerit cum cōmunitatē pncipioz significabit ipsum illud qd preterijt. Et si fuerit cum cōmunitate vicinor? significat ipsuz additio ipsius ppter excitationem materic ipsoz aut repletionē accidentē in eis.

Bentilis

Et si fuerit a catarro significabit ipm dispositio eius. Et si fuerit ab eruptione saniei subito ad mēbra anbelitus significabit ipsum illud qd p̄cessit de apostematē z collectione: deinde qd puenit ex eruptione.

Chic ponit signa mae aliunde venientis z alibi existētie: z h̄ dixerit signa ei qd sit a catarro. dicit id fm qd significat modū quo adu-
nas m̄a. s. subito. hic autē ponit signa fm qd vocat mēbra a qb̄ v̄l
in qb̄ est mū vel venit qua comunicatiōe ledunt spūalia: z iō hic
fm̄o nō est ille. p̄cipioz. i. mēbroz. s. cerebri z nuche a qb̄s pōt
venire m̄a: z fm̄ hoc cadit in p̄ma cā asmatia. Si autē exponat p̄n
cipioz. i. cerebri z nuche: ex qb̄ pōt ledi anbelit p̄ cōitatē solius
male cōplexionis z per viā debilitatis: tūc hec signa erunt quarte
cāe: que q̄cqd sit p̄terit in p̄ma fen z sc̄da huius tertij. Tercioz
epas z sc̄c̄bi. A catarro. s. fm̄ qd ab ipso cerebro dispō catarr̄i di-
cta quinta bulus. **C**Et si fuerit ab eruptione saniei. Sed tu dices
supra nō est facta mentio de saniofa m̄a. **P**dm̄ qd dedit intelligi
supra cū dixerat m̄as istas grossas q̄q̄s effundi a capite: z q̄q̄s ex
locis alijs: vt per loca alia intelligamus oēm partē a qua pōt veni-
re m̄a z descēdere ad pulmōnē z p̄ter fm̄ quēcūq̄ modū veniat
vel per fluxū vel per eruptionē ap̄atis. Etiā Aui. multas cās dat
itelligēsc̄ notas ex dictis. Jā enī in capis sup̄ dixerat de sanie
q̄ pōt p̄stringere anbelitū: z fm̄ h̄c viam in fine capis de asmate
ponit curā eius qd sit a caliditate: z tū in causis asmatia nō posuit
caliditatē dāns itelligere qd si asma nō accipit ita stricte: sed pro
malicia anbelit: que est difficultas quīs nō sit p̄strictū cē qd pōt
fieri a calore: z ab oib̄ causis difficultatis anbelit: supra dictis.

CEt si fuerit a siccitate significabit ipsum siccitas z pri-
uatio sputi omnino: z qd sputum recipit qd humec-
tat z administratur qd humectat.

CAdministratur. s. extra inungendo.

CEt si fuerit propter ventositatē significabit ipm le-
uitas partium pectoris cum cōstrictione que diuersi-
ficatur fm̄ acceptionē eius qd inflatiū est: z eius qd
nō est inflatiū. Et si fuerit p̄pter frigus complexio-
nis pulmōnis z sicut fit in decrepitis: tūc ipsum pau-
latim incipiet z cōfirmabit.

CQuia nō est m̄a humoralis. Et si frigus poterit facere asma in cō-
stringēdo ē: z hoc pōt facere subito cū est ex cā extrinseca vt am-
bulatione in frigido aere. Et pōt facere aggregādo m̄as fridas: et
tūc ipm asma fit paulatim sicut decrepitis accidit. Et fm̄ hoc illa
nō est tertia cā dicta supra postea: imo claudis p̄ma sed dat itelli-
gere illā per hoc oppositū qd pōt fieri subito.

CDe cura asmatia z constrictionis anbelitus z prepa-
ratione eius.

Cap. 40^m.

In facto quidē ab humiditatib̄ cura z eius
modus est vt perueniatur ad finiendum hu-
miditates que sunt in pulmōnibus eorum cū
facilitate z equalitate. Et si sciueris qd nocu-
mentis accedens in eis est propter multitudinem: tūc
enacuabis corpus p̄culdubio cum solutiuo. Sintq̄
medicīne solutiue subtiliatiue maturatiue absq̄ cale-
factione vehementi perducentes ad exiccationē ma-
teriei z subtiliationem eius.

Chic ponit curā asmatia: z qd in hoc posuerit curā multarū sp̄-
rū mali anbelit: iō ponit sc̄do curā reliquarū sp̄rū mali anbelit.
ibi (Si fuerit.) **P**rima in octo. p̄mo ponit curā facti ab humo-
rib̄ grossis viscosis stātib̄ i pulmōne: siue sint ibi p̄gesti siue aliū-
de venerit. Sc̄do facti per vapores. Tercio facti per ventositatē.
Quarto per catarrā a cerebro. Quinto per cōitatē a cerebro z nu-
cha per nervos. Sexto p̄ siccitatē. Septimo p̄ caliditatē. Octauo
per friditatē. Sc̄da ibi (In asmate aut a p̄stricōe.) Alię sequunt̄
statim per ordinē. Nō posuit autē Aui. curā asmatia facti a cōpres-
sione sc̄c̄bi vel epas: qd itelligit de cura repletionis sc̄c̄bi z epas
ex fen. 3. z. 4. Nec ponit curā facti a puitate pectoris: qd cura est
cura mēbri macrefacti z extenuati que inuis p̄ lib. fen. 3. z. 4. li. fen.
7. **C**Ad p̄mi euidentia p̄siderādū qd sic iacet in mēte. A. cura asma-
tis de materijs grossis viscosis in pulmōne fm̄ plm̄ cōplex̄ sex ite-
tionib̄: 3. a M̄e sue dicant. s. tū z sc̄tā inuit s̄q̄s p̄siderat. p̄tia i-
rētio. A. est equio mae. Sc̄da euatio cū medicīa euatiua siue solu-

Super tertio

tua cū expedit. Tertia ē rectificatio vite patiētis. Quarta diuer-
sio mae ad oppositū. Quinta foris exiccatio z diminutio z aptio cū
foribus eductiuis per sputū qd semp̄ fit post digōnē: z q̄q̄s post
euacuationē qd ante nō poteram̄ facere. Sexta est correctio ac-
cidentiū. **P**rimo ergo. A. ponit curā asmatia quo ad intentionē
que est equatio z euacuatio eius. Sc̄do quo ad intentionē rectifi-
cationis regiminis. ibi (Et ex regimine dono.) Tercio diuertendo
mām. ibi (Et opz vt obseruet.) Quarto fortius exiccādo z ap̄erē-
do z subtiliando. ibi (Distinctio v̄o medicinarū.) Quinto resistēdo
accidētib̄. ibi (Et apud vehemētia.) **P**ria in tres. Nā p̄mo po-
nit casū. ḡnālē in equatione z p̄paratione mae. Sc̄do infert qdā.
ibi (Et pp̄ hoc antiq.) Tercio ponit casū. sp̄ales. ibi (Et pp̄ hoc opz
vt assidue fiat.) **C**In facto ab humiditatib̄ grossis. i. flegmaticis
viscosis: qd sic est fm̄ plurimū fm̄ M̄e sue. Ad finiendū. i. p̄sumen-
dum cū facilitate z equatione: z intelligit de finitione siue per me-
dicinas solutiuas siue p̄paratiuas ad solucundus siue per dissoluti-
uas. Tercio. n. d̄s fieri suauiter nō cū forti cōmōtione quātū est pos-
sibile. Et si p̄pter multitudinē. s. flegmatis non solū in pectore sed
in mēbris alijs. Vel et qd in pectore sit multū qd nō itelligit multi-
tudinē. s. sanguinis vel humoris: qd tūc cōp̄teret cū s̄mā vt reli-
qui auctores ponūt. Ad exiccationē. i. p̄sumptionē mae.

CEt p̄pter hoc antiq nō apposuerit in p̄fectionibus
cure asmatia op̄is neq̄ insuliamuz neq̄ mādragorā
nisi itētio sit per illū p̄hibitio catarr̄i qd multiplicaf:
imo neq̄ psiliū nisi qd de^o vult gloriosus z excelsus.

CConsiderādū qd in asmate medicīne opiate p̄gelātes mām nō sūt
p̄ueniētes nisi velimus s̄stere catarr̄i sicut v̄timur q̄q̄s pillulis
de stozace z arnoglōssa. **C**Sed tu dices vnde sequit hoc ex p̄-
dictis. **P**Ad hoc dōm p̄mo qd sicut nō v̄timur medicinis multas ca-
lidas resolutiuis: ita nec multū frigidis. Sc̄do qd iste sunt medicī-
ne multū efficaces: z h̄ sint tales nō tamē v̄timur eis. z psilio etiā
non possumus vt qd est minus fridū op̄io. Nisi qd deus vult. q. d.
n. si habeant in hoc aliquā p̄p̄teratē.

CEt p̄pter hoc opz vt assidue fiat humectatio maei
z maturatio ei cū est grossa z viscosa. Et nō sis p̄ten-
tus subtiliatione aut ic̄sione pura. Et q̄q̄s adducūt
labor ei z inobedientia materiei ad vlcus in pulmō-
ne. Et similiter quoniam omnia que prouocant nocent
huic egritudini inquantū prouocāt. Propterea quia
extrahūt subtile ab humiditate tūc cū sentis cū asma-
te grossitiē in epate opz vt permisceas cum medicinis
pectoris medicinas ex genere eupatorij z absinthij: z
illud qd p̄iungit inter duas res simul vehementer est
sicut rubea tinctorū z aristologia etiam. Et cū ille qui
curatur est puer oportet vt permisceatur tunc cū me-
dicinis lac matris eius: z dentur ei sufficientes medi-
cine equales sicut feniculū humidū cū lacte.

Chic in sp̄ali ponit hos casū. Et p̄ in medicinis p̄parantib̄ mām
pulmōnis ponēs quasdā illarum. Sc̄do in medicinis euatiuis. ibi
(Et si m̄a est plurima.) **P**rima in duas. p̄mo ponit casū. Sc̄do
do medicinas. ibi (Et ex eis.) **P**rimus casū. h̄z. iij. p̄cepta. **C**Pri-
mū qd m̄a grossa digerat assuefaciēdo: qd paulatim agēdo z hūme-
ctādo. **C**Considerādū qd illa est humectatio que potius d̄t mollifi-
cationē p̄parās ad debitā resolucionē mae vt que fit cū decoctione ca-
momille passularū z ficū: z si expedit cū parū fortiorib̄ fm̄ m̄as.
Res. n. que in m̄a grossiori esset mollificatiua. v̄. decoctio ruthe
vel calamētū in m̄a parū grossiori esset fortiter resolutiua z eric-
catiua. **C**Considera ergo bene z videbis quare auctores multi diuer-
sificant in ponēdo has medicinas q̄bus ic̄pimus z p̄cedimus in
cura asmatia. **C**Sc̄dm̄ p̄ceptū est qd q̄n tu p̄paras mām asme-
dicinā nō vtaris puro ic̄ssu vel subtiliatiuo: vnde nō incipias cū
puro succo squille vel cum medicamine de synapi aut de semine
vrtice vel ruthe: qd labor exiens ex eis z inobedientia mae: qd p̄
grossitiē nō ē apta vniformiter resoluī faciūt vlcera pulmōnis qd
m̄a exacuit. p̄pter inflammationē z exiccationē: vnde plus vlcera
pulmo. Etiā ille medicīne valde ericcat pulmōnē vel labor i difficulti
li tussis q̄ sequit. **C**Tercij p̄ceptū est qd tu nō vtaris puocatiuis.
CSubstitutū de hoc qd statim docet vt rubea tinctorū z aristol.
Item infra docet vt calamētū. Item 4. p̄tine. ca. 1. Rasis docet
vti feminibus citrullorum. Item syrūpi sunt a M̄e sue in quibus
ponitur radix apy z feniculū: z omnia ista dicta v̄timur prouocant.

Dub^m p^m

In illis est. A. hic et Rasis. 4. p. 1. ca. frequenter. n. repetit. canone ista. / Dm qd mae facies asma si sunt in pectore et debet pparari ad expulsionem et expelli: et sunt grosse et viscosae ut supponitur: no coperit diuretica iquantu hmoi. Ro huius. A. est: qd puocantia educit ptes aquosas per vias vrine et dimittunt grossas. Na si ma asmatas dicitur puenitius eiat per sputu qd per vrinam: et si p alia pte qd per sputu oportet eare eas: melius sit cu medicinis solutiuis q tota mam educit vt cu agarico et colloquintida. / Scie du ti q. A. signat dicit iquantu puocat. / Prio qd medicine puocatiue pnt hene virtute alia potetioe pp qua eent vires vt prafum: lz sit diuretica vt capil. vt. it est eis virtus pectoralis erubescit. / Secdo et qd medicie alique pnt ee puocatiue in mebris stratis circa epar et renes: que tu no attingeret cu vtute puocatiua ad partes pectoris. Tercio qd possit vti vna medicina que in dosi multa et sola puocaret: sed in pua qstitate et mista cu alijs rebz ou cetibz ea ad pectus eent diuisa et subtiliata. Ex gbz si intelligi cessant oes istane. / Locedat aut hic. A. rubea tinctio pp alteru triu. / Uel qd ma asmatas bz minerat sua in eate cui signa est grossities in eate: p eius pforatione cu hac das absinthiu et euaporatorium. / Uel qd puocatiua gbz icoueniet fusti vltis pcpitauerit materias supfluas in eate: cui signu est grossities et no potuerit illas coplere educere: io p coplemento educationis vni diuretica: lz sit aliq error: it error pcedens cogit ad illuz pp muu maluz. / Uel qd illa puocatiua simul pferit et epari et pectori: siue i eate sit minerat mae: siue sit nouiter lesuz a diureticis gbz pfus fusti icoueniet. Et h vi dice cu dicit. / Couingit iter duas res. i. iter duo iuuameta. / Pectori et epari in quo est grossities ex materijs. / Quartus pceptu est qd sit puer et p. 3. et forsan vult qd rectificet lac mificia.

Et ex eis que iuuant ad maturationem est ius galli decrepiti. Et ex regimine iuuatiuo eis est vt administrat fricatio pectoris et que sequunt ipm cu manibz et madili aspero pprie si fuerit illic anhelitus pparatio nis. Sit qd fricatio equalis sicca absqz vnguento nisi accidat lassitudo: tunc eni administrat vngueta: et opz vt administrat in quibusdam horis abrotanu et nitru et fiat cum eis fricatio vehemens.

Hic ponit res pparates mas: et tu accipe alias medicinas qponent statz ista vt decoctione ficu et. Absqz vnguento ne oppilet poros nisi accidat lassitudo ex fricatione: qd tunc ad remouendu nocumetu lassitudinis iungim? cu aliq vnguento vt cu bz hyssopi ceroto vel cu oleo de lilio. / Sed tu dices quo est qd auctores conant multu ad vnciones pectoris. / Dicit qd si tu itedas cu fricatione ad resolutione et apitione poroz no opz iungere: vel forsan Aul. itellexit per vngueta oleu dulce qd vtiuntur ad lassitudinem post fricationem qd. Et pmo acceptu est a Serapione trac. 2. ca. de asmate. c. 24. / Nec et vnciones que fiut ad resolutione haru miera debet cu oimoda oleo remanetia lz abstergeto: vt Serapio inuit abrotanu et. qd vis foriter ericcare et resolueret: ideo dicit in qbusda horis.

Et si materia est plurima: tunc necessaria est purgatio eius cu solutiuo facto ex eis que sunt sicut semen vrtice et polypodiu et cucumer asininus et pulpa colloquintide. Et ex regimine in hoc post purgatione et vomitu est administratio vocis cu eleuatione gradatim ad fortitudinem et logitudinem. Et ex regimine in illa mificatione est administratio vomitus pnni: et pprie post administratione rassant aut post purgatione. iij. 3. baurach cu podere. v. 3. syrapi de melle. Et illud qd qd fortis sit virtus et debilitant res. Et elleborus albus valde iuuatiuus est: et in egritudinibz pectoris se curus et absqz timore. Et rectu qd est vt sumant frusta ellebori et figant in rassano et dimittantur sic die et nocte: deinde extrahant ab ipso et comedat ille rassanus: et et sumant synapis et salis: amboz an. 3. i. baurach armeni. 3. nitri danich. i. 2. denf i potu in. v. sex tartijs aque et mellis. et qstitas mellis in ipsa sit. 3. i.

Hic pmo ponit qd et cu qbus opz purgatio fieri. Secdo qd scienduz post purgatione. ibi. Et ex regimine. Tercio ponit medicinas qd puenietes. ibi. Et elleborus. / Consideraduz qd medicina solutiuo opz vari in asmate: obseruatis tribz pditionibus spaliter. / Vna qd

ma sit apta educationi: qd eni est viscosa grossa et trahit a medicia per vias angustas multu regit qd sit digesta. et hac pditione Aul. itelligit ex can. pmi libri sen. 4. et ex eo qd statz supra dicit. / Secda pditio qd ma sit plurima: et in hoc est diligenter attendendu: qd si ma que iacet in pectore sit talis masure qd medicus credat eas per sputu euacuare no esset puenies vti pharmacia: vt notuz est. Si aut sit amplior: vel cu hoc sit in locis extra pectus sua minera cogimur ad medicinas solutiuas. / Tertia est qd no des medicia stante actuali porismo: qd timor est de virtute infirmita pcpit. / Desue vt ista declarabit. / In illa mificatione. i. facta mificatione: qd securius vtiuntur vomitu post medicinam solutiuam qd an lz qd ante possum. Et obilitat res. i. egritudo: qd qd est materia multa timef ne per vomitu moueat versus pectus amplius. Et elleborus absqz timore pcedit cu decenter pparatur.

Dubitat: qd supra docuit finire humiditates cu facilitate et equalitate: sed elleborus et colloquintida no sunt hmoi nec aliq medicinarum solutiuarum qbus vtiuntur ad mas grossas pectorales. / Dm pmo qd facilitas et equalitas que pcpiebant in medicinis asmatas erat ad digerendu et euacuandum per sputu: sed medicie que per solutione vtris debet euacuare no possunt esse faciles in pectoralibz materijs grossis. Et pot dici cu hoc qd medicie solutue gbz vtiuntur in hmoi mebris: quis in earum na sunt difficiles: qd mas grossas et loginquas etiant: tamen opz qd modis pforationis et doss remissa fiant faciles. Danich est podus octo granor oadi. Sertarium aut maius est lib. 2. et 5. et inuenit pro. 3. vi. et duobus danich. Dynus dicit qd ponit tanta qstitas ad puocandu vomitu.

Et ex regimine bono in hoc est assiduatio lenificationis nature et adiuuat eos ad illud receptio capparis saliti ante cibuz et onoz taracoz antiquoz et iuris galli decrepiti cu medulla cartami et volubilis et ficle. / Qd si per illa no sit lenificatio dicitur in potu aqua oz dei in qua vehementer decoctu est paru cuso: bz. Et epibimfi quide est vehemens iuuaminis in hac egritudine. Nam si sumatur ex aqua in qua decoquat epi thimum cum melle est vehemens iuuamenti. Et si militer si sumant ex eo aut. i. cum rob.

Hic pot dici qd icipiat pars in qua ponit cura asmatas quatum ad intentione tertia que est rectificatio regiminis. Et pmo quatus ad vtris lenificatione qua multu oes collaudat: et ad hoc multa ponit Aul. vt cappares et. Onoz taracoz. Hic est sermo Serapionis et Desue. Synonyma cola exponit qd sunt qua piciu vel pisces ericcati vel saliti. et pcedat cu Rasi. 4. p. 1. ca. et. / Haly. 2. p. ca. 8. et cu alijs qui docet dare hos pisces ad soluendu acuitate et exteadu. Et volubilis. hoc est qd di luble. vide Simonem. Aureus e qd 3. j. qd minus et qd plus. Et rob. i. sapa.

Et similiter decoctio ficum et calamiti et rutbe in aqua sumant ex ea cu melle et etia decoctio fenugreci cum scibus pinguisbus cum melle plurimu admistratur ante cibum tempore longo et reitref als reuertetur post ipsum. Et similiter decoctio passularuz et fenugreci cu aqua pluuiali.

Hic accipit medicinas equales ad preparandum materias.

Et ex regimine in hoc est exercitiu in quo gradatio fiat ex tarditate ad velocitate vt non faciat accidere eis festinatio prefocatione: propterea quia ipsa mouet materiam laboriose.

Hic et possit incipere pars in qua ponit cura asmatas qstuz ad rectificatione regiminis cu illud qd pcessit sit medicinale regime.

In cibis vo eoz opz oportet vt sit gradatio similis ei qua prediximus in exercitio. Et sit eoz panis: panis coctus habens semina vt cyminum anisum et similia ex massa fermentata: et sint eoz nuclei subtiliatiui: aliter micla subtiliatiua in quibus ponuntur semen arasede et hyssopi et origani et calamitu et pinguedines. Et cibi eoz sint de adipibus leporum et cerui et gazel et pprie vulpis et pcpue eorum pulmones. Pulmo enim vulpis est medicame bulsumodi egritudinis cu

Dub. 2.

Gentilis

epiccat et dat ex eo in potu pōdus. ij. 3. et similr pulmo ericij campestris. Eoz vō carnes sunt sicut pilces pe trofi fluuiales nō lacunales et sicut pue aues et starne et perdice et ius galloz pferit eis. Et qñq ponit lin gua arietis in cibis habetū asina. Sed eoz vina sint odorifera antiq subtilia pue quātitatē. Et qñ volū tas est vt multiplicet maturatio et inuamētū ad spūe dū accipiat ex eo subtile valde. Et syrup de melle cō fert eis et in vinis dulcib⁹ adiū cū aliquo subtilia tiuo adiuncto eis est inuamētū ip̄is ppter illud qd in eis est ex absterfione et lenificatiōe et calefactione eq̄ li. Et opz vt clōgenf inter cibū et potū et nō fatienf ex aqua subito: imo plurib⁹ vici⁹. Et reb⁹ aut quas o3 eos vitare est balneū quātū possunt: et p̄prie post ci bū. Et somnus plurim⁹ et p̄prie somnus diei: et somn⁹ post cibū est res nocibilior: eis nisi adueniat eis spa tium vebemēs et lassitudo et caliditas: tūc nāq dor miat paz. Et opz vt vitēt ex granū in quo est inflatio: et vt vitent potare post cibū siue sit aqua siue vinū.

Chic apparēter incipit curā asmat per dietā. Et pmo hoc. Scd⁹ describit quasdā medicinas. ibi (Medicine.) C Similis est. quā p dirimus in exercitio: qd sicut de paruo exercitio itur ad plus: ita de cibo. Nuclei. i. illa qd boies vtunt post cibū siue in scda mēsa que afr dō tragemata. Arasede. i. nasturtij. Hazel est aial simile ca p̄ioli. Sup pulmoue pulpīs oēs pueniūt. Starne corurices p̄d ces que sic cōiter vocant: vide que scripsim⁹. 2. ca. de corur nice. Lingua arietis ē arnoglossa ad aliq p̄fortationē cū siccitate. Vlna antiq rē. totū p̄ fit ad māerū subtiliationē et resoluōe.

CSed dubitat de quātitate vini: qd Rasis. 4. p̄inē. i. ca. dicit. Vinū tenue et subtile et facit ad hmoi passionē si in potu accipiat in mul ta q̄titate. P̄dm qd forsan in loco cibi d3 esse in quātitate pau ca: et cū mā est plurima: sed loco medicine et cū est digesta pōt da ri multa quātitas: et opz in hoc p̄siderare nām māe et p̄suetudinis: et alia ex qbus pōt iudicari multa aut pauca quātitas dari: et hoc forsan inquit Aui. cū dicit. Et qñ volūtas rē. Inter cibū et potū: qd possit cū iam est hora transire cibi a stōcho ex aq vel ex aliquo potu grauari stomach⁹ et olaphragma. Balneū. mā cruda et mul ta existente et cōmuniter eliquat mā asmatie per balneum: qd rē. Somnus. dicit Serapio. 2. tracta. cap. 24. et Rasis 4. p̄inē. ca. pmo qd in sanis hominib⁹ somnus facit asma: et ideo debet valde cauēri in eis. f. supfluus: et ideo melius est qd declinet ad vigilādū qd ad dormiendū. Spatiū. f. inter cibū et somnū. Et lassitudo et caliditas. f. ex vigilia. Sunt enim qui post cibum lassantur et inflātur si nō dormiūt: et hic cās dicere esset prolixū. Sed p̄sidera vna p̄cipua. f. ex p̄suetudine dormiendi post cibum. Potare post ci bum. f. ante qd sit digestus: vt Gal. 7. therapē. ca. 6.

CMedicine vō solutue fortes que eis pueniunt sunt sicut si in potu sumāt ex opoponacis et pulpe colloq nide: amboz añ. 3. 5. cū aqua mellis aut castorei: cum amoniaco et pillulis de agarico necessarium est vt in mense bis qñ cā sit fortis. Quarū descriptio. R. aga rici tres partes radice lilij prassij: amboz añ. parē. j. turbit ptes. v. hierapigre. iij. pulpe colloqntide sar cocolle: amboz añ. 3. i. p̄ficiant cū rob: et sit potio eaz ij. 3. et etiā pulpe colloqntide medietas aui. anisi sex au rei: p̄ficiant cū aqua et fiant ex eis pillule et admistrent tur post administrationē clysteris puri ante ip̄as per diē: et sit ex eis que sunt sicut aqua sicle et oleū n̄sami nū et baurach et que cursu eoz pcedunt. Et iterū pul pe colloqntide danich. ij. semis vitice. 3. i. ep̄tibi. 3. 5. p̄ficiant cū aqua mellis et sunt potio. i. et expectentur sup eaz tres hore: deide potenē. ij. 3. aut. ij. ex aq mel lis. Aut etiā pulpe colloqntide et sceba equaliter bau rach medietas partis radice lilij opoponacis: aboz

Super tertio

añ. pars j. fiant ex eis pillule. Sitq potio earū ex. 3. i. et 5. v. qd ad. ij. 3. et expectet boza. 3. i. et detur in potu post eas media cottila aque mellis. Et etiam synapis aui. j. salis cōmunis qui in pane ponitur. 5. aui. succi cucu meris asinini. 5. aui. fiant ex eis. viij. trocisci et bibatur trociscus. j. ex eis vna die: et die altera non: et potio sit cum aqua mellis. Ista enim leniunt naturam et faciūt spūere cum facilitate.

Chic describit multas medicinas solutivas: et sunt septē: et vltimo ponit vnu canonē in vsu medicinar. ibi (In reliqs vō.) C Nō hic pillulas de agarico qd pōt vti bis in mēse: et p̄sidera in eis medi cinas cūantes et p̄solidates qd hic nō scribo. Credit vō Albert⁹ et Bertutius eē dosi supflua. 3. ij. vide Adesue in āridotario q tū pcedit: et illa dosi nō ē magna si p̄sideres. Et. f. clystē sit ex eis que sit sic aq. Sceba rē. et exponit sticados v̄ abrotanū. Cottila ē. 3. ir.

CIn reliqs vō medicinis opz vt permutatio fiat et nō p̄tinuet cū vna medicina ex eis assidue et amplectatur eā natura. Et iterū inter medicinas et corpora sunt p̄ portiones que nō cōprehēdunt nisi cum experimēto. Cū ergo experieris p̄sequeris qd magis sit inuatiūsi.

CIte cā. apud Rasis. 4. p̄inē. i. ca. est gūalis et p̄similr inuui a Serap. 2. lib. ca. de asmate: sed fmo Aui. videt esse spātis in alijs medicinis qd sint medicine fortes de qbus dicit: h3 de oibus me dicinis possit intelligi ille canon: tamē de medicinis alteratiuis vt def magis verus quātū ad p̄mā cām quā dat Aui. Nam medicine solutue fortes nō viderent nobis ita posse affluēri sicut medi cine alteratiue: qd medicine solutue sunt nobis magis extranee: et in vsu nō sic sunt frequēti: et iō per operationē et vsu cū eis vi def qd nō debeāt operari in nobis: et hoc est qd dicit. Nō cōtinuet vna medicina. Et amplectat eā nā. f. qd fier nobis cōsuet⁹: et ab eo qd p̄suet⁹ est res nō patit. f. tantū quātū ab eo qd nō p̄suet⁹ est quarta p̄mi pmo cap. Scda cū quā assignat Aui. est cōmunis me dicinis tam solutiuis qd alteratiuis. f. p̄picias que currit iter me dicinā et corpora. Si ergo multas medicinas experieris p̄sequeris que magis p̄dest. Et p̄sideret subtilis Speculator qd illa cā etiam plus appropriat medicinis que operant a q̄titate qd solutiuis in e dicinis: et iō dicit in reliqs: sed declarare hoc esset p̄lixū.

CEt oportet vt obseruetur pars effusionis materie. Nam si fuerit ex capite: rege caput curatione catarrī cū regimine mundificationis humoris. Et quandoqz ponuntur in eo narcotica et lutū armenium est mirabi le in prohibendo catarrus.

Chic ponit curā asmatis quātū ad intētiōe quartā que est ma terierū diuersio et p̄hibicio cursus: et vñ exemplo in catarro: qd si asma est ex catarro cura catarrū vt sciūisti fen qnta et p̄cipue in tende euacuationē māe catarrī: et dat ibi intelligere oia que sunt diuertētia de fricationib⁹ et ventosis et medicinis rubificationis su pra caput: que omnia vult qd tu habeas mēti ex caplo de cura ca tarri. Et sic intelligit si mā esset ab epate vel stōcho eo qd intendas ad illa. Et qñq p̄hibemus cursum māerū cū stupefactiuis vel sti p̄ciis: et ideo subdit. Et qñq ponunt in eo. f. medicine ad catarrus narcotice vt opii et iusquiamū. Lutum autē armenū laudat qd nō est narcoticū vt opii: et h3 virtutē figendi et sistendi fluxum mate rie ad pectus. Vñs autem illoz esset vel tenēdo in ore vel garga rizando vel formando pillulas et transfundendo illas vel faciēdo suffumigiū: et etiā odorando fm qd medico videt.

CSed dices qd illa narcotica nō vident pueniētia in hoc asmate: qz materia est frida grossa vt supra ponit. Amplius materias fri gidas grossas possumus sistere cū reb⁹ calidis stipticis vt myrra spica et olibano et silib⁹ vt Adesue inuit. P̄dm qd fmo. A. hic for san refert ad calidas māz subriles vt fmo incidens: vel forsan refert ad calidas māz et fridas: que cū sint in actu casus a cerebro possibile est qd sint subriles. f. fluide. Cū aut iam in pectore qescūt p̄gelant et igrossant: et ideo eis actu quiescētib⁹ nō vtimur sistenti bus catarrū. f. narcoticis et similib⁹: sed in illis que fluunt et p̄prie facta edōne. et narcotica qbus in frigidis morbis vtimur sunt nar cotica mista cum calidis medicinis: vt cōmuniter tyriaca noua et pillule filij zacharie descriptione Adesue cap. de catarro. et sic ē frida lutū figillatū cōmitemus euz spica et olibano et similibus. Ista tamē materia querat ex capitulo de catarro. f. quādo debe mus vti opiat⁹ et quibus necessitatib⁹ ad illa mouemur.

Deys ni
hil ab eo
abidem
Dub⁹ 3^m

Dub⁹ 4^m

Distinctio 80 medicinarum est sicut medicamentum dialcoridis et sicut aristoteli. Sumantur ide in potu oī die. 5. 3. cū aqua: et sicut serapinū cū vino et semine iuniperi et nux cupressi et alscir et citā alscirestē. iij. danieb et 5. cū aq radices: et acetū in quo infusum est de semine vitice multoties pōdus. 3. ij. et semine nasturtij sup qd distillatū est oleū amigdalinū dulce et radices rubee medicinas et quarta. 3. vnius cū oymelle squillitico. Oymel eni squillitici iuuuatiū est valde et squilla assata ipsa met: et pprie cū melle et aristol. ro. et duo calamēta et sceba et liliū et et campepitheos et castorei et et decoctio cetaurce. Et cetaurce due species iuuuatiue sunt eis in duab⁹ dispōnib⁹: grossa apud mortū in pncipio et minuta apud quietē in postremo fiat electuariū cū melle et et glutē allimbat solū aut cum panco pyretro et aq ro. Et opoponacuz fortiter iuuat et hanc egritudinē. Verūtamē est ex eis quoz maxima malitia timenda est in nervis. Et medicamentū sulphuris ē eis vebemens iuuamē: et et sumant nasturtij et sisami: aboz. añ. 3. xxx. et hyssopi sicci. 3. vij. et sit potio ei⁹ fm quātitatē testificatā: et et pulmonis sicci vulpis ptes. v. calamēti montani. iij. semis apij solij idi: aboz. añ. vij. amoniaci piperis squille aboz. añ. iij. semis iugamli. ij. aut sume succum squille cū melle equalis mēsure cui⁹ spuma ppi⁹ ciat et coagulet sup pinnas et def ex eo in potu mēstrō als misticū etiā ante cibū et tantūde post ipm. Et etiā calamētū et asse et ireos et anisuz et piper cōficiant cū melle et administrant ex eis quantitas vnius anellane mane et sero: et et polij als solij et sceba armeni et campepitheos et castorei et olubani et hyssopi: oium añ. añ. j. sumas et cū melle misceas et est potioes due. Aut baurach. iij. piperis albi. ij. aniuē. iij. amoniaci. ij. pfciant tur cū rob et sit potio ei⁹ quātitas fabe vnius cū aqua mellis. Aut castorei et aristol. ro. amoniaci: oium añ. añ. j. piperis. g. r. misceant cū rob vne et potio ex eis sit quantitas fabe. i. cū oymelle. Et etiā piasij et costi et stozacis et granoz pini: oium añ. añ. j. polij et castorei: aboz. añ. añ. j. piperi albi succi cucumeris asini: oium añ. añ. 5. pfciant cum melle et sit potio faba vna cū aq mellis calefacta. Et et synapis et baurach: aboz. añ. ptes. ij. calamēti flumialis succi cucumeris asinini: aboz. añ. partes. j. pfciant cū aceto squillitico: et sit potio ei⁹ quātitas herbi i aqua mellis crudi in lesunio. Aut sceba et absinthij et rutba pfciant cū melle: aut coagulent cū decoctione mellis: et melius est sumere in potu cū oymelle: aut decoctio calamēti cū ficub⁹: et pprie cū fuerit illic caliditas. Et scias q enula et aqua ei⁹ vebemēter iuuant hanc egritudinē: et ex medicis fortib⁹ est arsenicū cum gūma pini ex quo fiant pillule ad asma: et def in potu arsenicū cū aqua mellis et sulphur cū ovis mollibus coctis in aqua. Et ex medicis bonis ppings cōlūti est cymīnū cū aceto cōmislo et est iuuatiū valde ad anbelitum pparatio nis: et etiā mucilago synapis albe cum equali mēfura mellis decoquat vt electuariū et administrat.

Hic ponit curā asmatīs quantū ad quātā intentionē: que ly pferat vna generali intentionē: hys tamē sub se particulares intentiones. Hec aut quinta intentio est finitio seu psumptio māerū: et in

hoc est intēio in ericcatione illarū et resolutione: et per spūū eua cuatio: et talie euacuatio fit diuidēdo eas fortiter et facilitādo eas et vias earū ampliādo: et totū hoc fit per medicinas fortes quaz vsus est post digestione materierū cūz medicinis superius dictis leuib⁹. Et et post eūonē cū medicinis solutiuis si mā fuerit multa. Ergo apparet q vsus istarū medicinarū que hic ponunt nō cōpetit in pncipio pp cām dictā sepe. Apparet et q aliqui ante eas damus medicinā solutiūā vt cum mā fuerit plurima vt voluit supra Aui. cū ait: et si mā est plurima. Apparet et q aliqui nō damus eas: q mā digesta existēre et nō multa finit per medicinas sputationis et ericcationis et resolutionis māerū: et ita inuit sermo. Def. auctoritate filij zacharie in hoc caplo: et si datis medicinis facientibus spūere postq digesta est mā et nō psequaris finē: signū est q mā est amplior q per spūū possit cūari: et iō poteris tertio loco dare medicinā solutiūā: vt scipit filius zacharie Isaac nō curare dare solutiūū postq dedit digestiūū: et anteq daret medicinā sputatiuam forte credēs māē esse multā. Et qbus p3 solutio ad qmē qua queri possit an cū cessamus a digōne māe asmatīs. v. g. cum decoctione ficulū liquiritie capil. ve. 2c. debeamus dare medicinā solutiūā. v. g. pillulas de agarico: an medicamē faciens fortiter spūere. v. g. loch de pino: aut de semine vitice aut de squilla. Quidā antiq pcesserunt vna via et quidā alia vt. 4. pti. ca. 1. 2. Defue Cōsiderādū aut q ex medicis que hic ponunt: quedā sunt que a ppietate pfortat pulmonē vt pulmo vulpis et ei⁹ vsus pot fieri et in pncipio et in pcessu asmatīs: vnde ponebat in regimine vite patietis asma. Unū aut Aui. eo nūc vt pulmo bñfendat ab ipressione nociua que possit fieri a fortibus medicis ad quas nūc pcedit Aui. Quedā aut sunt que spūū mouēt diuidēdo māē et ampliādo viā fortiter sicut squilla opoponacū et armoniacum et rob. f. sapia et similia: et illarū medicinarū vsus est post pparationē māe: sed si māe essent multū frīde viscosē: iste eedē medicīne eēt medicīe digestiue et possēmus ante digōne eis vt. pñdera hic. Quedā autē sunt que fortius mūdificānt sicut sunt medicīne eiusdē nāe: sūt fortiores vt semē vitice et similia: et istis vtimur post purgationē. Quedā aut sūt fortis ericcationis sicut medicamē de synapi et de sulphure. Et suffumigatio cū arsenico: et illa psumponit māes digestas et paucas factas. Cōsiderā tū q iste medicīe pnt reduci ad ordinē vt dicat qdā sunt pfortatiue a ppietate: quedā dilatatiue viā: qdā diuīsiue māerū: qdā ericcatiue fortiter. pme tres iuuant ad expēdū: sed quarta nō est medicina sputatiua: imo fere illis pñda: q medicina sputatiua nō p3 esse fortis ericcationis respectu māe: vt Bal. 5. de sum. medi. ca. 1. distin. 3. Differt autē medicina dilatatiua a diuīsiua: q dilatatiua qñq facit lenificationē vt penidie et diadragagatū et filia: et illa sūt leuia et a pncipio vtī possum. Quedā dilatāt diuīsiue et separatione māerū a partib⁹ cānalium vt squilla: et iste sunt ille eedē que sunt diuīsiue māerū a partibus cānalium et vident eē fortiores qdāmō q ille que dicunt elargitiue: et tū pñderes hoc. Et hoc est qd Aui. hic intelligit qñ dicit: diuīsiuo vo medicinarū. f. facilitantiū spūū elargantiū vias ericcantiū et expēntiū māes et pfortantiū pulmonē est medicamen Diasceidīs qd ponit a Desue cū dicit de duab⁹ cetaureis est dcm. Rasis. 4. pti. ca. 1. Et forsan hoc voluit Aui. in ca. de sudore. dū dicit. alteratio vo magne: et aliūde pue. f. malitie anbelit⁹ fit cū cetaurea maiore et minore. et esset fimo valde incidēs et extraneus ibi. Cōcedit aut maior cetaurea a pncipio: q opatio ei⁹ est debiliōr. Timenda est nervis. Forfan dubitatū fuit de hoc dicto: et iō posita fuit alia lsa que dicit castia fistula que mollificādo nocet nervis: tū. z. cañ. cap. de opoponaco. ponit q nocet nervis sanis non humectatis. Deftron est nomē poderi triū. 3. Rasis. 4. pti. c. 1. ponit istud medicamē et nō ponit dosim: sed statim in sequēti medicā: rine et filr hic ponit q def ad modū anellane post cibū non imēdiatē: et vult ex h⁹ q frequēter fiat ei⁹ assumptio. Alse. i. hyssop⁹. Sceba dicit q est sandonici: alij sticados: alij abortanū. Camedreos. i. quercula: qd tū nō placet Simoni. Quāuis sit illic castitas. Cōsiderādū q h⁹ sit aliq dispēratia i calore Aui. tū nō timet res calas nō multū. Cōsiderādū. Dubitat qdō vsit hoc cū sit corrosiuū et putrefactiuū: vt 2° cañ. ddm q si ipm gescat supra mēbrū putrefacit et corru- pit: sed datū et multū cū alijs nō facit hoc: sicut dī q cepe exterius vlcera: et interius sumptū nō: vt Bal. 3. de cōplexiōib⁹. et Aui. z. primi. Securior tū modus vsus est per suffumigium fm q docet Desue et collaudat: et ego iam vidi vtilitatem magnā. Qdē medicīne cōnumerando simplices et cōposite sunt circa. 35.

Et apud vebementiā pefocationis et cōstrictionez anbelitus sumant baurach. 3. iij. cū. 5. ij. nasturtij in. v. 3 aque mellis. Conferunt enim ei qui hanc patif egritudinē statim et sunt iuuatiua sciaticae. Et olea que di-

Dub^m 5^m

Gentilis

stillant in potib⁹ eoz⁹ z pprie sunt oleū amigdalinum dulce z amarū z oleū de pineis. Et inūctiōes sūt sicut oleū de lilio z oleū laurini z ex eis p̄ficādo inungat pectus. Et similit⁹ oleū anbetini. Suffumigatio aut sit sicut arsenicū z sulphur ex q⁹ fiat suffumigatio cum adipe renū: z etiā myrra z costus z cassia et crocus et aristol. z etiā storax z galbanū z aloē scortense: z etiā arsenicū z aristol. lon. terant z conficiant cum adipe vaccini z fiant ex eis auellane z suffumigat ex eis cuz 3. i. decem diebus fiat z omni die ter.

Chic ponit curā asmatie itēdēdo ad accidēs. s. ipsas p̄focationē. Cōsiderādū q⁹ per horā uehemētie nos possumus itelligē paroxisimū. s. cū actu est asma: z tunc cōsumat hic sex intentiones quas ponit. Desue que oēs sunt intellecte ex p̄dictis canonib⁹: z possumus itelligere ipsam uehemētiā suffocationis in quacūq⁹ hora paroxisimi p̄rigat siue in principio siue augmēto siue in statu. Et Aui. intēdit ad curā cū elargitib⁹ vias z statim educitib⁹ mās per sputū z cū reb⁹ ericcatius forib⁹. Et p̄sidera mentē ei⁹: q⁹ ponit tibi tres res qbus nō posses vti nisi digesta mā z etionib⁹ p̄missis si sunt necessarie. Et suffumigationes cuz arsenico: z ponit tres res securas in oī tēpore vt vnctiones z mictiones: z res que ponunt in cibis: z res qbus vti potes post aliq⁹ maturationem. s. baurach z nasturtiū z reliqua medicamina que ponit post. s. myrra crocus cassia. s. lignea: quāuis quedā sint ita leues q⁹ etiā ante maturationē vti possumus ad lenificandū z ampliandū vias: vt crocus ter in die mane meridiē z sero: z sit hora a cibo distans. Laudat aut. B. s. de simp. med. 79. ca. suffumigationē factā ex folijs farfelle que vocatur vngula caballina.

CIn asmate autē z constrictione anhelitus factis pp vapores fumosos dominantes in corde z ab humoribus existētib⁹ in arterijs cordis p̄fert flobothomia. Et melior est illa que fit in latere sinistro.

Chic ponit: patet: z dicitur fen. ii.

CIn cura autem factorū ppter ventositatem intentio est due res. Quaz vna est resolutio vētositatis cū facilitate q⁹ fit cū subtilitatis notis. Et scda est aperitio oppilationis vt iueniat q⁹ inobediēs est ex ea ad dissoluēdū meatū. Et ex eis que conferunt ad hoc est inunctio etiā cū oleo de nereidē z oleo laurino z oleo rutaceo. Et ex emplastris iuuatiuis ē abētū z camomilla z sanfucus decoquant z vaporent ex eis pectus z ambo latera. Et ex eis que in portione sumuntur sunt ex sagzeneā z homozinā z cochluz z serapinū z opoponacum. Et sit potio cuiuslibet eoz⁹ aut. In asmate aut z constrictione anhelitus factis ppter catarrum oportet vt laboretur cū cura p̄hibente catarruz z faciente spuerē quod aggregatum est.

CCochlū videt q⁹ sit nomē p̄fectionis dicte ferugine: q⁹ Rasis 4. p̄cinctis numeris p̄fectiones in hac cura numerat sagzeneā z homozinā. z alijs dicunt q⁹ est piscis marinus qui oī vitulus.

Dub^m CIn asmate. Dubitat ad q⁹ hic reperit curā asmatie a catarro cū supra posita sit. **C**Adm q⁹ illa cura fit ibi icidēs: q⁹ pprie Aui. intēdebat supra ad curā asmatie a mā frigida viscosa in pectore: z q⁹ intētio in hac cura erat diuersior: s. posuit iter locutionē iterponēdo curā catarrhi ad sciendū diuertere si inde currit mā. **C**hic vō ex p̄ncipali intēctione ponit curā asmatie a catarro: q⁹ catarrus potest esse calidus vel frigidus. Et in sūma perit intēctionē suā ad duo. s. ad mām in pectore: z ad illā que potest descendere.

CSed illius q⁹ existimatur est ex p̄strictione anhelit⁹ esse ppter nervos: z est fm veritatē species difficultatis anhelitus z ex malitia anhelit⁹ z nō ex caplo p̄strictionis anhelitus sam dīscimus curā in capitulo difficultatis anhelitus. Factis vō a siccitate z exicatione cōfert pot⁹ lactis asinini z caprini z succi frigidī z humidi z oleum amigdalini z sorbitiones z vini subtile

Super tertio

habens admista ex humectantib⁹ z fugere calefacientia cum potentia z resolutentia z exicatione que sunt ex eis que sciuiti: z cōueniunt eis ep̄thimata humectantia z emplastra z vnguenta tenera.

Choc asma nō debet pprie vocari asma: q⁹ ibi nō est p̄strictio in via: sed solū ppter nervos est nocumētū in anbelando: z hoc cōmunitate cerebri vel nuche. Curā aut dicit in caplo de difficultate anhelit⁹ in fine capli. Jam diximus q⁹ statz scribet hic. **C**Fact⁹ vō. s. nocumētis anhelitus. Vnguenta tenera. s. facientia tenerum molle: vt ex mucilagibus semini cydoniōz z oleo violato.

CIn p̄strictione vō anhelitus facta ppter caliditatē cū qua iuenit inflāmatio opz vt administrēt emplastra infrigidantia z cerotaria infrigidantia z est in veritate spēs malitie anhelitus nō cōstrictio anhelitus: z potio violati cōditi z aqua ordei cōferunt valde in ea. In facta vō a frigore calefacientia bibita z illinita z decoctio fenugreci cum passis cōferunt eis.

CEx quadā consequentia sermonis hic Aui. ponit q⁹ dixerat de nocumētis anhelitus a siccitate: z de nocumētis anhelit⁹ a frigiditate que larga nominatione p̄it dici asma. Vult ergo loq⁹ de nocumētis anhelitus a caliditate: s. supra nō posuerit in causis asmatie: tū posuit in causis difficultatis anhelitus z c.

CDe cura aliq⁹ spēs anhelit⁹. Cap. 41^m.

Ifuerit causa in malitia anhelitus caliditas cordis administra medicinas infrigidantias bibitas z limitas.

CExpedita cura asmatie in qua cōprehēdebat cura multoz moroz malitie anhelitus: hic ponit curā reliquarū specierū anhelitus mali. Et p̄mo multarū ex eis. Scdo in spālī ponit curā anhelitus difficultis. ibi (Si est illud.) **P**rima in duas. p̄mo facit h. Secundo annectit casū. ibi (Et ictas.) **P**rima in. xj. sicut. xj. sunt cause fm quas diuersificat curam diuersozum anhelitū. Secunda ibi (Et si fuerit causa.) **P**rima causa fuit posita in cap. de anhelitu magno. z cap. de anhelitu duplo z difficili.

CEt si fuerit causa multitudo vaporū qui sunt in ipso corde aut in pulmone venientium ad ipsum ex locis alijs flobothoma basilica: z administra euacuacionē cum aqua calcei accepta cū oymelle cū bicrapī. z administra fricationem manuum z pedum.

Chec est scda cā posita in cap. de p̄strictione anhelitus. cū dicebat. aut ex vaporib⁹ fumosis malis p̄stringētib⁹ intrinsecis.

CEt si fuerit cā humiditas subtilis administra q⁹ tēperet substantiā eius cū ingrossatione.

CTertia causa. s. anhelitus subtilis fuit posita cap. de constrictione anhelitus. cum dicebat. aut aquosi.

CEt si fuerit cā humiditas equalis: verū ipsa erit oppilatiua administra q⁹ abstergit sicut sūt grana pini z nuce z passe z p̄ferūt malitie anhelit⁹ humidi sacralati ex aqua albedarungi humidi aut aqua rutbe.

Chec est 4. cā z fuit intellecta sup in cap. de p̄strictione anhelit⁹ cū nominabat mām grossā vel aquosā. s. subtilē in q⁹ dabat itelligē equalē z mediā q⁹ ē pot oppilare. In grossantia aut mām vult q⁹ itelligas ex dict⁹ sup. c. de cura catarrhi. z infra cap. de pleuresi.

CSi autem fuerit humiditas grossa administra mūnificantia predicta fortis absterfionis sicut est squilla z hyssopus z similia eis z redi ad illud q⁹ dictū est in caplo asmatie z que numerant in pectozalib⁹.

Chec est quinta causa. z patet.

CEt si fuerint vapores z humiditates veniētes ex locis alijs cura cerebrales ex eis curatiōe catarrhi z mūnificatiōe capij nisi sit catarrus ex debilitate sub cerebri: qm curationē nō hz: z cura q⁹ aduenit ei ex locis alijs cū attractione mael ad partē alterā post flobothomiā z etionē: z icipē p̄fortare pectus cū eis que sūt sic aristol. z succudriū z sticados z aldelacur purū

Bentilis

litu uehemēti z forti. Et non indiget cura: vide caplm de anbelitu alto. z cura scif ex caplo febris pesti lēialis. vide caplm de anbelitu paruo. Et cā ē^o erat dolor: z scif cura cap. de cura doloris pectoris. si est ille. Si autē est dolor scif vel alterius mēbri scif ex suo cap. Scda cā erat constrictio in epigloto vel in gutture vel in pulmone ex mēbris cōpūmētib⁹ z totū hoc est notū vñ sciaf. vide caplm de anbelitu lōgo. z scif cura ei^o ex caplis in qb⁹ curaf squinantia pstringēs viā: vide caplm de anbelitu breui. z scis curā ei^o qñ scis curā doloris. z qñ scis subuenire mortificationi calozis innati si est in pulmone: vide caplm de anbelitu veloci. Et fiebat a uehemēti necessitate que nō poterat cōpleri per magnitudinē: z cura scif ex cura anbelit⁹ magni pp fortē calozē que posita est in pncipio pcedētis capli. Scdo fiebat ex puitate: q nō poterat necessitate cōpleri: z cura ei^o scif ex cura parui anbelit⁹: vide caplm de anbelitu paruo. Et ille qui ex eo idiget: cura scif ex cura frigoris spūaliū: z ex cura doloris: vide caplm de anbelitu frequenti: z fiebat vel ex magna necessitate. s. forti calozē: z iam apparet cura ynde sciaf. vel fiebat ex puitate ex causis phibētibus magnificari anbelitu: z sunt dolores apata sanies in pectore. Et oia ista curantur in caplis suis: vide caplm de anbelitu frido. z cura habetur ex cura male cōplexionis fride cordis. Circa vō anbelitu fetidus vel est cura fetoris oris vel cura mēbris corruptarū in pectore: z scif ex caplo de asmate. z ex multis caplis ista gbus docef mīa pectoris mūdificari z rectificari: vide caplm de anbelitu puo. Et ei^o cā erat debilitas virtutis: z scif cura si est ppter neruos debiles ex illo caplo z pcedēt. Scda cā erat decoloratio: z scif ex cap. de squinātia. Tertia causa erat collectio saniei in pulmone vel effusio ad spm: scif cura ex caplo de cura asmatas. post hoc vide gūale capitulū de malo anbelitu. Et vide q spēs male cōplexionis curantur ex caplo de asmate. z postea in mēbris vicinis vt epate z stomacho: z et dolores curant in suis caplis. Ulcera in velamine et pectore curant in hac seu trac. s. Lasus virtutis a febrib⁹ curaf cura febrū fen. ii. hui⁹. Ulenena curant fen. s. quartū. vide caplm de pstructione anbelit⁹. Alpara curant in caplis suis. humores in pectore. c. de asmate. z ca. de cura spērū anbelit⁹. Sed puitas pectoris septima quartū. c. de igrossatione z extenuatione. Accidentia critica debēt intelligi scda quartū: vide anbelitu diuersus. Et si est v. g. cā ei^o aggrauatio virtutis si mīa est multa: scif ex caplo de cura asmatas. z ex ca. post id. Si autē cā est debilitas instrumenti. v. g. nerui: scif ex caplis istis duob⁹. Et si cā est mala cōplexio sicca: vñ alia notū est. Et scif cura dolor z apatum z spasmoz: vide caplm de anbelitu pauco. z scif cura eius cap. de cura pūis z saniei in pte vna pectoris z nō in alia: vide caplm de anbelitu difficili z fecit illi caplm cure. Sed si est a caliditate cū mīa posuit curā. Si sit pp frigus: scif ex cap. de cura asmatas. in fine: z ex cap. post id. Si aut sit ex mīa oppilite nō apostemosa: scif ex ca. de cura asmatas. Si sit apostemosa: scif ex cura apatū pulmonis z pectoris. Sed si sit a medicina vel clystere mouēte z nō educēte: scif quarta pmi. Si tūc errat ex flōmia in pleureti: vade ad caplm pleuretis. vide caplm de anbelitu pparationis. Et si sit a vaporib⁹ vel humiditatib⁹: cura est in ca. cure reliquarū spērū anbelit⁹. Si aut sint hūores impletes: scif ex cap. cure asmatas. Alpara vō curant in suis capitulis: vide post hoc diuersitate in anbelitu fm etates z nō indigent cura. Regimē aut pgnātis z repleti cibo est notū ex fen. zi. z 13. z 14. Balnearoz z dormitiū possunt anbelit⁹ rectificari si est male pinutur⁹ cū cāe cessant si dolor permutat anbelitū: cura est cura doloris. Cura autē causarū pstringentiū z saniei in pectore z squinatū nōra est vnde habeant: nibil g omisit. Et ad curā oīuz premislarū specicrū anbelitus que cura indigent zē.

Tractatus Secūdus.

De voce.

Deis factor est lacert⁹ qui est apud epiglolum cu⁹ mensuratione apertionis z expulsiōe aeris egrediētis z percussio⁹ ne eius z eius instrumentum est epiglōris z corp⁹ simile lingue fistule z est instrumentum primum in veritate: z reliqua instrumenta sunt inuentia alis mittentia z adiutaria: z emittēs mām ei^o ē velamē z lacerti pectoris asferūt allationē aeris velamini q inūdat apō epiglōtū.

¶ Jam determinauimus de dispōnib⁹ hōz mēbroz que insunt eis fm q sunt instrumenta anbelit⁹: hic fm q sunt instrumenta vocis. Et pmo ostēdit cās factiūas vocis: z modos illius: z diuersitates accidētis in voce. Scdo in spāli exequit de cura z diuersitatib⁹ il-

Cap. p^m.

Super tertio

lius. ibi (Cura abscissionis vocis.) ¶ Prima in tres. p^o pōit cās factiūas vocis. Scdo cās permutationis vocis: z illi nocētes. ibi (Lūg fit.) Tercio addit cās. ibi (Et varices.) ¶ Cōsiderādū q cu⁹ vox sit sonus ab aiali: z vox significatiua sit cum dearticulatione multa de qua voce hic maxime est fmo: siue sit loquētis: siue cantantis: siue sit clamātis: nos p^oideram⁹ in ea tres cās qd Alui. tangit. s. cām mālē: z illa est aer mot⁹: z cām formālē que est talis vñ talis dearticulatio: z cām efficiētē: z finalē. s. explicationē cōcepr⁹. Alui. nō curauit hic ponē. Mēbra g faciētia vocē qdā p^obēt for mā: z ista sunt duo in gīe. vñ est moroz: z aliud motū. s. pcutiens z pculsum. Moroz qdē est musculus. i. multi musculi qui sunt circa epiglōtū: vnde singulare ponit pro plurali: vt ista ē^o dicit. Moroz vō ab hoc est epiglōtus. s. cōposit⁹ ex trib⁹ cartilaginib⁹. Non enī musculi erāt id ad qd fiebat pculsiō: sed mouent cartilagine que pcutiunt. Modus autē motus est fm q homo indiget partiri vocē a voce: aut exaltare aut abbeuare aut alr⁹ modularē: z fm hoc lacert⁹ dilatat aut pstringit epiglōtū: hoc est qd dicit: vocis factor zē. Ergo lacertus est p^omū mouēs z faciēs vocē: sed cartilago est p^omū. s. mediātū as motus ad qd sit pculsiō. Ita sepe ponit Hal. 7. de vilitate particularū cap. s. 2. 6. 7. 11. ¶ Istis g mēsuraf ap^orio cāne fistule z mēsuraf expulsiō aeris z mēsuraf pculsiō instri. p^omū. s. mediātū aeris. Et reliq⁹. reliquē: immediātū: ptes oris: vt villi: z circūstātes ptes sunt inuētia. i. inuēt⁹ z āneunt istis. Quēdā aut sunt mēbra dātia mām: vt velamē. i. diaphragma: z lacerti pectoris inuēt⁹: z hoc est qd dicit. allationē. i. portationē aeris. Velamini. i. diaphragmati q inuēt in copia tract⁹ aeris: z in copia expulsiōis qui aer inūdat: qd qñ cū qbusdā vndis z impulsio⁹ nib⁹ mouet versus epiglōtū cū sit vox. Tu aut imaginē vocem sonantē vbi est pect⁹ brachiū premētis sit diaphragma: hui forma sit cāna pulmonis: tot forāmia sunt cāna fistule: s. dig⁹ sit lacert⁹ cū epiglōti: modulās p^ocauū lōgū cāne sit palatū in quo resonet.

¶ Lunq⁹ ita sit tūc nocumētū accidit ei: aut ex causis efficiētib⁹ aut ppter cām mittentē mām. Et eius qd dez nocumētū aut est destructio: aut diminutio: aut alteratio ppter rācedinē: aut acuitatē: aut grauitatē: aut asperitatē: aut tremorem: aut aliud. Et vna queq⁹ hāz cārū nō facit egritudinē nisi cū malitia cōplexionis singularis: aut cū mā z proprie ex catarro z lesione accidētē epiglōti: aut pp illud qd accidit ei ex solone singularis z icisionis: aut apostemate: aut dolorē: aut pculsiōne: aut casu. Et qñq⁹ est nocumētū in ipsa eadē. Et qñq⁹ est cū cōitate pncipiū proping⁹ neruis qui dilatat ad illos lacertos z pncipia eoz z longinqui sicut est cerebrū. Et qñq⁹ est cū cōitate mēbri vicini qd est ex mēbris nutritiū: aut ex mēbris anbelitus: aut p^oinētis ambo que sunt ventris et pectoris: aut p^oinū cū ambobus q est ex dispositiōib⁹ spine: imo ex palato. Nam si alteraf ad humiditates: aut ad siccitatē z asperitatē: tunc iam alteraf vox. Et ex hoc genere est incisio vuc z duarū amigdalārū. Nam habes eam cū vocē emittit sentit quāsi cōmōtiōē fortē facientē esse necessariā rāscationē. Et quādoq⁹ oppilant guttura eoz apud cēm vociferationē.

¶ Hic determinat de nocumētis vocis. Et pmo pmitit diuersitates que cadūt in nocumētis vocis. Scdo declarat. ibi (Ex pte aut ledētis.) Prima in quatuor: sicut quatuor diuersitates premittit. ¶ Prima est illa: de nocumētū vocis: aut est ex causis efficiētib⁹. s. lacertis epiglōtis z epiglōti: aut ex causis mittentib⁹ mām. s. diaphragmate pulmone z pectore. ¶ Scda distinctio est: de nocumētū vocis vel est diminutio vel corruptio vel ablatio. s. mutatio a dōbita forma: sicut est vox rauca zē. z hoc est qd dicit. Alteratio. i. corruptio siue pmutatio pp rācedinē. i. sicut vox rauca. Et p^oidera q solū posuit exēplū de corruptiōe vocis. Lū aut dicit aut aliū. intelligit alia gñā nocumētū: vt ablationē z diminutionē: vel aliū nocumētū qd pōt dici alteratio. ¶ Tercia diuisio est q a quacūq⁹ cā fiat lesio. vel ab efficiētē vel dāte mām erit lesio: aut pp malā cōplexionē vñ solonē z inuētū vel apostema. Et p^oidera q debet intelligi de egritudinib⁹ cōpōnis. s. oppilatione. Et vna queq⁹ harūz cārū. s. efficiētū aut mittentū mām vel hāz cārū qd⁹. s. vox destructa diminuit vel alteraf ppe cū catarro: q sepius accidit. ¶ Quarta diuisio

diuifio est q̄ nocumentū q̄q̄ est in ipsa eade. s. voce. i. in mēbris principalibus. i. musculis et epiglotti: vel in ipsa eade. s. lingua fistule et musculis: et q̄q̄ est per cōmunitatē: et illa cōitas vel est ad p̄ncipia vel ad vicina. Si ad p̄ncipia vel est ad propinquū dñm: et est neruus descendēs a sexto pari neruorū a quo sunt nerui reuerfui: ut p̄ma p̄mit: et Bal. in libro de voce. Uel ad p̄m longinquū sic ce- rebri. Si aut sit ad vicina: tunc ista sunt mēbra nutrimenti mēbra anhelitus mēbra contentiua: ut palatum et uulua et due amigdale. Cōsiderādū q̄ per p̄ncipia p̄pina possumus intelligere q̄d di- citur: et nō possumus intelligere per hoc nuchā cū ab ea nō veniat nerui vocis: ut Bal. in libro de voce. et Aulic. i. ca. c. de anatomia neruorū. Et possumus intelligere partes circa quas sit fixio neruo- rū descendētū a sexto pari: circa illas sit reflexio sursum: vñ dicitur reuerfui. Nā hñs cā. s. tēfione vñ uel duap amigdalay sēt cōmōtione fortē. s. ex p̄fusione locorū in gb̄ facta sunt icilio q̄ loca sunt debilia p̄ carētia partis nōle: ex quo nocumento hō excitat ad sercandum quāuis nihil sit excreabile. Et q̄q̄ ē circa illa loca sunt mēbra: et ad illa currūt que p̄fuerūt teneri ab uulua et duabus amigdalis: et tūc fit excreatio illay materiez: et cū mēbra que p̄fue- runt in illis recipi ad easdē p̄tes currūt: et forte alie plures p̄ p̄tes debilitatā nō habēt vñ recipiant oppilant guttur illoz.

C Et parte autem ledentis fit quoniam vox alteratur propter vehementiam caliditatis pulmonis: aut frigiditatis eius: aut humiditatis ipsius propter cursum sa- niei ad ipsuz ex apostematibus: aut propter cursuz ca- rari ad ipsuz: aut fatietates ipsius. Caliditas aut ma- gnificat vocem et frigiditas acuit eam et minorat eas: et siccitas exasperat eam et facit eam similem vocibus gruun: et humiditas facit eā rauca et planitudo equat eam et facit ipsam planā. Et quando repletur pulmo humiditate et canna nō est munda non est possibile hu- iusmodi emittere vocem altam neq; clarā: quoniam illud est cū quantitate claritatis pulmonis et epiglottis et contrario claritatis ambozum.

C hic declarat predictas diuersitates sen diuisiones. Et p̄ declarat diuisiones nocumentorū vocis tertiā que est ex p̄te causay q̄z gbus sit lesio. s. egritudinē vel accidētū. Scō declarat diuisionē ex p̄te nocumenti modorū. s. fm q̄ est ablatio diminutio vel alteratio. ibi (Et q̄i foria.) Nō aut distinctim declarat diuisionē que est ex p̄te p̄ncipioz vocis sive causay efficiētū vel mittētū mām: q̄ ut ap- paret cadit ex quadā cōsequētia hic in sermone. Nec declarat di- uersitatē ex p̄te modi egritudinē causantiū. s. si sunt p̄ cōitatē vel p̄ncipaliter in ipso eodē insto vocis: q̄ ponēdo illā diuisionē de- clarauerat eā. p̄ p̄ma in duas. p̄ma declarat q̄o cā ledens q̄ est cōpō fm pulmonē diuersitatē diuersum facit nocumentū in vo- ce. Scō q̄o cā que est cōstrictio vel dilatatio. ibi (Et q̄q̄ diuersi- ficat.) Omittit aut ponere nocumenta vocis a solone p̄tinitatis: q̄ in declarandō diuisionē illā ex p̄sequētia sermonis: declarat illud q̄ omittit ē d̄ ap̄ate: q̄ p̄mutat vocē vel p̄pter oppilationē et ma- lā cōpōnē v̄ plurimū: et iā est hoc hic declaratum: et aliqd dicit de ap̄ate: et de dolore q̄o permutat vocē erat notū: q̄ vel in se vel ex debilitatō virtutē vel sua cā: hec est mala cōp̄erio vel solutio cō- tinuitatis. p̄ p̄ma pars ad huc pōt diuidi in quorū: sicut quatuor sunt modi malay complexionū. Cōsiderādū q̄ ex hoc habem⁹ q̄o etiā dispositio organica q̄ est sup̄ficies mutet vocē fm q̄ plana vel p̄ oppositū est aspera. Cōsiderādū q̄ Dynus h̄z literaz que dicit ex p̄te mittētis. et credit q̄ causē narratē sunt ex p̄te effi- cientie: et ille sunt ex p̄te mittētis: et si littera habet ut ipse h̄z vera est sua introductio. In illa enim parte et. Et q̄q̄ est nocumentū in ipsa eade. posuit impedimēta vocis que sunt in mēbris que sunt or- gana vocis p̄ncipalia sive nocumenta illa sive impedimēta sunt hic p̄ se sive p̄ cōitatē. hic ponit impedimēta que impediūt vocem factā in mēbris que materiam mittunt. s. pulmonē: et sic intelligit de diaphragmate: sed q̄ cōmunitur habetur ex parte aut ledētis et. Ideo aliter introduit particulam.

C Dubitat an caliditas faciat magnā vocē. Uide q̄ nō per Bal. z. thegn. tex. cōmē. i. o. trac. de ventre. vbi. d. nō vō magnitudo vo- cis a caliditate fit quādamodū nec pūtas a frigiditate. Cōmpli- dubitat q̄ sit caliditas de qua hic loquitur: an sit nālis et hoc mō non: q̄ vocat has cās ledētēs magnas aut paruas voces. an accidētā- lis: et p̄ter nām: hoc mō nō: q̄ subiectantes hñt paruas voces et debiles: et faciūt acutā vocē et parū ut pōt intelligi ab Arist. ii. par- ticula p̄blema. zi. z. z. p̄ble. et. s. de gñōne aialium. cap. 10. al. 7.

Pdm q̄ vox magna est que multū mouet auditū: parua aut que parū mouet: aut magna q̄ multū mouet aerē: et parua q̄ parum: ut habet. s. de gñōne aialium. Ad hoc aut facit imēdiate amplitudo vie recipiētis multū aerē: et volūtas volens multū mouere: et econtra paruitas. Dicemus q̄ q̄ caliditas nō est imēdiate cā magne vocis sed oupl̄r facit ad magnā vocē. p̄mo q̄ eius est dilatatio. Scō q̄ necessitat pulmonē ad multā quantitātē aeris trabedā et mītten- dā. Et econtra frigiditas. Et apparet q̄ si hic sit sermo de calidita- te naturali recedente ab optima sanitate q̄ caliditas p̄pter duas predictas cās facit ad vocē magnā. sed si hic sit sermo de calidita- te et frigiditate accidētālibus: ex gbus sit corpus egrū nūc: tunc l̄ caliditas nō facit magnā vocē: q̄ dilatet cānas pulmonis. s. q̄ fa- cit tracheā earū ampliōrē: q̄ hoc est nāle: tūc facit ad hoc ponēdo necessitatē multū aeris vñ homo mouebit multū aerē: hoc si vir- tus nō sit debilis ex illa magnitudine multū. Frigiditas aut econtra facit. Et p̄sidera q̄ forsan frigiditas accidētālis pōt facere ad par- uā vocē nō solū ponēdo necessitatē parū aeris: sed et cōstringēdo quodāmodo vias respectu eius q̄ erat in sanitate huius hois: et p̄prie vas arterie venalis que sunt magis p̄stringibiles: et forsan eas dilataret calor: ut ex hoc in pulmōe esset ampliōr copia aeris p̄ calorē aut mino: p̄prie frigus. Et post est q̄ Aulic. et hos sermōes applicauerit ad pulmōē: p̄ hoc q̄ cāna eius que est in collo nō est dilatabilis et cōstringibilis a frigore egritudinali nūc: ut fiat ex hoc magna vox aut parua. Et si hoc nō placet tibi dicas q̄ p̄ pul- monē dedit itelligi de sua cāna et p̄prie de gutture q̄ pōt acciden- taliter dilatari et p̄stringi. Ad p̄ia p̄s soloz: Bal. loquit ibi de ca- liditate et frigiditate pulmōis. vel alr q̄ imēdiate nō facit hoc calor aut frigus. Ad scōbz iā est solutū. Cōsidera q̄ variatio vocis p̄ actū volūtatis posset in h̄ cā deceptōis. hñs enī pulmōē calidū pōt volūtariē trabē parū aeris: h̄ ad multū stimulet: et iō dicit. A. calitas magnificat vocē: et nō dicit vox magna significat calitatē.

C Et quandoq; diuersificat vox in grauitate et acuitate sua fm dilatationem canne pulmonis et epiglottis et constrictionem earum.

Cōsiderādū q̄ vox grauis idē est q̄ tarda: et fit tardo motu aeris: h̄ acuta fit vox cito moto aere. s. velociter: ut gnto de gñōne ani- ca. 10. al. 7. et 11. p̄cula p̄blemātū: p̄blemate. 6. et in pluribus. Qñ at aer est multus: nō sic aptus est moueri velociter: mouebit q̄ tar- de: sed paucos velociter respectu eiusdē motoris mouētis eqli co- natu. et iō recipiētēs paucū aerē ut mulieres hñt acutas voces et vi- ri graues. Et p̄ hoc et iuuenilia. s. in p̄ma etate hñt voces acutiores p̄ter vitulos q̄ graui⁹ vociferāt p̄fectis. i. bob⁹: ut. 11. p̄blema. proble. 2. 4. Et p̄ hoc aqua calida graui⁹ sonat q̄ frigida. 11. p̄ble. proble. 10. Dilatatio ergo cāne p̄ multū aerē motū facit ad graui- tatē: sed constructio p̄ paucū aerē facit ad acuitatē.

C Et quando fortia sunt nocumenta predicta in mem-bris mittētib⁹ et adducētib⁹ destruit vox et nō opz vel destruat locutio. Locutio nāq; q̄q̄z cōplect cū anhelu- tu equali sic faciebat hō neruo reuerfuo cui⁹ accidit frigus cū cēt necessariū ut discopiret cū ferro quare destructa est vox eius: et fuit ali⁹ qui cū curaret a scro- phulis incisus est ei vnus duorū neruorū reuerfuo: quare abscissa est medietas vocis duorū lacertoz.

C hic p̄cedit ad declarandū diuisionē nocumentorū vocis: q̄ dice- bat q̄ nocumentū quoddā est ablatio vocis: quoddā diminutio: quod- dā alteratio: et declarare hoc est iuestigare cās nocumentorū. Et p̄i- mo hoz triū cās iuestigat fm diuersitatē mēbroz vocis. Scō sp̄aliter iuestigat causas raucedinis. ibi (Raucedo igif.) p̄ p̄ma in duas. p̄mo iuestigat causas diuersorū nocumentorū ex p̄te mē- broz mittētū et adducētū materias vocis. Scō ex p̄te mē- broz que sunt istrumēta vocis. ibi (Et cū nocumentū.)

C Dubitat de primo dicto q̄ fm Bal. 4. de iterioribus. ca. 6. ista se habet per ordinē anhelitus: flame sine ictu: flame cū ictu: vox et lo- quela. Ita q̄ loquela est vltimū: ergo sequit q̄ destructa pōt ope- ratione vocis necessario opz q̄ destruat posterior. s. loquela et nō econverso: videmus enī quosdā nō potētes loqui vociferare posse. Dynus imaginat istā l̄fam corruptā cē: q̄ voluerit dicere de- struit locutio et nō destruit vox: neq; cōplect anhelitu equalit: nec qd ex hoc p̄bat: nisi velit dicere eqli. i. minori q̄ locutio. Alr at salua- ri pōt q̄ p̄ vocē itelligit vociferationē: et p̄ locutionē itelligit quali- bet vocem dearticulatā significatiuā: tūc multotiens cōtingit q̄ homo nō possit vociferare voce sonora: q̄ requirit multū aerem et fortiter motum: et tamen potest loqui taliter q̄ exprimit suam intētionē: et hoc est q̄ dicit Aulic. locutio cōplect anhelitu. i. aere

equali. i. nō multo respectu eius quo idiget vociferatio. 7 forsan q^m multū verificat hoc apud Auic. q^m faraceni formā locutōis multas in gula: vbi forsan nō egent multo aere quāto egent ad vociferationem: sicut hec exēpla a Hal. ponunt primo de interioribus. 6. caplo. C Sed tu dices quid ad ppositū de hōi exēplis cū debeamus loqui de nocuentis vocis predictis. f. mala cōpōne apostemate 7 ē. 7 ex pre mēbroz mittentū. / Dicendum q^m Auicē. etia dicit: 7 adducētibz: 7 per adducētes itelligit musculos ppinquos epiglotti. f. reuerfios. vel aliter p adducētes itelligit musculos costaz 7 tūc illa exēpla nō sunt ad declarādū mēbra lesa: s. modū lesionis: 7 forsan Aui. vult q^m illa vociferatio eēt destructa: sed tū locutio non: quāuis ista ita nō possint haberi a Hal. ibidem.

C Et cum nocuentū est in lacerto dilatatio fit vox rauca: 7 q^m est in lacerto motuo dilatatio est vox pfocatiua: imo q^mq^m accidit ex eo pfocatio. Et q^m est in lacerto mouēte cōstringente est vox sufflatiua.

C hic ostēdit nocuēta que sunt in voce ex mēbris que sunt instrumenta vocis factiua. Cōsiderandū q^m per lacertum dilatatum possimus itelligere lacertos expanfos iter costas qui faciūt ad vocem iuuando in dilatatione materie. i. dilatādo 7 cōstringendo: vt pmo ca. de musculis pectoris. vñ nocuentū in illis nocet vocis: vt 3. conti. ca. 4. de voce. 7 Hal. in lib. de voce. Si enim nō asserat aer cū allatione 7 inundatione que regit fit vox idistincta: 7 hāc vocant ramura. Vel p lacertū dilatatum possimus itelligere lacertos extrinsecos epiglottis qbus adueniat dilatatio 7 expansio pp humiditātē: vñ fit percussio aeris ad corpora mollia 7 fit vox rauca. Et quādo est in lacerto dilatatio. f. epiglottis: q^m nō dilatat: tunc videt q^m vox pfecte clauso aere. Et quādo est in lacerto cōstringente 7 mouēte: supple q^m non cōstringit sufflationē: q^m erit aer multus a loco alto 7 nō cōstrictio: 7 ideo fit sufflatiua vox: quasi quodam impetu sufflaret aer. C Sed tu. d. supra in. z. ca. huius fen dixit q^m si fiat nocuentū in lacertis cōstringentibus vox fit rauca: 7 hic dicit q^m fit sufflatiua. / Dd3 q^m ibi loquebat de lacertis pectoris: hic vō de lacertis epiglottis. Vel dōm q^m nō est inconueniens in vna voce esse plures differentias male vocis.

C Et quando destruitur eius operatio destruitur vox. Et q^m accidit in ipso mollificatio nō itegra 7 dispositio eius est similis tremori tremis vox. Et q^m non puenit humiditas ad hoc vt mollificet raucescit vox.

C Et quando destruitur eius operatio scilz lacerti cōstringentis destruitur vox: q^m nulla fit ibi coartatio in cāna: vt fiat aeris percussio: vnde homo solum potest sufflare sed non vociferare. Non itegra. vt fit minor dispositio q^m mollificatio vltima particula. sicut tremor. vt mollificet lacertos.

C Raucedo igitur cum accidit ab humiditate accidit ab humiditate pauca: 7 cum multiplicatur parumper tremis: 7 si multiplicatur plurimum destruitur: 7 quādoq^m raucescit vox propter dilatationem instrumenti vociferationis: quare accidit propter eam lassitudo: aut apertio: aut tensio. Et deterior est ea q^m est post cibum. Et quādoq^m raucescit propter frigus difficile 7 calozē superfluum cum eo quod extenditur ex complexione: 7 similiter vigillie 7 cibi asperi. Et raucescit propter multitudinem clamoris: 7 attractionē humerositatis causa eius ad tunicam cooperientem guttur 7 epiglottim. Et raucedo que accidit decrepitis nō sanatur. Et cū fuerit estas septētrionalis sicca 7 eius autumnum meridionalis pluuialis: tunc raucedo multiplicabit in ipso: 7 varices cum apparent sunt plurimū causarum conuenientium voci.

C hic in speciali sermone inuestigat cās raucedinis: 7 bz tor partes quot causas ponit. Et primo cōparādo ad tremorē 7 dīstruētōis humiditas enim si solū remollit sufficiem ad quā fit percussio: 7 nō impedit motū lacertoz: tūc fit vox rauca. Si aut fit plus 7 ipediat partē: tūc musculi cū tremore opant 7 fit vox tremula. Si aut plus vt tollatur operatio sicut in membro paralytico sic destruit vox. Et quādoq^m raucescit vox pp dilatationē. f. ex multa vociferatione vel sufflatione vt tubicinatozibus. Lassitudo sicut in alijs membris superflue fatigatio. Apertio ex attractione materierum. Lenig. i. quedam expansio ex materia illuc mota.

C Dubitatur q^m Rasis 3° continētie. caplo. 4. de voce reprehendit hoc dictum: 7 dicit q^m est dictū Hal. in libro de voce. dico nōne cogitandum est q^m peccauit Hal. dicens q^m raucedo fit ex incorpatione als spissitudine musculi eo q^m apparet q^m vox bona procedit ex spissitudine instrumenti 7 raucitas ab humiditate. / Dicendū q^m hoc nomen raucedo est nomen multū generale apud Auicē. 7 apud A Desne: vnde omnis vox cōfusa pōt vocari rauca: 7 hāc pōt facere rētio condola musculi: ex hoc cessat dictū Rasis. / Lū aut dicit q^m vox bona fit a spissitudine musculi. Dicendū vep est a spissitudine debita nō aut superflua spissio. C Et deterior. primo exponit sic: deterior est raucedo a rēione ea. i. q^m ea raucedo. post cibū 7 pater. Vel ea magna vociferatio est deterior post cibū: q^m statim trahit mās. Et quādoq^m ppter frigus extendit. i. cum effectu qui derelinquitur ex complexione calida vel frigida que sunt effectus dilatationis vel cōstrictionis vel expirationis vel ostendit. Vigillie. ericcando 7 raucescit. C Sed tu dices iam dixerat hec. / Dicendū q^m ille sermo fuit cōis clamantibus 7 sufflantibus: hic aut declamantibus: vnde corrumpitur vox clamātū post cibū: vt Ari. ii. particula problebat. 7. problemate. 7 sermo ille fuit pās cās spāles de lassitudine 7 apostemate decrepitis pp continū catarrū. Si aut senes possent se pseruare a catarrho fierent voces eoz acutiores ppter siccitatē. vt 3. continētie. cap. 4. 7 sic viderent meliorari in voce. / Et cū estas in ipa. s. hyeme frigida: 7 sic erit sūia aso. i. 4. tertie particule. Si estas sicca 7c. Vel in ipso. i. autumno: 7 hoc erit quādo multa est humiditas: 7 exposuimus supra. Et varices: q^m significant permutationem materierum ad inferora simile ei q^m d. 6. particula aso. Quicunq^m calui 7c. aso. 34.

C Et scias q^m cōualescentes 7 debiles religiosi 7 similes cum debilitate sua eis propter paucitatem virtutum eoz sunt quasi deficientes ab operatione virtutis plurimo: quare angustat eoz epiglottis ita vt acuat eoz vox. Et quādo nūq^m debilis vt dilatet epiglottim suā 7 grauef vox eius non audif oino.

C Vocat religiosos homines multe cōtinentie 7 ieiunij qui ex hoc debilitantur: 7 similes sunt cōualescentibus 7 alijs debilibz ex natura. Isti enī q^m debiliū virtutū sunt nō possunt mouere multū aerem: 7 ideo habent voces paruas acutas: 7 si cōtātū dilatare epiglottim: vnde multū moueat aer: fit vox grauis 7 non audif: q^m non pōt multū aerem mouere nisi valde tarde 7 nō fit vox sonora. C Sed dices quomodo fit vox grauis non audif. Vides enim cōtradecere. / Dicendū q^m est ita grauis 7 obtusa q^m fere non audif. Vel dicendū q^m grauiatur. i. disponitur sicut si deberet fieri grauis: 7 postea non fit vox. C Sed tu dices vnde sequitur istud. / Dicendū q^m est modus loquēdi. Auicē. q^m ponitur quare pro q^m. Vel dōm q^m isti ex multa debilitate accidunt q^m non pōt exercere mēbra vocis: vñ ipsa pp quietem ericant 7 coartant: sicut cōe est omnibus mēbris cū nō exercitant ericant: vt pmo de interioribus ca. vltimo. 7 vltimo cōmento sexte pculē.

C De cura.

Cap. 2^m.

C Ara abscissionis vocis est vt si fuerit ppter malitiam cōplexionis in quibusdam lacertis aut nocuentū curetur cum eo q^m opz in capitulo suo q^m sit ex eis q^m sciisti. Et ille q^mdem qui sentit initium abscissionis vocis oportet vt icipiat ad curandum ante q^m fortis fiat. Accipiat ergo vitellū ouī elixatū 7 sisami excoctatū 7 lactis boni omnīū añ. coctarium. i. 7 sumat in potu cum aqua omni die tribus diebus. Et opz vt sorbeat quod decoquat in interiorē parte granati melissa dulcis decocti sepulti in cinere calido 7 assumpti ab eo cū lenitur: 7 eradicet q^m in eo superius est 7 radatur q^m in ipso est cū spatula 7 effundat in ipsum parum aqua zucchari 7 bibatur.

C hic in speciali ponēdo curas determinat de huiusmodi nocuentis. Et primo de nocuentō q^m est ablatio vocis. Secūdo de nocuentē q^m sūt corruptio siue alteratio siue diminutio. ibi (3^a sciisti.) C Dubitatur vbi sunt signa cārum abscissionis vocis. / Dicendū q^m cause abscissionis vocis sunt vte in mēbris mittentibz vt diaphragmate pectore vel pulmone: 7 ite sciunt cap. de asmate. 7 et ex capitulis infra tractatu. 4. vel in mēbris facientibus: vt gutture: vt patet. Sunt aut ite cause male cōplexiones apostemata solutiones cōtinuitatis dolores 7 oppilationes. Apostemata oppilationes dolores

nes dolores sciunt ex ea de signa. Solones punitatis. f. vlcera sciunt supra sen. 6. ca. de vlcibus oris et lingue. hec oia itellitit Aui. cu dicit. Nocumetu cu eo qd opz in ca. suo. hic g ponit curaz abscissionis vocis a mala cõpõne. pprie humida que frequetius accidit: et sicca cuius signa sunt sensibilia: id nō expellit. p̄rio g p̄mitit caus. generalē. Scdo exequit. ibi (Et ille gde.) p̄ hec para bz duas. p̄mo ponit curā itendendo ad cõfortationē instr̄i voca lis. Scdo itēdēdo ad cāz. ibi (Et si fuerit.) p̄ p̄rio ponit duo remedia ex qbus v̄t itendi ad cõfortationē vocalis instr̄i. Considerandū q̄ rasis tertio p̄tētis ca. 4. ponit istud medicamē de granato in cura asperitatis vocis a cā frigida: et frequēti organizationē: sed loco zucchari hic positi ponit ibi mel. Et p̄sidera q̄ hec duo remedia p̄nt applicari ad diuersas causas. p̄ Melissa. i. sine granis: q̄ sunt aliqua granata humida que modicū habent de ossibus.

Et si fuerit ex humiditate in lacerto propinquo epi glotti: aut epiglotti perueniēte ad finem in mollificatione: ne: nō sit illic dolor: et sint illic p̄turbatio et grauitas: oportebit tunc vt sumantur ficus sicce et calamētus et decoquantur: deinde miscantur cū gummi arabico con trito cū decoctione sua donec fiat sicut mel et deglutia tur. Aut sumantur myrra et crocus cum coagulato vuc: aut sumantur croci. 3. iij. 5. myrrae succi liquiritie thuris oium añ. 3. i. aggregentur cū rob vuc: et coagulentur. Aut sumantur croci. 1. et ase fetide medietas et mellis. iij. de coquantur donec coagulentur et fiant ex eis pillule: et teneant sub lingua. Et electuariū de caulibus cõfert eis et et masticatio ramorū caulū humidorum et forbitio aque cuius paulatim paulatim est inuatiua. Et quando nō cõfert electuariū de caulibus ponat super ipsuz pa rum ase fetide et farina berbī et fenugreci et porroz de sceni et anabati et cepe et succo ei et allia et p̄bitici et vua dulcis hyemalis: et etiā sumat. 33. conditū cum lacte vl tīmū in nutritiōe: et teratur donec fiat simile medulle: et p̄bibiatur super ipsum medietas ipsius de longo pipere cõtrito sicut alcohol et quarta eius de croco si militer et quātum est totum de amilo: et conterant cū tabarzet resoluta et p̄parato: aut cū melle quod sit purū valde. Et ex cibis illis qui confortant sensus sunt si cut pedes et extrema et p̄prie pedes vaccarū: ex qui bus comedat. Et opz in eo qd est a siccitate neruoz tū: et p̄prie cū cõmunitate mery: et eius signū est vt non sit cū raucedine magna imo parua: et acuitate et claritate quadā que est cū asperitate et dolore vt sumat in hora dormiendi ex oleo viola. recenti dulci cocleariū vnū cū zuccharo tabarzet: et p̄fert ei mucilago seminis p̄sili cū aqua zucchari plurimū et cibi b̄sectatiui et ius galline factū in lissideget et ius olerum notorum.

p̄mo ponit curā q̄n est ab humiditate. Scdo q̄n a siccitate. ibi (Et oportet.) p̄ma in tot quot ponit medicamina. Et vltimo po nit cibū nutritiū sine dolore: q̄ humiditas nō facit dolore p̄prie. p̄turbatio et grauitas vocis: q̄ is graue vorant: dicat vor ab scissa: nō tñ est perdita oīno: sed est modica multū et illa est turba ta et grauis pp̄ humiditatem. Vel p̄turbatio. f. nō debi pp̄ cōitatē mery cū est humida mā. Et grauitas. f. sensata in gula. p̄pter materiam hegmatia. Considerandū p̄mo q̄ Aui. intelligit si est repletio debere euacuare corpus fm canonē generalē supra et fm q̄ itelle ctū est in caplo de asmate. Coagulatō vuc. i. sapa de exp̄ssioe vua: rū maturarū. Porri de sceni. i. de illa p̄trata: et est porri qd come dimus qd cõfert vocis: vñ perdicibus cõfert. vt Ari. ii. p̄oble. pro blema. 39. Vltimū in nutritiōe. i. est q̄ nutritiō multū simile me dulle. i. int̄tū cōmifcant q̄ fiat quoddā corpus pingue et ex cibis. Iste sermo est Rasis. 3. p̄ti. ca. 4. et cā est p̄prietas. Et opz p̄prie cū cōitate mery: q̄ multū sibi cōicat: vt p̄ in febribus ericcanis. Considerandū hic q̄ fm q̄ hic apparet p̄ abscissionē non intelligit q̄ vor sit ex toto amputata: h̄ possit eē: q̄ est multū diminuta: et vocat ab Aui. scissio. f. ad tempus: q̄ quando nihil p̄t p̄ferre

et comprehendere signa eius que ex humiditate: q̄ illa est vere rau ca: sed que est a siccitate improprie dicit rauca: et id of pauca rau cedo cū est acuta pp̄ cōstrictionē cāne pp̄ siccitatē et dolore: q̄ sic ca facit dolore quē nō faciebat humida. Indiget modus cibi sicut ficus. Notorū sicut attriticus et spinachie et similitum.

Et ficus sunt inuatiue ad abscissionem vocis: siue sit ex humiditate siue sit ex siccitate: et medicamē ficuū fa ctū cū calamētō p̄fert debilitati vocis et raucedini ei.

Isti sunt caus. apposti. Et credendū est q̄ ficus et medicamen de calamento conferunt in ea que est ab humiditate: h̄ ficus sicce pin gues forsan possunt cõferre in ea que est ex siccitate: et non est lon gius qd cõferat ei medicamen de calamento p̄mū scriptum. hic q̄n poneret multum de gummi arabico et.

Lura raucedinis vocis et asperitatis eius. Cap. 3^m.

Am sciuiti causas raucedinis. Et scias q̄ ille cuius vox raucescit opz vt alienet a se oē ace tosum et salum asperū et calidū acutū nisi ve lit per hoc curā et incisionem: et tunc enim vtaf

eis permittis cū medicinis lenificatiuis.

Hic descendit ad alia nocumēta vocis. Et h̄z tot partes quot sunt capitula: et modi nocumētoz vocis. p̄ma in duas. p̄mo ponit curā raucedinis. Scdo copia multaz medicinarū et cõferētū voca li organo et pectori. ibi (Sūt saba.) Ad p̄mi euidētā cõsiderādū q̄ cura raucedinis cõplet duabus intentionibus. p̄ma est intentio ad ipsam raucedinē. f. applanationē et remotionē asperitatis et cõ fortationē vocalis organi. Secūda intētio est abscissio cāe. p̄mo facit p̄mū. Scdo scdm. ibi (Si aut raucedo.) Tertio ponit quāsdā medicinas voci cõferētes vel cõueniētes. ibi (Et ex eis que clarifi cāt.) Lura et incisione. i. curā verā que est ad cām que fit q̄nq̄ per incisionē vt si est materia viscosa. Nec tñ acuta incisua solū con ferunt: q̄ quāuis icidant mām: faciūt tñ nocumētū exasperādo: ergo opz miscere ex lenificatiuis. Asperitati enim vt asperitas est a qua fit vox inequalis rauca nō cõferunt acuta incisua.

Si aut raucedo accidat ex multitudine vociferatio nis assumat ficum et mēbe et aloes partes equales et conficiat ea cū rob et forbeat ex medulla tritici et kist ordet et oleo amigdalio et croco et vtaf cū vino vuc. Et cõfert illud qd dicit in incisione vocis: et p̄prie medica mē de asa fetida cū croco. Et si est illic caliditas tunc detur ius de atriplicibus et maluis et aqua ordet et gra na cucumeris et amilum et amigdale. Et si fuerit cā fri gus inuānt et cum medicis de asa fetida et croco p̄di ctis: et vt sumantur synapis assati. 3. iij. piperis. 3. i. et myr re. 3. vi. storac. etiā calamite et galbani amboz añ. 3. iij. fiant ex eis pillule et teneant sub lingua: aut sumantur myrrae pondus. 3. iij. olibanī. 3. x. coniunganf cum vino. Et si fuerit ex vociferatione et lassitudine cõfert ei bal neum sicut cõfert reliquis speciebus lassitudinis: et cõ ferunt ei cibi mollificatiui et conglutinatiui sicut lac et vitelli ouoz forbiliū sine sale et tri. et forbitiones note et ius de atriplicibus et maluis et que sunt illis similia et pillule facte ex amilo et dragaganto et succo liquiritie et gūmi et pillule lenitive digestiue. Si aut fuerit ex apo stemate resoluat cum eo: et similiter gargarismata et cõ sectiōes molles que labi possent lenificatiue q̄ sunt ex summa eoz quibus curat synantia calida Et simili ter forbitiones q̄ aggregāt ad cōglutinationē et abster sionem absq̄ mordicatione sicut facte ex farina faba rū et semine lini: et fortius hoc est gūmi albotin. Et cō uenit habēti hanc raucedinē vt abhorreat vinū peni tus: et p̄prie in p̄cipio. Et quādo fuerit ex apostema te calido bibat vinū dulce et raffanū decoctū et almu muri cõfert eis. Et quādo est ex humiditate tunc non est excusatio qn sint necessaria p̄dicta in incisione vocis

Bentilis

Et oēs medicie ille cōferūt ei z sorbitōes facte ex fari na fabaz. Et ex eis ē decoctio herbi q̄ est inuatiua i b caplo: z res que sunt in primo gradu absterisionis: z similiter tri: lac: deinde myrra z squilla z que proce dūt cursu eaz. Et si fuerit hec raucedo humida ex ca tarro dētur habēti eā papauer z rob eius. Et ex eis q̄ clarificant vocem aspera z turbida: est masticatio cu bebe. Et ex medicis remouētibus raucedinē est aqua granati feruens in aqua: postea distillet olenz viola. z preparatur: deinde butyrū z cōgelatuz vne z radix lilij z rob eius: deinde fabe cum melle z decoctio ficuum.

Chec pars h3. 7. sicut a. 7. modis causarū variat curam: h3 possit ad pauciores reduci. Prima raucedo est ex multitudine vociferationis trahētis humiditates. Scda cū docet curare est si est caliditas exicās. Tertia est si fuerit causa frigus predicta pcedenti ca. pilule lenitiue digestiue: sicut que sunt ex gummi arabico draga gāto croco z similibus. Resoluet cum eo: quasi dicat: cura apostema q̄ curabit malitia vocis. Et si supple conferūt raucedini ab apostemate. Hanc raucedinē. Lab apostemate. Abhorreat vinuz: q̄ mouet materias: z facit magis fluere ad locū. Et quando fuerit ex apate calido. Exsicante in declinatione. Ista sunt dicta. Rasis tertio cōtinētis ca. 4. cap. de voce zc. papauer zc. si itendis in spissare vel si materia est subtilis. Et ex eis. Ista iuuant istrumē ta vocis: tu tñ distingue fm causas.

CDe medicinis cōseruantibus lenitate pectoris z que bona sunt ei. Cap. 4.

Sunt fabe grana pini z passe z ficus z gummi z fenugrecū z semen lini z dactyli z radix lilij z amigdale z pprie amare z cāne zucchari z se besten z syrupsus de melle z rob pdictū post.

Et ex medicis calidis sunt myrra z asa fetida z piper z galbanū z olibanū z gluten albotin z calamētū z gū mi pini z storax calamita z acetū squilliticū quādo nō est ex caliditate z siccitate z radices opoponaci. Et ex medicis fridis sunt semina cucurbite cucumeris z amilum z dragagantuz z gummi z mucilago psilij z iulep z succus liquiritie. Et vitelli ouorum sunt ex conueniē tibus medicinis ad hoc vt cum eis componantur rells que medicie: z similiter lac nouiter mulctum.

CIsta est numeratio medicinarum zc.

CDe voce aspera z eius cura. Cap. 5.

Ascidit asperitas vocis ex frigidityte z ex ten sione lacerti pectoris z ex dīspōsitiōe eius q̄ est sicut spasmus z ex coitu z ex vigilijs. Et cu ra eius est abstinentia a rebus quas dīxim⁹ iā z dimissio somni post cibū z dimissio cātilene cū dele ctatiōe: z vt recipiat lenificatiā predicta in caplo rau cedis z ficus humiditas z siccitas: z passe z proprie iuse in oleo amigdalio sunt maximi iuuamētū. Et illis q̄b accidit ex icisioe vne raucedo rectius est vt decoquat eoagulatiū vne cum equali quantitate mellis fm quā titatem qua remoueri possit ex eo spuma: deinde cō misceatur cum aqua calida z fiat cum eo gargarisma z in potu patiens ex eo sumat: z antiquum eius est ma gis iuuatiuum q̄ recens.

CIsta vox aspera est specialis raucedo: z fit ex soliditate siue duri tie pectoris ē. Iudicant autē cause exasperātes: vt coitus vigilie: z incisio vuule pōt ad id facere: q̄ partes sunt ineqales cuz sint cō solidate: vel q̄ mae multe mouent ad illa loca: z illa est vera rau cedo: z ytrig cōfert medicamē q̄ ponit: quod magis laudat si est antiquū: q̄ melius misceat: z est sermo Rasis in ca. 4. terty cōmē timento dicit q̄ cōfert ad oēm dolorē oris: yvocē fatigatam. Dimis sis cantilene cū delectatione. In qua delectet: q̄ as possit exic

Super tertio

care zc. Et ficus siccas. f. pingues zc.

CDe voce breui z cura eius.

Cap. 6.

Causa breuitatis vocis est breuitas anbelitus z opz vt gradet in plōgatione anbelitus: ita vt p̄suecat cōprehensionē anbelit⁹ z gradet in exercitio z ascēsiōe z descēsiōe in collib⁹ z gradibus: z cursuz faciētē necitatē anbelit⁹ vt gra def ad plōgādū anbelitū z plōget morā in balneo ca lido z in oi q̄b adducit anbelitū z festinat ipm z cōtis neat anbelitū suū z faciat illud totuz z exerceat z bal neet. Et post exitū de balneo opz vt bibat vinū: nā vi nū est magis nutritiuū spūs: z silt post cibū z stet plu rimū cū anbelitu vno z somnus confert eis.

CQuod dicit est notū. Et tota sua intentio est q̄ hō assuecat plōga re anbelitū: z faciat q̄b iducit ad hoc. Et silt post cibuz. f. bibat vt num: z hoc fm disticiā q̄ sibi videbit. Et somnus cōfert: q̄ necessi tat ad anbelitū longū: q̄ anbelitus fit difficilis in somno.

CDe voce grossa z eius cura.

Cap. 7.

Cādōqz accidit ex causis nimie repletionis stōchi faciētis fastidiū mollificatiō z dilatan tis meat⁹: z accidit ex multitudine vociferatio nis: z ei⁹ cura ē magis praua. Et q̄nqz accidit ei q̄ studet i crufflatiōe plima i fistulis z in buccis z p p̄le pp illō q̄b accidit ex icisioe anbelit⁹ eoz z retētiō ne eius in pulmone: quare dilatat meatus anbelitus.

CIsta vox grossa nō v̄ aliud q̄ vox magna grauis: facit ergo eaz cāe dilatates vt in sufflatiōib⁹ in buccinis pp id q̄b accidit ex iuci sioe anbelitus eoz. I. diuisiōe z iterfecatiōe. Uebemeter enī tūc tra hit aūrē z postea cū conatu expellit. Lurā nō ponit hic q̄ nota ē. Si n. tracta est mā ad locū idiget p̄sumptiōe z yti p̄stricuius.

CDe voce subtili z eius cura.

Cap. 8.

Ec est p̄ia p̄urbate: z cāe ei⁹ sunt p̄ie illis ex vigilijs z lassitudine z somno. pp̄ie post ci buz z exercitio laborioso z eūomib⁹. Et cura ei⁹ est vt dimittat voces z adhereat exercitio equali faciētē tenerū z cibis z tēperatis z itroitu bal nei omni mane: z fugiat p̄ptica z ericatiua z coitum.

Cper vocē p̄urbatā possim⁹ itelligere grossas cui p̄ia vox sub tilis que est vox parua acuta: z sicut illa grossa fit ex causis dilata tib⁹ mollificantiibus z repletiuib⁹: ita ista subtilis fit ex causis cō p̄imētib⁹ z ericatiuib⁹: z iō faciunt illā vigilie z lassitudine. i. debi litas ex multo exercitio z somno.

Cubitat qualiter ex somno hoc fiat: cū iā sit dictū q̄ fiat ex vigi lijs. P̄dymus dixit ex somno post cibuz tpe longo iuuat z ericcat. V̄tel aliter q̄ cāe repletiuales p̄nt facere vocē grossam: z nō est incōueniens q̄ ipse cedē tunc faciant subtilē vocē debilitādo vir tutē p̄ viam suffocationis. V̄tel dōm q̄ ille ter. fit corruptus fm lram Rasis. z. cōti. c. 4. de voce. ybi dixit q̄ vox subtilis accidit ex vigilatione z isomniēte. tñ scda solo est ad itellectuz Rasis siqs cōsiderat ea que sequunt ibidez. C̄exercitio laborioso. C̄sed tu diceret ad qd repetit de exercitio cum iam dixit. z lassitudine. V̄dōm q̄ multiplicauit sermonē pp multos modos exercitiōz: vel p̄nuat sermo cum eo q̄b dixit post cibum.

Cubitat q̄o fugit coitū: cū coitus vocē igroset: vt Ari. 7. de hy stozys aialitū. i. ca. V̄dōm q̄ coitus primus quo hō permutat etā tē circa. i. 4. annū est q̄ vocē p̄mutat in viris z mulieribus de quo loquit Ari. ibidē z Aul. 9. de aialibus. c. i. sed coitus sup̄plus eric cādo z debilitando pōt subtiliare vocē de quo hic loquit. per vo cē ē cōturbatā possim⁹ itelligere vocem tenebrosam.

CDe voce tenebrosa z cura eius.

Cap. 9.

St illa q̄ simillat voci plūbi q̄n fricat vnu cū alio z ei⁹ cā est hūiditas grossa valde: z cōse rūt ei exercitiū z luctamē z p̄tinere anbelituz z fricatio sicca cuz p̄ano lineo: z igressio bal nei z administratio medicinarum subtiliantium z ici dentium sicut pilces saliti z vinum antiquum.

CNon

Dub⁹ p.

Dub⁹ z.

Non expedit hic ponere signa cæ nec in alijs: qz vel ipse modus vocis significat suam cām: sicut ista vox tenebrosa. Vel signa causarū sunt nota ex predictis in ca. de asinate z multis locis: vt ibi diximus ca. de abscissione vocis. Cura est nota zc.

De voce tremula z eius cura.

Cap. 10^m.

Recipiatur patienti eam vt non clamat neqz eleuet vocem suam spatio mensis z minoret locutionē quantū potest z risum suū z motus z saltū z ascensionē z descensionē z iram: z dimittat quantum potest extensionem manuum z faciat eas quiescere: deinde resupines z labore vt loquas cū iam grauauerit pectus suū cū eo qd sit sicut plumbū in frusto quodam super pectus suum fm quantitatem qua toleret ipsum z patiat. Et cibi meliores ei sunt illi qz cōfortāt sensum eius z sunt pedes z extremitates lacerti z ea in qbus sunt cōglutinatiō z stipticitas.

Tremula fit a mollificatione minozi qz fit illa que facit vocis abscissione: plus qz illa que facit vocis rauedine. Tamen credo qz de mēte Aul. fuit qz debilitas virtutis possit eē cā in hoc qz la-certi epiglottis in motu possunt tremere. Et ille cause apparent generaliter supra ca. de tremore sen. z. In hoc ergo Aul. vertit iten-tionē suam principaliter ad ipsum motū tremulū musculorū: z hoc cū eis qz fortāt eos z debilitat faciendo eos gescere ab oī dolore tā ppro eis qz cōi cū alijs: z iō vult qz nō saltet vel alios mor' laborio- sos faciat: ita qz dimittat irā qz debilitat neruos: vñ qdā irati statim tremunt. Quod aut plus dicit vñ suū itelligit artē suā vel vñz vo-cis z locutiōis. Et itelligit Aul. qz cū istis facias reliqua regimina cōfortatiua: z cū hoc fecisti vel facis hoc resupinetur.

Dubium

Dubatur ad qd ponit ista lamina sup pectus. Rñder Dynus qz ex aggrauatōe facta ex plūbo fit fixio lacerti tremētis z recitat de quodā cui tremebat caput qui portabat lozicā vt figeret in mo-tu z cōferebat sibi z figebat eius caput z nō sic tremebat: z illa nō est cura ad cā: sed quo ad accidēs qd est tremor z mollificatio la-certi: qz figere lacertū in suo motu est cā vt nō sic tremat. Rñs vō tertio cōmētis ca. 4. ponit istā curā auctoritate Alcramidis. Et vi-detur Rñs velle qz ideo fit talis impositio plūbi: vt ipse nō tēret aliquā vocē: quoniam nō bñ posset. vñ sic dicit. Ingeniū est patiētib' tremorē vocis: qz nō emittit frequēter vocē: nec cantē: nec cubi me emittant eloquiū: nec multū loquā. Deinde inuigēdiū est eis vt cantent autē qz dormiat iacēdo in cubiculo eorū: appositio prius cōopertorio super pectus tabella de plūbo facta iuxta parilitates eorū: idem vt eulent voces in quibus sunt emissiones vehemētis: deinde vt informēt se ad cantandum. Ratio vō Dyni potest veri-ficari pulchrius fm dicta naturalia. Sensum. i. neruos z lacertos. Et ista sufficiunt pzo tractatu scdo zc.

Tractat' tertius de tussi z sputo sanguis. Cap. p^m.

Tussis est ex motibus quibus expellit na-tura noncumentum a membro aliquo: z hoc membrum in tussi est pulmo: z mē-bra que ei zstuant z cōmunicantia.

Supius. A. determinat de dispōnibus mē-broz spātū que sunt dispōnes anhelitus z vocis que sunt actiōes voluntarie: hic determinat de dispōnibus qz sunt tussis z sanguinis spūtū que sunt accidētia an-ne-za virtuti nālī expulsiue. Et primo de tussi. Scdo de sputo sangui-nis. ibi. (Sanguis egredit.) P^o prima in tres. P^omo ostēdit qd est tussis ponit eius causas. Scdo signa. ibi. (Signa.) Tercio curas. ibi. (Cura.) P^o prima in o. P^omo ostēdit qd est tussis. Scdo ponit cās eius. ibi. (Et tussis.) T^o dicit p qz tussis est ex motibus. f. localibus quibus expellit nā. Et ex hoc apparet qz est accidēs virtutis natu-ralis: z hoc membrū a quo expellere conatur natura est pulmo z membra que continentur ei vt trachea arteria: z cōmunicantia vt diaphragma z pectus z stomachus z pres nutritiue a gbus quan-doqz per cōmunitatē causatur tussis z a quibus qñqz per agitatio-nem cōtingit aliquas materias pelli in tussi.

Et tussis quidez pectori est sicut sternutatio cerebro z completur cum dilatatione pectoris z constrictione eius z motu velaminis.

Declaratur per simile quomodo expellitur nocumentus: sicut in sternutatione zc. Similiter sicut in vomitu: vt ponit Aul. quinto de accidenti caplo 3. Declaratur etiā quibus membris fit ista ex-

pulso z motus: quia pectore.

Dubatur vt tussis sit accidēs virtutis nālīs: vel voluntarie. P^o vlt^o voluntarie: qz est actio moti pectoris z pulmōis: f. ista z motus sunt voluntarij fm Aul. Amplius cū actio fm naturā pue-nit ab aliqua virtute: illa actio si fiat ppter naturā reducitur ad ean-dē virtutē ppter nām vt accidens: sed motus pectus dilatando z cōstringendo quādo est fm naturā est opatio musculorū: ergo ma-lus motus qui est in tussi est operatio illoz lesa: z sic accidens vir-tuti musculorū. Amplius Aul. libro pmo sen. z. capitulo. i. de ac-cidētibus doctrine. 3. vult qz tussis est motus cōpositus ex natura-li z voluntario. P^o In pmo est vsus modus loquēdi Aul. cū dicit natura. z Aul. quinto de accidenti cap. 4. dicit qz motus tussis est motus virtutis nālīs. Ratio pma qz est motus quo fit nocitiui ex-pulsiō: sed illa est vere operatio virtutis nālīs que est vna de qua-tuor virtutibus. Secūda ratio est qz motus qui fit sine deliberatio-ne imo coacte est naturalis: sed tussis est hmoi. P^o has duas rōnes inuit Aul. quinto de accidētibus. Dicit tamē qz tussis fit motus na-turalis virtutis: z eius actio. pōt tamē cōcurrere voluntas: z hoc qñ homo vult tussire z semper cōcurrūt pncipiū motus voluntarij. f. musculi gbus pectus mouet. Ergo tussis ex parte modi prouētus est motus naturalis. f. illa que fit sine voluntate. S; ex pte pncipio-rū ibi cōcurrūt voluntarius motus: z sic cessant pila apud oēs. Lu-aū speculeris hic qñ cū fm pncipia Aul. in pulmone nō fit mo-tus: nec virtus motiua. f. dilatatiua z cōstrictiua: qz qñ in pulmone est res nocēs pulmo p suā virtutē nō pmit se vt illā expellat aut dilatat vt trahat aerē sibi auxiliante: sed pectus feruit sibi in hoc ergo vide an illi musculi z illi villi eoz z pāniculorū qz dilatant z cō-stringunt in anhelitu sint illi qz hoc faciūt in tussi. Nō enīz vñ ē alia necessitas ponēda: z Rñs sentit hoc. 4. pti. c. 3. vbi vult qz sputo di-gesto si nō fiat expulsio sit defectus virtutis aialis. f. eius que mo-uet pect' z nō sit defectus virtutis nālīs: qz iā virtus nālīs fecit to-tū qd debuit. f. digēre: ergo Rñs vult qz nō sit in hoc alia nālīs vir-tus nisi digestiua de qua dicitur infra trac. 4. pmo cap. 2c.

Dubium

Et est aut pp cām ppriāz pulmōis: aut fm semitam cōmunicatiōis. Et cā adducens tussim aut est primi-tiua aut cōiuncta aut est antecedens.

Hic vult inuestigare cās tussis. Et pmo ponit formā diuisiuā. Se-cūdo ponēdo adiūgit canones qz cōplet scias cārum tussis. ibi. (Et scias.) Ponit autē Aul. triplicē diuisionē tussis. Et pma est qz tussis alia est pp cām in pulmōe. f. z pectore: alia pp cōitātē. Scda est qz cārum tussis alia est pmitiua zc. Tercia est qz tussis est qdaz sic-ca: z quedā humida. P^o ergo inuestigat cās tussis fm pmas duas diuisiones. Scdo fm tertiā. ibi. (Et tussis qdē.) P^o prima in o. p^omo pmitit diuisionē. Scdo exequit. ibi. (Et cās tussis.) T^o dicit p. p^oriā pulmōis. z tūc sic solū itelligēdo oīs cā qz est a pectore vel dia-phragmate eēt p cōitātē. Si aut erponatur pulmōi supple z pe-ctori z diaphragmati: tunc cā fm semitam cōmunitatis essent ab alijs mēbris vt epate splene cerebro z similibus.

Et cause tussis primitiue sunt ex causis primitiuis po-nentibus membra pectoris lesa in complexione suā: aut forma eorum sicut frigus adueniēs pulmōi z la-certis qui sunt in pectore aut reliquis: quare mouetur natura ad expellendū nocumentum: aut ex aliqua cau-sarum primitiuarum aduenientium z calefacientium ea: aut aliqua re ericacante: aut exasperante sicut est su-mus: aut puluis: aut sapor cibi acetosi: aut pōris: aut acuti: aut re extranea cadente in meatu qui nō recipit difficultatem anhelitus sicut accidit ex tussi pp casum alicuius rei ex cibo aut potu in illo meatu propter ne-gligentiam z occupationem cū sermone.

Primo inuestigat cās fm diuisionē secundā in quo etiam inuesti-gat causas fm modum prime diuisionis. Scdo cōplet inuestigare causas fm modū diuisionis prime. ibi. (Et tussis qdē sacra.) P^o prima in tres. P^omo inuestigat causas primitiuis. Secūdo pūctas. ibi. (Lū aut tussis.) Tercio antecedentes. ibi. (Cās aut antecedentes.) In prima parte enumerat eas que sunt ex causis primitiuis. i. de numero causarum primitiuarū que sunt res in frigidatēs: aut ca-lescentes: aut ericacantes: aut exasperantes zc. nō dixit humidatē: quia non sic ledit. Forma. i. cōpositiōe sicut fitu partium: vt frigus exasperat. Nō recipit difficultates ppter difficultates anhelitus: qz impedit illum vel difficultat.

Cause autem tussis cōiuncte sunt sicut ea que acci-

Gentilis

dunt ex causis corporeis calfaciētibz complexione: aut in frigidantibus: aut humerantibus: aut ericantibus absqz materia: aut cū materia sanguinea: aut ebolericā: aut flegmatica subtili: aut grossa: aut melancholica: illud est raro. Si autē materia fuerit effusa ex superioribus: tunc ipsa permanet discurrens super cāna sicut discurret aliquid super parietē non excitat plurimū tussim. Cū aut vult vt fundat in spatio cāne cōmouet tussim. Et similiter quādo mordicat: et similiter qñ mansua fit in pulmone et vult natura expellere ipsam: aut expulsa ex stomacho: aut epate: aut ex aliquibus membris pectoris que impellunt eā: aut ex quibus generatur. Et quādoqz fit ppter resolutionē singularis et ppter apostematā et oppilationē in velamine: aut in pulmōe: aut in gutture et omnibus locis recipiētibz has materias et nocumēta ex pulmone et velamine distingente qd est inter cor et pulmonem. Cause autē antecedentes sunt repletio et antecessio causarum corporum ad causas coniunctas predictas.

Cause autē tussis plūte. i. pūne. Et illud. s. a materia melancholica est raro. Considerandū qd ex gratia sermonis determinat cās tussis quantū ad diuisionē primā qua dicebat: aut ppter causam ppiā: aut fm semitam cōitatis. Et inuit qd materia cōitatis: aut est a superioribus. s. cerebro: aut stomacho epate et. que membra impellunt: qd recipiunt eā aliunde: et quādoqz pellunt ad pulmonē. Aut ex quibus generatur. i. qd generat istā mām in seipsis et postea pellunt illam. Cause autem. p.

Et tussis quidem facta cum cōmunitate est sicut illa que fit cum cōmunitate corporis totius in febribz: et ppter cum feb. adustia: aut febre vnius diei laboriosa et similibus aut pestilentiali: aut ppter cōmunitatem corporis absqz feb.

Quia non sufficienter declarauerat modos cōmunitatis: quia non ad totū corpus: ideo complet generationem. Febrvnius diei laboriosa. pōt esse effimera vel tertiana vnius paroxysmi in quibus pōt esse tantus calor qd pulmo malitia cōplexionis ledatur vt fit tussis. Absqz febre sicut in hydropisi.

Et tussis qdēz alia est sicca et alia est humida. Sicca est illa cū qna nō amittit sputū et fit aut ppter malitiā complexionis calide aut frigide aut humide aut sicce singulariter. Et quādoqz fit in principio aduētus apostematis calidioris in partibz pectoris vsquequo maturantur. Et quādoqz fit cū apostemata duro tussis sicca valde: et fit ppter apostematā epatis et partes suspensionis: et in quibusdāz horis fit ppter apostematā splenis. Et qñqz fit ppter sanie replētē spatium pectoris que non expellitur nisi cum tussi.

Declarat cās tussis sicce: qd humide est nota cā. partes suspensio. i. ppter apostematā vel alia nocumēta circa pres quibus suspendit epas costis et diaphragma. In quibusdāz horis. vt quādo est apostema magnū vt sen. 15. c. 4. de apostematibus splenis. que non expellit nisi cū tussi. s. difficillitā qd frequenter cōtingit qd nō expellitur: et tunc est sicca tussis.

Et scias qd quādoqz egreditur cū tussi res petrosa similis ciceri aut grandini: et cā eius est humor grossus que in ipso caliditas in lapidē puerit. Et Alex. quidē testificat hoc: et testificat ipsum Paulus et dixerunt qd exiit ex hac specie i sputo: et nos et testificamur illud. Et tussis frequens plerūqz pducit ad sputū sanguinis.

Hic ponit cā. plures. primū dictū est qd qñqz in partibz pulmonis general lapis: et ponit causas eius materialem et efficientem et quantitātē qd similis ciceri et. qd non pōt fieri magne quantitatis in illis cū nullis et locis pulmonis que nō sunt spatiosa: et si fieret magnus lapis nō exiret: et nō allegat Gal. Gal. in ponit. 4. de iterio

Super tertio

ribus vltimo cap. Alex. et ponit. c. de tussi. et facit de hoc hystoriā. Et Paulus et in cap. de tussi. dicit qd cum sputo sanguinis vidit lapidem. Reliqua dicta sunt nota.

Et quādoqz multiplicat tussis in hyeme et vere hyemali. Et qñqz multiplicat in vere eqli et multiplicat cū fiat septentrionalis vētus. Et cū estas est septentrionalis pax pluuiosa: et est autūnus meridionalis pluuiosus multiplicatur tussis in hyeme.

Et vltimū dictum est aso. 14. terre partiu. Si vō estas sicca et. Considerandū qd ppter has cās tussis qdā est alia multū extranea quā ponit Alaravius. c. de tussi. s. vermes adherentes pulmōi: vñ dicit hoc cā. Vel fit tussis ex aialibus generatio in cāna pulmōis et locie vacuis que aialia minora sunt muscilionibus: et transferuntur de loco sue originis et resultat tussis ex illoz motu: et qñ qescit in suo loco quiescit tussis. Hāc cāz nec Gal. nec Aui. nec Alexander nec Pau. ponit nec alius de his quos legi.

De signis.

Cap. 2us

Signa quidē in tussi frigida sunt additio eius ex frigore et diminutio ipsius cū diminutiōe frigoris et cū calore et plumbitas faciei et paruitas sitis. Et qñqz est cū frigore catarrus et sentit quoddā descendere ad pectus: et extēsiō eius in gutture et grauitas cum attractiōe materiei ad nasum et pñest illud qd descendit ad nasum cū rascatione. Et videtur signa catarrhi in cōmotiōe in vijs catarrhi et extēsiō in eis que sequuntur frontē et oppilationē in naribus et reliquis et qd nō eripit in principio rascationis. Deinde expuit quoddā flegmaticū aut declinās ad citrinitatē aut ad viriditatē: et quādoqz est cū hoc feb.

Primo ponit signa fm diuersitate materiez. Secūdo fm diuersitate modoz: qd dicimus quedā humida et qdā sicca. ibi. Et plurimū sicce. Tertio fm diuersitate qd dicimus quedā ppiā pulmōi et qdā p cōitatis. ibi. Et signū. Quarto addit cā. qdus cōtinuat se ad curā. ibi. Et scias. Ponit aut signa tussis quo ad cās cōiunctas: qd signa et qd fit a cā pmitia sūt nota: qd cāe pmitie sūt note. Et si pñesset malitiā cōplexionis iā cognoscit ille male cōpōnes ex istis signis. S3 signa cāz antedictū. s. replectionaliū puenitiū et sūt nota: s. maxime ponebat signa cāz pñictaz. Et p tussis a mala cōmplexione. Secūdo ab apate. ibi. Et signū eius. Tertio a solutione cōmunitatis. ibi. Et signa eius que fit. Nō ponit signa eius que fit ab oppilationibus viay pulmonis qd sunt nota ex ca. de asmate. et c. de cōstrictione anhelitus. Prima in duas. Primo absolute ponit signa hāz cōmponū. Secūdo vt diuersificant per eē sine mā vel cū mā. ibi. Et signa pure. Prima in quoz sicut quatuor sunt modi malay cōplexionum. Primo ergo ponit signa tussis a frigiditate quādo est catarrus qñ frigus iuenit caput plenū vel debilitat cerebrū. Extēsiō eius in gutture et. i. sentit aggrauatio. et qd mā extenditur ad pres gutturi: vel qd illa loca tendunt a repletiōe in vijs catarrhi vt colatorio et naribus. Nō expuit in principio rascationis pp multā mām crudā difficilē in motu. Ad citrinitatem et. et qñqz illis morbis accidit putredo. Citrinitas tñ et viriditas large qñqz sumit ab Aui. vt declarauim? sen. 3. ca. de viriditate oculoz: et qñ est febris ppter oppilationē suē densitatē a frigore: vñ fit effimera. vel si materie ille mote putrefiunt fit putrida.

Et signa calide sunt inflammatiō et sitis et sedatio ab aere frigido maior est qd sedatio eius ab aqua et rubedo faciei et magnitudo pulsus.

Sedatio. s. sitis vel tussis.

Et signa humide sunt humiditas substantie pulmōis et qd ipsa accidit decrepitis et humectas: et multitudo stertitionis et proprie in somno et post cibum.

Et signa humide sunt humiditas substantie pulmōis. i. signa quibus significamus humiditatem substantie pulmōis. In somno qd constringitur materia et.

Et signa sicce sunt augmentum eius cum motu et fame et lenitas ipsius cū sunt quies et repletio et apud balneum et potum humectatum.

Signa sicce sunt nota.

Et signa

¶ Et signa pure in oibus illis sunt vt nō sit sputū oino.
Et signū ei⁹ que est cū materia est sputū. Et gen⁹ qdē
materiei signat genus eius qd sputum.

¶ Et signa pure. i. sine mā. In oib⁹ illis. s. cōplexionib⁹. z qz de illis
est mala cōplo hūda: appet qz pōt facere tussim ē si sit sine mā.
Ista tū qd est sūta ei qua dicim⁹ an hūditas siue mā possit facere
dolorē. Et posses dicere in oibus. i. in pluribus. Genus eius qd ex-
puitur: qz citrinū significat cholera m. zc.

**¶ Et signum eius que fit ab apāribus z silibus est iue-
tio signoz pleureis z peripleumonie calidaz z frida-
rū z alioz que dicemus in capitulo suo.**

**¶ Et signū ab apārib⁹. s. veris magnis. Et silib⁹. i. nō veris vt botbor
z pustulis pūis z alioz. ca. de botbor. vel silib⁹. s. sanie in pectore.**

**¶ Et signa ei⁹ qz fit ex iflatiōe sunt signa iflationis que
dicemus: z dolor z siccitas: z multoties fit humida.**

**¶ Et signa eius qz ex iflatione exponit a gbusā. i. ventositate. Altr. i.
ab opillatōe. Sz vt mibi qz Aul. ponit signa ab apārib⁹ siue de tu-
morib⁹ in epate vel spleue vel stomacho. Jā enī posuerat signa ei⁹
que fit ab apārib⁹ in pulmone z pectore. Et illa apāta siue tumores
vt hydropis facit tussim in iflatō z cōprimēdo. Jō dixit ex ifla-
tione sunt signa iflatōis. i. tumores vel apātionis que dicemus in
cap. de hydropis z de apātib⁹ epas vel spleis. Et dolor: qz psequē
illa apāta: qz nō pmitit dilatari vel moueri mēbra pectoris nisi cū
dolorē. Et siccitas. s. tussis. qz non expuit: h̄ aliqui possit aliqd de
mā resudare vel alia mā iueniri in pulmone z fieri tussis humida.**

**¶ Et signa eius que fit ex vlcēribus sunt signa que di-
centur in caplo vlcēz pulmonis ex spūto crustaz aut
puris aut frustoz coropozis pulmōis aut anuloz can-
ner: z eius esse est post catarrū mordicantiū z post spu-
tum sanguinis z apostema.**

¶ Patet.

**¶ Et plurimum sicce fit cum est illic materia propter
debilitatem expulsiōis aut propter anbelitum sicut
scies in capitulo suo.**

**¶ Nō expēdiebat ponere signa humide: qz ipsa sū sensum sunt no-
ta: z et scis ex opposito sicce: z odo cās sicce tussis itelligit signa
hūide. Sūt aut cās ei⁹ due. Una dūbitas expulsiue z bz signa nora
qz sit signa debilitat virtutis mouēt pecc. Alia cā ē debilitas anbe-
lit: qz cū ē debilitas anbelit: tūc nō pōt fieri iperuosus mor⁹ qz mā
expellat. Et vt redire in pīmā cām nisi illa cēt debilitas vt nā-
lis vel vital: z ita cēt debilitas aialis vt nū monētis lacertos. Pos-
set tū exponi pñ anbelit⁹ frequētes ex qbz malitia addit i sputo: vñ
nō facit educat sic scies ca. de pleureis z ca. de sanie in pectore.**

**¶ Et signū eius que fit cū cōitate. s. cōitate qdez stoma-
chi est cū eo qd cognoscit de significatiōibus egritu-
dinū stomachi z additiōe tussis cū additiōe dispōis
faciētis cā necessariā in stōcho siue sit repletio siue sit
vacuitas z fm cibos. Et plurimuz eius expētat apud
repletionem z apud digestionem.**

**¶ Ponit signa tussis qd ē cōitate. Et p ad stōchuz. Scdo ad epar-
ibi (Et scā.) Et sic dat signa itelligē facit cū cōitate ad totū corp⁹. s.
in februb⁹ z silib⁹ p signa febrū z aliaz egritudinū z pūatōez alioz
signoz. Siue sit repletio zc. qz qdā dispōies stōchi augētur tpe re-
pletiōis: qdā tpe vacuitatis: vt declarauimus supra ca. de significa-
tiōe mēbri cui⁹ cōitate cerebrū patit. z ca. de vñb⁹ signis sode. Lū g
vides augeri tussim sic auget dispō mala stōchi b facit necariū cē
tussim in stōcho. i. a stōcho. pñmū qz plurime egritudines stōchi
ppie ad quas sequit tussis excitant cū replet z sit digestio.**

**¶ Et facta cum cōitate epatis scitur per signa apātis
epatis Et cū apā est caliduz nō est excusatio ex febre.
Et si nō est caliduz nō est excusatio a gravitate: de
de attende reliquas consideratiōes quas scinisti.**

¶ Reliquas consideratiōes. vt si auget cum auget apostema.

**¶ Et scias qz res calide subitiliat materias z nō expuit
z res frigide sicut syrup⁹ de papauere z pultes aggre-
gant materiā ad expellēdum. verūm cū ipse supfluit
cōgelat. Et syrupus hyssopi nō est pueniens nisi cū qrit**

absterisio cōgregati grossi. Ipse nāqz est absterfor bo-
nus. Lū autem illic non fuerit sputū neqz subtile neqz
grossum: tunc egritudo est asperitas pectoris. Et cura
sunt electuaria mollia que lambunt.

**¶ Hic adiūgit cās. subitiliat māz z nō expuit: qz pp subitilitatē: z in
hoc inuit qz nō ytaris calidis medicis. v. g. syrupo de hyssopo vel
de psalio cū mā est subtilis: imo syrupo de papauere z hoc itatuz
qz colligas māz: i. ideo post laudat syrupū de hyssopo ad abster-
gēdū. hōz syrupoz descriptiones sunt famose scite. Lū aut illic
nō fuerit. s. z si pfeuerat z qñ non sit salua significat siccitatē cra-
spēratē. x. Mollia. i. molliēria. sic de pūnis vel oleo amigdalaz dū-
cium diaga ganto gummi arabico z consimilibus.**

**¶ Et qñqz accidit febricitibus tussis z nisi se def tussis
redibit febris ad inuitū: z stiptica valde pstringūt mea-
t⁹ sputi. Aqua vñ ordeci est bona ad aggregādū sputū.
Lū ergo retinet sputū z febricit hō: tūc iā putrefcit māt z
facit cadere in febre putridam aut ethicam.**

**¶ Hoc ē sile ei qd of de dolore capiti in febrib⁹: vt ponit Aul. p. qz
ti ca. de cura putridaz in gñali. vñ sic dolor capiti facit qñqz redire
febrē sic tussis: qz significat residuū māerū in pectore: z est cā debi-
litat⁹ pualetērie z malitie digōis sup eo. Et stiptica. z iō. pñbē-
da cū volum⁹ sputationē māe. qñqz tū stiptica medicia vñmū qñ
volum⁹ pforationē pulmōis ne recipiat māz sic electuaria d pul-
mōe vūpīs cūz rob inyrrio. Alqz ordeci. s. pñsana: vel aqz sic cōiter
noiat. ¶ Ad aggregādū sputū. i. ad facilitādū sputuz: qz abstergit z
pfortat sputū: vt Raf. 4. pñtē. versus finē p duas cbaras.**

¶ De cura.

Cap. 3.

**¶ Tra qdē cōplonis fride ē: qñ si ē leuis pue-
tionis ad vltimū z ex cā frida extrinseca re-
ctificat cā cōplo anbelit⁹. Ipse enī calefacit
pulmonē cū facilitate in momēto. Et si ē ne-
cessaria cura fortior ad h̄ aut ad illud cōplonis fride:
tūc ex cura ei⁹ vt teneat sub lingua auellā ex myrra
aut storace factā cū melle: aut fumat ex fece alkitrā co-
cleariū vñū aut ex glutino alborin cū melle aut bibat
ex oleo balsami cū scrapio vsqz ad anū. i. z sifr sulphur
cū ouis forbilib⁹ z electuaria qz labunt facta ex mucis
lagib⁹ calidis z herbis cū melle z cū aqua granati dul-
cis pparata sup quā pñctant mel aut penitibi z admi-
nistret. Et infusiones sup pect⁹ sint sic oleuz de lilio z
oleū narcisicū cū cera rubea z dragagato z pferit mel
ro. cū aqua ficū z passulaz z radicis lilij z capillive-
neris z oleū amigdalini cū aureo vno colyrij dissolu-
ti in ipō z pferit in ipō decoctio hyssopi z assari cū ficu-
bus z alijs. Et cibi eius sint forbitiones frumētales cū
semugreco z butyro z ficus z dactyli z radix porri de
sceni: z olea sint sic oleū pñsticū z grana pini z tri cū
penitibi conscrūt eis. Carnes aut sint carnes pullozum
z galloz z alefīdabegi z caro agnoz annuālis. Et in
scdis mensis vtaf pñsticis z granis pini z passis cum
semugreco z cānis zuechari z ficub⁹ z chrysolim⁹ z mul-
sa als musa. Et cōmestio ficum siccarū cum amigda-
lis z nucibus abscindit illam que antiqua est z vinum
odoriferum subtile antiquum z aqua mell.**

**¶ Ponit curas tussis. pñio a mala cōplone. Scdo a catarro. ibi (Et
si fuerit.) Tercio ab apate z vlcērib⁹. ibi (In cura āt.) Quarto po-
nit qñqz medicas ad tussis. ibi (Et ad tussis.) Quinto ponit curā tus-
sis p cōitate. ibi (Sz tussis facta.) ¶ pñia in. d. pñio ponit curā tus-
sis a malis cōplonibus gñali vel absolute. Scdo a mā. ibi (Et si est
illic mā.) Dixim⁹ aut absolute: qz h̄ ponat curā malaz cōplonū sine
mā: qñqz tū inuit curā z si sit ibi mā: postea se declinat ad curā qñ
est ibi mā qñ dicit. z si est illic mā. ¶ pñia in. o. pñio ponit curā cō-
plexionū simplicū. Scdo cōpostaz. ibi (Et si est cōplo.) ¶ pñia in
qñuoz. pñio ponit curā a cōplone frida. Scdo a calida. Tercio hūi-
da. Quarto sicca. Partes patet. ¶ Considerandū qz Aul. in forma**

Bentilis

processus cure satisfecit cure tussis fin oēs modū diuissio cāp. Nā tu scies ex isto ca. curā tussis appropriare pulmōni z tussis pp cōi-
tate: z scies curā humide z sicce: z scies curā si puenit ex cā primi-
tiua calefaciēre vel infrigidante zc. z id dicit hic est leuis pueritōis.
Et si friditas est pauca z ab aere frido curat eā cōpreheſio. i. reten-
tio anbelitus. in momēto. i. subito vel cito. Ista dicta sūt. S. de ac-
cidē. c. 4. de causis tussis. Ad B. i. tussis a cā pmitiua. Aut ad illud. i.
ad tussis a friditate vñ ab alia cā. Et pñdera qd pōit medicas oēs
calefacientes ad itra appōrimatas z cē z postea ponit rectifica-
tionē regimēis ibi z cibi. Alchitrā. i. pñ ligda. S. utē albotin ē terbe-
rā cū aureo colyry. f. alicui colyry qd ponit i oculo vt colyryū de
ebure aut de myrra: qd hñt loco colyry kelis: z exponunt. i. croci
ortētia. Tri. i. cib. de pasta vt fila. Alefida begi. i. modus pparatio-
nis cibi sic dicitur. Mufa vel mulla. i. aq mellis. Mufa vñ est
nomē cōfectiōis. Cōsidera. ppositiōē inter nucez z ficus zc.

Cura aut tussis cale est cū erigētibus nos q sūt ex
succis z oleis z linimētis z vncionib. Et suppositoria
ē pferit eis z sumē i potu aldicur mane z sero f3 de
scriptiōē quā dicem. z sūt elius de papauē. Descri-
ptio electuarij de papauē bona. f. capita. xv. papauē
ria nō valde recētia q ifundant in ebist aq fontiu aut
aq pluuiatis qd ē meli. die z nocte: deide dissoluant
cū decoctiōe z colent z pñciant sup oēs pñe colature
media ps mell aut zucchari z ispislet coqūdo vt elius:
z portio ei sit coleariū vñū i mane z coleariū vñū in
sero. Et ex eis q pferit istis ē aq ordei cū sebestē z sy-
rup viol. z violatū nutritū z decoctio hyssopi frida z
pprie qñ maturat aut i fine ei. z aq granatoz ispisla-
ta sup quā pñciant zucchar tabaret z cāne zucchari
ēt. Et elia eoz q labēdo sumunt sint ex mucilage pñ-
lij z granoz cydonioz z amilo z gūmi arabico z gra-
na z medulle q dicem. in caplo pillulaz tussis: z qñq
ponit i eis narcotica. Et cibi eoz sint ex olerib. fridis
z medull sic cucumeris z cucurbite z citrullis cū oleo
amigdalio z oleo cucurbite z aq ordei z forbitōes fa-
cte. Et si nā fuerit declius ad resoluōē: tē adhibeat sa-
uich ordei cū zuccharo z tri. Et si vebemēs sit res tūc
aq ordei cū cāris ablas extrematib. abluj cū aq ci-
neris falsa. Descriptio medicamis de lacur fridi. Cōte-
terat semē papaneris viridis cū cortice suo z dissolu-
tur decoqūdo in aq z colē z pñciant sup ipsaz zuccha-
rā: z decoquat ispislādo ad ispislationē sulep. Et si nō
fuerit humidū ifundat semē succi cōtriti in aqua die z
nocte: deide decoquat in aqua. Si aut necessarii fue-
rit qd est fortius tūc aggreget cū eo cortex z pprie ni-
gri. Et si res fortioz fiat ponat cū eo modicū de semē
ne iusculami aut dissoluatur in eo parum opij.

Prio ponit curā tussis a mala compōne calida: z p medicas.
S. cōp p regimē. ibi. (Et cibi.) Tercio describit quādā medicinā. ibi
(Descriptio.) Cōsiderādū qd p medicas in hac tussitēio ē ifri-
gidatio. Et si est ibi mā adaptatio ei: z b fit p medicas ifrigidan-
tes. Et absterſio siue mūdificatio ei: z hoc fit per decoctionem de
hyssopo frida. Cōtēde. n. qd auctores faciūt syrupos z decoctio-
nes de hyssopo calidas z fridas in qb. vincūt fride medicie. Cūde
Descrip. h. c. Et suppositoria. f. si calor cōicat intestis. Et electuaria
opiata iducūt qñq somnū: aut iulep qd est meli. f3 q ifridat in aq
pluuiati: qñ sua subtilitate mag penetrat ad mēbra pectoris. Chist
lib. z. s. Violatū nutritū ē zucchar vbi viole nutritū ē zuccharo: nō
sic sit i syrupo viol. Aq granatoz. i. succ. siue vinū z pprie dulciū si
ē ibi aliq mā. Resoluōē. i. solōne fm cōem glosaz. vel. i. q. corp. pa-
rat resoluōē z arefactiōē. S. uich fit de ordeo imaturo torrefacto
parum. Et pñt fluxū vētris z resoluōē etiam a forti calore. Si ve-
hemens sit res. i. si fortis fiat exicatio tali calore. Aqua ordei. est
que datur ethicis prima quarti. Descriptio anathari. i. illius yiri-
gel est nomen pfectionis als de lacur.

Super tertio

Cura aut complōnis humide z humiditatis in ipso
pulmōe est cū ex ceatiuis exicātibus cōmisti cū ab-
sterſiuis ex quibus est cōpositū fm hñc modū. f. boll
armeni dragagati gūmi arabi. oium añ. ptes. j. calamē-
ti hyssopi balce cinamomi ircos capilli veneris oium
añ. ptem. s. pñciantur z administrentur.

Cura aut cōplōnis hūide sine mā z hūiditatis. i. alicui hūiditatis
cū ea qñ ita pua q leui absterſiōe possit remoueri. Si enī hūidi-
tas eēt multa opz redire ad ca. de asinate z ad id qd statim dicet.

Cura aut cōplōnis sicce hec est. Impossibile enī est
qn aut sit febris aut nō sit febris. Si at nō fuerit febris
tūc pueniētiōz rez eis ē lac asininū z caprinū z aliozū
cū aliquo regimē. Et si fuerit feb. administrentur rez
humectatiue ebibite: z administrent cerataria ifrigi-
datiua nota: z administrent aqua ordei z humectatio
peduz semper cū oleis: z forbeant forbitiōes amigda-
linas humectatiuas: z si est complexio cōposita tūc
componatur regimen.

Considera qd timer lac si est febris. Et si. p3.

Et si est illic mā subtilis matura cū cum de lacur sim-
plici z similib. z electuarijs de papauere z mucilagini-
bus de quibus aliqd dicemus in antidotario. Si autē
fuerit grossa resolue cā z absterge ipsam fm cōditio-
nes predictas in eis que pterierūt ita vt nō calefacias
nisi cū equalitate: imo stude in hoc vt lenias z icidas z
lubricū facias: z administra mundificatiua predicta: z
ex eis que sunt magis ppria huic loco est glutinū alim-
bat cū melle: aut semen croci boztensis cūz melle: aut
cyperi cū equali mensura sit de melle: aut succi liqui-
ritie z dragagati vnc. j. z amigdalaz dulciū equaliter.
Et aloes quādoqz tenet in ore cū melle z confert val-
de. Aut sumant tria oua integra z duplū eoz mellis z
medietas ipsoz de butyro: z sumant piperis. xl. gra-
na cōterant z miscant omnia illa z coagulent absqz
decoctione z lambatur ex eis mane z sero. Et ē sumā-
tur capita semptē porri de sceni: z decoquantur in tri-
bus lib. aque donec remaneat tertia z colē z permi-
scent cū residuo succi corticis eius z melle z decoquat.
Et ē sumant rose humide grana. viij. pini vñū: gūmi
albotin vñū: passularū. iij. mellis quantūz sufficit fiat
ex eis electuariū. Medicamē bonū. f. calamēti flu-
uiatis. v. vnc. granoz pini z seminis vrtice omniū añ.
vnc. j. seminis lini piperis oium añ. vnc. ij. cōficiant cū
melle z administrent. Aut sumant dactyloz carnosoz
rū v. ptes nigelle. viij. partes croci z piperis amboz
añ. partes. ij. herbi. x. partes cōficiant cū melle dispu-
mato: aut sumant croci spice aromatice amboz añ. pte
j. pñciant z hyssopi amboz añ. tres partes: myrrē z li-
lij amboz añ. duas partes cōficiant cū melle colato.
Et ad antiquā detur in potu alchitran cū melle factū
electuariū. Aut costi idi cū aqua anbeli decoctū quā-
titas sacraiat cū coleario olei silamini: z ē semē lini
frictū cū melle soluz: aut cū piperis mētura vna pro oi-
bus. x. aut calamēti. Et ē labēdo sumāt mel storacis
calamite cū melle apū z opoponacū ē: z synapi z ami-
gdalas amaras z ē metridatiū. Et pueris quidez suffi-
ciunt forbitiōes decocte cū lacte nutritis donec sint
in essentia mellis: aut cū aqua feniculi humidā.

Chic spāliter

Chic spāliter ponit curā tussis a mala cōplexione cū mā. Et pmo qm mā est subtilis quā docet ingrossare: qz bec est sua maturatio cū deiacur simplici nō cōposito cū myrra croco z silib⁹ vt in antidotario trac. 6. de syrups pma sūma. Scdo qm mā est grossa. ibi (Si aut fuerit.) / **H**ic g ponit curā tussis a mā grossa. Scdo ponit spālē cañ. in cura tussis pueror⁹ ibi (Et pueris.) / **C**onsiderādū qz bec tussis est de mā flegmatica cū suba grossa fm plurimū. Inten tio aut in ea est sex res l⁹ Desue ponat. s. hcut ēst in asmate cū est ab hmoi mā. / **P**rima sit regimē in vita patiētis z est sciti ex ca. de asmate. / **S**cda est digestio z pparatio māerū ad eūonē cū reb⁹ equalib⁹ que nō ingrossant mām. Et hanc intētiōē inuit cum dicit. ita vt nō calefacias nisi cū equalitate. Et cum dicit. resolue z absterge. i. ppara ad resolutionē z absterfionē. / **T**ertia itētiō est eūatio māe z diuersio cū eūonib⁹ cōib⁹: z hoc fit cū medicinis so lutius vt pillulis de agarico. Et hāc intētiōē vult sciri ex cap. de asmate. / **Q**uarta intētiō est eductio māerū a pectore eductione ppla. i. per spūtū z illi⁹ māe exicatio z resolo cū illis medicinis. Et in hac intētiōē. s. in medicinis ad illā intētiōē se plongat cū dicit. administtra mūdificatiua pācta. s. cap. de asmate. Qd aut oi cit. lenias z lubricū facias. possēt referri ad ventrē: z possēt refer ri ad medicinas pparatiuas ad erpuendū z eūandū māes: z possēt referri ad ipsas medicinas que faciūt expuere: que ēst hoc faciūt aperiēdo vias z leniēdo z diuidēdo vt diximus cap. de asmate. Et ex eis que magis sunt ppra huc loco. s. ad mūdificādū pect⁹: z p p⁹ g⁹ debes vt pōt pparatiōē z equatiōē māe. / **Q**uita intē tiō est diuersio ad pte oppositā: z hāc statim inuet cū loquet de cura tussis a catarro facie. / **S**cda est correctio accidentiū: z hoc fit cū medicinis elargiētib⁹ pect⁹: z cū sedatiuis tussis quarū copā ponit z posuit cap. de asmate. Et si sunt vigilie cū faciētib⁹ dormi re fm q⁹ sciti est in suo cap. ponit aut ad iuuandū per spūtū mā terias grossas. s. medicinas pter quedā simplicita que vltimo po nit z pter metridatū. / **H**ic olimbat vcl albotin. i. terbentina. Alsq⁹ decoctione: qz sola cōquassatione. nā nimīū iduraret in de coctione. Sui corticis. i. reliqui copozis. pini vñā. s. granū z po tes addere ad mēsurā. **H**ic ponunt rose humide: qz lenitiue sunt cū pauca siccitate: z si forsan timeres aliquē calozē: siccitates. s. in forma piane liquide que pōt fieri de carnib⁹ sicut de penidys vel amigdalib⁹: z si expedit fortius cū succo feniculi.

C Et si cā fuerit ea catarr⁹ curef catarr⁹. Et si fuerit necia in phibitide illi⁹ administratio emplī de scub⁹ administref sup caput z tencat sub lingua oi bora. Et in nocte ppe granū vñū amili z fiat gargarisma cū sti pticis q nō hnt sapore acetosum neqz sapore pōticū z cū deiacur simplici si fuerit calitas aut cū myrra z cro co z alijs si fuerit friditas. In cura aut scē ab apatib⁹ z vlcētib⁹ i. plimōe z pectore fiat redūso ad illū qd dīce m⁹ i. ca. pleuresis z pipleumonie z apas epas z ptisis. / **C**onsidera qz curā tussis catarralis inuit pmo generaliter cum pirit. curef catarrus vel curef cū catarrū medicinis. z ideo recur ratur ad capm de catarro. Scdo ponit curam specialem: z solus quantū ad tres intētiōes. Una est diuersio ponēdo super caput ficus z pōt addi synaps aut fiat cauteriū si expedit. Scda intētiō est lenificatio viarū vt qd cecidit educat: z hoc inuit cū dicit. re neatur sub lingua. Tertia intētiō est inspissatio catarris: z hoc fit cum stipticis nō acetosis ne incitetur plus ad tussim. In cura. pz.

C Et ad tussim qdē sunt pillule que tenent in ore. Et ex eis nāqz sunt pillule ad tussim calidā que in ore te nent de quibus sunt pillule bichibie note. Et ex illis sunt pillule cōposite ex succo ligritie z gūmī z draga ganto z amilo z mucilagine pūliq⁹ z granis cydonioz z medulla granoz. s. granoz cucumcris z pde z cucur bite z citrulli z ex spodio z granis papaueris z silib⁹. **C**hic describit multas medicinas: quarū itētiō est tussis sedatio: z hoc fit vel per medicinas lenientes pectus z partes pulmonis. vel per stupefactiuas z ponit eas ibi: z de illis sunt pillule de quibus queritur stupefactio. vel sunt subito z vebemēter exicantes materias vt arsenicum z exponuntur ibi. / **C** Et qñqz sunt fm hūc modū: amiliū z dragagantū z succ⁹ ligritie formant in pillas cū succo lactuce: z de illis sūt pillē ad tussis fridā facie ex succo ligritie z ta marindis mundatis z medulla triciū z croco z draga

ganto z granis pini z granis corti z granis myrti z se mine papaueris z cortice ipsi⁹ z aniso z anabeto z myr ra z croco z penidys.

C Prime autē medicine sunt quatuor. Prima est pillule bichibie. note ex oib⁹ sere antidotarijs z multas medicinas ponit. Desue z Aul. etiā ponit descriptionē s⁹ cañ. sūma. z. Dicuntur aut pillule bichibie. i. in tussis iuuatiue: qz cū tussis iuuat ad mūdificādū pect⁹: vt. ii. terapē. anpen. c. s. ca. 19. Forma earū est forma lupini teneā tur sub lingua: qz calore illarū venarū z humiditate salinali que ibi refudat eliquant z paulatim transeūt adherēdo per cānā pul monis z similib⁹ frigidis z humidis lenitiuis. Et pñdera qz in his pillulis bichibys ad tussim frigidam ponit cū calidis medicinis quasdam fridas vt sit in eis lenitio z sedatio.

C Et de illis sunt pillule qb⁹ querif stupefactio z doz mitio z est itētiō in eis narcotica z admiscen⁹ eis me dicine bezabartice cale. Nā ex pillis exp⁹tis ad illud z sunt sedates tussim antiqz nociuā z sūt pillē de stozace note. Et iterūz sumant stozacis z castorei z assari z opij ptes eqles z hāt ex eis pille z teneant in ore: z ēst scis iusqami. vi. granoz pini. iij. croci. i. pñfiant cum rob z isozment pillē: z ēst stozacis z myrre z opij: oīuz añ. 3. s. olei de ballamo croci: oīuz añ. barkinet. ij. hāt pillē ad modū herbi. Et qñqz administrant in tussis an tiqz humida suffumigatiōes pñcte in caplo asmas. Et cū hūiditas est pueniēs ad qñtātē admissa suffumi gatiōē ex arsenico ru. z stercore leporis z farina oz del z corticib⁹ pñsticor⁹ pñsticū vitellis ouoz z troc. formaz ex eis qñū qñqz sit. 3. i. z exicent in sole: z suffu migatio fiat cū eo trib⁹ vicib⁹: z ēst arist. z stozacis z galbani eqles sumant ptes arsenici fm qñtātē oīum cōficiant cū melle z butyro vaccino z fiant inde simi litudines auellane z fiat suffumigatio ex eis. Sed tussis facie in febribus tam singularē ordinauimus regi men apud febrium accidentia.

C Usus opiatarū pillularū sit qñ querif inspissatio māe vel indu ctio somni per vebemētia vigilarum. Bezabartice. i. tyriacales. pillule de stozace note. s. sūma: als sūma z⁹ trac. 5. Barkinet 27. grana ozdei. Et qñ administrant. qz factis eūonib⁹ cōib⁹ z p p⁹ p⁹ys. Suffumigationes pñcte. s. ex arsenico z auripigmēto. Et cū hūiditas est pueniēs ad qñtātē: exponit Albert⁹ z Bertutius. i. ad quātitatē superflua: hoc est ptra veritatē z cōtra Desue vbi loquens de illis dicit sic. administrandā sunt medicina exicatiua post administrationē mūdificatiū cōmuniū z ppiorū qñ cū ite rationib⁹ cōuenientib⁹ precesserunt. z cām inuit: qz si mā est mul ta cruda ingrossant illā z sunt cā pñfocatiōis sicut in quartana fe bre z similibus. Nō vtimur medicinis de sulphure aut de synapi nisi postqz mā est facta pauca: z ideo exponit cū humiditas est p ueniēs ad quātitatē. s. pauca: vnde pōt per siccationē finiri. **C**ō siderandū tñ qz si esset aliqua mā humida roida quasi madida. z si esset multa sic qz ex multitudine timeres suffocationem possēs vt bmoi exicatiuis: z forsan hunc intellectū habuerunt illi duo viri. **C** Sed tussis. posuit pma quartū: z hoc cū pñmissis quibus dam est excusatus a cura tussis per cōmunitatē zc.

C De spūto sanguinis.

Cap. 4^m.

Anguis qñqz egredif spūedo z est ex parti bus ozis. Et qñqz egreditur rascādo z est ex partib⁹ gutturis. Et qñqz egredif cū vebes mentiore rascatione z est ex canna. Et qñqz egredif vomēdo z est ex mery z ex ore stōchi z ex sto macho z epate. Et qñqz egredif tussiedo z est ex par tib⁹ pectoris z pulmonis. Et in illo qdēz qd est ex pectore nō est tātū timoris quātū est in eo qd est ex pul mone. Illud enī qd est ex pectore sanat velociter: z si nō sanat nō hz malitiā vlcētib⁹ plimonis. Et multotiēs fit vlcus fistulosus rediēs oi bora cū spūto sanguis.

Bentilis

CSupius determinat de tussi: hic determinat de sputo sanguis. i. exitu sanguis ab ore. Et p. ponit diuersitates et cas. Scdo signa. ibi (p. opinquus sputo.) Tercio cura. ibi (In exposito sputo.) p. pri ma in tres. Primo ponit loca diuersa a q. sanguis p. os eries ve nit. Scdo ponit cas. ibi (Et cae p. pinque.) Tercio ponit qda iudi cia. ibi (Et ille cui.) C. Consideradu q. et p. pre accipimus duo loca in gte a q. p. os eries sanguis venit. Scdo ponit coparationem iter sanguine a pectore et pulmone: et est q. ille q. est a pectore non est cu. tanto timore cu. q. est ille qui est a pulmone. cam assignat. p. prima sanas velociter respici et q. ex ita pulmone. hui. ca est q. druplex. p. prima est: q. est mebru. de sum et solide carnositate no spogiosus vt pulmo: et sic no ibibit mas malas. phibetes p. solidati one. Scda: q. no h. venas et arterias magnas vt pulmo: et io no sic difficulter p. solidat. Tertia: q. mag. cadit ma ad spatu pecto ris q. pulmonis: p. possit b. reduci in p. ma. cam. Quarta: q. non sic exponit nocumentis catarr. rox sic pulmo. Et p. sumi be cae. s. de igenio sanitas. Sed exitus sanguis a pulmone no sanas velociter pp. cas q. tuoz. Desue ponat. s. cu. in p. ca qua ponit coice pect. scz in morbo: forsan no sic moueat sic pulmo. p. p. tri ca pulmo ni p. p. p. ca: q. ma in corpe pulmonis spogioso cocludunt. Scda que cu. solone p. inuitat in eo no fit officiu. et: vii. p. cludunt in eo vapores mali q. ad malicia addit. Tertia ca est: q. caro pulmonis putreficibilis est. Quarta ca est: q. exponit nocumentis catarr. rox. C. Scdo Auct. assignat cam maior periculi sue timor vt in vice ribus a sputo sanguis a pulmone si no sanas vlcus pulmonis: q. vlcus pulmonis p. ducit ad p. sumi: imo statz cu. est sanosus h. est p. sificus. Sed vlcera pectoris p. diu durare absq. h. q. couertat h. ad p. sumi: imo pectus sustinet q. fiat fistula: et q. q. occultet et q. q. apparet: et h. est q. dicit. redies o. boza. i. de tpe ad tps. C. Sz tu. d. et pulmonis vlcera h. tolerat. f. q. cu. spatio aliq. quiescat fa ciedo crusta: et postea reuertant isra habemus. p. Dm q. no sicut vlcera pectoris: q. tpe quo sunt tecta homo appet manifeste sa nus: sed tectis vlcereb. pulmonis adhuc appar. et accidia no bo na vel no sic appet san. h. vt tactu est. C. Consideradu q. ista que dicit. multoties fit vlcus fistulosus. pot. referri ad vlcera pectoris vt dixim. et pot. referri ad vlcera pulmonis vt velit dice q. non fit sanatio ab vlcere pulmonis. Sed q. appet q. h. fit sanus factus: tuc vlcera no sunt vere p. solidata: sed tecta fistulosa redientia.

CEt cae p. pinque oib. illis sunt vulnus pp. cam p. miti tuat ex p. cussione aut casu sup. pect. aut sup. epar. et ve lamie aut rem icissus aut tussis frequet. aut vocifera tionem aut acuitate vocis sine gradatione aut rixā. Et ppter hoc multiplicat in demoniacis et in illis q. rixā tur ab o. re. Et q. q. pcedit ex vomitu laborioso ppe in pparatis. Et q. q. pcedit ex assumptioe solutioz acutoz aut ciboz caloz sicut alioz et ceparu: aut ti more et agustia acutē sanguine aut vomitose no sup stratu: aut sanguisuga adberete gutturi et radici eius.

Chic ponit cas sputi sanguis. Et p. ponit cam et imediatā et iue uestigat plurimas cas p. mitiuas: p. cu. hoc ponat quasda antecede tes. Scdo ponit cas mediatas. ibi (Et haru. caru.) p. p. in duas. p. p. ponit cam imediatā coem in o. sputo sanguinis iuestigado cas p. mitiuas que sunt cae illius et imediate. Scdo illā cam diui dit siue diuersificat fm. loca. ibi (Et illud aut est in venis.) p. p. muz de m. est q. ca p. pinqua. f. p. iuncta cu. suo sputo sanguis est vulnus. C. Consideradu q. vulnus accipit dupl. r. Uno mō p. p. p. pro solone p. inuitatis cu. manifesta partiu distatia: et hoc mō no accipit bic: q. fit sputu sanguis a refudatione. Alio mō pro o. distatia partiu ināli facta in vase p. inete sanguine siue sit distatia manifesta siue occulta vnde sanguis elabaz: et hoc mō accipit bic. In o. n. exitu sanguis a suo loco nāli: imediata ca est aptio p. tiu vasis vii no p. ri net. p. ppter cam p. mitiuā. hic pcedit ad cam p. mitiuā hui. cae p. iucte et ponit. i. cas: p. possunt alr. numerari et ples et pauciores.

CEt illud aut est in venis aut alijs.

Cp. p. p. mitit diuisione. Scdo exequit. ibi (Et id.) Tercio addit quāda cam corpale que est ca in sputo sanguis. ibi (Et q. q. est ab apate.) Quarto omnes p. dictas cas applicat ad pulmone. ibi (Et q. q. q. C. Dicit p. q. illud. i. illa ca p. pinq. in sputo sanguis q. est vul nus. Aut est in venis. f. no p. iustatib. vel p. iustatib. Aut alijs. f. in carne. C. Sz dices qd. facit ad sputu sanguis solo cōtinuat: si no est in venis cu. in eis sanguis p. ineat. p. Dm q. p. venas itelligit venas manifestas et ramos coes. Et cu. b. pot. itelligit ramos puos: p. p. subam mebru itelligit ipaz subam cu. venis appropriatis iam sube mebru. Aliter possit solui: sed rediremus ad p. iuncta.

Super tertio

CEt id q. est i venis aut e icisio aut pforatio aut apatio dilatata ab acuitate aut mollificatio aut corrosio pp. acuitate hūoris: aut pp. raritate refudatiua: et mul toties dilatant meat. q. sūt iter ptes canē et arterias supra illā q. ē in nā q. re refudat sanguis ad canā. Et il lud q. no ē i venis aut ē vuln. aut vlc. a vulnē aut a cōrosioe aut putrefactoe cu. eradica ex mebru aliq. d.

Cp. p. p. declarat vnu mebru. Scdo aliud. ibi (Et illud q. no est.) p. p. p. ponit noia solonis p. inuitatū venaz. Iucisio a re icidēte. p. perforatio a re pforante. p. p. p. dilatata. i. que est dilatatio ouis cioz venaru siue poroz. Et h. fit ab acuitate. i. b. fit pp. acuitate hu moris. vel q. vena est remollita vel corrosa vel rara: vñ multu di latat et. Supra illā. i. plus q. debeat fm. nām vt appuit p. can. hui. fen. et. p. t. z. c. de sputo sanguis. dicit Raf. vene pulsue. i. pulsa tiue que sūt in pulmone ad ptes canaliū pulmonis hnt meat. q. s. penetrat spūs et no sanguis dū corp. fuit in nālī dispōne: sic aut in trā dilatant q. eos penetrat sanguis ad partes canaliū: vñ excitat tussis et sputu sanguis. et s. hui. d. de vtilitate p. t. l. z. c. et id p.

CEt q. q. ē ab apate sanguineo in pulmone ex q. resu dat sanguis: et bmo. qd. apā ē icolume: qm. ē sangui nē: et qm. refudat mā no p. phibita neq. ingrossata.

Cscilicet sputu sanguis ab apate sanguineo in pulmone sup. vel in pectore. Et incolume. i. magis saluū. Qm. est sanguineu. i. q. mā est sanguis. q. d. relique māe sunt p. auiores. Et qm. et.

CEt quandoq. inueniuntur omnes iste cause in pul mone nisi sanguine.

Cdiscurre p. eas et sic inuenies. Qd. sanguis no vadat ad pulmone: et vadit no possit permanere qn. p. iustat vel moueat a calore p. ris.

CEt haru. caruz p. iunctarū sunt cae magis antecede tes: et sūt aut multitudo materiei aut multitudo cibo rū et dimissio exercitij: aut q. tpe sūt sup. iustitates a p. paratioe nāe sicut accidit illi de quo locuti fuimus in libro vltim. apud dimissionē exercitij: aut retetionez mēstruoz aut sanguis hemo. roidaru aut abscissione mēbri: aut pp. acuitatē suā: aut pp. vehemētia motus sui: aut pp. vctositatē in venis faciētē eas laboriosas: et p. p. in alatis: qm. illud multiplicat in eis.

Chic ponit cas mediatas. Et p. cas que vere sunt efficiētes p. me diate. Scdo cas p. parates siue disponentes: et cu. his ponat cas q. dā vere efficiētes. ibi (p. parationes aut.) Tercio declarat q. dā de m. ibi (Lū q. accidit.) C. Consideradu q. ca p. iucta sup. noia baf vno noie. f. vuln. et q. diuisit loca iposuit noia p. iucta. f. icisio pfo ratio dilatatio et. Et io dicit bic. p. p. carū p. iuctaz. f. icisio pforationis et. vlcera corrosiois et. C. Consideradu et q. volēdo ponē ordinē illaz carū mediataz. A. vi. velle q. fit aut multitudo māe aut acuitas aut vehemēs mot. per se aut vctositas. Et oib. aut his pot. fieri venaz solo p. inuitat. Repletio aut est aut a mul ta mā. f. sanguis: aut mult. cibo et sic mā est ab extra. h. aut h. sup. fluū sanguine: vel q. sup. siue comedit. Aut est ista repletio pp. amissione exercitij. Vel possit dici: aut multitudo māe. f. cui. ca ē aut multitudo cibo. Aut illa repletio est de mā quā s. uenit nā p. parare ad eū: et h. est q. dicit. a p. paratioe nāe. Accidit aut no eūari eā: aut q. ē sopita virt. aut calor dimissioe exercitij: aut q. retinet cursus hemo. roidalis: et p. p. cas notas in caplis suis in lib. vltim. fen. z. c. de causis fastidij. et fen. z. c. de exercitio. vbi ponit q. dimissio exercitij ē ca repletiois. Eas. f. venas laboriosas. i. labo rates et laras pp. suū motū: vñ q. eūat eas vñ p. parat ad fracturā: et tuc fm. Dy. vctositas h. mō esset iter cas p. parates. Illud. f. spu tū sanguis multiplicat i alatis. i. i hntib. pect. et tricu et de hūme ros eleuatos et p. p. iustos ac si velle volare: vt dicit Raf. 4. p. t. c. z. Vel illud. f. vctositas: et h. p. p. debilitatē calori nālī in spualib. C. Sz dubitat q. repletio cibo ē ca aūs: et adde vt aūs declara uim. p. La aūs sumit q. q. p. o. ca mediat siue sit corpalis: et tuc est vera aūs. siue sit p. mitiuā: et h. mō sumit bic aūs. i. mediate.

Cp. parationes aut p. inetes materij sunt ppter fri gus p. stringēs eam et faciens dilatationē eius difficil em: quare no obedit virtuti laborati alr. virt. laborans in illo cu. dilatatione: imo cu. attractione: aut ppter caliditatem extrinsecā aut intrinsecā: aut siccū

tatē que iam preparauit eam ad illud qđ est cū inspī-
satione ⁊ exicatione. scđ scissionē a q̄libet cā: aut pp
būiditatē mollificatē eā q̄re dilatant porī cī: aut ob-
uiationē calī aut corrosiui aut scisiui aut putrefactiui.

Tercio pmo ponit eas pparates. Secdo pōit eas efficiētes. ibi. Aut
pp humiditate. Dicit pparationes. i. eas pparatue. Continentes
mām. i. venā. vel est modus loquēdi vulgarī. Mām. i. dīponē
effectū. Unde lra exterior h̄ attributē mām. Costingres. i. dī
rās. Laborās. i. laborat virt̄. ynde exterior lra laborat. Immo
cō attractiōe. i. p̄stricōne lre retētiōe. Laliatē. i. siccitatē.
Aut ppter humiditatē. hoc est p̄nuādō eas efficiētes solōne cō
tinuitatis. Et sic p̄nuābim̄ eas facientes solōne p̄mitutis: z
sunt eas antecēdētē q̄ faciūt eas. Et sūt pmo ppter multitudi
nem mās. Secdo ppter acuitatē. Tercio ppter motū. Quarto pp
vētōstatē. Quinto pp humiditatē mollificatē. Sexto pp obua
tiōē calidi i cūstū tē cibi talis. Septimo corrosiū. Octauo putre
factiū. Nec coincidit scō q̄a que est humoralis cō sēta que est
p̄trinfeca. Et si cōiūtur dicē q̄ vtrag est corpalis. i. humoralis.
p̄ dicit acuitatē. i. pparatū p̄forzō tē cholere. P̄ dicit i cū
stū tē vtr̄ p̄o: acetosū. Un lra exterior loco calidi dicit acuit̄
Intermiscit aut̄ eas pparates pp id q̄ dicit de vētōstatē. In
quātū. n. rāp̄t venas motū est cāgēs. Inquātū vō erēdit eas z
i dīpōnit dilatatiōē z p̄stricōnē cō eas pparās. Ut q̄ cōpleat fer
mōnē in alyas causis pparatib̄ statiz subdit. pparatē aut̄. postea
recōtinat f̄mōnē cō dicit. aut pp humiditatē. Et si cā q̄ pp hu
miditatē est cō solū pparās z nō agēs: tūc dicem̄ q̄ eas sūt se
p̄: i. cūpim̄ ibi recōtinat aut obuatōē calidi i cūstū.

¶ Cum ergo accidit repletio sanguinea incipit natura expellere mām ad quācūq; parte possibile est ei cū sit vehemens preparata: aut sit pppinquior loco su perfluitatis quare expellit cum cūz sputo: aut solutio ne ex hemorroidibus aut in mēstruis aut in fluxu sanguinis nariū: q; si vene fuerint fortes que nō resoluūtur a sanguine accidit mors subito ppter effusionem sanguinis ad cōcauitatem venarum.

Tunc dicitur: **Et** hic declarat dicitur. f. quō repletio est in cā spū sanguis. **Alie. n.**
 2. cā sunt notē. 7 vult q. supflū sanguis nūq. mouet v. pellat ad
 partē mag. paratā vel p. p. quā. 7 tūc nō pōt exire tunc accidit
 mor. p. effusio. 1. c. effundit 7 dilatat in p. cauitatē v. venarū a
 gō. 3. expellit. 7 inuit 7 frōditur. **Alii.** quō gēitas hūc facit ef-
 fectū: q. per mori locū factū a virtute pellente: quia est f. nō
 est de potētia actiui: v. **Auer. 4. p. phisicō cō. 54. c.** Con-
 siderandus q. loquit de multitudine sanguis in toto v. p. si magna
 repletio. f. si nō est magna posset pelli ad mēbrū 7 nō exire extra:
 nec frequē. mōs: sed apostema vel moris illius mēbrū.

Et ille cui accidit sputum sanguinis est pparat^{us} vt
adueniat et vlcus pulmonis. Nam sputum sanguinis
fm plurimū fit a vulnere z vultus declinat ad hoc vt
vltus fiat. Et qñ succedit sputo sanguis retēti sputz
sanguinis timet et qd sit hoc fm accidēs ab vlcere ad
qd puerum est vulnus primū. Et multotiens est san-
guis qui epuiss^{us} ex naribus currens ex capite ad pul-
monē. Quidz sputū sanguinis est ex partib^{us} pulmonis
comitant^{ur} ipsuz duo timores. scilicet timor supfluitatis eius
z timor vulneris ne fiat vlcus: z nō est omne sputum
sanguinis timorofum: timo illud quod non retinetur
aut qd est cum febre. Et multotiens quidē est sputz
sanguinis cā sanitatis apatis in epate aut splene.

Et sic ponit can. iudiciales s sunt sex. Et qd p dicit pot referri et ad sputu sanguis a pectoris: qz et illi^{us} fanie possit pulmo corrodi: dicit referendo ad pulmonē pot verificari possit. Na sputu sanguis a pulmone fm pfm fit a vulnē. s. pprie dicto in quo est priu manifestat separatio: dicit vulnera sunt pempta pot fanient^{ur} s hant vlcera: z tunc est ptficulus. Et sic dicit fm pfm qz qñq fit p p dilatazione orificior^{um} z qda rarefactione: z sic no est periculi: pot vnit^{ur} q. can. Si ita dicit qñ succedit spuro sanguis sputu faniet et notu z est afz. s. 7. pri. Si aut dicit sputu sanguis tunc b est: qz aliq retetio spuro sanguis facta est: post tps reuertit tunc b sanguis. signu est qd no fuit facta vera pfolidatio: z p pñs qz est vlcus: qz cā qre no fuit

facta vera solidatio non est nisi aliaq malitia q̄litat̄ vel m̄ac̄. Quis ergo illo non expuat sanguinem nibilominus pot̄ dici q̄ h̄y vlcus z non vultus fipuit. ¶ Certeus cāi. dicit q̄ vñ vltus modus sp̄ti sanguis in quo nulla pars p̄coris vñ pulmonis est leſa. ¶ Circa quartū cāi. ſiderādū q̄ timor de ſup̄huo fluxu pp̄rie eſt q̄ ſp̄ti tū sanguis fit a venis vel arterijs pulmonis ruptis z eſt timor de vlcere q̄ non ſunt ſolidabiles: nedum in pulmone: ſed nec in alijs mēbris: ſq̄ q̄i p̄cedit ſp̄tu sanguis a ſuba pulmōis non timet tātū de ſanguis fluxu q̄tū timet de vlcere. ¶ Circa 5^{am} cāi. ſcias q̄ duo ponit ſigna timorū ſp̄ti sanguis. p̄mū eſt q̄ fluxus non ceſſet q̄ ſignat magnā ſolone p̄ritinitate: z ſaluat dupl̄ ſuū non retineſ. alr q̄ retineſ. q̄ homo ſcō retineſ. Et 2um ſignū eſt febris q̄ ſignat m̄as malas corruptas: vnde vultus eſt factū vlcus. ¶ Conſiderādū tū q̄ febris fit malū ſignū: nō tū puato febris eſt ſecurū ſignū: vt i comē. afoſ. 38. 7. pti. Quicūq̄ ſanguine vomit. ¶ Cōſiderādū tū q̄ aliqui aptis vel rarefacis oñicūq̄ venarū pulmōnis p̄tingit expui ſanguine z multū: nō tū eſt periculū q̄ leuū. n. ſtipicis curat. vnde Raſa. 4. p̄tine. cā. z. nō eſt etimādū ita q̄ q̄ difficile fit ad curādū ſp̄tu tū tuſſi: q̄ paſſio pot̄ eſſe ex apertione venarū ſicut aperiunt̄ hemorroides. vidi curatū a ſp̄to ſanguinis a pulmone cū ſucco arnogloſſe: z nunq̄ recidūit it̄ ānis 12. credidī cāi fuſſe apertio oñicūq̄ vel rarefacioe oñicūq̄ venarū. ¶ Certeus cāi. p̄rimat nō eſt ſp̄tu sanguinis eſſe timēdū. pot̄ enī cretie fieri: vt Raſa. 4. p̄tinen. in hoc cap. dicit ſe vididi caſum illū in quadam muliere. ¶ Sed tu dices Hippo. 4. p̄t. afoſ. 23. dicit. ſanguis furſum qualitercūq̄ exiret malus. ¶ Dicendū illud dicit q̄ vltimum eſt malus.

De signis. Cap. 5.
 Ropinquus sputo est cuꝝ tussis pua ⁊ longin-
 quus est cū tussi plurima: ⁊ q̃to plus longin-
 quus est expulsi cū tussi uehemētiore.

hic ponit signa spuri gangulini. Et pmo ponit diuersitate par-
ti a gbus venit gangul. Scdo 2^a diuersitate modoy carum. ibi
Et signu facti et c. rione. 3^a pma in duas. pmo ponit signa in
gual. Scdo in spali. ibi (Et opo). Tcdit pmo ppinquus sputo. i.
partibus spuri. Ratio est: qz gro venit magia a longinquo tanto
maiore difficultate expellit per sputus: ergo tuffis difficilio: qz
cu ea fit expulso 7 saltim difficultas fit maior: duribilitate.

Et quando dormit super latus in quo est egritudo
additur excreatio eius qđ erpuitur.

Secunda ratio: q2 comprimit magis pulmo super illa materia: & deo magis imbibit illam.

Et opz vt cōsideret in p̄mis ne sit illud qđ exp̄n̄
anguis ex naribus. Et conditio illius est cum p̄suetu
illie fluxus sanguinis nariū 7 eius evētu. Et cuz alle
vatione accidente capiti post gravitatem.

Secundo quando a pulmone. ibi (Signa sanguinis.) Tertio quando a
 rectoris. ibi (Et signa excreta.) Quod dicit primo patet.

Et signa fluxus sanguinis narium sunt sicut rubedo
 acriel ⁊ oculi ⁊ splendor corā oculis ⁊ vt nō sit spuma ⁊
 et subito. Signa sanguis excreati ex substantia carnis
 vulmonis et vulnerē aut vlcere sunt vt sit spumofus
 sit abscessus cū quo nō sit dolor ⁊ est mioris quātū
 atis q̄ venalis ⁊ maioris malitie ⁊ deterioris finis.

[illegible]

maior q̄ carō p̄monis est vulnerata q̄ qñ vene v̄l alie ptes.
 Dubitat ergo q̄ vñlus difficilior cōsolidatur: an venarum: an
 arteriarum: an substantie carnosae pulmonis. / Dñm v̄l Auicē.
 nūit q̄ difficilior cōsolidatur ⁊ magis timetur de vulnerē car-
 n. ⁊ Ratio est: q̄ in motu cōuenit cum venis ⁊ arterijs: ⁊ supple

Dub^{III} p^{III}

Bentilis

hec substantia carnis pulmonis est imbibens materias et putrefaciens illas: quod non sic patet de vena vel arteria. Sed tu d. aer venit ad substantiam pulmonis et sic euentabit mas illas. Cdm q aer simul cu materibus coculcat et suffocat ppter loci spongio- sitate qd non sic fit in locis latius arteriaru et venaru.

Et qnq expellit spumofus pleuretici et pipleumoniae cu in pulmonib⁹ eoz est caliditas ignea feruens. Et qnq est spumofus ex cana pulmonis: h est venies cu rascatione et tussi pauca: et est illud qd egreditur pax et. Et est ibi sensus qda cu dolore. Et ille qui expuit ex venis ei⁹ non est spumofus. Et est rarior et vehemens tioris spissitudinis qd ille q est in pulmone: et similior sanguini qvis non sit in grossitudine ei⁹ q est ex pectore.

Quia dixerat q sanguis pulmonis est spumofus: pult ostendit q non sit ppiu signu: qd accidit qnq in sputo pleureticoz et. Sicut ex cana pulmonis qnq appet spumofus: et tunc. Accipiet signu qd h signu est a cana pulmonis: qd est ibi rascatio et pauca tussis: q lo- cus est ppiu: et qd egreditur est paru: qd mēbi exagie cartilagi nosus et paniculosus: et est sensatio cu aliq dolore pp aliq sensus illius paniculi tegētis: de quo. s. supra est habitus. i. ca. huius fen.

Dub² z **C**ubital: vtrū sanguine esse spumofus sit signu sufficiens q a sub- stantia pulmonis veniat. Et vi q sic ex aso. 14. s. pri. Quicq sanguine spumofus expuit: bis a pulmone eductio sit. Ampli. 4. p. in hoc cap. in fine. c. z. vltus existens in carne pulmonis solu- mo facit emitti sanguine spumofus. Et an per duas chartas dicit. sanguis spumofus de pulmone erit et non d alys locis: qm sanguis spumofus non procedit nisi ex vlcere in carne pulmonis. Et haly trac. z. thegni sup illo. s. Et fm trachea et. comē. 23. trac. de ven- tre. dicit. spūtu spumofus et. ppiu est pulmone qd est qd ex eo expuit ex pectore aut canalib⁹ ei⁹ non est aliqd spumofus. Eiusdez sine vs. Halarauus ca. de spūto sanguis. et haly. s. theo. 20. c. z. Se- rapio trac. c. 23. de spūto sanguis. et haly oēs in hoc pcedat. In pūtu est hui. bic. et Ralis. 4. p. in hoc cap. s. ca. z. vult q sanguis spumofus pot fieri a pectore venis et cana. h declarat rōne hui. h. Sufficiens ca spume est fortis caliditas: qd spuma fit a calore et motu: s. cu spūto sanguis a pectore vel alijs pib⁹ pot pungi calor igneus feruens: qd sanguis appet spumofus. Et dōm q oīs sanguis ab ore eriens pot esse spumofus. pūto ille q venit a par- tib⁹ ozis per cōmissionē saluē pot apparere spumofus: et hoc pp duas cās. Una est cōmissio aeris secū. nō. n. pot ab illis pib⁹ eue- nire nisi aeri associet cu⁹ ipetu ab ertra educit. aer aut mistus di- uisus ad pres puas facit spūmā. Scda ca est: qd pot pūgi fori calo- rē in spūtib⁹ qd sanguis spūit in pleureti et peripleumonia. cui⁹ ebullitio fit spūma sic qd fit viride spumofus: vt. z. pnofti. comē. 4. 7. Dōm z² q sanguis a suba pulmonis necessario est spumofus. Rō est: qd sanguis ille est fm dispōnem hie pulmonis: g erit spumofus vt ille. sicut eni in suba pulmonis aer et vapores iacent ad minima diuisi in minimis anfractib⁹ spōgiose carnis pulmo- nis: ita sanguis diuisi in suba pulmonis et spumificat. et iō haly. subam pulmonis dicit esse vt quādā spūmā. vnde haly. s. de viti- tate particularuz. 10. ca. dicit. lene cauernofus et velut spūma aliq sanguinea coagulata est suba pulmonis. si g sanguis pulmonis di- sponit pformiter sue carni. s. pulmonis d3 esse nēcario spumofus. Dico tertio q sanguis ab alijs partib⁹ non est nēcio spumofus l3 ptingat esse spumofus et frequēter fit. Rō qd cāe spume nō nēcio semp pcurrit vt cā que est calor igneus raro pcurrit: sed associa- tio cu aere nō facit illū semp nēcario esse spumofum: qd possibi- le est q sanguis sit viscosus grossus nō diuisibilis ab aere qui secū associat: et ideo non spumabit: et iō qd paucis spatio associat sibi ptingētus est esse spumofus et nō esse sicut qd erit a pib⁹ canē la- te pulmonis: et ideo cautius dixit hui. z. qnq ē spumofus ex cana pulmonis: sed sanguis q venit a pectore iōgo spatio associat aeris: et ideo frequētius ptingit eum esse spumofus: et rarior est qd nō h3 aliq spūmā: et iō hui. de eo absolute dicit. est cū spumofita te qdā et spūmā. Dico quarto q multū differt spumofitas in sanguine a carne pulmonis a spumofitate i sanguie veniēte a qbusdā alijs partib⁹. Et pmo ex pte forme spume: qd spūma in sanguine a suba pulmonis est minuta pfunda in tota suba sanguis vt quasi totuz videat qdā spūmā. Scdo ex pte coloris: qm tendit ad qdā albedi- nē pp duo. pmo qd iam recedit aliquatr a forma sanguis et va- dit ad formā humiditatis. Scdo qd aer pfundus mistus sibi red- dit ei mag clarū. hoc eni est de rōne aeris: vt declarauim⁹ supra fen. z. vnde haly. in b. ca. signū sanguis a pulmone est qd erit cuz tussis et est subtilis cū spūmā nō foris rubor declinās ad albedinē. Si aut sanguis ab alijs pib⁹ fit nō est sic spumofus nec sic spūm-

Super tertio

denec est sic minuta spuma nec sic est spumofus: qd non sic cōdi- ditur aer in vapores ibi sicut ei qui est in carne pulmonis: vt p3. Scias tamē q raro poterit iueniri spūtu sanguinis de carne pul- monis quā sit secū sanguis de vena soluta in cōtuitate nec ecō- tra: l3 forsan estimatio iudicio cōuerfa sit plus ptingēs. s. sanguis a vena sine carnis solutione. Ex qbus patent solutiones cōtradi- ctionū iter auctoritates pāctas. Et ille qui expuit ex venis. Ac- cipit venas p venis et arterijs. Nō est spumofus. s. nēcario sed cōtingere pot. vel nō est spumofus. s. sicut ille qui est a carne pul- monis. Et est rarior. Exponit hoc Albertus. i. rarius euenit qd ille qui venit ppter solutiones pmutatis in substantia pulmonis. i. qd hoies rarius incidit in illā passionē. Nō video cām hui⁹ euen- tus rarioris: imo plus appet p rariū. Dynus exposuit rarior. i. ha- bens maiora intervalla. et intelligunt iterualla postq est facta cō- glutinatio vel p solidatio. forsan verificat: qd firmi⁹ pglutinat ve- na q partes carnis pulmonis: vt supra dixi: et ideo spūtu a carne pulmonis postq mēdose sedari est citius paraf ad reditū qd fit a venis. Si aut per intervalla intelligit inter vnu spūtu vno ictu transeūdo ad aliud spūtu forsan nō verificat. abūdiā eni facta cō- glutinatio a vena facit accelerare spūtu post spūtu. Aliā expōne possum⁹ dare. rarior. i. l. rarior sine cursuioz. nā pfundatio spumificationis facit illū sanguine p stare et nō sic fluere: et iō iste sanguis pulmonis stat in se quasi nō fluidus: et hoc est qd ē supra dixi. Abicifius. Et videbis qd qd expuit sanguis a vena simul cū carne pulmonis q pars vna sanguinis est fluida rubra non sic spumofa supple et est pars que venit a vena et est amplior pars. Et videbis quedāz fru- sta spumofa stantia albiora et cōstantiora nō fluida: et illa est pars que venit a pulmone. Jaz aut declarauim⁹ z² cañ. 3. ca. qd spū- mostas in rebus est causa allicius constantie oppositae raritati et cursibilitati et vehementioris spissitudinis.

Dubital quis sanguis sit spissior: an ille qui venit a carne pulmo- nis: an ille qui venit a venis pulsantib⁹ vel nō pulsantib⁹. Et vi- detur q ille qui venit a carne pulmonis: qd sanguis qto mag ap- propinquat ad formā mēbi tato est magis grossus et spissus: sed sanguis a carne pulmonis venies est bmo. In p rariū est hui. Et hie est multiplex modus dicēdi: scilicet estimatiū. Et p^o q san- guis a substantia pulmonis veniens intrinsece et per se est grossior qd ille qui est a vena: sed apparet subtilior ppter multā cōmissio- nem aeris. Scdo q non imaginemur q humiditas pulmonis di- cta cābiū exeat cū spūto sanguineoz: qd illa est in semita recedēdi et pauci esset in vno paucis vlcere: sed humiditas que erit sit ro- ralis et humiditas que est in extremitatib⁹ paraf venarū: et sub- tilior sanguis qui reludat ad partē vulneratā: ita q totū hoc erit et expmē: et totū hoc est subtilior q sanguis venarū. s. q sanguis pētus in venis magnis vel manifestis: qui sanguis est p nutriti- to corporis vene et corporis ramoz carne: subtilior g pars est illa que vadit ad carnē pulmonis: et que refudat ad partes vlcercatas in modū rois: sicut etiā videmus fieri in exteriorib⁹ vulneribus. Ad pūtu solui fm vtrāq viā. Similior sanguini. i. vero qd ru- bicundior. Quāuis qd dixerat q erat grossior qd ille q est a suba pul- monis. Vult q nō credas q sit spissior. i. grossior qd ille q est a par- tib⁹ pectoris: imo est subtilior illo. Rō est: qd adhuc sanguis q est in venis pulmonis est subtilior qd ille q est in venis pectoris vt notū ē.

Et signa excreati ex pectore sūt nigredo coloris ei⁹ et grossitudo ipsius et coagulatio eius propter lōgitu- dinem spatij cum spumofitate quadā: et spūma cū do- lore in pectore signante locum egritudinis: et additio eius in somno est certius signum eius. Et causa illius doloris est ventositas membrorum pectoris et est eius spūtum paulatim nō exuberans: et est spūtu eius cum tussi vehementi donec expuatur.

Nigredo coloris. qd est sanguis grossior et terreftrior: et q in via longa perdit de colore naturali vnde erat pulchrior.

Cubital vbi sit illa coagulatio vel antequā iteret pulmone: et hoc nō videt possibile: qd tūc nō possit iterare. vel postq est itus: et hoc nō cū nō sit sibi via lōgior qd ei qui venit a cana pulmonis vel a ve- nis. Dōm q ad sensum appet q sanguis qui a pectore venit est coagulatus qnq intrū q assimilāt vni sanguifuge. Vnde haly. 9. theo. 20. ca. dicit qd est hyrundini simile. s. sanguifuge in rubedi- ne obscura. Jstā aut coagulationē h3 qd grossus: et qd per longam transit viā: vnde in mora de suo deperdit calido nālū quo teneba- tur magis liquidū et lucidū. fit aut ista coagulatio in spatio qd est iter pect⁹ et pulmone: et sic coagulat⁹ tū diuisi in minimas par- tes et intra pulmones: et quelibet pars est per se coagulata: et tunc cum obuiat sibi in loco canē reunitur simul: et si quis vellet posset

Dub³

Dub⁴

Gentilis

ad inferiora et iterdicanf eis res p̄dicte et tēperant eoz
acres et sint eoz somni sup lat? et fm formā q̄ est sicut
p̄paratio vt nō cadāt aliq̄ ptes pectoris sup alias. Et
qñqz est eis pueniēa vt in potu sumāt acetū mīstū cū
aq̄. Ip̄m enī p̄hibet sanguis cursuz et mūdificat ptes
pectoris et pulmonis ex sanguie si retinent in ip̄o: q̄re
nō p̄gelat. Et sumāt in potu medicinas fridas glutina-
tūas. Nā glutinatio hic est meli? q̄ occupari opz. Et
qñ reperit cū glutinatione mūdificatio est vltimū ei?
q̄b querit: et p̄liū est iuuatiū cū ifridatiōe sua: et vbi
est sitis est vehemētis iuuamētī. Et qñqz est nēcūm
vt cū eo mīscant narcotica ppter duas res. Quarū
vna est sedatio sanguis et subtilitatio ei?. Et sc̄ba est
dormitio et remotio mor? et ego dicā medicinas cōes
sp̄ebus sputi sanguinis in fine huius capituli.

Primo ponit curā sputi sanguinis q̄ fit a carne pulmonis. Se-
cundo q̄ fit a catarro: et hoc facit: q̄ multū accidit catarrus cuz
illo sputo sanguinis: et etiā multotiens fit a catarro. Tercio ponit
curā facti a fistula vel incisione vena. Quarto ex apertione vena-
rum. Quinto facti ex resudatione. Sexto facti ex corrosione. Se-
ptimo ex pectore. Octauo facti ex mollificatione et humido rela-
xante. Nono a casu super epar. Sc̄ba ibi (Cum ergo accidit ex ca-
tarro.) Et possunt fieri partes. ii. vt dicat. Octauo ponit curā fa-
cti a frigore. Nono ab humiditate. Decimo a siccitate. Undecimo
a casu super epar. Reliquae partes patebūt. In cura sputi san-
guinis a pulmone hz Aui. 7. intētiōes. P̄ia est icarnatio ne fiat
vicius: et ita statim festinat ad hoc Aui. Sc̄ba est rectificatio die-
te et nota: et ideo solū induxit tibi memoriā ei? cū dixit. in regi-
mine. i. post regimē q̄ iam sciuit. Tercia intentio est diuersio
sanguinis a parte vulnerata: et hoc fit cū s̄lomia fricationib? et liga-
turi et p̄bitione nocitiuarū rerū p̄dicarū et tēperando aerē ne
sit nimis fridus p̄mēs mās ad pulmone nec nimis calidus agitās
ipsas. Et ad hāc itētiōē p̄cipit forma tacendo sup latas. f. sanū si
ad aliq̄ vult declinare: melius tū est q̄ rectus sit. Considerādū
q̄ s̄lomia ex eadē parte fit: q̄ p̄pinque diuertit et accipit ab ip̄o
loco mām. Tu tū redi ad can. vltz in hoc q̄ si mā esset multa et in
toto repletio ex opposita parte fieri. De his scripsimus p̄te
p̄ma et tertia huius. Subtilē. i. minutā et parā. Inter quas tē. s̄c̄
tres boze vt p̄teruē virt? q̄ si plus expedit ponere de tēpore in-
ter secundationē et secundationē fiat vt he tres boze sit exēplū. Ad
vacuū. i. ad loca que eūant. Si ergo euacuas loca p̄pinqua parti
vulnerate recedit sanguis a parte vulnerata et ibit ad loca vacua.
Quarta intentio est sedatio agitationis et mobilitatis in sangui-
ne: et hoc fit nūc cū reb? glutinosīs viscosīs nūc cū fridis nūc cū stu-
pefactiuis. Quinta intētiō est ductio sanguis alicui? si cōgelet
in loco et fit cū aceto. Sexta est si nō est possibilis icarnatio fiat
salte aliqua clausio vel oppilatio cū glutinosis vt facit oia visco-
sa. Septima est ip̄s flurūs p̄bition q̄ fit cuz medicinis quas
ipse dicit: et hz intētiōes sint multe: vna tū medicina pōt multas
de eis p̄ficere. De aceto: scias q̄ nisi timeat ex eo tussis est bo-
nū ppter cās quas ponit et dicit postea. Vna est sedatio. i. quie-
tatio et subtilitatio. i. p̄bition subtilitatis fm Dynus. Vel dōm q̄
narcotica pueniēt cōposita cū hoc q̄ quietat per opū subtilitāt
et sanguine diuidit per calidas medicinas. vnde infra vlti. ca. sen-
19. dicit q̄ tyriaca cū hoc q̄ stupefacit cōminuit lapidē.

Cum ergo accidit sputū sanguis ex catarro et nō est
catarrus acutus pungitiuus valde cholericus flobor-
thomē homo statim et assidue ligatio extremitatum
eius descēdēdo a superiorib? ad inferiora: et fricent cū
oleo de oliuīs calido aut cuz vngūeto calido sicut est
oleū cucumeris asinini et similia ei et nō inūgat caput
oino. Et sint cibi eoz tristici cuz aliquo ponticoz fm
semitā sorbitonis. Sintqz pontica ista ex fructibus et
que eis simulant: et apud debilitatē cibent pane infuso
in aceto mīsto cū aqua frigida. Et administret in eis
clystere acutū ad attrahendū mām a partib? capitis:
cū nō fuerit s̄lomia ppter p̄bitionē. Et opz vt stu-
diū ipendat in infrigidando caput quantum possibile

Super tertio

est et nō ipendat plurimū studiū in humectando ip̄m.
Et ex eis que cōferunt ei est tribuere ip̄i in potu tro-
ciscos de charabe. Lūqz nō valēt ea que diximus nō
est excusatio cure catarrī et retētiōis eius cū eis que
sunt sicut ab asio capitis: et administratio emplastri fa-
cti ex stercore colūbino q̄b more emplastri superpo-
natur et remoueat fm necessitatem.

Hic ergo ponit curā sputi sanguis a catarro. Et p̄mo facit hoc.
Sc̄do p̄firmat per sūtam Bal. ibi (Et Bal.) Considerādū q̄ spu-
tum sanguinis accidit ex catarro acuto vicerate et accidit a catar-
ro etiā iquantū forte inducit tussim. Habet autē Aui. in hac cura
duas ḡnāles itētiōes. Vna est ad ip̄m sputū sanguinis: vnde dat
trociscos de charabe. Alia est ad catarrū: et in hoc est triplex intē-
tio. Vna diuersio materiē ad oppositū tam materiē catarro-
farum a capite ad pulmone q̄ materiē que trahunt aliunde ad
pulmonē que vulnerāt: et vnde fuit sanguis. Hec autē diuersio fit
per flobothomias nisi sit valde pura acuitas. vnde magis fluere
materia: sit etiā per fricationes extremitatū cum oleis calidis ad
attrahendū et per clystera acuta. Sc̄ba intētiō est sedatio ipsius
cursus. i. infrigidando et inspissando ipsam mām: hoc fit cū apozī
mate de fructib? et cydonijs et que eis simulant vt granis et papa-
uer vel berberis: sit etiā hoc infrigidādo caput nō humectādo: sit
autē infrigidatio cū appositione aque rosate vel papaueris. Tercia
intētiō est subuenire casui virtutis si accidit cū cibo. f. cum pane et
aceto. Et p̄sidera q̄ Aui. timet multiplicationē sanguinis in istis
et agitationē: q̄ hz comedit panē: vult tū q̄ repzimat cū aceto aq̄-
tico. Et tu scies q̄ si esset debilitas synopalis cogeremur ad vinū
et ad carnes. Et administret: q̄ vbi nec diuersiōes cōes nec seda-
tiones sufficiāt: opz facere diuersiōē appropariatōē cū caustico:
imo qñqz facim? cū ferro. Considerādū q̄ id q̄b dicit p̄ p̄bi-
tione pōt exponi dupl. p̄mo si nō fuit facta s̄lomia ppter p̄bi-
tione. i. q̄ aliqua cā p̄buit cā: tūc loco s̄lomie fiat clystere acu-
tum. Alio mō q̄ velit dicere q̄ facta s̄lomia nō debes facere eadē
die vel cito post eam clystere acutus: q̄ p̄buit hoc s̄lomia. Non
impendatur plurimū studiū in humectādo: q̄ humectatio addit
ad fluxibilitates. prolixus hoc declarauimus fen tertia bulas. vbi
de inunctionibus capitis quesuimus.

Sed tu dices infrigidatio capitis premit materias. Ad hoc di-
cendum q̄ factis eūonibus cū diuersiōibus si est pauca materia
inspissat et quietat a frigido. et in hoc Aui. cōfidit: q̄ calor et acui-
tas materie facit illam fluere: de qua hic est sermo. Lūqz nō valēt
ea que diximus: permuta curam ad cauterium.

Et Bal. qdē dixit q̄ mulieri sputū sanguinis adue-
nit ex catarro quā clysterezant clystere acuto: et p̄pie
q̄ nō erat possibile flobothomare eā q̄ iam remāle-
rat quatuor diebus et fuerat debilitata et cibauit eam
pultib? et fructib? in qbus etiā erat stipticitas: qm̄ spa-
tius ei? cū cibo longinquū erat. Et curauit caput eius
cū medicamine colūbini stercoz: et p̄cepit eā ingredi
balneū ppter medicamē et nō inūxit caput eius vt nō
humectaret et dedit ei in potu tyriacā recentē vt face-
ret eā dormire. Nā bec tyriaca fortis opū est vt dor-
mire faciat et p̄buit cōmotionē tussis et sedat cursum
materiē cum ingrossatione. In die 3o secūdo huius
medicaminis nō peruenit ad monendū eā: imo dimi-
sit eā quietā trāquillā: cū tamē necessaria foret ei mū-
dificatio pulmonis. Et plurimū quo eam rexit fuit q̄
fricauit extremitates eius et dedit ei in potu quātitatē
sabe de tyriaca recēte minus q̄ beris: fuit intētiō ei?
vt gradatim duceret eā ad mel vt mūdificaret cū eo
pulmo: deinde dimisit eā quietā: decide fricuit extremita-
tes eius et dedit ei post illud aquā ordei cum panco
pane vt viuificaret virt?. Et in die quarto dedit ei ty-
riacā antiqz cū melle plurimo vt mūdificaret pulmo-
nē ei? vehemētē. Et cibauit eā in reliqs dieb? fm q̄
oportuit et rexit eā regimine p̄ualecētū: et cū hāc po-

du p̄m

fuerat super caput eius hora post horarum excrementario
gume ruthe syluestris et ibibuit ei balneum: et hoc regi-
men est bonum. Et opus ut sit tyriaca inter duos men-
ses usque ad quatuor. Ipsa namque dormire facit et retine-
ret catarrum. Et non appropinquet capiti istorum olea. Et
necessaria est abasio capitis ad administrandum ista
rubificatio: et si non alijs saltem mulieribus. Et necessa-
ria est ventris solutio cum eis que sunt sicut pillule co-
chiae: si est illius multitudo: et post illud stomia: deinde
adhibeantur medicine rubificantes.

¶ Et Bal. s. qnto de ingenio sanitatis. 13. ca. Palmo ponit curam illam.
Secundo laudando eam et declarando completur curam. ibi. (Et hoc regimen.)
¶ Considerandum quod in tota cura huius mulieris Bal. habuit quatuor ite-
raciones. Prima erat diuersio catarrhi. Secunda rectificatio vite. Tertia
sedatio cursus catarrhi noua. Quarta educio eius quod in pectore
retinebat. post hoc omnia rexit ea ut paulatim. ¶ Considerandum quod cum
quod omisit stomia potest poni duplex. scilicet quod steterat quatuor diebus: unde
Bal. superius fuit ne maius fuerit sepeata nimis a sanguine. Secunda ca-
erat: quod erat debilitata ex infirmitate: sed sibi supponebat quod Bal. so-
luta fuit vna causa. scilicet quod steterat quatuor diebus: unde erat ni-
mis debilis: unde dicitur quod de ingenio. Non precepit ut minueretur: quod per
catarrum. Quarto die. i. usque ad quartum diem non comederat nisi pus-
simu cibum: sed sibi postea vite stomia. Quarto die precepit eam
ingredi balneum per medicamentum. i. quod balneum sibi medicamentum fuit ad di-
uersiones catarrhi. vel per medicamentum. scilicet quo fuerat infecta ut lau-
ret et abstergeret ab eo. Aqua ordi. i. purissima: unde ibi Bal. dedit ei
purissimam cum paucissimo panis in die quarto. Jam remanserat supra
Bal. intentio maior ad maiorem que erat in pectore: quod iam in magna
parte cessauerat catarrus: et ideo cessauit a tyriaca noua et dedit an-
tiquam. Inhibuit ei balneum. Exponit de. i. cessauit ei balneum: quod ita se-
cit Bal. quod die quarto misit eam in balneo. Aliter dicitur quod Bal. refert ad
regimen eius quod erat paulatim: et ita ex toto cessauerat catarrus in
quarto die. adhuc Bal. aliquantulum iterum ad diuersionem eius medicamentum
cauterizatio super caput et per balneum: sed postquam cessauit cessauit a
balneo: et ideo subdit Bal. illud id quod Bal. dicit quod regimen eius fuit
a balneo abstinentia: quod non indigebat eo amplius: quod calefaciendo san-
guinem posset excitare sputum: unde super dixit quod opus cauerit a multitudine
ne balneatio. Et h. vide quod scripsimus de tyriaca in. c. de tyriaca.
Saltem mulieribus quod aptiores sunt ad catarrum. Si est illius multitu-
do. scilicet aliorum humorum a sanguine. Et pcorat in h. Anus. Et post id
quod facta eadem super abundantiam humoris fiat stomia. Et considera
quod in tota cura non cessauit carnes. est enim morbus acutus valde.

¶ Et in eo quod est ex scissura vene aut incisione eius et
est causa eius repletio opus ut non cibet eger quantum possi-
bile est: imo ieiunet tribus diebus in quo sufficiat omni die
cibus paucus ex aliquo viscoso. Et quando non apparet
casus virtutis: tunc expellat a cibatione quantum plus
possibile est usque ad quartam: et si timeat casus virtutis
more necessario cibet eo a quo generatur humor equalis
aut declinat ad frigus: et in quo sit glutinatio aut inui-
scatio et tenacitas et stipticitas: et propter ingrossationem san-
guinis sicut aliter fatis eius extremitatibus: et sicut capita
et sicut oua sorbilla: et sicut tria propter quod decoquitur cum
lentibus et sicut leues et iuuibe: quantum possibile est ut non
comedit illud quod forte faciat: et sit potius aqua ordi
et propter decocta cum lentibus aut iuuibis aut cydonijs: et
pane infuso in aqua frigida cum aliquo acetoso: siue sit
sulcitum siue non sulcitum: totum sit ifrigidatum actu. Et lac
vaccinum de quo butyrum est extractum quando plogatur
egritudo est iuuatiua propter stipticitatem et frigiditatem
suam et lac pfectum propter glutinationem suam et suam inuisca-
tionem. Si autem non sufficit et addit in sanguine fiat flobio-
thomia: et pisces aradrati sunt vehementer iuuamenti
eis: et opus ut sint cibi istorum et eorum qui precesserunt eos
fridi actu. Et caseus recis non saluus valde iuuat eos.
Et quando cibant isti et similes eis carne eligat ex car-

nibus ille que sunt pauci sanguis sicce leues sicut sunt
carnes colubarum agrestium et turturum et perdicum decocte
in stipticis et ponticis. Et ex rebus expensis in abscondenda
iteratione sputi sanguinis est masticatio portulacae
et de glutitio aque eius quando enim statim retinet. Et
ex fructibus cydonia et poma que ambo sunt stiptica: et
iuube humide et grana myrti et xylocaracte de secni: et
que hoc cursu procedunt. Et quandoque sit eis quo vitis
in secunda mensa aliquid ex luto sigillato armeno cum
gumi arabico et pauca camphora.

¶ Hic ponit curam quam est ex fissura et incisione. i. a solone et inuitatis
manifesta in ipso corpore vene. Et h. quod h. sit a multitudine sangui-
nis. Secundo quod sit ab acuitate. ibi. (Et si fuerit.) ¶ Prima in duas. Pri-
mo ponit curam quam sanguis expulsi. Secundo post cessationem. ibi. (Cuius
retinet.) ¶ Considerandum quod iterum huius in hac cura est ad tria. scilicet ad
sanguis paucitatem nutriti et cum paucitate nutriti et cum viscositate. Ter-
tia iterum est vene incisione et solidatione: et h. sit cum rebus stipticis et glutini-
fices. Non comedit quod forte faciat. i. multiplicet nutritum et forti-
fices ex huius iterum est paucitas nutriti et debilitatio in hoc.
Alia ista h. quod est forte et exponitur ab alijs in digone: quod non sit res
difficilis digonis. Acetosum sulcitum est quod est factum in modum sulci.
Nam sulcitum est ponit aliquod aceti in cibo sine alia decoctione vel ar-
tificio. Lac quod plongetur: quod tunc regit aliqua copiosior nutritio.
Lac pfectum. scilicet quod non sit extractum butyrum. scilicet quod indiges pluri nutri-
tione vel pfectum. i. caprinum. Non sufficit. ista cura per dietam sub-
tile. Pisces aradrati. i. petrosi iuuat quod getat sanguine faciendo il-
lud frigidior. Frigidum actu. ut non ageret sanguinem sed quiesceret.

¶ Dubitat quod dicit carnes pducit et pauci sanguis cum ipse sint mul-
ti nutriti: unde 4. ca. sen. 7. trac. 4. ca. Laro alcubugi ponit
tur ipingutina. et 2. ca. ca. de alcubugi. carnes turturum et laudat
tur. 5. collis cap. 32. 2. ca. si turtur est dura. ¶ Dicitur dupliciter. Primo
quod hoc est quod coquunt cum stipticis et acetosis. Vel dicitur quod sanguis
ab eis est paucus. scilicet quod non abundat aquosus: sed magis siccus et ex herbo
vel agno annuali: quod plus vrinat sarraceni vel quod pullus gallinarum.
¶ Cuius retinet sanguis et puenit ad quartum diem opus ut
nutriat et forte et incipiat ab eis que sunt sicut panis
isulus et aqua: deinde alkercis et extremitates et crebelli.

¶ Pater.
¶ Et si fuerit fissura et incisione cum acuitatis sanguis fiat
illud quod opus de declinatione sanguis ad inferiora et ad
diuersitatem partium: euacuet ergo cholera: deinde fiat in
frigidatio cum fortitudine et fiat humectatio et adminis-
tratione stiptica et glutinativa et aqua ordi et caceri et cu-
cumbita et medicamentum Andromachi et medicamentum Bal.
¶ Intendit huius ad tria. primo ad diuersionem ad inferiora: et ad diuer-
sionem spalem si expedit ligando vel fricando ad inferiora. Secundo ad equi-
tationem sanguis: quod sit euando cholera et ifridatio. Tercio ad solidi-
tationem vene. Medicamentum Andromachi: potest 5. ca. summa. et tra-
5. et coponit ex fridis et stipticis. Et medicamentum Bal. forte est illud
quod laudat quod de ingenio sanitatis cap. 9. aut cap. 13.

¶ In facto autem ex apertione venarum medicine quas
opus administrare sunt stiptice pontice conglutinatione
sicut sunt medicine que necessarie sunt in eis que pte-
rierunt: et sunt glutinative incarnatione cum stipticitate:
et iste sunt sicut balauit et capita granatorum et sumach
et succus teratit et succus ramorum vitis et glandes et fo-
lia rubi et karabe et achacia et lycii et succus virge pa-
storis et suchaba et succus acreite et enifistides et quicquid
potant ista. Et que ex eis sunt cum alumine et gallis et
aloe et absinthio. Et sunt ex eis medicine composite et
troc. preparati ad hoc cap. iam compositi ex medicinis
predictis. Et quicquid decoquunt iste medicine in aquis
puris: aut in quibusdam succis et bibitur decoctio eorum.
Et quicquid sunt ex eis emplastra. Et quicquid admiscunt eis
et aggregant medicine cordis predictae et medicine pe-

Dub. 2.

Gentilis

etoris p̄dicte sint ap̄iū ⁊ amcos ⁊ anisum ⁊ ipica ⁊ ra
machba. Et qñqz miscent cū eis narcotica que sunt sic
costices radices mādragore ⁊ insulami ⁊ papaueris.
Et qñqz p̄miscent eis glutinatua sicut gūmi ⁊ corti
ces iuribz ⁊ stella semi ⁊ spodiū ⁊ semē amnioglosse et
mucilago p̄silij ⁊ semē eius ⁊ succos portulace ⁊ mu
cilago granoꝝ ⁊ cydonioꝝ. Sed cum est resudatio ex
ap̄ate: tūc cura er̄ est s̄lomia ⁊ enatio: deide matura
tio ⁊ nō curef cū s̄lpticis. Illud enī attrahit nocumē
tū magnū: imo op̄ vt curef cura peripleumonice.

Chic ponit cura sputi sanguis facti ex aperture orificioꝝ venarũ r̃ q̃ pcedit foliũ cũ uabʒ itentionibʒ: cur yna explicite. ſcũ clauſũ q̃ pcedit q̃ venari ſtipicidũ & g̃lutinadũ: pcedit ex q̃ ſedatĩone fluxus in ſanguine quietadũ ipm̃. 3az enĩ vult q̃ tu beas in mente ex pmiſſis itentione diuerſionũ & rectificatioũ regimĩs. Primo per medicinã ſimilicis & ſedũ cõnoſta iſbiſt Ex hũc

Dub³™ Quid sit qñq; miscen^r amos ⁊ spica ⁊ anisus: cū sint aperitiua ⁊ faciētia magis fluere ⁊ sint phibita in pñ.ca. p^r dōm q; me dicine subtilitatie pñt cadere in cura sputi pñt res intentiones. Una est qñ qñ volum^r vti opatiis in qñ itat^r subtilitatuū vt beoaz op^r. Scō qñ qñ volum^r alique sanguine coagulari ovidē ⁊ abster gere. vñ Bal. dedit illi mulieri tyriacā antiq^r. Tertia qñ volumus dare penetrationē medicinis grossis stipticis: de qñ nō pñdere mus q; ad locū pueniret nisi cū auxilio medicinarū subtilitātū: vt ponit Aui. in cura sputi fanguinis a pectore. vnde Rasse. 4. pñē. in ca. 2. dicit sic. Medice subtilis pñt sunt in fine. In vltimo bui^r qñ passio cū tñ apte sint admiscendū vt dicat alias ad locū in q passio sit: qñ res stiptice ⁊ viscole ipeclū mear^r. ⁊ hoc est qñ dicit Aui. ⁊ qñq; aggregant^r medicine cordis pñdite. f. sen. 11. f. medicine calide. vt spica crocus ⁊ calias sputi fanguinis. Et qñq; miscent^r vis narcotica. f. cū nō sufficiunt pñdite. Et qñq; f. qñ pñdite stiptica nō sufficiūt: tunc vtiatur stipticis glutinosiis. Stella seminis est talk. Sed cū pñ. Dataturio supple tur^r: ⁊ resolutio conueniens. Jam autē sepe declarauit q; Aui. cū cessat in apostemate a repercuSSIONe: ⁊ vitur moderata resolutione sue apertione sue mollitione: ⁊ vocat id qñq; maturatiuū: q; eius opatio est resolutio si pñt: si nō maturat: nō tñ cū stipticis q; mā significat multa nō grossa que resudat: stiptica autē illa cōpingent^r.

Confecti autē ex corrosione est parue cure ⁊ difficilis ⁊
est quasi sicut illud de quo desperas. *Flō. n. sanat* aut
nō solidat nisi cuꝝ remotione malitie cōplexionis ⁊
istud nō fit nisi in spatio in cuiꝝ simili aut indurā vlc
aut pūtreit. *Alex qñs pferit vt nō pmissat corrosio*
pfirmari expellēdo humorem acutū. Et qñqꝫ solone
educunt cholera ⁊ grossum simul cum eo qđ est sicut
pillule de agarico. Et si idigueris itētionē pfortatio
nis pforta ⁊ igenia vt sedes cōmōtionē tussis cū medi
camine de seminibꝫ. *Speras n. ex eo qđ aliqđ cōferat*
inuamētū. Et ad sūmum cura eorꝫ est mundificatio ⁊
eūatio cū flōmā ⁊ aliqꝫ ⁊ cibi boni chim. Et ex eis qꝫ
deꝫ que sanāt corrosione sunt thūs ⁊ myrra ⁊ sanguis
draconis ⁊ semē portulace ⁊ radix malue ⁊ troc. stelle
in qbus addit opij medietas p̄tis. Et medicine cōpo
site quas dixit Paulus ⁊ nos dicemus in ātidotario.
Et eorꝫ medicine ad hoc inuatiue sunt ille in qbus po
nunt scedēnigi ⁊ sanguis dracōis ⁊ charabe ⁊ sanda
raca ⁊ lutū sigillatū ⁊ ad vltimū omne episcatiū mū
dificatiū inuascariū consolidatiū.

C. Permitteudo i pot. in vel difficile eẽ curã: cãm in B. pcedit Aui. c. qũoq; innotuẽt.º. p.ºim o c. etũne mã corosue etũdo subtile z grossũ; corosue qũe mãe corosue habet de grossitie: z as. sociat eis subtile refutudo. Sũdo c. sedatione agitationis p.º nũ lacere p.º corosua. Terrio c. rectificatione regimẽ. Quarto c. remotione corosionis solidudo z mudificudo: z istã trectiõe diuersionis itellerit et p.ºmissis: z aliqũ p.º dixit de flosima. Dedicã mẽ de semib.º p.ºe et illũ qũ fit de semib.º f. idis: supia c. de tussu. ymẽ dixit p.ºfirmatũ p.º p.ºforatũ. Scedenq; i. lapis ematibites.

Super tertio

¶ Factum autē a pectore curas cum emplastris z medicinis in qbus est substantia subtilis que admiste sunt eis: z sunt ille quas dicitur ut pueniat ad pect⁹. Alibedarūq̃ vō in seipso coniungit iter duas res cū existimas q̃ cā sputi sanguis sit ruptura. Et medicine p̄dicte oēs sunt pueniētes ad hoc. Et cu3 existimas q̃ cā sit frigus faciēs euenire sputū sanguis s̄m modū p̄dictū: tūc cura ei⁹ est sicut dixit. Illud. n. accidit euadā adolecētī z curauit eū. Slobothomani nāq3 cum in die p̄mo: z sechdaui z fricuit extremitates ei⁹ z ligauit stringēdo eas s̄m q̃ op3 in ei rectiōe sputi sanguinis z cibauit eū sorbitionib⁹ z posuit sup pect⁹ suū ceratariū de gūma rutbe z remouit ip̄m ab eo hora noctis vt nō adderet calefactionē ei⁹ s̄m quantitatem questā: z cibauit eū cū sorbitionib⁹ z dedit ei in petu medicamē de seminibus. Et post q̃ dies tertia assuit vsus est sup pect⁹ ei⁹ illo ceratario trib⁹ horis. Deinde remouit ip̄m: z cibauit ip̄m aqua ordei tascata cu3 carne anatis. Post q̃ igit tēperata est cōplexio pulmonis ei⁹ z subtilas est timor aduēt⁹ apatis mundiū causit pulmonē ei⁹ cū tyriaca antiqua cōpleta. Et gradauit eū ad bibendū lac asinīnū z ad reliquū regimē sputi sanguis. Et dixit. S. q̃ oīs quē ex istis psequitur sputū sanguinis in die p̄mo sanas: sed alio3 diuersificatur dispositiones: z nos iam testificati sumus de ista quem fuit hec via similis ei.

C. Pulmo ponit curā in gñali magis. Scđo qñ est ex frigore. ibi. Et cū estimā. Albedarigi. i. basilicon. Duas res. f. subtilitate & spiritū citatē. Et cū estimat. Hoc pōt poffet ponit octauā in qñ ponit curā: spūit sanguis: qñ est cū friditate: pōt esse pars p̄is pcedēte qñ a frigore ptingit rumpi venas pectoris: nō sic aut pulmonis vel r̄a. In cura aut qñ h̄ al. facit. de igno fanitatis. c. 13. habuit intentiones. 5. prima fuit diuerſo. unde flomauit nō obſtare qñ frigis fuit cā. Scđo est remotio friditatis male a pectore: vnde pōt cerorū calidū qñ nō miſit multū flare: vñ nō adderet in caleſtione cñ. 6. n̄. 2. vlt̄a ad id qñ querebat. vñ h̄ al. ibidē vespere id abſtuli ne vlt̄a modū cal. fieret. Tertia iſtō fuit reſticatorio dicit. Quarta mūdficatio sanguis & gelati in pectore ſi ibi erat. Quinta cū fuit vnaſceſs reſtaurare cū lacte. Intentionē ſolū dationis vñe itellerit notā ex p̄miſſis. De ſemib⁹. f. caliditas ſi iſtē reſolūō ſic ad b̄ dabat tyrica antiq̄: hic fuit troiſci de ſpermatib⁹. i. de ſemib⁹ qñ oīr diaphramat a f̄ al. 5. de igno fanit. c. 9. 2. i. dygnomic ponit. B̄. fe. am̄t feniūcū amcos papauer albi. an. 3. i. h̄uſoſis. i. iij. apy pū iſuſt in qñ 3. i. informet troiſci 3. i.

Et qñ existimatur qd cā est humiditas ⁊ mollificatio
administra illud in quo sunt crycacio ⁊ calefactio et
stipticia sicut est radix squinanti ⁊ mastix ⁊ cyminū
torrefactum ⁊ calamentum montanum ⁊ calcadis et
castoreū ⁊ crocus ⁊ albiengi: ⁊ quādoqz admiscetur
eis stiptica equalia sicut castane: ⁊ quādoqz sunt qd
istis cōpositis que dicunt in anisidario.

¶ hec est ps. s. vii. in q̄ pōit curā īputi sanguis si est ab hūditate
mōlificate ⁊ relatare: vii pōit venariā tūm. Et p̄fidera q̄ hic
nō possit signa: q̄ sūt nō ei cap. de signis tūm ab hūditate mōlifi-
cate: ⁊ sūt signa ei q̄ si sita siccitate: id est sunt nō. Calcadis dī ē
sp̄s vitreolici āpud Simōne sit flos eris cui vīus nō placet bic.
Albengi q̄dā grān larrapū q̄d caremus fūm Simōne.

Et quodq3 cristiflma q3 causa sit siccitas ⁊ illud est
in principio administra humectantes notas que sunt
ex lactib⁹ ⁊ oleis ⁊ succis post regimē cōmune de des-
clinatione materie ad cōtrarietate partis. Acum ea
que pertinet huic loco er floboromia ⁊ alijs mine-
ra sunt ⁊ debiliora eis que pertinent alijs.

¶ Hec est. 9. pars vel. 10. hic considera qd quando siccitas est in pncipio

tipio Aui. ad diuerſione cōcedit ſōmiam: h̄ minorē: quia ſi in pro-
ceſſu eſſet manifeſta exiccatio nō oporteret h̄mōi ſtobothomia ⁊
alijs euacuationibus vel fricationibus vi.

C Et quando eſt caſus ſuper epar tunc cura eius eſt cū
iſto ſuffuf. ℞. reubarbari. x. lacce. v. luti armeni. v. ſitqz
doſis eius cōtriti. 3. j. ⁊ 5.

C Hec eſt alia pars in qua ſolum intendit concuſſioni epatis. Re-
gimen enim p ſtobothomiaz ⁊ alia vult tibi eſſe nota quarto cañ.
ſen quarta ⁊ quarta primi.

C Ex medicinis ſo cōmuni⁹ ille que ſingulares ſunt
ſcripte ſunt in libro ſecundo in arcolis notis. Et illa q̄
ex cis pertinent huic loco eſt ematibiles: naꝝ cum teriſ
vebeniēter ſicut puluis ⁊ bibitur ex eo. aut. j. in q̄bul-
daꝝ ſtipticiſ aut ſucciſ luanat nobili iuuamine. Et qñqz
maſticatur portulaca ⁊ deglutit aqua eius tūc qñqz re-
tinet ſtatim: ⁊ aqua citrulli ⁊ ſuccus eius ⁊ pprie cū q̄-
buſda glutinatiuis ſtipticiſ valde cū paulatiz trañcitur.
Et coru ceruſ aduſti quando permilcetur medicinis
eſt plurimi iuuamēti. Et ſit aqua menthe: ⁊ eſt ſuccus
algarab pōdere. ij. 3. Et eſt illud qd eſt ſupius in coria-
dro cū aqua frigida pōdere. ij. 3. mane ⁊ ſero. Et eſt co-
rallus: qm̄ eſt plurimi iuuamēti ⁊ lutū ſemiū. Et exiſti-
mauerūt qdam q̄ nominat grece ſtella terre: ⁊ noiaſ
nominibus pluribus: ⁊ vñ q̄ ſit nomē altak: ⁊ eſt ſuma-
tur ſanguis beci ante q̄ cōgeleſ ⁊ ſumatur ex eo in po-
tu medietas vnc. tribus diebus: ⁊ eſt de granis myrti
ſemine arnogloſſe pō. ij. 3. in aqua plantaginis aut ſuc-
co roſe: qm̄ eſt vltimū: ⁊ cydonia eſt iuuat ⁊ pprie aſſa-
ta: ⁊ eſt coagulū leporis cū aqua roſ. aut aliud ex coa-
gulis cū decoctōe pōtica aut cū aqua albedarūgi ⁊ p-
prie in eo qd eſt ex pectore ⁊ lutū ſigillatū: ⁊ loco eius
lutū ſemiū cū aliquāto aceto: ⁊ eſt ſuccutū ⁊ eſt ſempul-
ua. Et dixit vir i q̄bulda q̄ aggregauit q̄ eſt ſpēa cala-
mēti naſcēſ iter lapides que teriſ ⁊ comediſ cū ſale: ⁊
nominat nimuſ alburā ſueſtre: ⁊ in hoc eſt conſide-
ratio ⁊ h̄mōi medicina ſumit in potu cū equali menſu-
ra amili. Et iteruz ex illis que luanat ipſum eſt vt detur
in potu ex alamine iament: ⁊ pprie in vitellis onozum
tepectactis nō coagulatis oino: ⁊ eſt glutē piſciū cōfert
qñ bibitur ex eo. Et qñ prauior ſit res tūc qñqz datur
in potu pon. quarte. 3. j. de ſemine iuſgami cū aqua mel-
lis. Et opz vt detur in potu medicine pſtringētes ſpu-
tum ſanguinis cū vino pontico vt penetrēt niſi ſit feb.
Tūc. n. ſumant in potu cū ſucco alio ⁊ ad antiquā ⁊ ve-
terē ſeminis porri nabatie ⁊ granoz myrti ptes ſumaf
eq̄les ⁊ poteſ ex eis viſqz ad. ij. 3. cuꝝ aqua virge paſto-
ris: aut ſumatur ſucci porri de ſceni vnc. j. ⁊ aceti me-
dia vnc. poteſ in mane: ⁊ deſ in potu aduſti ſpōgie cū
aliquāto vini de paſſis. Et Bal. qdem curauit ſputuſ
ſanguinis cum tyriaca ⁊ metridato ⁊ medicinis boni
odoris: qm̄ ipſe pſortant nām ad hoc vt ſit auara ſan-
guis ⁊ cōſol. dat vulnera. Et ſimilr troc. ſtelle ⁊ medi-
camen Andromachi ⁊ cētaurea aggregat ad retētiō-
nem ſputi ſanguinis ⁊ mundificationez: quare in potu
ſumaf ex ea febricitantes cū aq̄ ⁊ aliq̄ cū vino. Et ſela-
ui qdē curat cū decoctione radicis cētauree maioris.
Et ex potibus eſt ille qui. ℞. ſucci arnogloſſe pondus
5. ij. ſucci bugloſſe pōduſ. 3. j. ſucci portulace ⁊ ſucci ra-
mozum recentis roſ. vnc. terantur ſine roꝝatione aque

ſuper eos ⁊ colentur ⁊ non decoquātur: imo diſſolua-
tur in eis aliquid de luto armeno ⁊ potetur: aut ſuma-
tur ſuccus ramozum roſe ⁊ diſſoluant in eo ſuccus hy-
poquiſtidos ⁊ endiuia ⁊ coru ceruinum aduſtū ⁊ po-
tetur. Et ex trociſcis troc. huiuſmodi. ℞. achacie ba-
lauſtie roſ. rubearz ſucci barbe byrcine cortici glādiū
cortici thuris ptes equales: ⁊ iterum arlenici cortici
radicis mādragore luti de albohera thus achacie ſe-
mē portulace ſemē albedarūgi balaufie cāphora ſi-
manſ ⁊ ſiant ex cis troc. ⁊ ſit potio eoz pondus. 3. ij. cū
media vnc. aque aut vini pontici aut aque albedarun-
gi. Et eſt ſemen papaueris latuſ ſigillatū ⁊ criſtiſtides
thus cāphora denſ in potu cū aqua albedarūgi. Et
ſterū trociſcus quem dixit eben ſerapion: ⁊ eſt ille qui
factus eſt cum gūma amigdalī. ⁊ ex oleis adminiſtraſ
ſuper pectus: in eſtate quidem eſt oleuſ de cydonijs ⁊
in hyeme eſt oleū nardinū. Trociſcus bonus. ℞. luti
albohera ⁊ coralli ⁊ ſtelle ſemi⁹ roſe ſicce oium añ par-
tes. ij. karabe ⁊ gūmi ⁊ amili omniū añ. partem. j. tera-
tur ⁊ ſiant inde troc. ⁊ potio eius ſit. liij. aur. febricitanti-
bus in ſucco ſtiptico ⁊ nō febricitantibus in vino ⁊ p-
prie ſtiptico. Et ex emplaſtris cōmuni⁹ eſt farina oz-
dei ⁊ farina herbi ⁊ achacie cū albumine ouī.

C Hic ponit curā ſputi ſanguinis quātū ad itentionē q̄ eſt ſanguis
pſtrictio: ⁊ hoc nō eſt aliud facere q̄ ponere medicinas ſanguis cō-
ſtrictioſas cōes a q̄cūqz cū ſiat: ⁊ h̄z tot ptes quot ſunt medicine: ⁊
ſunt circa. 37. vel plures enumeratis ſimplicibus ⁊ cōpoſitis irin-
ſecis ⁊ extriſecis applicadis. Succutū ſz Simōnē nō eſt ſempuiua:
imo eſt pſolida maior. Et vino pōtico vt penetrēt: h̄z vini pōticuſ
ſit tardū reſpectu ſubſi nō pōticuſ: tñ ad penetrationē addit ſtipti-
cis medicis quā de ſe nō h̄nt. Porri nabati. i. de nabatia regione.
Quo cētaurea pſert in ſputo ſanguis lege a. Deſ. ca. de cētaurea.
h̄z. n. ptes diuerſas p q̄s pōt apire vt amaras: ⁊ ſtipticas p q̄s pōt
pſtringere. Amara aut reſolunt p plogas vias pectoris ⁊ rema-
nēt ſtiptice: qñqz tñ amare pigreſcūt: ⁊ poſt longū ſpō pōt appere
eaz opatio: pigreſcūt āt i locis obtuſi calidi: vt teſtimis: ⁊ ſic pſi-
tētiō Deſ. Lōfert eſt cētaurea euacuando acutos humores.

C Quqz ſanguis retinetur tūc perueni ad cōſolidandū
vulnuſ ⁊ ad prohibendum apoſtema. Et cōſolidatio
vulneris eſt cū co qd ſciuiſti ex glutinatiuis ſtipticiſ: ⁊
prohibitio apoſtematis eſt cū prohibitione cibi ⁊ at-
tractione materierum ad extrema ⁊ inſrigidatione pe-
ctoris. Et oportet vt ſorbeat acetū miſtū multoties: ⁊
oportet vt ſe cuſtodiat poſt retentionē ⁊ peruentionē
eſt ſuper res predictas. Aqua autem quaz potat opor-
tet vt ſit aqua pluuialis aut aqua in qua ponunt lutuſ
armenum ⁊ roſe: ⁊ aqua ferri ⁊ in qua extinguitur fer-
rum eſt iuuatiua propter ſuā ſtipticitatē. Et quādo ti-
metur cōgelatio ſanguis in pulmone: oportet vt in po-
tu detur in principio acetū miſtum cū aqua niſi tuſſis
adſit: tunc enim oportet vt caueatur acetum: ⁊ quan-
doqz ſanat ſanguinem congelatū medietas. 3. j. diacur-
cume cum aliquantulo de aqua porri ⁊ cocleario opy-
mellis. Et ex cōpoſitis ad hoc eſt illud quod. ℞. ſenu-
greci decocti. 3. ij. ariſtol. 3. j. myrre. 3. ij. olei de lilio. 3.
j. piperis. 3. j. iuſquiami. 3. j. roſ. 3. ij. ſiant ex eis trociſ. ⁊
ericcentur in vmbra ⁊ ſumantur in potu cum aqua ſe-
niculi ⁊ apij. Et etiā coagulū leporis ⁊ aqua cineris li-
gni ſici cum haſce. aut origanum cuꝝ melle: aut ſolua-
tur vter cum eo quod euacuat. Et medicinas quideꝝ
ſingulares diſcrimus in lib. ij. ⁊ cōpoſitas dicemus in

Bentilis

antidotario: et tu lege sermones nostrum de resolutione sanguinis congelati in libro quarto.

Chic ostendit quid faciendum sanguine costricto. Sed dices si sanguis est costrictus: nonne facta est solidatio. Sed dicitur quod quicquid non sit quodammodo coagulatio: vel intelligitur per solidationem quendam modum cauterizationis siue fixionis. Considerandum quod prohibito apertis est in tectio que currit in tota cura: imo maxima in principio. Sed ne tu credas quod costricto sanguine non oporteat adhuc intendere ad prohibitionem apostematum: id est sollicitus fuit de hoc exprimere: de quo minus videbatur: quatuor hic intendit. Primo solidationem. Secundo prohibitionem apostematum. Tercio rectificationem vite canendo a pre dictis in principio capituli. Quarto remouet sanguinis congelationem: nisi tussis addit scilicet fortis.

Tractatus quartus de principijs speculatiuis scientie apostematum membrorum partium pectoris et extrinsecum eorum preterquam cordis.

Sermo vniuersalis de doloribus partium pectoris et lateris.

De pleuresi.

Cap. p^m.

Pleurodoqz accidit in velaminibus et tunicis et lacertis que sunt in pectore et costis et partibus eorum apostemata ledentia valde dolorosa que nominantur solatia et bursen et pleuresi. Et quicquid sunt et dolores in istis membris non ex apostemate: sed ex vetustate: quare errant quidam existimant quod sit ex hac egritudine. Verum non est pleuresis nisi apostema calidum in partibus pectoris: aut in lacertis intrinsecis: et in velamine cooperiente pectus: aut in velamine distinguente et est illud quod est purum: aut in lacerto appendente extrinseco: aut velamine extrinseco cum coitate cutis: aut absque communitate: et maius istis et terribilius est illud quod est in ipso velamine distinguente et est prauus est.

Determinatio superius dicitur de dispositionibus membrorum spiritualium. scilicet pectoris et pulmonis secundum quod sunt in ista anhelitus et vocis et secundum quod eis accidit tussis et sanguis sputum est excelsus a determinatione malarii coplonum et malarii coplonum quoniam plurime sunt oppilationes: deinceps ipse determinat de apertibus et solone prinitatis. Et primo speculative seu theorie magis. Secundo curative. ibi. In principio quod tractatus. Et hoc est quod dicit rubrica. De principijs et extrinsecis. In hoc inuit de solone prinitatis: quod multoties accidit in partibus pectoris. Preterquam cordis. In hoc inuit de sanie cordis: quod de hoc erit sermo fen. ii. Primo in d. primo determinat de apertibus et doloribus harum partium. Secundo de solone coituitatis. ibi. Hec vice ra. Primo in d. primo determinat de his apertibus. Secundo quod terminatio eorum est quicquid per saniationem determinat de sanie in pectore. ibi. Plus. Primo in duas. Primo determinat de apertibus partium pectoris et annexorum. Secundo de apertibus pulmonis. ibi. Peripleu monia est. Primo in d. primo determinat de pleuresi quantum ad omnem diuersitatem que cadit in ea ex parte causarum et locorum et modorum terminatio. Secundo determinat de ea quantum ad modum signorum. ibi. Pleuresis pure. Primo in tres. Primo determinat de pleuresi quantum ad diuersitates preditas. Secundo comparat pleuresim ad quicquid passionem aliorum. ibi. Et plenitudo quodam. Tercio addit causam. copletiuos sciencie. ibi. Et scias. Vel ibi. Et multoties. Primo in tres. Primo facit quod dictum est. Secundo questione mouet et soluit. ibi. Queris autem. Tercio ponit quasdam causas pleuresis mediatas et quasdam extrinsecas et alias. ibi. Et quicquid facit. Primo in tres. Primo determinat de pleuresi secundum quod diuersificat ex parte locorum aliquid tangens in generali de materia. Secundo diuersificat ex materia causante. ibi. Et materia. Tercio diuersificat ex parte terminatio. ibi. Et propterea. Considerandum quod accipimus ex Aug. p. loca. scilicet velamen paniculos et lacertos. Secundo accipimus in genere causas: quod materia apertis vel est humoralis vel vetustas. Tercio accipimus diuisione: quod quedam est vera quodam non vera. Vera est apostema calidum. scilicet cholericum vel sanguineum in lacertis intrinsecis vel paniculo intrinseco. scilicet tegere costas. vel in diaphragmate et illud est purum. Illud apostema est verum et purum apostema pleuresis. Sed non vera pleuresis est in lacertis extrinsecis scilicet versus cutem et in paniculis extrinsecis versus ad cutem quicquid. Et quod intelligi quod tunc non est verum propter quod materia cum hoc est frigida.

Super tertio

da. Si ergo extra est apostema calidum et intra frigidum: verum potest dici plenitudo non vera vel non pura quodammodo. Quarto accipimus quod sit prauus quando apostema est in diaphragmate. Et ratio est. Quod quod communicat cerebro in magno nervo.

Et materia quidem huius apertis secundum plurimum est calida aut sanguis cholericus: quoniam in membris tunicosis non penetrat nisi subtilis cholericus deinde sanguis purus et propter hoc sunt paroxysmi vehemens febrium et tertianum secundum plurimum: et propter hoc raro accidit ei qui eructuat secundum plurimum acetose quoniam est flegmatica coplonis. Et cum hoc quicquid sit sepe ex sanguine adusto. Et quandoquod sit sed raro ex melancholia putrefacta inflammata.

Primo facit hoc. Secundo remouet errorem. ibi. Et nos. Considerandum quod comprehendimus ordinem sciendi ex materiabus. quod primo a cholera. Secundo a sanguine. tertio a flegmate. et quarto a melia. Et vide per hoc alio. scilicet cum cometo in 6. particula. Acidum eructat acetose.

Dubitat quod possit reperiri flegma subtile aquosum vel salis: verum potest pleuresis fieri frequenter. Amplius paniculus est membrum frigidum: quare frigida passio frequenter fieri in eo secundum finis Gal. 2. de interioribus. 7. ca. Sed dicitur quod raro accidit pleuresis ex humoribus frigidis propter causam quam Aug. ponit: et id raro accidit eructantibus acetose secundum plurimum: dixit secundum plurimum: multum et continuatum. eructat sic. Ad primum dicitur quod illa flegmatica raro reperitur. Ad secundum dicendum quod frigida passio facta per penetrationem materiarum rariis accidit paniculis et frigidis membris quod calida.

Et nos iam ostendimus in libris vltimis quod non est ex conditione apertis calidi ut non sit ex flegmate et ex melia: imo quicquid sit ex flegmate et melia: secundum modum inuit non sit acutum nisi quoniam sit ex cholera aut sanguine. Nam si est ex alijs ab his duobus est chronicum: hec est res quas plures hominum non comprehenderunt.

Quia iam dixerat quod pleuresis est apostema calidum: et postea dixit quod fieri potest quicquid ex flegmate: videtur alicui non esse dictum: quod apostema flegmaticum est apostema frigidum et non calidum. Rader quod apostema calidum potest fieri ex humoribus frigidis quando putrescunt: vt. i. can. fen. 2. ca. de egritudine compositis. sed est contra: quod apostema hoc factum ex humoribus calidis est acutum: morbus sed ex frigidis est chronicus.

Et propterea quod omne apostema aut resoluatur: aut induratur: aut collectionem facit: et tunc similiter est dispositio pleuresis. Verum induratio in pleuresi est ex eis quod minorant. Ipsum. n. aut resoluatur: aut collectionem facit in dominatione dispositionum.

Chic determinat de pleuresi quantum ad modum terminationis. Et primo mittit illos abigendo ex illis quodam. Secundo erigit. ibi. Et pleuresis quodam resoluatur. Tercio ostendit quodam accidentia quodam pleuresi augmentat se. ibi. Et quicquid accidit ex vehementia febrium.

Dubitat quod Aug. vi. sufficiens: quod est modus terminationis per corruptionem membrum in lib. de malitia coplonis diuerse. cap. 4. Item potest terminari apostema per permutationem. Ad primum dicitur quod ille modus terminationis non est verus modus terminationis sed nec febrium terminatur per mortem. Ad secundum dicitur quod Aug. supplebit infra. Vel dicitur quod dedit intelligi per hoc quod dicit resolutionem: accipit. n. ea valde large ad recessum materiam post collectionem ad sanie. Induratio minorat. Rader quod materiam vltimum sunt viles non apte idurari. In ostendit dispositionum. vltimum.

Et pleuresis quidem cum resoluatur recipit pulmo secundum plurimum illud quod resoluatur ex ea et exuccat ipsum et extra ducit illud. Et quandoquod resoluatur ad partem alteram.

Primo declarat in sermone cum has terminationes. Secundo in sermone spirituali. ibi. Et multoties. Primo determinat modum terminationis per resolutionem. Secundo per collectionem. ibi. Et quoniam colligit.

Dubitat verum quoniam materia pleuresis erit cum sputo sit terminatio per resolutionem. Ut quod non: talis est sensibilis eius: sed resolo est eius insensibilis. Dicit Albertus quod respectu carne pulmonis et prout a quod immediate venit non est per resolutionem: quod est sensibilis: sed respectu loci in quo est pleuresis est per resolutionem: quod est insensibilis. Contra quod sit est insensibilis si erupat extrinsecus quod non apparet nobis. Amplius materia quod resoluatur erit ut sudor: talis est eius sensibilis. non per euaporationem. Sed quod apostemata intrinsecorum membrorum tripliciter potest dici regulantur.

lariter terminari p resolutione. Uno mō per puerionē māerū in va-
porē z exitū insensibile: z in hoc cōcant apata extrinseca z intrinse-
ca: z de hac nō loquitur Aui. quādo dicit: z extra educit. Scdō mō dī
apa intrinsecū terminari per resolutionē. I. p quādā refudationē ma-
teriez per pellē tenue pter q ipsa colligit in cupuz z saniet: z hoc
modo resolutionē nō possunt terminari apata extrinseca sub cute:
sed apata oculi z ois sic resoluti possunt: z de hac resolutione loquitur
hic Aui. z Bat. in p afo. afo. 12. p. pti. ibi. paroxisimos. Tercio iue-
nit qñqz ab Aui. dictū apa intrinsecū resoluti: q mā recedit apte siue
p pmutationē siue p repulsionē quō qñqz sumit hic Aui. vñ dicit
qñqz resoluti. i. pmutat mā ad pte aliā. i. ad aliud membrū. sicut nō
possit exponi ad partē aliā: qz insensibiliter euaporet.

C Et qñ colligit sanies idiget necessario maturatione
vt rūpaf. **E**t qñqz recipit pulmo saniem. **E**t qñqz reci-
pit ea vna pcaua z egredit ad vzinā. **E**t qñqz effun-
dit ad meatū fecis z euacuat cū solutione ventris.

C hic determinat modū terminationis p collectionē. **E**t p decla-
rat ptes ad quas collectio pmutat. Scdō accitua collectiōis eru-
ptio de suffocatione vel libera expunitōe. ibi. (Et qñqz.) Tercio signa
qñqz cognoscim⁹ collectionē futurā z eruptionē. ibi. (Et qñqz nō.)
Quarto declarat quedam. ibi. (Quandoqz accidit.) **C**onsideran-
dum vt rūpaf. i. laudabiliter potest rūpi.

C Et multotiens cadit ad loca vacua z carnes glando-
sas: z facit euenire apostemata in eis q sunt sicut duo
iguina z almagabeni z post ambas aures. **E**t multo-
tiens expellit materia ad cerebrum z mēbra glia sicut
dicemus: z accidit timor z interficit.

C hec pars vt iam appet pōt duplī triduci. Primo qz hic in spālī
declarat hos modos terminationis. **E**t p illū qui est per resolutionē q
est pmutatio māe apostematī ad partē aliā. Scdō illū qui est per
collectionē. ibi. (Et qñqz plocat.) Tercio qz satis diminute locutus
erat de pmutatione pñcti sermonem. ibi. (Et qñqz accidit.) **C** Alio
mō pōt triduci qz hec pars sit pmutatio pñcti: z sit sermo qz facta
collectione ad sanie aliqñ erupit ad pulmonē: aliqñ ad vias vzinē:
aliqñ ad iestina: aliqñ ad iguina: aliqñ ad fauces: aliqñ ad cerebrū.

C Sed dubitat qñqz post qñqz sanies est facta z erupta pōt ire a pecto-
re ad cerebrū z loca post aures. Amplius si cōcedit q vadat z apo-
stemet: id apa erit de materia saniosa actu qñqz vñ mirabile z nūqz
visum. **C** Dm qz volēdo sequi formā diuisionis datat. f. qz hic. **A**.
Icipiat in spālī sermone loqui de his terminationibus: iā appet so-
lutio: qz nō est hic sermo de pmutatione materiē saniatay: sed
anteqz fiat collectio de mā saniosa qñqz iā erupit z anteqz erumpat
pōt trāire ad cerebrū a parte ad pte: nec hoc est ipsoibile: sicut ita
rūqz difficile est. **C** Lū dī ergo fiet aliqz apa qñqz statim ichoabit o-
mā saniosa. **C** Dm p qz hoc accidit in erituri ruptis vel nō ruptis:
cū nodū sunt maturate: vñ humores stat sub forma humoralē: z nō
sub forma saniei adhuc. **C** Uel dñm qz illa sanies recōmisset cum
alijs humoribus cum quibus fuit: qui trahunt ad partes que apo-
stemat: z ideo nō appet sanies distincta: sicut ibi.

C Et qñqz pfocat mā pulmonē multitudine sua in pre-
focādo meatuz anhelitus. **E**t qñqz eius multitudo nō
est hec multitudo z nō est mā vnde sanies siue spūtz
sit simile saniei: sed virtutes sunt pstrate: qre deficiunt
a spūto: z pp hoc opz vt pfortet virt⁹ in hac hora: ita
vt sit fortis ad faciēdā pstrictionē vebemētē ad tussiz
spūti: hoc nāqz spūti est opatio que cōplez duab⁹ vir-
tutib⁹: quarū vna est nālis maturatiua z expulsiua ēt:
z altera est volūtaria expulsiua. **E**t qñ nō pfortat am-
be pole est vt deficiat a mūdificādo. **E**t scias qz diffi-
cultas spuendi nō est nisi qz virtute qñ est debilis: aut
ex instrumēto qñ instrumētū est lesū motu suiipsius:
aut ex motu vicini sui: aut ex materia cum est subti-
lis valde aut valde grossa aut viscosa. **E**t in huiusmo-
di quidē dispōnib⁹ quādoqz accidit in pulmōe sicut
ebullitio propter cōmitionē aeris cū materia inobe-
diente effusa ad pulmonem z ad cannam.

C hic ostēdit quid sequit ad eruptionē quādo qz de suffocatione
vel nō. **E**t nō est materia sanies. i. z si materia nō sit sania z vel sit

sania: z iō subdit. Siue spūti simile saniei. f. sit siue nō sit. **S**z vir-
tutes. f. expulsiua z naturalis. **C**ōsiderandū qz per illā expulsiuam
naturale ego itelligo illā que pectus dilatat z cōstringit: inquantū
siue cognitione agit: z eandē voco volūtariā vt ibi quādoqz est ipe-
riū volūtatis. **S**i aut pter hāc sit virtus naturalis: vel erit illa q
cōstringit z dilatat pulmonē fm Anerroim: vel erit virtus nālis
expulsiua propria alicui mēbro qua sit expulsiua propriay superflua
ta tū: que ēt pōt iuuare in motione materiē spūti. **C**ōstrictionem
ad tussim. Quia in actu pstrictionis irritat materia in pulmōe: vt i-
fra declarabit Aui. In huiusmodi dispōnib⁹. f. retētionis materiē.
Accidit ebullitio. i. sonus: sicut si aliquid ebulliret z est quidam so-
nus. **C**ōmitionē. Quādo est pprie a cāna. **E**t est sermo secūdi pro-
nost. tex. cōmē. 49. Si in pulmōe coherens sonuerit zc.

C Et quādo nō mūdificat cuz spūto in pleuresi vsqz
ad xliij. dies tunc iam facit collectionem.

C Isti sunt tres canones. Primus est signū collectiōis. **E**t est nonus
afo. gute partie. Quicunqz pleuretici facti. **C**ōtra qñ dictūz ista-
tur de anzio: qui nō habuit crism in xliij. z nō fuit mā conuersa
ad collectionē. **C** Dm primo qz sermo est de vera pleuresi calida
que est acutus morbus: sed morbi acuti cōtinuā a principio nō trā-
seunt. xliij. dies quin terminent primo z ppo termino qui est p
resolutionē. si ergo transeant: signū est q mā coadunat in cupum:
hoc nō diuērficat fm complōnes etates z alia.

C Et qñ nō mūdificat virus post xl. dies tūc iam ca-
dit in peripleumoniam z ptisim.

C Secundus can. est qz qui nō est mūdificatus post xl. dies. f. a die
rupture. **E**t est afo. 15. quinte particule. Quicunqz ex pleuretide.
Et causa est: qz materia corrosiua corrodit pulmonem: z ideo hūc
ptifici z peripleumonici. In hac enīz vlcatione pulmo repletur
a sanie: z sit quassapostemofus. **E**t quādo virus. i. virulentia z ma-
teria mala que expulsiua afo. venenum. **E**t non sumitur vt ba-
ly accipit tractatu. 3. 145. cōmento. **C**ōsiderandū qz sicut po-
nit **C**ōmentator in cōmento. predicti afo. terminus pleuretis est
in. 14. diebus: sed in epimate in. 40. z suasio in hoc est: sicut nō ponat
tbi **C**ōmentator: sed inuuit qz terminus. 14. diei est in morbis acu-
tis: z talis est pleuresis. **S**z terminus. 40. est in chronicis siue acu-
tis tropicis de quibus est empima. est enim morbus satis quietus
non acutus sortis sicut est pleuresis.

C Et quādoqz erumpit virus in. vñ. Sed in pluribus
est in. xx. z xl. in. lx.

C Tercius canon est mensura rupture: z oz itelligi a die collectio-
nis in cupū. vt **C**ōmentator inuuit. 2. pñctico. cōmē. 57. in quo nō
oio cū Bat. concordat. In pluribus. i. in. 20. qz ex quo transiit in
sanie: signū fuit qz materia est grossa nō parata resolutioni vt
plurimū: ideo pcessit ad diem. 20. vel vltra.

C Et quādoqz accidit ruptura ante maturationem:
propterea quia natura expellit materiay nocētez pro-
pter suam multitudinem: aut acuitatē suam: aut ppter
caliditatez complexionis etatis z temporis z regionis
z receptionem facientium eruptionem ex ebibitis an-
te horam ex parte erroris medici: z ego dīcam erūpen-
tia post: aut ex motu egri supfluo z maximo sicut casu
aut tussis: aut vociferatione: z illud est timorofum.

C Quia dixerat supra qz quādo colligitur indiget maturatione: vult
ergo declarare quomodo aliquando ante maturationē potest rū-
pi: z ponit causas. z p.

C Et quādoqz accidit vt permuetetur pleuresis ad pe-
ripleumoniam ita vt recipiat pulmo materiā aposte-
matis: deinde non est bonum spūtum eius z retinetur
in iplo quare apostematur. **E**t quādoqz accidit vt p-
mutetur pleuresis ad ptisim: quādoqz mediante pe-
ripleumonia fm modum quem dicturi sumus: z quan-
doqz absqz mediatione peripleumonice: immo vt vlcē-
ret materia aut sanies resoluta ab ea substantiam pul-
monis acuitate z malitia sua. **E**t quādoqz accidit vt
permuetetur ad spasmū z alcyez: ita vt expellatur ma-
teria ad neruos confictos mēbro in quo est aposte-
ma. **N**ā mēbra est ueruosum: z hec permuetatio per-

20 m z

Gentilis

nitiosa est: deinde non sequuntur euz ea reliqua signa bona. Et quādoq3 succedit pleuresis et peripleumonie quasi stupor in postremo adiutorij patietis: et in domestico brachij eius vsq3 ad extrema digitor3. Et qñq3 pertransit ad partem cordis: et accidit tremor cordis quē sequitur syncopis: et ad latus cerebri: etia3 in dispositione resolutionis ante collectiones et in dispositione collectionis. Et quādoq3 permutat materia ad membra apparatus et fiunt exiure. Et quādoq3 fit pmutatio eius hec cum penetratione ipsius in substantias nervorum et chozdaruz: immo ossium. Et quando declinat ad loca inferiora: deinde aperitur et fiunt fistule est illud ex causis euasiois: et nō sūt fistule maligne nocitue. Et si declinat ad iusturas et fiunt fistule euadit isfirmus etiam. Sed quādoq3 antiquatur membruz et ppter cum non est illic euacuatio alia cum stercore aut vrina grossa plurimi sediminis: aut propter sputi plurime maturitatis. Nam si fuerit aliquod horum erit salubrius. Illud enim signat paucitatem materiei facientis exituras: et possibilis est rectificatio eius euz maturatione. Et exiure iste quando occultant et pfundantur signat nocumentum et multiplican3 proprie quādo redit materia ad pulmonem.

Chic determinat de particularibus modis terminationis per pmutatione: et h3 tot partes quot h3 modos: et possunt signari noue et pauciores. Nō est bonum sputus. i. nō bene sputat vel nō est boni coloris. Quē dicitur sumus. f. cap. de peripleumonia. Nō sequuntur euz ea. f. pmutatione reliqua signa et. i. sunt cū ea signa mala. vnde littera extra iam vt ly deinde: non dicat ibi ordinē in tpe. Et ad latus cerebri. suppl. Et quando transiit in dispositione resolutionis. i. pmutationis. Ciel. i. tpe quo debet resolui anteq3 colligat et. Ad membra apparatus extra. vt manus vel pedes. Inferiora. v. g. pedes. fiunt fistule. Nō op3 q3 fistula sumat hic pro vlcere cauernofo: vt. z. pñst. 64. comē. sed pro vlcere sanioso pfundo: quale est in hac materia pp grossitatem materiei et retentionē in pfundo. Nō sunt maligne. Quia nō sunt cū magnovel pprio nocumēto ptis sic alie fistule pprie dicte. Antiquatur membruz. i. cū egritudine. Et possibilis est rectificatio eius. f. materiei fistulose: q3 est in cute. Et multiplicatur suppl. ille occultationes.

CEt quādoq3 accidit ex vebementia febris frequentia anbelitus: et ex frequentia anbelitus viscositas sputi. Sputi. n. exicatur cā anbelitus frequentis: et quādoq3 accidit ex viscositate sputi vebementia laboris et additio inflammationis: et ex additione inflammationis frequentia anbelitus: et ex frequentia anbelitus viscositas et nō cessant ambe inuare se sup malitiam.

Chic sermo similis est illi. Bip. p. regi. acu. tex. comē. 38. Exicatur cā anbelitus frequentis: et hoc pp reiterationē motuū et pp residuū caloris cuius euēctio nō pōt cōpleri in anbelitu frequēti. Hec at ericatio facit viscosum sputū. f. magis grossum et nō lubricuz. Ob hemētia laboris. f. anbelitus. Ambe. f. viscositas sputi et frequentia anbelitus: imo appet q3 viscositas addat ad viscositatem.

CQueritur autem que species peripleumonie et plenitudo sint deteriores an illa que est in latere sinistro vicina cordi: an illa que est in latere dextro. Quidā eniz ponunt hanc esse deteriozem: et qdam ponunt illam deteriozem esse. Verū veritas est q3 propinqua parti sinistre est deterior. Sed est puenietior ad hoc vt maturetur et recipiat resolutionem: si fuerit de propriate eius vt suscipiat illud. Et illa q3 remotior est a parte sinistra est salubrior. Verum ipsa est ex parte resolutionis et maturitatis magis inobediens.

Dub 5^m **C**Dubitatur ergo de hoc. Et videt q3 pleuresis vel peripleumonia lateris dextri sit deterior. pñmo q3 ampliores congregat mām: euz

Super tertio

epar sicutur in dextera. Scdo q3 dextera pars nobilior est sinistra. Tertio q3 est pars magis mota: vt in libro de pgressu aialiu. Quis aut difficultat a par: et addit ad grauitatē: q3 ad dolorē et ad accidentia mala. Quarto q3 est pars sensibilior: euz sit pfectionis cōpionis. In cōrariū est Aui. Itē simile videt de his et de alijs passionibus materialibus: vt in tremore qui est peior a latere sinistro i choans: vt supra fen scda huius caplo de tremore. Itā questio nē mouet Rasis. 4. cōmentis. ca. 3. et nō soluit. Lōciliator vō differtia. 99. tenet q3 pleuresis lateris sinistri sit prauior: materia loco synhomate et euacuatoe. pñmo est prauior ex parte mae: q3 materia ibi eracuit calore partis sinistre: que pp situm cordis est calidior. Scdo est prauior ex loco: q3 pars sinistra est nobilior q3 dextera ppter partē cordis sinistra esse nobiliorē. dico fm Baf. 7. de iuua mētis ca. 2. ppter diuersitatē que est iter eum et Aristotele in hoc vt declarabit fen. 11. Tertio est prauior accidere: q3 sequunt accidentia prauiora ppter ppinquitatē ad cor. Quarto est prauior euacuatio: q3 nō sic euacuatur materia a parte sinistra sicut a dextera: q3 vie sunt magis arcte: et q3 nō sic est pars sensibilis: vñ nō sic cito stimulat ad expulsiōē. Pleuresis vō lateris dextri pōt poni prauior quātitate mae: q3 magis suffocat. Hec est eius solō: i3 vacillet Lōciliator quā accipe si placet. Multa. n. cōtra euz induci possunt ex dictis suis met. Dicamus aut cum Aui. q3 hec apostemata sinistri deteriora sunt siue mortaliora: lateris dextri sūt salubriora. Scdo q3 hec apostemata lateris sinistri sunt aptiora maturatiōi et resolutioni: lateris dextri sunt ineptiora et magis inobediētia resolutioni et maturatiōi. Ratio pñmi: q3 apata sinistre partis sunt cordi ppinquiora. Loc enim magis locatur in sinistro: i3 enim ster in medio: tamē ad sinistra declinat: vt fen. 11. cap. 1. ergo ppter maiorē ppinquitatē apatū ad id erūt piculofiora: et magis suspecta ad mortē. Ecdo vō apostemata partis dextre. Syncopis ergo et malitia pulsus et similia plus cōsequuntur apostemata sinistre partis: et hoc est q3 Aulē. dixit. ppinquior parti sinistre est deterior: et hoc est ppter propinquitatē cordis: vnde alia littera. ppinquior cordi. Ratio secundi pōt assignari duplex: et quilibet h3 difficultatē. pñma apostemata sunt aptiora maturatiōi et resolutioni in locis calidis magis: vt ait cōmentator scdo pñsticoy cōmento 57. sed pars sinistra est calidior: ppter situz cordis. Secda causa est paucitas materiei: q3 pars sinistra nō est sic humida: cū non sit ibi fons humiditatis. paucā ad mē est resolutibilior et maturabilior q3 multa. Lōtra predicta pñmo videt cōtradictio dicere hoc apostema lateris sinistri est piculofius et mortalius: et dicere est cōuenietius vt maturetur et recipiat resolutionē. Hec eniz sunt due species melioris terminationis apostematū. Scdo videt pone re hec snia q3 latus sinistru sit dextro calidius: euz tū pars dextera ponatur calidior: cui tamē signum est motus: imo inter aialia homo habet frigidiora sinistra: vt tertio de partibus animaluz ca. 7. als ca. 4. Tertio dicit q3 apostema in dextera parte est de pluri materia: in sinistra de minori. Lōtra: q3 ad partem sinistra dirigit ramus vnius vene qui nō vadit ad dextra vt prima pñmi ca. de anathomia vene ascendētis. ergo plus habet de sanguine. Ad pñmū dōm q3 nulla est cōtradictio sermonū: q3 Aui. dixit. apostema enim lateris sinistri est piculofius: tamen si sit de salubribus est aptū terminari per resolutionē et maturatiōē. vñ dicit: si fuerit de ppietate eius vt suscipiat illud: et est simile: sicut si oiceremus apostemata spūaliū sunt mortaliora q3 apata myrach vētris: et tū sunt aptiora resolutioni q3 ista. Ad scdm dōm vt dicit Lōciliator q3 totū latus sinistra sit frigidius dextro: tamen aliqua pars sinistri: vt que est prope cor: est calidior quada3 pte dextre. Aliter etiā soluit q3 caliditate quātitauiua pars dextera est calidior: sed caliditate qualitatiue acuta pars sinistra. Et forsan vult Lōciliator q3 calore spirituoso p operationibus anime pars dextera est calidior: q3 illam cor influit vt in radice: sed quadā caliditate vaporosa: vel per ptractū nō pro operationibus: vel quasi psequēter pars sinistra est calidior: et illa caliditas facit ad resolutionē et maturatiōē mae3 plus q3 faciat caliditas illa mēsurata lateris dextre: et hic esset locus speculationis. Ad reliquū dōm q3 plus facit ad multiplicatiōē materierū epar in dextera parte q3 illa vena in sinistra. Ad rationes predictas dicendum. Ad pñmam pñmo pcedēdo: sed materia illa i3 sit amplior: nō tamē ita cordi ppinquat. Sz si velles tenere q3 pars sinistra plus aggregat de mae tene p tertiā instātiā supra factā de ramo illo vene eūte ad sinistra. Ad scdm dōm q3 i3 sit nobilior in esse pñmū motus est ignobilior in hoc q3 nō est locare cor. Ad tertiu dōm vt Lōciliator q3 infirmi debent quiescere et nō moueri: vel q3 ex hoc aliquid tñ plus habet de malitia. Ad quartū dōm q3 non est in hoc magna diuersitas. Vel dōm q3 sensibilitas incitat ad expulsiōē citiorem.

CEt quādoq3 facit cadere in pleuresim repletio humorum

Dub

moz quando accidit in parte capitis: aut in parte pe-
ctoris: aut in quibusdam venis coniunctis partibus pe-
ctoris: et quandoq; facit ipsam possidere multitudo po-
tus aque frigide costringentis materias et frigus ad-
ditum quemadmodum facit ipsam euenire caliditas
vehemens et potus vini puri mouētis humores quos
ebullire facit. Et raro quide; permutatur peripleumo-
nia ad pleuresim. Verus res est e contrario: et cum hoc
illud quandoq; est: et alleviatur cum eo costrictio anbe-
litis alleviatione aliqua.

Chic ponit quasdam causas pleureis mediatas et quasdam primitivas.
Et primo quasdam antecedentes. Secundo ponit quasdam coparationes.
ibi (Et raro.) Tercio quasdam primitivas. ibi (Et pleuresis.) Prima pars.
Cuius quod dicit in secunda parte est quod ponit Gal. in commento afor.
11. 7. particula. In pleuresi peripleumonia. quod quia materie peripleu-
monie multiplicans suffocant ut plurimum antequam accidat pleuresis
pot tamen accidere quandoq; et alleviatur cum eo. Et cum tali permu-
tatione peripleumonia ad pleuresim. Constrictio anbelitus: quod cum
materia non oppilat pulmonem non sic aggrauat anbelitum cum transit
ad pleura alleviatione aliqua: quod facta pleuresi ex parte doloris est
gravior anbelitus: non tamen ex parte oppilationis.

Et pleuresis quidem plurimum accidit in autumno
et hyeme et proprie post ver hyemale: multiplicatur
in vere hyemali et exufflatione septentrionis propter
multitudinem supfluitatum: aut propter coartationem
supfluitatum: et multiplicatur cum eo dolores laterum
et costarum et proprie successione meridiani: et in estate cum
exufflat merides minoratur valde. Verum cum est
estas austriana pluviosa et similiter autumna multiplica-
tur in fine autumni in habetibus cholera; pleuresis: in
formas vero aliam ab hac pleuresi minorat in aeribus
et regionibus et ventis meridianis. Et minoratur etiam
in mulieribus que menstruantur: quoniam complexio-
nes earum declinant ad humiditatem absque cholera. Et
quando accidit pregnantibus est perniciosum: et minorat
in decrepitis: nam si accidat interficit propter debilitatem vir-
tutum ipsorum in spuedo et mundificando.

Chic ponit quasdam causas primitivas. scilicet tempora anni et alias cau-
sas ut sexum etatem et pregnationem.

Dub. 6. Dubitatur quomodo accidat pleuresis in autumno: cum tunc cholera non sit
plus imo melius. Unde dicitur quod cholera sit plus in estate: tamen in autu-
no est plus abestare referuata que costricta et prohibita a resolutione
facit pleuresim. Simile ei quod dicitur tertia parti. afo. illo afo. 23. Autu-
no vero et hyeme. 24. hec est pleuresis hegmatice plus propter eius
multiplicationem et exufflationem et lesionem spirituum a frigore. Et proprie fit
pleuresis post ver hyemale propter exufflationem et catarrhos. Et multipli-
cat et pleuresis in vere hyemali propter catarrhos et lesionem spirituum: et
ideo subdit. Multiplicat cum eo. scilicet vere hyemali dolo: laterum et. proprie
successione meridiani. Et proprie quando succedit vere hyemale tempore prete-
rito hyemali humectatio et ab hyemali grosso aut exufflatio. Et
in estate: quod iam dixit quod in autumno et hyeme multiplicans. Cum et dixit
de vere: dicit nunc de estate quod minoratur aduersus pleuresis in estate:
et cum sufflat merides: quod estate et constitutione meridiani non permu-
tur materia tunc: imo extra mouetur: et ideo in fine autumni cum incipit veni-
re frigus comprimens multiplicat pleuresis in habetibus cholera
supflua. Sed dices quare estas non facit venire pleuresim quam iam
sit dictum quod potus vini et caliditas vehemens facit illam venire. Unde
dicitur quod vtriusque potus pringere: tamen hyems et autumna plus faciunt pleuresis
quam estas. Secunda vero forma alia ab hac que statim dicta est: hec
quod fit pure meridionalis constitutio vel dispositio: non sequitur fri-
gus post sicut dicebat de fine autumni: minoratur et.

Et pleuresis quidem quandoque assimilatur apostemati
epatis. Nam suspensio est cum extenditur propter asperitatem pue-
nit illud ad velamen et paniculum et sentitur in ipso dolo-
re et puenit ad coactionem anbelitus: quare necessarium est
tibi ut cognoscas duas iterum ea vtriusque. Et quibus assimi-
latur sicut. Et pleuresis quandoque interficit propter magni-

tudinem accidentium eius. Et quibus interficit propter profoca-
tionem. Et quibus interficit cum permutatione ad peripleumo-
niam et primum aut syncopim aut aliud ex eis que dicta sunt.
Et scias quod pleuresis quandoque associatur ei sputum sanguinis est
similis hydropisi cui associatur febris. Indiget ergo pri-
mum et est pleuresis cura stiptica sputum sanguis ledere
semper pleuresim: sicut sicut indiget cura calefaciente et exic-
cante: aut exiccante equali semper hydropisim et humectan-
te in frigidante propter febrem.

Chic coparat pleuresim ad asperitatem epatis. Secundo ad frenesim. Ter-
tio ad accidentia quodammodo sequuntur. Quarto ad hydropisim: sed fit melius
dicere quod ponit multos causas. Secunda ibi (Et quibus.) Dicitur asperitas epatis
et pleuresis ista scies. Et quibus similiter sicut sicut frenesim. propter ma-
gnitudinem accidentium eius. ut syncopis vehementia febris fluxus venter et
silia. Indiget primum et est pleuresis. scilicet cum sputo sanguis. Ledere as-
peritatem. Secundo pleuresim. Quia stiptica nocet in pleuresi: ideo di-
xit ledere. Vel quod pleuresis indiget leniente. scilicet facilitante sputum: ideo
dicit alia littera leniente. Hydropisim. scilicet cum febre. Et sunt dicta. S.
in commento afo. Humide diete. afo. 16. 1. particula.

Et multoties est causa pleuresis et peripleumonia assu-
ptio ciborum grossi nutrimenti ingrossantis nutrimen-
tum sicut alcanabit: quare expellitur ad partes mamille
et lateris: et cura quidem materie subtilis est cum balneo: et
exerit ex eo detur oxymel velociter et alienet infectio-
nem que fit fricando cum oleo quam est attractiva. Et
quibus excusatur per hoc a flobothomia.

Chic copulat semper quodammodo causas. scilicet ultimus fit curatius: et posuit eum
ut faceret rememorari quod post causas. scilicet alicuius passionis prout
uit ponere causas. cure: hoc tamen post posuit ad tractatum qui sequitur. Al-
canabit sunt caules quasi albi grossi: de quibus ponit Alius. 2. causas. de
caule. et dicit ibidem idem quod hic dicit. Et cura subtilis materie. scilicet pau-
ce: quod potest per illam resolui. Oxymel. scilicet multe acrostas: ut fedit calo-
re: si quis est iductus a balneo: et iuuat ad expunctionem et absterionem si
qua materia est in pectore. Infectionem. scilicet circa pectus: quod motus attra-
hit calefactionem. Sed tu dices ita facit balneo. Unde dicitur quod bal-
neum distrabit ad diuersas partes. Per hoc. scilicet balneo excusatur a flo-
borthomia: sic quibus excusatur foetatio. Et illa erit quodammodo non vera vel
omnino modica pleuresis quod balneo recedit sine alia ratione.

Cubius est in qua parte frequentius accidat pleuresis. Rationem
sentit. 4. continentis causa. 3. quod in sinistro. Sed omittit hic 22.

Cde signis pleuresis.

Cap. 2^m.

Pleuresis pure signa sunt manifesta et sunt fe-
bris inseparabilis propter vicinitatem cordis. Et
sicut est dolor pugnitiuus sub costis: quam me-
bris est paniculosus: et multoties non apparet
nisi apud anbelitum: et quibus est cum punctura tensio: et
quibus est plurimum: et tensio quidem signat multitudinem:
et punctura fortitudinem in penetratione et modificatione.
Et tertium est costrictio anbelitus propter coartationem
facta ab asperitate et paruitas et frequentia eius. Et quartum
est pulsus ferrinus cuius quidem diuersitas augmentatur et
egreditur ab ordine apud statum propter debilitatem virtutis
et multitudinem materie. Et quintum est tussis: quibus. n. acci-
dit in principio huius egritudinis tussis sicca: deinde
cum sputo. Et quibus est hec tussis in principio rei cum spu-
to et est laudabile valde. Et tussis quidem non accidit nisi
propterea quod pulmo leditur ex vicinitate. Amplius resu-
dat ad ipsum id quod resudat ex materia egritudinis: quare in-
diget sputo eius. quod si resoluitur tota et resudet: tunc iam
mundificatur illud quod collectum erat.

C33 posuit scientiam pleuresis et diuersitatem eius: hic ponit signa cor-
respondentia predictis in causa antecedenti. Et primo ponit signa vere
pleuresis: et quibus distinguit ab alijs: et quibus coicatur. Secundo ponit signa
quod ad omnes diuersitates quam pleuresis accidunt. ibi (Cum non est.) Unde
ma in duas. primo ponit signa vere pleuresis que significat ipsam esse.

Ad m 3

Bentilis

Dub^m p^m

Secundo ponit signa: quibus cognoscimus ofiam inter eam et passiones quibus similitur. ibi (Amplius quoniam.) Circa primū signū pōt dubitari de anrio qui pleuretic^{us} fuit: et tñ iterit aliquibus diebus sine febre. / Dñm q^{uod} tñc nō fuit vera pleurefia pp^{er} grossitiē materiē a qua v. poratio fuit facta: et exēte subtili cella aut ebullitio fortis: et in hoc iā prelatimus sermōne in com mē. afo. 12. paroxisimos. Et qñq^{ue} est plurimū. i. plurima est tensio: vt sentiat tēsiōne vsq^{ue} ad fūculā supiorē pectoris. Qñq^{ue} multitudine. q^{uod} qñq^{ue} possit fieri a viciōitate pp^{er} paucū aerē motū: multē pres pectoris laborē: et iō restaurat cū frequētia. De pulsu sermōne diximus cāñ. p^{er} fen. z. q^{uod} est qui dā pulsus durus cū diuersitate. Apud statū. f. quo ad accidētia: nō quo ad digestionez materie. In principio rei idēst in primis diebus tribus.

Dub^m z^m

Cū spūto. Dubitat vtrū solū nocumētū factū in paribus pectoris pter hoc q^{uod} cōiceat mā vel nocumētū a pectore ipsi pulmōni pos sit ēē cā tussis. / Vnde q^{uod} si q^{uod} tussis est passio qua virtus expulsiua pectoris et pulmōnis conat aliqd a se repellē. vt. 5. de accidenti c. 4. f. 3. virt^{us} expulsiua pūcipalr est in pectore. f. dilatatiua et pūctiua: sōlo pectore leso excitabil^{is} virt^{us} ei^{us} ad expellēdū cū ipetu: et h^{ec} est tussis. / Ampli^{us}. A. supra ponēs cās tussis pūctiua: posuit cās ifrigiditēs pect^{oris} et lacertos ei^{us}. / Ampli^{us} apā epas iducit tussim: q^{uod} accidit ei q^{uod} h^{ab}et modicatio: vt. Lōmētator. z. pñst. 3. S^{ed} ista modicatio et malus sensus videt iduci statim in diaphragma tē nō in pulmōne: ergo solus malus sensus partū spūaliū pter pulmōne pōt causare tussis. / Amplius cōiter auctores ponūt q^{uod} signa spūti sanguinis a pectore est difficultas tussis maior: et amplior q^{uod} quādo est a pulmōne: tūc arguitur. aut sanguis a pectore facit tussim prius q^{uod} iter pulmōne solū stās iter pectus et pulmōne: et habet ppositū. aut facit tussim qñ iā est in pulmōne: et tūc ex hac cā tussis nō ēē maior: neq^{ue} pluri^{or}: qñ est a pectore q^{uod} qñ est a pulmōne: q^{uod} ad quācūq^{ue} partē pulmōnis ille sanguis peruenit in eadē pōt fieri vlceraatio et erit sanguis a pulmōne: et sic fiet equaliter pūctus sanguis a pulmōne et a pectore: et p^{er} cōsequēs tussis equalis in fortitudine et pūctatione. S^{ed} vices ille sanguis a pectore est grossior: ergo tussis fortior. Dñm q^{uod} id nō vadit proprie ad mentes Aul. supra nec alioz auctoz: q^{uod} ex tussis plura volūt arguere de maiori diffūtia a qua venit spūti sanguinis: et nolūt arguere grossitiē sanguinis: imo grossities est de signis sensibilibus: qbus ēē arguim^{us} locū. / Ampli^{us}. diaphragma est pūcipale mouē i anbelitu: s^{ed} leso eo solo virtus sua motiua dheret: et ipetuoze mouebit vt expellat et hoc erit tussis. / Amplius h^{ab}et 9. theo. 21. c. assignās cām tussis in pleurefi dicit q^{uod} est ppter motū expellēis virtutis ad rē nocēte: et dicit absolute et nō dicit pulmōnis. Solū ergo nocumētū pectoris pter pulmōne pōt facere tussim: et sūm mā in pectore stās pter q^{uod} penetret i pulmōne. C^{on} in oppositū sūt oēs auctores. p^{ri}mo Aul. 3. colliger. c. de accidē. expulsiue in pulmōne: als. c. 31. dicit q^{uod} tussis est motus expulsiue in pulmōne. et 4. colliger. c. 52. f. de sanguis in egritudinibus pulmōnis dicit q^{uod} p^{ro}pria egritudo pulmōnis est tussis. Idē Baf. z. de crisi. 10. ca. vbi volēs assignare cām tussis in pleurefi dicit q^{uod} hoc fit: q^{uod} pulmō receptū partē eius q^{uod} exrit de pūculo. Et Raf. 4. pti. c. 3. et Baf. z. de iterionibus. vlti. c. dicit q^{uod} si nō tussis possit est pleurefim dēre sed ipa nodū maturatū est et mā est clausa et durissima vt nihil madozis emittat. Ecce q^{uod} vult q^{uod} mā stās in pectore nisi cōmunicet pulmōi nō facit tussis: et bec est mēs Aul. supra ca. de pūctiōne anbelit^{us}. vbi dicit q^{uod} si mā sit in spatio pectoris nō est tussis de qua sit curādū. Idē in ca. de signis asma^{ti}. vbi dicit. si mā nō fuerit extra spatiū: et nō fuerit rē. i. si mā nō fuerit in spatio pectoris nō erit tussis: quociq^{ue} mō fuerit. Et in hoc loco volēs assignare cām tussis in pleurefi: assignat duas cās. f. nocumētū ex vicinitate: et est nocumētū sine cōiūtate mē: et nocumētū p^{er} refudationē mē: q^{uod} vult q^{uod} nisi nocumētū vel mā ad pulmōne attingat nō fiat tussis. Hoc declarat signo: cū enī clysterizim^{us} vlcera castalia pectoris nō puocat tussis ex h^{ab} quāuis mā ipleat spatiū pectoris: nisi ex h^{ab} pulmō pūctingat et mordeatur. / Hanc questionem dimittit alyis. Dico tñ pro solone eius vñū fundamētū: q^{uod} nocumētum q^{uod} excitat expulsiuā pectoris et pulmōnis ad tussidū: opz q^{uod} sit in parte ad quāz aer tractus et ipulsus possit puenire adiuuās vel qñ coadiuūās in expulsiōne nocumēti illius: siue nā iuuetur siue eo iuuari credat. Et si ista ppositio est vera: tūc nulla res facit tussim nisi nocumētū pūctingat ad pres pulmōnis. f. ad cānulas et ramos eius: q^{uod} ad illos attingit aer mor^{tu}u motu ipulsionis et expulsiōis: et si attingat aer ad pect^{us} nō p^{ro}prio suo ipulsiu pōt mām colligere vt faciat illā spūti: h^{ab} enī mā igressū in pulmōne: nō q^{uod} aer spūti pectoris illā deferat s^{ed} vadit p^{ro}pria aeris: imo pōt ēē q^{uod} aer ille ipediret coherētā pectoris et pulmōis. ppositio autē p^{ro}missa q^{uod} vt fūdāmētū pbat signo: q^{uod} hñs rascationē i gurture: excitat ad tussis: q^{uod} illuc pōt p^{ro}rigere aer q^{uod} est istū in actu tussis quo fit expulsiō: et in imāq^{ue} vlcere pectoris. v. g. in vlcē ex vñū cutis

Super tertio

nulla fit tussis: q^{uod} si ē auriliū i exp^{er}lōde ei^{us} cū aere p^{er} tussis ipulso. Et sic rō difficil^{is} soluet q^{uod} sāguis in pectore neq^{ue} alia mā i spatio facit tussis nisi cōiceat nocumētū cānulas pulmōis. f. uocumētū cū mā vt sine mā: et iō icipe pōt tussis a mā spatiū pp^{er} nocumētū sine mā.

Et cū ea quidē q^{uod} pura est nō est pulsatio qñ mēbz est pūctatum multitudinē arteriaz.

Hoc est sextū signum. pura est que est in pūculo intrinseco de materia calida: cui omnia ista ser signa adpantur. Nō est pulsatio. i. dolor pulsatiuus. Causa est vt sumis. z. de iteriorib^{us}. c. 3. z. 4. cōtinētis. c. 3. q^{uod} in illo pūculo nō est arteria: vt dicit Aul. Et iō si apostema est in musculis costaz q^{uod} ibi sunt plurime arterie pos set fieri pulsatio: vt. 4. conti. ponit Rafis. c. 3.

Amplius qñ pleurefia est similis apostemati epatis pp^{er} tussim et febrē et constrictionē anbelitus et p^{ro}pter tēsiōne suspēsiōis et expulsiōne doloris ad pūctū lū cooperiēte: opz vt distinguat inter vtraq^{ue}: et iterūz similas pipleumonie p^{ro}pter illud et p^{ro}pter spūti: quare oportet vt distinguat iter ipsam et illam.

P^{ri}mo ponit distinctiua signa iter pleurefi et apā epas. Secūdo iter pleurefi et pipleumoniā. ibi (Et ofia iter ea.) Tertiū iter pleurefi et frenesi. ibi (Et qñ cum pleurefi.) Quarto addit cāñ. in signis. ibi (Et pleurefi.) / P^{ri}mo in d. p^{ri}mo ostēdit cōitātē signoz apāz epatis et pleurefi et pipleumoniē: ex quo fē quif necessariū ēē pone re signa distinguētia. Secūdo ponit signa distinguētia. ibi (Et iterū.)

Ponit autē q^{uod} cōicāt apā epas et pleurefi in qñuo: signis. f. tussis et fe. et malitiā anbelit^{us}: et i dolore circa costas et pūculo. p^{ro}pter tēsiōne suspēsiōis. f. epas ad costas et diaphragma. Et expulsiōis i pūctionē doloris ad pūctū pp^{er} istā colligatiā. dolor tñ i costis nō cōicāt tñ apā epas: q^{uod} epas nō in oib^{us} est pūctū cū costas: vt 5. de iterioribus. 7. ca. Et iterū similas peripleumoniē pp^{er} illud. i. pp^{er} signa quatuor. Et pp^{er} spūti. q^{uod} pmutat spūti in peripleumonia. D^{ist}inguat inter ipsam peripleumoniā et illā. f. pleurefim.

Et iterum differētia inter apā epas et pleurefim est: qñ pulsus in apate epatis est vndosus et dolor est grauiatū nō pūctiū: et facies est cōuerfa ad citrinitatē malā: et tussis est ablsq^{ue} spūto: imo tussis ē sicca tarda: et qñq^{ue} denigrat lingua eius pp^{er} citrinitatē: et vrina est grossa hydropica: et egestio est epatica: et sentit grauitas in latere dextro et nō cōprehēdit ipsum tactus eius dolore. Et qñq^{ue} est in apate epas solutio similis loture carnis recētis pp^{er} debilitatē virtutis.

P^{ri}mo ponit signa distinguētia iter apā epas et pleurefim. Et q^{uod} ista signa sūt declarata fen. 14. iō breuiter trāsit h^{ab} ad citrinitatē. f. p^{ro}pter icēdiū cholē in epate. Tussis ablsq^{ue} spūto. Et h^{ab} signo solo nō est p^{ro}ferendū: q^{uod} vt dicit Alexander pleurefi qñq^{ue} h^{ab} tussim ablsq^{ue} spūto. Quandoq^{ue} denigrat pp^{er} vltimitatē calozis. Et hoc ē pōt ptingere in pleurefi: et iō illa signa sunt simul iūgenda. hydropica: sicut aparet quandoq^{ue} in hydropis: hoc in apate gibbi. Egestio epatica: vt lotura carnis. pp^{er} qñ est in p^{ro}auo. Nō cōprehēdit. f. qñ est in p^{ro}auo epatis: sed quando est in gibbo cōprehēdit. Et qñq^{ue}. hoc dicit: vt declarat q^{uod} nō semp est egestio epatica: s^{ed} qñ est defectus fortis in digestiua. Et sunt iam numerata signa.

Et cū apā est in gibbositate sentit in carne plurimū: et si est in cōcavitatē detegit ab eo anbelitus iobediēs cū significet rem graue suspēsam: et pūctiō anbelit^{us} in apate epas est sūis in horis nō vebemēs valde.

Incipit ponē signa apāz epas q^{uod} sūt i gibbo vel p^{ro}auo. Sentit tactu. In carne. i. myrach vēris. Et si ē p^{ro}auitate apā epas detegit ab eo. i. fit in ipō anbelit^{us} inobediēs. i. difficil^{is}. q. d. iō nō possit tactu cōprehēdi: tñ manifestat p^{ro} anbelitū difficilē i quo hō sentit: sic si hēret quoddā pōdus suggestū costis et pectori pōderas fieri: et quāuis hoc signū sit apāz p^{ro}auit: tñ plus est in apate gibbi: vt apparet fen. 14. Et cōstrictio anbelitus est similis. i. satis vniformis stās: q^{uod} qlibet pua nouitas circa apā epas nō inouat modū anbelitus. Nō vebemēs: q^{uod} nō sic ex eo ledit vt ab apate pectoris.

Pleureti vō tussis est cūz spūto et dolor eius est pūctiū et eius vrina est bone substātie et color eius est optimus et cōstrictio anbelitus eius est vebemēs: et est pueniens ad additionem plurimam.

Postis

C Postis signis apatis epatis: ponit signa pleurethia: quibus ab illis distinguit: et sunt signa quatuor vel quinque. Cum spuro non semper videtur alterader. Dolor et. si in apate epatis grauius. Urina bene substantie plurimus: et prope in principio. Sed in apostemate epatis statim in principio est mala.

Et differetia inter ea ambo et inter peripleumoniam etiam est quoniam pulsus peripleumonie est vndosus et dolor eius est grauius et strictura anbelitus eius est vebemens et anbelitus eius est calefactus et signa alia.

Et ostia inter ea ambo scilicet apas epatis et apa lateris ex vna parte et peripleumonie ex alia est. **C** Pulsus vndosus. Si tu dices in hoc non differt ab apate epatis: quod est vndosus. **S**ed dicitur dupliciter. Primo quod An. non vult quod quilibet illoz signoz differat ab apate epatis et pleurethia: sed aliquo ab vno: et aliquo ab alio. **V**el dicendum quod in apate pulmonis pulsus est vndosus vel vndosus: quod in apate epatis: quod pulmo est mebrum accidentaliter mollior: et cum mollior propinquius cerebro et arterijs brachioz. Dolor eius est grauius: et per hoc differt a pleurethia. Et cum huiusmodi doloris est: quod pulmo intrinsece non sentit. Strictura anbelitus vebemens in hoc differt a pleurethia: et apate epatis: et respectu pleurethia sit strictura vebemens vebementia quidam: vel supra dixi. Anbelitus calefactus per calefactum pulmonem. Et in hoc differt ab apostemate epatis secundum quodam modum. Et signa alia. **S**ic dicenda cap. de peripleumoniam.

Et quoniam cum pleurethia quicquid accidit accidit a firsen horrenda sicut permixtio intellectus et alienatio et frequentia anbelitus et tremor cordis et syncopis et que sunt minora illis et prauias angustie et multitudo rixae et vebementia sitis et alteratio coloris faciei ad colores diuersos et vebementia febris et vomitus cholae. Et cum in istis accidit est cotas pectoris cum principalibus mebris et vicinitas eorum opus ut distinguat iter vtriusque res. **S**irsen et firsen. Et ostia igitur est quod permixtio intellectus accidit in firsen in primis. Deinde vebementia sunt in ipso reliqua accidentia et est anbelitus in eo sanior: et postponit corruptio anbelitus a permixtione: et sunt cum eo accidentia ipsi propria sicut est rubedo oculorum et attractio eorum ad supiora. In firsen vero postponit permixtio intellectus: et quicquid non est nisi iuxta mortem: imo est ratio eius icolumis. **A**lex in ipso praedit alteratio anbelitus et est malitia: et est in principio tensio in myrach ad supiora ac si trabas ad apa et dolor pugnitiuus. Et ei ostia in hoc est quod pulsus in firsen est magnus declinans ad raritatem: et in pleurethia parvus ad frequentiam ut succurra pulsat.

Primo ponit cotatate signoz pleurethia et frenesis. Secundo ponit differetia. **E**t differetia. Et que. **A**ccidit sunt minora: quod non sunt fortiora ut syncopis. Anbelitus sanior. Quia non per se et immediate ledit in firsen eius in frenesi sicut in pleurethia. **P**ostponit corruptio. **I**. pmuratio anbelitus. **A** permixtione. **I**. alienatione quod fit post alienationem. **A**tractio. **I**. actio: vel pcantitas iuxta mortem: per vapores ad caput motos. **R**ed est icolumis. Quia mouent humores versus pectus. **P**ulsus fit magnus in firsen. **I**. in frenesi: quod non sic induratur arteria: vel quod sic non ledit corio in pulsu magno coalescit ita necitas quod non fit frequens sed rarus respectu pleurethia in qua pleurethia est parua propter nocumetum cordis: id opus quod fiat frequens.

Et pleurethia quando fit vebementior vebementiora sunt accidentia predicta cum ea et siccatur lingua eorum et exasperatur. Cum ergo augmetatur accidit rubedo in facie et oculis et inquietudo vebemens et corruptio anbelitus et permixtio intellectus et sudor interfectus: et quicquid pducit ad fluxum ventris malum.

C Patet.

De signis eius quod est pura et non pura. Cap. 3^m.

Cum non est pleurethia pura: imo est in paniculo velate costas et lacerto extrinseco habet signa. et sunt dolor in ea et nocumetum ad terminum. Illam namque que fit in panniculo ex-

trinseco comprehendit tactus: et quandoque colicat ei cutis et apparet visui: et quandoque rumpitur exterius et non facit sputum: et hec eruptio quandoque fit natura: et quandoque fit arte: et cum illa que fit in lacerto extrinseco est pulsatio. Nam si sentitur cum attractione aeris est in lacerto dilatate: et si sentitur in reditu est in lacerto costricta: et ita ostendimus quoniam ambo inueniuntur in duabus tunicis simul. **I**trinseca et extrinseca. Et comprehendit hanc modum pleurethia quod non est pura. Et in hac quidem non pura non est ex dolore pugnitiuus et ex costrictione anbelitus et tussis et ex duritie pulsus: et serrinitate eius: et vebementia febris et accidentium eius: quod est in pura: et quandoque est pulsus lenis. Et quandoque est scilicet per apostemata in alijs locis a predictis: aut propter causam aliam sicut sputum saniosum: aut aliud: et non est pleurethia cum non sunt illi dolores pugnitiuus et pulsus ferrinus et reliqua. Et in non vera existit subtus pectinem plante dolor.

Superius posuit signa quibus cognoscimus pleurethiam et: quibus differt ab alijs passionibus sibi similibus: hic ponit signa secundum quod diuersitates. Sunt autem diuersitates in ea quatuor. **P**rima quod est pura: quod non pura. **S**ecunda quod est pleurethia mala quod est sana. **I**bi. **S**ignificat. **T**ertia quod est in principio: quod in augmento et. **I**bi. **E**t non est sputum. **Q**uarta quod est cholericam quod est sanguineam. **I**bi. **E**t res. **Q**uinta quod terminat per pmurationem quod per resolutionem et. **I**bi. **Q**ui. **H**oc quatuor facit. **P**rima in d. **P**ro ponit signa non pure sed non de pleurethia. **S**ecundo signa vere. **I**bi. **E**t in pura. **N**ocumetum ad terminum. Quia non ita est itensa sicut quod est in lacertis et paniculis intrinsecis: quod san nobiliores et sensibiliores sunt pres illis: in hoc posset esse aliquid qualis hec ratio. et forsitan vult dicere ad terminum. **I**. quodammodo: et hoc satis declarat cum dicit. **I**lla namque. Et fit apud tactum dolor maior. et sic de illis. **R**af. 4. **P**ti. c. 3. cum dicit. quod est maior dolor in pleurethia: quod est in lacerto extrinseco. **P**ulsatio per arterias: vel supra dixi. **N**am pro sed. **A**mbos. **I**. lacerti et dilatates et costringentes. **I**nueniuntur in duabus tunicis. **I**. in duabus partibus versus tunicas. **I**trinseca et extrinseca. Et ita ostendimus per causam. **S**en. 1. de anatomia lacertorum pectoris. Et comprehendit. **I**. quod permixtus locus: alio comprehendit: et est sensus. **Q**uod non difficile comprehendit ea. **P**ulsus lenis. **Q**ui est in carnosis partibus pectoris. Et quicquid est se. **V**ult in hoc An. quod illa accidentia praeter fieri per aliam causam quam per pleurethiam. **S**ed quod dicit febris per apa alibi quod in pectore: vel per aliam causam: et hoc sputum famosum cum hac febre per aliam causam quam per pleurethiam: quod hoc vult catarrum pectus diu in pectore. **A**ut aliud. **I**. hoc aliud signum. **S**ed quod pulsus durus per aliam causam quam per pleurethiam: non opus iudicare quod ille sit pleureticus: nisi sit ibi dolor pugnitiuus et. **P**late. **I**. man. et hoc per cotatate. **S**ed musculorum extrinsecorum: cum nervis quod dirigunt ad manum: et tunc dicitur est satis extraneum apud me.

Et in pura que est in velamine distinguere est dolor declinans ad ossa pectoris: et est permixtio rationis in ipsa et sunt vebementiora accidentia et dolor et difficultas anbelitus: et non est vebementia febris et velocitas sicut in alijs: imo quicquid postponit vsquequo putrefiat supfluitas et fit fortis febris valde. Et si est in paniculo tegere pectus dolor est vsque ad furculas. Et diuersificat dolor per diuersitatem tractus partium paniculi furcularum et per diuersitatem partium in sensu: et non est cum ea pulsatio oino: et dolor declinans ad partes thoracis est per apostemata in velamine distinguere. Et quicquid est per euertit apostematis in instrumentis membrorum carnosorum que sunt in costis et non est in eo multus timor.

Hic ponit signa vere pleurethia. Et eius quod fit in panniculo distinguente. **S**ecundo eius quod fit in paniculo tegere costas. **I**bi. **E**t si est. **T**ertio resumit de ea que fit in paniculo distinguere. **I**bi. **E**t dolor. **C**onsiderandum quod per paniculum distinguente possumus intelligere vel diaphragma vel mediastinum. Et tunc per quod dolor est ad ossa: quod fortiter illi colligant illis et proprie mediastinum thoraci. **P**ermixtio. per cotatate multam in cerebro. **V**ebementiora accidentia de malitia anbelitus et dolore clamor. Et ita subdit per pro. **I**. dolor.

¶ m 4

Gentilis

ДДО™

Cesed dubitatur de eo quod dicitur non est vehemens febris. Quia videtur hoc febris prauior: ac acutior quanto membrum est nobilius. ¶ Dicitur quod semper maior sit. Aut quod in febribus carnosus fiat febris ex illo: apatibus maiore caloris in quanto: et velocitior motus in calore: quod citius maneat in illis putrefactis: si in nervosis febris sit maior et prauior: ex parte accedentis viri dolor: et vigilat alienatio: et siliu: et ex parte itellionis forme caloris non. vt. 4. can. c. de febribus apatibus. Verum febris quod est in febribus carnosus est vehemior: et in febribus nervosis debilior: quod et paniculus mediastinus non est carnosus: nec diaphragma: sed in medio: illo febris illoque apatibus non sunt valde in gradu multo nec multo vapore. ¶ Sed tu dices nec paniculus cooperietur est carnosus. ¶ Dicitur quod flatu regit et adiacet prout carnosus iter costas: et non est febris eleuat a maiore calore et veloci. ¶ Item enim quod membrum est calidius in nobis: in maiore predestinatur putredie et in calore citius: et magis eleuat ad furem. sed ad superiorem et inferiorum. ¶ Et diuersi rationes: si in paniculo inferius trahitur inferior: furem: et si superius trahitur perior: vt. 1. 4. pti. c. 3. hoc est quod dicitur per diuersitatem tractus prout paniculi furem. sed per superius paniculi trahitur per paniculi furem furem superioris. Et per diuersitatem prout in sensu: quod per vna paniculi potest alia magis ferre: vt foras per os vna diaphragma sunt alijs sensibilibus. Et sermo hic est postquam dicitur. 2. 20. ca. de spebus dolozia. Et ibi quod dicitur quod per paniculi tegitur est sensibilibus: an superior: an inferior: an quod carnem: an quod est iter costas et costa. Et tu considera. Et quod est. dolor declinat ad partem thoracis: per euentum apertis in istram et in istram. In carne iter costas. In lacernis. Non est timor scilicet sicut quando hoc sit per apertum in paniculo diffingente.

¶ De signis malis ⁊ signis saluis. Cap. 4^m

Significant salutē eius sputū facile velox ma-
tūz ē albi planū equalit: pulsus q nō est
vehemētis duritie ē serratinitas ē paucitas
dolois ē reliq accidētia ē icolunitas somni
ē anbeli⁹ receptio cure ē q eger tolerat illud qd pa-
tis ē equalitas caliditatis in corpore cū eqlitate ē par-
uitas sitis ē tristitie. Et silt sudor ē vrina ē egestio fz
dispōnē laudabilē. Et digestio vrine est signū bonum
in ipsa: sicut eius malitia est signū malū valde.

C'hic p' ponit signa bona. Scdo signa mala. ibi. Et malitia. Ter-
tio addit carib. Et scias. C'hic. spurtz veloz q' cito appetit
pn. D' facile. q' sine difficultate. Appet. de p' scdo. pno. 43. comē.
Albū. s. per digonē. nō albū p' viā eruberātē flegmatiz puriz. 16 p'
miffit maturū. Et reliqua accidētia. s. moderata. vt tuffio. s. febris.
Receptio cure. i. q' inuaf auriilo medici. Tolerat rē. q' nō multuz
angustiaf. Equalitas. quāru ad totū corpus. Eū. q' ditate. q' nō cum
multo excefū febris. Et signū malū valde: q' b' est gñale in oibus
passioib' mēbz: q' remotoz a vijs vne: q' bonitas vine ijs fit bo-
nū absolute: q' nō est valde bonū: tū vīna mala ē pessima vt ponit
Isaac. 3. vīna ijs pn. Et cā ē: tū ē mala significat vebemētia
passiois q' coīcaf epati. Et idē dīcēt Isr'ī. c'ca. 16. c. de illa passioē

Et malitia egestionis ⁊ fetor eius ⁊ vehemētia citri-
nitatis eius est signū malū. Et a p̄erto fluxus sangui-
nis nariū est ex signis bonis vltimis in pleurēsi. Et ma-
lū est vt sint accidentia eius ⁊ significatiōes ipsius ve-
hementia ⁊ fortis: ⁊ sputū retentū aut tardum ⁊ nō est
digestū: aut rubeum pure: aut plūbeum: aut nigrum:
aut additur viscositas eius ⁊ difficultas ⁊ cōstrictio ⁊
est s̄m cōtrariū reliquorū que numerauimus in bono.
Et ex signis malis est vt sit illic vrina seculēta nō eq̄-
lis ⁊ est sanguinea significans inflammatiōem cōmis-
surarū cerebri. Et ex signis malis est vt sit illic calidi-
tas vehemens ⁊ p̄p̄e q̄n est cuꝝ frigiditate in extre-
mitatibus. Et dolo: tēdens ad posteriora. Et additio
doloris q̄n eger dormit super latus. Cum ergo acci-
dit ei aut pleuretico diuersitas in fine ci⁹ significat q̄
epar iā debilitatū est ⁊ est malū valde ⁊ est in p̄ncipio
sui signum bonum: immo est res iuuans. Diuersitas
autem que venit post illud ⁊ non remouetur cum ea
difficultas anhelu⁹ ⁊ tristitia fortasse iterfcit in quatuor

Super tertio

to aut ante ipm. Et tremor qui est sub thorace in pleu
resi multoties significat cōmissionem rationis cum
cōitate velaminis: quādoq; fit iste motus ex mate
rijs velaminis: z motus eius fit plurimū in hmoi cgr
tudine est motus alcedēs: ex cignis malis est vt pro
fundens exire pcedēs a pleuresi absq; sedatione se
bris z nō fit spūū bonū. Plā illud significat mortē p
ter illud qd est in eo proculdubio de reditōne mate
riæ ad profundū. De signis vō bonis z malis que sunt
post suppurationē singulare faciemus capitulum.

C hic; ponant signa mala: aliq; ut boum miferet. s.oe fluru sanguinis natiū dicens q; est bonū signū: intelligēdo q; fit in die cret cor: cū alijs dicitur b; dicitis f. z. c. 4. f. h; aut b;e ps tor pres quot mala signa ponit. Et f. v; q; sint: p. l; possint poni plura. p;miū est egestio citrina mala ferit: p. l; Quarta signū est vrina secūda t; q; significat forē ebullitiōe in sanguine cuius seruoze inflāma tur cōmiserit: z anfractu cerebri. Nō sūm: ē cōmiserā supra p; z. c. p;ne sen. Additio zē. Quia significat multā mēte q; in tali sit uozmēdi p;pitat super latius egrus q; super eo uozmēti: z hoc dicit littera extra quando dormit super latius egrum.

Cubitalis vtrius fluxus vetricis spontaneus fit laudabilis in pleurefi
qñ apparet in pñ. ¶ Vides qñ nō: qñ dum morbus est in pñ: nulla
euacuatō est fm nāz vt in cō. afo. zz. 4. pñ. Egritudine quib
dufcqz incipitibus. ¶ In contrarium quo fluxus. ¶ 3us fluid vocabulū
veteris fñ. i. fluxus vetricis: est acceptus quartū libro continens
versus finē. Laeta vocabulū apud nos potest plus fugi q̄ vera af
signari. C^o hanc difficultate soluit Mesue. c. de cura pleureis. z
vult q̄ fluxus vetricis in pleurefi in pñcio z in fine pōt esse bonus
z pōt esse malus. Tā in pñ pleurefi fit vel a multitudinē mae regu
late a natura q̄ cognoscis p̄ allocationē infirmi: tunc fluxus est
bonus. vel fit a multitudinē regurgitā z stimulatē pter qd a nā
regulatur: z cognoscitur q̄ fit accidētū malitia: z hoc est malus.
Si aut fieret in fine. i. in processu pleureis: tūc fit vel virtute vin
cēte z expellēte cretice mām z est bonū. vel fit p̄ nocumētū com
municatū epati: vñ deficit pētūia vñis: z sūtigna paua: z hoc est
pauū: z vt fit dicit 3us p. pñ. afo. 16. afo. Al pleurefi habito pe
rpleumonia z diaria malū. Et tūc applicatō ad mentē Aui. dice
mus quibus fluxus in principio. i. nō ēre vehementia passionis: ita
q̄ pñcio nō intelligit principij temporalē: sed in principio tē
porali pōt esse bonus z malus fluxus: sed in pñcio. i. nō vehē
tia passionis. z fit intelligit in fine. i. in vltimitate passionis: z ideo
pōt decidere cito. i. in quarto vel ante. z hāc expōitionē sentit e
dyuus. ¶ S3 tu diceres ego bñ video q̄ aliquis fluxus in pñ pleu
ris est iuuā. i. bonus p̄ viā causē: fed quomodo pōt dici bonus per
viā signi. ¶ Dñm q̄ ois fluxus a principio pleureis absolute p̄ viā
signi est malus: q̄ significat multitudinē mae vt intellexit Mesue:
sed respectu fluxus qui fit in pñcio absq̄ regulatiōe nāc est bñ
signi. ¶ Ad auctoritatē dñm q̄ nulla euacuatio facta a pñcio
morbi est fm curatio nāc: sicut illa q̄ fit in statu per viā signi post
signa digestiōis perfecte: est tñ fm cursum nāc respectu illius q̄ fit
absq̄ regulatiōe nāc. C^o lfa 3° q̄ dicit. Et q̄ accidit ei. a quibz d
fic expōit: est p. pleureico. cuius mā nō redit ad caput. air ab eis
de. Et aut p. i. vtrūqz vides q̄ Aui. pñnet sermonē ad illuz cū
dolo: addit ēre dozmione sup latus in quo est mā multa z iō pa
ratus est accidere flux^u vetricis: in quo est mā multa z iō pa
ratus est accidere flux^u vetricis: iō dicit. cū q̄ accidit ei. p. pleuri
co: cuius dolor tēdit ad posteriora: aut pleureico q̄ q̄qz fit dolor.
Et tremor. p̄ tremorē pōt intelligi sensus cuiusdā ebullitionis sub
thoracē. i. in fine thoracis circa costas vbi terminā diaphragma: vñ
q̄ tremorē malū motū q̄ tremulū: vñ spasmofus diaphragmā: vñ
ex multo nocumētū fbi coicatos: si posset fieri ēre materij fbi p̄p̄us
sciz ēre apate in eo pter q̄ fiat p̄ coitātē ad apata latera. Et mor
eius. p. pleureis in bñ egritudine in qua sentit tremor. z passio
in diaphragmate. Est fm plurimū ascendens. fad caput: fit alie
natio vel frenesis: z hoc dicit fm plurimū: q̄ posset mā declinare
ad fluxū. Et ēre signis. p3. Signis vñ q̄ fit per hoc Aui. veli q̄ plura
signa predicta sunt in pleurefi. Que non suppurat. i. famia: is ad il
lam posset applicari: tñ p̄p̄ia signa eius q̄ suppurat dicent: cū po
nent signa excrete z erupciōis: z signa ēre fputo: z alia pos.

T Et scias q̄ pleuresis cū nō est in ea spūū: tūc est aut
debilis valde aut mala fraudulēta. Plā aut nō est cū
ea multitudo materiei de q̄ sit curandū: aut est inobe-
diēs ad spūedū maligna. Inquit Dip. multotiens est
spūatum bonum facile ⁊ similiter anbelitus ⁊ sunt illic

DubTM pTM

alia signa mala mortalia. i. spēs in qua ē dolor ad posteriora: est quasi sit doloris patiens cā doloris verberati: est vīna cī sanguinea saniosa et raro fit beatus: imo moris inter quartū et septimū: et raro p̄tendit vsq; ad. xiiij. et in pluribus cū p̄transit. vij. sanatur. Et multoties apparet inter humeros patientis ipsaz rubedo et calchit spatula eius et nō pōt quiescere. Si autē calchiat venter eius et egrediatur ex eo egestio citrina moris nisi p̄transcat. vij. Et quādo ad ipsuz festinat sputū plurū specierū et diuersoz colorū et deinde vementior sit dolor moritur in tertio: et si nō sanatur. Et species alia est cū qua sentis pulsatio extēsa a fureculis sed et ad crura: et est in ipsa vīna aquosa cū qua nō est sedimen et sputū et est mortalis p̄pter declinationem materici ad caput. Si autē p̄transit. vij. sanat.

Chic cas. subiungit. Primus cas. est nor: et bonus. Secundus cas. est lōga auctoritas Hippo. nō tñ vidit libz in hoc qui hoc expresse poneret. Ponit Aul. duas spēs pleureth auctoritate Hippo. et dat iudiciū in eis. Rasis tamē quarto p̄tinentis vltimo cap. ponit hoc dicta auctoritate Hippo. in lib. de regimine sanitatis.

Dub^m 2^m Sed dubitat q̄o pōt ēē sputū bonū facile et anhelit: et q̄ sint ibi signa mortalia. / **D**dm q̄ terr^m hic si fuit accept^m a Rasi ibidē est corrupt^m. Rasis. n. nō dicit q̄ sit bonū sputū: sed q̄ sputū erat statim a p̄n^m. Et subito emittit anhelit^m. i. cū qdā subtilitate et violentia. / **A**lt pōt dici q̄ illa pleureth vi de mā venenosa vel illi simili per quā nō p̄hibet sputū nec coartat anhelit^m: et id q̄ expuitur est de māeb^m alijs a mā facie pleureth in q̄ritate parua: et magna: et iō est malus pulsus: et doloris est mali coloris et vīna. Et raro fit beatus. i. raro euadit et cū tāta malitia nō pōt mori: plon gari. Cū p̄transit septimū sanat. i. sanari possibile est q̄ signat q̄ nō est malitia tāta in mā quāta videbit apparere: q̄ si fuisset iam esset mortuus circa septimū. / **E**t multoties rē. q̄ pars māe illa mata ascēdit. Sed si calchit venter: tendit ad ventrē. Stantib^m p̄dictis malis signis moris nisi p̄transcat septimū: q̄ si p̄transcat possibile est q̄ libere. Et quādo ad ipm. s. pleurethi de quo diximus q̄ est doloris sicut verberati rē. Festinat rē. q̄ signat māas multas malas modo se manifestare: iō citius moris et nō expectabit septimū: imo moris in tertio. Et si nō. supple tu sit dolor vementior. Sanat. i. sanari possibile est: q̄ pōt diuersitas māeruz significare virtute conante expellere. Rasis tamē inuit p̄legato cap. l. si nō moris. i. in tertio. Sanat. i. sanari pōt. / **E**t est spēs. **H**ic ponit secundā spēm auctoritate Hippo. et dictū intellige. **C**ōsiderandū q̄ in illa pleureth mā videt tendere ad loca vena que est in iugine: et ideo apparet ibi pulsatio. Et videt q̄ calor nālis suffocet: et ideo vīna est aquosa q̄ illarū partūz inflamatio facit vīna aquosam per modū diabetis. Et sputū supple est crudū purum est mortalis. Propter declinationē. i. q̄ mā iam per illas venas ad caput rapit. / **S**i autē rē. Sanat. i. possibile est q̄ sanet. Et ille etiā est sermo Rasis quarto p̄tinentis vlti. cap. in hac forma. Sed alia species pleureth habebit sputū purū et vīna sicut aquā fluxibilem. Sed pulsatio doloris tendens erit de furecula ad myrach et vementior erit. Sed si huiusmodi patiens euadere poterit vsq; ad septimū nō morietur inde.

CDe signis bozarū eius. Cap. 5^m. **A**m nō est sputū: aut adest sputū subtile aut parū aut illud q̄ nominat salina fm q̄ dicitur sumus est in principio.

Chic ponit signa temporū. Et primo principij. Secundo augmenti. ibi. (Et cum augmentatur.) Tercio status. ibi. (Amplius.) Quarto declinationis. ibi. (Deinde.) **C**ōsiderandū q̄ tempus principij est latum: et ideo potest in eo apparere cruditas sicut quādo nihil expuit: vel solum naturalem saluā et nihil de materia morbi: et tunc est in principio. Vel potest expuere aliquod subtile. Et parum. i. modicum quid: et idem est subtile crudum q̄ refudat et est in fine principij: q̄ est digestio occulta debilis valde: vt ponit Gal. primo de crisi. is. cap.

Et cum augmentant accidentia et augmentat sputū incipit remoueri a subtilitate et addit inspissatione et in facilitate: et incipit remoueri a rubedine ad albedi-

nem: et si est materia declinans ad citrinitatem et est p̄portionalis rubedini est in augmento.

Chic ponit signa augmenti vbi dubitat an tempore augmenti pleureth. i. cū sputū augmentat accidentia augent. / **E**t videt q̄ nō: q̄ ita in statu accidentia erūt in vltimo: sed hoc est falsus q̄ in statu aluelial dolor: vt statim ponit Aul. et. s. p̄ de crisi. **C**ōsiderandū q̄ in morbis apostemosis. i. in apatib^m iteriorib^m a q̄b^m mā refudat: ip̄s morbi ex parte alterationis māe nō p̄currit simul cū rēpōib^m morbi ex parte accidentiū: imo sicut mā incipit digeri: q̄ incipit edari: sic accidentia incipiūt remitti. / **E**t sup hū fundamento Dynus exponit istū passum: dicit q̄ accidentia cū q̄b^m sit pleureth. s. s. dolor et feb. et illa nō augmentant q̄ augmentat sputū: imo diminunt. Et iō per accidentia que hic Aul. dicit augmentari: opz intelligi accidentia sputi. i. dispōnes in sputo: q̄ augent sua accidentia. s. digō et facilitas expuēdi et festinatio et hōmō: et iō ponit augmentant accidentia: et pro. i. augmentat sputū rē. **A**lt exponit et ter. q̄ Aul. hic inuat duplicē distinctionē rēpōz morbi. s. pleureth: vna ex pre accidentiū: alia ex pre alterationis māe: tñ de distinctione ip̄s morbi ex parte accidentiū nō p̄sequit: s. solū de distōne temporū ex pre alterationis māe. Et iō exponit: et q̄ augmentant accidentia. supple est augmentū. et p̄ vt cū augmentat sputū. supple est augmentū. nō tñ intelligit q̄ illa simul p̄currit. **C**ibi autē videt q̄ p̄babilr possit dici q̄ in augmento pleureth q̄rū ad sputū pōt p̄currē augmentū difficultat anhelit^m vel accidentiū. **R**ō huius est: q̄ tunc augmentant accidentia pleureth q̄ mā magis fluit ad particulā: s. q̄ sputū incipit appere digestibilis: pōt tūc mā magis ēē in fluxu q̄ in p̄n^m: vt notū est: et iō illū sputū digestibilis erit de aliq̄ pre māe que aprior est edari: et ex hō nō segt tāta alueliatio q̄ta segt aggrauatio et additio accidentiū ex mā que est in fluxu adhuc. Et dico de facto me vidisse pleurethicos q̄ ceperūt aliqd expuē: et tñ additio facta fuit in dolore lateris et febre et malitia anhelitus et tussi. Ergo dictum cōmune q̄ absolute profertur q̄ non potest coincidere augmentum pleurethico quo ad accidentia et quo ad materie digestionem aliquā nō est dicium verūneccēssarium: sed vtrūq; contingit cōcurrere vt imaginor. Et si est declinans ad citrinitatem. i. nō est pura in citrinitate: sed tendit ad remissaz citrinitatē versus albedinē p̄portionalit^r sicut dicebat de rubedine: q̄ significat aliqua digestio: potuit in principio apparere aliquid subtilius nō prius citrinum.

CAmplius cum eger expuit sputum facile maturū fm q̄ diximus de maturitate et est plurimum et dolor est leuis: tunc istud est status et hora cūentus maturitatis integre. Deinde cum sputum incipit minui cū substantia illa aut illa facilitate et cum p̄ritatione doloris et diminutione accidentiū: tunc iaz declinat. **S**ignificatur sputum post remotionem illorum accidentiū omnino: tunc iam completur declinatio.

Sed dubitat: vtum in statu quo ad digestionem materie possit concurrere accidentium difficultas in pleureth. / **D**icendū q̄ nō: nisi forte per accidens. Ratio est: q̄ tunc materia est ymoformiter digesta cum cessat fluxus materie que duo nō sunt in augmento. Et hoc autem q̄ est digesta refudat et erit per p̄niculum virtute expellente: et ideo accidentia diminuntur.

Dubitat: cū mā inchoas pleureth sit subtilior: q̄ q̄n est digesta: quare ab ipso principio et antequam sit digesta nō refudat extra. / **D**dm hic breuiter: q̄ longus requireret hic sermo q̄ debet cōsiderari ordo virtutū naturalū. Primo digerentia. Secundo expellentium. Et cōsidera q̄ materie in principio sunt conculcate non propulse ad extrema poroz. Et cōsidera hic multa.

CDe signis specierū eius fm cas ipsius. Cap. 6^m.

Tres quibus significat causa efficiens pleureth sunt sputum et color eius cum est simplicis coloris aut permixti coloris. Et ex loco doloris et ex febre et vebementia ei^m et p̄roximo ipsius sputum nāq; cum est rubecum significat sanguinem. Et cum est ad citrinitatem declinans significat choleram. Et flauum significat congregationem amborum. Et quando est ad albedinem declinans et non est maturus significat flegma. Et quando est tendens ad nigredinem et plumbeitatem et non est propter tincturam exterius ex fumo aut similibus il-

Dub^m 1^mDub^m 2^mDub^m 3^m

Gentilis

lis significat melancholiam. Et iterum dolor in flegma-
tica et melancholica secundum plurimum est descendens ad lenita-
te redens. Et in alijs duobus est ascensus inflammar. Et
rursus si fuerit febris fortis vehemens erit ex materijs calidis.
Et si fuerit non vehemens erit ex materijs decli-
uibus ad frigus quatuordecim fuerit. Et quandoque signi-
ficat per paroxysmos significatione bona.

C hic ponit signa spem secundum casus. Et per primum ponit signa ex quibus cognos-
camus. Secundo ex quibus ibi (Sputum nigrum). Sputum. s. color. sputi. Et hic
per docet ex sputo cognoscere illas species. Secundo ex dolore. ibi (Et ite-
rus). Tercio ex febre. ibi (Et rursus). Et haec sunt signa. color. medius iter
rubeus et citrinus. Et non est maturus. Talis albedo non fit per matura-
tionem. s. solum ex albedine flegmatis. Quatuordecim fuerit. i. quia fit fe-
bris. Vel quatuordecim fuerit. s. gradus leuitatis febrius vel additiois in
calore matris et frigore. Paroxysmos: quia tertiana cholera etc.

C De signis permutatiois eius. Cap. 7^m.

Quando non expuit sputum laudabile velox
et non mundificatur in xiiij. diebus: tunc iam
permutatur ad collectionem.

C hic ponit signa crisi pleureth. Et per primum ponit signa spem secundum crisi-
scum. Secundo tempus. ibi (Quia sputum). Per primum in d. primum facit quod dictum est.
Secundo quia sputum est signum quo signamur marie in pleureth ponit ser-
monem unum aggregatum in sputo. ibi (Laudabile). Per primum autem pleu-
reth sue terminationis sunt ad salutem vel ad mortem sue ad colle-
ctionem et eruptionem siue per permutacionem ad aliud membrum. Signa
crisis per resolutionem. s. per sputum siue collectionem. Alii non ponit: quia iam
sunt intellecta ex cap. tempus. Pleureth illa enim que pcedit cum spu-
to secundum quod dictum est: illa que resoluit. hic per primum ponit signa crisi-
scum per collectionem in cupu et sanationem: et per primum eruptionem. Secundo per
necesse signa laudabilia et illa laudabilia. s. mortalia: ponit signa crisi-
scum per permutacionem ad aliud membrum. ibi (Et oia pleureth). Et hoc
est quod rubrica inuit signa permutacionis. s. siue sit ad collectionem
siue ad aliud permutat matrem. tunc enim potest vocari permutatio. Per primum
in quatuor. primum ponit signa collectionis absolute et principium eius et per-
cessus. Secundo ita facit collectionem. ibi (Et quia collectionem). Tercio
eruptionem. ibi (Liquor rumpit). Quarto ponit causam. ibi (Liquor rumpit).
Per primum in o. primum ponit signa collectionis absolute. 2° principium
eius et percessus. ibi 2°. (Et signat initium). Considerandum quod sicut quia
pleurethicus expuit sputum laudabile et velox: tunc pcedit resoluendo:
ita et quia. si in statu digesta matris non sunt accidentia remissa: quia matris
melioris qualitatis: quod illud non facit signum quod matris in cupum colligit
et fiet exitura: intelligendo si non apparerit alia signa mortis vel permuta-
tionis ad aliud membrum. Considerandum 2° quod ista que dicit. 3^a permuta-
tio secundum dyum debuit exponi. i. est de illis que permutant ad colle-
ctionem: non tamen quia. velut per primum collectionis incipit in. i. 4. die: sed
tunc est per primum collectionis quia apparent signa que dicit statim.

C Et significat initium eius in ascensione vehementia dolo-
ris prius et difficultas anhelitus et restrictio eius et dupli-
citas ipsius apud dilatationem cum pultate et vehementia
febris et asperitate lingue prius et siccitate tussis per vi-
scositatem materiei et spissitudinem velaminis et obilitatem
virtutis et calidus appetitus et permissio rationis et vigilie et
granitas que sentit in loco illo.

C possit tamen ista saluari ut iacet. Nam plurima terminatio pleureth
pure est in. i. 4. die. et si iterum non terminet ex tunc potest dici quod ten-
dit in collectionem: quia quod ante. i. 4. tendere possit: rarius. Initium
in ascensione: exponit dupliciter. primum a dyo. i. per primum in permutacione
ad collectionem. Secundo videtur quod Alii. velut ponit signa principii colle-
ctionis et augmenti: et oia illa sunt signa sanationis et ebullitionis
et feruoris et mori ad faciendum cupu: unde scindit membrum. Et quod appa-
ret quod intendunt accidentia: et si dolor valde auget. prius. q. d. est
per primum accidens quod augeri appet. s. exteri. i. redit. Vel prius. s. existet-
tis. Duplicitas. s. anhelitus dupliciter. Spissitudine velaminis. i. pan-
culi in quo est apostema. Sed tu dicis: unde est ipsa spissitudo. Di-
cendum quod potest esse ex natura hostis. Vel ob id quod potest esse per visum medi-
cinarum frigiditatem et spissitatem per ignorantiam vel coacte exhibitam
et paniculus est ipsa matris: unde non potest resudare matrem.

C Et quando collectionem facit et coples collectio gescit
dolor et febris et augmentat granitas.

C Et quia collectionem facit. et pro. i. coples. s. quia matris fit sanata. Quie-
scunt etc. quia facta sanie febris gescit. Considerandum per primum dyum quod

Super tertio

secundum Gal. per de crisi. illo cap. acutatum. ca. 17. etc. Sic est in apostemate que
sanant sicut est in febris. In febris autem iam statim completa diges-
tione cessant accidentia: et si in fine status: et si fit coplemetum digonis.
Per circa principium autem status et in statu sunt accidentia difficilissima.
Et ideo est ob id quod in statu etiam non fit completa digestio: quia non labo-
rat in copledo illa: ut apparet in cometo illius afoz. 7. per. Ubi
ergo secundum acumen. et in cometo illius afoz. s. per. per. Quando in statu
est egritudo. Quando ergo dicitur quod digestio est completa in statu: et intel-
ligi vel in fine status: vel. i. digestio redit ad coplemetum. Et quia digestio est
in via coplemetum in apostemate et in febris: tunc sunt accidentia diffi-
cillima. Sed quia est iam digestio completa ut quia est sanies in apostemate:
tunc est declinatio et finis status. Et dicit dyum quod quod est ob id
mee opinioni quod in statu digesta matris non sunt accidentia remissa: quia
matris fit melioris qualitatis: quia cum augmento etiam fit melioris qua-
litatis: tunc in augmento accidentia erit remissa: sed sunt remis-
sa: quia non perfectio digonis et matris perfecte digesta incipit expelli in fe-
bris et apostemate: quia expellit quod est adunatum ad cubu. Nec matris dis-
cussa est in quone nostra de magnitudine morbi in statu. Considerandum
secundo quod percessus pleureth ad resolutionem per sputum et per-
cessus ad collectionem in cupu differunt. primum ex parte finis matris:
quia matris que resoluit iacet quasi sparsa per poros: sicut adaptat a
digesta: ita resudat et expirat. Sed illa que collectionem facit adu-
nat in cupu et lacerat et scindit manifeste iter permutacionem: membrum
sibi matris locum capiat. Sed dices: quod locum potest capere matris in pan-
culo tam subtili. Sed id quod adhuc potest ibi in medio dilatatione et cu-
pui facere. Vel ob id quod facit cupu versus carnem costarum. Sed
differunt in modo tempus: quia in pleureth que resoluitur digestio in matris
non pcurrit cum difficultate accidentium: sicut incipit digeri vel ex-
pellit: ita incipit alleviari dolor et alia accidentia nisi cum hoc addat in
fluxu materiei: ut supra diximus. Sed quia pleureth terminat per col-
lectionem sicut incipit digestio et collectio: ita incipit accidentia diffi-
cilia fieri. Similiter et quod fit in febris: prius siue apostemate.
Sed tu dices: cum in pleureth que resoluit matris digeratur: quare in ei-
digestione non auget dolor et febris. Sed id quod non digerit cum forti ebul-
litione et disruptione in profundo membrum sicut fit quando colligitur in
cupu et fit exitura. Alie etiam differentie possunt assignari.

C Liquor rumpit accidit tremor diuersus et dilatatus pul-
sus cum diuersitate sui et cadit virtus et debilitat anhelitus:
et multoties accidit febris vehemens: propterea quia ma-
teria mordicat membrum et mordicat apostema.

C Tremor diuersus. i. huius diuersitate in motu membrum: quia accidit
eruptioni mordicatio: unde fit tremor. Et est expositio dyum. Alie
diuersus. s. ab eo qui fit: quando matris colligitur: quia quando matris col-
ligit fit aliquis tremor siue rigor: aliquis: et cum erumpit fit etiam ri-
gor siue tremor. De primo loquitur Gal. 2°. pnoti. com. ss. diuersus
est ergo ille ab illo tempore qui pcedit etiam in sensatione circa loca
quando in lato spatio sentit mordicationes: quia fit tremor et ruptu-
ra. Vel ob id diuersus. s. ab eo qui fit in paroxismo febrium interpol-
latur: quia in tremore. s. g. tertiane sentit in quibusda partibus pun-
ctionem: sed ille sentit punitionem. s. in loco apostemate. Dilatatur pul-
sus. s. cessat punctio et resio et mollescit. Vel dilatatus. i. appetitatio:
ut Gal. ponit in comen. pulsus com. 23. cap. de pulsu empimatis
vel empiricorum. Ubi inquit quod erumpit vel scisso apostemate cessat elevatio
in altum: apparet latior. Mordicat apostema. i. locum apostemate.

C Dubitat utrum sit semper necessarium apostema collectum ad saniem
erumpi. Et videtur quod sic: quia Alii. post collectionem ponit rupturam.
Per primum primum: quia Gal. 13. de ingenio ca. 3. non sentit aperturam lingui-
nis quia est ibi pus: imo tentat resolueri. Si ergo apostema in in-
guine in quo est pus potest curari per resolutionem: ergo multo magis
apostemata intrinseca. Sed id quod replurimum post collectionem fit
eruptionem: quia matris illa est satis grossa et mordax et aggregata in vnus
ideo scindit: quandoque tamen possibile est quod transpirat.

C Liquor rumpit deinde non mundificatur a die rupture
vsque ad xl. dies perducit ad ptisim. Et ruptura sanio-
si in die vij. est ex eis que nominantur in raro: et plurimum
eius post illud vsque ad xx. et xl. et lx. Et quod plus sunt
accidentia collectionis vehementia erit eruptio ve-
locior. Et quanto plus fuerint leuiores erit eruptio tar-
dior: et prope febris existens de summa accidentium.

C Addit causam. de primo supra diximus in primo cap. huius tractatus.
Materia. n. acuta rupit pulmonem et fit huiusmodi pntis in spatio. 40. die-
rum: postea tamen est ante hoc tempus fieri: et post secundum diuersitates cor-
porum et materiei. Secundus causam. est quod raro accidit ruptura saniei

dile septima. Et potest dupliciter exponi. s. septima a primo die astartis: quod raro est quod in tantum subito saniet et erupit. Uel a septima die. s. collectionis. talis. n. m. est calida que p. m. p. r. o. r. est ad resolutionem quod ad saniet. Dicit autem saniet: quod non saniet possit accelerare rupturam multitudinem vel acuitate mae vel alia causa supradictis. C. Erupit velocius: quod signat mae causa p. p. e. febrius: quod ipsa p. sui resolutionem vel remissionem indicat de feruore et acuitate mae et remissionem feruoris.

C Et quicquid appareret signa timorosa: et tu iam testificatus es significationem laudabilem in sputo et alijs: tunc nihil timeas: quoniam eorum euentus est causa collectionis non per causam aliam.

C hic potest poni tertius casus. et potest poni principium sequentis partis.

C Considerandum quod signa timorosa sunt accidentia addita ex quibus significat generatio sanietis et processus ad collectionem. Si ergo vidisti prius signa bona: non timeas quod hoc totum est per collectionem mae.

Dub. 2. **C** Sed dubitatur utrum antequam fiat collectio possit apparere signum laudabile in sputo ex quo signum collectionis fieri in sputo. **C** Et videtur quod non: quod supra dixi quod non expulsi sputum laudabile. **C** In primum est Aui. **C** Dicitur quod in pleuritico cum pleurethi debeat pmutari ad collectionem bonam: pcedit ante collectionem sputum laudabile respectu eius in quo dicitur accidere morbo sine collectione: vel in quo dicitur fieri collectio mala. Et alia signa et bona pcedit de pulsu et de alijs: et sic loquitur hic. Sed illud sputum illa signa non sunt laudabilia sicut illa cui pleurethi des terminari per resolutionem: et sic loquitur in principio capituli.

C Et ois pleurethi cuius dolor non quiescit per sputum neque minutionem neque per alia: tunc spera ex ea saniositatem aut mortem ante ipsam secundum reliquas significationes.

C hic ponit signa pmutatiois ad aliud mēbriū ponēdo signa laudabilia et mortalia. Et p. facit hoc in generali. Secundo in speciali. **C** Et cum videtur. **C** Et p. m. dicitur est: quod significat erubescere mae: et ideo saniet vel suffocatur infirmus: et suffocatio erit vel cum pmutatione ad aliud mēbriū vel absque: et tunc hoc inuit Aui. Uel dico quod hic est alius casus: et quod in parte sequenti Aui. incipit ponere signa permutationis.

C Et cum videris pulsus tensionem vehementem fieri: et proprie quando eius frequentia fortior fit: tunc illud indicabit mortem si virtus fuerit debilis: et si virtus fuerit fortis tunc ipsa permuetabitur ad peripleumoniam et empimam et ptisimam.

C hic in speciali determinat octum iam psum. Et primo ponit signa mortis vel sanitionis vel permutationis ad peripleumoniam. Secundo ponit signa permutationis ad cor. **C** Et scias. **C** Tertio ponit signa permutationis ad cerebrum et nervos. **C** Et si est frequentia. **C** Quarto ponit signa permutationis ad supiora vel inferiora. **C** Et quod vides egritudine. **C** Prima in duas. Primo pmutat. Secundo declarat. **C** Et si sumus. **C** Laus p. m. dicitur est: quod tensio pulsus significat mām multā: et non terminari per sputum et ita quod hic canon sit p. m. p. cedent. **C** Dicitur autem multa si coniungat virtuti debili statim suffocatur: sed si viri sit fortis poterit pellere illā materiā ad pulmonem vel ad cupum et fieri empima: unde poterit fieri ptisima.

Dub. 3. **C** Sed dubitatur p. m. quod tensio pulsus signat pmutationem ad peripleumoniam: cuius autem habitus supra sen. 9. cap. de squinaria. **C** Dicitur quod ista tensio est pueniens antequam permuetur: sed cum iam permuetatur et incipit occupare pulmonem: tunc incipit mollificari pulsus.

Dub. 4. **C** Secundo dubitatur: quod distinguunt pmutari in peripleumoniam et ptisimam pmutari ad mortem. **C** hoc videtur falsum. in pleurethi enim peripleumoniam signat mortem. Simile ptisimam est passio mortalis. **C** Dicitur p. pendit de hac instatia: ideo expulsi ad peripleumoniam et empimam. **C** pmutat ad collectionem sanietis ex quo poterit transire in ptisimam sicut transit in peripleumoniam quod ad sanietem puerit. **C** Expulsi violenter. **C** Dicitur quod multa stante mae pleurethi significat per signa statim dicta vel virtus est debilis: et tunc statim suffocatur p. ter quod trahit in aliquā egritudine p. dicitur. **C** peripleumonie empimatis aut ptisimae: hoc est quod dicitur. **C** indicat mortem. Uel virtus est fortis: et tunc non statim suffocatur sed poterit pueri ad alterā instatū d. p. m. r. g. b. d. a. quāri possibile est quod euadat. **C** ab empimate et forsan a peripleumoniam: s. sit longinquū sed a p. m. morietur.

C Et ad summum casum illic est significatio virtutis et incolumitatis: deinde non quiescit dolor cum sputo aut solone ventris et flōmia et euaporatione: tunc ipsa est magis declinans ad empimam.

C hic declarat. Et p. ponit signa permutationis ad empimam. Secundo signa mortis absque empimate. **C** Sed si non. **C** Tertio conversionis ad peripleumoniam. **C** Et rubedo. **C** Quarto signa rupture. **C** Et

quod rumpit. **C** Empima sumit hic p. collectione sanietis in apate que est dispositio melior que possit esse ex quo non resoluitur: et ideo fit cum forti virtute vitali. Et incolumitate. s. bonitate alioz signorum: ex quibus vides quod ille non moritur pro nunc.

C Sed si non fuerit significatio incolumitatis fixationis virtutis et fixationis appetitus et alioz: tunc illud significabit quod est mortalis et indicabit syncopiz prius quibus appetitus cadat secundum plurimum apud rupturam.

C Supple cum predictis signis quod non quiescit dolor cum sputo nec cum flōmia. Et syncopim. q. d. indicabis quod ille statim morietur quod vides syncopizare stantibus signis mortalibus. Quauis enumerat p. stratione appetitus iter signa p. m. a: et vult ostendere ipsa in quo maxime accidit quod tepore eruptionis: et tunc non est ita p. m. signum sicut quod accidit ppter casum virtutis a resolutione: et per comunitatem feride qlitatis ad partes stochi: quod sanies expandit circa loca illa.

C Et rubedo maxillari ambarum est ppter illud quod ad eas ascendit ex vapore et calefuit digitum ppter illud et.

C possumus dicere quod ponit signa peripleumonie: ex quibus cognoscis quod mae ista permuetur in peripleumoniam. Uel possumus dicere quod ab illa parte quibus incipiat ponere signa eruptionis apostematiz: unde homo fit empicus. **C** h. ex hac ruptura saniet in p. cauo p. etosis. Et quauis in principio posuerit signa: ista sunt addita illis ut p. Et p. m. signum est casus appetitus. Secundo rubedo maxillarum. Tertium calefactio digitorum. Et concordat cum dictis Hippo. secundo pronosticorum comen. 60.

C Et quando rumpit ad amplitudinē pectoris facit meditari alleviationem aliquam diebus: deinde malifica dispositionem eius. Cum ergo rumpit vides pulsus secundum quod indicauimus iam debilitatus et tardatus et rarificatus ppter resolutionem virtutis cum eione et extinctione caliditatis inate: et accidit etiam sicut d. p. m. tremor: quod sequitur febrius causa moridicationis humorum. Si ergo fuerit mae appetitio nis plurima et virtus debilis pducit ad perniciem.

C potest hic esse sermo continuus statim pcedenti ut appetit: et potest esse sermo per se in quo ponit signa rupture: et signa rupture mortalis. Considerandum quod post rupturam: cessat grauitas mēbri: et accidit que erat in actu rupture de tremore cessant vel quiescunt ideo videtur infirmo se bene habere. Et tu fac estimare sic e. p. tūc: sed pronosticando dicas quod male habebit: quod posterius laborabit in expulsiōne sanietis. Et si non m. d. i. f. i. c. i. b. i. f. i. e. r. p. t. i. s. e. Et si id ap. fuerit peripleumoniam: quod ipse est actu ptisimae: pulmo ulcerat est.

C Et scias quod quod viri est debilis et tensio et frequentia vehementiores sunt: istud si d. si c. l. u. i. s. t. i. p. o. r. t. e. t. s. y. n. c. o. p. i. m.

C hic ponit signa permutationis ad cor: et sumit hic pmutatio large pro communicatione nide quibus passio non dimittat locum suum. Uel mentiores. **C** secundum nam pleurethi: et mae esse debeat quod tensio significat mām multā: et frequentia significat necessarium cordis: unde portendit. **C** i. significat syncopim. Sciuit statim supra.

C Et si est frequentia minor illa et minor ea quam fecit ipsa pleurethi: tunc quadoque indicat subeth et spasmum aut tarditatem maturationis.

C primo premittit. Secundo declarat. **C** Et subeth. **C** Considerandum quod etiam hic sumitur permutatio large.

C Et subeth quidē non accidit nisi ppter ea quod cerebrum recipit vapores humidos qui sunt p. u. d. u. b. i. o. n. o. c. u. s. acuitate illa neque frequentia pulsus in ea est valde. Et cerebrum quidē recipit eos ppter debilitatē suā ab expulsiōne eorum in neruis. Et significat tarditatem suppurationis ppter grossitudinē mae. Et quod ipsa non permuetur: tunc cerebrum et nerui fortes non recipiunt ipsas. Et quicquid indicat spasmum. Et illud quod p. s. t. r. i. c. t. i. o. n. i. s. a. n. b. e. l. i. t. u. s. v. e. b. e. m. e. t. e. r. f. i. t. f. o. r. t. i. s. et febris non est fortis.

C p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid.

C p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t. e. s. u. p. p. u. r. a. t. i. o. n. i. s. i. b. i. (Signat tarditatem.) Tertio de spasma. **C** Et quicquid. **C** p. m. o. d. e. l. a. r. a. t. q. d. d. i. r. i. t. d. s. u. b. e. t. h. S. e. c. u. n. d. o. q. d. d. i. r. i. t. d. e. t. a. r. d. i. t. a. t.

Gentilis

eat mām flegmaticā idicat spasmū. Et illū qñ. hoc dixit pp duo.
 Primo qñ significat ex hoc mām aprā ad spasmū. f. flegmaticam.
 Secdo qñ ex forti febre z incendio posset videri anhelitus difficilis
 quasi pñctio esset in eo z nō esset pp spasmū: s. pp febris icēdiū.
Et qñ vides egritudine laz sedatā parūper z oculi
 tatā z nō est illic sputū: tunc fortasse minūis mā cum
 vīna aut cū egestionē aut apparitionē solōnis ven-
 tris cholerice subtilis aut appitionē vīne grosse. Si
 aut illū nō fuerit tūc apparebit exitura. Plā si videris
 tensionē ad myrach z hypochondria z cutē z gravitatē
 indicabit illud exitura apud inguina z crura. Declina-
 tio eius ad ambo crura est vehemens signatio ad ico-
 lunitatē. Et in hmoi qdē pcepit Hippo. solōne ven-
 tris fieri cū elleboro. Quā si videris cū hoc difficultate
 anhelit? z pñctio pectoris z soda z gravitatem in
 fureculis z mamillis z brachio z caliditate ad supiora
 portēdet illud declinationē māci ad ptes auris z ca-
 pitis. Et si fuerit dispositio hec z nō appuerit aposte-
 ma neqz exitura in his partibz: tūc mā declinabit ad
 cerebrū ipm: z iterfiet plurimū in secūdo z tertio.

Hic ponit signa pmutatiōis ad inferiora vī ad supiora. z. p. Chole-
 ricie subtilis: qñ talis hūor vī plurimū facit pleuresis: qñ in egōne
 indicat subtilis: sed si eūat cū vīna facit ipsā grossam. pcepit
 Hippo. f. 2. regi. acu. ter. cōmē. 11. Et vide plurima hōz dictoz z.
 pñcti. z pñctue a. ter. cōmē. 43. ad. 57.

Sermo aggregatus ex sputo.

Cap. 8^m.

Laudabilius est sputū qd est facilius z velo-
 cius z plurimū z magis maturū qd est albus
 planū equale i quo nō est viscositas: imo est
 equalis sube. Aut qd est pñctio hūic ma-
 turationi z cū quo nō est pñctio intellet? z nō fuerint
 ante ipsum vigilie aut accedens aliud malum.

Quia sputū est res ex qua pñcti pñcti signam? de disponibz pñcti pe-
 ctoris z pulmonis: iō ponit pñcti. Et pñcti qd sit bonū z qd sit
 malū. Secdo ponit qdā signatū sputi cuiusdā notificādo noia. ibi
 (Et ex pñcti die.) Tertio assumat modos qd per sputū signam?
 addēs cañ. ibi (Et ad vītimū.) Prima in duas. pñctio ponit qd est
 sputū laudabile. Secdo qd est sputū illaudabile. ibi (Et seqt sputū.)

Cōsiderādū q illa signa qdā signant sanitatē digestiue: qdā bo-
 nitatē expulsiue tā nālis q volūtarie: qdā sanitatē vītrū mēbōz
 qd colligant spūalia: z b itellerit cū vītrū nō est pmutatio intel-
 lerit. z forsan itellerit per b: q illud sputū nō fiat cū collectione ad
 exitura: s. q fiat i pleuresi vī pñctio pneumonia q tminant p resolōne.

Et sequit sputū illud qd est decline in pñctis dieb?
 ad rubedinē z decline ad citrinitatē z post id ad spu-
 mosum. Et spumositas qdē cā est vt sit res parua hu-
 moris subtilis cui admisceat aer plurimū: z sit ci? cō-
 mistio vehemens valde qñis spumofum nō sit illius
 bonitatis: imo est decline ad malitiam.

Hic ponit sputa nō laudabilia. Et pñcti h ponēdo gradū z ordi-
 nem. Secdo cōparat iter qdā ex illis. ibi (Et citrinū.) Tertio cōplet
 pñcti in spu? malis. ibi (Et vīride.) Prima in tot q sunt ordines
 z gūas sputi deficientis a laudabili sputo. Et qñ in pñctis diebus
 declinat ad rubedinē z decline ad citrinitatē. Cōsiderādū q illud sputū est laudabile in
 quātū in pñctis dieb? apperit: qñ sic b vīnā bonā pñctiōne sputi. f. q
 sit veloz fm pñctis tres dies. Sed est illaudabile i quātū nō hz co-
 lore albū per digōne cōpletā: sed est decline ad citrinū vel rubeū.
 Et post id. Cōsiderādū q līa q dicit ad spumofum. f. decline: pñcti
 dupl? itelligi. pñctio q sit pñctio de istis iā dictis. f. decline: pñcti. vī.
 ad rubedinē z citrinū: qñ b q sūt rubea vī citrina sint et spumo-
 sa est malū: qñ signant inflammationē faciēte ebullitionē z spumā.
 Alio mō q b sit qdā sputū p se qd sit spumofum nō rubeū nec ci-
 trinū: s. albi: z sic signaret de flegmate cui accideret ebullitio.

Et esset tūc dubiū: an eēt peius q citrinū qd signat cholera. Et
 pñcti qñ pleuresis cholerica in qua in pñctis dieb? apperit sputū
 decline ad citrinitatē nō est ita pñcti sicut flegmatica in q est ebul-
 litio: vī apperit sputū spumofum: qñ signat mā cruda: z morbus pp

Super tertio

calore ebullitū est sūp acut. Cōsiderādū q tūc mās spume
 humore subtile z aerē. i. vīctositatē vel vapore. Dixit aut subtilis:
 qñ humiditates grosse multe nō sunt dilatābiles a vīctositatē: vī
 fiat spuma. Tūc et cāz efficiētē. f. cōmitionē: qñ sic fit spuma. Lō
 miscēs aut est mor? siue calor: tūc in nobis pprie fit a calore talis
 spuma sicut ponit z. pñcti. cōmē. 47. Et qñ aliqui crederet ex b q
 in spumoso z cōmisto eēt bonū sputū: dicit q nō est illius boni-
 tatis. f. cui? est sputū laudabile pñcti vel decline ad rubeū vel ad ci-
 trinū cito apparēs: videtū in pñcti pleuresis in pñctis dieb? imo est
 declinās ad malitiam: signat enī mās crudas q qñ agere calore ele-
 uat vīctositas grossa: z b si spumofitas remāeat. Cōsiderādū q
 alij sic exponūt qñ vī. ponit duas cās spume. f. motū p b q dicit.
 admisceat aer. z calore p b q dicit. fit cōmisto ei? vehemens. f. a ca-
 lore. z est decline ad malitiam. f. illud qd est factū a calore ebulliere
 qñ est peius q illud qd est ex motu. Tūc expositio nūbil ad pñcti-
 tū. z enī spuma sputatū in catarris possit fieri ex pñcti mori:
 tamē spuma facta in pleuresi z peripneumonia fit a calore non a
 motu solo: vt inuit. Bal. 2. pñcti. cōmē. 47.

Et deterius eo in principio est rubeum purum z ci-
 trinum purum igneum. Et ex malis valde est albi vī-
 scosum rotundum. Et deterius omnium est nigrum z
 pñcti illud qd est fetidum ex eo.

Cōtra: qñ rubeū signat sanguinē q est melior humoz: sed spumo-
 sum signat flegma. f. dñm q rubeū sputū pñcti cōparari albo fle-
 gmatico z citrino z nigro z sic rubeū melius est. Alio mō pñcti cōpa-
 rari rubeū purū. f. intersum ad rubeū remissū z citrinū remissū:
 z sic est deterius z sic exponit. Et deterius eo. f. declinat ad rubedi-
 nē est rubeū purū: qñ signat sanguinē crudū apāntes. Sed decline
 ad rubedinē signat digōne aliq in eo itatū iquātū est in rubedine
 remissū. Et sic apperit q nō cōparat ad albi spumofum. Vel alij
 q rubeū purū pñcti ponit peius albo spumoso qd signaret flegma
 subtile: qñ adhuc pleuresis de hoc flegmate pñcti periculi mio-
 ris q sanguinea in qua apperit sputū rubeū purū. Et ex malis zē. qñ
 significat flegma grossum: z deterius oibus est nigrū.

Dubitat: vītrū sputū nigrū sit oib? pñcti. f. vītrū. f. vītrū qñ nō: qñ vī-
 na nigra qñq est bona. Ampli? de crisi. c. 5. Bal. dicit. qñq signat
 pñctiōne z sic nō vult qñq sit malū. f. dñm q sputū nigrū pñcti
 accidit in pñcti. Et sic vel vt signū māci melice a qua inchoat pleure-
 sis: z sic est malum in qñq illa pleuresis melica est mala. Cōtingit
 aut qñq ab ea enadē: z qñq mori z querunt alia z alia signa. Vel
 fit per pñctiōne vel adustione z sic est mortale: vt est notum. Si
 aut pñctiōne pleuresis apperit: vt pñcti est mortale: qñq vītrū sit ab
 vītrū adustione: qñ signat: qñ apperit fetidū: qñq tūc possit esse
 crisis eūonū mēru meliscarū pñctiōne in pte pectoris que post
 digōnem eūenf. Thadeus vō in glosis afo. 33. 56. pñcti. Acidum eru-
 ctuantes. absolute tenet qñ sputū nigrū est mortale. Rōnes tūc sue
 nō pñctiōne necessario: sed satis suadent: ad summū tūc malitia in
 nigris exeuntib? a pñcti spūalibus per sputū est maior qñ per ege-
 stione: qñ spūalia nō tolerant tantā malitiā qñ tam nutritia.

Et citrinū est melius nigro z grosso gradato vel ro-
 tundo. Et rotundū est mel? nō rotundū. Et si fuerit ma-
 lū tunc erit significatio grossitudinis māci z dominij
 caliditatis: z significat cū longitudine egritudinis qd
 pñcti ad pñcti. Et rubeū est melius citrinū: qñ san-
 guis nālis ipse z flegma equales sunt leuioz lateris
 qñ cholera adustiva corrosiva. Et viride signat pñcti
 lationē z adustione vehemētē. Et remouet iudiciū
 malitie sputi in suba sua facilitas exitus ei?. Et fetidū
 qdē est malū. Et expuere hmoi malū est pñcti multi-
 tudinē nō pñcti maturatiōne. Et oē sputū cū quo nō
 quiescit nocuentū est nō bonū. Et ex pñcti tudine qñ
 dez eoz est vt nominēt purū cui nūbil extraneū admī-
 sceat maturū aut nūbil sanguinis aut nūbil cholere aut
 melācholice salinā z nō nomināt ipm sputū. Et hmoi
 qñ pleuerat z nō pñcti eialiq neqz accidit ei dī-
 positio que significet qñ hūor est habens maturatiō-
 nē: tūc significat lōgitudinē egritudinis. Et qñ est cū
 pñcti uatione maturatiōis malū significat perniciē.

Hic comparat citrinum ad nigrum z nō rotundū ad rotundū.
 Secdo rubeum ad citrinum. Cōsiderandum qñ dupler reperi-

tur ista. Una que dicitur. non rotundum est melius rotundum: quod rotundum significat materiam grossam valde quasi seipsa stante et terminata. Alia ista habet. rotundum est melius non rotundum. quod non confideres in sputo rotundo multum. Quod enim rotundum est melius et quodam penius: quod potest esse rotunditas per digestionem et per grossitatem sine digestionem. Et ideo subdit si fuerit malum. id est si rotunditate fuerit malitia coloris vel sube vel signa alia erit signatio quod caliditas grossa materiam que facta corrosiva poterit ulcerare pulmonem: propter quod sui grossitie diu morat antequam expellatur. Et rubens. Leuioris lateris. id est sunt leuiora. Et sic inuit quod aliquid album sit melius citrino quodam. Et viride. quod est per congelationem tendit ad nigredinem et fulcedinem: sed per aduersionem tendit ad citrinitatem et claritatem. Et remouet. Dicit reperit ista una quod facilitas erit? sputi remouet malitiam sputi: et hoc quod dicitur. Rab. 4. 2. ca. 3. quod positus duobus sputis malis minus malum est si facilius erit quod si cum difficultate. Alia ista non remouet malitiam facilius erit. id est non ex toto remouet. Considera alia signa. Alia ista dicit. non remouet facilitatem. id est malitia abest. vel malitia erit: et est clarum hoc quod addit.

Dub. 4. Sed est dubium quod sit penius: an sputum malum est: an digestum retinere. Et videtur sentire. Comen. 67. ibi est varia reperiatur ista. Sed non vultam quod minus malum sit digestum sputum non curat: ut apparet. 2. propositi. comen. 67. ibi est varia reperiatur ista. Sed non vultam quod minus malum sit retinere digestum quod curat in digestum. utrumque in potest esse morale: et non sunt forsan comparabilia. Et tu considera in hoc. Et ex consuetudine. vult quod salua non nomine sputum in consuetudine: sed id cui nec quod maturum vel non maturum admiscet de salua. Et huiusmodi. salua quod puerat et non puerat et aliquid. Sed tu dices que dispositio esse potest preter permissiones. Dicitur quod est tinctura cum permissione pauca. id est pauco colore ita tincta. Vel est sine salua aliquid in materia apparet que spuitur. Et quando. hic est quodam canon per se quod sputum est malum puatione maturationis. id est. nigrum vel viride significat perniciem et apparet.

C Et ad vltimum sputum significat suo colore: et significat substantiam suam quod grossitudine et subtilitate sua: et significat sua figura in rotunditate sua et non rotunditate sua: et significat sua quantitate in multitudine et paucitate sua. Et sputum quod saluum significat catarrhum corrosiuum.

C Hec est assumptio: et deinde ponit duos causas. Primus est de sputo falso. 2. pater.

C Et sputum humoris grossi: imo puris quod sit non propter cam ulcerum pulmonis: imo propter eas grossitudines pectoris raliu dominatum in corporibus eorum quod pertransit. xxx. versus ad. xl. et dimittunt exercitum quare aggregant in spatio pectoris et pcedunt et accidunt eis hydropisis in spatio xl. dicitur versus ad. lx. et non est in ea plurimum mali.

C Secundus causa est quod sputum saniosum potest fieri absque ulcere in hominibus qui circa xl. vel l. annos dimittunt exercitia: vult humores ingrossati in eis propter etatem et quietem ducti in partibus pectoris puer tunc in matrem similem saniet: sicut ex eadem causa quod gaudet saniet ut super libro primo sen. 2. ca. de signis sube yme. Et potest intelligi a. h. in comen. 37. secundum propositi. Et pcedunt. id est sputo. Et accidunt eis. id est habentibus tale sputum hydropisis vel prisa. Et hydropisis est possit accidere: et incipit quedam caecia in spatio quod dicitur: et possibile est quod tardius. Male enim dispositiones pulmonis possunt perducere ad hanc dispositionem hydropicam: ut apparet sen. 1. 4. ca. de caecia. Non est cum ea. saniet sic apparet. Plurimum mali: quod non est ab ulcere. Vel cum ea. hydropicam: quod erat a causa frigida. id est per modum quasi conculcationis caloris a materia retenta propter priuationem exercitii. Adhuc hic due dubitationes quas reperies in fine istius sen.

C De crissibus pleuresia.

Cap. 9.

Quando sputum in die primo aliquid subtile non maturum tunc sperat ut maturet in quarto et descendat in v. Si autem non maturat versus ad quartum: aut initium sputi non est ex die primo: tunc crissus erit in xi. aut xiiij. Si autem non expuit nisi post quartum: deinde expuit et in ipso est maturitas aliqua: tunc res est media. Et si non est in ipso maturitas tunc egritudo plorat cum fiducia et propter: cum sunt illi signa bona virtutis et appetitus et etatis.

C Hic docet cognoscere dies crissus: et ideo exponit de crissi. id est de diebus in quibus sit crissus. Et per versus ad. 1. 4. dicit. Secundo versus ad. 7. ibi. Et quod non sputum. Tercio addit causam. ibi. Et propter logior.

prima parte est: quod si in prima die expuit aliquid subtile: tunc significat quod materia incipit aliquam remoueri a cruditate: et hoc signum fit digestionis occurre inchoationis: et quod inchoat in prima die: credibile est quod in quarta die sit materia coplere maturata: sed quarta indicat. 7. in quod fiet coplemetur crissus. Descedat. id est declinabit. La secundi dicit est quod si materia sit grossior vel septior quod vir: ita quod prima die aliquid subtile expuerit: non tamen maturat coplere quarta tardabit crissus ad die post 7. vel. 11. vel. 14. et hoc erit quod si copletur in 7. sperat quod crissus erit in 11. vel. 14. et si initium sputi non est ex die pcedente modo potest apparere: iudicandum est quod si in apparet in die secundo vel alio versus ad. 4. Res est media. Duplex exponit. primo media positue: quod crissus erit in 9. que est media inter. 7. et 11. et hoc quod expuit in 4. rem maturat: et egritudo est velocis morbus. et ideo exponit. deinde. f. in. 4. expuit. Secundo materia potest dici media negatiue: quod non erit in aliquo illorum dierum: nec in 7. nec in 11. nec in 14. sed post. 14. f. in. 17. vel. 20. et hoc erit quod sputum apparere incipit post. 4. die ut quia vel sexta et tarde producit maturatio. Res est media. f. quod terminabit post. 14. Et ideo exponit. deinde. id est post quartum. Et in ipso est maturitas aliquid. supersecta in diebus post ut in. 7. vel. 11. et. Et si non est in ipso. id est sputo quod inchoat post quartam maturitas. salua vel parua multoties est signum plorationis: sed cum spe quod eo ipso quod incipit expuere post. 4. aliqua dat spem: sed firmior est virtus est fortis.

C Et quando non sputum versus ad septimum: aut expuit sputum mundum sine maturata ore penit? imo non est nisi humor purus: tunc si inuenieris virtutem debilem scias quod non maturabit nisi post tempus: tunc si ipse deficit alio debilitatur ante illud egritudo non pertransibit. xiiij. Et quod in terficia aut ipsum: quod crissus eorum quod sunt huiusmodi est versus ad. xl. aut. lx. et nae debilis icolumitas non pcedit versus ad illam horam. Et si virtutem inuenieris forte et videris duo desideria equalia laudabilia et videris somnum et anbelitum finem quod opus et videris vltima maturam bonam: sperabis quod pertranseat. xiiij. deinde moriatur finem plurimum post ipsum. Et totum hoc cum materia que egritudine facit fuerit acuta.

C Potest dici quod postquam docuit significare die crissus in pleuresia in qua sputum apparere incipit a prima die vel secunda post quartam et etiam ante septima: docet hic pleuridie diem crissus versus ad. 14. dies et a 14. post: id est de. 14. et de ante. 14. aliquid dicit. Vel postquam docuit pleuridie diem crissus ad salutem vel spem vel fiduciam: hic docet pleuridie diem crissus versus ad mortem: et eadem sententia manet etiam. primo dat iudicium quando virtus est debilis. Secundo quando virtus est fortis. ibi. (2. h. virtutem.) prima in duas. primo ponit iudicium. Secundo dat causam. ibi. (Quonia.) Tercio dicitur est quod quod incipit apparere sputum per oia crudum post septimum: et si virtus est debilis moritur homo circa. 14. vel ante quodam. Sed tu dices non plus probat de homo quod de decimo quarto. Dicitur quod quando dicit debilem virtutem debet intelligi quod sit multum debilis: et ideo dicit quod si virtus inuenit fortis. id est ita debilis. Sed tu dices quod ille morietur si habet tot signa bona. Dicitur quod quod habent istam que dicit minorat. Vel aliter dicitur quod illa signa dant intelligi comparatiue bona. f. respectu eorum cum quibus significat mors ante decimum quartum. Duo desideria. f. naturale et aiale: vel. id est cibi et potus: vel. id est appetitus et imaginatiue. Urinam maturam. f. aliqua maturitate. Fuerit acuta. id est nunc in superiori questione et in sequenti clarius patebit.

C Et propter logior crissus et quod facilius est. xiiij. dices: et quod extedit versus ad. xx. Et Sal. quod dicit quod quod matificat cum sputo versus ad. xxx. dices: aut inuenit cum eo crissum integram: et nos iam diximus quod sputum simplex quod est ex salua significat longitudinem egritudinis.

C Hic ponit quartum causam. quod pleuresia facilius est. Sed tu dices pleuresia que non pertransit decimum quartum est morbus acutus: sed morbus acutus non est facilius. Dicitur quod est facilius. id est de facili materia non grossa cruda. Et Sal. inuit in comen. afo. 12. p. pti. paroxysmos est. Et primo de crissi. 18. ca. Et nos diximus. f. in cap. pcedenti.

C Et quod attingit ut speret crissus in hora et accidat significatio que ponat ipas. ppingore: aut signatio que ponat ipsam longior. Sicut cum sputum et dispositiones significat quod crissus erit in. xiiij. et apparet post septem sputum nigrum et propter in die malo sicut octauo. Ipse namque significat quod crissus mala pcedet: et si appareat loco eius

Gentilis

significatio bona significas maturatione laudabilem significabit qd crisis mala postponet et bona pcedet.

Et qñq; pñgit vt speret crisis in hora. s. aliq; rē. Sicut cū spūū. s. tale signat qd crisis erit in decimo quarto. s. ad mortē. Et apparet. pcedet. i. festinabit. qd moriet ante decimū quartū. z b qd signa mortalia festināt vt spūū nigrū in s. Et si supple in egritudine in qua significasti salutē in decima quarta. Apparet loco ei? i. in die in quo apparuit spūū nigrū in octava mala. pōstponet. s. nō fiet. Et bona pcedet. s. ante diē quartū decimū rē.

De peripleumonia.

Cap. 10^m.

Peripleumonia est apostema calidū in pulmone: et ipsa qñq; accidit incipiēdo: et qñq; sequitur euentū catarrhi descendētis ad pulmones: aut pfocaciones resolutas ad pulmonē: aut pleureim puerlas ad peripleumoniam et hmoi iterficiē vīq; ad. vñ. Et si nā pforat ad expuendā materiam: tunc ipsa fm plurimū facit cadere in pitūm.

Et determinat de apatib; partiū pectoris et diaphragmatis: hic determinat de apatibus pulmonis. Et de apatibus corporis eius. Scdo cāne. ibi (Signa illius.) / Prima in qñq; sicut qñq; sūt differētie illoz apatū. ibi (Qñq; accidit rē.) / Prima in duas. pmo ostēdit qd sit peripleumonia et eius diuersitates. Scdo ponit signa. ibi (Signa.) / Prima in qñq; pmo ostēdit qd sit. Scdo ostēdit diuersum modū euentus ei. ibi (Et ipsa qñq;.) Tercio cās. ibi (Et peripleumonia.) Quarto modos terminationis. ibi (Et peripleumonia.) / Dicit pmo qd peripleumonia est apostema calidū. s. siue per se siue per accidēs: qd mā flegmatica vt plurimū facit peripleumoniam que per putrefactionē calefit. Dicit aut peripleumonia a pulmone: vnde vocat pulmonaria fm Lōciliatorem differētia. 100. Et ipsa sit aliqñ incipiēdo. i. nō incipiēte alia egritudine: sed de sui nutrimento vel pfluuo ei? vt Desue ponit. pfecto cationes. i. squinātas. Et hmoi. s. peripleumonia que fit sequens alias egritudines terminat vīq; ad septimū: qd aduenit vñtū defecte ex alio morbo. Et si. i. qñq; nā pforat facit cadere in pitū: qd vt plurimū puerit in sanie mā que euenit cū virtute debili. Vir? enī debilis nō pōt resolui sed pmutat ad collectionē saniei. Et sic iacet afoi. 11. s. pti. Quicūq; squinātia effugit rē.

Et peripleumonia qd sit ab oi humore. Tercū plm ei? sit a flegmate: qñ in mēbro raro: raro pñtē hūoz subtilis sic plm pleuretis ē cholēcū ecōtrario hmoi itē tidis: qñ mēbz ē pāniculosus spissus strictū i qd raro penetrat nisi subtilis acut? qñq; qñq; fiat ex sanguine: et qñq; sit ex gñe cholē rubee et iterficiēs fm plm sua acuitate: qd vicina ē cordi: et qd parū suauit ab eo qd bibit? qd loco emplī supponit. Illū. n. qd bibit nō puenit ad ipaz dñ pseruat ex virtute ifridatōis sue illū qd ei opponit. Et illū qd loco emplī supponit nō pducit ad ipsam infrigidationē equalē ei.

Dub^m p^m Dubitatur: qd solus enumerat tres humores in causa: quare nō dicit de melancholia. / Dñm qd dicit in sequenti caplo. Raro enī melacholia facit hoc apostema: rarius facit pleuresim.

Dub^m z^m Dubitat que peripleumonia sit verior: an cholericā an flegmaticā. / Respondet Desue qd in pulmone pñderamus nutrimentū qd est sanguis cholericus: et qñq; ad hoc peripleumonia cholericā est verior. Scdo pñderamus superfluitatē nutrimenti: et sic peripleumonia flegmatica est verior. Et sicut dicit: credis Gal. 4. Interioz dicēti qd vera peripleumonia est ex flegmate sicut ex superfluo. Et credis alijs dicētib; qd vera peripleumonia sit ex cholera sicut ex nutrimento cui accidit corruptio. / Lōciliator: bō differētia. 100. redarguit Desue duplī. pmo qd dicit superfluitatē nutrimenti pulmonis esse flegmaticā: hoc est falsum: qd cū nutrimentum pulmonis sit sanguis cholericus: eius superfluitas est qd cholericū: qd superfluitas attestat ei cui? est superfluitas. Scdo Desue tūgit solū apostema pulmonis qd gñat per viā pgestiōis et nō tanq; qd gñat per viā defluxus: tñ dicta Desue possunt saluari. Nā per nutrimentū pulmonis ipse intelligit sanguinē cholericū bonū vel malū ex eius superfluitate decissus per actū digōnis. Sed per superfluitatē nutrimenti intelligit hūozē qd accidit pulmōi ab extra et qui nō nutrit sicut est flegma. Et ois mā que vt plurimum apostemat est altera illarū duarū: ideo etiā illa que nō nutrit: et hoc est apostema factū per viā defluxus: ideo stant vera dicta Desue.

Super tertio

Dubitat tertio que peripleumonia sit verior: an flegmaticā an cholericā. / Videt qd flegmatica: qd est morbus dissimilis nālī cōplexioni pulmonis. Amplius est mā grossior. / In pñū est Alucē. Desue et oēs. / Dñz qd cholera est periculosior. Rō est duplex quā Alu. inuit. Prima qd morbus ille est periculosior qui est pñquior cordi et acutior et fortioris flāme: sed peripleumonia cholericā est hmoi. Et pñdera qd. Al. per b qd dicit: qd vicina est cordi: nō vult ponere cām per se distinctā ad hoc qd dicit. iterficiēs sui acuitate: qd ita dñz ponit pñquū apostema flegmaticū sicut cholericū: sed dicit hoc: qd cholera est magis apta apare partes superiores cordis. / Scdo rō est: qd peripleumonia cholericā minus iuuat a medicinis. Et pmo nō a bibitis: qd tales medicine debēt esse frigide que transeūdo fortiter calefiunt et inflāmant ab apatib; dolorē: et nō pseruat virtutē frigidō equalē: et similr oppilat ibi vias. Scdo per easdē cās nō ab emplīs: sed in flegmatica egemus medicinis calidis et nō est inflāmatō tanta in pulmone: ideo cū efficaciori virtute tam intus qd extra possunt pertere. / Ad pñz dñm qd etiā peripleumonia flegmatica est similis cōplexioni pulmonis accidentali que est sibi facta nālī. Vel dñm qd pñ per illam cām peripleumonia cholericā sit min? mala: tñ ex alijs causis est peior. / Ad z^m dñm est qd arguit peripleumoniam longiorē.

Et peripleumonia qd qñq; remouet cū resolute: et qñq; puerit ad emplina: et qñq; indurat: et qñq; pmutat ad exiuras: et qñq; pmutat ad charabit? et est malū: et qñq; pmutat ad pleuresis et est hoc parū et rarum: et qñq; facit succedere stuporē sicut pñdictū est in pleuresi. Et est plurimū corz que succedat ei. Et flux? sanguis nariū nō pñt in peripleumonia sicut pñt in pleuresi ppter diuersitatē duarū materierum. Et qñ attractio pulmonis longinquior est qñ sit velaminis et pāniculi pectoris et lacertoz eius.

Et pñdent et patet ex ea. de pleuresi. Duarū māerū: qd mā peripleumonia vt plurimū est flegmatica que nō apte eūat p sanguinē nariū. Alias attractio pulmonis longior. per longiorē distātiā trahit aliqd a pulmone p venas nariū: qd vene nariū cōicāt statim venis que sunt in pñ costarū. s. que ramificānt ad nutrīdum costas: vt appet in anathomia. / Sed tu dices: plus distat velaminē et diaphragma qd pulmo. / Dñm qd forsan itelligit de velamine distātiā pect? p mediū: et hoc qñ ad supemā ei? partē. Vel dicendū qd pñ pulmo distat minus fm sūū: tñ fm societate et colligantia distat magis: qd vena pulmonis venit a corde: sed vena trānsit per costas: cui? rami pcedūt vīq; ad diaphragma ramificat a venis ascēdētib; per collū: qñ et rami vadūt ad nariū foramina.

De signis peripleumonie.

Cap. 11^m.

Igna peripleumonie oia sunt febris acuta: qñ est apostema calidū in viscerib;. Et cōstrictio anbelit? vebemēs sicut pfocatio ac cūdens anbelanti ppter apostema et qd ipsuz coartat vias. Et caliditas in ipso vebemēs. Et granitas ppter multitudinē mēi in membro nō sensibilis substantie et sensibile ppter pāniculū in quo inuoluit. Et extēsiō in pectore toto ppter illud. Et dolor tensus ex pectore et ex pfundo ad partes thoracis et dorsum. Et quādoq; sentitur dolor inter ambas spatulas. Et quādoq; sentitur pulsatio sub spatula et furecula et mamilis aut cōtinuus aut apud tūssim. Et nō tolerat vt dormiat nisi sup colluz: sed sup latus pfectocaf. Et peripleumonici qd lingua rubescit prius: deinde nigrescit: et est lingua eius ita qd adheret ei manus qñ tangit eam cum grossitudine. Et quādoq; cōmunicat ei in extēsiōne et repletiōne faciei totius: et apparent in vtriq; maxillis rubedo et inflatio. ppter illud qd ascēdit ad eas ex vapore ppter carnositatē earū et raritatem ipsarum et nō sunt sicut frons in cute sua. Et qñq; vebemēs sit rubedo adeo dñcē similē tictio Et qñq; sentit ascēsiō vaporis quāsi ipse sit ignis subito suspē

sub apparet inflatio vebemens z anbelit⁹ altus velox
ppter febris magnitudinē z nocumētū eius z inflatio
oculor⁹ z grauitas mot⁹ eor⁹ z repletio venarū eor⁹ z
grauitas palpebrarū. Et cā in eo ē est vapor z appa
ret i cornea similitudo apatis z i pupilla similitudo
exit⁹ cū ipinguatione z vinctuositate z igrossas collū.
Et qñqz aduenit subet ppter multitudinem vaporis
humidi. Et qñqz est cū ea frigus extremitatū.

CPrimo ponit signa specierū peripleumonie. Scdo signa pmuta
tionis. ibi. (Et signa pmutationis.) **P**rimo ponit signa flegmati
ce z cholericę. h plus appropiunt flegmatice. Scdo spāliter po
nit signa cholericę. ibi. (Cū peripleumonia.) **P**rimo in gñq. **P**ri
mo ponit signoz sūmā. Scdo signa sumpta a lingua z partib⁹ fa
ciei. ibi. (Et peripleumonici.) Tercio a pulsu. ibi. (Pulsus.) Quarto
addit cañ. ibi. (Et Hippo.) Quinto ponit signa sumpta a sputo. ibi.
(Et sputa.) **P**rimo sensibilib⁹ sube. l. nō ē sensibilib⁹ per se rōne sbe
mōris. s. rōne pānculū voluētis. Lotinus. f. dolor. Adheret ma
nus pp viscositate. Totius faciei. i. tota facies est plena z tesa. Et
in hoc cōmunicat ei. f. lingue. Uel ei. f. peripleumonia. Nō sunt. f.
maxille sicut frons in cute sua. qz cutis frontis nō hz copā carnis
rare. vñ posset repleti vaporib⁹ z facē apparere colorē rubeuz ad
sensu. Suspensū. i. rei suspensū. i. stantis suspensū. In cornea simi
litudo apostematū ppter multos vapores z rubescit oculi z ydes
hō qñ obtulmā. Et sic pp multos vapores pellunt oculi z cor
nea vt acua oculi sicut accidit in pncipis exitus yuee. Cū ipin
guatione z vinctuositate. i. cū humozositate ppter grossitudinē z
multitudinē materiū que trahuntur illuc.

CPulsus autē est vndosus lenis: qñ apostema est in
mēbro leni z materia est humida. Et vndosus quidez
diuersus est proculdubio in dilatatione vna. Et qñqz
illud est fm dilatatiōes plurimas. Et qñqz accidit in
dilatationib⁹ plurimis vicissitudo. Et qñqz accidit in
eis cadēs in medio: z ei⁹ pulsus fm plurimū ē magn⁹
ppter vebemētā necessitatē z lenitatē istrumētū nisi
debilitet virt⁹ valde. Frequētia vō vebemēs fit z mi
norat fm febrē z necessitatē z fm qz virtus sufficit illi
magnitudinē aut dñcit ab ea. Et Hippo. qdē dixit qz
qñ eis accidit epiture abs mamillas aut ea que sequi
tur eas z aperiunt fistule enadunt z illud est note cāc.
Et silt qñ accidit epiture in crure sunt signa laudabi
lia. Et qñ pmutat ad pleuresiz raro alleuiat pstrictio
z anbelit⁹ z aduenit punctio. Et sputa eor⁹ sunt et tūc
fm colores similes colorib⁹ pleuresis z plurimū eor⁹
est flegmaticū. Cuz peripleumonia asit que est ex gñe
cholere rubee aut trahit ad cholera rubea sunt pstri
ctio anbelitus z grauitas sensibilis in pectore minus.
Sed in flāmatio est in vltimo vebemētie.

CVicissitudo. i. vndosus: vt qz vicissit se psequunt z postea iterse
cat: vñ vñ postea. Et qñqz accidit cadēs. Et cā diuersitas hui⁹ ē ag
grauatio vtū a mā vt pōit Gal. in cōmē. pulsuū. ca. de pulsu peri
pleumonicor⁹ cōmē. 26. z Hippo. f. 2. pñosti. tex. cōmē. 7. z pz.

CEt signa permutationis eius ad empima pima sūt
signis pleuresis in hñdō: z sunt vt febris nō minorē
neqz dolor z neqz videat diminutio de qua sit curan
dū in sputo aut vrina grossa habente sedimē aut ege
stionē. Si autē videris egrū cū istis signis incolumem
fortem: tunc ipsa cōuertitur ad empima aut ad exitu
ram aut superius aut inferius fm signa pdicta in plu
res. Et si illic non fuerit virtus z incolumitas tunc ti
me mortem. Et quādo fit saluosum dulce iam: tūc fit
empima. Et si mūdificat in xl dieb⁹ est bonū. Et si nō
plongat temp⁹ z qñ plongat tēpus cū peripleumonia
facit incurrere egrū in flationē pedū pp debilitatē.

nutritiue pprie in extremitatib⁹. Et qñ declinat mate
ria ad vesicam facit sanitatem necessario.

CSaluosum dulce. i. qz salua ponit dulcis: qz significat accumu
lationem materie ad cupum. Si mūdificatur. i. terminatur per
resolutionem peripleumonia.

CDe apostemate duro in pulmone. Cap. 12^m.

Quandoqz accidit in pulmone apostema du
rū z significat ipm pstrictio anbelitus cū b
qz ipsum augmētā cū diebus: z est cū gra
uitate z paucitate sputi z vebementi siccitate
tussis z frequentia eius. Et qñqz alleuiat in qbusdam
horis cum paruitate caloris in pectore.

CHic ponit signa duri apas. Augmētā cū diebus. i. in lōgo tpe fit
istud apā durū: z iō in lōgo tpe pcedit addēdo in malitia anbelit⁹.
Alleuiat. f. tussis z grauitas apatis: qz aliquid de mā qñqz minuit.
Cum paruitate caloris. i. est in pectore parvus calor.

CDe apostemate molli in pulmone. Cap. 13^m.

Quandoqz accidit in pulmone apostema mol
le: z significat ipsum constrictio anbelitus cū
salua plurima: z humiditate i pectore absqz
caliditate plurima: z in facie non est rubedo
immo plumbetas.

CHic ponit signa apostematū molliū. Absqz caliditate. f. in pecto
re. Plumbetas. i. calor fuscus qz est materia melancholica: siue
incipiendo siue permutando ab apostemate sanguineo.

CDe bothor in pulmone. Cap. 14^m.

Quandoqz accidit in pulmone bothor z signa
carū sunt vt grauitas sentiat z pstrictio abe
litus cū velocitate z frequētia z caliditas in
pectore z in flāmatio absqz febre cōmuni.

CBothor est apostema paruū calidum: z ideo signa eius sunt si
gna apostematis calidi tamen remissa: z ideo febris nō est ita ma
gna z terribilis sicut si apostema esset magnum.

CDe aggregatione aque in pulmone. Cap. 15^m.

Quandoqz aggregat in pulmone aquositas
z significat in ipsa cōmotio de latere ad lat⁹
z febris lenis z apostema extremitatū z ma
litia anbelitus z sputū subtile aquosū z dis
positio que est sicut dispositio hydropisis.

CHic ponit signa aggregationis aque in pulmone. Febris lenis:
qz calefit z euaporat illa aqua. Apostemata extremitatū. i. tumor
quia sanguis inficitur ab illa aqua.

CDe apostematibus aut vulnere accidētibus canne
pulmonis. Cap. 16^m.

Signa illi⁹ sūt febris vbilis z pulsatio i medio
dorsi z dolor. Cāna enī nō ē sic pulmo i b qz
ipse nō sentit. Tersū est dolor leuis z accidit
cū hac purit⁹ in corpe z raucedo vocis: z si
vlerat erit oris ei⁹ odor fetidus z sputū paucū.

CIn hoc qz nō sentit: vñ sentit p pānculū regere vbi adunat mā
apatis z vbi fit vleratio. Purit⁹ in corpe. f. valde ptingēs: z hoc
pp vapores aliquos extra pullos. S. nō videas qz hec signatio nō
appropiat huic apati: z iō melior ita est in cōstructione. i. in forā
minib⁹ nariū qz cāna pulmonis satis appropiat. Odor. f. boīs.
Sputū paucū: qz mēbrū durū nō colligit in se multā mām.

CDe pure z sanie que est empima. Cap. 17^m.

Pas in locutione medicor⁹ venit sup duas i
tentiones quarū vna est vñtata in oi loco qz
apostema colligit sanie z est collectio saniei
apatis. Et scda est qua vtunt⁹ pprie in egrū
tudinib⁹ pectoris z volunt per illud repletionē spatij
qz est iter pect⁹ z pulmonē ex pure erumpente ad ip
sum: aut in ambob⁹ laterib⁹ simul aut in latere vno.

Gentilis

Quia ad hec aputa et loca multum prequit sanies et pusio de his determinat. Et ponitur quod sit. Secundo casus. ibi. (Et casus.) Tercio oluer sitates. ibi. (Et est illud.) Quarto signa. ibi. (Et nos.) Considerandum quod pus et sanies sunt dicti synonyma. et sunt dicti differre. Ut pus sit quod non maturum. Et sanies sit quod digestum. Vel pus sit nomen generale ad omnem putredinem. Et sanies sit solum ad sanie aputum et vicerum. In locutione medicorum. s. b. i. com. a. fo. 16. pti. 5. f. Quicquid ex pleuritide.

Et et casus huiusmodi repletionis: aut sunt catarrus effundens materiam subito: aut ulcera in pulmone ex quibus currit sanies et virus et fit empima post. x. dies fin plurimum: deinde expuitur: aut eruptio apostematis in partibus pectoris et est plurimum.

Assignat tres causas in genere. Et fit empima. s. saniosum.

Et est illud aut sanies matura aut res que est sic sepe.

Hic ponit in illis saniationibus oluer sitatem.

Et dispones illius sunt quatuor: aut enim prefocat multitudinem et iter facit: et apparitio illi est ut incipiat anbelitus ei perstringi et non expuat: aut putrefit pulmo et facit cadere in primum: aut mundificat cum sputo succurrente facili: aut mundificat cum expulsiione ex via vene magne et arterie magne ad vesica cum vena grossa. Et est cursus eius prius ex vena ad epas: deinde ad renes: et quicquid ad intestina cum egestionem: et sunt ambe laudabiles: et ita preterit a nobis in rememoratione saniei eruptionis: et cognitio illius est secundum fortitudinem signorum et etatis et temporis et complexionis. Et decrepiti quidem moriuntur ex empimate plus quam iuvenes propter debilitatem partium cordis ipsorum: et iuvenes moriuntur in doloribus plus quam decrepiti propter vehemenciam sensuum eorum.

Hic potest incipere pars in qua incipit ponere signa: potest et per consequens precedere in qua quatuor ponit. Ambe laudabiles. s. quod quedam euadunt. Et cognitio illius. s. debetis euadere: vel debetis mori est secundum formam signorum in bonitate et malitia. Et etates: quod iuvenes melius euadunt ab empimate. Et temporis: quod tempore veris et estatis fortius san melius mundificat quam tempore hyemis. Et complexionis: quod in complexionem calidam forte melius mundificat quam in frigida debili.

Et nos ita diximus signa empimatis in capitulo signorum permutationum pleuresis et similiter signorum eruptionis. Signa autem repletionis spatii pectoris et puris sunt grauitas et tussis sicca cum puatione anbelitus et dolor. Et quandoque est in pluribus eorum tussis humida faciens imaginari lenitatem cum sputo et est eorum anbelitus peritus: et propter hoc est finis eorum velociter et frequenter sunt nares ipsorum ad coartandum apud anbelitum et comitatur febris minuta ducens ad hydropisum.

Primo excusatur se a signis puris et saniei: ut est collectio aputis. Secundo ponit signa eius: ut est collectio saniei in spatio pectoris. ibi. (Signa autem.) Et hec in sex. Primum ponit signa saniei pectoris. Secundo signa partis in qua est sanies. ibi. (Signa autem loci.) Tercio signa eruptionis icolumis vel male. ibi. (Signa autem eruptionis.) Quarto signa iter saniei et flegma. ibi. (Signa autem dicitur.) Quinto ponit signa que quicquid emittit cum sputo. ibi. (Et quicquid emittit.) Sexto ponit signa transitus in primum et ulcerationem pulmonis. ibi. (Signa vero permutationis.) Dicitur signa re. Puris. s. saniei in pectore. Tussis sicca scilicet quicquid ut statim in primum antequam incipiat intrare pulmonem. Et dolor: cum illa gignatur: quod sanies ledit paniculos costarum et pulmonis. Lenitatem. s. allenationem. vel. i. rem lenem: quod sanies est res lenis. Consequens ei. i. frequens. Ad coartandum. s. dilatandum: quod laborant cum eis ad anbelandum propter coartationem anbelitus ad hydropisum propter lesionem epatis.

Signa autem loci in quo est sanies cognoscuntur ut dormiat eger quicquid super latum vultum et quicquid super latus aliud: et tunc latus super quod pedet grauitas coartatus est latus oppositus loco saniei et comotio eius et sonitus eius qui in comotione audis. Et hominum sunt quidam qui ponunt

Super tertio

super pectus et latera eius filum lineum infusum in lacto rubeo dissoluto in aqua et considerant locum qui prius exiccatur: quoniam ipse est locus puris.

Ponit tria signa. Primum quod latus oppositum lateri super quo pedet grauitas est latus saniei. v. g. si dicitur sanies in parte dextra et vertit se super sinistram sentit poderare super sinistram. Et tu dices: quod melius dormit super parte in qua est sanies: quod tunc non sentit poderus cuius prius experimur. Dicitur quod quicquid iacet super latus saniei: tunc magis tussit per coartationem pulmonis ad sanie: et tussis plus impedit sonitum quam perceptio illius grauitatis. Alia signa sunt notata.

Signa autem eruptionis icolumis sunt ut succedat rupture: sedatio febris et augmentum appetitus et facilitas sputi et anbelitus: aut eueniat cum ea eriture in latere et partibus eius que fiant fistule: et similis illa que est ex eis media. nam egreditur ex eis sanies alba munda. Signa vero mala sunt ut appareant signa pfocationis aut syncope aut sputi mali aut ptisis: cum conquis aut prefocatur egreditur sanies cenosa fetida.

In latere et pro. i. in partibus eius. s. superioribus et inferioribus. Et sicut illa. s. exitura. Que ex eis est media. i. pti. medianis. s. circa costas.

Signa autem differencie iter saniei et iter flegma in sputo sunt descensus saniei sputi in aqua et fetor ipsi super ignem: et flegma natat in aqua non fetes super ignem: quicquid sanies quicquid expuat in egritudine que non est prius finem quod ostendit in loco precedere. Et quicquid emittit cum sputo pus plurimum valde. Et ego iam vidi qui expuit in hora una circiter duas eminas puras aut emina magna una et plus medietate emine. Et. b. testificat quod quidaz empicus expuebat omni die circiter. l. 3. sunt fere. s. coctile. Et iam feci te scire differentiam iter saniei et iter humi ditates. Nam sanies discernit fetore apud sputum. Et cum pti. super ignem et submergitur et non natat.

Dubium. Dubitat quod dicit quod sanies descendit et flegma non sed natat. Videndum quod flegma sui viscositate stat superius non diuidens aquam. sanies autem potest diuidi. Item sanies est et supfluitas digesta. Et de ratione digestorum est quod igrorant et stat terrea sicut supfluitates et sic sunt graua. Unde. z. trac. cati. cor. z. ca. de suba vine. comen. z. als in theoria cati. cor. comen. 310. dicit. De nam supfluitatis inquam superfluitas est quod non remaneat in ea nisi pars terrea. De nam enim partium terrestrium est quod descendat ad fundum. Et in summa supfluitas cocta et digesta grauis est et indigesta leuis sicut apparet in catarris. Reliqui patet in loco preterito illo cap. Laudabilis. Et quicquid emina magna est. z. xx. parua. xvj. Et Bal. signo de interioribus cap. 3. z. 2. pti. comen. 16. dicit sex vel. s. costas. Lotila est. 3. ir. vel. x.

Signa vero permutationis empimatis ad ptisim sunt plubetas coloris et resio ab eo lateris et colli et calefactio digitorum omnium tanta quod non separet et in illo cuius extrema infri gidari consueverit in febris. Et febris quod addit in nocte propter cibum curuitas vnguium propter dissolutionem carnis sub eis et ipinguatio oculorum cum declinatione ad albedinem et citrinitatem: et signa alia que dicta sunt in capitulo ptisis.

Ponit sex signa transitus in primum et ulcerationem quam stat sequitur ethica propter itersionem calorem: id est color fuscus propter defectum calorem naturalis cordis et exiccationem. Sit resio. i. induratio propter siccitatem. Calefactio propter vapores calidos in pulmone multiplicatos obsecu euertationis. Inpinguatio. Contra: quod 2. pti. comen. 60. dicit inter signa pfundatio oculorum. Dicitur quod forsan hec membra dicuntur ipinguari et inflamari propter malos vapores: et cum hoc peccati propter assumptionem bone carnis. Citrinitatem propter adustionem. Dodus autem quod sanies irritat primum ne de quod est pti. hic dicitur est scitum a Bal. de interioribus. 3. ca.

De ulceribus pectoris et pulmonis et ex eis est ptisis.

Cap. 18. Et ulcera aut sunt in pectore aut in velamentis: aut sunt in pulmone: et est diuisio postrema: et est ptisis aut sunt in cana ut diximus ea.

Cap. Jam

Cam declarauit de apostematibus: hic determinat de solone co-
tinuitatis. Et p̄ ponit loca z diuersitates comunes. Sc̄do cās. ibi
(Lac.) Tertio signa. ibi (Isti sunt. / p̄ia in tres. p̄io ponit loca.
Sc̄do requirit. ibi (Et magis.) Tertio ponit quosdā cās. ibi (Et bo-
nis mag.) Diuisio postrema. i. vltima de qua hic itendit. Et est. f.
principū p̄tis. Diximus. f. supra illo caplo. Signa illius.

Et magis sana hoz vlcera sunt vlcera pectoris. Et
illud ideo qm̄ vene pectoris sūt minores. Et p̄tes pec-
toris sunt duriores: quare nō magnificat in ipso mali-
tia. Et qm̄ virus nō remanet in eis: imo currit ad spa-
tium pectoris z non est ita dispositio pulmonis: z qm̄
mor̄ eius nō est fortiter sensibilis sicut motus pulmo-
nis: imo fortasse est quictus. Et qm̄ ip̄z carnosus est: z
carnosus est magis susceptible solidatiōis. Et mul-
toties accidit ppter vlcera pectoris facta a vulnerib⁹
putrefactiuis vt corrūpan̄ ossa ita vt indigeāt sectiōe
eius qd̄ putrefactū est in eis vt saluet illud qd̄ vicinā
eis. Et quādoqz puenit putrefactio ad illud quod se-
quitur ipsum in p̄ncipulo. Illa aut̄ vlcera velaminis que
penetrant nō consolidant: z nō penetrant aut cadunt
in partibus nervosis z nō solidant: aut cadūt in par-
tibus carnosis z consolidant si succurratur eis in prin-
cipio z non dimittant apostemari. Nam cū apostemā-
tur z chronica fiunt non sanantur.

Cp̄io exquirat de vlcere pectoris. Sc̄do diaphragmat. ibi (Illa
aut̄ vlcera.) Tertio pulmōia. ibi (In vlcere aut̄.) Quarto cāne. ibi
(Et hoc qd̄ infirmitas.) **C**In p̄ma pte ponit qnqz cās. Circa q̄rtaz
cām diceret aliqz ita est fortis motus pulmōis sic pectoris. / **D**z
q̄ pfundū? fm̄ oēm pte dilatā z p̄struig pulmo: hoc est quod
dicit sensibilis. i. manifestus in se vel de se. Et illa rō est: qz intantū
leditur anhelitus ex solutione cōiunctis penetrare qz prius mo-
rietur homo qz consolidatio compleatur.

CIn vlcerebus autēz pulmōis diuersificati sunt me-
dici in hoc qz ipsa sanant. Dicunt enim quidā qz nō sa-
nantur oīno: qm̄ consolidatio indiget quiete z illic nō
est quies. Sz̄ Bal. diuersificat ab eis: z existimant qz
solus motus non p̄hibet consolidationē nisi adiungā-
tur sibi reliqua p̄hibentia. Et significatio illi est qz ve-
lamen ēt mouet. Et qnqz sanant vlcera eius. Sz̄ Ba-
leni ipsius sermo in vlcerebus pulmōis est qz si acci-
dāt a solone singularis nō ab apostemate neqz corro-
sione humoris corrosiui imo ppter egritudinē allam:
tunc dū pmanēt vlcera z non sūt adhuc saniosa neqz
apostemant recipiūt sanitatem. Et sūt illa q̄ sunt ex vl-
ceribus in qbus aduenit sputum z nō sunt saniosa.

Cp̄io ponit sn̄iaz alioz z illā remouet. Sc̄do ponit sn̄iam Bal.
ibi (Sed Bal.) f. qnto de ingenio. ca. s. / Et hec in duas. p̄io ponit.
Sc̄do pbat. ibi (Immo ppter egritudinē allam.) f. ex qua fit simplex
vulnus. verbi gratia casum vel p̄ssionē. Et sūt illa rō. sputū. f. san-
guinis: vnde fiet ppter sanguinis ebullitionem.

CSed que sunt ab apostemate aut corrosione nō re-
cipiunt sanitatem: quoniam vlcus saniosum tunc non
est possibile vt sanet nisi cū mūdificatiōe saniei: z illud
fit cū tussis z tussis augmentū efficit in dilatatione vlce-
ris z disruptiōe ei⁹. Et cōmotio facta in ea addit in do-
lore z dolore addit in attractiōe materiei ad partes. Et
medicīne ericcatīue sunt p̄hibētis sputum z mundifi-
catīue sunt lenificantes vlcus.

Cp̄io pbat in ḡnali. Sc̄do in sp̄ali. ibi (Et facta.) p̄ia in tres sic
tres rōnes adducit. Sc̄da ibi (Et cōmotio.) Tertia ibi (Et medicī-
ne.) Rōnes patet. **C**Circa sc̄dm diceret qz vbi est hic dolor. / **D**i-
cendum qz in superficie pulmōis rōne p̄ncipuli.

CEt facta ab humore corrosiuo nō sanat absqz recti-
ficatiōe eius: z illud nō peruenit nisi in spatio. in cuius

simili opz aut vlcus vlcere z fiat fistula que nō solli-
dāt oīno: aut dilatez adeo donec corrodat totū corp⁹
pulmonis. Et in factis post apostema qnqz aggregen-
tur iste intentiones. Et ex adiuantibus ad p̄auitatez
consolidationis est motus. Et etiā essentia venaz que
sunt in pulmone magnaz amplarum durarum. Illud
nāqz est ex eis que difficile faciunt consolidationē ru-
pture. Et iterum longitudo spatij inter introitum me-
dicie bibite z iter pulmonē. Et necessitates debilitatis
virtutis eius ad hoc vt perueniāt iste medicīne ad vl-
cus sunt ex adiuantibus ad hoc. Et medicīne frigide
sunt tarde nō penetrantes. Et que sunt calide addunt
in febre que comitant vlcera pulmonis. Et ericcatīue
sunt nociue ethice que comitant ea. Et humectatiue
p̄hibent consolidationē vlcum. Nam cura vlcum
omniū est ericcatio: z p̄prie huiusmodi vlcēz ad que
venit humiditates desup z desubtus. Et hec quidē
infirmitas recipit oēm curaz cum est in principio z est
super panniculum tegentē cānam intrinsecus z in sub-
stantia pulmōis carnosā non est facile suscipiens: in
cartilaginibus vō ipsis non recipit.

Cp̄mo facit hoc. Sc̄do ponit cās adiūtes ad p̄hibēdū solida-
tionē. ibi (Et ex adiūtib⁹.) Tertio p̄t diuersitatē cāz ex pte me-
dicīne vt p̄fectus illā declarat. ibi (Et medicīne frigide rō.) / **H**ic
sermo p̄t appropriari solū ad vlcera cāne. f. qz cū sunt in principio
facile curant p̄p cām notā: z si sunt superficialia facilius qz si sunt
pfunda: z hoc est qd̄ dicit. nō recipit. f. curā facilez: vel qnqz nullo
modo. p̄t ēt applicari ad oīa vlcera q̄ in principio recipiunt oēm
curā z facilius obediunt cure respectu eoz que antiquant.

CEt hoies magis susceptibles cure p̄tis sūt ifantes.

Chic ad cōplemētū scientie vlcēz hoz addit cā. quinqz.

CDe primo dubitat: an ifans magis curet ab vlcerebus pulmōis
z p̄tis. / **E**t videt qz nō: qz bz pectora plena hūditatibus: vt sūt.
p̄ cā. ca. de etatib⁹. Amplius in p̄tis est cōsumptio: sed p̄sumptio
que est ericcatio magis distat a natura pueri. / **D**dm qz ifantes. f.
ḡnāl p̄ti vsqz ad. xiiij. annū: vel vsqz ad iuēntē facilius curant
p̄p tria. p̄io qz h̄t fortiores nāles virtutes: quarū opatio est p̄so-
lidatio z restauratio. Sc̄do qz mēbra eoz sūt mollior: z sic cōfoli-
dabiliora magis. Tertio qz resolutio est in eis conformior: z quia
sunt euaporabiles est restauratio possibilior z facilior. **C**Ad p̄mū
in cōtrarium d̄m qz alie cause illam vincūt. **C**Ad sc̄dm d̄m fm̄
dyn. qz p̄tis nō est principāl suspitio p̄pter arefactionem que
est accidens sed p̄pter vlcationem. / **C**Uel d̄m fm̄ eū z bñ qz
arefactio. f. per viam resolutionis est cōformior nāe puerorum: qz
sunt corpora rara z molli resolubilia plus qz iuuenes.

CEt vlcera pulmōis magis salua sunt illa que sunt ex
genere cruste cū nō est illic cā in cōplone z ipso humo-
re que faciat vlcus siccū ipetiginosum.

CCirca sc̄dm cā. p̄siderandū qz crusta p̄t fieri in vlcerebus duobus
modis. Uno mō p̄ viā igrossatiōis humiditatis residat a labijs
vulneris: z ista crusta est bona: z p̄hibet p̄cessus vlcationis z flu-
rum sanguinis: z stat aliquo tpe z postea cadit: z hoc est melius qz
si p̄tinue erirer sanguis z hūditas ab vlcere. Alio mō p̄t fieri cru-
sta p̄pter humore melicū acutū adustū p̄ adustione vel p̄ aliquam
humiditātē acutā sibi mistā: vñ corrodit z cōburit z cōburēdo facit
crustā: vel cōburit z facit crustāz sicut facit ipetigo siue sapbati: z
talīs crusta est mala: qz significat malā sanē z malū humore.

CEt quādoqz accidit p̄tisico vt p̄tendat cum eo p̄tis
sis p̄ducēs eū spatio tēporis: z sūt extendit a iuuentu-
te vsqz ad senectutem: z ego iā vidi mulieres vixisse in
p̄tis circiter. xxiij. annos aut plus parum.

CCirca tertiū cā. dubitat cū p̄tis sit vlcus pulmōis z ethica sc̄b. **Dub⁹** 2°
quō p̄t durare. z. ānis. / **R**ādet dy. qz h̄ nō ē verū de vero p̄tis-
co quāt bz vlcus pulmōis z febrē ethicā: sz̄ de p̄tisico de quo dicit
statim cū dicit. z nomē quidē. de quo dixit supra in fi. capli. **L**auda-
bili⁹ posset teneri qz cū p̄tis est cū vlcere pulmōis quo faciēte
crustā oī āno renouabile aut alia mēfura t̄pis rēnabilr posset hō
vivē lōgo tpe. Et ego iā vidi mulierē in hac ciuitate qz vixit vltra
711

Gentilis

modicū ānos cū vlcere pulmōis: z oī anno reuētebat sputū sanguis. Et accidit hec plangatio plus in eis: qz vlcera in eis non sic sunt apta fieri corrosiua z pulmones eaz nō sic cōmouent for- titer vt viroz. / S; tu dices. Vnde dicit qz in mulieribus occultat sed parū. Dm qz loquit in mulieribus aptis ad pīsim in qbz oc- cultat tū pāz. Vt dōm qz ex pte friditatis cōplōnis: vñ sunt ca- tarros: mag; ptingit qz plus detegit pīsis: s; ex pte minoris acui- tas z maioris getis mā plus occultat: s; plus dabit iudiciū vincen- di ex his causis. Et contrariū posset teneri qz cū illis vlceribus nō est semp ethica qz facta illa crusta z cessante sanie tunc cum auxi- lio artis tollit ethica. Vt dōm qz nō oīm pulmonis vlcerationes sequit ethica: s; cū est magna vel parua z saniosa.

Et hñtes vlcera pulmōis ledunt valde ab autūno. Et qñ cē pīsis est occultū detegit ipsas in patiēte eaz itroitus autūni sup ipm: z nomē qdē pīsis qñqz pce- dit alie egritudini cū qua nō est feb. S; pulmo est su- scipiēs humores grossos viscosos ex catarro qui efflu- dunt ad ipm semp z pstringit meat; eius: qre patiētes cadūt in pīstrictionē anhelitus z tussim frequētē qz pdu- cit ad debilitatē virtutis eoz z corpoz z sunt vepcedē- tes cursu asmaticoz: tūc si fuerit motus paruus opor- tebit vt admisceat cursu eoz aliquid cure asmaticoz.

Circa qñqz. can. dubitat an autūnus noceat pīsis. / Vt qz nō: qz aer siccus in pīsi laudat a Sal. s. de igenio sani. c. 12. s; autūnus est tēpus sicci zē. / Dm qz nocent pīsi ab autūno: vt hip. ter- tia pī. afo. 11. Et cā est inequalitas aeris: modo ad calozē modo ad frigus: vñ pulmo qz statim recipit aerē valde alterat z pmutat: z iō autūnus pīsim occultat detegit. / S; tu dices qñ occultat pīsis. Dm qz vel pñ est paruus debilis: vel aliqua crusta facta in pulmone. / Ad pñm dōm qz plus nocet aer autūni cū diuersita- te in calozē z frigore qz inuēt siccitas in pīsolidatiōe. / Et quidē nō mē. qz tussis pīstrictio z vigilia est pīsequē illā debilitatē virtutis. Et arefacionē. i. macredinē. Si fuerit motus paruus. Exponit mot; corpoz. qz ex cūctū z mot; catarrh. Dñus vō exponit motus paruus. i. anhelitus paruus pp cōstrictionē. Vt posset exponi motus paruus. i. sputi qz sputum retineat. Et est sentētia Rasis. 4. cōtinē- tis. c. 2. vbi ponit ad litteraz hic sermo euz dicit. Et est alia species pīsis accidens sine febre. Et infra subdit studēdū est vt multum sit sputū zē. qz mox sequitur cū sputum non emittitur.

De causis vlcerū pulmonis.

Cap. 19^m.

Cause vlcerū pulmonis sunt catarrus morbi- catius corrosiu; aut putrefactiuus pp suāvi- cinitatē cū qua pulmo nō sanat vsquequo ma- turef: aut sanies hñmōi generis currēs ad pul- monē ex mēbro alio z accessio pīpleumonē qā cōpa- truit z iā vlcerata ē: aut saniositas pleuretis rupte aut aliq cārū sputi sanguis pīdictaz aplens venā aut inci- dēs eā aut scindēs ipsaz siue sit cā itrefica sic ebullitio sanguis aut aliud de his qz dicta sunt: siue extriseca sic casus aut pīssio. Et qñqz sunt ex causis eoz putre- factio z corrosio pcedēs in substātia ipsi; pulmōis sic accidit mēbris. Et qñqz multiplicat pīsis qñ estati bo- reali sicce succedit autūnus pluuiosus.

Prio ponit cās pīsis effectiuas. Scdo dispositiuas. ibi (isti sūt.) / Pīa in. d. pīo ponit cās intrinsecas: s; ponēdo eas ponat qñdaz extrinsecas. Scdo ponit extrinsecas. ibi (Et qñqz.) Et est afo. 14. 3. pī. Si vō estas zē. Alia pz nūc hoc qd dicit. z qñqz sunt. Vt enī qz velit qz cā vlceris pulmōis qñqz sit putrefactio pcedens. Et itelle- rit ex hoc putrefactione ex pīa malitia nutrimenti pulmonis defectu caloris ipsius preter qz ab extra aliud sibi cōmunicatur.

De preparatis ad pīsim in figura z forma z etate z regione z cōplexione.

Cap. 20^m.

Sunt sunt alati habētes pectus strictum habē- tes spatulas nudas carne z pprie posteri; ha- bētes spatulas decliues ad anteriora icedē- do z quasi vñicniq; eozū sunt due ale z quasi spatule eius sunt absceisse ab adiutorio z ante z retro.

Super tertio

Et habētes colla longa z inclinātes ea ad anteriora. Et qñqz pcedunt guttura ipsoz z eminent.

Primo ponit corpora apta. Scdo statiz festinat ad eoz regimē. ibi (Oportet vt isti.) / Pīa in quatuor. Pīmo ponit signa dispo- sitoz ad pīsim sumpta ex forma determinatorū membroz. Scdu- do ex forma totius. ibi (Et forme.) Tercio ex complone z etate. ibi (Et cōplexio.) Quarto ex regimine z tempore. ibi (Et ipsa.) Cdie pīmo qz colla longa. i. subtilia: pcedūt z pīo. i. eminent.

Et in pectorib; qdē istoz z q sequunt ea multiplicat vñositates z iflatio est in eis pp debilitatē pectoroz co- rui. Si at cū hoc est debilitas cerebroz recipiētū sup- fluitates: z cū hoc nō digerunt cibi: tūc iā cōplent cō- ditiones z pprie si fuerint humores eoz choleric.

Et in hoc oar cām quare isti parati sūt ad pīsim: qz sunt debiliū virtuti in spīalib; vñ defectu caloris multiplicat vñositates in eis z pībus pīequētib; vñositates aut z relique mīe possunt esse cāe vt pulmo vlceretur. Recipiētū. i. ab alijs membris: que postea cadūt a cerebro ad pē. Choleric z misti flegmaticis sūt flegma- salsum: vel qz isti sunt causa catarrorum acutorum corrosioz.

Et forme quidem susceptibiles pīsis velociter cum alatione predicta sunt lenes albe declinātes ad subal- bedinē: z et corpora dura spīa ppter illud qd accidit eis de eruptione venarum.

Hic pīdera qz hñe habitudines sunt parate ad pīsim. i. corpora lenia. i. mollia z subtilia venaz: z corpora dura dēfay venaz: qz am- bo sunt parata rupturis venaz: s; lenia corpora pp debilitatē ve- naz z tenuitatē: z pariter dura corpora ex pīa pp duritiē z inobedi- tiā ad motū: vt supra itelligebat caplo de sputo sanguinis.

Et complexio susceptibilis illius est eius cuius com- plexio est frigidior. Et etas in qua multiplicatur pīsis est illa que est inter octauum z decimum annū vsqz ad aduentum. xxx. annorum.

Cōplo frigidior qz multiplicat catarrhos. / S; tu dices quare su- pra dixit: cui; humores sunt cholici. / Dm duplr. pīo qz tā cho- lerici qz flegmatici diuersimode sunt parati ad pīsis. Vt dōm qz tā cholici qz flegmatici in habitu dñe z boie hñte cerebroz debile sūt abūdātia aliq cholere in epate qz reperat ab epate ad caput sūt multū parati ad h. Et etas. Iste est afo. 10. 5. pī. pīsis fit marie a xviij. āno vsqz ad. xxxv. Lā est duplr. pīa qz inordinate forit; moribus mouent saltando: pōdera eleuādū: vt itelligat tertia par- ticula afo. 10. 30. illo afo. Adolefcentibus vō sputū sanguinis. Se- cunda causa est qz h; catarrhos acutos vlcerantes.

Et ipsa in regione frida est plus pp illud qd accidit in ea de ruptura venaz z sputo sanguis plurimo.

In regione frigida accidit ruptura venarum pp viscosos humo- res z pp tussis z catarrhos z venarum duritiem.

Et tempus in quo multiplicat illud est autūnus.

Autūnus: pp inordinationē sui pprie. Sal. 5. parti. afo. pīallega- to afo. 1. afo. 10. Inter hec signa ponit crura tota: qz significat defe- ctū cerebroz si est a neruis: vel defectū informatiue totius.

De rebus a qbus opz vt isti custodiant.

Portet vt isti custodiant ab omnibus cibis z medicinis acut; mordicatiuis z omnibus que extendunt membra pectoris ex clamore aut rixa aut saltu.

Pater qz omnia ista distrumpunt venas.

De signis pīsis. Cap. 22^m.
Ant vt consideretur sputum saniei cū signis saniei fm qz expōsumus in forma sua z colo- re z inspissatione z in alijs.

Hic ponit signa pīsis. Et pī signa ei; absolute qbus significamus pīsim. Scdo signa eius deteriora: cū hoc ponēs quedā alia signa. ibi (Et ille qdē.) Tercio signa pīsis pure: z pprie mortalis. ibi (Et qñqz fluit.) Quarto addit vñm pñosticū experimētale. ibi (Et exve- loci morte.) Velius nī esset nō diuidere caplm: nīst qz tot bz pres- quot h; signa. Cdicet aut qz: cognoscat qz sit sanies ex sua i- spissatōe. i. grossitie: vñ descendit: z ex alijs: nō nī sequit qz est pīsis. / Dm qz hoc signū nō dz per se sumis: sed cū alijs sequētib; Vt dicit

dicit qd intelligit post sputum sanguinis a pulmone: vel qd non sit signum certum prius: est tñ indicatio suspicionis de ea.

C Et febribus minuta inseparabilis ppter viciniam cor-
dis cū loco egritudinis que sit vehemens cu3 cibo in no-
cte sūm partem cum sit vehemens febribus ethica propter
humectationem corporis ex cibo sūm qd dicemus in lo-
co suo: quāvis quandoq3 descendat cū ethica in ipso
febris alic. s. tertiana et quartana et quintana.

C Exponit ab Alberto. i. minuta subtilis syncopalis. De qua Aui-
4. cañ. sen. i. 3. stud non meretur reprehendi: tñ est falsa expositio.
Dyus dicit qd bñ. se. minuta. s. sicca intelligit nō vaporosa sicut vna
febris sanguinea vel alia.

Dubium **C** Dubitat qd se. sit illa an ethica an putrida. **P** Dm qd vtraq3: qd
pōt esse ethica p inflammationē cordis in suba ex defectu euertatio-
nis. Et putrida p vapores saniet putridos. Quāq3 tñ isti habēt fe-
bres aliquas supuenientes vitio humorū vt cholere flegmatis vel
melie: vt apparebit. **Dubium** esset vtrū habens vlcus pulmōis ne-
cessario febrat. De quo forsitan in capto cure dicemus.

C Et deterior capz est quintana: deinde media est ter-
tiana: deinde quotidiana.

C A ponit ab Aui. qto cañ. c. de qntana et sextana. Deinde tertia
et media. s. in malitia: qd nō sit praua sic qntana q significat mē-
bū multū exiccātū et psumptū: vñ sūt icinerati hūores. Nec signifi-
cat ita pouā psumptionē et exiccationē et inflammationē sic i quotidiana.

C Et cum accidit ptisis apparent etiā significationes
quas numeramus in fine capituli empimatis: et sup-
fluunt vene eoz omni hora: quoniam virtutes eoz de-
bilitant a retentione nutrimenti et regimine eius et cali-
ditas resoluit et liquefacit. Si autē in sputo sunt cruste
et non remanet dubietas et pcepit cū cause perducen-
tes ad ptisim predicta iā pterierunt. Nā cū corpus icti-
pit archeri et extremitates icurari et capilli cadere. p-
pter priuationē nutrimenti et corruptionē supfluitatū:
tūc iā vera est. Et quādoq3 plūbū sit color in prin-
cipio. Tūc ipse rubescit cū ascendit vapores et exten-
dit collū: et duo cornua frontis et proprie quādo con-
firmat: et instantur extremitates eoz et proprie pedes
eoz in fine dicz. Et apostematū propter corruptionē
humorū et mortificationē innati caloris extremitatum
propter malitiā cōplexionis. Et illi qdem ptisici quoz
causa est humor corrosiuus expulit saluā que h3 sapo-
re aque marine saluam valde. Et pulvis eoz est fixus
equalis cu3 velocitate paruus. Et quādoq3 accidit ei
inclinatio ad ambo latera. Deinde accidit post illud
in ventre rugitus et trabuntur hypochondria ad superio-
ra et vehemens sit tussis et destruitur appetitus cibi p-
pter debilitatem virtutū naturalis. Et quādoq3 fluit
venter eius propter casum virtutis et quādoq3 expulit
anulos et corpora venaz ad illud cum appropinquat
mors. Et illud quod expulit de venis si est magnus est
ex pulmone: et si est paruū est ex cāna: et multotiens ex-
pūunt lapillos et expūunt anulos ex cāna: et nō est ex b-
etiā nisi ex vlcere magno: et in fine eius igrossant spu-
tū et salina: deinde intersecat propter debilitatē virtutū.
Et quādoq3 pfectocati moriunt: et quādoq3 nō post
ponit huiusmodi sputū: imo cadit in principio cū pti-
sis est ex genere malo facta ex materijs grossis que nō
digeruntur. Et quādo intersecat sputum in fine ptisis:
tūc quādoq3 nō addit super quartū diē. Et quādoq3
est intersecio sputi propter debilitatē virtutis: et tunc
fortasse confringitur anbelitus eorum vsquequo fiat
quasi non sensibilis. Et multotiens quidem tussis in

eis sit vehemens: et perducit ad sputum sanguinis cō-
tinuum: et si curetur tussis eorum cu3 prohibitiuis spu-
ti moriuntur cum lenitate adueniente eis. Si autem
dimittantur tussire moriuntur spuendo sanguines. Et
ex veloci morte est qd si quis h3 ptisim et apparet sup
spatulas eius granum sicut faba moritur post quin-
quaginta duos dies.

C Superfluū vene. i. apparet supra cutim eminētes: et hoc ppter
cōsumptionē. Et tūc assignat causas cōsumptionis. Vel fin Dyus
superfluū vene. i. habet euacuationē supflua. Et considera qd ex b
accidit membris eoz sudor in fine diet: qd expāso nutrimento ad
extra membra quasi id nō cōtinet: et hoc signū est sputū cū accidit
paratis ad ptisim. Vel rubescit. Aui. rectificat in hoc sermonem
quē supra dixit in fine capli de empimare et colore plūbino. Exten-
dunt collū. i. hñt collū tensum p siccitatē. Et duo cornua rē. s. hñt
rē. i. pminēcia p siccitatē carnis tūpor. Vel errēdūt. i. cū hu-
mectant et anbelāt: vt iā extra. Pulsus fixus. i. durus. Equalis. s.
si nō sit sanies multū aggrauās. Vel equalis. i. equaliter durus p
vniuersalē siccitatē. Inclination ad ambo latera. i. cōtractio et idu-
ratio. ppter siccitatē. Rugitus. ppter vctositatē ex debilitate ca-
loris factā. Igrossat sputum. ppter exiccationē multaz. Quan-
doq3 nō post ponit huiusmodi sputū. s. quo appet suffocatio. Ado-
runt cū lenitate. i. cū fluru vctris ppter exuberantē mām cōstri-
ctā. Vel cū lenitate sūm Dyus. i. cū defectiōe anbelitus p coarta-
tionē mām: h3 videatur alienari ex egritudine. Et ex veloci morte. i.
ex libro q intulatur de morte veloci. istud nō potest verificari nisi
puse q granū illud potest significare mām aliquā prauā et sic mor-
te: sed q in tali die. s. sz. nō potest declarari a me rē.

C Tractatus quintus de principijs operatiuis.

C De cura cōmuni apostematū partium pectoris et
pulmonis.

Cap. p^m.

Ex rebus cōibis est flobothomia.

C Postq determinauit de principijs speculati-
uis sciētie hōz apostematū et solutione cōtinu-
tatis: hic dterminat de principijs operatiuis. s.
de cura. Et pmo de cura apostematis. Secundo
saniet siue empimatis. ibi. (Quādo appet.) Ter-
tio de cura vlcum siue ptisis. ibi. (Cum vlcus.)
Prima in o. pmo in generali ponit curā horū
apostematū. Scdo in spali. ibi. (Oportet vt phibeas.) Prima in
duas. pmo ponit curā q procedū via resoluōis. s. qñ nō colligū-
tur ad saniet. Secundo ponit curā quando terminant per viam sa-
niationis. ibi. (Et aut.) Prima in duas. pmo ponit curā p me-
dicinas. Scdo per cibos et potus. ibi. (Libi aut.) Prima in duas.
pmo ponit medicinas diuerētes et euacuātes. Scdo alterātes. ibi.
(Et oportet.) Prima in tres. Nam medicine euacuātes sunt flo-
bothomia pharmacia et vctose. pmo ergo ponit curā per flo-
bothomiā. Scdo p vctosē. ibi. (Et qñq.) Tercio per pharmacias.
ibi. (Inquit.) Ex rebus cōmuniū. Quia cōmuniter cōpetit in
qualibet pleurefi: quando materia est sanguini mista: et qz flōmia
est cōmuniū humorū euacuatio.

C Sed in principio ex latere diuerso magis festina de
saphena opposita in longitudine et post ipsam de basi-
lica opposita in latitudine.

C potest dupliciter exponi. pmo flobothomia h3 sit cōis euacua-
tio speciebus pleurefis cōueniēs: hoc est in principio pleurefis: qz
in processu facta depurationē cholere flegmatis aut melācholie nō
sic competeret. Quomodo autem debet intelligi cañ. Aui. libro
primo sen quarta cap. de flobothomia: cum dixit in eozum princi-
pio penitus flobothomia dimittatur. iam ibi diximus et supra sen
9. cap. de apostematū partium gutturis. Scdo potest exponi q
in principio fiat flobothomia ex latere opposito: quia post aliquot
dies de latere eodē. Magis festina. s. ad succurrendū. Nam per di-
uersionē humores diuertunt ad longinquū et facilliter ad inferiora
qz trahere sanguine inferius leuius est q superius cū de se sit gra-
uis. Opposita in longitudine. s. qz si pleurefis inchoat a dextro fiat
flobothomia de saphena pedis dextri.

C Sed ptra: qz De sue precipit flōmiam de saphena de latere op-
posito. **R**espōdetur ab alijs q pleurefis vel est in principio prin-
cipiante: et tūc cōpetit flobothomia de latere opposito. s. de saphē-
na opposita latere: vt dicit De sue qz ista magis diuertit: et tūc est
intentio diuersionis. vel nō est in principio principiare: et tūc de sa-
phena eiusdē lateris: vt aliqd euacuet diuertendo. **A**lter dōm

Dub^m p^m

¶ n z

Gentilis

credo q̄ vel in partibus inferioribus et toto corpore est multa reple-
tio in via ascensus superius: et tunc debet flobothomari saphena la-
teris oppositi. Ratio q̄ flobothomia saphene eiusdem partis cum
hoc q̄ diuertit agitat multam materiam in corpore sic pleno et facit
ea declinare versus easdem partes ex quo potest esse suspitio ne mouea-
tur ad locum pleureis. Sed si de latere opposito fiat stomia non acci-
dit hic timor. Sed tu dices hoc est contra canonem generale. Laue-
ne in duas diametros diuisiones facias. / Dm q̄ materie actu
fluctis non potest fieri diuersio in duas diametros: sed ma de qua suspi-
cari potes q̄ fluat potest diuertit in duas diametros respectu vel in
q̄ est egritudo: sed non fit oino vel totaliter in duas diametros respec-
tu loci materie de quibus suspicamur q̄ possent fluere. Si autem non
sit repletio tanta tunc de saphena eiusdem partis possumus facere.

C Et post ipsam de nigra opposita in latitudine.

C Consideranda q̄ ly post: non dicit ordinem necessarie operationis: q̄ prius
oportet facere stomia de saphena: et post de basilica: sed dicit ordi-
nem festini iuamendi: tunc enim magis est diuersio a stomia saphene:
sed post saphena de bonitate ichoamus stomia de basilica: et post
ipsas de nigra. Ideo comuni: q̄ si non inueniremus basilicam stomiamus
comuni: non tamen ita appropriat diuersio: sicut appropriat diuertit ba-
silica: ut appetat anathomia. Et ponit. Considerato: et regi. acut. io.
comento. Et finaliter considera quantum currat auctoritates de flo-
borthomia: q̄ voluit q̄ fiat de cephalica cum non inuenit alia. Et est sen-
tentia Bal. et regi. acu. io. comē. Et p̄didit Bal. q̄ potest dici q̄ quelibet
vena euacuat a toto q̄ fm hoc bec cephalice cephalice diuertit et a
loco apostematia minuendo totius repletionem.

C Si autem non appareat: tunc non oportet ut dimi-
tatur floborthomia cephalice quantum sit eius iuamē-
tum minus et tardius. Deinde post aliquot dies ex la-
tere conueniente in latitudine. Et quandoque ponun-
tur ventose super pectus cum scarificatione etiam ita
ut attrahat materia ad exteriora et minorē: et proprie
cum p̄missa fuerit floborthomia.

C Si autem non apparet. f. bec vena basilica: et appet vena q̄ venit ex pre-
spatule. f. cephalice opz vt floborthome ea. post q̄ scis q̄ euacua-
tio a quibuscunq̄ locis fuerit a corpore toto trahit aialis: vix illud
non fit velociter nec equaliter ex oibus venis. Deinde: q̄ cum cessauit
flutus ad p̄tē. Et eodem modo intelligit q̄ ventose non debet poni nisi exi-
stere pauca materia p̄cedentibus alijs euacuationibus: et fine dubio
indiget medico exercitato bone estimationis. Si enim cadat in hoc
error: est valde magnus. Et id dixit. Des hoc deberet fieri cum tel-
lexerimus manum posse reuocari ad cutim.

C Inquit Bal. si febris fuerit vehemens valde: tunc ti-
me solutiūz et sis p̄tētus floborthomia. In ipsa namque
non est timor: aut timor eius est minor. In solutiūo est
timor magnus. Ipsum enim quandoque mouet: et quan-
doque non soluit: et quandoque supfluit.

C Ingt. B. et regi. mi. acuto. ii. comē. Consideranda q̄ solutiūa p̄bar-
maca cum calida sint et sicca sunt suspecta q̄ febris est fortis: et B. ex
pre qua fortis: et id securius est vt stomia si alia p̄sentit. Nā time-
tur in vsu p̄barmacoz: q̄ q̄q̄ mouet mās et nihil soluit: q̄q̄q̄ non
soluit p̄fecte: q̄q̄q̄ supfluit: q̄ non possumus ea regulare vt volumus
et nec scimus naturas p̄ticularēs hominū.

C Et oportet quidem ne narcotica eis appropinques in
quantū potes. Ipsa enim p̄hibet maturationē et spūū.

C hic ponit curā cū alteratiūis p̄hibens nos a narcoticis quātūz
potest: q̄ aliquādo sunt necessaria rōne catarrhi acuti subtilis: vel
rōne vigiliarum vel doloris vt post apparebit.

C Libi autem sint aqua ordēi et aqua tritici et aqua de
coctionis maluarū et blitorū aut molochie et cucurbi-
te et aqua fabaz et alkalines cū non fuerit caliditas sup-
flua: et passe in postremis proprie.

C Prius ponit cibos cibales plus. Secundo medicinales. ibi (Et ex eis.)
Kefmes. i. passulaz maneries. Et passe in postremis: q̄ abstergit
et faciliat et cū hoc nutriūt q̄ non requirit a principio.

C Et ex eis que cursu medicinarum procedunt sunt
omnia que mūdificā et remouent asperitatē et leniūt
in gradu primo sicut aqua iuinibaz et viole et papaueris
et radix lilij et medulla citrulli et cucumeris et allia et

Super tertio

semē endiūie et sebesten: et quādoque ponunt in eis mu-
cilago seminis cydonioz et gūmi et dragagati et semē
papaueris: bec oia ante eruptionē. Et melius abster-
gentium mūdificantiū est aqua mellis si non est apo-
stema in reliquis visceribus. Si autem fuerit apostema
opz vt administretur postq̄ sit sicut aqua cum multa
cōmistiōe. Sed iulep et aqua zucchari sunt conuenien-
tiores ei et postea aqua ordēi.

C Prius ponit res lenitiuas. Secundo absterfuias. ibi (Et melius.) Ter-
tio iciliuas. ibi (Et post.) Quarto ponit diuersitatē potus fm rēpo-
ra. ibi (Uez.) vel ibi (Potus aut.) Quinto addit canonē in aqua fri-
gida. ibi (Aqua vo.) Si non est apostema supple vel oppilatio in re-
ligis visceribus. f. in epate vel splene: q̄ dulcia nocēt eis oppilādo.

C Et post ipsas vinū dulce: et est melius vinū hūitibus
hanc egritudinē et p̄prie illud q̄ est albiū: nā illud est
magis adiuuās ad expuendū. Verūz non opz vt bibat
in pleuresi et in peripleumonia nisi post maturationē:
quāuis fm q̄ dicitur sit calefaciens et faciens sitim q̄
bus vtrūq̄ iā succurrit. Et non oportet vt in potu su-
mat illud ille cuius epar aut splen est infirmum.

C Quibz vtrūq̄. f. calefactiōis et sitis. Succurrit. f. cū cōmistiōe aque
cū eo vel cū potu orymellis. Et non opz vt in potu sumat. f. hoc vi-
nū dulce. Cuius epar et cū est infirmū. oppilāt.

C Et post vinum dulce est vinum aquosum et ipsū est
confortans virtutē plus q̄ aqua: et in potu ipso sunt i-
cisiō et subtiliatio. Potus autē orymellis facti ex melle
et zuccharo et paucō acetō quādo misceat cum aqua est
aggregās duas itentiones. f. extinctionis et mūdifica-
tiōis. Nā si valde acetosum est tunc ipm aut facit mul-
tū spuere aut ifrigidat et iūscat valde et fit adeo mali-
gnū donec illud q̄ icidit quādoque idigeat virtute for-
ti ad hoc vt expuatur. q̄ si acetositas necessaria fuerit
tūc oportebit vt potetur tepidū aut mistūz cū aqua ca-
lida paulatim. Ex illo vō q̄ temperatā habet acetosi-
tatē succurratur bec malitia et est p̄hibēs nocementū
dulcedinis et sitis et ebullitionē cholere rubee et ei⁹ ge-
nerationēz. Et aqua mellis est magis vltima in hūme-
ctādo: et aqua ordēi in cōfortando: et q̄q̄q̄ est necessa-
riū in equatione nature tribuere acetosa cum oleo
amigdalio. Aqua vō que eis in potu tribuit in hyeme
q̄dem sit aqua calida et aqua zucchari et aqua mellis
subtilis et in estate aqua temperata: et interdicitur eis
aqua frigida. Et si tussis vehemens fiat detur eis in
potu parum ex ea commista cum iulep et orymelle in
frigidatis. Nam orymel facit eaz penetrare velociter
et expellit nocementum eius. Et apud declinationem
detur eis in potu rob. Eis autē q̄ necessaria sunt apud
collectionem et maturationē et eruptionem et post eas
opz vt singulare capitulum faciamus.

C Prius vinū ponit: q̄ est icidit. Secundo orymel. ibi (Potus autē.)
Bec in duas. Prius facit hoc. Secundo cōparat inter quosdā pot-
z. ibi (Et aqua mellis.) Ad intellectū prime partis considera q̄ vt su-
mitur tertio regi. acu. comē. 29. et comē. 29. Orymel multū acetō-
sum est medicina multū fortis: et ideo sua opatio non est media: q̄
aut multū prodest aut multū nocet. Si enim inuenit virtutē fortem
cōmouēdo multā mām: inuat ad expuendū per incisionem et pūn-
ctionē illius: et hoc est q̄ dicit: facit valde multū spuere. Sed si i-
uenit mām multam vltra q̄ possit virtus: tūc non expellit: quare re-
manet virtus aceti et ifrigidat et suffocat calidū et addit ad malum
anhelitum et iūscat: et hoc est q̄ dicit. Aut ifrigidat et iūscat. De
f. f. si idiges orymelle acetoso remittitur malitia aceti dādo repi-
dū: ne actuali frigiditate cōgelet. Dicitur cū aqua: vt frāgat acui-
tatem qua mordicat. Paulatim. f. gradatim dādo primo parū se-
cundo

Bentilis

alio. Et hoc est quod dicitur. Et illud. s. iteratio flomiae. Est ex eis. supple propter que fit defectus maturatiois sanguine pleureis: & multo magis in alijs. Cum diminutione virtutis. supple que non digerit materias. Ad contraria patet solutio.

Cum ergo maturat opz vt phibeas eaz fieri sanie: & studeas vt mundifices ante illud cum sputo.

Chic videtur vnus casus. per se: vt intendat Alii. in hoc qd studium nostruz sit in prohibendo sanie in cupuz colligi. Cum ergo maturatur. i. digeritur. &c. Fieri sanie. s. in cupuz: hoc fit studendo qd ante collectione in cupuz mundifices materia cupz sputo: qz vtaris medicinis facilitantibus sputum.

CEt ad vltimuz cum no fit flobothomia a maturatur & emittit sputum sufficiter: deinde vides debilitatem in virtute: tunc no flobothomes oino. Dispositio naqz debilitatis virtutis no est que tolerare possit flobothomiam & solones: necessarius est tunc vti clysteribz medijs & acutis fm qd necessarius fuit illud qd testificat hoc & proprie cu dolor est declinatus ad hypochondria. Et Bip. quidez innuit in cura peripleumonie in qua non sentitur dolor: veruz est vebemētis declinationis ad hypochondria vt euacuet cu elleboro nigro aut cu alkale & in alio libro cu herba syluestri qd est similis portulace & hylac & est de genere lacticiniorum.

Chic casus est: quo ostendit quado est: qd flomia a principio no fit facta: no tñ oz fieri post: hoc est qd inimus sufficienter expuit: & virtus tñ ei? debilis est: ita qd flomia no tolerat. Et solone. i. multiplicatione sputi. Vel & solone. s. vtrius quā te opz facit saltē cu clysterijs. Littera extrinseca innuit: qd debilitas phibet flomia: & est solutione cupz pharmacys: & tunc opz vti clysterijs medijs vel acutis: fm qd dispositio indicat. i. fm qd est maior vel minor debilitas: & p. prie: supple est necessarius vti clysterijs. Et Bip. scdo. regi. acu. com. 10. peripleumonie. i. pleureis: & est de peripleumonia verisimile. No sentit dolor. i. acutus ascendens. Kakile. i. fellicbino: & est vna spēs lacticiny. Nos autē no vtrius eis qz copia habemus solum elioz puenientiu que tempore Bip. non erant in copia.

Cum ergo euacuaueris & inueneris dolorem leniorem sis ptenus aqua zucchari & aqua ordeide decocti cuius ordeide sit excorticati in aqua plurima decoctide vebemētis & aqua alcandarulij si idiges pfortatione & melonibus idis & aqua iuiube & aqua sebesten & violis nutritis & semine papaueris. Et oleū qdē qd admistrat cu aliquo horz est oleū amigdalaz dulcis. Qui dā aut phibuerit granata pp ifrigidationē eoz. Sed apud me in eis que dulcia sunt no est malū. Et quandoqz sit ex istis medicinis decoctio que admistrat ad mundificandū. Et est bec. i. ordeide excorticatum & suinbas & sebesten & violas & semē papaueris & syrupū viol. & syrupū nenufaris: qm ambo sunt meliores iulep. Et Hale. qdē precepit in principio vtendū eē speciebus deiacur: qm phibent mām & maturāt & cōfortāt. Et dico qd necessarie sunt cu no est extensio propter vebemētis vigilaz. Et si no fuerit illud tunc fortasse congelat papauer mām & prohibet sputū: nisi zuccharū qd cu eo ponitur prohibeat nocumētū elus. Et videat qd semen est cōueniētius qd cortex tunc. Et opz vt euacuet illud qd retinet cum sputo.

Chic ponit curā quantū ad intentionē que est euacuatio pprie p sputū & rectificat cu hoc qualitatē materie. Et pmo facit hoc. Secundo ponit finem Hal. ibi. Et Hal. Considerandū qd oia qd ponit sunt habitatoria ad sputū mās calidas & subtiles. & pz. Landaruel cādarulū est maneries tritici. & Sera. caplo de peripleumonia 23. dicit qd est ordeide cui no est cortex. Et Hal. quidez noduz vidi vbi dicat hoc. Deiacur. i. de papauere: phibet currē mām rectificandū cōplone. Edoz: qd pstrigū mēbra ne recipiāt mās. Considerandū qd deiacur ab Aut. pcedit cu gubdā pditionibus. Et pma est ad sedādū accitua vt vigilas: & si catarrus eēt acut? mōdicatū? val

Super tertio

de. Scda pditio ē qd no sit simplex: s. beat mistas res remouētes pgelationē quā fac papauer sic zucchar & mel: qz remouēt aliqūter nocumētū ei? Et i. h. innuit qd pot fieri deiacur cui cōmicef. crocus & alia qd rectificat malitias papauer. Tertia pditio ē qd sit scdm d semie papauer: qz no sic ppingit mām sic cortex. Quarta pditio est qd si vides ab eo retineri sputū subito itēdas ad facilitādū illud.

CEt mensura nutrimentū & no multiplices: imo subtilies fm qd necessarius facit multitudo acuitatis egritudinis & paruitatis eius & accidētū illius. Nā si ipsa fuerit queta leuis facilis cibabis ipsū aqua ordeide excorticati decocti valde. Ipsa naqz expuere facit icisua & pfortatiua. Et si volueris dulcorare ipaz dulcorabis eā cu zuccharo aut melle. Et si fuerit iniquita sis ptenus aqua ordeide vsquequo declaret tibi dispō & pprie fm sputū. Nā cu multiplicat securus es de multitudie materiei & scis necessariā esse virtutē. Nutrias ergo cu aqua ordeide excorticati & pforta: & si retinet subtilia regimē & sis ptenus aqua ordeide & syrupo quantū potes.

Chic ponit curā quantū ad intentionē quartā qd est rectificatio dietę. & pz. Lū multiplicat. s. sputū. Securus es pprie de multitudine mās. s. qd euacuat p sputū. Et scis necessariā esse virtutē. s. fortē in hoc. Nutrias &c. Et est dictū Bip. regi. acu. ter. comen. 23. Cum plus sputi fuerit plus rectificationis adhibendum est.

CEt quandoqz accidit in pleuresi solutio vtrius & fuerit pleuresis succedens decollationi resolute ad latus prohibe istud cu cura flobothomie & lenificationis nature: & sit regimen elus cu sufficiētia sanie ordeide.

Chic addit casū. Et ptenus canon pot dupl. exponi. Et p fm dy. qd pleuresis fit ex pmutatione sgnāte: & accidit in ea fluxus vtrius: & medicus phibuit id. s. squinātia cu cura: qz fecit flobothomiaz: & et purgavit hūc qd habebat sgnātia: sit regimē ei? i. no flobothomes cu neqz purges: s. sustia virtutē cu pūana ordeide & similibus. Aliter pot exponi qd si homo hz pleuresim p pmutationē a squinātia: si cu hoc hz fluxū vtrius no oz flomari pp defectū virtutis. Et innuit in hoc Alii. qd si talis pleureticus no habeat fluxū vtrius: & sit fortis pot flobothomari quāuis in pcedētē egritudine fuerit flobothomatus. Et hoc est qd dicit. phibe id. s. illum infirmum.

CSi autem indiges flobothomia necessario in speciebus pleuresis & non est maturatio: tunc rectius est vt sis ptenus quātitate. xxx. pondez: & prepara ad secundationē cu sale & oleo super vulnus.

Chic est scda casus. & pot exponi et dupl. pmo fm dynū & flomia. est duplex. Una qd fit in pñ mās no digesta qd fit ad euōne & diuersionē totius: & in hac no opz expectare mutationē coloris sanguinis: qz no qrit p illā flomia euō mās pte in apate: sed vt euacuet mās replēs totū: & id trahit sanguis vsqz ad aliqū mēsurā. & g. 30. pōde: rā: no qd h fit vñū pōdus determinatū: qd diuersificat fm corpora. & toleratā virtutē. Alia aut flomia fit in pcessu & expectat in illa mutatio coloris. Scdo mō pt exponi pp qd sciēdū qd pleuresis qdā ē ex sanguie: & i. hac in pñ possum? copiosaz facē flomia vice vna. Alia ē pleuresis de mās? no maturis: qd de mās? alijs a sanguine: & tūc si iudices in his spēs? flomia opz qd no subito euacuet multū: sed opz secūdationē facere: p trahēdo drag. xxx. &c. iō neryl nus cito p solidetur ponit oleū & sal. Secūdationē. i. scdam euōne. Vel sedationē. i. cu vis sedare euacuationē liga venam.

CEt multotiens quidē excusat solutio vtrius oī die semel aut bis a flobothomia.

Cdiceret aliquis quō fluxus excusat flomia. Scdm qd excusat: qz phibet et mās sanguine etiaz in forma sanguinis & in forma aliorū humorū cum transmutatur in illos possunt euacuari per vtrū: vnde non erit opus flobothomia.

CEt si flobothomie alicui succedit syncopis aut vebementia difficultatis & constrictio in anbelicis: tūc illud est significatio qd flomia no euacuat mām egritudinis: & melius est vt tunc liniatur natura.

CConsiderandū qd hec accidentia possunt euenire ex malitia flobothomie: qua no indigebat: vt bon? sanguis euacuat? est: & mali humores erexuerūt & hoc est malū. Et si virtus sit facta multū debilis no itēdas ad fluxū: qd si pstat lenias ventrē: & id vtrazqz līa saluat.

natur. Alio modo potest accidere non ex malitia hominis: sed quod pleure-
sis est in via exitus quam non potuisti prohibere. Et hoc maxime de-
clarat accedens syncopis: quod non sequitur syncopis: aut si est syncopis:
non est per eundem suppurat: sed per sensibilitatem vel motum cholere ad sto-
machum in fortificatione doloris: et tunc talis flobor hominis non dicitur vitu-
perari: sed accidentia videntur augmerata.

Sermo p[ro]tinuus de cura doloris et pectoris. Cap. 3^m.

Non cures in principio nisi curis eo quod lene est
ex clysteribus et suppositoriis.

Debiliter comprehenditur mente huius qui dixerunt quod
hic ponit curam pleuretis: intendendo ad accedens. scilicet ad do-
lorem: imo intentio eius in hoc capitulo est ad ipsam egritudinem principa-
liter. Sed postquam hoc fecit in generali: facit hoc in speciali. Ideo sermo
est p[ro]tinuus de cura doloris pectoris. I. pleuretis: siue vere siue non
vere: specialiter distinguendo curam utriusque. Et per pleuretis vere.
Secundo non vere. Ibi autem non est. Per prima in duas. Primo ponit
curam quam rendit ad resolutionem per sputum. Secundo quam ad collectionem. Ibi
autem si apha fiat inobediens. Per prima in tres. Primo ponit curam versus
ad quartum diem. Secundo post quartum. Ibi. Cum sputum. Tercio in decli-
natione. Ibi. Et post declinationem. Per primo ponit curam intendendo ad
causam et accedens. Secundo rectificando regimen. Ibi. Et si idiges. Per prima
in tot quot sunt canones: sed postquam aliter laborare in diuidendo.
Dicit primo quod non cures. I. non purges: nisi remedia et hoc nisi coacti
multitudine vel furiositate materie.

Et maxime quidem erroris est in potu tribuere in frigi-
dantia vehementia nisi in facis ex cholera et non deus
in potu in frigidantia stiptica et cibi eorum sint sicut leues
cum acetositate et similibus. Et scias quod dare in potu aquam
frigidam est incoherens ergo egritudinis et oibus ap[er]ti-
bus intrinsecis: minoribus cuius ipsam quantum potes.

Dub. 3^m Dubitatur in secundo canon. quod videtur dicere. per enim. prohibet stiptica postea
procedit lentes que sunt stiptice terrestres in eorum suba. Per domum quod
non sunt vere stiptice. propter causam acetositate quod est in eis: quod facit in eis
incoherens et cooperit in materia multa: ut plurimum tamen non coherunt
ut sumit in comede. 26. primi regis. acur. Aqua frigida. Prohibet mate-
rias que resudant ab ap[er]tibus intrinsecis: id nocet.

Cum si nullus fiat inobediens permisce eam cum oxymelle
ut frangat fortitudinem aquae: et ut minoret moram eius et si
p[er]tione ipsi: imo ut faciat currere et penetret in corpore et
adiuvet cum icitione oxymellis et subtilitate ipsius.

Hic canon supra declaratur est.

Et scias quod quoniam in pleureti multiplicatur inflammatio et
requirit in frigidationem tunc non in frigidet nisi cum eo in
quo sunt absterio et humectatio sic aqua citrulli et aqua me-
lonis indidit. Aqua vero cucurbitae quavis ab una parte con-
ferat quicquid tamen nocet et debilitat cum puocatione. Ea vero a
quibus est abstinentia sunt sicut portulaca et aqua endi-
uie et oia in quibus est in frigidatio et inspissatio.

Hic est quartus canon. ubi prohibet in frigidantia absterio et absterio
et aqua cucurbitae: quod debilitat cum puocatione. I. est debilis puoca-
tio. Et est sermo Ras. 4. p[er]tinetis ca. 3. Aqua cucurbitae non est da-
da eo quod non puocat vrinam: hoc p[er]tingit. Sed si tamen queris in frigida-
tio et humectatio: posset dari: sed sic hoc in estimativa medici. vii
desue cum sua estimativa procedit cucurbitae. Aqua endiuie. Credit
dynamus quod debeat dicere aqua lactucae: et est sermo p[ro]formis sermo-
ni desue. Endiuia enim habet de absterione.

Et opus ut sit tua magnifica intentio ad hoc ut sputum
facile sit. Et ex eis quod que multiplicat sputum est dor-
mire super latum iusum. Et quicquid est necessaria commotio
parua: et ut in potu des aqua que ad caliditatem delin-
git facit esse retentio sputi p[er]stringentis anbelitum ut laben-
do sumat colearium de flore eris et melle. Et quicquid facit
esse necessariam vehementiam doloris ut in potu tribuas fa-
ba vna de asa fetida cum melle et aceto et aqua rosata: et
illud cum evehementia doloris vociferare facietis. Cum
ad ultimum puenit inobediens anbelitus coartati ore

quod assumat de nitro affato cum summa trina digitorum et de
flore eris quantitate vnius fabae et paucis olei et aqua tepi-
da et mellis parum. Si autem non valent addas eis illud quod
est superius visum cum pipere et aceto et sint oia tepida aut hyssopu-
pus et synapis et nasturtium cum aqua mellis tepida: et hoc est
fortius illo. Et sorbeat cum sputo vitellum oui ut remoueat
malitiam eius. Et si idiges in pleureticis cibo fortiori da
piscis alradradra et illud cum facta est febris. Et simili-
ter panem cum zuccharo et butyro: quoniam adiuvat ad matura-
tionem et ad sputum: et pisces elixatos cum porris et anibeto
et sale. Et stude ut allenies partes ventris ut non com-
primas partes pectoris: et illud sit cum lenificatione natu-
re et attractione fecis si retinet cum clysteribus lenibus
sicut aqua kist ordeii cum pauca aqua ficis: et oportet ut
prohibeas inflationem. Et scias quod sumus fecis et eius in-
flatio nociui sunt valde in hac egritudine. Et ex eis quod
solicite sunt attendenda est ut succurras cum maturatio-
ne egritudinis ante et absque necessitate sanici. Si autem
fiat sanies opus ut succurras cum modificatione eius an-
tequam corrodatur: scias quod necessaria est humectatio: qua-
re stude ut facile fiat sputum et velocius.

Quoniam canon. correctius accitum. scilicet retentio sputi doloris et mali-
tie anbelitus. Ad retentionem sputi docet labere colearium mellis cum
flore eris. Considerandum tamen quod hec remedia sunt multa verenda: et
sunt sumpta in propria forma a Ras. 4. p[er]t. ca. 3. Dynamus autem ima-
ginat in hoc modum querenda: et est quod sicut in ap[er]tibus exterioribus
quicquid autem maturacione facimus ruptionem dubitantes de suffocatione
caloris sub materia autem maturacione ita in ap[er]tibus interioribus quoniam materia
est multa: et dubitatur et ne virtus deficiat: procedimus et cum eruptione
et eione materiae antequam sit digesta: et sicut illa operatio in ap[er]tibus exteriori-
bus est coacta et irregularis: ita ista est operatio coacta et raro fit.
Cum autem modus quem imaginor est quod ista deus ad diuidendum materiam sub
to quod sunt inepte subillari: et non deus principaliter sub intentione eruptionis
ap[er]tis autem maturacione: sed hoc possint facere: et hoc faciunt oia quod ipse po-
nit. scilicet asa fetida cum sit fortiter resolutiva si fuerit materia facientes plus ut
p[er]ferre. **O**regmo est sonitus a materia viscosa. Supius videtur san-
telligit vitis albe. Malitia eius. scilicet medicamie: quod acuitate eius inficit
p[er]is oia et gule. Et si idiges panem cum zuccharo. Vide des quod panem
non procedit autem aptis ipsis. Et pisces. est sermo Ras. in comede. 27. p[er]-
mi re. acu. Necessaria est humectatio quare. I. per quam. **C**ontra cum
erectatus ut flore eris et. facilitauit supra sputum. Per domum quod illud
fuit erupendo vel diuidendo materiam: hic autem leniendo vias.

Cum sputum incipit in ascensione et p[er]transit quartum con-
forta hac decoctione cum radice lilij et capillo veneris.
Et cum materia est grossa et virtus est fortis et non est in
nervis nocumetum non est malum tribuere in potu oxymel-
permistum ut icidat. Et si lenieris nam cum eis que sunt si-
cut cassia fistula cum zuccharo et tereniabin et syracost
erit rectum. Et quicquid vna est cum emplastris et vnguentis.
Hic ponit curam post quartum diem ascendere sputo. Secundo iterum ponit
curam a primo versus a septimum. Ibi. Et per domum. Tercio post a septimo versus
ad. 14. Ibi. Cum p[er]transit septimum. **H**anc decoctionem. scilicet postquam su-
pra p[er]cedenti capitulo ibi. Et quicquid sit ex istis medicinis decoctio. **C**um
tu dices quare procedente sputo fortificat decoctionem. Per domum
quod cruda existere materia non debemus eam agitare cum fortibus: sed
cum incipit digerere possumus fortioribus uti.

Et primum quod opus administrari est ceratum factum ex oleo
violae et cera colata. Deinde gradatim puenias ad adipem
et mucilagines et puluerem molendini. Deinde gradatim ad
illud quod est fortius sicut emplastrum de camomilla et
radicibus cuiusci et radicibus lilij et violae: et decoctio
et malue bo: mulane. Et si est necessarium quod est fortius
administra emplastrum factum ex canibus elixatis et se-
neculo elixato. Et iterum emplastrum factum ex absterio

Gentilis

z radice lilij cū aliquantulo mellis z oleo nardino.

Quia dixerat q̄ q̄q̄ sunt vtilia vñctiones emplastra z vngueta fm̄ diuersas mās z tēpora: id reuertit ad curā a pñ^o pleureſis vsq̄ ad septimū. pñ^o cū vnguētis. Scđo cū emplastris. ibi. (Deide gra datim.) Tercio cū euaporationibus. ibi. (Et q̄q̄ iuuant.) Quarto cū electuarijs. ibi. (Et q̄q̄ iuuant.) Quinto cū vñctis. ibi. (Et quā doq̄ reditur.) Cōsiderandū q̄ gradus in vnguētis z emplastris est h̄z materias magis subtiles z calidas: magis frigidas z grossas z fm̄ tempora pleureſis. vt pz.

Et scias q̄ si materia est multa: tunc emplastra z epī thimata frigida nocina sunt: z si est pauca non nocēt. Et similiter si apostema iā resoluitur z descēdit mate ria cuz quātitate. Et quando accidit vt euacuatio ex flobothomia sit iuuatina cōceditur etiā vt fiat delini tio. Descriptio emplastri alterius boni. i. x. folioz vios laz z maluaſci amboz aī. ptē vnā radice lilij ptes ij. farine ordei farine sabaz amboz aī. ptē. i. s. camo mille dragagati aī. ptes. ij. Et si mā est grossa z idiget additione resolutionis addat in eo semen lini z fiat eis pfectio ex rob cū cera z oleo vio. Et si est calitas mior ponat loco olei violacei oleū de lilio aut oleū nareſis nū. Et si calitas est foris ponat loco additoz calidoz q̄ descriptiōi addidim⁹ folia nemfaris z rose z cucur bite. Descriptio vnguēti boni. i. x. cerā adipē anaz z galline z buty⁹ ouinū hyssopū humidā fiat ex eis vñ gētū qm̄ est bonū valde. Et ex emplastris q̄ ad matu rationē aggregāt sedationē doloris est emplastrū sa ctū ex farina ordei z melliloto z cortice papaueris.

Deb^o z Cū soluit questio an i pñ^o pleureſis cōpetat frigida repositio: q̄ an aut. si mā est multa nō cōpetit: sed si est pauca cōpetit: z b̄ est qm̄ est pñ^o pñcipians z facit sunt euacuationes. Et est sermo deſue cap. de pleurē. Et si. h̄c lra dupliciter exponit. pñ^o mo fm̄ dy. vt sit cōtinua supiori lre: z itendat. Aui. ponere tres cō ditiones q̄ regunt ad hoc vt vitamur fridis repositio in pñ^o pleu reſis. pñ^o pñcio est q̄ materia sit pauca: z h̄c ponit cū dicit. Et si est pauca. Scđo pñcio est q̄ apostema sit in pñcipio pñcipiāte: z h̄c t̄git cū dicit. Et si sit iā apostema iā resoluit. i. adhuc nō cōfir matur: imo pōt ex loco euaneſcere. Et descēdit cuz quātitate. i. in descēſu cū quātitate qua pōt euaneſcere. Tercia pñcio est q̄ pce cedit euacuatio: z h̄c t̄git cū dicit. Et q̄q̄ accidit. Cōcedit delini tio. i. cū fridis. Aliter pōt exponi: vt sit littera p se: z tūc sic expo nit. Cōcedit delinitio. i. emplastra z vngueta lenitina. i. mollifica tiua z resoluitiva. si apā resoluit z descēdit mā tē. expulſi copioſe. Et qm̄ accidit. i. qm̄ facta fuerit flōmia: z cōtulerit opz vti matura tione: q̄ apā vadit tunc ad exitum. Reliqua sunt nota.

Et quandoq̄ adiuuat etiā in eis cum emplastris hu midis z siccis. Et humida quidē sunt cōueniētiora ei q̄ trahit ad rubedinem: z sicca ei qui trahit ad flegma tis p̄prietatē: verum humida cū nō iuuant nō nocēt: z sicca si nocēt nocent magnifice: z melius est vt ante cedat spōgia infusa aqua calida: z fortior ea est aqua maris z aqua falsa. Deinde pertrās illud si necessariū tibi z fac euaporationē cū vapore aut cū oleo z aq̄ ca lidis: z fortius illo est illud quod fit cuz aceto z herbo z caulibus sup lanā imbibitaz oleo. Et ex siccis subti liatius est fursur deide grana milij deinde sal. Et va poratio quidē resoluit omne dolorem altum aut infir mum cū non est prohibitio ex repletionē quā attrahat vaporatio. flobothomia vō plus p̄fert dolorib⁹ vñ centibus. Cūq̄ emplastrū facis aut vaporas tunc stu de vt retineas eius vaporē a facie egri ne eo excitetur tristitia z p̄stictio anbelitus.

Cū ponit curā p euaporatoria. Et p̄ ponit eam in gñali. Scđo in spāli. ibi. Et melius. Tercio dat canonē in vsu. ibi. (Lūḡ emplm̄.) Cū dicit p in eis. i. dolorib⁹ pectoris. Cū emplastris. i. cū somētatio

Super tertio

nib⁹ siue vaporatiōibus humidis vt factis cū aqua. Ad rubedine. r. clarā cholerica. Nocēt magnifice: q̄ mordicat z cōstringit mās. Et vide hos sermōes scđo regi. acu. a ter. cōmē. pñmi vsq̄ ad. 10. Doloribus vincētib⁹. i. fortibus cū multa materia.

Et quādoq̄ est egritudo vebemētis siccitas z con fert vapor emplastri z vaporaciones humidorū tem peratoz qm̄ pcutit facies z peruenit in attractione ac ris. Et qm̄q̄ adiuuatur cuz electuarijs gbus vtuntur. Et cōueniētius corum calefactis est cera alba colata abluta cum oleo violacco z p̄prie quādo est dolor vebemēs. Et quādoq̄ reditur ad vñctas post mūdifi cationē corporis cū flōmia z alijs z fiducia q̄ ipsum faz sit mundificatū. Et ex ventosis enim cum ponunt sup locū dolorosus apparet iuuamētū maximū: z quā doq̄ sedat dolor omnino: z qm̄q̄ trahit ad partes ex trinfecas: z emplastrū de synapi si administret in hoc loco efficit operationē ventosoz in attrahēdo.

Cū inuit qm̄ est bonū q̄ vapor pueniat ad facies. Et peruenit in attractione aeris: supplē z p̄fert. Cum electuarijs z vnguētis. f. di uerſis fm̄ mām z tēpora. Dolor vebemēs. f. acut⁹ a cholera. Quod dicit de ventosis supra apparuit.

Cum ergo pertransit septimum p̄ceperunt antiqui dari electuariū factum ex amigdalīs z granis alenrat z melle z butyro z visco albotin. Et quādoq̄ admini strabāt p̄fectiones magnas sicut est atbanasia. Et est via bona qua incedere pñt q̄ artē verificauerūt p̄fide tes in seipsis cū meditatione iueſtigatrice als iueſtiga tiōe vt succurrat si hoc regimen dederit vt possit eger tolerare illud quare cū ea consequunt finem mundifi cationis sufficienter. Flouī autē timorosi nō cōfiden tes in seipsis in hoc timēt mel z ponunt loco eius zuc charū. Et antiq̄ etiam inuebant vtendum esse medicis nis fortis mundificationis preparatis cum melle. f. pil lulis que tenentur in ore sub lingua. Et inuebāt in hac hora vtendum esse medicinis z emplastris que nomi nantur habētes odorem factis cum sanſuco z empla stro ascedebi. Et ad summū ille qui p̄cedit hac via q̄ est antiquorum: oportet vt incedat ea cū cautela z ob ſeruatiōe z timore q̄ rumpat apostemata aut exciet calorē plurimū. Deinde attinet ei vt cōſidat post illud de iuuamēto festino. Si autē egritudo remanet vsq̄ ad quartūdecimū diē nō est excusatio a p̄etosis z sub tiliatione regiminis tunc. Et cū vigilie sunt in eis ve hementes: tūc necessarius est syrupus de papauere: z quando fit anbelitus in eis frequens: tunc nō succur ritur illi nocumento nisi cū humectatione cum eis que sunt sicut mucilago pñlij sorbēdo ex ea aliqd post ali quid z sicut iulep. Quandoq̄ autes confert embroca tio lateris cū aqua tepida vt alleviet dolor z minoret frequentia anbelitus: quoniam est nocina fm̄ q̄ iam ſci uisti: z post declinationē manifestam administra bal neum z aliena ifrigidationē nisi in eis que sunt de ge nere cholere rubee. Et si sit aliena regimen ingrossa tiuum z administra subtiliatū z decoquant in aquis z syrupis predictis caules z calamētum in fine eius z lambant semen alcurat cum melle. Qz si apostema fiat inobediēs z vadat versus collectionē regatur cuz re giminē quod dicit in capitulo illius p̄prie. Et oportet vt caueant in cōualeſcētib⁹ pleuriticorū falsa z acuta z saturitas

ta z saturitas z repletio saturitas facietis nausca z ve
tositas z sum? z vox alta z saniofitas z coit? Alia si re
ciduat moriunt. B dicimus si pleuresis est cala pura.

Cprimo ponit curā post. 7. Scdo post. 14. ibi (Si aut.) Tercio po
nit curā incedēdo ad quedā accidentia. ibi (Et cū vigilat.) Cōnde
randū qd cū ptransit septimū: intelligo abis copioso accessu spūti.
Scdo qd per medicos antiquos intelligo puctos in arte cū scia z
vfu experimētū q sunt securiores in operādo. Noui aut sūt oppo
siti istis. Est q diuerfitas in illis: qd noui medici i istis dubitat z nō
vtunt nisi leuiorib? sputatiuis tumētes inflāmationē z rupturā an
maturationē. Antiqui aut vtunt fortiorib? vt medicamēte in quo est
semē vrice z sūta cū qb? diuidūt mās. z faciūt eas sputari cū qdā
violētia. Et i in hoc sit timor de ericcatione caloris: aut ruptura
ab eis ante maturatiōnē: nō qd pñdūt in bona estimatiōne vel esti
matia q ista nō eueniūt: z si eueniūt pñdūt de festino iuuamento
qd faciūt ad ista si eueniūt. iō hac via i cedūt z prius volunt hoc qd
collectionē ad sanie vel mortē. Et attēde oia ista: qd sūt vtilia val
de. Vt succurrat. segro. Quare cū ea. f. via. Timēt mel nedum
arbanasā. Alcurat. i. semē vrice. habētēs odorē: qd sunt de reb?
calidis fortiter dissolutis. Aldebi est nomē illius viri. Qd rum
par apostema. f. an maturatiōnē. De iuuamēto festino. i. festine: et
in breui tpe iuuat faciēdo erpuē mām vel pñdūt festine posse suc
currere nocumētis que eueniūt. Si aut zc. Al vērōsa: qd iā est ex
cto cūatio māerū. Subtilitatio. i. cū reb? subtilitatis z icisuius:
qd signat qd mā est grossa. Vel subtilitatio regimīs. i. subtili oiera.
Tūc. i. in 4. Vel tunc. i. qñ ponis ventosas super loco vt nō mul
tiplicet materia. Et cū. p. Scilicet. i. cap. trac. 4. Et post declina
tiōnē zc. Regime ingrossatiū. i. cū reb? grossis. Et intendit Al.
ad cōplemētū mundificationis per sputum. Morunt. f. frequen
ter: qd pars debilis multā recipit materiā.

CSi aut nō est ita: imo nō est pura z nō est vehemen
tis caliditas: tūc in te est vt friccō z emplm facias cuz
eis que sunt sicut fennegrecū z piz z vt vērōsas appo
nas. Et emplm valēs ad illud. R. cineres radices cau
liū qui pñciant cū adipe z fiat cū eo emplm.

Chic ponit curā pleuresis nō vere. Et p in gñali. Scdo in spāli. ibi
(Et in cura qdē.) Cōsiderādū qd p nō purā intelligit illā q est de
flegmate vel melia sepata a sanguine. S. purā intelligit calidā nō
soli cholica vel sanguinea: s. et flegmaticā z melica de his multis
cū sanguine. Prio qd ponit curā cōz cū localib? resolutiuis māe.

CEt in cura qdē flegmatici incipiat a clysterib? acutis
z solone vētris. Et nō fiat sōmīa z admistrenf resolu
tiua que sint ex emplis z vaporatiōnib? pñcēs in qb?
est vire. Et cibent sicla z aqua caulū z aqua cicoris z
oleo de oliuis aut oleo d amigdalīs dulcib? z amarīs
z admistrenf emplā z vaporatiōes calide pñcēt. Et
def in potu decoctio Ioseph vigilatoris quā in potu
dam? cū oleo de kerua. In melācholico vō incipiat a
forbitiōnib? facit ex tritico fracto cū melle z oleo am
gdalino dulci z electuarijs lenificatib? calidis. Et for
beat olea lenificātia sicut oleū amigdalinum dulce.
Et forbitiōnes facit ex fabis z pauco fennegreco z lac
mulectū z ppxie asininū: qm ipm est iuuatiū eis. Et ex
eis que pferunt in eo est vt sumant costi pōdus. 3. i. z
def in potu in aqua decoctionis anhet: z oleū balla
mi aut syrupus mellis: z hoc est pñt tussi male.

Chic ponit curā spālē. Prio flegmatice. Scdo melice. ibi (In me
lācholico.) C. In pma soluit qd an in pleuresi flegmatica cōpetat
sōmīa: qd si est pura flegmatica nō cōpetit: cū icruder mām. Deco
ctionē Ioseph vigilatoris perquire s. cañ. Modus dādi oleū de
kerua ponit in sen. 16. In melācholico. f. dolore pectoris vel pleu
resis. Et intendit hic ad resolutiua z dat lac: z nō timet qd non est fe
bris: aut est debilis. Tussi male. i. difficili de mā grossa.

CAque vō congregatē in pulmone cura est leuior eis
que dicemus in cura empicorum: et quandoqz indi
get perforatione.

Cprimo ponit curam aque. Scdo peripleumonie. ibi (In cura.)
Cura vō bōtib? intelligit ex cura pleuresis. Cura vō apātis mollis

z duri intelligit ex simili cura pleuresis flegmatice z melice. Et est
leuior eis. i. sit cū mūdificatis leuiorib? Per foratiōe. f. pectoris zc.

CDe cura peripleumonie.

Cap. 4^m.

In cura peripleumonie currit cursu pleuresis
nisi qd opz vt emplā ipsi? sint fortiora z vt po
nant in eis que sunt pfundātia. Et opz vt sit
sollicitudo ad mūdificādū cum sputo magis
vehemēs z sit in ea loco facēdi sup partē spūedi resu
pinatio declinīs versūs illā partē. Cūqz nā in ipsa fue
rit restricta opz vt in potu sumāt oī die semel de b sy
rupo. R. cassie fistule z passularū enucleataz: amboz
añ. sextaria. liij. z pñciant sup ea. liij. sacraia aque que
decoquat vsqz ad medietatē que sumat z sup ipas p
ñciant sacraia aque solatri. Et b est illud qd in potu
forti dat z debili medietas eius. Et si nā lenitatē ba
buerit z debilitatem def in potu rob myrti z cydonia
dulcia assata z granata dulcia. Et illius que est ex ge
nere almesir z cholere rubee cura est sicut narraui?
difficilis. Alia si aligd pñt est extinctio vltima cū suc
cis vehemētis frigiditatis sicut olerū z barbarū z fru
ctus. Et denf infrigidātia lenificātia sicut succus en
diuie z similia illi. Qd si euacuet cholera cū eis que sūt
sicut siracost z tamaridī z tereniabin z similia illis est
bonū. Et similiter quādoqz est necessariū in ipsa face
re flobotbomā si fuerit illic repletio.

Cprimo ponit curā peripleumonie vere. Scdo cholericę. ibi (Et
illius.) P. prima in duas. Prio intendit ad egritudinē. Scdo ad
accidens. ibi (Cūqz natura zc.) C. Emplātra fortiora: qd mā pfun
dior. Profundantia fortasse acetū. vel crocus vel myrra si times
acetū. Magis vehemens: qd mā grossior que oppilat vias aeris.
Resupinatio. f. cū erecti: ne vt cū anbelitus pparatione fere de
clinis. Sextariū est. 3. vi. vel. viij. Sacraia est sextaria fer. Leni
tates. f. lenibilitatē z debilitatē. f. ex hoc. Almesir. i. apostematis
calidi inflāmari. Repletio. f. de sanguine zc.

CDe empimate.

Cap. 5^m.

Quando apparēt in apātib? pleuresis z per
pleumonie signa collectionis pñcēt z ascen
dunt: tūc necessariū est vt iuuamentū fiat ad
maturādū post mundificationē corporis qd
sit cuz emplastris z vaporatiōnib? sicut illud qd fit ex
farina ordeī z visco alimbat z vino albo z dulci z sicu
bus humidis z sicub? siccis. Et fortius illo est illd cū
quo ponunt stercus colūbinū z nitrū z est pñcēs in
fine et apud eruptionē. Et opz vt dormiat ante horā
eruptiōis sup latus ismū: adiuuat. n. ad spūedū z ad
rūpendū. Si aut caliditas fuerit plurima def in potu
aqua mellis in aqua ordeī: aut aqua mellis subtilis so
la. Et si caliditas est non fortis z virtus est fortis opz
vt in potu tribuat decoctio hyssopi in qua cū hyssopo
decocta sunt asse z passium z ficus z mel. Et in potu
sumat aquā ordeī decocti cū radicib? liij. Et qñqz in
diges eis que sunt sicut metridatū z tyriaca ad matu
randū. Et cōuenientiores bore ad potandū ipsa sunt
post maturatiōnē integram vt erumpat sū cōserua
tiōnē innati. Et dactyli quidez sunt vltimi in hac bo
ra z post ipsas. Et syrup de passio est vltimus. Tro
ciscus maturatiuus. R. semen altee z citrulli z malue
melonis z cucurbite z succū ligritie z florē melliloti z
violas vel dragagati fiant troc. z multoties qd sunt
trocisci cuz mucilage semis lini z danf in potu cum

Gentilis

aqua ficum. Eorum aut cibi in ascensione sint panis infusus aqua: aut cū aqua et melle et oua forbilia et que sunt illis similia. Et ea q̄b̄ v̄runt in secunda mēsa sint grana pini maioris et minoris et amigdale dulces et sorbitiones subtiles facte ex farina ordei et ciceris et fabarū cū oleo amigdalino et zuecharo cū melle. Cūq; p̄trāsīt hora eruptiōis et cōplect maturatio op̄s vt iuuamētū fiat ad erupēdū. Plā dimissio ipsi⁹ efficit egrum p̄rānū et male p̄prietatis. Et suffumigēnt guttura ip̄sōz cū storace calamita. Et def in potu syrup⁹ hyssopi for̄q̄ quē dīxim⁹. Et apponant fortiora emplastra que dīximus. Et dare in potu metridatū et tyriacā in hac hora est iuuamētū alio iuuatiuū si nō fuerit febris neq; debilitas neq; extenuatio. Et in cibo dētur p̄scēs saliti: et sumati ore suo cū vadit dormitū pillulas factas ex hiera et pulpa colloqntide. Et pillule et cochie in potu sumant in hora dormiēdi et suffumigēnt guttura eoz cū storace calamita. Et q̄nq; p̄fert ei mouere sedē super quā sedet boie tenēte cū per spatulas. Et p̄fert ei sumē in potu synapim cū aqua mellis et potare asam fetidā in lacte: et p̄fert ei iacē sup lat⁹ sanūz q̄n vult eruptionē et p̄cipit vt vomit⁹ fiat post cenā in h̄mōi bozis. Tercū illud est timorofum: q̄nq; enī facit possidere eruptionē magnā vice vna: et q̄nq; p̄focat. Cum aut erumpit necessarius est vt cauterizet: deinde consideretur. Nam si exiuerit sanies alba munda spes habenda est: et si nō: nō est spes habenda.

C Superius posuit curā horū ap̄atū q̄n terminant per resolutionē ad saniet: et esse empimatio ponit hic cura empimati q̄b̄ duppliciter pōt introduci hec pars: et ex dictis apper. In cura aut empimatis q̄b̄ rēdit ad exiturā suae saniet est quadruplex iterio. Una est maturatio. Sc̄da eruptio. ibi (Cūq; p̄trāsīt.) Tertia mūdificatio et adterfio. ibi (Cūq; erupit.) Quarta p̄solidatio vel incarnatio. ibi (Cūq; mūdificata fuerit.) Et s̄m hoc quatuor facit. P̄mo in duas. P̄mo ponit medicinas p̄ferētes ad maturatiōes. Sc̄do ponit cibaria pueniētia in hac hora. ibi (Eoz aut cibi.) Et ascēdunt. I. augent accidētia post mūdificationē. Cōsiderandū q̄ Aui. vult te esse certū q̄ corpus nō sit plēnū: q̄ emplastra maturantia in coepe pleno attrahūt. Q̄d. I. que maturatio sit cū rē. Cūq; alimbat. i. terbētia. In fine. I. q̄n alia nō valēt. Hascē. i. thimus. Sc̄d̄z p̄seruationē inatū. I. cū hoc p̄fortat et p̄seruat calidū inatū s̄m Aui. op̄ione s̄m q̄ declarauimus in q̄nōb̄ nostris de tyriaca. Vel pōt exponi s̄m p̄seruationē inatū. I. p̄seruado. Et p̄sidera q̄ calidū maturatiuū nō sit multū debile. In ascēssione. I. collectionis. Panis infusus in aqua: q̄ lor⁹ vt nō festinet eruptionē. Et si vis eā festinare sit nō lotus: q̄ virtute fermēti h̄z virtutē ruptiuaz. Cūq; p̄trāsīt hora eruptionis: q̄n non facit eā nā: et ideo cogimur eā facere nos. Dimissio ipsius. I. saniet. P̄rānū. I. male dispositū: q̄ corrūpit mēbrū. Cōsiderādū q̄ in dādo metridatū et tyriacā. I. fermētātam: Aui. p̄siderat tres p̄ditiones. P̄ma q̄ non fuerit febris. I. fortis: q̄ timet inflammationē. Sc̄da si nō fuerit debilitas. Lōtra: q̄ supra dixit q̄ p̄seruat calidū inatū. D̄m q̄ l̄z p̄prietate p̄seruet: n̄ est fortis op̄onis a qualitate quā debiles virtutes nō tolerāt. Tertia p̄ditio est q̄ nō sit extenuatio: q̄ ericcat. Hic cōsidera q̄ doctis illarū pillularū nō ōz esse itēgra ad soluedū: q̄ hoc nō querit in eis: sed ōz dari yna pillula vel due vt tibi apper vt acuitate medicinarū. v. g. colloqntide rūpat. Jacere sup lat⁹ sanū. Lōtra q̄ sup dixit iacere sup latus infirmū. D̄m q̄ iacere sup lat⁹ sanū iuuat ad rūpēdū: q̄ mā grauāt p̄niculū: et p̄prie cū repete se voluit sup lat⁹ sanū. Jacere sup infirmo iuuat ad eruptionē suae rūpēdū pp̄ compressionē p̄riū pectoris et pulmonis. Sup apostema iuuat etiaz ad rūpēdū. Vomit⁹: q̄ est magn⁹ mor⁹. Si exierit rē. Et est asoi. 4. 6. 7. p̄ti. Quicūq; empici rē. In h̄ aut attēde q̄nq; signa q̄ pōt. Def. ex q̄b̄ sūt signa rupture saluē. P̄mū ē lenitas. Sc̄d̄z q̄es. Tercū iocunditas. Quartū desiderū cibi. Quintū leuitas aliaz op̄ōnā.

C Cūq; erupit sanies et currit et existimas q̄ pauca sit et equalis: ita q̄ possibile sit vt mundificet cum spūto v̄lq; ad xl. dies: tūc ōz vt admistrent post eā absterfu

Super tertio

ua lauatiua mūdificatiua dādo ea in potu cū ic̄pit ex pui illud q̄b̄ erumpit. Et illa sunt sicut decoctio hyssopi cū radice lilij celestis cū syrupo et melle et caules et sorbitiones p̄dicte facte ex farina ciceris et similib⁹ que sūt ex medicinis: et ponat in eis etiā faria borobi et p̄fert etiā electuarium de squilla. Medecine v̄o singulares que sunt matres h̄mōi rei sunt sicut farina herbi et sanieb lilij et radix eius: et aristolo. v̄trāq; et pipera tria et synapis: et nasturtiuz et v̄lq; ad opoponaci etiā et costus et cassia lignea et splca. Et q̄nq; est necesse vt admisceat eis aliqd ex narcoticis cū mēsa. Et ex istis medicinis est scordeon. J̄pm nāq; est vehemētis iuuamēti in hoc capitulo. Et iste medicine sunt matres medicinarū in hac hora iuuatū ex q̄bus sunt potiones et ep̄lastra et embroce cū spongijis et olea. Et q̄nq; sit oleū ad q̄b̄ virtutes earū permutant sicut oleū de lilio et narciscinū et camomillinū et de alcāna et nardīnū et sicut oleū laurinū et p̄prie cū adest declinatio. Et q̄nq; ponit q̄b̄ est sicut oleū viol. s̄m dispōnē et horā. Et q̄nq; ponunt in h̄mōi oleis ea que sunt sicut gumma pini et adeps et galbanū et flos squinati et hyssopus humida et fenugrecū et folia lauri et bāellū et silia illis. Et cū febris est fortis nō supfluas in calefaciēdo: q̄n debilitat virt⁹ pp̄ malitiā cōp̄lōis et deficit a spūendo. Et op̄s vt succurraf ad regimē extractionis saniet post eruptionē ad pect⁹ in dieb⁹ in q̄b̄ imaginat eger aluelationē. Cum aut existimaueris in pleureti mām plurimā et nō mūdificat. xl. dieb⁹ neq; in pauciorib⁹: imo facit cadere in p̄tīm tūc necessariū est cauterium fieri cū cauterio minuto quo p̄fortet pectus vt ericecet mā et trabaf paulatim et abluat cū aqua mellis: et adiuuet ad extractionem eius ad exterioza.

C hic ponit curā per absterfētia et mūdificatiā que p̄ficiūt intentionē tertiā. Et p̄mo q̄n mā nō est supflua: vt existim⁹ q̄ cū medicinis possit fieri. Sc̄do q̄n mā est supflua. ibi (Cū aut existimauer.) P̄mo in duas. P̄mo ponit q̄n febris nō est fortis. Sc̄do q̄n est fortis. ibi (Et cū febris.) Quadraginta dies: q̄ post h̄ timef casus in p̄tīm. In his aut mūdificatiōib⁹ pect⁹ et pulmonē per spūatū attēde illa tria que ponit Def. s̄. q̄ sint absterfua lauatiua et confortatiua partiū pectoris et pulmonis: et q̄ sint expulsiua supfluita tū per illā partē quas oēs. A. ponit siue inuit. Sauech lilij. i. succus vel pulmētū ex eo factū. Imaginat eger aluelationē: q̄ facta eruptione eger imaginat se bene habere: et tūc op̄s facilitare spūatū: q̄ dispōt⁹ postertus fiet mala si nō mūdificet. Reliqua patēt.

C Cūq; mūdificata fuerit pueni ad p̄solidatiōē. Et op̄s vt cognoscas p̄tē in qua est pus ex modis p̄dictis de voce saniet et sonitu ei⁹ et hoc q̄b̄ iduif pect⁹ cū filo timeto luto rubeo. Et p̄sideret q̄s locus ericecet veloci⁹: q̄n ip̄e est loc⁹ saniet. Signū q̄ sup ip̄m fiat et cauterizet et p̄fortet illic. P̄az q̄nq; nō cauterizat: imo p̄fortat lat⁹ cū flōmo: et ponit p̄paratio talis q̄ cū ea egredit sanies de qua accipiat oī die parū absq; extractione plima subito. Et in h̄mōi q̄dē hora necia est p̄uatiō virtutis cū carne et cibo tēpato: et nō p̄sideres febrē: q̄n ip̄a nō sanat dū sanies p̄seuerat remanēs. Cū aut ex pui eradica: et cū p̄fortat eger ad expūedū saniet aut ad illū quo curat ex cauterio remouet febris. p̄culdu bio: et multoties accidit vt ap̄a erūpat aī maturatōes et est illis q̄s erūpit ab eo sanguis q̄re necaria est tunc flōmia et administratio emplōz et expellētū et cōicanium. Emplm eis pueniēs caules et aqua mellis super

descriptione Aaron ponat. Et emplm bmo. R. piper capillu veneris byssopi sicca vrtica aristologiam rotundam fiat et eis emplastrum cum melle.

Chic ponit cura qm ad itione quartā que est poldatio z icar natio. Et pmo facit hoc. Scdo docet cognoscere partē in qua sanies est docēdo facē cauterizū vel apertione z regimen in hoc. ibi (Et opz.) Tercio ostēdit qd fidū qm apostema erumpit ante maturationē. ibi (Et multotiens.) Cōsiderādū qd has medicinas habes in cap. de sputo sanguinis. Et lege a Desue in B ca. Cōsiderādū qd qd cauterizant qdā flobothomo aperiuēt. Cā diuersitatis in hoc est diuersitas hominū in volūate z imaginatione: z timor maior vel minor de alicuius vene incisione. Cauterizamus aut venā si timem⁹ ne fluat sāguis. Et nō plderes. Ino timeas zc. Aut ad illud. i. ad malitiā. Quo. i. ppter qd curas. Et multotiens. Cōsiderādū qd nō sit flōmia ne multum sanguinis ad partē fluat. Expellentū z comunicantiū. Exponit Dynus duplr. pmo. i. stricoz z stringentiū. Scdo expellentū. f. mām de pectore ad cannam pulmonis versus os. Et comunicantiū. f. hanc mām trachee arterie in quā tracheā arteria z mā ingredi ad hoc vt expellat suē erupat. Alter credo q. A. intelligat. Luz enī apostema rūpif ante maturationē est ibi intētio duplex. Una est restringere sanguinē sanū z bonū exēuntē a membro dilatato icōueniētē: hoc fit cū stipiciis. Aliā est abstergere z facilitare ad spūddū id qd est ibi de mā mala. v. g. cū farina feminis linī z ordeī z similibz. Ergo qd fieri administratio emplastroz expellentū quātū ad pma itione: comunicantiū. f. in virtute cū reliqs emplastris pleuriticorum: resoluentū z sputū facilitantiū: emplastris pueniens eis fm Dynū in qbus querit mundificatio vel eruptio z nō eis qbus fit eruptio ante maturationē. possēt tamē intelligi vt videt⁹ sentire ex eis. f. qbus erumpit. f. apostema ante maturationē: z tūc id qd dicit super descriptione Aaron: est descriptio alicuius emplastri stipici: z forsā qd est hypoquistidos cui adiungit emplastrū de caulibus z aqua mellis zc. vel piper capil. vne. z torū hoc erit expellēs virtute emplastri Aaron: z cōcās p adūcta sibi zc.

CDe cura vlcis pectoris z cura ptilis. Cap. 6^m.

CAm vlcus qd ē in cāna pulmonis: tūc mediamē ad ipm velociter vadit: opz vt facias dormire egrū sup collū suū z teneat mediamē in ore suo: z deglutiat salinā ei⁹ paulatiz: ita q nō mittat plurimū subito z excitet tussim: z opz vt ipse mollescat lacerū gutturis sui: ita vt delectat ad guttur ipm absqz excitatione sode. Et medicus ne sūt glutinatus z excitatione quas dicem⁹. Et in ptili.

Cā possit curā apostematū dictoz mēbroz in qua possit curas sanici in pectore z in pulmone: siue fuerit in exitura: siue in pectore: hic ponit curā solonis ptiuitatis. Et pmo ei⁹ que est in cāna. Scdo ei⁹ que est in pectore. ibi (Alcera vō.) Tercio ei⁹ que est in pulmone. ibi (Ulcis aut pulmonis.) Dedit aut intelligi curam vlcis diaphragmatis: z forsā ista que dicit vlcera que sunt in pulmone z in pectore: vult dicere que sūt in pectore z diaphragmate. Cū dicit primo zc. Excitet tussim. f. ex hoc q caueat vt excitet tussim. Mollescat lacerum. f. gutturis: qz relaxat ipsū z nō laborat: vnde fiat dolor: z hoc est quod dicit absqz excitatione sode. i. dolore ppter laborem.

CAlcera vō que sūt in pectore z pulmone que diximus indigent vt inciant in eis medicine lauatiue absterfue: z p. pif egro vt laceat sup latus ismū z tussiat z cōmoneat aliquo motu. Et qnqz egreditur pus ex eis post missionē aque mellis in vlere cū instrumēto attrahēdi post. Lūqz mūdificat sanies z speramus q nō remanet ex ea aliqd: tūc administrent medicine poldatiue. Et nō est in mūdificatiū absterfuis in bmo aliqd sicut mel. Ipsum enī est mūdificatiū z cibū dilectus a natura z nō nocet vlcis.

CIntēdit Aut. pmo ad lauādū z abstergendū. Scdo ad poldādū. Et videt⁹ qd ad lauādū intēdit nō solū in vlcis: occultis pectoris cum quibus nō est in pectore extra apertura: sed etiam qn est cū apertione pectoris: qd dicit cū instrumēto attrahēdi pus. Cū sterizamus etiā quādoqz vlcera pectoris manifeste apparētia.

CAlceris aut pulmonis regimen est due res: quarum

vna est cura vera z altera est blandiēs Cura qd vera non est possibilis nisi qn egritudo est susceptibilis cure: z nos iam narrauimus eā. Et illud est cū mūdificatione vlcis z exiccatione ipsius z expulsiōne materierum ab eo z prohibitione catarrī z adiutorio ipsius ad consolidandū.

Chic ponit curā vlcis pulmonis: z bec est cura ptilis. Et pmo pmitit. Scdo exequit. ibi (Cura qd vera.) Et bec in duas. pmo in generali ponit has curas. Scdo in spali. ibi (Ulcis aut mūdificatio.) pmo in duas. pmo ponit curā verā. Scdo blanditiā. ibi (Blanditiā.) pmo in duas. pmo pmitit qnqz intētiōes. Scdo pfulse declarat illas. ibi (Et iam pteryt.) Cāz narrauimus: qz vlcus pulmonis anteq fiat sanioz z apostemofuz pōt curari vt dixit supra trac. 4. cap. de vlcis pectoris z pulmonis. Et illud. f. cura vera est cū quinqz intētiōibz. f. mūdificatione exiccatione z expulsiōne materierum ab ipso cūz pharmaco solutio vel flobothomia prohibitione catarrī z adiutorio ipsi ad poldandū. Et possunt he intētiōes fieri pauciores: possunt addi alie vt apparet in particulari sermone.

CEt iaz pteryt illud in regimine prohibitionis catarrī z est radix tibi in hac cura. Et sūma ei⁹ est mūdificatio corpis z attractio māei a capite ad inferiora z pfortatio capitis vt nō multiplicent supfluitates in ipso: z prohibition ei⁹ qd effundit ex capite ad pulmonē z attractio illius ad aliā partē. Et opz vt sit mūdificatio cū flōmia z medicinis extrahētibz supfluitates diuersas sicut pillulis cochis z pprie cū bdellio z gūmī addis in eis: z fortasse necia sunt ea que educūt hūiores melancholicos sicut epithimū z similia: z qnqz idiges rationibz in effione vt minorent supfluitates in ipso. Euacua ergo cū flōmia z medicina: deinde cūz subtiliatiōe z pprie in corporibz foribz. Et ex rebz iuuatibz in expellendo nocuentū catarrī est deiacur et pprie illud qd est ex papauere: z cū eis que dicimus in antidotario z reliqua. Et ex eis que iuuant ad hoc vt natura suscipiat regimē est vt fiat pmutatio ad res giones in qbus est acz exiccans z cures: z de fin potu lac in eis. Et opz vt sit penetratio eius fm plurimū ea que est pparati habēs collū tēsum ad anteriora z ad superiora vt equez casus partium pulmonis pectoris adinuicē z nō remoueant partes vlcis a coopertura z positione nālī: z opz vt nō frequētē in ipso sedatio tussis cū prohibitionē sputi. Plā in ipso est timor: magnus quāuis meditari faciat lenitatem.

Chic determinat has intētiōes in pfuls: aliquid in spali declarat: z addit regimen vite patietis. Et pmo declarat curā quātū ad intētiōē eūonis z prohibitionis catarrī. Scdo regulādo vitā inuit curā quātū ad intētiōē que est mūdificatio vlcis z exiccatio: z etiā poldatio siue incarnatio quādo docet dare lac. ibi (Et eis que iuuant.) Cāz pteryt. sen quinta. hic ergo accipe ptilicos quādoqz flobothomamus z quādoqz purgamus: z omnia sunt nota. Et eis que iuuant ad hoc vt natura suscipiat regimē. f. super vlcus poldando illud. Her exiccans. qz rōne aeris cōfert. Ita fecit Bas. quinto de ingenio sanitatis ca. 12. pparatio. i. si tuatio. Sedatio tussis zc. vt cum deiacur vel cūz syrupo de papauere simplici meditari faciat: qz enim sedat tussim: ideo se credit melius habere: sed intētiōne sputi est periculum.

CBlandientiā vō sunt regimen in indurādo ea z exiccando ea: ita vt nō fiat pcanitas in eis neqz dilatent lū in eo nō sperent incarnatio z consolidatio: z in hoc est spes in tēpore patietis ea: quāuis vita eius sit non dilecta z ledit quolibet errore. Et ista quidē exiccatiua constringunt pulmonē z exiccant eum z claudunt vlcus qūis nō consolident ipsum. Et si hac via pro-

Gentilis

cesserit nō oportebit vt administrē lac oīno: et mel est vehiculū medicinis ptisis et ipm nō nocet vlcērib⁹.

Curam blanditiarū nunquam vidi fieri nec tentari. Et est cura in qua fit crusta et induratio vlcēris cum rebus exiccatis: et ideo qui vult eam non debet vti rebus mollificatiuis actu vt est lac: sed debet vti rebus exiccatis fortib⁹ vt est suffumigatio cū arsenico: et facta hac induratione vlcus nō pcedit dilatando: sed stat coopertum illa escara et parte dura: et nō est vera incarnatio ideo vita eius est tediosa. Et parent reliqua.

Culceris aut mundificatio fit cū medicinis predictis mundificatib⁹: et cū decoctione hyssopi predicta ad ptisim in antidotario. Et fortius illo est electuariū de herbo cum granis cotti dictū in antidotario. Et fortius illo est electuariū de squilla cū lacte asinino. Et quandoq; est necessariū vt aggregent in eis viscositas facientia glutinativa. Et quādoq; adiunat cum narcoticis vt prohibeat tussis et adiunat medicinā in operatione sua: et tunc necessariū est regimē viuificabile: et iam diximus tibi hec mundificantiā in capitulo loz principio: et diximus etiā ea in capitulo empimatis. Et vltata ex eis sunt foribitiones facte ex herbo: et foribitiones in quibus ponit porrū de sceni facte ex farina ciceris et alcararos: et hoc ipsum porrū elixatum et aqua mellis in quibus coquunt mundificatiua incarnatiua: et omnia illa iam preterierūt tibi. Et cōfectiones exiccatiue sicut diacyminū et atbanasīa et electuariū de semine lini. Verū metridatū et tyriaca cum administrant in quibusdāz horis et ppter in principio et vbi nō est debilitas vehemēs sunt inuatiua: et vbi nō est febris iam perueniēs ad vltimū in arefactione. Et lutū quidē sigillatum est res magis iuuatiua in oī hora. Et lutū armenū et similiter omnia que diximus ex emplastris et vaporatiōib⁹ et vnguētis mūdificatiuis. Cūq; putrefiunt vlcera in pectore et in pulmone pferit facere vt eger lambat coleariū paruū de chitrā in mane solo: aut cū melle aut cū aliquātulo galbani liquefacto cū melle. Si aut illic fuerit caliditas et timēt mūdificatiua calidāz nō pferūt frida: tūc fumatur pulmo vulpis et semē feniculi et succ⁹ capilli vene. aggregent cū aq; zucchari igrosata: qm̄ est vltimum.

Cum in sermone generali posuit curā vlcēri pulmonis que est cura ptisis: et in hoc cōprehēdit tres generales intentiones quas posuit. Desue. hic in spālī ponit curā hanc. In cura aut vlcēri pulmonis sunt sex intētiōes spālīter et perfecte colligendo illas. Prima est mūdificatio et absterio vlcēri: et hanc pmo ponit. Secunda est phibitio māerū ad ipm: et hanc supra posuit. Tertia est exicatio fortis finitiua māerū et induratiua: et in hoc est cura blāditia: et hanc secūdo ponit spālīus ponēdo medicinas ad hoc. sup enī generaliter posuit. Quarta est incarnatio et cōsolidatio: et hanc pmo ponit. Quinta rectificatio vite patētis: et hanc tertio ponit. Sexta est correctio accidentiū: et hanc quarto ponit et vltimo. 2. ibi (Et quādoq; administrant.) 3. ibi (Cibi autē eoz.) 4. ibi (Et ptisicis quidem multotiens accidit.) 5. In toto pmo sermone intēdit ad mundificandum cum spūto et abstergendum et exiccandū et cōsolidandum et incarnandū: et si est putrefactio excedens qd signifi catur per fetorē: tunc cōcedit que hoc rectificat vt kitran. Cōsiderandū autē hoc medicamē laudabile factū de pulmone vulpis et pfortat pulmōne ne recipiat materias. id qd pmo dixit qd narcotica iuuant medicinas opatione sua est per viā fixationis earū et phibitione a resolutione sicut declarauimus sen tertia huius.

CEt quādoq; administrant in hac egritudine genera suffumigationū et exiccatiū et mūdificatiū qbus fit suffumigatio cū traicetorio. Et ex eis sunt illa que. 1. arsenicū et piper hāt ex eis similitudines auellane cū

Super tertio

albumine oui. Et ex eis ē illa que. 1. folioz oliue dulcis et stercois vaccaz pgnataz et adipis renū birci et arsenici et stercois leporis ptes eqles. Et ex eis est illa que. 1. cortices nabac et arsenicū et adipē renū birci. Et ex illis est que. 1. arsenicū et butyrum de ouib⁹. Et ex illis est illa que. 1. arsenicū et aristō. et corticis radices capparis ptes equales aggregent cū melle et butyro et etiā pinea in qua est sex alkitrā et arsenicū. 1. citrinū cū sisamino oleo. Et quotiēs calefit cōplexio eius supflue curet cū trociscis de campbora aliquib⁹ diebus et redeatur post eos ad exiccandum.

Cprimo facit hoc. Secūdo ponit particulare regimē in vita. ibi (Cibi autē.) Tertio redit ad ponendum quasdam res quibus pceditur in cura ptisis cū quibus cōplect tota. ibi (Et ex eis.) Primo ponit medicinas fortis exiccationis. Secūdo canonē in remouēdo superflua calefactionē. ibi (Et quotiens.) De medicine inquantū induratiue sunt blanditiue curates: inquantū vō finiunt materias malas cadunt in rectis et veris intentionib⁹ curatiuis. Et nos iaz diximus supra de his in cura asmatis. Lege a Desue in hoc.

CCibi autē sint ex perdicibus decoctis cū seminibus et speciebus et nō phibeafvinū album purum in principi pio sui et olfaciat super odorifera et adhereat somno et requiesci et quieti: et dimittat iram et iram et non perueniat ad ipsum illud quod contristat.

CIsta videtur ordinatio diete etiam cū intentione exiccationis quātum ad cibaria et confortationis et intentione consolidationis per quietem corpoream et quietem animalem.

CEt ex eis que ego multotiens sum expert⁹ in corporib⁹ diuersis et regionib⁹ diuersis est vt vtaf patiens zuccharo ro. recenti sui ani omni die qstūm pōt qstūis multū sit: ita etiā vt cū pane. Deinde attēdat esse eius: tūc si pstringat anhelit⁹ et ppter exiccationē rosarū deū in potu syrup⁹ de hyssopo fin qstūat necessitas. Et si inflāmat febris dens in potu trocisci de cāphora et nō intermittat hec cura in ipso: qm̄ sanat. Et si nō timerē dici mēdax narrare in hac itētiōne mirabilia et referre sumā qua vtaf est mulier ptisica: puenit res ei⁹ ad hoc vt egritudo cū ea plongaret adco donec pueniret ad mortē et vocaret ad ipas qui ppararet ea que mortis sunt necessaria. Tunc qdam frater eius surrexit ad eā et curauit eā hac cura tēpore 180 et reuixit et sanata est et impinguata est: et nō est mihi possibile vt dicaz summā eius qd comedit de zuccharo rosacco.

Chic ponit curā per vsū zucchari rosati et lactis qd pferat oīs intētiō fere. 1. absterio mūdificatio et cōsolidatio et phibitio fluxus māerū pfortado pulmōne. Et p per vsū zucchari rosati. Secūdo per vsū lactis. ibi (Et qm̄ egēt.) Cūbitat circa pma partem: quare d3 esse recens zuccharū ro. 2. d3m qd plus abstergit et neq; ita pstringit materias. Cūbitat etiam quare inflāmat febrem. 3. d3m qd pōt dupliciter ptingere. Uno modo per accidēs: qd inflāmat cū sit dulce vnde addit quādoq; in siti: vt colligis a Rasi. 3. Alim. ca. 27. 3. credat textus eius ibidē esse corruptus. Secūdo mō vt dicit Desue ppter exiccationē quā facit: vnde calor acuit: simile ei qd dicit Auicē. audiui a viro fideli de quodam ptisico qui stetit mensibus quatuor in solo pane et zuccharo rosato.

CEt qm̄ egēt siccitas et arefactio administratiōe lactis et aldoch: et in 13 est cibatio et equatio: et bumectatio humoris corrupti et pglutiatio vlcēris cū calefita te et mūdificatio cū absterione aque lactis virus et sanici: imo multotiens sanat hoc regimē vlcera pulmōnis cū nō intendit in regimine eoz vt indurent.

Chic ponit curā cū lacte nō acetoso et acetoso et dat regulā in vsu lactis. 1. primo nō acetosi. Secūdo acetosi. ibi (Aldoch autē est necessariū.) 2. prima in qnq; primo ponit vspōnē in qua cōuenit lac

et eis propter quas puenit. Secundo docet eligere lac. ibi (Et de lactibus.) Tercio docet regere aiala a quo dicitur sumi lac. ibi (Et op.) Quarto docet regere hois debetis sumere lac. ibi (Et ille.) Quinto modum exhibitionis. ibi (Quidam aut.) C In prima parte Auen. inuit hanc rationem: quod est cibus pificis et humectat eorum ariditatem et equat humores corruptos et glutinat et abstergit ab eis virus et saniem cooperit pificis: sed lac est humidus. ergo. Aldoch. i. lac acetosum.

C Et de lactibus magis conueniens est lac mulieris sumtum ex mamilla. Deinde lac asinarum et lac caprinum propter ppter stipticitatem que est in lacte caprino. Et lac equinum etiam est ex eis que mundificant et faciunt sputum facile. Verum non est ei conglutinatio sicut quod exi stimo. In lacte autem ouino et vaccino est grossitudo: et si posset suggi ex ubere esset magis conueniens.

C Docet hic eligere lac sicut aialia magis pferens alijs humanum: quod magis conforme nobis docens suggere ex mamilla ut non corrumptur ex mora: ut Gal. ponit. 7. therap. cap. 6.

C Et opus ut aialia ex quibus mulges pascant plantas quarum operatio est necessaria. Ad incarnationem quidem sicut virga pastoris et haufigi et coetre. i. pirus: et que sunt illis similia. Sed mundificatio facietia spues sicut albafee et alandachocha et nidus apis: immo sicut lacticiuius. Et ille qui vititur potu lactis: opus ut obseruet reliquum regimen. Nam si errauerit in aliquo fortasse reducet super eum malitiam.

C Docet regere animalia: et si vis ex lacte magis incarnationem. s. exiccationem et stipticitatem: tunc elige ex animalibus cuius lac est magis caeleste sicut capre et oues: et nutries ex rebus incarnatis sicut virga pastoris et haufigi. i. rummo et est rubi species. Et si vis lac mundificantius. lac abstergiu quod faciliat sputum et abstergat alas animalia cum rebus ad hoc vtilibus. Andachocha. i. trifolium. Ductago apis. i. nidus vel ludus apis. Immo sicut lacticiuium debile quod vocat luleb quando velles forte absterione. Immo ventris solutionem. Et ille. Malitiam: quod lac corrumptet.

C Quidam autem medicorum qui medicinas copiebenturunt iam narrauerunt sufficientiaz dandi lac in potu. Et dixerunt illud cuius intentio est cum proposito nostro. s. quoniam opus ut ex asinabus eligant ille que a partu elongate sunt quatuor mensibus aut quinque mensibus et vadant ad vas in quo lac mulges et abluat eorum aqua. Et si lac fuerit multum in eo ante laue eorum aqua calida et fundat in ea aqua calida et dimittat donec dissoluat aliquid si fuerit in eo aqua. Deinde abluat cum aqua calida et frigida: deinde ponat vas in quo mulges lac in aqua calida et mulgeatur in eo medietas sacraiat: et est quantitas eius quod in potu datur in die primo si egritudo fuerit salua. Et si non tunc plus illo dabis sicut putaueris et existimaueris. Et sumat in potu in secundo die duplum illius multum in illa mulsione.

C hic ponit modum dandi lac. Et primo eligendo tempus lactis docet modum dandi etiam quantitate. Secundo docet modum dandi considerando accidentia quedam. ibi (Et si natura fuerit iam restricta.) Quarto autem quinque mensibus: quod nimis propinquus partui est infectus superfluitatibus menstrualibus: nimis etiam distans non est sic laudabile. Sacraiat. i. 3. iij. 5. Si fuerit egritudo salua. i. non seua in accidentibus: quod si fuerit ardens febris putrida non poterit dari lac. Et si non exponit Dynus. s. quantitas sufficiens: tunc dabis plus illo. Alter potest exponi quod in pifico vel non est multa psumptio et extenuatio: et tunc datur parua quantitas. vel est multa extenuatio: tunc datur maior quantitas: et hoc est quod dicit medietas sacraiat. i. 3. iij. 7. 3. iij. Dantur in potu in prima die si fuerit egritudo. s. non cum multa extenuatione. Et si non fuerit egritudo salua: immo fuerit extenuatio multa: plus illo dabis.

C Et si natura iam fuerit restricta in die prima ponat in eo quod bibat in die secundo aliquid zucchari et fac in tertio sicut fecisti in die primo. Quod si non lenificat in

secundo et propter cum non lenificat usque ad tertium: tunc in potu da duo sacraiat lactis cum duobus danich salis indi et de amilo podus. 3. 5. usque ad 3. i. 5. et non cesses dare in potu omni die podus medietatis sacraiat. Quod si puerit sextus et non respondet non accipe ex lacte tres sacraiat et cum eis commisce zuccharum et sale et oleum amigdalinum et polypodium. Si autem respondet ultra tres fellas: tunc non admisceas post illud ex lacte aliquid: aut minue ex lacte. Et oino opus ut non addat non in die et nocte super tres neque minuat ex duabus: tunc si iuuat cum hoc da ei in potu tribus hebdomadis. Et iam dixerunt quodam coprebedetes quod melius lac in potu sumendum illud est quod est aialis pascentis loca in quibus sunt herbe subtiliatue mundificantur cum stipticitate et exiccatione sicut absinthium et allia seba et abrotanum et polium et rubus. In lacte autem caprino rectius est ut misceat cum recenter multum est aliquid aque et ignis lapides et pificiant super ipsum multotiens donec coquatur et auferatur eius aquositas: et hec est melior decoctio quam decoctio super ignem. Et attende et lenificationem nunc nisi sit diaria: tunc enim opus ut ponas in eo hypoquistidos. Aut tussis plurima: quare tunc opus ut ponas in eo dragagast podus. 3. i. Et si fuerit stomachus debilis ponas in eo cyminum et carui. Et lac quidem coctum cum digerit ipsum pificis est ei cibus sufficiens: et quando post ipsum sebrebit pificis: tunc oportet ut abscindatur.

C hic docet modum exhibitionis lactis intendendo ad accidentia. Et primo ad petris siccitatem. Secundo ad lubricitatem. ibi (Et attende.) Tercio ad tussim. ibi (Aut tussis.) Quarto ad debilitatem stomachi. ibi (Et si fuerit.) Quinto ad febrem. ibi (Et quoniam.) Quod primo dicitur est notum. Et lacte. i. cum lacte. Super tres. s. fellas. Decoctio autem lactis quando docet facere est sicut doctrina Desue et est sicut quam partes lactis bene attinguntur a calore resolvente aquositate. Reliqua parent. De debilitate stomachi intelligit si est ex defectu caloris: unde ponit cyminum et carui.

C Aldoch autem est necessarium cum vehementia est febris et cum est solutio ventris et est eis iuuatius valde. Et melius est si dimittat lac acetosum nocte una post acceptionem butyri totius in loco temperato: deinde moueatur in mane vehementer donec adinuicem vehementer misceat: deinde sumantur troscisci de farina tritici que sit similia boni panis adeo perforati donec sint illi qui nominantur berég persice et pificiant super pondus. 3. x. ex eis pondus. xxx. 3. de aldoch et accipiat et in die secundo adde de aldoch decimam sui et minue de pane pondus. 3. i. fac illud assidue donec remaneat solum lac acetosum: deinde conuerte cum non indiget aldoch: et apparet sanitas et declinat egritudo. Non ergo cesses minuire ex aldoch et addere in trosciscis donec abscindatur lac. Quod si aliqui eorum habeant diariam pificere ferrum ignitum in aldoch multotiens non est malum: et redi hic ad illud quod dicit in antidotario.

C hic ponit causam in usu lactis acetosi: et docet miscere trosciscos de farina tritici quos Desue vocat tortellas: et venit diminuendo ad purum lac quando indigemus extinctione febris: et cum cessauerit et indigemus viuificatione et restauratione reuertitur gradatim ad primas tortellas. Vide in hoc Desue.

C Libi autem ipsorum sint ea que glutinationem faciunt sicut panis de simila et triset que sunt de milijs. et rizi etiam mundificat et facit nasci carnem. et kisth ordet bene decocta est glutinativa mundificatiua: et est conueniens

Bentilis

apud uehementiam febris et pprie cum cancriis quorum extrema sunt ablata quorum ablutio est iterata cum aqua et cinere: et pprie cum oleribus frigidis et lentis etiā. Et ea que accipiuntur cum cucumeribus et citrullis et melonibus efficiunt spiritus facile. Si autē febris est leuis: tunc non est aliquid sicut caules et asparagi et ea que spicere faciūt. Pisces autē saliti cum comedunt se mel aut bis cōserunt in mundificādo: et cum vlcus est malignū tūc aliena illud et omne salsum. Et si eos carne cibaueris: tunc sunt cum eis que sunt sicut caro althai et galline et perdicis et alcanabir et minutarum amiu: et omnes sunt non impinguate: et melius est ut comedant eas affatas ut sint uehementioris exiccationis et incarnationis. Et extremitates etiam sunt bone ppter viscositatē earum et pisces in furno decocti. Et quando desiderant iura: tunc permisce ea cum melle. Et quandoque conceditur ut ipsi ingrediantur balneū ante cibū: et post ipsum cum non est in epatibus ipsorum oppilatio. Ipsum enī impinguat eos et pfortat ipsos. Alique vō ipsorum quas ipsi potant sunt aque pluuie.

Chic ponit curam quārum ad intentionem que est diete rectificationis. Existit ordei ut pūfana et. Lōra: quia sunt stipice. Dōm q forsan loquitur de aqua eorum que habent stipicitatem absterfiam. Vel loquitur in materiis calidis subtilibus que indigēt aliqua inspissatione. Malignum. i. corosium.

CEt pificis quidez multotiens accidit spiritus sanguinis fin q pterit eius rememoratio. Et ex troc. bonis ad illū sunt trocisci qui. luti sigillati. 3. iij. amili luti armeni rosarii rubearii: oium añ. 3. iij. charabe: granor. myrti: ambroz añ. 3. vi. cācroz. adustoz: seminis portulace: ambroz añ. 3. xv. coralli dragaganti spodij sedine: oium añ. 3. xv. gūmi feniculi succi ligriste: oium ana. 3. vij. conficiant cū succo portulace et aqua rosa. recentium et fiant ex eis trocisci et bibantur cum aqua cucumeris aut cum aqua pluuiali.

Chic ponit curam intendendo ad accidentia et sunt duo. s. spiritus sanguinis et casus vne. Sedine. i. ematibis.

CEt multotiens quidem accidit pifico casus vne et cadit in labores et pefocationē propter ipm. Et quādoque indiget abscissione eius.

CEt quāuis pificis possint accidere plura accidentia alia: tamen vel sunt intellecta ex hoc capitulo vel alijs capitulis huius tertij cañ. vel quarti et.

CBentilis fuliginatis expositio super ii^a fen tertij.

Cubus cōditionibus externa satagebat oratio diuino fulciti subsidio condigne ad medicinales theoricas venimus in ea tertij canonis parte nostra inuestigatūam expositionē ponentes a fen ii^a post et. Totus autem tertius canō diuiditur in quinq. partes. Huius enim libri tractatio est de egritudinibus singularibus appropriatis membris. Membra autē sunt quedam animata superiora et eis anexa. Et quedam spiritus: lia post et que adiacent. Quedam nutritius que sub diaconate vel sub diaphragmate. Queda generatiua ytriusq. principij. Queda extrema magis de quorum membrorum dispositionibus ut pater determinat. Nunc ergo ad presens in hac ii^a fen post declarationē dīpōnū pulmōis et pectoris de dispositione cordis determinat. Non est autē hic ordo determinationis sumptus ex membrorum nobilitate. Hec enim fen prior ordinaret in hoc libro: sed potius attenditur ordo situationis et prius occurrentis membri decessione gradata ab his membris que superius sita ad ea que post sunt. Quia ergo medico qui vult egritudines regere que in membris existūt oculis necessaria est anathomia ut scda fen pmi cañ. doctrina tertia pmo capitulo: ideo pmo anathomiam cordis ponit: deinde eius dispositiones ut in sequenti capitulo. Sic enī seipm Aui. ymuer-

Super tertio

fali probemio ordinare voluit dicens. Prius incipias ad anathomiam illius membri et eius iuuamento.

Cfen ii^a de dispositionibus cordis.

CTractat⁹ pimus eius de pncipijs et radicib⁹ ad illū.

CDe anathomia cordis.

Cap. p^m.

Cquidem creati est ex carne forti ut sit lōginquū a nocumētis in quo pteste sunt species villoz fortis uehementis diuersitatis. s. longitudinaliū attractiū uorum: latitudinaliū expulsiuorum: et transuersaliū retentiuorum ut sint ei species motuum.

Primo ergo Auienna anathomica decisione demonstrat cordis substantiam et compositionē ex villis. Secundo formā et quātitatem sui anathomizans capsulam. ibi. (Et mensurata.) Tercio sui ostendit ventres. ibi. (Et in ipso sunt ventres.) Quarto locū. ibi. (Et cor quidem positum est.) Quinto ponit diuersitatem motuum quorūdam animalium ex diuersitate cordis alia addens. ibi. (Et si aliqua animalia.) Cālia diuisio et cōtinuatio est q octo sunt que debēt videri de corde per eius anathomias. s. substantia: quātitas: figura: numerus: partium: locus: colligātia: complexio: et vilitas siue iuuamentū. Primo ponit tria. Ultima omittit que patent ex his que hic dicunt vel alibi dicta sunt. Primo ergo manifestat anathomia illam cordis. Secūdo ostēdit diuersos mores fieri in animalib⁹ ex diuersitate cordis. ibi. (Et si aliqua animalia.) Primo in quinq. Primo demonstrat cordis substantiā. Secūdo quātitatē. ibi. (Et mensurata.) Tercio figuram. ibi. (Et gradatā.) Quarto numerum partium. ibi. (Et positū.) Quinto situm. ibi. (Et cor quidē.) Considerandum q partes cordis quedam sunt circūdantes et quedaz essentielles et cōponentes. Prime sunt due. s. capsula cordis et membrum quoddam cartilaginofum circa qd sicut circa fixum mouet cor. Essentiales sunt duplices: extrinsece et intrinsece. Extrinse est pinguedo additamenta siue auricule cordis: et orta a carne. s. vene due: et arterie due. s. arteria adorti et arteria venalis. Primo ergo facit hoc. Secūdo dat modū nutritionis cordis. ibi. (Et cor.) Primo in duas. Primo ostēdit partes circūstantes. Secūdo essentielles. ibi. (Et in ipso.) Et hec in duas. Primo enī ponit partes intrinsecas. Secūdo extrinsecas. ibi. (Et vene.) Et ista in duas. Primo ostēdit orta. Secūdo additamenta. ibi. (Et sunt et duo additamenta.) Primo in duas. Primo hoc. Secūdo ostēdit modum cōpositionis partū cordis docendo evitare errorem qui posset ptingere. ibi. (Et origo arteriarū.) Considerādū q cum cor sit vite pncipiū et primū viuens: ut hic et. 21. fen. 2. ca. et vltimū moriens: ut in fine huius capli. et similiter Aui. 2. de gnōne animalium ca. 1. et. 2. ca. 4. nō solū ex situ et forma et pntine ipm oportuit ponere a nocumēto longinquū verū etiā ex pprie sube cōstructione qd est dū pstat ex carne forti: nec hoc a receptione aie pphibet.

Quereret autē aliquis quis sit modus carnis cordis. Sciendū autē carnem cordis posse veram carnē vocari ut est ea que in animalī inter cutem et os cōtinet: cui quidē ut ad sensum apparet similis est nō parum. Potest etiam nō imerito vocari caro cōfusa. Hanc nūcupatione vocat caro cōfusa: q cōfunditur fm cōplectionem membri nullam sibi approprians. Caro enim de se calida est et humida. Que autē cordis calida est et sicca cum cor in numero siccoz ponatur: ut Aui. pmo cañ. fen prima cañ. de cōplectionibus membrorum. 1. 3. aduersatur Auer. 2. colligit ca. 3. Non est autē caro cordis simplex: et si possit aliq nūcupatione vocari cōfusa. Hanc enim simplicem carnē constituit sola sanguinis inspissatio absq. diuersa villosorum formatione ut caro epatis. Caro autē cordis diuersa villosorum formatione formatur. vnde Gal. 2. de cordis viliis. 3. cañ. Caro que est in epate et que est in splene et que est in pulmone et que est in renibus: in natura sua est simplex: sicut que circūdat arterias et nervos que in vnoquoque sunt viscerū. Carnis autē que est in corde nō est forma simplex: sed sicut est in lacerto villus quo pntef caro ipsi: similis est in corde.

Secundo dubitat: an sit necessarius cor cōponi ex carne villosa. Arguit q non: q illud qd ponit pncipiū nō vnus: sed multi plex oino a ratione principij debet excludi. Ideo enī cor et merito pncipiū ponunt: q in aggregata multitudine ad vnu primū deuenire est. Illud autē marime vnum esse oportet. Posita autē multiplicitate in eo: adhuc ad aliud prius deuenire opz. Cor autē est p-

elplum pncipij aut nullum desuper: vt quinto de gñone aialium penul. ca. Villos aut diuersitas in eo ponit multiplicitatē. Ampli⁹ hec villos distinctio in corde nō est pp aliud nisi pp act⁹ attractio- nis receptiōis ⁊ expulsiōis. Vident autē hi act⁹ ppy ⁊ cōes absq villos distōne fieri vt in pñmilib⁹ mēbris ⁊ epate. Lōuenētius g fuit et vna carne vnius cōpactiōis pñcere cor. ⁊ hui⁹ oppo- sūti vult hic Aui. ⁊ Bal. 7. de iuuamētis mēbroz. c. 2. de iuuamēto cordis. Et de aialib⁹ Aui. 13. ca. Et Bal. 2. tra. thegn. 1. 4. 6. cōmē. als cōmē. 30. trac. vtrius lib. 6. de vilitate pñca. ca. de suba cordis ca. 8. ⁊ dñm cor fuisse compositus necessario ex diuersis villis: qz membrū qd est diuersoz motū localū subm opz habere diuer- sas partes gb⁹ perficiant. Apparet enī qz membrū si sit motū di- uersis motib⁹ localib⁹ ⁊ vltarijs etiā diuersis perficit muscu- lis. Sic etiā ⁊ de membro naturaliter moto diuersis motib⁹ loca- lib⁹ vt est cor. ⁊ Sciendū enī qz ex operationib⁹ que sunt in mē- bris quedā sunt eis appropriatē: ⁊ iste diuersi existētēs absq vil- loz diuersitate sunt: sed pñcio calido. Quedā autē sunt cōmunes magis qbus ⁊ operatiōis mēbrū motus requirit: ⁊ ille egent villos diuersitate sicut est operatiō matricis vesice ⁊ stōchi. L3 aut vil- loz diuersitas sit immediatius ppter qd operationes cōmunes re- tētiue ⁊ expulsiue ⁊ attractiue diuersificauit: attamen he opera- tiones reducunt radicaliter in qualitātē vel cōpōsitiōis diuersi- tatē qz pñmiliū radicaliter sit opatiō: vt tertia afoi. illo afoi. 18. Quotidianē. ⁊ per pñs cōpōsitiōis pñgint: vt pñmo de accidenti ⁊ morbo cap. 5. ⁊ Ex quo oppositē rōnes soluiunt. Et cū pñmo dicit qz illi villi faciunt in pñcio multiplicitatē. dñm qz non est tota- lis multiplicitas. salua enī in eis oib⁹ ratio vna cōpōsitiōis cō- munit per quā eis pñmo inest aia respectu alioz mēbroz. nec il- la partū diuersitas ponit totū diuersum cum sint oīo in actu et vñte simul: vnde mēbrū figure ⁊ forme vñtus pñstituit vt cor. Vcl aliter soluit qz partes ille villosē pñcipaliter reducat ex eis in eos villos qui cordi sunt magis pñcipales vt sunt longitudinales: vt infra patebit. ⁊ Ad scdm pñs solo. ⁊ Dembroz enī pñmiliū nō sunt operationes cōmunes. Epar aut ⁊ si operationes cōmunes exerceat nō eger vt pñm localiter moueat cū pñcipaliter sit pñci- piū virtutis sanguificē que pñcipaliter alterationē cōplect: vel for- san quo ad venariū villos bz diuersitatē.

Dub⁹ 3.

Dubitat⁹ tertio que maneres villos magis ad partē interiorē cor- dis accedat. ⁊ Et videtur qz villi longitudinales: qm supponēdo ad pñs bis perficit expulsiōis actus. hoc autē videt cordi mag- is inesse vt pñcipale mēbrū: est enī cor pñcipale: qz oibus dāns ⁊ tribuens vitā ⁊ a nullo recipiens. Vnde pñm pñi caplo de mē- bris dixit qz membrū tribuens ⁊ nō suscipiens est cor: per actiū autē pñstitionis qui villis longitudinalibus perficit cor est tribuens. hi ergo in sui pñmo magis sitabunt. ⁊ Vides secūdo qz transuer- sales: hi enī vt nunc pcedit ad retinēdū sunt facti. Retentio autē magis appropriat⁹ cordi qz aliquis alioz motū: cū nullo tempore cor ab actu retentiōis oīo vacet: imo in tabefactis ⁊ ex ea mor- tuis in eo sanguis reperit: vt in libro de tabe cap. 5. vel in de cōsue- titudinē de partib⁹ aialū pñmo in fine. ⁊ Vides tertio qz longitudinales: qm hic motus pñcipalior ⁊ dignior videt. Vnde Bal. de iuuamen- tis mēbroz. 7. cap. 3. ponebat cordis expansionē fore pñcipiū mo- tū. ⁊ dñm qz in corde villi per diuersas tunicas nō situantur vt duas cordi tunicas: ita esse ponamus sicut in stomacho ⁊ intesti- nis forsan ⁊ in vesica: ⁊ hoc sensus māifestat: ⁊ etiā qz melius fuit vt nō ipeditis operationib⁹ cordis cor magis homogeneū fiat: qd sit nō facta in tunicis distinctiōe: sed villos adinuicē in vñū cor- pulentia ⁊ textura. vnde ⁊ hoc Aui. inuere voluit dicens. in quo cōtēte sunt villos spēs fortū. Neqz hoc ipedit membrū a diuer- sa operatione: qm vne ex vna tunica sunt villos ⁊ pñxturā habē- tes. Etiā hi modi attractiōis saltem ppy ex vna formali parte fieri possunt solū ex modo cōpōsitiōis habētes latitudinē. Sicut ⁊ Aui. voluit in his mēbris villos esse cōtētos dicens. mēbroz que vñā habent tunicā tres villos sunt adinuicē species cōtēte. pñm pñi cap. de mēbris. Si autē quis ordo pñpinationis boz villos ad interiorē sit: erit qz villi longitudinales erunt interiorē magis. qd pñmo monstret ex operatione que eis complect ⁊ est at- tractio. Vnde Aui. longitudinaliū attractiōis. Attractio autē in corde pñm pñcipalior motus est qz alioz aliquis. opz enī qz pñs aliquid attrahat qz expellat aut retineat. Sicut ergo ordo est in his operationib⁹ ita ⁊ in villis. Sicut enī Aui. 13. terty situat in stomacho villos dicens in pñmo cap. nō possit sunt villi expulsiui extrinseci: nisi qz attractio est pñma operationū eius. Si ergo ali- quis ordo est: hic est qui dicitur est. Et etiā Bal. sentit in cap. de iuuamēto auricularū cordis cap. 4. qz attractio pñcipalior motus sit. dicens qz virtus motus expulsiui in corde addit supra virtutē motus cōtactiōis. Amplius pñueniēs nō est ponendo ordinē: ex- pulsiuos simul ⁊ attractiōes vocari. Vnde Aui. caplo de mem-

bris. sen pñma sic dicit. nō creati fuerunt nisi ne attrahēdi ⁊ expel- lendi simul villi existāt: opz ergo hac cōtēxtura si aliquis ordo est transuersales magis ad mediū tendere. Tēdēt ergo latitudina- les aut ad interiorē magis aut ad exteriorē. nō inquā interiorē cum expulsiue deseruiant que post operat⁹: ergo magis exteriorē redēt quapropter longitudinales magis ponēt interiorē. Adhuc cōcedit ad pñsens qz arteria bz interiorē villos latitudinales: ex Aui. 2. colliget cap. 5. l3 in hoc multa discordia accidat. Si ergo illud est opz ecōtra in corde situari villos ponendo villos illi cōtrarios in- terius magis vt longitudinales: qz semp motus cordis motū arte- rie opponit cū eo dilato pñstringant vt fere plurimoz: sentit mo- dernoz opio. C Diceret autē quis: nōne cōcēsum est expansionis motū pñiore esse eo qui expulsiōis: sic ergo in arterijs pñcedit: g in eius attractione sunt tractus qui longis perficiunt villis: vnde hi magis situabunt iterius: si ergo huius pñtrariū ponit opz in cor- de in eo interiorē ponēt latitudinales magis: cuius ostensum est cōtrariū. ⁊ dñm pñueniētis fore motū arteriarū ordinari ad mo- tum cordis qz motū cordis diuersificari ex motu arteriarū sicut naturaliter videt cōgruū pñcipiū moueri ad motum pñcipij qz ecōtra. Arterie autē a corde nascunt: quapropter opz motus arte- riarū pñsequi motū cordis nō aut motus co: dis cōsequi motū ar- teriarū: qz in arterijs aliqua pñia virtus sit qz ipse mouet: vt sentire videt Aui. de pulsu cōpōsitiōis: que etiā de sanis corpo- rib⁹ in sui motu motus affequit⁹ cordis nō aut ecōtra. Si ergo pñior motus cordis est attractio: opz qz in arterijs post respōdeat expulsiō que villis latis perficit: ergo si qua sit hec diuersitas erit qz villi latitudinales in corde erunt exteriorē magis: longitudina- les autē magis interiorē. Et hoc assentire videt Bal. 7. de iuuamen- tis mēbroz caplo de iuuamēto cordis cap. 2. dices. Substātia autē corporis cordis ex carne ⁊ villis diuersis pñstituit: qm ampli- cas ⁊ expandit per fila in lōgitudine cordis ⁊ cōtrahit per fila cur- rentia pñm: attitudinē in circuitu ⁊ cōtinet illud qd cōtinet per fila diagonalia. i. transuersalia. Et adiuuat in ista dispōne a ligamenti extēnsa in interiori cordis. Ecce ergo Bal. ligamēta extēnsa que sunt longitudinales villi interiorē ponit in corde. Sita autē curren- tia in latitudine in circuitu ponit qui locus exterior: dicit. ⁊ Ad op- posta pñ solutio. Lū ergo pñmo pñbat qz actus expulsiōis sit por- qz per hunc cor oibus tribuit. dñm qz cor alijs tribuere non pot- nisi id prius attrahat: vt notū est. ⁊ Ad scdm dñm qz cūz nūbil re- tineri possit nisi attrahat adhuc attractio peruenit. Etiā villi lon- gitudinales nō impediunt transuersales qui sunt post eos in actu retentiōis: imo cūz transuersales se cōtrahunt vt retineat: etiā simul cū eis villos pñtrahunt longitudinales ⁊ quasi nō impedian- tur ab eis: sed inueniunt magis: vt sentit Bal. in iam allegata aucto- ritate. Villi tamen transuersales nullo modo ad actus attractiō- nis possunt iuuare. ⁊ Tertia ratio conceditur.

Et mensurata est eius creatio cum quantitate suffi- cienti vt non sint superfluitas ⁊ grauitas ⁊ magnitu- do: quoniam ex ipso est origo arteriarum et suspen- sio ligamentorum.

Dicit postea Aui. qz eius sufficiens est quantitas.

Dubitat⁹ cur cor nō fuerit maius in quātitate qz alia mēbra pñci- palia cū sit pñcipalior oibus: imo pñcipiū oīum virtutum. ⁊ Di- cendū qz in relatione ad alia pñcipalia est parue quātitatis: hoc enī videt inesse pñcipio qz minimū sit qz ita mēta. 4. ter. cōmē. 8. l3 magnū sit virtute. hoc enī Aui. suadet: cū enī cor multarū arteriarū sit pñcipiū grauiet⁹ magne quantitatē existens ⁊ sua saluata virtute ⁊ calido magis a nocumētis ⁊ tactu oīiū cōserua- tur in parua quātitate qz in magna siue multa ⁊ facilius suo mo- tu locali mouet. Lerebū enī cū sit manifestatiū multarū opera- tiōū diuersarū que diuersis egent ventrib⁹ ⁊ multiplici neruozū orū ⁊ nuche: ⁊ in diuersis partib⁹ oportuit ipm esse magne quā- titatis: ⁊ cū toto hoc qz debet caliditatē cordis sua frigiditate re- mittere. Epar etiā qz debuit pñtinere chilum ⁊ cōtangere ipm pñ minimas venas vt in sanguis puertat formā oportuit esse multe qz itatis sicut multū est qz simul digerit. Soluit ergo qd est in cō- trariū dñm. Nō enī qz pñcipale est iō est in qz itate magnum: imo forsan pñtrariū: qz qz itate parū virtute tū magnum: qd ad rōnē pñcipij sufficit: vt dicit pñmo de celo ⁊ mundo rex. cōmē. 33.

Et dilatati est vt sit in origine sufficientia cū eo qd oritur. Et posita est hec pars eius altior duap partū ipsius vt sit lōgiqua ab appodiatione super ossa pe- ctoris ⁊ nō ledat eam tactus eoz. Et subtiliata est ei⁹ altera extremitas sicut illud quod aggregatus est ad

Dub⁹ 4.

Gentilis

punctū vñs vt sit illud qđ ledi tactu ossiū minor par-
tū ei. Et facta est dura illa ps ei supflue vt sit illud
qđ paratū est ledi illa obuiatione melius factum. Et
gradata est figura ad pñca vt igeniosa fabricatio ise-
rior: z superior sit bona: z nō sit in ea superfluitas.

Cedit post Aul. qđ est dilatātū vt sit in origine sufficiētia. Et vult
dicere qđ qđ vena magna z arterialis ex dextro z arteria adorti z
arteria venalis ex sinistro oriuntur ex corde opz qđ cor fm sui parte
superiore eēt dilatātū z amplū vt eēt sufficiēs pñcipiū originis harū
venarū. Et hec pars est posita alta sicut cuspis ei? dñessa: qđ hec
pars nobilior est: z qđ ex hoc separaf a pñctu ossiū magis. Magis
enī videt pñcingi cubanū pectoris in pte inferiori cū pñabit dia-
phragma qđ in superiori. Dicit postea qđ altera ei? extremitas est
subtiliata sicut id qđ pñgregat ad punctū. Et vult per hoc intelligē
qđ cordis figura ex sua basi ampla venit ad formā acutā: z hec fi-
gura est pyramidalis. Unde dicit Bal. c. de iuuamēto cordis. ca. z.
septimi. qđ cor nō est figure bene rotūdes: sed sibi pñpinq. icipit qđ
ex basi lata z tēdit ad figurā pyramidis paulatim: z hoc fuit cōue-
nientius qđ si figure rotūdes fuisset: qđ sicut ibidē ex dicto Bal. assu-
mis: caro cordis que est in cuspide eius cōparaf ventriculis sicut
seutū: qđ ventriculi ex carne illa dura que tēdit in cuspide cordis
habēt defensionē z nō occurrūt tactui ossiū partū: qđ cordis nobi-
lius est superior: lata: minus aut nobilis est ei? cuspis: z media aut
medio modo se hz. Pars aut cordis que est cuspis est durior: propter
occursum ad ossa pectoris in hora cōstrictionis qua cor elon-
gatur. Hoc voluit Aulicē. cū dicit. facta est dura illa pars. est enim
facta acuta ad punctum propter illud qđ Aulicē. ponit.

C Et positū est in pñiculo solido valde subtili qđ
uis sit ex genere pñiculorum: tamen nō iuenit pñi-
culus compar ei in spissitudine vt sit ei clypeus z tnta-
men. Et separatū est corpus eius ab illo pñiculo cuz
quātitate quadā nisi apud radicē ei? z vbi oriunt ar-
terie: z est ei vt dilates in ipso absqđ pñocatione.

Cedit post qđ positū est in pñiculo solido valde. Sed si quis con-
trariū arguit ex Bal. snia de iuuamētis. 7. ca. de iuuamēto capule
cordis cap. 6. vbi dicit qđ hui? pñiculi durities z spissitudo est tē-
perata. hic aut dicit Aul. qđ est solidū valde. Dñm est qđ pñicu-
lus est multū cōposit? ex filis nervosis fact? ad pñervationē mēbi
cui circūiacet: sicut cor qđ pte alyis eget custodia: sic ēt pñiculus
extra positū solidissime z nobilioris opz esse texture cōparādū ad
pñiculos reliquos. Scidū tñ illū pñiculū esse mediū iter duri-
tis ossiū pectoris z pulmonis molliem: qm eis vtrifqđ occurrit.
Unde Bal. ibidē. sic nō nocet ex vicinitate ossiū: nec pulmo ex vi-
cinitate ad ipm. Hoc voluit Bal. qđ hz durior sit hic pñiculus re-
liquis pñiculis: tñ tēperatā bz duritiē ad dicta mēbra. hic autē
pñiculus separaf a corde aliqđ distātia nisi apud cordis basz vbi
sibi adiungit: z circa cuspide etiā tēgit ipm. Cūz aut sit in hac ca-
psula senp aquositas bz dubitationē de qua forsan als dicit.

C Et apud radicē ei? est mēbrū sicut fundamentū simi-
le cartilagini paruum vt sit basis fixa firma.

Cedit postea qđ apud radicē. s. superior sup ventriculos est mēbz
sicut fundamētū. Lā est: opz enī qđ mot? fiat sup aliquo fixo. cuz qđ
cor semp dilates z pñtingat opz poni aliqū partē fixam: nō aut
potuit hec pars poni in ventriculis nec super eoz substantiā cū im-
pediret ad motū. oportuit ergo in hoc loco cōmuni poni vt post
ventriculos in radice cordis z basz: hec pars assimilaf cartilagini
in qđsdā aialibus z in qđsdā est os vt post patebit. Dicit aut si-
milis: qđ cartilago vt plus in ossium extremitatibus est.

C Et in ipso sūt tres vētres. s. duo vētres magni: z vē-
ter quasi medius quē Bal. nomiauit foueā aut mea-
tum nō ventrē vt sit ei receptaculū nutrimēti quo nu-
trif spissus forte simile substantie ipsius: z minera spūs
gnāt in ipso a sanguine subtili: z iter ambo sunt vie:
z ille vie dilatat in ipso cū dilatat cor z coartant apō
lōgitudinē ei? z basz qđdm ventris sinistri altior est
basz ventris dextri descendit multum.

Cedit post Aul. qđ in ipso sūt tres vētres qđ. s. dexte magis sangui-
nē pñet. sinister aut spūs: medi? aut est trās? a dextro in sinistro.

C Tñtabit qđ dices qm Aulicē: notat solū duos pñ trac. ca. 14. de
forma cordis. dices duos pñtea magnos bz vētres. Itē Aulicē. de

Dub^m 5^m

Super tertio

partib? aialibz. 3. ca. de corde ca. 9. als. ca. 4. vicit. pp qđ sola mari-
ma aialū tres hūt vētres in corde: nō qđ cor absolute hz tres ven-
tres. Dñm cor tres vētres hēre. ipm enī fuit pñ^m venarū z arte-
riarū z sanguis z spūs magis sicut vite z ois mot? vt ibidē Aulicē.
nō potuerūt hec oia ab vna nasci pñuitate. Oportuit qđ duas so-
re: dextra. s. in qua sanguis cōtinet ex qua vena magna nascit. Et
sinistra in qua magis est spūs vt Aulicē. ponit in ista: z ex qua arteria
adorti hz originē. Hic qđ duob? existētib? ventriculis opz z tertium
esse qui est tanqđ via z trās? sanguis a parte dextra in sinistram.
Scidū tñ qđ duo. s. dexte z sinister pñte vētres vocant. De
dius aut dicit magis via vt Aul. ponit aucte Bal. 3. de virtutib? nā-
lib? in fine. c. 14. z. 7. de iuuamēto mēbroz cap. 7. Et iō Rasis solū
duos magnos vētres posuit esse: qđ post de tertio mentionē facit
dices. Inter dextrū aut z sinistro ventriculū qđā reperit forami-
na zē. Cū pñpter aliud est scidū qđ nō in oib? aialibz: sed in ma-
gnis reperit vētres tres distincti: in alyis aut z imperfectis for-
san apparēt nō reperit: is oportet aliqđ distinctionē hēre. In
imperfectis aut aut puis z pfectis nō sic apparēt sunt distincti:
z maxime medius: cū ēt in boie vix appat. Cūterius aut nō ima-
ginādū est in dextro ventriculo solū sanguinē cōtineri sine spū z in
sinistro solū spūm: sed sicut in venis sanguis est z spūs ita ēt in ar-
terijs spūs z sanguis nō solū spūs vt trāsistrat? opinaf: sic z in vē-
triculis cordis. vñ de iuuamētis mēbroz pñlegato ca. 1. cap. 7.
In venis pulsantib? z nō pulsantib? iuenit sanguis z spūs: sed qđ
iuenit in venis pulsantib? de sanguine est partū: z id qđ iuenit in
venis nō pulsantib? de spiritu est parū z nebulosum.

C Dubitat aut z merito que partium cordis sit nobilior an dextra
an sinistra. Et pñ videt nobilior media: qđ sic est de cerebro. Cū
def aut qđ dextra sit nobilior: pñmo per Aul. de aialibz. 13. ca. 3. de
corde vbi sic dicit. Melior z nobilior duay pñtiū cordis est dextra:
z ab illa multū emanat de spū. Scōdo Aul. in de pñib? aialibz. 3. cap.
12. als. c. 5. sic dicit. Quāto aut honorabilius z pñcipalius āterius
posteriori tanto z magna vena ea que adorti: sed magna vena est
ex dextro: adorti aut ex sinistro: qđ dextra ps sinistra pte est no-
bilior. Oppositū aut vult Bal. de iuuamētis mēbroz. 7. cap. de
iuuamēto cordis. c. 2. vbi ad istam sic dicit. Sed nobilissima oium
pñtiū est cui? vtilitas est custodiēre vitā. vñ officia duarū venarū
pulsantū pñtrāscentiū ad ventriculū sinistru. Et post subdit. Due
aut vie que sunt in ventriculo dextro que dicunt a medicis sangui-
nis radit minoris sunt nobilitatis. Et si quis post hec dicta respi-
ciat vba Bal. in dextro ventriculo ignobilitatē multā ponit dices.
Et dico qđ ventriculus dexte cordis nō fuit creat? nisi pp pulmo-
nē. Quidā modernoz absolute tenē conant qđ ps dextra cordis
simplr nobilior sit: qđ pñat qđ cor iudicat pñcipiū corpis z nobi-
lius: qđ in eo pñmo recipitur mot? z vita. Eadē. n. est rō totius z pñis
vt pñmo de hystorij. c. 1. ps qđ ex qđ posterius cessat mot? z vita illa
nobilior erit: hec aut erit ps dextra: cū aut aial vult z scindit mo-
tu cessante in sinistro ventriculo per breue ips sentit in dextro: z h
visu asserit. Alio aut asserit signo: qđ qnta pars pulmonis dexte
parti cordis quasi vt culcitra est facta in sui tutamē: nō aut h fa-
ctū fuit sinistro. Itē ex alio. cū n. deficit aial ex morbo ppe mortē
notabilr pulsus appet in dextro deficiente iā sinistro vel cessante.
Et alio suadet: qm aial suffocato ois sanguis z spūs iuenit in ve-
nis: nō aut in arterijs. Qđ nō accidit nisi qđ nā cū sanguis z spūs ad
nobilitatē tēdit partē. Hec aut opi. nō placet hz satis teneri possit.
Alia igit opi. vigorem? ad pñs dices cū Bal. pñt sinistram esse
nobilitatē dextra: qđ mōstraf qđ spūs vitalis est nobilior: sanguis:
qđ ps pñ: sibi cōparaf vt forma mē. Sit. n. spūs ex humoz subri-
litate: vt. A. in de virtutib? cordis. c. 1. Etia qđ mēbris sanguis cōpa-
raf vt mē: spūs aut vt forma: vñ subm pñpinqū sanitas z egritu-
dinis ponit mēbzū z spūs: ēt spūs viraū aie est delatius nō aut
sanguis cū eius solū sit partū. Sz ventriculus cordis sinister est fons
spūs vt Bal. pñlle. c. 2. nō solū fons sed minera ipsi? z ei? armariū.
Dexte aut ventriculus est fons sanguis vt ibidem. S. sic sinister: qđ
ventriculus dexte nobilior est. Sed istā rōnē volētes effugē di-
cūt qđ dexte ventriculus plus hz de spū qđ sinister: z in eo est sic ēt
in radice: hz in sinistro est solū spūs excedēs z superflūs: z ferunt
dextro ventriculo in hz expandit ad mēbra spūm: z h dicit. A. 13.
de aialibz. c. 3. vbi dicit qđ est sicut de hōie qđ cap manu dextra
cōplet cū sinistra. Hec aut sunt nō vera: qđ imaginari faciūt qđ spi-
ritus in dextra cordis pte gñet. Qđ vñ falluz: qđ. A. posuit sinistru
vētrē minera gñōnis spūs: nō aut dicit h de dextro: vnde creauit
deus ex pñuitatib? cordis sinistru zē. Hoc ēt dclaraf. nā via que
trās? a dextro ventriculo in sinistru est stricta vt oēs pcedūt: z nō
est nisi qđ sanguis g in spūm qđ puerit: trās? per h medium vñ ibi
subtiliationē gñatam recipit. s. n. purus spūs a dextro ad sinistru
trās?ret dūbit facē nā foramina eque stricta sūt sunt qđ ingrediunt
ventriculū sinistru. Declaraf ad huc: qm si plus de spū ēt in ventri-
culo dextro:

Dub^m 6^m

tulo dextro: qz ibi generaret: ergo plus in venis qz ipsi concedunt: venas in dextra pte cordis nasci: sicut igitur cor distribuit sanguinem mediare hac pte sic et spūs. Lūi? cōtrariū. Hāc. sensu qz in venis pau cū spūm posuit z nebulosus sicut supra patuit. ca. 2. septimi. Ad huc sicut dextra pars cordis plus haberet de spiritu fm eos z ibi est radicaliter. Si cor per partē illā distribuere debuit toti nec fue rit qd phibere: nō ergo debuit sibi finistru aggenerare vētriculū cū solo dextro hēc cōplere potuerit. Cōlūtas enim sūt creatoris vt insita eēt qto plus foret possibile pauciora: vt Aui. pma pmi ca. de anatomia musculoz palpebre. c. 5. Adhuc cōparādo eos spūs ventriculi dextri ad spūm finistri cōparat sicut arteriaz spi ritus ad spūm venaz: sed p eos spūs dextri vētriculi amplior est z maioris quātītatis aut caliditatis in quāto: spūs aut finistri pti minor est: qz a pari z spūs arterialis minor erit venalis: cū opo sit oēs sentiūt z merito. Oportuisset enim facere arterias getas z venas mobiles aut ambas mobiles. Pterea nā fecit auriculā in finistru pte qz colligit supflūū sanguinē z spūs. Si qz in finistru vētri culo eēt spūs supflūus nā fecisset in eo aliā auriculā. Et eēt oēs au ctiores ponūt arteriā ex duabz cōstare tunicis: qz vt spūs in eis pti net. Nō aut hoc dicit de venis. Adhuc z eos sū pncipalr z plus pti net spūs in dextro qz in finistru debuit nā grossas facere carno sitate dextri vētriculi nō aut finistri: z plus debuit iēdere ad spūs pseruationē qz ad cōlē pōderationē cordis. Illud aut qd dicit de Aui. locutio exēplaris est: z si deducat z eos facit. qd iudicet enim cōplētū in re capta nobili? est capere. Dexte vētriculus cor dis sanguinē capit. cōplēmētū aut forme spūs ps finistru iudicet. Probaf. qm arterie sunt corpora venis nobiliora: sed sic ex dextro vene oriunt sic ex finistru arterie. Itē ipsi pcedūt a pte dextre pti nō sic cito iterficere sicut finistru. Scidū tū p p fortiter in ptiuz dicta qz cordis ps dextra pōt dici nobilior finistru ex pte loci: qz in pte dextra magis collocata. Hēc aut pars finistru est nobilior: vt Ari. in de celo z mūdo. 2. tex. cōm. 15. Et pte aut opatiōis finistru est nobilior. Tūc ergo ad ea que in oppositū dicebant. Ad pti mū qz media pars sit nobilior: qz sic est de cerebro. Dōz nō fore si mile: qz enim cerebri media pars est locus nobilioris opationis z virtutis vt cogitatio: iō nobilior est. pars sō cordis media solum via z partes est. Ad Aui. 13. de alibus dōm qz vult hāc partē eē nobiliorē ex pte loci: z qd post dicit falsas: nō enī dicit qz ad dextra plus de spū emanat: sed qz multū emanat. Ad auctoritatē Arist. dōm qz solū illā nobilitatē magne vene attribuit ex pte situs non ex pte ppiet opatiōis. Solū enim dicit qz qto honorabili? est an terius posteriori tāto nec vena arteria adorti. nihil aut de nobilita te ex pte opatiōis tetigit. Sed cū quare hēc pars in latere dextro z nobiliori fuit posita z nō in finistru fuit recti? aspectus ad epar: qz hēc vena imediate ex corde descendit in epar. Ne ergo in ortu buius vene esset obliquatio nā fecit dextri vētriculū. i. vētriculus sanguinis in dextra parte: qz nō potuit nā ponere vētriculū spūs in dextra parte quantū potuit: hēc recōpensauit subleuādo basim vētriculi finistri supra basim vētriculi dextri: vt Aui. in ista. z quātū acquiri nobilitatē vētriculus dexte supra finistru ex pte pte loci fm dextri z finistru: tāū recōpensando acgrat nobilitatis finistru supra dexte ex pte differētie que est fm sursum z deorsum. Ad aliud aut qd dicit ab his qui hōz ptiā tenent. Dōm qz pars in qua vltimo vita reperit nobilior eē dicit pōt. S3 cum dī qz in dextro vētriculo est hoc volēdo eoz experimento pferire. Dōm qz hīs motus vltimo appareat in pte dextra: tū radicaliter vita est in parte finistru cordis. Pars enim dextra cū sit subtilioris carno sitas magis apta est moueri vita itate qz pars finistru: qz est gros se carnositas. curate ergo vita z aia in parte finistru que non est apta ad motū cōplet z restaurat motus ex dextra pte que est mag is apta moueri. Et arterie partis dextre non mouent nisi virtute vētriculi finistri nō dextri: qz nō pueniunt inde. S3 istis nō placet ista solutio: qm vt Ari. 4. de ptiibus aialū. ca. 22. als ca. 9. fistula tori nō est ppter fistulā s3 fistula ppter fistulatozē. Si ergo nā cor dis ppter vitā z animaz prem ordinauit in nobiliori pte ordinare debuit organū in quo diuiti? possit remanere cū aduenit corruptio. Dōm qz nā ex ptingētibz semp facit qd melius est. scdo de gene ratione z corruptione. tex. cōm. 1. 9. Melius aut est facere fini strū vētriculū cordis grossum ad spūm generationem vel pser uationē pro tota vita qz facere ipsum cū subtili carnositate aptus resolutioni spūs z motui vltimo in moza parua in qua mori cōtin git. Lū ē vt dicit sit possit eē finalis recessus vite a parte finistru: s3 nō tunc in vltimo moueat. Siāt enim hēc simul nec videtur p hibitū qz in fine vite stat anima in finistru: s3 cesset a motu qui est in dextro. Lū ergo dexte vētriculus cessabit a motu: tunc statim z simul a dextro z finistru cessabit vita. Ad aliud aut signū dōm qz finistru pars cordis culectia pulmonis nō indiguit cū sit altior z habeat quasi pti sua culectia dextre cordis partē. Ad aliud

signū quid sit dōm patet cōtra eos qui sentiunt z concedunt qz apostema cordis finistru partis z vulnus citius interficiunt vulne re z apostemate dextre partis. Ad aliud cū dicitur qz suffocato animali oīs sanguis z spiritus reperiuntur in corde z in venis. Di cendū qz hora suffocationis sit pmo calidi inflāmatio ex incendio vñ sanguis z spūs qz subtilis resoluitur z quasi qd remanet post mortē in cōgelationē z a quositate conuertit. Vel aliter qz cum re fluunt sanguis arterialis z sanguis venalis ad cor facilius sanguis z spiritus arterie pōt venas ingredi cum sit subtilis qz sanguis ve nalis arterias intret. Cūterius considerandū qz quidam ex hac littera que dicit qz ille vie dilatantur in ipso cum dilatatur cor: vo luerunt arguere qz corde dilatato arterie dilatant z econtra: sicut in his vus accidit: qd tamē est manifeste falsus. Illa enim forami na nō sunt facta ad delegādū aliqd a toto corde ad aliud dextra cor: sed sunt vie qbus transitus sit ex dextro in finistru vētriculū cordis de cordis suba exēdit: opz ergo qz cū expandit qz ipse oīno expandant: z cū pstringitur qz constringant: sic accidit de ptiis carnis qz dilatata carne dilatant z densata densant.

Et vene pulsátiles sunt arterie create z sunt nisi vna earuz habentes duas tunicas. Et durior eaz est itrin seca cuz ipsa sit obulans percussioni z motui substatie spūs forti cuius intendat cōseruatio z custodia z for titudo. Et origo arteriarū est ex ventre finistru qui est vnus duoz ventriuz pectoris: qm dexte est ppingoz epati: quare opz vt sit occupatus in attractione nutri menti z administratione eius.

Ponit anatomia quarūdā partū ortaz in corde. Et pmo ponit arteriaz. Scdo auricularū cordis. ibi. Et sunt. Ptiā in duas. Pmo facit hoc. Scdo refumit anatomia vētriculorum cordis ostendendo modum compositionis eoz. ibi. Et quia venter. Notandū qz Aui. notificat arterias penes duo. Pmo penes earū substantiā: qz habet duas tunicas preter vnam. Pter arte riā venalem que nō hz nisi vnā tunicā. Lūius causa nō est illa quā Dandinus imaginat: qz ipsa portet z trabat solū aerē ad pulmo nem z nō fuerit cōtentia spūs: z propterea nō eguit duplici tuni ca: ideo vocat arteria venalis. Nam sermo hic nō est verus: qz etiā pti net spūm z sanguinē: vt declarauimus sen. 10. 1. cap. Sed cū est quā assignat ibidē vt sit mollior: z per psequēs magis obediēs motui pulmonis. vide ibi. Dicit aut Aui. cōseruatio qm ad eius quātītate z fortitudo quātū ad eius qualitātē calidam: z ex hoc pōt accipi qz fallum dicit qui ponit qz arteria venalis semp stat aperta z nunq pstringit: qz hic Aui. si bene inspicit ponit ipsam inter arterias pulsátiles. Scdo notificat ipsas penes ipsaz or tum: qz oriuntur a finistru vētriculo zē. Cūbi aduertēdū qz Aui. explicans ortū arteriarū cauit sibi explicare ortum venaz a ven tre dextro volēs mediare iter Basenū z Aristo. tamē sicut est da re arteriā venalez sic venā arteriale vt illa que oītur a dextro vē triculo vadēs ad nutriendū pulmonē que cū deferat sanguinē subti le eguit duabus tunicis. Desert aut sanguinē subtilem: qz tales qui nutrit pulmonē. Unde Aui. de cōplexionibus mēbz dicit qz pul mo nutrit ex sanguine calidissimo subtilem admisto multe cholere. Considerandū vltterius qz fm Aui. vene que a finistru oriuntur sunt pulsátiles vel vocat sic eas: ex quo p3 statim falsam esse illoz opinionē qui tenent qz dilatato corde non omnes arterie cōstrin gunt z econtra. Hoc enim verificant de arteria venali dicentes semp eam dilatatam remanere: cū aut portet a pulmone aerez aut a corde fumum. Si enim hēc arteria est pulsātilis: de mente Aui. opz qz habeat dilatationem z constrictionem sicut alie. si aut semp aperta remaneret nō esset pulsātilis.

Et quia venter dexte cordis comprehendit grossum graue z finistru comprehendit subtile leue temperata sunt ambo latera cum confirmatione ventris qui com prehendit grossum: z ppiet quādo sequit resolutio cū resudatione aut ericcatione ppter grossitudinē mea tuū z ingrossando ventres qui comprehendit subtile: imo positum est vas subtilioris strictius.

Dicit aut nūc qz qz vētriculus dexte comprehendit grossūz gra ue finistru subtile leue sunt ambo latera temperata z adhibita cō firmādo ventrē dextri z solidādo eū z ponēdo securū id qd cōti netur in eo a resolutione z resudatione z ericcatione que solēt ac cidere ppter grossitiem meatū. Notādū vt sumitur a Hāc. in caplo de diuersitate partū cordis. ca. 5. 7. de inuamētis. qz qz ven ter dexte cōtinet sanguinem qui est grauior spiritui qui cōtinetur

Bentilis

in sinistro: oportet q̄ adequetur grauitas dextri igrossationi venteris finistri: et hoc cōfirmatur vter dexter ne nimis diuidat. vñ Aui. dicit. cum confirmatione vteris. Sicut ergo ex hoc creatus vter dexter subtilis et rarus ne nimis pōderaret: et vter eius concavitates esset maior et non eēt minor de amplitudine sue p̄cavitatis et raritatis suoz meatuū cui non dubitetur q̄ resoluatur aut refudet et extētur q̄ in eo cōtinetur: ideo dicit Aui. et proprie quando sequunt resolutio et. Sicut autē venter finistri grossior et densior vt cōtrponderaret grauitati dextri lateris. Nō solum autē ex hoc: s̄ quia in ipso continebat res apta euaporari vt spiritus. Ac etiā q̄ in eo generantur spiritus: quia sunt a calido forti acuto: q̄ quanto est grossior et densior tanto in eo plus conseruatur de caliditate acuta. Et sic apper̄ q̄ littera que dicit. striccius pōt exponi dupliciter. i. densius vel in minori concanitate.

Et temperatio sanguis eius est in medio.

Dub 7 Dubitat: an in dextra pte cordis vel sinistra sit sanguis calidior. Et videt q̄ in sinistra ex Gal. 2. de cōplexionibus. 3. cap. sic dicit. Et hic quidem sermo est q̄z de maxime sensu tactus in anathomia cōprehendere poteris cum aperieris thoracē pectoris et i. rōmisseris digitos et terigeris finistrū vētriculū cordis. Et istud iō quoniam inuenis hunc locū calidiorē alijs non parū. Et in libro de malitia complexionis diuerse ca. 5. illo caplo. Velocius autē. als illo ca. Lūg. calor. vbi ponens q̄m in sanguine abundat caliditas. Dicit q̄ hoc maxime est in eo qui est in visceribz: et maxime in eo qui est in corde: et maxime in eo qui est in sinistro vētriculo. Nā si ad hunc vētriculū veneris et. sicut est narratū in libro de medicatione anathomie senties siue iuenies fortiorē caliditatē. Amplius pbat rōne. Calidius q̄ est in corpore est spūs: vt Aui. p̄ma p̄mi de cōplexionibus mēbz. P̄mi autē mineram fore ventriculum finistrū est monstratū. Cōpositū vult Arist. 3. de p̄tibz aializ ca. 9. als. c. 4. de corde vbi cōcludit sic. ppter q̄m maximā. aializ tres hnt solū vētriculos. hōz aut plurimū quidē sanguinez et calidissimū bz dextra ppter q̄m partū calidior dextra: minimū autē et frigidiorē sinistra: mediū autē media multitudine et caliditate. Di cendū est vt sumis ex cōm. illius afo. Qui crescit et. f. cōm. 14. p̄me. Calidū pōt dici maius alio: aut quātitatiue rōne subiecti aut qualitatiue ex pte intensiois et remissionis. Et hoc diuisio pōt accidere alijs accidentibus formis. Si ergo loquamur de maiori vel minori caliditate quātitatiue: dico q̄ maior est cordis caliditas in pte dextra q̄ sinistra. Nam ibi extēsiue est maior caliditas vbi est plus de suo subiecto: sed hoc est in parte dextra. Nā subiectum in quo p̄prie accēdit calidū est humidū vinctuosum. Tale aut humidū est humidū sanguinis de quo est plus in pte dextra q̄ sinistra. Et declaraf ex alio. vbi est maior concanitas ibi est plus de humidū: vbi minor minus: postea has cōcanitates fore plenas: s̄ dextri vētriculi est maior: p̄cavitates finistri minor. de mēte Ari. de hyflo-rys aialium p̄mo vltimo ca. a. f. ca. 17. vbi sic dicit. h̄z autē cor tres vētriculos quādamodū dicitur est: maximū autē eū qui est in dextro minimū autē eū qui est in sinistro. Et Aui. hic loquens de vētriculo sinistro dicebat. imo postū est vas subtilioris strictius. Si aut loquamur de caliditate maiori aut minori in gradu intensiue: sic dico q̄ maior caliditas est in ventriculo sinistro q̄ in dextro: et sanguis eius est calidior. Quod mōstrat: nā sanguis in quē egit magis caliditas eū subtiliās cū ampliori motu est calidior: sed ille sanguis est p̄tis finistre. Jste. n. sanguis in pte dextra recipit coctionē suā: trāsiens autē p̄ prem mediā magis coctus est ex caliditate et motu. Silr aut in pte sinistra imo itantū q̄ rēdit ad nām vaporis et ignis q̄ bz caliditate fundatā i suba aerea. Apper̄ ergo quō vterq̄ sanguis calidior dicit. C Sed in p̄m quis diceret. nā caliditas recepta in re dura acutior videt q̄ recepta in re aerea. Manifestū at est q̄ sanguis dextri vētriculi grossior et terrestrior ē eo q̄ finistri: erit q̄ ei magis acuta caliditas. Dm q̄ si eadē caliditas p̄cise eēt in his: rō verū argueret: q̄ vterq̄ est q̄ actio bz ifeq multitudine forme ceteris paribus: sed q̄ illi sanguini q̄ trāsiuit in finistrū vētriculū est additus alius gradus caliditatis: ideo est acutior: ideo forsan si e q̄lis gradus caliditatis adueniet sanguini grossio: et subtili: acutior re periet in grossio q̄ in subtili: sed hoc nō est hic. Ideo ex p̄dictis licet p̄cludere q̄ in sinistro vētriculo mor ad tactū caliditas fortior sentit q̄ in dextro: q̄ i hoc est acutior caliditas sicut in illo maior extēsiue. Mō sensus tactus de caliditate imediate indicat formali fortiori magis vel minus: sed de quātitate cū ibi insit ex pte subiecti nō iudicat nisi mediate. Calidū enim et fridū sunt per se: et imediate obiectū sensus tactus: quātitas autē et extēsiue mediātū magis. Jte illa quātitas aut extēsiue est sensibile cōe. Qualitas autē intensa est sensibile p̄p̄rio scdo de aia ter. cōm. 115. Etia p̄ aliud. nā caliditas existēs in humidū subtili vaporoso facilius ip̄mit in sensus tactus q̄ existēs in humidū sicco grosso: vñ in tertianarys citius

Super tertio

ad cutē representat caliditas magis q̄ in sanguineis et in flegmaticis febribus p̄p caliditate illā esse magis vaporosam subtilē. Unde Gal. de febribus p̄. Humida caliditas nō p̄uo aliquo sicca acutior ē bz vterq̄: humida in re humida vaporosa fundata vt q̄ spūs sicca in re grossa vt q̄ grossi sanguis. Cōposita soluunt. nā Gal. auctoritas itelligit finistrū sanguinē eē calidiorē q̄ acutior: vñ fortiorē dicit. Arist. aut itelligit calidiorē: q̄ quātitatiue magis calidum dextrū. Tū et ipse. sanguinē plurimū dicit se referēs ad quātitatē. Nōtādū tñ q̄ sanguis vtriusq̄ p̄tis cordis dū stat in corde se bz vt dictū est: s̄ cū vterq̄ sanguis exit cor sanguinis p̄tis dextre seruaf caliditas: q̄ ps dextra est calidior cū habeat epar: s̄ p̄tis finistre caliditas remittit p̄p splenē: et iō pars dextra finistra est calidior. Nō solū aut p̄ hoc est vterq̄ et q̄ bz cordis ps finistra multū in finistris sit: ipsa tñ respicit multū dextrā p̄tem in sufflās caliditatē in ipsam: et pro tanto hinc est principium motus.

Dub 8 Alterius aut dubitari pōt. Aui. ponit et videt finia Arist. 3. de partibus aialium p̄llegato caplo q̄ in medio vētre temperatio sanguis sit. Lūius videt oppositū. sanguis enim nō of tēperatus magis vel minus nisi in relatione ad corporis sanitatē et operationē que dicitur tēperantia ad iustitiā. hoc enim est equale de quo medici in suis ingitionibus tractat vt Aui. p̄ cañ. ca. de completionibus. Dm q̄ duplex est equalitas. Una est in relatione ad opatiōes: et hac tēperantia sanguis mediū vētriculi nō est tēperatio. Lūius rō est. nā aut hoc eēt in relatiōe ad opatiōes p̄prias cordis aut ad cōes. Nō p̄prias: q̄ hec est nutritio. nā sanguis nullaz bz tēperatē in relatione ad hanc opatiōē nisi inquantū est aptus pati vel pueri in cor: sed iste sanguis in cor nō puerit: s̄ ille qui est in dextro vētriculo cordis: vt dictū est supra. Nō aut in relatione ad cōmunes: q̄ talis operatio nō fit cū hoc sanguine: sed cū spū qui recipit p̄fectionē suā in parte sinistra. Jlla enim opatio est dilatatio et cōstrictio que imediatius fit p̄ spiritum q̄ per sanguinē cū spūs fit delatius virtutū et nō sanguis. Est alia tēperantia absoluta in sanguine in relatione ad extrema: et hac tēperantia sanguis qui est in media pte cordis est magis temperatus. nā est medius oino inter sanguinē dextri vētriculi et finistri. P̄mo qdē est medius in substantia. nā sanguis dextri vētriculi est grossior: finistri aut subtilior: quare medius medio modo se bz. Secundo est medius in qualitate: q̄ sanguis dextri minoris est acutioris q̄ finistri: ergo est inter illos medius medio modo se habēs. Ex hoc aut soluit q̄ in cōtrarium dicebat. Nō enim vult Aui. hunc sanguinē fore tēperatiorē ad iustitiā sed alio modo.

Dubium Sed dubitat quis sanguinē in cōparatione ad opatiōes sit temperatior dextri aut finistri. Dm q̄ sic in illis sanguinibus erit tēperies sicut ad nutritionē. Ordinat aut sic q̄ sanguis dextre p̄tis quasi vt materialis: finistri aut vt formalis: sic ergo in eis diuersa erit tēperies. Ratione enim spūs in hoc finistro complet sicut in cerebro. Videmus enim spiritus nō compleri in parte anteriori mo transeūtes mediam in parte posteriori completur vt Aui. supra sen prima secundo ca. Dixit post.

C Et sunt ei duo additamenta super duo officia introitus duarum materiarum scilicet sanguinis et aeris attracti ad cor sicut due aures nervosa que sunt rugosa mollificatiua dum cor permanet cōstrictum. Et cum dilatatur tenfa et adiuuantia ad cōstringendūz illud comprehenditur ad iterioa. Sunt ergo sicut due aures recipientes a vasibus: deinde mittētes illud ad cor: cūz mēsurā: et subtiliatiua sunt vt sint magis comprehendētia et melius obediētia p̄strictioni: et facta sunt dura vt sint longinquiora a passione.

C Et hic docet p̄ anathomiā cognoscere alias p̄tes cordis addens alia. Et p̄mo facit hoc. Scdo ostēdit modū nutritionis cordis. ibi (Et cor qdē nutrit.) Tercio ostēdit ipsius locū. ibi (Et cor qdē.) Quarto determinat de quibusdā moribus et affectiōibus que cordis diuersitate insequunt. ibi (Et si aliqua aialia.) C Notādū q̄ Aui. itelligit p̄ hoc duas aures cordis que non dicunt aures vt eis audiat: sed q̄ illis simulant. ē q̄ sicut in capite aures ponunt in latere sic iste cordi circūciēt. vt. B. determinat de iuuamētis mēmbz. 7. ca. de iuuamēto auricularum cordis ca. 4.

Dub 9 Dubitat aut q̄ Aui. ponit q̄ illa duo corpora sunt rugosa et mollificata dū cor p̄stringit et tenfa dū dilatat. hoc aut videt p̄ra mēte Gal. ibidē. dū cor cōstringit iste aures recipiūt: s̄ q̄ recipiūt nō sunt mollificare imo plene tēse. Jte dū cor dilatat expellūt ad cor: sed q̄ expellūt nō sunt tēse imo vacue et mollificare. Dm autē p̄m Aui. ponit. Dm cū Aui. q̄ ille aures in cordis dilatatione tendunt

pendunt & mollescant in contractione. Rō est. sicut. n. aures sunt qđ
corpa carnosā & rugosā qđ sup coctas orificia sup situata sūt coop-
torū aliquo supel aliquo foramine. Idanestū autē qđ existē-
te aliquo coopctorio sup aliqua re vacua vel cōcūa: opz qđ quādo
parietes illius reampliant: qđ et coopctoriū ampliet & tendat. Si
autē coopctoriū parietes rei cōstringat opz qđ coopctoriū in seipso
adunet & mollescat. Sic est de istis aurbus. Na qđ cor expādit
opz qđ ipse tendat: tñ repellūt id qđ est in eis ad cor imo quasi
cor nō fatigat in attrabēdo: vt Galibidē dicit. Si autē cor cōstrin-
gat ille aures in se ptrahat & nihilomin⁹ recipiūt: tñ qđ recipiūt
nō est tñ qđ tēdat eas: opz ipse de se sunt rugosē apte recipere:
qđ: bñ plus de spatio cū non sint vistractē p dilatationē: illud qđ
ad istas aures venit nō est multa qđitas s; mēsurā: vt & cū mē-
surā repellūt ad cor vt Aulicē enim cor gradatim recedit a cōtri-
ctionē tēdēs ad dilatationē: sic de aures gradatim expellūt ad cor
sic cū mēsurā. Et sic. s. 2. l. falsus snia. Dicit postea.

Et cor quidez nutritur cum virtutibus suis naturalibus cum dilatazione quare attrahit sanguis ad interiora eius sicut attrahitur aer.

Dub^m 10 = **C**et coq^de nutrit cū suis virtutib⁹ nālib⁹ attrahēs cū dilatatōe. **C**ubitat q^d Aui. possit co^{re} in dilatatōe nutriti. Nōne alij actus ad hoc inuunt vt retentio & expulsio & digestio vt Aui. p^{ri}mo cāi. cap. de virtutibus ministrantibus. / **S**dm hic q^d sine dubio alij actus nutritiue deseruiūt. Aui. autem magis explicauit de cordis dilatatōe: q^d ille est p^{ri}or actus.

dilataciónē qz ille est ppor actus.
 Dubitat scđo qz in corde est ppria virtus nutritiua z ppria vir-
 tus attractiua. Si ergo cor dilatatiōe nutrit: ſz nutrit reſectiōe dige-
 ſtione z expulſiōe que ſunt poſt dilatatiōē. hoc autē eſt falſum: qz
 in nutritiōe ſubē cordis nō requirit dilatatiō z ſtriſctiō ſed appo-
 piate opatiōes que ſiūt ſine bz. / Dōs qz dilatatiō z ſtriſctiō cor
 dis nō ordinant immediate in cordis nutritiōe: ſed mediate: qz
 mediante attractiua reſectiua digeſtiua z expulſiua ppria: tñ dico
 qz bz nō immediate: tñ principaliter in cordis pſeruationes z nutritiō-
 nē ordinant. Quod declaraf. nā actiones mēbroz quācumqz ſint
 cōſes: attameñ principaliter ppor ppriam vtilitatem. Unde
 Baſ. in de motibus liquidis capſo tertio diſtinctionis ſcđe. Unū-
 quodqz mēbz ſcđit ſuo cōmōdo z reſectiōi. Et qd hoc affirmat
 z aſſerit eſt qz ſtomachus nequaquā cibaria digerit: vñ p hoc itē
 dat oīa mēbz a ſialio reparare. Nec quoz epaz cibū altera bz
 intentione. Siſz quoz cordis pulſus nō pcedit ab eo p alio mem-
 bro ſed p ſuo cōmōdo. Dicit ergo ex mēte Baſ. cor principaliter nō
 dilataf niſi ppter ſuū cōmōdū. Cordi. n. ineſt duplex neceſſitas. ſ.
 neceſſitas reſtaurādi ſuā ſubam que reſoluit: z neceſſitas euentū
 diſtictū ſuū nō igniaſ. / per dilatatiōē autē bz duas bz cōmōdi-
 tates. Prio pma: qz dilatatiōē attrahit ſanguinē ex quo nutrit
 z ex quo ſit ſpūs. Scđo ſcđa: qz per dilatatiōē attrahit aerem
 qui ipſum euent z fm quōdā qd in ipſm cōuertit. / hoc autē bz
 videri ſen decima: / ideo ſui. bz duas cōmōditates tangit in li-
 tera diceſ qz cū dilatatiōē attrahit ſanguis ad eius interiora ſicut
 z aer. Volens ergo offendere qz dilatatiō z motus cordis princi-
 paliter in ſuo cōmōdo ordinatur dixit qz nutrit z bz tñ hoc ita
 ſit: tñ ſecundario hoc eſt in vtilitatem oīum mēbroz.

Et cor quidem positum est in medio medij pectoris
quoniam est temperatioꝝ locus.

Dubitatur an cordi fuisset necessarium poni in medio pectoris. ¶ Et
 videtur qd nō: qd ubique esset cor: faceret suas operationes: sicut in
 exterioribus in fine. Itē videtur qd debuerit esse supius: qm̄ hic vi
 detur esse locus nobilior: vnde ipsūm damus dñs. ¶ In oppositum
 est Auzic. ¶ Dñm qd cor debuit situari in medio: vñ Arist. in 2. de pri
 bus animalū ca. 5. aſs ca. 4. Cor enim est pñ: ⁊ radix omni motu q
 in extremis fiunt. Locus autē medius est quo facilius ptingit ad
 extrema: vñ ibidē Arist. Alia rō est. nā est esse fluit foras calida vñ
 stat in corpore ad modū cliibanī ignis: vñ Auz. ⁊ colligit cap. 3. de
 cōplexionibus mēbroꝝ officialiū. Locus autē medius est: quo ca
 liditas ad exteriora facilius expandit: ⁊ iō in medio eē debuit: vñ
 hoc colligit. c. 6. Et fuit locus eꝝ in medio: qd hic est locus melior
 ad hoc vñ fit resumptiōnis suis differentijs vñ melius custodia: ⁊
 qd talis est locus regis ad hoc vñ regnū suū fit equaliter ppor
 tionatū oīi us. Alia ratio est. nā opatiōes cerebri ⁊ epatis sicut in pñ
 cipijs multū differūt: cor autē cū eis cōiact: vñ spūs cordis est tanq̄
 medius: debuit ergo cor esse in medio vñ alia membra separaret.
 ¶ Ad prīmū ergo qd in pñm dicit qd cor potuit sua facere ope
 rationē qd hoc. Dñm qd verū est. pñia nō cōm. ¶ Vel aliter ma
 gis ad Sal. mētē qd est contra eos qui actionū pñcipia ponebant
 positiones mēbroꝝ: ⁊ nō pñias cōplexiones ⁊ naturas. Vult qd oī
 cere Sal. qd pñcipalr per se cordis operatio ⁊ sua virtute pcedit.

coadiuuatiue aut magis a positione. ¶ Ad alia dōm q̄ in uniuerso
simpliciter nobilior est sursum q̄ deorsus: in aliquo tñ nō est incō-
ueniens q̄ medius locus melior ⁊ nobilior sit: yñ dicebat Aul. hunc
locū temperatorem. f. ad hoc opus.

T Et declinat magis parus ad sinistrum vt elongetur
ab epate ⁊ habeat epar locum amplius. Splen. vō de
scendens est ab eo cū elongatione: ⁊ in descēſione eius
est iuuamētū qđ ego dicā. Et vt cor amplificet locuz
epati meli⁹ est qđ amplificet ipm spleni qm epar est su
blimi⁹. Et ex eis q̄ itendunt in declinatione cordis ab
epate est vt nō aggreget calor tot⁹ in pte vna: ⁊ vt tē
peret in latus sinistrū cū splen ipse sit non calidus val
de: ⁊ vt ipsum minus comprimat venam concauā ve
nientem ad ipsum preparando ei quendam locum.

¶ Et posuit in hoc tres cas. p̄cia cā est: vt cedar locuz epati qđ est
mētibz nobile. Scđa cā est: vt tēperet frigiditate finistre p̄cia. Ter
tia cā est: vt nō cōsumat venā ascendere. ¶ Notandū tñ qđ si cor
declinat ad p̄te finistrā hoc est vt in oibz. Si alius aut aialibus
magis in medio posuit vt Ari. pallegor a.5. als. cā. 4. cā in hoc
est: qđ homo b̄ p̄te finistrā magis frigidus qđ alia aialia. Ibi ubi Ari.
c. 7. als. cā. 4. marime aut alior: aialium homo b̄ fridissimū finis
trā vt ergo cōtemperet debuit magis in eo declinare ad finistrā
respectiue: qđ b̄ splēde valde magnuz vt oēs p̄sentūit. ¶ Nota ēs
qđ cor magis anterior qđ posteri collocaet ne anteriora remaneat
frigida. Posteriora autē de se sunt magis calida: vñ in eis calidū sal
uat magis vt Arist. de partibus. z. c. a. als. cā. 7.

C Et si aliqua animalia sunt magni cordis ⁊ sunt cum
hoc pauida ⁊ timida sicut lepores ⁊ cecuri: tunc causa
in eo est: quoniam calor eorum est parvus ⁊ exicatur
ex eo res plurima: quare non calefacti integre. Et illa
que sunt parui cordis ⁊ cū hoc sunt audacia: ideo sunt
quoniam caliditas in ipso est plurima ⁊ coartatur ⁊ fit
vehemens. Acruz illa que sunt plurimū audacia sunt
ea que sunt magni cordis.

¶ Et hec pars hys tres. Offendit enim primo morem 2c. Secundo comparat membra ad alia in tolerancia passionis. ibi (Et hoc quod non tolerat. 7 per rio quoddam dictu spūis declarata. ibi (Et quicquid iument.) 7 Tunc p hūatque aialia sunt magni cordis: 7 cū hoc sunt timida: cū hū est paucitas calidi 7 spūs per ceruo 7 lepore accidit. aialia hūis: cū hūis cor: paruū 7 sunt audacia: accidit hoc qz hūis multo calidiū 7 spūm vt cani 7 accipitru accidit. 7 Considerādū qz timidi 7 audacia letitia 7 tristitia sunt passionēs 7 sequētes dispōsēs spūs vitalis cordis: vt fumū ab Alu. in de virtutib cordis. trac. 1. capis plurimis. Dico aut passionēs vel dispositiones: qz potētia. spūs enim est per poten tia est idifferēte ad has passionēs. sed qz magis ad tristitia dispo nant qz ad audacia: hoc inest eis dispōne. differēt ad dispositio a po tētia. opz ergo has passioēs seg cordis dispōsēs. 7 cor 3 magnū qz paucū spiritū est: dispositū ad timore: qz adueniēte terribili cri tūtrahit spūs 7 cor: 7 frigidat multū. Si aut spūs sit multus 7 calor 7 cor puū: tūc cor semp est in multa caliditate. Simile enim est de calido existēte in paruo corde 7 magno sic de igne qz accēdit in se uaculo vel domo magna 7 7 parua. ēqūis enim existēt non sūt cale facit. Ari. in de pnbis aialia. 3. ca. 9. als. cap. 4. Sic 7 calidi in ma gno 7 paruo corde non calefacit aialia. opz qz adueniēte ter ribili mag aialia terreat magni qz parui cordis. 7 Sciēdiū tū qz iste passioēs hū recipiant passūe in spū vitali: tū eaz pncipia 7 moto res sunt spūs recepte in vūte aialia a cerebro: vt pncipia 7 pncip. fen. 1. de vūte aialia i fine. 7 Sciēdiū ē qz hū aialia magni cordis sūt timida: tū in audaciū qz cor est maius raro audaciōra sunt.

Et cor quidem non tolerat nocumentum dolorum
neq; apostema: 7 propter hoc non decollatur animal
in cuius corde inuenitur ex nocumētis illud quod in-
uenitur in reliquis membris.

Edicit post q̄ cor non tolerat nocumenta doloru; que sequuntur
apostema: ⁊ de hoc queretur.

Et quandoq; inuenitur in quibusdam animalibus
magni corporis os magnuz: 7 proprie in bobus: 7 hec
os est decline ad cartilaginē: 7 illud quod est plus 7

Gentilis

maius cum additione et duritie est illud quod inuenitur in corde elephantis.

¶ Notandum quod videtur esse opus quod in motu sit aliquid fixum. illud autem est os. hoc autem os redit ad nasum cartilagineum sua duritie ledat cor: tunc in primo generationis hoc os magis est cartilagineum. in processu enim induratur et fit magis ossuofum. Et causa est: quod in primo cor est molle: in processu autem induratur et fit magis ossuofum illud quod primo erat cartilagineum. Non differt autem ab osse cartilago nisi in magis et minus: ut Aristoteles. 3. de partibus. ca. 8. Dicit autem quandoque: raro reperitur et non in omnibus animalibus: ut Aristoteles. 3. de partibus. ca. 8. alio ca. 4. 2. de partibus. ca. 15. Dicit post quod illud quod plus repit est in elephante. La est: quod hoc animal est magni cordis et multum comedit et et diu vivit: ut quidam dicant eos vivere circa ducentos annos: ut Aristoteles. 3. de partibus. ca. 9.

¶ Et iam repertum est cor cuiusdam symm habere duo capita et ex virtute vite cordis est: quoniam quando aufertur ab animali inuenitur pullari versus ad hanc. Ita autem erravit qui existimavit quod cor sit lacertus: quoniam sit similitudine reus in eo. Verum motus eius non est voluntarius.

¶ Per caput cordis potestis intelligere aut cuspidem: de hoc non est magnus dubitatio: aut radice et hoc habet dubitationem: utrum cor possit habere duo capita: quod quatuor vel sex ventriculos exire uno e parte: et hoc non potest fieri si tunc esset quidam motus in magnis erit sicut rari appareret magna mostra. Postea autem quod possit fieri: quod mostra fieri possunt: quod multa membra simul nascuntur: ut Aristoteles. de generatione animalium. 4. c. de monstris et hermofroditis: tunc dubium esset: utrum esset unum animal vel duo: quod de mente Aristoteles. ibidem: quod unus habet cor: unum animal est: quod autem duo sunt aut plura cognoscuntur. propter fetus coniunctionem. Dicit post quod ex virtute vite cordis est. Causa huius est: quod cor primo vivit et vltimo moritur: ut tertio de partibus. ca. 5. alio ca. 4. aliter secundo de generatione animalium. ca. 12. alio ca. 4. ergo vltimo ad eo moritur et vita discedit. Dicit quod erravit qui existimavit cor esse lacertum: est tunc ei simile. Probatur quod non sit lacertus: quod moritur et non est voluntarius. lacere enim motus voluntarius est in istis: ut de interioribus. 2. vlt. ca. Et per supponit hoc Avicenna. ex prima sententia. ca. de virtute motiva.

¶ Cordis autem esse voluntarium sufficienter demonstratur: quod aut voluntarius aut naturalis aut violentus. Non violentus: quod tunc esset preter naturam. nam opponitur ei quod est secundum naturam ut secundo de generatione et corruptione. text. commentum. 43. Nec esse videtur naturalis. primo quod omnis motus naturalis est continuus: ut quinto de accidentibus et moribus. sed motus cordis non est continuus: quod generibus iteris cum necessario iter contrarios motus generis sit media: ut Avicenna. secundum capitulum. Item si esset naturalis fieret a naturali virtute: aut ergo a nutritiva aut alysa. a nullo autem istarum fit cum istis sunt in plantis in quibus cordis moritur aut proportionabile ei non est. Item probatur quod non sit a naturali virtute: quod motus nobilior operis quod a nobiliori causa fiat. motus autem cordis nobilior est: quod assimilatur motui circulari. in motu autem dilatationis et contractionis operis manere aliquid sicut in circulo et hinc ipse motus: ut tertio de anima. Aristoteles. 2. commentum. Item arguitur ex ratione quadam que sumitur ex Aristotele. auctoritate septimo sue metaphysice. text. 31. ubi volens probare illud motum non esse naturale subdabat se super hoc. Naturalis res que per naturam movetur ad aliquam dispositionem movetur. propter aliquam dispositionem naturalem que sibi deficit reddens ad illam sicut aqua naturaliter a caliditate ad frigiditatem movetur et lapis sursum et deorsum et infirmus ad sanitatem de egritudine et sic in alijs predictis. cum autem beceres in illa dispositione pervenerit quiescit. Si ergo cor se dilatando naturaliter movetur: hoc fuit propter fugam a contractione: sed fuga ab aliquo naturalis non potest esse causa reditus naturalis ad illud: sicut quod aqua naturaliter fugit a calido ad frigidum est impossibile quod naturaliter per illam fugam ad calidum movetur. pone ergo quod cor fugiens a contractione movetur ad dilatationem: non est ergo possibile quod naturaliter redeat ad contractionem sed ibi gessit. Amplius omnis naturalis motus officie distincte sunt sursum et deorsum et loca media: nulla autem harum differentiarum motus cor movetur seu moveri dicitur. In huius est Avicenna. qui dicit cor dicitur mori non esse voluntarium. Licet ergo non sit violentus restat quod sit naturalis. Imponitur Aristoteles. super naturalia in de morte et vita: ebullitione cordis ex nutrimento adveniente esse causam dilatationis cordis: et contractionem fieri ex aduersione frigidi aeris in inflammationem cessat. Et hec opinio fuit et ipsa sibi antiqua a David philosopho. 13. distinctione sue philosophice ut dicit Aristoteles. auctoritate. Motus cordis non sit a natura nec ab anima sed ex accidenti. sanguis. nam qui est in corde calore suo continue spiritum resoluunt. hunc autem spiritum dicit Aristoteles. maiorem tunc occupare per spiritum: et propter hanc causam accidit cor dilatari et postmodum suavitatem contrahi. hec autem opinio que Aristoteles. non fuit est falsa: quoniam cum hec ebullitio cordis sit eorum et arteriarum simul corde dilatatur

Opinio
Trullian

Super tertio

to dilatarent arterie: et illo contracto contrahuntur: quod non est verum. Adhuc tunc in corde villi frustra fuissent. Eadem enim quod pulmone quod primo motus non habet sed motum pectoris sequitur: id villis caruit. Licet oppositum forsitan Avicenna. teneat et secundo sui colligeret. c. de inuameteris membrorum anhelit. c. 16. Est alia opinio que est antiqua expositio sui tractatu de motu cordis ubi dicit loquens de motu cordis: nec operis quod causent ex apprehensione appetitus quoniam causent a sensitiva anima per operationem suam: sed inquantum forma et natura talis corporis. Et confirmat hec opinio ex Avicenna. secundo colligeret. c. de inuameteris membrorum motus voluntarius. c. 15. ubi dicit. Virtus prima regitiva in huiusmodi motu. localis voluntarius: illud quod mensurat quantitate calor de necessitate est in corde: ut Galenus. et omnes medici fatentur quod virtus voluntaria est in corde: dicit quod declaratur est quod motus virtus cuiusque corporis fit per motum voluntarium istum in membro cuiusque contrahit totum: sed in corpore non est membrum quod toti corpori communicet nisi cor: ergo virtus voluntaria cordis est in corde: hoc est in musculo qui est in corde: et quod virtutes particulares sunt in musculo particulari. Et declarat rationem suam sumpta tertio de anima. commentum. 55. nam in omni multitudine motuum operis ad unum primum devenire: cum quod motus in corpore sunt multi dilatationis et contractionis erit dare unum primum. hoc autem erit motus dilatationis et contractionis cordis. sed cum isti motus sint in uno animali: debet in hoc convenire quod unus sit primus et alter sit posterior vel secundus. Sed ista positione credo non esse veram. nam ille motus non fit ab anima sensitiva qui fit ab apprehensione. sed motus cordis est huiusmodi. Item motus cordis est actio: sed virtus sensitiva passiva est cum sensus sit passivus. Si ergo virtus sensitiva coniungit actio non est nisi inquantum estimationis et deliberationis coniungit: ubi autem nulla est deliberatio vel est non. Nec valet quod dicitur quod non procedit ab anima sensitiva ut sensitiva est sed per formam. nam manifestum est quod in motu pulsus operis dare aliquid quod sit movens aut forma movendi. huius autem est sensitiva anima. aut erit primum huius motus mediantem sensitiva potentia aut mediantem vegetativa: cum anima mediantibus potestis sit primum actionis: imo plus secundum eam differunt potentia ab anima. Non potest autem esse primum motus huius per potentiam vegetativam ut procedunt: nec per potentiam sensitivam quod huiusmodi est apprehensio. Sed tu dices ego dico quod a primum generationis apprehensio facta per sensitivam virtutem fuit firme deliberationis quod motus cordis semper fieret cum semper inest necessitas: et pro tanto videtur esse naturalis non subiacens nostre voluntati sicut multos actus voluntarie facimus non premeditatione. Dico quod istud non valet quod iudicium sensitivum virtutis errat aliquando ut in multis potest. tunc tunc errare in movere cor: quod est falsum. Nec valet quod dicitur quod sunt multi voluntarii motus ab apprehensione. nam illos motus procedit dispositio: quod non contingit de corde cum nunquam fuerit voluntarie mori. Ad rationes cum dicitur. In motibus operis dare unum primum. verum est immobile: et hoc est cerebrum: ubi cor sit primum voluntarii motus: non est quod ipsum voluntarie moveatur sed quod in eo fit deliberatio iudicij quo fit preceptum musculi que moveantur huius iudicij vel precepti deliberatione. Non enim sequitur. omnes motus voluntarii reducunt in motum cordis: ergo motus cordis est voluntarius: sed sequitur ergo fit deliberatio et consilium quibus sunt isti motus. Et hoc voluit Avicenna. intelligere quod in corde est virtus voluntaria scilicet precipiens: et in musculis corporis est virtus obediens qua fit motus. Dico ergo hos motus fieri ab anima primo vel eius virtute. Nam illius motus primum est anima qui diversificat secundum diversas dispositiones virtutis fortis vel debilis: sed pulsus est huiusmodi ut in crinibus per. Item ratione Thomae. Ille motus est ab anima qui diversificat secundum diversas anime affectiones: sed motus cordis est huiusmodi quod diversificat secundum gaudium et letitiam. Item talis motus secundum alium modum est causa diversarum affectionum anime ut gaudij et tristitie. Adhuc ille moritur sit ab anima qui est ordinatus in anime salutem et custodiam. sed motus cordis est huiusmodi ut Aristoteles. in de morte et vita. Ad intelligentiam tamen quod est naturalis et quomodo est voluntarius est sciendum quod motus possunt tripliciter variari. Nam quidam est simpliciter naturalis. quidam simpliciter voluntarius. quidam medius inter hos. Est autem motus simpliciter voluntarius qui fit ad omnem differentiam positionis cum deliberatione et consilio. Motus autem simpliciter naturalis est qui fit ab anima cuius est virtus agens ab apprehensione et consilio: et eius instans est proprius calor illius membri non calor datus a cerebro: interdu tamen ad membrum constructionem mediantibus potestis naturalibus: ut attractiva retentiva digestiva expulsiua et ita de virtutibus ministratis. Dicimus quod motus cordis nullus horum est ut per. Dico et quod sunt motus quidam medij: et ex eis quidam sunt qui multum conveniunt cum motibus voluntariis dicitur voluntariis de intentione secunda ut motus palpebrarum et diaphragmatis. Sic autem vocantur a Galieno in de moribus liquidis ca. 5. Vocant autem sic: quod non simpliciter voluntarii sunt: cum nobilibus nobis fiant. Nec simpliciter naturales: cum et secundum nostram possint diversificari voluntarie. Quidam. nam versus ad suffocationem anhelitum pertinent: ut Galenus in lib. de vitilitate anhelitus. Sunt quidam alij mori: naturales dicit non simpliciter: sed quod sine apprehensione sensuum vel sine deliberatione fiunt: sicut motus naturales

Joannis
Bramm

Opinio
Gentilis

Tracta. I.

pinio
acilis

Лап. 2^м.

Et quandoq3 accidit ei ap3ata 7 oppilatio. Et qñq3
accidit ei aliqd de egritudinibus suis 3t: sicut aliqd
q3 accidit ei de coartatione in humiditate compressi
ua phibente ip3m a dilatati3e: quare interficit.

Do 3

Gentilis

Super tertio

Dub^m 1^m **2°** q^o accidunt ei egritudines sitis.

Sed dubitat cū alij sint morbi in nā cōpositionali vt morbus sup-
perficiet & receptaculoz q^o possunt cordi fieri nām contingere cur
nō loquit^r de eis Aui. / **Dōm** p^o q^o de mēte Aui. est log de eis de q^o
bus p^o medici actū subuenit. Figure aut^r cordis si peccet nō succur-
rit. Aut forsan quasdā hāz passionū dedit itelligi tanq^o psequētes.
Nam sup^oficiet asperitas ad cōpositionē sequitur morbu. De rece-
ptaculozū vō curatione infra dicitur.

Dub^m 2^m

Quereret postea aliq^o pp illud q^o dicit Aui. q^o accidit ei de
coartatiōe rē. q^o coartatiō cordis in humiditate est egritudo in
situ. / **Dōm** q^o vt sumit ex Auer. 3. de aia. In oi q^o de motu dilata-
tionis & p^ostricciōis op^oz imaginari duos terminos. Unū extrinsecū
a p^ote gibbosa ad quē finit dilatiō: & a quo icipit p^ostricciō. Alium
intrinsecū in p^ote p^ocaua ad quē finit p^ostricciō & a quo icipit dilata-
tiō sicut in circulo est p^octus circa quē fit mor^o. si q^o ita est: cor nā
liter gessit in p^octo ad quē dilatat & in p^octo ad quē p^ostrigit & ad
vtrūq^o nāliter mouet vt supra. si q^o humiditas crescat: ita q^o nō p^o-
mittat cor moueri vel dilatarī ad sitū suū: tunc est morbus in situ a
societate: sicut si aliqd impediret cor vt nō posset p^ostringi. **Sed**
tu dices ergo cū manus nālter nō pōt moueri q^o vult eēt morbu^o
in situ. / **Dōm** cōcedēdo: vel q^o motus manū nō est nālter sed vo-
luntarius. vbi aut^r voluntarius est: ibi nō p^otingit morbus in situ.

Et solutio singularis que accidit aut in ipso aut in
panniculo eius.

Sciendū q^o Aui. solonē cōtinui vocat singularis solutionē: q^o sin-
gularis notat mibi vnitatem: l^o vnitas indiuisibilis sit ex forma:
vnitas tñ diuisibilis est in continuo.

Lunq^o p^ofirmatur in corde malitia complexionis nō
recipit curam. Et cum non est confirmata non est fa-
cilis suscepibilis cure.

Hic cōparat. Et p^o comp^o egritudines factas in nā p^osi. Scō fa-
ctas in officiali. ibi (Et apa.) Tertio factas in nā cōi. ibi (Et cū illic.)
Edicit p^omo q^o cū p^ofirmat malitia complexionis nō curatur.

Dub^m 3^m

Sci^o p^o ethica est mala cōpō p^ofirmata in corde cū sit facta & tñ cu-
rat in aliq^o spē salte. / **Dōm** q^o aliq^o morbu^o pōt dici p^ofirmat^r q^o mor-
modis. Uno mō ex p^ote ip^ois morbi: vt ē stat^o rē. nē apa est p^ofirmat^r:
q^o tota fluxit mā: aut collectionē fecit: nē hō mō apa cerebri cō-
firmatū of a dēf. sic ēt isto mō morbi māles dñr p^ofirmati cū sunt
in statu. Scō mō of morbu^o p^ofirmat^r ex p^ote depēdēte ex sua cā: si ē
hō mō morbu^o q^o remanet sua cā recedēte of p^ofirmat^r: q^o at nō rema-
net nō of p^ofirmat^r. Tertio mō of morbu^o p^ofirmat^r ex p^ote modi ibe-
rēdi ad subm: si hoc mō mala cōpō eq^olis est p^ofirmata: & diuersa
nō p^ofirmata. Quarto mō ex p^ote malitiē vt illa cōpō dicat p^ofirmata
q^o est cū vltia malitia in lesiōe opationis: q^o aut nō est p^ofirmata.
Dico q^o mala cōpō in corde p^ofirmata p^o mō nō est icurabilis
de nēitate. Nā aliq^o mala cōpō in corde pōt eē p^ofirmata: q^o sit in
statu: vt febris aliq^o putrida: & tñ nō est mortalis. Nec scō mō. nā
aliq^o mala cōpō leuis diuersa pōt dici p^ofirmata. Nec tertio modo
mala cōpō cordis p^ofirmata est mortalis ex p^ote modi iberēdi ad
subm. Nā si argutū est: febris ethica est p^ofirmata: nō tñ ē mortā-
lis. S^o si in corde p^ofirmat mala cōpō q^o mō: q^o in malitiē vlti-
mitatē depēnat est icurabilis. Et iō Aui. dixit cū p^ofirmat in corde
malitia cōpōnis: & nō dixit mala cōpō. **Sci^o tu** dices sic ēt in oi
mēbro ē icurabilis. / **Dōm** vno mō q^o l^o sit vey p^oncipali^o tñ cor-
di est l^o q^o est mēbru mag^o p^oncipale. Vel al^o cū alia mēbra hnt viti-
matā cōpōnis malitiā pnt sanari p^o auxiliū q^o pnt a p^oncipalibus
recipere. Lor aut^r a nullo pōt subliū habere: vt Ari. 3. de p^orib^o ani. c.
11. as ca. 4. Et iō videmus q^o ep^oar durat diu cū sua mala cōpōne:
& cū multo errore in suo actu: vt in hydropis & tñ curat. cor at nō
est sic. / **Et cū nō est p^ofirmata. Lausa est:** q^o cor multa idiget caute
a in sui curatione: vt Aui. ponit infra.

Et apostema quidem caliduz est interficiens statiz.
Et frigidum est ex eis que sunt difficilia.

Hic comp^oat egritudines in nā officiali. Et p^o apa iter se. Scō
panniculū cordis: & cor penes euetū ap^o duri vt mollis: & ēt penes
citā & tardā mortē ab eis veniēte. ibi (Et raro.) Tertio ex dict^o in-
fert q^o dā. ibi (Lūg cor.) **Notādū** circa p^oma p^ote q^o difficilia sūt
dupl^o r. cū euetū: & hō est vey: q^o in corde nō aggregat mā cū ip^o sit
fortis calozis. Itē & frida apa sūt tardi mor^o. I. difficilia. I. ad iter
ficiēdū. & hoc est vey: q^o tardius interficiunt.

Dub^m 4^m

Sci^o itanz cadit dubitatio q^o apa citi^o interficiat an calidū an fri-
dū. / **Et vt** q^o fridū: q^o friditas mag^o p^ola: nā calitas plus attinet
sanitati q^o friditas: nē ponit p^o p^omi ca. de cōpōnib^o. Itē morbus
sitis cōpōni est min^o p^oiculosus: q^o in morbis min^o. p^oclitanz egro-
tātes rē. sed apa calidū est nē cōpōni cordis. / **Oppositū** vult. A.

Hic / **Dōm** q^o apa calidū citi^o interficit: q^o ad ip^om cōsequat^r aut cō-
sequat^r difficilioza accētia: vt dolor vebemēs febris acuta q^o non
sunt ita vebemētia in frido. Scō q^o ei^o mā citi^o in sub am cordis
penetrat. / **Ad** 3ia p^o solo: q^o pcederēt relige existētibz parib^o:
q^o ad apa calidū est maior motus q^o ad frigidum.

Et raro eueniūt durities & molities in corde. **Sed**
plurimū illius est in pāniculo cordis. Q^o si p^otingat vt
in ipso eueniat: tunc ipsum non interficit in momento
iterfectionis apostemat^o calidi: verūtamē cū hoc est
interficiēs. Et quādoq^o prolongatur durū q^o accidit
panniculo ex humore grossio: & non durum ex humo-
re aquoso distillando in spatium.

Hic cōparat capsulā cordis ad cor: penes euetū ap^o duri & mol-
lis: & penes citū & tardū euentū morbi ab eis. Et p^o hoc. Scō ponit
dispōnē in ap^ote. ibi (Sicut dispō.) **Notādū** q^o si sumit ab A.
scō p^omi ca. de egritudinib^o cōpōtis. apa durū accidit: aut ex p^o-
mutatiōe calidi ap^ote: aut accidit icipiēdo. Dup. 1. apa in corde ex
p^omutatiōe calidi ap^ote fieri nō pōt: cū ip^om statim interficiat. nec
pōt fieri icipiēdo q^o tales humores grossi in corde nō aggregant^r.
Similiter ēt molities nō fit in corde: q^o apa molle accidit ex mā
aquosa & fluida que in corde nō aggregat^r. essentialiter aut^r plus in
capsula: q^o in ea p^ontet ista mā aquosa vt dictum est. Itē ip^oa pōt
melius tolerare dura apostemata q^o cor.

Sicut dispō in ap^ote q^o sūt in pāniculo cordis sy-
mij q^o narrat Bal. vixerat ille symi^o lefus. S^o post
q^o anathomizatus est post mortē suā cognitus est q^o
passus ē in vita sua. fuerat enī obilitas & extenuatio.
Quod dixerat declarat. s. q^o apostemate existēte in pāniculo cor-
dis siue duro siue molli: cū eo pōt plangari vita. Et hec declarat
in exēplo: q^o narrat Bal. 5. de interioribus. z. ca.

Lunq^o cor ipsum nō toleret vt apostemef: q^o ergo
tolerabit vt collectio & saniofitas in ipso fiant.

Pōt dici q^o isert ex dictis rē. **Notādū** q^o istud intulit Aui. hic: ad
ostēdēdū q^o supra dixerat. s. q^o in corde nō causat durities: q^o s.
ip^om nō tolerat q^o apostemef: nec q^o puerat in sanie apostema: q^o
minus tolerat q^o conuertatur in duritiē.

Et cum illic acciderint vlcera tolerabilia bothozā-
lia: tunc ipsa interficiunt post fluxum sanguinis nigri
ex narib^o fm q^o dicitur: & q^oq^o accidit in neruis cordis
oppilatio nocēs opationibus cordis.

Hic cōparat egritudines q^o sūt in nā cōi cordis. Et p^o eas iter se. Se-
cūdo cōparat solutā p^otinuitatē ap^o duri. ibi (Lor aut^r lōgiquus.) **Notā-**
tādū q^o credo q^o istud sit ex dictis. I. p^oip. in suo de secretis. Lūi^o nō
pōt eē. nā p^oduratē dolore in corde ex attractiōe currit ad cor mul-
tus sanguis qui exuberans venas replet subetica: vñ cōtingit ex
multa repletiōe ex naribus fluere sanguinē nigri: maxime autē
p^ote mortē cū humores tunc nāe nō subiacent. Est igit^r niger iste
sanguis: q^o priuatus admistiōe spūe ex cordis debilitate.

Cor autem longinquius est ab hoc vt toleret solu-
tionem singularis q^o apostema. Et quandoq^o accidit
cor: pōt ipsius & penetrat vsq^o ad vētres & interficit sta-
tim: & si nō est penetrans: tñc fortasse postponit eius
iterfectio vsq^o ad diem secundum.

Hic cōparat solonem cōtinui in corde ad apostema in ipso.
Dubitat an cor lōgiquū sit a tolerantia solonis p^otinui q^o apa. **Dub^m 5^m**
/ **U^o q^o nō** nā in ap^ote ē solo p^otinui & duo alia g^oia morboz: q^o cor
difficili^o tolerat apa q^o solonē singularē. Est aut^r apa morbu^o cōpō-
tus ex soluta p^otinuitate mala cōpōne & mala cōpōne: vt Aui. de
cōpōnib^o morbis. Ampli^o solo p^otinui in corde interficit mediātē apa-
te: vt a Bal. sumit. 5. de interiorib^o. z. ca. nō q^o difficili^o solonē p^otinui
cor patit. / **Dōm** q^o solo p^otinui aut^r est p^oforas vsq^o ad vētrē & illaz
min^o cor tolerat ap^ote aliq^o cū statiz interficiat. Aut solo ē sup^oficia-
lis nō p^oforas: & tūc aut^r cōpam^o bāc ad apa fridū: aut ad apa calidū.
Si ad apa fridū citi^o interficit: q^o hō fridū apa cū sit tardi mor^o & le-
uiū accētiū: ex hō interficit tardius: solo tñ bec pp dolore & spūm
resolone & ipedimētū motus citius interficit. S^o si cōparet ad cali-
dū apa: nō est icoueniēs q^o cor toleret eā plus q^o calidū apa cū id. s.
calidū apa interficiat cito sicut arguebat de mēte Bal. / **Ad** illud q^o
q^o in p^ou dicebat q^o apa est triplex morbu^o. Dōz al^o ē solonē p^o-
tinuitatē in ap^ote: & al^o q^o cor scidit cū ferro: nā hō ē solo p^o diffictio-
nē: & ibi

nē: ibi est mā oppilās pīs phibēs exitū spūs sē sanles in empi-
cis: vt in cōmento illius afo. 27. 6. particule. Quicūq; empici.

Et quādoq; accidit cordi egritudines propter cō-
munitatem panniculi sui: z cōmunitatē cerebri: z late-
ris z pulmonis: z epatis z intestinoz z reliquozum vi-
scerum z proprie stomachi.

Ostēdit egritudines que cordi isunt p cōpassione. Et p enumerat
membra quibus cor comparat. Secundo declarat ea. ibi (Et qñ
est pp cōitatem.) Tercio pōt dici q infert quoddam. ibi (Ergo cō-
munitates.) Quid dicat in prima parte pz.

Et quādoq; est propter cōmunitatē alioz membro-
rum z corporis cōmuniter sicut est in febribus: ita vt
verificet per paroxysmos suos z crises suas: z propter
cōmunitatem alioz mēbroz. Quādoq; sunt ppter
ea que abscindunt ex eis sicut cōmunitatē epatis quā-
do debilitatur in transmittēdo nutrimentū ad ipsum: z
cerebri qñ debilitat: z debilitat lacertus facies anbe-
litū ab anbelitū. Et quādoq; sunt ppter ea que ex eis
ad ipm veniūt ex cerebro quidem sicut quādo in ipso
multiplicat humor melancholicus z penetrat in sub-
stantia cerebri quare penetrat in via arteriaz vsq; ad
cor excitans tremorem cordis z casum virtutis z tristi-
tiā cū extractione malitie cogitationis z angustie: z sic
cut illud quod ex eo puenit ad ipm ex humore bum-
do per hāc viā z facit accidere obliuionē z pigritiaz z
casuz festinationis. Sz ex epate sicut illud qd ipm mā-
dat ex sanguine malo calido z frigido aut grosso. Et
quādoq; sunt pp cōmunitatē in nocumento fm sem-
tā vicinitatis sicut ppter nocumentum eius quod est
propter apostema calidum z frigidum existens in pā-
niculo continente ipsum proprie z reliquozum visce-
rum communiter z nocumentum eius qd est propter
nocumentū z ois stomachi: z stomachi ab humore vi-
scolo: aut mordacituo: aut vermibus z ascaridibus:
aut vomitu mordacituo: quare euenit ex eis tremor
cordis. Et quādoq; fit ppter cōmunitatem in dolore
quādo vebemens fit z peruenit ad ipsum z multoties
interficat. Et quādoq; sunt ppter mutationem ma-
teriei sicut ex squinātia: aut pleuresi: aut peripleumo-
nia: quare declinat materia ad cor z pfocat z iterficat.
Ergo cōmunitates que cadunt inter cor z pannicu-
lum eius non oportet vt consequantur perniciem. Et
si est apostema dum nō est calidū ipsum enim est per-
nitiosus. Et quādoq; accidit in ipso ore stomachi tre-
mor z nocet cordi.

Hec in duas. Qñ p ostendit qñ cor cōparat toti corpori. Scdo
qbusdā mēbris. ibi (Et pp cōitatem.) Et hēc in tres. Prio enume-
rat egritudines que veniūt cordi a diuersis mēbris remanēte egrit-
tudine in ipsis cōicata mā ipsi cordi. Scdo qñ nō cōicat mā. ibi (Et
qñq; sunt pp cōitatem.) Tercio ostēdit permutationē materiei a
mēbris ad ipsuz cor. ibi (Et qñq; sunt pp mutationē.) **C**ōsiderā-
dū q tripliciter a mēbris cordi pōt cōicari nocumentum. Primo
qñ ab ipsis mittitur aliqua mā que non d; remanente ē in eis de
materia. Scdo qz cōicat sibi simplex nocumentū absq; trāsmittēte
alicuius materiei. Tercio qz pmutat materia ab ipsis mēbris ad
ipsum cor. Et fm hoc facit illa capitula vt supra.

De signis dispōnū cordis. Cap. 3^m.

Odi autem ex quibus significantur disposi-
tiones cordis sunt octo: pulsus z anbelitus:
z creatura pectoris: z ea que nascuntur super
pectus: z tactus corporis: z quod accidit in
ipso: z mores: z virtutes corporis: z debilitas eius: z

meditationes eius.

Supius Aui. enumerat egritudines cordi enenientes: hic enu-
merat signa. Primo in generali magis. Secundo in speciali in se-
quenti cap. p. Prima in duas. Primo ponit numerum boz signo-
rum. Secundo exequit. ibi (Pulsus.)

Pulsus quidem: quoniam velocitas eius z magnitu-
do z frequentia ipsius significant caliditatem eius: z
eorum contraria significant frigiditatem eius: z eius le-
nitas significat humiditatem: z eius durities significat
siccitatem ipsius: z fortitudo eius z equalitas z ordina-
tio significant sanitatem eius: z eorum contraria signifi-
cant contrarium sanitatis ipsius.

Hec h; octo ptes: sicut octo sunt signa hec que cordis dispōnem
significat. **C**ōsiderādū q signa que cordis dispōnem significat
sumunt aut ab effectibus vel ab opatiōib; z a subtiliter inherētibus
aut a casibus. Siquidē ab effectibus vel opatiōibus large hic su-
mendo opatiōē p omni motu: tūc vt sumit a Sal. 12. terra. 5. cap.
qdā ex his motib; sunt q sunt corpori p se: ita aut p accidēs. Qui-
dā sunt q aie pūs qz corpori isunt: vt vlt oēs locales motus. hi g
motus z opatiōes aut pueniūt a corde tanq; cā imediata: aut re-
liquo corpori isunt. Si pmo mō: aut cor in hoc motu est cā imedia-
ta efficiēs: z sic est motus pulsus. aut finalis: z sic est motus anbe-
lit: z sic duo eoz signa. Si aut hē opatiōēs isunt toti corpori: p se:
z sic est ei fortitudo z debilitas: z sic septimū genus. Si aut hi mo-
tus pncipalr isunt aie: tūc aut vt eius habit: z pfectiōes: z sic est
tertū genus. aut vt ei accidētia: z sic est octauū genus. Si aut illa
signa sumunt a subtiliter inherētibus: pncipalr vt est cōplor: sic
est qñtū genus: aut subtiliter inherētibus organicoz vt est plas-
matio: z sic est tertū genus. Si aut hēc signa sunt sumpta a casib;
z sic est qñtū genus sumptū ex pilis. **C**eteri: pncipalr qz Aui. in
enumerādo hēc signa prius enumerat signū sūpū ex pulsu z anbe-
litu: qz ista signa sunt fixa: pncipalr cordis dispōnem significantia.
pncipalr tñ pulsus qz anbelit: cū immediatius pulsus a corde pue-
niat. post posuit signū a creatura: qz pectoris creatura multum ex
dispōne cordis pcedit. Alia aut signa: qz sunt multuz variabilia: o
ea enarrabit postea. **C**ōsiderādū circa scbz pte qz cū genera pul-
su sunt decē: Aui. tria omisit. s. genus sumptū ex qualitate tactus
calidi vel fridi. genus sumptū ex eo qd cōtinet vt plenus z vacu.
z genus sumptū ex pōdere. Enumeravit aut. 7. Genus aut ex eo qd
pntef in durum z molle reduci pōt. Genus aut ex calido z frigido
est fallēs multū. Genus aut ex pōdere attēdit penes ordinationē:
z inordinationē. Aut est gen; remotū in dādo cognitionē. **C**ōsiderā-
dū post qz de corde nos querimus: aut eius dispōnem calidā frigidā
sicā vel humidā: aut eius soliditatē vel pstratū. per hēc enis signa
hoc cognoscimus. corde eni existēte calido fit pulsus magnus: dei
de velox: post spissus. hēc aut pulsus ofie simul z diuisim cordis
caliditatem significat: nā corde existēte calido z fortitudine virtutis
fit pulsus magnus. si aut caliditas augeat fit velox. si aut plus fit fre-
quēs. Sz si virtus deficiat stāte necessitate: pmo qd depdit est ma-
gnitudo: deinde velocitas postea frequentia. Si aut stante virtute
deesset necessitas magna: pmo qd recedit fit remittat necessitas
est frequentia: deinde velocitas: tertio magnitudo.

Ceterius notandū q pulsus fortis significat sanitatē. Sz tu di-
ces qñ pōt ē equalis z fortis: qz fortis est extremū. **D**dm qz ex-
tremum in aliquo genere pulsū est equale vt in forti z debili: vt
Aui. de pulsu equi z nāli: sicut ē de qbusdā opatiōib; videmus.
Nam equalis visus est qui ex multa virtute in omni dispositione
est medius equalis non supfluous in bonitate visus. Iste enim est
equalis ordinatus: vt Aui. supra tertia sen. 2. ca.

Cōsiderādū qñ pōt esse pulsus equalis z ordinatus cū or-
do fit iter diuersa. **D**dm qz intelligi diuisim: qz equis simplr z
ordinatus simplr. **C**ōsiderādū qz nullus est pulsus in quo nō sit ps
post pte: z fm suas orias pōt ordinari. v. g. pone qz diastoles sit in
oibus equis: z ges z systoles: z notū ē q in eis existit ordo: si semp
diastoles rident systoli in oibus differētis: z sic pulsus equalis. **E**ū
ergo dī iter equia nō est ordo. vtz est cū sunt oino equia: vt petrus
z fortes in homine: sed tñ aliqñ sunt equia subsequēter se hntia: in
qbus ordo seruari pōt. **C**ōsiderādū post qz ordinatio significat sani-
tatem cordis: non tamen est necessarius inordinationes infirmi-
tatem significare cordis. Nam plurimorum hominum in sanita-
te pulsus naturaliter sunt diuersi mali absq; egritudine: qre opor-
tet vt scias illud: vt Aui. en. primo cañ. sen. 2. caplo de signis sum-
ptis ex parte pulsus.

Et anbelitus quidem magnus z frequens z velox z

Bentilis

calidus significant caliditatem eius: et contraria eorum significant frigiditatem eius.

¶ Notandum quod An. inter signa ab anhelitu sumpta secundum caliditatem eius numeravit: quod multum significat anhelitus per caliditatem et frigiditatem plus quam arteria super cor.

¶ Et pectus amplum latum si non est propter multitudinem cerebri quia significat capitis magnitudo facies multitudinem cerebri facientem magnitudinem nuchae facientem magnitudinem spondilium facientem magnitudinem costarum ortarum ex eis: imo est illic paruitas capitis aut eius mediatio: et fortitudo pulsus significat caliditatem ipsius: et contrarium illius si non facit ipsum paruitas capitis significat ipsum frigiditatem eius.

Dub^m 8^m

¶ Dubitatur a quo magis dependet magnitudo pectoris: an a cerebro an a corde. ¶ Videtur quod a cerebro quia ipsum est primum motus ipsius. ¶ Videtur quod a corde: quia cor est locatum in ipso: sed locus diversificat ad diversitatem locati. ¶ Dicitur quod magnitudo pectoris dependet a corde: quia cor se habet ad pectus sicut causa finalis et efficiens. Finalis quia cor magnum magna eget dilatatione: cui oportet esse pectus amplum et contra. Non enim est factum pectus nisi ut cor princeps et defensor: et motus pectoris in eum sicut in finem ordinatur. Est etiam cor causa efficiens: quia omnia membra facit vel complet: et hoc supponitur ad presens. Cerebrum autem in materiali causa et consecutiva magis trahit: id cum est cerebrum magnum: magnum fit pectus: quia nuchae habet magnam: et exinde spondiles: et ex inde costas.

¶ Et pilae plurimi orti super pectus et proprie illi qui sunt crispi significant caliditatem ipsius: et nuditas pectoris et paucitas pilorum significant frigiditatem ipsius propter privationem agentis fumum aut siccitatem propter privationem materiei fumi. Et si non contradicit humiditas complexionis corporis valde et consuetudo aeris et regionis et etatis.

¶ Sciendum cum pilorum multum fore fumum siccum. Nam efficiens caliditate elevari fumum. Nam receptiva cutim. Cum ergo cor est calidum fumatur: et fit pilorum multitudo et proprie crispi. Nam una causa crispitudinis est caliditas quod corrugat: sicut corrigit ignis corrugant. Alia causa crispitudinis potest esse coarctura foraminum. Multitudo ergo pilorum in pectore et proprie crisporum non propter poros significant caliditatem: sed autem frigiditatem: nisi hoc fit propter motum in regione frigida et humida: et in aere frigido et humido: aut propter etatem in qua est pilorum paucitas ut est etas pueritiae. Agentis fumum cum habeat maiorem vaporem cuius potest dici fumus. Aut siccitatem cum non habeat eam. scilicet humidam.

¶ Et caliditas corporis totius significat caliditatem eius si non resistit splendor et par frigida cum frigiditate sua: et frigiditas corporis significat frigiditatem eius si non resistit epar aliquo modo: et lenitas eius significat humiditatem eius si non resistit epar aliquo modo resistendi: et durities eius significat siccitatem ipsius si non resistit epar: et febres putride cum sanitate epatis si significant caliditatem eius et humiditatem eius.

¶ Dicitur post quod caliditas corporis etc. Sciendum quod cor potest habere resistentiam ab epate: aut in se: aut in toto. Sic autem de resistetia in toto dicitur quod tactus caliditatis in corpore significat caliditatem in corde nisi resistat splendor et par. Dicitur autem splendor et par: quia cum cor sit calidius quod est in corpore in sua naturali complexionem: quia ergo erit quod in caliditate excedat: oportet ergo si caliditas quae cor ad membra mittit debeat habere aliquid remitti quod plura habeat resistetia ut splendor et par. ¶ Sciendum est quod de resistetia epatis calidi ad cor fridum et parum siccum ad cor humidum: alius modus est a me iuxta operationem: et alius est tactus corporis si cordi frido coniungat epar calidum: alius si separatur: alius si frigidum. Dicitur autem si non resistat epar aliquo modo. Cuius est: nam epar calidum habet veritatem et absolute non potest resistere cordi frido: quia frigidus cor est calidus calidissimo epate. quatenus cum ergo epar sit calidum non potest resistere cordi frigido quod sit ipso calidius. Si ergo resistit habet illo modo: nam epar calidum gignit sanguinem calidum vel calidiorum quam epar frigidum vel tepidum: iste sanguis pervenit ad cor: erit aptus calidius: et sic vadens ad membra reddet ea calidiora: et hoc modo resistit caliditas epatis frigiditati cordis: sed frigiditas epatis absolute potest resistere cordis caliditati. Alius modus resistendi est in-

Super tertio

uetus secundum operationem. Alius. Nam est tactus corporis: si cordi frido coniungat epar calidum: alius si separatur: alius si fridum. Sicut et aliquo modo et non vino epar siccum resistit humiditati cordis: supponendo quod siccum epar sit humidius humidissimo corde: generat ergo in epare siccum parum sanguinis et parum humiditatis et vadens ad cor humidus non sic erit aptus ad humiditatem parvi et multiplicari: et sic totum corpus habetudine sic: ca reddet. sed non sic de siccitate cordis: quia sicut cor est fons caloris sic epar fons humiditatis. non sic cor potest epatis friditatem remittere: ita epar cordis siccitatem. et ite sunt potius probata rationes quam aliud. ¶ Notandum quod si epar et cor non resistit inter se: nec in extremis: quia quantum potest sanguis cordis in corde: et sanguis epatis in epate respectu unius ad aliud: tantum potest sanguis cordis in extremis et sanguis epatis respectu unius ad alterum. Signum sumptum a febre potest reduci ad signum sumptum a tactu: quia due sunt substantiales febres per tactum comprehenduntur: ut Gal. primo de febris ca. 7. et ad signum sumptum a modo motus: et a quantitate caloris.

¶ Ex via autem morum quoniam ira naturalis que non est ex consuetudine et audacia et furiositas et leuitas morum si significant caliditatem eius. Ex eorum contraria si non est acquisita ex meditationibus et consuetudinibus significant frigiditatem ipsius. Corporis autem fortitudo significat ipsius fortitudinem et eius debilitas si non fuerit nocuum tunc ex cerebro et nervis debilitas si non fuerit nocuum eius significat malitiam complexionis in ipso. Et fortitudo eius significat complexionis eius naturalis equalitatem. Et est quia essentia caloris inati et sanguis et spiritus vitalis plurima est in ipso non inflammata fumosa: imo splendida pura. Sed accidentalem ex caliditate significat vehementiam inflammationis et rixam anime. Et quicquid perducit nocuum in anhelitu. Meditationes vero que declinant ad gaudium sicut fiducia et bonitas spei significant fortitudinem ipsius et equalitatem ipsius que sequuntur in caliditate et humiditate ipsius. Et declinares ad inquisitionem solitudinis et disfunctiones significant caliditatem eius. Et declinares ad timores et tristitia significant frigiditatem et siccitatem eius.

¶ Ira naturalis est servus sanguis circa cor secundo regimini sanitatis: merito ergo caliditate significat audacia est animi promptitudo ad exequendum quod oportet: ubi fit autem multa caliditate existere circa cor et alia membra. cum enim est pauca caliditas et homo imaginatur ad excedendum: tunc redit calor ad cor: et quia est paucus remanet exteriora de paupata: et homo non fit audax sed timidus. Furiositas fit ex magno furore. Et leuitas motuum. Dicitur autem non ex consuetudinibus: quia sunt aliqui homines ex longinquo consuetudine motus priores quam perveniat a natura: ut recitat Baly in thegni tract. de signis cordis co. 2. tract. de corde. ¶ Notandum quod corporis fortitudo absolute absque rixam abundantiam calorem cum equalitate signatur: quia cum isto calore fit fortitudo operationum: sed si homo sit fortis et robustus et acutus cum calitate fumosa aut acuta cum fortitudine et piaeta rixa et ira: et ideo isti multoties incurrit nocuum anhelitu: et hoc quia acuta caliditas est causa exicationis humiditatis pectoris. Autem quia ex ira et furia moventur ad laborandum plus quam possunt sustinere: unde etiam anhelitus habent malitiam. ¶ Notandum est post quod quando homo in suis meditationibus declinat ad bonam speciem et ad gaudium et ad fiduciam: tunc hoc est: quia spiritus cordis eius sunt puri clari tendentes ad naturam lucis: ideo res que in eis recipiuntur ad modum rei delectationis recipiunt: unde ponunt gaudium et bonam speciem. ponunt quidem gaudium in quantum presentia delectatione sunt causa futuri boni imaginati de quo homo sperat. Si autem querat solitudinem et disfunctionem: hoc non accidit ei: nisi quia multe et diverse species et imaginationes currunt per mentes eius: et non potest de eis ferre iudicium et de liberatione: ideo semper querit esse solitarius credens deliberare de illis. Si autem hominis meditatio ad timorem tendat et tristitiam significat frigiditatem et siccitatem: quod dum homo in meditatione timeret et tristatur est signum pauci spiritus et grossi qui rediens ad interiora in exterioribus paucus relinquatur calor: unde timeret. Si autem tristatur significat quod species illa remanet in eo quod retinet et hoc est propter siccitatem: vel est quia timor et tristitia ex spiritu melico grossi sunt in quo species semper recipiunt ut terentes.

¶ Et dispositiones que sequuntur in ipso corde sicut inflammatio

Inflamatio accidens in ipso et sicut tremor qui sentitur ex ipso: alie significant per seipsas complexiones eius sicut inflamatio: et quedam non significant nisi per eam parem suam sicut tremor cordis.

Chic ponit signa egritudinis cordis ex disponib? que in corde sentiunt. Et p? ponit diuisiones quasdam. Scdo pbat. ibi (Tremor.) p? ponit Aut. quedam signa que significant cordis p? passiones: et ite dicit q? quedam dispones que in ipso corde sentiunt significant rez in corde singulare: et significant per seipsas absq? alia significatione adiuncta sicut qñ homo sentit in corde inflamatione p? ex hoc significari q? in corde est mala complexio calida: et nō idiget medicus ad dandum hanc suam nisi hoc signo. Sed quedam sunt dispones cordis que nō significant nisi cū alio signo cōpare sicut tremor cordis: q? nō licet arguere est tremor cordis: ergo mala complexio calida v? frigida: q? possunt esse alie cause. Vel nō significant nisi comparem id est causam sibi parem a qua procedit et non aliam.

CTremor nāq? cordis sequit omnes spēs debilitatis cordis et malitie complexionis ipsius et nō significat rez puram in ipso. Et quādoq? plurimū tremoris cordis est ppter fortitudinē sensus cordis: quare accidit tremor cordis ex qualibet meditatione: aut vapore: aut similibus illis ex eis que perueniunt ad ipm. Et qñq? sunt egritudines cordis cū cōmunitate alioz: et p? capitis et oris stomachi. Et nō euacuant egritudines cerebri melancholice et epileptice a cōitate cordis. Et quādoq? pmutant ad cor materie expulse ex eis que sunt sicut pleuresia et p?pleumonia et sunt cause timoris magni et mortis subite. Et quādo accidit humoribus diminutio ex quantitate necessaria primū nocumētus illius est in corde: quare alteratur complexio eius: et quando peruenit calor purus aut frigus purus ad cor moritur ille cuius est.

Chic pbat: et pbat dupl? ibi (Et qñq?) Et arguit p? hac rōne si tremor cordis p? fieri ab oī cā debilitante cor: et ab oī mala complexione nō licet arguere: est tremor cordis: q? hmoi vel illa mala complexio: sed sic est. Similr arguit in scda rōne suppones q? multa sensibilitas p? esse cā tremoris cordis ex aduētu cuiusq? rei. Et sic est verū sicut v? videmus in oculo qui imaginationes p? pati ex acuitate nimia v? v? supra tertia sen trac. 4. de imaginationibus. Dicit postea si accidit in humorib? diminutio a quantitate necessaria: p?mū nocumētus est in corde. / Contra: Imo p?mū nocumētus est in parte per quā fit cūatio vel a qua fit cūatio. / Dm q? diminutio in quantitate est duplex. Una necessaria toti: et de hac est fmo. Diminutio aut a cōitate necessaria toti p? fieri per cūones a toto: vel per partē v? flōnia. / Notādus aut aliqd dici posse p?mū. I. immediate: et hoc mō nō est p?mū nocumētus diminutionis humoris in corde: sed in parte vel mēbro a quo fit cūatio. Alio mō p?mū. I. pncipale: et hoc mō pncipale nocumētus est in corde: q? fm veritate et fm Arist. 2. de partib? cap. 1. Cor est p?mū mēbru sanguinis in quo pncipalr est sanguis sicut in radice: vt et habet a Bal. pmo de complexionib? in fine. Cū g? humores diminuunt a cōitate necessaria: opz q? pncipaliter et pmo cor ledat. Nos enī ponimus q? p?mum subm febris est cor: q? est p?mū subm caloris: sicut etia hic. Dicit aut signanter diminutio: q? p?rie hoc sanguini attribuit sic purgatio attribuit humorib? et alijs: mō cor maxime patit ex diminutione humoris facta ex sanguinis eūone. Alia cā est: q? humores sunt cā spūs vel mā qui fit in corde: cū ergo eoz mā diminuit: opz q? cor debilitet ppter suā diminutionē qui deberet fm qualibet cū receptione regenerari vt Bal. 11. terapen. in pncipio. Aut p?mū dicit q? est pncipale: q? nocumētus immediate ex eūone sanguinis per venas aliquas fit in corde: nāq? si p? venā flōmatā sanguis euacuat: opz q? alia pars sanguinis sibi succedat loco illius: et post illam alia: et hoc fit per venas donec reditio fiat vsq? ad pncipium venarū vt ad cor: nisi tu velles dicere q? in hac eūone pcomitur spūs et igrēdit aer: tūc si spūs cūat: opz etia p?mū nocumētus fieri in corde cū in eo fit sicut in radice. / Post scias q? calor purus et frigidū purū p?mū p?mū p?mū ab intrinseco et ab extrinseco. Ab intrinseco puenit calor purus qñ ad eū puenit calor puri humoris tendentia ad dominū elementū: vt calor cholere zinarie: et tūc accidit moris. Frigus purū vt qñ puenit frigiditas alicui? partis flegma-

ris frigidū viscosū moti per putredinē sicut fit in febris? syncopallibus: vt Aut. 4. cā. sen p? de febris syncopali humorosa. vnde ibi Auicē. accidit in inceptione sui vt effundat ad cor res frigida faciens accidere syncopi: et hoc vplurimū mortale est. Quomodo aut possit esse a causis extrinsecis p? post dicit.

CEt iam vidi congelatum loqui et iam moriebat cum sudore et sine sudore.

CNotādū q? congelatio qñ est dicta sucos in q? hō stat oculis apertis sine sensu et motu. Quedā que est idē q? thetanus: vt supra sen p? illo cap. pñ. 2. et infra sen. 9. cap. de p?strictione deglutitoy: et de istis nō est fmo hic. Quedā ab iteriori frigore: vt defectu nālis caloris in corde: vnde exteriora infrigidant: et de hac est sermo: sicut hō multe humiditatis rare texture sudat hora mortis ex debilitate p?rie: si paucē nō sudat: he enī cā sudorē multiplicat et dimittit: vt Aut. 4. cā. sen. 2. ca. de causis multiplicationis sudoris et.

CDe signis complexionis cordis nālis. Cap. 4. n.

Complexionē quidē calidam naturalē significat amplitudo pectoris in creatiōe sua nisi resistat cerebrum. Et magnitudo pulsus naturalis et declinatio ipsius ad frequentiam et velocitatē. Et magnitudo anhelit? naturalis et declinatio ipsius ad frequentia et violentia. Et erubescit pilos super pectus et proprie super sinistrum pariter si nō repugnet humiditas membri alterius et trarietas te vebemēti valde aut regio et aer. Et vebementia ire et curiositatem et bonitatem credulitatis et spatiositatem spei significat magnitudo pectoris cū non est ppter cerebrum fm q? dictum est.

CSuperius Auicē in gñali magis determinauit de signis discrasie cordis: hic determinat in spāl. Et p? determinat de signis complexionis cordis nālis. Scdo de signis discrasiarū cordis non nālis. I. egritudinaliū. ibi (De illis sunt.) / P?ima in duas. nā cordis complexiones nāles quedā sunt simplices: quedā cōposite. / P?mo g? ostēdit signa complexionis cordis simpliciū. Scdo cōpositarū. ibi (Callidaz aut et sicca.) / P?ima in quatuor. Et ita p? / Cōsiderādū q? merito adiacet hic idē q? dicit Bal. in thegni cap. de signis complexionis cordis ter. cōmē. 1. trac. de corde. et est q? determinatio de complexione cordis fit in cōparatione ad suā nāle complexionē: nō aut cōparatio cordis complexione ad aliū mēbru. Et hac rōne: q? extrema cognoscunt in relatione ad mediū. Si g? cordis diuersas complexiones scire volumus: opz cōparationē facere ad cor tēperatū: sicut qñ volumus scire in gñe complexionem facere ad cor tēperatū ad alia mēbra: tunc sumimus ea cōparatio cor ad cutim. Querere enī complexionē cordis in gñe mēbroz est querere eā in cōparatione ad mediū in gñe mēbroz. hoc aut est cū sicut querere complexiones cordis determinatas est querere in relatione ad mediū p?pe spēs. hoc aut est tēperatū cor. Dicit g? q? signus complexionis calide cordis est amplitudo pectoris in creatiōe nisi cerebrū resistat: q? vt supra dixi: p? magnitudo cerebri eē cā magnitudinis nyctes facientis magnitudinē spondiliū facientū magnitudinē costarū et pectoris. Et paruitas cerebri p? facere paruitatē pectoris: et stabit pect? parū et cor calidus. Dicit aut in creatiōe. i. in creatura. Est aut creatura a nā mēbroz officialiū de qb? est pect? et cōprehendit in creatiōe formā vel figurā viā receptaculū et supficies: vt Aut. p? cā. sen. 3. ca. Debet g? hoc pect? significans cor calidū esse ampliū in creatura. I. quātū ad pma tria que cōprehendit. Vel hoc pect? fit in figura ampliū: sicut in viā receptaculo spatiofus. Vel posset aliter dici in creatiōe sua: q? fit ex gñone vel creatiōis pncipijs. Posset enī pectus existēs in generatione parū cū frigidū corde ampliori aliq? pcuratiōe: vt. B. facit 2. de regl. sanl. in fine. Magnitudo pulsus nālis: qñ caliditas aucta in corde et arterijs ponit necessitatē magnā euentationis. I. attractionis aeris frigidi et expulsionis sumi. hoc aut cū forti virtute est cā magni pulsus nālis: qñ si hmoi complexio calida nālis est: cor dicitur et talis pulsus esset cū tanta magnitudine in homine frigide complexio in naturalis esset. Dicit q? declinat ad frequentiam et velocitatē: et hoc q? necessitas addita ex caliditate post magnitudinem facit velocitatē et spissitudinē pulsus. Et magnitudo anhelitus ordinatus in euentatione cordis: sicut ergo q? cor est calidū facit pulsus magnū: ita etia puenit anhelitus magnitudo naturalis. / Scdo tu dices declinat ne ad velocem et spissum. Dicendū q? sic: quoniam anhelitus est proportionalis illi sicut pulsus: ideo non expet-

Gentilis

fit hoc *Aut.* q. nō sic cito est nocumētū semp: q. cū anbelitus de-
pendeat ex cerebri virtute poterit fm ei⁹ mutationē mutari. pul-
sus autē imēdiate cordis dispōnē sequi. / Sciendū autē q. anbeli-
tus magn⁹ in corde calido pōt dupl^r dici magn⁹. s. ex pte mobilis
vt pectoris: cū ei⁹ q̄titas magna ponat. z ex pte modi motus: vt
multe vel magne eleuationis in pectore: cū ibi sit magna necessi-
tas. / Dicit q. caliditatē cordis signat erubescētia piloz. Lā est: q.
pilus a caliditate effectiue plus fit: vt z^o de cōpōnib⁹. s. ca. pzo-
prie parūper sup sinistrū: qm caliditas p̄tis sinistre est caliditas
fumosa vaporosa. hec autē est apta magis ad piloz gnōnē. est autē
huius partis caliditas vaporosa pp sinistrū vētriculū cordis in q̄
vt supra pbatū fuit est caliditas acuta vaporosa mag⁹. Dicit autē
parūper: qm h est maxime ēt iuxta dextrā partē vt est in ea pre-
que est iuxta dextrā nō multū ab ea distās. Dicit si nō repugnat bu-
miditas mēbri alterius: vt epas ad ptiū pulmonis z pectoris.

Dub⁹ p⁹ **C** Dubitat qre *Aut.* de resistētia facta ad cor istud calide cōplexio-
nis nāliter dicit: q. fiat per humiditatē alterius mēbri. humidum
enī. pprie sicco cordi resistit nō calido: sed frigidū calido: debuit g
dicere nisi frigiditas alterius mēbri repugnet. Amplius h cor po-
nit in passiuis tēperatū: ad qd g est fmo de resistētia facta ab hu-
mido. / Dm q. *Aut.* voluit dearticulare hoc signū sumptus a pilis
volēs ostēdere q. pti sup pect^r multiplicati significāt sup calidita-
tē cordis: q. cordis caliditas est eoz cā: tñ illoz gnō poterit ipe-
diri ab humiditate multa: nō g vult *Aut.* dicere q. humiditas mē-
bri reinitat caliditatē cordis: s. q. mēbri multū humidū p̄hibet
piloz gnōnē in pectore: s. cor sit calidū. / Sed tu dicēs nōne epas
tū frigiditas pōt. p̄hibere piloz gnōnē in pectore: s. cor sit calidū:
manifestū est q. sic: quare ergo magis de humiditate p̄hibetē pi-
loz gnōnē facit mentionē: z nō de friditate. / Dm q. iter ea que
magis p̄hibent pilos gñari est humiditas: s. cā mediata piloz sit
caliditas: cū tñ cā imēdiata sit vapor qui frigide z sicce cōplexio-
nis est. humidū ergo magis distat a cā imēdiata piloz q. friditas:
foras ergo q. humiditas est maxime cā p̄hibitionis eius ex quo
pilus imēdiatē puenit potius de repugnātia ab humido q. a frigi-
do facit mentionē. / Uel pōt asr dici q. p̄ qd p̄siderandū q. alio mō
resistit frigiditas epatis gnōni piloz que fieri o3 a cordis calidita-
te q. resistit illi gnōni humiditas. Cor enī cū sit calidū mēbri: z
epas sui cōparatione possit dici frigidus: epas sui friditate possit
caliditatē cordis pmutare vel ad ptiū deducere: vñ illud cor s. nā-
liter possit eē calidū: tñ frigiditas epas poterit sibi itatū resistere
q. illud cor ponere in gñe vel in spē cordiū fridit: caliditas enī
epatis nunq. possit sic friditatez cordis remittē z facere cor poni
in specie cordiū calidit: q. vt dicebat supra cor q̄rūcūq. fridū est
calidus epate calidissimo: sed humiditas epatis vel alterius mē-
bri pōt. p̄hibere piloz gnōnē in pectore absq. hoc q. cordis cali-
ditas pmutet: q. humiditas epatis nō remittit cordis caliditatē.
vult g *Aut.* dicere q. caliditatē cōplexionis cordis significat pilus
pectoris: z per p̄tis q. in cordis calida cōplexione pili multiplicā-
tur in pectore nisi humiditas alterius mēbri repugnet: q. tūc re-
manēt corde calido pectus nō erit pilosum: z per p̄tis pilus non
erit signū in hoc corde calido: sed si caliditati cōplexionis cordis
repugnat per epatis friditatē: ex hoc nō fuit pili in pectore: ruc
cor nō remanet in numero cordiū calidit: imo pilus ēt si nō affi-
sit supra cordis friditatē recte iudicabit: s. qm resistit humiditas
z nō sūt pili nō licet iudicare: g cor est frigidū: q. remanet calidū.
Alterius autē p̄siderandū q. *Aut.* dicit. nisi repugnet humiditas
p̄ietate vebemēti valde. Lā est: nā hec resistētia nō fit ad aliquāz
cordis q̄titatē per se: cū cor istud sit calidū z tēperatū in passiuo:
erit g hec resistētia que p̄hibet pilos: q. hec humiditas pp multā
humectationē p̄hibet sumi sicci euaporatiōē: aut etiā cutis par-
tem nimū humectat: vt si velles dicere calidū cordis obtrūdi: sed
illud nō posset facere aliud mēbri nisi vebemēter resisteret: cum
humiditas inter passiuas sit mag⁹ passiuā. Dicit q. magnitudo pe-
ctoris significat vebemētiā ire z alia. s. mediante calido corde: z
dicit hoc vt ostenderet quō vñū signū significat alia mediātē cā z
accepit pectoris magnitudinē: q. est signū valde manifestū. Ita
vō z furiositas caliditati attestat vt supra. Bonitatem credulita-
tis. i. q. oia quasi sub bona credulitate recipiunt. Et est cā: q. sunt
multi z calidi spūs: vt oia sub spe z certitudine recipiant: z iō hñt
bonā spem ex credulitate. Uel bonitatem credulitatis. i. q. oib⁹ cre-
dūt vt enterioz sra. z hoc est. nā isti satis cito recipiūt spēs z ima-
ginationes: z cito ferūt super illas iudiciū: z sicut homo persuā-
dit eis sic credunt ppter eoz sp̄ritus esse calidos z aptos plus
sub specie delectabili recipere: credunt ergo.

C Cōplexionē vō frigidā naturalē significat p̄strictio
pectoris nisi ppter p̄ditiones p̄dictas z paruitas pul-
sus naturalis z declinatio eius ad raritatē aut tardit-

Super tertio

tatē: nisi sit illic cā faciēs velocitatē: z p̄strictio anbe-
litus naturalis: z declinatio eius ad tarditatē z rarita-
tem: z debilitas z pigritia: z patientia nō acquisita ex
p̄suetudinē z exercitio: z mores similes moribus mu-
lierū: z erubescētia cū timore: z hesitatio: z obliuio: z
passio a minimis rebus: z frigus corporis.

C Dicit postea q. de signis friditatis cordis est paruitas pulsus illi
nālis qui tēdit ad paruitatē z raritatē. Et q. *Aut.* in thegn. z. tra.
de vētre. tex. cōmēn. 4. in hac cōplexione dicit pulsus sunt mino-
res: nō tñ ex necessitate rardiores z rariores: iō dicit *Aut.* nisi sit
addita cā vt necessitas que facit velocitatē z frequentia: vt sit idēz
sermo eius z *Aut.* q. nō ex necessitate sunt tardi z rari.

C Instat autē qm si pulsus nō est magnus: nec g frequēs nec velox.
P̄tia enī oia que aduenit in pulsu est magnitudo: vltima est fre-
quentia: licet g arguē: ē frequentia: g magnitudo: g destructiōe p̄se
quētis nō ē magnitudo: g nō ē frequentia: licet g arguē: in cōplone
cordis fridi pulsus sunt pui: q. oīno vel semp tardi z rari. / Dm
est has oias pulsus posse cōparari ad oēs cās suas simul vel diui
sim: que cāe sunt tres. s. fortitudo virtutis addita necessitas z obe-
dientia instrumēti: existēre g forti virtute z duabus alijs: p̄mū qd
aduenit ē magnitudo: deide velocitas: vltio frequentia: z iō licet
arguē: pulsus est frequēs: g velox z magnus: z nō est magnus: g
nec velox nec frequēs: z nō licet arguē: nō ē frequēs: g nō ē velox
z magnus: q. stāte virtute p̄us recedit spissitudo stātib⁹ oico illis
causis. Si autē diuisim ad cās referunt vt q. vīr⁹ nō sit fortis: hūc
ordinē nō sequunt sed p̄mū. Si enī virtuti debili z ineptitudini in-
strumēti superuenerit necessitas: p̄mū qd aduenit est frequentia:
scd3 velocitas: tertiū magnitudo: z iō licet arguē: est magnitudo:
g relique due: z nō est spissitudo: g nec alie. dico tñ foras cū fuit
hūc p̄cessum. nō tñ possimus dicē nō est magnus: g nō est velox z
spissus: z hoc in frida cōplexione cordis *Aut.* z *Aut.* sentit: volue-
runt enī q. in ea est virtus nō fortis: z instrūm ex humorū cruditate
inobediēs: si g aliq. cā addat euetāti necessitas pulsū nō pōt fa-
cere magnū: facit g velocē z spissum. Cōstrictio anbelit⁹. i. parui-
tas ex parte modi mor⁹ z mobilis z puerse sup erubescētia cū ti-
more z reliq. signa ex paucō calido. Est autē erubescētia. i. p̄recū-
dia: que est cū timore ifridatiū: z maxime in oculis: vt *Aristo.* de
p̄blematis⁹. 31. pti. 3. p̄ble. z. 32. p̄ble. s. 2. 12. p̄ble. De his que cir-
ca aures. hoc autē fit paucō calido. cū bestiant qui timēt obliuiscū-
tur: nō q. friditas sit cā hui⁹ per se: sed pp friditatis spēm app̄he-
sam meditari nō p̄nt: nec sunt iōge retentionis: obliuiscunt igit: z
alia cā est timor. Patientia a minimis reb⁹. s. imaginatis z occurrē-
tib⁹ pp paucū calidū z frigidū: corporis nisi epas p̄tra operet.

C Humidam vō complexionē significant lenitas pul-
sus z velocitas patiendi a superueniētib⁹ iram facien-
tibus z lenificantib⁹ supueniētib⁹ z velocitas remouē-
di ab eis z humiditas cutis si nō resistit epas.

C Dicit q. sunt signa humide cōplexionis cordis lenitas pulsus pp
arterie mollitiē: z velociter patiēdi a faciētib⁹ iram. / Sed p̄tra
est: q. ira est seruo sanguinis. / Dm q. in ira duo p̄sideram⁹. s.
aliquā formale vt ebullitio: z acuitas sanguinis: z hoc mō bi nō fa-
ciliter patiunt cū sint temperati in calore. Consideramus scd3 in
ira rei illate apprehensionē: z ita est causa mouens z hoc mō fa-
ciliter patiunt ppter humiditatem. / Humiditas enim im̄p̄SSIONI
est apta z dimissioni: vnde facilius remouent z velociter.

C Sed complexionem siccam significant durities pul-
sus z tarditas agendi z tarditas patiendi et tarditas
quiescendi z lupinositas morum et siccitas corporis
si non resistit epas.

C hec pars est clara.

C Calidam autē z siccam complexionem significant
pulsus magnus cū mensura. Et illud ideo quoniam
magnitudo eius est propter necessitatez: z diminutio
ipsius propter siccitatē instrumētū: z velox proprie ad
constrictionē z frequēs: z anbelitus magnus velox z
pprie cum ipse extrahit aerē frequēs: z perfidia mo-
rum z iuerecundia z lenitas in motionibus z blandi-
tias: z velocitas ire ppter caliditatez z tarditas paci-
ficandi ppter siccitatē z multitudo piloz z pectoris z

spissitudo ipsorum propter siccitatem materiei ipsorum et crassitudo ipsorum et caliditas tactus et siccitas ipsius.

Dub^m 3^m Posuit post signa calide et sicce: et dixit quod in hac complexionione pulsus est magnus cum quadam mensura: et est velox propter in sistole. si militer etiam anhelitus in contractione est velox.

Dub^m 4^m Dubitat an in complexionione cordis calida et sicca pulsus et anhelitus sint veloces. Et videtur quod non: quoniam diastoles est propter frigiditatem aeris attractione: systoles est propter fumum capnosum expulsiōne: ut in compendio pulsuum cap. 2. Maior autem est necessitas attractionis aeris frigiditatem in complexionione calida et sicca cordis quam expulsiōnis fumum: sic enim est caliditas in hac complexionione: sicut caliditas effumum vel ethere: et sic caliditas calidi et humiditatis cordis sicut caliditas putride: ut notum est: sed in ethere et effumeris maior est diastoles quam systoles: sicut in putridis eorum: ut primo de febribus illo ca. Febres autem que ex putredine. cap. 7. Oppositum huius ponit Avicenna. Et dicit quod in pulsu et anhelitu calide et sicce complexionionis cordis systoles est diastole velocior: ut Avicenna infra. Cuius ratio est: nam in illo pulsu est maxime systolis velocitas in quo est maxima necessitas diastolis: et si compleri non potest: ut systoles velocitetur et cito redeat diastoles: et sic compleri non potest: ut cito adueniat systoles: et cito abbreviatur gestus post systole ante diastole: ut cito noua diastoles veniat etc. Et ad argumenta in oppositum primo. Locus enim dicitur in his corporibus fore necessitate maiorem attractionis frigiditatem aeris quam expulsiōnis. Dicitur quod verum est: ideo forsan maior est in istis diastoles quam systoles: non tamen sequitur ergo velocior: cum in systole sit addita alia causa velocitatis. Aliter quod ratio in oppositum arguitur: quod enim diastoles est necessaria magis: non potest compleri: ut cito veniat systoles et cito compleatur: ut cito alia veniat diastoles.

Dub^m 4^m Dubitat an systoles in pulsu cordis calidi et humiditatis sit velocior. Et videtur quod non per locum ab oppositis. Et contra Galienum in eadem 2^a rer. com. 10. tract. de corde. de signis cordis calidi et humiditatis. Dicitur quod systoles est velocior propter multam necessitatem velocis educationis supfluitatis que in hoc corde generatur: et minoris attractionis fieri aeris etiam: quod non est in istis inobediens: ut systoles non possit bene compleri neque oporteat diastole velociari vel eorum: unde remanet amplior in systole necessitas. Et ad id quod dicitur per locum ab oppositis dicitur quod non per eandem causam in calida et sicca complexionione pulsus est quo ad systoles velocior et in calida et humida. Et sic tu dices: ergo dicitur quod diastoles est velocior: nam sicut arteria est dura ad dilatandum: sic ad restringendum: ergo magna systoles fieri non possit: quod velocior diastoles ut cito reuertatur systoles. Et dicitur quod hoc non valet: nam absolute mori diastoles in pulsu est magis necessaria quam systoles: cum declaratum sit nobis quod diastoles systole sit nobilior. ut dicebat in libro de vitalitate pulsus quod systoles sit necessitate magis et in hac complexionione ut conceditur: diastoles est magis necessaria systoli. Conuenientius ergo est quod systoles festinet ut mori diastolis compleatur quam quod diastoles festinet ut mori systoles perficiatur. Sed contra hoc. propter quod vniuersum quod illud magis: si ergo systoles velocior diastole: propter diastole: ergo diastoles velocior. Item tunc in effumeris systoles erit velocior. Et perfidia mori: est mori per se: corruptio: caliditas enim ledit has operationes cogitationis et imaginationis et lesionem facit que est corruptio ut Avicenna supra sen. 1. 5. c. Leuitas in motionibus. si vel corporeis: propter caliditatem musculorum vel aliorum quod notat paucitatem sensus et feruor: et mori a qualibet causa indiscrète. Bladities. si in alios vel in se. In alios sunt enim homines qui multa habent pre manibus et audaces nam et falsa dicunt: et quibus insipientes comouentur. Hi enim abundat multum in diuersis locutionibus et audacter dicunt cum credunt dicere verum. Bladitunt et eis: quod propter bladities in malum sonat: tunc homo sibi bladit quod suas falsas imaginationes veras credit et eis assentit: et cum eis pmanet. Hi autem tales sunt qui tarde pacificantur propter multam retentionem ex sicco.

C In calida autem et humida sunt pilis pauciores et peccatus est latum et magnus et pulsus est magnus: verum est lenior. Et velocitas et frequentia eius sunt infra illas que sunt in complexionione sicca cum equatur in caliditate et est ira in ea velox non vehemens et tactus corporis est calidus et humidus si non repugnat epar in ve-

hemetis frigiditate et humiditate si fuerit infra vehemētiā et multiplicant egritudines putride.

C Quia taceo corporis est calidus et humidus nisi resistat epar vehementer frigiditatem: et hoc est quoniam cum cor sit fons caloris: opus est in complexionione adhuc calidiori si daretur ei caliditas quod fiat per vehementem epatis frigiditatem. Dixit post si non repugnat epar humiditatem. si fuerint infra vehementiam: vel humiditate si fuerit infra vehementiam frigiditatis. Epar ergo humidum multum et parum frigidum suffocando in frigidat cor.

C De quo dubitatur: hic est. n. sermo de resistētia que fit ad cor calidum et humidum. Sit autem hoc per frigiditatem epatis et per siccitatem eius et non per humiditatem cuius ponitur contrarium. Et dicitur forsan hanc lram debere referri ad id quod dixit de corde calido et sicco: ut primo. nam in fine de resistētia nihil dixit. Et aliter ut supra tactus est. Et videtur hec mens manifeste Avicenna. aliter epar frigidus resistit calido cor: dicitur: et aliter epar siccus cori humidum. Epar enim frigidus alterado postitue sua frigida complexionione et generando frigidum sanguinem reprimat cordis caliditatem: sed epar siccus hoc non facit. Sicut enim dicebat nunc quod epar ad tantam siccitatem naturalem peruenit quod non sit humidus corde humido. Si ergo epar siccus cori resistat humido: semper tamen est in gradu maioris humiditatis quam sit cor humidum. Avicenna considerans quod epar siccus resistit cori humidum: est sub actu maioris humiditatis quam cor: et volens ostendere quod epar siccus sibi non resistit postitue alterado ad humiditatem sed postitue vel diminutione iquatur. si minus generat de sanguine et minus humidum: dicit si non repugnat epar humiditatem si fuerit infra vehementiam. si humiditas: quod epar resistit per aliquem gradum humiditatis diminute respectu sue vehementis humiditatis. Et multiplicant egritudines putride: omnia. n. putrefacta in hac humida et calida complexionione: ut. 1. de complexionibus. 4. ca.

C Frigiditas autem et humiditas significat pulsus cum non est magnus: imo est declinatus ad paruitatem: et est lenis non velox neque frequens: imo est declinatus ad contraria cori: si illud ad quod in ultimo puenit complexionio: et est habens eam piger timidus tardus mortue festinationis nudus a pilis non retinens malum neque irascibilis: et est corpus frigidum et humidum si non resistit ei epar cum calefactione plurima et exiccatione quamvis non sit plurima.

C Postponit signa fridae et humide complexionionis cordis: et dicit post quod est timidus tardus mortue festinationis. i. audacter: et hec sunt propter paucitatem calidi. Non retinens malum. i. spem mali. Et corpus est frigidum si non resistit ei epar cum multa calefactione: opus enim multum calidum esse quod cordis frigiditatem remittat: cum si deum est epar per caliditatem postitue cordis friditatem remittit non potest eo quod cor frigidus est calidius calido epate: opus ergo multa in epate esse caliditatem: unde humores generantur calidi valde apti in corde calefieri. Et exiccatione. Quis non sit plurima: huius enim paritue siccitas epatis remittit cordis humiditatem: tamen quod fons est humiditatis: cum siccant humores minuunt. ex pauca autem humorum circa epar diminutione cor et totus corpus redditur siccus. Et sic tu. d. quare hic siccitatem que fit in corde ab epate sicco Avicenna non expisit sub gradu humiditatis sicut fecit in particula statim posita. Et dicitur hoc fuisse ne aliquis crederet quod siccitas epatis non ericaret vere humiditatem cordis: huius epar siccus videatur esse humidus humido corde: tamen quod siccitas epatis per ptiuationes potest vere ericcare cor: ideo sub nomine exiccationis hic explicauit. Et aliter dixit hoc: quod calor epatis inuaret etiam ad ericandum: et ideo huius siccitas non sit multa: tamen cum calore potest reddere corpus calidum et siccum.

C Frigiditas vero et siccitas habentis pulsus non est cum illa tarditate tota: et habens eam est tarde ire: fixe retinens malum: lenis sine pilis: frigidus habens corpus et siccum si non resistit epar cum calefactione plurima et humiditate quamvis pauca.

C Posuit post signa frigide complexionionis cordis et sicce: et dicit quod pulsus non est cum tarditate illa: quod durities instrumenti non permittit quantum sufficit euetationis fieri unico motu: opus ergo quod aliquo velocitate recopenses. Est tarde ire: propter siccitatem. Fixe retinens malum. i. spem mali: propter siccum quod retentum coadiuuat. Lenis. i. sine pilis. Frigidus habens corpus: si non resistit epar plurima caliditate et humiditate quous pauca. Locus enim sit fons humiditatis epar: ut dicitur de signis epatis com. 7. tra. de epate. Pauca humiditas addita potest multam cordis vincere siccitatem: sicut pauca in corde caliditas multam epatis frigiditatem vincit etc.

Bentilis

De signis egritudinis cordis.

Cap. 5^m.

De illis sunt significatōes cōplexionū nō naturalīū. Et qñq; significāt malitiā cōplexionis cordis vilitas et resolutio virtutis liquefactio nō pertinētes ad eā p̄mitiuam aut antecedētē aut cōmunitatē membri. Et si tremor cordis adiunat in his significatōib; tunc iam cōpletur significatio: et quādo perducit ad syncopim: tunc iam p̄firmata est res. Et quādo in corde fortis sit malitiā cōplexionis frigide aut calide aut sicce sine materia incipit corp; procedere in via ptisis et liquefactionis. Est ergo illa que ē calida ex illa ethica absoluta. Frigida species ergo ethice comparat ad senes et decrepitos et sicca species ptisis.

Superius Aui. in spali dēterminauit de signis dispoñū cordis nāliū: hic dēterminat de signis disfracarū cordis egritudinaliū. Et p̄mo ponit quedā. Scdo erequis. ibi (Signū aut.) / P̄mo in duas. P̄mo ostēdit quedā cōia magis. Scdo enumerat quasda; cordis dispoñes ponēs oīam iter illas. ibi (Et qñ.) / P̄mo has dispoñes enumerat. Scdo ponit dubiū. ibi (Et ethica.) / Aduertendū in toto corpore posse fieri debilitatē quo ad virtutis aialis resolutionē: quo ad nālis et vitalis liquefactionē: quo ad corporis humiditatē absq; hoc q; in corde sit p̄ncipalis egritudo. Et h; pōt fieri: aut a cā p̄mitiuā: vt labore vigilijs et sic de alijs. Aut a cā antecedētē aliq; vt aliq; in venis op̄tatione. Aut mēbroz alicui; cōita te sup totū: vt cū s̄dchus patif. Aut q; Aui. dicere q; his causis nō existētib; adueniētē resolutionē et liquefactionē q; hoc fit p̄ malā cordis dispoñē. Et tunc maxime h; p̄firmat qñ adest tremor cordis et syncopis. Quādo enī syncopis adest iudiciū est p̄firmatū: vt mala cōplexio epatis: aut alterius membri que toti corpore cōicaf dum extenuat. Aut ē a cōitate alicuius membri ad cor: vt capsule vel alterius membri. Cedit post: q; qñ in corde sit fortis malitiā cōplexionis. Cedit quē quare Aui. de humida nō fecit mentionē. / P̄dū q; Aui. volebat ponere dispoñes cordis que toti cōicaf liquefactionē et ericcationē. per se aut humiditas cordis hoc nō facit. Cedit intelligendū q; a corde possunt cōmunicari toti ericcatio et p̄sumptio: aut p̄ dispoñes in corde cōfirmatas: aut nō p̄firmatas: vt est caliditas febriū colligatiuarū. Differunt aut; p̄prie dispoñes cordis a nō p̄prie: q; p̄prie sunt imāles: vt ethica. Scda autē; materialis dispositio est dependens a mā. Loquens ergo Aui. de dispoñionib; cordis que a materia nō dependent: dixit sine materia.

Et ethica qdē diuersificat in toto illo a ptisi facta a pulmone. Pulmo enim in hac nō est lesus in seipso: et habet eā nō h; tussim. Et diuersificat ab ea ethica cū caliditate ppter priuationē caliditatis.

Ponit inter alias dispoñes oīam. Et p̄siderandum vt sumit ex cōmen. illius afoz. 11. 3. pti. Autāq; p̄ncipis malus. ptis pōt accipi dupl. Uno mō p̄o omni nāli corporis ericcatione. Alio mō p; febre fixa que est cū vlcere pulmonis. Aut q; inter hos duos modos ptisis et ethica absoluta ponere oīam. Et p̄ inter ptisim p̄o vlcere pulmonis et ethica. Nam in ethica p̄mo et per se pulmo nō patif: sed in ptisi patif: secūdo q; in ethica nō est tussis: sed in ptisi est tussis. Scdo ponit oīam inter ptisim: vt notat p̄sumptionē: et ethica absolutā que est ethica calida: et hoc ppter p̄uationē caliditatis que est in ptisi: nā in ptisi vt notat inde p̄sumptionē factā a sicco nō est de necessitate caliditas: sed siccitas. In ethica autē; absoluta calida est disfracia. Vel posset dici q; hic ponit differentia iter ethica senectutis in qua est puatio calidi et ethica calidā.

Signū aut; malitiē cōplexionis cordis calide est augmentū pulsus in velocitate et frequētia nō naturali et egressio anhelitus ad magnitudinē et velocitatē et frequentia nō naturalē et vehemētia sitis que sedat cum aere frigido et suauitas in frigore et cōmunitas et extenuationis et liquefactionis absq; causa alla et tristitia et turbatio permista inflāmatiōi.

Hic Aui. erequis. Et p̄ dēterminat de signis egritudinū cordis cōplexionaliū. Scdo de signis apatū. ibi (De signationibus.) Tertio de signis solute cōmunitatis. ibi (Singularis aut.) / P̄mo in quor;

Super tertio

nē sunt quor; modi male cōplexionis. 2° ibi (Signa 2^a.) / In p̄ parte ponit signa calide cōplexionis nō nālis: et dicit q; fit pulsus magnus velox et frequēs: et h; p̄ multa nēcitātē q; in his differētis addit: et vehemētia sitis q; nō sedat ponit: sed tractu fridi aeris venit ad cor et ad p̄monē: et sentit sanitatē i frigore vt suauitatē.

Signa aut; malitiē cōplexionis fride sunt declinatio pulsus ad paruitatē et tarditatē et raritatē nō naturalem nisi cadat virtus: et sit necessaria frequētia vt succurrat cū eo q; appropinquat necessitati cū alijs ab eis duab;: et est cū debilitate anhelit; et resolute virtutis et tranquillitate ad illud q; calefacit ex speciebus eoz que tangit et olfacit et gustat et timiditas et nō audacia et superfluitas in pietate et misericordia.

Ponit post signa frigide cōplexionis et dicit q; fit pulsus parvus ad tarditatē et raritatē nisi sit necessaria frequētia. Et pbat q; sit necessaria frequētia. nā cadētē virtute: op; q; succurrat cū eo q; iter oīas pulsus mag; p̄p̄uat necessitati cū alijs differētis statib; cū vtute debili: s; qñ vir; est debilis cū addit aliq; nēcitās saltem ea que p̄perat per magnitudinē cū nō possit nō fieri q; deficiat vir;: op; q; cū ea oīa succurrat que appropinquat nēcitati statē vtute debili: sed h̄mō oīa est frequētia: q; dñi est sepe defecta virtute et necessitate adueniente: p̄ oīa que aduenit est frequētia post velocitatem. Dixit nisi sit nēcia frequētia: vt succurratur ab illis duab;. s. differētis pulsus: vt frequētia et velocitate. et ex illis cū ea succurrat q; cū alijs. s. p̄ditionib; hic pōit mag; appropinquat necessitati: hoc aut; est frequētia: et velocitate. et ex illis cū ea succurrat. Ille aut; p̄ditiones erāt debilitas virtutis statē necessitate. vel cū alijs. s. differētis pulsus: vt paruitas et tarditas. sicut. n. simul tarditas guitas et frequētia: et frequētia qñ cū puitate et tarditate mag; appropinquat necessitati attractionis aeris 2^a.

Signa aut; malitiē cōplexionis cordis humide sunt inclinatio pulsus ad lenitatē nō naturalē et velocitas patiedi ab ip̄metib; in aia cū velocitate remotiois eoz et multitudo euētus febriū putridarū.

Hec pars est clara.

Sed signa malitiē cōplexionis sicce sunt declinatio pulsus ad siccitatem non naturalem et difficultas passionum cum fixatione earum siue sint fontes siue debiles et liquefactio corporis.

Hec pars etiam patet.

De significationib; aut; apatū sunt significationes apostematū calidoz. Ipsa enī in p̄ncipio sui faciunt apparere in pulsu diuersitatē mirabiles nō p̄uetam et magnificāt inflāmatiōē in corpore et p̄prie in partibus membroz anhelitus. Et anhelus quīs attrahit marinū aerē et frigidissimū: tamen est quasi priuatus anhelitus: deinde sequit ip̄m syncopis successiuā.

Hic ponit signa cōplexionū cōpōnaliū vt apatū. Et p̄mo facit h; Scdo remouet erroz. ibi (Et nō op;.) Dixit q; quīs attrahat aerem maximū et frigidū: tamē est priuatus anhelitus. nō enī est priuatus anhelitus: nisi q; nō pōt euētari per aerē attractū. modo sic accidit in illis. cū enī apostema colligat in corde quātūq; sit frigidus aer: aut multus nō pōt cōtemperare eoz ardorem.

Et nō op; vt expectet in cognitione dispoñis apostematū calidoz cordis illud q; est ex duritie instrumenti fm q; currit cōsuetudo de expectatione eius in alijs que sunt similia eis. Apostema enī nō ita aduenit cordi vt per ip̄m induret pulsus: imo iterficat ante illud. Singularis aut; resolutio scilicet ex causis p̄missiuis. Et dixerunt qdā q; quādo accidit in corde plenus et currit ex nare sinistra sanguis mortis patiens. Et si gnū eius est dolor in loco sinistro mamillari.

Remouet erroz et posset p̄tingē in cognitione apatū cordis per pulsū durū. Et notandū q; durities in pulsu pōt diuersificari in pulsu apatū cordis: aut penes diuersas apostemas ip̄m: aut penes diuersa tempora apostematū: aut penes diuersitates quātū

ratio: aut meior. Ex apostemate ergo cordis non debes expectare diuersitatem in duritie penes diuersitatem materiei: nam calidum apostema in corde ad durum permutari non potest: ut fiat pulsus durus. Nec penes rempore: nam dum apostema venit ad augmentum duritiae et firmitatis tunc venit in pulsus: sed apostema cordis calidum non expectat ut augmentum ingrediat: bene enim potes expectare in apostemate calido cordis diuersitatem duritiae penes firmitatem: quia apostema diuersae firmitatis in corde possit fieri. Etiam potes expectare diuersitates ex parte mebris: quia statim pulsus apostematis cordis durus est in relatione ad pulsus apostematis pulmonis. Dixit postquam quod accidit in corde vlcus: currit ex nare sinistra sanguis: et hoc est quod vlcus est in parte sinistra: nam tunc trahit materiam et apostemat faciens in sinistra mamilla dolor: sanguis ergo ibi multiplicatur caliditate subtiliatur fluit ex sinistra uare. sic et posset ex dextra fluere existente vlcere magis in dextra parte: ut ibi fieret apostema.

Dub.

Cor posse aperi seipsum. Aut sua calidum et frigidum cordi aduenire possunt: sed frigidum non interfaciat in momento intersectionis calidi apostematis. Idem sentit Rasis in diuisionibus cap. 53. de egritudinibus cordis. quod non affirmat apostema cordis facilius curari. Idem facit Sera. tra. 2. 28. ca. ubi egritudines inferiores quae accidunt in ipso sunt sicut almeis. re. i. apostema cholericum. et flegmon. i. sanguineum. Idem ponit. 5. de interioribus. 2. ca. Quod ratione monstrat. mebrum quod recipit nutrimentum potest et supfluitates recipere: ut apostema colligat. Et hac ratione probat Aui. de ventres posse aperi seipsum. sen. 2. ca. de egritudinibus copositis. Et hoc probat. sen. 7. i. ca. cor vero nutriti nullus dubitat. Adhuc cor solone continuo patitur et mala complexionis: et in officiali nam morbum quod myrtili copositum. Rursus cor vehementer vel maior morbum omni morbo patitur ut febrem: bec. n. magis nos ad se peruertit: ut. 5. terape. in fine. 8. et apostema pati poterit. **H**uius parari sentit Arist. in de partibus animalium. 3. ca. de corde. ubi alia cap. 4. ubi solus viscerum et earum que in corpore partium cor graue nullas passionis patitur: hoc rationabiliter corruptum. in principio non est ut fiat auxilium alijs ex hoc oritur. Item Aui. i. ca. huius sen. cor non tolerat nutrimentum doloris neque apostema. Idem de Aue. 2. pri. de appropinquat. ca. de egritudinibus cordis. solone singulari aut apostemate in corde fieri vixit non patitur. Idem Auer. 3. colligit de accidentibus cordis. ca. 26. ubi dicit. sed apostema non potest tolerari eo quod ipsum duas movet. **A**d hac quoniam omnem quod cor posse aperi intelligit supfluit. Uno modo quod appetur apostema affirmato. Alio modo non affirmato. primo quod modo cor aperi non potest. Illud enim membrum apostematis affirmatione non patitur: quod non tolerat vehementer nutrimentum: cor autem est tale. 8. Apparet primo propositio: quoniam omnia apostemata nutrimentum ad vehementer nutrimentum doloris: et solone primum nutrimentum: neque est patitur apostematis collectione. Cor. n. non potest pati vehementer nutrimentum: ut Ari. asserit. nam existere vehementer nutrimento in ipso principio non est: ut corpus beat aliud subditum: opus 8. quod mors adueniat. hoc est et per aliud: nam cum apostema affertur augent accidentia doloris et febres. Vehementer autem dolor per vehementer sensus in apostemate sunt intolerabiles: ut Aui. 6. de naliis in fine. Et credendum tamen est cor pati posse apostema quod non affirmatum est per id quod apostema dum est in sui principio non est vehementer nutrimentum et nutrimento: quoniam cor in breue tempore possit illa sustinere. **E**x quibus duo apparet. primo quod apostema prius interficiat an calidum an frigidum. nam cum apostema calidum citius ad augmentum periret: frigidum autem tardius propter oppositam causam citius interficiet calidum quam frigidum. **S**ed diceret aliquis cum possibile sit stare apostema pluribus diebus antequam ad statum perveniat: poterit homo in principio huius apostematis diu vivere: cuius oppositum omnes doctores sentiant brevissimum ponentes tempus in petitione ab apostematis cordis. **S**ed dominus quod huius apostema in alijs membris quibus tarde forsitan ad augmentum perveniat in corde tamen propter maximam calorem et primum motum cordis celeriter ad augmentum pervenit: et ideo citius interficit. **S**ed dices potest esse materia facies apostema cordis veniens ab extrinseco vel aliunde vel in seipso paulatim coacta. **S**ed dominus quod vitiosum modo materia apostematis cordi potest inesse et per viam deflurum et coactionis: unde videmus in apostematis permutacionibus ex raptu eorum ad cor fieri suffocationem: non est autem inconueniens quod illa materia potest aperi potest et in corde aggregari materia apostematis per illud quod cum ipsum nutrimentum supfluitas nutrimentales huius ab omni enim quod digerit cadit supfluitas: ut Auer. 4. sui colligit alia. 4. metherozo. com. 17. et Aui. primo cap. sen. 3. ca. de exercitio. Illa autem supfluitas quibus ex debilitate virtutis expulsiue retenta poterit apostematis esse causa. **A**pparet et ex his dictis: cuius partis cordis apostema citius interficiat: quia pars sinistra cum illa sit nobilior: ut supra probatum est. Sicut autem cor confirmatione apostematis non tolerat: sic nec solutionis primum nutrimentum: cum enim est perforatum interficit illico. Sicut non perforans dat spatium ad mortem: breue: sic etiam intelligendum quod sinistri ventriculi vulneratio citius interficiat: ut de iuuamentis. 7. z. cap. **E**x quibus autem rationes solvantur: utree. n. cum diuersis interpretationibus.

saluant. Ratio autem quae probat cor posse aperi: quod potest pati febrem noncludit: non enim absolute peior morbus dicitur febris: sed molestus et extensius maior: cum totum corpus occupet et.

C De causis impimentibus in corde.

Cap. 6. m.

Ausarum in corde impimentum alie sunt quae sunt ei proprie: et alie sunt quae ei coe et alijs: sicut causa efficiens complexionis et cause efficiens apostemata et efficiens solutionem singularis et relique similes eis quae sunt ex eis quas numerantur tibi in libris vniuersalibus.

C Superius Aui. determinavit de dispositionibus naturalibus cordis et preter naturam: hic determinat de quibusdam causis extrinsecis cor permutantibus. Et primo ponit quasdam causas coe cordis et alijs. Secundo ponit proprias causas impimentes in cor. ibi. (Aerum cor.) **I**n libris vniuersalibus. s. primo cap. sen. 2. summa. 2.

C Aerum cordi appropriantur cause antecedentes propter anhelitum et cause antecedentes propter passionem aiales.

Hec pars habet duas. Nam primo enumerat causas impimentes in cor: et quae cordi appropriantur. Secundo eas declarat. ibi. (Propter anhelitum.) **S**ed tu dices nonne appropriantur cause cordi quae sunt venena. **U**t dicitur quod sic: quod primo nutrimentum et primo occurfus videtur esse ad cor: cum etiam eorum curatio cum cordialibus bezabarticiis fiat medicinis. **S**ed dominus quod huius venena multum impimentur in cor: hic tamen de eis obicitur: quod in quarto libro sen. sexta plenam intendebat reddere notitiam. **U**t aliter quod huius venena ut vitio interficiunt ledant cor: tunc eorum occurfus quaedam membra anhelitus magis nocent ut plumbum vitium: quaedam venena partibus epatis magis nocent ut venenum rabidi canis: et quaedam diuersimode nocent et.

Propter anhelitum quod: quoniam quando stringitur aut calefit valde: aut infrigidatur valde: sequitur ex eo ut accipiat cor nutrimentum. **I**n passionibus autem aialibus opus ut redeat ad ea quae diximus in vniuersalibus: et iam ostendimus impressionem earum in corde mediante spiritu: et cuiusque earum quae superfluit impressione prefocationis spiritus inati ad interiora: aut sparsionis eius ad exteriora. **E**t quandoque consequitur ut faciant pervenire syncope: imo consequitur ut interficiant. **E**t ira quae est ex summa carum est minor omnibus illis in hoc. Ira enim raro interficit. Vigilie vero et exercitium et similia illis debilitant cor cum resolutione.

Hic erequit. Et primo ostendit quoniam causa antecedentes propter anhelitum cordi noceat. Secundo ostendit quoniam faciat hoc causa quae sunt accidentia aie vel passionis. ibi. (In passionibus.) **E**t hoc secunda habet duas. Quia primo in cor magis ostendit modum finem quae passionis aie debilitet cor. Secundo ostendit hoc in spali. ibi. (Et ira.) **I**ra est minor illis. s. timore et gaudio: non forsitan minor verecundia. Ira raro interficit: quod vixit in ea non debilitat et calor: non resoluit sed inflamat. Dixit autem raro: quod forsitan interficit quibus ut omni coniungunt tristitiam aut furorem: ut spiritus multum inflament et resoluant quoniam realiter non potest assequi vindictam. **E**x hoc soluit quod an ex ira contingat mori: quod non nisi raro: de accidentibus et morbo. c. 5. ubi quod ex ira non movetur aliquis. Vigilie et exercitium numerant inter passionem aiales: non quod sint aie accidentia: sed videtur: potius animalium virtutum passionem.

C De canonibus vltimis in curatione cordis. Cap. 7. m.

Nos quod fecimus de medicinis cordialibus tractatum singulariter quo cum homo coniunxerit iter scias suam in medicina et cognitionem suam in principijs que sunt magis communia quam medicina iuvabit. **H**ic vero inuenimus ad illud quod opus dicitur in libris medicinalibus puris propterea quod cor est membrum principale prius omni principali et sublimius eo: opus ut sit velox studiū in curatione eius cum medicinis: ita ut adiuvet absque errore vltime siue velimus ex eo evacuare humorem siue permutare eius complexionem.

C Superius Aui. determinavit de dispositionibus cordis naturalibus: et preter naturam et de signis earum: hic determinat de curatione dispositionis.

Bentilis

num cordis ster nam: et hoc in cōi mag. Et pmo circa hoc dat canonē. Scdo cōnumerat medicinas que in cura dispōnū cordis intrans. ibi (Medicine.) / Prima in duas. Primo ostēdēdo se de b aliu libru fecisse: ponit gñalē intentionē in cura dispōnū cordis. Scdo in spali exequit. ibi (In curatione aut.) / Notandus tñ er mente Aui. fore q ille qui vult iuuari ex libro de cordialib: opz q pūngat eo mediāte iter sciaz medicine aliqua dicta in nāli pbia. et cā est. nā in libro de virtutib: cordis quātū ad pñū tractatū de terminat de dispōnū cordis: et modo gñōis spūs: et mō emanationis virtutū a corde et de diuersis ipressionibus cordis: vnde de potentia et de dispositione tractat: et de pprietate et nā. Ita autē multū dependet ex naturali pbia. Et pio tanto Aui. in sexto de naturalib: 4. pti. Eadē que dicit in illo tracta. et etiaz dicit ibi: et pio tanto etiaz opz q illo libro fiat copulatio inter medicinas et cognitionē in pñcipis que sunt mag cōia vt sunt dicta nāli pbie: sigs vult illo libro iuuari. Scdo aut sciēdū est q cor est pñcipalius et prius oī pñcipali: et q in hoc pmo aīa reperit: et ab eo ad totum corpus emanat: quo ergo ad pñcipatū via gñōis dicit pñs: quo aut ad pñcipatū via nobilitatis dicit sublimis.

CIn euacuatione autē que procedet cursu flobothomie ita studiose festinam? ne oporteat nos permiscere eam cum alio regimine mundificatio.

Considerādū q canon circa flōmā et phar macia sunt duoz modoz. Quidā generales: et illos Aui. posuit supra libro pmo sen 4. Quidā sūt spales fm q eis cor euacuat: et isti erūt hic ponēdi. bi aut cano. psequēter ostendunt declarādo: quomodo flōmā liberat a passionib: cordis: et quomō phar macia. hic ergo Aui. exequit de canonib: curationis egritudinū cordis. Et p ostēdit modū curationis dispositionis egritudinū cordis per euacuationē. Scdo per alterationē. ibi (Permutatio aut.) / Prima in duas. Nam pmo ostēdit intētiōē flōmie in egritudinibus cordis ostēdens fm quē modū liberat ab egritudinibus cordis. Scdo ostēdit modū curationis facte cum phar macia. ibi (In reliquis aut.) / Prima in duas. Nā pmo ostēdit quō flōmā studiose facit in egritudinib: cordis liberat ab eis. Scdo q dixerat declarat et pbat. ibi (Immo plurimū.) Quia sic studiose festinam? in curatione facta per flōmā: q nō opz eā misceri alteri regimini curatio et mundificatio in curatione cordis: dicit ergo Aui. festinamus. et nō dixit festinamus. vt velit dicere q euacuatio sanguinis ipsa per se liberat ab egritudinibus cordis abq alia curatione vt alio nō sit opus qd nō ptingit de purgatione cū phar macia.

CImmo plurimū qd in ipsa obseruamus est ne supfluat et cadat vltus et vt viuificemus virtutē si debilitat parūper cū reb? viuificatū virtutē qñ debilitat ppter cōplexionē fridā aut calidā. Et bec res nō appropiat egressioni sanguinis tñ: imo omnibus euacuationibus: quāuis sit extractio sanguinis vebementis necessitatis ad hoc subsidium.

Cmodo declarat et pbat qd dixerat: et hz duas ptes. pmo ostēdit cui alteri regimini absolute flōmā pūngat. Scdo ostēdit quō nō permiscet cū regimine mundificatio. ibi (Cā aut.) / Et Aui. habet cui regimini permiscet flōmā: q regimini pfortationis virtutis pñbēdo ne cadat supflua flōmā: et subleuādo ne deficiat cū accidit debilitas in flōmā per cōem eūonē factā frigidā. f. ex nimia euacuatione que infrigidant. Unde infra Aui. cap. de syncope. dicit q flōmā fit causa syncope que fit ppter infrigidationem: aut calidā que fit aut ex aliqua ebullitione cholere que ptingit ex flōmā: aut ppter caliditātē derelictā ex feruore sanguinis. Subdit postea Aui. q virtutis pfortatio nō appropiat egressioni sanguinis tñ sed oī euacuatiōi. Et causa est: qz omnis euacuatio virtutē debilitat: vt sumit ex cōmē. 57. s. pñc. super illo afoi. In fluru muliebri. Dicit tamē Aui. q extractio sanguinis est vebementioris necessitatis ad hoc subsidium. f. pfortationis virtutis. Et causa est: qz per eam euacuat sanguis qui est magis nature amicus et cuius euacuatione maior debilitas sequit.

Dub p^m **C**ubū tamē eēt ex qua eūone cor mag debilitat: an ex ea que fit per flōmā: an ex ea que fit ex phar macia de q forsan post dicef. / Consideram? n. eūonē: aut fm se et sic mag debilitat flōmā: aut rōne rei āneze et sic magis phar macia: qz fit cū re venenosa.

Causa aut cum qua excusatur a studio speciez regiminis alterius est: qz egressio sanguinis nō est medicamen perueniens ad cor: et q plurimū repletionū cordis nō sunt nisi ex sanguine et vapore et nocumēto quoz

Super tertio

rum duoz simul liberat flōmā. Et repletio qdē sanguinea remouet flōmā basilice dextre. Sed repletio vaporosa flōmā basilice sinistre.

Cprobat hic Aui. q flōmā nō permiscet alteri mundificatio regimini: vel alteri regimini pter reginē pfortationis pñctū. Et arguit sic. illā eūonē nō opz permiscere alteri regimini aut regimini mundificatio que nō euacuat perueniēdo ad cor: que etiā est sufficiens ad remouendū simul et semel cordis repletionē: sed talis est flōmā. Maior ppositio vera est ex hoc. alicui enī eūoni permiscet aliud regimē a pñcto: aut q illud cū quo ipsa fit peruenit formaliter ad cor sicut sūt phar macie solutue: que qñ a corde euacuat opz q earū vapor et infectio vsq ad cor perueniat: ne ergo vapor ille noceat permiscet sibi alie medicine. Aut permiscetur eūoni aliud regimē a pñcto pfortatio: qz ipsa per se vel simul nō pōt cōplere euacuationē: vnde aliā euacuationē facimus. Minorē ppositionē pbat Aui. in lfa: hz aut minor duas partes. Una pars erat illa q flōmā non est medicina que formaliter vadit ad cor sicut vadit solutue medicine. Scdo pars est q flōmā simul cōplet cordis euacuationē et liberat cor a repletionē que sibi nocet. / Primo ergo ponit pñā. Scdo scdaz. ibi (Et q plurimū.) / Dicit ergo q flōmā nō est medicina perueniens ad cor: formaliter sicut phar macie perueniūt. / Hec quidē nō intelligentes amouerūt nō putantes Aui. sibi cōtradiceret: cū supra dixit q pñū nocumētum diminutionis humorū est in corde. Sed nō sic intellexit Aui. sed vult dicere q nō formaliter peruenit ad cor flōmā sicut phar macia cū flōmā in apertione vene pñstiat. Et fm aliū modū flōmā peruenit ad cor. Nā si superflua sanguis cordis euacuetur: hoc est per quādam cōsequentiā sanguinis cordis ad sanguinem qui euacuat. Sed si per phar macia a corpore euacuet: hoc est electiue veniens ad cor: et inducēs molestiā: et ideo phar macie opz aliud permiscere vt cor nō ledat: hoc aut flōmā non iudger. / Nec Aui. ptradicit sibi. nā supra Aui. loquebat de diminutione humorū a necessaria quātitate: hic aut loquit de diminutione eoz a superflua quātitate. Dicit post q plurimū repletionis cordis est ex sanguine et vapore. Et causa est. nā membrū fm plurimū aggregat materiā que inest sibi naturaliter: vnde cerebrū vtpurimum flegma multiplicat. Sic ergo cum cor naturaliter aggreget sanguinē et vaporē: ideo vt multū repletio erit ex his. A repletione aut horū simul: qz vna vice sola liberat flōmā abq alia euacuatione: flōmā basilice dextre vene a repletioē sanguinea: qz in dextra parte mag sanguis aggregat vt magis et in sinistra vapor et spūs: iō flōmā sinistra a fumosa euaporatione liberat. / Et sic autē dubitatio: vt plures repletiones cordis essent sanguinee vel vaporose. de qua alio dicimus.

CIn reliquis aut euacuationib: que sunt cū medicina opz vt miscant medicine cū regimine pñcto et regimine alio. Et illud est: qñ plures medicine effusue sunt cōtrarie corpori: quare opz vt eis associēt medicine cordiales. Et ipse medicine que efficiunt in corde fortitudinē cū pprietate que est in eis: ita vt sint cū medicamine administrato in euacuatiōē humoris cordis. Et plures quidem barū medicinarū cōferunt: imo plures earū cōferunt ei ex alia parte. Et illud est: quoniam ipse etiam faciunt penetrare medicinas euacuatiuas ad cor remouēdo eas ab alijs locis.

Costēdit canones curationis que fit euacuatiōē cū phar macia. Et pmo pmittit. Scdo pbat. ibi (Et illud.) / Aui. intendit istam rationē. Illi euacuatiōi opz admiscere aliud regimē a regimine dicto pfortatio que fit per medicamē venenosum qd peruenit vsq ad cor: sed euacuatio per phar maciā est bñmō: ergo opz sibi permisceri aliud regimē. / Maior est nota ex hoc q cū cor fit pñcipalius omni mēbro opz q cū aliqua res ad ipm peruenit sic corrigat q sui venenositate nocere nō possit: sic etiā psolet vt suam eūonē faciat a partib: a quibus intēdimus euacuare et nō figat se in alijs mēbris. hoc aut est aliud regimē. / Minorē ppositionem ponit Aui. in lfa: ostēdens quomodo in euacuatiōe que fit cū phar maco opz adiūgere aliud regimē: ppter dietas causas. f. regimē pfortatiōis ne phar macia noceat: et regimē pfortatiōis ne alibi figat. Dicit ergo q medicine administrate in eūone humoris cordis vñ esse admistio medicine tyriacalis et bezabartice. sūt autē iste medicine liberatiue et custodiue spūs. / Nomē aut tyriacalis

medicte cadit pprie sup res que opponunt sicut nomen bejabar sup minerali liberatua 2 pforatua cordis: vt Aui. 2. ca. trac. 1. 4. ca. hoc aut nomen bejabar vel albejabar est nomen persicum qd tñtū valet sicut expellēs nocumētū: 2 cadit hoc nomen gñaliter sup oi medicina que venenoz nocumēta expellit: sed pprie eius nomen cadit sup lapide liberatē qui lapis pferit oibus venenīs: vt Serap. trac. 6. als in sermone secūde partis. de lapide albejabar. Dixit aut Aui. qd plures medicine euacuatur sunt cordi pzie: qz nō oēs medicine: qz nō medicine benedictē vt viola māna tama: rindi 2 iste nō ppariat co: di. Alie aut que a pprietate euacuant sunt cōtrarie cordi: qz nature vim inferunt: vt Desue in de consolatōne medicinarum ventrem soluentium.

Dub. 2.

C Dubitare aut ptingit: an sflomia in repleione cordis progatiaz beāt sup pharmacā 2 nō debeat admisceri cū alio regimine mūdificatiuo. Et videt qd nō qz Aui. solū pbat qd medicine solutue debeat adiūgi regimē ad pfoliādū ei malitiā. nō aut pbat qd sibi debeat adiūgi oē regimē: vt p3 in ista. Cū aut qd aliud regimē nō debeat adiūgi: qd pōt etiā fieri cū medicis benedictis. 2 tñ videt qd sflomia in remouēdo repletiōē cordis debeat adiūgi cū alio regimine mūdificatiuo. Nā aliō regimē mūdificatiuū est aut etiā cū pharmacā aut cū iterata sflomia aut cū clysteri. S3 eū cordis per sflomiā d3 adiūgi alicui eūoni per pharmacā. nā existēte in corde repletiōe ex sanguine putrido nō est incōueniēs qd simul cū sanguine alius humor: peccet qui facta sflomia idcat eūonē. pterea nos videm⁹ in febrib⁹ putridis maxime in pestilētiālib⁹ in qb⁹ co: maxime replet⁹ est qd dato qd faciamus sflomiā damus postea pharmacā. Scdō pōt iungi cū iterata sflomia. vñ Aui. in de cura putridaz in gñali. 2 multiplicatio numeri melior est multiplicatiōe gñitaz. qd aut clysteri possit iungi sflomia nullū dubiū est. 2 iū p3 in ista. Ad hūc intellectū op3 scire qd repletiō idcat eūonē 2 pharmacā 2 pharmacā est duplex. Quedā est simplex vt repletiō que simplr 2 pure idcat sanguinis eūonē a partib⁹ cordis. Quedā est cōposita vt que simul 2 semel indicat de eis. sflomia 2 pharmacā: sicut ē indicatio de eūone per pharmacā. differt tamē dīspō idcat⁹ sanguis puri eūonē ab ea que idcat alteri⁹ humorē: eo qd existēte corde sanguine pleno: tñc vir⁹ est fortis: 2 si est debilis solū per aggrauatiōē est debilis. purus enī sanguis in multa gñitate nō augmēt⁹ nisi fortē existēte virtute 2 robusto corpore. vñ Sal. terap. 3. ca. loquēs de febrib⁹ putridis synochis in qb⁹ multitudo sanguis est putridi. dicebat qd neutra in macro 2 frido corpe amat existere qd multū aut in mu tū sanguinē 2 multas carnes habētib⁹ est gñatio earū. Scd dīspō idcat⁹ alterius humoris a sanguine eūonē multiplicat in gñitate an gñitate: qd corripunt virtutes ex resolone debilitant: vt 2. de ingenio sanitatis pmo ca. Dico qd pmo Aui. cū cōparata eūonē per sflomiā ad ea que per pharmacā est de eis qñ sunt simplices idcationes nō sibi p3is cōmiste. Cū idcat⁹ idcat⁹ qd p3atiaz sflomia beāt sup eūonē que fit per pharmacā existēte repletiōe in corde est intelligendū qd in eūonib⁹ ppter sex itētiōes aliud regimē p3iungit. Una itētiō est pparatio mae. i. per dīgnōē 2 alteratiōē. Scdō itētiō est pfolatio medicine eūantis: 2 hoc aut ppter regimē ad remouēdū nocumētū venenositatis ab ea qd possit iducere: 2 hoc fit aut resistēdo sue acuitati sicut isfundimus mezereon in aceto: aut pforatō pncipalia mēbra sicut admiscem⁹ solutius pforatūa aromatica. Scdō fit pfolatio medicine admiscēdo sibi qd eam ducat ad mēbrū a quo eūare intēdimus sicut medicinis pectoris hyssopuz: medicinis capitis sticados: medicinis cordis crocū. Tertia itētiō est quā aliud regimē admiscet eūoni est partitio euacuatiōis in plures vices timētes de virtutis dissolutiōe si fieret vice vna. Quarta itētiō est virtus pforatiōis cū debilitat ex eūone. Quinta itētiō est remotio accidētū maloz que sequunt eūonē vt fortis synochis vehemētia stis 2 dolor. Sexta itētiō est regimē cōueniēs qd in eūone ordinari d3. C. his qd habitis dico qd in cordis repletiōe etiā facta per sflomiā indicata a pura sanguis repletiōe h3 prerogatiuas sup eūone indicata a pura repletiōe alterius humoris: qz ipsa nō p3iungit pprie cū alio regimine. 2 pmo nō p3iungit cū regimine: cui⁹ itētiō est digestiō mae: qz in sflomia qñ est itētiō sanguis nō expectat digestiōē vt Aui. 4. ca. sen. 1. ca. de cura putridaz in gñali: sed in eūone mae cū pharmacā op3 disponere mām vt oēs clamant nisi esset furiosa mā qd raro est. 2 Scdō nō p3iungit sflomie regimē cur⁹ est itētiō pfolatiō: 2 cā est quā assignat Aui. sflomia enī nō est medicamē perueniēs ad cor: sed medicinis que eūant debēt admisceri res pfolatēs: vt Aui. 2. pbat. 2 Tercio sflomia nō p3iungit regimē qd partiat eūonē. nā vt dicit⁹ est itētiō Aui. est de eūone per sflomiā quā idcat pura repletiō sanguis cū qua repletiōe stat fortitudo virtutis. Si aut vir⁹ est debilis hoc est ex aggrauatiōe. in hmoi aut repletiōib⁹ ex sanguine secure possunt simul in vna vice eūare sere totā māz

aut tātū saltē qd cessat statim egritudo repletiōis a corde. Nā in synochis puris inflāmati⁹ v3 ad synopim ducimus eūonē per quā subito liberant⁹ istū. Et h est qd voluit dicē Aui. qd repletiōes cordis sunt ex sanguine 2 vapore a nocumēto quoz sflomul: qz in vna vice liberat sflomia: sed in eūone cū pharmacā nō possum⁹ simul in vna vice totā māz ducere. Qd p3 pmo gñaliter: qz residuū māt dimittere melius est vel minus malū qd totū euacuare. Scdō spāliter de corde. nā cū cor sit nobile membrū op3 qd de sui virtute magis curet. Lū qd in eūonib⁹ cū pharmacā fiat repletiō 2 debilitas cordis: si vna vice totā mā cordis eūet cor pari nō posset. Unde auctores dicētes eūare a corde: hoc faciūt cū magnis psectionib⁹ 2 paulatim. Cū Aui. ista de cura tremoris cordis calidi parū de reubarbaro quaz die docet assumere volēs parti-ri cordis eūonē in plures vices. Et qd erit qui totā māz cordis semel eūabit: vnde vile mēbrū hoc pari nō posset. Est aut 2 alia cā. nā cū sanguis a venis per sflomiā eūet pōt a corde remoueri repletiō postro qd maxima gñitas sanguis nō eūet: qz venis existētib⁹ inanitis op3 qd a corde qd supflū est trahant. illud aut 2 sit cordi supflū in venis: tñ nāle erit cū solū in qro peccet. pharmacā aut nō pōt per illū modū eūare a corde cū eūet electiue. 2 Quarto vt Aui. p3iet sflomia bene pōt p3iungi regimini pforatiuo: 2 hoc p3iurando ne supfluat: sed faciēdo eā pueniēt qd de pharmacā facere nō possum⁹: imo semp op3 ad parū declinare ēr pcurādo cōfortari virtutē: hūc tñ regimini oīs etiā p3iungit ne virtutē debilitet cū oīs etiā virtutē debilitet. 2 Quinto sflomia nō p3iungitur pprie regimini correctiue accidētū. nā illa sflomia cū sanguis pura repletiōe idcat nullū malū accidēs seg nisi forte per accidens ex debilitate alicuius mēbrū: sed per pharmacā quocūq mō etiā sit idcata dubiū est de malis accidētib⁹ cū pharmacā saltem quo ad vapores 2 itectionē v3 ad cor vadat. Et pro tāto v3 demus qd cū eūam⁹ a corde aut a spālīb⁹ mām per fluxū vētris: multotiens seg⁹ synochis pp cōmōtiōē mātē circa ptes cordis: qd est qñ mā erit in corde. 2 Sexto tñ regimini quelib⁹ p3iungit pōt cū illud cōicet oibus mēbris tā mālīb⁹ qd imālīb⁹. C. Et his qd ad argumētū in p3iū dōm qd 2 Aui. nō explicet qd eūoni cordis nō debeat p3iungi alia etiā: dedit mī intelligi per id qd dixit. in quo ca. 1. f. qd melius est dimittere residuū. vel dedit intelligi qd per id qd dixit qd sflomia simul liberat: qz si voluisset qd etiā simul fieret materie cōtente in corde: dīstret etiam qd euacuatio simul liberat. facta per medicinas. 2 Ad aliud cūz dicit qd pōt mā cordis eūari cū medicinis benedictis: forsan verū est sed raro. cum est valde pauca. Uel dōm illud nō esse verū: qd illarū medicinarū virtus nō ptransit epari: imo educat solū mās qbus obuiat: vt Desue in de pfolatiōe medicinarū. 2 ca. 2. Ad aliud cū dicit qd existēte repletiōe sanguinis 2 alterius humoris simul. dōm qd indicatio nō est simplex sed cōposita. de hac aut nō loquit⁹ Aui. cū nō cōparent⁹ admiscē. 2 Similr respōdendū ad istud qd dicit de febrib⁹ pestilētiālib⁹ 2 c. Ad aliud qd dicit qd multiplicatio numeri 2 c. dōm qd indicatio illa cōposita est ex indicatiōe eūonis 2 pparatū sui. 2 repletiōis ppter virtutis debilitatē que fit cum m3 et putrida. 2 Ad aliud de clysteri p3 solutio qd est regimē valde cōmune 2 c.

C Permutatio aut cōplexiōis aut est qd puerit⁹ regimē ad permutatiōē frigidā aut permutatiōē calidā aut permutatiōē humidā aut permutatiōē siccā. Cū ergo volumus permutare cōplexiōē frigidā aut daces sumus ad illud cum medicinis calidis cōmiste cū medicinis cordialib⁹ calidis cū custodia nostra ne accidat ex eis motus laboriosus humoris cordis: ita vt extendat co: pus cordis cū eo qd gradatim facit illud: aut extendat materia apostemosa 2 reliqua.

C hic ponit cā. attēdēs in curatiōe cordis que fit ab alteratiōe pmutatū cōplexiōē ei⁹. Et p ponit diuersas itētiōes in pmutando sumptas ex diuersitate cōplexiōis. Scdō erequit. ibi. (Luz ergo volumus.) Et hec secūda habet duas partes: qd pmo ostēdit curā malarum cōplexiōis cordis simpliciu. Scdō cōpositarū. ibi. (Frigide v3.) 2 Prima in qtuor. pmo ostēdit cā. curatiōis male cōplexiōis fridē. Scdō calidē. ibi. (Luz ergo volumus.) Tercio sicce. ibi. (In cura aut.) Quarto humide. ibi. (Luz aut.) Cū ergo. 2. qd in cura male cōplexiōis frigidē d3 cauēri error: qd posset ptingere ex calefactoz appropinque. nā mala cōplexiō frigida cordis siue sit cū apate siue sine calefactib⁹ remittat: tñ qdā calida sunt que causādo ebullitiōē pnt in carne cordis cāre extēsiōē 2 laxitatē 2 grauedinē faciēdo mām ampliari. sunt aut ista calida vt anacardus p3 retrū euforbiū 2 similia.

Gentilis

Cū igitur volumus permutare complexionem calidam non sumus ausi esse potestatem in refrigeratiuis. Nam suba propter quam cor creatum est est spiritus effusus in ipso est suba calida. scilicet caliditate inata non caliditate nociva corpori. Et accidit ei ex malitia complexionis cordis quoniam est calida ut minus noceat et resoluat: et ut pertinet in summum et turbetur. Cum igitur superuenit corpori cordis quod extinguat ipsam et non est permixtum cum medicis calidis: quare proprietates est ut confortent calorem inatum non totum illud propter caliditatem earum: imo cum proprietate ipsarum associata caliditati earum potest esse ut noceat radici. spiritui quoniam ramo proferat et est corpus cordis propterea quod inuadit ad temperandam caliditatem cordis cum sentit cum eo caliditas spiritus.

Ponit causam male complexionis calidi cordis. Et primo facit hoc. Secundo ostendit medicinas quibus curantur mala complexionis frigida cordis. ibi. (Cura autem.) Primo in duas. primo ostendit curam huius complexionis quoniam est sine materia. Secundo cum materia. ibi. (Et si causa fuerit.) Primo in duas. Nam primo ponit quod iterum. Secundo probat. ibi. (Nam suba.) Et hec in quatuor. Nam primo probat per rationem. Secundo per antiquorum auctoritatem. ibi. (Quapropter non inuenimus.) Tercio per rationem aliam. ibi. (Et quoniam.) Quarto enumerat medicinas quibus fit curatio. ibi. (Ampli.) Tunc quod tunc per cor potest capi dupliciter. Uno modo per quod toto composito ex carne et spiritu sibi appropriato ut et suas faciat operationes: ut est restrictio et dilatatio transmittit tunc membris vitam: et illo modo nullus eorum respectu alterius potest dici ramus vere vel radix cuius sunt quodammodo vniuersi simul potest dici radix respectu spiritus qui vadit ad membra huiusmodi quodammodo potest dici radix: quod huiusmodi loci forme. Alio modo potest considerari cor per sua suba complexa ut est suba complexionis distinctum per auras et spiritum: et sic potest dici quodammodo corpus existens a se ipsum: et hoc modo spiritus potest dici radix. primo quod est illud per quod aia cordis fuit inducta. Secundo quod est illud per quod aia appetit tenet cordi: unde est de appendiculis ab eodem de virtutibus cordis ca. 1. Sic igitur cor est suba complexionis quod fit aie retentio: que quidem complexionis et aia permanet medicante spiritu spiritus potest dici radix. 13 igitur pura frigida in cura male complexionis calide cordis proferat ramum: quod complexione que est complexionis subum tunc radici. spiritus nocet quod eum debilitat cum in hac complexione fit multum resolutum et distemperatum etc.

Quapropter non inuenimus sapientes antiquos euacuasse curationem malitie complexionis calide que est in corde: et ei quod accidit ei a permixtione medicinarum frigidarum cum cordialibus calidis. Confidentes quod non si fuerit fortis discernet iter refrigeratiuum et calefactiuum et afferunt refrigeratiuum cordi et afferat calidum cordiale spiritum et temperabit illud et quoniam istud. Et si non inueniunt medicamentum equale facies confortationem spiritus cum proprietate: aut primum equalitati sicut buglossam vigorant et adiuuant se cum ea. Sed si non fuerit debilis non profert regimen. Et quoniam cogit eos administrare medicinas calidas cordiales illud quod ipsi sciunt de gravitate sube plurimam medicinarum frigidarum cordialium et paucitate penetrationis earum et declinatione ipsarum cum non ad fixationem et non ad penetrationem: quare cogit eos illud ad hoc ut permisceant medicinas cordiales calidas quibus penetrat ut non adiuuent ad deferendum illas cordi sicut permiscet crocum reliquis permixtis trociscorum capphore. Reliqua enim permixta discurrunt cum eo ad cor: deinde virtuti naturali inest ut procedat a corde: aut inflammet ipsum cum spiritu cordis et adiuuet cum refrigeratiuis ad temperandam complexionem: hoc namque melius est quam ut utantur refrigeratiuis puris que figurant in principio meatuum et nolunt penetrare. Et isti qui abstinuerunt crocum ex trociscis capphore et blassemaverunt per nos fecerunt trociscos capphore panem inuameti quoniam ipsi ignorat. Amplius complexio calida curatur dando in potum rob de fructibus et propter aquam pomorum de sceni et

Super tertio

cydoniorum. Est enim bonum medicamentum cum eis que sibi sunt similia de his que dictari sumus et cum epithimatis et emplastris que sunt extinctis permixtis cum confortatiuis cor. Et si causa fuerit materia euacuata. Cura autem malitie complexionis frigide est cum perfectionibus vel confortatiuis magnis quas dicemus et cum vino odorifero et cum exercitiis temperatis et cum emplastris et linimentis calidis aromaticis cordialibus et cibis calidis cum quantitate qua digerant. Et si causa fuerit materia effusa. In cura autem malitie complexionis sicce necessarius est cibus plurimus humectatiuus et introitus balnei post ipsum et administratio tunc cum custodia ipsi et paucitas motus et tranquillitas et summe in potu aqua frigida. Et si fuerit illic frigus alienenit ab aqua frigida que est vehementis frigoris et cibent cibis et potibus et multiplicet somnus post cibum calidum. Et si causa fuerit materia effusa. Et tu quidem scies distinctionem illius ubi loquimur de cura ethice et arefactis. Cura autem malitie complexionis humide est subtilisatio ciborum et administratio medicinalium excitatiuum et exercitia temperata cum frequentia et multitudine. Et si causa fuerit materia effusa. Frigida vero et humide complexionis cura est multitudo exercitii et balnei affusio cibique precipue theriacalis et summersio plurima in aqua calida et administratio solutiuum et diureticorum et visus vini fortis resolutionis odoriferi et administratio ciborum laudabilis chimici cum quantitate non plurima. quod si illic fuerit caliditas vitent balneum et utantur coitu. Et si fuerit materia calida et humida aut humida euacuet.

Confirmat hic auctor antiquorum rationem. primo facit hoc. Secundo remouet dubium. ibi. (Sed si non.) Tunc ostendit posse facere in medicina hanc operationem. Amplius facit hoc. 4. ca. in fine. 7. 4. ca. de cura emittit et in multis locis. Et de his in de resolutione medicinarum intentione scda ca. 1. ca. 3. ubi dicit. Fecit deus benedictum ut huiusmodi permixtura rerum proprietatem non lineet et distinguat etc. 6. a. porrigit quodammodo et linearis lapis artificis: sed quodammodo ad angulum lineare ad rectum deputat. Verisimiliter quod de non phidim: quod huiusmodi necitas rei administrate exigentia porrigit bis vel illis. 13. Auer. 5. coll. cap. 53. de modis complexionis medicinarum et cibariorum verisimiliter dicitur bis huiusmodi medicis reuelatum fuisse in somno: cum tunc ipse in huiusmodi sufficere ponens modum potuerit ponere meliorem hanc operationem: quod quanta virtute discretiua affertur ut 3. sui coll. cap. 16. de accidentibus virtutis nutritiue. Sed si. Remouet dubium: est quod dixerat virtute separare iter has medicinas. Diceret quod si virtus non posset quod fieret. Rader quod tunc non valis curatio. Amplius poma de sceni sunt poma de illa terra: unde est Rader sceni. ita poma dulcia redolentia. Alia for caplo de malis posuit de malis vocatis apys. In cura malitie complexionis sicce docet. Amplius potare aqua frigida: quod magis cibum coagulatum non exponit eum sic cito resolutioni. Et si fuerit illic. Utentur balneo. quod balneum. iter marum ponit in anhelitu frequentia et velocitate: unde in corde augeat caliditas. Utantur coitu: quod euadendo fridat et ericaret quod isti multiplicat multum semine. Non loquitur autem Amplius de malitia complexionis frigide et sicce simul: et cale et sicce simul: quod spectat ad 3. tract. 4. ca. 1.

De medicinis cordialibus. Cap. 7.
Edicne quod cordiales cum totalitate sua operantur ut colligantur ex areolis medicinarum singularium et ex areolis membrorum anhelit. Sed sine necessitate in hac hora nos dicemus de eis illas que sunt sicut capita et radices.

Superius posuit Amplius canones ceteros curationis disponit cordis: hic enumerat medicinas cordiales que perfecte colligunt in secundo libro in areolis membrorum anhelitus. Et primo ostendit quod intendit. Secundo exequit. ibi. (Dicamus ergo.) Hec habet tres partes. primo namque medicine cordiales quedam sunt equales quedam calide quedam frigide. primo ergo enumerat primas medicinas. Secundo scdas. ibi. (Calide vo.) Tercio tertias. ibi. (Frigide vo.)

Dicamus ergo ille quidem que ex eis sunt proximae equitanti

equalitati sunt hyacinthus z albelengisif z alseruzegi z aurum z argentum z buglossa.

C Proxime equalitati nō trī equales zc. Hyacinthus lapis est a p. prietate pfortans. Alue. de viribus cordis neg de hoc pprie indi- get trāsmutatio nūq̄m ybi z qualitatē aliquāz vt qz calefiat: fm ybi qdē qz appropiet. Albelengisif lapis ēst ptra venena. Aur fm aliū ēst ozimū cū floribus: nō ozimū nō posset dici equale. Vide in lfa. b. Et videf ibi qz sit melissa aut bñ ppinā cū ponat calida z sicca in scdo. vt Serap. in ca. de ozimo. Alseruzegi est smaragdus lapis liberās a veneno sine nocumēto si detur statim z nō permit tit scoriari neqz cadere capillos. Aurū tendit ad calidū: argentū ad frigidū z siccū: z buglossa ad calidum z humidum.

C Calide vō sūt dozonigi z zedoaria z musc^o z ambra z zurrumbet z seta pprie z crocus z ambo bcē sunt ve locis iuuamēti z gariofilū sūt valde mirabiles z xyloa- loes crudū z melissa z semē eius z alsecebebzā z semen ei⁹ z cardamomū z cubebe z alselemenulch z acetofa z semē ei⁹ z folia citri z foliū indū z enula ē mirabilis.

C zurrumbet. i. zedoaria: tñ Alue. sentire videf inter illa dñam cum diuersa faciat capla. Serap. pro eodē ē in eodē caplo de zedoaria z zurrūber dicens qz idē sunt. Cū eadē iuuamēta que Alue. ponit de ea erāt qz remouet ferore vint. ponit Serap. ca. de zedoaria. tamē Serap. de zurrumbet facit caplin spāle. z vt ēst sentire qz differāt. Seta z crocus. Ambo been. f. al. z ru. que sunt quedā radices: z nō vult dicere den: cū granū ben sit vomitiū z paruum ex eo sit ma- lignū: vt Desue ca. de ben. acetofa. f. Lōra qz frida. Dñm qz fm Simonē intelligit de ea lapatiū qd calidū est z siccū f. Circassias.

C Frigide vō sūt margarite z karabe z capboza z co rallus z sandali z rosa z spodiū z lutū sigillatū z poma.

Et ex eis est coziandrum siccū z humidum.

Dubium

C Dubitaf: an coziandrū ponat in numero medicīaz cordialū. Et videf qz nō: qz qd est venenū nō ponit in numero medicīaz cor- dialū. tale autē est coziandrū: ergo. pmo enim ex mēte Sera. cap. de coziandro albo. auctoritate Albuger. ybi coziandrū est fridum narcoticiū ducēs stuporē z est toricū. Itē Rasis in libro venenozū qñ dibunt. f. iij. occidit. Itē Alue. albu coziandrū recēs est mortifi catiū z cōgelatiū. Itē Alue. 4. can. sen. q. ponit coziandrū in nume- ro venenoz. Amplus medicina que ponit excedēs calida vel ex- cedēs frigida nō ponit cordialibus. hoc autē est coziandrū: ergo. Nam qdā ponunt ipsum multē caliditatis vt resoluat scrophulas: qdāz frigidū vt stuporē iducēdo occidat. f. Thuius autē oppositum sentit Alue. hic. z in libro de viribus cordialibus. trac. z. ca. de coziandro. Cōsiderandū qz medicina possunt dici cordiales duplī. Uno mo- do qz absolute p se cor iuuēt z pfortent. Et illaz quedam sunt que faciūt hoc qualitatibus primis: quedā scdīs qualitatibus: qdā tertis: quedā quartis. Sunt quedā medicine cordiales in primis qualitatibus vt medicine in eis tēperate aut tēdentes ad calidita- tē z siccitatē aliquā: iste autē plus pfortant cor: vt Auē. 5. colliger. ca. 19. de medicinis pfortatiuis mēbroz. Quedā autē sunt medicine cordiales scdīs virtutibus. vō autē scdūas vt virtutē stipticas z amarā aut odorē. z iste medicine que sunt lenis stipticitatis pfor- tāt cor: vt rosa z sandalus: z que sunt odorifere vt muscus. Quedā autē hoc faciūt per tertias virtutes. vō has virtutes tertias oēs qualitatē ppriā alicui mēbro: z isto modo crocus z spica pfortant cor: hē hoc faciūt cū caliditate: hec tñ plus appropiet cordi qz epati. Quedā autē sunt medicine cordiales que hoc faciūt p virtu- tes quartas que parū a tertis differūt vt sunt medicine que a for- ma pfecta pfortāt cor: vt hyacinthus qz nulla qualitatē hoc fa- cit neci dīget trāsmutatio nūq̄m fm ybi: sed hoc facit p suā pfecti- cā formā. f. Scdo modo dicunt cordiales medicine: qz remouēt nocumēto venenoz aliaz medicīaz que pnt in cor: iprimere: z il- larū quedā faciūt hoc alterādo: qdā coadiuādo alias medicīas alterādo: quedā euacuādo: quedā in nocumēto venenoz adiuuādo ad alias medicīas. Alterādo qdē faciūt aut fm calidū frigidū hu- midū aut siccū: vt si venenū est calidū medicina cordialis est frigi- da valde: aut stipticādo aut icidēdo sicut lutū sigillatū qd pibet sui stipticitate vapozis eleuationē z stipticat cor sicut ēst lutz ar- menti: vñ daf in pestilētia incidēdo sicut si venenūz sui viscofitate in stomacho suffocaret: tūc dant fortiter icissua vt icidat z educat sicut in fungis daf aqua rāsani z stercus galline que fortiter inci- dūt. Euacuādo autē sicut quedā que sunt cordiales ex hoc qz vene- nū euacuāt z expellūt sicut tyriaca sicut ēst lutū sigillatū qd nō ces- sat facere vomitū quousqz expellerit venenūz vt ēst sunt euacuati- ue aliaz medicīaz corruptaz admistaz: cordi vel sube spūs vt

agaricus myrabolan lapis lazuli. Intelligēdo tñ qz hē medicie libe- rēt a venenis alterādo vel resistēdo vel euacuādo: tñ semp est in eis aliqua pprietas pfortandi cor sicut in tyriaca. Medicine autē que iuuāt cor in nocumēto venenoz adiuuādo alias medicīas: quedā faciūt hoc pōtādo illas ad cor sicut ponit tyriaca pulegiūz z sticados z similia. Quedā faciūt hoc custodiēdo alias medicīas a corruptiōe in mā ne qñ ad cor pueniūt cito corrūpant vt opūz. Quedā faciūt hoc psolidādo vt medicine que ponunt in trociscis tyri que ponunt ad reprīmendū carnis tyri malitiā. f. Ex qbus iaz dictis appet pmo que sint medicine vere cordiales: qz ille que de se cor pfortāt. f. Apparet scdo que sunt medicine que vere cordia- les nō dicuntur sed tyricales: qz ille pprie que liberāt cor a nocu- mētis venenoz aliquo mō liberatiōis pdicto. f. Appet: in qz disse- rūt: qz quasi sic magis vlt z min⁹ vlt. nā oīs medicina cordialis p- prie est tyriacalis. Oīs medicina enī que vere pfortat cor est cor- dialis z tyriacalis: f. nō oīs tyriacalis est vere cordialis: qz pprie z absolute cor pfortat qz res multū frigida est tyriacalis: nō tñ est cordialis vt lactuca. f. Apparet qtro que est nā medicina: cordia- liū vere: qz ille sunt equalis cōpōnis vel pāz excedētis: sunt etiāz appropriate z absolute cōfortātes. f. Appet ēt que est nā medicī- naz cordialiū tyriacaliū: qz ille possunt eē excedētis qualitatē z opationis: z qz nō absolute cor pfortāt: sed maxime cū est in dispō- ne pter nām vñ ipse nocēt cor: z iuuāt. Nocēt enim si afferantur sano corpi: vt pz discurredo p illas. Res enī multū calide z frigide sano corpi nocent. Res ē multū stiptice vt bolus ar. Res ē mul- tū icissue vt rāsani. Res euacuatiue ē vt agaricus lapis lazuli. Et ideo cōparate sane dispōni corpi dicunt quasi venena. Sz ipse iuuāt z pfortāt qñ corpus nō est in dispōne nālī vt qñ corpus est ve- nenatū. nā p eaz excedētis qualitates resistūt veneno. f. Ex qbus appet qz ipse medicine ponunt medie iter corpus z venena. nāz si referant ad corpus simplr sanū sunt ei nocētis: sed si referant ad corpus venenatū sunt iuuātis. Et hoc est qd vult Bas. 5. de simpli- ci medicina. ca. 4. dist. 4. z Serap. in ca. de medicinis custodiēti- bus vel liberātibz. Dicebat enī qz iste medicine cordiales que li- berāt a veneno sunt medie inter nām corpi z venenū. Illud enīz pōt iter aliqua duo dici mediū qd ad vtrūqz relatū obtinet virtu- tē extremi. Fuscū enim relatū ad albū pōt dici nigrū z relatū ad nigrū pōt dici albū. Medicine autē a venenis liberātes sic cōparan- tur ad corpus absolute sunt nocētis. si autē cōparant venenis ipu- gnāt als repugnāt eis. f. Auē. aut stimulator: z ptiarius nostrorū auctor pcedētū: ipse autē in expertus medicine vt ipse de seipso fatef: cōtradicit Bas. 7. colliger. c. 6. z alia medicis. de hoc qz me- dicina liberās a veneno nō est media inter corpus z venenū. Et co- natur tali rōne ppare. mediū est eiūsdē generis cū extremis. me- dicina autē liberās nō est talis sicut ē dicit. 5. colliger. c. 4. de me- dicis operātibz p venenū. Ipse autē deceptus est fallacia equoca- rōis: nō enī voluit dicere Bas. qz talis medicina est media p cōmi- sione vel p formālē picipatiōē vtriusqz extremi. Nō enī fuerūt sic isani. f. Bas. z Sera. qz crederēt tyriacā hēre medietatē aie bu mane z medietatē foie venenū: f. vñ hec medicina media cōpatione vt dictū fuit: aut aliq picipatiōē. Participat āt tyriaca būana p- portione effectiue sic oēs medicie dñr sane effectiue. Participat aut tyriaca p portione veneni formālē. Et qz aliquo virtualr z ali- quo alio formālē nō pōt ponere mediū sicut sanitas picipata ab vna medicina z boie nō reponit sub eodē genere: z ideo ēt talis me- dicina nō pōt sub eodem genere reponit: mō aliquo sit medium. Dñm ergo de coziandro qz apnd auctores est diuersitas. Quidā enī ponūt coziandrū fride cōpōnis sicut Alue. in ca. de coziandro. z Dia. z Rasis trac. 3. c. 17. z Balya. in sua practica. z. ca. 34. Quidā autē ponūt coziandrū iter medicīas calidas z siccās sicut Sera. z. trac. de medicis calidis z siccis. sicut Auē. 5. colliger. ca. 4. z. sicut Bas. 7. de simplicibus. c. 4.1. vt ponit f. Isaac de dietis picularibus. ca. de coziandro. z oēs sunt moti certis signis. Quidā enim ponunt ipz calide z siccē cōpōnis z faciūt hoc qz sentiūt in eo amaritudi- nē z aromaticitātē. Qui autē ponūt eū fridū: faciūt hoc qz sentiunt in eo friditatem. pōt ergo ponit coziandrū calide z siccē cōpōnis quo ad ptes subtiles. Frigide autē z siccē cōpōnis quo ad ptes grossas. Que autē p pualet difficile eē pōderare. f. Scledūz tñ qz coziandrū exteri⁹ appropietatū calefacit qñqz: z qñqz infridat. Nāz si in cuti est aliq dispō frida qz ppos oppilet z iteri⁹ sit mā grossa si coziandrū appropietatū penetrāt ei⁹ ptes subtiles interius z ptes grosse pp dēstātē cutis remanēt z pibent a penetratōe: z iste ptes calefaciūt z resoluūt: z isto mō coziandrū resoluūt scrophulas: vt asserit Alue. soluēdo rōne Bas. Aliqñ tñ coziandrū exteri⁹ appori- matū infridat sicut si eēt apa calim. nā tūc pp cutis caliditate pene- trat iteri⁹ cū sua pte subtili z cū pte sua grossa. ps autē subtilis de fe- est apta resoluī ex forti calitate. remanet qz grossa: z infridat: z idē emplastrū in berisipila infridat z picipue pūctū cū alijs rebus.

p p

Bentilis

fridis. Si coriandru sumptu iteri in fridat: qz ptes grosse nō pbi-
tur a penetratōe: s; penetrāt sū cū subtilib: vñ subtiles resoluunt
citi: qz grosse remanēt: nō grosse ifridat: iō. Auicē. loquēs hic de
coriandro qd assumit: posuit ipm in numero medicinarū ifridati-
uaz. Appet qz qūo auctoz: snie soluanf. / Ex qbus oibus pz qd dōz
ad qōnē. Nō p coriandru pōt dici medicia cordial: qz de se pforat
cor: si sumat in pua qritate. Et rō est q sumit ab. A. in d virib: cor-
dis. c. de coriandro. na illa medicia pōt dici cordialis qz caliditate
subtilē aromaticā z quādā stipticitatē: hoc aut est coriandru. Dico
tū qz in multa quātitate nō est cordialis medicina sed dici pōt ty-
riacalis. nā si offerat sano corpi occidit: sed si offerat nō sano vt in
eo in quo multi sumi generant: pōt dici cordialis qz phibet vapo-
res ascedere ad spūalia z ad caput vt auctores ponūt. / Tūc q ad
ea q in pūm dicunt: p cū dō est venenū nō est cordiale. Dico q
vex est: s; medicina cordialis ē in multa quātitate pōt medicina
dici tyriacalis que nām veneni participat: z iō coriandru iter ve-
nena qūqz ponit sicut lactuce succus. / Ad aliud cum dicit qz est
summe calidum z frigidū. Tūc dōm qz res multū calida vel multū
frigida ponitur inter medicinas cordiales tyriacales que non or-
cuntur pprie cordiales: etiam in pauca quantitate pōt dici cordia-
lis: z coriandro cū pauca quātitate inest stipticitas z aromaticitas
z leuis caliditas: vnde cordialis dici pōt zē.

Tractatus secundus de particularibus distinctis.

De tremore cordis z causis eius.

Cap. p^m.

Tremor cordis est motus tremulus ac-
cicens cordi.

Sapius. A. in gāli mag determinauit de dis-
pōnib: cordis z curatiōe illaz: hic determinat q
qbusdā spūlib: dispōnib: cordis. Sūt at iste dis-
pōnes: tremor: syncopis: casus virtutis: z apā.
Quatuor qz facit. p^{mo} tractat d tremore. Scdo
de syncopis. ibi. Syncopis. Tercio de casu virtutis. ibi. (hoc plu-
rimū. Quarto de apate. ibi. (Apā. / P^{ma} in tres. Quia p ostēdit
quid sit tremor z sue cause cordia. Scdo ostēdit de signis eius. ibi
(Tremorē cordis. Tercio de curatiōe. ibi. (In materiali. / P^{ma}
in. o. p^{mo} ponit distinctionē. Scdo cās. ibi. (Et cā. / Considerā-
dum qz in tremore cordis consideramus perceptionem nocumen-
ti: z hoc mō est accidēs virtutis sensitiue. Et consideram: malitiā
moris: z hoc modo est accidēs virtutis aialis motiue.

Et cā eius est oē qd ledit cor ex eis que sunt in ipso
aut in pānculo eius: aut cōtinuānt ei ex mēbris vicis
cōcātibz ei. Et qūqz fit a mā humorosa. Et qūqz fit
a malitia cōplexionis pure. Et qūqz fit ab apate. Et
qūqz fit a resolone singularis: z fit a cā extranea. Et
qūqz fit a moris venenosoz aialis. Et qūqz fit a ser-
pētibus qui hñt in ventre. Et qūqz fit a sensu vebemē-
ti. Et mā humorosa quandoqz est sanguinea: z qūqz
est humiditas: z qūqz est mellica: z qūqz est cholica: z
qūqz est vōtosa: z est leuior z facilior eaz. Et ille q est
a malitia cōplonis pure: iō est qz ois cōplo dominās
facit debilitatē: ois debilitas efficit in corde vñ pfe-
uerat in ipso residuū virtutis agitationē quādā quasi
ipsū expellat a seipso aliqod nocumentum.

Hic erequit. Et p ponit modos cāuz qz tremor cordis accidit.
Scdo declarat. ibi. (Et mā. / Hec pars hz duas. p^{mo} determinat
de tremore cordis facto a diuersis causis intrinsecis vel extrinse-
cis. Scdo declarat de tremore cordis facto a cōitate. ibi. (Factus
autem cū cōmunitate. / P^{ma} in septem sicut septē sunt modi
causaz: quos declarat ostendēdo quomodo faciunt tremorē cor-
dis. Scda ibi. (Et ille. Tertia ibi. (Apotezma. / Vo. Quarta ibi. (Et
sist. / Quinta ibi. (Fact: aut. / Sexta ibi. (Et factus. / Septima ibi. (Fa-
ctus aut. / T^{mo} dicit p^{mo} qz mā ventosa est leuior z facilior eaz. le-
uior qz nō granat. facilior. s. ad resolutionē. / S; h vebemētiorez
dolores pueniūt a vōtositatē qz ab humorositatē: z ventositas est
mag pter nām. / Dm qz vōtositas est duplex: quedam vaporosa
subtilis cui nō est cōiuncta cā a qua eleuat: z illa est leuior oī mā qz
statim resoluit. Quedā autē est grossa cui cōiuncta est cā a qua ele-
uat: z illa est difficilior plurib: causis humorabilib: qz nō est de faci-
li resolubilis: z ista causat fortes dolores sicut in colica z iliaca.

Considerādū post qz si mala cōplone cordis nō ēē residuū virtu-
tis: qz. s. alique ptes cordis ēēē fortes nō pino pmutate aliq auctez

Super tertio

egrotates: tūc nō posset fieri tremor cordis. Nō. n. fit tremor cor-
dis nisi qz virtus pcepit nocumētū: nō pōt aut pcepere nocumētū
nisi alique ei ptes sint sane vbi ipsa fit fortis: nō. n. fit sensatio do-
loris in mala cōplone diuersa nisi p aliud residuū bone cōplonis. vt
Auer. 3. colliget. c. de accidētibus sensus tactus. cū ergo cor p vir-
tutē sentit nocumētū mouet se vt illud expellat motu tremulo in-
ordinato ppter virtutis debilitatē. Cū aut mala cōplo equalis
posset facere cordis tremorē habet dubium.

Et tremor quidē cordis qñ supfluit pmutat ad syn-
copis: z qñ magis supfluit pmutat ad mortē. Et vna
queqz cōplonuz simpliciu facit illud. A. pā vō caliduz
in pncipio pscuerans facit apparere tremorē cordis:
deide syncopim: postea mortē. Et frigidū est ppinquū
disponi eius. Et qūqz interponit spatium aliquatūlū:
z similiter resolutio singularis.

Tremor cordis qñ supfluit pmutat in syncopim. nā qñ residuū
virtutis cadit: tūc fit syncopis z postea mors. Et vnaqueqz cōplo-
nū. qz ex vnaquaqz pōt debilitari virt: z fieri in corde mala cōplo
diuersa vt notū est. S; qūqz interponit. s. apā frigidū spatium. s. mā
qz calidū: qz nō sic cito interficet: vel interponit spatium. s. iter tremo-
rē z syncopim z mortē: qz virt: in b apate nō tātūz extertit qū in
calido vt aliqū extertit tremore resumat virtus z cesset tremor z
non fit syncopis: s; forte hoc fit bzue nocumentum.

Et silt oppilatio extis in cursibus sanguis z spūs in
corde z que sequunt ipm z in venis sensibilibz ptiuz
pulmōis. Fact: aut a cā extranea est sicut factus a do-
loribus cōstrictiuis z pmutationibus mēruz apamz
vicinorū pdictorū a potu venenosoz. Et factus a moris
bus serpētū. Et fact: a serpētib: qz accidūt in vētre z p-
prie qñ ascedūt ad supiora myrach in cibo z sece. Fa-
ct: at a subtilitate sensus cordis ē qñ bñti illū accidit
tremor cordis ex qñlibet vōtositatē generata in spatio
qz est iter ipm z iter pānculū ei: aut i coze pānculū
ei: aut i vena ei: z ex qualibet qualitate frida aut cali-
da adueniēte ei: ita qz succedit potui aque pter qz pdu-
cat illud ad debilitatē in opationibus suis.

Adiūgit cās que sunt oppilatiōes: vñ pñderādū qz Auic. p venas
sensibiles itellit arterias nō tū itelligit cānales qz sūt rami trachee
arterie. pñt aut vocari sensibiles qz sūt pulsátiles: als qz pñnt san-
guinē itelligēdo de venis. cū qz mā pñnt in bis arterijs facit tre-
morē pp motū qz cordi cōiact: z ponit pulsum diuersuz z nō faciūt
nocumētū in anhelitu sicut appuit medico ifirmo de quo tractat
Gal. 4. de iteriorib: in h. Aliqū aut ista mā pñnt magis in cānu-
lis: z tūc facit asma magis: s; posset facere cordis tremorē.

Fact: aut cū cōitate: aut est cū cōitate corpis toti: s; si
accidit in febril: z pprie in febril: pestilentialib: Aut
cū cōitate pānculi sui ita vt accidat in ipso apā mol-
le aut durū sicut accidit symio aut gallo pñdict. Aut
cū cōitate stomachi qñ in ipso est humor viscosus vi-
treus aut mordicatus cholericus: aut corrumpit in
eo cibuz: aut cū cōitate oim mēbroz que dolent ve-
hemēter. Et qūqz multiplicat cū cōitate stomachi pp
humorē qui est in eo: aut borho in ore eius: aut attra-
ctionē succedēt labori ita vt fortis nō discernat iter
ipsi z iter cordialē. Et qūqz accidit pp tremorē in ore
stomachi z cōtinuānt illi: z est similior res tremori cor-
diali. Et qūqz fit cū cōitate pulmōis qñ multiplicat in
eo oppilatio in parte illa qz obuiat cordi z nō penetrat
anhelitus fm modos suos: z illud idicat pstrictionem
anhelitus nō securā. Et qūqz fit cā crisis z motuū ac-
cidētū humoribus ad crism: z ego exponā illud in lo-
co suo. Et si qz pquerit de tremore cordis post egriu-
dines: z bz nausea est malū: z idicat spasmū in stomacho.

Cap. p^m

¶ Ponit cās tremoris cordis facti a cōitate. Et pmo enumerat diuerfos. Scdo ponit qdā significationē sumpta ex tremore cordis post egritudines. ibi. (Et si quis.) Cūbi considerandū qd in nausea duo consideramus. s. repletionē stomachi quo ad sui villos et eoz debilitatē: et hoc pōt dici spasmus nō qd in stomacho fiat spasmus cū nō sit mēbris musculofus: vt. S. 6. d. accidēt. c. 2. Dī aut dīspō similis spasmus pp multā repletionē: et plderamus ipsam fm se vt est quedā abominatio pueniens vomitū. Multū ē dicere. A. qd nausea qd est abominatio qdaz. s. aduenit cū tremore cordis post egritudines: et cum pūgāt talis abominatio vomitū est malū: qd significat spasmū. s. pmo sumptū: qd significat maximā sctōbi et villos debilitatē: et repletionē pp egritudinē pcedēte: ex q repletiōe tremor cordis accidit cū cōitate ad sctōbum: que ē repletiō est multa pp multā debilitatē stomachi factam ex egritudine pcedenti.

¶ De signis.

Cap. 2^m.

Tremorē cordis oēm significat pulsus diuerfus transiens terminū in diuersitate sensu pcepta in magnitudine et paruitate et velocitate et tarditate et raritate et frequentia: et multo tics assimilatur pulsui habētū asma. Et significat illū qui est humidus vehemētia lenitatis pulsus et sensibilitas hñtes cū quasi cor eius sit positū in humiditate. Et significat illū qui sanguineus est signa caliditatis et inflammationis et velocitas pulsus et magnitudo eius in alia hora qd tremoris cordis: et iuuant coitu: et in frigido est ecōtrario. Et significat illū q cholericus est et est raro egritudines cholericę sequētes ipm et durities qdā in pulsū et vehemētia inflammationis: et significat illū qui melancholicus est tristitia et sollicitudo et durities in pulsū. Et ventosus qd purū significat velocitas resolutionis eius et leuitas laboris ei: et paucitas diuersitatis in pulsū eius: et significat apostemofus in subtilia ipsius aut pāniculi eius signa duorum apostematū predictoz: et illum q est ex resolutione cōtinuitatis cā sua. Et factū a venenis et moribus cause sue cū pprietate reliquaz causaz. Et similiter factū a vermibus.

¶ Diuidit in duas. pmo determinat in generali de signis. Scdo in spali de ppijs signis. ibi. (Et significat.) ¶ Hec in duas. pmo determinat de signis tremoris fm diuersas cās. Scdo de signis ei q sit a cōitate. ibi. (Factus aut.) ¶ pma pars bz octo sicut octo ponit distinctiones p signa tremoris cordis facti penes diuersitatem octo causaz pdictaz. pmo determinat de diuersitate tremoris cordis facti a mā. Scdo ab apate. Tercio a solone ptnuitatis. Quarto a causa extrinsecis vel venenis. Quinto a vermibus. Sexto a malitia cōpionis. Septimo ab oppilatione. Octaua a subtilitate spiritus. Scda ibi. (Significat apostemofum.) Partes parent. ¶ pma in qnc sicut qnc fuerūt mae quas enumerat. ¶ Notandum tū qd Aui. dixit tremorem cordis oēm: aut quā ad oēm cām: aut qd tremor cordis est duplex. quidā q dicit pulsus cordis. quidā q proprie dicit tremor. et habent quasi eadē signa sed remissiora sunt in pulsū cordis et minus cōtinua. ¶ Considerandum scdo qd in asma ppter impedimētū anhelitus est maior velocitas et frequentia pulsus. in tremore ergo cordis aliq ad hoc deuenit: vt cū sit ab apate aut alia mala cōpione calida forti. ¶ Considerādū qd tales humores pnt aggregari in corde aut a se et sic plus aggregatur sanguis et aquositas et vterus vel sum: raro aut melia et cholera. Aut aliūder: et tū cōiter sit a cholera cū cholera mobilior sit sepius aggregat melia vel flegma. Si aut eēt a determinato mēbro: tūc a cerebro plus melia et flegma: qd isti plus aggregant et sunt apti descendere: ab epate aut recipit euz et magis ibi aggregat. ¶ Nota qd tremor cordis dicit nomen cōe ad motū pulsatiū cordis quo fugit cor a nocumento et ipellit et fit a causa noctius sensatis pprie a mala cōplexione diuersa si subito et vehemētē fit iprimēs a solura cōtinuitate apate et similibus ad motū tremulū: qd fit a causa debilitantibus. ¶ Nota qd in tremore cordis sanguineo est in pulsū inflammationis velocitas et magnitudo: et in hora in qua fit tremor nō adest cū ibi sit repletiō et caliditas. Iuuantur a coitu ppter multum semē qd in eis aggregatur: etiā qd coitus euacuat. sed in frigido non sic habent: qd a coitu nocent: et cessat tremor non habent pulsus frequentem sed tardum rarum et paruum.

¶ Et factū a cōplexione singulari calida et inflammatione vehemētē absqz sensibilitate humiditatis in qua natet cor velocitas pulsus et frequentia ei: quāuis sit nō hora cōmotiōis ei: et qd est post cās spasmaticas sine mā et in ethica et sili. ¶ Et sili factū a frigore puro significat cāe sue ex eñionibus extinguentibus calorem inatū: et egritudines infrigidatue et aeres et alia et pulsus tardus rarus non in hora tremoris cordis.

¶ Velocitas pulsus et frequentia ppter additaz caliditatez et. Quāuis sit: qd etiā cessante tremore qd stat caliditas habet velocē et frequentem pulsū. Et est post causas spasmaticas. Sunt autē cause spasmaticę labores vehemētes vigilie et bulusmodi ex quibus puenit caliditas in membris.

¶ Factus aut ab oppilatione significat diuersitas pulsus in paruitate et magnitudine et debilitate et fortitudine cum puatione signoz repletionis.

¶ Notandum qd diuersitas in pulsū puenire potest a multaz debilibus virtutibus: et in hoc nō est diuersitas inter magnū et parū et forte et debile: qd virtus debilis pulsū magnū et forte non facit: puenit etiā in pulsū diuersitas ex grauamine materie in corde: et hāc excludit Aui. cū dicit. cū puatione signoz repletionis: relinquitur ergo qd hec diuersitas sit ab oppilatione.

¶ Factus autem a subtilitate sensus cordis et a qualibet ventositate generata ex nocumento adueniente ei cognoscitur ex fortitudine pulsus et sanitate anhelitus et incolumitate reliquoz mēbroz. Et fortitudo pulsus et magnitudo ipsius sunt significationes prime significationes ipsius: et certificat ipsum si fuerit corpus euz frequentia huiusmodi tremoris cordis incolume: et virtus conseruata et cōsuetudo in operationibus sana. Et illi quibus plurimū accidit iste sunt super quoz facies apparent vestigia passionum animalium quibus parū: sicut ire aut gaudij aut tristie aut aliaz.

¶ Notandū qd cor multe sensibilitatis ponit corporis operationes icolumes. Multa enī sensibilitas cordis nō puenit ex defectu aliquo in eo existēte: s. potius est signū bone dīspōnō in eo existēte: et ideo pulsus est sanus et fortis et anhelit: nisi alud mēbrū ipedit et hñt opationes pñuetas. Si ergo his existētibus in hoīe facilius tremor cordis apper est signū qd a subtilitate sensus cordis pcedit. Illi aut q hñt sensus cordi subtilitatis sunt illi in faciebz quoz semp apparēt vestigia accidētū anime. nūq enī facies eoz est sine aliquo signo aialū passionū. s. letitie vel tristitie vel alioz: qd leuissima causa eos ad vtrūq mouet. Et h ē qd Aui. dixit. quāuis sit parum. s. illud qd impimit in eis accidens anime.

¶ Factus aut cum cōitate corporis totius in febribus manifestus est et similiter ceticus.

¶ Hec pars est clara.

¶ Et factum causa stomachi significant significationes dispositionū stomachi et appetitus et qd ab ipso expellitur: et imaginationes et nausea et punctio et qd alleuiatur in tempore vacuitatis nisi sit a cā cholericā effusa ad os stomachi in tēpore vacuitatis: et q sit vehemēs in hora in qua cibis incipit digeri.

¶ Et factū a cā stomachi significat diuersiones vel significationes diuersaz dīspōnō stomachi que dicunt sen. 13. stomachus enim fm diuersas dīspōnōes inducit cordis tremorē. Signa vō illaz dīspōnō factiū sunt causaz tremoris cordis facti a stomacho. Et appetitus. nā itensūs significat cās diuersas appetitus canini qbus cor cōpati pōt stomacho. et pstratus appetitus vel corruptus significat alias diuersas dīspōnōes stomachi dicēdas sen. 13. quibus ē et dīspōnōibus cor cōpati pōt. Et qd expellit. s. per vomitū. nam a mā que a stomacho vomitū expellit ostēdit qualis sit stomachi dīspō que tremorē causat: an flegmatica vel cholericā et. Imaginationes. s. ad diuersos cibos calidos vel frigidos iciliuos vel vinctuosos. oēs enim significat cōtrariā dīspōnō in stomacho vt appetit: vel imaginatio ad cibū vel potū frigidū actu significat in stomacho dīspōsitionē calidaz. Et nausea et punctio sunt signa diuersaz stomachi

pp 2

Bentilis

passionē z tremoris cordis. Stomachus alleuiat. f. tempore euacuatiōis stomachi a cibo z icuino stomacho: q. tūc stomachus minus a cibo grauatur nisi passio stomachi que est cā tremoris cordis sit pp cholera effusam ad os stomachi: q. talis tremor cordis tpe vacuitatis stomachi a cibo auget: cū in talibz cholera magis fluat hoc tpe ppter ebullitiōē z caliditatē. Et de signis tremoris cordis a stomacho est q. sit uehemens in boza qua cibis icipit digerit: tunc enī cum cibis cōmoueat stomachus leuiss existens magis debilitat z grauatur ynde tremor cordis tunc additur.

C Et ille qui fit cum cōitate pulmonis est: qm habens eum est preparatus a smati reptis in ipso signis significationibus humiditatem pulmonis z oppilationē vīarum in eo quas dicemus in suo caplo.

C Et ille qui fit cum cōmunitate pulmonis habet signa talia: q. habes tremorē hunc cordis est pparatus a smati ppter nocumētū materiē q. sunt in pulmone cū crescunt z oppilant: z iō in illis sunt signa humoris pulmonis z oppilationis vīarū eius: quas dixim⁹ supra fen. 10. capitulo de asmate. hic tamē cōmunitas est error in libro Aui. q. alius habet dicem⁹ capitulo de asmate. alius habet dicitur in ca. de signis z causis syncopis. sed cōuenientiō: littera est. q. quas diximus supra fen. octima capitulo de asmate. hic tūc est cōmunitas error in libro Aui. q. aliquid dicemus stat pro diximus z contra: vt in pluribus pabus totius Aui. apparet.

C Factus aut ppter febres significant significationes supradicte in capitulo suo.

C Diceret quis nōne hoc pdirit esse notū. statim enī dixit factus cū cōitate corporis totius in se. vt manifestus est. ad. quid ergo reperit Aui. Cōsiderādū q. febrilis caliditas pōt esse cā tremoris cordis aut ppter nocumētū qd mēbris infert que membra lesa a multa caliditate feb. ipsa postea cor ledit: z hanc cōmunitatē tetigit Aui. prius. Aut febrilis caliditas totius corporis est cā tremoris cordis: q. ipsa formaliter nō mediāte mēbrorū nocumēto: sed per se cor ledit z amplius inflāmat: z de hac loquitur hic z dixit q. hunc tremorē cordis significāt significationes dicte in suo caplo. Aliqd huius dixit supra caplo de egritudinibz cordis dicens. vt verificet per paroxysmos suos z per crises suas.

C Et ex his que significant ipsum sunt salina currens z dolor sicut qui fit a constrictione vnguiū z puncture eueniētes subito in ore stomachi.

C Dicit hic q. ex eis que significant ipm: z intellexit p hoc tremorē cordis stomachicū q. a pūctura stōchi puenit. Accidit ē q. q. uehemēs pūctura in stomacho sicut ē ibi acus vel manus vnguibz pūgens: z currit salina ab ore stomachi per os: z tunc significatur tremor cordis duz perseuerat: z ista sunt signa manifesta que videmus accidere in mordicatione stomachi.

Dubium

C Dubitat aut an tremor cordis possit fieri a mala cōplone facta in eo. / Habitū enī ē supra q. nō. Jo. n. puenit tremor a mala cōplone q. virt⁹ debilitat: ex qua debilitatiōe cū nō puenit ad vitium fit in corde agitatio quasi aliqd nocumētū expellat: sed talis nocumētū expulsiō nō fit nisi dū pcepit: s. in mala cōplone facta vel equali nō est pceptio neq. sensus. Ethicus. n. p. p. caliditate nō sentit: z s. fit maior q. pueniat: vt Aui. p. cau. fen. z. cap. de causis doloris. Itē semp ea stante ē tremor cordis. / Oppositū sentit hic Aui. dicens q. est post cās spasmodicas sine mā vt in ethica z similibz. loquit aut d. tremore cordis facto a mala cōplone calida sine mā: talis aut aut ethica est equalis. Cōsiderandū tū q. cum tremor sit mor⁹ tremulenti⁹: opz vt fiat a tot modis causaz quot modis pōt tremulātē moueri. pōt aut cor tremulātē moueri: aut q. pcepit aliqd nocumētū qd tētat expellere: aut q. debilitat: vī villos nālī dilatate z pstringere nō pōt s. tanq. debile existēs cū motu tremulo illud facit. Videm⁹ tū hos duos modos causaz in alijs mēbris tremorē cāre z maxie ex debilitate vīarū motiue mēbrorū: ideoq. q. q. tremit q. virtus motiua debilis est: vī rētam motū suū nō pōt facē nisi cū tremore sic videm⁹ de manu debili: que si geseat z nō tētare motū nō tremet. Sūp videm⁹ d. stōcho q. q. q. debilis eris cū qdā titillatione z tremore sup cibo se pbit: z hō nisi a vīarū debilitate pcedit. Tremor g. a vīarū debili absolute fieri pōt absq. pceptiōe sensata nocumētū. Differūt aut bī oyo modi tremoris. nā vī tremor est accūs aīalis virtutis vt ille q. fit i mēbro moto motu volūtario. S. alī tremor vt stōchi ē accūs virtutis nālīs: sicut stomachi motus est naturalis: sic g. in corde pōt fieri tremor: aut q. rē nociuā pcepit: aut ex debilitate virtutis dilatatiue z cōstrictiue: tūc g. fit tremor cordis ex pceptiōe rei nociue: q. fit ex dolore vel a pate aut solone pīnuitatū aut mala cōplone diuersa: tūc aut fit tremor a debilitate virtutis q. vīr⁹ cordis dila-

Super tertio

tatiua z pstrictiua ex debilitate cor nālī motū moueri nō pōt: pōt g. mouē motu tremulo: ex quo appet q. mala cōplo facta pōt ēē cā tremoris cordis: nō q. pcepit s. p. debilitate quā ponit in virtute dilatatiua z pstrictiua cordis. Et differūt bī modi tremoris cordis: q. tremor g. icipit cū pceptiōe icipit a pceptiōe nocumēti: z erinde fit mor⁹ tremulus q. cor tētat illud qd pcepit tanq. nociuū expellere: vī fit tremor. sed alī tremor cordis fit vel icipit a virtute debili tētante facē suū mori: quē cū nō possit fit vel pōt fieri tremor: sic in manu debili tētate aliqd cōstringere cū nō possit z vato q. ibi nullus sit sensus. Differūt scō q. vīr⁹ ex his tremoribz ē accūs virtutis nālīs solius vt ille q. fit a pura debilitate. S. alī tremor cordis est accūs nālīs motiue z aīalis sensitiue salutē p ichoatiōē. C. s. tu dices cur nō ē ethica fit tremor cordis cū p. stet mala cōplo equali. / Dm q. ē in mala cōplone diuersa nō fit semp tremor cordis: s. cū ipa addit vt pcepit vī z bz piodos: s. s. in ethica: tūc fit fin q. vīr⁹ debilis magis vel min⁹ aggrauabit. Stāte g. vīr⁹ mō debilitat virtutē in ethico aliq. cor eger maiori vel minori dilatatiōe pp diuersas cās: tūc g. fit cordis tremor.

C s. tu dices iste tremor cordis habebit p sua cā rem nouā que aduenit: nō aut malā cōplone equalē. / Dm hoc nō habere veritatem. nā si ille cāe sint icitatie: pīncipalis tū cā hui⁹ mali mor⁹ ē vīr⁹ tū defect⁹ a mala cōplone: sic nō ēē credēdū q. si adueniēte cibo stomacho debili stomachus scitue moueretur motu titillatiuo cā illi nō cib⁹ sed stōchi debilitas: sic nō est credibile q. existente corde debili in virtute dilatatiōis z pstrictiōis pp malā cōplonez factā q. adueniēte cā ponēte cū in maiori uēitate dilatatiōis z cōstrictiōis: vī motus fit tremulus: q. illi cā sit res adueniēti: s. vīr⁹ tū debilitas erit cā q. ex cōplone facta cū pōt ēē. / Ad aliud at qd d. de auctoritate Aui. qd q. loquit de tremore vbi fit pceptio rei nociue. Vel dū q. in mala cōplone cū sit vīr⁹ tūc refidū: q. adhuc est sic fortis q. cor mouet dilatatiue z pstrictiue: adueniēte ergo causa noua que causa eā ad dilatatiū cogat ipa mouet cor: q. expellat nocumētū: nō quasi idest q. s. q. idest sicut vel similiter. Lor autem cum nocumētum vīr⁹ expellere cum tremore mouetur sicut etiam fit ibi. si enim adueniēte noua causa cessaret a motu vel succumberet fieret syncopis post deinde moris: cū ergo tētat mouere fit illud male z cum tremore.

C De curationibz vīb⁹ tremoris cordis. Cap. 3. m.

P A mālī oī fēf auxiliū cū euacuatiuis. In san guineo quidem cū sōmia z extractione sanguis vltia z tēpamēto cibi in quātitate z q. tate: z si est illi paroxysmus aut tēpus in quo cōmoneat plurimū sicut verbi gratia ver: tunc necessarium est vt pcedant ante paroxysmū flobothomia z subtiliatio cibi z acceptio eius qd cōfortet cor.

C pōstis causis z signis tremoris ponit Aui. curā. Et p. in generali mag. scōdo in spālī. ibi. Cū iste tremor cordis. C. Locanē aut istī can. h. tradit idicationes mag. q. simul cōpēhedūt curā diuersorū tremorū cordis: z ē q. p alterationē z eūone tradit curatio sub quodā cōi mō curatiōis sic in caplis sequētibz tradit cura tremoris pīcularis magis postponēdo tremorē calidū vel frigidū solus. Primo g. solū in hoc caplo ponit can. curatiōis diuersorū tremorū cordis p eūonē z alterationē. scōdo determinat de curatiōe cuiusdā spālīs tremoris cordis de quo supra dixerat ibi. sig. cōquerit. ibi. / habes tremorē cordis. / p. p. in. o. nā can. curatiui bīc pōt ti ab Aui. sunt can. curatiōis tremoris cordis mālīs magis: q. isti plus euēniūt q. apostemosi aut facti a solone pīnuitatiōis: z curatio horū tremorū cordis fit mag. per eūonē z alterationē cōplonis z pfortationē cordis. Primo ostēdit quō tremor cordis eūone curat. scōdo ponit curā eius p alterationē. ibi. (Deinde.) Tercio p pfortationē. ibi. (Et quēadmodū.) / p. prima in duas. nā tremores z dolores cordis quidā sunt ppter cordis passiōē inherētē: quidā sunt magis per cōitātē. Ideo Aui. pmo ponit curā pmi. scōdo secundū. ibi. (Ile vō q. est rē.) / p. prima in tres. pmo ostēdit curā sanguinei. scōdo flegmatici. ibi. (In facto aut.) Tercio melici. ibi. (Saceri aut.) C. Nota q. Aui. dicit flobothomia z eūone sanguis scilz p vīcosas z scarificatiōem. z pro. i. vltima: q. vt supra dictum fuit vīa vice possum⁹ amouere per sōmā cordis repletiōē qd nō cōtingit per pharmaciā. scōdo pīderādū sōmā pseruare a veris egritudinibz vt sumit ex cōmēto. 4. 6. Illius afo. sexte particule. Quibuscūq. sōmā aut ppharmaciā. Darime at sōmā hoc tēpore facta a tremore cordis sanguis pseruat: q. plus hoc tempore sanguis multiplicatur. Subtiliatio etiam cibi: q. bec etiam est cā minoratiōis sanguis. Ideo Aui. pmo can. fen. z. ca. 6. f. de naturis tēporū anni. dicebat q. nībil est q. nos magis tueat ab egritudinibus veris

bue veris q̄ floborhonia ⁊ diminutio comedendi.

In facto aut̄ ppter humores flegmaticū opz vt fiat euacuatio cum medicinis quarum impressio p̄segtur cor. Et illarum cōuenientiores sunt biere magne cuas cuantes humiditates viscosas.

Opz q̄ in h̄ fiat euatio cū medicis q̄rū virt̄ ad cor puenit. sunt. n. multa q̄ flegma eūant: nō tñ idē vt turbid hermodactylus ⁊c. illa aut̄ que flegma euacuat sunt biere magne vt biera hermetis cui⁹ dos̄s sit. 3. ij. ⁊ ex bieris sunt biere cōtati: vt biera Bal. ⁊ biera Lō stāni. ⁊ istaz opatio nō trāst̄ vltra epar ⁊ caput: ⁊ illas bieras yocauit Aui. bieras cognitās cōmunitati. 5. cañ. trac. z. ⁊ iste nō cōfērit: q̄ istaz opatio nō cōsequit̄ ip̄ressionē in cor. Quedam sunt biere magne vt sunt biera hermetis biera logodiō ⁊ biera ruffi ⁊ biera archigeni⁹: de istis est sermo.

Sed dubitat̄: quare nō p̄mittit̄ digōnē m̄ae. / **D**ōm q̄ p̄ intelligit̄ ex canonib⁹ vlib⁹ flue gñalibus: aut q̄ m̄a cordis apta est ad euacuatiōē. nō enīz pōt m̄a in corde tantū depauiari stāte vita.

Adhuc dubitat̄ q̄re nō ponit̄ curā tremoris cordis facti a nimia sensibilitate. / **D**ōm q̄ Aui. dedit̄ itelligi ex similibus curis factis in capite stōcho ⁊ mēbris sensibilibus: aut q̄ hāc curā nō licet facere. aut q̄ fieret cū medicis stupefactiuis: ⁊ in hoc eēt terroz vel parū p̄durat̄: ⁊ hēc eēt cura iustis. meli⁹ ē est vt dimittat̄ cū nūlū faciat ip̄edimētū in opatiōibus. Vñ supra Aui. sen. 3. de imaginatiōibus. iste sunt res que nō parant̄ ad nocumentū.

Facti aut̄ ppter sanguinē melicū loci lōginq̄ cura est flōmia ⁊ tēperātia epatis ita vt nō generet meliam cū eo qd̄ dicitur in caplo suo. Si aut̄ est nudus humoz melicus: tunc cura est in ipso euacuatio cū eis que sūt sicut biera ruffi ⁊ logodion ⁊ oia que euacuant humorem melancholicū ⁊ locis longinq̄: deinde remanet post illud equatio complexionis: frigide quidem cum calefacientibus: ⁊ calide cū infrigidantibus: ⁊ p̄prie cum eis que ex eis sunt medicīne cordiales.

Opz q̄ in h̄ itendat̄ ad curas loci lōginq̄. i. epas in quo fit generatio m̄ae: ⁊ hoc floborhōmādo venas capitis in brachio: aut venas manus si virtus fuerit debilis. Et tēperātia epatis. i. cū cōfortatibus que dicent̄. f. sen. 1. 4. de regimine cōplexionis epatis frigide ⁊ sicce: aut in cura debilitatis epatis. 5. si humoz melicus fuerit purus fiat euatio cū biera ruffi posita q̄nto cañ. trac. z. cui⁹ dos̄s est. 3. iij. ⁊ sufficiūt. iij. vel. ij. iterādo eius dos̄s. Et biera logodion cuius descriptio ibi ponit̄ cuius dos̄s est 3. 5. vel minus: ⁊ p̄t dari vel cū aqua vel cū vino vel mistis simul. Aui. dosat̄ biera logodiō p̄mo dos̄s aut. iij. ⁊ 3. iij. vel. 3. 6. q̄ aureus aliq̄ ip̄ortat. 3. ij. aliq̄ 3. ij. ⁊ docet dare cū aqua calida ⁊ melle: ⁊ idē quo ad hoc de biera ruffina. Nō posuit aut̄ Aui. curā tremoris cordis facti a cholera: aut q̄ raro euenit: aut q̄ eius curā postponit̄ ad curā tremoris cordis calidi vbi purgari docet cū reubarbaro.

Ite vō qui est cū cōmunitate stomachi si est ex humore grosso curetur vomitu post cibū ⁊ post acceptiōē nē subtiliantū notoz sicut acceptiōē succi raffani in oxymelle. Et solutio vētris fiat post ip̄z cūz bieris magis sicut logodion ⁊ theodoricon ⁊ bierapigra cōfortata cum pulpa colloq̄ntide aut agarico ⁊ epibimio. Et si fuerit p̄pter cholera mōdicatūā curet̄ p̄fortādo stomachū cum robub fructuoz ⁊ odoriferoz sicut pomoniz ⁊ odoriferoz p̄prie ⁊ cydonioz ⁊ p̄prie post cibū ⁊ p̄ioz ⁊ eoꝝ que sunt illis similia: ⁊ cū declinatione nature ad lenitatē ⁊ alienationē eius qd̄ p̄uertit̄ ad humozē cholericū ⁊ regimine tēperāte stomachū. Et similiter quādo cibū in ipso corrūpitur opz vt regatur cum eo qd̄ confortat digestiōem eius qd̄ corumpitur cum eo quod dicit̄ in capitulo stomachi.

Ponit̄ Aui. curā tremoris cordis facti a cōitate ⁊ marie stōchi: q̄ vlturimū ab h̄ fit. Vult̄ h̄ q̄ vomit̄ fiat post cibū: q̄ leuior est. ⁊ post acceptiōē rez q̄ ad vomitū p̄parāt vt sunt icthua vt raffanus ⁊c. Et vult̄ q̄ fiat solo vētris post cū bieris p̄dicit̄ ⁊ cū theodorico: cuius descriptio ponit̄ ab Aui. 5. cañ. trac. z. cui⁹ dos̄s ad plus est. 3. iij. cū deocride epibimi aut cū biera cōi p̄fortata cū colloq̄ntide ⁊c. Lū enī hēc nō inueniunt̄ recurrant̄ ad has bieras cōes ⁊ cōfortem⁹ eas cū agarico magis aut epibimio: raro aut̄ cū colloq̄ntide. Ponit̄ post. A. regimen tremoris cordis ex cholericō humore facti aut ex corrūptiōe cibi in stomacho. nō aut̄ dicit̄ de eo q̄ fit a pustula in ore stomachi ⁊ vermibus: q̄ hōz erit cura p̄prie.

Et quemadmodum tu abscindis causam cū hoc regimine: similiter oportet q̄ cōfortet̄ patiens quod est cor: ita vt nō recipiat ip̄ressionē: ⁊ nō sis contentus in abscindendo causam ab ip̄z cōfortatione patētis: imo oportet vt cū hoc itendas ad cor cū medicinis cordialibus. Et ex eis quoz inuamētū magnificat̄ in tremore cordis est potare p̄dus medij aurei de buglossa in tempore somni noctibus continuis. Et ex eis quibus suuatur habens tremorē cordis ⁊ que ad ipsum exp̄ta sunt est potare quātitatem p̄doris nuclei de gario filo masculino in. xij. aure. lactis dulcis in ieiuno: aut potare aure. de sanfuo sicco in aqua frigida si fuerit illic caliditas: aut in vino si nō fuerit caliditas in dieb⁹ cōtinuis. Et ex eis quibus inuaf̄ habens tremorē cordis est vt secū semper sit aromaticū aliquod ex genere eorum qui ei cōueniūt: ⁊ assidue viatur suffumigatione cū eo facta ⁊ vtat̄ odoramētis eius ⁊ vt sint in aromatico eius qui habet tremorē cordis caliduz vincentia rosa ⁊ cāphora ⁊ sandalū ⁊ olea frida cum parua p̄missione medicinarū aliarum subtilis caliditatis sicut parum musci ⁊ croci gariofilī nisi metam transgrediat̄ res: tunc enim sis contentus fridis. Et si est cōplexio frigida: tūc admisce masculum ⁊ ambriam ⁊ oleū de ben ⁊ oleum de citro ⁊ aquam cāphoratam ⁊ algaliā ⁊ que sunt similia illis ⁊ p̄pina cis ex speciebus suffumigationis ⁊ roificationis cōuenientibus sūm cōplexiōē. Et ego quidē nō multiplico tibi sermonē in numerādo medicinas cordiales calidas ⁊ fridas. Tū nāq̄ inuenies eas omnes scriptas in tabulis mēbroꝝ anbelitus in medicis singularibus: ⁊ ad vltimum ois medicīa odorifera est cordialis. Et cū hoc nos iā diximus que hāz medicinarū sunt antecēdētes in hac itentione. Habēs tremorē cordis cū nausea cuius tremorē cordis diximus esse malū: cura eius p̄prie si fuerit illic relige febris i potu sumat̄ sanieb ordei ablutū cū aqua calida detur ifrigidatū cū pondere. x. 3. zucchari quāuis enī ipsum euomat et iā tamē inuaf̄ eo. De si ip̄e abhorret zuccharū ppter additionēz quam efficit in nausea: accipiant̄ loco eius grana mali granati ⁊ striganf̄ ambo crura ⁊ olfaciat̄ cāphorā ⁊ que simulant̄ ei cū aceto: ⁊ ponat sup̄ pectus pānus ifusus aqua duorum sandaloz ⁊ camphore ⁊ alioꝝ. Et multotiens q̄dem excitatur tremor cordis: deinde expellit̄ aliquid ad inferiōra a dextra ⁊ sinistra ⁊ sedat̄ tremor cordis.

Pic ponit̄ curā tremoris cordis p̄ cordis p̄fortātia. Et p̄ p̄it̄ cañ. 2. medicinas. ibi. (Et ex eis.) / Et hēc 2. i. o. Quia p̄ enumerat̄ has medicinas. Scō se excusat. ibi. (Et ego.) / P̄tia i q̄tuor h̄z q̄ quoz cañ. medicinarum cordis ponit̄. Secūda ibi. (Et ex eis.) / Tertia ibi. (Aut potare.) Quarta ibi. (Et ex eis.) / Aureus est p̄dus. 3. ij. Et h̄ buglossa semp̄ p̄ferat̄ q̄ p̄fortat̄ post euatiōē plus siue p̄cesserit m̄a flegmatica siue melia: q̄ buglossa nō multū excedit̄ 3. quā equalis est. Lēpore somni vt in eā agat virtus. Potare de gario filo masculino q̄ est nigrior. p̄dus nuclei auellane vel amigdale. Lū lacte: q̄ cito attrahit ⁊ penetrat̄ marie si m̄a p̄cesserit sanguinea: vñ corroborat̄ potētiā cōiter: vt Sera. c. de gariofilo aut de sanfuo ⁊c. ⁊ est maiorana que sua aromaticitate confortat viscera oia: vt Sera. pio caplo de maiorana. Et detur cū aqua frigida: q̄ remittit̄

Bentilis

caliditatem maiorem in coëptione calida. Et cūvino si fuerit ma-
la coëptio frigida in corde. Dixit post q̄ habes cordis caliditates
iuvat si semper secū habeat de aromaticitate et suffumigationibus
eius. Et si tremor cordis est male coëptio calide utatur in odo-
mētis et alijs sandalis et coëmisceat cū rebus subtilis et levis calidi-
tatis sūm cāsi. Superius datum: unde permisceat cum illis parum
musci nisi malitia coëplexionis calide in corde excedat in ultimo
sicut in causone accidit: quia tunc frigidus nō debemus admisce-
re calida. Et ex hoc debetis accipere q̄ cāsi. Superius positus ab
Alicen. scilicet q̄ in cura male coëplexionis cordis calide debemus
semper admiscere calida cū frigidis. Habet veritate regulariter:
q̄ quādo in corde excedit malitia coëplexionis calide in ultimo ut in
causone et in alijs vehemētibus iccionibus possumus pura frigi-
da administrare in epithimatis et odoribus et ē in his q̄ sumun-
tur: vñ aquā damus purā frigidā quādoq̄: et aliqñ res puras aceto-
sas ifrigidatas. hoc tñ habet p̄dicationē de se. Dixit post q̄ si
cū passione cordis que facit tremorē fuerit mala coëptio frigida
debes admiscere ambrā cū musco que ambo calida sunt et aquam
camphorātā. et nō dixit Ali. camphorā purā cū sit frigida: s̄ aquā
cāphorātā. Erit aut aqua cāphorata accipere res aliquas aroma-
ticas ut oīmū garioflātū spicā cinnamomū et similia et coquere et
in fine addere papā cāphorē et hoc erit aqua cāphorata. Pōnit aut
cāphorā: q̄ remittit de caliditate medicinarū illarū. Et enim in cura
male coëplexionis frigide cordis tute accedamus cū calidis: debemus
tñ cauere ab his que faciūt ebullitionē et excohesionē in corpore cor-
dis: vñ cōueniēter his calidis quādoq̄ parum camphorē admisce-
tur. Algalā. i. galiaz muscātā: ita in synonymis. Dūdini. Oleū de
citro. s. coricū et sit oleū de citrāgulis et Dēd in antidotario. Et ita
loco ei. sed ab Ali. s. cāsi. trac. et pōnitur oleū de citro q̄ est cali-
dū et eius operatio in descriptione p̄. Dixit q̄ ipse non multiplicat
locutionē: sed ad summū oīs medicina odorifera est cordialis.
Considerādum Conciliatorē oīa. i. s̄. sentire q̄ odor sumptus p̄
fumali euaporatione aut pio quādā subtili substantia vere nutrit
spūs motus ad hoc signis minus sufficiētibus: cū videam. anima-
lia in aqua et in igne viuere que corpora aliquo mō simplicita sunt:
nō tñ vere pura s̄ cōmixta sicut partes eluor que circa nos. Sic
ergo h̄ res simplex et pura nō nutriat: vapor tñ et subtilis substantia
in qua fundat res pura spūm vere nutrire poterit. Et hoc videtur
sentire Bas. in cōmēto illius afo. i. p. sede particule. Facilius est re-
pleri potu. s̄ in trallationē grecā. et Arist. sentire videt in libello de
pomo. Et rōne monstrat. nā aer attractus per canas pulmonis al-
teratur et in spūitū cōuertit: ut Bas. de iuuamētis mēbroz. ca. i.
multo ergo magis vapor. Sentit et hoc Bas. i. z. terapen. s. ca. vbi
animalis spūs fontē ostēdimus esse cerebrū: irrigari et nutriti per
inspirationē. i. per aerē attrā cū per inspirationē. post subdit cōi-
ci. i. vitalis aut spūs et. non in suaibile aut ipsum s̄m cor et arterias
cōtineri nutritū: et ipsum ex respiratione maxime. s. quantū ad
aeris attractionē. Respiratione aut importat duos motus. s̄ inspi-
rationē et expirationē. hoc autē damascenus p̄firmat dicēs. olfactus
marie fit salis in capite fumus cholericus q̄ q̄ imbibit iuvat. vi-
demus etiā multos ex odoribus viuere et subito p̄fortare. C. hoz
autē oppositū satis apparet: q̄ aer nō affert nostris spiritibus iuu-
amētū q̄ sit nutritio: sed iuuamētū q̄ sit euactio et mundificatio
ut Ali. p̄mo cāsi. sen. z. de aere. i. ca. imo dū aer attractus conuer-
tit ad qualitātē spūs: q̄ ad calitatē destruitur eius iuuamētū et spi-
ritus non indiget eo sed expellit illū et est necessarius nouus aer: ut
Ali. ibidē. nō ergo nutrit ut isti sentiunt: similiter etiā nec vapor:
vñ ipsi hoc p̄bāt. Dico ergo q̄ cū nutritio duo importet. s. verā
restauratiōē eius q̄ deperdit siendā per virtutes aie attracti-
ue retētiue digestiue et expulsiue administrātes et p̄ assimilatiuam
et alias quibus perficit nutritio ministratas: et hoc modo nō de-
betur nutritio spiritui saltem ut nō appropriatur substantie cor-
dis: sed ut est spiritus communis fluens ad mēbra: quia hic spi-
ritus formaliter animatus nō est: si qua igitur nutritio spiritui
debetur non est nisi per ipsozum continuam regenerationem:
quemadmodum accidit humoribus. Nō enim humores seipsos
nutriūt: sed generationē habēt continuā sicut et spūs. Et hoc quidē
probat: q̄ si spūs cōis in corde cōtēntus seipsū nutrirer eēt for-
maliter animatus: cui cōtrariū oēs sentiūt: et semper a p̄. vñ q̄ ad
finē spiritus maneret vnus numero cuius et tenet oppositū. Tñ
Bas. i. terapentice. ca. i. vult q̄ s̄m quilibet cibi assumptionē fiat
spiritus et minor et amplior. Arist. tñ dubitat de hoc in libello de cā-
motus animalium in fine dicēs. vtrū aliq̄ idē est spūs semp aut
fit alter. Sermo autē tenēs narratiue opinionē tenet q̄ spūs illū
semp regeneret nō pmanens idē in tota vita: sed de inato cōtrariū
sentiūt: q̄ igitur spiritus hic vnus numero maneat nutritio nō
indiguit sed regeneratione potius. vñ enim nutritur nō indigeret
regeneratiōe. Et hoc ergo p̄missio patet q̄ si vapor vel alia spe-

Super tertio

clalis substantia debeat regenerare spūm aut restaurare: oportet
q̄ sibi ut materia regeneratiōis subiciat. hoc autē cōueniens vi-
detur. nam nō fit quodlibet ex quolibet: sed determinati ex deter-
minato: ut p̄mo physicoz. i. c. et cōmēto. 37. cū ergo spiritus tanq̄
mām sibi appropriet subtilitatē humorū: ut Ali. sen. prima p̄mi ca-
pitulo de virtute vitali. et libro de virtutibus cordialibus ca. i. et Ba-
lenus septimo de iuuamētis mēbroz. ca. vltimo. dicit q̄ est va-
por sanguinis tēperatus: nō ergo poterit pio sui mā subijci vapor
extrinsecus vel aer. Adhuc cuiuscūq̄ forme introductio p̄supponit
sibi determinatā mā quā semp p̄desse opz sue introductioni.
Nō enim forma hominis imēdiat ex pane vel carne generat nec
imēdiat in elemēta iducit neq̄ in cibū sed in sanguinē: neq̄ caro
aut quelibet pars nisi ex sanguine imēdiat generat et auget. non
autē ex pane imēdiat: ut p̄. Sic et spūs suā generationē habebit
per sue forme introductionē in mā determinatā: hoc ergo aut
est sanguis vaporosus aut aer aut vapor exterior. nō enim simul
possunt esse eius spūs mā. Unius enī forme vna debet esse appo-
pilata mā: alioquin quodlibet fieret ex quolibet et vni plura eēt
imēdiat cōtraria cū motus fiat de cōtrario in cōtrariū. Si ergo
ponit materiam spūs vaporē extrinsecum nō poterit ex sanguine
fieri. Si autē ponit sanguinem eius mā nō poterit mā eius vapor
exterior esse vel aer: et hoc est factis cōueniens: siue in materia vñā
formā ponamus siue plures: oēs tñ p̄cedunt q̄ sub quodā ordine
veniūt ad generationē et corruptionē nec imēdiat de forme di-
uerse specie in mā inquali gradu veniunt ad corruptionē ut alia
forma generet ut q̄ imēdiat aliā forma introducti possit in dua-
bus materiis diuersis. opz ergo dare ordinē sicut dat ordō cibo-
rū ad sanguinē in generatiōe hoīs. prius enim cibū sit sanguis q̄
attingat formā hoīs: nec ambo ad hoc equalr venire p̄it. Pō-
nēdo igit ordinē erit iste: aut q̄ sanguis q̄ cū eo sit spiritus tran-
sit in mā exteriorē q̄ nullus sentit: aut aer aut vapor exterior tran-
sit in mā sanguinis: q̄ ē impossibile est cū aer et fumalis euapora-
tio p̄prie digestiōe pati nō possit ut fumis ex quarto metheo-
roz: aut simul ambo in mā et refrangunt ex qua fit spūs: et hoc
incōueniens est q̄ si sanguis absq̄ hoc q̄ aerem in se habeat est
per se sufficiens mā spūs: et q̄ inqualiter distat ab illa mā cōi fan-
guis et aer: tñ deberet statim et imēdiat in eā transmutari. sanguis
enī redit ad nām magis grossam et cōpositā: vapor autē et aer redit
ad naturā simplicē et elementarē magis. Diceret aut quis q̄ spi-
ritus generat imēdiat ex vna cōi mā que est quedā substantia va-
porosa subtilis alia a nā sanguis et nō sanguis: et a natura aeris ex-
terioris et spūs vaporosus et odorabilis. cū ergo ex sanguine solo fiat
spiritus in illā cōuertet prius: et cū ex aere solo vel fumo odorabili
fiat spūs: etiā prius p̄uertet in illā. illa enim erit imēdiatūm subie-
ctū et materia spūs: quēdamodū nos videmus q̄ si forma carnis
debeat iduci in sanguinē: opz in alia mā prius sanguinē cōuertit
et similr si forma sanguis iduci in materias diuersas opz in alia
mām prius ipsas p̄uertit. alie. n. p̄it ē diuerse materie. Nā ex pane
fit sanguis ex carnis et herbis et vino mistum simul et diuisum: q̄
prius fit bilis. Si ē ex spū et ex fumo et ex aere exteriori fieret ali-
qua mā ex qua fieret spūs: et in sanguine illa eādē mā fieri posset
vñ aer exterior et odorabilis vapor: et sanguis poterit ē diēti modū
spūm nutrire et restaurare. Et hāc rōnem putari alias veridicam
credēs cum sup̄ficie verborū Bas. tenere. hec autē imaginatio pro-
pter multa apparētia dicta rōnabilr deficit. Nā non est credendū
q̄ inter nām sanguinis et nām vaporis qui sunt formālī spūs sit res
media differēs substantiālī a nā sanguis et a nā vaporis: sed san-
guis vaporosus statim amittēs formā sanguis iduci formā spūs
de sanguine dico qui fit spūs et est satis p̄ueniens. Sicut et videt de
nutritiōe mēbroz ut et illa rō asseruit: et de spūs nutritiōe lar-
ge sumēdo nutritiōē. Sic ergo est q̄ mēbra ex sanguine nutriū-
tur absq̄ hoc q̄ sanguis in mā illā transeat que beat aliam for-
mā substantiālē: s̄. n. humiditatis sicut alie ab humoribus s̄m modū
substantiē: ipse tñ aut actu sunt sub formis substantiālibus humorū:
aut sub formis substantiālibus mēbroz: vñ oēs cōcedūt in eis fieri
aut putridā febrē ut cū hūc humoris formas: aut et hāc cū habet
formā mēbroz nullā ponēs media formā substantiālē. Sanguis
ergo amittēs imēdiat formā substantiālē sanguis: accipit imēdi-
atē mēbroz formas: et h̄ prius habet alium modū substantiē nō
aliā formā: sic ergo p̄ueniens erit q̄ cū sanguis subtilis amittit for-
mā humoris q̄ accipit spūm formā absq̄ hoc q̄ prius transeat in
aliā nām: et hoc roborat. Nā nō plus distat sanguis subtilis q̄ con-
uertit in spūm a nā spūs q̄ sanguis grossus a nā mēbroz: imo ēq̄-
liter ab eis distat cū spūs et mēbra ex eis imēdiat fiat: et iō cōis
mā eius equalr ab eis distabit: imo si erit aliā diuersitas erit hec
q̄ sanguis grossus plus distat a nā mēbroz q̄ sanguis subtilis a nā
spūm. mēbra. n. generant et nutriunt ex sanguine p̄ quādā inspi-
rationē et iustificationē: spūs p̄ solā euaporationē et subtilitatiōē
manifestū

Lōtra chl
lus ime-
diat fit
ex diuer-
sis mate-
riebus.

q̄ sit aqua cāphorata

Dubium
q̄ odor nutrit.
p̄. nō.
videt s̄m et p̄. q̄.

2a. gal.
3a. ar.
4a. gal.
5a. gal.

6. dama cōm.

7. nō q̄ non

2a. q̄ nō q̄ ar.
manus mēbris q̄
fluit.

an spūs manet
s̄m nām nō
videt q̄ s̄m p̄.
s̄m p̄. cap. p̄.

5a. nō in spūs
nō in nām s̄m
mi nō p̄. p̄. nō
7. mēbris. s̄m p̄.

manifestū autē est qd facili est a calido cordis sanguine subillari et
 euaporari qd a calido mebroz sanguine ipsiari et iuscari vt notū
 est. Si ergo in trāitu sanguis in mebra nō sit acqstio alterius for
 me subalis: pōt formas humoz induci forma mebroz sic dicit
 est: qd icouenietus est vt nō fiat trāit? subtilis prius humoz in aliā
 formā subales prius qd spūs fiat: s; qd subtilis et vaporosa pars san
 guinis amittit humozis formā iduit spūs formā nō qd aliā mām po
 nere opz qd offerat ab alijs subtiliter. Adhuc autē huic mae cōi
 opz dare locū distinctū a spū in quo pteat. hec enim mā assimila
 tur chilo in quē prius mae diuerse fm spēm trāsmutant: nō enim
 hec mā spūm pōt assimilari sanguini: qm sanguis p sui mā vnica
 solā mām hz. mā autē illa cōes pres diuersas hz vt sanguine et aerē.
 sicut qd nā ppiū chilo fecit vas in quo diuerse mae trāsmutant in
 vna cōem formā siue simul siue diuisim adueniant: sic et huic mae
 ppiū vni vas facere debuit aliud a loco in quo pteatur spūs: uul
 lum autem est tale. Cōs tu dices nā fecit pulmonē locum cōem
 mā in quā trāsmutat vapor: aerē: sed vetrē dextrū aut mediū po
 suit locū cōis mae in quāz trāsit sanguis. Pdm qd hoc est qd in
 errore icidit: sicut enī illa forma vel ppiā compō. l. modus sube
 pulmonis est alia a cōpōne et modo sube cordis: sic mā illa cōis q
 in dextra parte cordis cōtinetur alia est oīno a mā cōi que pteat
 in pulmone: qd sicut scōchus alius ab epate: id offerūt in eis gene
 rata. erit ergo ille due mae cōes imediate sumētes spūs formā. s;
 aut esse falsum mōstratū est p prius. Cursus autē ad pncipale. s; va
 por alijs exterior aut aer pōt restaurare spūm ad qd nā eguit illū
 restaurare ex sanguine: cū maiorē copiaz aeris qd sanguis habere
 possit. Amplius eadē est mā generationis et nutritionis: vt Ari.
 scō de gnōne ca. 12. al. 3. 4. generat aut spūs ex sanguine: qd ab
 illo restaurabit et generabit. et hāc op. Aui. sentit supra sen. 10. vbi
 coparat aerē ad nutrimentū spūs: sicut aquā ad nutrimentū mebroz.
 sicut. n. aqua nō ppiū nutrit: vt oēs pcedit sic aer. vñ Aui. sub
 dēs ibi cām dicit: vñ qd qd enim duoz. s; nutrimentū spūs et corporis
 est corpus cōpōitū et nō simplex. Et hāc. et tenet p de elitis qd
 corpus simplex nō nutrit nec restaurat spūs. Ex gbus iaz dicitis
 p qd odor: fumēdo eū p subtili suba quadā: s; et aer et odor non
 nutrit nec restaurat spūm: qd de odoze vt notat spēm itentiona
 le nullus dubitat. Cūso qd qd odor: ppe spūs nutrit nō pōt: neq
 et spūs pōt ex eis imediate generare: restat ostēdere qd odor: cō
 fortat cor: vñ ponit oīs medicina odorifera cordialis. Cūso qd p
 qd odor pncipalr pfortat sensitiuā virtutē qd est virtus odoratus: et
 erinde sensum cōem: et alias virtutes sensitiuas alligatas: cū? sen
 sus cōis fm rei veritate pūmū est cor: vt Ari. in plurib? locis
 sentit. cū qd odor est imediatū obm sensitiue virtutis: circa cū ime
 diate causat belitia qd odor pueniēs erit vt qd medicina est odorif
 era: sic tristitia qd erit icouenietus per fetore: et delitia qd pus in sensu
 tiua virtute fier pfortat. vñ Ari. de pomis. aia sensitiua in qua cō
 municamus cū brutis odoze bono fouet. Alijs autē modis et magis
 ppius pfortandi et est ex pueniētia: nā odor suba subtilis est sicut
 spūs: s; et qualitate pueniat vt supponit: nulla enī medicina feti
 da sed odorifera cordialis est. Et hāc qd pueniētia spūm pfortat: et
 dato qd in spūs nō puerat: sicut videmus hyacinthū absq; puerflo
 ne pfortare cor. Alijs autē est modus ppius magis: ppter qd p
 deradū qd vapor rei odorabilis attractus ad cor misceat spiritibus
 ad pūas pres: qd sibi est pformis: cū qd in spū est mala dispō resol
 uēs spūm obicit se vapor: mālter illi resoloni: et tūc ex spiritu nō
 fit rāta resolō. Et si cū vel dispō nocēs spiritui est calida: si odozen
 tur odorifera frigida: p ipsa obstat mālter resoloni spūm: qd spi
 ritui misceat. Scō cū qd litate frida cū qua sūt admista minimis
 pibus spūs alterant caliditate fundatā in spū resoluentē eū. Sicut
 si dispō ledēs spūs sit frida phibēs eoz mortū et subtilitātē: si odo
 rant odorifera calida: qd admista spiritibus reddūt eos mobi
 les et equales magis vt opa vite pfiāt. Scō caliditate alterāt et
 resistit frigiditati nocētī spiritib?: et hoc nō est: qd odor mālter cō
 uertat et fiat spūs. Sicut nos videmus qd alijs debilitatus subito
 ex aliqua cōpōne calida mebroz vel scōchū sumat aquā fridā
 subito cōfortat: et hoc nō est: qd aqua subito stonachū nutrit vel
 mebroz: sed qd resistit caliditati resolūtī: multo qd magis erit simi
 le in hoc. Cōs tu dices hoc idē posset facere aer calidus vel frigi
 dus resistendo caliditati vel frigiditati spūm. Pdm qd aer et
 hoc facit sed magis nos pfortat res odorifera ppter pueniētiā
 et ppietātē qd odoze est et nō in aere: vñ vapor rei odorifere facit
 hanc pfortationē in quātū delectabilis et in quātū calidus vel frigi
 dus. pportio autē rei odorabilis cōuenientis ad animā per vir
 tutē odoratiuā est sic pportio obiectoz ad alias sensitiuas virtu
 tes: cū e s pueniāt. Illi aut pportiones cū sint ppietates occulte
 sunt. Secundo dōm aliter qd vapor: cū sit quid simile nature cō
 pōit ex quatuor elementis magis cōforme est vt mala qualitas
 exitēs in spiritu possit agere in eū cōpōitū qd aer. cōpōitum

enim plus agit in cōpōitum qd in simplex: vt sumi pōt ab Isaac p
 elemētoz p cap. aut etiā pōt remanere admistus spiritui vsq; ad
 minimas partes cū ad cor simul cū aere attrahit: aer aut attrahi
 tur et compellitur: cum sit propter euentationem calidi: et non for
 san est necessarium vt minimis partibus cordis miscat: sed va
 por ex cōueniētia quadam simul cū aere trahitur: sed va
 mistus simul cū eo remanere potest et recipere eius actionē: rest
 itēdo actioni cōtrarie qualitatis: aer aut sui simplicitate hoc non
 patit: aut statim disponit malitia qualitatis que spiritui nocet et.
 Ad obiecta in pūm dōm qd vbi cūq; Aui. et Dale. dicit spiritū
 nutrir ex aere vel vapore intelligūt de nutritiōe impropria fa
 tis. hec enim admistio vaporis vel aeris cū spū nutritioni simila
 ppter quid autem confortantur et viuunt ex odoribus p sicut qd
 dam viuūt et pfortant ex potu aque frigide et.

De cura tremoris calidi.

Cap. 4.

Siste tremor cordis est cū mā et euacuus eas
 et remanet vestigiū ei: aut est tremor cordis
 calidus sine materia: tūc opz vt cibetur bñs
 cū cum eo quod parū est et confert sicut est
 panis ifusus in aqua ros. in qua est parum vini odor
 ferri et panis cū syrupo de pomis: et ius pomoz et lac
 acetosum sine butyro qd est teporis propinquū cōmo
 tionī aut nō acetosum valde et cucurbita et blitis et fru
 ctus fridi. Si autē tolerat carnē tūc vñ alcares et ba
 lusen et pulloz et alcabugi ppiū. Habet enim ppiū
 tarē in hac re pp frigiditātē cōplectionis et species ace
 toz que oēs facit sunt cū succis fructuum et acresta
 et pomis acetosis et aceto acuto super quod sparsa sit
 aqua ros. et aqua salicis. Si autem fuerit acetositas ci
 tri et lymonis erit res magis lunatua.

Chic Aui. magis in spūli determinat de cura tremoris cordis. Et
 p calidi. Scō fridi. ibi. Euacuata. Pp pūa in duas. Nā pmo eu
 merat simplices medicinas magis. Scō cōpōitās. ibi. Compō
 ita vo. Pp pūa in duas. Quia p ponit curā tremoris cordis calidi
 qd caliditas nō est in vltimo vehemētie. Scō qd est in vltio. ibi
 (et si res fiat vehemēs). Cū dicit qd si tremor cordis calidus fiat
 a mā calida qd fuit euacuata aut quā euacuamus: tūc remanet im
 pressio caloris. Aut est sine mā: et opz qd sit cū eius pauca quāti
 tas vt nō virtutē aggrauet multitudine et multi nutrimenti et citi
 vñ multū pferat vt est panis ifusus in aqua rosata in qua est par
 vini odoriferi. ad defendēdū et pfortādū spūm fm cū. supra da
 tā. Et panis in syrupo de pomis et fructib? cuius descriptionē Aui.
 ponit. s. can. tra. 6. Et ius. i. aqua decoctiois. Uel fruct? pomoz. s;
 asceni vel maclanoz qd nō habem? ponamus ergo succoz grana
 toz aranty vel acreste. Et lac acetosus: qd ifrigidat et resistit male
 cōpōni calide cordis sicut pūcta faciūt. Sine butyro: qd cito buty
 rū iflāmas. Qd est pping ipis cōmoriōni. i. qd est pauci ipis ex q
 fuit cōmotū ad acetositatē. Aut. exponit se. Aut nō acetosus valde
 pp nimā friditātē: aut qd tūc ad corruptionē rēdit. Cucurbita: qd
 frida oia ista nō tūc oēs spēs blitis: s; illa qd nitrosa nō ē. nitrosa. n.
 ponit casā. nā Aui. pōt eā. z. can. calidā et sicca et. Sēra. ac fridā et
 humidā loquētes de diuersis spēs. Dixit post qd si tolerat carnes
 vñ alcares et balusen pulloz. Ista sūt cibaria vel modi cibarioz
 cū aceto qd tūc iussus vel pgelatinā vocāt: sic ēt almosos est hui
 gñis. de qb? et loquitur Aui. 4. can. sen. i. c. de cura febriū pestilētia
 lis. Dicit et ēt ex pullis nō ex extremitatib? agni sic. ppiū nomē alca
 res sonat in arabia: qd pulli digerunt facilius: et hoc pōt haberi
 qd panis ifusus in vino cū aqua rosata facilius digerit qd caro
 pulloz: qd Aui. subdit. si autē tolerat carnē. Et cibet ex alcabugi. i.
 perdice vel starna: qd hz ppietātē in hoc. nāz caro eius abtergit
 cor: vt Aui. z. can. c. de cubis. et pferit pp friditātē cōpōnis. nāz
 caro starne vel pdicis: s; sit tēperata: tūc parū ad frigiditātē deci
 nat: vt Isaac de dietis vniuersalibus. c. de speciebus volatiliū.
 in principio. et dixit qd conferunt reliqua acetosa.

Cōs si res fiat vehemens et inflammatio da ei ad bi
 bendū aquā frigidā et aquā niuis mistā cum aqua ros.
 dando forbitiōnem post forbitiōnem: et da ei ad forbē
 dū syrūpū de fructibus et syrūpū de malis asceni et que
 sunt silia illis dādo aliq; post aliq; et si tibi necessa
 riū fuerit vt dissoluas in eo cāphorā fac. Et qñq; est

Gentilis

tibi necessarium ut sis cōtētus in eo dādū ipsi lac acetosum in potu ab vna lib. vsqz ad .ij. lib. perueniet ei cibibus. Si tibi necessarium fuerit ut cōfortes cum cum aliquātulo ex medulla panis et tortellari fac.

Chic pōit curā tremoris cordis calidi qñ calitas est vehemens. Et p facit hoc. Scdo numerat quasdam medicinas simplices in .ij. libi (Sup buglossaz.) / Pcia in .o. pñio pōit curā q se vñt ad dispōnē. Scdo ea cuius indicatio sumit a virtute. Ibi (Si autem inueneris.) Dicit p q caliditati vltime dñ dari res multū. s. actu frigida: vt aqua frigida et aqua nīus: et def paulatim ne calore nālē suffocet: et qñqz damus lac acetosum qd est cibus et medicina.

CSi autem inueneris virtutem debilem et timueris extinctionem non erit exulatio quin permisceas cū hoc et cum eis que via eius incedunt ex cubebe et cardamomo et solijs citri et etiam ex coriandro et camphora cū ros. et spodio vt temperent ea.

CEx quo sumitur q non in omni cura male cōpōnis calide cordis oportet frigidis admisceri calida: sed tunc tātus quando caliditas nō est vltimata: ex hoc bz dubium per se. Dixit postea q si virtus esset debilis: opz q illa frigida tēperēt cū aliquibus calidis. nam illa frigida virtute extinguerēt que debilis est.

CSup buglossaz vñ sis audax vt nō timeas malitiam eius: et vtere ea cum omni qd in potu tribuis et in cibo das. Et enim iam cucurrit consuetudo vt in potu tribuatur et silt aque eius distillate.

CDeterminat spāliter quedā remedia. Et p qdā que p os sumunt. Scdo qdā que exteriū applicant. Ibi (Et stude.) / Pcia in duas fm q duo enumerat. Scda ibi (Et qñqz pñt.) Dicit p q si audax in dādo buglossam fm oēm modū administrādi. est enim tāti lauamēti q tā currit consuetudo eius in vsu: et hoc videt buglosse inesse a ppietate cū ipa ad caliditatem et humiditatem paz declinet: vt Aui. de viribus cordialibus. c. de lingua bouis.

CEt qñqz pñt ei potare pondus. 3. i. de reubarbaro scem in aqua frida dieb? pñuū. Et stude vt sit aer in frigidatus vltia ifrigidatiōe: vt sint roatiōes et odoramēta aromatizata cāphorata et ex sandaloz pñtia: et nō malū vt rozeff sup ea aliqd vini cū tāta qñtitate q penetrare faciat aromaticitatem eoz ad cor. Et ex eis qbus iuuat hñis tremore cordis calidū est pmutatio ab aere suo ad aere fridū. Illud. n. reducit ad sanitatē. Et nō opz vt obliuiscaris emplastra ifrigidantia sup cor facta ex sandalis et aqua ros. et aqua ferrarioz et cāphora et ros. et spodio et lentibus emplastretur cum eis os stomachi: et proprie in febribus.

CDixit q pñt qñqz: qñ est mā que eūone indiget sumere dñ de reubarbaro omni die. 3. i. cū aqua frigida. Reubarbarū enī nauca riuū vñ: vñ cū aqua frigida melius pñet: et q actualis frigiditas aque calide complexionī male resistit. Ex quo apparet verū eē qd supra dicebat Aui. velle q a corde paulatim et in multis vicibus euacuetur mā illa: et illa sit maior dosi cōtinuando: q minor dari possit. Postponit alia remedia in alterādo ipsum et patet.

CCōpōsita vñ iuuatiua in hoc sunt vt in potu dentur troisci de cāphora cū croco cū syrupo acetosistatis citri. Et qñqz ponunt in co folia citri et diamuscū dulce et letificās ifrigidatiū. Descriptio expta ad illū q non est ex caliditate vehemēti spodi pñt. iij. xyloaloes idi gallic mulcate amboz añ. 3. i. cardamomi gariofiloz amboz añ. 3. i. cāphore. 3. s. dragagati. 3. iij. fiat troisci cū aqua de tereniabli. Sitqz vnusqz troiscus ponderis medietatis vnus. 3. Descriptio alia: x. doronigi ptem. i. cāphore quartā ptis: sandaloz tertiā partis margaritaz karabe coralli xyloaloes spodi ros. oīuz añ. medietatē ptis: buglosse ptes due: conficiant cum aqua maloz: et fiat inde troisci. Et qd ex eis in potu sumit sit pōdus. 3. i. vsqz ad aur. Medicamē forti illo

Super tertio

in extinguendo. x. seminis lactucay seminis endiuie spodij rosaz sandali seminis portulace buglosse coriandri siccoralli karabe margaritaz: oīuz añ. ptes due: cāphore qñtā ptis. Sitqz qd ex eo in potu sumit pondus. ij. 3. Descriptio alia: x. amili karabe margaritaz melisse selēgemisk aluminis iameni frixi: oīum añ. partes. ij. luti armeni rubei coriandri: amboz añ. partes. v. Sitqz qd ex eo in potu sumit pōdus aur. cū aqua melisse. Et si supfluat res et augmētā iflāmatio et timef q sit vestigiū apatis: tūc fortasse est tibi necessariū vt in potu des semē mādragore et opii. Et melius qdem est vt in potu tribuas de semie mādragore pōdus qñte. 3. i. et de opio vsqz ad medietatē. 3. i. pñtis cū medīcamine aromatizato ex musco et xyloaloe crudo et cāphora et croco fm virtutē et horam necessitatis.

CHic enumerat medicinas cōpōsitas. Et p qdāz quaz descriptio aliunde sumit. Scdo quasdam quarū hic ponunt descriptiōes. Ibi (Descriptio.) Dicit ergo q medicine qmunt in tremore cordis sunt. s. vt dent in potu cū aqua buglosse vel alia re acetosa troisci de cāphora cū croco. cām assignat supra Aui. et eoz ponit de cōpōnē qnto cām. trac. s. et sufficit dare. 3. i. ex eis vt vñ troiscum. eandē descriptiōē ponit ADe sue. s. distinctione. Et qñqz pp virtutis debilitatē timēres ifrigidatiōē nimā miscemus cū potu hoz troisc. olia musci dulce: cuius descriptio ponit. 5. cām. trac. i. Dixit aut dulce: qd hoc est cōueniens habentibus cōplexionem calidam nālē: sicut amay pñt hñtis cōplēnē tēperatā: vt Aui. in suo de virtutib? cordialibus penul. c. Et letificās ifrigidatiū. hui? descriptio nō vñ ponit in qnto: s. vide in de virib? cordialibus in fine. Ponit post Aui. expta descriptiōē in cura tremoris cordis qñ cōplexio calida mala nō est vehemēs: in qua si cōpenset: ingrediunt dracme septē cū omidia rez fridaz et iij. rez calidaz: et iō ad ifrigiditatem tēdit: s. nō cōpeteret. s. mala cōpio calida eēt vehemens. Scda vñ descriptio est qñ equis itentionis. Tertiū medicamē est forte: q non ingredit aliqua medicina q habeat calefacere. Quarta descriptio est multe ifrigidatiōis: s. recipiat selēgemisk. i. ozimū gariofilatū fm Simoniā. et Aui. dñ. Alias iameni frixi. i. cōbusti. melior spēs aluminis iamenti vt Sera. hñ aut stipticitatē cū caliditate qdaz et acuitatē adustiois remouet ab eo. illud ē sue sube pñt subtilitatem. Adodus aut adustiois est vt q nō puenit ad rubē colorē fm Sera. et Seruitorē sicut modus cōbustiois calcari vel colotar: cuius est talis assatio: accipiat et ponatur in testa olle noue: et ponat sup pñnas: et dimittat donec colorem mutet. Dixit post q si caliditas et iflāmatio angēt in corde: et timef pp caliditatem de iflāmatio: vel ebullitiōe et apate: detur mandragora et opius sub quātitate minor: quasi dicat tutius pcedendo: et hoc voluit i ferre q fiat fm virtutē et temporis necessitatem.

CDubitat aut nam Aui. de mādragora pñt dare qñtam partem 3. vnus: et de opio pñt vsqz ad mediū vñ. 3. q cōcedit. 3. 5. que est dupla ad quartam partem. 3. vnus. / Huius aut dñum ponit. z. cām. ca. de opio. vbi dosim opij ad plus vult eē duo dñicb qd est pōdus. viij. 3. vnus siue. viij. granoz ordeī. Et post vult q quātitas qd de eo dat: sit qñtas lenticule magne. Et q plus est p hoc p vna dosi opij precipit duplū mādragore. CSciendū q opium est multiplex. Vñ qd colligit per resudationem: et huius dosis est parua minor dosi mādragore. Aliud est dictū opium miconis factū p expressionē caputū papaueris: et illud est magis debile q primum. Tertiū est qd fit de succo lactuce: et illud est debile: et pōt esse debilius mādragora: et de hoc forsā est sermo Aui. c. Aliiter forsā ridetur et subtilius: pp qd pñderādū q medicine solutiue hñt doses determinatas quas transire non cōuenit vt agarici. 3. i. 5. vel. ij. sed medicine alteratiue vt alteratiue nō pñt determinatē ad dosim: vñ auctores eaz doses nō ponūt sed pñt sumunt fm gradū dispōnis pñt nām quā alterare volumus siue itendimus: sic de lactuca cōiter dam? ponēdo exptā. 3. iij. s. si expedit multū ifrigidare damus lib. j. silt de aqua frida damus cyatū. s. i. indicatē sumpta a dispōnē: damus qñqz quātū vult ifirm? et qñqz pñuam? medicinas de gradu in gradus. S. pñt? fmo icludit diffcultatē. an. f. lactuca: aut alia medicina ascēdēs in quātitate ascēdit in gradu.

CScdo pñderādū q opij mādragora et silia frigida et euforbiū pyretrū et anacardus et silia calida: qñqz dant vt operent p virtutes pñmas vt opij vt ifrigidet: silt mādragora et euforbiū q calefaciāt. Qñqz dant q qñm? alias opatiōes ex eis: et nō dant pñt ad alterādū dñctā calidā vel aliā sic dam? opij vt stupefaciam? eū in quo

Dubium

Gentilis

Ponit hic qd si mala cōplexio frīda vltimē multuz opz dari de cordumēti. i. carui acresce: qz est calidū z sicū in tertio gradu sūm Serapione. vñ vltimē dīssoluit z sui calefactione cōfert car- diace. f. frīde vt Serap. aucte Rasī daf de carui qz capif tribz digitis sicut de cymino: z daf cuz vino. Et dicit qd pferit sumē ace- rostatē instringar. Dicit synonyma Serapionis qd sunt ex radi- ce Keisim z aceto. i. ex leuistici radice z aceto: z id dico qd modus secantibz de keisim esset vtilis: quē ponit Adesue dīstōne sexta. Dixit aut qnqz: vt qñ esset mā vīscosa grossa difficilis eradicatione qz indigeret ictione. hoc enī acētū est incisū z calefactū pp leuistici: dosis cui est. 30. aurei: accipiēdo p aureo magno eēt valde magna dosis: accipiēdo auf. pio. 3. erit dosis. 3. iij. z. 3. vj. z datur cum vino in quo steterit buglossa: qz remittit aceti frigiditatem z confortat cor.

Et cibetur aqua cicēris z pullis columbarum z car- nibus paruarum anium z alcanabir.

Dicit hic qd cibetur aqua cicēris qz aperitiua est vt Adesue in de appropriatis cap. de pleureti. pullis columbarum z carnibus anium paruarum z alcubugi. i. perdicis.

Et ex cōpositis aliqz est medicamen expertū. f. bu- glossa. 3. i. iuribet doronigi: amboz añ. 3. iij. dosis ei sit pondus. 3. i. in pncipio mēis z in medio ei? z in fine ipsius: z opz vt sit in vino odorifero. Aliud. f. chara be castorei: amboz añ. 3. i. alfelēgemisk garofili gal- lie: amboz añ. ptē. j. dosis ei? sit medietas. 3. cuz succo almufera nō colato neqz bullito: z hic sunt medicīne bone vltimē pliraz descriptionū dicte in ātīdotario.

Ponit hic Aul. medicamē expū z cōpositū: z vult qd def in pñ medio z fine mensis: ppter ea qd hoc tēpore luna causat maiores īpressiones siue mutationes z maxime in mā frīda cui daf: vt igit illi resistat: maxime hoc tēpore puenit: postponit aliā descriptio- nē ptra frīditatē in mala cōplexione frīda cordis facie tremonē z vult qd def cuz succo almuferē. hoc synonyma nec Simon nec Mundinus nec Aul. nec Serapio ponit: picturo tñ ex alus syno- nymis qd sit enula: def 3 succus eius. na: ipsa de se cordialis est z calida. nō dīz aut succ? ei? colari: qz qñ pstant trāseūt alique par- tes grosse de suba enule que colatione possēt retineri z minus ca- lesfacere neqz bulliri: qz decoctio nō meliorat in ea dispōnē de qua timeat: ēt qz per ebullitionē aquea pars resoluet: vnde minus pe- netratiua esset. ipsa aut de se tāte calefactiois est: vt Aul. z. cañ. c. de enula. z id īmaginat qd ipsa plus calefacit cū suis pñbz grossis cū reductis ad acētū qd cū partibz subtilibz aqueis: z ideo nō debet bulliri: qz grosse sepanē z aquee: z ideo minus calefaceret.

De speciebus syncopis z causis ipsius: z causa mor- tis subite.

Lap. 6^m.

Syncopis est destructio maioris partis plu- riu virtutū motiue z sensibiles ppter debili- tatē cordis z aggregationē spūs totius ad ipm pp cām mouētem eū ad iteriora: aut pp cām pfoctantē ipm interioris: quare nō inuenit spiracu- lum: aut ppter pūritatē: aut subtilitatē suā: quare nō superfluit super illū qui inuenitur in mīnera.

Supius Aulicē determinauit de tremore cordis: hic de syncopi. pñio de causis ei? Scōdo de signis. ibi (Signa.) Tercio de cura. ibi (Illa que fortis.) Pñia in tres. Pñio pñt dīffinitionē syncopis. Scōdo ei? cās. ibi (Et tu qdē scies.) Tercio ponit cās. spāles de syn- copi. ibi (Et scias qd syncopis.) Cōsiderādū qd de syncopi dant dīffōnes plures. Una est Hal. 12. tēra. c. 5. vt est acuta. i. subita vir- tutis pñio. i. casus: z ista dīffinitio est cōis ad oēm modū debilita- tis subito factum siue sit pñie syncopis siue large. Aliā dīffinitio daf ab Ysaac. 4. lib. c. de syncopi. Syncopis est cordis defectio z totius virtutū in se coadunatio z furiose emissionis ablatio. f. per anbelitū: qz qñ vñ cessare. Aul. tñ verā de syncopi posuit dīffōnes. Cōpropter qd pñderādū qd syncopis pōt duplī accipi. Uno mō qdē large p qñqz virtutis ex solōne vel debilitate sub quo mō lip- potomia pñet. Est. n. lippotomia defect? animositatis dicta a lip- pi qd est defect? z tñmos anim? seu furor: vñ lippotomia defect? animositatis: z isto mō dīffinitio que hic ponit de syncopi pñ lippo- tomie nō cōpetit pp id qd in lippotomia nō est destructio maioris partis virtutis sensibiles z motiue: imo potius minoris ptis z est le- ue īpedimētū vt nō pñie dicat destructio opōnū virtutū: s. poti?

Super tertio

Defect? qdā seu diminutio animositatis ad op? sensus z mot? Alio mō pōt accipi syncopis pñie vt dicit virtutū casus: nō solū casus animositatis: s. casus ab opōne vt sit syncopis simul capies qñ me- diū iter viuū z mortuū. cessant. n. virtutis motiue z sensibiles pñes eaz ab opōne pp cordis īpedimētū: est tñ i eis potētia vt ad actū pñ redeat remoto phibēte. f. n. qd phibet remoueri nō pōt: nihil aliud est syncopis qd mora. hāc 3 syncopis Aul. hic dīffinit dicēs qd est destructio maioris ptis pluriū virtutū. Cōpropter qd pñde- rādū virtutes duas vñ hēre pñes. Una que notat virtutē cōntā. Aliā que dicit mī exitū in opōnē. Destructiō 3 maioris ptis virtutis motiue z sensibiles: qd destructiō erit? in opōnē. opōnes aut sūt maioris ptis saltē qd ad nos: qz magis notē sūt nobis opōnes qz virtutes: vt Auer. z. sūt coll. 3. c. 3. f. de cōplone mēbz op? officialiū. Dixit ēt pluriū virtutū mo- tiue z sensibiles. nā nō oēs virtutes motiue destruant: s. pñes nūo: vt oēs virtutes motiue volūtariē: z id cessat ab opōnē: sed motiue nāles vt cordis īpediant: nō tñ destruit motiua in cor: qz statim eēt mora. ēt virt? motiua diaphragmati nō ex toto vacat a motu nisi cū syncopis ad multā deuenerit malitiā. Cōsiderādū aut z? qd Aul. nō posuit in sua dīffōne subito. na: vult qd de rōne formali syncopis nō sit fieri subito: s. siue subito siue paulatine hoc adue- niat: qz virtutes sensibiles z motiue destruant in suis actibz illa pōt dici syncopis subito. n. in dici medicopz iporat sine manifesta cā: aut subito in tpe nō pcepto. De rōne aut syncopis nō est fieri subi- to. i. sine cā extrinseca: qz ab extrinseca cā fieri pōt: nec ēt de rōne ei? est qd in tpe momēta neo fiat pōt ēt infirm? paulatine resoluī vt tāde: cesset ab opōnē sensus z mot? ista tñ syncopis dici poterit. Cōsiderādū tñ qd vñm syncopis aduenit subito: z subito appz fieri: qz hāc resoluētēs paulatine possint destructionē facē opo- nū: tñ illū qñ in istā cōplex. quousqz n. parties nō puenit ad casus opōnū nō dī syncopar? sed tñ cū cadūt. illud aut s. a cā paulatine vel aggregatiōe resoluētē fieri poterit: tñ nobis appet euenire su- bito. Cōsiderādū qd dixit pp agitationē spūs in corde z h in oi syncopi euenit: tñ ista agitatio sit aut p repletionē z cōpressionē z adunationē spūs in corde: sicut oēs cāe repletēs adunātes z suffo- cātes spūs. aut sit pp eūonē z resoluētē z dispōnē spūs z h fit a re- b? eūantibz pñatibz z resoluētibz. vñobis aut ē agitatio. Est. n. agitatio mot? nō fixus: s. ad diuersas pñes īordinate tētar? sic aqz dicim? agitari. Lū 3 cor: pp suffocātes z adunātes cās nimū sentit repletionē z mēbz dīferta spū mouet vt spū repellat a se. cāe aut pñtrigētes mouet ad pñm ei? qd cor vult vel tētar mouē. Sicut qñ syncopis sit ex spūs resoluētē cor tētar ad seipm retrahē. cāe aut resoluētēs z dilatātes ad pñm mouēt: z isti sūt recte mot? agitatiui.

Et tu qdē scies ex his que verificasti vsqz ad banc horā qd cause illius nō eūant qñ aut sit repletio mēci pfoctatis sua multitudine aut oppellatione: aut eūatio resoluētēs spiritū: aut puatio restauratiōis ei? qd resol- uūt z fames vehemēs. Et debiliores qdē hoies ad to- lerādū ipsaz sunt cōparati ad hoc vt neqz sint infirmi neqz sanī sicut īfantes z q sunt eis pñmi z decrepiti z pñalescētēs Sed in etate pueniētēs tolerāt ipaz. Et ei? tolerātia ē in hyeme plurima qñ in estate. Aut ma- litia cōplexionis laz pñmata: aut accidēs ei? magnū subito: aut dolor vehemēs: aut debilitas virtutū pñ- cipioz regalīū z pñe cordis: deide cerebri deide epa- tis: aut debilitas cōcantis sicut oris stōchi cū corde: aut debilitas corpis toti? z macies z extenuatio: aut dominū accidētū aialū s. qd dīgitm? tibi i loco alio: z plurimū eius est decrepiū z debilibz z pñalescētibz: aut applicatio virtutū pñe substācialiter complexioni cordis z spūs. f. āboz sicut est ex olfatu fetoris puteo- rū z pestilētia aeris z sicut accidit in febribz pestilen- tialibz z ex cadaveribz z ex penetratione virtutū vene- noz ad cor: z qñqz est pp arterias. Et illis est illū qd accidit cā vermiū que alēdūt ad os stomachi.

Hic determinat de causa eius. Et primo in pñso magis. Scōdo magis in speciali cā syncopis declarat. ibi (Et opz.) Ad pñi eui- dentia pñderādū qd Aul. in dīffinitione syncopis tergit tres mo- dos enarratos syncopis. f. debilitatē cordis: z agitationē spūs pp cās pfoctātes: z agitationē ēt pp spūs resoluētē z paucitatē. Aulicē ponit modos causarū potētū hoc facere in cor. pñmo ergo

ponit causas pſocates et ſuſocates ſpūs. Scđo ponit cās reſolue-
tes. ibi. (Aut euatio.) Tertio ponit cās debilitates cor. ibi. (Aut ma-
litiā cōplexionis.) Non eſt aut imaginādum qđ oēs iſte cās cor nō
debilitent: vt velit diſtinguere cauſas reſoluentes a cauſis debi-
litantib⁹: aut cās pſocates etiā a cauſis debilitatis cordis: ſed oēs
cauſe ſiue reſoluentes ſiue pſocates cor debilitāt: quedā tñ faciunt
reſoluēdo: quedā pſocādo: quedā ppter cor pmutādo: et iſte ſunt
cauſe debilitates. Scđa pars hz duas. Prio oſtēdit cauſas reſolu-
uentes et minores ſpiritu. Scđo dubitationi rīdet. ibi. (Et debi-
liores.) Quia dixerat famē vehemētē reſoluere ſpiritu: dubita-
ret aliqđ que corpora magis debilitant et reſoluuntur ex fame: ex
quo etiā tēpore. Dices qđ corpora debilia magis ad tolerandā fa-
mē ſunt corpora neutra vt puerorū. Vult enī Aul. qđ puerorū cor-
pora ſint neutra: vt hic et ſupra. cā. pmo ſen. et. z. cap. in fine. ſic qđ
Aul. tertius reducat ad afoz. 13. Hippo. p. pte. Tu etate puenien-
tes. i. pſiſtentes ſupple et pmi ſenes tolerant iſtam. ſ. famē. vnde
Hippo. ſenes. i. pmi facile ſerunt ieiunū. Scđo pſiſtētes facilius. ſ.
poſt ſenes. et debiliores ad tolerandū iſtam. ſ. famē ſunt et. ſicut
iſtantes et qui ſunt ei pxiimi. i. pueri. vnde Hippo. minus vō pueri
olium et maritime ſupple diſculter ſerunt famē iſtantes. Addit autē
Aul. hic et decrepiti. ſ. ſunt debiles ad tolerandū famē: et hoc ad-
dit ex cōmentatoze in cōmēto in fine. diſputare autē de his longū
eſſet. Dixit poſt Aulicē. qđ tolerantia famis in hyeme eſt plus qđ in
eſtate. Sed ptra tunc minus tolerat famē in hyeme eſt plus qđ in
eſtate: de cibo: ſed corpora pluri cibo egent in hyeme qđ in eſtate:
vt illo afoz. 15. Venter hyeme et. et illo. 18. Eſtate et autūno. Opz
autē videre hic quomō in eſtate minus toleret cib⁹ qđ in hyeme.
C Propter qđ pſiderandū cib⁹ poſſe dici plus aut in quantitate
pima: vt qđ in multa quantitate offerat: aut in quantitate diſcreta:
vt qđ multis vicibus offerat: vt ergo videret declarari hz in eſtate
requirit minus de cibo qđ in hyeme quo ad quantitatē pima: ſed
requirit plus de cibo in ea quo ad diſcretā quantitatē: ſed in hye-
me expent plus cibi quo ad quantitatē pima: minus autē quo ad
diſcretā quantitatē. ex oppoſito iſt minus tolerat famē in hye-
me vt famē notat mibi puationē multi cibi in quantitate diſcre-
ta: qđ homo tolerat ſine nocumēto qđ paucis cib⁹ vicib⁹: ſed in
eſtate homo nō tolerat: et hoc modo Aulicē intelligit. maius tñ eſt
nocumētum famis in hyeme: et per pias minus tolerat vt famē
iportat puationē multe quantitas cibi oblati. magis. n. nocet mi-
nimus aut nullus cib⁹ in hyeme datus qđ in eſtate. Et aliter re-
ſponderi poſſet ſm plures imaginationes. Dixit poſt qđ de cauſis
ſyncopis ſunt malitiā cōplexionis cuiuſcūq. ſ. et accidens magnū
ex mala cōplexione vt dolor vehemēs: aut fortis caliditas vel fri-
giditas: aut dolor vbiq. ſit: et debilitas virtutū mēbroz regulū. ſ.
pmo cordis: qđ pmi pncipale: de mō poſt cor cerebrū qđ epatis pp
ad qđ ex nocumēto cerebrū ſit iſpedimētū in anhelitu et motu dia-
phragmatis. Et ponit poſt plures cās dicē qđ qñq. eſt ppter ar-
terias. i. deferētes vapores fraudulētos vel venenofos.

C Et opz vt diſtinguamus poſt hoc diſtinctiones plu-
rimas. Dicamus ergo materie qđ faciūt euenire ſyn-
copim: aut pp multitudinē ſuā et oppilationē viarū
ſpūs: et qđ cōprehēdūt iſm torū in corde: ita vt forſitā
pſocet: et huiuſmodi qđ generis ſunt effuſiones bu-
moz plurimorū: aut ſanguis plurim⁹ ad ſtomachū et
pectus et ad ainbo: aut pmutatio materie apſtema-
tis ſynantie et pleureſis et peripleumonie ad ptes cor-
dis ſubito. Aut ppter viſcoſitatē earū in poſio: quare
oppilant meatus et ppte in mēbris anhelitus: et qñq.
eſt cōis in oībus vñis corporis qñq. nō faciūt illud
ſua multitudinē. Aut ppter vehemētā ſui nocumēti
cuz qualitate frigida valde: aut mordicatiua valde et
aduſtiua valde. Et ſyncopis qđ que accidit in initio
paroxiſmi febris eſt hmoi generis: et ei cā ſunt humo-
res groſſi valde: aut viſcoſi: aut mordicatiui: aut adu-
ſtiui. Et qñq. ſit illud pp ppingtatē cordis. Et qñq.
eſt in mēbris alijs cōicantib⁹ ei ſicut cerebrō. Flā cuz
in eo accidit oppilatio integra et eſt apoplexia ſit ſyn-
copis pculdubio. Et qñq. eſt in ſtōcho pp cām anti-
quā: aut pp debilitatē accidētē ppter quā ſit recipiēs
attractionē mētrū ad os ſuū ſiue ſint frigide ſiue calide.

de. Et qñq. ſit cā multitudinis oppilationis in venis
corporis vbiq. ſunt. Et iſte mē pernicioſe multo-
tens accidāt ex ſupfluitate comeſtionis et por⁹ et fre-
quētia faſtidij ppter malitiā digōnis: ita vt ex ea ſpar-
gat in corpore qđ repleat venas et oppilet meat⁹ abe-
litus. Et iſte qđ mē pp ſuā multitudinē qñq. adiu-
uant ad ſyncopim faciēdā ex parte qua priuant corp⁹
nutrimēto: qñq. oppilāt viā nutrimentū boni et nō puer-
tunt per ſeipſas ad nutrimentū: qñq. ipſe ppter ſuā mul-
titudinē pſortant ſup nām: quare nō patiunt ab ea: et
cuz hoc cōplexio corporis corrumpit per eas. Et iſte
qđ mē que faciūt ſyncopis ſua multitudinē aut ma-
litiā ſua ſunt que faciūt triſtitia et nauſea qñ in ſtoma-
cho cadūt et ſunt minoris qñtatis aut malitię.

C Dic Aul. de his cauſis ſpāliter exequi eas declarās in gñe. Aut
ppter ſex modos cauſarū cōſuſe narratū pōt accidē ſyncopis:
ſc3 aut ppter mās replentes: aut pp euōne: aut pp dolorē: aut pp
accidentia aie: aut pp apoſtema: aut ex cōitate ad quedā mēbra.
Prio qđ oſtēdit quō mē faciūt euenire ſyncopim. Scđo quō euō-
nes ibi. (Facta aut cā euōnis.) Tertio quō dolorē. ibi. (Dolor ar.)
Quarto quō accidentia aie. ibi. (De accidentib⁹.) Quinto quō apata.
ibi. (Apoſtema aut.) Sexto quō qđā p cōitate ſunt cā ſyncopis. ibi.
(Sed et ſtōch⁹.) Sige aut bene pſideret oēs cāe quas Aul. cōſuſe
enumerat: hic declarant et quedā plures. Pima in qñq. nā
mē replētēs vel ſupflue pnt eē cā ſyncopis: aut ppter diſpōnes
et qualitates modorū: et vt quā multa oppilās viſcoſa frigida vel ca-
lida vel mala: aut ppter locū in quo pnt mā ſicut in ſtōcho ce-
rebro et vñis: aut ppter diſpoſitionē aliā que eis annexit. P-
mo ergo oſtēdit quō materie diuerſe in diſpoſitionib⁹ ſunt cāe
ſyncopis. Scđo quomō diuerſificate ex parte mēbroz in qbus
pnt. ibi. (Et qñq. ſit illud. ppter ppingtatē et.) Tertio quō ſa-
ciunt vel iuuant ad faciēdū ex parte rei pſequētis. ibi. (Et iſte qđ
mē ppter ſuā multitudinē.) Scđa pars hz duas. Pmo oſtē-
dit quō mē in diuerſis mēbris ſunt cauſe ſyncopis. Scđo decla-
rat quedā. ibi. (Et iſte mē.) Illud aut declarātū eſt quō iſte mate-
rie male in corpore generant. Circa illā partē et ſyncopis que
accidit et. pſidera qđ Aul. tetigit duos modos febris ſyncopalis. ſ.
febris ſyncopale humoſa et cuius paroxiſmi ſunt oī die cū dicit.
eius cauſe ſunt humores groſſi valde aut viſcoſi. Tetigit etia3 fe-
bris ſyncopale quā nominat minutā ſubtilē cuius ſunt paroxiſmi
tertiane: qđ ſit ex mā calida venenofa: cum dicit aut mordicatiui
aut aduſtiui. Bi. n. ſunt duo modi ſyncopalis febris: vt. ſi. 4. cā.
ſen. i. Cōſiderandū poſt qđ iſte materie cadētes in ſtomacho fa-
ciunt purbationē et nauſea: vt notus eſt: et ſunt minoris malitię et
minoris quantitatē qđ qñ cadunt in venis corporis. nāz exiſtentes
in ſtomacho: qđ ſtomachus eſt locus ppinguus euacuationi faci-
liter expellunt: vnde earū minorat malitiā et quantitas.

C Facta aut cā euōnis ſupflue non eſt niſi qđ ſequit
iſtam ſpūs euacuatus cuz ea vſq. ad hoc vt reſoluat
maior ps ei⁹. Et illud eſt aut ſolutio ventris cum dia-
ria: aut eſt ſolutio vētris pſtina: aut lubricitas ſtoma-
chi et iſteſtinorū: aut raſura: aut vomitus plurim⁹: aut
fluxus ſanguinis nariū: aut fluxus ſanguinis ex mem-
bro alio ſicut oriſcijs venarū ani: aut pp vuln⁹: aut
pp deſcēſus aque hydropiſis: aut pp apſionē dubel-
lati. ppterea qđ currit ex eo res plurima ſubito: aut pp
flux⁹ mēſtruorū et part⁹: aut pp multitudinē exercitiij:
aut morā in balneo calido vehemētis ſudoris: aut pp
aliquā cauſarū ſudoris fortis et ſuperflui accidētis:
aut qđ facit ſudorē per ſeipſas ſicut caliditas: aut ppa-
rationē ſicut raritas corporis ſupflua: aut ſubtilitas
humorū in ſubſtātis ſuis et naturis ſuis.

C Superi⁹ Aul. dicit cās ſyncopis pueniētis a mā: hic oſtēdit cās
ſyncopis pueniētis ab euōne. Et pmo enumerat diuerſas euōnes
oſtēdēs quō euatio ſit cā ſyncopis. Scđo ponit quedā ſpecielem
cā. de quadaz ſyncopi ſuccedēte ſtōborhomie. ibi. (Et quādoq.)
C Cōſiderandū aut ex mente Aul. ſumī cām quare euō debilitat: et

Gentilis

est qm̄ eis associat spūs eūorū: cum ipse sit levis vaporosus et subtilis facilius motui et euationi cuiuslibet associatur humoris: et ideo nunq̄ rāte corruptiōis pōt euari mā: qn̄ eūonē aliq̄ sequat debilitas. Sūt q̄ be eūones aut solō vētris cū diaria: et intelligit per eā solonē vētris humoralē hūc periodū. Aut p̄mūa: et intelligit p̄ eā solonē vētris sine periodo. Aut lubricitas et intelligit p̄ b̄ liēte riā. Aut rasurā et intelligit p̄ b̄ dissinētiā. Aut pp̄ aliq̄ carū sudoris fortis accidētis: et tūc subdit b̄ dicēdo q̄ iste cāc fortis sudoris que hoc mō pōt esse cā syncopis: sunt aut fortis caliditas que est p̄ se cā sudoris. s. efficiēs. calidū enī mām subtiliat euaporādo et dilatat et aperit: et iō per se est cā sudoris. raritas aut et subtilitas sunt cāc p̄parantes. raritas aut p̄paratio corporis vt facile sudet. subtilitas aut est p̄paratio materie vt cito euaporet.

Dub^m p^m **C**dicet aut q̄s vident iste cāc esse maḡ per se et imēdiate sudoris q̄ caliditas: q̄ caliditas nō est cā sudoris nisi subtiliādo māz et rarificādo: q̄ raritas et subtilitas maḡ erūt p̄ se cāc. / **D**ōz caliditate extrinsecā vt balnei vel aeris alr̄ esse cām sudoris q̄ raritas: q̄ imēdiate p̄ facit p̄ attractionē et motū. raritas aut et subtilitas nō sunt cā sudoris nisi mām motui attractionis vel expulsiōis ad extra iungant. hoc aut accidēs mer̄ per se pōt facē caliditas. / **U**el dōm q̄ duplex est raritas corporis vel poroz vel mām subtilitatis. q̄dā actualis actu p̄iuncta sudori. q̄dā aut accidētis et disponēs vt ē nālīs corporis raritas et nālīs hūoz subtilitas. **S**er mo q̄ Aui. cū dicit raritātē eē cā p̄paratē intelligit vt est de raritate que nō est actu p̄iuncta sudori: s. est dispō ad sudorē: et hec corporis raritas est que ponit corp̄ rarū facile euaporabile et ponit cū tis p̄tensionē si non excedit a raritate. s. n. illa corpora b̄al. ponit siue vocat auctē antiquoz quozdā 2° de regi. san.

Et q̄nq̄s accidit syncopis ab eūone humorū virtute vitali: adhuc fortis non est adhuc timendum: et illa est sicut syncopis que accidit post flōbotomiam.

Cdicet aut b̄c Aui. q̄ q̄n accidit ab eūone q̄ virt^u vitalis remāet fortis q̄ cognoscat ex bonitate pulsus: tūc nō dōm? adhuc timē et illa ē syncopis que accidit q̄nq̄ in flōmia vel post flōmiā. **C**lō fiderādū q̄ si Auer. hūc respexit casū. nequa q̄ supstitutio locut^u fuisset. p̄ra b̄al. 2° oēs medicos septimo sui colligit. ca. s. de cura febri arthruaz. vbi timet lippotomie casus in quo timore Aui. nos p̄ferat: mor^u et rōnib^u minus sufficiētib^u dīc q̄ b̄al. intelligit q̄ q̄n nā est fortis fiat vsq̄ ad lippotomiā. Ego aut dico q̄ hec q̄ntas eūonis artificialis artificialr̄ nō existit: imo valde erronea: et conat b̄ triplici rōne vili p̄bare. p̄ia q̄m̄ ars imitat nām. videmus aut q̄ nā nunq̄ ad b̄ ducit. Sēdo q̄ itētiō eūonis est supflui euationis: sed q̄ lippotomia fit bonū eūat. Tercio in b̄ corpe sūt humilitates alique putrefactioni paratē: cūz q̄ debilitat nālīs calor ex flōmia putrefactioni succubēt: nō q̄ licet flōmire vsq̄ ad lippotomiā. In fine dicēdo est q̄ hui^u erroris faciat correctionē: pōt scilicet q̄ sit pars rōnis: nō erit. s. in corpore q̄d faciat correctionē hui^u erroris: vnde fit putrefactio. Dico q̄ q̄ iste tētans corrīgē corrumpit veritatē: quēadmodū ex Aui. b̄c pōt assumi: nō enī est timēda syncopis que fit i virtute tali fortis. talis aut est que in synchobis febrib^u p̄cipit ex flōmia iudicē: hoc Aui. ḡnāl^r p̄cipiebat p̄ caū. fen. 4. 3. ca. dicēs. q̄nq̄ plus eligim^u alicui^u virtutis debilitatē q̄ ipedimētū relinquēdū eūonē: et b̄ in virtutib^u sensibilib^u et motu: et ista est lippotomia. s. debilitas sensitiuāz et motuāz virtutū vitali remanēre fortis. / **Q**uidā aut q̄ medicinā docēt sicut docent fabulē mulierū nō exercitati in opere artis: sed medicinā q̄n somnio cognoscētēs molunt Auer. p̄cordare cū medicis dicētēs p̄mo q̄ Auer. de electiua flōmia loquit^u. medici dō de coacta. Isti maḡ errāt q̄ ipse: q̄m̄ b̄m̄ rei veritatem nulla flōmia dī electa nūi que sit rēpore veris ad p̄seruationē oib^u p̄currentib^u p̄ditionib^u. Si q̄ in plenitudine sanguis in synchoba se. flōmia electa vel nō electa dīcēt hoc erit in relatione ad indicationes et disponēs nālites p̄iunctas febri synchobe que regulariter et nālites p̄ se piungunt que sunt vltima plenitudo virtutis fortitudo et bona hūdo corporis: nō enī amat in macro existē: vt b̄al. 9. tera. c. 3. etas pueniēs tps anni in quo marie sanguis multiplicat^u et regio et oia ista simul indicāt vltimā flōmiā que ad syncopim ducit. hec. n. flōmia in se. synchoba electiua est: sed q̄ aliq̄ disponū p̄dictaz nō cōplicit se. synchobe est dī rōnē febri synchobe. si q̄ illd cogat q̄ flōmiā nō ducam^u ad syncopis timētēs eā: tūc illa flōmia erit nō electa: s. coacta et cōplicitiōe dīe indicationis. hui^u aut isti sentiūt p̄iū. / **S**ēdo cōcordare tētāt dicētēs medicos nō velle timē syncopim in flōmia: s. q̄nq̄ ad eādē ducē erectus. Auer. aut vult illā timeri et nō dūci ad eā iclusue. b̄i aut nō ispererūt ad dicta auctoz: q̄ auctozes nūi volūt q̄ vsq̄ ad syncopim q̄nq̄ ducam^u p̄ flōmiā iudicēdo syncopim: q̄ iūm^u actu syncopis. hoc q̄ p̄ vult b̄al. 9. tera. 4. ca. aufero q̄ et tātū ex studio vt lippotomia fiat. Et Aui. 4. ca. fen

Super tertio

1. c. de cura synochē. dicit. et nō cesses flōmare donec eger incipiat appropinquare syncopi et cadat in syncopim: si corpus fuerit forte. syncopis nāq̄ ifrigidat cōplexionē fortē. s. calidā. Rō aut Auer. solura est ex dictis suis. in aliterādo est maior timor vt eūlis sicut in eūando: vt ipse b̄al. in. c. de cura male cōplexionis: sed vltimā alterationē p̄cedit vt aquā frigidā auguriē: vt in. c. de cura caulo- nis. c. 12. et Serap. trac. 6. sue practi. 12. c. de febre sanguis. et si adiuuat virt^u eūam^u vsquequo supueniat ei syncopis. Et Isaac. 4. li. fe. iussit aut adeo sanguinē minui vsq̄ ad defectionē: et recitat ibi Isaac de quodā iuvene quē b̄al. vsq̄ ad defectionē flōmare iussit: quē sui sanguinei vidētēs eū defectū ceperūt dicē b̄al. occidisti hūc boiē. paulo aut eis pmanētib^u fe. mitigata ē et euasit iūm^u. oēs q̄ nūi auctozes volūt syncopim in flōmia induci. / **T**ercio istī ignorātes p̄cordare nitunt dicētēs Auer. nolle vsq̄ ad fortē defectionē ducē ex flōmia: s. vsq̄ ad debile syncopim posse dūci. Isti aut Auer. s. iam nō ispererūt q̄ lippotomiā excludūt. nulla aut syncopis lippotomia est leuior. / **D**allē aut Auer. febre egrotasse synochā q̄ suis podagris: sui erroris in seipso videret certitudinē: quēadmodū ille vidit q̄ boiē moriturū negabat: vt recitat. b̄. in lib. de tabe. c. 2. Et p̄dictis aut multe p̄it colligi rōnes affirmātes medicoz pōnē. **R**ōnes aut Auer. solunt. / **L**ū p̄ dicit ars imitaf nām. dōm q̄ ipsa ars q̄nq̄ cōplet ei^u defectū. sunt. n. q̄dā que nā inchoat et ars cōplet vt artificia quoz p̄bet mām vt arborū regimē. q̄dā aut que ars inchoat vt nā cōpleat: vt in tyriace p̄paratōne p̄. Lū q̄ uā curare nō pōt medic^u curat: vt cū li vola manus caro ḡnāl supflua: illā nō abscidit nā: s. potius medicus. Uel alr̄ sibi p̄cedēdo totalr̄. videm^u aut nāq̄ hemorofagiā quā multa facit: vt b̄al. 9. tera. p̄. videmus enī q̄nq̄ tāz q̄ntatē p̄tine euari sanguis vt syncopis supueniat. / **A**d 2° p̄ solo. Uel alr̄ nā cū nā eūat electiue ab q̄ syncopi torā pōt eūare māz. ars aut p̄ flōbotomā eūare nō pōt: maḡ q̄ eligim^u leuē defectionē que lippotomia vocat virtute vitali stante forti q̄ relinquere eūonē. / **A**d 3° p̄ q̄d dōm: q̄ s. alique supfluitates sunt putrefactioni paratē: alieuiata nā statim illas sudorib^u vomitib^u fluxib^u vētris educit: vt b̄al. ibidē et Aui. allegato. / **E**t si dīcēt q̄ iuuamētū flōmie ad syncopim est per accidēs. dōm q̄ iuuamētū per accidēs pōt p̄ligi iuuamētū per se q̄nq̄: sicut iuuamētū aque fridē balnei: de q̄ ipse b̄al. dicit. c. 4. 9. tera. a. l. c. 10. decimi tera. aut. c. 9. 11. tera. q̄ illius est iuuamētū p̄ se: q̄ eūo respicit repletōis et syncopis ē solū signū.

Cdolor aut facit p̄tingere syncopim: p̄pterea q̄ supflue resoluūt spiritū sicut fit in iliaca et colica et in moridicatione supflua accidētis in mēbris sensibilib^u. s. foris s̄dēbi et itestinoz et eis similis. Et sicut in dolore motū nervoz et vlcēz eoz et morisionū eis accidētū sicut scorpionis et vespe: et in vlcēzib^u iūcturari p̄paratū fricationi et percussioni que sequunt eas pp̄ effusionē māerū nocentiū. Et sicut dolores vlcēz ambulatorioz vebemētia dolor quoz facit syncopis p̄pter suā acuitatē et corrosiōnē ipsoz. Et puenit ex eis coruptio membroz donec pducit ad mortē. Ipsa nāq̄ faciūt syncopim in p̄mis p̄pter dolorē et in fine pp̄ vebementiā infriidationis cordis: aut allationē vaporis venenosi corrupti ad cor: sicut q̄nq̄s ipm̄ excrecat mēbri et p̄uersione eius ad p̄trariū cōplexionis p̄portio nālīs hoībus. De accidētib^u dō aie ias locuti fuimus: et sciūsti in extenuatione cām et opp̄essione quā cordi faciūt. Ap̄ostema aut facit enīre syncopim: aut pp̄ magnitudinē suā vbiq̄s sit apparēns aut occultum corūpēs cōplexionē cordis mediāte allatōe arteriarū: aut pp̄ mēbzū in quo est cū ē sicut p̄aniculus corōdis: aut est mēbzū primū cordi: in quo ē si nō est ap̄ostema magnū valde: ipm̄ tñ facit illud q̄d efficit magnū lōginq̄s: aut pp̄ dolorē q̄ vebemēs fit cū eo.

Cdicet Aui. q̄ dolor facit accidere syncopim p̄pter resolutionē spiritū in dolore: sed cum omne quod mouetur habeat motū: dūbitatur quid fit imēdiate causa resolutionis facit ex dolore: dolor enim formaliter nō videtur resoluerē. / **D**icendū q̄ dolor formaliter contradicit vel cōtrariatur naturali p̄portioni mēbri: ideo etiā spiritui p̄trariat: vnde opz q̄ diminuat de eo. Et

*in uacuū dū usq̄
ad syncopim vbi
est p̄ q̄d hūc. 2°.
cap. 46. iul. 50.*

Gentilis

C Et cā quare aliquis syncopim patitur in prima flor-
bothomia sua: est qz subitū est quod nō consuevit. Et
multoties qdē accidit syncopis in crisi^b ppter expul-
sionē materie calide ad stomachū.

C Dicit qz aliqis patit syncopim in pma flōmā: qz est subita muta-
tio nō pfecta. Subite aut mutatiōes in sanguie sūt cāe subite mu-
tationis in corde. Et illa aut cordis mutatiōe fit spūs agitatio. hoc
aut dictū est esse syncopim. Dicit qz in egritudinibus fit syncopis
ppter effusione materie calide ad stomachū: et hoc quādo debet
fieri crisis fluxu ventris vel vomitu.

C Et multoties fit slobothomia causa syncopis pro-
pter infrigidationem.

C Dicit et qz flōmā fit cā syncopis multoties pp infrigidationē. fit
aut ifridatio in syncopis: aut pūtiue pp eūone sanguis: cur⁹ pūtiā
corp⁹ dī calidū: vt. 7. de cōpōnib⁹. et illa syncopis marie fit qā sup-
fluit flōmā. aut fit ifridatio pp flōmā pp id qd trahit aer ad locū
vū egredit sanguis. aer dico qz circūstāt qd ē fridus nri corpis cōpa-
ratiōe: vt Aul. 1. cā. fen. 2. c. de aere. quōcūqz aut flōmā ifridet fit
cā cōmōtiōis in corde: vñ ex illa cōmōtione sequit syncopis tē.

C De signis.

Cap. 7^m.

Igna significantia cām syncopis et dolores
eius pportionalia sunt signis pdictis tremo-
ris cordis. nā si ipsa sunt debilia sunt tremo-
ris cordis et qñ sūt fortia sunt syncopis: et qñ
to plus sunt vehemētiōra sunt mortis subite. Et pul-
sus qdē est significatio significatior illius. Significat
enī sua cōpessione cū fipione virtutis māz cōpessuā
et sua diuersitate vehemēti cū vicissitudinib⁹ et pūitate
maxima resolutionē virtutis. Reliquas aut significa-
tiones suas fm reliquas dispōnes iam scilicet.

C Pōnit signa syncopis. Et p ostēdit cā esse notā ex signis tremorū
cordis ostēdēs qd signū de syncopis magis signat. Scdō ostēdit qdā
cōia signa de aduētū syncopis. ibi. (Et ad sūmū.) Tertio pōnit dis-
ferētiā inter syncopim cordiale et stomachicū. ibi. (Et qñ syncopis.)
C Dicit qz pulsus est significantior: qz statū sup cordis dispōne si-
gnificat: cui⁹ cordis syncopis est passio: vñ pulsus dī res ppedicu-
laris ab Aul. 4. cā. fen. 2. c. de signis bonis. als. ca. 20. f. de signis
significantib⁹ crism bonū. Si qñ sit cōpessus paruus et pūndus: et
vire sit aliquatū fortis signat māz pūocāt. Et cā est: nā mā pūocās
nō statim deicit vtutē. Etā pōt esse pulsus pūndus debilis et flēt
nālē casus: et mortē pp qūcūqz cās. Si aut pulsus sit debilis et diuer-
sus flēt resolutionē vbi virtus defecta est. Resolū enī iō debilitat qz
resoluit organū et sustētaculū virtutis vt spiritū: si suffocatiua mā
porius coadunat et pstringit et multiplicat in corde spiritus: et ideo
in suffocatione apparet fortis pulsus: et in resolutione debilis: et hoc
multoties decipit iudicātes infirmos qui suffocant euadere.

C Et ad sūmū cū syncopis nō fit subito: tūc ad ipsaz
minozas pulsus in primis: deinde sanguis incipit oc-
cultari ad interiora et puerit color a dispōne sua. Et
fortasse palpebre nō eleuant et apparet in oculis de-
bilitas mor⁹ et alteratio coloris et visui apparet ima-
ginationes extra inuentione et infrigidant extrema et
apparet ei roritas in corpore frida. Et qñqz accidit
nausea: et qñqz infrigidat totum corpus.

C Et ad sūmū qñ subito nō fit syncopis pus minozas pulsus pp re-
ditū calozis ad interiora: fit. n. pus reuocatio in ea calozis ad iterio-
ra: vñ. 2. diffinit eā vt sup p. Occultat sāguis sequēs motū spūs:
qz mutat color: qz color stat cū spū et sanguine: vt in cōmē. afoz. 18.
5. pti. scilicet. Fridū vñ spāsmos. Nō aperit oculos fortasse. nā si nō
est magna syncopis eos aperit. Et sunt debilis mor⁹ pp debilitatē
virtutū motuaz. Et apparet imaginatiōes eē qñ nō pnt figurari: et
h pp motū humorū. Et appet in corpore roritatio frida: et h pp debili-
tatē vtutē pūtiue mēbroz: vñ humilitates subtiles que sūt circa
cutē emanant eē: et sunt fride qz calor eas dimisit. Et qñqz accidit
nausea: et h accidit qñ est stomachica: aut qz pūitū humiditates ad
stōchū. Et qñqz qñ est magna syncopis infrigidat totū corp⁹.

C Uz igif incipit aliquā hōz signo⁹ post flōmā aut
solutionē ventris aut assiduationē rei necessario fa-

Super tertio

clentis lesionē abstineat ab ea et remoueat causa: qñ
iam perducet ad syncopim si nō abscindat.

C Onstringatur euacuatio: qz iam producit ad syncopim malam.

C Et qñ syncopis nō hz cām manifestā pūtiuā et an-
tecedentē et est cū tremore cordis frequēte et nō est il-
lud qd est in ore stōchi cā faciēs ipsaz necessariā et ge-
necans cā tunc ea est cordialis pfirmata. Illa vñ cūz
qua est nausea et pūrbatio est stomachalis.

C Post Aul. pōnit signa syncopis cordi-⁹ lis ex pūatione cārū aliaz
qz syncopis dī cordialis: qz fit pp malas dispōnes eritētes i cor-
de nō aliūde sibi cōicatas. Alie aut syncopes sunt cordiales qñ hnt:
aut cās pūtiuas: aut accidētia aie: aut morbus venenoz et hndē:
aut antecēdēs vt repletēs humorū: et oppōsiōes i alijs mēbr⁹.
Si qñ syncopis nō fiat a causis pūtiuis aut antecēdētib⁹ signū est qz
est cordialis: s; illa in qua est pūrbatio et nausea est stōchalis.

C Et quādo cōtinuaf syncopis et vehemens fit et non
est causa manifesta faciēs eam imo est cordialis: tūc
habens eam moritur subito.

C Deinde pōnit afoz. Hippo. 4. 2ª pti. Qui exoluunt fortiter et fre-
quēter et siue manifesta cā et occasione repēte moriunt. Et cā ē: qz
signat vehemētia male dispōnis in corde ex q subito accidit mor⁹
ppter iteratā reuersionē syncopis: hz enīz ab vno parorismo aut
plurib⁹ effugiat qñqz: tñ cū syncopi moriunt: et ideo subito.

C De cura.

Cap. 8^m.

Ila que fortis est et facta ppter malitiā cō-
plexionis pfirmate curationē nō hz. Et illa
que nō est ita: imo est leuior aut sequēs cau-
sas extrinsecas a corde curatur.

C Postqz Aul. determinauit de causis syncopis et ei⁹ signis: hic de-
terminat de ei⁹ curatiōe. Pppter qd pūderādū qz cū syncopis
fit accidēs sibi pūpie et p se cura nō debet: qñ accidētū nō est cu-
ratiō. 12. terap. c. 1. vera. n. curatio syncopis depēdet a cura mor-
boz: et p tūto Aul. psequēs curā syncopis nō determinat de cura
ei⁹ pūculariter fm vñquāqz cām superi⁹ noīat: qz cāe ille pūcu-
lariter sūt diuerfi modi repletōis eūonia dolorū tē. hōz aut cura-
tio Aul. ex toto hz fm idē: qz accidētū cōpetit curatiō nō pū: s;
est qñ augēt dispōne: aut qñ succūbūt: et syncopis fit accidēs ma-
xime vtutē pūternēs: iō syncopi iter alia accētia fm se aliqz mo-
dus curatiōis debet sic dolori: vñ qñ pūgūt febri ipā ē dignior cu-
ratiōe qz se. vt. 2. 4. cā. de syncopis. Et iō in b. cap. maxime pōnit
curā syncopis qñbi magis fm se tribuit nō pūscēdēdo oīno pūcu-
lariter ad oēs cās supius dictas. s. remouēdo vñquāqz cām: qz b
spectat ad alios libros: s; ad illas magis in cōi de cēdit. Et p pōnit
qdā diuisione syncopis. s. curabilis et incurabilis. Scdō de syncopis
curabili erequit. ibi. (Et patēs qdē syncopis.) Cōsiderādū qz
egritudo magna triplici magnitudine opz qz fit mortalis. talis aut
est syncopis pfirmata. pūmo ipā est magna rōne dignitatis lese
actiōis: qz maiorē actionē ledit vt cordis. Scdō cō magna rōne sue
eēntie. eēntia aut qz accēti attribuit est eēntia sue cāe. illa aut i sui
eēntia est magna cū sit pfirmata. Tertio ē et magna rōne lesionis
vñqz dispēsanū totū: qz syncopis ē ipā lesio fortis: et iō mortalis ē.

C Et pariens quidem syncopim quandoqz est in syn-
copi: et quandoqz est in eo qd est inter syncopim et sa-
nitatem: et quādoqz est in leui parorismo syncopis.

C Erequit et pūmo pūmittit quāndā diuisione parietis syncopim cu-
rabilē. Scdō de eius curatione erequit. ibi. (Cum ergo) patet.

C Lū qñ est in dispōne syncopis non est semp possibile
nobis vt laboremus in abscissione eāe: imo nobis ne-
cessariū est vt opponam⁹ accidētū qd accidit cū eo qd
ipñ pūnet de cura. Et qñqz aggregantur nobis due
necessitates pūarie fm duas ptes diuersas. Indige-
mus enī in gūidā mēbris diminutiōe et eūone ei⁹ qd
in eis est ex humorib⁹: et in spiritib⁹ additiōe nutritimē-
ti et restauratiōe ei⁹ qd in eis accidit de resolutione.

C Erequit et pūmo in cōi magis pōnit diuersos cās. curationis syncopis
qñ hō est in actu syncopis: qñ hō est in spūi magis pōnit curā syn-
copis fm diuersas cās syncopis: qñ hō ē actu i syncopi siue nō. ibi
(Et opz in syncopi qz fit ex eūone.) Pūmo in d. pūmo ostēdit que
fit gūidā itētiō in curatiōe syncopis qñ actu adest: ostēdēs qz aliqñ

ēpōlicānt dispōnes sūe in eius cura. Scdo exequit. ibi. (In pluri-
mo.) Et ēpōlicānt ergo dispōnes syncopeis sūe in ipsi cura sicut
quādo existente syncopei ex repletionē crudoz humoz aliqd dare
cogimur laborātib. ppter id qđ mor periculū aduerterēs sūt nō
dispōnes sanātes: vt Gal. i. terapē. z. cap.

Tertio in plimo qđ qđ accidit ex syncoꝑi opz vt icipia
tur ⁊ laboroz cū eo qđ nutrit spĩritũ ex odoribꝫ bonis
nisi in p̃focatione matricis. In syncoꝑi nāqꝫ facta ex
ea opz vt appozoximet naribꝫ earũ odorez fetidũ ⁊ p̃
prie puenientes cū hoc ozi stomachi. Et odoramēto
qđ calla. a. s. calami est p̃prietas in ea experta ⁊ p̃
prie in cura calide cholericæ ⁊ similiter gipso: imo cu
raf dando in potu ad forbēdum ex viulicantibꝫ viri
tutē. Et qñ fuerit illic vacuitas ⁊ fames: tñc nō appo
ximet eis vinuz puri: imo opz vt misceaf cum aqua
carnis multa ⁊ cōmisceaf cum aqua: ⁊ si nō: tunc for
tasse accidit ex eo cōmilitio rationis ⁊ sp̃asmus. Et ex
eis que necessaria sunt in pluribꝫ sp̃ebꝫ syncoꝑis est
ispissatio cōpozis extērius vt comprimatur spĩritus
reolutus nisi sit solutio vētrĩs fortis valde: aut sit cā
frigus vehemens. Et cū nō est illic causa frigoris ma
nifesta prohibens rozationē aque frigde ⁊ cōuetatio
nem ⁊ forbitionem aque frigde ⁊ aque ros. proprie ⁊
indiges que odore fandalozuz infecta sunt cū odora
mento odorum frigidozuz. Multotiens enim sanant
cū istis. Et si est fortior bac ⁊ nō sit successione rel
soluentis calide valde: tñc oportet vt insufflatur mu
scus in nares ei ⁊ olfaciat algallia ⁊ suffumigef cum
necesse est ⁊ forbeat diamulfū si possibile est.

Erequirit de his canonicis. Et p̄ de diuersis cas. copetebat̄ in regi
mine curacionis synopsim fm se. Scdo postposit̄ vnus canonicus in
curacione vel remotioe synopsim iuncte cuida alteri accedebat. I. l. i.
(Et si fuerit illic singulari?) ¶ P̄cia in qñqz sicut pōit qñqz canones
gñales in curacione synopsim cu; adest. x. ibi (Et e. i. s.) ibi (Et
cu; nō est. 4.) ibi (Et si ea fuerit caliditas.) s. ibi (Et opz cum hoc.)
¶ Cuius 8. q. p̄cipui cu; e; tūc tūc hō actus synopsiar sit cu; p̄forti
tūc. Ipiritu vt ymo z bonis odoribus nisi ea synopsi sit p̄fortio
mritice: q; tūc apponimus narib⁹ ferida vt calamū ystū z sp̄us;
z p̄p̄t qñqz cu; ea cholericia: q; ista frida: sunt. Cūm nō dat puri in
synopsi vbi est fames: q; cito p̄fortis facit alienatione z spasmus.
Dicit post q; in fortiori synopsi cu; nō sit a calefactice insufflet
muscus in nares: qñ cerebū z cor p̄fortat. Et oficiat algallias. I.
gallia mufcata. Et suffumigat q; nede vel nere. fm Simone nō est co
sectio aromatica ad suffumigādū p̄fecta que affert ad nos in for
ma quadrigulari. Alij exponunt nere. I. neptra. Alij. I. nifumidiū.

Et si cā fuerit caliditas tñc odorifera frigida admittentur et rose aque frigida sup facie eius in primis. Et nō est malū vt pmisceat pars musci de eo qđ ad ministrat de illis cū victoria ex illis que sunt sicut cāphora et sandali et qđ est fortis refrigerationis et sit frigidū ptra calidiū ipediēs et muscus vt pfozet calorē vitālē. Et vt sorbeant aquā fridā: qđ si tolerat dispō vt sit mista cū vino ifrigidat subtili tenui: tñc est meli⁹. Et opz cū hoc vt friceſ os stōchū frequēter. Et necesse sariū est vt sit lectus eius in aere frido. Et similr opz vt sint lecti oīum habetiū syncopim cū nō est ex cā frigida et pprie in syncopi habetiū etibicā. Et opz vt asidueſ embrocatio extremitatū et partium mēbroz iposariū cū aqua ro. et succo fridis cognitiō: et necesse sariū est vini ifrigidati nō ipsi in potu sumāt.

Tūc itē cū vīnū frigidatū dēspit in potū hūmānū.
 Tūc itē si cū fuerit caliditas: opz administrare odoriferā frīdā z ro
 rare faciē cū aqua frigidā: bec enī roziatō virtutē pfortat: vt Aui.
 p̄ casū. fen. z. ca. in arena fepeliri. Et nō est malū vt cū p̄dictis reb⁹
 frīdīs p̄mīscēat parū musci: z l̄z cā syncopeis sit calida: tū victoria

fit in medicis frigidis: q̄ ponat plus de eis: vt plus de caphora cūz
sandalis: tūc in hac pmissioe frigidū q̄ est in medicina resistit
male cōpōitioni calidē: 7 calidū vt musc^{us}: p̄fortiat cor: cūz adhuc
est melius. si dispō tolerat q̄ frigidis admiscēant^{ur} calida: 7 q̄ illa
administrent^{ur} cū pauco vini dulcis: hoc q̄ vinū op̄rat a mā er
a virtute: muscus aut a mā nō pp̄rie op̄rat vt p̄uertat in spiritū.
Dicit p̄t p̄fcent frequēt^{er} circa os s̄b̄it: hoc fit ad excretiō
dū eos 7 ad s̄forādū et fricationē calidū nāz: ideo illa q̄ dicit
Aul. de emplastris frigidis intelligit q̄ syncope est cū caliditate
s̄ort: vt in febrib^{us} ardētib^{us} vel in alio nimio calore.

C Et si fuerit illic iugulus et natus: tunc oportebit
 ut uiuificet caliditas infirmi et adiuuet natura ei⁹ co
 mouendo guttur cui penna excitante vomitu⁹ z com
 mouendo spiritui ad pterloza. Et op⁹ ut assidue ista
 z attractione super eū z q̄ maximum clamore z ster
 nutatione: z si sit cum conditi. Cumq; illa nō valent z
 nō sternerut tunc eger moritur.

¶ **C**onit curam synopsi qñ plingit alteri accidit vt finguluz i nauisee: dicit qñ viuificet caliditas infirmi z bñ fit comòdus guttur cu pèna que facit vomitiu: qñ hac comòdus spūs excitat ad exteriora: z opz illa ptingit. Et fiat cu eis attractio: qñ scia piaz alitqz mèdibz vel particula z trabat z fricet z clamef sup eiz: qñ ista virtutè excitat: facit sternutatione cu pñdiz: si nō sternut moriet. Et cū est nā est signū vltime debilitat in cerebro: vñ nō sentit modicatione pñdiz: aut virtutè rei facietis sternutare: dāto qñ sentiat signū ita debet virtutè expulsiuā qñ nō pōt moueri ad expellēdū. Bñ aut est signū mortis: qñ pñ tato appropinquat mortū nō pñt sternutare: vt fumū ex fluij pñ fatis scia de sternutatione.

Et opz etiā ppole in syncope que fit ex effione vt ap-
propinquas ei odoros ciboz desiderator nisi in ba-
bentib⁹ naucaz z syncopim acciderem cā humoris in-
ore stōchi. Nō enī opz tūc vt illud appropinquet eis. Et
opz vt vtant vino z forbeant aquā frigidā aut calefa-
ctā fz duas dīpōnes notas. Sitqz vinū magis pene-
trabilis res z subtilior z melioris saporis ex eo in quo
est residuū stipticitatis: q̄uis sit virtus fortis in eo qd
reces est ad aggregandū spiritū z pforandū ipm. Et
opz vt nō sit in ipso amaritudo fortis z abhorreat ip-
sum natura neqz grossitudo: quare nō penetret in ipo-
cū velocitate. Et opz vt sit color eius citrīng.

¶ **C**riticus Aul. magis in spali docet curare syncope[m] fm. diuersitate[m] carit[ati] q[uod]bus depedit. Et pmo facit hoc. Scdo refumit curā synco p[er]ia. ibi. Et op[er]y vt dicamus. ¶ P[ri]ma p[er] b[er] octo fm q[uod] sunt octo modi carit[ati] superius dictari. P[ri]mo o[mn]i dicit curā syncope[s] p[re]sent[is] q[uod] non est p[re]sens q[uod] ea est e[st]u[ar]io. Scdo q[uod] ea est repletio resu[m]ens de cōtione. ibi. Et si est syncope. ¶ Tercio q[uod] est a dolorib[us] q[uod] sub dolorib[us] nominat[ur] venena ponit distincta curā. ibi. Et si fue rit ea doloris. Quarto ponit curā syncope[s] a venenis. ibi. Et si ue nena. ¶ Quinto ponit curā ei[us] q[uod] fit ab apatib[us] et febrib[us]. ibi. Sa cte vo in pncipio febriu. ¶ Sexto ei[us] q[uod] fit ab acciditib[us] aie. ibi. Syncope[m] aut facit ab acciditib[us]. ¶ Septimo ei[us] q[uod] fit a stōcho. ibi. Et si syncope[s] est ex p[er]turbatione. ¶ Octauo ei[us] q[uod] fit ex p[er] stōcho rthomia. ibi. Et plurimum gde syncope[s] que accidit. ¶ P[ri]ma in quatuor fm q[uod] quatuor ponit. Nam pmo ostendit can. curationis syncope[s] ab e[st]u[ar]io. Scdo p[er]t[ur]batione[m] excreptione. ibi. Nisi fit syncope[s]. Tercio refumit curā. ibi. Et q[uod] ponimus. Quarto q[uod] dicit[ur] ex[er]at declarat. ibi. Et boies. ¶ ¶ C. Aul. Aul. q[uod] habetib[us] syncope[m] ab e[st]u[ar]io debemus dare o[mn]i dicit[ur] cibaria nisi fuerit nauica. q[uod] tūc ista desiderata cibaria nō debent dari. p[er]t[ur]bata cibaria desiderata cibaria retinent in stōcho. sed si habemus nauicam debent eos puocare ad vomitū vt p[re]cipit supra Aul. statz nō debet q[uod] ista cibaria dari. debet vt vino z torbere illud cū aqua frida vel calida fm dispone duas notas. caliditate[m] z frigiditate[m] q[uod] si cum e[st]u[ar]io est caliditas sobeat cū frida z si friditas sobeat cū calida. z cum vinū sit res penetrabilior. i. sit magis penetrabile. vinus q[uod] sibi p[er]t[ur]bata sit subtilis z habet spiccatat ad aggregandum spiritū z hoc est vinū antiquū tamē in nouo est virtus fortis et[er]a ad aggregandū spiritū z est magis spicatum z debet intelligi de nouo z non de multo in comparatione ad antiquū z istud est ma gis aggregatiuū spiritus q[uod] grossius z confortat. etiam antiquum facit illud melius scilicet velocius q[uod] est subtilius z magis penetra

Gentilis

etiam: et tunc circūscribit illud Auicē. per sapores: qz dē esse delectabile non amarus per substantiā: qz debet esse mediocre et subtilis: et per colorē qz debet esse citrinū. i. aureum.

Cū sit syncopis ab euacuatione: et pprie fm poros ppter raritatē corp⁹ et reliqua: tunc enī diligit vinū nigrum grossū. Ipsum enim est nutritilius et magis faciens declinare humores ad cōtrarium eius quo fit resolutio et reducens spiritū in essentia sua. Illi autem qui nō habet egritudinem hanc vinum cōuenientius est illud qd est velocioris penetrationis. Et tibi qdē possibile est vt ipm experiaris ita vt gustes ex ipso parum. Cūqz videris ipsum penetrare ad calefaciendū cum velocitate cum bonitate substantie et odoris: tūc illud est conueniens. s. illud qd queris.

Cū sit qz vinū hoc subtile nō cōpetit vbi syncopis est ab eūone. s. facta per poros. ppter eoz raritatē et pp reliquas dispōnes subtilitatis humorū: sed in hac syncopi cōpetit vinū grossum rubetū: qz magis nutritiuū: et igrōssando spūs diuerit eos a resolute: subtilitas enī spirituum ponit spūs resolutibiles et docet illud experiri. Scias aut qz additiones tradite sunt a Gal. 12. terap. ca. 4. et ad succurrēdū subite resoluti nihil est magis efficacē: vt Auer. 7. coll. ca. 16. 13. faciens nō sit licitū bibere vinū: bibere tū vinū hoc loco ita licitū est: quēadmodū licitū est comedere carnes mortuas que per se moriunt vel fuscant in habēbus necessitatem.

Cū sit qz ponim⁹ in ipso de musco circiter. s. duo grana: aut de diamusco qstitate dosis vnius: aut medietatis eius: aut tertie ipsi⁹: et illud qdē in syncopi vebemētis: et similiter troscifcos muscatos dictos in antidotario. Et pueniētius vinū in hmoi est illud qd est calefactū. Ip̄m enī in eo cuius syncopis nō est ex caliditate est magis penetratiuū. Et qz pfortat fortitudine panis est magis lōginquū ab h vt excipiet. Et ex eis q cōferūt eis ē miua appropata syncopi dca i antidotario.

Cū sit post Aui. cōplens curā qz qzqz ponit de musco in hoc vino minus qz duo gra. aut diamusco dosis. i. aut media. dosis aut est. 3. j. et hoc qm syncopis est vebemētis. et aut dosis distinetur est 5. can. trac. 2. fm diuersas descriptiōes. ras aut dosis. 3. 5. vel tertia hz qz est maior vel minor necessitas vel inflamatio maior vel minor. vbi enī sit fortis caliditas parū debet de ea ēre frida mista. Etā dant qzqz troscifcos muscati dicti in antidotario. necubi aut in trac. 8. lue nūnt: s. iuenit ibi quedā pfectio troscifcoz quā Aui. intitulat pmi fto troscifcoz in qd muscus reperit. Dicit aut sūmū qz pueniētius est vinū nisi sit. pbiēē: est. n. vinū calefactiū et pcorat dicto. 8. 12. terap. 3. cap. in finē: vbi sic. in tota cura tē. melius est calidum vinū digonib⁹ crudoz cooperās: loquas in syncopi ex repletione. et si potus vini pfortet ponēdo aliqd panis: tūc est lōginquus ab ericatione et magis humectat. Nam vinū ex pane in eo postro est minoris acuitatis: et iō minus ericat. Et simile hētur ab Auicē. fen. 3. i. ca. de regimine aq et vini. Et pferit miua dicta trac. 6. 5. cap.

Cū sit homines qd⁹ necessariū est magis potare vinū calefactū sunt illi quoz tardior est cessatio. Non enī opz vt isti sumāt in potu frigidū: et similiter ille cui⁹ infri gidat totū corp⁹. Et isti sunt illi qui indigēt ipso et inūctiōe extremitatū et stōchi cū oleis calis aromatizati.

Cū sit qd dispō in syncopi pprie eger vino calefacto: et sunt illi q habēt syncopes longas in qbus significat calidi nālis paucitas: et iō potu calido indigēt nō frigidō ne extinguant. Et pp eāde cām opz qz inungant oleis calidis aromaticis.

Cū sit est syncopis cā materiei: tunc si est possibile vt expellatur materia cū vomitu cuius sperat facilitas: aut cum clysteri aut flobothomia fiat illud.

Cū sit curā syncopis a mī. Et p facit h. Scdō refumit curā syncopis facte ab eūone. ibi. (Et si est pp eūonē.) Si fiat mor⁹ in syncopi stomatica sperat facilitas syncopis: qz leuis erit et cito recedet: et si miter in flobothomia et clysteri cū syncopis esset ppter materias aptas euacuari per hos modos euacuationis.

Cū sit est. ppter eūonē ex partib⁹ intrinsecis calefiant

Super tertio

extremitates et fricent⁹ et inungant⁹ cū oleis calidis aromatizatis. Et qzqz est necessariū stringere ea: et sumatur in oī gñe eūonis illud qd dicit⁹ in caplo suo et ppa ra in viuificatione nāc illud qd scia. Et pueniētius est habēti illā que ex hoc caplo fit successione cholericæ passionis vt sumat galliā muscatā in vino et succo cydonioz cum aqua carnis fortis in vino: et pferit cīma sticatio thuris et luti assambiozi nutriti cū camphora. Et si est ppter eūonē ex partibus extrinsecis sicut est sudor et que simulant⁹ illis infrigida extremitates et pulueriza super cutē myrtū et lutum chimoīcā et cortices granatoz et reliqua stiptica et nō extrahes materiam ad exteriora oīno: et nō administres huiusmodi puluerizationē in syncopi ab euacuatione intrinseca: imo opz vt pfortes virtutē in omni euacuatione precipue approximando odores cibozum desideratoz et similia eis de his que dicta sunt.

Cū sit eūatio fieri pōt aut per intrinseca loca vt per ventrē et vomitū: aut per extrinseca vt sudorē. Primo Aui. ostēdit regimē syncopis facte per eūonē intrinsecā. Scdō extrinsecā. ibi. (Et si est pp.) Cū sit qz Aui. qz syncopi facit pp eūonē intrinsecā vt solone vel vomitu calefiant et fricent⁹ extrema et remittit ad fen. 16. et ad capitula curationū fluxus vētrīs et ad curationē vomit⁹ fen. 13. qz pfortet in cholericæ passione fieri nō ppter eūonē: et ptingit ei qz syncopim huius capli. i. syncopiz ab eūone facta in cholericæ passione fieri nō ppter eūonē vt sumat galliā tē. cū aqua fortis carnis vt pulli maioris: qz est magis grossa stiptica. Et luti assambiozi. i. illi cōtrate. Utimur luto sigillato et approximādo odores.

Cū sit circa vomitū an sit puocādū i syncopi et si stomatica sit. Auer. sentit 3. 5. 7. coll. ca. 17. f. de cura syncopis pp stōchi. Et rō sua est qm medicine que puocat vomitū de sui nāc est stimulare virtutē plus eo qd facit humor facies syncopim et addit in egritudine: et iō nō est puocādus vomit⁹: sed stipticis iubet emplastrare stomachū vt mātice spica et hmoi. Et pfirmat qm regimē cōe in syncopi est fricatio: qm fricationis virtutē pfortat: sed fricatio vomitū distrabit et nō puocat vt oēs sentiūt: nō est qz aliq syncopi puocādus. P⁹ huius dū sentit Gal. 12. terap. c. vlti. et hic Aui. et in pluribus alijs locis dicit⁹ qz ex vomitu sperat facilitas. P⁹ In pūit est Serap. trac. 6. cap. 19. vbi et pēnas docet ad vomitū puocandū in os itromittere et si nō oleū. Et halya. trac. 6. pac. 18. ca. de syncopi. Et Isaac quarto febriū cap. de syncopi. P⁹ Dōm cū itē tione nostrorū auctor qz in actu syncopis stomatice. i. facit ppter stomachi repletionē ex malis humorib⁹ vomitū fore puocandū qm tunc cessant accidētia qz cessat cā facies illa: vt in cōmē. afor. 2. 4. pte. In pharmacys. Cessat aut cā syncopis dum illa mā per vomitū a stōcho educit nec fit magna cōmorio. Primo qz mā de se est in motu. Scdō qz est in mēbro ppinguo loco eūonis: s. enī vomit⁹ fit mor⁹ fortis: tū iquātū mor⁹ est cā excitationis et expergefactionis. Unde Aui. Et adiunet nāc et cū pēna excitatē vomitū et cōmouētē spiritū ad exteriora. Et ita excitatio et mor⁹ pferūt oī syncopi nisi qm est a sudore: et iquātū ē per vomitū fit eūatio mae que cā est syncopis est curās. Adhuc aut in cura hui⁹ syncopis pcedes cū vomitu statim puocato: aut cūz epistimata sup stōcho cū reb⁹ stipticis pfortatib⁹. vt Auer. sentit. Dico qz si pcedis cum reb⁹ stipticis pfortatib⁹: pstringis illā mām in stōcho syncopis magis plōgat et ipedies nāc morū volētis eūare: qm nāc retinebit illam mām pp nauſeē. phibitionē. istud aut nō est auxilium nāc: sed ptraoperari. et iō Serap. trac. 6. ca. 19. de syncopi. et nō opz vt administrem⁹ in pncipio vñctiones pstringētes: sed post eūonē maloz humorū. et iō Aui. dicebat qz cū vomitu sperat facilitas. Adhuc ptra Auer. et suis dictis ars imitat nām. Hāc enī sumpſisti pba tione ptra Gal. vt supra: sed nāc in actu syncopis qz mouet statim cessat syncopis et accidētia: qz medicus aliq mouere dō. Adhuc in actu syncopis qzqz pcpit stōmia: qz multo magis pōt puocari vomitus. est. n. vomit⁹ minor eūatio stōmia et minus cōmouēs: sicut qz suo casu mor⁹ per stōmiā pcedit sic vomit⁹. Qd aut stōmia debeat pcedi pba p. nā apoplecticus est actu syncopizans: vt supra Aui. et appet ex diffinitione syncopis: sed in aliq apoplexia itatiz dō fieri stōmia. nā qdā apoplexia est que fit ex sanguine vel oppilatione arteriarū: vt ipse ponit 3. coll. vlti. ca. auctē Hippo. f. 4. regiminis acutoz. tex. cōmē. 2. 4. sed in illa apoplexia statim fit stōmia:

flōmia: vt Bat. in cōmēto 2 Aul. supra sen. i. ca. de cura apoplexie i pñ. 2 ipe Auer. ibide. 2 hic Aul. dicebat cōpellat mā aut cū pbar maco aut cū flōmia. Cōsiderandū q vomitus puocatio aut est difficilis: 2 hoc mō nō dō puocari. aut est facilis: 2 tūc puocari dō. 2 forsan p mōtelligit Auer. i. ipe pauce exis exercitatiois 2 ex- perietie in hac arte vt ipse de se loquit 7 coll. c. 6. de cura effime rag. multa ptulit a qd' desistere potuit. Rō aut quā adducit i suffl- cies est cū dicit q medicie puocates vomitū stimulat mām. Dico q stimulat ad id qd est corpus salus: vt ad extractionē mae graua- tus vel pūgetis. nec et tales medicie stimulat. nō eni picipi vom- tus cū elleboro aut mezereon: sed cū pēna aut digito aut oleo.

C Et si fuerit causa doloris stupefac illū dolorēz si nō est possibilis abscissio cause eius sicut curatur colica cum phibonio 2 similibus ei.

C Ut si pditionauit illo. s. 7 opz. pprie si fuerit cā dolor. vera dolo- ris curatio nō sit p stupefactia imo ē in illis piculū. Et qñq pue- nit ex stupefactioe ad malā habitudine toti corpus vt multo tpe mala paties moriat: vt. i. 2. tera. s. c. In casu tñ pcedunt sic 2 ipe cō- cessi phiboniū do. Petro neapo. timore syncopis ex colico dolore.

C Et si venena fuerit cā da ad forbēdū albezahar exp- ta 2 diamusculū 2 medicias dictas in libro de veneniis.

C ponit curā syncopis a venenis. Et p facit h. Scdo q p dicit oēs cure videbant cē syncopis pñtie: ponit curā qñ syncopis recedit. ibi (Q. si. 2c.) Cda. i. patietib' syncopim ex veneno albezahar. i. medicinas liberantes tyriacales. Et cōsiderandū q hoc bz verum quātrūq: sit venenosa syncopis siue a cā extrīseca siue a veneno generato intus. possibile. n. est venenosam mām in corpore aggre- gari vt tercio ca. 6. 2 tercio de interioribus. c. 4.

C Si fuerit in cessatione 2 iā sanaf aliquāntum: tūc sit regimē eius ē simile regimini pmo cum additione cuius possibilis sit in hmoi dispositione.

C hic refertur vñ mēbz diuisiois supra posite cū dicit q hō hñs syncopim aut est in actu syncopis aut in leui passione vel dispōne media: vsqz huc q mag' oñdit curā syncopis qñ est in actu: hic po- nit curā qñ recedit: 2 p pñs hō est in leui passione aut dispōne media. Et pmo oñdit quō huius syncopis cura est similis 2 addēs supra curā syncopis qñ est in actu. Scdo probat. ibi (Et exemplū.) Cū ergo q cū syncopis cessat aliquāntū: regimen similitur re- gimini p dicit syncopis q est in actu: 2 addit aliud supra illud re- gimen de additiōe possibilis fm dispōnem.

C Et exēplum eius in quo ambe cōciant est qñ verbi gratia opz vt ad forbēdū dens medicie suauitue f3 dispōnez de illis que sciuntur: 2 dicte sunt in caplo de tremore cordis 2 festinetur in hoc.

C pñs Aul. oñdit quō hoc regimē est illi sile. Scdo oñdit quō ad- dit supra id 2 quātū. ibi (Et illud.) Illud q in quo pueniunt ambo. i. cura syncopis cū est in actu 2 cū hō sanaf de ea est dare medicias cordiales fm dispōne. s. fm dispōne calidā 2 fridā 2 de pfectionib' dictis supra. In frigida aut damus diamusculū amax: vt supra in cu- ra tremoris cordis. 2 in calida damus letificans ifrigidatium.

C Et illud in quo possibilitas est additiōis est sic si sit illic repletio oris stomachi studendū est vt euomaf il- lud qñ sanaf. Et silt si sit illic repletio opz vt fames adhibeat 2 minores cibos ei 2 vtaf exercitio tolera- bili equali ab hmoi 2 fricatio adhibeat oibus mēbzis vsqz stomacho 2 vesice: 2 neqz cogat ipsum sumere ci- bum nisi vñ p dicit in dispositione syncopis qd ne- cessariū est. Et plures qdem stultorum medicor' stu- dent in cibādo cum existimātes q sit ei cōueniens vt viuificet virtutem eius. Ipsi ergo suffocāt caliditatez eius inatam 2 interficiunt ipsum.

C pñs q ostēdit illud in quo pōt fieri additiō in cura syncopis qñ hō iā sanaf. In cura ei' qñ actu syncopizat. Scdo subdit quōdā- medicor' errorē. ibi (Plures qdē stultor' medicor'. Terrio resu- mit curā ostēdēs ea q pueniūt in cura syncopis qñ hō sanaf a pa- rorismo syncopis. ibi (Et isti qdē adiunant.) C dicit q pñ affuerit aliqua repletio illud in quo pōt ē additiō est vomit'. Cōsiderā- dū aut q in vomitu sit additiō: non aut q in hoc casu debeat fieri: q cū hō actu syncopizat nō dō fieri: q hoc p diceret dictis supra 2 dictis Aul. i. fiat additiō: qz fori pōt puocari 2 securius 2 addere

in vomitu. s. qñ syncopis est actu leuiter puocari dō: 2 si est diffi- cilis desinere: s. qñ hō sanaf a parorismo syncopis fortius possu- m' tētare vomitū: 2 hoc mō sit additiō. Silt eni si in reliquo cor- pore sit repletio: opz vt adhibeat fames 2 vtaf exercitio: 2 in his sit additiō: qz ē in syncopi cū multa plenitudine qñ actu ē: opz ali- qd dare id qd mor piculū aduertētes nō dispōne sanātes: vt Bat. i. 2. tera. c. 2. s. ea cessante adhibet fames addit ē in fricatione: qz mag' pōt adhiberi fricatio ea cessāte cū mag' toleret: vñ fm totus corp' hic Aul. picipi fricatioēz silt 2 exercitiū. nā actu syncopizans exercitari nō pōt. Deide vult q i dispōne hac vt qñ exurgit nō gra- uet cibo nisi vino p dco. Et plures qdē medici cū patietes syncopis repletionalē a porismo syncopis exurgūt conant eos cibare: cūz tñ Aul. famē picipiat: pñ ergo suffocando virtutē interficiūt eos.

C Et isti quidē inuānt syrupo acetoso 2 pprie illo qui coquitur cum aqua in qua sunt subtiliatio 2 incisio sicut hyssopus 2 silia. Et si fuerit cā oppilatio in mēbzis spi- ritualib' 2 que sunt coram eis da ad forbendum oxy- mel 2 frica crura eius 2 adiutoria ei' 2 labora in hmoi ad puocandā vrinaz eius: 2 da ei in potu de vino qd subtile est: 2 illud si est illic caliditas.

C hic ponit curā spālī. Et p qñ syncopis q recedit est a repletioe. Scdo qñ ē ab eūone. ibi (Si aut est ab eūone.) Vult q in syncopi a repletioe qñ hō sanaf a porismo def oxy mel vel syrupo acetosus cōposit' vel simplex vbi coquant subtiliatiua. vñ Bat. aptū est his oxy mel decocto in ipso hyssopo ad digōne crudor' humior' coope- ras: vt. i. 2. tera. c. 2. 2 Sera. tra. c. 6. c. 19. s. de syncopi. dam' ei aquaz mellis in qua decocta sit hyssopus. Qdē q vna itētiōne loquunt. s. ad digōne mae. 2 pferūt hec ad oppilationē i spālīb'. s. oxy mel cō- positū. digerit eni 2 scidit grossos humores ēt si sint in pectore vel pulmone vt fricatio fiat 2 puocet vrinā: qz puocatio sit p medi- nas subtiles apitinas 2 de vñū subtile: 2 si sit ibi caliditas cōfert vñū in subtiliatiōe mae in digōne 2 pfortatione virtutis.

C Si aut est ab euacuatiōe 2 debilitate ad forbendūz def aqua carnis aromatizata 2 fiat vt suggat panē i- fufum in vino odorifero cui aqua ros. sit admista. Et qñqz inuānt si sumat in potu lac acetosum absqz buty- ro ifrigidatū. Et illud si fuerit illic cū euacuatiōe ca- liditas. Et silt aqua acreste: 2 melius illo est rob ace- tostatis citri. Et qñqz ponunt in ipso solia eius.

C ponit curā syncopis ab eūone qñ iā a porismo sanaf ifirm'. Et p in cōi mag'. Scdo in spālī ibi (Et ad summū.) Vult q si cū eūo- ne fuerit caliditas dens acetosa actu frida 2 pueniētiō: res ē ace- tostas citri: 2 hoc qz magis est cordialis: 2 qñqz ponimus solia ei' querentes subtile caliditatem cum ifrigidatione.

C Et ad summū illi qui cū syncopi bz conturbatiōes 2 inflāmationē aut accidit a sudore vebemēti opz vt detur illud quod datur ifrigidatum. Et si sit etiā res in qua queritur calefactio. Et ex eis que eis conferūt est vt in potu sumat aquam carnis fortis decoctiois cui admista sit decia sui de vino odorifero 2 aliqd de vitello oui 2 aliqd de succo malor' dulciū aut mūzor' aut acetosor' f3 q exigit dispō. Si aut tu fueris cauēs in ipso calefactionē neqz fneris ausus dare in potu vñ nū da ei ad potandum lac acetosum ifrigidatū in quo sit ptritris panis de simila: 2 da ei in cibis species ace- tosoz factor' cum succis fructuum.

C ponit curā magis in spālī. Et p qñ cū eūone 2 sua syncopi sentit caliditas. Scdo qñ friditas. ibi (Q. si.) Vult q hñti syncopim cūz inflāmatioē 2 resolone vt cū sit a sudore: opz q illud qd datur actu fridū: ēt si tu das rē a q tu vis caliditate. multoties eni in syn- copi i. sit cū inflāmatioē damus aliq calida pp virtutē nō ēe oīno resolutā 2 spām simile ei qd dicit Aul. supra de cura tremoris cor- dis calidi. Si aut inueneris virtutē debile: qñ q sit inflāmatio 2 cal- ditas: si tu vis pp virtutē dare aliqua qd vis calefactioēz vt vñū: silt debes dare illud actu fridū vt i. potenciali caliditate confor- ret: actuali tñ ifrigiditate ifrigidat qd queritur.

C Si habens syncopim inuenit frigus cūz ea aut post eā aut cū in potu sumit ifrigidantia 2 pprie in vīce.

Gentilis

ribus dabis ei ad potandū cardamomū & piper ipm & absinthium. Et qñqz datur in potu vinum.

Chic ponit curā syncopis qñ. f. iungitur frigiditas. Et p facit hoc. Scdo ponit quēdā canōne gñale in eūone. ibi. (Et qñ curatio.)

Cdicat q quando fuerit aut ex caloris debilitate aut ex frigidis humoribus: tunc calida conueniunt.

CEt quando curatio facit necessarium vt fiat mundificatio & times nocuentū eius opz vt tu cōfortes stomachū: & incipe in hoc cum eo quod est sicut syrupus de absinthio decoctus cum melle & administra emplastrā cōfortantia stomachū predicta & ad bibendū da vinū odoriferū post illud & ciba cibo laudabili.

Cdicat q in cura syncopis opz medicū itēdere ad mūdificādū & timere nocuentū eūone: q timet debilitatē stomachi cum syrupis & potu vini odoriferi & cōmestione cum subtili cibo.

CFacte vō in principio febrium & causa apostematū curam dicemus vbi dicemus curā accidentiū febriū. Et penitus oportet vt frices extremitates eius & calefacias & stringas vt non submergās vtus ex materia & prohibeatur a cōmestione cibi & vino & interdicatur somnus nisi sit q in principio sui nō accidat nisi propter debilitatē. Et quicunqz eorum qui syncopin patiunt indiget cibo oportet vt deur ante paroxysmum duabus horis aut tribus cib⁹: & sit cibus sapich de ozo deo infrigidatū & panis cū aliquo qd beat paruā accitositatem: & naribus attrahat odorem bonum.

Cponit curā syncopis facte a feb. & apate: & dicit q fricent extremita & interdicat somnus ne mā suffocet calidus nisi syncopis sit p resoluē & vtuqz debilitatē: q in febrib⁹ syncopis accidit p resoluē debilitatē: & tūc dato aliq cibo pōt somnū duci & pfer. Et q cūqz eoz. f. hoium q idiget cibo an paroxysmū sunt hoies sicce cōplexiōis ita q in pncipijs paroxysmoy syncopizant de qd exēpla riter loquit Bal. 10. terapen. 3. ca. cuius reminiscit. 12. ca. 6.

CEt si fuerit ille cōstrictio ventris sumas prius cib⁹ q lenificat sic sunt thaseate & similia eis: & syrupus de malis cū oxymelle est iuuatiuū in huiusmodi. Qu si necessariū fuerit vti cibis subtiliatiuis sint sicut aqua carnis & vitellus oui & forbitones cū medulla panis & in aqua carnis. Et qñqz necessarium est vt misceat cū ali quātulo vino. Si aut necessitas illoz fuerit ad hoc vt pfortet stomachus tūc oportebit vt misceant cū eis rob⁹ & succi fructuū odoriferoy in qbus sit stipticitas. Sed in hora paroxysmi necessarium est vinum.

CEt si fuerit pstrictio vētris dant thaseata. thasea ppric: vt Auer. 5. colliger. c. 35. f. de ouis. est cibus factus ex carnis⁹ frustariz icis & positis in oleo & cepe decoctus addēdo parū & paulatine d aqua calida donec sint cocte. Est aut duplex thasea: alba vt que sine alia mitione fit: & viridis in qua ponit aliquis succus herbe vel herba ipsa. per thaseata ergo Aui. intelligit aliqua cibaria lubrica sūis pparationis nō ppric qz thasea dēt eis. Et si fuerit necessariū pfortare stomachū. f. ne recipiat mām misceat predictis rebus aliqd rob⁹ & in hora paroxysmi dō sumere vinū ad cōfortandum.

CSyncopi aut facte ab accidētib⁹ aialibus succurrit ēt cū eo qd ante dictū est ex odoribus bonis & strictio ne nasi & vomitu & fricatioē extremitatū & stomachi & cibatione eius cū aqua carnis. Et sint in ea tortelle in vino infridato calefacto fm q scis.

CSyncopi facte ab accidētib⁹ aie succurret odoribus bonis pstrictioe nasi: & hoc fieri oq: oīvertit eū ab imaginatiōe: siue sit tristitia siue res q alia accitua aie iducat. Uex tñ videt q Sera. allega. ca. vi. p cōstrictioe nasi intelligere anhelit⁹ retentiōe: & si est ex ve hemētia tristitia aut ire aut timoris aut hesitationis aut delectatiōis pforta eos cū odoramentis & retine anhelitū. Cā aut posset eē illa q dicta est ab Aui. aut alia. nā nullū accidētū aie iducit syncopis nisi finalr p resoluē aut pstrictiōe depauperādo cor calido & infrigidādo id. In hoc aut anhelitus retētiō pferit calefactiō cor

Super tertio

& pulmōne. Uñ Ari. 33. pblemātū. 5. & 13. pble. de his que circa nasum. querēs pp qd figo nō anhelat singultus soluit. Dicit qz hoc q dē. f. singult⁹ ab infirigidatiōe soluit p retentiōe spūs. retētiō aut spū ritus calefacit iteriōre locū. Uomitū ēt ad exercitādū eoz: aut qz in aliquibus accidētibus aie vt in tristitia humores ad stōchū pfluūt: sūt & ex ira qbusdā hoib⁹. Et cibent h⁹ qd scis: qz si sentis in corde calefactiōe da frigidum: si infirigidatiōem da calidum.

CEt si syncopis est ex ptiuatione cholere citrine opz vt sit vinū pmiū. Et sūt syncopi ex dolore. Et nos q dē dicemus illud qd ppiū est colice in capso suo.

Cdicat q qñ syncopis sit ex ptiuatione fluxus cholere ad stōchū opz q dēt vinū lymphatū sup. & puocet vomit⁹: & ipse docet de B sen. 13. cū ipse docet curare plures stomachū ad quē cholera fluit.

CEt plurimū quidez syncopis que accidit successione flōmie accidit stomaticis & habētibus venas subiles & stomachū debile: aut corpora in qbus dominas cholera citrina: & ei qui non puenit vti flōmia. Et opz vt isti ante flōmiam sumant in potu aliquid de robub cōfortantibus stomachū & cor. Et quādo cadunt in syncopin fiat illud quod diximus & sumāt in potu vinum mistū infrigidatum cōfortans stomachos eoz & conferans eos & ppric cum succo alio.

CEt plurimū accidit syncopis successione flōmie stomaticis: qz h⁹ malitiā in stomacho vt nimias sensibilitates. Et hūit⁹ malas venas subiles: qz sunt pauci sanguis. Et hūit⁹ stomachū debilez. Et illis ad quoy stomachū cholera defluit dominas in eis. Et isue tis flōmie. anteqz qz flōbotohemis sumāt pfortantia stomachū. Et qñ actu syncopizant regant vt dictū est supra in pu⁹ capli. f. odoriferis pfortant cibis & pfortationibus & aspōne aque sup facie & sumāt vinū. Cū succo alio vt acressa vel granator⁹: & h⁹ pseruatio tradita est cōplete pmo cañ. sen. 4. ca. de flōbotohemis.

CEt oportet vt dicamus denuo q quandoqz eget curatio in syncopi stipticis vt phibeant euacuationes & confortent membra mollificata adiuantia ad resoluē dum: & vt stringatur os stomachi ante & non recipiat illud quod peruenit ad ipsum. Et eget virtute penetratē velocis penetrationis ad nutriendum spiriūz sicut est vinum & ambo sunt prohibentia operationes. Oportet ergo vt discernatur inter administrationem vtrarumqz dispositionum.

CSupi⁹ posuit Aui. curatiōe syncopis fm diuersos sui modos & cās eius: hic itēdat resūmē curā illā. stat aut resūmptio & cōpletio huius cure in hoc q dearticulat declarat & cōplet qdā supius dicta addēdo quosdā cās. spales. pmo qz Aui. quēdā superius dicta dearticulat & declarat. Scdo quosdā spales cās. addit. ibi. (Et balneū.) / Prima in duas. pmo resūmēdo mouet vñ difficultatē assumptā de pterate itētiōnū in cura syncopis. Scdo ponit qdā declaratiōes. ibi. (Et qñqz neccitas.) / pma in d. pmo mouet difficultatē. Scdo resoluē. ibi. (Admistrēnt itaqz.) **C**dicat qz Aui. q qñqz in cura syncopis egem⁹ duob⁹ dūis. f. stipticis & reb⁹ subtilibus penetratibus ad pfortandū & nutriendū spūm. Egem⁹ stipticis pp tres cās. pmo ad phibēdū eūones qñqz qñqz ad pfortandū & aggregandū mēbra laissa: que pp raritatē & caliditatē iuuant ad resoluēdū. Tercio ad pfortandū & stipticādū qñqz os stōchi ne recipiat mām fluentē ad eū. Egem⁹ rebus velocis penetrationis vt vinū ad nutriendū spūm. pte aut opationes sunt cōtrarie & phibent fēz ideo opz q hoc discernatur.

CAdmistrēntur itaqz stiptica in hora sanatiōis: aut post qz admistrāueris aliud icipiēdo ad hoc vt viuifices virtutem cū ipsa iaz ipressionem in eo fecerit & fuerit viuificata. Et administra scdm in hora necessitatē velocis ad viuificādū virtutē & nō pmitas stipticū cū super illud & phibeat penetrationē eius.

Chic soluit pmo ostendit qua hora debet administrari stiptica. Scdo qua hora debet administrari vinū. ibi. (Et administra.) **C**dicat qz stiptica debet administrari hora sanationis syncopis a paroxysmo: & postqz dederis vinū aut rē pfortatē spūm icipiēdū ad hoc. f. vinū vt viuifices virtutē. Admistrēnt itaqz mō dicto eam ipsa. f.

Gentilis

Et scias qd fricatio extremitatum et calefacientia sicut synapsis et pyretus. f. exterius posita conuenientia sunt ei cuius syncopis est ab euacuatione sanguinis. f. per ventres: et humoris. f. alterius: aut repletionem. f. materiei suffocantis et aggrauatis: qd omnia ista trahunt ad exteriora: imo pluribus quibus cum adest syncopis cōferunt illa cum motus humorum non est ad exteriora neq per sudore neq per resolutionem aut aliter.

Et ppara illud cū eo qd necessariū sit oppositū partitionis. Et isti qd iuuant constrictione ascellaz et roratione aque frigide et fricatione oris stomachi.

Nā si euacuet per ventrē supiora ligare debemus. si aut per vomitū inferiora. ita vult Sera. cap. de cura syncopis. et isti qui habent syncopim ab eūione sanguinis aut alterius humoris iuuant constrictione ascellaz et brachioz et roratione super faciem.

Et similiter ois syncopis que est ab euacuatione et cum vino cōmisso nisi aliqd phibeat a vino sicut apostema aut humor inartatus aut solutio ventris aut foeda. Et si in aliquo magnificatur necessitas pfortandi ipsum da ei in potu vinum etiam et non cures. Et illud quidem in syncopi debili.

Et si ois syncopis ab eūione. f. ad intrinsecā iuuat illis. Aliter ab euacuatione. f. omni ad intus vel ad extra iuuatur. f. cū bis pdictis duobus. f. lenificatione stomachi et roratione. f. fride aque: nō aut omnis iuuatur ligatura: qd non illa que fit a resolutione. Jam enim dixit supra qd nō opz qd moueant aut ligent. et iuuant isti qui syncopizant ab eūione sanguinis vel humoris vel repletionem cū vino misso. f. cū aqua carniū vel aqua succi pomoz: vt supra dixit: nisi aliqd phibeat a vino vt apostema in interioribus phibet sibi se vini exhibitione: ppter ea qd vini est mouēs materia: vñ addit in apostema. Aut humor nō maturatus. nā vini dilatat et mouet crudos humores: ideo nō cōcedit sed solū postq maturati sunt: vt Aui. p. i. mo cañ. sen. 3. c. de cura spēsus lassitudinis in fine. Aut solutio ventris. f. cū multa vacuitate vel inanitione. solutio enim vētris vini de se nō prohibet: sed cū est multa vacuitas: qd vini perforās statim percutit nervos et cerebrū: Aut foda. f. dolor capitis. et si mā sit frigida et indicatio. vnde Aui. supra ca. de canonibus curationis ce rebz. et omnis qui cōqueritur de frigida egritudine nocet a vino et mora in balneo: tñ si superuenit syncopis et intendit necessitas cōfortandi ipm pōt dari in potu et vini. Et videt Aui. per illud qd dixit et vini itelligere purū s; siue purū: siue nō purū nō est vis. et nō cures de apate humoris cruditate vacuitate et foda. Et illd qd in syncopi. f. facē potes ita qd supueniēte debili syncopi pōt dari vinū: multomagis in forti syncopi. et huius conuocatur cū dicto supra cū dicebat: s; in hora porisimi necessariū est vinū: in hora porisimi f. syncopis: loquēs absolute d syncopi. Uel posset alr exponi: vt dicat ea et vinū i potu. f. puz. et hoc cū magnificat necitas ex magna syncopi. Et illud qd. f. vinum mistū in syncopi debili. et ps.

Et balneū quidem conueniens est ei cui accidit syncopis ex diaria et cholirica passioe. Et si accidit syncopis ppter fluxum sanguinis est nocuum valde. Et si militer si accidat ppter sudorem plurimū. Et balneū etiam est cōueniens ei qui inuenit ex vomitibus inflā mationem in ore stomachi. Si aut est ppter debilitatē oris stomachi: tūc oportet vt administrantur sup eum emplastra cōfortatiua sicut illud qd fit ex mastice et cydonijs et sandalis et croco et lilio cum vino: quāuis valde conferant fricatio extremitatum et constrictione eaz.

Adiungit hic. A. quodā spāles cañ. Et p ponit de balneo onides in gbus disponibus syncopalibus cōpetat: et in gbus nō. Sedo ponit alios cañ. ibi. (Et syncopim.) C Balneū. f. aque dulcis. Ita. n. v. f. itelligere cū absolute pferit vt. ii. terap. 9. ca. Et pueniēs ei cui accidit syncopis et diaria. f. fluxus vētris. Et cholirica passioe in qua simul est vomitus et fluxus noiata arabice almasen: vt Auer. est cōueniēs balneū: qd ad oppositū mām diuertit. Silt et cōmedatur a Sera. ca. p. dicto. ca. 19. f. xxi. Auer. tñ 7. colliget. c. 9. f. de cura syncopis ab eūione dicit. s; qd plus supflūū bz resolvere et edare: iō cū timore caloris in balneo sunt ponendi: et hoc remanet in arbitrio medicū: tñ nō est imaginādū qd ppie in actu syncopis sint balneā di: s; pueniētis est in tpe medio iter porisimos syncopis. iō Aui. dicit cū accidit. Dicit post qd balneū nocet hñtib syncopim pp fluxū sanguis. f. p nares: et hñtib syncopim pp sudore. et cā est. naz

Super tertio

In his eūionibus mor? sanguis ppie est ad exteriora. balneū autē sanguine subtiliat et calefacit et officia venaz nāsi magis aperit. Ita istis aut idigem? ifrigidatōe et igrossatōe prius extrinsecap. Et iō Serap. volēs hoc verificare dicebat. balneatio est p. ia valde. f. habētib? exitū sanguinis p nares: qm necitas vocat ad ifrigidationē et pstrictionē nō ad mollificationē. f. si sit p balneū. et Auer. 7. coll. c. 2. f. de syncopi ex fluxu sanguis dicebat qd ppināda sūt stupica qd bñt stringē officia venaz. balneū. n. cōpetit cui actu syncopis supuenit et inuenit ex vomitu inflā mationē in ore stomachi: iste est qd in stōcho cholera bz rubea fluctē ad eū qd p balneū a stōcho suo diuertit. et sic cā in fluxu huius cholere sit debilitas oris stōchi recipiētis nō sufficit balneū: s; opz qd fiat emplm ex mastice. et rocus marime ponit ad pfortationē spūm alaliū gbus nocuentū cōical ex stomacho: cui? signū ē qd facit syncopis. Liliū hic ponit in quā quātitate ad penetrationē: qd de se stomacho nocet.

Et syncopim quidem factam ex fame quandoqz sedat pondus. panis.

Ponit alios cañ. spāles: et bz tres ptes sic tres cañ. ponit vel q. tuoz: et ois qd syncopim factā ex fame qñqz sedat pot? 3. j. de pane. Cōsiderādū qd ex fame pōt accidere syncopis: aut propter mor dicationē et contractionē oris stomachi: et hanc pōt sedare. 3. j. panis. aut propter resolutionem tori cōicatā: et hanc. 3. j. panis non sedat: et ideo Aui. dixit. quandoqz.

Ex paroxismo syncopis siccitatis aut siccitatis natu re oportet vt succurratur cum bucellis panis in aqua granatorum aut syrupo de malis. Et quandoqz necessarius est in egritudinebus acutis propter syncopiz dare in potu vinum et magis conueniens est insipidiū. Et patientes quidem syncopim precipiuntur vigilare et dimittere locutionem.

Cōsiderādū qd pp duplicē siccitatē vel ariditatē pōt febricitātib? accidere syncopis. Aut pp siccitatē ex febribus que gdes sunt feb. aride vel statim arefaciētes: et has febres ex earū siccitate cōsequitur syncopis. Cōtingit qñqz febricitātib? syncopis pp nām cōpionis eoz. sunt. n. gda siccē et aride cōpionis: vt canis de quo exēplū ponit. io. terap. 3. ca. Aut siccitate pter nām: et isti et syncopim i cur rūt. Hos g duos modos Aui. tetigit: et pma gdes siccitatē itellēxit cū dixit. ex paroxismo syncopis. dixit siccitatis. f. febrilis: aut pter nām. aut. f. ex paroxismo syncopis siccitatis nāe. i. cōpionis. opz vt succurrat cū bucellis et. nā ista phibēt arefieri cū supuenit febris. Uel ex porismo syncopis siccitatis. i. ariditatis: aut siccitatis nāe. i. stipticitatis vētris: qd et qñqz ptingunt: vñ supra de hac syncopi dicebat qd si fuerit pstrictio vētris illic sumat pus cibis q lenificat. Uult qd hic. A. qñqz nō curamus de lenificatōe: s; damus pure. f. resistētia siccitati et ariditati febrili vt syrupsus de malis et. Dixit qd qñqz est necessariū in egritudinebus acutis pp syncopim dare vinū. Cōsiderādū qd egritudines acutas vocat aut acutas in summo vt q pma septimana terminant: aut absolute acutas q terminant in. 14. et iste sunt egritudines acutē: qd sunt cū fortibus accidētibus. cū g supuenit syncopis et cogimur dare vinū melius est insipidiū. datur aut hoc vt nō possit aliq qūitate nocere: vñ ppie vinū insipidiū est qd Bal. circūscribit tertio de regimine acutoz. io. cōmē. vocans illud vinū aquosum dicens. pueniētis vinus ei q bz egritudine acutā. f. cū expedit dare vinū pp aliq accidēs: qd acutē inquantū acuta vinū nō cōpetit: et si cōpetit est vinū cuius color est albus suba subtilis: et nō ostēdit in ea aliq qūitatis que inuenit in reliqs vinis nō stipticitas nō pōticitas nō aspitas neq dulcedo nec amaritudo: et hoc est qd Bal. pcedit. Bip. auctoritate nō solū in effimeris sed et in egritudinebus acutis vt p. s. terap. 3. ca. et de hoc pueniētē est sermo Aui. Hoc bz et dubiū vtrū aliq dispositio possit pungi syncopi actuali que vinū phibeat. dicit post. Dixit post Aui. qd patientes syncopim precipiunt vigilare et dimittere locutionē: qd fatigatōe locutionis citius syncopizāt. Est. n. in locutione labor: nō solū motus spūaliū sed et cogitationis: vñ infirmos ex locutione videmus manifeste debilitari: ergo patientes syncopis cū nō actu syncopizāt precipiunt dimittere locutionē: sed qñ sunt in actu syncopis eos loq precipimus vt exerceat. nē si parū: vñ si loq multū inubeat est et bonū in actu syncopis.

Utrū vigilas nō debere pcepti patientib? syncopis in actu syncopis. mōstrat ex iuuamēto somni. nā cū somno succurrat debilitati q accidit ex spēs? resolutionis: vt Aui. p. cañ. sen. 3. c. 8. somno et vigilia. talitā succursu idigem? in syncopi: vñ copis i spūationē pceptebat Aui. vt repimere spūs resolutione. Adhuc ex vigilijs et eūionib? syncopis fieri pōt. in his aut disponib? cōfert somnus. vñ Auer. 7. coll. liget

Dub?

liger. c. 21. de syncope et vigilia. dicebat subueniem' cu' cibis quoru' ppetuas est inducere formu'. et formus syncopei ex euione cofere cu' euione obuiet. v' illa dicebat Aul. q' illi qui syncopeat ex refolone fedatione magis idigent. i. quiete. formus aut' vehementer quieti similis est. vt Aul. p. cap. fen. 3. Adhuc ex dolore pot' fieri syncopeis. formus aut' dolore' sedat vt peultimo ca. pimi. Amplius ex labo re pot' fieri syncopeis. formus aut' laboris debilitat aufert: vñ nulli fatigati formu' appetit. vt. 4. de accideit' 2. morbo. c. vlt. 2. supra fen. 1. trac. 4. pmo ca. Et Auer. 2. colliget. c. 2. de opatione dor mientis. dicebat q' formus aduenit post laborem: q' reuertit calor nalis 2 spūs ad locu' vñ pncipz 2 thesauri. f. pp dimissione' qua litatis facti in laborem: est fñle ei q' accidit in exercitū i. i. factu pñ culo grādi gaudētes reuertunt' hoies ad capitaneū. Amplius non magis verat formus q' vigiliē in syncopei et viscosi humoribus vt Bal. 2. terop. tertio ca. 7. Oppositū vult Aul. C. Considerandū q' patiens syncopei aut est in actu syncopei 2 in paroxismo f. eo: velletū aut nō actu syncopeat sed tñtē de syncopei fup eo: tunc aut dispō potens syncopei inducere est repletio: aut euacuatio 2 re solutio 2 alie cā vt vi dolores 2 accideitā aie. Si quidēz dispō illa fit repletionalis: hoc pot' ēē vtpurimū dupli. aut eni mā sua veneno sitate nocet vt mā carbūculoz 2 antracis 2 mā febzis syncopalis facte ex humoribus venenofis. aut mā nocet sua aggrauatio vi fcofate 2 exuberantia vt in febze syncopali flegmatica ex crudis viscosis idigētis humoribus facta: de qua loquit'. Si. 2. terop. tertio ca. 2 Aul. 4. cāñ. fen. prima. c. de febze syncopali humorofa. Si ergo mā pot' nō syncopei inducere fit venenofa: tñc euio precipi tur vigilare pmo. nā ex formo nullū habet iuuamētū. iuuamentū aut eius est digestio. hic aut nō interdiūm ad materie digione: q' cū fit venenofa nō idigemus digione f. euione 2 refolone ad extra. hoc aut fit per vigilatū. Unde Aul. infra fen. 13. cap. de cura naufe tū 2 fatisetatis tractatu fco. dicit q' formus nocet vñ idigemus superfluitatis expulsiōe: et formus nocet ex parte alia. Tñ in ve nenofis morbis illud de quo maxime dubitamus est reditus māe venenofe ad cor 2 partes itrinsecas: sed in formo humoris 2 sup fluitates ad cor 2 ad iteroia trabunt ficut calor in formo ad cor: vt Auer. fco. colliget. c. 20. 2 Aul. 3. de aialibus in ca. 3. f. de lacte 2 fanguine vñ dicit q' fanguis in formo 2 purtis ad iteroia. 2 fignū est: q' si fciuidi curis nō exibat fanguis ficut in vigilante. Et Aul. p. cap. fen. 4. cap. de flomia. dicit q' superfluitates in formo ad cor: poris profundū trabunt. de tali aut curū humorū ad fundū mari me tñtē: q' tunc fit syncopei 2 casus virtutis. 2 vñ patiens carbū culos oino vigilare precipit vulgus. Et foras Aul. ad hāc itentio nē loquēs pmo cāñ. fen. 3. ca. de formo 2 vigilia dicebat. bō pte rea multoties vigilare cogit 2 formū a se remouere timore syncopei 2 casus virtutis. 7. In dispōe aut casus in syncopei ppter fecū dā cū mālem vt ppter groties 2 viscofitatē flegmatici humo ris 2 crudi formus 2 vigilia equaliter precipiunt 7 pbibent. torū enim tepus ifoz in suo equalia partiri 2 in ena tēpus formi 2 tēpus vigiliē 2 7 fricatiois: vt Aul. 4. cāñ. fen. pma ca. de cura febzis syncopei. 2 Auer. 7. colliget de febze flegmatica. 13. 2 supra fa gnetur hoc a Bal. 2. terop. ca. 3. vnde fit forte aliqua dispō altero f. formo 2 vigilia idiget moderate ita fiat hic. Et cā est vt ab eodem sumit. nā in illis egemus digione crudu' humor: 7 egemus etiam vaaporatione que pñtino fit ex motu 2 calefactione. Summus ergo per amplius moderate factus refolutiōē pbibet 7 digerat vñ fit cā syncopei 2 suffocatiois. Cligēti aut amplius decēter facte iua men faciūt. f. refolutiōē 2 nocumētū. f. cruditatē humoris. nā digerit formus 2 euaporat vigilia vt ibidē a Bal. iō ops formo equa liter 2 vigiliē itendere. 7 Si aut syncopei fit parata venire ppter euione per vterē vel vomitū: 2 huius māe euionis fñt euiones fuda tie. Si ergo equaliter alius paratus fit syncopeiare ppter euio nes ventris 2 similes formus nō prohibet: imo fi cū alijs auxilijs credit medicus sedare euionē cū formo: formus est inducendus 2 nō vigilare: ppterea q' formus materias euionis 2 retinet 7 cōfir mēdo ventris fñe solōnem syncopei pbibet. Cū aut formus omnino iuuat in cōftrictione ventris dubiū habet de quo est dicef. 7 Si aut euacuatio que fyncopei pot' inducere fit ppter sudorem fluētē 2 multiplicatū de quo tñtē: tunc aut fudo: fit ppter exu berantia humorū in iterioribus: aut ppter poroz apertione 2 sub stitiū humorū euaporationē. Si ergo euacuatio fudo: ex qua syn copei tñtē fiat ppter multitudinē repletiois in iterioribz: vigiliē tñtē fūnt pñcipiēde: ppterea q' formus hic fudoz multiplicat pp cās que fūmūt ab Aul. 4. cāñ. fen. 3. caplo de diuersitate dispō nō in fudo: vñ formus plus facit fudare q' vigilia. Si aut super quo tñtē syncopei fiat ex poroz apertione 2 subtiliū humiditati refolone p iua: tñc formus nō induci ppterea q' claudt poroz 2 virtutē ualē pfortat vt refoloni humiditati mēbzoz refilitat: 3 vi gilie hūc fudoz multiplicat facēdo apire poroz 2 faciēdo euapo

ratione. *Un. A. p. can. fen. z. ca. de opationibus somni et vigilie.* Vigilie po plus hoc faciūt loquēdo de sudore et euaporatiōe materie quē iurta cutim est. de somno aut dicitur. sudor qui efficit ex somno est fm modū eruberādi mām. *C. Considerandū qd non solo somno aut vigilis qd qñq; medicus itēdere ad mām retētiōē et pbbitiōē ēuōnis vel refolesiōis: sed alijs remedijs subueniētibz ēuōnibz* supfluis quē accipiūt ab auctoribus in pñze capis. *Si vō alie er istis finē cāt er qbus timet syncopez vt dolores et accidētia aut mītunc fluctu somnūs et vigilie pferūt in amouēdo has cās sic pferūt ad pbbēndū syncomē ne accidat. Si qd dolo: fit vehēmēti possit eā cā syncomis nullū dubiū est qñ somnus nō debeat vetari qñ pñpi cū somnus fit sedatiōnis doloris. Si aut ille cās cāt sint accidētia atētiū illū mitigat cū verbis et cibis: credo somnū conferre pp id qd obliuio tradit res quē sunt cās accidētiū aīe. Si aut cās sint labor et fames pfortato ifirmo aliquo cibo somnus pcedēs est vt paretur: autē er pbbēndū. vñ Rafin diuifionibus. ca. 59. f. de egritudine stomachi in fine loquēdo de diuifione que fit er labore ad quā syncope sequit: pbbēat. f. somnū ante cōmētiōēz ne statim fieret syncope. C. post qñ ergo vifus est qñcō fit bz somnus et vigilia in iuuādo vel nocēdo cū syncope nō est actu: sed potēs euenire: ostēdere restat qualiter fit habeat cū syncope actu est. C. propter qd cōsiderandū qd si syncope actu fit pp replētē mām: quē cū fit nullū dubiū est qd in syncope pñcipit vigilare: ne calor et mām simul cōculcent. Si aut syncope fit actu pp mām ēuōnem vel refolesiōē: tunc eo actu quo homo finē sensu et motu iacit credo melius esse cū excitari et vigilare. in syncope enim z si fit in ētiōne a qñq; cāt est facta euacuatio et humorz diminutio et vacuitas formi sup hoc statim puocatur est cā debilitas et refolesiō. vñ Zliu. er tia sen pñi cāt. Amplius sup vacuitatē dormire est malū et virtutē deiciēs. Et hoc nō est ppter aliud: nñ qd calido iterius reuocato exiētē inanitiōe et ēuōne seipsū psumit et resoluit. *Un. A. fen. z. ca. z. f. de pulsu somni.* cū somnus ēuōnem inueniet nec inueniet aliqd ad dēdēdū: tūc declinat cōpōne ad prē frigiditādi et pfeuerabit puita et raritas in pulsu et cēssanter augmētābz. f. paruitas. Ecce ergo er mēte Zliu. qd somnus sup vacuatēnem debilitat magis: ideo in syncope ab ētiōne quacūq; cū ipsa est in actu bz puocari vigilia et cibato potē ifirmo somnus cōpēt. Si aut syncope fit ab alijs causis vt dolore vigilāz tūc. nñ in actu syncope cōfēret euigilare ifirmū: qz bz in syncope er istis causis aliqz spūs fit in corde pñtritus: tūc eius cōstrictio et reductio ad cor: est non nātiā: z iō pñz et pñz ercētē ab actu syncope: deide pmitant dormire marie eius cibaz et aī nō. Quie aī sciret eos dormire vel syncopez nñ pñz ercētē et malus morus spūs sedet: tūc redeunte pulsu fit pducāt ad somnū in quo est nātiō motus caloris et spūs ad cor: hoc est pueniēs. Si aut syncope actu fit pp laborē vel famē: deico ē qd in actu syncope bz vigilia pñcipi et cibari et postea somnū inducere. fames aut et labor nō inducūt syncomē nisi refolesiō: ideo somnus sup hac dispōne erit cōueniens. Si aut cibent: tunc pfundius dormiunt et calor reductus bz in qd agat vt fiat restitauratio eius qd ex fame et labor refoletū est. *C. Considerā autē Zliu. qd in actu syncope semp est fēda excitatio: iō dicit qd patiens in syncope pñcipiū vigilare. Si nñ pñcipiū dimittere locutiōē: nñz enim pueniēs eos excitari: tūc nō puenit vt loquāt aut parū soli pñbētes rāsum. est enim eis valde onerosum loqui: z iō in eo abiq; pficuo fatigant. C. Ad obiecta oia pñ solutio. Nā bz somnus succurrat debilitati quē fit er refolesiōe: nō pñz oīs debilitas est syncope. nā si debilitas nō fit supflua succurrat illi. Si aut fit supflua debilitas quē erit syncope si nñ succurrat cum est in actu syncope: sed eam auget et fit in hoc somno finilis motus motui syncope: bz enim syncope er refolesiōne fiat: aliqz tamen motus spūritus ad cor est vt succurrat debilitati eius: z quāvis in extremis fit refolesiō: ergo per somnū debeat buic syncope subueniri: ois pñz aliqd cibū offerri vt reuocatur calor materiam inueniat in qua agar: aliqñ vifum bz bilitare. Quō formus cōferat syncopei er vigilāz et ēuōnis vifum est: z quō est quē fit er dolore. ē vifus est quō somnus remouet nocuētū laboris. *f. Ad vltimū dñm qd si syncope est actu: z si fiat er vifocōis humorz: bz vigilie pñcipiē: sed ad pbbēndū cā somnus et vigilia equalr cōueniūt: vt notum est. Zaf. aut ibi loquēdo de cura syncope quē pōt aduenire: non aut quē actu est vt ibidem er eo cōcipitur zc.***

C De casu virtutis subito. Cap. 9^m.
De plurimū contingit vbi nō est dolo neq;
solutio ventris neq; apostema magnū neq;
evacuatio magna.

¶ Supi? Aui. determinauit de syncope: hic determinat de casu vir-
tutis. Et p^o determinat de suis causis. Scdo d^o cura. ibi (Cura istoz.)

Bentilis

Considerandū pmo q casus virtutis fm se non notat aliqd oīno. distinctū a syncopi. nā z maneries eius est: s3 differt a syncopi per quēdā modū: z pmo qz in syncopi fit destructio maioris partis plurium virtutū sensibilis z motiue ppter aggregationē spūs in corde. Sed in casu virtutis omni vt qui est infra syncopim: nō opz tantā fieri destructionē: imo sola destructio virtutū a nervis vt la certis mēbroz apparētū abfqz nocumēto magno in corde est casus virtutis: z id casus virtutis est qdā modus syncopis: differt tñ in alio casus virtutis subito a syncopi. nā subito in dicti medicorū vt sup dicebat significat aut sine manifesta cā: aut subito in i. paruo z nō pcepto tēpore. he autē due significationes huius dictionis subito diuidit casum virtutis subito a syncopi. Nā p syncopis non fit subito. i. sine manifesta cā: qz vt supra a manifesta syncopis pōt fieri vt ab apate fori dolore zc. sed casus virtutis subito est sine hoc. Scdo syncopis nō fit subito quantū ad tēpus: qz supra dicebatur qz euenire subito nō est de rōne syncopis: nec ēt ponebat subito in de- scriptione syncopis. videmus enī quosdā impediri subito in actu sensus z motus sine manifesta cā z abfqz manifesto cordis nocu- mēto: sed in gbusdā saltē tāto quāto est in syncopi z isti habent ca- sum virtutis. S3 Albertus dicit q casus virtutis subito est lippo- thomia: qz Alii. dicit q qñ est in casu virtutis cadet virtus itēgre. Sic ergo Alii. pcedit: qz pmo notificat casum virtutis subito ex parte suaz causaz. Scdo cōparat casum virtutis ad syncopis z h3 se. ibi (Et scias.) Tercio anuectit causam de qua nō dixerat. ibi (Et multotiens.) Quarto iterū notificat casum virtutis subito fm se siue ex parte nocumēti operationū qd cōtingit in eis. ibi (Et isto- riqz.) 7 pma in duas. pmo ostēdit a gbus causis puenit. Scdo a gbus nō puenit. ibi (Et nō est.) Dicit pmo q casus vir- tutis subito plurimum contingit vbi nō est cā manifesta vt dolor. Et his accipe q de rōne casus virtutis est fieri subito. i. sine ma- nifesta cā. syncopis autē a manifesta cā fieri pōt.

Et nō est quidem nisi ppter humores cōcurrentes.

Et raro qdem ptingit vt sint illi humores sanguinei.

Chic ostēdit a qua cā multū puenit. Et pmo postponit. Scdo pbat. ibi (Sanguis.) Et ex hoc pōt haberi q casus virtutis fit sub- ito quo ad tēpus euenit. nā cursus humorū subito z in nō pcepto tempore nocumētum inducit.

Sanguis enim dum nō facit accidere prius aliquod accidens z nō succurrit cū extractione eius facit acci- dere casum virtutis subito.

Chic pbat qd dicit. Et p pbat scdm. Scdo pmoz. ibi (Illud aut.)

CIn pma parte arguit sic. si sanguis exuberās qui nō euacuatur per flotothomiam nō facit accidere aliud accidens: ergo rarius facit accidere casum virtutis: sed non facit accidere aliud acci- dens: ergo nec casus virtutis. **C**onsiderandū autem q sanguis multiplicatus currēs in venis pōt esse cā suffocationis aut febris sanguineae aut alie z palpitatiōis aut replēdo aut oppilādo venas z arterias pōt phibere transitū virtutis vel spūs vitalis ad mem- bra vñ fit casus virtutis: aut cū egredit venas apostemat. Si autē bñ phideremus rarius qdē qd aduenit a sanguine replēte: cū non euacuatur flōmia est casus virtutis. nā ex eo fit suffocatio: z iste non est virtutis casus de quo hic est sermo: s3 forsan accēdat: s3 si mul- tiplicet z est cā febris sanguineae aut palpitatiōis z alie cū ipse cho- leris? est: vt supra Alii. fen. i. ca. de alie z palpitatiōe. Si autē fluat ad mēbrū apostemat: vel si fluat ad pect? facit spūtz sanguis vel apā. Si āt ad stōchū facit vomitū sanguis vel apā. Raro autē ptingit qz oppilādo venas z arterias phibeat transitū spūs z anbelitū: vñ virtutis casus fiat. S3 raro ptingit qz stōchū oppilet z grauet: s3 pectus vt pstringat vias spūum z anbelit? vñ virtutis casus fiat. sanguis enī nō est aptus phibere transitū spūs ad mēbra: imo minus qz alio humorū: z cū ipse magis spumofus sit z magis ten- dat ad nām spūs. Sic ergo arguit Alii. ex cursu sanguis ad venas vel pectus z stōchū subito pnt puenire multa accētia: q oia si nō pueniūt fit ex cursu sanguinis casus virtutis: s3 illa accētia sunt apta ab eo puenire magis: ergo raro ab eo fit casus virtutis: non tñ qñ aliqui possit fieri vt cū sui multitudine vias aliquas oppilet phibens transitū spūs ad mēbra: z hoc raro est.

Illud autē qd sepius est: est vt sit cā humores grossi in stomacho aut in venis oppilantes vias anbelitus.

Chic pbat primū qd dicit: z dicit q illud qd sepius ex cursu facit accidere casus virtutis est humor flegmatic? grossus viscosus fluēs ad stōchū z ad venas alias: vñ oppilant vie anbelit? z fit phibitio anbelit? nisi sint vene deferētes spūs. **C**onsiderādū autē q. Alii. nō se- cit mētionē de fluxu cholere: qz cholera fit apta fluere: nō tamē apta est facere oppilationē z maxie in mēbris latīs vt stomacho

Super tertio

E pectore z venis manifestis: z ideo nō pōt fm illū modū facere casum virtutis. **C**S3 tu. v. nō vt qz flatrici humores grossi sint cā casus virtutis subito: qz isti hūiores sunt tardi mor? z id hoc subito facē nō poterunt. **D**dm qz humores flegmatici ex se sunt tardi motus: tñ colliquati subito mouent vt in catarris videmus z in generatione apoplexie z epilepsie qñq. z id Gal. 3. de iterioribus. 7. ca. dicebat. qz oppilatio subito veniens est ex grossis z viscosis humoribus: cū g flegma eliquat currit ad stōchū vel vias anbelit? aut venas op- pilās phibet mēbra z receptione spūs vitalis: z tūc est casus vir- tutis subito: z hoc si illud flegma solus oppilet z nō apostemet: qz tūc nō ēet pte casus virtutis sed syncopis vt supra patuit.

CS3 tu dices isti humores currētes pnt ne ēē melici. **D**dm qz for- san nō puri: qz tardi cursus z mor? sunt: z hoc pp siccitatē sibi ad- mistā: s3 tñ oppilādō melicus humor z ois alius in gossitudine pōt facere casum virtutis. vnde Alii. humores grossi zc.

Et scias q casus virtutis quādoqz sequit syncopis. Et quādoqz est infra syncopim vbi virtus non de- struitur nisi a nervis aut lacertis ipsius existētibz ab ea vacuis. quare homo fit nō motus neqz remouetur a suo situ z dormitione sua nisi cū labore. Et cā illius est accidens eius quod dirimus.

Chic notificat casus virtutis in cōparatiōe ad syncopim. Et p facit hoc. Scdo pbat qd dixerat. ibi (Nā cū vebemēs.) pma i. v. pmo pponit. Scdo declarat. ibi. (Abi.) Dicit q casus virtutis qñq se- quit syncopim. s3 in sua magnitudine: qz ad syncopim pducit. qñq aut est minor q syncopis. vbi declarat qñq fit minor q syncopis. vbi virtus nō destruit oīno vt in syncopi s3 destruit a nervis z la- certis: qz sunt vacui a virtute. s3 phibita delatione spūs ad eos: z id nō remouet hō ab vno loco z stat qñ ēet cū graui somno z nō pōt excitari. z huius cā est accis qd dirimus de fluxu grossorū flegma- ticorū humorū. **C**S3 tu dices qre Alii. determinauit de casu virtutis subito: cū hoc videat ēē accidēs nervorū z lacertorū: z accidēs prin- gēs pp defectū aialis spūs. **D**dm qz a nervis z lacertis pōt phi- beri aialis spūs z vitalis vñ careant mēbra sensu z motu: aut pp phibitiōē transitū spūs vitalis aut spūs aialis. Et pmo est acci- dens marie aialis virtutis. Scdo mō h3 formāl? aialis virtutis fit accis: tñ ei? cā est defectus in vitali spū cui? sūdm est cor. bec rō in ca. de egritudinibus cordis h3 delectari. **C**S3 tu dices qz nō solū a ner- uis z lacertis s3 ab alijs: qz ipedimētū fit in spū vitali z in venis z vijs anbelitus. **D**dm qz destruit manifeste a nervis z lacertis z plus s3 ab alijs nō sic manifeste: nec illa destructio a nervis sic est multa: vnde nō phibetur operatio sed cum labore.

Nam cum vebemens fit facit cadere virtutem inte- gre: z si non fit vebemens facit cadere virtutem nec- uorum z lacertorum.

Chic pbat qd dixerat. Dixerat aut q casus virtutis fit subito: z ali- qñ psequit in magnitudine syncopim: aliqñ aut est minor: hoc autē pbat sic. Illa dispo aliqñ psequit syncopim: z aliqñ est minor in q aliqñ itēgre cadit virtus: z aliqñ nō cadit itēgre sed aliquāl? a ner- uis z lacertis: sed casus virtutis est bmo: g maior est nota: qz cū- cadit virtus itēgre: tūc cōsequit syncopim: cū in syncopi. pprie ca- dat itēgre virtus abfqz oibus mēbris: sed qñq nō fit iste casus vir- tutis itēgre: z tūc erit minor q syncopis pprie dicta.

Et multotiens quidē fit ppter subtilitatem humorū in substantia sua: z quia ipsi recipiunt resolutionem z proprie in febribus.

Chic adiūgit quādā cām z dicit q qñq fit casus virtutis subito pp humorū subtilitatem. **E**t cōsiderādū qz sicut casus virtutis subito factus ppter casum humorū: qñq cōsequit syncopim: qñq nō ita: ēt fit iste casus virtutis. **C**S3 tu dices. ite nō d3 dici casus virtu- tis subito: qz fit a cā manifesta vt a febre. **D**dm qz iste casus vir- tutis subito h3 beat febre pro sua cā: tamē nō est cā ei? sed eius cā est humorū subtilitas: z febris aliqua lenta leuis de qua nō crede- retur qz faceret casum virtutis: facit qñq casum virtutis: z hoc pp subtilitatem humorū que cā occulta est.

Et istorū quādoqz operationes sensibiles sunt nō lese: quāuis non sint tolerabiles quādo multiplicā- tur z iterantur.

CNotificat casum virtutis ex pte nocumēti operationū. Dixerat enī q qñq destruit siue destruit virtus a nervis z lacertis zc. z nō declarauerat de qua virtute intelligebat: dicit q qñq h3 cadat virtus sensibilis z motiua: aliqñ tñ virtutes sensibiles illoz nō sunt lese. s3 sicut motiue: tñ si homo vellet multū suas sensitiuas exerce- re nō

re nō posset ppter nocumētum ex quo cessauit virtus sensitiua. Cuius posset aliter exponi qd aliqñ in habentibus casum virtutis operationes sensibiles. i. exteriores sensus et motus nō sunt lese. s. multi: nō tñ pñt tolerari in actu eoz qñ iste homo veller multipli care motū membroy et iterare sicut qñ erat sanus. C. Tertio pōt exponi qd hic ponat signū boīs subtiliū humoy resolubiliū: qd i. s. sanus: nō tñ pōt continuare opera sensibilia. s. motus. 2c. C. Propter pñmaz expositionē cōsiderādū qd sentire in mēbris minoy virtute perficit: mouere autē maiori et pluriv. Gal. 4. de accidenti et morbo ca. 5. f. de accidentibus sensus tactus. et iō in virtutis casu virtutes motiue possent ledi remanentibus virtutibus sensitiuis: i. et nocent sensitiue virtutes eo qd nō sunt tolerabiles qñ multiplīcant et iterant nō tñ nocent tñ quēcūq; motiue. 2c.

C De cura.

Cap. 10^m.

Cura istoy proxima est cure patientiū syncope. Eius nāq; cura que est ex repletioe sanguinea est flobothomia. In ea vō que est cā alicuius alterius humoy grossoy opz vt sic curratur patietē ipsam in hora cessatiōis eione cum eis que sunt sicut bierre. Et quandoq; sufficit hiera pīgra cum qua composita sunt turbitz et sal indus et agaricū et epithimū et que sunt similia eis.

C. Positio causis ponit curā nō autē signa: qd eius signa nota sunt ex signis syncope sacre ex cōitate stōchi et opilationē viaz anbeli et i. ipemet cāe sunt signa. Signa autē repletiois sanguis nota sūt. Primo ergo ostēdit curā ei qd fit ex sanguine. Scōdo ei qd fit ab humoy grossis. ibi. (In ea vō.) Tertio ponit quēdā cā. generales. ibi. (Et scias.) pñia ps. 7. Scōdo in d. pñio ostēdit curā p medicas et fricatioes. Scōdo p cibū. ibi. (Libus vō.) pñia i. res. pñio ostēdit curā p medicas cūantes. Scōdo p pñiores. ibi. (Et assidues.) Tertio p fricatioes. ibi. (Et fricatio.) C. Dicit qd in hora cessatiōis a paroxismo casus virtutis opz qd succurras cū eionibus et merito. nā in hora portūm p virtutis casum eūare nō possum: fiat qd cū bieri et cū hiera logodior: et qñq; sufficit hierapīgra cōis in qua posita sūt turbitz et sal nitrū et agaricū et epithimū et que similia sunt. s. aut diuisim aut simul fm doses notas.

C Et quandoq; medicas cū cum scamonea. Scamonea nāq; est ex eis qd coadiuuat medicas alias.

C. Considerandū qd nō dō medicari cū scamonea principali itētiōne sed cū scamonea. s. ad cōsolandū alias medicas qd eas acuit: vñ in magnis medicis qbus flegmatis eionem itēdimus ponimus scamoneā nō qd velimus cholera ēdare s. qd alias medicas acuit: vñ in hieris magnis scamoneā ponit potius ad acūdū qd ad eūandū: et hoc mō Aul. loquebatur.

C Et oportet quidem vt administrēs in ea vomitum post solutionem et assidues receptionem confortantiū eoz et odoramentum eorum.

C. Considerandū qd hec littera duplīr pōt exponi. Vno mō sic opz vt administrēs vomitū post solonē. s. post vomitū. Alio mō opz qd administrēs vomitū post solonē. s. pcedentē: et vtracq; expositio verificat. C. Propter qd cōsiderādū qd in casu virtutis aut est multa stomachi repletio et nō multa in mēbris alijs: et tūc dō vomitus pcedere: qd mām stomachi eūat. sed si in stōcho est mām multa flegmatica apta eūari vomitū: fac vomitū: deide facias solones vt supra de curis tremoy cordis: si in itēstinis est mām parata seg sto machū. sed si in stomacho est humor nō aptus educi vomitū. pmo solonem fac: et hoc p cordat cū eo qd supra dixi ca. de canonibz vñbus curatiōis tremoy cordis: vt ibi ps. Aut est multa repletio flegmatis in mēbris. s. nervis et lacertis et venis et alijs locis remotis a locis cōmuni expulsiōis: et tūc prius administrēs solos ventris facta materie digestionē: et hoc vt materia minores deide fiat vomitus: qd mām minora adiuuat suo motu ad expulsiōnez residue materis: ideo pñcipi in egritudinibus nervoyū quādoq;. C. Et cōsidera qd hic est sermo de vomitu facto absq; medicina vomitū: sed de vomitu simplici.

C Et fricatio quidem extremitatū est ex eis que viuificānt calorem inatū fm qd iterauimus eius rememoraionem et vñ post illud exercitio tēperato.

C Et fricatio viuificat inatū calorem sicut iterauit pluries ca. de cura syncope. et sen tertia pñmi ca. de fricatione. et cā quare fricatio viuificat calorem inatū est que sumitur ab Aul. libro de pblematibz

ultima pmo pblemate. Primo qd fricatio de se augēt calidū rōne sui motus. Scōdo qd facit ad nutrimentū attractionē ad mēbra ppter id qd rarificat. rarior enim facta caro magis pōt recipere vt spōgia. Tertio qd propter raritatē facit corpus trāsspirabile et eūētabile. opz enim ad sanitatem carnē rarificare: qd fit corpus magis sanum propter trāspirationē quādam quēdamodū et magna ciuitas est sana que est trāsspirabilis: et propter trāspirationem expellit supflūū qd est actu corruptū: pōt putrefieri et facere collectionē: ita sumit ab Aul. ibidē. Utat post illd exercitio tēperato qd virtus debilis exercitium forte nō sustinet. dō aut fieri post fricationē: qd fricatio ad exercitiū pparat sicut quidam reducunt: sed de hoc non est loqui ad presens.

C Libus vō sit ille qui subtiliat et icidit sicut aqua cice ris cum synapi et oleum de oliuis et olenz amigdaliniū. Et de vino quidem vtatur subtili et veteri. Et vtatur balneo post euacuationē et inungatur oleis viuificati bus calore inatū subtiliati bus. Deinde vñ post balneū vino puro et syrupo de melle et syrupo d absinthio et similibus illis. Cūq; incipit viuificari opz vt pparet cibis cōfortatiuis velocis digōns. Et tu quidē scis illud ex eis que dicta sunt tibi.

C Libus autem sit qui subtiliat et icidit: et hoc propter flegma qd grossum est et viscosum: et omnia sunt de hac intentione: tamen cū vult cibare cibet cū cibis subtilibus dictis scilz aqua carnis sepe dicta supra cum vino.

C Et scias qd virtus augmētāf cibo et vino subtili pueniētibus et odoribz bonis et trāquillitate et gaudio et diuisione eoz que cōtristat et rixari faciūt et rememorationē rerū amabiliū et habitatiōe cū dilectis.

C Et scias qd virtus amicat cibo et vino subtilibus cōuenientibus: et illa amicitio virtutis est ex augmētatione subiecti scilz spiritus: sed boni odores improprie augent scilz cōfortando vt supra vñm fuit. tranquillitas et gaudium augent virtutem. ppter delectationem: quoniam species intellectuales sunt causa realium motuy: vt Aul. 10. metaphysice cap. primo: et in pluribus locis quarta sex ti naturalium ca. quarto. s. de animalibus ca. scōdo. sicut clare ps de re que per somnum mouet et ps.

C De regimine eius in quo apparent signa aduentus apostematis calidi in corde.

Cap. 11^m.

Apostema quidē quādo fit apostema: tūc iaz interficit aut interficiet. Ante illud vō quando apparent tremor cordis magnus et inflāmatio vebemens et signa predicta: tūc est fm inceptionem pernitiei.

C. Ponit Aulē. curam apostematis cordis calidi non autem frigidū: quia forsan in substantia cordis raro fit apostema frigidum vt supra. Et dicit qd apostema quādoq; fit id est cōfirmatur apostema: et tunc occidit propter causas supra dictas: sed anteq; incipiat apparere tremor cordis et cā. quia est signum qd materia mouetur ad apostemandū: tunc est fm inceptionem pernitiei: qd intendit occidere non qd actu occidat.

C Si aliquid inuat ipsum tunc est flobothomia basilice. Et speratur quādoq; in eius euasione cū flobothomia arterie et iserioribus corporis et in ifrigidatiōe pectoris eius cum niue et camphora super apostema.

C Et si aliquid inuat tunc est flobothomia vene brachij et inuat tur quādoq; cum flobothomia arterie inferius scilz in pede: vt multum distrabatur materia: quia forsan flobothomare eum in brachio non esset conueniens: quia posset multum educere spiritū et ifrigidare pectus cum niue vt sedetur ebullitio. Hec est cura coacta in qua potius est desperatio qd salutis spes. Et ex hoc habetur qd super principalia possumus ponere actu frigidā: quod est contra Aul. 7. colliger. cap. 7. f. de cura fluxus ventris. hoc tamen habet per se dubium. C. Considerandū qd de cura solutionis continuitatis non facit mentionem: quia in ea nulla salus speratur. s. in solutione continuitatis cordis. Similiter non ponit curam casus virtutis facti a resolutione: qd habetur ex cura syncope facte a resolutione que fit per ifrigidantia. vnde Aulē. cura eorum est proxima.

Gentilis

Incipit expositio super. xij. sen tertij casti.

Sen. xij. de mamilla et dispositionibus eius: et est tractatus vnicus.

De anathomia mamille.

Cap. p^m.

Mamilla est membrum creatum ad generandum lac ut nutriatur cum eo noster natus in introitu sue nativitate et usquequo confirmetur et crescat eius virtus et fiat conveniens ad digerendum cibum fortem solidum.

Precedenti sen determinavit Aulic. de egritudinibus membrorum spualium principalium. scilicet cordis et coadiuvantium ut pulmonis et trachee arterie usque ad superiora epiglottis et continentium ut pectoris. Est ergo iterum hic determinare de egritudinibus membrorum circumadiacentium membrorum spualibus ut mamillam. Et primo ponit anathomiam mamillarum. Secundo exequitur de passionibus earum. ibi. (Scias.) Quod autem de mamillis maxime scire querimus est earum operatio: earum substantia: modus operationis: pres earum et alligatio forme mamillam: numerus et situs nota sunt. Primo ergo Aulic. per anathomiam ostendit finem et utilitatem mamillam. Secundo ostendit modum compositionis earum ostendens per hoc earum substantiam. ibi. (Et ipse est corpus.) Tertio modum operationis earum per similitudinem ad epar. ibi. (Et propter suam albedinem.) Quarto ostendit modum partium earum. ibi. (Et yene quidem.) Quinto ostendit colligantiam. ibi. (Comunitas autem.) Dicit primo quod mamilla est membrum creatum ad generandum lac: ut nutriat ex isto lacte fetus in principio sue nativitate usque ad complementum donec possit assumere cibum durum. Considerandum quod Aulic. duas ponit utilitates mamillarum. Una ut generet lac. nam proprie membrum generatio lactis est mamilla. Alia utilitas est finis vitium ut ex lacte nutriat fetus. Propter quod considerandum quod ex aialibus quedam sunt in matrice alentia sue alitania: et ista sola sunt habetia lac. quedam sunt ouificata et ista non habent lac. animalia enim ouificata sunt imperfectiora. sed aialia que generant in matrice sunt perfecta magis: et quod sunt magis perfecta non potuerunt oino in matrice perfici: quod tunc in ortu semper contineret matrem mori. sed aialia ouificata: quod statim sunt perfecta: et ideo aialia que in matrice generant egesserunt nutrimento ad complementum simile ei quod habent in matrice. cum enim adhuc sunt imperfecta non potuissent res duras sumere. et nutrimentum magis enim simile ei quod habebat in matrice est lac cum sit factum ex sanguine: imo ex parte sanguinis veruati a matrice. chaut extra uterum per assumptionem lactis magis perfecta fuerint cibant durioribus cibis. alia vero aialia generata per ouificationem quasi statim sunt perfecta: et ideo statim cibantur ex granis cibis. et ideo inter aialia generata in matrice adhuc est ordo. nam illa que sunt imperfectiora cum egerunt ad nutrimentum cum non multum desit eis de perfectione pauco tempore lacte egentia sicut agnus bedus egere lacte quod nondum sunt perfecta ut possint res duras comedere: et quod diu erant nutriti sanguine in matrice: non possent subito ad rem non habentem multam proportionem cum sanguine permutari: et ideo lacte egesserunt pauco tempore. homo autem quod est aial summe perfectionis non potest tantum complementum in matrice habere: et ideo extra matricem vel iterum pluri tempore lacte eguit. Ex quibus dictis apparet quod anathomia mamillarum quam Aulic. ponit est anathomia mamillarum mulieris. Viris enim sunt mamille: non tamen ad hanc intentionem cum propter non habeant lac: ut infra declarabitur. Si autem viri habeant mamillas: ut sumit ex mete Bas. penul. lib. de iuuamentis. als lib. s. de iuuamentis membrorum. ca. vlti. hoc est maxime pro calefactione et defensione partium cordis. Et videtur et facere ad ouationem. multa enim natura ad ornatum ordinat. Et quoque propter quare hominibus mamille stuant in pectore: alius autem aialibus posterius a pectore. huius enim causa sumit a Bas. ibidem. et ab Ari. 4. de partibus animalium. ca. 23. als. c. 9. de visu man. et pedis. nam aialia habentia vbera alia ab homine cum incedunt inclinata movent multum pedes anteriores strictos: nam strictus locus est circa pectus: et propter motum anteriorum pedum vbera ibi situata motum impedirent. homo autem cum sit recti capitis motus manus non artat locum pectoris: et ideo convenienter ibi situari poterunt. Alia causa est huius Ari. quod preter opus ea que circa cor: preter autem ex appositione mamillarum vni conseruat calidum in pectore sicut vestis que calefacta est calefacit: ut sumit a Bas. ibidem. Etiam quod ex calore cordis fit melior lactis decoctio. Quia ergo virorum mamille non possunt morbos pati ex diuersa lactis dispositione

Super tertio

cum propter ad lac generandum non ordinantur: ideo Aulic. de eis mentionem non fecit nec aliquid de virorum mamillis dicit. Mamille autem mulierum sunt ordinate ad lac generandum ex quo nutriris fetus. nam Aristoteli. 4. de generatione animalium. c. 10. als. ca. 8. de lacte. alimenti enim gratia ipsum lac facit natura: ideo de eis hic sermo est.

Et ipsa est corpus compositum ex venis et arteriis et nervis iter que existit vacuitas quas caro replet glandosa cui non est sensus albi coloris: et propter suam albedinem quando assimilatur ei sanguis albefcit illud quod nutrit ipsas et albefcit illud quod supfluit ab ea et fit lac. Et eius quidem comparatio ad lac generatum ex sanguine est comparatio epatis ad sanguinem generatum ex chilo: in hoc quod vni quodque conuertitur humiditate ad similitudinem suam in natura et colore. Nam epar rubificat chylum album et facit ipsum sanguinem. Et mamilla albefcit sanguinem rubrum et facit ipsum lac.

Dicit hic quod ipsa mamilla est composita ex venis et arteriis: et inter hec existit vacuitas repleta carne glandosa ut caro testiculorum: et non est ibi sensus. nam si nervi veniant ad mamillas: non tamen diuisum ad carnem glandosam: et ideo ipsa non sentit. Contrarium sumit a Aulic. 4. ca. sen. 3. c. de altoim. Dicit et quod propter albedinem assimilatur sibi sanguis vni fit albus sicut chylus assimilatur epati et fit rubrus.

Ex mete Aulic. potest hic manifeste haberi quod mamille nutriunt ex lacte. nam si se habet sanguis ad epar sic lac ad mamillas: si sanguis proprie nutrit epar: si lac proprie nutrit mamillas et non sanguis: imo sanguis comparatur mamillis sicut chylus epati. chylus autem non nutrit epar si sanguis: si sanguis non nutrit mamillas sicut lac. Et ostendit: quod quod est simile et proportionatum vltima proportionem mamillam videtur epar conueniens nutrimentum cum nutrimento per assimilationem fiat. tale autem est lac cum vltimo assimilatum sit mamillis. Propositum arguit. nam lac est sic supfluitas mamillarum: ut ex mete. A. hic sumit. supfluitas autem proprie non nutrit illud cui est supfluitas. Considerandum autem quod vni quodque agens assimilatur sibi partem quantum possibile est non solum sibi sedam si per accitiam: imo prius tempore assimilatur sibi partem si per accitiam: et si suba: cum accitiam saltem determinatam precedat subales formas in materia. sanguis ergo pueniens ad mamillas permutatur in albedinem propter mamillam carnes albas esse sicut chylus ad epar veniens mutat ad rubedinem propter carnem epatis rubeam et per tempore appetit in sanguine albedo et fit lac et in chilo plus rubedo et fit sanguis sicut quod apparet forma subtilitatis eius que ignota est nobis: vni in mefenciais chylus rubedine accipit: non tamen forma subales. Mamillas autem nutriris ex lacte dupliciter: et intellectus. aut ex lacte hntie iam forma lactis separato existente actu a suba mamillarum. aut ex lacte. i. ex quadam suba simili lacti. Primo modo lac mamillas non nutrit quod quidem declarat. Sicut enim similitudo lac mamillis sicut sperma testiculis sicut Lometa. in illo als. 39. s. pte. Si mulier que nec pergnas et. sperma autem non nutrit testiculos. Adhuc similis est de principio generatio et nutrimento: sed principium generatio est factum ad generandum aliquid extrinsecus: sed nihil generat ut semen. Sic ergo per nutrimento est factum ad nutrimentum aliquid extrinsecus aut nihil nutrit. tale autem est lac: ergo. Adhuc vna est materia communis nutrimento et sanguinis: lac ergo separatum existens et completum a mamillis nutrire non poterit illas cum iam amiserit formam sanguinis et non sit aliqua humiditas. Amplius cum non est lac adhuc nutriunt mamille. Si autem lac accipiamus maliter magis pro quodam suba alba simili lacti sic nutrire poterit sicut nos dicimus quod perma nutrit. i. quedam substantia alba sicut sperma que in membrum reperit sicut Bas. in commento primi pronostico in fine. Aliud ergo est esse lactis ut est quod separatum hntie non tamen nutrit: non tamen nutrit: si sanguis enim mamillas nutrit: deatbe: non tamen suscipit formam. propter lactis si suscipit propter determinatam formam huius prius sue membrum: si lac recipit formam distinctam communem magis pro qua aptus est pueri in membris fetus: non quod quod nutrit mamillas prius sit forma liter lac sed sicut similitudo: nec est inconueniens quod vni agens diuersas tribuat formas pro diuersas virtutes. Et enim propter nutrimento propter dat formam diuersam pro qua agere potest: nec opus quod cor plus illud nutrimentum conuertat in sperma sed similitudo: sic et mamille dat aliam formam sanguini ut nutriat: alia ut lac sit: multum simile: non tamen credo fore necessarium quod nutrimentum prius fiat lac. Aduertendum tamen propter solone prius rationis fortis: quod si epar debeat nutriris opus de necessitate quod suum nutrimentum prius recipiat formam sanguinis et fiat epar actu sue et actu nutriat epar. Et hec est ratio: quia formas sanguinis in materia non precedit forma aliqua que sit apta subiecti pro nutrimento epatis nisi fiat sanguis. sanguinem enim precedit chylus qui immediate non potest nutrire epar nisi prius fiat

fiat sanguis. opz qd illud qd nutrit epar pus fiat sanguis. non sic aut est de mamillis. nā forma lactis puenit forma sanguis qui sanguis pōt subijci imediate p mā mamillaruz: qz mamille nō ex lacte: s; ex sanguine sunt gñate. non q opz sanguine pus fieri lac fm subas: s; fm similitudine cū nutrit mamillas: z ex hoc soluit p rō. Ad scđam dōm q nō ois similitudo facit rē ēē nutritiua: s; paf- sua similitudo. Vrina. n. vesice similitud nō tñ eā nutrit. itē aut qd passue similitas mamillis est illud qd in eoz subam trāst. Lac aut gñat ē tanq aliqd vultus ab eis icludēs itrfecūa mamillis finē.

Dub^m 2^m Dubitat vtz cū epar chilū in sanguine puerit z mamille sangui- nē in lacan p caliditate b mamille faciāt. Et vtz q nō: qz ei^o ter- minatio est ad fridū. lac. n. fride cōplexionis ponit: s; z alteratio a frido fit cū mor^o fit idē cū termino ad quē: vtz^o pphy. Adhuc ma- mille que sunt mēbrū fridū faciūt istā alterationē: s; fit a frido. Oppositū qm que dissoluit a frido sunt coagulata a calido vt 4° metho. ter. comē. 30. Lac aut a frido liquefit a calido aut co- agulat vt. 3. de aialib^o Aul. c. 3. Dōm qz mamille lac puerit per alterationē factā a calido. nā illa cōuersio a calido fit que fit a p- prio calore mēbrū z nō a pprio frigore. puerit tñ sanguis in lac fit a pprio calore nō q ab extrinsecō: qz illud est cōrūpē: vt. 11. rera. c. 8. nō ē a frido: qz fridū nō appropriat mēbrū in actiōe s; solū ca- lidit. qz aut fiat a pprio calido p: qz fit per vntē mamillaruz assi- militatiua: hoc aut cū calido operat nō cū frido cū ipm nō pporzio- net z cōparat vntē formaz vt. A. p. can. sen. z. c. de signis cōple- xionis. Cōsiderādū aut q si puerio sanguis ad formā lacū fiat a calido: nō tñ quociq; s; a calido diminito z dearticulato: nō qz frigidū fit rō agēdi: sed calidū hoc talē determinatū: s; aut calidus determinatū fit: tñ in cōparatione ad oīm vt illud trāsmuret est potēs. fit aut bec puerio a calido diminito: qz fit a calido mamil- larū. mamille aut mēbrū fridū sunt. z est simile qz nos videm^o q os s; fit fridū mēbrū: tñ per digonē a calido appropriato cōuertit sanguine in sui nām. sic et mamille faciūt per digonē a pprio cali- do s; fit calidū diminito: z iō illud qd gñatū est per hanc digonē diminito caliditatis est vt lac. Et iō Balz. de simplici. medi. ca. z. distin. 6. lac ponit mediū iter nām sanguis z nām flegmaticū: qz ad frigiditatem declinat. Et hoc sentiebat. A. z. can. cap. de lacte in a- reola opōnū. cū dicebat q lac est gñatū ex sanguine q est in sumo digonis cui supuenit digō qdā alla: quōs fit ex mēbro qd ad frigus declinat. Vult qz Aul. q p digonē fit factū digō aut ois a calido fit: vt 4° metho. ca. 14. z 4° de gñone aialū Aul. 5. Empe. c. 1. lac aut digestiuoz est. Ad obia aut soluit qz lac ad friditatem tēdat p digonē: digonē aut gñari pōt: nō n. lac gñō ad fridū absolute terminat sed ad diminitū calidū. Ad 2^m p qd fit dōm.

Dub^m 3^m Dubitat qd fuerit necessariū sanguine puerit in lac vt fetus nu- trirer. Dōm q nutrimentū fetus extra vteruz recipit per os vt in stomacho z epare alteret. Si q purus sanguis fuisset in stō cho asumpit per alterationē factas a calido facit fuisset inflāmar^o z in amaritudine puerfus vt est de rōne rerū calidarū dulciuz z vntuolariū. s; g pueris sanguine puerit in lac qd ad frigus decli- net ne in stōcho inflāmar^o z fieret amarū vnde nutrire nō possit. Csed tu dices sicut in vtero inflāmar^o ita in epare. Dōm qz epar nō bz tāntū calozē actualē faciēre ad digonē qz bz stomach^o a mēbris adiacētib^o q est in stomacho accidentalē caloz. sanguis aut in fetu per vmbilicū vadit vsus gibbū eparis vt non acquirat nouā formā: sed statim labit ab epare z acgrit quādā appropria- tionē vel ppetatē: sed in stomacho fit intrasit steterit.

Dub^m 4^m Dubitat aut post aliq: cur in mamillis lac i diuersis tēporib^o gñat in specie diuana: in alijs aut aialib^o fm tps determinatū.

Dub^m 5^m Et que diuersitas in bonitate lactis. Dōm qd ad pmtū q inter oia aialia homo bz tps partus diuersum: ideo tps gñōis lactis cū lac in partū ordinet^o z bec est mīso Ari. 4. de gñone aialū ca. 10. ala. c. 8. Ad scđam aut. q dōm q lac ppinquū tēporis partus est laudabilis q lac pueniēs. Vnde Arist. ibidē pp qd ante septi- mū mēsem lac inutile mulierib^o z iam fit vtile. z declarat hoc ex mā fine z signo. Ex mā qdē qm mā ex qua gñat lac in pms mēsi- bus est mā supfluitatis. nā. n. de sanguine ibi trāsmisso intēdit ge- nerare z augere fetū: iō accipit de sanguine qd melius est z ma- gis digestū. reliquū aut est necesse fieri salsum z mali saporis vt ibidē Arist. Istud aut reliquū est ex quo fit lac: sed cū fetus est for- matus z plasmatus habēs que ipsius. i. que sibi ptenēt vt ibi Arist. nā plus de sanguine digesto z bono mittit ad mamillas vt gñetur lac pp fetū q exitū appropinquat. ad fetus aut dirigit sanguinem supflūū magis tanq nō curās de eo plus sed de eius nutrimento exteriori: s; illud tñ ex quo tūc nutrit fit amplius: vt in comē. illius afoz. 30. Vultet sōmata. vnde qd ad mamillas vadit est min^o in qtoz: per pīs melius digerit z parit a mamillis. z bec est vna cā que etiā est melius. Vnde aduertēdū q lac qd prius gñat pōt ge- nerari ex sanguie āpliois qñatū: qz tñ fer^o eget pauciori sangui-

ne in qto: sed ille sanguis est pauce bonitatis cū fit supfluitas sal- sa: sed lac qd gñat post septimū fit ex sanguine minori in qto: qz tūc fetus eget plurimo nutrimento: sed fit ex sanguine maioris bo- nitatis: qz nā nō curat bonū sanguine trāsmittē ad fetū. Ex fine ēē declarat qz lac gñatū in pncipio distat a fine suo qui est fetū nutri- re. lac aut post gñatū illi finit magis appropinquat. vñ qd qz autēz magis pfectū cū suo fine attingit. Signo aut declarat qm lac pmtū est flegmaticū aqueū. lac aut posterius factū est dulce z digestū.

Et vene qdē z arterie z nerui positi in substantia ma- mille ramificant in ea vsq ad ptes villosas z habent in ea reuoluciones z circuitiones plurimas.

Dicit qz vene z arterie habēt circuitiones z reuoluciones pluri- mas. Et hui^o cā est: vt sanguis maiorē recipiat alterationē z pfe- ctionē per plurimū tractū a carne mamillarū. ptingit. n. plus qm per plures reuoluciones trāst: sicut p de chilō trāseunte ad inie- ctina per venas eparis. nerui aut diuidunt ad partes villosas. non aut ad fila minima dispersita per carnē mamillarum: qz caro illa sensum nō bz: ergo mamilla sensum bz quo ad partes venales z arteriales: nō aut quo ad carneas ptes: qz vene z arterie cūz ner- uis sunt diuise ad minimas ptes: tota s; mamilla sentire videt.

Comunitas aut mamille cū mīce in venis inter eas ptextis est res quā tu iā sciuiisti in anathomia venarū.

Est nota cap. de venis p^o can. sen. i. ca. vlti. de anathomia. Cō- siderandū tñ venas que alligant mamillas matrici oriū a venis matricem intrantibus: z be sunt que mām lactis portant. Vene aut que mamillas nutriunt oriūnt superius a vena ascendēte zc.

De exuberatione lactis. Cap. 2^m.

Lias qz lac multiplicat multiplicatione san- guinis boni.

Postea anathomia mamillarū: exequit de ei^o pas- sionib^o. nō aut ponit signa cōplexionū nāliuz mamille: qz ipse variant fm corporis cōplexionē nec variant ipse corp^o sic facit cor z alia nobilia mēbra pncipalia. Egritudines aut que ma- millas sequunt qdā sequunt eas ex pte q lactis sunt gñatiue: qdā ex pte ipsaz fm se. p^oio q determinat de pms egritudinib^o. Se- cundo de scđis. ibi. (In pncipio gde.) Dispōnes qdē egritudina- les que mamillā sequunt ex parte qua lactis est gñatiua sunt lacū paucitas: vñ querit ei^o multiplicatio: lactis multitudo vñ querit ei^o minoratio: lactis caseatio z gelatio z putrefactio. p^oimo q determinat de lacū minoratiōe. Scđo de lacū multiplicatiōe. ibi. (Lac qū supfluit.) Tercio de caseatiōe. ibi. (Qñq lac.) Quarto de putrefactiōe z gelatiōe. ibi. (Sumat.) p^oia i. d. p^oio oñdit eas minoratiuas lacū. Scđo pōit curā. ibi. (Et postq.) p^oia in. d. p^oio ponit in gñe que est fit multiplicatiōis lactis. Scđo ex oppo- sito inuestigat eas minoratiōis ei^o. ibi. (Et qū minorat.) C lac mul- tiplicat. n est a mā. f. multitudine boni sanguinis trāseutis ad ma- millas. C Notādū q rubrica dicit de exuberatiōe lactis supple z phibitione minoratiōis ei^o: qz ad hoc intendit illud capitūluz.

Et qū minorat tunc cā eius est diminitio carūz san- guinis: aut penuria bonitatis eius.

Hic inuestigat causas minoratiōis lactis que magis sunt cā mi- noratiōis sanguinis boni. Et pmo pmittit diuisionē causarū mi- norantiū lac. Scđo exequit subdiuidēdo. ibi. (Et cā in paruitate.) Dicit qz qū minorat lac: cā ei^o est diminitio sanguinis vel carūz sanguinis: z tūc supple per oppositū s; multiplicatio carūz minorā- tium sanguine aut est penuria aut defect^o in sanguine bono.

Et cā in paruitate sanguinis: aut est ex pte māci aut ex parte cōplexionis. Et illa que est ex cā māci est: qm est cibus paucus aut est s; ius generationi sanguinis ab eo pp siccitatē suā z frigiditatē supflua: aut est iaz puerfus ad partē aliaz. f. fluxus sanguinis aut oposte- matis aut alioz. Et parte vō cōplexionis: qm est cō- plexio corporis aut mamille ericans humiditatē cuius passione nō generat ex ea sanguis: aut ppter sup- fluitatē aquositatis eius z elongatiōē eius ab equa- litate cōueniente sanguinea aut aliud.

Exequitur. Et pmo declarat causas minoratiōis lactis que mi- norant sanguinem. Secundo causas que minorant bonitatē san- guinis. ibi. (Sed causa que psumit.) p^oia in duas. p^oimo po- nit subdiuisionem. Scđo exequitur. ibi. (Et illa que est.) Et patet. C Ex parte vō cōplexionis intellige complexionem corporis z

Gentilis

sanguinis. cōplexione qdēz corporis: qz sicca zē. z sanguis qz sit in eo aquositas supflua aut aliud qz alius malus humor. Dixit autē Aui. aliud z omisit declarare: qz declarat ex declaratione secūdi mēbri pncipalis: vñ ista diuisio qñ in b mēbro coincidat: z cā miorationis lacq ex mioratiōe sanguis pp malitiā cōplonis z cā miorationis lacq pp paucitātē boni sanguis: qd mēbz statī declarat.

C Sed cā que psumit substātiā sanguinis z corrumpit illud qd generat ex ea quare nō est cōueniens vt generet ex ea sanguis lacq cū lac nō generet nisi ex sanguine bono est dominiū vnius humorū trīū: cholere: aut flegmatis: aut melancholie.

C Primo ponit cās pp quas sanguis z substātiā ei corrūpit: vnde bonitatis sanguis est penuria: ostēdens quō lac inde miorat ponēs tres fore has cās. s. cholera flegma z melancholia. Scdo per signa docet cognoscē qñ isti humores sanguine faciēs nō bonū sunt cā mioratiōis lacq. ibi (Et declaratio.) Dicit q cā psumēs bonitātē sanguinis est multiplicatio horū trīū humorū.

C Et declaratio qdē cholere est in citrinitate coloris lactis z subtilitate ei acuitate ipsi. Et flegma declarat in vebemētia albedinis ei z aquositas ipsi z declinatione ei ad acetositatē in odore z sapore suo. Et melia in vebemētia spissitudine ei z paucitate ipsi.

C Primo declarat per signa dñūz vniusculūq humorū cāntiū lacqz diminutionē. Scdo ostēdit q sanguis in se multiplicat pōt eē cā diminutiōis in lacte. ibi (Et multitudo fortitudinis.) Pz in tres. pz. Cōsiderādū q flegma facit declinare lac ad acetositatē pp diminutā dcoctionē in mā aquea. calidū. n. diminutū est cā acetositatē: lz aut melie debilitas calidū pūngat: tñ ei mā per diminutā dcoctionē nō est apta acetosari qz ipsū lacq: substātiā aut spissa nō est pueniēs subiectū acetositatis.

C Et multitudo fortitudinis ei nō elōgat qñ sit: ideo q sanguis ppter vebemētiā multitudinis sue inobedit operationi nāe: qz nō patit ab ea z accidit nāe defectus in pueritēdo illū ppter coartationem quā fecit ipsi: z hoc est ex eis quoz signa nō sunt defecta.

C hic Aui. ostēdit qd nocumētū pōt in lacte exuberātia multi sanguinis. Et p facit b. Scdo ponit qdā spālē nocumētū qd ponit in lacte vel spālē dispōne que lacti aduenit z spmati. ibi (Et qñq accidit.) Cōsiderādū aut q per multitudinē fortitudinis possum itelligē: aut multitudinē fortitudinis. i. feroriz: z b pōt esse: qz sanguis multiplicatus in mamillis nō potēs in lac pueri corrumpi: vnde lac bz multitudinē fortitudinis. Aut itelligēdū q lac oī multē fortitudinis qñ ipm existēs multū nō est bene alteratū ad nām lactis: sed mult' existēs in qritate z de vestigijs sanguis. Dixit q multē fortitudinis: qz fortis est z resistēs actioni mamillaz: z hāc credo itētiōē Aui. z istud nocumētū in lacte oī pueniētus mioratio q multiplicatio: qz lz lac multū sit tñ malū z incōpletū est: z iō pueniēt mioratū pōt dici. In b. n. cap. nō solū ponunt cāe mioratiōis lacq vt mioratio ppe qritatē notat ppiā: lz et ponunt cāe corruptiōis lacq. flegma. n. z melia z cholā mioratō lac corrūpit illud vt pz: z hui' signa nō sunt tecta: s. māifestata: qz signa repletōis sanguis: qz et in multo lacte rubedo apparebit.

C Et quādoqz accidit ex ericcatione lactis z spermatiz vt egrediānt fm filuz: quare fit sanguis quāuis sit exuberans nō laudabilis substātiē: neqz cōueniēs ad hoc vt generet ex eo lac naturale. Et est illud qd generatur ex eo de lacte illaudabile.

C Notandū q qñq lz de se sanguis fit bonus: fit tñ male substātiē ppter fortē ficitatē mamillarum z testiculoz: vnde pgelat z fit sperma z lac filiosum. i. densum nō filiosum aquosum.

Dub^m p^m Declarat cā cāe miorationis lactis sunt plures vt oppilatio venarū ad mamillas: debilitas attractiue mamillaz: z alij modi male cōplexionis: cur Aui. mētiōes de eis nō fecit. Pz dñm qz forsan qz supra lib. i. sen. z sufficiētē de hoc locut' fuerat: aut qz dedit itelligi oppilonis cās per id qd dixerat de admisione flegmaz ex melie cū sanguis: qz isti hūozes maxime oppilāt. Si aut oppilo in alijs mēbris posset eē cā: tñ illico dedit itelligi per modū male cōplexionis sicce qz ericcādo cāe ē i mēbris oppilonis. cām aut mioratiōis lacq qz ē obli attractiua vture: ex cāis posūit dedit itelligi.

Dub^m z^m Dubitat nā Aui. ponēs cās mioratiōis lactis posuit signa significātia cās penurie bonitatis sanguis: non aut posuit signa dñūz

Super tertio

guentia cās paucitatis lactis sumptas ex causis diminnētib⁹ sanguinis: cur qz Aui. b fecit. Pz Rādes q signa illaz cārū p se sūt nota. erāt. n. ille cāe sumpt ex pte mae z ex pte cōplonis. Lāe sūpt ex pte mae sūt paucitas cibi vel sanguis: z hec signatio nō ē ad oculū. aut ē nimia siccitas vñ friditas sanguis vñ cibi q comedit: z b et pz. aut puerio ei ad pte aliā: z b visus ostēdit. Lāe. n. sumpt ex pte cōplexionis sunt siccitas corporis z mamillaz: z note sunt. Signa aut admisionis cū sanguie aut alterius humoris ponit Aui. vñ dicebat q illa coincidebāt. z hoc iō Aui. omisit dicēs. aut aliō.

C Et post qz iam sciuit causam: tunc tu puidus es in modis abscondēdi eam. Et scias qd oē qd exuberare facit sperma exuberare facit in pluribus corporib⁹ lac sicut semen lactuce z semen papaueris z vber capre z ouis z similia: quācadmodū illud quod ericcat sperma z miorat ipsuz z prohibet generationē eius miorat lac etiā sicut semen canabis.

C hic ponit curā. Et p in spālī ponit cā. Scdo in spālī. ibi (Et cūz cā.) Dicit oē qd exuberare facit spma exuberare facit z lac itel ligēdo de his que a mā opant: qz qdā a qritate facere pnt exuberare sperma z lac. Pz Sed pñ hui' ponit z cā. de agno ca sto: vbi Aui. dicit q est ex eis que multiplicat lac mioratō sperma. Pz dñm q vt dicit Serapio de simplicib⁹ p trac. qdā q multiplicat sperma z lac faciunt hoc a mā: vt qz est pueniētis z multi nutrimēti sicut pisces parui z bñōi. qdā faciunt hoc a qualitate: z tunc medicine que a qualitate multiplicat lac faciūt hoc aut a caliditate aut a frigiditate zē. fm oppositū ad cām que prohibet lac multiplicari: aut faciunt hoc a virtute leuis apertionis: qz medicine que puocant lac qñq faciūt hoc cū virtute leuis apertionis pducēdo sanguinē ad mamillas sicut fermen anberti z eruce recēs z bñōi: iō quēcūqz medicine a mā operātes multiplicat lac etiā z sperma multiplicat: qz medicina vel res operās a mā nō multiplicat lac cū tēperata calitate z hūiditate: nisi qz sanguinē benignuz multiplicat. sanguis aut benign' apt' est multiplicare lac z spma: s. nō quēcūqz medicina multiplicat lac a qritate multiplicat sperma: nā medicina apertitia in aliq dispōne apertēdo pōt lac multiplicare: que tñ ericcādo spma miorauit: sicut b mō agnus castus q in pauca qritate assumpt' vt in 3. y. per subtilē apertionē pōt lac multiplicare: ipse tñ de se est spermatiz ericcatur: vñ agn' cast' dñ in p alimētōz ca. 30. Ubera vident hīe pperatē i multiplicādo lac: sicut vñ qd mēbz sup vnoquoq ad nutritiā z pfortiā: vt ab Auer. sumit s. collz ca. de medicinis pfortatiuis mēbzoz quēte quozdā. z infra habemus q pellicula stomachi stomacho pferit: z intestiniū intestino: z epar epari: z ren reni.

C Et cū cā in paucitate lacq est paucitas cibi multipli ca cibū z fac delectari in ipoz: z fac vt ipse sit ex gñe calidi z hūidi laudabilis chimi. Et qñ ē cā corruptio cibū rectifica ipm z reduc eū ad gen' pdictū. Et qñ cā ē multitudo exercitiū miora ipsuz z fac delectari. Et si eā in ipō est paucitas sanguis pp fluxū sanguis z similia retine ipm. Et si ipsi flux' est in inferiorib⁹ ad superiora: z si est ei flux' in superiorib⁹ ad inferiora. Oē si ei cā est corruptio cōplexionis pure pone cibos oppositos illi cōplexioni cū eētia exuberationis chimi.

C hic in spālī descēdit ad ponēdū curā miorationis lactis. Et p facit hoc fm diuersas cās dictas pus. Scdo ponit quēda remedia cōia ad lac multiplicādū. ibi (Et ex medicinis qdem.) Pz prima in duas. nā cāe miorationis lactis quēda erāt cāe mioratiōis sanguinis: qdā erant cāe corruptionis benignitaz ipsi. Pz ergo docet curā mioratiōis lactis qñ est a causis primis. Scdo qñ est a causis secundis. ibi (Et si fuerit cā.) Pz prima in duas: qz ille cause erant ex pte mae z cōplexionis: pmo ostēdit qñ est a primis causis. Scdo qñ a secundis. s. cōplexionib⁹. ibi (Et si eius cā.) Pz prima in tres. nā cāe ex parte mae erant aut paucitas sanguinis ex paucitate cibi: aut corruptione aut fluxu: ideo tria facit. z pz. Dicit q qñ est cā multitudo exercitiū. s. vnde fit humor ericcatio miora exercitiū: z fac ipm delectari in exercitio: tunc aut delectabil qñ erit tēperatū: vel fac delectari. s. in cōmētiōe z quiete.

C Et si fuerit cā humor corruptus dominans euacua cū eo qd opz in omni humore. Et pone cibū mulieruz cholericē cōplexionis illud qd declinat ad friditatē z

humiditate. Et ex eis q̄ p̄ferūt eis est aqua ordei cum
sulep̄ et semis citrulloz pūgillus: et semē cucumeris
et acceptio cerebellorū: et pot̄ lactis vaccini et capni et
p̄fices aradradi et caro hedina et gallinacea ipigua
ta: et sorbitides facite ex kisch ordeī cū lacte et ius mal
uaz hortulanaz. Et pone regimē eaz q̄ sunt flaticce
cōplonis ex cibis et medicinis in q̄b̄ est calefactio in
p̄mo et sc̄do cū humectatiōe aut pauca ericcatiōe. Et
ex hoc q̄dē ḡne sunt panis et baucis et feniculus et ābe
tuz et apium humidum et macis et p̄prie humidū absq̄
sicco: qm̄ est calefactiū et ericcatiū: et sorbitides
facite ex farina tritici cum senugreco et feniculo.

¶ P̄mit curā paucitatis lactis qm̄ est p̄p̄ sanguis corruptionē. Et
p̄mo ostēdit curā sp̄tis nocumēti lactis: de quo supra dixerat qm̄
corrupt̄ est a cholera. Sc̄do qm̄ flegma. ibi. Et pone. Tercio qm̄
melia. ibi. Et qm̄ lac egredit̄. Cōsiderādū q̄ in regimē flegma
tice est itētiō calefactiōis: et illa est pot̄: sicut flegma p̄ncipalr̄ ē frī
gidū. Sc̄do itētiō est duplex. sc̄. itētiō humiditatis subalis et bone: vt
bonus ḡne sanguis: et itētiō ericcationis supfluitatū humiditatis
flegmatice: et illa ericcatio d̄z esse pauca: q̄ tēperata: ne ericcatio
pueniat ad igrossationē flegmatis: et de hoc dicit̄ Aul. cū dicit̄: cū
medicinis in q̄bus est calefactio: in p̄. l. in p̄ncipio cure: vel in p̄. f.
gradu: et cū humectatiōe. f. subali p̄p̄ multiplicādū sanguinē.
Aut pauca ericcatiōe: q̄ nō multa ne bon̄ sanguis ericeat̄: et fleg
ma igrosset a caliditate. Ista cibaria si nō habent ex nā sūt arti
ficialr̄: sic carnes pulloz cū sp̄eb̄: et bonū vinū ē h̄mōi. Et tūc Aul.
enumerat dices q̄ est de b̄ ḡne panis. f. tritici. Baucis. i. p̄stina
ce et c. Adācis p̄p̄ humidū recē absq̄ sicco: qm̄ supple siccus est
calefactiū et ericcatiū supple supfluit̄: vñ n̄ p̄uēit. Ut qm̄ supple
humidū est calefactiū et ericcatiū. f. pueniēt̄: iō nō puenit.

¶ Et qm̄ lac egredit̄ filiosz p̄p̄ grossitudinē suaz et sic
citātē suā: tūc cura est embrocatio cum eo q̄b̄ hume
ctat valde et acceptio humectantiū: et sūt in spermate.
Et intēde regimē cōplexionis f̄z medicinas et cibos
in q̄bus est superfluitas calefactionis p̄p̄inqua ei q̄b̄
diximus et humectatio vltima. Et cognoscas etiā ge
nus melancholie dominantis et rege fm̄ ipsum.

¶ Notādū q̄ i bac dispōne siccitati p̄iūgī friditas: nā si ē calidi
tas: nō fieret p̄p̄ie filius: f̄z ad nāz pulcrulētr̄ veniret. friditas ā
cōagulādo et siccitas ericcādo facit sp̄ma et lac filiosz: et iō docet suc
currē cū fortiter humectantib̄ et siccitatē: et in q̄b̄ caliditas exce
dit sicut in medicis et friditas et cognoscas et genus. et p̄s.

¶ Et ex medicinis q̄dem tēperatis facientib̄ lac eru
berare est vt sumant̄ de selet apuz. xxx. et de folijs fe
niculi. xx. et de fassafa. xv. et de tritico fracto. xxv. et
de cicerib̄ excoctis et ordeo albo contrito equalr̄
de vnoquoq̄. xvij. et sic magne. x. numero: et oia bul
liant in. xxx. lib. aque vsquequo redeant ad. vij. lib. et
min̄. Et sit q̄b̄ inde bibit̄. v. et cum. s. olei amigdalini
dulcis. et. j. et. s. succbari scilimij.

¶ Hic enumerat quasdam medicinas in puocatione lactis ad ma
millas et eruberatio: et dicit accipias selet apum. xxx. et selet sunt
fabrice mellis: q̄ tēperatior ē q̄ mel purū p̄p̄ cerā admistā que tē
perata est: et aliq̄lter humectat: vt Serap. cap. de cera. qdā tū dī
cit q̄ est sp̄s naponis: et vult dicē selet napū. i. naponū. Folia feni
culi. f. recentia. i. xx. de p̄o ponit plus q̄ de sc̄do: q̄ plus nutrit q̄
feniculū. Fassafa. i. portulaca vel herba similis portulace que daf
equis ad ipingādū: et similis scellē: vel dī sulla: si nō hēat p̄ue
nēs est portulaca. et. xv. q̄ frida est nō multū de ea ponit. Vel fus
fa. i. farfarella vñ ungula caballina: de ea fac caplin̄ Ser. et Almā.
et. trac. c. et. dicit q̄ calida est. Tritici fracti. et. xxv. multū ponit:
q̄ nutrit p̄p̄ie. Licera excoctata sunt maḡ nutritiua q̄ cū corti
cib̄: q̄ cortices saltē rōne viscositatis aperit̄ maḡ de ordeo al
bo: et hoc est ordeo excoctatū depilatū attrito nō fracto equiter
et. xvij. Sucus magne. x. q̄ ipingatiue et nutritiue sunt. bulliāt et.
et tūc fiant pulres et bibant ex ea. et. v. cū. s. olei amigdalariū dul
ciū: q̄ multū nutrit cū zuccharo. Salinū. i. illius loci. et. s. Cōsidera
q̄ medicinas aliq̄ in vltimo coquimus in aq̄: sicut qm̄ sunt medi

cine multū tolerātes decoctionē q̄nq̄ parū vt cū parū tolerāt vt
sunt flores. res aut̄ iste multā decoctionē tolerāt: maxime ille ex
quibus querimus nutrimentū vt triticū ordeū ficus.

¶ Et p̄fices saliti sunt ex eis q̄ faciūt eruberare lac.

¶ Hic enumerat alias medicinas et dicit q̄ p̄fices saliti faciūt eru
berare lac. Simile huic dicit Aul. i. can. fen. et. doctri. i. ca. et. vbi sic
dicit. Et similr̄ elixatura capitis pisciū salitorū. Sed nota a me q̄
in dispōne flegmatica p̄fices saliti hoc facerēt potius. Et dictorū
pōt esse: q̄ p̄fices saliti. f. leui salitione multū nutriūt et sic lac multū
tiplicant. Alia posset esse cū: q̄ medicine puocant lac nō solum a
mā: sed cū leui apertione. p̄fices ergo saliti de se multū nutriūt:
sunt etiā leuis apertione: vnde lac multiplicat.

¶ Et ex medicis facientib̄ lac eruberare est vt sumat̄
farina sisami et dissoluat̄ in vino puro: et colet et bibat̄
tur colatura eius: et emplastre ex fecce ipsi mamilla.

¶ Tertia medicia est farina sisami et sisamū est semē pu vinctuo
sum multū et p̄gue: et iō cū vino penetrās lac multiplicat: et similr̄
empla attrahēdo et ipingādū et p̄bibēdo siccitatē si ē i mamilla.

¶ Et ē sumat̄ ex iteriozib̄ melōgie pōdus medij cha
ficij et elixes in aq̄ vehemēter: donec ēt dissoluat̄: de
inde cōmoueas vehemēter et colet et accipias de co
latura ei et ponas sup ipsas. et. i. butyri et bibatur. Aut
sumat̄ infusio ciceris: et bibat̄ in ieiunio diebus conti
nuis: et p̄p̄ie sit eius infusio in lacte et aqua ordei cū
melle aut iulep. Aut sumant̄ semis fassafa p̄s. et. cice
relle p̄tes due: cū potio sit chermec vñ cū aq̄ cala:
aut sumant̄ in potu de pillis nardinis. et. ij. cū vino.

¶ Quarta medicia est de melōgena que sunt poma mali nutrime
ti cū sunt cruda: et decoctio ea meliorat: vt Serap. et. trac. vñ Aul.
et. can. ḡnat oppilationē nisi que cocta est. fortasse. n. que cocta est
agit oppilones: multiplicat et lac aperit̄do vias et potādū nutri
mentū butyri. cōpeteret aut̄ marie in muliere flegmatica: q̄ ipm̄
calidū est et siccū. Kasciū neq̄ Simō neq̄ Mūdinus: f̄z qdā dicit
q̄ est pōdus. xv. Alij dicit̄ kasciū pōdus. et. ij. vñ mediū kasciū
est. et. j. Et b̄ videt̄ verū: et p̄cordat cū Aul. et. fen. i. can. cap. s. ¶ Qui
ta medicina est aqua ciceris et p̄tinuari: hoc def̄ patienti pau
citate lactis ex oppilationē: et p̄p̄ie si infundat̄: q̄ tūc fit nutriti
ua cū apertione. ¶ Sexta medicia fassafa pars. j. cicerelle p̄tes. ij.
nutrimēti potio est chermec et est pōdus. et. ij. ¶ Septima medicina
est de pillulis nardinis cū vino. earū descriptiō nō inueni. dan
tur in cōplexione flegmatica. def̄ et spica nardi cū alijs sp̄eb̄.

¶ Et ex medicinis quidem bonis est vt sumatur buty
ri vaccini. et. j. et vini cadus magnus detur ad bibēdū
in ieiunio: et rami papaueris ruffi: et folia eius decocta
cum tritura ordei sumpta sorbendo.

¶ Octaua medicina est de butyro vaccino cū vino: et ista medicia
p̄fert: q̄ multū facit sanguinis et lactis. ¶ Nona medicina est de
ramis papaueris ruffi: q̄ penetrāt magis: vnde daf hec choleric
ce magis. ¶ Decima medicina est raffanus et furfur bulliant in vi
no: q̄ aperit et nutrit: et iō in vino daf: et daf in flegmatica. ¶ Un
decima medicina est semen papaueris assatū als assum. Cōsidera
hanc medicinā cōuenire qm̄ paucitas lactis esset a mā choleric
cum sauch ordei: assat papauer: q̄ maḡ fit spissus: et inde sanguis
magis spissat̄: et bz q̄ in cholericā p̄fert: q̄ cum orymelle quādo
esset cholera grossa magis: aut rob et. ¶ Duodecima medicina est
nigella: et hoc qm̄ esset multa materie frigiditas.

¶ Aut sumatur raffanus et furfur et bulliant in vino et
coletur vinum illud et bibatur: aut sumatur semen pa
paueris assum cum sauch equalibus partib̄ cū oxy
melle: aut rob post q̄ infusa fuerit in quolibet cox tri
bus diebus: nam illud est melius. Et quādo q̄ in po
tu detur nigella cum aqua mellis: aut sumatur semis
anethi: et seminis porri: et seminis fassafa partes equa
les: misceantur cum succo feniculi et bibantur: et si mi
sceantur cum melle et butyro est melius.

¶ Tertiadecima medicia est vt sumat̄ et. Adacochea est sp̄s trifo
lij. vnde Simō tū. dicit q̄ cū quereret a quādā sarracena bet
bularia andacocheam ostendit sibi trifolium.

Bentilis

Dubm 3^m C Fenicula bancia anbertu z que talia nō puocarē lac mōstrat: qm̄ medicine puocātes mēstrua minozat lac: cū. n. mēstruū multiplicat lac minozat z eouersio: vt Sera. ca. de medicinis mēstruoz. z Ari. 4. de gnōne aialiu cap. 10. als ca. s. de lacte. Nō sunt aut in lactatib⁹ purificatiōes fm̄ nām: neq³ p̄cipiūt lactātes: z si p̄cipiūt ertinguit lac p̄ eadē esse mām lactis z mēstruoz. nā aut non pōt multū fundere sic q³ ambob⁹ tribuat. q³ si altera fiat segregatio: necē ē ad alterā reficere. als. s. si alterutrā i pte fecerit in alterā sūt necē ē: si nō fiat violētē: pter h⁹ q³ frequētē: h⁹ aut pter nā z las. res aut numerate mēstrua puocat: vt oēs p̄sentit. vñ Aui. z. cañ. ca. de feniculo. puocat vīnā z mēstrua. z Sera. de pastinaca. z tertia vīr⁹ ē q³ puocat vīnā z mēstrua. z de anhero ponit q³ p̄ uocat vīnā. res aut puocatiua vīne est puocatiua mēstruoz: vt Auer. 7. coll. ca. 4. C In oppo⁹ est Aui. C Considerādū q³ medicine puocatiue mēstruoz absolute maioris aptionis debet esse q³ medicine puocatiue lactis. Et cā est: nā p hoc differt mor⁹ sanguinis ad matricē tpe mēstruoz a sanguis motu ad mamillas vt fiat lac. nā sanguis puenit ad mīcē solū ex virtute expulsiua superiorū mēbroz. matricē aut nō attrahit: s. sanguis puenit ad mamillas virtute attractiua mamillarū z virtute expulsiua mēbroz. ita vult Sal. s. de simp. medi. ca. z. dist. 6. z Sera. trac. 1. de simplici⁹ cap. de medicinis puocatib⁹ mēstrua. forsan tū mēstruū pure superflūū virtute matricis ab eadē nō trahit: sed mēstruū q³ vñ subici p mā fetus trahit ē a virtute attractiua matricis sicut sanguis vadēs ad mamillas debēs subici p mā nutrimentū extra vterū. hoc tū aliā dubitationē h. feniculus q³ hmoi medicine puocatiue sunt mēstruoz itus matricē nō sunt puocatiue lactis vt rō arguebat: sed vbi nō puocarēt mēstrua: possent ex minoz aptione puocare lac. in eadez q³ dispōne medicine puocatiue lactis sunt minoz aptionis q³ puocatiue vīne. v. g. feniculus mēstrua puocat: nō puocat lac saltē in eadē quātitate: sed vbi sileleos mēstruū puocat: ibi feniculus lac: z sic p̄traria soluunt.

C De minozatione lactis z prohibitione exuberatio nis eius superflue. Cap. 3^m.

Ec qm̄ supfluit plurimū nocet z apostemat z affert etiā egritudines. Et qm̄q³ aggregatur lac in mamilla absq³ p̄gnatione: z pprie qm̄ retinent mēstrua. Conuertit enī materia que nō inuenit virtutes expellendi per matricē ppter paruitatē ipsius z peruenit in vbere z fit lac.

C Superius determinauit de diminutione lactis oīdēs modū multiplicationis ipsi⁹: hic determinat de multiplicatione lactis docēs minozationē ipsi⁹. Unde rubrica de minozatiōe lactis z p̄hibitione exuberatiōis ei⁹ supflue. Et p̄ ponit nomenclatū multiplicationis lactis z cā in cōi. Scō ponit curā. ibi (Et tu qdē.) P̄tia in duas. P̄tmo ponit nomenclatū supflui lactis z cām exuberatiōis. Scō infert qdā. ibi (Et qm̄q³.) C Considerādū q³ mā lac z mēstruoz est cōis mā vt sanguis ad mīcē vadēs: vt Aui. fen. z. ca. z. cū q³ mēstruoz tendit ad matricē: z nō inuenit virtutē expulsiuā forte ppter paruitatē matricis vel fortitudinis matricis rēdit ad mamillas z fit lac: vt Arist. 4. de gnōne aialiu cap. 10. als cap. 8. Et ex hoc verificat afoz. 39. parti. quinte. Si mulier que neq³ p̄gnans neq³ generauit: lac h. in mamillis: mēstrua ei defecerunt.

C Et qm̄q³ aggregat in corporibus viroz z pprie in puberibus ita vt rotundent mamille ipsorz.

C Ex Aui. vñ q³ in viris possit fieri lac. hoc aut vñ falsum. illa. n. corpora nō vident aggregare lac que nō sunt pp fer⁹ nutritionē: hic enī erat finis z intētiō gnōnis lactis vt supra. viri aut ad b̄ ordinati nō sunt. P̄terea ortus venarū defertū mām lactis est ex vñis portantib⁹ mēstruū. tales aut nō p̄t esse in venis s. In op̄positū huius est textus Aui. hic. z tertiō de aialib⁹ cap. 3. vbi dicit in fine. Et viri emittūt ex mamillis suis lac: z si p̄tinue de suis mamillis exprimeret lac abundaret multū in eis. z de quodā recitat mauculo q³ habuit lac: de quo factus est caseus. Idē ponit Ari. de hystris aialiu tertiō. antepenul. cap. s. 20. ca. C Considerādū lac posse dupl⁹ sumi. s. vere z pprie pro suba qdā alba ex sanguine facta in mamillis ordinata in finē q³ est nutritio fetus extra vterū: z hoc mō est gñatio lactis in muliere. Et rō huius est: qm̄ vñ cōueniens dare mām gnōnis z nutritionis cū eadē fit mā: vt. z. de gnōne z corruptione. tex. cōmen. 50. sed mulier dat gnōnis mām: dat q³ nutrimentū qd lac est. Sumit aut lac alr pro quacūq³ suba dealbata in mamillis: z si est necessitate mīe fiat: z hoc mō lac in viris gñari pōt. Sunt. n. gda. viri carnosī q³ suas mamillas exprimunt: vñ qdā suba alba egredit que pprie lac dici nō pōt sicut nec

Super tertio

sperma mulieris pprie sperma dī. Ex his opposita soluunt facilliter. Sed adhuc rō stat: vnde posset dici q³ mamille quorūdā viroz sunt vt mēstrua feminarū z reperiunt b̄rmapphoditi.

C Et tu qdē iam scinisti in his quoz tibi iam p̄terita est rememoratio cās paruitatis lactis: z illud qd in ea plus attendit est omne qd ericcat vebemētia sue sic citat: aut vebemētia resolutionis sue z calefactionis: z omnia que infrigidant etiā z humectantia que sunt vebementis humectationis etiā minozant sanguines flegmaticorum: z omnes medicine minozantes sperma sunt minozantes lac.

C Hic Aui. ponit curā. P̄tio in gñali. Scō in spāl. ibi (Ite aut.) C Considerādū q³ Aui. nō fuit subtilit⁹ in ponēdo cās multiplicationis lactis z signa: q³ cāe note sūt: nō. n. multiplicat nisi ex multiplicatione sanguis: z hui⁹ signa sūt nō: vt ex retētiōe mēstruoz: z h⁹ est notū. Dicit q³ tu iā scilicet cās putat⁹ lactis: z iō si vis minozare. p̄cura inducē cās illas: z illud qd plus minuit lac est res ericans fortiter z resolues: z tūc Aui. qm̄ remouet qdā dubiū ne ali q³ crederet q³ res humectās nō minozat lac zē. dicit q³ res multū humectās ē in flegmaticis lac minozat minozādo sanguinē: z cā est: nā ex multa humiditate in cibo resistit patēs mā vt nō possit fieri sanguis nec ē flegma: s. flegma sit minus decoctū: tū q³ res hūida min⁹ ex resistētia ad mīorē decoctionē puenit q³ sit flegma: z ē in flegmaticis ad lac gnōne regrit res cala suuas flegma vt puertat in sanguinē deide in lac vt de simp. medi. s. c. z. dist. 6. res aut humide nimis augēt cruditatē: vnde sanguis z lac minozat.

C Ille aut que ex eis sunt frigide sunt sicut semē papa ueris z lentes z alchasil cū aceto. Et ex eis que liniuntur sunt succus arboris p̄sili z mucilago ei⁹ que retinent z stupefaciūt z farina fabarū cū oleo ro. z aceto. Calide vō sunt sicut rutha z semē eius z pprie rutha montana z sicut allefemenuleb z semē eius. Et dosis ei⁹ vltima est vsq³ ad 3. q. Et illud qd verius est de re albedarūgi est qd ipm̄ minozat lac: qm̄is dicit qdā q³ facit exuberare: z cymini⁹ pprie montanuz ericcat lac etiā: z etiā vt ex eo fiat ep̄thima cū aceto.

C Hic in spāl ponit curā. Et p̄ enumerat res simplices minozantes. Scō cōpositas. ibi (Et ex ep̄thimatis.) P̄tia i duas. P̄tmo enumerat medicinas fridas. Scō calas. ibi (Calide.) C Vlt⁹ q³ medicine frigide minozantes lac z sperma sunt sicut semē papa ueris lētes a chasil cocte cū aceto: qdā dicit nenufar: qdā dicunt gallas: qdā dicit q³ est porulaca: z hoc pōt aliquatiter adaptari Simoni in caplo iſe. h. aucte Stephani. Calide vō sūt rutha zē. Allefegemisch. i. osimū garioflatiū: s. p̄forter cor: tamē ppter caliditatē z siccitatē sperma ericcat. Albedarūgi. i. osimū cōmune: est enī in eo p̄traria operatio: tamē fm̄ veritatē minozat sperma z lac ppter duas causas. P̄tmo q³ conuertit in malū humorem. Scō q³ ericcat. Et cymini⁹ caliditate z siccitate.

C Et ex ep̄thimatis calidis est illud qd fit de amoniaco z vino. Ep̄thima bonū sumant radices caulis z terant z fiat ex eis emplastrū: aut sumat farina lenitiū z fabarū z crocus z nux enden z sal z fiat ex eis ep̄thima cū aqua frigida: z etiā fiat linimentū cū succo fenugreci: aut cū lacca z lythargirio z oleo ros. Et ex eis que p̄cedūt cursu pprietatis est vt liniat mamilla cū cācro marino p̄trito aut cū cācro flumiali adusto.

C Ex amoniaco qd est gūma: ammoniacū est res stiptica sicut gallia vel hypogitidos: vt sumit ex intentione Simonis. Et radices caulis vñe sunt foris ericcationis. Ep̄thima aliud ex farina fabarū lenitiū. Nux enden. Dietz Wundinus q³ ignozat: credo q³ ignozat q³ nō est ap̄d nos: sed fm̄ Serap. est stupefaciua: iō ponit cū ea crocus: sed fit cū aqua frigida ne nimis penetrēt z sui malitia noceat. Cācer marin⁹ nō solū a q̄litate stiptica: s. ē a p̄p̄tate zē.

C De calefactione lactis in mamilla. Cap. 4^m. **E**andoq³ lac caleatur in mamilla ppter caliditatem ericcatuam: z quandoq³ caleatur propter frigiditatem congelatiua: z tu qdēz

scis ex eis quozū rememoratio tibi preterit signa cu-
lusq; harum duarum rerum.

Conit caplin de caseatione. Et pōnit cās caseationis lactis in
mamillis. Scdo excusat se a signis. ibi (Et tu.) Tercio ponit curā.
ibi (Medicine aut.) Cōsiderandū qd caseatio lactis est duplex.
Queda nālis i ista coagulatio fit per viā caliditatis separātis vel
diuidētis i faciētis pōtare res similes sicut est de ppetate coagu-
li: res fluxa vicine: hec est sua ppetas: vt Auer. 5. coll. ca. 4. 4.
de lacte. hac q caseatione lac a frido nō coagulaf: imo eliquaf ēz
Aui. 3. de aialib. cap. 3. 2. fm. Aui. 3. de hystoris ca. 2. Alia est casea-
tio ipropia que nō est aliud qd ipius igroflatio i infpissatio: i illa
pōt a calido i frigidō fieri. a calido autē resoluētē i exicātē. a fri-
gido autē coagulātē vt Aui. dicit. Et tu scis signa caliditatis i frigi-
ditas mamille: qz scis domiliū cholere i melācholice que pducūt
finaliter ad caliditē i frigiditē multā: scilicet etiā hoc ex tactu.

CMedicine autē pphibitue caseatiōis sunt linimētū fa-
ctū cū cera in gbusdā oleis subtiliatius sicut oleū al-
keiri i oleū de mētha i similia: i epitbima cū mentha
trita factū i modū panis. Et epitbima calidū factū ex
cerato i ex mucilaginis fridū i oleis frigidis i cera
colata i coriadrū humidū i portulaca valde iuuati-
ua sunt in hoc emplastrata. Et ex medicis resoluētis
b caseationē calidā est acetū vini cōquassatū cū oleo
ro. i calefactū linitū desuper: aut folia solatri cōtrita
qbus fiant emplm: aut folia alkekengi i folia solatri
i folia caulis: aut succus eoz i ppele qm cū eis miscē-
tur myrra i crocus. Et iterū acetū vini i oleum vio. i
passum fenugreci sumanf i fiat ex eis epitbima. Et ex
medicinis resoluētibus caseationem frigidā est assi-
duatio embrocationis cum aqua.

Conit curā itendim aut in caseatiōe lactis in mamillis ad qua-
tuor. i ad caseationē eliquādā resistēdo male cōplexioni. ad pbi-
bedū sanationē. ad pphibedū a pā. ad remouēdū oppilationē que
ex eo puenit. pmo igit ponit curā caseationis. Scdo tē. ibi (Et
pphibet.) ibi (Et ex.) 4. ibi (Et ex eis que.) 7. pūa in tres. pmo
ponit curā caseatiōis que fit a frido. Scdo caseationis lactis que
fit a calido. ibi (Et epitbima.) Tercio iterū que fit a frigidō. ibi (Et
ex medicinis.) Cōleū de alkekengi. oleū de viola sarracēnica que
calida i resolutiua est. Et sū mētha ptrita i malaxata in modū
paste vel panis. Deinde ponit frigidā epitbimata ptra calidā. So-
lia solatri. Alkekengi est spēs solatri: i caulū folia i succus: qz fri-
gida qm ad succū cū myrra i croco: qz facit penetrare: i de se pe-
netrat myrra: vt Aui. sen. 9. d. cura pfoctionū. Assiduatio embro-
cationis cū aqua. i calida iuuat in frigidā caseatione.

CEt pphibent eius sanositatem feniculuz i semen fe-
niculi i omnes spēs que puocāt lac que sunt de eis in
qbus coquif anbetū i camomilla i balsamita i fenu-
grecū i abrotanū i castoreū. Et ex oleis oleū de lilio
i oleū narciscinū i oleū de costo.

CEt pphibet ei sanositatē ea q puocāt lac. Lā ē: nā mā puenit ad
sanitē cū calidū pcludit sup mām yū fit putredo. res aut puocātes
sunt apitue q faciūt respiraionē: i mā in sanitē pueri nō pōt i
sunt aq in qb coquunt camomilla balsamita. i. Alimbriū i mētha
aqtica. 3. dē ēz Simonē oleū de narciso. narcisū ē hīs oīno por-
ro: nisi q illi flos i gyro ē alb in medio croce: cafa ē i resolutiua.

CEt ex medicinis tēperatis bonis est vt sumaf panis
de simila i farina ordei i cruca i fenugrecū i euiscus
i semen lini ptritū de vnoquoq; quantus vna manus
clausa tenet i fiat ex eis emplastrum.

CEt ex medicinis tēperas ē panis de simila. i. de flore farie: i dī ada-
martha: i h mō fit qz accipit frumētū i lauat i exicaf i terit ad
pres grossas: i expellit fursur: i residuū fit faria q vocaf adamar-
tha vel simila. Amilū ppele fm Simonē fit ex succo frumētū in aq
diu macerati i desiccari. Et ex h p p amilū ē fridū adamar-
tha: qz diutius iacet in aq. yū Aui. ca. de frumeto. 2. ca. adamar-
tha est prima amilo: ēz est eo calidior. Et q p expō dicti obfuri
Aui. ibidē. nā farina est triplex. qdā fit ex frumeto nō loto nec isu-
ro. qdā fit ex frumeto isuso vt amilū i loto vt ad adamartha vlti-
mo. qdā fit ex frumeto isuso vt amilū i loto vt ad adamartha vlti-
mo: i p faria nō bz aliq viscositate p qm iuscari fit apta: aut q

sua ptes vnat. Sed duo alij modi farie hnt viscositate ab arte:
i p farina nō est viscosa sic sebe: qz p est viscosa a nā: i sebe sunt
viscose p arte: qz p aq acqshuerūt viscositate i hūiditate i subri-
litate: yū pect leniūt. yū Aui. i faria viscosa a nā est i nō viscosa
ab arte: neq est viscosus nā sic viscosus arte. Euiscus. i. altea.

CEt ex eis quidē que pferunt apationi post caseatio-
nez est vt superponaf spongia infusa aqua i aceto te-
pidis: aut myrra cū pane aggregent cum aqua i ace-
to. Et mētha cū aceto i pane est bona. Et marchasit-
ta ptrita sicut puluis cū oleo ros. i albumine oui.

Conit curā caseatiōis q pphibet a pā. pmo ponaf spōgia infusa aq
i aceto i h cū caseatio pcessit a cā calida. Rēliq aut pferūt si fue-
rit a cā cala huc frida: qz oia illa repellūt mām i stipicitate pfor-
tāt mēbū ne recipiat. Marchasita lapis est nor: calidus est i fle-
cus: yū resoluūt ēz māz ex q timef collectio: sic ēz facit crocus i
myrra. ponaf q puluis marchasite cū oleo ros. i albumine oui: qz
ista caliditate remittūt ei: i adberē faciūt marchasitaz mamille.

CEt ex eis que aperiūt oppilationē lactis in mamilla
est vt linal cū carati: aut ex myrra cū aqua calamētū
i anisi i ex farina ciceris i solijs lauri i semine apij
i cymino nabati i cardamomo cū aq virge pastozis: i
similr aqua sicle i triticū cū nigella i et thbus cuz selle
bonis: aut sumaf mel storacis calamite i misceaf cū
oleo viol. i fricādo inungaf ex eo mamilla: qm resolu-
uuntur cū eo caseatio i apostema. Et forbeatut aqua
cauliū: quonā est iuuatiua ad hoc.

CDeinde ponit curā qua itēdit oppilationē aprio: i nihilomin? in
uamētū fit in caseatiōe i pphibitōe apatis. har q linitio cū chara-
tim. i. lūbricis terre. est imat Aui. q sint calide cōplexionis tū scilicet
q sūt apitui: yū vinā puocāt i lapidē frangūt i pferūt icteritue
vt vult Serap. Myrra ē apitua est i aq calamētū: i oia q ponit
lac pglat. Lū aq virge pastozis: qz friditate remittūt eoz calidita-
tē i aliq vū hie penetrationē: i supplē pslr pferit in caseatiōe aq
sicle. i yminū nabati maneries est cymini: nos tū nō distinguim?
Nigella fel bonis apitua. Thbus pfoat: pferit q istud in caseatiōe
a cā frida. Aut mel tē. pōt h exponi vno mō diuisz mel. f. cōe. no-
rar i calamitā: i illa pferūt q calida sunt vt addimus: i pferit qz
calm i resolutiua. misceaf cū oleo vio. vt sua remittat acuitas. Aq
cauliū. f. in p? de octidē: qz illa nitrosa ē i apitua: yū pferit ad h tē.

CDe putrefactiōe lactis in mamilla i pglatiōe i ex-
tensione ei? que accidit ei ex egritudine. Cap. 5^m.

Sumaf sicla i decoquat tādiu donec dissol-
uaf. Deinde iungaf cū medulla panis i faria
na fabarum i oleo sisamino i supponaf: aut
emplastref cū pane i herba que nominatur
herdicbie hūida cū cera i oleo ro. aut cera cum aq i
oleo cū melle i vino aut rob. Iteref emplm cuz quo-
cūq; fuerit in die bis aut ter: i similr sisamū cū melle
aut butyro. Et si misceaf cū eo faria triticū cū fursure
aut farina fabaz est iuuatiua. Et vaporatio ei? aqua
calida i inclinatio mamille sup vaporē ei? i ppele qm
in ea decoquif semē lini i fenugrecū i euiscus i semē
cucumeris i camomilla i embrocatio cū ea est iuuati-
ua ei que nō tolerat grauedinē emplastri. O: si acci-
dat cū hoc egritudo iuuaf cuz hoc emplastro sumanf
mes i iteriora passarū i pteranf i pficiant cum aqua
sicle i aqua albetil. Et qm caseaf in mamilla sanguis
assiduef ei? inūctio cū oleo vio. Deinde fundaf super
ipfam aqua calida: deinde emplastref cuz emplastris
predictis in principio huiusmodi capituli.

Conit curā putrefactiōis i pglatiōis lactis in mamillis: i exten-
sionis q accidit mamillis ex lacte pglato. Lac. n. pglatū plus occu-
pat spatiū qz idē si oz caseat: i tū extēdit sū putrefactio. pmo fa-
cit qz oia ē. Scdo ponit curā pglatiōis sanguis in mamilla. ibi
(Et qm.) 7. pūa i tres. pmo ponit curā p empla. Scdo p vapores.

Gentilis

ibi (Et vaporatio.) Tercio p' embrocac. ibi (Et embrocatio.) CDe cocno sic est resolutiva et apitua: vt. z. can. de sicla et bliti. De du'la panis q' tepere bz. Farina fabarū ericcat. Et oleū sifaminū resolut. Et q' in hac medicina resolo confortatio et ericcatio. Aut fiat emplm cū pane et herba dicta beridichies. i. herba paritaria: vñ dicit Simon q' vult dicē pdiclie: q' ē hic corruptū: et vult stare. p. hoc ē emplm resolutiuū est: q' panis emplm calidius est q' emplm frumētū: vt. z. can. c. de pane. et cā est: q' panis caliditatem bz accidēte a fermeto et igne et rōne pitarie: q' resolutiva ē. Aut cū cera et melle si ibi est friditas et rob si in mamilla est caliditas. q' si accidat aliqñ ex hoc emplō vel euaporatioe q' augmētetur tumor: q' hoc emplm est debilis caliditatis que eliquat māz que supfluit: fiat ē emplm qd recipit mel: q' resolutiuū et calidū est. Def. i. fa seoli pui q' resolutiuū et lenitiuū sūt in emplis et. Interiora passatū: q' illa resolutū et aliq' stipticitate pfortat. Cum aq' sicla q' resolutiva. Et aq' albril. Simon autē Serapio, dicit q' est arbor similis tamariscor: iō calida resolutiva: et b' emplm est forti pmo. Et qñ sanguis ante sui puerionē in lac coagulat: signum est fortioris dispositio pter nām: q' antequā lac ex sanguine fiat illud coagulat: opz q' pus inungere cutim cū oleo violato ad cutim ledniendū cū oleū violatū sit plurimū lenitiuū et pferit siue cā pgelans sanguinē sit caliditas siue friditas: q' oleū violatū est duplex. qd dam factū cū oleo sifaminū: q' hoc pferit in cā frida. qdā qd sit cū oleo cōmuni: et hoc pferit in cā calida. post vñctionē et lenificatiōnem infundat super mamilla aqua calida. s. vbi sint coctē res calide vel frigide sūm exigentā dispositio. Deinde fiat emplastrā p'dicta ericcatia. Considera tamen dispositiones.

C De apostematibus calidis mamille et dolorib' loci mamillarum. Cap. 6^m.

In principio qdē eoz administrant repussiva cognita in hac cura et miscet cū eis parū de subriliatūis. Et illud qdē est sic vaporatio cū aceto vini cūz aq' cala aut pauco oleo ro. et faria fabaz cū oxymellez folia solatri cū oleo ro.

Ponit curā dispositū mamillaz que eis bz se iunt vt nō gñantes lac: vel vt gñantes lac. Ite aut egritudine sunt aut apata aut vlcera aut mox' gñatū. p'io q' ponit curā apatū. Scdo vlcēū. ibi (Sumas.) Tercio ponit ea que mamillā augeri phibet. ibi (Et ex eis.) p'ia in duas. Nā apā aut terminat ad collectionē et vocat dubellē: aut nō. p'io igit ponit curā apatis mamillarū p' ante q' veniat ad collectionē. Scdo qñ collectionē facit. ibi (Qñ.) p'ima in tres. Nā ista apata aut sunt calida aut frida aut nodi et glādule: facit q' bec tria in trib' istis capis. p'ia pā diuidit i tres. p'io ponit curā apatū qñ sunt in pñ. Scdo qñ in augmēto post pñ. ibi (Et qñ p'raferūt.) Tercio pñ curā mamillaz cuiusdā specialis apatis facti ex pmutatiōe. ibi (Et multotiens.) C' nō ponit aut Aul. signa nec cās q' vult illas esse notas ex. 4. can. fen. 3. d'bet enī in pñcio repussio nisi esset per viā crisse: et hoc p' q' apatū debet repussio. Et q' mamilla nō est membrū emunctoriū: et tūmē in ea multū de putrefactione et cācro: q' est mēbrū spōsiosū multā aggregā mām. bz tñ pcedere eū: q' corp' plēnū existens nō recipit mām que repercutit. debet etiā ibi esse subriliatua vt pfunder virtutē repussiuoz: cū mamilla sit mēbrū grossum.

Et qñ p'transcunt initū parūper curent cū emplastris dictis in caplo extēsiōis et cōgelatiōis sanguis. Et ex eis que sūt bona vltimē est vt sumant farina fabarū et mellilotū p'trita et oleū sifaminū et fiat ex eis epithima cū aqua dulci. Et iterū panis p'trit' et farina oz dei et fabarū et asa fetida et fenugrecū et euiscus et vitellus ouī et crocus et myrra sumant et fiat ex eis emplm: et ē fiat epithima ex semine lini cū aceto.

Curent cū illis emplastris in qbus est resolo et cōfortatio: q' bec intēpio in augmēto est ministrare stiptica cū resolutiua sicut in illo emplō sunt. Epithima ex tē. sit cū aceto: qñ mā est calidior.

Et multotiens qdē resoluif sifen ad apā mamillare et locū vbi timef pleuresis: quare igenia vt aggrez p'siliū: et pone ipm sup caput apostemosum nō in circuitu ipsius: et pone in circuitu iserior eius adog et nō vapores in pñcio doloris: et resoluaf subtile et remaneat grossus: qm ē error. Et qñ dolet caput ma-

Super tertio

mille fiat sifomia et embrocet cū eis que sunt sicut sandali et achacia: ita vt nō accidat cancer.

Sifen est apā capitis. terminat aut qñq' ad mamillas: q' caput videt cōicare mamillis saltē: q' oculi hñt cōitate vt i cōmē. illius afoi. 54. pti. 5^m. Quercūz corrupte sunt fer'. Et q' itētio in h' apate cū puenit ad mamillā: et maturef mā et nō resoluaf indebite: vel si ponit resolutiua mā psumit grossa q' descēdit: vñ ex resolutiua mag' igrossat. si aut ponas resolutiua leula ampliet mā. maturef aut per medicinas que maturat reflectēdo calorē sup māz: vt milago p'siliū et sua friditate remittit caliditatis mām que cala pōt esse: si sit vel p'sumaq' grossa. iuuat. n. bec maturatio ponēdo in circuitu lac acetosuz: q' caliditātē excedētē remittit: et b' p'cordat cū Aul. 4. can. fen. 3. ca. de cura flegmonis in fine vbi sic. de apatibus que idiget sanioitate emplastref caput cū p'silio: et cū extincuius in circuitu eius. Alio mō pōt exponi. p'opter q' p'siderādūz q' in hoc apate est duplex intētio qñq'. i. actio ad extra et phibitio ne igrediat. trahit enī extra cū medicinis attractiuis. hoc aut est p'siliū aggregatū. aggregat aut p'siliū qñ simul terit: et tūc vñ' ei' p'sunda calida māsētat: vñ rubificat: et ponat in circuitu adog. i. lac acetosum sine butyro: q' cōfortabit mēbra ne postq' fluxa est mā iterū recipiat eā ne interius reporet: et tunc phibet pleuresis et phibet mā trahi plus vel superflue. si enī supflue traheret pp p'pinq'uitatē ad costas: posset facere pleuresim. Et qñ. tunc dolet caput mamille: qñ est multa mā sanguinea: vnde ad extra pellit: et ideo sifomia fiat: vnde sifomia facit ne apostema magnificetur: et ponant sandali et achacia: vt repellat materia ne ex magnitudine fiat cancer ppter multā penetrationē.

C De apatib' fridis flegmaticis mamille. Cap. 7^m.

Onfert eis vt teratur apūz et ponatur super ea aut camomilla.

Ibi ponit curā apatū fridoz mamillarum: et p'z. In apatibus flegmaticis pferit apūz: vt. z. can. q' resoluif apata flegmatica in pñ: et camomilla: q' sunt subriliatua et lenis resolutiua saltē camomilla. Alia tñ cura eger: quā Aul. abbeccat. pluris. A. hūc sifonē p'ulit. oē qd lac multiplicat: multiplicat etiā sperma et ecōra: et qd lac diminiuit: sperma et ecōra.

Unde de hoc dubitat. pluris q' supra. p'io q' agnus castus lac multiplicat minozādo sperma et cañ. cap. de agno casto. Adhuc medicine calide et sicce supra posite multiplicat lac: vt feniculus et nigella. tales aut sperma minozant: cū medicine multiplicatiue spermat sūt calide et humide: vt. s. de simp. medi. ca. z. dist. 6. De dicie puocates sperma sunt res que aperitū: et est in eis caliditas et nō ericcatio. Isterū medicine fride vt papauer et lactuca et fassa sa pro qua portulaca ponit sunt puocatiua lactis ipse tñ minozat sperma. p'imo q' sunt fride: vnde 2° can. ca. de lactuca. semē ei' ericcat sperma: et pferit multitudinē pollutiōis: et olera eius minus sunt in illo q' semē. Et aū h' dixerat q' augmētū facit h' est addit in lacte: et papauer vt semē lac minozat: vt Aul. supra. Et p'io dixerat in alio caplo et portulaca. vii. z. can. ca. de portulaca. abscondit sūm plurimū coitū et diminiuit spma. Etā mēbra pfortat sperma et diminiuit lac cū corrūpat sanguinē. p' d'ctū aut Aulic. hic sensu. p' rādet q' vt sumit ex mēte. Bal. s. de simplici. medi. ca. allegato. et Serap. trac. i. de simplicib'. ca. de medicinis lactis et de medicinis spmatis. medicine que lac et spma multiplicat hoc faciūt: aut q' operant a mām aut a q'itate: aut ab vtroq'. Operant qdē a mām res multi et boni nutrimenti vt oua pisces et maxime gñant sanguinē: et ē eos ad hoc adiunt tēperata caliditas et humiditas mag' b' facit: et hoc q' mag' attestant nāe et cōplexioni sanguis: et hñc bane p'sideratiōe oēs res q' lac multiplicat: multiplicat et semē et ecōuerfor: et h' q' res a mām et tēperata cōplexione q'itate lac nō multiplicat: nisi q' mām boni sanguis et multi. sanguis. n. bon' cū multiplicat sic est mām lacq' puenit: ita et semē: et ex opposito oīs res a mām operās sic semē diminiuit ita et lac et cā. Et iō ē h' q' res que diminiuit semē gñat paucū sanguinē et malū. hic aut nō est ap' vt neq' in lac neq' in sperma puerat. Altus est modus multiplicadi lac a q'itate et puocadi: vt q' calide fride sicce vel bñde q' relate sanis corpib' neq' lac neq' semē multiplicat: s' corpib' dissepant restitēdo causis minozatiōis lac et semis lac et semē pñt multiplicare sic lactuca portulaca et papauer. ista. n. d' se ifridado p'iant nāli cōplexioni sanguis: s' si sanguis nō puerteret in lac aut spma pp caliditātē aut acuitatē illaz: illa p' opz q'itates fridas et humiditas lac et sperma multiplicaret: et b' vadit ad mētē Aul. z. can. c. de portulaca. vbi dicit. estimauit fili' x' Desanguē q' augmētū facit i coltu. et puto q' illd sit in cōplexione calida et sicca: sic dicit in cap. de perficiis. et deinde dicit q' abscondit sūm plurimū coitū: q' sūm mētē

Aut. potulaca ad diuersas copteriones relata abscedit et multipli-
cat coitu. s. multiplicatio vel minozatio spma: et sic et erit de mul-
tiplicatione vel minozatione lactis. Si res calide apitue re-
late coporti reperato lac et sperma minozat pp acuta caliditate q
illud no eger et siccitate: s. relate diuersa coporti: pnt lac et san-
guine multiplicare et diminuer. multiplicat qd in flegmaticis:
q: eliquat et calefacit flegma. minozat aut in caliditate: q: adurit: et
io Aut. rone huius ponit feniculū et bauciā lac multiplicare dice-
bat: et in regimine flegmatico mulieris. hoc similr itelligēdū
est q in eis multiplicat semē eliquando sanguine et calefacietes il-
lū. Similr ponit semē citrulli et cucurbitae que frida sūt mul-
tiplicare lac: posuerūt hoc in regimine choleric mulieris: et similr
et de multiplicatione feminis. Si aut res vtroq mō operent: tūc
vt a mō operant semp sunt apte multiplicare vtrūq. qn tū nō s-
operat tunc qūtas sicut h mō lactuca de se multū gnat sanguine:
q: multū nisi friditas sibi resistat pōt in semē puerit: similr eru-
ca et grana pini que calida sunt. Cōsiderādū tū q: figs pācta i-
spiciat videbit q si res que a mō oīno opant aut cū repera calidi-
tate et humiditate pueniūt in multiplicatione lactis et seīs mag
tū nāe in multiplicatione seīs pueniūt q lactis. si aut res que ope-
rant a qūitate calida aperitiua repera frida aut humida: et res
que vtroq mō operant: et pueniūt et in diuersis dispōib: ad lac
multiplicadū et semē: tū plus pnt puenire nāe lactis q semis. hec
aut cā est: qn seīs vel spermatis nā est mag eūlis repera attē-
nens multē spumofitatis spirituositati. vñ Serap. c. de medici-
nis spermatis dicit: spermatis suba gnat a supfluitate bona et iu-
uatiua: et est in seipso calidū hoc spūale volo dicē spiritū multo-
riū. et s. de simpli. medi. ca. allegato. spermatis suba nō gnat nisi ex
suba bona et iuatiua: sed est in se hoc spūale multi spūs. Lact aut
nā nō est in tāta eqūitate et pportione et spūositate: imo ponit qm
medie nāe inter flegma et sanguine: et h ppingue sanguine: vide. s.
de simpli. medi. vt supra. lac est in caliditate sua iter flegma et san-
guine: s. nō est iōitudo sua ab vtrūq simul eqūis: imo a flegma-
te longinquus et sanguine ppinguis. idē Serap. de medicina lactis.
Et his q p res operantes a mō cū multa eqūitate mag nāe atti-
nent spermatis q lactis: s. vtrūq multiplicent. res aut que a qūitate
operant aut a mō et qūitate forti ecōuerso. sunt res. n. fride operā-
tes a qūitate vel mō et qūitate vt lactuca: et papauer domesticum et
potulaca gnat sanguine multū: qui s. fridus sit nō tū pācit nāe
lactis tātū quātū dicit nāe semis: et iō pnt illa multiplicare lac et
semē nō multiplicat: iō lactuca est multiplicatiua lactis: q: ex ea
multiplicat multus et bonus sanguis q ad friditāte rēdit. hic autē
sanguis nō dicit lactis nāe: imo sibi cōuenit. Si aut nāe semis:
imo semē extinguit: aut s. ex eo gnat semē: nō tū bonū est cum sit
pauci spūs fridi et q: et iō Aut. dicebat de lactuca q extinguit vñ
sedat desiderū coitus: et q semē eius ericcat sperma. facit aut h
plus semen lactuce q lactuca: qm femina sunt subtilioris sube q
res quarū sunt sicut sperma subtilius est mēbris: vnde femina ob
auctiorib: spermata vocant. semē. n. lactuce penetrat mag sua fri-
giditate: et minus operat a mō et plus a qūitate frida: et iō plus pū-
mit et ericcat et psumit sperma plus q olus lactuce. vnde et iō
olus eius est minus illo: similiter de potulaca et papauere itelli-
gi pōt: et ideo si vellemus q illa nō pradicet nāe spermatis sed
eoz sanguis esset aptus in sperma puerit misceremus cū eis res
calidas: et iō papauer cū melle sperma augetet qd nō faceret ipm
solū. vñ Aut. z. cañ. c. de papauere. et semē ei comestū qd domesti-
cū est cū melle augmētat spma. res aut calide apitue et puocati-
ue mag de se pueniūt nāe lactis q semis: q: res iste sicce sunt vt
feniculū et abetiū: et per siccitāte nām destruit spūs q est tanq p-
cipale in femine: sed iste res per opōne sunt subtilitiae et aperiti-
ue: vnde lactis puocationē faciūt subtiliādo sanguine et aperiti-
uando illū ad mamillas: et iō agnus castus cū sit calidus et siccus ape-
ritiuus est nāe spermatis oīno resistēs: q: subam spūs destruit sic-
citate: vñ dī agnus castus quasi res casta vel castū spūs destruit sic-
citate fumēs nomē: vt ponit Bal. p. de alimētia cap. 3. s. h spermatis
puent: tū per apertione et puocationē lac multiplicat vñ pnt mul-
tiplicare: q: lac puocatiua et aperitiua et sicca sunt: et similr nigella
se hēre pōt. Si aut res fuerint calide et humide operātes a qūitate
vel mō nō forsan mag lac q sperma respiciūt vel ecōtra: nisi mo-
dus subtilitiae vel ppietas hoc facit. fride aut et sicce oīno nāe la-
ctis et spermatis dicit: de qb nō est sermo. Cōsiderādū vltē-
rius q differt medicina esse multiplicatiua semis: et semis spu-
mosi: et multiplicatiua destruer coitus. nā medicina pōt multū et
nō de necessitate spumofus gnat semē sicut pisces carnes porci-
ne. quedā aut multiplicat illud spumofus: vt vitella ouoz testiculi
galloz et similia. quedā multiplicat coitū. s. desiderū coit: vt que
gnant spiritū multū vtrūq et acutum vt stincus aialis et rape et c.
C Ex his q p qd dōz ad qmē: q: oē qd a mō lac multiplicat: mul-

tiplicat semē et ecōuerso: et similr a moderata caliditate et humi-
ditate h sit. Si que aut a qūitate operant multiplicat lac et semē in
relatione ad diuersas dispōnes. que aut vt: qd mō vt a mō ope-
rant simul ea multiplicat. vt aut a qualitate et radicit mag nāe
semis frigide et humide et calide et sicce h pueniant magis ad la-
ctis multiplicationē. calide aut et humide forte eqūiter pueniunt:
sed diuersificant sim. ppietate materierū. frigide aut et sicce oīno
cōtraoperant ambobus. Cōsiderādū p solutio: q: Aut. loquit
de rebus que lac et sperma multiplicat: vt operant a mō: nō aut
vt operant a qualitate. C Sed tu dices ipse posuit exemplū de la-
ctuca et papauere. Vñ dōm q de eis etiā intellexit vt operant a mō.
facit aut medicus operari papauer et lactuca a mō et nō a qualita-
te: aut decoquēdo eas: aut admiscēdo res calidas cū eis. cessat. n.
tunc i frigidario ab eis: et remanet nutrimentū multiplicatio: et ideo
papauer et lactuca simplices dāt potius lac et semē extinguit p-
pter frigiditāte et maxime semē. Et ideo Aut. illo cap. lac et p-
uens exemplū de medicinis minozatiuis lactis et feminis posuit
exemplū de papauere. cuius pparatū supra dixerat. supra enī intel-
lexit de eo vt operat a mō: hic vt operat a qualitate. Et q: papa-
uer syuēstre plus a qualitate frigida operat: de hoc igit maxime
intellexit. domesticū aut et horulanti plus operat a mō in cōpara-
tione ad id: et de eo supra intellexit: de quo dixit in scō q cū mel-
le sperma augmētat. C pater etiā quid dōm de agno casto: q: a
qualitate nō a materia operat. eius aut qualitas aperitiua in pu-
ocatione lactis puenit: s. nāe spermatis resistat. C Et sic p quid
respondendus sit ad alia: q: sunt medicine calide et humide sper-
matis puocatiue: et sic lactis. s. de simpli. medi. cap. allega. calide
aut et sicce lac puocant in dispositione nō naturali: et he magis se-
mini resistunt q lacti vt supra p. C Similr soluit id qd dicit de
potulaca et anhero. mētha aut per se h aliā qmē ppiet et c.

**C De duritie mamille et nodis et glandulis et quod ac-
cidit ei ex circuntione papille maxime apud pubertatem.**

Cap. 8^m.
Aut. declinat apostema apparē in mamilla ad duritiē: tūc ex eis que pferunt in pncipio est vt emplastre cū rizi iuso in vino.

Cum determinauit Aut. de cura apatū in mamillis calidoz et fri-
gidoz: hic determinat de cura duroz. sunt aut hec tria. s. durities
nodi et glādule. Modus aut hic. ppiet nō sumit pro nodositate fa-
cta sup aliquo neruo vel chorda: sed nodus accipit pro astate fle-
gmatico vel mellico: qd ad nodositatē puenit. Differt aut apha du-
ritia a nodo ppiet dicto: q: mū duritiei est humor mellicus nō pro-
prie adustus: q: tūc esset cācer: et sit istud apha durū successione ma-
xime apatū sanguineoz: et qm flegmaticoz: et qm sit per se inci-
piēs: sed nodi ppiet dicti sunt collectiones siue dubeller flegma-
tice: in qbus ex lōga corruptione est trāsmutata mā in rez que est
sicut caro aut mel aut sicut pilus aut sicut gipsum aut sic pus eric-
catū aut alia res pter nās. Ista ponit. Al. 4. cañ. sen. 3. ca. de nodis.
sed dñt ista a glādulis: q: glandule sunt apata mag flegmatica et
separata. durities aut et nodi sunt apata mēbro mag affixa. C Di-
uidit h ca. in duas partes. Quia pmo ponit curā apatū duroz. Se-
cūdo nodoz et glādularū. ibi. (Nodoz aut.) P^o Prima in duas. P^o
mo ponit curā duri apatis cū icipit durities. Secūdo cum est facta
dura. ibi. (2. fl.) Cōsiderādū q apha apparē in mamillis decli-
nat ad duritiē: aut q: durū icipit ex se: aut q: pmutat in duritiem
ex pmutatione apatū sanguineoz: et hoc est plus: vel flegmatico-
rū et hoc est minus vel rarius. in sanguineo. n. est pp sangui-
ruptione: vnde subtile resoluit: et grossum remanet: et in mellas cō-
uertit: tamē pp repercussiones quas in pncipio facim? peruenit
citius ad duritiē q flegmaticū in quo hec nō sunt. vñ Aut. i. cañ.
sen. 3. ca. de apatib. durū apha fieri ptingit ppiet ex pmutatione
sanguinis: s. qm accidat ex flegmatis pmutatione. Cōsideran-
dū aut q: intērio in curatione duri apatis est resolo et lenificatio
ne grossus ex subtilis resolone remaneat. Diuersificat aut intērio
resolone ex pte tps apatis: q: in pncipio egem? resolutio subtili-
or: siue leuior: s. in pcessu fortior. Et pte qdē mēbris: q: mēbris
pfundū carnosus multa eger resolone: supficiale autē leuior: et iō
in duritie splenis fortiora resolutia ponimus: exterius aut vt in
mamillis leuiora. Et sūt mēbris dēsus vt neruus et os fortior: rarū
aut vt caro aut manilla leuior: s. mamilla cū idurat inter mēbra
carnosa fortior? qm eger medicis resolutiuus: et h q: est mēbris
grossus pfundū rarum sit. Cōsiderādū q Aut. in pncipio apatis
duri mamillarū cōpetē resolutia cum lenitate et hec leuia icipit
aut a rizo qd est calidū et sicce in pmo gradu cū vino qd est et leue
resolutiuū et ericcatiuū. Iusio aut rizi in vino acgrit quāda? vi-
scofitatē et humiditātē per quā nimia phibet exiccatio.

Gentilis

CAnt cōmisto cuz cerato facto ex oleo viol. ⁊ vitello
oui ⁊ ozagaganto. qꝛ si apostema fiat durū linias cuz
cerato facto ex oleo ros. ⁊ albitran ⁊ aqua cāphora
ta: ⁊ qñqꝫ ponitur in ipso sel bouis.

C'hoc cerotū resolutionū ē et vitello oui ⁊ dragagāto que calidi-
tate habet per dragagātū ⁊ et vitellus ⁊ talia lūit ⁊ humectant
mām. Istud aut cerotū copietis magis in pūcio duritiei qñ fir ex
pmutatioe calidi apāt. pūmā aut ēmplin ē cōe magis qñ fir bec
medicina. Alchitrah. pir lūga vel gūma qñ fortioris resolutio-
nis ē: qñ calida ē ⁊acca in tertio gūu fm Serap. Et iō si tan-
ta resolo nō sufficeret addimus fer boues: qñ fortior resolut. po-
mif aut cū ipso: solus cū ericet inuēt ericādo vel idurādo.

¶ Et qñq3 medicat cū folijs gallarū ⁊ oleo.

Et Et qñq̃ medicaf cū folijs gallaz. f. cypressi t oleo: q̃ refolutiuuz
 ynguētū vel emplēn f. C. Ubi phlerādū qñq̃ medef cū folijs
 gallaz vt sunt folia queruez: q̃ tipica sunt t frida. hoc autē si cū
 duritie fuerit caliditas t inflāmāto: yñ cū medicis refolutiuis p̃
 mificem folia queruz: q̃ tipica sunt t frida: yñ stipiticata p̃for-
 tāt t friditate remittūt inflāmātoē: aut h facim⁹ qñ volūm tē-
 perare caliditatē t acuitatē aliaz medicarū vrupta fellis. Solia
 q̃ ista p̃ferūt p̃ remittēdo medicarū acuitatē. Scōo coaduua-
 eas ad pfundationē stipiticoē post ex p̃nerationē: h mō oīo
 t. stipiticas iuuat vt p̃fundet vt. 3. d. simpli. medi. c. 5. dist. 3. Ter-
 tio q̃: oīet vt oīet hāz medicaf ne exhalet: t p̃cipue cū sint subti-
 les sic flet t olea q̃dā. qñq̃. n. balsamo cerā virgineū mificem: h sit
 ei⁹ opōitū iñ vt ei⁹ nō refoluat vīt: vt Aul. i. can. fen. 4. c. z.

¶ Et ex eis que conferunt est fex decocti veteris: aut
fex aceti ex qua liniatur.

¶ Fer decocti. i. vini veteris: q; plus h; de caliditate: q; fer vini ca-
liditate s; ficitate: h; vt Serap. ca. de fece maxime q; cõbustã.
¶ Fer acet; est fortis penetratõis: i. cõfisionis: op; aũt q; fer acet; z
vlr acet; z oc in quo acet; est cõ cautela apporinnet: vt Alii. fen
3. 4. cañ. ca. de apate duro. nã er cõ timef fortis exccatio cum sit
fortis penetratõis. cũ q; administraf: op; q; pungat aut sequat
ipm res lenificatiua. administraf aũt acet; z fer ei in duro apo-
stematẽ manillaz qñ mã est multũ pfunda: z indiget diluõne zẽ.

Flodoꝝ aut̃ ⁊ glādularuꝝ in iꝑa melins medicamē
est vt fumanť folia perfici bumida ⁊ folia rutbe bumī
da ⁊ cōterant̃ simul ⁊ cū eis fiat emplastrū.

¶ Dicitur curā nodo z glādulaz. Et p̄ per refolone. Sc̄do per inci
dōtib(2) i illud. ¶ T̄n̄t̄io in curatōe glādulaz z nodoz
dicat incuti curatōis ap̄ū duoz; q̄ in curā ytrozū p̄e
dimus cū refolūtūis habētib? lenitate ne fiat induratio maior. ex
t̄io refolūtōe: ideo emplastrū ex folijs perfici q̄ fieri quē fo
ta sunt refolutiua: unde sunt amara. Ex folijs ruthe debet esse re
fentia: q̄ humectat. rutba. n. superius exbibita dat p̄ueniētis sic
z bumida b̄ bumiditate sup̄flua n̄ oīgēta p̄ quā fit oīno ven
ofa. v̄ Bat. 4. de regl. san. p̄fectione diap̄oliti pharmaci. exte
rius aut̄ in emplastris cū volum? refolone p̄gruā ab̄q̄ foris exte
riatōe cū apponim? bumidā: sua. n. siccitate bumiditate tēperat.

De si illud est pēdūz a circūfione papille pubella-
ris: aut est accidens post illā z inobediēs vt medicine
resolōne faciāt in ipō: tūc necessariū est vt pfozet tan-
tū donec psequat piguedo: deide extrahat z sumat.

Notandum qđ est circuitio papille pūberalis. i. circuitio facta cir-
papillā in aduētū pūbertatis. est autē aduētus pūbertatis qđ hō
et femina incipit emittere semē. et incipit decē etas a fctō septē-
mario anni. vt. B. in cōmē. illius octauū afoē. s. pti. Epileptē qđ 7ē.
et dēpōe quō incipit mēstruū ad mīfice dīfēdē. tūc in muliere
incipit pūbertas. et cō dēpōe aliquid trahit ad mamillas. vñ Añl. d.
nōne aialū. cū. n. uouo. digitis eleuata fuerit. s. vbera. tūc sunt
mamillae plurimae. Singulis autē ad mamillas trahit. nō puerit in
ecū nō fīr. idēgētia nec sunt venē mamillarū aptēdīdura. qđ ibi
nā per paulatīnā psumptiōē et iūlet carnes glāfōfas mamilla-
rū. tūc circuituque apud papillā fīr durities. hāc Añicē. vocat
duritē a circuitiōe papille pūberalis. 7 illa durities paulatīnē
eridit. Et qñq in boia mēstruatiōis addit. B. est de secretis mu-
lieris. dēf obis fīr apertū qđ mulieribz est secretū. Uñt. s. Añi. qđ
durities que est ī mamillis er durities residū pūberalis. aut qđ
est illa duritē flau. aut fīr iobedīēz resōlōn qđ p. pcedas qđ fer-
u. s. Cit autē flau. mētiōē de duritie illa que remanet et nō est re-
soluta est signū mēstōis fortiter indurate quā vīr. s. resoluere nō po-

Super tertio

tur: etiā dū stetit ibiq: nō recedit in totū illa virilitas pūbertatis: qūq: per longū tps vel qūq: per mensem vel qūq: per ānus: tunc q̄ perforce pfunde mamilla ē extrahat mā indurata vel sumat. Ue si posset dici si est residū in pfunditate a circūcione papille pūbertalis ē accidens post illā. s. pūbertatis ē qd sit in pfundo mamille post circūcione papille ē inobediens &c.

De dybellati in mamilla.

Зап. 2¹⁷⁸.

Cando accidit mamille apostema faciens
collectione: tunc q̄ medicinis bonis in matu-
ratione ei⁹ est vt sumant seminis lini z lysa-
mi z radicis lilij z storacis z stercoris capni
z stercoris colubini z nitri z gūme pini pres eq̄les fm
q̄ necessarii facit testimoniu⁹: fiat inde lūmētū cu⁹
oleo stragi z oleo de alkei⁹ z medulla cruris vaccini
z si vis pone in ipso rob. q̄ si indiges pforatione fac.

Considerandū qđ dubellati vel eritura est de mā calida. dubellati
vō pprie de mā frigida: vel dubellati cōiter se bz. dubellati qđ voca
tur apud Aui. cū mā colligit in cupū 2 fit famies. cū aut colligit aū
famiationē vocat eritura: sed cū sania vocat dubellati. bz aut iu
mili dubellati vs se bz ad eritura: cōiter. vult qđ fiat maturatio
qđ stercozib⁹. Cā dūerūd qđ niamilla est fridū mebzū: 2 iō ad fa
niationē māci egens magis calidis qđ si esset vni mebzū calidi
in quo sufficiat vni emplin ex anodini. 2 qđ ex mamile fridū
te: tum est qđ mā in ea multa aggregat egem⁹ medicinis fortis ca
liditytis ad sanie inducendū: cū in mā leui flora 2 fortiori calorē
2 opulatio potoz possit sanie facē: tū in multa mā 2 pōt frigido
2 multe carnositati vs mamilla in qua est apatio nō pōt con
gredi fieri maturatio nisi cū his calidis medicinis. vs Aluer. 5. colz
caps. 5. de maturatiōe medicinis. 2 dñitūo quā affirmat. S. de
maturatiōe nō verificat nisi in apatio? que sunt difficilia ad sa
landū ppter nimā debilitatē calozis nāis aut ppter frigiditatē
aut ppter aliquā cōititē. C. habet aut dubiū: vtrū ois ma
rieri pter nām inuaturato fiat per medicinas egens caliditatis
aliditatis mebzū in quo est mā. de quo nō est ad pñens fmo. C. Se
undū qđ necessariū facit testimonio. f. sumptū a caliditate parti
culē: qđ cū fit nimia iflāmatio minus stercoza: qđ si nō minuat.
fiat linimentū cū oleo fregi. i. cū oleo fismi 2 oleo alctri. Oleo
de viola sarracena. 2 si vs poneb ro ad caliditatē temperandā.
facta maturatiōe 2 indigee perforatiōe fac. Aliquādō eniz la
materia colligit: resolut tamē per dictas medicinas antequam
maturetur: vnde nō egēs perforatiōe 2c.

[De vlcerib⁹ & corrosionib⁹ in mamilla. Cap. 10^m.

S Amar vini pontici pōdus. xx. lib. ⁊. penaf in
ipo de sumach fictor. lib. j. ⁊. de galis imatu
ris lib. 5. ⁊. de cassia lignea media lib. de nuc
bus cupressi lib. j. ifundat in vino ⁊. dimittat
x. dieb⁹. deinde decoquat cū lignis cupressi ⁊. cōmo
cant donec minuat medietas: deinde cōmoueat for
ter ⁊. colent ⁊. reducat ad ignem ⁊. calcinat: sitq; ille
nis leuis valde ⁊. reseruet in vitriata: ⁊. est bonū oī
bus vlcērib⁹ que accidit in mēbris mollib⁹ sicut sunt
⁊. ⁊. lingua ⁊. alia ⁊. phibet corosionem.

ponit cura vlcera in gb^o intendit fortis exiccatio:ls.ii. vlcerib^o
 ebbi humidit et parte nalis coplerionis copetant humida:tn qz
 segregat hoc meby vlcera virulenta copetut siclosa et ericenta,
 illa aut sunt illa vini ponticu sumat tincroz et coioz et bi co^o
 nio qz est exiccatio:z galle famit exiccat: cassia lignea:z nu^o
 cupessi dimittant illa in vino vt vini et eis mag^o inficiat:co^o
 paffi post cu: lignis cupessi: qz de eo coquoit et lignis gbus fic
 nis alterat.vnde in com^o.illus aloz.4.1.3^o p^oicu. Qui exolutu^o
 cio quedā in balneo mozante dissoluti. qz balneuz et lignis sibi
 tuis calefactu erat. Loferet et vi in vlcerib^o ozis mamillarū
 rabilis ericcatiois et phibitionis ambulationis vlceti.

Et ex eis que pseruat mamilla parua aut coartata
phibet ea a casu ⁊ phibet et testiculos puerorū ma
nificari sunt ista. s. vt minorē introitus balnei.

onit cura phibitua additionis mamillarū z testiculorū cuius b;
imilis est cura. hoc aut caplin pertinet fm qd ad decorationē
r additionē boz icepta in toto representat figura. p. tnet et par
ad curationē: q; inde mamillarū qñq; ipedif opus: vt ide tps
accelerat;

accelerat: iō hic 2. 4. can. fen. 7. diuersis cōsiderationibus tradi-
dit. Cū autē testiculi sint nimie carnositas: qz ytraqz hec membra
carnosa sunt cōcant in primis remedijs pibētibz in eis additio-
nē cōicare: vñ testiculorū reminiscit hic Aui. Et p̄ponit Aui. medi-
cinas rōnales que pibēt mamillas magnificari 2 testiculos. Se-
cundo ponit medicinas que experte dicunt vbi verificant rōnes.
ibi (Et ex eis que sine certitudine.) Primo ponit cōmunia. Scō
ppropiata localia. ibi (Et similiter.) C Balneum trabēdo dila-
tat mamillas 2 testiculos: ideo si nō vtantur balneo cōferuantur
in paruitate: 2 exbibent a casu. i. de cōfusu: qz nō pēdent.

Et similiter pueri sumāt ceruse 2 chimolee: amboz añ.
pondus. 3. ij. cōficiant cum aqua seminis iusgami albi
2 misceant cū aliquantulo oleo masticino 7 fiat ex eis
linimētū 2 affidues sup spm pānus lineus isusus aqua
gallarum infrigidata 2 pprie quādo sunt mollificati.
Et iterum experimentū mulierū liniant super eos lutū
viāz alē lutum purū 2 mel: qz si ponat in ipsa opūz 2
panis cum aceto erit fortius: aut sumat luti puri pon-
dus. 3. xx. 2 iusquamī pōdus. 3. ij. 2 fiat ex eis epitima
cū aceto: aut sumant lutum samios 2 achacia 2 ceru-
sa 2 liniant cum succo arboris iusquamī: aut sumatur
ebus 2 coclee marine 2 farina ordeī 2 pficiant cū for-
ti aceto valde 2 liniant cum eis mamilla tribus diebus
aut quatuor: aut sumant oua alcubugi 2 storax 2 chī-
molea 2 liniant cum aqua piliū aut liniant euz herba
iusquamī sicut est terat 2 coniungatur cū aceto 2 di-
mittat tribus diebus: 2 quando vult vt allenietur po-
natur desuper spongia insula in aqua 2 aceto: aut su-
mantur succi bypoquistidos 2 corticis granatorum 2
plumbi vsti cū sulphure: oīum añ. quasi. 3. ij. aluminis
iamenī: ceruse plūbi: lētū adustaz: oīum añ. 3. j. lima-
clarū adustaz: abrotanī: oīum añ. 3. ij. cōficiant cum
aqua plantaginis 2 liniant: aut sumat cymīnū al. cū ce-
pe lilij 2 melle 2 aqua 2 dimittat sup mamillas tribus
dieb: aut sumat amoniaciū 2 iusquamī 2 ponat sup eā
tribus diebus 2 iusquamī solū nouem diebus.

Ponit localia 2 oīa sunt ad stipitiādū 2 ad cōstringendū 2 ad p-
hibēdū tractū sanguis ad mamillas 2 cerusa q̄ frida est 2 p̄gūrina
sua vt Sera. Chimolee. Simon multi pro eo accipiūt lutū qd est
sub rota fabri. Lutū viāz. i. lutū absolute vel purū: qz oē lutū frigi-
dat 2 ericcat. Lutū samios altera luti spēs. Cōsiderādū qz spe-
cies luti multe sunt qd nō sunt apud nos. nos. n. habemus chimoleā
2 lutū absolute 2 lutū sigillatū: q̄cūqz spēs luti sit ē bona aut thus.
Et coclea. i. ostraca qd n̄r arabice fadol siccē sunt 2 stipitiue. Aut
sumat succus bypoquistidos. i. barbe hircine. Plūbi adusti cū sul-
phure. adurif plūbi cū sulphure 2 fit facilliter: accipiat lamina plū-
bi in olla noua 2 radif sup eā sulphur: 2 itez sup eā ponit alia: 2 ite-
rū radif sulphur q̄sup lamina sunt plena olla: deide accēdit ignis
in olla: 2 euz est inflāmata 2 p̄miseri plumbum cū vitra ferrea:
donec puertat in cinerē 2 nihil remaneat de suba plumbi: 2 tunc
auferaf ab igne 2 dimitte ifrigidari: 2 ille qd hoc facit coopiat faciē
suā: nā odor nimis noceret. Seruitoris sunt verba. Lomburif sine
sulphure: vt ponat in furno 2 sufflet sup eo donec comburat: 2 fit
magnus labor: quando vult liniat mamilla 2 lauef ab illis empla-
stris aqua 2 aceto ne ex aqua calida sola fiat attractus mae.

Et ex eis que sine certitudine experimenti dicuntur
in hoc capitulo est vt liniantur cū sanguine testiculi por-
cini: aut sanguine crīti: aut sanguine testudinis: aut su-
mantur oleum 2 alumen contritus sicut alcohol: 2 po-
nātur in mortario de plumbo 2 moueātur tandū do-
nec in ipso resoluatur plūbi: 2 assidue fiat inunctio cū
eo: 2 similiter lutum albaratum 2 galle imature aggre-
gent cū melle 2 liniant cum eis.

Ponit curā que rōne verificari nō pōt. Et scō reuertit ad ponē-
dū remedia rōnabilia. ibi (Aut sumat.) Cūe. n. tunc ponit rōne
verificari nō pōt: iō reminiscēs dicit. aut sumat. Illa aut que di-

cta sunt de sanguine: sunt dicta sine certitudine experimētū: qz ipse
foran expus nō fuit cū rōni nō videat assentire sicut 2 multa qd de
sanguine dīr: de qb nō curat vt Aui. 2. can. ca. de sanguine. 2 Bal.
4. de simplici medicina. 2. trac. 2. c. 5. dist. 3.

C Fen. xij. de mery 2 stomacho 2 dispōnibus amboz.

C Tractatus primus de dispōnibus mery 2 stomachi.

C De anatomia meri 2 stomachi.

Cap. p^m.

Ery quidem est compositum ex carne
2 tuniciis pānicularibus planis villos
habentibus longitudinales vt per eos
facilis fiat attractio in deglutitiōe. Nā
tu scis qz attractio nō perficitur nisi vil-
lis longitudinalibus cum contrabun-
tur 2 tegit ipsum exterius pāniculus villos habens la-
titudinales: vt per eos facilis fiat expulsio ad illud qd
subtus est. Scias. n. qz expulsio nō peruenit nisi p vil-
los latitudinales 2 in ipso est carnositas manifesta: 2
opatione quidem duaz tunicz simul completur de-
glutitiō. f. per id qd attrahit villus eius: 2 per id quod
expulmit villus eius. Quādoqz affit difficilis fit deglu-
titiō eius cuius scindit mery in lōgitudine: ita vt priue-
tur attractio adiunsa ad vomitum humoris. Et vo-
mitus qdē complex cū tunica extrinseca sola quapro-
pter est difficilis. Et locus qdē eius est super spondi-
les que sunt in collo fm rectitudinē in custodia 2 tute-
la: 2 descēdit cum eo par neruoz ex cerebro. Et quā-
do est in directo spondilis quarte que est ex spondili-
bus dozi p̄tinentibus pectori deide p̄transit ipsaz re-
cedit parīper a dextra dilatādo locū vene venientis
a corde: deinde descēdit super spōdiles. vij. residuas
ita qz qñ peruenit ad velamen ligatur eo ligamīne qd
subleuat ipz parīper vt nō cōprimat id qd comitatur
ipsum ex vena magna: 2 vt sit descensus neruozū cum
eo fm gradationē securādo ipsum a nocumento extē-
sionis recte apud grauitatē aduenientem stomacho.
Lunqz p̄transit velamen declinat itez ad sinistram
fm qz declinavit ad dextram. Et ille quidē reditus ad
sinistram est cū p̄transit spondilē. x. vsqz. ad. xi. 2. xij. dein-
de dilatatur post penetrationē in velamine: 2 ampliat
mediando obuiando ori stomachi.

Expeditur Aui. hucusqz determinationē dispōnū mēbroz
aiatoz 2 adiacentiū: mēbroz spūaliū 2 adiacentiū: hic 2
est tertia pars: incipit determinare de dispositionibz nu-
tritioz mēbroz. Membra autem nutritia sunt in
genere duplicia: quedam enim sunt factiua nutritiē:
quedam mundificatiua illius recipientia 2 educētia supfluitates:
Primo 8 determinat de dispōnibus p̄mox. Scō de dispōnibus
aliis ibi in p̄ncipio fen. 15. (Sed est cōficta.) P̄-Prima i. duas. P̄-
mo enim dicit qz membra factiua nutritiē sunt duo. f. stōchus
2 epor. Stōchus quidē cōplens digōnē primā 2 epar secundē. P̄-
mo ergo de dispōnibus primi mēbz. f. stōchi determinat. Scō 8
dispōnibus secūdi. ibi in fen. 14. (Epar qz.) Causa huius ordinis nō
fuit accepta ex nobilitate actionis mēbris: sed sicut supra dicebat
in fen. 11. aut qz digestio p̄ma qñ in stōcho perficit prior est secūda
que in epare perficit: vñ illa p̄ma 2 hec secūda dicta est. P̄-Prima
in duas. Primo determinat de anatomia stōchi. Scō de dispo-
sitionibus eius: sicut se facturus promissit. ibi (Egritudines mery.)
P̄-Prima in duas. Primo ponit stomachi anatomia. Scō qdaz
notāda ponit circa stōchi notatiōē 2 nutritionē. ibi (Et scias qz
stomachus.) P̄-Prima in tres. nā stomachus tres hz partes supe-
riorem que vocatur mery: mediā que vocatur corpus eius: 2 infe-
riorem que est via exitus cibi. Primo ergo ponit anatomiam

R r

Bentilis

mery. Secundo stomachi. ibi. Et post mery est corpus stomachi. Tercio partis inferioris. ibi. Et in inferiori parte.) / Prima in. d. primo per anathomiam docet cognoscere ipsius mery compositionem et operationem. Secundo ipsius situm et alligantiam. ibi. Et locus quidem eius. / Prima in tres.) primo ipsius substantia. Secundo ipsius operationem per quam toti deferunt. ibi. Quia autem.) Tercio situm. Illud quod probat est quod deglutitio fiat iuuamento villorum latitudinalium qui sunt in tunica extrinseca.

Et post mery est corpus stomachi contextum et creata est intrinseca pars mery amplior et magis spissa primo intestinoxum. Quoniam est transitus durioris: et intrinseca pars stomachi est media. Et illud quod in ipso est leuius est apud os stomachi. Deinde intestino est leuius et non vestitur interio: pars eius panniculo extensa usque ad postremum stomachi adueniente et ex panniculo tegente os nisi ut attractio sit continua: et ut adiuvet ad subleuandum epiglotum ad superiora cum sit deglutitio cum extensione mery ad inferiora. Luz verificaueris quod mery est pars stomachi continua ei cum gradatione. Et eius quidem tunice sunt tunice stomachi: quarum magis intrinseca est magis similis panniculis et ad longitudines: et magis extrinseca ambarum est carnosa grossa latitudinales habens villi: verum est plus carnosa ea que est stomachi: sed est ex ea ut in situ eius et continuatione ipsius.

Determinat de anathomia stomachi. Et primo per anathomiam docet cognoscere sui subam et partes. Secundo sui formam. ibi. Et rotunditas.) Tercio sui colligantiam. ibi. Et aduenit ei.) Quarto sui operationem. ibi. Et stomachus quidem.) Quinto sui situm. ibi. Epar emiz.) / Prima in duas. Primo facit quod dictum est. Secundo responderet tacite dubitationi. ibi. Et non vestit.) Dubitatio cui responderet est quia quereretur aliquis que est causa quod pellicula interior stomachi cooperit ipsius mery et os et linguam. Responderet huius cum dicitur nisi ut. Secundo circa hoc responderet alteri dubitationi. ibi. (Primum autem intestinum.) Dubium quod remouet est: quod statim dixerat quod mery est pars stomachi. Et crederetur aliquis quod ita esset pars stomachi primum intestinum quod immediate stomacho coniungit: remouens hoc dicitur.) Vel aliter possent introduci ille pres et forsan melius. Quia primo Aui. premitit anathomiam stomachi notificando modum operationis eius. Secundo quod mentionem fecerat de mery et primo intestino comparat ipsa ad stomachum penes puenientiam et differentiam. Primo comparat mery. Secundo primum intestinum. ibi. (Primum autem intestinum.) / In prima parte duo vult Aui. Primum est: quod assignat causas quare una et eadem pellicula cooperit stomachum et mery et os. Secundo quod vult est quod ostendit puenientiam mery ad stomachum: et tangit duplicem convenientiam. Una quod mery continuatur cum gradatione. scilicet motus: aut mery motus stomachi: quod quia stomachus attrahit mery attrahit. Secunda convenientia est quod eius tunice sunt sicut tunice stomachi: quod intrinseca habet villi longitudinales sicut tunica siue pellicula intrinseca stomachi: et extrinseca habet villi latitudinales sicut pellicula intrinseca stomachi: ipsa mery sit carnosior quam pellicula intrinseca stomachi.

Primum autem intestinum non est pars stomachi: imo est res continua ei ex proximo. Et propter hoc non gradat ei restrictio: neque tunice eius sunt sicut tunice stomachi. Nam substantia mery similior est lacerto: et substantia stomachi similior est nervis.

Et cum dicitur primum autem intestinum comparationes omniam primi intestini ad stomachum in his duobus in quibus convenit mery cum stomacho. Primo quod non est pars stomachi. Secundo differt quod neque eius tunice sunt tunice stomachi: quod primum intestinum in ambabus tunicibus habet villi latitudinales et non longitudinales sicut ponit Aui. fen. 16.1. c. 2. id est eius tunice non sunt sicut tunice stomachi. Subdit statim Aui. ponens quandam omniam inter mery et stomachum cuius dicit. Nam suba mery. Et est notandum primum quidem intestinum. scilicet inferius non est pars stomachi: et causa que assignatur: quod non sequitur omnino stomachi motum: imo econtra mouet. restrictio. nam stomacho illud dilatatur: et tunc suppleatur similiter et mery non omnino est pars substantialis stomachi. nam.) Vel primum intestinum. scilicet mery. mouet autem intestinum omne quod est via cibi. Unde fen. 16. in fine. et non mouet aliquid horum membrorum que sunt via cibi per lacertos. Et tunc assignat duas causas. Una

Super tertio

que dicta est. Alia quod substantia stomachi est similior nervis: substantia autem mery est similior lacerto. Vult ergo dicere hoc dictum sit mery esse substantiam stomachi: non tamen omnino illius substantia est. Vel aliter quia Aui. voluit assignare duas differentias inter mery et stomachum: assignat ergo unam cum dicitur vix est plus carnosa. et. et tunc quasi incidenter posuit illud. primum autem. et. Aliam differentiam assignat cum dicitur que tunice eius. scilicet mery.

Et rotundatur pars stomachi ubi continuatur cum eo mery et obuiat velamini et ampliatur inferius quoniam locus in quo moratur cibum est inferior: quare oportet ut sit amplior: et factus est rotundus propter illud quod scitur de iuuamento eius dilatatus in posterioribus sui ut bona fiat ipsius obuiatio dorsum. Et est ex duabus tunicibus quarum interior longitudinales habet villi propter illud quod scitur de necessitate attractionis: et propter hoc contrahitur stomachus cum sit deglutitio et eleuat epiglotis. Et extrinseca habet villi latitudinales propter illud quod scitur de necessitate expulsionis. Et non positi sunt villi expulsui extrinseci: nisi quoniam attractio est prima operationis eius et propinquior ei. Deinde expulsio aduenit post illud et completur propter expulsionem continuam in toto vase ut expellatur quod in ipso est et permiscetur tunice intrinsece villi transversales ut adiuvet ad retentionem faciendam et positi sunt in attractione non in expulsionem: quare non commiscetur tunice extrinsece: et separatus est ab eis mery cum non sit ad retinendum. Et tota tunica eius extrinseca obuiat corporibus spissis. Intrinsece vero pars concaua est plus carnosa et calidior ut sit plus digerens: et os eius est nervosum plus ut sit vehementius sensibile.

Hic per anathomiam docet cognoscere stomachi figuram. Et primo facit hoc. Secundo reuertitur ad ostendendum per anathomiam partes stomachi et ordinem illarum et cam. ibi. Et est ex duabus.) / Hec in in quatuor. Quia primo Aui. notificat partes stomachi et ordinem ipsarum. Secundo assignat cam ordinis ipsarum. ibi. Et non positi.) Tercio quod non fecerat mentionem de situatione villorum extrinsecorum: ostendit in qua tunica stomachi situant. ibi. Et permiscetur.) Quarto annectit quod dicitur.) Intrinsece.) Vult ergo Aui. in secunda parte quod villi longitudinales sunt in parte stomachi et mery in intrinseca: et latitudinales in extrinseca: transversales sunt et in extrinseca: ita intelligendum quod sunt in exteriori parte intrinsece tunice. Non oportuit autem mery habere transversales cum non fiat in eo proprius retentio: et ideo dixit Aui. et separatus est ab eis mery. scilicet a villis transversalibus.) Intrinsece.) Considerandum quod Aui. intrinsecam partem non appellat tunicem interioris stomachi in qua sunt villi longitudinales: quod hoc esset contradicere: sed comparat ad se partes eiusdem intrinsece stomachi: et inferioris vocat intrinsecam respectu superioris ut respectu osis stomachi. unde. 13. de animalibus. c. 5. Et fundus stomachi est carnosus. et. et eius os est magis nervosum.

Dubitat autem in mery sunt villi transversales.) Et videtur quod sic aucto. Auer. primo colligit. c. de forma stomachi et mery. et est alia tunica ipsius intrinsecus et est nervosa: et tertia ipsius tendit in longitudinem: et aliquid ipsius tendit per diametrum. i. transversum. Item Balya. 3. theo. ca. 24. Item tertio de virtutibus. c. 8. ponit motus copositus ex triplici motu. Adhuc Aui. primo cau. fen. 1. c. de membris motus transglutendi fit villis propriis per formam. scilicet situ longitudinis et transversionis: sed hic motus est mery.) Oppositum vult Aui. hic ubi dicit. et separatus est ab eis. scilicet villis transversalibus mery cum non sit ad retinendum. et. 13. de animalibus. c. 5. scilicet de anathomia stomachi et isophagi.) Considerandum quod mery potest considerari aut in se et sine actu: et sic omnia genera villorum habet. nam in mery est triplex motus scilicet attractio aliquid retentionis et expulsio: tunc quod apparet retentio est quasi momentanea: id est illi villi retentui transversales paucissimi sunt: quasi. nam id est cibum retinet in mery ut mediet in ter motum attractionis et expulsiois quod sunt contrarii motus. Ab illa enim eadem parte mery ad quam cibum ab ore attrahit: ab illa dico eadem ad aliam preterioris expellit quousque sit in stomacho. transitus enim nutriti sicut expulsio superfluitatis de medio ad membrum

Dubium

gific

pficif virtute expulsiua mēbrū ipellētis z attractiua recipiētis: vt
Aui. vlti. ca. pme sen pmi can. Nihil aut est ibi ipellēs nisi ipemet
mery: z iō quēcunq pars mery p villos lōgos attrahit eadez ps p
villos latitudinales expellit. Qp aut in his duz motibz ēē aliqua
fitionē eius qd mouet vel pellit: z hoc fit in hozula vel momento
villos trāsuert salubus: z iō fm veritatē in mery sunt bmo villi. Sz
si cōparet mery ad stomachū qz stomachi opatio est retinē illud
qd mery attrahit: nō aut pprie in mery est illud retineri nisi qre-
nus melius expellat: iō in relatiōe ad stōchū villos trāsuert sales
hēre nō ponit sicut hic de eo loquit Aui. Et iō auctores cōsideran-
tes mery opatiōē pncipalr nō cōtinerent: iō in eo villos trāsuert
sales nō ponit. Sicut hoc mō Auer. z. colliget. c. 6. cōsiderās mery
opatiōē manifestā z pncipalē esse attrahere z expellere ad sto-
machū dixit qz isophagus est compositus ex duabus tunicis. vna
fm lōgitudinalē. alia fm latitudinalē. z nō facit mētiōē de trans-
uersali compositione z sic cōtraria solunt.

Et aduenit ei ex nervis cerebri ramus acquirere ipz
faciēs sensum vt pncipiat famē z diminutionē. Et illo
quidē nō idigent reliqua que sunt post os stomachi z
stomachus nō indiguit sensu nisi qz eget vt excitet ipz
qn vacuus est a cibo. Plā cū extremitas prima est sen-
sibilis acgreus nutrimentū sibi ipsi z alijs nō eget illō
qd est post ipsam illo: qm illa sufficiens est ad deferen-
dū onus alterius. Et iste quidez nervus descendit ab
alto reuolutus sup mery: z inuoluit super ipm vna iuo-
lutione cū est ppinquus stomacho deinde ptiuat sto-
macho. Et loco stomachi vebemētiōis gibbositas
supponit vena magna pcedens in longitudine ipsius
z mādāt ei ramos plurimos q cū eo ligant z diuidunt
in ramos subtilēs pstituti in ordine vno. Et adheret
ei arteria silr z pcedit ex arteria sicut illud: z innititur
vnaqueqz eaz super reflexionē syphac: z cōtēxitur ex
summa carum zirbum fm q narrabo.

Nūc p anathomā docet cognoscē colligātiā z utilitatē colligā-
tiē. Et p qdō alligat cerebro cū nervo: z qz qz villitas. Scdō qdō
alligat epati z cordi. ibi. Et loco stōchi. Cōsiderādū qz nervus
venit ad stōchū a tertio pari nervoz fm quodā: sz alios anatho-
mistās nervus ille veniat ex tertio z quarto pari nervoz. Sicut aut
puentēs qz stōchus sentiret p toto: qz p toto cibū recipit: vñ cel-
la cibi ponit a. B. 4. de accidenti z morbo. c. 7. Si aut vnicuiq mem-
bro inesset appetit: sensitiuus sic in stōcho eēt corp: in passioe cōti-
tinua: puentēs ergo fuit vt stōchus totius corpis deferat onus.

Et stomachus quidem digerit caliditate que est in
carne sua inata z caliditatis alijs acqisita a corpo-
ribus vicinantibus ei.

Cōsiderādū qz in digōne duo pñderam: f. alteratiōez absolute z
alteratiōez ad bāc foiaz. Ad pueritū qz cibū i cibū qz ad absolu-
tā trāsmutatiōez plus faciūt mēbra alia qz stōch. ē. n. stōch: sic olla
seu lapidū postū ad ignē. alia qz mēbra sibi cōparant vt ignis z deco-
quētia q maiorē hnt calitatē qz sit calitas ppria stōchi: z iō in trās-
mutatiōe z alteratiōe absoluta sit alia mēbra foran plus faciūt:
sz ad pueritū cibū ad bāc formā puta cibū plus inata z ppria ca-
litas facit cū sit organū pprie forme stomachi vel virtus.

Epar enim superponit dextro eius desuper: z illud
ideo quoniam illic rotundatur: z sit eius suppositio bo-
na: z splen sternitur sub eo a sinistro elongatus parū
per a velamine capiēs in ipso. Nam si supponeret ipse
z epar simul vna suppositione grauarer illud sup sto-
machū. Electus est igit vt supponat epar taliter qre-
nus cōprehēdat ipm additiōibus extēsis sicut digiti
z substernat splen subtus. Et cū hoc est epar magnus
valde fm cōparatiōē factā ad splenē ppter neces-
sitatē sue magnitudinis z qd nō cū splen nō sit recepta-
culum nisi vnius superfluitatē eius: cōsequē ergo est
vt declinet caput stomachi ad sinistram amplificando
locū epati z coangustet locum sinistram. Et declinet

eius inferior pars ad spatium qd euacuauit epar sub-
tus z dilatet etiā locū spleni a sinistra z desubtus. Do-
cita est ergo nobilio: duaz ptiuz z est supior: z dextra
epati z villos: eaz opposita eis spleni hoc est.

Hic. A. declarādo qd dixit ostēdit stōchū locū z sitū. Et p facit B. 2.
ostēdit colligātiā z adiacetiū stōchi ad qd alia mēbra ostēdes iuu-
mētū qd bz ab illz modū alligatiōis z cōpōis illoz. ibi. (Et additū.)

Et additum est in eo ab anterioribus zirbum exten-
sum super ipsum z super omnia intestina hominū pro-
prie ppter ea q sunt magis egētes adiutorio digōis
ppter debilitatem virtutū ipsoz digestiuaz fm cōpa-
ratiōē ad alia: z factum est spissū vt cōprehēdat ca-
liditatem z subtilem leuē ēē eius ad cps. Fit ergo cōser-
uatiū caliditatis ab anterioribus. Adeps enim eius
recipit caliditatem valde z pseruat eam ppter visco-
sitate suam pinguem.

Et hec pars ad sui diuisionē bz cōsideratiōē. nā mēbra qd sto-
machus adiacet z alligat pter ea q dicta sunt: sunt zirbus syphac
z myrach. est aut myrach totū cōpositū ex musculis pāniculo car-
nosō pinguedine z cute. Et p ponit alligatiā stōchi ad zirbus z vtili-
tatē. Scdō ostēdit alligatiā z sitū ad syphac: ostēdes ēē eius iuuamē-
tū. ibi. (Et supra zirbū pāniculārē.) Tercio ostēdit adiacetiā ad my-
rach: ostēdes myrach iuuamētū. ibi. (In tunica extrinseca.) Quar-
to hāc oīz pñ ostēdit sitū ordinē z cōe iuuamētū. ibi. (Lū qz veri-
ficaueris.) Cōsiderādū qz zirbus adipinus vñ omētū qd idē est i
hoīe cooperit stōchū z itēstina: in alijs aut ai: libus stōchū solū: z
hoc vt magis calefaciat stōchū z itēstina simul pp id qd iter aīa
lia hoīes sunt magis parati debilitari in digestiua saltē quo ad ex-
trinsecas cās. Et p qz hō subtilioris cutē est. Scdō qz circa anterio-
rē pte vbi ē stōchus ē magis distēperatū parat z expōit passio-
ni. vñ Arist. de pblematibus piciu. io. pble. 54. hoīum anteriora
ifirmiora sūt. Eadē dicta ponit Aui. 13. de aīalibz. ca. 5. z Bal. 5. de iu-
uamētū mēbroz. c. 2. f. de anathomia stōchi. vbi z zirb in hoīe tū
iter oīa aīalia extēdit qz coopiat oīa itēstina: z cū in hō ē cū bō
sit debilitatū aīal in digerēdo sue digōis: z cū ei ē tenuior: inter
coīa aīalium z plus puata pilis z plus recipiens occasiōez ex oī-
pte fuit magis necessariū vt zirbus eius cooperiret oīa itēstina.

Et super zirbum pāniculare est syphac notius ber-
betinē. Et super ipm est myrach z lacertis ventris pin-
gues omnes. Et iste due tunice cōiuncte sunt in supze
mo ambarū apud velamen: z separate ab inferiori pte
earū. Et a posterioribus dorzi extēdit vena pulsati-
lis magna super ipm calida ppter multitudinē calidi-
tatis sui ipsū z sanguinis sui: z associatur ei vena ma-
gna calida ppter caliditatē multitudinis sui sanguis.
Et syphac quidē ē summa boz est pāniculus pñus
q cōprehēdit viscera oīa nutritiua. Ipsum enim tegit
ea z declinat ad itēstina z aggregat apud dorzū a la-
tere suo z cōtinuat velaminī a superiori parte sui z cō-
tinuat inferius vesice z duobus illijs ab inferiori par-
te sui. Et illic adueniūt ei duo foramina apud duo in-
guina que sunt due vie in qbus penetrāt vene z suspē-
soria: z cū dilatant descēdunt per ea itēstina. Et iuu-
menta quidem eius sunt tutamen illoz visce: z distin-
ctio inter itēstina z lacertū myrach vt nō cooperiat
ea z nō conturbentur eoz operationes. Et cōicant ei
etiā illa que sunt in ventre nota.

Cōsiderādū qz Aui. 22. vult q post musculos vētris sit pannicu-
lus dictus albeterō q ali: est a syphac: sed pp multā annerione ad
musclos nō distinguē a gubdā. qd aut de hībī pz. Et cōicāt. i.
alligāt ei. f. syphac illa. f. mēbra alia q nota sūt in vētre vt itēstina.
vel z cōicāt ei. f. syphac alia. f. iuuamētū q sūt in vētre. pter. n. iuu-
amētū qd hic ponit Aui. 13. syphac alia iuuamētū posita a Bal. 5. de
iuuamētis mēbroz. ca. 2. z ab Aui. 13. de aīalibz. ca. 5. Et p qz oīa illa
itēstina alligat dorzū vt bñ manu teneant. Scdō qz adiuvat p cō-
pressionē vt expellat qd ē in itēstina z stomacho. Tercio qz pñ-

Bentilis

bet intestina a ruptura qñ ipsa inflant a vèrostate.

C Et in tunica extrinseca qñ est myrach sunt iuuameta. Cum enim eis exprimit stomachus per motum lacerati cum eo: et per hoc qñ ipse mouet cum. Et tēdīf ergo rotūz sup vasa de gbus sunt corpora quoz pprietas est vt expellant expressione quadā adiuuante ad expulsiōē fecis. Et silt exprimūt vesicā z adiuuāt ad emittēdā vrinā z exprimūt ventositates inflatiuas vt exeat: quare nō deficiunt intestina z adiuuāt ad paritendū.

C hic ostēdit adiacentiā stomachi ad myrach ponendo vtilitatez myrach. Et primo facit hoc. Scōdo regredit ad cōplendū vtilitatez syphac ostēdēs modū sue originis z terminatiōis z alligatiōis: z ostēdēt pāniculū ab ipso. ibi (Et syphac qdē). Est ergo vtilitas myrach: qñ euz mīsculis iuuat ad exprimendū qd pñet in ventre siue sit in stomacho siue in intestinis siue in matrice.

C Et syphac qdē ligat oia viscera adinuicē z cū dorso z fit coz aggregatio firma z est ipse cū dorso sicut res vna. Et qñ pñuaf velamini z obuiāt due extremitates eius apud dorsū: tunc ligat illic: z exinde est eius initium. Eius nāqz initium est superfluitas descendēs ex velamine ad os stomachi z obuiat ei supfluitas ei. Et qd ex ipso ascendit ad dorsū z obuiat sibi z generatur illic syphac. s. corpus pāniculare nō diuisū in villos sensibiles: imo corpus simplex in sensu z cōprehēdit stōchū posterioz a duabz tunicis que sunt in substatia stomachi z est tutamē tunice carnosae que est ei z peruenit ad stomachū z ligat ipsūz cū corporibus qñ sunt a pte dorsū z sunt ei reflexio z ascensio z descensio. Et illud qd in ipso est grossius est iferi⁹ eius z sinistrūz ipsius z est ei tunica ex subtiliato lacerto vētris coopere⁹: sub ipso vel ipsa est subtile ei⁹ qd ē recte syphac z est vehemētis subtiliatā. Et ex eo orit pāniculus tergens pectus z supfluit ex eius origine syphac supfluitas a duobz lateribus ex qua z ex ramis duapz venarū scilz pulsatis z nō pulsatis extēsis sup stomachum textis substantia zirbi q cōtēta est ex duabz tunicis aut ex pluribz tunicis fm loca suppositū pinguis coope⁹ riens stomachū z intestina z splenem z mēseraicas res flexa ad latus subterius. Et B zirbū cū sua separatiōe est suspensum cū eis. s. cū hoc qd trāsīuit ex stomacho z pcanitate splenis. Et loca suspēnsiōis eius sunt glādule que sūt iter venas suggētes que noiant mēserace z intestinū. rj. digitoz. Qep eius suspēnsiōes sunt parue z debiles. Et qñqz cōtinuāt cū epate z costis dorsū leuī pñuatiōe: z iste qdem suspēnsiōes sunt fixiōes zirbi: z prima eaz est stomachus z zirbū istud est sicut saccus in quo si aliqd ponere⁹ retinere⁹ illud. Cū ergo verificaueris: tūc scias q cutis z pāniculus q est post ipsūz z est carnosus z lacertus positus in tunica que est suprema tunica: lacerti vētris nota determinata oēs sunt in summa myrach: z tunica q est ista tunica: lacerti vētris cū pāniculo subtili q est fm veritatē syphac est ex sūma syphac: z zirbū est sicut interior pannus syphac z sicut exterior stomachi: z hoc qdem corpora omnia sunt adiuuantia in calefactione stomachi quoz adiutoris est in defensione eius.

C Ultra hic cōplere vtilitatez syphac z ei⁹ oritū. z dicit q syphac oia viscera alligat dorso z due eius extremitates dextra z sinistra pñungunt in dorso z idē est ei⁹ origo: qñ fm veritatē supfluitas qd a diaphragmate reñdet ad opsum est illud ex quo fit syphac: z illud

Super tertio

supfluit bz duas ptes. vna q vadit ad stomachū z exide fit syphac: alia q ascendit ad dorsū: z illa q descendit reflectit se z obuiat illi qē dicit ad stōchū: z exide fit syphac: q syphac est corpus simplex pellitū: re z nō est corpus cōpositū: illud syphac cōprehēdit stōchū post. s. post ambas tunicas: qñ tunica caruosa q est exterior coopitū a pāniculo facto ex eo z illi alligat imēdiate vñ stōchus dorso alligat: z huc syphac ibi generato fm modū dictū sunt reflectēdes ad dextrum z sinistrum z ascensio ad sursum z descensio deorsum: z isto mō cōprehēdit oia viscera. z dicit q grossior pars est iferi⁹ z circa sinistrū: z forsan cā est: qñ in dextris z supius subtiliat: p pte⁹ qñ separant ab eo pāniculū: vt pāniculus pectoris z pāniculus ligas epar. Ad sinistrā āt pte nō sic multiplicat nec ad iferi⁹: z iō grossius remanet: z ex subtiliori pte huius syphac fit tunica q imēdiatius adheret lacertū vētris: z ista tunica vel pāniculus qui stat in medio iter syphac z subam carnosāz mīsculū. z dicit recte syphac z est beriteron: de quo imaginat Aulic. qñ pñm syphac z alioz pāniculūz vt pectoris z alioz: z ex origine pāniculi beriterō supfluit ipsi syphac abvnaquaqz pte dextra z sinistra quidā pāniculus q adinuicē suppositi cū adipe venis z arterijs faciūt zirbum siue zirbus habeat duas tunicas vel plures z cooperit zirbus mēbra itēroia vt stōchū z intestina z splenē z mēseraicas non epar: qñ ei⁹ aurilio nō eguit nec potuisset dñi coopire stōchū. Et reflectē. s. iste zirb⁹: qñ exiēsus reintrat intestia z colligit ea sic succ⁹: vt ponit Aulic. Reliquū pz: qñ est alligat illis mēbris cū carnis glāduolis statibz in medio que sunt facie ad replēdā vacuitates aut sunt facie vt sustēret mēseraicas venas aut bz alios vt generēt humiditates q humectent intestina ynde dura comedētē mollia qñqz egerant.

C Et in inferiori pte stōchi ē foramē cui pñuaf itēstīnū. rj. digitoz. Et hoc qdē foramē noiat portenari⁹ z ē stricti⁹ foramine superiore: qñ ē trāsitus ei⁹ qd digēstū ē z subtiliatū: z illud ē trāsitus eius qd est pñum ei. Et iste qdēz meatus claudif vsquequo cōple⁹ digēstio deinde aperit quousqz compleat expulsiō.

C Ult pbar q os stomachi est amplius q foramen iferius. z pz. Et illud scilz foramē superius stomachi est trāsitus eius quod est cōtrariū ei. s. qñ est trāsitus grossi digēsti. vel ei. s. stomacho qñ est trāsitus cibi digēsti q ei qd digerit cōtrariāz vt. z. de aia ter. cōmēti. 45. z iō illud ostēdit. mery q cū stomacho pñgūf dñ eē magis latū. Sume ex ista sequēti q stōchus nō apit in expulsiōe cibi nisi cōtinua aptiōe: z p pñs q nō pñ apit z post claudif sic imaginant alig q in digōne cibi disformiter pñ apit stomach⁹ z expellit cibū q digēst⁹ est: z tūc recludif z digerit cibū q nōdū erat cōplete digēstus. Sz videf itēro. A. q stomachus claudif sup cibo z vna aptiōe pñua apit. hoc tñ bz dubiū qñ credo illud cuius contrarium supicialr textus sonat: de hoc aut als z post dicet.

C Et scias q stomachus nutrit tribus modis. Unus eoz est eius quo fouet cibo adduc in eo existente. Et secūdus est eius qd ad ipsum venit ex nutrime⁹o inuenis pñdictis in anathomia venaz: z tertius est eius qd ad ipsum effundit in tpe famis vehemētis ab epate ex sanguine rubeo puro z nutrit ipsum.

C ponit quedā notāda. Et pñ circa nutritiōē stomachi. Secūdo circa noiationē. ibi (Et scias). Ex Aulic. hic hētur solutio qñis q querit. Utrū stomach⁹ nutrit ex chilo: qñ Aulic. dicit q fouet. q. d. qñ illa ē iproprie nutritiō. s. qñā formentatio vel refocillatio. Et attestatur Auer. z colligit. c. 6. f. ca. de iuuamēto mēbroz officialiū. vbi ergo dicimus q stomachus nutrit ex eo. s. chilo ex modica re que plus attinet qualitati q quantitati. de hoc tñ infra dicet vbi. A. de hoc fortius loquit. c. de vomitu. Secūdus aut modus nutritiōis stomachi est q est pñius factus ex sanguine veniēte ad euz ex venis positis in anathomia venarū. s. vene porte vt supra sen prima primi cañ. Tertius modus nutritiōis est ex sanguine effuso ad eū per venas mēseraicas tpe fortis famis.

C Et scias q anriq qñ dicūt os stōchi itelligunt qñqz introitus ad stomachū z est locus strictus in quo nō dilatur aliqua partiū introitus stomachi que sunt post mery. Et qñqz superiorē introitū qui est termin⁹ communis inter mery z stomachum: z quidam boies sunt qui nominant ipsum alphabac z cor: sicut sunt quidā homines qui faciūt currere in sermone suo os stomachi z inuunt ad cor cōicantes in nomine aut debiles in di scernendo.

sciendo. Et isti quidem sunt valde antiqui medicorum. Hip. aut multotiens dicit subed et significat p id os stomachi fm suam exponem.

Antiq aliqui os stomachi appellat vltimā partē mery: et pars in qua nulla pars stomachi est dilatata. Quandoq appellat os stomachi prem infra hac et supra introitū stōchi: et est pars media inter stomachū et mery. Et quidā sunt qui noiant os stōchi alifubed et p. i. cor. et cā est. nā alifubed est nomē eguocū ad cor: et ad os stomachi: aut qz nō pōt distinguere. Cōsiderādū ēz Auer. 3. coll. c. 26. f. de accidentibus cordis qz os stōchi cū maxime cōicit cordi vt supra patuit noiat arabice fogadi et cor nomiat fogadi: et id fogadi nō parū cor. hoc qz vult dicere Aui. qz ppter cōitātē in noie qdaz noiant os stomachi cor: aut qz nō possunt distinguere in noie cū ēz veritatē nō sit idē nomē. qdā ergo antiquoz sic nomināt sic "hip. 4. particula afo. illo afo. In nō febicitatibz si fiat strophus et cordis motus. Ecce quō "hip. appellat os stomachi cor fm suam exponem. f. quam facit Bas. in cōmēto 2c.

De egritudinibus mery.

Cap. 2^m.

Quandoq accit mery spēs malitie cōplonis et debilitat ipsū ab operatione sua que est deglutitio. Et quādoqz sūt in ipso egritudines instrumentales oēs et cōcēs: et quādoqz sūt in ipso apostemata calida et frida et dura. Et illud qd plurimū sit in eo de egritudinibus instrumentalibus est oppilatio aut ppter coartationes de foris a spondi li remota: aut apate mēbz vicinantis ei: aut propter apostema in ipso aut in lacerto qui retinet ipm. Et sūma qdē egritudinis qd accidit ei sepius et egritudinibz cōibus est fluxus sanguis et corruptio eius.

Quādamodū ordine quodā Aui. stomachi anathomia diuisit ad circūiacentia mēbra: sic de eius disponsibus tractat. Erant aut stōmachi ptes mery et suba reliqua et sibi adiacebāt zibus syphac et myrach. Primo ergo Aui. determinat de disponsibus mery. Scdo de disponsibus stomachi post mery. ibi (Signa cōplonis calide.) Tercio de gbus disponsibus apparetibus in myrach que vplurimū disponsēs stomachi cōsequunt. ibi ad finē fen (Quāq accidit.) 7^a prima in d. Quia primo determinat de disponsibz mery in generali. Scdo in spāl. ibi (Cōstrictio.) 7^a prima in duas. Primo ostēdit egritudines que mery possunt accidere. Scdo vt mery egritudines magis inotescant ostēdit modū operationis ipsius mery que operatio deglutitio est. ibi (Sciās.) 7^a prima in d. Primo enumerat egritudines que mery possunt euenire. Scdo ostēdit que sepius illi accidit. ibi (Et illud.) Cōsiderādū ē de egritudinibus zibus Aui. hic nō determinat: qz eius egritudines tradent infra sen. 22. trac. p. et alig dicit est supra ca. de melancholia myrachia. vbi de collectione melle in zirbo tractatum est vnde fit melia myrachia. Cōsiderādū ē in mery sunt oēs egritudines instrumentales ēz genus cōe nō fm oēm spēm generis vt notū est: qz sūt in eo egritudines creature vt figure vie et superficiē: et egritudines quātitatē qz solū pter nām minuari saltē pōt p cōitionē: et egritudines situs cū distorquet: et numeri saltē nō nālis vt cū cēt in eo vermis aut lapis vel denarius retētus in trāsglutitōe. 7^a 7ª prima in d. 7^a 7ª enumerat egritudines qd cōicari pōt ipsi mery. Scdo de eis psequit docens ipsas curare. ibi (Sciās.) 7^a 7ª docet curare passiones mery que sunt de gñie accitis. Scdo eas qz sunt de gñie morbi. ibi (Quāq sūt calida.) 7^a 7ª prima in d. Quia Aui. docet curare difficultatē trāsglutitōis qd ostēdit modū fm que fit trāsglutitio. nā opz pco gnosce habitū ad habēdū cognitionē de priuatiōe. Scdo docet curare difficultatē trāsglutitōis. ibi (Cōstrictio deglutitionis.) Et illud. 7^a 7ª ostēdit que egritudo ex egritudibz instrālibz plus sibi accidit. Scdo ostēdit qz ex cōibus. ibi (Et ex summa.) Cōsiderādū ē qz cū oppilatio mery fit egritudo in via mēbz exercētis opatiōz cōem: vt via eius instrumentalis. lo officialis nā est: id ēt eius oppilatio est officialis egritudo sicut forsan oppilatio facta in via attinēte nāe cōsimilis mēbz ponere egritudo cōsimilis vt cū fieret poroz oppilatio. Et ideo auctores aliquādo ponūt poroz oppilatio nē instrumentale egritudinē aliquādo cōsimilem.

De qualitate deglutitiōis. Cap. 3^m.
Lias qz deglutitio fit per mery cū virtute attractiua attrahente cibū cū villis lōgitudinalibus quos adiunāt villi latitudines ppter ea

qz retinent retro illud qd deglutit et exprimit ipm ad inferiora et vomitus etiam cōplect per mery.

Cōstēdit qualitatē. i. modū deglutitiōis et vomitus. Et pmo facit B. Scdo cōparat. ibi (Vex 2c.) Cōsiderādū ē de trāsglutitione apud antiquos fuit diuersitas. qdā enim voluerūt cibū trāsglutiri a ppria grauitate: qdā fieri ne sit dare in stomacho vacuū. cū enim singula mēbra attrahant a stomacho: opz in stomacho alig intrare ex quadā cōsequētia. quidā aut fuerūt ponētes trāsglutitionē fieri per actū virtutis attractiue stomachi et mery expulsiuā expellentē. et iste fuit Bas. tertio de virtutibus naturalibus illo cap. s. f. de trāsglutitione vō cōtra Erasistratuz. et de sequacibus Bas. est Aui. et ideo hoc hic posuit. Cōsiderādū post qz Aui. retentiones que fit in actu trāsglutitionis videt imponere villis latitudinalibus: et hoc forsan nō esset inconueniens. Cū enī illa sit pauca retentio sufficit ad hoc sola villos latitudinalium in se pterio: ex qua aliquis modus fixationis in eo qd deglutit fieri possit: et p auerit cōtradictiones soluēdas teneatur qd supra dictū fuit: scilicet qz per villos aliquos paucos non perceptos trāsfueriles ille actus perficiatur. Exponatur ergo Aui. qz retinet scilicet cū auxilio trāsfueriali paucor. appropinquat aut hoc magis latitudinalibus villis Aui. qz ipsi magis trāsfuerilibus simulant.

Terum deglutitio est facilior quoniam est motus ēz motum naturalem et fit cum adiutorio duarum tunicarum: quarum vna habet longitudinales villos et altera est cooperiens eam latitudinales habens villos. Vomitus autem motus non fm cursum naturalem: et non completur eius operatio nisi per tunicam velatiuam exprimente tantum.

Hic Aui. duas inuit cās qz deglutitio facilior sit prima: qz est naturalis motus. Scdo qz fit per duas tunicas.

Dubium
Dubitat vtrum p vna viā et vna tunicā possit fieri motus vomitus et trāsglutitionis. 7^a videt qz nō: qz sunt motus cōtrarij qui cōtrarijs indigent organia. 7^a Oppositum vult Aui. 7^a dōm qz motus potest dici contrarij dupliciter. Vno modo vere et simpliciter sicut motus pure attractiui ad aliquē motus pure expulsiui ab eo: et hoc modo per vna et eandē pelliculā motus oppositi fieri nō possunt qz omnino cōtrariant. Vnum autem et idē organū ad omnia cōtraria se habere nō potest: imo nedū pelliculā et villos nec per vna temperantiā cōmplexionis. in carne enim alius motus cōplexionis est cum quo fit attractio et alius cum quo fit expulsiō qz diuersis egent qualitatibus: vt Aui. sen prima primi cap. caplo de virtutibus ministrātibz. 13^a tū attractio omnino expulsiō cōtraria per eodē villos et pelliculas fieri non possit: pōt tamē per eūdē fieri pōt vel viā sicut apparet in matrice: qz per eadē viam attrahit semē et expellit fetum. similiter apparet in cūstis sellis vt apparet tertio de virtutibus naturalibz illo caplo. Nō tamen neqz hoc fieri per eundē 2c. Si ergo trāsglutitiones cōsideremus vt ibi est purus attractionis actus circūscripto actu expulsiōis: hoc modo opponitur motui vomitus qui est purus expulsiōis actus: et ideo nō sūt per tunicā vnam sed per diuersas: qz trāsglutitio pro simplici attractione fit per longitudinales villos: sed vomitus cū fit expulsiō per latitudinales solos fit. nō enī potuit vomitus perfici per villos longitudinales: qz illi obediunt appetitui membri desideratis sibi ab alio alig cōiungere et ad se trahere. hoc autem in vomitu esse nō pōt cum nullū membrum sit superius nec lingua nec palatū appetentes rem que cōtineatur in stomacho sic stōchus appetit rē vt cibū qui mastica in ore: vñ cū villis ad eū attractionē mouet: qz ergo alio pficiat organo possunt tū per eādē fieri viā vt patuit. Alio mō pōt dici mor? 7^a nō pprie et formaliter: sed solū ex pre eius a quo pncipiū fit vel inceptio motus: sic hoc mō motus ambulationis scipiēns a dextra ad sinistram et alig motui ambulationis scipiēti a sinistra ad dextrā: nō tamē simplr 7^a tantur: qz eadem virtus motiua in lacertis hoc facit: et idē lacertus in pedibus: et hoc modo alig et in aliquibus motus 7^a possunt ab eisdē organis vel villis fieri. 7ª idē enī sunt muscoli qui nos mouent a domo ad scholas: et a scholis ad domum: et sic in proposito. motus enim trāsglutitionis cū fit cōpositus ēz in se actū expulsiōis: expulsiō ergo que est in deglutitione nō ppariat expulsiōi que est in vomitu nisi ex parte eius vñ principium motus: vtrobiz enim fit expulsiō et aliquando vnius et eiusdem vt cibi qui trahit et statim vomit: cū ergo actus trāsglutitionis vt ibi est expulsiō nō cōtrariet vomitui vt ibi est expulsiō possunt per eodē villos fieri isto modo. nā cū latitudinales villi exprimeudo expellant eiciendo a se alig: tunc fiet trāsglutitio qz a superiori parte scipiit cōstrictio pcedens inferius: tūc aut fit vomitus qz ab

R r 3

Bentilis

superiori parte fit costrictio procedens versus superius: et hoc p[er] ean-
de[m] via[m] fieri pot[est] cu[m] vtrobiq[ue] actus expulsiouis saluet. ¶ Ad 2u[m] p[er]
quid d[icitu]r m[er]it[us] q[uo]d bi motus no[n] absolute co[n]trariantur.

**De co[n]strictione deglutito[rum] et difficultate degluti-
tionis.** Cap. 4^m.

Co[n]strictio deglutito[rum] aut fit p[ro]pter causas
in ipso mery: aut fit p[ro]pter causas vicini eius.
Et causa que est in ipso mery aut est aposte-
ma aut siccitas sup[er]flua aut ericatio humidi-
tatis in ipso p[ro]p[ter] febre aut aliud: aut est aliqua sp[er]um
malitie complexionis sup[er]flue aut casus virtutis et de-
bilitas eius et p[ro]p[ter] in fine egritudine[m] acutaru[m] malaz
timorosa[rum] alia[rum]. Et ca[m] vicini est co[n]strictio co[n]strin-
gentis. s. aut apostematis in lacertis epiglottis sicut fit
in synantys et alijs. Et quandoq[ue] est cum co[n]strictione
anbelitus etia[m] aut mebris colli aut est declinatio sp[er]o-
dilis ad interiora aut est ventositas involuta in ipso co[n]-
artans: aut spasmus et cuses qui vult fieri aut iam ince-
pit. Hoc enim sepe antecedit cuses et co[n]gelatione[m].

Chic erequit de egritudinibus mery: et q[uo]d ei[us] egritudines su[n]t aut
difficultas tra[n]sglutitio[n]is aut apata aut vlcera: q[uo]d o[mn]es modi egritu-
dinu[m] eius ad istos reducti possunt: ideo p[ri]mo determinat de difficul-
tate tra[n]sglutitio[n]is. Scdo de apatibus mery. ibi (Quis sunt.) Ter-
tio de vlcibus vel solone p[er]tinitatib[us]. ibi (Jaz scilicet.) ¶ P[ri]mo
in tres. p[ri]mo ponit causas. Scdo signa. ibi (Ja illa.) Tercio cura[m]
ibi (Si causa.) ¶ P[ri]ma in duas. p[ri]mo ponit diuisione[m]. Secundo
erequit. ibi (Et ca.) ¶ Et hec scda bz duas. p[ri]mo declarat membra
diuisione sue. Scdo vnu[m] recitat casum in hac dispo[n]e. ibi (Ja aut.)
¶ P[ri]ma in duas fm q[uo]d duo fuerunt membra diuisione que declarat.
Scda ibi (Et ca.) ¶ Hoc eni[m] difficultas tra[n]sglutitio[n]is sepe antecedit
et. La est p[ro] nocumentu[m] q[uo]d fit in lacertis mery. Co[n]gelatio sumit
tur hic p[ro] thetano sicut supra sen p[ri]ma huius. i. ca.

Cam autem accidit cuidam notozum nostror[um] diffi-
cultas deglutendi p[ro]pter retentionem rei in degluti-
tizio ignote et perduxit eum illud ad similitudinem
p[re]focacionis et fecit eum syncopizari cum nausea cuz
qua euomuit vermes plurimos: cum quoz[um] expulsio[n]e
ne facillor facta est deglutitio et ablata est p[re]focatio.
Et scias q[uo]d causa fuit retentio co[rum] illic.

Considera q[uo]d vermes no[n] generant in st[om]acho: ta[m] ascende[n]t q[uo]q[ue] sur-
sus. vt. 4. metherozo[rum] Ari. ter. co. 28. et io q[uo]q[ue] p[ro]labare possunt in
mery et difficile facere tra[n]sglutitio[n]e[m] q[uo]d q[uo]q[ue] ego vidi facit vni-
ru[m] anbelit[us] difficultate cu[m] sint multi p[ro] co[n]p[re]ssione[m] trachee.

De signis.

Illa quidem que est p[ro]pter sp[er]o[n]diles augme[n]-
tatur co[n]strictio in tempore resupinationis: et
est deglutitio dolorosa apud sp[er]o[n]dilem remo-
ta. Et illa que est ca[m] malitie co[n]p[re]ssio[n]is debili-
tatis significat longitudo spatij itineris eius quod de-
glutit. Et est cu[m] lenitate et paucitate festinationis in to-
to spatio absq[ue] dolore: nisi sit illud in parte mery vis-
ibiliter et co[n]stringat illic et sentiat[ur] cu[m] retentione eius
quod deglutitur apud ipsum.

Causa difficilis tra[n]sglutitio[n]is reducitur in quatuor. s. ad sp[er]o[n]diliu[m] re-
motione[m] ad malitia[m] co[n]p[re]ssio[n]is debilitatis: ad apata et ad cas[us] spas-
mi et p[er]gelatio[n]is. Quatuor ergo facit sicut quatuor g[ra]da signor[um] ponit.
Scda ibi (Et illam.) Tercia ibi (Et in illa.) Quarta ibi (Et illam.)
Considerand[um] circa scda[m] p[ar]te[m] q[uo]d q[uo]d difficultas tra[n]sglutitio[n]is est
p[ro]p[ter] mala co[n]p[re]ssio[n]e debilitate tra[n]sit cib[us] et p[ro]p[ter] leuiter absq[ue] festina-
tione: q[uo]d in multo t[em]p[or]e mouent attractiuu[m] et expulsiu[m] villi. ¶ Nota
du[m] t[em]p[or]e dixit debilitate: q[uo]d aliqui in febrib[us] sunt modi male co[n]p[re]ssio-
nis in mery q[uo]d no[n] debilitat multu[m] vnu[m] tra[n]sglutitio[n]e libere fit. ¶ Co[n]si-
dera post q[uo]d aliqui accidit ex mala co[n]p[re]ssio[n]e st[om]achi et mery q[uo]d bo[n]a
tra[n]sglutit[ur] cib[us] potu[m] aut male: sic ego ipse vidi milite[m] q[uo]d sicca difera
fia st[om]achi passus est ex q[uo]d ad ethica[m] et morte[m] deuenerit: cu[m] aut[em] t[em]p[or]e
ipse comedere cib[us] tra[n]sglutiebat: potu[m] aut[em] no[n] poterat. hui[us] ca[m] dif-

Super tertio

putata fuit iter medicos. ¶ Quidam aut[em] ponebat hoc e[ss]e ex debilitate
te virtutis motus villor[um] latitudinaliu[m] vnu[m] p[er]stringi no[n] poterat sic e[ss]e
habitu[m] est: tra[n]sglutitio fit et cu[m] tunica extrinseca expellere. No[n] est
aut[em] icoueniens q[uo]d q[uo]q[ue] magis debiliore[m] vna tunica q[uam] alia membra
vnu[m] cu[m] et vna p[er] mebru[m] q[uo]q[ue] egrotet altera remanet sana. tunica
aut[em] extrinseca opat deglutitione[m] co[n]stringedo. s. quanto res q[uo]d ducit
p[er] mery est subtilior et mag[is] dispa[ra] tato tunica extrinseca op[er]at q[uo]d ma-
gis p[er]stringat et p[er]greget v[er] illud co[n]primendo deponat: sic q[uo]d aliq[ui]
vellet capere res minura[m] digiti: op[er]at q[uo]d eos magis co[n]stringat q[uo]d q[uo]d
vellet capere res mag[is] grossas. cib[us] aut[em] res grossior est et magis
adunata: potus aut[em] res dispa[ra] et io cib[us] meli[us] ad inferiora expellit.
vnu[m] et Alii. vii. sen. 16. i. c. q[uo]d aggregatu[m] veloci[us] expellit q[uam] dispartit[us].
¶ Impugnabatur aut[em] hic p[er] q[uo]d tunc quibet cib[us] facilius tra[n]sglutiet q[uam]
potu[m]. Scdo q[uo]d no[n] v[er] sufficiat ca[m] cu[m] ad tra[n]sglutitione[m] potus inuenit
lubricitas et penetratio. ¶ Rides p[er] h[oc] p[er] vero. s. q[uo]d posito cibo ali-
quo aggregato lubrico no[n] duro facili[us] potu[m] tra[n]sglutit[ur] existere eq[ui]
nali appetitu. ¶ Ad 2^m dicebat q[uo]d sic tra[n]sglutitione[m] potus adiunat
lubricitas vel subtilitas sic tra[n]sglutitio[n]e[m] cib[us] inuat grauitas. vnu[m] vi
demus istos vt meli[us] tra[n]sglutiat se erigat ad tra[n]sglutiedu[m] cib[us] et
potu[m]. in cibo aut[em] est maior grauitas. ipedit et potus tra[n]sglutitione[m]
et ibi b[er]o in p[re]s mery et adiacetes p[ro]p[ter] siccitate[m] vnu[m] attrahit ab il-
lis q[uo]d no[n] p[er]git de cibo. ¶ Replicabatur. 3. cur p[ro]p[ter] morte[m] erites ci-
bu[m] no[n] tra[n]sglutit[ur] meli[us]. h[oc] m[er]it[us] q[uo]d hoc e[ss]e q[uo]d mery sume coartatu[m] est.
¶ Alij assignaueru[n]t alia[m] ca[m] q[uo]d p[ro]p[ter] st[om]achi difercia[m] ad fridu[m] et sic-
cu[m] appetit[us] plus erat ad cib[us] q[uam] ad potu[m] vt notu[m] e[ss]e: et io cu[m] tra[n]sgluti-
tio duab[us] fit vtutib[us]. s. nali et voluntaria: vt. A. i. can. sen. i. vlt. c. op[er]at
q[uo]d difficiet appetitu[m] illi[us] tra[n]sglutitio fit difficilis. ¶ Alij vo an-
thomiste mag[is] alia[m] ponebat cas[us]. ericaciones cartilagis epiglotta-
lis op[er]ans trachea[m] arteria[m] q[uo]d p[ro]p[ter] et ericaciones no[n] b[er]i cludebat
trachea[m] arteria[m] et io pot[est] et res ligde subitabat et ipedit ab tra[n]-
sglutitione. res at grosse vt cib[us] tra[n]sibat. Videbat in q[uo]d no[n] solu[m] p[er]
mery sed et in p[re]ssu potus difficulter pueniret ad st[om]achu[m].

C Et in illa que est ca[m] apatie fit p[er]strictio in p[ro]p[ri]a
te ipsius et fit ibi dolor et no[n] euacuata dispositio in plu-
ribus a febre: quauis plurimu[m] no[n] sit vehemens fortitu-
dinis. Et q[uo]d apata est calidu[m] significant etia[m] ip[su]m calidi-
tas et sitis: et si non fuerit calidu[m] no[n] erit febris.

C Febris q[uo]d sequit[ur] apata calida mery no[n] sunt fortes p[ro]p[ter] elongatio[n]e[m]
a corde: et no[n] e[n]dille mebru[m] nec ei[us] apata multa aggregat man[us]
p[ro]p[ter] p[er]gna sui duritie et de siccitate adiacetiu[m] p[er]it: et io no[n] est apata ca-
lidu[m] nec p[er] se nec p[er] accis ex putredine et no[n] facit febre.

C Et q[uo]q[ue] est exitura no[n] cu[m] illa caliditate et est illic do-
lor parvus cu[m] quo accident in quib[us]da[m] bo[n]is tremor et
febris. Et q[uo]q[ue] faciunt collectione[m] et rumpit et emittit
sanie[m] et sedat illud q[uo]d aduenit ex eo et fit egritudo vlc[us].

Et illa que fit in antecessione cuses et p[er]gelatio[n]is signi-
ficant cum ea relique[m] significaciones.

C Et h[oc] q[uo]d facta est sanatio et fit eruptio apat[is] vnu[m] fit tremor et fe-
bris: q[uo]d hec su[n]t signa eruptio[n]is: vt p[er] can. sen. z. c. de signis apat[is]. cu-
3[us] et maneries spasmi facti a vlciosa ma[m] mag[is] p[er]gelatio e[ss]e passio ce-
rebr[is] attines friditari et siccitati: vt sumit ex co[n]m[un]e illi[us] scda afo.
scda p[ar]te. Vbi descripta somn[us] sedat. h[oc] attineat mag[is] p[er] posteriori-
ri: vt. 4. de iterio[n]ibus. z. c. Ad has g[ra]da passio[n]es p[ro] nocumentu[m] q[uo]d in
neruis efficiu[n]t puenit difficultas tra[n]sglutitionis.

De cura.

Cap. 6^m.

I causa fuerit apostema aut remotio: tunc cu-
ra eius erit cura illius.

C Ponit cura[m]. Et p[ri]mo eius que fit ab apostemate et
remotio[n]e sp[er]o[n]dilis. Scdo eius q[uo]d fit a mala co[n]p[re]ssio[n]e. ibi (Et si.) Cura
ei[us] q[uo]d fit antecessio[n]e cuses et p[er]gelatio[n]is vult depedere ex cura illo[rum] tra-
dita supra sen. z. Si g[ra]da fuerit apata: cura ei[us] erit cura illi[us]. s. apatis
cura dislocatio[n]is et remotio[n]is sp[er]o[n]dilis ponit sen. 5. quarti can.

C Et si ca[m] fuerit malitia co[n]p[re]ssio[n]is: tunc si fuerit inflam-
matio et adustio et caliditas i[n] sup[er]ficie oris: oportebit vt
administretur linimenta inter ambas spatulas ex succis
et medicinis frigidis: et sorbeat q[uo]d sit sicut lac acetosus
absq[ue] butyro et que sunt similia illi.

C Modi male co[n]p[re]ssio[n]is sunt quatuor: caliditas friditas humiditas et
siccitas. hoc ergo ordine quatuor facit. p[ri]mo ponit cura[m] difficultate
tra[n]sglutitio[n]is facite a mala co[n]p[re]ssio[n]e cala. Scdo ei[us] q[uo]d a frida. ibi (Et
si fuerit.) Tercio eius q[uo]d a humida. ibi (Et si.) Quarto ei[us] que a sic-
ca. ibi

ea. ibi. (Et si.) Dicitur qd si sit mala cōpō calida et sicca et sit inflā-
matio in superficie oris pp caliditatem inflāmantem fiat linimentū inter
spatulas ex succis frigidis vt succo lactuce portulacae sempivivae et
bimōi. Cōsiderandū in egritudinibus mery qd euz vt supra dixit
Aui. et anarboria mōstrat: ipm est positiū supra spondiles illas ex
parte ante nō possumus ponere emplastrū. p qd in pectore multuz
distat a pre anteriori et supra pectus hz obstaculū tracheae arterie.
pueniētus aut in egritudinibus mery emplastramus post spatu-
las qd in egritudinibus oris stomachi. vel stōchi qd os stōchi declinat
post mery ad pre anteriorē: et magis discoopit ab anteriori pre:
vñ nā in furcula inferiori facit cartilaginē ad sui defensionē que dī
pomū granatū: vt Bal. 6. de iuuamētis mēbroy illo. c. Deben. mō
scire. Sed postorius vt magis distat: nihilominus tñ qñ timere
mus de epatis calefactiōe volētes calefacere stomachū: aut de i-
frigidatione volētes ifrigidare stōchū ponimus postorius empla-
stra iuxta. 12. spondilē in spondilibus pectoris.

C Et si fuerit ex frigore et est illa que sepius fit oportet
bit vt curet cū emplastris calefactiuis quibus vteris
in curatiōe oris stōchi fridi et cū oleis et vnguētis cale-
factiōibz dictis in ipso et cū oleo balsami et oleo rassani
no et oleo muscello et silibus: et cū emplastris factis ex
castoreo et amoniaco et myrra et pallasio et alijs.

Quia materie fridae plus a capite distillat: humor qui aggrega-
gatur in stomacho est fm plurimū flegma. Oleum rassani. Simō
dicit qd est in antidotario Dabasi: et sit sicut alia olea. Oleum mu-
scellinū. Simō dicit qd ē oleū de musco in antidotario maioris: et est
veg hz ē? est maligna descriptio: dicit. n. qd oleū muscellinū sumit
qñq. p oleo facto ex humiditate iuenta in ruberofitibus vlmī.
Ite muscellinū vocat multi oleū de ben qd balsaminū dī.

C Et si fuerit ppter complexionē humidam mollem
valde: et scilicet ex cōmunitate superficiei oris et lingue
cū eo: tūc curet cum eo in quo sunt stipticitas et calefa-
ctio ex medicinis aromaticis post mundificationē sto-
machi et rectificationē eius si eget ea. Et iste quidē me-
dicine sunt sicut: anisuz afflati et been duo et spica celti-
ca et solij indū et thus et minutum ipsius et myrra. Et si
necessarium est vt misceant cū eis calefacientia fortia
cum stipticis fridis vt frangas per calefacientia frigida
stipticoz fridorum et vebementis exiccationis sicut ro-
sari et balaustiaz et similituz fiat: et apud me anidē est
vebementis inuamenti in hoc.

C Significat malam complexionem humidā mery humiditas su-
perficiei oris et lingue sic eius caliditatem significat aduultio. curet er-
go cū stipticis post mundificationē ne stiptica mām ipingant. fiat qd
prius cūatio si eget ea: qd si nō est humiditas cū mām cūone nō eget.
Medicine sunt. thus minutū est thus albū gumosum qd masculū
vulgus appellat: et istud pueniētiōis sube et magis homogeneū est
inuat apud eū. Et anidē. i. radix herbe de qua fit asa ferida que ca-
lida est et sicca et ista. itelligat ergo cū ibi est materia.

C Et si fuerit cā siccitatis fiat cōtrariū illius et admini-
stra electuaria humectantia equalis cōpōnōis et oua sor-
bilia et adipēs et butyrū et medullas et regimē corpis et
stōchi. Nā mery in pluribz egritudinibus est sequēs in
composiōe sua cōpōnōe oris stomachi.

C Mery sequitur vt in pluribus dispōnem oris stomachi qd est ex
continuatione eius vt supra.

C De apatibus mery. Cap. 7^m.
Quandoqz sunt calida flegmonica et pustula-
ria et frida et flegmatica et dura: et plurimorum
difficilis fit maturatio et tardant.

Quia mery apata quedā sunt calida: quedam frida: iō p premit-
tunt hāc diuisionē. Scdo ponit signa. ibi. (Significat.) Tercio ponit
curā. ibi. (Medicine.) et totum patet.

C De signis apatuz mery. Cap. 8^m.
Significat ipsa dolor in hora deglutitiōis et in
non deglutitione puenit ad posteriora spōdi-
liuz colli cū constrictione deglutitiōis. Et cū

illo qd ex eis est calidum quandoqz est febris non ve-
hemēs: et qñqz est veniēs hora post horā quasi ipsa sit
febris diei nō vebemēs: et quādoqz est cū eo horripil-
latio. Tercū est cū eo sitis vebemens et caliditas. Cum
ergo maturas remouet horripilatio: et qñ aperit emit-
tit pus. Cū aut apostema est nō caliduz est cōstrictum
fm similitudinē pstrictionis apatis calidi. Tercum est
absqz caliditate: et neqz est febris neqz sitis.

C ponit signa. Et primo in generali. Scdo in spāli. ibi. (Et euz illo.)
Et hec in duas. Primo ponit signa apatis calidi. Secundo frigi-
di. ibi. (Cum autem.) et illa patent.

C De cura.

Cap. 9^m.

Medicine illius alie sunt que bibunt et alie sūt
que exterius apponunt. Et oportet vt medi-
cine que exterius apponuntur ponant in loco
qui est iter duas spatulas: et opz vt sint medi-
cine repulsive stiptice facte ex odoriferis et fructibus
sz operationē que est necessaria in curatiōe apatū sto-
machi. Deinde addant in eis ea qd sunt sicut amoniacū
et bdellii et glutē alimbat et ficus pter qd euacuata sint
a stipticis ex adipibz et. Qd si illa nō valēt et sunt ne-
cessaria illa que sunt plurime resolutionis et apā fuerit
in radice durū: tūc oportebit vt misceant cum eis ea qd
sunt fortis resolutionis sicut grana lauri et pyretri et cori-
dumini et ieros et balsamū et aristologia. Et qñqz est ti-
bi necessarii vt admistres eripētia emplastris: adō: sic
synapis et gūmi ruthe acressis et reliqua qd sunt de his
que dirimunt in duobz latis pectoris et pulmonis quousqz
perueniatur ad terminum stercois columbini.

C ponit curā apostematis mery. Et p calidoz. Scdo frigidoz. ibi
(Cōsidera qd dicit.) p. Prima in duas. Primo pmitit diuersitatē
medicinaz que cōpetit in cura apatis calidi. Scdo psequitur. ibi
(Opz vt medicine.) Et hec in duas. Primo docet curare apata
mery per apporimata ad extra. Secundo ad intra. ibi. (Opz autē.)
p. Prima in duas. p. p. docet sanare p apporimatiōe ad extra qñ
nō terminat p sanationē. Scdo qñ terminat p sanationē. ibi. (Et
qñqz est rē.) p. Prima in tres. p. p. docet p apporimata ad extra
curā qñ est in pñ. Scdo qñ est in augmento. ibi. (Deinde addant.)
Tercio qñ est in statu. ibi. (p. si illa nō valent.) Circa illā partē
deinde addant. est p. p. dicitur qd Aui. docet in augmento apatis ca-
lidi pmiscere ista fortia resolutiua cū stipticis sicut amoniacū et.
qd iste medicine debēt ire ad locū longinquum et debēt trāire per
solida mēbra: et iō opz qd sint potētes in virtute.

C Opz aut vt in cura eius qd calidum est sumant me-
dicine que bibunt: quarū quedaz sunt electuaria quo-
rum incessus super locū sit incessus continuus paula-
tim paulatim. Et sint in primis electuaria ex eis qd sunt
sicut lentes et spodium et mucilago sicut psylli et semis
portulacae et aqua cucurbite et similia. Deinde fiat pmuta-
tio ad permissionē ex repulsionē et resolutionē in
qua iam positum sit aliquid ex sicibus et ex aqua senti-
culi et camomille. Deinde addant et ponant in ipsa da-
ctyli et fenugrecū et administrent sorbitiones. In pri-
mis quidez ex repulsionē sicut facte ex farina ordei
et tentibus et sicut acetose cum eo qd scis et nō acetose.

C hec pars diuidit in duas. Primo docet sanare apostema calidū
mery per apporimata per intra qñ ipsum nō terminat p sania-
tionē. Secundo quando per sanationē. ibi. (Et euz icipit.) p. Prima
in tres. p. p. facit hoc quando est in pñ. Scdo qñ est in augmento
ibi. (Deinde fiat.) Tercio qñ est in statu resumēs equaliter curam
que competeret in pñcio. ibi. (Deinde addat.)

C Et cū icipit maturari fac sorbitiones ex succo fursuris
cū oleo amigdalino et zuccharo. Deinde pone in eis ea
que sunt sicut semē lini et similia. Deinde pone in eis ea

Bentilis

sunt sicut fa ria orobi z ciceris. Et qñ peruenit ad erup-
tionem tunc idiges vt accipias in ipo virtutem ex ra-
dice lilij celestis z amigdalidis amaris z passio z ali-
quid ex synapi z ficibus z dactylis.

C primo facit qñ aña scipit sanari p medicas sanitates matura-
tuas. Scdo qñ iā est sanatu p medicas erupetes. ibi. (Et qñ pue-
nit.) **C** Considerādū qñ pme medicie q debet dari z ire ad locū lon-
ginquū z ad solida mēbra trāsire debet ēē potētes: z eritē apate
calo cū velles maturationē debes ad amoniaciū z bdelliū trāsire
ex ponēdo. **C** Alio mō exponis qñ hic pñdat curā boz apatū que
cōicat i loco pōnis medicamīnū: z cōicat qñ qñq ad itra mām rū-
pim. **C** Hec ps. medicie bz duas ptes. pñio determinat curā ca-
lidoz. Scdo fridoz. ibi. (Considera.) **P**ñia in tres. pñio ponit cu-
rā boz apatū qñ sunt in pñ. Scdo qñ sūt in augmēto. ibi. (Deinde
fiat.) **T**ertio qñ sunt in statu. ibi. (Et cū scipit.) **P**ñia i. d. pñio po-
nit in pñso curā qñ cōicat calo z frido. z i spālī ponit curā cali. ibi.
(Opz.) **C** Considerādū qñ itēio in curatiōe apatū calidoz mery in
pñ est cū stipticis z fridis vt cū rebz sandalaz cāphoraz: succis po-
moz zc. Sz itēio a curatiōe fridoz a pñ diuersificat. nā aut sunt
dura aut nō. Si nō sunt dura ponant emplā calā stiptica facta ex
bdelliū zc. Et glutine alimbat. i. terzēina z ē idē qñ glutē albotin: z
ita vult scribi z nō albo. in. Simo. Si autē aña idurē trāsimus ad
fortiter resoluētia. Et aliqñ factis eñonibz emplastramz cū rubifi-
cātibz trahētibz ad ex mām sic in qbuldā alijs apatibz z pz. Opz.
Ponit curā i spālī z pñt pñdi ps illa. f. pñdera. Curā quā pñt
est p pure repussiuā q cōperit in pñ. Deinde. f. in augmēto: qñ tūc
est mista itēio repentiēdi z resoluēdi. Deinde addant. f. in pñssu
ppe status pñ. fiat cū acetosie. f. qñ est inflāmatiō cū eo qñ scim⁹
sic cū lacte acetoso vel rob. z nō acetoso. f. si ibi nō ē inflāmatiō. Et
cū b est qñ stat hīc z dant lenitiua z absterfua. virz emanāis a mā
q digerit vel digesta est. pone farinā orobi vel ciceris: qñ iuuabunt
siccitāte ad eruptionē. Et si vis facē medicinā ad eruptionem: da
medicāmā vbi sit radix lilij zc. qñ rūpūt apata z leniunt.

C De cura apostematū frigidoz. **Cap. 10^m.**

C Considera qñ dicit in apatibz stōchi fridis z
admittra sup ea lenificantia maturatiua. In-
trifec⁹ qñ ē sic elia z sorbitiōes q diximus ad
maturādū sic qñ sunt de farina oridel z farina
herbi. Et illa in qb⁹ sunt ablutiō z fortitudo sic radix
lilij celestis z radix ligritie z alia. Sz exteri⁹ emplā ma-
turatiua que dixim⁹ de qbus sunt fenugrecū z camo-
milla z mellilotū z bdelliū z gūmi albotin z amonia-
cū z irosos z virtus aromaticoz. Qñ si declināt ad ma-
turationē z sedationē fac sic dicitū est in caplo primo:
z pñdera in eis illud qñ dicit in caplo stomachi.

C pñio pro sufficiēti cura remittit nos ad aliū locum. Scdo docet
aliquātr curare. ibi. (Et administtra.) **E**t hec in duas. pñio docet
illa apata sanare añ maturationē. Scdo post. ibi. (Qñ si declināt.)
Pñia i duas. pñio pñmittit in gñali qñles medicie cōperit. Scdo
eas specificat. ibi. (Intrinfecus gñē.) **E**t hec in duas. pñio expli-
cat eas qñ ab itus. Scdo qñ ab extra. ibi. (Sz exteri⁹.) **E**t est notādū
qñ sit p maturantiā erumpētia z ericātia. **C** Considera qñ qñq ad
eruptionē medicie nō sufficiūt: vñ rēta opz iponere sic ego ipe fie-
ri pcepti hoi apato in mery frido apate sanioso. ruptū enī fuit cuz
renta plūbea cum medicie non facerent.

C De eruptiōe sanguis ex mery. **Cap. 11^m.**
Am sciuiti cās ei⁹ z signa ipsi⁹ in caplo eru-
ptiōis sanguis ex stōcho. Et opz vt qñant il-
lic. Et ex eis qb⁹ sit dñia ē illud qñ dñ in cura-
tiōibz eruptiōis sanguis ex stōcho. f. qñ medicie i hac
eruptionē opz vt sint medicie hñtes viscositatē z gluti-
nositatē vt nō ipellāt ad stōchū subito: imo curāt sup
locū eruptiōis cū lēta mora vt poīe sit eis agere in cū
cū illa lēta mora opationē forte: quāuis redeāt pñiaz
venaz z agāt in ipm. **E**t cū virtute debili pp lōgitū
dinē viāz z multitudinē passionis in vñs.

C In solone pñuitatū aut est fluxus sanguis z vocat eruptio san-
guinis ex mery. aut est sanies z sunt parua in respectu z vocāt vl-
cera. pñio pñme dispōis ponit curam. Scdo f. cō. ibi. (Qñq.)

Super tertio

C Al qñ Aui. totū suū libū mēti hēat vel habuerit. qñ enī nōdū ha-
buim⁹ dicit sciuiti. z hoc est scitū ex sen hac caplo de vomitu. qñ
ergo scire debemus dicit sciuiti. z hoc multoties est in Aui. toro.
pñio pñt modū medicinaz z modū exhibitōis. Scdo remo-
uet dubiū. ibi. (Quāuis.) **C** Dubiū qñ remouet ē b. dicit qñ non de-
bet pñelli medicie ad stōchū. **D**iceret aliqñ: imo qñ trāsire
ad stōchū z post ad epaz: itēz reuertit p venas venietes ab epa-
te ad stōchū. Dñ qñ qñs b sit in debiles sūt qñ reuertunt pp mul-
tā actionē quā mēbra in illas fecerūt z pp longam viam.

C De vlceribus mery.

C Quandoq accitvlcera in mery z scissura ac-
cidente in ipso aut ppter apata que erupant
tur in eo: aut ppter humores acutos trāleum-
tes in ipso cū sit vomitus z similia z non clō-
gatur quā eueniant cum est catarrus.

C ponit primo cās vlcerz. Scdo signa. ibi. (Z ostēdimus.) **T**ertio
curam. ibi. (Si fuerint.) **P**arent cause vlcerum.

C De signis ipsoz.

Am ostēdimus in caplo vlcerum stomachi
dñiam iter vlcera stōchi z vlcera mery. Illie
ergo pñdant. **E**t z significatiōes qñ in me-
ry ē vlcus z nō apā sūt qñ deglutitiō in apā-
te ipedit cū magnitudie bucelle z quātitate ei⁹ plus qñ
ipedit cū qñtate ipsi⁹ ex acuitate aut acetositāte aut
stipticitate. **E**t z fm diuersitatē qñtaz in ea diuersifi-
cat in vlceribz ipedimētūz. Et fortasse manatio eqñlis
quātita⁹ nō ipedit z parua qñ bz qñtate dñiantē ipedit
ita vt nō penetret: ppterea qñ cōprimūt ipz sua quātita-
te: sz affecta qñtate forti ipedit z dolorē facit. Et illi⁹
qdē cū accidit vlcus a plaga añcedēte a cura fit diffi-
cilis z est super extremitatem mortis fm plurimū.

C Signa dicit qñ posuit. f. post in hac sen. signū tñ diffictiū qñ vult
ponere Aui. est hoc. nā q bz apā ledit in trāsglutitiōe a re qñ come-
dit poti⁹ vt quātā qñ vt qñlis vel vt acetosa vel falsa vel acuta zc. sz
hñs vlcus ledit poti⁹ a re vt qñlis: qñ vt acuta zc. z nō vt quātā: imo
res multa z leuis pñst qñq sine nocumēto. Dicit post qñ q bz vl-
cus pp plagā que pñssit. f. qñ facta fuit plaga ex icisione cuz ferro
vel pñssione: tūc est ppe mortē fm plurimū. z cā est: qñ penetrat
totū mery cū sit ad extra z pñsumit magna: z ideo fere mortalis est
cū tollat deglutitiōis actū. si enim deglutit auge⁹ z nō cōsolidatur
plaga. si nō deglutit morit⁹ zc. z iō periculum magnū est.

C De cura.

C fuerit in mery vlcera nō in potu tribuem⁹
medicinas pñsolidatiuas illoz vlcerū subito
sic facim⁹ cū volum⁹ in potu tribuere medici-
nas vlcerz stōchi z alioz: imo idigem⁹ in illis
medicinis vt dem⁹ eas ad potādū paulatim: vt cli-
gamus eas grossas viscosas aut eis misceam⁹ viscosa
z grossa. Et cā in hoc est: qñ medicie nō morant sup
mery neqñ signū: imo transeāt z separant. Lūqz sepa-
rant in potu z nō potāt subito obuiāt faciedō obuiā-
tionē: qñ efficiūt operatiōez post opationē. Lū ergo
iusscant adberēt suo itinere z signū z nō separant su-
bito. Illaz vñ medicinaz substantias dicemus in ca-
pitulo vlcerū stomachi. ipse enim sunt ille.

C Cura eius plana z exculatio quā ponit Aui. zc.

C De signis cōplexiōis nāliū stōchi.

Cigna cōplexiōis calide nālis in stomacho
sunt qñ bñ digerit cibaria fortia sicut carnea
vaccinas z anserias z alia: z qñ corripunt in
ipso cibi subtilis leues sic caro pulloz z lac:
z qñ ipse recipit cibos qui sunt calide cōplexiōis me-
lius: z qñ digestio vincit appetitū.

C Determinauit

Determinat superius Aui. de disponib⁹ mery: hic determinat de disponib⁹ stochi. Et p^o ponit signa naliu coplerionu stochi. Secundo determinat de disponib⁹ eius no naliu. ibi (Stomacho.) **P**rima in quatuor fin q^o quatuor sunt stochi nales copleriones. **P**rimo q^o ponit signa calide coplerionis. Secundo fride. ibi (Signa coplerionis frigide zc.) **T**ertio sicce. ibi (Et signa coplerionis sicce zc.) **Q**uarto humide. ibi (Et signa coplerionis humide zc.) **C**onsiderandū q^o stochū calidū bene digerere cibaria: pōt intelligi dupl^r. Uno mō bene quo ad digōis formā: z h mō ei⁹ nō est bona digō cū talis digō sit stochi tēperati. Secūdo mō pōt intelligi q^o bene digerant q^o sit fortis digōis: z h mō est vey: q^o cibaria grossa bene digerit p^o fortē z acutā ipst⁹ caliditate: ideo corripit subtilia: q^o pueri sunt in sumū p^o forte agēs sicut ligna pauca multuz sicca in forti igne: z recipit cibaria calide coplerionis melius. z cā est: nā modē rata discretia nālis pferat a simili: z q^o p^ouatio fit per res gāus equis: apparet q^o ista calida debēt esse in gāu cālia. digō vincit appetitū: plus pōt digerē q^o appetitū. de cibo. **C**onsiderādū q^o sames siue appetit⁹ ad cibū cātur plus a frido q^o a calido: z h sup^o ponat ad p^ons. digō aut a frido nō fit sed a calido: z iō isti sunt fortis digōis: z pūl appetit⁹: i. n. in eis multa fit resolo: nā resolo nō est imediata tora cā famis: sed potius friditas: vñ appetit⁹ mag⁹ fit a frido. vñ i. ex eis multū resolat: multū tū aliūde nutrimentū atrahit⁹ p^o caliditate. **C**onsiderādū q^o hāc in thegniz. ter. comē. 3. trac. de vete. dicit. in signis hui⁹ coplerionis q^o neg⁹ a frido nō cēt fin moderatū vñm. Lā aut p^o quā. h. h. non dicit est: q^o volebat ponere signa sumpta magis a calida coplerione stochi fin se vt calida est. calidus aut stomachus iuuat sibi similib⁹ vt calidus: sed si frigidus iuuat hoc nō est fin se: sed aut cū volum⁹ ad tēperamentū perducere aut cum volum⁹ lapsum p^ohibere.

Et signa coplerionis fride nālis sunt vt nō sit in appetitū diminutio: z sit in digōne diminutio: q^o nō sit in digerit nisi cibaria subtilia leuia: z vt sit melius recipiēs cibaria que sunt frigide coplerionis.

Ponit hic Aui. signa stochi fridit⁹ z sunt: q^o p^opetit⁹. s. cibi nō est diminutus: z non dicit bonus: vt dicit Bal. z. thegniz. ter. comē. 4. trac. de vete: q^o p^opetit⁹ iste appetit⁹ bonus dicit nō pōt cū digō nō p^oportionet: est q^o nō diminut⁹: imo additus resp⁹ sue dig⁹ stue: z hoc p^opter friditatem coplerionis: z cibaria leuia digerit et recipit melius: q^o fride coplerionis sunt. s. sibi in gradu similia. et similiter intelligendum q^o a calidis moderatis iuuat.

Et signa coplerionis sicce nālis sunt q^o sitis multuplicat in fluctudine z sit p^otētus pauca quatitate potus z aduenit nausea q^o tētitate plurima z est stomachus recipiens cibos plurime siccitatis melius.

Ponit hic signa coplerionis sicce z sunt siccitēs: cā est p^o siccitate ericantē humidit⁹: q^o mag⁹ ericabile est. tale aut hūidū est subtile. Et et alia cā: q^o isti facit istāman⁹. sunt enim sicci cū tēperāria actiua: z iō in eis lima caloris est vt siccitas: vñ facilius sūt apti ab eadē cā istāmani fin stochi: q^o habētēs stochū humidū cū illud calidū q^o habēt sūt mag⁹ acutū: multiplicat q^o sitis p^ouetudine eis. sunt tū isti p^onti pauca potus quatitate: z hoc q^o a leui cā sitis incurrunt: z iō leuē potū expetūt: z h sepe striat sed aduenit eis nausea ex tētitate plurima. z cā est: q^o isti d⁹ se z eoz nā sicca appetit⁹. si q^o appetit⁹ humida hoc est p^opter sitim: z illa fit a leui cā: z ideo pauca cā humiditate aut potū appetit⁹: quātū q^o superāt illa itātū grauant z nauseant. recipit aut melius siccos cibos: z hoc p^opter naturāle coplerionē sicce est. Et cōsideret q^o dicit. recipit cibos plurime siccitatis. Et de humido idē dicit. Et de calido z frido nō dicit. recipit cibos plurime caliditatis aut plurime f. igiditatis. Et causa est: q^o iste sūt qualitates passiue: ille aut actiue: vnde de intentione magis agent q^o de passiuis sic non contingit.

Et signa coplerionis humide nālis sunt q^o sitis est parua cū tolerātia pot⁹ plurimū z securitate a nausea: z stomachus est recipiens cibos humidiores melius.

Dicit q^o humidū stochi sitis est parua. s. q^o tardus euērit: z q^o in se parua: q^o cū istis nulla sit cā sitis: q^o nec siccitas nec caliditas tū obtrusa sit ab humido z p^o similitudine ferūt plurimum potū. **N**otandū q^o Aui. derelinquit determinare de signis coplerionis: z ponit signa naturalia pās hēc intelligere ex simplicib⁹. **C**onsiderādū q^o stomach⁹ quātū ad extrinsecā tunicā est calide z humide coplerionis magis: sed quātū ad intrinsecā frigide z sicce cū sit nervosus: z ideo in sūma eius nālis coplerio ad frigidū z sicce declinat: q^o maior eius tunica frigida z sicca intrinseca est hūmō: vt. 5. de vñmētis mēbz q^o Aui. dicit. ca. z.

De egritudinibus stomachi.

Cap. 16^m.

Stomacho accidit quādoq⁹ egritudines malitie coplerionis. xvi. pure z facte cū mā san guinea vel cholericā cū spēs suis: aut flegmatica vitrea aut subtili natāte aut habēte ebullitionem: aut flegmatica acetosa aut salsa: aut materia melancholica acetosa aut pontica.

Determinatis signis naturalū coplerionū stomachi: nūc Aui. intēdit psequi de egritudinib⁹ eius. Et p^omo determinat de egritudinibus stomachi in generali. Secūdo in speciali. ibi (Significant ipsam sitis.) **P**rima in duas. p^omo determinat de duob⁹ stomachi egritudinib⁹ z causis. Secūdo de signis disponūm stomachi. ibi (Res ex qbus.) **P**rima in tres. p^omo p^omittit diuersas egritudines que stomacho eueiunt. Secūdo de eoz causis erequit. ibi (Et malitia qdem coplerionis.) **T**ertio ponit quēdā cā. cōm ad curā stomachi in egritudinib⁹ addēs quēdā cā. ibi (Et scias.) **E**gritudines que p^ont accidere stomacho sicut alia mēbz organice sunt tres in gēne. s. egritudines coplerionales egritudines cōes et egritudines instrumentales facte in nā officiali. p^omo q^o enumerat egritudines coplerionales z diuersitates malarū coplerionūz adueniētū stochi. Secūdo enumerat egritudines cōes. ibi (Et accidunt.) **T**ertio enumerat factas in instrumentali nā. ibi (Et accidunt ei ex egritudinib⁹.) **C**onsiderādū q^o A. dicit. aut cholericā cū spe cleb⁹ suis. q^o nulla spēs cholere est que ad stochū nō possit p^one re: imo quēdā spēs cholere in co gīant vt cholera p^oaffina: i. pōnēs spēs flegmati enumerat modos de qbus itelligebat. Omisit aut alique modū flegmatis vt flegma gipsū: q^o hoc in stochi inuētiōne nō hz. Similiter enumerans modos melie posuit duos modos ex sapoib⁹ in q^o fere oīs melācholice spēs iuenit: q^o melācholici aut est acetosa pura aut acetosa acris aut pontica.

Et accidit ei apostemata z accidit ei vlcera z resolutio singularis z que currūt via eoz ex causis intrinsecis z extrinsecis sicut casu z percussione. Et q^o q^o to lerat disruptionē z nō interficit statim: z q^o p^ouenit vltime resolutio ad hoc vt disrumpat corpus stomachi: tunc patiens moritur. Inquit Hippo. omnis cuius disrumpitur stomachus moritur. Et quādoq⁹ accidit ei raritas texture in villis suis: z quādoq⁹ accidit ei vehementia spissitudinis.

Considerādū q^o egritudo pōt dici cōis: aut ex parte nāe in qua fit: z hoc mō sola solutio p^onituitas est morbus cōis. Alio mō ex pte aggregatiōis z cōpōis pluriū morboz: z hoc mō apostema morbus cōis dī. **H**is q^o duob⁹ modis accipiēdo morbū cōem determinat de morbo cōmuni. **C**onsiderādū q^o stomachus aut hz solutionē magnā z statim tūc interficit: q^o membrū nobile est z p^oncipū digōis cibi pro toto corpore quo ablato vita stare nō pōt: s. si solutio singularis nō sit magna z tamē perforat adhuc interficit sed nō sic cito: sed si nō perforat videt sentire Bal. q^o in intrinseca tunica facta cū sit carnosa possit p^osolidari in comē. illius afoi. 19. o^o parti. **V**ellicam incisam. in quo afoi. est auctoritas Hippo. quā Aui. hic allegat. Dicit aut disrumpit vt per hoc insinuat magnā fore solutionē p^ontū illius. **C**onsiderādū post q^o villi stomachi nō solū debēt habere p^onituitatē eis p^optā que incedit fin longitudine cuiusq⁹ villi: sed debēt habere ad fixationē cōteturā cōgruā vniuscuiusq⁹ alterius: z hoc iter se z oēs adinuicē: z forsan q^o hec textura est potius pertiens ipsi vt participet natura officialis membri q^o vt participet natura mēbz cōsimilis: sed de hoc non est cura. **L**um ergo textura illa elargat: tunc fit quidā modus solute p^onituitatē: vnde pōt raritas texture morb⁹ solutionis p^onituitatis dici: s. fin altā p^onsiderationē pōt dici morb⁹ stus. sed quādo densat ēt pōt dici morb⁹ solute p^onituitatis iquātū vna pars alterā densando p^ontū soluit sicut facit fridū vt sumit. 4. de simpli. medi. ca. 3. h. etiā morbus stus possit dici. sere. n. nullū est cōsimile mēbz q^o nō sapiat aliqd de nā officiali: vt Auer. z. colliger. ca. 3. **C**onsiderans ergo Aui. raritatem texture q^o possit poni iter morbos solute p^onituitatis stomachi dicit. z que currunt via eoz. vt dicit hoc p^opter excoziationes z fissuras z pustulas vlcerauias.

Et accidit ei ex egritudinibus creationis in quātitate vt sit magnus valde aut paruus valde. Et ex egritudinibus figure vt sit: verbi gratia vehemētis rotūditatis. Et ex egritudinibus asperitatis z lenitatis vt

Gentilis

fit vehemētis lenitatis lubricus. Et ex nocumēto sit⁹ ut sit situs eius. v. g. vehemētis apparitionis ad exte-
riora. Et quāq; accidit et etiā oppilatio in villis suis et
oppilatio in meatib⁹ stōchi ad epar et ad splenē: et acci-
dit sanguinolēta egestio si fuerit istud in vijs eparis:
et paritas appetitus si fuerit istud in vijs splenis. Et
quādoq; accidunt in stomacho ventositates et infla-
tio causa ciborū et causa debilitatis sue in seipso et nos
faciemus ad illud caplin singulare.

Cōsiderādū qd iste egritudines pnt dici creatōis dupliciter. Uno
mō creatōis. i. a gnōne luberētes: et hoc veritate hēre pōt. ppte-
rea qd saltē qritas figura et situs sūt dīspōnes stōchi nāles: qd in-
sunt mag⁹ ex pncipys gnōnis qd ex tpe: cū ppte stōch⁹ ex accide-
te non possit fieri maior vel minor alterius figure vel situs qd sit a
nā nū raro. Alio mō pnt dici egritudines creatōis. i. cōpōnis vt
egritudines facte in nā organica. **C**ōpropter qd cōsiderādū qd nā
creature pōt dupl^r accipi. Uno mō ppte: et sic distinguit^r ptra na-
turā qritatis numeri et situs. et solū pnter sub se qtuor spēs. f. figu-
rā via receptaculū et supficiē: et h mō nā creatōis nō sumit bic: qd
salus eēt terr⁹. Ali. cū dicit. accidit ei ex egritudinib⁹ creatōis in
qritate et qd egritudo qritatis non est egritudo creatōis. Alio
mō pōt accipi nā creatōis large: vt cōiter se bz ad oēm nām offi-
cialē: et hoc mō sumit bic. vocant autē nāe officiales nāe creatōis:
et per pns egritudines in eis: qd ppte harū nārum pōt dici potius
creatio qd per trāsmutacionē gnō cū ille nāe sint figura quantitas
numeri et situs. In istis autē ppte pntes nō est aut saltē nō sic
in qritate et cōplexione que nā pñmiliū est. **C**ōsiderādū qd Ali. c.
tacitū numeri egritudines: qd in stōcho morbus in numero addi-
to nā nō sit cū sit in qritate situ et figura. **C**ōsiderādū post qd
oppilatio sit aut in vijs eparis. i. ab eparē ad stōchū: et tunc sit ege-
stio sanguinis. et cā est. mamille vne veniūt a ramis venarū por-
te vt supra p⁹ cā. fen. i. cū qd sit oppilatio reuertit sanguis ad ve-
nas illas et egredit^r per intestina: et sit sanguinis egestio: et sit sto-
machi debilitas cū nō hēat nutrimentū. **C**ōpparet. falsitas expo-
sitionis Alberti qui dicit qd intelligit de oppilatione venarū gibbi
epatis. Et rō est cū dicit: qd oppilatio cōcaul facit egestionē chilo-
sam. Sed sermo hic est corrupt⁹. Ampli⁹ venarū que ab eparē ad
stōchū portāt nutrimentū. f. sanguinē: et sunt a pcauo. Aut sit oppi-
latio in vijs splenis. i. a splenē ad stōchū: qd inter eos est via que
portat melācholiā vt exercit appetitū vt supra de humorib⁹ pmo
cā. fen. i. et infra fen. 15. Lū ergo sit oppilatio ibi minorat appeti-
tus. sit qñq; inflatio cā amborū. f. eparis et splenis de quo facit ca-
pitulum in quinto tractatu huius seu pmo capitulo.

C Et malicia qdem complexionis in stomacho quan-
doq; sit ex causis extrinsecis: scilz ex calore et frigore
et aliorum ab ambob⁹. Et quandoq; sit ex causis in-
trinsecis. Et ex egritudinib⁹ qdē stomachi sunt que-
dam que cōmouent in calore vehemēti: aut ppterea
qd ipse adiuuat eū in attractione materierū malarum
ad ipsum: aut qd adiuuat caliditatem eius ad resoluēdā
materiaz in ipso malo adiutorio nō naturali resoluē-
te ipsam ad formam non naturālē.

C Requirit^r Ali. ad declarandū egritudinū causas. **C** Ad cuius eui-
dentiā pñderandū qd Ali. c. nō ponit causas et modos egritudinū
creature factarū in quantitate figura et situ: qd ille egritudines vt
dicebat habēt causas in pncipys qñtationis: sed erequit^r de causis
malarū cōplexionū: et qm hoc tractabat causas male cōplexio-
nis māles vel efficiētes que sunt humores currētes ad stomachū
aut in eo qñtati: et ideo simul cū hoc erant in qñali inuestigate cāe
apostematū et oppilationū: cū iste egritudines ab illis humoribus
siant. Et hoc etiā poterūt haberi cāe egritudinū stomachi facta-
rum in superficie ppter illud qd diuersus modus male cōplexio-
nis et diuersa nā pnt esse cā lubricitatis et asperitatis in stōcho.
Erequit^r etiā Ali. c. de causis cuiusdā dīspōnis stomachi quā etiā
in solutā pñuitatē fm quid reducebamus. f. de causis relaxatio-
nis texture stōchi. Nā aut erequit^r de causis aliorū modorū solute
cōmunitatis: qd solutiones pñuitatis facte a causa extrinseca no-
te sunt. facte aut a cā intrinseca cū habēt pro cā humores ad sto-
machū currentes rodentes vel vlcētes erūt tūc uore ex deter-
minatione modorū māterū fluentū ad stomachū. pmo qd Ali. c.
pñmitit qdā diuisione cārū male cōplexionis declarā quasi vñū

Super tertio

membrū addēs quedā. Scdo erequit^r. ibi. (Et qñ est cū mā.) **C** Ad
sidera tū qd cū vehemēti calore extrinseco vel intrinseco cōmouē-
tur qñq; egritudines stomachi sicut cū vehemēti frigore cōprimē-
te et densante. expressit aut magis de calore: qd videbat forsan ma-
gis alienū qd egritudines stomachi in calore mouerent.

C Et qñ est cum materia: tunc non euacuat^r quin aut
sit cū materia imbibita in corpore ipsi⁹ submersa aut
adherens super corpus eius aut effusa in concavitate
ipsius. Et quādoq; est humor innētus in ipso genera-
tus. Et quandoq; est effusus ex mēbro alio ad ipsum
sicut effundit^r ex cerebro cū catarro calido aut fridoz
calefit pp ipm cōplexio stomachi aut infrigidat^r et de-
clinat ad cōplexionē eius qd descendit ad ipsum.

C hic erequit^r. Ad cuius evidentiā pñderādū qd Ali. volēs decla-
rare pñctos modos egritudinū stōchi de qb⁹ explicite erequit^r:
bz pmo declarare cās et modos cārū: bz et declarare diuersos mo-
dū lesionis opōnū stōchi a pñctis morbis et causis. pmo qd Ali.
declarat diuersitatem cārū dīspōnū stōchi pñctaz. Scdo declarat
modū diuersus nocumētia a pñctis morbis: ostendēs qdō diuersi-
mode pōt stōch⁹ in suis operationib⁹ ledi. ibi. (Et ofis cōplexio de-
bilitās supflue.) **P**rima in tres. pmo declarat modos intrin-
secarū cārū male cōplexionis: et per pns morborū aliorū qd ex illis
causis accidere pnt. Scdo ostēdit cās alterius dīspōnis stōchi de
qua erequit^r. f. raritate texture. ibi. (Et qñq; accidit stōcho.) **T**er-
tio enumerat modos aliarū cārū extrinsecarū mag⁹ que sunt cāe
egritudinū stōchi. ibi. (Et cā egritudinū.) **P**rima in duas. pmo
ponit diuisionē cārū māliū intrinsecarū. Scdo erequit^r. ibi. (Sicut
effundit.) **C** Ad huius scōe pñs evidentiā notādū qd ex diuisionib⁹
quas pñmitit Ali. vna est alia pñcipalior vt bec: aut qd mā gñat in
stōcho aut effundit^r. et yrrag⁹ aut est imbibita et c. Scdm ergo pñ-
mā diuisionē pmo ostēdit modos materierū effusarū ad stōchū
et mēbra a qb⁹ effundit^r et cās effusionis. Scdo ostēdit modos ma-
terierū in stomacho generatarū cōparās ad modos māterū effu-
sarū. ibi. (Et plurimū qd inuenit.) **C**ōsiderandū aut in effusioni-
bus materierū tria. f. mēbra a qbus materie fluunt ad stomachū.
Scdo ostēdit causas multas in fluxu illarū. ibi. (Et qñq; adiuuat
illud.) **T**ertio ostēdit diuersitatem materierū quarādā effluentū
et cās. ibi. (Et cā in effusionib⁹.) **P**rima de mēbra a qb⁹ materia ad stōchū
fluere pōt sunt cerebrū fel epar et splen. Quatuor ergo facit fm qd
quatuor sunt bec mēbra. Scda ibi. (Et similit.) **T**ertia ibi. (Et qñq;
effundit ad ipm ex eparē.) Quarta ibi. (Et qñq;.)

C Et similiter quādoq; effunduntur ad ipsum ex felle
humores ad stomachū cholericū: et illud in quibusdā
in quibus creantur vīe plures ex felle ad stomachum
loco aduent⁹ sui fm plurimū ex felle ad intestina: qua-
re effundit^r ad stomachū illud qd opz vt effundat^r ad
intestina. Lūq; plongant^r faciunt accidere falsū et acu-
ti qui sunt ex eis in stomacho vlcera et frigidū et insipidū
lenitatem et lubricitatem. Et quādoq; peruenit eorū im-
pressio ad primū intestinum eorū que sequunt^r ipsum.
Sed corruptio appetitus et alistimbz in ipso est res
prima. Sunt enim quidā homines in quibus creatur
illud fm contrariū consuetudinis et fm cōtrarium il-
lius qd dīximus in anatomia et fm diuersitatez eius
qd est plurimū in creatione venarum venientium ad
stomachum ex felle. Et quādoq; effunditur ad ipsum
ex eparē et ex felle in quibusdā in quib⁹ creatur ex fel-
le via magna ad stomachū: quare effunditur in ipsum
illud qd erat necessarium vt effunderet^r ad intestina.
Et quādoq; effundit^r ad ipsum melācholia ex splenē
etiā sicut faciāz te cognoscere. Et plurimū qd ad ipm
effunditur est cholera ex eparē.

C Ita ps bz duas. pmo ostēdit qdō a felle effundit^r qñq; materia
cho⁹rica. Scdo quedā declarat. ibi. (Cum prolongat.) **P**rima que
declarat sunt duo. pmo quid faciunt humores qui fluunt in sto-
macho per catarrū descendētē a cerebro: et quam partē stoma-
chi plus ledunt et quā operationē pñis impediunt. Scdo quomō

est qd a felle ad stomachū cholera fluit. ibi. (Sunt enī qdā hoīes.)
 C' humores qdē a capite veniētes in stōchū pus corrūpūt appe-
 titū. 2. alitumbre. i. bonitate digōnis: qd pus in stōcho in parte su-
 periori occurrūt. Eadē verba. Bal. 6. de regi. sani. illo cap. Tēpus
 vere iam. C' Cōsiderādū aut qd i. a capite ad stomachū mīe fluāt:
 raro tamē cholera a capite ad stōchū venit: vt Bal. 2. de cōple-
 xionib' ca. 6. C' Cōsiderādū post qd i. a pozo felleo nālīter cholera
 deriuat ad ieiunū: in qbusdā aut creat qdā subtilis potus ad fun-
 dū stomachi: vt Bal. 2. cōplexionū ca. 6. 2. infra. cū qd potus ille ma-
 gnus tēdit ad fundū stomachi aut ille qui ad stomachū vadit est
 maior illo qui vadit ad ieiunum: tūc ptra nālē p̄suetudinē cholera
 ad stomachū trahit. / Cū dicit. Et plurimū qd ad ipm effundit ex
 epate est cholera. 2. ille est bonus iūtellect' qd ab epate ad stoma-
 chū vt plurimū cholera vt quid superflus transit: nō aut aliquis
 alioz humoz. Sanguis enī qui ex epate vadit ad stomachū vadit
 ad nutrīdū nō in modū superflue effusionis. Vel posset legi sicut
 facit qd id qd plurimū effundit ad stomachū est cholera ex epate
 plus. i. qd aliquis humor ab alijs mēbris. Et causa est pmo qd epar
 magis aliquo mēbro attingit stomachū cuz suis pēnulis multum
 cooperat: humor ergo qui in epate subtilis est facilius per resu-
 dationē ad stomachū ire potuit. facilius dīco qd multa melācho-
 lia ex splēne aut qd multū flegma ex capite. Scda causa est: qd me-
 diante felle in quibusdā sibi alligat 2. in omnib' mediantib' venis
 ramificat a vena potest: vt plurimū: ergo humor qui transibit ad
 stomachū erit ex epate: 2. qd humor qd ex epate magis apt' est ad
 cursum 2. motū est cholera: ideo maxime trāsbīt cholera.

Dub' 3^m C' Sed tu. d. i. o. videt qd a cerebro plus recipiat materiā stoma-
 chus: qd semper videmus illū vt plurimū aggregare flegma. tale
 aut distillat sibi a capite. / Dm qd a capite venit plus ad stoma-
 chum de flegmate: hoc aut alius humor: sed qd a capite plus re-
 cipiat qd ab epate: hoc forsā non verificat: qd caput magis a sto-
 macho distat qd epate: tūc qd i. a capite descendat materiā plus
 recipit in partibus pectoris 2. oīs qd in partibus stomachi: cuz il-
 li magis appropinquet: 2. qd pectoraliū caliditas iūuat ad eliqua-
 tionem 2. attractionē flegmatis descendētis. / Ad id aut qd di-
 citur in p̄rariū ex Aulcē. dīco qd nō est necessarium qd id veniat a
 capite: sed in ipso met pōt aggregari.

Dub' 2^m C' Diceret etiā quis cū stōchus a toto corpore possit recipere ma-
 teriā: cur Aulcē. de hoc nō dicit. / Dm qd si a reliquo toto corpo-
 re stomachus possit materiā recipere: hoc est maxime medīate
 epate: vnde p̄notū. 2. i. 3. cōmē. stomachus p̄tinuat cū omnib' mē-
 bris mediante epate 2. recipit superfluitates oīum mēbroz me-
 diante ipso. Et qd Aulcē. fecerat mētiōē de fluxu materiā ad epa-
 te ad stomachū: ideo hoc intelligi dedit: 2. per id ē qd post dicit.

C' Et quādoqz adiuuāt ad illud cause que sunt in sto-
 macho sicut dolor vehemens cōpressio 2. tarditas ci-
 bi 2. debilitas virtutis eius expulsiue. Et quādoqz est
 causa in eo ira aut tristitia aut passio aīalis ex eis que
 mouent materiā 2. effundūt eam ad stomachū 2. facit
 accidere mordicationē que nō remouet nisi vomitu.
 Et quādoqz effundunt ad ipsum cū huiusmodi mor-
 tibus 2. p̄prie dolore humorēs virulenti p̄cipue cū
 fuerint in illis partibus vlcera. Et cum hoc quādoqz
 effundit ad ipsum melancholia etiam.

C' Quomodo dolor sit attractionis causa nihil ad presens: scimus
 tamē qd attrahit. Et cōpressio. i. cōstrictio. Et tarditas. i. oblatio-
 nis cibi. Et debilitas. i. paucitas cibi. Et similiter passiones aīales
 que mouēt ad interiora materiā aut que interiora faciūt inflāma-
 tionē sicut tristitia cogitatio 2. ira. Ex qbus sumit verificatio eius
 qd supra caplo de cura syncope sacre ab accidentibus aīe diceba-
 tur: cū in eius cura vomitus p̄cipiebat. Effundunt autē humores
 virulenti in fame p̄pter id qd stōchus vehemēter attrahit a mē-
 bris. Stunt autē mēbra potius ab eis ad stōchū trahi superfluos
 humores qd bonos. vnde sen. 3. p̄mi caū. tolerare famē stomachū
 putridis replet humorib'. Quis aut effundit ad ipm melia in hu-
 iusmodi morib': 2. hoc est cū ipsa abundauerit in corpore: sed p̄-
 pter grossitiē 2. congelationē nō mouet.

C' Et cā in effusionib' melie ad ipm est multitudo me-
 lācholie aut debilitas stōchi: 2. cāe multitudinis melā-
 cholie sunt ex eis que tu scis. Et cā effusionis sanguis
 ad ipm est multitudo sanguinis 2. cōmotio ei' in mē-
 bro nobilioze eo vicinitate ei' in latē suo sic est epar:

aut supra ipm sicut est cerebrū: cū ex ipso effundit san-
 guis ad guttur 2. mery 2. penetrat ad stōchū 2. virtutis
 ipsius expulsiue debilitas adiuuat ad recipienda oīa
 que effundunt ad ipm. Et ex causis fortib' in effusio-
 ne sanguis ad ipm 2. ad alia est retentio cursus men-
 struoz 2. sanguis hemorroidarū aut sanguinolente
 egestionēs aut dimissio exercitiū cūatini vel icisio mē-
 bri: qre supabūdat illd qd nā p̄parauit ei ex mē 2. idē
 get expulsiue. Et qñqz expellit ex via stōchi 2. euomi-
 tur sanguis. Et scias qd debilitas stōchi est cā fortis
 in effusione eius qd effundit ad ipm.

C' hic ostendit diuersas materias fluentes 2. causas. habuit autē
 hic ostēdere de melācholia 2. sanguine: qd de flegmate dixit qd ve-
 nit a cerebro 2. adhuc de eo dicit. De cholera autem multa dixit.
 Opz ergo qd ostēdat causas fluxus melācholie. Et scdo sanguinis
 ponens nihilominus causas generales in fluxu materiā ad sto-
 machum. ibi. (Et causa effusionis sanguinis.) Qd mēbris abscisio
 possit facere sanguinis cursum Bal. sentit. 6. de accidētī ca. 2. 7.
 terapē. 10. ca. 2. de interiorib'. 5. cap. 7. cū enī sanguis qui ad mem-
 brum abscisus cōsueuerat ire in epate superat: opz vel ad stoma-
 chum expelli 2. deinde vomitu: vel ad intestina 2. eici per ventrē.
 Debilitas aut expulsiue stomachi causa est fluxus superfluitatum
 ad eum 2. aggregationis. Est enī expulsiua virtus in mēbro ad su-
 perflua depellenda. ipsa ergo debili existente proprias nō expel-
 lit superfluitates 2. alioz recipit: vt Bal. 6. de regimi. sani. in fl.
 2. secundo de febribus cap. 5.

C' Et plurimū quidem qd inuenitur in stomacho aut
 generatur ex ipso ex humoribus est flegma. 2. causa in
 hoc est qd chilis est nature propinque flegmati. Cum
 ergo non digeritur digestionē integra non sunt san-
 guis 2. cholera 2. melancholia.

C' Jam ostēdidit Aulcē. modos materiā effusarū ad stomachū 2.
 causas effusionis illarū: hic ostendit modos materiā que maxi-
 me generant in stomacho. Et p̄mo p̄mittit qd intēdit. Scdo p̄o-
 bat. ibi. (Et causa in hoc.) / Scda pars hz duas. p̄mo pbat qd di-
 xit. Scdo remouet dubiū. ibi. (Sed cholera nō generat.) / P̄ma
 in duas fm qd duas rōnes adducit. ibi. (Et iterū 2.)

C' Dubitat. nā chilis nō est nāe p̄pinque flegmati sed sanguini. Ex
 chilo enim alterato plus fit sanguis qd alter humor. / Dm qd in
 chilo est duplex nā. potēntialis per quā est aptus trāsmutari nālī
 trāsmutatione in formas ad quas ordinat: 2. hoc modo chilis est
 nāe p̄pinquioris sanguini qd alteri humor: 2. qd illa trāsmutatio
 chilis fit in epate: ideo arguit rō qd cū in epate chilis nālīter tran-
 smutat plus generet ex eo de sanguine qd de alio humore. Alia est
 natura chilis actualis sicut est ipsius modus substātie: 2. hoc modo
 vt sensus ostēdit magis flegmati assimilaf. p̄mo qdē in colore:
 qd ad albedinē tendit. Scdo in substātia: qd liquiditatē hz cuz aliq
 viscositate vel lubricitate: vnde p̄tisane similaf ita qd qdā chylum
 p̄tisaniā massā vocāt. Similaf etiā sibi in cōplexione: qd est di-
 minute caliditatis: 2. enī fiat a forti calido alioz mēbroz: calidum
 tū mēbris tribuētis formā chilo est calidū viminutū vt est calidus
 stōchi. Similaf etiā in alio: qd sicut flegma per quāddā decoctionē
 ip̄fectā fit flegma: vñ per vltiorē decoctionē fit sanguis sic 2.
 chilis. Non qd velim dicere chilū ad suū esse nō hēre decoctionē
 perfectam: qd hz sicut 2. flegma nāle ad sui esset sed in relatione ad
 perfectiorē digestionē diminute digōnis vici pōt. Neqz volo san-
 guinē prius fieri flegma qd sanguis sicut prius sanguis fit chilis qd
 modo sanguis. Generatio autē nālīs humorū saltē simultanea est.
 sicut ergo qd alia forma est flegmatis a forma sanguinis: ideo alie
 sunt dispoēs p̄pinque generationi flegmatis 2. sanguinis. si ergo
 simul generant: vñ ip̄ossibile est fieri p̄us alioz aut hoc aliā ba-
 beat discussionē. Cū ergo chilis similē in actu flegmati cōtingit
 qd cū eius in stomacho non cōplef digestio qd ad nām accedat fle-
 gmatīs nō aut cholere sanguinis 2. melācholie: 2. hoc. A. intēdit.

C' Et iterū ad stomachū nō effundit in plurimis dispo-
 sitionibus cholera lauās cū sicut abluat intestina.

C' Assignat hic Aulcē. cām 2. dicit qd stōch' nō hz cholera que la-
 uet ab eo flegma 2. crudos humores: s; intestina habēt illā. C' ostē-
 derādū qd flegma id qd in stōcho reperit nō est flegma nāle sicut
 flegma qd i venis reperit: s; est flegma alterius modi qd est nāle
 habēs subām mucilaginosam: 2. qñqz aquosam 2. vitream.

Dub' 3^m

Bentilis

Dub⁴ **4** Sed dubitari ptingit qd Aul. ponit qd ad stochū nō effundit cholera sicut ad intestina: hoc aut videt p̄rariū ei? qd ipse ponit infra sen. 15. p̄mo cap. ubi loquens de felle dicit. 7 h3 ouficiuz 7 meat? ad partē stochi. Jdē videt sentire Rasis trac. 3. Alimāzous ca. 19. de forma chisti fellis. Jdē ēr Balyab. theo. 3. c. 30. Jdē Auer. p̄mo sui colli 3. cap. 29. 7 Oppositū vult Aul. hic 7 p̄. cañ. sen. 4. ca. de iuuamētis vomit? ubi sic dicit. ipse stochus nō h3 qd ipm mūdet sicut intestina habet cholera. Et est snia Bal. 6. de iuuamētis mēbrozū ca. 30. Et rō sua qz timebat ex cursu cholere ad stochus festinatio erit ubi a stochō anteq̄ digerat. 7 Dm ad hoc dubiuz dupl̄r. p̄mo qd in plurib? a felle ad stochū nō trāit porus fellis: s3 in gbusdā sic 7 hoc in paucis. Et ideo dixit Aul. nō effundit in pluribus opōnib? 7 c. 7 Uel aliter respōdendū qd si ad stochū effundit cholera: ipsa nō effundit nisi ad funduz eius: ipsa etiā 7 si effundat est pauca. qd aut effundat ad fundū anathomia mōstrat. 7 est snia Rasis 7 Auer. locis p̄allegatis. 7 est etiā pauca: qz porus ille subtilis est in cōparatione ad eū qui vadit ad intestina: imo qñ ille porus est magnus qui ad stochū vadit 7 multa currit cholera fit periodicus vomitus cholere oi die vt dicitur sicut auctoritate Bal. 2. de cōplexionib? cap. 6. Lausa aut p̄p quā illa pauca cholera vadit fm quosdā est vt fm qd ad elaborationē cibi aurilicē: qz cholera illa est pauca 7 qz vadit ad os stochi inferius non pōt expurgare stochū abstergēdo eū a suis superfluitatib?. Lausa aut quare illa pauca cholera tendit ad stomachi fundū. nō aut superius est multa stochi sensibilitas in superiorib? partib?: vñ ex quocūq̄ cholere fluru euenisset nocumētuz ēr qz circa inferiora stochi sit digō vt infra. A. c. de cura corruptionis digōis: 7 hinc cessant obiecta.

Dub⁵ **5** Dubitat post. nā. A. dicit qd intestina habet qd ea lauat: vnde m̄mū de flegmate in eis reperiri deberet: ad sensum aut videt qd parere p̄mū. Et Rasis ponit lib. p̄mo cap. 6. de forma intestinoy. qd reperit in eis viscositas qdā sicut stagnatio. ēr ex multo flegmate eoz videmus in eis gūari vermes quoz mā est flegma. 7 Respōdendū vno mō qd nō oia intestina habet illud qd ea abstergat: sed habet illud gracilia vt ieiunū: 7 ideo in eis minus reperit flegma: imo semp̄ quasi vacuū est. ppter cholera que ibi currit ideo ieiunū dicit. 7 Uel aliter qd duplex est flegma in intestinis: qdādam in eis fitū adherēs factū ad vilitatē 7 iuuamētū: 7 hoc flegma plus est in intestinis q̄ in stomacho. est enim in eis tanq̄ stagnatio in vase ppter ea qz per intestina currunt multa superflua: ne q̄ ledatur oportuit eoz suplicie regē cū re que ad lubricitatē redit: 7 hoc est illa viscositas que est sicut gluten: vnde in p̄ncipis excoziatio: nis icipit apparere: sed hac defensione 7 tutela nō eguit stochus: imo ipediuisset eius digōnē. Aliud aut est flegma supfluz magis factū ex chill corruptione: aut catarroz defensione: 7 hoc magis reperit in stomacho q̄ in intestinis p̄p dictas causas.

¶ Sed cholera nō generat nisi in gbusdā intestinis: 7 fm plurimū nō effundit ad ipsum nisi ex epate: q̄muis ipsa generet in stomacho calido qñ innenit cibū recipientē puerionē velociter ad fumositatem.

¶ Diceret forsan qd: hoc cholera que abstergit intestina vnde venit ad ea an generet in eis. 7 Respōdet Aul. qd cholera nō gñat in intestinis nisi raro: forsan in gbusdā: sed vt plurimū venit ad intestina ab epate: cholera tñ pōt in stochō generari. 7 Considerādū qd nec in stomacho nec in intestinis cholera vera gñat: sed modū cholere: 7 cholere nō nāles. Cū aut cā efficiens cuiusq̄ modū cholere sit fortis caliditas: qz cholera calida est 7 sicca: non pōt aliq̄s cholericus humor in intestinis generari: 7 hoc ppter eoz frigiditatem. sunt enī frigida de se qz nervosa. 7 rōne viscositatis illaz sunt ēr frigida: qz remota a fonte caloris: qz a corde. sunt ēr frigida: qz nō sunt cōpressa a mēbris multe caliditatis: vt est epas 7 alia que stochū multū calefaciūt: 7 iō cholera in eis nullo mō gūari pōt: s3 stochus cū hēat fortē caliditatē adurendo cibū aliq̄s gñat ex eo rem calidā 7 sicā que p̄p similitudinē ad cholera dicit pōt cholera. nō solū aut ex cibi inflammatione gñat in stochō cholera: veruz ēr fm alios modos dictos ab Aul. supra. i. cañ. cap. de humorib?. Generat enī in stomacho cholera praissina ex aduisione cholere vitelline: sicut etiā sentit Bal. scō. p̄noti. cap. de vomitu. cōmen. 39. 7 scō de cōplexionib? cap. 6. Generat etiā in stomacho cholera zinnaria ex praissina. Alias autē cōtingit qd in intestinis possit esse fit fortis inflammatio 7 aduissio: vt cōtingit quandoq̄ in berisipila intestinum: qm in eis possit generari cholera: 7 hoc voluit Aul. cum dixit. nisi in quibusdā.

¶ Et qñqz accidit stochō: aut in creatiōe: aut cū p̄ueriā egritudinū aut doloꝝ 7 malitia regiminis vt fiat corpus ei? laxē texture rare substantie subtilis cu

Super tertio

lis: qre pducit illud ipm ad debilitatē in oib? operatiōibus suis: 7 est necessariū vt curet cum labore.

¶ Inuestigatis causis malib? egritudinū stochi que ex fluxus sūt: inuestigat hic Aul. causas cuiusdā dispositio stomachi de qua sup̄ dixerat. est aut illa dispositio raritas texture stomachi. Et p̄ facit hoc. Scō reasumit causas egritudinū stomachi addē quasdam extrinsecas causas. ibi. (Et cause egritudinum.)

¶ Et cause egritudinum stomachi sunt oēs cāe egritudinū p̄dictarū extrinsece 7 intrinsece: 7 p̄p sunt ei vt sint cibi tales q̄ necessariū faciūt malitiam digōis: s3 stomachus nō sit nisi fm saniozē dispositiō: 7 est dictuz in suo caplo: aut sint pauci valde ita vt pducāt stomachū sanū ad exiccationē 7 adunationē: aut multiplice tur vsus medicinarū 7 p̄suascat stomachū vt adiutorio medicīne in opationib?: aut laboret plurimū vomitu 7 solone vētris 7 p̄prie vomitu: qm ipse indiget motu laborioso nō nālī: 7 accidat vt rareficeat texture villorū eius 7 extenuet: 7 stomachū vehemētis sensus paratus est ledi 7 ipediri a qualibet causa.

¶ Et quo habet qd cibi paucitas est cā nocumētū in stochō: p̄p id qd stomachus vehemētē adunat super eoz illud exiccat.

¶ Et ois cōplexio debilitans supflue facit accidere in oī opōne diminutionē: ita qd caliditas pura qñqz cū sit cā lubricitatis stochi p̄p illud qd facit accidere de debilitate retētiue. Sed 7 caliditas cuius mā sepe est cā illius. Et nocumēta qdē que eueniūt in opōnib? suis: aut eueniūt in virtute appetitiua 7 attractiua 7 nō appetit oīno: aut minoꝝ appetit? eius: aut multiplicat valde: aut corripit ei? appetit?. Et illud aut cibi aut aque. Aut in virtute retētiua ita vt vehemēs fiat eius retētiō aut debilitet aut destruat ei? retētiō 7 natet cibū. Aut in virtute digestiua ita vt destruat ei? digō aut debilitet aut corripat 7 puerat rē ad accotistatē 7 fumositatē. Aut in virtute expulsiua ita vt vehemēs fiat ei? opō i ipo aut ad viā nālē aut ad supiora: aut debilitet ei? expulsiō aut destruat. Et oī nāq̄ re cuius plōgat moꝝa i stochō 7 tardat accidit vaporatio gñatiua humorū: 7 nō ē aliqd ita vaporosus vt fruct?

¶ Pergitis causis egritudinū maxime cōplexionalū stochi: erant pueniēs ostēdere modū fm que stomachū in suis egritudinib? ledit in suis opōnibus. Et p̄ facit hoc. Scō enumerat quosdā alios modos egritudinū vt accidētū stomachi. ibi. (Et qñqz accidit ei.) 7 p̄ma in duas. p̄mo in gñali ostendit quō stomachi opōnes ledunt a malitia complexionis. Scō enumerat modos lesionū opōnis stomachi. ibi. (Et nocumēta.) 7 Cōsiderādū qd mala cōplexio calida 7 frigida relate ad opatiōes sic se hnt qd caliditas est cā corruptionis opatiōis. friditas aut est cā diminutiōis 7 ablationis: 7 hoc h3 maxime veritatē in opatiōibus que sunt receptiōes vel passiōes vt sunt imaginatio memoria 7 cerebri virtutes receptiue: s3 h possit verificari in virtutib? opatiuis stochi: vt digestiua: retētiua ex p̄ficacō: 7 adhuc nō in his oib? verificatur. Cā aut hui? est. nā in opōnib? dictis p̄sideram? opōnē vt opō est. Cōsideram? ēr vt nālīs est: tūc q̄ fit corruptiō in opōnib? istis: qñ opatio vt opatio est pmanet vel intēdit: 7 vt nālīs est nō pmanet. v. g. in cibo qd in stochō ad effumationē puenit: remanet opō 7 alteratio: imo itēdit: nō tñ illi alteratiōi p̄dicta est nālitas: 7 iō vo cat cib? corrupt? s3 in opōnib? cerebri. v. g. imaginat? ea que nō sūt vel iudicat vt nō s3 imaginatiōē vt est absolute imaginatio 7 iudiciū vt absolute ē iudiciū h3: s3 nō h3 has opōnes vt bone sūt. S3 tūc cib? in stochō ē digest? oimnute qñ aliqd h3 de alteratiōe 7 nālitate: tūc ē imaginatiua ē diminuta qñ aliqd parū imaginat? h3 7 bene: aut qñ difficulter fit imaginatio 7 bñ: 7 sic in alijs. Cū alterius ē p̄siderādū qd opō vt opō ē fit a calido mēbro: vt autē nālīs est: fit ab eo vt nālē 7 p̄portionatū. Mēbra q̄ absolute faciūt opōnes per calidū sed faciūt eas vt nālēs per nālitate 7 p̄portio: nēsi q̄ cōparemus calidū 7 frigidū illis mēbris: sic erit qd frigidū p̄nat calido vt calidū est: 7 frigidū illis mēbris: sic erit qd frigidū

Si alio calido ut calidum est: et calido ut nalis est: et per se diminuit opo-
ratio ut opatio est. diminuit et ut nalis est: et hoc est dicta opatio
diminuta siue sit transmutare aliqd siue sit pati et recipere stochus: et
pari i fridat? sicut patet quod sui caloris sic et de naltate patet. Alie-
ras et cibum paucum in eo facit transmutationem. si autem plus intendat fri-
gus amouens naltitatem calidam: et calidum ipsum auferit et opone. Si autem
coparem? calidum istius mebris calidum? nalis ut nalis: non autem ut calidum:
et ideo uenit cum calido ut est faciens opones absolute. non autem uenit
cum eo ut est nalis: et ideo facit permanere aut auget opone ut opatio est:
sed ledit ea ut nalis est: et hoc est opone corruptio: sicut. v. g. cala-
coplexio in nalis in stochus fortiter agit in cibum: sed quod non est cum eo
naltitas: ideo non inducit cibum forma vel naltitas cibum.

Dub. 6.

Sed tu. d. statim: et in corruptione opone semper est nocumetum
quod est diminutio: quod virtus et proportio non est ablata sed diminuta:
ergo actio ut actio sit in eis: tamen aliqua est ibi naltitas. / Dicitur quod
forsan est verum. Non enim imaginandum est cum dicimus operationem corrup-
ti: quod totaliter naltitate recedit sicut cum dicimus cibum pueri in fumum
non est intelligendum quod totus vel totaliter pueritas in fumum. / Vel aliter
dicitur quod virtus? non sit immediatum operans: sed quantitas siue calidum: quod
calidum est excedens attingit immediate obiectum: et pmutat illud calidum: quod
regit et aliter? et virtus regit: quod nihil de nali disponit in obiecto
inducit: per illud quod infirmum non regulat a virtute: sed quod calidum est di-
minutum sicut ipsum diminutum est sic virtus est debilitata: unde adhuc
subiacet officio virtutis ut sicut ipsum diminutum alterat matrem sic di-
minuta naltitas inducit quicquid: aut omnino debilitat virtus et ipsum cali-
dum: tunc est operatio ablata. quicquid autem taliter debilitat calidum a
frigidore: quod agat illud: tamen quod inducit non est conueniens ut disponat
ad receptionem naltitatis: et ideo cibum? quicquid corruptus a frigidore: sicut. v. g.
quicquid multum est debile calidum nalis ex frigido: unde non sic potest alte-
rare ut aliqua naltitas fiat in cibo: nec sic est debile calidum nalis ut
nihil agat: sed agit. et? aut actio quod debilis est erit ebullitio: unde
fit acetositas. Et ad summum potest dici quod actio inquantum est actio inter-
dit siue remaneat aliqd naltitatis in coplexione siue auferat: aut
cum actio aut operatio quicquid sit cum est pnsus siue sit magna siue
sit parua et non correspondet sibi naltitas actionis vel operationis:
tunc est corrupta operatio. Actio enim vel opatio diminuta ut ope-
ratio potest reponi in genere diminutionis: si illi diminutioni correspon-
det diminuta naltitas: et in genere corruptionis si ibi non correspon-
det naltitas. v. g. aliquis paruum vel debilem imaginat: si ergo sibi
correspondet naltitas imaginationis finis id est ut quod paruum tamen bene
tunc est operatio diminuta: sed si male: tunc est corrupta. Et ideo il-
li qui dicunt calidum facere operationem per mutationem et frigidum di-
minutionem vel ablationem: quod frigidum est quietas: calidum autem mouens:
sed per mutationem coparatur motioni et diminutio et ablatio quieti non
facile facit coplet ad intellectum. frigidum enim ut frigidum semper getat
et plus frigidum plus quietat. Calidum autem ut calidum semper plus mo-
uet et addit: et ideo calidum nunquam potest esse causa diminutionis
operationis nec frigidum causa corruptionis. Oportet ergo causas
has diuersitatem fumere ex diuersitate et puenientia que cadit iter
virtutis et sui organum quod est calidum. / Considerandum autem ea que di-
cta sunt habere veritatem quando isti modi nocumetorum sunt per
malitiam coplexionis pure aduenientis mebris. non autem verificat quod
hmoi nocumenta sunt propter materias aduenientes virtuti inte-
gre sane cum sua caliditate inata. frigida autem materia potest esse causa nocu-
menti quod est corruptio quando aduenit virtuti sane et caliditati non
ledens ea nec sui organum: ut supra dicebat Auerroes. prima sen illo ca.
s. has operationes. Unde ibi. quod si aliquis dixerit unde phantasia al-
ba et. / His ergo consideratis cum virtus retentiva stochi indiget ca-
lido: primo ut virtus aie: scilicet ut retentiva: quod opus ut moueat trans-
ueriales villos finis modum et formam copressionis bene factam: ut Aui.
supra capitulo de virtutibus ministrantibus. attamen calidum eius est ca-
lidum proportionatum: ideo debilitando virtutes potest inducere nocu-
mentum diminutionis: si enim tunc sit calidum: tamen quod defecta est
virtus nulla potest facere retentionem. Omnis ergo coplexio dominans
facit nocumetum in omni virtute et operatione propter id quod ope-
ratio omnis est cum proportione et temperantia: si una virtus eget ma-
gis una qualitate quam alia. Et considera quod dixi mea dicta verificari
in operationibus que sunt per alterationem obiecti vel receptionem. quod
aut caliditas cum cholera mala sit causa diminutionis in retentione non
est dubium: cum cholera pungendo ante tempus cogat expellere. et dixit post quod
ex ore cuius moria plorat in stochus: accidit euaporatio. i. ebullitio
gignitua huiusmodi. Corruptio et non est aliqd ita vaporosus ut fructus.
Dub. 7.

magis vaporosum cum ad caput mouendo vapores nocumetum in-
ducit: unde potest commouere epilepsiam: ut supra prima sen capitulo. de cau-
sis mouentibus epilepsiam. / In oppositum est Auerroes. / Considerandum
quod aliqd potest dici vaporosus dupliciter. Uno modo effectiue: hoc modo
res calide leuiter caliditatis sunt magis vaporose quam fructus aut alia
res. Alio modo potest dici res vaporosa maliter: hoc dupliciter. Nam
res dicitur vaporosa aut a vapore grosso et moto vel concluso sicut si
non habeat fascioli sunt vaporosi. Aut res dicitur vaporosa quod absolute
apta subici vaporationi siue vapor eius sit vapor: velotus motus
siue non. Non ergo vult dicere Aui. quod fructus sunt magis vaporosi. i.
ventrosi. differunt enim rem esse ventrosos et vaporosam: cum ventus sit va-
por motus: vapor autem de necessitate non sit mor. / Intelligit et Aui.
quod nihil est adeo vaporosum ut fructus: cum res possit esse apta euapo-
rationi dupliciter. Aut per ebullitionem: et illa sunt que euaporant cum
gignitione malorum humorum. Aut propter simplicem puerionem in fumum
et ventum: et illa non sic euaporant sicut vinum: quoniam est vaporosior res que
est res apta statim pueri et effumare. Vult ergo Aui. quod nihil na-
liter per ebullitionem generatur corruptorum humorum ut aptorum pu-
trefactioni est adeo vaporosum ut fructus: ideo hoc quod propter
eorum indigestam aquositate statim ebullitioni subiacet aduenientia ca-
lido stomachi aut calido venarum epatis: si stomachum transierit. unde
Isaac in dietis particularibus. 4. c. blasphemias eos cito in corrup-
tionem et putredinem mutant: et inflatio et rugitus ab eis generatur. Et
Balk. 2. alimetur ca. 1. si eis loquens. Quicquid autem humidum pueritum
sunt corruptum. et Aui. 1. can. sen. 3. capitulo. de regimine cibi et potus. lo-
quens de fructibus. omnis res que sanguine aquositate implet que in
corpore ebullit: sicut succus fructuum est: ea hora lunam et puerit
ipsum tamen ad putrefactionem parat. et sicut id quod sanguine implet crudum
humorem. et multa ibidem ponit ad hanc sententiam. et 4. can. ca. 5. cura putre-
in gignit. et ovis fructus nocet febribus cum ebullitione sua et corruptione
sua in stochus. Est ergo Aui. intentio quod nihil est adeo vaporosus. i.
malum ebullitionem que fit per ebullitionem gignitiam corruptorum humorum
ut fructus: et hoc est eius intentio. Unde aut solum perit.

Et quicquid accidunt ei dolores extensum et moridicatum
et reliquum. Et quicquid sequuntur debilitatem harum virtutum omnium:
aut quarundam natatio cibi: et tarditas descensionis eius:
aut velocitatis descensionis ipsius et debilitas digonias:
aut destructio eius et corruptio. i. casus appetitus: aut
appetit? caninus: aut appetit? corruptus? et sequuntur ea
rugitus et cructuatio et inflatio et moridicatio et alia.

Et dicit Aui. enumerat quosdam alios modos egritudinum stochus eue-
nientium. Et primo enumerat quasdam egritudines que eis insunt ex
causis pueritatis. Secundo enumerat quasdam egritudines que eis insunt
ex causis sibi nali disponere que est nimia sensibilitas. ibi (Et stoma-
chus). / Prima in duas. primo enumerat quasdam egritudines.
Secundo quasdam alias ex illis psequentes. ibi (Et quicquid perducit.)

Et quicquid perducit illud quod evenit ex hoc ad comitatem
mebroz alioz et propter cerebrum cum comitate inter ea per
nervos plurimos que accidunt epilepsia: aut spasmius:
aut melancholia: aut facit cadere in visu nocumetum.
Et quicquid imaginantur oculo quasi cimbres aut similes aut
tela aranee aut fumum aut nebula. Et multoties comitatur
cor stomacho et accidunt syncopis aut propter vehementiam
doloris et propter in apatibus suis magnis: aut propter quantita-
tem supflua caloris: aut frigoris: aut puerionis ad ve-
nenositatem. Nam debilitas matris ad hoc ut faciat acci-
dere syncopis facit evenire estuationem et turbationem
et saltum et tremorem. Et hmoi quod sunt de quibus dicit
Hippo. quod fumere in potu vinum mistum et medicum sanat
eos ad hoc. Et illud propter illud quod in ipso est de mudifi-
catione et ablutione cum confortatione.

Et hoc est? huiusmodi duas. Nam egritudines que psequuntur hec nocumenta
stochi sunt per comitatem. mebra alia que stochus plurimum comitatur sunt ce-
rebrum et cor. primo quod ostendit ad que nocumenta cordis. ibi (Et multoties.)
Circa hanc partem considerandum quod magis vocat Aui. pueritas ad vene-
nositate que non calitate vel frigiditate nocet: sed alia quicquid quantitate
aut acuitate et propter malitiam. Ita quod magis in stochus eris: cum et debilis:
quod non ita fortis et potens ut faciat puenire ad syncopim facit primam
ad turbationem et estuationem et saltum et tremorem. sicut in ipso ut non vno

Gentilis

loco gescat pp mām que existēs in pelliculis stōchi pūgit z mor-
dicat. vnde sic cā hōz accidētū: z si ipsa existat potētiō facit acci-
dere syncopez z illa accidētia vocantur ab Hippo. 6. pti. afoz. 57.
Alices z oscitationes z rigores. vt Lōmētator dicit. sunt alices in-
firmis cū nō in vno statu manēat iacēdi: sed de vno situ in aliū mu-
tant. hoc eis iō ptingit: qz quodā humores nociuos hnt in ore sto-
machi. vult g Lōmētator z hic Aui. qz Hippo. per alices que pōit
itelligat estuatiōē z pūbationē factā ex humoribz collectis in
ore stōchi vel pelliculis ei: nō potētibz facere syncopeim: sed bec
accidētia in quoz remotiōe vinū ad mediū mistuz iuuat pforādo
abstergēdo z lauādo stōchū. z bec fit expō illius dicti Hal. libez:
qz nullus itelligit cōmentū illud nisi Aui. / Lōtra: qz vinū cōmīstū
debilitat stomachū: g zc. de regimi. acutoz. cōmē. 29. z 35. / Dōm
qz cōmīstū cū supflua aq est verū: vel est ibi fmo spālis alius ab h.

C Et stomachus quidē quādoqz pparat cā vebemē-
tie sui sensus passiōia cā parua z pducit illud ad epi-
lepsiā z spasmū: iste homo ledit qualibet ira z ieu-
nio z tristitia z cā mouētē humores. Nā euz effundit
ad ipm ex eis ppter illud humor cholericus moridica-
tiuus ad os stomachi ledit eo ppter vebementiā sen-
sus sui: quare patit epilepsiā z lyncopis lupuent ei et
spasmus pp cōitātē cerebri cū ore stomachi.

C Patet totum vsqz ibi.

C Et huic qdē homini accidit sicut est illud qd accidit
ex debilitate oris stōchi ex hoc qz qñqz vsqz ad fasti-
diuz replet cibo: aut superfluit in potu vini: aut coitu
spasmas: aut incurrit epilepsiā: z multoties qdē acci-
dit vt euadat hmoi vomitu porrino aut viridi vt cru-
go eris. Et qñqz plurima repletio facit eos pati suberth
plixā perdurante vsquequo voment z excitent z fur-
gant: z quandoqz est illud cā ad cadendū in melācho-
liā cholericā z in cogitationes z somnia corrupta.

C Lōsiderādū qz hoies hnt os stōchi debile: qz sensibile: aut qz re-
solubile. Isti g hnt os stōchi resoluibile ex nimia repletioe quau-
tur: vñ vñ fatigata resoluunt: aut qz nimio replet vino: aut nimio
vñ coitu: vñ et resoluunt: qz coit debilitat stōchū multū: z maxi-
me qñ os stōchi resoluibile est: vt sumi pōt a Hal. 5. de regim. fan. in
fine. Istius dico pp stōchi debilitatē: vñ cerebz cōpatit epilepsiā
z spasmū incurere pnt. Et alit illi qz hnt stōchū nimis sensibile: qz
ex leui aggrauatiōe multū sentiūt: vñ patiūt z resoluunt cū sen-
su z dolore sic illi resoluunt sine dolore: z iō eadē nocumenta pnt
currē: z isti euadūt multoties vomitu: qz mā illa attrahit pp v-
ebemētū doloris: aut illi qz hnt ita sensibile os stōchi sicut cholericus
clercarnati in qb nervi sunt multū discooperiti z mūdant ab hu-
miditatibz eos tegētibz: z iō qz ptiue pp multā sensibilitatē attra-
hit ad stōchū corruptū humor g puerit qñqz in cholera ppassiā:
z qñqz post id in eruginosam que mota in stōcho facit spasmū qz
si vomit cessat spasmus z epilepsia: vt et ponit Hal. 12. terapē. in
fine. z in cōmen. illius afoz. 5. pti. Et qñqz multa repletio. Eā est: qz
pp caliditatē stomachi in multa repletione fit euaporatio ad ca-
put: z caput cōpatiēns stōcho recipit: z ideo suberth patiūt: z sic
cadūt: qñqz in melā cholericā: z h qñ illi vapores sunt acuti mor-
dicatiui de genere cholere qz in capite retinent: z iō nocēt opōni-
bus ei: z fit melā cholera cholericā: z qñqz sunt somnia corrupta.

C Et scias qz egritudines stomachi quādo plonganē
perducunt ad raritatem texture villorū eius z fit diffi-
cile succurrere z medicari.

C Ponit duos casū. Lōsiderādū aut qz in plixia stōchi egritudinibz
pp multos motz vomit: z solones qz ibi accidūt: z pp extenuatiōē
villorū stōchi z defectu vñ malitia nutritiōē ptingit villos stōchi la-
rari sicut qñqz id ptingit pp tractū multarū māerū ad stōchū.

C Et ex nocumētis malis in creatione est vt sit caput
fridū pparatum euentui catarrī z sit stōchus calidus
quare nō tolerat ea que mūdificāt illum catarrū sicut
sunt diapipecon z diacalamētū z diacymīnū.

C Ponēs Aui. malā stōchi pstitutionē dicit qz ex nocumētis malis
in creatione est vt sit caput frigidū paratū euentui catarrī z stoma-
chus calidus. Nō autē fecit mētiōē de pstitutione ptiā stōchi in
qua caput est calidū z stomachus frigidus aptus recipere reuma

Super tertio

calidum: vnde z cum infrigidantibus medicari nō patit.

C Dubitat g que stōchi pstitutio deterior est. An illa in qua est sto-
machus calidus z recipit fridū reuma. An illa in qua stōchus est
fridus z recipit calidū reuma. / Et vñ qz vñqz sit eqliis mali-
tia. Ad eandē enī dispōnē qñratuā per quā opō ledit vñ qz veniat
stōchus calidus remissus a reumate frido: z stōchz fridus remis-
sus a reumate calido: sicut idē est mediū morz fridi ad calidū z ca-
lidi ad fridū: sic g eadē mala cōplexio acgrit: g vñ qz idem sit mo-
dus lesionis opōnis z eqlie nocumētū. Ampli quēadmodū stōchz
calidus recipiēs fridū reuma nō patit medicari per diacalamētū
diapipecon diacymīnū: sic stōchus fridus recipiēs calidū reuma
nō patit medicari cū rebz frigidatibz. / Quidē qz dispō in qz calidus
hūoz recipit in fridū vētrē sit deterior: qz nocumētū corruptionis
digōnis cibi in stōcho vñ ēē deterius qz nocumētū diminutionis:
sed cholera cadens in stōchū: p corruptū digōnē: qz calidus p facit
nocumētū qd est corruptio. Flegma aut p facit diminutionē: qz fri-
gidū est. Friditas aut p diminuit digōnē vt declaratū est sup. / In
pñū vñ. A. g nocumētū mala enumerās solū de illo facit mētiōē
sicut de peiori ostēdēs cure difficultatē zc. / In pñū est Hal. 6. de
regim. fan. p cap. rps vñ trāfire zc. vbi dicit. hōz domiū vñqz
erperit sumi semp difficilior moroz existeret altera fm quā in vē-
trē calidū fridi z flegmatici humores ferunt. / Dōm qz dispō aliq
altera deterior pōt dici: aut ex pte actualis nocumētū opōnis: aut
positate vel ipositate curationis. Pnt autē bi modi malitie dispō-
nū: qz repit morbz actu vebemētius ledēs opōnis z curā melius
portat: z morbz minus actu ledēs z curā peius recipit. Quēadmo-
dū exēplū pōt sumi ab Aui. supra. 1. cas. ca. de humoribz. qz melia
facta per aduersionē subtilis prius melie peior est in ledēdo z diffi-
pādo mēbra. si tñ auxiliū pōt fuerit cito medicationē recipit: sed
que fuerit per aduersionē melie grosse tardius ledit z difficilior cu-
rationē recipit: z plurima circa hoc possent hēri exēpla. Dico g qz
si has dispōnes cōparemus in nocumēto opōnis: tūc ponamus qz
opatio que est digestio stōchi pōt ledi aut per qualitatez aut per
copulētā z subaz māerū effusā ad stōchū qñ se cōmīcet cibo.
Sigdē loqmur in p nocumēto: tunc per rōnē pdictā possit tēneri
qz dispō vñqz esset eqliis malitie: qz ad eqliē malā qñratē adue-
niūt reliqs stātibz paribz. Si autē ēēt aliq diuersitas in aliq eēima-
ginabilis tribz vñs. / Una via siqs mēte cōprehēderet qz stōchz
fridus plus alterat a cholericō humore qz stōchus calidus a fle-
gmatico. Et h p rōnē cōtem calidi z fridi: qz calidū est plus acti-
uū qz fridū: vt. 6. de accidētī z morbo antepenul. ca. 1. ca. 3. 3. medi-
cus pñderādō pparatiōē quā facit in stōcho frido calidū actiū
que pparatio est rarefactio sicut fridū idispōnit pñferendo: dicit
qz calefactiōis z ifridatiōis rps est vñū: vt Aui. 1. cas. fen. 4. c. 5. z
5. 7. tera. ca. 5. Scdō ex rōnē ppiā hōz humorū. nā cholā aptior
est ad penetrādū z pmutādū stōchū qz sit flegma qd sui viscosita-
te adheret. / Scdō via ēēt pñderatio absoluta stōchi calidi: sit
in eo flegma: z stōchi fridi sit in eo cholera: si. n. pñtia hōz hu-
mor nō trahit ad dispōnē pñia pter nām: si nocumētū qd puenit
circūscripō corporibz humor sit in stōcho frido habēte cholera
per friditatē: ly forsan nō fit tāta friditas qñta si cholera nō esset: z
nocumētū digōnis sit a stōcho calido p caliditatē: ly tāta nō sit ca-
liditas quāta si flegma nō esset: tūc sicut fridū in stōcho est dispō
deterior: p digōnē qz calidū: z si vñqz ponat stōchū egrū simplr:
sic eodē mō stōchi fridi in quo est reuma calidū dispō deterior est
qz stōchi calidi in quo est reuma fridū. / Tertia via est pñderatio
qñratū humorū in qb imediate cibz pñgīt vñ in stōcho calido p-
dicto pñgēs cibū imediate est flegma sui friditate: sic in stōcho
frido pñdicto pñgēs est cholera. / Lōsiderata g hac alteratiōe
qñratua nō pñderādō imissionē humorū ēēt oīm qz stōchi calidi
dispō ēēt deterior: qz in eo flegma cibū ifridat: sed in stōcho frido
z melior: qz in eo cholera calida calefacit. absolute autē z cōi iudi-
cio vñ qz in frigidatiōe cibi plus digōni pñcat qz calefactiō: dico in
cōi vel vñ. Si autē has dispōnes cōparem in nocumēto pueniēte
a copulētā humorū: tūc absolute pōt dici qz de dispōnes sunt eqli-
liter male: qz vñqz hōz humor corruptū cibū z facit nocumētū
vñū qd est corruptio. / Sed pñt dīcēdo dicam qz flegma corru-
pit corruptiōē qz est ad acetosus vñ ifpidū. Si cholā corruptū cor-
ruptiōē qz ē ad aduersionē z fumositatē: z tūc redibit iudiciū qd pe-
ius sit stōcho: an qz cibz sit acetosus vñ ifpidus aut adust vel fu-
mosus factz: z erit iudiciū ad hz accitū pñtia i qb ēēt iōgū loq.
/ Tñ pñdera qz i fstate misto cibo possit qz imaginari nocumētū
diminutiōis digōnis qd minz malū ēēt qz nocumētū corruptiōis a
cholā. / Si autē querat que hōz dispōnē sit peior ex pte curatio-
nis. / Dōm qz illa in qz est stōchz calidus: z recipit flegma fridū. nā
si illud flegma ibidē vel applicat vētrē eger fortibz medicinis: vt
diatriompi. zc. que nō pueniunt stōcho calido. Si: si nō sit sic alit
affixū eger re que educat per vētrē: sed cholera in stōcho frido

Dub.

si sit ibibita vel adherens: pot curari cum biera p alore vel abstinthū
si nō sigat q̄ pserit fride disfracie: si nō adbereat pot̄ educi le-
ui vomitu: vt cū aq̄ calida. Facilius ḡ bec dispō curari pot̄.

C De modis significationū d. spōnū stōchi. Cap. 17^m.

R Ea ex qbus significant dispōnes stōchi sunt
ex dispōnib⁹ cibi in hoc q stomach⁹ tolerat
cū z priuā tolerātia eius: z ex hoc q digerit
ipm z ex hoc q expellit eum: z ex hoc q ipsa
appetit cibū z potū. Et ex motib⁹ eius z cōmōtionib⁹
ipsi: sicut tremor stomachalis z singult⁹: z ex dispōne
oris z lingue in sapore suo z infusione sua z exicatio-
ne sua z asperitate eius z lenitate ipsius z odore eius.
Et ex eis que egrediunt⁹ ex stōcho cū vomitu: aut ege-
stione z vērositate dēscēdēte cū sonitu: aut sine sonitu:
aut ascendente que est eructatio: z retēta que est ru-
gitus: aut ex colore faciei: aut interioris partis oris:
aut ex doloribus z impedimentis ex cōitate eius cū
mēbris alijs ex parte eius q̄ puenit ei: aut ledit ipm
ex eis que comedunt⁹ z bibunt⁹ z medicinis.

C Superius Aul. in gñali determinauit de egritudinibus stōchi z
causis ei⁹. Incedit hic in gñali ponē signa q̄ cognoscimus dispō-
nes stōchi. Et p illa gñia signoz enumerat. Scdō de eis ereq̄. ibi
(Significationes aut.) **C** Oia aut gñia harū significationū reducū-
tur in signa sumpta ab actione mutata: q̄itate mutata: z exeunte
mutato: vt satis p̄. z Aul. nō enumerat signū sumptū ab hoc ex-
eunte qd est vīna: q̄ super eius dispōne nō significat. Si aut ali-
qd signat dicit. A. i. cañ. fen. z. cū loquit⁹ de hypostasi simili frustis
frumeti in aqua resoluti: z infra qñq̄ in bac fen de ea loquit⁹.

C Significationes aut ex tolerantia cibi z puatione
tolerātie ei⁹ sunt: qm si stomachus nō tolerat nisi pau-
cū qui sit isfra puenit: tūc in eo est debilitas pp aliquā
cārū debilitatis: z si tolerat tūc virt⁹ ipsi⁹ est remanēs.
Vtū signationes ex egestiōe z eis que egrediunt⁹ ex
vētre sunt ex egestiōne qdē: qm cōlis tēperate tinctu-
cture z fetoris signat bonitātē dīgōnis: z bonitas di-
gestiōnis signat fortitudinē stōchi z equalitātē cōple-
xionis. Sed ille qui nō digerit ex ipso signat debilita-
tē stōchi z malitiā cōplexionis cū ipso. Amplius tin-
ctura significat mām que est in ipso. Qd si fuerit illic le-
nitas z fetor significat qd dēscēdit a stōcho ante boiā
suā: ppter ea q stomachus male cōprehēdit eum pp
debilitatē virtutis retētiue: z si nō est lenitas nō signi-
ficat illud: imo significat debilitatē digestiue.

C Considerādū q̄ aliū ordinē. A. seruauit in enumerādō z aliū in exe-
quēdo. Enumerat aut Aul. bec signa redgēdo ea in gñe ad nouē.
Signa. n. dispōnes stōchi aut sumunt⁹ ex dispōne cibi. Et h aut qz
tolerat cibū vel nō tolerat: z h est p̄mū genus signoz. Aut ex h q
digerit cibū z expellit pueniēter: aut non digerit z expellit: z h est
scdm. Aut ex appetitu ad cibū: p appetitu cuiusq̄ rei siue sit ciba-
lis p̄prie vel iproprie: z h est tertiuū genus. Aut ex appetitu ad po-
tū q appetitus p̄prie dī stis: z h est quartū genus. **C** Scdō in gñe
sumit signatio stōchi ex motib⁹ z cōmōtionib⁹ ei⁹ sicut est tremor
cordis stomachalis q dī capbacan a Serap. z singultus: z de hoc
solo signo sumptū ex cōmōtiōe q est singult⁹. Aul. psequit. nō aut
de cōmōtiōe capbacan: q̄ sat supra locut⁹ est de tremore cordis:
z hoc est quintū genus. **C** Tertio in gñe sumunt⁹ be signationes ex
dispōne oris z lingue: z h aut in sapore suo: z h est sextū gen⁹. Aut
infusione. i. humectatiōe lingue: z exicatiōe z asperitate: z lenita-
te: z h est septimū genus. Aut ex odore: z de hoc nō facit. A. spāle
genus: z reducit ad genus sumptū ab eructatiōe: qz ab odore qui
in ea sentit docebit signare. **C** Quarto in gñe sumunt⁹ signationes
stōchi ex bis que ab eo egrediunt⁹: z q̄ illud qd egredit⁹ pot̄ eē aut
vērositas aut alia mā grossior. Si egredit alia mā vērositate: tūc
aut egredit supius cū vomitu: z h est octauū gen⁹. Aut inferius cū
egestiōe: z h est nonū genus. Et tūc suppleat: aut ibi egredit illa
mā per supius z sine motu: cū spūo z limositate: z h est dēimū
genus. Si aut bec mā sit vērosa: aut egredit per inferius: z h est

undecimū genus. Aut per superi⁹: z h est duodecimū genus. Aut
ipsa retinet⁹ z facit rugitū: z h est tertūdecimū genus. **C** Quinto
in gñe sumunt⁹ signationes stōchi ex colore faciei z oris: et sic est
14^m genus. Vtū est tū q̄ aliquid de illo signo tāgīt in signo de lin-
gua qd ponebat. 7. genus. **C** Sexto in gñe sumunt⁹ signationes
stōchi ex doloribus: z h est 15^m genus. Et hoc genus est illud qd
Aul. in executione appellat genus sumptū ex sensu stōchi vt sen-
su grauitatis vel mordicationis. **C** Septimo sumunt⁹ ex ipedimē-
tis: z h est 16^m genus. Et illud est qd Aul. exequēdo appellat gen⁹
sumptū ex sensu stōchi: vt sensum mordicationis vel grauitatis.
C Octauo sumunt⁹ signa stōchi ex cōitate ei⁹ cū mēbris alijs: z h
est 17^m genus. **C** Nonō sumunt⁹ signa stōchi ex parte ei⁹ qd ei pue-
nit: aut qd ipm ledit: z h est 18^m genus. **C** Licet aut hoc ordine si-
gnoz. A. cōnumeret alr cū de eis ereq̄. **C** Primo enī ereq̄it de
signis stōchi sumptis ex tolerantia cibi z puatione tolerātie. **C** Se-
cūdo zē. sicut p̄. extra. Incipit ḡ a p̄mo signo: qz est cōe signū. i. n.
stōchus tolerat cibū: tūc in oī sua virtute est bonitas: z si nō tole-
rat vnicuiq̄ virtuti pot̄ attribui. **C** Vtū significationes. **C** Lōfide-
randū q̄ naturalis egestiō debet esse equalis quo ad subam. Est
aut equalis illa que bz vniūformitatē in partib⁹: ita q̄ vna pars nō
est aquosa z alia dura: sed simul est vnius modi sube. Et ideo hoc
qd dicit equalē signat q̄ sit priuua lenis: z iō nō oportuit q̄ Aul.
diceret equalis lenis z priuua: sicut rōnatur Bal. i. de crisi. ii. cap.
Egestiōnis aut equalitas per se significat bonitātē z vniūformita-
tem dīgōnis. Significat etiā ex p̄sequēti bonitātē attractionis ci-
bi ad epar: vt ibidē Bal. Debet ḡ esse tēperate tincture: qz dī ad
trinū trahere: vt Aul. i. cañ. fen. z. in fine. z Bal. i. de crisi. ca. ii. tra-
bit aut ei⁹ color ad citrinū tinctū mag⁹ ḡ vīna. vñ ibidē Aul. eius
color: nālis est igneus z leuis existēs igneitaris. cū est qz egestiōnis
miscet cholera pura vadēs ad chistim fellis: s̄ vīne miscet chol-
era sanguini mista: et cholera miscet egestiōni que est corpus du-
rū magis vnde fortius colorat a cholera. cholera aut miscet vī-
ne que est corpus aquosū: z ideo eius citrinitas magis disp̄guit.

C Sed rubritas qdē egestiō equalis z tēperate tincture significat
sup stōchi sanitatē. tinctura enī non dat egestiōni in stōcho: imo
in intestinis: nō ergo significat sup stōchi dispōitionē. **C** Lōfirmat
ex Bal. i. de crisi. ii. ca. vbi sic. nō dicit Hippo. colorē egestiōnis: qz
color nō est necessarius in cognitione dispōnis vētris. i. stōchi.
C In oppositū est Aul. **C** Scdō q egestiōnis color imediate non
significat de dispōne stōchi ppter cām dictā: sed mediate: z hoc
aut per puationē: qz cū nālis color est in egestiōne nō sunt in ea i-
naturalis colores qui possunt malitiā stōchi significare. Aut pro-
pter pieturationē vel cōmunicatiōē cū alijs signis bone egestiō-
nis: z sic cessant ob̄ra. Debet tertio esse alicuius fetoris ppter idē:
qz est pura superfluitas que ppter motam in intestinis aliquales
pyredine caloris acquisiuit: vnde fit aliquater fetida. Oportuit
aut ipsam morari in intestinis maxime in monocolo: vt ibi aggre-
gare: z nō esse priuua necessitas surgēdi ad ascellā z pp alias cās
quas fen. i. ponit Aul. **C** Considerādū post q̄ Aul. nō dicit q̄ in-
cōueniēs suba malus color z fetor: nimis egestiōnis significarent
malitiā digestiōnis: qz egestiō pot̄ acquirere malitiā in partibus
post stomachū. vnde stōcho in culpa nō existente pot̄ egredi ege-
stio dura aut multū liquida aut sim aliā innālēs dispōne: z hoc pp
malitiā isferioz mēbroz alioz a stōcho: vt. B. i. de crisi. Sed dicit
q̄ cib⁹ q nō digerit significat debilitatē: qz si cib⁹ appareat nō di-
gestus: licet arguē ḡ in stōcho est debilitas: z hoc supposito q̄ nō
sit pp cibi malitiā: z p̄ aliud lenitas sit ex digestiōne.

C Significationes aut ex sonitu sunt: qm iam dictum
est in eis que tu scis q dēscēsus eius significat fortitu-
dinē stomachi. Et magnitudo sonit⁹ ei⁹ significat bo-
nitātē dīgōnis z fortitudinē z s̄ p̄ puitas fetoris eius.
Et recti⁹ qdē in hoc est q dēscēsus ei⁹ nō signat for-
titudinē: imo signat debilitatē: qdā dā: sed est t̄bilitas
que est isfra illā que facit accidere eructationē. **C** Vtū
essentia magnitudinis sonit⁹ si est pp subam ei⁹ tūc est
pp grossitudinē suā. Et si est cā ei⁹ virt⁹ expulsiua tūc
illud signat fortitudinem aliquā. Subtilis aut tenuis
cū nō est sonitus magis significat fortitudinē q̄ ip̄s
sa clamosa z proprie illa cuius sonitus non est in vo-
luntate missa. Sonitus autem exiens ex seipso signifi-
cat permissionem sensus: verum paruitas fetoris si
gnificat proculdubio bonitatem digestiōnis. Et ve-

Dub^m p^m

Bentilis

bementia fetoris significat corruptione eius. Et si nō est fetor oīno significat cruditate ei⁹. Significatiōes vō ex via singultus sunt: qm̄ si hīs cū sentit mordica tione: tunc illic est humor acetosus aut acur⁹ aut amarus. Et si sentit cū eo extēsiōe: tūc illic est vērōstas: et si nō sentit illō neq; sitit: tūc illic est humor flegmatic⁹: et si est post cōsiones et febres: tūc illic ē siccitas.

¶ Primo ponit significatiōē sumptā ex sonitu. Scdō declarat illā et expōit. ibi (Rectius.) ¶ Et hec hz tres fin q tria que dixerat declarat. 2. ibi (Uterū essentia.) 3. ibi (Uterū paruitas.) Dixerat aut tria. Primo q descēsus significat fortitudinē stomachi. Uult ergo q tu intelligas q nō simplr significat fortitudinē: sed in relatione ad exitū vērōstatis per superius: absolute enī ventositās et eius mot⁹ qdā calidi debilitatē signant: cū vērōstas nō fiat nisi a calido debili vt infra: et. 6. de accidenti cap. 2. si q adit vērōstas et per inferius expellat: fortitudinē stōchi signat mag⁹ q si per superius: cū nō sit pars superior deputata expulsiōi. Dixerat autēz scdō q magnitudo sonitus in se signat bonitatē digōnis et fortitudinē. Ex pulsiue. Uult hic dearticularē q sonus pōt hēre magnitudinē pp grossam vērōstas: et tūc nō opz qz forte virtutē signifi cet: sed si sonus sit fortis pp virtutē expulsiuā: tūc pōt signare fortitudinē virtutis aliq; f. fortitudinē expulsiue expellētis et digestiue calefactis et subtilitatis vērōstas vt habilius expellat. Et addit q egestio subtilis tenuis. f. vērōstas sine sono signat mag⁹ qz. et ppue illa qz: qz pōt subtilis vērōstas sibi venire cuz sono facto a voluntate: et tūc nō esset mala. ¶ Considerandū vt dicit Lōmentator qz qdā sunt affluere ventositatē emittit per qd nō verecūdent: qdā aut nou: imo prius eligerent mortē: si ergo ab eo qui est affluens vērōstas tem cū sonitu emittit egrediat cū sonitu absq; voluntate nō est malū: sed si sonitus a se egrediat in alijs significat q ille est amēz: vnde nō recordat aut forte hz dolorē cogentē ad hoc. Fortis enīz dolor incitat ad expellētiōē: vnde accidit tunc fieri sonitū quasi a se veniētē. Dicit tertio Aui. qz similiter paruitas fetoris significat bonitatē digestiōis: hoc etiā declarat a pz. ¶ Significatiōes vō. postponat ad capitulum de singultu.

¶ Significatiōes aut ex siti sunt: qm̄ sitis signat cōplexiōē calidā: et si est cū nausea significat mām cholericā aut salaz flegmaticā. Nā si sedat potu aque calide tunc materia in plurib⁹ dispōnib⁹ est flegmatica aut mā nitrosa: et si augmētā tūc mā est cholericā.

¶ Considerandū qz cū sitis sit appetitus fridi et humid⁹ 2. de aia ter. comē. 28. ipsa catur calido et sicco resoluēt humidum subtile. si q cū sitis est nausea: signat mām que icitat stōchū ad expulsiōē: sed sitis a mā flegmatica aut falsa remouetur potu aque calide: qz lauat abstergit et humectat: sed in cholericā mā addit: cum cholera sit magis apta inflāmari ppter calidū aque: etiā qz leuigat ex potu aque. Et ideo qm̄q; auger aq calida sitim que sit a flegmate salso subtili per cholere admissiōē: qz tūc ē leuigat et a scēdit et cale facit ex potu aque calide: et iō Aui. dicit in plurib⁹ dispōnib⁹.

¶ Uterū significatiōes ex dispōnib⁹ oris et lingue sūt qm̄ qn lingua in dolorib⁹ stōchi est vebemētis asperitatis et rubedinis: tunc significat dominū sanguinis aut apostema calidū in ipso sanguine. et si ad citrinitatē: tūc nocumētū est cholericū. et si ad nigredinē: tūc cā est melica. Et si ad albedinē et lenitatē: tūc cā ē humiditas. et si est siccitas supflua: tūc cā est siccitas.

¶ Lipellcula oris sit priua pellicula stōchi: vt supra. A. opz q lingua in suis colorib⁹ et dispōnib⁹ muref mutatiōe stōchi.

¶ Sed significatiōes ex via digōnis sūt: qm̄ digestio bona nō fit nisi qn post cibū cōprehensum nō accidat grauitas in ore stōchi neq; rugitus neq; inflatio neq; eructatio neq; sapor fumosus aut acetosus neq; singultus et tensio et vt sit spatiū more cibi in stōcho spaz

Super tertio

tū equale et descēsus eius ab eo in hora qua opz non ante ipsam neq; post eā: et sit somnus tēperatus et ex pergefactio velox levis et in oculo nō sit apostema et in capite nō sit grauitas et obedientia nāe sit facilis et sint inferiora vētris ante egestiōē inflata. hoc enī significat bonitatē inuolūtiōis stōchi sup cibū: et q ipse bene cōprehēdit ipm et illō significat fortitudinē stomachi cū puenientiā cibi in qualitate et quātitate. Cū ergo stomachus nō cōprehēdit cibū bona cōprehēsiōe neq; sit digestio bona accidunt rugitus et frequentia eructatiōis et remanet cibus in stomacho spatio lōgo: aut descendit ante horam necessariā.

¶ Ponit hic signū septimū sumptū ex digōne cibi et egressiōe cibi a stomacho. Et pmo facit hoc. Scdō ostēdit qdō humores se hnt in nocendo digōni. ibi (Et cholere.) Tertio addit quēdā canones. ibi (Et scias.) ¶ Prima in duas. Primo ostēdit signa bone digōnis. Scdō male digōnis. ibi (Lū stomachus.) Cōtinuus tēperat⁹ sit ex debita reductione calidi super cibū et ex debita euaporatiōe: et ideo sit levis ex pergefactio. Nec est in oculo apostema. i. collectio quecūq; sit illa siue sit humoralis siue lipitudo: cū illa fiat ex mā mala ascendente caput et. vnde. i. p. n. 13. comē. lipitudo est superfluitas cibi cuius digestio nō rectificat. Et obedientia nature et. f. ad opera sensus et motus: et sint inferiora vētris inflata ante egestiōē: qz illud significat bonā cōprehēsiōē et inuolūtiōem stomachi super cibū: cū n. stōchus super cibū se adimat in inferiora vētris pmit. vii. inflat. et illud. f. somnus tēperat⁹ et. pz.

¶ Et cholere qdē pprietas nō est vt phibeat digōnē phibitiōe destructoria aut diminutua aut faciente cruditatē: imo qm̄q; corrūpit eā. Sed melacholic p prietas est vt phibeat digōnē et corrūpat eaz simul et flegma declinū est ipsa ad corrumpendū.

¶ Cholera fluens ad stomachū nō phibet digōnē oīno nec dimiuit nec crudū facit cū calida sit: sed admittit cibo corrūpit illū: f. mēla frigiditate et siccitate bene digōni dicit: qz digōnē phibet et corrūpit per admissiōē cū cibo: sed flegma declinat mag⁹ ad corrūpendū qz melacholia: aut qz flegma plus reperit in stomacho qz melacholia: aut qz sui humiditate est magis aptū cibis misceri. melacholia aut qz terrestris nō sic pmisceat vt eos corrumpat.

¶ Et scias qz qn in stōcho nō est apostema neq; vlc⁹ et in cibo nō est corruptio: deide digō nō sit bona: tūc cā est malitia cōplexiōis. Et plurimū ei⁹ est ex friditate et humiditate et post eas calida et post eas sicca.

¶ Hic ponit vniū caū. qz et sufficit diuisione dicēs q si digō nō sit bona a mala cōplexiōe plurimū est a friditate et hūiditate: et cā est qz plurimū in stōcho repit vel gñat hūid⁹ fridus et hūidus: et post friditatem et humiditatem est mala cōplexio calida et post est mala cōplexio sicca: qz ad hoc caliditas est magis apta supuenire stōco vt digōnē impedit qz siccitas: cū siccitas sit qūras passua et.

¶ Uterū significatiōes ex stōchi dolorib⁹ sunt: qm̄. v. g. dolor extēsius signat vērōstas et granatius signat repletiōes et mordicatiōis significat humorem acetosum aut acutū aut ponticus aut amarū.

¶ Ponit signum octauū et pater.

¶ Quis humor ad stōchū magis pfluat ex precedentib⁹ inuestigare remāst. ¶ Et videtur pmo qz melacholia pp id qd melacholia in oibus trāsmittit ad os stōchi vt exerceat appetitum sicut sentiunt oēs. vnde. A. infra sen. 15. loquēs de melacholia trāseunte ad splenem et de splene ad stōchū dicit. et mādāt eā. f. melacholiā ad ipm stomachū in vena magna. et Ra. f. i. trac. ca. 18. f. de forma splenis: ab eo oriunt duo rami: quoz vnus ad os stomachi alter ad epas tendit pcauitatē. Jdē Auer. i. colly. ca. 28. Si ergo melacholia naturaliter oibus fluit ad os stomachi illa addita nocebit. ¶ Uide qz sanguis fluit magis: qz cū sanguis in nutrimentū tendat stomachi a venis ramificatis a porta: vt Aui. i. cañ. ca. de anathomia vne porre. si sanguis etiā addet parū: sic nāliter fluit: sic additus in quāto vel quali nocebit. ¶ Uide qz cholera minus ad stomachū fluit ne eius operationes impedit: qz cholera nō trāsit ex epate ad stōchū nisi pp magnā et forte cām: vt pp calidissimū apostema. Et aut est raro. qz aut cholera nō nisi ex magna cām ad stōchū fluit ex epate sentit.

Dub. 2.

epate sentit. *Sal. in comē. illius. iso. 17. pti. 7. In flegmone epatis singultus malū. ubi sic dicit. Stomachus ex epate nō patit nisi apha magnū sit & pessimū. q̄ si calidissimū facit cholera rubea prius cur rēte ad intestinū: cū tū ascedit ad stōchū pūgēs os ei? facit singultū. 3. dē. *Al. i. fra. sen. 1. 4. trac. 3. ca. cū ergo fluxus hui? cholere non sit nisi pp apha magnū: & cū toto hoc sit p distātē viā: rarissime g ad stōchū fluit cholera. melia autē & sanguis sepius cū nāliter fluat ad stōchū. humores aut nālī repti plus in mēbro sunt cā egritudine pluriū q̄ aliū: sic cereb? plus flegmatica: splen vō melica egritudine laborat. / Uidef q̄ro q̄ plus oibus flegma. p̄ q̄ stomach? maxime est flegmatic? cū g dā eū flegma? receptaculū ponit: & ideo flegma magis alo humore ad stōchū inclinat. / Sūl ē q̄: stōchus subiacer capiti. a cerebro aut ad stōchū marie hūor descendit flatibus: & multiplicat in eo: q̄ flegma sua gravitate maxie aptus est descendere. / P̄ hoc aut oppositū oīum. Aul. dicebat supra p̄m vna? expositionē. q̄ pluriū q̄ ad ipm stōchū effundit est cholera ex epate. / Cōsiderādū q̄ stōchū in fluxu humor ad ip̄s possum? cōparare: aut ad determinata mēbra: aut ad hūores ipsos sibiinul cōparatos. Sigdē stōchū ad diuersa mēbra referam? erit dōm q̄ a cerebro magis recipit flegma: ab epate & chisti sellis cholera? magis: a splene aut melia? Rō aut hūo similis est: q̄ in his membris magis aggregant bi hūores apti ad cursum. Si aut stōchus referam? ad diuersos humores iter se: tūc erit dōm q̄ cholera iter alios hūores magis ad stōchū fluit ināliter: qm̄ ille humor magis ad stōchū fluit q̄ iter humores est magis aptus ad cursum. talis ac est humor cholericus sua caliditate & subtilitate q̄ eū ad motū pparat. Aliū aut humores inepti sūt ad motū: g dā grossitie & terrestri siccitate vt melia: g dā viscositate vt flegma. sanguis autē pueniē tū quantitate & suba ad motū straptus: tū ad motū uō nāles sub sua forma manēs raro disponit: tū sit maxie dilect? & amicus nāe: vñ eū inālī currere nō pmittit: q̄ cholā maxie i chisti sellis & epate repit: iō absolute pōt dici q̄ ad stōchū cholera est magis apta fluere q̄ ali? humor: & ab epate magis q̄ ab alio mēbro: & hoc q̄ ibi cōgregat? & epat sibi magis appropinquat: iō ex acutū humorib? aut ināliter motis marie cholera mouebit? & h ab epate magis pp cās hic & supra dictas: vñ. A. absolute dicit q̄ hūor g magis vel plimū effundit ad stōchū est cholera ex epate. / Cā dōmēs i dūi dōz q̄ h melia nāliter vadat ad stōchū: illa tū est pauca: iō adhuc facilius cholera sui motū pōt ad stōchū fluere q̄ melia a splene multiplicata ad stomachū fluit: postito eū eoz dominio vñ fluat. / P̄ Ad scdm dōm q̄ h sanguis semp fm veritate currat ad stōchū: ille vadit nutritionsis grā & nā: iō eū ināliter currere nō pmittit. / P̄ Ad tertū dōm q̄ aliud est cholera ad stōchū fluere vt singultū causet & aliud est eā fluere ad stōchū vt ei? ledat opatiōes absolute. nam debēs singultū causare opz q̄ supius vñ ad os ei? ascedat: cū singult? sit p̄p̄ia passio oīs stomachi: & si debeat ledere stōchū suffic q̄ ad aliquā eius prē currat i tūc fecit aut errisecā. hoc autē facile est vt dicū fuit. p̄ g m̄ intellexit. Cōmētator exponēs afozismum. / P̄p. / P̄ Ad q̄rtū dōm q̄ h sū in stōcho plimū repiat: h nō ē pp dō fluxū aliudē: s̄ pōt q̄ i eo gliaf? vt Aul. pbauit: & ē q̄ ad stōchū vadit cū sit viscosus sibi adheret: nec stōch? hz aliqd q̄d ipm ab eo lauer. Si aut capiti & cerebro subiacer: tū alia mēbra supra stōchū apti recipiūt bāc mām: vñ. 6. de re. san. illo ca. tps vō iā trāsire. dicebat. B. paucissima g dē ea q̄ ad os & nares allatio supfluitatuz.**

Significatiōes aut ex appetitu sunt qm̄ significāt ex eo aut pp additionem eius aut pp diminutionē eius & ipsius destructionē aut spēs ad quā ipse declinat: sic est q̄ ipse q̄qz est sitiens & appetit frigida.

Supius Aul. ex s. generibus significatiōū docuit significare sup disponib? stōchi. / P̄ hoc docet significare ex nono gñe sumpto ex appetitu: hz aut supra ex siti docuerit significare: illa tū significatio fuit magis singularis sumpta ex p̄prio mō significatiōis quā hz sic rōne diuersoz vt supra p̄. hec autē est significatio sumpta ex appetitu absolute magis ad cibū nālem vel ad res alias. Et p̄ de appetitu stōchi docet significatiōes assumere. Scdō assignat quādā diuersitatem & diām in appetitu penes hoc q̄ est eē nāle vel aiāle & addit qdā ibi. (Et scias.) / P̄ prima in duas. p̄mo ondit quor modis de appetitu significare pringit. Scdō declarat. ibi. (Sicut est.) vel ibi. (Et q̄qz cibū appetit acetosum.) / Cōsiderādū q̄ in appetitu pōt fieri lesio aut in sui forma: & sic vocat appetit? corruptus. aut i quantitate & tūc aut destruit aut auferat aut diminit aut tēdit. s̄ appetit? itēsus sigdē tēdat multū vt spēm trāsmutat: dī appetit? p̄p̄ie corrupt? sic est appetit? canis: sic. n. aiāliū spēs diuēficatē sūt: sic & appetit? .4. de simp. me. B. c. 1. dist. 3. Lū g human? appetitus ita tēdit vt modū appetit? humanē nāe cōmuret & obseruet appetitū aiāliū i factibilibus vt sunt canes dī p̄p̄ie appetit? corru-

ptus. Lū aut spēm nō trāsmutat dī appetitus absolute addit? qui h additus sit cū deficit a nālī p̄p̄ortioe pōt dici diminutus.

Et q̄qz appetit acetosus & q̄qz appetit ericcantia falsa & acuta & q̄qz aggregat appetit? acutoz & salsoz rū & acetosoz simul. Et ex modo q̄ ista sint cōia in faciendo lucrari icisionē humoris nocitiui: quare sunt significatiō debilitatem stomachi.

Hic exequit maxie tū ostēdit qd significet appetitus pmutatio in forma & quantitate addita: nō aut exequit de appetitu diminuto aut ablato dōs eos intelligere ex istis causis. ipse. n. cū intendunt destruit appetitū sic nō tāqz intēse diminuit. p̄rio ergo de stōcho docet significare ex appetitu pmutato. Scdō ex appetitu addito. ibi. (Et mordicatio qdē.) / P̄ p̄ia in duas. p̄rio facit hoc in cōi magis. Scdō in spālī. ibi. (Et q̄qz est appetit?) / P̄ p̄ia in d. p̄rio ostēdit in cōi qd significet pmutatio appetitus ad quedā. Scdō illud pbat. ibi. (Stomachus.) / Cōdit p̄ q̄ sic pmutat spēs appetit? q̄ q̄qz appetit acetosus: q̄qz falsa: & q̄qz simul appetit acutū falsus & acetosus: & hoc q̄ ista simul pueniūt in icidōe: & iō stomach? si mul ex eis lucrari icisionē humoris nocitioz existitū in ipso: & egētis incidōe & appetit? ad talia significat debilitatē stomachi.

Stomachus enim fortis declinat ad pinguiā.

Probat & arguit sic: illud significat stomachi debilitatē qd appetit a stōcho existēre in dispōne debilitatis: sed appetere falsa acuta rē. est h mōi. gñ. pbat: q̄ stomachus fortis declinat ad pinguiā & vinctuosa nō ad falsa & acetosa rē.

Et q̄qz est appetit? declinans ad res malas quas refugit natura sicut appetit carbonēs & aluesuē: & alia: & causa in hoc est humor corruptus extraneus nō pertinnens humoribus laudabilibus.

Hic in spālī b. c. declarat. Et p̄ facit hoc. Scdō qdā qd dixit declarat. ibi. (Lū aut.) / Tertio resumit ppositū. ibi. (Quqz declinat.)

Cōdit q̄ q̄qz declinat appetit? ad res malas quas nā refugit cū nāliter se beat. Aut nā. f. mēbroz: sicut appetitus ad carbonēs & aluesuē. i. spēs luti vel visū qd repit apud arbores q̄rcus. pōt sumi ex Simone q̄ sit modus cinerū: & ab eodē q̄ ē idē q̄ alguafen. Est autē alguafen herba similis lilio vt dicit.

Lum aut bonitas adest gustus & est sanus non elegit appetitus saporē supra dulcem.

Declarat quoddā q̄ dixerat q̄ stomachus fortis declinat ad pinguiā: dicit q̄ est q̄ gustus est bonus & san? tūc. n. nālī existē appetitū nō appetit saporē supra dulcē. Cōsiderādū q̄ lingua siue gust? est positus ad indicādū de saporibus pueniētibus & icōueniētibus aiālī ad sui cibationē: est ergo hec virtus iudicatiua circa saporē ciboz: & iō appetitū stōchi deseruiet. vñ. *Sal. 4. de acidē. & morbo c. 6. post stōchū discernēs & diiudicās erit lingua. si ḡ sic est: opz q̄ q̄ sui indicū & gustus. p̄portionēf appetitū. si ḡ stōchus nāliter se beat vt pbabit appetit? dulcia: ipse autē de eis nō iudicat: lingua ergo sibi in hoc deseruiet cū nāliter se bebet. Si. n. ināliter se habe ret gustus ea que sunt dulcia iudicaret amara q̄qz: vt. 4. de accidēti. c. 4. & z. de aia rex. cōmē. 101.*

Quādoqz declinat appetitus versus aliū & abhorret illū: tūc illic est nocumentum. Nam si appetit pinguiā tūc illic est stipticitas & spissitudo & siccitas. Et si natura abhorret cibos calefacientes & declinat ad fridos ppter friditatem ipsorum: tunc est illic caliditas. Et si appetit calefacientes tūc illic est friditas. Et si appetit icidina & acetosa & acuta: tunc illic est humor viscosus. Et appetitus qdēz in stomacho calido aque plus est q̄ cibi: & q̄qz fit vehementia caliditatis pp resolutiōne & inquisitionem restauratiōis.

Resumit ppositū: & vult ostendere spālīter & gñaliter qd significet diuersitas inaturalis appetit? q̄ significat semp dūi eius q̄ appetit? vt si stōch? appetit acetosa significat in ea viscositas rē. In stomacho calido cū fiat resolutio humidū subtilis fit marie si tūc: & iō plus aquā appetit q̄ cibū: & aliter stomachus inflāma in seipso pp resolutiōem: vñ querēs restauratiōne reuertit se sup sui humidum inflāmans illud vnde fit sitis.

Sed circa p̄dicta dubitare cōtingit. An. f. stomachus fortis declinet in appetitu. f. ad dulcia & pinguiā. / Et vt q̄ nō: q̄ stomachus fortis est stomachus sanus: nā fortitudo virtutis stat cū sanitate

Dub^m 3^m

Sf

Bentilis

reperamēto: s; stōch? san? in q̄ appetit? san? ē nō appetit? sapore su
pra dulce, sapor at vinctuosus ali? ē a dulci. Ampli? stōch? nō appē-
titit nisi appetitu q̄ ē fames: s; fames ē appetit? calidi z siccit? vt. z.
de aia ter. cōmen. z. s. dulcia aut z pingua humida sunt seu equali-
bus caloris. Rursus Alii. cōtrariā sibi. p̄lmo enim dicit q̄ stoma-
chus fortē declinat ad pingua vel vinctuosa. Et post subdit q̄ si de-
clinet appetitus versus alius saporē q̄ versus illū. f. dulcem est ibi
nōcumentū z cremplicat: q̄ si appetit? pingua est ibi stīplicitas
z spīstudo z siccitas. Vult ergo Alii. q̄ stomachus appetens pin-
gua nō sit fortis sed existens in mala dispositione. Huius autē con-
trariū posuit ipse Alii. hic z. Bal. 4. de simplici medicina. illo ca. 1.
vult. 3. Omnis autē res dulcis. z. 4. de accidenti z morbo. c. 7. Ad
intellectū hōz est cōsiderandū q̄ in corpore humano duplex est ap-
petitus ad cibū. s. appetitus nālis z appetit? sensitiuus. Et cā est q̄
appetitus est inclinatio rei ad formam apprehensam: vñ sit postea
motus. p̄dī aut forma apprehendi apphensione naturali sine sen-
satione z apprehensione sensitiua: z hic duplex modus apphēso-
nis est manifestus. apphēso. n. calidi z frigidi a sensu tactus est ap-
prehēso sensitiua. apphēso vō magnetis a ferro vel ecōuerso est
apphēso nālis. mēbra ergo que nutrimētū attrahūt z apprehen-
dūt id sine sensatione sicut caro oī z reliqua habēt appetitū nāle.
Demū aut qd̄ apprehēdit cibū cū sensatione h̄z appetitū sensi-
tiū magis: z hoc solū est stomachus: vt ponit Alii. Cōueniūt autē z
differūt isti appetitus. Cōueniūt qd̄ q̄z vt c̄p̄t sit rōne alienius ca-
rentie saltē rei que appetit. Dato. n. q̄ nō ēēt carētia nō fieret mo-
tus in appetitū: cū habitib? existētibus in mā cesset motus: vt p̄ de
generatōe ter. cō. 55. si ergo qd̄ appetit? nō careret nō fieret mor-
appetitus ex quo p̄uatiūt est cā appetitus p̄ p̄p̄si. ter. cō. 51. cū si-
nis habitus qd̄ sit: vt ibidē Alii. Cōueniūt ē q̄ appetitus tā nālis
q̄ aialis sensitiuus p̄t simul ēē in eodē. v. g. in stomacho. S; diffe-
rūt q̄ in appetitū nāle sit apprehēso finis forme abiq̄ sensata p̄-
ceptio: s; ibi sit p̄ceptio nālis regulata tñ a supioribus ex quarum
regulatione agunt nālia: vt. 12. metap̄p̄si. Cōmentator cōmen. 18.
S; in appetitū sensitiuū est p̄ceptio sensata: ille appetitus ad ci-
bū est solū in ore stomachi: nō autē in alijs mēbris. Causa aut p̄pter
quā fuit in ore stomachi ille appetitus: nō aut fuit in alio membro
seu alijs mēbris. s. epate corde vel cerebro est: q̄ attractio mem-
broz appetitū cibū est ab intrinsecō: ita q̄ mēbra ab epate trahūt
q̄ est collectio cibi totius corporis vt sanguis. Epate autē regit alis
exquirīt mediātibus venis a stomacho. stōchus autē est vltimū ad
qd̄ puenit decresolutio z regitio als exgltio: z id ibi sensus quo
fiat talis appetitus oportuit ponere. Licet autē stomachus exgrat
ab ore: nō fuisset pueniēs h̄ic appetitū pōnē in ore. p̄uio p̄ gustū
que egebat separatione ab eo ne vñ obfuficaret reliquū. Scd̄ q̄ il-
le appetit? fit cū multa sensibilitate que idiguit tūela z custodia.
h̄ic autē nō habuisset in ore: z p̄lme sup h̄c patet. Cōsideran-
dū at q̄ in stōcho cōsiderant? duplicē appetitū. s. appetitū p̄uiz
z appetitū cōm. vocat aut p̄p̄ius appetit? q̄ fit p̄p̄ie respectu p̄-
p̄iū nutrimētū. appetit? aut cōis est qui est respectu nutrimētū totū
z corpis. fit aut cōis p̄p̄ resolutōem cōem que ab epate puenit ad
stōchū: vñ isto appetitū stōchus ab extra querit cibū: nō enī pōt
querere ab itra cum oīa querant ab eo: querit q̄ ab extra nisi for-
te q̄ in forti fame ab itra suscipiat: s; appetitū p̄p̄io stōchus q̄
rit ab epate: vñ icipit iste appetit? ex resolute facta in stomacho
quātū ad p̄p̄iū nutrimētū. hoc autē nutrimētū daf stomacho ab
epate mediātibus venis: q̄ret q̄ hunc cibū ab epate a quo cōsuevit
accipere: sic totum corpus q̄rit ab epate: z epate a stōcho a q̄ accipere
p̄suevit. Differūt ēt isti appetitus ex pte eius a quo causant vt p̄.
vñ Auer. 3. colliget ca. 32. f. de accidentibus virtutis sensibilibus. mor-
tractiōis in stomacho p̄ motū appetit? sensus est p̄trarius mo-
tū attractiōis oīs stomachi ab epate: s; attractio a qua pue-
nit mor? desiderij in stōcho ē attractio epatē ab ore stōchi. Et cū
hoc apper alius modus dicēdū q̄ appetit? cōis in stomacho ē sen-
sitiuus: s; appetit? p̄p̄ius est nālis sine sensu: vñ in tpe in quo hō
famefcit appetit? stomachus appetitū p̄p̄io z nāli: z exgrit epate
p̄ suo nutrimētū. Et quo ēt p̄z q̄ in nullo mēbro corpis est appetitū
p̄p̄iū nutrimētū q̄ fit appetit? sensitiuus: q̄ ēt appetit? in sto-
macho respectu p̄p̄iū nutrimētū ēt nō est sensitiuus. Etiaz in alijs
mēbris p̄z: z cā hui? fuit: q̄ mēbra semp sunt in hoc appetitū cum
semp digerāt z expellāt nunq̄ cessantia forsan ab actu nutricao-
nis: semp q̄ in sensatione fuissent q̄t fames: z bec fu sfer cōtinua
passio cū in fame sit modus male cōpōnis diuerse. S; appetitus
cōis qui est in stōcho est appetit? cōpōsit? q̄ ibi est appetit? nālis
cōis z sensitiuus ēt cōis: q̄ p̄ toto. Quod autē in stōcho sit nālis ap-
petit? cōis declaraf: q̄ in eo ē vñ attractiōis nālis deseruēs dige-
stue z retētie. cū aut attractiua attrahit nō attrahit sine nāli ap-
petitū: que ad modū. n. o. ganū sensitiuū subycit appetitū sensitiuoye

Super tertio

nervus vel musculus: sic organū nāle vt iōgitudinalis vllus in sui
motu subycit imediate appetitū nāli: vñ iuenit q̄ instm volūta-
riū vt musculis alijs subycit appetitū sili nāli: sic in motu pecto-
ris. s; q̄ organū pure nāle oīno z imediate obediat appetitū volū-
tario nullus vt posuiffet: opz q̄ in stōcho duplicē ēē appetitū cibū
est appetit? cōis. Unū nāle quo stōchus appetit cibū vt cibū ē re-
stauratiū z nutritiū oīuz mēbroz z supilpus. Aliū autē sensitiuū fa-
ctū ex sensata vel ex sensu pcepta inamitide. Totū q̄ cōpōsitū ex
duplici appetitū cōis oī fames: s; formaliter fames plus attribuit
a q̄busdā appetitū sensitiuū q̄ nāli. Et q̄ p̄z q̄ cū fames siue appe-
tit? ad cibū sit appetit? cōpōsit? ex fame: duo appetit? sic vñ usq̄
appetit? h̄z p̄p̄iū obm. si. n. ēēt idē obm ēēt idē act? z idē act? ea
dē vñ: qd̄ mōstratū ē ē falsus. Appetit? ex fame q̄ est duplex ap-
petitus: sed vnus cōpōsitus cibū h̄is rōne duplicis obit: z vñ tū
est in se. Libū enī p̄sideram? vt est nutritiū z restauratiuus: z vt
sic appetit? ex virtute nāli appetitiua: zvt sic in fame q̄rit cibū vt
fames dicit nāle appetitū. est enī nālis appetit? ad cibū vt cibū ē:
z p̄ p̄is nutritiū z restauratiū: q̄ vt sic circa illud opaf ordinate
ad nutricaoē. Cōsideramus scd̄ cibū vt q̄lis est: q̄ vt calidus
vt frigidus zc. z isto mō appetit? cibū in fame vt fames est appe-
tit? sensitiuū. Et rō ē nā sensitiuū appetit? sensus tact? h̄z imediate
p̄ se p̄p̄ia obta q̄litate pmas z p̄lles. ēē aut nutritiū vel nō nutri-
tiū p̄ se z imediate nō pōt apprehēdi a virtute sensitiua tactiua: sic
ē sensus oīs stōchi: nā qd̄ tactus: vt. 3. coll. 3. c. 32. Apprehēdit q̄ ci-
bus ab appetitū sensitiuo stomachi sub rōne frigidi vel calidi vel
alia p̄p̄ia q̄litate: z hoc est fm modū p̄uiz rei que ē actualiter in
organo sensus tact? stōchi. cū at fit resolo z inamitio stōchi stōch?
p̄ncipaliter ifrigidaf z ericcaf p̄ sitz: s; sensus tactus patit a fridi-
tate p̄ humidi grossi resolute: appetit? h̄ic? p̄uiz. p̄uiz at fridi-
tate est calidū. p̄uiz at siccit? p̄ ericacationē humidi grossi est humi-
dū grossum qd̄ dī humidū siccū p̄ cōparationē ad humidū fluidū
nō qm ipm formaliter sit siccū: opz ergo q̄ in fame vt est appetit?
sensitiuū appetat calidū in humido grosso qd̄ dī humidū siccū: z iō
fames ē appetit? calidi z siccit? calidi in humido grosso qd̄ forma-
liter est appetit? humidū. posuit at id p̄p̄ humidū qd̄ in sit appetit?
qd̄ absolute pōt dici humidū cū sit humidū fluidū. apper q̄ manife-
ste q̄ in fame vt est appetit? sensitiuū nō appetit? cibū vt est nutri-
tiuus s; vt q̄litate. s; aut hoc appetitū cibū appetat? alis: hoc est
q̄ sensitio est dearriculata ad hoc mēbru cū vñt hac nāli appe-
titū. Cōis aut oīb? p̄missis exequēdo de appetitū cōis stōchi q̄
ē appetit? cōpōsitus ex nāli z sensitiuo: dico q̄ hic appetitus pōt
in stōcho ēē aut accidētialiter aut nāliter z p̄ter nām. Inest autem
stōcho nāliter appetit? qm exis in sua fortitudine z bonitate ap-
petit? cibū p̄ toto. Inest at sibi appetit? nālis qm exis in mala dis-
pōne appetit? excedētia vt falsa vel acuta. Differūt at bi duo modi
appetitus: q̄ ex appetitū nāli p̄ncipaliter appetunt filia: s; appetitū
ināli p̄ncipaliter appetunt filia: rō ēt: q̄ corpus ē in nāli dispō-
ne nō appetit nisi p̄servationē: cū vñ qd̄q̄ nāliter exis appetat
cōseruari z ēē: nō at appetit? corruptionē: cū nihil p̄ se appetat sul-
ipsum corruptionē. Cōseruatio at fit p̄ filia: z iō in nāli appetitū li-
millia appetunt. S; appetit? inālis ē ad filia: q̄ corpus exis in dis-
pōne ināli appetit? remotionē ab illa: remouet at p̄ filia. Et q̄b?
appet? q̄re stōchus san? z fortis appetit? dulcia z pingua. nā stōch?
san? z fortis appetit? cibū p̄servationi totū corpis z sui. talis at ē ci-
bus nutritiū cū cib? corpus p̄seruet z restauratiōē z nutricao-
nē. est. n. iūctus cib? ad dissoluta recupanda vt in cōmē. illius aso.
15. i. p̄ticle. Vñ res vere hyeme. Lib? at maxime nutritiuus est ci-
bus dulcis z pinguis. oē. n. qd̄ nutrit? fm medicos: opz h̄e aliquas
dulcedinē z vinctuositate: vt Alii. z. cañ. 3. c. 10 sanguis est maxie
nutritiū: z iste cib? dulcis z vinctuosus est pueniēs obm vñq̄ ap-
petitū sensitiuū z nāli. Nā res dulcis ē cala. 4. de simplici medi-
na. c. 1. dist. 3. Est at siccā ea siccitate q̄ regit in appetitū q̄ est fa-
mes: q̄ res dulcis est humida z grossa: vñ dulcedo est sapor funda-
r? in suba grossa cū tēpamēto calidi: vt Alii. z. cañ. 3. c. 10 q̄ cal-
da cū grossa humiditate desiderant ab appetitū sensitiuo qui ē in
fame: sili ē res dulcis vinctuosa vel pinguis pueniēs est obm ap-
petitū nālis: q̄ vt dulcis z pinguis est nutritiua: z p̄is h̄z rōne ci-
bi magis. hoc aut ponebat obm appetitiue nālis. Cōcludit q̄ sto-
machus fortis z sanus appetit? dulcia z vinctuosa vt ponebat Alii.
Cōst tñ p̄siderādū q̄ res vinctuosa est duplex. qd̄ cui? vinctuositas
est pueniēs z delectabilis sicut vinctuositas carnis: z h̄c rēyn-
ctuofaz appetit? fortis z san? stomachus vt pbat? est: z iō Bal. 4.
de simplici medic. p̄lle. ca. dicebat. famelici desiderāt res dulces
z pingues: z desiderāt satiari ex eis: z res pinguis itez est delecta-
bilis dulcia. z Alii. z. cañ. 3. ca. vinctuosus cōparatū est dulci: vt. 4.
de accidenti z morbo. c. 6. dico h̄ic sensum. f. gustū deseruētē in ci-
bo si fm curus nāe extierit oīa dulcia delectare z vinctuosa. Alia
ē res vinctuosa vinctuositate: bonnabili sic ēē vinctuositas bu-

Bentilis

tositas que fit ex effusione materiei acetose ex splene ad stomachum et facta quidem causa splenis mutat appetitum necessario et multiplicat inflationem et rugitum et malitiam digestionis et facit eructationem acidam. Et ille qui ex saporibus oris est ispidus significat humoris ispidi saporem. Et falsus significat saporem humoris falsi: et saporis extranei horribiles significant humores extraneos putridos malos.

Considerandum quod calor potest dici debilis ex resolutione: et hoc intelligit hic Aui. per frigidum suppetit: et hoc vocat fridus: quod si addat facit ablationem operationis. Si autem non tantum addat facit vel facere potest corruptio nem per acetositatem faciendo ebullitionem. Vtriusque. n. de calido debile: et vniuersum potest magis et aliud priuatione. Sed declarat in pulchro exemplo quod fiat acetositas a debili calido.

Csed significationes ex vomitu sunt quod si est nausea tristi: tunc materia est viscosa imbibita. Et si est vomitus facilis significat quod ipsa est effusa in cœcavitatem. Et si sunt vomitus et nausea et non separantur significant aggregationem vtriusque rei aut viscositatem humoris et non est nausea facta ex materia imbibita. Et quando est plurime mordicans os stomachi aut est pauca confortatur quando ipsa cum cibo permiscetur et ascendit ex profundo stomachi ad os stomachi et mordicat ipsum. Quapropter facilis fit quicquid expulsi humoris post cibum et non fit facilis ante ipsum nisi sint multi. Vtrum quando est aduentus cœturbationis et nausea puocatio: tunc materia est effusa: si vero est currens: tunc materia est generata in stomacho secundum continuationem.

Considerandum quod nausea est motus in quo in expulsiōe nihil plūgis quod expellat. in vomitu autem fit expulsiō: et per. Dicit post. Si a puocatio ne vomitus fiat multa perurbatio et nausea: est significatio quod materia est effusa ad stomachum a membro alio: et ideo facit fortiori accessum tam magis consueti: et ideo puenit vomitum nausea et perurbatio. Sed si vomit currat quod. f. facilliter fiat: et quod non fiat perurbatio tanta et nausea est signus quod materia colligit in stomacho secundum priuationem: vnde quod consueta non sic inducit cœturbationem: hoc ideo intelligi reliquis priuationibus paribus.

Cet vomitus et significat per colorem eius quod ingreditur in ipso materiam: significat ergo cholera et me lancholiam per colorem et flegma vitreum per colorem et flegma acetosum et salsum per colorem et saporem et flegma descendens ex capite per colorem muscosum quos associatur ei ex descensu et membra alia: et ex hominibus est qui cum recipit cibum aliquem sentit ex seipso quod si mouetur superfluo motu euomeret cibum suum: et illud quidem significat humiditatem in stomacho aut debilitatem stomachi. Sed illud quod est ex humiditate accidit et cum vacuitas adest: et illud quod est ex debilitate non accidit nisi secundum repletionem tristi.

Cdocet significare ex vomitu per colorem: et totum per.

Csed significationes ex via coloris corporis sunt: quoniam color est vehemens significatio dispositio nis stomachi et epatis secundum plurimum: plurime enim egri tudines stomachi sunt frigide et color stomaticorum est plābinus. Et si inest eis citrinitas est citrinitas de cluius ad albedinem.

Cponit signum. 12. **C**onsiderandum tristi quod cum ista membra sint priu erimēti: opus quod totum corpus ex mutatiōe quā faciunt in nutrimento immet: et ideo ponit Aui. sen. 1. 4. trac. 2. c. 2. quod medicus bonus et erptus cognoscat tristi et epatis cū omni per colorem suum. 2. Bal. 5. de interiori b. 7. c. Cum igitur plurime tristi egri tudines sint frigide: opus quod cibum mutet ad friditatem et humiditatem: et per prius ad flegmaticitatem. talis autem cibum pueniens ad epat et crudus pertransit et flegmaticus: sicut enim cibum male coctum extra male in stomacho coquit: ut sumis ex quarto de regi. sani. in fine. sic cibum male coctus in stomacho

Super tertio

male coquit in epate: et deinde in venis. cum ergo hic cibum ad nārum cruditas redat et flegmaticitas faciat colorem plābeum qui ex crudo fit humore et flegmatico: aliqui tamen ut hanc quendam rem redit ad citrinitatem simul cum albedine: et hoc posset esse quod sanguis iste flegmaticus oppilaret venas ut non possit ad membra nisi aliquid subtilissimum de eo transire: quod ibi existeret a calido membrorum inanitor: adurif quasi ad aliquid citrinitatem redit ipso existeret albo: et ideo tendit color ad citrinitatem albus quicquid. vnde Aui. per. cau. sen. 2. c. de signis oppilationis. plimi oppilatiōes in venis habent colorem hunc citrinum cum per foramina sua ad curis superficie non accedat sanguis: intellige pueniens sed subtilis magis: et forsitan hec est causa quod citrinus faciens dormire non potentium: ut Auer. 2. coll. ca. 20. de somno. In eo enim quod dormire non potest remanet calidum in extremis et ibi inflammatur vnde inflammatur subtiles circa cutim humiditates que inflammantur ad citrinum tendunt.

Csignificationes autem ex via rugitus sunt quoniam rugitus significat debilitatem stomachi et quod ipse male cohibet cibum et egestionem humidam.

Cponit. 13. signum sumptus ex rugitu. Considerandum quod ut appetit ex Bal. 6. de accideri et morbo. c. 2. Rugitus fit ex vetustate mista alicui humiditati sicut et sumis ex cometo illius afo. 7. 4. partic. Quibus hypochondria inflata. significat et stomachum male cohibere: disse cibum vnde vetustate aggrauatur et significat egestionem futuram humidam. f. ex cibi digestionem. maxime autem hoc habet virtutem: si non multum vine fluxerit ut ex eodem aforismo sumitur.

Cverum significationes ex sputo sunt quoniam multitudo eius et spumositas ipsius significant humiditatem stomachi mittentis aquositatem et mucilaginositatem. Exiccatio oris et paucitas salivę significant siccitatem stomachi et caliditatem. Et si fuerit illic significatio nes alie adiunabunt illam significationes caliditatis.

Cponit significationem. 14. Et per facit hoc. Secundo quendam declarat. ibi. Et scias. **C**multitudo et sputi significat multam humiditatem in stomacho venientem ad os et siccitas oris et pauca salivę significat caliditatem et siccitatem.

Cet scias quod siccitas oris est a siccitate cœplonis duobus modis. Anus eorum est siccitas vera et est ut non sit salivę: et secundus est mēdosus: et est ut sit salivę exuberans viscosa: sed sit exiccata causa calitatis vaporose venientis ad ipsum: quare opus ut distinguat iter siccitatem et exiccationem sputi viscosi secundum os: nam illa significat siccitatem et humiditatem viscosam aut procedentem a stomacho aut descendentem a capite.

Cdeclarat duplicem siccitatem oris. Unā que dicit vera siccitas ex priuatione salivę oino. Aliā que dicit potius siccitas a sputi: sicut per in viscosis sputis facit in febribus flegmaticis cum flegmate grosso calefacto aut in similibus disponsibilibus in quibus non est proprietas oris siccitas sed potius viscosi sputi exiccatio.

Csputum vero significare super stomachi disponsibile monstrat quod non: quoniam superfluitas significat ex disponsibile membris in quo fit et per quod transire sicut vna. salivę autem fit in radice lingue: ut supra Aui. sen. 1. p. c. Adhuc sputum ponit signum significans super disponsibile pectoris ut oēs sentiunt: et maxime Bal. 5. de crisi. c. 7. Amplius sputum non significat super membrum a quo venire non potest. hoc autem est stomachus. de stomacho enim non egreditur aliquid sine nocumēto vel fastidio ut in comē. illius afo. 43. scde parti. Strangulatores. **C**Oppositum vult Aui. et Bal. in thegn. 2. ter. cō. 28. trac. de veteri illo ca. Ita vnde vbi dicit. Adhuc eorum que expuunt dilas cognoscere. **C**Considerandum quod sputum potest tripliciter sumi. Primo modo per vera salivę formam in carnis glandulis que habent in radice lingue et illa immediate per suam partem non significat de disponsibilibus stomachi. Alio modo potest accipi sputum per eo quod egreditur cum rascatione vel tussis: et hoc et non significat de disponsibilibus stomachi quod hoc non puenit ab eo: igitur significat de disponsibilibus pectoris et pulmonis et cāne ipsius: quod ab ipsis separat. Tercio potest accipi per quatuordecim humiditatem aquosa multiplicata in ore: vel et viscosa siue habeat formam salivę siue non: sed habeat formam limositatis: et hoc sputum potest significare super disponsibile stomachi. Et non est: quod quod multiplicat ad multum stomachi humectatiōes et desiccatur et minoratur ad exiccationem illius et minoratiōem potest significare super stomachi disponsibile. hoc autem est sputum. nā vnde in stomacho est caliditas et siccitas ipsa coctat oris: vnde non potest apparere circa os nec salivę nec sputum. Sicut cum stomachus humectatur paulatim ascendit humiditas per mery: cum sit vna superficie et redditur os humidum et saliosum seu dauosum. **C**et ex his obiectis

obiecta solunt. Ad tertius cū dī a stomacho nibil egredif: nisi cū vomitu: itelligi dī qd nibil subito z in multa quātitate: sed paulatim pōt egredi sicut in spūto z bauositare ptingit.

Sed significatiōes ex eructuatiōe sunt qm̄ eructuatio qnqz ē acetosa z qnqz ē fetida aut fumosa aut rancida aut lutosa aut putrida aut limosa aut similia cibo quē recipit eructuans aut pura in qua nō est qualitas alia z est sanior eructuatio.

Expediuit iā An. 14. genera signoz in dispoñibus stōchi: hic erequit de 15. Et pōnit modū multiplicēz diuisionis eructuationis. Scdo erequit. ibi. (Nā si est fumosa.) Considerandū qd differt eructuatio fumosa ab eructuatiōe pura: qd eructuatio est pura qm̄ purus vapor egredif nulla bñs nām in qualitatibus vel sapore pceptā: z hoc significat bonitāte calozis alterātis z digerētis. Sed tunc dī fumosa qm̄ de natura sumi participat. fumus autē caliditate z siccitate bz. vñ Ari. z. de gñone ter. cō. 28. dicebat fumū ēē ex aere z terra: z iō fumū pprie calidus z cholericis mēbris attribuit mēte vctus fridus. vñ. 30. pti. pble. 1. pble. Ari. dicit qd humor z cōplexio cholere nigre est vctosa: vñ ex ea sunt vctose passionē: s; de flegmate nō est dubiū qn̄ vctosus sit z vaporosus: qd vctositas colicas ex eo fieri videmus. In quibus autē relique differentie differant: p; a differentia rez a gbus notificatio sumitur.

Flam si est fumosa z causa in hac non est substantia cibi que sit velocis conuersionis ad fumositatem sicut vitelli ouorum in patella z raffenus aut cibus cui in artificio suo z cum sit associatur qualitas fumosa sicut dulce cui superuenit ignis dominiū z alia: tunc causa in ea est igneitas stomachi propter materiā aut malitiam complexionis pure.

Erequit. Et p de fumosa eructuatiōe ostēdens qd ipsa significet z ei cām. Scdo de acetosa. ibi. (z si est eructuatio acetosa.) Tertio de fetida. ibi. (Et eructuatio fetida.) Quarto de lutosa putrida. i. cenosa z limosa. ibi. (Et lutosa.) Quinto de rancida. ibi. (Et illa que est vt erugo.) Sexto de ea qd est similis cibo. ibi. (Si autē eructuatio.) **Nō** erequit de ea qd est pura: qd iā dicit qd est sanior eructuatio: oas ex hoc itelligere suā cām: qd fortitudinē calozis agētis. **P**rima in duas. Quia p mittit cās a gbus eructuatio fumosa pōt euenire. Scdo de eis erequit. ibi. (Si ar.) Dicit p qd si appareat eructuatio fumosa: z nō sit pp cām in cibo: tūc pp igneitātē stomachi cū mā vel absq; mā. Considerandū qd oia que in patella sunt frigra acquirūt siccitatē quandā que pūnera subtili sube ouoz est apta mā sumi. Raffenus calidus est: z bz ptez acutā subtilē qd actiue z passiuē effumat: z bz partē humidā crudā que passiuē magis est apta p vento subycti. vñ decoctio auferit ab eo partē mediciale: qd ptez subtilē calidā acutā: vt An. z. cā. c. de raffenno. Lū ergo fumif raffenus nō coctus maxime effumationē facit p illam duplicē partem: sicut ē coctus pp sui humiditatem inflammare est aptus. Considerandū qd dulce cū amplius cogit trāst in amay: vt Bal. 4. de simplici. c. 2. distin. 4. Amara autē conueniēs mā sunt sumi capere z alia similia vt pntuosa. p.

Si autem est cum materia: tunc est fm vnum duorum modorum predictorum. Et plurimum quidez est illud ex materia cholericā effusa ad stomachum ex felle fm modum cuius preterita est rememoratio aut ex catarro calido ex capite: z proprie cum homo non est cholericus in complexionē sua.

Hic erequit de his causis fumose eructuationis. Et pmo notificat vñ mēbrū. Scdo ostēdit signa gbus cognoscim? cāz eructuatiōis fore cibū vel ignē cōpōnē cū mā vel sine. ibi. (Et significat.) Dicit qd si est mala cōpō cū mā: tūc ptingit fm vñ pdictoz modoz: qd. scundū ad stōchū ab alio mēbro vel generat in eo. Aut qd est ibidita vel nō ibidita: fm plurimū est ex mā cholericā effusa ad stomachū ex felle sicut supra dictū fuit. Aut a capite: z pprie cū homo nō est cholericus in complexionē. CS; tu. d. 3. imo maxime in cholericū effundit cholera cū in eo superet. **D**dm qd. A. nō voluit dicere qd in cholericū nō effundat cholā: s; vult qd si hō nō sit cholicus in cōpōnē: z marie fm stōchū: z in eo corrupat cibū ad fumū pp mām cholericā: h marie signat qd mā est effusa ab alio mēbro: qd ipse de se nō aggregat eā cū supponat ēē flegmaticē cōpōnē. S; in homine cholericū possit cibus in fumū cōverti

dato qd nō aliunde suscipit mām: sed eam in se generaret.

Et significatur etiā qd causa caliditatis est materia lis aut pura ex isto modo qd cibus qui sumptus fuit lōginqus est a fumositare sicut est panis ordei. Nā cūz buliusmodi eructuat fumose: tūc causa est caliditas stomachi. Et similiter attēde egestionē an est cholericā. Nā si est cholericā significat qd cā est caliditas stomachi. Et si egestio non est cholericā nō est necessariū vt causa sit caliditas stomachi. Quādoqz enim est malitia complexionis singularis: z vomitus etiā est significatio magis significans per illud qd egredif in ipso. Et quādoqz significat eructuatio acetosa z fumosa vlgillas cū gbus nō inuenit stomachus vacuationē sufficientem digestionī z inflāma z calefit.

Hic docet iter has cās fumose eructuatiōis distiguē. Et p docet cognoscē qm̄ sit a cā cibi. Scdo qm̄ sit a cā mae vel cōpōnē pure. ibi. (Et sly.) Dicit p qd si vis cognoscē an cā sit cibus: an mala cōplexio cū mā vel sine mā da sibi panē remotū ab effumatiōe sic est panis ordei. z si eructuat fumose est signū qd cā est in stōcho. Sily attēde si egestio est cholericā: tūc significat caliditē stōchi cū mā. si aut nō est cholericā significat malitiā cōpōnē. s. sine mā. Et hēc dicta sunt Bal. p de iterioribus. 4. c. 2. p totum.

Quod si est eructuatio acetosa non a cibo acetoso neqz a cibo qui cum superflue sumitur mutatur ad acetositatem: tunc illud est. ppter frigus stomachi z pprie cūz accidit a cibis elongatis ad hoc vt acetosi fiat sicut est mel. Nam si inuenis eos acetosos fieri: tūc iudica qd cā in hoc est frigus stomachi sine materia aut cum materia: z associat ei qd est cū materia grauitas in ore stomachi semp. Et plurimū accidit illud habētibus cholera nigrā z splenicā. Et illi ad cuius stomachum descendit catarrus frigidus. Quādoqz asit accēsit eructuatio a caliditate cum inuenit materiam dulcē z facit eam ebullire z facit ipsam acetosam: z significat illud vt sit eructuatio acetosa cū signis caliditatis z inflāmarionis z amaritudine ozis z siti z inuamento cū eis que ifrigidant. Et ex eis gdem quibus significatur qd caliditas plurima superflua quādoqz accēscere facit cibū z eructuationē est qd caliditas qnqz facit accēscere lac veloci? qd ipz facit accēscere friditas. Et qnqz significatur per vomitū ēē materia.

Docet significare ex eructuatiōe acetosa. Et p ostēdit qd ipsa significet. Scdo remouet dubiū. ibi. (Quāq; aut.) Dubiū ē qd remouet ē: qd posuerat acetosaz eructuationē significare friditātē: crederet aliquis qd semp acetositas a frigido fieret: hoc aut remouet z dicit qd qnqz sit a caliditate faciente ebullitionē: z p.

Circa quā ptem est dubiū vtrū cibi acetosatio z per pns eructuatio acetosa possit fieri a calido. **E**t videt qd nō p auctoritate Bal. pmo de iterioribus ca. 4. vbi absolute ponit qd si cibi in acetositatē mutant cā hoc agēs est frigida. Adhuc calidū si faceret acetositatē hoc marie ēēt p ebullitionē z putrefactionē quā iducit. sed si hoc mō fieret tūc ois cibus a calido posset acetosari: qd nullus cibus est qui nō posset caleheri caliditate forti z p pns putrefieri vt sexto de accidētī z morbo p ca. in fine. **P**reterea qd est fridus non pōt fieri imēdiatē a calido: sed acetositas est res frigida vt oēs pōnūt: quare ac. **I**n oppositū est An. hic z exēplū qd ipse ponit. nā lac nō minus accēscit a caliditate qd friditate. Et Bal. 4. de simplici. medi. c. 3. distin. 3. in illo. c. Et nos. dicit. vbi inuenimus lac z prisā nā ordei z oē qd est illis similē accēscere in estate velocius qd accēscit in hyeme. vt Auer. 3. colliget. c. 16. auctoritate Alex. **C**onsiderandū qd res pōt dupl; accēscere. Uno mō ex diminuta decoctione siue putredine. Alio mō per putrefactionē. Exēplū pmi est acetositas qd apparet in fructib; ante maturatiōē. sit. n. ibi acetositas ex diminuta decoctiōe nō potēte pmiscere humidū a quē cū siccō: z iō cū sit post pmissio appet in eis sapor stipticus vel pōticus deinde fit dulcis. Exēplū secūdi est acetositas que fit in vino post eius

Gentilis

colemētū qñ putrefcit ⁊ acēscit. Et differēt hī duo modī acetof-
tati: qñ pñ acetofitas ⁊ acetofitas pura sic acetofitas acēste qñ
absolute frīde cōpōnis ponit. S; secūda acetofitas est cōiuncta
acutari: vñ in tali re acetofa aliqñ pñ sunt calide derelicta a ca-
lido putredinali: ⁊ iō acetū vñ nō ex toto ponit frīdū. ¶ Hic gñ vñ
sico qñ addita caliditas in stomacho pñt ēē causa acetofitatis
cibi: ⁊ pñs in eructuatione. Quod enim pñt ēē cā putrefactio-
nis in cibo: pñt ēē cā acetofationis cū vnus modus acetofitatis fiat
a putrefactio: sed calidū stōchi additū pñt ēē cā putrefactiois fa-
ciēdo ebullitiōē in cibo in qua fit extraneū calidū inatum ⁊ fit pu-
tredo vñ pñt acetofitas fieri. ¶ Cōsiderandū tñ qñ caliditas stōchi
est duplex siue eius mala cōpō calida. qñ est caliditas fortis acu-
ta ⁊ illa nō est cā putrefactiois s; aduertiōis. qñ autē est calitas qñ
in se sit excedēs respectu calidi nālis i stomacho: tñ respectu obī
vñ cibi nō est multū vt subitā faciat euaporatiōē s; facit ebulliti-
ōē vñ fit putredo ⁊ acetofitas: ⁊ ista caliditas in stomacho pñt ēē
cā acetofitatis cibi in stōcho. ⁊ iō hui. dicebat cū facit cā ebullire:
⁊ nō dicit cū facit euaporare ⁊ effumare p aduertiōē. ¶ Ex quo pñ
in quo stomacho mala cōpō calida exuberās est maxime apta cō-
uertere cibū in acetofitatem: qñ hoc est in stomacho calido cū calidi-
tate vaporosa: aut in stomacho nāliter frīdo ⁊ accidētālī calido.
nāz in hoc duplici stomacho s; fit mala cōpō calida: ipsa tñ nō est
tñ tā acutata qñ faciat aduertiōē sed facit potius ebullitiōē vñ
fit acetofitas. ¶ Et quo pñ qñ in infantibus causōzātibus lac cō-
uerit in acetofitatem vt. A. 4. cā. fen. pñma. c. de signis causōis. nā
l; in infantibus fiat causō: vñ stomachus eoz vñtā ad calidita-
tē: tñ illa caliditas nō est multū siccā s; vaporosa: ideo nō adurit
lac sed potius facit ebullire. Si autē stomachus ēēt nāliter ⁊ acci-
dētālī i fāmā? vt stomachus cholericū habētis causōē fortē:
lac in stomacho vel alius cibus nō verteret in acetofitatem s; in fu-
mū pñ fortē aduertiōē factā a calido siccō. calidum ergo qñ est cā
acetofationis est calidū faciēs putrefactiōē ⁊ ebullitiōē: ⁊ ideo
est qñ lac qñq; velocius acēscit in calore qñ in frigore vt hui. ponit.
Nā sicut ponit hui. 4. de simplici medicina 3 eos qui ponit solus
calidū putrefcere. Et res que est debilis patit ⁊ corrūpit a calido
⁊ a frigido. Et iō lac cū sit alterabile qñq; velocius alterat ⁊ corrū-
pit a caliditate qñ a frigiditate: ⁊ hoc ē qñ caliditas ēēt fortis faciēs
ebullitiōē. frigiditas autē ēēt debilis. si autē frigiditas ēēt fortis non
minus qñ caliditas corrūperet lac. ¶ Ex his obīa solunt. Lū pñmo
dī auctozitate hui. dico qñ nō intelligit illud absolute: qñ nullo mo-
do fit a calido. Melaliter qñ cā agens acetofitatem est frīda in rela-
tione ad eā que facit effumationē cibi: qñ est minor caliditas illa ⁊
nō fit vincens obī: imo potius est aliquo modo debilis caliditas
in relatione ad obī cū in eo causat ebullitiōē ⁊ c. ¶ Ad scdm dico
qñ facit acetofitatem per ebullitiōē vñ calidū inatū exhalat ⁊ infri-
gidat mā ebulliens ipsa remanēt humida cū calore accidētālī. B
autē est ēē acetof. dico ē qñ facit hoc per putrefactiōē fm modū
dictū. Cōsiderandū qñ hī oīs cibus possit putrefieri vel ebullire a for-
ti calido vel a mala cōpōne calida: nō tñ oīs cibus est apt⁹ cōuer-
ti in acetofitatem. nā acetofitas fundat in substantia subtili aquea cō-
iuncta frigiditātē ex priuatiōe calidi nālis. Si ergo cibus grossus ⁊
durus possit putrefieri: nō tñ sequit qñ in acetofitatem cōuertat cūz
nō fit subm apt⁹ sapor acetoso. ¶ Ad tertiū cū dicit qñ est frigidū
nō fit a calido. dico qñ vñtā ē p se ⁊ p acciōē tñ pñt fieri: vñ acetof-
itas in cibo que fit a mala cōpōne calida stomachi est facta per
resolōnem ⁊ euanescentiam proprii calidi: sed habet accidentalem
caliditatem sicut acetū acutum factum ex vino. Et ideo hui. c. po-
nens signa huius acetofationis dicebat qñ est cum signis inflāma-
tionis ⁊ caliditatis ⁊ amaritudine in ore ⁊ c.

Dub⁹

Cōsido dubitat: vñ acetofatio cibi in stōcho possit fieri a frīda
cōpōne stomachi. ¶ Et arguit qñ nō pñmo qñ qñ fit a calido nō pñt
fieri a frīdo. pbatū est autē cibū in stōcho acetofari a calido. Am-
plius autē fieret a mala cōplexiōe frīda stomachi siue mā: qñ de ea
que est cū mā nō est dubiū cū sit flegma aliqñ acetosum aut melia
acetosa que possit ēē in stomacho: aut ergo fieret per viā putre-
factionis ⁊ ebullitiōis aut per viā diminute decoctiōis. nō p viāz
ebullitiōis ⁊ putrefactiōis: qñ frigidū nō putrefacit: imo putredo
nō accidit nisi per calozē extraneū: vt supra pñmo cā. de eo qñ cō-
medit ⁊ bibis. nec ē p viā diminute decoctiōis: qñ in omni digō-
ne tūc ēēt acetofitas quātūcūq; homo ēēt sanus: qñ cibus in pñ-
digōnis acetofaret: qñ ibi est in pñcipio digestio tendens ad perfe-
ctiōē: sicut ergo ipossibile est fieri vñuz nisi prius fiat acēsta in
qua est diminuta decoctio: sic est acetofitatis: ergo in oī pfecta cibi
digōne pcederet acetofitas: hoc autē est falsum ⁊ c. ¶ In oppositūz
est hui. hic ⁊ supra hui. 6. de accidētī morbo. c. 2. ¶ Dd; qñ cibus
pñt acetofari a mala cōpōne frīda stomachi pñsupponēdo qñ sit ci-
bus qui possit ēē subm acetosi saporis: vñ hui. dicebat cum inuenit

Super tertio

mām dulcē. ¶ Propter qñ pñsiderandū qñ stomachus pñt dici seu
fieri frīdus duplī. Vno mō per resolōnem calidi nālis ⁊ spūs. Alio
modo positiue magis per aduentū positiue frigiditatis vt humo-
ris frīdi vel alterius rei extrinsece. Dico ergo qñ stomachi frigi-
ditas p caliditatis resolōnem vñ stomachus dicit habens calidi-
tatem debilem pñt ēē cā acetofationis cibi. Et rō est: qñ pñt ēē cā ace-
tofationis ⁊ ebullitiōis debilis ⁊ putrefactionis. hoc autē positi-
pñt fieri acetofitas: vñ videt qñ multū valde aquosum: qñ eius est
debilis caliditas ebulliens ab ea vertit in acētū: vt. 4. de simplici
medicina. c. 3. dist. 3. Qñ autē debile calidū possit ēē cā acetofitatis
⁊ ebullitiōis: notū est vt supra posuit hui. Et quādoq; sapor acē-
tosus significat calozē debile cū humiditate faciēte ebullire humi-
ditatē parā qui postea separat ab ea deficiens in digerendo quare
accidit acetofitas sicut fit in musto: acēscit enīz: quare ⁊ c. Et qñq;
seruet debili caliditate. si ergo stomachus debilis caliditatis fue-
rit facit ebullitiōē in toto cibo debilem ⁊ fier cā acetofationis.
¶ Dicit scdo qñ stomachus frīdus frigiditate positiua pñt ēē cā
acetofationis in cibo. Cōsiderandū ergo qñ stōchus pñt ēē frīdus a
multa frigiditate priuatiōe opatiōes aut pauca diminutione aut me-
dia: ⁊ ista est que corrūpit cibū in acetofitatem: vñ supra hui. volēs
loqui de hac frigiditate dicebat. acetosus sapor significat frīgus sto-
machi. sed minus frigore est quo nō digerit oīno cibus: ⁊ sic intelli-
gat de stomacho frīdo p resolōnem. ¶ Itē ergo frīdus stomachus
est cā acetofationis cibi: qñ qñ est cā oīno imperfecte digōnis siue
decoctiōis est cā acetofationis: sed frīdus stomachi est hīoī: gñ ⁊ c.
pñ maior. nā pñdictū est vñ cām acetofitatis ēē diminutā ⁊ imper-
fectā oīno decoctiōē. vñ hui. 4. de simplici medicina illo ca. ⁊ nos
f. 3. dist. 3. dicebat qñ acidus ructus ⁊ per pñs acetofatio cibi nō fit
nisi cū cibus nō digerit digōne pfecta: calidū non pñt sup id. f. pp
debilitatē sui siue fit ex resolōne siue ex infrigidatione positiua. qñ
aut stomachus frīdus fit cā decoctiōis imperfecte nō opz decla-
rare. ¶ Et qñ pñ qñ stomachus frīdus siue fit p resolōnem siue
p frigiditatem positiuā est cā acetofationis cibi immediate ppter di-
minutā decoctiōē quā facit. vñ hui. 6. de accidētī morbo. ca. 1. si
cibus fuerit mediocriter digestus in ore quasi acetofitatem sentitū.
⁊ ideo 3 quosdā imagino: qñ i diuturnis lictērys oxyremia suppe-
nēs est bonū signum cū nō fiat per putredinē cibi sed per diminu-
tā decoctiōē que reincipit. ¶ Ad dissolūtiōē autē pophysmatīs
illius qñ multos ligat credēs cibus nō posse acetofari a diminū-
ta decoctiōe qñ mōstratū est ēē ptra hui. 4. de simplici medicī-
na. qñ decoctio diminuta est duplex. Quedā est p decoctiōis pfe-
cte immediate in illā ordinata sicut est in imperfecta decoctiōe in pñ-
decoctiōis cibi. Quedam autē est in imperfecta decoctiōe que ex-
cludit oīno fm totū pfectā decoctiōē. Et qñ ista sit bona diuisio
declarat in simili. nā imperfecta decoctio sanguis est duplex. Que-
dā est p pfecte decoctiōis que est via ad decoctiōē pfectā qñ tunc
fit. Quedā autē est imperfecta decoctio qñ est excludēs oīno ēē sangui-
nis sic est imperfecta decoctio flegmatis ⁊ differūt in cibo qñ est in sto-
macho illi duo modi imperfecte decoctiōis: qñ pñma imperfecta decoctio
qñ est p decoctiōis pfecte fit ab eodē agēte sic decoctio pfecta: nec
excludit pfectā decoctiōē imo est imēdiata via in illā ⁊ ipsius pñ
cū mor⁹ ad vñū nō differat a tertio suo: vt. 3. phy. tex. cō. 4. Et si il-
la decoctio est imperfecta nō est ex defectu agētis simplici: s; est qñ i oī
actiōe regit ipa: vt. 4. coll. c. alt. 4. phy. tex. cō. 129. vñ agēs nō
pñt in istātī pducē pfectionē. S; decoctio imperfecta qñ oīno excludit
ēē decoctiōis pfecte fit a calido in se debili: ⁊ hec decoctio nō est
p decoctiōis pfecte: imo illā excludit: ⁊ iō ille cibus acetosus nō ē
p pfecte decoctiōis. ¶ Tūc ad rōnes i oppositū. pñ cū dicebat. aut
fieri p viā putredis aut diminute decoctiōis. dico pñā diminute
decoctiōis. Et dī tūc in oī digōne ēēt acetofitas: qñ cib⁹ est digē-
stus in pfecta digōne. dico qñ ibi est equoatiō: ⁊ pñs qñ cib⁹ nō ē
pius digestus digōne imperfecta qñ ē cā acetofitatis: s; digōne imperfecta qñ
est p pfecte digōnis: sic. v. g. sanguis anteq; fit pfecte digest⁹ est di-
gestus imperfecte: nō tñ sequit qñ est fla. ¶ Ad hīc qñ adducit qñ vñuz
pius est acēsta qñ vñū. dico qñ in vñū ē pñsiderare adhuc aliā imper-
fectā decoctiōē vt illā quā hñz qñ pñfic eo exīte multo: ⁊ illa nō facit
vñū ēē acetosus: s; bicat imperfecta digō: s; illa qñ facit vñū acetosus ē
illa qñ puenit qñ est acēsta. ¶ S; tu. d. illud nō tollit qñ vñū nō opoz
reat pius ēē acetosus trāstēs p imperfectā digōne: vt cū ē acēsta. Dd; qñ
cibaria qñ nobis offerunt hñt in se pfectionē cū sint mista: vt plā-
te ⁊ aialia: ⁊ iō nō trāsmutant p tot trāsmutatiōes vt opozreat ea
fieri acetosa ⁊ pontica cūz pius opz fieri vñū cū in vñū pñstuat ex
aqueis pñtib⁹ ⁊ terreis simul cū solari calo ⁊ pñpio recepto i eo sic
scintilla: vt. 4. d. simp. med. c. 1. dist. 3. auctē ⁊ deophaisti. Et posui
m⁹ dicē qñ calidū debile est cā acetofitatis p viā ebullitiōis ⁊ putre-
factiōis. ¶ Lū dī dī qñ putrefactio nō fit a frīdo. Dd; qñ vñū est im-
mediate: qñ fit a caso nāli facto cñneoz: s; mediate pñt vt a frīdo o-
bilitate calidū vñ extrīsecū frīdū pñt ēē cā putrefactiōis: vt. 3. col-
liget. c.

liget. c. 3. 7. 4. metheoz. tex. cō. 6. / Ad p̄mā rōnē dōm q̄ nō est icōmēa vniū 7 eādē effectū puenire a diuersis causis f3 diuersos modos. Accetofitas q̄ fit p se a frido sine debili calō: sed a forti calō fit p viā putrefactiōis 7 maḡ mediate: 7 iō Auer. 3. coll. 3. de accētib3. i. ca. als. c. 16. loquēs de acetofitate dicebat. Apparet q̄ fit vna actio accētialis q̄ substātaliter fit a simili. i. frigore 7 accēdetaliter a cōtrario sicut in pluribus perferuari pōt 7 inueniri.

C Et qm̄ eructuatio est fetida tunc quādoq3 significat putrefactionē in stomacho significatiōe fetoris oris, Et qm̄ significat vlcera stomachi.

C Modo ponit signū fetide eructuatiōis: dices q̄ significat putrefactionē in stōcho significatiōe fetoris. fetor enī oris: vt ponit supra Aui. fen. 6. ca. de fetore oris pōt fieri a putridis humoribus in stōcho 7 in ore sicut ē eructuatio fetida. vñ si nō fit p cāz oris significat putredinē in stōcho: 7 qm̄q3 vlcera. f. cū saue.

C Et lurosa 7 cenosa 7 limosa significant humiditatem putrefactam.

C p3 q̄ humor in stōcho pōt putrefieri putrefactiōe q̄ ferebit vt luro vel vt cenū vel vt limū 7 similis res putrida.

C Et illa que est vt erugo eris significat acuitatē 7 caliditatem cum putrefactione 7 est vehemētior significatio caliditatis q̄ fumosa.

C Ostēdit qd significat eructuatio quāz supra dixit rancidā: 7 dixit q̄ significat acutā caliditatē cū putrefactiōe: tūc enī res fit rancida 7 eruginosa vt erugo eris qm̄ eius putredo est cū acuta caliditate. Et dicit q̄ significat maiorē caliditatē q̄ fumosa: 7 ē notū siē cholera pura est minoris caliditatis: 7 similiter simplex mala cōplo q̄ fit caliditas cholere que tendit ad eruginositatem.

C Si aut eructuatio nō est fumosa neq3 acetosa sed est asserens saporē cibi pōt spatii eueniēs f3 acceptiōez cibi: tūc significat debilitatē stōchi in pueritudo cibuz.

C hic ostēdit quō eructuatio significat debilitatem stomachi: nō tñ tantā q̄ta est in stōcho frido pueritēte cibū ad acetosum fm̄ acceptiōe quo tpe post acceptiōem in quo debuit ēē digestus.

C Alep significatiōes ex eis q̄ sūt pueniētia aut fugientia aut ipediētia sūt vt p̄sideret an res ifridates sūt cōueniētes ei aut res calefaciētes exiccātes pueniāt aut humectātes postq̄ p̄siderat res vna. sepe enī accidit error: cā dimissiois ei3 nō attēdit: 7 ē q̄ res ifrigidantes multotiēs frāgunt ebullitionem humoris subtilis aquosi humidi aut faldēdinē humoris flegmatici: 7 exi stimat q̄ cum eis tā puenit iuuamentū quāuis illic sit caliditas 7 res calefaciētes multotiēs expellūt humorē calidū 7 resolūt ei3: 7 exi stimat q̄ cū eis iaz accidit iuuamentū quāuis illic sit friditas: imo oportet vt cōsiderent cū his duabus relique significatiōes.

C hic Aui. vult dicere q̄ significatio sumpta ex iuuatibus 7 nocētib3 aliquid decipit. v. g. aliquid in stōcho nātr calō ē aliq3 bñor ebullitēs: tūc iuuat a frido: m̄ f3 vītat ex nālī cōplone opz iuuari a calido: si aliquid in stōcho frido est humor calidus: 7 tūc res calida vt scamonea iuuat illū purgādo illū humorē: cum tñ deberet iuuari a rebus fridis. Debēt 7 ex gñ alie significatiōes supradicte in caplo de signis nālīs cōplonis stomachi: 7 alie significatiōes ostēdentes stomachū esse in dispōne nālī vel nō naturali zē.

C Significatiōes autē eoz in qbus iuuenit sensus stōchi sunt qm̄ si nō sentit mordicationē imo grauitatē: tunc mā est flegmatica vitrea: 7 si sentit mordicationē cū inflammatione tūc mā est amara vl̄ falsa. aut mordicationē sine inflammatione: tūc mā est acetosa. 7 si est illic mordicatio cū lenitate: tūc mā est subtilis aut pauca. 7 si ē cum grauitate: tunc materia est grossa aut multa.

C ponit signum. i. 7. 7 differt hoc a signo sumpto ex dolore: q̄ illud erat signū sumptū ex vero 7 forti dolore: h̄ aut est sumptū ex aggrauatiōe quacūq3 modo aggregatiōis: vñ in pncipio ca. Aui. vocabat hoc signū sumptū ab ipediētia.

C Significatiōes autē cum dispōnibus cōmunicantibus sunt qm̄ p̄siderat verbi gratia an cerebrum patia-

tur a causis catarrhi 7 mittat ad stomachum descensio: neq3 aut epar an sit generatiū cholere 7 mittat ipsa: aut splen deficiat in expellendo melia 7 sit apostemo sua plurime melie: 7 hec est cognitio cause.

C ponit. 19. signū: 7 est vltimū qd sumit ex dispōnibus iherētibus. stōcho p cōitatē ad alia mēbra. Cōsideramus at in significatiōe sumpta ex cōitate cās 7 mās q̄s stōchus recipit ab alijs mēbris 7 accētia p̄sequētia ad has cōitates. p̄io q̄ ostēdit quō p signa supra ex mēbris cōicātibus stomacho cognoscimus cās passiois stōchi. Scdō quō cognoscimus accētia vel que sint accētia. f. que pueniūt in mēbris p cōitatē ad stōchū. ibi. (Et p̄siderat.) T̄dit p̄mo q̄ cū mēbra cōicātia sint cerebrū vel epar 7 splen: debemus p̄siderare an ista mēbra sint infirma: vñ ē stomachus patiat. 7 p3: 7 hec est cognitio qua cognoscimus cām dispōnū stomachi factā ex cōitate: q̄ si patit epar 7 vel credimus cholera zē.

C Et p̄sideratur an imaginē corā oculis res non cōsue 7 non fye: 7 an accidant sōda aut estuatio cū repletione 7 minozentur cuz euacuatione 7 similiter vertigo pp̄rie: an iueniatur tremor cordis post repletione an fm̄ vacuitate: aut accidat syncopis aut spasmus: 7 hec est cognitio accidentis.

C hic ostēdit quō accētia p̄icia p cōitatē in egritudinibus stōchi significat stomachi dispōnes. Et p q̄ sūt accētia facta p cōitatē enumerat. Scdō q̄ illa accētia in dispōnib3 stomachi aliquid sūt tpe repletiois 7 euōis stōchi: iō ostēdit qd significēt f3 diuersa tpe eue tus 7 qd significēt cū eueniūt tpe repletiois: 7 qd cū eueniūt tpe euōis stōchi. ibi. (Nā si.) T̄dit p q̄ ex signis cōitatē ex qd significam dispōnes stōchi sunt p̄siderare accētia qdā: vt. v. g. si homo bz imaginatiōes corā oculis nō fixas: 7 si bz dolorem capis 7 extenuationē post repletione: q̄ illa accētia significāt egritudines stomachi. Dixit aut nō fixas: q̄ imaginatiōes corā oculis fixe sunt. p̄pter cām in cerebro vel in oculis nō p̄pter vapozē stomachi. Dixit ē post repletione: q̄ si ēē q̄līter tpe repletiois 7 tpe vacuitatis nō ēē a stomacho vt sumit. 4. de iteriozibus ca. z.

C Nam si repletio fecerit accidere imaginationes 7 sōda: aut inquietudinē 7 visiones diuersas: aut tremorē cordis ē: aut subeth maximā: tunc stōchus erit plenius aut debilis: aut in ipso est malitia cōplonia.

C Quia hec accētia signantia stōchi dispōnes p cōitatē: aliquid eueniūt tpe repletiois: aliquid tpe euōis ostēdit qd significēt diuersissimo de. Et p qd significēt cū eueniūt tpe repletiois. Scdō qd significēt cū eueniūt tpe euōis. ibi. (Et si.) T̄tio p̄dicta accētia enumerādo reduct ad ordinē. ibi. (Et accētia.) T̄dit p q̄ si repletio. f. cibi fecerit accidere p̄dicta accētia sūt plenitudinē stōchi ex humorib3 aut debilitatē aut malā cōplone. f. pp̄ quas cibū assumptū stomachus tolerare nō pōt sed fit cā accidentium p̄dictoz.

C Si tremor cordis 7 sōda 7 syncopis 7 estuatio accēdāt in dispōne vacuitatē: tūc ip̄ ē hñs receptionē cholere aut humoris mordicatiū veniētis ad os eius cuz est vacuitas: aut humoris melici 7 cognoscit supfluitas in hoc cum reliq3 signis que tibi dedimus: aut humoris frigidū aut eius que est ex istis causis in inferiori parte stomachi. Nam nō magnificat illic qd ex eo generatur ex sōda 7 epilepsia 7 syncopis 7 spasmus.

C ostēdit qd significēt hec accētia cū eueniūt tpe vacuitatē stōchi: dicit q̄ significāt q̄ stōchus recipit hñorē choliciū mordicatiū veniētē ad os stōchi tpe vacuitatē. Aut q̄ recipit hñorē meliciū 7 cognoscit mā supflua. Aut q̄ plus fluit cū signis dictis in p̄cedētib3 capitulis. Aut sūt q̄ stōch3 recipit hñores fridum. Aut stōch3 bz receptionē ei3. i. alicui supple cā ē est ex illis causis. f. nālīb3 vt ex illis humorib3. bz dico receptionē in inferiori pte stōchi. nam p̄o sed non magnificat id quod ex eo generat. f. de nocumento zē. Et cā p3: q̄ humor in fundo stomachi nō tantū ledit vt sōdaz spasmū vel similia accidentia inducat: quātū ledit cū est in ore stomachi vbi multa est sensibilitas. Et p̄sidera q̄ Aui. inter accētia q̄ sunt tpe euōis stomachi nō enumerat imaginationes. Et cā est. naz bz spasmus 7 syncopis estuatio. i. ingerudo 7 sūa p̄it accēdere in repletione 7 euōne stomachi: imaginatiōes tñ corā oculis maxie 7 ex stomacho repleto ex cibo sūt. p̄pter maiore tūc ē vapoz ad caput ascēsiōne: vt. 4. de iteriozibus sumit. c. z. 7 supra sen. 3.

Similiter et appetit nalis in siti non appetit quod cum huiusmodi roatiu
 si pueri fridit. Si in fame nali appetit sensum non appetit
 calid absolute in quibus ma in hac. I. nutriti. Si appetit
 nalis non appetit nutriti ex terminis caliditatis et saporositatis
 per gustu: et ideo dicitur in huiusmodi non appetit: et ro hoc est talis. Na ap-
 petit sensum q est in stcho est dearticular? et determinat? q ap-
 petit nali tanq pp sine pncipale. Si appetitus nalis stochi est
 dearticular? per appetitu sensu stochi tanq pp sine fm alium
 modu seu tanq pp id qd excitet voluntate euz vellet vt excitet pp
 sensu appetitu: et ideo stoch? cu nali se hz appetit? sensu? no ap-
 petit aliqd ex rone nutriti et roatiu. Si appetitus nalis
 non appetit aliqd vbi no saluet ro appetibilis sensu. C. C. h. de-
 radu post q i appetitu sensu ad cibum eo mo appetit calid quo
 suu suu qd est fridu in organo sensus. Est aut ibi fridu no actu. fri-
 gidus. n. qd fit ex huiusmodi grossi resolutione: et friditas que fit ex supue-
 tu melle no actualis est friditas sed potetialis magis: et ideo calid qd
 appetit in cibo erit magis calid potetiale: si in siti appetit appeti-
 tu sensu fridu magis in actu: qd calid in actu est facies situm. Ex
 quo etia pz que fuit ca misionis melle ad stochu vt fieret fames:
 non aut missa fuerit cholera ad stochu vt fieret sitis. Na in stcho
 pot ee nali acuta et actualis caliditas per psumptione humidi ro-
 ridi: vi sensu pcepta erit ca appetit? frida actualis: si psumptio-
 ne humidi grossi nali no potuisset fieri rata friditas qd sensus ta-
 cer illa pcepisset. B. ent no fieret nisi cu vltima ingli resolutione: opor-
 tuit qd h vt sensus tact? stochi excitaret et no sufficeret friditas
 iducta per resolutione qd irret melia ad stochu vt aliqd modu fridi-
 tatis iduceret h no actualis: fuit aut puenientius qd irret melia: qd
 aggregat: qd no facit flegma. C. Sed tu. d. qre huiusmodi resoluti humi-
 di grossi vnde fit nalis appetit? cibi na qn fit fames puenit fridi-
 tate vt sensus tact? per friditate excitaret ad appetitu re calidam:
 no aut puerit illi resolutione decursum calidi humoris vt sensus ap-
 peteret re frida: vnde appeteret restauratiua cibaria cu fridita-
 te. P. Dm hoc ee notu: qd cu humido nutriti aliqd qd resolutu est
 in fame stat puenientius qd fit calid qd qd fit actu fridu vel potetia
 cu istud humidu heat stare vt subm calidi: sed cu humido roati-
 uo stat magis esse fridu ad pibeddu inflamatione calidi: appetitu qd
 ad cibum vt cib? est plangit sensu? appetit? vt in eo appetat calid-
 itate potetiale: et tunc fames est appetit? humidi nutriti cu
 caliditate: sed sitis est appetit? humidi roalis cu friditate: qd re-
 soluti humidi nutriti est pincta inflamatio. C. Sed tu. d. iteru qd nunq in fa-
 me fieret appetit? cibi fridi. P. Dm qd h est verus in fame simplr
 fm nam. vnde pbatur est supra stochu nali fame appetere dulcia
 et vinctosa: vel hz aliqd cib? est fridu caloz et tunc auger? vt. d. de
 plexionib? . c. 4. C. D. h. qd visus appet qre calid deicit appetitum
 sensu ad cibum et auger? cu ad potu. na dictu est ideo fieri appeti-
 tu sensu ad cibum: qd pcepit friditas vnde appetit cibum vt calid:
 cu qd caliditas est in ore stochi appetit? sensu cessat: qd iam bz
 de se qd appeteret cu sit in eo calitas: et qd calitas excitat sensu
 uo appetit? qui est sitis: ideo auger? sitim. Appet? qd friditas au-
 get appetit? sensu ad cibum et diminuit appetit? sensu ad po-
 tuz. na qd calitas que excitat sensu appetitu qd est in fame est fridi-
 tas: si qd auger? friditas excitabit huc appetit? et qd friditas erat
 remouet caz que icitabat appetitu sensu ad potu: ideo diminuit
 sitim. C. Sed tu. d. qd nunq h potetis simul sitire et famescere: qd ca
 sensu appetit? ad sitim tollit sensu appetitu ad famem et ecce-
 tra. P. Dm qd forsan sub ce itenso no se copatiunt? et ideo vides ve-
 hemeter sitientes vt febicitates no famescere et yehemeter fame
 scetes fame pter nam vt quosda haberes modos qst canini appe-
 titus no yehemeter sitire. vel alr qd et fames et sitis se copatiunt
 vt sunt sensu appetit? na fridu qd est ca sensu appetit? in fa-
 me est fridu per puatione et per dble et potetiale melle friditate.
 sed calid qd est ca sensu appetit? sitis est calid p inflamatione
 actuali. ista aut se copatiunt pnt salte sub esse no itenso. C. Sed tu. d.
 vtz esset postro qd isti sint duo appetit? vnus tn no appetit ali-
 qd in quo no possit saluari appetibile alterius. dicat qd cu calidi-
 tas supuenit stcho illa no deberet tollere appetitu sensu ad
 cibum. na appetit? sensu ad cibum no appetit calid in quo no sal-
 uet ro cibum vt supra dicebat. sic qd no cessabit ab appetitu si no heat
 caliditate que heat rones cibis: sed mala coplexio calida que est in
 stcho rone cibum no bz: qd sensu appetit? ad cibum no cessabit: et
 sic pot argui de siti. P. Dm qd si bene ispicat supra. i. verus qd isti
 appetit? nali se habet. qd aut excedit a naliitate: vnu no saluat ro-
 ta alterius rone: imo qto magis sensu appetit? a naliitate recedit tanto
 minus in appetitu suo saluat rones appetibilis ab appetitu nali: et
 ideo vident? quosda in yehemeti siti appetere nui vbi no saluat ro
 appetit? nalis qui est in siti cu niri no sit res potabilis nec potens
 irroare. Similiter in appetitu canino videmus quosda appetere di-

uerfa no apta nutrire et quosda appetere qd est oino extra rones
 cibi sicut lutu et carbonem: et hoc ppter diuersas pportiones cor-
 ruptoz humoz pceptoz a stcho sub rone pmaru qualitatuz.
 C. Et bis ergo obiecta solunt. Cum enim dicit pmo qd calidum
 est ca resolutionis: et ideo maxime erit cu famis: veru est vt in fa-
 me est nalis appetitus. vt aut ibi est appetitus sensu: cu fiat
 per fridu: vt supra pz cu dicit resolutio mebzoz siue virtus nutri-
 tiua ppter nocumetu resolutionis vocat: dico qd hz vocet si ibi no
 esset sensatio no responderet vnde no fit appetitus sensu. P. Ad
 scdam pz solutio: qd fridu no per sola expressione fit ca famis.
 C. Et quandoqz hec coplexio ppter sua superfluitates
 anteqz deiciat virtute comouet famem yehemete per
 id qd resoluit et qd attrahit sua mordicatione: et qd mo-
 uet materias ad resolutione sicut fit suctione. Et hec
 qdem fames qnqz est syncopalis quado tardat cu ca
 cibis aut facit cadere in syncopim. Et cum plangit
 spatium eius pariter destruit appetitus oino. Et qua-
 doqz multiplicat etia ppter cursum sputi fm famem
 et multiplicat fm saturitatem caliditas resolutio sto-
 machum: qd si inuenerit humiditatem erit illud plus:
 et hoc quidem sedant cibi grossi.

C. hic declarat quedam qd oxerat qd hec coplexio facit paruitates
 appetitus fm plurimu dms intelligere qd qnqz possit esse ca appe-
 tit? et dicit qd calida stochi coplexio qnqz est ca appetit? . i. famis
 qd excitat humiditate: et hoc facit anteqz deiciat virtute. i. vltime
 et pz. C. Sed tu. d. fm illu modu nunq a mala coplexione calida fiet
 fames qd semp erit ibi caliditas remouet sensu appetitum.
 P. Dm qd imo hz semp fit ibi caliditas: inducere tn pot frigiditate
 puatiue per humidu resolutione. Et ideo. A. dicit qd fit succide: et hoc
 maxie fit qd caliditas est in reliquo corpe stochi. Alr et fit ista fa-
 mes ppter mordicatione qua tact? stochi pcepit: et ideo queret cibum
 forsan no sub rone qua cib? sed rone qua lenitiu? et sedatiu? mor-
 dicationis. facit qd caliditas pmo mo famem anteqz deiciat virtute. i.
 vltime ex resolutione: vnde si no statim def cibis ppter debilitates
 fit syncopis que debilitati vel mordicationi attestatur: sed de his
 magis dicet infra. Et cu plangit. Dicit et qd iste appetit? cu plangit qd
 cib? no def tunc destruit: qd calid oino deficit aliqd hz logo fiet tpe
 tn no destruit: imo multiplicat: et hz p cursum alieius humiditad
 subilis ad stochu sicut currit qnqz fm famem nali: et tunc calid cum
 illa humiditate sustentat et no deficit: et ideo et appetitus no deficit:
 sed calid magis resolutio magis facit appetit? et ideo et ptingit qd re-
 pore saturitatis in illis et inflammat caliditas in stcho et maxie daz
 inueniunt re humidu. Et ideo ad cessandiu illa inflamatione debet daz
 ri cibi grossi vt no inflammet: sed de hoc etia infra dicet.

C. Et scias qd illius cuius stochus est igneus sanguis
 est malus paucus acutus scidus que abhorret mem-
 bra diuersa ei in coplexione radicali quare no nutriu
 tur eo: fit qd ille paucis carnis et sunt vene ei? exuberant
 tes: qm sanguis ei? iclusus est in eis quo no vti nali: et
 stomia extrahit ex ipso sanguine malum.

C. Sed tu. d. debet ne stomari. P. Dm qd forsan qnqz sic: et paulatim
 postea rescere et. hoc aut alia hz longiore qonem.

C. De signis malitie coplonis fride stochi. Cap. 9^m.

Significat friditatem stochi tarditas muta-
 tionis cibi ita vt no delectat sed expellatur
 vomitu post spatium quoda et no nutret muta-
 tione que valeat: qd si superfluat no alterat
 propter ipsam cibum omnino et non digerit. Et quan-
 doqz significat ipsaz multitudo appetitus et paucitas
 sitis et eructuatio acetosa absqz causa in cibo hz qd vi-
 ximus: et hec significant malitiam complexionis eius
 fride. Et ex significationib? significantib? illud est vt
 no sit alitimbze nisi ei? qd est leue ex cibis siue gros-
 sis: quoniam iam ante digeruntur.

C. hic ponit signa coplexionis innalis stochi frigide. Et primo po-
 nit signa sumpta ab operationibus. Secundo ab accedibus co-
 sequentib? ibi. Et qnqz puenit. Tercio ponit signa sumpta ex colo-

Bentilis

re. ibi. (Et sup color.) Quarto ponit qdā esse valde lunatūz in dispoñe illa stōchi. ibi. (Et est.) Quinto ponit qdā signa que per cōmunitatē sequunt. ibi. (Et qñq.) C. Dicit pmo qd frida cōplexione stōchi signat tarditas mutationis cibitā qd nō descendit rē. Et h itellige cū retētia est fortis: qd ipsa cū seruiat digestiue retinet il lā diu cū ipsa in digerēdo sit debilis 2 ppeñt per supius nō semp sed maxime cū acetosaf: vñ os stōchi pūgīf 2 p3. Et signatōibz significatibz hāc cōplexione frigidā est vt nō sit alitimbze. i. dige stuiue bonitas nisi sit cibus subtilior 2 leuior: 2 nō sit cibus grossus qui digerit. Jam ante. i. tēpore sanitatis.

C Et qñqz puenit malitia cōplexionis fride in stōcho ad hoc vt accidat ex cibo comesto post horas pluri mas extēsiō 2 dolor magnus qui nō sedat nisi cūz ex pulsione humiditatis acetosē oī die. Et qñqz pducit ad hydropisum 2 iliācam. alr chilitācam.

C Ut fiat dolor magnus 2 extēsiō. i. in stōcho 2 vētre: 2 hoc est per gōnē humiditatis acetosē que post plurimas horas gñaf 2 non statim sumpto cibo. illa aut pūgīf 2 mora hos facit dolores. vnde si in ileon descendit fa cit iliācā. si aut nocumētū aliq mō ad epar p ueniat facit hydropisum. Que aut sit hydrops sequēst stōchi vitiū ifra dicit. Jsta forsan possit esse aclusus: is stomachū plus sequa tur tympanitas: sed nō hic de hoc.

C Et super colorē habētis stomachū fridum apparēt citrinitas 2 albedo 2 nō occultant experient.

C Causa qre sit citrinitas supra apparuit. Nō occultant experienti. ista. n. q: est debilis citrinitas pmissa albedini: iō exptis occultat. Tu aut idē ipē vidisti hūc colorē in iuvene pariete appetit? corru pñone: vñ comedebat carnes bouinas hñs cū h flegmaticā febze.

C Et est ille ex meliozibus curis cuius est ameos.

Dub^m p^m **C** Sed dubitat an in habēte colorē albus declinatē ad aliqle citri nitatē pp stōchi malā cōplonē frigidā cōpetat ameos. **C** Et videt q nō: qui aut in potu daret aut linret extra supra stōchuz cū isti duo modi medicinaz maxime in stōcho operent: is vtroqz modo augēt dispoñe hāc auctē. A. z. can. c. de ameos vbi sic. Eius pot? 2 limimētū ex eo factū puertū colorē in citrinatē. hūc g hñt colorē 2 per pñs cām augmētābit. Lā aut ponit stōchi malitia cum sit ei? signū. **C** In oppositū est Aui. **C** Dm q ameos maxime in ista dispoñe cōpetit. Est aut ameos semē puū simile cymino eribopie: sed minus corēt est medicina nota. **C** aut cōpetat pbat. itētiō. n. in hac curatiōe est calefactio stōchi 2 ericatio extraneaz humi ditatū que sunt in eo aggregate per indigōnē: 2 aptio oppilationū venarū ex qua oppilone color parūper ad citrinatē declinat vt supra dicebat: sed ameos hec oīa facit. ipm. n. calide 2 sicce cōple xionis ponit in 3° gdu ad Aui. 2 Sera. per caliditatē g pferit fridi tati cōplonē: per siccitatē ericabit ei? būditates. Unde Sera. ameos delectat humiditates stōchi. Et Aui. z. can. c. de ameos. cō fert madesactionē stōchi rē. 2 est bonū epati 2 stōcho fridus. Sifr aperit oppilones sua subtili caliditate. Un Aui. ibidē. apit oppila tiones. Unde Sera. ponit q vinū puocat 2 abstergit. hec aut est itētiō cōpleta in curatiōe illoz. Debet aut dari ameos illis habē tib? stōchi fridū. Aut in decoctione vt q solū decoquat. Aut cūz alijs calidis medicis vt spica cinamomo rē. Aut dare d eo in ma ne quātū tres digiti capiūt cū vino. **C** Cōsiderādū tñ q ameos ēē appl: catū 2 ad itra per se colorē citrinat. Et idē facit cyminū: 2 h q: sui subtili caliditate 2 siccitate humiditates inflāmant. Unde Sera. ibidē. ei? virt? est calefactiua 2 inflāmatiua corpis. inflā mado aut pducit colores ad citrinū pp nām cholere. Et iō hippocri te g volūt demoliri videri i facie cymino vtunt 2 sup eo dormiūt: 2 idē facit ameos: sed tñ nō est icōueniēs q in citrinatē colores amoueāt per accidēs aperiēdo oppilones que sūt cā citrini colo ris sicut h mō ppassiū aperiēdo epar ifridat 2 pferit icteritie. ipm aut de se calefactiōe possit eā aggiāre de nouo: 2 p3 rē.

C Et qñqz cōmunicat cerebrūz in cōplexione habētibus fm hanc cōplexionē quare sunt soda ventosa 2 tinitus 2 similia. Et qñ puenit malitia cōplexionis fri gide cū cōplexione radicali calida multiplicānt rugit us 2 iflatio 2 ericatio 2 sitis 2 augmentaf corruptio quotiēs idiget stōmia qm ericcat cū 2 pducit ad etibi cā. Et eius qdē medicina est vt sumat parum vini fm quātitatē qua ifundit ante cibū: aut sint cibi eius eric cantia 2 caro rubea sine iure pingui cum micis.

Dub^m z^m **C** Et qñqz cerebrūz qñ fridū facit est 2 dñle recipit mās 2 vapores

Super tertio

a stōcho frido: 2 iō sūt dolor capis 2 tinitus auris ex motu vētro tatis. **C** Sed tu. d. si caput eēt calm nōne h ēt fieret. **C** Dm q sic 2 spālū si eēt caliditas multa que eēt iuuas ad attractionē: tñ non tñ pducet sonit? qz resolueret mā. Lūz mala cōplo frida acci dēralis pūngit cōploni calide nāt: tñc marie gñant vērofitates qz est ibi qdā obtusa caliditas: 2 iō ppeñt nō est gñatiua acetositatē: cū fiat a maior frido. gñabit g vērofitatē que aliq bz acuitatē: 2 iō sit ericatio ozis 2 sitis: 2 si aliqñ idiget stōmia pp curfuz ma terierū ad mēbz vñ timet āpa vel pp aliā cām: qz vene apparent plene sanguine que mēbra volūt: tñc in eis augef corruptio. i. ma litia dispoñis 2 debilitas ducēs in corruptionē. Et cā est qz ipsi de bilitant 2 stomachus nō pōt corrigere debilitatē restaurādo cum digōne: qz cū sit infriidatus valde distat a sua nālitate: 2 iō psumū tur 2 sunt etibici. Eoz g cura est dare parū de vino qñ os infun dat ante cibū fm ynā ifram: aut cūz cibo fm exteriorē ifram. Et cā est. uā eis nō pōt dari multū vinū pp calidā cōplexionē radicalē: vnde sit eius effumatio ad caput. dat aut aliqd de vino ppter fri giditatē accidēralē 2 pferit si def ante cibū: qz calidū fortificat: vñ cibū aduenientē melius digerit. similt etā in oī ciboz: qz simul iu uat vt digeraf. aut dñc cibi ericcatiui. f. cū leui ericcatione vt eēt caro perdicis: 2 caro rubea. i. caro sine pinguedine: qz illa sola est rubea sine iure pingui. 2 cā est qz pinguedo oīs inflāmarē in sto macho cū micis qz magis cōfortant.

C De signis cōplexionis sicce stōchi. Cap. 20^m.

Ignificāt ipaz sitis vehemens ericatio lin gue supflua f3 pñdōtes pñdicias i caplo signi ficationū 2 attenuatio corpis 2 arefactio ip si? supra factā nā 2 iuuamētū cū cibis būdiis.

C Ponit signa cōplexionis sicce. Et dicit qz hāc signat siccitas lin gue fm pñdiones dictas supra: qz d3 eē siccitas ex pñuatione humi ditatis: nō aut siccitas ericatioe spūti viscosi: 2 extenuatio corpo ris sup id qd nālī fm nālē siccitatē dberet extenuari: 2 totū p3 rē.

C De signis malitie cōplonis humide. Cap. 21^m.

Ignificāt ipam puitas sitis 2 terreri a cibis humidis 2 ipediri ab eis 2 iuuamētū cū mi noratione cibi 2 cū eis q feci sunt. Et signifi cant ipsam multitudo spūti 2 saluā: 2 si sunt fm famē signant caliditatē cū būditate fm plurimū. Et qñqz sunt ex caliditate sola. Et multotiēs qdē est sup os stōchi boīs humiditas ifusua: 2 quotiēs būis eā comedit aliqd meditat q si moueret vomeret. Et qñqz sit illō ēt ex debilitate stōchi h affocianf ei signi ficationes debilitatis pñdicere: 2 sit h fm vacuitatē etiā gñuis nō comedit: sed illud est apud comestione tñ.

C Ponit signa būide cōplexionis 2 sunt paucitas sitis 2 noceri ab humidis 2 iuuari a paucis ciboz: qz ieiuniū ericcat: vt. z. cōmen. 4. parti. Multitudo spūti p3o quacūqz humiditate 2 salua que pro pue est salua. **C** Cōsiderādū q salua multiplicat hora famis aut ppter caliditatē 2 humiditatem: vnde est ibi cā eliquās 2 mā. aut ppter solā caliditatē attrahentē humidā mās ad os: 2 p3. qd sub dit iterum supra posuit: 2 inferius ponet forsan tanquā aliqd vti le multū. op3 enī q res vtilis reiterent. vt. i. de crisi cap. s. differe tamē hoc dñm a dicto supra: qz hic dicit supra os stomachi est hu miditas infusua. quod non dicit supra.

C De signis complexionum stomachi que sunt cum materia. Cap. 22^m.

C Omplexionē que est cū mā signant vomit 2 eructuatio 2 amaritudo proprie comitans ipm: 2 pp illud qd ipi admiscef 2 cōmiscf vñe nisi sit pp nēditatē trāseuntē terminū.

C Hic ponit signa cōplexionū mālū siue cōplexiones sunt cāe ma terierū siue mās sint cause cōplexionū malarū vt rubrica notat. Et p ponit signa in gñali 2 in pñso. Scōbo in spālū. ibi. (Et subnlez.) **C** Dicit pmo q malā cōplexionē stōchi cū mā signat vomitus et eructuatio. i. nō sumpto cibo. 2 amaritudo ozis supple que signat cholera 2 ppeñt amaritudo ozis cōicās. i. sequēs vomitū: qz possit esse amaritudo in ore absq mā in stōcho: sed cū post vomitum sit amaritudo in ore est signū q mā venit a stōcho 2 vomit? sūt ma teriā stōchi per id qd ipsi vomitū admiscef supple de cholera vñ alia mā: 2 supple signatur materia stōchi per id qd admiscef vñ

A. l. de signis mālū cōplexionū 2 que sunt cum eis.

ne. f. de mē: qz aliqui est tate exuberantia qz ex stōcho ad epar ve-
nit z vine admisceat nisi supple alteratio vine ad diuersus colorē
fit pp necessitate supple male cōplexionis pure sine mē: trāscūtez
terminū. f. in sui magnitudine: supple unde vine tingit z pmutat
abscq admisione mē: z iō de mē dispōne stōchi non signat. Vel
nisi supple sit dispō mē: stōchi pp hūditatē trāscūtez terminum
sup. in grossitie z viscositate vñ vine admisceri nō pōt: z iō vine
de stōchi dispōne nō signabit. Vel ubi sit talis admistio mē: cum
vina pp neccitate. f. multitudine z exuberantia mē: trāscūtez termi-
nū. f. i multitudine: z iō admisceat vine de mē dispōne stōchi signat.

C Et subtile qdē calidā virulētā signant cum lenitate
stōchi nausea z moridicatio z sitis z inflāmatio z qñ re-
cipit cibū grossum patit cū eo nausēā: z ad sumū si est
plurima cum ea est semper nauca: z si est pauca nau-
sea apud cibū: z similr si nō est imbibita: sed est cōpre-
hēsa in fundo stōchi qñ nō facit nausēā. Cūqz misceat
cū cibo corripit in stōcho z spargit z puenit vsqz ad
os ei⁹ z facit nausēā. Et qñqz signat illa que effusa est
in spatio stōchi que nō ibibit: qñ recipit bñs eā ali-
qd absteruū sic aquā melis z zuebari ducit ipz ad
eructationē. Et ibibita nō cognoscit ex parte ei⁹ qñ
exit cū vomitu z egōne: imo ex religio signatōib⁹ pōi-
ctis: z ei⁹ radix est nauca: qñ signat māz pculdubio.
Alā si est pñrbitio mē: tunc sunt illic adherētia z ibi-
bitio mē: Et signat gen⁹ mē: sitis: z sitis signat aut
caliditatē ei⁹ aut faldēdine ei⁹ aut nitrositatē ei⁹. Alā
si sedat cū cala tūc est flegma salsum: z si nō sedat ea:
tūc est mā cholica. Et cognoscit ex sapore oris aut cū
eo qñ expellit vomitu. Quā si aggregent nauca z sitis
signant illd⁹: z si nō ē sitis signat qñ mā est frida. Et ex
signatōib⁹ aggregatōis mē: flegmaticē plime visco-
se est vt cadat appetit⁹ z nō dilatez pect⁹ pp cibū plu-
rimū nutritiū: imo declinet ad illd⁹ in qñ acuitas z
moridicatio. Cūqz accipit illū appetit⁹ inflatio z extēsiō z
nausēā z nō gescit nisi cū eructatōe. Et ex signatōi-
bus aggregatōis mē: male in stōcho z que sequunt
ipm est sal⁹ myrach: z qñqz pducit ad epilepsiā z me-
lācholā. Et ex signatōib⁹ qñ mā effusa sit melica est
appetit⁹ plurim⁹ cū debilitate digōnis z cū multitudine
ne inflatōis z cū guesceguece z sollicitudine. Et ex si-
gnificationib⁹ qñ mā est fortis est solo vētris z vertigo
cū multitudine ex capite descēsus ad os stōchi: z ē il-
lud qñ egredit⁹ vomitu z egōne ex hūore mucoso. Et
ex signatōib⁹ qñ mā est hūida nocēs sua ebullitōe est
sitis vebemēs cū bfectu amaritudinis aut faldēdine in
ore z sensibilitas rei qñ ascēdētis z descēdētis cū hū-
miditate supflua in ore z capite stōchi z inflāmatio.

C hic in spāli psequit. Et p ponit signa mē: subtilis exuberantis in
stōcho. Scōo ponit signa flegmaticē. ibi (Et ex signatōib⁹.) Ter-
tio melice. ibi (Et signatōib⁹ qñ mā effusa sit melica.) Cū dicit p
qñ mā subtilis signat nauca zē. z b cū sumit cibū grossū: qñ sub-
tilis effumat: sed grossus recipit misione mē: z iō icitat naucaz
z vomitū. Et si est plurima facit naucaz: sed pauco sumptio cibos:
qñ ab eo subleuat. Et dicit qñ signat eā que est in spatio vētris non
ibibita eructatio que fit post sumptionē absteruū. post. f. stat.
z hoc qñ illa mā nō ibibita statim illi misceat z nō pmitit penetra-
re vñ euaporāz fit eructatio: sed cū est ibibita pñrbit id abscqz
qñ mā sibi misceat. Imbibita qñ mā nō cognoscit vomitu z egōne:
qñ nō eūat cū illis: sed radix in cognoscēdo eā est nauca z pz. z signi-
ficat plurimā mē: viscosaz calūs appetit⁹. C Sed tu. d. cū ibi sit
friditas semp os esse appetit⁹ sensitiū ad cibū. Dōm qñ oia i-
moderata friditas deicit actus sensationis: lz moderata sentia.
Vcl alr qñ lz ibi ex pre qñritas mē: debet fieri appetit⁹: tñ ei⁹
ibibitio vocat ad expulsiōne z expulsiōne nō attractionē: plus qñ fa-

cit descē appetitū replēdo unde cogit expellere qñ infrigidando.
C Nō dilatat pect⁹. Nota qñ pect⁹ dilatat ex cibo sicut pulsus: cū
qñ hō sumit cibū pueniēt eāle multi nutrimenti dilatat pulsus ex
fortitudine virtutis: vt scōa sen pmi. ca. de pulsu cibi z por⁹. sic ē
os anbelit⁹ dilatat in isto: qñ nō dilatat: qñ nō puenit nec vir⁹ eo
resumit. Appetit⁹ qñ iste stōchus acuta z moridicatio que cū susce-
perit fit inflatio z extēsiō: qñ illā mām cū sit multa dilatat z cōmo-
uent: vñ in ventū resoluūt: z iō nō gescit nisi cū eructatōe. Sal⁹
myrach signat ibi malā mām que in ventū grossū resoluūt. vñ sit
epilepsia ex ascensu fumoz corruptoz ad caput. melia myrachia
fm diuersus modū nocumētū vt scis ex p⁹ sen hui⁹. Et ex signatio-
nib⁹ qñ mā sit signat appetit⁹: qñ guesceguece. f. log secū. z ingetudo. f.
melica. z qñ mā sit fortis. f. pp putredinē vñ corruptionē aliā. z est
solo vētris: qñ ipaz multā corruptā nā expellit. Et vertigo ex ascē-
su vapoz corruptoz ad caput cū multo fluru reumad a capite ad
os stōchi: qñ sumi illi pñsentat z reuertunt: vt supra sen. 5. cap. de
catarro in exēplo de alembico. Et id qñ egredit de humore muco-
so corrupto sic mucī nā. Et qñ mā sit ebullitō signat ex siti zē. Et
sentit res ascēdēs vt fum⁹ z descēdēs vt hūiditas coagulata ex fu-
mo zē. z inflatio. f. ex vēto gñato vel inflatio ex actu ebullitiōis zē.

C De significationibus nocumētorum stomachi nō
complexionalium. Cap. 23^m.

Significationes qdē magnitudinis stōchi sūt vt
sit stōch⁹ toleras cibū plm: z cū replet sentit
tūc adherē viscera z cōprimi adinuicē: z cū
eūat minuit z dimittit viscera quasi suspēsa.
Dauitas vō signatōis sūt vt plm nō toleret cibū affi-
saturitatē. Et signatōes qdē oppilōnū cadētū iter
epar z stōchū sūt humiditas egōnis z multitudo ipsi⁹
z sitis z puritas sanguis z alteratio coloris ad hydro-
picalē z icēptio malitie dispōnis cui⁹ fortasse notū no-
men est malitia cōplōnis aut malitia habitudinis. Et
signatōes oppilōnū cadētū iter stōchū z splenē sunt
paucitas appetit⁹ cū magnitudine splenis. Vcl signi-
ficatōes oppilōnū cadētū iter stōchū z iestina sunt
accētia ileos z colice. Et signatōes oppilōnū cadē-
tū iter stōchū z cerebrū sunt paucitas appetit⁹ cū re-
ctificatiōe cōplōnis z remanētia digōnis cū dispōne
sua si nō fuerit aliud qñ pbibeat: z puritas sentiēdi de-
glutita moridicatio acuta valde z nō accidat singul-
tus post potū diapipereon z potū vini in iestimo. Vcl
tositatis vō signatōes sunt extēsiō in stōcho z late-
rib⁹ z sub hypocōdris z natatio cibi z multitudo vē-
tositatis descendētis z eructuabiles.

C Superius. A. pōnit signa mala z cōplōnū stōchi mālū z imālū:
hic ponit signa qñdā alia z dispōnū stōchi. sunt autē he dispōnes
tres. f. magnitudo z puritas stōchi oppilōnes z ventositates eius.
Prō qñ ponit signa magnitudinis z puritatis. Scōo pōit signa oppila-
tionū. ibi (Et signatōes.) Tertio vētositatū. ibi (Vētositates.)
Quarto addit cā. vñ. ibi (Et scias.) pz. Et signatōes oppilōnū
oppilātes pñt eē aut iter stōchū z epar: qñ i venis meseraicis. aut
iter stōchū z splenē aut iter stōchū z iestina aut iter stōchū z ce-
reb⁹. qñ qñ facit z pz. Cū dicit p qñ signa hui⁹ oppilōnis sunt bu-
miditas egōnis z multiplicatio ei⁹: qñ paz trabit ab epare: z iō sit
sitis z paucitas sanguis z habitudo hydropticis que pueniēt
vocat mala habitudo z est illa que vocat cacecia: vt infra. Cū dicit
derādū post qñ vt ponit Sera. 3. pac. 1. ca. z infra. A. os stōchi maxī-
me deputat appetitū sicut pz inferior digōni. z idē. B. in cōmē. is.
pmi re. acu. z in plurib⁹ locis. deputat autē appetitū pp neruū de-
scēdētē a cerebro: z iō cū sit oppilō nō sentit os stōchū: digō flat
nisi sit alia cū ipediēs nec sit singul⁹ ex pipe nec diatration pipereō
z vino. f. simul: qñ vinū dat sibi penetrationē. sicut. n. ponit Bal. 6.
de acci. z mor. c. z. 3. de iteriōib⁹. 7. c. in fine. piper sumptū in i-
estimo puocat singultū z marie fit terat z pfundet: z b iō fit qñ stō-
pūgit. cūqz ē oppilō: tūc sentis in stōcho nō est picipiēs pñctionē.
C Et scias qñ quando inuenit sentiens iter stomachū
z epar duritiem cum gracilitate: tunc illud est signi-
ficatio indicans resolutionem nature.

tro. fridi facti et rosas ⁊ spodio ⁊ que sunt similia illis.
 ⁊ Sacra edione postea sctōbū ne recipiat ⁊ ne gūiet ⁊ sctificatio ⁊ ca
 lesfactio pferūt. ⁊ q. quērtū mām a parte fluxus. Et syrū ⁊ de
 papauerē. s. vbi nō est mēl sed aliqd de rob cur. ⁊ descriptio pontis
 ab Aui. s. cān. tra. 7. ⁊ s. si est humor calidus. Sed si est fridus tūc
 post cūationē des. multū. trofici de rosīs minores post. s. cān.
 tra. 8. ⁊ tē scā descriptio nō autē pma cum illi trofici infrig
 dent. ⁊ Dentia sicca. q. humida ⁊ cruditate. ⁊ totum p.

Et ille q̄ iuenit durū z gracile illū qđ est iter stōcibz
z ep̄ar fm qđ dixim⁹ ponat cibos suos zmedicias suas
aquā ozdi z gradiat in bibēdo ipsam quāqz die a.x.
vlsqz ad .xx. zvlqz ad cētū f3z lōgitudinē diei sui vsque
quo sit potēs in bibēdo ip̄az vice vna aut duabz: z nō
app̄oximet medicīna cūatua neqz flōmia.

Considerādū q̄ sicut supra dicebat q̄ sōchi dīspō est talis: q̄ in eo est aggregata pauca mā non āpans que ex paulatina resoluōe p̄ accidentē caliditate quā imaginō sibi iuncta deuenit in duritiē: vbi suba sōchi aliquid durata est: q̄ non appōtemat est ibi graditas: sicut p̄ paulatinā sūmptionē 2 ericatioē sube sōchi. Interiō q̄ in curatioe sūt est ad quōr. f. ad lenificatiōē duritiē: ad absterōnē māi duritiē: ad ifridatiōē aliq̄: 2 ad fortioriōē: 2 ad aptionē oppōitiōē. Has aut q̄uōs trētiōēs aggregat q̄ ordel. f. fm modū q̄ p̄ dōcē 2 Desue in p̄ de appropiari in feruore de ad ordel. f. fm modū q̄ ponit. A. p̄ fen quarti casū. ca. de aq̄ 2 7 sūrupō aconē vno. nā illa aq̄ est p̄ lauitia 2 humectatiua. est absterfua rōne virtutis absterfue que est in ordco: vt ibidē Desue. est ifridatiua 2 p̄fortatiua: vt notū est. Euenienter q̄ huius dīspōis cura p̄ficiē p̄r hmoi aq̄uā ordel: s̄z cū isti fū debiles nec p̄t statī potare a p̄n̄ totū qd̄ erigit dīspō ad ordel. Qps q̄ q̄ gāzatiōē p̄ p̄uā dōsi aq̄ ordel cat ad magnā fē. v. g. bibat q̄q̄is die. a. r. f. 3. 2 est q̄rū plus q̄. 3. v̄sq̄ ad. x. r. 3. 2 est. 3. y. 2. 5. 2. a. x. r. gradet potū v̄sq̄ ad. 3. 2. est l̄b̄. 3. 2. 5. Debet q̄ gradare q̄q̄is die quousq̄ veniat ad b̄ q̄ vna die poterit l̄b̄. 3. 2. 5. 2. f. b̄ fit fm lōgitudinē fū diei. Cūquid dicit q̄ Aul. vult q̄ toto āno b̄ faciat a. r. f. dieb̄. ad. r. 7 v̄sq̄ ad. 4. supple dieb̄. Sed hoc expō nō est ad mentē Aul. nō enī 3. 2. enī faciat. c. dieb̄ 7 sumē aq̄uā ordel: forsan sufficeret fumē. xxx. dieb̄. Sed Aul. vult dīcē q̄ fiat gradatio a pondē. r. v̄sq̄ ad. r. r. v̄ dīcī est. Et fm s̄kēm modū. A. dicebat iserius gradare potū lactis in hydropicis: vult q̄ fiat fm lōgitudinē diei fū. C. p̄opter q̄ considerādū q̄ curā incipit in illo tpe lōge diei fē 2 tpe estatis aut tpe diei bicnis sicut tpe h̄ymis. mō fm lōgitudinē diei possumus puenire a. r. v̄sq̄ ad. r. cūtiū in estate. nā in estate possum 7 ter da re aq̄uā ordel aut quater: a possum 7 forsan dare amplī q̄ p̄stitit tpe aeris calida idcat̄ is dieb̄ 7 b̄zeub̄ nō possum 7 cito ad b̄ venire. Et ex Bapper q̄re Aul. ponit numerū id̄ratiōis dīcēs x. r. 7. 2. et non dixit a. r. 3. vel a. r. medij 3. vel. x. q̄r. 3. 2. s̄unt. 3. 2. 4. p̄a. 3. vni. 2. Quā q̄rō nō ē st̄rminatū fuit b̄c̄ q̄ determinatio pōderum a laq̄ore sc̄ipere diuersimodē pōt sumi fm diuersitate p̄ditiōnū ānexaz. v. g. si illa dīspō est cū virtute debili: 2 tpe h̄ymis tū incipies a. 3. r. vel medij 3. 2. tēdes ad. x. r. postea ad. a. f. Sed si eadē dīspō est cū fortī virtute: 2 in estate tū incipies a. f. quatis. 3. 2. q̄. a. r. 3. 2. f. inc̄pientes pueniēs ad. f. 3. que sunt l̄b̄. 3. 2. 5. 2. Et incipies tū dare sibi aut vna vice aut in duab̄ fm virtutis tolerantia. Subdit Aul. q̄ nō app̄roximē cūatio necq̄ s̄lōmia. etio. f. cūz medicinis que. f. exolūēdo euacuāt: 2 hoc p̄p̄ f̄ccitate et materiē duritiē: necq̄ s̄lōrboromia p̄pter eadē cām.

Crocif. dicit^r ad ill⁸. ꝑ. masticis ꝛ troc. diarodon:
āboꝝ añ. ʒ. iij. karabe ꝛ mēthe sicce ꝛ marmacozī ꝛ ꝑꝑ
loaloes crudī: oīum añ. ʒ. ij. dec in potu cum vino an
tiquo aut mīua.

Considerandum q̄ sit trosciscus possit referri ad dispōnē de qua im
mediate dicitur: h̄ pueniēter. nā in cura per aqua oīda facta est in
stōcho absterfio hūmectatio ⁊ fortisatio p viā nutritiōis: nōdū
aut facta est in eo fortisatio p viā aggregatiōis ⁊ stipiticiōis: ⁊ iō
post absterfione facta cū aq̄ oīda pueniēs est fortisatio stōchi cū
illo troscifo facto ex mastiche. Troscif. plarodon. Lius descriptio
ponit in 5. cañ. tra. ⁊ a. De optimo descriptio diti. 3. Darmeū
lia extrinseca duplex. Una maru mōtūm. i. marubū: q̄ maru m̄
rubū est: ⁊ illud nō ponit nisi ad aliq̄le calefactionē ⁊ refortu m̄
lius m̄ci si remānt: ⁊ h̄ est ad mētē Serapionis vi post appēbit.
Alia tra bz. i. mōz mōtūm. i. mōz rubi: que spicica sūt p̄stictica
⁊ aggregatiua laxitati stōchi: ⁊ iō sit vis in illo stōcho calefactio
nē pone maru: si vis plus stipiticiat pone mōz mōtūm. Alio mō
pōt exponi marmēū. i. herba filis osimo h̄ns odorē citri: ⁊ est for

fan melissa: aut ꝑ ea ponit melissa. ⁊ Stephan⁹ ꝑ eo marinaur⁹
script⁹. Simon. Et talia habet opetit: qꝫ multi ē sꝑozatiua coꝛdis
⁊ rōib⁹. Karabe ⁊c. ꝑꝑ oꝛ dꝫ vīo vī vis amꝫ calefacē vī mī
ua vī vī aplꝫ fꝫpꝫcare. ꝑōt referri lē troficē ⁊ zꝫuenitꝫ ad id
qꝫ supꝫbit. de sꝑozatiōe rōib⁹ post eūnē. Si ⁊ mā ēst frigi
da ꝫuenitꝫ post eūnē qꝫ hoc troficō ꝑōt sꝑozati: aut si mā
nō ēst frigida sed calida: nō multum. Dubitationē alitꝫ habet
retꝫ: vīrum simul res fꝫpꝫcas ⁊ eūantes possumꝫ inficere in egi
tudinib⁹ stomachi materialib⁹: de qꝫ soꝛtanꝫ mīlra dīcēt.

¶ Et opz v administrant in nudificatione stōchi 7 ei⁹
qđ aggregat in vacuitate ei⁹ aut adberet aut ibibitur
medicīne nō ptranscītes stomachum 7 vias pimas
stomacho absqz venis longinquis ab eo.

¶ hic refumit cura ꝑ ponit qtuor. can. *prim.* can. *ē* ꝑ in mūdifica
tōe ſchoꝝ nō debet dari medicie ꝑtrauentes ſchoꝝ ꝑ vias ꝑri
mas. i. iſteſtina ꝑ meſerarias abſqꝫ longines venis. i. venis ꝑri
mas. post ep̄ar. vt velit dicē qꝫ medicie ſchoꝝ debet eūare a ſchoꝝ et
iſteſtins ꝑ alijs vijs ſibi ꝑꝑings vt meſeraciis nō aut a longines
venis. *z* *ē* qd dicit. abſqꝫ longines venis. *Uel* af ꝑ he medicie
nō ꝑtraſit ſchoꝝ ꝑ vias ꝑrimas. i. iſteſtina *z*. i. excepſit mebris
que nō debet ꝑtraſire vt vias meſeraciis que ꝑit dici longines
qꝫ et ad venas illas puenire ꝑt. vt. *Gal.* ꝑ. *tera. illo. c. i. u.* *Rediquꝫ*
qꝫ nō ꝑcedat viraꝝ eoꝝꝑꝫꝫ qꝫ regides qꝫ venis ꝑtrē ꝑ ſm iſteſtina:
aut ſi forſan ꝑcedat vltra qꝫ eis rāgat vaſa qꝫ meſenteria. *ve*
nas meſerarias. Et cā. *ē* af. nā mā ſupponit eē in ſchoꝝ ꝑ adiacē
tibꝫ ꝑtraſit. *z* iō nō egemꝫ vltra ſchoꝝ eūare. *z* ſi mā nō eēt in ſchoꝝ
z iſt epare vltio lōgine ꝑ iſcedamꝫ ad ꝑſuarione ꝑoſſimꝫ dare me
dicinas eūantes a lōgine: de bꝫ aut mꝫ ꝑſeruatiōe nō itelligit *Alui.*
qd appet cū dicit qꝫ aggregat aut adheret: aut ibidit. *f. actu.*

¶ Si autē nō valet vice vna iterē illud: est enī melius
q̄ euacuatio cū nō sit necessaria euacuatio.

¶ Dicit hic qd si facta vna mundificatioe nō curat: itera eūones: qz melius est qd semel. f. facta vna vice z fil' cū nō sit neçia sup. imo ipe dicit eūo. f. fil' z filio facta: qz cā est qd nō sit est mūdo nūqz nūqz

diens quo. f. filz feret facta: qz cā est: qz stōch? est mēbzū nobile ⁊
exolubile: ⁊ iō nō dēm? nisi paulatī ⁊ pluri? vicib? eūare ab eo.
¶ Et opz vt attendas esse egestionis ⁊ yzine in egritu
dimibus stomachi. Cūqz videris eas laz īcēpere recti-
ficari: tunc iam incipit stomachus rectificari.

[illegible]

Et opz vt nō afferas in curacionib⁹ stōchi aut cali-
ditatis eius aliqd vebemētis ifridationis sicut aqua³
vebemētis frigoris ⁊ pprie in eo q nō sietus est ea.
Et non euacues medicinas solutiuas ppter illud qd
in ipso est ex superfluitatibus a stipticis cōseruātibus
virtutem ppter illud qd scīs.

Sermo Aui. bi veritate in cura electa: qꝛ in coacta aqua frigida
damus vt in forti inflammatione: qꝛ in curatiue male copiosis tꝛidē
calide ponit qꝛ rebꝫ curatiōē est aqua frigida: 4 qꝛ dicit qꝛ curati-
o: qꝛ emplastrifica plena aqua frigida in suetio. Et vide Gal. in libro de
sute: sꝛuetudinibꝫ. vbi et narrat quedā mortuū ē. ponit aqua frigi-
de 7c. Et nō y eūari medicina resolutiua a stipicitate. ppter id
qꝛ scis: qꝛ stipicitꝫ remouet resolutiū vel subtilitati grauamē:
vt supra pmo cān. fen. 4. ca. de cura oppilationū.

[De cura malitie complexionis frigide ⁊ humide in
stomacho. Cap. 25^m.

E t cū illic est mā: tūc euacuā fm qd sciuit in
canone. Et si nō est multitudo māci: tūc ex
perimētatores hnt viā in eo notā. In cura
tione qdē cū mā nō est: tūc cibā illi cūz eis
in qbus est stipitricas ⁊ amaritudie vt explectēt qd stipti
citate sua ⁊ caleficiāt cū amaritudie sua. Et hui⁹ qdē
gnūs est vinūz ponticiū. Et ex medicinis que bibuntur

nō est ventri stipticitas. Vult qd hmoi electuaria dens in dcoctio-
ne rerū que de se stōchū pōrāt. Jngiber pōitū est notū. Dicit qd
significat qd diapipereon iam ipsest per singulū: qd est signū qd
ad stōchi submā penetraverit: 2 pūgens singulū inducit.

C Et ex oleis inuatiuis inūgēdo stōchū sūt oleū camo-
millinū 2 oleū de alcāna 2 oleū de lilio 2 oleū mastici
nū posito in ipsi adipe galline: 2 si idiget supfluitate
virtutis ponant in ipsi amoniaciū 2 bdellū. Et si sūt
necessaria fortiora istis: tūc admistrent oleū costinūz
2 oleū de ben 2 oleū sambacini. Et ex eis que inūgun-
tur vel iungunt sūt sicut syrup de lilio cū xyloaloes
2 mulco 2 ambra. Et ex semib⁹ sūt senugrecū 2 semē
ap⁹ mōrani 2 altce. Et qūqz posito vērosaz sup sto-
machū in dolorib⁹ fridū maxime affert iuuamētū.

C Pōit in his oleis adeps galline qūqz: qd calefacit 2 lenificat.
si indigemus forti virtute ponit⁹ ibi aromaticū. f. qd est gūmi ca-
lidū: 2 est medicina stiptica vt balautia: 2 pferimus nos per. r. l. 3
sine. r. scribas. de ea. A. loquif. Olea ista sūt notaz pscriptiōnū.
Oleū sambacini sit ex flozib⁹ sambac. est aut sambac herba que
tesamini dē. qd pscriptio pōit a Tdes. n. dist. Appositio ventro-
fay qūqz affert iuuamētū: hoc qū dolores fridū stōchi sūt ex
vētosa mā. si apponant vētose. f. sine scarificatione statūz dolores
alleuiant: 2 pēque qū nō est pūcta mē aqua cleuef. vnde Gal.
12. tera. in sine. dolor p spūz vētōfz pēpūā sanationē h3: n. scia. f.
vētosa est multoties apposta cū copiosa flāma rē. Si vō nō fue-
rit solū spūz vētōfz: 3 humor ex quo generat⁹ pfectū gde dolo-
ros sūt. Rursus aut eis per superuenientē noctē: vel fm posse-
riorem diem: vel per tertiam similes ptingunt dolores.

C Et scias qd calefactio extemitatū pducit ad cale-
factionem stomachi ex proximo.

C Causa est: nā oia mēbra cōm hnt trāspirationē et qd stōch⁹ sen-
sibilissimū mēbrū est: 2 iō statū calefit 2 alterat ex calefactioe ex-
trematū: 2 ex h vult hic Aui. qd in dīscrasia frida stōchi debem⁹
extrema calefacē: qd h ad stōchi calitātē pducit. C Sed tu dices
extrematū ifridatio pducit ne ad ifridationē stōchi. Vd3 qd
in gbulā sic: 2 in gbulā nō. nā in hominib⁹ ex carnatis habetib⁹
stōchū valde sensibile vel frigidū statim ex extremoz ifridatio-
ne ifridat stomach⁹: 2 ideo quodā ex hoc valde ptingit nocte-
ri: sed gda p accis pnt ad calefactionē puenire: 2 h p pēlutionē
caloris ad ius. hoc aut raro 2 in paucis. pmi aut sepe ptingit pp
id ē qd stōchi sensibilitas ex pcepta fridatē extremoz nocet.

C De cura male cōplexionis humide. Cap. 28^m.

Eraf cū ericcatūz 2 iciliūz 2 eis in qb⁹ sūt
caliditas 2 amaritudo post qz eis admiscen-
res pōice: 2 oz vt vtant vino forti parūper.
Et sūt cibi ericcatiui sicut illi qui sūt in pa-
tella: 2 affati 2 minores potus aque: 2 trocisci rosacci
cū ros. recetib⁹ pferūt cōplexioni humide in stōcho.

C Pōit curā cōplexionis humide: 2 dicit qd curat cū ericcatūz
2 iciliūz. f. si est ibi aliqua materia que incisione indigeat. vtpu-
rimū aut humida cōplexio stomachi sibi associat materia: admi-
scen⁹ pontica vt pōtent 2 adiuent stōchūz. Utant vino forti. l.
potente 2 puro parūper: qd multū nimis ericcaret. Et pp itentio-
nem ericcationis dant affata. Notādū qd trocisc. cū rosā humidis
magis sūt absterfui qd cū rosā siccis rē.

C Et ex eis qdē que remouēt humiditātē stōchi est vt
bulliant. 3. j. anisi. 2. 3. j. seminis feniculi in aqua 2 colen-
tur sup. v. 3. zucchari ros. dissoluti digittis.

C hoc medicamen cōfert qz anisum 2 feniculum ericcat stōchū 2
pōrant. zuccharū rosatū vel mel ē abstergit: 3 magis abstergat
mel rosatū: 2 iō hoc medicamen pferit humiditati stomachi.

C De cura male cōplexionis sicce. Cap. 29^m.

Osi curatio curationi ethice prima existit.
Dec. n. egritudo est qdā ethica stōchi. Lū 3
pfirmat curationē oino nō suscipit: 2 neqz ē
pole vt occupatio sit ad humectādū ipm so-
lūmō: imo hūectatio ei⁹ nō fit nisi cū cōitate corpis.
C Pōit curā sicce dīscrasie stōchi. Et p in gīali ostēdit que sit in

rectio istoz in curatione. Scdo exequif. ibi (Ex humectatione). C Sed
siderandū qd boz curatio est prima curationi ethice: nō tū sic illa.
nā in cura ethice ē pncipalr itendit ad ifridationē: sed hic nō itē
dit ad ifridationē per se: sed per humectationē. Et iō dicit pri-
ma: qd in ifridatione hūectationis pueniūt. Est. n. stōchi scititas qdā
ethica stōchi: cū sit stōchi psumptio: 2 iō sicut ethica vniuersalis
cū pfirmat curationē nō recipit: sic 2 ethica stomachi cū pfirmat-
tur: aut cum iam substantialis sūt humilitas.

C S3 dubitat qd dicit qd illoz humectatio nō fit nisi cū hūectatioe
corpis. V S3: nā corp⁹ hūectat p exteri⁹ approximata vt balnea
2 vinctioe: vt statū pōit. A. 3 illa nō hūectāt stōchū. iā. n. segrē qd
aliqz ab ex approximati possit nutrire stōchū qd tū est falsūz cū
id qd nutrit debeat trāsire p tres digōnes: vt. 3. de cōplonib⁹. c. 2.
V In oppositū est Aui. V Dōm qd curatio sicce cōplonis stōchi p-
ficat p hūectationē stōchi 2 corpis: 2 cā ē. nā in hac dispōne nō so-
lū ē in stōcho scititas: 3 ē mēbrū cōcata. stōch⁹. n. ē sic cella cibi:
vt. 4. de accidētī 2 mor. illo ca. 7. f. Et qd de eis disputauit. os qd
ex ifridatē inanitiōe 2 scititate toti corpi cōiect: 2 iō totū corp⁹ hū-
cū eo idiget humectatioe. C Siderādū tū qd hūc humectationē
corpis totius 2 stōchi Aui. nō vult fieri ex solo balneo: 3 cibis hu-
mectatiuis stōchi 2 totius corpis sic sūt cibi multi 2 facili nutri-
mēti qd stōchū 2 singula mēbra hūectēt. Nihilomin⁹ tū 2 balneūz
in stōchi hūectatione pferit. n. balnei hūectatio stōchū nō atin-
gar: tū humectando membra. phibet ea ne scititate corz: corz
intrinsicas humiditates ericcent: gbus ericcatō stomacho com-
municat scititas: 2 ideo eis pferuat stomachi pferuat humidi-
tas. V Et sic p solutio ad id qd in pūū dicebat.

C Et ex hūectatōe tūqz istoz est eoz balneatio 2 sessio
iploz in tina 2 eoz iteratio ad balneū fm sūmā sicci-
tati. Et qūqz neciūz faē supfluitas siccatū qd est in eis
vt nō cōcedat eis ambulatio ad balneū 2 recessus ab
eo: imo deferant ad ipm 2 ab eo sup aliqd qd pferuet
ne resoluat eos mor⁹ 2 ne resudet illud qd sumperit
ex tina. Et qm balneū est mollificatiū virtutis: tunc
opz ne appropinet ei qd resoluat 2 duplicet illud. Et
opz vt sit balneatio eoz sūmersio iploz in tina 2 nō ē
ei necessarius aer balnei. Et opz vt sit aq tine tēpera-
ta. f. iter illā ex qua sit horripilatio 2 iter mordicāte.

C hic ereqz. Et pōit regimē illoz qū sūt in dispōne hac pfer-
nām. Scdo pōit eoz regimē qū iā meliorant. ibi (Lūqz meliorat).
C Ad pmi euidētā plderādū qd illoz curatio qd hūectatio pficat
p balneationē cibationē 2 potū pueniēt. pūo qd pōit regimē eoz
p balneū. Scdo p cibū. f. cū balneū egrediunt. ibi (Et opz vt cū bal-
neū egrediat). Tertio p potū. ibi (Necessariū ē in potū). V pūa in
tres. pūo ondit qd sit itēio balneatiōis qd fieri deat pbas qd dī-
rit. Scdo ondit cū qd itat deat eē aq balnei. ibi (Et opz vt sit aq ti-
ne tēpata). Tertio ondit qd tpe deat i balneo imorari. ibi (Et opz
vt spatū). C Dīc p qd id qd isti hūectant ē balneatio 2 sedē in tina
balnei vbi ē aq: 2 iterare balneationē fm sūmā scititātē: qd si sicci-
tas ē magna sepe iteret balneatio. si aut ē pua nō eger tāta itera-
tiōe. 2 qūqz pp multā scititātē oz vt dferant ad balneū: 2 appor-
tur ab eo. f. cū cultra vel pāno. 2 pbat h Aui. qd balneū ē mollifica-
tiū. i. debilitatiū vtrius: 2 iō nō d3 sibi pūgi aliqd qd magis debilitet
vt mor⁹. vñ Gal. 7. tera. s. ca. habita culū pstruri primū balneo. 2
sūdit qd ē necia aq n aer cū qram⁹ hūectationē qd aer si faē: 3 re-
soluit potius. vñ ibidē Gal. nō. n. in his que ita hnt acie indigem⁹.

C Et ad vltimū opz vt non patiat ab eo: imo delectet
2 humectet ipsum 2 amplifcet potos.

C Vult Aui. qd hec aqua sit tēpata nō sicut illa aq qd sit horripilla-
tio que est qū frida: neqz illa qua sit mordicatio que est multū ca-
lida: 2 iō d3 esse media 2 tēpata. vñ Gal. ibidē. delectatissima exi-
stēs puocat nām expādū 2 extēdi vsq ad iocūdū humidū.

C Et oportet vt sit spatūz balneationis eius vsqz dū
perfererat 2 inflatur 2 augmentatur corpus eius an-
teqz incipiat detumescere.

C Vult qd tantū moret in balneo qd corp⁹ in tumorē eleuet: 2 exha-
tur anteqz detumescere incipiat: qd illud est signū attracte hūidita-
tis ad mēbra. C Siderādū tū qd nō est expectādū i illo qd tumor
mēbroz magn⁹ appeat: qd nō pōt ille deuenire ad illū tumorē ad
quē deueniret sanus aliqz: 3 cum aliqz tumor in eo appet fm sui
habitudinē: tūc extrahēdus est de tina. vnde Gal. ibidē. tumesceri
fm vniquodqz corpōz pxiū est. nō enī possibile est eum qui hūic

dub^m p^m

Gentilis

De dispositione preiacet in tumorem deuenire similem sano.
De circa dicta dubitare ptingit. An balneū cōpetat in regimi-
 ne hoīs habētis stōchū siccū. Et videt qd nō qd balneū resoluti-
 uū est virtutis et virtutis debilitatiū: vt ipsemet. A. ponit. Item
 qd ericcat nō cōpetit. hoc autē est balneū: qd resoluū vt est notū.
 resolutiū autē sunt ericcati. vnde in sequenti. c. Aliena que addūt
 siccitatē pp resolutionē suā. Rur sus aqua nec interius assumpta;
 neq; exterius appropinquata humectat: vt in cōmē. illius afoi. 3. 4.
 pti. Ad elleboros. Iterū qd distrabit a stōcho humiditates nō est
 in eius cura pueniēdo. tale autē est balneū calide aque. qd apparet:
 qd corpus in tumore eleuat. / **De** oppositū vult. Aui. hic 2. Bal.
 7. terapē. ca. 6. 7. Auer. 7. coll. 3. c. 23. f. de cura sicce diserahe stōchi.
 / **De** m balneū aque calide cōpetere in curatione siccitatis stōchi.
 C. ppter qd pferādū qd in curatione siccitatis stōchi ad duo
 intendimus. f. ad siccitatē stōchi ppiā: et ad siccitatē mēbroz. naz
 h siccitas mēbroz depēdet a siccitate stōchi: tū ipsa est cā addi-
 tionis siccitatis stōchi per siccationē humiditātū: et ideo cū mem-
 bra in hac diseraha humectant nō ericcant humiditates corpo-
 ris: et inde stōchi humiditas conseruat magis: et ex cibo assumpto
 magis humectat: illud ergo pferit in regimine siccitatis stōchi qd
 est mēbra humectat. Sed balneū calide aque est mēbra hume-
 ctans duplici humiditate. f. accidētali: et hoc facit per se. Aqua. n.
 cū sit humida transiens in posis mēbroz mēbra madefacit: et bec
 humectatio h sit accidētali: tū pferit qd subyicit resolutionē: et qd
 diminiuit acuitatē siccitatis mēbroz vt ppiā humiditatē nō eric-
 cent: et ideo balneū aque calide hac humectatiōe humectat. vnde
 Aui. pmo cañ. fen. 2. cap. de his que accidiūt ex balneo. neq; atten-
 denda sunt verba illius qui dicit qd aqua nō humectat mēbra in-
 teriora cū bibis: aut ei obuiat. f. extra per balneū. Loquit autē Aui.
 de accidētali humectatione que pferit fm modū dcm. humectat
 etiā balneū istud humectatione subtilissima per accidēs: qd humi-
 ditates nutritiū ad mēbra trahit: nec trahit forti attractiōe vt
 distrabit a stōcho: sed leui tractu: qd sit quasi per quādā ampli-
 tationē humiditātū que ex siccitate remanebāt imobiles et indura-
 te: vnde mēbra eas recusabant. Lū ergo balneum hoc duplici mō
 humectat puenit disponsi pnti ex qd apparet quale debeat esse
 hoc balneū: qd aqua nō aeris. vnde Aui. nō est eis necessarius aer
 balnei. et cā est. nam ex balneo nos querimus humectationē. hoc
 autē fit ab aqua nō ab aere. vnde Aui. p. cañ. palle. ca. Debes scire
 qd operatio nālis balnei est calefacere suo aere: et humectare sua
 aq. et Bal. 10. tera. penul. cap. humectationē appropiat 2. p. gicule
 balnei: que est balneū calide aque. C. Apparet etiā qualis debeat
 esse in qualitate: qd aqua tēperate calida nō frigida vt cōdenset et
 trahet: nō calida vt mordicat: sed tēperate vt delecret quādamo-
 dū hic Aui. et Bal. 7. terapē. ca. 6. ca. ponit. C. Et bis autē obta solui-
 tur. Lū. n. pmo dicit qd debilitat. Dm qd pauca est debilitas illa
 cū pgruo et nō supfluo moratē tēpore: plus. n. attractiōe et hūme-
 ctatione pfortat. vnde Aui. nō dicit qd pprie debilitaret: sed dixit
 qd est mollificatiū virtutis. / **Ad** 2. dcm qd pax resoluū: aer. n.
 pprie resoluū: sed aqua balnei quodā mō resoluū per opplatio-
 nē et humectationē resistit. / **Ad** 3. dcm qd aqua per se nec inte-
 rius nec exterius appropinquata humectat substantia humida:
 sed humiditate madefaciū per se humectat sicut substantia
 li humiditate per accidēs vt supra patuit. / **Ad** 4. dcm dicendū qd
 nō distrabit distractiōe qua cūretur cum statim post balneum
 cibis assumatur. illa autem distractiō leuis est.

Et opz vt cū de balneo egredif quiescat paululum:
 deinde in potu sumat ex lactib⁹ subtilib⁹ aut lac mu-
 liebre aut lac asininū aut lac caprinum et qd de eo est
 melius: et melius ex eo est succus ex mamilla: afferatur
 lac hora qua mulget et bibat ipm antequāz patiat ab
 aere omnino. Et vt sit illud cui⁹ lac bibif iam cibatus
 tanta quantitate quantum digerat et sit vsum exercitio
 ante ipsum equali et vt nō sit succus. Et si est aial ppter
 boiem cognoscif bonitas digestionis eius aut malsi-
 tia ipsius per fetore stercoris ei⁹ aut priuationez ipsi⁹
 a fetore et equalitate eius aut humiditate ipsi⁹ aut ip-
 sius ericcationem aut eius supfluitatez in vna earum
 aut per eius equalitatē aut eius inflationē ppter v-
 tositatē in ipso. Et vt fricef cū istrumēto et abstergeaf
 exercitādo ipm. Deinde expectef in infirmo digestio
 eius qd bibif de lacte aut aqua ordeī: scitur illud ex

Super tertio

eructatione eius et lenitate viscerum.

Conponit regimē cibationis post exitū de balneo. Libatio aut post
 balneū fit ex lacte aut ex aqua ordeī aut ex alijs cibis. pmo qd do-
 cet cibatiōē post balneū factāz ex lacte. Scdo ex aqua ordeī do-
 cet modū pstructionis ei⁹: et ex alijs cibis. ibi. (A. si declinat 2c.)
 / **Pr**ima in tres. pmo ostēdit modū sumptionis lacti post bal-
 neationē pma. Scdo ostēdit modū regiminis aialis a quo lac su-
 mis. ibi. (Et vt sit illud cuius bibif.) Tercio ostēdit modū tps ite-
 rationis cibationis ex lacte et balneationis. ibi. (Deide expectef.)
 C. Dicit pmo qd quiescat paululū cū egredif qd nō dā dari hora il-
 lius cōmōtionis: et enumerat Aui. genera lactis subtilia vt mulie-
 ris: asine vel capre: qd isti modi lactis sunt puenientiores. de lacte
 qdē humano nō est dubiū pp pueniētiā et pportionē. lac autē asini-
 nū post humanū ponit pueniētiā: et hoc qd bz subtilitate pueniē-
 tiē: et nō caseat pp sui subtilitatē. vñ Bal. 7. tera. ca. 6. cap. hoc enim. f.
 lac asininū alioz oium optimū in pntēte disponsi: subtilissimū enā
 existēs et minime caseatū cito transiit vbiq; et Auer. 5. coll. 3. c. 24.
 de lacte. et melius est lac femininū: et post illud asine: et post illud lac
 capre. et Isaac in dietis picularib⁹ ca. de lacte. autē Bal. lac sub-
 rigo aquosum sicut lac asine 2c. et Rasis trac. 3. Almsoris cap. 15. f.
 de lacte. asininū enī lac subtilius. et Aui. 2. cañ. eadez dicit. Appet
 ergo qd lac asine multā bonitatē bz. Inuestigare autē hoc ad pntēz
 esset logū et difficile. Dicit post qd melius est vt sit succus ex mamil-
 la. et cā est: nā celeriter imutaf ab extrinseco aere sicut sperma: vt
 Bal. 7. tera. ca. 6. hoc pfirmans duoz auctē pphoz. et aseraf 2c. f. si
 nō sufficif. vnde Bal. nō sustinetib⁹ hoc. f. suggere plurimū melius
 est qd cūctissime calidū trāsferre ex papillis in ventrē laborantis: et
 vt sit illud. f. aial. C. Et nō sit succus. Sed tū. d. ipse pducit qd supra
 dicit qd sit succus. / **De** m qd succus vno mō sit nōm equocūz ad su-
 ctū ore: et sic supra itellexit manu: et sic itellexit hic qd nō suggaf
 manu. / **De** alī qd Aui. vult qd ab aiali exercitatio statz post exer-
 citiū nō suggaf lac ore: qd est calidū accidētali caliditate: sed post
 mulgeat: et post def: qd in aere cessat accidentalis caliditas. vnde
 Aui. supra pmo cañ. fen. 3. de regimine infantis dicebat. pus mulgē
 lac mali odoris qd daret. et sic pōt dici de lacte qd acquiuit accidē-
 talē calitatē ab exercitio aialis. et B. Bosan Aui. itellexit. totū pz.

De deide redeaf post quatuor aut quque horas et bal-
 neef: postea inungant mēbra eius cum facilitate vt
 ericctur aquositas effusa in eis. Si aut fuerit cōsue-
 tus balneo balneetur vice tertia.

Inungant mēbra ei⁹ cū facilitate. f. cū oleo violato vel cōmuni: vt
 Auer. 7. coll. 3. c. 23. vt ericcef aquositas effusa in eis. f. mēbris.
 C. Sed diceret: imo ad ppariā intētiōē docet Bal. 7. ca. 6. ne. f.
 ericcef et resoluaf aquositas effusa. / **De** m vno mō qd hic multi
 habēt istaz negatiū que dicit ne ericcef. / **De** etiā aliter per ex-
 positionē vt ericcef. f. a mēbris: et non ab aere humiditas.

Et si fuerit rectius vt sit pntentus duab⁹ vicibus ad-
 das in horis interpositis inter duas balneationes eius
 fm qd dicta est eius expositio vt sit quies integra. Da si
 declinat ad lac def ei in potu scdo: et si nō def ei in po-
 tu aqua ordeī cuius artificius est bonū et sapiens et est
 illa cuius aqua multiplicaf: deinde decoquat tandiū
 donec minores aqua eius et cibe pane furni facto ex
 fermento et sale bene cocto et piscib⁹ aradrada et alijs
 volucrū leuif carnis molliū et testiculis galloz leuinz
 carniū impinguatorz cum lacte: et phibe ei viscosa et
 dura et grossa: et si fuerint multi nutrimenti elige ex eis
 que cum multitudine sui nutrimenti sunt velocis di-
 gestionis facili chimi et humidiz: et sumā sit tātē quan-
 titatis que nō grauet neq; extensionē faciat plurimā.
 Tercio minoratio necessaria est in huiusmodi.

Vult dicere qd si ille nō bz balneari nisi bis: tunc addaf in spatio
 inter balneationē et balneationē: qd nō solum pōt differre. s. horis
 sed plurib⁹ vt quies sit integra: qd nō sit parua quies iter pncipiū
 secūde balneationis et finem pntē in vna die et maxima quies iter
 finē secūde balneationis et pncipiū tertie in scda die. et si declinat
 artificii faciēti aquā ordeī ponitur. 4. cañ. fen. 1. panis furni: ad
 osiam panis cinerit. Cum sale. f. pauco qd facit ad digestionem
 calefaciendo et ericcando humiditates viscosas paste. Vult post
 qd eligant ea que sunt multi nutrimenti et facili digestionis: et pueniē-
 tius est declinare ad parā quantitatē qd ad multā: qd melius dige-
 ritur: et

ritur: et hoc est qd dicit. vii minoratio necessario est in hoc.

C Et necessarium est in potu tribuere ei vinum subtile de-
clue ad stiplicitate parū tolerans cōmissionem pro-
pter aquositate suā. Ipsum. n. facit penetrare cibū
et viuificat virtutē et excusat a potu aque frigide facie-
tis irasci vel tristari suo frigore: et sit eius summa tanta
ne natet sup stomachū et ne faciat rugitū. Et sit eius ci-
batio secunda cuz iā primus integre digestus est: et se-
paret eius cibis quantū possibile est: et sit cibis leuis
vt nō psequatur cibis eius cibum indigestum. Sitq3
hoc regimen eius aliquibus diebus.

C Vinū pueniēs ē subtile aquosus nō potēs: q3 resoluēdo ericcat: et
hoc vinū aquosus ex: usat a potu aq3 potata facit irasci vel trista-
ri infirmū: q3 pcutit secū stōchū sui friditate. vult q3 post seget ei
bus eius. f. digestus ab oī digestione vnu sup alio ponat rē.

C Cūq3 melioratur pariter addatur in exercitio et frs-
catione et cibo. Cuz autē sanitati appropinquit absinda-
tur kist ordei et ponant loco ordei vno die aut duob9
sorbitiones facit ex cādaruso: et addat eis cib9 ex eis
quibus vti consuevit et incipiat a pedibus et extremita-
tibus et carnibus autē mollibus.

C Vult q3 qñ incipit se bñ bñe pmutet dicta ad grossiora: et iō cuz las
appropinquit sanitati: dens sorbitiones ex cādaruso. i. farre: q3 mag3
buectat et ē solidior nutritio: et incipiat ab extremitatib9. f. porci: vt
7. rera. c. 6. et carnib9 autē mollib9. f. salsinoy caponū et alium rē.

C De cura fride et sicce cōplonis. Cap. 30^m.

C Quod si complexio est frigida et sicca: tūc rege-
frigidā sicut regis sicca: et quoniam eius regi-
men nō est ei mīsi cū calefaciētibus: tūc aliena
in ea que addunt in siccitate ppter resoluēz
suā: aut propter stiplicitatem fortem in ipsis. Et eua-
porationes qdem oēs nocent et nō conferunt ipsi. Et
op3 vt alienetur calefactio fortis velox: qm illud eric-
cat et addit in siccitate: imo op3 vt calefiat paulatim et
humectet in eo quod est inter illud et addat in substā-
tia caloris inati non igneitate.

C Redit Alu. ad ponēdū curā malay cōplonū stomachi cōpostay.
Et pmo ponit curā frigide et sicce. Scdō calide et sicce. et p3. p3. p3.
ma in duas. p3io enumerat itēdones curatiōis male cōplonis fri-
gide et sicce. Scdō ponit res cū quibus p3ific curatio. ibi (Et ex eis.)

C p3imo dicit q3 existēte cōplone frigida et sicca regēdo malam
cōplonē frigida debet regere et sicca: et hoc est qd dicit. Sicut nō.
sicut. i. similitudinariē. sed sicut. i. q3 simul regēdo sicca regas frida
et ecōuerso: q3 si itēderes ad frida cū rebus calidis augeres sicci-
tate: et iō subdit: qm eius regimen: q3. n. supra dixerat resolutiua et
calida nō ē euacuāda a stiplicitate: ideo i3 tu daret calida et stipi-
canti astitare et stiplicitate possent ericcare: et iō vaporatiōes no-
cēt q3 resoluēdo ericcat: et iō nō fiat fortis calefactio s3 paulatim: et
hoc iter medio tpe q3 calefactio humecta cum eo qd addit in substā-
caloris. f. mālter p puerionē in nutrimentū: et nō cū eo qd addit
in igneitate. f. addendo calozē vel humectādo: sicut sunt vinctuosas:
que i3 humectēt cū rī ignitū vel sicut castoreū et piper.

C Et ex eis que faciūt illud est vinū parue cōmissionis
et lac: et aqua ordei pmissa cuz pauco melle ablata spu-
ma eius vt multiplicet ipsius nutrimentum et minorē
eius supfluitas est bona eis. Et inūgat stomachus ex
oleis aromaticis que magis humectāt q3 calefaciāt:
verbi gratia sicut oleum de spica: et spica celtica et oleū
de mastice est bonū eis. Et qñq3 mīscet cū eo oleū de
balsamo qm est iuuatiuū. Et melius qd est vt misceat-
tur cū eis parū cere vt sit mora eoz sup stōchū. Et ex
eis que forte afferunt iuuamentū est vt calefiat mastix
et misceat cū oleo neridē et ponat super stomachū et eli-
gatur ex mastice illud qd est pinguis.

C Tres modos medicaminū docet. Scdō ibi (p. n.) Tertia ibi (Et
ex eis q3.) Cōmnia olea q3 enumerat sunt p3ioraria et calefaciētia
stōchū et aliqūter humectātia. Vñ cerā docet admiscere et oleū
balsami aut mastice pingue vt magis humectet.

C Et si frigus vebementius fiat non est excusatio qñ li-
niat stomachus cū eo qd est sicut p3i faciendo vt ipsa
adbreceat ei oī die et remoueat ante q3 insidet: et qñ q3
admixtat illud in die bis. Ipsa enī attrahit ad stōchū
sāguinē nutritiuū. Et op3 vt tu cognoscas forā ad-
ministratiōis picis ex eis q3 dicta sunt in caplo picis.

C Modus actiōis picis habet tertia sen pmt casū. doctrina. 4. ca. d.
in crassatione macri. et scdō casū. de picie: in areola decorationis: et
sen. 7. 4. ca. de regimine impinguationis.

C Et ex eis que maximū afferūt iuuamentū ē amplexa-
ri infantem carnosus sane complexio: qm ipse facit sto-
machū acgreere caliditate inatā digerentē cibū vebē-
meter. Si autē nō fuerit ifans: tūc sit catulus canis pin-
guis aut cattus masculus pinguis aut qd procedit via
eoz. Et op3 qd vt non sudet ifans amplexatus et in
frigidetur sudor: et possibile est vt liniat veler eius cū
eis que prohibent sudorē: et op3 vt ne eis supflue def
aqua frigida qm ipsa est res magis nocua eis.

C Considerādū sicut sumit ex Bal. 5. de simplici medicina. ca. 4. dist.
et d. medicinis digestiuis. Caliditas que iuuat ad digonē est calidi-
tas que caliditati nostri corporis similit: et ea p3iorat. nulla at cali-
ditas similit nobis magis q3 nostra: et ideo si manus ponere sup
apa qd idiger maturatione melius maturaret quāq3 alia re. Et
pp eandē cām ifans amplexatus luvat stōchū ad digonē: q3 cū re-
perata calitate p3iorat stōchū. vñ Alu. facit acgreere stōchū inatā
caliditate. Sed tu dices nōne faceret sic iuuenis. Vñ dōm q3 nō
q3 iuuenis caliditas est acuta mordicativa. Si autē nō haberet in-
fans babeat cattus vel catulus: q3 isti ē caliditatem imprimunt in
stomacho: saltē reputiēdo et reuerberādo. Eidez vba ponit Bal.
quinto de simplici medi. c. 2. dist. 2. et 7. rera. ca. 7. et Alu. infra plu-
ries. Si autē ifans sudet pōt vngi cū eo qd sudorē phibet vt oleum
rosarū: et miscere cū pauco oleo masticino: q3 ambo cutis adēfant.
Et in fine vetat aqua frida supflue dātas: q3 qñ moderate dāta vt
cū vino pp idicatiōes sumptas a tpe vel aliter nō nocet rē.

C De cura cōplonis sicce cū caliditate. Cap. 31^m.

C Tra bulus est vt aggreget iter duo regimē-
ta q3 dīrimus q3 si caliditas fuerit parua suffi-
cit vt adhibeat regimen habentius siccitate
et ponat vinū eoz recētis tēporis. Et op3 vt
ipm in potu sumant ifrigidatū in estate tepidū in hye-
me: et similiter sint reliqui cibi eoz: et sit inūctio stoma-
choz eoz ex oleo de cydonijs et ex oleo onfacino. Et
qñq3 sanantur integre ex potu plurime aque frigide et
ppie qñ non est siccitas superflua.

C Aggregetur inter duo regimenta. f. inter regimen calide et ha-
bebis regimen calide et sicce simul: tamē si pauca est caliditas suffi-
cit regimē sicce cōplonis stomachi dictū supra: q3 illud regimē re-
dit ad aliquale ifrigidationē: vt p3. Sumat potum frigidū in esta-
te et repidū hyeme propter indicationem sumptam a tempore:
vngatur oleo de cydonijs et onfacino idest facto ex oliuis immatu-
ris: q3 illa ifrigidant: et quoquo modo humectant. Et quādoq3 sa-
natur ex potu aque frigide: q3 ifrigidat et humectat: et hoc quan-
do siccitas non est supflua: q3 si esset multa siccitas pcuteret aque
frigiditas siccas stomachi partes.

C De cura cōplonis calide et humide. Cap. 32^m.

C Onferunt ei frigida ericcatia et aggrega-
duo regimina malitie complexionis calide et
humide: et pferūt ei tro. ros. facti cū ros. recē-
tibus. Et qñ illie est solutio ventris admini-
stra ceratum factum cum oleo de cydonijs.

C Patet quō trociscel de rosis recētibus p3iāt: p3 supra. Et qñ est
solutio vētris cerotum factum ex oleo de cydonijs: et cū nō habet
accipe carnes cydoniorum vt scis.

Et

Bentilia

Dubium

Cet ea de cura sicce coplonis stochi remanet inuestigare an tps q tuor vel gnc horaz qd est ad scdaz balneatione debeat coputari ab hora balnei pcedens vel ab hora qua pceptu est ex eructatione qd cibis ia descendit de stochbo vel qd ia digestus est. Et videt qd debeat coputari ab hora qua cibis digestus est. pmo ex mente Aui. q dicit. expectet in infirmo digo ei qd bibit de lacte: deinde re- deat post. 4. vel. 5. horas vt balneet. Et pbat rone. na itetio in istis est humectatio: no at aggregatio idigestionu z oppilationu. Sz si iter pimum balneum z scdm. 4. vel. 5. hore iter ponerentur: cibis qui assumptus est post pnam balneationem aut corumpet: aut idigestus attrahet ad venas causans oppilationes: qd nodu digest? ee potuit. Vt q sufficiat due hore vel par plus: qd sile vt de la- cte a aqua orde: sz post balneu p duas horas dat aq orde: vt Aui. 4. can. c. de cura ethice. z Rasis. 10. Almaso. c. 3. Jte vt q longius tps q. 4. horaz regat: qd balneu d3 fieri digesto cibo in stochbo z epe: vt Aui. fen. 3. can. sz no vt q tota hec digo possit fieri in. 4. vel. 5. horis. Jn dnu est Bal. 7. rera. c. 6. g vult q spatuz. 4. vel. 5. horaz sit iter balneatione z balneatione. Jdcm qd de balneatio- ne quartu ad tps corpoz eructatoz iuenit sermo idistinctus z ser- mo determinat. Sermo idistinctus est Bal. in libro de tabe. vlti. ca. vbi vult q fiat balneatio digesto cibo. vti ibi Bal. vltus vo bal- nei optimus ad alia pfecta: z ad retributione cibi optimu auxilium. suscipe vo ipm digesto ia cibo z no sup idigestia logiore. Et sup hoc dicto pot cadere demostatio: qd eo tpe d3 fieri balneu quo ei? ba- bet vtilitas. hoc aut est cibo digesto. an. n. hoc traheret digestus. Sermo aut determinat est Bal. 7. terap. g dicit q cadunt. 4. vel. 5. hore iter balneu z balneu. z id est Auer. 7. coll. c. 23. z Hal. 3. prac. c. 26. z Jsaac. 3. JSciendu tñ qd hoc tps balneationis scbe supra p- ma puto bre duos terminos. Unus an circa que noliet anticipare. Aliu post yltra que noliet postponere: z iter hoi terminos e spatii. pimu tps e digesto cibo in stochbo. si. n. an fieret idigestus attra- here. z hoc tps determinatu est quatuor horaz vel gnc: ab exi- tu pmi balnei ad pu^m scbi: z in hoc no b3 demostatio: sed estima- tio iudicio credimus vel experientie: z aucte antiquorum. Lohst eni snt auctores q in hoc spatio cibis. f. lac in stochbo digestus sit. Tu dices esto q digestus sit in stomacho: no tñ in epate trahet ergo idigestus. Jdcm qd cu lac est cibis facile digestibile for- san compleri poterit digo eius duplex in. 4. horis. Vt d3 z me- lius q cu epar semp sanguine habeat: vti replitur in eo in mortuis fame: vt Bal. in lib. de tabe. c. 5. qd stomachus madat sibi aliqd di- gestu qd pot stare pro suo obio pmitte qd mēbra trahat ab eo san- guine nec balneu diueller lac ab epate ante digonē. Aut d3 q for- san no curat si lac idigestu in epate trahat ad mēbra: qd humida- te mēbra faciet humectabunt. no permittimus aut hoc fieri a sto- macho: qd cu sit radix egritudinis nolumus in eo tāta facere com- motione. Jdcm vo est tps balneationis postremu: qd est qd fa- cta est digo in epate distribuit mēbris nutrimentu. cu at distribu- tu est z ia psumptu vt necessitas sit alterius no est tēpus balnei. Et hoc tēpus no est determinatu ab aliquo auctore. Videt tñ dicere Auer. 5. colligit in fine: q spatio sex horaz cōpleta est digo in mē- bris: z inter hoc vltimu tps yltra qd no licet balneare cuius signu est fames: z pimu tps ante qd no licet anticipare cu balneo est la- titudo: qd totu tēpus qd est ab hora descensionis lactis vel cibi dige- sti vsq ad hora psumptionis nutrimentu in mēbris. Est ergo hoc tē- pus tps transitus per itestina z meferaicas z tēpus peruentus ad epar z digonis in eo: z est tēpus trāsporationis in mēbris. Et qd hoc possit ee. 4. vel. 5. vel. 2. horaz vel plus vel minus: id possit di- ci q. 4. horaz post digonem cibi in stomacho pot conuenire bal- neu: z sic saluat littera Aui. Licet possit exponi. deinde. i. post bal- neu. Jd aliud argumentum dcm q aqua orde est res medicina- lior lacte: vnde sufficit sibi alteratio duaruz horaruz vt possit trāf- sumi in mēbra.

CDe cura malitie coplexionis stomachi cu materia z causa oppilationis. Cap. 33^m.

Dortet vt cognoscas dispondē materiē in sto- macho an sit eruccas sicut eruccat spongia aqua: aut sit imbibita summa sicut imbibitur panus tinctura viscosa summa in ipso: aut adherens aut effusa in pcauitate q noia apud quos- dā natans z vt cognoscas eius initium z locu genera- tionis eius z partem effusionis ipsius.

Cuperius Aui. posuit curā malaz coplonu stomachi que princi- paliter no depēdet a mā: hic ponit curā malaz coplonu stomachi que pncipaliter a mā depēdet: z quātidā aliaz dispondū stoma- chi vt est oppilatio: raritas texture zc. pmo ergo ponit curam

Super tertio

disponū mālū. Scdo curā quātidā aliaz dispondū que qñq mālū- bus dispondūbus annectunt. ibi (Ju raritatis stochi.) Jpza in. d. qd mā aut no est apans aut apans. pmo ponit curā qñ no ē apote- mā. Scdo qñ est apotemās excludendo se. ibi (Lurationi autem apati.) Jd pmi euidentia notandū qd cura malaz coplonu ma- terialiū depēdet ex remotiōe materiē. pmo ergo premittit di- uersitatē materiē malaz stochbo noctuū. Scdo exequit. ibi (Qd si fuerit.) Cclut ergo q cognoscas an materia eruccet a stoma- cho sicut spōgia eruccat aqua: ita q minimis partibus stomachi admiscetur: aut imbibitur a stomacho sicut panus imbibit tinctu- ra viscosa: que ly nou ad oēs minimas pres penetrat sicut in mā que eruccat: tñ quallibet pres interficit tinctura: z ps.

CDe si fuerit eius generatio in ipso: intentio in cu- rando est intentio eius: z rectificatio in ipso causaz gene- rantem ipsam.

Chic exequit ad cuius euidentia aduertēdū qd vt supra patuit ma- terie nocētes stomacho pnt recipe diuersitate: aut ex pte mēbro- rū a quibz fluūt vel qd gñant in stochbo: aut māe sumūt diuersitate fm se: qd dicimus qdā est subtilis imbibita: quedā grossa imbibita: z qdā est cōposita ex duobz mēbris. pmo g ponit curā mālū dispondū stochi vt mā diuersificat ex pte mēbrū i quo generat: vel mēbro:ū a quibus fluūt. Scdo ponit curā vt māe sumunt diuersitate fm se magis. ibi (Et tu quidē.) Jpma in duas. nā mā sumit diuersita- tē hanc ex parte mēbroz: aut qd generat intus in stochbo: aut qd ab alijs mēbris fluūt. pmo g ponit curā egritudinū mālū stomachi qñ mā generat in stomacho. Scdo ponit curā quādo mā aliunde effundit. ibi (Et si fuerit venie.) CIn generali g ponit curā: dices q euacues mām: z corrigas cām generationis: nā si mā est calida: z generationis ipsius cā sit inflāmatio stomachi euacua cholera: z seda inflāmationē cū eo qd scis ex superioribus capitulis.

CEt si fuerit venies ad ipsum ex mēbro alio sicut cere- bro aut selle aut epate aut splene euacua illud qd pue- nit z rectificatio mēbrū mandās mām ad ipsum z confor- ta stochbū vt no recipiat illud qd effundit ad ipsum. Et qñq est effusio eius in hora famis apud motu virtus attractiue stochbū z qd epulsue quare recipit ex ma- terijs illud qd no recipit in hora alia: z isti snt illi q no tolerant famē. Et qñq superuenit ei syncopis cū ipsa adest opz vt pueniat effusio materiē cū comestione cibi z sint cibi pfortatē stochbū. Et qñq ptigit q mā no effundit nisi cū ad sunt passionēs aialis sicut ira ve- hemēs aut tristitia aut alie z no sedat mordicatio acci- dēs eis nisi cū vomitu. Et illi qdē q descendit a cere- bro pferūt piper al. ptritū cū aqua z absinthiū: aloca debilis iuuamenti in ipsa est: sz biera foris fit ad illud pp illud qd ē in ipsa de medicis fortis resoluōis z ab- sterisionis. Et ia pterit a nobis qd ex oppositione dif- ficilis cure est vt sit stomachus calidus z caput fridū: facit enim necessariū illud qd descendit ex capite vt ad- ministrēt ea que sunt sicut diapiereon z diacyminiū z illa qdem nocent substantie stomachi.

Chic ponit curā qñ materia effunditur. Et g in generali. Scdo in- spali. ibi (Et illi quidē qd dēdit a cerebro.) z ps. Dec scda pars h3 tres partes. nā mēbra a quibus effundit sunt epar cerebrum splen. pmo ergo ponit curā ipsius que effundit a cerebro. Scdo eius que effunditur ab epate: z itelligas ē de selle. ibi (Et eius cu- ra.) Jterio eius que a splene. ibi (Jlla autem.)

Circa pma pte est primo dubitatio. Vtrū potio de absinthio cō- petat in remotiōe māe descendētis a capite ad stochbum. Jt vt qd sic. nā materia que fluūt aut est calida aut frigida flegmatica. si calida absinthiū illam euacuat. Absinthiū enim soluit cholera: vt Aui. z. can. c. de absinthio. z JDesue educit cholera a stochbo z ite- stinis. z Bal. 6. de regimine sanitatis. in hac dispondē stochi docet exbibere. Si aut mā sit flegmatica: videt etiā pferre primo sui ca- liditate: vti diuidit z calefacit flegmaticā. secundo etiam sua pur- gatiua virtute in qua purgat. vnde JDesue auctoritate hebēgessit ponit qd solutione educit flegma. z Rasis tracta. 3. Almanforis ca. 28. ponit q auxiliatur se. lōgi tēporis. tales aut sunt de mā frigida maxime flegmatica. Jte Jaly. theozice. 3. als practice secundo. ca. 54. ponit

34. ponit absolute q̄ purgat humores a stomacho & a mery. ¶ In oppositū est Aui. Considerandum q̄ ad stomachū a capite pōt fluere aut humor cholericus & hoc est raro vt Bal. ponit scō de cōplexionibus caplo. s. aut humor flegmaticus: & hoc est sepe. Dico ergo si a cerebro ad stomachū cholericus humor currat & maxime si nō imbiba: dico q̄ absinthij portio p̄fert. & ratio est assignata: nā absinthium educens cholera deponet illā a stōcho: & de hac materia Aui. nō loquit. nā Aui. in hac dispōne docet dare piper al bū. hoc aut calefactiū & delectatiū est & nō cōpetere in mā chole rica calida. intelligit ergo qm̄ mā q̄ fluit ad stomachū est flegma tica frigida: & maxime quādo in stomacho nō est alia dispositio i naturalis calida: de qua faciet mētionē. ¶ In hac aut dispōne dico primo q̄ nō p̄fert absinthij: & rō est: nā illud nō p̄fert qd̄ mān frigidā flegmaticā nō euacuat emplastrat & adherere facit sube ffectione. sed absinthij est tale. nā in absinthio est stipticitas cū cale factione. adueniēdo ergo flegmatice māne stipticādo facit eā adhere re stōcho: q̄ eius nō est tāta stipticitas q̄ possit cōpimere & euac uare viscosam mān: sed penetrās sui caliditate & stiptica quali tate p̄tingit illā mān in stōcho. vnde Bal. de regimine sanitatis sexto absinthij portio p̄stigit q̄ sic dispositi sunt: adherere. n. facit eoz vtrūq̄ flegmaticū humorē: & nō habēs vtrūq̄ in seipso digna rō ne virtutē expurgatiuā. Loquit aut Bal. hic de dispōne in qua hu mor flegmaticus ad stōchū iuit. ¶ Serap. trac. z. c. de absinthio. & qm̄ in stōcho est flegma inclusum non iuuat in hoc p̄ victoria sue stipticitatis. Dico tñ q̄ piper bis p̄fert: q̄ p̄p in sui caliditate est forte reddēs ad quartū gradū: & iō calefactiō eliquat illud flegma: vnde ad euacuationē parat ipm̄ nec h̄ stipticā virtutem qua illud vtrūq̄ adherere facit. vñ Bal. ante dicta verba. Si frigidi humo res a capite in vētre defluerit. sed p̄p diligētē tritū aquā mis centē bibere licet. ¶ Sed tu dices quare debet esse albū. ¶ Dm̄ q̄ piper nigrū iā est exsiccatū & cecidit virtutē acutatis eius & re māst in albo. vt. z. cañ. aucto. quozūdā: & 4. de regimine sanitas piper albus est confortās stomachū super alia piperā. & 5. cañ. tra. 3. diacymus & piper album. & illud ideo q̄ ipm̄ p̄fortat stomachū plus q̄ alie due spēs. & ideo. Eodē caplo melius aut & eustoma chus piper albus. & autē dari cū aqua. f. calida. ¶ Ad obiecta sic soluantur. ¶ Dm̄ q̄ Aui. loquēs absolute intelligit de descensu fleg maticae materie ad stomachū: q̄ hoc sepe & multoties accidit. ¶ Lum ergo probatur q̄ absinthij cōfert sui caliditate. Dm̄ q̄ non solum calefactio requiritur sed eliquatio & solutio. Absinthij aut sui stipticitate mān flegmaticā adherere facit: vnde plus sui stipticitate nocet q̄ sui acutitate p̄ferat: cū absinthij sit plus stipti cū q̄ amarum: vt Aui. z. cañ. c. de absinthio. ¶ Lū dicat post q̄ pur gat flegma. Dm̄ q̄ fm̄ nostros auctores famosos flegma nō pur gat: vnde Bal. nō h̄z in se virtutē expurgatiuā: vt supra. Et Aui. z. cañ. cap. de absinthio. soluit cholera nec p̄ ipm̄ sit iuuamentū in flegmate: nec q̄ in eo qd̄ est stās in testinis. ¶ Ad id aut qd̄ dō a Deuse. Dm̄ q̄ sui auctoritate nō loquitur. Nā statim subdit opi nionē p̄ia dicens. dixerūt alij nō impimūt opationes in flegmate de qua fit curandū. Vel dicendum q̄ si eēt aliquod flegma subtile aquosum qd̄ per expel sionē possit euacuari forsan q̄ illud expi mēdo educeret. vnde Deuse mundificat venas ab humore chole rico & aquoso subtili. & idē ponit. A. z. cañ. ¶ Ad auctoritatez Raf dōm q̄ iuuat in febribus longis: non q̄ flegma grossum euacuet: sed q̄ mēbra laxa stipticat: & sui amaritudine ad māe digōnē iuuat Et ideo nō dat in principio cū est multa mā: sed in p̄cessu: vt Aui. 4. cañ. sen. 4. trac. 4. de cura emittitei. cum festinas cū absinthio mouet humores & nō euacuat eos. ¶ Ad auctoritatez halya. di cendum q̄ debet intelligi de humoribus cholericis. ¶ Sed tu dices cū absinthium semp̄ h̄z stipticā virtutem cur ita nō emplastrat & cōstingit humores cholericos sicut flegmaticos. ¶ Dm̄ p̄mo q̄ ideo: q̄ illos a p̄prietate euacuat. Scō q̄ stipticitas p̄ exp̄ssio nē melius educit humores subtile q̄ viscosos adherētes. nā sub tiles sunt apti exp̄ssimī & moueri. viscosi autē p̄ exp̄ssionē membro adherent magis: & ideo egent incisione. ¶ Scōda dubitatio. ¶ Vtrūq̄ aloe competat in p̄dicta materia. ¶ Et vt detur q̄ sic. Nā ad euacuandū illā mān competit biera simplex vt Aui. insinuat: sed in ea non ingredit aliqd̄ quod soluat p̄prie nisi aloe & de eo ponitur in magno pōdere: ergo aloe solū ē cōpetit. Amplius intentio in hoc nō est nisi euacuatio humoris flegmatici a stōcho: aut simul a stōcho & capite flegma: s̄ aloe a stōcho aut simul a stōcho & a capite flegma euacuat. vñ Deū in. ca. de aloe. educit cholera & flegma & midificat ab eis stō: bū & caput. & Aui. z. cañ. ca. de aloe. midificat sup̄fluitates cholicas & flegmaticas q̄ sunt in stomacho. ¶ Cōpositū vult Aui. hic. ¶ Dicendū q̄ flegma ticus humor exis in stōcho pōt ē aut subtilis ducibilis: aut gros sus & viscosus. Si ergo sit humor flegmaticus subtilis: aloe pōt il lū educere si def cum aqua calida vt aqua decoctiōis alicuius rei

calide. Et rō est. nā aloe h̄z sit stipticū: h̄z tñ amaritudine & acuitatē & virtutē p̄fortādū stōchū. humor aut flegmaticus subtilis cū par ua calefactione & p̄fortatione stōchi educi pōt. aloe. n. per se cale faciēdo & stipticādo exp̄ssimī illud. similiter ē stomachū robotan do erit cā vt euacuet. Si aut humor q̄ fluit fuerit flegmaticus vi scosus & grossus: dōm q̄ aloe nō p̄fert. & rō est. nā ille humor indi get multa icisione & calefactiōe. p̄prie aut nō indiget stipticatione. aloe aut solā stipticitatē h̄z p̄p qd̄ nō est aptū illos humores edu cere. vñ Bal. ibidē. neq̄ aloes his talibus p̄dest attractiū habēs virtutē cholericū humoris. ¶ Et q̄bus iā dictis p̄ p̄mo solutio ad p̄dictiones q̄ sunt inter auctores de posse aloes. nā Bal. vult q̄ h̄z expurgatiū virtutē cholericū humoris. i. p̄ncipaliter. Si aut aucto res dicāt q̄ flegma purget verificat de flegmate subtili corrupto nō aut de flegmate viscoso grosso: q̄ propter sui stipticitatē non pōt diuidere. ¶ Ad obiecta in s̄um dōm q̄ h̄z in biera nō ponat aliud solutiū q̄ aloes: tñ alie medicine iuuat ad soluēdū: & acq̄ rūt sibi virtutē solutiū eius qd̄ nō possit de se educere. nā in alijs medicis est virtutē calefactiua & icisuiua: vñ icidūt humores flegma ticos: & si sint grossi q̄ postea ex biera virtute aloes aut cōi virtu te educūt. vñ. Ibidē in hac dispōne dicebat. p̄pterea bñ excogi tata est ea que vocat pigra acedine eoz q̄ miscent & caliditate in cidēs & expurgās grossos & viscosos humores. ¶ Ad scōm dōm q̄ si intentio ē cōposita q̄ vellemus euacuare a stomacho & a capi te: aloe solū nō possit euacuare: q̄ eius virtus vix vltra ep̄ar extē dif. si aut aloe euacuat a capite hoc est qm̄ miscel medicinis defe rēbus ipsum: sicut fit quando ponitur in biera. ¶ Considerandū tamen ad p̄dicta q̄ h̄z aloe & absinthium sola in flegmatica mā non conferant: saltem aloe non nocet sed parū iuuat. vnde Aui. c. debilis iuuamenti sunt in ea. ¶ Sed tu dices iāz probatum est q̄ nocet absinthium: quomodo ergo erit debilis iuuamētū. ¶ Dm̄ q̄ nocet qm̄ mā est grossa viscosa: s̄ q̄ mā eēt flegmatica subtilis nō noceret: sed eēt pauci iuuamētū in cōparatione ad bieram.

¶ Et eius cura quē ab epate effunditur idiget eis que leniunt naturam & euacuant humores subtilem chole ricū sicut aqua calci cū myrabolanis & scamonea. Et quādoq̄ declinat ipsū ab vtroq̄ eozū simul per in tentionē ad illud quod confortat stomachū: & opoz tet vt premittas lenificatiā in cibo & facias sequi stipti ca fm̄ q̄ dicturi sumus in loco sibi proprio. Illa autē que effunditur a splene curatur cum eis que dicemus in caplo appetitus canini.

¶ Ponit curā egritudinis mālis stomachi quādo mā fluit ab epa te: intelligēdo & a selle: q̄ cōter ab eis cholera fluit: & vult q̄ p̄cedat euz lenitiua & euacuat: sic aq̄ calci & scamonea supple q̄nq̄ & raro: vt ista: & q̄nq̄ declinat stōchū ab vtroq̄ illoz. f. lenitiua & euac uatio p̄ rē quē h̄z itentionē p̄fortādū stōchū & stipticitatē: ita q̄ aliq̄ sola stiptica reprimēdo p̄fortādū & educēdo p̄ cōp̄ssionēz nō ex cūlant nos ab hoc: q̄ nō opz dare lenitiua nec euacuatia que p̄ p̄rie a p̄prietate euacuant: sicut est scamonea: & p̄ totum.

¶ Et tu quidem iam sciisti q̄ quādoq̄ effunduntur ad os stomachi humores acuti mordicatiui & faciunt euenire syncopim & spasmum. Et quādoq̄ perducit eoz effusio ad destructionē pulsus: & quādoq̄ sunt melācholici: & est tibi necessarius vt p̄fortes os stōchi ne recipiat māe attractas ad ipsum cum emplastris in q̄bus sunt stipticitas & aromaticitas. Et frida q̄dēz in dispōne curatōis caliditas in febribus sunt alcasbu & cydonia & gallia & succus acreste & ramī albanallic & olea sicut oleū ros. Calida vō ex his sunt habētia dis p̄nēm p̄iam p̄dictis sicut myrra & crocus & aloes mastix & absinthij & olibanū & zinziber & spica: s̄ olea sunt sicut neridē & olenz de lilio. Et multoties q̄dem est cā aggregationis materici in stōcho retētiō cūonū mundificatiū ipsum nō effusio ad ipm̄. Et in h̄mōi q̄ dē opz vt euacues illud qd̄ aggregatū est & ap̄as par tem cursus eius & facias ipsum declinare a stōcho ad ipsam & neq̄ educat ex stōcho humor nisi ad partem declinationis ipsius in euacuatione. Si autem ambi

It z

Gentilis

gua fit: educ natantem qui sequitur os cum vomitu z illum qui est ei contrarius cum solutione.

Cponit hic Aui. curationē malay cōpōnū: vt mā fm se sumit di uersitate penes hoc qd est esse calidū subtile aut grossū. Et pmo facit hoc in pūso. Scdo magis in speciali. ibi. **C** si humor ē ibi. **C**ponit gēmpla vel medicamīa q sunt frida. alca sbu. i. rosa syluestris. Gallia nō sola sed istis mista: q ipsa calida est. po nis tñ ad pfortandū. vel pōt dici q gallia sumit hic p ramich q est pfectio qdā de gallis z passulis frida z sicca. Rami albaulalic. i. rami spinay. s. albay q frigide sunt. alia sunt nota. z qd sequit pz.

C si humor est ibi bitus itras z nō est nisi subtilis in essentia sua: tūc melius quo curaf est aloes z ablutum rectius est ad confortādū z non ablutū ad purgandū. Nam cū abluif debilitaf eius euacuatio z mundificatio ipsius. Et hiera cōueniētiōz est ambobus pp illud qd in ipsa est de spēbus rectificandis z adinuāribus z phibentibus z nocentibus: z pprie pura nō pmista cū melle. Cōmista enī cū melle quānis sit plurime solutionis ex modis diuersis: quonīa est plurimūz remanēs in stomacho tñ eius cōfortatio est minor: qm mel frangit de fortitudine aliquid in cōfortando z purgando que ambo simul perquirunt. Et oportet vt quādo bibitur vt intētio sit post ipsam ambulare: z nō opz vt alteret ppter ipsam regimen suū. Et qūqz remouetur egritudo potione vna ex hiera.

Cponit curā magis in spāli. Et qd qū humor est subtilis. Scdo qū est grossus. ibi. **C** si aut humor est grossus. Tercio qū est cōpōlū. ibi. **C** qūqz aggregat. **C** pūa in duas. pūo oīdit q sunt medicamina puenientia ad hāc curā: z ponit cām vtilitatis z diuersitatez. Scdo ponit descriptionē diuersoz medicaminūz. ibi. **C** Descriptio hieze. **C** cōsiderādū q ablutio ab omni medicina remouet acutitate z ignitatem: vt scdo cā. 5. cap. Si g aloes abluaf remouent ab eo ptes subtiles iunātes ad solonem z remanēt partes stiptice z grossiores q pfortat: z iō aloes lotū magis pfortat z minus soluit: nō lotū pōt eōuerso: vt Bal. 7. terap. c. 11. z Aui. hic z oēs auctores h sentit: q ar aloes pferat in bmo subtili mā z lotū tñ lotū: tñ plus pferat hiera: q bz auriliū a medicis pfortatibz nō chū z rectificatibz: z marie hiera pura nō pmista cū melle: z opz vt post ipsam ambulet: z h vt descēdat. rōne. n. calayz medicinarū q in ea sunt est opta leuigari ad os stōchi vt possit mordicationem facē. Opz g vt post ipsam ambulet ad h vt ab ore stōchi descendat. Et nō opz vt pp ipas alteret regimē suū. f. multa alteratio: qd ē solutiū leue z diuini: q bndictū vñ. **C**aly. 4. theo. alt. 10. practice. c. 7. hiera di era ē qū diuina. z Aui. c. 5. cā. trac. z. hieze interpretatio z expō est medicina diuina: q forsan ad altā intentionē Aui. hoc dicit ibidem.

C Et si fuerit illic casus appetitus aut nausea ponant loco croci in hiera rose rubee.

C pfectio hieze remoueat crocus z ponant rose rubee. cā hui? ē. nā bz Aui. z. cā. c. de croco. Crocus facit nauseā z deicit appetitū: ppter ea qd opposit ē acetositate q ē in stōcho ex q fit appetit?

C Et quando inuenitur caliditas inflāmata non admittretur hiera: quonīa ipsa quādoqz addit in malitia cōplexionis: z proprie quando existimat q sit illic materia. Et si nō fuerit illic mā oīno: tūc hiera est medicīna magis pferēs humoribus cholericis in stomacho: z proprie cum decoctione absinthij.

C dicit post q si inuenit inflāmatio stōchi nō de hiera: qd cū sit calida magis inflāmat: z pprie si existimat q ibi sit mā. f. inflāmata **C** cōsiderādū q inflāmatio stōchi siue oī mā nūq est in rāto excessu in quāto ē cū ē mā inflāmata calida cholica. nā inflāmatio stomachi siue mā nō pōt durare qn sibi mān affociet. cū g ibi est inflāmatio z pprie cū mā inflāmante: tūc hiera maxime nocet: q illos humores magis inflāmat z adurit nec eos euacuat: q ipsi subleuari z inflāmati refugiat eius ipressionē. Et iō pōt dici ad mētē Aui. q addat hiera in malitia cōplexionis plus qū ibi est mā inflāmāz q nō est ibi mā inflāmata: q qū est ibi mā duplicat inflāmatio: q inflāmāz mā z mēbz: q nō est mā solū inflāmatio fit in mēbz. **C** Sed tu dices hiera saltez euacuabit de illa materia. **C** Dm q forsan non euacuat illā cū sui inflāmatione non patiat ab ea sicut

Super tertio

esset cholera eruginosa: z pz. Vel posset dici q id qd Aui. dicit. Et pprie nō intelligit absolute sicut iacet: sed velit dicere qd ē vū est mā inflāmata nocet hiera nō pprie. i. magis. z si nō fuerit mā. f. inflāmata oīno s3 supple fuerit alia mā non inultū inflāmans: hiera est magis cōferens humoribus cholericis zc. qd aloes pprie humores cholericos educit: z ēt absinthij vt supra.

C Descriptio hieze ad hūc modū leuis. **C** floziz squi nanti z xylobalsami z assari z cinamomi: oīum añ. ptē j. z aloes partes vi. z quando nō querit in ipsa fortitudo euacuatiōis: imo mūdificatio equalis ponat pondus omnis medicine para. 3. j. z 5.

C Enumerat medicinas: z p. medicina est hiera de qua sicut iacet in puluere possem? dare. 3. j. si cū melle fieret possem? dare. 3. j.

C Et ex pillulis expertis iunantibus in hoc est vt fumatur aloes. 3. j. z myrabolanorū citrinorū z rosarūz medicinas. 3. z conficiantur cum succo endiuie: z diacydoniten solutium: factum ex cydonijs z zuccharo z scamonea. Et quādoqz sufficit vt in potu def danich scamonee in tribus vnc. lactis acetosi colati a butyro suo dimissi vna hora donec bona fiat eoz cōmistiō: z gentianabin solutium est maximi iunamenti in hoc: z sumi liter sumusterre z pprie ad cholericā: z decoctio absinthij z prunorum z tamarindorū: z syrupus rosaceus solutius z proprie in estate: z similiter aqua casti cū myrabolanis z scamonea pauca: aut aloes si ē volūtas vt euacuet materiam cholericam Medicamen. **C** bonū **C** absinthij romani. 3. v. z ros. rubeaz. suarūz. 3. xx. decoquant in lib. duabus aque donec remaneat medietas lib. deinde potest sicut est aut cū zuccharo pauco.

Et aloes quidem est cōueniēs in euacuationibus stomachi: z scamonea est nociua stomacho z inimica ei. Nō ergo audeas dare ipsam nisi cū necessitas adest: z in bmo quidam materijs confert floborbomia quando illic est repletio vt moueat humor ad venas z extremitates: z sint in humoribus qui sunt in stomacho meatus in quibus expellantur. Et iam qdem expertū est sumere in potu hiera cū decoctione absinthij quoniam est vltima. Et expertū est diacydonitē bulismodi. **C** cydoniorum assatoz in massa quantitate trium vnc. z croci z absinthij: amboz añ. 3. ij. z 5. z olei arboris mastice z olei de cydonijs. viij. darkimet: conficiantur cum vino odorifero z administrentur: confortant. n. stomachum qui est cum hoc modo z prohibet ipsum recipere humores calidos.

C ista tota est vna dos. Diacydonitē solutium. eius descriptio z dos est in 5. trac. 3. Et qūqz daf. Danich ē pōdus. viij. grano: ordet dos tñ eius pōt ēē ad. xij. gra. vt ponit **C** Des. Diuificat tñ in regionibus: adeo qd ego vidi in qbusdā libris medicorū dosim ei pluri ponderis. Heleniabin est mel rosatū. eius descriptio est in 5. cā. trac. 7. Scamonea est inimica stōcho: cū sit de effrene solutiō b. Et cōsidera q aliqui mā cholericā est in venis stomachi: nec penetrat ad cōcavitatē eius: vñ forsan p subām stomachi trahi non pōt: existente ergo in reliquo corpore plenitudine sanguinis cōpōtit floborbomia: vt illa cholera habeat vias p quas possit educi. Erat. n. ante timor educere eā p venas pp sanguinis multitudinē. Et expertū z pz. Darkimet est pōdus. j. aūf. fm quosdā: 2 fm alios est pondus sex obolorū: vt Sera. z obolus est pondus triū kirat: z kirat est pondus. 4. granorū ordet: ergo obolus est pōdus. xij. gra. ordet: sex oboli erunt. 7. z grana.

C Et ex eis que experta sunt ēt est vt fumant absinthij 3. x. cinamomi. 3. v. xylobalsami spice: amboz añ. 3. ij. foliorū ros. recētū. 3. ij. xyloaloes mastice: amboz añ. 3. j. coquantur in aqua multa vsquequo redeat ad paruitatē

Bentilis

Considerandū qd sanich. i. farinellū ordeī ibibit in se humore cho-
lerici eructido illū: z iō erucat stōchūz. f. ab eo: z aqua granatoz
pfortat stōchūz: z iō sal. i. z. terap. pen. ca. iuuenē lesūm in intesti-
nis ex assumptione scamonee cibauit cōdro addito vino granato
rum vnde tota nocte dormiuit.

CSi autē humor est grossus tunc rectius est vt incidat
z subtilif cum potionebus incisuis z subtiliatuis. Et
medicīne qdē incisue sunt sicut oymel z alcagaue z
synapis z cappari zoliue z cū emplastris subtiliatuis.

Cponit curā qn mā est grossa. p̄sio qd ostēdit quid in hac mā sien-
dū. Sc̄o ponit oescriptionē q̄rādā medicīnā ad intētiōes quas
posuit. ibi. Et medicīne qdē solutue. ¶ Intētiō in curatiōe istoz
est icilio: euacuatio: z regimē post euacuatiōē. p̄mo ergo ponit
p̄mū z res cū qbus p̄fici. Sc̄o ponit sc̄m z medicamen cū quo
p̄fici. ibi. (Deide.) Tercio ponit tertū. ibi. Et q̄qz mundificatur. ¶
Quarto resumit. ibi. (Et q̄ vis soluerē.) ¶ Medicīne iciliue sunt
oymel z maxime de radicibus vel simplex. Alcagaue est nomen
gēiale ad oīa q̄ fale z aceto p̄dita sūt vt cappares oliue synapis zc.
oīa ista hūt iciliōē z ericatiōē saltē acq̄sita ex fale z aceto: sed
oliue minus icidit: qz de se potius stipticat: vñ acunt appetitum
vt sal. sc̄o alimentoz ca. 25. z. ca. caplo de oliuis.

Cdeinde educat solutiōne vētris eis que educun-
tur hmōi. ¶ Si administratur vomitus: deinde ven-
tris solutio erit rectius. Et si est inobediens qn nō era-
dicef: tūc opz vt facias vomere cū eis que sunt fortio-
ra sic decoctio nucis vomice z synapis z piperis. De
dicamē faciēs vomere flegma: mucilago cartami dis-
soluat cū aqua anbeti p̄triti z projiciat sup ipsuz olei
lanrīnū z detur in potu infirmo z mltat in ore ipsius
pēna z enomat cū ea. Et qn mūdificat stomachus tūc
administrat ea q̄ equat cōplonez z calefaciunt ipsuz
cū subtilitate: vt non generetur vice alia.

Considerandū vt supra patuit qd erite multa repletione in stōcho
simul z in corpore: prius vomitū facere debem: vt medicina solu-
tina post amplius habeat spatiū in eductiōe nō inueniens stoma-
chū oīno repletū: z qn id qd tunc puenit est diacydonitē cū melle
z spēbus eius infra ponet descriptionem.

CEt qn vis solue vētrē in hmōi mā dabis ei ad potā-
dū vno die ante ipsaz post balneū aquā ciceris: z opz
vt administras eis illū multotiēs: z balneatio in aqz
thermaticis z deābulatiōes z motus iuuat eos.

CAppet hic qd. A. marie pcedit balneū aū purgatiōē in hmōi mā
f. flegmatica grossa: z hoc qd balneū preparat ad motū illius: vnde
post balneū datur aqua cicerū vt illā diuidat z calefaciat: z ponat
magis aptā ad eductiōē cū pharmino: vñ multotiēs pōt pcedi bal-
neū: z iō balneat i aqz thermaticis que sūt aque nāliter calide: vt
aqua balneo calidoz nāliter: z moneat z ambulat. Eōfert qd illā
mām subtiliant z calefaciunt z diuertunt a cursu ad stomachum.

CEt multotiēs est de cōsuetudine hominis vt cōgre-
get in stōcho ipsius flegma plurimū: tunc ergo admi-
nistrent potū cū aceto z synapi: qm sanat p̄pterea qd
illa icidunt corpus humoris: z pp solone accidentem
hūi spm. Et si flegma est acetosum def in potu biera
cū oymelle z vtat medicamine diacalamentū.

CQuādoqz illis aggregat aliqd flegma grossū viscosū: z tūc ad-
ministrent potū crudi cū aceto z synapi: qz ista icidunt: vñ humor
icilius expellit: z accidit illi vētris solo. vñ sal. alimētoz p. p. cap.
Vidi ego quedā querulante ea que circa os vētris rōcinat ex his
q̄ narrabat qd flegma aliqd fm ipsuz collectū erat: p̄sulu qd vtēre-
tur cū synapi potus z biei: iciloz ab ipsis flate purgavit plurimū
vētrē: z est ab oibz synthomatibz liberat. Et si fla est acetosus def
diacalamentū cū oymelle: qz calefacit z subtiliat z icidit. z diacala-
mentū descriptio nota est ex qnto trac. 3. z. 4. de regi. sani.

CEt medicīne quidem solutiue rectificantes humores
grossos que sunt hmōi sunt pillule alefeniati z pillule
aloeticæ magne: z pillule stomatice: z aloes in syrupo
acetoso cū feminibz fortia habēte semina facto cū mel

Super tertio

le z biera ad illuz q grossus est. R. semis ap̄j par. vi. z
extremitatum absinthij anisi seminis feniculi: omniuz
aū. par. iij. piperis al. z assari: ambozum aū. partem. i. z
mediam: costi z spice inde keisim: omnium aū. partes
ij. masticie croci: amboz aū. partem. i. aloes ptes. viij.
conficiantur z fiant ex eis troisci: z bibatur omni die
tro. ponde. aū. i. quoniam mundificat stomachum cū
facilitate. Et quandoqz necessarium est vti bieris ma-
gnis. Et ex eis que conferunt proprie post potionem
precedentē sunt myrabolani kebuli p̄diti: z syrupus d
absinthio: z zinziber conditum.

CEnumerat hic Aui. medicinas. Et p̄numerat quasdā. Sc̄o oñ-
dit cibaria istis puenientiā. ibi. (Et cibi.) Tercio itez resumit medi-
cinas puenientes penes descriptionē quartādā. ibi. (Et oymel.)
¶ Pillule alefeniati sunt pillule de aromatibz: q̄rū descriptio opti-
ma ponit a. Def. 10. oist. antidotary. Pillule aloeticæ. i. de aloē z sto-
matice: vt ibi. Def. Et aloes i syrupo zc. qz de se eēt pauci iuuamē-
ti: vt supra patuit: s̄ p̄uictū iciliū z subtiliatuis z calefactiuis cō-
fert: z iō dat cū syrupo acetoso mellino hūte semia fortia: vt sunt
semia spagi brusci leuistici. R. keisim. i. leuistici. ps. f. iā troisci cūz
aliq̄ gūma vt cū bdellio dissoluto in aqua vel vino. bibat. f. cū syru-
po p̄dicto vel vino troici. pōdere auri vñ? z ē pondus cōiter. 3. j.
s. 3. in solutiuis sumit. p. 3. j. Et q̄qz. f. qm mā est ifixa z antiq̄ta est
necariū vti bierj magnis vt biera logodiō zc. Et p̄p̄ie post portio-
nē. f. factā p̄ferit chebuli p̄diti: qz chebuli solone educunt flegma:
mūdificat ergo residuū flegmatis z stipticat stōchū z pfortat coz
modus in p̄diēdo ponit ab Aui. 5. ca. trac. 7. Et syrupus de absin-
thio: qz facta eūone confert. Et zinziber conditum. z ps.

CEt cibi convenientiores eis sunt iura alchanabir z
paruarū anium z ius columbe pulloz. Cozpora. n. pul-
lorum columbinoz sciat tarde digestionis z lōge mo-
re in stomacho. Et ficias qd saban als fabanac est eric-
catia stomachi ericcatia supfluatū oīuz humidaz.
Et aqua ferri mineralis aut in qua extinguit ferrū mi-
nerale aut in qua extinguit ferrū ignitum multotiēns
est iuuatiua stomachi humidioris. Et oymel squillitū
cū est vehementis iuuamēti: z diacydoniten purū est
bonum materijs calidis: z illud quod est cūz pipere z
zinzibere materijs grossis frigidis: z eius descriptio
R. succi cydoniozū aquosorum parū p̄nticoz partes
j. mellis ad infrigidatū z zuechari ad calefactūz partē
j. z aceti boni fortis. faciet vini partē mediā: p̄paret
super ignem lentuz z reponatur. qd si volūtas adest vt
sit maioris fortitudinis ad infrigidatū ponant in ipso
zinziber z piper. Et ex eis que cōferunt ad resolucndū
materias grossas ex stomacho est amplexari infantē q
nō polluit: sed est p̄rimus ad hoc sine velamine.

CLibaria p̄grua istis sunt cibaria pueniētiā pfortatiōis z ericatio-
nis z calefactiōis. talia sūt iura alchanabir. i. aui pue frāgēti ossa:
qz imaginādū est qd sicce carnis sit. Et quaz autū vt passēz. Et ius
pulloz colūbe: z tūc assignat cāz qd tūc pōt eē gēialis: qz ius illaz car-
niū faciliōis digōnis ē qd caro ipsaz: z iō dat ius. h̄ at maxie cōpetit
in pullis colūbaz: qz ipse sunt tarde digōnis z lōge more in stōcho.
Ius at bz p̄similē vtutē carniū in calefaciēdo z gēiando nutrimen-
tū sicet magis z nō grossū viscosū flegmaticū. Qd at iura carni-
bz decoquū similē vtutē assumūt: ps. ex. Sal. p̄ alimētoz. c. 1. Di-
bus nāqz coctis in humido accidit trāsmutare simul vtutē illius z
trabē ipsaz qd sūt ipsoz: z hoc p̄tine fieri z in elioz iuribz te licet
addiscere. Cōsiderādū aut qd pulli colūbaz qd sunt parui colūbi nō
dū hūtes pēnas firmas sunt tardioris z difficilioris digōnis qd co-
lūbi qd p̄t volare: z hoc pp supflūā humiditatē qd est in eis. vñ Aui.
z. ca. c. de colūbis. In pullis qd volare nō p̄t est caliditas z humi-
ditas supflua: s̄ illi qd volat sunt faciliōres ad digerēdū z leuiōres:
qz sunt minoris humiditatis. Et subdit qd in pullis est grossitudo. f.
nutrimēti pp humiditatē supflūā. Cū in diēris p̄cularibz f. fac.
pulli colūbi calidi sunt z copiose humiditatis quādoqz grossum
dant nutrimentū. Ex oibus s̄ his potes p̄cipere qd pulli colūbarum
sunt

sunt tarde digoniz: et id sunt lōge more in stōcho: vñ nō cōueniunt in hñtib' humores fridos in stōcho cū egeāt re leuis digoniz et fa-
cilis et cite pp stōchi debilitatē. Et id iura hōz pulloz danf. Et tñ
difficultas de nutrimento hōz coluboz: qz hñi. in scdo cañ. et Isaac
seuēti qz sunt grossi nutrimenti: sed supra hñi. c. de cura sode sacre
ab ebrietate dicit Sal. ingt si cibos illos pullis colubaz non erras.
Et vt qz cā sit subtilitas sanguinis ex eis generati. Huiusmodi autē
inquisitio aliā percuratōne bz. Sabanach est falsamentū qd sit
ex piscibus paruis salicis et nucibus et aliquibus spēbus et oleo vt
Simon ponit. hec autē comestio ericcatia est.

C Et quandoqz aggregant in stomacho duo humo-
res p̄trarij et est ille q est ibibitus: vbi gratia ex subtili
cholericō et effusus in p̄cavitatē ex grosso: opz ergo vt
intentio sit in eo q est maioris nocumēti.

C Ponit curam dispositionis stomachi materialis quando mate-
ria est mista. Et primo facit hoc. Secundo regreditur ad ponendū
curam quādam specialium materialium dispositionum stoma-
chi. (Et quandoqz humor.)

Sed tu dicis qualitercūqz sit semper videt q sit p̄us attendēdū ad
humorē effusum in p̄cavitatē qz ad ibibitū: qz humor ibibitus non
pōt euacuari nisi ille q est effusus euacuaret cū ille iaceat in cōca-
uitatē stōchi. / Dñm vno mō q intentio in his disponibz est du-
plex. Quēdā p̄ncipaliter et euacuatiō: et illi q imbibit in substā-
tia. Alia intentio est ad accidētia. verbi gratia. Effusus inducit gra-
uedinē vel dolorē pp puerionē in venostatē. imbibitus autē idu-
cit p̄ctionē et mordicationē. Si q mordicatio sit amplior dolore il-
lo v̄tōsō: tūc itēdimus cū fridus q remittit mordicationē: bz auge-
ant vel retineāt v̄tōsitatē. / Vel aliter dñm q aliqui p enōue pos-
sumus prius euacuare humorē ibibitū q effusū: qz effusus pōt ēē
aliquis humor flegmaticus adherēs in fundo stōchi: hñ ibibit' pōt ēē
in reliquo corpore stomachi existens calidus subtilis. Lū ergo ille
multū stimulare: euacuaremus eū cū biera simplici prius q dare-
mus icellus ad pparandū humorē fridū flegmaticū grossū. et eō si
grossus flegmaticus magis iustitate: nō tñ derelinquētes oīno re-
liquū vt in p̄trarijs iudicationibz precipitur vbiqz.

C Et qñ humor impediēs est calidus mordicationis ex
quo accidunt syncopis et spasmus tunc rege ipsuz cum
eo qd dixim' in caplo syncopis. Et primuz quo opz vt
ei succurras est facere ipm forbere aquā tepidā. Nam
cum ipsi p cum euomūt humores suos sedat illud qd
habent. Et si humor nocens effusus est melēcholicus
tunc cōferūt ei decoctio calamētū cū melle et decoctio
epitimi et calamētū campestris. Et ex eis que valent
ad hoc est vt p̄ficiant alumen et calcadīs et es v̄stū cū
melle et ponant sup stomachū. Et opz vt ponat super
stomachos eoz in hōis prauitatis egritudinis spon-
gia infusa in aceto calido valde.

C Resumit hic hñi. curā diuersarū mālūm disponū stōchi. Et p̄ qñ
mā est cholericā. Scdo qñ est melicā. ibi (Et si humor.) Tercio qñ
est flegmaticā. ibi (Lūqz humor.) p̄ximū p̄. C. Circa p̄tē scdaz cō-
siderādū qz hñi. docet succurrere effusioni melie ad stōchū cū re-
b' vere curatiuis: vt decoctio calamētū cū melle: et decoctio epitimi
nūqz illa mām melicā calefaciūt et educiūt. Docet et succurrē cūz
em̄p̄is duplicibz. Uno quo itēdimus magis ad cām vt factū ex alu-
mie calcadīs: qd est atrametū et es v̄stū: et oīa illa sūt calia et sicca
fortiter q eoz calitate resistunt friditati melie et siccitati eoz q est
p̄m̄cta stipticitati p̄fortat et iuuat stōchū ne recipiat mām. Aliud
docet em̄p̄m quo succurrit accidenti vt forti dolori in effusione
melie: et hoc fit cū aceto actu calido: qz sit actuali caliditate p̄m̄-
cta subtilitati stōchū penetrat v̄s ad p̄fidū: et tūc sedat illō accēsiō.

C Lūqz humor fuerit frigidus et humidus: tūc sis cō-
tentus calefacientibus resolutiuis et nō facias ingredi-
entis eis ea que expicant cum stipticitate: qñ error est ma-
ximus siue sit cibis siue medicis. Et qñqz mā impedit
multitudine sua nō sua corruptiōe: et in succurrēdo nō
cumēto administrē medicine et cibi stiptici absqz spe-
cialitē. Curatiō autē apostematū stomachi singularia
posterius faciemus capitula: et similiter curatiōni ven-
tositatum et inflationis.

C Lūqz humor est sticticus. i. ibibit' vel adherēs: tūc nō debent dari
stiptica. s. p. os: qz illā mām magis faciūt adherere stōcho. Si autē
mā sola sui multitudine noceat: qz nō sit grossa adherēs nec itras
aut iusticata sed solū sit multa nullā habens malā corruptionē vel
q̄litate: tūc stiptica p̄ferūt: qz p̄fortat et exprimūt illā mām cū non
sit apra ibibi vel iusticata: ista sūt verba Sera. 7. ca. 9. de iuuamē-
tis biere sacre cū aloē. vbi sic. Et opz qz hñres egritudines acciden-
tes in stōcho et v̄tre pp humores malos iuuēt cū medicinis fa-
ctis ex aloē. Res autē stiptice. s. pure nō multū: siue sint cibi siue po-
tus siue medicie nocēt eis nocumēto magno. Qñ autē in mēbro le-
so est humiditas multa: et est in eo res siliā molliet: et illud non le-
dit nisi quātitate sua tñ p̄ter q illic sit malitia in humoribz et hu-
miditas iā posuit os stōchi qñ sit res iustata humectata: tūc admini-
stratio ciboz et potū et medicina p̄ stipticaz est et magis iuuatiuis
rebz: qd est: qz mēbro iustitū est in illa hora molliciatū: sicut iustū
re molliciatū quas nō rectificat et redire faciūt nisi medicie stipti-
ce. Et hñs qz verba Serap. habemus eadē sniam cū ea quas ponit
hic hñi. C. Curatiōni. excusat se a determinatiōe curatiōis mālūz
disponū qñ mā apostemat postponens hoc alias.

C In raritatis vō stomachi cura administrēnt medicī-
ne calefacientes stiptice quas diximus et p̄prie aroma-
tica in qb' est pueniētia cordi et spiritui: et administrē-
tur electuaria aromatica stiptica sic de nuce muscata
et electuaria de cardamomo et similia que sunt ex cis q
dicemus et q diximus in curatiōe frigoris stōchi et bu-
miditatis eius. Et opz vt expicent cibi et subtilient et su-
mant in pluribus vicibus et nō grauibūt stomachum
et nō impleat vino subito: neqz moueat post cibum et
potum: neqz bibat sup cibū: et sit illud qd bibit vinum
forte vctus aliquantulaz declinans stipticitatez: et as-
sumant ipsum paulatim paulatim.

C hic determinat de cura q̄ridā aliaz disponū. Sūt autē ille dispō-
nēs raritas texture: oppilationes stōchi nocumētū factū ex offen-
siōe vel casu scō sup stōchū. tria sūt fin hñi facit. Scda ibi (Cura qdaz
oppilationū.) Tertia ibi (Cura de curatiōibus.) C. In 5. nō ponit
eluz de cardamomo: s. pōt fieri habitis reliqs spēbus quas volu-
mus ponere et addere in cardamomo. docet autē cū calidie hoc fa-
cere: qz lassitas qñ semp frigiditātē p̄iūgit: cū lassitas accidat post
lōgos morbos stōchi. hñ autē plus sunt frigidi. hñ autē cū raritate tex-
ture ēē aliqs modus male cōpōnitis calide: tunc stipticitati possu-
mus admiscere aliq̄ frida. vñ Rasis in diuisionibus. c. 59. f. in cura
debilitat digoniz sacre p debilitatē corporis stōchi: et id est p̄pter
raritātē texture: vt alio ibidē exposui. docet dare stiptica. ca. et frigi-
da diuersimode: tñ vt ibidē exponebatur qz.

C Cura autem oppilationū euēntientium in meatibus
propings stomachi qui sunt ad ipsum aut in ipso sicut
meat' q sunt ex ipso ad splenez aut ex ipso ad epar est
adhibere aperitiua sicut hierā et absinthium.

C Abbreviat curam: quia satis ex superioribus haberi potest: et in-
fra de his dicitur.

C Veruz de curatiōibus obuiationis et percussiois
et casus super stomachū sunt troscisci dicti in antidota-
rio in gbus sunt charabe et mellilotū. Emplastrū iuu-
tiuum ad hoc. R. pomoz de semini coctoz dissolutoz
in decoctione p̄tritoz valde pondus. 3. i. consiciātur
cū decima sui de laudano et ros. 3. vñ. et aloes. 3. vñ. con-
ficiantur oīa cū duobus succis. s. buglosse et folioz cu-
pressi et misceat cum eo oleum de lilio et tepidetur et li-
getur super stomachū diebus aliquibus.

C Considerādū qz cura casus et offensionis sacre sup stomachum est
duplex. quēdā spālis: et hec tradit hic: vbi stomachi tradunt egrit-
tudes. quēdā autē est cōis magis stomacho visceribus et alijs mē-
bris: et sub hac generali intentione tradit infra. 4. cañ. fen. 4. tra-
z. c. 6. f. de offensione super ventrē et viscera. vñ ibidē hñi. iā dixi-
mus de hoc in lib. 3. Considerādū post q intentio in curatiōe huius
est p̄fortatio stomachi et p̄hibitiō fluxus materieqz ad ipm: et ideo
danf troscisci de charabe: qz stiptici sunt. idē ēē incedit em̄p̄m fa-
ctū de cydonijs qb' v̄timur loco pomoz illoz. qz in his do. liij. gra-
na mūmie cū succo plātiginis vel vino vt comiectoz.

Gentilis

De cura eius que leditur fortitudine sensus sui stomachi. Cap. 34^m.

Cum superfluit illud non est excusatio quoniam admittuntur narcotica cum facilitate. Et oportet ut sint cibi eius illi qui ingrossant sanguinem sicut illi qui sunt de frumento cocto cum multa aqua: et carnes vacine usquequo necessarium sit uti narcoticis. Et si illud quod nocet fuerit calidum: tunc oportebit ut partes stomachi mundificentur cum biera multotiens et ut non tarderetur cibum eius: immo oportet in huiusmodi ut cibentur in principio famis ipsorum pane cum robore fructuum: aut infuso in aqua frigida et aqua rose: et quandoque infunditur in vino misco infrigidato: illud enim confortat os stomachi etiam. Et si illud quod ledit fuerit frigidum: tunc plurimum quod eis accidet non accidet nisi tremor et spasmus: quare oportebit ut eorum stomachi confortentur cum vino stipitico et cum medicinis aromaticis stipiticis subtiliatis utis et euacuet humor qui est in eis.

Ponit curam quarundam malorum dispositionum: quarum supra posuit signa. Et facit hoc. Secundo ponit quoddam generale capitulum ad precedentia. ibi. (Scias.) Primum ponit curas eius qui ledit in fortitudine sensus stomachi. Secundo ponit regimen eius cuius stomachus est parvus. ibi. (Oportet.) Primum in duas. Primum docet curare istam dispositionem in se. Secundo quo ad qualitatem humorum a qua leditur. ibi. (Et si illud.) Et hec in duo. Primum facit quando ille humor est calidus. Secundo quando est frigidus. ibi. (Et si illud.) Considerandum quod fortitudo sensus potest poni egritudo. non enim querimus sensus acuitas est laudabilis: sed acuitas sensus iudicia iudicio. hoc autem fit quando sensus recipit spiritum sine materia quantum sibi possibile est: et tunc sensus tactus quanto velocius hac specie recipit tanto sanior et melior iudicat: sed pariter statim et materialiter magis hoc est egritudo: quod non fit nisi propter materiale dispositionem in organo tactus: et propter nimiam excarnationem et disoperationem nervi: aut propter nimiam raritatem: unde inaturalis dispositio potest dici absolute tria acuitas sensus tactus ponit magis egritudo quam acuitas sensus visus: quod illa propter egritudo non ponitur: quod sensus tactus magis materialiter recipit: unde in veloci perceptione et passione ab omni re fit dolor: sed sensus visus magis immaterialiter recipit: unde id in eo nocumetum propter non facit: sicut fit nocumetum in corpore ex acuitate sensus tactus: sed illud aliquod faciat nocumetum ut imaginationes: ut supra tertia sententia. Ultimo ergo Aui. quod cum superfluit perceptio sensibili aduenientium stomacho quod quod stupescimus cum leuitate. Et si illud quod stomacho aduenit: unde stomachus perceptione patitur est calidus humor euacuetur cum biera rose. Si autem frigidus: ille facit tremorem et spasmum propter eorum ad cerebrum sicut calidus humor facit syncope magis: tunc curetur cum rebus stipiticis calefacientibus.

De regimine eius cuius stomachus parvus est. Cap. 35^m.

Portet ut sit cibus eius ex eis que sunt in pauca quantitate multi nutrimenti et sint ex rebus conveniētibz stomacho. Libi autem magis conveniētes ei sunt illi in quibus sunt stipicitas et amaritudo sine acuitate et mordicatione.

Superius A. posuit curationes eius que ledit a fortitudine sensus stomachi: hic ponit regimen eius quod est stomachus parvus. Et primo facit hoc. Secundo generalizat que dixit ad regimen stomachi sani. ibi. (Et sani.) Dicit quod cibi istorum sunt pauca quantitates: et hoc propter parvitatem stomachi: et multi nutrimenti propter reliquum corporis: et debet esse conveniētes stomacho. huiusmodi quod cibi qui istis habitibus stomachus parvum conveniunt: sunt in genere est stipicitas. s. conveniētes quod acuit appetitum: unde stomachus magis cibum amplectatur. Et amaritudo. s. levis: quod iuvat ad digestionem sine acuitate et mordicatione: et hoc ne cibum expellat ante digestionem sine horum digestionis. Considerandum autem quod Aulic. dicit regimen et non curam: quod propter stomachi parvitatem curari non potest: quod ad naturam magnitudinem redeat: potest tamen regi. Regimen autem erit ut cibetur cibis qui sunt pauca quantitates: sint tamen multi nutrimenti et facili digestionis et confortent stomachum: et si non habentur naturaliter fiant artificialiter.

Super tertio

Et sani quidem iuvant in confortatione suorum stomachorum cum stipiticis. In febrientibus vero non oportet ut superfluat in hoc cum eis in quibus est stipicitas vehementer: quoniam illud exccat ora stomachorum suorum exccatione nociva: quare oportet in eis cum facilitate administrare quoniam necessaria sunt.

Generalizat ad regimen sanorum. Et ponit quoniam cibaria habita aliis stipicitate conveniunt sanis et non febrientibus. Secundo ponit quod alia quod stomachus iuvant. ibi. (Et ex cibis.) Tunc ponit quod sani et iuvant cum aliquibus stipiticis: et huiusmodi quod aggregat et confortat stomachum sicut sunt vina stipitica grana myrti quique olive et cappares pdate. In febrientibus vero non dentur illa stipitica: quod exccat ora stomachorum eorum. Et si opus quique ea dare debent cum facilitate quoniam necessaria sunt. s. ad stomachi confortationes: vel quoniam necessaria sunt. debent cum facilitate dari: quod de necessitate accidit eis exccatio oris propter febres ut huiusmodi exteriora ista.

Et ex cibis quidem conveniētibz stomacho iuvantibus ad debilitatem ipsius secundum quod testatur. S. sunt pelles intrinsece ventris gallinaz et dimissio coitus profert eis in confortando stomachum valde.

Enumerat quod alia et huiusmodi alia. ibi. (Et ex regimine.) Tunc notandum quod iuvant a. s. huiusmodi postum. de simpli. medi. c. s. f. de ventre. Notandum tamen quod membra videntur huiusmodi propter eorum confortationem se ut Auer. 5. coll. 3. c. 12. f. de medicis confortantibus membra augere quiddam. Et ideo cerebrum proferit cerebrum ut supra. c. de soda ex percussione. Et pulmo pulmō ut supra de asmate. Aliter videntur ut supra de erubescencia lactis. Epur epati ut supra de cura debilitatis epati. Et testinum testino ut supra de medicinis proferentibus colice. Et renem ut supra de debilitate renem. Summus autem iste tunice et exccat et pulverizatur vel dantur cum zuecharo sicut sunt reliqua pdate. Et dimissio coitus. et cum est. nam stomachus est membrum resolvable: et ideo ex resolutione et eione facta in coitu multum nocet. plus enim debilitat huiusmodi ex eione spermatis cum superfluit quam si quidam gestus ratur exiret sanguis: ut A. 3. de ani. circa vltimam ca. 3. c. Utrum autem confortat et quod apparebit fen. 20.

Et ex regimine conveniēti plurimus stomachis est ut vomitu in mense bis ita ut non coegregat in stomacho humor flegmaticus: et facilius vomitus est ille qui fit cum raffano et piscibus comestis expectando donec sit sitis valde et bibedo post ipsam syrupum acetosum mellinum aut zuecharinum cum aqua calida et enomodo: et non oportet ut supra illud addat: quoniam consuecet natura ejicere superfluitates ad stomachum. Et scias quod vomitus facilius levis sine labore et non frequens in hora necessitatis est maximi iuvamenti.

Primo ostendit que eiones proferunt stomacho et qualiter. Secundo quod quod alia. ibi. (Et quique.) Primum in v. primo ostendit quod eio vomitus sibi proferat. Secundo quod per ventrem. ibi. (De solutivis.) Tria sunt dicta per ca. fen. 4. illo ca. b. p. precepit. Considerandum tamen quod vomitus est duplex. Quidam fit ad sanitatis proferationem et ille fit cum re leui ut cum aqua calida vel aceto vel vino: aut comestione piscium et raffani ut hic Aui. ponit. et potare potest syrupum mellinum si non timemus de calefactione: aut zuecharinum si de ea timemus. Quidam autem est vomitus factus ad proferationem vel curationem: et ille fit cum rebus medicinalibus vomitus ut cum medulla cartami aut cum agarico dato cum sua suba. Primus quidem vomitus est facilius levis factus sine labore et cum re leui: ille potest fieri bis quilibet mense et duobus diebus. Secundus quidem fieri non plus quam bis ne stomachus fiat lacuna superfluitatum. Dicitur fieri duobus diebus: primum ut in secunda die emedet id quod in primo fuit difficile. Dicitur fieri ille vomitus ad sanitatem et totius corporis proferationes ad hoc ut stomachus mudeat a superfluitatibus suis. non enim huiusmodi ipsum munder sicut ista habent cholera ut ibidem Aui. Sed secundus vomitus est violentus magis: et ille non oportet fieri quolibet mense cum byes ab huiusmodi vomitu phibeat. unde b. p. 4. p. a. fo. 4. purgare estare superiora. byeme vero inferiora. sed oportet fieri tpe quo eiones ad proferationes coepit: unde vere et autumnus quod retulerit quod vomitus non oportet fieri in autumno: ut Aui. q. rta p. m. Quo autem tpe magis coepit ille vomitus: an vere an in autumno non est ad presens. Vomitus autem factus curationis gratia expedit quod casus incumbit: reliquis medicationibus instantibus aut non multum aduerfantibus.

Et ex regimine conveniēte pluribus stomachis est ut sint presenti cibo una vice preter quod repleant in illa vice.

Edicit

¶ Dicit hic qd plurimis confert qd sint contenti cibis vice vna. Isti aut quibus hoc confert sunt illi qui tardant ciborum assumptorum digestionem: in quorum stomacho cibis multa morat. Hi autem plurimi sunt. Quid aut de hoc posterius.

¶ De solutivis vobis convenientiora eis sunt aloca et abstinibz herba non succus eius: quoniam succus separatus est a stipticitate retenta in herba.

¶ Considerandum qd de proprietate solutivorum est debilitare nobilia membra de quibus est stictio: debilitati autem eo succurrunt cum stipticis aggregando eorum substantiam, cum alia medicina simul cum virtute solutiva huius stipticitate et pfortativam vel aggregativam virtutem: ista pueniens est. Vnde Auer. 5. coll. c. 4. z. f. de reubarbaro. comedat reubarbarum pro stipticitate que est in eo dicere qd frenum eius est cum eo. Aloe autem et abstinibz stipticitate habet et pfortationem simul cum solutiva virtute. Vnde mesue. c. de aloca. qd interio solutivum plurimum sit debilitare virtutes et membra que sunt minora virtutum et asserre eis nocumetum propter quod citius. Sane. itatione scda. c. 1. z. z. can. cadit hec itatio ab aloca. non solum non nocet: imo iuvant ad pfortationem membrorum debiliu addere et ad reductionem eorum in proprias virtutes pferre. Et Circumstantes in sui laudes dicit qd huius sit amara: est in stictio quilibet et pueniens: propter eadem cum abstinibz stictio pferit purgativam. n. huius virtutem et stipticam ut ois medicos secta docet. Vnde Mesue. abstinibz est compositum ex suba cala dante sibi amaritudinem et nitrositate faciente ipsum apertum oppellum et solutivum nae et ex sua fra stiptica pro qua acris est ut sit in membrorum pfortativum et ex sua fra stiptica.

Dubium

¶ Sed dubitatur an herba abstinibz magis stictio pferat an eius succus. Et videtur qd succus magis: quod citius operatur et ad actum deducit. Item tunc syrupi de abstinibz stictio non pferret cum eis separata sit abstinibz virtus a corpore suba eius. In huius est Aui. 7. dnm qd in regimine corporis sani ite dente ad pfortationem vel pfortationem: herba abstinibz pferret: non aut succus. Propter quod pferendum qd abstinibz duplices habet partes. f. parte subtili nitrosam et amaram per quam est solutivum et aperitivum: et parte stiptica per quam est pfortativum ut supra: pars nitrosa est supficialis et subtilis magis: pars autem stiptica est pars copulata grossa et magis remans in suba berbe. cum qd abstinibz succus ex parte trahit in succu pars subtilis amara nitrosa et calida. remanet autem pars amara stiptica: et ideo succus abstinibz est calidus acutus: solutivus sine pfortatione. hic autem stictio intendit pfortari non copere: imo ledit calefaciendo et solvendo sine pfortatione: et apte propter caliditatem et evaporationem capis facit dolorem: et ideo abstinibz succus ponit ab Aui. similis succo paffy. vnde Mesue dicebat. succus eius nocet stictio propter bauracitatem. i. nitrositatem et acuitatem suam. sine stipticitate. et Aui. hic. succus eius est separatus a stipticitate retenta in herba: et ideo stictio non pferit. et z. can. c. de abstinibz. succus eius est malus stictio. et Serap. ca. de abstinibz. virtus succi abstinibz est sicut virtus ipsi abstinibz: nisi quod non puenit virtus eius in portionibus: quod est malus stictio: ut faciat dolorem capis. Ex quo appetit qd herba magis pferat: quod pfortationem et stipticitatem simul huius cum solutiva virtute. Dixit autem signanter in regimine corporis sani: quod in regimine alicuius corporis egi in quo magis querimus solone et abstentione non curares tunc de pfortatione per abstinibz possunt puenire dare succu: cum succus calidior et acutior sit. vnde Serap. succus eius calidior est satis qd herba ipsa. et Aui. z. can. eius succus est fortior solis ipsi. Et ex his obta solunt. Ad pnu. n. dnm qd in corpore indigente pfortatione per abstentionem superfluitatem de stictio non querimus velocem operationem: sed diligimus magis virtutis pfortationem cum abstentione et modificatione. Ad alia dnm qd virtus nitrosa abstinibz ex decoctione resolvitur: et ideo non sic est acutus. Vnde dnm qd huius syrupus de abstinibz non pferit.

¶ Et quicquid iuvant stomachus ex acceptione passularum in secunda mensa propter illud quod in eis est de abstentione equali. Et ipse quod sunt ex eis que sedant moridicationem parva que accidunt stictio sua abstentione. Magna vero moridicatione indiget fortiori illis. Et grana myrti composita stictio et capparibus preparata etiam: et ex oleribus lactuca stomacho qui ad caliditatem est declinua. Et similiter sumufterre et apii est cois iuvamentum: et similiter mentha et enula pda cum aceto. Et ex eis que pueniunt stomacho sua proprietate et pferunt mery etiam est lapis quod dicitur corallus cui suspensum est ut pferat mery stictio ad sumitur ex eo suspensorium. Qualiter ergo ingreditur in confectionibus aut bibis ex eo medietas. 3. j.

¶ Enumerat quedam alia et pater. Sana myrti conferunt: quod stipticitatem habent: et similiter cappares condite et lactuca etiam: et sumufterre: quod huius composita virtute sicut abstinibz et apii. Considerandum qd apii quodammodo sumit pro petrosillino sicut hic: est ergo communis iuvamentum: et forsan in omni dispositione conferret: ut in frigida et calida. in ipso enim non est magnus excessus. Vnde aliter dicens est communis iuvamentum: quod omnis eius species conferret. vnde scdo can. ca. de apio. auctoritate quorundam: Ruffus in hoc comendat. et mentha etiam conferret: quod stiptica et calida. Et enula composita cum aceto ut sua grossa et acuta cruditas excicetur et diuidat. Et ex his que conveniunt est corallus: ideo mulieres experite corallum ad colum puerorum suspendunt: ut. z. can. cap. de corallo. Quid ergo erit cum per os sumit: certe multo magis operabitur.

¶ De rebus quarum usu nocentur stomachus et intestina. Cap. 36.

¶ Cias qd plures egritudines in stictio sequuntur satietatem nauseatiam. Aliena qd capz et aliena cam eius ex cibis in quantitate eorum et qualitate eorum et qui sunt incosueti et ex aeribus et ex aquis prohibentibus digestionem bonam.

¶ Hoc est quoddam generale capitulum in quo enumerantur que iuvant et que nocent stictio et intestinis: et sunt veritate maiori pars precedenti est pars huius. Et primo in communem magis enumerat res stomacho nocentes et intestinis et modum nocumetum. Scdo in spali. ibi. Et scias qd omne quod stipticitatem. Vnde prima in duas. primo ostendit quomodo ea que assumuntur sunt stomacho nociva. Scdo quomodo ea que retinentur ibi. Et scias qd cibum. Vnde Satietas nauseatiam fit ex indigestione stomachi vnde cruditas et corruptio cibi remanet in eo: et ideo debet tolli hec satietas: et omne quod potest esse causa sicut nimia quantitas ciborum et malitia qualitas eorum ut nimia grossities vel aquositas: vel alia mala qualitates: et tollantur incosuetas: quod etiam consueta cibaria melius digerunt cum sint magis pformata: et acris et aque que sunt cause corruptionis. vnde fen. 3. c. de regimine cibi. grossities aeris et aque est eis que cibum corrumpunt.

¶ Et ex rebus magis inimicis stictio est repletio et propter illud non auget corpus gulosis: quoniam cibum non digerit: quare non crescit ex eo corpus. Ille autem qui a cibo abstinet dum in ipso remanet adhuc aliquid appetit: auget: quoniam stomachus eius bene digerit cibum. Et scias qd cibum qui est incosuetus stictio in seipso non causa aggregatio nis sue cum alio: aut est incosuetus ei propter suam quantitatem: aut propter qualitatem sui: vnaqueque eorum si est ad levitatem declinior natat et regit expulsiōem cum vomitu. et si ad gravitatem residet et regit expelli fluxu ventris. Et quicquid accidit ut nate pars eius et residet pars eius propter suam diversitatem in levitate et gravitudine et diversitate motu veterositate cunctis in ipso et regit vomitum et solutionem veteris simul. Et scias qd prohibito fecis et veterositas est maxime nocumetum. Quicquid enim ascendit propter illud se ex revolutione ad revolutionem ad superiora donec redit ad stomachum et impedit nocumetum maximo et movens ex eo ea que sunt sicut ileos et accidit perturbatio et calidus appetit. Et veterositas est quicquid ascendit ad stictum et elcua vapor ipsi ad cerebrum et nocet vehementer et corrumpit illud quod in stomacho est.

¶ Dicit qd res inimica stomacho est repletio: ideo non crescit corpus gulosis: et concordat cum dicto supra fen. 3. pmi can. vbi sic. Et cibo nullus ita repletus est ut non sit ibi locus superflui: sed ab eo est retinendus reliquus desiderii in anima adhuc remanentibus. Considerandum post qd cibum potest habere malitiam in se aut per malam compositionem cum alio. Experimentatores namque indici et alij iam dixerunt qd lac cum rebus acerosis comedendum non est. Si ergo cibaria ex compositione non habeant malitiam: hoc erit propter malam qualitatem. et pater. Et scias qd prohibito. idem habes a Sal. in de regi. sani. 6. 2. 6. de accidenti et morbo cap. 2.

¶ Et scias qd omne quod stipticitatem non habet ex succis propriis et ex alijs coiter est malum stictio. Et oia olea mollificat

Gentilis

stochū. Et qđ ex eis est magis pueniēs z magis sanū est oleū de oliuis z oleū de nucib⁹ z oleū de pbsicis. Et ex medicinis z cibis stochū magis nociuis fm plu rimū sunt grana pini z selk z albedarogi z napi nō dis soluti in decoctione z acetosa z atriplices z bliti nisi cū aceto z almurī z oleo. Et ex istis sunt fenugrecū z sisamū: qm̄ ambo debilitant stomachū: z lac est noci uum stomacho: z similiter medulle z cerebella.

Et scias qđ oēs succi cū sint multe penetratiōis si nō habēt stipri citatē ppte nocēt: z id olea mollificāt stochū: que tñ min⁹ molli fiant sicut oleū nucū z onfancinū: qđ aliqđ hāt stipricitatē zē. z sup. oleū de amigdalīs: qđ ista ē pferū neruis: vt Aui. supra fen z dicit qđ ex medicinis nocentib⁹ sunt grana pini. Sed contra Aui. z. cañ. ptra Diafcoidē. inquit Diafcō. est malū stochū. Sed videt qđ nō sit ita nisi qđ adurūt vel rancidat. Itē ipse docet facere emplm̄ sup stochū ex grana pini z absinthio. Itē pferū neruoz mollificationi z debilitati corporis comestus. A. z Serap. / Dm̄ qđ grana pini sūt duplicia. s. magna z parua. de magnis currit hic sermo. habēt autē hec grana quādā vinctuositatē z terrestritatē vnde sunt difficilis digōnis: z ppter quasdam partes subtiles aerreas z siccas terras sunt mordacitua. Si ergo grana pini pura dantur sine aliqua pparatione nocent stochū qđ sunt difficilis di gēstionis. Unde Serap. est dure digōnis. z. A. ipsū est difficilis di gēstionis z lentius cibū z hoc mō hic Aui. intellexit qđ bz verita tem fm plurimū vt ipse dicit: qđ in aliquo corpore habētē fortem stochū nō nocēt. Si autē grana pini sumunt pparata vt ifusa: vnde remouet eoz mordacitū z composita cuz zuccharo tabazet aut melle vt Aui. distinguit ibi z in ca. de gēlone. ipsa pnt stochū pue nire ppterca qđ pparatio aegrit eis subtilitatē subē z facilitatē digōnis. Et hinc cessant pna. / Ad oppositū dōm pmo qđ quedaz res sunt que exterius posite inuuant: interius autē sumpte nocēt vt Aui. fen. z. pmi cañ. c. de causis nō necessariis pmutatib⁹. z. B. z. de cōplexionib⁹. c. 3. / Ad z. dōm qđ pferūt debilib⁹ stochū. / Ad 3. dōm qđ qñ Aui. dicit qđ pferunt neruis: intelligit de neruis re motis: qđ tūc grana pini perueniunt alterata z digesta. cuz equali caliditate que neruos pfortat z pz. / C. Selk z albedarogi. vna fā bz selli: z Simon bz qđ est spēs basiliconis: vnde z statim albedarogi subiūgit. alibi inuenit qđ selli. apū. / Hic pliceret sibi nisi tra heret ad aliquā speciem apy. Sed perior fā est selk per k qđ fm Serap. z Simon. est sicla. i. bieta que mala est stochū. Unde Aui. z. cañ. totū citratū est mali cibini z generat inflationē z rugitum z dolorē vētris. Unde Serap. selk. i. bieta. albedarogi. i. ozimū cō mune qđ mali nutrimenti est vt oēs ponūt. Napi. i. napones de qđ bus Serap. in ca. de rapa. determinat z sunt dure digōnis: z ideo volūt dissolui in aqua. s. per decoctionem. Et acetosa z atriplices. qđ oia illa sunt aquosa dure digōnis. Et bliti quātum ad aliā spēm eius: qđ duas bz spēs sicut z diuisim noiat eas pmo cañ. 3. doctri. 5. nisi cū aceto ad incidēdū. Almurī est modus salfamēti ad erican dum harū humiditatē supflūā. Et oleo ad leniēdū vt cito descen dant. Et sic oēs has herbas comedebāt antiq vt sepe recitat Bas. alimētoz. z. vt caplis. 49. 51. 52. 55. z. 59. Et fenugrecū z sisamū: qđ faciūt abominationē. Et lac est nociuū stochū: nulla pōr assignari cā: nisi qđ aut cito corripit aut pmutat: aut qđ venas meseraicas oppilat. Unde A. z. cañ. ca. de lacte. Alia tñ multa bona iuuamēta includit existēs multi z boni nutrimenti. z sūt cerebella z medulla. vñ. 3. alimētoz. c. 7. cerebriū magis flegmaticū grossi cibini z mali meat⁹ z in digōne tardit⁹: nō minime autē oē cerebrum malū est zē. existēs cū alijs nauscauiū. Et de medulla dicit ca. s. tertij alimē toz. est autē nauscauius cibis. Cōsiderandū autē dicta. B. ibidē verificari maxime de cerebris quadrupediū: qđ gallinarū z auium cerebra nō sunt tante blasphemie cōdigna.

Et ex potibus qui est grossius nouus. Et ex medicinis grana iuniperi z grana alsagdi.

Et potus nouus vt multū z pz. Grana iuniperi sunt multarū spe cieriū vt recitat Serap. c. de iunipero. z ille tamē qui dulcis est cū pauca amaritudine est bonus stomacho vt ibidē Serap. sed qui est acutus mordacitius z amarus nocet stomacho ppter multā calefactionē quā inducit. Grana alsagdi. i. agni casti qđ sua calidita te z siccitate nocet: sed Simon scribit sic alsagdi.

Et scias qđ oēs medicie solutiue z omnia que abo minationē faciunt sunt mala stomacho.

Omnia solutiua. s. fortia: qđ iam supra pcessit aloē. Vterū est tñ qđ stomacho sano fm se nullū solutiū cōpetit in hoīe vtente vitā li

Super tertio

bera: qđ nulla eget medicinarū cūatione: sed in alijs corporib⁹ ad pseruationem cōseruationi admittam confert etiā vt supra.

Et coitus est ex reb⁹ magis nociuis stomacho z di missio eius est ex rebus magis cēferentib⁹ ei: z vomis tus laboriosus quāuis inuatiuus ex parte purgatio nis: nocet tñ plurimū cū debilitatione.

Quo coitus noceat supra apparuit z posterius fen. 20. magis.

Sed dubitat ex pcedēt cap. an pueniētus sit vna vice comedē an plurib⁹. / Et videt qđ vna vice comedere in die sufficiat ex mē te Aui. bic. Ex regimine puenienti plurib⁹ stomachis est vt sint pnti cibo vna vice. Amplius hō nō dō comedere nisi post deside riū: vt pmo cañ. fen. 3. c. de regimine comestionis. Sed nātr deside riū nō dō inesse nisi semel in die. 2. pbañ. nā appetit⁹ nātr z ver⁹ nō fit nisi epar regrat stochū ppter inanitionē. In stochū autē ci bus morat ab eo qđ est a. 12. boiaz vsq ad. 22. vt istra. hoc autē est io. bore: sed opz aliquo tēpore morari in epate antequā digerat z trāsmittat a mēbris. ponat qđ sint quinque boze z sic erunt. 15. z ēt aliquo tēpore in mēbris morat post anteq mēbra epar exquir ant: z si sic semp post. 15. boz ab hora sumptionis cibi fiet nātr appetit⁹. hoc autē tranfit in scdm dīe saltē in equinoctialibus: aut in magnā partē noctis in qua nō est comedendū sed quiescendū.

Uidet post qđ bis sit comedendū qm̄ sicut a Bas. addiscimus in de regi. sani. ca. 6. Itē bis boies appetunt. Itē videt qđ pntue qm̄ resoloni necessaria est prima restauratio: pntue autē resoluimur.

Quo ad istā. q. est plderādū qđ oim̄ farracnoz fuit opz. qđ homo vna die semel comedit z alia bis. Et sic. A. hic exponat ex regimine pueniēte pluribus stomachis est vt sint pnti vice vna scz vna die supple z alia bis: hoc ideoz supra fen. 3. de re. cibi. z vi cibis fatiatius comestionis melius est vt homo vna die semel z altera mane z vespere comedit. Et Almasor. 4. trac. cap. 4. in de regimine cibi. tēperatius est vt iter duos dies ter reficiant. Itēz

halya. tracta. pmo. Et cū est vt in die qua semel comedit alimēti stomach⁹ z corp⁹ super cibo assumptū bis in die pcedēt. Tamē forte credo qđ sit respōdēdū fm auctoz istoz z alioz: vniuersales cañ. qđ cibaria aut semel aut bis aut ter aut amplius opz qđ assu mat ex cōsuetudine etate habitudine regione z extrinsecus acci dentibus: quēadmodū in cibatione egrotantium. hoc assumit ex

hippo. p. pti. afoz. 17. Et pntitudine quidē: qđ qui semel cō fuetus est comedere semel comedit: z qui bis bis. z etiā p regimi. acu. ter. cōmē. 20. z. A. p. cañ. fen. 3. adingit palleगत sermoni. in hoc vehemētē vsus est seruandus. Etas autē pueritie bis ter aut amplius cibationē requirit: z ideo pueniētus est stomachis eoz in die pluries cibare. Similr etiā hoc cōuenit vltimo decrepitis.

pmi aut senes z eis pping possunt vna cibationē stare. Atres etiā quedā pluribus vicibus cibū offerri indicāt. Similr habitudine regiones z tēpus: sed absolute loquēdū z assumēdo existēte cor pore carnosio z pingui habētē rerū copā z vitā gerētē liberā con uenientius est in die vna vice comedere: z hoc qđ vna vice pōt su mere qđ cibi cōuenit z bene digerēt: si veller amplius comedere erit puenientius vna die semel z alia die bis. Unde Alman. ibidē.

bis in die refici corpora habētibus grossa z pingua nocet. Si autē homo sit macer z rarus aut oeditus secularib⁹ negotijs artibus z occupationibus melius est bis in die comedere quātitatez quā possit digerere: z hoc hodie gens obseruat: qđ nullus est qui mul tis occupationibus z resolutionibus nō tradat. Aui. tñ z Almasor. 4. in de regimine corporis oclioz. Itē vt eoz forsan reges z ipsemet fuerūt: vnde ipsimet pntitudine z alias cōditiones fore considerandas voluerunt. / Ad obiectum primū dicendum qđ Aui. loquit de regimine corporis delitiose viuentis vtētis bono z laudabili z multo ciboz: cui melius est vna die semel z alia bis comedere more farracnoz. Vel aliter qđ de bent esse contenti cibo vice vna. s. cōtinuā nō intercia. / Ad scd z dicendū qđ tempus illud more cibi in stomacho est tempus ma ius z latum. Nam in quibuscūqz cibis nō morat. s. boz vt sensus ostendit: similiter etiā aliquis cibis cito tranfit: z ideo homini in quo cib⁹ tāto tēpore morat cōueniētius esset semel in die come dere. / Ad ptraia pz quid dōm. nā. B. fm suā cōplexione forsan z vt sue occupationes requirebant bis vrebatur cibo in die. / Ad aliud etiā dōm qđ homo assuetus bis cibari hoc appetit⁹: hic in cōseruatione sanitatis sui stomachi z corporis bis in die comedē debet. qui autē semel appetit semel assuetus cibari semel cibabit. / Ad aliud dicēdū qđ reliqua aialia. ppter gulositatē semp come dunt. nec quicquid comēdunt in alimētū cōuertunt: imo qm̄qz vt est in multa indigestū egridit. cogunt autē semp comedere qđ for tuitu z inuestigatione eficas inueniunt nō habētēs pparationes: z ideo sicut inueniunt comedunt: sicut etiā quidā hoīes faciūt.

Dubium

CDe regimine doloris stomachi et obilitate eius et dispositione appetitus eius. Cap. n^m

$$\mathcal{L}a\bar{p}.\dot{p}^m.$$

Dolor stomachi accidit aut propter ma-
litiā cōplexionis absq; m̃a. Aut pp̃ ma-
litiā cōplexionis cum m̃a ⁊ pp̃rie acuta
mordicatiua. Aut pp̃rie solonē p̃tinuū
tatis ex cā vērōsa extēsiua aut mordica
tina aduſsiua aut aggregatiua ambarū
rerū simul sicut est in apostematib⁹ calidis. Et quā-
doq; fit ex vlcērib⁹ corrosiuiis.

[illegible]

T Et ex hominibus quidē sunt aliqui quibus accidit dolor stomachi cum comedunt ⁊ fedatur post digestionem. Et eorū plurimi sunt melancholici ⁊ patientes melancholiam myrachiam.

¶ Defecit. Aui. sub magna pfusione ad diuersos modos dolorum
sôchi quoz cā est irruiſera. Scdo ofēdit modos dolor quoz cā
est erriſſica me. ibi. (Et q̄q̄ puenit.) Terto ofēdit q̄ ad dolo
r stomachi q̄q̄q̄ alie ſequunt̄ ergritudine. ibi. (Et q̄q̄ defecit.)
¶ prima in tres. Nā doloris sôchi q̄d ſunt q̄ accidunt ex come
ſtione vel in hora p̄loz ſedant̄ hora vacuati. Quidā aſt ſit
q̄ accidunt aſt cometiōne ſedant̄ in hora cometiōnis. Quidā ſit
q̄ diſſi. rēter ſe bñt. p̄lo q̄ accidunt p̄mos modos doloris ſ cās ſ
diuerſitates que in eis p̄tingūt. Scdo ofēdit ſecūdos modos do
loris sôchi. ibi. (Et ex boibz.) Terto tertios. ibi. (Et ex boibz.)

¶ **P**ria in tres. Na pmo ponit vna diuisione dolorꝝ q sunt in co-
mestione vel post. Scdo ponit quasda diuersitates que in illis do-
loribꝝ pringunt. ibi (Et qꝛd sunt qda.) Tercio assignat cas illos do-
lorꝝ. ibi (Et ca qdē.) Cōsiderādū q qda sūt melici pp melias
trāsmittit a splene ad sōchū quos dicit. vocat melici oes qda sunt
melici pp melia aggregatā in myrach: ista vocat melia myra-
chia: multa diuersitas fit in cā illiꝝ passionū: vt. 3. de interioribꝝ
qꝛ. 1. istꝝ q hnt bas passionē nō dōlet aut cibū: q mā acet geta
nō mota: cū q comedūt: vt ponit Aui. cōmouet ⁊ ledit. Res aut nō
cūe dō mouent maius inducūt nocumētū. Est et alia cā qre isti in
comestione dolēt. Nam calis sōchōr eoz est debile declinās ad
friditātē: ⁊ iō assumpto cibo agit in illū eoz quē eleuat ventositatē
aut eoz debili actiōe puerit illū i acetositatē: iō sōtē cibo dolēt:
cū aut defederēt cessat dolor cū cesset vētositas illa ⁊ acetositas.
i. iō ē Balꝝ. de interiorꝝ. 7. c. dicebat q dolor illū gescit dū cibꝝ
est digestꝝ. i. iō illū. sup. fin. 1. cap. de melia. ponit hec signa iter si-
gna melie myrachie ⁊ sōchali. Cōsiderādū q dolorꝝ q fit in
cessu comestionis posset fieri et cholā rubea que est cā corruptio-
nis cibi nō statim q iūmū fed post: iūe melia q est cā corruptio-
nis ⁊ cibi ad acetosꝝ: i. iō post facit dolorē. Cōsiderādū q nō est
īcōueniē q cibꝝ iā acetosē in sōchō q faciat nū dolorē redēs
in terrā faciat ebullitiōē: q ad rē vere acetosꝝ cibꝝ sōchō acetos-
ari pōt. Sūt illa acetositas qñq est cā icidēs humiditates pō-
machꝝ ⁊ pparās sōchū ad appetitū ⁊ facit acetū opōnēs: vt et de
clarabit fin. 16. nō ē ist cōueniē q sup terrā ebulliat.

T Et sunt ex hominibus quibus accidit dolo: in fine spatij comprehensionis cibi in stomacho ⁊ apud bo-
ram decimā ⁊ que sequuntur eā.

Cōsiderādū q̄ **A**uic. ponit q̄ cā hui⁹ est cholere effusio semp ad
 stōchi ab epate. Cholera autē que prin⁹ effundit est cholā nālis: a
 hic itelligit. cadit q̄ hōc cholā in p̄m sui euentus ad stōchi in fun-
 do stōchi ibi gescit: p̄ p̄ stōchi ibi ē pauce sensibilitatē nō facit
 dolorē: cū q̄ cib⁹ est assumpt⁹ a stōch⁹ est occidit⁹ sup eo fit dolor: a
 hic est finis spari cōprehensiois. fit ēt hora decima dolor: tunc
 icipit stōchi moueri a gairari: vi cholera illi percipit: i⁹ dolor
 fit. Et quo appet q̄ hoc q̄ **A**uic. citat a p̄m decima hōrā: b̄
 duplicē itellectū. Unū q̄ dolor ille a hic cholericā aduenit: q̄ iam
 sumpto cibo sup eo cludit⁹ p̄ cām dictā: q̄ cūclusus est stōch⁹
 p̄r cessare dolorē: itaq̄ stōch⁹ statū gescit: itaq̄ cholera illi mista
 est cib⁹: tūq̄ gescit cholā strati dolor: p̄r cessare: deide fit p̄st⁹
 apud hōrā: q̄ tunc iterū stōch⁹ mouet⁹ y expellat in quo motu
 actu fit dolor. Aliū itellectū h̄e p̄ q̄ dolor fit in stōcho sumpto
 cibo: q̄ ē prin⁹ vsq ad i. hōrā: tūc ēt stōch⁹ fit etiā dolor
 apud hōrā que seq̄ ēt q̄ potuit illa cholā fore retēta q̄ remāsit
 i stōcho in p̄te p̄p̄uū subleuata a cibor: i⁹ dato q̄ cib⁹ egrediat⁹
 illa remanere facit dolorē in hōrā que est post. i. **C**ōsiderādū
 tū q̄ bec. i. hōrā ponit q̄ vltima a maiori hōrā qua fit descensio
 cib⁹ a stomacho: q̄ aliquis p̄r fieri in tertia vel quarta s̄m dierū
 firatē tempore mox cib⁹ in stomacho.

Csed dubitat: qd ille modus doloris nō videt differre a b°. qd qñ mā mellica myrachia aut stōrica sñ facit dolores faciet illū in hōr apophōnibus cū a stōcho 2 apud hōr. 10. sñ filr pōt epafdes cās quas tu dixisti. / Dñm qd crīstet mā mellica in stōcho vnde qñs veniat illa statz qd bō comedit pōt inducere dolores: qd statim assumpta aliq pte cūbī fōch° agat in illar: nō eleuat aliq grossa vltimas que pōt facē dolores: illa pñ filr grossitū nō est apta eructare expellēs: qñ cholera est in fundo stōchi qeta ipsa nō facit dolores: qd cūbī assumpt° puerat in vēnīs: sñ qd ipsa ascendit cū cibor: qñ in pñ cūbī nō fit tant° qd eā ascendere faciat nō facit dolores: sed ascendit 2 eadē eructatione. Similr dolores facit er cūfione cholere pōt fieri pñ. 10. hōr. qd cholera pōt remanere libi ta in ore stōchi: sed melia nō est apta imbibī.

De quibus sunt quidam quorū dolor non sedat do-
nec euomant quoddam qđ est sicut acetū ex quo ebul-
lit terra: deinde sedatur dolor eorum. Et ex eis sunt
quorum dolor sedatur cum descensione cibi non cuꝝ
vomitu. Et de duabus sectis sunt qui remanent fm
tolerantiā suā longō tempore.

CSubdistinguit. Et pōit vñ subdistinguit. Et cō aliā. ibi. (Et cō vñ
bus sectis.) Tūc pōit qd gō. scilicet qd accidit dolo: scōchi in bo
ra comestione aut in hōra spary cōprehensione cibi a scōcho apō
ro. bōia zē. sunt qd qūa dōlo: sedat vomitu rei acetose sup. z qdā
quoz dolo: sedat vomitu cholere rubee z sunt illi qd accidit do
lo: in fine spary z apud bōia. i. z qdā ex oibz istis sūt quoz dolo

Gentilis

nō sedat vomitu s; descensione cibi: q; aliqñ nec cholera nec melacholia acetosa vomitu expellit sed descendit simul cū cibo. Et de duab; sectis. s. p̄dictis: qbus accidit dolor in fine spatij rē. qdā sūt qui remanēt fm̄ tolerātiā suā. s. doloris lōgo tēpore: supple 7 qdā paruo: 7 hoc fm̄ magnitudinē cause imprimētis.

Et causa quidē primi est effusio melacholice ex splene ad stomachum.

Hic assignat cām illoz dolor. Et p̄ assignat cāz pmi. Scđo scđi. ibi. Et cā. Tercio rīdet dubitationi. ibi. (Qm̄ ambe.) Dicit p̄ q; cā pmi doloris qui accidit cum homo comedit 7 sedat post comestionem est effusio melacholice que fluit ex splene ad stomachum: supple aut existens in stomacho.

Et causa secundi est effusio cholere ad ipm̄ ex epate semper que ambe nō ledunt in principio rei.

Et cā scđi. i. doloris facti in hora cōprehēssionis cibi: 7 apud horā x. est effusio rē. Semp. Et p̄dica q; dicit semp ex quo sumit q; il la ex cholera rubea nālis supflūis solū in q̄ro: 7 ideo nō facit dolorē cū venit ad stōchū: sed cum admiscet cibo: q; si esset cholera acuta mordicativa ex nō nāli qualitate: tūc ē ante comestionē faceret dolorē. Cōsiderandū ē q; b qd̄ dicit. 7 cā scđi pōt referri ad aliud. Unde sciēdū q; supra Aui. retigit in gñe vñū modū doloris stōchi sicut cū dolor qui fit in tpe quo cib⁹ est assumpt⁹: 7 iste in gñe est duplex. Quidā fit in tpe comestionis 7 sedat post comestionē 7 fit ex melia expulsa a splene ad stōchū: v; ex melia existēte in stōcho que cōmouet in assumptione cibi: vt supra patuit. Et qdā ē est dolor q; nō fit cū cib⁹ comedit: sed cū iam stōch⁹ cōprehēdit cibū: p. i. apud horā. i. q; hoc hora est finis spatij cōprehēssionis: q; finis cōprehēssionis est digō. digō autē facta ad plus est circa. i. horā. Et cā illius est puerflo cibi in acerositate p̄ malaz cōplerionē frigida stōchi que est ex melia ibi existēte trāsmisā a splene. Et cā quare ille dolor fit circa. i. horā ē: q; hic dolor fit ex puerfione cibi in acerositate: q; si fieret ex melia acetosa cum ipa fit multe acuitatis fieret ē ante comestionē: vel posset fieri sicut ēr sumit ex Aui. post: sed sicut cib⁹ ad digōnē bonaz regit rē: sic ēr vt puerfias in acerositate regit rē: sic ēr dolor ex puerfione cibi in acerositate in fine spatij cōprehēssionis. i. in fine digōnis: 7 male 7 apud. i. horā. 7 bec est lōgior hora: q; etiaz ante fieri pōt 7 que sunt post: q; aliqñ remanet de mā illa acetosa 7 faciet dolorē recedēte cibo. Resumat q; fit textus. Et hoib⁹ sunt aliq; qd̄ accidit dolor in stōcho cū comedit. i. hora comestionis: 7 cū cib⁹ est in stōcho 7 sedat post digōnē 7 eoꝝ pluri sunt rē. q; in illis melacholia fundit ad stōchū que tpe vacuitatis nō ledit cū nō fit motus: sed sumpto cibo mouet 7 ascendit 7 facit dolorē. Silr etiā fit cā gñōnis vērōstatis ex cibo: vñ ifra 5. trac. multitudo melie ponit cā vērōstatis cibi in stōcho sup. 7 de istis sunt habētes effusione cholere ad fundū stōchi que cholera ēr iacet quiesca 7 nō ascendit. Et sunt ex hoib⁹ qd̄ accidit dolor: 7 isti sunt ēr qbus accidit dolor ex puerfione melie in acerositate que nō cōuertit statim sumpto cibo: sed post in cōplemēto digōnis: 7 fit mala: q; tūc facta est acerositas: 7 iste est dolor de quo Rasis in diuisionib⁹. c. 59. 7 fit dolor post comestionē 7 neq; sedat nisi vomitu. s. vt plurimū. De qd̄. s. statim dictis qd̄ accidit dolor post cib⁹ sunt qdā quoz dolor nō sedat nisi euomāt qdā qd̄ est sicut acerosum: 7 isti sunt illi qbus accidit dolor in fine cōprehēssionis. vñ ex vomitu cibi qñ p̄gelationem in dentib⁹ p̄cipiūt: vt supra Aui. cap. de melia. Et ex eis sunt quoz dolor sedat cū descensione cibi nō cū vomitu: 7 isti p̄nt esse qui habēt dolorē stōchi sumpto cibo. ppter melia: que est cā doloris: 7 cib⁹ nō puerfias in acerositate: sed gñat vērōstatis. Vel asr dicēdo supple vt si sedat vomitu est vomit⁹ cholericus: 7 isti sunt qui dolorē habēt in hora comestionis. ppter cholera que fluit ab epate ad stōchū: quoz dolor nō sedat cū vomitur: sed cholera pūgens incitat vt expellat per inferius: 7 maxime cū ad inferius stomachi cholera pmo descendit: illa q; que ascendit facit dolorē: 7 illa que est in fundo stimulat ad exitū per inferius: q; si in hac dispōne fiat vomit⁹ erit vomit⁹ cholericus sicut ponet in signis Aui. 7 nō acerosus. Et de ouab⁹ sectis. p. 3. Causa qd̄ pmi. s. doloris facti hora comestionis aut hora finis cōprehēssionis cibi 7 finis digōnis q; nō sedat nisi vomitu acetoso est effusio melacholie a splene: 7 iō facit dolorē: aut statim ppter eleuationē vērōstatis a cibo. i. ascēssionē illius melacholie: aut etiā apud finē digōnis ppter puerfionem cibi in acerositate ex frigiditate melacholie. Et cā scđi. i. doloris qui fit in hora comestionis 7 nō sedat vomitu: sed 7 si sedat vomitu est vomit⁹ choleric⁹ 7 est effusio cholere ab epate semp. Et quo p; q; illa cholera est nālis cum semper effundat: 7 ideo nō facit punctionē in fundo stomachi: sed cū ascendit.

Quoniā ambe cadūt i pfundū. Lūq; cib⁹ p̄miscet

Super tertio

cas cōmouent cū cibo 7 ascendunt ad os stomachi.

Remouet dubiū. Diceret aliq; quare isti humores. s. cholera 7 melacholia nō faciunt dolorem dato q; nō sumatur cib⁹. Dicit q; descendunt 7 cadunt in fundum: 7 ideo nō faciunt dolorem nisi cum cib⁹ subleuat eas 7 patet.

Sed dubitat: q; omnes ponunt melacholiā venientē ad stomachū venire ad os stomachi 7 nō ad fundū. P̄dōm vno modo q; lo quis de melacholia myrachia 7 nō de ea que puenit ex splene. Vt dōm q; illa melacholia que venit a splene quādo venit ad os q; est quasi naturalis 7 fluit paulatim nō ledit sed cadens ad fundū stomachi postea aggregat 7 acquirit quādā inaturalitatē. Adueniēte ergo cibo tota subleuat 7 inducit dolorē ppter multitudinē 7 extraneationē: 7 ideo si a splene flueret ad os stomachi melacholia aliqua ppter nām multā nō interdū incoueniret q; tēpore quo fluere 7 existente stomacho vacuo faceret dolorem. Et istud pōt sumi supra in cap. de dispositionibus significationū stomachi vbi vult q; accēditia veniunt aliquādo ex melacholie fluxu ad stomachū tēpore vacuitatis.

Et ē ex hoib⁹ stōcho cui⁹ puenit dolor aut adustio vehemens 7 euz comedit sedat: 7 eius qd̄ cā est effusio materierū mordicatiuarū ad stōchū qñ vacuus est a cibo: aut acetosarū melacholicarū 7 sunt raro: aut acurarū cholericarū que sunt sepe.

Ponit modū doloris qui fit in stomacho ieiuno 7 patet. Sed tu. d. ille materie mordicatiue etiā sumpto cibo deberet facere dolorē q; ascendit: vnde supra qñ dicebat significare ex vomitu in. ii. signo: 7 qñ mā est plurime mordicatiois circa os stōchi aut est pauca: cōfortat. s. mordicatione qñ iā cū cibo miscet 7 ascendit. P̄dōm q; mā mordicativa que tpe vacuitatis inducit mordicationē intelligit sui acuitate mordere 7 ē pauca: q; iam de se ascendit ad os stōchi nō egens subleuātē: 7 ideo adueniēte cibo 7 maxime humido rep̄mit eius acuitatē: 7 ipsa imbibit in cibū illū vñ cessat mordicatio. Et ideo supra dixit Aui. in ca. de cura malvrie cōpleriois stōchi cū mā. 7 qñ est hic humor paucorū mordicatiois rē. est tūc admistratio sauib⁹ ordel aqua granatorū auferēs ipsum rē. Dicatur ergo q; mā que vacuū stōchū mordicat: aut est multa 7 ista mordicatio cibo non remouetur. Aut pauca 7 illa si fit in ore stomachi assumpto cibo. s. grosso 7 frido cessat. Si aut fit in fundo stomachi potest confortari in mordicatione per cibum assumptum sicut si imbibetur a cibo posset cessare.

Et ex hominibus est cui accidit ppter multitudinē comestionis 7 iterationis eius nō f; veritatē famis 7 p̄ repletionem corporis eius ex satietate nauscatina adustio in stōcho ipsius intolerabilis. Et qñq; fit dolor stōchi ex ventositatē. s. aut dolor fortis aut dolor pūgius. Et ex hoib⁹ ē cui⁹ vehemētia sensus stomachi. Et qd̄ accētitia q; qd̄ dixim⁹ de humorib⁹ cholericis q; effundunt ad ipsū sunt cā doloris maximi accēditis stōcho ei⁹ intolerabilis. Et qñq; facit accēdere syncopis. Et quādoq; puenit ex potu aque frigide dolor in stōcho est uosus clamor. Et qñq; moztitur subito ppter aduētū doloris ad cor. Et quādoq; descendit dolor 7 facit p̄ouenire colicam.

Determinat de qbusdā alijs modis doloris. Et considerandū q; hoies q; comedit multū 7 sepe nō expectatēs verū appetitū patiunt nauscatina satietatē 7 corrupciōes multas i stōcho: 7 iō incurrit fortissimos dolores i stōcho 7 adustiuos: 7 qñq; qñ adurit mā in eo ex caliditate accētitia vel acgita ex putrefactione mā 7 p;.

Et timetur quidē in illo in quo plangat dolor stomachi q; attrahat apostema stomachi 7 potendit in pregnantib⁹ p̄focacionē matricis quāuis dolor stomachi multiplicet in pregnantibus.

Et timet qd̄ rē q; dolor attrahit. Cōsiderandū etiā q; pregnantēs aggregant multos corruptoz hūores in stōcho 7 maxie vq; ad quartū mēsem. vt. B. de accēditia 7 morbo. 4. cap. 7. Et iō dolor stōchi 7 etiā alia accēditia stomachica multū cōcomitatur eas vt ifra sen. 21. trac. 2. c. 2. Opz vt vehemēs sit studiū in stōchis eaz.

Et in libro quidē mortis festine dicitur q; quādo apparet cum dolore stomachi super pedem dextrum

qddā simile vesicē: tūc patiens cū moris in. 27. dieb⁹:
7 ex signis illius est q ipse appetit res dulces. Et si h⁹
dolorē vētris 7 apparēt in supcilio ei⁹ vestigiū 7 bo-
thor niger similis fabe: deinde sit vlcus tunc ipse mo-
rietur: 7 hūc quide⁹ accidunt subeth 7 multitudo so-
mini. ppter frigus sue egritudinis.

Ciste est liber de experientis Hippo. quē libru sepe Aui. allegat.
verificare aut cām hui⁹ eēt sere itellectui humano ipole: sed sub
quodā p̄fuso aliqd dici pōt. p̄ppter qd sciēdū q morboz chroni-
coz mortaliū terminus est. 24. dies fm eoꝝ nām. Itē qdā est ter-
minus: his qdē ad salūre: his vō ad mortē. hic dolor cū istis signis
de frida 7 grossa m̄a ponit: qd dēclarat de vesica in pede. Uen-
ca illa. f. flegmatica ostēdit mām illā eē flegmaticā. Similr iquan-
tū apostema est signat nāe debilitatē 7 m̄ae grossitiez: 7 signat q
nā tētant p̄mutationis crisim: nō autē crisim cūonis. crisim aut p-
mutationis grossaz 7 frigidā signat mām. Simlr appetit⁹ ad dulcia
ostēdit q m̄a que dolorē facit stōchi est m̄a acetosa frida vnde 7
dulcia appetit: itelligēdo dulcia multa dulcedine. Si h⁹ his signis
iungant reliq signa mortalia: q sic debet itelligi moris in dieb⁹
mortis chronicoz morboz vt post. 14. vel. 20. dies 7 sic in. 27. po-
terit mori 7 post 7 ante. Scdm ē poterit verificari q ei⁹ doloris
cā est m̄a frida vt ipemet Aui. ponit: iō accidit eis subeth 7 marie
cū aliqd de m̄a expellit ad caput qd ostēdit borboz nigris fabe 7 pz.

Sed ex p̄dictis dubitat an dolor q fit in fine spatij cōprehensio-
nis cibi possit fieri ab alia cā q a melia. / Ddm q sic. nā ille dolor
iō fit qd cib⁹ in acētū puerit itelligēdo fm aliq̄ partē. oē qd pōt
esse cā puerionis cibi in acētū puerit pōt esse hūlus doloris causa:
sed humor etiā flegmaticus in frigidis stomachum pōt esse causa
qua cib⁹ assumptus in acētū puerit: qd pōt esse causa ifri-
giditatis stōchi: 7 iō si aliq̄ a cerebrō fluat ad stōchū aliq̄ frigi-
gidū flegma pōt esse cā in frigiditatu stōchi: vnde cib⁹ in acētū
tate puerit 7 fiet dolor post comestione: qz in hora cōplere digō-
nis cibi si sit cōpleta ad malū. Et iō Rasis in diuissomb⁹ in ca. 59. f.
de egritudinib⁹ stōchi. In hoc dolore stōchi p̄cipit fieri cauterius
longū in capite: 7 hoc nō est nisi cū ista acetositas sit ex flegmate
descēdente a capite. Similr ē pōt fieri iste dolor ex aliquo modo
male cōplexionis calide stōchi ex qua pōt cib⁹ in acētū tate cō-
uerit: qd ē caliditas stōchi pōt q̄q̄ esse cā acetositas: vt sup po-
nit Aui. Et tamē mag⁹ videt sensisse Aui. hoc fieri a melia: qd fm
veritatē magis puerit cib⁹ in acētū tate ex frigiditate melācho-
lie q flegmatis: qd etiā melancholia de se ad acetositate declinat.
acetositas aut a caliditate in stomacho raro fit zē.

C De signis.

Cap. 2^m.

Signa cōplexionū purarū sunt signa p̄dicta:
7 signa cōplexionū que sunt cuz materijs sūt
signa p̄dicta etiā. Et mordicatio qdē cuz in-
flāmatione est significatio m̄ae calide ppter
qualitatē acutā aut fassam. Si aut mordicatio est non
stabilis imo renouat: significat effusione m̄ae chole-
rice ex epate. Et quādo qd facit incurrere mordicatio
stomachi sebz effimerā 7 mordicatio stabilis. Quā-
do qd facit incurrere febem tertianā inseparabilez 7
dolorē in latere dextro: 7 significat cōmunitatē pā-
niculi velātis epar. Et quādo sedat febris 7 remanet
mordicatio: tūc illud est ppter effusione materiē ex
superfluitatib⁹ epatis: aut malitiā cōplexionis calide:
aut humorē viscosum in stomacho: 7 absq̄ inflāma-
tione significat materiam acetosam.

Cprimo ponit signa quedā narrata. Scdo de alijs exequitur. ibi
(Et mordicatio.) Et hec diuidit in quatuor. Primo ostendit signa
materiē calidatū que sunt cā doloris stōchi. Scdo ponit signa ma-
teriē frigidatū. ibi (Et absq̄ in flāmatione.) Tercio ponit signa
que significat diuersos modos doloris supra positos. ibi (Et signū
eius.) Quarto ponit signa v̄tostatis. ibi (Et signa ei⁹.) **C**primo
pars pz. Sed cū dicit. 7 quādo sedat febris 7 remanet mordicatio
7 in stōcho: illud est ppter effusione m̄ae zē. f. que est tāta q pōt
facere mordicationē: nō tamē est tanta q possit facē febre. Aut
malitiā cōplexionis calide. f. attrahētis mām zē. Aut humorē vi-
scosus. f. inflāmat qui ex inflāmatione mordicat: 7 nō est tātus q
possit facere febre. Vel aut humorē viscosum. f. qui retinet aliqua

partē cholerici humoris: 7 nō p̄mittit ipm euacuari: zio fit mor-
dicatio 7 nō febris cū nō sit tātus. Et absq̄ inflāmatione supple nisi
acetositas fiat a calido: vnde supra de signis significatibus illud.
Est eructuatio acetosa cum signis caliditatis 7 inflāmationis zē.
hoc autem vt supra dicebatur raro contingit.

C Et signum eius quod est ex summa illius in quo est
doloris euentus post horas super cibum causa melā-
cholie est vt accidat vomitus aceti acetosi 7 sedat co-
dolor 7 vt splen sit leuis 7 digestio mala.

Cprimo ponit signū doloris qui fit post horas aliquas post come-
stione vt est dolor qui fit in fine spatij cōprehensionis zē. Lā melan-
cholie supple in frigiditatis stōchi vnde cib⁹ in acētū tate cō-
uerit est vt accidat vomitus aceti. **C** Considera qd Aui. dixit post
horas indeterminate vt rectificaret illud qd supra dixit apud de-
cimā horā: qd nō est itelligendū q in oibus fiat apud. 10. horā: qz
pōt in qbusdā fieri apud. 4. 7. 5. 7 ante vel post fm q cib⁹ tarde vt
cito in acētū puerit. Et ideo Aui. hoc dixit absolute post horas
indeterminate. Sed ex hoc appet q p̄ma expositio que supra da-
bat est falsa cū dicebat q esset mens Aui. q ille dolor qui fit apd
10. horā fieret ex fluxu cholere rubee cū ipsa nō possit esse cā puer-
ionis cibi in acētū: 7 ideo scdm expōnē m̄a p̄firmo. **C** Considera
rādū post qd Aui. explicans hūc modū doloris nō dixit vt accidat
vomitus melācholie acetose. 7 cā est: qz vt dicebat iste dolor non
fit ex fluxu melācholie acetose: qz quacūqz hora flueret ad stōchū
faceret dolorē: sed ille dolor fit ex cōuersione cibi in acētū tatem
que acetositas non pōt dici melia acetosa nec p̄prie flegma: s̄ est
sicut qdā acētū. f. acetosum: qz duplex est acētū. f. acetosus. 7 istū
fit maxime a frigiditate sicut est acetositas acresce: 7 hoc acetum
est frigidū. Aliud est acētū acutū sicut est acētū vini qd fit per pu-
trefactionē 7 istud acētū bz aliqd caliditatis: qz p̄uersioni cibi ad
acetositate in stōcho isto fiebat pp friditatem m̄ae: vñ illud acētū
est fridū vt q̄q̄ p̄gelet dētes: iō Aui. dixit aceti acetosi. vñ et sup.
qdā qd est sicut acētū 7 fit digō mala. i. corruptio ad acetositate.

C Et signū ei⁹ qui est ex illo cā cholere est vt nō acci-
dat vomit⁹ aceti: imo si fuerit erit cholericus: vt nō
sit digō diminuta. Et sint signa cholere manifesta et
epar calin inflāmātū. Et signa ei⁹ qui est ex v̄tositatē
sunt eructuatio 7 rugit⁹ 7 extētio in hypocōdrijs.

Chic Aui. ponit signū doloris qui fit in hora comestionis causa
cholere. vnde exponat. 7 signū qd est ex illo. f. dolore qui fit in ho-
ra comestionis cā cholere vt nō accidit vomitus aceti zē. Et ex B
appet q suppletio facta supra est bona cuz dicebat. Et ex eis sunt
quoz dolor sedat cū descensione cibi nō cū vomitu. supple 7 si cū
vomitu sedat cū vomitu cholericō. Nam isti sunt qui habēt dolo-
rem stōchi ppter cholera que fluit ad fundū stōchi. vnde in p̄nci-
pio comestionis subleuat 7 facit dolorem. istoz q dolor remanēs
cū cib⁹ est in stōcho nō recedit nisi cib⁹ descendat: aut si voma-
tur erit vomitus cholere citrine cum cibo. Et vt nō sit digestio di-
minuta supple sed corrupta: qz cholera cibū corrūpit vt supra al-
legabat. Alia ista. Et vt sit digestio diminuta: qz q̄q̄ stimulat ad
expulsionē parū post sumpto cibo: vnde cib⁹ aliqua alterationē
bz: 7 diminutam. Reliqua patent.

C De cura.

Cap. 3^m.

Cura quidē eius qui est ex malitiā cōplexio-
nis calide est in potu sumē lac acetosus vac-
cinū: 7 lac de quo extractū est butyrū acetos-
sum 7 aquā frigidā: 7 in cibo sumere pullos
7 alcubugi 7 duragi cucumeres cucurbitā 7 portula-
cā 7 pisces paruos elixatos cū aceto: 7 ex syrupis sy-
rupū acetosus 7 rob acreste: 7 ex medicinis troisci de
spodio: 7 administrare emplastrā in frigidantia. Et si
videris extenuationē 7 arefactionē administrabis ti-
nas 7 potablis ipm vino subtili misto 7 facies eis so-
bitiones calefacientes subtiles temperatas.

Cprimo ponit curā doloris stōchi in illis. Scdo m̄tis. ibi (Et cū
dolor.) Dicit p̄mo q oz curari cuz lacte acetoso zē. Alcubugi. i.
perdit. Aduragi est spēs perdicis. Cum mcs. i. faseolis paruis qui
resistūt aqualiter illi inflāmationi. Vel 7 cucumeres 7 est melior
ista. Et troisci de spodio: quoz descriptio ponit. 5. can. tra. 8. **C** Et
si videris extenuationem. Considerandū q aliquando bz fit in sto-
macho mala complexio calida: quia tamen ipsa perducit ad con-

Gentilis

sumptione et extenuatione: et ad quendam modum frigiditatis propter resolutionem calidi nalis: id opus quod ad succurrendum virtuti dare aliquod que hinc leue et subtilis caliditate et spiritus: et hoc facimus ad subleuandam virtutem sic super de cura tremoris calidi. Autem dicebat. Et id est in dolore stomachi si sit a mala complexionis causa: cum tamen ipsa perduraret ad extenuationem propterea cum leuiter et subtiliter calidus: et cum rebus probentibus extenuationem et exiccationem sicut sunt tinea. si aque reperate.

C Et cum dolor fuerit ex humore cholericum calido euacuabis et administrabis syrupum acetosum cum aceto in quo fuit infusum absinthii spatium longo.

C Hic ponit curam dolorum multum magis. Et ponit curam eorum ut diuersificans penes causas. Scito ut diuersificans penes modos. ibi. Et cura doloris. Prima in tres. Primo ponit curam doloris facti a mala cholericum. Scito ponit curam doloris facti a vetustate. ibi. Et doloris quidem. Tertio ponit curam doloris facti a melia. ibi. Et si dolor.

C Considera quod autem non posuit curam doloris facti a mala complexionis frigida: quod dedit intelligi ex suo peritorio: aut quod dedit intelligi ex cura male complexionis frigide quam supra posuit. Dicit quod haberi dolorem stomachi cholericum debemus dare euacuatiuum cholere et syrupum acetosum cum aceto in quo diu fuerit absinthii: quod est absinthium euadit residuum cholere et confortabit spiritum: et ideo dicit quod diu illud absinthii dicitur lacere in aceto ut non solum virtus subtilis absinthii in acetum penetret: sed et virtus grossa spiritus confortatiua.

C Et dolores quidem stomachi frigidos et ventosos si sunt leues sedat vaporatio cum melle et vapore cum igne et propter quod ponit ex eis ventosa magna super locum myrach veteris medii ita ut comprehendant vmbilicum ab obo latere et dimittit sic hora una absque ictione ipsa enim dolor illico sedat mirabiliter et sumere in potu vinum purum et inungi ex oleis calefacientibus: et hoc et sedat dolores paruos. Et aristologia longa est maxime inuenerunt in sedando dolores vehementes ventosos. Et sicut castoreum quod bibitur cum aceto commisto aut vaporat ex eo veteris exterius cum oleo antiquo. Et vetustate quidem resoluunt potus vini puri et alia et exercitium secundum vacuitates et administrationem eorum que diximus in capitulo inflationis: si vehemens fuerit necessitas adhibere fortiores medicinas. Et si dolor est ex vetustate provocata in stomacho aut eis que sequuntur eius perferit ei grana lauri et cymini assati.

C Considera quod tunc dicunt stomachi dolores frigidi ventosi leues quod non coniungunt melle a quo prius eleuatur vetustitas: sed est pura vetustitas que facit dolorem quam trahens ventosa et calefaciens locum sedat dolorem: ut supra patuit. Est autem melius si comprehendat vmbilicum: quod facilius per venas illas que ad vmbilicum terminantur educit ventositates sicut videmus illas in hydropicis multum puerire quod. Et aristologia. Castoreum bibitur cum aceto misto. si vino vel aqua. ponit autem cum castoreo aceto: quod est nimis caliditas: et id reprobatur. Et si dolor est ex vetustate provocata. et ictu itus. si porositates stomachi et adiacentium prius dant grana lauri etc. quod illa sunt fortis resolutionis et exiccationis.

C Et si est dolor ex melia inflatus: tunc opus ut vaporatio fiat cum aliquatulo alumine et dragagano contritis cum aceto acetoso. Et ut vaporat et cum ramis anethi contritis. Et si fuerit dolor ex apate: tunc cura eius erit cura quam dicimus in capitulo apatit stomachi. quod si dolor non cessauerit mollicieabis cum adipsibus et embrocis facit ex abeto et silib.

C ponit curam doloris facti ex mala melia: et docet curare hunc dolorem cum rebus calefactiuis pinctis penetratiuis rebus sicut est supra docuit: et tunc icidetur addit de cura doloris factorum a mala apate: et postea regreditur dicens. quod si dolor. si facit a mala melia non cessauerit. si ex predicto emplastro et vaporatioue curabis etc. quod est signum quod melia est sicca que eget mollicieatione et humectatione plus.

C Et cura doloris que excitat post spatium longum facies necessarii ut euomatur mala acetosa est provocatio stomachi cum calefactiue et emplastro calido cum vino et vino puro et perfrictionibus magnis: et cibari ex eis que in patellis preparentur et quorum preteritas est ut summigant faciat in stomacho calido sic oua assata et mel. Et cura eius cui accidit dolor

Super tertio

lor vsquequo comedat est etiam cholere: aut eius extictio si est ex cholera: aut etiam melie si est ex melia: aut doli nare vtrumque humorem ad partem que non sit stomachi propter illud quod diximus in capitulo canonis. et ut confortet os stomachi. et opus post illud ut diuidant cibum et ut cibent ambo cibo pauco in quantitate: multo in nutrimento: et non bibant aquam super ipsum nisi forbendo: et expectet vsque ad horam famis et cum coples bibant tunc.

C Modi dolorum diuersificantur: quod quidam sunt qui sunt cum cibis est in stomacho. quidam sunt in vacuitate stomachi quod dolores dicuntur magis moridationes. Primo quod ponit curam primorum. Scito ponit modum secundorum. ibi. Et plurimum. Primo ponit curam doloris qui fit in fine spatii comprehensiois cibi. Scito ponit curam eius quod fit in principio comestiois ut in principio cuius cibi est in stomacho. ibi. Et cura eius. Tertio reuertit ad ponendum curam doloris qui fit in fine spatii comprehensiois cibi a stomacho et est dolor qui sedat vomitu acetoso. ibi. Dolor autem. Primo dicit cibari calidus ut resistat friditati que facit cibum: pueri in acetum et cibari eis etc. quod non sunt apti acetosari cum sint sicca et calida: et cura eius cui accidit dolor vsquequo comedat. et in hora comestiois: quod qui non accidit sibi aut est etiam cholere aut extinctio si est cholera aut melie si est melia. Et quod appetit quod dolor qui fit in principio comestiois pot fieri ex melia et cholera: id bene supplebat super quod dicebat. et primo quod sunt melici et patientes melias in praxia: super. et sunt quidam ad quorum stomachum fuit ab epate cholera quod nalis. et declinare propter id. propter id in capitulo canonis. de canonibus curationis stomachi ubi docet diuertere fricationibus etc. Libet cibo pauco ne subleuent cholera. Non bibat etc. quod pauci bibant expectet vsque ad horam famis ne vinum cibum iue nient alium in stomacho illa cholera magis subleuet. et cum coples. et digito bibant ut cibum egrediat stomachum simul cum istis manibus.

C Dolor autem qui accidit post cibum non sedat nisi vomitu est dolor malus. Et rectus quidem est ut in potu sumat obo die aliquid mellis asinibus: ut videtur de causis illi. ex capitulo vomitus. Et euacua illud quod opus est fieri ex infusione aloes et silib: deinde admistra troscelle. Et ex eis qui confortant ad hunc est ut sumat olibanum et massicis et nigelle et ameos et corticem phlisticorum viridius et ryaloos crudis partes equales: terant et cribellentur perficiant cum melle emblicorum: et sumat ex eo asinibus quantitas duarum. et vsque ad duos aut. Et perferat ei administrationem coziadri et syrupum granatorum cum metha et reliquod dicitur in ca. vomit.

C Et ex eis qui perferunt doloribus stomachi cum propter facit secundum quod testificat. Hic sunt cures intrinsece stomachorum gallinarum.

C Considerandum quod in hoc dolore intendit ad causam: et hoc fit cum euacuatiuibus et lambificationibus ante cibum: quod calefactiui stomachum infrigidati: et intendit post eundem ad provocatiouem cuius calidus et spiritus cantibus stomachum sicut cum electuariis factis ex melle emblicorum: quod per se esse multe efficacie in hoc casu. propter id quod stomachum purgato provocat sicut et hoc fit etiam cum coziandro etc.

C Et plurimum quidem moridationis stomachi sedant res frigide sicut lac acetosum et similia.

C patet quod non quicquid cibum sedat moridationem: sed maxime cum est fridus. Dicit plurimum pro moridatione que fit a mala acetosa que raro fit et non curat frigidis sed calidis magis sicut dolor factus ex acetositate cibi in stomacho etc.

C De debilitate stomachi.

Cap. 4^m.

Debilitas stomachi est nomen dispositionis stomachi quod non bene digerit et perturbat cum cibis vehementer absque causa que sit in cibo ex causis predictis in capitulo principiorum digestionis: et multoties. n. associant ei defectus in appetitu et paruitas. Quod illud non est semper: imo quandoque est appetitus plurimus et digestio pauca: et non significat illud fortitudinem stomachi.

C Hic autem determinat de debilitate stomachi. Et ponit hoc. Scito determinat de quadam dispositione stomachi que debilitati ipsius anecti potest ut est nauseata satietas: et istud capitulum posset aliter introduci ut post apparebit. Primo quod notificat nobis debilitatem stomachi. Scito ponit curam. ibi. Et experimentatores. Tertio declarat quidam

qđ dixerat. ibi in fine (Et scias qđ) / Prīma in tres. Prīmo notifi-
cat debilitatē sđchi in gñali. Scđo docet ipsa; curare per viā ex-
perimētoz illā iprobā. Tercio notificat debilitatē sđchi: deinde
ponit curā z vltimus declarat qđ dixerat. / Prīma in tres. Prīmo
notificat debilitatē sđchi fm se magis. Scđo notificat eā qđ puz ad
accidētia. ibi. Et qñ. / Tercio qđ puz ad cās. ibi. Et cāe qđe. / Cōsid-
derādū p qđ debilitas digōnis est qđā dispō ei? que pōt fieri ab oī-
bus egritudinib? ei? sicut. v. g. sđch? pōt debilitari ab oī mala cō-
plexione: ab oī a pte: ab oī soluta pūitate: ita qđ debilitas sđchi
nō determinat solū ad vñā cām: sicut ē videmus de visu qđ visus
debilitat nō solū pp malā cōplexionē aut pp apā solū: sed pp oēs
egritudinē z defectū qui oculo pōt accidere. Sicut debilitas sđchi
dicit mibi aliud qđ nocumētū sđchi pūctū causis illis: z qñq re-
manet sine causa illis. nā videm? qđ post admotiōē cārū egritu-
dinaliū vt male cōplexione apatio vel alterius morbi sđch? re-
manet debilis pp resōlōē factā in ppio calido z p pīa suba sic
videm? hōiem esse debile oīno āmora febre. Sicut debilitas sđchi
nō dicit nocumētū in sola virtute digestiue: vt qđ dicit qđ sđchi
debilitas nō est aliud qđ debilitas digestiue. nā debilitas sđchi vi-
dit: debilitat qñ cōicātā cōiter toti sđcho z in oī vīute hī fm ma-
gis z minus. Et iō. A. ifra de debilitate vīutis digestiue faciet ali-
cāplm: z b ē manifeste inuit qđ debilitas sđchi nō sit solū debili-
tas digestiue cū dīc. nō digerit z pūrbat cū cib? vebemēter: ali-
eni pōt ēē debilis digestiue: z tñ nō pūrbat a cibo vebemēter.

Et qñ cā ei? in fortitudine auget sunt illic rugitna z
eructuatio alterata z nausea: z appie sup cibuz ita qđ
quoties sumit cibū nō pōt moueri donec ipz cuomat
z sunt modicatio z dolor iter ābas spatulas. Qđ si cā
in fortitudine valde addat nō erit eructuatio: aut nō
facilis erit exī? stercois: aut nō erit ei mora z lubri-
ficabif velociter z erit panēs defecti pulvis velox ad
syncopim. Et qñt cibū. Lūqz apporximaf el terref ex
eo aut sumit rē modicā. Aut accidit ei febris p qđlibet
cā z apparēt in eo accidētia melācholīe myrachie.

Notificat per accidētia z dicit qđ qñ debilitas sđchi augetur in
fortitudine sunt cū cibo assumptio rugitus z grauitas in sđcho: z
hoc pp debilitatē actionē sđchi in cibū: unde fit aggratio vīrotrāz
alicius. Est eructuatio alterata. f. vel ad fumositatem si est ibi
caliditas vel ad aliū modū. Et nausea z appie sup cibū qđ sumptio
cibo: z quoties sumit cibū zc. qđ grauat sđchū. Et sūt modicatio
z dolor zc. qđ aliqz fumus corrupt? ascedit per mery: aut qđ gra-
uitas z pūrbatio sđchi est cā defectiōnis mery qđ alligat spatu-
lā z spōdilit? aut iter ābas spatulas. f. sferius circa. rz. spōdilem:
aut iter ābas. f. spōdiles vbi cor: responder os sđchi: vñ ex dolore
piter ibi dolor. Cā. si cā valde addat in fortitudine: qđ fit vlti-
ma sđchi debilitas nō erit eructuatio: qđ cū sđch? nō agit in cibū
nō pōt ex eo leuare aliqūē vapōrē vt eructuatio fiat. Cāut nō fa-
cilis erit. Cōsiderādū qđ hūc debilitati aut pūgiff oimoda expul-
siue debilitas: z tunc nō erit facilis erit? egestionis: aut pūngitur
debilitas retētiue z tūc fiet lubricitas: ita ponit hūc. erit deiectioni
pulsus velox ad syncopim pp inutricationē z debilitatē: qđ cibuz
in suba mēbroz nō trāsdūit. Et qñt cibū. Cōsiderādū qđ tripli-
ci appetitu ab aliq hōie infirmo cib? appetit: qđ querit aliq pp ap-
petitū verū qui est fames: z cū hoc appetitu appetit cib? assumit
z trāsglutit. aliqū appetit aliq appetitu imaginatiuo cui non cor-
responder sđchi appetit? fm veritate sicut sunt infirmi deiectioni ap-
petit? oīno: z debilitati fm sđchū qui circūvoluit per vētrē varia
z diuersa gñia ciboz: z qñq imaginatio se figit sup vno illorū: aut
qđ aliqū delectatur aut qđ audiuit collaudari: vel qđ sciuit vel re-
cordat aliqū nobilē ēē vñm cibo illo. z stat sup credulitatē qđaz
z forsan sđch? illū accipiet cibū: vñ ipsimet infirmi dicūt: portes
talē cibū: qđ forsan comedā de eo. cū qđ portat qđ cibuz ille nō fuit
desiderat? ex appetitu sđchi: sū solū ex qđā imaginatione abhor-
rent statim illū: aut statim cū apposuerint vñā bolū in os eoz: qđ
picipiū qđ sđchi appetit? nō corrūdit illi cibo. Tercio mō aliq ap-
petit cibū appetitu quodā rōnali magis. f. v. g. sunt qđā hōies qñ
sunt oīno deiectioni appetit? sū sentitū ppiū defectū: z vidēt qđ mori-
runt cibū nō fuisse pto: z iō syllogizant ex rōnabili industria qđ bo-
nū est comedere: z iō cibū portari faciūt: z conant qñtā pāt come-
dere z nō pōtesse volēt z autiant. Sic qđ isti in pposito qđ sūt oīno
debilitati fm sđchū qđ cibo grauant qñ cibū assumūt: qñq appe-
ritu sentitū sđchi appetit? cibū tñ cū apporizat nolunt comedē:
qđ recordant qđ cib? eos ledit: z iō qñq picipiū z comedūt vñā bo-
lū: qđ stat cadēt cibo in sđcho facit eis dolorē: iō statiz renuūt

cibū z est sile. Videm? n. qđā hōies vlcera in vesica z virga qđ nō
lūt mingē qđ sentitū z recordant qđ vīna trāstiens p virgā eos le-
dit aut pus an pīorāt qđ mingāt: sed cū nō pīat aliud mingūt. Aliqñ
tñ est qđ isti qñ sūt multū debilitati nihil appetūt appetitu sđchi:
sed aut appetitu qđā imaginatiuo aut rōnabili: z iō cū portat eis
cib? renuūt illū: qđ nō corrūdit eis appetit? sđchi quo fit tract? z
ipsū cibū ad sđchū. Sicut ē renuūt illū cibū qđ recordant dolorē
quē cib? eis infert. Aut accidunt z qđ sunt corpora valde debilia: z iō
sunt apta statim alterari. Et apparēt accētia melie. sunt aut acci-
dentia melie myrachie nausea corruptio digōnis dolor cū cib? est
sumpt? z silia que ponunt supra sen. i. z a. B. 3. de iterioz. c. 7.

Et scias qđ debilitas sđchi fortasse ē cā oīuz egritu-
dinū corporis. Et bec qđ debilitas qñqz ē in supiozib?
sđchi: z qñqz est in isferiozib? ei? z qñqz ē in vītrigz ip-
sius. Cāqz est in supiozib? sđchi est nocumētū ei? qđ
comedif in pncipio cū comedif qđāu ē i pūb? supio-
rib? sđchi. Et si est in isferiozib? sđchi est nocumētū
cū regescit cib? z appet ei? vestigiū in egestionē.

Quia nō digesto cibo z corrupto ledit oīa alia mēbra cum sit sto-
machus sicut cella cibi. sicut. n. cibaria deficiēter cocta vel affata
exterius vētrē nō pōt bene digerere sic que fm vētrēz male dige-
runt z in sđca coctione que est in venis male coquunt: z sūt in de-
coctione que fm carnem est: sicut male digerunt: z tunc necesse est
fieri multitudinē supfluitatū in corpe vt. 4. de regl. sanū.

Et cā qđ debilitatis stomachi sunt egritudines ve-
nientes in eo predictae z nauseatiua fatietas continua:
z qñqz facit ea plurimus vsus vomitna.

Notificat nobis cās hui? dispōis: z dicit qđ sunt ei? cāe oēs pāi-
cte egritudines. f. male cōplexiones cū mā z fine z nauseatiua fatie-
tas. Et qñqz dicit notāter qñqz qđ plurim? vsus vomit? facit in sto-
macho pncipalr debilitatē pūtiue: ita qđ nō de necessitate cōicāt
toti sđcho: vñ aliq sunt qđ sunt multi vomit? nō tñ digestiua debi-
le hūt. qñqz qđ facit h? vt qñ toti corpi sđchi inde fit debilitas.

Et expimētatores qđ in cura pūti sunt exiccatiōe
z deficcatiōe fm qđ inuimus ad illud in ca. succurreddi
cōplexioni frigide z humide que accidit sđcho.

Ponit curā. Et pōnit curā antiquoz illā ipugnā. Scđo regre-
dit ad notificandū spālīr debilitatē sđchi. ibi. (Et scias qđ) / Tercio
iterum refumit curā. ibi. (Et scias qđ qñ sđch?) / Prīma in tres.
Prīo ponit curā antiquoz. Scđo illā iprobāt. ibi. (Sed veritas.)
Tercio addit quādā cām debilitatis sđchi. ibi. (Et soto ventris.)
Cōsiderādū aut p qđ. A. descēdit ad curā nō ponens signa. Et cā
est: qđ debilitas sđchi cōis pōt puenire ab oīb? egritudinib? que
sđcho pāt accidere. z ideo signa cārū debilitatē sđchi sunt signa
egritudinū pūctaz z dīcēdarū sferius. verū est tñ qđ. A. in hoc ca.
aliqđ ponit de signis spālīr debilitatū z debilitatis attractiue zc.

Cōsiderādū post qđ expimētatores sicut hodie cōiter accidit
curabāt oēm sđchi debilitatē cū rebus calidis z siccis. z cā pote-
rat esse: qđ vltimū sđcho accidit debilitas cūz friditate z hu-
miditate vt supra. A. in. c. Aggratiōnū dispōim sđchi: z iō in eoz
expimētis pcedētes cū calidis z siccis inueniebāt inuamētū se-
pe sicut sepe ex friditate z humiditate sđcho debilitas accidit. Et
iō ē videm? hodie vulgares statim in debilitatib? sđchi succur-
rere cū electuariis calidis z vīnis z similib? / Isti. n. expimētato-
res fallunt: qđ qui solis expimētis sine rōne vīunt nō pāt cognos-
cere que raro pūngūt sicut eoz mēti nō pāt accommodat vt. 5. de in-
teriozib? penul. ca. z. A. de cura purridaz in gñali. Cōsiderādū
ē qđ exiccatio est duplx: qđā que fit a siccā qūitate: qđā qđ fit p hūi-
di resōlōē a calido: vt. z. de cōplonib? c. i. isti qđ annū curabāt de-
bilitatē cōem sđchi credētes qđ semp esset friditas z hūiditas cū
reb? siccis z calidis: z h? est qđ. A. dicit pūti sūt. f. in curatiōe exi-
catiōe. f. qđ fit a siccā qūitate vī sūptica: z deficcatione qđ fit a calo p
hūidi resōlōē: vt dīc sup d cura male cōplexiōis sđchi fride z hūide.

Sed veritas est qđ debilitas stomachi sequitur oēm
malitiaz cōplexiōis: quare opz vt cognoscat cōple-
rio: deinde apponatur cum cura.

Hic ipugnat. Et p rōne gñali. Scđo rōnib? spālīb? ibi. (Et qñqz ē
debilitas.) Prīo arguit sic. si debilitas sđchi pōt fieri ab oī mala cō-
plexiōe i cura debilitatē sđchi nō debem? ēē pūti calidis z siccis
s? ē reb? qđ nō? pōtāt z repugnāt cāe: s? sđchi debilitas pōt fieri
ab oī mala cōplexiōe: nō qđ oēs sđchi debilitatē cū calis z siccis cura
re debem? s? cū reb? qđ apporizant cāe. ista aut pāt ēē aliqñ frida

Gentilis

aliqui hūda et. hui' rōnis pōit. A. miorē. Scōbo pōtōne. ibi (Quare opy.) Cū dicitur qd pōtōci nūlitas stat cū pōrtione oium qūro qūlitas. scū pōrtione relata ad iustitias qd qz opōnes se magis declinet ad vñā qualitātē qd ad aliā vt pōt ipse pōtēti g in gile ad qūoti sūntitātē regit pōrtio et tēpōritātē in oib' qūlitas. bus. gōis qūoti inēpōtes pōtēt et cū oēbitatīs sūbōci. cū enī tēpōtes et sūntitātē cū tēpōtes et oib' moib' vt pōt de accidētī cū moib' c. a. gō dō qd ois qūlitas addita dēicit actū pōrie vōit.

Et qñqz est debilitas pp licitatez stōchi. si ḡ curet
cura p̄dicta q̄ p̄tēri sūt exp̄imētatores erit cā mortis.

Thic sp̄s̄r̄ empiricoy curā ifringit. p̄io g̃ cos ostēdit quō al-
quādo stōcbi debilitas curat cum rebus humidis. Sc̄do quō cu-
rat aliqñ cū rebus frigidis. ibi (Et qñq̃.) primū p̄.

Et quandoq; est sanitas eius in potando ipm aqua frigida aut potatione lactis acetosi vaccini super niuem ⁊ administratione fructuū frigidorū.

¶ Scdo ps hz res. pmo oñdit qñ aliqui stochi debilitas curatur
cñ rebus frigidis puris. Scdo qñ simul cñ calidis opz dare qñq
frigida. ibi (Et qñq uehementia.) Tercio occulto qñsto satisfi-
cit. ibi (Et quādoq; expellit.) Primū p; q; existente quādoq; for-
tissima inflāmatiōe damius puri frigida.

Et qñq; uehementia debilitatis stomachi curatur
cū calefacientib⁹ ⁊ dominaf ei fitis: sed obuiaf ei cuꝝ
eis que sunt sicut aqua frigida ⁊ sanaf ilico.

Conſedit quo ſimul curado cu calidis bamꝝ qñqꝝ fridaꝝ: ꝛ dicit qꝝ aliqui ſi ſcñch: friditas vltima ꝛ reſolutio curatꝝ cuꝝ medicinaꝝ calefactibꝝ in qua curatione accidit ſitis dominiũ: ꝛ tũ obuiamus illi ſiti dando in potu parũ. ſ. de aqꝝ frida ꝛ ſtatim ſanantꝝ a ſiti: ſi ali quado debemus miſcere ꝛc. Cſedit dñ. dñone eſſet melius qꝝ abſtinerent a potu. ¶ Dñm qꝝ nōqꝝ: iſti ſupponunt eſſe multuꝝ debiles ꝛ reſoluti: ꝛ ideo ledere ex tolerantia ſitis.

Et qñqz expellit statim ppter repletionem aque illud qđ est illic ex humore nociuo z egredit cū solutio-
ne ventris z euaditqz cum eo.

Coicetor aligis si ſtocho debilitas vbi daf aq frida effec cū mā va-
ret ne aq frida. ¶ Rñdet q ſoci: aligñ er potu aque fridez ſi ſit
bi mā expellit ille bumo: g ibi eſt ſaluaſ eger: z heſt qd dicit.
Et qñs expellit ſtatim pp reſolone aque, pp reſolone que acci-
dentaliſ ſit ſtocho: vel pp reſolone aq. ¶ Coſiderandū aũt q
ſimile eſt de mā inflāmaria cholericā inflānante in ſtocho exi-
ſtente zin venia. emiſus aũt q qñs aque frida data in febribz
curat. Conſortaſ enī natura z expellit māim cum ſudore z vrina z
ſluru ventris z eſt ſanitas: vñ. Al. cap. de cura putridiſ in
ſtāti. idē. Baſ. terap. ſ. ca. ſiſt. exiſtēte cholera inflāmaria
in ſtomacho ex potu aque frigide z repletione er ea pſortabit nā
z educet māi ſolone ventris vel aliter z fiet ſanitas.

Et solutio ventris est ex eis que debilitant eum ⁊ sit cum ea soda.

TEr sofo v̄eris fit cā debilitat̄ stōchi cū soda aut pp cerebri eric
cartone aut pp stōchi debilitatē: vñ fit cā euaporādi ad caput.

¶ Et scias q fortitudo stōchi fixa ē cū fortitudie oīuz
virtutū qtuor: q cūqz ē earū obilitet debilitat stōchū.
¶ Merū hoīes iaz cōsueuerūt vt dicat illō sūm dīgestiua.

Tunc regreditur ad notificandū s̄tōchi debilitatē ⁊ notificat eā p̄p̄t
magis q̄ ad debilitatē sp̄aliū virtutū s̄tōchi v̄t attractiue retēti-
tē. Et s̄ p̄t ostendit quō debilitas in s̄tōcho pōt fieri et debilitate
causis virtutis in eo. Sc̄do ostēdit a q̄ causis vnaqueq̄ virt̄ s̄t
magis affecta: ⁊ a q̄ debilitat. ibi (Et vnaqueq̄). Tertio ostēdit
sp̄ales modos debilitatū v̄t necumetoz adueniētū vniūq̄ illa-
rū virtutū. ibi (Et necumētū). Cōdē p̄ q̄ fortitudinē s̄tōchi et que-
cūq̄ ē carā debilitata debilitat s̄tōchā. f. de debilitate sp̄ali nō p̄-
p̄t debilitatē s̄tōchi que est cōis q̄ ad oēm ē virtutē. Cōf̄
deradū p̄ s̄tōchi officiū v̄t digōis cōis in digestiua cōdē debilitas:
marie et s̄tōchē debilitat: tūc et p̄p̄tē s̄tōchē debilitat v̄t s̄tōchi
debilitat nō ē s̄r conf̄m: et q̄d off̄c̄t in his virtutib̄ valde adire.

Et vnaqueq; ipsarū virtutū debilitat pp oēm malitiā cōpōnens. Aeris attractiua debilitat frigore z humi-
miditate sūm plm q̄ propter opz vt pseruet cū medicis
calidia z sicca nisi sit debilitas ei⁹ pp cām aliā.

¶ Cōsiderādū ē q̄ hic maxime est sermo de his virtutibus vt pro
toto operant. ¶ Priō facit hoc, Scōo addit q̄daz. ibi (Et scias.)

Super tertio

Causa primi est. hāc virtutes inequaliter egent proportionibus caliditatis et frigidi humiditatis et siccitatis vnaqueque illarum qualitatibus proportionem et temperantiam egerget: vnaqueque virtus debilitatur et proportionem cuiusque illarum qualitatibus: verum attractiva debilitatur frigidasitate et humiditate, et caliditate: ipsa phloga et sicut plus eius operatio cui caliditas et siccitas: vbi autem caliditas et siccitas minus: minus frangitur: ideo faluatur eius operatio cui caliditas et siccitas minus debilitatur esse sit per aliam causam. sicut per frigiditatem et humiditatem: etiam caliditas et siccitas simul vbi diuini ingenii possunt esse cause debilitatis attractivae.

¶ Et refectiua opz vt pfect fm plm cū siccitate cū des-
clinatiōe ad friditatē. Et expulsiua cū humiditate cū
frigiditate. Et digestiua per siccitatē cū caliditate.

¶ **Q**uia retētia indiget fixione que fit per fixū & quietē que fit p̄
fridū magis: ideo his qualitatib⁹ p̄fixat pl̄m plurimū: q̄ ad his
tētib⁹ possit noceri. Et expulsiua. p̄. Et digestiua sup̄. p̄suaet per
siccitatē cō caliditate. Cōsiderandū q̄ digestiua iuari siccitatē
pōt dupl̄ intelligi. Uno mō q̄ iuuēt fridū absoluēt siccitatē: hoc v̄
rū nō h̄t cū sup̄ p̄mo cāñ. Alii. dixerit digestiua iuari ab humi-
do. Alio mō iuuēt fridū. h̄umido quodā remissio: q̄ nō fit tñ hu-
midū q̄ cal̄m obtēdet & illud humidū siccū dici pōt. l̄. n̄. q̄q̄ mē-
dia nūcupari uoib⁹ extērem⁹ vt in cōmē. illus aūt. 76. f. Qui-
bus vīna grossa. quō aūt h̄ virtutē his q̄uitatib⁹ oporēt effect
longū narrare: nec spectat oīno ad p̄sens sed ad p̄mū cāñ. Cōsi-
derandū etiā q̄ ad h̄m̄p̄l̄ iudicatis sumperunt. Et illa l̄ra q̄
friditas est per se i gredio opus n̄e istarū virtutum. f. retētiē &
expulsiuē. dicentes. A. nō seruallē p̄p̄e regulatiōne quā dedit p̄
cāñ. ca. de virtutib⁹ ministratib⁹. vbi voluit frigidū opus h̄az vir-
tutū nō ingredi quib⁹ iugnandū h̄t h̄ virtutē frigidū operen-
tur illud p̄p̄ie nō dicit frigidum sed diminute calidum inclusum
intra latitudinem caliditatis nō intra frigiditatis latitudinē. sicut
autē h̄ quēdam modum humidū vocari sicūy vt h̄ic. Alii. scēt. sic
modus diminute caliditatis existētiā inter latitudinē p̄t fridū
vocari. hui⁹ tñ officitatis inuestigatio nō est ad p̄sens.

Et scias q̄ deterior debilitas stōchi est illa q̄ p̄git
in rarificatione texture villorū ei⁹: ⁊ signat illd. n̄ qd
nō inuenit illc signū malitiē cōplōnis neq; ap̄a neq;
p̄fert reuolutio ciborū illc: scias & q̄ stōch⁹ tā atterit.

Et scias deterior stochi debilitas est illa que pignit ex raritate
 et turture; que est cum solone cōtinuū distrāctione villosz: p̄p̄io
 filz insequens longas vel laboriosas stochi eruditudo: hec de-
 bilitas significat: qd nō inuenit in stochi signum aliuscu aliterius
 eruditudo: nec p̄fert illi reuolutio ciboz: i. permutando de cali-
 do ad frigidū vel bumido ad siccu vel de multo ad paucū. Scias
 ergo qd stomachus iam atterit et plūm ex raritate turture.

C Et noumentū qđ ingredis sup virtutē retētiā vt
nō ioluat stōch⁹ sup cibū oīno aut mala iolutione
ip̄s cōprehēdat. s. tremula: aut cū tremore cordis aut
spasmosa. Ex ea igit̄ illō qđ sentit eger māifesto sen
tu sicut spasm⁹ tremor cordis. Tremor vō qh̄q̄ nō
manifeste pēpit: verū significat illud cū eo qđ sentit
de labore stōchi ⁊ desiderio ei⁹ deponēdi cibū a se p̄
ter qđ sint vocatē ad illō rugit⁹ ⁊ extensio ⁊ inflatio. qđ
si supfluat horripilatio fit tremor magnus ⁊ sentit ex
eo sicut sentit ex tremore reliquorū mēbroz.

¶ Hic declarat modos nocumētōꝝ accidētū in virtute retētūa. Sed declarat modos nocumētōꝝ accidētū in attractiua. ibi. (Et igitur.) Terrio aliquid ostēdit modū nocumētū in digestiua. (Et machi. ibi. (Et debilitas qdē.) ¶ Non possit aliq. nocumētū expulsiue: q̄ est opposito debet intelligi: q̄ infra aliq. de hoc dicit vbi erit fermo de tarditate defensionis cibi. Tangit ergo duos primos modos nocumētū in retētūa stōchi. scilicet ablationē a corruptionē: q̄ isti sunt maiores modū nocumētū in stomacho penes receptionē.

Considerādū q̄ in stōcho ē mala cōpōhēbēdo cū pōt fieri tē
mor aut in solo stōcho aut ī stōcho coīcto cordi vnde har cordis
tremor. p̄mus tremor q̄ paucis est nō sentit ⁊ tēgitur cū dī
rit. tremula. Scōs tremor p̄cipit: imō q̄s addit p̄mo vel foras
posset in toto fieri qdā tremor: similis horripilationi ē fuga
clad aut itas p̄p̄ sensibilitate et tremore: hūc modū tremorio tēgitur
cū dicit. ⁊ tremor cordis. ⁊ aut p̄mus tremor q̄s nō sentit: nō
significat q̄ stōcho mal cōpōhēbit cūq̄ quodā tremore: q̄
sentit in stōcho qdā labor ⁊ dēclārāti p̄uonētiā ē se cibum p̄terē

fit ibi aliud accidens cui possit imputari labor et voluntas depositio-
cibi: erit si illud solus ex mala comprehensione cibi a stomacho.

C Et ingredi super attractiuam: vt nō attrahat oīno.
Et quidam noīant hoc mollificationem stomachi aut
attrahit cū pena sicut fit in initio egritudinis que no-
minat mollificatio stomachi: aut est eius attractio va-
ria quasi sit spasmosa aut tremula.

C Pater.

C Et debilitas quidez virtutis alteratiue perducit ad
hydropisim carneam.

C Quomodo debilitas virtutis digestiue stomachi perdurat ad car-
neā hydropisim. i. hydropicam ad sen. 14. postponatur.

C Et scias qd qñ stōch^{us} taliter debilitat qd cibū mutare
non pōt oīno absq^{ue} cā excepta debilitate stomachi est
cā quā distinguūt experimētatores intēdentes succur-
rere ei ita vt nō pēpiciat: sū iuuat cū regimine electo
apud eos fm plm. Et opz vt empla^{stra} et ynguēta p̄dicta
qñ volūt ex eis confortatiōe stōchi calefiāt vebemen-
ter: tepida nāq^{ue} fm eos mollificāt os stōchi.

C hic refertur curā debilitat^{is} stōchi. Et p̄ ostēdit qūo debilitas sto-
machi curat^{ur} cura p̄dicta ab antiquis. Scōo ostēdit qdā remedia da-
ta a Bal. ibi. (Et Bal.) Dicit p̄ qñ stōch^{us} tota^{le} debilitat qd
nō pōt digerere absq^{ue} oī cā qd apparet p̄ter qñ stōchi debilitas: tūc cā
in hoc est illa quā exp̄imētatores distinguūt. qdā debilitas acq̄si-
ta a debilitate nātis calidi: qdā in stōcho laxitas: tūc ip̄i itēdunt
succurrere p̄cedētī debilitati absq^{ue} hoc qd pēpiciant ip̄i qñ p̄prie
cā: et iō iuuant v̄p̄m cū regimine electo apud eos. cū calefactiuis
et stipticiis ericatiuis qd calefaciūt et aggregāt subaz stōchi. Et vo-
lūt isti qd p̄dicta empla^{stra} et ynguēta facta ad confortatiōe stōchi
lassati resoluti et debilitati sint fortiter calida: qd supra tepidū. nāq^{ue}
tepidū mollificat os stomachi fm eos ibi. i. fm. S. s. terap. s. c. et h̄
21. 4. can. fen. a. c. 26. s. de febre effi. pueniēte ex euacuatiōe. nā
cā est qd tepidum subintrat cum sui humiditate. sūtr attrahit et nō
resoluit imo dilatat: et ideo mollificat. sed plus calidum corrugat et
coadunat partes: et ideo calefaciendo roborat.

C Et Bal. qdē vsus fuit in hoc ca. cerato fm hūc mo-
dū. R. cere aur. viij. olei de neridē. vnc. j. et misceat^{ur} cūz
vtrūq^{ue} si stōch^{us} fuerit vebementis debilitatis ita vt
nō retineat cibū: et aloes et masticiis: amboz añ. aur. j. et
s. aur. j. et succi acreste aur. j. et ponat sup stōchum.
Et S. et affirmat qd egritudines stōchi cū qbus nō
est caliditas vebemēs aut siccitas vebemēs sanantur
cū olacydonitē fm hūc modū. R. succi cydonioz lib.
ij. et aceti forz lib. j. et mellis q̄tū sufficit: decoquat^{ur} do-
nec fiat in cēntia mellis et puluerizet^{ur} sup illū. 33. vnc. j.
et tertia aut. ij. vnc. et administren^t. Medicamen aliud
proximū illi. R. cydonioz acetosoz lib. iij. et mellis lib.
ij. permisceantur ambo et p̄oijciant super ea piperis
lij. vnc. et seminis apij montan. vnc. j. Et ex eis qui con-
ferunt stomacho debili est administratio vociferatio
num et omnium que movent syphac.

C hic enumerat qdā remedia Bal. et alia et h̄s. s. p̄tes sic. s. pōt mo-
dos medica minū ad stōchi lassitatē et debilitatē. Et dicit p̄ qd in B
c. s. in debilitate stōchi. qñ nō ē ibi cā manifesta nisi stōchi debili-
tas. S. fuit vsus hoc ceroto postio ab eo. 7. c. 7. et s. tera. c. 5. et istud
cerotū absq^{ue} acresta est cōueniētiū calitatis et stipticitatis: et si ad-
dat acresta rēdit ad quādā cōlitate mag. et S. affirmat. s. de re-
gi. fa. in fi. Dicit post qd stōcho debili p̄fert vociferare et qd movent
syphac. s. motu pueniēti calefactiui: qd hoc est sicut quoddā exer-
citiū rēperatū respectu stomachi: et iō illū confortat.

C Et ex medicis bonis stōcho debili mollificato est tri-
ferat: et medicamē p̄larū: et ei^{us} modus est vt sumant^{ur} my-
rab. nigroz assiatoz cū butyro vaccino. 3. x. et nasturtij
assati 3. v. et amicos et organi p̄fici: amboz añ. 3. iij. sco-
rie ferri. 3. x. dof ei^{us} sit. 3. ij. cū vino forz. Descriptio em-

plastri boni ad debilitatē stōchi cū duritie sua. R. cas-
sie lig. medietatē vnc. j. lilij karmit. viij. floriz squinant^{ur}
karmit. vj. iunipi kar. xviij. bdellij karmit. xxiij. spice celti-
ce vnc. vj. aut gūme rutbe syl. vnc. j. aloes vnc. j. olei
ballami vnc. ij. cinami grossi vnc. j. et potare gra. myr. ē
valde iuuatiū eis. et i mēba est iuuamētū manifestū.
Et supiora feniculi sūt ex eis qd p̄ferūt i emplis stōchi
fridi et calidi. Et p̄t est ex emplastris stōchi fridi.

C Medicamē p̄larū rē. eius descriptio ponit^{ur} hic. Descriptio. Istud
empl^{us} p̄fert stōcho debili vbi ē aliq^{ue} durities qd ē resolutiū. Kar-
met^{us} Simo. est pōdus fer kirat. kirat ē pōdus. 4. granoz ozdei.
ē h̄ karmet pōdus. 2. 4. granoz ozdei: vel karmet h̄ ēdē ē pōdus
v̄m^{us} aurei et 4. granoz. Et grana myrri. qd sunt multuz confortatiua
stōchi et sūtr mēba. Et supiora. i. cime vel flores feniculi: qd h̄nt qñ
eqlē calitatē confortatiua: et iō p̄fert in emplis stōchi fridi ad calefa-
ciēdū: sed in emplis stomachi calidi ad penetrandū et confortandū.

C Et scias qd debilitas qñq^{ue} est cā tarditas descendē^{is}
cibi cū expulsiua est debilis: qñ opz vt sit panis cōse-
ctus istis plurimū habēs fermenti. Et quādoq^{ue} est cā
velocis descensionis cibi pp suā infusiōe lubricitatē
pp debilitatē sue virtutis retētiue: quare opz vt sit pa-
nis p̄fectus istis ad azimū declinū aliquatūlū.

C declarat hic Auicē. qd supra dixit. Dixerat at in p̄n capli qd si cā
debilitat^{is} stōchi addat^{ur}: aut nō erit facili^{us} eritus egestiōis: aut non
erit ei mora. Vult h̄ declarare qūo vtrūq^{ue} pōt ēē p̄se: addēs aliud
in curatiōe: et dicit qd stōchi debilitas aliqñ est cā tardi descendē^{is} ci-
bi pp expulsiue debilitatē: et iō opz qd panis istoz sit multū ferme-
tat^{ur}: et hoc qd facili^{us} digerit^{ur} et p̄ p̄ns citius egrediet^{ur}: et cū minore
expulsiue labore. Aliquando aut est cā velocis eritus p̄pter con-
tentiu debilitatē: et ideo datur panis p̄z declinans ad azimum:
qd sui stipticitate cōtentiua confortat. Dixit parū vel aliquatūlū:
qd multū azimus panis aggregando expellitur citius rē.

C De signis nauseatiue satietatis et destructionis dige-
stive.

Cap. 5^m.

E signis illius sunt apostema faciei et constri-
ctio anbelitus et grauitas capij et dolor i sto-
macho et singultus et pigritia et tarditas mo-
tum et citrinitas coloris et inflatio in ventre et
in intestinis et hypochondrijs et eructuatio acetosa aut
acuta fumosa fetida et nausea et vomitus et lubricatio
superflua aut retentio superflua.

C hic determinat de qdā dispōne qd vocat satietas nauseatiua: et
ista dispō pōt annexi debilitati stōchi: qd in hac dispōne digesti-
ua debilitat^{ur}. Et sūtr reliq^{ue} stōchi v̄tutes: et h̄ pp multā ciboz cor-
ruptionē in stōcho factā ex icōueniēti inordinata comestione. Et iō
post debilitatē digestiue stōchi determinat de nauseatiua satie-
tate. P̄osset tñ dici qd hic incipit determinare de nocumēs appeti-
tus stōchi. Est at nauseatiua satietas qdā modus egritudis stōchi
appetēz vomitū: cui ē qñq^{ue} p̄iūq^{ue} qd p̄prie stōch^{us} oīa nauseat:
et ē nauseatiua satietas nomē cōpositum est ex satietate et nausea-
tione. est aut satietas in stōcho pp multos malos humores aggre-
gatos ex indigestionib^{us}: vñ stōch^{us} qñ in satietate p̄manet nībil ap-
petēs. est et ibi nauseatio qd cū toto hoc qd nībil appetit. est et in
ptina nauseatiōe ciboz: et h̄ pp corruptos et malos hūiores exites
in stōcho aggregatos ex indigestionib^{us}. P̄rio h̄ ponit signa hui^{us} dispō-
nis. Scōo curā. ibi. (Opz vt administret^{ur}.) **C** Considerādū aut qd. A.
nō posuit cās nauseatiue satietatis qd vult ēē notas ex dictis. Qd
enī qd est cā indigestiōis et corruptiōis cibi in stōcho pōt ēē cā hui^{us}
dispōnis et marie qñ h̄ est ex p̄te ciboz. Quō aut cibi sūt cā corrup-
tiōis digōnis: et reliq^{ue} mala regimīa sup cibo Aui. dixit in fine p̄mi
trac. p. can. fen. 3. dixit h̄ qd ex signis ei^{us} est ap̄a faciei. i. tumor: sic ca-
cessa: et hoc pp humoz malitiā. Restrictio anbelitus et hoc pp com-
pressionē qd fit in diaphragmate ex repletione stōchi. Grauitas capi-
tis pp humorum corruptoz a seculum ad caput. Dolor in stōcho ex
malis mēbus ibi exiētib^{us}: et ille dolor pōt sūtr esse añ comestio-
nē et post cū semp addit cā dolorosa. Singult^{us}: qd aliq^{ue} grossa v̄to-
sitas in suba stomachi p̄cludit qd expulsiōnem icitat. Pigritia et
tarditas motū: et hoc pp stōchi aggregationē. Citrinitas coloris
pp supius dictā cām. Inflatio rē. et hoc pp v̄tositates agglatas

U v

Bentilis

ibi reclusas. Eructatio acetosa &c. & hoc fm diuersum modū cor-
ruptiois ad quē cibū corruptū. Et nausea vomitū & lubricatio sup-
ple si est pētiue debilitas: aut retentio si est debilitas expulsiue.

De cura.

Cap. 6^m.

Quod ut administratur vomitus & leniatur
natura cum solutione ventris: & ieiunet & di-
mittat cibum: quantum potest: & vt sit conten-
tus minoratione quando non potest: & exercitiū
& balneū & vt sudet faciēda sunt cū nō est repletio cu-
lus motus timeatur cum motu: q̄ si timeatur admini-
stratur quies & somnus prolixus deinde gradatim per-
ueniant ad cibum & balneum & experire de cibo cuius
digestio bona sit & experire signa bonitatis digestiois
predicta in capitulo suo.

Confirmo ponit in genere curas nauseatiue satietatis. Secūdo ponit
quosdā spāles modos huius disponis. ibi (Et q̄q̄.) **C**edit pmo
q̄ administrat vomitus ad hoc. s. vt humores corrupti expellant.
Csz tu dices q̄ ne leniri videri q̄ cū nauseatiue satietatis est lu-
bricitas. **P**dm q̄ ad causē abfusione potest leniri videri: q̄ solo vē-
tris solone curat q̄q̄: vt ibi Aui. **C**edit post q̄ dimittat cibum:
q̄ ericant illi corrupti humores: aut si nō possunt cibū dimitte-
re minorēt cibū. **S**ilr fiet balneū & exercitiū nisi sit aliquis humor de
cuius timeat motu & balneū: vt si sit supflua repletio: id tunc d̄
administrari somnus plius & q̄s. s. ad digestionē & maturationē
absq̄ timore fluxus illoz. Et experire &c. q̄ si cibū d̄ inspicit ege-
stio qualiter cibū datus est digestus.

Et quando est nauseatiua satietas propter multitu-
dinem somni & quietis. nam somnus quāuis conferat
inquantum digerit: tamen motus confert inquantum
expellit superfluitates expulsiue: & somnus quidē no-
cet vbi egent superfluitates expulsiue: & vigilie nocēt
vbi indiget materia digestionē.

Confiderandū q̄ aliquando causa nauseatiue satietatis est mul-
titudine somni: q̄ est causa retentionis superfluitatū: s. enī somnus
digerat: tamē motus & vigilie expellunt supfluitates. digerit enī
somnia: & euapotat vigilatio: vt. 1. z. terap. ca. 3. & supra fuit decla-
ratum perfecte cap. de cura syncopie.

Et quandoq̄ perducit nauseatiua satietas & come-
stio non fm veritatem famis ad hoc vt accidat stoma-
cho adustio & acuitas intolerabiles. Et isti iuuant in
curatione nauseatiue satietatis cū aliqua quantitate cō-
sectionis sotire. Et isti q̄q̄ incipiunt vomitū expelle-
re illud quod comederunt.

Choc fuit ibi declarātū: & isti iuuant cū aliq̄ quantitate sotire que
d̄ dari eis in pua quantitate: nā ipsa est cōfectio calida: & iō istā ma-
tione augeret: sed data in parua quantitate vt in quantitate medie
auellane resoluit humores illos corruptos & stomachū confortat.
ponit huius descriptio. 5. ca. 1. z. a. Nicolao: & ista sotira daf
uitis: q̄ oibus patientibus nauseatiuam satietatem dari potest. &
isti. s. habentes nauseam propter comestionem &c. quandoq̄ inci-
piunt expellere vomitū: & hoc est quando stomachus confortatur
quandoq̄ & per superiora cibum expellit.

De destructione appetitū & debilitate eius. Cap. 7^m.

Quandoq̄ est causa eius caliditas pura aut
cum materia & appetitū humidum & frigidum
quod est potius absq̄ calido & sicco quod est
cibū & q̄ est consuetū vehemētius & magis
destruit appetitū. Et frigus quidē vehemētius perti-
net appetitū: & propter hoc inueniunt septentrion ex-
ventis & hyems ex temporibus vehemētiores ad exci-
tandum appetitū: & qui iter peragit in niue vehemen-
tioris appetitus est valde.

Choc est tertia pars huius f. d̄ tractat in qua determinat de no-
cūmētis appetitus. Et aut appetitus duplex. s. ad cibū pprie abso-
lute dictus appetitus: & ad potū dictus sitis. pmo q̄ determinat de
nocūmētis appetitus ad cibū. Secūdo de nocūmētis appetitū ad po-

Super tertio

tū. ibi (Multitudo sitis.) **C**ad pmi euidētia p̄siderādū q̄ nocū-
mēta appetitū ad cibū in gñe sunt duoz modoz. qdā simplicia ma-
gis: vt cū dicimus q̄ stomachus nihil appetit: aut par: aut corru-
ptū. qdā aut sunt nocūmēta stōchi cōposita magis & alijs disponi-
bus p̄iura sicut syncopi & alijs: vt infra patebit. pmo q̄ determinat
de modis nocūmētoz simpliciu magis. Secūdo determinat de mo-
dis nocūmētoz alijs accidentibus seu disponibus cōplicatorum. ibi
(Est q̄ notat fames vaccina.) **C**ad pmi euidētia p̄siderādū q̄ ap-
petitus tripliciter ledi potest: aut q̄ auferat vel diminuat: aut q̄ corru-
pit: vel q̄ itendit. pmo q̄ determinat de ablatiōe. i. destructiōe &
diminutiōe. Secūdo q̄ corruptiōe. ibi (Quo in stōcho aggregat.) **T**er-
tio de augmēto. ibi (Multitudo excitat.) Quo aut additus appeti-
tus posset reduci ad corruptū declarabit infra. **P**ria in tres. pmi
mo determinat de causis destructionis & debilitatis appetitus.
Secūdo determinat de signis. ibi (Signa.) Tercio de curatione. ibi
(Et ex curatione.) **P**rima in tres. pmo inuestigat cās destructio-
nis appetitus. Secūdo cām cuiusdā apparētis circa appetitus p̄o-
strationē. ibi (Et q̄q̄ erit appetitū p̄stratus & q̄ homo incipit co-
medere.) Tercio ostendit qd significat appetitus p̄stratio in gbus-
dā morbis. ibi (Et casus quidē.) **P**ria in duas. pmo in confusū &
gñali magis inuestigat cās destructionis appetitus. Secūdo in spāli.
ibi (Et q̄q̄ est cā eius flegma plurimū.) **P**ria in duas. pmo ostē-
dit q̄ qualitas magis appetitū deiciat & q̄ cum p̄fortet. Secūdo assi-
gnat huius cām. ibi (Et cā in hoc.) **C**edit pmo q̄ cā destructio-
nis appetitus est caliditas pura sine mā vel cū mā: vnde fit appe-
ritū fridū & humidū: q̄ est potius. & nō calidū & fridū. i. humidū grossū
q̄ est fames: & q̄ est cōfuetū vehemētius. **C**sz p̄tra: cibaria cō-
fuerat magis p̄fortat virtutē & p̄fortat: q̄ magis appetitū augmen-
tabūt. **P**dm q̄ in corpore optimo existēt sano appetitus p̄for-
uat per sua p̄ueta & nālia cibaria & icōfuerat p̄fortat appetitū: q̄
inducit disponē inaturalē: s. in corpore parato cadere fm appeti-
tū p̄ueta cibaria & alie res vehemētius appetitū deiciūt: q̄ nō i-
ducūt illā delitiā pp̄ p̄fuetudinē: sed icōfuerat cibaria inducūt deli-
tiā augebūt appetitū: vt ps. **C**lit notādū q̄ temp in organo d̄ esse
p̄ia dispō eius q̄ appetitū. res aut consueta iā mutauit organū ad
sui nām. **S**ilr in appetitū est actualis sensatio: mō icōfuerat mag
mouēt ad sensationē q̄ p̄ueta: vñ magis sumus sensitiui ipsi ex-
tranet q̄ p̄p̄ing vel p̄p̄uy: vt Aui. 3. p̄ticu. p̄blema. p̄ble. s.

Et causa in hoc est q̄ caliditas est mollificatiua fa-
ciens currere materias & replens locum eis & frigiditas
est ccontrario: quāuis quandoq̄ sit causa magis
nocens appetitū malitia complexionis frigide singu-
laris quando mortificat duas virtutes. s. sensibilem &
attractiuam: quare debilitatur appetitus & hoc est ra-
ro. Tercum quādoq̄ est causa eius omnis complexio
superflua. & si confirmetur malitia complexionis
debilitabit omnes virtutes.

Chic assignat cām q̄re calidū destruit appetitū ad cibū & fridū au-
get: & dicit q̄ cā est: q̄ calidū est mollificatiuū & facit currē mām.
Csz tu dices iā supra iprobasti opinionē illoz & dicebāt q̄ fridū
est cā appetitus exprimēdo: & calidū est cā diectiua appetitū attra-
hēdo. **E**t bec vñ mēs Aui. & daf. 4. de accidenti & morbo. c. 7. **I**dē
videt ponere isto ca. & q̄ de his disputauit. **P**dm q̄ mēs Aui. nō
vadit p̄dicta. pmo q̄ hic Aui. solū inuestigat q̄m fridū auger ap-
petitū ad cibū: & calidū diminuit appetitū ad cibū: q̄ s̄ fit pp̄ que-
dā expulsiōis modū factū a frido. vñ inuit. Et modus attractionis
factū a calido vñ fiat. Sed supra q̄rebat q̄o & quare fridū augen-
do cibi appetitū diminuit appetitū potius & calidū ep̄. **I**lli aut assi-
gnabāt cām huius ex p̄p̄ionem & attractionē. hoc at nō est suffi-
ciens vt supra dicebat. si enim frigidum solum q̄ exprimens hu-
midum augeret appetitum ad cibum: ergo et augebit appetitum
ad potum: q̄ est humidum subtile exprimit ecōuerso de calido. so-
la ergo expulsiō scā a frido: s̄ fit cā appetitū ad cibū: vt dicit Aui. nō
tū est cā q̄re deiecit appetitū potius. nec hoc dicit. **A** est q̄ alia cā su-
pradicta. **S**ilr et calidū lz attrahēdo fit cā deiectionis appetitus ad
cibū: vt dicit A. nō tū est cā q̄re sitis itendit. **S**ilr et sola attractio a
calido nō est sufficiens cā deiectionis appetitū: nec sola expulsiō est cā
sufficiens appetitū: s̄ ad appetitū coadiuuat. cū. n. in appetitū ad ci-
bū fit duplex appetitū: vt supra exp̄sum est maxima cā appetitū vt
nālis est: est p̄uado humidū nutritiū: s̄ friditas fm se est cā
appetitū vt sensitiuū: est: iō et daf. loco p̄alle. nō dicit q̄ s̄ hūc mo-
dū eēt tota cā: s̄ dicit q̄ iuuat ad appetitū friditas deſando & ex-
primēdo &c. **S**ubdit post. **A** q̄ friditas q̄q̄ deiecit: & hoc mortifi-
cādo vturē q̄ est p̄ncipalr appetitū. s̄ autē raro est. s. q̄ friditas ad
hanc intentionē pueniat: cū ipsa nobis maxime dicit. & ps.

Et deieciatur

C Et deiciatur appetitus in febribus propter malitiam complexionis et dominium sitis et repletionis humorum maiorum excitabilium. Et quanto vehemens cadit appetitus in febribus pestilentialibus.

C Dicit post quod in febribus deicit appetitus per tria. Primum per dñum male complexionis: quod calide et sicce: quod calitas ut dñm est deicit appetitum. Secundo per sui dñum sitis: quod fortis sitis appetitum obtundit. Ex hoc appetit per se quod supra dicebatur. Et sitis vehemens obtundit famem et everso. Tercio in febribus cadit appetitus per repletionem humorum excitabilium. Iamque excitari et fluere ad os stochi: unde repletio illud esset appetitus: vel per repletionem humorum excitabilium. Et a virtute stomachi et humorum expulsiva et resolutione et digestiva: unde materia et stochus attractione recusant et non intendunt nisi expulsi et resolutione humorum: et ideo vehemens cadit appetitus in pestilentialibus. Nam in illis non solum est mala complexio calida sicut in alijs febribus: sed est in malis venenosis: unde virtutem maxime proferunt et incitant ad expulsionem maxime.

C Et quod superfluit solutio ventris vehemens sit appetitus cum superfluitate.

C Sicut dicitur in 2. de terap. 5. ca. dicitur quod casus appetitus sit in diarria. I. fluxus ventris. Et ceteris fluxibus fluxus ventris videmus esse delecti appetitum. Ita et ponit in comē. afo. 4. s. p. 1. illo afo. In diarria dñm in teris. Et considerandum quod fluxus ventris aut est cum cursu humorum ad stochum: et tunc deicit appetitus: quod humoros illi repletos stochum fastidit: et aut est fluxus simpliciter a medijs et corpore mediante epate et a mefuralis ventis: ita quod isti humores fluere ad stochum non veniunt: tunc fluxus ventris est casus appetitus: quod est in inanitione medijs: et hoc est vix nisi fluxus ventris ita addat quod virtute medijs deiciat: tunc enim cessat oīno appetitus. unde ponit Aui. quod cadit appetitus post multam sanguinis evacuationem. tunc si fluxus ventris sit cibalis factus et corruptio ciborum in stochis: iste vltimū deicit appetitus: quod gñat ibi fastidium seu nauseam fatietas: et de hoc loquitur. B. ibidē.

C Et appetitus quidē cadit in apostematibus stomachi et epatis cum vehementia.

C Et casus est: quod stomachus multum replet corruptis humoribus sive in eo sit apā sive in epate: ideo omnino intendit expulsionem non attractionem. Aliter quod apā est in epate: epas intendit ad expellendum: non aut ad attrahendum a stomacho: ideo non sit appetitus: imo oīno seu vehemēter cadit et vniuersaliter per multum in cumētus quod ingredit in virtutibus stomachi per hoc apostema.

C Et casus appetitus conalescenti non est bonus et cadit significat recidinationem nisi sit per paucitatem san. et debilitatem corporis consideranda ergo illud.

C Considerandum quod conalescentes possunt habere casum appetitus: aut per humores corruptos qui remaserunt ex febribus: aut per sanguinis paucitatem in medijs: unde medijs virtutes sunt debiles non potentes attrahere nec resolvere: et ideo non sit appetitus. Primus casus appetitus signat recidivam: quod reliquunt in morbis post crism. Sed secundus casus appetitus non significat recidivam. Et tu dices in quo differunt isti duo casus. Primum quod casus appetitus in paulescentibus qui significat recidivam semper procedit addendo quod omni die minus appetit: sed ille quod sit ex sanguinis paucitate semper tendit ad melius: quod sicut cibum quod omni die sumitur augeat sanguinem: sic appetitus oī die intendit et meliorat. Considera ergo quod si casus appetitus est per reliquias humorum idigitur ratione: non autem gent illa si esset propter sanguinis paucitatem: imo esset causa mortis forsitan. Considerandum quod non solum casus appetitus sed intensio eius significat recidivam ut per eōmō illius afo. 32. Plerumque male habentes. de hoc autem nihil ad presens.

C Et quicquid est eius casus flegma plurimum viscosum comprehensum in ore stomachi quare natura refugit a cibo nisi in quo sunt caliditas et acuitas: deinde accidit ex acceptione illius et inflatio et extensio et nausea et non gescit nisi cum eructatione. Et quicquid sit per assiduationem catarrhi descendens ex capite ad stomachum: et quicquid sit per repletionem corporis et paucitatem resolutionis et administrationis nature in rectificatione humorum malum.

C Dicit Aui. in spali iustigat causas destructionis appetitus. Et per iustigat quasdam causas eius quod sunt magis intrinsece. Secundo iustigat causas extrinsecas magis. ibi dicit quod est casus superfluitas caloris et per primum in o. primum iustigat quasdam spales causas destructionis ap-

petitus. Secundo iustigat quasdam alias que sunt sumptae ex cōpassione stochi ad determinata membra. ibi dicit quod sit per abscissionem mellis. Primum in quatuor sicut quatuor modos causas iustigat. Secundo ibi dicit quod parit per pra. primum per. et secundum est. quod catarrhus descendens a capite est casus repletionis stochi et fastidii in ipso. Tercia pars habet duas. primum ponit quod dicitur. Secundo probat. ibi dicitur. Dicit per quod sit casus appetitus sive destructio per repletionem corporis ex malis humoribus: et per paucitatem resolutionis humorum: et per intentionem naturae administrationis cum sua operatione in rectificatione humorum malus supple et expellendo ipsum quandoque si non potest rectificare.

C Sicut sit in febribus in quibus toleratur dimissio cibi tempore extenso quoniam natura non suggit ex venis neque venae ex stomacho propterea quod natura laborat ad expellendum et refugit ab attractione.

C Dicit declarat primo per exempla. Secundo per rationem. ibi dicitur. Primum in duas sicut duo adducit exempla. Primum ergo ponit vni exemplum in quo ostendit quod intentio naturae ad digerendum et expellendum humorum malum qui est in membris est casus appetitus destruitur. Secundo ponit aliud exemplum in quo ostendit quod intentio naturae in digione humorum et paucitas resolutionis a corpore sunt casus appetitus non sit appetitus. ibi dicitur. Et sicut abstinere visus. Et per primum pre soluit quod qua cōuenit quod refectiones logiorum rpe vniunt line cibis quod boies famelicū tū sint debiliores. Nam boies moriuntur ex fame non solum per nutrimentum defectum sed per syncopam quod perquisit ex attractione facta in ore stochi per sensum quod sit in appetitu ad cibum. febricitantes autem hoc appetitu sensitivo caret. et casus est quod ponit Aui. quod nam in febribus non intendit ad attractionem sed ad expulsionem: et ideo venae non suggit ab epate: unde appetitus non sit. maxime aut cadit appetitus cum magis ad expellendum laborant. hoc autem est in statu: vix enim fupst hora quod nā vincat vel vincat. vix comē. illius afo. s. 1. parti. Quando in statu fuerit egritudo.

C Et sicut abstinere visus et erit plurima animalia a cibo in hyeme tempore extenso quoniam occupatur natura in rectificatione illud quod est in corporibus ex eorum humoribus crudis et digerendo ipsum et administrando ipsum loco eius quod resoluitur.

C Dicit declarat quod paucitas resolutionis tollit appetitum: dicit quod appetitus in vno et erit. Considerandum quod ex hoc potest haberi casus quare quidam animalia in hyeme diu viuunt sine cibo: et casus est quod quid sunt animalia voracia quoniam estate multum comedunt ut visus: et aggregant multas flegmaticas superfluitates: adueniente ergo hyeme et pauci calidi et sui calidus magis remittit: et sic in eo est paucitas resolutionis: ideo paucitas cibi appetitus. Sicut est ibi quod dicitur flegma nāle quod aptum est ut fiat sanguis et nutritur: ideo sine cibo viuunt visus pluribus diebus in hyeme: et sicut quod dicitur gen. m. rui et erit: vixit Aui. de ani. c. 2. et hec est casus quod ibi assignat Aui. et per flegma: serpentes in hyeme viuunt sine cibo extrinsecis: quoniam in eis est valde paucitas calitatis: imo sic paucitas quod per motum cordis et pulsus conservari possunt: vixit Aui. de interioribus. pen. ca. 2. ideo paucitas in eis sit re solutio: et per paucitas necessitas expectandi cibum extrinsecum.

C Et his potest solui quod qua querit. Vtrum hoc pluribus diebus possit viuere illelus sine comestione. Quia sic posset. n. est quod vetula aliq sit quod aggregavit multas flegmaticas humiditates quod debilis exis calidi non regit alium cibum extrinsecum: quod per flegmaticos humores pntes quod bus nutriri potest. quanto autem tempore hoc possit viuere sine comestione non est determinatum nec determinari potest. Aui. tū supra sen. 3. pmi. ca. de regime iter agendum ponit quod quid hoc diebus comedere non desiderabat: quod sumptit. j. lib. olei violati cum adipe. Dynus autem pistozienis refert se a fide dignis scire quod in fracia in ciuitate quod vocat Aluma fuit quidam vetula quod 7. annis vixit sine cibo. Alibertus et in quibusdam quod dicitur de aia recitat quidam vetulam in Lombardia in ciuitate que dicitur padua vixisse. 40. diebus sine cibo. Dicitur et in boie difficillia sunt apud me: debet enim illi humores putrefieri carere regime humani et nālis caliditas: de his non est ad primum disputatio.

C Et ad vltimum necessitas cibi est ut suppleat locum eius quod resoluitur. Cum ergo non est resolutio aut est resolutio parua non est necessarius cibum extrinsecus.

C Dicit probat per rationem et vult probare quod destructio vel debilitas appetitus ad cibum possit fieri per paucitatem resolutionis humorum et repletionem et arguit sic. Libi extrinseci necessitas et appetitus ad eum non sit nisi ut suppleatur loco eius quod resoluit de humoribus vel humiditatibus a medijs: sed in quibusdam animalibus predictis resolutio non sit aut paucitas: et si sit non sit sic. f. sensu precepta: ergo istis animalibus non erit necessarius extrinsecus cibum. hac ratione fere tota ponit Aui. in ista suppones maiorem notā ex dictis Aui. in commento illius afo.

Bentilis

15. prime pteule. Ventes hyeme et vere.

C Et quandoq; est causa in ea q; venis in carne et laceratis et reliquis mēbris quandoq; accidit tāta debilitas vt non suggant et non peruenit suctio fm semitam expulsiōis ad os stomachi: quare non sufficēter accipiat stomachus cibū sicut cū accidit ei abstinētia a reſtauratione eius q̄s reſoluitur: quare nō puenit suctio venarum ad os stomachi.

C hec est q̄ta pars. dicit q; quādoq; in ea. s. paucitate attractiōis cibi a stomacho. vel ea. i. destructione appetitus. cā est quidem: q; in venis supple existētibz in carne accidit debilitas vt nō suggat et nō puenit suctio fm semitam expulsiōis. s. viuis suctiōis post aliā de parte ad partem: quare stomachus non accipit cibū sufficēter supple aut oīno. sicut cum accidit ei. s. stomacho abstinētia supple a cibo: et per consequens defectus appetitus a reſtauratione. n. i. ppter reſtaurationem eius rē. Aut ergo alui. q; sicut deficit appetitus in stomacho: q; in mēbris reſtaurat illud quod reſoluitur ppter materiam ibi existentem absq; hoc q; nouus cibus petat sicut fit in vſo et eritio: sic etiam fit casus et destru- tio appetitus quando mēbra sive vene que sunt in mēbris sunt ita debiles q; nō suggat ab epate: nec epar a stomacho rē.

C Et quandoq; fit ppter abſeſſionem melancholicē effuſe fm affiduationē ex ſplene ad os stomachi quare non mouet ſpiritum ad appetendum et non expellit aliqd ab ipſo mundificando. Quāq; remanet supra ſuperficiē stomachi res extranea: itē si est pauca est sic abſtinēs a materia et mouēs ad expellēdū nō sicut appetens ipſam mouens ad attrahendum.

C hic alui. declarat causas destructionis appetitus q; sunt ex com- passiōe stōchi ad mēbra alia. Sūt aut mēbra determinata ex quo- rā cā appetitus destrui pōt vt ſplen aut cerebrū aut epar aut testi- na aut matrix. p̄tio q; oīdit qūo appetit? pōt destrui ex cā ſplenis. Scdo qūo ex cā cerebrū. ibi. (Et qūq; est cā destructio vtrū ſenſibilis.) Tercio qūo ex epate. ibi. (Et qūq;.) Quarto iſteſtinorū. ibi. (Et qūq; eius cā est vermes.) Quinto mēſis. ibi. (Et qūq; accidit destru- ctio.) P̄tia in ouas. p̄mo oīdit qūo appetitus pōt destrui pp stomachū nō recipere meliam a ſplene. Scdo declarat quoddāz. ibi. (Quāq; remanet.) T̄ illud aut qd declarat est. dixerat enim q; cū melia nō vadit ad stōchū nō expellit aliqd a stōcho p mūdifca- tiōnē. Aut q; declarat qūo hoc poſſit eē cā destructiōis appetit? et dicit q; qū nō aduenit ad stōchū melia tūc remanet sup stomachi ſuperficie res exnea. s. q; debebat p expreſſionē melie expurgari: et tūc illa res ē si fit pauca est supple stomachus sic abſtinēs a mā supple cibali: et p q; mouet ad expellēdū supple illam mām corru- ptā q; remanēt nō mouēs supple ſe stōchus ad attrahēdū supple ci- bū sicut appetēs ipſam: supple cibalem mām q; nō est facta exp̄- ſio. Dixit aut pauca: q; de ea minus vſ q; de multa nō est dubium: vnde multa melia quāq; deicit appetitū: vt p̄.

C Et qūq; est cā eius destructio virtutis ſenſibilis in ore stomachi: quare nō ſentit ſuctionē venarū ex ipſo quāuis suggant. Et qūq; est illud causa p̄prietatē sto- machi et qūq; est cūz cōitate cerebri: et qūq; cū cōitate nervi ſerri ſolum. Et qūq; fit cā eius debilitas epatis: q̄re debilitat virtus appetitiua: imo qūq; fit cā eius mors virtutis appetitiue et attractiue totius corporis sicut fit post egeſtiōnē ſan. plurimi: et b̄ est malū et diffi- cilis cure: et pducit illud ad hoc vt cognoscat cibos: et appetat ex eis aliqd et ponat ante ipſum et refugiat ab eis: et deterius hoc est vt nihil appetat: et nō debili- tat virtus appetitiua post euacuationē tū: imo apud omnem malitiam complexionis ſup̄flue.

C dicit q; qūq; cā destructiōis appetit? est destructio virtutis ſen- ſibilis in ore stomachi: vñ non p̄cipit: et hec ſenſibilitas stomachi quāq; est cā p̄prietatis stomachi. s. q; nāliter est obruſi ſenſus: vel p̄prietas stomachi. s. pp p̄p̄tā cām stōchi: et nō pp cōpaſſionē. Et qūq; est pp cōitate ad cerebrū pp mām currētē ab eo ad stomachiū. Et qūq; est cōitas p nervū descendētem. Et dicit q; qūq; cā destructiōis appetitus est debilitas epatis: et p̄.

Super tertio

C Et quandoq; causa eius est vermes quando nocēt intestinis et communicat ei stomachus et non ledunt stomachum nisi ascendendo ad ipſum. Et quandoq; est causa eius malitia multa ledens stomachum mo- uens eum ad mouendum et ad expellendum nō ad co- medendum et attrahendum.

C Quomodo vermes sunt cā destructiōis appetitus pater: q; le- dunt stomachū aſcendendo ad eum. qūo aut poſſint eſſe cā intenſi appetitus dicitur poſt.

C Et quandoq; accidit destructio appetitus ppter pregnationem et retētiōnem menſtruoꝝ in principio pregnationis. Verum illud q; plurimū accidit eis est corruptio digeſtiōis.

C Considerādū q; in p̄n ip̄pnatiōis cū nō fit tāta neceſſitas humo- ris ſerui: multa pars menſtruoꝝ ſupfluit: et iō fit in p̄n appetit? de- structio: q; plurimū fit est corruptio digeſtiōis: supple ppter cor- ruptionē appetitus: q; plurimū eis accidit vt infra patebit.

C Et quandoq; est causa eius ſuperfluitas caloris ac- ris aut frigiditatis eius ita vt reſoluat virtutē ſua cali- ditate aut ſtupēfaciat eam ſua frigiditate aut prohibeat reſolutionem et vehemētē faciat caliditatem stomachi ſimiliter. Et ſimiliter qui conſuetus eſt bibere vi- num et dimittit illud. Et quādoq; alteratur diſpoſitiō appetitus et debilitatur ppter malitiam diſpoſitionis ſomni. Et quandoq; fit casus appetitus ppter parul- tatē ſan. quāz ſequitur debilitas virtutum ſicut accidit conualeſcētibus cum conualeſcentia. Dic nāq; appe- titus redit cū viuificatione et reditiōne ſan. paulatim.

C hic iueſtigat quāſdā extriſecas cās destructiōis appetit? Et h̄z 4. p̄tes ſc̄. 4. modos cauſaz extriſecaz ponit. Scda ibi. (Et exer- citiū.) Tertia ibi. (Et potus.) Quarta ibi. (Et qūq; sunt cā eius rē.)

C dicit p q; qūq; cā destructiōis appetit? eſt ſupfluitas calor: aut ſupfluitas frigiditas rē. et ſimiliter ſi aliquis conſuetus eſt bibere vinū et dimittit illud ſupple icurrit destructiō appetitus: q; iſtā- matur in stomacho caliditas: et ſic ibi mala cōplo calida: vñ dey- ciſ appetitus: vel q; potius pſuevit lauare stōchū coz. Subdit. Al- q; tu nō debes credere q; ſolū pp p̄dictas cās extriſecas stōchi appetitus destruat: ſed qūq; pp p̄p̄tā malam cōplonem stomachi: et qūq; fit ppter paucitatem ſanguinis.

C Et exercitium abſcindit appetitum cibi.

C Supple qūq; et hoc q; ſupfluit aut q; eliquat aliquos humores exiſtētes in stomacho: et facit eos dilatari et replere stomachum.

C Et potus aque plurime.

C Supple et destruit appetitū: et hoc debilitando virtutes et dimi- nuendo calidum nāle: vnde pauca ſit reſolutio rē.

C Et quandoq; est cā eius triſtitia et timor et ira et que ſunt ſimilia b̄s.

C Considerādū q; aīe accidiētia ſunt causa destructiōis appetitus q; diſtrahūt animā: et hoc q; ſunt intenſa: et iō dicit qūq; et q; mo- uent malos humores ad stomachum.

C Et quandoq; est appetitus poſtratus et quando in- cipit homo comedere excitat.

C hic aſſignat cām cuiuſdā appetitū circa appetitū. Et aut h̄ ap- parēs iſtud. videmus enī quōſdā q; aī conſeſſionē vel aſſumptiō- nem alicuius rei nullū h̄z appetitū: et poſtq; incipiunt comedere et bibere redit appetitus ad eos. Aut ergo hic declarare. Et p̄mo b̄ proponit. Scdo declarat. ibi. (Et cā in hoc.)

C Et causa in hoc est: aut quia cibus excitat virtutem attractiuam.

C hec ſcda pars habet tres. Quia p̄ ponit vnam cām. Secundo aliā et illā declarat. ibi. (Aut q; qualitas.) Tercio aliā. ibi. (Aut aggre- gatur ex eo actu.) Dicit p̄mo q; p̄ma cā eſt q; aliquando attracti- ua stomachi eſt pigra. et iō cibus cum incipit ſumi excitat illam ſi- cut obiectum excitat ſuam potentiam.

C Aut quia qualitas inuenta in ipſo actu alterat com- plexionem destruentem appetitum.

C ponit ſcdam rōnem. Et p̄mo ponit eam. Scdo eam declarat. ibi

(Et similiter.) Dicitur p q hoc et pot eē q in stōcho est aliqua qualitas q prohibet appetitū sed res que assumit est dīe qualitatē actu illi male complexionis stōmachi: id cū talis res incipit sumi remouet illam malam complexionem et incitat appetitum.

C Sicut si fit cōpō illa calida et ingrediat cib⁹ q fit frigidus actu cū cōparatiōe ad illā cōplonem et sedat.

C hic declarat. Propter qd cōsiderandū q duplex qualitas est posita q pot eē cā deiectionis appetit⁹. s. friditas: et h raro. et caliditas. Primo q ostendit qd exire mala cōplone calida in stōcho q deicit appetitū si assumat frida statim appetit⁹ ille renouat. Scdō declarat qd si in stōcho sit mala qūtas frida et assumat cib⁹ calidus q statim renouat appetitū. ibi. Et si sit friditas ille destructor. vel ibi. Et qd accidit ebrietas. p p̄ia in duas. p̄mo ostendit q ex cibo vel re frida assumpta appetit⁹ prostratus statim puocat. Scdō ex exemplis declarat. ibi. Et si qd bibat in ieiunio. p p̄ia p̄.

C Et si sit qd bibat in ieiunio aqua frigida et excitat appetitū. Et febicitanti qdem redit appetit⁹ eius cū receptione panis infusi in aqua frigida.

C hec scda hz duas. p̄mo ad ppositus adducit duo exempla. Secundo addit quoddā quasi ad remotionē dubitationis. ibi. Et quādo accidit ebrietas. p In p̄mo et scdō exēplo p̄ qd res que assumit pot eē cā excitationis appetit⁹ statim excitari qui prius erat p̄stratus: sicut p̄ de aqua frigida bibita in ieiunio: et de pane infuso in frigida aqua qui facit redire appetitū febicitanti remouendo inflammationem ab ore stomachi que deiciebat appetitū.

C Et qd accidit ebrietas ex vino ebibito sup humores cōmotiū excitat appetitū ad sorbēdū als abforbigeat.

C possem dicere puenitū qd hic declarat qd cala res assumpta pot excitare appetitū. Et p̄ qd hoc p accēso facit qd. Scdō qd hoc facit qd p se. ibi. Et si sit. Dicit p qd aliq inebriat sup humore cōmotiū. i. apto ad mouendū appetitū: talis inebriatio excitat appetitū. Cōsiderandū qd aliqui hz aliq aliq humore flegmaticum cum acetositate qui propter sui quietē et quia stat immobilis nō excitat appetitū. Cum ergo inebriatur cōmouetur humor et excitat appetitū. Abforbigeat est genus cibari arabū habēs ex falso et acuto sapore: quidā habet abforbitionē. i. cōmissiones sorbiles: et est simile: qd aliq aliq flegma quietum non infrigidat et tñ motum a calore infrigidat: et sic de isto.

C Et similiter si est ille destructor appetit⁹ frigiditas et ingreditur cib⁹ calidus actu.

C ostendit quomodo calidum per se excitat appetitū et p̄.

C hic inuestigat tertiam causam: et est qd aliquando stomachus ex sui raritate et lassitate nō appetit. Cū ergo assumit cibum stipticum succitat appetitū: qd aggregatur stomachus ex illo cibo. Continue tur ergo tertius supra sit. Causa in hoc est: aut qd cib⁹ excitat et. Aut qd qualitas inuenta in ipso cibo alterat complexionē destruentem appetitū. Aut supple qd ex eo. f. cibo aggregatur actu f. stomachus supple: qd cib⁹ habet stipticitatem.

C Aut aggregat ex eo actu. Et casus qd appetit⁹ in egritudinibus chronicis est significatio valde mala.

C hic ostendit qd significat appetit⁹ prostratio in qbusdam morbis: et est pars illius afo. s. septime particule. In egritudine diuturna abstinentia malū est quidē malū per viā signi: qd significat multā virtutū debilitatē. est et malū p viā cāe: qd est cā deiectionis virtutis cū cibari nō possint: et ipsi maxime cibari indigent.

C Et scias qd cause destructionis appetit⁹ sunt ipse eedem cause debilitatis appetit⁹ cum sunt minores et debiliores.

C pater et.

C De signis. Cap. 8^m. Signa eius qd propter complexionem sunt ea que sciunt.

Superius Aulic. determinauit de causis destructionis appetit⁹: hic determinat de signis. Et totus hoc cap. diuiditur in partes. i. 4. sicut. i. 4. genera ponit fm. i. 4. modus causaz. Scda ibi. (Et signa.) Tertia ibi. (Et signa.) Et prima pars p̄.

C Et signa eius que fit p paruitatē resolutionis sunt spissitudo cutis et regimē delitiosum de his quoz preterijt rememoratio et multitudo egestionis et cōualescētia appetit⁹ pauca post exercitiū et eñonem.

C signa destructionis appetit⁹ facti p paruitatē resolutionis sunt de-

stas cutis siue sit nālis densitas siue accidet alia. Et regimē delitiosum. s. ex quo multe supfluitates flegmaticę generant: sicut in regimine impinguiuo cuius preterijt rememoratio. s. in. 3. sen primi cañ. qd satis pot eē colligi. Et pualescētia pauca. i. aliquis. ex exercitiū et. qd sunt cā resolutionis. Multitudo egestionis. s. respectu eius qd de cibo sumit: et hoc id qd cū parua fiat resolutio parz de assumpto cibo trahitur ad membra.

C Et signa eius que fit ex debilitate oris stomachi sunt ea que diximus in capitulo debilitat⁹: et eis sunt euacuaciones plurime.

C hz tu oīes vbi supra Aul. fecit mentionē de destructione appetit⁹ p̄ oris stōchi debilitatē. p̄ dōm qd dedit supra intelligi cū dixit qd si pfirmet malitia cōplonis debilitabit oēs virtutes aut forsan nō fecit de hoc mentionē explicite cū videat esse notum.

C Et signum eius cuius cā est aer est illud qd scitur de dispositione egrī in eis qd sunt preterita. s. an obolauit acri vehementis frigoris aut vehementis caloris.

C quarta pars p̄.

C Et signa eius que est ex vlcerebus sunt dolor dictus in capitulo vlcerebus: et qd egredit aliqd ex eis in egestionē et mollificatio nāe et puitas in ore cibi in stōcho et mordacitas ei⁹ qd hz qūtatē acetosaz aut acutā aut amaraz.

C Circa qūta p̄ dubitat qd Aul. supra nō posuit qd vlcera eent cā destructionis appetit⁹. p̄ dōm qd et reliq hoc vt notū: aut dedit intelligi p qdaz supius dicta. nā vlcera sunt qd post stōchi apata. sunt et post catarrhos descendentes a capite: vt infra tractatu. 4. ponet. de his aut supra loquutus erat.

C Et signū eius qd accidit pregnantibus est pregnatio.

C Et signa humoris putridi sunt nauſea et subuersio aie et fetor oris in qbus dā horis et egestio mala.

C Circa. 7. partem considerandū qd etiam Aul. superius non fecit mentionē de destructione appetit⁹ facta a putridis humoribus: et reliquit hoc vt notum: aut dedit intelligi generaliter propter illud qd dixit et qd causa ei⁹ est caliditas pura: aut cū mō: vel per id cūqz remanet supra superficiē stomachi res extranea.

C Et signum eius que fit ex abscissione melie effusa ex splene ad stomachū est qd qñ iste homo sumit acetosa et cōmouet stomachū eius et expellit redit ad appetitū ac si ipsa faciant operationem causē abscisse si non eēt abscissa: et facit credere hāc significatiōez magnitudo splenis p̄ retentionem eius qd opz vt effundat.

C Circa. 8. partē considerandū qd melia excitat appetitū qd acetosa: et qd exprimit ab ore stomachi: ideo qñ quis hz destructionē appetit⁹ si acetosa sumunt reuertit appetit⁹: qd illa acetosa facit quasi opationē cāe abscisse. i. melie que faciebat appetitū.

C Et signa eius qd fit ex melia plurima effusa ledere stomachū est vomitus melie et sapor acetosus et ingetudo et alteratio coloris hoīs ad nigredinem.

C Et signa ei⁹ que fit cā vermiū sunt signa exitus vermium et cōualescētia huiusmodi appetit⁹ qñ administratur aloes in syrupo malorum loco emplastri: nam descendunt vermes a superioribus ventris.

C Et signū eius que fit ppter paruitatē san. est vt accidat cōualescētiis aut q euacuat eñonem plurima.

C Et signū eius que fit p somnū: est ex malitia dispo-

nis homini cū p̄uatiōe reliquorum signorum.

C Circa. 12. p̄tē hic dat nobis intelligere qd supior extrileca ista melior est vbi dicebat: et qd alterat dispo appetit⁹: et debilitat malitia disponis somni. nā somnus supflū qd obtundit calidū et retinet supfluitates pot eē cā nocumētū in appetitū.

C Et signa eius in qua est cā mortificatio appetit⁹: sunt signa malitie cōplexionis cōfirmate: aut eñones p̄terite debilitantes totū corpus: et vt eger talis fiat qd qñ appetit aliqd et afferatur ante ipsum refugiat ab ipso et abhorreat: et maius ipso est vt non appetat oīo.

C Scilz destructionis appetit⁹ in qua est appetit⁹ mortificatio

Gentilis

¶ In toto et in parte. Quod si sit maior casus appetitus cum nihil appetit quod quod aliquid desiderat: et illud vituperat non est dubium: cum. n. nihil appetit: ablatum est tunc appetitus omnis. et hoc est non solum accidit in cibo sed in potu quod: ut Serap. tract. 3. 9. cap.

Et signa eius que fit pp destructionē sensus stomachi et debilitatē eius sunt vt sint relqua signa sana: et vt res acute nō mordicationē faciant neq; nauseā neq; faciant euenire singultum sicut diapipecon qñ sumit in ieiunio et bibitur post ipsum.

Decimaquarta pz.

E De cura.

Лап. 9^m.

Ex curatione bona ei qui nō appetit cibū nō
propter caliditatem dominantes est vt pbi
beat cibū spatio longo: z minores ei donec
uiuificetur virtus eius: z digeratur conglā
oīno z vt patiatūr famē donec rectificē stomachus
eius: z appetat cibum sicut accidit vigilātibz: quonīa
cum ipsi prohibentur a somno tēpore longo sūt dozi
mientes z pfundantur in somno.

T ꝑonit curā destructionis appetitus ꝑ debilitatis ipsius. Et ꝑmo
ponit curā fm̄ se magis siue et pre caufaz. Scđo ponit curā elius
ꝑ ꝑuāq̄ alteri accēdit. ibi. Et qñ. ꝑ ꝑria in duris. ꝑrio ponit cu
rā qñda pñfuz magis. Scđo spātier exequit de cura. ibi. Et ex eis. ꝑ
ꝑrio vult ꝑ si aliquis b̄ casum appetit? nō ꝑꝑ caliditate supple:
fed ꝑꝑ hīdiores multas ꝑcedētes: et qbus multiplicat sunt in
tōꝑo hīdiores erudit: ꝑ ꝑꝑ alia repletio et humoribz erudit:
ꝑꝑ tñc q̄ s̄b̄stētiat a cibo duris: aut minores casus quousq̄ di
gerat. Cōgiat. I. fatietas nascutiva: ꝑꝑ exterior. I. q̄ q̄ relicum
est et hīdiores facies nascutiva fatietat. Et fastidii r̄. sic acci
dit vigilāb̄. Cōsiderā dñr q̄ aliqui nō potēb̄ dormire et inini
gunt vigilie ꝑ eritant ꝑꝑ voꝑes ꝑ fatigent amplius: ꝑcedat
cā vociferatiois ꝑ vigilatois: vñ dñr formū: ꝑꝑ. I. 4. cā. fen. i.
c. de ingentudie q̄ accidit febicitatibus. q̄ nō ꝑnt dormire ꝑcepit
ꝑꝑ multiplicet cāde accēse. I. in manibz et: ꝑꝑ eleuent voꝑes ꝑ
ligent cō lītis: deide soluant q̄ dormiēt. hoc aut nō est ꝑꝑ aliud
nisi q̄ fatigati et ꝑdicitur querat formū. S̄b̄stētiat casum appeti
tus ꝑꝑ lītis crudos humores debet a s̄b̄stētiat ꝑꝑ digerant
lītis humores: ꝑꝑ tōꝑus de se ꝑst appetat cibū. Dixit aut nō ꝑꝑ ca
liditate: q̄ abstinentia a cibo querat inflammationem.

T Et ex eis que conferunt illis quorum appetitus prostratus est propter debilitatem sicut conualescentius; aut propter materiam humidam viscosam est vt comedant oliuas aque ⁊ aliquid ex piscibus salitis: ⁊ vt forbeant acetum squilliticum paulatim: ⁊ oportet vt alienetur in cibarijs eorum crocus omnino. Verum salita consueta sunt plus prouocatiua appetitus: ⁊ ex prouocantibus appetitus sunt capparee preparee ⁊ mentha ⁊ cepe ⁊ oliue ⁊ piper ⁊ gariofilus ⁊ galanga ⁊ acetum ⁊ acetosa ⁊ acetum eorum ⁊ almuiri etiam ⁊ assa ⁊ cepe ⁊ parum opoponaci ⁊ mel ⁊ piper album ⁊ ss. ⁊ assa ⁊ belseueich etiam prouocat appetitus ⁊ mundificat cum hoc os stomachi.

Tunc spāliter magis psequit de cura fm p̄dictos modos cārū. n̄
erequit aūt de oibz: curā calūs appetit: facti pp̄ vlcera stōchi
postponit ad capm de curatiōe vlcēz stōchi: curā eiūs est
cura illoz. Silt curā illoz qui habet destructiōē appetit: a calitate
vel friditate aeris: ipse nō ponit explicite saltē vt in hac cura su-
mit aliq̄ itētiō cā i trinfeca: q̄ nō est vt sit cura cā nō sit aliud q̄
remotio aeris calidi vel fridi. Nec ponit curā destructiōis appeti-
t: facti pp̄ vīes: q̄ illi? cura ē cura vermiū: q̄ supra aliqd in si-
gnis de cura dixit. Nec ē ponit curā calūs appetit: facti pp̄ malā
dispositiōē formae: q̄ illi? cura est formai abscissio. De alijs aūt ere
quit. Et pmo eregit de destructiōe ⁊ debilitate appetit: q̄ hūit er
causis que marie sunt in stōcho. Scō eregit de cura eoz que hūit
er causis marie p cōitate. Ibi (In eavō q̄ facta ē cōitate.) ⁊ p̄
in quoz. p̄io determinat de cura destructiōis appetit: ⁊ debilitat
sacraz er debilitate aut vlcifosa mā. Scō determinat de eis qui sūt
a mala cōpletiōe. Ibi (Et er medicis.) Tercio q̄ a mā hēgmatica.

Super tertio

ibi (Facit vo castitas). Quarto qñ a m̃a cholericā. Ibi (In ea vo.)
 Et ita que enumerat cōiter valēt cōualecētib⁹ ⁊ habētib⁹ flegma
 grossū: qñ ista de se incitāt appetitū: s; ita acētū fglititū maxie cō
 fert qñ in ore s; cōbi sunt humores grossi. Loc⁹ ⁊ ab eo āmoueri
 qñ deicit appetitū vt supra patuit: vex salita cōfusa sunt plius.

Tunc dicitur aliquis huiusmodi dixit fupra in gñali. qñ Rñde qñ Zui. pñ falli-
t pñ fñda nñ intelligit falita pñueta ei cui appetit cadit. Sñ falita.
pñueta. Iea que cõter sunt inuñ fñut fñut capares pñ olue falite.
nñ fynapfe tñ anbetit vel amñs falitũ. qñ illa fñt magñ fñpica. Tñ
aliter dñm qñ aliqua res magñ incitat appetitũ alia dupñ. Tñ
mñ excitãdo vtutẽ nãle ad actũ attractionis. tñ hoc mñ pñueta ma-
gis appetitũ excitãdo qñ pñueta falita cibaria magñ diligunt i nã pñ
pñozmitate acqñitãt cõfuetudine. Letant enim nãe in afñuetudini
bus. vt pñip. pñ manifestillima pñbat. Et Sal. in fine. s. teta. cõfue-
ta cibaria ergo fñt falita fñue nñ falita: qñ sunt magñ pñmilia obta
magis incitat vtutẽ ad actũ vt fñc. Alio mñ aliq magñ puocat ap-
petitũ ad abñciendũ cãm que appetitui nocet: tñ alterãdo: tñ hoc mñ
icõfuetũ magñ puocat qñ magis agit ab eo enĩ qñ cõfuetũ eit nñ
fit pñffio. Tñ Alimuri eit ipñ fallemẽti tñ fit vnũ nñ fñc. Accipiant
de farina ordẽ ptes. y. de fale pñ. pñficiant cũ aqua tñ fiant focate
afime tñ ponant in furno donec itus tñ extra cõbucant: deinde diui-
di vt vnaqueqũ tñ. s. vel. 4. ptes: tñ ponũt in olla munda tñ magna tñ
cõ operit cũ aqua: tñ pñũt in furno a prima nocite vsqñ mane zc. tñ fm
Seruitore: sunt aliq modi ei. Pñz opoponaci. f. cũ effet fñl bñmoz
fridus: que vellems calefacere tñ cõquare. Afia. fñ. nñ fetida: tñ enĩ
de affa dñt in difpõne fanitatis. Vel fñcũci. i. macies: tñ patet. vel
apud quofda eit cotallus. aliq dicunt qñ eit balfamus.

¶ Et ex medicinis disrumpētibus appetitum eius qui
h3 malitiā cōplexionis calide aut frigide est electua-
rium diacydoniten. Et ex medicinis disrumpētibus ap-
petitū est medicamen factū ex succo cynioz factus
cum pomis dictis in antidotario: et ex eis que inuāt ap-
petitū et prohibēt subuersionē stomachi eius q nō re-
cipit cibū est rob menthe fm hūc modū. Terant gra-
nata acetosa cū corticibus suis et sumant de succo cor-
porū vna 7 succi mērbe ꝑs. 5. et mellis boni aut zuccha-
ri ꝑars. 5. deinde preparent cū facilitate sup ignē: et sit
dosis eius in ieluno coeclar. ij.

Tponit curaz pstrati appetitus qñ cñ est mala cõpõ. Et p qñ est mala cõpõler calida. Scõ qñ est mala cõpõ frida. ibi. (Parietibus aut.) Cdicit p qñ medics disrõpõitibus appetitũ. p. uocãtibus. hñc enim modũ loquũdũ seruat et in scõ cau. Et er medics. Medicamẽ factũ ex succo cydonioz supple aut cñ pomis. i. carne: et eliacyonitum. ponit. 3. tra. qñ si sit sine spẽbus datur in mala cõpõne calida. fi aut cñ spẽbus fũ modũ datũ ibi ad elui. da ri pñ in frigida cõpõlerẽ. Et er eis. Rob istud quasi ad equalita tẽ tendit: z iõ in subuerfione stomachi pñ dari et si sit ibi caliditas vñ levis frigiditas. dosis eis est coctear vñũ. f. paruu: qz aureus vnus: magũ enim coctear est. liij. aureorum.

¶ Factum autē cū caliditatis quicquid rectificat potest et aque frigide in quantitate qua non moriſcificet innatus calor et exſerunt ei vti robur acetosis. Et ex eis que experta sunt in ea eſt ſumere in potu aqua granatorum cum oleo roſe et proprie quod eſt illic inā: aut dñum ſitis et ſucci granatorum frigidorum cum robur infrigidatis et emplaftra infrigidata. Et ſi fuerit illic matutina euacuabis eam in primis. Et de ſuma iſtorum ſunt pualeſcentes excentes a febribus et eſt cū eis remanētia acuitatis et eorum cura eſt hec cura. Verū ipsi non vtant aqua frigida plurima vt non deſiciant virtutes ſtomachorum frigida. Et neceſſarius eſt vt in potu ſumant bis medicamē. ꝯ. roſ. 3. r. ſumach 3. ij. cardamomi. 3. i. ſiant ex eis tro. et ſit doſis 3. ij. ꝯpm enī facit appetitū et incidit ſitim. Et ex eis que faciunt eos appetere eſt ſauich abluūt cū aqua et aceto: et conſert eis vomere imūſis digitis mouet enim virtutem. ¶ Totū ꝑ. ꝯncitari ad vomitū cū digitis mouet. i. incitat virtutes. Non enim de fieri cū aqua aut alio liquore: quod non querimus euacuationem ſed incitationem.

Patientibus

C Patētibz aut factam propter frigus confert decoctio specieruz que est vt piper z cinnamomū z similia: z similiter vinum vetus z diapipecon z tyriaca pprie z alia sunt iuuamēti maximi in hoc z diacalamētum plurimū confert eis z oia electuaria calida z silr citra condita z myrabolani conditi z secacul conditi z. 33. conditum z conferunt eis vaporaciones cū milio qm̄ ipsū est magis iuuatiuum q̄ sal.

C Patētibz cōfert decoctio sp̄rum calidarū: vt cīnamomi pipe ris ciperi z similia: z electuaria calida: citra p̄dita. eoz descriptio ponit. 5. cañ. trac. 7. myrabolani. secacul. ibi sup̄a eodē septio. est aut secacul apud quosdā sigillū sancte Marie. apud alios hyringi. Et cōferunt vaporaciones cū milio: qm̄ est magis iuuatiuum q̄ sal: z cū est que sumit ex Sal. 12. terapey. vltimo ca. q̄ eius calefactio z ericatio est sine moridicatione.

C Facite vō causa flegmatis plurimi viscosi cōfert vomitus facti cū rāsano comesto sup̄ quē bibis syrupus acetosus de melle singulariter fm̄ q̄ exposuim⁹ in capitulo cure vniuersalis. Et ex eis que cōferunt ipsi est syrupus acetosus cū seminibus melonis alis mellinis alis cōibus in quo ponit fm̄ oēm emina mellis que in ipso ponit aloes. iij. vnc. z sumunt in potu oī die ex coctia coclearia z ēt oīne de aqua cū aniso z cappareis in aceto cū melle. Et q̄q̄ cōferunt ei vti aquis theriacis marum z deambulatio z motus. Et curas post mūdificationē cū eis que diximus in capitulo de casu appetitus causa frigoris. In ea aut que fit cū humoris choletici aut humoralis subtilis fiat euacuatio cū eis q̄ scis ex myrabolanis. Et syrupus acetosus cū aloē est melior syrupo acetoso cū scamonea. Scamonea nāq̄ in mīca est stōcho. Et curet ēt cū vomitu q̄ eductū humores subtilis z decoctio abstinēti ēt qm̄ est vltima.

C hic Aui. quasi resumat curā p̄strati appetit⁹ pp̄ flegmaticos humores: q̄ supra sigs ip̄sciat ip̄fecte cū posuerat: z dicit q̄ d̄ fieri vomitus zc. fm̄ q̄ exposuim⁹. Et maḡ exposuit de regimine eius cū stōchus est paru⁹: z p̄fert syrupus acetosus cū semib⁹. f. cōib⁹ f. anisi z feniculi zc. mellinis. i. facti cū melle alis cū seminibus melonis zc. q̄ illa aliquatū frida tēperant caliditatē aloes z fm̄ oēm emina: q̄ fm̄ oēs. iij. 3. s. vel. ix. vel. rr. fm̄ quosdā: f. fm̄ oēs. iij. p̄redo q̄ pueniētius ponit. 3. iij. aloes: z si p̄iatur. iij. 3. in. iij. cap. p̄t q̄libet. 3. i. mellis minus q̄ 3. y. aloes. Dosis ēt quolibet die. f. in mane erit coclearia tria. f. q̄ f̄ur. iij. aur. z sunt. 3. 5. 2. 3. 5. que caput de aloes. 3. i. vel p̄z plus: z si coclear esset aur. i. 3. caperent. iij. coclearia fere. 3. i. z sic. 3. y. aloes que vari pōt. Verū ē q̄ ista. iij. coclearia possent parti in trib⁹ vicibus. f. mane sero z media nocte. p̄ximam tū expositionem credo meliorem.

C In ea vō que facta est cū cōitate cerebri ipsius opz vt tendat verus curā cerebri z p̄fortationis eius: sed in facta p̄pter spissitudinē z paruitatē suctionis venarū ex epate opz vt rarificet corpus cū balneo z exercitio equali z puocatione sudoris cū aperitiuis. In ea vō q̄ facta est cū melācholice opz vt euacuet melācholice deinde admistrent alcaugumibz. z icisua vt icidat illud q̄ re māsit ex ea deinde admistrent cibi boni chimi odoriferi. Eius vō que facta est ab abscessione melācholice cura est cura splenis z ei⁹ p̄fortatio z aptio viarū q̄ sunt iter splenē z stōchū cū medicis quarū est monere ad partē splenis sic est epistimi z radices corticū capparo z syrupo acetoso: z silr cappareis cū aceto p̄dito.

C ponit hic curā destructiōis appetitus facti maḡ p̄ cōitate. Et p̄ facit h. Scō ponit qdā cōia ad subleuādū appetitū. ibi (Et ex eis qdē.) p̄ria bz. 7. 3. g. 7. modos curatiōis ponit f. 7. modos casus appetitus: h. septimus modus fit recapitulatio p̄mi. Scō ibi

(S. 3. ibi.) Tertia ibi (In ea.) Quarta ibi (Eius.) Quinta ibi (P̄gnatū.) Sexta ibi (Et in ea.) Septia ibi (In facta.) p̄ria z scōa pars patet. p̄ In tertia dicit q̄ euacuata melia apporimēf: alcaugumibz. i. p̄dita cū sale z aceto vt cappareis conditi z oliue patent.

C Dēgnatū aut appetitus quandoq̄ acescit quandoq̄ cadit: z cura ei⁹ est cū eis que sunt sicut icessio tēperata z exercitiū z tēperatū z icessio in cōmestis z bibitis z vinū vetus odoriferū p̄fortatiū virtutis expulsiue z resolutiū materiel male z representatio ciboz sapozoz. z ea in q̄bus est caliditas z incelsio.

C q̄q̄ cadit: q̄q̄ acescit. f. ad corrupta cibaria. supple z tūc curatur cum eis zc. Dixit hoc Aui. q̄ p̄prie illis medicinis fortibus solutius non curantur.

C Et in ea qdē q̄ facta est pp̄ casum virtutis opz vt icipiat a rectificatiōe cōplexiōis deijciētis cū q̄cūq̄ complexio fit z p̄uerfice ipsius ad p̄ius sui. Et silr si fuerit post euacuaciones z rasuras: tunc illud erit pp̄ mortificationē virtutis. Atq̄ in facta pp̄ debilitatē virtutis eoz opz vt motus fiant vomitu cū digitis. ipsi nāq̄ lz nō vomāt iueniūt tū augmentum virtutis appetitiue. Et q̄q̄ fit ex eis necessariū potare tyriacā in quibus daz syrupis stomaticis sicut est syrupus de absinthio aut syrupus de seminibus nullis fm̄ q̄ conuenit.

C In ea qdē q̄ scā pp̄ casum virtutis. f. in stōcho vel in corpore icipiat zc. z silr si fuerit post eionē z rasurā. i. excoziationem erit pp̄ mortificationē vniuers. f. ex resolute absq̄ hoc q̄ mala cōpō sit cū p̄ se. S. 3. si destructio vel p̄stratio appetitus sit facta pp̄ debilitatē virtutis eoz. f. p̄ter h. q̄ ibi sit manifesta mortificatio virtutis: opz vt motus fiat vomitu: z cū fuit supra dicta. z q̄q̄ est necessariū potare tyriacā. f. ad subleuādū virtutē vel ad calefactiōē cū syrupo de absinthio. z hoc cū querimus calefactionē aut de seminibus cum querimus ēt infrigidationem. vel nullis istis. f. syrupo cū alijs rebus calidis vel frigidis: sicut expedit in casu.

C In facta vō p̄pter debilitatem sensus stomachi opz vt curet cerebrum z auferat cā que intromittit nocuumentum in opatione eius. Et scias q̄ vomitus mundificas cū facilitate est medicamen mirabile ei cuius appetitus prostratur in dulcibus z vinctuosis z est cōfessus in appetendo acetosa z acuta.

C Quia imperfecte videbat posuisse curā: hic ideo resumat addēs q̄ vomitus mundificans cū facilitate: q̄ nō cū multa violentia: cōfert ēt q̄ illi hnt humores viscosos flegmaticos in stomacho qui sunt cū illius appetitus vt supra patuit.

C Et ex eis quidē que cōferūt plurimū habētibus destructionē appetitus sūt olibanū z mastix z ryoaloes z gallia z calamus aro. z balaustie z aqua cydoniorū cum vino odorifero qm̄ ex ea fit emplastrū cū nō est ex siccitate. Et ex eis que cōferunt est syrupus de absinthio z vt assumat in oī die pondus. 3. i. de radicibus gnanti z medietatē. 3. de spica bibant cū aqua in ieiunio. Et illa confectio que comparata est filio abel dicta in antidotario est iuuatiua etiam.

C hic ponit quedā cōia que cōferunt ad puocandū appetitū: z maxime p̄ferūt qm̄ appetitus deficit pp̄ lassitatē stōchi: z cōferūt siue ibi sit leuis caliditas siue frigiditas nō exite siccitate q̄ ista ericcat zc. Confectio cōparata filio. hec nō vī ē in antidotario sub hoc titulo. multe tamen sunt cōueniētes z viles.

C Et dicit q̄ ex herbo cōtrito cū sumit aut. cum aqua granati muzi est conferens in ericcatō appetitū.

C Considerādū q̄ herbā bz virtutē calidā z sicā absterfui: z ideo posset hoc facere qm̄ ēd in stōcho flegma prohibēs appetitū. daf aut cū granatis muzis: q̄ remittit caliditatē z acuitatē ei⁹. sui enī acuitate quādoq̄ facit mingere sanguinē vt Serap.

C Et qm̄ casus appetitus perducit ad synopim tūc cura est apporimatio odoramētōz delectabilium ex ci

Gentilis

his ad infirmis sicut sunt carnes et hedus lactes et galli
na assata et alia: et prohibeat ei somnus: et cibet cum puale
scit pane infuso in vino et sumant sorbitodes velocis nu-
trimenti. Et scias quod oia olea et ppric butyru et vinctuosa
psterunt appetitu aut debilitat ipsum per hoc quod molli-
cant et per hoc quod corrumpunt officia venarum. Et illud quod
ex eis conuenienti est: est illud in quo est stipticitas aliq
sicut oleum onfancinu et oleum nucinu et oleum phisticinu.

Chic ponit curam casus appetitus qui pugnif synopie et p. Addens
quod oia olea psterunt appetitu per hoc quod mollicat stomachu: et cor-
rumpunt officia venarum. Considerandum quod olea possunt corru-
pere officia venarum dupli. Uno modo quod illa nimis mollicat ex qua
nimia mollicacione exponuntur leuiter passioni et per consequens
corruptioni. Secundo quod oleum est res maxime apta inflamari et vti-
ergo sumit aptu existens inflamacioni leuiter inflamatur in corpo-
re. ex inflamacione autem et combustione oleum tendit ad sulphureitates
vt Auer. 5. coll. 3. ca. 35. f. de ouis in fine. Vel possemus dicere quod
sermones sint exquirendi secundum subiectam materiam corruptioni officio-
rum que fit ab oleo non erit quecumque: sed corruptio dispositio earum
per quam faciunt appetitum. faciunt autem appetitum per fuctio-
nem. oleum autem corrumpit officia venarum quod ad hoc: quod remouet illa fu-
ctionem replendo et fastidendo venas. Conuenienti ergo est oleum
oluarum onfancinu et myrtinu et phisticinu: quod habet aliquam stiptici-
tatem: post ista amigdalinu: et ponat ab Auer. quod stomachu grauatur et
et. ca. 1. de oleis. hoc tamen omni oleo comune est.

CDe corruptione appetitus.

Cap. 10^m.

Cando in stomacho aggregatur humor ma-
lus diuersus a consueto in qualitate sua natu-
ra tunc regit aliquid ei contrarium.

CSuperius Auer. determinauit de nocumeto appeti-
tus quod est corruptio. Et peruestigat sui causas. Secundo ponit curas.
ibi (Opz vt.) Peria in duas. Peria generalis inuestigacione demonstrat
quod appetitus fiat ad corruptas res. Secundo inuestigat hoc specialiter
secundum quod corpora. ibi (Et quicquid accidit pregnantibus.) Per primo Auer.
arguit sic. quod in stomacho est humor: malus icofuetus in sui qualitate nam
stochbi appetit tunc res ista illi humoris: sed res ista illi humoris diuer-
sa et a consueta est res habens diuersam qualitate vt res non consueta: et
existens illis humoribus corruptis et immutabilibus icofuetus in stomacho
fiat appetitus rex istarum icofueta. tales sunt autem vt luri et carbo-
nes et similia. Per huius rationis Auer. per ponit primam propositionem que est
maior. Secundo secundum ibi (Et istud diuersus.) Tercio conclusionem. ibi
(Quapropter.) Dicitur per quod in stomacho aggregatur humor ma-
lus diuersus a consueto etc. Considerandum quod hec propositio ab Auer.
supponit vt nota ex supradictis. nam dicitur est supra quod nalis appe-
titus sit ad curationem que peria sit existens in stomacho humore
malo corrupto stomachus appetit re que sibi dicitur quantum possibi-
le est. Secundo considerandum quod humor aliquis potest dici malus quantum
ad primas qualitates: aut quantum ad secundas vel occultas proprietates.
malus est humor in stomacho ex quo facit appetitu corruptu est malus
non solum quantum ad qualitates primas: quod frigus vel calidus: sed quan-
tum ad alias qualitates occultas: et ideo fit appetitus corruptus non solum
ad re sicca: sed ita ad hanc quod non alia: vt ita ad carbonem quicquid non
ad lutum: et hoc propter occultas qualitates existentes in corrupto
humore qui est in stomacho. et ideo Auer. volens dare intelligere hanc
duplicem malitiam dixit malus et diuersus.

CEt prariu diuersum a consueto diuersum est non con-
suetu: fugatia namque sunt extrema et contraria.

Chic ponit minores. Et per ponit eam. Secundo probat. ibi (Fugantia.)
Dicitur per quod istud diuersum a consueto est diuersum aliud non consueta.
Et hoc probat sic. Illud est istud humor corrupto exanti in stomacho quod
est fugas illud et extraneu respectu illius: sed res quod appetit diuersa
a consueto est sic fugas humoris illi corrupti: est et extraneu respectu
illi: et diuersus non puerit quod appetit est illi istud. maior est nota. nam
hoc vt de ratione istorum quod sunt fugatia: et quod sunt sua extrema. Et ponit
hanc declarationem dicens quod quicquid sunt extrema fugant sese: et quicquid
fugant sese sunt extrema. Considerandum autem quod ratio Auer. fundat super
hoc de ratione enim istorum quod sunt sese fugatia et repellentia se ab eo-
dem subiecto: et sunt sub eodem genere vt Bal. 1. 1. terap. c. 12. humoris qui
in stomacho est istud directe ei quod appetit. nisi quod est ultimo sibi ex-
tremu aptus humoris corrupti in stomacho pellere et prari sibi. Sicut

Super tertio

et sunt sub eodem genere: quod ambo sunt sub genere icofueta et corru-
ptas res appetere et nales: cum ille dicitur et opponant illi humoris nam
res consueta est res pueniens. vt extrinseca ista Bernardi. puerit est co-
ueniens. modo res pueniens non est. ppric abiectua illi: corrupti hu-
moris: quod sibi formaliter non ista: sed ista magis sic medius extre-
mis. v. g. existere forti caliditate in stomacho fit appetit: ad fortia fri-
gida quod icofueta sunt et non ad tepida vel temperata icofueta: quod ista p-
pric calido non ista. Sicut et per aliu modum hoc accidit per aliam
cam. nam res nalis consueta ppric non ista rei corrupte non consueta. nam
ppric ista sunt sub eodem genere ppinguo vt albu et nigrum sub colo-
re: et calidum frigidum sub qualitate per actua: sed res nalis et res corrupta
in genere ppinguo non pueniunt sed vt remoto magis sicut forsan
albu et odor. Est etiam in hoc alia causa: quod consueta non sunt actua. hic at
appetitus ista actua querit propter abiectiorem corrupti humoris.
Sed tunc dubitare ptingit. nam sequeret quod illis non debet cura sed
dare eis solum que appetit: quod illa sunt omnem modum contraria sunt cae
corruptionis appetitus. Sed in vino modo quod quandoque pcedit eis de
luto vt infra: tamen rei veritate: ista illa que appetunt sunt oino ista
causa: tamen pcedi non debet: quod cura eorum potest fieri cum rebus que sunt for-
maliter non dicitur illi corrupto humoris: prariant tamen virtualiter et
effective magis cam abscondendo: cum magis pueniunt in corpore
et sic sunt vel carbonem vt sunt medicie icofueta et eductue illorum
corruptorum humoris: sicut in exemplo habes mala complexionem calidam
stomachi cum materia flegmatica putrida appetit frigidam aquam: et
istud dicitur illi male qualitati recepte in organo sensus: plus tamen con-
trariatur agaricus et turbitur educendo eam.

CQuapropter accidit quibusdam appetitus luti: imo
carbonu et terre et gipsi et reru huius generis propter
qualitatem que in eis est epicantem aut icidentem contra-
riam qualitati humorum.

Cponit conclusionem etc.

CEt quandoque accidit pregnantibus propter retentio-
nem menstruum appetitus corruptus plus quod acci-
dat eis destructio appetitus. et causa in hoc est illud quod
diximus: et illud est vltimum propter duos menses aut tres. Et
illud quidem est quoniam earum menstrua retinentur
ad nutrimentum embryonis: et quoniam quando currunt
timetur in eis quod abortum faciant. Amplius embrio
in initio conceptionis non plurimum indiget nutrimento
propter paruitatem sui corporis: quare superfluit quod de
menstruis retinetur quantum ad necessitate: corrumpi-
puntur ergo et multiplicantur superfluitates in matrice
et in stomacho. Locus embrio fit idigenus superfluo
nutrimento et illud est apud. iij. menses: minores autem su-
perfluitates iste et minores hic appetitus et est ille qui
nomina periculum et discrimen.

Chic specialiter exequit de corrupto appetitu. Et primo ostendit quod
iste appetitus fit in pregnantibus: et quo tempore magis. Secundo com-
parat iter modos corrupti appetitus. ibi (Et rectius.) Tercio ostendit
quomodo etiam hic appetitus fit in viris. ibi (Et quandoque acci-
dit.) Considerandum circa primam partem quod due sunt cause
quare superfluitates menstruales que retinentur in principio conceptionis
non veniunt omnes ad matricem in primo et secundo mense: sed retine-
tur in reliquo corpore: vnde in stomacho de illis superfluitatibus acci-
pit. Peria causa est: quod si totum menstruum quod retinetur fluere ad matricem
in principio conceptionis: quare superfluit illud quod de men-
struis retinetur quantum ad necessitatem. I. super id quod est neces-
sarium: ergo corrumpit. Similia his dicta sunt quarto de acciden-
ti et morbo ca. 7. et Sera. trac. 3. c. 12. Et tunc Auer. ponit nomen huius
corrupti appetitus: et dicit quod vocat periculum: vel secundum istam extrinse-
cam aliquam: vel secundum Serap. cartata: vel ista secundum Bal. 4. de acciden-
ti ca. 7. alia multa nomina de eo inueniuntur.

CEt rectius ad quod alterat iste appetitus est vt sit de-
clinis ad acetosum et acutum: et illud quod est magis cor-
ruptum est vt sit declinis ad epicantem et siccum sicut
est lutum et carbonem et teste.

CConsiderandum quod appetitus corruptus quantum appetit minus icofu-
eta et contraria nature nostre tanto est minus malus: vt per.

Et quicquid

C Et qñ qñ accidit hoibus simile huic pp supfluitates.
C Et quandoqñ accidit. i. viris propter predictas causas rē.

C De cura corruptionis appetitus. **Cap. xiii.**

Dorset vt euacuet humor facies corruptio
 ne cū medicinis quas dixim⁹ qñ opz vti. Et
 ex regimine experto ad hoc est vt sumat pī
 sces salitos z raffanū ifusuz in oxymelle z co
 medat vtrosqñ: deinde bibat post ipsos aquā in qua sa
 feoli rubei decoquunt⁹ z anethū z nasturtium z semē
 eruce que in potu sumatur: z quando in ipsa ponitur
 luti inuenti in croco quātitas. 3. iij. z fiat vomitus cuz
 ea in mense semel vel bis.

C hic aut. ponit curā. Et pñderandū qñ nō ponit signa: qñ signa no
 ta sunt z sensibilia. Et pmo ponit curā appetitus q est vere corru
 ptus ad res extraneas. Scdo excusat se a cura appetit⁹ corrupti
 ad acetosa z acuta. ibi. (Et nos.) / Prima in duas. pmo ponit curā
 pñā. Scdo ponit ea que dicunt alioz auctoritate. ibi. (Et iam
 estimauerūt.) / Prima in duas. pmo ponit curā in coi magis.
 Scdo magis in spāl. ibi. (In cura aut.) / Prima in duas. pmo
 ponit curā per res eūantes z desiccantes mās. Scdo ponit descri
 ptiones qñdā medicinarū. ibi. (Et ex medicinis cōpositis.) **C** di
 cit p⁹ q euacuet mā sicut ipse docet. Et regimen expertū ad eua
 cuādū. f. vomitu est pmo sumere pisces rē. bibere aquā decoctio
 nis fasoeloz rē. qñ etiā fasoeli aperitiui sunt: z humiditate remit
 tunt acuitate synapsis z nasturti: z ponit in hoc vomitio lutum
 croci: qñ vomitū facit: z pfectio de myrabolanis cū nuce enden.
 ponit. 5. cañ. trac. 3. z est pfectio quā vocat de scorza.

C Deinde administret pfectio de myrabolanis cū nu
 ce enden. Et ex eis que pferūt ad hoc sūt cymini car
 menū z ameos masticata in ieiuno: z post cibū z co
 medant sumpta semel in pulvere bauto post ipm li
 quore: aut sumat. 3. i. de cardamomo minore z tantū
 dem de cubebis z quantum totū de zuccbaro tabar
 zet z sumatur in omni die.

C Dixit aut. deinde. qñ facta etione. ista enī pfectio cū habeat sti
 citate emplastraret mān illā si esset multa nō minorata vomitu.
 dicit q pferit cymini z ameos masticata in ieiuno z post cibū: z
 comedant etiā in masticatione: ita tamē comedant q sumant se
 mel in pulvere: quo sumpto potest post liquoz. i. aut vini aut deco
 ctio illarū rerū: aut sumant. f. post ipm cibū: z p.

C Et ex medicinis cōpositis cū cupullis glandiū ve
 hemētis iuuamēti sunt ea que sunt sicut medicamē cu
 ius bec est descriptio. cupullarū glādiū. 3. viij. aloes
 3. xvj. berbe eupatoriū. 3. vi. radicū squinati. 3. iij. myr
 re. 3. iij. pterant oia z decoquant⁹ in duab⁹ lib. aque do
 nec remaneat medietas z sumat in potu oi die tertia
 lib. trib⁹ dieb⁹ pñuis. Et iterū cupullarū glandium
 3. iij. myrabolā nigroz belliricoz emblicoz: z polypo
 dij: oium añ. 3. v. scorie ferri infule in aceto forti mul
 totiens post qñ oi vice assat sup patellā. 3. x. decoquā
 tur in. viij. 3. vini pōtici z. viij. 3. aque donec ad medie
 tatem: perueniant z dentur in ieiunio. viij. 3.

C Ponit descriptionē quarūdā medicinarū: z sunt due. Scda ibi
 (Et iterum.) **C** Et iste sunt medicine quas ponit ad ipm Seraf.
 tracta. 3. ca. 12. Iste tamē pfectiones quas ponit pueniētē dant:
 premissa aliqua euacuatione: enim ipse sunt euacuatue z reso
 lutue: sunt tamen cū hoc fortiter stipecte z adunatiue: z si multos
 inuenirent humores eos emplastrarent in stomacho.

C In cura aut appetitus luti opz vt eñet humor reg
 reno illud cū vomitu noto ad suū simile sicut ille q fit
 post comestione pisciū salitoz cū aq fasoeloz z anbe
 ti z raffanū z ex eis que fortiter agūt fortiora istis. Et
 si necessaria est solo vtrūqñ etiā fiat. Et ex eis est etiā
 tio cū turbith z granis citri z sale napiico: qñ est lu

uatina z pprie si fuerint illic vermes: z administrent
 post illud medicie quas dabit hora z alie dicte in an
 tidotario. Et opz vt fiat ex ameos z mastice z cymis
 no gluten z masticef z vt sumat ex duobus cardamo
 mis ana. 3. iij. de zuccbaro tabarzet quātū est totū in se
 sunio z sorbeat sup ea aqua tepida multoties paula
 tim. Et ex eis que experta sunt eis est bec cōfectio. Rē.
 myrabolanos z emblicos nucē enden z masticef z car
 damomū maius ameos zinziber: pñciant⁹ cuz melle z
 sumat ex eis ante cibū z post cibū quātitas nucis. Et
 ex regimine bono in hoc est vt mādificet patiens eam
 stōchā suū z rectificet cōplexionē suā. Amplius suma
 tur lutū albur z dissoluat in aqua z ponant in ipsa me
 dicine vomitiue que nō habēt sapore maximū: deinde
 ponant in ipsa ex sale qñ ipsam bonā efficiat: deinde
 ericeet in sole z pñcipiat appetētū lutuz vt sumat ex co
 aliquid in quo sit de medicamine qñ nō addat supra
 dosim. i. aut dosim. i. z. 5. qñ faciet ipm euomere illud
 qñ comedit: z pprie si fuerit res cōmouēs vomitū sic
 caules z similia z faciat abhorere lutū.

C hic in spāl magis pñt curā z fieret hic pueniētus diuino que
 fiebat in pñcipio capituli. Et pmo ponit intentionē curationis z
 quedaz remedia. Scdo ponit quandā cōfectionē addens quosdā
 cañ. ibi. (Et ex eis que experta.) pater.

C Et iam estimauerūt quidā q iuuatius qñ admini
 strat ad expellendū appetitū luti est vt cibē patiens dū
 est ieiunus pullis colūbarū assatis z ytaf eis in secūda
 mēsa post cibū paulatim. Et in secūda mēsa vti ameos
 est valde mirabile z similiter amigdalīs amarīs.

C Et iam estimauerūt. f. Rasis in diuisionib⁹ ca. 59. f. de egritudinē
 bus stōchi. in fine. Et Auicē. nō impugnat nec affirmat hāc sniaz:
 qñ illa pprie cura nō est cū nō euacuet: pferit tñ ericando.

C Et dixerūt quidā q potare sacraiat de sisamo ab
 scindit ipm. Et oportet vt loquamur in hoc fm expe
 rimentum nō fm ratiocinationem.

C Sacraiat est pondus. iij. 3. vel fm alios est pōdus. iij. 3. z. 3. y.
 5. Ite ergo debet fm experientia loqui nō fm rationē: qñ oleū sifa
 minū est lenitiuū z impinguiatiuū: ita qñ solū fastidiēdo posset aby
 cere illū appetitū: sed cū nō habeat virtutem incisuam pprie nō
 educit de materia: z ideo fm rōnem nō curat.

C Et ex illis que pferunt eis quātis sit ex lutis est nux
 enden z luctio faloiz z si sint ex lapide. Et iā expertus
 est amilū de tritico z pprie cū sale. Et experta sūt eis
 vt sumant vini pontici. 3. viij. z coquant⁹ donec rema
 neat. 5 lib. z ad bibēdū def in ieiuno per hebdomadā
 vnā. Et ex illis qbus opz eos vti in secūda mēsa sunt
 pbistici z passule z castanee z chrysomila. Et in qbus
 dā eoz expitū est vt sumāt azebegi z sint in ipso pisces
 parui z cepe z carui z oleū ablutū: z spēs sint pig z. 33.
 Et iam dictū est q rucha est maximū iuuamenti.

C Et cōfert nux enden: quāuis ex lutis: qñ fm Auicē. scdo cañ. sunt
 grana terre parua: z cōfert forte a proprietate. z luctio faloiz z si
 sint ex lapide. i. si suggat sal masse seu sal minerale: z hoc qñ inci
 dit z ericcat illos humores. Et amilū rē. qñ etiā ericcat: z hoc pre
 missa prius aliqua euacuatione. Et ex eis que etiā per hebdoma
 dam. f. dando omni mane. 5. lib. vel dando omni mane partē. viij.
 illius medie lib. sed hoc credo pueniētus in scda mēsa ytaf bis
 fructib⁹: qñ abster gut quedā z quedā ericcat z stipectat: z in qbus
 dam est expitū. Azebegi. l. genus cibarij. in quo rē. vel aliter. i. bu
 tyrum. Et rucha dicta est maximū iuuamenti. f. ericando.

C Et nos quidē iam diximus regimen eius qui appe
 tit acetosum z acutum absq dulci z vinctuoso.

C Et nos iam diximus. f. supra precedenti capitulo.

Bentilis

De fame et uehementia eius et expulsiōe appetitus canini. Cap. 12^m.

Multotiens excitat hic appetitus caninus post euiones et febres plixas resoluētes. Et quicqz accidit ex debilitate virtutis retētiue in corpore: quare assidue fit resoluē supflua et assidue

*op. in 11a. x. 1.
p. 1. q. 2. c. 1. 2.*

11a. q. 1. c. 1. 2.

fit appetitus uehementis restauratiōis ei⁹. Et quicqz accidit appetitus canini⁹ pp caliditatem supflua in ore si dōbi resoluēte et regrete restauratiōe: quare est os stōchi semp qñ sit famelicū. Et hoc fm plurimū facit sitim et in qbusdā dispōnib⁹ facit famē cū supfluit eius resolutio. Fames aut fm plurimū est a supfluitate caloris in corpore toto et in extremitatib⁹ ei⁹. Caliditas enī lz cū appropinuat ori stōchi faciat appetere aquā et currentia humida: itē ipsa cū dominat⁹ corpori resoluūt et cogit venas uti suctione post suctionē donec pueniat ad os stōchi capiēdo qd aggregatū est.

Superius. A. determinauit de nocumētis destructionis et debilitatis et corruptionis appetitus: hic determinat de nocumēto appetitus qd est eius intensio. Considerandū q appetitus pōt olei corruptus ppter id qd in eo fit trāsmutatio appetitus fm spēm. nā q fiat appetitus ita q nūqz videat⁹ esse fatietas: hoc nō est pertinēs ad humanā spēm: sed potius ad caninā: et ideo appetitus caninus dicit⁹. Est ergo hic appetitus corruptus ex parte forme vel spēi pmutate. vnde Gal. 4. de accidēti et morbo cap. 7. illo ca. Et q de eis corruptione appetitus vocabat⁹ cū vltime cibū et potū homo oēsderat. Primo ergo Auiicē. canini appetitus vel famis uehementis ponit causas. Scdo signa. ibi. (Signū.) Tertio curā. ibi. (Et illa quidem.) Primo in duas. Primo ponit cās famis uehementis. Secundo ostēdit ad que ipsa pducatur. ibi. (Et scias.) Primo in duas. Primo inuestigat quāsdā cās que sunt magis cōmunes corpori. Scdo quāsdā alias que sunt stōcho appropinque: et etia alias. ibi. (Et quicqz.) Primo in duas. Primo ponit vñā cām. Scdo aliā. ibi. (Et quicqz accidit.) Hec hz tres. Pmo ponit vñā cām. Scdo ostēdit quō illa causa pōt ab extrinseco venire. ibi. (Et quicqz caliditas.) Tertio inuestigat alias cās. ibi. (Et quicqz accidit ex catarro.) Et quō habet q caliditas stōchi et precipue oris eius nō causat appetitū caninū sed potius appetitū ad currentia humida qui appetitus est sitis: sed tunc caliditas stōchi pōt facere famē qñ tantū resoluēt q ibi acquireret frigiditas per accidens ex pūatione humidit grossi: ideo Auiicē. dicebat in qbusdā dispōnib⁹ facit famē aut caliditas facit famē qñ est in reliq corpore stōchi et non in ore stōchi. remanēt enī caliditate et inflāmatiōe in ore stōchi ppter nō fit famis pp cās superius dictas. ad famē aut cōcurrere debet frigiditas: ideo Serapio. tracta. 10. cap. loquēs de appetitu canino facto a caliditate dicebat q hec caliditas non est in ore stomachi: imo in reliquo corpore: et hoc roborat imaginationem superius factam et roboratam.

Et quicqz est hec caliditas veniēs d foris scipue pp dominū aeris calidi in corpore cum occurrit raritati ei⁹ et obediētie ipsius ad resolutionē et necessitati recte ad restauratiōem. Et quicqz supfluitas resoluēis corporis sola est in hoc causa cū est illic caliditas intrinseca digestiua resolutiua et precipue si fuerit illic caliditas extrinseca aut adiutorū debilitatis retentive.

Hec caliditas faciens appetitū caninū per resolutionē quādoqz est extrinseca occurrens raritati et resolutioni corporis: et necessitati recte restauratiōis. i. in hora recte famis: q nō fit famis ppter humores frigidos: q ista caliditas occurrens posset deperdere illum appetitum: et patet.

Et quandoqz accidit etiam ex catarro in capite et illud est raro.

Hic inuestigat alias causas appetitus canini. et habet quōz sicut alias. 4. cās inuestigat. Scda ibi. (Et quicqz.) Tertia ibi. (Et quicqz.) Quarta ibi. (Et ex causis.)

Dubium

Dubitat⁹ q dicit q fit ex catarro: superius autem dixit q catarras deperdit appetitū. Dicendū q materia catarralis aut imbibitur et replet stomachū: sic deperdit appetitū. Aut solus infrigidat non replendens: sic pōt excitare appetitum: et q plus est quod

Super tertio

replet: ideo fm raro est.

Et quicqz sit pp vermes et serpētes magnos cū subitō incipiūt venire ad comesta et appropinquant eis et dimittunt corpus et stomachū famelica.

Quia vermes possunt esse causa canini appetitus: aut depascendo cibum aut pungēdo: vnde faciūt cibū exire et nouū exquiri: sed qñ sua corruptione et mala lestone corrumpūt stōchi cōplexiones destrunt appetitū. vnde supra posuit⁹ est q destruit appetitū.

Et quicqz est pp humore acetosus. i. melācholicā aut flegma acetosus cōmonēt os stōchi et facit in ipso illud qd facit suctio venarū capiētiū cibū et comitatur ipm vt inspisset cū eo sanguis et contrabat⁹ et sentiat in orificijs venarū sicut abitergens suggens. Et est cum acetosum sua incisione expulsiōe remouet humores viscosos si sunt in ore stomachi qui sunt attrahi appetitus: qñ motus cū est cū cōprehensione horū humorū est ad expellendū uehementius q sit ad attrahēdū. Et iterum villorū stomachi motus uehementis fit ad inspissandū et constringendū cuius simile accidit cum est motus suctionis venarū et motus virtutis attrahētiue. Et illud quod accidit ex canina fame peregre pificiscentibus in frigore uehementi possibile est vt sit propter hanc causam et similia. Et ex causis quidē cōmouentibus famē et appetitū uehementē sunt vigilie superflue ppter ea: q resoluunt et extrahūt humiditates ad exteriora sequentes dilatiatiōem caliditatis ad exteriora. Et scias q appetitus caninus multoties perducit ad bolissimū et subitū et mortem.

Ostēdit quō humor acetosus quicqz facit caninū appetitū. Et primo facit hoc. Scdo isert ex hoc qdā. ibi. (Et id qd accidit.) Cū cit pmo q humor acetosus est quicqz cū huius appetitus: q ita appetitū: et q abstergit nāles humiditates a stōcho: et q pstrigit eas et inspissat: vnde nō fuit ita apti attrahi a venis: vnde nō sunt pueniēs obm calidi: et p. peregre pificiscentib⁹ accidit caninus appetitus pp has cās: q frigidū exprimit et inanit. p. totū.

De signis. Cap. 13^m.

Ignū eius que fit post euacuationes et egritudines resolutiuas est antecessio earū et vt non sit natura soluta fm plurimum: quoniam corpus attrahit humectationem cibi ad se ipsum quare ericatur fex.

Determinat Aui. de signis canini appetitus: et habet hec pars octo partes fm q. s. genera signorū ponit fm s. modos causarū predictarum. Scda ibi. (Et signa eius s.) Cūcit pmo q signa famis uehementis que fit post euacuationes sunt 2. et non vt sit natura resoluta. i. non sit venter fluribilis. et patet. Dixit fm plurimū: qz posset esse quandoqz debilitas in intestinis.

Et signa eius que fit ex frigore sunt paruitas sitis et multitudo fecis et inflatio et reliq signa huiusmodi cōplexionis: et ex illis est friditas huius aeris circūdantis.

Signa eius que fit ex frigore stomachi sunt paruitas sitis et inflatio propter ventositatem aggeneratam.

Et signa eius que fit ex caliditate sūt fortitudo sitis et non est vomitus acetosus et est natura fm plurimū cōstricta et reliqua signa eius huiusmodi cōplexionis. Et signa eius que fit ex debilitate virtutis retentive in toto corpore et in stomacho sunt multitudo exitus egestionis crude et perductio dispositionis ad sanguinolentā egestionem et reliqua signa proportionalia nota. Et signa ei⁹ que est ex multitudine resolutionis sunt cause resolutionis p̄dicte in libro vniuersali quarum rememoratio preterijt et vt nō sit in digestione ne nocumentum. Et ex summa signorū casualium sunt

caliditas aeris circūdati et vigilie et similia. Et signa ei⁹ que fit ex humore acetoso aut melico sūt paucitas appetit⁹ aque et acetositas eructationis et reliqua signa ppositonata nota. Et signa catarrhi ex capite sunt ea que dixim⁹ in caplo suo. Et signa vermium sunt ea que sequunt⁹ in loco suo et que dicemus in caplo suo.

Signa ei⁹ que fit ex caliditate stōchi et corporis nō est vomitus acetosus: qz hoc fit maxime a frida cōplexione vt sup⁹ est nā cōstricta. i. venter. Dixit sū plurimū: qz in hoc corpore possit gñari plurima cholera que purgaret intestina: lz plus superet vt plurimū caliditas corporis et patari in faciēdo ventrē stipiciū qz cholera ibi gñata pūgēdo vt declarari habet sup illo afoz. 20. 2° pūcu. Quibuscuqz iuuenib⁹ et c. Et ei⁹ que est ex multitudine resolōnis. signa sunt cāe resolōnis pācte in libro vti: qz p. can. sen. i. illo cap. Nutriēs masticatio. et sen. 2. ca. de causis debilitatis mēbz. et cap. de causis dilatatiōis foraminū. et de signis casualibus. i. habentib⁹ simul rōnem cause et signū. Signa catarrhi sunt dicta sup: a sen. 5. Signa vermium infra sen. 16.

De cura.

Cap. 14^m.

Lla qdem que est ex frigore et ex supfluitate flegmatica opz vt curet⁹ cū mūdificatiōe nota cūz calefactiōis pāctis et vno plurimo in quo nō sint pōticitas neqz acetositas omnino. Ipsum nāqz est curatio magis cōserens eis.

Hic exequit⁹ de cura appetit⁹ canini: nō aut exequit⁹ de cura canini appetit⁹ facti a catarro: qz ei⁹ cura est cura catarrhi posita sup sen. 5. hō aut hoc caplm ptes septe: qz septe sunt reliq modi appetit⁹ canini: de quoz cura exequit⁹. p^omo qz exequit⁹ de cura ei⁹ qui sita mala cōplexione frida stōchi cū mūdificatiōe mēbz. Scō de cura appetit⁹ canini qui fit ex debilitate virtutis retentive. ibi (Jliss aut.) Tercio de cura ei⁹ qz fit ex cōnib⁹ fortib⁹. ibi (Uerū illos.) Quarto de cura ei⁹ qui fit pp resolōne plurimā. ibi (Et similiter est cura.) Quinto de cura ei⁹ qz fit pp vermes. ibi (In illa aut.) Sexto de cura eius qui fit pp mēbz vel flegma acetosus. ibi (In ea aut cur.) Septimo de cura eius qui fit ppter caliditatem aeris. ibi (Species vo.) P^omo in tres. p^omo ponit curā. Scō exercipit. ibi (Nulli ipsi assit.) Tercio resumit curam. ibi (Et opz vt sint.) Dicit p^omo qz appetit⁹ caninus fact⁹ ex frigore. i. stōchi sine mūdificatiōe nota. f. ex hieis supradictis. f. ibi est mūdificatiōe mēbz. ut dictis in pcedēti caplo. et curari cū plurimo vino in quo nō sint et c. Ipsum nāqz est curatio magis pferens eis. vñ "hippo. 2° pti. afoz. afoz. 21. potus. i. vinū indigentia soluit. i. famē caninā curat. sic etiā Serap. tracta. 3. 10. cap. allegat hunc afoz.

Sed dubitat an istū vinū debeat dari ieiuno: an post comestione. Et videt⁹ qz debeat dari stōcho ieiuno: qz ante aliā comestione nem ex mēte Aul. hic. Et arguit rōne sic. eo tpe oz dari vinū in canino appetitu in quo cōplet maxime suā opōne quā querim⁹: sed hō est in ieiuno: qz tūc cū iuuenit stōchū mag⁹ mūdificatū mag⁹ in eū agit. In oppositū est Bal. in cōmē. illius afoz. potus idigentia. vbi sic dicit. Libaria aut ordinent⁹ in pnis pigua vinctuosa: que si non hēant nāliter artificiali machinent⁹ post cibos humidos. hec vinū supradicta opz dari. Idē pfirmat ex mēte Serap. 3. trac. 10. ca. vbi si necesse est sumat⁹ in iceptiōe cibos pingues grossos dein de pcpimus ei bibere vinū. hoc idē pfirmat Uiatici aucte lib. 4. post cibū dandū est qd pcpim⁹ vinū. Considerādū qz vinū datur in canino appetitu ppter duas cās. aut. n. daf pp calefactiōne stōchi et remotionē a mala cōplone frida et forte resolōne mēbz: aut daf ppter intētiōne ad accidēs vt ad satisfaciēdū appetitū illi: imo ad causandū abominatiōne. Si quidē def vinum ppter pñā intētiōne puenientiō: hōa est qz def stōcho ieiuno. et rō est pāctis: qz attingēs stōchū immediatius illū calefactū et resoluit ab eo flegma. Si aut vinū def vt cū toto hoc genere abominatio in eo et qdā fastidiū: vnde tū appetere recusent cōuenientiō: hōa est post repletionē ex cibo: qz stōchus est iam saturat⁹ et quā fastidiū ex pāctis cibis. Si qz amplius sibi iniungat⁹ qz vinū poterit amplius fastidiū et maxime cū et vinū illud post sumptū cōmōtiōne facit in stōcho rerū vinctuofarū que pcesserunt: et qz simul his duab⁹ intētiōib⁹ datus vinū in appetitu canino: ideo dari pōt vinū ante comestione in ieiuno et post comestione. Cū tiancus pāctis pcpiebat plurib⁹ vici⁹ dari vinū. Et Bal. in cōmēto pāctis dicebat qz vinū solū est cura huius passionis: et iō nō

intelligat ab eo nec a Serap. qz hoc vinū solū def post comestione sed daf et ante: et iō intelligat ab eis qz dari possit lz nō expūmēt.

Alii ipsi assit vētris solutio: tūc. n. opz vt oc vinum vitent. Stipiciū nāqz augmētū facit in canino appetitu ipsoz et amarū addit in solutione vētris ipsoz.

Hic ponit exceptionē in qua vult qz si habentes caninum appetitū ex frigiditate stomachi habent fluxum ventris debent vitare omnino vinum: et probat⁹ patet.

Sed dubitat de eo qd Aul. dicit qz si sit solutio nature nō cōpetit vinū aliqd. Sed cōtra in omni appetitu canino facto ex frigiditate stomachi est fluxus vētris superfluo: ergo in nullo cōpetit vinū. pñsum est verū auctoritate Serap. loco pallegeto vbi sic. Sequit⁹ appetitū caninū qui fit ex malitia cōplexionis frigide in stōcho: aut humore. f. flegmatico retēto in eo solutio nāe supflua. J^o Aul. ponēs signa huius dicebat. paruitas sitis et multitudo fecis. et pbat. tūc fit nāe solutio qñ stomach⁹ plus de cibo sumit qz mēbz possunt attrahere: sed in appetitu canino ppter dictas causas hoc cōtingit: qz et c. Preterea ipse phibet omne vinū: sed nō pbat qz vinū dulce nō cōpetat: saltē ergo vinū dulce dabit⁹. Adhuc in istis sit solutio vētris: aut ppter debilitatē cōtentive ex nimia frigiditate et humiditate: aut ppter fortitudinē expulsiue etiā ex frigiditate et humiditate: sed vinū curabit istā solutiōne calefaciēdo et ericando. In pñariū est solus Aul. cen.

Considerandū p^omo qz vinū curat appetitū caninū factū a frigiditate stomachi: hoc ideo qz illā abicit calefaciēdo et resoluendo: sed tamē potus iste vini debet pditionari cōditionib⁹ quib⁹ que se tenet ex parte vini: et quib⁹ que se tenet ex parte corporis patiens appetitū caninū. Cōditiones quidē que se tenet ex parte vini sunt p^omo qz vinū debeat eē nō qdēcūqz sed vinū rubēū roseū vt Serap. pcedit: et hoc qz in isto est māsifesta et maior calefactio. debet esse in multa quantitate vt subito satisficiat appetitū. Et quo p^o qz istud vinū debeat esse rubēū et calefactiūz nō debeat esse excedentis calefactionis vt vernaciū: qz de eo multū dari nō possit: sed vinū qdā mediocriter magis. etiā debet esse actu calidū vt actu resistat frigiditati stomachi. Cōditio autē que se tenet ex parte patiens est vt nō hēat vētris fluxū. et cā est. nam vētris fluxus ideo istis accidit: qz cib⁹ statim de stōcho ad intestina descendit. fit aut hoc eis maxima cā additionis appetitus: vnde nāe retētio erit maxima cā in appetitu canino facto ex debilitate cōtentive vt Aul. ponit. Qd ergo maxime intendimus in curatione appetitus huius est oīno cauere ab his que augent appetitū: et dato qz cāe iuuet qz possumus cū alijs curare. In his qz qui habēt appetitū caninū ex frigore simul cū fluxu vētris: etiā si nō esset fluxus nō cōpetit vinū stipiciū: qz istud auger appetitū. Posito qz hoc vinū sui caliditate possit pferre cause que est frigiditas tñ statim nocet accidēt: ad cuius obtusiōne maxime intendimus: et etiā lz hō vinū cōferat solutiōne: tamen plus nocet augendo appetitū. Dico etiā qz istis nō cōpetit vinū amarū. nā amarū addit statim in solutione. p^omo qz amarū qz est absterfūū vt scō can. 3° cap. Similiter etiā qz pungit: lz ergo vinū amarū qz calidū cōferat huius fluxui remouēdo malā cōplexione frigidā et humidam que debilitat cōtentia: tamē in pmo occurrū auger fluxū vētris. cū ergo de se sit superfluo et cū hoc magis addat vebemētius addet appetitū: hoc aut maxime debem⁹ effugere. Sed de vino dulci qd dōm: qz Aul. nō expūmēt: credo etiā qz nō cōpetat: vnde. A. dicit omne. et cā est eadē qua vinū amarū phibet: qz et vinū dulce in pmo occurrū lenificādo addit in fluxū vētris: vnde et dulce lenificatiūm ponit ab. A. scō can. 3° cap. Est tamē alia cā gñalis ppter quā in appetitu canino vinū cū superfluo fluxu vetat. nā istud vinum qd daf in isto appetitu nō daf nisi in multa quantitate et purū. Et autē in corpore est vebemēs solutio vinum tamē quādoqz perducit ad spāsinū et amentia vt supra de cura syncopis. Considerandum tamē ppter rōnem pñā qz alijs p^o qd dōm qz fluxus in appetitu canino est duplex: qdā sibi debitus et iste nō phibet vinū: qdā exuberans et excedens et iste phibet vinū ppter dictas causas. Cōsiderandū etiā qz si fluxus ille phibeat vinū: hoc maxime est verū qz phibet in maxima quantitate quō daf ad curā hui⁹ appetit⁹. in parua aut quantitate et hōa comestione forsan nō noceret.

Et opz vt sint ea qbus cibant⁹ pingua calide cōplexionis sicut ea que ipinguant⁹ cū cibo camelli. et oleuz est eis inuatiū cū in ipso nō sint pōticitas et acetositas. Et aliud abet pferunt eis. Et ex eis qbus opozet⁹ cibari eos ē vitellus oui assiat⁹ valde post cibū: et opz vt elōgent⁹ ab acetoso et pontico. Et administrent⁹ eis

Dub^m 2°

2. pte. 2.

Gentilis

electuaria odorifera sic alcazi et electuariuz vermisch pprie cu fuerit illis solutio vetris. Et ex vntionibus abstergerdo factis eis que pferunt sunt muscus et laudanum. Et ex eis qde que experta sunt sunt grana alcazdra in ieiuno aliquibus diebus.

C Reassumit. Et pmo per cibos. Scdo per medicas. ibi. (Et admittunt.) **C** Pmo dicit qd debet esse pingua vt satisfaciatur subto illi appetitui: calida vt resistat cae. Oleu in quo no est ponticitas est oleu qd no e onfancinus. Aliudaber vno mo exponit iulep. Est aut iulep syrup simplex: et tuc intelligat syrup fact de melle. Alibi tñ inuenio sine al et est pise legumē: vt sumit ex Simone. Electuariu alcazi ponit. s. can. trac. 3. et est elm qd facit ad digone et frigiditate stochi vt ibi. Electuariu vermisch. Credo qd sit id qd nominat electuariu ambre pprie cu fuerit solo: qd alcazi e aliquate stipticu et est multu pfortatiu. Et ex vntioib abstergerdo et. qd simul post fricatione d fieri absterlo ne remaneat corp musci et laudanti: qd sunt stiptica et maxime laudanti: qd augeret appetitu. vel abstergerdo. i. stipticando. s. vt penetrat vt. Grana alcazdra sunt grana nigroz. i. piper nigroz. et sunt grana calida qdas et pingua vnde calefaciunt et appetitu obtidit et no sunt apud nos.

C Illis aut qui patiunt ea ex debilitate virtutis retentue. naz ipsa lz fm plurimu debilitet ppter frigus: si debilitat qhqs ipsa et ois vtr ppter oem malitia coplerionis. et no attedas sermone ipsoz qui negat illud et dimittit: imo opz vt tu cognoscas coplerione et opponas cu plicite cure: et sit magis vincas illud qd est cu humiditate. pferit panis de armacha valde. Et si corp nae fuerint vebementis mollificationis tuc retine eas. na in retentione eaz est cura fortis huius egritudinis. Quia illos qb accidit post febres fortes et effiones opz cibari ex vntuosos que mundificat os stochi que no sunt male sube sicut est oleu amigdalaz cu zuccharo et vt inspisset qd de corpore ipsoz est apparens.

C Litera suspensa sit vsq ibi. Cofert panis de armacha. i. flore farine factus: vt supra dcm est sen. ii. ca. de calefactione lactis. hic panis exiccatione bz et pfortat prentiu delecta ab humiditate. Alia ista bz alcazi et est confectio predicta.

C Et si sit cura ei que accidit pp resolutione plurima: et opz ne patietes hac spz famis canine ad calefactione pueniat et syupos: imo nutrian ex cibis frigidis et limant extrinsecus ex eis que oppilant poros sicut est oleu myrtinu: et pprie i cerato et sicut alumē dissolutu in aceto: et vt abluant aqua frida nisi sit qd phibeat. Et opz vt sint cibaria eoz frida viscosa grossa sicut sunt viores et acida et acetosa et pgelata et panis azim. Et cu inuenit aligs eoz iuuamentu ex b regimine cone nit ei vt abhorreat ipm paulatim et succurrat malitie ipsius: et similr ille ca famis cui est raritas corporis.

C Dicit tñ qd cuz aligs eoz inuenit iuuamentu ex hoc regimine d ipm abhorere paulatim: qd hoc regimē pduceret ad oppilones et alias egritudines: et no solu ille cui ca est pluma resolo: veru ille cuius ca est raritas corporis d hoc facere: vñ dicit fm vna fam. Et si sit ille. supple hoc d facere ca famis cuius est raritas corporis. Vel aliter. Et similr ille. supple res que dicte sunt desunt. supple in hac curatione in corpore causa famis cuius et.

C In illa aut cui ca sunt vermes et serpentes opz vt interficiant et educant eis q dixim in ca. vermili: et vt cibent ex cibis grossis fridis et pane ifuso in aq frida et aq ro. et eo qd dissoluut in decoctioe ex carnib galloz et gallinaz et pisciu et vian fructib stipticis.

C Diximus. i. dicemus.

C In ea aut cui ca est ex flegmate acetoso: opz vt patietes ipaz sumat cu aliquo in quo cadut organu et synapis et pip et cedant mel et allia et cepas et nuces et

Super tertio

amigdalas et vinctuosas et adipos sic sunt adipos gallinaz et siliu. Et iterio qde in gbusda eoz e calefactio et illaz qda sit medicie calide pdicte et in gbusda eaz est etio acetositas. Et illa qde sunt cibi vinctuosi pdicti. Et ille qde qui fortis est toleras solutione ventris soluat post administrationem boz subtiliatuoz cu pigra pfortata eis: deinde dens el vinctuosas. In pueris vo cu subtilian cu eis que sunt sicut cepe et allia et cibi subtiliatu assidue tribuere eis in potu aqua calida post regimē cu subtiliatina. Illud eni lauat humores eoz. Illa aut que est pp melia effusaz semp qhqs idiger stomia basilice sinistre si est san. in eis plurimus ca melie plurime et si est splen apatus: tunc labore in etuando eos cu illis que scripta sunt in canone et alie nent ab acetosis et stipticis. Et qhqs pferit eis viores se sup splenē. Spēs vo que sit ex caliditate curat cum eo qd scio et dens cibaria subtilia et cucumeres et melones et cucurbite et similia et vites aer calidus.

C hic pōit curā appetitū canini qñ cā ei est mā acetosa vt melica. Et p qñ cā e flegma acetosus. Scdo qñ cā est melia. ibi. (Illa aut.)

C Considerādū circa pñā partē qd Aui. nō vult qd pueris dens illa solutina fortiora s; leuiora: nec qd post effusū cū hiera pdicta s; qd def aq calida: qd facta subtiliatōe lauat mām illā. Reliq parēt et.

C De fame que vocat bolismus. Cap. 15.

Et que noiat famēs vacina. Et ipsam qde antecedit plerūqz famēs canina et destruit appetitū post ipaz. Et qhqs nō imo destruit appetitū oino incipiendo et est famēs mēbroz cu fatietate stochi: sunt q mēbra famelica valde et idigētia nutrimento et stochus respuēs ipm. Et qhqs puenit res in ipso ad syncopim. Et vene gdez sunt vacue sed stomachus respuat cibū abhorrens ipm.

C Determinat hic de nutrimento appetitū copposito. Cōponit aut qd vel casus appetitū in stochō est cu fame mēbroz et sic est bolismus aut cōponit famēs i stochō cu syncopī pñi vel apta euenire et sic est famēs syncopalis. Pmo qd determinat de pmo nutrimento. Secundo de 2. ibi. (Et vt ant.) Pñia in tres. Pñio ponit cās. Scdo signa. ibi. (Et tu.) Tercio curā. ibi. (Et cura.) Pñia in d. Pñio notificat nobis qd sit famēs et et qualr accidit. Scdo iuestigat eius cās. ibi. (Et multoties.) Cōsiderādū qd bolismus est dictio copposita ex bo et lism. lism aut idē est qd famēs. bo. i. magna vel vebemens vt sumit a Sērap. 3. tra. c. ii. f. de bolismo. Dicit aut bolismus magna famēs ex pte subit: qd est in mēbris oibz stochi refugiat vñ vñs famēs d sicut appetitus caninus picularis d famēs: vt sumit ex comē. illius afoi. z. pñ. potus indigentia soluit.

C Et multoties qdem accidit iter agētibz in frigore et pgelatis quoz stochi ex frigore vebementi inspissant. Et cā ei est malitia coplerionis mordicās als mordicās virtutē sensibile et virtutē attractiua.

C hz hec pars duas sicut duos modos cāri iuestigat. ibi. (Et sit.) Cōsiderādū qd duplex iuenit hec lra. Una que d mordicās et saluat: qd frig? mordicās icitat ad repulsionē nociui nō ad attractionē: aut mordicās. s. ad attractionē: vñ in pncipio est cā appetitus ex mordicatione si est pauca. in pcessu vo deperit appetitū. Alia ista bz mortificās. et pz. dicit intelligi qd mortificet virtutē sensitiuā in stochō nō aut mortificat in toto corpore: tuc enī esset cā mortis. moriunt enī isti morte eoz opitū biberūt et mādrazoz: vt Aui. sen. 3. pñi cañ. de regimine iter agentiu in frigore.

C Et sit ex humoribz regentibus os stomachi cooperientibz ipsum et sparsis in villis eius mouentibus ad expellendum et refugitibus attractionē.

C Considerādū qd Aui. dicit duo. f. regentibz. et dicit sparsis in villis. humores enī pcpue frigidi si solu tegeter os stochi et nō ibibent in villis essent cā appetitū canini. cū aut trus spargunt in villis qd mouet ad expellōne et faciūt effugē attractionē sūt cā casus

appetitus in stōcho. nō g. iungat illi fames mēbroz sit bolifmus. nō enī sufficit ad bolifmū casus appetit⁹ in stōcho: sed opz q. sibi iungat fames mēbroz: ideo Arist. s. pti. pble. 7. pble. Dōnēs istud sub forma pblematis maxime inuestigat quō frigus possit esse cā famis mēbroz. videt enī ponere q. bolifmus sit indigen tia cibi siccī. i. fames. i. mēbroz. frigidū autē est cā cōsumptionis cibi in mēbris: vnde mēbra maxime cibū appetūt. est qdēz maxime cā frigidū cōsumptionis cibi: q. illud coadunat calidū sup eo vnde statim in mēbris psumit. ideo Arist. ponit dunc sermo nem. Bolifmus sit ppter indigentia siccī cibi. i. ppter mēbroz famē. In frigore autē z hyeme ptracto existente calido in interio ri dunc. i. cibū vel humidū suū velocius derel. nquit. i. psumit. hoc autē facto bolifmū merito est fieri.

C De signis. Cap. 16^m.
Tū qdē cognofces signa cuz eis que ite rata z dicta sunt tibi in canone.

Exponit. A. signa z dicit q. tu potes hāc passionē co gnoscere ex signis dictis in can. i. supia de signis dīpōnūz stōchi vbi docuit cognoscere. A. malā cōplexionē frigidā stōchi cum mā vel sine vt supra. s. de destructione appetitus: ita tñ q. non sufficit ad cognoscendū hanc passionē scire solū cām casus appetitus: sed opz scire si in mēbris est inanito. scit autē hoc ex debilitate que accidit vel ex corporis habitudine vt si est cholericus imaginādū est q. mēbra appetunt: si stomachus nō appetat: z si est iuue nis vel puer in quoz mēbris virtus nālis est fortis.

C De cura. Cap. 17^m.

St cura casus appetit⁹ oino. Et penit⁹ oz vt odorēt cibi puocantes appetitū habentes spēs z fruct⁹ odoriferos z aromatica odora bilia in qb⁹ est stipticitas vt pgreget virtus quare nō resoluat. Et deglutiat panē ifusum in vino odorifero z sumāt in potu aut sorbeat ex vino odorifero z pprie si pmisset ei cāphora in calida cōplone aut ryalaloes z gallia in alijs. Et pferet ei syrup⁹ de li lio si nō fuerit cā cī⁹ caliditas: z opz vt ligent manus z pedes ipsoz vebemēter z phibeant a somno: z opz vt doleat puncti aliqua re pūgente z vnguibus con stricti z percussi virga subtili molli vt dolorē faciat et nō disrumpat nisi fuerit cā eius caliditas.

Hic ponit curā. Et p. ponit curā bolifmū que magis se vertit ad accidēs. Scdo ponit curā que magis respicit cām. ibi. (Et si fuerit in stōchis eoz.) Cād pmi euidentia pñderādū q. accidēs qdē intē dit in bolifmo est syncopis ex resolutione virtutis. Regimē autē syn copis est aut ad phibedū eā ne veniat: aut ad remouēdū eā cum adest: aut ad pforādū eā cum a syncopi resurgit. Tria g. facit. pmo ponit regimē in bolifmo qdē est phibitūz future syn copis: qdē est ēt appetit⁹ stōchi subleuatiū. Scdo ponit regimē qdē cōpēnt in actu syncopis. ibi. (Et cū superuenit.) Tercio ponit regi mē cū a syncopi euadūt. ibi. (Et cū euadūt.) Circa pñā partē nō rādū q. cū liliū pferet absolute videt q. itelligat maxime de otu lano: q. cū auctores volūt loq. de lilio celesti cōditionat. i. illud de vtroq. itelligi possit. C Descriptio syrupi illius nō est in qnto. Tñ sciēdū q. cū sit ille syrup⁹ de lilio iponēdo. s. flores: q. sunt magis aromatici: debet simul poni cū illis res pforatēs stōchū: q. liliuz de se stōcho nocet. Cōsiderādū pmo q. isti debēt pūgi z pstrin gi vnguibus z pcuti ad hoc vt phibeant a somno z syncopi. dicit tñ q. si ei⁹ cā sit frigiditas ita pcutiat q. nō disrumpat caro. Et cā pōt esse q. isti sunt magis debiles: vnde ex carnis disrptione ma sis lederent. Si autē eius cā sit caliditas q. nō sit sunt debilitati: z q. isti ex somno vebementius ledi pñt: ideo in percussione possent fieri disruptio. Vel posset referri ad totū qdē dicit. vt dicat q. de bent pūgi z stringi z percuti vt nō sit disruptio nisi cū fuerit cali ditas: q. tūc nō debent pūgi nec percuti nec pstringi: ppterea q. z dolor in pñcipio inflamat: z hāc credo meliorē expōnē.

Et ex eis que pferunt eis est vt sumant totelle z di gitis pterant in mesus aut i vdeac odoriferis: z ex eis emplm fiat stomacho z pprie in dīpōne syncopis. Et fiat eis emplastrū etiā cuz emplastris odoriferis sicut sunt emplastrū pineale z emplastrum almarub frigidi als almarudsum. Et qhiz pferet vt administrent sup

stomachos eoz medicine facte ex medicinis cordia libus boni odoris z vt vaporent ex fumigis factis ex ambra z fiat emplastrū iuncturis ipsoz ex emplastro facto ex aqua ro. z aqua myrti z almeis z cāphora z musco z croco z ryalaloes z gallia z ro. z fiat ppara tio in calefaciēdo corpora eoz si causa est frig⁹: z ifri gidando ipsa si causa est calor.

Tortelle est panis arabū bis coct⁹. p. qb⁹ vtinur pane affato. pa nis vō affatus cōiter a medicis magis dat ad pfortationē q. pur⁹ panis: q. ex affatione acquit aliquā stipticitatē z actualē euapo rationē per quā simul cuz vino magis aromatizat: vnde velocius aromaticitate pfortat z sua stipticitate etiā appetitū subleuat: nō autē solū pferet si sumat: verū etiā si in emplastro ponat vt hic Aui. nos docet ponere hunc panē. In mesus aut in vdeac odoriferis. Isti sunt qdā liquores acetosi qui apud nos nō sunt possimus tñ facere loco eoz sic. Accipe vinū granatoz aut cydonioz parū ace tosoz z adde aliqua aromatica calida vt spiciā vel masticē vel ci namomū vel galliā: z iste erit liquor aromaticus acetosus. Fiat g. emplm in dīpōne syncopis. i. cū iam ad syncopū videt puenire: nihilominus pferet in actu syncopis i. syncopizantes minus em plastrū tolerent. Et emplm pineale z emplm almarudsum als al marub z sunt empla pfortatia que hoc noie nō inueniunt in anti dotario nec sūma p. tract. ii. nec sūma z. tract. s. plura tñ sunt ibi empla vilia. Sicut ēt empla ad iūcturas. i. ad cōmitates vt mēbra pfortent: z remoueat mala cōplo frida si adest aut alia si adest.

Et cū superuenit eis syncopis fiat ipsis illud qdē dixi mus etiā in dīpōne syncopis z spargat sup facies ip soz aqua frida z stringant manus z pedes ipsoz z pū gant plāte pedū eoz z extendant capilli z nasi ipsoz. Lūqz euadūt cibent pane infuso in vino odorifero.

Sicut quod diximus. i. statim supra vt fen. ii.

Et si fuerit in stomachis eoz humor cholericus aut subtilis sumāt in potu quantitatē. ij. cocleariū de oxy melle cuz auf. i. de biera aut minus si fuerint debiles. Et si fuerit frigiditas superflua sumant in potu tyria cam z lagzeneam z diamarte z cōfectionē stomachicō z electuarium diaspermaton.

Coclearium paruum est auf. i. aut aureus. i. s. Relique cōfectio nes quas ponit z earuz descriptiones sunt in quinto z in alijs an tidotijs zc.

C De fame syncopali. Cap. 18^m.

St vt sint patientes famem non tolerantes seipsos cuz famelici sunt. Lūqz tardatur eis cibis superuenit eis syncopis z casus virtu tis. Et causa eius est caliditas fortis z debi litas in stomacho.

Determinat de fame syncopali. Et pmo ponit cām eius vnde si gna haberi possunt. Scdo ponit curā. ibi. (butus.) Cōsideran dum q. causa est caliditas. i. corporis stomachi z mēbroz: vnde fortis sit resolutio z mordicatio. Et debilitas stomachi nō poten tis illā resolutionē z mordicationē portare.

C De cura. Cap. 19^m.

Alius egritudinis proxima cura est cure bo lismi: z iam preterit maior pars canonis re giminis ipsi⁹ in dolorib⁹ stōchi z bolismo: z ad summū cura ipsoz diuidit ad curandum patientes ipsam in dīpōsitione syncopis z est iam dī ctum in capitulo syncopis. Et ad curandū ipsoz quā do euadunt z est vt cibentur pane infuso in vino z sy rupo de fructibus: deinde cum alio regimine infrigi dante predicto in bolismo z eo quo curent ante illud: z est vt prohibeant a somno plurimo z nō tardef eis cibis zvt cibent frigidis actu: vt fiant illis ea que di cunt in doloribus stomachi.

Bentilis

Chic ponit curā. Considerandū q̄ cura famis syncopalis partim p̄tinet cure bolisimi vt iquātū tūet de syncopi futura vel p̄titi: et partim p̄tinet curationi doloꝝ s̄d̄chi inquitū est ibi mordicatio de qua dictū est supra ca. de cura doloꝝ s̄d̄chi. 7 id̄ dicit. flaur eis ea que dicunt in doloꝝ stomachi.

CDe siti.

Cap. 20^m.

MAltitudo sitis 7 eius vehemētia q̄nq̄z sit p̄pter stomachū. s̄aut p̄pter caliditatem cōplexionis eius 7 p̄pter oris eius. Et q̄nq̄z accidit illa caliditas inflammationi febrium ita vt quidam eorum nō cessent bibere 7 non satientur donec moriantur inde in proximo.

Dicebat sup̄ius q̄ in s̄d̄cho ē duplex appetit^{us}. s̄ad cibū 7 ad potū. Postq̄z ē determinauit de nocumētis que accidunt in appetitu ad cibū: nūc determinat de nocumētis que accidunt in appetitu ad potū. hoc autē nocumētū maxime est additio appetit^{us}. Et vehemētia que p̄t̄ dicit appetit^{us} addit^{us} ad potū. Et p̄t̄ dicit appetitus corrupt^{us}: q̄ appetit^{us} frigidior q̄ nāe humane p̄ueniūt: 7 h̄c appetitus vocat vehemētia 7 multitudo sitis. p̄tio q̄ inuestigat cās vehemētis sitis 7 multitudinis ei^{us}. Sc̄do ponit signa. ibi. (Signa q̄ dē.) Tercio curā. ibi. (Ois cura.) Quarto recapitulat q̄dā q̄ dixerat sup̄. ibi. (Emplm.) Ad p̄mi euidentia p̄siderādū q̄ sitis aut sit p̄p̄ cās in s̄d̄cho: siue sit ab itra siue ab extra eueniēs. aut sit p̄p̄ cōditate ad mēbra alia. p̄tio q̄ enumerat p̄mas cās. Sc̄do sc̄das. ibi. (Et q̄nq̄z sit cōditate.) Tercio addit q̄dā cās cōneas vel extrinsecas que sitim faciūt. ibi. (Et ex eis que cōmouēt.) Quarto docet p̄ sitiz p̄notificari in febre. ibi. (Et q̄nq̄z aggregant.) p̄tia in. d. Naz cū sitis fiat a mala cōplone s̄d̄chi: q̄nq̄z sit a mala cōplexione siue mā humorali: q̄nq̄z sit a mala cōplone cū mā humorali. p̄tio p̄t̄ cās p̄mas. Sc̄do sc̄das. ibi. (Et q̄nq̄z sit p̄p̄ flegma falsus.) p̄tia in. d. Nā sitis sit a mala cōplone s̄d̄chi: cala p̄ncipaliter aut a mala cōplone sicca. p̄tio ponit p̄mā cām. Sc̄do sc̄das cām. ibi. (Aut p̄p̄ ficitate s̄d̄chi.) p̄tia in. d. p̄tio p̄t̄ sitiz fieri a calitate s̄d̄chi: 7 ostendit yñ cās itrinsecā illi^{us} caliditatis. Sc̄do ostendit cās p̄mitiuas extrinsecas. ibi. (Et q̄nq̄z accidunt p̄p̄ potū.) Tercio p̄mā p̄t̄ cōsiderādū q̄. A. duo dicit. s̄. multitudo: 7 h̄ ex p̄te ei^{us} q̄d appetit de potu in multa q̄titate. 7 dicit vehemētia: 7 h̄ ex p̄te eius q̄d appetit in multa accidentali frigiditate. Sc̄do dicitur q̄s cū in appetitu ad potū possit accidē nocumētū ex p̄te ei^{us} q̄d nō appetit pot^{us}: cur. A. de h̄ nō facit caplm. p̄d̄m q̄ nō appetit potū est p̄mā nocumētū sitate appetitu ad cibū. Considerādū q̄ febiles 7 moriunt semper sitietes sunt: q̄ h̄nt febres ex mādus idigestis grossis multe inflammationis 7 putredinis: 7 eni bibat aqua: nō nī illa mā digerit nec expellit p̄pter grossitē remanentes: ergo putrida caliditate semper sitiant: 7 hoc multū est videre in pestilentialibus febrib^{us}. vnde. B. 4. de accidenti in fine ca. 7. scio quēdam acutissima febre teneri qui in statu febris multā aquā bibūt.

Et q̄nq̄z accidunt illa caliditas p̄pter potū vini fortis veteris valde plurimi aut cibū calidū valde actu vel potētia sicut ē assa 7 allia 7 similia. Et multoties mori^{us} homo ex potu vini veteris inflammationē 7 cōturbatū 7 sitiens. Et q̄nq̄z accidunt illa caliditas ex potu aquarū falsarū 7 aquarū aliarū. Et aqua maris q̄nq̄z efficit ita siti additionē cui nō succurrit.

Chic enumerat extrinsecas cās inducētes caliditatem illā. Et p̄mo quasdā. Sc̄do quasdā alias. ibi. (Et q̄nq̄z sit p̄p̄ medicinas.) Considerādū q̄ potus vini veteris iterficat q̄nq̄z cū sitit: q̄ vinum illud existēs multe caliditatis inflammationē cerebrū 7 cor: 7 ideo sit febres alienatio 7 sitis 7 tandē mors: 7 id̄ Aul. dicit inflammationē. s̄. ex febre. p̄turbat^{us}. 7 alienat^{us}. 7 sitiens p̄p̄ multā inflammationē. vñ 2° de iteriozib^{us} in fine Gal. fuit cuiusdā notari serū: q̄ domi remāst^{us} 2° q̄ multū sitiens 7 aquā nō inueniēs vinū vetustissimū 7 multe q̄tita^{te} bibit: vñ ab illa hōia p̄manst^{us} pulgīl ei^{us} ex nimis vigiliis febres accidit 7 alienatio sequēte mortu^{us} ē. nō aut dicit de sitiz q̄ nō h̄z dubitationē: q̄ ex inflammatione sitiebat. Considerādū q̄ aqua falsa ducit sitiz 7 p̄ducit ad mortē: vñ Aul. cui nō succurrit. 7 cā est que sumit. 4. de accideri in morbo. ca. 7. q̄ aqua falsa multa potata sicut naute d̄fectu fecerūt ducit p̄tione 7 excoꝝationē cū sitit: 7 id̄ ad mortē q̄nq̄z p̄ducit. vñ Gal. ibidē. Naute q̄dē nō t̄cū h̄ntes de aq̄ q̄ sufficeret aquā marinā potauerūt: vñ maiorē nō bibētib^{us} sitim habuerūt: solone quocq̄ p̄tione habētes per eā periēre.

Et q̄nq̄z sit p̄pter medicinas 7 p̄pter cibos sitim fa

Super tertio

cientes que faciūt sitim cū ablutioe aut cursu. Et ablutioe q̄dē sicut res salite quas nā abluere querit cū lauatioe aut icisione 7 cursu sicut viscosa que nā querit subiliare valde ita vt penetrēt 7 non adhereant. Et q̄nq̄z facit sitim res grossa: propterea q̄ venit ad eam caliditas. Et pisces quidem saliti aggregant bec omnia. Aut p̄pter siccitatē stomachi.

Cerponat sic. que. s̄. cibi vel medicine faciūt sitim. cū ablutioe. s̄. sitim cū qua appetit res porabilis vt ablutua 7 lauatiua ad hoc vt lauent. Aut faciunt sitim cursu. s̄. sitim cū qua desiderat res porabilis cursu 7 penetratiua: ita q̄ non debet intelligi q̄ iste res faciant sitim cū cursu 7 ablutioe: ita q̄ ablutio 7 cursus sit causa sitis effectiua: imo est aliud q̄d appetit vt finale: 7 hoc declarat vt ipse statim subdit declarādo. 7 reliqua oīa parent.

Et quandoq̄z sit propter flegma falsum in ipso aut dulce aut cholera amaram. Et quandoq̄z sit p̄pter humiditates feruentes.

Et quādoq̄z sit aut propter flegma falsum aut dulce: q̄ dulce flegma est aptum inflamari 7 ebullire.

Et q̄nq̄z sit cū cōitate mēbroz alioz sicut sit in diabete 7 est de egritudinib^{us} renū: 7 dicemus ipsū in capitulo renū. Et q̄nq̄z sit sitis huius capli p̄pter oppilationē existēte inter stomachū 7 epar 7 separaf iter aquā 7 penetrationē ipsius ad corpus quare nō sedat sitis quāto bibat aqua plurima: 7 hoc est sicut illud q̄d accidit in hydropisū 7 in colica. Et q̄nq̄z sit p̄pter cōmunitatē epas cū febricitat aut apostemaf aut vehemens sit frigus ei^{us}: quare nō attrahit. Et per cōmunitatē pulmonis cū calefcit 7 cordis etiā cū calefcit et itestini seluni etiā 7 mery 7 alcaiafiam 7 que sequuntur ipm q̄nq̄z exccant in ipso hūiditates 7 minuūt. Et q̄nq̄z calefcit vehemēter. Et q̄nq̄z p̄pter egritudines cerebri ex fersen calida 7 mania 7 alcutub.

Chic determinat de cā sitis que sit cū cōitate. Sit autē cū cōitate ad determinata mēbra aut cū cōitate ad totū corp^{us}. 2° ibi. (Et q̄nq̄z sit cū cōitate corp^{us}.) p̄tia in. d. p̄tio ostendit diuersos modos sitis facite per cōitate ad mēbra diuersa. Sc̄do cōparat illa. ibi. (Et vehemētia.) p̄tia in. d. p̄tio ostendit modū sitis que sit cū cōitate ad renes. Sc̄do ei^{us} que sit cū cōitate ad epar. ibi. (Et q̄nq̄z sit sitis hui^{us} capli.) Tercio eius que sit cū cōitate ad pulmonē 7 cor 7 ē q̄dā alia mēbra. ibi. (Et p̄ cōitate pulmonis.) Quarto ei^{us} que sit cū cōitate ad cerebrū. ibi. (Et q̄nq̄z sit.) Ad dū p̄me sitis postponit vsq̄ ad fen. 18. Tercia 2^a p̄tē nō q̄re hydropici multū bibentes ē multū sitiat q̄ in eis est oppilatio in venis. remanet enī humiditas multa in p̄tib^{us} epas 7 ab ei^{us} venis grossū 7 aquosū refudat in vētre 7 nō trāst ad mēbra adstas: 7 id̄ semp bibentes semp sitiat. Silr colicis h̄ accidit. facta. n. repletioe multa in intestino colon oppilant osticia venarū meseraicarū que ibi sunt 7 que sunt in intestino recto que sunt multe vnde aqua nō trāst ad mēbra. Silr ē sicut appet ad sensus colon cū sit sup̄ itestina gracilia 7 venas meseraicas que redunt ab epare ad itestina 7 reliquū vētrē ex quarū cōpressionē sit ēt oppilatio: 7 id̄ Aul. infra fen. 16. 3. tra. ca. de signis colice. nō satiat h̄is eā h̄z bibat plurimū: q̄nq̄z q̄d bibit nō penetrat ad epar p̄p̄ oppilones accidentes in osticijs meseraice que sequunt vētrē. Dicit post q̄ sit ē cū febricitat. i. cū h̄at cōplexione calidā 7 sicā. 7 nota q̄ frigus epatis est cā sitis.

Sed de h̄ dubitat. postū. n. est q̄ caliditas epas facit sitim: 7 nō friditas ex p̄tio. Itē epar ifridat ifridat s̄d̄chi cū illi supiacet. friditas aut s̄d̄chi sitiz p̄hibet. p̄d̄m q̄ friditas p̄tē ē cā sitis si fm epar existat. Lā aut est que sumit ex Aul. nā friditas epatis p̄t̄ ita debilitare attractiua ei^{us} vt nō attrahat: vñ epar 7 mēbra exccant que siccitas s̄d̄cho cōica est cā sitis. Considerādū tñ q̄ epar pot aduenire friditas aut postitua ex re ifridatē aut postitua per calidi resolutioe 7 debilitatē: 7 vtracq̄ posset esse cā sitis: magis tñ est cā sitis friditas que est in epare p̄p̄ calidi resolutioem. Ad id̄ q̄d oī p̄mo in p̄tū. p̄d̄m q̄ nō est incoueniēs q̄ a duobus p̄tis idē p̄ueniat effectus diuersimode. Ad 2° p̄d̄m p̄mo q̄ maxime hoc h̄z verū de friditate que est resolutio 7 debilitatio epatis. ex illa aut nō est necessariū stomachum multum infrigidari.

¶ Uel dñm q̄ plus p̄t siccitas epatis 7 mēbroz nō habentibz hñ mīditatē in causando sitū q̄ possit frigiditas stōchi in p̄hibēdo il- lam. ¶ Uel dñm q̄ epar sit frigidus 7 frigidat stōchū s̄m fundū non aut q̄tū ad os eius cū os stōchi nō cōprehendat. ¶ Qd̄ dixit hui⁹ capituli intelligit sitis facte per cōitātē 7 per alcaia s̄m. i. faringā 7 laringā. Et q̄q̄z rē. Alcutub est spēs mellie cholericę.

¶ Et uehemēti⁹ qd̄ sitis ē illa q̄ facta est cā boz mēbroz 7 p̄ cōitātē illā que cōmouet ab ore stōchi: deide que cōmouet a mery: postea q̄ cōmouet a p̄fundo stōchi: deide que est cū cōitātē pulmonis: deide q̄ est cū cōitātē epas: deide q̄ est cū cōitātē itestini ieiuni.

¶ Hic cōparat 7 dicit uehemēti⁹ sitis facta p̄ cōitātē est illa que sit per cōitātē ad p̄dicta mēbra: iter illas tñ que sunt per cōitātē est uehemēti⁹ illa que sit per cōitātē ad os stōchi: sit illa ad que per cōitātē possit fieri ut itestina grossa 7 vesica.

¶ Sed tu diceas sitis que sit ab ore stomachi nō sit per cōmunitatē cum sitis sit passio eius. sitis enim est appetitus. appetitus enī est ore stomachi: ut infra Auen. ¶ Dicendum q̄ Auen. accipit hic large os stomachi nō pro ore eius proprie: sed pro fine mery. Uel posset dici per supplementū sitis ut dicitur uehemēti⁹ sitis est illa que est facta cā boz mēbroz 7 pro. i. per cōitātē: ad illa mēbra supple est. uehemēti⁹ sitis tñ sitis est illa que cōmouet rē. ita q̄ nō uelit dici q̄ illa sit per cōitātē: sed q̄ illa est absolute uehemēti⁹: hoc est sitis Sera. lib. 3. ca. 13. ubi sic. os stōchi facit accidere sitim plus q̄ reliqua mēbra: 7 post ipsum uenter: 7 post ipsum pulmo: 7 post ipm epar: 7 post ipm itestini ieiuni.

¶ Deinde p̄sidera q̄ Aui. uult uehemēti⁹ fore sitim que sit a pulmone q̄ q̄ sit ab epate. ¶ Sed q̄ epar immediate coopit stōchū: uehemēti⁹ sitim cōbit. ¶ Dñm q̄ cū sitis sit accideat os stōchi adhuc magis appropinquat ori stōchi pulmo q̄ epar. stōch⁹ aut s̄ sui os nō coopit ab epate ut anathomia ostēdit: s̄ effugit illud ap̄ propinquans diaphragmati. Diaphragma aut statim alligat pulmoni. ¶ Uel dñm q̄ maior accidit inflammatio in pulmone q̄ in epate p̄pter pulmonē esse cholericū. Similiter eius inflammatio potu qui appetitur minus sedabitur est. ¶ Considerandū post q̄ sub intestino ieiuno quodēnā cōprehendit.

¶ Et q̄q̄z sit cū cōitātē corporis totius sicut in febribus 7 sitis eretica 7 que est in fine ethice 7 p̄tisi.

¶ Hic determinat de sitis facta cū cōitātē ad totū corp⁹. Et p̄ facit hoc. Scdō qd̄dā qd̄ dixerat declarat. ibi. (Et bibeti qd̄.) ¶ Dicit p̄ q̄ q̄q̄z sit sitis p̄pter cōitātē ad totū corpus sicut in febribus 7 sicut sitis eretica. nā ex signis crisis est sitis. unde Aui. scdō sen. 4. ca. 2. in p̄n° enumerās signa crisis dicit sicut inquerudo rē. 7 pulsus cordis 7 nauſea 7 sitis rē. Sit autē sitis maxime q̄ mādā uomitū p̄perat aut quādo mouet materia unde corpus inflamatur magis ex forti motu materie 7 uirtutum.

¶ Et sicut accidit p̄pter p̄curā uiperarū sitim facies tñ. nā cū ipse pungit nō cessat p̄nct⁹ bibere 7 nō satiat donec moriat⁹: 7 similiter a potu uini in quo mortue sunt vipere aut a cibo. Et si accidit post effonē cū solutino 7 egestione sanguinolenta superflua.

¶ Qd̄ uenēnū vipere faciat sitim ponit similiter Gal. 4. de accide- ti 7 morbo ca. 7. Aut a cibo. i. in quo est aliqd de ueneno vipere. 7 sicut accidit. 7 egestione sanguinolenta superflua. supple vñ epar debilitat ut nō possit attrahere 7 mēbra ericant.

¶ Et bibeti qd̄dā medicīnā solutiua s̄m plurimū acci- dit cū operat medicīna sitis cui⁹ defect⁹ in plurib⁹ bo- ris signat q̄ medicīna adhuc est in opatiōe. Et q̄q̄z accidit ut tardet ab hora sua aut antecedit 7 festinet ante operationē medicīne. Uerū ei⁹ antecessio sit aut p̄pter caliditatē medicīne aut p̄pter caliditatē stoma- chi 7 eius siccitatē: 7 tardat p̄pter p̄trarium illoz. Et p̄pter illud sitis in eo cuius stōch⁹ est calidus 7 sic⁹ 7 bibit medicīnā calidā nō significat q̄ medicīna fece- rit opationē suā iam dudū: 7 in eo q̄ est ei⁹ p̄trarius si- gnificat q̄ ipsa efficit operationē suā iam dudū.

¶ Hic declarat qd̄dā qd̄ dixerat. Dixerat enī q̄ medicīna cūtiua facit sitim: vñ post solonē sitis accidit. Uult q̄ ostēdē q̄ sitis q̄q̄z an p̄fectā opōnē medicīne appetit i stōcho calido 7 sicco ex phar- macia cala 7 sicca. q̄q̄z et aliqñ post supflua cōiones accidit: unde

signat iā cōpleta ē effonē ut in Dico. Et quo appet verificatio illi⁹ afoz. is. 4. parti. In pharmacys q̄q̄z nō sitit rē. Nā cū triplex sit sitis p̄occupās sufficiēt eūoni suble quēq̄ sufficiēt eūoni 7 se- quēs ad superflua ueritatē h̄: de sitis se queunt ad sufficientē eua- cuationē. Pro his vō regant qd̄ afo dixim⁹ sup illo afoz.

¶ Et ex eis que cōmouēt sitiz sunt multitudo locutio- nis 7 exerciti⁹ 7 laboris 7 somn⁹ sup cibos calidos: s̄ cū nō est sup cibos calidos tunc somn⁹ sedat sitim. Et qñ aggregant in egritudinib⁹ acutis sitis uehemēs 7 siccitas uehemēs: tñc illud est malū valde.

¶ Considerandū q̄ somnus sup cibos calidos 7 acutos est cā sitis. Pro q̄ illos cōmouet cū calidū reducat ad iteri⁹: 7 iō mag⁹ cale- facit. Scdō q̄ vapores ab illis eleuati retinent 7 nō resoluunt: 7 iō sitim inducunt rē. In uigiliis aut cū isti vapores possint melius exhalare nō sic inducunt sitim saltē in p̄cipio 7 iō qñ sitis est pp ci- bos aliquos nō calidos sed viscosos 7 idigestos: tñc somnus illa sedat q̄ illa cibaria digerit. vñ. 4. cañ. sen. i. c. de sitis supflua fe- bicitatū. dicit. Et q̄q̄z sit sitis a frigore 7 abscindit cā somnus. A frigore. i. cibi crudi 7 idigesti. Unde tertia p̄mi. Et sitis mēdosa ipe- dit⁹ seire os q̄ dormire 7 sitim tolerare ipsam abscindit. Est autē sitis mēdosa que sit pp crapulā 7 idigestionē ciboz: qui cū indige- rit sunt frigidi dicit p̄nt. Et q̄q̄z aggregant notū est rē.

¶ De signis.

Cap. 21mo.

¶ Igna qd̄e facte p̄pter cōplexiones sciuntur ex eis que dicta sunt in capitulis aggregatis siue sit cuz mā siue absq̄z mā: 7 sit mā amara aut falsa nitrosa aut dulcis aut ipedens sua ebullitione. Et signum facte causa oppilationis est: quoniam significat ipsaz quādoq̄ lenitas nature. Et signum facte cā diabetis est ut sit sitis uehemēs quā nō sedat potus aque: imo cuz bibitur aqua sit necessi- tas extractionis ipsius cum urina 7 redit sitis q̄re sunt sitis 7 pronocatio uine lese cōmunicantes 7 equales. Signū vō facte p̄pter causas facientes sitim p̄dictas est antecessio illarum causarum.

¶ Hic ponit signa. Et p̄ pōit signa sitis que sit pp stōchi cōplexio- nē cū mā uel sine: 7 dicit eē narrata. Scdō ponit signa sitis que sit pp cōitātē. ibi. (Et signū facte cā oppilationis.) ¶ Prima signa sūt dicta supra ca. de signis disponsū stōchi. Scdō h̄ tres. Primo po- nit signa sitis facte pp oppilationē iter stōchi 7 epar 7 facte pro- pter renes. Scdō ponit signa sitis facte pp cās extrisecas. ibi. (Si- gnū vō.) Tercio resumit signa sitis facte pp cōitātē. ibi. (Et signa eius.) ¶ Lenitas uetris sequit ad p̄dictā oppilationē: 7 q̄ cuz nu- trimentū nō possit trahi ad epar reuertit ad intestina 7 ventrem. Dixit q̄q̄z q̄ aliqñ oppilatio p̄biter illud sicut in colica.

¶ Et signa eius que sit cū cōmunitate. Illius quidē que sit cū cōmunitate pulmonis 7 cordis sūt q̄ sedat eam attractio aeris fridi 7 uigilie cōferūt ei 7 somnus addit in ea. Et q̄q̄z sit suctio aque paulatiz magis vl- tima in sedādo ipsam q̄ sorbere ipsam plurimū: imo q̄q̄z sorbitio eius subito p̄gelat superfluitatē: deide calefacit eā: quare addit sitis in duplo.

¶ Hec h̄ tres. Primo ponit signa sitis que sit cū cōitātē cordis et pulmonis. Scdō ponit signa eius que sit cū cōitātē mery. ibi. (Et il- la que sit.) Tercio iterū signa ei⁹ que sit cū cōitātē epas. ibi. (Et fa- cta rē.) Vigilie illa sitim sedant q̄ sunt cā euaporationis. Somn⁹ addit: q̄ est cā calefactionis partiū pulmonis 7 partiū pectoris.

¶ Et expulso sitis addit in siti quare nō iuuat ab eis quibus iuuabatur in p̄cipio.

¶ Et expulso sitis. i. qui conat multū tolerare sitis ut illa expellat. Addit in siti q̄ p̄stinas mala cōplexio cala 7 sicca: 7 h̄ sitis fue- rit ex caliditate 7 siccitate stōchi: q̄ si sitis fuerit mēdosa tolera- re eā illa sedat ut sup. Si sitis fuerit ex caliditate 7 siccitate stōchi tolerare eā addit in eā. vñ. 4. de acciti 7 morbo. ca. 7. Nōnulli vō sitis tolerare uolētēs i eā iciderūt sitim q̄ nunquā ualuit extinguui.

¶ Et illa q̄ sit ex exiccatione mery est parua debilis q̄re confert ei somnus propterea q̄ buncat ventrem 7

Gentilis

quies et dimissio locutionis: et si est ex calore tunc vigili-
lie pferunt ei. Et facta cum comunitate epas signat co-
gnitio disponis epas in coplerione sua calida et sicca
et apostema suti calidum et non calidum.

C Sed diceret aliqui. Aut. sibi pradicte: quia supra dixit quod vehemen-
tior sitis est que fit ab ore stomachi: deinde que fit a mery. hic autem di-
cit quod est parua debilis. **P** Sed in sitis potest dici vehemens: aut si in
se aut ex parte modi curationis. Sicut si facta propter mery si in se
fortis est cum mery sit potius ore stomachi: sed ex parte curationis est
facilis. Ista autem sunt simul. nam caliditas tertiane vehemensior est
caliditate quotidiana: et hoc si in se: sed ex parte curationis vehe-
mentior est caliditas quotidiana. Dicit si est ex calore. si in interio-
ribus: aut ex calore. si cibo calido acuto propter concordet dicto superius.
Et. A. 4. can. sen. i. ubi sic dicit. Et quandoque sit ex calore sitis et ab-
scindunt eam vigiliis 27.

De cura.

Cap. 22^m.

Considera sitis facta ex causis coplerionalibus
curatur cum contrario: et sitis pulmonis cu-
ratur cum aere attracto.

Hic ponit curam. Et considerandum quod aut. curam abbreviat. Nam primo
non ponit curam sitis que fit propter extrinsecas: quia nota est. cura enim
amotio est illarum. Ponit si primo curam sitis que fit propter malas stomachi
coplerione. Secundo eius que fit propter coitatem. ibi. (Et sitis pulmonis.)
Ad secundam evidenter considerandum quod aut. non ponit curam sitis que fit
cum coitate mery: quia dixit de ea supra. Nec ponit curam sitis cum com-
munitate renii: quia refertur post versus ad sen. is. Nec explicite po-
nit curam eius que fit cum comunitate epatis: quia ponit sen. i. 4. po-
nit ergo curam eius que fit cum coitate pulmonis et addit quosdam can-
ones sic curetur sitis pulmonis: et est sententia. S. in thegni de signis
tex. comen. s. tracta. de ventre.

Et multotiens quidem curatur sitis mandando aquam
frigidam super linguam.

Hic ponit curam quam sitis fit propter excitationem et calefactionem sau-
cis et partium oris et pulmonis: unde paulatim alterando puenit.

Et ille qui timet sitis in ieiunio permittat loco aquam fabarum
et ciceris acetum cum oleo: et abhorreat aquam fabarum et cice-
ris: quoniam ambo sunt facietia sitis. Et est hoc expectet super
sitis quam acquirit ei et iatio viquequo pfortet ei digo
et non bibat sitis aliquid plimam subito neque aquam fridam
valde et mortificet caliditatem quam debilitauit sitis.

Considerandum quod ex lege sarraceno et ieiunium precipit sicut apparet
ex Aut. lo. meta. 3. c. In ieiunio si cum sit consuetudo comedere sine
carnibus comedunt legumina ciceris et fabas. Ille si ieiunat permittit
in sua comestione acetum et oleum quod acetum infrigidat et facit pene-
trare oleum et oleum humectat: et ideo puenit a siti. Et abhorreat aquam
fabarum et ciceris quod sunt facietes sitis. Aqua quidem ciceris propter ca-
liditatem et acuitatem et nitrositatem quam sibi attribuit. Mesue in suo
de appropriat cap. de aqua ciceris. Aqua vero fabarum quod sunt gros-
se et vaporose sitim inducunt propter sensum ostendit.

Et vomit quicquid facit sitim: et sedat eam syrupus de po-
mis cum aqua rosarum. Et in stomacho quidem calido et sicco
addit aqua frida sitim: et similiter in stomacho salis humo-
ris: et aqua calida sedat sitim eius multotiens.

Facit sitim inflammando et larando stomachum: aut quod aliquid humores ca-
lidi ex vomitu erant ad stomachum: et ideo syrupus de pomis cum aqua
ro. vel frigida quod infrigidat et confortat sedat illam sitim. **C**onsidera-
dum post quod aqua frigida in stomacho cholericorum addit quicquid sitim: quod
illa cholericorum in stomacho costringit: aut quod aqua frigida inflamat propter
cholericorum illam: et hoc est quod vult dicere. In stomacho calido et sicco. i. cho-
lerico et similiter in stomacho salis humoris. Sed aqua calida quod abster-
git cholericorum illam: et illud flegma salsum sedat sitim illam multotiens.
C Sed tu dices. A. supra posuit in ca. de signis disponis stomachi quod
si sitis augeat ex calida aqua tunc magna est cholericorum. **P** Sed in sitis
ex magna cholericorum potest augeri et sedari ex calida aqua. nam si calida
aqua sit potens lauare illam cholericorum sedat eam: et sic intelligit hic.
si autem propter grossitatem cholere et infirmitatem non possit illam lauare: tunc
addit in sitim: et sic intelligebat supra.

Et quando sit vehemens similis et non febris: tunc mi-
secatur cum aqua parum iulep ut perueniat aqua ad
extrema membrorum.

Super tertio

Considerandum quod illa vehemens sitis fit propter oppilationem aut mem-
brorum siccitatem: et tunc cum aqua miscetur iulep facit aquam penetrare ad
media. nam aqua de se transire moratur: iulep vero propter zuccharum quod ac-
quit sibi aliquam caliditatem magis facit penetrare. similiter etiam propter
dulcedinem. **C** Sed tu dices quare dixit et non est feb. **P** Sed in feb. si feb.
adeset requireret fortius extingui quod iulep simplex quod sit ex aqua
et zuccharo quod ponit. s. can. tracta. 6. In forti enim inflammatione il-
lud iulep in sitim addet: et hoc fit inflammationem a caliditate: de se enim
situm sedat ut Alman. tracta. 3. 27. ca. 6.

De cura percussione obuiationis et casu super sto-
machum. Cap. 23^m.

Diplastrum pferes ad B. x. poma scenia de-
cocta cum decoctione boni odoris donec dissol-
uantur in decoctione: deinde terantur bene: deinde
de sumas ex eis pondus quinquaginta. 3. et mi-
sceas cum. x. laudant. 7. vis. rosas. 7. vi. aloes et aggregent
omnia cum duobus succis. larnoglossae et foliorum cupressi et
miscas cum eis oleum de lilio et fiat tepidum et liget super ve-
tre et ubi est stomachus aliquibus diebus.

Considerandum quod iterum sit postquam supra in propria forma in ca. de cura ma-
le coplerionis stomachi cum magna in fine cap. Aut si fuit error: transfe-
rentur aut tamen velle non dubitant. A. hic repetere 27.

Tractatus tertius de nocumetis digonis. Cap. 24^m.

Documenta digestionis sequuntur nocu-
menta in inferioribus stomachi aut propter
causam in cibo aut propter causam
in dispositione quietis corporis et mo-
tus stomachi.

In tractatu qui est ante istum determinauit
Alicuius de dispositionibus stomachi preter nam euenientibus in vir-
tute ipsius appetituum et in tota ipsius eentia: hic determinat de no-
cumetis accedentibus in virtute ipsius digestionis. Et primo determinat
de nocumetis digestionis stomachi. Secundo determinat de quibusdam no-
cumetis que ad illam sequuntur aut ad eam generandam inuuant. ibi. (Et
quicquid remanet in stomacho.) Vel aliter quod secundo determinat de no-
cumetis que magis prius retentur vel expulsiue stomachi. ibi. (Tibi est
dictum.) **P**rima in duas. Primo determinat de nocumetis dige-
stione in generali. Secundo in speciali. **L**ib. corruptus. **P**rima in tres.
Primo permittit diuersas causas nocumetum in digone. Secundo declarat.
ibi. (Et factum.) Tertio comparat nocumeta digonis adinuicem. ibi. (Et
scias.) **C**edit primo quod nocumeta digonis sequuntur nocumeta in
inferiori parte stomachi. s. propter causam in stomacho aut propter 27. Et cum illi
est. nam digestio est fundi stomachi et appetitio est oris eius.

Et factum est rei stomachi est malitia coplonis aut cali-
da aut frida: et fortior earum est frida et debilius earum est
calida. Frigida enim vehemensius nocet digoni quam ea.
Vera sicca et humida non pueniunt ad B. si plurimum ut
appeat ex eis solum cum equalitate ambarum aliarum quali-
tatum nocumetum digonis nisi iam fecerint euenire.
Sicca quidem arefactionem et humida hydropisim.

C habet duas. Primo declarat membra pfecta. Secundo ostendit aliquid
nocumeta que sequuntur nocumeta digonis in stomacho. ibi. (Et cib-
quidem.) Vel ibi. (Et cum illius.) **P**rima in tres si tres erant causae no-
cumetum digonis quas permittit et quas hic declarat. 27. ibi. (Vera dis-
positio.) 3. ibi. (Et cibum quidem grauis.) **C**onsiderandum primo quod
cum digo sit a calido ipsa magis nocet a frigido.

C Sed dubitat: an siccitas et humiditas possint ledere digestionem
absque aliarum excessu. **P** Et videtur quod sic. nam siccitas cum frigido ledit et
cum calido: ergo cum equali quod enim stat cum extremis stare potest cum me-
dio. Iste autem a siccitate et humiditate facta cum extremis reperit si
cum medio. hoc enim modo habet simplices copleriones inuestigat primo
de coplerionibus. s. ca. **P** Sed in qualitates passiuas non faciunt no-
cumentum multum in digone quoniam est equalitas in actiuis. **P**ropter
quod considerandum quod digo est opatio que magis prouenit a pro-
porione inter actiuas qualitates. magis enim perficit digo a calido quam ab hu-
mido: et ideo si passiuas qualitates nocere debet: oportet quod multum excedat. v. plux-
rima autem vel frequenter non excedit passiuas qualitates multum nisi sit
cum actiuas: et hoc quod de se est paucis actiuas: et ideo aliquid opatio pue-
nit magis a pro-
porione inter passiuas qualitates quam inter actiuas: sicut
v. g. retentio que est quedam opatio potest fieri nocumetum in hac ope-
ratione

Dubium

ratione et simplici humiditate absq; calido vel frigido: h̄ hoc aliā
haberet p̄surationē. Cōsiderandū tñ q; siccitas ⁊ humiditas
est duplex. Quedā q̄litas tñ ⁊ vera. Quedā aut̄ siccitas ⁊ humidū
resolōne ⁊ humiditas per humiditatem accidētē aliā acq̄sitiōe. Vult
ergo dicere Aul. q; siccitas ⁊ humiditas qualitatue nō faciunt nō
cūmētū in digestiua q̄n est in actiuis cōlitas: nisi ita sit q; sit siccitas
p̄ humidū p̄sumptōe aut̄ sit humiditas p̄ humiditatis made
faciētis positionē sicut p̄m̄ accidit in arsefactiōe vbi est mala cō
plexio siccā p̄ humidū resolōne. Nec est necessarium q; sit ibi mala
cōplexio calidæ vel fridæ. Ibi supra. ⁊ p̄ se fecit caplm de flit b̄ caplo
ne siccā siccū solum ⁊ de siccā cō fridatē ⁊ de siccā cō calidatē
tēnō tñ ista siccitas vult stat q; sibi fridatē affociet p̄ inutricatiōe
vbi Baf. ⁊. tera. ⁊. 7. siccitatē solidoz. plixa friditas ex neces
sitate p̄sequi. Scdm̄ vō accidit in hydropisī. Ex p̄tita multe ma
terie aqueose in vētre vbi p̄ cōitatē ad siccū fit humiditas: ⁊ ledit
digōne: ibi tñ nō est necessariū esse frigiditatem vel caliditatem aut̄ si
cur sit in hydropisī hypofarcha. Cōflet tñ ista ista alit̄ deduci cō
trario nō vt illud nō sit exceptio s; p̄batio eius q; dixit. vt dicat
q; siccitas ⁊ humiditas nō faciūt cūmētū digōnis cū equalitate
actiua: ⁊ hoc p̄baf. q; siccitas nō nocet digōni nisi faciēdo arse
factiōe: sed arsefactiō est p̄iuncta caliditas vel friditas vt in etibi
ca. Silt̄ humiditas nocet digōni faciēdo accidere hydropisim: sed
in ea est aliquis modus frigiditatis vel caliditatis s; in quatuor mo
dos hydropū. ⁊ Ad rōnes dcm̄ q; qualitates passiuæ sunt p̄fectiue
opatiōni cū p̄poriōe ⁊ t̄paratiā: ⁊ nō p̄tō cōpō nālis est eūmda
aut̄ siccā absq; excessu in actiuis: s; si passiuæ q̄litates ledāt opatiōe
aut̄ nō est nisi cū excedūt ⁊ debēt multū excedere cū sint passuē acti
uitatis: sed nō multū excedūt nisi sint actiuis p̄iecte. Baf. vō iuncti
gat ibi nāles cōpōnes quīs sup̄ hoc sunt aliter dubia. Cōfiderandū
p̄pter d̄ictiōne que est in duplici expōne q; siccitas ⁊ humiditas p̄
resolōne ⁊ humiditas p̄ humiditatis p̄negmatas nō statim sibi asso
ciāt caliditatem vel friditatem sed in p̄cessu magis. Vcl posset alit̄ di
ci q; siccitas ⁊ humiditas p̄ se nō faciūt cūmētū digōnis s; magis
q; nō cūmētū est ablatiō digōnis aut̄ corruptiō: ⁊ nō Aul. in se
quēti caplo dicit q; siccū ⁊ humidum nō p̄ueniūt ambo ad hoc vt
destruāt: ⁊ ad p̄hibitionē subdit q; humidū vlt̄ me nocet digōni
q; facit accidere hydropisī ⁊ siccū arsefactiōe. S; in istis passio
nibus nō est destructiō digōnis sed sit digō nō cōpleta: ⁊ hoc vt
de velle Serap. lib. 2. ca. 14. vbi sit inquit. De p̄prietate humidē ⁊
siccē nō vt vlt̄ cūis sit lēssio flit. I. ita velociter sicut a calido ⁊ frigi
do donec destruat̄ eius opatiō abq; t̄pe longo. S; in h̄mōi hu
miditate accidit hydropisī ⁊ in siccitate marasmus ⁊. ⁊ in oibus
istis egritudinibus que accidunt in eo ⁊. nō p̄hibet virtus digesti
ua nisi a complemento operationum.

Ceterū dispositio iter quietē z somnū z eoz cōtraria
z qđ sequit̃ ea de iudicijs cibi in hoc est qđ cibus indi
get quietē z somno vsquequo bona fiat digō: quando
in loco amboz motus z vigilie nō complet digestio.
Et cibus quidem grauis remanet in stōcho prolire z
digerit̃ aut remanet idigestus aut est parue digōnis:
sed leuis cibus cū nō digeritur non plōngat spatium
remanentie eius nō digesti: imo qđ nō est in stomacho
qui digerat ipsū cōrripitur velociter.

Considera qd somnus fit qñq; pp dignõe cibi in stōcho: z ille ē gra-
uis z pfundus pp gressos vapores caput ascēdēs: z ppter qd q-
multū aliū dignōi nā laborat fit somnus pp dignōi in corde z cere-
bro: vt in nostra qōne declarauimus cōtra quosdā: z talis somnus
leuior ēst ppter leuiorē eē euaporatiōem. Et cibus. Nō est itelligē-
diū de cibo gneri z leui quo ad digestiōem.

Et cibus quidem aut cōuertitur ad illud qđ necessa-
rio facit dīgnē integrā: aut puerit ad illud qđ neces-
sariū facit puerionē aliquā t digeritur dīgnē aliqua
nō integrā: quare nō attrahit corpus ex quātitate cibi
quā possibile est ipm sumere quātitatē qua indiget ex
cibo t fit ibi extenuatio aut nō dīgeris oīno. Et illud ē
fm duos modos. nam ipē tūc aut remanet cū dīspōne
sua: aut cōuertit ad substantiā extraneā corruptā. Et
qñqz fit illud in oī dīgnē t vltz in tertia t quarta: t cū
illi accidit hydropis t cācer t fornicā t herisipila
t morphea t baras t scabies: t illud ideo qm sanguis

nō est digestus digōne pueniēti nature: quare mēbra
nō attrahunt ipsum ita vt ipso nutrantē ⁊ putrescit ⁊ fe
tet ⁊ nō fit nutrimentū ex eo ⁊ non fit bona assimilatio
eius cū eis. Et si fuerit illic vincētia sex ⁊ caliditas de
nigra⁹: ⁊ quādoq; fit nigredo eius similis pici.

C. hic p^o mittit ouerum modū de dīspōsīōnē cibī et dīgestīōne
aut nocūmētī dīspōsīōnē: ostēdēdū ēr qd sequit ad nocūmētū
dīspōsīōnē in se. scda ibi (Et sic ubi et qnq.) ponit triplicē modū
dīspōsīōnē cibī: aut dīgestī pēfēctē: aut dīmīnūtē: aut oīnō nō dīge-
stī ēē. Ex quibz sumit qd dīgestīō mala facit in sūcto est cū male
dīspōsīō in mēbrīs: sicut idē vult Sal. 4. de regi. fa. in fine. 7 ysaac
de vīnīs 2 de alīmētīs. 7 Sal. in quāplurībz locīs. 7.ā. in de regi
mīne cibī 7 potus. fen. 3. pīmi can. 7 Sal. 6. de accēdīt 7 mōrbo. ē.
1. hoc tñ dubīum bō nō possībile dīscūtī nuper.

Et stōchus ē qđ nō digerit oīno puenit res ad lubl
citatez intestinox aut ad hydropisim. Clēritamē non
cōuertit nisi ad hydropisiz tympanitē: cū stomachus
in ipsa habet impressiōē tante quātitatē qua facit
porationem cibi 7 non qua digerat.

Considerādū q cib⁹ nō digeris in stōcho cū itestina refugiat attra-
ctione seu epar mediātib⁹ venis meseraicis ⁊ itestinis: tūc fit lubri-
citas vētris: sic 6º de accidētib⁹ ⁊ morbo ca. 1 ⁊ 2 idē ponit 8º ca. 4.

C Sed tu d. A. ponit ad nocumēta oīgnis scōbi sequi tympanitē: s; supi de dillitate scōbi ponit q̄ pducit ad hypofarcib; vbi sic; de debilicāz gē dicitur alteratue pducit ad hydropis; carneā. / J; dicitur hic Auci. z Gal. s. de accidētī z morbo. c. i. vbi sic loquit de digestiua scōbi. z sic defectu virtutis ptingit sequi vchemētissī ma lienteria z tympania. / J; dicitur q̄ virtus digestiua scōbi deficit aut defectu quo cibi in vetū z vaporē puerit vel disponit q̄ invē rē puerat: s; q̄ debili calitate: z sic tūc sequi tympania hydrops; vñ. A. nō puerit ad hydropisim tympanitē nil cū scōcus in ipa bz ipessione tāte quantitas qua facit vaporatōne nō z nō qua dige rit. aut deficit defectu q̄ cibi in aliā malaz formā trāducit q̄ ē in epate male digerit: vnde mēbra respuunt illius appositōne aus vniōne cibi: z p̄q̄ alterent illud. Et erinde solunt dīa.

Et scias q̄ corruptio digōnis ⁊ debilitas eius ⁊ ad
ultimū nocumētū eius cū accidit ⁊ qualibet materia
est facilius ad curādū q̄ sit cū accidit ppter debilita
tē virtutis ⁊ malitiā cōplōnis confirmatā.

T. Considerādū qđ mā nocet aur sui copulacīa: vñ cū' mīlcef: vel qđ
 facit mala cōpōne ē qđ est in fieri: aur qđ simul cū h in submā fīdōbi
 ipse fīit. Sigđē qđ mā nocet facilius curat qđ sola mala cōpō pīr
 mata: qđ solū ēnōne lūe educī. Si autē scđō mō tūc ei' est mā' p
 cūmetū: qđ post curā male cōpōnis addit intētiōne ēuōis: qđ fīr
 mala cōpō fīr: aur qđ

ma mala copio fridit est peior. Ad excludendum quoque hic dicitur. Dixit confirmata. Expleto enim que a ma depedit confirmata non est facilius eönis. Cōfiderādū ut supra q in corpore sano si cibus male digerat in stōcho male digerit post cū vna digō alteri pparet: et hoc si mala digōne pma sit manifeste malitie. Si autē paucis esse defec-
tus possit deiceps corrigi. Videm⁹ enim q monoclū itestūnū sup-
plet defectū alicuius pris cibi que in stōcho pfecte digesta nō fuit.
Un. A. sen. 16. p cap. itestinum monoclū supplet defectū alicuius
pris cibi que in stōcho pfecta digōne nō fuit digesta. Un. A. ibides.
Et itestūnū qdē monoclū est itestūnū in quo coples digē et qd fuit
iobedies in stōcho. Si prigr in corpore egro q exite multo de-
fectu fm pma digōne in alia corrigino pōt. Dico tñ q pauca defe-
cte malitia qñq pōt corrigi vt si pag cib⁹ in stōcho a digōne defece-
rit ppter frigiditate. si flet vñ in epate sufficiens caliditas possit
corrigi: cōtinuando finalr ad multa devenire malitiam rē.

De corruptione dignonig. Cap. 2^m.

Cibus corripit in stōcho ppter cās que sunt
Drie causis rectificationis eius ⁊ ad summus.
cā in hoc aut est in cibo aut in receptore cibi
aut in reb⁹ accidētibus supcūctibus eis.

Concupiscentia in generali determinatur de nocumētis digonis: hic determinatur de eis in spālī. Et qđ de causis nocumētis digonis. Secūdo de signis et cura illi. **G**ila quēdo. **C**ad pmi euēditiā cōfēda qđ p nocumētū digonī aduēciēti est aut illius corruptio aut dimi nutio vel ablatio. pmo ergo determinat de causis corruptionis digonis. Scđo de causis debilitatis ad qđ reducī et ablatio digonis. Ecđē enī cūcōmētū cū debilitati quēdā dēf.

天

Gentilis

ablatiōis. ibi (Lā debilitatis.) / Prima in tres. Primo pponit cās corruptionis digōnis. Secūdo illas declarat. ibi (Et cibus.) Tercio ostendit nocūmēta que ad corruptionē digōnis sequuntur. ibi (Et scias.) Digestionis receptioē vocat stomachus.

C Et cibus q̄dez corrumpit in stomacho: aut propter quātitatē suā: aut ppter qualitātē suā. Propter quātitatē q̄dem quoniam est plus q̄ opz: quare patit de digestione infra quā opz. Aut est min⁹ q̄ opz: patit de digōne supra quā opz: quare aduritur et in cinerē conuertit. Et ex primo huic corrumpit cibus subtilis in stomacho igneo calido. Sz ppter qualitātē quoniam est i seipso velociter suscipiens corruptionē sicut lac recēter mulerū et melones et persica. Aut tarde recipiens rectificationē sicut sunt tubera et caro bubali. Aut est superflue qualitatis ppter suā caliditatē sicut mel: aut est ppter frigiditatē suā sicut cucurbita. Aut est pbi bēs appetitū cibi cū ppietate que in ipso: aut in comedēte sicut ille cuius refugit natura a cibo aliquo quāuis sit laudabilis: aut sit appetitū ab aliquo. Aut pp horam sue receptionis et illud est quando sumitur et in stomacho est repletio aut remanentia alterius: aut sumit ante exercitiū consuetū post expulsiōem cibi prius et egressionem eius. Aut pp errorem in ordine suo ita ut ordinē qui est velocis digōnis supra illū qui est tarde digōnis et remaneat natans supra ipsum: quare corrūpitur et corrūpit illū q̄ comiscet ei. Et necessarius q̄dem est in ordine ut premittat leuis supra grauem: et leuis supra stipticum: nisi sit aliqd̄ vocans egrum faciens necessariū ut premittat stipticus ad retinendam nām. Aut pp multitudinē sp̄rum eius et misceant alij cū alijs: quare comiscet ille qui est velocis digōnis et ille qui est tarde digestionis.

Hec pars h̄z duas. Primo declarat p̄dictas cās corruptiōis digōnis. Secūdo declarat modos corruptiōis reptos in cibo qui ex corruptione digōnis corrūpit. ibi (Et cibus corrūpit.) / Prima in tres sicut tres fuerūt cāe ille. Primo q̄ ostēdit quō er cā cibi digō corrūpit. Secūdo quō er cā receptoris. i. stomachi. ibi (Facta aut cā receptoris.) Tercio quō er cā receptoris. i. stomachi. ibi (Facta aut cā receptoris.) Considerandū q̄ de sunt cāe ex parte cibi que cibū corrumpit vel que sunt cā corruptiōis digōnis. Primo q̄ntitas cibi. i. multa vel paucā. Secūdo q̄ntitas: i. q̄ aut facilius alterabilis: aut q̄ calidus vel frigidus: aut q̄ tarde corrigis eius malitia: aut q̄ bz q̄ntatē qua p̄hibet appetitū siue ppietate: vñ stomachus illius abominatur. Tercio pp horā receptionis hoc p̄tingit. Quarto pp ordinē. Quinto ppter diuersitatē. Consideranda secūdo q̄ dicitur ex primo huic et nō dicitur hoc. nāz si cibus subtilis corrumpatur in stomacho igneo: hoc nō est ex pauca quātitate sz ex primo huic: q̄ cib⁹ pauce quātitatis ideo corrūpit q̄ obtinet et superat a calido oīno vñ adurit: sed cibus subtilis sic et corrūpit q̄ obtinet. Considerandū post q̄ dicitur lac recēter mulerū nō ad osiam eius q̄ parum steterit: q̄ illud et corrūpit velociter: sed ad osiam lactis acetosi q̄ nō corrumpit sed alterat fortiter: vñ febilitatibus dāz q̄nq̄ et h̄ntibus discretā stomachi calidam ut supra.

Diceret quis Aui. ponit mel propter qualitātē supflūā corrūpit. Sed cōtra. nā mel est māna: hoc aut ponit temperatū. Trez mel est dulce: sapor aut dulcis stat cū equali caliditate ut. 4. de simpli. medi. c. 1. 2. 5. dist. 3. 2. scō cañ. 3. ca. / Dm q̄ mel corrūpit. cā est q̄ est calidū et sicq̄ ut scō cañ. 2. q̄ bz subam passibilē. sicut cucurbita est frida in scō gradu ut Aui. / Considerandū q̄ mel est duplex. i. mel apū et cāne q̄ d̄z zuccharū. mel quidē cāne dedit ad minorem caliditatem vel ad equalitatem: cuius signū est q̄ bz acutius cū dulcedine: i. q̄ nō sup hoc bz. n. sit māna tñ apes id pmutauerit pp decoctionē. Cū. A. z. cañ. c. de melle. Et estimo q̄ apū labor bz in ipso aliquā ipressionē. / Contraria vō er his soluiunt. Lū pmo dicit q̄ est māna. Dm q̄ nō est māna nisi collectum ab apibus q̄ impressionē in eo faciūt. / Ad scdm d̄z q̄ mellis sapor dulcis est acuitati mistus que caliditatem significat. Considerandū post

Super tertio

ex mente. A. q̄ cibaria facilis digōnis debent pcedere cibaria difficilis digōnis: de hoc vō postea.

Et pmissio aut dubitare p̄tingit an in ordine cibationis subtilis et leuis cibus premitti debeat grosso. / Et videt q̄ duriora et grossiora premitti debeat q̄ digestio est fundi stomachi: ut. A. ponit. / De leuis aut digerunt si in fundo grossiora et duriora cibaria ponantur. Cū haly. p̄ p̄iac. c. 6. s. de ordine cibi. cibus stipticus et ad digerendū durus deest an subtilē et faciliē sic porcina an volatilia et vaccina an porcina: q̄m inferiora si d̄chi sunt calidiora superiora: vñ grossius cibus nō cito digestibilis pcedere et cito digestibilē.

Amplius cibus labilis: subtilis dici p̄t respectu grosso et duri: sz labilis cito grosso premitti nō d̄z. Cū Aui. sen. 3. pmo cañ. iste non d̄z comedere cibū ita ut post cibū labilē fortem et durū cibū sumat q̄m cū ipso labef. 2c. / Oppositū huic pmo vult Aui. hic et in p̄cedētī ca. vbi sic necessarius est in ordine ut premittat leuis supra graue. Et sen. 3. pmi cañ. vbi sic. Nutritia p̄terea ordinem in sua receptione habent in quo sanitas p̄ferat sollicitus esse d̄z ne id q̄ subtilē est et cito digerit post forte nutiens q̄ sit eo durius in cibo sumat. / Oppositū h̄z ab oibus fere reperit auctoribus q̄ cibaria labilia ante alia pponit si ēp̄sem scō cañ. c. de moris docet. et scō alimētor. 3. c. 20. et in pluribus locis. / Considerandū q̄ cibaria q̄d sunt labilia facile descedētia a stomacho ut blitis: i. malua: p̄una: damascena matura. Et quedā tarde nō celeriter descedētia cōparata ad illa ut stiptica vel non stiptica sicut panis qui tardius descedit bliti. Et cibaria aliter diuidunt. nā er eis quedā sunt subtilis sube dicta facilis digōnis ut autū paruarū carnes et p̄portionalia. Quedā vō sunt grosse sube difficilioris digōnis sicut carnes porcine et vaccine: et refert iter hos modos. Et enī repire cibaria difficilis digōnis et tñ veloci descedūs ut ceruorū caro: i. n. sit grosse sube vñ difficilis digōnis dici p̄t tñ festinat in exitu. vñ. A. z. cañ. c. de caribus. Et carnes ceruorū cū grossitie sua sunt velocis descedūs: sicut olera difficilis digōnis dici p̄t: cū tñ subeūt pp lubricitatē: ut er eis quedā ppter utroilitates. Et er dare cibū facilis digōnis nō lubricū sicut carnes p̄dictas. vñ Aui. scō cañ. c. de alubugi. Caro capz est leuis et stringit. / Hic q̄ premisso d̄m q̄ in ordine cibationis si cōparamus cibū labilē cibo nō labili: labilis cibus et cito descedēs d̄z premitti nō aut postponi ne prius cibū sumptū lubricādo ad secessum puocet: ne illū sui lubricitate corrūpat. / Tñ si p̄mitti debeat nō d̄z immediate an premitti: sz d̄z iter vñ et reliquū aliqd̄ iteruenire tempus. si enim statim post labilē cibū alius cibus sumere: cibus labilis esset cā descedūs cibus post sumptū ante digōnem. Et hoc est q̄d Aui. loco in cōtrariū adducto dicebat: volens intelligere q̄ cibus labilis immediate ante alij cibū nō premittat: et ideo p̄dictam cām subd̄z dicebat. q̄m cū labetur ad testina penetrabit eo nodum itegre digesto quātū debebat. Debet ergo labilis cibus ante alij cibū sumi p̄ aliquod tps ut vñus vel duoz horaz ut pus labat a stomacho q̄ scēdūs cibus adueniat ne simul cū eo labat. Et hoc p̄siderans Hal. scō alimētor. ca. 29. de p̄unis dicebat. Et iterūper aliqd̄ tēpus et nō post ipsam mor p̄aderet: sed et hoc cōe omni q̄ latat vñez in memoria habeat. Hec vō que dicta sunt reguli cibado his diuersis cibarijs veritatē h̄nt. Logimur. n. aliqd̄ stiptica p̄mittere alijs ut cū volumus vñez stringere. Cū Aui. supra p̄cedenti ca. Necessariū est in ordine ut premittat leuis supra stipticū nisi sit aliqd̄ vñez faciens necessariū ut premittat stipticū ad retinendū nām. pmo cañ. sen. 3. p̄dicto cap. / Noium p̄terea sunt q̄dam quibus cōceditur comedere illud in quo sit virtus stiptica antequā suū comedat cibū: et isti sunt q̄dā stomachi lassitate h̄ntes. / Si vō cibū facilis digōnis cibo cōparemus difficilis digōnis: tunc aut in eis parua diuersitas cadit sicut et diuersitas q̄ iter carnes pullinas et bedinas aut porcina et vitulina. / Et tūc si adest parua diuersitas puenientius est cibū difficilis digōnis p̄mittere cibo facilis digōnis: q̄ equāliter digerunt cū pauca sit er eis diuersitas. Et siquidē in duriori cibo premisso est difficilior digestio supplebit p̄ fundi stomachi caliditate. et hoc nō saluet. / Haly. iterū: vñ vaccina ante porcina vult dari: q̄ iter eas pauca est diuersitas et porcina ante volatilia itellī gēdo de volatilibus magnis. Aut multa diuersitas est iter ea sicut est diuersitas que cadit iter pullinā et vaccina. / Et tūc in rna cibatione cibus subtilis facile digōnis premitti d̄z et nō postponi. si nō postponere cū ei digō multū acceleret q̄ icōparabiliter est subtilior eo q̄ p̄cessit ex vitiori actione corrumpet nō h̄ns viā: et corrūper eū q̄ est secū: et ideo Aui. ponit supra cām corruptiōis digōnis ex p̄te ordinis dicebat: aut pp errorem in ordine suo: ita ut ordinet qui est velocioris digōnis supra illū q̄ est tarde digōnis: et remanet natans sup ipz: quare corrūpit: et corrūpit eū qui miscet ei. et sen. 3. pmi post p̄dicta in oppositū verba. Et sup illū natabit nō h̄ns viam que penetrat putrefit q̄ et corrumpit: et corrumpet illud q̄ miscet ei: opz q̄ pponant in ordine q̄ digesta prius poterūt habere

Dub^m 2^m

Dub^m 3^m

In opp^m

pa^{do}

2^m

3^m

4^m

bere viā. Sed tu dices si illa digestio pars inferior stochi apertur: expellet et cibum non digestum grossum vel difficilis digestionis. **¶** Dicitur quod si aperiat eius in apertio rata est quod sufficit expulsiō illius cibi subtilis: non autem sufficeret expulsiō alterius qui nodum digestionis est. ille enim maloz aptione egeret. Si autem virtus stochi retentia retinet illū quousque digestus sit. quousque. n. cōplete digestus non est: non est onerosus stochi: si subtilis quod precessit: ga digestus est factus onerosus stochi. Et quod ille est in parte inferiori potest non retinere cibū nodū digestū gradatim expellendo subtilē qui digestus est: tū expulsiō est claudere inferior os stomachi. Si enim cibū subtilis quod ab auctoribus precipit pmitte non expelleret: eque malū fuisset illū pmittere sicut illū postponere. Tū autem Aui. quod pmissus est digestus expellat: quod per ex modo loquendi suo. Dicit enim quod si postponat nabit. si post digestionem non hāc viā qua penetrat: si pmissa habebit viā qua expellet ipse retento illo quod digestus non est. Ex quibus per in digione cibarioz diuersoz non fit oīno mistio adimulcem: sicut qdam imaginant: nunquid enim esset necessarium ordinem ponere in cibatione si oīa in stomacho simul miscerentur: sicut imaginant de aqua feruētē: sed aliter est quādo enī sunt diuersa cibaria. si grossus et subtilis: vniūquīque per propriā digionem non mista digionē alterius: nisi forte per extremitates in quibus se tangūt: sicut extremitas aeris miscet extremo ignis: et iō auctores hoc cōfiteri debent ordinē posuerūt in assumptione ciboz. Sed tu dices ea de rōne dicā quod cibū labilis potest immediate sumi ante cibaria alia: quod ille descendat natura alii cibū pūnere poterit. **¶** Dicitur quod cibaria lubrica non cito descendūt quod cito digerantur ut diximus de cibis subtilibus: sed cito descendūt quod lubrica: et iō simul faciūt picipitare cibaria alia si statim post sumant. cibaria autem subtilia dicta lubrica tātē non hnt: sed ideo expellunt quod digesta sunt remanentibus alijs cibis in stomacho: quod digesti non sunt quousque cōplete digerantur. **¶** Considerandū vobis quod ea que dicta sunt veritate et hnt regulariter in corpore sano. Aliquid enim ptingit quod in aliquo corpore per aliquā digionē cogimur prius dare grossa cibaria quod subtilia. Si enī esset aliqz multū inanitus et vacuus stomacho remanente fortiter: si tu iciperes sibi dare subtilia cibaria stomachus inanitus fortiter cōuerteret se super ista cibaria: et statim super illa cōstringeret: et si post tu velles dare cibaria grossa recusat illa: et si sumat quod ea abominat ea non digeret: et illud quod sumpsit de subtili cibo per forte cōpressionē foras adiret et corrumpet in eo: et iō melius est quod in tali stochi potest cibū grossus: quod stochus non poterit se sic super illo cōuertere et pstringere: et iō si vis postea dare subtilē cibū non recusat eū: et hec sunt verba Aui. per cā. sen. 3. ca. de regimie cibi et pot. ubi sic iquit. Qui autem stomachū habet vacuū: eū re comedit subtilē stomachus post ipsam pstringit: et si postea voluerit comedere corruptum: nisi iter ea postū fuerit repus. si prius cibū ille subtilis educat a stomacho: et in bulu smodi qdem dispoñe melius est ut grossus cibū paulatim premittat: quod stochus tūc a subtili non terrebis: sed aliter alibi ista auctoritate expoluerimus. **¶** Hic ergo oībus ex quo sic considerari: hic inde adducta solunt cōtraria.

¶ Facta autem cā receptoris aut est in substantia eius aut est causa alterius et eorū que circūdant ipsū et accidunt in ipso. Et illud quod est in substantia eius est sicut si sit in stochi malitia cōplōnis cū materia aut sine materia et debilitet in digerendo aut pertranseat digionē sicut iam sciūsti in calido et frigido: aut sit substantia eius spissa et zirbum ipsius subtilē: aut sit comprehensio ipsius super ipsū non similis et non bona aut sit bona. **¶** Ex grauitas eius sit impedies stomachus: quare ipse appetit deponere quod in ipso est quāuis non eueniat rugitus et inflatio: et ista duo sunt ex causis debilitatis stomachi et destructionis eius. Sed illa que est cā alterius est sicut si sit in stomacho ventositas separas inter ipsū et iter cōprehensionē vltimam super cibū. Et quod dicitur quod multitudo eructationis est ex causa corruptionis digionis non est inquantū est eructatio sed inquantū est ventositas: quare extendit stomachū et facit natare cibū. **¶** Hic ergo sit bona comprehensio fundi stomachi super cibum. Et omne quod facies natare cibū est. pibens digionem. Et sicut si ad sto-

machū currat ex capite aut epate aut splene aut reliquis membris quod corrūpat cibū propter suā cōmunitatem et non possit stomachus regere ipsū. Et multoties quod effundit ad ipsū post digionē et multoties effundit an ipsam. Et ex illis est ut sit illud quod circūdat ipsū ex epate et splene fridum aut male cōplōnis.

¶ Hic inuestigat cā corruptionis digionis que sumunt ex parte stomachi. Et per pponit. Sed declarat. ibi. (Et illud.) Et hec tres. prius ostendit quod dispositio que est in stomacho sicut se hnt in sui substantia sit cā corruptionis digionis. Sed quod dispositio que est cā alterius. ibi. (Sed illa que est cā alterius.) Tertio quod dispositio circūadiacentiū. ibi. (Et ex illis) alia. Et eis. Et pone pertranseat digionem. i. agar vltra id quod digō regit. Circa scdm partem cōsidera quod ad stomachū aliqui effundit humor: ante digionem ut cū stochus est multū parat pati et mēbū mādū est paratū trāsmittere aliqui post digionē ut cū in epate est humor supfluens: tū epas non expellit eū nisi plus reficiat a chilo veniente a stochi. Cū si facta digione per cibū assumit humorē illū tanquā supfluum ad stomachum expellente aut propter inanitionē non expellebat.

¶ Facta autem propter cās recentē superuenientes cibo et receptoris est sicut cū deficit cibo illud quo indiget de somno digionis. aut cū inuenit motus super ipsū quo non indiget et cōmouet ipsū et corrūpitur: aut quod accidit potus super ipsū plus quod sit necessarium aut minus. aut accidit coitus super eū: aut multiplicatur cibaria super naturā digestiua: aut balneus aut obulatio aeris vehemens frigoris aut male substantie. Et vtiostates retente in ventre pibent digionem et corrūpunt eam quod cōmouent cibos et mouent in eis.

¶ Hoc est mēbū tertii pncipalis diuisionis et per.

¶ Et cibū quod corrūpitur in stomacho: aut quod putrefcit: aut quod adurif: aut quod acescit: aut quod acquirit qualitatem non proportionalem ad aliquā qualitatem cōsuetarū. Et totū illud est: aut quod cibū cōuertit ad illud: aut quod humor sicut illa forma pmisset cibo et corrūpit ipsū. Et quicquid est iste humor natans: et quicquid est parū residens ad inferiora stomachi: quod non dilatat neque peruenit ad os stomachi. Et quoties addit cibū acescit et ascendit ad os stomachi: et pmisset cum toto cibo. Et quicquid est huiusmodi humor penetrās in venis: deinde reuertit subito cū opponit ei oppilatio subito in facie meatu cum quod non pparat penetratio. Et cū stochus est calidus absque materia aut cū materia cholericā effusa ex epate ad ipsū per multitudinē generationis eius in ipso per viam sellis predictam corrumpuntur in ipso cibi leues et digeruntur fortes grossi sicut caro vaccina. Et splen est causa corruptionis cibi.

¶ Hic Aui. ostendit diuersos modos corruptionis ciboz: et dicit quod corrūpit: aut quod putrefcit et aut quod acquirit qualitatem non proportionalem ad aliquā qualitatem cōsuetarū. s. humane nature: ut quod putrefcit ad qualitatem similem luto vel limo. totus per. Et est simile eius quod dicit de stomacho igneo calido. scdm de cōplōnibus in fine.

¶ Et scias quod corruptio digestionis quādoque adducit ad egritudines plurimas malignas sicut epilepsiam et melancholiam et similia: imo est mater egritudinū et origo chonicarum infirmitatum.

¶ Considerandū quod ex corruptione digestionis possunt sumi salire caput aut humores flegmatici crudi et facere epilepsiam. Si ex hoc potest fieri putrefactio cōicatatensis mesenterij: vñ fiat melia myrabia et similes passiones ut scotomia vtrigo et. imo est mater egritudinū tribus illis mām corruptā et. et origo chonicarum infirmitatū propter humores grossos flegmaticos aut melicos quod ab epate generant cū cibū in stomacho corruptus est.

¶ Et quicquid corrūpit digestio pualescitibus et generat

Ex z

Gentilis

acetositas et idcat reciduationem propter illud quod timef de putrefactione. Et multotiens quidem facit accidere corruptio digonis puritum.

Conpualescentibus cibis puerit in acetositate aut propter debilitate calidi nalis stomachi: et hoc poterit esse causa putrefactionis: aut propter reliquias materier: unde et cibis non digeritur sed ex debili digestionem in acetositate couertit: et hoc est ad putredines parat: ut in commento illius afo. ii. ptica. z. Que relinquunt in morbis et. et illius afo. 9. parti. z. Non pura corpora. Considerandum tamen quod non solum si puerrat in acetositate cibi in coualescentibus significat reciduationem propter timorem putrefactionis: verum et si puerrant in alia mala qualitate. Dixit autem Aul. magis de puerratione in acetositate: quod forsitan alii cui min' videtur cum acetositas de se putrefactioni resistat. Corruptio digonis facit accidere puritatem aut propter humores corruptos ex cibis ad membra copulosos quod retinetur in cuti. aut propter humores corruptos gillatos ex cibis corruptis quod refutent a membris retinent circa cutim facientes puritatem si sic possunt facere scabiem et alias passiones et.

C De debilitate digestionis.

Cap. 3^m.

Cause debilitatis digonis sunt omnes cause quas diximus in corruptione digonis: et signa eorum sunt illa signa. Vix effusio cholere ex illa summa non debilitat digonem sed quicquid corrumpit eam. Effusio autem melie quicquid aggregat ambas res et sicut et sicca et humidum ex hac summa non pueniunt ambo sola ad hoc ut destruantur. nam humidum producit ad hydro-pisum et siccitas perducit ad arefactionem.

Cet ipse eadem sunt cause ablationis. Et si comparat ad causas corruptionis digonis assignas aliquas diximus. Secundo inuestigat causas proprias debilitatis digonis. ibi (Et ex causa.) **C**et prima parte potest haberi quod expositio supra data cum dicebatur nisi iam fecerit euenire est melior illa que dicitur. nisi cum redditione cause. nam Aul. repetens illud pro nisi ponit nam.

Cet ex causis debilitatis digonis est raritas myrach et paruitas carnis eius. Et quandoque est causa in debilitate digonis velocitas descensionis cibi: aut propter lubricitatem stomachi ex eis que scis in capitulo lubricitatis stomachi. Et non est illud ex causis corruptionis digonis et non ingreditur in eis: imo ingreditur in causis debilitatis stomachi. Et hic quidem descensus ante horam quicquid fit ex bonitate comprehensionis stomachi super cibum quicquid festinat expulsiua motu suo et est fortis.

Chec habet tres. primo inuestigat quidam causam. Secundo alias. ibi (Et quicquid est causa.) Tercio ponit unum signum. primo auctoritate Hippocratis. ibi (Et in hoc libro quidem velocitas mortis.) **C**et secunda pars habet tres. primo inuestigat et declarat unam causam. Secundo ostendit quedam accidentia que quicquid sequitur debilitate digonis. ibi (Et quicquid producit.) Tercio ponit duas alias causas simul. ibi (Et quandoque fit debilitas.) **C**et prima in duas. primo ostendit quod velocitas descensus cibi a stomacho est causa debilitatis digestionis ponens unam causam velocis descensus que causa est lubricitas. Secundo ponit alias causas velocis descensus. ibi (Et hic quidem descensus.) **C**et hec secunda pars habet tres. primo ponit quod bonitas comprehensionis stomachi super cibum est causa velocis descensus. Secundo ponit alias causas. ibi (Et quicquid fit.) Tercio resumit quod bonitas comprehensionis stomachi super cibum est causa velocis descensus. ibi (Et id quod est causa.) **C**onfiderandum quod bonitas comprehensionis stomachi super cibum et restrictionis est duplex. Queda est bonitas absoluta et illa potest esse causa velocis exitus cibi a stomacho et debilis digonis. Queda est bonitas in relatione ad digonem et non ut comprehensionis est: et illa nunquam potest esse illius causa. De prima ergo intelligit quicquid enim stomachus ita fortiter et auide super cibo se stringit quod illi comprimendo expellit sicut aliquam matrem ita fortiter ad expellendum mouet quod cum fetu expellit ad extra: ut. 3. de virtutibus naturalibus. 3. ca.

Cet quicquid fit propter debilitate retentive: quare non retinet et non comprehendit sicut opus donec digeratur integre. Et quicquid est propter apostemata calida aut flegma tica aut melica et vlcera et similia: quare non fit bona comprehensionis. Et quicquid non fit bona comprehensionis causa cibi cum est grauis: aut mordacius cholericus: aut est calidus.

Super tertio

aut stomachus habet comprehensionem calidam aut in potum sumit huius ipsum: et cum ipso est comprehensionis calida habet bonitatem digonis aliquid calidum prohibet digestionem et finem plurimum corrumpit ipsam et non prohibet ipsam tamen. Et huiusmodi quidem hominem sicut scis quicquid sanat et temperat digonem eius potus aque frigide. Et sicut quicquid in stomacho sunt humores mali et proprie mordacitatis distinguentes inter ipsum et inter cibos: quare non sunt bone comprehensionis et retentiones: et est desiderium expellendi vehementius.

Chec pars habet tres sicut alias tres causas inuestigat in genere. Secunda ibi (Et quicquid est.) Tercia ibi (Et quicquid non fit.) **C**et hic phidra quod cibis calidus aliqui debilitat retentionem: quod retentionis frigiditate iuuat: et maxime hoc contingit si hoc habens sumit in potum aliquid calidum.

Cet illud quod est causa bonitatis digestionis est propter bonitatem comprehensionis. comprehensionis enim stomachi super cibum cum est integra et est non impediens digestionem quod sibi pertinet. Et si est integra sed est grauatiua et stomachus retinet cibum retentione eius qui habet tremorem propter quandam grauadinem et est appetens ut separet ipsum est digestio infra illam et non sunt eructatio et rugitus. Et si non est comprehensio est debilitas digestionis et rugitus et eructatio.

Chec ista potest vno modo sic exponi: ut sit sermo separatus: et id quod est causa bonitatis digonis. illud quod est causa bona fit digestio est propter bonitatem comprehensionis. i. bonitas comprehensionis cibi est a stomacho et declarat. Locomprehensio enim et. et postea remouet dubium: quod crederet aliquis quod semper quando est integra comprehensionis cibi a stomacho fieret bona digestio. hoc autem remouet dicit quod si digestio est integra. scilicet ex parte temporis. sed est grauatiua et. est digestio infra illam. scilicet in bonitate. et sunt eructationes et. Concordat dicto superius precedentis capituli. ubi autem fit bona digestio. vix grauitas eius et. Et causa quare non sunt hec accidentia est: quod ibi non est proprie defectus in digestiua ex parte virtutis sue stomachi: sed ois defectus est ex grauitate cibi. predicta autem accidentia sunt quando digestiua deficit et est cibi subtilis aquosus et vicosus: quod illa rugitus facit unde subdit: et si non est comprehensionis et. **C**alio modo potest exponi ut verificet vel resumat quod supra dixit quod bonitas comprehensionis facit festinare expulsiua. **C**propter quod phidrandum quod bonitas comprehensionis fit propter digonem: et ideo digestio comprehensionis appellari potest: quod comprehensionis in illa immediate ordinat. vult ergo dicere. et illud scilicet descensus cibi ante horam quod causa est. i. propter causam. et ex causa bonitatis digestionis. scilicet que interdict tanquam finis est. propter bonitatem comprehensionis. scilicet cibi. comprehensionis dico ut comprehensionis est: sicut ergo bonitas digonis quam intendit virtus comprehensionis. Aliquid est causa velocis exitus cibi: quod virtus comprehensionis ut digerat cibum: velocius et fortius comprehendit cibum quod requiritur ad digonem: ideo credens facere bonum facit malum: quod exprimit cibum. Et declarat hic Aul. ex opposito. comprehensionis enim stomachi et. cum est integra et non est impediens scilicet ex forti restrictione digerit et. Et hoc apparet diuisio supra posita quod bonitas comprehensionis cibi a stomacho est duplex. scilicet absoluta comprehensionis et hec nocet. Alia ordinata in digonem illi proportionatam et hec iuuat.

Cet quandoque perducunt debilitas digestionis et comotionem paroxysmi febrium. Tercium pulsus non est pulsus factus in initio paroxysmi febrium.

Cet quicquid producit. quod flegma id ifrigidas est causa reuocationis caloris ad intra: et ideo facit accidentia sicut illa que sunt in principio paroxysmi: sed pulsus non est subtilis oino: quod in principio febrium credo quod fit cum maiori profunditate propter maiorem esse in venis et expandi ad membra. Similiter ille pulsus in febribus incipit redere ad velocitatem propter caliditatem febrilem que accendit et alia posset assignari.

Cet quicquid fit debilitas digestionis propter nauetatinas satietatem et repletionem antecedentem.

Cpatet.

Cet in libro quidem mortis velocis dicitur quod si super oculos eius qui habet nauetatinam satietatem et tarditatem digestionis

digestiōis bothor nigra apparet similis ciceri ⁊ rubet pars eius ⁊ viridis fit pars alia: tunc ipse incipit cū di-
minutione rationis ⁊ moritur in septima decima.

Chec pars h3 duas. Primo facit qd dictū fuit. Secūdo addit extrin-
secas causas que sunt accidiētia anime in nocumētis vel iuuamen-
tis digōis. ibi. (Et ex causis.) Dicit pmo q in libro de experimē-
tis "hip. vi. 22. Considerādū q in libro experimētoꝝ "hip. e mul-
ta diuersitas. Nunq enīz vidi aliquos duos libellos ex eis pcor-
diari nisi in pbemio: ideo qnq dicta que inde allegat Aul. apud nos
nō inueniunt. hoc autem dictum verificare sicut alia dicta illius li-
belli est impossibile fere: sed tū de hoc hec pustula significat mām
corruptam ⁊ yctōsam ad caput expulsum ⁊ in corpore dominantē
que materia q grossa est de natura chonici morbi mortalem cri-
sim parat. hoc autē est in secūdo vel post: sed q venenositās est in
materia accelerat mortem ynde fit li. 17.

CEt ex causis corruptionis digestiōis ⁊ destructio-
nis eius est tristitia sicut ex causis bonitatis digestiō-
nis est gaudium.

Considerandū q tristitia est cā corruptionis digōis infrigidā-
do ⁊ cōmouēdo corruptos humores ad stomachū: s3 gaudiū q vi-
gorat ad naturale calidū ad digōem iuuat.

CDe signis debilitatis digōis. Ca. 4.^m.
Illam quidem que leuis est significat graui-
tas ⁊ extensio ⁊ remanentia cibi in stomacho
longior consueta.

CSuperius Aul. determinauit de causis corruptionis digestiōis
⁊ debilitatis ipsius: hic determinat de signis ⁊ curatione. Et pmo
determinat de signis ⁊ cura debilitatis digōis sub qua cōprehen-
dit curā digōis ablata. Secūdo determinat de signis ⁊ curatione cor-
ruptionis digōis. ibi. (Significatiōes qd3.) / P^{ri}ma in duas. P^{ri}-
mo ponit signa debilitatis. Secūdo curā. ibi. (Cum fuerit debilitas.)
/ P^{ri}ma in duas. P^{ri}mo ponit signa debilitatis digōis s3 diuersita-
tē in fortitudine ⁊ debilitate. Secūdo ponit signa s3 diuersitatē cāp.
ibi. (Et signa ei⁹ q s3t p cōplonem.) Dicit p q debilitate digōis
debile significat grauitas. s. in stōcho ⁊c. ⁊ hoc q cib⁹ cū nō dige-
rit grauat. Et extensio pp ventositatem generatam.

CFortem autem signat eructuatio adducens saporem
cibi post quinqz horas ⁊ rugitus ⁊ nausea ⁊ extensio ⁊
estuatō anhelitus: sed vltimam signat q cib⁹ nō al-
teratur alteratione de qua fit curandum penitus sicut
si sit frigiditas superflua valde: ⁊ cib⁹ quando nō di-
geritur nisi tarde descendit tarde nisi sit propter motū
virtutis expulsiue ex mordicatione aut qualitate alia
contraria aut grauitate.

CFortē vō debilitatē significat eructuatio educēs sapore cibi post
quinqz horas. **C**onsiderādū q hic nō ponit tēpus. s. horaz. vt ter-
minus punctualis. qdā enim sunt q ante qntā horā suoz cibozum
nāliter digōem cōplent. quidā vō complēt in qntā hora. qdā in
ferta. quidā in alio tēpore post. vñ vsq ad. x. horas Aul. ponit lati-
tudine tēpore mox cibi in stomacho. si ergo homo puenit diges-
sisse in qntā hora: tūc inuenit eructuationem afferentē cibi sapo-
rem: significat q digestio eius est debilis: nō tū tantā debilitatem
significat in eo q puenit cōplere digōem suam in septima hora ⁊
nō ante: s3 eructuatio de se debilitatē digestiōis significet. posuit
tamē Aul. tēpus quinqz horaz: qz in hoc tēpore homines sani pluri-
mum digestiōem complerūt vt sensus ostendit. Subdit q si ci-
bus non digeritur nisi tarde: tarde descendit nisi sit pp alias cās. ⁊
cā huius est: qz retentus digestiue ministrat.

CEt signa eius que fit propter complexionem sunt ea
que iā scitu s3 ⁊ q est cōprehensio tremula absqz for-
ti appetitu descēsiōis cibi: ⁊ est desidētiū eructuandī
absqz cūctū rugitus ⁊ eructuatiōis frequētis ⁊ singul-
tus ⁊ inflatio petētes illud aut sicut si eueniat post.

Chec p3 bz qnq: s3m q qnq modos signoz ponit s3 qnq modos
causaz debilitatis digōis. Secūdo ibi. (Et signa.) Tertia ibi. (Et signifi-
cationes.) Quarta ibi. (Et illa.) Quinta ibi. (Et illa.) Dicit pmo q
signa debilitatis digestiōis pp malitiam complexionis sunt scita
ex capitulis de signis male complexionis. ⁊ signum eius scilicet si

est mala cōplexio frida: est cōprehensio eius tremula pp debilita-
tē virtutis: vñ cū tremore cōprehendit absqz forti appetitu desposi-
tionis cibi: qz cib⁹ de se nō est corruptus nec stomachus est mul-
tū leuius: s3 sit debilis: ⁊ iō nō multū affectat deponere eā sed dige-
rere si pōt: ⁊ iō nō est rugitus ⁊c. qz psumit nō multa leuior: s3 qz ali-
qua vctositās debilis generat pp debile digōem: ideo est voluntas
eructuandī absqz hoc q psequat: ⁊ videt hōl q debeat eructuare
⁊ nō eructuat: ⁊ hoc qz est pauca ⁊ leuis vctositās: si n. eēt magnū
nocumētū digōis cū multo vctō bene eructuaret. **C**Nota q s3
pōt referri ad malā cōplonē calidā vel frigidā. In vtrifqz enī pōt
stomachus in comedendo debilitari: sed non multa generata ven-
tositate nō accidit rugitus ⁊c. frequētius: s3 accidunt cum inter-
uallo ⁊ debiles: ⁊ ideo aliquando videtur q homo velit eructuare
⁊ non potest. Cum autem in precedenti ca. dixit si non est cōpre-
hensio est debilitas digestiōis ⁊ rugitus ⁊ eructuatio: ⁊ intellige-
bat q illa accidentia fiebant in fortiori debilitate stomachi q s3t
illa debilitas de qua hic loquitur.

CEt signa eius in qua est causa descēsus cibi ante hor-
ram sunt lenitas egestiōis ⁊ fetor eius: ⁊ paucitas
mundificationis epatis ⁊ corporis ab ea: ⁊ quandoqz
accidunt cum ea mordicatio ⁊ inflatio. Et significat
tiones quidez eius que est ab humoribus calidis sunt
sitis ⁊ paruitas appetitus ⁊ eructuatio fetida fumosa.
Et illam que fit ex humoribus frigidis signat illud
quod egreditur ex eis cū vomitu ⁊ acetositas ⁊ casus
appetitus cū significatiōibus frigoris ⁊ materiei pre-
dictorum in tractatu primo. Et illa que est ab aposte-
matibus ⁊ similibus signant signa eozum.

CPaucitas mundificationis epatis ⁊ corporis ab ea scilz egesti-
one: quia s3 sit egestio liquida: epas tamen ⁊ corpus non mundifica-
tur ⁊ euacuatur quia non est humoralis: immo est chiloosa. vel mū-
dificationis ab ea: idēst q non mundificat illam egestionem. Re-
liqua patent ⁊c.

CDe cura.

Cap. 5.^m.

CAm fuerit debilitas digestiōis accidens a
causa leui aut repletionē antecedente nō plu-
rima: tunc sufficient in ea longitudo somni ⁊
dimissio exercitij ⁊ vociferationis ⁊ balnei ⁊
administratio vomitus cum aqua tepida ⁊ subtilia
tio regiminis.

Cponit curam. Et primo vt debilitas digestiōis diuersificat pe-
nes magis ⁊ minus. Secūdo vt diuersificatur ex parte cāe. ibi. (In
debilitate.) / P^{ri}ma in tres. P^{ri}mo ponit curas debilitatis dige-
stiōis quando est leuis. Secundo quando est fortis. ibi. (Et quan-
do.) Tercio ponit quedam que in digerendo stomachum iuuant.
ibi. (Piper.)

CDubitatur in pma parte dicitur q dimissio vociferationis iuuat
in debili digestione: sed supra de cura debilitatis stomachi dixit. ⁊
ex eis que conferunt stomacho debili est administratio vocifera-
tionum. Dicendū q hic debet intelligi dimissio vociferationū. s.
sumpto cibo: sed ante pferre pōt pp superius dictā cām.

CEt quādo est plus illa ⁊ maior ⁊ sunt post acceptio-
nem cibi mordicatio ⁊ nausea ⁊ eructuatio perueniēs
ad saporem cibi oportet vt sumatur in potu aqua tepī-
da multotiens ⁊ non cesset iterare donec euomatur to-
tum illud quod corruptū est: deinde effundatur super
caput eius oleum aliquod ⁊ vaporetur venter eius ⁊
viscera cum panno calefacto ⁊ fricentur extremitates
eius cuz oleo de oliuis ⁊ oleo rosa. ⁊ effundatur super
ipsam aqua tepida ⁊ describatur ei prolixitas somni ⁊
prohibeatur ei cib⁹ in die illa. Qz si in mane surrete-
rit letus ⁊ fortis ingrediatur balneum: ⁊ si non: redeat
ad somnum ⁊ regimen subtiliariū ⁊ dormitationez
paucam ⁊ leuez tribus diebus continuis vsquequo cō-

Et 3

Bentilis

Ar stomachus eius ad dispositionē suā. 7. quā-
doq; indiget solutione ventris.

Circa secundam partem considera q̄ effusiones oleorum supra
caput 7. membrorum fricationes 7. inunctiones sunt ad resolutio-
nem malorum vaporum q̄ caput 7. membra occupant ex non di-
gesto cibo eleuati.

Et piper quidem est ex medicinis magis inuatiuis
ad digestionē. Et somnus omnis inuat digestionem.
verum somnus super sinistrum est plurimū inuamenti
In hoc propter compressionem alia compressiones
epatis super stomachum. sed somnus super destruz est
causa velocitatis descensionis cibi: quoniam prepara-
tio stomachi facit illud necessarium. Et scias q̄ ample-
xari infantem propinquū ad hoc vt polluat̄ fm̄ lon-
gitudinem noctis est ex rebus magis inuatiuis ad di-
gestionem: 7. oportet ne superueniat ei sudor. Sudor
enim inrigidat 7. prohibet inuamentum calefactionis
cum caliditate sua inata: 7. oportet vt nō sit cum eo de-
anbelitu estuatio. Estuatio enī 7. motus appetitus va-
riant motus virtutum nutritiuarum: 7. sunt quidā ho-
mines qui amplexantur catulum canis aut cattuz ma-
sculam nigrum.

Chic enumerat tria que ad digestionem inuant. Secunda ibi (Et
somnia.) Tertia ibi (Et scias.) Quod dicit de pipere apud oēs
famosum est. somnus autem super sinistrum inuat multum ad di-
gestionem: q̄ tunc epas maxime stomachū comprehendit. somnus
super dextrum cum maxime relaxet epas 7. faciat declinare cibū
ad inferius stomachi est cā velocis descensus. Reliqua omnia di-
cta sunt supra. Addit tamen q̄ infans nō debet esse desiderans coi-
tum: q̄ appetitus ille variat motus nutritiuarū virtutū in vtroq̄.
Una enim virtute intensa aliam remitti oportet: vt sexto de natu-
ralibus particula. 5. cap. 2.

CIn debilitate autem digestionis facta propter cali-
ditatem cum materia ex eis que conferunt sunt orypo-
rium diacydoniten: 7. cibi acetosi stiptici almuati 7. cō-
gelati: 7. qui sunt similes illis ex frigidis: 7. p̄fert ei pon-
dus. ij. suffus facti ex decē ros. spodij tribus coriā-
dri sicci. v. fumantur in potu cum aqua granatoruz aut
orypoion diacydoniten.

Cponit causam fm̄ diuersitatem cause. maxime autē ponit curā
debilis digestionis quando causa est caliditas cum materia: quia
quomodo debeat curari quando causa est frigiditas satis ex pre-
dictis haberi potest 7. in sequenti capitulo. Orypoium diacydo-
niten. i. diacydoniten acetosum cuius descriptio nota est. 2. 5. cap.
7. 6. de regimine sanitatis in fine. Almuati cibaria sunt acetosa.
quod describit patet.

CDe signis corruptionis digestionis. Cap. 6^m.

Significationes quidez eius ex quibus cogno-
scitur corruptio digōnis manifeste sunt. Ele-
rum significationes que quandoq; sociantur
7. quandoq; non associantur sunt rugitus eru-
ctio 7. mordicatio.

Chic primo determinat de signis corruptionis digestionis. Secū-
do de cura. ibi (Principius.) Prima in duas. Primo ponit que-
dam signa corruptionis digestionis que quandoq; consequuntur
7. quandoq; non. Secundo ponit specialia signa fm̄ diuersitatem
causarum. ibi (Et significationes.) Considerandum q̄ sit rugi-
tus quando cibus corrumpitur in aquositatem 7. ventositatem: sic
eructio quando conuertitur in fumum vel ventum superiora
ascendentem: sit mordicatio quando pueritur cibus propter cor-
ruptionē in rem mordicantem: sed q̄ non semper est necessarius
q̄ cibus sic corrumpatur: sed alijs diuersis modis: ideo illa accide-
tia quandoq; sequuntur quandoq; non.

CEt significationes eius que sit propter dispositio-

Super tertio

nes ciborum predictas sunt cognitio dispositionum 7.
mor⁹ eoz an sint multi aut susceptibles putrefactio-
nis aut sit erratum in ordine eorum aut bza ipsorum: 7.
motus quidem super ipsos est genus erroris propter
illud cuius rememoratio precessit: 7. vt quotiens fece-
rit illud accidat corruptio digestionis 7. quotiens ca-
net 7. abstinet rectificatur digestio. Signa autem acci-
dentia propter complexionē stomachi 7. egritudines
eius cognoscuntur ex signis predictis in capitulo ag-
gregante. 7. quando materia corrupta est in stomacho
in ipso sunt nausea 7. accidentia que sunt cum corru-
ptione digestionis frequentia non habentia vicissitu-
dines: 7. si sunt illic vicissitudines tūc materie sunt ad-
uenientes effuse.

Chic habet duas. Primo ponit signa corruptionis digestionis sa-
cte propter dispositiones ciborum. Secundo facit propter stoma-
chi passiones. ibi (Signa autem.) Hec pars h. 4. fm̄ q. 4. po-
nit genera vel modos significationū fm̄ 4. modos causarum cor-
ruptionis digestionis. Secunda ibi (In facta.) Tertia ibi (Facta.)
Quarta ibi (Et significationes.) Primo dicit q̄ signa dicta sunt
in capitulo aggregationis 7. est capitulum de signis dispositionū
stomachi vel modis dispositionum stomachi. Subdit q̄ si mate-
ria est corrupta aggregata in stōcho accidentia consequentia nō
habent interpollutiones siue interfectiones: sed si aliquid fluat si-
cut fluit: sic accidentia habent vicissitudines.

CIn facta autem propter raritatem stomachi 7. arte-
nationem texture villosorum eius 7. accidentia disposi-
tionis ad ipsum sicut vetustatis signa sunt prolonga-
tio dolorum stomachi 7. egritudinum eius 7. debilitas
digestionis euz debilitate appetitus 7. attenuatio cor-
poris. Et ex istis quidem quandoq; accidunt debili-
tas digōnis 7. destructio eius sine corruptione ipsius.
Facta autem propter ventositates significant signifi-
cationes ventositatum predictae. Sed significationes
effusionis ex membris communibus sunt ex eis que di-
ximus in locis suis vt consideres dispositionem illius
membri in seipso: 7. vt cognoscas an multiplicentur in
ipso effusiones ad membra alia in vjs alijs: sicut vt
cognoscas an ille cuius stomachus existimatur ledi a
catarris habeat catarrum descendentes ad guttur ad
pulmonem 7. alia. Et signū casus corruptionis dige-
stionis propter effusionem cholere est vt sit comple-
xio non cum illa cholericā: deinde inueniantur in sto-
macho mordicatio 7. natatio cibi.

CConsidera q̄ supra in cap. de causa corruptionis digestionis nō
posuit hanc causam: aut quia de ea multum supra dixerat: aut q̄
ex raritate texture pprie nō puenit nocuentū corruptionis: sed
diminutionis 7. destructionis. in hac autem dispositione accidunt
cordi 7. stomacho accidentia sicut vetustatis propter cōsumptio-
nem 7. exiccationem. Quod dicit vltimo expositum fuit supra tra-
ctatu primo caplo de modis significationum dispositionis stoma-
chi in quinto signo 2°.

CDe cura eius.

Cap. 7^m.

Principium illius est vt egrediatur q̄ est cor-
ruptum in stomacho ex cibo vsq; ad finē sui
cum vomitu aut solutione ventris: 7. vt rectifi-
cetur regimē eius quod comeditur 7. bibitur
7. reducat̄ in omnibus dispositiōibus ad illud quod
necessarium est vt expellatur cum cibo donec verifi-
cetur eius bonitas: quare mundificetur stomachus
prius

primus cum potu aque ros.

Hic Auicenna ponit curam. Et primo facit hoc. Secundo addit quedam. ibi. Et signa. ¶ Prima in tres. Primo ponit regimen commune in corruptione digestionis. Secundo ponit regimen proprium vel curam fm diuersitate causarum. ibi. Si autem fuerit. Tercio assumit quid est q cibum corruptum vel digestionis corruptionem maxime rectificat. ibi. Et ex eis. ¶ Primo dicit q cura est educere quod corruptum est. et idem Bal. s. de regimine sanitatis. et primo alimentorum. c. 3. s. de frumento eliro. Et fiat regimen per cibaria conuenientia. vt expellatur. s. digestionis corruptio. Cum cibo. s. conueniente in quantitate et qualitate et mundificet. Aqua ros. q. simul confortat.

Si autem fuerit corruptio digestionis propter caliditatem stomachi aut propter choleram effusam ad ipsum ingrossa cibos eorum et declina cum eis ad frigus adeo donec sint sicut caro vaccina cum aceto condita: et non ponas frigida subtilia quonia subtilia corumpuntur in stomachis eorum velociter. Et oportet vt ille qui ex eis cholericus est euomat ante cibum. Et si fuerit illud propter frigus curetur illud frigus cum eis que diximus in capitulo suo. Et si fuerit causa raritatis stomachi curetur cum medicinis odoriferis stipicis predictis et cum cibis boni chini velocis digestionis qui sunt facti declines ad cyncationem et stipitatem arte et cum feminibus et reliquis que diximus in capitulo aggregante. Et ille in corruptione digestionis cuius causa est effusio cholere ex cursu predicto conueniens raro oportet vt consuecat vomere ante cibum multotiens. Et si melioratur post illud et sumat cibum abscondat hanc consuetudinem vt non debilitetur stomachus ipsius. Et cum hoc oportet vt post vomitum sumat robur confortantes stomachum repellentes quod effunditur ad ipsum. et assidue fiat emplastrum stomacho ipsius cum eis que confortant ipsum ad expellendum quod ad ipsum effunditur: deinde ponatur ei circuitus in quibus euomat ante cibum fm rationationem predictam. In illis vero quorum stomachi cibum accelerare faciunt si fuerit acetositas parua accidentalitas sit inuauementum cum suctione pomorum dulcium et inuuantur coriandro cum bibunt ipsum ante cibum cum aqua: et similiter mastix cum in potu sumitur ex eo. Si autem fuerit fortis: tunc ex eis que conferunt ad hoc fortiter magnifice ultime sunt summitates squinanti cum carui: et sicut omnia electuaria calida et electuaria alchabiti: et quandoque inuuantur cum geleniabin infuso in aqua calida. Et ex illis que ipsi conferunt est vt sumant ad mansionem hoc medicamen. sc. cymini seminis anbeli: aniborum an. partem vnam. ros. rub. ablatis capitibus partes duas: cribellentur post contritionem cum orali cuius dosis sit medietas. 3. i. cum vino commisto. Si vero indiget eis que sunt fortiora: hoc oportet vt vtantur vomitu post commestionem salis et acetosi et acuti sicut foca: expectent itaq postea vna hora: deinde euomant cum syrupo acetoso mellino calefacto et succo raffani et cum eis que cursu eorum incedunt et ex aqua mellis et similibus: deinde inedicentur cum trocis. ro. maioribus et cum trisera.

Hec pars habet quinq. primo ponit curam corruptionis digestionis quando fit propter caliditatem stomachi. Secundo quan-

do fit propter frigiditatem. ibi. Et si fuerit. Tercio quando fit propter raritatem texture. ibi. Et si fuerit. Quarto quando fit propter effusionem cholere ad stomachum. ibi. Et ille. Quinto specialiter ponit curam corruptionis digestionis ad acetositatem. ibi. In illis vero. ¶ Hec quinta pars habet tres. Primo ponit curam huius corruptionis digestionis cibi quando est leuis. Secundo quando est fortis. ibi. Si autem fuerit fortis. Tercio remouet dubium. ibi. Et multotiens. ¶ Electuarium alchabiti ponitur in quinto tract. de electuariis. Geleniabin exponit. i. mel ros. Foca est aqua ordeii facta. sicut notatur supra sen prima huius de canonibus curationis cerebri. ex littera Berardi ex qua acuitatem et acetositatem habet: et falsedinem ex salis additione acquirit. Et confidetur ordinem cure Aul. q. primo vult fieri vomitum cum iucilluo. deinde cum incisuo absterfuo et calefactuo. tertio vult q materia euacuata stomachus confortetur et aggregetur cum stipicis vt trocis. de ro. et trisera. s. vbi est de scorzia.

Et multotiens quidem non est necessarius in ea vomitus quando est causa in ipsa frigiditas sine materia propter quaz accescit cibis: et quando cibis accescit prius tunc est maior corruptio. Et oportet vt habens eam dimittat cibaria cum micis et iura et cibetur exuccantibus et frigidis et eis que in patellis coquuntur et carne rubea. Et oportet vt corporum eorum complexio permittetur tui. Et ex eis que verificant omnes cibum corruptum in stomacho est vt expellatur. Quia si natura sufficiens fuerit facere illud: tunc sufficiat ipsa: et si natura non est sufficiens ad illud sumat diacyminum fm quantitatem necessitatis. si autem non sufficit adiungetur cum reliquis electuariis solutiuus de quibus sumatur quantitas pauca fm mensuram qua educatur sex. et diacydoniten est ex summa eorum que eliguntur ex eis.

Quia Auicenna posuerat in hac corruptione fieri vomitum predictum: et ideo quereretur aliquis: an semper in corruptione cibi ad acetositatem sit necessarius vomitus. Respondetur q non: quia potest fieri ex sola stomachi frigiditate: hic vero vomitus non est necessarius scilicet ad educationem humoris corrupti qui fit huius corporis sed est necessarius ad cibi corrupti educationem quandoque quando per ventrem educi non potest. Et considera quomodo expositio secunda superius data capitulo de doloribus stomachi. ibi ad mentem Auicenna. cum dicebatur q in stomacho cibis ad acetositatem conuerteri est absq hoc q veniat aliunde acetosus humor: sed ex mala complexionem: et ideo melancholia infrigidando stomachum potest esse causa conuersionis cibi ad acetositatem: imo hunc modum corruptionis Auicenna vocat maiorem hoc. s. quando fit ex malitia complexionis et per. Et ex eis. quod dicit patet. Sed reperitur duplex littera. Una que dicit q si natura fuerit sufficiens sumat diacyminum. s. ad alterandum et confortandum. Alia. et si natura non fuerit et tunc sumatur diacyminum ad euacuandum: q diacyminum euacuat quando medicine non sunt multum trite. vt Auicenna. 5. can. tract. 3. homini querenti et clamanti monstrauit in descriptione diacyminum. vult ergo Auicenna. hic q videntur electuaria solutiuia que stomachum et intestina non transeunt cum dixit. sumatur quantitas pauca fm mensuram qua educatur sex. unde Bal. s. de regimine sanitatis. de hoc loquens. qui vero non subducatur per ea que sine tristitia producant prouocandi sunt.

Et signa quidem bonitatis comprehensionis stomachi super cibum et bonitas digestionis que est in ultimo et contraria eorum sunt ea que diximus in capitulo significationum. Quia si res ille predicta non fuerint: sed sentiuntur conturbatio et grauitas et desiderium minuendi grauitatem cum constrictione accidente: tunc scias q stomachus est vehementer comprehensionis sed est abhorrens summam cibi in quantitate sua. Et scias q digestio est fundi stomachi: et appetitus ori stomachi.

Multum hic Auicenna q signum bone comprehensionis est bonitas digestionis. Et signum male comprehensionis est contrarium. Et

Gentilis

signa male digestionis dicta sunt supra capitulo de signis dispositionis stomachi septimo signo: tamen si ille res predicte. s. que significant digestionis malitiam propter malam stomachi dispositionem non fuerint etc. q. hoc est solus ex defectu cibi. Quod vltimo dicit est famulum apud omnes. 2. est causa: q. os stomachi est sensibillimum effugiens coartationem sub epate. fundus autem epati magis submittitur etc.

De tarditate descensus cibi ex stomacho 7 velocitate descensionis eius. Cap. 8^m.

Quandoq; remanet in stomacho aliquid de cibo vsq; circiter. xv. horas in dispositione sanitatis. 7. xv. horas: 7 illud est fm cibuz in leuitate sua: 7 signat illud inuentio saporis eius in ore 7 in eructatione. Retentio namq; cibi in stomacho non est nisi propter tarditatem digestionis vsquequo digeratur: 7 expulsio eius est ppter expulsionem expulsiue cum completur digestio aut propter motionem mouentem expulsiuam: sicut moridatio cholere: aut melle acetose aut alicuius eorum que dicemus.

Postq; Auicē. determinauit de nouementis digestionis: hic determinat de quibusdam nouementis stomachi que diuersam digestionis dispositionem sequuntur vel antecedunt. Vel hic determinat de accidentibus euenientibus in virtute stomachi expulsiua 7 retentiuā. Predicta vō accidentia sunt tarditas descensus cibi a stomacho 7 velocitas 7 eructatio 7 durities in stomacho que non est apostemans. Eructatio enim quantum ad dispositionem ventositatis accidens digestiue dici potest. quantum vō ad id qd est ibi de malitia motus potest dici accidens expulsiue. Prio ergo determinat de velocitate 7 tarditate descensus cibi a stomacho. Secūdo de duritie 7 eructatione. ibi. Quādoq; 7 Prio in tres. Prio inuestigat causas horum accidentium. Secundo eructat de a signis. ibi. (Et tibi quidem.) Tercio ponit curam. ibi. (Ex cura.) Prio in duas. Prio ponit causam tardi 7 velocis exitus cibi a stomacho: 7 tempus quo in quibusdam remanere potest. Secundo circa hoc quosdam impugnat. ibi. (Et non est.) Considerandum q non est inconueniens q in aliquo homine dum est sanus remaneat cibis in stomacho eius quādoq; prope. xv. vel. xv. horas. sunt enim multi debillissime digestionis. multis etiam quādoq; videmus hoc fieri. Et accidit hoc fm cibi diuersitatem in leuitate sua. s. quantum ad digestionem: quia ille cito descendit. aut grauitate scilz quantum ad digestionem vnde in stomacho debili quādoq; xv. horis moratur: 7 hoc sensus in quibusdam demonstrat. vt enim ponet cibis retinetur vsq; ad complementum digestionis. Si ergo aliquis fit debilis digestiue cibis grauis in eo diu morabitur ad digerendum.

Et non est sicut existimauerunt quidam q omnis causa in retentione eius est strictura meatus inferioris. Nam si esset illud non esset possibilis exitus denarij 7 auri deglutitorū 7 vinum 7 lac non remanerent in stomacho 7 ambo non naterent in stomacho debili 7 facerent rugitum 7 inflationem: imo causa in descensio ne cibi naturalis est digestio 7 virtus stomachi ad expellendum cui non est conuenientia magna cum alio in dispositione cibi cum non accidit stomacho nouementum donec digeratur cibis. Stomachus enim sanus comprehendit ipsum 7 constringitur super ipsum meatus suus inferior: vebementer: cumq; adest hora expellendi dilatatur 7 expellit stomachus quod in ipso est cum villis suis latitudinalibus: 7 quotiens festinat digestio festinat descensus 7 si tardatur tardat: nisi accidat aliqua causarū facientium descendere cibū a stomacho cū nōdum sit digestus ex eis quas iam scinisti.

Hinc impugnationem ad litterā ponit. 83. de virtutibus naturalibus. f. ca. 4. illo. c. In ventre. Prio ergo facit hoc. Secūdo refutit cāz naturalis egressus cibi a stomacho. ibi. C. Immo. 7 Et hoc

Super tertio

habet tres. Prio facit hoc. Secūdo remouet dubium. ibi. (Et quātas.) Tercio specialiter assignat cām velocis exitus cibi a stomacho. ibi. (Et cibis.) Dicit pmo q causa naturalis in egressionem cibi. s. p digestionem est digestio. s. cōpleta: 7 virtus stomachi ad expellendum. s. confurgens facta digōne cibi. s. in stomacho cui nō est cōueniētia magna in dispositione cibi cum alio. s. aliquo: 7 id expellit eū tanq; onerosus vt. 8. ponit 3. de virtutib⁹ naturalibus. c. 4. 7 in locis multis. Et tunc refutatur. dico q causa est digestio cū non accidit stomacho nouementum. 7 reliquum patet.

Et quantitas quidem equalis remanentie cibi in stomacho 7 egressionis eius est illud quod est inter. xv. horas vsq; ad. xxij. horas. Et cibis quidem plurimus cum non digeritur propter suam multitudine: 7 ille cuius qualitas est mala etiam tunc nullus eoz remanet in stomacho sano fortis expulsionis: imo expellitur ad inferiora velociter. Et quādoq; succedunt ci fluxus ventris 7 cholirica passio: 7 quando fuerit stomachus debilis quem cibis grauatur: aut vlcerosus habēs bothor: aut fuerit in eo humor viscosus lubricus: non morabitur in ipso cibis nisi parum: 7 fit hoc: siue sit debilis retentiuā siue digestiua. Et tibi quidē possibile est vt cognoscas signa que oportet te cognoscere ex causis horum ex eis que tibi pterierunt in capitulis predictis.

Quereret aliquis ab Auicē. est ne aliquod tempus mensurans tempus more cibi in stomacho. 7 Et dicit q sicquia illud est inter. xv. horas. 7. xxij.

Sed circa hanc partē dubitatur pmo quantum sit hoc tempus. 7 Quidā dicunt ad hoc q est tempus. xvij. horaz: 7 alij q est mēs. 2. qz pmo cas. fen. 3. precipit in duobus diebus esse ter comedendum. duo autē dies sunt. xlvij. hore. s. partitur in tres partes fm q tres cibationes fieri debentes erit quelibet pars. xvij. horaz: qz ter. xvij. sunt. xlvij. hoc ergo est tēpus more cibi in stomacho autē qd nō licet cibare. 7 hanc expositionē videtur sentire Lōciliator in quadā sui qōne. s. differentia. 120. vbi de hoc in argumentis adducit 7 consentit: qz in fine non soluit. Sed hoc est falsum. Quia pmo est contra sensum. Secundo q equaliter posset dicere q illud tēpus est tēpus. xx. horaz: 7 habendo vñ ante: 7 vñ post. Tercio est contra Aui. hic qui ponit q illud est inter. xv. vsq; ad. xxij. sed inter hoc tempus non sunt. xvij. hore. hoc etiā est cōtra illud vbi adducunt. naz. Aui. vult ibi q in vna die homo cibet bis: 7 in alia semel: sed quando cibatur bis in die nō morat cibis. xvij. hore: 7 ideo dico q hoc tempus est. x. horarū. tempus enim quo moratur cibis in stomacho vt digeratur 7 expellat capit. x. horas vt declarabit: 7 hoc apparet: qz tempus qd est a. xv. vsq; ad. xxij. est. x.

Sed dubitatur quare Aui. impediuerit se in his verbis: absolute enim potuit dicere q tempus remanentie cibi in stomacho est. x. horarū. 7 Respondendum propter quod considerandum q a siue te homines duo habent cibationis tempora. s. in mane 7 viciū prandium: 7 in sero 7 viciū cena. vt vō als diximus: cena ad regendum sanitatem copiosior debet esse prandio: nisi catarrus aut reuma oculorum aut alia causa eam impediant. comestio enīz que in cena fit multa est: 7 proprie ad multam nutritionem datur. in prandio vō cibis quasi ad refocillationem 7 sustentationem datur. vnde Gal. 6. de regimine sanitatis 7 sine potu parum in mane comedat. qz vō cene cibis multus est: amplius in stomacho moratur qz cibis paucus datus de mane in prandio: imo ille cito descendit. si ergo cibis moratur in stomacho. x. horis sicut Aui. dicit hoc habet virtutes de cibo qui multus est sumptus proprie ad nutritionem multam sicut est cibis in cena sumptus. Tene autē tēpus absolute 7 equaliter est circa. xv. diei hora aut circa. x. prandij autē circa quartam: nisi eoz prolixitas aut breuitas impediatur. Volēs ergo Aui. excludere q cibis prandij vel mane sumptus nō est de quo loquitur: sed cibis sumptus in cena cuius hora est circa. xv. horam diei dixit est illud qd est inter. xv. horas vsq; ad. xxij. 7 considera hic inauditam solutionem.

Dubitatur secundo qd per hoc tēpus intelligatur: an tempus quo cibis digeritur vel post digestionem educitur. 7 Respondent quidam incidenter hoc allegantes: q tempus de quo Aui. hic loquitur est tempus digestionis cibi in stomacho. Dicit enīz q cū tempus generationis

generationis sanguinis in epate determinatus non sit: tempus tñ generationis cibi determinatum videt ab Aulic. hic. Sed istud dictum quod etiam est Conciliatoris verificari tñ dari pot vt post apparebit. ¶ Dico ergo pp huius dicti expositione qd cibus in stomacho duplex hz tēpus. Unum ab hora comprehensionis a stomacho vsq ad principium apertionis pilori. l. oia fundi stomachi. Aliud tempus habet a principio apertionis vsq ad finem totalis egressionis. Per hoc ergo tempus. x. horarum Aul. nō intelligit tēpus qd est a principio comprehensionis vsq ad principium apertionis stomachi. qd quidē tēpus potest dici tempus digestionis. tñ cā est: qd non est imaginandum qd hoc tempus sit ita longū tempus: sed per hoc tempus Aul. intelligit totum tēpus quod est a principio comprehensionis vsq ad principium apertionis stomachi tñ a principio apertionis vsq ad finem totalis egressionis cibi a stomacho: tñ ideo Aul. dixit tempus equalis remanentis quātum ad tempus quod est a principio comprehensionis vsq ad principium apertionis: tñ hoc potest dici tempus remanentis: qd tunc cibus totus remanet: tñ egressionis quantum ad tempus qd est a principio apertionis vsq ad totale egressionē cibi a stomacho: tñ in toto illo tempore pot dici qd fiat digestio: qd ē in expulsiōe cibi vt declarabo aliquālis digestio fit: tñ illo tempore potest saluari interio. vnde Rasis quinto continens cap. i. videtur sentire auctoritate Iudei tñ postea auctoritate Tabi qd sit tempus digestionis tñ egressionis cibi assumpti. f. totalis expulsiōis vnde iam facta est sex vt possit expelli. ¶ Ad huius ergo declarationem considerandus qd stomachus de necessitate apitur pū qd totus cibus qui in eo est sit perfecte digestus: tñ hoc sit mea tñ noua opinio. Cibus enim qui in stomacho assumit aut est vniformis aut difformis. Sigd est difformis vt supra opz qd premittat subtilis grossus. cū g subtilis prius digeratur opz qd stomachus illa digō apiat: aliter enī corrūpē. sed tūc superior cibus grossior: enī ad huc digestus nō est. cū g eductus erit cibus subtilis digestus: iterū claudis os iserius: vt alius cibus digeratur pfecte: alē enī ordo ille nō valuisse. Si autē cibus qd sumit sit vniformis: sit in sufficiēti pitate qua stomachus pueniēter repleat: qd de hē sermo: dico qd de necitate oportet qd pars huius cibi qd ē dicit magis ad fundū est pfecte digesta tñ superior huius cibi pū digesta sit non tā perfecte sicut infima: non enī imaginor qd fm sub tñ supra fiat reuolutio cibor in stomacho: vt supra declarauit: opz ergo qd stomachus fm inferius aperiat: ne ex actione vltiori ille cibus corrūpatur: sed ne pars superior nō perfecte cocta cū ea simul egrediat tñ precipietur virtus retētia stomachi gradat retentionē: gradatim. f. retinendo superiorem partem cibi: ita qd gradatim transiendo a parte superiori in qua erat vsq ad fundū compleatur eius digestio: vnde nō recludit inferius stomachi: f. sicut quando cibus erat difformis: sufficit enim qd gradatim descendat: tñ in gradata descensione trāitu cōpletur in eius digestio: tñ recludatur nō ppter ea est contra hanc gradationem: sed simul cum eo qd est in fundo precipietur illud qd est in supremo apparet egestio que partim esset digesta: tñ partim indigesta: tñ hoc noua opinio est mens Aul. ca. de fluxu ventris oīum modor in pñ: vbi volens ostēdere fluxū vētris factum a stomacho pp debilitatem contentiue nō potētis gradare delationē cibi vsq ad pfectam digestionem: dicit qd nō est totus indigestus. Et dixit Aul. totus tñ totaliter referēs se ad ptes quātitatiuas: qd superius nō est digestus cibus sicut in fundo stomachi. Quātitatiue. n. cibus sit vniformis: opz qd meli⁹ digeratur pū eius inferio: qd superior: ppter ea qd digestio melior tñ maior sit in fundo stomachi. Si ergo virtus retētia nō retinet gradatō cibum qui est in supremo: tunc fit fluxus in quo apparet cibus digestus: vt ille qui erat in fundo tñ cōplete digestus: vt ille qui erat in supremo: tñ hoc est qd Aulic. ibi dicit. factus autem a stomacho tñ non est totus indigestus: sed fm partes est digestus: tñ partim nō: tñ illius est debilitas virtutis retētiue: quare non sustinet delationem cibi. f. in stomacho nisi vsq ad tempus in quo iam digeritur scilicet pars eius que est in supremo vel superius. hoc autem tempus vsq ad quod sustinet delationem cibi est a principio clausiōis vsq ad principium apertionis: tunc. n. cibus iā digeritur vt qui est in fundo: tñ iam non digeritur vt qui est superius magis: sed a principio apertionis non potest gradatim retinere relaxando. f. primo partem superiorem stomachi: deinde vnam post aliam vt queo gradatim descendendo egrediatur: tñ gradata descensione accipiat actionis complementū: tñ ideo non potens hoc facere sicut cibus inferior expellitur digestus sic superior stomacho expellitur indigestus: tñ ideo apparet fluxus partim digestus tñ partim non digestus. Concludo ergo hanc opinionem tñ dico qd stomachus aperit inferius anteq cibus qui in eo fm omnem sui

parte sit digestus de cibo sumpto in sufficiēti quātitate. Si vō alia qua auctoritas dicat qd porta stomachi inferior non aperiat vsq ad pfectam cibi decoctionem: vt pot hic sumi: tñ supra primo cap. huius sen. tñ a. h. in pluribus locis intelligat qd non aperitur vsq ad perfectā digōnem. f. cibi qui maxime fundum attingit. vel vsq ad pfectam digōnem totius cibi. f. quantū ad substantialem trāsmutationē. forsan. n. qd cibus est vniformis stomachus non aperitur ante substantialem informationē totius cibi: sed hz totus cibus tunc sit substantialem trāsmutatus: tñ vltimo perfectus aliquibus accidentibus disponibus nō est. f. quantū ad superiorem partem: tñ hoc dico in vniformi cibo: qd in cibo difformi ante apit vt subtilis egrediat qd grossius alia subalem acquisierit formā. Et qbus oibus aparet qd ipsa equalis remanentis cibi in stomacho tñ egressionis eius ab eo Aul. intelligit totū tēpus qd est a pñ comprehensionis cibi vsq ad finem totius sui exitus. hoc autē tempus cōiter tñ equaliter est. x. horarum: vt etiam ad sensum manifeste apparet.

¶ De cura eius a cuius stomacho tardat descensus cibi aut in culus stomacho natat cibus. Cap. 9.

¶ Cura illius est somnus super dextris. Adiuuat enim ad hoc vt velociter descendat cibus a stomacho quāuis sit debilis adiutorij ad digerendum: tñ adiuuant ad hoc deambulationem subtilis: tñ frictio pedum tñ confractio ventositatis cū eo quod scitur in capitulo eius.

¶ Dicit ponit curā. Et pmo ponit curā tardi descensus cibi a stomacho. Scbo ponit curā descensus velocis. ibi. (Quidam antiquor.) Quod dicit de somno supra declaratum fuit. Deambulatione subtilis. i. leuis iuuat: qd mouet ad inferiora. Et pfractio als confractio. i. contritio tñ resolutio ventositatis cum eo quod scitur. f. post Et refert hoc ad id quod dicit in rubrica. Aut super cuius stomacho natat cibus. hoc enim fit a ventositate: maxime ergo eius curatio erit contritio tñ resolutio.

¶ De cura eius a cuius stomacho festinat descensus cibi. Cap. 10.

¶ Quidam antiquorū fuerūt qui nominauerūt istos stomaticos: sed postremo cecidit nomen stomachi super aliud.

¶ Primo ponit quedam remedia. Scbo alia. ibi. (Et ex eis.) Tertio alia. ibi. (Et oportet.) Considerandum qd illi antiqui nō imerito poterant vocare os stomaticos: tunc. n. ois stomachi virtus proprie in suo lederetur actu saltem in tempore operationis. sed saltem fm rei veritatem stomatici sunt de quibus superius. z. trac. singulare fecit capitulum. illa que primo exhibere docet: qd habet anodinam caliditatem stomachum confortant.

¶ Et ex eis que experta sunt illis est vt administrēt eis emplastrum ex farina fenugreci tñ semis lini tñ melle: tñ in potu sumant ex eo ē. Et ex eis est vt sumant vitellū oui assati tñ cocleariū mellis tñ duo danieb mastice cōtriti iungant oia in coctice oui tñ assent sup cinerē calidū tñ sine intermissione moueant donec pparata sint tñ comedant: tñ administrēt hoc tribus diebus. Et opz vt administrēt ante cibū aliquid ex stipticis frigidis si fuerit illic cōplexio calida: aut permittūt cum calidis si fuerit cōplexio decliuis ad frigiditātē: tñ tam scilicet oēs has medicinas. Et opz vt dormiant sup cibum tñ nō moueant neqz exerceant als exercitentur oīno: tñ vt stringantur extremitates superiores.

¶ Hoc medicamen vt apparet stomachi cōstrictiū est tñ aggregatum ipsius: tñ debet dari ante comestionem. quid vel quantū sit danieb supra sepe patuit tñ.

¶ De eructatione tñ stomachi tñ duritie ei⁹. Cap. 11.

¶ Quandoqz aduenit durities in stomacho similis apostemati: tñ tamē non est apostema tñ est cā eius frigus inspissans aut melancholia igrossans intrans sine apostematione.

¶ Et s

Gentilis

Chic reperitur duplex rubrica. Una que dicit eruptio scilicet 22. et tunc exponatur eruptio. i. eminentia ad extra ex iduratione. Alter eruptio stomachi 22. et tunc illa rubrica erit communis huic capitulo et sequenti. Primo ergo Aul. determinat de stomachi duritie. Secundo de eructuatione. ibi (Cum in stomacho.) / Prima in tres. Primo ponit causas. Secundo signa. ibi (Sunt.) Tercio curam. ibi (Sic.) Totum patet.

C De signis.

Cap. 12^m

Sunt ut cognoscatur causa eius et non eueniat signum apostematis.

Capitulum hoc de signis est satis notum.

C De cura.

Cap. 13^m

Fat emplastrum ei cum melliloto et croco et mastice et balsamo et thure et bdellio et spica et cardamomi et mugath et cera et oleo rosarum. Et similiter omnes curationes dicte ad apostemata dura et proprie ea que dicte sunt in capitulo de bilis stomachi propter duritiem. Descriptio alia bona ad hanc intentionem. R. cere vnc. viij. glutinis alimbat vnc. iij. zinziberis opoponaci ambozum an. vnc. ij. aloes et galbani an amboz vnc. ij. olei de lilio emisnam. i. fiat ex eis emplastrum.

C Mugath. Aulicem. impugnatur eos qui dicunt quod si radix granati syluestris: sed Simon dicit quod inuenit in antiquorum libris quod est radix granati acressis. alibi inuenit quod est radix herbe de qua fit asa fetida vel dulcis. Tamen mugath non potest hic conuenienter exponi sicut Simon exponit. primo quod est contra Aulicem. secundo quod non coopereretur hic. alia perpositio melior est quod sit gluten alimbat. Quantum pondus sit emina supra paulatim notauerit.

C De eis que commouent eructuationem.

Cap. 14^m

Cum in stomacho accidit ventositas et non remouetur et est retenta in ore stomachi et impedit oportet ut euacuetur cum eructuatione sicut euacuantur superfluitates natantes cum vomitu et si non erupit digestionem et natat cum cibo.

C Considerandum quod medicus intendit mouere quandoque eructuationem: ut quando est in stomacho aliqua ventositas sicut os ipsius quia vult per superius educere: et ideo eructuationem mouet. Quandoque vero superfluum eructuationem amouere intendit. Primo ergo Aul. facit capitulum de eructuatione quantum ad primam intentionem. Secundo quantum ad secundam. ibi (Causas.) / Prima in tres. Primo ostendit quomodo quandoque oportet materiam ventosam moueri per eructuationem. Secundo ponit exceptionem. ibi (Nisi accidit.) Tercio ponit curam. ibi (Et ex eis quidem.)

C Dicit primo quod si in ore stomachi sit ventositas oportet euacuari per eructuationem. scilicet cum medicinis illam puocantibus: sicut euacuatur materia humoralis natans cum vomitu: et si non euacuaretur.

C Nisi accidat multitudo humiditatum et flegmatum preparatorum ad hoc ut conuertantur in ventositatem tunc enim necessarium est ut sit superfluitas in commotione eructuationis ex eis que mouent rem prauam. Et ex eis quidem que mouent eructuationes sunt organum et folia ruthe et anisum et carui et calamentum et mentha et ameos et gariofilum et mastix et thuris mastica et tami et haustum.

C hic excipit et non oportet referri ad illud quod statim dixit Aulicem. sed quia dixerat ventositatem stomachi per eructuationem debere educi: et hoc fit per medicinas mouentes ventositatem ad eructuationem. scilicet subleuantes illam et mouentes: et ne crederetur aliquis quod semper istud sufficeret: remouet vel excipit dicens quod hoc est verum nisi simul cum illa ventositate sit multitudo humiditatum et flegmatum aptorum conuertere in ventum. Si autem tu dares solum commouentia ventositatem noceres magis: quod generarent magis ventositatem: et ideo tunc oportet ut superfluas in medicinis mouentibus ventositatem et eructuationem: quia. scilicet superaddas eis: et hoc fit cum medicinis que mouent illam rem prauam: qua ventosi-

Super tertio

tas est apta eleuari. In hoc ergo debet esse illa superfluitas superaddendo medicinis mouentibus eructuationem: medicinas mouentes illum prauum humorem: vel commouentes rem prauam. scilicet ventositatem non solum generatam: sed et aptam generari. Illa vero quod post enumerat omnia sunt calida et confortantia stomachum.

C De cura eructuationis superflue.

Cap. 15^m

Causas quidem eructuationis et significationes eius super dispositiones iam diximus in capitulo significationum. In acetosa quidem conferunt patienti ea potare diapipecon cum

vino: et quandoque iuuantur si in potu sumant ante prandium suum et cenam suam coriandri sicci pondus aur. deinde bibant post ipsum vinum purum. Et ex eis que sedant eam sicut quod dixerunt quidam est ut linia stomachi cum stercore galline et calce.

C hoc est capitulum in quo docetur cura superflue eructuationis. Et primo Aulicem. se excusat ab investigatione causarum superflue eructuationis: quia eas dixit supra in capitulo signorum stomachi. xv. signo. Secundo ponit curam. ibi (In acetosa.) / Et hec habet duo. Primo ponit curam eructuationis acetose. Secundo fumose. ibi (In fumosa quidem.) / Sub his ergo modis eructuationis alios modos comprehendit: hos ergo magis specificauit: quod plus accidunt ut sensus ostendit. Conferunt quidem diapipecon: quod confectio calida stomachalis coherens frigiditati stomachi a qua acetositas maxime provenit: et ideo cum vino datur. similiter coriandri videtur conferre in acidis ructibus ut ponunt auctores: et hoc quod frigidum possit poni: partes tamen calidas habet et stipiticas: unde vnit stomachum ad sui frigiditatem remouendam: cum vino datur puro. Illud vero quod aliorum auctoritate dici potest verificari: quod illa stomachum calefaciunt: non tamen affirmat quod vicerare possent: et res leuiores istis inueniuntur.

C In fumosa vero si est materia conferunt absinthium et biera. Si vero est sine materia ea que infrigidant et extinguunt: et forte faciunt sicut sunt robur fructuum frigidorum et cibi frigidum.

C In fumosa cum materia biera et absinthium: quod euacuant cholem: sed sine materia ea que infrigidant et extinguunt et forte faciunt. scilicet fortificant stomachum: vel et forte aduerbiu dubitandi faciunt. scilicet. hec sicut rob. Dixit autem forte: quod quicquid validiora frigida reguntur.

C Tractatus. liij. de egritudinibus instrumentalibus et cibus accidentibus stomacho.

C De apostematibus calidis stomachi.

Cap. 16^m

Stomacho accidunt apostemata calida propter causas cognitatas que faciunt accidere apostemata calida. Et ex illis causis sunt dolores prolongati. Et quandoque sunt apostemata eius calida sanguinea: et quandoque sunt choleric.

C Quid Aul. in precedentibus tractatibus fecerit ex predictis est notum. Est autem eius intentio in hoc quarto tractatu determinare de egritudinibus stomachi communibus. potest vero morbus dici communis: aut ex parte compositionis et aggregationis diuersorum morborum ut apostema: aut ex parte nature ut continuitatis solutio. Primo ergo de morbo communi stomachi determinat quod est apostema. Secundo de solutione continuitatis. ibi (Stomacho quandoque.) / Ad primi euidentiam considerandum quod apostemata stomachi quedam sunt que non sunt exitu vel dubilet. Quedam sunt que actu ad exitum et sanationem venerunt. Primo determinat de primis. Secundo de secundis. ibi (Multoties errant.) / Prima in duas. nam predicta apostemata quedam sunt calida quedam frigida. Primo ergo determinat de apostematibus stomachi calidis. Secundo de frigidis. ibi (Ista apostemata.) / Prima in tres. Primo ponit causas illorum apostematum. Secundo signa. ibi (Quandoque prolongat.) Tercio curam. ibi (Quandoque autem.) / Prima pars est satis clara.

C De signis

De signis.

Cap. 2^m.

Quando plonget in stomacho dolor qui non remouet quauis regimē bonū fiat: tūc existit ma q̄ illic est apostema. Illud autē apostema q̄ est calidū significant cum hoc inflammatio uehemens et adustio fortis et sitis et se. inseparabilis: et dolor punitius et augmentum q̄s quandoq̄ sentit: et quādoq̄ perduct ad permissionē sensus et ad hirsutem et ad melancholiam. Cūq̄ extenuat corpus et profundant oculi et resolutur natura et multiplicatur fluxus ventris et vomitus et separatur febris et minora vna et stomachus comprimitur sub digitis: ubi propter duritiem non cōprimebat sub digitis: tūc iam fit exitura: et quando accidit cum dolore in stomacho frigus extremitatū tūc illud est signum malū.

Circa hanc partem considera q̄ circa generationem saniei dolores et febres accidunt magis q̄ facta sanie. cum autem iam actu est sanies remittitur accidentia febris scilicet inflammatio et dolor: hanc accidunt alia accidentia vel scilicet manifestentur. existente ergo in stomacho apostemate cum scilicet status sit exitura: q̄ scilicet iam actu in cupum materia est collecta et sania separatur scilicet a corpore febris: quia febris remittitur: hanc fluxus et vomitus multiplicentur propter nām esse collectam in loco vno.

De cura.

Cap. 3^m.

Quando autemur q̄ apostema calidū apparet: aut apparebit propter uehementiam adustionis et inflammationis: tūc melius est in principio ut inciatur a percussione et fringatur stomachus cum eis que sunt sicut oleus de cydonijs: et fiat ei emplastrum cum cydonijs et corticibus cucurbitae et portulacae et farina ordei et que currunt hac via: quauis abstinentia et subtiliatio cibi et regiminis magis inuatiua sint eis.

Circa ponit curam. Et primo ponit curam generalem apostematū calidū: et maxime sanguineum. Secundo specialiter ponit curam cholericū. ibi. (Cum vō apostema est cholericū.) **P**rima in duas. nam apostema calidū aut peruenit cum curatione ad resolutionem: aut ad sanationem. **P**rimo ergo ponit curam primorū apostematū calidū. Secundo ostendit q̄ de cura illorum que ad sanem perueniunt propius facit capitulū. ibi. (Cum aut apostema.) **P**rima in duas. **P**rimo ponit causam rationis horū apostematū calidū. Secundo ponit quādam speciales descriptiones emplastrorū. ibi. (Confectio emplastri.) **P**rima in duas. **P**rimo ponit curas dum hec apostemata sunt in principio augmento et statu. Secundo ponit curas eorum dum sunt in fine status et in declinatione. ibi. (Cum sedatur inflatio.) **C**irca primi euidentiam considerandū q̄ intentio in curatione apostematū calidū stomachi a principio vsq̄ ad statū est quatuor res. **P**rima repulsio vel percussio materie. Secunda est illius minoratio et diuersio. Tertia est sedatio accidentium. Quarta est ordinatio vite patientis. **P**rimo ergo ponit curas que intenduntur percussio. Secundo eam que intenditur materie minoratio et alteratio simul. ibi. (Cum medicariis.) Tercio eam que intenditur accidentium sedatio. ibi. (Et si dolor.) Quarto ponit curam qua ordinatur vita et regimen patientis. ibi. (Et si sitis.) **C**irca primā partē est considerandū q̄ apostema calidū stomachi est morbus acutus ex parte materie accidentium et ipsiusmet loci: ideo peruenit subtiliatio cibi. peruenit etiā q̄ sumptū cibū perueniens ad eū inateratur statim eum grauat. similiter etiā q̄ in eo corrupta cibaria cacochemia augent vt Bal. ii. tra. penul. cap. 15. cap.

Cūq̄ medicariis apata stomachi calida: tūc caue ne in potu tribuas solutiū forte: aut q̄ vomere faciat: nam administratio vomitus error est. Floborrhomia autē necessaria est in plurib⁹ horis et aliena solutione laboriosam et vomitū et sitis p̄ctus cibis lenitiuis et me-

dicinis sicut aqua ordei et almes et atripkeibus et cucurbita. Et multiplicare medicinas lenificatiuas sicut cassia fistu. nō est malū: et vt euacuatio fiat cum cassia fistu. qm̄ p̄fert apostemati et exicat materiā.

Circa ostendit euacuatiā conuenientia et non conuenientia. Secundo alioy curam ponit. ibi. (Et quandoq̄.) **C**onsidera primo q̄ in principio apostematū stomachi cogimur quādoq̄ propter multitudinē materie aliquid minozare: non tamen hoc agendum cū fortibus medicinis que exolendo forte euacuant: sed solum que minozant et leniunt. vnde "hippo. afoz. 2." afoz. 29. f. Inchoantibus morbis si quid mouendum videt moue. **M**edicine vō fortes dilatāt materiā indigestam: in febris que minus sunt periculose a principio sola lenificatione vitimur. vnde Auicē. prima quarti de cura putridarū in generali sit vltimitas lenificatio et nō fluxus ventris: nou solutio laboriosa: multo ergo magis in principio apostematū stomachi calidū: solum lenificare debemus.

Circa dubitatur an in principio apostematū calidū stomachi cōperat vomitus. **E**t videt q̄ sic ex mēte "Rasis in diuisionibus cap. 59. f. de egritudine stomachi. ubi loquens de cura apostematū calidū stomachi ait. cura est floborrhomia: deinde vomitus. **A**mplius vomitus euacuat de materia illa. **A**mplius ab apostematibus intrinsecis semper aliq̄d virus refudat: vt quinto de interiorib⁹. 7. cap. 3d. aut cū subtile sit vomitu euacuat. **P**roponitur vult Auicē. **D**icendū q̄ vomitus duplex est. scilicet laboriosus: et hic nūq̄ in apostematibus stomachi competit: q̄ materiā attrahit: imo q̄q̄ apostemat stomachi: et si apostema prius nō fuerit: vnde in principio febrim flegmaticam ab hoc prohibet: vt 4. can. sen. pma. cap. de cura flegmatice feb. Alius est vomitus leuis: et ille cōpetit facta diuersione per floborrhomias et fricationem: et hoc modo intelligit "Rasis. vnde vomitū post floborrhomiā iniungit: sed ante. scilicet ante diuersionem qualiscūq̄ vomitus fit non cōpetit: q̄ cōmouet et facit fluere materiā: et hoc modo Auicē. dicebat q̄ administratio vomitus error est. **C**redo vō q̄ semper melius esset si ad inferius potest ducta materia q̄ nullo modo ducatur cum vomitu: cum nūq̄ sic possit esse leuis quin multam in stomacho cōmōtionē faciat. **O**biecta soluntur facilius. **C**irca cōsidera primo q̄ floborrhomia est necessaria ad diuertendum materiā. fiat autem de basilica cōposita loco doloris. **D**icit autē in pluribus doctis: q̄ quandoq̄ ab ea prohibet etas virtus timor de ebullitione materie. **A**lmes fm̄ Simonem sunt pise quas hic conuenire nō credo propterea q̄ Bal. alimentorū primo cap. 16. eas nō multū collaudat. **I**dem Simon sunt robur: et hoc foran posset esse: et vocantur ab Auicē. in scdo mēse. que teperate sunt. debet vō dari in principio excoctate: vt ponit infra Auicē. hoc q̄ sunt magis lubrificatiue. in cortice enim ei⁹ est ponticinas: vt A. 2. can. ca. de mēse. **C**onsidera post q̄ cassia fistula cōfert apatū: que inflammationē et exicat materiā. scilicet lenificādo. vnde magis Auicē. cōmedat cassiā q̄ si def cū biera vel aloē: et hoc q̄ est leue solutiū.

Circa q̄q̄ admiscet ei ex biera et aloē pondus duoy danich vsq̄ ad 5. 3. melius hoc est vt in potu tribuat cassia fistu. cum aqua endiuie: et q̄q̄q̄ ponit in ipsa absinthij parā: qm̄ est inuatiuū cū sua stipticitate.

Circa quandoq̄ cum admiscetur cassia biera et aloē: et hoc quando multa esset materia egens euacuatione super lenificationem. Et quandoq̄ ponitur absinthium. scilicet post principium aut in principio: tamen mistum rebus frigidis vt aqua ordei vel cucurbitae.

Circa q̄q̄q̄ vtunt in ea q̄daz myrabolanis: ego vō nō declino ad eos nisi sint apostemata in via dubitatio: nō et ego abhorreo B. Et q̄ apparent nō opz vt ad ministrant. Et q̄ dant eis in potu scamoneā cū syrupo acetoso: et ego abhorreo eā. Et quādo apparent et nō est ex hmoi excusatio: tunc detur aloes aut. i. cū syrupo acetoso quauis dimittere ipsū sit melius. Et ex solutiuis inuatiuis in principio est vt sumant aque foliatrī et aque endiuie. 3. ij. et medulle cassie fist. 3. ij. et olei de cucurbita et olei amigdalini: amboz ana. 3. ij. et detur in potu et sine cessatione lenificet natura cum hoc si fuerit siccitas vsq̄ ad diem. vij.

Circa dubitatur an myrabolani citrini: q̄ est de eis sermo cōferant

Dub^m 3^mDub^m 2^m

Gentilis

in principio apostematū calidoy stomachi. Et videt q sic qz maxime sōchū pfortant: vt Desue cap. de myrabolanis. Amplius intentio in principio apostematū istoy est ifrigidatio z leuis subductio. Myrabolani aut frigidī sunt z cholera subducūt. Rursus Serap. tracta. 3. 4. cap. vtes in pms ē aliquo de aromaticis stipticitatē facientib⁹ z ifrigidantibus. que aut stipticitatē faciunt sunt myrabolani qui in fluxu vētris exhibent. Amplius myrabolani pcedunt qn apostemata sunt in via dubitationis: sed semper sunt in hac via ppter membra dignitatē z alligantia. Ppositū vult Auicēna. P dōm q apostemata stomachi calida aut sunt ex materia nō furiosa aut sunt ex cholericā z furiosa materia large sumendo materiā ad multa valde. Et hec duo apostemata habēt diuersas curationes siue curatiuas intētiōes. Nam in principio apostematū que nō sunt de furiosa materia intendimus ad solaz lenificationē vt cū cassia aqua oxidi z similibus. nō aut in minoratione debemus intēdere cū medicinis que exoluendo euacuāt: qz ille medicīne materiā illā dilātāt: z cōmōent cū sit indigesta. Similiter etiā nō egemus illa euacuationē: qz cū materiā illa nō sit furiosa dat medico spatiū vt operet circa eā repercutiendo resol uendo z maturādo z faciēdo operationes alias. Hoc etiā pōt p bari ex simili superius inducto. in febrib⁹ cū putridis pscipit q a principio intentio sit lenificatio nō fluxus vētris cū medicinis que exoluendo euacuāt: ergo multo magis hoc erit in apostematibus calidis stomachi in quibus supra febrem putridā est apostema. Et ex hoc apparet q in illis apostematib⁹ stomachi a principio nō cōpetunt myrabolani dati in ea sed cassia vel alia res. naz myrabolani lz euacuent cōprimendo: tamē simul cū hoc exoluen do a ppietate euacuāt: qz ita euacuāt cholera q nō aliū humorem: z ideo myrabolani nō sunt inter medicinas leues: imo inter fortes: ppter ea qz exoluendo educunt. vnde Auicē. inter solutina fortia enumerat hos myrabolanos. 4. cañ. fen. i. c. de cura tertiane pure. vbi sic. Et tu nō auscultes sermonē illius qui pcedit in principio solutina fortia z myrabolanos: z liquidē ibi bene pñdere a gradu lenificatiuā z leuū medicinarū que in pncipis cōpetunt excludunt. Si aut materiā istoy apostematū sit furiosa: tunc illa apostemata sunt que sunt in via dubitationis: qz dubiū est de subita morte ex raptu mobilis z furiose mae. Et in istis apostematib⁹ in pncipio cōpetūt myrabolani. nā quādo materiā est furiosa debemus eā educere nō cū medicina lenitiua: qz illa sufficiens nō est: sed cū medicina que a ppietate exoluendo illā educat. talis enī furiosa materiā nō dat spatiū medico vt aliter circa eā operetur. Et ideo opz q a pncipio illā euacuet cū medicina illā educente. tales autē sunt myrabolani. q. vō materiā furiosa possit sic curari habet illo asoi. z. i. partiu. f. Digella medicari: illo asoi. io. 4. parti. Mediciari in valde acutis. z. 4. cañ. fen. i. ca. de cura putridarū in generali. Aui. ergo loquens ad banc intētiōē dicebat q ipse nō declinet ad myrabolanos nisi apostemata sint in via dubitationis. f. ppter furiositatē materiē: qz tunc declinare pōt ad myrabolanos. z nō solū intellige de myrabola. sed intellige de raudē z aloē. Et tunc seu prompt⁹ operator si videret aut crederet myrabolanos raudē aut aloē aut hierā materiā illā nō posse educere declinaret ad scamoneā cū syrupo acetoso. Et qz raro sunt hmoi materiē furiosē: ideo Auicē. est magis pētus in hmoi apostematibus puris lenificatiuis: z ideo subdit. z qnq apparet. i. qn sunt in pncipio bulusimodi calida apostemata stomachi nō opz vt admittant. f. myrabola. nec al: qua medicina que habeat virtutem yltra lenificatiuā: z hoc modo regulariter loquendo. Sed qz aliquando predicte medicīne que sunt in gradu lenificationis nō suffiunt: z hoc quando mā est furiosa z multa: ideo opz ad alias ire medicinas in pncipio illoy apostematū sicut est aloē: sicut etiaz possunt esse myrabolani admitti cū rebus humectantibus: z sicut etiā reubarbarū: z ideo Aui. subdit de articulo. z qn apparet. i. sunt in pncipio z nō est excusatio ex hmoi. f. medicinis fortib⁹ euacuatius fortioribus q sint medicīne lenitiue tunc def aloes. Ad praria vōm q lz pfortant: nocent tamē stomacho calido apostemato ppter dictā cām. nec est hoc inconueniens. vinū enī cordiale z pfortatiuū est: tamē plus nocuētū quibūsdā febrib⁹ assert qz fortitudo pfortat. Ad scōm vōm q subductio cōueniens non fit per myrabola. sed per medicinas lubrificatiuas nisi in pñdicto casu. Ad tertium dicendum q Serap. vult esse procedendum cū stipticis z contringentibus. i. repercutientibus materiā: z hoc cum applicatis exterius: quia stiptica interius applicari non debent: sed potius lenitiua: nisi forte fuerit supflus fluxus vētris. quia aut stiptica nō debeāt apporimari interius: tamen frigida interius dñt. Differt aut medicīnā esse frigidā z stipticā.

Et oportet ne sint ausi potare aquam frigidam plu

Super tertio

rimam neq calidam: imo frangant eam cū iulep: aut robur fructuum. Et abstinentia quidem a cibo est ex illis que eos valde iuuant.

Considera post q isti nō debent potare aquā frigidā plurimā: quia constipat z mordicat materiā. nec plurimā calidā: qz calefacit z materiā agitat: z ideo frangat aqua miscendo iulep.

Et si dolor vehemēs valde fiat dabis ei in potu pōdus. 3. iij. de semine cucumeris cum aqua frigida: aut aqua albela z sumant in potu aquam tabarzet etiam: quoniam est iuuatiua valde z aquam taraxacon etiā z emplastra facta ex bella z capparibus z balauftijs: z alenifestides sunt iuuatiua valde: z absinthium cum ex eo fit emplastrum confert apostemati prohibendo ne imbibatur in omnibus partib⁹ stomachi. Et quādiu caliditas permanet z si sit post. vij. non abscondas aquam endiuie z aquā solatri z aquā kekengi z aquā ataraxacon z permisce cum illis cum transierit septima troci. de rosa. 5. 3. z aliquid de succo absinthij z de mastice et permisce cum eis etiam aquam feniculi et aquam apij. Et sit cibis vsqz ad. vij. ex mes excoctis cum atriplicibus z blitis z cucurbita cum oleo amigdalino aut oleo onfancino. Et sint illa que in potu sumunt iulep z aqua pūmorum z succus endiuie et ataraxacon z in fine eius permisceantur cum mastice z succo absinthij post. vij. aut misceantur cum eis que abstergunt z maturāt parumper sicut sicla z alubleb: z detur in potu eis tunc syrupus acetosus: z quādoqz sumūt cū in potu an illud aliquot diebus: z quādoqz sumunt ipm in potu cū violis nutritis si nō fuerit nausea vehemēs ipedicens: z illud quidem vsqz ad. xij.

Ista que hic dantur sunt frigida: quia quasi stupefaciendo z sedando inflammationem sedant dolorem: z prohibent materiā plus fluere: vt semen cucumeris zc. de bella. i. de floribus palmē: quia frigidi z stiptici sunt. Tabarzet. i. zuccharo: quia lenit z cōfert inflammationi. Taraxacon. i. endiuia syluestris: vt Auicē. tertio cañ. z Serapio que frigida est. Et emplastrum quod fit ex bella. i. floribus palmē: z ex capparibus. ponuntur cappares ad penetrandum: aut confortandum: aut ad resolutionem faciendum eius qz fluit: aut ad temperandum excessum frigiditatis predictarum z dicendarum rerum: aut possemus intelligere de capparibus conditis cum aceto. Balauftijs. i. floribus granatorum. Hippoquistidos est succus herbe hircine. Nota q dicit de absinthio: z facit b ppter stipticitatem conlunctam subtili aromaticitati substantie penetrant. Considera tamen si in corpore est inflammatio vel non: quia si est debet alijs medicinis frigidis misceri: z maxime si vis eis vt in principio. Dicit postea q stante inflammatione des aquas ex medicinis frigidis: sicut endiuie. Kekengi est species solatri: sed post. vij. permisce zc. quia tunc debet intendi ad resolutionem aliquam simul cum confortatione. Et sit cibis per mes intellige almes dictū supra. Alubleb. i. mercurialis fm quor dam: sed apud Simonem z Serap. est modus volubilis. Considera q syrupum acetosum quādoqz damus in potu ante has res absterfuas: z hoc vt ad illas preparet: z quādoqz etiaz post: vt etiam remittat inflammationem: z disponat materiā ad alias euacuationes que postea fieri debent: z quādoqz datur syrupus acetosus cum aqua infusionis violē: ad hoc vt leniat: z vt acuitatem siqua est in aceto remittat: quia ex eo consuevit timeri casus in rasuram: vt quarto cañ. fen prima. fiat autem hoc nisi sit nausea: quia violē nauseatiue sunt: z hoc est quod dicit: z quādoqz sumunt in potu ipsum cum violis nutritis.

Cum qz sedatur inflatio z lenificatur apostema: tunc est hora resolutionis: cū ergo declinat pariter intro ducant in emplastris ea que sunt sicut mastix z absinthij z ponat potus ex syrupo acetoso absqz timore.

C hoc est hora declinationis in qua possumus in emplastris ponere masticem etc. et hoc ad resolutionem: et securius dare possumus syrupum acetosum: quod diuidendo educet.

C Et quandoque sufficit sumere in potu cassiam fistu. in aqua feniculi et apij et oleum amigdalinum dulce usque ad finem eius. Et rectius tibi est quando ad summum peruenit cura hora mollificationis et resolutionis ut non auideas super vitrasque audacia nuda cuiuslibet earum: imo permisce medicinas mollificationis cum stipticis. nam in hoc ut sis potentius mollificationis est error magnus: et quandoque perducit patientem ad mortem siue sint medicine que bibant aut possint super ipsum extrinsecus: et stomachus quidem dignior est hoc quam epar. Et stiptica puenientia ad hanc rem sunt illa in quibus est aromatisitas sicut masticis et rose et galle et gallia et balaustie et extremitates arborum. Et ex oleis oleum de cydonijs et oleum de mastiche et oleum de malis et oleum de neriden et oleum onfancinum: imo opus in estate et in principio ut administras in emplastris amboz oleum rose et oleum onfancinum et oleum de cydonijs et oleum de malis. Et in hyeme et in horis resolutionis oleum de neriden et oleum ambetinum et oleum camomillinum et oleum de lilio et oleum de mastiche temperate.

C Et quicquid cum materia est pauca sufficit cassia fistu. Et deinde ponit cassia approximationis mollificationis et resolutionis. Circa quod considera quod in mollificatione et resolutione apostematum calidum stomachi debemus admiscere magis stiptica quam in epate: de quo dubitat infra de apostematibus epatis. Extremitates arborum ut myrrilloz etc. In principio oleum rose. In horis resolutionis ut in declinatione. Oleum de neriden. I. de spica. Oleum de mastiche temperate. dicitur temperate: quod adhuc debet esse resolutiuum magis quam stipticum cum sit plus resolutiuum quam stipticum: id debet misceri.

C Confectio emplastri boni in principio et augmento et statu. Ite. farinam ordei et faufel et nenusar: omnium ana. 3. Ros. 3. i. et 5. croci 3. s. violaz. xij. dragaganti. v. altee: camomille: omnium ana. x. sandali. xv. masticis acbacie: balaustie: omnium ana. xv. cere et olei rose. cum quibus conficiantur.

C hic Auicenna ponit descriptiones quarundam medicinarum. Et primo facit hoc. Secundo resumit curam. Ibi. (2. si ca.) Prima in duas. Prima ponit emplastrum quod coepit in tribus temporibus. Secundo ponit illud quod coepit in statu usque ad declinationem. Ibi. (Et ex emplastris.) Considerandum quod istud emplastrum profertur in principio si medicine frigide addantur super calidas: profertur in augmento et statu si econtra fiat. Et ideo Auicenna cum incipit nominare medicinas inter quas ponunt calide medicine non determinauit eis nomen ponderis ad hoc ut in arbitrio medici remaneat addere vel minuere secundum quod vult in diuersis temporibus. Saufel est auellana indica.

C Et ex emplastris bonis in principio apostematum sunt radix lilij melliloti cera et oleum violaceum. Et non opus ut emplastrum fiat cum lubricitate vebementi ventris: imo tepere vel in primis: deinde administrantur emplastra. Et ex emplastris bonis in hora statim usque ad declinationem est illud quod. Ite. cymas sequinatis et camomillam et mellilotum et absinthium romanum et spicam et radicem altee et sandalum et faufel et croci et grana lanri et que sunt similia illis. Adde in stipticis in principijs et in resolutionis in postremis. Et ex medicinis bonis in maturando apostema calidum cuius quercis maturatio et almesire est ut fumantur extremitatum rose et extremitatum absinthij et extremitatum semperuiue et corticis ciatui exteriorum et masticis et thuris: omnium ana. pars. i. et 5.

et cydonioz et dactyloz immaturoz et croci et aloes et myrris: omnium ana. pars. i. et cere et olei camomillini et olei de neriden: omnium ana. partes. x.

C Et ex emplastris bonis est radix lilij. I. coferit in principio posita in emplastris: et maxime in apostematibus frigidis. Aut debet poni in paruisima quantitate: quod facit ad penetrationem. Et non debet intelligi in principio principiante: sed in principio perueniente iam ad augmentum: quod tunc etiam aliqua leuia resolutiuum debent poni in emplastris. Sumantur ergo sic: lilij. 3. s. mellis. 3. i. olei viol. 3. iij. cere quantum sufficit. Et non opus. et causa est quod emplastrum aggregando debilitat plus. Emplastrum que sunt hoc tempore sunt ad resolutionem: et est primum emplastrum quod ponit Auicenna ad maturationem si resolutio non est possibilis: et est secundum emplastrum in quo sunt medicine maturatiue et extinctiue inflammationis. Almesire est apostema cholericum vebemens: cuius etiam maturatio fit cum medicinis aqualiter infrigidantibus.

C Et si causa in euentu apostematis fuerit dolor antecedens de veritate cuius est ut curetur cum subtiliatiuis: tunc cum peruenit ad apostema: tunc opus ut abscondas subtiliatiua ab eo et sis potentius sedatiuis dolorum sicut est adeps anatis et galline.

C hic Auicenna resumit curam. Et primo intentione sumpta a quodam accidente quod est dolor. Secundo a dispositione acquisita ex tempore longo. Ibi. (Et quando antiquas.) Considera quod aliquando aliquis dolor est fixus ex materia et inde incipit apostema. De veritate cuius. I. de vera curatione illius doloris est ut curet cum medicinis que resolunt et subtiliant et euaporare faciunt materiam que est causa doloris: tamen propter apostema quod incipit: debes has medicinas dimittere et intendere ad sedationem doloris cum leuioribus sicut sunt adipex: quod si intendere cum fortioribus statim cohereret materia amplius.

C Et quod antiquas apostema tunc da in potu troc. de spica et fac emplastrum ex emplastro de bellio cum granis de ben dicto in antidotario. Et ex eis que profertur ad hoc est ceratum cum oleo de balsamo et aloes et cera alba: et opus ut administras ceratum. Sed dictum in capitulo debilitatis stochi: et emplum de melliloto est ad hoc iugatum valde: et ex illis sunt camomilla et balaustie et semine lini et mellilotum et altea ex quibus fit emplum: et fiat ex eis vaporatio et embroca fiat cum decoctione ipsorum. Et ex eis que sanant illud est illud quod. Ite. rose. 3. p. rylaloes 3. ij. masticis seminis endiue cuscute: omnium ana. 3. iij. fumantur in apostemate inflammato cum camphora in potu: aut fumantur tria sextaria cassie fistu. que decoquantur in lib. i. aque donec remaneat medietas: deinde coletur et projiciatur super ipsam de aqua solatri et aqua kekengi sacralati et bulliat et projiciatur super ipsam. 3. s. bierepi. et sumat in potu ex ea ille qui fortis est tota integre et debilis medietate eius: et si indiget fortiori in hoc addantur ex semine apij et semine caulis et amoniacum et medulla cerui et adeps galline.

C primo facit hoc. Secundo quedam addit. Ibi. (2. si fuerit.) Considera quod quando hec apostemata stochi prolongant acquirunt eis aliqua durities vel grossities in materia et latitas in stochi: ergo intentio in curatione illorum est cum medicinis resolutiuis et coherantibus et aggregantibus stochi subtiliatiua: ne multum debilitet: et si bene consideres omnia hec emplastra que hic ab Auicenna ponuntur et medicinas que sunt ad has intentiones. Sextarium parum est pondus. 3. vj. s. vel 3. vj. et y. danich. vel aut. iij. s. et de altero istorum tertium est sermo. Sed sextarium est species solatri. Et nota quod A. non dixit ante: quia vult de ambabus simul sumatur. Sacralati. quod est pondus. 3. iij. Et si indiget fortiori. I. resolutiuo addatur etc. supple et fiat emplastrum quod non credo quod debemus dare ista per os: et si vellemus dare non incuberet periculum.

C Et quandoque indiget emplastro bolivini et empla-

Bentilis

stro citrino: et in hac hora quandoque necessarium est ut in potu dens troci. de bdellio. Et ex emplastris iuuuantibus in hoc cap. est emplastrum huiusmodi. R. cere et olei de neriden: amborum ana vnc. j. mastice et cyperi et squinanti et aloes: omnium ana aure. j. et bdellij. 3. iij. soluat in vino et aggregetur inter has medicinas fm acceptionem emplastri. Qd si fuerit illic solutio ventris quandoque erit necessarium ut ponas cum istis succum acreste aut succus absinthij aut aggreges inter vtriusq.

¶ Cum volumus confortare emplastro bolismi. i. dicto in capitulo de bolismo: quia emplastris cordialibus et aromaticis quibus resistimus syncope future in bolismo et citrino non inuenio in quinto: et in hac hora: scilicet quando apostema plus prolongatur causa patet. Et ex emplastris iuuuantibus in hoc capitulo. i. quando apostemata stomachi prolongantur. Omnes autem de medicine resolutione et confortatione sunt et aggregatiue laxitatis stomachi. Secundum acceptionem emplastri. i. fiat emplastrum. Qd si fuerit. quandoque succus acreste: si ibi est inflammatio: aut succus absinthij: si non est inflammatio: aut aggreges inter vtriusq: quia dare de vtroque quando de alterutro dubitas.

¶ Et de errore maximo est ut prodiget tempus tolerantie apostematis et cessanter fiat curatio cum in frigidantibus et sit apostema in via ut fiat exitura et prohibeatur a maturatione: oportet ergo ut consideres hoc. Et iam dictum est qd suspensorium factum ex lapide besellis cum suspenditur: ita ut tangat stomachum erit iuuamentum eius magnum in doloribus eius et apostematibus eius. Quia sit apostema sit debellati et exitura nos iam singulare capitulum fecimus ei.

¶ Considera qd medici solliciti a principio horum cum repercutientibus intendunt: sed errantes quidem posterius semper cum illis consistunt: et neque materiam resoluunt: nec eam sanari permittunt. hic autem error est. Besellis. i. corallus de quo supra. Cum autem patet.

¶ Cum vero apostema est cholericum oportet in principio ut in frigidetur valde cum emplastris infrigidantibus notis permixtis cum sandalis et campobora et rosas et similibus et detur in potu aqua ordei cum aqua granati muzi et decocti cum cancriis: deinde post illud per aliquot dies administra aqua solatri et aqua endiuie: et post illud cum appropinquat status misceat cum aqua solatri et aqua endiuie pariter aque feniculi.

¶ Hic ponit curam specialiter cholericis apostematibus et vult qd procedatur in eo cum infrigidantibus et aqua ordei cum aqua granati muzi: quia infrigidat et abstergit magis. et decocti scilicet ordei cum cancriis: quia etiam confortant et temperant stomachus unde eribis hic datur potus: ut Auicenna. quarto can. fen. tracta. 3. capitulo de cura eribice. Et post illud: quia tunc est intentio ad aliqualem resolutionem.

¶ De apostematibus frigidis flegmaticis. Cap. 4^m.

¶ Sta apostemata generantur ex humiditate et malitia digestionis et paruitate exercitij: et ex reliquis causis generantibus materias cholicas coartantibus eas in vasis et in visceribus quarum cognitio preterijt.

¶ In precedenti capitulo determinauit Auicenna de calidis apostematibus stomachi: hic determinat de frigidis. Et quia ex istis quedam sunt flegmatica quedam melancholica dicta apostemata dicitur: primo determinat de apostematibus flegmaticis. Secundo de puris. ibi. (Quandoque.) 7^a prima in tres. primo ponit causas. Secundo signa. ibi. (Quandoque.) Tercio curam. ibi. (De causis.) Qd primo dicit patet. nam omnes cause que flegma multiplicent et coartant in stomacho sunt cause generationis horum apostema-

Super tertio

tum. cognitio autem illarum causarum preterijt supra de rebus in quarum usu stomachus nocetur: et de egritudinibus stomachi: et nocentibus digestionis etc.

¶ De signis.

Cap. 5^m.

¶ Quando inueneris signum apostematis cum dolore inquietudo in omni dispositione et augmento et non est febris neque inflammatio neque inquietudo: sed est humiditas lubrica et claritas coloris et paucitas sitis et malitia digestionis et paruitas appetitus: tunc illud est apostema flegmaticum: et tu significabis cum reliquis significationibus predictis de humiditate et complexionis stomachi.

¶ Considera qd differt dolor factus ex materia que iam apostemat et ex materia non apostemata. Nam dolor factus ex non apostemante materia potest dici in aliqua dispositione quietus: quia aliquando minuitur sicut minuitur materia: sed cum materia sit apostemans cum illa semper sit firma est dolor quietus. i. non quietus in aliqua dispositione scilicet infirmi aliter quietus scilicet in comparatione ad dolorem factum in calidis apostematibus et augmento scilicet doloris: quia sicut apostema additur: ita et dolor. Et non est febris. Considera qd non debet intelligi qd non sit febris omnino: quia hoc est falsum cum ad apostemata interiorum membrorum necessario consequatur febris: sed non est febris fortis sed lenta. Unde subdit ad hunc intellectum inflammatio: quia hec maxime fit cum materia apostemans est calida. unde Rasis in diuisionibus cap. 59. scilicet de passionibus stomachi. Signa apostematis flegmatici sunt febris levis. Subdit Auicenna. neque inquietudo. Sed tu dices ipse sibi contradicit. iam enim dixit in dolore: cum dolore autem est inquietudo. Dicendum qd per hoc quod dicit neque inquietudo se refert ad accidentia febris: quia enim illius febris non est multa inflammatio: ideo non est cum ea inquietudo scilicet sequens accidentia febris que vocatur augmenta: sed est inquietudo quo ad dolorem qui nunquam quiescit. Sed est humiditas scilicet per os lubrica. i. fluens: quia est multitudo sputi. et claritas. i. albedo coloris scilicet humiditatis exuentis vel corporis: et hoc propter flegmatis dominium. paucitas sitis propter flegmatis frigiditatem: et erinde fit mala digestio. Paruitas appetitus propter repletionem ex flegmate. Dicitur paruitas: quia non est necesse qd omnino cadat quandoque: et hoc quia frigiditas iuuat appetitum plurimum: inde tamen multum cadit: quia materia illa incitat ad erpulsionem non ad attractionem. unde Rasis cum casu appetitus. Reliquum patet.

¶ Sed dubitatur quod apostema magis accidit stomacho an flegmaticum an calidum. Et videtur qd flegmaticum: quia flegma plus omni humore reperitur in stomacho exuberans: ut supra posuit. Morbi autem plus accidunt membris ex dominante humore in eis sicut videmus de cerebro cui plus frigide egritudines cunctantur: unde Gal. secundo de interioribus. 7. cap. sic arguit. quia pellucule sanguinem non habent: et ipse sunt frigide: frigide passionis ad eas festinanter eueniunt. 7^a Dubius oppositum sentit Rasis in diuisionibus cap. 59. vbi sic. et fit scilicet dolor stomachi propter apostema flegmaticum: et o parum accidit in eo. Respondendum primo qd apostema generatur in stomacho: aut per vias defluxus: et hoc modo accidit plus in eo apostema calidum qd frigidum. monstratum enim est supra qd iste materiei amplius alijs ad stomachum fluunt. Aut fit in eo apostema per viam paulatim digestionis: et sic plus in eo generatur apostema flegmaticum cum per congestionem plus omni humore flegma congregetur in eo: et sic argumenta suis vijs incedunt. Vel dicendum absolute qd plus accidit stomacho apostema calidum qd frigidum: quoniam ipsum quantum ad partem intrinsecam nervosum membrum est. membra autem nervosa non sunt apta penetrari a grossa materia sicut est materia flegmatica: sed magis a materia subtili sicut est materia cholericum sanguinea. hoc enim modo auctores probant pleuresim plus accidere a cholera. Cum ergo flegma quod multiplicat in stomacho occurrat interiori tunice stomachi que nervosa est: et in eam multiplicetur: penetrare tamen non poterit: citius ergo cholera penetrabit in illam: aut sanguis: quia flegma plus ibi continue multiplicetur. Ad illud quod in contrarium dicitur. Dicendum qd membrum est paratum incurrere amplius in materiales morbos ut complexionales aut materiales factos ex non penetrante materia simili sue complexionis aut do-

Dubium

minanti humoris: sed ea incurere morbos apostematos non est
necessarium propter predictam causam 28.

De cura.

Cap. 6^m.

De canone in hoc etiam est ut non euacues
resolutiva a stipticis. Resolutiva enim quibus
indiges in hoc sunt fortis resolutionis.

Primo ponit intentonem generalem curationis per medicinas. Secundo erequitur. ibi. Incipe. Tercio ponit regimen eorum per cibos. ibi. Et conferunt etiam asparagi. Quod dicit primo tenet ex canonibus vniuersalibus quartae sen. i. can. 7. ex dictis Gal. in tregni de causis. ter. commen. 170. 2. vnde decimo terapeur. capitulo. 16. Et probat ipse qd resolutiva quibus hic egemus debent esse fortia propter grossitatem 2 viscositatem materie. Tertia autem cum exoluant virtutem non sive stipticis 2 confortantibus appropinquare debent.

Incipe ergo in cura istorum: ita ut des eis in potu aquam apm 7 aquam feniculi: amborum ana vnc. ij. baurach. 3. ij. de oleo amigdalino dulci quantus sufficit: deinde post illud sumant in potu. 3. ij. olei de kerua cum tribus. 3. olei amigdalini dulcis 7 decoctione melliloti. Et eius confectio est hec. Recipe melliloti 7 radices feniculi. x. aque lib. iij. decoquantur donec remaneat lib. j. 7 da in potu ex ea vnc. iij. 7 cofer istis decoctio hyssopi in qua decoquitur mellilotus: 7 ponantur super potionem eius. 3. ij. olei de kerua. 3. ij. olei amigdalini dulcis. Ex vnguentis autem 7 emplastris est medicamentum expertum: quod Recipe polij melliloti 7 amomi 7 camomille 7 anethi: omnium ana. 3. x. et absinthij 7 spice: amborum ana. 3. vij. aloes. 3. vij. mastice. 3. x. thuris. 3. vi. radicem altee. 3. xv. ammoniaci 7 opoponaci: storacis: omnium ana. 3. x. adipis anseris 7 adipis galline: omnium ana vnc. ij. cere rubee. 5. lib. Et quod ex vnguentis est melius est oleum de neriden 7 oleum de spica in quo iam posita fuerint myrra 7 cordumeni.

Primo ponit medicinas que per os sumuntur. Secundo eas que enterius appropinquantur. ibi. Et ex vnguentis. Tercio incipit: quia hoc est incipere a medicinis preparantibus materiam curationi 7 leniti. antibus. 7 ideo post scilicet facta preparatione bac docet dare oleum de kerua 28. que euacuat 7 educit quod iam preparatum est. Qd sequitur patet.

Et conferunt etiam asparagi et alubleb cum oleo amigdalino dulci 7 sicla 7 caulis cum oleo oliue 7 ea que siccant sanguinem ex cibis quorum digestio est facilis: 7 oportet ut alienet vomitum omnino: nam ipse in huiusmodi est malus.

Nota attente qd Auicē. dicit. 7 cibis. ut olera que nominauit sicla 7 caulis ut excludat per illam copulatam et a numero ciborum vere cibaliū quorum digestio est facilis. Et oportet ut alienet vomitum. Et causa est: quia flegma non potest ex parte hac educi specialiter cum apostemat. ipsum enim apostemans non bene educitur vomitu. Unde Rasis in predicto cap. abhorreat vomitum 28.

De apostematibus duris 7 grossis.

Cap. 7^m.

Quandoq sunt incipiendo: 7 quandoq sunt a permutatione ex apostematibus calidis fm qd iam sciuisti in principij. Et quandoq sunt sed raro ab apostemate flegmatico cui accidit ut indurecat: 7 significant ipsum cuius significatio nibus apostematū durities tactus 7 multitudo varietatis 7 extenuatio corporis.

Auicē. determinans hic de duris apostematibus stomachi primo ponit eorum modos euentus inferens simul signa. Secundo

ponit eorum curam. ibi. (Can. in bis.) Quomodo sunt apostemata dura ex permutatione scitu est supra primo can. sen. 2. ca. de egritudinib 2 copositis. 7 quarto can. sen. tertia. Raro vo sunt ex flegmatico apostemate: quia flegma cum sit viscosum raro peruenit ad resolutionem ex qua durities relinquatur: immo vel totum simul manet permutatum in putredinem vel totum simul resolutur vel educitur. Signa autem huius duri apostematis sunt 28. Durities tactus 7 multitudo varietatis. I. varietas in duritie que cadit sub tactu multa: quia sicut materia indurata non est vniueisa sic ad tactum diuersa apparet durities 7 multitudo varietatis. s. durities huius apostematis ab apostematibus alijs: quia in omni apostemate aliqua apparet ad tactum durities: sed in hoc est multitudo varietatis in duritie ab alijs. Extenuatio corporis propter longam. i. malam digestionem.

De cura.

Cap. 8^m.

Anon in his et est ut non euacues medicinas resolutivas a stipticis 7 omnes medicie que sunt vebementis resolutionis in fine apostemati calidoz sunt inuatiue hic: 7 opz ut in potu sumat lax camellarum fetarū assidue. Et ex illis que eis pferunt est ut sumat tres aureos ex oleo de kerua cum decoctione cassie fistu. que sit submersa in aqua radich: 7 si idiget eis que sunt fortiora ponatur in aqua radicū summatum squinanti 7 mastice 7 capilli vneris cum reliquis medicinis: omnium ana pars. j. et quando ponitur cum oleo de kerua olei de spica quātitas. 3. j. olei amigdalini dulcis quātitas. 3. ij. est iunatium: 7 similiter quando in potu sumuntur olea ista cum aqua mellis.

Primo ponit curam apostematis duri facti ex precedentibus calidis apostematibus. Secundo ponit curam eius quod fit propter apostema flegmaticum. ibi. (Et quando accidit id quod raro puenit.) Tercio ponit regimen cibationis. ibi. (S. n. q. cibi coruz.) Sed tu dices nonne apostema durum fit ex melancholia. 7 dicendum qd sic sed aut qd raro fit de eo non loquitur: aut si fiat sub istorum signis 7 curatione comprehendit. Prima in duas. Primo ponit curam per medicinas que intus suscipiuntur. Secundo per ea que emplastrantur. ibi. (Et oportet ut administretur.) Tercio considerandum qd intentio in istis est resolutio durities 7 mollificatio ut non fiat lapis non tamen debent hec euacuari a stipticis propter causam superius dictas. Datur lac qd mollificat 7 lenit duritiem. Et confortat lac camellarum fetarum. i. propinquarū parui. Post ut qd iam incipiunt ambulare aut parum ante partum. hi enim sunt meliores modi lactis ut supra sen. 9. hoc enim lac cofer durities intrinsecis ut Auicē. 2. can. capitulo de lacte in areola membrorum nutrimentum.

Et oportet ut administretur in emplastris eoz medulla ossium cerui 7 medulla cruris vaccini 7 pigue do gibbi camelli.

Primo in genere ostēdit medicinas quas in emplastris ponere debemus. Secundo ponit emplastra. ibi. (Et ex medicinis.) Causa primi est: qd in illis est resolutio 7 mollificatio.

Et ex medicinis conferentibus ad hoc 7 in dubellati est illud quod. R. melliloti 7 fenugre. 7 camomille 7 baccarum lauri 7 altee 7 absinthij: omnium ana partem. j. ammoniaci thuris: amborum ana. ij. tertias partem. resoluantur gumme iste in decoctione ficuuz. xij. cum vino cum melle: deinde coniunge cum eis has medicinas 7 fac ex eis emplastrum est enim mirabile. Emplastrum aliud. R. sordium vici par. vij. storacis partes. ij. mastice partem. j. glutinis alimbat partem mediam: secis olei de neriden quātitatem qua conficiantur medicine. Emplastrum aliud. R. ammoniaci vij. melliloti. xij. cere. vij. croci myrrē bdellij iudaici: omnium ana. vij. olei de balsamo lib. j. Et ex eis que

Gentilis

valde inuatiua sunt eis est oleum de succo vitis. Et ex eis que conferunt eis valde sunt decoctio ieros cum cassia fistu. et emplastrum quod diximus in ca. de bilitatis stomachi cum duritie. Descriptio emplastri boni. *℞.* masticis tburis absinthij: omnium ana partes. ij. cyperi. iij. sac ceratum cum oleo de neriden tante quantitatē qua lenitas fiat. Et quando accidit illud quod raro cōuenit. scilicet ex permutatione apostematis flegmatici ad apostema durum: tunc conuenientior cura est ei emplastrum huiusmodi descriptionis. *℞.* amonla cum bdellinz semen caulis amigdalas amaras stozacem liquidam masticem spicam squinantuz cyperum: gūme dissoluantur et alia terantur et fac ex eis emplastrum: sintq; cibi eorū sicut asparagi et alubleb et oleū amigdalinum dulce et proprie eius quod permutatuz est ab apostemate calido.

Chec pars habet quinq; sicut quinq; ponit modos emplastro. partes patent. **C** primum emplastrum confert in duris apostematibus ad resoluendum: confert in dubellet ad complementum maturationem et ad disponendum apostema erumpunt molliciendo. **C** Considera post q; per lūm vici intelligit lūm vici ubi olea frīguntur. unde *Scrap. cap. de forditie.* forditie que reperitur in vasis quibus oleum adunatur resoluunt multum. **C** Considera post q; descriptio olei de vitis succo non inuenitur in antidotarijs. atramen sicut dicit Simon iai. in. c. lūtre. o. nemo pot dūer sitates oleorum numerare euz quilibet fere de qualibet medicina oleum facere possit: credo tamen q; per oleū de succo vitis possemus intelligere oleū de multo factum scilicet ex multo et oleo antiquo: q; hoc oleum est calefactum et resolutū. unde *Auicē. scdo can. cap. de vit. et oleum quidem multi est sedatiuz et calefactum.* Aut possemus intelligere per oleum de succo vitis oleum de succo vitis acressis vel sylvestris: q; ad caliditatem declinat: unde succus radicis sylvestris solutione educit aquam: non tamen credo q; intelligatur de facto ex vite vel succo vitis domesticis: quia in frigidare debet: vt ibi *ex Auicē. sumitur.* Reliqua patent.

C De adubellati in stōcho. *Cap. 9^m.*

Multoties errant medici in regimine apostematis in stomacho: et permutatio fit exitura: et multoties incipiēdo fit.

Quid sit exitura quid dubellati supra sen. 12. diximus. hic ergo de dubellati siue exitura stōchi determinat. Et primo ostēdit modum euentus eius. Secundo signa. ibi. Jam diximus. Tercio curam. ibi. (Oportet.) **C** Considera primo q; error qui hic ponitur est superius dictus. ex cōtinua enim repercussione dum expeditur resoluere materia ad vnum locum colligitur et fit sanies aut colligi incipit. quandoq; vō ex se incipit materia colligi absq; hoc q; ibi sit error: et tunc dicitur fieri incipiēdo. vel contingit quandoq; per viam congestionis adunatur materia in vnu et fit exitura siue dubellati absq; hoc q; ibi sit desluxus: et tūc fit incipiēdo vt patuit supra: et generaliter primo canone sen. 2. cap. de signis et iudicijs exiturarum.

C De signis. *Cap. 10^m.*

Em diximus signa initij ei⁹ in capitulo apostematum calidorum stomachi. **C** pro signis recurre ad illam partem.

C De cura. *Cap. 11^m.*

Oportet vt incipiat a sōmia et a regimine stōchi a pati a pate calido extrinseco cū quo sit posse vt pbibeat fieri dubellati.

C hic ponit curam. Et primo ponit curam antequam dubellet sanetur: et hoc est cum incipit. Secundo ponit curam euz sanatur. ibi. (Et si.) Tercio ponit regimen per cibos. ibi. (Cibi autem.) **C** di cit primo q; in principio dubellet debet fieri regimen sicut in apo

Super tertio

stematibus calidis: et hoc ne colligatur in vnum materia et fiat sanies si possibile est. regimen dico intrinsecum cum predictis lenificatiuis et extrinsecis repercussiu: ad hoc vt probibeatur fieri dubellet et adunatio materie.

C Nam si sit dubellati et incipit esse in via maturationis: oportet tunc vt sit res lenis.

C Si autem hoc non est possibile et incipit maturatione: oportet vt res sit lenis. s. in apporimatione rerum predictarum in illis apostematibus: q; si frigida aliqua apporimantur illa debet esse lenis: nec iteretur slobothomia ne ex quo collecta est materia probibeatur a sanatione et eruptione: immo postq; collecta est non est alia intentio nisi complementum maturationis et eruptionis: et ideo cū re leui *Auicē.* incipit vt cum lacte.

C Si autumas maturationem propinquam: oportet vt in potu tribuas lac recenter mulctuz vice vna post aliam cum aqua calida: et tangas duritiem et confides res an comprimatur et attendas commotionem et tremorem et compressionem apostematis. nam si nō comprimatur illud: oportet vt in potu sumat habēs ipsum taraxaconem siccam cum aqua fenugre. et tribuloruz et oleo amigdalino amaro.

C hic ponit curam cum iam dubellet incipit maturari. Et primo ponit intentionem curationis cum signis directiuis. Secundo ponit quedam que ad predictam intentionem perducunt. ibi. (Et ex eis.) Tercio ostēdit que sit intentio communis omnibus medicinis predictis ostēdens modum finem quem de vna in alias venire debemus. ibi. (Et quod.) **C** Dicit primo q; si tu autumas maturationem propinquam. i. q; iam sit maturum. sup. oportet vt in potu et. et hoc fit vt apostema mollicetur et incipiat erumpi: ideo tangas duritiem. i. eminentiam apostematis. Et considera an comprimatur. i. cedat sub digitis. Et attende si cōmouetur: scilicet ex commotione sanie. Et attende tremorem scilicet subsequenter ad eruptionem: q; tremor sequitur: vt supra primo can. sen. 2. cap. de signis apostematum. Et compressionem. i. si potest fieri super eum compressio: et hoc q; sanies iaz educitur: quia si illud. i. per id apostema. vel si id. i. propter id quod factum est non comprimatur: q; non sit eruptum nec perfecte sanatum: oportet vt in potu sumat et. ta. araconem siccam et. quia tunc est eruptiua propter acuitatem quā habet ex siccitate et nitrositate de se. h. Et aqua fenugreci: q; mitigat eruptionis dolorē et cōplet sanationem.

C Si indiget fortiori hoc et est inceptio in via maturationis iam addens super primam ponat in eis oleū de kerua. Et ex eis que experta sunt in hoc est vt sumat in potu habens eam taraxaconis sicce quantitatē 3. i. 5. feminis almarui et fenugre. 3. i. teratur illud et bibatur cum quibusdāz lactibus recenter mulctis calidis sicut est lac asine et caprarum: et quantitas lactis sit triū. et misceat cū eo ex gallia pondus. 3. iij. eius.

C Si indiget fortiori hoc. ad eruptionē. et est inceptio ad viam maturationis: iam addens super ipsam. s. dubellet. vel sup. primam maturationē: q; ita addit q; iaz oīno maturat. ponat in eis. s. f. d. i. crīs oleū de kerua vel resina: q; fortius erūperet: sed ante p̄dictā vt addit maturationē nō daret ita forte eruptiua.

C Et ex eis que experta sunt etiam est vt sumatur taraxaconis sicce. 3. i. et feniculi. 3. iij. et feminis malue. 3. iij. terantur et cribellentur et conficiantur cum lacte caprino et oleo sisamino et fiat ex eis emplastruz super dubellati. Et oportet vt fiat balneum cum aqua tepida et vt ponatur emplastrum aliqūd super dubellati factum ex ficibus et camomilla et fenugreco decoctis et sit in eo absinthium vt confortet. Et quod queritur ex omnibus illis est maturatione apostematis et eruptio. Cūq; existimaueris maturationem postq; iam administraueris balneationēz predictam et emplastrum predicta et successeris cum emplastro sicut predicto sub

sterne ei stramēta duplicia vt in culcitrīs et in calefactis: et precipue ei vt iaceat super ea verso ventre inferius donec rumpatur sub compressione apostema eius. Et tu quidem cognosces q̄ iam ruptum est per detumitionem et attenuationem et per illud q̄ expuitur aut cum solutione ventris egreditur ex sanie aut ex sanguine: et oportet vt in potu tribuas tunc aloem cū aqua endiuie. Cūq̄ erumpitur da in potu incarnatiua: quāuis ille qui euomit sanie ex stomacho suo sit ad desperationem propinquior q̄ ad spem. Cūq̄ exstimaueris in stomacho sanie extrahere ipsam cū solutione ventris et non moueas ipsam ad vomitum. Cūq̄ non valent huiusmodi res administra medicinas predictas in cap. apostematum duroū. Libi aut conuenientes ei in principio rei sunt sorbitiones facte ex amilo et ordeo excoctico et vitello oui. Et in fine eius illi in quibus ponuntur anbetum et fenugrecum fm mensuram.

¶ Ponit medicinas que cōplent maturatiōē et erūpūt. Et p̄ totum q̄ sequit. Sed q̄ dicit. cū erumpit. expone. i. per eruptionē iam perfecte mundificat. Da incarnatiua rē.

¶ De vlcēribus in stomacho. Cap. 12^m.

Stomacho quandoq̄ accidunt vlcera et botthor propter acuitatem humorum qui imbibunt corpus ipsius et qui obstant ei ex ipsis. Et multoties sunt propter illud quod peruenit ad ipsum ex alijs. Multoties enim vlcatur stomachus ex catarro descendente ad illud ex capite calido mordicatio aut corrosio propter suam putrefactionem: quare putrescit et corroditur stomachus cum prolongatur catarrus.

¶ Determinat hic Aui. de egritudine cōb^o stōchi que sunt cōes ex parte nature vt solo p̄munitatis: q̄ p̄munitatis solo quedā est sine sanie vocat absolute rupturā. quedā vō cū mā vel sanie aut alia corrupta mā siue illa faciat pustulas et botthor: siue nō et vocatur vlcera pustule vel botthor. Ideo p̄mo determinat de vlcērib^o stōchi pustulis vel botthor. Secundo determinat de rupturā. ibi (Quorū stomachus.) ¶ Prima in tres. p̄mo determinat de causis. Secundo de signis. ibi (Multoties.) Tercio de cura. ibi (Plaga.)

¶ De signis puenientie et differētie. Cap. 13^m.

Multoties perducunt vlcera stomachi et p̄prie in inferioribus alia in superioribus eius ad minorationem anbelitus et prouocationem sudoris et syncopim et in frigidationem extremitatum. Et quandoq̄ significant vlcera in stomacho fetor: eructuationis et eleuatio vaporis facies incurrere siccitatem lingue et exicationem ipsius et est syncopis plurima: et quādo sunt in stomacho botthor multiplicat eructuatio valde.

¶ Hic ponit signa. Et hec p̄s h̄ duas. p̄mo ponit q̄dā signa cōia. Secundo ponit signa distinctiua. ibi (Etiam.) ¶ Sed dubitat: q̄ Aui. dicit q̄ p̄prie vlcera in superiorib^o stōchi pducūt ad minorationem anbelitus. ¶ Sed p̄terit magis vlcera p̄prie in inferiorib^o cū magis appropinquet diaphragmati. ¶ Dm q̄ per vlcera in superioribus stōchi intelligit vlcera mery: sed p̄ vlcera in inferiorib^o stōchi intelligit vlcera ois stōchi que p̄t dici inferiora respectu eorū que sunt in mery. vlcera aut ois stōchi p̄prie ad minorationem anbelitus pducūt p̄ maiorē ei^o sensibilitatē. Q̄a. n. stōchi sensibili^o est mery: vt potū sum ex Gal. s. de iteriorib^o. 6. ca. ¶ Vel posset rīderi aut q̄ vlcera in inferiorib^o stōchi p̄prie pducūt ad minorationem: q̄ ibi magis cib^o morat. in superiorib^o aut p̄t stōchi vt in ore nō morat sed trāsit. ¶ Cōsiderādū post q̄ in botthor stomachi multiplicat eructuatio: q̄ in illis est in flammatio aliqua: et caliditas p̄uncta cū materia cibali quādo aduenit: aut humoralis q̄ in eis est: et q̄ so. sap magis

virtutē digestiuam debilitant: vnde sit fumosa euaporatio.

¶ Et iam distinguitur inter vlcus factus in mery: et inter factum in stomacho: quoniam in illo quod factus est in mery sentitur dolor in ipso vsq̄ ad posterius inter duas spatulas: et in collo vsq̄ ad initia pectoris: et verificat dispositionem eius trāitus deglutiti: quoniam significat locum dolorosum cum presentia eius: et quando pertransit hunc locū parumper. Facta aut in stomachi ore significat q̄ dolor est in inferioribus pectoris et supremis ventris et est vebementior: et deglutitum significat ipsum cum pertransitione pectoris: et plurimum eius declinat ad myrach et minoratur ex eo anbelitus et in frigidatur corpus et perducit ad syncopim plurimum. Verum facta in fundo stomachi significat exitus corticis vlcis eius in egestionē absq̄ excoziatione in intestinis et inuentio doloris post quietem eius quod sumitur inferioribus stomachi: et fit dolor parvus.

¶ Hic ponit signa distinctiua et p̄prie. Et p̄ ponit signa distinctiua inter vlcera mery et stōchi. Secundo ponit signa vlcis ois stōchi. ibi (Facta aut.) Tercio ponit signa vlcis factis in fundo stōchi. ibi (Verū facta.) Quarto ponit signa distinctiua inter vlcus stōchi et intestino. ibi (Et distinguit.) Dicit p̄ q̄ in vlcēribus mery sentit dolor inter duas spatulas. In collo vsq̄ ad initia pectoris. s. cū collo: et h̄ circa. 7. vel. s. spondilē: q̄ ibi maxime mery alligat stōcho. Silt et sic sensus ostēdit nervi qui veniūt ad stōchū ante p̄ncipiū pectoris stāt iuxta arterias et venas subethicas. cū aut in introitu pectoris sunt appropinquat magis mery: et iō magis forsan ibi sensibile est. Sēit et dolor in trāitu sup loco illo et parū post: et h̄ p̄ il lud q̄ relinquit ex dolore h̄ trāsuertit cib^o. Facta. p̄ et dicit in p̄te. Verū facta. p̄ et. Et dolor est p̄: q̄ est p̄ minus sensibilis.

¶ Et distinguitur inter vlcus in stomacho et vlcus in intestinis per locum doloris cum ingreditur cibus in corpus et est exitus corticis qui egreditur in egestionē rarus et est cortex ei^o subtilis sc̄z ex genere eius quod egreditur ex intestinis superioribus. Et signat q̄ est ex stomacho q̄ dolor non est in partibus viscerum imo supra. Verum multoties appropinquat et assimilatur dissinterie. In eis autem que sunt in intestinis superioribus oportet vt tu valde itendas. In vomitu autem cum cortex egreditur non est vlcus nisi in mery aut stomacho. Et oportet vt cum tu volueris experiri illud vt cibus egrum ex aliquo in quo sint synapis et acetum.

¶ Dicit q̄ oia iter vlcus stōchi et intestino distinguit p̄ locū doloris cū q̄b^o igredit corp^o supple q̄ cū igredit facit dolorē si sūt vlcera in stōcho: s̄ cū egredit facit dolorē si sunt in intestinis. Et cortex q̄ egredit ab vlcērib^o stōchi est rarus subtilis sic ille q̄ egredit ab vlcērib^o graciliū intestino: et h̄ est q̄ dicit. Et gñe ei^o q̄b^o egredit in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o que sunt superiora in via ortus: s̄ sunt inferiora fm stū saltē h̄yleon: et itētmū respectu colon vt sensus in anatomia ostēdit. Signat et h̄ ex loco doloris: q̄ in vlcērib^o stomachi dolor est supra nō in p̄tib^o intestino: et h̄ est q̄ dicit vlcērib^o multoties dolor stōchi appropinquat p̄tib^o viscerū: et h̄ si vlcus sit satis iuxta fundū stōchi vbi stat colon. Et affinitat distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o in distinterie: q̄ est ibi excozatio. Et appet dolor in loco intestino aut colon aut saltē duodeni. Et iō subdit q̄ in eis vlcērib^o stōchi et que sunt in intestinis superiorib^o. s. gracilib^o debes eē valde sollicit^o

Bentilis

nunt flos eris z cerula z lythargiriū z thutia z silia.
C Die Aui. p. ponit curā vlcerū stōchi. Scdo borthor. ibi. (Cōfert.)
Prima in duas. p. primo ponit curā vlcerū in qd. nō est itēio in
mūdificatiōe s; p. solidatiōe: p. p. dicit vlcera seu plage. Scdo p. dicit
curā vlcerū in qd. itēio est mūdificatiō z icarnatiō. ibi. (Immo.)
Op. q. curet cū stipiciis: q. solū itēdit ad p. solidatiōe q. recēs.
C Immo opz vt curent vlcera stōchi z corrosio in ip
so in p. mīs cū mūdificatiōe cū eis que sunt sicut aqua
mellis z iulep. Et nō opz ēt vt sit in purgatorio fortis
tudo purgationis z ledat vlcera plus q. opz. Et opz
vt sit eoz absterisio z ablutio ad iseriora. Qd si fuerit il
lic corrosio z caro mortua opz vt medicet cū medica
mine mūdificāte carnē mortuā z icarnāte faciete na
sci carnē. Et o q. cōueniēs ē hierapigra ad illud: z cū
mūdificat opz vt in potu dens lac acetosum vacinū
a quo ablatū est butyrū z syrupus de cydoniis z gra
natis z similib; z dens ēt aqua ordi cū granatis z sy
rupi de fructib; stipiciis. Et est q. nqz necessarii vt ei
benit vētrib; vituloz z bedoz cōditoz cū aceto. Et
scias q. q. diu nō mūdificat fordes tota nō est iuuas
mentū cure alterius neqz administratiōis p. solidatiōis
rū. Et cū admistras icarnatiua z egritudo est in par
tib; mery z ore stōchi: tūc pone in eis ex glutinatis
aliq. magnū sicut est gūmi z dragagātū. Et q. nqz cō
fert vlcerib; stōchi p. biloniū z p. ferit ēt troc. de kara
be p. ipue si fuerit illic vomit; sang. z p. ferunt eis oia
rob fructuū. Et q. nqz p. ferit rob eupatoriū z rob absin
thij. Et q. nqz sunt in stōcho vlcera: z nō est excusatio
solōnis vētris p. p. ter aliqd vocatū ad hoc: tunc opz
vt soluas ventrem cum eis que sunt sicut cassia fistu.
Qd si accidat ex vlceribus solutio ventris curet cum
troci. de spodio z robub stipiciis cū aqua sauech de
cocti. Et si fuerit illic corrosio curetur cū eis que dixi
mus in cura spūti sanguinis.

C Dec hz tres. p. primo ponit curā vlcerū stōchi per mūdificatiō
nem z icarnatiōe: ostēdens circa hoc plures casū. per eūōne qua
q. nqz egemus. Scdo ibi. (Et q. nqz.) Tercio docet accidētī succurre
re. ibi. (Q. si accidat.) Tōrū q. dicit p. p. biloniū p. ferit q. ēē in
flamatio z dolor: ex mōdicatiōe intolerabilis.

C De borthor in stomacho. Cap. 15.
Onfert eis mūdificatiō cū solōne eoz qbus
cessum est fieri solonez vētris in vlceribus
stōchi z cibari cū granis granati cū passis et
lacte decocto cum ferro ignito.

C Qd sequitur in cap. cure borthor pater.

C De ruptura stōchi. Cap. 16.
Oroz stomachus dirumpitur fortasse nō
euadunt nisi pauci a ruptura parua.

C pater afoi. 6. p. afoi. 19. Uelcā icisam aut vētrē. i.
stōchū mortale. Si vō sit ruptura pua z nō penetrās: s; in extrise
ca tunica stōchi: possibile forsan esset q. liberaret. Sup. his vō il
lius afoi. latius dicta super cōmento requiras zē.

C Tractatus quintus de dispōnib; stōchi ex parte ei
q. ipse cōprehendit z egredit ab eo z aliqbus dispō
nibus myrach z que sequunt ipm.

C Inflatio stomachi. Cap. 17.
Quandoq. fit p. p. cibum cū in ipso
est humiditas extranea que cōuertitur
in ventositatem z non est possibile calid
itati si est equalis vt resoluat eam: ita
q. non resoluat ipsam ad ventositatē.

Super tertio

C Quid in superiorib; tractatib; Aui. determinauit p. p. diuisione
facta in p. p. tractatib; scdi. Jnterio vō ei in b. tractatu est de
terminare de accidētib; stōcho euenientib; ex pte ei q. ipse cō
prehendit: aut ab eo expellit vel tētat vt expellat. p. primo g. dēter
minat de accidētib; stōcho euenientib; ex pte ei q. ipse cōprehē
dit. Scdo de accidētib; euenientib; ex pte ei q. expellit vel edu
cit ab eo: aut tētat expellere. ibi. (Q. nqz est cā ei q. zē.) Tercio de dis
positionib; myrach in ca. vlti. **C** Ad p. mī euidētā p. dēdātū q. in
stōcho pōt cōprehēdi cib; humor vel vētus. q. nqz aut sit ei q. dispo
sitiō ex cōprehēsiōe cibi z ex humorib; ex superiorib; paruit. Sed
q. vētositas in eo cōprehēsa inflationē gnat z rugitū: de q. suffi
ciēter dictū nondū videbat; de his nūc determinat. Vētositas vō
aut manet p. stricta vel queta in stōcho z sic facit inflationē: aut
mouet z facit rugitū. p. primo ergo determinat de inflatione. Scdo
de rugitū. ibi. (Des. cāc.) **P**rima in tres. p. primo determinat de
causis inflationis stōchi. Scdo de signis. ibi. (Illaz.) Tercio de cu
ra. ibi. (Si cā est.) **P**rima in duas. p. p. in g. nē iueſtigat causas
inflationis. Scdo inueſtigat cās cuiusdā spālis inflationis. ibi. (Et
egritudinis almyrachiat.) **C** Ad p. mī euidētā p. dēdātū q. inue
ſtigatiō cārū inflationis nō est nisi inueſtigare cās gūōnis vētoſi
tatis cibi: z per pās inflationis que accidit ex cibis tēpore reple
tionis. p. primo ergo inueſtigat causas generatiōis vētoſitatis tē
pore repletionis ex debilitate calidi. Scdo inueſtigat causas infla
tionis que accidit tēpore vacuitatis. ibi. (Et q. nqz sunt inflatio z ru
gitus p. p. vacuitatē.) **P**rima in duas. p. p. p. mīttit quādā
diuisione cārū vētoſitatis z inflationis. Scdo declarādo exequit.
ibi. (Lib. eni.) **P**rima pars hz duas. p. primo declarat quō debilitas
virtutis per se est cā generatiōis vētoſitatis z inflationis. Scdo
quō cib; ibi. (Et q. nqz est cōplexio cibi.) **P**rima in duas. p. primo
ostēdit quō virtutis debilitas per se est cā inflationis z vētoſita
tis. Scdo quō aliqū per accidens hoc ptingit. ibi. (Et q. nqz est cali
ditas.) **P**rima in duas. p. primo dēclarat q. caloris z virtutis de
bilitas est cā vētoſitatis z inflationis. Scdo q. dixerat declarat.
ibi. (Et oē a quo nō accidit.) **C** Jnd aut q. dēclarat est hoc. Dīre
rat eni q. si caliditas pūct. i. q. nō agat in mām non fit inflatio: z si
cib; de se fit inflatiuus. hic ergo declarādo dicit q. si ab aliqua re
nō fit inflatio: hoc est aut q. res illa de se nō est apta pueri in vē
toſitate aut p. p. duas cās pter hoc. p. prima est fortis caliditas.
Alia est fortis frigiditas. **C** Cōſiderandū q. sicut ſumit ex Bal. 6.
de accidētī z morbo cap. 2. z ab Auer. 3. coll. 3. ca. de accidētib; .i. c.
z est. 16. caplin. vētoſitas nec in forti calore nec in forti frigore ge
nerat. vnde Aui. infra fen. 20. ca. de causis diminutionis coitus.
Caliditas z frigiditas sunt p. traria ventositati: z apparet in exem
plo Bal. ibidē. nebula eni in aere nō apparet nec in feruenti estā
te nec in feruētī hyeme: sic etiā in nostro corpore nec in vehemē
ti caliditate nec in vehemēti frigiditate generabit nebula z vapor
qui moti sunt ventositates: z hoc. A. vult dicere.

C Et q. nqz fit p. p. caliditate digellina cū ē debilis.
Libus nāq. q. nqz sit nō inflatiū in nā sua: tū cū debi
litas in ipso caliditas euapozat z facit accidere vētoſi
tatē. Materīa nāq. in sua suba si nō est vētoſitas plu
rime nō facit in vētrib; euenire inflationē nisi fit cali
ditas minorata z moueat z nō dīgerat sicut si p. p. uel
caliditas oīno nō associat ei inflatio: z si fit ex inflatiue.
Et oē a quo nō accidit inflatio nō accidit ab eo inflatio
nisi aut p. p. seipm. i. ab illo in sua suba: aut p. p. duas
res pter ipm: quarū vna est dīuiz caliditatis sup ipz
z altera frigus q. nō mouet aliqd. Et q. nqz est calidi
tas apta ad dīgeredū z mā obedēs ei z mouet per il
lud q. eā retrahit ab ipa ex potu aque plurime sup ip
sam aut motu cōmouēte ipsam. Et q. nqz est cōplexio
cibi inflatiua sicut faecoloz z lentiū z siliūz: z nō p. ferit
fortitudo virtutis z alienatio locoq. dīgōnis nisi sit ca
liditas foris vehemētis virtutis z mā vehemētis hūme
ctationis. Et ex medicinis inflatiuis est vinū grossum
z dulce p. p. grossitē eius nisi sit dulce dō subtilis z
gnat ab eo vētoſitas subtilis. Et q. nqz est cā inflatiōis
essentia cibi calidi in nā sua. nā cū ipse inuenit dispōnē
que calefacit cū fit dīgō z egredit ex hoc q. ipse est ca
lidus potētia ad hoc vt sit calidus actu mām fridam

Gentilis

De cura.

Cap. 3^m.

Iest cā inflammationis cib⁹ dimitte ipm ten- dens ad aliū: z meliora regimē futurū vt nō leda⁹ digō: z vsquequo fit illud opz vt doz- mīat habēs cā sup ventrē suū supra puluina re plenū eis q calefaciūt sicut est cottū. Et si est cā ei⁹ friditas stōchi z debilitas ei⁹ curet cū eis que opz ex illis quedicta sunt in cap. eius. Et yngat cū oleo aliq in quo decocta sunt subtiliatiua disrumpētia ventosi- tatē sicut ameos z keisim z cyminiū. Et si indiget for- tiorib⁹ illis: tūc sint rutba z semen eius grana lauri z alaniuden z sileleos. Et sit oleū eius oleū laurinum z oleū de kerna z que sunt similia illis. Et qñqz sufficit inūgere mēbriū ex oleo aliquo cū quo pmisceat anbetū z que currūt cursu eius: deide cū emplastris fortis res- solutionis sicut emplastrū factū cū hyssopo z aneto z aqua cineris z similib⁹. Et qñqz sunt necessaria cly- steria cū hmoi oleis. Et qñqz ponit in eis piper. Et si fuerit frigus ex mā grossa nō dabim⁹ in potu istas me- dicinas. Qñqz enī ipse addit in cōmōtione vētosita- tū: imo opz vt purgemus mām in pmiis: deide demus eas in potu. Et si frigus fuerit purū z fuerit mā pauca nō curabim⁹ de hoc: imo dabimus eas in potu. Et ex eis que in potu dabim⁹ z magnificat corp iuuamentū est manipulus poli decoct⁹ in aqua vehemēter: dein de sumas ex ea in potu aut misceat decoctio calamen- ti fluuialis cū melle z sumas ex ea in potu: z decoctio galāge iuuatiua est valde: z galāge sicut est z galāge psectū cū syrupo acetoso factū pillule pue sicut cicer: z sit dosis ei⁹ an⁹. i. cū aqua calida: z ex eis que sole- ne educūt vētositatē plurimā z humiditatem panicaz. Et ex eis que sunt maximi iuuamēti in inflatione acci- dente est castoreū qñ bibis cū aceto pmisto cū aqua z rob cū oleo antiquo z pprie aceto alāinden aut squil- litico. Et dicis q calcaneus porci adustus est bonus ad b. Et qñqz sufficit in ea que leuis est vt in potu su- mas vinū purū parūper bibat illū: deide dormiat sup ipm z surget sanus ab egritudine sua. Anguētū cōse- rens ei decoquant nigelle z grana lauri z rutba in vi- no vehemēter z coles: deide coquant ex oleo medietas illius vini cū ipso donec remaneat olcum: deinde fiat inunctio ex ipsa: z similit oleū de lilio. Dixerunt qdam aloes als alkerua est iuuatiua valde infantib⁹ quozū infant vētres. Et inflatio inseparabilis melācholica curat cū eis que sunt vt sagzeneaz alcadicō z ameos. Et si indiget euacuatione forzi administra pillulas se- tidas z pone sup spongiā infusā in aceto forzi val- de: z melius est acetum alaniuden.

Ponit curā. Et pmo ponit curā inflationis facte ppter cibos: z itelligit etiā ppter alia nocumēta extrinseca. Secūdo facit ppter digestiue debilitatē. ibi. (Et si est.) Tercio facit in melācholiciis pas- sionib⁹ vel ex mella. ibi. (Et inflatio.) Scda pars bz duas. nā di- gestiuā debilitat vt plurimū ex frigore. frigiditas aut stōchi qñqz est sine mā qñqz cū mā. pmo q ponit curā inflationis stōchi: cu- ius cā est debilitas stōchi ppter frigiditatem sine mā. Secūdo ponit curā ei⁹ cui⁹ cā est debilitas stōchi pp frigiditatem cū mā. ibi. (Et si fuerit frigus.) pmiū z z^m patet. Cōsidera tamen q existente mala cōplexione frigida pūcta māe a qua est apta leuari vētos- tas: accidit q ex pdictis causis vētositas addit ppter māe dissol- utionē: ideo mā bz pus purgari. Cōsidera post q cū castoreū sit multe acuitatis timeat de eo: ideo dat cū aceto: qz acetū est ty-

Super tertio

rtica ei⁹. Squilliticū. Lacerū vt z^m can. cap. de castoreo. Rob etiā ei⁹ acuitatē remittit z stōchi pfortat z vnit. Oleū vō antiquū ad resoluēdū iuuat. Et dicit⁹. vō dicit de calcaneo porci: vti esset esset ppter pprietatē. attamē in yngulis adustus de qb⁹ est calca- neus porci est resolo: unde quedā pferūt emplastrate vt Seraf. ca. de yngulis. Al. nullibi tucine possumus sed qdā habet sic. al. z iporat aloes per abbreviationē: z pferit infantib⁹ cuz hnt infla- tionē: qz plurimū inflationis in illis est cū mā lubricosa in q aloes pdest cū eas eyciat: vt Seraf. cap. de aloes. pferit tū dici q aloes nocet. Alaniuden vt scriptor abbreviare voluerit. Cōfectiones qz vltimo posuit scribunt in quo z pferunt multis passionib⁹. Spō- gia infusa in aceto. s. vbi bullierit polium vt a Seraf. tracta. 3. ca. s. sumis. z ipse dat hoc intelligi per hoc qd dicit alaniuden. hoc. n. acetū cū sui calefactione virtutē bz penetratiuā zc.

De rugitu.

Cap. 4^m.

Ques cāe inflationis sunt ipse cedez cāe ru- gitus cū accidūt ille cāe inflationis z nsttur nā eas expellere z nō pōt: z nō expellit ad su- periora neqz ad inferiora: imo mouet in va- sis intestinorū: tunc est rugitus z pprie cū est in intelli- nis subtilib⁹ strictorū meatuū. Lūqz permutat ab eis ad ampla intestina. s. grossa quiescit z minorat. Verū sonitus eius tunc est grauis cuz hoc q est minor. In subtilib⁹ vō est acutus cuz hoc q est plurimus. Lūqz permiscet ille vētositates cū humiditatibus nō sunt pure: z qñ iueniunt spatiū z sunt inflantes cōmouētes sonitū faciunt paenire sonitū vasis habentib⁹ strictū collum. Et claritas quidē sonitus significat mudifica- tionē intestinorū aut exicationē fecis.

Hic determinat de rugitu. Et pmo ostēdit eius causas z modos volens ex hoc signa fore nota. Secundo ponit curā. ibi. (Et cura.) Que dicit nota sunt z habentur. s. de accidenti z mor. cap. 2.

Et cura quidem rugitus proxima est cure inflatio- nis: z ille q inuenit vētositatē in vētre cuz febre pauca bibat aquā cymini cū tereniabin in loco penidiarū.

Dicit prima q in rugitu proprie est humiditas: unde in eo pter resoluēdū eūne indigemus. Cōsiderādū q medicus inueniēs lentā febrē cū vētositate in vētre imaginabit pueniens fore dare penidios. damus enī cōiter in eis zuchaz penidy. Aut ex eo sunt: sed q ipsi sunt calidiores z leniūt existimabit quis pueniētē dari posse: sed tamē loco eoz pueniētē damus aquā cymini cū māna. Penidy. n. grossi sunt aliquat z forsan ex hoc apta ventofari. Ad vō cymini pprie resolutius est z tereniabin lenitiua zc.

De lenitate stōchi z lubricitate.

Cap. 5^m.

Quandoqz est cā ei⁹ malitia cōplexionis sto- machi: z raro fit ex cōplexione cala simplici qñ als qñ puenit ad hoc vt mortificet reten- tiuā. Et qñqz fit ppter malitiaz cōplexionis frigide cū mā lubricitate aut absqz mā. Et qñqz fit p- pter vlcera in stōcho que ledunt ab eis que ad ipa p- neniūt quare mouet ad expellendū ea. Et qñqz est cā eius debilitas adueniēs retentive. Et qñ accidit post lubricitatē stōchi z intestinorū z lenitatē eoz eructua- tio acetosa est fm dictū Hippo. signū bonū. Signifi- cat enī augmentū caliditatis diminute. nā si nō fuerit caliditas nō erit vētositas neqz eructuatio.

Determinat Aui. hic de accidentib⁹ vel dispōnib⁹ stōchi que fiūt in eo: vel psiderant quātū ad id qd expellit per inferius z vocat lu- bricitas: aut per superius z sic sunt quedā alia accidentia. pmo ergo determinat de lubricitate stōchi. Secūdo de alijs accidentib⁹. ibi. (Uomit.) pmo in tres. pmo ponit cās. Secūdo signa que dicit tamē nota esse. ibi. (Nota.) Tercio ponit curā. ibi. (Si fuerit.) Cōsiderādū pmo q Aui. dicit simpliciter: mala cōplexio cū mā pōt facere hāc lubricitatē vt cū mā cholericā pūgit z stimulat: s. mala cōplexio simplex nō facit hoc nisi mortificādo. hoc aut raro accidit. Qd vō vltimo dicit est verificatio afor. pmi⁹ z parie. In diuturna lienteria oxprema superueniēs bonū signū.

De signis

Gentilis

litia cause aut humiditas grossa z adherens aut multa grauas q̄uis non sit causa alia.

¶ Duo inuestigat ouerfas cā subuerfiois ⁊ vomitus. Scđo ponit
 uerfiois cāspāles modos. ibi. (Et qđā boies.) ⁊ p̄uio in o. p̄uio
 facit qđ dicit̄ est. Scđo dubitanti rīdet. ibi. (Nā quie.) ¶ Dicit̄
 qđ cū subuerfio est signū qđ aliqd est vel puenit ad oēs fōcibz
 mouet ad expellēdū p̄ pingiorē viā. ⁊ pingiorē aut viā est p̄
 periorē respectu oīs fōcibz. Et illud fupple mouēs ad expellēdū est
 aut qualitas op̄tia. i. factiua buis comōtiois. f. sine mā. aut mā
 op̄atioē eius. f. qualitatē ⁊ p̄ his q̄tā cā mā. Dicit autē Quic. aut
 mā operationē eius. nā pp̄ue miterā nō agit nisi mediātē quali-
 tate. aut fupple est cā mēbz cōicātia. (C Sed tu. d. possunt. ne oēs
 iste cā ēae māles. cū in vomitu debeat motus expulsiois p̄iā mōt⁹
 rei expulsi. oēs tū sunt vel est p̄it cā subuerfiois. nā in subuerfio-
 ne nō requirit̄ qđ motus fōcibz p̄iungat motus expulsi. sed solus qđ
 stomachus moueat vi expellat. q̄tā aut p̄ia ⁊ p̄urus puenit
 nocumētū sine mā pōt mouere fōcibz ad expulsiōē ⁊ iō. Iō. dicit.
 qđ cū accidit subuerfio. ⁊ nō dicit. qđ cū accidit vomit⁹. qđ oēs iste nō
 poterāt ēae cā p̄ vomit⁹ ⁊ iō. oēs p̄it ēē p̄ cā subuerfiois.

¶ Nam quibus sit ubi gratia san. aut flegma dulce spe-
ratur tñ ex hmoi q nutritur copus: z nutrit et stochb
San. n. nutrit stochum aut flegma dulce nāle quertit
et in san. z nutrit stochb. Aeris ipa mō nutrit cuz quo
cūq; mō accidat z qle puenit ad ipm: s; qñq; nutrit eū
qñ gradat aduētus eius ad ipm ex venis alteratibus
sanguine ad cōplexione stomachi z assimilātibus ipm
ei ex venis pōictis in anathomisa.

Thic remouet dubiū p qd pñderādū qd siqz bene ispiciat Aliu.
enumeras cās vomitū māles enumerat de oībus humoribz. f. de
cholera flegmate corrupto ⁊ melia. d. dixit quāuis nō sit alia cā. f.
in faciēdo vomitū pñt dictas. a. dicitur aut caustis et cindid fanguis
z flegma dulce. C. Quereret ergo aliquis an sit humoris pñt face
re vomitū. R. dñd qd pñt qd nutritiō sōchū. C. Vel aliter posset
introduci. Ali. dixerat qd aut cā subuersiōis z vomitus est mā mul
ta ⁊ grauās: quāuis nō sit alia cā. f. in malis nisi qd multa ⁊ grauās
mā: qd solū qd grauās vel multa pñt vomitū inducere ⁊ quāuis non
sit cā alia. C. Sed diceret aliqui cō de fanguine ⁊ flegmate semp
in stomacho sit plus aliquo alio humoris: vel est qd vomitū nō fa
ciūt. R. Rēspōdet qd sperat qd ex hmoi nutritiō corpus. C. pmo qd
pponit qd flegma ⁊ sanguis nutritiō sōchū. Sēdo hoc determinat.
ibi. (Cetū.) R. Dec pā bz duas. Duo. n. dixit. A. pmo qd sanguis nu
trit sōchū. Sēdo qd flegma nutritiō sōchū. pmo ergo decla
rat qd flegma nutritiō sōchū ⁊ qmo. Sēdo qd sanguis nutritiō sōchū.
ibi. (Et illi qdē.) pñt in. d. pmo ostēdit qd flegma nutritiō sōchū
z qmo. Sēdo remouet dubiū. ibi. (Nisi accidat.) C. Considera circa
pma pñt qd Ali. dixit qñq. n. flegma nāle nutritiō sōchū nō nu
trit nisi qñq. v. cū adest aliqua indigentia. hēc. n. est vna neces
sitas quare flegma cū sanguine vadit ad hoc. f. cū ppter aliquā cām
membra nutritiōmā misferunt qd est sanguis: virtutes nāles ope
rant in flegmate vt digerant ⁊ nutriant et eo vt ponit. A. p. cā. c.
de humoribz. ⁊ iō Ali. dixit qñq. qd hoc fit qd gradatim peruenit
ad stomachū per venas quae ferūt sanguinē ad stomachū sicut
sunt vene quae veniunt a vena porte.

C Alisi accidat ppter cam cū qua nō iueniat stomach⁹
nutrimētū oīno z nō afferāt ad ipm vene qđ ei conue
niat z libēter suscipiat ipm z digerēdo faciat ipm san
guinē sicut multoties effundit ad ipm epar nō p vias
venarū spargētū sanguinē: imo p viā venarū p quas
penetrat kilus sanguinē bonū z cōuentiētiū nō plurimū
grauāt vt nutrit ipm hz semitā qđ ipse ex eo creccat
z cōuertat et cū sua substātia ad suā similitudinē.

Chic. & remouet dubium. Dixit. n. q. flegma nutrit stomachum
quando gradatim peruenit ad eum.

CSed dubitarete quis an oporteat semper hoc flegma flegmagradim
venire. Et rñder qd nō q: si fōchus b; malozē necitate cibi imo
nō iuenit aliquo mō nutritiōē z yene nō potrat fōcho qd sibi cō
ueniat: tūc stomachus libetē fufcipit hoc flegma z conuertit zē.
Et h; apparet qd libetē accipit qd nō fit lib; gradatio per yena
que ferunt fanguine ficut fciebat qd nō erat rātus defectus: f; libe
et stomachus accipit lib; flegma fne rātā morā: z adducit filr qd

Super tertio

nōs videmus q̄ stōchū nālī nutrit ex sanguine veniēte ad eū per
venas suas q̄ portāt nutrimentū sub epate ad stōchū: q̄iaq̄ tū
in hora forissime necessitatis epar fundit ad stōchū sanguinem
bonū nō p̄ venas illas imo p̄ mēbra caeca q̄ sunt venę deputate ad
portandū a stomacho et intestinis ad epar.

C Sed videlicet ubi in stomachus possit esse in tanta inanitione quod epar transmittat ad stomachum sanguinem per meferaicas. Et vt p p nra: quille vene sunt facte vt possent epari z no vt possent ad epate. Amplius ab eade gre eparis orit vena que portat nutrimentu ad ad stomachu: que portat a stomachu z intestinis ad epar qz a concana pte. Si q sanguis a pcano eparis qz venire ad stomachu: melius poterit ire p sua nale via qz per meferaicas. In qz dicit Auz. z supra primo ca. huius. ¶ Dñm qz pte magne necessitas stomachu per meferaicas pot recipere. C Propter qd phideradu qz vt sensus offedit vense meferaice sunt in intestinis icuino z duodeno. Hec aut itelli na sunt stomacho valde ppinqua et fm alligata z orti. C Ulterius phideradu vt Auz. ponit fen. 1.4. qz quibus in venis meferaicibus suscipiat alia alteratione z puriores in sanguine: z ideo sensus offedit qz in oibus venis meferaicis est sanguis vsq ad pelliculas intestino. exite qz inanitione in stomacho plus regret epar p vnas suas z no p meferaicas cu no sint deputate ad attrahendu a stomacho: p alias suas venas. Si q epar no plus sibi transmittit p vias illas: adhuc facilius epari z stomacho q ille sanguis q est in meferaicis trahat ad stomachu cu sibi appropinquet marie ab icestino icuino z duodeno: qz p reuertat ad epar tedeo p alia vna. C Ad obta in qz dicit. Ad pmi q tpe necessitas qz vna via zrys motu bus feruit: vult b Gal. 4. de villis. penit. ca. in fine. ¶ Ad scdm odin qz imaginat vense porte est vna cu tñ sit. 5. vel. 6. vel. 7. Et sic alia vena qd ad stomachu tedit: z alia qz meferaice ramos constituit.

C Dubitat scdo an flegma de quo. A. illigit ibi nisi accidat firlla venicis ad epate: an flegma qd est in stomacho z qd in in eo recipit: de quo dixit supra qz humor z plus respit in stomacho c flegma. ¶ Dñm qz de vtrosq pot itelligi, solum n. hic vult dicere. A. qz p maioris necessitas flegma illud no venit cu tanta gradatide qd qz sit illud: no tñ credo qz sit firmo de flegmate in stomacho gñato nisi veller p sibi chlu z trahit p itestina nodu pmutatu ad nra sanguis. Ex qb licet accipe qz in stomacho cu no est sufficietia nutrimenti vt sanguis: aut est necitas aliquid nutrime: z tuc gradatim puerit flegma qd erat admistu sanguini: z nutrit eo vt acuat alcidit alys mediis. Auz ad dif magis necessitas: z tuc sine tanta gradatione purtiff flegma qz subito vndeciqz pot illud flegma accipies. Aut vtterius magis ad dicitur: z tunc accipit sanguinem per meferaicas.

Et illi quidem errauerunt qui existimauerunt q̄ san-
guis non nutrit stomachum ⁊ iudicāt de eo iudicium
enuntiatiuum absolutum.

Et illi qd errauerūt, s. Rasis, s. p̄tinetis. ⁊ Aui. hic absolute cōfir-
mat qd sanguis nutrit stōchū: qd licet pcludere qd flegma ⁊ sanguis
pprie nō sunt causa vomitus.

CS2; tu .i. mo vi per flegma plus oi humore facit vomiti: q: mari-
me videm? flegmā flū vomiti? cūari. Amplius. A. ponet q: melior vo-
mitus est q: fit ex hūioribus? facit flegmā tū cholera. / P. dōd;
q: cū Aui. declarādo pcedit flegmā nō ēē cām vomit. itrellit q:
flegmā nūli ouli vi tpe pposuit hū. flegmā cū sanguine vadit:
tūc maxime. A. paurit: flegmā q: facit facit vomiti t qd vo-
mitu educit: nō ē flegmā q: flegmā gīant in stōcho p digestio-
nis aut catarras est quo nūi tpe vebemētissime nēcitat stōch: ēt
nutrit fit ēt qd deficit flū sanguis t nāle flegmā qd cū eo vadit.

[illegible]

dicitur quod sanguis generat stochum non gnat maliter nisi plus de virtute semis fuerit in nāz chilo. Hoc solo non valet: quod si magna gnotis et nutritio potest habere latitudinem non potest ea habere finem formas subiles: forsan finem gradus et modus copiosus et sube grosse vel subtilis. Chilus autem alia a sanguine subam habet. Scdā et solo non valet quod est phos. non. immediate unūquodque sit ex unoquoque sed determinatum ex determinato. Ex homine. non. sit cadaver et non eoductio: sic et ex chilo fit sanguis: et non eoductio ex sanguine chilus. Et hoc idem probat. Vnde forme unica est materia appropriata. hominis autem una est forma: et una materia. talis autem erit chilus aut sanguis. non chilus et sanguis. forma et stochus: bi est inducta in materia quod est sanguis: et ab eo nutritio. Soluit ista ratione: quod una forma potest induci in diuersas materias sic forma chilii in panem et carnes. forma auriā nā sit et alchimico et tū non hnt vna materia. et aial putrefactione et gnotis verā sit. sic et eodē modo stomachi forma potest induci in sanguinem: et hoc tpe gilationis: et in chilii: et tpe nutritiois. Hoc non valet: quod hic sermo est de formis perfectis sic est forma aiali. forma autem aiali vna non inducit immediate in diuersas materias. Explea quod adducit non valet. Propter quod aial quod gnat per putrefactiones differt forsan specie ab aiali quod generatur per verā gnotem: non autem differt specie stochus gnat ex sanguine a seipso dū nutrit ex chilo. Vel finem illos et tenet quod illa aialia non differat specie ab aiali gnotis per putrefactionem ex materia virtute calidi celestis in eo inclusi. Deducit per ad eandem dispositionem vel formā quā hnt materia ex aiali generatur sine putrefactione: sed de sanguine non potest quod non per reuertitur recipiat formā chilii per putrefactionem sic cadaver non redit immediate ut recipiat formā. Explea autem quod adducit quod forma auriā. Dico quod in eandem materiam immediatā forsan nā inducit formā et alchimista cū operatione nāli. forma. nā. auriā inducta ab artifice non est forma artificialis: quod forma artificialis est forma accitialis vt Lōmē. et phisicōmē. et est forma nālis ad quā pparauit artificii. sicut gnat inducit formā auriā in pre sulphuris non vrentis et mercurio: sic et fit ab ope alchimie: et siue ppter illis nā non posset facere aurū: sic non potest facere hoies siue mēstru et spmate: et hoc modo hnt vna materia tenēdo optionē Diabari: et tenēdo optionē Sul. afr oporteat dicere in suo de mineralibus. Tertio probat. nā stomachus isanē in vire nutrit verā nutritioe ex sanguine: imo tūc est optima et nālis nutritio: et semper ex sanguine nutritio. Dico tūc nutritioe quadā non vera et resocillatua stomachus ex chilo nutritio. Vnde 3° de virtutibus nālibus ca. 7. Sal. dicebat quod euaporatiue iponit tuncis suis: vera aut nutritio euaporatiue non fit. Et Auer. 2. coll. c. 6. dicebat quod talis nutritio attinet potest quātitate: et quod chilus qui irroret stochum non manet sub chilii forma: imo transmutat ut irroret et inflammationē phibeat: id est ibi est appositio et assimilatio non sic quod est in vera nutritio: sed sic quod sufficit per resocillatū. Et idē Auer. dicebat supra quod fouet ex chilo. fouere autem ppter nutritio non est sed de sanguine dicit quod nutritio. Et isto modo intelligat auctoritates Sal. que dicunt quod stomachus nutrit ex chilo. Ad primā rationē dōm quod est de eos sic nos: non enī statim cū chilus est in stochō fit chilus: et non statim nutritio non statim cessabit fames. Ad dōm quod cū fames sit appetitio partit sensitiuū sumpto cibo cessat sensus: quod arguitur est quātitas que queret bas. hoc apparet ex dictis supius diffuse de appetitu. Ad aliud dōm quod fortificat quod calidū cessat agere in stochō et agit in cibū sic videmus quod per selem cām diutius stat sine cibo febriētes et sani vt supra patuit. Vel dōm quod exiit cibo in stochō epar pmitit quod mēbra attrahāt sanguinē et est in eo et an pmittebat per inanitionē quod erat in stochō: adueniente vere cibo in eo aliquā resocillationē tunc sumit: et in vitate non statim subito hō fortior et sū apparēter: imo si nisi pax post cū cibū aliquid alteratōz recipit. Alie vō rōes patēt et.

Et quidam hoies sunt qui habent periodos in melia consuetos et in eis sunt sani. Et quicquid perducit ad adustiones in mery et gutture imo vlcus.

Hic ponit diuersos modos vomitū et nauseę. Et per quosdā. Scdō quosdā alios. ibi. (Et ille cui stomachus.) Per pta possit viciidi in septe sigo pñderat. Dicitur quod quā hoies hnt periodos mēlice pñsonis. et in eis. i. ab eis pñsonis sunt sani. i. per vomitū: quod pferuan- tur. vel in eis. i. vomitibus sunt sani et.

Et ex nausea est quod est signū crisi. Et quicquid est signū malū sicut in febribus pestilentialibus.

Nausea est signū crisi post signa digōnis ex mēbra optie vomitu eductis: in pestilentialibus est malū per viā signū: sicut multū in stomacho nocumētū. Et cā quod phibet a cibi assumptione quod marie p- cipit in pestilētia. q. n. vñr agūt in comēstioe euadūt: vt Auer. 4. cañ. sen. i. trac. 4. c. de cura pestilentialis febrie.

Et quod multiplicat in cōuālecentibus indicat conuersionē. Et de vomitu quod cretico ē quod pñert febribus acu-

tis et apatibus epatis que sunt in latere cōcano. Et est vomitus qui accidit in accessione febrium.

In pñalecentibus et. q. significat aggregatiōes multoz maloz bu. i. stochō. Sz quod dicitur i. accessioe febrie vñ exponit: et sup. quā vomitū g accit et. Vñ pñ dicit quod iste sit vomitū cretico large sumēdo vomitū creticū p oī vomitū alieuiare sic est iste. qñ. n. phibet accessionē.

Et quicquid sunt in stochō et in vñscerib⁹ interiorib⁹ apata et pñe calida et sūt faciētia venire vomitū pñterea quod declinat ad expellēdū: et pñterea quod ledunt ex quolibet tactu accidēte eis aut ex quolibet cibo aut medi- cia aut humore aut mēbro mollificato. Et nausea quod est quicquid remanet et non pñmutat ad vomitū. Et cā est vehe- mētia virtutis retētiue aut debilitas quātitas quod facit nau- seā aut paruitas eius: ita quod quā sup ipsum fit motus al- leuiatur vomitus imo mouetur vomitus.

Dicitur hic quod si sint in interiorib⁹ apata cala faciūt vomitū: quod ledūt ex quolibet humore aut mēbro mollificato. i. mēbro repleto ex hu- morib⁹: vñ statim transmittit ad mēbrū illud apatū. vel mollificato. i. relaxato. quod si mēbrū aliqđ adiacēs relaxet sup eo quod hnt apata ista dolet. nausea remanet. f. pura nausea et non pñmutat ad vomitū. cā est foris virt⁹ retētiua: supple vñ nihil expellit: et cū nihil expellit non fit vomit⁹: vt appert ex notificatiōe habita de eo supra. aut ē debilitas quātitas. f. mē q facit nauseā: aut quitas. f. quātitas mē. Si aut fiat vomit⁹ sup illa pauca materia siue sit pauca quātitas siue pauca quātitas alleuiat. i. leuiat vel leuiter fit vomitū. Immo et. Et cā ē: quod ex motu agitatur materia vñ magis nocet res nocue dū mouent. maius g nocumētū inducit: vt. 5. de accidēt et morbo. c. 5. vel accidit ex mo- tu non fieri vomitū deposita materia: et accidit fieri si magis nocet.

Et illi cui stochus est debilis accidit vt syncopizet ipse et non possit vomere per vacuitatē stochi sui aut per paruitatē humoris ledētis ipsum siue sit imbibitus siue non imbibitus si loco hmoi stochi et oris eius esset stom- mach⁹ fortior et os stochi fortius non syncopizaret ipse neqz pateret ab ipso. Vñ per debilitatē eius patit ab eo: et per debilitatē ei⁹ et paucitatē materiēci non ē ei pos- sibile vt euomat ipsum. Lūqz comedit post ipsum cogit euomere per duas res. Quāz vna est: quod hñor quicquid est nocēs ei parū non mouēs neqz laborare faciēs: quā est in fundo stomachi: et quā cibū eleuat ipsum cib⁹ et mul- tiplicat. Et scdā est: quod adiunatur cū quātitate cibi ad expellendum ipsum et vincendum.

Hic ostēdit alios modos vomitū. Et per vñ. Scdō ostēdit modum quēdā nauseę et subuersionis. ibi. (Et quicquid subuertit.) Primū pz.

Et quicquid subuertit aia et comouēt nauseaz caliditas et siccitas accidētes ori stochi et facit quātitate sua calida illud quod facit humor vicinus quātitate sua cala etiaz.

In secundo dicit quod quandoque fit subuersio animi: et per et. Et quod per pura mala complexio stimulan ad expulsiōem potest facere nauseam et subuersionem.

Et in administratiōe quēdē vomitus cū equitate est inuamētū maximū. Vñ assiduatio eius marie debi- litat virtutē stomachi et facit ipsuz lacunā supfluitatū. Et vomitus quēdē creticus euadere facit spasmus. Et multoties accidit febricitati spasmus aut epilepsia aut sile epilepsie subito et euomit humores vt est flos eris aut indicū et euadit. Et quicquid facit et euadē ex subeth et ex augmentatiōe repulsiōali in febrib⁹ et alijs. Et mul- toties vomit⁹ sanat ex singultu clamoso. Et ex admini- stratiōe vomit⁹ cū equalitate cōseruant renes et curat eo nocumētū eoz et nocumētū pedū et sanat eruptio venaz deferētū sanguinē et arteriaz. Et amaf quēdē vt administratur in mēse bis. Et melior horaz vomit⁹ est illa que est post balneus et post quod comedit post ipsum et

Bentilis

implet. Et nos quidem iam subtiliter perscrutati sumus sermonem de hoc in libro primo.

Chic ostendit diuersa inuamēta vomitus. Et p̄ facit h̄. Scdo ostendit cōueniētē horā ipsius. ibi. (Et melior.) Tercio iterū ponit quosdā alios modos vomitus. ibi. (Et stomachus.) Considerandū q̄ vomitus ille sit cū equalitate in quo obseruant quatuor p̄dites. p̄tia ex p̄te corp̄is: q̄ sit aptū ad vomitū nō h̄ns pectus strictus: 2 alia q̄ enumerat Aui. p̄ma sen q̄rti cañ. de regulis vomit. Scda ex p̄te t̄pis: vt q̄ fiat t̄pe cōuenienti vt inuere: an vō pueniat maḡ in estate dubiū ē. Tertia ex p̄te modi f̄diti: q̄ facilius 7 leuiter fiat. Quarta ex p̄te boze: q̄ fiat post balneū 7 repletionē. Et sunt plures alie p̄ditiones q̄ tñ ad has reduci p̄t. Iste q̄ vomitus affert in uamētū p̄seruando ab egritudine: nō tñ d̄z continuari: q̄ facit stomachū assuescētē vt recipiat supfluitates: 7 iō facit eū lacunaz supfluitatū. Quod āt dicit de vomitu eruginoso ē habet in cōmēto illius afo. 1. 5. p̄ti. Spasmus ex elleboro mortale. 7. 12. t̄ra. in fine. 7 supra de egritudine: stomachi subdit q̄ ex vicio vomitū conseruant renes: q̄ prohibet cursum crudoz humoz ad ipsos illos diuertendo 7 curant nocumēta eoz vt vlcera 7 lapides vt auctores precipiunt. Et cā est: q̄ euacuat 7 diuertit. vii infra sen. 18. cap. de cura vlcetum renū. Vomitus est melius quo vlcera renū curant propterea q̄ mundificat 7 euacuat: per hoc q̄ attrahit humores a p̄tio partis renū: 7 nocumēta pedū. i. podagram pp candē cām: vt sen. 22. ponit. ca. de doloribus iūcturaz. in cura. vbi vomitus maḡ inuacuat eis q̄ solo ventris.

Dub -

CErupcio venaz. Sz diceret q̄ 5. cura vlcetū 7 eruptionis est ges. vomitus autē est vehemēs mor̄ vñ rupturas maḡ aperit. 7 d̄z q̄ vomitus sanare p̄t 7 iuuare in rupturā arteriaz 7 venaz. Ad prima enī intentio in curatioe illoz est igr̄ssare sanguinē 7 p̄hibere illius subtilitatē. p̄hibet autē eius subtilitas eūando cholericos humores 7 acutos illi mistos 7 diuertendo ne ad locū rupture fluant: hoc autē facit vomitus: vt notū est. Considerandū vō q̄ vne quedā sunt deferētes sanguines vt vne que oriūnt a gibbo. quedā sunt deferētes chilū maḡ sicut sunt mēseraice: 7 in eis alceret maḡ ad nām sanguis: vt infra Aui. 13. ēt ex illis venis porte quedā sunt deferētes sanguinē vt q̄ vadūt ad stomachū 7 ad plēnez: plures tñ ex eis sunt mēseraice. Si ergo vomitus p̄ferat rupturas venaz nō p̄fert rupturas venaz mēseraice: q̄ ex vomitu forsan in illis sit magna p̄uictio: q̄ stomachus subintrat sub epatis cōcauo. Sili p̄ alligatiā ad iustitiam cōmouet illas: sz p̄fert rupturas aliaz venaz q̄ sunt post epas: q̄ iste multū nō cōmouent p̄pter vomitū 7 iuuat vomitus p̄pter dictas causas. Considerandū ēt q̄ talis vomitus d̄z ēē facilius 7 leuis vt non multū cōmoueat. Ex gbus obiecta solunt. Et melior hora vomitus est post balneū. 7 cā est: q̄ balneū cōmouendo faciliat vomitū 7 s̄t ēt cōmestio.

CEt stomachus q̄d m̄ deb. lis quotiēs cibā accident ei nausea 7 subuersio animi. Et si fuerit debiliōz parū nō poterit retinere illud q̄ recipit: imo expellet illud ad superiora 7 inferiora. Et debilitas q̄d stomachi q̄nqz sit ex sp̄ibus malitie cōp̄sionis. Et tu scis q̄ de causis quarūdā speciez malitie cōp̄sionis sunt qdā quibz ad iungit resolutio spiritus sicut est solutio ventris pluri ma 7 maxime sanguinis. Et tu scis q̄ ex debilitatibus sunt dolores vehementes 7 tristitie 7 iciniū 7 fameas vehementes. Et ipsa etiā sunt ex causis vomitus fm semitā itroitus debilitatis sup stomachū: 7 stomachus dolorosus ēt velociter als vehemēter euomit cibū 7 expellit ipm. Et illi cui superuenit frequēter nauseatio ua satietas 7 q̄ comedit nō fm veritatē famis nō veritate accidit in primis q̄ comedit adustio als angustia vehemēs valde quā nō tolerat: deinde p̄uertitur eius eē ad hoc vt euomat totū q̄ comedit.

Chic enumerat Aui. quosdā alios modos vomitus. Et h̄z duas sicut duos modos ponit. Scda ibi. (Et illi.) CQuod primo dicit pz. Quod scdo dicit dixerat supius trac. 2. 1. c. Quidā vō loco eius q̄ dicit adustio h̄nt angustia 7 est manifestior littera.

CEt deterior q̄d vomit? est ille qui ē vomit? sanguis nisi fm nēcitātē quā dicā: tūc enī est significatio fortitudinis nāe 7 seguit ipz vomitus niger. Et cā in hoc

Super tertio

est malitia: qm̄ ista duo nō sūt gñata i stomacho: imō nō sunt nisi expulsa ad ipm ex locis longinqs 7 membris alijs 7 significāt nocumētū in illis mēbris 7 fm cōitātē stomachi 7 obediētia ita vt debilitent ipsū.

Chic cōparat sp̄es vomit? adinuicē p̄siderādo eas ex p̄te coloris et q̄d egredit. Et p̄ facit h̄. Scdo itez enarrat quosdā sp̄ales modos vomit. ibi. (Et ex dispōne mala.) Tercio ostendit q̄d modus p̄ueniētiōz sit: oīdēs significata quarūdā sp̄es vomit. ibi. (Et sanior.) 7 p̄tia in. d. p̄tio cōparat vomitū sanguis ad vomitū nigrū. Scdo ostendit significata quorūdā alioz modoz vomit. ibi. (Et vomit? q̄dē.) 7 p̄tia in. d. p̄tio ponit q̄d irēdit. Scdo pbat. ibi. (Et cā in hoc est.) CColēs. 2. p̄bare q̄d dixerat. f. q̄ vomit? sanguis sit deterior nigrō: dicit q̄ cā huius est malitia supple quā s̄t vñus: quisq̄ illoz humoz. nā nullus illoz humoz est gñatus in stomacho: imo veniūt ad stomachū ab alijs mēbris pp nocumētū q̄d est in mēbris illis a gbus veniūt isti humores ad stomachū fm quādam cōitātē q̄ ēt iter stomachi 7 illa mēbra: 7 q̄ stomacho ēdicit vt recipiat a mēbris illis: 7 iō stomachus debilitat 7 tūc suppleat: sed sanguis venit pp nocumētū in epate: melia vō p̄pter nocumētū in splene. maius autē nocumētū ēt epatis q̄ splenis.

CEt significat vomit? sanguis p̄prie motū eius egredientē a nēcitātē: 7 vomitus sanguinis cū egreditur a necessitate portendit mortē. Et vomitus q̄dem purus est malus. choleric? q̄d significat superfluitatē caliditatis. 7 flegmaticus significat superfluitatē frigoris simplicis puri. 7 vomit? q̄d diuersoz colorz deterior est nigrō. 7 ex illo q̄ ēt vt flos eris 7 vt succus porri est malus propter illud quod significat de aggregatiōe humorum malozum.

Chic assignat aliā cām p quā absolute pbat q̄ erit? sanguis p vomitū sit mortalis: 7 dicit q̄ vomitus sanguis significat motū sanguis egredientē a nēcitātē. i. q̄ nō est fact? pp nēcitātē aliquā iuuati vñ: 7 cū sanguis isto mō vomitu educit idcat mortē imo supple ē cā ei? p̄p̄er q̄d p̄siderandū q̄ vomit? sanguis p̄t fieri f̄z necesse sitatē: p̄t fieri egredientē a nēcitātē. Sit q̄d fm nēcitātē q̄ sit pp aliquas cās q̄ faciūt illud nēcariū inuamētū corp̄is sic accidit ei q̄ p̄fuevit minui p̄ s̄mā 7 vñm̄ ēt aut accidit ei cui multatuz est mēbrū aliq̄ 7 pp cōsimiles cās. Sit vō vomit? sanguis egredientē a nēcitātē q̄ sanguis puro motu p̄ter nām pp aliq̄d nocumētū in epate vel in venis mouet ad extra 7 vomitu educit: 7 iste vomit? portēd t mortē: q̄ portēdit magnū nocumētū in epate 7 corpe. 7 cā est mortis q̄ p̄ter necessitatē sanguis a p̄ncipali mēbro educitur.

Cubitat an vomitus sanguis sit deterior vomitu nigrō. 7 Et vt p̄ q̄ vomit? niger sit deterior. Vomitus. u. est deterior qui maḡ accidit ad nām puri humoris vt sumit. 2. p̄noti. c. de vomitu tex. cō. 38. vel fm aliā 7 p̄mā trallatiōē elemētū. Sz vomitus niger maḡ accidit ad nām puri elementi tēdit q̄ vomit? sanguis. color. n. niger fit aut pp forte adustionē aut pp cōgelatiōē p̄ de crisi ca. 1. 2. Ampli? q̄ significat oñium humoris maḡ p̄ter nāz est deterior. talis āt est niger humor respectu rubei. hoc. n. mēl. ē ille vō sanguis oñium significat. Ampli? de sanguie qualicūqz sursum ereitē vñ q̄ est malū. 4. p̄ti. afo. 25. De nigro vō exitu si sursum erierit vt sel nigrū indicat ab ipso ibidē afo. 22. mortale. 7 p̄p̄ositū vult hic Aui.

CConsiderandū q̄ vomitus sicut egestio p̄t ēē niger: aut nigredine sicut est fer sanguis: aut nigredine sicut est fer vini: aut nigredine q̄ est sicut nigrū sel. 7 Differūt vō bi modi nigredis: q̄ nigredo ex vñtū vt fer sanguis tēdit ad obscuritatē. 7 illa vō q̄ est sicut fer vini tēdit ad luciditatē aliquatē. 7 illa vō q̄ est vt sel nigrū tēdit ad luciditatē intēsam sicut est cornu lucidū aut butirū iudaicū. 7 Differūt ēt ex p̄te efficiētis: q̄ efficiēs primā nigredinē est cā generans meliam nālem: aut parū recedēt a nālī per adustionem leuē: aut per p̄gelatiōē. Efficiēs vō nigredinē vltimā est vltimā adustio cholere nigre vel rubee. 7 Differūt ēt ex p̄te m̄ae q̄ vñ p̄mi nigri ereitē est melia q̄ est sanguis fer aut q̄d eius nālitate nō multū recessit: sed m̄a secūdi ereitantis nigri est melia nālitas p̄ adustionē cōuerfa in p̄dicatā nigredinē. m̄a vō vltimā est melia aut cholera p̄ adustionē intēsa. 7 Differūt ēt ex effectu: q̄ si vltimē eritū cadit sup terrā ebullit: primū vō 7 scdm non. C̄bis p̄missis dico q̄ sermo Aui. est de nigro vomitu nō nigredine q̄ est sicut sel: q̄ ille vomit? est absolute mortalis cū vltimā intēsam significet. Et vō Aui. intētio cōparare vomitū sanguis ad vomitū nigrū nigredine que est vt fer sanguis. Et possit verificari de vomitu nigrō vt est nigredo

Dub -

est nigredo fecis vini. C^opropter q^o cōsiderandū q^o isti vomitus p^ont aduenire: aut p^opter repletionē existētes in toto ex istis humo-
ribus: aut p^opter passionē existētes in mēbris in qbus isti humores
marime regunt: aut p^opter inaturalē motū horū humorū. Si vomitus
sanguis et vomitus niger pueniant propter repletionē in toto exi-
stentem ex humoribus istis pōt dici q^o sit deterior vomitus niger
q^o vomitus sanguinis: cū magis p^oter nām sit melius q^o sanguis su-
per totū eruberis: s; quādoq^o ex p^ote modi nocumētū repletio san-
guinis sit peior: cū subito suffocet. Et Aui. volēs excludere q^o nō lo-
quebatur de his vomitibus hoc modo eueniētibus dixit q^o bi duo
sicut sanguis et melia sunt expulsi ad ipsos ex locis longinquis. Si
autē isti duo vomitus eueniāt p^opter passionē existētes in mēbris
a quibus pcedūt: sicut ab epate sanguis et a splene melia: tunc sicut
Aui. pbat: deterior est vomitus sanguis q^o melie sicut deterior est
nocumētū epatis q^o splenis. Sicut ēt isti vomitus accidāt p^opter
motū extra necessitatē eueniētē in his humoribus: et vomit^o san-
guinis deterior est cū ipse sit magis nāe amicus. Jte autēz motus
extra necessitatē pōt fieri aut a cā extrinseca vt ab aliqua pharma-
cia mouēte sanguinē: aut meliam p^opter intrinsecāz cām aut pas-
sionē: aut malitiā in epate vel splene. C^oalia solutio est q^o non est
sermo de malitiā horū vomitū ex p^ote nocumētū q^o fierēt a ma-
teriebus causantibus residuis ab eione: q^o oīs vomit^o aliū a san-
guine cēt peior: sicut humores alij sunt peiores. S; est sermo de
malitiā et p^ote causāz ledētū mēbra hec que vplm sunt radices
horū vomitū. f. epatis in sanguine et a splene in nigro: et est pma
rō. Et ex p^ote nocumētū q^o sequit^o eritū humoris: q^o erire sanguinē
a necessitate peius est q^o melia choliciā: q^o sanguis est humor: necessa-
rior: corpori. Et hec solutio plus mihi placet. C^o Sed tu. d. nō seque-
tur ipm niger s; albus q^o peius est erire flegma q^o meliam. / D^oz
q^o flegma nō sic repit distinctū a sanguine et minera sicut melia: et
iō vomitus sanguis q^o est peior: claudit vomitus sanguis flegmat-
cū. C^o Et qbus p^onteranti obia solunt. Nō enī arguit^o i^o intentionē
Aui. Et vomitus purus dicit^o aut q^o nō pmissus aut q^o ad nām simpli-
cis et elementaris humoris dicit^o sicut vomitus cholere eruginose
purus dicit^o de vtraq^o vō puritate Aui. itelligit. Vomit^o. n. simplicis
humoris cōparatus saniori vomitui malus est cū vomitus sanus
sit pmissus. Vomitus vō rei tēdētis ad puritatē deterior est cū si-
gnificet vltimū caliditatis aut friditatis excessum. C^o Sed cōside-
rādū q^o vomitus diuersorū colorū pōt euenire aut p^o viā cretice ex-
pulsionis: et sic nō dicit^o absolute deterior: significat. n. fortitudine
expellētis nāe: iō sic in vtrius fluxibus mutatiōes egōnū iuuāt et
si hīc eueniāt: vt ibi declarare expedit: sic ēt in vomitu. f. n. tota-
lis vniū dñi. Aut euenit syntomaticē: et vt sic vomitus diuersorū
colorū pōt dici deterior vomitu nigro nigredine nālis melie. Et rō ē
q^o pōt sumi ex hāc in cōmē. 23. scd pmo. p. de crisi. 11. c. Dicit. n. vō
mit^o f. n. diuersas mās corpi dominātes: et plus s; nām pugnātes.
hoc aut f. n. malitiā et longitudine morbi. C^o Cōsiderandū post
ille q^o est cōpositus ex prafino et eruginoso colore est pessimus vo-
mitus: q^o significat aggregationē prafine et eruginose cholere.

C^o Et ex dispōne mala ē vt sit os stōchi subuersūz pa-
tiēs syncopez: et sit nā restricta: tūc. n. illū q^o sedat vomitū
tū addit in retētiōe nāe: et illud q^o resoluit nām addit
in vomitu nisi sit illud q^o facit syncope in humor subtrā-
lis aut choleric^o. et curē dispō cū aqua p^orimoz et tba-
marindoz et silibus et cōfert vtriusq^o rebus simul.

C^o hic enumerat quosdam alios modos vomitus: et habet tres sicut
tres ponit. Secunda ibi (Et sunt.) Tertia ibi (Et sunt quidem.)

C^o Quod primo dicit pater.
C^o Et sunt hoies qdā q nō cessant appetere cibū et quo-
tiēs replent eo euomitū ipm: aut expellūt ipm ad inse-
riora: deinde reddūt: et nō cessat ille labor eoz et ipsi tñ
vlusit vita sanorū ac si illud sit res nālis. Et ecce hīc q^o
dā auis est capies locustas q nō cessat comedere lo-
custas et expellere eas et nō satiat toto tpe quo inuenit
eas: est aliud aial huius proprietatis.

C^o Et qd dicit scdo est dicitū. f. 6. iterioz. z. c. ex quo vult. A. hēre q^o
qdā auis q pnter sibi videbat adesse cū dixit ecce: et sūit aliū aial
hoc hēat q vomit^o vñ illis cōnāis: vñ poterit hē in hoie. C^o Cōsi-
derādū tñ q^o hic vomit^o pōt ēē in hoie hñte egritudine vt notū est:
q^o hoc ptingit in hoie hñte appetitū caninū: sic ibidez. B. exponit:
s; q^o hoc ptingit hōi remanētī saniora: q^o illud sit sibi cōnāle dēret
vbiū. C^o Scidū vō q^o vomitus cibi aut fit post assumptū cibum
anteq^o in stōcho gescat: et buic boi nō pōt ēē cōnaturalis cuz sit ex

toto genere cāe mortalis. aut fit post spatū getis cibi: vel nō to-
tius cibi: et hic vomitus alicui cōnaturalis esse posset.

C^o Et sunt qdā hoies q cū comedūt existimāt q^o si mo-
ueant euomit^o: aut si irascant aut loquant^o aut moueāt
motu aiali euoment^o: et cā in hoc est illud q^o fecisti.

C^o hoc dicitur fuit supra ca. de signis male cōpōnōis humidit^o et cap.
de modis significatiōis dispōnōis stomachi.

C^o Et sanior qdē vomitus est pmissus medius in gros-
sitiē et subtilitate et est ex humoribus q sunt cōsueti ipsi
sicut flegma et cholera.

C^o hic Aui. p^onterit q^o vomitus sanior sit. Scdo ostēdit significa-
ta quarūdā specierū vomitus. ibi (Vt ille.) C^o Cōsiderandū vō
q^o Aui. nō fuit cōtēns dicere pmissus sed dixit pmissus medius in
grossitiē et subtilitate. Nā nō sufficit ad saniorē vomitū q^o sit pmi-
stus ex cholera et flegma: q^o isti duo humores pnt ēē valde ināles: s;
d; ēē flegma nō multū ināle in quali: sicut cholera: et tūc faciūt vo-
mitū pmissū ex grosso et subtili: et isti hūores sunt magis p^onterit
mitui. f. flegma q^o magis aliquo humore reperit in stōcho: vt de-
clarauit Aui. sup^o cholera sic supra dicebat est humor mag^o ap^o
ad stōchū fluere: et maxie vt vomitu educat^o cuz sit subtilis et leuis
humor: vt in cōmē. illius afo. 4. 4. pti. purgare qdē est ate.

C^o Tūc ille qd ē vt succ^o porri egritudine significat mali-
tiā: et viridis ad nigredinē declinū sicut azul et idicū f; z
plm significat p^onterit calitatis: et sunt pter illū q^o est
vt succ^o porri et flos eris. Quāuis qñq; ptingat vt sint
ambo pp adustioz ēt. Vt adustio q nō ē a vebemē-
tia frigoris et turbatoz ēt^o et declinū ad splēdoz et cla-
ritatē et ad illū q^o est vt succus porri signat mortē stūc.

C^o primo facit qd dicitū est. Scdo dubitatiōes remouet. ibi (Quā-
uis.) Quāq^o vomit^o vt succ^o porri f. n. dñm cholere prafine q mala
ē et nāe dñia. / Quāuis. p^onterit remouet vñ dubitationē. Scdo aliā
addēs quedā. ibi (Quāuis vomitus.) C^o Dixerat statim q^o color vi-
ridis sicut azul et sicut idicū significat cōgelationē: et sunt pter co-
lorem poralem: vt flos eris.

C^o Dubitarēt q^o aligz vtrū quāuis isti colores sint alij ab illis: possent
ab eadē cā fieri: vt pp calitatē adurēt. / Rāder q^o sic. f. q^o abo. f.
color azul et sic idicū ex vna pte: et color sic fucus porri et flos eris
ex alia pte sunt qñq; p adustionē. C^o Cōsiderādū vō q^o colores azu-
li et idici sunt colores nō lucidissimi obscuroz: et iō hñt maxie a fri-
gore p^onterit. Colores vō prafini et eruginosi cū tēdāt magis ad lu-
ciditātē hñt a caliditate. imaginor ergo q^o si color azuli et idici d-
beat fieri a caliditate q nō hñt ex calido agēte in quācūq; mām:
s; in mēssaz: que cū de se sit magna ex actiōe caloris acgrit aliqua
luciditātē et puietare. cū aut nigredini puietas aliqua misceat recte
cōfurgit color idici quo tingunt dalle. Color vō azuli sit cōsimiliter
Quomodo color fiat prafine et eruginose cholere Aui. declarat p
cā. sen. 1. ca. de humoribus. Subdit. A. vñ adustio supple et nigre-
do que nō ē. C^o Et p^onterit aliū modū loquēdi. non tñ vult. A. q^o in
nobis a frigore fiat adustio: et supple ostēdit mortē virtutis. f. ex
multa adustione: supple ibi: sed qui sit ex congelatione declinat ad
obscuritatem sicut indicum zc.

C^o Quāuis vomit^o citrin^o et vt succ^o porri et vt flos eris
multiplicet in ipso i cui^o epe ē cōpō cala valde: acci-
dit hñti apā calidū in epate vomit^o cholericus: deide
vomit^o vt succ^o porri: deide vt erugo eris et fit cū nau-
sea et singultu: niger vō nō fit nisi in apatib^o splenis: et
in fine veris et ē malus: et fetidus ē malus: et pprie qui-
cūq; amboz in febribus pestilētialibus.

C^o hic remouet aliud dubiū f. n. bñ p^onterit. A. multū vitupant
bos colores. C^o Quereret ergo aligz vtrū in aliquo corpe possint
apparere in quo rācā nō significant malitiā. / Et rāder q^o sic: q^o in
habēte epat calidū et sicū. Et addit quo ordine isti vomitus appa-
reāt in apatibus epatis. Cā vō ordinis est q^o prafina generatur ex
cholera. f. vitellina: s; pus illa apparebit: s; ex vltiori inflamatio-
ne generat prafina et ex prafine adustioz generat eruginosa. Si s;
inflamatio apatis addit apparebit p^onterit singultū. Et ex eo qd p^onterit ac-
cipe q^o bi colores appēntes in eo cū epat^o cōpō est calida valde
nō sic sunt timēdi: q^o ex leuioz inflamatiōe in illis hñt quīs s; mali
sunt. Nigres. f. sic est nigredo nālis melie aut fere nālis fit i apatib^o
splenis. f. vtrūq^o mēssaz: q^o splen sui receptaculū est. cuz s; apat^o sit

Bentilis

gnū multe plenitudinis ex melia in ipso. per apha vo itellige aut apha ppeie dictū aut cōem hūozalē iph? repletionē z tumores. Sit ē in veris fine. Et cā est: nā mae q̄ referunt ex hyeme qdā sunt cholericē subtile: z iste mouent in pñ? veris: qz pauca sufficē eis calitas ad mouēdum. Quedā vo sunt melice grosse: z ille fortiore motore egēt: z iō nō mouent in pñ? veris: s; in fine vbi maior est calitas eas mouēs. D; vo ad huc maior ē calitas q̄ meliam moueat ad vomitū tū q̄ moueat ad iseriores pte: qz ad hūc motū iuuat grauitas: z iō A. dicit marie de nigro vomitu qd sit in fine veris. Quod at lit malus declarare nō expedit. z q̄ ambo. s. nigri z fetidi sint mali in pñ? stitūalibus notū est cū vltimā corruptionē significēt.

C Et qñ iuenit subuersio in die quarto egritudinū z fit expulsio vomitu est iugatiuum.

C Considerādū post q̄ subuersio in die q̄rto pōt ē signū vomitus furi in septio cū septimā q̄rta manifestat: z tūc ē iugati? Silt pōt aff? exponi. s. q̄ qñ iuenit subuersio i q̄rto. s. q̄ pcesserit signa digōnis: z fit expulsio vomitu. s. eodē. 4. die ē iugati? qz ē cretica eūo. Dies. n. quarta pōt esse cretica: qz accōmodatiōe cū sit indicatiua z in indicatiua fiat leuis pugna: vt secunda fen quartū.

C De signis portēdētib? vomitū. La. 9^m.
S Ant nausea z subuersio ascedentes vomitū zqñ tremat labiū z accidit tēso hypochondrioz ad supiora: itic iudica ipm adesse.

C Determinat hic. A. de signis. Et primo ponit signa vomitus absolute. Scdo ponit signa propria nausae subuersionis z vomitus fm diuersos modos causarum. coz. ibi. (Signa autem.) **C** Considerandū q̄ supficies oris supficiē stomachi p̄igua est: imo est ac si eēt vna supficies: z iō adueniente mā in stōcho: opz q̄ ex p̄iguitate labiū tremat: maxime vo labium inferius cum ex suo modo situs magis tremori sit aptum: z etiā alia est causa.

C Signa autē humoris mali putridi faciētis nauscam z vomitū si ē calidus sunt sitis z sapor malus in ore z putrefactio appenter. Et signa q̄ ex illo hūore fit saniosus sunt inuerti ipm ex pte vomitus z vehemētia nō cumēti stōchi ab ipso cum eius leuitate: quoniam ipse nō nocet nisi ex qualitate sua nō quātitate.

C Primo ponit signa hōz accētū qñ sunt pp cās in stōcho. Scdo qñ sunt pp cōitates. ibi. (Et eius.) **P**rima in duas. Primo ponit signa hōz accētū qñ sunt a mā. Scdo qñ sunt a mala compo. ne. ibi. (Et signis eius.) **P**rima in duas. Primo ponit signa qñ cā est mā putrida corrupta vel saniosa. Scdo qñ est nocēs: qz grossa subtilis vel multa. ibi. (Signa humoris.) **C** Quod dicit cum eius. i. stomachi leuitate: qz. s. ibi non apparet tumor vel inflatio vel aggrauatio z reddit cām quoniam ipse zc.

C Signa humoris boni non mali q̄ facit illud cum sua quantitate sunt vt non sint illic vapor z putrefactio z sapor malus z vomitus malus z sedant ipsum si fuerit subtilis medicine pontice: z si fuerit grossus medicine subtilitatie. Et significant multitudinem humiditatis multitudo vomitus non mali z multitudo egestionis z multitudo saluē: z p̄cipue si p̄cesserit nausca tūa satietas.

C hic ē duplex lra. vna negatiua q̄ dicit nō facit illud sua quantitate z tūc expōnet lra. signa hūozis boni. s. in cōpatōe ad p̄dictos: qz nō sic male q̄litas. q̄ nō facit zc. supple sed q̄litate grossa vel subtili q̄ nō sunt sic male q̄litas: vt saniositas z putredo. Alia lra. h; qui facit illud: z tūc suppleat z vt sit cōe dictū huic pti z sequēti.

C Et signū ei? cui? cā est malitia cōplonis oris stōchi est q̄ non tolerat illud qd eis supuenit: imo mouet ad expellendū illud via malitie alis vna malitie cōplonis cōplexionis predictaz. Et eius que fit pp cōitatē cerebri aut epatis aut matricis signa sūt signa egritudinū epatis vel capitis z aliorum.

C hic vult dicere q̄ signū huius est: qz habet significatiōibus p̄uarionis materiei stomachus non tolerat cibū q̄ supuenit Abi: z hoc pp alterā malaz cōplonū dictarū supra. aut vna. i. caliditas z fectitas de qua dixit: vel vna. i. facta ex euacuationibus resoluētib? de quibus ē dixit. Et eius. patet.

Super tertio

C De vomitu sanguinis.

Cap. 10^m.

E sanguis qdē cū p vomitū egredit tūc ē ex stōcho aut mery. Et cā in illo aut est eruptio vene z scissura ei? z iph? icisio. Et multoties fit pp vomitū plm aut vētris solōne sacra ex catartico cale cōplonis aut eruptiōe apas nō maturi aut pp sanguinē a capite currētē ad stōchū a loco qui ignorat: aut pp effusiōne sanguis ad ips? ex epate z ex alijs mēbris z p̄cipue cū retinet illud qd opz cūari ex sanguie: aut accit icisio mēbri z supfluit nutrimentū ei? s; modū cui? declaratio p̄terit a me i radicib?: aut accidit mēbro dimissio exercitiū p̄fuit: aut pot? sanguis ge suspēse i mery aut stōcho: aut accit fistule i stōcho. **C** hic determinat de quodā spāl vomitu. Et p̄ de causis. Scdo de signis. ibi. (Ille.) **P**rima in tres. p̄rio determinat de causis vomitū. Scdo assignat cām cuiusdā cāe. ibi. (Et cā.) **T**ertio determinat de quibz modis vomitus huius. ibi. (Et multoties.) Quod dicit in p̄ pte ps. **C** Et multoties fit. r. ruptura venē: ita qz secūda cā vomitū sanguinis est aut eruptio apostematis zc.

C Et cā eruptionis venaz z scissure earuz est illud qd scissisti in libris vltuz z illud qd dixim? i p̄ncipio bñof tractat? z opz vt tu cognoscas ex eis illud qd ē ex molificatiōe venaz cū stilitate z sua mollitie z qd ē ex vehemētia exccatiōis earz aut aliō pp grossitudinē earz.

C Licet aliqd de h? viderat atq̄ pōt vel recordat possuisse cās nē scit iusti. s. h. cā. sen. z. ca. de causis solonis p̄mutat. z i h? hui? trac. qz i pñ? hui? trac. ē determinatiū de cās gnōnū vētostratū. vētostratū ac cā ruptū vene pōt ēc. **C** Considerādū q̄ renititas venaz ē signū q̄ vena ē rupta: qz tēus. earz ē durities ē signū q̄ rupta pp duritiē. **C** he tū dispōnes venaz: z si oculos discerni nō possint discernunt tū ex p̄cedētib? cās. Et si p̄cesserūt cāe molificatiōes z attenuatiōes z laxatiōes vās vt hūda balnea: aut cāe iduratiōes z frigora z exccatiōes.

C Et multoties qdē fit vomitus sa. n. ex sanavitate z expellit san. ad p̄tē quā iuenit in dispōne expulsiōis eius p̄ueniētiōe. Et pp h? multoties ē in vomitū duaz lib. sanguis. s. g. trāglitis z iugamētū z illud ē qñ effunditur supfluitas splenis z epas ad stōchū egredit vomitū z expellit: z illud qd est a splene ē nigritū z turbidum z qñqz est acetosum z nō est cū istis duobus dolor.

C p̄rio ponit vñū modū vomitū. Scdo aliū. ibi. (Et multoties.) **T**ertio gñale qdā dictū ponit. ibi. (Et ois vomitū.) **C** Et eo qd p̄ An. pōt sumi pōt particulatio illi? afo. 25. q̄rte pti. Sanguis iuruz zc. Illud. n. nō semp ē ver: qz aliqd ex vomitū duaz libraz sanguis iuenit alleuiatiōe: vt hōis multū sanguinei repleri pp cās q̄scung notas. Et p̄siderat q̄ sanguis expellit a splene z epate ad stōchū p̄ vias manifestas absq̄ venaz ruptura: z ideo nō fit in eis dolor.

C Et multoties qdē fit vomitū expellit hō frustū carnis: z cā in illo est caro addita verrucosa aut fistulosa orta in stomacho z absconditur p̄pter cām aliquam z expellit ipsam natura ad superioza.

C Considerādū q̄ caro verrucosa addita in vicerib? stōchi aut aliter pōt a stōcho abscedi ex motu forti feto in stōcho: aut qz radici illi? carnis deficit nutrimentū: z iō vomitū educit: vñ facili? stōcho educi pōt q̄ abscissione pp tēritatē iterioz mēbroz q̄ possit abscedi ab exteriorib? mēbris: imo a mēbris exteriorib? pp coz duritiem difficulter carnes addite verrucose z alie abscondunt. de istis frustis carnis loquit Rasis. 5. pti. c. i. dicit q̄ fit ad quātitatē nucis. z Auenzoar. 15. trac. 3. ca. 2. in afo. 76. 4. particule.

C Et ois vomitus sanguinis cū febre est malus sed cū nō est illic febris qñqz nō est malus.

C Et qz q̄ s̄gt multā repletiōes z ebullitiōes z nō nālem motum.

C De signis.

Cap. 11^m.

E le qdē q̄ ē a stōcho distinguē ab illo qd ē a mery p locū doloris nisi sit ap̄tōe venaz z nō ex corosiōe z viceribus: q̄re nō fit illic dolor.

Et illū

Et illi q est a corrosione significat signum vlcis qd pcessit z sanguis egredit ab eo in primis paulatim dei de emanat res plurima. Et illius q est a sana stute est vt nihil de ee suo imutatu sentiat paties z iueniat leui tate post egritudine z sit sanguis sanus nō calidus corro sius aut vlcerosus. Et ei q est ex sanguisuga est q san guis q est ex ea ē subtilis saniosus: z ille iā bibit de aq in qua sūt sanguisuga. Et ei q est ab hemorroidibz est vt sit illud hora post horā z iuuat p illud z colores eo rūt sūt citrini. Et dñā qd ē iter facti pp epar z effusio nē ei ex ipso ad stōchū z scm pp splenē: z facti pp sto machū ipm est qd illis nō ē dolor: z ille q ē a stōcho nō enā a dolore z ille q est a splene est niger turbidus z qñq est acetosus. Et multoties enomit bō frustum carnis: z iam ante diximus causam eius.

Cpōio docet distinguē iter illū q est a mery z eū q ē a stō cho. Se cūdo ponit signa fm diuersas cās. ibi. (Et illū. p. hē hz ouas. pōio facit b. Scōdo pōit dñāz iter quosdā modos vomit? sanguis. ibi. (Et dñā. p. pñā in qtuor: sic qtuor ponit modos signoz vomitus san guis fm qtuor modos cāz. Scōda ibi. (Et illū. p. Tertia ibi. (Et eius. p. Quarta ibi. (Et eius. p. Cōsidera q circa pte pñā capli q in aptio ne ouificioz venay aut in aptioe. f. p. refudationē nō ē dolor: cū est solū qdā mollificatio z relaxatio. idē. B. s. de iteriozibz. s. c. in fine. Cōsiderandū q sanguis q pp sanguisuga egredit est subtilis: qz bñc maxie attrahit sanguisuga: z hic pp sui apturā egredit cū sit pua: z ē ēt saniosus: qz in loco mortuus sanguisuga aliq sit sanior. Que fit ab hemorroidibus. f. rētus ē hora post horā. f. fm iterual lū tēpōz nē erat fluxus hemorroiday: z eoz colores sunt citrini. f. cū viriditate: qz hic est eoz color vt ifra. vel citrini: qz si mēsa illa atēdēt: opz q calefiat z subtiliet parūper: ynde z ad aliquaz citri nitatem declinat. Dicit bō post patēt zē.

C De cura vomitus absolute.

Cap. 12^m.

Ermo qdē vlio in curatiōe vomit? ē bñc in vo nitu q gñat a corruptiōe admiſtrationis cibi rectificet cib? z fiat bon? z adiuvet ex qbus dā q dixim? pfortatibus stōchuz boni odoris calis aut fridus fm q puenit. Et illo cui? cā est mā ma lia aut plima efie illa mā f. canones pdictos z cū cbi blis z clysteribz z minoret cibuz z subtiliet. Et ad bñc beanf exercitiū subtile z ieiunū. Et clysteria pportio nalia f. egritudine sunt inuatiua pp illud qd declinat de mā ad iferiora. Et multoties qdē abscindit vomitū clystere acuti. Et vomit? ē multoties abscindit vomitū cū est a mā. Sanat. n. ex vomitu cū euomit illā mām pp effusione ei? cū vomitū: aut v. g. cū aq sola aut cū sy rupo acetoso aut cū anhero aut cū aqua rassani z mel le z q sunt illis silia de bis q sciunt in loco suo. Et cuz fuerit illd qd eūare volum? vomēdo aut sudādo gros suz icipiem? z subtiliabim? ipz z icidem illd deide enā bim? ipm. Et si fuerit nausea imo vomit? ēt ex malitia cōplōnis curabit cū eis q ipam pmutāt. Qd si necaria fuerit renouatio fiat illud qd narrauim? nup. Et vlti mū qd itēdim? in regimie nausce est expulſio humoris faciētis synepim: aut subtiliatio ei? z ipm? incisiō si est grossus viscosus: aut rectificatio ei? si est putridus sa niosus cū bono odore ei? qd in potu sumit ex medicis. bonus. n. odor vebemētē ē pueniēs stōcho z pprie cū ē in nutritiuis. Et remoueri ab ipso si sensus ē diligēs ipm aut attractiō māci exercitāz ad extremitates ē inuatiua valde in retēdē vomit? z pprie cū ē ex expulſio ne humoz ex mēbris pūctibz stōchū ad ipz: z illud fit si stringunt extrema z pprie iferiora sic crura z pedes

pſtrictiōe descēdēte a supioribz. Et qñqz adiuvat ad illud eoz calefactio z positio eoz i aq cala. Et qñqz ē neccariū vt ponat sup adiutoriū z crus medicamē ru bificatiū vlceratiū. Et mirabile qdē ē q calefactio extremitatū ē inuatiua i sedatiōe vomit? ppea qd attra hit: z ifridatio eaz ē tā inuatiua in sedatiōe vomit? ve locis cali ppterea q ifrigidat z sūt ifrigidatio stōchi.

C Superius Aul. determinauit de causis z modis vomit? in gñali z spāli: z ēt de signis: hic eodē ordine de curatione exequit. pōio p determinat de curatiōe vomitus f. suas cās z modos. Scōdo spā lter determinat de cura vomit? sanguis: sicut de eo spālter fece rat capli. ibi. (Si sentieris vlcera. p. pñā in ouas. pōio in gñali z absolute determinat de cura vomitus. Scōdo in spāli. ibi. (Sumat cappare. p. pñā in tres. pōio ponit curā q maxie appropriat vo mitū. Scōdo ponit spālter curā modoz nausce. ibi. (Et scias qm nau sea. p. Tercio ponit spālter cuiusdā modi vomit? auctoritate antiquo rā. ibi. (Et antig. p. pñā in ouas. pōio ponit curā vomit? f. diuer sas suas cās. Scōdo enūerat qdā medi. ibi. (Eristinauerūt. p. pñā in o. pōio ponit curā vomit? facti pp defectū in cibis vel ciba tione. Scōdo ponit curā eius q fit pp malā stōchi dispōnē. ibi. (Et in illo. p. hē scōda hz tres. pōio ponit curā vomit? cuius cā ē mala mā. Scōdo ponit curā cui? cū est mala cōplō pura. ibi. (Et si fuerit. p. Tercio assumat curā vomit? facti a mā. ibi. (Et vltimū qd intendi m. p. Torū pz qd dī. C. s. dicit bon? odorē pueniēs stōcho pppie cū ē in nutritiuis. f. mēbris alijs. vel pprie cū nutritiuis aſi i nutri tiū a. f. reb? vt cibuz q nutritiū? vt cū muf. sed cāpōra mag? inuat cerebrō. Et remoueri. cā ē qz tūc mario: delitia cātur si nō appro ximef bonus odor z mō eleuet? sic interpolari? fiat. Et mirabile. dī mirabile q vn? effect? f. sedatio vomit? puenit a diuersis dijs causis. illud tñ est diuersimode: qz calefactio facit illud diuersēdo: sed in ifrigidatio facit illud in ifrigidando z in materia calida.

C Et existinauerūt qdā q amigdale cū terunt z digi tis fricādo dissolunt in aq z colātur z sumit ex ea in potu sunt maxima cura vomit? dñantis supantis. Et sabe decocte cū corticibz suis in aceto pmissio cōferit plurimū eis. Et lentes effuse cuz elixantur in ipso. qñ decoquantur in aceto permisso.

C hic enumerat qdāz medi. Et p facit hoc. Scōdo ponit quosdā cās. in curatiōe vomit? ibi. (Et tu qdē. p. pñā in o. pōio enume rat medi. q sunt simpliciores. Scōdo ponit medi. qdā magis cōpo sitas. ibi. (Et ex eis. p. C. s. dī p dīc p vificari: qz amigdale absterſio nē pñt: z i fricatiōe z trituratiōe trāst de pte eaz terrea mag? fit cū aquea: z iō abstergēdo pñt aliqſt stipticare: hz si sunt stiptice: z b ē in mā aliq subtili stiptica. Sabe ēt sic pparate notū est stipticā: z lentes effuse. i. colate a pma eaz decoctione. f. c. n. sūt stiptice vt in pluribus locis Aul. cōmemorat. z alimētoz p. Baf. ca. 4.

C Et ex eis qdē expertum est medicamē qd. f. gallie z xyloaloes crudi z gariofil. ptes equales sumat in potu cū aqua maloz. Et glutē gar? osiloz meli? est gariofil lis z sit eius pondus pōdus illoz. Et qñqz ponitur in ipso quando nō reperitur gluten gariofiloz gariofil z ponitur cum gariofilis pulegū quantum sunt gario fil: sunt vltimi z stant loco eius.

C Istud medicamē pſert in vomitu facto pp friditātē: nō scō pp ca liditātē vt apper glutē gari ē pūcti? qz subtili? z mag? penetrās.

C Et tu qdē stude inquārti potes vt cū dormire facias qm illud est radix. Et ex eis q pſert in b ē facē vt ipſi in potu sumāt volētes aut iuiti aquā carnis plurimāz cū seminibz? sit in ea coriādrū sicuz: z qñqz fundit in ipsa vinū odorifex z si est cū b pōticiū est meli? z qñqz infunduntur in ipsa tortelle vt panis de simila: hoc. n. qñqz facit eos dormire. cuzqz dormient sudabunt.

C Causa est: qz somnus oēs retinet cōnes fm modum datum ab A. pmo cā. sen. z. ca. de eis que pueniunt ex semino z vigilia. Et aquam carnis: qz pfortat z euaporationē facit ideo somnum indu cit: z ideo daf cū seminibus. f. callidijs vt se. anſi z fenicu. z marime apy quia faciunt euaporationem: vel cum seminibus. f. frigidis: qz magis alterando somnum inducūt: z quia somnus facit eos suda

Gentilis

re: ideo euacuata mā per sudorē sistitur vomitus.

C Et qñ nā fuerit sicca nō stringas vomitū cum eo qđ exiccat ex stipticis nisi cum mensura absqz nocumento z administra clysticia z soluas ventrem deinde sis au dar in dando arobob.

C hic est alius cañ. z pz.

C Et multotiens quidem alleuiantur nausea z vomitus per flobothomiam.

C flobothomia sedat vomitū qñ est pp sanguis plenitudines aut pp aliquā mām subtilē que ad venas inanitas recurrit.

C Et si cū vomitu expellitur medicamē fortiter pstrin gēs vomitū reitera ipm. z siuebēmēter abhorreat ipz tñc altera ei aliqd odoris eius aut coloris ipsius.

C hic est tertius cañ. z pz.

C Et scias q qñ nausea ledit z nō associat eivomitūs: tñc opz vt adiuues ipz cū vomitūis sbrilib⁹ ita vt euo mat cibū suū vel humore suū: z si necariū tibi fuerit vt soluas vētrē ei⁹ cū facilitate fac: deinde pfora stōchuz cū oleis pdictis z pprie cū oleo de neridē puro aut p misto cū oleo ros. z sic vides de calefactiōe stōchi. Et qñqz ē nausea nō post cibū imo s3 vacuitatē ē: z nō ē post vt fiat vomit⁹ pp paruitatē māci: qre opz vt co medat paties ipz cibū: qñ cū replet facilis fit post ipz vomit⁹ z expellit cū ipo humor. Et plm qdem nausē accidetis a calitate z siccitate remouet a possitiōe em plastroz cum ifrigidatiūis humectatiūis infigidato rū in niue sumēdo in potu aquā fridā pgelataz: z qñqz ponit in ipsa sicut rob acreste z rob acetose.

C hic. A. spāliter ponit curā quorūdā modoz nausē. Et p facit B. Scđo refumit curas cuiusdam modi vomit⁹. ibi. (Et opz vt illius.) Ppria ps bz qtuor sicut qdruplice ponit curā fm. 4. modos nau sē. Scđa ibi. (Et qñqz.) Tertia ibi. (Et pfm.) Quarta ibi. (In nausea vo. Tdicit p q qñ nausea aduenit z ledit: qz non associatur ei vo mitus: z hoc est qñ stomachus tentat facere vomitum z non pōt: si non pōt necetur a retentione. z pz.

C In nausea vo māli necaria ē purgatio cū eis q pue niūt: deinde cures q̄litas remanēs cū eo qđ ē ipi p̄rium ex medicis odoriferis cū robub calis aut fridis. f. vnū qđqz s3 ie. Et oēs quē curas si ipz vis cibare ciba pau latiz paulatiz: ita vt nō moueat alia vice i ipo. Et opz vt illi stōcho q p̄uerit ē vomē post cibū z cib⁹ nō stat i stōcho ipm⁹ apponant empla stiptica p̄dicta i canōe. Et si nō fuerit calitas p̄misceant cū eis illa q sūt sic py retrū z spica z thūs z myrra: z iuuat valde ex tro. albē charus quos laudauit B. Et denē i potu si fuerit illic calitas z sūt arobub sic rob de granat⁹ z pprie illud in q ponit mētha z sequat illd vinū p̄mistū si p̄mittit cō p̄pleto. Si at nō fuerit calitas sumāt i potu cū aq: z cō ferūt eis valde tro. eschil. z p̄fert eis qñ adest eis cū frid tate trocisc⁹ h̄mōi. x. zurūbet gar. vñee cinamomi mast thuris: oīus añ. danich. i. opij keratē. i. castorei ke ratē. i. alo es qrtā 3. Et ex eis q pueniūt illis qvomūt ci bū suū ē vt multiplicet i cibarijs suis coriadrū z lābāt mel empticoz: z ē comedāt vt cortices fistici hūidos aut siccos: z masticet thūs z masticē z xyloa. z cortices citri z mēthā. z pueniēs ē eis vt vomāt deinde comedāt. Et antiq qdē varij i medicia curāt ipeditū vomitū. al. ipeditū vomit⁹ cū ē adolecēs forē hīs stōchi reple tū hūiditatib⁹ retēd⁹ sbrilib⁹ ē multe saline flobotho mado ei venā cū eq̄litate ne sequat terminos syncopsis

Super tertio

si tolerat natura: deinde expectant aliquibus diebus pos tea flobothomat venam eius que est sub lingua: deinde dant in potu stupefacientia: postea faciunt cum gargarizare cum subtiliatiuis: deinde expectant: pos tea dant in potu hieram factam cū colloquintidis z in genian⁹ vt remaneat in stomacho eius tempore par uo: deinde per. vij. dies euomat: deinde adberere faciūt ventri eius ventosaz sine icisidē z euaporant locū euz oleo calefacto: z in mane ponunt emplastrum desup ex fenugre. confecto cum melle z semē malue pfectum cū oleo z faciūt illud tribus diebus. Si autem illud nō sufficit in potu tribuunt hieram cum pulpa collo. z li niunt stomachuz ex gūma ruthe acrestis z medicinis rubificantibus donec videant sup locum borhoz z ve sicas z dant in potu hierapigram deinde decoctionez absinthij z medicamen factum euz castoreo z aquaz: deinde iterant rubificationē cum eis qui sunt leuioza deinde administrant gargarismata z postea sitim fa cientia. Nec est ergovia in medicina antiqua varia nō fm viā comprehensam: iam quidem distimus de cura vomitus illud quod currit cursu canonis: z nos adde mus ei nunc distinctiones.

C hec ps bz duas. p̄rio facit hoc. Scđo ponit cañ. gūale cibatio nis hūitū nausē z vomitū. ibi. (Et oēm.) **C** Et dicit opz q stom achus in q cibi nō stat oebēt emplastrari emplastris p̄dictis in cañ. maxie sunt dicta supra. c. de debilitate stōchi. Et si nō fuerit calidi tas p̄misceant zc. Albecharus est. p̄pū nomē z nō inuenit descri pto. z laudauit eos. B. fm aliquo libro quē fecit de particularib⁹ egritudinib⁹ qui nō est apud nos. Et si fuerit ibi caliditas z sūt de bēt sumi in potu arobub. i. cū robub: qz credo q troc. illi ad aliquā caliditate declināt: z id cū frigiditas vānt: z pprie si rob de granatis sit cū mētha: qz caliditas mēthe fragit friditate illi⁹ rob z manet sua pfortatio: z debet dari post vinū zc. q si ēēt cōplo multū calida nō o3 dari. Si aut nō fuerit caliditas sumāt in potu troc. illos albē charus cū aqua: qz nō opz q cū rob bibant cū nō sit timor de cale factione: sed sufficit q cum aqua bibant. z hoc qdā non intelligen tes fecerūt alias cū vino. Troc. eschil nō inueniunt z p̄fert eis cum adest supple vomitus quo nō stat cibaria in stōcho. Quod sequit pz: qz supra habitū est. c. de doloribus stōchi. z de cura corruptio nis cibi in stōcho. Et antiq curant vomitū ipeditū. ite aut vomit⁹ q vī ipeditus est cū aduenit nausea: z nō pōt seq vomitus: qz ipe dit in sui enētu: aut pp debilitatē virtutis: aut pp p̄ditiones māe. Ita aut cura quā isti faciebāt erat varia nō fm viā cōprehensib⁹ s. p. rōnē vt satis pz: s3 cura rōnabilis est illa q posita est supra illo 5. Et scias q qñ nausea ledit z nō associatur zc.

C De vomitu facto pp caliditate. Cap. 13.

S Amat capparē nō maturā pprie z granata z sumach z algobē cū gubera z cydonia z syru pos q sūt ex eis: z pillas h̄mōi. x. scis iusga mi pte. i. scis ro. ru. z sumach z capparīs: oīus añ. ptes. iij. p̄iugant cū duplo coz s3 rob z cydonijs z dect ex aggregato pfecto a medio auz. vñqz ad auz. fm ētutē. fac. n. dormire z sedat nausē. Cūqz nō ē illic cō strictio nāc: tñc tibi supest tribuē robub pura scđa ex acresta z acetosa z ex acetositatē citri pprie. Et cam phore quidem inest p̄prietas p̄bibendi vomitum z nausē calidos sumptē in potu cum rob z olfate z li nite super stomachum.

C hic in spāli ponit curā vomit⁹ nausē z subuersionis. sic. n. semē intelligi o3. Et p ponit curas vomit⁹ fm sui diuersos modos z cās. Scđo ponit quasdā medi. simplices z cōpositas p̄ferētes ad h. ibi (Medicie singulares.) P̄ria in duas. P̄rio ponit curā vomit⁹ fm sui diuersos modos z cās. Scđo pōt curā itēdēdo ad accēs qđ ad illū qñqz sequit. ibi. (Quqz timef.) P̄ria in d. P̄rio ponit curā quo rūdā modoz vomitus. Scđo quorūdā alioz. ibi. (Et illi quidē.) P̄ prima

¶ Prima h3. 7. fm q. 7. ponit curatiōes fm. 7. modos vomit. 2.
ibi (Jilius vo. 3.) ibi (Et ad illū. 4.) ibi (Et medicamen pferēs. 5.)
ibi (Accidēs aut. 6.) ibi (Eius aut. 7.) ibi (Uomit aut pueniens.)
¶ Circa pma partē pſiderandū q rubrica huius capli nō est cōis
tori cap. ſed ſolū pme eius particulē: ideo nō est caplm diſtinctū
ſicut apparet in rubrica poſita in tabula terti. Aligobore fm Si
monē ſunt neſpille: q quidā dicant q ſit nenifar.

¶ Jilius vo q cogitat q ſi moueat poſt cibuz euomat
cura melior eſt. Et eius q euomit cibū ſuū nō cū cho
lera clirina: imo eſt vomit. cū pp meliaz aut humorē
fridū eſt que eſt ex curatiōe facta cū calefactiuis eric
cātib. Et ex eis eſt illud qd. 7. ſe. apij 7 anis 7 abſin
thij ptes eqles ſiāt ex eis tro. ſitq3 doſis eoz auſ. i. cū
aq frida 7 ēt ſiat eis ius tinctum ex cymino 7 pipere 7
pauco vino miſceant illa cū aceto 7 almuſi. Et ad il
lū qdē q cibū ſuū euomit cū dolore ſtōchi ſumaf cap
parla 7 pteraf 7 diſillef deſup aliqd de ſyru. granorū
myrti. ſ. qſtitas q pſicaf: deide miſceaf illud ſup vinū
paucū 7 mel paucū 7 bibaf. 7 ēt vñellus oui aſſati 7 mi
ſceaf cū melle 7. xv. granis maſti. pſitri 7 comedatur 7
admīſtreſ illū trib. d. 7 pſerſit tro. pſicti i ca. doloris
ſtōchi in qbus ponunt abſinthiū 7 mēiba. Et op3 vt
denſ iſtis 7 q eoz curſu iecidit poſt cibuz qdē ſtipica
7 aſi ipm qdē lubrificatiua ſiē volubilis. Et pſert eis
vt ſumāt ſup cibū 7 ſuffuf. qd. 7. 7. thub 7 glandes 7 ſu
mach. Et medicamē iuuatiū valde ad nauſeā ē illud
qd. 7. 7. coriandri ſicci ruthe ſicce ptes eqles qd bibaf
cū vino qdē cōmiſto ſi ſentif cū acetofitate aut cū aq
frida pura ſi ſentif cū mordicatione. Medicamē pſe
rēs vomitui accidēti pp friditatē 7 bñores fridos. 7.
ſurſibet dozonigi caſtozei ptes eqles zuc. quātū oia.
doſis ei. 7. vſq3 ad. ij. 3. admīſtreſ aliqd dieb. Si aſi b
regimē nō ſufficiat: cū tro. pſicti ſumāt in potu oleū de
kerua cū aq 7 ſeminib. Accidēs aut poſt nauſeatiū
ſatiētate cureſ curatiōe ſatiētaſ nauſeatiue 7 ſotira.
Et aut q accidit pp bu. ſanioſuz cura ē eūo ſtōchi cū
vomitū 7 mūdiſicatiō ei. ex eo 7 eqtio ei. cū qſtitib.
boni odoris 7 cadūt in ea ex ſemib. ſiē aſiſuz 7 ſemē
apij 7 ſiſeleos 7 cymīnuz 7 dauch. Et op3 vt regaf ſiē
oſidim. ita vt ſumāt aſi cibū ex cibis cibos lubrificatis
uos lenitiuos: 7 poſt ipm cibos ſtipicos odoriferos:
ſiē cydonia 7 ſilia vt deponāt cibum ab ore ſtōchi ad
fundū ei. 7 iclinēt mām ad iſeriora nō ad ſupiora. Et
qñq3 eſt neciuz qbuldā vt in potu ſumāt cymīnū 7 ſu
mach. Et qñq3 idigēt aliq leui poſt cibū. 7 diamuſcuz
eſt iuuatiū eis valde. 7 tro. ſtelle ſūt vltimū eis cū vio
in q diſſoluif granū muſca. Vomitus aut pueniēs ex
melia nō op3 vt pſtrigaf qſti poſe eſt. q ſi fuerit pa
tiēs ipm replet. ſanguine ſlōmef baſtica 7 ventofenſ
timpora ēt vt allenief repletio ſupior ſang. 7 melie 7
qñq3 ſufficit diſmiſſio repletionis. Q. ſi ſupluat adeo
vt nō tolereſ trabaf ad iſeriora cū clyſteri in quo ſit
acuitas aliqua 7 aſſumptio ex cartamo 7 polypodio 7
tribulis 7 epibimo 7 albaſcer camomilla cū oleo ſi
ſamino 7 melle: 7 ſiat ſpleni emplaſtrū ex melliloto et
myrto 7 laudano 7 vñee 7 ſemi. croci hortēſis cum
vino pontico: 7 in potu tribuaf etiā ſyrupus de men
tha cū granatis cūz aleſeniati. Et ſi fuerint illic reliqe
repletionis ſiat ſloboſtomia ex venis pedum 7 veni

toſenſ crura. cūq3 ſedaf vomitus euacuet melācholia
cū medi. factis ex myrabo. nigris epibimo 7 agarico
7 ſale indo. 7 ſi exigit res vt in potu ſumatur oleum de
kerua cūz bierapi. 7 abſinthio ſiat. 7 ſi in ſplene fuerit
egritudo curetur ſplen.

¶ Cōſidera q docet dare hoc medicamē cum frigida aqua: aut vt
remaneat in ſtomacho: aut vt accidēti ſubito reſiſtatur: 7 noceat
cāe. Qd dicit in oibus alijs partib. 73. Albaſce qdā dicit q eſt thi
mū. quidā vo ſicados. Aleſeniati. i. ſpēs aromaticæ.

¶ Et illi quidē cui accidit ppter effuſionem materiel
ſubtilis mordicatiue cōmiſcētis cibū quare ſit nauſea
cōferunt troci. ſtelle in hōis paroxiſmi 7 expulſio cūz
pigra pter bo. paroxiſmi 7 ſolutio vētris cū oxymelle
miſto cū aloē 7 oxymelle facto cū ſcāmo. ad ſolutionē
ventris 7 cum aqua pūnoy 7 thamarindozum. Ipſa
enim ambo ſunt declinantia materiā ad iſeriora 7 ſe
dantia vomitū cūz acetofitate ſua. Et op3 vt in hōi
trabaf materia ad iſeriora cum clyſteri leni ex violis
7 iuſubis 7 ordeo cōcorticato 7 tribulis 7 camomilla 7
ſebesteſ 7 turbith cum oleo viol. 7 zuc. ru. 7 baurach.
7 vt admīſtreſ ſyrupus de papauere poſt excuſſio
nem vel expulſionez. 7 cōfert ſyrupus alexādri cū hac
deſcriptione vel decoctione. cydonia 7 ſumach 7 na
bach 7 grana granatoz 7 thamarindi decoquantur:
deinde ponantur thua 7 parum xyloaloes.

¶ Bic. A. ponit curā quorūdā alioy modoz vomit. Et h3. 4. p
mo ponit curā vomit. facti a mā ſubtili iſibita. Scō ponit ſiml
curā quorūdā modoz vomit. alioy. ibi (Et ſcias.) Terno reſumit
curā vomit. facti a mā ſanioſa. ibi (Et ſi fuerit humiditas.) Quar
to iterū ponit curā vomit. facti a mā ſlegmatica. ibi (Et ſi eſt hu
iſmodi mā.) ¶ Tro. ſtelle ſunt multe laudis apd auctores in ſe
datione vomitū: 7 phibēt fluxū māerū ad ſtōchū: 7 in hōia pri
mi vomitus danſ: 7 eūo nō o3 tūc fieri: q faceret cōmotiōē ma
iorem. Nabach fructus ſunt pro quibus: qz eis caremus: cydonia
neſpilla vel carui vti poſſumus: vt ex Aui. haberi pōt.

¶ Et ſcias q quādo natura eſt ſicca cū cauſis 7 oēs q
habēt vomitū humiditatis iuuant cūz ſyrupis 7 pane
exiccato in furno 7 ſpodio in ſucciis: 7 omne qd adbe
ret illi humiditati 7 exiccat ea3 pſert cis: 7 eſt neceſſa
rium multotiens vt ponantur ſuper ventrē eius ven
toſe 7 ſuper dorſum inter ambas ſpatulas: 7 eſt neceſ
ſariū vt dormitio eius 7 ipſius cōmotio ſit in cuna.

¶ Dicit q qñ vter eſt ſtipicus cū cauſis. ſ. aliqb. 7 oēs q hñt vo
mitū humiditatis 7ē. ¶ Cōſiderādū q. A. ſupra. phibuerat ſtipi
ca qñ mā erat ſicca docēs cū lenitiuis pus pcedē. vult 7 hic q qñ
nā cū cauſis. ſ. aliqb. eſt ſecatiuius pus pcedē. vult 7 hic q qñ
iſte aut cāe ſunt cāe aliq cōe: qz in vomitib. tū ſuit per ſuperius:
eductio vētris vñlm ſtrigit. in hac aut cū ſtipicitatē ſtipica eric
catiua nō nocēt: 7 b voluit dicē cū cauſis. ſ. aliqb. leuib. cōib. fere
oib. vomitib. docet aut ponē vētoſas poſt iter ſpatulas qñq3 ad
diuertēdū qñq3 pp dolorē q ſit ab aliq vētoſitate eleuata ab humi
ditatib. illis. debēt ēt dormire i cuna: qz cōmotio illa ſomnū iduē.

¶ Et ſi fuerit humiditas ſanioſa: tunc adhibeant nar
cotica odorifera reſiſtētia corruptiōi ſanici 7 fetori: 7
ſtipica exuccātia ppe ſi ſūt aromatica: imo ſi ſunt nu
tritua. Et ſi eſt hñi mā ſūmerſa iſibita op3 vt ſint il
lic ēt ſubtiliātia icūſua ſicut ſyrup. acetofus 7 ſicut ale
ſeniati pſdicte: 7 ſi ſi eſt viſcoſa 7 croſſa: 7 tūc ea que
ſunt fortiora parūper: 7 biera cū ſyrupo acetofus eſt cō
munis ad plurima. Et iſti qdē poſt illū ſumāt in potu
medicinas ſedātes vomitū cū calefactiōe aliq ſiē ſyru
pū de mētha factū cū granatū i quo poſitū ſit xyloalo.
crudū aut ſyrupū acetofus in q iā poſite ſint aleſenia
ti calide 7 xyloaloes 7 ſolia cytri 7 ēt diamuſ. amarū 7

Bentilis

blacydoniten: et totū illud cū decoctione alefeniati: et etiā diamus. cūz miua: et syrup⁹ de absinthio pferit eis in oi boia. Descriptio bona. R. granatoz acetosoz et mēthe sīsimbriz: oīuz añ. baccari. j. decoquaf in duab⁹ lib. aque vsquequo remaneat medietas et ponantur in ipsa mus. danich. j. xyloaloes quarta. 3. que oia sint cōtrita et sorbeat boia post boia. Et ex medicis sedantibus hāc spēm vomit⁹ est rob cydonij cūz xyloaloes et gario. et syrup⁹ de mētha cū granat: et pprie qñ ponūtur in ipso thūs et gallia et costices et phibitici et muscus et xyloaloes. Et miua sedat vomitū flegmaticū valde.

Cedit q si mā illa est saniosa adhibeant narcotica. i. frida odorifera: vt cāphora sandalus et nenufar: qz illa friditate remittūt fāniel acuitatē et corrosione et sedat ei⁹ vapozē et bonitate odor cōfortat sīdchuz. et possit verificari narcotica. i. stupefactiua: qz ista dant in saniationib⁹ mēbzoz icrusecoz vt phibeant corrosione: vt in saniatione plerūq pectoris dam⁹ qñq. et si est hmoi mā. f. flegmatica que facit vomitū. maxime enī ad h se refert diuidēs eaz per subtilē et grossaz: et iō vult q facta ēdione māei flegmatice que fecit vomitū: q dens aliq calida que remoueat malā cōplexionez frida simul cūz sint pfortatiua et vniua sīdch. biera est cōis ad plurima cūz syrupo acetosoz: qz pferit in vomitu a mā flegmatica et cholericā. ytrāq enī educere pōt merito q dicit cōis. Baccari nomen est pōderis nec inueni quātū esset: sed plecturari possum⁹ q nō est vltra. 3. ij. ex eo q dicit bulliant in. ij. lib. aque et.

Et qñ timet ex frequētia vomit⁹ et multitudine eius. Et quociqz mō sit pterqz in febrib⁹ vehementis caliditatis casus virtutis sorbeat infirm⁹ aqua⁹ carnis asumptā ex pullis et extremitatib⁹ hedoz et arietū cum tortellis piritis sicut alcohol et aqua pomoz et paz vini et olfaciat ex pullis assatis scissis ante faciē ei⁹: et olfaciat panē calidū. Et ex illis est vt elixent pulli in aq et effundat ab eis et decoquant in aqua et dissoluant in ea: deinde terant in mortario et exprimant in ipso aqua ipsoz et ifrigides et dissoluant in ipsa medulla panis de similia et misceat cū pauco vino et ponat in ipso succus maloz et sorbeat ex ea. Et illi qui dissoluant in decoctione: deinde pterunt meliores sunt illis q cōterunt: deinde decoquant. Ab istis. n. resoluit humiditas naturalis et euaporat et in illis pterit. Et qñqz conferunt nauſee et subuersioni aie et in expulsiōne cū vomitu cibifacit ex cubugi et pullis facit acetosis cūz aq acreste et acetositatē citri et sumach et aq maloz acetosoz frigis cū oleo onfancino cūz illis: et nō est malum cibare eos saulich ordeī cū aq ordeī pprie cū sunt vomit⁹ reliquie. Et opz vt iteret illud sup eos: et si euomat illud et abhorrent pmutet forma ei⁹ si refugit ipm.

Cprio facit b. Scdo cōparat qdā modos pparationis. ibi. Et illi q. C Excludit feb. fortes vebementis caliditatis: qz in istis nō daretur iura istaz carniū: qz pfortarent cū rebus leuiozib⁹. possit autē alitelligi si solū diē pterqz icludit: et tūc refert nō ad oēs carnes: sed pul. f. paruoꝝ et arietū. f. ānualū: et maxime castratoz cū tortellis piritis sicut alcohol. i. sicut pul. q in oculis ponit: et b cōfert: qz citius ad actū reducif pfortationis penetrādo. Aquaz pomoz. qñ absolute pferunt itelligit de pomis de sceni quibus caremus.

De medicinis singularibus et compositis pferentib⁹ nauſee et vomitui. Cap. 14^m.

Scias q masticaſtio masti. et thuris et cupressi qñqz pferit ad illd: similiter grana alcadra ut rutha sicca de q in potu sumat coclear. j. qñ est mirabilia. Et gariofi. cū terunt vebementer sic alcohol et puluerizant sup sorbitionē factaz ex tortellis et succis sedat statiz. Et sīl cū bibunt in aq

Super tertio

frida aut decoquant cū aq: et in potu sumat decoctio eoz et pprie ad pueros. Et ineli⁹ est vt puluerizet sup eā mastix. Et ex medicis rectificatib⁹ vomitū et nauſeā est rob citri qñ in potu sumat ille q vomit pp cholera sic est ille q vomit pp cās fridas pmissū cū xyloaloe crudo et gariofi. Et iterū decoctio corticū phibitici aut pura aut cū alefeniati. Et fortior ea est aq pulloz als piloz vitis singularis aut cū alefeniati cū carui. Et miua et susen sunt ex eis que sunt nečia. Ldpositū expitū et est et ex eis que adiunāt ad digonē. R. scis lini treos masticias cymini: oīum añ. ptē. j. decoquaf ex eo cū aq mellis et administret. Cūz q deficit curatio nečia sunt narcotica in quoz nā nō est vt vomitū moueat sic est in decoctioe iugami et nucū methedeos nisi affocietur eis medicine odorifere retinētes eoz stupefactio nē et rectificatō eoz vomitū et resistētēs sua similitudine: imo debilioza ex eis vt semen papaueris et semē lactuce: et fortius eo est cortex eius et pprie nigri et sequis ipsum cortex radicis mandragore campestris: et fortius eis est opitū et parū ex eo est iuuatū cūz saluete: et pprie cū est cū eo ex medicinis habētib⁹ vim triace eius qñ repugnat veneno ipsius.

Cista vt rubrica. Scias. hic incipit caplm in quo Auicē. enumerat diuersas medicas simplices et cōpositas pferētes vomitui et subuersioni et nauſee. Et p ponit medicinas que regulariter cōpētūt. Scdo ponit medicas q nō cōpētūt nisi in casu. ibi. Cūz q deficit. Tercio adducit modū regiminis in qbusdā modis nauſee. ibi. Et nauſea qdē. P^o p^oia in duas. P^oio ponit simplicia q pferūt in vomitu. Scdo pposita. ibi. Cōpositū expitū. Cōsiderādū p^o p^oio. dicit qñqz: qñ vomit⁹ est a friditate pferūt cū illa sint cala. Biana alcadra qdā dicit q sunt grana nigra: qdā q est nasturtiū: 3. 5. cañ. trac. 6. de syrupis. in fine. ponit syrupū alcadre: et q sit palmar: qz. 4. cañ. seu. i. c. de cura variolaz et morbilloz. illā eadē receptā ponit. Et vt extra istam notat est palma: grana q alkadre erūt dactyli imature: et pferūt in vomitu calido. Reliqz patent vsqz ibi. fortior ea. f. decoctione phibiticoz. i. pistachioz. Et aq pulloz. i. ramoz vitis: qz frida et stipica mag⁹ vel pulloz vitis. i. aqua iuris. i. elirature illoz: qz mag⁹ lauat. Sigulaz. i. p se. Et alefeniati. i. spēb aromaticis: cū carui als karui idē. n. est. Et miua. i. aromatica. Et susen. i. almerafesen. i. liquor falsus. Almera. i. falsum: qz qñqz qñ icisio et ericatio. Ldpositū iuuat digonē. f. calefaciēdo: et iō in mā frida flegmatica cōpētūt et administret ex eo. 3. 5. et sufficiat. Cū q medicie que ad vltimū cōpētūt sunt narcotice: has q enumerat. Et p simplices. Scdo cōpositas. ibi. Et ex cōpositis. Cūlt dicit q qñ in sedatōe vomit⁹ alia nō valēt debēt dari narcotica. i. stupefactiua: et frida talia q nō moueat vomitū sic est decoctio iugami et nucis methedeos q est sūis nuci vomice. Iste. n. mouet vomitū nisi affociēt medicine odorifere que eis resistunt et. Cū similitudine sua. f. ad corp⁹ necessariū: imo supple necessaria sunt debilioza et. Et fortius eo. f. femine: est cortex qz grossio: saltē q fortior in durabilitate stupefactiois. Et sequit eū cortex et. Iste cortex radicū mādragore est fortior. Sequit. n. eū in gradu maiore fortitudinis cū ipse a debilioze icepit et psequēdo fortiora enumerat.

Et ex cōpositis nobis bonis in hoc est vt sumat coritū phibiticoz et zuchbari et ro. et scis ro. oīuz añ. ps. j. et belzabar ps. 5. et si nō fuerit pſens ponat in ipso zuchbar ps. j. et opitū due tertie partis: et xyloaloes crudidi ps. 5. fiant ex eis troci. et doſis eius sit vsqz ad anſ.

Chic ponit narcotica cōposita. Et habet bec pars tres: sicut tria composita ponit. Secūda ibi. Et ex medicinis bonis. Tercia ibi. Et troscici. Bezar lapis quidam vt Serapio.

Et ex medicis bonis ad illd nobis est vt sumant cydonioz et cappis imature: aboz añ. ptē. ij. et scis papa ueris tertia ptis et corticū radicis mādragore. xij. ptis et xij. ptis xyloaloes crudi et aq mēthe tānū qñ totum sumergat et aq ro. tānū qz supineat digito vno et aq

curabitur triplū ambarū aquarū: et opz vt cū facilitate adeo decoqñt donec dissoluant capparis et cydonia: deinde colent aq postea pparent cū facilitate et sumat ex eo in potu. Et cū i potu sumunt stupefaciētia: opz vt multiplicet olfactus odoriferorū et dormiat: et non separet aromaticū suauē apud eū: si autem abbozreat aromaticū permutat ipsum ad aliud.

Cad illud. s. qñ alie medicine nō valēt: vnde volumus dare narcotica: et medicina narcotica est de qua possunt dari auz. y. est. n. m. i. u. u. s. narcotica qñ pma. Et in hac parte pmo facit hoc. Scdo ponit regimen cōsumētib' pharma stupefactua. ibi. (Et cū in potu.) Causa enim quare hoc dicit est vt cōfortet cū aromaticis et si abbozreat vinum permutat ad aliud.

CEt trocl. fm q testat. S. sunt iuuatiui ad illud. Ipsi enī aggregant oēs res necessarias in cura vomitus et pprie cū est humor virulentus. Trocl. enī est tyria: ca et est fm q dictū est in antidotario. Ingt Sal. nam in ipso ponunt anisum et semen apij odorifera et nutritia et absintib' ad abstergēdū et deponēdū humores et ad pfortādū os stōchi et ad faciēdū rigidum: et cina: momi ad cōtrariandū sua aromaticitate virulentie et pueritendū ipsam ad rectificationē aliquā et resoluēdū eā: et in ipso est ex aromaticitate qd puenit omni membro nervoso: et opium vt dormire faciat et stupefaciat: et castoreus vt succurrat corruptioni opij et nocumēto et veneno ipsius. Sed et trocl. stelle sunt vebementis iuuamenti in huiusmodi dispositione.

CSal. testatus est hoc in suo antidotario vbi dicit q est scriptus.

CEt nausea quidē quādo est ppter debilitatē stōchi quā nō sedat expulsio facta vomitu: tūc nō laborat in illa: imo si dimittatur per seipsam fortasse iuuabit. Et quādoqz sedat eam saueh ordei algellili.

Chec nausea forsan est ppter aliquā stōchi lassitatem in qua nō valēt vomit' et etiatio: et ideo melius est dimitte hanc curā et interdere pfortationē et nutritiōē. Et iō qñqz sedat eam saueh. i. ordei sal. Algellili. i. illius pitate qz forsan est magis exiccatiuū.

CEt ille qui inuenit subuersionē inseparabilē in vere et fuerit pfectus vomere pprie in bñō tpe comedat cū pane parue quātitatē. 3. iij. cepe narcisci: deinde sumat aquā calidā. Et nō multum sumat de cepe narcisci: quoniam facit accidere spasmus.

Cite est q pfectus est vomē et nō vomuerit: et iō dā narciscus. i. cepe canis: et post aq calida vt puocet vomitū. vñ Auz. z. ca. i. ra. dix ei' excitat vomitū: et similr succus ei' et fit vt vomit' puocet cū pueuerit puocari. Lū. n. vñtō pstricō q fluere solebat: aliqz egritudine possidere fecerit illius etiōis reuersio fm plurimum ipm medicabit: vt pmo ca. fen. 4. 3. ca. in fine. Cōsiderādū vō q b hz veritate si mā illa sit flegmatica vel melica: q si eēt choleica nō pueniret ita facē vomitū. Plus autē credendū est q sit mā grossa et frida qz q sit subtilis cala: q illa leuiter vomeret et nō retineret adueniēte vere: et iō Auz. dixit vomitū debē fieri cum cepe narcisci: paucō tñ qz sui caliditate et acuitate spasmū posset iducē.

CDe cura vomit' sanguinis. Cap. 15^m.

Senseris vlcera tunc curabis ea cū eis que icis. Et si senseris sanguine descēdētē ex capite: tūc icipes et phibebis cām ei'. Et si senseris repletionē expelles eā. Et qñqz indigebis post etiōē duapz lib. sanguis flōmia alia minuta. Lūqz augmētā liga extrema vebemēter: et pprie in eo cui' cā est potus medicine calide. Et qñqz sumit in potu i facto pp medicinā vinū mistū cū lacte supante vsqz ad qtuor cotillas dādo aliqd post aliqd: deinde def in potu syrup' acetosus ifrigidatus cū pnie.

Chic ponit curā vomit' sanguinis. Et pmo ponit curā fm diuerfos sui modos et cās. Scdo ponit qdā medicinas ad h. ibi. (Terz ex medicinis.) Cōsiderādū q post etiōē duapz libz sanguinis qñqz facimus flōmiā minutā. i. parūā subtilē: et h qz mag durat: et hoc est qñ sanguis ille fuerit etiā? ex forti expulsiua virtute: et pfluit: tñ timemus ne amplius fluat ad stōchū: et iō vt diuertamus flōmiā facim' sicut in plurib' locis Auz. docet facē: vt supra. 5. fen cap. de fluxu sanguinis nariū. Lūqz augmētā. s. vomit' sanguinis nocet pprie in eo cui' cā est. potus medicine calide. s. que rūpit venas: et talis ligatio fit ad diuertēdū sanguinē. maxime aut talis ligatio fit bic: qz ibi est duplex cā tract' sanguinis. s. medicina effrenitās et ruptura vene. Et qñqz sumit. h est qñ volum' remittē auctiā medicine: lac. n. remittit ei' acuitatē: lauat. n. et stringit sanguinē cū caseali pre sui: et vinū pfortat virtutē et ipellit sanguinem ad mēbra: o3 vō iac superare: qz mag est in eo itēto que est laua: re et pfoliare: et qz multū vinū faceret fluē. Lotila apd qdā est. 3. ix. apd alios. 3. x. Eadē vba ponit Auz. pmo ca. fen. 4. ca. de eo in quo vomit' supfluit. vñ medicine vomitiue malitiā repmit et sanguinē phibet et nām lenit. def vō post acetosus syrup' ad phibēdū coagulationē sanguinis. nā ibidē. 2. si volueris et. ne ex eo coagulet: da ei ad bibendū syrupū acetosum. def aut ifrigidatum vt bic et ibidē Auz. ad hoc vt acuitatē pharaci repimat.

CTerz ex medicinis expit in phibitōe san. est cōpositū in phibēdo sang. vebemēs. R. achaciā semen rotū sigillatū balauit. opiz semen iusqami albi gñmi arabicū succū arnoglossē aut succū virge pastoris: et sumat in potu cū aceto vini multe comestionis aut cū aqua arnoglossē si fuerit pueniēs ad stōchū plurimū. Et dosis ei' sit ex medio aureo vsqz ad. 3. i. Et cōfert ad illud sumere in potu arabub stiptica. Et ex eis est rob de nucē et sunt cōposita dicta in antidotario. Et ex curatiōe facili est vt sumat gallarū et balauit ambop ana pars. j. et sumat ex eis in potu pondus. ij. auz. cum kerate opij cum aqua plantaginis.

CAliqui habēt ex medicinis expertis. Ponit medicinas cōpositas: et docet pma dare cū aqua arnoglossē si fuerit plurimū pueniēs ad stōchū. s. sanguis qz est res magis stiptica. Rob de nucē pōt ē aliquis ex modis dīcydonitē a Desue in antidotario diffinitione gnta. Multa vō dicit Auz. in antidotario diffinitione nona. que ad fluxum sanguinis pferunt. In vltima medicina docet dare kitar opz: et intelligit nō de vero opio s3 de succo capitū papaueris: qz vera opy dosi nō transit quātitatē lenticulē et.

CDe purbatione et anxietate stomachi. Cap. 16^m.

Quādoqz accidit ex stōcho purbation et anxietas ex qbus inuenit infirmus tristitiā: et fit necarium vt pmutet de figura ad figurā. Et qñqz comitat ipaz tremor cordis aut accidit cū ea: et nō est possibile babēti eam vt cognoscat cām in eo. Et quādoqz euz sequit scorbomia et vertigo: et quādoqz alteratur ex ea color: et est fm veritatē pñcipium nausē: et quādoqz est euz ea nausē: et quādoqz permuratur ad nausēam.

CSuperius Auz. determinauit de vomitu nausē et subuersione: hic determinat de gbusdā annexis. Annetunt aut qdā nausē hē est anxietas et purbatio illā pueniēs. Quēdā vō vomitū cūdam sicut vomitū sanguis vt sanguis retēto et coagulatio in stōcho et itestinis. pmo q determinat de pmo. Scdo de scdo. ibi. (Sumatur pōdus.) Pma in duas. pmo notificat nobis qd fit hec purbatio et anxietas volēs ex h signa nō. Scdo ponit curā. ibi. (Et cā in illo.) vel. (Illud qd pax est.) Pma in duas. pmo notificat ea per sui accidētia. Scdo p cās. ibi. (Et cā in illo mā nausē.) C dicit pmo et. qñqz comitat tremor cordis: et h p cōitatē ad cor. Et nō ē posse babēti eā. i. hūc tremorē vt cognoscat cām in eo: qz signa sese offuscāt: et iō nō cognoscat an fit tremor stōchus an cordialis: vt sup patuit. Qñqz sequunt scorbomia et vertigo: qñ cōicatio vaporis fit capiti. Alterat color pp retractionē calidi ad int'. Adest pñcipiū nausē: qz illa mā parū addita et agitata facit nausē.

CEt causa in illo est mā nausē et pprie ibibita. Ipsa enim dum permanet imbibita facit accidere cōturba

Gentilis

tionē. **L**iqz aggregatur in ore stomachi facit accide-
re nauseam super stomachum per expulsionē humo-
ris post excitationem nature cum eo.

Primo absolute ponit eius cām cōparādo ad nauseā. Scdo po-
nit quasda eius spāles cās. ibi. (Et qz qz.) **C**hic cōsidera qz potes
hic in quo differat anxietas et p̄turbatio a nausea. fere. n. nō offe-
rūt nisi in mō cāe. eadē. n. mā exis ibibita et non adunata facit an-
xietatē: s; si adunet vt nā illa tētet extra educē p os facit nauseā.

Et quādoqz p̄turbant reliquie vētositatē humo-
rū ex medicinis vomitiis et solutiis: quare def rob de
cydonijs et rob de acresta et similia.

Chic ponit quasda spāles cās. Et p̄ ponit vñā. Scdo aliā. ibi. (Et
oē qd feruet in stōcho.) **C**S; tu dices Aui. in reliquis vētositatē
docet dare rob. **S**ed p̄ra: imo calida leuia pueniūt vt illa resol-
uerēt. **S**dm qz intērio in curatione illius anxietatis nō est aliud
nisi sedare vētositatē illā et phibere eius eleuationē. f. remittēdo
acuitatē medicine que est cā eleuationis et p̄fortare stōchū la-
sati ex medicina: et iō daf rob: qz remouet acuitatē et p̄ctionē vē-
tositatis et humoris: et phibet illius eleuationē et p̄fortat stōchū.
Ad illud qd dicit. **D**icendū qz frigida et t̄ptica ista p̄fortādo
et cōprimendo possunt vētositates educere.

Et omne qd feruet in stomacho ex fructibz et ex ma-
lis dulcibus conturbat: et aqua frigida que bibitur nō
in hora p̄turbat: et multoties fit in febribz cā additio-
nis febris: nō qz opz vt bibat in febre nisi aqua calida.

Chic assignat qsdā alias cās extrīsecas anxietatis et p̄turbatio-
nis. est aut oē qd feruet ex fructibz et hoc est qz feruore gñat vē-
tositas: vt supra declarātū fuit in ca. de egritudinibz stōchi. Aqua
frida bibis nō in hora vt qz bibis in febribz in qd nō puenit vt in
his que sunt de mā grossa: aut indigesta: aut in nō p̄fectis: aut ecar-
natis: aut in etate incōueniētē: aut in habētibz alicui vīscerū debi-
litate: aut apostema: quēadmodū scribit. **S**.9. tera. c. 5. **E**st qz cō-
turbatio: qz in stōcho mās icuniat et cā adberere facit: et est cā
additionis febris. f. crudādo mām in qua nō cōpetit: vt qz mā est
grossa viscosa. Et iō. **S**.9. tera. ca. p̄dicto loquēs de potu aque fri-
gide in hac febre dicebat. **C**ōfestim nō parū p̄fert alleuationem
extinguēdo febrē iā deinde mutatā ceu vitis manētē cā: rursus aliā
accēdi febre: et multoties demū difficiliorē pore. **N**on qz opz vt bi-
bat in febre nisi aqua calidā. f. nō habitis p̄ditionibz que fridū po-
tū p̄sentit: et tūc deueniet ad anxietatē et febris additionē.

CDe cura. **L**ap. 17.

Lud qd parū est ex ea remouet vinū mistū
cū aqua fm mediū et aqua cōmista ex eis que
p̄fortāt et ifridāt: aut cū aqua mellis aut cum
eis que tēperant humore malū. Et illud qd
ex ea est plurimū indiget medicinis nausē.

Chic ponit curā. Et p̄mo in cōmuni. Scdo in spāli. ibi. (Et si fuerit
ex caliditate.) **C**Dicit qz si est pauca anxietas: qz cū sit pauca mā
et nō multū acuta: curat potū vini mistū. Et h est qd sup̄ iterū dixit
ca. de egritudinibz stōchi. Et est modus itellec? illius afoi. 57. 7.
pri. **A**lices et oscitationes fm itellecū. **H**ippo. itelligit. n. p. alices
Cōmetator: ibidē anxietatis stōchi: fm aliū itellecū. **A**ui. addu-
cat hūc afoi. 1. cañ. sen. 3. ca. de alicibz et oscitationibz. in fine. **D**ixit
aut. **A**. qz est parū: qz si eēt multū vt forz anxietas ex multa et acu-
ta mā vinū fortasse adderet in illā. **C**Sed tu dices. **A**. dicit sibi.
p̄mo vult qz def cū v. no: et post dicit qz def mista cū his que ifrigi-
dant. **S**dm qz hic est modus cure gñalis pluribz mēbris. **M**ā qz
illa: aut est acuta mordicativa in qua magis p̄fert frigida: aut est
adherens in qua p̄fert aqua mellis ad abstergendū.

Et si fuerit ex caliditate et humore calido et est illa q
fit fm plurimū qz sed abūt eā infrigidantia humida
et epithimata facta ex eis et sandalis et camphora et ro.
Et ex eis que experta sunt in hoc est emplm ex cortici-
bus cucu et portulaca et sauibz ordei cū aceto et aqua:
et fiat ex eis emplm stōcho et epati: et quādo augmētāf
fiat emplm ex sandalis et rosia ru. et similibz. Et ex eis
que in potu tribuunt ad p̄turbationē stomacā est sa-
uibz de ordeo p̄ritū p̄p̄ie cū granis granatoz: et opz
vt sit nō ablutum: et superiora granoz granatoz sine

Super tertio

semine et rob de cydonijs. **L**i ergo nō est nausea alle-
na vinū oīno: et sit cōmistiō eius aqua tamarindoz et
syrupus de pomis antiquis cuius superfluitas resoluta
est: et ad eos quidē narrata est aqua citrulloz excocti
catoz cū inlep tabarzet parū et 3. i. spodiū.

Cōsiderandū qz p̄mū emplastrū est solū ifrigidiatū: sed illd qd
docet facere cū addit bz plus de p̄fortatiuo: qd magis cōpetit in au-
gmēto. **S**auiē nō ablutū: qz magis abstergit. Et sup̄iora. itelligit
pelliculā que inuoluit: qz frida est aut carnes sine ossibz granatoz:
et credo pueniētius. **L**i qz nausea nō fit qz mā ē valde ibibita: subri-
lis et acuta: vñ potius ledit sui acuitate et mordicativē qz sui corpori
lētia: et iō nō colligit vt nauseā faciat. **A**licia qz vinū qz adderet in
acuitate. Et sit cōmistiō ei? supple qz in potu sumat aquā thama-
rindoz: et syrupū de pomis: qz ista subducēt illā mām et ifridabūt.
Aut in qz sit de pomis antiquis. f. de scēti: que poma sunt antiqua
et nō recēta: qz recēta sūt valde aqua apta ebullitioni p̄p̄ aqua
tate: et iō adderet in anxietatē: s; ab antiquis emanat acuitas illa.
vñ **S**a. alimētoz p̄. defluit enī ab oībus plātis et seminibz cū post
collectionē iacēt: p̄ qd est in ipsis aquosus et subtile sup̄flū.
Jde caplo de tritico. Et iō subdāt. **A**ui. cui? sup̄fluitas. f. syrupi re-
soluta est per resōlōne factā. f. a pomis. et ad eos. p̄ qd dicit.

CDe sanguie retēto in stōcho et in itestinis. **L**ap. 18.

Amas pōdus. 3. ij. ellebori albi: fabarū pon-
dus. 3. ij. et sumat in potu cū aqua calida. **S**i
aut p̄gelet sumat in potu eger aquā albasce
et similiter coagulū leporis.

Ea que sunt ānera vomitui sanguinis: sunt ipsi retēto et p̄gela-
tio. **P**rimo qz ponit cura p̄mū tāgēdo aliud. Scdo sedī. ibi. (**L**ura.)
Cda? elleborus albus qz est fortis solonis et absterfionis. daf cū fa-
bia: aut qz fabe aliqd de elleboro acuitate remittunt: aut qz simul
abstergunt: aut qz gñādo vētositatē in eductioe p̄ferūt p̄ cōmo-
tionē. n. a vētositate iuuat expulsua: vt p̄ cañ. sen. 1. de vītibz. c. 3.
Albasce. i. t̄bim? vt iticados calefaciēdo phibet coagulationē.

CDe p̄gelatiōe sanguis in stōcho. **L**ap. 19.

Era ei? est sumere in potu coagulū leporis
3. ij. aut aque mēthe quātitatē. ij. 3. in qua iā
positū sit pondus. ij. 3. salis p̄riti.

Cōsiderandū qz a p̄petate vt coagulū dissoluta coagulare et coagu-
lata eliquare. vñ **A**ui. z. cañ. c. de coagulo. resolutū oē coagulū san-
guinē et lac. et coagulat oē ligdū. **C**ausa aut hui? vt eē attributa
p̄p̄ietati ab **A**uer. 5. collz. ca. 4. 4. de coagulo. **D**osis vñ ei? eē pōt
vñ ad x. kirat. vt **A**ui. l. z. f. osan largo mō sufficiat: et iō qd hic dīc
z. ij. d̄bet referri tñ ad aquā mēthe que ēt sui caliditate dissoluit:
et sal et nitrū p̄similr p̄fert cū ea in dissolutione coagulationis.

CDe singultu. **L**ap. 20.

Ingultus est motus diuersus cōposit? sicut
spasm? p̄strictius cū tēsiōne dilatatiua cri-
stēs i ore stōchi: aut toto corpore ei? aut mery.

Determinauit **A**ui. superius de nausea: subuersione: et vomitu: et
āneris: hic de singultu determinat. Et p̄mo iuestigat qd sit: et suas
cās et modos. Scdo ponit signa. ibi. (**O**is.) **T**ertio ponit curas. ibi
(**C**omitus.) **P**rima in tres. **P**rimo ponit diffinitionē singultus
et illā declarat simul cū hoc iuestigās in gñe et in p̄fuso cām singul-
tus. Scdo cōparat eū ad vomitū. ibi. (Et qz est singultus.) **T**ertio
resumit cās singultus: et illas spāliter declarat. ibi. (**D**istingua? autē
illud.) **P**rima in duas. **P**rimo ponit diffinitionē singultus. Scdo
quasda particulas diffinitionis declarat: simul cū hoc declarans
eius cām. ibi. (Et quo aggregat.) **C**Dicit p̄mo qz singultus est mo-
tus diuersus. f. a nālī: qz supponit malo morū: vt gñto de accidē-
ti et morbo cap. 6. vel diuersus: qz nō est vnus. **U**nde subdit cōposi-
tus diuersus dico. f. a nālī sicut spasmus est motus non nālī sit et
singultus: et ideo dixit diuersus sicut spasmus. **C**ōsiderandū
tamē qz nō dixit qz esset spasmus: sed qz esset sicut spasmus: enī
singultus sit motus nō naturalis quasi spasmus non tamen est
spasmus: vt probat **S**a. f. erto de accidenti et morbo cap. 2. **N**am
spasmus est passio membri lacertosi stomachus vñ lacertosum
membū nō est: et ideo nōrāt **A**ui. dicit sicut spasm? **D**ico enī qz
singultus est motus cōpositus: est enī motus p̄strictius cū exten-
siōne dilatatiua. Et ex hoc apparet qz est motus cōpositus: qz est
p̄strictio et aliqua dilatio cū tēsiōne. Et ex hoc apper qz **A**ui. nō
vult dicere qz sit motus cōposit? sicut spasmus. Sed sicut duo di-

terat de singultu sic duo subiungit. Dixerat enim quod est motus copositus: et hoc declarat quod est strictio cum extensione dilatativa. huius autem causa est. si quod sic dicitur huiusmodi. intelligi. nam spasmus proprie motus copositus non est: sed strictio cum prohibitione dilatativa. Singultus autem non est strictio cum prohibitione dilatativa sola: sed strictio et dilatatio cum tensione que fit post illam. Et ideo si legeret ista sicut videtur sonare. si quod singultus est motus copositus sicut spasmus non omnino verificaretur. Cuiusmodi dicitur in spasmum potest phiderrari: aut in facto esse: aut in fieri. Si quidem spasmus proprie dicitur in facto esse phiderrari: ut sic spasmus non est motus copositus: imo simpliciter et pura strictio: imo si veritate non dicitur motus: sed finis motus non natus quod est strictio esse: et sic singultus quod est motus copositus spasmum simulari non potest. Si vero spasmus phiderrari in fieri ut sic potest dici motus copositus: propterea quod ibi fit strictio: tamen non itidem in actu strictionis operari malo motui morbi. Et ideo videmus quodam spasmus quod actu phiderrari habere quodam bellum in actu strictionis morbi. n. n. mouet ut phiderrari et virtus pugnat ut mebrum retrahatur in actu spasmatis apparere impulsio. Differt vero iste modus pugne quod est in spasmum ab eo quod est in tremore: quod in tremore nam mouet per motum grauitatis mebrum: ideo cum non potest mebrum remanere mollescatum: sed in actu spasmatis nam mouet per motum strictionis mebrum: ideo si non potest mebrum non manet lassum sed strictio geseens in strictione tanquam in termino motiuo. Hoc vero apparere quod singultus potest dici motus compositus sicut spasmus. si quod est in fieri: quod tunc spasmus copositus motus est. si ex tractu morbi qui est tractio: tractu virtutis qui est impulsio dilatatio. Subdit Aul. existens in ore stomachi etc. p. 3.

Ex quo aggregat ad seipsum cum spasmum fugiens ex nocente si fuerit nocens: aut preparatus ad motum fortis expulsiōis sequentis ipsum sicut accidit ei qui vult. Et assimilatur alicui modorum motus tussis que est in pulmone et velamine ad expellendum humorem.

Cuius Aul. declarat particulas distinctionis. Erat autem in distinctione particula sicut genus. si motus. et sicut dicta remota. si diuersus et copositus. Quod fit diuersus motus declaratum est. Sed quod fit motus copositus declaratum est in summo: quod dicitur quod est motus strictionis cum tensione dilatativa. hic quoque duo vult declarare. si quod fit motus strictio: et quod ibi fit dilatatio cum tensione. Cuius huius intellectus phiderrari quod causa huius strictionis et motus quod fit in singultu potest esse triplex. si causa nocens et causa non nocens: et causa que est per contrarietatem. Appellatur autem Aul. cam nocens illa que est postquam in stomacho. cam vero non nocens in propria appellatur vocat cam que est in modum diuersionis sic fecit. Prius quoque Aul. ostendit quod singultus etc. fit motus strictio et quod ibi fit dilatatio. Derelinquitur in huius narrata esse vna cam singultus que est causa nocens. Sed ostendit quod singultus sit a causa non nocente. si fecitatem. ibi (Aul. non fit nocens). Tertio ostendit quod est fit per contrarietatem: et tertius modus dicitur. ibi (Et quod accidit per contrarietatem). P. 3. in duas. Prius ostendit quod in singultu fit strictio. Secundo quod ibi fit dilatatio. ibi (Aul. phiderrari). Cuius primo iam dictum est quod singultus fit motus diuersus copositus etc. ex quo. si motus aggregat. si strictio ad seipsum cum spasmum: quod cum tractu. Ex his apparere quod spasmus est motus tractiuius. Aggregat dico fugiens ex nocente si fuerit nocens etc. Cuius secundi vero intellectus phiderrari si vna expositione quod Aul. vult phiderrari quod in singultu non solum fit phiderratus motus tractiuius: sed et quod fit ibi motus impulsio propter huiusmodi expulsiōem sequentem phiderratum motum tractiuius. Considera ergo subtiliter quod expulsiō fit ab aliquo corpore duplici. Uno modo per simplicem actum tractiuius ex qua fit expulsiō per solam expressionem. Alio modo fit expulsiō ab alio corpore non solum per actum tractiuius: sed per actum impulsiois sequentis actum tractiuius phiderratum. Exemplum primi est expulsiō cibi a stomacho. Cibus enim expellitur a stomacho solum in actu strictionis: unde exprimitur. non autem est ibi alius motus impulsiois quo stomachus post contractionem se pellat. si n. hoc esset in exitu cibi fieret magnus motus in stomacho sicut ille qui percipit in singultu vel vomitu. Exemplum vero secundum est impulsio facta alicuius oneris existens super manum. Ibi n. non solum est retractio manus et brachii in se: imo est ibi impulsio manus ad extra ut ipellat lapsus aut aliud onus. Subtilis si tunc apparet per primum actum expulsiōis facti per simplicem tractiuius non fit proprie a mebro ut volens: sed potius fit ab eo ut nolens: ideo. n. quod grauat aut stimulat mebrum: vult refugere illam rem: ad fugam autem illam tractiuius fit expulsiō: sed actus expulsiōis secundus fit a mebro ut volens etiam post tractiuius. non solum enim reiciens onus facit tractiuius: imo volens facit impulsioem tanquam principalem volens eicere: imo tractiuius non fecisset nisi voluisset impulsioem facere. Cuiusmodi postquam dico quod stomachus in singultu non solum phiderrari fugiens a nocente: verum etiam phiderrari ad motum fortis expulsiōis sequentis ipsum motum strictionis: et talis phiderrari per dilatationem fit fiat impulsio sicut accidit ei qui vult. si aliquid a se expellere. Ille enim qui vult ex-

pellere non solum phiderrari propter rem nocentem: verum etiam ipellitur ut eiciat: et sic apparere fieri in singultu in quo non solum stomachus in se phiderrari: verum etiam ipellitur et volens expellere et eicere. Et ex hoc apparere quod est ibi dilatatio cum tensione: quod hanc dilatationem stomachi que fit per impulsioem phiderratum motum tractiuius spasmatus in stomacho: ideo non potest subsequi vera dilatatio sed cum tensione. Cuiusmodi struat sic: singultus est motus diuersus copositus etc. Cuiusmodi dico ex quo. si motus stomachus fugiens ex nocente aggregat: et ex hoc habet quod fit ibi tractio: aut. si etiam stomachus est ibi preparatus ad motum fortis expulsiōis sequentis ipsum. si motum strictionis qui precessit. Preparatus dico ad motum fortis expulsiōis: sicut accidit ei qui vult. si a se expellere aliquid. Sed ille qui vult aliquid expellere a se: sic phiderrari ut post strictionem se ipellat ut eiciat. In singultu ergo est duplex. si strictio et impulsio: siue strictio et impulsio: sic credo posse intelligi in vomitu. Et subdit Aul. quod assimilatur singultus quatum ad hoc alicui modorum motus tussis qui est in pulmone et velamine. si diaphragmate ad expellendum humorem: quod sicut in singultu vult expelli ex motibus talibus humor ille nocens aut aliquid aliud: si sicut est in tussis. Considerandum perspicaciter quod in motu tussis est duplex motus. si dilatatiuius regulariter. Unus quoque post preceptum cum mentum pectus et pulmo dilatant ut aere attrahant. Alius est motus dilatationis quo iam attracto aere et precepto noemum impellunt ut se extra eiciant: iste motus non vocatur proprie dilatatio: sed quedam impulsio: sed in singultu solum vnus est motus dilatatiuius et est cum tensione: qui etiam si veritate non est simpliciter dilatatio: sed solus quedam impulsio sequens strictionem: quod strictio non sufficiebat in expulsiōne nocitui a stomacho: ideo stomachus in hora mouet: non solum strictio: sed etiam impulsio sicut ille qui vult mouere: ut modo dictum est. Causa autem bulus est: quod si pulmo aliquid eiciat a se: hoc facit cum auxilio aeris attracti: sicut fit in sternutatione: et ideo pulmo prius se dilatatur: et etiam diaphragma: ut illi aere in sui auxilio recipiat postea vero expellitur: hoc appet manifeste in sternutatione: in qua potest motus attractionis aeris per nares quod motus impulsiois: et hoc quod mediante illo aere in expulsiōne iuuatur: sed si stomachus expellit non iuuatur proprie cum auxilio attracti aeris: ideo in actu expulsiōis non phiderratur dilatatio: quia fiat attractio aliquid simpliciter prius stomachus phiderratur a nocente: deinde ipellitur ut eiciat. Hoc vero volens insinuare Aul. dicit. singultus assimilatur alicui modorum tussis: quod ibi in singultu fit phiderratur et tussio dilatatiua cum impulsione: non tamen simpliciter potest assimilari oī motui qui est in tussis: quod non potest similari motui dilatatiuius primo si motui impulsiois: et ideo dicitur assimilatur alicui modorum motus tussis. Cuius deinde aut ad phiderratum dico illam partem aliter posse exponi. Propter quod phiderratur quod in phiderratum expone readeat quod mebrum aliquid potest phiderratur in se principalem per duas causas. Una causa est quod principalem ut fugiat: et phiderratur ut expellat. Alia causa quod principalem ut expellat: et non se phiderratur nisi ut bene se phiderratur ad expulsiōis motum sciendum: sicut huiusmodi videmus in ma que facit epilepsia: quod si sit pauca: si modica: et venenosa: cerebrum phiderratur principalem ut fugiat. Si autem non ledatur: quod modica: si quod grauius aut oppilatiua: si non plene: cerebrum non se phiderratur ut fugiat: sed phiderratur ut expellat: et huiusmodi maxime phiderratur facta a ma. Sic et dico quod stomachus in singultu potest phiderratur dupliciter. aut per cam non centrem per quam stomachus maxime phiderratur ut fugiat: aut per cam aliam nocentem per quam stomachus phiderratur ut principalem expellat. Differunt autem bi duo modi singultus: quod prius non sequitur sensibilis eio: sed secundum sic: quod cum sit ma multa in principio commotionis facies singultus: postea vero expulsiōe adunata vomitu educunt. Hoc est quod vult dicere Aul. ex quo. si motu singultus aggregat. si stomachus ad seipsum cum spasmum. i. phiderratur fugiens a nocente si fuerit nocens. Alii ma que facit solam phiderratur: quod qualis: sed non quod quata. Aul. supple aggregat ad seipsum. si stomachus non principalem tanquam fugiens: sed tanquam phiderratur ad motum fortis expulsiōis sequentis ipsum. si stomachus sic phiderratur: et hoc phiderratur quod ma ledit ut quata: et ideo stomachus phiderratur ut solum phiderratur se ad expulsiōnem illius ma: et ideo fit quod vomit: et ideo posset dici ad motum fortis expulsiōis. i. ad vomitum qui sequitur post: sic accidit ei qui vult aliquid a se expellere: quod tunc stomachus maxime desiderat a se expellere. unde in comē illius afor. 39. 6. p. 3. spasmus fit ex inanitione etc. loquens de vomitu et singultu. si facto maxime per cam desideret expellere. Cuiusmodi terio potest exponi ut Aul. velit tangere modum singultus facti a voluntate. terigit modum singultus facti a ma vel alia causa nocente: cuiusmodi cit ex quo aggregat etc. terigit vero singultum qui fit a voluntate cuiusmodi aut phiderratur. Propter quod phiderratur stomachus cum si principium materiei obediatur voluntati motui: si si musculos ventris comprimenter phiderratur quod aliqui qui volunt preparant stomachum quasi facerent motum fortis expulsiōis sequentis stomachus sic phiderratur: ideo quidam pro voluntate motum quodammodo quasi singultum osum faciunt: et hoc innuit Aul. cum dicit: sicut accidit ei qui vult etc. Cuiusmodi dera tamen primam expositionem: quod vadit ad mentem Aul.

Gentilis

Cut nō sit nocēs: imo sit s3 semitā supfluitatis siccitatis mouētis ad similitudinez aliq3 sicut spasm⁹ z nā moueat ad dilatatoēz z nō obediāt ill3 z succurrat ei.

Cam autē si quis pñderat declarādo diffinitionē singultus nominauit vñā cām quā appellat nocētē: hic vult ostēdere qūo quedāz alia cā facit singultū quā appellat cām non nocētē. i. siccitatē. Et pmo facit hoc. Scdō cōparat tremorē stōchi ad singultū. ibi (Et plurimū.) **C**dic pmo ita dictū est q singultus est motus ex quo aggregat stōchus si nō sit nocēs. f. cā illa qz nō facit hoc ponēdo nocumentū quo stōchus fugiat: ex qua fuga aggreget: imo sit s3 semitā supfluitatis siccitatis. i. qz sit multa siccitas. siccitas dīco mouēte ad similitudinē aliquā. f. ptractionis sicut spasm⁹. f. ptractione mouet: z nā moueat ad dilatatiōē. f. vt cōtraoperetur ptractioni illi: z nō obediāt id. f. membrū ppter sui siccitatē ptractionē: z succurrat ei. f. membrū. **C**lex qz sicut siccitas corrugat: sic semper nā succurrit tentans vna vice post aliā. **C**ōsiderandūz ergo pmo qz aut. dicit ad similitudinē aliquā sicut spasmus. Non dicit absolute sicut spasmus: qz siccitas ptractione mouēs nō mouet oīno vt spasmus: qz in spasmō sit motus versus pncipiū: sed in siccitate stōchi ptractionē nō est necessarium: sed solū sufficit qz sit siccitas per modū corrugationis. **C**ōsiderandū scdō p ptractionē: qz aut. assignat in singultu facto a siccitate esse motum cōpositū alterius modi qz hic assignauit i singultu facto a re nocētē. nā in singultu facto a re nocētē est mor⁹: scdō p ptractionē: nā in singultu facto a re nocētē est virtus retrahens vt fugiat nociuūz aut vt melius expellat: pncipiū incitā sit res ptra nām: sed pncipiū ptractionis in singultu facto a siccitate videt esse pura siccitas corrugans. Similr enā in singultu facto a siccitate videt aut. sentire qz sit mor⁹ dilatationis non ppter ipulsiōē siccitatis sed vt nā ptraoperet motū ptractionis qui sit a siccitate ptra nām: qz ergo siccitas ptraoperet: ideo virtus dilatatiōis vt illi resistat z succurrat: z iō istē mor⁹ illi pncipiū faciunt ambo motū cōpositū ille dicit singultus. **C**idē ergo sentire aut. qz si in singultu facto a siccitate sit dilatatio: hoc solū fit ibi ex motu virtutis intēdētis ptraoperari motū nō nāli ptractionis facto a siccitate. **C**in ptractione enī a siccitate pōt esse maius sensus ppter solutiōē pncipiū: z hic mouet ad ptraoperandū: z nō sit ibi iste mor⁹ dilatatiōis vt illo mediāte fiat aliqua ipulsiō vel expulsiō. Sicut hoc videmus in spasmō siccitate in quo si sit dilatatio nō est ppter expulsiōē siccitatis: sed solū vt virtus ptraoperet ptractioni spasmose: z ideo ibi qdādam bellus est. **C**maginor vō qz in singultu facto a siccitate possit pōt motus ipulsiōis vt fiat expulsiō. **C**emba enī nō solū faciūt actū expulsiōis vel impulsiōis fortis sicut facit ille qui vult quando in eis est mās: sed etiā quādo in eis est pura qualitas nocēs inq̄lis inco: pulenta. **C**idemus enī qz pectus z pulmo mouent ad tussim a simplici qualitate: z hoc non fieret nisi quereret illius expulsiō: sic etiā existente in stōcho siccitate fortis: stomachus mouebit impulsiōē vt illa expellat tanq̄ nociuam. **C**erit igit in singultu facto a siccitate pter motū pure ptractionis alius motus dilatatiōis ppter duas causas. f. ppter virtutē intēdētē ptraoperari illi ptractioni: z ppter ipulsiōē que fit vt nocumentū expellatur. **C**sed tu dices: nōne in singultu facto a re nocētē pōt etiā fieri dilatatio vt natura ptraoperet ptractioni. **C**scdōm qz nō: qz ipsa natura est illa que illā ptractionē facit vt fugiat a nocētē: aut vt preparat se ad motum fortis expulsiōis.

CEt plurimū quidē accidit ori stomachi propter illud qd ledit sicut accidit ori stomachi tremor ppter illud qd nocet z ppter si fuerit stomach⁹ siccus z non toleret os eius nocumentū mordicationis.

Cōsiderandū hic ppter modi loquēdi difficultatē qz aut. pōnit differentiā iter cām que ledit z iter cām que nocet. Dicens qz cā que ledit fa- it singultū: que vō nocet facit tremorē ois stōchi. **C**per cām ergo que ledit intelligit cām que nō tādū ledit virtutē qn ipsa possit facere motū ipulsiōis. **C**sed per cām que nocet intelligit cām que tādū edid virtutē vt ipsam debilitet: adeo vt motum ipulsiōis facere nō possit: sed tādū tentans expellere motū facit tremorē z nō ipulsiōē. **C**causa ergo que facit singultūz nō multum impedit: ideo vocat causa leuius: sed causa que facit tremorē stomachi vocat cā nociuā z vocabulū hoc satis sonat. **C**lesio enī mī

Super tertio

nus dicit malū qz nocumentū. **C**aut cā facies singultus sit minor cā faciente tremorē stōchi declaraf ex simili. **C**in corde enī sunt duo motus istis similes. f. p pulsus cordis sicut rectigatio z tremor: z pulsus cordis simulat singultū. Sicut enī stōchus in singultu mouet cū ipetu z ipulsiōe vt expellat sic in pulsu cordis cor cū ipulsiōe z ipetu mouet: sed cor in tremore nō mouet ipulsiōē: sed tremor in actu expulsiōis vel dum tentat expulsiōē z nō pōt cū impetu moueri sed solū tremulenter: z iō ponimus qz cā nocēs cordi cū nō multū ledit: facit in eo pulsum. cū vō plus ledit. f. vt ipulsiōe moueri nō possit facit tremorē cordis sicut cū plus addit facit syncopiz sicut pōt sumi ex mente **C**des. in. c. de passionib⁹ cordis. Sic qz eodē mō se bz in singultu z tremore. **C**nā si cā adueniēs nō multū ledat sit singultus. Si vō tādū debilitet z nocet vt virt⁹ nō possit ipulsiōe mouere facit tremorē ois stōchi qū aduenit stomacho. **C**et ideo nō pōt stōchus tolerare nocumentū mordicationis: qz nō pōt sic tolerare: intātū eyit qz ipulsiōē motū facere nō pōt: z iō nō facit stōchus singultū: sed motū minorē. f. tremorē ois stōchi. **C**erponat ergo ista sic. z plurimū qdē accidit. f. singult⁹ ori stōchi ppter id qd ledit. f. parū: qz nō ipedit tādū quin ibi motus fiat dilatatiōis vel ipulsiōis sicut accidit ori stōchi tremor ppter id qd nocet. f. multū: vnde stōchus nō pōt motū expulsiōis vel dilatatiōis facere: sed facit minorē motū z debilitat. i. tremorē: z ppter supple accidit tremor ori stōchi: si stōchus fuerit siccus zē. **C**scd tu dices ergo aut. sentit qz singultus sit a causa que nō multū ipedit quā aut. vocat cām que ledit. **C**scd cōtra singultus sit a siccitate qz sit in febrib⁹ psumptis: z post fortiores eūones z in apostematib⁹: z tamē manifestū est qz iste cause non parū: imo multū nocet. **C**scdōm qz cōparando tremorē ois stōchi ad singultū in eodē genere cause: semper singultus sit a minorē cā z nō tādū nocente quantū illa que facit tremorē ois stōchi sicut declaratur est. **C**et ideo dico qz siccitas z arefactio ois stōchi que facit in eo singultū minor est siccitate que facit tremorē in eo: z iō in cōparatione ad illā oī cā ledet: illa vō oī nocēs qz maior.

CEt quādoqz accidit ppter cōmunitatem.

Chic narrat tertium modum causarū singultus: z est causa que fit per cōmunitatem.

CEt quādoqz est singult⁹ post vomitū ori stomachi: aut ppter dimissionem humoris pauci in ipso qui nō expellitur vomitu sicut quādoqz sit singultus ppter retentionē vomitus z expectationē super ipm: quare quiescit motus voluntarius.

Chic cōparat vomitū ad singultū. **C**et pmo in ordinē euentus qui qz ptingit. **C**scdō remouet dubiū. ibi (Et plurimū.) **C**tertio cōparat vomitū z singultū in fortitudine z vehemētia. ibi (Et dixerūt.) **C**dic pmo qz singultus est vel accidit ori stōchi post vomitū. z cā in hoc est: qz remāsit aliquid de humore qui nō fuit expulsiō vomitu pcedente. aut etiā sit aliter. sicut qz sit singultus: qz homo retinet vomitū quem nā vult facere: z expectat vix differt super isto vomitu: vnde innotat voluntarius lacertor ventris z pncipiū mery quiescit. f. a motu inuante ad vomitū: z ideo vomitus non fit. illa ergo materia retenta facit singultum.

CEt plurimū motus partiū stomachi nō sit nisi motu ois eis ppter vehemētiā sensus eius z fortitudinēz lesionis eius a materia feruente.

Cdubitarēt aliquis cum possum sit singultum esse motum cuius partis stomachi magis sit motus. **C**Respondēt qz ois eius ppter vehemētiāz sensus: qz magis leditur a materia feruente. i. subitū z ebulliente: qz eius est ascendere.

CEt dixerūt quidā qz motus singultus fortior est motu vomitus: qm vomitus expellit rem effusam in vcn tremi z singultus expellit rem siccā.

Chic pmo ponit opi. **C**scdō iprobat eaz. ibi (Sed nō omnis.) **C**dic pmo qz qdā dicit qz motus singultus est fortior motu vomitus. Ille vō qz hoc dixit fuit **C**al. c. de accidetū z mor. c. z. hoc inuit in cōmē. illius afoz. 39. 6. pti. **C**spasmus sit. **C**causa que mouit **C**al. fuit bec: qz vomit⁹ expellit rem effusam in pcauitate: sed singultus expellit rem siccā. i. firam in substantia stōchi. **C**aut expellit rem siccā videt fortius qz illud qd expellit rem effusam zē.

CSed nō ois vomit⁹ z subuersio fit a cā effusa.

CImpugnat. **C**et primo impugnāt motu **C**al. **C**scdō pncipali cōclusioni. ibi (Nec etiā.) **C**cōtra rōnē **C**al. arguit sic destruendo fundamentū eius. nam nō est verū qz ois vomitus sit a materia effusa. supple qz pōt fieri a materia seu a cā infusa.

Cicq; et qd expellit aliqd opz vt sit debilius eo qd nō expellit z eo qd laborat vt expellat z non pōt: imo singultus est mor⁹ debilior motu vomitus.

Cicq; Aut pncipalr pbat q vomit⁹ sit fortior motu singultus. Et arguit hoc triplici rōne. 2^a ibi (Et quasi.) 3^a ibi (Et similr.) Primo arguit sic. Ille mor⁹ est fortior quo sit expulso alicui rei habetis gūtatē. Ille vō est debilior quo nō pōt fieri expulso s; laborat vt fiat: 3^a vomit⁹ est mor⁹ quo sit expulso: singult⁹ vō nō sed tētat vt eo expulso fiat: 3ª singult⁹ est mor⁹ debilior motu vomit⁹. Huius rōnis ponit Aui. 3ª declarationē maioris: minorē ponit vt notaz. Scdo ponit pclusionē. ibi (Immo singult⁹.) **C**icq; q neg opz id qd expellit sit debilius eo qd nō expellit: z eo qd laborat vt expellat: nō pōt supple: imo o; pñi: imo supple q; ita ē singult⁹: iō zē.

CEt est quasi motus ad vomitū debilis.

CScda rō est ista: qñ duo mor⁹ subsequēter se habentes sic se hnt q vnus est via in aliu: alius aut est sicut ille in quē pcedēs ordinatur. mor⁹ q est sicut via est debilior: alius aut est fortior: sed mor⁹ singult⁹ est sicut debilis mor⁹ ad vomitū: 3ª vomit⁹ ē mor⁹ fortior. Hui⁹ rōnis Aui. maiorē ponit vt notaz: q in ordine motuū dūbilior ordinat in maiorē z fortiorē sicut minus calidū in maius calidus. 3ª minorē Aui. ponit in ista z dicit. z est supple singult⁹ qñ debilis mor⁹ ad vomitū: 3ª vomit⁹ est mor⁹ fortior. Et possem⁹ dicē q istd qd dicit. Et similr multoties incipit singult⁹: deinde fit vomitus. Et declaratio huius minoris: vel pōt esse pncipiū alterius rōnis.

CEt similr multoties incipit singultus: deinde fit vomitus. q. mor⁹ stōchi apud tactum causē singultus est parvus: qñ cā est parua z quasi qñ augmētaz res vebemētiōr fit motus z fit vomitus.

CTertio Aui. arguit sic. Ille mor⁹ est fortior qui fit a fortiori z maiori cā incitātē motū sed vomit⁹ fit a maiori cā q singult⁹. Maiorē rē ppositionē Aui. en. supponit vt notā. Minorē vō declarat sic. dicit q multoties fit singult⁹: deinde fit vomitus quasi motus stomachi. f. ad quē fit singultus: z declarando dicit. z ideo z pro. i. apud tactū incipit esse singult⁹ mor⁹. Dico iste est paru⁹: q; cā est parua. Et quasi quādo augmentat res. i. cā que pus faciebat singultū vebemētiōr fit motus z fit vomitus. supple ergo singultus est motus debilior: vomitus vō motus fortior.

CDistinguiamus aut illud qd facit accidere singultus pp nocumētus pñs os stōchi. Dicamus itaq; q qñq; fit illud aut re nocētē suo calore: aut re ledētē os stōmachi frigiditate sua sicut accidit ex singultu in rigore febriū z in aere frigido z in humorib⁹ ifrigidantib⁹ z a frigore alio pfirmato in cōplexione stōchi pstrin gente ipm z spasmate est. Et qñq; accidit hoc pueris z infantib⁹. Et frigus qdē facit accidere singultus tribus modis. Unus eoz est ex parte in inseparabilitatis maei. Et scōs est ex parte frigoris eius z cōtrarietate sua cū qualitate sua trāsēte equalitate. Et tertius est ex parte pstrictionis eius z inspissationis quā facit in poris: quare retinet in illis inspissatis illud de virtute sua cuius est q ab eis resoluit. Aut a re nocētē suo calore sicut accidit in febrib⁹ adurētib⁹ ex spasmō in ore stomachi. Aut a re nocētē mordicatione sua sicut accidit ex potu synapis z diapipereon z humorib⁹ virulentis z potu mediciaz mordicationaz vt diapipereō cū vino z pprie fm sanitatē sensus stōchi aut debilitatē sube horis stōchi: z de hoc gñe est cib⁹ corrupt⁹ z pueris ad qualitātē mordicationis: z pueris qdē accidit illud plurimū: z similr accidit ex effusione cholery in os stōchi: z sicut fit cū est cholery mor⁹ in crisi⁹ ad caput stomachi vt expellat eas nā cū vomitu. Aut a vōsitate retēta in ore stōchi z in tunicis ei⁹ z in mery generata a caliditate vaporosa que nō pōt resolui. Aut a re nocētē sua grauitate sicut fit a repletionē. Iste ergo sunt species eius que fit a cā nocētē.

Chic Aui. resumit cās singult⁹ z illas subdiuidēdo pcedit. Erant aut ille cās tres in gñe. f. Lāe quas. A. vocat nocentes. Lā quā vocat nō nocētē. f. siccitatē. Et cāe p cōitatē. Pñio g declarat modos singult⁹ pueniētes a pñis modis cārū. Scdo declarat quō singultus puenit a scdo mō cārū ostēdēs qd sit ille singult⁹. ibi (Ille vō q fit.) Tertio declarat q sunt singult⁹ q sunt p cōitates. ibi (Fact⁹ aut p cōitatē.) Quarto ponit qdā signa qd cognoscim⁹ in singultu. ibi (Et si hō.) Ad pñi euidentia pñderādū q res nocētēs que faciūt singultū in gñe sunt. s. vt res que ledit sua friditate. aut res que ledit sua mordicatione. aut res que ledit extēdēdo sic vōsitas est. aut res que ledit grauidō sic mā replēs. Sic g diuidit bec ps in qñq; sicut qñq; sunt modi pdictaz cāz singult⁹. 2ª ibi (Aut a re nocētē sua caliditate.) 3ª ibi (Aut a re nocētē sua mordicationē.) 4ª ibi (Aut a vōsitate.) 5ª ibi (Aut a re nocētē sua grauitate.)

CIlle vō qui fit a siccitate quādoq; fit a siccitate purā cū spasmō sicut accidit in postremo febriū incensuarū z euacuationū exiccātū z famis. plire z est significatio timoris. Et quādoq; fit ex siccitate nō pfirmata z inuaf ex quolibet humectante z remouet.

CQ; dicit in parte ista pater.

CFactus aut per cōmunitatē est sicut ille q accidit ei cui factū est apostema magnū in epate suo: z pprie in latere cōcano aut in intestinis aut in velaminibus cerebri: aut est propter venas in velaminibus cerebri sui sicut accidit apud ictum nocinū z percussione dolofoz per quā percutit caput: z sicut accidit in febribus in elenatione sua z in signis crisis. Ille enī est ppter cōmunitatē cōporis. Et laz existimātū est in inueniēdo cām ppinquā euentus singultus in apostemate epatis. Et dixerunt qdā q est qñ effundit ex eo cholera ad duodenū: deinde ad stōchūz postea ad os eius. Et dicit q causa in ipso est cōmunitas epatis et stomachi in nervo minuto continuāte iter ea.

CEt iam existimatum. f. a Gal. in cōmento illius afoz. 17. 7. partic. In flegmone singultus malum.

CEt si homo habuerit singultum ex mā z accidit ei in seipso sitis resoluit singult⁹ eius: z similr si vomerit z expellerit humorē. Qd si enomat z eius singult⁹ nō resoluū significat aut apostema in stōcho aut in radice nervi veniētis ad ipm ex cerebro aut in cerebro z se quis ilico ambo simul rubedo oculi: z distinguit inter vtraz per accidētia apatū cerebri z accidētia apatū stōchi. Et singult⁹ q igredit in signis crisis qñq; est signū bonū: z qñq; est malū fm q exponem⁹ in suo capitulo. Et in libro qdē afozismoz dicit q quādo vomitus nō sedat singultū z est cum eo rubedo in oculo est malū signū signans apostema stōchi aut cerebri. Et in libro signoz morz velocitē dī q qñ accidit habēti singultus apostema in latere dextro egrediens a nā absq; cā cognita z est singultus vebemēs egrediens anima eius ex singultu ante ortū solis: z ex illo est ille qui habet cū singultu punctionē z vomitū z cūz z destructionem rationis moritur.

Chic ponit diuersa signa in singultu. Scdo quidē pfirmat autēre bippo. addēs alia. ibi (Et in libro qdē.) Cōsiderādū q dicit accidit ei sitis ad remouēdū singultū factū a mā cholericā in quo nō accidit sitis: sed semp est pñs: z iō illū singultū sitis nō tollit fm q exponem⁹ in suo ca. 4. f. cañ. fen. z. ca. de signis sumpti ex pte stomachi. z in libro afoz. 1. 7. pñ. illo afoz. 3. In vomitu singult⁹ z oculi rubet malū. In libro signoz. i. in libro de secretis bippo. Lā illū pōt esse q signat apostema maximū in stōcho z epate: de cu⁹ mā ad extra pminet: z iō cito interficit. Et ex illo. f. libro est vmo iste. Ille q bz zē. Lā q signat vltimū nocumētū cerebro cōicatu.

CRemanet ex precedentibus inquirere qd sit mor⁹ fortior an fin. Dubium

Bentilis

gustus an vomit? cū sal. z hui. diuersificent. In hoc ridet qdā q vomit? est maior mor? q singult? ex pte mobilis: qz ibi tor? sto machus mouet sed in singultu pars ei? .f. os. Sed ex parte modi motus singultus est maior: zc. qz in eo vehemētius stōch? mouet. Hoc tñ videt falsum. Vehemētius autē stōchus mouet in vomitu qz in singultu cū a se aliqd extra eyciat. Et videm? pp vomitū venas rumpi in pectore qd nō ptingit in singultu. Cōsiderādū qd vomit? pōt cōparari singultui: aut ex parte cāe mouētis. f. nālīs: z tūc vomit? maior est mor?: vt. ā. pbat. Lā aut faciens singultū aut cū facit vomitū. Aut pōderant? z cōparant? in subto qd mouet? z tūc aut pōderant? aut cōparant? in toto subto: z sic vomitus maior mor? est: vt dictū fuit per istos. Aut cōparant? in partib? stōchi. f. per se motis: z tunc singultus est fortior motus: cū plures partes stōchi per se moueant in singultu qz in vomitu: qz singultus fit pp rem infirmā in substantiā stōchi ad quā educēda muime partes per se mouent. In vomitu vō partes parue z minime stomachi mouent: sed per accidēs magis vt pars in toto z clauis in manu. Et sic piraria cessant: qz vtraqz dicta saluant.

De signis.

Cap. 21^m.

Omnis singultus qui vomitu sedat cā est res nocua sua granitate aut qūitate sua mordacitua fm vniū modoz pdictoz. Et ois singult? succedēs eiōnib? z febrib? adurētib? non sedat ipsuz vomitus: imo addit in ipso est a siccitate. Factus autem ppter cōplexiones cum materia z sine materia scitur ex significationibus predictis in capitulis cōmunitis. Factum autē ab apatibus stomachicis aut cerebri aut epatis significant accidētia vniū vsuūsqz eozum dicta in suo capitulo.

Cūc hūc. ponēs signa breuiter aliū obseruat ordinē. pmo q ponit signa singultus facti a mā. Scōdo facti a siccitate. ibi. (Et ois singultus.) Tercio facti a mala cōplexione. ibi. (Factus.) Quarto facti ab apostematibus. ibi. (Factum autem.) Signa vō facti a cā extrinseca nota sunt. patet zc.

De cura.

Cap. 22^m.

Omnis est cura magis pferēs singultui cuius cā est repletio plima z res nocens sua qūitate. Et silr oē mouens laboriose z mouens terrefaciendo z vociferando: z ira z timor z gaudiū subito accidēs z tristitia supflua. Et aspersio aque fride sup faciē post subito z motus z exercitiū z equitationes z expectatio sup retētiōē tussis cōmōuētis z expectatio sup sitim. Et sternutationi qdem in superādo mām faciētē singultū inest ipressio maxima. Et ex eis que remouēt cū etiā est lōgītudo retētiōis anhelit? qm illd est res faciēs accrescere caliditatez z mouet eā ad exēdū versus poros querēs attractiōnē aeris: quare mouet humores z resoluit eos. Et solumus longus vehemēter iuuat ipsum. Et cōstrictio extremitatuz z positio ventosarū super stomachū sine incisione z super ventres z super vtrasqz spatulas. Et positio medicinarum rubificantium.

Cūc ponit curā singult? . Et p ponit qdā cōia in cura singult? facti a mā. Scōdo spālter exequit de cura. ibi. (Et ex curis.) Cū vomitus pferat satis pz. Sed cā pp quā accitua aīe pferūt in remotione singult? mālis est duplex. Pūa qz vīr? sensibilis tūc distrahīb? intrēdēs circa pres cerebri vel cordis in qb? fit discussio reruz terrefactiū aut letatiū aut iratiū z tristitiū. Cū enī virtutes sensitiue itēdunt in pte vna remittunt in alia: vt hui. de nālīb? . pre 5. ca. z. Scōda cā sumpta est ex pte cāe. nam ex motu facto in aīali spīritu z vitali pp accidētia supueniētia mā illa trāsmutat ab ore stōchi aut resoluit. Cū aspersio aque fride sup faciē sedat singultū: qz est cā reuocationis subite caloris. Unde Arist. 33. pblema. pble. 6. loquēs de irroatione faciē cū aqua frida dicit q ex aere pcurit ad itra calidū. Hoc aut reuocatio est cā resolōis māe. Et dixit post. f. accidētia aīe: qz illis ex ista aspersione fit maior cōmōtiō in spū. vel post. f. singultū. Cōsiderādū vō qz aligso aque

Super tertio

frigide sup faciē subito nō tñ facit caloris reuocationē: imo facit cōmōtiōē z agitationē: vñ videm? qz bis qb? pūcit anbelit? subito pmutat. illa vō pmutatio est cā cōmōtiōis que est cā resolōtionis māe. D. vō mor? corporei ad hoc iuuēt nō dubitat. Similr expectatio sup tussim cōmōtā: qz tūc retēto spā z cōmōtiōe in pectore existēte z caliditate resoluit mām. Similr expectatio sup sitis qz mām illā calefaciendo resoluit maxime si nō fuerit cholericā. Cū sternutationi. Cōsiderādū qz in ea hui? . f. qre sternutatio singultū soluit: alr sentit hui? . Arist. 33. pble. pble. p. 2. 5. 2. 17. vbi mouet. pblema. ppter qd sternutatio soluit singultū nō autem eructuationē. Et ridet qz vtraqz. f. singult? z eructatio nō est passio eiusdē loci: sed eructatio est passio ventris. f. stōchi. singultus autē est isfratio loci qui est circa pulmonē z idigēstio vētōsitatis z humiditatis. manifestū aut qz loca que sunt circa cerebz cōicāt pulmoni sicut apparet: qz passiones pulmonis repugnant in aures sicut apparet scalpellatib? aures qui tussit. Lū qz sternutatio fit mor? in cerebro calefacto: opz ēt qz cōicēt z alterent ptes pulmonis z soluat singult? z maxime pp motū factū in sternutatione. mor? . n. rumpit in cluclum spīritū qui facit singultū. Alia vō cā assignat a hui? in cōmē. illi? . afor. 13. 6. pti. Al singultu habito sternutatio supueniēs soluit. z qnto de accidētī z mor. penul. cap. nā singultus vtrplurimū cū fiat ex plenitudine in stōcho de illo est fmo. vomit? est mor? fortis quo humiditas illa que facit singultū possit expelli. talis aut fortis mor? est in sternutatione: z id sternutatio est medicina singult? hui? mālis. Cū ex eis que remouēt. Lū hui? est quā assignat Ari. pble. 33. pti. pble. 3. vbi sic. ppter qd sigs nō anhelit soluit singultū. Aut qz hic qdē. f. singult? ab isfrigidatione fit: ppter ea rigentes z timētes singultū patiunt. Retētiō aut spūs. i. anbelit? calefacit interiorē locū. hui? vō hic cām assignat magis explicitā sigulis pōderet z somnus lōgus iuuat saltem qz remouet actū sensationis: qz mām itrinsecā digerit: pstrictio vō extremitatū diuertendo pferit: z ventose trabendo ventosani materiā: z medicine rubificantie. f. diuertendo.

Cū ex curis pferētib? singultui viscoso z repletiōnali est vt paties ipm icipiat z euomat: deide bibat hie rāpigrā aut succū absinthij sumēdo ex eo aut. z ex sale indo. ij. danich. Deide post illd vīaf myrabolanis cōditis. Si aut cā est viscositas opz vt i ei? cura tres res intēdant. f. resolo māci z icisio ei? sicut cum oxymelle squillitico. Et scōda pmutatio cōplexiōis ei? : ita vt equetur si nō fuerit nocēs nisi qualitate sua. Et tertia stupefactio sensus oris stōchi parīper: ita vt minores tur māci mordicatio. Et iam laudati sunt troci. hmoi. h. costi croci ro. recētū masticis spice: oīum ana. liij. aur. assari aur. ij. aloes opz: amboz aīi. aur. i. pficiant cū succo pīlū z bibat ex eis medietas aurei. Dīlū. n. z opīū stupefaciūt: spica pfortat z resoluit: assari inclinat humiditates ad partes vie vīne z educit eas per eā: aloes inclinat eas ad viā fecis z extrahit eas ex ea: costus z crocus maturat z pfortant calefacientes: ppter hoc ergo fiunt trocisci isti pferētes valde singultui vehemēti z subuersiōi anime.

Cū exequit hui? in spālī determinare de cura singult? . Erāt autē cāe singult? aut cāe nocētes: aut cā quā hui? . vocat nō nocētē: aut cā per cōitātē. pmo q ponit curā singult? facti a causa nocentibus. Scōdo facti a siccitate. ibi. (Et si cā est.) Tercio facti per cōmunitatē. ibi. (In facto aut ab apatib? .) Cū pmi euidentia pōderant dū ex causis nocētib? que faciebāt singultū erat caliditas: de hui? cura nō tractat: qz satis supra de cura male cōplexiōis caliditatis stōchi dixerat. Dixerat. n. de causis istis z mām granādo z repledo hoc faciebat. Et de cura hui? singult? nō facit spālē mētiōē: qz cōprehendit sub cura singult? mālis z recte. Remanēt qz tres modi cārū. pmo q ponit curas singult? facti a friditate. Scōdo facti a vētosa mā. ibi. (Illi aut q a vētositatē.) Tercio facti a mām mordacitua. ibi. (z si fuerit.) pmo in duas. Nā frigiditas que facit singultū: aut est cū mām. f. flegmatica aut sine. pmo q ponit curas pmi. Scōdo scōdi. ibi. (z si fuerit ex frigore puro.) Cū pmi euidentia pōderādū qz hui? appellat singultū fridū a frigore oēm singultū fridum a mām flegmatica: siue sit flegmatica pura siue nō pura: imo corrupta aut mordacitua aut non. Et qz singult? pōt esse aut qui rēis aut multi z antiquus. pmo q ponit curā pmi. Scōdo scōdi. ibi. (Et

ibi (Et antiquas.) / Primo ponit curā huius singul-
tus facti a mīa flegmatica pura viscosa repletionali. Secūdo ponit
curā facti a mīa flegmatica nō repletionali s; corrupta mordicari-
ua. ibi (Si autē cā.) Ita suppleat. Et sumit mordicatio improprie p-
lesione qualitatua: hoc apparet ex narratione medicinarū que
pfiunt primā intētiōe sicut est crocus z costus.

C Et si antiquatur z chronicus fiat affect ei oleum al-
kekengi iuuamentum maximum expertum: z quod ex
eo bibitur sit cocleariūz vnum cum aqua calida mel-
lis. Et ex eis que cōferūt ei est decoctio zinziberis in
aqua tepida. Cūq; vebementior sit z antiquas neces-
sarie sunt confectiones magne valde: z electuaria si-
cut diacyminum cum aqua tepida: imo quandoq; in-
diget confectionibus z tyriaca: z philonium habet iu-
uamentum maximum in hoc propter illud quod in ipso
est de stupefactione cum confortatione z resolutione
z expulsiōe. Et sumatur ex pillulis sicut illis que sunt
de opoponaco: z ex pillulis stomaticis: z tro. stelle va-
lent vebementer ad singultum. Et medicine valentes
in curatione singultus facti a materia frigida z sicca aut
proxima ei sunt rutba z nitrum potata cum vino: z si-
militer aqua apij z acetum squilliticū z basilicon aque
z assarum z neridem z maiorana z alaniuden ita q; ol-
fatū sedat singultū z aristologia z anisum z daucum
z zinziber z enula exiccata z succus eupatoriū z foliū
z acorus z abrotanū singulariter z composite z sūt ex
eis electuaria. Ipsa enim sunt conuenientiora ori sto-
machi z magis adherentia ei q; ea que bibuntur z de-
scendunt ad fundum stomachi subito: z castoreum h; z
proprietas mirabilē in ipso. Et ex eis que maximū
asserunt iuuamentum ei cum ex ea in potu sumitur est
decoctio abrotani z calamenti montani z mastice as-
sumptis equis partibus z elixatis in aqua z bibat cūz
vino decocto cū mastice z cinamomi z squille z iij. in
ebusto aceti z detur in potu ex eo paulatim aliquibus
diebus. Et iterum nitrum cū aqua mellis z iterum con-
fectio de galanga cū melle z sumatur in potu mane z
vespere quātitas nucis. Et iterum medicamen huius
compositionis costi z aloes squinanti similibz sicci
calamenti fluuiatis menthe rutbe seminis apij thuris
assar: omnium añ. 3. ij. opij ro. siccarū: ambozum añ. 3.
5. Et iā laudantur cappares conditi cūz aceto in hoc.
Et quandoq; adiuuat has medicinas administratio
medicinarum sternutare facientium.

C Primo ponit curā huius singultus quādo antiquas. Secūdo spāli-
ter ponit curā singultus facti a mīa flegmatica frigida z sicca idest
imista seu infra in subam villosū stomachi. ibi (Et medicine va-
lentes.) Ita etiam rem siccam vocat superius narrando opinio
nē Bal. Basilicon aque. i. fluuiale z vocatur a Simone citrinum.
C Considerandum q; sternutatio iuuat has medicinas: q; cōmo-
uet eas in stomacho vel dare medicinas per os que faciunt ster-
nutare: quille calide z acute sunt.

C Et si fuerit ex frigore puro tūc medicine prediete cō-
ferunt ei sumendo ex eis in potu cūz aceto z aqua z li-
niendo ex eis collum z gulam z locūz qui est super fur-
culam z qui est sub ossibus pectoris: aut liniatur col-
lū z locus qui est super furculā cum oleo antiquo aut
oleo cucumeris asinini. Et similr sunt omnia olea ca-
lida sola iuuatua: z proprie oleum camomillinūz aut
oleū in quo decoquantur castoreum z cyminiū z anisu-
den. Et sumantur castorei z costi: ambozum añ. 3. 5. pe-

trofillinūz z mastix: aut sumatur cortex exterior rube-
us pbistici cū radice squinanti z decoquatur in aqua z
bibatur ex decoctiōe ambozum.

C Et si fuerit ex frigore puro. i. sine materia. Danf cūz aceto q; ci-
to penetrant z facilius ab aceto remouet infrigidatio: z remanet
penetratiua virtus. z iō ē Arist. preallegata particula. s. 33. de pro-
blematis dicit q; aceti soluit singultum z maxime calefactum
vt explicat penultimo problemate.

C Et dixerunt quidam q; cortices alcali quādo exic-
cantur z bibitur ex eis pondus añ. j. cum aqua fenicu-
li z seminis rutbe sunt iuuatiue valde: z ego non existi-
mo q; conferant stomacho.

C Dixerunt qdā. i. Serap. trac. 3. sue prac. 7. c. z marie Serap. dicit
alchala. i. rutba zē. Alchala ē apud quosdā est flos dactyloz. isti
aut nō pferūt: q; fridi. apud alios est arbor filis tamarisco. vel ar-
bor alta de qua Serap. videt facere caplin. Illa vō h; sit calida: mī
stipicitatem h; z paucam caliditatem: z ideo forsan non confert.
Aliiter exponit idest colloquintida.

C Et si fiat vebemens z antiquas nō est excusatio quin
ponantur ventose super stomachū sine incisione z cō-
sequantur eas medicine rubificatē.

C Et si fiat zē. q; tunc coniungit sibi ventositatem que ventosarūz
appositione remouetur.

C Illi autem qui sit ex ventositate retenta super os sto-
machi aut in ipso aut in mery confert administratio bal-
nei z receptio aliquantuli thuris cōtriti in eo: deinde
fiat vt currat aqua calida sup ipsum paulatim: z enu-
la exiccata est vltima in hoc.

C Receptio thuris in eo. s. ore vel in eo. f. balneo. Fiat zē. super ipz
f. thur q; est in ore. vel sup ipm. f. corpus in balneo. Enula sicca nō
humida: q; h; humiditate accitātē q; possit esse mīa vōsitatis.

C Et si humor fuerit mordicatiuus generatus illic aut
effusus ad ipsum precipiat parienti ipsum vt euomat
si pōt cūz eis que vomitū educunt huiusmodi: aut sol-
uatur venter cum eis que sunt sicut biera cum syrupo
acetoso z sicut cum syrupo de absinthio. Et qnq; suffi-
cit potare acetum z aquā z sorbere butyrū aut sorbe-
re olenz amigdaliniū cū aqua calida z occupari somno
z plongare ipsūz quātū possibile est. Et silr aqua ori-
dei affert ei iuuamētū maximū z vebemēs proprie cū
aqua granatorūz dulciū z muzoz declinatūz ad dul-
cedinē. Et aqua acetose est ex eis que conferunt etiaz
cū mundificatione z confortatione simul.

C patet.

C Et si causa est causa accidentalis: tunc cura in ipso
est euacuatio ad sumendum in potu lac recenter mul-
ctū z aquā tepidā cū aliquo q; sit sicut olenz amigda-
z oleum de cucurbita: deinde aquam ori dei z aquā cu-
curbite z aquam citrullozū z mucilagines fridas. Et
similiter inunctio ex eis exterius z silr inunctio functu-
rarū z vti incisuius z similibus.

C hic ponit curā singultus facti a siccitate z vocat eā cām accidē-
talē sicut superius vocauit eā cām nō nocentē. huius aut rō est. nāz
siccitas pōt dici q; accidentalr facit singultū. Res enī p se facit sin-
gultū que nocet: ex quo nocumēto mēbrū. f. stōchus pēne z ipe-
tuose mouet vt illā rē eyciat: z hoc est q; p se singultū facit z no-
cēdo. S; res dicit facere singultū accidentaliter que nō facit hoc:
s; si ibi sit impulsio est solū vt virtus resistat pēioni facte a siccō vt
supra dicebatur: z iō siccitas per accidēs z nō nocens facit singul-
tū. Dicit ergo si cā singultus est accidentalis. i. facta a siccitate: tūc
cura in ipso. f. singultu est eūo. i. vacatio z sollicita intentio. Ad su-
mēdū zē. q; oia ista humectāt. z ista videt cura postea a Serap. p-
dicto cap. cū ponit curā singultus facti a siccitate. **C** Et considera
alienū modū loquēdi cū dicit euacuatio ad sumēdū. Recte enīz cū
quis attente attendit ad aliud: pōt dici euacuatus ab oī alio q; ab
illo. Debet ē eē in tali cura eūo. f. cū expeditiōe ad sumēdū zē. z b

Gentilis

pp̄ter piculas q̄d siccitas minas: et ideo etiā sunt tunc scilz hume-
ctates. C̄. Posset v̄o alr exponi vt hic poneret curā singultus ac-
cidētalis. i. facti a cā extrinseca vt ex sumptioe diaspereon rē. et
tūc curatio est eūo. scilicet: et illa fuit ad sedanduz mordicationem.
C̄. Primo ergo facit hoc. Sc̄do ponit curam quorūdam alioz mo-
dorum singultus. ibi. (In facto.)

CIn facto aut post vomitū si sentit eger reliquias hu-
moris mordicatiū si sit cum eo paruz nausēe sternitet
sternutationibus frequētibz. Postq̄z dant ei ea que
lubricum faciūt illuz humorē sicut rob de prunis et ta-
marindi et pp̄le cum tu fueris precipiens ei recipere
etiā tamarindos. Et si nō sentit illud imo sentit extē-
sionem fac emplastrū ori stomachi cum emplastris tē-
peratis: et fac euz sorbere sorbitiōes leues in q̄bus nō
est mundificatio imo in quibus est p̄fortatio sicut me-
dulla tritici et sedatio aliqua sicut oleum amigdalinz
et odoramentum aliquod sicut pulli.

Cdicat q̄ si homo bz singultū post vomitum et sentit reliquias hu-
moris mordicatiū debet sternutare quia iuuat ad expulsiones il-
lus: et hoc postq̄z datur rē. Quia prius debent dari facientia lubri-
cū: quia melius educitur et pp̄le cum tu fueris ei precipiens re-
cipere etiā tamarindos scilz prius q̄ rob: quia prius debent da-
ri lenitua q̄ stiptica. Et si nō sentit mordicationem: imo refonem
scilz pp̄ter aliquā ventositatē: debent fieri lenia emplastra. s. re-
sumptua stomachi: et dare cōfortatiua non solutiua cū ibi non sit
materia et dare lenitiua et sedatiua extensiois illius: sicut oleum
amigdalinarum et res odoriferas.

CIn facto autem ab apostematibus epatis et aliorum
opz vt curetur apostema et fiat slobothomia si neces-
saria est slobothomia et temperetur stomachus in ipso
cum eis que sunt sicut aqua granatorum et aqua ordei
et aqua endiuie et emplastra.

Cpater

CDe dispositionibus accidentalibus myrach et hypo-
cundrijs. Cap. 23^m.

Quādoq̄z accidit in istis partibus tremor: p̄-
pter materias existentes in eis. Et quādoq̄z
sunt male et peruenit nocuentū earū ad ce-
rebrum et facit accidere in ipso meliam sicut
diximus et epilepsiam myrachiales. Et quādoq̄z est
de hoc tremore qui fit pp̄ter os stomachi aut in ipso
met propter tremorem cordis.

CQuāuis Auicē. hoc caplin cōprehendat sub generali rubrica se-
cundi tractatus: volens de eo facere specialem mentionē: q̄z par-
tū: attamē. a. et ca. huius. 13. sen sumit continuationē. postq̄z ergo
Auicē. determinauit de dispositionibus mery et reliquo corpore sto-
machi hic determinat de dispōnibus hypocūdriz et myrach: q̄z
et de anathomia eoz dixit supra in anathomia stōchi: determinat
de de dispōnibus que in eis apparēt ex dispositione interioz me-
broz: ostendēs q̄uo diuersificēt et qd significēt. Nō aut̄ ponit cu-
rā: q̄z cura dispōnū illaz depēdet ex cura morboz a q̄bus depen-
dēt. C̄. Primo et enumerat diuersas dispōnes myrach et hypocun-
drioz. Sc̄do addit quoddā icidēs. ibi. Inquit. 1^a prima in quoz.
Nā in myrach et hypocūdriz fit tremor: et inflatio et tēso siue attra-
ctio et dolores: prius ostēdit q̄uo fiat tremor in hypocūdriz. Sc̄do
q̄uo inflatio. ibi. (Et q̄nq̄z facit accidere.) Tercio ostēdit aliā dispōnes
q̄ est attractio vel tēso ad supiora vel inferiora. ibi. (C̄. si sentitur.)
Quarto ostēdit alias dispōnes vt dolores rē. ibi. (Et q̄nq̄z.)

CEt quādoq̄z facit accidere inflationem inseparabi-
lem et granitatem et fit p̄xima significatio illi. Et q̄nq̄z
significat apostemata intrinseca.

CEt q̄nq̄z supple m̄ā cōrēta in partibus myrach facit accidere rē.
Et fit p̄xima. i. p̄propinqua. et satis imediata significatio rē. q̄z q̄nq̄z
solus tractus myrach vel hypocūdriz significat mām que est
ibi: an sit humoralis vel ventosa: et an apostemata vel non.

CQ̄z si sentit attractio myrach et hypocūdriz ad supe-
riora: tūc q̄nq̄z significat vomitū. Et in febribus acutis

Super tertio

significat sodā q̄ cōmonet aut sanguinē a capite fluen-
tē aut vomitūz fm q̄ distinguemus eū in suo loco aut
p̄mutationē materiei et apostema. Et q̄nq̄z est eoz attra-
ctio ad inferiora et p̄tes sumis significat p̄mutationē ad
inferiora et solōnē vētris quā p̄firmat punctio. Et tēso
hypocūdriz ad supiora est ex eis que multiplicātur
in febribz pestilētiālibz. Et q̄nq̄z est pp̄ siccitatē se-
quentē calorem aut frigus. Et quādoq̄z est etiā pp̄ter
apostemata q̄uis sit in inferioribus etiā. In illis autē
qui sunt in superioribus est tēso eoz ad superiora cū
anbelitu et myrach simul: et hec inflatio in egritudinibz
acutis est mala cui associat ictēritia epatica.

Cpater sc̄da sen quarti cañ. trac. 1. Et tēso hypocūdriz ad supe-
riora multiplicat in febribz pestilētiālibz: et hoc pp̄ter mate-
riā corruptā et inflationē esse maxime in superioribus mēbris. Et quā-
doq̄z. f. talis attractio et duratio hypocūdriz est pp̄ter calidita-
tē ericantē: et similiter pp̄ter frigiditatē indurantē. Et q̄nq̄z est. f.
tractus hypocūdriz ad superiora pp̄ter apostema quā s fit in
inferioribus: q̄z p̄t eius materia intantū addi q̄ etiā ad supiora ten-
dantur hypocūdriz: aut q̄ eius materia rapit ad superiora: et talis
hypocūdriz tēso in febribz acutis est mala cui associat ictē-
ritia epatica. i. facta pp̄ter epatis apostema.

CEt q̄nq̄z accidunt istis mēbris. f. hypocūdriz et my-
rach dolores mordicatiū et dolores extēsiui pp̄ egrit-
tudines epatis et egritudines splenis et apata lacerti et
in febribz et in crisiibus. Inquit Bucatis oganēsiur
in capitulo doloꝝ epatis si destruitur virtus appetiti-
ua. Draco enim q̄n debilitat in venādo bedos et arle-
tes et similia et nō v̄z deferre eos ad gruptā suā venā
aues: et pp̄le autē q̄ dicit taptilus et comedit epar eaz
et excitat tunc appetitus eius et redit virtus eius.

CInquit. iste est quidam sermo valde incidens in quo auctoritate
cuiusdā philosophi dixit q̄ draco q̄n debilitatur in venādo venat
auem que dicit taptilus et comedit epar et excitat tūc eius apper-
tus et redit virtus: et sic forsan Auicē. vult dicere q̄ illud epar possit ha-
bere pp̄rietatē in nobis. q̄ aut̄ sit illa avis necubi a me regnum est.

CFinis expositionis Sen. fuliginatis sup sen. 13. tertij cañ. Auicē.

CSen. xiiij. de epate et dispositionibus eius.

CTractatus primus de vniuersalibus dispositionibz
epatis.

CDe anathomia epatis.

Cap. p^m.

Quod est membrum quod generat sangui-
nem quāuis mēseraice p̄uertant quan-
doq̄z c̄bilum ad sanguinem conuersio-
ne aliqua propter illud q̄d est in eis de
virtute epatis. Et sanguis quidem fm
veritate est cibus cōuersus ad simili-
tudinem epatis q̄d est caro ru. quā ip̄sa sit sanguis ve-
rus cōgelatus: et est vacuū a villis nervoz in quo na-
scuntur vene que sunt radices earum que procedunt
ex eo dispartite in ipso sic villi. Et sicut sciuit in ana-
thomia venarū quietarum que sunt suggētes a stoma-
cho et itestinis mediātibus ramis porte noiate mēse-
raice ex cōcauitate: et decoquit illud illic in sanguines
et mittit illū corpori mediātē vena cōcaua orta ex gib-
bositate eius et mandat aquositate ad renes ex via gib-
bositaris et mittit spumam cholericā ad sel ex via cōca-
uitatis etiā. Et cōcauatū est illud de eo q̄d est a parte
stomachi vt eius coaptatio super gibbositates stoma-
chi bona

chil bona sit z attractu est illud quod de eo est a parte diaphragmatis vt non coartet diaphragma cũ suo la borioso motu: imo fit quasi tangens ipsum prope pũ- cum: z est cõunctũ ppe venam magnã ortam ex eo z vti bene cõprehendunt super ipm coste curue.

Membra factiva nutritiũ erant duo vt dicebat supius. s. stõebus facies pĩmã digonẽ: z epar facies digonẽm se- cundã z nutritiũ qd est sanguis. Postq̃ ergo Auicẽ. determinauit de dispositiõibus stomachi determinat de dispositiõibus epatis. Et p̃ sicut ipse p̃misit in p̃bemia li totius libri ca. p̃mo ponit huius membri anathomĩ. Scdõ deter- minat de dispositiõibus eius. ibi. (Quĩ significat.) Cõsiderandũ qd de aliquo membro p̃ anathomĩ ingrimus cognosce- re: aut illius opationẽ aut figurã aut alligatiã aut quantitatem aut pres aut sitũ. De situ aut ip̃sũ nō equeus. p̃mo g. a. p̃ anathomĩ epatis nobis notificat opationẽ z modũ opationis eius. Scdõ no- tificat ipsius figurã. ibi. (Et cõcauatũ.) Tercio alligatiã. ibi. (Et ipsũ qdẽ.) Quarto quantitã. ibi. (Et epar qdẽ hoĩs.) Quinto partes. ibi. (P̃mũ qd̃ orĩt.) Scdõ reuertit ad notificandũ nobis cõplete ope- rationes z virtutes epatis. ibi. (Et tu iã sciuisti.) Cõsiderandũ p̃mo qd non est intelligendũ qd epar sit. p̃prie sanguis cõgelatus vel coagulatus: qd friditas cõgelatiua nō est operatiua in nostri gene- ratione: s̃ est sanguis qd cõmisset in vñũ a calido minore qd calidum faciens alia mēbra solida. Cõsiderandũ. diceret aliquis quare aquositas separat a parte gibbosa epatis z cholera a parte cõca- ua. / P̃dm qd vñitas p̃ncipalis aquositas est vt sanguinẽ pene- trare faciat: z iō nō s̃ separari a pte p̃caua qd adhuc nō fecerat illud iuuamētũ: s̃ a pte gibbosa: qd iã fecerat illud: vñ eius subtilitas est sublata vt Auic. p̃mo cas. sen p̃ma illo cap. nutritis masticatione: s̃ p̃ncipalis vñitas cholere qd trahit ad sel est vt expulsuã inciter: z iō cõueniẽtis fuit statim cũ generata est separe eã: z in loco qd ma- gis appropinquat chisti scilicet z intestinis vt est pars cõcaua.

C Et ipm quidez tegit p̃niculus nervosus generatus ex nerno paruo veniẽte ad ipm vt faciat ipm acquirere sensũz aliqũ quẽadmodũ dixim⁹ in cap̃o pulmo- nis: z huiusmodi sensus manifestus est in latere conca- uo: z vt liget ipm cũ alijs visceribus: venit ad ipsum vena pullatilis parua dispartita in ipso: z affert ei ipsũz z seruat caliditatẽ eius inatam z tẽperat ipm cum pul- su. Et factũ est vt penetret hec vena ad p̃cauitatẽ qm̃ gibbositas ipsa euentat motũ diaphragmatis. Et san- guini qdem non est creatũ in epate spatium amplum: imo ramosum dispartitũ vt sit cõprehẽsio eius totius super chilus vebemẽtor: z passio dispartiti chili ex eo magis cõpleta z velocior sit: z illud qd de venis est a parte epatis subtiliores habet tunicas vt velocius p̃- ueniat per eas ipressio carnis ad chilum.

C p̃mo in p̃fuso magis ponit eius alligatiã ostẽdẽs iuuamētũ p̃ni- culi z arterie ei⁹. Scdõ remouet dubitatões. ibi. (Et sanguini.) Ter- tio resumit declarationẽ alligatiẽ epatis. ibi. (Et p̃niculus.)

C Dubitatio quã remouet est hec. Quare natura nō fecit epati spa- tiũ vñũ amplũ in quo aggregaret id qd debet cõuerti in sanguinez sicut hoc fecit stomacho. / Rñdet qd qm̃ chilus dispartit i partes minimas melius patit z p̃uertit z velocius. Et subdit qd vene que sunt a pte epatis. s. concaua sunt subtiliores z cãm assignat. Cã vñ p̃mi est. nã qd agẽs tãgit ad minima paties: z paties tãgit ad mi- nima ab agẽte: tũc velocior z melior sit actio vt notũ est. Chilus ac- cũ sit subtilis p̃t sic diuidi: s̃ cibis per os ingrediẽs nō: z iō opoz- tuit eum colligi in concauitate vna.

C Et p̃niculus quidem eius comprehendit epar z li- gat ipsum cum visceribus tegentibus intestina z sto- machum: quasi diximus z ligat ipsum etiam cum dia- phragmate ligatiõne maxima forzi: z ligat ipsum cum costis dorzi: z ligat ipsum alia subtilia parua: z conti- nuat inter ipsum z inter cor vena continuans inter ea ambo quam sciũstĩ descendens de corde ad ipsũz: aut ascendens ex ipso ad cor: aut fm̃ ambas intẽriones. Et

hec quidem vena sapienter ligata est etiam cum epate z panniculo duro spisso: z est penetrans super ipsũz: z subtilius latus eius est illud quod est a parte intrinse- ca: quoniam tangit membra subtilia.

C Cõsiderandũ qd p̃niculi epatis ligat ipm cũ visceribus. i. p̃nicu- lis alijs tegentibus z. z isti sunt p̃niculi qui oriuntur a syphac.

C Cõsiderandũ post qd Auic. noluit opi. detegere de ortu vene ascẽ- dentis: sed ideterminate posuit in hoc sermone. Istam vñ mate- riã Auic. magis p̃tractat in tercio de aialibus p̃mo ca. recitat de B op̃i. pluriũ antiquoz. z. 13. de aialibus. ca. 7. z sp̃alr aliud dicens de ortu huius vene. Sicut tñ sensus ostẽdit vena ascẽdens vt oriĩ a corde: qd ibi quasi sit vñũ cũ suba eius sed p epar p̃trãst. Et hec vi- det op̃i. Ari. tercio de p̃ribus aialũ. c. 5. als. c. 4. sicut et Avicẽ. dicit. hoc vñ distinctionem haberet aliam.

C Et epar quidem hominis maius est epate omnis animalis appropinquantis ei in quãtitate: z dicitur qd omne animal plus comedẽs z debiliõis cordis est ha- bẽs maius epar: z cõtinuat inter ipsũz z iter stomachũ nervus s̃ est subtilis: z nō sunt cõicãtia nisi propter rẽ maximam ex apostematibus epatis.

C Cã hui⁹ ē. nã bō est aial valde sanguineũ. sanguis aut in epate ge- nerat saltẽ p̃ aliqũ modũ: z iō epar ei⁹ mai⁹ est. Cã scdõ est. nã aial qd multũ comedit z h̃z cor debile: nō multũ resolut de cibo mul- to assumpro: qd significat a paucitate calidi in eo qd demonstrat debilitas cordis. Op̃z igit qd multũ nutrimentũ assumptũ recipiat in epate: z qd epar id recipiẽs sit magnũ sicut p̃z in asino.

C Et primũ quod oritur ex parte sunt due vene: qua- rum vna est in latere concauo z plurimum iuuamen- ti eius est in attractione cibi ad epar z nominatur por- ta. Et altera est in latere gibboso z iuuamentũ eius est applicatio nutrimenti ad membra ex epate z no- minatur concaua: z ostendimus iam anathomiam ip- sarum in libro p̃mo.

C Hic p̃ anathomĩ Auic. docet cognoscere p̃tes epatis. Partes æ- epatis quedã sunt tanq̃ orta vt vene. qdã aut eius p̃tes subales vt eius p̃enule. p̃mo g̃ per anathomiam docet p̃imas. Secundo secũdas. ibi. (Et epar qdem h̃z additamẽta.)

C Et epar quidem habet additamenta comprehendẽ- tia stomachum z adherentia ei sicut est comprehensio eius quod comprehenditur digitis: z maius additamẽ- torum eius est additamentum appropriatum nomine additamenti: z positum est super ipsũz sel: z posita est extensio eius additamenti ad inferiõra: z omnia ad- ditamenta eius sunt quatuor aut quinẽ. Et scias qd non est corpus epatis in hominibus omnibus com- primens costas dorzi z forzi ter imissum eis quãuis sit in plurimis eoz: z est eius cõmunitas ad ipsum pro- pter illud scilz cõmunitas epatis ad costas dorzi z dia- phragmati. Et caro quidez epatis sensum non habet: sed illud quod de ea sequitur panniculum sentit pro- pterea qd aduenit ei partim per de parte p̃niculi ner- uosi. Et p̃pter hoc diuersificatur hec cõmunitas z lu- diclum eius in hominibus.

C Hec scdõ pars h̃z duas. p̃mo ostẽdit numerũ partium epatis. Scdõ reuertit ad declarandũ qd dixerat de alligatiã epatis ad mē- bra quedã. ibi. (Et scias.) C̃ dicit sic in hac parte qd corpus epatis nō in oĩbus hoĩb⁹ est cõprimẽs costas dorzi: z imissum eis supple- p̃ alligatiã. Vñ. B. 7. ca. qnti de iterioribus. epar nō in oĩbus est cõ- iunctũ cũ p̃niculis costas ligantibus. z p̃z. C̃ illud vñ qd dicit. p̃z illud. p̃t referri ad duo. s. ad id qd statim dixit scilz qd caro epatis que sequit p̃niculũ sentit p̃terea qd ei aduenit de partibus hui⁹ p̃niculi neruosi: z qd in diuersis corporibus p̃t aduenire carni il- li plus z minus de illis neruis: ideo quidã h̃nt carnẽ illã mag̃ sen- sibile quidã minus. / C̃ aliter p̃t exponi vt referat ad id qd dixit alligatiõẽ epatis ad costas: qd epar nō in oĩbus est imissum costas: iō h̃z costas. s. epar ad costas: z iudiciũ eius. s. qd ex B sequit

Gentilis

diuersificat in hoibz. nā ille q hz epar piūctū costis in apate epar: dolet et simul in costis posterioribus vbi epar alligat: sed ille q hz epar nō sic piūctū tale dolore in isto apostemare nō sentit. Unde Gal. 5. de iter. oribus. 7. ca. De dolore vō coste qui est extra. i. retro lacertos murmurā apate vel in gibbo vel in concauo exire: nō fit tñ necario oibus apā in epate habētibus. epar enī nō in oibus est cōiunctū. p̄ p̄osset vō tertio exponi q ppter hoc et qz fm q apā vel aliqua alia mā magis appropinquat ad p̄ncipulū vel minus fm hoc diuersificat iudicium doloris in diuersis hominibus.

C Et tu iam sciūsti q generatio sanguinis fit in epate z in ipso fit separatio cholere z mellis z aquositate. Et qñqz destruit res in vnaquaqz eaz. Et qñqz destruit in generatioe sanguinis z nō destruit in separatioe. Et qñqz destruit in separatioe z nō destruit et in sanguine bono. Et qñqz accidit destructio in separatione nō pp epar: imo pp mēbra attrahentia ex eo illud qd se paratur. Et in epate quidem fori sunt. iij. virtutes naturales cuius plurimū digestio est in carne ei: z plm aliaz virtutū est cū villis eius: z nō est lōginquū quā sint in meseraicis oēs iste virtutes.

C hic reuertit ad cōplendū notificatiōē opationū epatis z virtutū eius. Et primo facit hoc. Scdo errorem quorūdam ponit z remouet. ibi (Licet quidā.) C dicit fori. i. sano. qz in egro aliqua altera deficit vel impeditur. Et dixit quatuor z nō quinqz: qz discretiūm virtutem Aui. non vult: propterea qz separatio a discretio est actus cōmūis attrahētiue recipientis z expulsiue mandantis: vt infra ponit Aui. Auer. vō. 3. colliger. c. 16. multū eam asfirmat. De his vō nil ad presens.

C Licet quidam postremoz aduerfentur primis z dicant z errant ille qui posuit in meseraicis attractiuam z retentiuam.

C primo ponit illoz op̄inōē. Scdo eā improbat. ibi (Et iste qdē.) p̄ p̄ima in. d. p̄io p̄nit illius op̄inōē. Scdo rōnes illius. ibi (Ipse enī sunt.) C p̄mi qdē ista aduerfaut sunt Bar. z sequētes: qm Gal. 5. de iuuamētis mēbroz. ca. 3. f. de iuuamento epatis. vult q in meseraicis sit ista virtus digestiua z et attractiua z alie.

C Ipse enim sunt vie per quas attrahitur z nō est possibile vt sit in eis attractio.

C ponit eozum rationes. Et hec pars hz tres partes sicut tres rōnes illoz ponit. Scda ibi (Et asserūt.) Tertia ibi (Et dicit.) C p̄imo arguit sic. in illis mēbris non est virtus attractiua q sunt vie p̄ qz sit attractio: s̄ meseraice sūt h̄mōi: s̄ illis nō ē attractiua v̄.

C Et asserūt ad hoc rōnes similes rōnibus debilibus que nō sunt ei in omni re. Et dicit si meseraice haberēt virtutē attractiuā haberent z digestiuā: sed nō habēt virtutem digestiuā. qñō enim habent virtutem digestiuam cū nō moxēt in eis cibis tempore quo patiaf.

C Scda rōis est ista: si yene meseraice haberēt virtutē attractiuā: ergo haberēt digestiuā: qz attractio ordinat in digestiuā: sed nō habent virtutem digestiuā: qz chilis quasi nō moxēt in eis: ergo non habent virtutem attractiuam.

C Et dicit z si haberent virtutem attractiuam cū epar etiam eam habeat cōmunicatē in substantia propter conuenientiam virtutum.

C Tertia rō est ista: si meseraice haberent virtutem attractiuam: tūc sequerē q essent eiusdē substantie cū epate: qz epar hz hāc virtutem. hoc autem est falsū: ergo cōcludit q meseraice nō hnt virtutē attractiuam: z per p̄is nec retentiuam.

C Et iste qdē debilis p̄sideratiōis nō sciuit q virtus attractiua cum est in meatu ex quo attrahitur est illud magis adiuuans: sicut cū expulsiua est in meatu ex quo expellit sicut est in intestinis est illud magis adiuuans. Et oblitus est q attractiua est in mery z est meatu.

C hic Aul. reprobat istaz op̄inōē. Et p̄mo reprobat eā falsificādo z soluēdo rōnes eoz. Scdo p̄ncipalr ostēdēdo auctoritate z rōnibus q in meseraicis p̄nt ēē ille virtutes. ibi (Id aut qd. Gal. dixit.) p̄ p̄ima in quatuor. p̄io ostēdit q p̄ima rō eoz non concludit.

Super tertio

Scdo ostēdit q scda rō eoz et nō cōcludit. ibi (Et nō sciuit.) Tercio ostēdit idē de tertia rōne. ibi (Et oblitus est q possibile sit.) Quarto cōcludit admiratiue eoz errores. ibi (Q dñi.) C p̄ima eoz rō erat fundata sup hoc qz meseraice erant tanqz vie z per p̄is nō debebat in eis ēē virtus attractiua. Hoc ergo. A. impugnat. Et p̄imo rōne demonstratiua. Scdo exemplo. ibi (Et oblitus est q attractiua est in mery.) C p̄imo arguit sic. sicut se hz in infim expulsiōnis ad expulsiuā virtutē: sic se hz in infim attractionis ad attractiuā virtutē: sed in infim expulsiōnis est virtus expulsiua sicut. v. g. in intestinis: ergo in infim attractionis est virtus attractiua sicut v. g. in meseraicis. Maiorē p̄positionē Aul. declarat sic. nam sicut virtus expulsiua cum est in meatu quo fit expulsiō magis iuuatur ad expellēdū: z ideo est in meatu: sic etiā virtus attractiua cū est in meatu quo fit attractio magis iuuatur ad attrahēdū. Exēplū vō qd adducit Aul. est cōtra eos. nā mery est qdā meatus z via: tñ est in eo virtus attractiua. hoc qz interimit maiorē p̄positionē illoz.

C Sed hic est dubitatio. o. aliqz: respectu cuius intestina hnt virtutē expellēdi vt organū: vō est principale expellēs. Vd̄m qz respectu stomachi sicut sumit ex Gal. 5. de iuuamētis. c. 2. f. de iuuamēto nō ēē. Scdus enim generās chilū generat feces: s̄ nō separatas fm locū: z ideo qd sibi de chilo supfluit expellit ad intestina: ita q respectu eius qd venit a scdo ad intestina ipsa intestina nō hnt nisi virtutē expulsiuā: z forsan aliquā attractiuā a scdo: nō aut hnt virtutē expulsiuā vel impulsuā ad epar: sed solum epar attrahit: intestina vō expellūt. Vcl possum? dicē q intestina grossa sint tanqz organa expulsiōnis respectu testinū gracilium.

C Et nō sciuit q nō est multum malum vt sit in meatibus quibusdā virtus attractiua z non sit digestio de qua sit curandum cū non sit necessaria in eis digestio immo attractio.

C Infringit scdaz rōne illoz. Et ostēdit q p̄is nō sequit ex antecedente. Scdo ostēdit q hz sequat: illud tñ nō est falsum: imo v̄. ibi (Et oblitus est.) C dicit ergo p̄ sic ad rōne eoz cū dicebant. Si meseraice haberēt virtutē attractiuā: ergo haberēt digestiuā. Dicit Aul. q ista cōsequētia est falsa. Nō. n. sequit. hoc hz attractiua respectu hui: s̄ hz digestiua. nā in aliquo meatu p̄t ēē virtus attractiua nō tñ digestiua de qua curet: qz meatui illi nō est necessariū digerere sed attrahere sicut apparet in mery.

C Et oblitus est q chilis quādoqz conuertit in meseraicis cōuersione aliqua. Quare ergo negauit q sit cā in hoc virtus digestiua in meseraicis.

C hic ostēdit si id cōsequēs sequat q est verū. Et primo ostēdit q id cōsequēs est verū. Scdo ostēdit q rō illoz qua id cōsequēs falsificabat nō cōcludit. ibi (Et q sit illic.) C Consequēs qd illi reputabāt falsum erat hoc. s̄ q in meseraicis est virtus digestiua. vcl cit Aul. q hoc non est falsum imo verum.

C Et q sit illic virtus retentiuā retinens quātitate alia quāuis nō plonger. Et oblitus est q spēs villoz operationū notarum sunt diuerse.

C hic impugnat rōnem eoz qua falsificabant consequēs. Arguebat aut hoc ita. Si in meseraicis esset virtus digestiua z retentiuā ēē ēē. hoc autē est falsū: qz meseraice nō retinent. Similiter etiam quia ab eis cito cibis transit z nō moxēt. p̄imo ergo Aul. ostēdit q in meseraicis sit virtus retentiuā. Scdo probat q hz cibis trāseat z nō moxēt illud tñ nō tollit qn digō fiat. ibi (Et elōgavit.) C p̄imū probat sic. in illis mēbris est virtus retentiuā in quibus sunt villi seruientes: sed tales sunt in meseraicis. s̄. transuersales. z hoc presupponit vt notum.

C Et elongauit q sit in illo in quo festinat penetratio digestio aliqua z illud nō est elongādū. Medici nā qz dicunt q in ore ipso est digestio aliqua z nō negāt qn in orbo sit virtus expulsiua z digestio z est mēbrū qd velociter euacuat a b eo qd cōprehendit.

C hic pbat q rō nō cōcludit: qz dicit. A. nō sequit. non moxatur in hoc loco sed trāsit: ergo ibi nō digerit z alterat: qz in ore cibis nō multū moxatur: z tñ aliquāter digeritur. Similiter in intestino orbo hoc contingit: z ipse nō negat hoc.

C Et oblitus est q possibile est vt diuersificet substantia mēbroz z cōueniant in attractione vnus rei q̄uis sit vadens in via. i. ad mēbra oia.

C hic impugnat tertiā rōnem eoz. Et p̄ falsificādo p̄miam. Scdo cōcedendo

cedendo et pbando consequens quod id sit verum. ibi (Et obliu.)
Ratio eorum tertia erat: si meseraice habent virtutem attra-
ctiuā tunc habent eandē substantiā cū epate. Respondent quod istud
nō sequit. nā plura mēbra possunt puenire in attractiuā vnius rei
cōis existentis in vna via cōi: et differre in substantia sicut ossa et car-
nes attrahūt sanguinem a venis: et tū in substantia differunt.

Et obliu. est quod attractio fit ad epar: et plurimū eius
fit cū villis venarū et sunt homogenei cū substantia me-
seraicarum non longinquā ob ea.

Quicē. dicit quod meseraice vt habēt attractiuam virtutem: sic etiā
eandem substantiam habent cū epate. et probat hoc Aui. nā epar
attrahit maxime cum villis venarum longitudinalibus. Isti ergo
sunt homogenei villis meseraicarum.

Quantum errauit iste homo in hoc iudicio.

Concludit.

Illud autem quod Sal. dixit signat quod attractio prima
fortis est in ipso vbi est initium motus de quo curat.
Et eius intentio fuit vt separaret illud qui est contentus
separatiōe meseraicarum sine epate. Et significatio ad
illud est sermo eius cum dicit qui incedit in hac egritu-
dine ad curandas meseraicas et dimittit curationem
epatis est sicut ille qui vadit ad hoc vt faciat empla-
strum pedibus mollificatis propter nocumētum ac-
cidēs nuche que est in dorso et dimittit curationē prin-
cipij et radicis que est nucha. Sic est ergo sermo Sal.
coninectus huic sermōi.

Primo fimitit itentionē Sal. de iterio: 7. c. et eius auctozita-
tē et textū. Scdo ostēdit quod illud est ad mētē suā et ad suū ppositus.
ibi: hic est ergo. vel ibi (Et tu quidē.) Ad pmi euidētiā pside-
randū quod isti qui ponebāt hāc opi. potuissent cauillare cū quadam
auctozitate. S. de iterio: 7. cap. vbi improbat quosdā qui in
egritudine in qua cubas ad epar nō trahit: intēdebant ad mesera-
cas et nō ad epar cū tū deberet ad epar itēdere. Et hoc ergo videt
sentire. S. de defectus attractiōis nō fit in meseraicis s. in epate: s.
nec virtus attractiua. Vult ergo. A. ostēdere quod ista auctozitas fa-
cit p eo exponēdo eā ad mētē. S. primo ergo exponēdo dicit quod
Sal. vult ex illo habere quod attractio fit primo et fortis in mēbris vbi
est principium motus vt in epate: nō in vult quod talis virtus attra-
ctiua nō fit in meseraicis: s. eius intentio est vt separēt. Labijciat eū
qui est cōdētus curatiōe meseraicaz quā cib? nō puenit ad epar: et
nō curat principale quod est epar. Et quod ista sint vera dicit Aui. appa-
ret ex sermone suo. S. p dīcto loco cū dicit. qui incedit et.

Et tu quidē scis quod pedes nō sunt vacui a virtutibus. s.
naturali et motiua et sensibilis quas nucha hz: et non est
differētia iter virtutē eoz et virtutē nuche nisi quod virtus
sensibilis et motiua vnius eoz est prima: et alterius est
secūda: et sicut est dispo meseraicarū. Ipse nāq. nō sunt
vacue a virtute quāuis sit earū principij epar. Et quō
cū ipse sint instrumentū et instrumentū naturale quod attra-
hit ex lōgiquo nō fm semitam motus localis sicut in
lacerto fm plurimū non estatur a virtute corrente in
ipso et obuiatē in ipso et obuiatē patiēti. Et ita quod ferrus
patiat a magnete: et quicquid attrahit eū eo ferrus aliud: et
similiter tangens iter ferrū et magnetē apud plurimos
eorum qui verificauerunt.

Hic ex illo sermone Sal. ostēdit quod eius itentionē sit illa quā Aui.
dixerat. S. in meseraicis sit vtr attractiua et digestiua. Et p addu-
cit hoc eā ad mētē Sal. ex verbis p dīctis Sal. Scdo pbat rōcina-
tiue cū exēplo. ibi (Et quō.) Ad intellectū hui? vltime pte arguit
sic. Instrumentū quod trahit ex lōgiquo gescēdo et nō mouet locali-
ter sicut mouet musculus recipit virtutē a pncipali motore quod vir-
tus recipit in ipso infuso quod obuiat debēti trahi et pati: s. vne me-
seraice sunt infusim nāle et. s. recipiūt virtutē a pncipali. hui? rōnis
pmo ponit cōclusionē. Et quō. supple nō erit virtus attractiua et di-
gestiua in meseraicis et p pns alie. Scdo ponit minoz: cum ipse. s.
meseraice sint infusim. s. epas. vel ipsa. s. vna parte siue meseraica
sit infusim. Siue s. sit sermo pluralis siue singularis referat ad me-
seraicas quas. A. tā in singulari quā in plurali nominat. Nec curandū

de latinitate: quod aliquid in genere vno est apud arabes quod apud nos
est in alio: vt stomachus apud nos et apud eos stomacha in genere
feminino. Istā minozē Aui. nō pbat: quod gliber pntet quod meseraica
est infusim epatis. Et plonqat quod epar cū eis sicut cū manibus tra-
hit chilū vel sicut cū radicibus. Tercio ponit maiore. Et quō et. nō
fm semitā motus localis sicut in lacerto. Inuit quod si actio fiat ab
aliquo infuso quod mouet localit vt musculus man? nō requirit quod re-
cipiat virtutē qua alteret trahibile ad se. sed si infusim gescit et obm-
nāc mouet et nō pns: ergo ipm disponit et alterat a pncipali moto-
re mediātē organo siue infuso. Contra piscis stupefacit manū pisci-
toris mediātē rheti et tū rheti non stupefit. Dm quod piscis in rheti
mediātē alteratiōe in rheti alterat manus piscatoris. S. est aliud
et aliud recipiēs. s. man? et rheti: id appet alia dispositio. Rheti. n.
nō est stupefactibile sed manū: sicut magnes alterat aerē et ferrū
vna alteratione ex pte alterantis sed diuersa in receptis. Vnde quod
dicit Auer. 2. celi et mūd. 4. 2. cōmēto auctozitate L. hemistū. Se-
cūdū plurimū. l. quātū ex parte pncipalis agētie: quod possit eē indif-
posito recipiēs sicut si dicere immediate ego fm solē. l. ex pte solis
calefit. Vel aliter fm plurimū quod existēre. s. infuso bene dispo non
euacuat et. Cōsiderandū quod virtus que recipit in infuso. s. g. in ae-
re a magnete p dīctat triplē. pmo vt pfectio quā in infuso accidēta
licio dixit currēte in ipso. Scdo vt est vtr? qua ferrū trahit et quod ae-
ri obuiat. Tercio vt est virtus recepta in ferro patiēte: id dixit ob-
uiatē patiēti. Rō. ppositionis est: quod ex quo organū siue infusim nō
mouet localit: et obm ad pntentiā pncipalis agētie mediātē infuso
mouet: ergo mouet p aliquā dispo quā recipit a pncipali moto-
re mediātē infuso: s. prius recipit in infuso. Et tūc sic formā minoz
ppositio. s. meseraice sunt infusim nāle respectu epatis et trahunt
chilū vt infusim epatis et nō trahūt cū motu locali sed p ppietates
et alterationē factā in chilo patiēte: ergo est in meseraicis nā attra-
ctiua et digestiua scilicet alteratiua chilo. S. tu. d. in meseraicis sūt
alig villos: s. trahūt cū motu locali. Dm quod est paucis ille mor-
et nō pncipalis sed pncipaliter trahūt ppietate. quod apparet quod si-
ne cognitiōe sensata ita trahūt chilū quod nō fecit vel aliud extraneū
multū. Et ita. hic pbat maiore p exēplū et vult quod ferrū pōt idē
infusim eē nō motū localit quo ferro mediātē attrahit versus ma-
gnētē aliud ferrū sicut ferrū quod rāgit a magnete et istud eius infusim
trahit: quod attrahit a magnete. quod appet: quod anteq. s. ficeretur a ma-
gnete nō trahēbat ferrū: s. p quod infusim quicquid trahit ad ferrū. Et sicut
tāgēs aliqd sicut est aer. Et aliud quod nō sit ferrū pōt eē mediū quo
magnes trahit: et sic prius alterabit illud mediū quāuis nō sit fer-
rū s. aer. Vel aliter possit dici. s. s. trahit rāgens et. C. Alia ex-
positio et quō. Cōsiderandū quātū ad istā quod hz cū ipse sint quod. A. tali
rōcinationē. pbat in meseraicis eē virtutē attractiuā et digestiua m.
nā dicit quod infusim attractiōis alieul? ad alterū quod est infusim respectu
pncipalis agētie s. in se habere tres virtutes. Scdm. s. p. n. g. nōis.
vel fm p. n. l. a p. n. cuius est infusim. vel fm plurimū: quod. s. p. n. fami-
tatis. Quā gde virtutē hz currēte in ipso. s. sibi ppiā p quā consistit
in eē. Alia virtutē hz obuiantē. i. e. eē obuiat. corrente. s. re in ipso. l.
re que venit ad ipm. Alia hz virtutē obuiatē rei que apta est pari
a pncipali agēte cuius h est infusim. Virtus autē quod obuiat rei currenti
est virtus attractiua: quod obuiat sibi vt re veniētē citi? pducit pnci-
pali. Virtus et quod obuiat patiēti est virtus digestiua et alteratiua: quod
pati ppiet alterari et trāsmutari significat. Et quod hoc sit verū. A. de-
clarat: nā magnes est quod dā infusim attractiōis respectu corpis ce-
lestis. vel saltē aer medi? iter magnetē et ferrū est infusim attracti-
onis respectu magnetis. Modo in magnete vel in aere est bec tri-
plex virtus. De pma nō est dubiū: et iō illa nō ponit. A. s. in aere est
scda virtus et tertia et p tertia virtus. nā ferrū patit a magnete distās
ab eo: s. ab eo alterat: s. in magnete vel in aere est virtus p quā oc-
currit patiēti scilicet illud alterādo. Est etiam in magnete virtus at-
tractiua vt in aere rōne magnetis. quod apparet quia magnes ita
forti attractione attrahit ferrum quod ab eo patit. quod quicquid attra-
hit aliud ferrū sibi pūctum. et quandoq. attrahit aliqd quod est sicut
mediū iter ferrū et magnetē: s. sequit quod in magnete vel in aere gra-
tia magnetis sit virtus alteratiua attractiua. sic etiā in meseraicis
sunt et he virtutes. Cōsiderandū quod. A. dixit infusim nāle ad osiam
alioz infusoz artificialiū in quibus nō est nēcariū distinguē has vir-
tutes. Dixit et de infuso attrahere nō fm semitā mor? localis. nam
quod dā est attrahēs quod trahit cū motu locali manifestū sit. s. g. mu-
sculus: et tale infusim hz beat duos modos virtutū vt virtutē ppiā et vir-
tutē attractiuā p quā occurrit patiēti ita quod id alteret. s. s. solū trā-
smutat fm vbi? et h est ex virtute attractiua nō ex virtute alteratiua.
s. infusim attractiōis quod attrahit s. motū localit: opz quod beat virtutes
alteratiōis pter illā: hos modos duos attractiōis ponit Auer. 7.
phy. 10. cō. C. Alio mō pōt ista introduci fm istam singularē quod hz sic et
refert se ad epar vt dicit. l. ipse. s. epar ipm et. propter quod pside-
rādū quod epar hz dicit infusim attractiōis respectu aie. Vnde. n. sunt

Bentilis

ae ista: vt p de iunamē mēbroz. c. i. vel respectu toti reliq cor-
poris. Cuius p bare. A. q. q. epar qd est istis p^m attractiois attra-
bit q d nēitate i mēbraicis sit virt^u attractiua z digestiua vel al-
teratiua. z arguit sic: qd nēscūq aliqd organū attrahēs aliqd attra-
bit illud ita q ipz nō mouet localr: opz q de nēitate in h organo
pter vūte q est sibi. p^mia sit in eo duplex virtus. f. virt^u p quā tra-
bit z mouet illud obm localr: z virt^u p quā alterat illud obm. p^mā
vūte appellat obuiatē currētī. secūda appellat obuiatē patiētī. f. z
certū ē q epar attrahit cibū z epar nō mouet localr: q opz q si d^z
attrahē q i eo sit v^u p quā occurrat currētī z patiētī. i. v^uus attra-
ctiua z alteratiua. Dicozē ppōnē. A. declarat in exēplo de magne-
te z ea p^mponit vt satis notā p rōnē. Nā sic sumit ex Auer. loco
palle. hec ē oia iter attractionē q trahēs mouet ad attractūz: q
trahēs nō mouet ad attractū: f. attractū mouet ad attrahēs. nā qn
attractū mouet ad attrahēs opz q alteret z p^mutet a vūte q sibi
occurrit ex attrahēte. alr. n. nō mouet sic h mō: qz magnēs nō mo-
uet ad ferrū f. ferrū ad magnetē: z iō opz q ferrū alteret a magne-
te vt ad eā moueat. Et ponit ibi exēplū Auer. de cibo moto ad mē-
bra aialū: f. qn attrahēs mouet ad attractū nō opz q aliq v^u oc-
currat attracto q illō p^mutet: f. sufficē q attrahēs localr motū tra-
bat illō sic ē mō: qz cū man^u mouet ad attrahēdū lapidē: nō opz q
a manu occurrat aliqd ad lapidē vt lapis moueat: f. sufficē q ma-
n^u vadat z accipiat illū. Apper g maloz ppō: q si aliqd trahēs qd
nō attrahit qz moueat localr: f. q attractū mouet ad eūz q ozat-
trahē: opz q ab eo occurrat v^u q obuiet patiētī z currētī ad eū ab
epate: q si d^z attrahē d^z currētē v^u q ad cibū q mouet: f. talis vir-
t^u cū sit qūtas fundata i spū curret p corpa q cibo occurrūt p q ci-
bus mouet: g in illis recipit illa virtus saltē vt in organo pncipalis
infrī qd est epar: g in mēbraicis sunt be virtutes. Hec vō lōgas
difficultates hēt q tanq extra nās p^miderationem omittant zc.

C De modis ex quibus significatur dispositiones epa-
tis. Cap. 2^m.

Quandoq significat dispōnes epas p ob-
uiationē tactus sic significat vt a pata ipsius
qūqz. Et qūqz ē significat p dolores q sūt
ei p^mij. Et significat p opatiōes factas ex
eo. Et significat per cōitates mēbroz proximoz ipz
sicut stōch z diaphragmatis z intestinoz. z renū z fel-
lis. Et significat p cōitates mēbroz que sunt longin-
que illis ab eo sicut ptiū capitis z sic splenis. Et qūqz
significat p dispōsitiōes cōmunitatis totius corpis
sicut calozē z formā z tactus. Et qūqz significat p ea
que oriūnt in partibus ei⁹ ex piliis: z q oriūnt in ipso si-
cut p venas: z ex forma alioz mēbroz: z ex eis q ge-
nerat in ipso z pcedūt ab eo: z p pueniētia z diuersi-
ficātia: z ex causis z p^muctudibus z q p^minuānt eūz eis.
C Supius Aui. determinat de anatomia epas: hic exequit de dis-
pōnib⁹ ei⁹. Et p in g^me ponit signoz modos qbus dispōnes epatis
cognoscere possumus. Scō de dispōnib⁹ epatis exequit. ibi. (Cō-
plexionis calide nālis.) P^mia in. d. p^mio ponit dicta signa. Scō
q signa dispōnū epatis variabānt qūq p cordis cōplexiones sicut
qūqz ecōuerfo ptingit: iō in vno caplo ostēdit diuersitatē q cadit i-
ter cor: z epar in resistēdo. ibi. (Scias.) P^mia in. d. p^mio enume-
rat modos hāz significatiōnū. Scō eos declarādo pcedit. ibi. (Si-
militudo.) P^mia ps bz. xj. sic. xj. g^ma significatiōnū enumerat. z^m
ibi. (Et qūq significat p dolores.) 3^m ibi. (Et significat p opatiōes.)
4^m ibi. (Et significat p cōitatē.) 5^m ibi. (Et qūqz.) 6^m ibi. (Et qūqz.) 7^m
ibi. (Et que.) 8^m ibi. (Et ex forma.) 9^m ibi. (Et ex eis.) 10^m ibi. (Et p pue-
niētia.) 11^m ibi. (Et ex causis.) Cōsiderādū circa vltimā p^miculā q
cās appellat eas q m^marie in significādo rōnē hāt cās sic est etas cō-
suerudo quas ipse explicat z q annectunt vt artes z vita. Ista enīz
maxie significat vt rōnē hāt cās: z inquantū ex eis qūtas in corpo-
re derelinquit vt in fine sequētis capli ponet Aui. q ex istis sumit
significatiō in qualitatibus que in corpore derelinquuntur.

C Distinctio modoz hāz significatiōnū. Cap. 3^m.

Similitudo qdem accepta ex tactu est calidi-
tas tactus ptiū eius: qm ipsa significat cōple-
xionē calidā: z frigiditas eius significat cō-
plexionē frigidā: z lenitas eius significat bu-
midā cōplexionē epatis: z durities significat duritiem

Super tertio

eius aut apostema durum in ipso: z ipsius inflatio si
gnificat eius tumorē aut apostema in ipso: z lunatio q
sentit ex inflatiōe eius significat qz est in ipso epate: z
ipsius elongatio existens fm aliaz formā qz est in alio
ab epate: z qz est in lacerto ventris.

C Similitudo. i. significatio que similitudo pōt dici. Istud cap^u est cō-
mentū pcedētis capli in quo Aui. declarat. xj. modos significatiō-
nū p^mictaz. p^mio g declarat p^miaz. Scō scōbz. ibi. (Similitudo.)
C^m dicit p^m zc. Lenitas. i. extenuatio z macredo ptiū eius. f. que sūt
circa hypocōdria sūt lenitas. i. extenuatiōes z macredinē epatis:
vel debilitatē. f. epas. dico debilitatē pp p^msumptionē aut a p^m dūy.
Nā exite duro a p^mate epatis macredicit z extenuat vter z hypo-
cōdria. Cōsiderādū post q cū epar sit figure lunaris: opz q mā
que in eo colligit ēt fm illā figurā tumere faciat: z iō a p^mate epatis
se representat sub figura lunari z in hoc distinguunt ab a p^mate lacer-
toz: vt infra ponet Aui. z Bal. 5. de interioribus. 7. ca.

C Similitudo aut accepta ex doloribus est sicut si fue-
rit extēsius eūz grauitate: tunc illic erit oppilatio aut
apa. Et si fuerit sine grauitate: tūc illic erit vōsitas.
Et si fuerit grauitas sine p^mstura: sine mā erit in corpo-
re epatis sine fuerit a p^mate sine oppilatio. Et si fuerit eūz
punctura: tunc erit apud panniculū velantem ipsum.

C Cōsiderādū q epar bz duplicē p^maniculū. f. regēte z apprehēden-
dētē. p regēte p^maniculū dolorē patit extēsiū: f. p apprehēdētē do-
lorē patit aggrauatiū mag^u. Cōsiderādū post q oppilatio epa-
tis pōt cōparari aut ad apa aut ad mām vōsitas. Signē cōparet
ad mām a p^mate pōt dici q in oppilatiōe epas nō est grauitas. f. tā-
ta. Si vō cōparet ad mām vōsitas vt sic est in eo grauitas. Ma-
xime vō accidit grauitas in epate ex oppilatione: qz ibi colligit z
adunat mā: vt Aui. i. can. fen. z. ca. de signis oppilationū.

C Verū significatiōes assumpte ex opatiōibus factis
ab eo sūt ppter digestiōnē z attractiōnē z expulsiōnē
sanguis ad corpus z aquositas ad renes z cholere ad
fel z melie ad splenem z sicut dispōsitiō tussis atq sitis.
Lūqz destruitur aliquid boz z non sit p^mopter mēbroz
cōmunicans epati: tunc est ex epate.

C hic declarat tertiu signū. Cōsiderādū aut q epatis opatio nō so-
lū est sanguis g^matio: f. ē attractio cibi vt fiat sanguis z ipulsiō ad
mēbra z ipulsiō vel expulsiō supfluitatū ad mēbra. Lūz ergo tales
actus nō sūt aut destruitur significat epatis egritudines. C^m tu
dices. qd vult dicere tussis. P^mio q operatio epatis nō solū est i-
pellere sanguinē ad mēbra z supfluitates ad eius receptacula: sed
eius operatio est ēt ita i pellere ad hoc mēbrū q nō ad aliud. Tūc
ergo pōt ēē signū sumptū ab opatiōe epatis: qz eūz epar ipellit
ad pectus mām quā nō oz: tūc sit vel heri pōt tussis: z ideo signum
ab eius operatiōe est. Dicere tūc si liceret qz error fuerit hic scribē-
tū. vellet enim dicere vt lsa hebzaica habet sicut dispōsitiō sitis. z
sicut dispōsitiō ptiū. i. cōsumptionis corporis facit ex hoc q nu-
trimētū nō dispartit ad mēbra. Unde Bal. in t^megni illo ca. Ea vō
que fm epar. als. tex. cōmētī. zc. trac. de ventre. loquens de signis
egritudinis nūc epatis dicit. Adhuc ex his que sunt fm digestiōnē
z nutrimentū. Et sicut ponit alia translatio. i. ex mutatione que ac-
cidit ex dispersione nutrimentū ad mēbra: qz cū epar nō transmittit
sit cōsumptio z ptiū: z hoc significat sup epatis dispōnem nisi sit
p^mopter malitiam in alio membro.

C Significatiōes aut acceptae ex cōmunitatibus sunt
sicut sitis. nā si ex stomacho multotiens significat dis-
pōsitiōes epatis z sicut singultu etiam.

C hic declarat quartā significatiōnē. erat autem quarta significa-
tio sumpta ex cōitate mēbroz aut p^minquoqz sicut stomachus z
diaphragma: aut longinquoqz sicut capitis z splenis. p^mio ergo
ostendit quō fit cōmunicatio quantum ad primū mēbrū. Secundo
quantum ad secundū. ibi. (Et sicut dispōsitiōes.) C^m dicit p^mio
q l^z sitis sit ex scōbo v^mplurimū: vel sit ex stomacho tanq eius
passio: tamen pōt significare sup epate. z similiter dicit de appeti-
tu z digestiōne z anbelitu.

C Et sicut appetitus ēt z dīgō z sicut malitia anbeli-
tus: quāvis enīz sit p^mopter pulmonez z diaphragma:
quādoqz sit ppter epar. Et sicut spēs egestionis z spe-
cies vīne

cles vñne significat dispōnes epatis quas scies. Et sicut dispōnes sode z egritudinum capitis z dispositio nes egritudinum splenis significant ipsas. Et sicut ex dispositiōibus lingue in tactu eius z asperitate ipsius z colore eius z colore labioz significant ipse. Et iam quidem currunt inter cor z epar diuersitas z conueniētia z victoria in qualitatibus suis quas diximus in capitulo anatomico cordis.

C hoc ps bz duo. pzo facit hoc. Scdo remouet dubiū. ibi (Et iā.) Quia diceret aliquis. nōne cor pot pmutari ab epare sic stōchus: quare ergo ex cordis dispōne nō sumis hic iudiciū. Et dicit q iter ea currit diuersitas zc. In capitulo anatomico ibi nibil dixit. sed in caplo cōpōnū. f. cordis. z ibi dixit. z dicit post.

C Alterz significationes ppter dispōnes cōmunitatis sunt sicut significatio coloris super epar ita vt si sit rubens albus: tūc significat sanitatē eius: aut sit citrinus significat caliditatē eius: aut plūbius frigiditatē ei: aut brunus significat frigiditatē z siccitatē eius: z sicut est significatio icteritice sup ipm z etiam sicut significatio pinguedinis carnosae significans humiditatē z caliditatem ipsius aut pinguedinis cuius adipe significans humiditatē z frigiditatē eius: z sicut macies significat siccitatē eius: z sicut cōmunitas caliditatis in corpore significat si non fuerit a uehementia caliditatis cordis caliditatem eius: z cognoscuntur eaz ea significationes caliditatis eius predictae.

C hic determinat quintā significationē que est sumpta ex dispositione cōitatis. f. totius. **C** Considerandū q cū cutis sit membrū spermatum est ubi coloris. epar autē in naturali sua dispōne existens z sanguine multiplicare naturalem cuius color est rubens: z iō uenies ad cutē facit colorē inter albu z ruberu: z ideo Bal. in thegn. z. ter. cōmen. ii. trac. testiculoz. Lōpetentis craseos cogniciones fm totā aialis habitudine. Color qdē ex albo z rubeo pmissus. **C** Considerandū post q color plūbius fit ex flegmate: z iō friditatez significat: color brunus fit a melia: z iō significat fridū z siccū. **C** Considerandū post q crassities est duplex. Quedam carnea z hcc significat calitatem z hu. qz carnis dñus significat. Quedā vō seposa z illa frigidū z humidū significat sicut adeps siue seps a frigido siue humido multiplicat. **C** Expone z sicut cōstas caliditatis. f. in toto corpore significat caliditatē eius. f. epatis si nō fuerit a uehementia caliditatis cordis. Et cognoscuntur cū ea. f. caliditate q fit a toto in corde. significationes caliditatis eius. f. cordis predictae. f. sen. xj. Uel cū ea. f. caliditate que fit ab epare. significationes caliditatis eius sci licet epatis pācte fm qz hic z dicendum post.

C Significatiōes aut ex formis membrorū aliquorū sunt sicut significatiōes ex magnitudine venaz z amplitudine eaz significatiōes magnitudinē epatis z amplitudinē viarū eius. Et ex breuitate digitorū z longitudine eoz ēt significat pūtas z magnitudo eius.

C hic declarat sextū signū: h esset in narratione facta superius. **C** Juxta qd considerandū qz Aui. hic z pmo cas. sen. z. ca. illo. Accidētia z significatiōes. asserit q breuitas digitorū paruitatez epatis significat z ecorra. **C** Quidā vō dicit qz Aui. p digitos itelligit venas: vñ. z. cas. digitos venas appellat. dices digiti citrini in suo ca. **C** hoc tñ nō est ad mētē Aui. qz hic de uenis z digitis distincte loq. **C** Ali vō dicit qz per digitos itelligit pēnulas epatis. Ille vō puerilis intellectus est. **C** Dico ergo qz p digitos itelligit digitos manū. **C** Uidef enī expētia fore cōpētū qz digiti fm pūtatē z longitudinē pūti z magnū epar cōmōstrant salte in suis pēnulis: z B anatomici sic sciūt. Causa autē huius posset assignari: qz epar oibus mēbris tribuit mām. Paruo ergo erit epare parū extra mittit de sanguine z maxime ad vltimas extremitates vt sunt digiti: vñ nō augmētabunt. Sed magno existēte epare multū tūc de sanguine trāsmittit. **C** Et hāc cām Auer. Aui. fore imponit: cū ueridens quarto colliget. c. 4. f. de signis epatis in fine. vbi homo quē tu scis dicit qz breuitas digitorū significat epatis breuitatē: z ex hoc apparet qz nefciuit bene vbi est virtus isomatiua nō cōsiderauit nisi in materye. **C** Uidef ergo sentire Auer. qz Aui. posuerit hoc qz epar trāsmittit

mām. **C** Salua tamē sua pace: bene sciūt Aui. de isomatiua z cōsiderauit aliud qz mām: qz cōsiderauit qz necessitas materye qz qdāt necessitatē agentī qz forma introducat sicut quādo generat fetus digitus. **C** Datis enī diligēt natura ferrū digitū qz qz illa materya frustra sit. Nec voluit Aui. qz isomatiua virtus ponat quātitatē in digitis in comparatione ad quātitatē epatis: s; lz digitū generent in cōueniēti quātitate: nō tamē ipsi in pcessu magis vel minus augent nisi fm qz epar magis vel minus de sanguine generat: z hoc est satis pueniēs z credibile magis qz qz vola manus vsqz ad extremū digitū medij proportionetur in vnoquoqz hoīe spatio qd est ab extremitate superiori nāsi. f. loco supilioz vsqz ad locū cōmissure coronalis capitis. **C** hoc tamē est verū sicut omnes auctores docent cū monēt de cauterio sciendo. Ipse vō Auer. nec oīs cōsideratio sua formaz posset in hoc assignare causam.

C Sed significationes ex plis oris super ipsum sunt sicut signationes eorum in membris alijs quas iam diximus.

C hic determinat septimū signū qd erat sextum superius remittet se ad ea que dixit de cōpōnibus cordis: z ad ea que dixit pmo cas. sen. z. ca. de signis cōplexionum.

C Significationes vō ex eis que oriuntur in ipso sunt vene: quoniam si ipse sunt grosse magne manifeste tūc cōplexio principalis est calida: z si sunt subtiles occulte tūc cōplexio principalis est frigida.

C hic declarat octauū signū: h septimū supra. **C** Sed tu dices in quo differt hoc signū a sexto quod etiam a venis fumebatur. **C** Dicendū qz illud erat signū sumptū a venis vt variant s; for man: z vt membra fm formā variant: sed istud est signū sumptū ab epare vt ab eo vene habent ortum.

C Alterū eius caliditas z frigiditas z lenitas z durities qz sunt ppter cōplexionē principalem: z qz sunt ppter complexionem accidentalem.

C Considerandū hic qz Aui. vult remouere errorē qui posset contingere ex signo sumpto a venis. nā aliquis posset naturaliter habuisse epar calidū: z ideo haberet venas latas z apparatus: sed q accidēs potuit incurrisse frigiditates epatis: z ideo statibus venis lais haberet illa signa frigiditatis epatis. vult ergo Aui. qz hoc te nō decipiat: z hoc videmus in exemplo posito secundo de complexionibus a Bal. ca. 4. nam pingues naturaliter habent venas strictas: sed pingues accidentaliter hnt venas manifestas z latas: z B accepit Aui. qd hic dicit de hoc predicto caplo.

C Significationes autem ex eis que in ipso generantur sunt sicut si in ipso generatur cholera significat caliditatem eius: z melancholia caliditatem eius uehementem aut siccitatem eius z frigiditatem fm qz sciunt in loco suo: z generatio sanguinis boni est significatio sanitatis eius: z ille cuius sanguis est cholericus aut melancholicus aut mollis declaratur in eo qd spargitur ex eo ad corpus aut aquosus non recipiens continuationem cuius corpore sicut est in hydropisi carnosae: est infirmum fm qz significat ipsum dispositio eius qd spargitur ab ipso.

C hic declarat nonū signū z dicit cholera erubescens significat caliditatem epatis: s; multoties significat caliditatem fore vt illa que generat p adustione: aut frigiditatem vt illa qz gelatur per congelationē. Et primo facit hoc. Secundo declarat. ibi (Et ille.) **C** Id quod declarat est. Diceret aliquis quomodo possum cognoscere si epar generet sanguine flegmaticum cholericum vel melancholicū. **C** Responderet qz pot cognosci ex eo quod spargitur ad corpus. nā si est aquosus facit dispositionē in toto aquosam sicut accidit in hydropisi carnosae. Si est melancholicus facit dispositionem melancholicā sicut lepram scabiem zc. Est. n. infirmus iste. f. fm qz significat vel est infirmum supple epar.

C Conuenientia vō z diuersificantiā sciuntur ex hoc qz conuenientia sunt similia complexionī naturali: contraria complexionī accidentali.

C hic declarat decimū signū. **C** Juxta qd considerandū qz cōueniētia z diuersificantiā isto mō significat vt dixit Aui. de cerebro. Nā autē est in sana dispōne: z tūc pueniētia. illa qz illi pueniūt sunt

Gentilis

similia. f. ei. Si h' exerce h'ole sano lunat fm epar a caliditas: q' cōplo est cala. Lōrraria vō. i. nocētia. f. in dispōne qua corpus est egrum supple sunt silia cōploni accidētalit: vt si h'ole exēte egrō fm epar nocet a calido ei? cōplo calida est: oico si nō decipiat ipressio acci dētalit. Uel aliter. Lōueniētia. f. epari sano: sunt silia. f. sue cōploni nālī. Lōrraria vō. i. epari sano nocētia sunt similia cōploni accidē talit. Lōrraria vō. i. epari sano nocētia sunt similia cōploni accidē talit. p'or nām. Et ex h' licet arguere. hoc puenit cōploni p'or nām epari sibi similitat: q' a duo hec est nālī epari cōplō. siliū p'ia. Uel posset eueri lra. Similia sunt pueniētia cōploni nālī. Contra ria. i. dissimilia supple sunt conueniētia cōplexioni accidentali.

C Et etate vō t' p'uctudine: t' que currunt in eis signi ficatione cognoscunt in qualitatibus.

D eclarat vnde cum signis: t' eius declaratio apparet ex dictis in fine capituli precedentis.

C De p'operaria cordis ad epar in qualitatibus. Ca. 4^m.

Scias q' caliditas cordis vincit caliditatem eparis magnifice. Et hu. eius nō vincit siccitatem ipsius. Et siccitas eius q'q' vincit humiditatem eparis parumper.

C hic ponit diuersitates: q' cadit iter cor t' epar in resistentiis. Et p' ostēdit simpliciter q'q' sibi ipso resistit. Scdō cōparatiue. ibi. (Et frigus cordis.) p' p'ia in. d. p'io ostēdit q'q' cor resistit epari. Se cūdo ostēdit q'q' epar resistit cordi. ibi. (Caliditas eparis.) p' p'ia in tres. p'io ostēdit q'q' caliditas cordis resistit frigiditati eparis. Scdō ostēdit q'q' cordis humiditas resistit siccitati eparis. ibi. (Et humiditas.) Tercio q'q' cordis siccitas resistit humiditati eparis. ibi. (Et siccitas.) Et fm hāc expositionē vbi est caliditas: h'z alia lra friditate: q' illa lra corrupta videt. Lā aut quare vincit magnifice est: q' cor ē sūme calidū in generatōe mēbroz. Quid ergo erit q' ponet in numero cordis calidior. Uel posses saluare illam lram. p'p'ter q' scēdū q' cor nunq' venit ad tācū gradū friditatis q' sit calidius eparē calidissimo. Lū q' fridū est resistens epari calidū p'or dicit calidū: q' adhuc est illo eparē calidius. ad h' g' denotan dū dicit hui. q' caliditas cordis. f. remissa q' in cōparatiōe ad cor tē peratū dicit friditas: dicit tū caliditas in se vel respectu medij in genere mēbroz: vincit caliditatem eparis. Dicit aut magnifice. f. in cōparatiōe ad siccitatem cordis vincentē epari humiditatem: q' cordis friditas quā h'c hui. t' merito vocat caliditatem: magis vincit eparis caliditatem q' cordis siccitas vincat epari humiditatem vt ipe ponet. Et humiditas ei. f. cordis nō vincit siccitatem ipsi. f. epari. Et cā est: q' siccitas in eparē est q'itas male vincibilis: q' epar ē fons hūitatis: t' iō ei? magna est siccitas q' ē siccū: t' iō cor humidū ē? sit pauca humiditas: q' est nālī siccū nō vincit illā. f. epari siccitatem supple nū debiliter valde. Et siccitas ei. f. cordis q'q' vincit humiditatem epari parūper. Lā est: q' epar est humiditas fons: iō cor nō pōt illā vicere nisi p'p' aut q'q' f. q' ē ēē fortis siccitas t' acuta.

C Et caliditas eparis vincit frigiditatem cordis debiliter. Et hu. eius vincit siccitatem ipsius. Et eius frigiditas parum vincit caliditatem eius. Et ipsius siccitas semper vincit hu. eius.

C hic ps h'z q'uo: fm q' q'uo: q'itates in eparē p'aderant: de q' ostēdit q'q' cordi repugnēt. 2^a ibi. (Et humiditas.) 3^a ibi. (Et eius frigiditas.) 4^a ibi. (Et ipsi siccitas.) Quid t' p' caliditas eparis debiliter vincit cordis friditatem: q' eget forti reducētē: cū cor sit p'mū calidū: recessit aut multū a nā sua ex frida cōplone. Et humiditas ei. f. eparis vincit siccitatem ipsi. f. cordis: q' cū epar sit multū humidū t' fons humiditatis multū ea pōt resistere. Et eius. f. eparis friditas parū vincit ipsius. f. cordis caliditatem: cū cor sit fons caliditatis parū pōt epar sibi resistere cū sua frigiditate. Et ipsius. f. eparis siccitas semper vincit humiditatem eius. f. cordis. causa p'z.

C Et frigus cordis vincit caliditatem epari plus q' vincat siccitas illi? hūiditatem epari. Et calitas cordis vincit hu. epari plus q' vincat siccitas ipsi? hūiditatem ei. Et vincit friditas eius ē caliditate illi? aliquo mō victorie.

C dicit q' friditas cordis magis vincit caliditatem eparis q' siccitas f. cordis vincat illi. f. eparis humiditatem: t' caliditas cordis vincit humiditatem eparis plus q' vincat siccitas ipsius. f. cordis hūiditatem ei. f. eparis. Lā cor est sicut ponit hāc. in thegn. 2. tex. cō. s. tra. de eparē. nā hūiditas epari est media in vinci iter siccitatem ex vna p'ie t' calitate t' friditate ex alia plus enī vincit calitas t' friditas cordis calitatem t' friditatem epari q' cordis siccitas vincat epari hūiditatem: h'z min' vincat humiditas cordis siccitatem epari q' aliq' q'itas cordis vincat aliquā q'itatem epari. Et posset saluari lra q' dicit hūiditatem: vt velit. A. dicit q' hūiditas in eparē mag' vincit a calitate cordis: t' h' p' viā cōsūptiōis t' resolutiōis q' a cordis siccitate: t' satis saluari posset: h'z enī mag' formalit' dicit siccū hūidū q' calidū: tū calim mag' vincit illud depascēdo. Et lra exterior: posset saluari vt dicat. calitas cordis vincit friditatem epari plus q' vincat siccitas ei. f. cordis. illi. f. epari humiditatem. t' supple plus q' vincat friditas ei. f. cordis calitatem illi. f. epari. Et vincit friditas ei. f. cordis ē calitatem illi. f. epari aliq' mō victorie: t' h' est q'rtū mēbrū q'q' deficiebat in p' s. hui. f. capli h'z p'mā expōnē. Dicit aut aliq' mō victorie: q' p'p'le frigidū cor nō resistit calido epari: cū cor frigidū sit calidius eparē calis: h'z resistētia est aliquo mō h'z q' declaratū fuit supra. in fen. 22.

Super tertio

C De signis complexionum calide naturalium signa sunt amplitudo venarum t' ipsarū manifestatio t' calefactio pulmonis t' corporis si non resistit ei cor. Caliditas n. cordis vincit friditatem eparis fortiter t' multitudo generatiōis cholere in etate iunētutis t' melie in fine eius t' multitudo piloz in ossibus pectoris t' fortitudo appetitus cibi t' potus.

C hic exequit de dispōnibus. Et p' de nālīs dispōnib' f. cōp'onalibus. Scdō de dispōnib' egritudinalib' ibi. (Epari.) p' p'ia in. d. p'io ponit signa cōploni epari nālī simpliciter. Scdō cōp'oz. ibi. (Signa eius.) p' p'ia in quatuor h'z q' q'uo: sunt cōplones simplices quaz signa ponit. ibi. (Signa 22.) p'z. C. Amplitudo venarum q' calidi est dilatate. p'p'az manifestatiō: q' ample. Et ex parte cōtēti calefactio pulmonis. i. partū q' circa pulmones sunt. t' corporis 22. si nō resistit 22. Lā exterior mag' est ad p'positū q' d' vult p'bare: t' illa est ad p'positū supplēdo sibi extrinsecas. Multitudo g'ndis cholere. Lā est. nā p' multā caliditatem q' ē i iunētute mag' acut' sit cholera. f. rubra: h'z in declinatua. f. etate: q' nimis auget siccitas sit melia. Multitudo piloz: q' ibi est calidū eleuās vaporē: t' icelligat nō solū in ossibus pectoris: h'z ē hypochondry. Fortitudo appetitus: q' epar multū ericcat a stomacho nō solū humidū subtile vnde sit sitis: sed grossum vnde sit fames 22.

C De signis complexionis fride nālīs. Ca. 6^m.

Igna eius sunt p'rarā illis signis t' frigiditas cordis vincit caliditatem eparis minus q' vincat caliditas eius illius friditatem: t' quoniam sanguis habentis banc complexionem est subtilis t' aquosus t' virt' eius est debilis: tūc multitudo accidunt in ipso febres.

C Supponēs hic signa esse nota: q' 22ia predictis: addit de p'operaria dicens q' cordis frigiditas minus vincit caliditatem eparis q' caliditas eius. f. cordis vincat illi. f. eparis friditatem: t' hoc est notū: t' addit q' huic accidunt febres: q' virtus est debilis nō potens humidum regere t' sanguis est subtilis aquosus.

C De signis complexionis sicce nālīs. Ca. 7^m.

Igna eius sunt paucitas sanguis t' grossitudo eius t' vacuitas venarū t' siccitas totius corporis t' spissitudo piloz t' crispitudo ipsorū. Et cor sua hūiditate nō p'sequit siccitatem epari: ita q' aliqd' valeat: imo nō vincit eā oīno. Uel siccitas eparis vincit hūiditatem cordis valde t' caliditas cordis vincit humiditatem eparis in ultimo.

C paucitas t' grossitudo 22. q' siccitas p'sumit ericcatō t' ericcatō igrōssat: t' iō h'it venas vacuas. Spissitudo. i. multitudo: q' sunt multuz spissi: t' cā est q' ibi est mā cor multa vt ficus vapor: t' q' multū sicc' ē vapor ille: iō ē sunt crispit' fumis in de cōplonib' 22. c. 5. t' accidit de istis p'fessitēty: q' cor sua humiditate non sequit' vincēdo siccitatem eparis 22. Oia ex predictis patent.

C De signis complexionis hūide nālīs. Ca. 8^m.

Igna eius sunt p'rarā illis signis: t' cordis siccitas quādoq' p'sequitur humiditatem eparis parū valde. Uel humiditas ipsius vincit siccitatem cordis fortiter.

C A p' supponēs esse nota: h'c ex contrariō addit de resistentiis illis. t' pater.

C De signis

De signis cōplōnis calide et sicce nālīs. Cap. 9^m.

Signa ei⁹ sūt sāguis grossus et multitudo piloz nigroz apud ossa pectoris et amplitudo venarū sequēs cōplexione et durities et multitudo gnōnis cholē et melie in fine iuuentutis et licetitas corporis si nō diuersificauerit ipsaz cor. **H**ic ponit signa cōpositaz cōplexionū. Et hz bec ps fm textum quē habem⁹ ab Aui. tres pres: qz signa fride et hūide cōplōnis nō ponit: hz inuentat exterior additio facta que nō vī fuisse Aui. vt modus loquēdi pmit. **D**icit p qz signa cale et sicce cōplōnis epatis nālīs sunt et. Amplitudo venarū sequēs cōplōne. q. d. A. in illo venē nō sunt absolute ample: s; iquātū cōplōni debet. nā licetitas in illis dicitur amplitudine: s; caliditas est et amplitudine: et iō bec amplitudo sequit cōplōne. s. calidā que ē in eis. vel repletionē: qz qūlitate repletionis humorū multitudo gnōnis cholere. supple in iuuentute. et melie et. et dicta ē. et licetitas corporis. s. ad tactū supple. et caliditas si nō diuersificauerit ipsaz. s. caliditate cordis. et hz vt pcor dare dicto supra: qz iā Aui. posuit qz humiditas cordis non sequit licetitate epatis. Vel posset exponi sicut iacet: qz hz hūiditas cordis nō resistit licetitati epatis: attamen pōt aliquātr resistere: vñ tactus a licetitate corporis aliquāter hz parum valde permurabit et.

De signis cōplōnis calide et hūide nālīs. Cap. 10^m.

Significat ipaz caliditas sanguis et bonitas eētie ei⁹ et amplitudo venarū valida cū lenitate: et qz color ē rube⁹ sine citrinitate et plū plurimi i pectoris ossib⁹: min⁹ tñ eis qz sūt i calā et sicca et neqz sūt in spissitudine eoz et crispitudine. Et teneritas corporis pp calidatē et hū. ipsius. Et cū caliditas est diuina remanet corp⁹ sanū. Et si hū. ē magis diuina festinat ad ipm egritudines putrefactiōis. **C**ōsiderādū qz cū cā gnōnis piloz sit caliditas et licetitas: vna esse etne magis: alia magis mīlter: plures erūt pili in calida et sicca cōplexione epatis in qua ambo pueniūt qz in calida et humida. Et nō sōlū plures: s; et crispī magis et spissī. **T**eneritas qz passibiles sariū tenerit⁹. Et cū caliditas et. Et cā est: qz tūc humidum est subm diuio calidi: s; si humiditas est magis diuina sup casm festinant et. **C**ōferuat. n. in eē vñūqzqz humidū pprio calido: et accidit ali putrefit: vt. n. tēra. cap. 8. et 4. de simpli. medi. cap. 3. dist. 3. et.

De signis cōplōnis fride et hūide nālīs. Cap. 11^m.

Significat ipaz sāguis adfusus et flegmatic⁹: et paucitas piloz apud ossa pectoris: et stricture venarū: vne si replete molities: paucitas gnōnis cholē et melie in fine iuuentutis et humiditas corporis si nō pperet cor.

Hic est textus adiunctus extrinsecus: nec modus Aui. fuit: sed ex opposito sumpsit bec signa si quis inspiciat. et patet et.

De signis cōplōnis fride et sicce nālīs. Cap. 12^m.

Significat ipaz paucitas sanguis et paucitas caliditas sanguis et corporis et strictio venarū et occultatio eaz et earū durities et paucitas piloz in myrraz et licetitas toti⁹ corporis.

Hic ponit signa cōplexionis frigide et sicce nālīs et. Et patet.

De egritudinib⁹ accidetibus epati. Cap. 13^m.

Nati accidunt egritudines cōplōnis in ppeitate sue suber: egritudines cōplōnis et apata et vesice: et pprie apud pānculū: et rumpunt apud spatū: et reliqua quartū singularū dicemus cap. 1. Et quādoqz tolerat rupturā plurimū qz reliqua mēbra: et nō timef ex ea mors festina nisi associet ei eruptio sanguinis ex vena magna.

Hic tractat de disponib⁹ epatis egritudinib⁹. Et p in sūma enumerat modos egritudinū quos epar patit et modos terminatiōnū illarū. Scdo egritū de vnaquaqz illaz. ibi. **M**alitie cōplexionis. **P**rima in duas. pmo narrat egritudines epatis. Scdo ostendit modū terminatiōis illarū. ibi. **E**gritudinū. **P**rima in duas. pmo enumerat egritudines epatis que sibi per se accidunt. Scdo

ostendit eas que ei eueniūt per cōitatē. ibi. **E**t qz. **C**ōsiderādū qz cōplexione vocat pprietatē eēntialiter: qz cōplexio marie mēbro est eēntialis: vt in plurib⁹ locis eā Gal. solet appellare: et nām vocat: vt de iupamētis. i. ca. 7. et 3. de cōple. ca. 4. **C**ōsiderādū post qz epar cōparatū ad alia mēbra pncipalia ē qdā mēbrū carnosū pfulū nō distinctū in vētriculōs: et iō pōt fieri in eo solo pū nūitatis nō sic cito interficiēs: sicut illa que cordis vel cerebri.

Et qz accidunt epati apata per cōmunitatē et pprople in stōcho et splene et felle et renib⁹ et diaphragmatē et pulmone et meseraicis et intestinis et pprie supioribus. Sed stōcho et diaphragmati et felli et meseraicis et intestinis cōmunicāt in pms vene que sunt a pte cōmunitatis epatis: deinde puenit nocuētiū eoz ad epar et qz pfirmat. **D**iaphragma et o et pulmo et renes cōmunicāt pms venis gibbositatibus: deinde peruenit ad epar: et qz pfirmat. **E**t plurima cōicatio que est nō est nisi ppter stōchū pp cām cū qua corripit digestiō et expellit cib⁹ indigestus nisi sit causa alia.

Primo ostendit qz aliquibus mēbris pōt epar cōpari. Scdo ostendit diuersitatē cōpassionis ad illa mēbra. ibi. **S**ed stōcho et diaphragmati. **C**ōsiderādū qz nō sōlū apata p cōitatē sibi accidunt: verū etiā alie passionēs. **C**ōsiderādū post qz per intestina superiora possumus intelligere aut superiora fm sūm: isto modo grossa intestina vt colon est superius tangens epar iuxta chistim fellis. Alio mō possunt dici intestina superiora fm alligantia: et isto mō subtilia sunt magis ppinqua: qz maiores vene meseraice vadūt ad illa. Et quo apparet que intestina magis epati cōmunicēt: nā cōmunicatione que est per viā sūm nō minus cōmunicat intestiniū grossū qz subtile: salte qz ileon: sed cōitate per alligantia magis illa subtilia cōcant. **S**ed qz stōcho felli et meseraicis et intestinis cōmunicēt vene pcautatis epatis: nō est dubiū. **S**ed qz diaphragma cōicet pcautari epatis: videt manifeste salum. pmo qz ipse subdit ppariū hic: et infra ca. de hydropis. **R**ādēt qdā istam fore corruptā: vt imo ipse Aui. post explicat. **C**redo tñ sic posse saluari. nā diaphragma duas hz partes. s. āteriorē vsus thoracē et posteriorē vsus dorsum. Pars anterior diaphragmatis nō est dubiū qz cōicat epati quātū ad gibbositatē: sed pars posterior euz pten dat iserius et terminet iuxta vltimam costam mēdosam: illa pōt cōicare venis meseraicis mediante mesenterion et in ipsis et rādē pcautari epatis. **C**ōsiderādū qz qz renes alligant vene descēdenti a gibbo epatis: opz qz gibbo cōmunicent.

Et egritudinū quidē gibbositatis materierū expulsiō fm plurimū sit cū pronocatione vine et fluxu sanguinis ex narib⁹ et sudore: sed in egritudinib⁹ pcanitatis est illud cū solutione ventris et vomitu cholericō et sanguineo et sudore etiā in plurib⁹ horis.

Cōsiderādū qz mām sudorē facientē nō est necesse pgradi per venas: sed ipsa resoluta in vaporē per porositates mēbroz pōt penetrare: aut si sit necesse hāc mām per venas ire: cū ipsa sit subtilis vaporosa sic poterit ex pcauo ad gibbū ascēdere: aut reingredi venā descendētē ad corpus ppropelli. Sic ergo mām pcaut epatis bis causis pōt per sudorē educi. **D**icit aut Aui. vt in pluribus: qd est inconueniens qzqz econuerso accidere et.

De signis malitie cōplexionis calide. Cap. 14^m.

Malitie cōplexionis calide signa sunt sitis vebemēs et nō abscondit cū aque potu. Et paucitas appetit⁹ cibi et inflatio. Et citrinitas vrinē et tinctura eius. Et velocitas pulsus et frequentia eius. Et febres et adustio sanguinis. Et ledi a calefacientib⁹. Et sequit ipsam liquēfactiō incipiens ab humoribus: deinde a carne epatis et sequit eaz rarsura intestinoz. Et quādoqz desiccatur euz ea natura absqz dolore in laterib⁹: aut grauitate. Et multiplicatur cum ea vomitus citrinus et rubens et viridis vt succus porri. Et est cū ea egestio cholericā plurimū pprie si fuerit illic cū cōplexione materia: et si nō fuerit minozatur sang. et exasperatur lingua et extenuatur

Gentilis

corpus. Et quandoq; significatur illud ex etate et cō-
suetudine et arte et regimine.

Cenumeratis egritudinibus epatis: hic in spālī de illis exequit. Et
p̄mo exequit de egritudinib; epatis. Sc̄do de dispōnib; partium
epatis. ibi in fine. (Hypocūdrus.) **P**rima in duas. Quia p̄ ere-
quit de egritudinib; cōplexionalib; Sc̄do de alijs spālīb; egritu-
dinib; epatis. ibi in sc̄do trac. (Inquit Sal. epaticus.) **P**rima in
tres. P̄mo ponit signa malay cōplonū epatis. Sc̄do ponit cano-
nes gñales curatiōis epatis cū suis ānexis. ibi. (In epate necessa-
ria.) Tercio ponit curā malay cōplonū epatis quarū signa posue-
rat. ibi. (Opz vt sit subtilitatio.) Quarto spālīter dēterminat de qdā
dispōne epatis. ibi. (Dinozaf epar.) **P**rima in quatuor: sicut qua-
tuor sunt simplices male cōplexiones epatis: quarū signa ponit.
P̄mo q̄ ponit signa male cōplonis epatis calide. Sc̄do qdāz de
clarat. ibi. (Et illa que est medicina.) **C**ōsiderādū q̄ illa sius pōt
cōparari aut ad sitim hōchi: sic p̄prie potu aque nō extinguit: qz
multa epatis inflāmatō cito illā aquā resolvere: et iō ista sitis magis
extinguit cōplis ifrigidatib;. **C**ōsiderādū pōt dicē aliquis quō
caro epatis pōt per ventrē educi. **P**rimo q̄ cū epatis caro lique-
fit et resoluit aut putrefit per sanationē et dubellē pōt reingredi
venas et retinet et putrefit et tandem per mefēricas extra educit.
Cōsiderādū eā. mala cōplexione calidā. Ratura intestinoz. i. dis-
fiteria vt qū cūant humores acuti. **C**ōsiderādū post q̄ stipitici-
tas vētris in his pōt esse absq; grauitate in laterib;: qz est p̄pter
multā exiccationē et resolutionē fecie: ideo minorata et resoluta
nō granat rātū quātū in his in qbus venter est stipitici absq; tar-
si resolutione: sed ex simplici retentione.

Et illa que media est gñat cholera et superflua gñat
melancholia et egritudines eius sunt ex mania et melan-
cholia et similib;. Et qū puenit solutio ventris ad syn-
copim cū casu appetitus: tūc plurimū ei est p̄pter de-
bilitatē epatis factā a cōplexione calida. Et in pluri-
mo ipsius est egestio sicca adusta nisi ad hoc pueniat
vt adurat sanguinē et humores et carnositatē epatis et
solone vētris eā educat. Et qū icipit adurere sangui-
nez est egestio sicut fer. Et quādo est in epate adustio
aut apostema aut dubellati: deinde egreditur cum ege-
stione aliquid nocēs grossuz: tunc illud est carnositas
epatis iam putrefacta. Et nō est omnis res nigra egre-
diens fer. Et quādoq; rectificat ablutū et virulentum
materiale: deinde ingrossat et fit nigrū grossum fetidū
sicut fit in febribus pestilentialibus. Et qūq; egreditur
pus virulentum san. deinde nigrū subtile.

Decarat que mala cōplexio gñat cholera et que mēfiaz: vt sit flu-
xus cholericus vel mēficus. Et p̄mo facit hoc. Sc̄do resumit de
clarationē quorūda signoz. ibi. (Et qū.) **C**ōsiderādū media pro-
prie: sed media. i. nō multū excedēs vt adurat. Et in plurimo ipā:
sc̄z male cōplexionis calide epatis: nō oīs res qz supple qz pōt eē
carnositas epatis. **C**ōsiderādū q̄ virulētū qdā est imāle factū ex
putrefactione epatis. Qdā vō est mēle: vt factū ab humozali mā
virulēta. Dicit q̄ ablutū. i. egestio ablutua. i. lauatiua: sicut lotu-
ra carnis: et virulētū mēle. i. virulēta egestio p̄p mām nō p̄p epas
putrefactionē rectificat supple ab illa malitia: supple qz deinde in-
grossat. Causa enī quare erat ablutua egestio et virulēta. f. subti-
le: erat debilitas virtutis expulsiue nō potētis expellere nisi sub-
tile: et iō cū expellit grossum fit egestio fetida et nigra: sicut in febrī-
bus pestilentialib;. f. qū ad bonū: qūq; terminant qūq; vō fit econ-
uerio: qz qūq; a p̄ncipio egreditur sanguis virulēt; vt pus. f. grossuz:
deinde p̄p debilē expulsiuā egreditur solū subtile et.

De signis malitie cōplonis fride. **Cap. 15^m.**

Signa ei sunt albedo labioz et lingue et pau-
citas sanguis et difficultas cursus ei et multū
tudo flegmas et paucitas sitis et corruptio co-
loris et liquefactio mēis: et qūq; dñigrat de-
clinās ad viriditatē: et qūq; fit citrina ad colorē p̄bisti-
ci et declinās. Et et albedo coloris et flegmas et p̄p̄ietas
et grossitudo p̄pter congelationē et tepiditas pulsus et ve-
bementia famis. Fames enī non fit nisi ex stōcho tūm,

Super tertio

Et p̄nitas digestionis bone: et quando frigus conse-
quitur finem p̄nitas appetitus.

Primo ponit qdā signa fride cōplonis epatis. Sc̄do spālīter exe-
quit de signo sumpto ab egestionē. ibi. (Et egestio.) Tercio ponit
qdā alia signa. ibi. (Et qūq; signat.) **C**ōsiderādū. i. mot; sanguinis
ei et si ab eo egrediat. vel cursus. i. mot; sui corporis: qz frigus facit
imobile. Corruptio coloris: qz aliqñ plumbeus niger. Liquefactio
mēis. f. egrediētis per vētrē: et h̄ accidit per admisionē flegmatis
cū ea aut qz epar nō trahit. Et qūq; denigrat asē nō denigrat et. f.
per congelationē. Et qūq; fit citrina p̄p putrebile caliditate: et iō acq-
rit aliqñ citrinitas: qz ibi est friditas nālis: iō tēdit ad colorē nigrū
qū clarū parūper sicut est color p̄bistox. Et flegmas et p̄p̄ietas. i.
cōplexio. Et grossitudo. f. excrementis vel humoz. vel grossitudo. i. vir-
tutū app̄hefuiay p̄p et. Tepiditas. i. raritas et tarditas.

Et egestio qūq; est sicca sine odore: et qūq; est humi-
da p̄p debilitatē attractiue et est declinās ad albedinē
parui fetoris. Et qūq; subtiliat cū ea egestio et hume-
ctat. Tercū nō p̄leuerat ita p̄tinere: et nō multiplicat cū
eo fluxus vētris qūis sit ei? iceptio et enētus elōgat.
Et in fine ei? egreditur qdā simile feci sanguis putref-
facti nō sicut sanguis liquefacti. Et qūq; p̄leuant cō-
plexionē fridā post spātū quoddā febres: p̄pter qz
sanguis subtilis qui est in ipsa recipit putrefactionem
que accidit ei et sunt febres p̄p̄ue quas dīcas in caplo
febrū. Et qūq; est in initio earū virulēt; subtilis: de-
inde ingrossat et denigrat. Et qūq; est fluxus vētris sitis la-
nature carnis recētis et illū cū appetitu in p̄ncipio si-
gnificat frig; et si accidat post illū casu appetit; itic ē
p̄p corruptionē hūoz aut p̄p cām aliā febres et siluz.
Et plurimū signatiōis ei? est sup debilitatē a frigore
et in fine ei? redit appetit; et fit supfluous fm plurimū et
spasmas cū eo myrach. Et qūq; signant ipas etas et cō-
suetudo et cib; et cāc p̄terite sic pot; aque fride in ielū-
nio aut post balneū aut coitū: qm epar inflāmatuz sug-
git ex aq̄ tūc velociter plm. Et si est illic mē sentit ace-
tositas i ore et hūiditas in egōne. Et qūq; est ad nigre-
dinē et viriditatē et nō ad citrinitatē ad rubedinē.

Primo ponit diuersos modos egestionū p̄sequentiū hāc cōple-
xionē. Et p̄ facit h̄. Sc̄do ponit signū hui; cōplonis ex qdā dispōne
eā sequēte. ibi. (Et qūq; p̄sequunt.) Tercio resumit diuersos mo-
dos egestionū p̄sequentiū hāc cōplexionē fridā epatis. ibi. (Et qūq;
est in initio.) Dicit p̄ qz cū ea. f. mala cōplone frida epatis qūq;
subtiliat egestio et humectat: et hoc est qū ab epate aliq; humor
a quosus ad intestina p̄fluit sed nō est p̄ncipio sicut p̄tinuo non ex-
pellit. Quāto sit ei? f. male cōplonis fride iceptio et enētus elon-
gatus nō multiplicat cū eo. f. habēt mala cōplexionē epas fridā.
Cōsiderādū qz in mala cōplexione frida epas multiplicat fluxus
vētris: aut qū p̄tentia epas deficit: aut qū epar ipellit humores
aqueū vel aliū ad intestina: et qz nō semp est hoc necessariū: et h̄ sit
plongat; iō nō est necessariū qz sit fluxus supfluous. Dicit aut sup-
fluous: qz stat cū eo fluxus facit ex debilitate attractiue epatis: vñ
relingit egestionē humidā fluxibile. Et in fine ei? cū ad vltimū pue-
nit: egreditur aliqñ simile feci sanguis: qz mēfiaz per congelationē facta
nō sit et. qz cū eo nō sit vt verus sanguis nō pōt eē putridus egre-
di. f. qui fuerit pus verus. Et qūq; p̄. Et qūq; et. virulētus. cā hui;
ingrossationis possit eē aut fortitudo expulsiue et est bonus: aut ve-
hemēs congelatio et est malū. Et qūq; est fluxus similis lauature et.
et h̄ est qū est defect; in sanguifica virtute: et id cū appetitu signat
frigus: qz maxime sanguifica ipedit cū cōica stōcho acuit appeti-
tū et. Et si accidat et. qz illi corrupti humores appetitus deiciūt et
simul faciūt fluxū illū. Et plurimū et. qz bec virt; vt plurimū a fri-
gido deficit. In fine redit appetit; p̄p idigētā nutrimentū: iō ipa-
fina. i. siccat myrach. Et qūq; signant. p̄.

De signis male cōplonis sicce. **Cap. 16^m.**
Signa eius sunt siccitas oris et lingue et sitis et
durities pulsus et subtilitas vrie: et quādoq;
denigratur color: et si fuerit illic melancholia

ant cholera scies significationes earum facile per ea que sciisti in primis.

Subtilitas vine: qz scietas coartat ipsas vias epatis: quia exic cariplos humores qz vine misceri debet: ex qb^o grossa reddif.

C De signis malitie coplexionis humide. Cap. 17^m.

Significat ipsaz iflatio faciei z oculoꝝ z mol lites carnis hypocundrioꝝ z paruitas sitis nisi sit caliditas z sumēs humiditatē: z humi ditas lingue z albedo coloris: z qñqz est cuz ea citrinitas pauca. Cum autem vebemens sit frigus z dominaf hūiditas est declinūs ad viriditatē: z qñqz debilitat corp^o ppter mollitiē humiditatis.

Signa patent zc.

C Sermo vltis de curis egritudinis epas. Cap. 18^m.

In epate necessaria est pseruatio sanitat^{is} cuz similib⁹ z expulsiō egritudinis cuz p^oio: z in regimine apostematū z vlceru z nocumēto rū quātūtatē est in oppilationū apertione et reliquoꝝ ea que sunt necessaria in relige mēbris.

C Ad sciēdū in gñe casū. curationis epatis scire puenit res pueniē tes epati z res sibi nocētes. Primo qz Aul. ponit canones curatio nis dīspōnū epas. Scdo ponit res sibi nocētes z iuuātes. ibi scias qz intronititē. 7° p^oima in duas. p^oio ponit canones cōes ma gis. Scdo spāles. ibi (Et melior.) **C** Sed tu dices alia vident esse necessaria in cura cōi apatū z vlceru reliquoꝝ mēbroꝝ z alia in epate: qz modus curationis diuersificat nō solū ex morbi nā s; ex mēbroꝝ diuersa coplexione cōpōne z situ. 7° Dm qz nō sunt neces saria ea appropiata sed ea cōmunia magis: sicut istud capitulum est de canonibus cōmuni⁹ vel in reliquis mēbris principalib⁹ vel nobilib⁹ vel calida sunt.

C Et melior qdē horaz ad sumēdū in potu medicias egritudinis epas z p^oie pp oppilōnez epas z filia est hora in qua cōstīmat qz illud qd penetrat ex stōcho ad epat z cōprehēdit in ipso iam est digestū z separa tū qd separari oportuit z iter ipm z iter comestione m tps iteruenit pueniētes: in p^oietudine hominū est bo ra que est iter surrectionē a somno z iter balneationē.

C Primo ponit casū. ex parte hore tributionis medicinarū. Scdo ex parte medicinarū fm se. ibi (Et opz.) **C** Considerandū qz hora exhibitionis cōppilationū qz esse in qua epat ex eaz penetratio ne lesionē nō beat sed iuuamentū. Si qd dant ante digōnem chili in epate z dū est in transitu a stōcho ad eū faceret chilū indigestū penetrare: z ideo pueniēs tps est cū iam epat digessit z mēbris sanguinē distribuit in quo tēpore vie que a stōcho ad epat vadūt sunt aperte: z ideo ex p^oietudine hominū est dare ista deoppila tiua in mane cum homo surrexerit a somno. s; in medio tēpore ab hora surgēdi a somno z balneationis que fit p^oietis balneari tē pore sanitatis: z ideo Bal. 6. de regi. sani. loquēs de apituiis hmoi. Melius est bibere in medio tpe surrectionis ex somno z balnei. Di gestis. n. bis qz reddunt ex vētre ad epat meli⁹ offerem⁹ bec talia.

C Et opz ē in epate vt tu nō eñes medicinas aperiti uas z resolutiuas qb⁹ p^oib⁹ vñs egritudines epas ma teriales oppilatiuas z apostemolas ex stipticis p^ofor tātibus nisi exstimes siccitatē supflūā: z nō opz vt ad sūmū pueniat in ifridatōe epas qñqz pole ē z pducit ad hydropisiz: neqz in calefactōe ei⁹ z pducit ad are factionē: z pp hoc opz vt scias quātūtatē cōplōnis na turalis epas qd curas: ita vt cū reduxeris ipm ad eaz steas. Et scias qz cū tu erras in epate puenit error tuus ad venas: deicide ad corp^o: ex errore qdē est vt tu p^o uoces vñā vbi necessariū est te soluere ventrē: z est vt sit mā in p^ocauitate: z soluas ventrē cū te oporteat puocare vñā: z est vt sit mā in gibbositate. Et opz qdē vt medicine epatice optime terantur: z opz vt sit

subtilis substātie quatenus ad ipm pueniat siue sint calide siue sint fride siue stiptice. Et subtilitū qdē p^oietas est vt acuant sanguinē: s; sint apitua. Qua re opz vt attendas illud: z sicut aqua radicū est ex sū ma aperitiuarū ei⁹ z subtilitū ei⁹ gñant qñqz humo res diuersos nō p^oportionales: quare opz vt cum fre quentas eius potū duob⁹ aut tribus diebus puenien ter cū aliquo lenias nām. Verum vine puocationē aqua ipsa de radicibus operat. Et oēs qdem endiuie spēs z p^oie amara que ad rubedinē declinat pferūt lesionib⁹ epatis calefactis qdem cuz syrupo acetoso: z ifrigidatis cū melle. Et epat adip iuuatiuū est cum sua p^oietate. Et carnes limaciariū similiter.

C Primo ponit vñū casū. ex parte cōplōnis medicinarū. Scdo ostē dit malitiā erroꝝ: qm ptingit cum cadit error super epat. ibi (Et scias.) Tercio ponit casū. sumptū ex parte modi sube medicinarū. ibi (Et opz.) Quarto pōit casū. qui vñ artēdi spāliter in qbusdā me dicinis. ibi (Et subtilitū.) Quinto ponit spāle iuuamentū quarū dam medicinarū super epat. ibi (Et oēs qdē endiuie.) **C** Conside randū circa quartā partem qz aperitiua z subtilitū. s; foria vt aqua de gñqz radicib⁹ z semibus gñant diuersos humores aut acūdo sanguinē z exicādo aut gñando diuersos melicos humo res per aduersionem aut cōmouēdo: z ideo humores queros facit moros apparētes: z ideo pueniens est facere subequi lenitiua vt cassiam z tamarindos z hoc in febribus aut calefactionibus. In morbis vñ longis in quib⁹ suspicamur de aduersione z calefactio nem nō times: simul cū radicib⁹ in syrups admisce thimus z epi thimus z scene: vt a fideli experto didicimus z rōni puenit. Adip est lupus s; Simon dubitet de hoc ppter tex. repertū 4° casū. fen sexta caplo de morfu canis rabidi z lupi. bec ergo videt habere p^oietatē: z ideo credere opz zc.

C De causis nociuis epatis.

Cap. 19^m.

Scias qz itromittit cibū sup cibū z error ordi nis ei⁹ sunt ex rebus magis nociuis epati. Et potare aquā fridam subito in ieiunio: z post balneū z couitū z exercitiū qñqz pducit ad in frigidationem vebementem epas. Et quandoqz acci dit epati iflāmatio ab ipsa suctio velox z multa ex ea. Et qñqz pducit ad hydropisiz. Et opz in hmoi dīspō ne vt p^omisceas eā cū vino: z nō ifrides eā vebemēter z nō trāscias eā ipetuose deglutiedo: imo suggendo paulatim. Et viscosa qdē oia nocent epati ex pte qua faciūt possidē oppilationē. Et frumētū ē ex sūma eoz in qb⁹ est viscositas cū cōparatiōe ad illū qd est epat ex mēbris cū digerit in epate. Et nō est oē frumētum ita imo glutinosum. Et vñū dulce facit accidē in epa te oppilationē: z ipm abstergit illā que est in pectore. Et cā in illo ē qz vñū dulce attrahit ad epat nō gra datim p^opterea qz epat diligit ipm ex h⁹ qz est dulce: z pp suā penetrationē ex h⁹ qz est potus: quare nō mo rat in ipso quātūtatē qua separet sex ab eo fm moram aliāz rerū grossaz: imo supuenit epati in grossitudine sua z iuenit vias ad ipm paratas: qm vie que sunt iter stōchū z epat sunt ample fm cōpōnē ad illū qd venit ad ipm ex venis sparsis in epate. Amplius cuz cōpre bendit in epate nō morant qñqz quātūtatē qua separet z di gerat: imo expellit subtile in venas strictas illic velo citate sue penetratōis: z dimittit sedimē pp p^ostrictionem vie. In pulmone vñ res est ecōtrario: qm supue nit ei vñū dulce cū iam colatū est: aut ex via meatuū mery fm semitā resudatōis ex meatib⁹ strictis ad am plos aut ex via p^ocaua cum iam dimittit fecem z vadit

Gentilis

adhuc cū iaz sit colatū z trāsit in meatibus stricis ad amplos: q̄re colat vice altera. Et similr relique dispō- nes nō inueniunt ei cū cōparatione ad pulmonē.

Superius Aui. posuit canones vniuersales in curationib⁹ epati: hic ostēdit res que epati pueniūt. Et pmo ostēdit diuersas res epati nocētes. Scdo spālter de gbusdā reb⁹ psequit ostēdēs cām q̄re epati nocēt. pulmōi vō pueniūt vt sūt dulcia. ibi. (Unū dulce.)

Dubium Dubitat aut aliq: vtz viscosum nutrimentum epati noceat. Et videt q̄ nō. nā Aristo. z. pble. z. pble. triticū sup ordeū extollit: q̄ viscositate hz. / Dm q̄ viscositas in frumēto est duplex: qdaz multa qua frumētū est glutinosum vel adherēs vel oppilatium sicut est viscositas que est in frumēto cocto: z ista viscositas epati nocua est z ēt mēbris: q̄ oppilat: z iō si aliq̄ frumētū coctū cōcedit est frumētū nō glutinosū sicut illud qd̄ far vocatur. Alia vō est in frumēto viscositas moderata qua vna spēs cōparat aliq̄ q̄ vnu frumētū magis alio aptū est nutrire: z hoc post debitā z artificiale pparationē sicut frumētū viscositatem hz respectu ordeū: z hec viscositas cū decenter pparat laudabilis est: z de hac Aristo. intelligit ibi. vnde ppter qd̄ cibis qui ex tritico magis cōuenit corporib⁹: z magis nutritiuus est q̄ ex ordeo: aut q̄ moderatā hz viscositate: opz enī cibū habere hoc: glutinari enī opz z solidari corpori. Et vinū. Lausa quā ponit est manifesta.

De rebus puenientibus epati.

Cap. 20.

Ex medicinis q̄dez pferunt ei oia in qbus est amaritudo qua aperiat aut virtus alia qua aperiat cū stipticitate qua pfortet: z odoramento pueniēte substātie spūs z phibēte putrefactionem sicut cinamomū z sūmitates squinanti z myrra z similia. Et ea in qbus sūt ablutio z absterio z mūdificatio virtus mali: cū nō psequunt i mollificatione sūma psecutionis mellis. Et ea in qb⁹ sunt maturatio z lenificatio z pprie cū stipticitate z pfortatione sicut crocus: z que sunt cū hoc suauia sicut passe: z velocis penetrationis sicut vinū odoriferū pluribus epatibus in quibus nō est caliditas vehemens. Et qm̄ medicina aggregat ad pprietates predictas suauitatem: tunc fortasse est amica epatis diligēs ipsū sicut passe z ficus z auellane est vltimū iuuamenti. Et si est nō recipiens putrefactionē z corruptionē: tūc est magis vltimē consecutionis in iuuando.

Hic enumerat res epati pueniētes. Et pmo in gñe ostēdit quales debēt eē hmo res. Scdo spālter quasdā spālter enumerat. ibi. (Et altaraacō.) Cōsiderādū q̄. A. dicit amaritudo qua aperiat: q̄ d̄ esse talis amaritudo que inuet ad aperiēdū sicut amaritudo amigdarū amararū. nō autē d̄ esse ita fortis q̄ noceat sicut multaz rex est amaritudo. Cōsiderādū post q̄ hoc qd̄ dicit cū nō sequunt in mollificatione zē. q̄ iste medicie que epati dant nō debēt hīe mollitiē sicut mel: q̄ mellis mollities est adherens viscosa nō cito penetrās: sed debēt pseq in mollificatione subām ligdā penetrāre. Et iō redarguere puenit qñq̄ eos q̄ syrupos vsq̄ ad mellis spissitudinē coquāt. tarde. n. ptrāst ad epar syrup⁹ hic.

Et altaraacō qdē z endiua hortulana z cāpestris pueniunt ei valde. Et pferit frigida egritudinē calide in epate cū pprietate sua z qualitate p̄ia simul: qñis qdā dicāt q̄ illa que est vehemēter amara est calida. Et pferit aperiēdo oppilationē ppter suā amaritudinem z pfortando ppter suā stipticitatē. Et pferit egritudinē frigide cū suā pprietate. Et cū eo qd̄ est in ipsa de apertione z pfortatione. Et quādo supfluit frigus in epate permisce quālibet illarū duarū cuz melle aut cū aqua mellis: qm̄ resistit mel in frigidatione eius si ti metur ex ea: z adiuvat ipsas ad reliquas operationes suas. Et quādoq̄ ericeant ambe z sumunt in potu cū melle z aqua sua z decoquunt cū melle z pferūt valde z aperiūt z educūt humore frigidū cū vīna. Et ex

Super tertio

cibis quidez conuenientibus epati sunt illi quoz cibi mus bonus est: z dulcia pueniunt epati: quare impingnat eis z magnificat z cōfortat. Tercz velocia sunt ad hoc vt faciant euenire oppilationes: propterea q̄ epar attrahit ea laboriose associās ea humorib⁹ alijs. Et ppter hoc opz vt deuilet dulcia ille qui hz apostema in epate suo: qm̄ ipsa cōuertunt velociter ad cholera z faciunt accidere oppilationes. Et nocibiliora dulcia sunt que sunt ex eis grossa: propterea q̄ faciunt accidere oppilationem: z que ex eis sunt calida propter conuersionem suam ad choleram. Et p̄fici quidein iuuatiū sunt propter suam aromaticitatem z stipticitatē z pfortationē z mūdificationē vīarū venaz cibi. Tercz sunt vehemētis calefactionis. Et auellane sunt pueniētes oibus epatib⁹: qm̄ ipse nō sunt vehemētis caliditatis: z sunt apertitiue z cibinus earum est bonus. Et epar adit z carnes limaciay pueniētes sunt epati cum proprietate que est in eis.

Hec pars habet quinque: sicut specialiter de quinque rebus vel sex tangit: partes patet z sententia earum.

De cura malitie cōplonis calide in epate. Cap. 21.

Dortet vt sit subtilis in regimine ei⁹: z nō pueniat ad vltimū. Et vt caueat in ea mollificatio vehemens cū humectatiuis aquosis. Et caueat in ea euētus oppilonis cū ifridatib⁹ grossis. Et opz vt caueat i ea stupefactio vltima: imo opz vt ifridatilia ipm̄ aggregēt ad ifridationē z absterione z apertione z penetrationē cibi z stipticitatē pfortantē nō plurimam.

Hic in spālī erequit curā p̄dictay dispōnū. Et p̄ ponit curā simpliciu malay cōplonū. Scdo cōpfortay. ibi. (Utraq̄ hīs ē.) / P̄ia in qtuor. p̄io pōit curā male cōplonis epati cale. Scdo fride zē. ibi. (Et eis.) / P̄ia in duas. p̄io ponit gñales itētiōes in curatione. Scdo spālter erequit. ibi. (Et in aq̄ ordeū.) / Debet eē subtiliatio regiminis: q̄ epar multū cibū olgerē nō possit: p̄. Debent eē stipticitatē habētes nō plurimā: q̄ stiptica fortia epar oppilat.

Et in aqua ordeū sunt oēs iste pprietates: z endiua qdē cāpestris z hortulana vltima est in hac itētiōe. Cōplexio nāq̄ ambarū declinū est ad frigus nō valde supfluit. Et est in ea caliditas apertitiua z nō calefactiua z stipticitas equalis pfortas: imo puenit ex iuuamento ambarū vt nō noceant epati frigido z ponunt ambe in medicinis sicut dixim⁹ in medicinis singularib⁹ z in areolis medicinarū epaticarū. Et qñq̄ comedunt elixate z pprie cū coriādro humidū z sicco z comedunt cū aceto. Et amirberis habet pprietatē maximam etiā z tamarindū etiam.

Primo ponit curā in spālī per medicinas magis. Scdo per cibos. ibi. (Libi vō qb⁹ cibant.) / P̄ia in duas. p̄io ponit medicinas magis simplices que pferūt in b. Scdo pōit magis cōpfortas. ibi. (Et qñq̄ est necessariū.) / P̄ia in duas. p̄io ponit curā magis qñ itēdim⁹ ad simpliciē alterationē. Scdo qñ itēdim⁹ ad alterationē z apertione. ibi. (Et cū sentit oppilatio.) / Cōsiderādū q̄ aq̄ ordeū fm̄ vtrūq̄ modū pōitū a Def. has pprietates oēs aggregat: q̄ est ifridatiua vt notū est: hz ēt absterione pp̄ nitrostatē z lenificationē. nā lauat: z apertione hz pp̄ sui subiles pres: z aliq̄ stipticitatē. I. pfortationē: q̄ ēt ordeū declinat ad siccū: hz aq̄ ordeū p̄me cōpfortationē. Defue fit magis absteritiua z lauatina: scdo vō minima. Amirberis. i. berberis: q̄ frigidū z extinctiū sunt dicti ab Aul. ce. resculi. 4. cañ. fen. 1. cap. de regimine febriū acutarū.

Et cū sentit oppilatio in epate puenit vt adligatur illis ambab⁹ apiti: qm̄ aperit oppilationes ex quacūq̄ duay partiū sūt: z est ex eis quoz penetratio ē velocis:

z sſr calefactio. Et ex eis que pferſit ad illud eſt vt ſu
manſ ſucci edine z ſucci alkckegi z ſucci ſolatri: oim
an. 3. ij. z ſucci coſiandri humidi z ſucci ſeneculi: oim
an. 3. i. z. 5. admiſceat. 3. 5. croci z ſumaf i potu. Et qñq
ſumaf in potu olei ro. boni z olei de pomis cñ aq fri
gida z tēperat cōplexione epatis. Et ex eis que pferſit
epati qñ hz malitiā cōplexionis cale eſt vt ſumaf ex ales
frigiſ aſ. ij. cñ zuccharo tabarzet z aq frida. Et etiā
vt in potu ſumaf ſucco cucurbitæ aſſate z aq granato
rſi z lac vaccini ſine buryro z aqua pomoy z piroſi
z alkarici z ſuccus ro. recētium. Et qñ nō eſt feb. pſert
aqua lactuce cñ ſyrupo acetof oī die bibaf cñ pōde
re. ij. 3. myrabol. citrinoy z pōdere. 3. i. de lacca ablu
ta. z. 5. 3. ſemis apij. Et qñ ſeparatio fit ex eo duab⁹ be
bdomadis bibaf lac camellay ſetay ſciptō ab vna
libra vſqz ad duas: z coquant in ipſo medicine diure
tice aperitiue faciētes penetrare ſic aliqd ex ſucco eu
patoriij: z ex ſemine endiue z ſemine culcute. Et qñq
ſunt neceſſaria ea que ſunt ſicut ſimilitates ſquināti.

¶ Primo enumerat quaſdā medicinas ad hāc inſerionē. Secūdo
quaſdā alias. ibi. (Et ex eis.) ¶ Et olei de pomis. ſ. fridus vt pomis
damasci: vel pomis de ſceni: hōz vō nō apparet deſcriptio. Aleſri
gius. i. pſiliū: oaf cuz aqua frigida: ne calida faceret penetrare oc
cultā z ſubtilē eius ſubam. Aliter aloes fridus. i. epaticus qz eua
cuatio pſert. Alkarici. i. arboris de qua fit achacia: vel ſm lſay ex
trinſcā. i. lactuca. Et qñ nō eſt febis: qz ſi febis eſſet non parent
myrabolani nec lacca cñ ſit calida z ſicca. Quādo iam duab⁹ heb
domadis fuerit ſump⁹. bibaf zē. qz reſtatur: confortat: z nutrit:
qz requirit: cñ pſerit euacuatio per myrabolanos.

¶ Et quandoqz eſt neceſſarium ſumere in potu ſtupe
facientia z pſectiones opiatas z recipiētes ſuſquiamū
z pſiloniū. Et ego abbozreo illud cñ inuenitur ab eo
iter. Et vniū forte quādoqz excuſat ipſum ſi bibatur
aqua frigida valde in ieiunio. Et pſerit ei troc. de ſpo
dio z troc. bemberberis frigidī z tro. de cāphora.

¶ Hic enumerat medicinas magis cōpoſitas. Et p. enumerat qñdā.
Scdo quozdā ponit deſcriptionē. ibi. (Et ex trociſcis.) ¶ Cōſide
randū pmo q illud eſt neceſſariū qñ eſſet vehemens ardor: ideo
ſi alio pōt excuſari cōmendat ab Auicē. Excufat aut qñq ex potu
frigide aque cñ vino: qz vini corrigit aque malitiā. Trociſ. de ber
beris. i. de berberis frigidis. ad diām calidoz quoy oim deſcri
ptio ponitur. 5. can. tracta. 8.

¶ Et ex trociſcis pferentib⁹ eis eſt trociſcus hmōi. 18.
folioz ſaliciſ z folioz nenufaris: amboz an. 3. r. ro. ru
beaz abſqz capitib⁹ ſuis. 3. rj. cāphore pōdus. 3. ij. z. 5.
z mellis rubei z lacce ablute cñ aleſenari ſicut ē ablu
tio aloes: amboz an. 3. vj. garioſilo. 3. vij. croci. 3. ij.
ariſtologie. 3. v. luti alkabzuſum maſticis capilli vene
ris: oim an. 3. ij. pſiciant cuz aqua ſolatri z endiue z
ſiant ide trociſci z ſit vnuſquiſqz aſ. ij. z ſumaf ex eis
ois trociſcus cñ aqua ſolatri. Et quādoqz pſerunt ad
illud emplaſtra facta ſm hunc modū: ſumaf portula
ca z teraf z ponatur ſuper ipſum olei roſaceū z infri
gideſ z fiat cum ea emplaſtrum.

¶ Ponit deſcriptiōes: z pōt diuidi in pres. 5. ſicut. 5. ponit medi
nas. Ablute cñ aleſenari. i. cñ aq ſpeciū aromaticarū. Luti alka
bil. i. armentū ſm quēdā. Et pſidera iſtos trociſcos: qz pſerit qñ eſt
ſupcalefactio cñ oppilatioe aut debilitate calidi inarti: qz hic qdaz
calida ponunt. Emplaſtrū ſcōm ſimiliter infri gdat.

¶ Aut ſumaf amboz ſandaloy an. 1. 3. garioſi. violay
ſiccarū: amboz an. 3. 3. r. roſ. 3. i. z. 5. z croci abluti. 3. 5. et
abſintib⁹. 3. iij. pars cāphore pōdus. 3. ij. adſugant ce
rato ſacio cñ oleo de ſaliciſ z liniā ſuper aliqd latū

z pprie ſolia cucurbi. z ſolia acetofe z ſolia ſicle z fiat
cñ eo emplm. Et qñqz emplm fit cñ ſuccis herbarum
frigidarū ſicut ſucco cucurbi. z cucu. z reliqs que dixi
mus in capitulo eoy que bibunt z ponunt in ipſo oza
deū aut ſauich lentū z effundit ſup ipm olei roſ. z ſit
cñ eo emplm: z qñqz ponit in ipſo aliqd de ligno ſan
dali z garioſi. z cāphora: z nō elongat quā ponat in
ipſo aliqd ex odoriferis z aquis fructū odoriferoy: z
qñqz rozaſ aliqd ſuper ipm de euſcis.

¶ Iſtud emplm ē in modū ceroti hz virtutē aperitiuā. Sanich. i.
pultes lentū vt cū lentos fracte bulliūt vſqz ad ſpiſſitudinē: qz ē
iſtud vocaf ſauich ozdei: hāc habet ſignificationē.

¶ Cibi vō qbus cibant ſunt ſicut aqua ozdei z decoctio
olerū pdictoy z ipſamet olera decocta z endiua de
cocta cñ coſiandro humido z lactuca z ſicla decocta
z paſſe acetofe z aqua lactis acetofi z carnes ſimacia
rum. Et ex fructib⁹ alzarur z cydonia z pira z nō mul
tum ſumaf ex illis vt nō ſuperflue addat in ſtipticitate
z genereſ oppilatio etiā z poma z granata muza et
expreſſio vuc acetofe. Et frāgaſ ſtipticitas eoy cñ eis
in qb⁹ eſt lenificatio z mora aſſemi z ribes cñ zuccha
ro z acetū pparatum cñ aqua granatoz z grana gra
natorum ante cibum z poſt cibum.

¶ Hic ponit regimē p cibos. Et p. p cibos medicinales mag. Scdo
p cibos cibales. ibi. (Et ex carnib⁹.) ¶ ibi. (Et qdā hoies.) ¶ Alzarur
fruct⁹ in vture neſpille exiſtes z repit in ſicilia. Alſceni nomē con
trate. Ribes arbor: naſcēs in mōtib⁹ ſyrie cui⁹ ſucc⁹ ad nos deſer
tur: z fructū facit arbor z noiant ribes et ab Alimāſore. 3. cap. 20.

¶ Et melones qui ſunt ſuperflue dulcedinis z ſcipue
ille qui noiant raki z paleſtini z indi. Et nō opz qdem
vt de iſtis medicinis ſumant ille frequēter in qbus eſt
cñ ifrigidatione ſtipticitas: ppter illud qñ in ipſis eſt
de vi faciēdi accidere oppilationē. Et nō eſt malū ſu
mere melones duos parue dulcedinis z vuas in qb⁹
eſt durities carnis z puitas dulcedinis z illas que ſūt
muze ex vuis pprie z pſerunt ei cibaria facta de mes
z de cucurbitis ſpinachijs z lentibus cñ aceto p dita z
ſine aceto. Et qdaz hoies ſunt qui comedunt paſſas:
ſed opz ſint declines ad acetofitatez: z auellanas: qñ
nō eſt in eis calefactio plurima: z ſunt aperitiue oppi
lationū: z ſunt boni nutriti: opz ergo vt miſceant
cñ eis in qbus eſt ifrigidatio aliqua z ſtipticitas. Et ex
carnib⁹ piſciū paruoꝝ decoctoꝝ iſſidebegi aut cñ ace
to z almoſos z pgelata facta ex carnib⁹ ſubtilib⁹. ſ. car
nib⁹ hedi z auiū leuis digōnis ſicut eſt caro p dūm z
turturū nō ſuperflue pinguiſ cuz pomis pparata. Et
pſerit eis vētres auiū aque z alguaracē cñ aqua ro.
z galline cñ aceto p dite z ſimilr parue aues cñ aceto
preparate. Et nocent eis epar z ſplen z cor z carnes
groſſe ſicut carnes bircoꝝ z arietū z aialiū nemoſoy
z dure carnis: ſed caro vaccarū iuuenclarū prepara
ta vt ea que elōganſ pſert habenti ſortē ſtōchū z illū
q digerit. Et opz vt vitēt oua cocta donec fuerint du
ra z aſſata z vitēt pinguiſ ſupflue. Et nocet ei vinum
valde niſi ipm ſit neceſſariū ppter pſuetudinē aut pp
debilitatē digeſtionis: iſc opz vt ſumāt in potu parū
ſubtile qñ ſit decline ad albedinem.

¶ Hic videt dicere ſumum: qz ſupra multū dulcia pbiuit. ¶ Scdm
q melones dicunt ſuperflue dulcedinis in cōparatione ad alios:
quia ſunt magis digeſtiui et minus aquoſi: et ideo minus ebulli

Gentilis

tionem vel corruptionem sunt apti et sunt magis abstergeri: sed fin se non sunt superflue dulcedinis. Sed tu, d. ipse post docet sumere melones duos pue dulcedinis. ¶ Dm qd si intetio sit in frigidare plus dant melones pue dulcedinis. si vis plus abstergere dant illi qui sunt multe dulcedinis. vnde Gal. 2. alimētoz ca. 3. f. de peponib. qd aut abstergeri potes addiscere rectificādo fordidā cutē. Desue robile. ita Serap. ca. de robilib. ¶ Si fide begi. i. tifea alba que fit simplici aq. Alii hnt qd est qdā gen. cibarij positi ab Alma. trac. 3. Alimofos. i. cū aliquo acetoso. Lōgelata. i. fuisse vel geladie p dicitur turturū nō superflue pinguiū ne inflāmet. Comēdant vō turtures ab Auer. colliger. 5. cap. de carnibus ca. 32. Alguarescen. manerics carnis. Interioria qd dure digestionis.

Padium

¶ Si dubitat post p dicit an carnes limaciarij pueniat epati. ¶ Et videt qd nō qd viscosa epati nocet. Limaciarij aut carnes sunt viscosae. Simplicius Serap. de limacys nulla videt facere mētionem. Simplicius Gal. 3. alimētoz cap. 32. de malacostratis. i. ostracoderis: de qb sunt limacie eas blasfemat dices qd ex ipfis gliaf crudus chinus. Rursus aut pueniēt gfa similitudinis aut multitudinis nutritiū aut bonitatis ei. Nō qd multi vel boni nutrimenti: qd melius potuisset hoc. A. dicit de alijs gbusdā carib. vt p dicit. Nō gfa similitudinis: qd hoc maxime cōuenit carib. porcinis: vt Gal. 3. alimētoz pmo cap. vbi. Porcinas aut carnes hēre similitudine ad hoies addiscit est. Ex eo qd gda comederūt humanas carnes vt porcinas zc. Idē. z. can. cap. de sanguine. ¶ Oppositū sentit Aui. ¶ Respondendum qd sermo currit aut de epate hois sanis aut infirmis. Si aut de sanis loquamur corporib. ddm qd eoz epatib. pueniētores sunt alie carnes qd carnes limaciarij vt notū est. Si vō loquamur de infirmis epatib. vel corporib. tūc epat aut infirmas apatib. vel oppilationib. aut est infirmū qd extenuatur resolutū z ericcatū. Si quidē loquamur de infirmis epatib. apas vel fortiter oppillatū: nō est dubiū qd carnes limaciarij nō cōpetūt: lz enī in eis sit ppetitas: tūc eis associat aliq glutinositas z humiditas per quas nocent. Si vō de epate loquamur resolutū z extenuatū in quo nos querimus restauratiōē z ipinguationē z pblitionē siccitatis z ariditatis: dico qd carnes limaciarij tunc pueniunt. ¶ Propter qd p dicit ad qd per has limacias nos possumus itelligere: aut testudines z iste pferūt: qd sunt multi humidi aut reperiati nutritiū: imo de mente Isaac. mistio elitoz est quasi in eis equalis: z id psumptis dant. Aui possumus itelligere fm alios can croz fluuiales vel fontales: z isti et cōpetūt: qd dant et psumptis z ethicis: vt. A. 4. can. fen. i. de cura ethice. Aui per limacias intelligere possumus limacias ppetie sic notatas: z iste dico qd pueniūt: nā habetib. resolutiōē z debilitatē fm epat cōueniūt cibaria que sint multi aut facilius nutritiū. i. cibaria que habēt nutritiū humectatiū resumptiū adherēs: qd et resistit siccitati z ariditati epatis. hoc aut est nutritiū carniū limaciarij: qm humide sunt: z quāddā habent viscositātē. Similr et si bene pparant meliorant: z faciliat earū nutritiū pparant aut qd lauant cū aqua z cinere: qd cū cinere z vino: qdā cū arena: alij vō eas fricant sup lapides qb ferrū acuit: z tandē excogunt illas cū spibus vel alijs reb. vt dispo indicat. Ex isto aut mō pparatiōis remouet earū viscositas z mucositas supflua: z remanēt cū humiditate magis puenienti z nutritiua. Et Aui. cū hoc videt facē qd ppetitātē dēant ad epat: z hoc credere opz. Sicut enī medicus accipit pncipia credita a nā: li phos. sic aperte ab experimētib. multa accipim. que credere opz: vt sumit ab Auer. i. coll. cap. exercitui. ¶ Ex his vō obia solunf. Quia ad p mū ddm qd earū superflua viscositas pparatiōe remouet. ¶ Ad scdm ddm qd lz nō dixerit: nō tū tollit ei. vritutez. ¶ Ad auctoritatē. S. dōz. qd. S. maxime loquit de gbusdā pchilib. marinis affris lapidib. vel arenis que dure carnis sunt z pp sal sedinē vētrē solūt nisi pma abuyat decoctio. ¶ Ad quartū ddm qd pueniūt gfa ppetitatis quā. A. fates: z gfa humectationis z viscosi cōpetētis nutritiū. Fateor tū me vidisse mirabiles resumptionē ex eis. vñ ipse. S. alimētoz. 3. cap. 2. f. de coeleis. i. limacys dicit qd greci multū eas comedūt: z lz eas nō multū cōmedare videat: dicit tū in fine qd bene pparata vt ipse docet restringūt qd vētrē: alimētū aut sufficiens corpori exhibent zc.

De regimine malitie cōplōntis fride. Cap. 22^m

Ecis que pferant istis est potare syrupū de absinthio cū syr. acetoso de melle. Et qnq pferat habētī fridū epat vt dormiat in nocte sup tro. 8 absin. z semia calefaciētia nota sūt vebemētis iuuamētū: z sūt iuuat cū admistratiōe lacq camellaz arabicaz nō aliay cū pondē. 3. v. vsq ad. x. zuccbari. Doc. n. tēperat cōplōnē z educit bñozes fri

Super tertio

gidos soluēdo vētrē z puocādo vinā z apicēdo oppilationē. Et fortius illo est vt dormiat sup diacurcuma aut dialacca z athanasia z admistrent in syncope dia costū z 33. p dicit cū aq apij z troc. de costo z de lacca dicti in antidotario z bibant in ieiunio eupatoriū z asfari. 3. iij. z bibat desup vinū. Et ex decoctiōib. decoctio costi z absin. dca in antidotario bibat cūz oleo amig. dulci. pōdere. 3. iij. z olei de pblisticis pōdē. 3. iij. z fortius illo est vt bibat cū oleo de neriden z oleo amig. amara. z oleo de kerua. Et et cū decoctiōe hmoi. r. seie se nic. apij anisi masticeis pondē. 3. iij. z corticū radicis apij z troc. radicz feniculi: āboz añ. 3. x. z berbe eupatoriū z absin. romani ana auf. v. z lacce z calami aro. z costi dulcis z amari z aristo. oīuz añ. 3. iij. z suploz. Squantū iij. decoquant in. iij. lib. aq vsquequo redeat ad medietatē z bibant ex ea oī die. 3. iij. cūz oleo pblistico qz titate. 3. i. z. 5. z olei amig. dul. quātitate. 3. iij.

¶ Ponit curā male cōplōntis fride epas. Et p per medicas. Scdo per cibos. ibi. (De cibis aut.) ¶ Pcia in. d. p dicit ponit diuersas res ad hāc curā pueniētes que per os sumunt. Scdo ponit empla. ibi. (Et qnq.) ¶ Pcia in. d. p dicit ponit quāddā medicinas quarū non ponit hic descriptionē. Scdo enumerat quāddā alias z earūz descriptiones ponit. ibi. (Et et cūz.) Qnq vt qā simul est oppilatio z friditas in epate. Arabicaz nō aliay pp pascua illaz est forsan.

¶ Et qnq pferat eis si adhibeant epibimata calida et empla sicut stōricō z emplm calcadis z eplm de meliloto cū emplō scd ex eis q sūt sicut costus z myrra z spica z neridē romana z acor. z fenug. z silia. Emplz bonū ad illud. r. vñce amirberis masti. melliloti spice radicis lilij celestis rosa. partes cōles: dissoluant i oleo masticino decoquēdo fiat ex eis emplm mane z sero z sit tepidū. Et iterū emplm bonū. r. sumitātū lq nātū z gra. albē z mastic. z cordumen z amoni: oīum añ. durkiet. iij. aloes z ber. cupa. z absin. z supioz cūz oīuz añ. durkiet. vi. spice aro. z cassie ābo. añ. durkiet. ij. ieros venarū sanfuci: amboz ana durkiet. ij. amoniaci durkiet. xiiij. gūmi alboti z thuris: āboz durkiet. xij. gūmi lib. j. z. 5. olei de alcāna qstuz opz ad p ficiēdū. Et iterū emplm. r. amoni. 3. i. carpobal. z bdellij cordu. thuris z cro. oīum añ. 3. j. z. 5. spice semie. 3. iij. gū. alboti. 3. vi. soluant thūs z bdellū in vino z dissoluat croc. in ipso z liquefiat gū. alboti in neridē z terant medicline sicce z misceant cū oleo de neridē z vino z pūctat sup ea paz de cera z admistra eplz. Et sumant et cydonia z fari. oz. z cera z medulla vituloz z oleū ro. z absinthij z amoniū z gallia z croc. z assa rū z mastix z glutē alimbat z neridē z sumat ex eis fm quātitatē necessitatis z fiat ex eis emplm.

¶ Ponit empla. Et p enumerat qdā. Scdo quozūdas ponit descriptionē. ibi. Emplm bonū. ¶ Emplm stomacū forsan est vltimū emplm postū. i. trac. 5. can. Emplm calcadis ibi nō ponit. S. ponit vnguentū calcadis. i. vtreoli: emplm bonū. Dec pars hz qtuor sicut quatuor ponit empla. 2. ibi. (Et iterū.) z pz. Amirberis. i. berberis. ponunt aut ad pforationē: z eoz frigiditas remouet pp caliditate rerū admistrarū. z remanet stipticitas alben. i. ben grana nota sunt. Durkiet pōdus auf. j. vel. lxxij. gra. oz. Gūmi alboti. l. arabicu. Spice semie. i. illius partis. sed semū. i. pinguedo.

¶ De cibis aut sumāt medullā panis calidi cōstritas in vino z ptritaz in andacoca z carnes leues que sunt ex carnib. autū paruarū z alcanabir et alduragi z p dicit z vētres anferū z ppetie oia illa assata z frixa z cū semī

nibus p̄dita ⁊ caules deco in aqua trib⁹ decoctionib⁹
p̄ditos cū seminib⁹ calefacientib⁹ ⁊ cina. ⁊ pipere ⁊ cy-
mino ⁊ similib⁹: ⁊ icidat sup ip̄os rutba ⁊ sorbitides fa-
ctas ex eis que sunt sicut fenugre. ⁊ medulle calide. Et
qñq; ponit in cibus endiuia ⁊ pprie illa que est vebē-
mētis amaritudinis. Et sunt qdā q dicit q milia als
allū vebemēter coctū p̄fert eis: ⁊ illd ap̄ me est pra-
uū. fruct⁹ aūt ⁊ silia qb⁹ in sc̄bis vtunt mēsis sunt sic
castanee ⁊ passe p̄gues ⁊ p̄bistis p̄p̄. Et qdā sūt q oi-
cūt q opz vt abstineat a p̄bistis ⁊ amig. pp̄ grauita-
tē aboz sup stōchū: s̄ nō opz vt attēdant vba eoz in
p̄bistis ⁊ amigdalīs. Et ex eis q p̄ferūt eis ē caro li-
maciāz. p̄p̄ p̄parata cū semib⁹: ⁊ opz vt deuētēt gñā
laci⁹ ⁊ p̄fices ⁊ fruct⁹ hūidos recētes ⁊ carnes gñas.

De cibus panē p̄ritū in ādacoca. Lin decoctiōe. andacoca est tri-
foliū qd est calm ⁊ sicū. Alecanabir ⁊ Aduragi maneries sūt auū.
Vēres anserū: q bi vēres ⁊ gallinā cōmēdant ab Aui. ⁊ cañ.
cap. de vētib⁹. Cōsiderādū post q Aui. p̄cedit elira ⁊ assata ⁊ cau-
les decoctos trib⁹ decoctiōib⁹. ⁊ cā est. nā cū frida cōplone epas
p̄iungit v̄p̄lū vētris lūbricitas: ⁊ iō stiptica p̄ueniūt. talia aūt sūt
ea que dicta sūt. p̄iungit v̄o caules vt eoz friditas remoueat. Mi-
liū vebemēter coctū est durū cibarium ⁊ difficilis digōnis aut nō
multū facilis: ⁊ iō nō p̄cedit: ⁊ iō p̄m ponaū panicio melius: vt p̄-
alimētōz ca. 10. Castanee. qz sunt boni nutrimentū: imo appropin-
quat nutrimentō frumētū vt ponit Aui. ⁊ cañ. auc. B. s. z. alimētōz
ca. 36. Cōsiderari tñ oīz vire⁹ stōchi: qz si nō p̄sderemus de digōne
abstinedū. Cōueniūt aūt mag cū zuccharo vt Aui. ibidem. Nō opz
vt attēdāt rē. in p̄bistis ⁊ amigdalīs: qz possent dicē v̄p̄ i alia:
vt in castaneis forsan rē. Exiēt gñā lactis. Cōtra qz in p̄ncipio cō-
cessit. Dm qz p̄cessit lac camellarū arabicaz. per gñā ḡ bic itelli-
git alia gñā lactis: qz mag ad frigiditātē declinat: ⁊ nata sunt op-
tulare mēsera. vt Aui. ⁊ cañ. ca. de lacte. Reliqua patent.

De regimine male cōplōnis sicce. Cap. 23^m.

Regimē ei⁹ est cū hūctatūis p̄dict⁹ ex cibus ⁊
olerib⁹ ⁊ ep̄ibimatis ⁊ emplis ⁊ potioni⁹
fiat declinatio cū eis ad equalitātē aut calidū
aut fridū fm qualitātē necessitatis ⁊ cū h nō
opz vt supfluitas sit in hūctatione: ita vt nō pueniat
ad malitiā forme ⁊ molliē ⁊ hydropisim carnosam.

Ponit curā male cōplōnis sicce epas: vt dicit qz sit cū cibus dict⁹
humectatiuis: vt carib⁹. s. p̄dict⁹ rē. ⁊ sūt: ita eḡlia in actiuis vel
declinet ad caliditātē vel frigiditātē fm qz dispō indicat dila rē.

De regimine malitiē cōplōnis hūide. Cap. 24^m.

Regimē ei⁹ exercitio ⁊ mioratōe cibi ⁊ acceptōe
ei⁹ i q sit subiliatio ⁊ ericatio: ⁊ p̄p̄ ei⁹ in q
cū eructatiōe ē ericatio: ⁊ mīnozet potatio-
nē aque: ⁊ dūit lac: ⁊ nō pueniat ad ericac-

tionē ad vltimū: ⁊ perducit ad arefactionē.

Ponit regimē male cōplōnis hūide epas. Cōsideran-
dum v̄o qz res eructatiua est illa que mām humidā imbibit sicut
spongia aquā. eructatiua v̄o que alterando ericat. cūz qz res has
habet duas vt res fortius ericat.

De regimine malitiē cōplōnis calē ⁊ sicce. Cap. 25^m.

Vlatur hīs eaz cibus fridis ⁊ hūidis ⁊ herbis
fridis ⁊ hūidis: ⁊ p̄p̄ endiuia: ⁊ deuētēt ea in
qb⁹ ē frig⁹ ⁊ siccatas vebemēs. Et ex eis que
p̄ferunt ei valde est lac asinū de quo bibat
debilis v̄qz ad. viij. sextaria cū aliquātulo zucchari ta-
barzet ⁊ nō plurimo: ⁊ fortis v̄qz ad. x. sextaria: ⁊ v̄tā
emplis ⁊ ep̄ibimatis frigidis ⁊ humectati⁹: ⁊ cūz h
toto nō opz vt pueniat ad vltimū in humectatione: ⁊
pueniat ad sūmū cū ea mollificatio. Et opz vt deuētēt
rizi ⁊ cymini ⁊ condimenta ⁊ p̄bistis plurimos: sed
parū ex p̄bistis qñq; nō nocet p̄pter p̄portionali-

tates: ⁊ deuētēt carnes grossas ⁊ membra grossa bo-
narum carnium sicut cpar ⁊ splen.

De ponit regimē malay cōplōnis epas cōpositaz: ⁊ p̄ calide ⁊
sicce. Sextaria est p̄dus ser. 3. ⁊ viij. granor. viij. sextaria sūt. xlv.
3. g. vi. 3. minus trib⁹. 3. cū aliquātulo zuccharo tabarzet: ⁊ nō plu-
rimo: qz multū possit inflāri ⁊ p̄uerti in cholera. Deuētēt r̄gē
qz calidū ⁊ siccū: s̄ r̄gē cymini ⁊ cōdimēta. s. sp̄eruz ⁊ p̄bistis r̄gē.
Cōsiderādū qz p̄bistis calidi sunt vt lupia: ⁊. z. cañ. Aui. s. pa-
rum qñq; nō nocet p̄ p̄portionalitātē. i. p̄ueniētiaz. s. in suba: vel
qñq; qz qñ querit apertio. Dāius. n. est iuuamētū eoz in facien-
do apertione qz in calefaciēdo nocumētū. Bonarū carnū. i. aia-
liū habentiū bonas carnes: h̄ enī sūt ex istis aialibus: oia tñ sunt
difficilis digestiōis ⁊ grossi nutrimentū.

De regimine malitiē cōplōnis calē ⁊ hūide. Ca. 26^m.

Administrant frigiditā in qb⁹ est stipticitas
⁊ ericatio aliqua ex cibus ⁊ medicis: ⁊ si fue-
rint medicine admistrent et ea que subtili-
tiaz nō insit eis ericatio sic est aqua calē
⁊ zucchari tabarzet. Aut sumas ex succo arboris so-
latri: ⁊ alkekengi quāritas quinquaginta gusneti v̄qz
ad. lx. cū duob⁹ aū. aloes ad fortē ⁊ minus illo ad de-
bilem aut medietas aū. de biera cū duobus sextarijs
de cassia fistu. dissoluta in sacrasati aque solatri: aut
aque endiuie: aut cassie fistule sola in aqua edinie: aut
aqua fensculi: aut aqua solatri.

Ponit regimē male cōplōnis epas calide ⁊ hūide. Et p̄mo
in gñali. Secdo in sp̄ali. ibi. (Aut sumas.) Cedit qz eribeant frigi-
da ⁊ sicca: ⁊ si ibi est hec mala cōplōnis cū materijs dens subtili-
tiantia. i. apertitia ⁊ subtilitā mām. Et h̄ actu nō ericent: qz illa
materiā subtiliādo ⁊ ericando ⁊ apertido educunt sicut est aqua
calē. Aut gusneti. pondus est ⁊ nō inuenit quātū: tñ totum nō est
quātū. 3. j. aū. 3. j. s. sacrasati. 3. iij. s.

De regimine malitiē cōplōnis fride ⁊ sicce. Ca. 27^m.

Regimē ei⁹ emplis calidis ⁊ p̄nguib⁹ lenib⁹ cū
emplastris p̄fectis ⁊ alijs: ⁊ administrant cō-
fectiōes calide sicut dialacca ⁊ diacurcuma
⁊ p̄fectio de lacca ⁊ homozula ⁊ athanasia ⁊
lokium: ⁊ de p̄fectione kenderucon quāritas cicris:
aut fabē cū aqua de radicibus in qua cadūt olera hu-
mectatiua: ⁊ administrēt v̄nū subtile forte. Et cū fue-
rit illic p̄strictio nāe administra pillulas modi huius:
R. serapini amoniaci opoponaci ptes equales: semi-
nis ap̄ij: ⁊ anisi: amboz aū. medietatē ⁊ quartā parē:
stant ex eis pillule: aut sufficiat serapinuz cū vino eoz
fm necessitatē: ⁊ sit p̄dus ei⁹ vni⁹ aut duoz aū. aut
oium cū sunt oēs medicine administrate: ⁊ dosis eius
sit in debili. j. aū. ⁊ forti. ij. aū. Et opz vt tu obserues
vt nō adueniat vltimus finis in mollificatione.

Ponit regimē male cōplōnis fride ⁊ sicce. Et p̄mo intendēdo
ad cām. Secdo ad accidens. ibi. (Et cū fuerit illic.) Cōfectiones
quas ponit ponunt. s. cañ. tracta. i. Et cum iste sunt pillule solut-
ue ⁊ calefactiue. ⁊ sit pondus eius. s. serapini v̄nū supple quādo
vna medicina ponit tñ cū eo: aut duoz supple quādo due ponunt
tura aut omnium cum sunt omnes rē.

De regimine malitiē cōplōnis fride ⁊ hūide. Ca. 28^m.

Administra ex cibus ⁊ medicis ea in qb⁹ sūt
caliditas ⁊ stipticitas ⁊ subtilitatio ⁊ ericac-
io: ⁊ si est illic mām euacua cā cū eis qz sunt sic
aqua de radicib⁹ fortib⁹ ⁊ sic alkekengi ⁊ sic
biera archigenis cōne subtili ⁊ subtiliā regimē ⁊ ea-
lesac ip̄m: ⁊ sit cib⁹ ei⁹ ex carnib⁹ lenib⁹ cū semib⁹ ⁊ vi-
nū sit forte subtile purū parū. Et administra p̄fectiones
magnas fm qz faciunt eas necessarias boza ⁊ dispō: ⁊
administra emplastra resolutiua exterius.

Gentilis

Cponit regimen male coplerionis fride et humide epatis. 2 p. 3.
De paruitate epatis. Cap. 29^m.

Minor est epar in gbusdaz boib⁹ et est qñqz sic
ren pu⁹. Et sequitur ei⁹ putat⁹ qz cu⁹z bō assu-
mit qd necessarii est ei de cibo nō capit ipm
epar: et mittit ipsi stomachus illud a quo cō-
stringit et facit illud accidere oppilationē: aut dolorē
grauatūz et extēsiūz: aut ledit virt⁹ epatis in opōnib⁹
suis pp coarctationē virtutis ei⁹ operātis sub virtute
patiētis supueniētis ei: qre destruit dīspōnes attra-
ctiōis: et dīgōnis: et retētiōis: et expulsiōis.
Et qñqz cōicant sāguinolēta vētris egestio et flux⁹ vē-
tris: qñ de cibo nō attrahit ad epar illd qd colatū ē.

Determinat de egritudine quadā epatis que est ipsius paruitas.
Et pmo notificat nobis paruitatē epatis fm se et ex suis accidēti-
bus. Scdo ponit signa. ibi. (Quicqz.) Tercio curā regiminis. ibi. (Re-
gimen.) Considerandū pmo qz tūc agēs operat sub virtute pa-
tiētis quādo patiens superat agēs: hoc intelligit Auiē.

CDe signis. Cap. 30^m.

Quandoqz signant ipaz vt sit cuē⁹ ab ipsa in
epate oppilationis vt vētositas plurima: et gra-
uat ipm cib⁹ tēpate qñtātē et debilitat corp⁹
pp tērea qz indiget cibo plurimo: et assiduā
debilitas dīgōnis et multiplicat cuē⁹ oppilationis et apha-
tū et certificat illd breuitas dīgōis in creatiōe. Et laz
fuit bō cul⁹ corp⁹ nō ledebat a cibo in aliq: et nō alcē
debat ad ipz aliqd de quo eēt curādū: qre existimauit
Bal. qz ipse erat infastiditus pp putatē epar et pstri-
ctionē vliū ei⁹. Rexit g ipm regimine similis sui.

Chic ponit signa: et sunt nota. Qd dō dicit de Bal. nō appet mibi
vbi sed de epatis putate dicit in thegul. z. ter. comē. is. Et fuit bō
cul⁹ corp⁹ nō ledebat a cibo in aliq: et nō alcēdebat ad ipm. f. epar.

CDe regimine iplox. Cap. 31^m.

Regimen iplox est pparatio cu⁹z cibis parue
quātītatis et plurimi nutrimenti velocis pene-
trationis: et vt assumant separati in vicibus.
Et admittunt medicie solutue et diurectice
mundificatiue epatis et subtilitatie et aperitiue.

Chic ponit curam: pater.

Dubium
CEx pcedētib⁹ dō dubitare ptingit an sit pueniēs in epate super-
lesactio simul cū endiua vel alia re infrigidare miscere cerusam.
Et videt qz nō: qz nullus auctor in cura male coplerionis epatis
calide cerusam docet apponere. Amplius cerusa exterius appli-
cata nō pōt puenire ad epar cū sit grossarū partium et stipitica. si g
exterius remaneat pstringēdo magis calefaciet pp hāc enī cām
videt poni qz plumbū sit lana calidius: vt. s. de pblematib⁹ pble-
mare. 19. Amplius aut pbiēt trāspirari calidū. Oppositū hui⁹
arguit ex quodā dicto Aui. z. can. cap. de endiua. vbi aq⁹ ei⁹ cū ce-
rusa et aceto est mirabile epitima in infrigando illd cui⁹ infridatio
querit. Tñ hac qōne due sunt opiones: Quidā enī simplr negāt
cerusaz nullo mō debere sup epar calefactū apporimare simplr
vel cōmiste: moti rōne tali qz si cerusa deberet pferre: aut hoc fa-
ceret remanēs exterius aut interius penetrās. nō cōfert exterius
remanēs vt notū est: imo potius noceret: si g in iuuare opz qz pe-
netret: sed penetrare nō pōt pp grossitē. vnde Aui. pmo can. fen.
z. illo ca. loquamur nūc zc. Cerusa est grosse nāe et grossarūz par-
tis: quapropter cū est de foris nō penetrat in poris: et si penetrat
nō puenit ad poros spiritūū neqz ad mēbra pncipalia iuutiliter
ergo apporimabit: adhuc positio qz pfundet ipsa est venenosa:
vt oēs ponit: g maxime epari pūabit. hoc ē pfirmāt alia rōne.
Quia qd applicat sup pncipalia dō hēre aromaticitatē: vt. 4. fen
pñi can. z. supra de reb⁹ pueniētibus epari cōmēdauit. A. cerusa
aut aromaticitatē nō hz. Ad auctozitatē. A. rident qz cerusa est
mirabilis in infrigidando absolute: nō tñ epar. Et cū hoc sit abso-
lute pbatū: nō est necessariū semp esse verū. Cerusa enī pbiētur
poni sup epar calefactū: aut qz timet de eius venenositatē: aut qz
pter sui grossitē. nō ppter grossitē qz sicut declarabit hoc pōt

Dubium
CDe debilitate epatis. Cap. 32^m.

Chic ponit curam: pater.

CDe debilitate epatis. Cap. 32^m.

CDe debilitate epatis. Cap. 32^m.

CDe debilitate epatis. Cap. 32^m.

CDe debilitate epatis. Cap. 32^m.

CDe debilitate epatis. Cap. 32^m.

CDe debilitate epatis. Cap. 32^m.

CDe debilitate epatis. Cap. 32^m.

CDe debilitate epatis. Cap. 32^m.

CDe debilitate epatis. Cap. 32^m.

CDe debilitate epatis. Cap. 32^m.

CDe debilitate epatis. Cap. 32^m.

CDe debilitate epatis. Cap. 32^m.

CDe debilitate epatis. Cap. 32^m.

CDe debilitate epatis. Cap. 32^m.

CDe debilitate epatis. Cap. 32^m.

CDe debilitate epatis. Cap. 32^m.

Super tertio

iuuare alias medicinas. similr etiā qz sua grossities per alioz ad
missionē remoueri pōt: nō pbiēt qz venenosa. nā z si cerusa sit
venenosa nō tñ est de venenis pūatib⁹ nobis in epate: sed a qñtate
te frigida: et mō sube grosse. Multa autē sunt que nobis a qñtate
sunt venena in casu tñ sunt curatiua sicut iusquamus castoreū et
similia. Rōnes eoz soluunt. Tāllia est opio que semp 13 qz ceru-
sa cōpetat sup epar calefactū appositā. Qd ipm pbat: qz medicia
frigida est: et extra appositā nō est veneni: g posita exterius infrig-
gidare poterit. Sed ista positio falsa est sic absolute. plata: qz ce-
rusa sola apporimata exterius: stipitcat et oppilat poros: et ideo
magis calefaciet. Tād dissolutiōē g bulus qñtis psciendū quid
sit cerusa. Est aut tuberosa: as que ex plumbo colligit hoc mō. ac-
cipiat vas terreū et in fundo ponat fortissimū acetū: et qd suppo-
nunt vvas albas: deinde suspendunt in eo lamine plumbee: et ap-
plicant lignis per trāfuerum supra posita sup vvas ostificio: de-
inde vas optime cooperit coopertorio vno de pāno et alio de ligno:
deinde ponit in fumo pecudis vel porcino vsqz ad medietatē vasis
vel plus et dimittit: et qd post qtuor mēses: qdā vō post. r. dies il-
lud discooperiunt et sic deinceps et accipiunt illud qd apparet sup
laminas: illas: et mālissimas: et lauit quousqz albecat: et recondunt.
Quidā vō cū sale illā pficiunt. f. pondō de eo in fundo vasis siml
cū aceto. Ex gbus cōpēbēdi pōt qz cerusa fride et sicce coplerio-
nis est gñata ex plumbo et acetū feruere et extrinsecro calido. Appa-
ret etiā qz est sube sicce grosse: qz subiles partes plumbi resolute
sunt. Tū g querit de cerusa an possit sup epar calidū epitima-
ri. Dōm qz sola nō: qz si infrigidet: plus tñ nocet cōstringendo po-
ros: et ideo calefaciendo per accides plus nocet qz pñt per se infri-
gidādo. Tñ aut querat de ea alijs reb⁹ admista. Dōm qz forsan
epitimaari possit. Tñ ppter qd pñderādū qz cerusa dupl⁹ in h
pferre pōt. Uno mō infrigidādo et alterādō. Non enī est imaginā-
dum qz oīs medicina frigida exterius appositā si debet interiora
infrigidare opz qz penetrat ad interiora: sed alterando vñā partē
post aliā hoc facere pōt: sicut si aliquis laceat sup terrā vnde isfr-
gidat cerebrū aut stomachus aut epar ei⁹. hoc nō est: qz terra ad
interiora penetrat: sed qz alterando partē post partē hoc facit. sic
etiā infrigidare poterit cerusa dico alijs mista: qz si non cōmiste
forzan plus possit calefacere per accides qz infrigidare per se: sed
alioz virtute accidētalis eius calefactio ipedit et iuuat in infrigi-
datione per se. Alio mō cerusa possit iuuare: qz sui stipiticitate im-
pellat interius alias medicinas: simile ei qz pñt per se. de simpli. me-
dicina cap. 5. dist. 3. qz stipiticitas olei rosati iuuat ad penetratio-
nem. pfundius enī penetrat qz olei solū. Licet vō possit cerusa sic
iuuare pueniētius credo qz sit vti alijs medicinis infrigidantibus
in gbus maior puenientia est ad epar. Cōbiecta autē soluunt. Lū
pmo dicit qz nullus auctor fecit mētiōē. Dōm qz multe sunt res
frigide que possunt apponi: de qb⁹ nō dixerunt pñenti melioribus
medicinis. Ad scdm qd dōm ex positione p. 3. Ad rōnes illorū
de pma opione. Dōm qz cerusa non penetrat: qñt tñ pñt appet
supra. Ad aliā dōm qz sola aromatica nō est: sed alijs mista pōt
aromaticitatē acgrere. rō vō positionis secūde friuola est zc.

CTractat⁹ secūdus de debilitate epatis et oppilationē
eius et doloribus et inflatione eius.

CDe debilitate epatis. Cap. 32^m.

Aquit Bal. epatic⁹ est ille in operatio-
nibus epatis cui⁹ est debilitas absqz re-
manifesta ex apostemate aut dubellati.
Verum debilitas epatis in veritate se-
quitur egritudines epatis.

CIn tractatu pcedenti determinauit Auiē. de
dīspōnib⁹ epatis in cōmuni magis: et de malis coplerionib⁹ eius: et
quadā alia spālī dīspōne: hic intrēdit spālter pñqz de alijs epatis
dīspōnib⁹. pmo determinat de spālīb⁹ eius dīspōnib⁹ que sunt.
debilitas oppilatio inflatio et dolor. Scdo determinat de egritu-
dinibus cōmūib⁹ ei⁹. ibi. (Apostematū in partib⁹ epatis.) Tercio
determinat de gbusdā dīspōnib⁹ que sunt in corpore ex parte ei⁹
qd ab epate expellit extra: aut retinet et coarctat. ibi. (Quicqz diuer-
sificat expulsiōes.) pma in quatuor: sicut quatuor sunt pñ-
cte dīspōnes de gbus tractat. pmo ergo determinat de epatis
debilitate. Scdo de oppilationē. ibi. (Oppilationes epatis.) Tercio
de inflatione et vētositatē. ibi. (Quicqz aggregat.) Quarto de do-
lore. ibi. (Epari qñqz.) pma in tres. pmo ponit cās debilita-
tis. Scdo signa. ibi. (Lolor est ex reb⁹.) Tercio curā. ibi. (Si cognov-
ueris.) pma in tres. pmo ostēdit qd sit epatis debilitas. Se-
cūdo ponit cās. ibi. (Et illud.) Tercio ostēdit sui modos. ibi. (Et de
bilitas epatis.) Tñgt. B. f. s. de iteriorib⁹. 7. cillo versiculo. hoc
sunt

sunt essentialia epaticoꝝ zc. Considerandum q̄ sicut supra sen
13. dicebat stomachi debilitas cum erat absq̄ cā manifesta: sic etiā
dicitur epatis debilitas quādo epar deficit absq̄ cā manifesta ex
apostemate: s; tñ cū quelibet egritudo ledat epatis operationem:
epatis debilitas omnem pōt sequi morbum.

C Et illud aut est propter malitiā cōplōnis singularis
sine materia cuius p̄ncipiū est ex epate in ipso: aut ex
mēbris alijs que sunt inter ipsum z inter ipsa vicina si-
cut est fel quādo sit vt nō trahat cholera: aut splen qñ
sit vt nō trahat melancolia: aut renes: aut vesica: aut
matrix propter vehementiā retētionis menstruoz; z
corūp̄is ppter ipsas sanguis ep̄is: aut stomachus cui
nō mādāt ad ipsum chilū bone digestionis: aut illū q̄
de eo corruptus est aut ppter itēstina cū ledunt: z qñ
multiplicat in eis humor viscosus z accidit iter ea z in
ter fel oppilatio z nō sepat cholā ab epate z remanēt
plena: quare nō recipiūt illud q̄ vadit ad ea ex sangui-
ne. Et hoc multoties accidit in colica: aut pp cōitates
membroꝝ pectoris: aut ex corpore toto sicut fit in fe-
bris. Et qñq; est nō ppter malitiā cōplexionis so-
lā: imo ppter apostema sanguineū: aut herisipilla: aut
bubulē: aut cancrū: aut vindimiaz: aut pp vlcus z scis-
surā: aut pp putrefactionē accidētē epati.

C Considerandū q̄ debilitas epatis pōt seq oēm epatis egritudines.
Epatis aut egritudines sunt male cōplōnes apata z solones cōti-
nitatis. Primo ergo ponit p̄m cām debilitatis epatis q̄ est mala
cōplō subdiuidēs bec in suas cās. Sc̄bo ponit alias cās simul. ibi
(Et qñq; nō est.) **C** Dicit p̄ q̄ illud. i. epatis debilitas est aut ppter
malitiā cōplōnis sine materia. cuius. i. male cōplexionis. vel cuius
scilz debilitas epatis p̄ncipiū est ex epate zc.

C Circa quā prēp dubitat. Diceret alijs Aui. vt sup̄flus. nā si epa-
tis debilitas sequit alias epatis passiones non debuit de ea facere
sp̄ale caplm. simul. n. determinatō de passionibus epatis videt de-
terminatū fore de eius debilitate. **P** dōm q̄ sic est de epatis debi-
litate sicut de alijs accidētibus. alia. n. accidentia p̄nt p̄siderari du-
pliciter. Uno mō vt ipa de necessitate alios morbos p̄sequunt nec
addit sup̄ eos in curatio: z hoc mō de eis nō fit determinatū capi-
tulū. Alio mō vt accidētia addit sup̄ morbos p̄ncipales itētionē
aliquā cure: z vt sic caplm fit de eis s; se. sicut Aui. fecit de soda. nā
soda nō fit nisi a modis alijs egritudinū cerebri: z tñ de ea sp̄ale se-
cit caplm. sic z debilitas epatis vt de necessitate cōsequit morbos
alios nō hz sp̄ale caplm: sed vt addit in intentione curationis exi-
stēs aliquid per se qñq; cuius cā manifesta non est quādoq; re-
cedente enim quādoq; malita cōplexionis aut apostemate ab
epate aut morbo alio remanet resolutio z laxitas in epate: cuius
causa p̄fens manifesta non est.

C Dubitat sc̄bo q̄ dicit sine mād. Diceret quis. nōne ē cōplō mālīs
pōt ēē huius cā. Amplius ipse exequens declarationē ponit cām
male cōplōnis cū mād. **P** dōm q̄ et mala cōplexio cū materia z si-
ne mād pōt esse illius cā. S; dixit sine mād: q̄ qñ epar deficit ex ma-
la cōplōne sine mād deficit a cā minus manifesta q̄ qñ ibi est mate-
ria: z iō tñ recte pōt dici epatis debilitas. **C** Considerandū pp sc̄bz
q̄ mala cōplexio epatis sine mād pōt dici dupl̄r. Uno mō sine mād. i.
in epate generata ex sui malitia: z hoc mō cā debilitatis epatis est
mala cōplexio sine mād: q̄ si ēē ibi mād generata in epate ex p̄p̄ia
epatis malitia tñ cā ēē manifesta: z iō nō diceret sic proprie ille
epaticus: s; epaticus ēē possit dici. Alio mō possit credi q̄ bec ma-
la cōplexio ēē sine oī mād: z hoc est falsum sed est cū mād ad ipsum
repulsa: vel in eo remanēt ex defectu alioꝝ mēbroꝝ z nō ex suo:
z hoc mō dicta mala cōplō est cuius mād. i. ex defectu alioꝝ mēbroꝝ
z sine mād. i. ex p̄p̄io defectu: z tñ dicit ille epaticus q̄ epar defi-
cit absq̄ manifesta cā z per se in epate. **C** Considerandū post ppter
illud q̄ dicit. z qñ multiplicat. q̄ ex multiplicatione humoris vi-
scosi circa itēstina z maxime circa duodenuz accidunt plura nocu-
mēta. **P**rimo q̄ oppilat via itroitus cholere in itēstina. Secundo
q̄ sex nō expellit. Accidit ergo ex retētionē colica vel iliaca: z q̄ i-
tēstina sunt plena fecibus z flegmaticis sup̄fluitatib; nō suscipiūt
illud q̄ peruenit ad ea de sanguine. i. ad eoz nutrimentum: z due
materie redūnt ad epar. i. cholera z sanguis q̄ debebat itēstina
nutrire: vñ accidunt in eo debilitas. Vel possit exponi q̄re. i. q̄ sunt
plena. i. nō recipiūt illud q̄ vadit ad ea de sanguine. i. de mād q̄ sic
ri sanguis: q̄ nō recipiūt a stomacho chilus: z iō epar debilitatur.

C Et debilitas epatis totalis aggregat debilitatē oīuz
virtutum eius. Et quādoq; non est debilitas vn̄tut
salis: imo est fm aliquam quatuor virtutum. Et pluri-
mum quidem debilitatur attractiua z digestiua ex fri-
gore: alia humiditate: z debilitatur retentiua ex humi-
ditate z expulsiua ex siccitate.

C Considerandū q̄ sicut dicebat de stomacho: q̄ tñ erat eius debi-
litas vniuersalis qñ. i. oēs debilitant virtutes: z tñ erat sp̄alis qñ
fm aliquā solū. sic de epate itelligit. Et q̄ attractiua z digestiua in-
uant a caliditate: iō frigore debilitant alia humiditate: q̄ attracti-
ua fixationē eger: z iō humiditate debilitat. Digestiua vō eger humi-
ditate cōueniētē nō sufficere calidum: z iō nimia humiditate debi-
litari pōt. Alia patent ex dictis in sen. 13.

C De signis.

Cap. 2^m.

C Olor est ex rebus que significant s; plurimū
dispositionem epatis. Epaticus enī fm plu-
rimum est decliuus ad citrinitatem z albedi-
nē. Et quādoq; declinat ad viriditatem z
fuscitatem sicut diximus in significationibus comple-
xionum. Et illius quidem epar cuius colorē vidēs
fm finem sanitatis egritudinem non habet. Et medi-
cus quidem expertus cognoscit epaticum z stomaticū
omnem per colorē suum non egens cuius eo significa-
tione alia aut pauca alia vt puta. Et nō est ad illud no-
men signans illum p̄portionale p̄prium.

C Primo in generali ponit signa debilitatis epatis. Secūdo in spe-
ciali. ibi (Cōplexiones aut.) **P**rima in d. **P**rimo ponit quedā si-
gna sumpta a colore. Sc̄bo ponit signa sumpta ab excrementibus. ibi
(Et egestio.) **C** Considerandū p̄ q̄ epar vt plurimum p̄mutat aut ad
caliditatem aut ad frigiditatem. Et iō vplurimū epaticoz color declinat
ad citrinitatem: z hoc cū est epaticus ex mala cōplōne calida que p̄-
cessit: aut q̄ est frigida declinat ad albedinē: z hoc qñ est a frigidity-
te. sed qñ caliditas aut frigiditas intendunt declinat color eoz ad
viriditatem aut ad fuscitatem. i. aut pp forte aduersionē aut ppter for-
te cōgelationē. **C** Considerandū post q̄ nō de quocunq; medico
dixit illud sed de experto: q̄ isti sunt in qbus multa firmant iudi-
cia z exp̄tētia rōni p̄dicta. Inexp̄ti autē medici. i. carētes scia sicut
in alijs sic in his oberrāt iudicēs. Et iō Sal. s. de iteriozibus. 7. ca.
Uos aut cognouistis q̄ multas vīo iūfirmo passiones itellexi quo-
dā iudicio nuntians per eius colorē.

C Sed dubitat vtruz color possit ostendere epatis dispōnē existēs
signum illius certū. **P** videt q̄ nō: q̄ signū multuz variabile non
pōt certe de epas aut stomachi dispōnē nūtiare. taks at est color:
nā variat ex dispōnē acris: z ex dispōnē membroꝝ cuti adiacen-
tiū pōt variari. Ampli aut si color de iterioꝝ corpis dispōnē mon-
straret: tñ maxime demonstraret dispōnē cordis: q̄ cor toti domi-
nat. s; sup̄ ipsius dispōnē nō videt significare: ergo zc. **P** Oppositū
vult Aui. hic z Sal. predicto loco. **P** dōm q̄ corporis color de dis-
pōnē indicat epatis z stomachi. **H**ui cā est q̄ color diuersus cau-
satur in cute ex diuersa humorū manerie veniētium ad cutim. sup̄
illa ergo mēbra cutis color significat q̄ sunt cā diuersitatis coloris
in cuti fm diuersam eoz dispōnē. **H**ec p̄positio nota est. **O**mnē
eniz q̄ ab aliquo orit q̄ illius cā est: significatio est eius a quo ē:
vt Sal. loco p̄allegato: s; epar z stomachus sunt cā diuersi coloris
in cuti fm diuersam eoz dispōnē. nā cutis color maxie diuersificat
ex diuersis humoribus. Epar aut diuersa humoribus tribuit colo-
res. Similr z stomachus pōt esse causa diuersitatis in humo-
ribus: quia cum chilum substantie male epati transmittit epar non
pōt oīno illam trāformare: quare remanet sub aliquo mō sui co-
loris. quēadmodū videmus q̄ cū epar nō tribuit bonos humores
mēbris q̄ mēbra in assimilationē deficiunt vt qñq; generet caro al-
ba citrina nigra vel viridis: vt sumi pōt ex mēte Sal. s. de acciden-
ti z morbo. ca. 1. z sequit q̄ color sup̄ hōz dispōnē significet. **P** Ex
qbus haberi pōt p̄ q̄ si color significet sup̄ dispōnē hōz membroꝝ
nō significat sup̄ eoz dispōnē vt est imaterialis: s; maxie vt ē dis-
positio p̄dicta materie. **N**ā si color citrinus significet sup̄ dispōnē
calida epatis: hoc nō facit immediate sed mediātē abūdātia chole-
re: q̄ ipsa multiplicat ex dispōnē epatis calida z sic calidā epatis
dispōnē significat. **S**istr si color nālis vt p̄mixtus ex albo z rubeo si-
gnificet sanitatē epatis hoc facit: q̄ significat nālis sanguis abun-
dantiam: sed hoc fit ex sanitatē epatis. **P** Ex predictis ergo habet
q̄ color immediatius significat de dispōnē epatis q̄ de dispōnē sto-

Ala

Gentilis

mach. nā sup illo color: immediatus significat q̄ tribuit humorib⁹ colorē quo cutis colorat⁹: hoc aut facit epar. Stomachus aut non sic: sed cū hō est plūbei coloris pōt significari: q̄ stante epate sano significat q̄ epati dat cibū crudū: q̄ cruditas fit a frigiditate: ideo stōchi defectū a frigiditate significat. Cōsiderādū q̄ si ex colore debcamus significare sup dicta mēbra regunt additōes quedaz ex pte signi q̄ quedā ex pte significantis vt ex pte medicis: q̄ d̄ esse expertus sicut dictū est. Et pte dō signi. l. coloris ex quo significamus: q̄ d̄ presupponi q̄ color iste nō fiat a cā extrinseca. sic enim de articulat⁹ determinat. Hal. hoc signū in tēgmi. z. ter. cō. io. tra. testiculoz. f. illo ca. l. otus dō corpi. vbi. Permutat enim dispo- nes distēperat. f. habitatiōes cutis fm se formātes. D̄ ē suppo- ni q̄ color cutis humores correspondēt. Color enim cutis abundā tū ostēdit humorē si nō in interioribus occubuerint: vt. z. cōmento p̄me p̄l. aso. z. 4. de regimine sanitatis. Cō ad obiecta in d̄ius p̄. Ad p̄mū dōm q̄ nō est fermo de colore variato a cā extrinseca sed intrinseca magis. Ad scōm dōm q̄ cor nō trāsmittit sup toto aliq̄ q̄d variat colorē: sed trāsmittit subām spūalem magis que nō recipit varietatē penes citrū viride z uirgū: sed epar hoc fa- cit: z s̄st stomachus fm modū dictū. Cōsiderādū post p̄ hoc q̄d dicit vt puta zc. q̄ illa p̄s pōt dupl⁹ exponi. p̄mo q̄ medicus ex pertus cognoscit epaticū z stomachicū zc. Sed diceret aliquis: q̄ medicus cognoscit p̄ colorē oēm passiōē stōchi z epatis: q̄ q̄cūq̄ h̄z aliq̄a passiōē stōchi z epatis pōt dici stomachicū z epaticū. R̄ndet Aul. q̄ itelligit p̄ stomachicū z epaticū eū qui stōchi vel epatis debilitatē patit absq̄ cā manifesta vt ipse dicit. z non itelligit oēm q̄ h̄z egritudinē sed dicit sic. vt puta. q̄ nō inuenit alibi aliud nō mē q̄ significet debilitatē stōchi z epatis de quo intendimus nisi hoc nomē stomachicū z epaticū: sicut si hoc nomē aial esset nomen alicuius determinate sp̄s: illa sp̄s nō haberet nomē aliq̄d ppor- tionale sibi z p̄p̄t. Si ergo loquēdo ad itētiōē de specie illa di- ceremus aial mouet: nō itelligeret de omni aiali s̄ de illa sp̄e t̄m. Cō illo mō pōt exponi: q̄ dixerat q̄ nō eget significatiōe alia. Dic Aul. q̄ nō debes hoc absolute itelligere: s̄ nos volētes ponere q̄ signū sumptū a colore erat valde efficax nō inuenimus aliud nomē quo possum⁹ hoc denotare nisi istud cū dicim⁹ nō eget cū eo alia si- gnificatiōe. ex hoc dicim⁹ de aliquo. iste est sapiētissim⁹: nō tū vult significare q̄ nullus inuenit sibi cōpar: s̄ fere eius sapia z bonitas nō pōt explicari p̄ aliud nomē sive per aliū modū loquēdi.

C Et egestio z vīna similes aque carnis significāt fm plurimum q̄ epar nō est fortiter laborās in generādo sanguinē: quare non separat mā ei⁹ a chilo: neq̄ colat sp̄m ab aquositate: z hoc fm plurimum est significatiō debilitatis epatis. Et iste fluxus vētris lauatū in fine suo pmutat ad sp̄m aliū z fit in h̄ite cōplōne calidaz virulentus: deinde fit sicut fex z sicut sanguis adustus z multiplicat ante ipsum solutio vētris cū cholera pu- ra. Et in h̄ite fridā cōplexione fit sicut sanguis cōgela- tus z perueniūt ambo simul ad educēdas res diuersas r̄ qualitatis z substantiarū z p̄p̄e in h̄ite frigidā cō- plexione. Et est sicut accidit ppter debilitatem dige- stionis stōchi. Et plurimos eoz qui debilitatem h̄nt in suo epate comitat⁹: z p̄p̄e cū penetrat cibus dolor leuis extensus vsq̄ ad furcas.

C p̄mo facit hoc. Scō ostēdit permutationē huius exētis. ibi (Et iste fluxus.) Cō dicit q̄ egestio similis loture carnis significat q̄ epar nō laborat fortiter in generādo sanguinē. quasi mā eius. f. sanguis nō separat. f. in forma z colore a chilo: z q̄ chilos est alb⁹: ideo sanguis ille rēdit ad albedinē z nō est vere rubens: z iō subti- lis z albus. Apparet ergo vīna vt lotura carnis: q̄ nō separat ab aquositate sanguis. Et appet egestio vt lotura carnis: q̄ chilos at- tract⁹ in meseraicis nō separat a nā chili: z hoc fm plm est signifi- catio debilitatis. f. digestiōe epatis: quāuis possit esse ex debilitate retētiue vt ponet: s̄ hoc fit sepius. z iste pmutat ppter actionē vi- teriorē z corruptionē. fit virulentus ex egestione postea vt fex scilz melica. z hoc ex vteriori actiōe p̄n̄t gressat z multiplicat an̄ zc. q̄ ex actiōe tali p̄m mā vertit in cholera q̄ in fecē ex adultiōe: z iō an̄ ipm. f. h̄e fex: vel an̄ ipm. f. virulētū. vel an̄ ipm. f. lauatū. nā flu- xus vētris lauatū nō fit ex mala cōplōne calida nisi cū pducit ad resolutiōē: sed ante q̄ adurit humores z puerit in cholera. Et in h̄ite cōplōne fridā fit supple post lotiū sic sanguis p̄gelatus ex vi- teriori infrigidatiōe vel putrefactiōe: q̄ derelictus a p̄p̄o calido. Propterea credo casuatē friditatē accidit a qua putrefit: p̄-

Super tertio

ueniūt ambo. f. fluxus lauatius in cōplōne calida z frigida ad edu- cēdas res diuersas. Cō d̄ tu. d. quare perducit ad educēdas mate- rias magis diuersas mala cōplexio frigida q̄ calida. D̄ d̄ q̄ eia existētia rēdunt ad nām p̄mā. f. melicē vel cholera aduste: s̄ possit generare meliaz p̄gelationē: nō tū ex oi humorē: accidit s̄ q̄ hu- mores infrigidati putrefiūt in seipsis. Et sicut vniūsq̄ humor ab alio differt sic. p̄p̄ia recipit corruptionē z putredinem: z iōeducti- alias h̄nt formas: z iō Hal. ibi ponit q̄ in debilitate epatis ex frigi- ditate in p̄ncipio nō est febris: sed morāte febres oriunt⁹. Et est. f. in eis fluxus sicut ille q̄ accidit ppter debilitatē digestiōis stōchi. illi est fluxus cibi nō digesti in stōcho: ita iste est fluxus humorū nō dige- stoz in epate: vel ille est fluxus cibalis: z sic iste.

C Sed dubitat⁹: q̄ Aul. dicit fluxus vētris lauatius: z nō dicit hoc de vīna lauatua cū posuit egestiōē lauatua z vīnaz simul. fore signū debilitatis epatis. D̄ d̄ q̄ vīna lauatua pōt pmutari. Et Aul. dedit h̄ itellgi. Cō d̄ d̄ q̄ magis pmutat fluxus q̄ vī- na: q̄ in cōcūo sunt plures supfluitates q̄ in gibbo. Sanguis cui puenit ad gibbū iā mundificatus a supfluitate melica z cholericā: z p̄p̄e supple fit iste fluxus sic stōchi cibalis cū penetrat cib⁹. f. testis: z nō h̄nt actionē ad epar. Cō d̄ tu. d. q̄io fit flux⁹ cibalis in epatico cū iā posuerit q̄ fit fluxus vt lotura carnis. D̄ d̄ q̄ fit fluxus vt lotura carnis q̄tū ad illū q̄d ad epar vel meseraicas por- taf: sed fit cibalis q̄tū ad illū q̄d remanet nō attractus ad me- seraicas. Cō d̄ posset aliter exponi vt dicat. Et est dolor leuis ex- tēsus. f. in epatico: z p̄p̄e supple est dolor iste cū penetrat cib⁹. f. epar. f. q̄ tunc magis grauat ppter onus cibi.

C Cōplexiones aut significānt ex radicibus p̄dictis in cognitiōe malitiē cōplōnis epatis. Et calida ponit hu- mores expansos. Et frida ponit humores grossos tar- dimot⁹. Et sicca ponit eos paucos grossos. Et hūida ponit eos aquosos. Et illā que fit ppter fel q̄nq̄ signifi- cat color: feticus. Et q̄nq̄ est cū ea egestio alba q̄n est oppilatio iter fel z itestina. Facta vō cōitatis sple- nis significat p egritudines splenis: z p̄ colorē in quo vincit nigredo. Stomatica vō significat p significa- tiōes nocumētōz stōchi z malitiā digestiōis. Et illa q̄ est p itestina significat per puncturā z ventositates z rugitus z p̄ colicā z que sūt similia illa. Et illa que est per renes z vesicam significatur per alterationem dis- positionis vīne ab eo q̄d opz fm nām. Et declinatio forme ad malitiā habitudinis z hydropisim. Et illā que fit ppter mēbra pectoris significat malitiā anbeli- tus z tussis sicca. Et quādoq̄ inuenit habens eam in suspensōis grauitatem aut tensionem. Signa autem apatus z duritiei z vlcēris z scissure z reliquoz dicam oia in suo loco: quare opz redire ad illa.

C hec h̄z duas. p̄mo ponit signa debilitatis epatis q̄tū ad sui- cas. Scō q̄tū ad sui modos. ibi (Significatio vō debilitatis.) p̄ p̄- ma in. d. p̄mo ponit signa debilitatis epatis facte a cā cōplōnali. Scō a cā cōpositiōali. ibi (Signa aut apostematū.) p̄ p̄-ia in. d. p̄mo ponit signa debilitatis cōis facte a cā generali cuius fm est ex epate. Scō cuius p̄ncipium est ex alijs membris. ibi (Et illā.) Cōue p̄mo dicit sunt dicta Hal. s. de interioribus. z c. 7. Ser. 4. trac. 1. ca. Scō pars posset diuidi in pres parentes. Cō circa fines considerandum q̄ Aul. nō posuit signa facte per cōitatem: q̄ hoc maxime cōtingit in febribus: z notū est. In suspensōis. i. pannicu- lis appendentibus epati diaphragmati z costis.

C Significatio vō debilitatis virtutis digestiue est q̄ cibus penetrans ad membra est indigestus aut parue digestiōis aut corripit digestiōis cōuersus ad qua- litatem malam. Quare multotiens inflāmatur ppter ipsum facies z oculi z est sanguis qui currit per flobō- thomiam declinans ad aquositatem z flegmaticitates nisi fit ex debilitate retētiue z non retineatur tempo- re quo digeratur.

C Modi debilitatis epatis erant duo. f. cōis oī virtutis sue z sp̄alis alteri virtuti. ponit ergo signa debilitatis sp̄alium virtutū epatis: q̄ ex hoc relinquit nota signa debilitatis cōis. p̄mo ponit signa debilitatis

debilitat digestiue epatis q suos modos. Seco ponit signa attractiue. ibi (Et albus purus.) vel ibi (Et vna.) Tercio retentive de re liquis et hoc nota signa debilitatis expulsiue. ibi (Uteru significatiue.) p^o prima in duas. p^omo ponit dicta signa 2 modos. Seco coparat. ibi (Et deterius.) Consideradu q nutrimentum pot ire ad mēbra nō digestū: aut parū digestū ppter duplicē cām. s. vel pp digestiue epatis malitiā: vel pp malitiā retētiue q nō tan to retinet tpe quo digestiua possit digerere: 2 iō signa bec signifi- cāt digestiue malitiā nisi ipsa eneniat ex retentive debilitate.

¶ Et deterius specieruz est vt nō digerat: deinde vt di- geratur parū: deinde vt digeratur male. Dixerūt quid- dam duas primas sequi fluxus vētris diuersarū par- tium 2 tertiam fluxus ventris sicut sanguis grossus. Et bec sunt absq comp^oebensione. Et ablutius quidem fluxus ventris significat debilitatez digestio- nis cum digestione pauca.

Sub 2^m ¶ Circa hāc p^o dubitat: qz Alii. ponit q nocumentū digestiue epatis qd est ablatio sit deterius deinde diminutio. minus vō nocumentū sit corruptio. Aliter. n. vt Serap. dicere. 4. trac. sue practice p^o mo cap. vbi nocumentū corruptiōis ponit deterius deinde ablatio- nis deinde diminutiōis. vbi sic. Et qn corripit virtus permutatiua: tūc qnq mutat cibū q venit ad epat ad qūitate orribiles. Et qnq remanet fm nām suā spatio logo pter qd recipiat digōne. Et qnq digerit media digōne: deterius harū triū est habitudo pma: 2 se- cūda est minoris corruptiōis q prima: 2 tertia est minoris q ille ambe. Et p^ofirmat rōne que sumit ex lra Serap. ibidē. Nocumentū. n. illud epatis est deterius q qd alterat sanguis ad dispōne mā- lā: vñ nutrimentū totius corpis corripit. hoc autē est qn digestiua epatis est corrupta. Vñ Sera. ibidē. 2 deterius harū triū est habi- tudo pma: qd est qz sanguis alterat ad dispōnem qua fit malus 2 puenit ad corruptiōne cōem. ¶ In cōtrariū huius est Auen. bic. ¶ Ad dissolutionē huius qōnis est hic cōsiderādū q nocumentū dig- estioniū pnt cōsiderari dupl^o: aut ex pte cause: aut ex pte eius qd derelinquit ex nocumentis. Si ergo bi modi nocumentoz cōparent penes eoz causas: tūc dico q nocumentū ablatiōis est deterius deinde diminutiōis. vltimū vō in malitiā est nocumentū corru- ptiōis. Huius rō est. nā ablatio 2 diminutio digōnis sūt a frigidi- tate falsē vplurimū: sed corruptio digōnis fit plus a caliditate: no- cumentū autē calozis in se minus malū est q nocumentū frigidita- tis vt supra fuerūt bec dicta declarata. Si autē cōparent bec nocu- mēta penes id qd ex eis derelinquit vt sic nocumentū corruptiōis est deterius deinde nocumentū ablatiōis: sed minus malū est no- cumentū diminutiōis sicut Serap. disposuit. Huius autē rō est. nā illud qd ex his modis nocumentoz derelinquit est res corrupta res nullo mō digesta. 2 res diminue digesta: mō deterius est rē cē corruptā q nullo mō digestā aut qd diminute digesta. nā in istis nō attendit malitiā maior vel minor nisi fm q magis vel minus sunt remota a posse pati vt p^oficant: mō distat magis sanguis corripit^o ad hoc vt fiat bonus q sanguis nullo mō digestus habens aliā ma- litū aut q sanguis diminute digestus: 2 hoc est ignotū apud eū qui parū vidit in p^oia nālī. Ita vō cōtradictiones solunt. Considerādū post q illud dictū fuit. p^ora alios. s. absolute. plarū est sicut ipse dicit. nā illa verba sunt absq cōp^oebensione dicere. s. q duas pmas. i. nocumentū ablatiōis 2 diminutiōis sequit flux^o diuersarū ptiū. 2 tertiā. i. nocumentū corruptiōis sequit fluxus sic sanguis gros- sus. bec. n. o^oā sine dubio vificari nō pnt. Sz si illa referant ad di- cta Sera. 2 ad ordinē que Sera. ponit tūc pnt verificari q p duas pmas itelligit nocumentū corruptiōis 2 ablatiōis: qz illo ordine Se- rap. disposuit. Et post p^odicta verba subdit. 2 sequunt pmas duas pcedētes eūo 2 vomitus speciez multaz diuersoz color 2 substā- tie: 2 sequit tertiam eūo similis loture carnis aiaus ex propinquo decolorat. Manifestū autē est q corruptiōne sanguis in epate sequi- tur fluxus 2 vomitus diuersoz color: qz ibi diuersi sunt humores corrupti. ablatiōes ēt sequit hoc cū nutrimentū nullo mō digestum nec cōuersum corripatur 2 putrefiat. Sz digōne diminutā sequitur fluxus sicut lotura carnis: qz hic est color sanguis diminute deco- cti. Considerādū vlt^o q ablatiū flux^o. i. flux^o sicut lotura carnis sūgt debilitat digōnis cū digōne pauca. i. sūgt debilitat digōnis 2 digōne pauca. Et est modus loquūdi filis ei quo diceremus. dolor significat malā cōplōne cū soluta continuitate. i. significat malam cōplōne 2 solutā cōtinuitatē q alterū istoz. Sic ēt fluxus lauiat^o significat debilitat digōnis vel pauca digōnem. Differt autē debi- litas digōnis a pauca digōne: q debilitas digōnis dicit propie de- sectū in virtute digestiua: sed paucitas digōnis dicit p^orie pauci- tatē ipsius actionis virtutis digestiue in ipsā mām. Et hoc fit qn

In opp^o
Rūsto

nō rāto tpe retinet cibū q possit digeri. Concludit ergo q fluxus ablutius significat debilitatez digestiue virtutis cum digestione pauca: qd referri pot ad nocumentū retentive.

¶ Et albus purus significat q attractiua est debilis valde 2 digestiua penitus precipue cum egreditur si- cut intrauit. Et si egreditur res diuerse significat q corrupta est digestio.

¶ Incipit aliqd narrare de signis debilitatis attractiue. Al^o purus 2 egestio ebulosa: 2 iō sūgt q attractiua epas est debilis in attraben- do: 2 digestiua ei^o penit^o nō agit in mām cū egredit^o rē.

¶ Et vna in hac itētiōne est magis significatiua dige- stive 2 egestio attractiue. Plurimū autē significatiōis debilitatis attractiue est egestio 2 leuitas eius 2 albe- do ipsius. Et qn est cū hoc in vna tinctura significat q nocumentū est in attractiua tū: 2 p^orie qn non est in stomacho nocumentū: 2 certificat debilitatez attra- ctiue debilitas corporis.

¶ In hac itētiōne. i. significatiōe debilitatis epas est mag^o rē. cā est. nā egestio sūgt de dispōne mēseraica: 2 p^ocauitatis vbi est magis attractiua: sz vna sūgt de dispōne gibbositatis 2 carnositatis vbi est magis digestiua. Et qn cū hoc. s. q egestio est alba rē. est tinctu- ra cū vna significat q nocumentū est in attractiua tū 2 nō dige- stiva. qd appet^o qz vna alterata est 2 tincta 2 p^orie qn nocumentū nō est in stomacho: hoc posset eē cā illi^o egestiōis albe lenis dato q in epate nō eē nocumentū: vel qz si videro sanū sūctū 2 egestiōne alba 2 vna tincta: tūc certū est q nocet epatis attractiua. Et cer- tificat rē. qz significat q epat nutrimentū p toto non trahit.

¶ Verum significatiōes debilitatis retentive sunt si- gnificatiōes debilitatis digestiue propter defectum retentive: ita vt pueniat ad mēbra nutrimentum il- laudabilis digōnis 2 fm illam spēm. Tercuz est illud a digestiua plus 2 a retentiva minus.

¶ P^o in cōi ponit signa debilitatis retētiue. Seco ponit quādam spālē significatiōne. ibi (Et illud.) Dicit p q signa debilitatis retē- tiue epatis sunt illa q sunt signa debilitatis digestiue qn hoc acci- dit pp retētiue debilitatē: 2 hoc est qn ad mēbra puenit nutrime- tū illaudabile fm illā spēm. s. male digōnis fm quā pueniebat cūz erat in digestiua debilitas: vel fm illā significatiōne. s. q significat in retētiua debilitas 2 nō in digestiua. Tercū illud. s. q nutrimentū malū pueniat ad mēbra q fit male digestū est plus digestiua. s. de- bilitata. Et a retētiua. s. debilitata minus: qz sic bonitas digōnis est a digestiua: retētiua vō coadiuuat: sic plurimū nutrimentū male di- gestū h^o bz pp digestiue defectū 2 sibi attribuit vplurimū: nō autē pp defectū retētiue nisi raro. Considerādū q nutrimentū qd pue- nit ad mēbra pot eē illaudabilis digōnis: aut pp defectū digestiue virtutis epas p se aut pp defectū retētiue q nō retinuit vsq ad cō- plētā digōne: sz signa q significat debilitatē digestiue significat debi- litatē retētiue cū nō sūt pp debilitatē digestiue: 2 illud pot^o est fm rōcinationē qz sz cōparatiōis acū. posset sz ex notitia cōplōnis epatis distingui. Cū. n. epat alicui^o sz calitatē pueniētā bz q possit digerere: 2 appet in corpe nutrimentū ab epate male digestū: cōie- cturabis forsan hoc fore ex retētiue debilitate nō aut digestiue cū fm epat nō appeat qualitas que digestiua debilitare debeat.

¶ Et illud qd est p^oriū retētiue q ab epate festinat re- motio expulsiue ita vt minores sepatio superfluitatus triū 2 minores vna: 2 minores cū hoc eius tinctura 2 tinctura egestiōis: 2 minores necessitas surgēdi 2 non expellat melancholia ad splenē: 2 minores appetitus cibi ppter illud 2 aggreget in colore mollitica cum ci- trinitate 2 nigredine permixta cum albedine: 2 mul- toties perducit ad hydropisim: 2 quandoq perducit ad colicam flegmaticam.

¶ Hic appet vñ signū retētiue 2 dicit q illud signū qd est p^oriū retētiue. s. debilitatē ē q ab epate festinat remotio humoroz expul- siue. i. facta expulsiua q pellit oēs humores simul ad mēbra anqz fiat sepatio triū superfluitatū: 2 qz aquositas nō sepat a sanguine sz festine remouet ab epate ipsa ad mēbra: minores vna 2 ei^o rin- ctura. s. nālis minores: 2 q cholera non pot separari nec morat in epate tpe quo separet: nō tinctura vna minuit: qz tota cholera ad

Ala z

Gentilis

Dub^m 3^m

membra expellit: et id minus tinctura egestionis: et neccitas surgendi ad fellā q: cholera nō vadit ab epate ad intestina: et q: pp hanc festi- nā ipsationē nō vadit melia ad splenē: id minorat appetitus cū nō possit ire ex splene ad stōchuz: et q: oēs humores isti expellunt ad mēbra auge in colore q: tā mollicies. f. ex aquositate cū citrinitate f. ex cholā: et nigredie. f. ex melia pmissis ex albedie q: ē color flāz q: ē cū illis sit: vel q: ē color nālis quā. Et pducit ad hydropisim. f. car- nosas pp retētiōne sanguis īcōueniēti i mēbris. vel hydropisiz. f. asclitē vel aliā pp debilitatez q: finaliter pfirmat in epate. Et q: q: pducit ad colicā flaticā: q: cholera nō vadit ad mūdādū ītestina. Circa hoc vō dubitare ptingit. Diceret aliqui. si erit debili cōre- tiua epatis vrus epatis expulsiua festinat in expulsiōe humorū: q: re- q: hos hūores expellit magis ad mēbra q: ad ppa receptacula. Sa- cilī. n. ad receptacula ppa expellit q: ad mēbra alia. nā adiuuabif ob attractiua illoz. Cōsiderādū q: in epate debem^{us} imaginari ou- plex ipa retētiōis. Unus q: est toto tpe quo humores formant^{ur} et fiūt. Aliud q: est post factā humorū gōnē vsq: ad pfectā separa- tiōne. Hoc ē rōnabile est. nā supfluitatū separatio a sanguie nō fit nisi cū tā humores formā hūt: et post q: formati sūt īcipiūt separari et di- stingui. Absurdū. n. ēē dicere q: pus q: formant^{ur}: separat^{ur} q: et di- uidant^{ur}. Post hoc autē fit in tpe aliquo in quo oēs humores simul opz ēē in epate: et hūc humorē trāsmitti et trahi ad splenē: hūc vō ad chistiz fellis: erit q: aliqd ipa quo retētiua retinet in epate hūo- res oēs formatos quonq: pfecte separati diuisi sūt. Cōdico q: p. Al. vult appropiare vni signū debili retētiue: et nō cuiusq: debili re- tētiue: s: illi q: retinē tpe separatiōis hūoz. Nō illi q: retinē tpe gōnēis humorū q: tā p duo dicta Al. p. p. hoc q: dicit ita vt mi- norē separatio supfluitatū. Aut enim p hoc intelligit separationem fm formā. s: distinctā gōnē. Aut intelligit separationē s: locū. s: se- questrationē et trāsmisiōne ad ppa loca post gōnē dictoz hu- morū. Nō pōt aut Al. intelligere distinctā separationē fm formā: q: expulsiua expellit vñ humores nō pnt gñari distincti: q: hoc ēē petitiū quedā eius q: d: declarare. Intelligit q: Al. scō mō. f. q: signū debilitatis retētiue est: q: factis humoribus retētiua non ponit tāz retinere q: fieret sequelstratio et separatio: s: illi humo- res pp retētiue defectū facti sūt epati onerosi: vñ expulsiua eos expellit ad mēbra. Cōdico dico q: hoc est ad mēte Al. per id q: subdit aggregat^{ur} in colore mollicies cū citrinitate et. ex hoc. n. ap- pareat q: retētiua q: debuit retinere vsq: ad pfectā gōnē humorū aut quasi pfectā nō peccauit: q: distincti humores s: formas sūt generati: q: d: appetit: q: in mēbris apparēt eoz īpersiones. Pecca- uit q: retētiua que debuit retinere vsq: ad pfectā sequelstratiōez. Cōtū. d. si q: retētiua retinuit vsq: ad pfectā gōnē: q: in corpo- re deberet appere et sanguis colorat^{ur}: q: simul cū illis est factus. Vñ cēdū q: h: sanguis cū illis sit gñatus: tū q: medius est: iō a supfluita- tū sibi mistis corūpū et magis fm illaz supfluitatū colorē inficit. Cōppet ergo qd ad rōnē dōm. nā ad hoc q: splen renēs et vesica suscipiūt suas supfluitates ab epate exgrunt tēpus quo humores in epate pntineant. Si ergo factis humoribus epatis pētiua defi- cit: oēs humores simul sūt statim onerosi epati: pargit ergo festi- ne epatis expulsiua q: sicut cōiter sunt onerosi sic cōiter eos ad cō- cauā venā et ad mēbra īpellit: nec pōt eoz supfluitates expellere ad renēs fel et splenē: q: hoc eget ampliori tpe et quadā discussione vt ita tendat cholera ad chistim q: non ad splenem: et ita melia ad splenē q: nō ad fel. Ista aut maior egēt tpe et discussione maiori q: grauius est expulsiue epatis q: totū simul in cōcauā venā et ad mē- bra expellere. Cōiustare vō ad predicta ptingit. Diceret q: vbi Al. ponit signa retētiue debilis q: defertur digestiue. Vñ d: q: in pce- dēti posuit illa signa eo mō quo ppxie fiūt. Foran enim hoc vñ in genere valde difficile est. Cōdico diceret q: nō videt q: vñna debeat esse paucē tincturē: q: aquositas sicut accipit suā subaz cū fiunt humores sic et suū colorē. Si q: in illo tpe humores generati sūt: ergo aquositas simul cū illis generata suum habebit colorē. Vñ d: q: ratio procedit ex insufficienti imaginatione. Imaginat enim q: solum in generatione aquositas in epate sumat colorē. nō aut sumat aliquē colorē in mox post generationē: q: est fal- sum. Sic ergo huius passus hec expositio q: uis ad pñmaz retenti- uam perueri posset foriter speculans et.

De cura debilitatis epatis.

Cap^m 3^m.

Sic cognouit cām in debilitate epatis: vñ sit ppter cōplōnē aut egritudine officialē aut aliā per signa predicta ad ea: tunc cura- bis totā cū cura pdicta in ipsis. Et plurimūz qd debilitas epatis est ppter frigus aliqd aut humi- ditatē aut siccitatē aut pp materias malas retētas in

Super tertio

ipso. Et ppter hoc est plurimū cure eius cū calefactio- ne subtili cū apertione et maturatiōe et lenificatiōe p- mista cū stipticitate cōfortate et pibente putrefactio- ne. Et plurimū illius sit cū medicinis aromaticis in q: bus sunt apertio et maturatio sicut crocus est. Et quā- doq: conferunt etiā res muze in qbus est parū stiptici- tatis. Ipse enim sua acetositate cōfortat et incidunt et dulcedine abstergunt sicut grana granatorū mūzoz. Deinde considera partē caliditatis et frigiditatis fm q: exquirat cōplexio: et cognosce cū ea illud qd calefa- cit aut infrigidat. Et de hoc genere sunt passe cūz suis interioribus post bonitatem masticationis. Et cū ali- quid te vocat ad resoluendum: tunc non euacues ipm a stipticitate sine sit in apostematibus siue in oppila- tionibus aut alijs nisi sit illic cōplexio sicca valde. Et q: q: indigemus ppter intentionē materiel in ipso flo- botomia et solutione ventris. Et mensura fm mate- riā: si est frigida viscosa sit sicut agaricum. Et si est ad subtilitatē declinā et caliditas aut est illic opilatio sit sicut succus eupatoriz et absinthium cūz quibus sint administrata ea que adiuuant.

Cōdico. ponit curā debilitatis epatis. Primo in cōi magis. Scō in spali. ibi. (Et q: q: est debilitas.) Vñ prima in o. p. primo ponit itio- nes curatiōis. Scō medicinas que ad hoc pducūt. ibi. (Et ex medi- cinis.) Vñ p. in duas. p. primo facit qd dicitur est. Scō errorē re- mouet. ibi. (Et quādoq: nō retinet.) Cōdico primi euidentia cōsideran- dū q: curatio debilitatis epatis sit aut p medicinas alteratiuas et cōfortatiuas magis aut p medicinas euacuatias materiel q: q: p. p. ergo ponit casū in primis medicinis que et quales debet ēē. Scō in scō. ibi. (Et cū aliqd.) Cōsiderādū q: p Al. notanter dicit ali- quid. nā frigus qd facit debilitatē epatis nō solū pōt ēē friditas ve- ra postiuā: sed et friditas facta p calidū innatū resoluē qd frigus pōt iduci a mala cōplōne calida. Dicit ergo aliqd. q. d. qd cūq: sit il- lud. Cū ergo digestiua epatis opere calido: q: fm plurimū ipsa fri- giditate deficiet aut siccō humido: et hoc est rariū. Cōsubtili. le- ui. Cōsiderādū nō q: est intelligēdū q: hec cura fiat cū maturatio- ne. s: q: fiat sanatio sed sit cū calefactiōe et maturatiōe. i. medi- minibus leuibz calefactiūz iunatibus ad ciboz maturatiōem. Dicit aut Al. et maturatiōe: aut q: vñq: maturatio vñ: aut q: medicine maturatiue cū sint conuenientis caliditatis: vt. z. casū. et s. de simplicis medicina. ca. 4. dist. in. et ad vñōnē iuuat. Et de hoc genere. s. medicinz conferentiū debilitati epatis q: ad itentio- nes predictas sunt passe. vñ in fine ponit q: pibent solutionē sile aque carnis. Reliqua patent. Et q: ea que adiuuant. s. ad soluen- dū vel consolando illas medicinas.

Cōdico q: q: nō retinet solutiō ventris et egestio sanguinis lenta: et incipit medicus adhibere medicinas stipticas et puenit ex eis nocuentū maximū: imo opz in hūmōi vt administras apertitiua pfortatiua cū stipticis equa- libz et cū aptione pura et ppxie aromatica et ppxie de- cocta in vñno odorifero in quo est stipticitas.

Cōdico remouet erroz qui aliam difficultatem bz discutendaz po- terius sen. is. trac. i. l. i. ca.

Cōdico ex medicinis cōibz speciebus debilitatis epatis et operantibus cū ppxietate sua est epar ad adip ericcatū et contritū de quo sumat coelcarium vñuz cum vñno. Et cū curas epar cū curis necessarijs: opz vt tu perue- nias tunc ad lac camellaz arabicarum.

Cōdico Al. enumerat medicinas. Et p ea que p os sumunt. Scō eas que exterius emplastrant. ibi. (Et ex vaporatiōibus.) Vñ prima in duas. p. primo numerat medicinas simplices magis. Secūdo cō- postas. ibi. (Et de medicinis bonis.) Epar lupi si iuuamentū facit est a ppxietate. quāvis Al. ponat. z. casū. c. de epate auctositate dicit. q: nō plus contulit medicina eupatoriz epati quādo ipostum fuit epar adip. q: ante. Cōsiderādū q: tūc epar curatū est curis necessarijs quādo pcecesserūt pfortatiua et euacuantia apertitiua et resoluētiua vñ opz. Post istas aut curas conuenienter deueniē ad lac camellaz.

lac camellaz: qz i eo est pfortatio z restauratio que maxime post predictas curas querunt: tñ qz illud apud nos nō adest: cōueniens est ire ad alia restauratiua z confortatiua conuenientia.

¶ Et de medicis bonis ad debilitatē epas est hoc medicamen. ℞. lacce ablute aristologie aloes: oīuz añ. 3. iij. succi eupatorij. se. fenil. se. atriplicis: oīuz añ. 3. v. ab. sinthij romani. 3. vi. semis endiuie semis anbeti ambo. rñ añ. 3. x. se. apij. 3. iij. fiant ex eis troc. aut suffus.

¶ Prio ponit tres cōpositas medicinas. Scōa ibi (Et ex medicis.) Tertia ibi (Et ex medicis.) Cōsiderandū qz primū medicamen cōfert cū debilitas epas est ex frigiditate. Nō illud bene compenset doles eius pueniens erit vnus trociscus vnus aurei. vel. 3. ij. cum vi no. aut cū decoctione aliqua conuenienti.

¶ Et ex medicis laudabilibus pzelatis alijs est hoc medicamen. ℞. passulaz enucleatarum aur. xxy. croci aur. j. z in alia scriptura medietatez aur. calami aroma. tici aur. ij. bdellij iudaici aur. ij. z. 5. cinnamomi aur. j. cassie medietatem aur. spice aro. aur. iij. squinati aur. ij. z. 5. myrrae aur. iij. gūmi albotin aur. iij. darsisabā aur. ij. mellis aur. xvi. vinum quātū sufficit. Et qñqz ponuntur in ipso opium z semen iasquiami albi.

¶ Prio ponit medicinas. Scōo verificat. ibi (Et estimat.) Cpre latis. i. antelatis z exaltat. in iuuamēto. Darsisaban arbor est quaz Diascorides apaliū vocat quam ignoro. Serap. in ca. de trisera. medicamen dicit qz est benedictū. Amplius Serapio auctoritate cuiusdā vocat artach z est arbor granati syluestris z fructus eius vocat bel z est arbor spinosa cuius lignū est rubeū vel citrinus. fm alii hz floz citrinū. In barbaria vocat alday. Ingrid. tur in troc. z. andromaci tyriace maioris. cuius loco ponit Aluc. fructū alie. but. i. xylocaracta. Est ergo ptenus Januēsis Simon ad hoc qz p eo possumus vti xylocaracta. vt Alu. z. cañ. ca. de darsisaban.

¶ Et existimat Bal. qz hoc medicamē cōpositūz est ex medicis puenientibus cū suis ppietatibus epati. Ex eis eniz sunt qz stipticitatē afferūt tēperatā cū maturatiōe. Et ex eis sūt qz exiccat z mūdificat virus malū. Et ex eis sunt qz rectificat cōplonē malā. Et ex eis sunt qz sunt pzie putrefactiōi: z plures eos sunt spēs aromati ce sicut cinamomum z cassia. ipsa eniz ambo sunt pzia putrefactioni z rectificat cōplonē z expellūt cām cor. rīpētē z mūdificat virus malūz z expellūt ipsūz z resistūt medicinis mortiferis z veneno lz sit cinamomūz fortior cassia. Et iste due medicie sūt fortiores oibz medicinis aromaticis alijs sicut spica z alie in hoc caplo: sed aldarisabā z crocus aggregat ad stipticitatē maturationē z rectificationē putrefactionis. Tēp passulaz pondus qñqz ponitur minus multū ppter dulcedinem suam: z vt sit magis conueniens: z est ex medicis amicis epati cōmūibus ei: z hec amicitia est melior ppietati medicine iuuatiue: z in ipsa est etiam maturatione z equatio humorū: z non est veloz ad corruptionē. Et vinum est ex medicinis conuenientibus duz non est aliquid quod prohibeat ex eis quozū rememoratō preterijt z in ipso est contrarietas putrefactioni. Et in melle quidem est illud quod scis. Et bdellij est mundificatiuum maturatiuum resolutiuum: z sūt glutin albotin: z in ipso est apertio z absterio.

¶ Et existimat. S. zē. in lib. exproz iuuamētoz vel secretoz forsan in lib. de particularibus egritudinibz qz nō est apud nos. Prio 8. a. verificat istam receptam. Secundo verificat additionem quam qñqz facimus. ibi (Et illud in quo ponunt opium.) Quod primo dicit patet. Cōsiderandū tñ qz amicitia est ppietas z cōuenientia: z hoc est melius in medicina iuuatiua: qz qñqz plus facit p ppietatem qz per qualitatem. Et lz sit cōtraria sicut est endiuia epati amica: confert. n. frigiditatem epati lz sit frigida. In melle est qz scis. f. z. scōo cañ. ca. de melle. qz abstergit.

¶ Et illud in quo ponunt opium z semen iasquiami al. est et veheētis iuuamēti cū debilitas epatis est associata caliditati alieni: z pp hoc fit pbiloniū cōiter iuuas habentes debilitatē epatis fm descriptionem suam.

¶ Cōiter non itelligat cōiter qz oī debilitati: cōiter qz fere apud oēs hītes epatis debilitatē. f. cōiter caliditati. Scōm descriptio nē suam. f. cōm: qz eius sunt multe alie descriptiones.

¶ Et ex medicis iuuatiuis in quibus non est calefactio veheēns est vt sumantur aniuden ptes. iij. z ab sinthij romani partes. ij. terantur z coniungantur cum melle z sumantur ex eo in potu.

¶ Hec est tertia medicina vbi duplex repit ista. Una qd dicit aniudē: z tūc doles huius decoctionis dicit esse parua: qz forsan. 3. ij. Alia ista habet neridē: z tunc doles pōt ee. 3. ij. z hanc secundam istam credo esse meliorem. f. que dicit neridē.

¶ Et ex vaporizationibus est vt medicine aromaticę no te coniungant decoquantur in vino odorifero stiptico: z sint iā miste cū eis tortelle z ponatur in eo oleus de neriden z similia z sumantur cū lana z fiat vaporatio. Et emplastrū dictum in antidotario z in ipso sunt acresta z preputia vitū z rose: z omnia que dicta sunt in caplo de debilitate stomachi ex emplastris z medicis: z emplastra cōposita ex cyperis z mastice z spica z thure z gallia z musco z nucibus cupressi z superioribus squinanti z seminibus notis cōmixtis cūz meīsus z similibus: z emplastrum qd sequitur ipsum z emplastrum quod est ex aloe z mastice.

¶ Hic ponit medicinas que exterius applicant: z ponit multas de quibusdā quaz dicit se dixisse in antidotario: f. in eo fere reperitur hec emplastra. preputia. i. extremitates siue palmites recentes. Adusus. i. liquore acetoso: qz iuuat ad penetrandum.

¶ Et cum est epatis debilitas ppter caliditatem z est ex eis que sunt parum infra illud quod in ipsa dominat opz vt precipiat eis comedere cydonia z mala ascem z pira ascem z granata mūza z acetosa si nō fuerit opilatio plurima: z aqua endiuie z aqua solatri. Et precipiatur recipere sus alefidabegi colatus a pinguedine sua factum cum coriandro: z si non fuerit caliditas veheēns aromatizetur cum cinamomo z spica z mastice: z conueniunt eis almosium plena coriandro humido cum pauca mētha. Et si non fuerit caliditas veheēns ponant in eis semina predicta.

¶ Hic in speciali ponit curā debilitatis epatis. Et primo quantum ad causas quasdā speciales eius. Secundo quātū ad diuersos modos. ibi (Et cum vides.) Cūel posset dici qz iam posuit curas que fit a frigiditate: hic ponit curā que fit a calore specialiter. Debilitas epatis fit a cā calida aut mala complexionē vbi non est manifesta caliditas. horum ergo duorum modorum ponit curam. Cū intellectum ergo eius qd dicit considerandū qz caliditas non facit debilitatem epatis nisi cum perdurerit ad resolutionem inati caloris: z ante hoc parum facit debilitatem: ergo debilitas epatis parum accidit a caliditate infra illud qd ipsa caliditas dominetur: qz non accidit nisi cum iam suum dominium est pttimatus. De frigiditate vō non est sic: qz ipsa etiā si parum dominetur qd est infra sui dominium facit epatis debilitatem. Ascem est nomen cōtrate. Alefidabegi. i. taffea alba. Solatū a pinguedine ne inflametur. Almeisus cibaria acetosa: z maxime intelligunt per hāc colūbam cum aceto in cuius vtre ponitur mentha. Semina predicta f. sepe in hoc tertio vt semen anisi feniculi z similia.

¶ Et cū vides impressionē debilitatis in epate peruenientem ad digestiūz: conforta cum eis in quibus est stipticitas cum mensura z aromaticitas: z sit in eis maturatio sicut sunt medicine in quibus ponuntur spica z solium z nux muscata z coriandrum z mastix z calamus aromaticus z cyper z similia. Et si fuerit pue

Bentilis

niens versus retentiuam adde in confortatione et stipticite et minue de calefactione aut conforta huiusmodi medicinas cum medicinis oppositis et cum infrigidatione sicut sunt balaustie et ro. et hypoquistidos. Et si fuerit debilitas in attractiua conforta cum eis in quibus est stipticitas: et minora valde ea in quibus est de stipticite mensura que conseruet virtutem epatis: scilicet est in eis aromaticitas et calefactio. Et stude in hoc ut cures cum emplastris et epithimatis et vnctionibus: quoniam ipsa vehementius sunt conuenientia in hoc loco. Et stude etiam in oppilationum apertione. Et si fuerit debilitas in expulsiua conforta ipsam et calefactores: et calefac viscera cum eis que scilicet in capitulo suo et aperi poros.

C Debitas epatis quedam erit vis quedam particularis ut supra Aui. ponens ergo modos curationis particularium debilitatum deest dicit intelligi ut supra fecit in signis. Primum ergo ponit curam debilitatis digestiue. Secundo retentiuam. ibi (Et si fuerit.) Tercio attractiue. ibi (Et si fuerit.) Quarto expulsiue. ibi (Et si fuerit.) Quinto addit quedam. ibi (Et scias.) Ad intellectum tertie partis considerandum quod in cura debilitatis attractiue non debemus exhibere stiptica nisi solum propter retentionem eorum que precipit quod medicine epatis non debent esse valde a stipticite. Debes ergo de alijs stipticis minueres: quod ipse exprimitur potius contrarietur sibi. Dicit ergo. et si fuerit debilitas in attractiua: conforta. scilicet predictas medicinas aromaticas: vel confortata. scilicet epar cum eis in quibus est stipticite mensura qua conseruet virtutem epatis. Et minora valde supple medicinas in quibus est de stipticite. scilicet multum sicut balaustia hypogistidos pascere. Et stude in hoc ut et. La est quod occurrunt parti toti epatis gibbose: vel illa confortantes et conuenienter calefacientes excitant ipsam ut a concavo trabat.

C Et scias quod quandoque fit omnis debilitas ex omni malitia complexionis. Et quandoque est necessitas ut infrigidetur ita ut digeratur: et ita ut attrahatur: ergo consideranda malitia complexionis dominantis antequam consideres debilitatem. Verum plurimum cuius causa cadit defectus in digestionem est ex frigore et similiter in attractiua. Et conuenientiores cibi sunt illi in quibus non est grossitudo et viscositas sicut carnes leues et frumentum non glutinosum et aqua ordeii: calefactis secundum dispositionem suam: et infrigidatis cum melle: et vitelli ouorum forbilium et que sunt similia illis. Et ex albetis iuuantibus eos est romaniati cum passis cum aromatizatur cum cinnamomo et pipere. Et passe conserunt eis ita quod prohibent solutionem ventris similes aque carnis.

C Primum facit hoc. Secundo ponit cibaria conuenientia epatis. ibi (Et conuenientiores.) Frumentum non glutinosum est candarum sive far. Albetis cibaria penetratiua cito. Romaniati et est maneries albetis et.

C De oppilationibus epatis.

Cap. 4^m.

Oppilationes epatis accidunt in carne epatis propter grossitudinem sanguinis qui nutrit ipsum et propter debilitatem expulsiue aut vehementiaz attractiue. Et quandoque accidunt in venis que sunt ab ipso: aut propter constrictionem earum propter creationem earum: aut propter accidens ex constrictione et similibus: aut propter earum inolutionem in creatione sua: aut propter illud quod currit in eis. Et plurimum quod est huius generis est in ramis portis: quoniam materia oppilationis peruenit ad eos prius per illud quod colat ab ipsa ad officia venarum ramificationum ex vena ascendente et iam dimisit fecerit illis. Et propter hoc plurimum oppilationum non fit nisi

Super tertio

in latere concauo. Et quandoque peruenit ad hoc ut faciat accidere oppilationes in gibboso: et quando multiplicatur et plagatur tempus eius in epate peruenit ad putrefactiones facientes accidere febres et apostemata perducentia ad hydropisim: et ad generationem ventositatis facientes accidere dolores prauios: et oppilationes quidem sunt ex matribus egritudinum epatis. **C** Postquam Aui. determinauit de debilitate epatis: determinat hic de eius oppilatione. Et primo determinat de causis et modis oppilationum epatis. Secundo determinat de signis. ibi (Signa.) Tercio de cura. ibi (De curatione.) Primum in tres. Primum ponit in eorum causis et loca euentus oppilationum epatis. Secundo ostendit ad quid epatis oppilationes perducant. ibi (Et quando.) Tercio specialiter erigitur de causis oppilationum. ibi (Et materia.) Circa secundam partem considerandum quod oppilationes dicuntur matres egritudinum epatis: quod matris est exhibere materiam: et sic oppilationes epatis materiam prebent in egritudinibus epatis.

C Et materia que generat oppilationem aut est humor oppilans propter suam grossitudinem aut propter viscositatem suam aut propter multitudinem suam aut repletionem factam ex eo: aut est apostema aut ventositas aut qualitas constrictiua.

C Primum specialiter narrat quasdam causas oppilationum epatis. Secundo reprehendit quasdam de quibusdam que ponebantur. ibi (Quod autem.) Tercio resumit narrationem predictarum capitulum. ibi (Et efficiens.) Considerandum quod dicitur aut repletionem. nam humor potest esse absolute et simpliciter multus sicut est in plectoria: et quantum ad hoc dicitur. aut propter multitudinem suam. potest et humor esse multus solum huius membro et non absolute: et quantum ad hoc dicitur. aut repletionem.

C Quod autem dicitur de ortu carnis aut porro: aut prima nentia alicuius rei absque humore grosso est longinquum et parum et rari valde. Et illud id quod officia venarum sunt nervosa super quorum similia nihil oritur et sunt plura: tunc si oritur non coicat omnibus secundum comparationem vnam.

C Considerandum quod Aui. dupliciter impugnat illos qui dicebant oppilationem causam fore ortum carnis porro: aut alicuius rei alteri. scilicet carnee. vel verrucalis. Primum quod ille oritur maxime super locum carnosum. officia autem venarum sunt nervosa. Secundo quod oppilatio epatis intelligitur quando pluribus coicat: sed illud non coicat pluribus venis epatis: sed vult ut in qua fit ortus illius carnis. Considerandum quod per officia possumus intelligere officia que sunt in extremo: aut officia venarum que terminant ad intestina: et hec sunt nervosa saltem ex parte substantie intestino. Aut possumus intelligere per hec extrema officia aditus vel meatus vel vene conuolutas: et hoc modo sunt nervosa non proprie sed similitudinarie in comparatione ad alios meatus qui non sunt nervosi sicut meatus meri aut narium.

C Sed efficiens oppilationem est debilitas digestionis et separationis et debilitas expulsiouis propter malitiam complexionis calide et frigide aut alia generata in ipso aut venientia ad ipsum sicut comesta grossa ex carnibus: et ex omnibus propter et ex appetitis corruptis sicut carbonibus et gipso et alusmeti et fungi et quibusdam generibus porro: et sicut zarur et que sunt illis filia: et radix eis est grossities. Quibus enim sunt frigida subtilia tenuia et non faciunt accidere oppilationem. Et quibus sunt calida grossa et per grossitatem suam faciunt incurrere oppilationes.

C Primum compleret narrationem capituli facientis oppilationem. Secundo remouet dubium. ibi (Et iam diximus.) Alusmeti est species luti vel cineris: ut supra seu. 13. expostum fuit.

C Et iam diximus in eis que preterierunt quod res quibus sunt grosse per comparationem ad epar: non grosse per comparationem ad ea que sunt post ipsum cum digerunt in epate sicut triticum glutinosum.

C Remouet duo dubia. Primum vnum. Secundo aliud. ibi (Et multoties confortat.) Querit aliquis: verum de quod epar oppilat et oppilet materia que sunt post. Respondetur quod hoc non est necessarium: quod aliqua res est que in epate digerit et respectu eius habet grossitatem respectu rationis que

rum que post sunt non h3 grossitiem sicut triticum glutinosum de quo supra diximus caplo de rebus epati nocuis.

C Sed dubitat: q3 dicitur hoc no dicitur supra: imo dicitur: q3 dicit q3 frumeti si digerit in eate h3 viscositate in coparatione ad illud qd est post epar. / **P**rimo q3 aliud est re bere viscositate et aliud est habere grossitiem: q3 res pot est subtilis viscosa et grossa no viscosa. Supra q3 dicitur dicitur q3 frumeti et si eate digerit h3 viscositate in coparatione ad ea q3 sunt post: sed hic dicit q3 no h3 grossitiem: q3 grossitiem seculata remanet: et p viscone subtiliat: et p te alias rones cōfidera. Uel sic sicut triticū supple est grossum per coparationē et.

Et multotiens cōfortat naturā ad expellendum materias oppilationū aut adiuvat ipsaz curatio. Et egreduntur aut in egōne si fuerit oppilatio in latere pcauo: aut in vrina si fuerit oppilatio in latere gibboso: et apparent humores permixti grossi.

C Dicitur q3 res grossi nutritiū bñt ne semp qd oppellet. / **R**ndet q3 qñq3 iuuat p acciēs in aptide oppilationū pfortado nām: et ipa pfortata expellit mām sicut qñq3 adiuvat nām curatio cū medicis et expellunt materie iste aut p vrinā et. / **P**ossit alr exponi vt totuz referat ad illud qd dicitur curatio. **C** Consideranduz q3 hec est oia inter nutritia subtilia et grossa: q3 subtilia pseruant magis sanita et grossa vo pfortat magis virtutē. Si enī confortatione indiget nutritia fortis cibum sunt necessaria: vt Aul. i. can. sen. 3. de regimine cibi et potus. Merito ergo qñq3 virtus ex grossio cōfortatur nutritio vt materias oppilationū expellat. Quomodo vo illud dictum Aul. intelligatur ibidem expostum fuit.

C De signis. **C**ap. 5^m
Signa oppilationis sunt vt nō attrahat epar chilum: qm nō inuenit meatū: aut qm virtuti attractiue pculdubio associat nocumentuz.

Primo ponit signa cōia oppilationis epar. Scdo spālter ponit signa cuiusdā oppilationis. ibi (Zila aut que est.) / **P**rima in tres. / **P**rimo ponit vnu signū. Scdo aliud. ibi (Comitant.) / **T**ertio aliud. ibi (Et oppilationem quidem habens.)

Et comitant illud due res. vna eaz est ex eo qd expellitur: et altera ex eo qd retinet.

Hec pars h3 duas. / **P**rimo ponit diuisionem. Scdo declarat. ibi (Et illa que est ex eo.) **E**t comitantur illud. i. eparis oppilationē. vel illud. i. non trahit chilum ad epar.

Et illa q3 est ex eo qd expellit ē vt sit egō subtilis chilosa plurima. Subtilis qdem qm aquositas cholericā nō inuenit viā ad epar s3 chilosa: qm epar opatio nō pualet in ipso ita vt puerat ip3 a sua chilositate ad sanguinē. Multa vo qm illi cui ppietas est vt in egōne expellat se: ita addit ē ill3 cui ppietas ē vt penetret ad epar: et puerat plm ei3 in sang. et sepe plm ei3 scm aquositas et separet ps ei3 scā cholā et ps ei3 scā melia. Et hoc totū addit ad illud cuius ppietas ē vt egrediat factuz egō: quare multiplicat eius nocumentum.

Primo ostēdit quid comitat oppilationē eparis ex eo qd expellitur. Scdo quid comitatur ex eo quod retinetur. ibi (Illud autē.)

Quod primo dicit p3.

Illud aut qd sequitur ex eo qd retinet in ipso est grauitas sensibilis in pibus eparis. Et illud id qm illud qd expulsus est ad epar cū in ipso cōprehēdit raro expellit ad egōne scdo: et neq3 expellit ab ipso ad aliud: tunc ipsum multiplicat et repletur ex eo qd penetrat in ipso a penetratiōe et grauat: et quāto magis cū est illic apha est grauitas in parte apatis tñz non est plurima oppilatio valde. Verum dolor est vehementior eo qd est in oppilationē pura cū qua nō est cā alia faciēs dolorē plm. Qd si est res parua et nō ē febris. Et apha qdē significationes apatis significat: et que egreduntur ex parte vrine et egōnis et aliaz q3 sunt de illis que dicuntur in cap. apatis. Et oppilationem qdē bñs est paucis san. et corrupti coloris. Et cū illic est vētositas signifi-

cat ipsaz cū grauitate extēsiō mutabilis. Illa aut q3 est fm semitā restrictiōis significat añcessio cāz stipcica tē faciētū sicut potus aquaz cōstipatiū valde et signifi-
ficat ipsaz siccitas manifesta in corpore. Et quandoq3 sequitur oppilationē difficultas in anbelitu et ppter cōitatem membrorū anbelitus cum eate.

C De scdo pte dicit q3 accēs qd sequit illud qd retinet de chilo attracto ad epar ē grauitas in eate. et cā ē: q3 illud qd ad epar attrahit cū cōprehēdit ē ab eate nō expellit ad egestionē nisi forsan raro: nec expellit ab ipso eate ad aliud mēbrū post: et tūc illud retētū multiplicat ibi ex retētiōe et replet epar a penetratiōe ex eo. i. ppter illud. vel eius qd penetrat in ipso. Et grauat epar: et quāto magis grauat eaz est illic apha. Et est grauitas tñz. i. solum in pte vbi est apostema. Et nō est in eate oppilatio plurima valde cū fo-
lū est in pte apatis. Uel nō est oppilatio plurima. cū nō est apha: et b est itēsiue. Uel dolor et. i. cū est apha. Qd si est. i. dolor in oppilationē. est res parua. i. cōparatiōe ad eū q3 ē i apate. et p3 et. Et qñq3 oppilatio multa est: et fortis et circa gibbū sequit oppilationem.

C De cura oppilationum eparis. **C**ap. 6^m.

Medicine que necessarie sunt in curatione oppilationis accidentis in eate ab humoribus sunt medicine abstergive et ille in quibus est solutio ventris temperata et prouocatio vrinę si necessitatem. Cūq3 oppilatio est in latere cōcauo admiſtra ea que ventrē soluant. Et si oppilatio est in latere gibboso admiſtra ea que sunt diuretica. Et melius qdem est vt tu pmitas eis illa que incidunt et aperiunt et abstergunt. Et quādo antiqua oppilatio indiget flōmia basilice et solutiuo. Hora autē sumendi in potu et qd op3 pſiderari post potuz sicut aqua de radicibus et similia: iam dicta est in canone vniuersali. Et iste medicine abstergive qñq3 sumunt in potu in aqua radicis endiuie et sccha et camomille et albacoben et squantū et cuscute et sumit terre aut in vino aut decoctione semini aut decoctione absinthij.

Primo ponit curā oppilationū epar p medicinas. Scdo p cibos et dietā. ibi (Et aut regimē.) / **P**rima in duas. / **P**rimo ponit curā oppilationū in cōi fm diuersos modos cāz. Scdo spālter ponit medicinas qm cura oppilationis pueniūt. ibi (Medicinas.) / **P**rima in tres. / **P**rimo ponit curā oppilationis facta a cā humorali vel mālū. Scdo facta ex creatiōe. ibi (Et cū cā.) / **T**ertio facta a cā primitiua intrinseca vel extrinseca in mālū. ibi (Et si est.) / **C**onsiderandū q3 oppilatio antiqua est ex māl sanguinea aut alia aut mista. Si p3 hat flōmia. Si 2^m daf pharmacia. Si 3^m sit vtraq3: et marie flōmiā facim? ex saluaret la man? et est exptop iuuamētoz. Sccha ē spēs absinthij oca sandonici vt sumit a Sera. c. de absinthio. et a Simo. Alij dicit q3 est stricados arabici. Albacoben ē pes corni: vel q3 pferat q3 et soluit.

Et si nō vñ in vrina sedimen manifestū et signū decoctionis nō op3 vt in potu dētur fortia Cūq3 causa est apostema aut vētositas op3 vt curetur causa cum eis que dicimus in suo capitulo. Et confert in huiusmodi sumere in potu lac camellarū et succedē ei euz solutio ne vētris facta cum aquis oleruz et cassia fistula et similibus et diureticis subtilibus in quibus non sint ebullitio et caliditas cū eis que dicuntur in suo cap.

Considerandū q3 fortia possumus itelligere fortia aperitiua et illa phibent: multa et cruda existēte mā q3 illā cōmouēt et agitant et digestiōe phibent: qd vo digerendū est tāta turbatiōe nequaq3 est opus vt. 4. de regi. sani. possumus et itelligere fortia. i. solutiuā: et hec et non cōcedunt ante digestiōem vt notum est.

Et cum causa est restrictio in creatione aut corruptio situs in venis adhibe regimē eius qui h3 paruum epar. Et si est ppter cōstipatiōē accidētē et siccitate regat euz lenitulis maturatiuis ex lacte et alijs de illis q3 dicuntur in ca. suo de humectatione eparis.

Bentilis

C Et cū cā rē qñ corpus. i. in situatide vel strictura venarū ex creatioe adhibe regimē rē qñ pprie nō curat s; regit. Et si est in suo. c. s. aut in ca. de duritie epatis aut de epatico. Aut dicat q; vult dicere dicta sunt. s. supra in cura discrasie hece epatis.

C Et medicinarum quidem aperitiuarū alie sunt frigide et alie sunt proxime equalitati et alie sūt calide que sunt necessarie in chronicis. Frigide vō sunt sicut endiua hortulana et campestris et taraxacon et aqua plantaginis cum folijs et radicibus suis et oia q; puocāt cū in frigidatide: et cuscute est apitūsi valde et nō est potā dū in calida: et reubarbarū et sili et absinthij ēt: nā s; sit in eo calitas quedā: nō est tñ malū vti ipso in oppilatione associata caliditati et frigiditati simul sicut opz vt ipz admistref: aut decoctio eius et pprie in aqua endiue et radicis ei⁹ et eupatorij et amigdalarū amararū. Ipsa enim omnia prima sunt: et proximi istis sunt succus feniculi humidi: et succus absinthij cū syrupo acetoso fortitū seminus. Et si necessaria est plurima caliditas cum melle et aqua eius et syrupo acetoso mellino.

C hic enumerat medicinas que pueniunt in apertione oppilationis epatis. Et pōnit eas que sunt in. s. do eas que exterius apponunt. ibi. (Emplastrum.) pōnit in duas. primo pōnit diuersas medicinas alteratiuas magis vel aperitiuas et et quas dā euacuatias enumerat. Secdo spālē pōnit regulā de cūariis. ibi. (Solutiua aut.) pōnit in. o. pōnit enumerat diuersas medicinas simplices. Secdo cōpositas magis. ibi. (Et ex medicis cōpositis.) pōnit in. d. pōnit pōnit quādā diuisione. Secdo exequit. ibi. (Fride vō.) pōnit tres. primo enumerat medicinas frigidas simul et incidenter narrās de calidis. ibi. (Equalitati.) Tertia ibi. (Ile aut.) Et reubarbarū et sili et absinthij sunt medicine calide aperitiue: s; possunt potari in calida dispoñe. Nā s; in eo. i. absinthio vel reubarbaro sit caliditas quedā. i. nō excedens: non est tñ malum vti ipso simul in oppilatione associata caliditati et frigiditati. Caliditati ex pre eius qd ad oppilationē sequit. Frigiditati ex pre cāe que facit oppilationē. Uti dico ipso sicut opz: supple et hoc est vt ipm admistref. s. cū sui corpulentia aut decoctio eius et pprie rē. ipsa. n. oia prima sunt. s. sibi ipsa in virtute apertionis.

C Equalitati autē vicine sunt sicut lupini. Ipsi namq; sunt medicia melior qua petitur apertio epatis absq; calefactione aut ifrigidatione. Et campepitheos est eis proxima sed est calidior eis parump. Et si potes ex ea cū aqua endiue temperat: et acetū squilliticū et oxymel squilliticū et asparagi et radix lilij est huiusmodi generis et lacca ēt. Et ista quidē potant fm necessitate aut sicut cū aqua endiuiue aut aqua cuscute si fuerit oppilatio habens caliditatē: aut cū vino et aqua semini: et aqua lupinorū calida et decoctione absinthij et sili et syrups acetosis fm ordines suos: et aceto de alijs et aceto de aniluden et de capparibus.

C Campepitheos. i. quercula maiori fm cōem expōnem. Simoni vō nō placet. Bene. n. cameptheos nomen quercule est. Drios enim. i. quercus. Lame. i. ifima vel humilis vel terrena. S; camepitheos idest ifima pinus. piteus. n. idest pin⁹: et sibi res assignat spēs dia. et plurimum auctoritate. De vna dicit q; credit eā eē herbā quā mo dēni ideam vocant vel iuam: nō tñ suadet credere vel non credere. Et ista quidem. s. medicine potant fm necessitatē. i. s; q; est necessariū. potant dico aut cū aqua endiue et cuscute. s. simul si fuerit rē. maxime si cū hoc est materia grossa. aut cū vino rē. supple si oppilatio fuerit habens frigiditatem.

C Ille autē que sunt ad caliditatem decliues sunt diu rectica fortia sicut assarum et cassia et petroselinum et aristologia ro. et rubca et ireos et phistici et agaricum et epibimum et squilla et poliu et centaurea minor et succus ei⁹ et gentiana et syrups acetosus de melle et squilliticus qui sit cum rubca et similibus: et ficus infuse in oleo amigdalino.

Super tertio

C Patet.

C Et ex medicinis cōpositis fortibus sunt troisci plures quorū descriptiōes dicā in antidotario sicut troisci de lacca et de absinthio et tro. de scolopēdria et dialacca et diacircuma et homozusia et atbanasia et tyrica de. liij. spēsbus: et socrugene et araston et confectio de gētiana et cōfectio de reubarbaro cū scamonea et sine scamonea et pfectio facarustē et pfectio de aniluden nigro et pfectio diapipeco et diacalamētū pprie et philoniū et diamulcatū amazz: et pfectio quā dicā i antidotario facta ex musco et suffus: et pillule quas dicā in loco suo illic in duritie epatis et splenis. Cōfectio fortis in apertione oppilationis epatis et splenis. R. amoniaci vnc. i. masticis thuris: amboz añ. carmet. v. costi eupatorij amboz añ. carmet. liij. piperis et lōgi piperis: amboz añ. carmet. vi. solij carmet. viij. spice aromaticæ et stercois leporis: amboz añ. carmet. viij. cōficiant cū melle dispumato: et sit dosis eius cocleariū vñū cū vino in quo infuse sunt alique medicine faciētes de oppilationē aut cū aqua de radicib⁹. Et ex eis que sunt facilio: illa est vt sumatur spice romane ptes. liij. et absinthij pars. i. et terant et cōficiant cum melle et dentur. Et iterum agaricū cum succo eupatorij iuuatiū est valde. Et ex illis est vt in potu detur radix rubec cū syrupo acetoso. Decoctio conferens ad oppilationes epatis et splenis. R. squille et capilli veneris amigdalariū amararū fenugreci extremitatis absinthij partes equales: decoquantur et sumatur decoctio eorum cū melle. Cōfectio valēs ad oppilationē epatis ppingui temporis R. piperis vnc. i. et spice aromaticæ carmet. iij. añ. vi. fm diuersitatem scripturarū fenugreci costi assari añ. carmet. vi. mellis lib. i. s. conficiatur cum eo: et sit dosis eius cocleariū vñū cū aliquibus syrups cōueniētibus ad hanc rē. Et ex syrups est syrups acetosus de zuccharo cū seminibus: et fortior illo est mellinus cū seminib⁹ et squilliticus et aq mellis in qua fortiter decoctē sūt spēs aromaticæ in quibus est stipticitas: et decoctio lupinorū amarorū in qua ponit succ⁹ eupatorij: et decoctio in qua ponunt radices capparis et radices apij et radices feniculi et squinantū et lacca et rubca et fenugrecus et decoctio eupatorij et syrups de absinthio et infusio ei⁹ et infusio facta ex aloe et aniso et amigda. amaris.

C pōit enumerat diuersas medicinas cōpositas. Secdo pōnit qdā descriptiōes. ibi. (Cōfectio.) pōnit pfectiōes quērā in qñto: s; quedā ex eis sub pprio titulo nō inueniunt. Cōfectiones qñs pōnit patet. Carmet est fer kirat. Kirat est. iij. granorū ordi: s; fer kirat sunt. 24. grana ordi. Ciel carmet est añ. j. et grana. liij.

C Solutiua at pueniētia ad h capl⁹ vbi opz vt sol⁹ vtrius fiat: non opz vt admistrenf ex eis fortia nisi cū vebemēs est neccitas: imo opz vt sint leuia qñ mā ē in eo qd pxiū ē medicie: et qñ mēbro si vtuosum ē sufficis qdlibet adiutorij ad expellēdū. Et medicine bone ad hanc rē sunt hierap gra et polypodiū et agaricū et absinthij. def in potu hierap. forti vsq; ad añ. j. et debili vsq; ad añ. 7 ē cū oleo de kerna pueniēti⁹ et fortior et melior. et suffus de turbitū cū polio dictus in antidotario iuuatiuus est eis valde. ipse enim aperit et soluit vt trē simul. Et cū necessaria sunt solutiua fortia non est excusatio quin dent ea que sunt sicut pillule stomatice et pillule

7 pillule de serapino. Et qñq sunt necessaria ea que sunt sicut theodorico 7 logodion. Emplastrum vñ sicut emplastrum factum ex polio 7 farina lupinoz 7 semini- bus 7 diureticis. Et sicut emplastrum factum ex senugre. 7 amoniaco 7 absinthio 7 camedreos 7 mastice 7 croco cum oleo de nereiden 7 cera.

Considerandū qñ Alu. duas cās assignat: quare iste medicine debet esse leues. Primo qñ mā est in mēbro qñ primū est. s. locus eñoni. vnde pstruat: qñ mā est in eo. s. mēbro qñ primū est medicine. i. loco vnde medicus euacuat. vel qñ opz supple sic esse. nāz mā zē. 7 quoniam mēbro si virtuosum est zē. Presupponitur autēz virtuosum cum nō sit magna necessitas.

Cuius autē regimē cum cibo est: qñ opz vt alienet oē grossum ex carinib⁹ 7 pane azimo 7 pane facto ex simi- la viscosa glutinosa: 7 vinū grossius 7 dulce 7 rizi 7 mi- liū 7 pedes 7 capita 7 frixa siccataz assata siccata: imo ea que sunt sicut decocta sunt pueniētiōza ei: 7 dacty- li 7 dulcia: 7 oia pprie in qbus sūt viscositas 7 grossi- tudo sicut alanasari 7 albabatati 7 alfeludēz albaif: 7 deuitet oia que dicitur esse de illis que gñant oppila- tionē. Et opz vt nō succedat cibo eius balneū: 7 resol- uat ipm nā loco eius qñ ab ipsa resoluit 7 ipse non est digestus. Et similit opz vt nō vtat super ipsum motu neqz exercitio 7 neqz bibat super ipm plurimū 7 elon- get inter comestione 7 potū 7 pprie potū vini. Ipsuz enī intromittit cibū nō digestū ad epar. Et opz vt sit massa panis plurimi fermēti 7 sales habeat quā- tum sufficit 7 parū plus: 7 ordeū 7 alcandarios 7 cicer 7 triticū leuis pōderis 7 fabe 7 omnia bona sunt ei. Et nō est malū tribuere vinū antiquum subtile puruz. Et opz vt adminiscent i cibis suis porri 7 similia: 7 aspa- ragi iuuatiū sunt ei 7 cappares.

Chic ponit curā per dietā. Alanasari fit cū frumentū depilatu co- quif in multa aqua. Albabatati genus est cibary. Alfeluden fit cuz mel coquif 7 sup marmore pycif 7 induratur supra de cura sode- fice. Alcaif. accipiunt placētule frice in oleo 7 ponunt in patel- la vna supra aliā 7 inter eas ponit mel 7 decoquif. oia illa cibaria oppilatiua sunt. Et opz vt nō succedat balneūz cibo eius. s. statim sumpto. 7 resoluit ipm. s. cibū nā: supple 7 resoluedo trahat loco eius qñ ab ipsa. s. nā. resoluit. f. a balneo. 7 ipse. s. cibū. que nā re- soluit 7 mouet vt flet loco eius que balneū ab ipsa resoluit nō est digestus: 7 ideo nō digestus ad epar vadit. Alcandarios. i. cādaru- rum est triticū romanū: vt Alu. 2. cā. vel ordeū depilatu vel far. Triticū leuis ponderis. hoc pprie est far. **C**onsiderandū qñ illa debet dari qñ virtus esset fortis 7 nō multa oppilatio: qñ etiā can- darysum grossi nutrimentū est: 7 ideo Bal. in cōmē. is. pmi regimi- nis acutoz. pbiher candarysum. Vel dic qñ nocet ei in cuius epa- te est oppilatio 7 strictura viarū. is. cōmē. hoc ergo modo soluat pradicuo inter Aluic. hic. 7 Bal. ibidem.

CDe inflatione 7 ventositate in epate. Cap. 7^m.

Clandoqz aggregant in partibus epatis et sub partibus pāniculor eius vapores. Cum ergo retinent 7 inspissant 7 cōuertunt in vē- tositates inflatiuas nō inueniunt meatū aut ppter suam multitudinem aut propter oppilationem in epate: tunc illud est inflatio in epate. Et quandoqz est cū ea extēsiō plurima 7 nō est in ipsa grauitas plu- rima sicut est in apostemate 7 oppilatiōe neqz febris sicut est in apostemate: accidit aut ppter debilitatez virtutis digestiue: aut qñ medicine cibalis aut humo- rose pprietas est vt cōmoueat vētoositatem. Et qñqz est hec ventositas retēta sub epate sicut retinetur sub splene: 7 mouet eam cōpessio sub hypochondrijs. Et

illud qñ plurimum ventositatum est tensio incipiens: deinde additur ei in ipsa est permutatio quedam 7 nō sequit eam alteratio dispositionis in forma 7 colore egrediētis a pfecta. Et qñqz sedat cōpessio inflatio- nem 7 resoluit eam 7 psumit materiā eius.

CIn precedenti Aluic. determinauit de oppilationibus epatis: hic determinat de inflatione 7 ventositate in eo. Et primo notifican- do vobis inflationē 7 ventositates in epate inuestigat causas hu- ius dispositionis derelinquens ex dictis: tunc nota esse signa. Se- cundo ponit curā. ibi (Approximat.) 7 prima in tres. Primo in- uestigat causas inflationis 7 vētoositatis illius: addens alia. Scda ibi (Et quandoqz est.) Tertia ibi (Et accidit.) 7 hec pars hz tres. Primo facit hoc. Secundo ponit quēdam determinatū modum inflationis. ibi (Et quādoqz.) Tercio specialiter ponit signa infla- tionis in epate. ibi (Et illud.) 7 p3.

CDe cura vētoositat 7 Inflationis in epate. Cap. 8^m.

Approximat cura ei⁹ cure oppilationuz 7 est cum medicinis subtiliatiuis resolutionis pre- dictis in ipsa 7 confectionib⁹ predictis: 7 pfe- runt ei balneū in ieiunio 7 vinū purū in ieiu- nio 7 paucitas potus aque frigide 7 vaporatiōes cū pāno calefacto 7 cū alefenati resolutionis: 7 emplastra facta cuz mastice 7 squinato 7 spica 7 grana de ben: 7 emplastra facta ex eis que sunt sicut oleū de nereiden 7 mastix cum seminibus. Et si vaporatio mouerit: tūc oportebit vt cōsideres latus cōmunicationis. nam si extēditur dolor ad partes intestinor: tunc solve ven- trem prius: deinde resolue ventositatē. Et si extēdit ad diaphragma 7 ossa pectoris 7 ad dorsum admini- stra diuretica ē: deinde resoluētia ventositatē.

Cprimo ponit diuersa remedia. Secundo ponit specialiter quē- dam cā. ibi (Et si vaporatio.) **C**onsiderandum qñ aliquādo va- poratio mouet inflationem: quia inuenit materiā que illam ven- tositatem facit: 7 ideo eam dissoluendo in sumum mouetur infla- tio ad inferiora: 7 est signum qñ inferius est materia apta resolu- tionī ventris 7 e contra.

CDe dolore epatis. Cap. 9^m.

Epati quādoqz accidit dolor aut ex malitia cōplexionis diuerse in parte pāniculi sui aut ex vētoositate extēsiua aut ex oppilatione aut ex apatibus calidis aut duris cū frigida fle- gmatica raro faciunt accidere dolorē. Et qñqz fit p- pter motū humor in crisiibus. Et cognoscif pars eius ex significationib⁹ notis in pnosticis. Et quādoqz fit ex debilitate 7 nō tolerat illd qñ venit ad ipm ex cibo 7 ledif eo: ppterea qñ abhorret ipm. Et quādoqz cō- tingit in motib⁹ materiēz crenicis vt accidant graui- tas 7 dolor in partib⁹ epatis 7 dolor vehemens valde nō fit nisi ex apate calido aut ex ventositate: quapro- pter cum nō est febris 7 dolor vehemens: tunc causa eius est vētoositas. Et ppter hoc cum febris superue- nit ei soluit ipsum: quēadmodū dixit Hippo.

Chic determinat de doloribus epatis. Et pmo inuestigat causas. Scdo a narratione signor se excusat. ibi (Jam.) Tercio ponit cu- ram. ibi (Jam etiam.) 7 prima in duas. Primo inuestigat diuer- sas causas dolor epatis. Scdo docet in eis pnosticari ex Hippo. ibi (Et Hippo. guidē.) 7 prima in duas. Primo ponit causas do- lor epatis. Scdo comparat inter ipsos dolores penes vehemen- tiam 7 paruitatem ipsoz. ibi (Et dolor vehemens.) **C**Quēadmo- dum dixit Hippo. 7. parti. afoz. afoz. 33. Quicūqz circa epar dolēt: his febrib⁹ superueniens soluit dolorē.

CEt Hippo. quidem dixit in libro qui dicitur ei perti- nere: quem dicunt quidam inuentum fuisse in eius se- pulchro qñ quando accidit dolor epatis cum puritū

Gentilis

vehementi in camaduati et posteriore parte capitis et pollice pedis et apparet in collo botbor similis fabe: moritur eger in quinto ante ortus solis. Et illi cui accidit hoc accidit difficultas urine propter oppilatio nem cum distillatione: quoniam est in lacerto. Dico ergo causa eius est quoniam est aquositas maligna que expellitur in urina penetrans aliquo modo: et penetratio nis in extremitates et facit accidere caliditas et bauracitas ipsius pruritum vehementem.

Considerandus quod A. verificat causas illoz accidentium derelinquens ex hoc notum esse de morte. Causa enim horum accidentium est humiditas corrupta mala acuta que in epate facit dolorem. Vult ergo A. uenisse esse notum quod quando talis materia in epate colligitur quod sequatur mors cum sit oino propter naturam. Sequitur autem mors in quinto: quod morbus est acutus valde: et de venenosa materia. Causa vero particularis illoz accidentium est. Nam humiditas illa nitrosa corrupta eruberans impellitur per corpus et ad extrema. Illa vero que vadit superius facit pruritum in camaduati. I. capite et parte posteriori eius: et facit etiam in collo botbor. Illa autem que vadit ad inferiora ut ad pedes facit in pollice pruritum. Illa vero que propter mortem magis vel in principio expellitur ad loca media cum non possit longius expelli tendens ad venicam: apostemans collum eius propter dolorem et punctiones: unde quod materia trahitur facit urine difficultatem quod fit oppilatio: sed quia illa materia nitrosa mordicat lacertum facit eum laxare: et ideo fit aliqua distillatio.

C De signis. Cap. 10.
Am sciuit signum cuiusque rei ex eis que dicta sunt in cap. suo.
C. hec pars est nota.

C De cura. Cap. 11.
Am etiam diximus omnem rem in cap. suo: verum homines itaque dixerunt ad dolores epatis medicinas dicentes ipsum iuuari ex eis ab solute. Et plurimum iuuamenti eorum est in specie debilitatis eius. Et nos quidem referemus quasdam earum: et eas in quibus est fiducia scilicet quod diximus eas. Dixerunt magis iuuatiue ex illis sunt troc. de reubarbaro cum descriptionibus diuersis: et confectio de reubarbaro et diacurcuma: et confectio de ruta solutiva: et confectio cordumeni: et confectio celsaris et atanasia minor et maior et tamirij et cocale: et confectio asclepiadis et troc. de cymino: et confectio Sal. proportionata ad illud. Dixerunt et ex eis que conferunt ei sunt. ij. 3. succi foliorum pini recentium cum syrupo acetoso: aut decoctio eorum cum reubarbari pondere. 3. 5. et croci tertie. 3. i. cum aliquatulo semine apij et feniculi: et etiam sumantur rosarum. 3. iij. et spice et masticis: ambozum. 3. iij. succi eupatorii et succi absinthij et lactis et reubarbari croci superiorum squinantij rubee tinctorum assari feminum trium xyloaloes crudi: omnium ana. 3. j. xylobalsami. 3. 5. Et cum est illic dolor cum solutione ventris narrauerunt hoc medicamen. scilicet secum vini decocti lactis reubarbari: omnium ana. aut. j. scolarie ferri pondus. 3. vij. bibatur super duas. 3. aque coriandri. Et oportet ut in omnibus illis deuitet cibos grossos et carnes et sit contentus leuibus subtilibus et auiibus et alijs sicut sciuit: et proprie cum est illic caliditas. Et ex emplastris emplastrum de cordumeni et emplastrum de euforbio et emplastrum de melliloto et emplastra proportionalia.

C primo excusat se a narratione cure. Secundo ponit quasdam medicinas dicens aliorum auctoritate conferre. ibi. (Dixerunt.) Et

Super tertio

proprie deuitent carnes cum est etc.

C Tractatus tertius de apostematibus epatis et solutione continuitatis eius.

C Sermo vniuersalis de apostematibus epatis et que sequuntur ipsum. Cap. 12.

Apostematum in partibus epatis accidentium quedam sunt que accidunt in ipso epate: et alia sunt que accidunt in lacertis positiss super ipsum: et alia sunt que accidunt in meleraicis. Et eorum que sunt in ipso epate alia sunt que accidunt in partibus eius superioribus: et ad latus eius gibbosum: et alia sunt que accidunt in partibus eius inferioribus: et ad latus concauum: et alia sunt que accidunt in velaminibus eius et puniculo eius et in venis ipsius: et hec diuisio est sibi minus. et quandoque communicat apostema speciebus partium eius.

C Intendit A. in hoc tractatu determinare de egritudinibus epatis coloribus. Dicunt autem colores egritudines: aut quod diuersa morborum genera aggregantur et sunt apostema: aut ex parte nature in qua sunt ut prinitas solutio. primo ergo determinat de apostemate. Secundo de prinitate solutione. ibi. (Qui quique.) / primo in duas. primo determinat de signis et causis et diuersitatibus apostematis epatis. Secundo de curatione. ibi. (primo quod tibi.) / primo in duas. primo in generali magis determinat de apostemate epatis. Secundo in speciali. ibi. (Causa eius.) / primo in duas. primo determinat de diuersitate que accidunt in apostemate epatis et causis. Secundo de signis. ibi. (Signa quod.) / primo in tres. primo ponit diuersitate que accidunt in apostemate epatis. Secundo ponit istos apostematis causas. ibi. (Et cause illius.) Tertio comparat adinuicem quosdam modos apostematis epatis addens alia. ibi. (Et omne apostema in epate.) / Adhuc primo in duas. Nam primo ponit distinctionem apostematis que sunt in partibus epatis. Secundo declarat primum membrum distinctionis ipsum subdividendo. ibi. (Et eorum.) / Circa primum partem considerandum quod apostema epatis recipiunt diuersitate aut ex parte loci aut speciei. primo ponit primum diuersitate. Secundo secundam. ibi. (Amplius apostema.) / Considerandum primo quod puniculi et vene epatis cum sint membra nervosa sunt apta recipere magis. Et id illa diuisio dicitur quod apostemata epatis alia sunt que accidunt in velaminibus et alia in venis et est diuisio que sibi minus accidunt. Considerandum post quod existere apostema in carne epatis aliqui dicunt puniculis: et existere apostema in venis dicunt carni: et existere apostema in pauce dicunt gibbos: bene igitur dicit A. quod aliqui dicunt speciem partium eius. scilicet epatis.

C Amplius apostema ipsum non euacuat quin sit flegmonides dubellati aut non dubellati aut cholerici cancerosum aut inflatum ventosum.

C hic considerandum quod apostema epatis omnia sunt sanguinea cholerica flegmatica vel melica: et sibi alia diuisione sunt saniosa collectionem facientia vel non. Apostema igitur sanguinea sunt saniosa collectionem facientia: quod flegmon ex sanguine maxime fit. Tetigit cholerica praua per hoc quod dicit cholerici. Delacholici tetigit per hoc quod dicit cancerosus vel etc. Flegmatica tetigit per hoc quod dicit aut inflatum etc. Et quod apostemata que maxime ad exitum perueniunt sunt calida sanguinea: ideo dicit flegmonides dubellati. Et quod cancerositas. i. cum corrosione: hoc magis inest cholere: ideo dicit cholerici cancerosum. Et quod materia flegmatica est apta in fumum et in ventum conuertere: ideo dicit inflatum ventosum.

C Et cause illius sunt complexio calida cum febribus destruentibus: aut sine febribus: aut complexio frigida prohibens digestionem et expulsionem: aut debilitas in stomacho: aut oppilatio aggregans humores: deinde facit eos penetrare in partes epatis penetratione non naturali et cholera etiam: et similia sunt ex causis huius oppilationis. Et cum est oppilatio ad latus sellis facit sanguinem feruentem: et imbibitur in partibus epatis imbibitione non naturali propter multitudinem cholere et ad summum maxima cholere multitudo est ex causis apostematis calidi epatis. Et quandoque est ex nocumetis

lis cū cōmunitate stōchi z corruptū digestionē. Et cū
bi qdē calefaciētes z grossi z illi qui nō digerunt val-
de adiuvantes sunt ad faciendū accidere apostemata
in epate. Et similiter cū epar est vehemētis attractio-
nis z attrahit vltra q̄ oporteat z sequit ipsam ex eo
cuius est expelli res magnas z preparatur apostema.

Et q̄q̄z accidit ppter percussione aut torsione.

Chic narrat multiplices cās apostematū epatis z pz. **C** Et p̄side-
ra q̄ Aui. dicit cholera esse cām huius oppilationis ad ostenden-
dū q̄ h̄ sit calida subtilis p̄t tamē oppilare sua multitudine. vi-
detur enī q̄q̄z q̄ multū est fluēs repente simul nō minus obstrui
z incunari viscosis z grossis: vt. s. terapen. 4. cap.

C Et omne apostema in epate creticum si est ex latere
gibboso est eius crisis cū sudore aut puocatione aut
fluxu sang. z si est in latere cōcauo facit crīsim cum su-
dore aut vomitu aut solutione ventris.

Chic cōparat. Et p̄mo cōparat apostema p̄caui z gibbi penes ter-
minationē. Sc̄do penes multiti. ibi. (Et apostema.) Tercio osten-
dit q̄dā cōmune oibus apatibus epatis addens de permutatiōe.
ibi. (Et omne apostema.) **C** Considerandū circa p̄mā p̄rtē q̄ Aui.
dixit et creticū. Vocat aut illud apostema epatis vere creticum q̄
cum euacuatione manifesta crīsim facit. ad differentiam ergo di-
xit: eorum apostematūz que cū sanatione vel sc̄roshi terminant.
Alia vō declarata sunt supra.

C Et apostema quidem q̄ est in gibbositate deterius
est apostemate q̄ est apud p̄cauitatē.

Dubium

Circa hanc p̄rtē dubitat: q̄d apostema sit deterius: an factū in
p̄cauo: an factū in gibbositate. **C** Et videt q̄ apostema factū in cō-
cauo: q̄ illud apostema deterius est q̄d deteriora accidētia cōse-
quūt: sed tale est apostema factum in p̄cauo vt fumit ex Bal. s. de
interiorib. 7. cap. vbi porro flegmones in p̄cauo epatis existētes
deteriores sunt q̄ si essent in gibbo: in generāda desiderij ablati-
one vomitu cholericō z siti. **C** In p̄trariū est hic Aui. **C** Dm̄ ad
p̄sens q̄ apostema p̄t altero deterius dici aut ex parte essentie
aut nobilitatis actionis lese aut accidentiū p̄sequētū. Apostema
igit q̄d est in p̄cauo non dicit deterius eo q̄d est in gibbo ex parte
essentie nec ecōtra. Utriusq̄ enī vna essentia est z equalis nisi cū
vna plus altero de m̄a aggregat aut est in alio rēpore. Sed si bec
apata cōparent ex parte dignitatis lese actionis apostema gibbi
deterius est apate p̄caui: q̄ gibbosa pars epas nobilior est. Si vō
cōparent ex parte accidentiū p̄sequētū: tunc absolute apostema
gibbi deterius est: q̄d deteriora sequunt accidētia. accidētia enim
eius sunt ad sp̄talia mēbra: sed accidētia apatis facti in cōcauo
sunt ex cōitate ad stōchū. Prima vō accidentia deteriora sunt vt
notū est. Sc̄dm̄ qd ergo apostema p̄caui p̄t poni deterius apo-
stemate gibbi: q̄ in causando accidentia facta per cōmunitatem
ad stomachū: si sic ibi dicebat. **C**

C Et omne apostema accides in epate calidū vel fri-
gidū facit oppilationē z nō reliquit corpori nisi sang.
aquosum. Et cum hoc debilitatur epar in separando
aquositate. Et cū retinet plurimū aquositatis in mese-
raicis. Et iste sunt cause hydropisis carnosae z asclitidis.
Et quādo pmutat apostema calidū ex epate ad sple-
nē est bonū. Et q̄ pmutat ex splene ad epar est malū.

C Considerādū q̄ aquosus sanguis trāiens ad mēbra est cū hydro-
pisis carnosae: h̄ aquitas retēta est cū asclitidis: simul h̄ bec fieri p̄t.
Dicit de pmutatiōe pz. Unius. n. pmutatio de mēbro nobili ad
ignobilius laudabilis est. Cōtraria vō pmutatio illaudabilis ē.

C De signis vniūlib' apatū epatis. Cap. 2. m.

Igna quidem cōmunia sunt q̄ inuenit eger
grauedines sub hypochondriis inseparabilē:
z inuenit illic dolores vehementē: quādoq̄
nō sicut in oppilationib'. Ipsa enī accidunt
a dolore forti: z alterat cū eo forma nō sicut in infla-
tione in qua nō alterat: z est cum eo attractio furcule
ad inferiora in plurib' horis nō semper.

Cp̄mo ponit signa apostematū epatis. Sc̄do ponit signa distin-
ctiua inter apostema epatis z lacertoz. ibi. (Cognoscit.) **C** Prima

in duas. Primo in cōmuni ponit signa apatū epatis. Sc̄do signa
apatū diuersificatorū penes loca. ibi. (Et si apostema est.) **C** Dicit
p̄mo q̄ signa apatū epatis sunt grauedo z dolor: vehemens q̄q̄z.
dixit q̄q̄z: q̄ vehemens p̄prie fit dolor q̄d apostema est in statu
quo ad accidētia. v̄ dicit q̄q̄z vt cū est apostema calidū nō h̄c zē.
in q̄b' oppilationib' nō est p̄prie dolor fortis. ipsa. n. f. apata zē. **C** At-
tractio furcule ad inferiora. z dicit in plurib' horis: q̄ hoc fit maxi-
me q̄d m̄a iā est adunata vel multa: v̄ maxime fit cū est in gibbo.

C Et nō fit bec qdē attractio nisi ppter tensionē cōca-
uitatis z suspensionē. Et nō accidit egritudinib' epa-
tis calidis z alijs pulsatio: q̄m arterie dispartite sūt in
pāniculo ei'. Et neq̄z est grauitas in eis nisi quātitas
inseparabilis. Et q̄q̄z cōmunicat costē doisi dolori-
bus epatis z apostematibus eius superiorib' ascendē-
tibus quāuis nō sint semp cōmunicātes. Et habētes
qdē apostemata epatis p̄prie calida z magna nō p̄t
dormire sup lat' dextrū. Et grauat eos dormire etiā
sup lat' sinistrū p̄prie tensionē apatis ad inferiora: imo plu-
rima inclinatio eoz est ad dormiendū resupine.

C Dicit post: bec dēctio nō fit nisi q̄ rēdis p̄cauitas. f. v̄trū sub qua
locat epar. Sit etiā ppter suspensionē quā h̄z epar cum diaphra-
gmate z cū costis in quibusdam. **C** Considerandū q̄ ad dolorem
pulsatiū tria requirunt. Primo q̄ mēbus sit sensitiuū: z ideo in
pulmone nō fit talis dolor. Sc̄do q̄ sit arteriosum: z ideo in pan-
niculis nō fit talis dolor pulsatiuus. Tercio q̄ currat m̄a: z maxi-
me calida que ponat in arterijs necessitate maiorē in motu: vnde
vehementē dilatant: sed q̄ cōpimit eas m̄a: ideo cū dolore pul-
sant: z sic percipit dolor pulsatiuus sicut fumi p̄t a Bal. z de in-
teriorib'. ca. 3. Vult ergo Aui. p̄bare q̄ in apatib' epatis h̄z sint ca-
lida nō fiat pulsatiuus dolor: q̄ in epate nō sūt arterie. f. in carne:
sed sunt dispartite in pāniculo eius maxime intelligat in pānicu-
lo: vel iuxta pāniculū qui est in p̄cauo: q̄d p̄caui epatis venit il-
la parua arteria. Et q̄ dicit est q̄ v̄ plurimū apata sunt in car-
ne epatis: raro aut in venis z pāniculo: ideo in apatib' epatis nō
sentit pulsatio. Et q̄ v̄terius diceret alijs saltē aliquādo poterit
in pāniculo vel iuxta pāniculū fieri apostema: ergo aliq̄ in apate
epas aliquo modo erit hic dolor: q̄ neq̄ grauitas. f. pulsatiua est
in eis. f. apostematibus factis in pāniculis epatis: aut iuxta pāni-
culum nisi quātitas inseparabilis. i. indistigibilis per iudicium.
quasi dicat. A. q̄ h̄z in illis apostematib' possit talis dolor pulsati-
uus fieri: est tamen indistigibilis. Et ratio est. nā illa arteria est
parua: z ideo etiam diuisa in ramos valde paruos: vnde h̄z ibi sit
m̄a apostemosa sicut paruissimi sunt illi rami sic paruissimus fiet
pulsatiuus dolor. Vnde h̄z alia l̄sa. neq̄ est penetratio. f. arteriarū
eis. f. pāniculis nisi quātitas insensibilis. z ideo ex eis dolor pulsa-
tiuus fieri nō poterit. Vel posset exponi. neq̄ in eis. f. apostematibus
epatis est grauitas nisi inseparabilis. q̄. f. semper illa apote-
mata comitatur. Et quādoq̄ cōmunicant costē doisi. Et causa est:
q̄ nō in omnibus hominibus est coniunctum cum panniculis co-
stas ligantibus: vt. s. de interioribus. 7. cap.

C Et si apostema est in latere gibboso iuenit grauitas
illic: z sentit tensio apud suspensoria z cadit tact' illic
super apostema manifestius z p̄prie in debili. Et acci-
dit tussis sicca z p̄strictio anhelitus: z p̄prie quādo
anbelat cum fortitudine ppter cōmunitatē diaphra-
gmatis z pulmonis ad ipsū in nocumento z minorat
v̄rina: z quādoq̄ retinetur omnino cūz apostema est
magnus propter illud quod accidit de oppilationē in
latere gibboso: z de debilitate expulsive. Et grauitas
in ipso maior est ea que est in facto apud p̄cauitatem:
q̄m latus cōcauū sustentat sup stōchū: z est grauitas
in ipso plus. Et attractio furcule ad inferiora a dextro
min': z p̄prie in illo cui' epar creatū est nō vehemen-
ter adherēs z obuiās costis. Vtrū attractio furcule
ad inferiora z cōstas furcule in dolore ad epar sunt in
p̄tinatione epas cū costis manifestiores z maiores z
singul' minorat in gibboso z multiplicat in cōcauo
p̄ elongationē gibbositate ab ore stomachi.

Gentilis

Circa apostemata epatis in locis diuersificanti: qdā sunt in p̄cauor: qdā in gibbo: qdā sunt in carne epatis: quedā in p̄niculis: et venis. Primo qdā sunt signa ap̄atis facti in gibbo epatis. Secūdo facti in cōcauo. ibi (Lū autē est ap̄a in p̄cauitate.) Tercio ponit signa ap̄atum factor: in p̄niculis: et venis. ibi (Et illud de ap̄atib⁹ epatis.) C. Exponit sic illa istam. Et in ipso. f. ap̄ate qdā est in gibbo: grauitas est maior: qm̄ rē. et in ipso est plus grauitatis supple qdā sit in ap̄ate facto in cōcauo. aut plus: qdā maior vt dixit. aut plus: qdā p̄uri tpe: qdā mā in gibbo statim inducit grauitatē: sed illa que est in p̄cauo forsan nō sic cito. Et attractio furculę ad inferiōra a dextro. i. a dextra pre qdā illa est que trahit min⁹ supple qdā sit gūitas. Vult qdā dicit Aui. qdā in hoc ap̄ate furcula que trahit si est a dextra min⁹ trahit qdā cōparatiue sentit grauitas. Plus igit sentit grauitas qdā trahit furculę. et cā est. nā statim cū est mā in gibbo sentit grauitas: sed nō statim trahit furculā a dextro. f. cū costis: qdā ad tractū regit qdā ap̄a addat: et fiat magnū. maxime vō dicit Aui. qdā tract⁹ est minor in eo qdā nō bz epar alligatū costis: qdā in illo solū trahit furculā p̄ tractum p̄niculi suspēdētis. et iō subdit. ite qdā bz istā adherētā epatis cū costis sentit tractū furculę: et dolores vehemētiores et maiores illo qdā nō bz. et rō est: qdā vob⁹ ligamīnibus trahit et cōicat. C. Posset aliter exponi vt vult Aui. dicere qdā tract⁹ furculę ad inferiōra supple et a dextro. i. ad exteriora est minus: et grauitas plus. In ap̄ate. n. epatis nō solū furculā inferius trahit: sed etiam extra: sicut sumi pōt a Serap. 4. trac. 2. cap. Vult qdā Aui. dicere qdā tractus ad extra et ad intra minor est qdā grauitas: et est notū per eādē cām. C. Posset tertio exponi vt vult Aui. dicere qdā in ap̄ate in gibbo est gūitas maior et plus: et attractio furculę ad inferiōra est min⁹ supple qdā attractio est ad cū. et cā est. nā statim cū in gibbo est ap̄a est ibi tumor ex qdā ex pingit furculā: s; nō sic ita trahit. Solus. n. tumor extra mouet prees que sunt circa furculā: s; nō trahit eā inferius nisi sit gūitas multa et ponderositas. Dico dicit Aui. qdā hoc p̄prie ptingit in eo qdā bz epar nō adherēs costis: qdā in illo nō trahit furculā: nisi p̄ vnā aligatiōnē: et iō plus pōt ap̄a tumor extra ipellere qdā possit grauitas eius inferius trahere. Et p̄sidera qdā pōt exponi huic p̄ia.

Cū autē apostema est in p̄cauitate et latere inferiōre est grauitas minor p̄p suā sustentatiōe sup̄ stōchib⁹ et nō sunt tussis et p̄stictio anbelit⁹ de qb⁹ sit curādū: et non cadit sub tactu casus de quo sit curādū. vep⁹ dolor est vehemēs p̄p cōp̄essione factā illic: et p̄p̄e cū attrahit myrach. Et cū ap̄ata epatis sunt magna declinat nā ad resupinatiōe et et ad dormitiōe: qdā si sup̄fluat ledit a resupinatiōe et et ap̄ata lateris p̄caui cōicant mēseraiciis plurimū. Et p̄p̄osus cū apostema est ad lateris p̄caui stomachus est vehemētioris p̄tinuitatis: et apparent singult⁹ et nauſea et tussis: si apostema est calidū. Et existimauerūt qdā qdā cōitas iter vtraq⁹ est p̄p̄er neruū subtile p̄tinuante iter epar: et iter os stomachi: quāp̄ropter nō accidit singultus: nisi cū est apostema magnū cōp̄rimens os stomachi. Et videt Bal. qdā cā in illo est illud qdā effundit ad stomachū in ore suo ex ap̄ate calido et ex humore acuto. Et ad sūmum singult⁹ ap̄p̄ oēs nō appet nisi dū apostema est magnū: qm̄ spatii lōginqū est iter epar et os stōchi: et si est illic neru⁹ in quo ipsa duo cōicant et p̄tinuat iter ea est subtilis valde. Et ad sūmū dum nō est apostema magnū nō sit iter stomachi et epar cōitas fm̄ plurimū.

Circa facit hoc. Secūdo sp̄aliter de quodā signo cāz pertractat. ibi (Et existimauerūt.) C. Considerandū qdā ibi duplex reperit ista. vna que dicit ad dormitiōe. alia que dicit a dormitiōe. C. Propter qdā p̄siderādū qdā ap̄ata p̄t esse magna: aut qdā iam multā aggregauerūt mām in locū vni ex qua multa sit ad cerebrū euaporatio: et iam p̄p collectionē cessauerunt accidētia dolozis: et tūc illa apostemata faciūt declinare ad dormitiōem. Aut sunt ap̄ata epatis magna: qdā multa mā sunt multoz accidētū: et tūc faciūt declinare a dormitiōe. C. Considerādū post: qdā in ap̄ate calido p̄cauitatis epatis pōt ēt tussis: nā ex eo refūdāt mā super stōchum que ascēdēt extra stōchū vsq⁹ ad os eius pōt p̄tangere diaphragma: fiet ḡ tussis: et existimauerūt qdā. f. Bal. in cōmē. illius afoi. 17. 7. p̄ti. In hegmonē epatis. auctoritate Hippo. 2. p̄ti. epidimiaz. Et videt Bal. in cōmēto p̄dicti afoi.

Super tertio

Circa hanc partē dubitat. Diceret aliq⁹ cū mēbra cōmunicēt nō solū per alligatiōe: sed etiam per iuxta positionē leui existētē passio- ne in epatis p̄cauo: fiet cōpassio in stōcho: qdā stomachus ab eo im- mediate cōp̄rehendit. C. Considerandū qdā stomach⁹ pōt pati ac- cidentia: aut que ad digestiōis pertinet actū: aut accidentia que sunt cū malo motu locali stomachi. p̄pter mām in eo cōp̄ehen- sam in p̄cauitate vel intus in tunica ei⁹ maxime in ore. Dico ergo qdā accidētia p̄sequētia digōnis actū: statim cū p̄caui epatis ap̄atū est ipsa cōsequunt: qdā statim digestiua stōchi ipedit: et hoc p̄pter duas causas. p̄ima qdā digestio est maxime partis inferioris sto- machi. illa autē cōp̄rehendit ab epate: et ideo epate p̄mutat quōl- bet fm̄ p̄caui: opz qdā illa p̄mutet. Secūda qdā digō fit per tunicas ex- trinsecā stōchi magis. illa autē imediate p̄tingit epar fm̄ p̄caui: et ideo opz qdā ab eo statim p̄mutet. Accidētia autē que sunt p̄pter mām que intus in stōchū labit: et maxime p̄p passionē oris ipsi⁹: et intrinsece pellicule sicut est nauſea et singult⁹ et vomit⁹ a mā humo- rali nō sunt nisi p̄p rē magnā ex ap̄ate. vnde intū exuberat mā qdā intus in stōchū ingredit per vlam sellis. vel tūc exuberat passio- nem nūm l⁹ subit⁹ s; sit portat cōpassiōe: qdā multa est. Dicit autē Aui. fm̄ plurimū p̄pter corpora in gbus fm̄ stōchib⁹ esse: multa aptitudo ad patiendū: vnde ex parua patet causa.

Circa illud de ap̄atib⁹ epatis qdā factū est circa p̄nicu- los: et venas est vehemētioris doloris et p̄cauioris se. si est calidus. Si autē apostema est in vtriusq⁹ lateribus simul apparent signa que sunt vtriusq⁹ laterū simul: et quādoq⁹ cōmunicat lateris lateri vsq⁹ ad terminū nō plurimū: et qnq⁹ perducunt oēs ip̄as apostematus epatis calidoz et frigidoz ad hydropisim.

Circa ponit signa ap̄atū factor: in p̄niculis et venis. Et p̄ facit B. Secūdo simul ponit signa ap̄atū ex istis simul fm̄ p̄caui et bz gibbū addēs qdā. ibi (Si autē.) Tercio ponit qdā dicit p̄noliti. ibi (Et facit.)

Circa illa p̄t. Et illud dubitat an ap̄a qdā est in p̄niculo vel in ve- nis sit p̄cauior febuis. Et vī qdā nō ex qdā auctē Aui. 4. can. fen. 1. ca. de fe. ap̄atū. vbi sic. et eoz itē febuis que sunt in mēbris carno- sis et eoz similib⁹ est vehemētior. C. Oppositū vult hic. A. C. Consi- derādū qdā febuis pōt dici vehemēs mag⁹ vel minus: aut ex pte sue eēntie: aut ex pte accidētū extrinsecoz vt doloz vigilię p̄ctionuz et agustie vel ingedūinis. C. Dm̄ ḡ qdā febuis ap̄atū carnosoz mē- brou sunt vehemētiores ex pte eēntie calozis febrilis. Essentia. n. ei⁹ maior vel minor pōt dici. Vno mō fm̄ qdā putredinis maior vel minor est. mag⁹ autē iquato aggregat de mā in carnosus p̄t⁹ et mag⁹ putrefit et citius p̄p loci caliditate: vī in cōmē. illius afoi. 11. z. p̄ti. Que reliquunt in morbis. C. Si in locis p̄gregant calidus for- tior et velocior efficit putredo. Vel ex pte accidētū victoz: et sic fe- bres ap̄atū p̄niculoz fortiores et p̄cauioris sūt vt notū est. C. Co- siderādū circa scdās p̄t⁹ ex istēte passione i vna pte epatis cōica- tur alteri vsq⁹ ad paucū tpe: et hē qdā dicit vsq⁹ ad terminū nō plm̄: et cā est: qdā epas suba p̄tūa est: et iō vna pte cito alteri cōparit. Cū B. 5. d. iterioib⁹. 7. c. Sed tū si ap̄a sit aliqū i solo gibbo epatis: aut in sola p̄cauitate nō pōt ēt qn vtrūq⁹ lateris cōpariat: qdā suba epas p̄tinua est. Quō vō epas ap̄ata faciūt hydropis: posterus dicit.

Circa scias qdā cum apostemati epatis associatur ven- tris solutio est mortale.

Circa hanc partē dubitat an fluxus vētris in ap̄ate epatis sit mor- talis. Et vī qdā nō. Sic est de ap̄ate lateris et epatis: s; in ap̄ate la- teris. i. pleurest fluxus vētris cōmēdat ab Aui. fen. 10. trac. 4. cap. de signis malis et sanis i pleurest. Ampli⁹ qdā diminit de mā ap̄a- tis est iuuēs: s; talis fluxus est diminiuēs mām ap̄atis: imo pueniē- tius solo vētris pōt minozare mām ap̄atis epas qdā ap̄atū costarū. C. Oppositū vult Aui. C. Rādendū sicut a sūti pōt sumi a Desue in suo de appropriatis. c. de pleurest. qdā flux⁹ vētris veniēs in ap̄ate epatis: aut accidit a cā extrinseca vt corruptiōe ciboz vel alia: et hic vitupio mortali nō vitupat. Aut accidit a cā intrinseca: et tūc aut sit in p̄n⁹ ap̄atū: aut in p̄cessu. Si sit in p̄n⁹ aut sit cū exuberatiā et ma- litia mē: et ille mortalis est: qdā sūc multā et vltimā repletionē su- peratē nāe vires. Cū statim in p̄n⁹ in qdā multa d; eē mā ip̄a tūc exuberet: qdā igit erit in p̄cessu. Aut sit ex fortitudine nāe: s; stimu- lara sit: et hic fluxus laudabilis est saltē per vīā cāe: qdā aluētiā. Si vō fluxus fiat in p̄cessu si sit ceticus post signa digōnis apparēs laudabilis est. Alius autem qui fieret ex cōpleta epatis debilitate mortalis esset. Ergo hic et vi morbi cū dicit. associat. p̄p̄p̄e. n. dicit solutio associari ap̄ati epatis qdā simul cū eo incipit: ita qdā tpe quo incipit ap̄a incipiat et fluxus: et tūc d; associatus. Sed qdā sic

Incepit credendum est qd sit ppter multā z malignā mām: z nō ppter fortē virtutē: qz ille nō sit nisi cū incipit iam apostema z non in instanti inceptiois ipsius apostematis.

C De differētia iter apostemata epatis z apostemata lacertoz positoz super ipsum myrach. Cap. 3^m.

Regno: qm apostema lacerti apperit semp z apostema epatis qm nō apperit: ppter in pcatitate z in pguu nisi sit res magna aut grauis. Et lacerti qd sit aut est in latitudine: aut est in lōgitudine: aut transuerse capiens in lacerto. Et iam qd significauimus ipsam in anathomia.

C hic ponit signa distincta iter apata lacertoz z epatis. Et pmo ponit vnu signū. Scdo aliud qd sumit ex pte figure vel declarat: qd illud pmisserat. ibi. (Et lacerti qdem.) vel. (In figura vō.) Tertio ponit alia signa distincta. ibi. (Et pte aut acciderit.) **C** dicit p qd differūt hec apata ex pte figure: sicut declarat. Differūt et ex alio: qz apata lacertoz semp apparēt: s; apata epatis nō semp: qz si sunt in pcatitate nō apparēt eoz tumor. Similr etiā in corpore pingui: nisi sit res. s; apatis magna: qz sit magnū apostema.

C In figura vō qm figura ei? qd apper de apate epas est lunaris fm sitū epas que sentit cū separatione abscissionis ei? cōmuni. Lacertosum aut est simile stilo cuius vna extremitatū est grossa: altera est subtilis: z est quasi cauda muris: z similr nō sentit cū separatione abscissionis ei? cōmuni: imo videt ipm subtiliari in lōgitudine sua paulatim: imo nō forsitan ptingit vt cōpēbēdā ex comissi parū in pfundo cū est in lacerto pfundo transuerso: z est similis apatib? epatis.

C dicit qd differunt in figura: qz apatū epatis figura est lunaris. Et sentit cū separatione. s; per tactū supple loci abscissionis ei? apas vel tumoris. Abscissionis dico cōis. **C** Considerādū qd in figura lunari est locus abscissionis cōis: s; in figura vt cauda muris nō est hic locus: qz solū ad vna partes abscindit sicut in exēplo apparēt erra. Apostema g epatis sentit cū separationis cōis abscissione. nō aut apostema qd est in lacerto: qz apata sequunt figurā membriz. epar aut cū sit gibbosum h; hāc figurā: z similr apā. sed lacertus cū hēat figurā redētem a grosso ad subtile: nō h; hāc figurā: imo nō forsā ptingit qd cōpēbēdā ex eo. s; apate lacerti: nisi parū in pfundo: cum est in lacerto pfundo. i. latitudinali supple: vel transuerso. z est supple apostema lacerti pfundi vel transuersi simili apati epas. Sicut. a. sumit a hāc. s; de iterio: ibi. z. c. Apostema lacertoz qd magis similat apati epas: est apā lacerti latitudinalis vel lacerti transuersalis: qz apā lacerti lōgitudinalis statim apperit.

C Ex parte aut accideritū pprioz z cōiuz cū ex accideritū pprioz z cōib? que accidunt apatibus que sunt in epate nō est aliqd in apatibus lacertoz de quo sit curandū: z cū vides almyrach declinare ad tenebrositate tē z siccitate tūc existima qd apostema est epaticum.

C Considerādū qd apatū epatis quedā sunt accidentia cōia z quedā sunt ppria. Accidentia cōmuni sunt grauitas sub hypochondrys: alteratio forme z non posse iacere in aliquo laterū: z illa nō sunt sic in apate lacertoz sicut in apate epatis: qz in apate epatis sentit pprie res grauis appēsa vel pendens. ibi etiā magis alterat forma: z minus possunt iacere in ambob? laterib?: qz epar sicut separat magis ad vtrāq; partē trahit ppter grauitatem apatis. Sed accidentia ppria apatis qd est in gibbo sunt tussis. malitia anbelitus. z malitia yrine. z illa ibi nō sunt. Accidentia etiā ppria apatis pcati sunt sitis: nauſea: vomit? singult? malitia egestionis: z ista etiā ibi nō sunt. Dixit ergo Aui. qd accidentia ppria z cōmuni que sunt in apatib? que sunt in epate: non sunt in apatibus lacertoz. s; quātitate de qua sit curādū. Et cū vides almyrach. i. myrach declinare ad siccitate z tenebrositate: tunc estima qd apostema est epaticū. cū est: nā tenebrositas z siccitas maxime sunt ex defectu nutrimentū. hoc aut acciderit: cum in epate est apostema zē.

C De apostemate calido. Cap. 4^m. Aulse eius sunt ex summa causarū epatis in quo est caliditas.

C hic specialius determinat de apatib? epas z ma-

xime de signis cōis supponēs notas ex dictis in pmo cap. pmo ergo determinat de apatib? epatis. Scdo de apatib? meſeraica: rū. ibi cōmunicat in signis. p? pma in duas. pmo determinat de apatibus calidis z frigidis epatis. Scdo de apatib? cancerosis duris z dubellati. ibi. (Sepe acciderit.) p? pma in duas. pmo determinat de apatib? calidis. Scdo de frigidis. ibi. (In apatibus.) p? pma in duas. pmo in cōmuni magis determinat de apatibus calidis. Scdo in spāli. ibi. (Grauitas.) p? pma in duas. pmo pmitit qdā qd vult esse cōmune oibus subsequētib? statim capitulis. Scdo exequit. ibi. (Eius vō.) **C** dicit pmo qd cause apostematis calidi in epate sunt cause apostematus calidoz. s; vbi cūq; sint illa apostemata: qz eadem cause que possunt facere calidum apostema in stomacho vel in alio mēbro possunt facere in epate.

C Eius vō signa sunt signa pdicta apostematū cōmuniū z que sunt in gbusdā partibus: z est illic feb. acuta cū est apostema in carnositate: z fit vebemēs sitis. Et mino: af appetit? z accidunt singultus z nauſea z cholericus vomitus in primis: deinde vt flos eris post niger z accidit frigus extremitatū z nigredo lingue z syn copis: totū illud: z pprie cū apostema est in pcatitate. Et est malitia anbelitus z dolor extēsus ad dorsum z furculā z mordicatio: z pprie cū est apostema in gibbositate. Et quādo est in pcatitate: tunc nō addit nisi in re anbelitus: qm quādo attrahit aer plurimus valde extēdit diaphragma: z coarctat ipm z pstringit attractionē aeris: z qz accidit tussis. Et accidit lingue quēcūq; nō sit citrinitas z rubedo vebemētes: deinde declinat ad nigredinez: deinde alterat color cutis totius pprie cū apostema est in gibbositate.

C hic ponit signa. Et pmo ponit signa apatū calidoz factorū in cōcauitate vel gibbositate. Scdo ponit signa terminationis illoz z cām alicuius illoz. ibi. (Et apostema qd calidum magnū.) Tertio ponit oīam iter apostema calidū epatis z pleuresim refumēs signa. ibi. (Et oīa.) Quarto ponit partes per quas hec apata ererant. ibi. (Et crista.) p? pma in tres. pmo ponit signa qdā cōia calidoz apatū ponēs signa apatū que sunt in pcatitate. Scdo ponit signa apatū factorū in gibbositate. ibi. (Et est malitia anbelit?) Tertio iterū ponit signa apatū que sunt in pcatitate. ibi. (Et qū est in pcatitate.) **C** dicit pmo qd signa apatis calidi epas sunt signa cōia apatū in quacūq; parte epatis fuerit que dicta sunt: z ex illis signis est feb. acuta zē. Et illud totū. s; qd accidit de istis acciderit? supple acciderit? z pprie cū apostema est in cōcauitate: qz tunc maxime fit singultus nauſea zē. Sed tu dices magis de seg syn copis ad apostema gibbi qd pcatit? qz gibbus imediate cōicat cor: de per venā ascendētē. Dm qd dixit totū illud vt nō includit syn copim. p? si dixit totū illud vt includit syn copim. Dm qd duplex est syn copis. Una stomachalis: z illa fit potius ex cōcauo. Alia est que fit per cōpassionem ab epate ad cor imediate: z ista fit magis p? apā gibbi. Et mordicatio ppea: qz plures sunt ibi pāniculi circa gibbū. Et qū est in pcatitate. s; apā: tūc illud nō addit supple in malitia anbelit? nisi in re anbelit? supple addat: z declarat h Aui. qm qū zē. Et qū accidit tussis vt cū est apā calidū: z nō semp cū apate epatis est tussis sed cū iteruallo: vt. s; de iterio: ibi. z. ca. Alterat color cutis pprie cū apostema est in gibbo: qz gibbositas maxime imediatius toti distribuit nutrimentū.

C Et qū est virt? fortis z pprie viri? stōchi z apā est in pcatitate retinet nā: z si virt? i corpore z stōcho est debilis soluit. Ingt Hippo. egestio turbata nigra i pncipio egritudinis acute signat qd i epate ē apā calim magnū b est z pulsus sitvndosus magnus frequēs velox.

C Considerādū qd si in stōcho z epate sit virt? fortis: tunc cib? assūptū retinet. supueniēs g caliditas adurit z igrasat: qū fit sitplicitas. s; qū virt? ē debilis: tūc nō retinet nec cib? nec hūores: s; ex debili pētina fluūt. aliqui tū fori virtute existētē fit flur? p? expulsiōe: s; marie Aui. itelligit de fluru cibali cū dicit. pprie virtus stōchi. Ingt Hippo. nō reperit apud me nisi forsā sit in epidimys.

C Et apā qd calidū: aut resoluū z destrunū acciderit? tūc cū collectionē facit: z sunt cū eo signa dubellati z dicā ea. aut idurā z pmutat etiaz ad signa apatis

Gentilis

duri z destruunt signa apatis calidi. z plurimū qdem cāe pmutatōis ei⁹ ad duritiē ē supfluitas in ifridatōe z pſtipatione z admiltratione groſſoz in apate.

Capet qd dicit.

C Et oīa iter ipm z pleureſim eſt: qm tuſſis nō ſequit ſputū z q dolor eſt in dextro grauatiuſ z color lin- gue z color corpis alterant cū eo z pulſus nō ſit ferri- nus valde z capie manu ſi eſt in gibboſitate: z ſignant ipm labor anhelit⁹ magni z attractio aeris plurima ſi eſt in cōcauitate: ppter ea qz apoſtēma cōprimi- dia pbragma z extendit ipm: z qñqz cōmouet tunc tuſſis. Et criſis qdē apatū epatis calidoz in gibboſitate fa- ctoz z apatū calidoz factoz in lacertis ſit cum fluxu ſan. nariū: z pprie ex dextro: aut cuſ ſudore: aut vrina laudabilibus: z factoz in pcauitate ſit cuſ ſudore aut fluxu ventris cholericō aut vomitu.

C Et oīa inter ipm. ſ. apoſtēma epas z pleureſim eſt: qm tuſſis nō ſequit ſputū: ſupple in apate epas. z color rē. alterat cū eo. ſ. apo- ſtēmate epatis plus qd alteret in pleureſi. z cā eſt: qz epar totū ali- qd tribuit. z ſignant ipm. ſ. apoſtēma epatis labor anhelit⁹ magni z attractio aeris plurima ſi eſt in pcauitate qd ſi ſit in gibboſitate: qz plus pōt aer attrahi qm in pcano eſt apoſtēma qd qñ eſt in gib- bo. labor dico magni anhelit⁹: ppter ea qz apoſtēma cōprimi- dia pbragma: z h eſt maxime cū apoſtēma eſt in gibbo. Uel alr. z at- tractio aeris plurima ſupple eſt laborioſa. ſi eſt. ſ. ſi ſit in cōcauita- te ſupple apoſtēma. z qñqz rē. qz cū tūre: uallo vt dictū fuit. Et cri- ſis. p. laudabilibus. i. cōueniētib⁹: qz nō opz qz vrina ſit laudabi- lis in quātitate z colore cum eſt cretica.

De almeſire in epate.

Cap. 5^m.

Rauitas in almeſire in epate ē mior z iſtatio z moridatio z vniſgratio ligue z tictura co- lozis vehemētiozis plm: z ē color ſcluis ad citrinitatē: z ē poſiſm⁹ vehemētie febris ter- tiane: z ei⁹ qdē iuuamētū a fridīs humidis ē vehemē- tius: z pulſus eſt durior z ſimilior ferrino qd vndolo puro z minor z vehemētiozis frequētie z velocitatis.

C Apoſtēmata calida ſūt duo. ſ. cholericā dicta almeſire: z ſangu-inea dicta flegmō. pmo ponit ſpāta ſigna pmi apatis. Scdo ſcōi. ibi (ſignant.) **C** Conſiderādū qz pulſus eſt ſimilior ferrino: z h eſt ppter ſiccitatē mae: ēt qz cholera ad extra. ppeſit ad partes pā- niculares epatis. eſt etiā minor: qz ad pulſum magnū requiritur obediētia iſtrumentū. Siccitas autē cholere facit iſtrumentū inobediens: z finaliter eius malitia deſcit virtutem.

De flegmone in epate.

Cap. 6^m.

Signant ipſam ſigna apatis calidi z diuer- ſificant ipſam ea que proportionauimus ad almeſire in proprietatibus z rubedo faciei z exuberatio venarum.

C Diuerſificant ipſas. ſ. flegmonem ab almeſire. Ea. ſ. ſiccitate que pportionauimus ab almeſire: qz iſta ſigna nō ſunt ſigna flegmo- nis. z ſupple eſt in hoc apoſtēmate rubedo faciei.

De apoſtēmatibus frigidis in epate.

Cap. 7^m.

Iſtis apatib⁹ ē grauitas plus z nō eſt ſitis neqz febris neqz nigredo lingue: z ſentit cū eis in ſtōcho ſilitudo ſpaſmi. Et ſignant ipa- etas z regimē z cōpō z color fm qz ſciuiſti.

C pmo in cōmuni ponit ſigna apatū frigidoz. Scdo in ſpāti. ibi (ſignant.) **C** Et neqz feb. ſ. rāta quāta eſt in apatib⁹ alijs calidis. Et nō eſt manifeſta: pp mae friditatē. ſentit ſilitudo in ſtōcho: z h pp mae grauitatē: que quādā pōderoſitatē ſup ſtōchū facit.

De apatib⁹ flegmaticis.

Cap. 8^m.

Signant ipm inſtatio cutis z plūbeitas co- lozis: z q nō ſentit cū duritiē z vehementia lenitas pulſus cū relijs ſignis apatis fridi.

Super tertio

C poſſet dici q duplex eſt apoſtēma frigidū: flegmaticū z melan- cholicū. pmo ponit ſigna pmi. Scdo ſcōi. ibi. (Sepe accidit.) **C** Non ſentit cū duritiē z vehementia lenitas pulſus: ſed ſupple lenitas ſine illis zc.

De apate duro z cancro.

Cap. 9^m.

Sepe accidit ab apate atcedēte ipm: z qñqz accidit icipiēdo: z qñqz accidit a pcuſſione z icipit tēdere ad duritiē. Et ſignant ipm tact⁹ in eo que ſuſcipit tactū partūz epatis ei⁹. Et ſi nō iciperet hydropiſis puenire ad habentē ipm ap- paret ad tactū manifeſtū valde: nā almyrach extenua- tur cū eo z debilitat⁹ z atteſtat apoſtēma lunare abſqz dolore. **C** rē qñqz ledit apud initū receptionis cibi z alieniet apud ſamē: z ē via ad hydropiſim. Et qñqz ſignant ipm vehemētia grauitatis valde ſine febre: z extenuatio corpōis: z caſus appetit⁹: z tenebroſitas coloris: z q minorat⁹ vrina. Et qñqz ſuccedit accidē- tib⁹ apatis calidi cū remouent⁹: z nō remanet niſi gra- uitas. Et ſi addat⁹ pp illud difficultas ſbelitus ſigni- ficat q apoſtēma calidū indurat⁹. Et difficultas qdēz anhelitus z grauitas ſine febre cōcant in apate duro z oppilatione: z differūt per reliqua que dicta ſunt.

C Apoſtēma melancholicū eſt duplex. ſ. durū z canceroſum. pmo ponit ſigna apoſtēmatū duri nō canceroſi. Scdo ponit ſigna apo- ſtēmatū duri canceroſi. ibi. (Et ſi fuerit durū.) pmo in onas. p- mo ponit modū puentus huius apoſtēmatū: z ſigna illius. Scdo oſtēdit diſpōnē que ſequit durū apoſtēma. ibi. (Et ſequitur ipm.) **C** Conſiderādū pmo qz accidit a percuffione: z hoc quādo deſc- rit ex percuffione ad epar materia vt induretur. **C** Conſiderandū poſt qz difficultas anhelitus z grauitas cōmunicat in apoſtēmate duro z oppilatione. ſ. quando oppilatio multa eſt tendens ad gib- bum vt ſupra dictum fuit.

C Et ſequitur ipſus hydropiſis: z proprie hypofarche ppter debilitatē ſeparationis materiē aquoſe ex ſan- guine ad reſudationē ſubtilē eius: quare currit aquo- ſitas cū ſanguine in membra: z accidunt febris z ebri- litio. Et ſpūſus aquoſitatis quādoqz peruenit etiā ad ſpātū ventris fm qz dicem⁹ in capitulo aſclites: qua- re moriunt⁹ fm plurimū ppter reſolutionē nature p- pter oppilationē viarū ad adepar: quapropter diſſol- untur eorū virtutes. Et iſti quidem nō curant niſi in principio: tunc enim quādoqz cōfert cura: ſed quādo plonget⁹ egritudo nō cōfert curatio.

C Conſiderādū qz per reſolutionē nāe nos poſſumus intelligere ſo- lutionē vētris: z hoc eſt verū. **I**ſti enim qz habent oppilatas vias que ſunt a ſtōcho ad epar: ideo cū ſolutione ſtomatica moriunt⁹: z hoc tu ipſe pluries vidisti. poſſumus etiā per reſolutionē nāe in- telligere reſolutionē virtutis membrorū: z hoc eſt verū.

C Et ſi fuerit durum canceroſus: z fuerit illic retentio: tunc dolor erit vehemens z accidet nocimentum in colore z in appetitu z reliquis plus: z quādoqz acci- dunt ſingulus z nauſea ſine febre z non ſentitur do- lor: z erit via ſecuritatis membri.

C pmo ponit ſigna apatis duri canceroſi. Scdo addit qdā. ibi (Et ſcias.) **C** Conſiderādū qz exiſtente apate canceroſo ſemp aliqz virulentū ab eo emanat. Si ergo ſit ibi retēdo. ſ. vētris vel vrine: tūc dolor eſt vehemens. ſ. magis. Et qñqz accidunt. hoc poſſet fieri: qz expelleret mae: z ideo eſſet illa ſecuritas membri.

C Et ſcias qz epar velociter oppilat⁹ z puerit in lap- deitate: z pprie cū adminiſtrant⁹ ſuperflue ingroſſan- tiā z cōſtipantia in apoſtēmate calido.

C Conſiderādū qz ſubſtātia epatis eſt groſſa quaſi ſanguis qdā pge- lat⁹: z ideo velociter indurat⁹. **I**taque enī nām luteā. vt. **I**ſ. cuiusdā medici auctoritate ponit. **I**ſ. terape. cap. 10.

De dubellati.

Cap. 10^m.

Purimū fit post apostema calidū. Lū. n. inci-
pit fieri collectio fit dubellati: et cū icipit col-
lectionē facē vebemētiora fiunt feb. et dolo-
res et accidētia i pmissis: deinde accidunt tremo-
res diuersi et ledif a resupinatione nedū a dormitione
sup lat. Lū. g. facta ē collectio lenis cōpressio et sedan-
tur accidētia. Lū. g. aperit accidit horripilatio et lubri-
catio virus et sanies et rerū que sūt sicut febr. et inuenit per
illud leuitatē et resolūōē ex gravitate sensata. Et ipsi
eruptio aut fit ad pte istiusmodi et egredit cū egestiōe:
aut ad partē renū et egredit cū vrina: aut ad spatiū qd
est in pcauitate vētris: et inuenit alleuiationē et detumi-
tionē: et nō attestat euacuatio in egestione aut vrina.

Ponit signa dubellet. Et ponit signa pncipij eius et cōpmeti et
eruptiois. Scdo ponit ouersas pres ad quas erupit: signa eru-
ptiois. ibi. (Et ipsi eruptio.) Cōsiderādū qd ista noia qnq sūt sy-
nonyma. pōt. n. dicit collectio qm mā colligit i vnu. dī dubellet qm
sanias vel sania est. Et eōtra pōt notari. Lū. g. mā colligit vebemē-
tiora sūt accidētia: qd circa gnōne sanies dolores et febres acce-
dunt magis qd facta sanie. Accidunt deinde. i. post pncipiū. tremores
diuersi: hoc ppter sanies acuitatē et mordicationē. Ledif a resu-
pinatione: qd mā magis pōderat cū sit collecta in vnu. Lū. g. facta
est collectio. i. maei et sanatio. cōpressio. i. que poterat fieri. leni-
tur. i. remouet vel remittit: et iō pōt cōpressio fieri.

Et dubellati qdē qnq est pfunda in carne epatis:
et qnq tēdē ad manifestū ipsius et nō pfunda: et sa-
nies diuersificat in ea. Fit. n. in ea que sēmerfa est ni-
gra: in nō summersa tendit ad albedinē.

Cōsiderādū hic sniam illius afoi. 7. pri. 4. 6. Quicq in epate pp
sanie 2c. Lū. vō hui⁹ est. nā sicut sumit ex 3° de simpli. medi. cap. 5.
dist. 2. et ex cōmē. vlt. pmi. pnoti. 2. 5. coll. cap. 5. Sñatio sanies est
qdā opatio caloris nō simplr nāli: sñ misti ex extraneo et nāli. opz
g. qd sanies alterationē recipies a mēbro in quo ipsa gñatur qd illi
mēbro affimile ē qm est post actionē et virtutē mēbri in illā agētis.
Alis. n. declarauit iōgis sermonib⁹ qd intētio mēbri gñantis sanie:
aut digerētis mām nociuā nō est expellere illā: sed imēdiata intē-
tio est illā sibi affimilare qm sibi est potēis. n. nō posset vltimā for-
mā mēbri iducere: inducit tñ aliquas dispōnes pcedentes: et iō sa-
nies in colore similit mēbro in quo fit sanies: gñata circa pāni-
culū epas alba erit: qd hic est pāniculū color: sanies vō gñata in
carne epas ad secūlaritē trahet: qd talis est color carnositas epas.

De apostemate meseraice.

Cap. 11^m.

Communicat in signis suis apati epatis. Te-
rū febris in illo qd calidū est: est debilis non
existēs in vebemētia febris apatis epatici et
est gravitas cū extēsiōe pfundior ad vētrē
et stōchū: et qnq est tēsiō maior qd gravitas. Lū. g. nō
inuenis signa oppilationis epas nec signa apatū epas
et inuenis chslū subillē ppter debilitatē digōnis in stō-
macho et significatiōes eius et sunt illie tensio et lenis
febris. Scias qd in meseraica est apostema calidū.

Bic ponit signa apatis meseraicay. Et p facit hoc. Scdo ponit
dñaz iter apha meseraicay et apostema durū. ibi. (Sed iter apha du-
rū.) Cōsiderādū qd tēsiō est qnq maior: qd gñitas et hoc qd apo-
stema est ad ptes mesenterio: qd ibi sustentat l3 multū tendat.

Sed iter apostema durū et oppilationes meseraice
est differētia difficilis nisi cū estimatiōe longa. Flaz
si egreditur aliquid saniosum post dies aliquot tunc
scias qd est ab apostemate: et hoc sanies discernit a sa-
nie facta a suo simili in epate in hoc qd illa tēdit ad ru-
bedinē et sanguineitātē saniosam et cōtrinitatē.

Cōsiderādū qd apostema durū fm pcauū epatis difficulter co-
gnoscat ab oppilatione foris. i. meseraicarū: qd vtrobiq sensit gra-
uitas sine febre: et alia signa que apparet ex phibitione nutriti-

ti ad epas. Lamē Alu. vult hāc ponē dñam qd post dies educit sa-
nies qm est apostema durū: et cū est: nāz illud apostema nō pibet
qn vsq ad epas trahat chilus: ibi g puerit ad aliq formā humo-
rū: sed remanēs et nō potēs penetrare sanias: sed qm apha est in me-
seraica nō trahit chilus ad epas vnde possint humores fieri et ps
que trāst vadat ad mēbra: cū nō inueniat post iped mentū. Sed
qd diceret aliq: nōne ēt pōt fieri exitus sanies a dubellet epatis.
Dicit qd differt vtraq: sanies: qd illa que fit pp vtrū apha nō est ve-
ra sanies: sed sunt illi humores alqualiter corrupti: sed qm sanies
egredit a dubellet est sanies magis vera: cū sit facta per collectio-
nē ad cupū. Cōsiderādū tñ qd difficile esset cognoscere aposte-
ma durū meseraicarū ab oppilationē illarū: et nō nisi cōiecturati-
ue posset cognosci: nec psequitur Aluicē.

De cura apatis calidi et sanguinei.

Cap. 12^m.

Rimū qd tibi necessariū est: est vt cōsideres
dispōnes repletionis: et dispositionē virtutis
et etatis et boze et aliorū que tu scias: et queras
ex eis licetiā in flōmia: ergo flōmia si est pos-
sibile tibi ex basilica: et si nō ex nigra: et si nō ex cepba-
lica: et si virtus est fortis extrabe qd necessariū est de
sanguine in vice vna: et si nō partire et segrega in vices
plurimas. Et scias qd qm non flōmas et dimittas mām
in epate et administras stiptica et apocrustica pculu
bio iduraf apostema. Et si tu administras resolutiua
nō est dubiū quin cōmoueaf dolor et apostema. Flō-
bothoma ergo in primis et nō hesites in hoc cum non
est prohibitor fortis et extrabe sang. abundantem. Et
scias qd tu indiges in initio eius eo cuius simile est in
canone de repercussione et infrigidatione. Ternz tibi
inest tunc vt attendas lat⁹ duritiē. Qd qd velociter re-
spondet duritiē: et ppter hoc opz qd sint permista cuz
subtiliatiua et aperitiua. Et epitimatū qdē frigidū
rūz administratio superflua quādoq perducit ad du-
ritiē. Et quandoq sufficit eis introitus balnei. Et
quandoq aperitur ad renas.

In superiorib⁹ caplis Alu. determinauit de causis et signis apo-
stematū epas: hic determinat de curatiōe. Et p ponit curā apatū
que sunt in epate. Scdo ponit curā illoz que sūt in pib⁹ sibi adia-
cētib⁹ vel adunatis. ibi. (Et est prima.) P^o prima in duas. p^omo
ponit curā apatū calidoz. Scdo fridoz. ibi. (Lura apatū fridoz.)
et est rubrica. P^o prima in duas. p^omo pōit curā apatū saniatoy
vel que collectionē faciūt. Scdo nō saniatoy. ibi. (Opz vt.) P^oma
in duas. p^omo ponit curā p medicinas mag. Scdo p cibos. ibi.
(Libus aut.) P^oma in duas. p^omo ponit curatiōē et itētiōē cu-
ratiōis. Scdo ponit medicinas ad h⁹ pueniētes. ibi. (Dedicie aut.)
P^oma in duas. p^omo ponit curā apatū epas sumēdo indicatiōē
a rēpoze apatū et a nā mēbri. Scdo sumēdo indicatiōē a loco apo-
stemat. ibi. (Ampli⁹ opz vt.) Cōsiderādū qd Alu.
ponit maxime curatiōē hoz apatū: cū sunt in pncipio: qd tūc ma-
xime in eis errare pigit. curatio aut que cōpetit i pncipio apatū
epas sicut in alijs apatib⁹ fit p tractū ad diuersas ptes: et hoc fit cū
flōmia que trahit et pibet mām cursum. Fit ēt p repulsus et tran-
smissum cū stipticis medicinis et apocrusticis. P^o p^omo g ostēdit
quō cū p^o curatiōe fit pcedēdum. Scdo quō cū 2°. ibi. (Et scias.)
P^o Et hec h3 duas. p^omo esse icipiedū cū repercussus et stipticis ad-
misti cū aliqb⁹ resolutiuis. Scdo pbat. ibi. (Et epitimatū.) Ter-
tio pcludit. ibi. (Quapropter.) P^o Scda ps h3 duas. Aluicē. n. dixerat
qd in pncipio vebem⁹ appropinquare stiptica et repercussiva: sed nō
pura. p^omo ergo ostēdit qd ex frigidis puris timet nocumētum
in epate. Scdo ex stipticis. ibi. (Et scias qd plures medicinarum.)
Cōdit pmo qd supflua administratio fridoz est timorosa: qd qnq
pducit ad duritiē. Scdo ēt est timorosa: qd forsan qnq tu appro-
ximas frida: et sufficeret balneū: et hoc cuz ēt pauca mām corpe
nō pleno. similr ēt qd aliq cū 3° erūpere ad renas: tu ignotas hoc
nō permittis sed semp inuenias mām infrigidando.

Et scias qd plures medicinarū qd⁹ est stipticitas ali-
qua et frigus et silt ciboz qd sunt hmoi sic granata et po-
ma et pira nocēt ex alia pte: et illū qm ipsi pspat me-
tum qd est ad fel quare nō attrahit choleras: et est illud

Gentilis

additio in apate et malitia plurima. Et ex p̄stipatione cū hoc q̄ ipsa est necessaria in p̄ncipio egritudinis et in fine ei⁹ et apud r̄fisionē resolutionis ad p̄servandā virtutē timent due malitie lapideitas et retentiō cholē i epate. Cōsiderādū q̄ cōstipatio et stipticitas in p̄mis vel in p̄ncipio est necessaria ad repellendū in augmēto ad p̄servandū virtutē: et in fine et ne mēbrū ex resolutionis ledat. Attamē ex eis est timor lapideitatis: ne s. subtile resoluat remanēte grosso: et oppilationis.

Quapropter indiges et vt incipias a regimine resolutionis m̄aet in hac egritudine plus q̄ sit tua iceptio in reliquis apostematib⁹ timēdo lapideitatē et duritiē et expellēdo illud q̄ forsitan resudat ex vīru malo a cura sua resudatione nō euacuant apostemata calida.

Concludit. Et p̄ facit hoc. Scō ostēdit errorem q̄ p̄git ex idebita resolutionū appozimatiōe. ibi. (Verus resolutio.) Cū dicit p̄mo q̄ in hoc apate debes incipere cū aliquibus resolutionis admittis. s. stipticis: plus q̄ in apatib⁹ alioq̄. s. mēbroz interiorz. Et hoc p̄mo q̄ timor est de lapideitate p̄pter purā repulsionē. Scō q̄ opz intēdere ad absterfionē virus resudatis ab hoc apostemate.

Verū resolutio et apertio q̄q̄z mollificat virtutes et appozimāt mortē sicut narravit. B. de dispōne medicuratis aq̄ ita epatis curz mollificatiuis q̄b⁹ curant reliqua apata sicut est empln factuz ex oleo et tritico et aqua et cibabat illū alcādarusi: et oportebat vt cibaret eis in q̄b⁹ est absterfio sine viscositate et grossitie: et vt miscerent cū resolutionis medicine in q̄b⁹ sunt stipticitas et p̄fortatio et aromaticitas sicut cyperi et calami aromatici et absinthii: vt admistraret de istis quātitas que p̄servaret sanitates et nō supflueret: et cēt in initio sui p̄cessio cū fortitudine et in medio ip̄i cōpōsitio: et in fine ei⁹ resolutio cū stipticis hui⁹ ḡnīs: et si esset necesse vt p̄fortaret resolutio: tūc festinaret qdā et in ip̄o est qd est in ip̄o. Ille ḡ nō recipit ex. B. et idicavit el. B. In egrotō q̄n p̄uenerit ad eū q̄ iste eger moriet cū dissolutione virtutis et sudore viscoso pauco apparēte sup ip̄m. mortu⁹ est q̄ infirmus et fuit fm q̄ existimauit. B.

hic ostēdit errorem q̄ p̄tingit ex incōueniēti appozimatiōe resolutionū in bis apatib⁹: adducēs hystoriā quā ponit. B. 13. tera. 9. ca. de infirmo notato Theagine p̄hor: et Attalo medico. Et p̄ ostēdit quomō p̄tingit error in administratione resolutionū. Secūdo p̄cludit quō error ille fit euitādus. ibi. (Non est ergo.) Cū si esset necesse q̄ resolutio p̄fortaret. s. in fine. tūc festinaret qdā. s. ad faciendū illud. et in ip̄o. s. qui ad hoc festinat. et qd est in ip̄o. s. q̄ facit hoc in p̄ncipio: q̄ est durities vel casus in resolutionē et mortē.

Nō est ergo necessariū vt cū hac resolutione singulari incipias in hora r̄fisionis repercussionis: et opz vt effec a stipticitate et aptione in dispōne r̄fisionis resolutionis pure: et p̄sideratio oīum istoz est ex subtilib⁹ rebus: et scias q̄ sicut hoc mēbrū velociter p̄uertit in lapideitatē similr velociter suscipit resolutionē. Et q̄q̄z sunt resolutionis et aptio cāe ad eruptionē: et q̄n admistras resolutionē nō admistres eā ex ḡnē eoz que mordicant et cōmoueant apostema. Et aqua qdē ordeī q̄uis abstergat sine mordicatione: tūc est dulcis: et dulce facit icurrere oppilationes: pp illud ḡ in aqua est sufficiētia abādās: qm̄ abstergit sine mordicatione et nō facit aptio et absterfio cū eis que admiscenr ei si necessariuz est vt addat ip̄i virtutē: et mordicatio qdē et stipticitas plus nocue sunt p̄cauitati q̄ gibbositati: qm̄ ip̄e festinat cū virtute sua: et faciunt accidē oppilationes in initio viarū: et in gibbositate sunt fracte virtutis et ob-

Super tertio

ulāt extremis orificijs. Ampli⁹ opz vt cognoscas latēgrū: et caue ne puoces vīnā egritudie existēte in cōcavitate: aut soluas ventrē egritudine existēte in gibbositate et facias mām in vtriq̄z dispōnibus simul inobedientē: imo opz vt tu euacues ex p̄pinq̄uozib⁹ locis. Euacua ergo ex apate qd est in p̄cauitate ex latere resolutionis vētris et illud qd est in gibbositate ex p̄uocationis latere. Et caue ne dimittas mām remanē restrictā. In hoc enī est nocumētū magnuz et in ip̄o est error. et nō ē dimittas eā solutā supflue et cadat virt⁹ et desitet nā: imo superest tibi vt resoluas p̄strictā curz equalitate et p̄stringas solutā cū equalitate.

P̄mo facit hoc. Scō spālter ostēdit inuamentū cuiusdā rei. ibi. (Et aqua qdē ordeī.) Circa hāc scdm partē nota q̄ credo hic defectū fuisse in trāslatione. Ubi. n. habemus aqua ordeī debere esse aqua mellis: q̄ sic loquit Serap. trac. 4. z. c. Sic ē loquit. B. 13. tera. ca. s. vbi loquēs de bis apostematib⁹ dicit. Indigem⁹ bis que sine mordicatione ea erpurgant quale est mellitratū: sed sci mus: qm̄ dulcia oīa et par et plenē p̄plurimū eleuant.

Sed dubitat an aqua ordeī cōpetat in apatib⁹ epatis. Et videt q̄ sic: ex mēte Sera. loco p̄alle. vbi sic. Vocat necessitas ad medicinas subtiliativas in q̄b⁹ nō est mordicatio: et aqua mellis est curz hoc mō. Verū tamē ut scis q̄ oē dulce opprimit plenē et par. Illud ḡ ad qd puenit regimē sanuz est aqua ordeī: qd est q̄ abstergit et nō mordicat. Amplius in cura oppilationū epatis et apatū calidoz indigem⁹ medicinis ifridantib⁹ apertib⁹ et abstergentib⁹ et p̄fortatib⁹: sed aqua ordeī aggregat oēs istas p̄prietates vt sup Aul. c. de cura male cōplexionis calide. Rufus ip̄e Aul. post. medicine puenientes epati sunt aqua endiuic et aqua ordeī. Ampitius Rasis in diuisionib⁹ cap. de passionib⁹ epatis. loquēs de cura apostematū calidoz. sit p̄tius pro cibo aque ordeī. Itē Baf. 13. ca. s. 2. Balyab. 7. practi. ca. 32. p̄tisana p̄cedit: multo ḡ maḡ ordeī aquā. cū sit lubrica et absterfua plus. In oppositū est Aul. Et istam qōnē possit respōdere: vt supra p̄: q̄ illa līa sit corrupta si Aul. loquit ex vbo Serap. et Baf. q̄ sic videt loq̄. Alr vō fugiendo possit r̄deri q̄ aqua ordeī duplex est. Quedā in qua maxime trāsit ordeī virt⁹ et spēs que fit cū multa aqua in qua ordeī nō fractū coquit et eycit ordeū: et aqua pura remanet: et de illa aqua dōm q̄ cōfert in apatib⁹ epatis calidis: q̄ aggregat in se apertione absterfionē et ifridationē: et de hac Aul. nō loquit. Alia est aqua ordeī in qua trāsit ordeī suba et cōpūctia maḡ que fit: q̄ ordeī depliat fricat et lauat cū aqua calida et coquit et p̄ma aqua p̄ycit: et deinde iterū coquit: et tūc q̄q̄z colat et q̄q̄z nō: illa aq̄ ordeī p̄tisana vocat. que sic appet h̄z plus de virtute ordeī cibali q̄ p̄ma: de hac aq̄ ordeī videt esse p̄mo Aul. Est enī maḡ dulcis et nutritiua. Hāc ḡ puenire in apatib⁹ epatis pōt duplr itelligi. Vno mō data vt cib⁹. s. bis aut semel in die: hoc mō hec aqua ordeī cōp̄tit: q̄ cib⁹ pueniēs est vt oēs famāt. est. n. leuis cib⁹ nō viscosus: et alias h̄z bonitates quas Hippo. p̄mo regi. acu. sibi imponit: et Baf. in q̄ multis locis. Sico tamen q̄ hec aqua ordeī vt potus cōtinuus nō competit. L̄z enim hec aqua ordeī sit cib⁹ tamen potus pōt esse: vt Mesue in suis de appropriatis cap. de pleureti. in sermone de aqua ordeī. C̄p̄pter qd p̄siderādū q̄ habēs calidū apostema in epate indiget aliq̄ re que sit cōtinuus potus. L̄z enī illa ordeī aq̄ hora cibationis cōpetat: q̄ tūc in debita quāritate oblata vicibus oppilat: q̄ dulcis est: vt Aul. sed tū semel aut bis oblata: sui dulce do plus p̄fert ad nutritionē q̄ ad oppilationes oblit: plurib⁹ et oblata vicib⁹ vt potus nō est apta nutrire sed oppilare sui dulce dine. Et Baf. 13. tera. ca. s. p̄cedebat hāc p̄tisana in cibo nō explit cano alr debere offerri: vbi sic. reliq̄ est iculpabilis vt in cibarijs qdē p̄tisana. et ideo Aul. loquēs de hac aqua ordeī que p̄tisana vici pōt: dicit q̄ l̄z abstergat: est tū dulcis: et dulce facit icurrere oppilationes: et ideo Aul. vult q̄ nō def vt pot⁹: et iō subdit q̄ in aq̄. s. cōmuni calefacta vel in aqua ordeī. s. p̄mo mō facta: est sufficiētia abādās. s. vt def in potu continue. Et bis ḡ obia soluunt.

Medicine aut pueniēs apatibus epatis et in initio rei cū illic est caliditas superflua sunt aqua endiuic et aqua solatri cū syrupo acetoso zuccharino et aqua ordeī et aqua virge pastoris et aqua arnoglossae et alkekēgi et aqua coriādrī bumidi et aqua cucur. et aqua cucumeris et aqua cuscute. Et opz vt admisceat eis aliq̄

Dubium

borum

boz que sunt sicut absinthii & calamus aromaticus & troc. hmoi. & carn. amirberis. & r. rofaru. & podiq. am. boz añ. 3. v. medulle seminis citrulli & medulle seminis cucurbite & seminis portulace & seminis endiuie: oium añ. 3. iij. seminis feniculi pondus. 3. i. sumatur ex eis in potu pondus. ij. añ. Et si necessarium est addere confortantia epar ponatur in eis lacca & reubar. Et si fuerit illic tussis ponant in ipsis succus liquiritie & aliquid de dragaganto & terenciabin.

Superius Aui. posuit intentiones curationis apatus epatis: hic ponit medicinas que ad illas intentiones pducunt. Et primo ponit medicinas que coperant in curatione epatis principal. Secundo ponit diuersas medicinas que conueniunt in sedatione accidentis illi pfecti. ibi. (¶ si cu apate.) ¶ pzia in duas. primo ponit medicinas q magis iterius assumunt. Secundo ponit eas q emplauf. ibi. (Emplastru vo.) ¶ primo ponit medicinas q pueniunt in apate sanguineo epatis diuersificato penes tepus & dispones illi coniunctas. Secundo ponit cura eius diuersificati penes loca & tpa. ibi. (Et postq scis.) ¶ Ad primi euidetiā consideradū q apostematibus epatis existētibus in principio coniungitur aut fortis inflāmatiō aut nō sic fortis. pzo ergo ponit cura primi apatis. Secundo secundi. ibi. (Medicine q sunt fortiores.) ¶ Alkekengi est solatru quoddā notū. ¶ Considerandus q aqua cuscute sola nō coperit: q ad caliditatē declinat: s; mista aquis pfectis. Dictum enim fuit supra in cas. curationis horum apostematū q in principio nō debet dari frigida pura sed mista alijs quibus aperitiuis & absteruis. Et ideo etiā docet administrare cu eis ea que sunt sicut absinthii & calamus aromaticus & trocisci q sunt infrigidatiui: & habent leuē apertione. Dragagantu hic accipitur pro gūma: & alias possit habere expositiones: q pro quadam arbore qñq; sumit. Terenciabin. i. māna. ista pectoralia sunt pfortantia als conferentia ad tussim.

Medicine que sunt fortiores & conuenientiores ei q nō hz ex caliditate quātitatē pueniētē in vltimo sunt aqua feniculi & buglosse & squinatū & apium montanū & alubleb & totū illud cū syrupo acetoso. Ista. n. & psmilia pferit in illo qd est in tunica prima cū incipit in maturatiōe peruenire parti: & troci. de rosis ē: & pzo prie in eo quod sequitur concanitatē.

¶ primo facit hoc. Secundo spālitur ponit curā apostematū epatis faetoz a quadam cā vt pessione. ibi. (Et multotiens.) ¶ Alubleb fm quōdā est mercurialis: s; credo q sit volubilis: & ita supra: & pōt exponi q sit lupulus. Simon tñ dicit lublebarā bicū volubilis que multas hz ipse: verūtū in syria & egypto vocat hoc nomine quādā volubile quā minore dicimus que nascit vbiq; in vineis & locis cultis hñs lac & est de faciliōribz lassatiuis ita q dat in febre acuta. dant hec cū syrupo acetoso: q aperit & sedat caliditatē. ¶ Ista & ista. Consideradū q p tunica primā possumus intelligere tunica pcuritatis & tunica gibbositatis. Tunica cōcauitatis pōt dici pma ex pte occurrentis: q pmo occurrit: & tunica gibbositatis pōt dici pma ex pte nobilitatis: & tūc ista pferunt: maxime qñ apū & feniculum addant: q illa diuretica sunt. Tunica ē pcuritatis pōt dici prima ex pte ort: q forsan s; aliq; tunica epis. i. pāniculus regēs epar sit ex nervo subtili & terminat ad pcauū & hz pcuritatis cū nōcho vt supra dixit Aui. primo ergo sit ille pāniculus: q immediatus: & tunc pdicte medicine pferunt: & maxime qñ additur ibi lublebs: q subducit. oia vō pferūt qñ est initū maturatiōis in materia: q cū ista sint eductiua illius: melius eā educunt si est in ea aliquid maturatiōis. Trocisc. de ros. in eo tē. q isti nō sunt diuretici: sed potius infrigidatiui & alteratiui: de quibus sunt multe descriptiones. Laueantur ergo illi qui scamoneati sunt.

Et multoties qd est cā apas & initū ei⁹ saltus & pcuritatio. Et ex eis q pblent ipm accidere post illa duo & post flōmā est vt in potu sumatur ex rubca & reu. r. a. uedleni oī die. s. i. & fiat hoc tribus diebus.

Consideradū q intentio in apate epis eueniente pp saltū vel pcuritāne est duplex. s. diuersio mae a mēbro & pfortatio mēbris: leuēductio mae q illuc puenit. Primū fit cum flobothomia post illa duo. s. saltū & pcuritāne. Scdm fit cū rubca: q est medicina apitua & diuretica. Et altaxacon. i. lactuca syluestris q infrigidat aliqualit & apit. Ruedleni. i. reubarbaz illius pti: hoc est bonuz: q pfortat epar: & leuiter educit de materia. Alij habent rob abfin

thy: & alr confert: q stipticando aperit & subducit.

Et postq scis q apa est in latere cōcauo: tunc pmiū est vt admistres aquā alubleb pmiā cū eis q necesse est illi admisceri ex ifrigidatiuis pdictis. Et aqua sicile in oibus q maturāt & repercutiūt & leniūt naturam.

Hic ponit medicinas q pueniūt his apatibus idicatiōe sumpta a loco & teporibus. Diuersificant aut fm loca apata epatis: q quedā sunt in cōcauo quedā in gibbo. pmo ergo ponit medicinas q sibi cōueniunt qñ mā siue apostema est in cōcauo. Secdo qñ est in gibbo. ibi. (Lū aut est in latere gibbositatis.) ¶ pzia in duas. pzo ponit medicinas q p os sumunt. Secdo ponit eas q p inferius inuiciunt. ibi. (Clystere.) ¶ pzia in tres. pmo ponit medicinas que cōueniūt qñ est in principio. Secdo qñ est in statu & augmēto. ibi. (Et cōfert.) Tercio qñ est in declinatione. ibi. (Et qñ declinat.) ¶ Dicit q primo debes administrare aquā lublebs pmiā cum infrigidatiuis pdictis vt cū endiuia alkekēgi tē. & cū aqua sicile: & vniuersaliter pmiſceat aqua lublebs vel sicile in oibus q maturant & repercutiūt & leniūt: q sēp op; admiscere aliqd q leuiter lubricet & infrigidet. tale aut est aqua lublebs vel sicile.

Et confert cum apparet maturatio opoponacū cum aqua feniculi & aqua solatri & aqua alubleb: & vt tu ponas in cibo aliquid de semie cartami & sicile siue de vztica & polypodio.

Consideradū q maturatio apparet in augmēto: & apparet scilz completa in statu: & ideo datur opoponacū etiam vt de materia educatur: & maturatio compleatur. Et considera hic q Aui. docet admiscere solutua cum cibis qd mō dubium hz.

Et quando declinat administra fortia sicut aloes & agaricum & turbiel: & quidā administrant myrab. citrinos. Ego vō abhorreo eos propter illud quod in eis est de virtute stipticitas: & timo q educatur subtile & vertatur in lapideitatē grossum. Et quandoq; administrantur in huiusmodi hora que sunt sicut semen cartami: & sicut vrtica & polypodiu in cibo & epithimū sine timore: & quādoq; addemus ad ea q sunt sicut elleborus s; necessitate. Clystere aut in principio & vbi accidit vt sit natura cōstricta fiat ex eis que sunt sicut succus foliorum sicile cum melle & sale & baurach: aut cuz zuccharo rub. Et apud declinationē fiat fortior: & ponas in ipso polypodiu: & centaurea & byssopus & origanū: & qñq; ponis in ipso colloquintida.

Ista pcedunt vt mā educat pfecte cū iā totaliter sit digesta. clystere verba hic posita dicta sunt a Gal. i. 3. terapen. cap. 9. & 12. fiant autem tunc clystera fortia cum aliquod derelictum est duritie in apostemato membro.

Cum aut est in latere gibbositatis opz vt incipias in ipso cū diureticis frigidis: deinde cū tepatis. Et qñ apparet maturatio admistra fortia acuta: & nō est necessaria hec posterioriatio nisi pp timorē lapideitatis. De medicine aut iste sunt sicut rubca & petrosellinū & aslaruz & squinantum & troc. almirberis descripti & troc. de eupatorio fortes & reliqua diuretica fortia pdicta & areolis expulsiois & in cap. puocationis.

Hic ponit medicinas que pueniūt qñ mā est in gibbo apostemā: & dicit q a principio cōperūt diuretica frigida ad hoc vt penetrent ad gibbū: & vt repellāt mām. Deinde. s. post principū debēt esse tepata: q minus frigida q prima. sed quādo est maturatio debēt administrari diuretica & aperitiua fortia & acuta. Ista posterioriatio. i. dare sic vni post reliquū nō est necessaria nisi ppter timorē lapideitatis. i. ne mā conuertat in lapideitatē & durum apostema.

Consideradū ergo q intentione sumpta ab apostemate vt apostema est: puenit pure frigida dare in principio: deinde remissa magis: sed quia apa est in mēbro qd velociter duratur: ideo semper opz dare aliqua que aperiant & abstergant: sic gradatim vni post aliud addere. Ite ergo medicine diuretice sunt: sicut rubca tē. & trocisci qui scripti sunt quinto cas. trac. 8. & reliqua diuretica pdicta in areolis. i. in areolis expulsiois. s. scdo cas. & in cap. puocationis infra de egritudinibus renium & vesice.

Gentilis

Templastrā vō opz vt nō administrent frīgida: sicut sup apata alia: imo tepida: z illa qdē a quibus opz ici pere cū cristimas qz apā est habēs initiū sunt succi frīgidi stiptici sicut succus portulace z cucur. z sempuū: z aqua ro. z sandal z camphora. Emplastra facta ex ppterūz vitiū z ro. siccis z atriplicibus: z nō opz vt sint huiusmodi cū verificat qz apā iam est. Meliora nāqz emplastrā sunt illa que sunt facta ex cydonijs cū medicis alijs: de illis est vt terant cydonia cū farina ordei z aqua ro. z fiat ex emplastruz: aut cydonia decocta cū aceto z aqua donec discocat sint: z miscant cū sandalis: z ponat sup ea aliquatūlē olei ro. z administrentur. Et ex illis est vt decoquant cydonia cū vino odorifero in quo sit stipticitas z addat eis virga pastoris. Et pfortent cū eis que sūt sicut parū spice z absinthiū z cyperi z preparent cū eis que sunt sicut saucis ordei z administrent. Et qñqz ponit cū eis oleū de cydonijs aut oleum masticinū aut oleū de alcāna. Et de aquis aqua myrti z aqua de folijs malozū z aqua cydonioz: z similia. Et qñqz sit emplastruz ex cydonijs decoctis cum decoctione absinthij.

Tercio ponit medicinas q̄ exterius applicant̄ sicut sunt emplastra. Et primo ponit emplastra que apporimant̄ in principio. Secundo ea que apporimant̄ in augmento z statu. ibi. (Et cum voluit̄ est.) Tercio ea que apporimant̄ in declinatione z fine statu. ibi. (Et in fine eius.) Cōsiderandū circa primā partē q̄ duplex est initū huius ap̄tis. f. initū initians z initium proficiens. In initio initiat̄ Zui. cōcedit p̄re frigida: z hoc est cum nodum de materia fluxit aliquid sensibile habens quantitatē: sed timetur de fluxu. Si aut̄ apostema sit in initio proficiens in quoverificat̄ quam apostema est: non oportet q̄ sint huiusmodi emplastra q̄ administrant̄: meliora namq̄ sunt que facta sunt de cydonijs cū medicinis alijs scilicet habentibus aliquod de resolutione z apertura z tunc de eis prosequitur.

T Et cum volūtas est vt cleuef ad gradum resolutio
nis ponat in iplo mastix ⁊ camomilla ⁊ mellilotū ⁊ fa
rina ordei ⁊ fenugre. cū rebus in qbus sit stipticitas ⁊ se
men lini ⁊ oleū. scius ⁊ oleum pbliscinū ⁊ oleū camo
millinū ⁊ fenugre. Et ex emplastris laudatis est emplz
de teuulis ⁊ emplz pbilagri⁹ ⁊ emplm de melliloto
⁊ emplz caritū ⁊ emplā q dicim⁹ in antidotario. Descri
ptio emplastrū ad inflatōes. ꝑ. buryri ⁊ fucci rubei: am
boꝝ añ partē. i. croci mastic. amboꝝ añ. partem. s. olei
ro. ptes. iij. cere quātum necesse est.

¶ **C**hic ponit curam cum iam finit principium et incipit augmentus
 q̃ tunc oportet admiscere predictis resolutiua: et ponit ea. Empla
 stru teule. nec illa emplastra que ponit inueniri possunt in v. sed
 multa et ei inueniuntur in Deuse distinctione. i. 14. Serap. tra.
 7. ca. 27. de oirnach. i. emplastris. Descriptio. Considerandum q̃
 hic multum reperitur littera. Una que dicit butyri succi rubei. i.
 succi rubei tinctio: tunc debet habere littera ad inflationem: q̃
 illa deponunt tumore resolutio a pido. Alia lra by butiri. i. tās
 succi barbasus vt dicit Simon succi rubei: tunc debet pcedere lra
 q̃ dicit infamatione: q̃ illa stiptica et frida sunt: lra tās succi barbasus
 eius equalitate absterget: vt. z. can. c. de butyri. Alii bnt butsi succi
 rubei: ad idem tendit.

CEt in fine ci⁹ admistra emplastra aperitiua resolutiua permista cū stipticis ppter conservatione virtutis sicut sunt empla facta ex pter consaffaro z alusne z posilio z origano z feeba z semine apij z bdellio z similib⁹. Et qñq additū in eis pfortantia: z empla scā ex myrtice z rubea tictioz z granis lauri z croco z myrra z mastice z cera z oleo sambarino z oleo de lilio.

Ponit emplastra que in fine cōueniunt. Et primo nominat mul-
ta. Secundo specialiter ponit descriptionem. ibi (Descriptio em-

Super tertio

plastri.) Alus nec. i. ys nec.

C Descriptio emplastrī resoluētis apata epatis ppoz
tionatum ad tabos laudabile expertū. ℞. storacis z ce
re: amboꝝ añ. darkimer. x. z masticeis z croci z amomi
omniū añ. darkimer. ij. olei de arboꝝ masticeis z olei
rof. amboꝝ añ. darkimer. ij. vini cottas. ij. z. s. liqñan
cera z olei z misceant cū eis oia. Aliud iuuatiū valde
℞. lilij amoni solij oīꝝ añ. pondus darkimer. j. stora
cis cere: amboꝝ añ. darkimer. j. de oleo arboꝝ masti
cis quatū necesse est. Aliud bonū. ℞. aloes vnc. ij. masti
vnc. j. camomille z melliloti āboꝝ añ. vnc. iij. croci ru
bee z calami aro. assari: oīꝝ añ. vnc. ij. cere z āmonia
ci: āboꝝ añ. vnc. vj. olei de lilio qñtū suffic. Aliud re
lutiū fortatiū. ℞. croci vnc. ij. bdellij vnc. vj. z sor
dis vircelō vnc. iij. z amomi z spice romāe z capobal
sami: oīum añ. vnc. vj. olei de lilio quantū sufficit pmi
sceant z administrent. Os si apate fuerit solutio vē
tris obilitas quaz sollicitudo exigit retineri: solio opz vē
in potu sumant troscici almbreiaz z troc z rethmul

[illegible]

Cibus autē melior: est kist ozel. Infrigidat. n. z ab
stergit z nō facit acgrere oppilatōes z festinat ei⁹ pene
tratio. In cādarusio autē z frumēto fortiori eo necari⁹
ē aliqd de grossitudine z cōpesside apāe: z si nō ē exē
satio a pane sit panis q nō est ex simla neqz ex tritico
grosso. Et iā sit in furno panis fact⁹: z opzvt itē dāf cū
cibovlio. z ex olerib⁹ lactuca z atriplices. z ex fructib⁹
granata dulcia: vt in culus stomacho nō cōuertuntur
dulcia: opz vt deulit dulcia quāto pōt.

Tristis: Simo arabice est cib⁹ q̄ fit ex simila frumētū: aliqñ oꝝdi macerata in lacte acetoso ex quo faciūt pillulas maiores ciber⁹ ⁊ siccāt ⁊ feruāt bas ⁊ coquit q̄ carnisib⁹ vel pinguedine elitrāt⁹ ⁊ est cib⁹ sfrigida t⁹. ⁊n illisq̄ iuber⁹ dari diabetisib⁹. **D**⁹ ē hīst ip̄a simila frumētū vel oꝝdi cōlacte acetoso, erit ḡ bic apud A. p̄isana facta ex simila oꝝdi. intēdāt cū cibo vltimo. l. vt de ille ḡ puenit. Deuicent dulcia. f. pura: iō nō s̄dicūt et q̄ dūrit de malis granatib⁹: q̄ nullam habet dulcedinem puram ⁊c.

De cura herispile.

Cap. 13^m

Era herispile p̄xia ē cure flegmōis. Verū
opz vt sint vētris solo z vrine puocatio sub
limioribz: cū eis q̄ sunt declinatio ad frigidita
tem. Et ponant medicine sup ipsam ifrigida
te cum nīte: z non incessanter remouetur illud donec
eger inueniat subuersionem frigoris. Et fīat emplastra
ex nufare z aqua alkekegi z aqua cydonioz z san
daloz z cāphora z similibus: z non administres in ea
calefactientia quantum possibile est.

T hic ponit cura almeſtre ſue heriſpile ⁊ eſt aꝑa cholericū. Cir-
 ca qđ ſiderandum qđ eſto in hoc aꝑate qđ eſſe ſublimior eſt parte
 reſpoſe eſtione ⁊ eſt parte virtutis medicinie. Et parte gdes tria eſtione.
 qđ ſtatim qđ incipit debemus eſtare p vtreum aut vna. De-
 dicari. In in valde acutus eadem die ſi expedit. offerre. In in talibus
 malū eſt. vt. 4. pꝑu. aſot. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804.

Gentilis

tararacō sicca pon. 3. i. lac asinini vnc. lxx. ch. zuccha
ro: 7 vtatur medicis in quibus sunt apertio 7 subtilia-
tio: 7 etiam confortatio sicut sunt absinthii 7 crocus 7
spica 7 radix peonie 7 radix albasce 7 radix rubee 7 ma-
stix 7 vytragz sp. ca. 7 grana alfandi 7 succus eupatoriū 7
radices centauree: 7 ex oleis oleū de neriden: 7 oleum
de arboze mastix. 7 oleū de lilio. Empla. 7o adiuuan-
tia sunt sicut emplastra in quib⁹ ponūtur farina 7 mel-
lilotū 7 camomilla 7 radix lilij 7 calamentū 7 radix cui-
sci 7 ficus 7 oleum 7 frumentū 7 cepe assatū 7 oleus de
ben. Si autē necessaria sunt fortiora illis admistretur
emplastrum ex farina ordeī 7 baurach 7 simo coisibi-
no 7 calamento 7 glutine alborin 7 picis 7 maneris 7
simili. Et opz quādo sentit maturationem vt dormiat
super epa suā: 7 assidue balneationē cū aqua calida.
Et quandoqz est necessariū vt exerceat 7 ambulet 7 si
possibile est ei illud. Da si erumpit tunc oportet vt su-
mat super ipsam ea que abluūt ipsum 7 mundificat si-
cut aqua mellis calida: deinde cōsequatur ea que mū-
dificant ipsum ex parte declinatōis: aut cū solonevē-
tris: aut cū puocatione vine si indiget eis: aut admis-
ceatur aliqd illoz cū aqua mellis. Et nō opz vt de-
ci in potu diuretica valde 7 ledāt meat⁹ vine: qz si ac-
cidat vt vlceret aut ledat pus meat⁹ vine aut vesice:
tūc rectius ē vt nutriat cibis in qb⁹ est absterio absqz
mordicatione: imo cū pglutinatōe aliqua sicut ē aqua
mellis decocta cū equalitate cū qua permistū est parū
amili 7 ouū 7 oleū ro. 7 sic sunt malue cum cādarusio.
Et ad vltimū opz vt regatur regimine vlcēz mēbroz
lterioz 7 fm qz opz vt res curat in vlcēribus renū.

Chic autē ponit medicinas que necessarie sunt ad predictas iten-
tiones 7 ad illas pducit. Sicut qz quoz erāt itētiōes sic quatuor
ponit modos medicinar. p̄io ergo ponit medicinas qz pducūt ad
maturationē 7 eruptionē. Scdo ponit medicinas qz pducūt ad mū-
dificationē 7 lauationē post eruptionē. ibi. (C. si erupit.) Tercio
ponit medicinas qz pducūt ad vltimā itētiōē qz est p̄solidatio 7 in-
carnatio. ibi. Cū ergo mūdficat. 7 p̄ia in. d. p̄io ponit medici-
nas qz iterius sumunt. Scdo qz iterius applicant. ibi. Empla. 7o.)
Circa p̄nā p̄tē p̄siderādū qz. A. p̄mittit medicinas maturatiuas
magis. Scdo ponit medicinas qz cū maturatōe erupūt a p̄a. ibi. (Aut
sumat de tararacō.) Sili. Et p̄ ponit empla magis maturatiua. Se-
cūdo eruptiua magis. ibi. (Si autē necessaria sunt.) vel ibi. (Et fermētū
7 cepe.) **C**ōsiderādū p̄ qz dormire sup latus ad duo opas. f. ad cō-
plemētū maturatiōis pp calidi reclusionē: 7 ad eruptionē pp cō-
pressionē. vii. A. supra fen. 13. c. de cura dubellet stomachi precipie-
bat subterni culcitras 7 iacere sup eas v̄sus vētrē vt eruptio fie-
ret. ad hoc ēt inuāt ambulatorio pp cōmotionē. **C**ōsiderādū v̄o
qz p balneationē nos debemus hic itelligere p̄ticulare balneū qd
fit ex appoximationē p̄noz ifusoz in cala aqua sup locū. nō. n. pp
aliud fit hoc balneū nisi vt mā mollificet 7 mēbrū 7 eruptiōi pareat
apa. hoc autem potēs est facere hoc p̄ticulare balneum. balneum
aut v̄le debilitaret virtutē: 7 in apatib⁹ p̄hibet a. B. i. terap. c. 20.
Iz forsan v̄le balneū post cūones p̄cedētes ex digōne materie forti-
tūte virtutē: nō ēt oino vitupandū si volūtas affuerit.

Cuz ergo mundificatur vltimo opz vt in potu sumat
in maturatis aqua ordeī 7 syrupum acetosum. Lūqz
p̄terierunt hore aliqūe sumat thuris 7 sanguis v̄za
conis: ambozūm aū. aū. i. 7 semis endiuie 7 semis apij
7 mastix: omnium aū. aū. i. 7 sumat ea in potu in sy-
rupū acetoso aut gilebi aut aqua mellis. Et post illud
confortet cū cibo 7 curet vlcus eius cum eis que sunt
sicut ea que dicemus in cura vlcēz renū.

Chec p̄b. d. p̄io ponit medicinas p̄solidatiuas. Scdo qz aliqū
dubellet rūpū ad vētrē 7 nō ad itēstina nec vias yvine: qd dicit re-

Super tertio

gimē 7 curā in illo. ibi. (Et cū accidit.) **C**deit i p̄ p̄te qz facta era-
p̄tōe 7 mūdficationē opz fieri p̄solidationē: s. pus qz dari in matu-
ritas aqz ordeī 7 syrup⁹ acetosus. 7 cū ē vt p̄pleat mūdficationē 7 ab-
sterio. Dixit in maturis: qz illa hore hec magis penetrat cū s̄dcb⁹
fit vacu⁹: tū 7 alia hore dari p̄nt sic expedit. cū qz p̄terierunt hore. f.
aliq post s̄ptionē aqz ordeī 7 cū p̄terierit tātū ip̄o qz certū ē aqua
illa penetrasse: tūc dant p̄solidatiua sic i hys sanguis v̄za. 7 mastix: 7
admisceant medicis deferētib⁹ sic ē semē apy 7 endiuia 7 aqz mel-
lis iulep aut syrup⁹ acetosus. 7 cū ē: nā illa p̄solidatiua sunt s̄ptica
tardi cēssus: 7 iō opz eis medicis deferētis misceri. Fiat qz ēt bec
cura cū eis qz post fen. is. dicent de vlcēribus renū.

CEt cū accidit vt mā effundatur ad spatium vētrio
tunc necessarium est vt icidatur cutis apud inguina 7
discoperiatur lacertus adeo donec appareat syphac
interius nominatum birabaton.

Cponit curā qm mā ad vētrē effundit 7 vult qz p̄foret locus apud
inguina sicut fit in hydrophi vsquequo appcat birabaton qz ē p̄ni-
culus imediate adherēs musculis post quez est syphac: de quo. A.
fen. 22. amplius als ample loquitur.

CDeinde fiat in ipso foramen 7 ponatur in ipso cannu-
la p̄ quā currat pus deinde cū emplastris.

Cstū dicit p̄tē referri supra cū dicit. post illū euacuet cū cibis 7
deide cū empla. qz. p̄tē fiat empla qz par p̄foret. vel p̄tē refer-
ri ad illud qd statiz dicit qz cū curata ē sanies curet cū empla. f. cō-
fortatib⁹ epa vel curatib⁹ locū p̄foratū 7 p̄hibētib⁹ et apationē.

CDe cibis v̄o opz vt admistrentur in principio sub-
tilitatio cibi 7 sit cōtētus kisch ordeī 7 syrupo acetoso.
Deinde post illud admistrent cibis apertitiū quos dixi-
mus 7 vitelli ouozū forbilitū 7 forbitiōes lenificantes.
Cum ergo erumpit 7 mūdficat necessaria sunt ea que
cōfortant sicut aqua carnis 7 carnes arietine 7 hedine
7 aulū terrenarū 7 earum iura cum aceto condita sine
seminibus: 7 vitelli ouozū forbilitū 7 similia 7 parū
vini: 7 v̄taf odoramētis cōfortatiua.

Cponit hic regimē p̄ cibū 7 vult qz in p̄nā subtiliet regimē qz mor-
bē acur⁹: s. cū rūpū p̄cipit dari cibaria magis p̄fortatiua: qz virtus
debilitat ex cūone. sic. n. in pleureā qz plus spuri fuerit plus cibi ē
adhibēdus vt. bip. in re. acuroz tex. cō. 25. sic 7 hic. Carnes ariet-
ne. i. aūal agni. sic. n. moris. A. ē. log. Et ea: iura. i. decoctiones. aqz
eni ēt ppie succus: s. ius ppie elixatura. Cōdita cū aceto qz ab-
stergit 7 tēperat calozē 7 acuit appetitū qui in bis deqz. Sine se-
minib⁹. f. in multa quātitate ne faciāt cibū penetrare ante digōnē:
vel sine seminib⁹. f. in pueniēti quātitate: qz ad digōnē inuāt 7 c.

CDe cura apostematū frigidoz. Cap. 15.

Portet vt admistrent in eis subtiliatiua ab-
steriua 7 appropinquat cura eoz cure oppi-
lationū 7 cure adubellet qz p̄parate sūt ad ma-
turationē. Et tu qdē iā seculi medicinas ma-
turiuas 7 diureticas 7 apertitiuas 7 subtiliatiuas. Et
opz vt sit i eis v̄t s̄ptica p̄fortas aromatica. Et mit-
tunt i eis de oleis oleū de kerna 7 oleū de iesemino 7
oleū sambacini 7 empla qz ad ea assumunt. Et melio-
ra empla ipsoz sūt empla fuludriatio 7 empla phila-
gri 7 empla s̄dōcon 7 empla de semib⁹ 7 p̄fert diacur-
cuma 7 dialacca 7 filia. Et phistici qdē maximi iuuat
mēti sunt i eis troscici de spica 7 ex syrupis syrup⁹ de
semibus cum camedreos 7 polio iam decoctis in co-

Capostemata frida sunt duoz modoz. f. flegmatica 7 melica qz di-
cunt oua. p̄io qz ponit curā apatū flegmaticoz magis qz absolute
frida dūt. Scdo ponit curā apatū ouoz. ibi. (Nō euadit.) 7 p̄ia
in. d. p̄io ponit itētiōē curatiōis apatū fridoz renūmeras me-
dicinas qdā simplices 7 cōpositas sumēdas 7 emplastradas qd b
puenit. Scdo ponit qdā medicinas descripiōes. ibi. (Et ex eis
que.) **C**deit p̄ debet administrari medicis subtiliatiue 7 absteri-
ue: 7 appoximat cura oppilationū epas 7 cure dubellet qz sūt p̄pa-
rate ad maturationē. Et cū ē nā cura dubellet tūc fit cū maturati-
uis subtiliatiuis 7 apitiuis sicut ē cura apostematū fridoz.

Csed dubiet

Dabunt

C Sed dubitatur: utrum in pñ apatū fridox epatis debeamus icedere cū fridis stipticis repugnantibus. Et videtur qd sic: qd si est de apati- b' fridis cerebri et epatis: s; in pñ apatū fridox cerebri icipim' cū fridis: qd magis in apatib' epatis. t; p' silitudo multo magis. nā ce- rebri cū sit pñ' nervox magis ledit a fridis: qd fridū eis inimica- tur: vt. 5. afo. 19. 7. supra. 1. ca. sen. 2. Qd autē in his apatib' cere- bri frida apporrimem' in pñ. apper ex. 2. supra. sen. 1. trac. 3. ca. de lythargia. vbi. 7. in pñ' rei repelle mām cū oleo ro. 2. aceto. Ampli' qd mām pbiat aggregari in mēbro in pñ' boy apatū cōpetit: s; bec est res frida repugnantia mēbro cū resolutiua. In pñ' boy est Aui. hic. 7. haly. 7. ca. 32. 7. abbecculatoz Hilbertus qd expisse iubet a resolutiua icipiēdum. Qd autē de ista qōne sit de mēte Sera. 2. Raf nō pōt explicite hēri. Raf. n. dicit in diuisionib'. ca. 63. qd for- san nō sit apā flegmaticū fridū in epate. vñ explicite ei' nō posuit curā. nec. 4. trac. Sera. c. 2. Lōpēbēdūt qd boy apatū curā sub cu- ra apatū duox: de qd tractat 7. in qd a resolutiua iubet icipiēdū. In dñm qd in apatibus epatis flegmaticis nō debem' icipere cum fridis repugnantibus: cū repugnantibus hūit' calitatē. rō sumit ex ca- nonib' cōib' cure apatū fridox pñi libi. 7. ex cañ. spālib' quartili- bz de cura apatū flegmaticox. 7. ex cañ. sumptis ex nā apatū fridi- dox in epate: qd repulsiō mē pōt fieri p stiptica qd sunt calia: vt re- sistat friditati mē. In dñm qd apā fridū flegmaticū epatis aut iā est in pñ' sui aut apparēt signa aduē? 7. nodū fluxit de mē: tūc possumus vti aliq' leuiter fridis repulsiua admittis calidis re- bus vt mēbro tueat 7. pōtēz ne recipiat mām qd credid ad ipz pos- se venire 7. nodū aliqd de ea venit. Si autē iā fluxit mā nō cōpetunt qd declarat ex pre nāe mē 7. ex pre nāe mēbz cōparati ad alia qd iā mēbra 7. ex pre loci. Ex pre qd nāe mē: qm iā illa cū sit frida flegmatica nō est apta repelli: qd viscosa 7. qd adherens. si qd iā apporrimabil' ptinget mā magis in mēbro 7. adheret. Ex pre vñ nāe mēbz: qd nō est mēbro apatū sic exprimi sicut cerebri aut ca- ro: qd molia sunt exprimi pñt magis qd epat. Ex pre et loci vel fl- tus. nā si pñderem' epat postū sub mēbro carnosoz: cerebri aut in- tere ossa recludit. Si qd frida sup epat apponant magis sub ppiā virtute ad epat pueniūt qd apponant sup cranē. Oibus qd istis pñderatis pueniētus est cū de mā fluxit aliqd icipere a subtilitati- uis 7. absterfuius: mistis tñ cū aliqbz stiptica calitati 7. nō frigidit- tati pñctis: 7. iō dicit Aui. opz vt sit in eis virtus stiptica pfortans aromaticā. vñ. 2. p. cañ. sen. 4. c. de curatiōe apatū. i. apatib' fridis pñcipit ignatū blactas bizācias. Pōnt at cū pñctis bec stiptica itē- tiōe cōi 7. spāl. Lōi qd itētiōe qd oib' medicis epatis bec debet ad- mitteri vt pñeruet ei' vñ. Spāl vñ itētiōe qd b' apā ē in pñ'. 7. 3. g. frida repulsiua apporriari nō possint: debet tñ apporrimari aliq' stiptica vt mēbro pōtēt 7. pbiatē ampli' de aduētu mē: 7. eā qd est nō pmitrant ibi in oib' pñibus sic supra. A. dicit de abstinēto sen. 12. trac. 4. Cōpōsita vñ solunt. Lū oī de cerebro 7. dñz qd nō est simile vt pñat fuit. Ut aliter oīd qd ibi Aui. docet ea apporrimare anteq aliqd de mā fluxerit. Ut oīd qd illa mā nō ē frida pura 7. sanguini mista. qd appet: qd Aui. sñmā pñmifit. Si autē eēt cā mā frida flegmatica pura nō cōpeteret sñmā: nec illa repulsiua pura sine aliquo leui resolutiua pferret. Ad illud qd dñz qd magis ledunt nerui a frido 7. dñm qd in dispōne sanitatis ledū tur a frido: sed tpe egritudinis nō opz cū frigida possint curare aliq' eoz morbos. Ad aliā oīd qd pbiatio aggregationis mē pōt conuenientius cum alijs fieri.

Et ex eis que in ipsis funant 7. ppiē in illo qd indu- rationi pñmū est 7. cōferunt etiam dolo: bus renum 7. splenis 7. est medicamē factum cum squilla fm bunc moduz. R. squille assate: liliū celestis: assari: dauci: se- mis apij: anisi: spice aromaticę: cassie: castorei: calame- ti morani: cymini: calamei fluiualis: acori: pyretri: pi- peris longi: nucis mus. amomi: opij: cusforbij: semis: al- tee: sticados: polij: sileleos: semis ruthe: semis fenicu- li: corticū radicūz capparis: aristol. ro. cinamomi cro- ci. 33. baccarū lauri: semis iusquiami alb. costi: ameos: semis carui: oium añ. partem vnam: conficiantur cum melle dispuntum 7. administrantur.

Primo ponit medicinā. Secundo aliam. ibi. (Medicamen.) Considerandū qd in hac confectione ingredi opij ppter diuer- sas intentiones. Una est vt remittat partū medicinarum acuitatē. Alia vt faciat has medicinas in mēbro morari. Propter hanc eni intentionem in triptica etiam opium ponit.

Medicamē factū cū alijs campestrib' 7. efficit ope-

rationem predicti eandem. R. aliozuz: gentiane: albe eupatoz: costi: aristol. kelsi: sileleos: pipis lōgi: oiuuz añ. darkimet. iij. semis apij: assari: meu: fu: nucis mu- scate: ameos: aniden nigre: oiuuz añ. darkimet. xv. ca- storei: aque ro. oium añ. darkimet. xij. soluant ista cum vino 7. reliqua terant 7. misceant ita vt fiant res vna: deinde coniungantur cum melle.

Hoc est medicamen de scordeon. patet. Su. l. valeriana. Deu. l. daucus.

De cura apostematū durox.

Cap. 16mo

Non euadit aliquis ex apostemate duro quie- scente confirmato. Et illi qui sanantur ex eo sunt qui curantur in initio sui. Et canon qui- dem curationis eorum est post purgationem corporis ex humiditatibus grossis cum medicinis cō- positis ex speciebus in quibus sunt lenificatio equalis 7. resolutio 7. subtiliario 7. calefactio temperata 7. aper- tio oppilationūz dominantior qd lenificatio 7. confor- tatio 7. stipticitas 7. aromaticitas cum quantitate qua indiget infra qd adiuuāt duas intentiones alias. Et vt in pluribus hāz medicinarūz que iuuant duas inten- tiones dominātur amaritudo 7. stipticitas pua. Et iste medicie administrant in potu 7. admistrant in emplis 7. administrantur in embrocis.

In superiori caplo Aui. posuit curā frigidox apatum. f. flegmati- cox magis. hic ponit curā apostematū durox. Et pmo ponit curā apostematū durox per medicinas. Scdo per cibos. ibi. (Cibi aut.) P'ima in duas. p'imo ponit curā apatis duri nō rācerosi. Se- cūdo cancerosi. ibi. (Et qd sit apostema cancer.) P'ima in duas. p'imo ponit curā apatū duri subsequētis calida apostemata aut p seueniētis. Scdo ei' qd sit post pñctionē. ibi. (Et illi qd.) P'ima in duas. p'rio pponēs hoc apā cū pñmāz est nō posse curari po- nit itētiōes curatiōis in eo in quo cura possibilis est. Scdo in spā- li curā psequit. ibi. (Et opz vt lenias nām.) Cedit pmo qd nō euadit 7. Lā est quā assignat Sera. 4. trac. sue practice. 3. cap. 2. est rō Baf. 2. de febribus ad Blauconē fm trallatidē ex greco. c. 2. dist. 2. f. de duritie epatis. Eos enim qui duritiē habent in epate sequit hydrops p malitiā sanguisecę epatis. Hydrops aut cū tāta epas malitia nō curat. Cōsiderādū tñ qd non est semp necessariū seg hydropem vt et sensus ostendit. sed multoties pēoccupant mor- te ppter virtutis dissolutionem cum cibis ad mēbra transire non possit. Dicit tamē qd in principio forsan possibilis est cura. Et canō curationis post purgationē corporis ex grossis humiditatibus est cū medicinis habentibus lenificationē equalē 7. resolutiōē 7. sub- tiliatiōē 7. calefactionē 7. apertionē: sed apertio oppilationūz bz magis dominari qd lenificatio. Cōsiderandū ergo qd si in his apostematibus sit triplex itētiō. f. resolutio 7. subtiliatio materie 7. calefactio equalis ex vna pte 7. apertio oppilationūz ex alia 7. lenificatio que est tertia itētiō: tñ aptio oppilationūz est dominantior itentio. Et cā est. nam apertio oppilationūz in duro apostemate est intentio principalis 7. maxima 7. per se. Est qdem principalis 7. maxima ppter magnū qd ex ea sequitur nocumētū: qd materia cibalis ad mēbra transire nō pōt. Est etiam per se: qd durum apo- stema de sui nā que sibi ex parte materie inest oppilat epatis tran- situs: sed itentio que est lenificatio siue mollificatio est magis iten- tio accidens vel subsequens sicut sumitur ex mente Serap. trac. 4. 3. ca. p'imo qd cum in hoc apostemate intendamus resoluerē 7. aperire: ille medicine nō possent penetrare in materiā duram nisi ipsa mollificaretur: oportet ergo ipsam mollificare vt ille medi- cine melius operent. Scdo qd medicine resolutiue 7. apitiue subti- le p'imo cōsumunt vnde 7. grossum remanet: 7. ideo ne ad lapida- tionē perueniāt: oportet mām mollificare. Adhuc et declaratur ex alio. nā plus contrariantur epati mollificatiua faciendū laxum qd apertitiua: ergo apertio oppilationūz dominantior erit. Cōside- randū tñ ppter litterā extrinsecam que bz minus qd lenificatio est duplex. Una que opponit duritiē pñti que fit p medicinas le- nitiuas nō ppiē maledicinas s; p tales qd sunt sic camomilla mel- litorum 7. fenugrecum: 7. illa lenificatio dominantior dicit pōt qd op- tio cōsiderando apostema durum vt durum est. nā sicut durū apo- stema vt durū plus mibi notat duritiē qd aliud: sic plus idcat leni-

B B b 3

Gentilis

etionem q̄ aliud. Alia v̄o est lenificatio q̄ nō solū duritiē p̄st̄ oppo-
nit sed future: et hec lenificatio fit p̄ medicinas humidas vt p̄scos
pingues vt mucilagines forsan caliditati p̄iunctas et adipes: et ista
minor v̄z eē q̄ apertio. Cōsiderādo maxime durū ap̄a vt in tali mē-
bro est qd̄ est epar. littera que dicit minus que est extra v̄z signifi-
cari sup̄ illo qd̄ dicit infra. Dicit postea Aul. q̄ in istis medicis v̄z eē
cōfortatio aromaticitas et stipticitas tñ in tanta quantitate q̄ iu-
uent duas alias itētiōnes. s. intentiones que est resolutio et itētiō-
nem que est apertio. Infra qd̄. i. infra quā stipticitatē adiuuāt et.
Cōsiderandū q̄ epar fm̄ se plus indiget medicis stipticis. S̄z
q̄ infra illud quo epar indiget potius iuuant medicine resolutiue
et apertitiue. Medicina. n. minus stiptica magis resoluit q̄ magis
stiptica. In eodē genere vel infra. i. post hoc.

C Et oportet vt lenias naturam si fuerit temperata cū
rebus lenibus et clysteribus proprie. Et illud quidem
efficiunt grana pini maioris et semen lini et gluten al-
botin cum hoc q̄ ipsa conferunt apostematū. Et non
oportet vt sis audax ad soluendum ventrem cum re-
bus et vebementis caliditatis et faciant lesionem et ad-
dant in nocumento. Et oportet vt sit eius somnus su-
per latus dextrum. Illud enim est ex eis que valde cō-
ferunt ad resolutionem eius.

C Prio ponit q̄sdā sp̄ales itētiōes et curas. Sc̄do ponit medicinas
que ad p̄dictas itētiōes p̄ducunt. ibi. (Medicine v̄o.)

C Medicine v̄o singulares valentes ad illud sunt gra-
na pini et medulle et adipes temperate et ad calidita-
tē declines. Et in farina fenugreci est lenificatio que
dam cuz maturatione. Et costus est vebementis inua-
minis. nam cuz ex eo sumitur in potu. s. v̄sq̄ ad aūf.
cum tile misto aut cū vino confert manifeste. Et q̄sq̄
confert ei sumere in potu oleum de nereiden aut ole-
um de balsamo aut oleum costinum cum aqua in qua
decocta sunt rutba et anbetum: et dosis olei de nere-
iden sit quantitas. s. iij. administretur illud hebdoma-
da vna et confert maxime. Et ex eis que conferunt ad
illud sunt semina agnicasti pondus. s. i. in quibusdam
syrupis: et eupatoriū pondus. s. i. cum aqua ap̄ij aut fe-
niculi aut endiue aut arnoglossie sicce pondus aūf. i.
et decocto lupinorum in qua posurum est de spica aro-
matica v̄sq̄ ad. s. aut de pipere minus hoc et amigda-
le amare in vino. Et radix arboris sanguinis draco-
nis inuatiua est etiā: et cortex arboris aldemeit et bac-
ce lauri: et radix amigdali radix su et cicer nigrum et po-
lium et camedreos et porri.

C Et hec sc̄da pars h̄z duas. P̄mo enumerat medicinas simplices
magis. Sc̄do cōpositas. ibi. (Et medicis cōpositis.) Dicit q̄ me-
dicine singulares iuuatē ad illud. i. ad ap̄a durū fm̄ p̄dictas itētiō-
nes sunt et. Tile sp̄es vini. i. vinū coctū vel sapa vt Simon. Arbo-
r demest est arbor lauri vt ipse Aulic. c. can. c. de demest. Fu. i. vale-
riana potētiilla amātiilla idē est: s. multi nardū appellēt. Licer ni-
grū q̄ apertitiuū. Et porri q̄ et incisiui sunt al̄s cappari.

C Et ex medicinis cōpositis conferentibus ad illud
sunt troisci de bdellio quorum confectio. s. rosarum
trititarum. s. r. spice aromaticę. s. ij. myrrę. s. i. costi. s. i. s.
mastice. s. i. amigdalorum amararum. s. i. et s. bdellij. s.
ij. terantur medicine et dissoluatur bdellium cum vi-
no et p̄ficiantur cuz eo medicine et fiant inde troisci: et
potio eorum sit trium. s. cum aqua mellis aut cuz apo-
zimate de seminibus: et si fuerit caliditas cuz aqua alu-
bleb et endiue. Et ex istis est medicamen asclepiadis
factum cum selle v̄si. Ip̄sum nanq̄ expertum est con-
ferre p̄ illud quod in ip̄o est de speciebus medicinarū
valentium ad illud fm̄ cōditiones suas quas diximus.

Super tertio

Et descriptio quidē eius. s. camepitheos p̄assij se-
minis ap̄ij montani gētiāne semis agnicasti fellis v̄si
synapis seminis cucumeris scolopendrie: radicis opo-
ponacis annuloz lacune rubee tinctoz semis caulium
aristologie piperis spice inde costi semis ap̄ij ortulani
semis endiue et herbe iudaice polij op̄ij eupatoriū gra-
noz iuniperi partes equales conficiant cū melle: et do-
sis eius pondus auellane cum vino.

C hic enumerat medicinas cōpositas. Et p̄ illas q̄ sumunt per os.
Sc̄do illas q̄ emplastrant. ibi. (Et ex emplastris.) P̄tia in duas.
P̄mo enumerat quasdā medicinas. Sc̄do quasdā alias. ibi. (Et
ex eis q̄ p̄ferūt.) P̄ponit ergo p̄ troc. de bdellio et p̄fectionē ascle-
piadis et est nomē p̄p̄tū. Et dicit q̄ in hoc medicamine sunt sp̄es
medicinarū valentiū fm̄ p̄dictas suas q̄s dixim⁹. s. ij. itētiōes dictas
in p̄m cap̄itū. Anuloz lacune. s. in synonymis nō rep̄at: credo
q̄ sit luti lacune. i. sigillatū qd̄ fm̄ rotunditatē formā h̄z anuli: et po-
nit hic vt istis medicinis resistat: q̄ tyriacalis medicina est: et vt
acquirat eis stipticitatem sicut opium ponit vt has medicinas si-
gat in locis operationis. Herba iudaica. s. secundo can. expōnit
seipsum et dicit q̄ est orobum. et ita Simon.

C Et ex eis que conferunt ad illud sunt diacurcuma
et athanasia et tyriaca diatesereon et soerugene conse-
runt ad illud. Et ex cōpositis lenibus in hoc est me-
dicamen altaracon dictum in capitulo alidubellati:
et medicine quas diximus in capitulo apostematiz fri-
gidorum absolute. Et cum ministraueris omni die
troscicos almirberis per hebdomadam vnam qui bi-
bantur in aqua et incipiatur a. s. i. et s. v̄sq̄ ad. s. ij. et s.
erit vltimum. Et vt aggregetur aliquid huiusmodi
aque ministrando cardos et allebran gradatiz ex. s.
ij. et s. v̄sq̄ ad. s. i.

C hic ponit multas alias medicinas de troc. de berberis. Dicit q̄
bibant in aq̄. s. tereniabin vel endiue: vt de quibusdā h̄z tro. dicit
A. s. can. trac. s. Vel possent dari cū aqua de radicib⁹ et ip̄i sūt ape-
ritiui et extinctiui. Conferunt q̄ cū durities post flegmon remāsit et
supple cōfert vt aggreget aliquid huius aque. s. cuz qua bibit tro. de
berberis. Administrādo cardos. s. radice vel semina q̄ absterunt
et aperunt vt sumit in ca. de cardo a Serap. Et sebran Aulic. sc̄do
can. dicit scemenegi. Liura febri. Simo dicit q̄ vniūq̄ q̄ ignozat. et vi-
detur ponere. A. q̄ sit herba calida aperitiua. Sed ex alijs synony-
mis inuenitur q̄ sit sp̄es ozimti: quidā q̄ est ozigant.

C Et stude ne faciat illud cadere ipsum in ere-
ctione et aperi op̄ilationem. Et ex potibus qui bibun-
tur est apozima costi et ramozum eupatoriū et fenugre-
ci et passarum. iij. vnc. cuz vnc. olei amigdalini aut olei
de nucibus recentibus. Aut apozima: quod. s. gen-
tia nam absinthium mellilotum passas ficas. Aut apo-
zima aristologie absinthij ruthe florum squinanti et
passula. et fenugreci et apozima lupinorum et costi et
absinthij cum oleo de cherua. Et ex emplastris bo-
nis ad illud est emplastrum fiat cum amomo humi-
do aut succo decocto cum vino pontico. Aut ex spi-
ca cum oleo de phisticis cum p̄assio et expressio cum
anbeto decocto. Aut emplastrum factum ex farina
fenugreci et ficibus et rutba et melliloto et nitro: aut su-
mantur amoniaci. s. centum: bdellij. s. xrv. croci. s. xij. te-
rantur omnia et conficiantur cum cetrato facto ex cera
et oleo de alcanna fm̄ q̄ videtur. Aut emplastrum fa-
ctus ex farina fenugreci et stercore cap̄itino et cordume-
ni et calamento et caulibus et vīnce et rutba.

C Et stude ne faciat ip̄m cadere in erectionē. s. virge: q̄ cardat et s.
p̄sunt salte q̄ generat ex eis aliqua viscositas: sed pollutio subse-
quē vel coit⁹ eis valde noceret. Alibi inuenit q̄ est herba lactino-
sa: et tūc h̄nt ḡdā istas ab̄q̄ hoc qd̄ dicit in erectionē. Stude ne ip̄s
faciat cadere. s. fm̄ virtutē q̄ minus q̄. ij. s. dare porca.

C Et illi

Et illi quidem cuius causa est percussio et iam incipit apostemari et indurari conuenientius ex emplastris est emplastrum ros. cum sebian: et ex medicinis et regimine bonis cum administraueris potiones et emplastrum est ut ponantur super membrum ventose calefacte sine incisione: imo superponantur loco sanguisugae: deinde administra medicinas que sunt fortiores et subtiliatione et resolutione et fac adherere loco ea que sunt sicut nitrum et sulphur citrinum quinque diebus aut hebdomada una: deinde administra epithimata cum synapi in omnibus decem diebus: postea fac vomere egrum cum raffano.

Conit curā duri apatis cuius cā est percussio. Vtose calefacte. s. cū igne. Sine incisione: qz minus de sanguine educerent. solum ergo cōferat qz extra ab epate transponit mām. Immo sanguisuge vt si necessarius est a partibus illis aliquid de sanguine educere qz p̄ceserit vtose: tūc ponant sanguisuge qz min⁹ euacuāt. Et administra tis illis emplastris resolutiuis et rubificatiuis que mām ad extra educunt: fac vomere vt educat de materia apatis vel vt diuertat ne fluat p̄ emplastra rubificatiua acuta.

Co si obediens fuerit apostema administra elleborum album.

Co si apostema fuerit obediens: vt quia vides eius posse euacuare mām: administra ellebor. s. mīstū rebus cōsolidantibus et remittentibus eius acuitatē. hoc Auz. dicit vt nō p̄tradat ei qd dicit in p̄ncipio capli. Nō opz vt sis audax ad solvēdū vētrē cū rebus vehemētis calitat. Si aut mā apatis esset inobediens: tūc opz euacuare cū rebus lenioribus et prius preparare magis materiam.

Et quando fit apostema cancer minorat spes in eo. nam si confert aliqd: tūc medicamē asclepiadis qd est in antidotario absqz felle vñ.

Et qñ fit apā cancer minorat spes: qz si esset in membro ignobili nō habet spes. Nā si confert aliqd rē. absqz felle vñ ne fiat vlcera tio: qz sel adderet in vlceratione.

Cibi autē sint illi quoz digestio est velox sicut vitelli onorum forbillū et sicut kisch ordei. Et cibus eius qui bz oppilationes in epate suo et parum vini qd est subtile est bonū valde: et abstineat a carne.

Abstineat a carne: qz generat sanguinem magis aptum inflammari: abstineat ergo a carne nisi ad illud vocet necessitas propter debilitatem virtutis.

C de cura apatū almyrach lacerti. Cap. 17^m.

Si prima curatiō apatū epatis ex pte medicinar: nisi qz audacia ad repercutiēdū mām in primis et ad resoluēdū eam secundo est fortior: et nō timeat ex eis ex stipticitate et resolutione qd timeatur ex apostemate epatis.

Conit curam apostematū lacertoz ventris. et pz intētio et veritas quam Auz. intendit.

C de cura apatū meseraice Cap. 18.

Si similis curatiō apostematū concauita tis epatis.

Conit curā apostematū meseraice. et pz rē.

C de percussioe et obulatioe et casu sup epar. Cap. 19^m.

Antiaz qñqz accidit obulatio aut casus aut nocumētū sup epar: tūc necesse est vt tu succurras vt nō accidat ex eis fluxus sanguinis aut apostema magnum.

Corbus cōis q est prinitatis solo est duplex. s. vera solo contumitatis et nō vera q est p̄fusio. p̄mo ergo determinat de cura cōtūsis vel p̄mutatiōis epatis bz locū. Scdo de cura solonis p̄mutatiōis vere. ibi. (Estimauit p̄ip.) p̄tia i tres. p̄tio i gñe p̄mittit ad qd itēdū in offensione sup epar. Scdo exequitur. ibi. (qz si accidit.) Tercio ponit medicinas. ibi. (Medicamē conferens.)

Co si accidat apostema curet cum eis que diximus

de cura apostematis qd succedit percussioni. Et qñqz accidit ex eis vt additamentum maius de additamentis epatis remoueat a loco suo: et p̄prie si fuerit magnū et accidit dolo: sub hypochondrijs dextris post percussione aut saltū aut casum: et rectificat istud cōmotio et excussio cū p̄paratiōe pectoris illius qui bz illud et erectiōe illius qre sedat dolo: subito cū reditiōe additamenti ad locū suū. In alijs aut opz vt incipiat et fiat flobothomia Et si fuerit caliditas vehemens: tunc potest et līnias cū infrigidatiuis apocrusticis. Si aut sanguis ei⁹ egrediat: tunc ponantur cum eis stiptica. Et si nō fuerit caliditas vehemens neqz cursus sanguinis aut iam fuerit sedatū illud qd inde erat: tunc tua itētio nō erit nisi vt resoluas sanguinē mortuū. Et si nō fuerit possibile vt resoluas sanguinē aut p̄transiuit terminū: tunc administra resoluētia. Et nō est aliqd simile epithimati cū mīmia et oleo arazaki: et p̄ferit oib⁹ illis medicine p̄dicte in caplo apatū cūenitū ab obuiatione.

Cscda pars bz ser. p̄pter qd considerandū q ex casu rē. p̄t accidere vt apostema aut remotio alicuius penule epatis a suo situ aut p̄fusio ex qua apostema timeat aut exitus sanguinis aut aggregatio sanguinis contusi aut mortui in epate. p̄mo ergo facit p̄mū. Scdo secundū rē. Scda ibi. (Et qñqz.) Tertia ibi. (In alijs.) Quarta ibi. (Si autem.) Quinta ibi. (Et si non.) Circa hanc partem considera q quando sanguis aggregatus est: tunc intentio nō est nisi vt resoluas sanguinem mortuum. s. leui resolutione. Si aut non p̄t hoc fieri. s. q iam iduratus est sanguis administra emplastrum resolutiuum. s. fortia: et puenit emplastrum cum mīmia: qz resolutiuum est et videt habere specialem p̄prietatem ad casus et offensiones: vt supra diximus sen. 13. Oleum arazaki. s. simile oleo ros. non videtur aliter Simon exponere.

C medicamē cōferēs ad illud in principio cū est caliditas et inflamatio aut timeat cursus san. R. reu. balau. stariū. sanguinis dracōis: aluminis iamēni ptes equales: et dosis eius sit aū. i. cum aqua cydoniorum. Qz si nō fuerit ille caliditas plurima et volueris administra re medicinas in qbus sit percussio cum resolutione ali qua et cōfortatiōe: tunc cōfert ad illud hoc cōpositum. R. karabe. 3. r. ro. ru. 3. v. melliloti. 3. x. achacie. 3. liij. spl. ce inde: croci: amboz aū. 3. vj. masticis: corticis capparis: amboz aū. 3. liij. luti armeni. 3. vj. nucis cupressi. 3. viij. cōficiant cū aqua arnoglossae et fiant inde trocisci quoz vnusquisqz sit vnus aū.

C p̄mo ponit medicinas que p̄ferunt in principio magis et in p̄cessu. Scdo q in fine. ibi. (In fine.) p̄ prima in tres sicut tres ponit medicinas. Scda ibi. (qz si.) Tertia ibi. (Medicamen.)

C medicamen bonum. R. aque neilon. 3. x. lacce ablate. 3. vj. et reu. sen. 3. liij. croci. 3. liij. et 3. basce. 3. liij. ciceris nigri. 3. vj. myrre. 3. v. luti armeni. 3. x. conficiantur cum oleo de lilio in quo posita sit mīmia et fiat inde trocisc. et sumant in potu: et dosis sit vsqz ad. 3. liij. Et reu. alfeni et luti sigillatū cū miscē cū aliquātulo de granis myrti sūt res magis iuuatiue ad hoc in eis que ego sup ex pertus. In fine aut rei et cū nō cauetur ab inflatione et apostematione: opz vt in potu sumat de hoc trocisco. R. reu. seni: laccam et 33. fiant ex eis tro. Et qñqz ponit cū eis aliquid arsenici citrini: qm ipsum est mirabilis virtutis in percussione et resolutione sanguinis Sumatur in potu ex hoc et linias sup ipsius huiusmodi epithima. R. xyloa. et croci et baccae et lauri et bdellii et calamētū aromaticū et mastice et ceram et oleum arazaki et almeisus fiat emplastrum et ponatur.

Bentilis

C Medicamentum bonum. scilicet non est inflammatione et iterum ad resoluendum. Aqua uel non. necubi iuenit qd sit. qda dicunt qd sit aq abstinby si. simby. Ren. sen. i. reud. vel lactuca azimi. et sistr. Ravedseni exponit. In fine arsenici. i. auripigmenti. lz adhuc in approximatione eius sit timor. Almeisus. i. cu aliqua re acetosa que facit penetrare.

C De scissura in epate. Cap. 20^m.

Existimauit Hipp. qd moris ille cui? distripitur epas et accidit sepatio cois ex eo corporis ipsi? et uenis eius. In illo aut qd est min? hoc qd est est spes. Et qd est accidit illic yrina sanguinis et solutio ventris cu eo fm duo latera epatis.

Existimauit Hipp. s. sexta pticu. afo. illo. afo. is. Uescam incisam. primo ostendit curu buius solonis prinitatis esse impossibile: ostendens qd est qd aliqd in ea sperat. Secundo ponit curu. ibi. (Lura.) Et qd qd: qd non temp pot sanguis effundi ad spatium ventris. Si qd sanguis declinet ad yrinam vel ventrem fm duo latera. i. fm coica uum et gibbu sit yrina sanguinea et solo sanguinis.

C De cura. Cap. 21^m.

Era illius est cu medicis stipticis et glutinatis suis fm qd scis: et fm qd dictu est in caplo spu ti sanguis. Et qd est fert ei dare in potu pondus. 3. ij. de rosio cu aqua frigida aut dare ei in potu balaustias aut facere emplim ex eis.

C hic ponit curam et pz.

C Tractat qd de humiditatib? qd accidit ca epas vt expellant egrediendo et coarctant occultando.

C De spebus expulsiouu reru in epate. Cap. 22^m.

Quandoqz diuersificantur expulsioues in substantia eius qd expellitur. Et qd est diuersificatur causa eius propter quod expellitur.

C In precedenti tractatu Aui. determinauit de egreditibus epatis coibus: hic determinat de disponib? qd accidunt in nobis ex humiditatib? ab epate generat. Et qd ille humiditates aut educunt extra corpus maxie p ytre et sit fluxus ytre epaticus aut coarctat in corpore toto et coarctat ytre et sit cacecia et hydropisis: id Aui. determinat de disponib? qd sunt in nobis ex humiditatib? qd accidit ca epas vt expellat egreditur extra. Scdo determinat de disponib? qd sunt in nobis ex humiditatibus epatis quibus accidit vt coarctentur in corpore. ibi. (Quandoqz corrupti digestio. p. prima in tres. primo determinat de causis et diuersitatib? hanc expulsiouu epaticaz. Scdo d signa. ibi. (Differetia. Tercio de cura. ibi. (huius vo capli.) p. prima in tres. primo pmitit diuisione quadam. Scdo declarat. ibi. (Substantia vo.) Tercio in fluxibus epaticis ponit quosdam singulares canones pronosticos magis. ibi. (Inquit Hipp.) Dicit primo qd expulsioues epaticae diuersificantur aut in substantia eius quod expellitur aut in causa expulsiouis.

Dub^m p^m

3. 1.

C Sed dubitat. na Aui. vt defectiu? Expulsioues eni epaticae atiam vident habere diuersitates. scilicet ea que est ex parte temporis vel modi euacuacionis. Eam etiam que est ex parte partium per quas sit euacuatio. Has vo diuersitates Aui. non tetigit. Dicendum qd Aui. fuit contentus ponere in expulsiouibus epaticis diuersitates principales. Principales aut diuersitates sunt iste sumpte ex diuersitate eius qd educit: et ex diuersitate cause educiōis. Diuersitas aut sumpta ex ordine vel modo euacuacionis reducitur in has causas: ideo vni extens ab alio diuersificatur in modo euacuacionis: et tempore: qd substantia exentis et causa sui exitus diuersificant et non eodra: et hoc cessat obiectio prima. Ad secundam dicendum qd maxime in hoc ca. de fluxu ventris epatico. Sed tu. d. none illa exentia per yrinam educi possunt. Dicendum qd sic. Magis tñ appropriatur intestinis: qd leuius est epati diuersas materias ad istina expellere qd ad renes et vias yrine. primo qd vie plures sunt. Secundo qd intestina sunt vasa expulsiouibus diuersis deputata: vnde et a toto corpore materias corruptas recipiunt vtrplurimum qd illas recipiat yrina tanqz existens intestina magis apta ad hoc.

C Substantia vo eius qd expellitur quandoqz est res chimosa et quandoqz est aquosa: et quandoqz est ablu

Super tertio

tua et qd est cholericus: et quandoqz est virulenta: et quandoqz est nigra subtilis et nigra sic fer et nigra melancholica: et quandoqz est fetida et quandoqz non fetida: et quandoqz est sanguis purus: et quandoqz expellitur similis ei ex via stomachi cu vomitu et significat ipm prinitio doloris: et qd est res grossa nigra que est substantia carnis stomachi. als epatis.

C primo enumerat diuersitate que accidit in expulsiouib? epaticis ex pre sube eius qd expellit. Scdo enumerat et declarat simul diuersitate que accidit ex pre cae expulsiouis. ibi. (La ar eius.) Tercio redit ad declaradu pncipis diuersitate qd accidit ex pre sube ei? qd euacuaf. ibi. (Et qd egredit sanguis fetidus.) Dicit p qd suba eius qd expellit diuersificatur expulsioues epaticas: qd qd est res chimosa et. Et enumerat. i. modos expulsiouis epaticae ponendo qd vni modus sit egestio fetida vel non fetida. Et qd expellit sicut ei. i. sanguine egestio ex via fochi et. Significat ipm. i. vomit? sanguis ab epate si factus ca epati: puatio doloris qd non est in eo dolor: vt supra sen. 13. dicit Aui. Et qd est res grossa nigra qd est suba carnis stomachi. Alia littera bz epatis et est melior ista et plurima. Sz si dicat stomachi exponat: et tunc credid qd sit epatis et non est. T. Coside ra circa hac parte p hoc qd dicit chimosa qd sicut sumit ab haly in tertio thegii ter. co. 191. sup illo verbo. quos neq glutinosos et. est chilus et est chimus. Chilus significat viscositate factam a stomacho vt ipse ibid. et. Desue in de appropriatis. cap. de pleurest in sermone de aqua oidei. Sz chimus significat humores in epate generatos vt ibid. haly Arist. auctoritate. Dico qd chimus pot dupl accepti. i. pncipio pro humore: et hoc non no sumit hic: qd apparet ex duob? pncipio qd. A. intendit hic ponere diuersitate que accidit ex pre sube eius qd expellit volens qd fluxus chimosus ex pre sube ab alijs differat differetia specifica apud medicos. D. Aui. scilicet aut est qd chimosus fluxus. i. humoralis ab alijs no differt nisi sic cois a spe. Scdo pp aliud. na Aui. exequens declaratione horz modoru de chilosa exequit vt infra pz et no de chimosa. Alio modo potest large accipi pro chilo et ita sumitur hic.

Dub^m

C Sz tu. d. cu hic determinet de epatica egone qd egestio chilosa est epatica cu ipsa sit intestinalis aut stomatica. Ddm qd alicuius rei egestio pot dici epatica dupl. Uno mo qd ab epate veniat. Alio mo qd eueniat cu epatis defectu qualiscunqz ille sit. Dico qd egestio chilosa non est epatica: qd ab epate veniat: sed qd sit ex epatis defectu: et illo mo hic. A. determinat de epatico fluxu. f. de eo qd sit ex humiditatibus expulsiis ca epatis: hanc ab epate veniant sine no sicut notaret inferit inceptio sue rubrice cum dicit causa epatis et non dicit ab epate: et tunc finis rubrice exponatur. Rerum supple pp cam in epate: vel pp humiditatem in epate.

Dub^m

C Scdo dubitaret qd dices. A. defectiuu iponendo has diuersitates Tot. n. pnt ee quot sunt spes et modi humoru in epate. Aut quot modi humoru in epate gitari pnt: sed pnt gitari plures his vt cholera vitellina prassina et eruginosa: et modi melie et stas quos no rigit. Ddm qd oes hos modos itelligit oedit. na oes bi modi reducunt in spes humoru nallu vel no nallu. Nominando ergo. A. quatuor modos humoru oes has spes coprehedit. Sz notauit eos p humores flegmaticos p hoc qd dicit aquosus: ita qd p re aquosam itelligit oem re illi pportionalis: siue aquositas siue humor illi affinis vt est flegmaticus humor quicunqz sit ille defectu epatis educus. Terigit et cholericos humores oes p hoc qd dicit. et qd est cholericus. Terigit melicos p hoc qd dicit. nigra subtilis. scilicet sel nigrum. et nigra sicut fer. i. vini. et nigra melica: et hoc est sic fer sanguis. et in hoc coprehedit oes modos melie: qd ois humor melicus est niger: aut sicut sel nigrum: aut sicut fer vini: aut sicut cholera nigra que est sicut fer sanguinis. Terigit et omnes modos sanguine egestionis per hoc quod dicit. et qd est sanguis purus.

C Causa aut eius ppter quod expellitur quandoqz est apostema qd rumpit: aut oppilatio que aperitur et expellit: aut scissura aut vlcus aut corrosio aut debilitas retentive: quare non retinet illud quod in ipso comprehenditur. aut debilitas attractiue: quare non attrahit: aut digestiue et non digerit illud quod comprehenditur in ipso. Et quandoqz non recipit ipsum corpus: et expellit ipsuz: aut fortitudine expulsiue: aut malitia complexionis calide liquefactiue: aut frigide debilitatis ex causis ifrigidantibus et ex eis sunt euacuaciones plurime: aut est propter repletionem quam necesse est

Gentilis

corrupti ppter multitudinē aggregatiōis et paucitas suctionis ex eo et supfluitas sanguinis plurimi et alia.

Chic reducit ad ordinem. Et p^o p^omittit divisionē. Secūdo exequit. ibi (Sunt q^{ue}). Et hec in duas. p^omo ostēdit spēs que mittunt. i. reducunt vel apodiant ad debilitatē. Secūdo eas que reducunt ad fortitudinē virtutis. ibi (Et aptio oppilationis). Quid p^o dicit p^o. q^{ue} ista oīa debilitant ex se: nec sunt ex fortitudine virtutis. Qd in scōa pte dicit: ipse pbat. nā virt^{us} si nō est fortis nō pōt aperire du bellē: supple nec oppilationē: nec expellē supfluitatē. Et filr supfluitas sanguis corrupti: supple que expellit. et paucitas suctionis ex eo. s. sanguis in epate multiplicato: vñ illū retētū epate expellit. et supfluitas sanguis plurimi. et alia. s. similia bio: vt illa que fit p^o retentionē mēstruorū vel hemoroidarū supple oīa ista mittunt ad fortitudinē et p^ofortationē virtutis epatis: s. fit in alijs mēbris debilitas. Alij vō erponēt ad debilitatē volūt reduci modos statim dictos: q^{ui} tamē ad mentē Aui. nō vadit nisi forsan velint reducere ad virtutis debilitatē in mēbris alijs ab epate.

CEt qñ egredif sanguis fetidus non opz vt existimet q^{ui} illic sit debilitas. qñ q^{ui} n. fetet ppter longitudinem moris: deinde expellit et est quasi fer nigra. cūq^{ue} superfluit expellit ipm natura sicut ostēdimus etiam in venis. verum illuz qui expellit a virtute sequit lenitas et est cum eo sanitas dispositionum.

Chic Aui. declarat diuersitates expulsionis epatice sumptas ex pte sube eius q^{ue} eūat. Erant aut. i. modi vt supra enumerauit de aquosa. plus dicit in casu. de hydropis. et aliqd dicit hic cū allegat auctoritatē Hippo. in fine capituli et de egestione nigra subtili et egestione nigra mellica simul determinat eū determinat de egestione epatica mag^{is} vt fer. Relinquunt q^{ue} octo ptes: in quaz pma determinat de egestione fetida. Secūdo de chilosa. ibi (Et cā qdē). Tercio de lauatiua. ibi (Et cā in solone vētris lauatiua). Quarto de cholericā. ibi (Et cā in solone vētris cholericā). Quinto de virulenta. ibi (Et cā in virulenta). Sexto de nigra simili feci: et nigra mellica. ibi (Et cā in facta). Septimo de ea que est vt caro epatis. ibi (Sed pp egressionē). Octauo de ea que est sanguis purus. ibi (Et cā in sanguine). Cā pmi euidētia p^osterandū q^{ue} egestio pōt esse fetida aut pp mēbroz eliquationē que sunt post epate: et de hac nō exequit nūc cū illa nō sit epatica: aut pp fetidos cibos: nec ē d illa exequit pp eadē cām aut pp sanguinē retētū in epate: aut in adiacētib^{us} venis: et de illa maxime exequit: q^{ue} illa est epatica magis. Et p^o ostēdit sui signatū. Secūdo remouet dubiū. ibi (Et similr.). P^oma in duas. p^omo ostēdit q^{ue} fetida egestio sanguinea nō de necessitate malū signatū qñq^{ue} bonū. Secūdo ostēdit signatū sanguis nō fetidi. ibi (Et qñ). Cā dicit q^{ue} sanguis fetidus qñq^{ue} signat reuocationē virtutis: q^{ue} cū supfluit ille sanguis retentus: vel cū supfluit. s. vire: sup eo expellit ipm nā sicut ostēdim^{us} in venis supple fieri q^{ue} cū sanguis ibi supfluit et sic ē erit in epate.

CEt qñ nō est fetens in omni dispōne mala: tūc niger est dignior vt nō sit in dispōne mala.

Cōsiderādū circa illā lram q^{ue} ipsa pōt parti duplicē expōnē. Vno mō q^{ue} Aui. velit cōparare sanguinē nigrū fetēdē ad sanguinē nigrū nō fetēdē qñ p vētrē egrediunt. et dicit q^{ue} cū sanguis nō est fetens in oī. i. in aliq^{ue} dispōne quecūq^{ue} sit illa: ita q^{ue} oē sumit hic distributue vt velit Aui. dicē q^{ue} qñ sanguis nō fetet pp aliquā malā dispōtionē: tūc niger. s. nō fetēs est dignior supple q^{ue} niger fetēs. Dico dignior vt nō sit in dispōne mala: et p^o p^o est minus malū. Cā ppter q^{ue} p^ostiderādū q^{ue} due sunt male dispōnes pp quas sanguis pōt esse niger nō fetēs. s. p^ogelatio fortis et resolu nātis calidi: vnde simul accidētalia resoluūt. Etia pp duas dispōnes malas sanguis niger pōt esse fetēs. s. pp multā putrefactionē in mēbris vel corruptionē et pp fortē aduersionē vel caliditatem. Si q^{ue} sanguis sit niger nō fetēs et nō sit ibi aliq^{ue} illarū dispōnū malarum adhuc est minus malus q^{ue} sanguis niger et fetēs: et dato q^{ue} nō sit ibi aliq^{ue} illaz malarū dispōnū: q^{ue} ideo fetet: qñ retentus fuit: vnde aliq^{ue} corruptionē acquirit: et nō sit aliq^{ue} illarū duarū malarū dispōnū cā sui fetoris: sed niger nō fetēs signat q^{ue} virtus statim fuit potēs in expellendo: q^{ue} minus malus est: sed niger fetēs s. nō fetet ex cā mēbro: rum: tñ fetor signat in eo aliquā corruptionē vnde ledit. Cā secūdo mō pōt expōnē vt Aui. cōparet sanguinē nigrū nō fetēdē pp aliquā malā dispōnē ad sanguinē rubeū. Et vult dicē q^{ue} niger est minus malus q^{ue} rubeus. Et cā est eadē illi que assignata fuit supra capto de vomitu. vbi Aui. voluit q^{ue} vomit sanguinis rubet est deterior nigro: q^{ue} signat mortū sanguis extra necessitatē: vt ibi declaratum fuit. Cōlruit q^{ue}. Et qñ supple sanguis nō est fetēs in oī: q^{ue} nō fetet

Super tertio

in aliq^{ue}: vt qñ cōponat ly nō eūz oī sumpto distributue: tūc niger supple sanguis nō fetēs est dignior et. supple q^{ue} rubeus etia nō fetēs. Tercio dicat q^{ue} ly sanguis qui non fetet ex mala dispōne sed sola retētiōne. v. g. in intestinis est niger vt apparet in cōmē. afoz. zi. 4. p^oi. Egestio nigrē fm translationem grecā. Et videt q^{ue} declarat illud q^{ue} dixit. Et alia expulsiō.

CEt similiter quādoq^{ue} est in expulsionib^{us} colorū oī uerorū lenitas et errat qui retinet hos colores diuerfos in omni dispositione: et vehemētiō error eius est qui retinet eos cū oppilationis p^ostipatū. Et scias q^{ue} nō elongat quin virtus debilitet et nō separet superfluitates et nō expellat repletionē: deinde accidat ei vt cōsortet virtus aut perueniat de preparatione matericū et a p^ortione oppilationis cum quo facili fiat expulsiō inobedientis et expellant superfluitates.

CEt similiter. q^{ue} diceret aliquis. an ne egestio plurū colorū potest esse laudabilis sicut nigra. Et dicit q^{ue} sic: vt quādo expellant diuerfi colores a virtute forti. nam ibi est lenitas. Et errat qui retinet et. Cōsiderandū ergo q^{ue} solutio ventris potest teneri aut a fortiter cōstrictis et a minoribus et leuioribus. Magis autem errat qui hos tenet cum fortibus: q^{ue} virtus minus potest illis cōtraoperari. Cā p^omo ergo Aui. hoc dubiū remouet. Secūdo probat quod dixit. ibi (Et scias). Declarat autem quomodo diuerse egestionē expelli possunt a fortitudine virtutis dominantis super materias quibus aut nō dominabatur. Cōsiderandū q^{ue} omnes cause cum quibus vel a quib^{us} materia expellit virtute expellente sunt de genere cōfortatiui: sed cū quib^{us} nō sed per incōtinentiā exeunt sunt de genere debilitatiui: ergo cū aliqua cā de genere p^ofortatiui fiat virtus debiliō vt dicebat ad partē quam egredif de genere debilitatis vt fixura vene.

CEt causa quidem in solutione ventris chilosa que est causa epatis et eorum que sequuntur ipsum: aut est ppter debilitatem attractiue que est in epate: aut ppter oppilationes et apostemata que sunt in p^ocauitate eius: aut in mēseraica: ita vt nō attrahat et nō alterent omnino. Et ego dicam iudicium harum oppilationū in capitulo intestino: et est ex eis que cum dimittunt arefaciunt et decipiunt virtutē: et quādo retinent inflant in superioribus et nocent eis et constringunt anbelitum. Materierū vō chilosarū multitudo est q^{ue} ipse sunt augmentatores virtute attractiua que est in epate quare remanet maior pars earum nō attracta: et quādoq^{ue} est causa in hoc vehementia appetitus stomachi et superfluitas eius.

Chic determinat. A. de causis solutionis ventris chilose et p^o.

CEt causa in solutione ventris lauatiua est debilitas virtutis alteratiue separatiue que est in epate: aut augmentū patietis super agentē et debilitatio retētiue: et est tūc similis solutioni vētris lauatiue epatis obilis.

Chic ostēdit causas solutionis vētris lauatiue. Et p^omo facit hoc. Secūdo quoddā simile declarat. ibi (Et causa eius). Tercio cōcludit numerū predictarū causarū ponēs etiā causas illarū. ibi (Cum ergo). Cā dicit p^omo q^{ue} causa egestionis epatice vt lotura carnis est aut debilitas digestiue aut multitudo patietis. i. materie chilose super agens. i. epate. aut debilitas retētiue. s. epatis: vnde non tātū retinet chilū q^{ue} cōuertat in sanguinē. Et est tūc. s. illa solutio vētris lauatiua similis solutioni vētris lauatiue epatis debilis. s. in digestiua. Similiter ergo solutio lauatiua facta ppter debilitatem digestiue epatis facit ppter debilitatem retētiue. Et ita dicit Aui. superius secūdo tractatu huius. Cōsiderandū q^{ue} alteratiua vocat separatiuam: q^{ue} digestio separat fm formā s. non fm locū distinctū sicut digestiua sanguifica epatis est separatiua fm formā q^{ue} p^oprias dat humoribus formas.

CEt cā eius est vomitus et cholericā passio ab eo q^{ue} nō tolerat stomach^{us} debilis et expellit ante cōplemētum operationis propter debilitatem retētiue.

Chic Aui. declarat q^{ue} debilitas retētiue epatis est cā huius lauatiue

ne egestionis. Vult q̄ hoc declarare ex simili: dicit q̄ hoc appet
ex simili in stomacho: q̄ stomacho existere debuit expellere cib⁹ ab
eo ante cōplemētū digōis cui vomitur: aut vomitu ⁊ solone sicut
accidit in cholericā passione. Ita similitudinariē. B. declarat. s.
de acciden. ⁊ morbo. c. 21. sic ē suppleat. expellit cib⁹ ab epate q̄
retētia est debilis anteq̄ puerat in sanguinē ⁊ nō pfecte expul-
sus per vētrē facit lauatūā egestionē. ⁊ tūc pstruat. ⁊ cā ei⁹. f. de-
bilis retētie in sēcho est vomit⁹: ita q̄ cā sit casus ablatui.

Cum ergo non est propter debilitatez retentive: tūc
est propter debilitatem alterative.

C hic pmo pcludit numerū cāz egestionis lauatue. Scdo illas
cās reducit in alias. ibi. (Et vtreg.) Tertio qd dicit pbat. ibi. (Nā.)

Dub. 4. C dicit p qd cū g nō est. f. egestio lauatua ppter rē.

C Sed tu. d. hoc nō vī sequi. nā est alia cā quā ipse dixit. f. fortitudo
patiens sup agēs. Similius pōt in epate esse debilitas attractiue
⁊ expulsiue: vel ab illa causā quābus quas ponit frequentius fit.
⁊ dōm qd pma cā reducit ad digestiue debilitatem l̄ nō fit ppter
debilitas in eo. ⁊ d. scdm dōm qd debilitas attractiue non facit
egestionē vt lotura carnis sed chilosam. Debilitas etiā expulsiue
per se solutionē nō facit: q̄ nec lauatua. Sequit⁹ qd egestio laua-
tua fit: aut ppter digestiue aut ppter retētie debilitatē.

C Vtreg debilitates sequuntur omnē cōplexionē:
sed plurimū debilitatis retētie est ppter caliditatez
tm: aut ppter frigiditē tm in vtriusqz dispositionib⁹.

C dicit qd vtreg debilitates. f. retētie ⁊ digestiue sequunt⁹. f. sequi
possunt oēm cōplexionē. f. mēlā. ⁊ cā est: qd cū tēperamento ad u-
tilitā stat equalitatis tam actiuarū qd passiuarū operatio bona: s.
plurimū debilitas retētie. f. que debilitas facit hāc egestionē est
ppter caliditē tm. ⁊ cā est qd minus ipsa eger calido. aut ppter
frigiditē tm in vtriusqz dispositionib⁹. i. qd est vtreg dispositio:
scz debilitatio digestiue ⁊ retētie. Vult qd pncipaliter hic habere
hui⁹ qd retētia vtriusqz debilitat a caliditate. retētia etiā ⁊ di-
gestiua vtriusqz debilitat a frigiditate ⁊ tunc suppleatur: sed
egestio lauatua nō fit nisi ppter debilitatē harū virtutū: ergo ege-
stio lauatua vtriusqz fit a caliditate aut a frigiditate. A calidi-
tate quidem ppter debilitatē retentive. Sed a frigiditate ppter
digestiue debilitatē aut digestiue ⁊ retentive simul.

C Nam ablatiua conuertitur ad illud qd est plus san-
guineum ppter vehementiam consecutionis corpo-
ris: deinde ad illud quod est turbidum. Et eius quidē
que facta est a caliditate est signum aliud: ⁊ facte a fri-
giditate est signū aliud que ego dicā.

C hic pbat qd dicit: explicite. qd iste debilitates vtriusqz sunt
a caliditate vel frigiditate: ⁊ per pns raro a passivis qualitatibus.
Implicite aut dicit qd sequit⁹ ex necessitate qd egestio lauatua v-
triusqz fit a q̄tātib⁹ istis actiuis ⁊ nō passivis. Vult qd pbat ⁊
arguit sic. egestio vt lotura carnis pmutat ad spēs alias egōnū pp
vehementiā psecutionis corporis a talib⁹ debilitatib⁹: sed vehemē-
tia psecutionis maxime fit qd cā est fortis: ⁊ hoc est qd cā est cali-
ditas vel frigiditas a q̄bus corp⁹ vehementer psequi pōt. Nō autē
a passivis qualitatib⁹. Cōsiderandū ergo qd egestio lauatua
siue sit a caliditate siue a frigiditate cū addit⁹ cā ipsa permutatur
ad plus sanguinē: ⁊ hoc ppter multā epatis debilitatē in pnti-
ua: vnde emanat sanguis melior quē pro se retinebat: qd pmutat
ad plus sanguinē grossum. f. qd ex caliditate vel frigiditate addita
ingrossat. deinde ad turbidū: aut ppter aduersionē aut pp putrefa-
ctionē que psequit⁹ gelationē. accipit turbidū vt opponit rubeo
sanguineo. Et eius quidē. f. solutionis lauatue rē.

C Et causa in solutione ventris cholericā est multitu-
do cholere ⁊ fortitudo expulsiue.

C hic est quarta pars rē.

C Et cā in virulenta est aduersione sanguinis ⁊ humor⁹ ⁊
liquefactio eoz. Et quādoqz perducit ad aduersionē
corporis ipsius epatis ⁊ qd ipsum cducit post humo-
res diuersos. Et quādoqz fit virulētia ppter refuda-
tionem apostematis aut dubellati: ⁊ sepe fit refudatio
ex epate ⁊ fit ventris solutio periodica.

C hic est quinta pars in qua ponit cās virulente egestionis subti-
lis: dicit qd causa ei⁹ rē. Et sepe fit refudatio. f. alius mādē viru-
lente ex epate. f. absqz apate dubellet: aut aduersione carnis ei⁹: sed
tūc qd aliqua mā paulatim ibi pgesta est: ⁊ ideo periodū hāberet.

C Et cā in facta que est similis feci: aut est eruptio du-
bellati aut oppilatiōis aptio aut corrosio: ⁊ vlcera pu-
trida aut aduersione san. ⁊ alteratio in partib⁹ epatis. p-
pter paruitatē penetrationis cū caliditate epas ⁊ corz
que sequunt⁹ ipsum: aut alteratio eius in venis cū est
vehementis caliditatis ⁊ corrumpit ipsum ⁊ nō suggit
ex eo corp⁹ quare ingrossat ⁊ fit sicut fer. fetida velle-
mētis fetoris: ⁊ in ipso est additio ebullitionis ⁊ lique-
factionis ⁊ amaritudinis pp dominū cholere. Et qd
corrumpit hac corruptiōe expellit ipm natura fortis
⁊ significat corruptionem cōplexionis in mēbris ⁊ est
pculdubio pntens debiles ⁊ extenuatos.

C hic ponit cās egestionis nigre pncipaliter exequens de egōne ni-
gra vt fer. f. vini. vel vt fer. f. seculēta grossa nigra vel nō nigra. Et
pmo ponit multas cās. Scdo cōparat qdaz manerē hui⁹ egōnis
ad aliā. ibi. (Et differt.) Tertio cōplet hui⁹ narrationē cāz. ibi. (Aut
frigus.) C dicit pmo qd cā rē. est aut eruptio dubellet. f. p̄fundi in
carne epatis: qd si esset in p̄ncipulo nō ēt seculēta sed alba. Et p̄-
dera qd dubellet diuersimode facit egestionē virulēta: qd facit eā
per refudationē: ⁊ diuersimode feculentā qd facit eā per rupturā.
Aut alteratio. f. sanguinis in venis. cū est vehementis caliditatis. f.
sanguis ⁊ corpus: ⁊ supple vehemē caliditas corrumpit ipm. f. san-
guinē. ⁊ nō suggit corpus ex eo. f. sanguine sic corrupto: q̄re ingros-
satur rē. Cōsidera qd hec mēla seculēta bz duas ptes. f. grossas fe-
tidā ḡnatā ppter caliditē resoluente: ⁊ subtilez amarā ḡnatā
per aduersionē cholere ḡnatā in hac inflāmatioē: sicut. n. caliditas
vehemēs quosdā humores ingrossat: sic etiā simul ex q̄busdā cho-
lerā ḡnat. Et expellit ipm. f. sanguinē factū sic feculentū cū admi-
stione cholere. Natura fortis supple q̄qz ⁊ q̄qz effluit: qd nā nō
valet resistere vt Lōmen. super illo afoi. 23. 4. parti. Quibusdā
ex egritudinibus acutis. Et significat. f. talis egestio corruptionē
cōplexionis rē. pmo ex parte cōe agētis que est mala cōplexio in
eis adurens humores. Scdo ex parte effectus qui est humor cor-
ruptus qui etiā in corruptionē addit.

C Sed tu dices qd pōt significare fortē virtutē cū significet corru-
ptionē. ⁊ dōm vno modo qd significat fortē expulsiuā. ⁊ d. alr
qd corruptio cōplexionis est duplex. Quedā pernitiōsa ⁊ illa signi-
ficat ex hac egestionē cōmuni cū educit cū virtute debili: ⁊ tunc
maxime illa egestio cōtingit extenuat⁹. f. ex egritudinib⁹ acutis:
aut longi rēpos aut aboissib⁹: ⁊ tūc est mortalis vt dicit Hippo.
Sallega. afoi. ⁊ cā est: qd significat corruptionē cum virtute debili
que irremediabilis est. Alia est corruptio cōplexionis nō perniti-
ōsa: sed que amouet. f. postea cū humor corrupt⁹ remouet⁹: illa
egestio p̄nuncta huic pōt esse cū forti virtute qua infirmus salua-
bitur sicut nos diceremus qd in febre putrida salutifera vīna aut
aliud signum huius febriē significaret corruptionem cōplexio-
nis: tamen hoc erit ad salutem.

C Et differt a melica per colorē ⁊ subam ⁊ fetore: nāz
ipsa est minor illa in nigredine per colorē ⁊ subaz: ⁊ fe-
tor ipsi⁹ vehemēs est cuius similis nō est melacholice
aut frigus inspissans sanguinē ⁊ gelans ipm.

C Ponit oīam iter egestionē seculēta factā a caliditate alterante
sanguinē in venis de qua statz dixit: ⁊ iter egōne seculēta que est
sicut nālis melia ⁊ dicit qd differt. f. egestio illa melica adusta a me-
lacholia. f. que est sicut fer: aut fer sanguis per colorē ⁊ subaz ⁊ fe-
torē. nā ipsa. f. melia seculēta generata ex caliditate vehemētis est
minor in nigredine illa. f. melia que est nālis vel quasi. Cōside-
randū tamē qd nō est minor in nigredine absolute: s. est minor in
nigredine: qd est magis lucida. ppter aduersionē: ⁊ ideo subdit ⁊ sub-
stantiaz supple qd adusta. Differt qd in colore: qd lucidior. Differt in
substantia: qd ista est melia adusta. Illa vō est melia que est sangui-
nis fer: supfluens tm in quāto vel in aliqua leui alteratione: vel qd
melia que est fer sanguinis semp est nigra: s. ista que est sicut fer
vini pōt ēt nigra cū rubedine vel attrinitate. Et fero: ipsi⁹. f. melie
que generata est per aduersionē in venis est vehemēs rē.

C S tu dices hui⁹. bursqz fecit mētionē de melia que est fer san-
guinis vt hic ⁊ de ea que est fer vini: vel fer seculēta: sed de egōne
nigra subtili quā vocam⁹ cōiter fel nigrū nō dicit aliqd. ⁊ dōm qd
locutus est de ea cū dixit. ⁊ in ipso est additio rē. quādo enim vlti-
ma in censione ingēdunt humores subtiliores pars eozum transiit in
hanc mēlāz: grossior aut in feculentā: ⁊ ideo pmo cāsi. cap. de hu-
morib⁹. Hui⁹ ponebat qd melia acris ebullit⁹ a qua mūscē fugiunt

Dub. 5.

Dub. 6.

Bentilis

general ex subtiliori parte melie: et hoc satis videtur ire ad mentes Hippo. quia Aui. sequit. naz. quarta afoi. pti. afoi. 23. Hippo. in extenuat ponit apparere egestionem nigrā ut fel et egestionem nigrā qualis sanguis. dāns etiam intelligere de ea que est ut sex ponens eas in eis mortales: sicut et Aui. bas in eis apparere dicit.

C Aut debilitas epatis propter quā pducit ex lauitia ad sanguineā et ad feculentā et non est subito nisi raro: et plurimū cū fit subito est a cōplexione calida adurentē. Frigida enim facit ipsū rem non digestam et calida adurens conturbat ipsum sicut fex.

C Hic cōplet narrationē harū cārū. Et considerādū qd Aui. differētiā quā posuit voluit esse solū inter meliā et feculentā que facta est ex adustione in venis: et meliā que est fer sanguis: qd vna quam posuit de colore et fetore non esset vera in melia feculenta facta per pgelationē: qd ista melia non est lucida nec fetida. Et aut pgelatio possit esse feculente melie: cū ēt p per Aui. 4. cañ. sen. 6. de moris rabidi canis. Aut debilitas pducit ad sanguinē sicut alterū dictorū modorū: sed ad feculentā pducit debilitas: et pmo illa que fit a caliditate: et hoc ppter vltimā iecutionē. Illa autē que fit a frigiditate ppter putrefactionē que ad pgelationē sequit. Vel ppter igrosationē a frigido. Et non est subito: qd non nisi raro: qd non nisi qñ statim vltimo malarū cōplexionū intrēderent: et qd mala cōplexio calida est magis actiua: ideo plurimū si subito fit statim putrefactio: vel si subito fit fecalis non pcedere lauitia fit a calida cōplexione adurentē. Non est subito. Dupl. expono. i. non est qñ pns pcedat lauitia. v. i. non est qñ pducit lauitia. Calidū qd facit feculētā non pcedere lauitia. vel si pcedit non pducit. Ratio: qd statim a principio conturbat: et ideo non pcedit. Frigidum vō statim a principio indigeret: et illa indigestio est qdā lorua nec est fridū statim aptū vltimari.

C Sed tu. d. imo non videtur qd nunq pcedat lorua ante fecalē a calido factā: qd statim conturbat. **C** Dm qd sine dubio calidū qñ per accidēs resoluēdo facit loruā illud facit in pcessu et post fecalem. Sed debilitatō pntendū pōt facere a principio etiā eliquādo subri le humor. i. sanguinis qd eriens erit non plene rubeū: et erit hoc lociū virulentū. Frigida enī facit ipsum rem non digestū sup. et non facit ea per se feculentā: nisi qd putredo cōsequit: sed caliditas adurens per se ea facit: et hoc est qd subdit. Et calida et.

C Sed propter egressionē ipsius carnis epatis est adustus grossus.

C Hec est septima pars que pōt esse pars distincta in qua declarat spēm egōnis quā in principio capli videlicet posuit sū lām extri fecam que ibi erat et pōt esse pars huic ferte pti pcedēti. Quia enī posuerat egestionē feculētā fieri ppter adustionem sanguinis in partib' epatis: querebat aliquid cū etiā substantia epatis possit aduri et extra educi in quo differt ab illo sanguine. Et rādet et.

C Et cū in sanguine puro est virtus fortis non faciens necessarium ut remoueat superfluitas a sanguine tēpore in quo alteret et expellat ipsam. Et quandoq fit propter solutionem continuitatis.

C Hec est octaua pars: et dicit qd cā egressionis sanguinis puri est duplex. Vna fortis expulsiva que pp sui fortitudinē facit sic qd non est necessariū sanguinē superabundantē retinere quousq per alterationē et euaporationē insensibiliter separet: s. illū supflūū sanguinē expellit ad ventrē. Alia cā est solutio primitiua.

C Sed tu dices: nōne cā pōt esse debilitas pntiue. **C** Dm qd sanguis purus a debili pntiua epatis forsan nō egreditur aut raro. naz. qñ pntiua epatis debilis est ut nō possit pncipere humores nō est nisi ppter magnā causam. illa autē alterat et corrumpit sanguinē ut non sit purus. Aut dicendū qd ab his duabus causis ut plus eue nit exitus sanguinis puri.

C Inquit Hippo. ille cuius epar repletur aqua: deinde rumpitur illud ad pāniculū ventris: tunc cum repletur venter eius moritur.

C Hic ponit quosdā spāles cañ. et hz quatuor sicut quatuor ponit. 2. ibi (Et scias.) 3. ibi (Et cū.) 4. ibi (Et scias.) Dicit p qd Hippo. dixit et afoi. 56. 7. pti. afoi. illo afoi. Quibusq epar aqua impleta. 3. ita afoi. Aui. inferius reassumet et exponet.

C Et scias qd plurimū potus vini passi recentis facit cadere in solutionem ventris epaticam.

C Considerādū qd cōmune est in vino nouo qd ad solutionē pducit epaticā: unde tertia sen primi cañ. cap. de regimine aque et vini. Nouum vinum impedit epar et ad epaticam pducit dissolutiā:

Super tertio

sed potus recentis passii. facti ex vuis passis: qd magis inflamat et magis ad hoc perducit.

C Et cum retentio solutionis conturbat et eius solutio facit acquirere tranquillitatem est mortale.

C Sed dubitat de hoc dicto Aui. qd videtur valde inconueniens. Si enim hoc esset: tunc sequeretur qd omnis fluxus sythomaticus esset mortalis. nā fluxus sythomaticus: s. ex signo ponatur malus: tamen qd iuuat et alleuiat naturam ponitur laudabilis: et ideo permittit et phibet restrictio talis fluxus nō puri sythomatici: qd ex restrictione fieret aggravatio. Ampli' supra dixit de chilo: sa egestionē qd est ex eis que cū dimittunt arefaciunt et si retineant inflat. Attamē sui solutio ut notū est alleuiat illā inflationē. Am' plus tūc ois fluxus ceticus esset mortalis. qd tamen est falsum. tenet pntia: qd fluxus ceticus in sui aduētū alleuiat et in sui restrictionē conturbat: unde phibet restringi nisi supfluat et deiciat virtutē. **C** Oppositū hui' vult Aui. **C** Considerādū qd fluxus siue solutio ventris pōt accidere aut ex fortitudine virtutis ipellentis aut ex multa debilitate mēbroz: unde nō pntet humores: aut siccatate eoz: unde nō recipiunt nutrimentum. Dico ergo qd si fluxus ventris accidat ex virtute forti domināte materie: dictū qd sic pponit nō hz veritatē ut supra pbatū est: nec de eo intelligit Aui. Si aut solutio ventris fiat ppter scdās cās: tūc solutio in istis nō pōt facere acquirere tranquillitatem nisi respectu anxietatum et conturbationū que sunt cū restrictione. nā si fluxus ventris est ppter vltimā tū epatis aut mēbroz debilitatē: solutio ut solutio et sui pntia nō pōt alleuiare: imo de se semp magis debilitat. Si qd alleuiat hoc faciunt: qd sedant aggravationes que pcesserunt ex restrictione: et ideo Aui. nō pmissit hoc dictū. solutio facit hic acquirere tranquillitatem: sed pmissit cū retentio solonis conturbat. Ad ostendendū qd si solutio faciat acquirere tranquillitatem: hoc est respectu aggravationis que pcessit ex pstrictione. Non fit autē est de fluxu cético aut non puro sythomatico. nā ipse facit acquirere tranquillitatem respectu dispositionis pcedētis ut respectu febrilis dispositionis siue repletionis cui' est fluxus. et si retineat et iterū soluat facit acquirere tranquillitatem respectu aggravationis que aduenit ex pstrictione et respectu dispositionis male pcedētis. S. in fluxu facto ex debilitate mēbroz aut ex siccatate solo nō inducit tranquillitatem respectu dispositionis que pcesserunt que sunt debilitas et siccatas mēbroz: sed semp illas auget usq ad mortē. Si qd alleuiat erit ut dēū est. hoc ē pmissio dico qd cū retentio talis fluxus conturbat: et ei' solo facit acquirere tranquillitatem est mortale: qd dupl. declarat. **C** Primo. nā si isti nō pnt effugere qñ sunt soluti aut restricti: sed ex solone moriunt: qd hoc est accidēs eoz vel passio que eos ad mortē deducit cum addat in arefactionē et debilitatē: sed ex restrictione. Et moriunt qd conturbant ex ea. qd apparet: qd si reuertat ad eos solo alleuiant ex retentione. Cū qd illud qd eos ad mortē deducit alleuiet eos ab accidentib' pstrictionis: s. multo magis ex pstrictione morient. **C** Secūda rō fit ista. Isti nō grauāt ex retentione nisi p alterā ouarū rerū. Aut qd virtus mēbroz est ita debilis qd a ppris grauāt humilitatib': et ideo effluunt que si retineant magis nām grauāt: et hoc mortale est: ut notū est. Aut qd mēbra sunt ericcata et arida: unde humores nō possunt recipere: et si retineant mors aduenit: et hoc mortale est. Exemplū aut oium horū p qd videm' de fluxu ventris in fine ethice et pntis et in fine vltimarū defectionū epatis et mēbroz. Ibi enī fluxus perducit eos ad mortē: et tamē si medicus pstringat eoz ventres syncopiant qñq in retentione aut alia habet accidētia que nō recedūt donec iterū venter soluat ut retenta materia effluat et illud mortem porrendit. **C** Ex his vō obiecta solunt. Ad illud aut qd dicit de chilo. Dm qd nō est de ea sermo Aui. **C** Vel dicendum qd illa restrictio non fit rationabiliter cum deberet fieri per exopillationem viarum ad epar et conformationem epatis: sed in arefactis et debilitatis quātūcūq mediis rationabiliter pcedat grauat retentio.

C Et scias qd cum longe egritudine senis succedit fluxus ventris est timorosum.

C Est timorosum: qd significat vltimā debilitatem aut cōsumptionem et ariditatem dictam. Dicit autem hoc de senib': qd eorum virtutes sunt debiles: sed in alijs corporibus possent accidere hic fluxus propter expulsionem chronicā morbi. In senib' tamē hoc non creditur cum sint delecta virtutū.

C Et cum eius fluxus retinetur cum nouimento: tunc eius fluxus est epaticus et eius corpus non recipit nutrimentum propter ericcationem viarum.

C Et cum eius fluxus retinetur cum nouimento. i. quia nocet eius retentio: tunc eius fluxus est epaticus: quia factus propter vltimā

epatis debilitatem, aut est quia eius corpus non recipit nutrimentum: quod vne sic sunt etc.

De signis.

Cap. 2^m.

Differetia quod inter solutionem ventris epaticam et ea que fit ab intestinis est: quoniam humores mali egrediens et sanguis ex intestinis sunt cum ratione dolorosa et pigritia et paulatim finem perueniunt: et ea que fit ab intestinis est: quoniam humores mali egrediens et sanguis ex intestinis sunt cum ratione dolorosa et pigritia et paulatim finem perueniunt: et ea que fit ab intestinis est: quoniam humores mali egrediens et sanguis ex intestinis sunt cum ratione dolorosa et pigritia et paulatim finem perueniunt.

In epatica enim venit post egestionem partium permissionis. Et hoc ponit signa. Et primo ponit signa distinctiva inter epaticam solutionem et solutiones alias. Secundo ponit propria signa. Item (Sed differetia). Tercio in his solutionibus ponit generale canonem pronosticationis. Item. Et in omni. Ad primum evidentiā considerandum quod solo ventris epatica videtur habere aliquā puenientiam cum intestinali: quod habet communiam excrementa quedā. Sanguinis quādoque: et cum stomatica quod etiam in vtriusque res cholosa potest educi et cum meseraicali etiam ut notum est. Primum ergo ponit differetiam inter solutionem ventris epaticam et intestinalem. Secundo inter epaticam et stomaticam. Item (Differetia vna). Tercio inter epaticam et meseraicalem. Item. Et differetia. Considerandum primum quod sicut sumit ex Basilio de interioribus primo capitulo et Aulicenis. Item. In duobus maxime differt solutio epatica et intestinalis. Vocat intestinalis illam que est cum excoctione in intestinis et ex qua egreditur sanguis. Ad hoc enim ponere conat differetiam Aulicenis. Item. Et Basilio ibidem et Serapione. Item. Tractatus 26. capitulo. Differt primum in dolore: quod in epatica non est dolor saltem circa intestina. In epatica etiam facta a debilitate epatis nullus dolor est sed in intestinali est dolor. Secundo differt: quod epatica non est continua sed interposita magis finem quod epat transmittit ad intestinalia: sed intestinalis est magis continua sicut ab viceribus eius semper aliquid emanat. Propter etiam tertiam ponit differetiam: quod epatica est plurima cum epat fit magis sanguineus: sed sanguis qui est ab intestinali est minor. Sed propter has differetias que sunt proprie et distinctivae: est alia differetia que aliquā est et aliquā non. Sumpta ex permissione illius sanguinis egredientis cum egestionem et anticipatio et postpositio in egestionem. Propter quod considerandum quod cum egestio epatica continua non fit: accidit quod aliquā est egestio: in permissione: aliquā anticipat et aliquā postponit: et hoc fit quod sanguis veniens ab epate invenit egestionem presentem in intestinis aut egestionem que processit aut egestionem venturam: sed existentibus viceribus in intestinis semper egestio invenit manum que ab illis emanat: et ideo semper est permixta egestio: et quādoque magis et quādoque minus finem quod vicerum sunt magis in intestinis grossis aut gracilibus. Cōtingit tamen aliquā in egestio epatica quod post egestionem puras que processit venit paucū egestionis permixte cum sanguine. Nam intestinalis non ex toto evacuatur a fecibus: ergo aliquā egestio egreditur puras: tamen post eam egreditur partim permissionis. In alia egestio que sequitur: vel quod epat expellat ad intestinalia tempore quo in eis non est serpens: aliquid adberet intestinalis de manilla epatica: ideo post egestionem. Epaticam purā que processit venit aliquid permissionis. Sanguinis egestionis epatice cum fecibus: quod admisceat ei illud quod adberet intestinalis.

Differetia vna inter solutionem ventris epaticam et stomaticam est: quoniam epatica egreditur cholosa equalis in qua ita stomachus efficit quod ei inerat et remansit impressio epatis in ipsa: et si esset stomatica ostenderet ex ea quod cum solutione egreditur indigestū et gravaret super stomachum et esset cum ea nocumentum stomachi plurimum. Et quādoque egreditur aliquid indigestū non propter stomachum solūmodo: imo propter communiatem epatis etiam ad stomachum. Verum pertinet ad stomachum: quoniam nocumentum est in operatione eius.

Hic ponit differetiam inter solutionem epaticam et stomaticam. Et primo facit hoc. Secundo remouet dubium. Item. Et quādoque. Quod primo dicitur: quod diceret scilicet aliquis etiam propter epatis passionem potest egredi egestio cholosa indigesta quod communicare potest epat stomacho. Respondetur quod hoc est per accidens. Sicut per communiatem: et tunc egestio illa dicitur stomatica: quod ideo est in operatione stomachi.

Et differetia inter solutionem ventris cholosam sanguineam que est ex epate et illas que est ex meseraica est: quoniam illa que est ex meseraica non sunt signa debilitatis

tis epatis in vena et alijs. Sed differetia inter virus factū ex vlcere aut resudatione apostematis epatis et factū ex partibus alijs est: quoniam ante primū est febribus: et hoc aliud incipit sine febre. Quod si febricitat post illud tunc est illud propter causam aliam.

Et considera quod Aulicenus non debet ponere signa speciei per se: quod nota sunt per visum: nec carū in se quod esset ponere signa egritudinis epatis: sed spiritū relatarū ad causam ita facit. Et quod vna causa potest habere plures species. Vnde apostema vel caliditas potest facere febrilem vel virulentam: ideo loquendo de vna specie ab vna causa loquitur quod de alia specie ab illa causa. Sed ad huius intellectū considerandum quod Aulicenus ponens signa propria egestionis epaticam derelinquit quādam ex speciebus illarū egestionum ut notas. Nam signa egestionis cholose ex his que iam dixit vult esse manifesta. Signa etiam egestionis cholice presupponit ut nota quod manifesta sunt. Sicut enim eius signa signa domini cholere in epate et actualis cholere per ventrem eductio. Exequitur ergo de alijs. Primo ergo requirit de signis virulente egestionis. Secundo de signis febrilem que est egestio similis feci simul tāgēs signa egestionis lauatue: et hoc quod est illi via. Item. Tercio ponit signa eius que fit per egressionem carnis epatis. Item. Et illa. Quarto ponit signa eius que est ut sanguis purus. Item. Et illas que sunt. Ad primum evidentiā considerandum quod ponere signa egestionis virulente non est aliud quod ponere signa distinctiva inter suos modos et causas. Primum ergo ponit signa que distinguunt inter diuersas causas egestionis virulente. Secundo ponit signa distinctiva inter egestionem virulentam epaticam et meseraicalem. Item. Et cum virus. Dicitur quod vna est iter virus quod fit ex vlcere. Epatis: aut ex resudatione apatis supple vel dubellet supple aut ex aduersione sanguinis et corporis epatis: et iter virus factū ex partibus epatis alijs. Ab epate: in quibus paulatim aggregat aliqua mā subtilis similis virulente et retentione: unde periodice ex fortitudine virtutis expellit supple aut etiam si illa mā paulatim resudet ex epate. Est vico differetia ista. Nam ante primum virus est febris. Sicut de necessitate consequitur vlcera vel apostemata. Et hoc aliud. Sicut virus factū ex paulatina cōgestionem mātē non apante incipit sine febre. Et cum est quod mā est quiesca et non apante. Sicut si post illud. I. post principium sue apparitionis febricitat: tunc illud est per aliam causam: quod per mātē retentione: que cum iam fit mota inducet post febrē. Sed ut dices quare non expressit hic de epate explicite: sed dixit: et factū ex partibus alijs: cum supra in causis explicite de causa huius virulente periodice dixerat: quod quādoque fit per resudationem ab epate. Dōm quod forsitan ex supra facta narratione dedit intelligi. Vel dōm quod causa fuit. Nam in alijs membris ignobilibus possit paulatim colligi: unde fiat per expulsiōnem ad intestinalia egestio virulenta ab his febribus: forsitan tamē sic in epate non oīno est possibile: sed credam esse possibile in epate. Nam in tali fluxu virtus tendit ad expulsiōnem: cum mā eam grauat: que primo non grauabat. Sed si non grauabat prius: ergo non erat potēs inducere febrē: iam enim graualet. Si ergo febris post eueniat: est autem propter mātē motū aut propter eius retentionem.

Et cum virus quod diximus esse ex meseraica et ex apatibus in ipsa est fluxus ventris cholosus purus absque signis debilitatis in ipso epate et apate aut dolore resoluente calorem. Et est febris que ipsum comitatur debilis. Et ad vltimū virus epaticū est declinatio ad albedinē et rubedinē ac si ipsum sit sordes aut purus et sanguis: et meseraice declinatio ad albedinē et citrinitatē quā sit virus vlcetis.

Et cum virus quod diximus esse ex meseraica et propter epatibus in ipsa. Supra enim dedit hoc intelligi: ubi in causis virulente egestionis dedit causam esse resudationem apatis aut dubellet: et dixit hoc ideter minate ad epat et meseraicas. Supra etiam de apate meseraicarum aliquid occulte tetigit: ubi narratū fuit cum illo dico virus ex meseraicis est fluxus ventris cholosus: et per. Considerandum per hoc quod dicitur. Et ad vltimū. Quod virus potest fieri ex epate et meseraicis dupliciter. Uno modo per resudationem ex epate quod esset in altero illo: et hoc modo virus meseraicarum et epatis non differunt differentia quā ponit hic Aulicenus. Simile est virus quod resudat ex flegmone epatis: et virus quod resudat ex flegmone meseraicarum: sic vtriusque vna est mā. Alio modo potest fieri hoc virus propter corruptiones eius quod in eis pertinet. Et quod in epate pertinet sanguis rubeus: magis quod in meseraicis: in meseraicis vno continetur sanguis rubeus minus: et per consequens magis albus. Cum ergo per corruptionem declinat illud quod est in meseraicis ad virus: tunc tendit ad albedinē ex parte materie: sed ad citrinitatem propter caliditatem adurentis

Bentilis

tem ptes subtiles: ex qua adustione ad colore citrinū pueniūt. Si autē corrupti sanguis in epate: tūc declinat ad rubedine: ex parte mēe: sed declinat ad albedine pp aliqū sanationē z vīgōnem quā acquir in epate. Et q: pūppōnit pmeri in eo. f. in venis iō eius sanatio aliq ad albedine rēdit: cū venē sūt spermatice mēbra: z iō virus epaticū est sicut sordes z pus. f. sicut sanies ex mā aliq colle cta. z sanguis. f. sanatus. sed virus meseraicarū est sicut virus vlcēris qd fit per emanationē ab vlcere nō apostemoso: sed fit pp supfluitates aut fluctes aut q: nutrimentū nō puerit: z iō fit qdā virus subtile albū qd declinat ad aliquā citrinitatē: z maxime cū est in locis chozdois aut vlcus rēdit ad fistulā. Sed tu dices ex anarhomia apparet in meseraicis pmeri rubēū sanguinē. / Dd3 q in corpore existēte viuo nō est sic rubens cū parū sit puerfus: s; mortuo boie z pprie pp strāgulationē cadit i meseraicis sanguis.

C Aterū dīa iter solonē vētris que est ab vlcēribus z corrosione z dubellet z iter illā que est a vītute est: qm cū illa que est a vītute reperit lenitas z egrediunt cū ea colores diuersi extrancī z nō sūt cū ea signa apatū. Et qnqz sunt ante ipas oppilōnes. Et quocūqz mō sit nō antecēdit ēst feb. z arefactio neqz antecēdit cā solutio vētris lauatiua aut sanguinea subtilis aut virulēta. Et illa que est cā apatū retinet sanguinē z corru pit ipm z nō sunt ibi dubellet. Signū vō ei? est vt sit illic apostema z nō sit illic signū collectiōis: z sit primo subtilis virulēta resudatiue: deinde igrossē in fine rei.

C hic ponit signa egestionis epatice que est similis feci. Et pponit signa distinctiua inter modos causarū eius. Scdo ponit signa ppria fm diuersos modos cāp. ibi (Et illa que.) vel ibi (Et illa que est cā apatū.) **C** dicit p q differētia inter supple similē feci que est ab vlcēribus z corrosione: z dubellet supple que aperit supple aut ex adustione sanguinis: z iter illā que est a vītute supple aperiēte oppilationes aut expellēte vincēdo hmoi mās seculentas: est: qm cū illa que est a vītute rē. Et illa que est cā apatū. supple nō sanator: supple est qm hoc apatū retinet sanguinē supple z non pmitit penetrare ad corp: z iō ibi remanēs igrossat z fit seculentus. Signū vō ei? f. egestionis seculente que fit ab apate phibēte penetrationē absq: hoc q fit dubellet ruptū est vt supra.

C Et illa que fit propter debilitatē epatis incipiens ex lauatiua z peruenit ad seculentā antecēdit illud z raro fit subito. Dd3 si fit subito cum alteratione coloris et casu virtutis: tunc ipsa etiā est a debilitate. Et cuz cā est cōplexio significant ipsam signa eius.

C hic ponit signa egestionis seculente fm pprias cās. Et pmo ponit signa eius que fit ex debilitate epatis. Scdo eius que fit ex ruptura dubellet. ibi (Et illa que fit a dubellati.) Tercio eius que fit ex vlcere z corrosione. ibi (Et illa qdē.) **C** Erāt autē pter has cās alie cās: quas Aulcē. ptermisit. f. egestio seculenta facta a frigore. inspillante: z hanc pterlingt notā ex sua cā. De ea que fit ab aperiēte oppilationis iam dixit. Sed de ea que fit a paruitate penetrationis etiā dixit: q: illud poterat esse ppter apostema: tūc enī est paruitas penetrationis cū caliditate epatis. De ea etiā que fit ppter alterationē sanguis in venis occulte dixit. De ea que est a vītute: q: euacuatio huius humoris a fortitudine expulsiue vt plurimū fit: z iō supra dicebat. Prima pars h; duas. Prio. n. in cōfuso magis ponit signa seculēte egestionis facte a debilitate epatis. Scdo magis in spālī. ibi (Et seculēta.) **C** dicit q egestionē seculentā que fit a debilitate antecēdit illū. i. egestio lauatiua: z qnqz ex lauatiua in virulentā. f. in mala cōplexione calida. z raro fit subito. f. q a debilitate epatis pueniat. q si fit subito. f. q pueniat ex lauatiua ad seculēta cū alterationē coloris. f. in egestionē vel corpore toto z casu virtutis qd cognoscit per pulsus: tūc ipsa. f. egestio seculēta ēst a debilitate. f. multa. **C** dōherādum q debilitas epatis qn est parua remanet in minoi malitia egōnis que est lauatiua: s; qn ē multa subito pp virtutē casus ad seculēta pmutat.

C Et seculēta cuius causa est caliditas similas sanguis nī adusto z antecēdit eā liquefactio humorū z membrorū z fluxus ventris virulētus z sitis z paucitas appetitus z vehemētia rubedinis aque. Et quādoqz sūt cū ea se. z est eius egestio sicut egestio se. pestilētie in vehemētia fetoris z grossitudine z tinctura coloris:

Super tertio

deinde egredit in fine eius sanguis niger. Et illa cui cā est frigiditas z similis sanguini putrefacto in seipso nō sicut caro liquefacta z neqz est multa vehemētia fetoris: imo fetor eius minor est fetore calide z est minoris nigredinis qz calida z est minoris coloris. Et qnqz est sanguis subtilis niger. q. sit sanguis aliq mō seculētus pgelatus z est icellus eius lauatiuus plus z sitis in pncipio sui parua z appetit cū est plurimus: deinde in fine sui pducit ppter sui putredinē ad febres z deicit vītutē etiā z pducit ad hydropisim: z ad vltimū est lōgitudo cū extensione dispositiōis.

C hic spāliter ponit signa egestionis seculente facte a specialibus causis debilitatis epatis. f. a mala cōplexione. Et pmo ponit signa seculente facte cū debilitate epatis cuius cā est mala cōplexio calida vel frigida. Scdo cuius cā est pūuncta siccitati vel humiditati. ibi (Et significat illud.) / Prima in duas. Primo ponit signa ei? cui? cā est caliditas. Scdo cui? cā est frigiditas. ibi (Et illa cui? cā.) **C** dicit pmo q egestio seculēta cuius cā est caliditas. i. mala cōplexio epatis similas sanguini adusto rē. Et qnqz sūt cū ea febres: z hoc qn inflāmatio cordi cōcatur. febres. f. putredinis fortes: qz forsan isti nō eūant ab aliquo mō febres. Et illa. f. egestio seculēta cui? cā est frigiditas: est similis sanguini putrefacto in seipso: qz nō pp extrinsecā forte caliditate. Neqz est sicut caro liquefacta. f. a caliditate vel sanguis liquefact? rē. z est minoris nigredinis. f. lucide. z minoris coloris. f. lucidi. Et qnqz supple qn debilitas est ex frigida cōplexione est sanguis subtilis. f. pp oppilationē factā. Nig ger pp mortificationē quasi fit sanguis aliquo mō: qz pp aliquas corruptionē seculētus. Nō pgelat? qz nōdū est tanta frigiditas. Et icellus eius est lauatiuus. f. sicut egestio lauatiua: qz deinde fit seculēta: s; pluri tēpore perduret lauatiuus ppter lōgitudinē dispositiōis cuz a pncipio inceptit debilis frigiditas. Et sitis rē pducit ad hydropisim: qz generat aquositas cū ea que ventres replet. Et ad vltimū est lōgitudo. f. huius dispositiōis. Et eruentiā cū extensione dispositiōis. f. frigide: qz incipit levis. Deinde addit.

C Et significatur illud quod associatur complexionali ex humiditate z siccitate per dispositionem eius qd egreditur in substantia sui z per sitim.

C hic ponit signa seculēte egestionis facte a debilitate epatis cuius cā est mala cōplexio sicca vel humida: z dicit q signat per illud qd egredit fm dispositiōē suā in suba: qz si est humida vel sicca. z per sitim: qz sitis est signū sicce cōplexiōis z ei? puatio humide.

C Et illa que fit alidubellati quādoqz est pus grossum z sanguis seculētus: z humores plurimi sicut fit in oppilationib? **C** Aterū signa alidubellati z maturatiōis ei? z eruptiōis ipsi? sunt sicut iā scimūti z cognouisti ante.

C Et illa que fit. f. egestio seculēta rē. totū p. Sed quādo dicit.

C Et quādoqz currit alidubellati z apostemosa in pncipio sui virus subtile: deinde cum erumpitur egredit sanies z quādoqz currit cum ea sanguis.

C Et quādoqz currit cū ea. f. materia egrediēte a dubellet sanguis: z hoc est quādo rumpit ante maturitatē: aut quādo solutioni sarnici associatur sanguis propter fortem fixuram.

C Et illa quidē que fit ab vlcere aut corrosione est cū dolore in partibus epatis z cum paucitate eius quod egreditur z remanet. Et antecessione facientiā necelario vlcera z corrosione.

C Et illa qdē. f. egestio seculēta que fit ab vlcere est cū dolore qz fit dolor ppter corrosione venarū aut villoz neruoz qui sunt in superficie epatis vel vlcēris. Et illa que fit ab vlcere vel corrosione cū dolore. / Lōtra supra dixit epatica fit sine dolore. Ddm q epatica fit sine dolore circa intestina: qui est dolor rāsire: nisi ptingat pungi epaticā z intestinale simul: z sic nō quilibet epatica est sine dolore. / Contra etiā: qz supra dixit q est plurima z nūc referendose ad mām corrosiua dicit cū paucitate ei? Ddm q si corrosio fit in carne vel venis paruis est pauca vel cuz paruitate respectu sanguinee. Et cū paucitate qdē eius egredit. f. in egestionē: nā vlcera z corrosiones sunt a mā addita in quali z nō in quanto: z deo parū extra educit. Sed si cōtingeret cōtradi venas magnas: tunc

esset multa: et supple paucitas eius quod remanet. In epate: quod magna corollia de se pauca est: quod non facit hoc ut quanta: sed ut qualis: et quod pauca est que remanet: ideo non facit dolorem aggrauatum: ut per hunc. Velut pditionare illud quod dixit cum dolore. quod dicitur est dolor corrosiuus non aggrauatus: cum sit paucitas eius quod remanet. Vel paucitas eius quo egreditur: quod forsan cadit in spatium ventris: unde signum est dolor qui fit propter paniculum: et per quod remanet in spatio ventris. Vel posset exponi: et remanet talis egestio tempore longo: quod remanet sua causa que est corrosio aut vlcus cum difficultate aut impossibilitate curret. Et antecessione. supple causarum.

Et illa in qua est illud quod egreditur ex ea ipsa caro epatis est nigra grossa et associatur ei debilitas circa mortem: et quandoque moritur.

Et illa. scilicet egestio epatica. Et associatur debilitas circa. scilicet propter mortem. Et quandoque moritur. scilicet statim. et hoc propter maximum nocumtum quod est in membro regali. scilicet in epate.

Et illa que fit propter repletionem et a retentione cursus aut incisione membri aut dimissione exercitij aut similibus significat quod est causa eius: et fit subito cum multitudinem et abiectione veloci et paroxismo.

Hic ponit signa egestionis epaticae in qua egreditur sanguis purus. ponebant autem super due causas. scilicet fortitudo expulsiue que expellebat sanguinem eruberant non facies necessarii quod remoueret alio remoueat per alterationem: et alia causa erat solio puritatis in epate. Huius obiectum signum solonis epaticae facit a causa scilicet: et notum cum sit signum et causa. Ponebat signum solonis facit a causa prima: et quod causa propter quam sanguis eruberat in quatuor: est autem retentio cursus. scilicet multitudine. et autem abiectione membri: et ponit signa solonis sanguinis puri facit ab alijs causis tanquam tempore prioribus: sunt causa mediate magis. et dicit quod signa eius sunt ipse cause que dicte sunt. Et fit subito: quod cum completa est aggregatio: nam subito mouet ad expellendum. Cum multitudinem: quod multus est sanguis aggregatus. Et abiectione veloci: quod abiectionis finita euacuatione superflui: nisi quod quicquid eruberat propter defectum quod accidit in virtute. Et paroxismo. i. periodo: quod sicut periodicum aggregat magis in paroxismo periodicum expellit.

Et in omni cuius res pendit in fluxu ventris logo siue sit feculentus siue virulentus aut alius ad hoc ut cum fluxu egrediat nigrum parum habet speciem.

Hic annectit quoddam pronosticum: et dicit quod parum habet speciem in omni cuius res. i. dispo. pendit. et causa est: quod significat ultimam membrorum presumptionem: aut cancerum in intestinis.

Et fortasse conferunt ei medicine fortes scriptice parum glutinatie.

Offertur parum: quod aliquid forsan alleuant remittendo corrosione aut presumptionem. Dicit fortasse: quod si magna eruberet non preterit aliquid: sed potius non permittendo exire manum nocerent.

Verum earum vltima consecutio non perducit ad sanitatem. Huius vero capituli curatione postponem versus ad capitulum solutionis ventris.

Verum et quod significat mortalis dispositionis. vltima inflammation vel cancer corrosiuus. Huius. Postponit curam versus ad sen. 16. et tractat. Laudetur deus: quod exitum pelagus et.

De cacexia.

Cap. 3^m.

Quando corrumpit digestio epatis et coicat super ipsam debilitas accidit in primis dispo. anis hydrophilum et nominat cacexia et appropinquatur noie corruptionis complexione.

Superius huius determinauit de dispositionibus que sunt in nobis ex humiditatibus epatis quod accidit ut expellant egrediendo: hic determinat de dispositionibus que sunt in nobis ex humiditatibus glistas ex defectu epatis quod accidit ut occurrent in corpore coarctato. De autem dispositionibus sunt species hydrophilis: et dispo. ea precedes que vocat cacexia. In his. i. dispositionibus epatis patet: quod hydrophilis fieri non potest nisi epate patiens: versus. de iterioribus. c. 7. et 2. et 3. ponit. com. i. Primo huius determinat de dispositionibus istis que sunt ad sui species et causas: et de cacexia que sunt ad signa. Secundo determinat de signis hydrophilis. ibi. (De species hydrophilis.) Tercio de curatione. ibi. (Considera an sit in coarctato.) Quarto. Prima in duas. Primo determinat de dispo. puia ad hydrophilum que est cacexia siue malitia habitudo. Secundo determinat de hydrophilis. ibi. (Hydrophilis.) Tercio in tres. Primo notificat cacexiam ex parte cause. Secundo ex parte signorum et accituum. ibi. In primis

tractat. Tercio spatium ponit quoddam modum cacexie. ibi. Et quod accit. dicit. Tercio dicit quod quicquid digito epatis corrumpit et coicat debilitas super ipsam. scilicet corpus vel epas: et tunc in primis accidit dispo. precedes hydrophilis que est cacexia: et appropinquat hunc nomen noie corruptionis complexione supple tanquam notius nomen. Aut de malitia bitudinis: ut super huius. dicit sen. 13. tract. 1. cap. de signis nocumetorum scilicet non complexionalium. Considerandum primo quod digito epatis potest corrumpi aut propter malitiam in cibo non existere defectu in epate: aut propter epatis debilitatem. Si ergo cacexia accidat quod epatis digestio corrumpit: non accidit nisi cum corrumpit et comunicat debilitas super epas. Aut et simul super corpus. Si. n. non coicaret non heret necessaria cacexia.

Sed dubitat: an cacexia possit fieri ex diminutione digonis in epate et ablatioe eo modo quo ablatio digonis possibilis est. Et dicitur di. cendū quod sic. nam de quod potest esse causa male habitudinis in toto ex pten. tia sanguinis mali non vnti mebris sed facietis mollificatione et tumorem potest esse causa cacexie: sed hoc potest facere debilitas digonis in epate. Unde ad mebris transire sanguis non aptus puerit. Huius. et per nocumetum corruptionis alia nocumeta dedit intelligere. expellit aut magis de nocumeto quod est corruptio: quod ut supra declaratum fuit. Res corrupta distat magis a puerione in nate forma ad quam ordinabat quod diminuitur digesta aut non digesta.

Secundo dubitat: an cacexia fecdat omnem speciem hydrophilis. Et videtur quod non. nam ex specie hydrophilis sunt ascites et tympanites in quibus magna non expadit ad corpus: sed in paucitate pntet ventris. Oppositum videtur huius. sentire quod absolute dicit anis hydrophilum. Sed dicitur quod hydrophilis aut fit subito aut paulatine referendo hanc diuisione marime ad ascitem et tympanitem. Sigde subito fiant sicut accidit ex magna apatibus et febribus: aut sicut fit ascites ex ruptura quiddam viarum: ut post ex mebris huius. declarabit: tunc non est necessariū cacexiam antecedere ascitem et tympanitem salte ex tpe pcepto. et 10 est: quod subito eay causa aggregat in loco vacuo ventris. Si autem fiant paulatine: dico cacexiam antecedere. Rō autem huius est. tunc. n. fit cacexia quod sunt sue cause: sed sunt in inceptione ois hydrophilis. et autem sunt in inceptione hydrophilis non est dubium: sed sunt in inceptione ascitis et tympanitis declarat. nam cum incipiunt he dispo. viret epas non fit est debilis quin sanguinem malū que glist ad mebris pellat: et quod viret mebroz et epatis debilis et remanet ibi non puerfusus sed mollificas et laxas et tumore inducet et facit cacexiam. Et quod quod in pui adducebat soluit.

In primis itaque permutatur color corporis et facies ad albedinem et citrinitatem: et apparet inflatio in palpebris et facie et extremitate manuum et pedum.

Et huius propter sanguinem crudum quod ad mebris transit: sed ad citrinitatem: quod mebris non nutrita aliquid accitall calitate capiunt: vnti subne. quod est in sanguine inflamat ut super declaratum fuit. Appet inflatio: quod palpebris et facies sunt mebris hūda magis: et ideo cito illam man recipiunt. sicut etiam rara sunt: ideo illas hūditates recipiunt. Quod autem mebris faciei hūda et rara sint appetit et pnt. pble. is. pble. Sed tu dices propter raritatem deberet man statim euaporare. Sed dicitur quod man non est apta euaporare cum sit sanguis crudus et virtus mebroz debilis sit: sed manus et pedes inflant: quod sunt membra remota a fonte caloris. Marime tamē hoc ptingit de pedibus ut infra declarabit.

Et quandoque expargitur in totum corpus ita ut fiat sicut massa et consequitur ipsam corruptio digestionis: et quandoque appetitus fit fortis: et est natura in sui retentione et resolutione secundum ordinem.

Et quicquid spargit. scilicet magna multa in totum corpus: ita ut fiat sicut massa scilicet paste. et consequitur ipsam. scilicet cacexiam corruptio digestionis. Sed tu dices ipse posuit quod corruptio erat causa: modo dicit quod est effectus. Sed dicitur quod corruptio digestionis est causa: et potest esse effectus. nam existere sanguine non digesto in mebris vnde fit cacexia: hoc potest esse causa quod digestio corrumpat in toto corpore et etiam in stomacho: quod alio sumptus non trahit: et etiam quod stomachus est debilitatus. Accidit ergo ex hoc quod digestio in toto corpore et in stomacho corrumpitur. Et quicquid appetitus fit fortis ut cum in stomacho acquiritur aliqua frigiditas: imo ut multum forte habent appetitum: quod multum fit cacexia propter stomachi frigiditatem comunicatam epati. Et est natura in sua retentione et resolutione. i. fluxu.

Secundum ordinem. Sed diceret aliquis Seraph. tract. 4. dicit in ca. de cacexia. scilicet 6. primum ibi. Et accidit solutio nate inordinate. Idem videtur de intentione Theodori prisciani in lib. 6. ca. de cacexia. vbi sic. Uteris ordo turbat ut nec post multos dies squibals paucas atque duras reddat aliquoties forsan vno die soluti sunt. Ad hanc dubitationem duplex pater solutio. Una. nam corpora cacetica possunt copari aut ad corpora hydrophica aut ad seipsa: cum erant sana. Si ergo ad seipsa cum erant sana referant: eorum solutio re-

Dub^m 1^m

Dub^m 2^m

Dub^m 3^m

Gentilis

eris et p^ro. Alio nō est fm ordinē: qm̄ iam exierūt a nālī dispōne. Si autē cōparent hydropicis: tūc cū virtus in istis nō tā tū sit defec-
ta pōt magis adberē ad ordinē nālī in restrictione et solone q̄ pos-
sint hydropici qui magis deieci sunt. p^rimo q̄ mō intelligit Sera.
et Theodorus. Scdō vō mō intelligit Aul. C^oscō autē respōsio est
hec. p^ropter qd̄ p^riderādū q̄ solo et retetio p^rit p^riderari dupl^r.
Uno mō vt vna alteri subseq^ruit. Alio mō eas diuisas in seipsa cō-
siderare possum^r. Dico q̄ q̄ vter istoz est ordinat^r in p^rstrictione
et solone ordine p^rsecutionis: q̄ soloni eoz succedit retetio: et retē-
tioni solo. Sed solo et retetio sunt inordinata ipermanētia: q̄ vter
nō p^rmanet solutus nec p^rmanet restrict^r sed de vno mutat ad
aliud. Illud q̄ qd̄ Aul. vocat ordinatōne: isti vocāt inordinatōne.
Aul. enī vocat et p^riderat ordinē p^rsecutionis: q̄ solo nāe succedit
retetio: et retetio soloni. Et hoc. A. vocat ordinatōne: sed illi vo-
cant inordinatōne: q̄ p^rmanet vter inordinatē in altera istarum
dispōnū: nec semp solutus: nec semp restrictus: sed mō solutus: et
mō restrictus: et h sonat vba Theodori: h sonat vba Serap. vñ
subdit. Fortasse. n. soluit supra mēsurā: et fortasse stringit ex toto.
Vbius cā pōt esse ex parte mēbroz. nā mēbra q̄q̄ attrahunt ab
epate: q̄q̄ nō attrahūt. Lōtingit enī q̄ q̄q̄ sunt fastidita mēbra
ex p^resentia mētrū crudarū in eis: et iō nō suggūt ab epate: nec epar
ab intestinis. Sit q̄ solo nāe: sed q̄ ex p^resentia crudi humoris mem-
bra nō restaurant: imo siccitate nālī humiditatis incurrit: ideo
inanita: et h sit p^resens illa mō fortiter ab epate trahunt: tūc q̄ sit sti-
pticitas: et sic deinceps. pōt etiā esse vbius cā ex p^rte epatis q̄q̄
ipellentes ad intestina aliquā humorālē mām que mēbris super-
fluit: cū nondum illa cadat in p^rauitātē q̄q̄ aut nō ipellentes ad
intestina sed ad membra sicut accidit.

C Et similis est dispō syncopis ei^r q̄q̄ et vigiliarum et
elongationis eius a vñs et minorant cū ea vñna et sus-
dor: et multiplicat vñsitas et fortis sit inflatio in my-
rach. Et q̄q̄ inflant testiculi. Et cū accidit ei vñs
sit difficilis eius p^rolidatio p^rpter corruptionē cōple-
tionis. Et q̄q̄ accidit in cōmissuris et gingiuis cali-
ditas et p^ruritū p^rpter vaporē corruptū ascēdētē et
sit corpus debile mollificatū. Et quādoq̄ accidit ca-
cesia p^r aggregationē aque in pulmone. Et sit forma
patientis eam similis forme hydropisis.

C Et similis est dispō syncopis supple ad sequentes ordines p^rsecu-
tionis: q̄ aliquā multoties syncopizant: et aliquā diu stant: q̄ nō. Et
hoc fortan insequit vñs lubricitātē: q̄ tūc magis syncopizantur.
C^oscōderādū tū q̄ syncopis hic sumit large p^ro quacūq̄ virtutē
debilitat: et supple sit est dispō vigiliarū: q̄ q̄q̄ multū dormiūt:
et q̄q̄ multū vigilat: et hoc fm diuersitatē lenitatis et stipticitatis
vñs aut fm diuersitatē ascēsus multoz vaporē ad caput aut pau-
coz. Et similis est elōgatio eius. f. corporis habētis cacesia. a vñs:
q̄ ab ambulatione et aliquā est magis elōgatus: et q̄q̄ minus a pos-
se ambulare: fm q̄ membra q̄q̄ magis: et q̄q̄ minus superinfusa
mā illa. Vel elōgatio eius a vñs. i. ab ordine. Vñs enī ordinē notat
q̄ inuius. i. inordinatus. Laceticus q̄ elōgatus est a vñs. i. ab ordi-
nib^r in oi re. f. somni: vigiliarū: mor^r: et alioz. Vel elongatio supple
supfluitatē ei^r a vñs. f. nālī: q̄ nec melancholia nec cholera nec
aquositas ad ordinatas tendunt vias: sed ad mēbra vadūt cū san-
guine: q̄ nōdū p^rfectionē gnōis habuerunt: et iō minorat vñna: et
sodor: q̄ mā est cruda nō apta in sudorē verti et pōi mēbroz sunt
ex repletionē p^rclust. Multiplicat vñsitas. p^rpter debilitatē calidi.
Et fortis sit inflatio in myrach. Nā Serap. Accidit vñsitas: q̄ in-
flatio sicut vter inflatus est. Et cā est gñatio vñsositatum. Inflant
testiculi p^r mām que descēdit. Et cū accidit et. p^r. C^o Et q̄q̄. C^oscō-
derādū q̄ aqua in pulmone pōt esse cā cacesia: aut q̄ per cōmu-
nitatē epar infrigidat: aut q̄ sanguis qui est in corde alterat ex
illo ad aquositatē: vnde in toto aquosus remanet et.

C De hydropisi:

Cap. 4^m.

H ydropisis est egritudo materialis cuius cā
est materia eruberans frida ingrediens mē-
bra et consequunt per eam aut membra ma-
nifesta omnia aut loca vacua partū in quib^r
bus sunt regimen nutrimenti et humores.

Determinat deinceps Aulic^r de hydropisi. Et pueniētius posset
hic illa diuisio fieri. Quia p^rmo determinat de causis et modis. Se-
cūdo de signis. ibi. Omnes spēs. p^rima in duas. p^rimo in cō-
muni magis determinat de hydropisi. Scdō in spālī. ibi. Causa cō-

Super tertio

functa. p^rima in tres. p^rimo ponit diffinitionē hydropisis.
Scdō ponit eius spēs. ibi. (Et diuisiones eius.) Tertio exequit de
causis et accidētib^r. ibi. (Et hydropisis gñē.) Dicit p^r q̄ hydro-
pisis est egritudo mālī et. C^oscōderādū q̄ hydropisi dāc deserti-
ptio cū di. hydropisis est aquosa passio. p^ris. n. passio est. hydos
vō aquositate noiat: vt Theodorus p^riscianus lib. 5. Et q̄ asclites
ppie est aquosa passio: et descriptio illa maxime sibi debet. Nā
bilominus tū tympaniti puenit: q̄ h in tympanite sit vñsitas mā:
tū et aquosa est in ea. vñ Rasis in diuisionib^r. c. 65. Tympanites sit
ex aggregatione aque pauce que descēdit in ventrē et vñsositatis
plurime. Conuenit et hypofarce q̄ flegmatica mā magis in cā
abūdat. flegma aut aque attestat. Dāc aut de hydropisi diffinitio:
et est illa quā hic ponit Aul. in qua genus et differētie pueniētes po-
nunt. Quoniam aut diffinitio debet cōpetere oi sub diffinito cōten-
to. A. in hac diffinitione tres spēs hydropisis tetigit. Et p^rmo hy-
pofarchā per hoc qd̄ dixit. crescent per cā mēbra manifesta oia.
Tetigit asclitē et tympanitē per hoc qd̄ dixit. aut loca vacua par-
tium in quibus sunt regimen nutrimenti et humores.

C Sed dubitat de eo qd̄ dixit cui^r cā est mā frida et. Nō enī videt^r
pueniēs. Nam hydropisis a cā calida fieri pōt vt infra ponet Aul. et
4. pti. illo asclitē ponit in cōmē. n. Quibus cūq̄ tortiones. p^r dōz q̄
hydropisis ad p^resens cā notet nobis vñsitas tumorē: pōt hēre cām
duplicē. f. mediātā que est epatis passionē: et isto mō cā hydropi-
sis nō est frida: imo pōt esse calida sicut diuersitas est in passione
ad quā hydrops sequit. Aliā hz hydropisis cām mediātā et p^rimū
cā que ventrē et mēbra in tumorē eleuat: et illo mō cā hydropisis
est friditas et mā frida: q̄ et cā est mā flegmatica cruda: aut aquo-
sa que frida est: aut vñsitas que et est frida. Unde gñta p^ric. pble.
pble. 36. Ois vñsitas fridus est. C^oscōderādū tū q̄ ille mōe dicunt^r
tur fride ex puatione pueniētis et nālī calidi. Non aut est incūe-
niens eas esse calidas ex accidētali caliditate quā q̄q̄ acquirūt.
superfluitas enī in quā superfluitas pōt frigida dici ex nālī ca-
lidi puatione: et ideo Aristot. quarta particula problematū in fine.
Senturā frigida ponebat. Et hoc intelligi debet anteq̄ agitur et
completur a caliditate et spiritu innato.

C Et diuisiones eius sunt tres. f. hypofarcha in qua cā
est mā flegmatica penetrās cū sanguine in mēbra. Et
asclites in qua cā est mā aquosa effusa in spātū ven-
tris inferioris et que sequunt ip̄s. Et tympanites in qua
cā est mā vñsitas sparsa in illas partes.

C hic enumerat eius species ponens eas tres esse.

C Sed dubitat an spēs hydropisis sint tres. Et videt^r q̄ sint tū
due ex Hippo. 4. re. acu. ter. cōmē. n. 4. vbi. Et hydropi due sunt
spēs et nāe: quoz hic qd̄ hypofarcha: hic vō cū inflationibus et.
p^r Amplius aut. et. p^rnoti. ter. cōmē. n. duas vñsitas spēs. Vñs que
incipit ex illo et lūbis. Aliā que ab epate incipit. Q̄ aut spēs aut di-
uisiones hydropisis sint quoz monstrant et Theodoro lib. 5. qui
in fine cōparat spēs hydropisis ad mēbra: quoz eas esse p^rcludit. f.
leucoflegmātiā vel anafarchā: hypofarchā: tympanitē et asclitē.
Et hoc oīz Salernitanoz sapit opio quos Gilbert^r anglicus vñ
imitari. p^r Hoīz oīum Aul^r sentit hic Aul. et Serap. trac. 4. ca. 7. et
in diuisionib^r Rasis. c. 65. C^oscōderādū q̄ spēs hydropisis pōt di-
stingui aut distinctione nominali: aut distinctione vera et reali ma-
gis. Si q̄ nominali distinctione distinguunt ei^r ponunt quoz spēs.
Leucoflegmātiā facta ex albo flegmate rēdētē ad mēbra. hoc. n.
designat leucoflegma. i. albu flegma. hypofarcha facta ex carne
mala p^rēta sub cute. hoc. n. designat nomen hypofarcha. ab hy-
pos. i. sub et sartes qd̄ est caro. Et tertia spēs dicta asclites. i. infla-
tio vñsitis ex aqua. Asclion. n. grece vñsitis dicit^r. f. plenū re fluida.
Et quarta spēs tympanites a tympano dicta. Resonat. n. venter
eoz vt tympanū: et hāc distinctionem oēs salernitani secuti sunt.
p^r Distinctione aut reali magis distinguunt: aut ex p^rte loci mēre: aut
ex p^rte cāe p^ruente: aut ex p^rte cāe antecedētis magis: aut ex mō il-
loz. p^r Ex p^rte q̄ loci sunt due spēs. Quedā. n. sit ex mā in mēbris cō-
tenta: et ista di hypofarcha. Quedā sit ex mā p^rēta in ventris va-
cuitate: et ista di asclites: et tympanites simul que ex parte loci nō
differūt. et hanc distinctionē p^riderant Hippo. 4. regi. acu. p^r Ex
p^rte aut cāe p^ruente sunt spēs tres. Nam cā mediātā hydropisis
nō est nisi mā aquosa aut vñsitas que in ventris p^rauitate p^rinet:
aut mā flegmatica cruda sparsa ad mēbra. C^o Sed tu dicēs sicut
mā cruda in vñsitis p^rēta facit asclitē: sed in mēbris facit hypofar-
chā: sic et mā vñsitas p^rēta in vñsitis tympanitē facit: p^rēta aut in
mēbris aliā facit hydropē. p^r Dōm q̄ cū hydropisis dicat tumorē
vñsitis aut mēbroz vñsositas rēdēs ad mēbra oia ea non pōt in
tumorē eleuare s; erbalat et trāspirat: aut si i parte aliq̄ recludat
facit icterigationē. p^r Vel dōm q̄ mā asclitis et hypofarche multā
distant

distat adinuicē et nō solum hī locū. Si autē distinguant spēs hydro-
pisis ex pte cāe anēdētis: tūc tot pnt ēē spēs quot sunt cāe. f. com-
plexionales et infiales vel alie hī diuersitate multiplicē. Si vō di-
stinguant ex pte modi hāz causāz: tūc sūt due spēs sicut duo sunt
modi. nā iste cāe cū sint egritudines epatis veniētes: tūc diuersifi-
cant sū modū: q̄ he egritudines aut sunt in epate p se: aut sunt in
alijs mēbris: deinde vō epati cōiūct. Erit ḡ duplex modus hydro-
pisis. f. facte pp ppiā epatis passionē et facte pp passionē quā epar
et cōpassiōe et cōitate hīz: vtrūq̄ hōz mēbrōz multiplicē hīz sub-
diuisione. Samofiores autē medicōz grecōz et arabū q̄s imitatur
distinctionē veriorē p̄siderātes in morbis q̄a cā cōiūctā et imedia-
ta sumit hydropisis tres spēs distinxerunt: sūc. B. sūt. 4. regi. acu.
cō. ii. 4. q̄ ipugnat hos q̄ quorū posuerūt hydropises: dicēs eos su-
perfluisse: et ipugnat eos q̄ duas tñ posuerūt: dicēs eos diminutos
fuisse: ḡ numeri equitas hīz cū erit tres ponere spēs: sicut ēt sūt. A.
et Serap. vt p̄legatū ē. Et bis vō p̄ia soluuntur.

C Et hydropisis quides habet causas et iudicia cōmu-
nia: et omnis hydropisis hīz cām et iudiciū cōmune. Et
nō q̄dez accidit hydropisis absq̄ egritudine epatis p̄-
p̄ia aut p̄pter cōmunitatē: hīz quandoq̄s egrotet epar:
et non accidat hydropisis.

C hic determinat de causis hydropisis sequētibz eā. Et p̄ ppo-
nit q̄dā. Scō de causis erequis. ibi. (Et cāe hydropisis.) Tercio cō-
parat spēs hydropisis adinuicē addens alia. ibi. (Et deterior.)
Cedit p̄ q̄ hydropisis hīz cās et cōia iudicia: p̄ter cās p̄riculares
et p̄p̄ias que dicunt in sequētibz caplis. Cōia ḡ quantū ad cās et
iudicia sunt que hic dicunt. Et dicit q̄ hydropisis nō accidit absq̄
egritudine epatis. f. aut ppiā aut p cōitate. huius vō cā est. nam
hydropisis est defectus nutrimenti cōis corrupti siue malitia in nu-
tritua virtute: et q̄ epar est huius p̄m: iō siue epatis defectu fieri
nō pōt hydropisis: sicut ēt q̄ cor est fundamentū caloris: iō febri-
s nō fit nisi patiēte corde. Sicut q̄ epar est fundamentū sanguificē vir-
tutis: nō fit hydropisis nisi epate patiēte: quādmōdū in cōmē.
i. fecūdi. pno. 2. 5. de iterioribus Sal. ca. 7. 13. tñ in omni hydropisi
fit necessariū epar pati. In q̄dā tñ magis et p̄ncipaliter patit: in q̄-
dā vō minus. Et iō ponit q̄ in afeleite p̄ncipaliter epar patiat: sed
in tympanite stomachus. f. simul cū epate: in hypofarcha vō ter-
tia patiat mēbrōz digestio: vt sumi p̄t. 6. de accidēti et morbo ca. 1.
Et q̄ non in omni epatis passione eius virtus sanguifica patit sed
q̄q̄: iō nō sēp epate patiēte fit hydropisis.

C Et cause hydropisis oīno aut sunt proprie epaticae:
aut sunt cum cōmunitate.

C hic p̄ncipaliter procedit ad narrandum cōas causas hydropisis.
Et primo premittit quādam generalem diuisionē. Secundo ere-
quis. ibi. (Et causāz.) Vel p̄ causas et iudicia cōia. Scōo p̄p̄ia. ibi.
(Cāa diuicta.) Primo cās cōmunes. Scōo iudicia. ibi. (Et deterior.)
Dicit aut oīno: q̄ nulla causa hoc effugit.

C Et causāz p̄p̄iarū dignior et cōmunior est debili-
tas digestionis epaticae: et ipsa est. q̄ cā cōiūcta.

C hic p̄mo determinat causas hydropisis p̄p̄ias epaticas. Scōo
declarat cās que sunt cū cōitate. ibi. (Causae aut hydropisis cū cōita-
te.) P̄p̄ia in duas. P̄mo p̄supponens hanc diuisionē: q̄ ex causis
hydropisis epaticis quedā est cā quasi cōiūcta: quedā anēdens.
Declarat p̄mo que fit cā hydropisis quasi cōiūcta. Scōo decla-
rat que fit cā anēdens. ibi. (Causae vō anēdētēs.) Cōsideran-
dū p̄mo q̄ hī debilitas digestionis fit ex causis epaticis non tñ alie
causae p̄nt absq̄ epatis debilitate inducere hydropez nisi epatis
debilitate inducāt: q̄ hydropisis ēē nō pōt absq̄ epatis debilitate:
et iō Auic. dixit dignior et cōior. Dignior q̄ hec vere facit hydropi-
sim. Cōior q̄ nulla cā pōt absq̄ hac hydropissim facere. Cōside-
rādū post: q̄ Auic. dixit ipsa est cā quasi cōiūcta: q̄ cā p̄iūcta est ime-
diata sicut est aquositas et v̄tostitas: et mā flegmatica. Nec ēt dixit
q̄ esset cā anēdens. nā cū anēdens fit cā corporalis ex qua mediāte alio pue-
nit egritudo. Ille dicent p̄p̄ie cause anēdētēs: que mediāte ma-
gis faciūt hydropissim. hoc aut nō est debilitas epatis: sed alie cāe
que hoc mediāte faciunt: sicut ap̄a oppilationes: et male com-
plexiones: que maxime debilitādō epar hoc faciūt. Debilitas ergo
epatis hī cōparet ad cās alias anēdētēs: pōt dici cā cōiūcta: q̄
magis imediata ḡ sint ille. Si aut cōparet ad cās cōiūctas dicet
magis anēdens. Quia ergo nec erat ppiā cā anēdens nec ppiē con-
iūcta: sed multū causa cōiūctis appropinquabat: dixit Auic. de
debilitate epatis q̄ ipsa est quasi cā cōiūcta: dicēs debilitas dige-
stionis epaticae. Apparet q̄ triplex est spēs hydropisis. Accipit. n.
pro tumore: q̄ defectu huius virtutis triplex mā generat: quarum
quellibet est diminute digesta aquosa v̄tostā et flegmatica: et q̄ cā

eius est defectus digestionis epaticae: cū defectus digestionis epa-
tis cōicet digestioni prime stomachi: et ēt tertie mēbrōz. Aut ergo
in hydropisi p̄surgit defectus digestionis epaticae: q̄ est defectus in
digestione p̄ma. Aut ei cōmunicat defectus digestionis prime: et sū B
est hydropisis tympanites: et fit v̄tostitas in ventre: q̄ cibis defe-
ctu digestionis stomachi est aptus vaporare et fieri v̄tost. Aut cōsur-
git defectus digestionis epaticae: q̄ est defectus in digestionē tertia: vel
cōmunicatur nocumētū digestioni tertia: et sū hoc cōsurgit hypo-
farcha: et congregat mā flegmatica circa mēbra manifesta: q̄ q̄
deficit digestio tertia alimentū p̄uertit ad nām materiei flegma-
ticae et aquosae: cū nō cōsolidat mēbris perfecte: et q̄ deficit digestio
in mēbris tertia: iō aggregat mā circa mēbra: et p̄cipue circa ma-
nifesta: q̄ virtus est in eis debilior: et iō inflant. Aut cōsurgit defe-
ctus digestionis epatis p̄p̄ie rōne digestionis epaticae: et fit asciti-
tes: et adunatur aqua circa ventrē: q̄ cū deficit digestio epatis que
est p̄ncipiū materiei humide: est aptitudo vt talis materia cōuer-
tatur in materiam aquosam: et cōgregat in illis et ventre vbi epar
locatur: et ideo fit tertia species hydropisis.

C Cause vō antecedentes sunt omnes egritudines epa-
tis complexionales et instrumentales: sicut paruitas et
oppilationes et apostemata calida frigida et mollia et
dura oppilantia orificiūz vene ascendētis et durities
syphac continentis.

C hic declarat causas antecedētes. Et p̄mo eas proponit. Secun-
do ostendit modū p̄uētus hydropisis ab illis. ibi. (Et cōplexionales.)
Cedit p̄mo q̄ cause antecedentes sunt cōplexionales calida frigi-
da sicca vel humida: et instrumentales idest officialis cōprehendēs
sub se egritudines cōmunes que sunt vlcera: et ponit exempla. Et
cōsidera q̄ quando oppilat orificiūz vene ascendētis: siue in gib-
bo epatis: siue inferius magis in carne cū aquositas non possit trā-
sire retrā in epate: et expulsa deinde ad concāuū facit hydropissim.
Accipit ḡ hic vena ascendēs vt distinguit p̄ mēbraicas: non autē oi-
stinguit p̄ descendētē a gibbo. Durities. i. ap̄a durus. Syphac q̄ ex
cōitate epar ledit: et syphac est p̄ncipulus q̄ imediate tegit carnes.

C Et cōplexionales sunt inflāmātes et faciunt hydropi-
sim plus illis cum gradatione resolutionis inati calo-
ris aut extinctionis eius subitō.

C hic declarat modum p̄uentus hydropisis a causis dictis. Et p̄
mo a causis cōplexionalibus. Scōo a causis instrumentalibus. ibi.
de egritudinibus vō. Cedit p̄mo q̄ cause complexionales sunt
cāe inflāmātes: supple aut cause infrigidantes: supple aut hume-
ctantes: aut ericantes: et faciunt supple cōplexiones inflāmātes hy-
dropissim. Plus illis. i. plus q̄ cause instrumentales cum gradatio-
ne et. Aut supple faciunt cōplexiones inflāmātes hydropissim
plus illis cū aduētū extinctionis eius. Cōsiderandū q̄ ap̄a et
oppilationes nō faciūt p̄p̄ie accidere hydropissim cō aduētū reso-
lutionis aut extinctionis: sed maxime hoc faciunt q̄ trāstū p̄hi-
bēt. Si aut resoluāt aut extinguat: hoc plus faciunt vt hñt rōnem
morboz cōplexionalū. Complexiones ergo epatis calide aut frigi-
de faciunt accidere hydropissim plus q̄ egritudines instrumenta-
les. Et hoc dico cū resolutione aut extinctione.

C Intellego autem per resolutionem huiusmodi illud
quod sciūt medici q̄ calor inato accidit resolutioni pau-
latiz: aut extinctio siue sit ex calido siue ex frigido: sicut
potu aque frigide ieiunio et post balneum et exercitiūz
et coitum et humectante superfluo et ericcante post liq̄-
factionē. Et etiones superflue per sudorē et v̄rinā et so-
lutionem vētris et rasuraz et menstrua et hemorroides.
Et nocibilior etionis est euacuatio sanguinis. De egrit-
udinibus vō officialibus dictum est in caplo cuiusq̄
earum qualiter perducit ad hydropissim.

C Resolutio enim aut refertur ad rem materialem: et hoc non est
aliud q̄ ipsius subtilitatio et euaporatio. S; resolutio vt refert ad
calidū inatū nō est aliud nisi paulatina illius p̄sumptio per euane-
scētiā factam a calido resolvente. Intellegit igit Auicē. per reso-
lutionem paulatinā resolutionem que a calido accidit siue extin-
ctionem siue hñt a calido resolvente siue a frigido extingue.
Cōsiderādū ergo q̄ Auic. vult q̄ resolutio possit dici extinctio
facta a frigido siue a calido: et causa est: q̄ ambe ad vñū aliq̄ p̄du-
cunt q̄ est infrigidatio calidi naturalis: tamen p̄p̄ie resolutio cāe
calide appropriatur s; extinctio cause frigide. Vtrāq̄ tamē causa
L L c

Gentilis

ad vnu finē perducit qui est calidi extinctio et infrigidatio: et supple potu vel alio humectante superfluo et ericante et. Post liquefactionē. Dixit post liquefactionem: quia tunc res ericans potentior est. Considerādū ergo quod sicut caliditas maxime resoluendo debilitat et infrigidat: sic etiā facit siccitas consumēdo humidū. Et sicut frigiditas extingūdo hoc facit: sic etiā superflua humiditas suffocando. Collige ergo ex mente Aul. quod nulla harum causarum complexionalium est causa hydropisis: nisi quod ad frigiditatem perducit. hydropisis enim proprie generatur a causis frigidioribus: ut in commento. ii. quartae particule illius afor. Quibuscumque rationes. Non enim generatur aquosa materia que facit asclitem a calido acuto: imo a nāli calido infrigidato per resolutionē aut extinctionē. Et sicut etiam ventositas: generatio ventositatis non exquirat tamen frigiditatem. Nocibilior et. quia euacuat illud ex cuius presentia corpus maxime et fin natura dicitur calidus sicut est sanguis qui est multum nature amicus ut oēs clamāt. De egritudinibus maxime dictum est in ca. de apostematibus epatis.

Cause autem hydropisis cum cōmunitate ad ipsum: aut sunt per cōmunitatem cum corpore toto ita ut calefiat sanguis eius valde: aut infrigidetur valde propter aliquam causam. Aut est propter frigus stomachi et malitiam complexionis eius: et proprie cum succedit fluxui ventris sanguinolento. Aut est propter meseraicam: aut propter cōmunitatē splenis propter magnitudinē suam propter apostemata in ipso dura: aut lenia calida: aut multitudinem euacuationis melancholiche. Et perducit superfluitas eius per illud quod accessit de virtute melancholiche mote ad debilitatem epatis et infrigidationem eius et applicationem nocu menti eius ad ipsum sicut peruenit ad cerebrum et variatur. Et magnitudo splenis perducit ad hydropisim et ad debilitatem epatis propter duas causas. Una earum est multitudo eius quod extrahit de epate et remouet virtutem eius. Et altera est cum debilitate virtutis epatis finem semitam quod ei contrarius est: et quod prohibet ipsum generare sanguinem bonū. Et quandoque est per cōmunitatem renum et propter frigiditatem renum: aut propter caliditatem eorum proprie: aut propter oppilationem in eis et duritiem: quare non attrahit aquositatem: quāuis renes egritudines non habeant. Et quicquid sit per intestina et egritudines eorum: et proprie orbi propterea quod est et propinquum: et propter vesicam: et matricem: aut pulmonē: aut diaphragma.

Chic primo presupponēs hanc diuisionem: quod ex causis per cōmunitatem quedam sunt per cōmunitates ad totum: quedam ad partem. Declarat primum membrum diuisionis. Secundo scdm. ibi (Aut est propter frigus.) Dicit primo quod cause hydropisis per cōmunitatem ad totum sunt ut calefiat et. supple et hoc mediante epate patiat. Aut est propter et. p. Construe ibi. Et multitudinē euacuationis melancholiche. s. ex epate ad splenē: ita quod splen plus trahat quod debeat. Et superfluitas eius. s. melancholiche perducit ad debilitatem epatis et. per illud quod accrescit vel accescit de virtute melancholiche mote supple et multiplicatio ad splenē vel in splene et. sicut peruenit supple quandoque nocumētum huius mese mote ad cerebrum: et variat supple cerebrum: unde fit melancholia: sic etiā epas poterit in sui operatione permutari. Considera post duas causas propter quas magnitudo splenis perducit ad hydropisim. Una est: quod debilitat epas: quod multum ab eo trahit. Secunda quod infrigidat epas: cum fit sibi contrarius. Subdit post. quod quandoque fit propter intestina et proprie orbi. Sed aliud videt sentire Gal. de interioribus. 7. ca. vbi aliquando quoddam membrum complexionē hyfrigidam: cuius frigiditas vsque ad epas penetrat: sicut splenis et stomachi et omnium intestinorum: et maxime ieiuni. Dicendum quod cōpassio epatis ad intestina: aut est propter colligantiam: et sic est maior ad ieiunū: cui magis de meseraicis ad ipsos quod ad alia pertinet. Aut propter propinquitatem: et sic est magis ad orbem: quod magis declinat ad dextram sicut et sibi multum appropinquat colon.

Cet non est de quod accidit per cōmunitatem renum. p.

Super tertio

propter complexionē eorum: imo quādoque est propter oppilationes eorum et apostemata ipsorum: quare non attrahit. Et similiter est dispositio in eis que accidunt propter cōmunitatem intestinorum. Non enim oia sunt propter alterationem dispositionis intestinorum in qualitatibus tamen: imo quādoque sunt propter dolores intestinorum ex punctura et rasura et colica vehementis doloris et alijs: quare debilitat epas per illa. Et similiter illud quod fit propter cōitatem matricis non est in qualitate eius tamen: imo propter dolores eius: et retentionem menstruum in ea. Et quādoque fit propter cōitatem fisteris propter retentionē sanguinis beniozoidarū: similiter in membris alijs predictis.

Chic remouet dubium. Et primo facit hoc. Secundo ponit diuersitatem compassionis epatis ad hec membra. ibi (Et plurimum.) Nec credat quod cōpassio epatis ad hec membra: vni species hydropisis sunt: accidit semper propter malam complexionem ideo dicit et. Et quādoque fit supple hydropisis propter cōitatem fisteris. i. partium anni et. Similiter in membris alijs predictis supple se habet. Non enim omne quod accidit propter complexionem: imo propter apostemata et alias egritudines.

CEt plurimum quidem cōicant membra fecis cum concantitate et membra prouocationis et anhelitus cum gibbositate. Verum plurime cōicationes perducunt ad hydropisim sunt cōicationes cum renibus et orbo et splene et meseraica et stomacho.

CQuod dicit per et est dictum Gal. de interioribus. 7. ca. Membra autem que per cōitatem plus perducunt ad hydropisim sunt ea que multum sibi appropinquant sicut ea que numerat.

CQuidam autem dixerunt quod quandoque accidit hydropisis propter apostemata accidentia in locis vacuis et proprie igneis: propter malitiam complexionis eorum ledentem epas et nocentem ei: aut sanguinem melancholicum qui multoties coartat supple apostemado. Iste ergo sermo dearticulat quod dicit per apostemata: quod intelligit per apostemata melancholica. Et generat supple hoc apostemata melancholica oppilationes in eis. s. membris ut in meseraicis que vicina sunt illis. s. locis vacuis apostematis: perueniendo ad ea. s. loca meseraica. Perueniendo dico cum cōstrictione: et supple generat egestionē sanguinolentā. Serap. dicit diaria: et est plurimum perducens ad hydropisim supple mala cōplexio in illis locis post tolerantiam et.

Chic ponit quoddam opinionem. Secundo abiicit ibi (Et hic sermo.)

Cdicat primo quod quidam. i. Serap. trac. 4. 7. ca. dixerunt quod hydropisis accidit quicquid per apostemata accidentia in locis vacuis. s. ventris. Et proprie accidit hydropisis ex locis istis vacuis igneis. i. istis maris propter malitiam complexionis. ex qua epas ledit: et tunc resumit aut sic dico quod accidit hydropisis ex locis istis vacuis propter sanguinem melancholicum: quod multoties coartat supple apostemado. Iste ergo sermo dearticulat quod dicit per apostemata: quod intelligit per apostemata melancholica. Et generat supple hoc apostemata melancholica oppilationes in eis. s. membris ut in meseraicis que vicina sunt illis. s. locis vacuis apostematis: perueniendo ad ea. s. loca meseraica. Perueniendo dico cum cōstrictione: et supple generat egestionē sanguinolentā. Serap. dicit diaria: et est plurimum perducens ad hydropisim supple mala cōplexio in illis locis post tolerantiam et.

CEt hic est sermo non bonus.

Cdynus dicit quod sermo non est bonus. s. quod fiat semper per cōpassionem ad illa membra per dolores: quod pot fieri sine doloribus citius fiat cum dolore. vñ. 4. parti. afo. afo. ii. f. Quibuscumque rationes et. Uel est sermo non bonus. s. qui dicit quod dolores fiat per apostemata calida: quod est cōmunitatem ibi fit ex ventositate: ideo tympanites.

CSed dubitat: an hic sermo sit bonus. Et vñ quod sit ex Serap. qui hunc sermonem ponit Gallega. ca. vbi sic. Et diaria est accedens cōi hydropisi quod accidit in locis vacuis viscerum quod accidit eis apostemata: et si ledunt per apostemata: tunc est. i. fit egritudo hydropisis. Et hoc fit ex duobus habitudinibus. ea huiusmodi: aut quod in eis est malitia complexionis praua: et significant illud dolores qui sunt locati in vmbilico et ventre et anchia: et non resoluunt potu medicinarum nec eiectione: aut per apostemata melicam quod fit in eis et sequit ipsum diaria. quod est: quod cibum qui peruenit ad epas per coarctationē accidentē in eis ex apostematibus et repletionē

repletionem venarum quibus fit penetratio: tunc ex necessitate quibus grauat sup intestina expellunt ipsam statim ad interiora: et adiuuat super illud mordicatio que generat ex corruptione horum ciborum. Sicut ergo dicta Serap. phidret satis videtur rationabilia et bona. Hoc et phidret. nam Serap. duas habet partes. Una quod mala complexio in locis vacuis que inducit dolorem non remouibiles medicinis perducit ad hydropisim. Sed hic est sermo. "Hic. 4. partic. afo. illo afo. 11. Quibusque torsiones circa umbilicum etc. Alia pars sermone eius est quod aperta in locis illis pducit ad hydropisim cui coniungit diaria. i. fluxus. Sed hic sermo est. "Hic. 4. p. nosti. com. 2. illo ver. Confurgens autem ubi "Hic. fm expositione Lomentatoris vult quod hydropisim surgens ex apostemate locorum vetricis. s. lumborum et iliorum fit cum diuturna vetricis effusione. Et Lomentator illas causas assignat quas ponit Serap. si quis ibi commentum inspiciat. "Hic contrarium sentit Auic. qui absolute profert quod hic sermo non est bonus: quod ibi nec mala complexio nec apostema fit cum illa debeat fieri in membris.

Ad solvendum autem contradictionem hanc est considerandum quod sermo Serap. potest dici bonus: et potest dici non bonus. Unus versus saluat in re. Nam Serap. per loca vacua aut intelligit vetricis pcuratam: aut intelligit membra que sunt in illa vacuitate ventris que sunt alia ab epate. Si ergo Serap. intelligit spatium vetricis vacui: tunc eius sermo est non bonus: quod ibi nec mala complexio nec apostema fit cum illa debeat fieri in membris. Si autem plocia vacua intelligit membra que ibi sunt in intestina: tunc meretricas et mesenterion: tunc eius sermo potest dici non bonus dupli. Uno modo quod in hoc ca. eius sermo non est ad ppo situm: quod iam Auic. sufficienter posuerat quod membra que sunt in vacuo vetricis faciunt hydropisim: et per malas complexiones: et propter alias egritudines ostendens que membra magis et que minus hoc faciunt. "Hic ergo sermo est non bonus. i. supfluous. Alio modo et credo magis ad mentem Auic. hic sermo est non bonus: quod est dictum valde particulare. nam membra que sunt in vacuitate vetricis possunt facere hydropisim per malam complexione frigidam et per calidam apostematam: imo plus per illam. Maxime enim horum membrorum frigiditas ad hydropisim pducit: vt. 5. de interioribus. c. 7. Similiter et aperta calida. De his enim intelligit "Hic. 2. p. nosti. illo verbi. confurgens. sicut Lomentator exponit. Ad apostematam ergo calidam coarpta "Hic. sermonem. Cum ergo iste sermo ponat modum puctus hydropisim a membris que sunt in vacuitate vetricis et non tagit omnes causas euentus sed pauciores: potest dici sermo non bonus. Ad mentem tamen Serap. potest dici bonus: quod Serap. noluit dictum suum fore velle sed particulare solum quod ostenderent due particulares cause euentus hydropisim a locis illis. Foras est Auic. vult quod iste sermo sit non bonus: in hoc quod Serap. dixit. sequitur ipsa diaria. Et Auic. exponit hoc vel allegat. et egestionem sanguinolentam. nam si hydropisim confurgens ex apostemate illoque membrorum. i. s. itestinoz vel meretricaz sequitur fluxus vetricis non est proprie sanguinolentus vel humorosus: vt notat hoc nomine diaria: sed est cibalis magis vel chiliosus. Tamen vt Serap. saluat: videri quod diaria large sumptum est et probabili vel chilioso fluxu. Hinc ergo dictio cessat.

Dub. 4. m. Dubitat an siccitas ventris sit comendabilior. Et vt quod non: quod auctores semper precipiunt siccitatem vetricis. In contrarium est Auicem. Videri quod siccitatem ventris consideramus: aut vt se offert in ratione cause curative: et siccitas est melior. Nam hydropisim confurgit vel ab epate: tunc fluxibilitas inducit quod epas non trahit. Vel a partibus renu et alkatim apostematoy: tunc istis coniungitur vetricis diuturna effusio: quod oppulans sic: ergo siccitas est signum eas non multum esse oppulatas: et ideo siccitas in hac hydropisim est propria laudabilis. Vel a partibus superioribus diaphragmatis vel gibbi epatis apostematoy: tunc cum istis non est coniuncta siccitas: quod nutrimentum non prohibet puenire ad epas: tunc adhuc est minor siccitas: quia significatur quod transit et sufficit nutrimentum. Sed tu dices hec apostematata diaphragmatis faciunt siccitatem: quia adurunt fecem. Quanto ergo erit leuior: tanto minor flama significatur. Videriendum quod foras quantum ad hanc causam velle concludit: et ideo Auic. dixit proprie incipiente in alkatim.

Et deterior quidem hydropisim est illa que est cum egritudine acuta.

Hic coparat hydropisim in suis speciebus et modis. Et primo ponit diuersas coparationes in ea. Secundo ponit quedam accidentia consequentia. ibi. (Et quandoque dominat materia hydropisim.) Tertio quosdam causas. ponit circa ea. ibi. (Et opus quod vt dicitur.) Primo in quatuor: sic quatuor ponit coparationes. Secunda ibi. Et sunt homines. Tertia ibi. (Et homo.) Quarta ibi. (Hydropisim autem.) Dicit primo quod deterior est. Causa est que sumit ex "Hic. secundo pronosticoz. tex. com. 1. p. m. q. ista grauat febrem et grauedine membrorum. Duas ergo habet causas mortis. s. hydropisim et egritudinem acutam: siue sit febris acuta apostematosa siue non apostematosa. De hac vero conclusione disputare puerile est.

Et sunt homines quidam quibus videtur quod hyposarcha est deterior alijs: quoniam corruptio in ipsa coicat epati: et oibus venis corporis et carni: ita vt destruat plurimam digestionis tertie. Et ex eis sunt quibus vt quod ipsa sit leuior alijs ita vt sit leuior tympanite.

Hic coparat species adinuicem. Et primo arguit aliorum auctoritate. Secundo ponit suam positionem. ibi. (Verum dignius est.) Primo arguit ad vnam partem. Secundo ad duas. ibi. (Et ex eis sunt.) Primo ratione illorum fundat super hoc. illa hydrops est deterior cuius nocuentus est cibus et vltus toti corpori. hoc autem est in hyposarcha etc.

Verum dignius est vt sit asclites malignior illis oibus: deinde hyposarcha sit aliqua que est leuior omnibus et sit ex ea alia que est valde mala.

Ponit suam positionem. Et primo ponit eam. Secundo probat. ibi. (Et illud.) Odo quo Auic. has species ordinat est iste: quod asclites est deterior: post illam tympanites: et post hyposarcha.

Et illud fm considerationem causarum facientium cadere in ipsas. Et in manifesta quidem dispositione et in plurimo quod quidem experimentum facit esse necessarium: opus vt sint species hyposarche leuiores: et non oportet nec necessario vt de eis sit deterior: fm quod est in illis reliquis.

Primo probat ratione. Secundo experimento. ibi. (Et in manifesta.)

Primo arguit sic. Illa species hydropisim est deterior cuius causa est deterior: sed causa asclites fm considerationem carum hydropisim est deterior: et hoc Auic. presupponit vt notum. Considerandum tamen quod illa ista posset aliter exponi. Auic. enim dicit quod hyposarcha est leuior. Dicit ergo Auic. quod hanc veritatem fm considerationem causarum. q. d. Auic. tu debes seruare rectam coparationem: quod posset hyposarcha esse a tali causa et tanta quod malignior esset aliqua asclite. Deinde de hoc manifestum experimentum dicit verum esse.

Sed dubitat que species hydropisim sit deterior. Et vt quod hyposarcha auctoritate "Hic. 4. reg. acu. tex. com. 1. 14. "Hydropisim due sunt species: quorum hec. Quidam hyposarchicibus conas fieri ineflugibiles: hec vero est cum inflammationibus: multa bona fortuatione indigens. Amplius ratione suadet. Porbus. n. totum corpus deterior est. talis autem est hyposarcha. Adhuc. Porbus ledens nocibilior operatione deterior est. talis autem est hyposarcha cum ledat nutritionem membrorum in qua omnes ordinant. Amplius. Porbus quod eone curat deterior est cuius materia magis oulat. hoc autem est in hyposarcha. Sed vt quod tympanites sit deterior. auctoritate Theodori prisciani libro. 5. de hydropisim. Malignior autem hydrops est tympanites. scdo hyposarcha. tertio asclites. quarto leucoflegmatia. Et confirmat ex Auic. 3. colligit illo cap. 21. quod epas etc. ubi postquam posuit causas tympanitis et modum generationis eius dicit. ppter ea hec species difficilior est ceteris ad curandam. Et phidret ratione. Illa hydropisim est deterior cuius materia magis a naturalitate humorum oulat. hec autem est veticostitas. Magis enim oulat a natura humorum quam aquositas: quod humores sint aquei: vt in libro elementorum Isaac: et sumi potest scdo de febribus cap. 11. Porbus contrarium ponit Auic. qui vult asclitem deterior esse: deinde tympanite: post hyposarcham. Videri quod asclites oibus deterior est: quod apparet primo quod sibi principaliter nomen hydropisim couenit. Et ratione confirmat. Illa species hydropisim est deterior: que a deterioribus puenit causis: et cum peioribus accidentibus. talis autem est hydropisim asclite. Est. n. cum accidentibus peioribus: quod cum vebementissima sit et grauedine: et accidentibus suffocationis et syncopis per materiam aquam replentem ventris coicantem: et aliquando resudantem ad spiritalia: et per ascensum corruptorum vaporum ad membra illa. Prouenit et a deterioribus causis: et primo antecedentibus: quod vt plurimum puenit ex apatibus epatis aut malignis febribus aut alijs causis maxime debilitantibus. Etiam a causa quasi coniuncta vt debilitas est maior in epate. Nam causa coniuncta in asclite est aquositas. Ipsa enim non generat nisi ab epatis frigiditate. Aquositas enim cum frigida sit: proprie a frigiditate generat: et ideo mala complexio calida non facit hydropisim nisi perducatur ad frigiditatem per resolutionem. Sed frigida facit hydropisim: vt extinguendo frigiditatem. Unum cum asclites sit a causa calida: non est intelligendum quod fiat a causa calida immediate: sed mediate magis. Veticostitas autem que facit tympanite a minori fit malitia. Tunc enim calidum nate debilitet: non tamen tantum quantum in asclite: sed adhuc euaporatione facit. Sed debilitas que facit hyposarcham adhuc est istis minor: quod generat flegma crudum. Videri autem est epatis debilitas que flegma generat crudum quod que generat aquam vel ventum. Declaratur et spaliter quod hyposarcha sit minor malia: ex modo curatio nis. nam materia est cum sit in membris sparsa per medicinas euacuandas potest

L L C Z

Bentilis

mellus educi q̄ illa que in v̄tre est coartata: cū nō habeat mani-
festas vias, sūt ē q̄ sparsa est in mēbris min⁹ ledit q̄ aggregata,
vñ in Uiatrico lib. 5. ca. de hydropisī. hec spēs. s. hypofarcha facilis
ad curādū est. Cā sue facilitatis materiei est bonitas: z diuisio sui p
oia corpis mēbra. Unūq̄q̄ n. mēbrū. tāta hz quātitate quāta suf-
ficere pōt. Relinquit q̄ cōueniēs ordo. Aut. s. q̄ oibus deterior est
asclites: deinde tympanites: post hypofarcha. Et in diuisionibus
Rasis ca. de hydropisī. f. ca. 65. Hypofarcha qdē est in qua mollifi-
cat totū corpus: z fit ex frigore epatis: z est leuior: eaz: z p̄liuozis
curatiōis. De asclite vō dicit ē deterior eaz. S3 de tympanite: est
difficilis cure. Cōsidera tñ q̄ siq̄ velit dca. Auē. ad bonū intellectū
reducere quāuis sup̄ficialiter aliud sentire vñ: eius tñ sermo ē de
asclite. Rōnes aut̄ facit in p̄m soluant ex dictis in q̄one.

**Et homo de quo vehementius timetur cuz aduenit
ei hydropisī est ille cuius complexio naturalis est ca-
lida z sicca. Non enim egrotat per contrarium sue cō-
plexionis nisi propter rem magnam.**

**Hic ponit tertiā cōparationē: z dicit q̄ si cōplexioni cale z sicce
nālī adueniat hydropisī q̄ talis hydropisī est deterior. Et rō est
quā ponit Aut. in ista. q̄ talis hydropisī sit a fortiori cā. cū hydro-
pisī in totum contrarietur tali cōplexioni.**

**Hydropisī autem cuenlens ppter duritiem splenis
magis salua est q̄ adueniens ppter duritiem epatis:
imo est in qua speratur curatio.**

**Hic ponit quartā cōparationē dicens q̄ hydropisī pueniēs p̄
splenis duritiē est magis salua z facilius recipit curas q̄ que fit ex
duritiē ipsius epatis cū ipsa fere nō possit curari. Et rō est: q̄ nocu-
mentū est in p̄ncipaliori mēbro: q̄ nā d3 ē magis itenta ad conser-
uationem membri p̄ncipalis q̄ secundarij. Et cum ipsa non pos-
sit hoc significat q̄ nocumentum est malus.**

**Et quandoq̄ dominatur materia hydropisī adeo
donec faciat accidere dīsniam z constrictionēz anhel-
itus z solutionem ventris: z illad significat p̄pinq̄ua-
tatem mortis in tribus diebus.**

**Hic ponit quedā accidētia cōsequētia. Et dicit q̄ q̄q̄ multipli-
catur mā facies hydropisī: adeo vt faciat malitiā anhelitus z so-
lutionē vētris: z subdit quoddā p̄notificū q̄ q̄ talia acidunt adue-
nit mors in breui spatio trium dierum vel circa.**

**Et q̄q̄ alterat anhelitus ppter cōplōnē officialē
z hec est magis salua. Et q̄q̄ accidit eis ppe mortē
vlcera oris z gīnguarū p̄ malitiā vaporū. Et in fine
eius acidunt vlcera in corpore ppter malitiā cōplō-
nis sanguis. Et dicitur q̄ quando defcēdit ex hydro-
pico qdē est sicut caro p̄nūtiat mortē eius. Et si alicui
accidit hydropisī habenti meliā resoluitur melan-
cholia: ppter ea q̄ hydropisī humectat eaz. Et scias
q̄ fluxus ventris in hydropisī mortalis est.**

**Et q̄q̄ alterat anhelitus p̄ cōplōnē officialem. i. absq̄ mate-
ria. Dicit. n. officialē ad vñam cōsimilis vt fit hec malitiā anhelit⁹:
ppter ea q̄ epar dīstemperatum alterat membra anhelitus si illa
esset cōsimilis: q̄m mā corrupta alteraret: z hec esset mala: q̄ ostē-
deret malitiā in mā multa. aliter propter compressionem. i. cōpar-
tationem officialem. i. quā faceret epar ascendens.**

**Et oportet quidez vt habens hydropisīm sciāt illud
quod de ipso primus inflatur. s. an sit femur aut pedes
aut dorsum z ptes renū z alcatin z ex intestis. Et opz
vt sit natura in lenitate z siccitate cognita. Natura. n.
sicca melior est q̄ cum ipsa est lenis: z proprie in inci-
piēte ex alcatin z renibus: z cum incipiēte quidem ex
alcatin multiplicatur lenitas nature p̄ reuersionem
humiditatum cibi ex eo ad intestina: z siccitas in inci-
piēte ex anteriori est plus. Et opz vt cognoscas dis-
positionem locorum sicut vmbilici z ventris z femo-
ris etiam an sit tabefacta aut carnosa. Carnosa enīz si-
gnificat fortitudinem z tolerantiam solutionis ven-
tris. Et considera ēt an femur cōmunicet in inflatione.**

Super tertio

aut nō cōmunicet: z q̄ cōmunicat timef. resudatio. Et
resudatio qdem putrefacit z liquefacit z facit cadere
in vlcera maligna difficia ad sanandum.

**Nā vel sunt cū apate: z tūc incipit in locis in gbus apa existit: vt si
in recto intestio in p̄tib⁹ alcatin z femoris: si in colon in p̄tib⁹ renū.
z si sine apate i pedib⁹: z sciat absolute q̄ ps p̄i⁹ inflat an femur zc.
z in intestinis. i. sciat ex p̄tib⁹ intestinoz q̄ p̄i⁹ inflat: an p̄ q̄ ridet gra-
cilib⁹: an grossis zc. C̄ propter qdē phiderādū q̄ cūz hydropisī sit
ab apate: vt q̄ in loco plus sit tumor. Si igit sit in renib⁹ sit ibi. Nō
tñ intelligit q̄n pedes inflent. Si āt fiat sine apate tūc plus pedes infla-
tur cū nō sit cā trabēs. para. n. q̄ p̄i⁹ debilitat est pedes. p̄or hec
diuersitas ēē ex pte cāe: q̄ vētositas plus inflat sup̄iora: aquositas
vō inferiora. Vel ex intestinis. s. ille partes dicte prius inflantur: q̄
illis cōcant in intestina q̄ prius nocita recipiunt mā.**

De causis p̄p̄is asclitis.

Cap. 5. m.

**Ansa cōiuncta in ipsa est q̄ sup̄fluitas aquo-
sa nō egredit ex parte sui exitus: quare reuer-
titur necessario z fluit ad alii locū q̄ ad illuz
in quo cōprehēdi z p̄stringi solet necessario.**

**In hoc ca. i. agit de cā p̄iuncta asclit. Scdo de causis cāe ist⁹. ibi
(Et cā.) Tercio de p̄notificis in asclite. ibi (Et q̄n.) C̄ In p̄ pte p̄
dat cāz cōiuncta. Scdo dat modos reuersionis aque de suis p̄ducti-
bus ad spatia ventris. ibi (Aut fin.) C̄ In p̄ p̄tula p̄at q̄ vena-
lis aquositas nō iueniēs exitū suū nālem per p̄p̄ios p̄ductus. s.
per venas emulgeras z renes z poros vitides z vesicā z virgā est
cā p̄tissima z cōiuncta asclitis: quā posita ponit in esse vel fieri z
remota tollit. Scdo dicit q̄ hec aquositas iueniēs clausus suū nā-
lē z solitū exitū necario redit z ad aliū fluit z penetrat locū q̄ ad il-
lū in quo recipi p̄suevit arctari z fluari p̄ aliq̄ t̄pā. s. ad spatia vē-
tris q̄ iteriacet intestis z zirbo z p̄niculis ei⁹ vt syphac z myrach.**

**Aut fm semitam resudatiōis. Aut separationē vētosita-
tis quā resoluit coarctatio. Aut p̄ multitudinē ma-
teriei. Aut ppter vehementiā expulsiōis quā expellit
nā necessitate vincēte in vīs quas habent superfluita-
tes ad spatium ventris z ad cōcūitatē ventris in qua
sunt intestina. Et plurimum stationis eius non est nisi
inter zirbum z inter syphac intrinsecus nō ppter reso-
lutionem zirbi: imo non nisi corosione zirbi. Et tu iaz
scinisti q̄ expulsio naturalis quādoq̄ penetrat aper-
tionē in osibus nedū ab alijs. Aut fm semitam scissu-
re aliquoz meatū quī preparati sunt a cibo ad epar:
quare attrahitur aquositas ad eos anteq̄ ad epar.
Aut fm semitam quā dixerunt quidā antiquoz subli-
miuz: z secuti sunt eam qdam antiquoz posteriorū. s.
q̄ illa reuersio est ex orificijs venarū que perueniunt
ad sumē in vtrīq̄ lateribus. Et sumit ex eis cibis ex
orificijs q̄ sunt veniētia ad ipm z egredit ex eis vrina.
nā ifantes dū sunt in v̄tre mingūt ex sumie: z ozi an-
teq̄ ligent mingūt ēt ex sumine. Cūq̄ phibet ex illo
latere tendit ad vesicā: cū ergo necessitatē faciunt op̄-
pilationes z resistentia virtutū expulsiuarū ex partib⁹
alijs expellit aquositas in illis venis donec perueniat
ad orificia earū. Cūq̄ nō inuenit meatū ad sumē dila-
tant ad vētrē z aperiunt z sunt valde latiores fm cō-
parationē ad creationē suā primā z coartant meatus
q̄ sunt apud gibbositatē. Ipsī enīz sunt stricti z augmē-
tat strictura eoz plus q̄ illorum q̄ sunt apud concaui-
tatem. Et nō elongat quin sit cūo aquositas ex ven-
tre adueniens ex istis partibus. Et medicina quidem
inuenit viam per eas ad epar: deinde ad intestina.**

**In y. tāgit. vi. modos gbus vel fm quos redit hec aquositas ad
spatia nūc dicta derelicto suo nālī cursu. C̄ primus est per viam
sem fm semitam resudatiōis quā dicta aquositas p̄ poros vasoz q̄
bus ipsa iniacet paulatiz resudat in spatia vētris: nē aqua colata
p̄ sacculū obliq̄uū gracile de tela vel re alia stricta subili z porosa.**

C̄ Scdo

CSco est pp sepiatione grosse vctostate. i. solone pinnitae a vctostate mista aquositate qua resoluit. i. exire copellit fortis coarctatio: et in exitu suo parat a apit via aquositate: sic vctostate coarctata fortiter in castanea itegra plecta itra igne statim rumpit contritiam sibi facies et carni castanee vel aquositate sique fuerit ibi. CTerit est pp magna multitudinem seu super excessus aquosae mae: qd violentia sue distendit via sibi apit et poros dilatant. CQuartus est pp multa vebementia expulsiua aque qua fortis na neccitate cogere ea expellit p vias quas supfluitates aquosae et vctose hnt vel iueniunt aut sibi faciunt ad spatium vctris et ad ei vacuitate q ambrit i. restina et iteriacet eis et pamiculis vctris. Et hic notat. q. circa modicos dictos. Primu est q plurimu statiois aque in vctre asclitici e iter sibi et syphac itrinsecu: et est iterio: pamiculis vctris iurbum coopiens cui myrach supiacet. Et penetrat ad istu locu no p resolutione et attenuatione sibi sed p ei: corosione ab hac aquositate nitrosa et acuta. Scob est q no est miru si bec aq expulsa penetret et effluit ad spatia vctris p lateres district: cu ia cognitu sit expietis q nalis expulsiua qis penetrat. i. penetrado facit et iuenit sibi via apitiois in duris ossib: et no solu in mebris ossis molliorib: . Inquit Bal. afo. 7. com. illi. afo. 55. Quibuscumq iter frenes et ventres flegma pcludit et. Priu op certificari q. Bip. dixit. Nae forti nrib posse repugnare in expellendis: ma sit grossa: et vie stricte sunt. Udim. n. q. mays apatis cu na ea qbusda expellat locis ossa et trahit. CQuintus est fz via vel semita scissure aliquoz meatu chili q pparati sunt chilo recipiendo apud et ante epar: qpropter at trahit aquositas ciboz vel ipsemet chilus q succositas cibi est ad meat: scissos: et ide pfluat ad spatia vctris anteq ad epar fluere pueniat. Et hic p meatu scissos itelligit qda meleratcas scissas q in teriacet fidocho et epari. CSeptus est fz via qua veteru qda asseruerunt et aliqui moderni vel posteriores medici famosi secuti sunt eos. Et est q reuersio seu reditus aque q pdidit suu nile cursum p vine vias ad spatia vctris fit ex oificijs duay venay qad simeu veniut. i. vmbilico erytroq latere. CPro declaratiode moditius notans septu. CPrimum est q cibos fetus existit in vtero mfo sumit ex istis vmbilicis venis ex duob: . i. oificijs hays puenientibus vtrinq ad vmbilicum. Et ex istis oificijs egreditur vna fetus in vtero transiens ad locum intermedium duay tunica: fetus: et illic remanet vsq ad tempus ptus. Na fetus in vtero mingit ex vmbilico. Et illi ifans postq nat est anteq liget et icidat eius vmbilicus mingit ex sumine. Juxta id Bal. c. v. lib. xv. de vtilitate pici. Quauis fetus postq beat collu vesice ante parturitione mingit qd per id aial in vctre minie. Tota at ad vmbilico et vacu venit vna. Et hic p vacu dicit itelligi potus vnatu: fitus in vmbilico p quez exit vna. Et in cap. nunc allegato ex Bal. et in pcedenti vide si vis ortus et icellum venay et vtilitate de gbus hic agit. CScdm est q du phibet exit vne p sume a ligatura et: icidat solita fieri post parturitione: tuc vna redit ad vesica ifantis et mingit p virga. CTerit est q cu oppilationes meatu vine et resistit vctu expulsiua: rru aliaru ptiu. primarum illis facit neccitate vt vna declinet ad alios meat: tuc ad duas venas dictas expellit vine aquositas: regurgitas ad epar et expulsa defluit p venas istas donec pueniat ad sua oificia que sunt in vmbilico clausa et no apta. CQuartu est q vna qn no iuenit ad sume meatu p que foras exeat sic ipa exibat in vtero mfo p hac dilatant apud vctre vne he: et aperiuut et latissime hnt ac multo ampliores q prius fuerat a creatiode seu plasmaroe sua nali: post plasmatiode adhuc exite fetu in matris aluo et post fetus exitu: na tuc emarcescit officio coploto deferendi sanguine de mife matris ad epar ifantis p ipso nutriendo. CQuintu est q meatus q sunt apud eparis gibbu coarctant: et cu stricti ex sua creatiode sint hnt strictiores p oppilationes et impedimentu liberi trahitus sanguis et aque soliti p eos: et magis stricti sunt q meatus qui sunt apud pcatitate ex symma eparica cui vne implantant de gbus nunc sermo est. CSeptu est q no est a vero elongatus qn ex istis pibus symme et meatu amplioz ipsius et dictaru venay sit aquositate edo solone vctris siue spontanea virtute nae siue pharacalli qua educit aqua. CSeptimum est q aqua solues medicinali sicut laureola serapinu iteos et cucumer affini via sibi iuenit p bas vias ad epar. Deinde ad itestina puta p bas venas et symme meatu ampliores alijs meatibus eparis.

CEst causa qdem huius copuncte aut est in virtute separatiua aut in materia separata aut in vijs.

CIn hac pre. y. ptememorat tres cas dicte cae asclitice pprie pium ete. Scdo declarat pma eaz. ibi. (La itaq q est.) Tercio secundam. ibi. (La aut q in separato. Quarto tertia. ibi. (La aut q est in vjs.) CIn. y. p. ait tres esse cas cae coicute supradicte asclitice que est supfluitas aquosa no exie p solitos meat: sed ad ventre redies. Pma ca se tenet ex pre vtrq q separatiua est vimalis aquositas ab

humoy massa. Scba se tenet ex pre mae puta aquositate qer fam guinis massa separari d: Tertia se tenet ex parte viay dicte aquositate per quas effluere et expurgari dabet.

CLa itaq q est in virtute separatiua est qm sepatio est cois iter virtute expulsiua in epar et virtutez attractiua in renibus. Cu ergo debilitant ambe aut vna earu aut fuerit in vjs oppilatio et pprie cum est in renibus apostema duru: et no separatur aquositas et no recipit eaz corpus et no tolerant eam vie: tunc necessarius est vnus modoz casuum hydropisis asclitice Et ppter hoc quandoqz accidit hydropisis propter debilitatez et egritudine in epar solum.

CIn. y. p. ait q ca se tenet ex parte vtrius separatiue est q opatio virtutis istu: pstat et coponit ex opatiode expulsiue epar et ex opatione attractiue renu: sic q sepatio dicte aquositate est actio coisvtrius vtrius. Scdo dicit q cu debilitant he due vtutes separe debentes dicta aquositate vel altera ipaz vel vie oppilant bui aquositas marie p duru apa renu: tuc no separat et foras expellit prias solitas nunc dicta aquositas. Et no sibi hac trahit aut recipit corpus sicut cu sanguine: imo refutat ea et se repellit. Et postq excreuerit: vie gbus inia et ferre vltra no possunt supertestiones et podus ipsius: qpropter nece est tuc asclite fieri fm aliquoz ser modoz tactoz in prioz parte. Tercio dicit q ista de ca qnq fit hydrops. asclitice solo morbo eparis du sepatiua virt: ei deficit ab expulsiode dicte asclitice. hic cadit qd si sit in epar qnta addeda vt dicta discretiua vel sepatiua qua. coll. ca. 9. et 23. coll. ca. 16. Quier. possuit. Et qz hac disculimus sup pma pmi doctri. d. c. 3. nunc super sedemus.

CLa aut q est in separato est vt sit aquositas plurima valde vltra qua virtus separe possit aut sit no bñ digesta. Et aquositas quidem fit plurima valde pp potum aque frigide plurime. Et sit ppter vebementiaz sitis dominantis ppter coploratione in epar facientez sitim: aut ppter causam alia faciente sitim: aut ppter oppilatione eaz qua no attrahitur ad epar aliquid de quo sit curandum quare assidua fit sitis super multitudinem potus: aut quonia aqua no cofert siti: aut quia calida est no frida: aut quia in ipsa est qualitas faciens sitim ex falsedine aut bauracitate aut alijs. Pars autez alia est quoniam propterea q non equatur dispositio digestionis cibi humidi recipiunt corpus et epar partem cibi humidi et redit pars eius et implet vias: et quandoqz perducit ad causam hydropisis asclitice predictae si dominatur aquositas: aut tympanitis si dominatur ventositas: et illud in digestionem secunda.

CIn. y. p. dat duas cas hydropisis asclitice ex pre sepati: puta aqstatis que a massa sanguis separari debuit. Pma est vt aquositas ista sepanda sit plurima valde sic q virtus ea superare non possit neq separare. Secunda est vt no sit aquositas ista satis bñ digesta. Scdo dat duas pme cae cas puta multitudinis huius aquositate. Prima est potus aque frigide multus aut assidu vinecis virtute. Scba est vebementis et clamosa sitis q cogit bibere supabundanter nec potu sedat. Tercio dat huius sitis cas quoz. Pma est coplo calida et sicca pdominans epari q sitire facit et appetere potu. Scba est cae alie sitim facientes sicut flegma vel cholera rubra os fidebi ericcas: vel vinu fortissimu vel cibaria falsa acuta aut amara. Tercia est oppilatio meleracay trahere phibea de fidocho ad epar cibi et potus humiditates qz phibeas inflamari et efflari: qre sup potus aucta multitudine assidua sitis. Quarta est ppter qz q bibis no pferit huic siti: vel qz cala est no frida sitire facies sicuti trinfecu faciere sitim: vel qz est in ea qntas aliq sitire facies vt falsedo vel bauracitas. Lnitrositas: vel alia qntas sitire facies vt sulphureitas vel aluminositas: vñ est illud Gal. 1. 1. Quidq. Ut qbus itumuit suffusus vctre ab vnda. Et quo plus sunt pote plus sitim aq. Quarto alia cam q est indigestio sepande humiditatis declarat hoc mo facere hydropisis q du no equat nec est vniformis dispo digonit ciboz humidoz que fit in fidocho: tuc epar et corpus parte cibi humidi que magis digesta est sibi recipiunt: deinde pars alia que minus digesta est accidit ad epar implet vias eius et eas op pilans et pducit interdus ad cam hydropisis asclitice p dicte si ipsa

Gentilis

puerit ad aquositate vel si pdomine in ipsa aquositas: vel ad hydropisum tympanitis cum illic puerit in ventositate vel predomine in ea ventositas. Et utraque istarum in digone scda supuenit que sit in epate ex humiditatibus non nisi p plus digestis in stomacho.

CLa aut q est in vris est vt sint illic apata z oppilatio nes pphibentia aquositate ab iceptione vie sue z penetratione in parte sua: imo prohibet z conuertit eam ad partem aliam q ad viam suam.

CIn iij. dicit q cae puerit hydropisum noiate asclites ex preuiaz dicte aquositas qng puenies est cu apata vel oppilatioes sunt in dictis vris pphibentes aquositate ab icessu aut cursu seu penetratione p suas pphas nales vras: imo ca hec pphibet expurgari vrinam z puerit ea vel effluere cogit ad alia via q ad sua pphiam.

CEt quando expellit natura ex hydropico aquositate hydropisus per seipsam significat euasione. Et in pluribus horis cum catarrum patitur hydropicus redit inflatio in spatio trium dierum. Et fm plurimuz sit illud ex ventositate.

CIn hac pre. iij. dat pphistica tria sup hydropisum circa hec notans aliq. pphistia est q q natura expellit spote z p seipsam ex ventre hydropici hydropisus aquositate per id significat euasione iustitiam z coualescentia de dicta hydropisum. Iuxta id "hip. afo. 6. afo. 14. Ab hydropie habito fm venas in ventre aqua fluente solo fit. Et circa hoc notat hic q in pluribus horis sic sanatoz hydropicoz catarrum patitur aliquis horz frigidum flegmaticum: redit inflatio circa partes vris infra triduum: no quide asclitica sz fm plurimuz tympanitica fies ab ope caloris diminuti ex illis in mam crudam catarrisam frigidam quam prompte ventosatur.

CInquit Hippocrates: ab illo qui habet flegma plurimum inter diaphragma z stomachum faciens ei dolorem: tunc cum ipsum vadit in venis vsq ad vesicam resoluitur egritudo.

CSerudā pronosticū qd dedit "hip. no quide de asclite: imo de hyposarche est: q cu qsz hz iter diaphragma z stomachum flegma multo quantitas hunc dolere facies resoluit morbus cu flegma hoc p venas trāst in vesicā. Est aut hec series verbor "hipo. afo. 7. afo. 55. Quibuscuqz iter frenes z vterum flegma cōcluditur z dolorem pstat no habes eritū in neutro vterū hīs fm venas in vesica conuerso flegmate solo fit. Et p frenes hic diaphragma itelligit. Circa hoc pronosticū pnotat hic pnceps Hal. dicere q melius est ad femur hoc flegma spote pscipitari vel artificialiter q ad partē vesicę. Et quō inquit refudabit in ea cu sit humor grossus frigidus vltimosus z no sit aquositas apta penetrare. Attēde q Hal. in cōmēto nūc dicti afo. aucto. Verū ait. Impossibile est h flegma grossitie sua penetrare venas sicut humiditas aquosa hydropicoz penetrat venas z exiēs p eas cu vrina emittit. Sz in cōmēto eodē auctore pphiat. Nō est ergo possibile flegma venas posse penetrare z p vrinā trāst: opz tñ pcedere z mām flegmaticā subtiliare vt possit currere. Pnceps vō h sup afo. palle. dicit. Pphimo q nō est lōginquū a veritate z rōne q hoc flegma resoluit. i. dissoluatur z liquefiat z dissoluatur: hoc mō abunde in vesicam effluat. Scdo dicit q nō est lōginquum a veritate z rōne quin huius flegmatis expulsiō fiat ad partes vesice natura eligēte propter suā necessitatē vel vtilitatē ad partes aliquas ipm deriuare: aut sit eius cursus in partes alias ppter cām agentem taliter ipel lentē: esto q patēs nō sit bene apratū ad illas fluere. Nā vtuti fortū nō est impossibile in nocitūoz vnde cūqz expulsiōe sic Hal. dicto cōmēto. asserit. Tercio id declarat de predicto flegmate sic posse fieri. Nā pus seu sanies iniacēs pectori qng depellit in venā cōcauā: inde p venas in vesicā labitur z foras expellit. Quarto dicit q huius flegmatis in vesicā transitus seu penetratio nō est mirabilior: nec minas credibilis penetratiōe saniei vel pus de pectoris ossibus in venā concavā z de vena hac in vesicā. Id aut factus esse z qng fieri testant auctoritas z experientie. Quinto dicit q lōginquū est ab "hip. intētiōne z nō necessariū vt auferat in mediu p saluationē nūc dicti afo. qd quidā dixerunt: puto q "hipo. p flegma itellent hydropisus aquositate. Dicoz q hic pnceps tācā facit discussione quō in vesicā flegma grossum penetrat cu sepe videamus flegma grossum simul cu vrina expelli: nō solū flegma sed lapides plurimos in renibus genitos: imo quasi frustra carnis egressa sunt cu vrina: vt ait Hal. cōmēto. 54. 5. afo.

CInquit Galenus: melius est vt precipitetur flegma ad femur non ad partem vesice. Quomodo enī resus

Super tertio

dabit ad eam cum sit flegma z non sit aquositas subtilis. Et dico ego nō elongatur quin resoluitur z subtililicetur: z non elongatur quin sit expulsiō eius fm electionē nature ad partem aliquā propter necessitatē suam: aut sit in partes alias ppter causam agentēz sicut expellitur pus qd est in pectore ad concaviā venā z ad vesicā. Hec aut penetratio non est mirabilior penetratione pus in ossibus pectoris in pcaua ad vesicā. Et illud qd qdā dixerūt q forsitā itellēxīt p flegma aquositate ēt est lōginquum z nō est necessariū. Et qng accidit vt isletur vter sicut hydropici in eo q hz vlcera itestinoz: deinde perforantur z non moueantur vsquequo moriāz: egestio effundat ad ventrem eius z magnificetur iste: sz hoc sz me quāuis dicatur est sicut lōginquū. Dicoz enī magis antecedit q illud: z proprie cū est eruptio in superioribus.

CTertū pphistū est q hūitibus vlcera in itestinis qng itumescit z islat vter sicut in hydropicis: deide pforant integre itestina z nō remouet inflatio vtris donec moriāz: imo feces exeunt a foramiē vlceris z effundunt in spatiū qd est iter tunicas ventris: idē itumescit z magnificat plus q pus vter. Et sup h notat hic q lōginquū qd fieri lōginquū tñ est a solito euctu. Nā sz plurimū morz prius accidit q pforatio tāta itestinoz p vlcera ipsoz q feces hie creat in spatia vtris: marie p vlcera q supioribz itestinis iniacēt magis sensibilibus z minus carnosus z minus vestitus adipe z flegmate: qd bebetari posset horz sensus: z retardari sua corrosio.

CDe causis pphus hypofarche.

Cap. 6.

CAusa ancedens in ea est corruptio in digone tertia declinā ad cruditatē z aquositate z flegmaticitate: z san. nō adhēt corpori adherētia naturali pp sui frigiditatē z idigestionē.

CIn precedētī ca. A. determinauit de causis hydropisus asclitis in spali post cās cōdes: hic determinat in spali de causis hypofarche. Et p facit hoc. Scdo redit ad ponēdū quedā qd cōplect scia cāz z modoz hydropisus asclitis. ibi. (Et nā qng. Ppha in d. pphimo pph nō diuersas cās hydropisus hypofarche. Scdo oīdit bonitates z malitiā cuiusdā accidētis in ea. ibi. (Et fluxus. Ppha in tres. pphimo ponit tres modos causaz. Scda ibi. (Et qng ē. Tertia ibi. (Et qng accidit. Ppha in duas. pphimo ponit vñ cām. Scdo dūbiū remouet. ibi. (Et qng est anis. Tercio dūbiū q corruptio in digestione tertia pōt dici cā anis. i. pncipalis. qng. n. dicere hec cā est anis: est dicere est pncipalis: quedā modū sumis hoc mō ancedēs supra ab Aui. sen. i. trac. 4. c. de fomio z suberth. sicut declarauit in nostro quolibet. Corruptio ergo digonis tercie in qua declinat digestio ad frigus z ad cruditatē vñ cā antecedit. i. vñ cā pncipalis: nō tñ oīno pncipalis: q pncipalior cā est malitia digonis in epate: sz est ex pncipalibz causis in ea: qz ex imediate magis z ap pphiatius. Malitia. n. digonis in epate est cā cōis magis: sz malitia digonis tercie est cā spali hypofarche appropriata. Dico ēt q pōt dici cā antecedit: qz corporalis ex qua mediate puenit morbus. nā sz corruptio in digone tertia sit cā hypofarche: ipsa tñ cā imediate eē nō pōt: sz cā imediate est humor crudus derelictus ex in digone que imediate inflat z mēbra tumeficit. nō. n. adheret corpori adherētia naturali pp sui friditatē z aquositates.

CEt quandoqz est antecedit in hoc digestio secūda: aut digestio pma: aut corruptio eius quod sumis: aut flegmaticitas. Et cū debilitantur digestiua z retētiua z sepatiua in epate ipso: aut per cōmunitatē quāuis nō sint apostemata aut oppilationes pphibentia penetrationem cibi. Et sicut multitudo frigiditatis venaz corporis z egritudines accidentēs z oppilationes existētes in eo ex cōmestione viscosorum z luti z similitum.

CHic remouet dubiū: qz posuerat cām esse corruptionē in digone tertia. Diceret aliq. Nōne pōt ēt cā in hoc ēt alia. Et dicit q qng cā antecedit in hoc. i. in corruptione tercie digonis ex qua corruptione sit hypofarche: est. dico cā corruptio in digone scda. i. epatē aut pma. i. stomachū: aut corruptio: aut flegmaticitas eius qd sumis. Et supple qng est cā qn debilitat zc. quāuis zc. i. z non sit in epate oppilationes

Gentilis

Decernit de causis tympanitidis. Et p̄ eas pponit. Sc̄do eas de-
clarat. ibi (Ipsa eni.) Tercio pcludit. ibi (Et q̄.) Quarto sp̄ale quē-
dā modū tympanitidis ostendit. ibi (Et q̄ q̄.) Dicit p̄ q̄ plurimū cāz
tympanitidis. f. n̄cedētū q̄. q̄ notū erat q̄ cā p̄dicta erat vētositas:
iō nō dicit s̄ p̄posuit cās vētositas. Cōsiderādū q̄ dicit plurimū:
q̄ v̄plurimū de facto sic p̄tingit: nō plurimū: q̄ sit p̄p̄ia cā. Cōtin-
git aut v̄plurimū de facto hoc: q̄ tunc sit vētositas quando mate-
ria cruda occurrat fori calori. crudū aut v̄plurimū dat stōchus.

Dubium C̄s dubitat: cū tympanites magis appropriet digōni p̄me: quare
hypofarcha tertie digōni appropriet satis vt notū est. / R̄ndet q̄
dā q̄ hoc p̄tingit: q̄ cōpassio stōchi aut ep̄as est quātū ad cōcaum
ep̄as vbi est attractiua: debilitat q̄ ep̄as attractiua cū p̄p̄ia attra-
hit. Illud aut parū in vētū p̄uertit: q̄ vincit: s̄ illa cā non est suffi-
ciēs. Nā restat q̄re p̄ q̄d magis in vētū q̄ in aquā p̄uertit. Abuc
sequere q̄ ex passione stōchi aut intestinoz nō possit fieri ascites
q̄d tñ credo fore falsum. Dico q̄ huius cām esse hāc. nā stōcho sa-
nō erit tribuit chilū ep̄ati nālē: s̄ nālī chilo erit ad ep̄as nō p̄t
p̄p̄ie ḡnari vētositas. Cuius rō. Nā in ep̄ate aut est mala cōp̄o ca-
lida aut mala cōp̄o frida. Sigdem sit mala cōp̄o frida: tunc ep̄as
maxime v̄plurimū ḡlabit crudū humorē. Si aut in ep̄ate sit ma-
la cōp̄o calida generabit cholera. Cū Auer. 3. colligit. ca. 21. Si in
ep̄ate accidat mala cōp̄o calida acgret ep̄as multā amaritudinē.
Sic q̄ v̄plurimū p̄tingit q̄ si chilus nālīs ad ep̄as vadat nō gene-
rat vētositas aut pauca generat: s̄ q̄ nā stōcho vadit ad ep̄as chi-
lus corruptus nō parat digōni ep̄as nō poterit ep̄as formā humo-
ralē iducē. Si q̄ in ep̄ate sit calfactio q̄ faciat euaporationē in mā:
tūc generabit ex eo vētositas. Cōsiderādū tñ q̄ l̄ corruptio p̄-
me digōnis sit multū cā tympanitidis. f. p̄ cōitate: ad ep̄as: tñ cor-
ruptio in digōne p̄ma ē p̄t ē iuuā a disponē ad oēs sp̄es hydro-
pisis. f. ad hypofarchā: vt cū in stōcho generat flegma crudum. v̄i
sup̄a cap. de causis hypofarche. z q̄q̄ est aīis in h̄ digō sc̄da aut
digō p̄ma. Si r̄ p̄t ē cā aīis ad ascitē: vt cū in stōcho generat
chilus aquosus aut fridus nimis z ep̄as est nimis fridus aut resolu-
tū: z tūc ḡlāt ex dicto chilo r̄ aquosam quā ē q̄q̄z p̄p̄ sui debili-
tate vel aliud nō p̄t a se expellere: z iō ibi in vētrē cadēs facit hy-
dropisim. Cōsiderādū ē sc̄do q̄ possibile est q̄q̄z tympanitē
fieri absq̄ corruptione digōnis p̄me: z hoc erit q̄ caliditas ep̄as
est multū inflāmata: ita q̄ l̄ adueniat sibi chilus nō corruptus: at-
tamē p̄uenit actio caloris vt calor est z nō vt nālīs: q̄ l̄ erit nālī-
tatis terminū ex fortitudine caloris. Inducit q̄ in mā illā nō for-
mā humorale: sed illā resoluēdo in vaporē cōuertit. ille enim calor
tunc solum agit vt calor z nō vt nālīs. ita p̄t sumi ex mēte Auer. 3.
colligit b̄c vt saluē suū dicit: s̄ alr sit sup̄a exp̄osita hec auctorita-
tas. Cōsideras ergo Auer. q̄ tympanites p̄t fieri absq̄ stōchi no-
cūmēto dicit plurimū cāz z nō dicit oīs causa.

C̄ Ipsa eni cū nō valde digerit cū iā in eaz egerit cali-
tas debilis opationē aliquā nō fortē z abhorret eam
corpus. Et primū ad q̄d p̄uertit est vapor z vētositas.

C̄ hic p̄sequit: z q̄ corruptio digōnis p̄me q̄ est cā: tñ ē ex qua se-
quit vētositas: iō p̄sequit. A nō ostendit quō digō corruptū i stōcho
p̄p̄ m̄z vel p̄p̄ v̄tutē: q̄ iā sc̄it ex fen. 13. s̄ ostendit quō ex nocūmēto
digōnis stōchi sit ḡnatio vētositas. Et p̄ ostendit quō hoc fiat ex p̄te
māe quā stōchus mittet ep̄ati. Sc̄do ostendit modos istaz cārum
ostendit quō ex ep̄ate cōparato ad stōchum. Tercio pcludit causas.
Dicit p̄ ipsa. n. mā q̄ surgit ex corruptione digōnis stōchi: cum nō
valde digerit eam. f. q̄ sit digō debilis. z iō subdit cū iā ipsa dico ē
ralis q̄ z corp̄ abhorret eā. Et p̄m ad q̄d p̄uertit est vētus: q̄ cru-
dū est. vel q̄ p̄uētū. f. q̄q̄z. z tunc sit tympanites. P̄mo s̄l z semel
declarat has cās in cōsūlo. Sc̄do in sp̄ali magis ostendens vbi p̄t
ille māe q̄q̄z p̄tineri. ibi (Et q̄q̄z.) Dicit p̄ ita dicitū est q̄ cā est
aut ex p̄te māe aut ex p̄te v̄tutis. nā intatū fecit ip̄essione v̄i corp̄
abhorreat vt p̄m ad q̄d p̄uertit. f. in ep̄ate est vapor zc. Lā p̄z ex di-
ctis. Cōsiderādū q̄ si illa mā p̄uertat in vētū postea in ep̄ate v̄t
tympanites: sed si illa vētositas generet solū in stōcho z in intesti-
nis nō dicit p̄p̄ie tympanites nisi noīs appellatione.

C̄ Et quandoq̄ sunt iste materie cōtente in p̄tibus sto-
machi z intestinoz recipiētes resolutionē debile que
resolutio sit in vētositate z p̄p̄ie cū stomachus est fri-
gidus z hu. qm̄ nō digerit ad digōnem ep̄as: deinde
fit in ep̄ate caliditas aliqua p̄parata vt digerat aliqd
nōdum p̄paratum ad suam digestionem.

C̄ p̄mo facit hoc. Sc̄do remouet dubiū. ibi (Et q̄q̄z.) Dicit p̄
q̄ iste materie q̄q̄z sunt cōtente in p̄tibus stōchi z intestinoz q̄ de-
bilitat resolutionē in vētū: p̄p̄ie aut resolutionē in ventum. mare
rie stomatice z vētris qm̄ stōchus est fridus z ep̄as calidū. nā ep̄as

Super tertio

est paratū digerere z p̄uerrere illud q̄d venit ad cū: s̄ stomachus
nō p̄parat ad digōnem ep̄as: q̄ est frigidus. Cōsidera q̄ hic. A.
ponit v̄nū modū tympanitidis. fit enim qm̄ ep̄as malā h̄z cōplonem
calidā v̄nū effectiue generat vētū z stōchus h̄z cōplonem fridaz:
vnde generat materiam aptam in ventum cōuerti.

C̄ Et quādoq̄ est illud p̄pter caliditatem vehementem
extraneā in stomacho z ep̄ate incipiendo ad cibos hu-
midos z humiditates corporis ante q̄ dominet super
eos digestio que p̄ouenit a caliditate inata z efficit in
eis operationem non naturalem z resoluit eos in ven-
tositatem ante digestionem.

C̄ Quia dixit fieri tympanitē ex frigiditate stōchi crederet aliqd q̄
non possit fieri p̄p̄ caliditate: hoc remouet z dicit q̄ illud. f. gene-
ratio vētositatis in tympanite q̄q̄z est p̄p̄ caliditate: vehementer:
z hoc in gradu extraneā quātū ad nālitate in stōcho z ep̄ate. que
incipit ad cibos humidos. f. s̄ s̄nt in corpore. z humiditates zc.
Cōsiderandum ergo q̄ cū calidū naturale op̄es cū quadam
p̄p̄ortione: vt. 3. colligit. c. 21. qm̄ ipsū multū inflāmā maxie ope-
rat vt calim. Primū ergo q̄d induit in mā humidā est vaporatio
z calefactio: z iō nō p̄mittit eā tñ morari vt alteret ab eo vt nālīs
est: s̄ aliqd h̄z necessitatē. p̄pter hāc ergo cām vētositate facit.

C̄ Est ergo cā tympanitidis debilitas digōnis p̄line z
debilitas caloris: aut p̄pter vehementiā caliditatis do-
minantis que nō dimittit tēpus digōnis aut p̄pter ci-
bos. Et quādoq̄ accidit in febribus pestilentialibus z
in pluribus finibus egritudinis acutariū inflatio ven-
tris quasi tympanites ex quo audis sonitus tympani
si percutiat manu z est signum malum valde.

C̄ pcludit has cās z pcludit quatuor cās: tres ex p̄missis figs b̄i
cōsideret: z quartā sicut notā cū dicit. aut p̄p̄ cibos. f. ventosos: z il-
lud est signum malum: q̄ significat m̄as crudas indigestas z debi-
litate virtutis digerentis: ideo multa generatur vētositas: z p̄p̄
multā siccitate myrach ericacā z magis tensum apparet.

De signis cōibis. Cap. 8.
Dues sp̄es hydropisis sequit corruptio colo-
ris. Et est color in spleneticis declinans ad viri-
ditatem z nigredinem.

C̄ Superius Auer. determinauit de causis hydropisis in ḡnali z in
sp̄ali: hic determinat de signis. Et primo in cōmuni magis. Sc̄do in
sp̄ali. ibi (Luz ascitū.) / P̄mo ponit signa cōia magis.
Sc̄do ponit signa fm̄ diuersitate cārum z modoz z locoz a quib-
us incipit. ibi (Et cū est initius.) Sequit corruptio coloris p̄pter
corruptionē humoris: sed in spleneticis color declinat ad viriditatem
z nigredinē: q̄ huiusmodi est color melancholicus.

C̄ Et in omnibus accidit inflatio pedum propter de-
bilitatem caliditatis inate z p̄pter humiditatem sangui-
nis z eius vaporē z inflatio ambozum oculozum z in-
flatio extremitatum aliarum.

C̄ Accidit in omnibus aliqua inflatio pedum. causa est que sumitur
ex secundo pronosticoz in cōmuni. p̄pter corruptionem nutri-
menti z debilitatem virtutis nutritiue. Cōsiderandus tñ q̄ in
quadā hydropisi plus extrema inflantur vt in hypofarcha. In qua-
dam parum valde: imo in ḡbusdā nihil vt in tympanite. In quadā
aliquid parū z illud in ascite. Cōsiderandus ē q̄ h̄ extrema in-
flantur maxime tamen pedes plus q̄ manus inflantur. Huius autē
cā est triplex posita a Serap. tra. 4. c. 7. prima q̄ manus sunt p̄-
pinquiores fonti caloris q̄ pedes. vnde secundo pronosticoz tertio
cōmento. Pedes in primis apostemantur p̄pter vehementiā lon-
gitudinis ip̄oz a mēbris multe caliditatis. Sc̄da causa est q̄ ma-
nus sunt faciliores motus q̄ pedes. p̄pter multitudinē ergo mo-
tus suoz resoluūt q̄d effunditur ad eas. Tertia cā est q̄ de nā va-
por grossior z humor est vt descendat ad inferius: p̄pter ergo
omnes has cās pedes magis inflantur.

C̄ Et oēs ille non euacuatur ex siti clamosa z constri-
ctione anhelitus. Et plurimū earum est cuz paucitate
appetitus cibi p̄pter vehementiā appetitus aque nisi
accidat quēcūq̄ illarū sit a frigiditate ep̄as z p̄p̄ie
a potu aque frigide in non sua hora.

C̄ Ponit aliqd signum. i. sitim clamosam: z ponit exceptionem nisi
fuerit

fuertit a cā frida. quare autē in asclite z tympanite fitis fiat fas pz. Sed in hypofarcha fit ppter vapores corruptos q sctōbū z mēbra ericant. Et qz fit in eis mā flegmatica cruda illa tū subtile humiditas nō restaurat: imo semp ericant: z h mēbra tumida appareāt pntia humiditātū grossarū: fit g fitis in eis.

¶ Et in omnibus illis z ppter in asclite: deinde hypo- sarcha minozas vīna. Et in pluribus dispositionib⁹ rubet ppter paucitātē suā quare aggregat in ea tūctura que sparsa est in epate: z etiā ppter paucitatem separationis sanguinis z cholere rub. ab vīna. Non ergo oportet vt indicetur propter tūcturā aque z rū bedinem etiam caliditatis hydropisis.

¶ Vīnosā vīna ppter in asclite: q aquositas in vacuū vētris cadit. sed in hypofarcha: q ad mēbra ipellit. in tympanite autē min⁹ minozas: qz nec in mēbra nec ppter in vētrē aquosa superfluitas expellit: aut saltem nō multa cadit in vētrē. Rubet et vīna ppter duas cās. **¶ Vīna qz cū sit pauca tota tūctura aggregat in tota. s.** que est sparsa in epate. Quādo autē multa tūctura aggregat in mā pauca mag⁹ tingit. **¶ Sed tu dices nōne illa tūctura aggregat ē sup partē aque que cadit in vētrē.** **¶ Vīdōm qz nō qz forsan anteq⁹ perfectā recipiat mitionē refudat.** **¶ Aut etiā vīdōm qz refudando dimittit in epate tūcturaz:** qz etiā cholera tūgens est grossior qz aqua vt demōstrat. **¶ Sctō de virtutib⁹ nālīb⁹. z. cap. 2.** ideo h aq hypocūdrīoz tūcta sit: nō tamē est tāta tūcta. **¶ Vīdōm qz h illa tūcta tūctū tāta pauca que in epate remanet z postea in renes expellit adhuc plus recipit de ipressione qz aq illa separata est que in vētrē cadit.** **¶ Sctō cā est:** qz cū epas fit debile nō pōt separare inter sang. z aquositatē z ideo vīna tūcta apparet. Non g zc. Dixit autē. **¶ In pluribus dispositionibus:** qz possit ppter multam frigiditatē epatis vīna apparere alba.

¶ Et accidūt eis plurimū feb. tepide: z multoties acci- dūt eis bothoz que erupit emittūt a se aquā citrinā.

¶ Accidunt febres tepide: qz lente ppter frigiditatē materie.

¶ Et multiplicatur egestio sanguinolenta in hypofar- cha z tympanite.

¶ Considerandū qz quāto in hydropisi epas minus ledit tanto ma- gis perducit humores ad formā sanguinis qz euacuari per ven- trem faciunt egestionē sanguinolentā. **¶ Vīdōm ergo in hypofarcha z tympanite fit minus nocuentū:** ideo cū epas expellit ad vētrē fit egestio sanguinolenta: sed in asclite fit egestio aquosa magis. Et vīdōm qz epas magis forte est in hypofarcha z tympanite z hu- mores etiā flue humiditates plus in istis abūdant in venis z epa- te: qz in asclite magis in vētrē cadunt: ideo in istis. s. hypofarcha z tympanite multiplicat fluxus. s. humores plus qz in asclite. Et vīdōm quia omnia predicta sunt plus in hypofarcha: ideo flux⁹ sanguinolentus plus in ea multiplicat: z ideo in locutione Auiacē. hypofarcham z tympanitem premittit.

¶ Et cum est initū hydropisis ex apostemate in epa- te astringitur natura z apostemantur pedes. Et est tussis sine spūto. Et accidūt apostemata in latere dex- tro z sinistro que occultant: deinde apparent: z plu- rimum illius fit in asclite.

¶ Vīdōm pmo ponit signa hydropisis fm diuersitatē locoz. Secūdo ponit signa fm diuersitatē causaz resumēs etiā signa fm loca ibi (Et hydropisis cui⁹ cā). **¶ Prima in vīnas.** **¶ Primo ponit signa hy-** dropisis que icipit ex apate epatis. Sctō eius que icipit ex lūbis z ilys. ibi (Et si icipiat). **¶ Causa qz pstringit nā est illa quā assig- nat Lōmētator zc. pnoticoz⁹ cōmē. nā tunc itestina nō patiū- tur:** ideo cib⁹ ea nō grauat nec corripit in eis: sed remanet eius pars ericata ppter caliditatem apatis. Tussis sine spūto. Dicta ista sunt Hippo. vnde ibides. **¶ Cuius autē origo est ex epate fit cum** tūctula z pyciunt aqua: qz hec tussis fit ex cōpassione epatis ad diaphragma: z ideo incitat ad tussim: sed nūqz expellit nūqz qnqz humiditas subtilis aquosa sicut spuma que venit ad cānā pulmo- nis ex venis in gbus est sanguis aquosus vt Gal. p. dicit cōmēto. **¶ Et accidūt.** hoc pōt exponi dupliciter sicut illud dicit⁹ Hippo. ibi dupliciter exponit Lōmētator. **¶ Vno modo qz Auiacē. intelligit** per hoc tumores qui quādo digitis pūnt cedunt: quādo autē di- gitus eleuat reuertunt. Alio mō pōt intelligi sicut iacet textus: et hoc etiā verificat. nā in istis accidunt apostemata in vētrē ppter malitiaz sanguinis eoz que cum euenerint recedunt sicut accidit alijs apostematib⁹: qz est mētē de eis qz iam perfecte recessē-

runt: z tunc iterū reuertunt: sed quādo tēpus plōgat in hydropisi ipsa stant ppter qz recedant: z hoc ppter multaz corruptionē. Et plurimū illius. i. euentus hoz apostematū fit in asclite: qz in ea est aquosa materia plurima corrupta fm vētrē.

¶ Et si incipiat in ambob⁹ ilijs z alchatin incipit apo- stema ex pedibus: deinde accidit fluxus ventris san- guinolentus longus qui non resoluitur z neqz egre- ditur cum eo aqua.

¶ Istud est dictū "hippo. 2. pnoti. tex. cōmē. scbi. Lōsurgens autē ex lūbis z ilys. quēadmodū g Lōmētator ibi "hippo. exponit: sic Aui. exponit hic. intelligit g hydropisim ex ilys illā que fit ex apate itestinoz z mēbra carū. Alchatin. i. partibus renū. Incipit zc. qz mā corrupta mag⁹ illic appropinquat. Accidit zc. Lōsurgens autē in istis accidit pōt duplex fluxus. Unus ex corruptione cibi z phibi- tione trāit⁹ ad mēbra carū: z ille est cibalis Alius q fit ex mā que ab epate. s. fm sui pcauitatē educit: z ille est sanguinolent⁹. Si g di- cebat sup qz fm sui Serap. poterat dici nō bonus pp id qz dicebat de sanguinolēta egestione illud erat vez. Nā Serap. loquebat de fluxu facto pp corruptionē cibi: ille autē sanguinolent⁹ nō erat. Qui nō resoluit zc. Lā ē qz semp sua cā manet: nec eliat aqz vt notū ē.

¶ Et hydropisis cuius causa est calida est cum signis caliditatis z ex inflammatione z siti z citrinitate coloris z amaritudine oris z vebementia siccitatis in corpo- re: z casus appetitus cibi z vomitu citrino z viridit: et fortis fit adustio vīne in fine eius propter vebemen- tiā cholere. Et si est ex genere eius in quo multiplicā- tur liquefactio z expulsio ad duas vias naturales sū- gnificant ipsaz multitudo citrinitatis z signa liquefa- ctionis z antecessio egestionis z vīne lauatue z vīru- lentes: z incipit ex partib⁹ illozū z alchatin. Et simi- liter omnis hydropisis facta ab egritudinib⁹ acutis: z hydropisis cuius causa est apostema duruz cogno- scitur per signa eius z fluxū vētris sanguinolentū que sequit cā z paucitātē appetitus cibi.

¶ Hec pars hz qnqz sicut qnqz ponit modos signoz fm qnqz mo- dos hydropisis. 2. ibi (Et similit⁹). 3. ibi (Et illa). 4. ibi (Et splene- tica). 5. ibi (Et similit⁹). **¶ Primo g ponit signa hydropisis facte a cā calida.** Et p. facit hoc. Sctō spāliter ponit signa cuiusdāz mo- di. ibi (Et si est). Quia nō solū qnqz mala cōplexio calida hydropi- sim facit: sed aliqz pūgū liquefactio: ideo signa ponit z dicit sup- ple hydropisis vel mala cōplexio calida q est cā hydropisis est zc. **¶ Expulsio. s. mae liquefacte ad duas vias nales. i. intestina.** Et vīdōm qz patet ex dictis pmo cap. quarti tra. Et icipit supple qnqz ex partib⁹ zc. s. cū hnt apata calida liquefactia corp⁹ ex forti febre. **¶ Intelligendū etiā qz aliūde pōt fieri: z similit⁹ ista sunt signa apatus.**

¶ Et illa cuius causa est apostema calidum: quoniam incipit ex parte epatis z constringitur cuz ea natura z sunt reliqua signa que sunt apostematis calidi.

¶ Et illa cuius causa est apostema caliduz supple epatis cognosci- tur: quoniam zc. patet ex dictis.

¶ Et splenetica quidem significant color ad viriditā- tem declinū z egritudo antecedens in splene: z quo- niam nō cadit cum ea appetitus.

¶ Non cadit appetitus. s. sicut cadit qz est apostema in epate. vel etiā nō cadit: qz multa existēte melacholia in splene multa ad sto- machū transit que exprimendo facit appetitū.

¶ Et similit⁹ cuz est ex renib⁹ nō cadit appetit⁹ in hora eo casu quo cadit in epate z antecedunt eaz egritudo renū z apostemata eoz z vlcera ipsoz.

¶ Et similit⁹ in hora. s. subito. z patet.

¶ De signis asclitis.

Cap. 9^m.

¶ Am ascliti est grauitas sensibilis in vētrē: z cū pcutit vētrē nō est sonitus ei: sed qz com- mouet ex eo audis sonit⁹ aque cōmote: z sif- qz pmutat habēs cā ex latē ad lat⁹. Tactus eius est tactus vtris pleni: nō vtris in quo est inflatio.

Gentilis

Et nō hūit eū ea mēbra graua. Et nō est magnitudo mēbroz eoz sicut in hypofarcha: imo arefiunt. Et est semp sup cutē corporis tēfio cutis humide extēse. Et qñq; cū ea est apostema virgē et accidit paucitas vīr- ne. Et est pulsus habētis eā paruus frequēs decliuus ad duritiē cū aliquāta tensione ppter tensionē vela- minū. Et quādoq; declinat in fine eius ad lenitatem ppter multitudinem humiditatis.

Chic in spāti ponit signa spērū hydropisis. Et p asclitū. Scō hy- posarche. ibi (Lū ipsa.) Tertio tympanitis. ibi (Egredit.) P- p-ia in. o. p-rio ponit multa signa asclitū. Scō ostēdit qd sigr qdā asclit- res que sit subito. ibi (Et qñ.) p-riū p- p-ia. C- dicit tñ q sup cutē cor- poris est tēfio cutis hūide. f. pp adstare extēse pp siccitātē et psum- ptionē nālis hūiditatis. Et qñq; apā. i. tumor zc. pp mām ad testicu- los currentē et accidit paucitas vīr- ne dñi est. Pulsus paruus pp debilitatē. frequēs pp additā necessitatē ex aggrauatione zc.

CEt qñ est hydropisis asclites eueniēs subito post la- pidē exēstē abfz causis manifestis in epate: sic scias q vna duarū viarū duoz testiculoz laz disrupta est.

CCirca vltimā partē p-aderādū q qñ lapis egredit. f. a renibz cō- tingit qñq; poros vitides rumpi: cū igit accidit egro hydropisis asclites subito post exitū lapidis abfz nocumēto apparēte in epa- te signat q vna duarū viarū. f. vīnalū. duoz testiculoz. f. situata- rū iuxta vias duoz testiculoz est zc. Nā poros vitides facit vasis spermatcis appropinuat. vasis dico deferētibz ad testiculos.

CDe signis hypofarche. Cap. 10^m.

CUm ipsa est apparet cū ea inflatio in corpe toto sic accidit corpori mortui. Et ipingnat- tur mēbra in ipsa: et p-rie facies est decliuus ad piguedinē nō ad arefactionē. Et cū p-rie- mūt digni in oī loco corporis et cōpimif. Et nō est in vētre eius de inflatione et cōmotione aut inflatiōe et exitu suminis et vētris illud qd est in vētre asclitis et tympanitis. Et fm plurimū sequunt eā fluxus vētris sanguinolētus: et lenitas nāe tendens ad albedinē. Et qñq; pulsus eius est vndosus latus lenis.

Cp-rio ponit signa eā demfancia. Scō ponit signū qdā p-rio- ficū ibi (Et iā ocm.) Sequit fluxus vētris pp multā mām aggre- gatā in ea. Sanguinolēt: pp epatis debilitatē: et cū b q sanguino- lenē ē rēdit ad albedinē pp cruditatē. Et qñq; pulsus. Dixit qñq; q: si mā esset nimis grossa nō fieret p-rie vndosus lenis zc.

CEt iam dictū est q qñ est in facie hoīs aut manu ei⁹ sinistra mollities et accidit ei in principio huius accidē- tis prurit⁹ in naso mox in scō die aut in tertio.

Choc posset verificari: q sigr multā corruptionē humoz vī va- pores ascēdētes prurit⁹ inducūt. Sed q hoc ocm multas posset parti ipugnationes: iō Aut. absolute alioz aucte ponit. Si aut dicta Aut. velint adaptari p-riū ca. opz itelligere hoc fieri in hac hydro- pisi vt dicet. qñ est in facie hoīs zc. f. habētis hypofarchā.

CDe signis tympanitis. Cap. 11^m.

Credif i ea sumē plurimo exitu. Et neq; est illic de gravitate illud qd est in asclite. Sed qñq; est in ipsa tēfione qd nō est in asclite: imo qñq; est quasi sit chorda tēfio. Et nō est in ipsa piguedo mēbroz sic est in hypofarcha: imo ici- piunt mēbra tēdere ad arefactionē. Et cū vēter p-rie- tiē manu audif ex eo sonitus vīris in quo est inflatio nō vīris pleni aqua. Et ē app-ctēs eructuationē semp et meliorat ea per exitū vētositas. Et ei⁹ pulsus est lo- gior pulsu alioz hydropicoy et nō est vbilis cū nō le- dat virt⁹ cū qñtate sua et nō minores attractiōe asclit. Et est fm plm veloz et frequēs decliuus ad duritiē et tēfionē. Et nō est inflatio pedū sicut est in alijs.

Cponit signa tympanitis eius. Pulsus lōgio: q nō est in mēbris

Super tertio

mā grauas sicut in hypofarcha: nec ē obrūdēs virtutem sicut in asclite: et nō est debilis. f. sicut in illis cū nō ledat virtutē. cū qualita- te sua. f. tympanitis: supple sicut ledit in hypofarcha que totū oc- cupat: aut supple cū nō minores. f. virt⁹ attractione. f. pstratione asclitis. i. quā facit asclitis. Reliqua parent.

CDe cura caselle. Cap. 12^m.

Considera an sint in corporibz eoz humores diuersi cholericī et educant solone vētris cū bierapi. Ipa. n. educit supfluitates abfz hu- miditatibz inatis. Et si scueris q humores eoz sūt viscosi grossi solues cū biera diacolagntidos.

Cpostq; p-riū narratāz dispōnū Aut. signa cās et modos posuit: hic exequit curā. Et p eodē ordine ponit curā caselle. Scō hydropi- sis. ibi (Canon.) P-ria in. o. p-rio ponit curā per medicinas mag. Scō per cibos. ibi (Lib⁹ aut.) Cura caselle perficit medicinis cūatius et ericacitius humiditatū illaz: et ē pfortatius epas. Epas- tibz enī icipientū hēre casellā dicebat Aut. succurrere opz p can- sen. 3. ca. de accidētibz ostēdētibz futūra egritudine. be enī medi- cine sunt: solones vētris: f. clysteria: exterius ericacitā vt balnea: fricationes: et bñō: vomit⁹: et empla: et reliq; medicamina sumpta per os etiā ad hoc pferunt. p-rio ergo ponit regulas in solone vētris eoz. Scō in sōmia per se et in ordine ad pharma- ciā addēs de clysteribz. ibi (Et deuit.) Tertio ponit regulā in ex- terius applicādis balneis. f. ibi (Lū 8. ca.) Quarto in vomitu. ibi (Et vt vīrā vomitu.) Quito in empla ponēs illoz modos addēs simul medicinas alias q caselle pueniūt. ibi (Et ponant in empla- stria.) Uel posset dici q p-rio ponit regimē cūatius. Scō regi- mē qd post cūonē cōpetit. ibi (Lū 8. ca.) Nō tñ bene ad ordinē re- duci pōt hoc caplm: q sunt multa et diuersa imiser vt diuisio nō cōp-ehēdat totū. Dubitat de b qd dicit cholericī. nā in istis nō sunt cholericī humores. P-riū dēndū vno mō fm extrinsecā istam que dicit. p-stricti. vel. i. subiles. Alio mō q b principalr cholericī humores nō sint in eis: tñ ex accidētibz inflammationibz p-rie in eis aggregari. Et p-dera laudē magnā de biera cuius inquisitionem exquires in qōne quā disputat generaliter de biera.

CEt qñq; ponunt i ea aloes et colloquintide et polypos- diū et agaricus cū scamonea. Et pondera in illis erūt fm quātitate quā existimaueris de subtilitate humoz et grossitie eoz et virtute corporis et debilitate ipsi⁹. Et qñq; indigēt eis que sunt sicut elle. niger si nō valent alia in mūdificādo et educendo supfluitates viscosas. Et cū b toto opz vt subtile studiū sit in soluendo eos et separe in eis illud qd in potu sumunt. Et quotiens imaginaueris q mā aggreget nō pmitas ipam figi- si itera cūonē. Et cū b oz vt tu p-deres stōchos eoz ne ledant a solutiuis: et ponas eoz solutiua aromati- ca sicut p-lyoaloes crudū et silia. Si aut virt⁹ fuerit for- tis nō multiplices cogitationē in b: sed fac pueniēdo ad finē sufficiētē. Et ad sumūz opz vt sit regimē p-rie- bens generationē superfluitatis. Et illud qd cū ena- cuationibus subtilibus frequētibus.

CQuādo materia difficulter eradicat: scamonea nand eas acuit de subtilitate et grossitie: q fm q magis vel minus grossi vel sub- tiles: sunt magis vel minus apti ad educendū. Separes. i. diuides qd in potu zc. Reliqua parent.

CEt deuitēt sōmia qñq; pōtē est. Et si fuerit necessa- ria ppter repletionē sanguis aude sup eā cū mēfura et p-rie in dieb⁹ trib⁹ aut quatuor. Et cū plus est necia sōmia est qñ cā est ex retētiōne sanguis bemo:roida- rū aut mēstruoz. Et meli⁹ qdē vt cūatio fiat in p-rie- cū eis que mūdificāt sanguinē sicut biera et similibz: deinde si nōdū sufficit extrabe sanguinē pauciū. Et in pluribz dispōnibz quas habent necesse est vt euacues cū eis que educunt humores solone vētris et aperiant oppilationes. Et clysteria subtiliātia et resoluētia hu- miditatē solone educētia eas pferunt in ea valde.

Cet deuitet flōmā pp cruditatē que timet ex sanguis edōne: sed aliqñ est necia pp sanguis repletione sicut cū sit cacefia ex retentione mēstruoz. Et adhuc melius est in h vt ut tēres si sufficiūt ea que sanguinē mūdificāt: et si nō exbe sanguinē pauci. vtpm tñ cōtingit q in cacefia est necē vt eūcūz eis tē. et h est qd dicit. Et in plurib⁹ dīspōnib⁹ quas hnt. f. cacetici. Cōsiderādū q cū si cacefia fiat ex sanguis retēdiōe qd tētarī si sufficiat mūdificatio. postet. n. sufficē si sanguis ille iā in aliā trāduct⁹ sit formā. Etā regulā est q si exuberat aliua humoz cū sanguie pus illū eūare dōes et equare humores: deide facē flōmā. Sic qz cacefia sit ex sanguie retēto: alijs tñ hūoz sopat fact⁹ ex sanguis retēdiōe. Si q cū hie ra pus illū eūenue: tutius flōmā facimus post illud.

Cum ergo euacuaf: tūc illud quo melius curant est exercitiū tēperatū z mīnoratio pot⁹ aque z balneatio cū aqo de baurach z sulphuris z aluminosis: q si de sunt tūc fiat cū aqua maris. Balnea autē dulcia nocēt eis: nisi vtant eis siccia z sudēt in aere eoz calido.

Chic ponit regimē qd mag⁹ post eūonē puenit: de vomitu loq⁹: tur: qui a pncipio cacefie cōpetit. Et pmo ponit regimē eoz per balneationē tē. Scdo per emplastrā z alias medicias que sumūtur fricant aut euaporant. ibi. (Et vt vtant.)

Cet vt vtant vomitu aū cibū: est. n. bonū regimē eis. Et opz vt sit in pncipio rei cū rāsano ifuso in syrupo acetoso z in sine ei⁹ cū elleboro: z vt pmutent ad exicationē qstū polē tē z ad aptionē. Et vtant in epulis ipoz z potib⁹ eoz medicias exiccatius apstius subtriatius aromaticis sic spica z cassia z cinamomo z medicis lubicantib⁹ sic absinthio z keissim z eupatorio z se. vntice z campepitheos z aristo. ro. z succo cucu. asi. z solijs mesereon z gēsit z alkekēgi cū ppritate sua: z ponant in emplis ipoz sulphur z succ⁹ cucu. asi. z rādis mezereoz z solia ei⁹ z nitru z cinis lilij z spuma maris. z ista z silia boz pueniūt fricatioē eoz in balneo z pferūt eis nuba zalkaridico zvinis odoriferū paucū z syrup⁹ de lilio. Et ex eis que pferūt eis valde sūt syrup⁹ de absinthio z ieiunio metridatū z diacureuma z dialacca z alkekēgi z diaspmato. Et qñqz sumūt i potu de lactib⁹ lac camellaz z vinas capz z ppe in cozporib⁹ solidis fortib⁹ z ppe qñ antiquat cacefia z fortasse sit hydropisis. Et qñqz sumunt i potu. 3. q. de vīna camellaz cū serapini cui⁹ plm sint vsqz ad aū. 5. z silr de vīnis capraz. Et qñqz recti⁹ ē vt cōmisceant cū eis myra. citrini si mē fuerit subtiles cholericē. Et pferūt eis ex vaporatioib⁹ vaporatio stōchi z epatis cū gallia z cassia z silib⁹. Et itez fac emplm ex eis eūz lilio z silib⁹: z assidue fricare vētrē cū eis que sūt sicut baurach z sulphur cū oleis calidis noz. Et pferūt eis ex emplis emplm de tortellis cū cydonijs: z si inobediāt liniat ex stercore vacchino z stercore caprino.

Chec z ps bz duas. pmo enumerat qsdā medicias. Scdo alias. ibi. (Et qñqz.) C poffet multiplices pati diuisiones. Lubicantib⁹. i. soluerib⁹ leuiter. Tu tñ cū cautela si vis vtaris euforbio: qz venenū est in 3. iij. keissim leuisticus. Lamedreos supra expositū fuit de oppilationib⁹ epat. Hēst. L. opoponacu: vel fin alios gūma ruthe agrestis. Alkekēgi herba nota sepe exposita que agitiua z erica tiua est. Et vī cū pperate sua pferre vt. A. scribit. Nuba z alkari dico sūt pfectiōes: s. alkekēgi est pfectio quā. A. pōit. 5. can. trac. i. Et est duplex maius z minus: quoz qdlibet pferit. Reliqua patēt.

CLib⁹ autē hntū cacefia sit ex eis in qb⁹ est suauitas z pfortatio nāe sic alduragi z alcubugi: z sint iura eozū aziberagi odorifera valde cū eis que sunt sic gariofilij z cinamomo z 33. z mastij ē. Et silr almufat z ex fructib⁹ granata dulcia z de cydonijs papz nō nocet. Et opz vt misceant ē cū cibis ea q si sic synapis z porru z

allia z q currūt cursu eoz absqz multiplicatiōe plūma.

CLib⁹ opz ē in q sit suauitas. f. ex odore bono. Alduragi zē. spēs p. dicis. Aziberagi z Almufat modi sunt cibarioz apd arabes. Papz de cydonijs zē. qz acuit appetitū z pfortat stōchū. Et opz vt zē. qz icidūt mās illas absqz multiplicatiōe plūma ne sanguinē corūpāt.

CDe cura asclitis.

Cap. 13^m.

Cinō cōis in curis eoz ē exiccatio z extracatio supfluitatū: z si nō cū alio saltē cū statatione in sole vbi nō ē vētositas: z calefiēdo ad ignē accēsus ex lignis exiccat⁹ z comedē

cū mensura z dimittē aquā z apire poros z puocatio frequēs z solone vētris educē aquositate subtilē eūz facilitate z frequēter z expectatio sup situm z regimē ipsi⁹ z phibitio a vifione aque nedū a potu ipsi⁹ qstuz polē est: z si nō est excusatio qñ ipsa potē bibat post cibū aliquātulo spatio z pmissa eūz vīno aut alijs. Et mīnoratio cibi z subtratiō ei⁹ valde est melior cura. Et exercitiū qd dīrim⁹ in cap. hypofarhe. Et pferuatū virtus z pfortatio ipsi⁹ cū bene redolētib⁹ aromaticis z olfatiōib⁹ suauib⁹ z odorib⁹ ciboz pfortatiū: z pfortatio ipoz cū vīo aromatico: z nō est multitudo potus vīni in ea laudabilis. Et ex eis que pferūt eis ē vomit⁹ z pprē ante cibū z ē post cibū de tertio in tertiu aut de quarto in quartū aut de qnto in qntū. Ipse enī iuuat eos valde. Et sternutatio cū medicis z iustationes z alia pferūt eis ex illis que sponūt aquositate z extrahūt eā ad vias eūatūas. Flobothomiam vō opz vt deuitet oīs hydropisiz hūs qstū pōt nisi illi qui patiunt hydropisim ex retēdiōe sanguis. Flobothomia. n. phibet mēbris eoz nutrimētūz cū ipsa sint pauci nutrimēti: z cū h ifridat epar ipoz. Flobothomia igit est nociua in quā plurib⁹ dīspōnib⁹. Et si fuerit illic apostema pueniat ad ipaz in pncipio rei.

CIn pcedēti cap. A. determinauit de cura cacefie: hic dēterminat de cura hydropisis. Et pncipalr dēterminat de cura hydropisis asclitis: ponēs tñ qñqz qdā que in alijs pueniūt. Scdo dēterminat de cura hypofarhe. ibi. (Radices.) Tercio de cura tympanitis. ibi. (Lanon pterea.) P. pma in. v. pmo in cōi mag⁹ ponit curationē z intētiōē curationis. Scdo in spali. ibi. (Et opz vt fiat exiccatio.) P. pma in. o. pmo in cōi ponit curā per regimē z euacuationes diuerfas. Scdo ostēdit eā. in quādā curatione que sit flōmā addēs alia. ibi. (Lūqz hydropicus.) Qd pmo dicit pz.

CLūqz hydropicus cōquerit de latē sinistro multarū arteriaz: tūc nō est ei⁹ qrimonia pp tēsiōē que fit in ipō: nā abo latera cōicāt in s. imo illd ē pp sanguinē. Flobothomef q i pmiis: deide curef cura hydropisis. Et si fuerit apā durū: tūc nō sepef in sanatiōe hydropisis asclitis q seqt ipz. nā z si aq eūef qlibet efiōne redit tñ z replet Et scias q eūo cū medicis laudabilior ē qz q sit lectōe z refudatiōe: z sit difficile succurrē eis.

CIn scda dicit. Lūqz hydropic⁹ pgerit de latē sinistro: z multarū arteriaz supple pulsationē: tūc nō est ibi querimonia pp tēsiōē que fit in ipso. f. ab aquositate. Nā ambo latera cōmunicāt in h. f. in tēsiōe facta ab aquositate: imo zē. Dixit de latē sinistro: qz ibi forsan sunt plures arterie. nā splen est multarū arteriarū: sed ad epar vna parua puenit ad sui pcauitatē. Refudatiōe supple facta cū pūcturis acū de qua ista. Apostema ipsaz redire facit supple: z ideo opz pmo curare apostema: deinde hydropisim.

CEt oportet vt fiat euacuatio boza que nō est febris. quāuis enim regimen exiccat hydropisim tamē apostema ipsam redire facit. Et opz vt in ipsa mīnorētur trocisci siptici quāuis sint cōfortatiū sicut est trociscus de almirberis z pprē eūz pstricta est nā. Et opz

Gentilis

vt fiat exiccatio in hydropis frigida cū oī calido subti
liatino aperitino. In hydropis aut calida fm modū
aliū de quo singulariter fmonē faciā. Et scias q oleū
de pibisticis z amigdaliniū iuuatiua sunt in oib⁹ spēb⁹
hydropis. Medicine aut singulares pueniētes huic
spēt hydropis z cū est frigida sunt sicut decoctio an
dacoche vehemētis decoctionis de qua bibant omni
die. 3. ij. Aut decoctio squille lib. in. iij. kist vini in va
se mūdo donec psumat tertia vini z bibatur omni die
ex eo quātitas coclearij magni: deide addatur super
illud donec perueniat ad quinqz coclearia: deide mi
nuatur donec redcat ad vñū. Et iteruz detur in potu
omni die de succo calamenti. 3. i.

Chic spālius magis curā ponit. Et pmo per medicinas mag. Se
cūdo per cibos addēs de clysterijs. ibi (Lib⁹ aut habētū hydropi
sim.) / **P**rimo in duas. Primo ponit curā hydropis asclitū siue
facie a cā calida. ibi (Hydropis aut.) / **P**rimo in duas. Primo in
cōmuni magis ponit ea que pueniunt in frigida hydropis. Secūdo
alioz ponit remedia. ibi (Et dixerunt.) Tercio iterū resūmit medi
cinas pueniētes. ibi (Et ex medicis.) / **K**ist est lib. 3. fm Serap.
7. cap. de diacydoniten. alibi iuenitur q est eadus. / **C**oclear fm
quodā inuicū q est. 3. vi. / **R**assis in diuisionib⁹ capitulo de epate
est aut. y. Simon in medicinis aut. j. z. 3. j.

Et dixerūt qdā q opz vt sumant cātaries z auge
rant capita z ale eaz: deide resoluant corpa in aqua
mellis z igrediat eger balneū z sumat illū in potu aut
comedat cū eo panē: z b apud me est error maximus.
Et plus qd expertū est debere sumi ex eis in potu est
kerates. i. in potu aquarū expstari notaz. Et dī q qū
mūdicat corp⁹ potādo oī die ex tyriaca qstiatē eice
ris cū decoctioe calamēti. xxi. die. z est pētus come
stioe vna leui q pfert. Et existimauerūt qdā q sumē
in potu scire⁹ capnū cū melle iuuatiū ē eis aut vīnā
ouū aut vīnā asinoz cū spica z melle aut arist. ro. pō
duas. 3. iij. i vīo. Et iā laudauerūt eis qdā oī die aut oī
b⁹ duob⁹ dieb⁹ sumē qstiatē sabe ex aluic hūido i aq.

Et oiterūt qdā q scribit ab Hippo. 4. regi. acu. ter. cōmē. 12. 4.
in fine. si fuerit suū dictū. Cōmētor tū ibi sicut Auiallud dictū nō
laudat. Cantarides enī debent sumi in pua qstiatē z psolare. vt. 3.
de simpli. medi. ca. 3. distin. 4. Kerates quatuor grana ordeī. Aq.
rū expstaz. i. succo notoz vt endiue. vel alterius herbe que cō
uenire videat. Et dicit q qū mūdicat corp⁹. f. pus aliqua medi
cina solutua potādo. f. post eūonē. Et tyriaca rē. possit pdesse: qz
resoluit z apit. Alumē hūmidū est vna spēs aluminis quā. A. noiar.

Et ex medicis iuuatiuis sūt alkekēgi z diacurcuma
pprie. Et spes est ad oēm hydropis in diacurcuma
z pfectio alburbat⁹ ppe z electuaria asus z medicine
de sglla z syrupo sgllitico z tyriaca. Et scias q tyria
ca z diacurcuma z alkekēgi pferunt valde in fine hy
dropis fride. Et ex medicis mirabilis iuuamēti sunt
troscisci de scebrā z daruch. Al. ix. scebrā myra. citri
noz ptes equales: z dosis ei⁹ gradatiz sit ex danich. j.
z. 5. ad qstiatē. 3. i. bibat in oibus. iij. dieb⁹ semel: z in
eo qd est iter eos bibant troscisci almirberis. Et qnqz
cōponunt medicamina ex reubarba. z costo z baccis
lauri z fenugreco z lupinis z enula gētiana z gomma
amgdali z galbano z sunt medicamēta iuuatiua.

Cne sunt pfectiones posite. 5. cap. rē. Tyriaca rē. qz calefaciūt z
cōplent residuū educere de mū. Troci. de scebrā z daruch. i. ex ta
li descriptione. Al. i. vel ex hac. ix. Danich est. s. grana ordeī. Sed
in medio sumunt troscisci almirberis ad reaggregandum laxita
tem ex medicinis inductam.

Regimē aut eūas aquositate est cū solutiuis ebi

Super tertio

bitis z clysterib⁹ pprie. Ipse. n. ppingora sunt aque z
leuiora sup nās z remotiora a liquefactioe z cū spēb⁹
balneationū cū tbermis z cū regimine calefaciēte. Et
cū ags in qb⁹ decocta sunt subtiliatia sicut feniculus
z camomilla z sgllatū z spēbus vñctionū z emplōz z
vaporatōis. Et ingredit in sūma illius vt sumant in
potu lac caprinū z lac camellaz setaz. Et de hoc qdē
gñe vīna z lac camellaz setarū pueniētia sunt asclitū
qū sumunt bebdomoda. i. cū trosciscis de aloē i pms
3. 5. ex eis cū. 5. 3. spodij vsqueq pueniat ad. 3. i. Et post
istā eūonē eūa cū mezereon cū. 3. i. kekēgi: deide itera
trosciscos de aloē bebdomoda. i. z non cesses facē b z
fortasse sana bīf. Extenuatū vō nō sumāt in potu ex tro
sciscis de aloē in pncipio nisi qstiatē vñ⁹ danich. Et
descriptio qdē trosciscōz de aloē ē in antidotario. In
solutiuis aut non opz vt sit illud qd nocet epati. Et si
aliq necitas facit hmoi neciūz esse opz vt rectificē: z
opz vt nō sit subito: imo f3 vices. nā illū qd subito est
mortale est: z pūū nocumētū debilitat epat. Et aloes
solū est malū valde epati: qre opz vt elōgef ab epate
nisi pp necitātē aut cū ignio rectificatōis. Et opz vt
solutiua seqūf scimū: qre nō comedat solut⁹: postea
die z nocte: z si pole est: vt sequant⁹: postea que pfoz
tāt z pstipāt parūper sic sunt troscisci almirberis z sic
aque fructūz in qb⁹ est suauitas z sūpticitas ita vt cō
fortēt epat. Et ppe post ea sic sūt eufozibī z mezereō
z aq amoniaci z silia. Deide administrent rectificatā
cōplexione sicut tyriaca z diacurcuma in fridaz aqua
endiue in calida. Et isti qdē que est vehemētis cali
ditatis nō puenit lac camellarū setarū: z icipiat in la
cte camellarū in pms a. xl. 3. z addant in oī die. 3. r.

Chic pmo enumerat diuersa que pueniunt in hac cura. Secūdo ea
specificat specificādo et curā. ibi (Et ingredit.) / **H**ec ps bz qnqz.
/ **P**rimo pncipalr z plus enumerat res que per os sumunt ad curā
asclitū. Secūdo enumerat emplastra z alia que sup vētre ponunt.
ibi (In emplastris vō.) Tercio ponit curationē per icisionē z cau
terij vel pfozationē. ibi (De icisione vō myrach.) Quarto ponit
diuersas medicinas que aqua per vētres euacuat. ibi (De eūonib⁹
aut.) Quinto ponit regimē istoz per balneus. ibi (De balneis vō.)
/ **P**rimo in duas. Primo ponit medicinas eūatiuas mag. Secūdo
diureticas z aperitiuas. ibi (Diureticis vō.) / **P**rimo in duas. Pri
mo ponit plura que pueniūt in asclite frida. Secūdo dicta de eūone
spāliter coaptat ad calidā hydropisū asclitē. ibi (Et denita.) Ter
tio ostēdit qd fiendū in hydropis post eūonē. ibi (Et cū eūonē.)
Quarto resūmit doctrinā de quadā re quā exhibere docuerat. f.
de lacte. ibi (Et nō respicias.) / **C**onsidera circa pma pte q aloē
est inimicū epati: qz apit officia venarū: z iō nō os vāri in asclite
nisi p aliq necessitatē ppter quā videat aloes puenire. Aut si dat:
det cū ingenio quo pfolet aut rectificē. Reliqua patēt.

Et dūta cū fuerit calitas vt nō solone educas cho
lerā: qm ipa resistit aquositate aliq mō. Et qm necesse
est vt aquositas solone vētris educat⁹: tūc duplicat so
lutio vētris z accidit virtuti nocumētū: imo neciū est
vt extiguat cholera: z solue aquositate nisi cholera sit
trāsgrediēs terminū in multitudie. Et sis tūc pter⁹ eis
que sunt sic myrabolani. est. n. bonū solutiū in hmoi
dispōne sic serapinū est bonū solutiū in dispōne fri
gida. Et ois supfluitas eūonis in quātitate z in tēpo
re est mala z est in calida rector. Et ex solutiuis bo
nis est ius alcanabir z ius galloz decrepitoz z pprie
cū polypodio z ambeto z similib⁹.

Considerādū hic q in hydropis asclite cū causa calida aut cho
lera multū exuberat: z tunc debet euacuari z minus: aut nō mul

tam exuberat: tunc non debet euacuare: quia ipsa resistit aquositate
et quod quandoque necesse est euacuare aqua: tunc duplicat solutio ex
qua duplicatione accidit virtuti nocumētum. Duplicat autē solu-
tio. primo quod tu das vnam medicinā que cholera euacuat: et tandē
opoztebit te dare aliā que euacuabit aquā. Vel possit dici quod du-
plicat solutio isto modo: quod opoztet te plus dare de solutiū: aut
plurib⁹ vicibus euacuare quod si non euacuasses cholera: quod si chole-
ram non euacuasses cholera ericasset aliquā partē aquositatis: quod
opozt quod tu des aliquā medicinā solutiū: que euacuet aquā quā tu
debes euacuare: et que euacuet illā partē aque quā euacuasset vel
ericasset cholera. Considerandū post quod omnis superflua eua-
cuatio in quātitate et tēpore. scilicet in consequenti est mala: sed est re-
ctior in calida. i. est minus mala in calida. scilicet in frigida. Et cū est:
quod in frigida virtus est debilis: cum frigiditas est magis inimica
nature. Debilitas enī quā mala cōplexio frigida facit hereditare
maior: est ea quā mala cōplexio calida facit hereditare: quoniam ca-
lidas calor inato magis est cōueniens: vt Auicē. pmo canone
sen. 2. cap. de pulsū cōplexionū. Itud tamē dictū Auicē. ad con-
trariū intellectū: pōt reduci: vt Auicē. velut dicere quod rector est
supple quod sit mala in calida. scilicet in frigida: quod forsan plus inflāmat
et adiuuat ad debilitandū eo modo quo debilitat caliditas. scilicet resol-
uendo. Quomodo tamē vtrūque dictū possit verificari alio disputa-
bitur. p̄ima tamē expositionē magis ad mentē Auicē. credo ire.
Si enī scdm̄ intēdere voluisset: recta et non rector dixisset. Alka-
nabir. alibi inueni quod est alauda.

Et cū euacuaueris vicib⁹. x. per aliquot dies cū ali-
quo euacuatiū subtili⁹ et cū lacte camellarū et aqua
cafe et religo et minuta fuerit aqua et allentat⁹ fuerit
apostema: tūc rectius erit vt sup ventrē canteria fiant
vt nō recipiat aqua post illud. Et fiant canteria post
abstinētiā et dimissionē solutionis vētris duob⁹ dieb⁹
aut trib⁹. Et sint sex canteria. scilicet tria in lōgitudine icipi-
endo a casu alio casu vsq⁹ ad semur: et tria in latitu-
dine ventris: et expectet post ipsa sūm famē et sitim. Et
rectius qdē est vt in potu sumat iter duas solutiones
vētris aliq⁹ de aperiētib⁹ oppilationes sicut troisci
de amigda. amaris. Lac aut camellarū et caprarum et
pprie arabicarū et pprie cū impiguan⁹ in potu detur
cū eis que solutione ventris educūt aquositatē et sub-
tiliant et puocant sicut feeba et abrotanū et cardamo-
 et alia. Et calefactis ex eis que cōueniant cū hoc epa-
ti sicut cuscute et endiuia et alia.

Considerandū quod per. x. vices nō debes intelligere tñ. x. scellas
vt ascellationes: quoniam. x. vi-
cibus nō minuit apostema:
scilicet tumor: sed per. x. vices
debes intelligē. x. doses me-
dicinarū solutiū. In istis
enī hydropicis sepe educi-
mus et damus in vice quas
doses vt virtus nō debilitet
tur ex eūone multa: tñ si in
x. ascellatōib⁹ fieret alieuia-
tio: fieri poss⁹ qd Auicē dixit.
Per illa canteria nō intelli-
gat quod sint lōga ad modū li-
nee si ipsa dberēt situari sūm
lōgitudine vētrī: et sint pua.
vnu tñ post ali⁹: sicut extra
appet in illis sex pūctis: icipi-
endo a casu. scilicet colap⁹ etc.

Et nō respicias ad illud quod dicitur in ipso ex hoc quod
deceptūne sophistici: et quod dicit quod natura lactis est cō-
traria hydropici: imo scias quod est medicamen iunati
vnu ppter illud quod in ipso est de abstersione: et est pue-
niēs ppter illud quod in ipso est de ppietate sua. Quisq⁹
enī est medicina lubricatiua p̄traria ei quod queris de
cura qualitatis: sed est pueniens cū ppietate sua: aut
ppter egritudines sicut euacuatio et similia sicut po-

nē endiuia in curationibus epatis quod h⁹ egritudines
fridas sicut fit euacuatio et tēdit ad scamoneā in egrī-
tudinib⁹ cholericis: imo scias quod hoc lac vehemētia
suamēti est. nā si homo assidue ipso vtēret loco aque
et cibi sanaret per ipm. Et illud qdē iam expert⁹ fuit
in gbusdā qui peruenērūt ad terras arabī et perduxit
eos necessitas ad illum et sanati sunt.

Spāliter hic doctrinā de lacte resumit. Et pmo quasdā iprobat.
Secūdo ponit regulā et modū exhibitionis lactis. ibi (Lac qdē.) Et
fider adūz quod alig sopbite arguebāt quod lac in asclite nō cōpeteret.
Et assignabāt cām: quod lac est p̄m. i. nocum in asclite: quod sicut mā
asclitis est aquosa sic et lac aque⁹ est. Rīdet Auicē. quod medicina ali-
qua lubricatiua. i. euacuatiua est p̄ria ei quod queris de cura: quod in
qualitate morbo similis: sed in cura queris p̄m: tñ puenit cū p̄-
pietate sua et est simile sicut de endiuia que frida est: et dat in frī-
gidis egritudinib⁹ epatis quod a ppietate p̄fert: aut quicq⁹ illa medi-
cina que est p̄ria in q̄titate ei quod queris: est pueniens ppter egritu-
dines supple māles: quod est euatiua māe illius sicut fit euatio in ter-
tiana cū scamonea. Sic ēr vult. A. quod sit de lacte: quod h⁹ actu videat
p̄trariū ei quod queris de cura: tñ cū ppietate cōfert epati et aquā
educit. Et ideo affirmat quod homo cū lacte pōt liberari sicut accidit
illis hydropicis qui in terris arabī necessitate cōpuli nō habē-
tes aliud nisi lac ex ipsius comestione sanati sunt.

Lac qdē camellarū quisq⁹ administret solū: et quisq⁹
administret mistū cū alijs medicinis in gbusdā quaz
est itētio regiminis nō calefaciētis valde sicut myra-
bolanis cū semine endiuie et semine cuscute et sale na-
ptico. Et in gbusdā cap⁹ est itētio regiminis calefaciētis
subtiliatis sic serapino et granis ei⁹. Et in gbusdā earū
est itētio supfluitatū solonis vētris sicut costo et simili-
bus. Et quisq⁹ admiscet vīne camellarū. Et quisq⁹ sūt
p̄tenti eo loco cibi et pot⁹. Et quisq⁹ addit ei cib⁹ ali⁹.
Et in vtrīsque dispōnib⁹ opozt vt tu verifices in re ei⁹ an
corp⁹ suggat ex eo et nō soluat aut soluat paz: aut sol-
uat plus pōdere suo sūm mēsurā tolerabilē: aut super-
fluat et soluat vltra tolerantia: aut caleat in stomacho
et in vīs: aut perducatur ad infrigidationē: aut fluru vē-
tris educat grossum flegmaticum: aut humo. adufluz
ppter putrefactionē suam si eā receperit.

p̄mo ostēdit multa p̄sideranda in lactis datione. Secūdo ponit
horā et modū dādi docēs coingere nocumēta sicut ex eo pueni-
runt. ibi (Et scias.) Dicit pmo quod lac quisq⁹ ministrat mistū cum
medicinis in quibusdā quarū intētio est regiminis nō calefacien-
tis: supple sed aperiētis et p̄fortantis etc. Superfluitatis solutio-
nis ventris. i. p multū soluat ad quod costus iuuat.

Et scias quod melior hora sumēdi ipm in potu est ver-
vsq⁹ ad intū estā. Et ex regimie bono in dādo ipm
in potu est illud quod expti fuim⁹ multoties et p̄tulit: et est
vt bibat lac camellarū fetaz h⁹ vacuitatē vētris et ab-
stinētiā diei et noct⁹ an ipm: et nō sumat in eis nisi parū
valde. Et si polis est abstinentia corp⁹. scilicet diei et noct⁹ fiat.
Et necessaria qdē est abstinentia noct⁹ que est an ipm:
deide bibat ex eo quod multū est in hora et statū q̄titas
3. ij. aut. iij. et melius qdē est vt sumant. 3. ij. ex eo cū 3. ij.
ij. vīne camellarū: et abborreat aquā aliq⁹ dieb⁹ et p̄si-
deret vsq⁹ ad dies tres et iueniet quod egredit cū puoca-
tiōe primū ei quod bibit: et post illud soluet vēter cū eo
quod bibat ex eo: et fortasse nō soluet vēter cū eo nisi sex
parūper: et nō soluit per ipm nisi quod corp⁹ iam repletū
est ex eo. Quod si soluat vēter ei⁹ vltra quod bibit abstineat
ab eo vna die: aut misceat eū eo illud quod cōstipat. Et si
nō soluit: tūc opozt vt timeat ex potu ei⁹ calefactionē et ol-
mittat ipsum. Et similiter si soluit vltra illud quod bibit:

Gentilis

z tunc quidem opz vt bibat aliquid qđ deponat illud qđ est in ore stomachi ex eo: z vt iteret ipsum admittū cum opoponaco z similibus: imo cōueniens est vt in omnibus tribus diebus sumat de pillulis de opoponaco z similibus cū quātitate pauca que extrahat illō qđ fortasse caseat ex reliquijs eius: aut generat ex eo z pprie cū eructuat acetose z iuenit grauedine. Et ex regimine pferente in huiusmodi dispositione ex clystere in hora. Et opz etiā in huiusmodi dispositione vt dimittat sumere in potu lac vno die aut duobz z vacet ad vaporaciones z emplastra quibus emplastre vter z resoluūt. Qđ si potus lactis non facit accidere aliqd ex hoc z egredis omni die res nō superflue: imo perueniens ad quātitatem duoz vasozum paruozum sicut aqua: sit contentus eo siue sit solum aut cū opoponaco et pillulis solutius de opoponaco et alijs. Et si supfluerit solutio vētris solue ab eo lac vno die aut duobus diebus: deinde gradatim procede in faciendo ipsum potare: z da in potu ex eo lac animalis itaz nutriti ex stipticis: z pmisce cū eo hora qua emulgetur scorie ferri albaceri contrite z ablute cum vino z aceto assate fm quātitatē. 3. xx. z hypoquistidos: amborum añ. 3. v. seminis apij. 3. iij. bacar pondus origani z apij z rutbe z dimitte in ipso hora vna: deinde coletur z bibatur: deinde gradatim perueniatur ad purum: postea ad permistum cum eo qđ soluit ventrem si necessarium fuerit illud.

Causa est: qđ hoc tēpore lac est melius. **C**onsiderandū post qđ antequā membra sint resecta lacte postqđ vadit ad venas lac non multū soluit: qđ mēbra illud sugunt. Et ideo dicit Auicē. non soluit per ipsum nisi qđ corpus iam repletū est ex eo. Qđ dicit in fine. Al basceri. i. talis ferri sicut nos dicimus ferrū dictū azariū. **O**rganū apij zē. Bacar pondus dicit qđ est. 3. ij. ass. 3. j. 5. Dixit notanter bacar pondus: qđ bacar absolute est hedera.

CDe diureticis vō conferentibus nō oportet vt vnū solum adhibeat: imo fiat permixtio de quibusdam ad quedaz sicut sunt petrosilini z ameos z calamentum z assarum z feniculum z semen apij z siler z radix aniden z camepitheos z acorus z splca z daucus et fu z meu z asparagus z semen elus z radix pastinace campestris z kekengi. Et oportet vt optime fiat eozū tritura: ita vt velociter perueniant ad partes gibbositatis. Et cum administras diuretica fortia oportet vt administres postea aliquid de iuribus pinguibus sicut est ius galline pinguis.

CSuperius Auicē. posuit curā asclitidis sacre a causa frigida magis per medicinas que sumunt per os: quarūz intentio vt plus est per ventrem educere z confortare: hic ponit curam per medicinas que per os sumunt que sunt diuretica. Et vult Auicē. qđ medicus nō sit vna sola cōtentus imo permuet. Et causa est quoniā ab eo qđ consuetum nō sit passio: vt primo canone sen quarta. Et in fine vult qđ cum administrueris diuretica: administra res vel iura pinguis ad hoc vt non excozient vie vine. Terantur subtiliter propter causas quā ponit. Fu est valeriana. **D**eu fm quosdā est daucus: fm alios herba cymini.

CIn emplastris vō regula est vt non multiplicent in eis ea que ericcant z resoluunt cum stipticitate fortissima loco eius qđ exuccatur z resoluūt nisi res modica coz fm quantitatē que conseruat sanitatem si illa necessaria sunt sicut sunt spica z thbus z cyperi cum quantitate pauca valde: illud enim conseruat virtutē myrach z illud qđ id ipso est etiam: z facit ipsum non

Super tertio

susceptibile. Medicinas autē singulares que emplastrantur als puluerizantur z emplastra composita inuatiua in hac egritudine iam plurima diximus in antidotario. Et ea que diximus hic sunt experta z inuatiua stercus vaccini z stercus caprini z stercus vacarum pascentiū herbā nō minimā.

Chic ponit emplastra conuenientia in predicta hydropisi. Et primo ponit in eis regulas. Secūdo illa describit z nominat. **I**bi (descriptio.) **C**edit pmo qđ in emplastris ea que resoluunt z subtrahant nō debent multiplicari cū stipticitate fortissima qđ per stipticitate sint stantia loco. i. in loco: z hoc faciunt stiptica oppilando z obturando locū per quē debet resolutio fieri: ideo nō debent poni ista stiptica nisi in modica quātitate zē. Stercus caprarum pascentiū herbā nō minimā. i. pascentiū herbā magnā: z nō parua: qđ parua est valde aquosa: z id stercus est aquosius nō resolutiuū.

CDescriptio emplastri ex eis. Sumat ex hoc stercore vaccino aliquid z bulliat euz aqua z sale: deinde puluerizent super ipsum sulphur contritū z ponat super ventrē. Et iterū stercus caprini cum vīna infantium. Et iterū stercus columbini z bacce lauri z ireos. Et ex fortibus in hoc capitulo est stercus caprini z stercus vaccini in quo ponit aliquid ex elleboro z alscibran z congregant cū vīna camellaz z fit ex eis emplastrum. Et ex cōpositionibz als cōpositis bonis est vt misceant alguadabi cōtrite z dimittant super ventrem hydropici cum dispositione sua postqđ contrite sunt cum ostracis suis z expectet super eas vsquequo ericcent per seipsas. Et ex emplastris bonis est vt fiat emplastrū ex gūma pini z nitro z milio z minuto thbus cum adipe vaccari. Et emplastrū conueniens hydropisi. decoquant ficus carnosae cū aqua z misceantur cum eis mezerion pars vna: nitri partes. ij. camepitheos pars. j. z. 5. Al. forte valde. 15. gūmi pini z cere z byssopi humide z picis z gūmi albotin: oium ana darkimet. iij. meba z est storacis z masticis z aloes et croci z cymarū absinthij z amoniaci: oium ana darkimet. j. castorei sulphuris z amoni z ostracoz piscis nominati añ. darkimet. 5. stercoris columbini z ostracozum babylonicoz z spume maris: oium ana darkimet. iij. lilij celestis darkimet iij. baurach rubei darkimet. j. pmisceant cū oleo de camomilla. Et quando est in epate apostema cōfert emplastrū factū ex herba spice z zinzibere z granis alben z mastice z melliloto z preputijs vitis z camomilla z oleis aromaticis.

Chic ponit multas descriptiones z nomina emplastroz. Alguadabi sunt ostraca qđā marina. Et quādo est in epate apostema. i. aliqd calidū simul cū hydropisi: vnde Auicē. preputium vitis docet apponere ad remittendū medicinarū caliditatem.

CEt ex emplastris pfectis emplastrū modi huius. 15. marchasite sulphuris citrini nitri baurach amoniaci: omniū añ. partē. j. cymini partes duas z duas tertias partis cōiungant cū cera z glutino albotin z vīno et ponat super ventrē. Et emplastrū de castoreo: z emplastrū de absinthio: z emplastrū de ireos nostrum: z emplastrū de euforbio: z emplastrū de colloqntida: z emplastrū factū ex salice: z emplastrū de bacce lauri: z emplastrū diaspermation: z emplastrū colophidis. Et ex eis que puluerizant sunt nitruz z sal assata que puluerizent super ventrem z proprie post oleuz cucu. asinini z oleuz de neriden. Et quādoqđ administrantur super eos medicine rubificantes.

Considera q̄ illa emplastra nō debent intelligi cōuenire quādo est apostema: sed quando nō est. Et ideo iste sermo nō p̄tinuat ita t̄m p̄cedenti sermoni. Solopbidis nomen cōpositiois.

Et quandoq; percutiunt mēbra extrema cū virgīs subtilibus. Et illud qd̄ illaudabile al̄s in longitudine al̄s in latitudine est apud me.

Et illud quod illaudabile est quia dolor sit cum paucis inuamentis: al̄s in longitudine. s. a conuenientia: al̄s in latitudine. s. cure. q. d. non de cura appropriata.

Et quandoq; suspendunt super aqua cor: et que sequuntur ea vesice in quibus sufflati est. Sed ego nō cognosco in eis plurimū bonū.

Quidam forsan imaginabatur vesicas illas vento plenas aquā ad se trahere. sed quia hoc non est credendum dixit nō cognosco in eis plurimū bonum.

De icisione vō myrach scias q̄ partū perficit: nisi in corpore valde fortis: cui potēs est hoc modo tolerare exercitiū tēperatū et sitim et minorationē cibi. Et op̄z vt nō audeat fieri dum possibilis est cura alia. Et rectius qd̄ est vt nō fiat in vice vna subito: et effiet sp̄s subito et cadat virtus: imo paulatim: et vt ipsa nō p̄ueniat ad multā debilitatē. Modus aut̄ icisionis ad extrahendū aquā est iste. Precipit aut̄ ap̄bius vt erigat se eger equaliter si p̄or: aut sedeat equali situ et cōp̄māt ferulētes latera ei⁹ et expellat ea ad inferiora suminis: deinde administret icisio: et si nō est potēs ad illud nō incidat ip̄m. Et si vis ip̄m incidere op̄z vt mēfures inferiora suminis quātitate trīs digitorū p̄iuncto: deinde incide si fuerit initū hydropis ab intestinis. Et si fuerit ex latere epatis fiat icisio a latere sinistro suminis. Et si causa fuerit a splene pone ipsam a latere dextro suminis: et subleua ipsaz vt nō scindatur syphach: deinde excoziet myrach a syphach parūper ad inferiora loci scissionis myrach. Deinde perforatur syphach ita vt sit foramen myrach inferius foramine syphach: quatenus cum egrediet cāna cooperiat illud et retineat aqua p̄pter diuersitatē duorū foraminū: deinde intromitte in ipsam cānulā eream. Cumq; acciperis aquā cum mensura fac lacere ipsuz relupinū: et oportet vt consideres pulsū: et cui inceperit debilitari parumper retine aquā. Cūq; aquā extraxeris in fine extractionis et remanserit aliquid: tunc iam sufficiet vt laborent in ipsam medicinē solutiue. Et quandoq; sunt post icisionē cauteria qui dixim⁹. Et quādoq; sunt in stomacho et epate et splene et in inferioribus suminis cauteria minora. Et quādoq; subtilianf quidam et faciunt currere aquositatē ad saphati: et incidunt ex saphati paulatim. Et est regimē inuatiū: et illō cū sternutatione: et cū omni qd̄ trahit aquositatē ad inferiora. Et oportet tunc vt caueat ne proueniat ex eo ruptura: et vt fiat illō cū eo in quo nō est nocumētū aliud. Et quādoq; pinguis inflatur et testiculorū cū acub⁹ multis: vt aqua habeat resudationes plurimas. Et fortasse succedat icisioni dolor et punctura: quare oportet vt administretur infusio olei anbetini et olei camomillini et olcorū lenitiorū super p̄cturā: et super locū icisionis ponant emplastra facta cū senugreco et semie altee et similib⁹. Et quādoq; sufficiunt aqua calida et olei effusa super locū icisionis cū sedat p̄ctura dimitte ea.

Hic ponit curā hydropis ascitis per incisionē vel canterium vel punctionē. Et p̄mo circa hoc dat cā. Sc̄do dat modū. ibi. (Modus.) Circa hāc sc̄dam partē p̄sidera q̄ apud incidētes hydropicos non videt̄ obseruari illud qd̄ Aui. p̄cipit. s. q̄ syphach a myrach excarnet: s. solū sufficit eis amouē cuti a myrach: vt foramen cū nō occurrat foramini myrach. Saphati est bursa testiculorū.

Sed dubitat. p̄pter presumptuosos: vtrū in ascite sit multū cōueniens curare per incisionē. Et videt̄ q̄ sic p̄mo q̄ cura morbi est cause abscissio. Causa aut̄ ascitis p̄iuta est aquositas: ergo per illius educationē curabit. Iterū simile est de hydropis et alijs apostematib⁹. In alijs aut̄ apostematib⁹ cū collecta sunt: incisione vel ruptura curamus. Amplius Aui. supra de cura dubitet in epate ponit. Et cū accidit vt mē effundat ad spatium ventris: tūc est necessariū vt incidat cutis apud iugina: et aperiat lacertus do: nec appareat rē. Sic ergo erit de ascite sciendū. / Oppositū Aui. sentit. Et omnes auctores in hoc cōcordare videntur q̄ incisio scienda nō sit nisi cū timore magno. Idē Albuca. c. 33. et / Halpab. 7. p̄acti. cap. 27. et Serap. tracta. 4. 7. cap. in fine. Nos iam vidimus multos quibus factū fuerit bezel et nō euasisse ex eis nisi paucos: et ipsi: qm̄ post bezel v̄s erant motu et exercitio: et erant virtutes eorū etiā remanentes: et corpora nō erant extenuata multū: p̄pter illud ergo euaserunt vt puto: quapropter nō op̄z vt administret albezel nisi in corporib⁹ quorū virtus est fixa rē. Vult etiam Serapio sicut statim manifestat post dicta verba q̄ cautela p̄testationis fiat predicendo q̄ in bezel est timor mortis. Causa aut̄ huius p̄or esse triplex. p̄ima. nā qui curat asciticos debet curas ponere nō solū ad aque educationē: sed etiā ad roborationē epatis ne aquā geueret. Quid enī p̄dest aquā educere si eam semper generat epar. Conuenit ergo cōstruere medicinas que simul cū epatis p̄fortatione aquā educant: ex quibus non est bezel seu ventris incisio. Secūda causa est melior: que ex cōmento illius afor. 27. 6. parti. sumit. Quicūq; empici. in hydropicis enī epar et mēbra lassata quasi sub aqua sustētant. Si ergo subito trahat ab eis trahitur inferius: et trahit diaphragma quare moriunt: et ideo cōuenit magis q̄ paulatine resoluat et educat. Tertia causa est. Nā p̄bar macia euacuat aquā eligendo: sed icisio magis vi vacui in qua se quis magis spiritū euacuatio qui subiles sunt. Contraria vō his solunt. / Ad p̄mū dōm q̄ causa morbi cōuenienter nō cum virtutis destructione auferri debet. Similiter etiā ex causa principali ascitis est debilitas epatis ad quā op̄z intendere. / Ad secundū dicendū nō esse simile de hydropis et alijs apostematib⁹ in quib⁹ nō est debilitas in principali membro. / Ad tertium dicendū q̄ cum sanies erumpit ad ventrem ex epate epar iam est confortatum et eicit a se malitiam quā postea nō multiplicat: nec ab ea sui grauitas sustentat: et ideo per ventrē educi p̄or. etiā timor est ne sanies intestina corodat facta acuta. puenit ergo mori incidere. hec aut̄ nō sunt in ascite. / Ad quartū dicendū q̄ regulariter transitus sup̄ principale fieri nō debet. quādoq; tamē vt maius nocumētū cūiet: op̄z q̄ mē trāseat per principale nō q̄ ibi moriet̄.

De euacuationib⁹ aut̄ eorū particularib⁹ cum medicinis afferā ea. Et has quidē medicinas solutinas aquositatis iam numerauimus in tabulis. Et fortes earū sunt sicut lacticiniorū et arbores eorū. Et melius quo malitia eorū frangit̄ est acetuz et poma et cydonia et semina granatorū et p̄prie acetū in quo condita sunt cydonia: aut in quo sunt dimissa aliquibus dieb⁹: aut super qd̄ rozatus est succus eorū. Et ex eis quibus cōficiunt lacticinia sicut lac ascebran et sunt rob et similia. Et syrupus acetosus est melius illo. cum soluitur in 3. eius danieb ex eis que sunt scebran: et p̄prie arbor ex qua fit tyriaca: et extremitates algalati et enforbiū. Medicamen de quo in potu sumit: pondus 3. j. in vitello oui forbillis quod multotiens cōfert in foratibus cum timore maximo. R. galbanum et es vstū et scoriam eris et p̄prie confectum cum medulla panis et factum ad modum pillularū: et herbam que nominatur mendaria al̄s alakarte et succum cucumeris asinini et vinum in quo effusum est pulpa colloquintide. Et ex summa lacticiniorū mezereon est fortis in hoc capitulo. Et eius rectificatio est vt infundatur in

dubium

Gentilis

aceto. Et quandoq; sit ex hmoi syrup⁹ acetosus. Et de amoniac qñq; sumit in potu vsq; ad .3. ij. cū aqua mellis. Et ex eis que equalitati vicine sunt serapini⁹ z ireos. Et semē vitice excoctatū ex cortice suo pfectū cū melle z aqua folioz raffani. Illa vō que sunt salu⁹ briora z debiliora sunt aqua cardamomi media libra cū zuccharo albasir z aqua alkekengi z aqua solatri: z syrup⁹ acetosus de mezereon: z lac camellarū setaz pparatū: z aqua lactis pparata cū virtute ireos: z scoria eris z almezereon z similib⁹. Descriptio aque laci. Donat sup duas libras eius. 3. i. salis gēme z .3. v. turbitū trita bulliat cū subtilitate z accipiat spuma eius z colet. Et in inceptione sumat in potu ex ea tertia pars libze: deinde addat paulatim vsq; ad libzā vnā. Ipsa enī expellit aquā sine calefactione. Et aqua calcei melior est que accipitur ex lacte camellarū. Et melior z laudabilior ex calefactis est illa que accepta est ex lacte caprino z lacte asinino.

Chic enumerat multas z diuersas medicinas simplices z cōpositas troscicos pillulas z syropos. Tu aut diuide sicut vis. Arbor ex qua fit tyriaca, illud est valde occultū vocabulū. Quidā tñ dicunt qd est affodillus. Alchabatī spēs ē titimallī. Si tñ est herba quā de hydropisī Serap. nominat. d. qd alautri nominat: est mibi ignota. Perbā que nominat mēdaria: alij habēt alacart: z qdā habēt que nominat cucumer asininus: alij aliud habent. Rectificationē mezereon in aceto. require a Sera p. cap. de mezereon.

Et ex medicinis resistentib⁹ ad illud z pferentib⁹ hydropisī calide est vt ifundat medietas cydonij in aceto trib⁹ dieb⁹: deinde terat cū pondere sui de mezereō recētī vehemēter: ita vt misceant⁹ z pñcian⁹ super ea medietas pōderis aceti de zuccharo: z decoquat do nec redeat in essentiaz mellis z misceant⁹ oia. Et qñq; appropinquat huic pillule facte de semine mezereon cū zuccharo albasir. Et sunt ex eis in qb⁹ nō est timor in calida etiā. Et ex pfectionib⁹ est alkekēgi: z pfectio nostra de scoria ferri z almezereon in antidotario. Et pfectio quozūdā. R. endiuie z semis apij añ. 3. r. z succi altaracon sicci pondus 3. r. z succi almirberis. 3. r. v. lacce ablute reubarba. de semine: amboz añ. 3. v. succi absinthij. 3. v. ij. succi cucu. asi. z pulpe collogntide añ. 3. v. agarici. 3. v. ij. conficiatur cū iulep z sumatur in potu cū aqua de oleribus: z hoc est medicamen bonum qd qdā pñoz antiquoz dixerūt: z secuti sunt eos qdā posterioroz: z est securius latus qd alkekēgi: z in ipso sunt pfortatio z solutio vētris fortis. Et ex cōpositis potib⁹ est syrupus noster de ireos. Et syrupus hmoi R. eris vsq; añ. i. z terat valde z puluerizet z fini cōlumbini añ. i. z tertiam ramoꝝ rutbe z aliquantulum salis z panis: bibatur illud cum vino.

Et ex medicinis resistentib⁹ ad illud. i. ad caliditatez epatis: z p sunt hydropisī. vel ad illud. i. ne aqua pgreget. vel ad aliū. i. ad malitiā medicine. Euz pondere sui. f. qd sibi puenit. vel cum pondere suo. i. equali rōi ponderi. Cydonij infusi: z tunc dosis v3 esse pauca valde quā in mēte pñdera. Zuccharū albasir. i. illius modi vel parvis. cū aqua de olerib⁹: vt lactuce endiuie vel apy zc.

Et ex pillulis pillule fulurinus z earū confectio. R. scorie eris z folioz almezereon z seminis anisi: omniū añ. partē. i. z fiant ex eis pillule: z sumāt ex eis in potu debilis. 3. i. z fortis añ. i. Et etiā pillule efcebebie: z pillule bierē: z pillule de quinq; z pillule de serapino: z pillule de mezereon: z sunt vltime in asclite sicut pillu

Super tertio

le de reubarbaro sunt vltime in hypofarcha: z pillule de bdellio: z pillule de scebran: z pillule quas dixim⁹ in antidotario: z pillule hmoi. R. laci alscēbran z succi absinthij z spice z turbitū: oim añ. danicb. i. agarici z rosarū: amboz añ. 3. i. informēt pillule cū aqua solatri z bibantur. Pillule bone. R. cort. eris camepi⁹ theos anisi ptes equales: informēt pillule z recipiatur ab eis. 3. i. z fiat subleuatio. Et itez ex trosciscis troscisci de reubar. plurimūz solutui z meliores de mezereon cum seminibus: z troscisci de mezereon sunt de descriptionis alterius note.

Cpillule bierē nomē cōpositioz: z tūc est spatū in quo pōt stare. Et pillule fataci. Acotores: z sunt iterpationes medicoz. Sera p. enī has pillulas enumerat sicut Aul. bic: z Aul. multū sequit illuz. Pillule de reubarbaro sunt vltime in hypofarcha: cā est: qd calefaciūt z pfortat: z leuiter mōdificant epar. Reliqua patent.

De balneis vō illa que sunt humida eis sunt bozzēda: z illa que eis sunt meliora sunt sicca sicut clibanus calefactus post qd tolerauerit infirmus vt ingrediat⁹ ipm z pprie habēs hypofarchā. Cūq; ingredis dimittat caput suū extra ad aerē: vt pueniat frigus ad partes cordis z pulmonis z infrigidat cor eius: z nō magnificet sitis eius: z resoluat corp⁹ eius in sudore eptu berante iuuatiuo. Et si fuerit humida cū aqua thermarū nitrosi sulphureis z aluminosis notis exiccat⁹ uis iuuabit cū eis valde in statu egritudinis: z pprie habēs hypofarchā: z iterando ingrediat⁹ in ea in die vicib⁹ aliqb⁹. Et si nō cadit virtus eius z possibile est eis vt stet in eis per lōgitudinem diei faciat. Et huius qdē generis est aqua maris tepida z calefacta. Vt nūz summersio in aqua frida in fine rei vehemēter est cōueniens. Et de bonitatib⁹ aquarū thermarū est statio regiminis anbelitus frigidū cui⁹ similis deficit in balneis. Qd si aque thermarū nō sunt pñtes: tūc resoluantur aque dulces cū eis que administrant⁹ ex eis ex medicinis: z decoquant⁹ in eis ea que sunt sicut baurach z sulphur z aluinē z synapi z caly z species alle note quas vis. In omnibus enī non sit mālū. Et oportet quidem vt iste aque obuient ventri habenti asclitem z tympanitē z hypofarcham toti corpōi.

Cponit regimē per balnea. Et pñdera qd Aul. thermas nō appellat stuphas: sed thermas vocat Aul. balnea aquarū: nāliter calidatū sicut est balneū petrioli: z balneū de suana: z pñsimilū. Sed balnea potius dicit stuphas: vt supra fen. z. ca. de cura spasmi. Summersio in aquis thermarū: z bz exterior: f. i. aquarū nāliter calidarū. Hoc idē manifestat ex sermone quē Aul. ponit qd de bonitatib⁹ aquarū thermarū est statio boni regiminis in hydropisī: qd anbelit⁹ pōt remanē fridus. f. discoopertus acri: qd tñ nō ptingit in balneis. f. factis in domib⁹: vt sunt stuphe: qd ibi nō pōt remanere anbelitus zc. Ex hoc ergo apparet qd Aul. cen. per thermas intelligit. Summersio in frigida. f. aqua maris. vel in frigida. f. aqua: quia reaggregat membra. Debet tamē etas virtus tempus regio z pñuetudo pñderari. Reliqua patent zc.

Chydropisī autē calida que est sequens apostema calidum: aut sequens complexionem calidā sine apostemate propter debilitatem virtutis stomachi: z non significat hanc speciem hydropisī pculdubio rubedo aque: quādoq; est ppter cor suū: imo inititur in ea fm reliquas significationes: deinde curat.

CIn pñcedētib⁹ Aul. posuit curā hydropisī asclitis a cā frida maxime: bic spātū ponit curā asclitis que est a cā calida. sic enī supra se facturū pñst. Et pñstēdit modos ei⁹ z a quo icipit. Scōdo ponit curā. i. b. i. c. opz vt. **C**hic pñst qd hydropisī. f. asclitis calida est quedā

ziliac
uadā
uaria

est quedam que est sequens apostema calidum scilicet epatis: aut sequens malam complexionem calidam sine apostemate ppter debilitatem virtutis stomachi: scilicet facte propter debilitatem stomachi a mala complexionem calidam velut aque: qz illa caliditas comunicata est epati. Et tunc refutatur littera: dico qz hydropisis calida etiam quadoqz est propter eoz suu: supple qz habet malaz complexionem calidam sicut quando fit propter febrem acutam. Alia littera habet non significat hanc speciem: et tunc exponitur non significat hanc speciem supple sicut significat illam cuius causa est inflammatio vel mala complexio calida epati appropriata. Sed tu dices supra dixi qz rubedo aque non significat de hydropisi calida. Dicendum qz rubedo que est ex quodam colore rubeo sanguineo hoc non significat: sed rubedo que fit ex iniectione et inflammatione illa significat signis alijs coniuncta: imo supple: qz prius inititur in ea scilicet complexionem calida cognoscenda fm reliquas significationes scilicet offendentes malam complexionem. Et hoc maxime refertur ad illud quod dixi fm aliam litteram non significat: quia enim rubedo aque non significat hydropisim calidam: qz quandoqz a stomacho: quadoqz propter eoz vna apparet tincta: qz retinetur vt supra in signis apparuit: ideo inititur in ea: vel in eas. Et Albertus dicit qz probat per duas rationes qz vna rubea non est signis calide hydropisis. Primo qz potest esse debilitas stomachi: vti non fiet vna rubea. Secundo quia potest esse multa caliditas cordis vt febris: vnde fiat vna rubea: tamen hydropisis erit a causa frigida. Et ideo transponitur ter: et non significat rubedo aque propter debilitatem stomachi. Et nota qz primo inuit diuersitatem causarum hydropisis a causa calida cum dixi qz fit propter apostema calidum et malam complexionem calidam. Epatis supple: aut propter debilitatem virtutis stomachi. s. a mala complexionem calidam comunicata epati: et hoc dixi quia stomachus valde comunicat. Als. subiecti. Epatis: est singularis modus loquendi. Et quadoqz est propter cor: scilicet qz habet malam complexionem calidam: et expressit de his membris: qz supra in ca. vniuersali non multum dixerat. Secundo inuit signis: qz significat rubedine. Et tertio inuit aliud. Ad quod sciendum qz oportet intendere fm reliquas significationes: qz fm litteram negatiuam vna non significat: et fm litteram affirmatiuam vna significat qz est causa calida. Sed an sit propter apostema: vel complexionem epatis: vel stomachi: vel cordis: oportet scire per reliqua signa.

Et oportet vt deuenit isti duo simul medicinas calidas oino: quonia addunt in cam et addunt in egritudine: imo est in eis timor magnus.

Primo ponit curas in comuni. Secundo in speciali. (Et regimine.)

Isti duo. s. habentes hydropisim calidam pp apostema: vel pp malam complexionem sine apostemate.

Et non oportet vt attendatur illud quod dicitur qz hydropisis non sanatur: nisi cum medicinis calidis. Multotiens enim significat illud quod testificatur et experti fumus: vt curemus nos et qui fuerit ante nos apostema curatione sua: et complexionem calidam cum infrigidatione. Et ego quidem vidi mulierem quam hydropisis attriuit et magnificata est super eam et morata est fm prolixitatem temporis tam maximam qz eius relatio est incredibilis et sanata est et preparauit seipsam et appetitum suum hoc regimine. Et cum hoc etiam oportet vt attendas latus aquositas aggregate. Nam si tu consideraueris tui latus febre et timor osum: et si consideraueris latus aquositas tui erit error. Oportet ergo vt tu coniungas inter duo regimen cum facilitate: et intende tui in eis que equant et resistunt vincens. Et scias qz quando tu studes in sanando hydropisim et aza et febris stantia sunt: non est tibi possibile.

Istam sniam accepit a Serap. 4. tract. 8. cap. 2. p.

Et regimen in huiusmodi est vt administres aquam solatri et aquam alkekengi et aquas apij et aquam cordumini et aquam taraxacon et est endivia armata. Et oportet vt misceatur cum istis aliquid de lacte et croco et reubar. cum myrabo. citrinis. Et vt administres etiam apud necessitatem illud quod posuimus in ordine

preterito de solutionis de mezereon et alijs. Et oportet vt attendas quod dixit Gal. in cura hydropici calida hydropisim habetis: et descripsimus illud suis dictionibus. Inquit Gal. illud quo preparauimus senem amicum meum in hydropisi a seclite euz caliditate et virtute debili fuit hoc: cibari illuz carne bedi assati et carne alcutugi et alkabin et attangi et similibus ex anibus pane kischebar et infrigidatis et almosus et balbulen et lentibus cum aceto facto ex eis cibario citrino. Et concessi illud ei propter conseruationem virtutis. Et non concessi ei vt vteretur iure omnino nisi in die quo in potu medicinam ei tribuere volui. in illo enim die pmisi vt vteretur ipse zirebegi ante medicinam et post ipsam et non multiplicata fuit sitis ipsius. Et precepi ei vt comederet ista cum aceto medie fortitudinis et solui ipsuz hac decoctione. R. myrabol. citrinorum. 3. vij. sumiterre 3. iij. herbe absinthij. 3. ij. herbe eupatorij. 3. ij. endiuie recetis bacatini spice aromatices. 3. ij. seminis endiuie. 3. ij. rosarum. 3. ij. decoquantur in tribus libris aque do nec redeat ad duas libras et spargatur in ipsa pondus 3. x. zuechari et bibatur. Et iterum cum istis pillulis. R. lac seebzan et zuechari quantum ipsum: congelauit ipsi et dedi ipsas ante cibum suum. Et quandoqz coagulauit ipsum cum lacte ficuum: et dedi ex eo duo cicera aut tria: et dedi ei in potu post illud rob de acresta et acedula. Et feci emplastrum epati ipsius cum frigidis et cum granis condes et mezereon infuso in aceto. Et ex epithimatis super ventrem est illud quod. R. lutum armenum et aquam et farinam ordei et milij et steracus vaccinum et sumum capsinum et cinerem quercus et vitis et inytrisque lateribus baurach et sulphur et omnia sunt cum aceto. Et quandoqz epati eius faciebam emplastra que recipiunt sandaloe: quandoqz ponebam emplastrum de sandalis super epat et resolutionem super sumum et ventrem. Et quandoqz solui cum etiam cum syrupo ros. post qz infundi in ipso mezereon et myrraz aut dissolui in ipso lac alseebzan. Et concessi ei de fructibus ficus siccas et amigdalas et zuecharum: et precepi ei tolerare sitim. Et quando superfluit in ipso permiscui iulep et dedi ei in potu. Et quandoqz ptriui folia almezerion et permiscui cum melle ficuum: et dedi ex eis ipsi ante comestione: et post eam. Et ad vltimum non dimisi eum die vno absqz expulsionem. Nec sunt verba eius.

Primo ponit ea que conueniunt. Secundo ponit curam quam Gal. fecit. ibi. (Et oportet.) Gal. dixit hoc in libro de cura plicularium egritudinum qui liber non est apud nos vt dicitur. Alcutugi et alkabin sunt maneries auum. Balbulen. idest maneries cibi. Panis kischebar est panis coctus in furno quodaz: vnde infra ponit in furno kischebarien. forsan communiter habent furnum ex mala terra. Furnus ergo kischebarien erit bonus furnus. Vel potest dici kischebarien idest panis de simila. Kist enim proprie est pulvis sine cortice. Dicitur ergo kischebarien panis factus ex sola farina sine cortice: vnde deriuatur kischebarien dicitur ab illo. zirebegi modus iuris. ante medicinam vt prepararet. et post ipsam vt abstergat. Bacatim est pondus 3. i. s. vel si est idem qz bachar vel bachari erit. 3. ij. Lys dicit. per illud. expone idest post factas solutiones multas. Vel post illud scilicet imediate: et hoc propter duas intentiones. Una est vt medicina non fiat vomitiua: ne multum eragitet. Secunda vt stomachum confortet: et caliditatem medicine et corporis temperet. Condes. Exponunt quidam qz est thbus: alij qz est conditi. Quid sit conditi Simou ignorat pp multam diuersitatem que est inter auctores: quidam tamen conditi pro elleboro sumunt.

Bentilis

Cibus autem habentium hydropsim opz vt sit paucus et semel in die. Et si possibile est eis vt abstineant a pane tritici propter suam viscositatem et suam oppilationem faciant: et sint contenti pane ordeci cum seminibus. Et si necessarius fuerit oportet vt sit panis de furno kishariam coctus et siccatus vt non sit azimus et sit ex frumento. Et sunt quidam homines qui in eo ponunt farinam ciceris. Et sit eorum vinctuositas ex tali quale est oleum onfancinum: et ex cibus eorum est oleum de seminibus et almaseniati als alesiati quoniam est conueniens eis: et ius galline est iunatium eis. ipsum enim aggregat ad prouocationem et rectificationem epatis.

Crimo ponit cibaria. Secundo refumit clysteria et colyria et diuretica medicas: ibi (Clysteria.) Fit de frumento. s. no viscoso. vel cum semibus. s. apituis vel feniculi et Alefeniati. i. cu aromaticis.

Et cibus quem faciunt christiani ex oliuis et nucibus et alijs. Et oportet vt sint iura eorum aqua ciceris et ius alcanabit et galli vetusti et galline: et proprie cum herba almeudunati. Et sint carnes quas sumunt carnes autem leues sicut alduragi et alcabugi et ascet sez et alsuidet et alcanabit et carnes alcaca et carnes algazel et bedozum et pariorum piscium subtilianis et acutorum et incisiorum: et caro vipere est eis bona valde: sed ipsa quandoque superfluit in siti. Et eorum olera sint sicut apij et sicla et herba iudaea et endiula: aut sumas terre et parum de sumach et porri et rutba et folia carui et calamitum et allia et capparis et synapis. Et grana oia nocent eis propter patientibus tympanitē. De dulle autem phistici et auellane et amigdale. Et quandoque ceduntur eis in hora furtina dactyli et vne passe. Et de fructibus recentibus non conceduntur eis omnino nisi granata dulcia. Vno autem non appropinquet calida habens hydropsim. Verum hīs hydropsim frigidam oportet vt non bibat ex eo: nisi subtile antiquum parum non cum est scilicet neque super cibum: imo post horam et cum sit descensio cibi a stomacho.

Considerandus est hic ponit cibaria que in omni spe hydropisis feroribus conueniunt. Et ideo medicus sollers semper debet ad spēs referre sicut conuenit. Cibus. n. ille asceticus et propter cum causa calida non conuenit: sed magis conuenit hypofarchia. herba almeudunati si est vna pars non inuenio expositionem: sed almeu est meudunati nomen unde venit. Sicut. n. ponit. Simon in quadam parte meū est optimum in comparatione ad alias partes in quibus nascitur. Algazel. i. capitioli vel animalis vni mucus accipit: vt Serap. ca. de musco. Subtilianis. i. habentium virtutem subtilianis et. Et hoc fit cum artificiali preparatione. Vipere. i. serpētis. herba iudaea. i. orobus. Parū de sumach propter sui stipticitatem: et supple parū porri et rutbe. Et grana. i. legumina oia nocent. Causa est: quia sunt ventosa. De dulle autem. i. nucleis phistici et auellane et amigdale: supple conueniunt. Et considera istuz tex. q. decipit ignaros medicos qui phisticos dicunt nocere legentes litteram consequenter ad illam que dicit et grana et. Sed isti non viderūt. A. nec eius mentem. Dulle. n. laudis sunt auellane phistici et amigdale in epate. Et quandoque cedunt eis dactyli in hora furtina. i. raro: et quasi furtive: quia dactyli sunt dure digestionis. Ceduntur autem raro et furtive: vt cum ad eos esset vehemens appetitus. Et vne passe se supple conueniunt eis: nec vult intelligi q. furtive vne passe concedantur: imo regulariter concedunt: quia conferunt debilitati epatis et impingunt illud vt supra patuit: et infra sen. is. z. trac. ca. i. et Rasis in diuisionib. ca. 63. f. de debilitate epatis. Verba vero Serap. in hac mā cōfusa sunt. Considerandum est quod calidam habens hydropsim possit etiam vinū sumere in modica quantitate: multa erit siēte debilitate: et si puerus est bibere sicut supra in mala complexionem epatis calida concessit. Verū habēs frigidā et. In hoc etiam multa consuetudo attendenda est. Et nota q. Aulic. nō vult q. isti

Super tertio

bibant nisi forsan cū cibus descēderit: s. q. hominū p̄suetudo alia est oīno: id hoc obseruare nō possumus nec est irrationale.

Clysteria vero et suppositoria sint ita. Clysteria. n. sint facta ex aquis extrahentibus aquositate cū eis q. sunt sicut syrupus acetosus et similia.

Csyrupus acetosus. Alia ista melior. Serap. etiam syrupus acetosus possit soluere propter incisionē et caliditatez radicū et seminū.

Colyrium bene extrahens aquam. R. seminis vrtice. v. numero: granoz almeudunati xxx. numero: agariici kirat. vj. corticum eris darkinet. xxx. misceantur cūz medulla panis et administretur colyrium: et sumāt ex eo. vj. kirat aut. vj.

CAlmeudunati est vnum de maioribus lacticijs et est catapucia. Kirat pondus granorum ordeci quatuor. Darcbinet. lxxij. grana ordeci. sumantur scilicet ad conficiendum vnum colyrium. vj. et est paruum: quia cum sint medicie acute non debet fieri sic magnus sicut si essent de melle et sale.

CDe diureticis autem sciendum est q. omnia diuretica conferunt eis: et ex eis que sunt illis bona est medicamentum prouocans vrinā: q. R. vrtice kirat. vj. ellebori nigri tantūde: alkekengi darkinet. j. spice idice. 3. ij. permisceantur et sumantur: cuius potio sit. j. aut. cūz syrupo alefeniati. Al. prouocans vrinam. R. xylobal. spice cassie cymini radicis lilij spericon: florum squinantī amigdalorum basir. i. azabrie amomi et semurio et est spēs apij campestris: et petroselinum et est semen apij montani calami aromatici piperis alkekengi siseleos et est aniuden romanum: omnium añ. 3. ij. misceantur omnia: et dosis eius sit aūf. ij.

CQuia aperiant et exiccant aquam ideo cōferunt: et similiter in hypofarcha et tympanite: et non debeant multiplicari in tympanite: vt infra. Alefeniati. i. de spēs aromaticis calidis et aliud et. Lu sit. i. lut. et est serpētaria. alia littera basir. i. aspidillus. Accēbie als azabrie. i. ameos: vel pyrettrum fm quosdam. Semurion: etiam dicit Serap. cap. de apio. Siseleos et est et. idem Rasis in antidotario in confectionibus ad caput.

CDe cura hydropisis hypofarche Cap. 14^m.

Radices vniuersales iuuantes in curatione hydropisis hypofarche sunt iste: et cum hoc iam diximus in ea hydropisis asclitidis conditiones conuenientes ad curationes hypofarche. Et in ea quidem quandoque accidit necessitas flobothomie: si fuerit causa retentio san. menstrui aut hemoroidarum: et fuerint illic significationes repletio nis. In flobothomia. n. tūc erit ablatio prouocationis extinguētis. Et flobothomia qdē vehementius est proportionalis hypofarche q. asclitidis: et lenitas nature in eis est cōueniens. Et qñ est cum hypofarcha se. nō timetur solo ventris et euacuatio cū flobothomia neq. medicine dum nō remouentur. Et troc. de scebram et potatio eorum fm q. narravimus in ea. asclitidis vehemētius sunt cōuenientes hypofarche q. reliqs spēs hydropisis valde. Non ergo opz vt retentio fiat: imo opz vt solvatur semp: et si nō cū alio saltem cū medicina temperata. Et confert vomitus: et cōfert gargarismus mundificans cerebrum et confert solo ventris: et que melior est: est illa que est cū pillulis de reub.

Chic ponit cura in hydropisis hypofarche. Et primo in cōcomparando eam asclitidis. Secundo in spāl. ibi (Et hydropis.) Considerandum primo q. flobothomia est plus proportionalis hypofarche: quia eius currit in venis. Sed asclitidis causa currit in vasis: etiam quia maior in asclite est debilitas: et propter hanc cām nō timetur solutio ventris et. Dum non remouentur et. scilicet febres: vel remouentur scilicet paroxysmi feb. Et propter hanc cādem causam

causam sumptam ex fortitudine virtutis troscisci illi vehemens in hypofarcha conueniunt. Non opz vt retentio fiat scilicet ab eis quod dentur. Vel quod retentio. i. stipticitas.

Et hypropis qdē p:oprie hypofarche adest exercitū incipiēs primū resupinādo: deinde initendo super dorsum aialis: postea ambulādo paulatim sup terras lenē arenosam: et affociet ei qui abstergat sudorem vt nō oppilet resudatio prima a scba et pueniat post exercitū ad calefactionem proprie solis qm ipse est fortis stipticitatis. Et qn vehemens sit calidus sol caueat caput vt nō adueniat ei egritudo cerebialis: et discoperiant reliqua mēbra oia: et sit lectū corū arena si inuenit et cū pulueribus p̄dictis. Cūqz prouocet ab eo sudor abstergat et vngat cū eis q̄ sunt sicut oleū cucu. asinini et silia: et caueat flatus ventoz frigidorum.

Hic in spali ponit curā. Et p̄ponit curā hypofarche facte a flate crudo currēte cū sanguine ad mēbra. Scdo ponit curā ep̄ q̄ sit a caliditate ligificet: ponēs regimē cōe p̄ cibos. ibi (In illa.) p̄tia i duas. p̄rio ponit regimē p̄ exercitiū. Scdo p̄ medicinas. ibi (Et opz vt bibat.) Cōsiderandū q̄ in exercitio opz a leuiori icipere: ab eo in quo sit labor minor: si minor labor est postari supine: maior illo est inuici sup dorso aialis cū ventres: sed adhuc maior labor est ambulare p̄ se. Et pueniat et cū ipse. i. hypofarcha hīs est fortis stipticitatis. i. densitatis in poris: ideo ad hoc vt sudet et ericent humiditates nō sufficit ambulare: sed oportet ambulare ad soles. Tel ipse. i. sol est fortis stipticitatis. i. ericcationis.

Et opz vt bibat dilacca et diacurcuma et alkekengi et: admistrent diuretica p̄dicta et solutina quibus est subtiliatio et ericcatio. Et ex eis sunt tro. de eupatorio cū iunipero et aqua radicii: et in syrupo acetoso cū seminibus cū sit caliditas medicinarū singulariū in ascliti pueniēs in oibus istis: ita q̄ serapinum et costus et almezior et euforbium. Et decoctio iuniperi iuuatiua est valde si decoquatur sola fm quantitatem q̄ ex ea rubeat aqua: deinde sumatur pondus. 3 iij. de iunipero et bibatur de illa aqua desuper: et sumantur in potu et ameos et sal altabarset et cyminum. In illa autē que fit a calida opz vt flōmia fiat vt egrediat virus malū et prouocetur. Si aut sudor procedat rectificat complexionem epatis per hoc q̄ reducit epar ab inflāmatione ad complexionem naturalem.

Considera q̄ iuniperus q̄qz pro sapina sumit: vñ sapina ē iuniperi noia: vt Sera. in illa: et prouocetur. i. sudor: vel vena: q̄ sudor eruberās vel pcedēs rectificat cōplonē epatis: et cā est: q̄ ammo ut illud virus qd currebat ad epar ex carniū eliquatione: qd in epate oppilabatur non habens exitum.

Et cibatio hypofarche calide et frigide et toleratio sitis eius est sicut in asclite frigida et calida ipsa.

Quod dicit de cibo p̄z et.

De cura hydropisis tympanitis.

Cap. 15^m.

Non in curatione eius est vt euacuetur humor humidus si ipsa est propter retentionem eius et vt confortetur stomachus si fuerit causa ipsius debilitas: et tēperet epar cum epibmatibus et alijs: ita vt non superfluat eius vaporatio: et floborhonia qdē nō igredit in hoc ca. nisi raro: imo melius est vt soluat natura cū facilitate. Et opz vt nō ad sit multiplicatio solutinoz: et opz vt admistrentur diuretica: sed nō sit supfluitas in eis. Supfluitas. n. in eis pducit ad gnōnē vaporū p̄limoz: deinde admistret facietia eructationē et solutina vētositates. Et fricet vter ei cū alijs multoties et vapores cū milio et fure si fert ei. Et silr pillule ebibite et suppositoria.

Hic ponit curam tympanitis. Et primo in cōmuni magis: tages et cura eius q̄ vt multū fieri. i. qn epar est calidus et stochus frigidus. Scdo ponit curā eius fm spales quas dā cā. ibi (Et si fuerit.)

Cōsiderandū q̄ flōmia raro igredit: q̄ ei? mā in vena nō currit: si igredit cū ēē ibi aia calidū: vel ēē inflāmatio in epate ex sanguine. Nō debet multiplicari solutina: q̄ mā ē vt multū vel si plus vētosa. Deinde. i. facta cōne qn aī cā euaporatiua noceret vaporē cū milio et sulphure si fert: si supple si nō vapora cū fortioribus.

Et q̄qz necessarium est ponere ventosas cūtiuas super ventrem eius multoties. Et opz vt alienent grana et olera et lac et fructus recentes.

Ventose euacuatue. i. ventositatis sunt sine scarificatione. Aliener: q̄ sunt multiplicatiua ventositatum.

Et si fuerit hydropisis tympanitis et malitia cōplexionis calide: oportebit vt in potu dentur que sunt sicur aqua feniculi et melliloti et apij et camomille et tribulorū. Et si fuerit hydropisis tympanitis ex malitia cōplexionis frigide oportebit vt in potu dentur cyminū et anisum et castoreum et ameos et masticeum cyminum et thus semper: et confort ei cōfectio de acoro cū nigella dicta in antidotario: et iterum ameos et iuniperus cyminum et sal tabarset. Suppositoria. i. cyminum et baurach et folia ruthe: fiat ex eis colyrium. Et ex elysteribus oleum rutaceū ipsum solus aut cū baurach est resolutiuum ventositatum.

Et si fuerit hydropisis tympanitis ex malitia complexionis calide. i. in epate et stomacho densit. Cōsidera q̄ ista que dat sunt ad aperendum et resoluendū ventositatem: p̄supponit tñ te epar i frigidasse in frigidatione cōduent. Et si fuerit et ex malitia complexionis frigide. supple maxime in stomacho. oportebit. p̄z. Et addit colyria et elyteria q̄ ventositatem resoluunt et.

De doloribus hypocūdriz.

Cap. 16^m.

Hypocūdriz eueniunt dolores mordicini et extensiuivētos et alij. Et quādoqz fiunt propter causam epatis multoties fiunt causa diaphragmatis: et quādoqz fiunt cā splenis: et quādoqz fiunt causa apostematis in mēbris carnosia que accidunt in costis: et non est timor in eis. Et quādoqz accidit illud in febribus et multoties currit in crisisibus. Si autem non fuerit dolor: aut fuerit dolor parvus ad frigidiora tendens: et humor declinūs ad partes capitis cadet crisis illic. Et si fuerit cum dolore et punctura: aut declinūs ad lumen et ad inguina: aut ad dorsū et alcatiz: tūc sit crisis cō solonevētris: aut p̄uocatione vrine. Et q̄qz tēdunt hypocūdriz et myrach vētris p̄p siccitate sequentē malitiā complexionis: aut apta iūtrifeca. Et tensio qdē hypocūdriz multiplicatur in febribus pestilentialibus.

Quemadmodū Aui. fecit in sen. 13. ita facit et hic: q̄ postq̄ de dispositionibus epatis determinauit determinat de dispositionibus partium circumiacentium extra epati vt hypocūdriz solus illas enumerās et significat illarum: non aut curam ponens: q̄ cura ex causa causarum pendet: et dicit q̄ in hypocūdriz et c. alij. i. modi dolor in mēbris carnosia supple aut causa apostematum que accidunt supple et. et nō est timor in eis. i. apostematibus vel doloribus costaz vel carniū sicut q̄ est dolor cā epatis: et q̄ accidit illud. i. dolor hypocūdriz et c. et cō in febribus. si aut supple cū tensione nō fuerit humor declinūs et c. supple q̄ subtilis cadit crisis illic. i. in partibus capitis fluxu sanguinis nartum. vel dixit nō fuerit dolor: q̄ materia sursum ascendit: et si fuerit et c. ita q̄ cum dolor tendit ad alcatim aut dorsum: erit crisis cum p̄uocatione vrine. sed si ad inguina et lumen erit cum fluxu ventris vt p̄p. 4. partic. 4. 73. afo. f. Quibus cūqz hypocūdriz suspensa et c. Et tētio hypocūdriz multiplicat in fe. pestilentialibus p̄pter defectū virtutis: vnde sit euaporatio absqz resolutione et.

ExPLICIT. 14. sen.

DDd 2

Gentilis

C Fen. xv. de felle et splene et dispositionibus eorum.

C Tractat. i. de anathomia fellis et splenis et icteritia.

C De anathomia fellis.

Cap. p^m.

Est est chistis pendens ab epate ad prem
stochi ex tunica vna nervosa: et hz orifi
cui ad epar et in ipso est meat⁹ attrahens
hmo: et subtile pueniēt ei et cholera citri
na. Et p⁹tinuat meatus iste cu ipso epa
te et venis in qbus generat sanguis. Et
sunt ei illic rami plurimi nervosi quāvis sit itroitus p
pendicularis eius ex cōcavitate: et hz orificium et mea
tu ad p⁹te stochi et itestinoz in qbus mādāt ad partes
eorum superfluitatem cholere fm q diximus in lib. i.
Et hmo qdē meatus p⁹tinuat ramus cu duodeno. Et
q⁹q⁹ p⁹tinuat res pua ex eo cum fundo stochi: et q⁹q⁹
accidit res ecōtrario: et puenit maior p⁹tinuitas cu vase
grosso ad fundū stochi et minor ad duodenū. Et in plu
ribus hoib⁹ est meatus vnus p⁹tinu⁹ cu duodeno. In
troitus vō cānule suggētis cholera primus est itro
tus cānule vesice in vesica. Et de p⁹ctitudine qdē me
dicorū antiquorū fuit noīare fel chistis minorem sic de
cōsuetudine eorū fuit noīare vesicā chistim maiorem.

Sen. 13. ad p⁹te Aui. determinavit de dispōnibus mē
broz que sunt factia nutritiōis: deinceps vsq ad. 20.
sen determinat de dispōnib⁹ mēbroz q sunt expurgati
ua supfluitatū illius. Sicut et stomachus et epar nutri
mētū faciebāt p⁹to sic sunt qdā mēbra q supfluitates
nutrimētū faciūt in stochi recipiūt vt itestina: qdā vō supfluitates
recipiūt nutritiōē facti in epate: et istis qdā sunt q a p⁹auo sug
gūt vt splen et fel: qdā vō q a gibbo vt vesica et renes. De dispōnib⁹
vō illoz Aui. sic psequit. Quia p⁹mo determinat de dispōnib⁹ mē
broz q trahunt supfluitates a p⁹auo epatis. Scdo determinat de
dispōnibus mēbroz q chili supfluitates recipiūt vt sunt itestina.
ibi (Creator.) Tercio determinat de dispōnibus mēbroz q a gibbo
epatis supfluitates recipiūt: sicut sunt renes et vesica. ibi (Creati
sunt renes.) Ordinis vō cā multiplex posset cōsiderari quā p te cō
sidera. P⁹ria in. d. p⁹rio ponit illoz mēbroz anathomiaz. Scdo
de dispōnib⁹ illoz erequis. ibi (Icteria.) P⁹ria in. d. p⁹rio ponit
anathomia fellis. Scdo splenis. ibi (Splē.) P⁹ria in tres. p⁹rio p
anathomia docet cognoscē fellis subaz: figura: situ: alligatiō et opa
tione: et nomē. Scdo ostēdit iuuamēta et vilitates q ex ei⁹ opatione
pueniūt. ibi (De iuuamētis.) Tercio ostēdit nocumēta q accidunt in
corporib⁹: qn eius opatio nō recte pcedit. ibi (Et qn nō attrahit.)
Cōsiderandū p q si cholera vadat ex felle ad stochū: solū vadit vt
digonē iuuat: nō vt abstergat vel mūdificet: et id p⁹uus fuit meat⁹ q
ex felle venit ad stochū: in qbusdā pp erroze i p⁹n gnōnis cō fit:
vt h. A. 2. 2. de cōplonib⁹. S. c. 6. C⁹ Introit⁹ vō cānule. Cōsiderādū
q nō orificiū vesice igredit in vesicā: q est qdā meatus angustus:
postea dilatatus in ampliū: sic in felle: q est sicut quedam pua ve
fica: et hoc est q Aui. vult dicere. proximus. i. similis.

C De iuuamētis vō in creādo cholera est mūdificatio
epatis a supfluitatib⁹ spumosis. Et iterū calefactio ei⁹
sicut accessio ignis sub vase et subtiliatio sanguinis et
resolō supfluitatum et cū motione egestionis et mun
dificatione itestinoz et coartatione eius qd mollifi
cat de lacerto in circuitu eius.

C De iuuamētis vō in creādo. In felle cholera: ista creatio nō fit
nisi pp separatiōē cholera a sanguine: et mūdificatio et calefactio ei⁹
f. epar. sic accessio sub vase. i. sic calefit vas ab igne succeso sub eo:
sic et fel calefit epar. et resolō. i. ei⁹ supfluitatū cū motione egō
nis et coartatiōe. i. stimulatōe et euigilatione ei⁹ qd mollificat. i.
relaxat. in circuitu eius. i. in ano. f. de lacerto. nā ex illa stimulatōe
lacertus ani relaxat et apitur vnde egestio educitur.

C Et nō fuit creata in plurib⁹ fellib⁹ via ad stochū vt la
uarent humiditates cū cholera sic lauant būiditates

Super tertio

testinoz: nisi q: stochus ledit p illas et patit naufragz et
corripit digō in ipso p illud qd misceat cibo de humo
re illo: et adueniūt ei ex vena pulsantili et nervo q p⁹tinua
tur cu epate duo rami valde pul: et fel qdēz sic vesica
vnā hz tunica composita ex spēbus villoz tribus.

C Cōsidera hic. Supl⁹ in fen. 13. de egritudinib⁹ stochi vbi de h p⁹se
cte diximus: et sunt dicta. S. 6. de iuuamētis ca. 3. Cū aut vesica et
fel duas habeāt tunicas vel vnā: disputabitur fen. 19.

C Et qn nō attrahit fel cholera aut attrahit s3 nō com
plete eueniūt ab ea nocumēta. cholera. n. cu retineat supra
fel facit possidere apata epas et icteritiā: et q⁹q⁹ putre
fit: et facit accidere febres malas: et qn currit ad mēbroz
vine cū supfluitate vlcerat: et qn currit ad mēbrū ali
qd accidit herisipila et formica: et qn spargit in corpe
toto geta absqz ebullitiōe accidit icteritia: et qn currit
a felle ad intestina cū supfluitate facit incurere solo
nem ventris cholericam et rasuram.

C Quod dicit pater et.

C De anathomia splenis.

Cap. 2^m.

Plen oīno est eductorius fecis sanguis et adu
stiois ei⁹ et sūt melia nālis et accitialis. Et inest
ei p⁹prietas qdā et virtus ei⁹ resistēdi cordi ex
latere et epati et felli ex latere. Cūqz trahit tur

biditate sanguis digerit ipm: et qn acecit aut fit pōti
ca fit cōueniens ad cōmouēdū os stochi et pparandum
ipm vt coria et tēperādū caliditate eius mādāt eaz ad
ipm in vena magna. Et qn debilitat splen a mundi
ficatione epatis: et que sequunt ipm et melia: accidunt in
corpore egritudines melie. s. ex cancro et varicib⁹ et ele
phantia et ipetigine et lētiginibus nigris et morphea ni
gra: imo melia lepra et reliqs. Et qn debilitat ab edu
cendo illud qd opz exire de melia ab ipso: opz vt fiat
magnus et magnificet et apostemef: et vt nō sit ei qd ge
nerat de melia locus in ipso: et vt retineat illud qd cō
mouet stomachū. Et qn mandat eā cū supfluitate for
tis fit fames. Et si fuerit acetosa et nō fuerit supflua tūc
fac vomitū et facit naufragz. Et q⁹q⁹ facit accidē in ite
stis excoziatiōēz melicaz mortiferā: et cū igrossat splē
arescit corpus et arescit epar et est magis nocens epati.
Et q⁹q⁹ adurit melia in splene declinās ad acetosita
tē temperatā: et q⁹q⁹ effundit plurimuz abhominabi
lis ad stomachū et facit accidere vomitū melicum. Et
qn est ei piodus et accidit ex ea subuersio stochi: cūqz
multiplicat ei⁹ melie et nō est illic feb tūc est. ppter de
bilitatē retentive aut fortitudinez expulsiue: et qn mul
tiplicat ei⁹ retentiō est tūc ecōtrario. Et splen qdem est
mēbrū lōgū linguosum cōiunctū cu stochō a sinistro
suo vsqz retro: et vbi est dorsus attrahēs meliaz cū col
lo p⁹tinuato cū p⁹cauitate epatis vbi cōtinuatur collus
fellis et expellit ipam cū collo orto ex interiore eius: et
eius p⁹cauitas sequit stochū et gibbositas ipsius sequit
tur costas: et eius suspēsiō cū costas nō est cū ligamētis
pluribus fortibus: imo cū paucis villosis vigozaz cūz
pāniculis costaz: et ab hoc latere p⁹tinuat cū venis ge
tis et pulsatiuis. Et latus ei⁹ p⁹cauit supficiale venit su
per epar et stochūz quāvis sit egdistās inferiori pti epa
tis cadēs apud inferius stomachi: et p⁹tinuat inter ipm et
iter stochū vena icarnata cū vnoquoqz eorū: et in ipso
est suspensio

Gentilis

fit gñonis cholere. Accidit ergo icteritia a vicinitate apatus calidoz: ppter ea qz alterat cōplonem: quānis qñqz accidat illud ēt fm semitā oppilationis z pphibitionē eñonis: z frida sunt digniora ad generandū cho-
rā nigrā. hec ergo est illa q facta est pp multitudinem.
Cponit quasda diuersitates in hoc mō icteritiae facte a multitudine cholere: z bz tres: sicut tres ponit diuersitates vel distinctōes. Secūda ibi (Et hec multitudo.) Tertia ibi (Et multitudo.)
Cfacte autem ppter priuationem eñonis: aut est priuatio ab epate: aut a felle: aut ab itestinis z membris alijs. Et qñ nō euacuat ab epate: aut est cā in agente: aut in istrumēto. Et cā que est in agente est debilitas virtutis sepatiue: aut debilitas virtutis expulsiue. Et cā q est in instrō est oppilatio meat: aut ei qd est iter epar z meatū. Et bulus quidē generis est illa que generat ab apostematibus epatis calidis: z duris z huius generis est icteritia que est cū frigore ppter debilitatem epatis: quare cōstipant eius meatus: z illa que est ex coartatione ēt z reliqs causis oppilationis. Et scias qz quādo peruenit oppilatio retinens cholera in epate in quocūqz locorum sit epatis z fellis: opz vt ex ea fiat epar calidius qz est: z genere cholera plus ēt qz ea que generatur in dispōne sanitatis. Facta autē causa fellis: aut ppter debilitatē eius ab attrahendo ex epate: z scipue cū est cū debilitate epas a separatione z expulsiōne: aut ppter vehemētiaz virtutis attractiōis z implet ipm valde vice vna z nō capit ipsam ppter illud qd ipm repleuit z extēdit ipm: deinde cadit virtus eius z nō trahit: aut ppter casus oppilationis in meatu eius ad itestina. Et quandoqz fit illa oppilatio propterea qz vehemētē retinet in epate illud qd ad ipsius pcurrit de cholera subito ppter multitudinē generationis: aut vehemētiaz expulsiōis epatis: aut attractiōis fellis: quare cooperitur officiu meatus ex eo qd retinet z cum virtus alla debilitat: z qñqz fit ppter reliquas cās oppilationis. Et illa q est in colica fit ppter rea qz humor viscosus glutinat faciem meatus: quare cholera nō effundit ad itestina: z hec est illa cuius cā est colica. Est. n. icteritia quedā que fit cū colica z non est eius cā colica: imo sunt ambe simul cōcantes in cā vna: z est oppilatio pterita que puenit ad meatū fellis ante qz accidat colica z pphibuit cholera effundi ad itestina z abluere ea: post qz ergo hec fuit prohibita ad hoc vt effunderet ad itestina nō fuerūt abluta: z multiplicatae fuerunt in eis humiditates z cōmouerūt colicā z accidit vt cholera rediret ad corpus: quare cōmouebit icteritia. Et in omni qdem oppilationē in meatu epatis ad fel: aut in meatu fellis ad itestina q est ex icarnatiōe aut poro nō sperat sanitas. Facta autē ab itestinis est illud qd qdā existimāt qz quādoqz accidit vt aggreget in itestinis z ppter colō cholera plm que lā effusa fuit ad ea: z nō egredit ab eis propter causas resoluentez: quare non iuenit cholera que est in felle locū in quē euacuet quāuis meatus sit apertus: z hoc valde paz fit z quasi longiquū: qm cholera qñ multiplicat z colligit in itestino extrahit seipsam z alia nisi accidat sensui vt destruat aut expulsiue vt cadat.
Cdetemiat hic de icteritia citrina que fit pp pphibitionē eñonis. Et p pmitit diuisiones. Secūda ereg. ibi (Et qñ nō.) / hec bz tres.

Super tertio

Primo determinat cās icteritiae: cuius cā est pphibitio eñonis ab epate. Secūdo eius cui? cā est a felle. ibi (Facta autē cā fellis.) Tercio cuius cā est ab itestinis. ibi (Facta autē ab itestinis.) Circa scōz pter pphibitā qz sermo Aui. de icteritia in colica pōt duplī exponi. Vno mō qz Aui. velit ostēdere duos modos icteritiae citrine in colica. vñ cuius cā cholera pōt dici colica. aliū cuius cā nō est cholera: imo ambo hnt vñā in radice cām. scdm modū rāgit ibi. est. enis icteritia. / Ad primi euidentia pphiderandū qz tunc colica pōt dici qz est cā icteritiae qñ prius accidit colica: z post cā sequit icteritia. cū ergo accidit dolor colicus ex mā flegmatica existente in itestinis: tūc illa oppilat meatus cholere ad itestina: fit ergo reditus cholere: z sic icteritia. Alia vō dicit icteritia que simul fit cū colica: ita qz vna nō est cā alteri? s; ab vna cā. pcedit q est oppilatio sic. A. de. clarat. / Alio mō pōt exponi sermo ille Aui. qz Aui. solū vñ modū velit ponere icteritiae cholericę z icteritiae qñ fit cū colica simul: pp qd sciēdū qz cū colica dicat passio in itestinis: z in colon: ppter nō dicit de se facere icteritiā. nā meatus q venit a chisti fellis non venit ad colon sed ad duodenū qd p magnā distātia distat a colone. dolor q colicus sine passio colica. ppter cā icteritiae ēd nō poterit: s; dicit colica icteritia qñ ambo ab vna cā sūt sicut a multiplicatio-
ne humiditatu i duodenū: vñ accidit ad corpus cholera reuerti ex pphibitione exitus. accidit et itestina nō purgari: z exide fit colica. Exponat qz ista sic. z hec est illa icteritia: cuius cā est. i. eē dī colica. est enis. i. icteritia illa qdā icteritia que fit cū colica z nō est. z q dicit deinde parēt. C Sed tu dices ipse supple dixit. facte autē p priuationē eñonis zē. mēbris alijs. vñ iā specificasse quō eñō cholere pphibet ab epate: felle z itestinis: sed quō ab alijs mēbris nō declarauit. / Dm qz p alia membra voluit intelligere nist itestina: nō posuit ibi aut sed z. / Vel dōm qz pphibitio eñonis a membris alijs: z maxime acutis densitate. de hac aut supple dicit.
C Icteritia autem nigra splenetica ipsa in modis sue generationis est fm icteritiam cholericam: inquantū eius generatio est ppter oppilationēz vtrorūqz meatū: z inquantū eius generatio est propter debilitatem quāsdam virtutū z fortitudinem quāsdam carum. Tercū icteritia nigra epatica quādoqz est ppter vehemētiam caliditatis epatis que adurit sanguinem ducēdo ipm ad nigredinē z facit multiplicare melancholiā in corpore. qz si ipsa inuenit ex splene z meatu aliquid cōpletur res: z quandoqz est ppter vehemētiaz frigiditatis eius: quare propter ipsam cōsturbatur sanguis z nigrescit. Et quādoqz est illud frigus cum siccitate z quādoqz est cū humiditate z quādoqz est ppter apostemata frigida dura. Icteritia vō nigra que est causa corporis totius aut est ppter vehemētiam caliditatis corporis totius z adurit sanguinē faciendo nigrū: aut propter vehemētiaz frigiditatis z congelat ipsū z de-
nigrat eū. Et omnis icteritia citrina aut nigra q est ppter corpus totum est causa venarum pcedētium in toto corpore z est corruptio cōuersionis sanguinis ad ipsam fm cōplexionē corruptionis cōuersionis san. ad materiā hydropisis hyposarche frigide: quāuis nō sit illic corruptio apparēs in epate imo sit in venis tñ. Et tibi qdem possibile est vt diuidas z scias qz icteritia nigra qñqz fit pp multitudinē: z qñqz fit ppter retentionem: z fm q dictū est in citrina.
Cdetemiat de icteritia nigra. hec autē fit a splene aut ab epate aut a corpore toto: vt supra posuit Aui. Primo ergo declarat cās icteritiae nigre facte a splene. Secūdo ab epate. ibi (Tercio a toto corpore. ibi (Icteritia vō nigra.) Quarto diuisione cā citrie icteritiae adaptat ad nigrā. ibi (Et tibi qdē possibile.) C dicit qz cā icteritiae nigre spleneticę est sicut citrine q fit ppter oppilationē vtrorūqz meatūz. est. s. epas ad splenē: z splenis ad stomachū: z ppter debilitatē quāsdā virtutū vt separatīue z expulsiue epatis: z fortitudinē quāsdam vt fortitudine attractiue splenis quādoqz vñ subito implet splenē: vt dixit in felle: aut fortitudinē expulsiue ad corpus totum aut debilitatē attractiue splenis. Circa tertiā pte cōsiderandū qz cū humores ppter pncipalē in venis: tunc maxime cā totius corporis dicit fieri icteritia qñ in venis a toto pceden-
tibus est

abus est mala cōpō: vi humores alterabunt in toto sicut ptingit in hypofarcha, quāvis illic, in icteritia, culus cā est totus corpus: corruptio apparēs supple in hypofarcha est corruptio apparēs in epate, vel dicit apparēs q̄ fm veritate op̄ q̄ sit corruptio in epate vbi debeat humores generari. Qd̄ enī est p̄n maloz humoruz in toto: est enī p̄ncipium bonoz humoruz in toto.

C Et q̄n q̄ aggregant vtrūq̄ icteritie sil aut q̄ cholē z ei q̄ ipsi cōmiserit ex san. accidit adustio z sit nigra z cō ponit ambo hu. aut q̄ in vtrifq̄ laterib⁹ simul ē nocu mentū. I. latere epatis z cholere z latere splenis: z iā exī stimaverit quidā q̄ cholera accidit subito z melia nō accidit subito: z fuit eorum intentio ad hoc q̄ cā generationis cholere est fortior causa generationis melie z melia generat paulatim: z res nō est ita quāvis sit plurimuz fm q̄ ipsi dixerūt. Et quandoq̄ accidit etiā icteritia nigra vt sit crisis egritudinis splenis z q̄ similantur eis cuz nō reminiscit nā tēdēs ad p̄t̄ excussio nis pp cām nocitiuā. Et plurimis qd̄ hñtū icteritiam citrinā accidit p̄strictione naturaz eoz pp retentionem excitatoz moridicatū quem tu sciuiti.

C Cōiūctim declarat de eis. Et p̄ oīdit cām euentus vtriusq̄ simul ponēs opinionē quorūdā: sp̄litter et t̄gēs quosdā cām in icteritia citrina z nigra quasdas significaciones. Scdō ponit in icteritia. ibi (Et in illo qd̄.) **C** Considerādū q̄ h cā cholere sit fortior q̄ melie: q̄ subito magis vtrūq̄ gñat cholera q̄ melia: tū nō oīno oīn eoz est vtrūq̄ in icteritia citrina et paulatim fieri pōt q̄nq̄: sicut q̄nq̄ nigra in cōparatiōe ad illā pōt fieri subito. **C** Considerandus postea q̄ etiā melie nālior est per ventrē aut per vrinā q̄ sit per cutim vel ad cutim: tunc ergo nā non reminiscit quando coacta expellere nō expellit ad naturāliorem p̄tem sed ad cutim.

C Et in illo qui habet icteritiā frigidā z non curatur neq̄ resoluatur eius materia est timor: z pluribus eoz associatur mors subita. Reliquē autē species sunt icteritie epatice que est ab apostemate: z est illa quam dixit Hip. z dicit: cum epar est in icterico durum: illud est significatio mala.

C Et q̄ significat plurimū nocumētū in epate cū humore cholero cuius morus subit⁹ est: z iō subito occidit, reliquē autē spēs que nō fuit a selle vel corpore toto zc. z dicit. f. o. particu. afoz. illo afoz. 4. z. f. icteritici si epar zc.

C Et Hip. quidem tam dixit in quibusdā q̄ ad ipsum referūt q̄ icteritie est species mala in vrina patiens in qua est similitudo berbī: z est cuz ea profundatio in ventre z se. z tremor debilis z est debilitas in locutiōe ex liquefactione: z ista interficit vsq̄ ad. xliij. diem.

C Et Hip. qd̄ dicit. iā in qbusdā q̄ ad ipm referunt. I. in qbusdā que sibi iponunt: q̄ forsan in aliquo libello p̄lii qbusdā dictis q̄rti re. acu. aut p̄lii libro de exp̄m̄is. z cā oī hui⁹ ē: q̄ oīa illa significāt caliditātē inflāmatā: vñ ex adustioe sit vrina berbina: z pp siccitātē vtrūq̄ pfundat z extenuat: z debilis tremor mēbroz a debilitate z resolute vtrūq̄ z obilitas interficit ad. i. 4. q̄ ē l. min⁹ acutoz q̄ gō ē bec febris cū icteritia. attū possit iterficere an h̄ d̄tū tenore zc.

C De signis icteritie citrine.

Cap. 4^m.

Scias q̄ in pluribus icteritijs citrina z nigra tingitur vrina: z quantovrina est plus citrina est acutior z magis significatiua sanitas epatis z virtutis eius.

C Ponit signa icteritie. Et p̄ ponit cōe signū. Scdō signa fm vnam quāq̄ causā. ibi (Et quāto.) **C** Et bec in duas. p̄mo ponit signa icteritie citrine. Scdō nigre. ibi (Facta.) **C** P̄ia in duas. p̄mo ponit vneria signa in icteritia citrina s̄ diversitatē cap. Scdō ponit signū quoddā sumptū a pulsu. ibi (Et pulsus.) **C** P̄ia in. d. nā icteritia z est quedā cretica z quedā nō cretica. p̄mo p̄ ponit signa icteritie nō cretica. z cretica. ibi (Et vō.) **C** P̄ia i. d. p̄mo ponit signa icteritie facie a cā itrefica. z signa facie a cā itrefica. ibi (Vene nosam.) **C** P̄ia in. d. p̄mo ponit signū quoddā cōe. Scdō ereg. tur. ibi (Facte aut.) **C** Considerandū q̄ qñ in icteritia vrina tingit

significat expulsiue fortitudinē. Et iō Aui. i. cas. sen. z. de vrinis. In icteritia cōmendat vrinā cui⁹ tinctura cēt tanta q̄ possit tingere pannū. Dixit autē in pluribus: q̄ qñq̄ nō tingit pp defectū eē expulsiuā epatis que ad vesicā z renes expellunt.

C Facta autem malitia complexionis calide in epate signa sunt signa nota siue sint signa illa cū signis apostematum calidorum aut non: sicut cum non albescit cum ea egestio ea albedine quāz habet in oppilatiua: immo quandoq̄ tingitur plus z non sentitur grauitas que sentitur in oppilatiua z minoratur appetitus z multiplicatur sitis z exiccatur corpus z rubescit vrina z raro fit subito.

C Cā icteritie oēs reducūt: aut ad malitiā cōplonis calide cū apate vel sine. Aut ad oppilationē. Aut ad debilitatē vtrūq̄ ep̄is a selle. **C** hec. n. diuisio oēs modos icteritie cōprehēdit. p̄mo p̄ ponit signa icteritie citrine facie a mala cōplone calida. Scdō facie ab oppilationē. ibi (Et oppilatiue.) Tercio a debilitate virtutū. ibi (Et i. illa.)

C Mala q̄ cōplō calida: aut ē in epate: aut selle: aut in toto corpore. p̄mo p̄ ponit signa p̄me icteritie. f. q̄ sit a mala calida cōplone epatis. Scdō ei⁹ q̄ sit a caliditate z inflāmate fells. ibi z si fuerit cā. Tercio eius q̄ sit a caliditate in toto corpore. ibi (Vtrūq̄ facta.)

C Considerandū in p̄ma pte q̄ dicit: raro fit subito scilicet ista icteritia: sicut nec fit subito mala cōplō: z h̄ fiat subito: nō tñ subito q̄ mā calida geueretur: z ad extra expellat. vel raro fit subito. f. ariditas z siccitas corporis z reliqua signa siue accidētia.

C Et si fuerit cā vebemētie caliditatis egritudis cholera in selle z inflāmatio eius in cā tūc signa eius erunt assiduatio citrinitatis coloris corporis. Et nigredo faciei solius z albisfactio lingue. Et arefactio z p̄strictione nature p̄pterea q̄ cholera vebemēter exiccet fecē. Et albedo vrinę z subtilitas eius in dīspōnibus pp retentionē cholere in corpore absq̄ expulsiōe: deinde vebemētia citrinitatis eius: deinde nigredinis z grossities eius z vebemētia fetoris odoris eius in fine.

C Circa secūdā pte ad verificationē signozū cōsiderandū q̄ cū cholera multiplicet in selle z inflāmat p̄supponit inflāmatio vebemēs cū cholera sit pura. Cū gā p̄a epar multū enacuet a cholera: z sel distet a pte gibbosa. apparet tūc in publico vrina alba. f. nō sit tincta sicut tingit in oppilatiua. Similr etiā est subtilis q̄ nō misceat cholera. Et iō ē Aui. dixit in dīspōnib⁹: q̄ p̄ncipiū sit hoc. Albisfactio lingue: q̄ p̄pter nō expelli cholera ad istēstina flegma multiplicat in istēstis z stomacho. Cuz ergo p̄cedit inflāmatio z icteritia denigrat facies sola vt p̄prio p̄ncipio auctoritate Distich. ca. z. huius aut cā est duplex. Una est q̄ facies arefcit ex forti caliditate inflāmata in corpore. Arefcit aut magis q̄ reliqua mēbra pp sui raritātē. est. n. pars rara valde vt scdō de p̄blematibus. i. 3. p̄ble. vel p̄pter extenuatiōē. Scdā cā est. nā facies est pars humidā valde. calidū at agēs in humidū denigrat. p̄ter tertia cā assigna ri. nā cholera q̄ tēdit ad faciem est subtilior z calidior magis apta inflāmationi. cū ergo magis serueat pars cholere ad faciem vadit ex inflāmatione z seruoze liuescit. Cū ergo additur amplius humilismo di inflāmatio z cholera multiplicat citrinat vrinā: z vterius ex forti inflāmatione nigrescit z expulsiue vigore pp bas cās feret. Nigredo faciei solius z albedo lingue. Dynus superfluitas cholericā que ex selle expellit est grossa: q̄ subtilis ei⁹ ps deriuat ad vias vrinales. hec aut superfluitas grossa p̄cedēs in sanguinē per venas facit colorē citrinū in corpore q̄ talis coloris ē: s̄ in facie solū denigrat: q̄ facies est splendidior z lucidior fm naturā: z iō q̄ bec cholera est grossior obscurat faciem: z iō sit color croceus tendēs versūs nigredinē. Et iō vult dicere Aui. albisfactio lingue: q̄ tenet cholera in selle z nō vadit ad istēstina z stomachū: quare p̄uat tinctura a superficie stomachi z intestinoz que est continua superficie lingue. sed corpus arefcit: q̄ inflāmatur epar: q̄ consumit sanguinē: z q̄ cholera reddit sanguinem ineptum nutritioni.

C Vtrum facta a malitia complexionis calide in toto corpore est vt sit totum corpus calidi tactus z in ipso sit pruritus. Et sit appetitus parvus cū acceptiōe grossi z dulcis. Et sit egestio prima s̄ucte tēdēs ad lenitatem z similiter vrina. Et vt vene sentiant calide valde alterari coloris: z nō sit cū albedine egestiōis z gra

DD4 4

Bentilis

nitate partiu epatis et fellis sicut est in dispo[n]e oppila-
tione: imo multotiens est egestio tincta et corpus lene: et
non appropriat epar aliquo signo eius singulari et: et
non fit subito sicut est quedam species oppilatiue.

Cappetitus paruus cum acceptione et est paruus ad accipiedu[m] res
grossas et dulces: sed est magnus ad accipiedu[m] acetosa[m] magis. Alis et
mellius incisione. i. inflammatione. Egestio prima p[er]uere. i. in colo-
re. T[er]cia ad lenitate[m]. i. equalitate[m] in subam: ex bonitate digonis:
non enim peccat stomachus et epar. Et non fit subito, supple sicut est
illa que fit propter oppilatione[m] vie ab epate ad chistim fellis.

Con si fuerit propter apostema calidum aut durum scies
signa eius et eis que dicta sunt.

Concedit se a signis ictericie facte ab apostematibus.

Con oppilatiue aut signis insepabilibus sunt albifica-
tio egestionis in pluribus horis aut paucitas citrinis
tatis vine in colore suo et grauedo in myrach in latere
dextro et dolor inflationis apud cibum et puritus in corpore
toto et lenitas somni super latus sinistru[m]. Veru[m] ex chole-
ra eius non albificat cum ea egestio subito vehementi de-
albat: albificat ergo egestio in primis: deinde accidit
icteritia: et cum epatica non albificat egestio nisi grada-
tim. Sed enim transmittit illud quod in ea est de cholera pau-
latim vsquequo erumpat et similiter albificat egestio pau-
latim vsquequo coplesat albificatio eius et iam appeat
icteritia. Et quando cadit oppilatio in meatu qui est in sel-
le ad intestina: et non est in operationibus epatis nocu-
mentum preteritum neque mora nisi postquam leditur eo
et retentione cholere in ipso et non inuenit via[m] cum sel-
le sit plenum: tunc est amaritudo oris vehementior et si-
tis fortis. Et cholericus quidam plurimum comouet colicam
aut associat ei secundum modum quem inuimus.

Con icteritia oppilatiua diuersificat: aut ex prelo loci oppilatiouis: aut
ex prelo causarum. Primo ponit signa ex prelo loci. Secundo causarum. ibi (Et il-
la). Primo ponit signa oppilatiua in generali. Secundo in speciali. ibi (Et
cum epatica). Hec autem in duas. Primo ponit signa ictericie cuius
causa est oppilatio ab epate ad sellem: hoc absolute ponit signa oppi-
latiue. Secundo ponit signa cuius causa est oppilatio a felle ad intestina.
ibi (Et quia). T[er]cia ista quod dicitur v[er]o potest dupliciter exponi. Uno modo quod al-
velit loqui de icteritia facta ex oppilatione per multam cholera[m] in qua
non subito albificat egestio: non subito oppilat. Vel posset referri ad
icteritiam factam ex oppilatione inter epar et sellem. v[er]o dicat. v[er]o ex chole-
ra. i. per cholera[m] et. scilicet istis quod est oppilatio in via ab epate ad sellem
potest dici epatica: quod fit ex prohibitione egestionis ab epate ad sellem non al-
bificat et. Et hoc declarat cum subdit. et per epatica. i. icteritia facta
ex oppilatione ab epate que potest dici epatica: quod fit ex prohibitione
egestionis ab epate v[er]o supponit. Sed enim transmittit illud quod est de chole-
ra et in eo quousque erumpat tota illa cholera quam potest trans-
mittere: sed non inter epar et ipsum sit oppilatio: adhuc tamen in se chole-
ra habet tanta[m] qua aliquo tempore potest sufficere: et quousque est amaritudo ve-
hementior quam quod est oppilatio in poro qui venit ad sellem et causa est: quod cho-
lera pura multiplicat in felle et implet: ex qua stomachus subiacens
epati inficit plus quam ex illa quod disparat per epar: cum oppilatio est in po-
ro ad sellem. Et cholericus. i. icteriticus cholericus.

Con et illam ex oppilatiua cuius causa est frigus aut co-
stipatio significant dicta preterita. Et ex summa earum est
dispositio corporis totius. Si autem causa eius est humor gros-
sus significat ipsam regimen preedens. Quod si eius causa
fuerit nascencia rei alicuius aut icarnatio significabit
ipsam assiduatio ictericie et assiduatio signorum oppila-
tionis et paruitas iugamenti administrationis aperiti-
uorum exelysteribus et alijs.

Con ponit signa ictericie oppilatiue secundum causas et per.

Con et in illa in qua causa est debilitas virtutis expulsi-
ue epatis aut discretiue non est tinctura vine vehe-
mens valde sicut est in oppilatiua in dispositione qua

Super tertio

sunt virtus discretiua: et expulsiua fortes et non albi-
catur egestio pure et non sentit grauitas que est ex op-
pilatione et inuenitur in reliquis operationibus epatis
debilitas. Et quandoque associantur ei egestio sanguis
nolenta et signa debilitatis. Et illa in qua est causa de-
bilitas virtutis fellis est cum nausea vehementi et ama-
ritudine absque grauitate et est generatio eius paulatim.
Et tinctura in egestionem est inter albedinem et citrinis-
tatem: sed est in vena fortis valde icteritia cum non est
illuc debilitas virtutum epatis expulsiuarum.

Con ponit signa ictericie facte a debilitate epatis. Secundo fellis. ibi (Et
illa). T[er]tio quoniam errorem remouet. ibi (Quidam). T[er]cio in secunda par-
te dicitur quod icteritia in qua est debilitas virtutum. i. expulsiuarum fel-
lis est cum nausea: et hoc per expulsiue cholere ad stomachum. vel debi-
litate[m] virtutis fellis. i. attractiue est generatio paulatim: sicut pau-
latim cholera exuberans cum sanguine ad membra accedit. Et tin-
ctura in egestionem et. nam ex debilitate expulsiue non vadit tam de
cholera quantum deberet: tamen cum in felle non fit oppilatio aliquid defluit
ad intestina: sed in vena est fortis valde icteritia. i. tinctura.

Con quidam autem existimauerunt quod in illa que est ex felle cum
rectificatione epatis vena est secundum colores suus et dispo-
sitiones suas naturales: et hoc est impossibile. Epar
namque sanum expellit cholera[m] in primis ad sellem. quod si non
fuerit tunc ad vena[m]: et prohibet ipsam penetrare in san-
guinem quantum potest. Verum quando multiplicatur
remanentia vine albe cum icteritia aut parum tincte
est deterius: et magis timendum quod cadat habens eam
in hydropisum: quoniam significat quod oppilatio est ex
frigore. Tenosam autem significat morbus si est ab
animali: si est a veneno significant ipsam preterita sa-
nitas et bonitas humorum et aduersus ipsius subito
absque alteratione egestionis ad albedinem. Eius vero
que cetica est signa sunt quoniam ipsa fit in egritudi-
nibus acutis habentibus crises per eam: et sunt cum ea
signa alia crisis sicut nausea et subuersio stomachi et vo-
mitus cholericus et vehementia vigiliarum et sitis et par-
uitas appetitus cibi et amaritudo oris et paruitas anbe-
litus et siccitas nature. Et ceticam quidem significat
crisis tamen: sed bonitas et malitia verificantur cum signi-
ficationibus significantibus vicinantis quemad-
modum de eis dicemus in capitulo suo. Et pulsus quod est in
icteritia citrina in pluribus dispositionibus est paruus per de-
bilitate[m] virtutis sed est vehemens quam cholera est leuis
calida. Sed est durus propter vehementia[m] siccitatis et non
est per illud velox: quam virtus non est cum illa fortitudi-
ne per malitiam complexionis. Et cum icteritia quidem citri-
na multotiens egreditur sudor citrinus.

Con deinceps vsque ad finem patet.

Con de signis causari ictericie nigre. Cap. 5^m.

Actum quidem a splene solū significat quod non
est citrina: deinde fit nigra. Citrina enim non
fit a splene oino. Licet nigra fiat quousque ab epa-
te. Veru[m] nigra spleneticus v[er]o dicitur splenis et magni-
tudo eius et dolores eius qui sunt in sinistro latere. Et
quod quousque sunt egestio et vena in ea nigra. Et quousque egre-
dit in egestionem sex nigra et hoc est signum forte. Et quousque
salua vena cum non est in epate nocumentum si non ve-
nit ad ipsum nocumentum aduentu supfluo. est enim tunc sa-
lus eius significatio quod icteritia est splenetica. Et in hac
icteritia

icteritia myrach qñq; est extēsus cū dolore ⁊ grauedi
ne ⁊ fm plurimū nā est pstricta ⁊ qñq; nō est: ⁊ est di
gestio mala ⁊ est cū ea malitia aie ⁊ tristitia ⁊ varietas
sine cā. Et qñq; egredī cū ea sudor niger. Et factam
pp oppilationē in meatib⁹ signant grauitas vebemēs
⁊ difficultas dormiēdi sup lat⁹ sinistrum. Et cū facta
pp apostema calidū durū sūt signa ei⁹. Et cū facta pp
debilitatē nō est grauitas. Quā si fuerit debilitas epatis
ēt signant ipaz signa ei⁹. Et factaz ex epate signant q
nocumēta pma apparēt in epate ⁊ splē est saluus aut
leſus nisi cū eo nocumēta fuerit epas facietia meliaz.
Et nō est nigredo pura sicut in splenetica ⁊ signat ip
sam nocumētū in vīna. Et si fuerit corruptio ex latē
caliditatis ⁊ siccitatis erit nigredo ad citrinitatē decli
uis. Et si fuerit ex latē caliditaz ⁊ hūiditaz erit illic ci
trinitas cū rubedine sic citrinitas qdaz. Et si fuerit ex
latē friditaz ⁊ siccitaz ⁊ frigus erit dñans erit ad viri
ditatē: aut siccitas dñans erit ad vīriditatē. Et si fue
rit ex latē fri. ⁊ hu. hūiditate vincētē erit ad citrinitatē
quādā ⁊ siccitātē. Et si fuerit friditas vincētē erit ad
vīriditatē. Splenetice vō coloratoz vnus est.

¶ Pōnit iā signa icteritie nigre. Et p signa splenetice. Scdo epati
ce. ibi. (2. si fuerit.) ¶ Hec ⁊ hz duas. pmo facit b. Scdo declarat
qdā. ibi. (Et si fuerit.) ¶ Dixerat. A. q. in epatica nō est nigredo pu
ra. Vult declarare b. Et tū pñdera vīficatōes diffīciles qō omīto.

¶ De cura icteritie citrine.

Cap. 6^m.

Scias q intētio in curatōe icteritie ad duas
res tēdit: quarū vna est vt remoueat icterit
tia ipsa cū eo qd resolutū ipaz acutē ⁊ ab ocu
lo cū medicinis noz lauatiuis ⁊ cnz colyrijs
oculī ⁊ cū medicis solone educētib⁹ mām facietē icte
ritiā. Et scda vertit ad cām ⁊ abscindit eā ⁊ est aut res
ctificatio cōplexionis aut pfortatio virtutis aut regl
men apatis aut aptio oppilationis aut etiatio per flo
bothomiā basilice aut saluatielle aut venarū que sunt
sub lingua ex eo qd narrauerit qdā. Et si nō fuerit il
lud tūc vōlolatione supra locū epatis sub spatula des
tra: aut sub eo in spatio qd est sub costis: aut etiatio
que est cū solone vētris etiante mām ⁊ etiatio cū vo
mitu. Nā ipse est inuatiuis in oi icteritia. Vēru in cu
ratōe nocumētū veneni abscissio cā est melius q opz
pmittere quare opz vt cū ea occupatio fiat pmo. Et
icteritie qdē cuius cā est cōplexio calida in epate aut
in corpore aut in felle pp aliquā cārum pter ebibita ⁊
comesta ⁊ que sunt ex ambobus cura est si est illic re
pletio sanguinea ⁊ cholericā cū etiōne amboz in pñ
cipio rei. Sanguis qdē per flōmām sicut ex basilica
sed cholere per solutionē ventris cū eis que sunt sicut
myrabo. ⁊ famulsterre ⁊ sicut cū scamo. In lacte aceto
so coagulato: ⁊ ad vīlīmū cū soluentib⁹ choleram aut
spēbus aque casei factis fortib⁹ myrabo. ⁊ scamonea
⁊ similib⁹. Descriptio aque casei bona. R. lactis capri
ni lib. iij. ⁊ cartami qñtz manu capi pōt: teraf ⁊ dissol
uat digitis in lacte bora vna: deinde coles ⁊ dimittat
vt lac coagulet in nocte: deinde coles a caseitate sua ⁊
accipiat aquositas ei⁹ ⁊ pñciat sup ipsam aliqd mel
lis aut zucchari aut salis idi pōdus. 3. ij. Et si vis ipaz
facē fortē pone in ea scamonee danich. j. ⁊ bibat ex ea

fm mēsurā que tolerat trib⁹ dieb⁹. Et ex eis que pñci
gunt mūdificationē icteritie cū eductione mae per so
lutionē ventris est vt fumanf aque folioz raffani. 3. j.
cassie fistule. 3. ix. ⁊ semis atriplicis. 3. i. ⁊ aloes danich
j. ⁊ croci danich. j. ⁊ hoc est rectius ei que est cū apate
calido in epate aut in meatibus ⁊ feblicitat etiā.

¶ Pōnit curā icteritie. Et p citrine. Scdo nigre. ibi. (In illa qdē.)
¶ Hec pma pars hz tres. pmo ponit curā icteritie citrine facte
a cā triseica. Scdo facte ab extriseica vt veneno. ibi. (Venenose.)
¶ Tercio ponit in cōi cibaria conuenientia ictericis. ibi. (Regimē.)
¶ pmo ponit curā nō cretice. Scdo cretice. ibi. (In icteritia vō
cretica.) ¶ pmo ponit curā icteritie qua trēdim⁹ ad cām. Scdo
qua trēdim⁹ ad morbū. ibi. (Curationes aut icteritie.) ¶ Cā pñ
evidentiā pñderandū q sicut supra apparuit in signis icteritia sit
aut ex mala cōplexione calida: aut ex debilitate: aut ex oppilatio
ne: aut ex apate. Nō ponit diffictā curā eius que fit ab apate: sed
simul permiscet cū ponit curā icteritie citrine facte a mala cōple
xione. Et cū ponit curā oppilatiue: pmo ergo ponit curā icteritie
citrine facte a mala cōplexione calida. Scdo facte a debilitate. ibi.
(Si aut cā fuerit.) ¶ Tercio facte ab oppilationē. ibi. (In oppilati
vō.) ¶ pmo ponit curā huius icteritie qm mala cōplexio est in
felle ⁊ epate. Scdo qm in toto corpore. ibi. (Et qm caliditas.) ¶ p
mo ponit curā qm mala cōplexio est in epate ⁊ felle. Scdo qm est
in felle. ibi. (Et si si fuerit inflāmatio.) ¶ pma in dñas. pmo po
nit curaz qm est in pñcipio. Scdo qm digerit mām. ibi. (Lūg appet.)
¶ Diceret aliqui. docet aloes exhiberi. supra aut dixit q est in
micū epati. ¶ Dñm q solū datū epati inimicaf ppter superius di
ctā cām: sed cōmīstū rebus pueniētib⁹ nō. ¶ Vt dñm q l. i. inimi
cef epati in asclite: ppter illud quod valde timetur de sanguinis
emissione: non tamen sic inimicatur in alia epatis dispositione in
qua tantus timor nō est de sanguinis eductione.

¶ Et sit cib⁹ sicut aqua ordei ⁊ olera ⁊ fm q sciuisi in
caplo apatū epatis: qm nō est in plōgatione smonis
vtilitas. Cūq; apparet maturatio experire ea in gbus
est scamonea ⁊ aloes ⁊ similia. Postq; fregeria cū eis
que sunt sicut aqua cuscute ⁊ endiuie ⁊ reliquoz ex il
lis que sciuisi: ⁊ ad sūmū dñ nō remouet apostema ⁊
rectificaf dispō nō hēas spēz in curatōe ipsi icteritie.
Sed si febris nō est ⁊ virr sit fortis ⁊ illud est signatio
apatū: deinde est inflāmatio: tūc tibi uest admistrare al
mosofat ⁊ cibos infridatos de piscib⁹ ⁊ cibos ifrida
tos de carne vaccina ⁊ hedina ⁊ aquas fructū ⁊ suc
cos eoz ⁊ ppale aquā granatoz in ieiunio ⁊ acetosus
de carne vaccina ⁊ acetosus de piscib⁹ ⁊ succos olerū
fridoz. Plurima nāq; istoz qñs sint ex cibis: tñ uest
eis pñctas fortioz medicinarū huius capituli in re
ctificacō cōplexionē. Et ex curis huius dispositionis
est illud quod. R. succi folioz raffani ⁊ succi mori
partes equales bibatur ex eo pondus. 3. xxx. nā in ipso
intendit etiā intētio ipsius icteritie.

¶ Circa scām pñtē cōsidera q. Vult q illa cibaria dent qñ est
inflāmatio sola: ⁊ nō est febris nec apostema nec virtus debilis. nā
cū illa sint cibaria grossa in apate ⁊ febre ⁊ debilitate virtus noce
rēt. Dicit s. 3. si febris nō est ⁊ virr sit fortis: ⁊ illud. i. vebemētia fe
bris: ⁊ virtus debilitas cū est: est signatio apatis. supple s. cum nō
sunt nō est apostema. Deinde est inflāmatio rē. Almosofat. i. cibaria
acerofa. Tādē Alui. vult exhiberi succū folioz raffani ⁊ succū mo
ri. i. corticū mori. nā sunt aperitiue ⁊ diurentice: ⁊ id ē etiādo cho
lera per vias vīne est medicine intentio ad icteritiā ipsam.

¶ Et similiter si fuerit inflāmatio in felle: ⁊ cōfert listis
lac asininū decoctum cum pauco aceto ⁊ fumatur in
potu aut succus absinthij cum aqua frigida. Et qñq;
cōfert vt cibef infirmus pane azimo ⁊ sale trito ⁊ en
diuia plurima. vij. diebus. Hoc eniz lauat sel ⁊ remo
uet putrefactionem eius ⁊ ingroſſat illud qd est in ea.
Et istis qdē nō pcedit vt bibat vīnū nisi plurime cō

Gentilis

missu. Et ut non pueniat nisi ad illud quod est leue ex car-
nib⁹ ad ins carnis anis. Et ois q bz icteritia ex ca ca-
lida oz vt dultet vigilas z ira z motu plimū z balneū.

Considerandum q cibari pane azimo cuz sale z endiuia: tria in-
uamenta offerre. s. lauare. i. abstergere set: z hoc virtute endiuie z
etiā salis: z remouere putrefactionem per has easdem res: z in-
grossat etiam cholera: z hoc virtute azimi panis: ex qua altera-
tione putredini z alterationi minus subieitur.

Et qñ caliditas est in toto corpore z ifrigidas epar
z vesicā ifrigidas venas. Et pprie qñ admistras bal-
neationē cū aquis frigidis z tepidis in qbus decocte
sunt medicine frigide z humide. Aqua vō frida actu z
illa in qua sunt virtutes medicinarū p̄stipatiū p̄hibēt
resolone icteritie. Et iā administrant in curatiōe epa-
tis z fellis calidoz empla sup ea. Et qñqz dant in po-
tu trocisci de qb⁹ sūt tro. cōpositi ex semie citrulli z le-
mine endiuie z semine lactuce z semie cucurbitē z san-
dalis z spodio z ro. ru. assumptis equalib⁹ partib⁹. p̄ij
clant sup oēs. 3. ij. ex eis kirat. i. camphore z fiant inde
trocisci z bibant. Et ego qdē iā exptus sum iuuamen-
tū eoz z fac emplm epati in eo qd est in circuitu ei⁹ cū
succis ifridatis sup nūē z duob⁹ sandalis z cāphora:
ita vt sentiat ifridatio iterlus. Ip̄m enī remouet icte-
ritiā z albeficat vtrāqz in dieb⁹ aliqb⁹. Si autē cā fuerit
debilitas in epate z felle curet eoz regimine p̄dicto in
debilitate epatis. Nā cura ipsius fellis est illa cura ē.
Ad regimē autē apatis iam inuimus hoc z cōpleuim⁹
sermonē in caplo apostematis epatis.

Cponit curam icteritie facte a mala complexionē in toto: z dicit
q quando hoc est: z ifrigidas epar. i. partes epatis vt hypoco-
ndria z vesicam. i. femur: z per consequens totum ventrē: z in fri-
gidas venas ifrigidando extremitates z p̄prie quādo zc. sup-
ple sit curatio. Reliqua parent.

In oppilatiua vō illud qd cōicat oī oppilationi est
cura oppilationis p̄dicte in caplo epatis ex flōmia z
puocatione si fuerit oppilatio in gibbositate: z ex so-
lutione v̄tris si fuerit in p̄auitate fm necessitatem: z
alienet a se oē qd p̄stipat z exicat q̄uis sit calim: qm̄
p̄stipat meat⁹ z oppilationē efficit fortē. Et ex eis que
rectiora sunt est vt p̄mittas lenificationē ei⁹ z hume-
ctationē: deinde sequaris eā cū aptione: z sit lenificati-
uū qñqz calidū z humidū z qñqz fridū z humidū quē
admodū dispō facit ip̄m necessariū. Et cū apis in fine
auticipiēdo tūc ex eis que recta sunt est vt sequaris il-
lud soluēdo fm q tolerat ipsam z fm q p̄terijt de so-
lutiōe v̄tris. Et scias q qñ tuicipis cū solone v̄tris
z nō efficit ip̄pressionē: tūc tibi uest vt fortib⁹ vomitib⁹
deinde solutiūo forti: z opz vt des in potu vice vna fm
fortitudinē. Et si fuerit oppilatio ex nascētia rei alicu-
lus nō existimo q sit ei medicina. Quidā autē dixerunt
ei medicamē z dixerūt sume succi portulace z succi so-
lioz raffani z aque folioz acetose: oium fm existima-
tionē z fac bullire oia simul z colent z ponant quātū
illud de succo acetose cū aliquātulo herbi citri. Et di-
xerūt in potu def ex eo aliqd cū semie raffani z semie
melonis excoctas z cōmisti cū quarta amboz co-
sti z myrre. Et si fuerit oppilatio ex siccitate z p̄ctiōe:
z illud est ex eis qd signat corp⁹: tūc admistrabis leni-
ficatiā ex subtiliatib⁹ cholera sic mucilagines z sic se-
bestē z silia cū oleo amigdalino. Qz si oppilatio fuerit

Super tertio

ex apate calido tūc cura ei⁹ erit cura ipsi⁹. Cū qz matu-
ras sis audax ad dādūz in potu diuretica sic anisum z
feniculū sine timore: sūz ad eūandā solōne v̄tris cho-
lerā. Et si fuerit apā durū tūc res in ipso erit difficilis:
oportebit. n. vt curet apā durū. Et vsquequo fiet illō
oportebit vt itēdāz itētiō icteritie ipsi⁹ cū eis que di-
cem⁹. Et medicine qdē singulares solutiue in b caplo
p̄dicte sunt in cap. oppilonis epas. Et ex apitiuis bo-
nis pprijs hui⁹ capli sunt squilla z assarum z anisuz z
agaricus z ea in qb⁹ sūt cū apertide itētiōes alie. Aut
sumant granoz pince maioris. 3. x. z passaz enuclea-
tarū. 3. v. z sulphuris citrini aut. 5. z epibimi z seminis
apij mōtani z ciceris citrini z thuris albi: oium añ. 3. ij. te-
rant z cribellent: z sumat ex ea suma eoz. 3. i. 5. cū aqua
feniculi z admistrat dieb⁹ aliqb⁹ sūz. est. n. sanatiū:
z nos iam experti sumus ip̄m multoties. Et asiniar est
ex meliorib⁹ medicinis icteritie z debiliōz ista z in qua
est oppilatio in meatib⁹ cholere: sed clysteria z soluti-
ua sunt pueniētiōz in eis: z ad summū solutiua ex eis
que sūt sicut epibimi z polypodū ponant in eis iste
medicine. Descriptio bona ad illō. 3. granatoz. 3. iiii.
agarici. 3. iiij. z succi cupatorij. 3. iiij. isozment ex eis pil-
lule z bibat ex eis. 3. i. z iterec multoties. Et qñ chroni-
ca sit icteritia oppilatiua: tūc neqz est sumē diacur-
cumā z tyriacā aut similia ex eis que aperit cū fortitu-
dine z similit⁹ dialacea. Et qñ est cū oppilationē febris
tūc atriplicis sunt boni valde: qm̄ sunt aperitini z ex-
tinctiui. Et similiter radix lactuce de aqua de qua su-
mas pondus. 3. ij. cum melle. Et similiter aqua cuscū-
te z endiuie z myrra cum rotulis cassie fistule cū oleo
amigdalino amaro z dulci.

Cponit curā icteritie oppilatiue. Et p̄mo facit hoc fm diuersa-
tem carū ipsius. Scdo ponit quasdā medicinas que ad aptionem
oppilationis in icteritia pducit. ibi. (Et ex apertitiuis bonis.) Cā d
p̄mi euidētiā p̄siderādū q oppilatio pōt fieri aut ex humore oppi-
lante aut ex carne orta aut ex siccitate z p̄tractione aut ex apate.
p̄mo ergo ponit curā icteritie citrine facte ex p̄ma oppilatiōe.
Scdo facit ex scda zc. ibi. (Et si fuerit oppilatio.) 3. i. ibi. (Et si.) 4.
ibi. (3. ii.) Cā ex apertitiuis bonis pprijs huius capli. i. curationis
icteritie facte ex oppilationē sunt squilla zc. Et ea in qbus sunt cū
apertione alie intentiones. s. alterationis vel eūonis vel lenifica-
tionis. Alinar. i. lactuca asini. Cōsiderandū q icteritia facta ex op-
pilationib⁹ in meatib⁹ cholere est debiliōz z leuior illa. Icteritia
facta ex apate duro. vel alio apate vt icteritia facta ex oppilati-
one in epate. Et cā est. nā hec icteritia est p̄mo lenior ex parte mē:
qz credis q mā oppilans sit cholera. Scdo ex parte curationis.
nā medicine ex oppilatiue melius pertingunt ad aperitiū oppi-
lationē in meatib⁹ cholere q si esset in substantia reliqua epatis. i.
reliquis v̄ns epatis: cū remotiores sint siue sit sermo de p̄ozo sel-
leo eunte ad intestina siue de eo qui venit ab epate ad fel.

Curationes autē icteritie in qb⁹ attēdi intentio egri-
tudinis ipsius z resolutionis eius lz in eis sint apertio
oppilationis z reliqua iuuamēta alie sunt potiones z
alie sunt ablutiones z alie sunt sternutationes. Et plu-
rimū iuuamentū earū est in oculo z facie. Et alie sunt
que sūt regimē cōe sicut est administratio tūc cū aga-
fortibus. Et qñ incipit mingere mingat in tina: qm̄ est
cura eius. Et qñ egredit ex balneo cooperiatur vt nō
adueniat ei frigus oino z dormiat cooperatus.

Cquādmodū supra apparuit due erāt intētiōes curationis ad
icteritiā. s. ad cām z ad icteritiā fm se mag. postqz ergo curatio-
nem posuit fm p̄mā intētiōē ponit curā quātū ad intētiōem
scdā: lz ē medicine que ad scdāz intētiōē p̄tinet. Et p̄ferat ad cur-

ram quantum ad intentionem primam propter illud quod habent de virtute aperitionis. primo ergo Avicenna enumerat modos hanc medicinam et de vino illorum prescriptis simul. Secundo de alijs ibi. (Et ex medicinis bibitis.) Tercio dicitur quod primo quod ille medicus sunt quatuor modorum: quod quidam sunt potationes: alie sunt abluiones: alie sunt sternutationes: et sternutationes magis prestant ad remouendum icteritiam a facie et oculis: alie sunt regimine comune cum tina ex aqua fortis. scilicet. aperiendo et abstergendo. Dicitur autem tunc administratio regimen ceteris: quod totum corpus tangit. Dicitur primo quod quando incipit mingere mingat in tina: quod est cura eius. Et hoc dicitur primo: quod cura cubat cholera etiam quod balneum infectum urina magis aperit et abstergit.

¶ Ea vero que sunt propter balneum ex illis que administrantur visu medicine sunt que extrahunt ex cute icteritiam. Et medicine que extrahunt illud quicquid extrahunt ipsum aut cum solutione ventris aut cum sudore. Et melius est ut sit sup exercitium et labor et sitis et propter quod est facies sudare potius. Et si post balneum et illi qui sunt icteritiam curationem vult cum resolutione nocet frigus et septentrio: nisi velit per ea resistere medicine calide et aggregare ea sicut sumit in potu piperis: deinde post illud sedet in aqua frigida. Et dicitur quod patietes icteritiam iunant per considerationem in rebus citrinis. Illud enim mouet naturam ad expellendum materiam citrinam totam ad cutem: quare ad iunant adiutorium curationis in ea. Ego vero non sum ex illis qui negant huiusmodi curationes sicut sunt plures eorum qui philosophantur ad eas.

¶ Dicitur hic quod medicine que per os sumuntur que icteritiam remouent aut extrahunt ea per vinum aut per ventrem: tam medicina que sudore educit melius est quod de sup exercitium et sup balneum et sup sitim. Et ea est: quod tunc melius et citius ad membra rara et calcifata penetrat: et ideo melius per sudorem pellit materiam. Propter vero quod post sudorem dant res sudatius quando facit sudare potius. Considerandum autem quod medicina sudatius aut est potius aut res potabilis actu humida sicut est potius aque calide: aut est aliqua medicina sicut perfectio aliqua sicut anacardium vel leuioz illa. Vult ergo Avicenna quod si post exercitium et de icteritiam medicina exiccata potabilis erit cibus et penetrabit et libet. Sed si daret medicina actu secca posset nocuere: inferre exiccando nec ad membra trahere sicut si esset actu fluida et potabilis. Considerandum post quod frigus et septentrio: nalis ventus per se nocent in curatione icteritiam: quod prohibet resolutionem. Sed per accides possunt iuuare. Vno modo resistendo caliditati medicine solutione sicut percipit quod bibenti medicinam in estate ventum obferret septentrionalis: ut aliorum auctoritate ponit Avicenna pro causa. fen. 4. ca. de regulis solonis veteris. Alio modo aggregando medicine virtute vel calidum sup ea sicut explem ponit Avicenna. Considerandum quod opio Avicenna fuit quod species ipsa possit esse ea realia motus non solum in corpore imaginare: sed etiam in extrinsecis: ut. e. de naliis. pri. 4. c. 4. satis diffuse tractat. et Algazel imitat eadem sententiam: et ideo Avicenna negat imaginationem et considerationem rerum citrinarum mouere cholera citrinam exterius magis unde cura alleuiet: et ideo prohibet ille a cuius naribus sanguis fluit res rubeas intueri: ut fen. 1. pmi. et 10 mulieres experientia docte patietes morbillos quorum materia sanguinea rubra est inuoluit in pano rubeo: ut illius consideratione materia extrahatur. Quia vero imaginatio motus huius possit esse ea: alia longam considerationem habet et difficile non discutenda ad presens.

¶ Et ex medicinis bibitis cognitio est ut in potu sumat stans in tina. 3. ij. succi raffani cum. 3. s. baurach et. 3. ij. vini. Nam ipsa non morantur quando extrahantur ex ea citrinitates. Et iterum sumat manipulus asparagi et pugillus ciceris et decoquant in vase vitreato cum. 5. v. ascit aque de qua in potu sumat mista cum vino si non est febris: et si est febris potest sola: deinde sedeat in tina aque in qua decoctus est capillus veneris et egredietur ex eo cholera. Et iterum floribus nitri pondus. 3. ij. cum vino antiquo dimittat in nocte sub celo et sumatur in potu et de balneatione fiat illud quod dictum est. Aut sumant in potu squilla assata cum. vi. partibus salis adusti et dosi sit. ij. aut. in ieiunio. Aut sumat in potu leporis marini pondus.

duo. ij. 3. puluerizati super omnes forbile et forbeas. Aut corticis granatorum. 3. iij. arsenici pondus. 3. ij. sumat ex eis simul quantum tolerat pollex et sumat in potu cum tribus. 3. lactis asinini. Aut pondus. i. 3. et quod est supra fenugreci et sumat in potu cum aqua et melle et sedeat in tina aque frigide. Aut sumat capillus veneris tritus et accipiat ex eo. 3. iij. cum aqua in qua decoctus est anisus. Aut succus acetose cum aliquantulo vini: aut stercoreis canis comedentis ossa alba non nigra pondus. 3. iij. cum aqua mellis. Aut foliorum sicle exiccate. 3. iij. cum vino permixto fiat illud tribus diebus. Aut ciceris nigri lib. i. capilli veneris manipulus unus decoquant in aqua donec sumat tertium et sumat ex ea in potu. 3. i. Aut succi raffani. 3. ij. vini. 3. i. aut ciceris nigri lib. i. carpopali sami turis seminis feniculi: oium an. pugillus. i. decoquant in. vi. ascit aque donec sumat tertium et sumatur in potu ex ea. 3. ij. Et si non fuerit febris potest cum vino aut cinamomi quantitas quam tolerant tres digiti cum vino et melle medietatis secundum mensuram. 3. i. 2. 5. aut cum aqua et vino. Aut semina almabalep excoctata ex corticibus suis de quibus in potu sumat pondus. ij. 3. Aut rubee tinctorum. 3. i. in ouo forbili. Aut sumat limature cornu ceruini kirat. xvij. 3. sumat in potu cum syrupo begursericon. Aut sumatur grana pinee et ameos et staphisagria et sumat in potu eger ex eis. Aut piperis et stercoreis canis albi comedentis ossa eccleariuz vini cum vino. Aut ipleas colloquintida ciceto ex ea quod intra est vino et aqua et bibat. Aut de in potu de felle vrsi in vino aut sumat cornu cerui. 3. i. et tertia: et sulphuris pondus. 3. ij. et bibat illud et bibat post illud vinum. Aut sumat et propter in oppilatiua renbarba. Ipericon capilli veneris olii bani rubee tinctorum partes equaliores et dosi sit. 3. i.

¶ Primo enumerat medicinas que sunt potationes. Secundo sternutationes. ibi. (Et sternutationes.) Tercio abluiones. ibi. (Abluiones.) Vnde. 1. prima posset diuidi in tres pres sicut tres modos medicina ponit propter quasdam medicinas singulares quas ibi enumerat. Ascit. i. pondus. 3. vj. 2. 3. ij. quod est pondus. xvij. aureorum: quod dicitur quod est pondus. xvij. aureorum. Abinabaleb. Avicenna facit de eo capitulum et non notificat. Serap. dicitur quod est arbutus. Sed Simon dicit mabalep arabice. exponit in libro Rasse de lapidibus quod est noia in lingua hispana azeuo. Et ego quesui ab hispanis quid esset azeuo: et ostenderunt mihi agrifolium. Verum arabs dixit mihi quod est arbutus quod non habemus in partibus istis: sed agrifolium dicebat vocari tartacha arabice. Stephanus mebeleb iquit vocat grece kusanu. Sed in balani mabalep est medulla fructus cerasi domestici et vel syluestris: et est in veritate medulla cerasi syluestri qua mulieres arabum vtunt in oleo quo inungunt capillos suos.

¶ Et medicine quod singulares que ingrediunt in hoc capitulum et sunt aperitiue et sunt abstinentiui anisus assarus acorus rubea tinctorum gentiana xylobal. agaric. codonopy cupressi costus vitraque aristol. Ex eis que dicuntur sunt leuia est ut sumat in potu cerebrum alcubugi in vino puro: aut sumant vitelli duorum ouorum et coquant in medio asacraati vini et bibant. Et ex eis que laudantur vehementer est ut sumant in potu de lubricis terrenis exiccat: quoniam ipsi mundificant statim. Et si si fel vrsi. Et ex eis que expta sunt et est ut dens in potu radices acetose et stet in sole et ambulet post illud hora vna donec calefiat et sitiat: deinde sumat decoctionem capilli veneris et rubee tinctorum et methue. Et si si bibat post balneum. Et ex diureticis propter quod est ut sumat nucis cum

Gentilis

pressi pondus. 3. ij. cū pondere. 3. ij. cassie lignee 7 biba
tur cū vino antiquo: deinde sedeat in tina in qua deco
et sit capillus veneris aut anisus post illud hora vna
donec calefiat: qm̄ miget icteritiā totā Et qñq; iunā
tur cū carne beritij pp̄ fortitudinē sue puocationis 7
mūdificandis 7 pueniētie sue ad epar. Et aqua cuscute
qñ bibis ex ea sacraiat. i. cū semine apij 7 zuccharo
altabazet est iuuatiua. Et ex solutiuis pp̄ijs eis est
vt pforēt colloqntida 7 expellat illud qd̄ est in ea 7 i
pleat vino 7 bulliat sup̄ pūnas 7 colet 7 bibat. Et ex
ex eis que nos pbauius est vt sumas aloes. 3. j. 7 sca
monce danieli. i. 7 salis naptici. 3. j. quarta 7 rubee tin
ctoy 7 agarici: amboz añ. 3. 5 fiant ex eis pillule 7 bi
bant in aqua de seminib⁹ medicinarū quas dixim⁹. Et
nos iā dixim⁹ clysteria in antidotario ad h̄ caplin.

Calsacraiat est pōdus. 3. xxxvij. 7 5. est ergo. 3. iij. 5. 7 3. j. 5. Sacra
lati ergo est pondus. 3. iij. 5. al̄s est pondus. 3. iij. 5. 7 3. j. 5.

Et ex sternutatorijs sunt succi qbus sternutaf sicut
succus cucumeris asini 7 succus folioz nacturtij 7
succus cupressi 7 succus ciclamini sicut est: aut cōte
rif ciclamē 7 infundit in lacte mulieris in nocte: deinde
de exprimis in mane 7 tepefit 7 distillat: aut succus ra
dicis alfarfafa exprimis 7 bullit cū sambacino bulli
tione leui 7 in ipso sit parū gallie 7 fiat cū eo sternuta
tio: aut succus radices rassani p̄triti cūz folijs suis. Et
ex succis qui nō sunt caliditatis magne est succ⁹ sicli:
7 ex succis fridis est succus sempuue aut succus ale
uis flumialis 7 acetū ipm̄. Quādoq; fuggit naribus 7
retinet hora vna infirmus in pila balnei: qm̄ est bona
curatio: 7 similr si infundat in eo nigella die ac nocte:
deinde colet 7 fiat caputpurgius 7 odorēt ex ea sola 7
permista. Et ex eis que sunt p̄ter succos est vt sumas
staphisagrie quarta. 3. j. 7 terat 7 dissoluat cū aqua co
riandri 7 olei amigdalinī añ. 3. x. 7 fiat cū ea caputpur
gium ipso existēte in tina aut pila aque in balneo. Et
qñq; miscēt cū ea aliqd̄ ordei sicci 7 aliqd̄ aceti vini.
In oculo vō ipso affiduet ipsius ablutio cū aqua ro.
7 aqua coriandri 7 aqua niuis.

Quid hic intendit p̄. Alfarfafa qd̄ dicunt q̄ est sula 7 q̄ est ar
retica. Alij q̄ est herba similis portulacē 7 dat egs ad ipingūdus
vt supra sen. 4. dictū fuit. Succus. i. mucilago. Alseius. i. p̄sily. Qd̄
aut per succū mucilagīne intelligere possumus: apparet sexto de
regi. fa. vbi. Sed 7 lini semē coctū in aqua ifridantē succū operat.
Qd̄ ē p̄siliū inueniri possit flumiale: apparet ex Simone in synony
mis: 7 forsan hoc p̄siliū est maḡ aquosum 7 subtile qd̄ ad inducen
dā sternutationē querimus. Et acetū 7c. Infirmus supple retinet
in pila 7c. 7 est vas sicut tina in quo forsan retinet totus ictericus
aut fm̄ caput fm̄ qd̄ querimus mūdificare: vel a pte vel a toto.

In oculo vō ipso affiduetur ipsius ablutio cū aqua
ro. 7 aqua coriandri 7 aqua niuis.

Considerandum q̄ in ablutione oculi: aut querimus repulsionē
citrine materie: 7 sic in principio apparitionis icteritie affiduat
ablutio cū aqua ro. 7 aqua niuis 7 coriandri: iste due aque. f. ro.
7 coriandri aliqd̄ resoluūt. Aut querimus ablutionē 7 sic ablu
mus cum alijs aquis quas ponet.

Ablutiones vō habentib⁹ icteritiā sunt aque in quib⁹
bus decoquunt capillus veneris 7 sceba 7 maiorana 7
poliū 7 camomilla 7 alaniuden pp̄le 7 tribuli 7 anbe
tum 7 radix in eis. Et qñq; ponit pp̄ter calidā icteri
tiā in eis acetositas citri: qm̄ est vehemētis absterfio
nis cūz sua incisione in oi tinctura. Et qñq; assumunt
ex istis reb⁹ emplastra 7 assumunt ex eis olea qbus fit

Super tertio

infectio sicut oleū albacuen 7 oleū camomillini 7 oleū
anbetini: 7 iterū oleū p̄gelati vne 7 oleū de lilio. In
icteritia vō cretica op̄s vt cū exentit infirmus intēdat
cū ea intētiōe ipsius egritudinis cū lauatiuis 7 diu
reticis mūdificatiuis: 7 fortasse nō indiget solutione
ventris 7 fortasse sufficit balnei soluz. Qd̄ si videris in
vris eoz 7 egestionibus paucitate tincture: scias q̄
materia in eis est grossa: quare cōforta illud cūz quo
medicas ex lauatiuis notis 7 similib⁹. Aenenose autē
cura est tyriaca 7 metridati pp̄terea q̄ resistit vene
no: deinde bibat aqua 7 maloz acetosoy 7 aqua gra
natoy 7 succū endiuie 7 portulacē 7 mucilagīne p̄sili
7 almirberis 7 omnia in qbus est ifrigidatio cū virtu
te tyriace. Et in ipsa quidē iam expertū fuit in p̄inct
pio cū accidit: 7 pp̄rie cūz venenū est ebibitū vt biba
tur lac assidue cū oleo amigdalinō. Regimē autē ip
sorum cū cibis iam docui ipsū in cōplexione calida
absq; debilitate manifesta 7 sine oppilatione. Op̄pi
latiua vō 7 debilitatiua cognosces per ea que dicta
sunt in capitulo epatis. Et cibus qd̄ ictericoz est ille
qui aluenat 7 subtiliat 7 in quo est apertio: 7 ins p̄sili
p̄fert eis pp̄rie cū eis que puocat 7 subtiliant de illis
que dicemus in fine capituloz.

Alaniudē al̄s alachoen supra sen. 1. 4. ca. de oppilationib⁹ epatis.
expositū erat q̄ erat pes corui. 7 sic cōmuniter videt exponi: 7 sic
exponit. A. sen. 16. ca. de excoctatione intestinoz. Sed Simon dicit
alchane. Apud Serap̄. scribit yebuen: sed in ista al̄s bacauē pp̄e
p̄ferri debet: 7 est herba que a diaforide vocatur partemō suē
leucatemō aut amaracū: 7 in virtutib⁹ p̄cordat cū A. illo cap. 7 in
Serap̄. in. c. de bacauē ex sermone diaforidis. Item Aul. 5. cañ.
trac. p̄mo in descriptione tertia. Troscet andaracharō ingrediē
tiū in tyriaca magna amaracō ingt. i. alachboē alba. 7c. diafor. in
qdā p̄paratione ad ipis ponit amaracū. 7 in lib. Serap̄. de simpli.
medi. eodē loco ex verbo diafor. habet bacauē. Lū querere diligē
tius de esse huius p̄lāre arbitratū sum ex descriptione et ipsam
esse quā matricaria dicitur cuius flos est similis flozi camomille:
7 ob illud querēs a quadā sarracena de alep ostēsa matricaria q̄
liter vocaret: respōdit yeben. Et iterū querēs ab alia alterius re
gionis respōdit bachauen aliqd̄ alachue. Tame Simon pugnat
Lōstātinū qui credit eā esse corulā fetidā. Patent reliqua.

De cura icteritie nigre aggregate vitio splēis. L. 7^m.

Illa qd̄ que splenetica est cōsidera an sit
illuc repletio sanguinea plurima: quare flob
thoma basilica sinistra 7 saluatellā post eā:
deinde occupa te cū splene 7 rectificatione op̄
pilationū ei⁹ 7 apatū ipsi⁹ 7 debilitate eius. Et si fue
rit illuc cā multitudo melacholie pp̄ter illud qd̄ gñat
ipsam ex virtutib⁹ 7 cibis fm̄ q̄ dictū est. Op̄s ēt euas
cuare eā cūz eis que ipsam cūant. Ex illis est decoctio
scolopēdrie cū elleboro dicta in antidotario 7 effiet ex
ea multoties. Et decoctio epithimi fm̄ hūc modū. R̄.
myrabo. nig. 7 kebu. oium añ. 3. x. fumiterre scolopen
drie polypodij 7 floz squinati: oium añ. 3. v. radicum
apij 7 feniculi: amboz añ. pugillā. i. ellebori nigri pon
dus. 3. ij. decoquant in trib⁹ libris aque donec rema
neat quarta 7 p̄ciat super ea epithimi. 3. vi. 7 bulliat
ebullitione leui: deinde colet 7 cōponant cūz ea h̄iere
pigre. 3. xxx. 7 similr pillule facte de myrabolanis ni
gris 7 epithimo 7 sale indo 7 agarico 7 corticib⁹ radi
cis capparis. Et quādo fit euacuatio def in potu lac
camellarum: 7 si non reperitur aqua casei facta cū sy
rupō acetoso de seminib⁹ 7 spodio 7 polio. Et medi

line subtiles que sunt ex scolopendria z radice capparis z similibus: z aqua in qua decoquunt folia tamarisci z radices z aqua foliorum capparis z syrump acetosus z similis aqua solatri z aqua apij si fuerit caliditas: z syrump acetosus in quo decocta sunt scolopendria z folia capparis z fructus tamarisci z polium. Et si fuerit in splene apostema calidum oportet ut non supfluitas sit in calefacientibus. Et si in ipso sunt oppilationes: tunc aperitiua fortia predicta in capitulo epatis inuatiua sunt et. Et ego dicam in capitulo oppilationis splenis medicinas que ei proprie sunt.

Cponit curam icteritie. Et primo facit hoc. Secundo simul ponit curas icteritie nigre z citrine que coniunguntur. Ibi (Et qui aggregat.) Tercio ponit cibaria que ictericis pueniunt sicut dixit se facienda in fine pceditis capli qui dixit. que dicem in fine caploz. s. de icteritia. Ibi (Ibi aut.) primo ponit curam icteritie qua scilicet ad cam. Secundo qua interdim ad ipsas s. m. se. Ibi (Ipsam.) V. prima in tres. primo ponit curam icteritie nigre facte a splene. Secundo facte ab epate. Ibi (Et si fuerit.) Tercio facit a corpore toto. Ibi (Et si.) Ad pmi eul detia scilicet qd icteritia nigra fit a splene: aut qd in eo abscondit sanguis mellicus vel melia: aut pp apostema vel oppilationem: aut pp debilitate attractiue virtutis vii meliaz non trahit. primo qd ponit cura icteritie facte a splene fm pmi modum. Secundo facit quatuor ad scdm. Ibi (Et si fuerit in splene.) 3. Ibi (Et si est causa debilitas.)

CEt si est causa debilitas attractiuis splenis: tunc de illis que necessaria sunt est vt tu ponas sup ipm ventosas sine incisione. Et vt admittas exercitium z empla corda fortia splenez sicut illud qd fit ex absinthio z cordummeni z floz squinati z albafe z cetantree z radice capparis: oium an. pte. i. z ex rosas pti. ij. z ex bdclij pte. i. z. s. ex amoniaci partib. v. ij. z decima ptis fiat ex eo emplm. Et qui abluat fiat cum aceto puro forti in quo bulliat anbetu z baurach z sal z ruta z calametum. Et si fuerit in causa icteritia nigra caliditas epatis curet par cum subtiliatiuis. Et si fuerit frigiditas curet cum tyriaca maiore pprie z cum medicinis nobis. Et si fuerit causa in ea corpore totum fac in primis illud qd puenit epati vt patiant ab eo vene: deinde corpore. Ipsas asit icteritia cura cum eis qd curas ipsas icteritia citrina z cum eis que de illis fortia sunt. Et qui aggregant ambe icteritie simul z est repletio z idigens floma: floma tunc ambas manus z euacua eas ambas diebus aliqbz z aggrega iter duo regimeta: z da in potum iter ea ambo decoctione absinthii z epithimi: z aggrega aquas folioz raffani tamarisci z salicis: oium an. 3. i. z. s. aque solatri 3. ij. aque folioz capparis 3. ij. aggrega z fac bullire oia cum s. cassie fistule z pice sup ea pcdus. 3. rrr. bice repigre. z pcdus. ij. damich croci: z pcdus. ij. kirat sca monce affate in cepe z expecta duobus diebus: z post illud bibas aqua calid z syrump acetosus. Ibi autem in oibus illis sunt cibi leues notz z pices aradradri: z ex pullis ipinguatis: z ex oleribus endiua z apsum z condita ppria z capparis cum aceto.

Circa hac tertiam partem diceret aliquis non videt qd hec ventosatio pferat in icteritia ex mte Bals. i. libello de cura icteritie vbi sic dicit. In eis autem que a splene nihil pdest vctosa. Vnde qd curatio icteritie fit ad euandam miam que est in splene aut ad attrahendum apm melicam ad splene qua de se trahit non potest. Dico qd vctosatio appositio pferat in curatio icteritie ad attrahendum miam ad partes splenis: id est sine scarificatione. Aut pcept fieri vt a reliq corpore ille trabat melia non curas qd cum scarificatione: qd non intendat ad euandam ad eze: z id vctose sup splene non multum pferat ad euandam: qd splen non ibi multum alligat. vnde ibide Bals. splen nullus bz coe

ca renib vel multum ab eis distat. Nequaquam ergo oportet eos quia splene ictericos curari vctose. Reliqua patent etc.

CTractatus scdm de reliquis disponibus splenis.

CSermo vnus de egritudinibus splenis. Cap. p. m.

Pleni accidunt oēs spēs egritudinis predictarū. s. de egritudinibus complexionis z compositionis sicut oppilationes z solutio cōtinuitatis z similia: z apostemata cum speciebus suis.

CIn precedenti tractatu huius postea anathomia fellis z splenis determinant de icteritia que est dispositio multum fellis attributa: h. et attributa epati z et spleni vt nigra: determinat in hoc tract. de disponibus alijs spleni appropriatis. Aliqd enim id de disponibus splenis determinat cum determinat de icteritia nigra: ideo hic de alijs disponibus remanentibus determinat. primo in cō. Secundo in spali. Ibi (Calida.) V. prima tres. primo enumerat splenis egritudines. Secundo ostendit signatus eius supra corpus fm diuersam sui dispositionem. Ibi (Et scias.) Tercio ostendit morbos ad quos permittuntur egritudines splenis z accidentia quedam z ex euntia. Ibi (Et quandoq conuertuntur.)

CEt scias qd qm splen ipinguat extenuat corpore: qm in primis destruit virtutem epatis vehementer cum pirarietate: quare minorat generatio sanguis z cum hoc ipse attrahit de sanguine illius infirmi rem plurimas pppter magnitudinem sui: z penitus extenuatio splenis signat bonitatem humorum: z pinguedo eius malitiam humorum.

CConsiderandum circa secundam partem qd hoc dictum est. Auer. 4. colligit cap. 56. Scilicet de accidentibus splenis. alio de signis egritudinum splenis auctoritate Hippo.

CEt qm qd pueniunt egritudines splenis ad febres cōmixtas sicut ipse qm qd generant ab illis egritudinibus. Ipse enim generant multotiens ex tertiana non pura: z ex febribus pestilentialibus z feb. cōmixtis. Et plurime qdem egritudines splenis sunt autuales.

CAlterius pñderādū circa tertiam partem qd egritudines splenis cū sunt ex humorum adustionibus z incinerationibus ipse pducit ad febres cōmixtas: qm illi humores putrefiunt: z eoducto et qm febres mixte: qd humores adurunt z incinerant. Simile et qm febres sunt pestilenciales: qd in eis vt alio declarauimus putrefiunt plures diuersi humores vñ plures sunt incinerationes: z ex oibz istis ptingit qd multi humores multiplicent vnde ipsi vel tracti ad splene spleneticos faciūt. **C**Considerādū post qd cū autūnus humores incineret: vt scdm pmi. merito splenis egritudines sunt autuales saltes ille que sunt ex melancholia per incinerationem generate.

CEt color habentis eas est decliuus ad citrinitatem z nigredinem.

CConsiderādū vterius qd splenetici color pñcipali vñ plurimus est niger pp nigrum humorem melicū que colligit z quo mediate corpus inficit. vnde supra huius splenetici color est cineritius. z idē voluit Bals. de icteriozib. vñ. ca. 53. qm vt p accidēs ptingit eoz color rem citrinari aut per accidentale caliditate acquisita in mē: vnde subtilis pars per adustione citrinat: aut qd qm splen inflamatus vnetuosum sanguine que trahit in cholera vertit.

CEt quādoq pueniūt egritudines splenis ad stomachum: z fortasse addunt in appetitu eius. Et qm qd destruit appetitū ipsi. Et qm qd cogunt ipsum cum ppinqua est digestio ad euandum rem acetosam ex qua ebullit terra absqz nocumēto z absqz dolore.

CConsiderādū post qd melia que fluit a splene ad stōchū aut est acetosa pōtica z sic acuit appetitū. aut est multum pungitiua que ibi bibi in suba stōchi: vñ ad expulsiōne nō ad attractionē pcat z sic oeg est appetitus z facit nauseā: vt. z. ca. huius sen declarat Bals. accidit et qm qd in egritudinibus splenis nō effundit mē aliq melica ad stōchū: z tūc appetitū cessat. **C**Considerādū vterius qd mē melica aliq facit dolore vehementer in hōa cōplementi digōnis: vt plix scripsimus sen. 13. trac. 2. z tūc fit vomitus. Acetose z. absqz nocumēto z absqz dolore: z supple remanēte post vomitum: qd facto vomitu cessat: vel post nocumēto z. z est planior līa.

CEt vñina sanguinea bona est in fine egritudinis splenis

Gentilis

nis: et similiter grossa in qua est fer. viscositas que est in ipsa est similis viscositati sanguinis. Et quandoque resoluitur per eam feb. et febribus egritudinum splenis: quare resoluitur per eam splen.

Considerandū post qd splen bz egritudine aut de sanguine melancholico: et tunc vna sanguinea. s. obscura est bona. et aut bz egritudine de melancholia magis pura: et tunc vna grossa seculenta laudatur: et viscositas. i. seculenta. et.

De signis coplōnū splenis. Cap. 2^m.

Alidaz significant sitis et inflamatio in sinistro et corruptio virtutis eius que attrahit melancholiam.

In speciali determinat de egritudinibz splenis. Et pmo de complexionalibz. Scdo de apostematibz. ibi. (Scias.) Tercio de oppilationibz. ibi. (Quadoqz fit.) Quarto de quibz alijs disponibz anneris. ibi. (Inflatio.) Non determinat de cura solutionis prinitutis: qz cura eius cōtat cū curatione solutionis prinitutis epatis: et etiā epatis iudicia. Prima in duas. pmo ponit signa malarū coplerionū splenis. Scdo ponit curā. ibi. (Est. prima.) Prima posset diuidi in quatuor: sicut quatuor sunt modi malarū coplerionū simpliciu. s. calida humida frigida et sicca. Considerandū qd in mala coplerione calida splenis est corruptio virtutis attractiue dupliciter. Uno mō ex parte rēpois attractionis. nā attractiua splenis nō debet attrahere nisi cū iaz epar fecerit perfecte operationem suā etiā cōpleta generatione humorū. Cum ergo splen supca lesacū est ex forti caliditate pus attrahit qd epar suā cōplet operationē. Alio mō est corrupta ex parte eius qd attrahit. Nō enim solū attrahit melancholiā sed attrahit illud etiā qd sibi nō debet.

Frigidaz vō significant debilitas attractionis eius et casus appetitus et iteratio fastidiose satietatis et multitudo rugitus et eructationis. Et significant siccam durities et debilitas corporis et grossitudo sang. et vehementia nigredinis coloris. Et humidam significant lenitas lateris sinistri et mollities corporis et nigredo trabens ad albedinem plābeam.

Sed in frigida coplerione splenis nō corrūpit attractiua sed debilitat: et ideo cadit appetitus qz splen nō bz melancholiā quā stomacho mittat. Et iteratio fastidiose satietatis que est ppter duo. pmo qz sine appetitu comedit. quotiens qd cibis sumit toriens fastidit. Scdo qz splen in frigidatū in frigidatū stomachū: unde crudificat cibū in stomacho: et hoc fit fastidiosa satietas ex plenitia cibi in stomacho: et nō digesti. Multitudo rugitus: qz materia melancholica ppter debilitatē caliditatis sibi pungere ex frigida coplerione in ventū puerit. Alio enī dictū fuit qd melancholia est viciosa vt Arist. quarta pblema. 30. pble. Nō solū aut ppter hoc: sed qz frigiditas splenis stomacho cōcata facit cibū euaporare debili facto calido: unde viciosa fit. Reliqua patent.

De cura.

Cap. 3^m.

St prima curationibus epatis et indiget vt sint medicine fortiores et penetrabiliores: et ingenies eoz penetratio cum eis que penetrare faciunt: et cum eis que cōseruent virtutē super eas vsquequo perficiant operationes suas.

Hoc caplm est sicut caplm qdā canonū curationis splenis. Nō enī explicite hic ponit cura cuiusqz modi male coplerionis. Cum enī Aui. posuerit in quo curatio epatis differat a curatione splenis: notus derelinqt nobis quō male copleriones splenis curant. pmo ergo in gñali ostēdit quō curatio pāctarū disponū perficiat. Scdo ponit osiam inter curationem epatis et splenis. ibi. (Et scias.) Tercio enumerat quasdam medicinas spleni appropriatas. ibi. (Et spleni.) Considerandū circa pma partē qd res spleni appropriate ponunt exterius: et ille et pnt esse fortiores. pmo qz mēbrū est ignobile respectu epatis. Scdo qz est pfundius situatum vt anabomia ostēdit. Aut exhibent iterius et tūc dant aut gratia alterationis et ille dant fortiores: qz distātia maior est. pus. n. occurrunt epati qz spleni. Aut dant gratia eūonis: et ille et debet esse fortiores. pmo ppter sitū. scdo ppter mām humoris quem splen aggreget qui grossus melancholicus est vt. 13. terap. ca. 10. Considerandū post qd medicine splenis fortificant: aut cum medicinis penetrare facientibus sicut maxime in eis ponitur acetum: aut cū

Super tertio

medicinis cōseruantibus virtutem sicut quadoqz viscosa et glutinosa ponuntur vt gūme quedam: que bz de se ad principale intentionem nō conferant: ad hoc tamen iuuant.

Et scias qd differētia inter curationes spleneticas et epaticas est in fortitudine et debilitate et labore et alieuatione. Epar enī est dignius vt allenies cum eo. Et nō sit superfluitas in cōfortando illud quo curat. Et nō afferant super ipm medicine acute nimis sicut acetum forte nisi in necessitate. Et splen cōtrario illius eget vt adiuent medicine eius cū eo qd pseruat virtutē earū et cum eo qd penetrare facit. Et spleni qdēz sunt medicine que sunt ppxie ei sicut cortices radices capparis et sicut scolopendria et amoniacum et allium syluestre. Et quandoqz necessarium faciunt egritudines splenis vt flobothomez basilica maior et flōmēz saphena: imo flōmēz vtriqz guidegi.

Considerandū circa scdm partē qd curatio splenis et epatis differt in duobz. pmo in fortitudine et debilitate mediciaz qz splenis medicine debet esse fortiores vt pbatū est. Scdo ex parte laboris et alieuationis cure. Nā cura epatis bz allenari. nō. n. ppxie istere possum: cū medicis curado epar. Vñ Aui. epar. n. dignius est vt allenies. s. cura. cū eo. Lepate: vel cū eo. s. quo curat: sed in cura splenis audacius istere possum. Considerandū circa tertiā partē qd cappares et scolopendria multū appropriari vident spleni: vt. 13. tera. c. penul. als. ca. 12. Quale pharmaciū est absinthiū epaticale spleni capparis cortex: et quale epati vocatū eupatoriū: talis spleni scolopendria. Virtutes aut per qd pserant ab auctoribz pquire. Considerandū vterius qd existente multa repletionē ex sanguine melico vñ timet magnū in capite vel in toto corpe nocumētū facimus quāqz flōmias de basilica magna que est basilica brachy: qz pua est que ē in manu: et quāqz de saphena si vñ repletio vehemēs: et si distractio a supioribz querit: de vena vō guidez querit flōmia qd de maxima capitis timet passione ex illo melico sanguine et.

De apatibz splenis calidis et frigidis et duris: et quorum durities est in fieri apostema. Cap. 4^m.

Cias qd minozant in splene accidentia apostematum calidoz et fixio ipsorū simul: imo quāqz accidit spleni apostemata calida: festinant aut ad duritiem: quoniam sanguis qui peruenit ad eum vt nutritur ipso est sanguis spissus cū ponitur in apostemate quare indurat. Plura ergo apostemata splenis sunt dura: mollia vō sunt in quibusdam hōis. Et plurimum quod accidit in ipso de apostemate calido est sanguineus. Et cholericū accidit in ipso raro. Et durū est in inferiore parte splenis propter grauitatem materiei. Et figure eius sunt. liij. rotunda et lata et longa et grossa et longa subtilis. Slegmaticum vō accidit raro. Et spleneticus quidem est qui habet duritiem in splene suo: aut ppter grossitudinem sue substantie: quāuis non perueniat ad finem ad quē peruenit apostema: aut propter apostema durum in ipso: et pmissū quidē est leuius.

Determinauit Aui. de egritudinibz coplōnalibz splenis: nunc determinat de apatibz ei et duritiēbz que sunt infra apata. Et p de modis hōz apatū determinat. Scdo de signis. ibi. (Comunicant.) Tercio de cura. ibi. (Appropriant.) Prima in quatuor. pmo comparat diuersas spēs apatū penes euentū. Scdo ostēdit qd est quidē spleneticus. ibi. (Spleneticus.) Tercio ponit quedā signa pnostica. ibi. (Ingr. Hippo.) Quarto ostēdit modū terminationis apatis splenis. ibi. (Et quāqz terminant.) Considerandū qd figure apatū duorū splenis sunt quatuor. s. rotunda: vt quādo mā est in cuspide splenis. Scda figura est lata vt quādo mā colligit fm splenis plantū: qua adiacet costis vel ventri. Tertia figura est longa grossa vt quādo colligit fm longitudinē splenis: et est multa. Quarta figura est lōga subtilis vt quā colligit vel adunat ibidē: et est paucā. Considerandū qd ex dictis Aui. sumimus qd qñ absolute dicat

aliquis splenicus. aut dicitur ille h3 splenē maxime intelligit qñ in eo est durities apostemosa. aliter enī intelligit cū dicitur: epaticus vel stōicus vt supra patuit.

C Inquit Hippo. si splenicus inuenit dolorē iteriorē rem est magis saluū: et illud quoniam in ipso sperat ad huc sensus. Et dixit quando accidit ei fluxus ventris cum sanguine est melius. s. q3 sperat cum ipso resolutione materiei splenis eius. Si autē perseverauerit adueniet ei lubricitas hydropica et morietur. Et cā in eo est dominū frigiditatis super cōplexionē.

C Inq3 Hippo. forsan in epidimys. Diceret quis p3ra. Nā dolores superiores sūt leuiores nō superiores fortiores: vt "hippo. 6" pri. afoi. afoi. 7. Sed qñ sentit dolor in splene: tūc dolor est iterior: g malū est. 7 d3 q3 "hippo. nō vult cōparare eū q3 dolorē in sple ne ad eū q3 in parte supiori: sed vult cōparare sple neticū. s. q3 in splene h3 duritiē et sentit dolorē ad splenicū q3 dolorē nō sentit. Nā si nō sentit dolorē signat durities p3firmata i sple ne que iā destruit sensus. Sed si sentit signat q3 in splene est sensus: per p3is nō est tāta lesio. Nō enī fit sensatio nisi per partem in qua remāst de dīpōne bona aliqd cū sensus fiat per medium bone cōplexionis. 4. coll3: et b cōstat p3iū. Et dixit supple "hip. 6" pri. afoi. illo afoi. 4. s. Splenicus diffinitia. 2. illo. 43. f. Quibuscūq3. Cōsiderandū q3 illos duos afoi. s. h3. s. cōpōsit sicut ibide cōmētator facit: et sic eos verificat: q3 si spleneticus superueniat fluxus vēris cū sanguine melius vt sit qñ qdā modus diffinitie: est bonus q3 sperat resolo. i. cōtario mae. Sed si p3seuerauerit q3 lōga p3seuerauerit diffinitia moris splenicus. et cā est debilitas calidi nālī: et b est qd dicit cā est dominū friditas sup cōplexionē. Cōsiderandū aut q3 h3. s. solū ponit cām euēns moris. Nō aut ponit cām lubricitatis hydropice. i. lienterie et hydropis. Sed cā ponit in cōmēto p3legati afoi. Et tali. i. diffinitia lōga patiunt multā infirmitate: vnde fit lienteria. Cōpatit etiā cpar et fit hydropis: et q3 forsan q3 sola lienteria nō est signū vel causa sufficiens moris: sed ipsa pūcta hydropis: ideo h3. s. fermonē posuit pūctū dīcē. aduenit ei lubricitas hydropica.

C Et dixit illi quī catarrum habet non accidit splen: et in hoc est consideratio: et fortasse multitudo catarrī est significatio humiditatis cōplexionis eius vt sit illud in proximo futuro.

C Et dixit. f. Hippo. sed vbi sit nodū inueni. Cōsiderandū q3 hanc autōritatē h3. posuit sen. 5. cap. de catarro. "hui" aut dicit cā est duplex. Cna quā sup posuit. A. autē h3. et est: ille q3 egritudine h3 in mēbro vno: alia mēbra h3 in cōmūia. hui" aut cā pōt esse. nā ex vniū mēbro mōdo mālī multe totius corpōis sumunt mae. Alia cā est quā ponit h3. Cōpropter q3 p3siderandū q3 spleneticus sunt sicce cōplexionis: et iō splen. p3prie nō accidit in humida cōplexione: sed in sicca mēlica. Multitudo aut catarrī sūgt in corpore cōplexione humidā aut saltē sūgt hūiditatez cōpōis que est in tpe futuro primo. 13 enī catarrōsus dū icipit hēre catarrū nō fit humide cōpōis multū: dū tamē multiplicat catarrus fit humectatio accitatis i primo futuro: q3 vō illū dicit "hippo. nō h3 verificationē nēcias sed p3bilitatē h3. s. dicit. Et in b est p3sideratio.

C Et in libro Hippo. ille qui habet dolorem in splene suo et currit ex eo sanguis rubens et apparēt in corpore ipsius vlcera alba non ledentia moritur in die. ij. et si non cadit appetitus eius.

C Et in lib. "hippo. f. qui dicit liber moris velocis vel festine dicit ille q3 h3. 2. Cōsiderandū aut q3 illud dēni ipse forsan erat verificatio h3. illud absolute prulit nullā subūgēs cām sicut dicit alijs fecit. Cōprobabiliter autē vel rationatiue sic declarari pōt. p3pter q3 sciendū q3 qñ ab eo q3 dolorē splenis currit sanguis rubens q3 bonus per vētrē sūgt q3 cpar vltimē iaz cōpatit spleni vñ sanguis motu nō nālī mouet: hoc aut mortale est: et q3 sanguis rubens etiā remanet in corpore sanguis flegmaticus morificatus qui ad cutim pulsus facit vlcera alba: q3 nō rubea: sed ad albedinem vel liuiditātē tendentia. nō ledentia. s. cū multa vlceratione: q3 mālī vlcera acuta nō est. Lum ergo hoc significet vltimā in venis et epate passionē ex calidi nālī debilitate et resolutione: ideo moriunt in die secūda: et si nō moriunt cadit appetitus p3pter vltimā calidi deflectionē. Quidā vō habent itam que dicit alba: non vt sit nomen appropiatū vlcicibus illis. De his vō nō curo: q3 dicta peregrina sunt.

C Et quandoq3 terminatur apostemata splenis fluxu sanguinis narium etiam: et proprie ex latere sinistro et apostematibus apud aures difficilis suppurationis et apertionis. p3pter grossitatem materiei. Et laudabilior vrina eoz est grossa sanguinea. Et vrina in qua est fer viscosa: quādoq3 significat sanitatē splenis et destructionē eius. Et dixerunt quidam cum fuerit in vrina sicut suspensio san. et febricitans habuerit splenē extenuatur vel destruitur splen eius.

C Considerandū q3 cū materia apostematū splenis sit grossa vrina cōueniēter laudabilior per viā expulsiōis est grossa sanguinea. s. sanguine melacholico: sicut si mālī splenis sit viscosa grossa: qñ p3in git q3 vrina est laudabilis in qua est fer viscosa: q3 significat sanitatē splenis et destructionē duritiei eius. Cōsiderandū post q3 h3. s. illos dicit nō reprobare vel approbare. Nam per suspensionem aut ipsi intelligunt hypostasim pendente: et tunc dicit eoz nō pōt verificari. Nā hypostasis pendens materiā significat subtilem cholericā. hoc aut nō facit splenis duritiē: ideo illa hypostasis nō pōt apparere per viam terminationis illius. Aut per suspensionē intelligunt large sedimē qd in vrina apparet: et tunc pōt verificari eoz dicit: vt dicat q3 cū in vrina fuerit hypostasis sanguinea sanguine melacholico: et febricitans habuerit splenē. i. duritiē splenis: supple est bonū. et p3o. i. destruit. i. extenuat splen eius. i. durities splenis. Splen enī quādoq3 apud h3. est nōmē passionis: quādoq3 est nomen membri vt apparet in pluribus locis. Significatur ergo ex illo q3 ex febrili calore dissoluta est durities splenis eius et materia in vrina euacuata.

C Et quandoq3 contingit in quibusdam hominibus vt multitudo splenis generetur et remaneant fm illud tempore longo et sint fm salutem dispositionū suarū apparentium spatio prolixo: quāvis quādoq3 accidunt ex magnitudine eius nocumenta plurima et fm materiā efficientē et fm virtutem splenis. Et scias q3 splen quādoq3 apostemat post apostema epatis fm semitā permutationis: et illud est melius q3 vt permuetur apostema splenis ad epar.

C Considerandū post q3 h3 quidā spleneticus tēpore quodā appareret sint sanī: attamē ex splenis magnitudine quādoq3 accidunt multa nocumēta vt corpōis extenuatio hydropis et similia. Cā autē huius diuersitatis sumit ex materia efficientē. s. multa vel pauca: maligna magis vel minus. Sumit etiā ex virtute splenis forti vel debili. Si igit cōiungant magnitudo splenis multitudo materiei et debilitas virtutis et malitia mae: tunc accidunt ex splenis passione nocumenta. Si vō materia non sit tanta nec sic maligna et virtus fortis fiat infirmus splenicus spatio longo cū apparenti sanitate. Qd vō dicit de permutatione notū est. Vniuersaliter enī melius est q3 permutatio fiat de nobiliori mēbro ad ignobilius q3 ecōuerso: vt ex plurib3 dicit cōmētatoris dicit pōt: et ex illo afoi. 25. 6. parti. Perisplā intrinsecus factā.

C De signis.

Cap. 5^m.

C Communicat apostemata splenis omnia in grauedine et in magnitudine et dolore extēso vsq3 ad diaphragma ex latē sinistro. Et qñq3 ascēdit vsq3 ad furculā et ad humerū sinistrū per cōmunitatē furculē. Et qñq3 facit anbelitū duplū existēte fm formā anbelitus flentis infantis: qñ apostema ipedit diaphragma ad hoc vt vadat in motu anbelitus: quare stat subito p3pter lesionē: dein de redit: et dum nō est apostema magnū nō cōprimie diaphragma. Nam cōicatio splenis ad diaphragma minor est cōitate ei3 ad stōchū etiā. Sensus enī sentit splenis inflationē et corpus alluiat.

C Ponit signa. Et pmo in cōi. Scō in p3lī. ibi. (Et apa gde.) p3io ponit quedā signa. Scō quedā alia. ibi. (Et qñq3 accidit.) Cōsiderandū q3 h3 qñq3 apostema splenis cōprimat diaphragma: vñ facit qñq3 anbelitū duplū p3pter cām quā ponit hic h3. et Sera3.

Genialis

trac. 4. 10. ea. tñ illa cōpressio nō fit nisi qñ apostema est magnus. Et cā est quā dñi. inuit. nā cōicatio splenis ad diaphragma minor est qñ cōicatio ei⁹. f. diaphragmatis ad stōchū. supple qñ cū stōchū nō compimat diaphragma nisi qñ repletio est multa ⁊ magna: qñ multo minus splen poterit diaphragma cōprimere nisi in eo magna sit repletio. ⁊ aut cōitas stōchi ad diaphragma sit maior qñ splenis: sensus in anatomia ostēdit ex situ: ⁊ ideo dñicē. cōcludit qñ sensus medici vel infirmi sentit quādoq; inflationem splenis ⁊ corpus alienat supple in anbelicu.

¶ Et qñq; accidit ex apostematibus splenis: ⁊ pprie quādo sunt in inferiori parte eius vt subtilies sanguis: qñ vehemēter mūdificat sanguinē a fece suā accidit vt rubeant pedes ⁊ genua ipsius.

¶ Ponit quedā alia signa. Et pmo quedā circa pedes ⁊ genua. Secūdo qdā circa nares ⁊ aures. ibi. (Et accidit extremitati.) ⁊ p̄ia in duas. p̄io ponit hoc signū. Scdo reddit cām. ibi. (Et illud qñ.) Dicit pmo qñ qñ sunt apata in pre inferiori splenis accidit qñq; qñ sang. corpis subtilis: p̄terea qñ splen vehemēter mūdificat sanguinē a melia que est sua fer. Remanet qñ subtilis: sicut vitus fecē amota. Accidit et qñq; rubet pedes ⁊ genua rē.

¶ Et illud qñ stōchi os cōicat inferiori pti splenis: qñ ex ipsa ascendit vena expellens humorē melicū.

¶ Declarat ⁊ reddit cās dictos. Et pmo pmi dicti cām ⁊ declarationē ponit. Scdo scdi. ibi. (Lū ergo.) Erat aut pmi dñi hoc qñ apostema est in parte inferiori splenis subtilis sanguis. ⁊ huius aut cām ponit ⁊ dicit qñ illud est qñ os stōchi parti cōicat inferiori splenis. nā vena que portat melancholiam a p̄auo epatis ad splenē fundat quāsi circa mediū splenis: tñ magis versus partem inferiorē: ⁊ ex illa vena per subas splenis ramificat vena que egreditur a parte superioris splenis ⁊ vadit ad os stōchi expellens humorē melancholicū. f. attractū ad splenē supple. quāuis qñ de melico humore multū attrahat: poterit tñ cūari a splene ⁊ impelli ad os stōchi: ⁊ etiā iterū splen attrahere possit. **¶ Cōsiderādū qñ. A. se sup hoc fundat qñ existēte apate in splene splen multū trahit melancholiam qñq; ⁊ hoc pp duas cās. p̄io qñ ipse magnificat. Scdo qñ inflamat vnde plus trahit. Ex hoc qñ sanguis mūdificat a fece: nō facit tñ hoc apostema in quocūq; loco splenis. Nam si esset in parte suprema oppilarēt viā qua trāsmittit melia ad stōchū. ⁊ qñ splen tñ multū traheret de melia: tñ nō hēret quo illā trāsmittit: pleret qñ iutū melico humore vt nō possit amplius ab epate attrahere: ⁊ ideo sanguinē nō mūdificaret: s̄ potius ille humor regurgitaret ad venas: vnde sanguis reingrossaret. Sed si apostema esset in parte inferiori splenis: tunc splen multum attrahit de melia ⁊ est aperta sibi via qua pōt illū melicū humorē expellē. f. via ad stōchū. Quāto qñ plus trahit a venis tāto plus de eo ad stōmachū expellit. Remanet qñ sanguis subtilis: nō tñ p̄ter hoc laudabilior vel laudabilis remanet: imo malus sanguis est. p̄ter duas cās. p̄mo qñ de nāturalitate sanguinis est qñ debet melancholici humoris hēre pmissionē sicut ⁊ aliorū humorū: sicut ⁊ sanguis multū extraneus a pmissione cholere vel legematis in relatiōe ad iuuamenta vel ad vilitates cōes nālis nō dicit: sed qñ illos h̄ debet pmissionē nālis dicit: sic etiā de melico humore accidit qñ qñ supflue a sanguine mūdificat nō dicit sanguis sic laudabilis. Scdo qñ l̄ splen sanguinē a melico humore multū mūdificet: at tamē sui malitia cpar ledit vt sanguinē pueniētē glāre nō possit. Nō solū aut p̄ter has cās: qñ splen apatū nō mūdificat sanguinē a fece nō attrahit magnā partē sanguis: ⁊ ideo l̄ reliquos sanguis sit subtilis: tñ malitia h̄: qñ a melico humore nimis euacuatus est. Similr etiā qñ magnā partē sanguinis splen trahit.**

¶ Cuz ergo caliditas naturalis vincit peruenit ad extremitates proximās.

¶ Reddit cām scdi dicti. Erat aut dictū qñ qñ accidit vt rubeant pedes ⁊ genua: hoc aut declarā dicit. Lū qñ caliditas nālis vincit supple sup sanguinē subtilē ⁊ per p̄is rubeū clarū qui remāsit in venis puenit supple sanguis ille ad extremitates. primas ad quas supple pole est nāe vincit illū expellē. Et istis aut extremitatib⁹ sunt pedes ⁊ genua. **¶ Cōsiderādū aut ad intellectū horū qñ qñ sanguis ille subtilis sit illaudabilis mēbra illū renūnt: p̄tinet ergo maxime in magnis venis. f. ascēdētē ⁊ descēdētē. Nā qñ cū dominat sup illo sanguine vt possit eū expellere: nō expellit eū per ascēdētē venā: qñ superior sit mēbra nobilia vt cor ⁊ spūalia que pp nobilitatē illi expulsiōni resistūt: expellit qñ ad primas extremitates ad quas pole est expellē. Hec aut sunt inferiora. Est aut pole qñ ad illas extremitates expellat. p̄io qñ vena descēdētē statim ramificat in duas magnas venas que vadunt ad vtrūq; pedem suū**

Super tertio

crus: vnde sunt sciatica ⁊ saphena in ambob⁹ neq; pedes illi expulsiōni resistūt. Scdo qñ in illa expulsiōne nō trāseūt mē super mēbro p̄ncipali sicut trāsiēt si veller ad illū sanguinē ad superiora extrema pellere. Si. n. ad manus ⁊ superiora expellerent: multum cordi in trāstu appropinquarēt. Diceret aut qñ. cū ille sanguis expellat nō solū ad genua ⁊ pedes sed ad coras et ⁊ p̄es anchari: qñ nō dicat. A. et illas p̄es rubere. ⁊ dñm qñ loca illa cariosa sunt ⁊ vena ibi pfundant: id sanguis ibi nō appet. In p̄ibus vō genuū qñ vena saphena ibi appet: vñ in curuatura poplitis qñ stōmas: sicut et in partib⁹ pedū apparēt saphena ⁊ sciatica. ⁊ qñ mēbra illa excarnata sunt: id appet rubedo ex sanguine illo.

¶ Et accidit extremitati nāsi ei⁹ ⁊ auri ipsi⁹ vt resplendeat alr rūdeat pp illud qñ accidit ex apate sanguinis: nō ⁊ malitiā passionis ei⁹ ⁊ paucitatē etiā. Et ista mēbra vehemētis sunt passionis ab infrigidatiuis.

¶ Ponit quedā accidit circa nasum ⁊ aures. Et pmo facit hoc. Scdo reddit cām. ibi. (p̄pter illud.) Dicit pmo qñ extremitati nāsi ⁊ auris habētis apostema vel duritiem in splene: accidit vt resplendeat nasus auri ⁊ auri nāso: hoc in extenuatione qñ extenuat. vñ l̄a extrinseca vt subtilies. ⁊ qñ extenuat vt resplendēt: ⁊ id h̄ alia l̄a vt resplendat. p̄pter illud assignat cām cuius. Et assignat tres vel quatuor cās qñ extenuat vel subtiliat extremitas auri ⁊ nāsi. p̄ima cā est malitia que fit in sanguine p̄pter apostema vel duritiē splenis: ⁊ ideo mēbra ⁊ maxime extrema debilia sicut auri ⁊ nasus debilitant ⁊ nō nutriunt: ⁊ ideo extenuant et subtiliant: ⁊ h̄ est qñ dicit. ⁊ supple p̄pter malitiā passionis ei⁹. f. corporis ex apate splenis. Vel possit exponi qñ illa esset declaratione p̄me cū vt dicit ⁊ p. l. malitia rē. ⁊ videt ad mentem ire dñi. Scda qñ cā est paucitas sanguinis: ⁊ ideo auri ⁊ extremitas nāsi nō nutrit: qñ cū cartilaginosa sunt subtiliant ⁊ exinde resplendēt: ⁊ hoc est qñ dicit. ⁊ sup. pp paucitatē sup. sanguinis boni. Tertia cā est: qñ illa mēbra sunt parata pati a causis infrigidantib⁹. Lū qñ splenico friditas extrinseca superuenit qñq; maxime extenuat auri ⁊ nāsi extremitas. sunt enim cartilaginosa ⁊ carne pura vt in cōmē. pmi. p̄uoticoz. **¶ Cōsiderādū aut per infrigidatiua possumus intelligere nō solū extrinseca sed intrinseca: vt est frigiditas facta a causis infrigidatiuis debilitatiuis nālis calidi de quib⁹ est apostema splenis p̄pter predictas causas.**

¶ Et apostema quidē differt ab inflatione per p̄uatiōne grauittatis. Et qñ apostema doloze facit cessus ⁊ inflationē quādoq; sedat ⁊ imouet eaz ⁊ differt per eventum rugitus ⁊ eructationē.

¶ Hic in spāti ponit signa. Et pmo ponit dñm inter splenis inflationē ⁊ apostema. Scdo ponit signa apostematum splenis. ibi. (Et cōicat.) Dicit pmo qñ in tribus differt apostema ab inflatione. p̄mo in apostemate est grauitas ⁊ in inflatione nō. Scdo qñ apostema facit doloze in incessu: sed cessus qñq; sedat inflationē: qñ est cā resolis v̄tostiat. Tercio differt per rugitū ⁊ eructationem que sunt in inflatione nō aut in apostemate.

¶ Et cōmunicat apostemata eius calida cuz accidētibus p̄dictis ⁊ cū inflatione ⁊ siti ⁊ febre. Tercū eius qñ est cholericiū est inflamatio vehemētior ⁊ sitis fortior ⁊ grauedo eius minor: ⁊ est doloze ad inflamatiōne de cliuoz qñ ad tēsiōne: ⁊ color est ad rubedine tēdē.

¶ p̄mo ponit signa apatū calidoz splenis. Scdo durioz ⁊ duritiorū. ibi. (Lū apatib⁹ vō duris.) Tercio signa legmaticoz addēs quedā. ibi. (Lū apatib⁹ aut fridis.) p̄ima pars p̄.

¶ Cum apostematibus vō duris maligna sit anima ⁊ cōmonef tristitia ⁊ varietas in quibuldā horis. Comūstio vō sensus fortis non accidit nisi apud plurimū victorie: quoniam materia melancholica mota est nō ad partē capitis quāuis iam accidit ex parte alia ⁊ est per cōmunitatem splenis ⁊ diaphragma: deinde diaphragmatis ad cerebrum.

¶ Dicit qñ in scda pte qñ in duris apatibus splenis aia fit maligna ⁊ ex cogitatione accidit cōmonef tristitia: ⁊ h̄ pp dominū melie in corpore ⁊ in quibuldā horis cōmonef varietas. f. mētis: qñ sensus pmutat: nō tñ sit pmissio sensus fortis nisi apud plurimū victorie. f. passionis in splene vt cū multū exuberat melia que est cū duritiē splenis. ⁊ cā est: qñ mē melica est elōgata a capite. Quāuis supple qñq; tā accidit. f. cōmūstio sensus fortis ex parte alia. Et est rē. Vel quāuis

Quāvis nō accidat: et tūc exponatur quāvis pro cum: et tūc patet. Considerandū ergo qd permissio sensus potest fieri aut propter motum melie materiei ad caput: et non accidit ex duritie splenis propter cām quam ponit Aul.

Et quandoq; denigratur lingua ex duritie splenis et sentitur durities eius absq; rugitu cuius premis nisi aggregetur ei inflatio: et non est cuius ea se. Insepabilis: imo quandoq; est fm ordinem.

Et hoc est qm mā melica multa ad stomachū pfluat: unde paulatim supficiem mery et totā linguā denigrat. Sentit durities absq; rugitu nisi forsan simul cū duritie sit inflatio: et cū duritie nō sit feb. p̄tinua: imo fm ordinē, i. iterpollata. Hec aut cā est duplex. s. materiei grossitie et motus tarditas. Alia est p̄gelatio ei⁹ a corde: et iō ē qm ex apatibus renū accidit feb. nō p̄tinua vt. 4. cañ. sen p̄ma de feb. apostematū. quāvis hoc dubium habeat.

Et quādoq; multiplicātur cum ea vlcera crurium et corrodunt dentes et gingivae ppter grossitudinē sang. qui descendit in vlcera crurium et corruptionē vaporis q ascendit in omnes partes gingivarum et dentium. Et quādoq; est invlceribus crurium crisis illius. Pluribus nāq; eoz qui splenē habēt cū accidunt exercitia laboriosa attrahit idē materia ad crura et euadit et egrediūtur cuius ea bothor que nominantur anthrā. Et multo tiens est vrinale splenetici sicut sani. Sed cum exercit et seipsum resoluūt melācholiam eius ad vrinale et facit ipsum habere nigredinē nō epistēm: et si cēt causa in ea renes pseueraret saltē in hora eritus eius. Et flo bothomia plurima apostemat splenem.

Et qm cū ea i. splenis duritie. Considerādū deinde qd mā que vlnemiscetur si sit in loco distāti multā nō miscet nisi precedēte motu et cōussioe et subtilitāte materiei: et iō possibile est qd vrina splenetici. i. habētis duritie in splene sit sicut sani: qd parū videt differre in suba et colore. Materia. n. melica in eo valde distat a vris vrinē. Si ergo spleneticus seipsum excitet subtilitā et euacuat melia ad vias vrinales et tingit vrinā nigredine que prius nō erat: et talis nigredo et tinctura non potuit ēē ex renib⁹: qd renes appropinquāt valde vrinē imo per eos vadit vrina. Si ergo talis mā ēē in renibus tūc in hora eritus vrina appet tincta absq; hoc qd exercitiū pcederet. Considerādū qd sōmia plurima cū sanguinē educat subtilem et grossum reliqua: iō apostemat splenem.

Et autūnus est eius inimicus. Et quando fuerit durities post apostema calidum antecedit accidentia calida: deinde inqurentur accidentia duritiei. Et multo tiens quidem confortatur splen subito per seipsum: aut per illud quod confortat ipsum et preualet super totum illud quod est in ipso de materia mala et solutione educit eam seculentam sicut fex oliuarum. Et significat qd est ex splene et non ex epate euacuatio epatis ab egritudine. Et qd splen tolerat ipsam et detumescit eius ppter illud quod accidit ei ex hoc.

Autūnus autē est inimicus ei⁹ p̄p̄ supius dictā cām: tūc. n. adurunt melācholici humores ppter cā autūnus incinerat vt scis.

Cuz apostematibus aut frigidis flegmaticis solum signa apostematū cū lenitate tactus et cū albedine coloris in quo est parū nigredinis. Et splenetici qdem vebemētiorem cibi appetitū habēt qd aliq.

Ponit signa apostematū flegmaticoz splenis et dicit qd sūt signa cū lenitate tactus: et hoc ppter flegmatū mollificationē. Et cū albedine in quo est parū nigredinis. et cā est qd flegma eius melicū est vt infra ponet. A. ca. de cura huius apostematis. Splenetici habēt vebemētiorem appetitū: et hoc ppter mām melācholicāz pulsaz ad stomachum. hoc tñ hz veritatez quādoq; et nō semp vt supra p̄t patere ab eodem primo cap. huius trac.

Et vomitus difficilis fit in eis valde et sunt nature eorum stricte fm plurimum: et indigent in vomitu et in solutione ventris medicinis.

Non itē sit difficilis qd mā grossa ē nō apta ascendere: vt sumit ex cōmen. illi⁹ afo. 9. quarte p̄t. f. Deficis sunt nāe stricte: qd melācholiam acuitatē remittit. Dixit fm plurimum: qd si mā esset ex adustione generata forsan illud necessariū nō ēē. Indigent in vomitu et solone ventris medicinis. s. vomitiuis solutiuis fortibus: et hoc ppter materie grossitiē et motus sui difficultatē: vt ex eodez cōmēto sumitur: sed hātes dominiuz cholere: his medicis non indigent sed leui re vomunt: et leniuntur vbi expedit ēē.

De curatiōe apatū splenis calidoz valde. Cap. 6^m.

Approximant curatiōes eozū curatiōib⁹ suoz rū simillū in epate p̄ter qd necessitas sit illa rū: et obseruātia ad latus stipticitaz: s. cū cautela calefactiōis vebemētis vt nō festinet mā

ad grossitiē et duritiē: et cōmunicat in hoc epar etiam. Ambo enīz preparata sunt vt p̄mutent ex apatib⁹ calidls ad duritiē. Verū opz vt misceant cū eis medicie in qbus sit icisio aliqua cū caliditate equali: et stipticitas et virt⁹ friditatis sicut aluminē. Et scias qd acetū multū ingredit in curis eoz. Et opz vt incipiat in primis a flobothomia basilice: deinde dant in potu succi et aq̄ predictae in egritudine epatis. Et illa que appropinquant spleni plurimū sunt aqua folioz salicis et aqua folioz algarab et aqua portulace et aqua capilli vene. humidi. Et ex eis que cōserunt in ipso est vt def in potu pondus. 3. i. de semine portulace cū aceto. Inest enīz ei⁹ p̄p̄ietas i resoluēdo apata et duritiē ei⁹. Et vt de anno glossa exiccata pulueris omni die sumatur quantitas coclearij vnius: et cibus sit ille quem diximus in caplo epatis. Et versicati inest p̄p̄ietas lunatūa et p̄p̄ie qm frangit cū zuccharo siccitas eius et cū terensabim.

Ponit curā hōz apatū. Et p̄ cholericoz. Secūo duroz sive duritez splenis. ibi (Lū scis.) Tertio flegmaticoz. ibi (Cura ei⁹.) p̄tio in generali ponit curā apostematū calidoz cōparas ea apostematibus epatis in cura. Secūo in spālī exequit. ibi (Et opz.) Vel ibi (Et scias.) Cād p̄mi intellectū cōsiderādū qd sicut apparuit sen. 14. c. de cura apostematis calidi in epate. In cura apatum illoz quedaz erant qd necessitabāt stiptica appropinqua sicut erat timor de lassitudine et debilitate. Quedā vō erant que ponebāt obseruātiāz. i. aliquatē abstinentiā a stipticis sicut erat timor de opilatione chole re viāz. Vult qd Aul. dicere: hz cura apostematū calidoz splenis cōueniat cū cura apatū calidoz epatis: et hoc in gñalibus itentionib⁹ et in medicinis ibi narratis: tñ necessitas ad latus stipticitaz et obseruātia. i. aliqū abstinentiā. nō est illaz ei⁹. i. splenis. supple talis qualis necessaria est epati. splen enīz est ignobile respectu epatis. nō ēē via que meliam portat sit arcta: imo multū lata: ideo cū apostema splenis est calidum: et si appoximas in principio stiptica nō est tantus timor: et ideo p̄t dici qd nō est tanta illoz necessitas. Oibus ergo cōsideratis in p̄n° apostematuz calidoz splenis tutius vti possumus stipticis medicinis qm in principio apatum calidoz epatis. Considerādū secūo qd hz in appoximatione stipticorū nō sit sic timēdū in his apostematibus: tamē ad calefactionē in vtriq; apatibus est incedendū equalr cōsiderādū immediatū finem ad quē pducit inflāmatio in vtriq; apatibus sicut est durities apostematiz: hz enim de duritie epatis sit magis timēdū: tñ vtrāq; hec mēbra sunt parata equalr idurari ex inflāmatōe apatis cōsiderata ēē hōz mēbroz subam. Intētio tñ ad duritiē phibēdā in eis est ferre vna. s. tendere cū cautela ne cōtingat ex resoluzione subtilis grossus idurari. Dixit tñ cū cautela: qd hz sit pcedēdū cū extinguentib⁹: tñ si extinguetia illa supflue appoximarent nō minus facerēt accidere duritiē aut aliud maius nocumētū: et ideo Aul. cōcedit qd cū eis. s. medicinis que in principio appoximant in apatibus splenis qd sunt medicine qbus inflāmatiō resistit debet admisceri medicine in qbus sit aliqua icisio cū caliditate equali. huius autē cā est: qd hz apostema sit calidū: est tñ sanguis melicus in splene eruberas qd leui icisione idiget et equalr calefactiōe. Quāvis enī in splene sit calidum apata: sive tñ mē admiscet humor de genere melico. Dz ēē in ipse medicie ēē stipticitas ad p̄fortatiōē et phibēdū materie fluxū. Dz ēē esse virtus friditatis in eis vt inflāmatiō resistat. Sicut aluminē. Considerādū qd aluminē calidum ponit: tñ aliqua p̄st frigiditas videt esse in eo: qd declarat sua stipticitas. Qd aut in eo

E E e

Gentilis

Ne calefactio nō est dubiū. Alia līa h̄z anbetum ⁊ est līa bona: Quis oēs iste virtutes in eo non sūt. Cōsiderādū post q̄ acetū igrē dīf in his curis: q̄ acetū facit medicinas penetrare ⁊ est in illū. Jdē. ⁊ colliger. c. 31. Et op̄. Cōsiderādū post q̄ sicut in aposte matibus epatis incipimus a s̄ōmā basilice de rre s̄m modū supe rius declarātū: s̄m in s̄obothomia apostematū calidoz splenis incipimus a basilica sinistra. Illa que appropian spleni habenti calidū apostema sunt ⁊c. Aligarab est spēs salicis que vulgariter s̄m Simonem vocatur garon. Serfescit qdam expōnunt q̄ est berberis ⁊ cōferunt in principio hoz apostematū extingūendo. Alij expōnunt q̄ est scolopendria ⁊ cōfert apcriēdo. Alij expōnunt q̄ sit virga pastoris ⁊ cōfert sedando inflāmationem ⁊c.

C De curationibus plenīs.

Cap. 7^m.

C An cis q̄ cā in illo est oppilatio ex sanguine plurimo melico: op̄z vt s̄obothomes basilicā ⁊ saluarellā ⁊ dimittas saluarellā pstringi p seipsas cū pstringit aī casus vtrū. Et q̄q̄ necessariū est tibi vt s̄obothomes quid: q̄ sinistra.

C Hoc caplm est illud in quo ponit cura splenis. Sicut enī splenicus est ille in cuius splene est durū apostema vel durities aposte mofa: sic splen absolute prolatus est nomē egritudinis ⁊ significat duritiē apostemofaz vel nō apostemofaz: ⁊ ideo expōnā curationes splenis i. curationes duritiē splenis cū apostemate duro vel sine. Primo ergo in generali vel cōfuso magis ponit curā duritiē splenis. Secūdo in spālī. tibi. (Et medicinas.) P̄mo ponit curas p medicinas magis. Secūdo p cauteriū. tibi. (Et cauteriū.) Tercio p victā ad dēns quedā dubia. tibi. (Et q̄q̄ sufficit.) Cōsiderādū p̄mo q̄ durities splenis aut est ex melia sanguini mista vt dicat sanguis melancholicus: ⁊ tūc debes incipere a s̄obothomia basilicā: est cūo vniuer sallos: deinde facere s̄ōmā saluarellē eiusdē manus: q̄ illa est cūo p̄culariter magis educēs a loco. Et q̄: bec s̄ōmā nō multū debilitat: iō pōt dimitti p seipsam stringi uisū appeat vtrius debilitas. stāte enī vtrū forte: quāto plus sanguis erit tāto plus splē extenuat: ⁊ q̄q̄ ppter cās dictas guide gl sinistra s̄obothomaf.

C Et quandoq̄ indiges vt cōsequaris eam cū euacuatione per ea que educunt melancholiam de quibus dictum est in capitulo icteritē nigre.

C Sit vō q̄q̄ durities splenis ex melia non mista sanguini: ⁊ tunc op̄z vt cōsequaris eaz. i. splenis duritiē cū euacuatione ⁊c. s. absq̄ hoc q̄ s̄obothomia p̄mittas. Posset tñ aliter expōnī: vt Aui. vel sic dicere q̄ tā feceris s̄ōmā in casu dicto: eges vt cōsequaris eā scilicet s̄obothomia ⁊c. ⁊ hoc q̄: per s̄obothomia nō est educta materia melica rota: sed maxime sanguini mista: ⁊ ideo ad cure cōm plemētum adhuc op̄z meliam educere.

C Et op̄z nō obliuiscaris canonis predicti curatiōe duritiē de lenificatiōe vltima imo resolone vt nō reuertatur in duritiem lapidis humor. Qd si expeditus fueris ab hoc vt non indigeris eo: erit tibi necessariū vt administrēs medicinas absterfuas inclīuas in quibus non est multitudo caliditatis. Et fortasse inuenies bas intentiones in medicinis singularibus. Et fortasse in digestis compositis. Et medicinis singulares q̄ faciunt illud sunt medicinis in quibus inuenis amaritudinē ⁊ stipticitatē ⁊ caliditatē aut caliditatez temperatam ⁊ stipticitatem. Et quandoq̄ inuenis medicinas singulares facientes illud cū p̄prietatibus que sunt in cis. Qd si inuenis medicinam in qua sit amaritudo tñ: tunc p̄misce eam cum aliquantulo aluminis ⁊ aceto. Alumē enim frangit sua virtute subtilitatē eius. Et cauteriū dictū in egritudine splenis sup vena que est in iterioz re parte brachij sinistra fiat. Et si non fuerit manifeste dispositionis: tunc cum eo qd inuimus.

C Et op̄z vt nō obliuiscaris de lenificatiōe vltima. i. de lenificatione fienda post resolone vt h̄z exteriorio: imo priorē nō obliuiscaris casu dicto de cura apostematū duroz epatis vel stomachi. de resolone. i. obere fiēda: tunc subdit cām vt nō ⁊c. Si aut tam fecisti hoc aut non indiges hoc. i. q̄: valde m̄a parata est vt educat ⁊ resoluat leuiter: tūc debes administrare medicinas absterfuas ⁊c. vt

Super tertio

materia educat ⁊ educationi parez: ⁊ nō debent esse multe caliditatis pp cās quā in p̄cessu capituli ponet Aui. Indurāt enī ⁊ ericāt ⁊ forte be s̄etides inueniunt in singularibz medicinis sicut in tamarisco scolopē. ⁊ s̄i b̄. Et q̄q̄ eges cōpōst s. q̄n bec nō sufficiūt. ⁊ tales medicie sunt ille que h̄nt amaritudinē ⁊c. S̄i si inuenis medicinā solā amarā supple absq̄ stipticitate ⁊ est cū multa calitate: tūc debes sibi miscere acetū ⁊ alumē: q̄ alumē sui stipticitate frāgit subtilitatē eius. s. supfus quas pōt petrificare materiā. s. resolūendo subtile. ⁊ acetū eius caliditatē remittit ⁊ sibi penetrationes acgrit. Alia līa h̄z facit lucrari p̄fortatiōez. s. pp stipticitatē acgritā. Subtile ppter cōfortationē. Solius enim aluminis cōfortatio nō est subtilis. i. cū subtilitate ⁊ penetrationē. Et cauteriū dictū supple a q̄busdā. Csup vena ⁊c. Cōsiderādū q̄ sicut basilice s̄ōmā a splene educit: sic et cauteriū iuxta illā venā. i. supra eā vel sub ea vel super ea: cū diuerfionis materie a splene ⁊ p̄sumptionis illius: ⁊ ideo si alie medicie non valent fiat. Sed si non fuerit manifeste dispositionis. s. cauterium: q̄ nō manifeste indicet: tunc supple cura cum eo qd inuimus in hoc capitulo.

C Et quandoq̄ sufficit regimen subtilitatum in sanatione splenis.

C Cōsiderādū q̄ materia existente pauca ⁊ virtute forti: regimen subtilitatum posset sufficere in resolutione materie.

C Et quandoq̄ accidit: conserat in ipso regimen impinguans corpus cum nō facit accidere oppilationē ⁊ nō fuerit ingrossans san. Et si fuerit ita: sed non p̄cessum ipsuz rectificare. Regimē nāq̄ impinguatiū est ex eis que humectant sang. ⁊ rectificant ipsum ⁊ temperant ipsum cū fractione melancholie. Et q̄q̄q̄ peruenit durities splenis ad hoc vt non sufficiat in curatione eius adiutorium cum eis que bibuntur absq̄ eis cum quibus fit ei emplastrum.

C Et q̄q̄q̄ regimē impinguatiū p̄fert. nā hūctat ⁊ tēperat sanguinē sugēdo vel frāgēdo meliaz. Cōtrariā enī melico humorū humectatiū regimē. Dicit tñ Aui. q̄ hoc regimē p̄fert q̄ nō facit accidere oppilationē ⁊ q̄ sanguinē ingrosset. S̄i si nō possum⁹ rectificare sup. duritiē splenis ⁊ meliaz q̄ abūdat alr q̄ cū hoc regimē: vñ līa exterior. subaudi eē cōueniēs. hoc aut est q̄ medicus plurima exptus ē: ⁊ nō potuit plenitū iuuare. Mai⁹ aut iuuamentū ē qd fit ex hoc impinguatiū regimē q̄ fit nōcūmēti ingrossatiōis sanguinis siue oppilatio. Illis enim nōcūmētia poterit post succurri.

C Et omne lac p̄ter lac camellarū est malum spleni.

C Cōsiderādū post q̄ Aui. omne genus lactis p̄ter lac camellarū vituperat in duritiē splenis. hui⁹ aut Aui⁹ ipsemet ponit in scō cañ. c. de lacte. vbi plura genera lactis in hac duritiē commendat.

C Breuiter ergo trāsūdo ad p̄s dico q̄ durities splenis aut ē cū oppilatione inuenis mēseraicas ⁊ p̄tibz epāt ⁊ splenis de q̄ malū timet: ⁊ tūc oīa genera lactis nocēt: q̄ addunt in oppilationē vt scō cañ. p̄ter lac camellarū: q̄ illud est valde aperitiū ⁊ h̄z occultā p̄prietatē: quā h̄z nō solū ex spēs aialis ⁊ loco s̄; forsan ex laudabili⁹ herbis q̄s pascūt. Si vō ad solā lenificationē itēdam⁹ duritiē de oppilationē lactis nō timentes: tūc lactis plurima genera cōferāt q̄ remolliuua sunt. Posset aut aliter p̄dictio solui vt. A. i. relīgat q̄ genera lactis conferant spleni egrotanti duritiē. nocēt tñ spleni existētī sano: q̄m oppilat mēseraicas a q̄b⁹ vene splenis separantur. Prima vō expositio melior videtur.

C Et medicinarū singulariū que administrant ad hāc causam melior est cortex radicia capparis. ipse. n. multotiens educit vrinas ⁊ egestionē sanguineā malam: ⁊ sanat p̄prie quando bibuntur cum syrupo acetoso de seminibus trahente ad acetositatē: ⁊ nō est ipse solus imo sicut centaurea ⁊ succus eius ⁊ proprie minor ⁊ rā dix lītū ⁊ flos salicis ⁊ acornis confecta cū melle omni die coctarium vnum: ⁊ grana alcafid ⁊ myrtus ⁊ camēpitheos ⁊ camecdreos ⁊ grana alcaadra cum syrupo acetoso ⁊ prassium cum aqua ferrariōz quā dicant. Et squilla est bona vltima: ⁊ mel⁹ est oymel eius ⁊ scolopendria cum succo tamarisci ⁊ nasturiū ⁊ nigella ⁊ agaricus solum cum syrupo acetoso ⁊ centaurea. Et dosis cuiuslibet illorum sit ab vno aut. vsq̄ ad. 3j. Et epibima

Et epithimi pondus. 3. v. in vnc. i. syrupi acetosi vsqz ad. 3. ij. istud eni cū iterat solone vētris educit illud qđ est in splene 7 detumere cū facit Et ammoniacū 7 lupi nī scipue decoctio eoz cū syrupo acetoso 7 decoctio cū aqua dulci 7 bibaf cū syrupo acetoso aut cuz aqua decoctionis polij 7 acetosa nutrita cū aceto cū syrupo acetoso 7 succus spinarū recentū 7 anhetū siccū sumatur ex eo omni die pōdus. 3. ij. Et cōsequat vřina camel li 7 succi eupatorij pondus. 3. ij. cum aqua decoctionis absinthij: 7 iuuamētū cū lacte camellino 7 vřinis eozuz est vehemēs valde 7 assumat ide fort 7 debilis omnis fm se. Et melius est illud cuius camella iā pascuit algarab 7 scaba 7 apū 7 feniculum. Et qñ apparet ex portione eius digestio apatis 7 apparet in fece euacuatio melie pueni post illud cū pforatione. Aut sume albotin ifusum in aceto. vij. diebus: deinde accipiat ex illo albotin oī die tria coelearia 7 sorbeat ex illo aceto super spm. Et sumat in potu semis rassanī pondus. 3. i. 7. 5. cū aceto forti aut decoctiōe folioz nuci recentū decoctoz cū aceto squille. Aut aqua folioz capparis cum syrupo acetoso aut de nereiden cuz aceto squillitico. Et ex eis que currūt cursu eoz qbus est pprietas est pondus. 3. ij. semis portulace cū aceto. Aut coralli decocti valde pondus. aut. i. cū aliquo syrupo spleneticoz. Aut emplastrū de cucurbita tenera. Aut ipsa cucurbita teraf post exsecationē 7 bibaf ex ea. 3. ij. pōdus cū syrupo acetoso. Et itez semen cāne 7 semē cuscute 7 folia salicis pp suā amaritudinē 7 stipticitatē 7 semē acetole 7 semē atriplicis 7 fructus tamarisci 7 folia ei 7 pulmonis vulpis aut epatis ipsius pondus. 3. ij. ericcati. Aut accipe vesptilionē 7 decola spm 7 ericca ipz 7 ptere eū: 7 accipe ex eo qđ tolerāt tres digitū. Aut accipe. vij. vesptiliones pingues 7 decola eos 7 ifunde eos 7 ericca eos 7 pone ipsos in vase vitreato submersos cū aceto forti 7 lutato 7 dimitte in furno clauso. Cū ergo decocti sunt deponere vas extractum ex eo vsquequo infrigidetur: deinde extrahere eos 7 dissolue digitū in aceto 7 sumatur ex eo in potu omni die pondus. 3. ij. 7 hec est curatio experta. Et continens qdem est vt huiusmodi medicine singulares dicte prius 7 posteri bibantur cum syrupo 7 aceto. Et vt fiant ex eis emplastrā confortantia cum aceto.

¶ Hic in spāli ponit curā duritiez splenis. Et pmo p medicinas. Scđo p cauteria. ibi. (Et qñ opz cū dñaf.) Tertiop cibū ponit regimē. ibi. Libi.) ¶ Pñā in. d. Pñā ponit medicamina que interius assumunt. Scđo ponit medicinas q exterius emplastrant. ibi. (Emplastroz vñ.) ¶ Pñā in duas. Pñā ponit medicinas que assumuntur simplices magis. Scđo ponit compositas. ibi. (Medicine vñ.) ¶ Grana alcalid. Exponūt qđā q sunt genera capparū: isti edicaturatue loquunt: sed alcalid est eupatorium: 7 sic sunt grana idest semen eupatorij. vñ Serap. casid est eupatorij. Grana alkalid sepe expositū est. modo tamē credo q sunt grana que ab Aui. vocant grana viridia: cuius ab Aui. 7 Serap. lege caplm. Considera medicinā optimā quā qñq expti sumus. f. epithimū in syrupo acetoso. Acetosa. i. lapacius. Nutrita. i. illaz spēs salicis: quacrit ex illis virtutē. Et qñq appet rē. Considerandum q tu debes subiequi cū pforatiōe: nō solū post lac cū facta est euacuatio: sed post quācūq euacuatiū medicinā: aut supple ad remouendū duritiē rē. Considerandū vterius q semen portulace nō videt habere pprietatē manifestā qua debeat splenem extenuare 7 eius remouere duritiē: 7 si hoc facit: vñ eē a pprietate. per cucurbitā possumus intelligere syluestre: 7 illa multū cōfert. Si vñ per

cucurbitā itelligemus domesticā dicemus q pferat a pprietate: nē dicimus de semine portulace. Aut cōfert qñ apparet cū duritie factis eionibus inflatio 7 cauma in splene: vñ Aui. infra frida cōcedit dices. Et qñ fuerit in vřinali splenetici caliditas: tūc melius est vt sumat trociscus amirberis. Reliqua patēt. Et tu si vis experire eas: nondum tñ expertus sum vesptilionis remedium.

¶ Medicine vñ cōposite que bibunt sunt sicut scolopēdria 7 spodiū: ex qbus bibaf pōdus. 3. ij. cū syrupo acetoso. Et trocisci de capparibus 7 trocis. alselemenusch cū syru. acetosis. Et troc. de reu. facti cū corticibus radicis capparis 7 bibiti in aceto vehemētis acetositaq 7 illud cū nō fuerit inflatio. Et trocisci de rubea. Et tyriaca diatesseron est optima valde cū nō fuerit feb.

¶ Ponit medicinas cōpositas. Et pmo enumerat eas. Scđo ponit casū in earum administratione. ibi. (Et cū administrat aliq horū.) ¶ Pñā in duas. Pñā nominat diuersas medicinas. Secundo ponit quārūda descriptionē. ibi. (Aut sume nasturtij.) ¶ Trociscos quos nominat: quere in quinto casū. Alselemenusch. Lozumum garofilarū: 7 fm quosdā est abrotanū syluestre: fm quosdā est calamētū fluuiale: 7 plures hz expositiones. Trocis. de reubar. i. de reubarbaro ebibiti in aceto rē. qñ facit eos acetum penetrare: 7 iuuat ad incidendum: 7 illud cū nō fuerit inflatio: qñ acetositas adderet inflationem debilitando calidum. vñ infra sen. 20. cap. de multitudine erectionis. Aut. dicit q acetosa quādoqz inflant. Tyriaca diatesseron est optima cū nō fuerit feb. qñ calida est.

¶ Aut sume nasturtij ptē. i. 7 nigelle ptē. 5. pficiant cuz melle despumato 7 sit dos. 3. ij. cū aceto cōmisso. Aut suffus ex aristol. 7 myrabo. kebu. de quo sumat coeleariū. i. cū vřina camelli 7 cū vřina caprarū 7 corticū capparis. 3. iij. 7 aristol. longe pōdus. 3. ij. semis alselemenusch 7 piperis: amboz añ. 3. vi. fiat ex eis trocisci. Et ex eis que conferunt in illud quod. R. capilli veneris 7 corticū radices capparis 7 semis portul. 7 semis rubee 7 semis alselemenusch 7 byssopi: oīuz añ. ptes eqles: 7 dosis sit. 3. ij. in syrupo acetoso. Aut sumant radices capparis 7 passe 7 semē napi 7 byssopi terant oīa 7 infundant in aceto die 7 nocte 7 decoquant in aqua plurima donec ad paucā redeat: 7 misceat cū ea syrupus acetosus fortis de semibus 7 bibaf. Aut in potu sumāt de aceto in quo decocta fuerunt saulina 7 nux. cupressi decoctione vehementi donec remaneat parū 7 bibaf ex eo illud qđ pōt: 7 fiat emplm cū fece ipsius. Aut lac camellarū fm cōditiones suas in potu sumat cū aqua folioz algarab. Et itez sumant rubee. 3. xij. 7 cortices radicū capparis 7 aristol. longe 7 ireos: oīuz añ. 3. ij. cōterant valde 7 conficiant cū oxymelle acetoso 7 fiant inde troc. sitqz dosis aut. i. cū aqua absinthij 7 corticū 7 radices capparoz decoctoz sil. Aut sumant folioz rāni recentū 7 corticū radices capparis 7 fructus tamarisci 7 scolopēdrie 7 squille assate 7 piperis albi partes equales isorment ex eis trocisci: 7 sit dosis pōdus ij. aut. cū syrupo acetoso. Aut sumat splen asini syluestris 7 splen pulli eqni ambo ericcati 7 ptri: 7 bibatur ex eis aut. i. pueniēdo vsqz ad. 3. ij. cū vino pmissio. Et dī q cū iste medicine in potu dant porcellis aliquibus diebus nō reperit in eis splē. Sumant epithimū 7 cortices radicū capparis mediaz conficiant cū melle 7 bibaf ex eo circiter aut. v. Aut sumant cortices radicū capparis 7 scolopēdria 7 fructus tamarisci 7 cortex salicis 7 rubea 7 ireos 7 assarū 7 acorus decoquāt cū aceto forti: deinde coles 7 fiat ex eo syrupus acetosus mellinus 7 bibaf: in cuius dosi sit pōdus. 3. i. amonia

Gentilis

ei. ē. n. mirabile. Et si splenetico coquerit de solone vtrius in qua est san. z cum qua nō est punctura sumat suffuf de granis granatoz tribus diebus aut quatuor oī die. 3. iij. aut. iij. z faciat vt cibus eius sit medietas eius quo p̄suevit vti. nā solō ei⁹ est splenetica: z cā in eo est qm̄ corpus nō recipit sanguinez. Et scias q res calide valde nō sunt multū p̄uenientes splenti: p̄pterea q̄ idurant z ericcat z p̄hibet a resolone. Et qm̄ fuerit in vtrali caliditas: tūc melius erit ēt vt in potu sumant trocisci almirberis z similia. Medicamen p̄ferēs duritiē accidēt in splene. ℞. radic opopo z radi. cappa. z sp̄i volubilis notate albroconū z medulle squille assate z granorūz alben z alioz. syluestriū: omniū aū. partē. j. misceant omnia z sumantur ex eo darkimet. i. in mane cū syrupo acc. aut aceto permisto. ℞. medulle alben darkimet. iij. aliozū syluestriū darkimet. vi. corticum radicū capparis darkimet. iij. costi darkimet. ij. storacis darkimet. vi. polij darkimet. iij. radicis plantē nominatē cotoli z est spēs illa q̄ nominat a factatē darkimet. ij. existimo q̄ hic est spēs asactatē z est plāta b̄is folia filia myrio z in medio sui bz anulū simlē oculo z similatur semperuine maioris: z granorū volubilis maioris numero. xvj. amoniaci darkimet. iij. bezabard darkimet. j. radicis eius darkimet. iij. cordumēni darkimet. j. z. 5. semis arboris marie. darkimet. j. z. 5. granorū squille z est albonfol: assariū darkimet. xvj. misceantur simul z administrent in syrupo acetoso: z sit dosis darkimet. j. z. 5. z fz plurimū darkimet. ij. Trocisci alij facientes illā operationē. ℞. semis lilij darkimet. iij. piperis albi z spice sire z ammoniaci: oīz aū. 3. ij. informantur trocisci z administrentur sicut illi qui sunt ante eos. Trocisci alij conferēs splenetico. ℞. amoniaci z fructus albāfigi: omniū aū. darkimet. viij. corticum radicis capparis z fructus thamarisci z piperis albi z scordeon z squille mundate assate: oīum aū. darkimet. ij. p̄ficiantur cū aqua z fiant inde troc. quorum vnusquisq̄ sit darkimet vnus: z dosis sit. j. eorum cū syrupo mel. ℞. medull. squille assate lib. ij. radicis alsefire z est radix vitis albe lib. viij. piperis albi z petrosellini z pastinace syluestris z farine herbi z granorum pinee: omniū aū. vnc. iij. lilij celestis z radicis opoponaci: amboz aū. vnc. iij. conficiantur. Et cū administrent aliquid eoz: tunc melius est vt dimittat aquā aut minoret potū eius vt sit medicina saluata in cōcauo. Et nō trahatur ad gibbositatez epatis. p̄pter adiutorū aque plurimū. In administratione autem ciborū melius est vt administret ante eos balneatio longa fm̄ sejunium z sit statio in tina. Et quando egrediet eger ex ea sumat icisua subtiliatua faciētia sitim sicut pisces salitos z carnē salitam icisam z synapi z saba: ne: z sumat in potu vinū mistū cū aqua marina z subtiliet regimen suū: faciet illud tribus diebus z in quarto exercitet donec sudet: z frequens fiat anhelitus eius z emplastref: z hoc fiat si res fuerit foris: z si fuerit debilior: hac contentus sit eo quod est leuius hoc.

℞. hoc po pōt diuidi in. 17. pres sicut tot medicinas ponit. Cū aceto comisto. s. alicui pti aque vel comisto o: qz nō pure acetoso. In secūda medicina est alselemenusch: z iſa exterior: bz agui castitū fz rei

Super tertio

veritate alselemenusch est illud qd dictū est. Sz si videret affagdi eēt agnus castus. Septima medicina est lac camellarū fm̄ p̄ditiōes suas. Sine autē conditione sunt qz v3 eē lac camellarū arabī capz setay pascētū algarab zē. z v3 alias bonas p̄ditiōes lactis h̄fē. In nona medicina est solioz rāni. i. tibi cuiusdā. Decima medicina est sple asini: z illud videt esse a p̄ptiate vt aſa dictū fuit. Sumatur zē. mediatim. i. media ps vnus z media alterius. Et si. hic est qdā accitralis canō: z dicit q si splenetico p̄querit de solone vtrius. i. p vā excoziatiōis: fz b̄i est sanguis veniēs a supioribz p̄tibz: z cū quo nō est punctura in icticinis. Sumat suffuf. i. pulueris zē. Cōsiderādū q̄ in icticō in curatōe huius fluxus est ad duas res. s. ad icticinoz p̄fortationē z p̄tū illaz p̄tina ne sanguine fuscipiant: z quātū ad hoc oaf puluis ille. Scda res ad quā intendit est mēbroz inanitio vt copiosius attrahāt z quātū ad hoc minuit clb. Ideo enī sit ille fluxus: qz mēbra sanguine nō recipiūt. Si ergo inaniet vehemētius traheret. Si aut talis sanguis egredere excoziatiōe z punctura eēt necessaria cura alia. Et scias. p3. Et qm̄ fuerit zē. Danf trocisci de berben z similia. i. frigidatiō ad remittēdū caliditate. Medicamē. hoc medicamē est. 13. medicamē volubilis nominare abrotanū. i. maioris volubilis. Granorum alben idest granū ben. Darkimet. 72. grana ordel. Aliud. hoc est medicamē. 14. Lotoli. credo q̄ sit cymbalaria siue vmbilicus veneris siue cotolidon. vñ Simon dicit q̄ similat ayyo. i. semperuine. z sic vides describere Aui. hic. ponit aut tale medicamē ad remittēdū acuitatē z caliditate alioz. Granorū. hic est spatium vult dicere granorū. i. granorū volubilis maioris. Bezabard est nomē medicie tyriacalis: aut absolute lapis bezabard. tñ fm̄ Simonē hoc nomen absolute prolatur nobis quādoq̄ notat galbanum qd est medicina multuz tyriacalis. Exponat ergo bezabard. i. galbanum. z ita vult Serap. in ca. de galbano. Radicū eius. i. arboris a qua emanat galbanum. Arbor marie. i. bucoz marien in scdo cañ. In. 16. medicina. Albanfigi. i. rānus. z ita Simon. In. 17. medicina. Alfei. i. radix vitis. s. albe. sed alkefi. i. cortex radicū capparis. Et cum administrent. Ponit cañ. in administrādo has medicinas: melius est: aut minoret potus vt medicina saluata. Et non zē. Medicine enī sple nis nō debet trāire ad gibbū: fz ad epatis p̄cauū. Deinde ad splenē. A p̄cauo isf oīz vena que ad splenē vadit. Cōsiderādū post qd vritie existente forti z ēt forti virtute: cibaria p̄t administari fz modū quē Aui. ponit. s. vt ieiuno scōcho fiat balneatio z statio in tina: z in ingressu sumant incisua: qz tūc corpore inanito z rarefacto melius penetrabunt. sed si res fuerit hac debilior non opz ita fortiter procedere. Sabane. i. cibariū factū ex pisciculis salitis: vel est sal pisciculi cuiusdam de quo Aui. cap. facit scdo cañ.

Emplastroz vō forma est: qm̄ qm̄q̄ sūt ex illis simplicibz q̄ dixim⁹: z cū emplm̄ sit ex amoniaco ipso z stercoze ouiliū cū aceto est emplm̄ forte. Et stercus ouium adustū z cinis afinarū est emplm̄ bonū qm̄ cōficet cum aceto z sit emplm̄ cū eo. Et similiter ex radice vitis albe cū aceto. Et qz accipit stercus vaccarū pascētium z ericcat in primis deinde decoquit cū aceto est ex eo plurimū bonū. Et qm̄q̄ puluerizat sup sulphur citrinū: z emplastratio euz flore salicis est mirabilis. Et ex illis est granorū alben cū aceto. Et iterum albarmel cū semie suo decoquat in aceto donec dissoluat z fiat ex eo emplastrū. Et ex eis que sūt p̄p̄nqua equalitati est scla decocta cū aceto z radices altee decocte in aceto. Et ex cōpositis est maran basilicon z marā Bal. z maran aluskilcus: z emplastrū aureū: z emplastrū de aloē Bal. z marā factū de radice capparis iſusa in aceto horis tot donec lenificet: deinde desiccetur z terat bene z fiat ex ea maran cū cera z oleo de alcāna. Aut sumat nigredo vasis de ere z fiat ex ea z farina ordel z aceto z syrupo acetoso emplastrū: qm̄ est vltimū iūua mētū. Aut administret emplastrū de synapi qm̄ est forte. ℞. resoluens duritiē. ℞. amoniaci z cere gūme pin: omniū aū. darkimet. iij. glutinis albotin z bdellii z bezabard: oīum aū. darkimet. vi. thuris myrre olei s. clonij: oīum aū. darkimet. iij. infunde liquida in aceto z pmisce ea z vtere eis. ℞. fenugreci z farine heri p̄ amboz

bi: amboꝝ añ. vnc. ij. gūmi albotin z amoniaci: amboꝝ añ. vnc. v. radiciſ cappa. z granopz alfagdi z radiciſ al lū ſylueſtris z rubee: oium añ. darkimet. ij. cere lib. ij. fundant in aceto z miſceant in oleo antiquo z adminiſtrent. Aut farina fenugreci z ſynapiſ z nitruſ. Aut ſi cuſ cocte in aceto gb^o ſupponat tertia pſ amoniaci. Aut ſumaf mcl ſauī z liniaſ ſup ipſz ſynapiſ z emplaſtref ex eo ſplē z dimittat dū tolerat. Aut ſumant ex ſi cub^o. x. pingueſ z iſundant in aceto horis trib^o deinde coquant z diſſoluant z colent z ſumaf pōdus eaz de ſynapi z radice cappariſ pūctiſ z miſceantur oia. Et qñqz ponūt cū eiſ amoniaci z mezeron fm qūtatē neceſſitatē z faciūt ex eiſ oib^o epibima z empli. Et ſe nugreci z cordumeni z calx z baurach cū aceto z amoniaci z zaur z myrra z ihus eqūliter cū aceto forti liniant ſup vētrē z ponant ſup ipſz z dimittat quouſqz cadat p ſcipſaz. Et ex eiſ q expta ſūt z eligit ipſz Alkiduſ eſt vt ſumaf rutba z corticeſ radiciſ cappariſ z abſin thiū z calamētū z origanū z decoquant cū aceto z ex pūmant z ponant ſup fruſta filtri z fiat cū eiſ empli. z renouet quotiēſcūqz iſrigidaſ. xxi. vice in ieiunio. Et ex emplaſtriſ boniſ valde eſt ſumant farine glandiuz lib. ij. z reſoluant ſup pūnas z pūciſ ſup ipſas lib. i. calciſ z miſceant z fiat ex eiſ empli. Aut ſumaf baurach z calx z pyretri z ſynapiſ aggregent oia cū kīrā z liniaſ : z nō pueniūt cuſ febre. Aut ſumant pyretri. z. v. z ſynapiſ. z. xv. z de granis almezeriō vnc. iij. z cordumeni vnc. iij. z nucis aromaticę vnc. i. z piperiſ vnc. iij. aggregēt cū aceto ſqūlſitico: z fiat ex eiſ emplz ſplēni trib^o horiſ poſt qz loc^o ablu^o fuerit cū aceto z nitro. Et chonico qdē ſit epibima ex amoniaci z amigdalaz amaraz añ. pūb^o. x. z ex folioꝝ rutbe pūbūſ. v. fiat ex eiſ epibima cū aceto Aut ſtere^o capraz z ſynapiſ recēſ pſecta cū gūmīdā ſucciſ iunatiuſ z pauco aceto Et ex embrocis eſt aq in qua decocta ſūt lupini z rutba z piper. Et ex empliſ vebementiſ vturiſ eſt vt ſumaf ellebozi nigri vnc. iij. z ellebozi albi vnc. iij. z amoniaci vnc. iij. z nitri vnc. iij. z ſcamonee vnc. ij. piperiſ grana. xxx. pparet rutba cū glutino albotin taliter vt toleret permiſſionē cū iſtiſ ſicut marā z liniaſ ſup loz cū poſt calefactionē eiſ cū ſfricationē: z hoc eſt eſt ſolu tiuū. Et quādo nō cōferunt medicīne: opz vt ponant ventofe z ſcarificantia ſuper ipſum.

Chic ponit medicīas q applicant exteri: z ſigs eaſ bñ pnumeret ſūt. z. In 2° empla eſt cinis aſinoꝝ. i. ſplēni aſini. qdā bñt aſinaꝝ ſz nō iuenit qd ſit: ſz aſmachū. dicit Simō Stephanū vocare abſin thiū ſz neſcio q lingua. In ſeptia medicīa eſt alar mel. i. rutba agreſtiſ. Darā eſt moduſ empli. Nigredo vaſiſ. i. ſorditieſ vaſiſ eris marie i q ſuit oleū vſuū vt alſ oem ſuit. Bezard. i. galbanū. Olei ſcionij. i. de cucumere aſinino ſiue agreſti vel cucurbita agreſti. Blutin alboti. i. terbetina. Alfagdi. i. agni caſti. In. 14. empla chauiad qd nō iuenio qd ſit: qdā tñ magiſtri exponūt q ē iaruſ. Kīrā i. pūlīga vel gūma cedri apō Simonē. Et qñ nō pferūt medicīe ſ. docē ponant vētoſe zc. ad educēdū mām melicā vel diſtrabēdū.

CEt qñqz opz cū dominaſ bu. melicuſ z ſan. vt ſtobo ibomeſ alquidegi ſiniſtra z ſiāt cauteria ſuper. v. loca ſplēni aut. vi. deide non pmittant ſanari. Qz ſi nō tolerat ignē adminiſtrent cauteria ex medicīſ ſic empli de ſicub^o z ſynapiſ: ſicut emplaſtra de gūma rutbe ſylueſtriſ z alia. Et ſi dominaſ calitāſ z nō tolerat inſir-

mus emplaſa fortia vaporeſ ſplēci^o cū vaporatiōe acci ex lapide crudo. Aut ſumat in potu in ieiunio z ponat ſup ſplēnē ipſiuſ fruſtū filtri iſuſum in aceto calefacto: z ppxie in quo decocta eſt rutba. Et meli^o illo ē vt igrediaſ eger ieiunus balneū cū tolerauerit illud: z reſupineſ in eo: z nō ceſſet ponere ſup ſplēnē fruſtū filtri iſuſuz in acetovice vna poſt aliā dū tolerat: z ſicetur ſup ipſm diebus aliqbz qñ eſt curatio fortis. Et ex eiſ que appropinquant huic z cōueniunt calido eſt vt ſumatur ex ſemine endiuie z ſemine portulacę z cucurbita ſicca z ſemie agni caſti: z in potu ſumantur ex illiſ aut. cū ſyrupo acetolo z literatio fiat ſuper illud.

CFacit pmo qd dicit eſt. Scdo reſumit modū curatiōis. ibi. (Et ſi.) In hac ſcda pte dicit q ſi cū duritie ſplēni dominaſ caliditas: z iſirmuſ nō tolerat emplaſtra pdicta: tūc ſplēni eiſ euapozetur vapore acci ex lapide crudo vt molari. naz ex illo lapide acquiriſ frigiditatē z ſtipicitatē. Aut ſumaf in potu ſupple pueniēſ medicīe vel hoc acci cū re puenienti. Et ponatur zc.

CCibi ſo ſint illi qui ſunt leueſ z pingueſ ex ſurſibus factiſ ex eiſ que nō ſunt leuiſa z ſubtilia z caleſcientia cū equalitate: z cappariſ cū aceto z grana alcadra cū aceto p dita: z reliqua q ſciuiſti in lociſ alijs. Et opz vt adminiſtrent cum illiſ ſubtiliatiua ſicut ſynapiſ z que ſunt illiſ ſimilia. Et potuſ eoz ſit aqua ferrarioꝝ: z oē in quo extinguitur ferrum ignitum multotieſ.

Cponit regimē p cibum z potum: z vult q cibi ſint ſubtileſ quoa poſuit. Et in potu ſumaf aquam ferrarioꝝ zc. q illa aqua eſt extenuatiua z confortatiua ſplēni: quare zc.

CDe cura apatiſ flegmaticoꝝ ſplēni. Cap. 8^m.

Ara eiſ eſt illa que tēperata eſt ex cura duricū cum euacuatione flegmatiſ z melancholie. Flegma enim eiſ melācholicum eſt z emplaſtra accepta ex melliloto z anhero z calamo aromatico z rutba ſicca z alijs.

Cponit curā flegmaticoꝝ apoſtematum ſplēni z pater.

CDe oppilatione ſplēni. Cap. 9^m.

Adādoz ſit ex vētoſitate z qñqz ſit ex apate: z ſit ab humoriſ fm q ſciuiſti: z cū ventola qdē eſt extēſio vebementē cū lenitate z apoſtemoſa eſt cū ſignis apatiſ. Et oppilatiōeſ alie ſunt cuſ grauedine z nō aſſociantur eiſ ſigna apatiſ.

Cdeterminat de oppilationibz ſplēni. Et p de ea z ſuiſ ſignis z cauſiſ. Scdo de cura. ibi. (Sunt ille.) Quod dicit pmo pater.

CDe curationibz. Cap. 10^m.

Sunt ille eedem que ſunt forteſ ex curationibz oppilationuꝝ epatiſ: z iam innuimus ad eaſ illic etiam.

CQd dicit ſcdo pater ſiquiſ dicta conſideret zc.

CDe vētoſitate z iſflatione in ſplēne. Cap. 11^m.

Inflatio in ſplēne eſt vt ſentiantur in ipſo tenſio z duritieſ z eminētia: z cum pzemittat tendit ad rugitum z eructuationem abſqz grauitate apoſtematum.

CDiſpōneſ ſplēni alie a pdictiſ: qñ pdictiſ annecti pnt ſunt due ſcilz vētoſitaſ ſiue iſflatio z dolor. pmo ergo de iſflatiōe z vētoſitate determinat. Scdo de dolore. ibi. (Aut ſit.) Pria in. v. pmo notificat diſpōneſ pdictā. Scdo ei^o curā ponit. ibi. (Sciaſ.)

CDe cura. Cap. 12^m.

Liaſ q medicīe conuenienteſ duritieſ ſplēniſ proxime ſunt in uirtute curationiſ iſflatiōniſ. nam ipſa etiam indiget aperitiuſ abſterſiſ ſuiſ reſolutiſ cū ſtute ſtipica forti pluſ qz

Gentilis

virtus resolutionis: quoniam materia est ventosa levis. Et hoc est diuersus ab eo quod est in apostematibus. Et cum hoc est sunt ei medicie que ipsi sunt magis similes et in ipsam magis operantes et magis conuenientes ei sic agnoscuntur castus et cymini et rutba et semen ruthe et ameos et que sunt illis similia. Et pferit illi iuuametu maximu positione vefofaru ignitarum super splene. Et opz vt famem toleret et non sumat cibum subito: imo distinguat quantitate parua valde. Et non bibat aqua inquantu potest: imo bibat vini antiqui subtile amarum parum. Et non dormiat super ipsum donec alleniet veter eius.

Dubium

Primo in cōmagis ponit curaz inflationis. Scdo ponit eius curam quantum ad speciales eius modos. ibi. (Et quā repletio.) Dubitatur aut circa istā prem pma. Al. ponit q medicine duritiei splenis et inflationis conueniunt in quibusdā: et est notum: sed differit: quia medicine inflationis idigent virtute stiptica magis q resolutionis: quod est diuersus ab apatibus. s. duris: quia in eis egemus virtute resolutionis magis. Hoc aut vt falsus: quia ipse ponit medicas in qd vt resolutionis est amplior: sicut est rutba et cymini. Al. et vefofe cum igne superposite. Hoc idē rōne. pbat. intentio in curatiōe inflationis est euaporatio vefofe mae. hoc aut fit per resolutiones medicinas: imo medicie stiptice oppilat potos vt vefofitate resolui. pbat. sic Al. supra pbatuit medicinas multe stipticitatis in cap. de cura afeitis. nō ergo medicine inflationis debent eē stiptice magis. Huius pparium ponit Al. et Serap. trac. 4. io. ca. que Aluicem sequit. vbi sic dicit. Ad vefofitates aut grossas que coartāt splenē et extendunt ipsum et inflationē que fit in eo opz qicipiamus ab initio eius oleo de absinthio: quia solliciti sumus vt virtus stiptica pontica sit magis vincens in rebus quibus vitimur in curatiōe et sit virtus resolutionis minor. si aut apha est lapideū tunc est necesse vt sit virtus resolutionis in medicamine quo vitimur magis vincens et virtus stipticitatis facies minus. Dicitur q ista differētia nō sit differētia necessaria et semp inherēs: sed q sit differētia possibilis. propter quod considerandū q durū apostema vel durities splenis semper de necessitate eget medicinis resolutionis multū. nūq autē medicinis stipticis curari possunt. sed inflatio et vefofitas splenis h resolutione etiam curentur: tamē cū stipticis et simul curari possunt: ita q stiptica p se faciunt ad curā. Et hoc dupl. Primo qz cōstringendo et cōprimēdo vefofitates exprimit a parte splenis: et splene reagregato p medicinas stipticas nec illas recipit imo a se repellit. hoc aut ptingere nō potest in duritie splenis: quia talis mā exprimi apta nō est. Scdo hoc faciunt q medicine ille stiptice sunt sicce et exiccant. tales aut sunt cōsumptiue vefofitatis. nā medicine resolutionis ppter nō priant vefofitati: imo si est apta materia illā generat. ille autē medicine stiptice exiccādo potius nocent in curatiōe duritierū. et ad hoc videbat ire intentio Theodosii lib. 3. vbi. si illis medicaminibus volueris plus alias et alias spēs stipticas addere: si addas vtiliter facis. Licet vō alr ruder q sermo. Al. et Sera. absolute itelligēdus nō sit: sed taliter q cōparādo medicinas resolutionis vefofitatu splenis ad medicinas duritierū eius plus potest perare stipticitas in medicis inflationis q possit superare in medicis in duritie: sed absolute in eis vtriusq resolutionis superat. Et quibus obiecta soluant. Sciēdū viterius q cū somnus euaporatiōne phibeat vigilie vō euaporet. merito Al. pcepit vt sumpto vino nō dormiat quousq allenietur venter propter euaporatiōnem vefofitatum. cōclusis. n. pōis in somno et existente cōmotore vefofitatis vt vinum magis posset addi inflatio.

Et quā repletio vefofitatis ei cōmouet super eū dolorē nocte vel die cōprimat ipsum faciēdo cōpressionē post cōpressionē et igeniū faciat ad egestionē et dormiat. Quod si illud nō pferit fomētet ipsum. Et cū scueris q mā ē melacholica plurima et inflat multitudinem suā euacuabis. Et ex bibitis nāq sunt troscisci modi huius. Ellebori albi. 3. xxx. q teras et cribelles et pficias cū aceto vini fortissimo acuto et fiat ex eo troc. subtiles parui et ponant vt panis in furno aut patella vsquequo exiccent et non adurant. Et sumant troc. 3. xxx. in initio anq panis in furno poneretur et terant et cōmiceant cū eis granoz alifagi et fructus thamaris aff. 3. v. et scolopendrie. 3. vij.

Super tertio

et isormen ex eis troc. et sit dosis cor. 3. iij. cum syrupo acetoso de zuccharo. Et pferit et tro. de agno casto: aut sumant karmesith granoz almaru aff. 3. x. seic en diuie et semis portulacae: amboz aff. 3. v. isormen trocisci: et sit dosis. 3. iij. cū syrupo acetoso de zuccharo. Et quādoq opz vt in potu tribuas ex agno casto et ameos et corticibus radicis capparis et rutba sicca et acoro aff. i. cū vino antiquo aut decoctione medicinarum conferentius ei. Infectiones aut et emplā ex oleis sunt sic q sunt ex oleo absinthij et oleo de nereiden et oleo costi no. Et ex maran est maran factū ex sulphure et aluminis et nitro et pice et amoniaco. Emplā sunt sicut emplastra deā in caplis pteritis sicut emplm de ficub cū aceto et cū rutba cū aceto et nitro et seic agni casti et mel liloto et camomilla. Embroce aut sunt sic acetū in quo decoctae sunt ille medicine ppter fm q diximus ex admistratiōe ei cū frustis filtri: et ppter acetū in quo decoctae sunt capparis recēs et sulphur et fructus thamaris sci et scolopendria et semē agnicasti et nux cupssi et rutba. Et si voluerit vt sit cū fortitudine et vt nō sit febris ponat i eo amoniaci et bdellij et sila. Et itē calamētū et rutba et alufne et baurach decocta i aceto cū aliq tulo aluminis. Et cib⁹ in illa sit filis ei qui dictus est in alij. Hic ponit curā inflationis fm sui duos modos. Scda ibi. (Et cur.) Primo p. Scda in. d. primo ponit curā p medicinas qiterius assumunt. Scdo p eas que exterius ponuntur addens de cibis. ibi. (Inunctiones.) Dicit primo q si in splene est mā melica. s. nō apostemās et inflat sui multitudine supple et in vitem cōuersione euacuabis. Illud qd dicit. et sumant. vult exponi et p aut: ita q tunc ibi duos modos horz trosciscor. illud aut pferat si dosis sit puer nēs illfagi. i. agnus castus: ita exponit Rasis in antidotario. ca. de medicinis egritudinum splenis. karmesith. i. fructus thamaris sci. Almaru. i. marubium. Reliqua patent.

De dolore splenis.

Cap. 13^m

Et fit ppter vefofitatem et inflationem: aut ppter apha magnū: aut ppter solutionem et inuitat: aut ppter malitiam cōplonis. Et tu qdem tā sciuisi signa coruz et curam cuiusq spēi ipsorum. Et cum dolori non associatur sensus nisi in parte splenis apud latius: tūc est vefofitas retēta iter pān culū syphac. Et si nō fuerit sicca resoluat et admistret balneū: et nō fiat floborhomia quāuis idicet eā cōitas medicorū nisi apud necessitatem paucam.

Hic determinat de dolore splenis. Et pmo ponit sui modos et cās excusans se a signis et cura. Scdo ponit quēdam spālem modū doloris splenis et illius curā. ibi. (Et cū.) Considerādū q in hac sententia tu nō scias curā solutionis et inuitatis splenis. vult tū Aluicē. q tu scias eam ex cura solutionis et inuitatis epatis et filr signa: et iō dicit tu iam sciuisi. Considerādū q quāq sentit dolor circa latūs costarū ppter vefofitē et inuitat inter syphac et pāniculū splenis: et nō sentit dolor ppter in splene: quia vefofitas nō est in eo. vult ergo Aluicē. q cura huius doloris sit lenire nām si fer est sicca. ne in intestinis exis ppter subsequēs balneū retineat plus. Alr q lenitio in deponēdo vefofitatem iuuat. sit et eius cura balneū qd illā vefofitatem resolutionis: et q mā nō est sanguinea verat floborhomiā. medici vō cōtatis gregales vocantur in. 11. c. 15. a. B. sentientes dolorem satis acutum iudicant de floborhomia. non tamē faciēda est nisi apud necessitatem vt cum dolor intenderetur valde et apostematōis eēt dubiū. paucā. i. que par accidit cum materia sit ventosa.

Circa pdicta dubitare ptingit an mā exite in splene sit cōueniēs et ad vias vine deriuare. Et videt q sic: quia multas medicinas vrinatas posuit Aluicē supra in curatiōe splenis. Amplius natura quāq mām p partes illas deriuat: vt educat ide splenicā mām se culētam p viā vt supra patuit: q medicina pueniēter p pte illam educet. Huius aut pōt argui. nā Saf. 13. tera. penul. ca. al. 12. ea aut que ad renes nō est bilis pferi. s. splenicā: ponere enim vt q p cōnionis

Dubium

per edonle splenis fit veter nō aut partes renum et vesice. **¶** Dm q materia existente in splene regulariter odebemus eam euacua- re per ventrem et nō per vrinam. huius aut rō fit bec. nāz materia existēte in epat pcauo euacuamus p vētre et nō per vrinā: vt oīus medicorū sapit auctoritas: q multo magi mām erūtē in splene. mā enī splenis nō pōt venire ad vias vrine nisi pus sit in cōcauo epat. si ergo eēt in cōcauo adhuc ad vētre et nō ad renes duceremus. hoc ē declaraf ex parte nāe mae: q ipsa grossa et melica etis est apta ad vētre descēdere et nō est aut apta p subtilissimas vias vri- nalis ptis reingredi. Et declaraf hoc ex alligatiōe splenis ad mēse- raicas: q aprius ad itestina erit q ad gibbū epat et vias vrinales. h aut hoc regulariter sit agēdū: quāq tñ in auriliū nāe tētantis per vrinā educere possemus diuretica dare vt nature ipotēti affera- mus suffragiū. **¶** Et his vō obiecta soluunt. Ad pūmū dōm q ille medicine nō dant: vt diurence et vt eductiue ad renes: sed vt ape- ritue a viis: vñ actum illis admiscet: qz ad illud iuuat. **¶** Ad secū- dum dicendū q h nō illud faciat: medicus tamen facere non oī. multa enim natura tētat a qbus nos abstinemus quēdamodū sa- mē pectoris per ventrē educit aut vrinā: medicus aut nūq illud tentet: sed natura incipiente sibi auxiliet si pōt zc.

¶ Sen. xvi. de dispositionibus fieri et intestinoz. Et est quinq tractatus.

¶ Tractatus primus de anathomia eorum et solutio- ne ventris.

¶ De anathomia.

Cap. p^m.

Creator sublimis ppter premiffionez sue benigne ordinationis in homine et ante- cessionem sue scientie in commodis eius creauit itestina eius que sunt ista expul- sionis supfluitatū siccariū pluriū nume- roz et inuolutionū et reuolutionū vt sit eis bo descēdēti ex stōcho mora cōueniēs in illis inuolu- tionib⁹ et reuolutionib⁹. nā si creasset loco itestinoz i- testinoz vñ aut breuīs quātitatīs sepef cib⁹ velociter a vētre: et esset necessariū homini hora oī sumere cibūz fm pūinationez: et sequeref illud cōtinuatio egerendi et surgendi ad necessaria: et esset ex vno eoz in pūocu- patione laboriosa a negocio suo in necessitatibus vite sue: et ex scō in nocumēto plurimo: et eēt donatus ma- litia et similitudine bestiarū. Creator igitur sumus ite- stinoz numerū multiplicauit et ipsoz plurima plōga- uit ppter hoc iuuamentū nō multiplicauit eoz reuolu- tiōes ppter illud. Et propter iuuamētum aliud: et est q vene cōtinuate inter epar et iter in istm digōnis cibi nō trahūt: nisi qō subtile est ex cibo suis orificijs pene- trātibus in tunicas stomachi: imo in tunicas itestinoz rū: et nō trahūt nisi qō tāgunt. Et vō qō ab eis occul- taf et summergef in pfundo itestini elōgati a tactu ori- ficioz venaz attractio: aut ē impossibilis: aut difficilis: quare subtilitatus est creator in multiplicādo inuolutio- nes: vt illud qō cōtinet occultū in parte itestini redeat cōtingens in parte altera: et sit possibile ordinē aliq ve- narū suggere purū eius qō euasit aciem pūmam.

In supiori sen Aliu. determinauit de dispoñibus sellis et splenis q sunt mēbia a pcauo epat recipiētia super- fluitates digōnis scōe. In hac sen itēdit determinare de dispoñib⁹ itestinoz q sunt mēbia recipiētia super- fluitates digōnis pmevel q recipiūt illud qō stōcho cō- pleta digōne supfluit. Et p hōz mēbioz ponit anathomiā. Scōdō dispoñib⁹ eoz determinat. ibi. (Scias q oēs flur⁹.) **¶** Pūa in tres. Pūo in cōi magis ponit itestinoz anathomiā. Scōdō mag in spā- li. ibi. (Et numerās.) Tercio pūdit. ibi. (Et quātitas.) **¶** Cōsideran- dū q vene q veniūt ad stōchū pūie nō trahunt cibū ad epar: imo

ex anathomistaz itētoe vñ q vene ille sūt sacre ad portādū stōcho sanguinē. vene q kiliū portāt ad epar sunt ille q penetrāt in tuni- cas itestinoz: et pauce sūt q ad stōchū vadūt grā attrahēdi: vt. **¶** S. i. nūit. 4. de vili. pū. ca. 3. s. de tuni. is vētris. Et iō. 21. qñ i retractio- ne sui oī qō pcesserat dicit imo i tunicis itestinoz. vñ. 21. vult. tñ hēe q ille vene ad epar kiliū pōtēt nō trahūt nisi illō cui obuiāt. **¶** Et numerus qdē itestinoz ē sex. Primū eoz est nōia tū duodenū: deide illud qō nōiaf ieiunū post itestini lōgū qō nōiaf subtile et inuolutū: deide itestinū qō nō minaf monoculū: deide itestinū qō nōiaf colon: deim de itestinū qō nōiaf rectū et est extale. Et ista oīa liga- ta sunt cū dorso cū ligamētis stringētibus ea et fm ne- cessitate situū ipsoz. Et creauit supiora ex eis subtilis substātie: qm necessitas q in eis est digōnis et penetra- tionis virtutis epatis ad ipsa plus est q necessitas in itestinis inferioribus. Et qm illud qō ipsa pūinet subtile est et nō timef vt pungat substātiā itestini pp suā pene- trationē in ipso et suam inecfione per ipsum et nō scal- pit ipm. Et inferiora incipiētia a monoculo sunt gros- sa spissa pingua itrinsecus vt sunt resistētia feci que nō iduraf et reuoluif nisi ppter multitudinē illic: et sūt nō putrefit nisi cū icipit putrefieri in eis. Et super supio- ra qdē nō est pinguedo. Tercitāmē nō vacua fuerunt in creatōe sua a glutinatiōe supficiel sue itrisce cū hu- miditate viscosa mucosa q est in eis loco pinguedinis. **¶** Pūo ponit anathomiā itestinoz et numez. Scōdo alligatiām. ibi. (Et ista.) Tercio modū sube. ibi. (Et creauit.) Quarto vniuersūqz itestini ponit anathomiā. ibi. (Et itestini.) **¶** Circa tertiā pū ēsset dubiū vtrū fer formā suā in stōcho recipiat vel in itestinis. Aut aut satis inuit q quādā formā in itestis recipiat cū dicit. q nō iduraf et reu- luitur. i. r. tū datur vel figurat: nisi pp multitudinē sup. moze. illic. i. in itestinis grossis: vel pp multitudinē. i. ymonē et aggrega- tiōne zc. Et sūt zc. Intra vō videt sentire q fer sit reperta in sto- macho: cū alioquore vt ibi declarabit. Sūt hoc sentit. **¶** S. 5. de iuuamentis membror. c. 1. Quid vō sit de illa questione regre no- stras palestras vbi illam disputauimus alre.

¶ Et itestinū duodenū pūinātū est fundo stōchi et hz orificiū sequēs stōchū et nōiaf portonari⁹: et hōino est oppositū mery. nā sic mery nō ē nisi ad attrahēdū ad stōchū supi⁹: sūt illud nō est nisi ad expellēdū a stōcho subius: et est strictū q mery. Et nō sūt neciū i creatiōe ipm vt dilataret sic dilatātū ē mery pp duas res: qruz vna est: qm res q penetrāt in mery ē grossior et durior et maioris quātitatis: et illud qō penetrat in hoc itesti- no est leui⁹ et planius et subtilioris quātitatis pp digō- nē suā in stōcho: et cōmissionē spume aquose secū.

¶ Hec ps sex sic sex sunt itestina quoz oīum ponit anathomiā. Scōda ibi. (Et ps itestini.) Tercia ibi. (Et pūinuat cū ieiunū.) Quar- ta ibi. (Et pūinuat cū inferiori gracili.) Quinta ibi. (Et pūinuat cū mo- noculo.) Seta ibi. (Et itestinū rectū.) **¶** Pūa ps in tres. Pūo po- nit anathomiā itestini duoeni onēdo ei iuuamēta et vtilitates. Scōdo ponit qdā cōe itestinis. ibi. (Et create sūt.) Tercio redit ad cōplēdū illi itestini anathomiā. ibi. (Et creauit.) **¶** Circa pūā pūe pūderandū q per spumā aquosam pedit intelligere cibi aquosita- tē q cibo admista grosso illū subtiliat. Notificauit aut partem cibi aquosam p spumā: q sicut spume est supnare sic et aquose ptis cibi est supnare: et ptis pure grosse ē descēdere ad fundū stōchi. vñ Ari. 22. pble. 1. pble. sic dicit descēdere ad fundū stōchi si po- stremo sumant: et iō ē postremo euomunt: et hoc qz grauiores.

¶ Et secūda est q penetrant in mery non attribuitur ex virtutib⁹ nālib⁹ nisi virtus vna: quāuis volūtas ad- iuuat ipsaz ex pte vna et attractiua. Adiuuat et aperit do viā et dilatādo ipsaz. Penetrās aut in itestino pmo patif a duab⁹ virtutib⁹: quaz vna est expulsiua q est in stōcho: et altera attractiua q ē i itestino. Et adiuuat

eam fer que prouenit propter summam cibis: fit facili
pppter illud expulsio eius in via temperate amplitudi
nis: et ppter hanc re diuersificatur a mery: et illud qm
mery est sicut pars stomachi similis ei in forma coposi
tionis sue ex tunicis. Hec aut est sicut res extranea ad
herens ei diuersa in suba tunicarum suarum a duobus tuni
cis stomachi: cui idigeat attractioe forti cuius simili non in
diget intestinum: ppter illud ergo vincens super duas
tunicas intestini est villus vadens in latitudine.

Circa secundam partem quam Aui. ponit considerandum quod tota Aui. rō sup b
fundari vult. q. motus cibi ad stomachum fiat solus p virtute mery at
tractiuam: q. adiuuet virtus volutaria: sed motus cibi a stomacho ad
intestina p pfectu p virtute stomachi expulsiua: et p virtute intestinorum at
tractiuā. Et adiuuat ea. s. ad intestinum attractiuā fer q. puenit rē. i.
fer q. est in cibo. q. d. q. intestina ppter trahunt feces: et in illo cibo
fit fer: aut saltē p q. in fecē puerit opz: iō intestina maxime illa cibū
trahent. Et p illud. i. p omnes causas dictas facili rē.

Dub^m p^m **C**irca dubitatur circa hoc. q. q. Aui. vult sibi dācere. nā supra de āura
te deglutitiōis fen. 13. vbi videbat ponere q. in mery eē virtus ex
pulsua: cū ponebat in eo villus latitudinales q. expimūt ipm. f. ci
bū ad iseriora. sicut q. in motu kili ad intestina duplex cōcurrit vir
tus. s. attractiua et expulsiua ita in motu cibi p mery ad stomachū: nō
ergo p hoc latius debuit mery eē. **D**ōm q. h. in mery sit aliqua
expressio: illa tū manifesta est et debilis. S. attractio fortis et pnci
palis est: sed in motu kili ad intestina illa expressio est fortis et mani
festa: ideo ille cibū pōt transire per viā temperate latitudinis.
Vel dōm q. in mery nō est distincta virtus attractiua a virtute
expulsiua: q. coincidūt q. in eisde pibus: sed in motu kili a stomacho
est distinctū mēbrū impellēs a mēbro trahēte vt notū est.

Dub^m 2^m **C**irca dubitatur: diceret aliquis. Aui. dicit q. fer inuāt ad illud: q. d. g.
erit illud p q. intestina pncipaliter trahūt si tractus fecis est coad
iuuatiuus. **D**ōm q. quēdam modū stomachus pp duo pncipaliter trahit
cibum. s. pp finē immediatū vt pp seipsum: et pp finē mediātū et pū
cipaliōrē in ordine mēbroz vt pp alia mēbra: sic et nā ordinat q.
intestina cibū trahant his duobus vtilitatibus. h. nō sic manifeste nē
stomachus. pncipalis ergo attractio cibi ab intestinis fit vt intesti
na voluptuentur ex eo: et ex eo sumat aliquid: et q. fer in intestinis
proportionalis est sicut vīna in vellea: ideo inuāt hanc attractio
nem fer que prouenit ex summa cibi.

Dub^m 3^m **C**irca dubitatur tertio an in intestinis sit virtus attractiua. **E**t videt q.
nō auctoritate Sal. 3. de virtutibus nālibus ca. 9. vbi vult q. solum
intestina circūtrahūt. i. expellūt. attrahūt āt nihil. **O**ppositū vult
Aui. dic. 2. fen. 1. pmi cā. de mēbris in fine. **D**ōm q. in intestinis est
attractiua virtus. nā si in intestinis est aliq. voluptuatio eius q. d. est
in eis: q. illud attrahūt. voluptuatio. n. est ex attractiōe depēdēs
cū attrahēs attrahat pp voluptuari: s. intestina voluptuant ex eo
q. d. est in eis: cū aliqua ex illo refocillationē recipiāt saltē gracilia:
et ē grossa aliq. voluptuant in fece quēdam modū canes in sup
fluitatibus: sicut intestina in fece: vesica in vīna: et fel in cholera vt
3. de virtutibus naturalibus. **C**ōsiderādū q. h. in eis sit attracti
ua virtus: illa tū in eis sopita est respectu expulsiue cum expulsiua
in eōparatiōe ad eoz manifestā expulsiua: vnde obiecta soluunt.
Cōsiderandū post q. Sal. vult. 4. de vilitate particularū ca.
17. f. cap. de plasmate. q. longi villi sunt in intestinis ab extra: ad
sustentandum et inuandū latos.

Et vērū in intestino recto iā apparēt villi multū longi:
qm est ex intestinis maioris opationis indigens ad at
trahēdū illud q. d. est supra ipsum vt adiuuet eis sup bo
nitatē expressiōis et expulsiōis et egressiōis: nā pau
cos hīs est inobediēs ad expellēdū et expulsiōis: et pp
illud creatum fuit amplum magne pcauitatis.

Aui. quasi vnā dubitationē remouet. dicit enim q. q. stomachus
indiget attractiōe forti: cuius simili nō indiget intestinum: iō sup duas
tunicas intestinorum dominant villi latitudinales ad expulsiōe fēdā
maiorē: ea magis idigēt. Quare diceret aliquis est ne equaliter in
oibus intestinis. Respondet q. nō. nā in intestino recto iā apparent
multi villi longitudinales plus q. in alijs intestinis: adhuc tamē la
ti in eo superant longos. **E**t autem pp quā in hoc intestino appent
villi longitudinales est: q. hoc intestinum inter alia intestina idiget
maiori attractiōe vt attrahat id q. d. est supra ipsum de fece qua
attractione fit postea melior expulsiō. Nā. s. intestinum hīs. i. si ba
beret paucos latitudinales esset inobediēs ad expellēdū: opz. n. il

lud q. d. expellit primo esse expellentī coniunctum: et ideo etiam vt
melius expelleret creatum fuit amplum.

Et create sunt in intestino due tunice pp conserua
tionē in hoc vt nō ibibant ipsum corruptio et putrefa
ctio: ad que duo intestinū pparatur est apud quodlibet
nocumētū cōsequēs ipsum velociter pp diuersitatem
duarum operationum in duabus tunicis.

Hic ponit q. d. cōe intestine: et dicit q. intestina hnt duas tunicas
pp duas cā. Una est vt cū nocumētū sit in vna nō sit in alia. Alia
est diuersitas in operationibus. s. attractionis et expulsiōis.

Et creauit hāc cānā recte creatiōis extēsiōis ex stomacho
ad iseriora: vt sit instiū expulsiōis pparatū. **P**enetratio
eni fecis in extēso recto velocior est ea q. d. est in vndoso
et sopito. **E**t fuit hec creatio in ipso itē: iūuatiua iten
tione alia. **E**t est qm cū ipsūz sedet rectū dimittit a de
xtra et sinistra sua locū reliq. mēbris circūdatibz sto
machū a duobz lateribz sicut portioni epatis a dextra.
Et sicut spleni a sinistra et reliq. intestinū. **E**t dictū est
duodenū: qm longitudo eius est huius quātitati. xij.
digitoz hīs ipsum. **E**t eius quidē amplitudo est am
plitudo orificiū eius q. d. nominat portonarius.

Hic cōplet anathomā huius intestinū. **E**t dicit q. cāna huius testi
ni creauit rectā vt pparet melius expulsiōi. nā expulsiō vel se
paratio fecis supple et cibi in extēso recto velocior est q. in vndoso
fo. i. in tortuoso. et sopito. i. inclinato. sopitum. n. inclinatū est: iō
esse inclinātū per sopitū describit. Reliqua patent.

Et pars intestinū subtilis q. d. sequitur duodenum nō
minatur ieiunum. **E**t in hac quidē parte est instiū
inuolutionis et circutionis et repletiōis: et q. sint eiue
plurime. **E**t nominat hoc intestinū ieiunū: qm ipsum
iuentur sim plurimū inanitū et vacuū: et cā in hoc ē cō
nectio duarū rez: quarū vna est: qm illud q. d. attrahit
ad ipsūz de multitudine cibi velociter separat ab eo.
Portio nāq. clus attrahit ad epar: quoniam plures ve
narūz meseraicarū continue sunt huic intestino: quo
niam hoc intestinū est ppingulus epati q. d. alia intestina.
Et nō est in aliquo intestinorum de ramis meseraice quā
tum est in eo et post ipsum in duodeno. **E**t hoc intestinū
constringit et detumescit et miuorat in egritudine val
de. **E**t portio alia abluat ab eo ad illud q. d. ē sub eo de
intestinis: qm cholera citrina venit ex felle ad hoc testi
nū: et est pura nō pmista: quare est fortitudo ablutiōis
vehemētē cōmouēs virtutē expulsiuā cū mordicatio
ne: ppter ea q. lauat et adiuuat ad expellēdū ad iserio
ra p hoc q. d. cōmouet expulsiuā. **A**diuuat ergo ad ex
pellendum ad duas partes simul. s. ad epar et ad iserio
ra. **A**ccidit ergo ppter has dispōnes vt remaneat hec
pars intestinū vacua et nominatur pp illud ieiunū.

Hic ponit anathomā intestinū ieiunū. et p. **C**ōsiderādū tū q. cū
hoc intestinū sit valde epati alligatū et meseraicis segut psequēter
q. ipsum valde extēnet in egritudine. s. epatis cōsumptiua: vt di
ctū Aui. ex supradicto statim concludat. **C**ōsiderandū vterius
q. kili qui venit ad ieiunum h. duas partes. Una que itrauit iāz
meseraicas. Alia que remanet in eo. Cholera ergo que venit ad h
intestinū lauat ad duplicē expulsiōem: v. ad expulsiōem eius q. d.
intrauit meseraicas ad epar: et hoc per constrictionem intestinū q.
fit in expulsiōe: vnde pars illa que itrauit meseraicas magis ver
sus epar ppetetur. inuāt et ad expellendum per aliam partem ad
iseriora illud q. d. remanet in intestino. et p.

Et ptiuat cū ieiuno ex intestinū ieiunū lōgū iuolu
tū reuolutū hīs reuolutionē vnā post aliā: et inuamen
tū in iuolutiōe sua: et cā reuolutiō in ipso est illud q. d.
inuim? in capis pcedētibz. **E**t est vt sit cibi ipso moza
et cū moza

et cum mora pinnuatio orificioz venarū suggestiū post
pinnuatioz: hoc intestinū est postremū intestinoz su-
periorū que noianz gracilia: et digō in eis est plus q̄
in intestinis inferioribz que noianz grossa. Sūma. n. ope-
rationū intestinoz inferiorū est pparatio fecis ad excre-
mē: q̄uis ē et nō cūent a digōne sicut nō cūent a venis
epatis veniētibz ad ea pp suctionē et attractionē.

C hic ponit anathomā intestini ilion longi vel inuoluti. Et primo
facit hoc. Scdo cōparat intestina grossa gracilibz. ibi. (Et dige-
stio.) Cōd primo dicit p̄. et debet exponi in capitulis antecede-
tibz. i. in partibus precedentibus in hoc cap.

^{Dub. 4.} C Sed circa hāc partē dubitat: vtrū in intestinis sit virtus digestiua.
Vnde q̄ nō: q̄ tūc in eis esset virtus nutritia respectu eius q̄
digerit cū digō in nutrificationē ordinē. Amplius cibz est pfecte
cor in stōcho. Vnde vult Aui. Vnde q̄ digō est duplex. i. in-
ductiua vltime pfectionis et inductiua dispensis vel qualitatis ali-
cuius pueniētiēz ibi nō sit forme subtilitatis pmutatio. dico q̄
in intestinis nō est virtus digestiua que sit inductiua subalis forme. nā
subalis forma chili vniū est virtutis saltē pncipalis: q̄ vt ba-
beat vniū immediatū factorē. hic autē ab oibz ponit stōch. vñ. Vnde.
In suo de appropiatis in sermone de aq̄ ordiē chili bz artificem
calorē aialis ppiū in ppio vñ. i. stōcho. dico tū q̄ est virtus di-
gestiua: q̄ inductiua aliorū alicui pueniētiēz: sicut. n. cōparant ve-
ne epatis sic cōparant intestina stōcho: sed sic est q̄ in venis sit aliq̄
alteratio sanguis: q̄ in intestinis sit aliq̄ alteratio chili. Hec videt
stōch. S. de iuuamētis. in fine. Amplius chili aliaq̄ alteratiōe
de necessitate sumit i intestinis cū beat caliditatē actu. Aut q̄ ista
alteratio est corruptiua: et b̄ est falsū: q̄ tūc semp chili in testi-
nis corrumpēret: aut est pfectiua sūm q̄: et hoc est digō aliq̄. Vnde
rū dōm q̄ intestina aliq̄ refocillationē acgrūt ex chilo descēdēte
a stōcho. Cā d scdm p̄ solo ex p̄ma rōne. Cōsiderādū post q̄
quāto intestina hnt plures mēseraicas rōto magis alterāt et dige-
runt chili ppter id q̄ magis calida sunt: merito q̄ gracilia erunt
plus digerētia veluti plus participātia sunt mēseraiciis venis.

C Et pinnat cū inferiori gracili intestini noiatū mono-
culū: et noiat ita: qm̄ ē intestinū q̄ nō bz nisi vñū orifi-
ciū: et sic chili ex q̄ recipit illd q̄ ad ipm venit de
sup: et ipō itēz educit et expellit illd q̄ expellit: et si-
tus ei⁹ ē ad posteriora pap: et ei⁹ declinatio ē ad dtrā.

C hic ponit anathomā pmi intestini ex grossis et monoculus
sue faccus. Et pmo ponit cām sui nominis et stū. Scdo ponit iu-
uamēta. ibi. (Et creatū quidē fuit.) C Quomodo hoc intestinum
habeat vñū forām: et quomō nō ē anathomia videt q̄ quis vult
intelligere: multi. n. q̄ nō viderunt in hoc errāt et in alijs multis.

C Et creatū qdē fuit pp iuuamēta de q̄b est vt feci sit
locus in quo cōprehēdāt et nō cogat surgē oī hora: et
in oī hora qua puenit ad intestina inferiora parti sterco-
ris sit pcauitas in qua aggregēt cū sua totalitate: de
de expellat ab ea cū facilitate cū cōplect fer.

C pmo ponit eius iuuamēta. Scdo circa hoc quodā redarguit.
ibi. Quidam. Tertio ei⁹ anathomia reasumit. ibi. (Et hūc qdē.)
Vnde p̄ma in duas. pmo ponit vñū iuuamētū. Scdo aliud. ibi
(Et de eis est.) Qd pmo dicit patet.

C Et de eis est qm̄ hoc intestinū est initū reliquaz cō-
uerfionū cibi ad feculētiā et pparatiōis suctionis future
accidētis ei ex mēseraica: q̄ nō sit in illo illa suctio.

C Scda ps bz duas. pmo ponit id iuuamētū vel iuuamēta. Scdo
qd dixerat declarat. ibi. (Et est mor.) C Dicit pmo q̄ de ei⁹ iuu-
amētis est q̄ hoc intestinū est initū reliquaz puerfionū cibi ad fe-
culentiā et est initū pparatiōis suctionis future. i. in colon et re-
cto. accidētis ei. i. cibo et mēseraica: q̄ nō sit in illo. i. monoculo. vel
in illo. i. in intestinis inferioribz: vel in illo. i. cibo exreunte a monocu-
lo. illa suctio. i. quāta est in intestinis alijs gracilibz superioribz: q̄
intestina gracilia plures hnt mēseraicas venas. Cōsiderādū q̄
puerfio cibi in monoculo dicit reliq̄ respectu puerfionis ei⁹ in sto-
macho: q̄ illa p̄ et pncipalior est. similis eius puerfio in feculen-
tiā dicit reliqua: q̄ in stōcho fer aliq̄ esse sui recipit.

C Et est motus descendens et depositus.

C hic declarat qd dicit. Et primo hoc facit. Scdo ex dictis infert
quedā. ibi. Sit q̄. Vnde p̄ma in duas sūm q̄ duq̄ dicta declarat. ibi

(Immo.) C Dicit qd pmo declarat est hoc. dixerat q̄ monoculū
est pncipiū pparatiōis suctionis. i. ad suctionē future et accidētis.
vult q̄ ostēdere q̄ ista suctio ad quā pparat monoculū sit futura. i.
in alio intestino vt in colon et recto. et dicit et supple sit suctio ista cū
est mor. i. cib⁹ et descēdens. et depositus. i. a monoculo ad colon et
rectū. Cōsiderādū q̄ q̄ ad monoculū nō venit de mēseraica res
que beat magnitudine vt postea ponet. et videt q̄ suctio p̄prie in
eo nō sit: sed pparatio ad suctionē futurā in colon et recto ad que
mēseraice plures veniūt q̄ ad monoculū vt anathomia ostēdit.

C Immo nō cōplect nisi cū euadit ab epate et appropi-
quas ei cū vicinitate digestionis post digestionē sto-
machi: que fuit cū quiete et vicinitate in ipso aggrega-
to et cōprehēso in re vna in qua remāsit tēpore longo
cum esset quātū et aggregatus.

C hic declarat sūm qd dicit. Et pmo facit hoc. Scdo qdā statim
dictū declarat. ibi. (In ipso aggregato.) C Dicit aut fuit q̄ hoc in-
testinū est pncipiū reliquaz puerfionū cibi ad feculentiā. hoc autē
declarat dicit: q̄ imo nō cōplect. i. fer nisi cū euadit ab epate. i. ab
attractione epatis. Illud enī qd nō trahit ad epā in fecē puerfio-
tur: aut perficit pars. i. ei⁹ in monoculo. et iterū post attrahit et ap-
propinquat ei. i. monoculo. dico q̄ nō cōplect nisi cū vicinitate di-
gestionis post digestionē stōchi: q̄ bz cōplect in monoculo: tū
recipit plus ipsefione vel alterationē ex digestionē stomachi. be-
ne ergo dicit Aui. post digestionē stomachi que fuit cū quiete
saltē stomachi. nam digestio sit cū quiete: motus enī digestionē
phibet vt infra sen. 22. tracta. 2. de signis doloris iuncturū. Cū
vicinitate. hic declarat quodā statim dictū. dixerat q̄ cōplemē-
tum fecis in monoculo sit cū vicinitate digestionis stomachi post
digestionē stomachi que etiā est cū vicinitate. vult q̄ Aui. de-
clare quid est cōplemētū. Cā cuius intellectū p̄siderandū q̄ in
digestione quedā sunt que per se cōplent. quedā aut sunt que cō-
plent vicinitate nō tamē pncipali intentione. et p̄ hoc declarari
in generatione humorū. nam sanguis est humor qui per se et p̄nci-
pali intentione generat: sed aliq̄ quāsi quādā vicinitate ad sangui-
nem cōplent. Calidū ergo epatis pncipaliter agere intēdit in ma-
teria ex qua fit sanguis. Si autē agat in alias partes hui⁹ materię
hoc sit vicinitate in quātū omnes iste partes simul in vñū sunt cō-
prehēse: nō. n. p̄t agere epā in parte kili vt fiat sanguis qn agat
in parte ex qua fit melancholia cholera et flegma: sic etiā de intē-
tione stomachi nō est generare fecē: sed eius intentio est agere in
cibi et facere kilum aptū cōverti in humores. Sed si aliqua pars
sit nō apta ad hoc patet vicinitate quādā ad illam: cū ille cibz to-
tus sit cōprehēsus in stomacho et aggregatus in forma vna cōmu-
ni: vt nō possit stomachus agere in partē vñā quin agat in aliam:
pars ergo parata in fecem cōverti quādā vicinitate patet. Et cō-
simili mō p̄t declarari de monoculo: monoculus enī vt bz dige-
stiuā virtutem forsan agit in partē cibi que venit a stomacho qui
nō est apta fieri fer: nec fuit in stomacho perfecte decocta: sed cū
quādā acridē vltiori perficiet: ita q̄ poterit attrahi ad epā cū
descēderit in colon et rectū. si q̄ pars cibi que est apta puerfio in fe-
cem patiat a monoculo hoc sit cū quādā vicinitate ad partē cibi
bonaz que in monoculo debet cōpleri vt trahat post ad epā. Et
hoc p̄t sumi q̄ generatio fecis etiā in monoculo nō est de p̄nci-
pali intentione: sed cōsequit ad actionē monoculi. intēdit enī mo-
noculus ex sui actione pncipali cōplere id qd stomachus non po-
tuit: q̄ ergo hoc sit alterādo et pmutādo pars cibi que p̄t com-
pleri ex hac actione perficit: sed illis pars que nō est apta cōpleri
ex mora et actione corrumpit in q̄: vnde fetorē acquirit et vltimā
formā fecis. Et hoc vult dicere Aui. cū dicit ipso. i. cibo aggregato
et cōprehēso in re vna. i. in vna cōmuni forma et aggregatione: vel
in re vna. i. in loco vno vt in stōcho vel monoculo in qua. i. re re-
manēt tēpore longo: q̄ toto tēpore quo facta est trāsmutatio di-
co q̄ remāsit tēpore lōgo cū esset quietus et aggregatus. i. loco illo
in quo digerit: bene ergo dictum est q̄ sit cum vicinitate.

C sit ergo proportio eius ad intestina grossa propor-
tio stomachi ad gracilia.

C pmo declarat qdā. Scdo qdā aliq̄. ibi. (Et p̄ hoc.) C Quia
dictū est q̄ monoculū preparat illud qd suggit postea cū separat
a monoculo: et q̄ dicitū est q̄ cōplect fecē cū vicinitate: sic ergo sit
pportio ei⁹. i. monoculi ad intestina grossa sicut pportio stōchi ad
gracilia: q̄ et stōch⁹ pparat illud qd suggit in intestinis gracilibz: et
q̄ illud qd acgrit fer in stomacho acquirit cū vicinitate.

C Et propter hoc est necessarius vt appropinquet epati
vt cōpleatur ex epate et fiat complementū digestionis

Gentilis

et uertat residuū eius qđ nō digerit: et nō est ueniēsa
fuctioni epatis: et ad melius ad qđ possibile est ipm cō
uerti. Cū iam fuerit inobediēs in stōcho et nō aduene
rit ei cōplementū digōnis propter multitudinē mae et
p̄cessionē separationis aduenientem ei qđ est magis
obediēs: p̄pterea qđ illud qđ est magis obediēs sum
mersit illud qđ est inobediēs: et non iam denudatū est
illud qđ est inobediēs. Cū ergo aduenit ei uir⁹ actiua
inuenit ipm p̄paratū et denudatū nisi a superfluitate
de cuius uirtute est ut uertat in fecē et est reperta in
uirtutib⁹ dispōnib⁹ simul sed fuit in stōcho cū summe
sione alio: et in colon est summe sum hoc solū. Et est
illud qđ ei permisceat dignius ut p̄prie patiat.

Ccludit aliqd. Et p̄mo facit hoc. Scđo dubiū remouet. ibi. (Et nō
euacuat.) P̄mo in duas. p̄mo facit qđ oēm est. Scđo qđdā
aliud declarat. ibi. (Cū iam.) Dicit p̄mo qđ qđ monoculū intestinū
p̄parat id qđ dicitur post eū est necessariū ut appropinquet epi
ut cōpleat digestiō quā facit uirtute epatis et ei⁹ aurillo sicut ē
epar stōcho aurillat ut uertat residuū eius qđ nō digerit in sto
macho. Et nō est. uertat dico ad melius qđ posse est. Cū. hic de
clarat qđ in monoculo cōpleat id qđ nō fuit digestū in stōcho: uult
qđ declarare qđ illud nō digestum descendit a stōcho et dicit rē. Ad
melius rē. Cū iam fuerit inobediēs. p̄fecte digōni in stōcho. et nō ad
uenit ei. f. tali cibo cōplementū digōnis p̄ multitudinē mae: uide
supple rora digeri nō potuit. Et p̄cessionē. i. anticipatiōē separa
tionis. f. a stōcho. Adueniēte ei qđ ē magis obediēs p̄prie rē. qđ. n.
maior: p̄a cibi est p̄fecte decocta et aliq̄ pauca ps est illi admista q̄
p̄fecte digesta nō est: tūc uir⁹ magis curat facē descendē cibū qđ eū
retinē ut cōpleat digōē: p̄ue p̄tis. illū qđ est magis obediēs sum
mersit illud qđ est magis inobediēs. Et nūc. f. in monoculo nō iā de
nudatū est illud qđ est inobediēs: qđ denudatū est a cibo iā p̄fecte
decocto qđ ē summe sum qđ p̄ sui cōplementū trāsiit ad epar: sed
ille qđ nō fuit p̄fecte digest⁹: sed fuit inobediēs remāsit ab illo deu
datū. Cū qđ supuenit ei. f. cibo inobediēt uir⁹ actiua. f. intestini mo
noculū inuenit ipm. f. cibū inobediēt paratū. f. pati et denudatū: nisi
a superfluitate rē. **C**ōsiderādū qđ hīc attēte p̄sideret qđ cibū cū a
stōcho descendit tres h̄y p̄tes. f. p̄te p̄fecte decoctā que trahit ad
epar dū trāsit ad intestina gēilia: et p̄te que fuit inobediēs: et ista est
duplex. qđā est ps que fuit inobediēs nō tñ oino: imo est apta pati
et p̄fici. uō. n. deficit nisi in cōplemento digōnis. qđā aut est ps que
fuit inobediēs que nō pōt pati et p̄fici: sed in fecē p̄uertit. Cibū qđ
uenit ad intestina grossa et denudat a p̄te p̄fecte decocta: qđ uir⁹ il
la attrahit oī trāsiit per gracilia: sed nō est dūdat⁹ a fecali p̄te
p̄fecte de cui⁹ p̄prietate est ut in fecē p̄uertat. Et est repta. f. bec
supfluitas apta p̄uertit fecē. In uirtutib⁹ dispōnib⁹. f. descēssionis. f.
que est repta in cibo descendēte a stōcho ad gēilia: et in cibo descē
dēte a monoculo ad alia intestina grossa: i. n. kīlus cōpletus in sto
macho actu bēat vñā formā: h̄y tñ plures p̄tes iter qđ est ps oino
inobediēs. f. qđ sit ser fīq̄ p̄dicta p̄sideret. Sed fuit. f. bec supfluitas
in stōcho supple descendēs tñ in gēilia cū summe fore alio: qđ cū ma
gna p̄te boni chili cui⁹ ḡra facta fuit summe sum. fuit ēr cui⁹ p̄te chili
nō cōplete digesta: et supple a monoculo. In colon est summe sum
solū. f. feculētū magis digestū. uel est summe sum hoc solū. f. qđ fuit cō
pletū in colon absq̄ alia p̄te que iterū debeat cōpleri. nā cib⁹ de
scēdēs a stōcho p̄miss⁹ est vñi alteri p̄ti cibi qđ in monoculo d̄y cō
pleri: sed ille qđ est cōplet⁹ in monoculo nulli alteri p̄ti misceat que
cōpleri debeat. P̄tia tñ expō uidet melior ut dicat h̄ solū. f. fecu
lentū. i. a. n. in monoculo fer suā formā sumptit vltimā: et iō feculē
tū est summe sum solū: qđ actu distinctū a iuuatiuo: sed in descēssu a
stōcho nō erat sic distinctus actu. Et illud qđ ei. f. feci misceat. f. de
bono dignius est ut patiat. p̄prie. Et p̄sidera qđ iste fmo referat ad
fecē et ad p̄te cibi cū sunt in monoculo. pati aut p̄prie est p̄ncipalr
digeri et p̄fici. fer aut p̄ncipalr et p̄prie nō parit h̄y cū uicinitate: ut
dēū est. Si aut iste fmo referat ad illā p̄te cibi et fecis cū a mono
culo descendit ērponat sic. ut patiat. p̄prie. f. attractionē ab epa
te: p̄us. n. p̄pter ip̄fectionē nō erat dignū: nūc aut est dignū.

CEt nō vacuatus est stōchus a passione quadā et di
gestionē et p̄parationē p̄pter cōplementū passionis et
digōnis cū euacuat ad ip̄pressionē agentis.

Chic remouet dubiū. dicitū est qđ p̄ monoculū actionē illa ps cibi
sit apta ut attrahat ad epar: q̄re dubitaret aliq̄s: ut stōchus fe
ceris aliqd in hac p̄te cibi. Et rēpōdet qđ sic: et dicit qđ stōchus nō

Super tertio

eūatus est a passione qđā et digōne et p̄parationē itelligat actiue. f.
nō est vacuatus ab hoc qđ fecerit ipm cibū pati et digeri: et p̄para
ri cibū dico qđ cōpleat in monoculo. Et hoc est qđ subdit p̄ cōple
mentū passionis et digōnis. f. h̄yde in monoculo. Cū p̄ qđ euacuat
torus digōnis act⁹: et per p̄ns cōpleat ad ip̄pressionē agentis. f. vltimi
monoculi: quasi uelit Alu. dicere cū monoculū sit tanq̄ vltimum
agens cōplens digōnē cibi qui fuit inobediēs: ergo sequit qđ sto
machus qui est aliud agens aliqd fecerit in cibo illo.

CEt intestinū quidem monoculū est intestinū in quo
cōpleat digestio eius qđ fuit inobediēs in stōcho et su
perfluit a digōne portio et parū summe sum ipm et sepa
rat inter ipm et inter uirtutē agētē in chimo humido:
et fiat taliter ut parū uirtutis rectificet ipm cū inuenit
stans et morans tāta quātitate qua discernat eius di
gestio: deinde separet ab eo ad intestinum ex quo sug
git stomachus illud quod p̄paratū est.

Chic p̄cludit illud inuamentū et dicit qđ intestinū monoculū est il
lud in quo cōpleat digestio eius qđ fuit inobediēs in stōcho et sup
fluit portio. f. ps a digōne. f. stōch. et parū. i. pauca digōnis defect⁹
summe sum ipm: et supple summe sum separet. f. elōgādo iter ipm. f. parū
cū cibū et parū digēssit: iter uirtutē agentē in chimo humido. f.
uirtutē digestiua stōchi. dicit aut agere in chimo humido. f. po
tū et sit talr ut parū uirtutis rectificet ipm. f. in monoculo cū inue
nit stans et morans. f. in stōcho tāta quātitate qua discernat. i. appēat
ei⁹ digōl nō cōpleta: deinde separet ab eo. f. stōcho ad intestinū. f.
duodeni: deinde ad alia ex quo. i. postq̄ erugit stōch⁹. f. illud qđ
uoluit per se de eo qđ p̄paratū est: et est sermo iste similis fmonit
Balz. h̄y uirtutib⁹ nālib⁹ ca. 13. qđ aut sufficēter ip̄tēti fuerit uelut
onus aliud reliquū deponit cibū. **C**ōsiderādū qđ h̄y monoculū
cōpleat digōnē: nō tñ itelligēdū est qđ formā substantiālē hīlo tri
buat: sed aliq̄ accidētālē p̄fectionē post formā quā habuit in sto
macho. op̄s qđ p̄us formari in stōcho. si enī nō formaret ibi nō pos
set p̄fici in monoculo: iō Alu. dicit cū inuenit stans et morans.

Cliceret aut aliq̄. si kīlus qđ cōpleat in monoculo acq̄uit formā
substantiālē in stōcho: qđ oēm p̄fectionē et p̄ p̄ns nō eguit alia alie
rationē in monoculo. **C**ddm qđ sic sunt qđā entia actiua per formā
substantiālē que nō stant habita substantiālē forma p̄it in op̄ erire
et in actu h̄y sint p̄ illā: sic cū stant homo est nō itelligit aut militat:
sic ēr aliq̄ entia sunt que a forma substantiālē passiue disponunt: nō
tñ hīta substantiālē fōia sūt apta oīno pati: nō aut acgrat aliq̄ formā
accētālē. uicēti: h̄y qđ chiliū formā sit in stōcho eger tñ post actū
substantiālē aliq̄ accētālē dispōne ut melius possit trahi ab epare.

CQuidā aut dixerūt qđ intestinū creatū est monoculū:
ut moret in ipso chimo ad mūdificādū epar ex eo qđ
remansit in ipso de suba cibi integre. Et putauerūt qđ
meseraice nō ueniūt nisi ad monoculū. Et isti qđē ex
perimētatores errauerūt in hoc: et neq̄ sunt inuamē
ta ei⁹ nisi illa que declarauim⁹. Et hūc qđē itestinoz
sufficit orificiū vñū cū nō sit situs ei⁹ sit⁹ stōchi fm lō
gitudine corpis. Et ex uirtutib⁹ ei⁹ fm qđ est mono
culū est qđ ipm est aggregatiū supfluitatū: que si ve
nirēt oēs ad reliquū itestinoz timere ad aduēt⁹ colice.
Et qđ aggregant in eo a uia diuertūt. Et pole est ut
eaz aggregatio expellat a nā in sūma vna. Aggrega
tū enī veloci⁹ expellit qđ disparsitū. Et ex inuamentis
ei⁹ est qđ ipse est loc⁹ ei⁹ qđ ḡnā in itestinis. f. verminū
et serpentū: nā raro eūat ex eis corp⁹ et in gnōne ipsoz
est inuamentū: eūā cū sint pauci numero et pauce q̄stī
tatis. Et hoc itestiniū dignius aliq̄ itestinis: neq̄ descen
dat in rupturā īguinis: qm nō est ligatū: neq̄ strictū
cū eo qđ aduenit ei de meseraica. Non enim aduenit
ex meseraica res que habeat magnitudinē.

Chic p̄cludit grādū errorē. Et p̄ h̄. Scđo remouet illū errorē. ibi. (Et
isti qđē.) Dicit p̄ qđ qđā dixerūt qđ h̄ itestiniū monoculū ē factū:
ut p̄ suā formā moret in ipso. f. kīlus ad mūdificādū epar. i. p̄ epar
ex eo qđ remāsit in ipso. f. kīlus de suba cibi remāsit dico integre a
stōcho cū iam stōch⁹ erugit pro se qđ uoluit. **C**Et putauerunt.
Cōsiderādū qđ isti posuerūt qđ kīlus integre quētebat ad mono

cū illū. f. totū illud qđ remanet ab attractione stōchi: pñter opoz-
tuit eos ponere qđ in transitu per gracilia nō attrahebat ad epa-
tē: ergo nec ibi erant mēseraice. reliqua patēt. Et hūc qđ intestino.
resumit utilitates et iuuamēta. / Considerandū qđ res aggregata
cū melius cōprehendit melius expellit et impellit. separata autē et
dispartita cū colligi et cōprehendi nō possit nec pōt eici. Quomō
autē vermes utilitate corpori afferant et quō nō: et qualis sit eorū ge-
neratio declarabitur inferius tracta. 5.

Et pñuaf cū monoculo ab inferiori parte eius in-
testinū nominatū colon: et est intestinū grossius spissius
cū elongat a monoculo declinat ad partem dextram
declinatione pñtēte ppter pñquitatē epatis: dei-
de ad partem sinistrā descendēs. Cūq; opponit late-
ri sinistro declinat ad dextrā et ad posteriora descen-
dens etiā. Et illic cōtinuat recto. Et cū pertransit sple-
nem coartat. Quapropter in eo qui habet apostema
splenis phibet exitus ventositatis: dum nō cōpñmif
sup ipm. Et iuuamētū in hoc intestino est aggregatio
fecis et expressio eius et gradatio ei⁹ ad expellēdū post
subtilē persēuationē fecis ex cibo si fuerint in eo. Et
in hoc quidē intestino accidit colica sū plurimū eius.
Et ex ea deriuatur nomen eius.

Ponit anathomiam colon. et p3.

Et intestinū rectū est postremū testinorū et pñuaf
cū inferiori parte colon: deinde descendit ex eo sū re-
ctitudine et pñuaf cū ficteri sustentatū super dorsum
alcati ampliatū fortasse simile stomacho: et proprie-
tatis inferius. Et iuuamētū huius intestini est expul-
sio fecis ad exteriora. Et creator quidē cuius essentia
sublimis est creauit ei quatuor lacertos sicut sciuisti.
Et hoc intestinū nō fuit creatū rectū nisi vt sit expul-
sio fecis ab eo facilior. Et lacerti qđ adiunātes ipm
ad expellēdū nō sunt in ipso: imo sunt illi qui sunt su-
per myrach. Et sunt. viij. lacerti. Sit itaq; bec qñtitas
sufficiens de anathomia intestinorū et relatione iuuā-
mentorū eorū. Et nō mouet aliquid horū membrorum
que sūt via cibi per lacertos nisi duo extrema. f. caput
et est mery et guttur: et iserius et est ficteris. Et adueniūt
intestinis oib⁹ vene et arterie et nerui plures neruis epa-
tis: ppterea qđ indigēt sensu plurimo.

Ponit anatho. recti. et p3. Considerandū qđ intestina vt aggre-
gatiua et receptacula plurimarū superfluitatū oportuit ea esse epa-
ti sensibilia vt illas superfluitates pceptas expellat et.

De solutione ventris omnium modorū et causis vsq;
ad lubricitatem omnium intestinorū et cholericā passio-
ne et sanguinolenta egestione et fluxu sanguinis ex vē-
tre et expulsionibus rerū ex epate et splene et cerebro et
ex corpore et thenasimone. Cap. 2^m.

Scias qđ ois fluxus vētris: aut est ex cibarijs
et cibis et aere pñtente: aut ex mēbris.

Superi⁹. Aui. posuit anathomiā intestinorū. pñc ex-
equit de disponib⁹ illoz. Sūt autē he disponēs flux⁹ do-
lor et pñctio et disponēs annerē vt vermes. pñio qđ determinat de
fluxu vētris. Scđo de dolorib⁹ et pñctionib⁹ intestinorū. ibi in 3. trac.
(Cā pñctionis.) Tercio de vermib⁹. ibi (Cū euadit mā.) / pñma
in tres. pñio determinat de causis et modis flux⁹ vētris. Scđo de
signis. ibi (Dicif.) Tercio de cura. ibi (Dico.) / pñia in tres. pñio
ponit quadām diuisionē. Scđo exequit. ibi (Et nos.) Tercio addit
qdā ad cōplēmētū cārū et modorū fluxus vētris. ibi in fine capituli
(Ingr. hippo.) Tercia pñia partē pñderādū qđ ex cibarijs qđaz
sunt cibaria mag⁹ pura: et ex cibis qđaz sunt comestibilia qđaz pota-
bilia. Ad venorādū qđ hāc diuersionē dixit ex cibarijs et cibis.

Et nos qđ loquamur pñū de facto ex mēbris. Et
fact⁹ ex membris: aut est ex stōcho: aut ex mēseraica:

aut ex epate: aut ex splene: aut ex capite: aut ex intesti-
nis: aut ex toto corpore: et oēs illi cōmunicant in cau-
sis. Nā aut sequit illud malitiā cōplexionis ppter de-
bilitatē retentiue: aut digestiue: aut expulsiue: aut cō-
fortat expulsiua et totū illud: aut est ppter malitiā cō-
plexionis singularis: aut ppter malitiā cōplexionis
cū mā pñmata in intestinis: aut ppter pñurbationēz sube-
ei⁹: aut egritudinē officialē: aut vlcus: aut rupturā.

Hic exequit. Et pñmo de fluxu facto ex mēbris. Scđo de facto ex
cibis et cibarijs. ibi (Factū autē ppter cibū.) Tercio de facto ex ae-
re pñtente. ibi (Factus autē ppter aerē.) / pñma in duas. pñmo
ponit diuisionē modorū fluxus facti a membris. Scđo exequit. ibi
(Et de facto.) pñmo dicit qđ fluxus factus a mēbris fit aut ex sto-
macho et. et oēs cōcant in causis. Nā sunt aut ppter debilitatē et.
supple: aut et ppter debilitatē attractiue mēbrorū: aut ppter pñurbatio-
nē sube: et per hoc intelligit putrefactionē aut alterationē sube ite-
stinorū siue sanationē. Vlcus. f. sanosus. Rupturā. f. sine sanie.

Et de facto ab epate iam nos expēdiuimus et dixi-
mus de eo qui fit ppter cōplexiones eius et aposte-
mata ipsius et oppilationes eius et alia: et similiter dixi-
mus illum qui est ex mēseraica. Factus autem a cere-
bro est ille qui fit ppter catarrum descendentem ab
eo ad stomachum et ad intestina et corrumpit cibum et
facit ipsūz descendere et descendit ipsemet cū eo ppter
suā lubricitatē et expulsiōnē expulsiue.

Hic exequit. Et pñmo de facto ab epate. Scđo de facto a mēse-
raica. ibi (Et simil.) Tercio de facto a cerebro. ibi (Fact⁹ autē a ce-
rebro.) Quarto de facto a stōcho. ibi (Fact⁹ autē a stōcho.) Quin-
to de facto ab intestinis. ibi (In facto ab intestinis.) Sexto de facto
a toto corpore. ibi (Fact⁹ autē a toto corpore.) Tercio pñmo qđ de
facto ab epate se expēdiuit. f. sen. 1. 4. trac. 4. Considerandū qđ
suppleri Aui. et dixisse illū qđ fit a splene: qđ de eo pñcipalr nō ex-
equit: de reliquis notū ex his quē dixit supra sen. 15. cap. de apati-
bus splenis. dixit et illū qđ fit ex mēseraica supra sen. 1. 4.

Factus autē a stōcho nō est totus indigestus et cā il-
lius est debilitas virtutis retentiue: quare nō sustinet
delationē cibi: nisi vsq; ad tps in quo laz digerit et nō
digerit: deinde nō pōt gradare missionē eius et egesti-
onē ei⁹: et illud est ppter debilitatē existēte ppter malitiā
cōplexionis frigide sū plurimū: et est ppter malitiā com-
plexionis calide et humide et sicce. Et errauit qđ existit
mauit qđ fit illō ppter flegma nō aliud: et ppter cōplexionē
frigidā et humidā qñuis hoc fit superans: et hoc est du-
cens sua longitudine ad hydropisum: et est in summo
difficilis curationis cū confirmat.

Hic determinat de fluxu vētris a stōcho et h3 tot pñs quot po-
nit modos illius fluxus. ponit autē modos nouē qui oēs pñt reduci
ad malitiā cōplexionis cōpñtis et ad solutā pñuitatem. 2ª ibi (Et
multoties.) 3ª ibi (Et qñq; fit iste.) 4ª ibi (Et qñq; fit ppter lubricita-
tem.) 5ª ibi (Et qñq; fit ppter mōi lubricitatem.) 6ª ibi (Et qñq; fluxus.) 7^a
ibi (Et qñq; fit ppter vñtositatem.) 8ª ibi (Et qñq; fit lubricitas.) 9ª ibi
(Et qñq; est solū.) Tercio pñmo qđ factus a stōcho nō est tot⁹ indi-
gestus. Considerandū qđ istud dicit Aui. non est vñuersale sed
particulare pñtractū ad fluxū stomachicū factū ppter debilitē retē-
tiue stomachi nō potētis gradare missionē cibi. nō enī verificaret
de fluxu facto ppter debilitatē digestiue stomachi: nec de facto
ppter corruptionē cibi in stōcho aut ppter vlcera et lubricitates.

Propter qđ pñderandū qđ fluxus stomachicus quidā est qui nō
est totus indigestus: quidā est qui nō est totaliter indigestus: qđā
est qui est oīno indigestus. Nā si fluxus stomachicus fiat ex corru-
ptione cibi in stōcho ppter cām in cibo vel ppter cām in stōcho:
tūc egredit cib⁹ oīno indigestus. Si autē sit in virtute digestiua de-
bilitas: tūc egredit nō totaliter indigestus: sed habēs aliqd digōnis.
Si autē sit in retētiua debilitas et non possit gradare missionē cibi:
tūc egredit cib⁹ nō totus indigestus. Differt enī cib⁹ et totum
esse indigestū et esse nō totaliter indigestū: sicut totū et totaliter dis-
ferunt. Dicit enim cib⁹ nō totaliter indigestus: qđ h3 digestiōnē
h3 nō cōplētā: sicut dicit res nō totaliter alba quādo nō h3 oēm al-

bedinis gradus: et iste defectus maxime accidit in cibo ex digestione debilitate per se vel per aliud. Sed dicitur cibum non totum indigestum quoniam pars eius est digesta et pars eius est non digesta: et hoc maxime patet quod ex debilitate retentio non potest habere cibi missionem. declaratum enim fuit supra sen. 13. et ponebat hoc esse de mente Aulii. hic quod stomachus aperit per partem inferiorem antequam totum cibum sit perfecte digestus totum. Quia enim maior pars cibi digesta est ut illa que fundum stomachi attingit: tunc stomachus aperit non totali apertione: sed apertione tali quod gradatim cibum in eo existens expellatur ut in gradata expulsiōne pars cibi que non est perfecte digesta: in gradato descensu compleretur digonem recipiat ut posse est. dico autem ut posse est: quia non est semper posse quod totum compleat digeratur: imo aliquid pars complementum digonis est fugit: unde compleat in monoculo: ut supra patuit. ista verba sunt nova: sunt enim de mente Aulii. quod dicitur quod fluxus stomachicus non est totum idem gestus: et assignans in hoc modum etiam dicitur quod est propter retentio debilitatem non potest habere missionem eius. Huiusmodi dicitur exponere per quod re supra sen. 13. tract. 3. ca. de tarditate descensus cibi a stomacho. Et considerandum tamen quod cibum assumptum est autem est in formis: tunc fit gradata retentio et expulsiō et ab hoc quod stomachus recludatur. Aut est cibum diffinis ordine medicinali assumptum: ut quod cibum facilis digonem precedat cibum difficilis digonem: tunc fit gradata expulsiō et eorum reclusione stomachi: si enim non recluderet cibum superioris purus non posset perfecte digerere: sed in cibo uniformi compleat digonem in parte superiori cibi in solo transiit: ita quod non oporteat recludi stomachum. Et ex dictis quod cessat praedictio que posset esse iter dicta hic et infra cap. de signis fluxus ventris. ubi ponit quod cibum in quodam stomacho sine digone egreditur. Est enim ille Aulii particularis et non vniuersalis.

Dubium 2. Sed dubitatur. Aulius dicit quod iste fluxus stomachicus est propter debilitatem existentem ex mala coelatione frigida. Sed praenotandum retentio operatur plus cum frigiditate: ut supra sen. 13. plurimumque caliditate nocet: quia magis sibi pericula. Unde dicitur quod hoc esse fluxum plurimum potest dupliciter exponi. Uno modo secundum plurimum intensum. scilicet plus nocet a frigida coelatione: et hoc forte non est verum: quia coelatio cum qua operatur in coelatione ad alias virtutes stat plus cum proportionem frigidi: et ideo coelatio retentio cum rebus ad aliquam frigiditatem declinantibus: ut supra Aulii sen. 13. cap. de debilitate stomachi. si plus intensum ledit virtutem retentio a caliditate quam a frigiditate saltem in coelatione ad virtutes alio et digestio et attractio. Sed hoc potest intelligi secundum plurimum quantum ad vires et ad pluralitatem eorum: et hoc modo verum est dicere quod debilitas retentio stomachi secundum plurimum fit malitia coelationis frigidae: et hoc quod eius debilitas plurimum precedat frigiditatem. Et hoc potest declarari ex parte coelationis cois. scilicet stomachi: et ex parte coelationis proprie. Ex parte quod coelationis cois ut stomachi: quod stomachus est membrum ad frigiditatem declinans: et ideo facilius et plurimumque in frigida labitur egritudine. egritudo enim similis magis est propria in euentu quam dissimilis: et ideo videmus quod egritudines stomachi plures sunt a frigore secundum declarationem fuit sen. 13. hoc etiam declarat ex parte modi coelationis appropriatae: et enim stomachi coelatio fit frigida: tunc adhuc in coelatione ad alias virtutes magis operatur hoc virtutem: retentio cum qua operatur retentio magis erit ad frigiditatem: lapsus enim ad similem coelationem erit paucior. Et ex quibus dictis contrarium quod inducebat cessat. Considerandum tamen quod quia virtus retentio consistit in omni qualitate proportionem dico ad iustitiam: ideo eius debilitas etiam potest fieri propter malitiam coelationis calide frigide humide et sicce: et ideo contingit errasse eum qui estimant quod sit illud propter flegma: et per primum propter malitiam coelationem frigidam et humidam malitiam: et per coelationem humidam et calidam et frigidam sit imaterialis: quibus hoc sit superius. scilicet in eius aduentu. nam secundum plurimum debilitas prentia propter frigiditatem et humiditatem: eum etiam humor frigidus et humidus plurimum reperitur in stomacho ut est flegma: ut supra sen. 13. Sed dubitatur ad quam hydropisim hoc perducatur. Et videndum quod maxime perducit ad tympanitem: quia ibi est corruptio digestionis sine non quocumque sed cum frigiditate: unde chylus vel cibum paucus qui ad epas transibit non est aptus digerere et perire in sanguinem: sed potius in ventum perire. et ideo Galenus de accidenti et morbo ca. 1. ponebat quod ad defectum stomachi sequitur tympanites et sepius me lienteria et difficilis curationis cum confirmata: quia cum confirmata est frigiditas in stomacho quasi de difficili remouetur.

Et multotiens est causa in ipso remanentia virtutis medicinarum solutiarum adherens superficiei intestinorum et stomachi et ostiis vena rum stomachi et intestinorum. Et hic quicquid obseruat periodos et multotiens adducit ad abrasione malam et vlceram.

Hec pars potest dupliciter introduci. Uno modo ut Aulius impugnet eos qui ponebant fluxum stomachicum fieri solum ex frigiditate. hoc autem

Aulius impugnat arguit sic. fluxus stomachicus potest fieri propter remanentiam virtutis medicinarum solutiarum: sed tale remanens caliditate habet siccitatem: pharmaconi enim solutia calida sunt et sicca: ut in commento illius aphorismi. 2. 4. 3. primum. In acutis passionibus. Alio modo potest introduci: quod Aulius ponat quendam spalem modum stomachici fluxus: et dicit quod multotiens cum in ipso fluxu stomachi et.

Sed dubitatur: quod Aulius dicit quod hic fluxus quicquid seruat periodos. Et trarium ponit infra ubi absolute dicit quod fluxus stomachicus non habet ordinem. Amplius cum periodica cois est res que ordinem adheret: unde pueniat motus cum ordine: et ideo periodicatio attributa est virtuti mouenti et additionibus materiae. scilicet specificis vel accidentibus. primumque declarauimus in nostra questione de fe. sanguinis. manifestum est autem quod remanentia virtutis medicinarum huic ordini non adheret: cum sit causa accidentalis extrinseca. Unde dicitur quod ex remanentia reliquiarum medicinarum solutiarum potest accidere fluxus stomachicus cibalis vel humoralis. Si ergo accidat fluxus cibalis: iste non seruat periodum suum ordinem: sed aduenit secundum quod homo cibum sumit qui non potest in stomacho remanere propter malitiam et punctione reliquiarum medicinarum. Si autem iste fluxus sit humoralis: dico quod potest habere aliquem ordinem: et hoc si fiat secundum hunc modum. nam propter reliquias pharmaconi alii humores trahunt paulatim ad stomachum qui non statim cum trahunt expellunt propter eorum paucitatem. cum ergo augmenantur ut virtutes grauiter expellant: iterum existente eadem dispositione reaggregantur et iterum expelluntur: et sic aliqua periodicatio fieri poterit seruans ordinem: sed quod hoc non est necessarium: quod potest esse tanta virtus ut sepius sima faciat ascellationem absque multa interpellatione et absque ordine: ideo Aulius dicit. quodammodo seruat periodos. Possent tamen aliter responderi quod sermo Aulius non sit de fluxu facto a reliquis medicinis: sed de fluxu aliquo stomachico humorali. nam aliquis fluxus stomachicus humoralis potest seruare periodos secundum quod ad stomachum illud defluit in: tunc exponatur ista sequens. multotiens adducit. fluxus stomachicus abrasione et. hoc quod cum humor fluens ad stomachum esset flegma falsum: aut alius humor excoaliatus: sed secundum ad expellendum debet exponi adducit abrasione et. quod reliquie medicine vicerant et excoaliat. Contraria vero ex his soluunt. Et primo eum dicit quod Aulius dicit primum infra. dicitur quod Aulius loquitur sermone indefinito comparando fluxum stomachicum cerebrali. Hic autem loquitur particulari sermone dicens quodammodo. hoc autem non contrariatur sibi. Ad secundum dicitur quod tota causa illius periodicationis non attribuitur materiae sed materia est icitans. illud vero quod facit ordinem est virtus expulsiua que determinato tempore aggrauatur et determinato tempore expellit.

Et quicquid fit iste stomachicus propter debilitatem digonem: quare corrumpit et appetit expelli.

Hic ponit alium modum stomachici fluxus: et dicit quod fit et. quare corrumpitur cibum. et appetit expelli. scilicet stimulo. unde tertio de accidenti et morbo cap. 4. corruptione cibi in stomacho sequitur et ta et egressio. Sed dubitatur quod. Aulius videt sibi contrarium. nam supra sen. 13. cap. de tarditate descensus cibi a stomacho. posuit quod cibum tardat descendere a stomacho propter digestiue debilitatem ut morere tempore quo digeratur. Hic autem ponit quod digestiue debilitas est causa stomachici fluxus. Dicendum quod digestiue debilitas potest esse causa tardi descensus cibi: potest esse causa stomachici fluxus. nam si cibum tarde digeratur: et ad tardam digestionem non sequatur illius corruptionis: tunc tarde descendit. Si autem cibum non bene digeratur et tarditate digestionis corrumpatur: et acquirat malam qualitatem qua stimulet expulsiuam: tunc fit stomachicus fluxus. unde supra. A. 13. sen. tracta. 3. cap. de signis debilitatis digestionis stomachi. dicebat quod cibum quando non digeritur nisi tarde: descendit tarde nisi sit propter motum virtutis expulsiue ex mordicatione aut grauitate. Et ad hanc intentionem vadit mens Aulius. hic qui volens assignare causam et modum quo debilitas digestiue est causa fluxus stomachici: quodammodo dicit quasi corrumpit. cibum et appetit expelli.

Et quandoque fit propter lubricitatem in stomacho factam propter humiditates: quare non dimittit ipsum dum ea quantitate qua digeratur.

Hic ponit alium modum stomachici fluxus. Et primo facit hoc. Secundo remouet dubium et soluit. ibi. (Et non est.) Tertio circa hoc adducit Hippo. auctoritatem. ibi. (Hippo. quidem.) Dicit primo quod quando fit fluxus stomachicus propter lubricitatem factam in stomacho quare non dimittit ipsum cibum in stomacho si ea quantitate qua digeratur unde emanat sicut irruit: et iste fluxus vocatur lienteria sicut diaria vocatur humoralis fluxus simplex: sed diffinita vocat fluxum cum excoaliatione unde sanguis erit: sicut enim romani vocant ut. A. quinto can. summa. tracta. 6. cap. de intestinis.

Et non est hoc in veritate egredies ex eo quod diximus.

Chic moliet dubium remouet. Et p. mouet. Sedo soluit. ibi. (Sed nos.) **C**hic p. q. illud qd dicitur est non bene egredi et p. seq. ex eo qd dicitur non est egrediens. i. non est distinctus ab eo qd dicitur. i. a fluxu stōico pp debilitate p. tēneq. ite est fluxus a debilitate cōtēneq. sed de h. sup. dicitur. nos aut. attulim. hic ad exercitādū in d. stinguēdo. f. spāl. vel loqm. de fluxu stōico facto a debilitate. nō est egrediens. i. nō trāsgredit. qd dicitur. f. de mā fluxus vētris esto q. fecerim. sup. caplin. de stōichi lubricitate vel malitia. **C**ōsiderādū aut. q. id qd dicitur statim dicitur: dupl. pōt. itelligi. p. mo. f. nō egredit ab eo qd dicitur. q. in p. h. but. de fluxu stōico dicit q. fact. a stōcho nō est rō. idigēst. Dicit. ēt de facto a debilitate digestiue q. ēt totāl. nō est idigēst. sed fluxus stōicus cibalis facti pp sto machi lubricitate pbi ēt p. tēneq. peccat vī totāl. idigēst. Dicit. n. liēteria cū cib. in eadē q. tate q. tate egredit qua trahit vt su. mis. ex p. cōmē. a. p. a. f. o. z. Siga bene p. fideret b. o. m. nō bene egre. dis. ex p. q. p. o. m. fuit q. a. f. o. p. r. e. t. ē. t. i. u. e. debilitatē cib. nō est tot. idigēstus. z. b. i. c. d. q. q. n. f. p. p. lubricitate in q. ēt ēt defect. re. t. ē. t. i. u. e. cib. ēt rō. idigēstus. Sedo mō iste fmo nō egredit ab ill. que dicit. q. i. a. f. u. i. p. o. s. u. i. t. m. o. d. o. s. fluxus stōici in q. b. per se virtus debilis est. f. ex debilitate vel malitia p. n. c. i. p. a. l. i. s. i. n. f. i. t. q. d. ēt cōp. l. o. Anūq. q. n. mēbz facit suā actionē cū sua. p. p. i. a. cōplone vt s. de. f. r. i. c. o. r. b. p. e. n. u. l. c. a. S. i. s. i. s. t. e. m. o. d. u. s. fluxus vētri nō est pp lestone vel malitia enitēte p. n. c. i. p. a. l. i. s. i. n. cōplone vel vtute. s. f. ex per accūs. f. pp aliqd adherēs stōcho qd qd virtuti cōploni per se attribui nō q. quādmodū nō d. d. i. c. i. t. d. e. f. e. c. t. i. n. m. a. n. u. f. i. n. b. e. n. e. a. p. p. r. e. h. e. n. d. a. t. q. z. f. u. p. a. c. ā. f. i. t. a. l. l. u. d. c. o. r. p. u. s. e. x. t. r. i. n. s. e. c. u. i. l. l. u. d. p. h. i. b. e. n. s.

C Sed nos appropriauimus ipsum cū illatione in d. stinguendo ad excitandū: z. hoc plurimū: qm illud perducit ad hydropisim.

C hic soluit a vult dicit q. si iste fmo nō bene egredit ex eo qd d. i. c. i. t. u. r. p. p. t. r. e. s. c. ā. s. d. e. o. l. o. c. u. t. e. s. t. U. n. o. mō q. n. ē. q. d. ā. p. i. t. a. f. m. o. n. i. s. a. d. p. b. ā. d. i. h. u. n. c. fluxus esse stōico: q. stōicus dicit q. z. i. o. d. i. c. i. t. Sed nos approbamus ipm. f. fluxus facti ex lubricitate stōichi cū illatione. f. f. m. o. n. i. s. q. n. ē. q. d. ā. p. i. t. a. d. e. o. l. o. c. u. t. i. f. u. m. f. l. u. e. n. n. o. i. a. u. e. r. i. m. m. o. d. o. s. stōici fluxus. q. o. e. x. q. d. ā. p. i. t. a. d. e. o. l. o. c. u. t. i. f. u. m. cū enī nō auiam: mōdus stōici fluxus. q. n. ē. q. d. ā. p. i. t. a. i. l. l. u. s. n. o. i. a. u. i. m. q. stōicus dicit pōt. nō tū sic ille q. ēt ex debilitate virtutis vel rē tē tūe vel digestiue. Alia cā pp quā de eo locut. ēt. ēt. vt d. i. s. t. i. n. g. u. e. r. i. t. i. t. e. r. m. o. d. o. s. stōici fluxus. ad exercitādū vel ad exercitādū. f. m. ē. t. d. i. c. i. p. u. l. o. z. v. o. l. e. n. t. i. p. l. e. n. ā. h. ē. r. e. n. o. t. i. ā. d. e. m. o. d. i. s. stōici fluxus. Et b. plurimū sup. fecim. f. q. l. o. c. u. t. i. f. u. m. u. s. d. e. fluxu stōico: qm illud. f. stōicus fluxus facti a debilitate virtutis p. tē tūe vel digestiue p. d. u. c. i. t. a. d. h. y. d. r. o. p. i. s. i. m. f. i. s. s. u. p. p. l. e. fluxus ille liētericus ad hydropisim nō p. d. u. c. i. t. a. d. a. u. t. l. e. u. i. t. e. r. c. u. r. a. t. a. u. t. p. d. u. c. i. t. a. d. e. x. t. e. n. u. a. t. i. o. n. e. z. vt g. A. p. o. n. e. r. e. t. i. t. e. r. h. o. s. m. o. d. o. s. d. i. s. t. i. n. c. t. i. o. n. e. l. o. c. u. t. ēt de fluxu isto.

C Et Hippo. quidē laudauit in ipso eructuationē acetosam: qm significat paucā caliditatē facientē vaporē quēdaz. i. nō sit cōpletus postquā fuit mundificatus. Et quoniam acetositas quandoq. incidit vt corium a cornibus preparat stomachū z. facit acquirere retentionē: tunc laudauit per illū in quātū est significatio z. in quātū est causa.

C hic ponit circa hoc Hippo. sniam. Et p. ponit eā z. verificat eā sicut Lōmē. Sā. eā verificat. Sedo verificationem cōplet z. p. clu. dit. ibi. (Et qm.) **C** hic p. mo. q. Hippo. f. a. p. r. i. c. a. f. o. z. p. r. i. m. o. l. a. u. d. a. u. i. t. i. n. fluxu liēterico octo eructuationē acetosam. Et cā est. q. z. signat paucā caliditatē facientē vaporē. **C**ōsiderādū q. eructuatio acetosa in liēteria est triplex. f. i. c. i. p. i. e. s. cū ea: cōicās z. superne. n. i. e. s. p. u. s. nō exiētēs: z. eructuatio p. u. e. n. i. e. s. i. c. i. p. i. e. s. i. a. z. ēt q. n. liēte. r. i. a. i. c. i. p. i. t. z. nō subito ad suū vltimū itenſionis p. u. e. n. i. t. sed h. p. n. c. i. p. i. u. i. n. p. n. c. i. p. i. o. q. cū fiat aliq. i. s. t. a. l. t. e. r. a. t. i. o. i. n. c. i. b. o. d. i. m. i. n. u. t. a. t. u. n. c. f. i. t. a. c. e. t. o. s. i. t. a. z. v. a. p. o. r. i. o. z. i. n. p. n. c. i. p. i. o. liēte. r. i. e. f. i. t. e. r. u. c. t. u. a. t. i. o. a. c. e. t. o. s. a. f. a. z. i. s. t. a. e. x. a. d. d. i. t. i. o. n. e. liēte. r. i. e. c. e. s. s. a. t. n. e. q. d. e. h. a. c. ēt. s. e. r. m. o. U. t. r. i. a. u. t. f. i. n. o. i. a. liēte. r. i. e. p. n. c. i. p. i. u. i. f. i. a. t. e. r. u. c. t. u. a. t. i. o. a. c. e. t. o. s. a. d. u. b. i. u. h. z. n. o. t. r. a. c. t. ā. d. i. c. i. t. Alia ēt eructuatio acetosa semp. i. b. e. r. e. n. s. v. t. q. n. liēte. r. i. a. f. i. e. r. e. t. e. x. a. c. e. t. o. s. o. f. l. e. g. m. a. t. e. z. d. e. i. s. t. a. nō ēt. s. e. r. m. o. E. s. t. a. l. i. a. e. r. u. c. t. u. a. t. i. o. f. u. p. u. e. n. i. e. s. p. u. s. nō exiētēs: z. d. e. i. s. t. a. ēt. f. m. o. Hippo. z. Aui. i. s. t. a. e. n. i. ēt. b. o. n. u. s. s. i. g. n. u. s. n. ā. p. e. r. u. c. t. u. a. t. i. o. i. s. t. a. nō p. u. s. f. u. i. t. i. n. i. s. t. o. fluxu stōico q. n. c. i. b. nō p. m. u. t. a. b. a. f. i. n. stōcho vt aliqd ab eo pareret. z. i. o. n. u. l. l. a. f. a. c. t. a. i. n. e. o. a. c. t. i. o. n. e. nō h. e. b. a. t. e. r. u. c. t. u. a. t. i. o. n. f. i. g. f. u. p. u. e. n. i. t. e. r. u. c. t. u. a. t. i. o. ēt. s. i. g. n. u. s. p. a. u. c. e. c. a. l. i. d. i. t. a. t. i. s. v. i. g. o. r. a. t. e. i. n. stōcho. q. u. a. g. ē. i. n. c. i. b. u. f. a. c. i. t. v. a. p. o. r. e. q. u. ē. d. a. z. i. n. nō ēt. c. a. l. i. d. i. t. a. t. nō ēt. v. a. p. o. r. n. e. q. e. r. u. c. t. u. a. t. i. o. n. e. v. t. p. o. n. i. t. Aui. f. u. p. a. f. e. n. i. z. t. r. a. c. s. c. s. d. e. l. u. b. r. i. c. i. t. a. t. e. stōichi. ēt. g. r. o. Aui. talis illud ēt bonū in liēteria qd signat caliditatem

paucā additā in stōcho que p. u. s. nō erat: s. f. eructuatio acetosa est h. m. i. c. i. q. z. signat caliditatē z. c. f. z. c. **C**ōsiderādū z. q. ille vapor signat caliditatē quādā diminitā facientē digōnē. nā ipse nō est cōplet. postq. i. ex quo fuit mundificat. Aui. g. p. b. a. t. h. u. c. h. u. m. o. r. e. z. nō ēt cōpletus: q. fuit mundificat. **C** p. p. o. t. e. r. q. d. p. s. i. d. e. r. ā. d. u. q. i. n. e. r. u. c. t. u. a. t. i. o. n. e. a. c. e. t. o. s. a. d. u. o. s. u. n. t. q. u. e. s. i. g. n. a. n. t. v. a. p. o. r. e. nō ēt cōpletus: z. p. e. r. p. n. o. d. i. m. i. n. u. t. a. c. a. l. i. d. i. t. a. t. e. z. s. u. e. f. r. i. d. i. t. a. t. e. stōichi: vt f. u. p. a. f. e. n. i. z. p. r. i. m. u. s. v. a. p. o. r. a. c. e. t. o. s. u. s. q. i. n. e. r. u. c. t. u. a. t. i. o. n. e. p. r. i. p. i. f. Aui. d. i. c. i. t. q. z. f. u. i. t. m. u. n. d. i. f. i. c. a. t. u. s. f. p. e. r. o. s. v. e. l. m. u. n. d. i. f. i. c. a. t. u. s. i. m. u. n. d. i. f. i. c. ā. d. o. e. x. p. u. l. s. u. s. i. n. ā. l. i. e. n. i. z. p. f. e. c. t. a. d. i. g. o. n. e. c. i. b. i. n. u. l. l. u. s. v. a. p. o. r. o. z. p. e. r. e. r. u. c. t. u. a. t. i. o. n. e. m. u. n. d. i. f. i. c. a. t. i. v. i. f. u. p. f. e. n. i. z. c. a. d. e. m. o. d. i. s. s. i. g. n. a. t. i. o. n. u. m. d. i. s. p. o. n. i. t. stōichi. d. i. c. e. b. a. t. b. o. a. d. i. g. o. n. o. f. i. t. n. i. s. i. q. n. p. o. s. t. c. i. b. u. cōp. e. h. ē. s. u. s. nō a. c. c. i. d. i. t. g. u. i. t. a. s. n. e. q. z. r. u. g. i. t. n. e. q. e. r. u. c. t. u. a. t. i. o. n. e. f. o. r. s. a. n. n. o. ēt. p. o. l. k. q. n. a. l. i. g. a. v. a. p. o. r. i. b. i. g. e. n. e. r. e. f. i. t. i. l. l. e. t. i. o. z. i. l. l. e. u. i. s. i. b. i. l. i. t. e. r. p. e. l. l. i. t. a. u. t. stōcho a. p. p. o. n. i. t. v. i. z. d. e. v. i. r. t. u. t. i. b. i. n. ā. l. i. b. c. a. z. e. u. a. p. o. r. a. t. i. u. e. z. p. a. u. l. a. r. i. z. b. r. u. n. i. c. i. s. s. u. i. s. a. p. p. o. n. i. t. S. i. g. v. a. p. o. r. a. l. i. g. a. f. i. t. m. u. n. d. i. f. i. c. a. t. u. s. p. e. r. e. r. u. c. t. u. a. t. i. o. n. e. m. g. nō ēt. cōplet. b. e. n. e. g. d. i. c. i. t. Aui. nō ēt. cōplet. postq. ēt. m. u. n. d. i. f. i. c. a. t. u. s. Aui. i. g. u. r. nō d. e. c. l. a. r. a. t. h. u. c. v. a. p. o. r. e. nō ēt. cōpletus. e. x. e. o. q. a. c. e. t. o. s. u. s. ēt. n. ā. b. d. e. r. e. l. i. n. g. i. t. n. o. t. u. i. f. a. c. e. r. o. s. i. t. a. s. i. n. v. a. p. o. r. e. i. cōp. l. e. t. u. s. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. u. s. B. n. i. a. m. d. i. c. e. r. a. t. f. u. p. a. f. e. n. i. z. p. d. i. c. t. o. c. a. U. t. p. o. s. s. e. t. f. u. p. p. l. e. r. i. v. t. d. i. c. a. t. p. o. s. t. q. f. u. i. t. m. u. n. d. i. f. i. c. a. t. u. s. f. u. p. p. l. e. z. q. n. a. c. e. s. c. i. t. z. c. q. n. i. t. a. t. a. q. u. i. l. l. a. f. a. v. e. l. i. t. i. b. i. ēt. b. i. z. z. f. o. r. s. a. n. f. u. i. t. s. e. d. i. g. n. o. r. a. t. e. s. v. i. d. e. t. e. s. g. e. m. i. n. a. t. u. s. f. m. o. n. e. i. l. l. u. z. d. i. m. i. s. e. r. u. t. z. q. n. i. a. c. e. r. o. s. i. t. a. s. i. c. i. d. i. t. z. p. p. a. r. a. t. **C**ōsiderādū q. z. cō. m. e. t. a. r. o. z. i. n. cō. m. e. t. o. p. d. i. c. t. o. a. f. o. z. v. e. r. i. f. i. c. a. t. a. f. o. z. d. i. c. e. s. i. l. l. u. d. ēt. v. e. r. u. p. e. r. v. i. ā. s. i. g. n. i. t. Aui. t. ā. i. u. a. m. e. t. u. i. p. o. n. i. t. i. l. l. i. e. r. u. c. t. u. a. t. i. o. n. e. z. v. t. ēt. c. ā. v. t. ēt. s. i. g. n. u. s. i. q. u. ā. t. u. s. ēt. e. u. a. p. o. r. i. o. n. e. i. q. u. ā. t. u. s. v. o. ēt. c. ā. q. z. a. c. e. t. o. s. i. ēt. p. s. t. r. i. n. g. e. z. c. o. r. r. u. g. a. r. e. z. i. c. i. d. e. a. c. e. t. o. s. i. t. a. s. g. i. l. l. a. p. p. a. r. a. b. i. t. stōichi. a. d. r. e. m. o. n. i. o. n. e. v. t. c. o. m. i. p. p. a. r. a. t. a. c. o. r. r. i. c. t. i. b. i. f. s. c. o. t. a. n. i. v. e. l. f. u. m. a. b. E. x. b. p. o. t. e. r. a. r. g. u. i. t. p. e. r. a. L. o. n. c. i. l. l. a. t. o. r. e. q. u. i. i. p. r. o. b. a. t. d. i. m. i. n. u. t. i. o. n. e. q. u. a. d. i. c. i. t. a. l. i. g. d. ēt. f. u. m. a. t. i. u. s. p. e. r. v. i. ā. s. i. g. n. i. a. l. i. g. d. p. e. r. v. i. ā. c. a. u. s. e.

C Et quādoq. fit humilimodi lubricitas ex vlcereb. in ipso aut in eo qd ipsi vicinas: quare cōmunicat ei stō machus in dolore: aut propter inceptiōnem vlcere z. illud in stomacho parum est.

C hic ponit qm modum stōici fluxus z. dicit q. qm lubricitas stōichi fit ex vlcereb. in stōcho. p. p. t. e. r. q. d. stōichus cibū p. m. e. r. e. nō pōt. aut in eo qd ei vicinas vt in aliquo intestino: vide stōichus ad illū cōparit. aut p. p. t. e. r. i. n. c. e. p. t. i. o. n. e. m. v. l. c. e. r. u. z. i. d. i. c. i. n. c. e. p. t. i. o. v. l. c. e. r. u. m. p. a. r. u. ēt. i. n. stōcho. nā ad stōichū raro fuit cholera multa. que m. x. i. m. e. ēt. c. ā. e. r. c. o. z. i. a. t. i. o. n. i. s. s. e. d. i. n. e. o. m. u. l. t. u. m. r. e. p. e. r. i. t. f. l. e. g. m. a. v. i. f. u. p. Aui. p. o. n. e. b. a. t. f. e. n. i. z. q. d. stōich. nō h. z. qd ēt. m. u. n. d. i. f. i. c. a. t. u. s. s. i. c. u. r. i. t. e. l. l. i. n. a. z. i. o. v. i. d. e. m. r. a. r. o. i. n. stōcho i. c. i. p. e. r. e. r. c. o. z. i. a. t. i. o. n. e. s. i. m. i. l. i. t. e. r. p. p. a. l. i. a. z. c. ā. m. nā tunc stōichi sunt grosse nō apte excoziati: sed d. i. c. e. h. a. r. u. z. c. ā. r. u. r. e. p. e. r. i. u. n. t. i. n. i. n. t. e. s. t. i. n. i. s. nā ad ea multa cholera fuit z. multi corrupti humores. s. i. m. i. l. i. t. e. r. i. a. c. o. r. p. e. l. l. i. c. u. l. e. s. u. n. t. s. u. b. i. l. i. o. r. e. s.

C Et qm fluxus vētris stomaticus est catarrus in stomacho p. p. t. e. r. illud qd ipse cōp. chēdit ex bu. malis es. f. u. s. i. s. a. d. i. p. s. u. m. e. x. c. o. r. p. e. q. u. a. r. e. c. o. r. r. u. p. t. u. s. c. i. b. u. q. u. i. s. f. i. t. b. o. n. e. s. u. b. s. t. a. n. t. i. e. z. f. i. t. n. e. c. e. s. s. a. r. i. u. s. c. i. e. x. p. e. l. l. e. r. e. i. p. s. u. m. v. o. m. i. t. u. z. d. e. p. o. n. e. r. e. i. p. s. u. m. E. t. s. i. f. u. e. r. i. t. p. a. r. s. s. u. p. e. r. i. o. r. f. o. r. t. i. o. z. nō e. x. p. e. l. l. e. t. i. p. s. u. m. z. nō e. d. u. c. e. t. v. o. m. i. t. u. i. m. o. cū s. o. l. u. t. i. o. n. e. v. ē. t. r. i. s. E. t. q. n. i. q. n. o. n. f. i. t. s. o. l. u. t. i. o. i. l. l. o. z. h. u. m. o. r. u. m. p. p. t. e. r. e. a. q. i. p. s. i. c. o. r. r. u. p. a. n. t. c. i. b. u. z. c. o. g. ā. t. stōichū ad e. x. p. e. l. l. e. n. d. u. s. i. p. s. u. m. i. m. o. ēt. i. n. i. p. s. o. v. i. r. t. u. s. q. u. ā. a. b. h. o. r. e. t. stōich. q. u. a. r. e. e. r. p. e. l. l. i. t. i. p. s. u. m. z. q. d. ēt. cū i. p. s. o. a. u. t. ēt. i. n. i. p. s. o. m. e. t. v. i. r. t. u. s. s. o. l. u. t. i. u. s. a. u. t. l. u. b. r. i. c. a. t. i. u. s. a. u. t. i. n. c. i. s. i. u. s. a. b. r. a. s. i. u. s. s. i. c. u. t. f. a. c. i. t. m. u. l. t. i. t. u. d. o. e. f. f. u. s. i. o. n. i. s. c. h. o. l. e. r. i. c. e. m. a. t. e. r. i. e. i. a. d. o. s. s. t. o. m. a. c. h. i. z. f. i. t. i. l. l. u. d. cā fluxus vētris stomatīci.

C hic Aui. ponit aliū modū z. dicit q. fluxus stōici qm est catarrus stōichi. i. fluxus humoralis ad stōichū. **C**ōsiderādū q. catarrus sumit p. p. p. i. e. p. fluxu m. a. e. a. c. e. r. e. b. z. o. a. d. i. f. e. r. i. o. r. a. z. cōt. e. r. p. o. i. b. u. o. r. a. l. i. fluxu de d. e. u. s. m. e. b. z. o. a. d. q. d. e. u. s. m. e. b. z. i. z. h. mō sumit hic catarrus: vñ subdit pp illū qd cōp. chēdit i. p. e. x. b. u. m. o. r. i. b. i. Subdit sedo q. qm i. s. t. i. h. u. o. r. e. s. nō s. u. n. t. cā fluxus: h. u. m. o. r. e. ēt. v. i. r. t. u. s. q. u. ā. a. b. h. o. r. e. t. stōichū ad e. x. p. e. l. l. e. n. d. u. m. i. m. o. i. n. e. o. s. t. o. i. c. h. u. s. q. u. e. e. r. p. e. l. l. i. t. i. l. l. u. h. u. m. o. r. e. nē f. a. c. i. t. z. c. ā. E. x. b. g. a. c. c. i. p. i. m. z. q. d. catarrus ad stōichū dupl. pōt. ēē cā fluxus. U. n. o. mō q. d. i. l. l. i. h. u. m. o. r. e. s. c. o. r. r. u. p. a. n. t. c. i. b. u. z. c. i. b. cōr. r. u. p. t. u. s. e. r. i. t. e. r. e. x. p. l. h. o. n. e. A. l. i. o. mō q. i. p. s. i. h. u. o. r. e. s. d. e. s. e. s. t. i. m. u. l. e. r. e. x. p. u. l. s. u. ā. a. b. i. s. b. g. i. l. l. e. f. i. t. c. i. b. cōr. r. u. p. t. u. s. **C** Et qm fluxus fit p. p. t. e. r. ventositatē z. inflationē que o. n. i. t. u. r. z. c. o. r. r. u. p. t. u. s. d. i. g. e. s. t. i. o. z. a. c. c. i. d. i. t. i. l. l. u. d. q. d. d. i. x. i. m. u. s.

Gentili's

Tercio ponit septimū modum ⁊ dicit q̄ stomaticus fluxus q̄q̄ fit ppter ventositatē ⁊ corūp̄t digestio ⁊ accidit id qd̄ dixim⁹. sc̄lta tum: q̄ cibus corruptus incitat ad expulsionem.

Et qñqz sit lubricitas nō ppter aliud nisi ppter illud qđ comedif et debilitate retentive aut permisit corūpente: imo in comēsto pūz ppter qualitatē suā: imo ppter qūatitatē. Ipsū enī qđ multiplicat vinū cit virtutē retentiā 7 egredit sicut inirruit. Et qñqz sit ppter ea q corūpū aut ppter multitudinē sui aut ppter suā paruitatē sicut sciuiti: aut ppter malitiam sui ordinis: deinde ppter artificium.

¶ hic ponit octauū modū 7 dicit qd qñq; fit lubricitas .s. stomati-
ca nō ppter altitudinē supē illius ppter illud qd comedifit ex debilita-
te retēdie supple ad illud psequēte 7 hoc aut pmissio corumpit
et .f. humore ipse cibo vnde cibum corumpit: et hoc est dicēdi:
īmo qd aut in comesto prius supple crēdit et hoc corumpit oige-
stione per qualitatē suā: mo 7c. Et qñq; fit lubricitas ista stoma-
tica ppter id qd comedifit ppter qd corumpit supple cibū 7c. illud
qd corumpit fit aut ppter multitudinē aut paucitatē sicut fecit
fil. i. fen. 13. tracta. 3. cap. de corruptione dignōis: aut 7c.

Et qñq; est solutio vëtris stomatica ppter dolores
 cristentes in stôcho aut in eo qđ ei vicinā: quare ac-
 cidit debilitas virtutis retentive in ipso: 7 dolores illi
 in ipso fiunt a ventositatē 7 ab apostematib⁹ 7 a malis
 tia cōplexionis diueris: 7 totū illō est in ipso aut venit
 ad ipsum ex eo qđ ipsi vicinā.

¶ Hic ponit alium modum 28. 7 p3.

In facto aut̃ ab intestinis dicamus in primis illum
qui fit ex intestinis. v. superioribus.

Thic determinatio de fluxu vetricis facta ab intellectu. Et p^o mittit
ordinē executionis. Scō exequi. ibi. Et dicamus. q^{da} S^o hideran
dum q^o ab intellectu ferto q^o est intestinū rectū sit q^{da} spātie mo
dus flux^u vetricis qui differt in noie z in causis a fluxu vetricis alio
intestino. In noie q^{da} ille noia tenemus vel zair. In causis
vō q^o p^o p^oias bī cās. Sed fluxus vetricis facta a superiori^o b^o testi
nis s. f. a tri^o b^o gracili^o z duobus grossis cōicit in causis z modis
t^o p^o p^oas. Ibi. ponit: ideo pueniēter de fluxu illoz q^o b^o determinauit
Amul: spātie determinatio de fluxu facta ab intellectu recto.

Et dicam⁹ q fluxus factus ex eis aut est cū excoziatione aut est sine excoziatione. Et excoziation est dolor abrasionis ex superficie intestinoy intrinseca.

tūc erequis. Et p de fluru facto a gncq itestinis superioribz. Se
 dūc de fluru facto ab itestino recto. ibi (C de aūr qd est.) / Pri
 ma in duas. Primo premitit diuisione. Scdo erequis est. / Exco
 rtiatio. / Scda pars bī duas. primo ostendit qd fit flurus exco
 rtiatio. Scdo erequis. ibi (Et illud.) / C Considerandū qd superfi
 cie itestinoz quedam est intrinseca. f. membralis z illa proprie
 acit fluru cū excoztiatione. quedam est extrinseca z illa proprie
 fluru excoztiationi nō facit: z ideo Auicē. dicit intrinseca.

Et illud abazdens aut est materia cholericā aut san-
guinea acuta aut virulēta aut saniosa aut feculēta. Et
procedit ab ipsis intestinis aut ab eis que supra ipsa 7 p-
cedit ad intestina 7 epaticus est huius generis: 7 iaz p-
erit sermo noster in ipso subtilr pscrutari. Et aposte-
rius sanior est q̄ epaticus. Et ille q̄ est ex debilita-
tione est susceptibilior curatiōis. Et excoziatio 7 solio vē-
ris est splenetica 7 fellina 7 epatica. Et illa que est ab
ulceribus in stōcho 7 mery oia sunt ppter illud a quo
procedit materia ad intestina: sed noster sermo non est
unc de illo: imo in illo qd̄ est ab ipsis intestinis.

hic exequit. propter qd consideradū ē in excoꝛiatione p̄sidera-
cas ip̄s euctus a causis illis ⁊ diuersos modos huius sp̄s ex-
coꝛiationis. Primo ⁊ Ali. exequit de causis ⁊ locis carū excoꝛia-
tionū. Scdo de diuersitate reꝑoꝛis euctus. ibi. (Et terminus.) Ter-
tio de diuersitate sp̄rū siue modoy. ibi. (Et sp̄s.) ⁊ P̄tia in duas.
Primo in cōmuni magis ostendit cas excoꝛiationis ⁊ prouentam
rū. Scdo in sp̄ali. ibi. (Et illud aut est ppter apostema.)

Super tertio

¶ Sed diceret aliqui. Aut. videf iſufficiē. nā illud abrađes pōt eſſe
mā falſa aut mā melior. ¶ Dōm q̄ mām meliōrē cōpēbendit fu
ſeculētia. pprie enī mā ſeculētia meliora dicūt ſecalis: ſed mām fal
ſam dedit ex a: ijs intelligi tanq̄ notā. ¶ Cle dōm q̄ mā rime no
minat. ſed abrađes viſu diſtinguibiles. nā aut falſa viſu diſtin
gui nō pōt. ¶ Cōſiderandū q̄ epaticus eſt huius generis. ſi
excoziatiuus fact⁹ ppter mām aliūd venientē. ¶ Et ſiquis bene
pſideret diſſert fluxus epaticus ⁊ iſteſtinalis in hoc. nā apoſtemo
ſus ⁊ fact⁹ a cā epaticis. ſ. habetis apoſtema eſt ſanior. fact⁹ ppter
cām debilitatis epatic⁹ vtr. Sēra. trac. 3. ca. 26. plures qb⁹ adue
nit excoziatio ex apate epatis euadunt: ⁊ nō euadunt qb⁹ aduen
it ex debilitate epatis: qm̄ nō euenit talis excoziatio niſi ppter de
bilitatē multā om̄i virtutū firmatā: hoc aut deterius eſt q̄ apo
ſtema: ⁊ tūc exponit ſic. Et apoſtemoſus eſt. epaticus fluxus q̄ fa
ct⁹ ppter apoſtema epatis ſanior eſt. q̄ epaticus. ſ. fact⁹ ppter
debilitatē epatis: ſ. poſſit aliter exponi vtr. dicat. Et apoſtemoſus
ſcilz iſteſtinalis ſanior eſt ⁊ ⁊. ⁊ eſt notū. Sed fluxus iſteſtinalis cō
tra ſe b3. nā fact⁹ ex debilitate eſt ſanior q̄ apoſtemoſus. nā leui⁹
debil tas in iſteſtiniſ ſufficit ad fluxū ſaciendū etiā cū excoziatione
quare erit ſanior q̄ ſi heret ex apate iſteſtinoſus: ſed fluxus exco
ziatiuus cā epatis nō eſt niſi ppter cām magnā q̄ eſt fine apate: ⁊
ideo deterius eſt q̄ dux eſt apoſtemoſus. nō ſolū aut ppter hoc
bic fluxus cauſa apatis eſt ſanior q̄ factus a debilitate epatis: ſed
ppter aliud q̄ ille fluxus epaticus eſt diſſicilis cognitio: ⁊ ⁊ me
dici errāt in eo plus q̄ in apoſtemoſo. Unde Sēra. ibidē. inquit
Gal. ego cognoui multos et illis q̄ iſfirmati ſunt ex hac egitudine
mortuos fuiſſe et puitate cognitionis medicorū. Reliqua patēt.

¶ Et illud aut est ppter apostema in intestinis: aut ppter
mordicatione cholericā: aut sang. effusus ex epate ve
hemētis caliditatis: aut pccisione alā ppter icione ve
ne in supioib⁹ aut isferionib⁹: aut ppter medicinā soluti
uam vulnerantē intestina sicut pulpa colloquintide:
aut ex cholera ꝛ vlceribus cū putrefactione ꝛ corro
sione: aut vlcerib⁹ sine putrefactione ꝛ corrosione: aut
vlceribus mundis aut vlceribus foetidis.

C^odic in speciali inuestigit causas excoziationis. Secundo loca assignans quoddam differentia. ibi. Et ipsa aures sunt. Tercio resumptis causis vt complet. ibi. Et sic vterque. C^odic 2 illud. I fluxus in testinulis excoziatiuius 22. aut est ppter sanguine effusum ex epate vebementi caliditate. Sanguine effusum. I ad nutrienda in testina. Aut q^o er moza flux corup^o 2 debet sic exponi. Na Aut. i. iam dixit q^o fermo ille nunc non erat de illo fluxu qui fit propter materia fluentem ad intestina ex membris alijs: imo de illo qui est ab ipsis intestinis. Reliqua patent.

T Et ipsa aut sunt in intestinis grossis ⁊ sunt magis sal-
ua: aut intestinis gracilib⁹ ⁊ sunt prauiora ⁊ pprie cadē
tia in seismo. **A**ldē. n. q. nō sanet vlcus eius neduz q
a ruptura sua ppter multitudinē venaruz eius ⁊ ma-
gnitudinē earū ⁊ subtilitatem corporis eius ⁊ cursum
cholere pure ad ipsuz ex felle preter cōmissionē: ⁊ qm̃
maxima est malitia nocumētū eius. ppter ea q. p̃mū
est mēbro regali qd̃ est epar. nā nō est ex intestinis ali-
quod p̃pinq̃ius ei q̃ se ieiunū. Et medicia etiā nō stat
super ipm̃: imo lubricatō recedit ab eo.

7. hic ostendit diuersitatem locorum horum vicerum et dicit quod vlcera sunt:
 autem in intestinis grossis et sunt magis salua: et hoc apparet ex parte
 substantie membri et ex parte medicine. Ex parte substantie quod illa
 in intestina sunt grossiora possibiliora solidari. Ex parte vero me-
 dicinarum quod medicine veniunt ad illa ab eis hoc quod recipiant altera-
 tionem: quod cum elyseri inueniunt. Sed si sunt in intestinis gracilibus
 sunt periculosa propter causas oppositas et propter petigia in icuno.
 Et circa hoc Avicenna assignat quatuor: vel quinq[ue] causas: et patet.

Et vlcera quide sunt ex excoziatione fecis ⁊ ex acui-
tate cholere aut faldelne humoris aut vebemētis fu-
tionis viscositatis que cũ eradicat vulnerat: aut pro-
pter eruptionē apostematū ⁊ reliquas cūones diuersas
nocentes per suum exitum. Et quęquē excozatio
melancholica est cūeniēs fm semlram inceptionis est
mortalis: qm significat cancerū putrefactū. Et illa que

DubTM 6TM

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
587/D Vol. 2

fieri abſq; ruptura duubell et abſq; cācro putrefacto. ſan. n. q. nō excitat multoties egerit virus et ſaniet que eſt ei purgatio et cūo laudabilis vt p. cāñ. ſen. z. ſed illa ſaniet pōt excoziationez inducere et eā nō pcedit alia eſſo. Cōdōm ad p. mū q. ſui. in excoziatione vide- tur maxime loqui de ſanſioſa excoziatione qñ ſaniet eſt cā excozia- tiois: et nō qñ excoziatio eſt cā ſaniet: iō ceſſat primum obm. Vel dōm q. excoziatione ſanſioſam pſequētē ad vlcera dedit intelligi cū loquit de vlcibus iſteſtinor. Cā ſcōz dōm q. mā illa nō pōt dici ſanſioſa ſicut eſt ſaniet de qua eſt fermo: q. ibi nō ſuit ince. ſo vel luſſamatio vel putredo que fuerit illius cā: et iō erit potius qdā mā mala ex retētiōe ſetida que largo mō ſaniet dici pōt: et iō poſt q. ſaceret excoziatione nō dicereſ excoziatio ſanſioſa. Vel dōm q. illa mā non excoziabit cū nō ſit acuta. Vel dōm q. ſuic. dedit il- lud intelligi: non enim omnia poſſunt ſcribi.

C Alurulentia aut aut eſt a liquēfactiōe aut a reſudatio- ne apoſtematis exiſtentis in via maturatiōis: et pluri- mum ipſius nō eſt cum ſtomatica.

C hic determinat de excoziatiōe virulēta. Cōſiderādū q. ſui. no- tāter dicit apante exiſtētis in via maturatiōis. nā virus qd emanat ab apantebus iſteſtis: qñq; emanat ab eis in pñ ante pping- tatē maturatiōis: et illud virus eſt pauci et nō acuti: et iō nō eſt aptū facē excoziationē vt poſſit dici excoziatio virulēta. Aliud at eſt vi- rus qd emanat in pceſſu cū appropinquat maturitas: et iſtud virus eſt pluriū quātitas: q. mā eſt amplior et eſt magis parata educi. ē et hoc virus acutius pp. forte iſtione mōe rēdētis ad ſanietatē q. eſt magis accēſa. hoc virus qd emanat ab apante dū eſt in via ma- turatiōis eſt illud qd eſt paratū facere excoziationē: vñ dicereſ ex- coziatio virulēta. Cōſiderādū q. pp. illas eāſde cās excoziatio virulēta nō pōt dici ſtomatica. i. non pōt eſſe ſtomatica ſm pluri- mum ppter cās que de ſanſioſa dicebantur.

C Sanguinea aut alia eſt eueniens ſubito et alia eſt eue- niens paulatim. Et prime quidem cauſa eſt apertio ve- narum et ſecūde reſolutio ſingularis. Et cū nō aſſocia- tur ei dolor aliquis: tunc nō ſit ex apoſtematibus: imo ex rebuſ alijs et pproprie cum aſſociatū cum illo ſigna- alia. Et quandoq; ſit ex iſteſtinis etiam ſine dolore cū eſt ſm ſemita apertionis: oſiſſicūm venarum corū ſine cauſa alia et eſt incolumior. Et cum fuerit hyems ſicca ſeptētrionalis: deide ſucceſſerit ei ver pluuiōſus meridionale et eſtas pluuiōſa multiplicabitur fluxus ſang. ex ventre. Et ſimiliter quando hyems eſt auſtri- na et ver bozeale pauce pluuiet: et pprie in corpoibus humidis et corpoibus mulierum. Et quando venit eſtas poſt ver bozeale et hyemem auſtrinam multipli- cantur ſolutio ventris et excoziatio: et eſt cauſa corum multitudo catarroſi. Et quandoq; multiplicat fluxus ſang. per ventrem in regionibus meridionalibus et cū exuſſationibus auſtrinor et multitudine pluuiet: ppte rea q. mouēt materias et molliſcāt poros et pprie poſt catarroſos falſos. Fluxus autem ſanguinis per ventrem qui eſt poſt ſolutionē cholericā et excoziatiōez cholericā et eſt cū dolore eſt malus et pproprie quando pcece- dit alcurathi: deinde venit ſanguis purus: illud enim ſignificat q. eſt ſuper corpus iſteſtinorum.

C hic determinat de ſanguinea excoziatiōe. Et pmo facit hoc. Se- cūdo ponit quāſdā cās primitiuas ſue extrinſecas in eueni illius. ibi. (Et cū fuerit hyems.) Tertio reſumit modos illius excozia- tiois ſanguinee. ibi. (Fluxus aut.) Dicit p. q. ſolo ſanguinea alia eſt eueniens ſubito et. Et cā prime. i. eueniētis ſubito eſt aptio vena- rā. ſ. ex multitudine ſanguis cōgregati pp. diſſiſſionē exercitū vel mēbrū abſciſſionē vel pp. aliā cām. Et ſcēde. i. eueniētis paulatim. Et ſolo ſingularis. i. ſubē iſteſtinor ppter aliquā mām vlceraſſe que paulatim facit manare ſanguine. Et cū ei. ſ. ſolutiō ſanguinee nō aſſociat dolor et. tūc nō ſit ex apantebus: q. ibi eēt dolor: imo ex alijs rebuſ q. ex ſanguine repletio: et pprie cū ſigna. ſ. repletiois ſanguinis. Et quandoq; ſit et. eſt incolumior ſupple q. qñ ſit ab vlcē- ribus vel ſolone cōtinuitatis: q. tūc ſignificat q. ſit a bonitate ex- pulſiue ſine cā alia: q. poſſet aſſociari alia cā que faceret būc fluxus

malū. **C** Et cū. Cōſidera hic aſo. i. z. ſip. tertia particula aſo. cū di- cit: de bozeale. qñ ergo eſt hyems ſicca ſeptētrionalis q. bozealis cōſtringunt humiditates in corpore et corpoſa iſtigidant: ſuccedē- te g. vere meridionali q. auſtrino et pluuiōſo multiplicanſ humid- itates in corpoibus que diſſolute ex caliditate eſtatis vel veris fa- ciūt hmoi fluxū. Et ſit ſupple multiplicat fluxus qñ hyems eſt au- ſtrina: q. tunc multiplicanſ humiditates. Ver bozeale q. tunc ad- ueniēte eſtate humores ex hyeme reſeruati et multiplicati diſſol- uunt: vñ ſit fluxus pprie in corpoibus humidis et. q. illa corpa ſunt aggregatiua pluriū hūiditātū. Et hec ps apud ſip. eſt de aſo. pale. hic ergo cōſidera pte illius aſo. i. in eādē pte. Si aut au- ſtrina hyems et. huius dicti et oium pdictor cām ſubiungit. cū di- cit. et cā et. **C** Fluxus. hic reſumit modū excoziationis ſanguini- nee: et dicit q. fluxus ſanguinis poſt ſolutionē et excoziationē chole- ricā et. ſignificat. n. q. cholera ideo abradit iſteſtina vſq; ad ſubaz vnde venit abraſis ſanguis emanat.

C Alcurathi vo ē ab aliqua abraſiōe tunice iſteſtinor.

C hic determinat de fluxu alcurathi. Et cōſiderādū q. ſui. notā- ter dicit ab aliqua abraſiōe. nam fluxus alcurathi eſt ab aliqua excoziatione ſubtili parua que eſt aliqua excoziatione: ſed nō multa quia multa dicitur corticalis.

C Sed mucosa eſt propter humiditatem groſſam. Et quādoq; accidit fluxus ventris mucosus in febribus compoſitis. Et ſpecie februm quaz dicant in ſuo cap. in febribus peſtilentialibus: et plurimum quidem ſit in peſtilentialibus et eſt ſpumofus.

C hic determinat de excoziatiōe mucosa. Cōſiderādū q. fluxus pōt dici mucosus pprie: iſte marie ſit ex pma excoziatiōe iſteſtinor: q. tūc educit mucositas que ibi eſt. Quidā aut eſt fluxus mucosus nō ſic pprie: iſte ſit in febribus ſlegmaticis cōpoſitis in quibus edu- cit quādoq; ſlegma groſſius mucosus. Quidā tertius eſt fluxus mu- cosus minus pprie ſicut qui ſit in febribus peſtilentialibus. in illis. n. pprie nō educit mucositas ſed humores corrupti adiuuicē cōmiſti qui habēt cruditatē et viſcoſitatē pp. debilitatē calidit: ſed tū ille flu- xus eſt ſpumofus ppter intenſam caliditatē faciētē ebullitionem occultā ex qua ſit ſpuma. In iſto vo ſermone multus experientia iuuat: q. apud eos qui non viderunt ſunt verba occulta.

C Corticalis autē quandoq; ſit ab vlcēribus ſtomachi et egreditur cum ſolutione ventris ſed non eſt illic ex- coziatio. Et quando eſt cum excoziatione eſt ab ipſis tunicis iſteſtinorum. Et ſignificatur q. ſit de groſſis ſemper propter groſſitudinem et in pluribus per ma- iorem. Et q. ſit de ſubtilibus per p. trariū. Et cortices iſti egrediunt apud elevationē ad aſcellā: et ē plurimū exitus eorum cum ſit clyſtere lotium.

C hic determinat de corticali. Et pmo ponit eius modos. Secū- do docet diſtinguere de loco. ibi. (Et ſignificat.) Cōſiderādū q. a ſtomacho poſſunt egredi cortices ppter vlcera q. corrodūt et diſſi- pāt eius ſubam: ſed ppter excoziationē vel p. vñ excoziationis a ſtōcho nō egrediunt: q. ſtomachus nō eſt mēbrū aptū excoziatiōi ppter groſſitē ſue pellis: et hoc eſt qd ſui. dicit q. corticalis qñq; ſit ab vlcēribus ſtomachi et egredit cū ſolutiōe. ſ. cortex ſtomachi. ſed nō eſt illic. i. in ſtomacho excoziatio. Diſſert ergo in ſtōcho ex- coziationē eſſe et eē in ſtōcho vlceraſſionē. nam ſequit. eſt excozia- tio: ergo vlceraſſio: ſed non conuertit: aliqua ergo pars ſubſtantie pellicularis ſtomachi pōt egredi per vlceraſſionē: ſed per excozia- tionē cortex eius pprie nō egredit q. nō aptus eſt excoziari: ſicut verbi gratia ab epate pōt egredi caro ppter cōſumptionē vel vlceraſſionē. ſed per abraſionē nō pōt egredi: q. nō eſt mēbrū aptum abraſi. Si ergo cortex eſt ex excoziatiōe: tūc eſt ex ſuba iſteſtinor et nō ſtomachi: q. nō eſt aptū excoziari. Poſſet tñ illa iſa aliter ex- ponit: et eēt plana vt dicat: nō eſt illic. i. in iſteſtina excoziatio. **C** Et ſignificat. Cōſiderādū q. in corticibus iſtis nos cōſideramus ſubaz et quantitatē. Quidā vult q. ſignū ſumptū a ſubſtancia ſit ſignū qd ſemp ſignificat: q. cortex ſi eſt groſſus ſemp eſt ex groſſis: et ſi eſt ſubtilis ſemp eſt de ſubtilibus. nunq; enim cortex iſteſtini gracilis pōt eſſe ſic groſſus ſicut cortex iſteſtini groſſi. ſignū ergo iſtud ſemp ſignificat. Sed ſignū ſumptū a quantitate corticis ſignificat ſm plu- rimum et non ſemp: q. cortex iſteſtini ſubtilis ly debeat eē minoris quātitatis: tñ nō eſt icōueniens q. qñq; magnus cortex egrediatur ab iſteſtino ſubtili: et paruus ab iſteſtino groſſo: et iō dixit. et in pluri- bus p. maiorē. et q. ſit de ſubtilibus per p. ium. i. p. ſubtilitatē et par- uitatē. Et cortices iſti. ſ. ſunt a groſſis egrediunt apud elevationē

§ §

Gentilis

nem. i. post elevationem in eo q̄ egrediuntur nō permittit egestio-
ni eius. z cum sit clystere zc. sed qui sunt a gracilibus non egrediū-
tur apud eum: q̄ sunt multī: similiter nō egrediuntur cum clystere
lotio: q̄ nō peruenit ad loca illa aut raro peruenit.

Inquit Hippo. Solutio ventris grossa melancholi-
ca non sanatur.

Hic ponit dicta quedā p̄nostica. z p̄t diuidi in tot pres quot di-
cta p̄nostica ponit. ista dicta "hip. ubi sunt nō est iuctū a me. multi
tū libri "hip. fuerūt apud Gal. z Alii. q̄ nō sunt apud nos. Dicit ergo
q̄ solutio grossa melica nō sanat. z cā est: q̄ talis fit aut p̄ multa
adulsiōe aut cōgelatiōe. ytraq̄ aut īsanabilis est. Dico autē fm
plurimū: q̄ aliquā solutio grossa melica p̄ viā crīstī sanat. z alia
īsa bz lotio: z tūc posset saluari absolute: q̄ q̄ est fluxus lotio-
melicus: q̄ esset in lotura carnis declinans ad nigredinē: tūc signi-
ficaret debilitatē epatis cū multa frigiditate: z hoc esset mortale.

Dicit Hippo. Cum est euacuatio similis aque: deinde
fit similis vnguento est mala.

Hic ponit dicta quedā p̄nostica. deinde fit s̄ilis zc. q̄ corruptionem
inspissat. Est mala: q̄ significat additā epatis debilitatē.

**Et cum accidit post hydropsim solo vētris cuenies
ab apostemate epatis q̄ est mala: z egō sanguinolēta:**
tunc solone educif aquositas z non abscondit.

**Et cū accidit post hydropsim. s. solo vētris. p̄prie q̄. s. solo ven-
tris est mala. Et est bec. s. solo vētris egō sanguinolēta. i. egō sic lo-
tura carnis: tūc solone educif aquositas sanguinea. Et non abscon-
dit. s. hydropis: q̄ iste fluxus solū fit a debilitate epatis.**

**Inquit. ois fluxus vētris post egritudinez subito est
malus significans mortē propinquam.**

Dub¹² Sed diceret aliquis sermo iste "hip. ductus ab Alio. videt falsus.
nā tūc multi fluxus cretici eēt mortales. multi enim subito fiunt
imo oēs cretici apparēt subito. / **Hic** q̄ fluxus p̄t apparere su-
bito aut ex p̄prie apparitionis z talis nō est mortalis vt dictum
fuit. Alio mō fluxus appet subito nō solū quātū ad tēpus sed q̄tū
ad p̄ognitionē medici rōnalis: vt q̄ nulla p̄cessit de eo indicatio.
/ **Triplex** enī bz p̄apparere indicatio. s. de edone absolute: z hoc p̄
signa digōnis z p̄ signa de motu materie. De edone: z hoc per
signa appetitū in tali die indicatio. Et de loco edonis p̄venire: z
hoc per signa que illa significat posita ab Alio. 4. cañ. sen. z. cap. de
signis declinatiōis materie ad īferiora. z. de crisi in fine. Tunc q̄
fluxus of appere subito q̄ nulla indicatiōe hōz p̄cedet apper: z ta-
lis fluxus est mortalis: z cā est: q̄ s̄igē motū violētū z subito m̄ae
dominātiōis nām. Qd aut dominet sup nām appet: q̄ nā nulla se-
cit īp̄ressiōe in m̄ae. iam enim p̄cessissent signa. Qd ē mortis sub-
ito p̄prie: subito fit fluxus: hoc ergo mortale est. Ex quibus contra-
rius soluitur. nō enim contradicit menti "hip. nec Alio.

**Inqt. Et q̄s fit cū hydropis egō sanguinolēta q̄
nō abscondit: neq̄ sanat: qm̄ nō solone educif aquo-
sitas: imo solone educif illud qd debilitat corpus.**

Epatez q̄ ponit dictum z causam.

**Et quandoq̄ perdunt excoziatio z vlceraio inte-
stinorum ad hydropsim.**

Dub¹³ Sed dices que hydropis est ista. / **Dicendum** q̄ potest ēē tym-
panites fm̄ sententiam illius afo. 11. 4. p̄t. Quibusq̄z tortio-
nes. Si tamen dolor multum adderetur vt resoluendo epar īfri-
gidaret nō esset incōueniens fieri ascitem.

**Et si aliq̄ bz cū p̄ictura spasmum z vomitum z sin-
gultum z conturbationem rōnis significat mortem.**

**Huius cā est: q̄ significat q̄ illa punctura excoziatiua ītestinoz
est sic addita q̄ ad eam comparit stomachus.**

**Et in lib. Hip. qui bz dissinteriā z appet post aurem
eius sinistra res nigra s̄ilis berbo: z accidit cū hoc s̄igē
vehēmēs moris in. rr. z nō tardatur z nō euadit.**

**Et in libro "hip. s. q̄ of liber mortis festine: huius aut cā posset sic
p̄suasue ponit: q̄ significat in toto corpe vīlium mēse aduste que
facit dissinteriā que pulsa ad pres supiores facit pustulas nigram
z sui inflāmatiōe facit s̄itim: z ideo mortē portēdit.**

**Illā autem que fit ab ītestinis absq̄ excoziatiōe z
absq̄ causa eorum que sunt super ea cōmunicat lubri-
citati stomatice in causis.**

Hic determinat de fluxu vētris q̄ bz lubricitas q̄ est absq̄ exco-

Super tertio

riatiōe. Et p̄ facit hoc. Sedo ad cōpletā traditiōe doctrinē īuesti-
gat quedā modū lubricitatis. ibi (S. que.) Dicit p̄ q̄ illa solo ven-
tris q̄ fit ab ītestinis absq̄ excoziatiōe z absq̄ cā hōz mēbroz q̄
sunt supra ea cōicāt in causis cū stōrica lubricitate. / **Cōsiderādū**
q̄ Alio. dicit absq̄ cā hōz zc. nā fluxus ītestinalis cā alioz mēbroz
factus nō de necessitate cōicāt in causis cū stōrica lubricitate sicut
declarat in vno exēplo. p̄t fieri fluxus ītestinalis p̄pter mām ve-
nientē ab epate p̄ mēseraicas: aut p̄ op̄ilatiōe mēseraicas. in
hoc aut stōchus nō p̄t fluxū habere z cōicare in causis sicut nō p̄-
prie cōicāt in illis mēseraicas. Sicut aut stōchus p̄t habere fluxū
ex catarro. hic aut nō p̄t ēē in ītestinis per se nisi p̄us in stōcho:
z iō fluxus cerebialis ītestinis appropriari nō p̄t. / **Cōsiderādū**
vltērius q̄ cā lubricitatis stomatice est aut debilitas retētiue sto-
machi: z in hoc p̄t cōicare fluxus ītestinalis: aut cā ē humiditas
lubrica: z in h̄ ē cōicāt. aut cā in h̄ sunt vlcera: z in h̄ ē stōchus p̄t
cōicare: q̄ tū raro. aut cā ē cib⁹ assumpt⁹: z in h̄ ē cōicāt: p̄t enī ei-
b⁹ aliq̄ nō corrumpi in stōcho corūpi in ītestinis: vī fluxus in
ītestinalis sine excoziatiōe: bñ ergo dicit Alio. q̄ cōicāt in causis.

**Sed que facta est a corporib⁹ vlcēz ē in eis plus q̄
ea que est in stōcho: imo quasi nō est nisi in eis. Si autē
fuerint eradicabiles z materia faciens eas nō cessauit
rit currere p̄ducit illū ad excoziatiōe sanguineā pro-
culdubio: z ad fluxum san. per ventrem fortē.**

Hic facit qd dictū est. Vel melius q̄ hic remouet dubiū. Et p̄ fa-
cit hoc. Sedo ostendit quādam cām in qua cōicant. ibi (Et cōicabit.)
/ **Dixerat** aut Alio. q̄ cōmunicat in causis: crederet q̄ aliq̄ vel du-
bitaret: an equali in oibus cōicent. / **Et** ridet q̄ nō. nā vna ex cau-
sis lubricitatis erat corpora vlcēz īp̄iciētū. modo ista vlcera ra-
ro sunt in stōcho: vt supra Alio. dicit. / **Cōsiderādū** q̄ p̄ corpora
vlcēz Alio. p̄t duo intelligere. Aut enī ītelligit p̄ corpora vlcēz
pres que ex vlcērib⁹ p̄ corōsiōe eleuant fluxū p̄ fundā vlcera-
tiōe: z ista corpora vlcēz plus sunt in ītestinis q̄ in stōcho vt su-
pra dicebat: imo q̄ nō sunt nisi in ītestinis cōparatiue. scōp q̄ cor-
pora vlcēz ītelligit pres z labia vlcēz. si enim quid de corūp-
tiōe haberet vlcus haberet rōne p̄tū diuersay z separatarū. si ergo
bene p̄sideremus lubricitatis ītestinalis fit ab vlcērib⁹ rōne illius
corūp̄tiōe. cib⁹ enī veniēs ad ītestina īgredit inter has partes vl-
cerū vī ītestina ledunt z expellunt illū cibū sine mora. h̄ ergo mo-
do corpora vlcēz faciūt lubricitatem: z hoc q̄ ad solonē p̄nitentiā
sequit uocumētū in ītestino. i. in ītestino z cōplone. Ex quo apparēt
q̄ fm̄ qd aliter corpora vlcēz faciūt lubricitatem: z aliter vlcera h̄
se. nā corpora vlcēz faciūt lubricitatem in quātū cibo adueniēte se-
quit īcitatio expulsiue: sed vlcera fm̄ se faciūt non solū p̄pter hoc
sed in quātū cōtētiā per se debilitat. Dicit q̄ Alio. z supple lubrici-
tas que facta est a corporib⁹ vlcēz est in eis scilz in ītestinis plus
q̄ est ea. s. lubricitas facta ex hoc. s. que est in stōcho. q̄ dicit plus
fiet ab ītestinis q̄ a stōcho. Et cā est: q̄ vlcera plus sūt in ītestinis
q̄ in stōcho vt supra declarab. Et addit q̄ si fuerit vlcus eradica-
bile zc. / **Cōsiderādū** q̄ p̄plex p̄t dici eradicabile dupl. Vno mō
vlceraiones possunt dici eradicabiles: q̄ curabiles: z tūc erit ser-
mo Alio. q̄ si vlceraiones fuerint eradicabiles. i. curabiles: z mate-
ria faciens illas nō cessauerit currē p̄ducet ad excoziatiōe zc. sup-
ple ergo tu multo magis quādo vlceraiones non essent curabiles.
Sedō modo vlceraiones possunt dici eradicabiles. i. eradicatio-
ne facientes vel apte eradicationi. dicunt aut vlcera talia: q̄ faciūt
excoziatiōe eradicando p̄t ītestini. Vult ergo dicere Alio. q̄ si vl-
ceraiones ītestinoz sunt facientes excoziatiōe z materia nō cessat
currere p̄ducet ad excoziatiōe sanguineam: q̄ perueniet vsq̄ ad
substantiam venay magnarū ītestinoz zc.

**Et cōmunicabit ei in cā cōmunicanti virtutis medi-
cine solutiue ad oficia venarū que sunt in eis z sup-
fici ei⁹ z facit solutionem.**

Hic explicat quādam cām in q̄ cōicāt. z dicit q̄ ei. s. soloni sacre ab
ītestinis cōicāt in cā. s. solo stōrica. eōuerfo cōicātiā. i. adherentia
vel remanētia virtutis zc. vt velit p̄ hoc dicere Alio. q̄ sicut fluxus
stomatice fieri p̄t p̄ remanētiā medicine sic z fluxus ītestina-
lis. Vel posset exponi. cōicabit ei. i. soloni faciēti currere solonem
sanguineam. p̄ma tñ expōitio est magis ad mentem Alio.

**Et illā que fit a debilitate ītestinoz z stomachi
nominat materia ventris. Et plurimū cause in hoc est
debilitas z vlcera z corpora eorum.**

**Dicit materia ventris. s. totius: q̄ totus venter videt pati. Et plu-
rimū cause huius. s. soloni sacre. s. ab ītestinis z stomacho simul
est debilitas. s. cōis vtriusq̄. z vlcera z corpora eorum. s. vlcēz exte-
stentium**

Retentum in intestinis quibus stomachus compatitur.

C Et quandoque accidit ut congeletur aliquid huius sanguinis effusi in ventrem. Et significant illud frigus ex trematatum subito et festine et inflatio ventris et casus pulsus et peruentio ad syncopim.

C Dubitaret aliquis: Aut. debet hic loqui de fluxu intestinali absque excoziatione: sed hic maxime videtur loqui de eo quod est cum excoziatione. Et dicitur quod fluxus potest esse sine excoziatione dupliciter. Uno modo omnino quod ibi nulla sit excoziatione. Alio modo quod non sit ibi excoziatione a fluxu dependens sive a fluxu sive a fluxu. Et dicitur Aut. non solum volebat loqui de fluxu absque excoziatione omnino: sed et de fluxu absque excoziatione non dependente a fluxu sive a fluxu. Et hoc locum est de lubricitate scilicet cum excoziatione. Si tamen illa excoziatione a fluxu non dependet sic verbi gratia si cibum egrediat ab intestinis et non possit ibi morari propter viscera fluxus: talis potest dici sine excoziatione: quod excoziatione illa non dependet a fluxu sive a fluxu. Vel possumus aliter respondere quod Aut. est locum de fluxu intestinali cum viscere: non tamen cum excoziatione. non enim sequitur. est viscere: ergo est excoziatione.

C De ea autem que est ab intestino recto et est intestinum sextum: alia est que est cum dolore et nominatur zabir: et est dolor extensus et abrasivus in intestino recto. Et alia est que est sine dolore.

C Supra Aut. determinavit de fluxu quodammodo intestino: supra hoc determinat de fluxu intestinali facto ab intestino recto. Et primo per mittit divisionem. Et dicitur exequi. ibi. (Et causa zabir.)

C Et causa zabir: aut est apostema calidum ex quo currit aliquid: aut apostema durum aut mollificatio lacerti: quare egreditur eius et anus aut tensio ex qua accidit spasmus: quare prohibetur lacertus retentus in parte ante ab operatione sua: aut superfluitas falsa: aut baurachia aut chimus grossus aut cholera ingreditur aut frigus adveniens membro aut longitudo sessionis super durum: aut grossitudo eius quod egreditur de fece et durities eius: aut hemorroidis aut fistula aut ragadia aut rugitus aut corrosio aut granitas sensata. Et plurimum quidem fit ex hoc. mucoso: et postquam fuerit mucosus fit curathius: deinde puncta sanguis. Et quandoque egreditur cum zabir aliquid quod est sicut caro sive quod dixerunt quidam: sed hoc elongavit illud. Et zabir quidem plurimum accidit habentibus fleuma putridum. nam putrefactio eius relinquit vestigia intestino recto apud incessionem suam omni hora. Amplius est viscosum adherens nocivum. Et quandoque cogitat eger quod in ano suo fit sal pulverizatus propter bauracitatem eius. Et zabir facilius est illud quod non succedit dissenterie: aut generat dissenteria. Et quandoque accidit ut spasmetur anus et rectum aut tendat: quare accidit lacerto ut non retineat illud quod venit ad eum sicut accidit ei ut spasmetur: et non potest facere descendere quod supra ipsum est ad eum.

C Hec habet duo. Primo ponit causas fluxus ab hoc intestino cuius quo fluxus est dolor. Secundo ponit causam eius cum quo non est dolor. ibi. (Illa autem.) Quod dicit primo planum est. Aut rugitus scilicet ex ventositate descendente simul cum humiditate: unde in intestino illo dolores inducit. Aut grossitudo scilicet materie ibi contente: non apostemet. Et gravitas scilicet materie: quia si materia gravis ibi sit. sicut accidit ei scilicet lacerto ventris ut spasmetur. Et nam lacertus ante propterea non est factus ad expellendum et comprimendum nisi forsitan aliquam reliquiam circa anus: sed lacertus factus ad expellendum est lacertus ventris. Vel potest exponi scilicet recto intestino: quod si debet expellere oportet quod attrahat: paucos enim villus habens longitudinales est inobediens ut supra dicitur. primo cap. huius sen. Si ergo hoc intestinum spasmetur eo modo quo spasmus in eo possibilis est: non potest attrahere quod est supra nec expellere.

C Illa autem que fit ab ano sine dolore est san. non aliud. Et plurimum eius est sive semitam qua natura ex-

pellit superfluitates ex corpore. Et coadiuvant ipsum in corpore cause superfluitatum ciborum: et retentio cursus aut icisio membri aut dimissio exercitij aut reliqua que habent in locis suis. Et iste non oportet ut retineatur nisi timeat casus pulsus et virtutis. Iste ergo sunt species cursus intestinalis intestinozum sex.

C patet.

C Factus autem a toto corpore: aut est sive semitam crisis aut fortitudinem virtutis expulsiue aut sive semitam casus virtutis retentive: sicut accidit timenti quod statim super perueniat et habenti primum in fine vite sue: aut sive semitam liquefactionis et incipit subtilis: deinde fit turbida et fit fortis fames et cadit virtus et accidunt febres. Et quandoque accidunt nausea et difficultas urine et ventositates et rugitus et tenebrositas coloris et frigus extremitatum et ericatio lingue. Aut sive semitam conversionis humorum ad corruptiones propter febres malas et venena nocentia. Aut sive semitam repulsionis repletionis vehementis propter illud quod scis ex dimissione evacuationis. Aut retentione cursus coacti aut abscissione membri aut dimissione exercitij aut paucitate solonis ex corpore et reliquis que sciunt. Aut propter compositionem nauseatiue satietatis plurime in vicibus pluribus: et redit sive semitam egritudinis acutae: et est de summa cholice passionis. Aut sive semitam prohibitionis nutrimenti propter oppilationes in venis et alijs.

C Hic determinat de fluxu facto a toto corpore. Et primo ponit quasdam eius causas. Secundo de quibusdam exequitur. ibi. (Cholice aut passio.) Considerandum propter illud quod dicit. aut sive semitam liquefactionis. quod quando fit liquefactio in membris et materia liquefacta currit postea ad intestina: primo fit subtilis: quod subtilior pars eliquatur et currit: deinde fit turbida propter eliquationem substantie magis dure membrorum: et propter maiorem intentionem fortis fit fames propter resolutionem factam in membris: et hoc habet verum duabus stantibus conditionibus. Prima quod virtus non cadat superflue. Secunda quod illa inflammatio non perveniat ad os stomachi. Et cadit virtus scilicet in fine quandoque intrinsecus: et tunc cadit appetitus. Et accidunt febres immo sunt presentes: vel accidunt quod forsitan non communicata erat cordi inflammatio. Et quandoque omnia illa accidentia sunt quandoque esset liquefactio a febre maligna sicut est pestilentialis in qua accidunt predicta accidentia. Nausea. propter stomachi nocumtum. Difficultas urine. aut propter malignitatem febri: aut quod materia eliquata grossa currit ad vias urine illas oppilat. Ventositates et rugitus. quod existente aliqua materia fleumatica in ventre caliditate dissolvitur et movetur. Tenebrositas propter ericationem. Frigus et propter calidi naturalis debilitatem. Ericatio lingue. propter accitalem calitatem fortis. Considerandum et quod ex dicto. Aut. potest haberi causa propter quod timetis subito egerit aut mingit: quod propter debilitatem preterit. Considerandum post quod cholice passio fit: aut propter compositionem nauseatiue satietatis: unde media malis humoribus sunt repleta: et talis passio fit a corpore toto. Aut fit solum propter corruptionem cibi in stomacho: et tunc est cholice passio solum propter causam in stomacho: et de illa principaliter non est sermo: sed Aut. etiam de ea exequatur.

C Cholice autem passio est motus materierum corruptarum non digestarum ad separationem ex via intestini redeuntium ad ipsum a corpore sive acuitatem et laborem expulsiue. Cibi namque cum non digeruntur valde convertuntur in humores non convenientes corpori et movetur natura ad expellendum eos a corpore cum grauent super ipsam et partibus cum speciebus vomitus cholici et aquosi et eruginosi quandoque et speciebus fluxus ventris. Et illa cholice passio cuius causa est corruptio cibi in stomacho est ea: cuius est frequentia corruptionis post corruptiones. Et cholice quidem

§§§ z

Gentilis

passio mala incipit in primis cum lenitate: deinde accidunt dolor et punctura in ventre et in intestinis: et dilatata ascendit ad stomachum propter multitudinem eius quod nocet ei ex humoribus acutis venientibus ad ipsum. Et semel plurimum sunt fluxus ventris et vomitus simul. Cum ergo expelluntur mundificantur humores corporis propter illud quod scis ex causis. Incipit ergo cum fluxu ventris cholericus deinde aquosus puro molli fetido. Deinde quandoque perducit ad fluxum ventris qui est sicut lotura carnis recentis habentem odorem pinguedinis et ad curatium: deinde perducit ad molliorem pulsum et spasmus et sudorem frigidum et ad mortem. Et in habentibus quidem cholericam passionem multiplicatur sitis: et quotiens bibunt aquam calefit in stomacho eorum et euomunt eam. Et tolerare sitim confert eis. Et multotiens accidit eis destructio pulsum semitam compressionis et lesionis propter causam accidentium sequentium malignorum. Lux ergo quiescit accidentia redit pulsum. Et ille qui consuetus est incurrere cholericam passionem non habet ex ea timorem sicut ille qui non assuetus est ea et est infantibus plus. Et colicis quidem passiones plurimum non accidunt nisi in estate et autumno propter debilitatem digestionis in ventris et minoratur in hyeme et vere. Et quandoque multiplicatur eventus cholericus passionis ex potu aque fridae in seimio sequente cibum grossum precipue in comestione granorum piceae. Et chrysomilla et melones sunt ex eis que commouent cholericam passionem. Et multotiens quidem restringit cholericus passio: et declinat materia subito ad membra vixine et accidit ardor vixine.

Chic autem exequitur de quibusdam modis horum fluxuum: et exequitur solum de facto propter expulsionem repletionis: facte propter naufragium facietatem. Secundo exequitur de facto propter oppositionem. ibi. (Fluxus autem ventris.) Alii modi fluxus huius sunt notati et manifesti ex dictis Aueni in pluribus locis. Primo in quo. Primo ponit nobis quid sit cholericus passio et causam proventus ipsius. Secundo comparat modos cholericus passionis adiuuantes. ibi. (Et illa.) Tercio ostendit modum processus cholericus passionis. ibi. (Et cholericus quidem passio.) Quarto ostendit accidentia ad illam conuenientia. ibi. (Et in habentibus.) Quinto ostendit quod corpora ab eis minus leduntur addens alia. ibi. (Et ille qui.) Considerandum quod nomen cholericus passionis deriuatur a nomine coliri vel coloni quod idem est quod intestinum: dicit ergo passio viscerum siue intestinum. Considerandum in tertia parte quod quando sit cholericus passio. primum quod educitur est cibus corruptus in stomacho: quod est propinquior et prior: et non. cum ergo expelluntur. s. cibi corrupti qui erant in stomacho mundificantur humores venarum et membrorum. Incipit ergo. s. cum iam precesserit vomitus et educio cibi cum fluxu: quod iste humor est magis aptus motui et euoni. Deinde et. quod sunt difficultatis motus. Reliqua patet. perducit ad fluxum vel lotura carnis quodque ut quando ille mater corrupte facte ex cibis in motu debilitant epas et propter accidentalem caliditatem ferent. et quod excoquant. s. in fine: et propter siccitatem inducit spasmum et mortem. Et in habentibus. causa quodque. finit est inflammatio ex motu illarum materiarum et inanitio et ericatio que in membris accidit: et propter inflammationem calefacit stomachos eorum. Sed tolerare sitim confert: quod consumunt humores mali generati per indigestiones. s. de potu est timor ne penetrat indigestus aut ne violentia educat. Accidit. s. quandoque pulsum destructio. s. ita: ut non appareat semel semitam compressionis. s. calidi naturalis. et lesionis et. Et ille qui consuetus. causa huius est. non in morbis minus plicatitur. Et in infantibus plus. s. eueniens et hoc propter multas eorum humiditates: et propter multas indigestiones quas habet. propter gulositatem: et ideo in infantibus sic rimenda non est: sed maxime timetur in viris laetioribus habitibus aptitudinem ad eliquationem: ut potum sumi a Serap. trac. 3. c. 19. ubi hec eadem verba dicit. Hana plini non preparata habet modificationem: ideo cholericam passionem possunt inducere: sed chrysomilla et melo hoc faciunt propter velocitatem corruptionis.

Super tertio

C fluxus autem ventris eueniens propter prohibitionem penetrationis cibi est oppilatiuus. Et ille qui nominatur fluxus ventris factus cum periodis. Et illud est: quoniam vene oppilate reperiuntur in tempore noto usquequo euacuantur: deinde euacuetur reducendo. Et in eo qui est inter vtriusque dispositio est sicut sana. Et plurimum quod est inter paroxysmos est. x. dies. Et quandoque antecedit aut tardatur propter illud quod scitur de causis.

Chic determinat de fluxu oppilatiuus. Et considerandum quod vere impossibile est investigare causam huius periodi vixenarij: sed experientia creditur ad presens: quod tamen antecedit aut tardatur propter id quod scit de causis facientibus anticipationem aut postpositionem sicut multitudinem vel paucitatem materiarum: fortitudo vel debilitas virtutis: acuitas vel lenitas materiarum. oia enim hec hanc periodum diuersificare possunt.

C factum autem propter cibum iam semel diximus in stomacho. Quod tamen non est malum si iteremus illud et addamus velociter: dicamus itaque quod factus est cibus aut est propter eorum paruitatem: quare eorum punctus in stomacho ignitus sicut scimus et non recipit eos natura. Aut propter grauitatem eorum etiam: quare descendunt. Aut propter eorum modificationem sicut cepe. Aut propter virtutes venenosas sicut in fungis. Aut propter velocitates conuersionis ad corruptionem sicut lac. Aut propter vehementiam subtilitatis eorum: quare resudant et non retinentur apud postonarium. Aut propter ipsorum humiditatem et eorum viscositatem: quare lubricantur. Aut propter multitudinem motus super eos. Aut propter multitudinem potus aque post ipsos: quare subito deponit eos et lubricare eos facit. Aut propter multitudinem eius quod reperitur de humoribus lubricantibus sicut flegmate et abstergentibus sicut cholera: aut quod est cibus putribus: et est illic qui est plurime quantitatis et pauci numeri sicut sunt olera. Aut propter ordinem necessariam facientem lubricationem sicut premissio cibi lenis facilis digestionis lubricantis et postremitas cibi sicut postremis: aut postremitas eius qui est velocis conuersionis: quare corrumpitur et corrumpit quod sub eo est et vocat naturam ad expellendum.

Chic determinat de fluxu facto a cibis et dicit quod iam dixit de eo in stomacho. i. in fluxu facto a stomacho in principio capituli. vel in stomacho. i. in. 12. fen. trac. 3. ca. de corruptione digestionis. Reliqua sunt manifesta.

C factus autem propter aerem circundantem est: quoniam aer continens calidus resoluunt quare exiccat: et frigus aggregat quare costringit: et auster et multitudo pluuierum et regiones meridionales soluunt ventrem.

Chic determinat de fluxu ventris facto ab aere: et vixit Aueni. loco suo dicens quod aer calidus stipticat: quod ericcat: et frigus stipticat per se quod stringit. dico per se: quod frigus per accidens exprimendo possit soluere: ergo ita est aer humectans ventres.

C Et quod est ventositus causa fluxus ventris per id quod corrumpit de digestionem et mouet de cibo.

C istud dictum posset referri ad ventositatem extrinsecam: quod de intrinsecam supra dixit: sed de quacumque intelligit et verificat sermo. A.

C Inquit Hipp. altheca accidit diaria plurima. per altheca intelligit illos qui non possunt proferre thebes: causa in hoc est quod humiditas dominatur super membra ipsorum nervosa et super stomachos eorum cum communione cerebri eorum: aut propter cerebrum et aliud. Et isti etiam opus vel soluantur cum facilitate.

Chic autem addit quedam diuersa dicta ad complementum omnium modorum fluxus ventris. Et primo ponit quedam dicta ab Hipp. in fluxu ventris. Secundo ponit differentiam inter modos fluxus ventris.

Ventris quosdam ibi (Differentia.) Tercio per quedā signa et accedētia docet pronosticari in fluxu ventris. ibi (Et singulr.) Cedit p q Hipp. dixit sexta plicula afo. 32. Altheca. i. trabulis accidit rē. Considerādū q Hipp. p althecas nō solū intellexit illos q non pnt the proferre: sed etiam intellexit de illis qui non possunt proferre alias litteras qualiter cūq: tū Hipp. magis expresse de istis: qz for sitan apud eos erat magis notum.

Sed tu dices: causa nō videt sufficiens. nā trabulis pōt fieri quis ppter siccitatem: vt supra sen sexta. caplo de alchalei in locutione. Vdōm q esse trabulū vltimū ex humiditate cōtingit: raro at ex siccitate: et ideo et vltimū isti capiunt a diaria: et hoc sufficit ad verificandū sermonē Hipp. Considerandū post q diaria pōt dici plurima duplī. Vno modo itensue: et hoc cōparādo istaz diariam trabulis non pōt dici plurima. et causa est: qz in eis accidit a parua causa: s; in se plurima dici possit. Alio modo pōt dici plurima extēsiue: et hoc nō pōt dici plurima: qz in eis multum accidit et pūrat ppter cōtinuam cōe successione. Considerādū q illa diaria accidit ppter humiditatem cerebri: et tunc reductur ad fluxū cerebrale: aut p p sēchi humiditatem: et tūc reductur ad fluxū maticū: aut ab alio mēbro: et sic ad fluxū illius mēbri reductur.

Inquit Hippo. qui est in pueritia lenis nature: aut dure: est apud senectutem econtrario: sed qui est lenis nature semper in adolefcentia non conuenit ei in senectute assiduatio eius.

Inquit Hipp. scilz secunda particula aforismorum illo aforis. 20. scilz. Quibus cūq: iuuenibus existētibz. Considerandum q iuuenes possunt accipi dupliciter. Vno modo proprie. Alio modo large. Dic large accipiuntur: et ideo ad hoc notandum Aui. dixit q Hipp. per iuuenes intellexit et pueros et adolefcentes: ideo reperiuit illud dictum fm partem: sed qz est lenis nature semper in adolefcentia rē. Quomodo autē verificetur dictū Hipp. fm plurimum et non semper a Lōmentatore ibidē declarat.

Et omnis fluxus ventris qui fit post egritudinez vehementem accedens subito est significatio mortis: qm significat corruptionem subitam.

Hoc dictū fuit supra declarātū: et ipse subdit cām dices: qm significat subitam corruptionem et subitum dominium et motum materie preter naturam vt declarabatur.

Differentia inter illum qui ex illo lubrificatiuus est et inter stomachi lubrilitatem significat digestio pauca que est in cibo: cum ergo descendit a stomacho nō moratur in intestinis: imo procedit ad exitum.

Hic ponit differentia inter quosdā modos fluxus ventris. Et primo ponit differentia per signa inter quendam fluxū stomachicum et quendam intestinale. Secūdo ponit distinctionem siue differentiam per signa quantum ad causas diuersas. ibi (Si vō cā.) Cedit pmo q differentiam inter fluxum lubrificatiuum. i. intestinale: et inter lubrilitatem stomachi significat pauca digestio que est in cibo. f. quando est lubrificatiuus stomachus: qz tūc digestio in cibo est pauca aut nulla: sed in intestinali lubrificatiuo est digestio in cibo: qz stomachus non paritur: et tunc Aui. remouet dubiū. Diceret. n. aliquis: quid faciat lubrilitas: et si nō digeritur cibus a stomacho nōne pōt ille cibus morari in intestinis. Et dicit q nō: qz intestinis non est conueniens.

Si vō causa eius est vlcus significant ipsam excoziationem: et illud quod egreditur de significationibus vlcis. Et si est flegma viscosum significat ipsum etiā flegma quod egreditur cum eo et ventositas et rugitus in ventre cum quo sentitur lubrilitas rei grauantis: et in vlcibus per dolorem sub loco stomachi. Qz si fuerit lubrilitas nō ab vlcibz neqz a flegmate imo ppter malitiam complexionis significabit illud priua tū epitus signoz vlcis et flegmatis.

Ponit differentiam per signa quantum ad diuersas causas lubrilitatis stomachi et intestinalis: et p.

Et singulus et accidit habentibus fluxum ventris et ppter habentibus sabbir est significatio mala significans siccitatem facientem arefactionem.

Considerandum q singulus possit fieri in fluxibus ab alijs intestinis et maxime gracilibz per cōmunitatē: sed quando sequitur

ad fluxum ab intestino recto est signum q fit ppter simplice arefactionem et exiccationem et non per cōmunitatem cum distet a stomacho plus q aliquod intestinum.

Et cum cibatur habens ventrem debilem et non additur pulsus eius: tunc non cures eum.

Et cum cibatur habens ventrem. i. habens fluxum ventris: sicut enim spleu est nomen egritudinis et membri sic et venter. causa buius est. nā significat ex hoc q mēbra nō recipiunt nutrimentū: aut ppter multā debilitatē aut ariditatē: et iō nō cures eū: qz moritur mox tūc solis pronosticiis sunt dimittendi.

Sed tu dices hoc dictum videtur falsum. nā febris est maior morbus q solutio ventris: et tū cibatur habens febrem et nō cōfortat: nō tamē ppter hoc est mortale. Dicendum illud esse verum ppter causam dictam: non tamen est simile de febre et fluxu ventris. nam in febre natura tota est sollicita in materie educatione: et ideo quandoqz cessat ab agendo in cibum: sed in fluxu hoc non accidit maxime in fluxu dicto malo: et ideo etiam aliqua febris est in qua nā non est sic occupata sicut est in febre ethica: et iō si eo pulsus ex cibo nō additur significat etiam mortem.

Et habens ventrem moritur paulatim cum casu pulsus eius et fit vermiculosus aut formicans et est cū hoc viuus et intelligit: deinde destruitur pulsus eius ipso viuo deinde moritur.

Et habens ventrem id est fluxum ventris. Considerandum q ex hominibus quidam moriuntur cū mētis alienatione et permanētia pulsus vsqz ad horam mortis: et isti sunt qui moriuntur ex morbis mortalibus materialibus ex quibus cor aut cerebrum inficit sicut contingit febicitatibus pluribus. Ad vltimū enim hora mortis cū materia mouetur cōtra naturam ex virtute dierum creticorum vel non creticorū fit tunc magna pugna: et ideo quia tūc virtus toto posse suo conatur apparere pulsus: sed qz subito vincitur: et iō incontinenti subito cadit virtus et pulsus et moritur. sed qz materia mouet et inficit cerebrum et spiritus cordis ideo mēte alienantur. Quidam vō sunt homines qui moriuntur cum bonitate mentis et cum casu pulsus precedente vt isti qui moriuntur ex paulatina siccitate membrorum ab q materia humoralis que facit morbum: sicut enim calidum paulatine consumitur a suū humidus: sic in extremis paulatine deficit: quia vō pulsus prius deficit in extremis q in principio: ideo ex paulatina cōsumptione accidit q pulsus quandoqz ab extremitatibus recedit ipso viuētibz: et qz ibi non est materia que spiritus inficiat: ideo cum bona mente manet: et hoc multotiens accidit in his qui moriuntur ex ethica vel fluxibus ventris longis aut alijs morbis paulatine cōsumētibz: nō tū multa est materia in partibus cordis et cerebri.

Et scias q ille qui egerit species diuersas scilicet cholericis et spumosis et species pingues: et non debilitatur: non oportet vt ipsos constringas et perducas ipsos per illud ad egritudines difficiles et egritudines malas fraudulentas.

Hoc est manifestum ex dictis sen quartadecima. Et verificatur hoc dictum quia si non virtus est signum q cretice aut bonitate expulsiue ille materie expelluntur: et ideo ex retentione accedit nocumentum rē.

De signis.

Cap. 3^m.

Scitur q quādo fuerit vrina in febribz cholericis alba cum incolumitate signorum in fitione rationis et defectu soda et similibz: tūc caue excoziationem intestinoz.

Superius Aui. determinauit de diuersis modis fluxus ventris facti ppter cibaria: aut aerem continentem: et qz talia signa sunt nota: ideo ponit signa fluxus facti a mēbris. Et pmo ponit quedā signa auctoritate aliorum. Secundo in speciali exequitur. ibi (Amplius differentia.) Tercio addit quedam ad complementū signoz huius tractatus. ibi (Quando accidit hñtibz vlcera.) Considerādū q materia cholericis febribz cū declinat ab vrina tendit aut ad caput aut ad alia determinata membra aut ad intestina vt p vtrē educat. Si vō vadit ad caput qz cognoscit cū fit soda. vel vadat ad alia membra quod ponitur cum dicit. et similitum. tunc caue rē.

Amplius differentia inter cerebrale et stomachicum est quoniam stomachicus ordinez nō hz neqz horas p seipm in quibus crescat: imo est fm regimen.

SS1

Gentilis

Chic in speciali requiritur. Et primo requiritur de signis stomatici po-
nes differentiam inter cerebralem et stomaticum. Secundo ponit si-
gna fluxus cerebrales. ibi (Cerebrales). Tercio ponit signa simul
epatici et meseraicis. ibi (Epatici). Quarto ponit signa splenetici.
ibi (Plurimum aut). Quinto ponit signa intestinalis. ibi (Intestinalis).
Sexto ponit signa facti ex corpore toto. ibi (Oppilatus). Se-
ptimo ponit signa facti ab intestino recto. ibi (Alibis). Quod dicit
in prima patet. Considerandum quod Avicenna notat dicit per seipsum quod
forsan per accedens fluxus stomaticus posset habere horas in quibus
cresceret sicut dictus fuit in fluxu stomatico facto propter reliquias
medicinas. Si fluxus stomaticus iquantur esset humoralis posset
habeat periodos habere: hoc tamen non est de per se: quod fluxus stomaticus
per se talis est et non humoralis per se.

Chaec si digestiva est debilis egredit sine digestionem.

Chec debilitas potest accipi aut proprie aut communiter ut exten-
dit se ad corruptionem et ablationem. Si proprie tunc dicitur exponi si egre-
ditur sine digestionem. scilicet completa. Si coiter tunc pro corruptione et
ablatione dicitur exponi sine digestionem. scilicet aliqua.

CEt si sunt retentiva et expulsiua simul debilis egreditur
velociter. Et non egreditur plurimum subito: imo frequen-
ter eleuatio paulatim: et plurimum eius est ex frigore.

CConsiderandum quod quando retentiva et expulsiua simul sunt debiles
in stomacho: tunc cibo existente in stomacho statim aliquid egre-
ditur propter retentiu debilitatem: sed id non potest esse multum: quia
expulsiua est debilis: sicut manifeste hoc videmus fieri in euacua-
tionibus symptomaticis malignis in quibus quando retentiva et expul-
siua debiles sunt debiles: id egreditur aliquid subito propter retenti-
ue debilitatem sed parum: quod expulsiua non est potens: sed in cretici euacua-
tionibus multa quantitas egreditur propter expulsiue fortitudinem:
cuius operatio est cretica expulsio. Quomodo autem exprimensio fit
ex frigore superius declarari habet in principio capituli.

CEt si est debilitas non in digestiva egreditur quod
egreditur: non priuatum digestionem totam: imo egreditur
habens digestionem quadam secundum tempus more in stom-
acho. Et cum illo quod est a lubricitate humores egredi-
tur humiditates: et cum illo quidem qui fit a lubricita-
te ulcerosa aut botboria sunt signa ulcerum stomachi
et vomitu corticali: et botbori in ore et dolore.

CEt si est debilitas non in digestiva: sed supple in retentiva egreditur
quod egreditur non priuatum digestionem tota scilicet secundum omnem partem: que
admodum declaratum fuit in principio capituli. Considerandum ta-
men ut supra sen. 12. declarabat: retentiva stomachi duplex habet
tempus. Unum in principio digestionis usque ad principium aper-
tionis stomachi: et quando ista contentiva deficit: nullus cibis per-
fectam habet digestionem sed incompletam. Aliud est tempus co-
tentive a principio aperitionis usque ad completum exitum: et quando talis co-
tentiva debilitatur illud quod egreditur non est totum id digestum: ut fuit de-
claratum in principio capituli. Considerandum quod in viceribus stomachi
possunt fieri botbori in ore propter coitatem adinueniem.

CEt Hippocrates quidem iam dixit: illis qui intestinorum lu-
bricitates habent vomitus est malus: et hoc iudicium
occultam habet causam.

CEt Hippocrates quidem iam dixit. scilicet quarta particula aphor. 12. illo aphor. 12.
Quibus ventres lenterici hyeme superius medicari malum. Et hoc
iudicium habet causam occultam. scilicet in hoc capitulo. sed manifestam
infra secundo tractatu secundo capitulo. ubi Avicenna inquit. verum
etiam materie huius egritudinis cum vomitu est difficilis et mala: et per
quod raro euacuat vomitus flegma descendens ad intestina.

CCerebrales autem plurimum est post somnum longum:
et est conseruans paroxysmos: et cum eo sunt signa ca-
tarrosum et corruptionis cerebri.

CConsiderandum quod Avicenna dixit longum: quia somnus tempera-
tus propter digestionem quam faceret in materia posset fluxum
cerebralem abscindere. huius autem causam exquire in questio-
ne quam disputauimus contra eos qui tenent in vigiliis secundum cere-
bri meliorem digestionem fieri.

CEt in libro Algarab. Cum apparet in lubricitate in-
testinorum super costas aliquid simile ciceri: et quocumque vi-
na et multiplicat: moritur eger in ipsa hora.

CEt in libro Algarab. illi auctoritas: aut forsitan est liber festine mor-
tis. hoc dictum apud me est occulte verificationis sub fuga. Ita ac-

Super tertio

cidetia possunt fieri a materia venenosa que intestina et partes il-
las perstruit: et est pres vine: ex quo significat quod epatica pericula-
ta est. que est nigra materia ad costas propulsa pustula facit nigra:
unde ciceri nigro assimilatur: quare mortale est.

CEpatici vero signa iam diximus in capitulo egritudi-
num epatis. Et similiter eius qui fit ex meseraica. Plu-
rimum autem splenetici est melancholicum: et iam diximus
in capitulo suo. In seculo autem iam diximus
quid in illo sit de signis malis et saluis: et distinguimus
ipsum ab epatico: et illud per id quod scitum est quod
est apud dolores eius et dispositiones ipsius egredien-
tes a natura in capitulo egritudinum splenis: et in hoc
ipso et cum dicte sunt expulsiues epaticae.

CIsta patet. Considerandum quod de fluxu seculo locus est Avicenna.
quando loquebatur de splenetico: quia spleneticus fluxus seculi-
tus dici potest: sed fluxus seculi tus proprias habeat causas dictas
superius sen. 14. tracta. 4.

CIntestinales autem qui sanguineus est: et qui non
est sanguineus significat dolor: intestinorum et punctu-
ra et diuersificatur ab epatico per illud quod scias: et
hoc quod ille est plus: et habet paroxysmos et vices: et ois
paroxysmus est deterior illo qui est ante ipsius et mani-
festior: et eius nocumentum in superosibus corporis
est vehementius: et signa corruptionis epatis cum eo
sunt magis apparentia.

CHic requiritur Avicenna de signis intestinalis fluxus. fluxus autem ille ut
supra dicebat erat: aut cum excoziatione aut sine. Primo ergo ex-
coziatione de eo qui est cum excoziatione. Secundo de eo qui est sine: et dicit
ille qui est lubricificatus. ibi (Differetia autem que est inter illos).
Prima in quatuor. nam de fluxu excoziationis nos volumus cognos-
cere: aut suscipere sue causas: aut sui locum. scilicet in quo est excoziatione.
Primo ergo de fluxu intestinali docet cognoscere quosdam modos et
causas. Secundo locum. ibi (Et scilicet locus). Tercio resumit signa quod signifi-
cat super diuerso fluxu excoziationis et diuersitate eorum. ibi (Et scias).
Quarto resumit signa fluxus stomachi ut quodam modum illius de-
claret. ibi (Et signum fluxus stomachi). Prima in duas. primo docet
distinguere iter fluxus intestinalis et epatici. Secundo ponit signa
intestinalis. ibi (Et scias quod dispositio). Considerandum quod fluxus epa-
ticus differt ab intestinali. primo quod epaticus est plus. et causa est: quod
epatica est melius quod plus aggregat humores: et hoc est paroxysmus
secundum diuersitatem aggregationis humorum qui tandem emanant. Differt
et quod in fluxu epatico semper secundum paroxysmus est deterior primo.
et causa est. nam semper in fluxu epatico malitia et debilitas preedit ad-
dedo: sed in fluxu intestinali non fit: aut si preedit: quod fuit ad testi-
na multa materia et inducit paroxysmum fortis doloris propter vicer-
ra: et quandoque parum post fuit aliud parum et non sic videret: et ideo non
seruat illi ordinem in malitia accidentium ut sensus demonstrat.
Differt et quod nocumentum epatici in superioribus est magis manife-
stum: quia epatica partibus plus alligatur: sed nocumentum intesti-
nale est magis in partibus inferioribus ventris: possemus tamen
partes superiores intelligere partes hypochondriales: sed per presen-
tiores intelligamus presens summis et iliacas: et est verum ut patet.

CEt scias quod dispositio doloris et puncture et alcuratibi
est malus ad quod redit.

CHic requiritur de signis fluxus intestinalis: et maxime de eo quod est
cum dolore. Et primo facit hoc addens quedam. Secundo ponit signa
fluxus stomachi cum viceribus. ibi (Et exitus). Tercio ponit signa dis-
positio doloris et puncture et alcuratibi: id est abrasionis et proprie
superficialis est malus ad quod redit. scilicet in significando vlcera in-
testinorum siue fluxum vlcerosum vel abrasum.

CScias ergo quod cum inuenitur quod est ex intestinis
proculdubio sed cum eius priuatione quandoque fit etiam
ex intestinis: et excoziationem et fluxum san. puri ab in-
testinis significant etiam dolor et punctura. Et quan-
doque est fluxus sanguis ab aperitione venarum et est cum
eo excoziatione cum excoziatione fit. Et quandoque est exul-
ceratio in primis: deinde sequitur ipsius fluxus san. Et signifi-
ficant quod ipse est intestinalis alcuratibi et abrasio.

CScias

CScias ergo qd cum inuenitur. f. dispositio doloris et puncture qd est in intestinis. f. fluxus: qd priuatione eius. f. doloris et puncture et. quandoq; fit erit ex intestinis. f. fluxus non tamen excoziationis et. Considerandum qd vlcus intestinum aliquando aptum est facere eradicationem: non tamen facit eam ad huc: ideo si debet dici abrasio post horam. i. cu pesserit: et est lubricitas dolorosa sup. ex dolore existente in loco nolo. f. ventris ubi est vlcus.

CEt quandoq; est vlcus eradicabile adhuc: quare non apparet alcurathi nisi post horam: sed est lubricitas dolorosa in loco nolo: et est quantitas eius quod egreditur pauca et continuata et longi temporis.

CItud dictu pot referri ad signa excoziationis intestinalis absolute vt dicat significat qd est intestinalis alcurathi. i. abrasio: et est quantitas eius qd egreditur et. hoc dicit ad differentiam epatici. nam in epatico quantitas que egreditur est multa: sed in intestinali est pauca et etia continuata: qd propter vlcera statim cum aliquid de materia fluit illud expellitur: ideo videt expulso quasi primum. sed in epatico non sic accidit. Alio modo potest ista littera referri ad illud qd statim dicit. nam vlcus intestinum est eradicabile. i. aptum facere eradicationem: nondum tamen eam facit: debet tamen illa facere: hoc est qd vlcera sunt parua: attamen cum materia ulceratiua superfluit erit paucum continuum longi temporis quousq; vlcus eradicatione faciat non tamen postea cesset.

CEt exitus corticum in fluxu sine excoziatione significat qd est in stomacho. in eo quod sequitur ipsius et significat ipsum dolor stomachi et illud quod scilicet in suo cap. Et scias qd alcurathi et excoziatione sunt due significationes vltime ad signanda vlcera: et quando sunt cum hoc fetidi odoris significat corrosionem: et si sunt cum illo fetore melancholie tunc qd sit cancer.

Chuius dicti ca supra declarata fuit in fluxu corticali. dicebat enim superius qd stomachus non est membrum aptum excoziari.

CEt scitur locus vlcis aut lesionis per exitum sanguinis. Et ex loco doloris vtrum sit supra aut sub eo. Et ex eo qd est supra doloris. nam dolor gracilibus est vebemens coicans membris superioribus. Et ex corticibus aut sint subtiles aut grossi: quoniam grossi temp sunt a grossis: et subtiles sunt plurimum a subtilibus: et magni sunt et plurimum ex grossis: et parui sunt ex gracilibus. Et ex permissione quoniam vebemens permissio cum eo qd egreditur significat qd vlcus est in superioribus et separatim ab ea significat qd ipsius est in inferioribus. Et multoties fit in illo qui est in inferioribus et in ano vt sanguis eius egrediat an egestionem. Et ex tempore qd est iter doloris et ascellatidem: quoniam si est tepus plixum tunc est in gracilibus. Et ex dispoie eius qd ipsi associat ex egestionem: quoniam si est chilozus aut simile aque carnis tunc est in gracilibus. Et ex fetore quoniam illud quod descendit ex gracilibus est magis fetidum. Et ex dolore quoniam dolor eorum est vebementior. Et ex sanguine qd quandoq; egreditur: quoniam est in gracilibus lauiatius non permixtus cum ipso stercore.

CHic ponit signa docet distinguere locu vlcis: an sit in intestinis gracilibus an grossis. Et p^o est p exitu sanguinis: sup. qd a superioribus egredit in multa quantitate cum sint ibi plures meralce. Secdm p^o et tertiu. Scilicet quartu signu est a corticibus. f. an sint subtiles an grossi: qd grossi sp a grossis sunt. et subtiles qd sunt plurimum a subtilibus. et dicit fm plurimam: postea aliq; corer subtilis erire a grossis. Quintu signu est ex permissione. quato enim alicui exenti associata p logioria sibi associant: tato sibi magis admiscet: vt sepe de inferioribus. vt p. c. 4. et 6. ca. i. dicit Bas. Et qnq; cu est vlcus in inferioribus: testinis egredi non permiscet: et io qd magis labilis an mae applicatione egredit. Et ex tpe. p^o huius ca. Circa septimu signu et circa nonu p^o consideradu qd in intestinis gracilibus non reperit pprie feret res chilosa que est alba. si ergo sanguis ex vlcere emanans illi miscet: dicit non multus stercore: qd non est stercoreus. f. dicit lauiatius ppter albu colore que ex chilo acq^o fluit: postea tñ erire lauiatius

ppter coitatem epatis. Et ex fetore. Consideradu qd membra quanto magis sunt spermatica tato magis excoziatione feret: qd illis magis opposita: et ideo multam oportet esse caloris extraneationem. Gracilia autem intestina magis spermatica dici possunt qd grossa et grossa magis carnosa. ppter aliud et cotingit hoc: qd corer qui a subtili intestino eleuat diutius inozatur.

CEt scias qd quando egritudo est vlcus et est chronicus et illi quod egreditur est quantitas amplius non est dolor: sensatus: tunc vlcus est plurime fordis. Et differentia quidem inter vlcus fordidum et corrosiuum est: quoniam corrosiuum est vebementis doloris: et qd egreditur ex eo est vebementioris fetoris et est declinans ad nigredinem et minus: et ex fordidum est virulentus aquosum et est declinans ad albedinem et est grauis odor. Et quando egreditur post alcurathi san. plurimus significat qd vlcus profundatur et egritudo fit fortis: et finitur illud quod est super faciem intestinum et peruenit ad partem intestinum. Et multoties sunt post apostemata que preterierunt vlcera et significantur p dolores eorum et reliqua que dicta sunt de signis fm qd ipsa sunt apostemata.

CHic redit ad ponendu signa fluxus intestinalis cum vlcibus et excoziationibus. Et pmo facit hoc. Secdo ponit signa culasam modi fluxus stomaci. ibi. Et signu fluxus stomaci. p^o p^oia in duas p^omo ponit signa fm diuersitate accidentiu. Secdo fm diuersitate causarum. ibi. Et multoties. Considerandu qd in vlcere plurime fordis ia est facta destructio sensus membris et fordes totu ibibit membrum: et io non est dolor sensatus: vlcus tñ corrosiuum pp corrosionem est multi doloris: et pp corruptionem vnde fit corrosio est multi fetoris qd egredit: et pp corruptionem et ad nigru declinat: maxime quando vlcera est cancerosa: et est minus. f. qd fordidum.

CEt multoties quidem sunt vlcera propter causas alias ex eis que diximus.

CHic ponit signa fluxus vlcerois vel excoziationis fm diuersitatem causarum. Et pmo ponit signa vlcera tui. Secdo excoziationis. ibi. Et excoziatione. Dicit qd multoties sunt. f. vlcera ppter apostemata que terminant ad vlcera rampedo. Et multoties et. que diximus. f. sup hoc caplo vt ppter rupturam venae: aut pp medicinas vlcera: sicut est pulpa colloquintide.

CEt si excoziatione est ppter aptiones venarum pcedit ea euacuatio san. puri cui est permissio quedam. Et qnq; est cum ea dolor. Et qnq; non est cum ea dolor. Et qnq; sunt cum ea periodi: sicut fit et in ea que non accidit ex intestinis et antecedunt ea signa replonis. Et si fuerit ab hemorroisidibus et rebus cancerosis in superioribus intestinis putrida erit et cum ea erit sanguis niger et fiet paulatim continua fm replone corporis et eius euacuacione. Et si fuerit ab humoribus salsis et baurachis aut grossis viscosis significabit ea euacuatio eaz pcedens et euetus vetustitatis et rugitus et priuatio tincture in egestionem: et illud quod sentit de re eradicata ex loco: et erit dolor. q. insepabilis qd non pmutat ad horam et sentit cum ea. q. grauedo et admiscet alcurathi flui. Et si fuerit a cholera excoziatione eius significabit eam etio ipsius pcedens et permissio alcurathi si fuerit: aut egestionem corruptionis tincture eius. Et similiter melancholia mala et salua significat pcedens illius ordis melacholie. Et permissio ad illud quod egreditur acetosa in ordine bulliens super terram: aut seculenta nigra non acetosa in odore neq; bulliens sup terram: et est cum ea turbatio vebemens: et quandoq; pducit ad syncopim.

CHic ponit signa intestinalis excoziationis fm diuersitate causarum. Et pmo facit hoc. Secdo addit quedam. ibi. Et scias. p^o p^oia in quibus sicut qnq; modos signor ponit: et ea sunt plures: et signa que in

Gentilis

testinis quinq; picularibus tangit simul tñ. Scda ibi (Et si fuerit ab hemorroidibz.) Tertia ibi (Et si.) Quarta ibi (Et si.) Quinta ibi (Sistit melicem.) Dicit p q si excoziatio est ab aptione orificioz venaz talē aptione sequitur cū sanguis plurimi vel pluri hñtis tñ aliquā pmissionē. f. rez corruptaz. ppter cās alias zc. f. qz iste sanguis retētus fuit. aut pp dimissionē exercitūz aut mēbz abscissionē zc. z ideo in aliqua pte aliquā acquisiuit corruptionē. Qñq; est dolor zc. Nam si orificia venaz sint ex natura solida in aptione accidit dolor. si vō sūt lara nō est dolor. Altr ē hoc pōt accidere fm maiore z minore aptione. Et qñq; sunt piodi cū ea sicut zc. nā sicut in quadā solone que nō sit ab itetis f. mā aliūde fluere vt ab epate vel cerebro f. aggregationē mē piodi sūt. sic in fluxu talis sanguinis q sit ab aptione orificioz venaz. Et antecedit eam. f. excoziationē ab aptione zc. Et si fuerit ab humoribus salis aut grossis viscosis. f. putridis. vel grossis viscosis. f. qui cū eradicant vulnē rāt. Et cūctus vctostatis zc. ppter puerfionē flegmatis in vaporē zc. p. Et si fuerit cholere pmissio. f. cholere alcurathi. f. cū alcurathi vel pmissio alcurathi cum cholera si fuerit. f. alcurathi qz possibile est q nō dñ sit. Aut sup. significat illā excoziationē egeffionē. i. p egeffionē corruptionis. i. habentē corruptionē tincture eius. f. cholere. Sistit melicaz. f. excoziationē malā. p. cecissio. f. eūnis melie. Ordinis illius. f. boni vel mali. Et pmissio acerosa: qz ex aceroso humore. Ad illud quod egreditur. f. de fece. vel alcurathi in ordine. f. mala. Et declarat ebulliens zc. als in ordine est littera plana. Aut feculēta zc. etiā dñe supple nō sit malo zc. vel odore. Et est cū ea. f. qz est acerosa bullies sup terrā purbatio zc.

Et scias q si cā dissinterie est stans ad huc z egreditur cū alcurathi: verbū gratia cholera: aut melia: aut san. calidus: aut flegma putridum: aut vitreus: aut sterens siccum: tunc egritudo est in via additionis ppter inseparabilitatem causē. Qz si absconditur illud z remanet aut alcurathi z abrasio z similia: tunc causa iā abscissa est z remanet causatū z impressio pueniens ab ea: qre opz vt tu intendas ipm solū cū curatione.

Hic quēdā cā. ponit pserē ad curationē nō par. Et dicit q si cā dissinterie est stas vel facta. i. fixa remanēs: qd appet qz cū alcurathi egredit. Cōsiderādū q remanēt cā dissinterie itentio est ad cā educēdo pbiēdo z remittēdo. q si cā remota remāsit im pressio tñ itentio solū est ad id cōsolidando z cōstringendo.

Et signū fluxus stomachi sanguinei est q facit sequi excoziationē dolorosam aut fluxum frequētem: deinde destruit cū eo appetitus z subvertit aīa z perducit ad abrasionē z alcurathi z interficit multoties. Factus at subito sine dolore plurimo z absqz nocumento sequenti ipm in appetitu z alijs est saluus.

Hic ponit signa cuiusdā stomatici fluxus. Et pmo facit hoc. Scd cūdo ponit signa cuiusdā itestinalis fluxus de quo non dixerat. ibi (Et si est a grossitudine.) Dicit pmo q signū fluxus stomatici sanguinei est qd facit seq zc. f. qñ sunt in stcho vicera corrosua. aut fluxū frequēte pp corruptā mām ab illis emanāte. Factus aut. f. stomaticus fluxus sanguineus sine dolore zc. Et est salu: qz a forzi expulsiua. vñ sup: sen. 13. de vomitu sanguis ex sana virtute. z ppter hoc est multoties in vomitu duaz libaz. v. g. transillitas. sic autē est de vomitu sic de fluxu pōt intelligi.

Et si est a grossitudine fecis significabit ipm dispositio fecis z eius euētus cū incisione fecia sup ipsuz z sedatio doloris cum lenitas adest nature. Et multoties egreditur succus sepatus a fece cū igrossatur z alleniā pp cām que ericcat ipsam z estimat q sit fluxus: qre retinet z in ipso est mors. Et signum illius est vt nō sit aliquid eius cū lenitas est nature z separatio fecis z vt antecedit fer: deinde egredit post illud fecis paz. Sz diuisio illa que est ante ipsum z plurimum ipsius egreditur ante fecem que excoziat.

Hic ponit signa cuiusdā itestinalis fluxus excoziatiui facti a grossitie fecis: de quo supra in capitulo causarū fecit mētionē. Et dicit q si fluxus ē cū excoziatiōe z est cū grossitudine fecis significat ipz dispositio fecis: z eius fluxus euētus est qñ antecedit fer super ipm ite stinū: z dolor sedat qñ materia est leuis. f. tam ex parte exitus qz

Super tertio

leniter erit: qz ex parte materie vt cū fer est lenis. Multoties tñ succus fecis. i. pars subtilis fecis egreditur separatus a fece. Cū ingrossat. f. fer p separationē sue succose partis. Et alleniā. f. dolor z fluxus pp cām q ericcat ipsam. f. fecē: illa est separatio subtilis partis ei: q ericcata minorat z remanet: vñ non vt qd sit id nisi fluxus scilz aliqz lubrificatiū itestinalis qre pstringit: z in ipso pstricto est mors qz retinet fer. Et signū. Vult hic Alui. cōplere dicta signa facta a grossitudine fecis excoziatiū z dicit. z signū eius. f. fluxus vlti est q nō sit aliquid eius cū est lenitas nōe. istud itēz dicit mag piculariter. z sup. ē separatio. i. expulsio sua lenis fecis. f. toti: absqz b q sepef. z vt antecedit fer. f. dura in exitu. Deinde parū post illud fecis. f. egrediētis. egredit. f. res q egredit a corpe. Sz diuisio illa. i. separatio fecis in pte succosaz z grossaz q est aut ipm. i. fluxum factū a grossitie fecis supple sic se bz: z p qz plurimum ipsius. f. succi fecis egredit ante fecē. f. grossaz. q ipz. f. itestini excoziat: succus q fecis egredit ante fecē grossam: sz illud qd egredit p excoziatiōe factā a grossa fece egredit post grossū fecis: imo in exitu excoziat: post suū qz exitū dimittit excoziationē: ex qua post fecē venit mucus vt sanguis. Intellegidū tñ q simul cū fece venire possit. Et qñq; sanguis egredit ante fecē: vt declaratum fuit hoc. tamen est qñq; sed illud quod hic dicitur est vltimum.

Differentia aut que est inter illū q lubrificatiū est z iter lubricitatē stomachi significat digestio parua et stens in cibo: z qz descēdit a stomacho nō morat in itestinis: imo pcedit ad exitū. Si aut cā eius sint vlcerā significat ipsum excoziatiū cū eo qd egreditur de significationibus vlcerū. Et si est illic flegma viscosum significat ipsum ē flegma qd egreditur cū eo z vctostas z rugitus. Et in flegmatico sentitur lubricitas rei granantis: z in vlceroso sentitur dolor sub loco stomachi Et si est lubricitas nō ab vlceribus neqz a flegmate imo ppter malitiam complexionis significat illud puiatio exitus signorum vlcerum z flegmatis.

Hic Alui. determinat de fluxu itestinali sine excoziatiōe vel vlcerē: qz fluxus lubrificatiū: z ponit dñam iter eū z stomachicū: z sūt illa eadē verba q dicit Alui. supra: fuerūt tamē superius incidenter z superflue posita: forsā vel transferentis error: fuit.

Oppilatiū aut z liquefactiū significat cursus in seipsis z denudatio significationis necessario facietū fluxum sup ea z inflāmatiō corporis z caliditas eius z comitātia febris minute z diuersitas coloris z essentie z fetor odoris. Qui ergo est ex liquefactione est virulē tus aquosus: z q est ex liquefactione adipis est virulē tus grossus sicut in vlceribus cum pinguedine z colore diuerso: deinde sit eius essentia adipis absqz diuersitate in substantia sua neqz in essentia sua: z similiter est dispositio liquefactionis carnis rubee nisi qz prius tur pinguedine: z est postremū eius feculentū colorē.

Hic nō determinat de signis fluxus facti a corpe toto fm semitā crissā: qz sunt nota ex dictis. 4. cā. sen. 2. Signa ē facta pp fortitudinē expulsiue sūt nota: qz est pstātia vñ: sicut qñ egerunt res diuerse: z nō debilitat corpus. Signa ē fluxus facti ppter prentue debilitatē sunt nota: siue cā illius sit timor siue pñis. Ponit aut signa fluxus facti a toto fm semitā liquefactionis: aut fm semitaz oppilationis: aut fm semitā repletionis. Primo ergo ponit signa duoz pmoz. Scdo terz. ibi (Factū aut.) Dicit qz oppilatiū zc. significat cursus. f. fluxus. in seipsis. i. dispositiōbz qz in oppilationibus z liquefactiōbz. z denudatio. i. puiatio significationū. sup ea. f. mēbz oppilata vel liquefacta. z inflāmatiō corporis. z hoc maxime ad liquefactionē. comitātia febris. i. minute vel ethice vel liquefactiue. z diuersitas coloris. qz aut corporis color diuersificet color erētis. f. simul z succulsiue qz simul et caliditate colliquate diuersa liquefiūt z occurrūt succulsiue ē vt notū est in oppilatiōe ē cū aggregent humores diuersi: opz qz diuersificet in colore illud qd egredit: ergo ex liquefactione est virulētus. f. in principio aquosus qz subtilis. ppter ea qz res magis apte eliquari a corpore tūc educunt. iste aut sunt subtiles z aquose ptes humorū vel humiditatus quēdamodū sumis. 10. tera. in fine: sc febris colliquat corpus colliquantur caro sup capula sicut ab ista emanat in pñ: subtile z aquosus deinde pingue postea carnosus psumis: sic in colliquatiōe febris

febris? cū scilicet liquescit pinguedo est cū colore diuerso: qz est co-
lor piguedinis: et color alterius exētiis pcedēis: deide cū pcedit:
qz in piguedo edacit: sit et. l. illi exētiis eūtia adipis rē. sū ē dispo-
sūto rē. qz est virulētus rē. nū qz rē. sic caro rubea: vt caro lacer-
toz que piguedinē nō hz: et postremū hui? fluxus coloris fecu-
let: qz coloris nigri grossi sicut fer ppter multā adustione. Cō-
siderandū tū qz istū ordinē salte manifestū in oibus corporib? non
debes attēdere: nā sunt qdā corpora macra ex qb? a febrib? colli-
quantis parū vel nihil piguedinis in exētiis apper: sunt vō qdā
pigua a qb? multū piguedinis emanat: quēadmodū hoc vides in
exēptor: ex carnib? u. suis syluestrib? nihil aut paz supra ignē ema-
nat: ex carnib? vō porcelli domestici multū: vt. io. terapē. in fine.

C Factus vō a supfluitate z repleione quā natura ex-
pellit ex corpore pp illud qz dcm est de causis attra-
hentib? supfluitates z repleione signant cāe: z qñqz
signant ipm qz euacuatum est sanguis purus mūdus
cū multitudine sine dolore: z nō facit sequi mollifica-
tione z debilitate z habet paroxysmos.

C Hic ponit signa fluxus facti a corpore toto fm semitā expulsi-
onis: que repleio sit pp dimissionē exercitū vel pp mē-
bz abscissione: huc pp dimissionē cōionis: huc pp paucitātē resolu-
tionis sicut sit in spissitudine corporis: huc sit pp cōpōnē nauseati-
ue satietatis: oia enim ista sunt signa cause sue: z p.

C Alzabir aut diuisiones signant illud qz egredit ex
eo qz videt: z cāe reperte ex frigore adueniente: aut ex
fessione sup durū: aut ex hemorrhoidibus z ragadōz z
alij: z qz pcessit ex fluxu z excoctatione: aut nō pces-
sit. Et sicut errat qdā in ipso si fuerit illic fer rēta le-
dens z dolore facies z mittēs succū exstimates qz est
curfus alzabir. Similr errat cū qñqz egredit curatbi
sicut flegma z exstimate qz sit zabir flegmaticū: nō opz
ergo vt decipiaris in hoc: imo opz vt attēdas cām ex
oi parte fm qz scilicet. Et differentia inter vlcera eius
z vlcera intestinoz que sunt sup ipm est: qm in illo qz
fluit ex recto est fetor: aut nō est in eo fetor.

C Hic determinat de signis fluxus vētris facti ab intestino recto.
Ille aut ponebat duplex. s. cū dolore z vocal alzabir: z sine dolo-
re. Et nō ponit signa ei? qz est sine dolore: qz sunt nota. Ille. n. fluxus
hiebat pp expulsiōē repletiōis a toto: de hoc aut dixit. Et p
ponit signa illius. Scdō ponit quōdā errores. ibi (Et sicut errat.)
C Dicit p qz signa alzabir. i. fluxus ab intestino recto cū dolore. di-
uisiones. i. modos fm diuersitatē cām signant illud qz egredit ex
eo qz videt: an sit cholera: an flegma: an alia mā que sit illi? cā. Et
cāe rē. aut nō pcessit: sed supplē pcesserunt alie cāe. C Et sicut.
Cōsiderādū qz qñ fer emittit succū z grossities remanet: qdāz er-
rantes estimat qz alzabir sit curfus. i. intestinalis qñ lubrificatiū? z
nō sit pprie alzabir: z sicut ille error accidit: sicut accidit alij error
qz alij appet abasio sic flegma: z videt qz sit tbenasmo ex fle-
gmate qd facit intestinū laborare in expulsiōe: z id opz qz in hō
decipiaris: nā qñ est abasio: z tu existimas qz sit alzabir: tūc curas
cū medicis foris absterisio. ista aut multiplicat abasione. Cō-
siderādū post qz in eo qd fluit ex recto nō de nēitate est fetor: qz
ppinquū vici: s. in eo qd fluit a supiorib? ē fetor pp oppositā cāz.

C Et qñ accidit hntib? vlcera intestinoz z abētib? fluxus
san. vt coagulas san. in vētre eoz scias signa que di-
rim? in caplo hui? egritudinis ex iflatione vētris z fri-
gore extremitatū subito z ex casu virtutis z pulsus.

C Deinde Aui. addit quedā ad cōplementū cognitionis fluxus ven-
tris: z sunt duo dicta nō colligata adinuicē sed sunt separata sicut
aforismi. Scdō ibi (Cū egestio.) C Et exponit sic pmo dictum:
cū ergo accidit illud. i. iflatio vētris: z frigus extremitatū: z scias
sz hī effect qz esset propter hoc qz sanguis est coagulatus.

C Cū ergo accidit illud tūc scias qz cū egestio nigra fa-
cta ab adustione tēdit ad viriditātē: tūc iam nā icipit
succurrere: quare sit viridis: deide citria post stat. Et
scias qz qñqz egerunt res plures nūd? z existimat qdā
qz sit curatbi pp apostema z vlcera intestinoz: z illud
nō est nisi cū pūctura: illud qz nō est curatbi: imo sup-

fluitates humoris. Et scias qz siqz hz fluxū vētris z
strigif? z ipse remanet fm dispōnē suā: z nō aduenit ei
fortitudo sua: tūc cā in hō ē qz corp? ei? nō recipit cibū.

C Hic ponit aliud dictū z forsan qz error fuit hic z vnus: z velis oi-
cere: cū qz accidit id: tūc scias qz cū egestio rē. Cōsiderandū qz
sicut ex calido pter nām pus sit humor citrin? qz viridis z viridis
qz niger: sic ex actiōe caloris nālis sit decessus a glū nigredinis: z
pus sit viriditas: deide citrinitas: postea stat z cessat solo z sit sa-
nitas: hī vey est qñ vides signa bona z marie ex pulsu sumpta:
z virtutē vides addi. Aliqñ eū ptingit qz post egestionē nigra sit
viridis: z post citrina: z hoc ptingit qñ simul z semel oēs ille mae
sunt aggregate in corpore: ita qz nō sit exitus earū per transitū ad
calosē nāle: sz qz vna ad exitū magis stimulat qz alia: sicut viridis
magis stimulat qz citrina: z hī ambe sint aggregate ptra nām. Cō-
siderandū circa scdām partē qz aliqñ egerunt res diuerse plures
numero: z tunc estimant quidā qz sit abasio ppter apostemata z
vlcera: vnde egrediunt res diuerse: z tū nō sentit nisi pūctura: z
nō est alcurit: imo rē. i. facientis pūctionē: qz si esset alcurit pro-
pter apata sentiret ibi vterior z maior dolor: qz pūctio.

C Et scias qz in illo qz ascellat in die plus qz in nocte:
imo accidit ei vt ascellat quotiēs surrexerit appetitus
eius in die. Causa est debilitas stomachi eius. Et cūz
in nocte est plus: tūc cā est debilitas epatis z qz remit-
tit cibū. Et scias qz multotiēs succedit ascellatiōi p h
qz ipa ē hīc subtile z dimittit spissus colica vehemēs.

Cōsiderādū qz dies est tēpus pprie sumptionis cibi: hī qz ascellat
quotiens sumit cibū est signū qz fluxus est stomachicus: nō aut est
tēpus digestionis maxime secūde: vnde vrinā nocturnā maxime
pideramus: z est tēpus multiplicationis humorū circa interiora:
z maxime circa epat qd est illoz sors: si ergo fluxus in nocte mul-
tiplicet: est signū qz est fluxus epaticus rē.

C De cura fluxus vētris absolute.

Cap. 4^m.

Ico in primis qz opz vt inuēt se medici cum
eo qd dicit in cap. supfluitatis fluxus vētris
ex medicinis ebibitis z legant illud in capi-
tulo cum hoc capitulo.

C Superius Aui. determinauit de causis diuersitatibus z modis z
signis fluxus vētris: hic determinat de curatiōe. Et p facit hī in gñali
magis intētiōe habita ad fluxū vt fluxus est. Scdō ponit curā in
spali fm diuersos modos z cās fluxū vētris. ibi in pncipio scdū
tractat? (Jaz scilicet.) Pria in duas. pmo pmitit qdā. Scdō
exequit. ibi (Ampli? dico.) Cōsiderādū qz solone facta a phar-
maco solutiuo sicut ponit Aui. supra pmo cā. sen. 4. in cap. de eo
in quo supfluit fluxus vētris: nos intēdim? ad distractiōē mae ad
pūm in pstrictione z stipticitatiōe: z vltimo si alla nō psumt ipingē-
do z stupefaciēdo sic ēt in de pfolatiōe medicinar? De hoc docet:
sic ēt qñ intēdim? in curatiōe fluxus vt fluxus est cū istis pcedim?:
vt ponit Aui. bene qz dixit Aui. qz illud caplm cū hoc est legendū.

C Amplius dico qz fluxus vētris phibet inquātūz est
fluxus cū stipticitatē facientibus z ingrossantib? māz
z facientib? glutinationē. Et qñqz sunt necessaria nar-
cotica. Et iterū qñqz curas fluxus vētris euz diuerti-
cis z sudorē facientib? z dilatantibus poros z vomitū
facientibus: omnia nāqz hec mouent materiā ad cō-
trariam partem fluxus vētris.

C Hic psequit. Et pmo ponit diuersas itētiōes attēdas in fluxu
vt fluxus est. Scdō ponit itētiōes habēdas piderādo dispōnes an-
nexas. ibi (Cū hī.) Tercio psequit magis spālter. ibi (Et ex retinēti-
bus fluxū.) Cōsiderādū qz Aui. dixit inquātū est fluxus curas cū
his que Aui. ponit. nā si ad cām fluxus intēdim? alie curatiōes eēnt
fiēde: sed inquātū est fluxus curas cū his que Aui. ponit. nā fluxus
inquātūz fluxus curas per pzia. pzia aut sunt aut formalr aut vir-
tualiter: formaliter vt sunt stipticitatē facientia: stipticitatē. n. fa-
ciens per se pzia fluxui: sz per accidē qñqz nō pzie: vt pōt sumi
tertio de simplici medicina cap. 2. distin. 3. aut sunt ptria ex pte
curfus mae: sicut mām declinātiā ad partē ptriā.

C Sed dubitat tu dicit qz fluxus inquātūz fluxus phibet rē. Sed
cōtra fluxus nō potest fieri nisi cum causa: quomodo ergo potest
curari fluxus vt fluxus. Dicendum qz cura ad fluxum vt fluxus
aut est necessitate indicationis: aut qz causa iam est abscissa: ne-

Dub^m p^m

Gentilis

cessitate quidem indicationis quia plus indicat fluxus ut fluxus propter mala accidentia que consequuntur q̄ indicet causa: sicut aliqui plus indicat dispositio febriū ut febriū. intendimus etiam q̄q̄ ad fluxū: q̄ cā iam abscessa est: ut supra Aui. dixit: illud ergo q̄ de curatione in hoc caplo tradit est ad fluxū ut fluxus est.

C Si misceat fluxui ventris caliditas ponant cū eis in frigidantia aut eligantur ex eis in frigidantia in quibus sit stipticitas: et administrantur dilatantia poros et sudorem facientia corpori exterius.

C Dispositio fluxui plura est aut caliditas aut frigiditas aut tussis. Primo ponit causā curationis q̄ fluxui coniungit caliditas. Secūdo q̄ frigiditas coniungit. ibi (Si aut.) Tercio q̄ illi coniungit tussis. ibi (Et q̄ fuerit.) Considerādū q̄ Aui. dixit exterius: q̄ faciēdo aperitionē in frigidatē per accidēs: vō iterius exhiberent calefacient.

C Si aut ei admisceat frigus ponant cū eis calefacientia: et eligant ex eis calefacientia in quibus sit stipticitas. Et tūc sunt plurimū necessaria calefacientia cū digestiua est debilis et cū ē oppilatio ex bu. viscosis: et inuāt se cū eo q̄ dicit in cap. debilitatis digestionis: et tunc plurimū sunt necessaria in frigidantia cū retentiuua est debilis. Et caliditas quādoq̄ adiuuat ad retinendā naturā per hoc q̄ facit penetrare cibū velociter: et per hoc q̄ puocationē facit: et facit sudare.

C habet duas pres. Primo facit q̄ dicit est. Secūdo remouet dubiū. ibi (Et q̄q̄.) Considerādū q̄ cū digestiua p̄fortet cū medicinis declinatib⁹ ad caliditatē: tūc necessaria sunt calefacientia q̄ digestiua est debilis. retentiuua vō inuāt medicinis min⁹ caliditas: et iō declinatib⁹ ad frigiditatē: nō n. intelligēdū est q̄ frigiditas absolute retentiuua inuāt cū iā sit positū q̄ a frigore deficit: attē cū modus coplerionis quo retentiuua vitur plus declinat ad frigus q̄ modus coplerionis quo vitur digestiua accidit q̄ retentiuua plus p̄fortetur frigiditas in comparatione ad digestiuam: nō quidem frigiditas absolute: sed diminute caliditas habentibus stipticitatē.

C Et quādoq̄ facit vinū purū antiquū hoc. Quādoq̄ enim ille qui h̄ fluxū ventris bibit vasa terrea plena huiusmodi vino. vñs post aliq̄: ita ut sit semper ebrius quasi et retinet naturā eius.

C hic remouet dubiū. dixerat q̄ frigida inuāt ad retinēdū fluxū: crederet aliqui q̄ calida nō inuāt: hoc remouēs dicit tē. Considerādū q̄ vinū ex vase nouo terreo acquirit quādā stipticitatē rōne terre: videm⁹. n. q̄ vinū subito alterat et alterat a vase i quo recipit ut fapor vini ostēdit: et nō fit. pp̄ie vas argenteū vel ferreū: quare aliquid stipticitatis poterit in eo ip̄imere: vnde p̄fortet et vñt mēbra interiora et sui penetratione sudare facit: est q̄ bec medicia pueniēs in corpore assueto vino fortia cuius corpore ad intestina manarent humores et fluxum facerent.

C Et scias q̄ dormire est ex rebus magis inuatiuis ei qui habet fluxum ventris.

C Sed dubitat: vñs somnus p̄ferat in fluxū. Et videtur q̄ nō: q̄ est cā additionis m̄e humoralis fluxus: et est cā mor⁹ ei⁹ ad ptem fluxus. s. per ventrē: supfluitates. n. in somno ad corporis p̄fundū trahunt: ut Aui. pmo causā. fen. 4. ca. de sōmia. Ampli⁹ aliq̄ flux⁹ ex somno auge⁹: q̄ post somnū ut est epaticus et cerebialis ut supra. In p̄rariū est Aui. dōm q̄ in curatione fluxus intērio medicis est aut diuertere mām a pte fluxus per fricationes et balneationes et alia: et tūc somnus nō cōpetit: aut intērio eius est resistere fluxui ut fluxus et curfus phibēdo. s. curfus et ascillationem sepius: accidit. n. q̄q̄ q̄ ex multa eleuatione ad scellā iñmus in syncopes cadit: et tūc somnus p̄fert pp̄ illd q̄ oēs retinet eūones: vt. i. causā. fen. 2. c. de his que pueniūt ex somno et vigilia. Ad p̄mū in dñū dōm q̄ nō est iñtentionē Aui. Ad scdm dōm q̄ in fluxu epatico puenit somnus iñtentionē habita ad fluxū ut flux⁹ est.

C Et quādo fuerit cū fluxu ventris tussis dimittat illd in quo est acetositas vehemēs et stipticitas: et sit p̄tentius eis in quibus nō est illd ex cibariis et cibis: ergo eligat frigida et facientia glutinationē. Et illud in eo q̄ est durum: et in eo est confortatio corporis eius qui cibat eo sicut sunt alia. Et nocet eis omne q̄ liquidum est ex forbtionibus et iuribus.

Super tertio

C hic pōit causā curationis fluxū ventris p̄iucti tussis. s. facti ab hūiditate. Sed tu dices cū plurima accidētia possint coniungi fluxui: q̄re magis de tussis q̄ de alijs mentionē fecit. Dñm q̄ iter accidētia que fluxui coniungunt maius accidēs est tussis: nā per motū pectoris mouet lacerti pectoris motu p̄strictio: vnde ad fluxū augendū inuāt. Considerādū tamē q̄ q̄ tussis coniungit fluxui ventris intērio est ad duo. s. ad sedationē tussis: et ad fluxū ventris. sedatio aut tussis fit per medicas que aliquāter ad frigus cū humiditate declinat: q̄ iste sunt medicis lenitiue et phibitiue sensus et p̄erionis m̄e. nō aut intelligēdū est q̄ absolute sint frigide: sed q̄ sint aliquāter in calore remisse: et tales sunt medicis tussis: sicut sunt aliquāter lenitiue et glutinatie medicis: et talia p̄sunt siue tussis sit a siccitate siue ab humiditate: sed intērio ad phibēdū im p̄dimētū cibi p̄ficiēdo cibaria que ex cōmōtione nō labant. talia aut sunt saucis. et oia ligda obfunt: q̄ p̄pter tussis cōmōtione descendunt facili⁹: et ventrē lubricū faciunt.

C Et scias q̄ alrobus dulcia multotiens nocent cōmouendo sitim.

C Alrobus. i. rob: sed rob pro succo accipit. erit autē succus dulcis succus granatorū dulciū mor⁹ et similia. nocet autē: q̄ facili⁹ cōuertunt in humore amarū: et ideo sitim cōmouent.

C Et ex retinētibus fluxū ventris sunt balneū et fricatio per hoc q̄ dilatant poros. Et multotiens attrahit mām ad exteriora corporis ex vnctionibus et fricationibus. Et ex eis sunt olea calida sicut oleū ambetini et similia. Et ex retinētibus fluxū ventris est positio ventosolarū super ventrem. Jam enī expertū est q̄ ventose posite super ventrem eoz qui habent fluxū ventris et excoiationē euz dimittunt quatuor horis restrigūt: et nos iam experti fumus illud.

C hic Aui. sp̄aliter hanc curā erequit. Et pmo per medicas. Secūdo vō per cibaria. ibi (In cibis vō eoz.) Ad p̄mū euidentiam p̄siderādū q̄ medicis que resistūt fluxui ut fluxus est pueniēbāt et erant triū modoz. s. medicis diuertēs ad p̄rariū: et medicis stipticis: et quedā erant narcotice cōpingētēs. Primo s̄ enumerat p̄mas medicas. Secūdo secūdas. ibi (Et ex retinētibus sunt emplastra.) Tercio tertias. ibi (In narcoticis vō.) Considerādū q̄ v̄etofarū appositio affert hoc inuamētū marime tūc q̄ mām fluit ab epate: s. n. sup ventrē ponant illā mām ad vmblicū diuertūt: vnde in diuisionib⁹ Rasis cap. 67. in hoc casu docet applicare.

C Et ex retinētibus fluxū ventris sunt emplastra superposita stomacho et intestinis facta ex calefacientibus stipticis et ex in frigidantibus stipticis s̄m necessitatem. Et ex retinētibus fluxum ventris cū causa eius est humor effusus ad stomachū et intestina et faciens descendere cibū et solucione ipsū et euacuans eū: et culus euacuationi adheret ut sequant euz humores est: q̄m cum finit illud et euacuat alleuat⁹ est modus regiminis. Cūq̄ administras medicas tūc incipe cum singularibus: si vō nō valent: tunc tende ad composita. Et restrictiue q̄dem aut sunt ericcative aut cōstipatiue aut in frigidatiue inspissatiue et glutinatie oppilantes poros ex quibus emanat.

C hec h̄z duo. Primo declarat quasdam medicas stipticas que in hoc pueniūt addens quedā. Secūdo reddit causā in eribēdo medicas. ibi (Cūq̄.) Tercio illas enumerat. ibi (Et medicis.)

C dubitat an stiptica balnea vel emplastra vel vnctiones conueniant in sedatione fluxus ventris. Et videt q̄ nō: ex mēte Des. in suo de p̄solatione medicinarū intēione ter tia. vbi dicit. Debiles aut in arte cū stipticis balneā ignorātes q̄ poros coarctant et materias et fumos interius euertunt. Et probat rōne q̄m stiptica claudēdo poros euertunt ad intus mām: vnde fluxū augent: videmus enī q̄ cōdensantia erterius per se sunt sufficientia ad cāndū fluxū nōdū existētē nō solū p̄sentē augere: vnde in frigore p̄gentibus accidit fluxus: q̄ ab vitima superficie corporis transmittit mām carēs oī inspiratione ut auctē Hippo. Bal. ponit⁹ de virtutibus nālīb⁹ ca. 13. et dicit s̄ in libro de nutrimento et nutritibili s̄ Hippo. fuit. Oppositū arguit ex Aui. bic et ex Desue intentione tertia illo cap. ductūz aut. vbi sic. Si stomachus et venter oleo ro. calit.

do quātū pati poterit inungat: & deide puluis mastice & galle aut
ro. de sup spargat: iuenit mirabile. ista aut sūt stiptica. / Dōm q
in curatione fluxus itēio aut est diuerso ad p̄trariū: & tūc stipti-
ca nō p̄ferunt extra app̄ximata: & vt sic illos reprobāt. / Desue.
Aut intēio est cōp̄inctio m̄ae & p̄strictio & p̄fortatio venarū: & tūc
aut m̄a est multa: & vt sic stiptica nocēt: q̄ extra app̄ximata pp
multitudinē m̄ae nō p̄nt illā p̄stringere: imo exp̄imēdo fluxū au-
gere: sed si m̄a pauca sit illa facit imobilē & stipticant. / Atēdere
aut op̄z vētris habitudine: nā si vēter sit carnosus grossus: stipti-
ca p̄nt multū nocere: q̄ eoz virtus nō p̄t ad p̄fundū transire sed
exterius manēt & stipticat & exp̄ressionem faciūt. Si aut vēter sit
extenuatus & macer p̄ferunt: q̄ virtus eoz magis p̄fundat inte-
rius: & ideo stiptica exterius infantib⁹ app̄ximata p̄ferūt magi-
q̄. p̄uēctis. Et ad hanc intentionē docet. / Desue. superaspergere
stiptica cū oleo calefacto: vt oleū illud p̄fundaret stipticis medi-
cinis. Et his vō obiecta solunt. / Cōsiderādū post q̄ q̄ causa
fluxus est humor fluens ad Romachū vnde cibus descēdit: & ipse
humor cum co: tunc ex retinentibus fluxum est euacuare supple-
eum: quoniam cum finitur illud &c. allemariū est modus regiminis:
q̄ non restat nisi aggregare & confortare.

C Et medicine singulares frigide absolute aut fm vir-
tutē retentiuā sunt sicut balaustie & galle & acbacia et
rose & gūmī arabicū & lutū sigillatū & lutum armenū &
hypogstidos & spodiū & p̄prie assatū & p̄prie p̄dū cū
campbora & fructus tamariscī & grana granatorū & su-
mach & alemberberis & reub. & semē acetose & semen
portul. & coriadrī & semē arnoglosse & succ⁹ barbe bīr-
cine & semē rose bonū: & fruct⁹ mori imaturū ad exco-
riationē & succi stiptici exiccatus & ipsoz rob: & succi
portulace bibaf. 3. i. & p̄fert: & lac acetosum decoctū in
quo buyrū penit⁹ nō est. Et medicine qdē singulares
calide & sicce sunt sicut cyminiū assatū & ameos & ani-
sum assatū & cortices thuris & myrra & storax sicca & al-
darisaban & sicut laudanum ipm de quo in potu def
pōdus. 3. ij. cū decocto. Et calcens ver⁹ assat⁹ qui acci-
piat sicut est aut decoquat in succo stiptico sed facit
sitim. Et melius regimē ipsius est vt abluat cū aqua &
sale aliquoties aut decoquat bene vt egrediat sal ei⁹
deide exiceat. Tūc enī. 3. i. ei⁹ restringit & est fortior oi-
re. Et ad pueros qdē q̄q̄ excoctas nup & excoctica
ta terit & dat cū zuccharo frīto & aqua frigida q̄titas
quellane vnius. Et atramēta & coagula constrictiua
sunt: & de coagulo qdē hedi q̄q̄z daf in potu infanti
pondus quarte. 3. i. in aqua frigida: magno supra illū
vlqz ad pōdus. 3. i. & etiā ex coagulo leporis: naz ipm
retinet ventrē statim. Et op̄z vt incipiat q̄ ad potādū
dat coagula a danieb. i. si vō non confert addat ex eo
vlqz ad illud qd nō pertranseat in pondere. 3. i. Et ca-
sens qdē vetus cui⁹ regimē p̄teritū est cū ex eo daf in
potu. 3. i. est minozis nocuementi & fortioris opationis
q̄ coagula. Et iam exstimauerūt qdā q̄ q̄ frustū ex
alrob adurīt donec denigret: deinde daf in potu ex
eo pōdus. 3. 5. tūc stringit vētrē. Et qdā amicus meus
ex medicis iam dixit mibi illud verū esse experimentū.
Et stercois canis comedentis ossa solum cū in potu ex
eo daf pōdus 3. i. & 5. cu3 decocto retinet fortiter & p̄-
prie sicci acceptū in aqua. Et ex eis que nō pertinent
ad vna dūarū extremitatū est vēter struti⁹ exiccatus &
dosis sit. 3. ij. exiceat & limet cu3 lima & def in potu ex
eo q̄titas bec illi qui bz diariaz in rob myrti aut rob
de cydonijs fm declinationē cōplexionis. Et iterum
lac caprinū decoctū donec ingrosset: aut decoctū cu3
lapidib⁹ fluuiatib⁹ ignitis & ter in ipm p̄iectis: & q̄qz

ponit in ipso pap rizi frīgi. Et iterū vitellus oui elixa-
ti in aceto. Et ex cōpositis declinantib⁹ ad frigus sunt
troscisci de spodio muscati: & troscisci nominati calidi-
con: & troci. de luto sigillato: & troscisci de balaustijs: &
troscisci de alfeluzabaragi: & troscisci de hypogstidos:
& troscisci de croco: & troscisci de opio: & troscisci de pa-
panere muscati: & pillule de opio: & pillule de mādra-
gora: & suffus de granis granatorū: & pillule de sanda-
rach. Et ad fluxū supflūū pōdus. 3. n. ostracorū adu-
stoz & lutū armenū mediatim & spēs assatoz cū luto si-
gillato. Et nō op̄z vt sit supfluitas in assatiōe eoz & li-
quefiat eoz virt⁹: imo op̄z vt igniat vas & eleuet sup
ignē & dimittat super ipm & moueat donec assent.

C hic enumerat has medicinas. p̄rio fridas. Sc̄do calidas. ibi (Et
medicie.) Cōsiderādū q̄ Aut. dixit duo. s. fride absolute: & fride
fm virtutē retentiua. nā medicine fride stiptice sunt duoz modoy:
qdā que ponunt in gradu fridoz sicut balaustia & galle: qdā que
ponunt in gradu calidoz sed remissoz: bnt tñ tantas ptes fridas
que ad retentiua iuādā sufficiūt sicut reubarbay: q̄ 8 dupl̄r diuer-
sificans be medicie: iō fmonē Aut. duplicauit in medicinis calidis
q̄ nō oēs quas ponit sunt calide: sed resumit alt numerare. Darū
sabah p̄o eo xylocaracta vrimur vt supra fen. 14. exponēbas. / Co-
gulū cū hēat virtutē eliquādi coagulata & coagulare liquata: vt. z.
cañ. 2. 5. colli. Auer. c. 4. 4. iō daf cū frida aq̄: vt suā virtutē coagu-
latiua iuuēt: etiā iuuat cū calida aq̄: q̄ frida illud penetrare p̄bi-
bet. Cōsiderādū q̄ vēter struty nō p̄t ad vna duaz extremita-
tū. s. caliditatis vel friditatis: iō forsan hoc a p̄prietate facit.

C Et ex cōpositis declinantib⁹ ad calozē siue paruos sit
aut magnus sunt troscisci alefensati: & electuariū alcā-
31: & electuaria que dicā in ātidotario: & electuariū de
senitib⁹ stipticis: & troci. de trocudes: & troc. de kara-
be. Et iterū sumaf gallarū nō p̄fortat⁹ viridiū & cori-
ticū granatorū & sumach & piperis: oīuz añ. 3. 5. terant
& p̄ficiant cū albumie oui & p̄cauef granatū & p̄ficiat
in ipso & oppilef ei⁹ foramē cū pulpa & ponaf sup pru-
nas. Et ex illis est vt sumaf tritici farina & misceaf cu3
aliquātulo de ameos & fructu thamariscī & nasturtio
& dissoluaf cū oleo onfancino & p̄ficiat & fiat panis &
exiceat in furno: deide sumaf ex eo p̄rito pōdus. 3. r. &
bibaf in aqua frida & pauco vino. Et bui⁹ qdē gene-
ris ex eis q̄b⁹ curant pueri cū accidit eis fluxus vētris
tēpore natiuitat⁹ dentiū ipsoz: & est illud qd. R. papa-
uer. & granoz myrti thuris masculi cyperi: oīum añ. 3.
& terant bene & dissoluant in lacte ei⁹ cui⁹ lac suggat:
& def in potu. Et bulus qdē generis est medicamē bo-
nū expertū: qd. R. granoz passulaz exiccatoz & bene
tritoy donec fiant sicut puluis & R. ossiuz adustoy &
medulle glandiū & coaguli & coriadrī assati & sumach
xylocaracta spine & seminis apij & cymini ifusi in ace-
to & panis azimī sicci & thuris & ameos ptes equales
terant valde & cribellent illud & ponatur de coagulo
minus q̄ de alijs aut sit medietas p̄tis: deinde sumaf
ex eo oī hora nabach vna ita vt sit q̄titas q̄ sumif in
die ex eo. 3. r. Et si fuerit de coagulo min⁹ q̄ p̄s. i. tūc
minuat ex illo: & si fuerit coagulū plus tūc restringit na-
turā in die vno. Et bui⁹ qdē generis est vt sumant cy-
peri & spica & balaustie & minutus thbus & aliquātulū
gallaz. s. q̄titas medie p̄tis decoquat in aqua deinde
colet illa aqua & puluerizet sup eā de gallia muscata
& xyloal. crudo bono aliqd fm q̄ exigit dispō & biba-
tur. Et bui⁹ gñis est illū qd. R. 33. atramēti alafekesa

Gentilis

Et sumach ptes equales sumat ex eo in suffus pondus 3.ij. vsqz ad .ij. aur. Et hui' gñis z ppingus ad equalitatem est vt sumat capillus veneris z spica aromatica z semē auellane bedeoard z radix arboris pini z fiat ex eis trocisci. Et scias q' necessitas spodij est ad pstringēduz sanguinē. Et necessitas seminis est ad pstringēduz fluxū stomaticū. Et necitas psilij aut arnoglosse assati est ad puncturā. Et si nō: ipm fluxū remouēt syrupi z ppila quoz assatio iterata est. Et cibus sit quē diximus. Et ouū qdem elixatū suuatiū est in fluxu venetris facto ab attractione intestinoz: z nō est pueniēs epatico z stomatico: imo qñqz nocet.

Chic enumerat medicinas cōpositas. Et pmo fridas. Scdo calidas. ibi. (Et ex cōpositis.) pmo bis descriptionibus vide in 5ª can. quāda enī ex eis nō iuenies. Scdo ps bz duas. pmo enumerat qñda medicinas. Scdo quāda descripiōes ponit. ibi. (Et iterū.) Cōsiderādū q' Aui. dixit. si magnus sit zc. q' nō oēs iste medicīne ad equalē calozē declināt. Deide pñdera post: q' in quadā recepta duplex reperit ista: vna que dicit ossoz: alia que dicit ostracoz: rā z ps. Als alia que dicit ossū. f. exiccatoz. Nabach est nomē pōderis: nō pōt cōpēbēdi qd sit ex sui dicto: nā si per oēm horā itelligit: pprie horā diet nālū: cū ille beāt. z. 4. horas erit hoc pōdus minus q' 3. si itelligit solū diē solarē erit aliqd plus q' 3. j. sed si per horā itelligit horā sumptiois medicīnaz cū illa sit de mane z sero vacuo vtrū erit pōdus. 3. x. Cōsiderādū q' si coagulū est min' q' pars tūc medicīna est debilis: z iō plurib' dieb' possūm' cū ea operari: iō minūere possūm' ex illo. f. pōdere. xx. 3. Vel possit exponi alr: si qñtas eius que sumit ex eo in diē. 3. xx. supple si de coagulo est media pars: z si fuerit de coagulo minus q' pars supple z plus q' media tūc minuat. Alia sekefati est spina alba que assimilat bedaguar. Et scias q' necessitas spody. f. cū administratiōe in medicinis zc. z si nō supple pñcta iunāt. Cōsiderādū q' ouū elixatū est stipticum valde: ideo pñert in fluxu facto ab attractione. i. distractione siue relaxatione: q' aggregat viscera laxa: sed q' est grauās stomachum z oppilans ideo non confert.

CIn narcoticis vō est timor: 3 qñqz accidat vt sint necessaria. nā ipsa qñqz pñertū iquātū igrossant mām z iquātū faciūt dormire z plōgant necessitatē surgēdi ad scellaz pp sensum mordicationis. Et quocūqz mō sit nō opz vt administrē qñdiu ab eis excusatio esse pōt. Q' si necessaria fuerit eoz administratio nō exhibeant el cui' ifridat corp' z debilitat virt' z appetitū in pulsu. Si vō necessaria fuerit miscēant cum eis que sunt sic castozē z croc' z similia. Et tā testati sum' nos vidisse q' supposuit sibi colyriū ex opio z moritū' fuit. Et cū pole est vt admistret in colyrio nō admistret in potu. Et qñ pole est vt admistret in emplastris nō admistret suppositū z factū colyriū.

Chic ponit curā cū narcoticis. Et p dat can. in exhibitione illoz. Scdo erequis. ibi. (Et ex emplis.) Cōsiderādū q' cū narcoticis sint vite 3ias: multa in eoz exhibitōe dz esse cautela: sic hic ponit Aui. z Def. in de pñolatione distōne 4° illo cap. cōpingerē aut.

CEt ex emplis stupefaciētib' est vt sumat opij z seminis iusqami albi: amboz añ. partem. i. z cupularum gladiū z balaustrū. z achacie z thuris z myrre: oīnz añ. ptes. v. aggregent cū succo iusqami al. aut succo coriici papaueris aut decoctione eoz z liniat euz eo: est enī bonū. Narcoticū potādūz forū stipticitaz. R. coagulū leporis pōdus danich. ij. z opij tātūdē z gallaz. 3. v. ij. z thuris. 3. 5. fiant ex eis trocisci z sit portio eoz medietas aur. i. Et itez gallarū imaturarū pars. i. thuris opij: āboz añ. ps. 5. z dosis sit vsqz ad. 3. i. Et itez seic iusqami albi z opij z papaueris z spodij z balaustraz z thuris ptes equales z dosis sit vsqz ad. 3. j. Et iteruz

Super tertio

opli sandaraca z minutū thuris myrra crocus dent in potu ex eo due pillule sicut cicer. Et puenientius illo est illud qd. R. castorei opij storacis liquide semis iusqami al. myrra croci assati thuris ameos ptes eqles: pñciant cum melle despumato z sit dosis sic nabach. Et iterū merdasengi quarta. 3. i. coagulū. 3. 5. ossis aduisti gallaz añ. 3. i. opij danich vñi. Et iteruz achacia z gallarū z opij gñm: oīum añ. ps. i. fiant ex eis trocisci. Et iterū narcoticū ad bibēdū pstringēs in duob' oleibus. R. ameos z semis apij z coriici z granati acetosi z gallarū z saine partes equales: oīum opij partes. 5. terant oia sic alcohol z sit dosis ei' ex. 3. i. vsqz ad aur. i. in mane z tātūdē i ferro. Et puer ex vno danich vsqz ad duos danich. Et ex medicis fluxus vētris que pueniūt el q' cū fluxu bz tussim sunt sicut myrtus z mastic z gñm arabicū z thuris z psiliū assati z spodij z casta: nec z nux z auellane assate. Et oīno opz vt def illd in quo nō est acetositas z pñcitas vebemēs: imo oppilatio z pñortatio. Q' si nō fuerit excusatio dent pontica: deide psequēter exhibeant electuaria lenificantiā pect'. Et multa qdē ex electuariis factis ex papauere z dragaganto z gñm z xylocaractis z fructu myrti et amili assati z mucilagine rerū que prius assant: deide iungietur in extrahēdo earum mucilaginem que cōlungunt inter vtraqz res.

Chic enumerat has medicinas. Et pmo facit hoc. Scdo redit ad ponēdū medicinas que pueniūt in tussī pñcta fluxui. ibi. (Et ex medicinis.) Cōsiderādū ex libris arabū est vernix: sed ex libris grecorū est auripigmētū: vt dicit Simon. Cōsiderādū post q' medicīne pñerentes in fluxu vētris z tussī simul nō sunt itelligēde debere esse oppilatiue pprie: sed debēt hēre aliquā viscositatem per quā leniunt pectus: z per quā nō cito labant: z ideo quantū ad hoc opilatiue dici possunt sicut est sauih.

CIn cibis vō eozum opz vt non sit mordicatio: neqz faldedo plima: neqz acetositas nocina z moueat virtutem expulsuam.

Chic ponit regimē per cibaria. Et pmo facit hoc. Scdo redit ad ponēdū qdā curationis cōplemētū. ibi. (Et opz vt pñat.) pñima in duas. pñmo narrat qualia debēt ēē in virtute ista cibaria. Scdo illa cibaria enumerat. ibi. (Et bz.) Cōdit p q' faldedo pauca per viā ericatiois pñert vt supra. Cāseū docuit lauare cū aqua z sale: pñert ēē per viā saporositatis. Similr acetosa cū ponticitate quādoqz pueniūt: supple ppter supercalefactionē.

CEt hoc est sicut illud qd de lacte decocto cū lapidibus ignit' dixim' z pprie illud in quo certigul ferrū ali quoties: z meli' illo est lac acetosuz ablato butyro cū rizi aut mīlio assat: z experiat sūma ei' qd digerit. Cū g' nō digerit aliqd sumat acceptio minor eo. Et de lactib' decoctis fortius pñortas est lac vacciniū. Et qd ex eis pueniētius est calefaci' est lac capriniū cū q' spm est magis stipticū: z lac acetosuz est meli' calefaci' q' nō acetosuz: z sic medulla similaginea assata ifridata exiccata: z sic panis cui' farina pñecta est cū aceto facta panis valde z est calefaci' vltim'. Et sic lenis decocta in duab' aqz effusis sup eā: deide decoquant in terra donec ispissēt z accēscat: aut nō accēscat: z sic illd qd sit acetosuz. Acetosa aut sūt sic illd qd sit ex sumach z granis granatoz z torrellis in coriādro: z qñqz ponit in eo rizi z fabe decocte cū aceto sūt bone eis. Et ex eis bis eoz q' cōedunt z sūt i seipsis curatio bona ē vt sumat ex sauih ordel pugilli. ij. z seic papaueris pugile

lus. i. z corticu papaneris pugillus. i. decoquant valde
z colent z sumant. Et si acetosa fiat cuz sauib maloz
acetozoz aut granis granatoz aut sumach erit coue-
nics. Et sit eoz sal salgema: teraf deide pficief bene:
deide admisceant ei grana granatoz z coriadrū z su-
mach. Et si nō est caliditas vebemēs pmisceaf cuz eo
cascus ver⁹ assatus tritus. Et opz vt nō sumāt in potu
nisi fridū qualecūqz sit. Frigidū enī pstringit z tepidū
resoluit. Et sit necessariū plus nisi in cholirica passiōe
fm qz pditionatū est: z in oppilatio z in apostemoso.
Et carnes in gbus daf eis licētia sunt carnes altacu-
gi z alcubugi z aldaragi z anes pue z alcanabir z ca-
ro lepozis z alcata z alselez z alsuabet z caro ascorie
pprie. Et rectius est vt sint assate cū semib⁹ pdate aut
acetose. Et ē vitellus oui elixati in aceto z almusufat
facta ex eis cū eis que sunt sic grana granatoz z passe
magnoz iterioz z coriadrū z cū eis que sunt sicut su-
mach z que eis sunt similia ex fructu rubi z capriolis
vitis solijs acetose z solijs arnoglosse z caulis iterate
decoctiois z pisces qui decocti cū aceto. Et ex eis que
currūt cursu seminū z flos pbitici z flos zariur z co-
riadrū z grana myrti. Et qñ nō digerūt carnē fiāt eis
ptritides ex carne pulloz z alcubugi z similib⁹: z deco-
quant fortiter z misceaf cū eis rizi z milij parū: deide
colent z reducant sup ignē donec appropinquet eo-
agulationi: deide fiant acetose cū sumach aut granis
granatoz z similib⁹. Et alcoridumech iuuatiū est eis
cū nō corripit digō valde. Et opz vt nō saliat nisi pa-
rū z vt currat ex eo in mane bñditas plurima. Et pe-
des vebemētis iuuamēti sunt cū decoquant in rizi as-
fato. Et vitet fruer⁹ oino qñlis sunt stiptici nisi cū sto-
mach⁹ refugit ex cibis: s. castanee nō nocēt eis z simi-
liter alcasbu. Et si cibis subtilis corripat in stōchis
eoz cibent cibis in qb sit grossitudo sic sūt pedes cuz
robuz stiptici z sic forbitides fortes facte ex rizi z mi-
lio. Et qñqz iuuant qdā cū cibo ifridato facto ex ven-
trib⁹ z similib⁹ z acetoso facto ex bonis ptib⁹ vacce.
Comedat acetosum solū cū micis z sumāt cū eo si ap-
petūt aliqd ex eis bonis fm qñtate virtuz digōnis: z
nō sunt vētres pueniētes vltime oib⁹ spēb⁹ ascellatio-
nis. Et ex forbitioib⁹ laudat eis est vt sumat papauer
z asfēt plurimū: deide fiat ex eo z ex rizi z milio forbi-
tio: z si volūt fiant acetosa cū sumach z granis grana-
toz z silibus. Aut fiat forbitio ex tortellis siccis z rizi
z adipe renū capriari. Aut ifundat sumach in aq plu-
vie z nocte z bulliat leuiter: deide coletur vebemēter
postea ponat in ea coriadrū z dimittat vsqueqz infun-
dat: deide coquat postea fiat dissolutio in ea manib⁹:
deide colet z pñciat fer: deide sine cessatiōe moueat
sup ignē cuz ligno donec redeat ad similitudinē cibi:
deide pñciat cū sale pauco z sit piguedo ei⁹ ad epa be-
di. Aut amigdale assate pñtite z paruz olei z nō multi-
plicent in ipsa sal z piguedo z ita sit sine cibis sit cali-
dus sine fridus. Et ex eoz piguedinibus est oleuz on-
fancinū. Et opz vt sit aqua eoz aqua plu. in ipsa enim
est stipticitas. Et existimo qz multitudo iuuamēti illi⁹
est pp velocitatē sue attractiois ad epar z velocitatē

resolōtis eius qñ nō relinqt in chilo humiditatē. Et
iter dicat eis vinum. Si aut nō fuerit excusatio z fuerit
vir⁹ regrens ipm vt ipso reuiuiscat: tūc sit nigrū stipti-
ci saporis parū. Et rectius qdē est vt nō comedat ci-
bos plurimū spērū neqz multoties: imo opz vt sint pte-
ti cibo pauce qñtatis z sit vice vna. Et vt pñmittat
sup cibū illud qd est magis stiptici. Aut suggant ante
ipm aliqd de cydonijs z granatis acetosis z nō bibāt
sup illū aquā. Et si expectauerit vt nō bibāt oino erit
cura per se z pprie cū nō mouent ad eā. Et opz vt p-
mant eoz extrema supiora vt attrahat nutrimentū ad
ea z vt emplastrent stōchi eoz cū medicinis stipticis
retētius fridis z calidis z pmistis fm qz erigit dispo.
Et opz vt ponant in eis spica z mastix z myrra z tor-
telle. Et almeifus est plurimū iuuamēti cū ponit in me-
dicinis epithima bonū quo linif illud qd est inter sto-
machū z epar: qñ cōicat i fluxu bulliant. z. x. absinthij
cū vio z colef z pōaf sup locū cū pāno: deide sumant
rosaz z balaustiarū z myrti sicce z achacie z enifisti-
des z gallaz ptes eqles z misceant cū aq myrti z ispis
sent absinthij pñctū z emplastrent cū eo. Et scias qz
tyriaca est pferēs valde oi fluxu vētris in q itendū z
dūcit virtutē: z cui⁹ cā nō est apostema neqz cū eo est
febris vebemēs. Et pñctū qd dādū est illi q nō pnu-
tat ex loco suo z iā retēta est ei⁹ ascellatio quā habuit
h corp⁹ ei⁹ nō recipit nutrimentū est vt comedat puaz
auū z alminchit pectora absqz cēmītatib⁹ eoz magi
tardis ad scēdēdū i patella coctoz. Et silr illi cuius
appetit⁹ ē ad comedēdū z vbiat cū digō denf iste
res z caro rubea frixa cū oleo puluerizato dñp cina-
momo: z ifundat illis ē i syrupo de cydonijs z malis.
¶ Tractat⁹ secūdus de curatiōib⁹ spērū solōnā vētris
diuersaz pñctaz post cessationē a cura vniuersali.

De cura fluxus epatici. Cap. p^m.
Am sciulisti cās fluxus epatici: z sciulisti
curatiōē cuiusqz cāe: opz qz vt redeas
ad illud z cures malitiā cōplōis eius z
apostema ipm z debilitatē z oppilatio-
nē z repletionē eius fm vñqzqz cū eo
qd dī in caplo suo. Plā cū tu feceris illū
tūc iaz curasti. Et illū qd cadit in hoc caplo de errore
est vt denf illi q bz fluxū epaticū oppilatiūz medici-
ne pñtatiue addētes in oppilōne pñtates eā z cō-
stringāt nāz z pducit illū ad errozē maximū. Et mul-
toties qdē linif ispiēs epar in hac ascellatiōe cū ispis
santib⁹ sanguinē z extinguētib⁹ epar per hoc qd sunt
frida: z in hoc est mozs z successio putrefactiois. Im-
mo opz cū sciueris qz cā in ipso est oppilatio in epate
z meseralea vt itēdas cū apñone oppilōis. Et tā lau-
date fuerūt passe pigues in hoc caplo: ita vt qdā ex-
stimauerūt qz ipse sanāt fluxū lotiūz difficilē. Et nos
qdē iam experti sumus illud qd fuit res nō longinqua
ab eo qd dixerūt. Et in iceptiōe ascellationis epatice
pñmū est vt nō appropinquet epar panī: qñ epar nō re-
cipit ipm: imo rectius est vt sit pñtens aqua sauib in
die bis aut ter. Et si tolerat in fine sumant permissio-
nem milij cū eo decoquendo: deinde colando ipsum

Gentilis

faciat: z si tolerat vt comedat decoctū si colatū faciat:
z in decoctiōe sit sacraiat. i. de sauib cū. xx. sacraiat
aque z decoquat vsquequo igrosset. Cūq; in vase
nō fuerit varietas nō erit malū uti adipe galline. Et qñ ē
ascellato sanguinea epatica sic pūs: tūc nō opz vt reti-
neat de sub? aliqd vt nō retineat aliqd nocitiū z acci-
dat p illis nocitiū: imo vñudez regimē z cura desup.
CDe cura fluxus stomatici z intestinalis abfz exco-
ratione z primo de lubricatio. Cap. 2^m

Nim sciuisi qualiter curas lubricitas stōchi cū spēs⁹ suis. Et cura lubricitatis iestinozū prima est illi z pportionalis ei. Et cū h nos afferem⁹ potiones z emplāstra z canones dē gñora istis locis z canones ad eos in qb⁹ nō sunt vlcerosi: z sūt vt pmisscas stiptica fortis stipticitatis cū medicinis calefactiuis dādo eas in potu z ponēdo in emplā. Et vt vtant⁹ medicinis que adinnāt nām z cōfortāt spīritū sic tyriaca magna z homozilia z albanasia. Et opz vt administres narcotica qm̄ ipsa sunt fortis inuamēt in hac egritudine. Et si signant significationes multitudinē flegmatis labora in eūando ipsum. Et si nō valēt medicina pplinque fortes z fortis egritudine tēperata: tūc fortasse idiges eis que sūt sic elleborus. Acū ēuatio māel hui⁹ egritudis cū vomitu est difficilis z mala z raro cūat vomit⁹ flegma de scēdēs ad iestina. Et nō opz vt bibāt aquaz iquātum pole est. Ampli⁹ si bibūt cā nō pcedit vt bibāt cā oīno calidā: z vinū qdē vt⁹ subtile purū parū pferit eis. Et illud qd⁹ diuersificat ab illo nocet eis. Et si diligūt vt in secūdis mēsis comedāt comedāt in eis ea que sunt sic fauich algobere aut fauich alchaba z fauich de fili quies fauich de granis granatoz z fauich de nabach. Coriādrū vō est fortis iestionis in retinēdo cibū in stōcho. Et ex cōposi⁹ bonis ad eos est illb⁹ qb⁹. ix. seminis arnoglossē z anisi: amboz añ. 3. j. z corticis granatoz z san. draconis: amboz añ. 3. 5. z est potio vna. Et opz vt bibat in vino pntico. Et si fuerit illic feb. tūc cū aq⁹ plu. Et ex cōposi⁹ pferentib⁹ eis est emplm de gallis z emplm de thure z emplm de filigs. Et de emplis pferit eis sic emplm de femie lini cū dactylis. Et pfortat eis eis que sūt sic succi cydonioz z alumis humidi z hypogstidos z achaciez balanitiaz z mastis z rosaz z rubi z myrti ptes eqles. Et qñq⁹ sunt ex istis medicis maran cū cera z oleo sic emplm abzuca⁹ lis z emplm rub⁹ z emplm de faufel cū fuerit calitas. Facti aut pp vlcera iestinozū cura est cura vlcerū: et multitudo admistratiōis ericcatiū stipticoz ex medicinis fridis sic est illb⁹ qd⁹ sit b acresta z sumacbia: z cū ref cura dissinterie quā dicem⁹. Et cū cā cholica illic est illa que effundit z vlcera tūc meli⁹ est vt ipa cū ē in estate cū vomitu z nō cūes eā ex via vlceruz. Et qñ cā ē⁹ est flegma necessariū est tibi vt cūes flegma per clystē dcm̄ in cap. suo: z erices cibū z calefacias ipm z ponas ipm ex assatis z alcalage factis ex carnib⁹ leuib⁹ z minora potū aq⁹. Deide si idiges fortiori illo: tūc vtare aut albo ad stōchū: aut nigro ad iestina iestiora: z est ē⁹ ex eis que vagant linita.

Super tertio

De cura lubricitatis humide.

Cap. 3um.

Medicamē bonū ad lubricitatē humida z est sic cib⁹. Itē passas nigras que coquant z tēranē cū suis iteriorib⁹ z misceant cū eis coritices granator⁹ alboz z piper albū z oleū onfancinū z comedat cū pane. Et opz vt cōmisceant cū eo qd ī ipso admiſtraſt de ſtipiciis fridiis maſtis z tibus z ſi tolerat piper. Et cū chonica ſit ſolo vētris lubzcatia z ptingit vt virt⁹ cadat: tūce neceſſariuſz eſt in b⁹ vt icipias cū equatiōe cōplōis z calefactione ei⁹. Et facias egz vti exercitio qd ipſe toleret: aut facias ipſi ingredi balneū z premas ei⁹ preſſione ſubtili z frica qd de corpore ei⁹ appet: deide da ei ad ſorbēdū ſacētū nō ſedētū: imo cora ei⁹ ſupioze z toto qd ſupra ipſam eſt in pparatōe aliqd de aqua carnis ſortis cū qua miſta ſint vinū ſtipiciū ſubtile z tortelle ſicce. Et ſi tolerane rit virt⁹ z cōplexio ei⁹ vt pſequētur adhibeas aliqd pe netrare faciēs ſibi diapipereon z diacalamētū ſic illō ita vt faciāt ipſm penetrare: nā cū ſecuris illū attrahet epar aliqd illius cibi z pfortabit eo. Reliquariū autēz ſpērū fluxus ſtōchi qui eſt iſra lubricitatē plurimā cura nota eſt z appropiat curatiōi lubricitatu. In illa z cui⁹ cā eſt cholera rub. plurima effuſa ad ſtōchuz z iſteſtina opz vt tēperes mēbzū in quo gñā cholera: z a quo pcedit. ſepar z ſel per illud qd ſciuiſti in capitulo ſuo. Et enacues ſupluſitatē cholici ſi fuerit plurima: z rect⁹ illo eſt cū vomitu ſi poſe eſt z lene z cū ſimuz vētris z nō fuerit in virtute debilitas z nō timetur vt accidat vlcera aut qd ſint facta. Et poſt illū in cipe in pnis cū ſfrigidiatib⁹ z ſtipicitatē faciētib⁹ pdi cris. Et ſi multoties qdē ſanat hāc leſionē ſumē in potu myrabolā. citrinōs. Ipſi em̄ educūt cholera z faciunt ſuccedē virtutē ſfrigidiatiū faciētē ſtipicitatē. Et ex eis que pferūt eis eſt admiſtratio lactis acetofi z ppe cū ſpodio. Et ſimilr cūz aqua ſauich ordēi. Et ſi fuerit cā ei⁹ flegma curet cū eis que educunt flegma ex bitis: z clyſterib⁹ ſi fuerit plurimū valde: deide curet cū eo qd pſtipat z calefacit calefactione tēperata. Et ex eis que pueniūt ad illud eſt electuarium de granis granator⁹ qd eſt cū cinamomo z electuarium alcāzi troſcifi de ſpēb⁹. Et ſi flegma eſt vitreū nō exculatio eſt eoz que ſunt ſicut troſcifi aſcalbadiis z ſuſſif facti ex aniūdē z ameo z cymino in aceto poſito z aſſiato z ſemie lini torefacto z galla z balaustijs z carui z myrra z thure cū ſpodio & qd tibi bene viſuz fuerit de mēſuratione teſtimonij. Et ſi fuerit illic flegmaz cholera ſimul z ſignant illa eritus eius qd egrediet̄ reliqua ſigna iuuabunt ſi ſumpſerit myrabol. citrinor⁹ partē .i. z naſturtij partē .s. cū qbus miſceant zucchari z granor⁹ myrti z ſumach z carmeleb: oium añ. ſextā partē illuz. Et ſi fuerit cā melācholia effuſa ad ipſm noſaſciemus ei capl'm ſingulare qd appropiat ei cū capl'is fluxus melācholici z pportionabimus ipſm ad ſplenē. Sed ei qui eſt ſm cibariis z cibos ſingulare etiā faciemus capl'm. Et ſi nō fuerit niſi debilitas ſortis z malitia cōplexionis conſiderabis malitiā z complexionis per ſigna ſua. Et plurimū qdē malitiē cōplōis iſteſti

noy est comunicas malitie coplectiois stochi: z signa ei⁹ sunt signa illius. Et si debilitas fuerit in digestiua sola z fuerit frig⁹ iuuant cū electuario alcāzi z iuuant cū electuario nro qd est fm moduz hūc. R. xyloaloes crudi z cymini in aceto ifusi z assati: ameos: carul. 33. assati z cardamomi iterioz passularū tritoz. ptes eq⁹ les z fiat ex eis suffus: z dosis sit vsqz ad. 3. iij. Et si fuerit illic vētositas plurima ponam⁹ in eo semē alsecebrā z semē ruthe. Et iterū cōpositū quorūdā plurime vti litatis in hoc capit. R. 33. semi. semi. z anisi z piperis lō gi z cardamomi: oium ana. 3. iij. z semis ameos z apij: amboz añ. 3. iij. z cassie z calami aromatici z cyperi z xyloal. crudi: oiu. 3. iij. z. 5. z gallic. 3. v. z croci. 3. iij. z gariofil. z blacte bizantie z nucis muscate: oium añ. 3. iij. z septa: granoz myrti. 3. x. ifomenes ex eo troscisci: z sit dosis eo. fm mēsuram testificati. Et iuuat in ea troscisci almarmaur pprie si fuerit virt⁹ expulsua de blis ēt. Et iuuant in ea emplastra p̄dicta calefactiua. Et si fuerit cū debilitate expulsue p̄misse ea cū absin⁹ thio. Et si fuerit corruptio digōnis ppter calozē admī nistrabis medicinas ifridatiuas z sit in eis stipticitas aliq⁹ z ingrossa cibū: z fac eū ex gñe fridoz grossoz de qb⁹ dixim⁹ in ca. malitie digōnis. Et opz q⁹ adiueris cū eis q⁹ dixim⁹ i codē ca. Et si fuerit debilitas in retē tiua pp frig⁹ aut calozē admīstrabis stiptica p̄dicta in initio capli cala aut frida. Et si fuerit expulsua ēt de blis admīstrabis suffus d⁹ scoriz ferri i nuce muscata i syrupo de mētha z admīstrabis empla s⁹ necessitatē.

De cura fluxus choleric.

Cap. 4^m.

Alm diximus ipsaz in cap. stochi z est pēdēs in fine rei cū curationibus dispositionū epa tis z sellis z stomachi generatiū choleram: z opz vt queratur illic.

De cura fluxus melācholic z est spleneticus fluxus in quo non est excoziatio.

Cap. 5^m.

Dortet vt intēdas in ipso curā splenis z cām eius cognoscas z opponas per illud qd ne cessariuz est in eo. Et si fuerit illic multimdo melācholie z exuberātia virtutis etiābis cuz decoctioe epithimi z similib⁹. Et si fuerit grossa sicut fer z nō fuerit ab apate in ipso ppter grossitudinē melācholie ipsius: tunc admīstrabis in ipsa hoc solu tiuū si fuerit virt⁹ fortis. R. salis gēme partē. j. z spine egyptiace ptes. iij. z ellebozi nigri partes duas: deco quant itaqz spina z ellebozus in aqua fortiter z dissol uat in ipsa sal z colct. Et hec est via fluxus eius z pur gationis eius ab eo qd fluit ex eo. Et si necessaria fue rit flōmia flōmia z pforta epar z cōforta os stochi. Et si cā fuerit in fluxu stōrico melācholicō ppter illd qd effundit ad stochū ex humozibus melācholicis pone super splenē ventolas retentiuas retēto in eis illo qd ab eis cōprehēdit ad stochū z intestina: z postea rege cū eo qd est subtile pfortatiū sic est b⁹ cōpositū qd est nostruz. R. granoz granatoz. 3. x. been rubi torefa cti. 3. i. z seie alsecebrā. 3. i. sedoarie. 3. i. z karabe. 3. i. z se minis ruthe. 3. i. rizi. 3. i. fiat ex eo suffus: z sit dosis ei⁹ 3. iij. Et iterū sumant grana granatoz z passe nigre te

rant cū aceto z aqua z exprimat desup z colct: z pū ciat desuper salis parū z origani z intingat cuz eo. Si aut necessaria fuerint fortiora hoc sumat thuris cype ri z nucis cupressi z gallic: oium añ. 3. 5. z torellaz. 3. i. bibat cū vino antiquo puro.

De cura fluxus sanguis absqz excoziatioe. La. 6^m.

Alm sciuit q⁹ hic sit ex corpe z sit ex stochō z itestinis superiorib⁹ z inferiorib⁹ z sit ex fi cteri z nouisti signa cor. Et q⁹ ex eo est viru lentus z seculetus z lotius cura ipm ex pte epatis z rectificatioe cōplōnis ei⁹ z apertione oppila tionis ipsius: z regimē antecedēs in curatōe illius est p̄sideratio dispōnis in repletioe: z p̄sideratio cārū fa ciētū necessario. Cū ergo nō est ppter ipm dolor z exi stimas q⁹ est ex corpe aut epate: z nō cadit pp ipsuz virt⁹ nō retineas ipm. Et si timeat q⁹ cursus eius qñqz facit accēdere excoziationes aut facit accēdere debili tatē fiat flōmia z extrahat ex p̄trario mot⁹ partis ei⁹: deinde admīstren⁹ medicīne stiptice restringētes san. Et in illo q⁹ accidit ex ruptura in venis itestinoz qñqz pducit ad excoziationē festine. Opz q⁹ vt pueritas stu diū ad retinēdū eū z inclinādū ad p̄trariū partis si fue rit illic repletio vehemēs z plurima. Et scias q⁹ pota ta p̄strictiua pueniētiora sunt ei q⁹ est ex itestinis supe riorib⁹ z que sequunt ea z que sunt sup ea. Et clysteria sunt pueniētiora ei q⁹ est ex itestinis iferiorib⁹. Et in eo qui est iter illa rectius est vt aggregent vtreqz cu ratiōes. Et oēs medicīne stiptice fride z faciētes glu tinatiōe p̄dicte in eis que p̄terita sunt strigūt sangui nē p̄cipue qñ in eis ponunt alume z emathites v⁹ se men canabis trituz sicut puluis z sanguis draconis z karabe z corallus z margarite cū bibant z fūt ex eis clysteria. Et qñqz idiges narcoticis: z qñqz ē tibi ne cessariū vt pfortes ea cū illis in qb⁹ cū stipticitate est fortitudo. Et tro. de balaustijs in sūma cor. que bibū tur est virt⁹ fortis z tro. de se. acetose. z tro. de se. cana bis als de lapide emathiē p illd qd seire fecim⁹: z suc cus arnoglosse z succ⁹ psillij z succ⁹ barbe hircine in bis caplis iuuamētū pferūt: z pprie cuz ponunt in eis medicīne singulares p̄dicte. z tro. dicti in p̄mis. z iteruz sumant maloz z cydonioz z rosarū siccatū: oiu. 3. añ. lib. 5. decoquant in qñqz lib. aque donec remāeat lib. j. z. 5. z p̄cicias sup eā tātūde olei ro. z coquant in vase duplici donec psumat aqua z remaneat oleū: z oleū illud admīstret in eis que bibuntur. Clysteria sō re strictiua sunt ex istis succis z ex aqs in qb⁹ decoquant stiptica nota: z puluerisent super ea ex eis que coquū tur i eis z ponant in ipis p̄guedies ex adipe renū ca praz z ex oleo ro. bono vltio. Et dicem⁹ ea i atidota rio: z dicem⁹ ea ēt i ca. excoziatiois: z eligem⁹ ex eis sal na tēperata in qb⁹ nō sunt medicīne acute z afferem⁹ qdā hic. Clystere bonū ex eis que exposum⁹. R. cori cū granoz z arnoglosse z siliquarū spine z saulich al nabach z saulich rizi: oium añ. 3. viij. z sumat de gallis imaturis. iij. z balaustiarū z ro. oium añ. 3. iij. effundat sup ea aq⁹ emina vna cū pua aq⁹. Et si fuerit aqua illa aqua virge pastoris erit valde bona: deide decoquat

Gentilis

cū facilitate donec remaneat fere tertia ei⁹ z colet⁹ z su
maf alumis. 3. 5. z san. draconis z achacie z ematibis
vel semis canabis z balaustiarū z succi barbe hircine
z gūmī z bdellij assati z ceruse plūbi z ostracoz adu
stoz z luti rubei z armeni: oīuz añ. 3. i. z olei ro. 3. vij. z
iterioris adipis caprarum. 3. vi. z q vult ponat in ipso
opij pōdus danich vsqz ad danich. i. z. 5. z clysterizet
cū eo. Et cū est itētio in clysteri retentio san. nō est ne
cesse vt igrosset cū faciētib⁹ glutinationē ex rizi z mi
lio z silib⁹. Et cuz est in ipso regimē excoziationis aut
regimē amboz: similr necessarius est illō z studebim⁹
vt hec dno nō faciāt igredi in clysterib⁹ vōsositatē. Et
ex suffus fortib⁹ in h caplo est vt sumant achacie z gū
mi arabici z semis iulgamī albi z opij z ceruse plūbi z
luti armeni z karabe z gallariū imaturarū oīum pres
eqles: ptere ea z aggrega ipsa cū medicamie decocto
calido z fac ex eis similitudines glādium. In eo vō q est
ex ficteri sufficit vt administras has medicinas: sumaf
merdalengi z balaustie z cerusa plūbiz ostraca assata
z admistrent sup locū post ablutionē z mundificatio
nem. Cū ergo feceris hoc z remanet sup te egritudo z
nō retineat nō iuenis ex excoziatione qn liges ambas
manus ab ascella stringēdo vebemēter z frica extres
mitates coz vebemēter: z sedeat eger in aq frida esta
te z in acre frido in hyeme z da ei ad potādū aquā fri
gidā: z effunde sup ei⁹ sorbitōes succos fridos z isfri
gidatos z syrupos cōstrictiuos sicut rob de acresta z
rob de ribes z similia infrigidata cū nīne.

C De cura excoziationis intestinoz z vlcera. Cap. 7^m.

Dortet vt nō sit error in excoziatione intesti
noz. Fortasse. n. nō est illa que idigeat eo in
quo est virt⁹ vebemens z est in administra
tione ei⁹ in ipsa pnties: z est in ipsa ifridatio
vehemēs. Et dare melones indos z lactucā z portu
lacā est sufficiens in cura. Cūqz administras clysteria
in qbus ponunt medicine cauterizatiue est pntiosus.
C Superius Aui. posuit curā fluxus vētris absqz excoziatione: hic
ponit curā ei⁹ que est cū excoziatione. hoc aut nūll aliud est q po
nere curā vlcis z excoziationis intestinoz: qz curā fluxus vt flu
xus posuit. Pmo q quēdā errorē remouet qui circa hoc ptingit
qñq. Scdo curā psequit. ibi. (Et opz.) **C** Cōsiderādū q opz aliqñ sit
excoziatio ab aliq mā pauca calida fuerūt: z tunc medicus qñq
pñderās doloris vebemētiā timēs de vltima carnis educatione cu
rat cū medicinis que cauterizant vulnus ne vltius pcedat sicut
sunt medicine cū spēb⁹ arsenici. hic est q error: qz in curatione ip
sius sufficiebant medicine extinctiue illius feruentis mae. ptingit
etiā error: qz qñq plura stiptica appozimāt que mām ibi pstrin
gunt: z hoc est qd Aui. vicit. nō est illa que idiget illo. f. medicami
ne in quo est virtus vebemēs. f. cauterizationis aut stipticitatis.

C Et oportet vt cures sicut sciuit illō quod est in in
testinis superioribus cuz ebibitis z qd est in inferiori
bus cum clysteribus z qd est in medio cū vtrisqz cu
ris. Deinde pñmū qd oportet te cōsiderare est dispo
sitiō cause facientis excoziationē z vlcera intestinoz
an est adhuc in effusione. Et an causa eius descēdēs
sit ex ruptura aut repletionē aut apostemate remanē
te aut est retentum z abscissum z iam destructum est z
remāsit vestigiū eius ex excoziatione z vlcere. Et nos
quidem iam dedimus signa in hoc.

C hic psequit. Et pmo ponit quēdā caū. gñalē. Scdo spālē curaz
ponit fm diuersitatē modoz vlcera. ibi. (Deinde.) **C** Et hec habet
duas. pmo ponit qdā diuī. Scdo fm mēbz diuisionē exequit.

Super tertio

ibi. (Si g.) **C** diuisio quā Aui. ponit est hec: qz tu debēs pñderare
an cā excoziationis sit adhuc in actu fluxus: aut cā excoziationis
sit retentū abscissus z iam destructus est. f. casus. Debes etiā pñde
rare: an cā excoziationis sit ex ruptura. f. vene aut apate remanē
te. f. vsqz ad saniationē z apertionē: aut repletionem. f. totius co
poris supple: aut ab alijs causis supra enumeratis in cap. de fluxu
ventris omnium modozum.

C Si ergo causa adhuc effundit ppera in absconden
do ipsam z cōstringendo ipsam cū eo qd laz sciuit in
loco suo. Et si fuerit necessaria euacuatio ppter mali
tiam hu. fac eā cū timore z cautela: z stude vt sit solu
tiū nō vebemēter nociū vestigio z vlcis: imo sit si
cut myrabol. Et rectifica ipsum cū eo qd misceat ei ex
eis que sunt sicut dragagan. z que sunt similia illi. Qz si
tibi possibile est vt pñbeas ipm a cibo duob⁹ oleb⁹
vt fiat corpus auarū eius qd effundit ab eo fac. Et cū
volueris ipm cibare ciba eū lacte decocto cuz lapidi
bus z decoque fm q pterit in caplo suo: z iste cib⁹
est fm semitā medicie. Cibus vō ipse apud necessita
tem z apparitionē debilitatis est ille cui⁹ quātitas mi
norat z cōfortatio multiplicat ipsius sicut epar galli
ne pinguis z paruz panis de simila declinūs ad azimi
tātē z testiculi galloz z ona forbilis que ascendunt o
forbilibus z descendunt ab assatis fortibus. Et quan
doqz iuuat valde ex piscibus assatis calidis z pedib⁹
decoctis in lacte dulci. Et rizi torrefactū est bonū eis
valde cum suggit ipsum. Et opz vt conferues virtutē
eius etiā cum rob fructuū z cibis dictis in caplo pmo.
Et sit sal eius sal gēma z sit torrefactus. Et nō opz vt
bibat vinū nisi quādo non multiplicat caliditas: tunc
eniz bibat ex eo parū qd sit nigrū stipticū: z aqua eius
sit aqua frigida. Et nō est cōueniens vt in pñmis inci
piat a medicinis puris singularibus cuz qualitatibus
suis stipticis z asperis. Et quando dolo: sit fortior in
diges necessario faciētibus glutinationē vt fiat sicut
maran z liniatur super faciem infirmī.

C hic fm mēbz diuisionis exequit. duplice aut diuisionē inuebat:
vnā occultā: aliā manifestā. Erat aut nō occulta diuīso hec qz cā
excoziationis aut vlcis: manifesta aut erat aut ex ruptura. f.
vene: aut apate zē. Nūc g exegit Aui. de cura vlcis vt sūt ab alijs
causis: qz curā venarū z intestinoz rupturę pñponit notā ex bis
que in pcedēti caplo dicta sunt. Inuebat aut occultā diuisionē
que erat qz cā vlcis z excoziationis erat aut de mā flegmatica aut
melica aut stercus durū aut relige medicie. pmo q ponit vlcis
curā z excoziationū facturū ab acutis mēbz cholericis vel alijs.
Scdo ponit curā excoziationū facturū a flegmate. ibi. (Et si fuerit
excoziatio flegmatica.) Tercio facturū a melia. ibi. (Excoziatio
melice.) Quarto facturū a stercore. ibi. (Excoziatio aut que sit ex
sece.) Quinto facturū a reliquis medicinis. ibi. (Excoziationi vō fa
cte.) **C** diuīso aut manifesta quā Aui. ponebat erat qz hec cā ex
coziationis aut erat in effusione aut excoziās erat retentū abscissus
z destructū. hāc g diuisionē adaptat ad curā vlcis pueniētis a
mēbz acutis: tñ fmones. pñert Aui. oēs ad oēm mām. pmo q po
nit curā que se mag⁹ vertit ad cām. Scdo que se mag⁹ vertit ad vl
cus fm suas dñas z accidētia. ibi. (Et oēs medicie.) **C** Cōsiderādū
q cū medicine solutiue plurime bēant scietates z acuitatē pprie
nocēt vestigio mēbz excoziationū z vlcis: z iō opz dare soluti
ua que bēant stipticitatē per quā pñerāt sic sunt myrabolani: aza
mē qz ipsi stipticitatē aliquā habēt: opz pñortare eos cū dragagan
to qd eos lenificat. **C** Cōsiderādū circa 3^m qñ mā effundit nō pue
nit vticipias cū medicinis puris singularib⁹ cuz qñtatib⁹ asperis
stictis. f. stipticis: qz iste medicie mās pñringūt in loco: z iō opz ex
poni supple z pñringēdo ipas excoziās. **C** Cōsiderādū post qm me
dicine pglutinatiue sup intestinū stant sic paries medius iter mām
acutā fluentē z vlcera: z iō qñ dolo: fit fort⁹ idiges medicis faciē
tib⁹ glutinationē vt stant sic parietes z leniant sup faciē intestini.

C Et omnes medicine infrigidatiue facientes stiptici
tatem

latem permiste cum glutinativis sunt iuuative nisi acci-
dat corrosio. fortasse enim tunc indigebis absterfivis
et canterizativis permistis cum eis que lenia sunt sine
mordicatione. Et oportet ut detur in potu haberi exco-
riationem illud quod in potu est ex seminibus et alijs
in aqua frigida et non in aqua calida. Et reubarbaro
quidem inest proprietas mirabilis in vlcibus intesti-
norum et in fluxu algaras et proprie quando datur in po-
tu in eo quod est sicut aqua amoglosse cum paucis vino
antiquo. Et glandes assate et silique virtutem habent
fortem coniuncte et separate et semen rose est mirabile
valde. Et nos iam experiri sumus illud quod dixerunt
quidam quod quando dantur ex eo in potu. i. iij. cum aqua
frigida remouentur ab eo. Lutum autem sigillatum est
iuuativum valde omni excoziationi: ita quod corrosioni
de quo in potu datur post mundificationem corrosio-
nis et sordidit cum clysteri aliquo ex clysteribus que di-
ximus. Et similiter cum clystere fit cum luto sigillato in
succo amoglosse et stella seminis etiam et succo portula-
ce. Et ex eis que etiam conferunt ad illud est succus mo-
ri quod non maturatur. Et similiter syrupus herbe caude
equi et succus herbe tinctorum citrine imbibitus et clyste-
rizatus. Et dixerunt quidam in medicina huius capitu-
li pedem albacoben et existimo quod sit pes coeni. dicitur
quod Hippo. cum dixit. pes albacoben intellexit solia ficus.
et hoc non est ex eis que conveniunt in hoc capitulo. Et
potare coagulata leporis et caseum ablato sale eius ab
eo finem quod diximus in capitulo primo est vebementer iu-
uans eos et quod est ultimum in corrosione. Et cum acci-
dit excoziatione propter medicinam exhibitam tunc ex re-
bus iuuativis est ut fiat clystere cum butyro et sanguine
draconis. s. ponantur in .3. xxx. butyri. 3. j. sang. draconis
vsque ad .3. iij. Et ex compositis valentibus ad eos sunt
tro. de suffus frigidi predicti. Et ex eis que illis bona
sunt est panis cum pulueris et sup. vni. et detur in po-
tu ex eo: et bibat post ipsum aqua frigida. Et ex eis que
conferunt est ut vmanis cineris ostracorum fluuialiū par-
tes. i. iij. et gallarū partes. ij. et piperis pars vna terant et
cribentur et puluerizent ex eo pondus. 3. j. super cibis
et bibatur cum aqua frigida. Et philonium est eis iuua-
tivum et cum bibunt ipsum cum aqua frigida.

¶ Hic ponit curam que magis copiet vlceri finem sui dicitur et modos
et etiam causas. primo ergo ponit medicinas que inungunt vel em-
plastrant. Secundo que interius applicant. ibi (Suppositoria). ¶ Pri-
ma in .o. primo ponit medicinas simplices magis. Secundo compo-
sitas. ibi (Et ex compositis). ¶ Considerandum quod reubarbarum habet
virtutem stipticam per quam fluxus ut fluxus est coheret. habet et virtutem
mundificandi in materiis acutis que nocent et excoziant et quan-
tum ad hoc pertinet in abscissione cause. quando ergo volumus reu-
barbarum magis stipticare et minus solvere assamur illud. Stel-
la seminis. i. lutum seminum pro quo videtur sigillato.

¶ Suppositoria vero et clysteria puenientia ad hoc sunt
sicut clysteria et suppositoria conuenientia ad fluxum san-
guinis absolute additis in eis in principio facientibus glutina-
tionem stipticam. Et in fine eius si perducit ad corrosio-
nem mundificatiuis et canterizatiuis: et vsquequo dissol-
uat illud quod est super it estina de pinguedine et rema-
neat manifesta: non oportet ut transeat glutinationem
facientia et stiptica. Et dixerunt quidam quod opus ne acbacia
mittat in clysteri cum non est in egritudine sanguinis et non

est hoc aliquid. Deinde cum mundificatur vlcus inci-
piat cum clysteriuis stipticis glutinativis et pinguibus:
deinde in fine eius si perducit ad corrosione cum mu-
dificatiuis et canterizatiuis. Et sunt quidam homines
qui permiscunt rem modicam de calidicon in quibusdam
succis. Et clysteria salua conferunt ei iuuamentum ma-
ximū. Verum cum non ducit necessitas ad illud quod est
acutum et ad illud quod est acetosum: tunc melius est
ut administret. Et oportet ut permutatio fiat primum
ad acetosa: deinde ad calida. Et quando exigit neces-
sitas et corrosio tunc non curas: et si cum calidicon ad-
ministras necessitatem tuam in eo. Et quandoque rectius
est ut incipias cum aliquo narcoticorum: deinde ad-
ministra clysteria acuta nisi cum non tolerat ipsa infir-
mus. Et de istis acutis et illis que sunt ex arsenico time-
tur denudatio cutis post cutem donec perforentur in-
testina. Et propter hoc oportet ut sit inceptio in admi-
nistrando ea cum scis quod vlcus iam corruptum est. Et non
tardatur vsque ad horam in qua timetur quod accidat for-
ram propter dilatationem vlcis et profunditatem cor-
rum. Et scias quod adeps caprarum bonum est super totum
illud quod aggregat ad clysteria ex glutinativis: est enim
succurrens et sedans mordicationem et portat super locum
egritudinis velociter. et hoc etiam non est necessarium
nisi in principio egritudinis. Et cum peruenit ad sa-
niem indiges mundificatiuis: deinde illis que sunt for-
tiora. Et indiges si in duritiem lapidis conuertat pin-
guibus et glutinativis et separantibus inter medicinam
et egritudinem: et cum sciueris quod vlcera sunt sordida tunc
mundifica ea cum eis que sunt sicut aqua mellis: et for-
tior illa est aqua salis: et aqua in qua conduntur oleum
salis et decoctio piscium salitiorum. Et necessarium est ti-
bi in sanie ut administres ea que sunt sicut troscisci de
arsenico proculdubio cum pertransierit egritudo noui-
tates et non prohibuerit ab eis prohibitor. Et scias quod
clysteria pinguis glutinativa sedant dolorem eius qui
habet vlcus in intestinis suis corrosiuum sed non sa-
nant: et non cures in corrosione nisi de medicinis con-
ferentibus corrosioni: et sunt mundificatiua absterfina cum
exiccatione et stipticitate et ea ex quibus fiunt troscisci.
Et non oportet ut multiplicentur super ea glutinativa
et pinguis: et separent inter ea et inter corrosione et va-
lentia corrosioni. Et quandoque ledunt et dolorem faciunt
sed non respiciatur ad illud. Et scias quod quando tu mu-
dificas cum clysteribus acutis: oportet ut facias sequi
ea icarnatiua assumpta ex stipticis et glutinativis: et il-
lud cum sciueris quod caro sana apparet: et quando aggre-
gauit febrem et debilitas et corrosio et fuerit caliditas non
potest eger uti eis que sunt sicut troscisci de arsenico so-
lis: oportet ut dissoluant in aquis fructuum stipticorum
frigidorum sicut acrisia et sumach et ribes et granata et ro-
sa et que sunt illis similia: deinde exiccantur et multipli-
ces super eos illud et administratur. Et quandoque non
est excusatio quin misceant iusquam album et opium
cum eis: aut premittant narcotica super ea: aut detur in-
firmo cibis laudabilis. Et maior summa horum tro. est
a media. 3. vsque ad .3. ij. Et quicquid est rectius ut penat in

Gentilis

aquis eius infrigidantia stiptica: et de eis sunt lentes et cupule glandium. Et illud adiuvat in hoc ut accidat cortex. Et ex eis que forte faciunt dolorē ei⁹ et iuuamētum simul est ut clysterizentur cum tro. de arsenico in aqua falsa cum vehemens est grossitudo materiei. Et quādoq; sufficit febricitatibus et debilib⁹ et illis quoz sensus fortis est et nō tolerant acuta clysteria hoc regi men. Incipiāt et clysterizent cum aqua mellis: deinde post quatuor horas cum aqua salis: deinde detur eis in potu luti cum aceto misto cum aqua. sanat eni eos. Et ex regimine in capitulo clysteriorum est ut clystere fiat paulatim per vices: et cui⁹ dolor sit fortior tūc succurre cū oleo ro. et clystriza cū eo. Clysteria vō que ad ministrant in retētiōe san. et phibitiōe fluxus ei⁹ sunt alla et sunt prima clysteribus phibitiōis fluxus vētris. Et qñq; sunt ei tro. qui ministrant in eo per se.

Chic Auicē. ponit curā per medicinas que inferius laqueunt vel exterius applicant. Et primo eas que per anum inijciunt. Secundo que exterius applicant. ibi. (Emplastrum autem.) **P**rima in duas. Primo ponit cauciones diuersas in curationibus clysteriorum et suppositoꝝ que in viceribus et excoriationibus conueniunt. Secundo diuersa clysteria et suppositoria ponit. ibi. (Et nos quidem.) **P**rima in duas. Primo ponit qualia virtutis debet eē clysteria que conueniunt in excoriatione et vlcere etc. Secūdo qualia debent esse cōsiderando alias differentias et accidentia vlcēꝝ et excoriationū. ibi. (In fine.) **H**ec habet quinq; nā vlcus aut est corrosiuū aut saniosum aut iduratiū: aut est fordidū aut est qbusdam alijs accidentibus cōiunctū. Primo ergo ponit clysteria que conueniūt qñ vlcera intestinoꝝ sunt corrosiua. Secūdo quādo cōuertit in sanie. ibi. (Et quādoq; puenit ad sanie.) Tercio quādo iduratur. ibi. (Et indiges.) Quarto quādo sūt fordidā ex multa imbidione corrupte materiei. ibi. (Et cū sctueris.) Quinto quādo coniungunt alijs quibuscūq; dispositionibus. ibi. (Et cū aggregat febris.) **P**rima in tres. Primo ostēdit quādo clysteria cauterizatiua cōueniūt: q; quando est vlcus corrosiuū. Secūdo ostēdit ordinem in eis. ibi. (Et opz.) Tercio dubiū qd accidit ex illoꝝ administratiōe. ibi. Et de ista acutia. **E**t medicamē de arsenico cuius descriptionem ponit Serap. tracta. 7. ca. 10. Trofici valentes ad excoriationem etc. **C**ōsiderandum q; acetosa corruptiōi et excoriationi resistit remittēdo caliditatem materiei corrosiuā: sed cauterizatiua vehemētē hoc facit causticādo mēbrū: q; ergo acetosa leniora sunt iō ab illis icipiēdū. sed q; quādoq; quidā habent intestina sensibilia multū. iō prius cū narcoticis stupefacere opz. **C**ōsiderandū q; qñ idurant regunt medicine acute ericādo et resoluēdo. Ille aut idurēt duo nocuēt. Primo q; mordicarent. Secūdo q; resoluēdo subtile magis iduraret. Ergo opz admiscere pglutinatiua q; separēt iter medicinā acutā et iter egritudine que est durities et vlcus ne. f. medicina indebite opere in egritudinibus.

Et nos quidem dicamus nunc clysteria et colyria et tro. qui ingrediunt in clysteribus. Et clysteribus itaq; leuibus in hoc et in fluxu vētris calido est ut fiat clystere cū aqua arnoglosse sola: aut cū aliquibus tro. quos dicā. Et fiat clystere cū pane simlagineo azimo trito in succo. Et ex clysteribus leuibus est ut sumat aqua ordeī et oleū amigdalīnū et vitellus oui et aqua rizi decocti cū adipe renū caprarū annuali et colent et pñciāt tur in luto sigillato: et similiter decoctio rizi assati decocti cū adipe caprarū. Et qñq; ponunt cū eo in ipso corticea granatoꝝ et galle: et sūt aque sauih et luti sigillati. Et itez clystere inuatiū cū est caliditas vehemēs succus rasure cucurbitę et portulacę et arnoglosse et succus virgę pastoris et grana myrti et lētes a qbus aqua bis electa est. Aggrega hos succos et cōmisce cum eis oleū rosatū et ceruaz et luti armenū et achaciā et thuriā. Et si idigueris opio pone in eis s; necessitatē et dispō-

Super tertio

nē. Descriptio clysteris pueniēs excoriatōi ē. **R**. costicez amigdalaz et cortices phibitici et granatoꝝ et gallas et sumach et folia senticis et radice alietū. **E**lixir itaq; cū vino donec ipsissent: deinde colent et terant aliq trofici clysterioꝝ et ponant in eo cū oleo myrtino.

Chic enumerat clysteria. Et primo hoc. Scdo colyria. ibi. (Colyrioꝝ aut.) Tercio troficos qui in clysteribus ponunt. ibi. (Trocoscoꝝ aut.) **C**Alientum. i. castia: vt ponit Simon forsan: q; fouit abstergit: ideo confert.

CColyrioꝝ aut ad excoriationē medicinarum matres sunt myrra et thūs et crocus et sandaraca et alumē et stoꝝ rax et castoreū cū adest opii et lyciū et charta cōbusta et san. draconis et cornu ceruinum et chimolca et lura que currunt cū ea et climia et merdasengi et que sunt similia illis. Et qñq; necessaria sunt atramēta et arsenica. **C**olyriū ad excoriationē et thenasmonē myrra et crocus et thūs et opius cōficiant cū albumine oui. Aliud. sandaraca stoꝝ rax myrra crocus opii pñciant cū aqua arnoglosse. Et qñq; sit ex huiusmodi medicinis marā cum oleo ro. et ceruā et administrant sup pānum et frustum coti et ponit in ano s; q; ponit in ipō tēta itaq; quēc illud et mischicet. **T**roc. aut clysterioꝝ excoriatōis sūt sicut trocif. de arsenicis ad corrosiōē et trocif. stelle: et opz vt seruent in vinatia vne vt pseruet in eis virtus et trocif. de charta cōbusta. Descriptio tro. charte cōbuste. 3. x. arsenicoꝝ adustoz et corticū eris et aluminis iamēti et gallaz et calcis que non est extincta: oīum añ. 5. xj. fiant ex eis tro. cū succo arnoglosse quoz vnusq; ponderet 3. liij. Et paruo ex eis admistret pondus. 3. i. Et magno tro. i. integer. **T**rocif. aliū. **R**. sumach et capita granatoꝝ et succutū et balauistiā et grana acreste et calcātū et colcotar et eris adusti et antimonij: oīnz añ. pñ. i. flozis eris pñ. 5. fiant ex eis troc. **T**roc. forē. **R**. calcē et alkali et achaciā et gallas et arsenicū et terant cū aceto aligbus diebus et iforment troc. Et ex fortitudine eius qñq; sufficit ut clysterizet cū aqua arnoglosse.

CPrimo ponit medicinas que maxime ingrediuntur hec colyria. Secundo colyrioꝝ ponit descriptiones. ibi. (Colyriū.) **C**Succutum. i. semperuius: vt supra fen. 10. cap. de spūto sanguinis: 2. cañ. cap. de succuto. Sed Simon dicit q; in secundo cañ. ibi fuit et ro. nam succutum alē synficū est consolidā maior siue anagallici. Alkali est herba nascens in litozibus similis vermiculari pinguis et falsa. Sed Rasis in diuisionibus in ca. 4. s. f. de dolore ventris: dicit q; est species aluminis.

CEmplā aut et epitīmata suuatiua in hoc sunt emplā pñdicta in caplo curatiōis fluxus vētris absolute. Et tā expertum est epitīmā de troc. stelle cū aqua myrti et ptulit ei valde. Et qñ nō cessat dolor: tunc sedeat in firmus in tina in cuius aqua decocta sunt stiptica nota cū aliquātulo anhet et senu. et altee. Et si fortior fiat sitis et angustia in excoriatione cholericā administra lac acetosum decoctū in aqua sauih que vtraq; ifrigidatā sint. **O** si dolor adeo fiat fortis donec appropiet syncopis non erit excusatio narcoticoz. Et ante illud clysteriza cum adipe vacino cum aqua sauih ordeī absq; expulsiōe. Et fortasse sedabit dolor et abscindetur egritudo ppter illud qd accidit de equatiōe hu. Et si nō sedat cura cū eo qd scis. Et si vis clysteriza in hmoi hora cum hoc clysteri sumatur aque kist ordeī et rizi et adeps renū caprarū et oleū ro. et gumi arabicū et ceruam

et cerusam et vitellum oui conquassentur omnia in loco uno: et si vis pone in eo opium et administra.

Chic Aui. ponit emplastra et medicinas que exterius applicantur addens. Cura cum eo quod scis. i. narcoticis.

C Et si fuerit excozatio flegmatica: tunc necessarium erit ut incipias in curatione eius cum eo quod includit et educit ipsum et facit quiescere ab eo et cibetur cum huiusmodi donec sunt cibi eius etiam pisces saliti et synapis cum sicla et almuri et alcaugumich. Et sint tincture eius ex eis que sunt sicut granatorum grana cum oleo cum seminibus et synapi et que incidunt. Et quando multiplicat cibatio ex albus affato cum iam sumptur sit aliquid ex medicis que ad caliditate declives sunt sicut alcanzi et cardamomus iunior cum eo. Et dixerunt quidam quod quidam habena vlcera intestinoz inuatus est cum electuario quod die fumebat in potu cum vino: deinde cibatur albus affato: fecit illud aliquibus diebus et videtur quod sit illud huius generis. Et iam dixerunt quod quidam homo fuit curans dissenteriaz antecederem cura mortificante aut sanante in diebus. Libabat hominem pane cum cepe acuto et minozabat potus eius in illo die et clysterizabat eum in mane cum aqua salis acuta: deinde consequebant illud cum clysteri medicis fortiores ex clysteribus incarnatiuis. Et si tolerabat dolorem eius cum quo curabat sanabatur: et si non moriebat. Et erant clysteria eorum ex huiusmodi clysteri. **R.** sanfuci cymini carmeni salis folioz ademeft huiusmodi melliloti: oium an. 3. i. et olei kist. ij. decoquantur in oleo donec consumat tertia et coletur et administrat illud oleum clysterizando. Et iterum confert eis clystere cum decoctione rizi. Et quandoque ponuntur in ea pisces saliti. **L**erat dictum in hac specie egritudinis **R.** carnis dactyloz pondus lib. ij. et 5. masticis. 3. i. et 5. et anbeti humidi. 3. vi. et aloes. 3. i. et cere. 3. x. et olei rutbaeei et olei ros. quantum sufficit: et quandoque ponit in ipso semen nasturtij propter quod sentit flegma vitreum. **E**xcoziationi autem melle post regimē melle et splenis finem quod digimus in loco ante hunc. Et post rectificationem regiminis confert suffus de luto. Et confert eis clysteria de rizi et sunt in eis species aromaticæ et semina calida et lenia et semina stiptica: et ponant in eis oleum ros. et vitellus oui: et eorum cibi sint a quibus generatur sanguis: et cum fuerit vlcus malignus non erit excusatio quin fiat clystere cum aqua salis gēme: deinde sequaris ipsum si indiges eo cum illo quod tam valde mundificat donec appareat caro munda: deinde cura cum clysteribus incarnatiuis. Et clysteria lenia ad hoc sunt sicut clystere in quo ponuntur spine egyptiace partes. iij. ellebori nigri partes due decoquantur cum aqua et sale gemma. **Q**uod si illud non confert: tunc administrantur troscis de arsenico. **E**xcozatio autem que fit ex fece curat cum eo quod lenit naturam et sunt in eo lenitas et vinctuositas et glutinatio et lubricitas: et premitat ante cibum sicut vitellus oui forbilis et sicut luo galli decrepti et sicut lura et aleffidabegi facta ex pullis facilibus impinguis: et administrantur clysteria lenitiua ex succis glutinatiuis lubricatiuis simul cum oleo rosa. et vitello oui et similibus. Et quandoque confert cum prolongat bec

excozatio ut sumantur semen lini et psilij semine: et semen maru et semen altee accipiantur mucilago eorum et detur in potu ante cibum. **I**psa enim aggregat ad lubricitatem sedationem doloris et glutinationem: et sumere prius ante cibum quandoque remouet hoc. accidens. **E**xcoziationi vero facte successione potus medicinis conferunt medicinis singulares glutinatiue predictæ: et conferunt ei dragagantum assatum de quo bibatur in lacte acetoso. 3. ij. et 5. et quod est supra. Et confert ei valde ut fiat clystere cum butyro vaccino recenti bono. Et quicquid ponitur in ipso aliquid de sang. draconis: et quandoque confert ius ventrum in aliqua excoziatione cholericæ et non est medicina oium.

Chic ponit curam excoziationis factæ a materia flegmatica. Et primo ponit curam per medicinas et cibaria que sumunt. Secundo ponit curas quas quidam faciebant. ibi. (Et dixit.) Tercio redit ad ponendum clysteria conuenientia illis. ibi. (Et erant clysteria cōdita sale et aceto.) **C** Albus. i. auellane affate: ut pot sumi a Serap. trac. 7. s. ca. in confectione medicaminis alibalde. Et iam dixit. i. s. b. 12. terapenti. i. c. Ademeft. i. arboris lauri. Rist est pondus lib. 5. **C** Considerandum in fine capituli quod si excozatio cholericæ fit propter cholera acutam cum stomachi inflammatione et fortitudine: clysteria. i. acetosum ventrum confert: quod resistit inflammationi et caliditati stomachi. si ergo non habentur de conditiones non confert: ideo subdit non est medicina etc.

C De cura fluxus vetricis facti per cibos. Cap. 8^m.

Ara nota ad istos est ut prohibeatur descensio eius dum non accidit cholericæ fortis superflua. Sed si fuerit ex multitudine cibi fiat illud et administratur fames post illud: et quando descendit sumat aliquid ex robur stipticis. Et si acciderit debilitas sumat alcanzi aut suffus de granatis. Et si sentitur debilitas in stomacho cum eo quod accidit de multiplicatione et significat illud id quod accidit de rugitu et ventositate sumat balaustiarum et thuris et ameos partes equales et cōficiantur cum passis tritis cum suis interiozibus et comedat ex eo omni mane quantitatem nucis. et iterum sumat medicamen de acorio et calameerzech dictum in antidotario. **I**n facto autem ex corruptione ciborum in seipsis aut in eo aut qualitatibus malis in eis aut velocitate administrationis eius in eis oportet ut sumat post eos cibos boni chimi: et curet impressio remanens ex calore et frigore cum eo quod scis ex electuariis frigidis aut calidis: et si fuerit causa viscositatis eorum et lubricitatis ipsorum conuertere ad eos illud in quo cum lenitate est stipticitas. Frigus autem eorum et caliditas ipsorum sunt finem quod eis conuenit. Et si causa fuerit premissio lubricantis premitat stipticum: et si causa fuerit postremitas eius cuiusue lociter sit digestio apud regimen: tunc sumat spodium et aliquid de robur ut rectificetur stomachus ab impressione eius cuius alteratio nocuit ipsi. **N**am finem plurimum accidit calefactio. Et si faciat accidere raro frigiditatem propter acetositatem cibi in quibusdam dispensibus huiusmodi regimen sumat spodium cum canzi. Et si causa fuerit paucitas cibi aut subtilitas substantie eius cibet post ipsi carnibus grossis mousat et cōditis cum stipticis et cum aceto preparatis et piscibus salitis et similibus. **Q**uod si timeatur debilitas digestionis cum hoc cum seminibus condiantur.

Gentilis

C primo premitit canone. Secundo erequis. ibi (S; si fuerit.) Et hec bz quoz. Primo ponit curā eius cui? cā est cibi multitudo. Secundo cuius cā est corruptio vel mala qualitas. ibi (In facto.) Tertio cuius cā est error in ordine. ibi (Et si cā.) Quarto cui? cā est paucitas cibi. ibi (Et si cā.) 13 possint divisiones alie fieri 2 pz.

C De cura fluxus cerebialis.

Cap. 9^m.

Doxet vt habēs cū oīno nō dormiat sup col lū: 2 qñ excitat a somno est ci neccariū vt ytaf vomitu qñcūq; egrediat humoz grossus effusus ad stōchū ex capite faciēs fluxū: 2 vt ad minitref illud qd diximus in caplo catarrī de racione capitis 2 fricatione ei? cū reb? asperis 2 ex vaporatōis b? capitis 2 admistratiōe rubificatiū 2 cauterizatiū sup ipm 2 ex pofitatiōe ei? 2 rectificatiōe cōplonis ei?. Et qñq; neccariū ē cauteriū. Et nō opz vt admistref retē: tio eius a stōcho cuz medicis stipticis 2 magnificet tū mor: imo opz vt extrahat illud qd de eo aggregat sup perius p vomitū: 2 illud qd descendit ex via itestinoz: 2 si nō cū alio saltē cū clysterib?: 2 restringat illud qd de eo descendit ad vētrē nō cuz illo qd pstipat: qñ sedeat mā in ventre imo cū eo qd est simile illi quo retinet ex pectore ex eis que diximus in suo caplo: 2 cū eo qd doculimus te in ca. cure catarrī ex abscissione causarū 2 scilicet catarrum 2 rectificatione carum.

C hic ponit curā fluxus cerebialis 2 pz.

C De cura fluxus oppilatiui.

Cap. 10^m.

Lux? oppilatiui? plimū fit cū plodis: siue sit a corpe toto: aut sit ab oppilatiōe i epate aut i ter epar 2 itestina. De errore igit est vt cadat additio i oppilatiōe p stiptica imo opz vt iuuetur qd expellit ab oppilatiōe cū etione. Lūq; etianē vie ab eo misceant medicīne apitine oppilationū vt aperiat eas. Et qñq; neccariū est in aperiendo oppilatiōes solutiū fortiter attrahēs māas grossas gñantes oppilationem 2 clysteria foris aptionis 2 attractionis. Et vomit? ē ex reb? magis iuuatiuis ad illud qñ cadit ex obulatiōe ipsius quēadmodū testat Hip. Et recti? qd ē hñti hāc egritudinez vt comedat cibū suū i plurib? vicib? nō i vice vna: imo in oī hora quātitate q pti net ei de cibo suo: deinde opz vt partiat: deinde opz vt pseq facias cibū suū illud qd adiuvat ad penetrādū cū velocitate 2 apiat oppilationē cibo: 2 melius illo toto apud. S. est diacalamētū 2 def de eo aī cibuz vsq; ad aut. i. 2 cū digerit cib? def ēt de eo qñtitas. 3. Et vñū vet? forte subtile paucū est bonuz valde cū admistrat post cibū. Et tyriaca res ē magis iuuatiua. Et qñ rectificat oligestio cibi balneef. Frictio aut opz vt nō ab ipso separet ante cibū ipm 2 post ipsū. Et qñ debilitat indiget fricatione vebemēti cū panno aspero dozi 2 vētris. Et qñq; neccariū est vt lineat corpus eius pice 2 medicinis rubificatiuis. Oppilationum vō aptionem iam sciūsti. Et opz vt non solvatur eger iste a fricatione. nam cum tu curaueris cū 2 aperieris oppilatiōes 2 resolueris humores oppilatiuos penetrabit cibū ad corpus eius: 2 non accidet diarria post illud 2 confortabitur corpus eius.

C hic ponit curā fluxus oppilatiui. Et p in cōi magi. Secdo in spāi magi. ibi (Et recti?) Tertio p sufficiētiori declaratiōe ad aliū locū nos remittit. ibi (Oppilationē vō.) Quomir? ex reb? magis iuuatiuis qñ cadit sup. oppilatiū ex obulatiōe, i. oppositiōe ipsius. i.

Super tertio

vomitū: 2 hoc est quando vomitū sibi recte opponit sicut quando oppilatio est in mēsaicis tūc vomitū multus confert: vel qñ cadit supple dē qd pōt accidere ex obulatiōe ipsius. i. vomitus. i. quando nō est aliquid vomitūi contradicē quēadmodū testatur Hip. non inuenio vbi apud. S. f. 4. de regi. fa.

C De cura fluxus liquefactiui.

Cap. 11^m.

A eis q sunt sic ethica 2 ptiis 2 q hac via ice dēt nō sperat vt curet nisi sic sperat in curatione cāc ei?. In eo aut q est isra illud curetur corpus cū ifrigidatiuis humectatiuis 2 acrib? 2 embrocis sim illud. Et extinguat cū eis q sunt sic tro. de spodio 2 tro. d. capbora 2 cū epistimatib? 2 emplis ifrigidatiuis sup cor 2 pectus 2 epar. Et sint cibi ei? ex carnib? leuib? bullicet 2 ifridas 2 musulat 2 caro pisciū 2 lucabegi cū aceto 2 panis simlagine? bene cōfectus 2 fermētatus 2 panis cū assatur. Et qñq; sit ex eo forbitio pmlta cuz gñmi. Et si sit cibuz q fit de acetola 2 similib? 2 nō retineat expulsiō vice vna: imo retineat gradatim cū hñmōi curationibus 2 cū trociscis de spodio restrictiuis pprie 2 cum tro. sim hunc modum. 18. lursi armenū 2 spodiū 2 castancas 2 semen acetose ex corticatū 2 almirberis 2 ro. 2 gñmi assatum 2 caneros adustos terant oia 2 cōficiantur cū aqua cydonioz.

C hic determinat de cura fluxus liquefactiui. Et p excusat se a curatione cuiusdā morbi. Secdo de cura alterius erequis. ibi (In eo.)

C De cura flux? facti a spissitudine cutis.

Cap. 12^m.

Am innim? ad signa ei? vbi docuim? regimen attractiōis māerū repletionaliū ad exteriora corpis. Et melius quidē est vt extrahant humores p sōmā 2 fluxū vētris ptiētē a quo sū expediti sum? 2 admistren? balnea cū aq; apitinis: 2 sunt illa in qbus decocta sunt apitina: 2 cū lauatiuis apitinis 2 mūdificatiuis: 2 multoties vtant tinis icteritice. Et si fuerit spissitudo vebemēs administref frictio cū pānis lincis asperis 2 cū vllis donec rubeat cutis: deinde effundatur super eam aqua calida 2 aque in qbus est virtus aperitiua eorum que diximus.

C pōt dici q? Aulā locutus est de signis istis supra fen. 3. pmi cañ. ca. de disponibus que exercitiū cōsequunt. vbi ēt loquit de tractu materierum ad exteriora p balneum 2 vnciones. Sed tu vices vbi. A. locutus est de fluxu facto a spissitudine. Dicendū q? supra de fluxu ventris omnium modorum illo verbo. factus autem a toto corpore. cū dixit. aut paucitate resolutionis a corpore.

C De cura cholirice passionis.

Cap. 13^m.

Cholirica passio hz regimē in pncipio cū motus: 2 regimen in medio sui motus: 2 regimen apud cōmotionē suā malā 2 inobediētā suā malitiosaz 2 motionē accidētū suoz timoroz. Cū apparēt signa cholirice passionis 2 icpit eructuatio alterari a dispōne sua: 2 sentit in stōcho grauitas 2 in itestis pūctura. Et qñ est cū ea nausea tūc opz vt nō sumat sup illud aliquid oīno neq; post illud nisi cū timetur calūs virtutis: tūc enī rege cum eo qd dīcemus. Deimū igitur qd opz fieri est vt expulsiō fiat per vomitū si fuerit cibuz adhuc primus supioribus: 2 si nō fuerit ita cōsequēter adhibeat aliquid qd ipsū deponat ex eis q leniūt naturā. Et sit illud qd facit vomitū lenificatiū cū mēfura q extrahat illā qñtatez pter q extrahat supfluitatē sup id aut rē extraneam ab ea. Et opz vt expellat cū ei q nō sunt due malitie mollicatio stōchi 2 debilitas virtutis eius sic in oleo sifamio 2 oleo de

et oleo de oliuis et aqua calida: neq; cū illo in quo est glutinatio cū ipsi idigeant cōtrario glutinationis: imo cū eo qd est sicut aqua mellis: et syrupus acetosus dulcis cum aqua calida nō ppter necessitatem: imo cū eo qd est sicut aqua calida sola aut cum pauco. baurach aut cū sale naptico aut aqua calida cū cymino pauco. Et similiter si vomuerint per seiplos et accider eis subuersio nō obediēs et nocet eis per illud etiā: tunc illic opz vt curet. Hippo. enim dixit qd vomitus quādoq; p bibet vomitu et fluxus quādoq; phibetur fluxu: et vomitus phibetur fluxu et fluxus phibetur vomitu. Et eoz fluxus oportet vt fiat cū supposito leni et terebinabin et succcharo et sale. Aut clysteri leni ex aqua sicle quātitate. xl. s. et baurach pauci super eā quātitate aut. i. et succchari ru. quātitate. 3. x. et olei rosa. et sisamini quātitate. 3. vj. aut cum aliquo qd bibatur sicut cyminum. Ipsum enim est inuatiuum in hoc valde.

¶ Ponit curam cholice passionis. Et pmo pmitit quādam diuisionē. Scdo exequit. ibi. (Lij.) ¶ Hec habet tria. pmo ponit curam cholice passionis quādo est in principio. Scdo quādo in medio. ibi. (Lij. § scrueris.) Tercio qū est apud cōmōtionē suā malā. ibi. (Cum ergo superabundat.) ¶ Prima in duas. pmo ostendit qd faciendū. Scdo ostendit qualla debent esse illa quibus perficit qd sciendū est de vomitu et lenificatione. ibi. (Et sic illud.) ¶ Hec in duas. pmo ostendit quale d; eē illud qd facit vomitū et qle nō d; eē. Scdo qle d; eē illud qd subducit. ibi. (Et eoz fluxus.)

¶ Cum ergo sciueris qd materie in corpore cholice sunt cōmōtēs eaz. nam ipse quādoq; sunt de adiunantibus ad hoc vt accidat cholirica passio. et non est timor totus ex cibo: nō iuenis excusationem quin infirigidēs stomachum tunc exterius cū eo qd infirigidat: et si nō cū alio saltem cū niue post adiutorius eius ad vomitū si declinat ad illud cum mensura tolerabilis: et in illa infirigidatione est sedatio sitis si fuerit.

¶ Hic ponit curā cholice passiois qū est apud cōmōtionē suā malā. Et p facit hoc in pso. Scdo in spali. ibi. (Amplius opz.) ¶ Hec scda h; duas. pmo ponit quāda diuisionē. Scdo exequit. ibi. (Et fortasse.) Curat bien. s. excoziatua. ¶ Scda pars h; duas. pmo ponit curā regulārē. Scdo irregularē. ibi. (Et cū necessarium.)

¶ Cum ergo superabundat vomitus ex eis que retinent ipsum est infirigidatio stomachi cū huiusmodi et pones re ventosas sup vētrē absq; incisione. Et si fuerit frigida infirigidās ex succis fructuū erit etiā magis inuatiui. Et si misceant cū eo sandali et camphora et rose et liniat cū eis almyrach erit inuatiui. Et quādoq; necessarium est stringere extremitates. Et si nō fuerit caliditas fortis curet cū medicamē de luto anesiburni dictū in antidotario. Amplius opz vt cōsideres illud qd egredif. dū enim pfeuerat exeundo chilus aut aliquid bomogenesis ei et cibis nō cedif eius retētio oīno ali quo modoz. In ipso enim est timor magnus. Lūq; alterat ab illo alteratide fortasse feda: necessaria est eis retētio. Et sicut cū illud qd egredif est res curat bien vīscosa aut cholirica aut alia ex eis que obilitat corpus et impūmāt in pulsu et faciunt eū frequentē fm equalitātē et descendētē et faciunt apparere in corpore sicut extennationē et in myrach sicut spasmū: et fortasse acciderit sicut sitis et feb. et significant qd solutio vētris pmutat ad sanitatē. Et opz vt adiuer in retētiōne eius cū robur stipticis. Et qūq; cōdiuntur euz eo qd est sicut mētha. Et si vomuerint ea reiterent sup eos et dētur

eis panletim. Et nō opz vt cesset a dando in potu medicinas restrictiuas et robur stiptica fm virtutē eoz: imo opz vt iterent sup eos et fiat permutatio de vna medicina ad aliā et sint oēs stomatice. Et aqua rosacea lesacta confortat stomachos eoz et calefacit et phibet ex egritudibus eoz. Et ista robur opz vt nō sint acetositas talis que mordet stōchū et sint adiuantrā ad materiā: imo si est cū eis aliqd ex hoc frāgaf euz re que nō sit de genere ei? qd soluit aut vomere facit. Et acetola qdem conueniētia sunt in excoziatione. Et similiter ea que sunt vehementis frigiditatis ex eis q bibunt actu. Et qūq; non conueniunt eis per hoc qd percutiunt stomachū. Et plurimi qbus ista cōueniunt sunt illi qui sūt cholirici: quare opz vt experiat dispo sitio qua recipiūt ea. Et syrupus factus de meniba cū aqua granatoz expressoz cū pulpa sua cū aliquantulo mēthe alā myrti aut myrtilloz est bonus eis probibens vomitū eoz. Et similiter aqua granatoz aceto. Et qūq; ponit i ipso aliqd de luto aromatico alā aromatizato qd comedif. Et cū plurimi eoz bibūt aquā calidā fortiter expādif virtus ad venas eius et redcūt materie expanse ad venas. Et opz vt vaces etiā ad vaporizationes et vntiōes ex oleis in qbus sunt. pfortatio et stipticitas et calefactio subtilis super hypocōdria sicut oleo de nereiden et de lilio narciseino et oleū ros. et oleū in quo bullitū est mastix et est. infictio bona eis ppter. Cholirica passio est a cibis grossis. Incture vō et lacerti inungant cū eis q sunt sicut oleū ros. aromatisatū et sicut oleū viol. cū cera pauca. Et in hyeme cū oleo de nereidē cū cera pauca. Et emplastrē stomachi eoz cū emplastris stipticis et infridatiuis vehementis stipticitatis et sit in eis aromaticitas ex eis q sciuit. ¶ Et cū necessariū facit timor vt phibeas choliricam passionē et nō euacuata sunt oīa que oportuit euacuari de cibo corrupto et humore malo: deinde cōmouet: tūc opz vt cibis eū adhuc cū cibis frāgētib; ipz: deinde euacues cum post aliquot dies cū eo qd soluit ipsum. Cum ergo senseris qd cā tota nō est ex cibo sed est illic sicut fortitudo frigoris stomachi preparabis in retēndo vomitu eoz post qd vomitu expulcrit qūtatē quaz oportuit expelli cū syrupo de mētha permisto: cum mīua pauca alā myrra aut euz virtute xyloaloe. Et fac vt sint emplastra eoz decliniora ad calefactionē: et fac vt illi sup qd dormiant ex cibo pmissa sit virtus pullo rā colūbāz: et sint cū eis species fm quātitatē quam existimas: et panis infusus in passo etiam.

¶ Hic ponit curā irregularē.

¶ Lūq; feceris hūib; hoc accis ex potatide et emplastratione illud qd dixim;: tūc ne cūz erit vt igniū inuenias in faciēdo eos dormire sup lectos stratos pānis cū cāticis somniferis et cātlemis et cūis et pressioe leni fm qd dormiāt sup eā. Et cū eis q diximus in faciēdo dormire illos sup quos domināt vigilie. Et opz vt sit locus eoz locus in quo nō sit lūmē plūm neq; frig; et frigus nāq; expellit hūores eoz ad iteriora: et necitas ad trabēdū eos ad exteriora est necessaria. Quia si pulsus icipit minozari et videris aliqd de ipressioe spasmū et sin-

Gentilis

gultus incipies et dabis eis in potu aliqd de vino dulci odorifero in quo est stipticitas cum aqua cydoniorum et torrellis aut medulla panis similaginel calidi quantum possibile est. Et si necius est quod sit fortis illo accipias carum plurimum ex carne molli et tenera que sit ex carne aniu et arietis et icidat et ponat sicut est in vase et decoquant quousque emittat aquositate sua et forsitan ad se redire eam faciet: deinde exprimat fortiter: post decoquant illud quod expressum est ex ea paulatim et fiat acetosum cum aliquo fructu isfrigidantiu. Et meliores eis sunt granata et cydonia. Et sunt ex herbis que ponunt cum eo aliqd occultu ex vino et forbetur: et si digitis dissoluatur in eo panis paucus non erit in eo malus: deinde dormiant super illud. Et non est malum eis uti vna pensili de qua ipsi accipiant cum appetit eam: et sumere ex ea parum masticado granata eis bene. Quod si non retineat in stomachis eorum aliqd de hoc et alijs et declinat ad vomendum: tunc pone super inferiora ventri eorum vetulas magnas apud umbilicum sine ictione. Quod si non steterint super ipsum: tunc super illud quod est iter vitasque spatulas declines ad inferiora. Et si pole fuerit ut sic dormiat erit rectu. Et si fuerit magis declinatio ipsa ad inferiora ligata quod est sub ascella et adiutoria eius facit dormire si pole est. Et cum excitat ipsum dolor veteris aut istita: tunc reitera ea ambo super ipsos et non alteres ea ambo usqueque si securus ut icipiat cibum descendere a vomitu aut sedat morum decessu in fluxu ventris: tunc. n. solve quodcumque fuerit ambo paulatim. Si autem non recipiat aliqd imo fluxu ventris educat ipsum: tunc aggrega in cibatione eius iter stiptica et iter ea in quibus est stupefactio aliq sic amillu affatu quod ponat et decoctio papaveris et ponatur super ipsum gallia et non ponas in ipsa dulcedine. Dulcedo. n. quicquid sit ea ad abhorrendum et lenitas et fluxus et solonis nature. Cum ergo dederis ei huiusmodi fac ipsum dormire desuper. Quod si fuerit illic vomitus consequenter adhibeas ei colearu unum de syrupo menthe aut rob eius. Et si fuerit fluxus ventris permitte super ipsum suctionem aque cydoniorum stipticorum alzarum et plorum ascensum et malorum ascensum mizorum et algobeira.

C hic ponit cura que se vertit ad sedationem accideru. Illa autem accideria sunt vigilie: debilitas virtutis: spasmus singultus et stitio: et spale nocumetu quod accidit eorum mandibulis. i. spasmus. primo ergo ponit regimen ductus somni. Secundo ponit regimen cum appetit casus pulsus spasmus et singultus. ibi. (Quod si pulsus icipit.) Tercio ponit regimen stitio eorum. ibi. (Si autem eorum.) Quarto ponit regimen nocumetu quod accidit in eorum mandibulis. ibi. (Et opus ut iterio.) Quinto ponit regimen quod ultio copertit i cura cholirice passiois. ibi. (Et iter.) Sexto ponit regimen duas. primo ponit regimen casus virtutis eorum. Secundo reuertit ad ponendum regimen vomitus addens aliud de fluxu. ibi. (Si autem non recipiat.) Tercio ponit regimen fluxus. ibi. (Et si fuerit fluxus.)

C stitis autem eorum frangit eorum eis que sunt sicut sanich videt aut sanich malorum cum aqua granatorum. Et oportet ut non separaretur ab eis odores confortatiui et restantur super eos: et omne quod mouet in eis subuersiones aie permittetur ad aliud. Et quandoque abhorret quidam eorum odorem panis: et quandoque delectatur eo quidam eorum. Et quandoque abhorrent quidam eorum odorem iuris: et quandoque delectantur eo quidam eorum: et sicut vinu et sicut suffumigationes. Fructuum autem odorem plures eorum recipiunt. Et oportet ut non cibent aliquo dum non verificatur eorum fames. Quod si fames patiantur ante mudificatio-

Super tertio

tionem non cibetur imo mittantur in balneu et fundatur super capita eorum aqua tepida et exeat et non moretur. Si autem appareat spasmus administra super iuncturas cerata lenia calida. p. fundantia: sitque in byeme cum oleo de nereiden et de lilio: et in estate cum oleo rosa. et viol. et similiter proice super eorum panus ifusum in oleis humectantibus lenitiuis et in oleo de oliuis. Et oportet ut intentio sit in mandibulis et incessanter eleuentur eorum mento et lacerto mouente genas inferiores ad superiora cum ceratis. Et iteru cum quiescit inflammatio cholirice passiois et dormiunt et eritant: da eis in potu aliqd de robur et fac eos ingredi balneu cum facilitate et non multiplicent moram in eo: imo quantitate qua sumant de humiditate balnei: deinde extrahat eos et cooperi ipsos: et ciba eos cibo paucio leui boni chimi et calefac eos: et non dimittas eos plurimum bibere valde et separant inter aqua et vinu si sumperint stiptica super cibum. Et prepara post illud in p. forado stictos eorum cum eis que sunt sicut troc. de ro. parui et magni: et sicut geleniabin et spodiis et cum eis que sunt sicut aleazi. Et multoties quod sit balneu cum spionis humorum et materie cholirice passiois et euetus coactionis in membris.

C hic ponit regimen stitio eorum. Et p. fac hoc. Secundo ponit regimen in cibatione eorum. ibi. (Et opus.) Tercio ponit spale regimen qui spasmant. ibi. (Si autem.) Quarta ponit in balneo ad distractionem materie et aqua tepida. p. iactat ad eorum capita ad resolutionem vaporum malorum caput ascendit ex corruptis cibis. Considerandum circa finem quando fumantur stiptica super cibum non puenit aliud fumere quod illa stiptica deponat. illud autem quod ea deponeret posset esse potius. s. aqua vel vinu. et ideo separant inter aquam et vinum supple ex vna parte et cibum ex alia. Geleniabin. i. uccbarum vel mel rosatum.

C De regimine fluxus medicinalis. Cap. 14.

A hoc iam singulare fecimus capitulo ubi diximus medicinas solutivas et vomitiuas et earum administrationem. Sed cum hoc nos dicemus breuiter quod in principio sui opus curet cum lactibus et oleis et proprie cum igeniatur in lactibus ut sint stiptica: et in oleis ut sit in eis aliqd ex hoc. Hoc. n. temperat calorem sanguis. Et quandoque sufficit in principio lac et oleus in aqua calida. Et quicquid est sanatio in potado ista vna vice post alia. Et bibat aqua calida et proprie cum adberet ex substantia medicine aliqd stomacho et intestinis. Ipsa. n. transmittit alio transmutat eius audacia: deinde sequarur illud cum clysteri s. forato tepate et cibo sicut.

C hic ponit cura fluxus cerebralis. et ps.

C De cura fluxus cretici. Cap. 15.

Non oportet ut retineatur fluxus creticus cum non perducit ad timores. Quod si superfluat curetur cum propinquo illi quo curatur cholirica passio. Verum tamen non oportet ut cibetur aqua carnis si fuerit egritudo acuta valde: imo cibetur eo in quo est infrigidatio et ingrossatio sicut est sorbitio facta ex sanich orde et sanich malorum. Et si tolerat carnem: cibetur cum eis que sunt sicut pisces recentes decocti cum granis granatorum aut cum aqua eorum coditi cum seminibus stipticis: et que sunt ex coriandro in aceto posito et exicato et similibus ei.

C hic determinat de cura fluxus facti ab intestino recto. Ille autem erat duplex. s. cum dolore et vocat zabir sive thenasmon: et de hoc exequitur. Alius qui est sine dolore: et de hoc non exequitur: quod ille Acbat

nebat ex apertione officiorum venarum propter repletionē cor-
poris. huius autē cura nota est: q̄ sicut dicebatur supra non de-
bet restringi nisi adueniat casus virtutis.

De thenasmonē.

Cap. 16^m.

Primū qd te opz scire de dispōne thenasmoni-
nis est an est thenasmon vey aut thenasmon
mēdosum. Et thenasmon qdē mēdosū est vt
sit in ano sex sicca retēta. Et qñqz exprimis ex
ea aliqd. Et qñqz abradit itestinu ppter laborē q̄ pro-
uenit ex motu eius. Qñqz. n. est illud z existimat qñllie
sit thenasmon. Si ergo est aliqd ex illo opz vt cures ipz
cū clysteribus lenibus z cū colyrijs mordicatiuis. q̄ si
nō agūt clysteria lenia acue ea cū lenitate z humidita-
te sua aliqua acquirat vt extrahat graue ex eis. deinde
si indiges in reliquo humiditate z lenitate pura sis cō-
tētus eis. Et qñqz idigebis vt in potu des pillulas de
bdellio aut gūmi alborin si fuerit illic grossitudo mate-
riei. Et si fuerit caliditas indigebis eis que sunt sicut
cassia fistula z syrpus viol. z similia. Et pillulis factis
ex medulla cassie fistule cū succo liquiritie z dragato.
Si aut fuerit thenasmon purū: tūc si fuerit cā ei⁹ frigus
adueniēs ano: curabis ipm vaporatōnibus z cū cly-
sterib⁹ calidis z cū fursure cū quo vaporabunt anus z
core z pectē z emictoria: z sedeat sup miliū z salē cale-
facta ambo in pāno: aut vaporet cū spōgia z aqua ca-
lesfacta z cū spōgia sicca calesfacta. Et inūgat cū cera
to ex gbulā oleis calidis z stipticis z calesciat loc⁹ ei⁹
z permisce cū vino calesfacto z oleo onfancino: aut p̄ci-
pe ei vt igrediat balneū calidū z sedeat super terrā ca-
lidā. Et scias q̄ frigus nocet thenasmoni in plurib⁹ bo-
ris: ppter illud est calesfactio subtilis conferens ei in
plurib⁹ dispōnibus. Et silt sunt plures spēs thenasmo-
nis qbus cōfert vaporatio sicut nocet eis infrigidatio.
Et pluribus speciebus eius nocet assumptio medici-
narū que generāt chmū grossū z viscosū. Et si fue-
rit cā eius durities rei sup quā sedit hō mollificet cum
cerato ex oleo anbetino aut camomillino cū bdellio z
cera: aut cum oleo calido in quo ponas spongiā z ap-
propinques loco. Et si fuerit cā eius apostema calidū
stude in retinēdo illud qd currit ad apostema i via ve-
narū aut ex via fluxus z rege apostema z tempera hu-
morē calidū. Et opz vt curet in initio sui cū floborbo-
mia si necessariū fuerit z cum minoratione cibi multa:
imo fac cū ieiunare si posse est ei illud duob⁹ dieb⁹. Et
vt admistres super eū in pncipio aquas z embrocās
que declināt ad frigus aliquod cū mollificatione z p-
bibitiōe eius quod effundit ad ipsū. Et ex eis que cō-
ferūt ad ipsū est filtrū ifusum in aqua myrti z rose cū
alcāna pauca. Et fiat clystere etiam in primis cum eis
que sunt sicut aqua ordel z aqua solatri z aqua rosata
z oleū rosatū z albumē oul. Et si causa fuerit flux⁹ re-
tinebis ipsum sicut scis: deinde embrocabis z empla-
strabis cū mollificatiuis ex camomilla z anbetō cōmis-
tis cū eis q̄ scis ex stipticis: deinde admistrabis matu-
ratiua q̄bus sint oīa illa in locis pteritis. Et qñqz con-
fert clystere cū oleo dulci decocto cū aliquo ex stipti-
cis. Et qñ tu cibās: meli⁹ quo cibās est lac recēter mul-
tū decoctū: qm retinet fluxū desup z lenit locū. Et ex

medicis bonis cū vis maturacionez z resolucionē z seda-
tionē doloris ē emplm de senugreco z maluis z em-
plastrū de meliloto z emplz de canlib⁹ decoctis. Qz si
neēiuz fuerit forti⁹ ponat cū eo parū cepe assate z pa-
rū bdellij. Et ex marā exptis cū apā est inflāmātū dolo-
rosū est vt sumant plūbi adusti z lauati z ceruse plū-
bi pparate cū opoponaco z merdasengi p̄diti ptes cū
les z pficiant cū vitello oul z oleo ro. z nos p̄bauim⁹
ipm z iuenim⁹ in fine vltimū. Et si vis distilla sup ipm
aquā solatri aut aquā coriādrī: z si vis adde in ipō cli-
miā: z qñqz pfert eis climia sola cū vitello oul z oleo ro.

Hic Alie. determinat de thenasmonē. Et pmo premittit olu-
sionē quandam. Secdo exequit. ibi. (Si ergo.) p̄ hoc pars bz octo.
p̄rio declarat de cura thenasmonis facti a frigore ani. Secdo po-
nit curā thenasmonis facti ppter sessionē sup rez durā. ibi. (Et si fue-
rit.) Tercio facti ppter apostema calidū. ibi. (Et si fuerit.) Quar-
to facti ppter apostema durū. ibi. (Et si cā.) Quinto facti ppter
flegma putridū vel viscosū vel cholera. ibi. (Si aut fuerit.) Sexto
facti ppter reliqas medicinarū. ibi. (Et si fuerit.) Septimo ppter
vlcera. ibi. (Si aut fuerit.) Octauo facti ppter hemoroides z ra-
gadias. ibi. (Et si.) Ultimo est colyrioz. Et vltimo Alie. facit caplm
in quo ponit medicinas de thenasmonē. Ad tertie prius euiden-
tiā cōsiderandū q̄ apostema calidū aut est in pncipio: z tūc facit
quasi solū thenasmonē ppter materie paucitātē: z eius cura est
cū p̄hibentibus cursū materie z cū infrigidantibus z repellent-
ibus sicut ipse ponit. Aut apostema calidū iam p̄cedit ad augmē-
tū z statum: z tunc nō solum facit fluxum in intestino recto vbi est
apostema sed et facit fluxū ppter cruberātiā materie: hoc est
qd dicit ibi. Et si fuerit. s. apostema calidū cā fluxus. i. causans flu-
xū retinebis zc. est at h̄ apostema cā fluxus. s. simul cū thenasmo-
ne que iam p̄cessit ad augmentū vel statum: z tunc cura eius est
retinere fluxū z p̄cedere cū eis que sunt mista ex stipticis z reso-
lutiuis. quia talia sunt que in augmento cōueniunt: z tūc addit alia
sedatiua doloris z inflāmationis.

Co si cā thenasmon fuerit apā durū curabis ipz cū eo
qd scis de curatiōe apātū duoz. Et ex eis que exper-
ta in hoc est vt sumant bdelliū z crocus z alcāna z sy-
napiis z alkeiri citrina sicca z cerusa plūbi: deinde ag-
gregent illa oīa cū eo qd tegit adipē galline z anatis z
medulla cruris vaccarū z p̄prie vituli vaccarūz p̄mi-
stis cū vitello oul z oleo ros. z oleo alkeiri z fiat ex eis
marā. Si aut fuerit cā eius humor putrefactus ibibit⁹
illic ex flegmate aut cholera: aut fuerit flegma viscosū
curabis ipm cū ablutione. Et illa que melior est: est q̄
fit cū eis que sunt sicut aqua oliuaz salitaz: cū qua fiat
clystere mensura medie lib. sumpta ex ea donec egre-
diat illud qd est illic: aut fiat clystere ex succo soliorūz
sicile cum virtute violaz z turbith: deinde cura ipz cū
sedātib⁹ dolores ex colyrijs thenasmonū. Et qñqz sa-
cit necessariū flegma potare pillulas fetidas.

Hic ponit curā thenasmonis facti ab apostemate duro. Cōsi-
derandum q̄ per id quod regit adipem solum intelligit pannicu-
lum regentem. s. adipem ipsum.

Et si fuerit cā residuū eius quod descendit in hora:
tūc si illic fuerit fluxus retinebis ipm. Qñqz retinueris
p̄siderabis. Nam si eger tolerauerit z nō fuerit spes q̄
fluxus redeat clysterizabis. Q̄leniter poteris: aut sup-
pones colyriū ex violis cū pauco sale si mā fuerit cho-
lerica: z ex medulla cassie fistule coagulata cum pauco
baurach z turbith. Et si fuerit mā flatuca z si nō au-
des illud redi ad illud qd mollificat z attrahit z sedat
dolorē ex embrocis z colyrijs. Et qñ difficile fit thenas-
mon z nō est illic materia egrediēs z nō est nisi eleua-

Gentilis

tio ad scellaz frequēs cuius quādoq; est cā apostema durū z qñq; est frigus inseparabile: tunc assidua vaporizationem eius cum lana infusa in oleo calefacta sicut oleo rosa. z oleo myrtino z viol. z camomillino z paucō vino z infunde cū illo oleo anum z pectinē z testiculos. Qd si nō sedet tunc clysteriza ipsum cum oleo silamino tepido z retineat ipsum p horas aliquas: qñ sanat eū. Et hoc qdem regimē antiqui dixerunt z fecerunt ipsum qdā posteroz. Et nos iam experti sumus ipsum z est vehemētis iuuamenti. Si aut fuerit in vlceribus z corrosione cōsidera: z tūc si est natura siccā nō dimittes siccitatē eius: imo stude in leniēdo ipsam cur equali lubricitate vt scipitē egestio. Siccitas enī egestio in hmoi egritudine est mala valde. Et opzvt nō cibent amaria neq; salis valde neq; acutis neq; acetosis valde. oia enī illa faciūt egōnē mordicantiā z dolorolaz aut excozlatiā. Et ad vltimū opz vt cures ipz curatiōe corrosiois intestinoz: z cholera ipsoz cōfides in colyrijs. Et si idigueris mūdificatiōe icipies z clysterizabis ipm ex aqua mellis z paucō sale cōmisso ei. Et sit clystere eius cū hoc clystere: ita vt nō sit sex in intestinis. Aut fac colyriū ex melle z baurach z administtra ipsuz: deinde labora in curatione vlcerū. Et si fuerit ab hemoroidib; fistulis z ragadijs curabis cām cū eo qd dicemus in capitulo suo.

Chic ponit curā eius qui fit a residuo materie fluentis. z dicit q si cā eius. f. thenasmonis fuerit residuū ei. f. humoris q descendit in bora. s. illa vt faceret fluxū zē. tūc si illic zē. Reliqua patent.

CDe colyrijs q supponunt ad thenasmon. Cap. 17^m.

Colyriū aut que ad thenasmon supponuntur melius est qd ex eis est magis stipticus. Et ex eis est colyriū Alex. notū. Et ex eis est colyriū de sandaraca z colyria plurima ex eis in qbus est narcoticitas que iā diximus in curatione vlcerū. Descriptio colyrii ad thenasmon. Itē. opū castoreū z ibus z crocū fiat ex eis colyrium z supponat. Et itēz galle imature cerusa plābi ibus sang. draconis z opūz. Emplastrā vō sunt empla facta ex vitello oni z medulla similaginei panis z anbetō siccō z altea z expressa ex ea que humida est z camomilla aut aqua eius fit emplz ano ei sunt porri de sceni decocti elixati cuz butyro vaccino z oleo ro. z paucā cera colata. Suffumigationes aut sunt suffumigationes note ad eos qbus vtant cū dolor sit fortior: ita vt sedeāt sup sedē p foratā super quaz equet anus aut ponat subius tralectorium p qd fiat suffumigatio. Et illis itaq; est vt fiat suffumigatio ex sulphure z nueleis oliuaz z stercore camelli. Et si fiat suffumigatio cū plurimo sulphure subito iuuat eo. Aquē vō in qbus sedet qdā vt sedet dolor sunt sicut aque in qb decoquuntur malie z anbetū z camilla z altea. Et qdē vt retineat illud qd currit sunt aque in qbus decoquuntur stiptica. Et opz vt aggreget iter aquas sin necessitatē. Qd si anus egrediat lauetur z mundet z reducat: z sedeat ille cuius est in aquis stipticis valde: aut fiat ei emplm post reductionem z reversionem cum stipticis cōfortatiuis cōtritis z aggregatis cum quibudam faculo stipticis.

Chic enumerat medicinas q pueniunt thenasmoni vt thenasmon

Super tertio

est nō habita consideratione ad causam sed ad ipm fm se: z ad sedandū dolorē z impressionem z quatuor facit. p. primo ponit colyria. Scdo emplastrā. ibi (Emplastrā.) Tercio suffumigia. ibi (Suffumigationes.) Quarto aquas. ibi (Aqua vō zē.)

CTractatus tertius de inceptione sermonis de doloribus intestinoz.

CDe punctione.

Cap. 18^m.

Chuse punctionis aut sunt ventositas coartata. Aut superfluitas acuta mordicativa. Aut baurachia salia mordicativa. Aut humor viscosus qui non expellitur. Aut vlcer apostematis. Aut serpentes z ascarides. Et ex punctione est que est fm semitam crisis z est ex signis eius. Et omnis punctio vehemens est similis colice: z cura eius est cura colice nisi cholericē. nam si ipsa curatur illa cura: est in ea timor magnus: imo punctio que non est cum fluxu cum fortior sit est colica aut iliaca. Et quando peruenit pūctio ad cuzē z vomitum z singulm z destructiones rationis significat mortem.

CSuperius. ā. determinauit de qbusdā dispoñibus. f. de doloribus intestinoz z pūctōe z rugitu. Nūc primo determinat de pūctione eoz. Scdo de rugitu. ibi (Rugit.) Tercio de dolorib; ibi (Colica.) Prima in tres. Primo determinat de causis. Scdo de signis. ibi (Entosa.) Tercio de cura. ibi (Oporet.)

Cz dubitat quomodo humor viscosus pōt ē cā pūctionis. **C**Diendum q hoc est q in ventositatē resoluūt: aut sit q nō expellitur nisi difficulter: vnde in expulsiōe excoriat z punctionem facit vt supra dicebatur. **C**Considerandū posteroz q cura punctionis vehemens est similis cure colice. nā sicut in colica intēdimus cū mitigantis doloris sic in punctione: z sicut finaliter stupefacimus sic in punctione facere possumus. nisi cholericē supple pūctionis: qz cura eius nō est cura colice: vnde simulatur cura punctionis colice frigide que vere dicitur colica. imo si ipsa zē. nāz in colica frigida pcedimus cū calefaciētib; fortibus z acutis medicinis. ista autē esset causa mortis in punctione cholericā. **C**Considerandum qz hūicē. dicit punctio que nō est cū fluxu. nam colica z iliaca ppter nō sunt cū fluxu imo cū stipticitate: vt infra z in cōmē. illius afor. 44. serte parti. Quibus est stranguaria lios nascit. **C**Considerandū post q illa accidētia significat vltimā passionēz ad quā pncipalia cōpantur: ergo nō est mirādū si mors accidit.

CDe signis.

Cap. 2^m.

VEntosa quidē sit cū rugitu z inflatiōe z expulsiōe sine grauitate z quiete cum exitu vō sitatis. Factuz vō ab humore cholericō significat grauitas cum vehemētia mordicatiōis inflamate z sitis z exitus eius in egestiōe z est silis collēce. Et si curet cura eius erit timor maximus. Signa autē facte ab humore baurachio sunt mordicatio cum grauitate addēte z egressio flegmatis in egōne. Et signa facte ab humore grosso viscoso sunt grauitas z adberētia doloris in vno loco z exitus hui; generis in egestiōne. Et signa facte ab vlceribus sunt signa excozlatiōis nota. Et signa facte ab apostemate sunt signa apostematis dicta in cap. colice. Et signa facte a vermibus sunt signa vermium dicta in cap. vermium.

Chic ponit signa z bz. 7. pres. sicut. 7. genera signozū ponit fm diuersitatē septem causarum. partes patent.

CDe cura.

Cap. 3^m.

Coportet in oī pūctione mālī nocēte sua materia vt vomat hīs eam deinde soluāt.

Chic ponit curā. Et pmo in cōi magis. Scdo in spā illi. ibi (Sed pūctio.) **C**Considerandum q illa pūctio vomitus inuat qz materiam euacuat: z consequenter subsequens medicina melius operat: qz iuenit ventrem vacuū: z qz cōmouet facilius reliquā materiam z facit eam adaptam ad fluxum.

CScd

C Sed pñctio que est ex vñtositate curet prius cū regi mine pueniēte z alienatiōe ei⁹ ex quo gñat vñtositas z minoratione comestionis z paucitate potus aque sup cibū z paucitate motus sup cibū. Deide si fuerit vñtositas iseparabilis: tñc oportebit vt curent itestina cuz clysteri euacuāte humores ex quo ipsa euaporat z ad ministrē in eo adeps galline z oleū ro. z cera: aut cuz eo qđ bibif si fuerit egritudo superius sicut z dactyli con z biera in aqua de semib⁹: z similr diacydoniten: deide sumat ea que sunt sicut tyriaca z socrugene z similia: z sicut semina resolutiua vñtositatū. Descriptio clysteris: decoquant polypodiū cētauree cymini anbe ti rutbe sicce senugreci semis apij in aqua decoctione bona: deide sumat ex ea pōdus. c. 3. z ponant vel dissoluant in ea opoponaci bdellij: āboz añ 3. 5. aut minus aut plus fm necessitatē z distillet sup ea nereiden 3. x. aut olet ro. z mellis 3. x. Dulcis. 18. cymini baccarū lauri rutbe z ameos: oīz añ 3. 5. z penidij lapidosi. 3. v. fiat ex eis puluis z est dosis. i. Et iterū sumant cētauree grosse pondus añ. i. cū decocto. Et ex eis que sunt mirabilis iuuamēti apđ experimētores est calcanēus porci aduraf z sumat ipm in potu habēs pñctionē vñtolas. Aut def in potu de granis lauri siccis solis duo coclearia. Et ex eis que pferūt ei est illd qđ 18. granoz albē z carpobal. āboz añ 3. i. bibaf in aq calida in mane z sero. Et ex emplis cōib⁹ vtrifqz sunt auellane assate cū corticib⁹ suis cū qđ emplet locus semp. Et silr vaporatiōes cū eis que sunt sicut anberū z rutba z sansuc⁹ sicca. Et emplario vimbilici vel sumi nis cū granis lauri pñctis z pfectis cū vīno: aut cum aqua rutbe z reseruata tota nocte iuuatiua est valde. Et cibus vñtose z flegmatic fit ex eis que sunt sic ius alcanabir z galloz decrepitoz equatū cū anbe to plurimo: z specieb⁹ vel pipere z seminibus. Et sit cōtentus iure: z sit panis salutus bene confectus. Et alkifkat rectior est ei: z vīnū sit ver⁹ subtile. Et opz vt vtatur exercitio subtili ante cibū. Et eritius assatus fm qđ dicif pferit pñctionibus ambabus simul.

C hec pars habet septē. Primo ponit curā pñctionis facte a vñtositate. Scđo facte a flegmate viscoso. ibi. (Facte aut a flegmate.) Tercio facte a fleg. falso. ibi. (In facta.) Quarto facte a cholera. ibi. (In facta.) Quinto facte ab vlcēib⁹. ibi. (Facte.) Sexto facte ab apostematib⁹. ibi. (Sed facte.) Septimo facte a vermibus. ibi. (Terū facte.) 7. Pñta in duas. Primo ponit itētiōes curatiōnis. Scđo diuersas medicinas ad hoc: z cōplet curam. ibi. (Descriptio.) C. Et dactylicon. i. dactylus siue diafinicon ponit ab Auicē. 5. cañ. 3. tracta. Vel multū. i. aristologia lōgā: sicut eā vocat Diafco. vt Simon ponit. Diacydoniten. i. resolutiuum.

C Facte aut ex flegmate viscoso cognoscif cura ex cura ventose: nisi qđ opz vt intentio sit in mundificando plus aut desubi⁹ aut desup. Et ex eis que pferūt illis in ipsa: si nō fuerit fluxus est puluis amomi sumpt⁹ per se sequēte potu. Et pferit ei sumere in potu nasturtiuz cū oleo z troc. alefeniati. In facta aut ex flegmate falso opz vt icipiaf ab eñone eius cū clysterib⁹ que rectif pñt turbib⁹ polypodiū in qđ sit equatio cum eis que sunt sicut aqua seucesen z viol. z vt cūc ēt cuz eis que sunt sicut biera pigra z diacydoniten. Deide admini strencibi boni cibimi ipinguati piguedine bona: sicut piguedo facta ex carnibus arietuz z galline z pulloz

pigiū: z minozē cibus cū bonificatione eius: z bibat vīnū subtile pauci. Et ex eis que pferūt in oī pñctione frida est sumē in potu aquā mellis cū granis arafceid z aniso z acoro z granis lauri z aristol. z solijs lauri z cētaurea z rylobal. z singulariter z cōposite.

C Considerandū qđ amomū possit addere sui caliditate in fluxu liquādo: ideo dicit: si nō fuerit fluxus. Vel pōt dici qđ a minor ar gult vt dicat si dicat: si nō fuerit fluxus: ergo multo magis si est fluxus: qđ amomū stipicitatē bz: vt Auicē. scđo cañ. cap. de amomo. C. Arafceid. i. granis iuniperi vel cedri.

C In facta aut a cholera opz vt pñderef: qđ si fuerit il lic virtus fortis z materia plurima euacuet cū eis que sunt sicut decoctio myrabola. citri. z sicut aqua granatoz z parū scamonee aut absqz scamonea: imo sola: z sequat eā aqua calida. Et cuz eis que sunt sicut decoctio tamarindoz z cassifistu. z lycracost: z que sunt similia illis. Deide equet mā cū eis que sunt sicut semē psilij cū oleo ro. z aqua granatoz z succus cucumeris cū oleo rosa. Et emplastre vñt cū emplastris frigidis z sint in eis solatru z superiora vitis: z opz vt misceant cū eis ēt sicut absinthiū. Et cū sint illi qđ sunt de lentibus z sumach z de spinachijs z de berberis z similes illis. Et opz vt caueaf ab errore cadēte in ea: z existimaf qđ sit colica z curaf cura eius z morif insir mus. Ceterū amē nos redibim⁹ ad cognitionē itegraz eius quo opz vt curef hec pars pñctionis cū loque mur de spēbus colice. Existimo ergo cōplementū ei⁹ sermonis in eo illic. Facte aut ab vlcēib⁹ cura est cura vlcēū: z iaz digim⁹ eā. Sed facte ab apāte cura est cura apātū. Neqz facte a vermib⁹ cura ē cura vermū. C. Syracost est species māne fm Auicē. z Simonē lz cōmuniter dicitur succus fructuum solubiliū zc.

C De rugitu z egressionē ventositatis absqz voluntate. Cap. 4. m.

Rugitus generaf ex multitudine vñtositatis z generant ipsuz cibi inflatini aut malitia digestionis ppter aliquā causarū in malitia digestionis que est in membris aut est in cibis. Et plurimū quidē est in mēbris z nō fit nisi ppter frigiditatem. Aut ppter casum virtutis sicut in fine ptisis. Et plurimū qđem fit cū lenitate nature: z stimulatione necessitatis egestionis. Et qñqz fit in itestinis superiorib⁹ subtilib⁹ z est sonitus eius acutus z fit in grossis z est sonitus ei⁹ granior. Et qñ permiscef ei humi miditas est declinūs ad gurgulationē. Et qñqz rugit⁹ est signū crisis. Et qñqz accidit ppter cōitatē splenis. Et qñqz rugitus accidit multotiens patientib⁹ in myrach ppter cōtitionem: ppterea qđ intestina eoz in frigidantur. Et quādoqz fit cū in epate est debilitas. Exitus autē ventositatis absqz voluntate quādoqz fit propter mollificationem ieiuni. Et quādoqz fit propter vtrasqz mollificationes: z distinguitur inter vtrasqz per illud quod videtur de paucitate sensus ani: aut frigiditate eius.

C Determinat de rugitu. Et pmo de causis. Scđo de cura. ibi. (Regatur.) Prima in tot quot cas ponit: z patet. 7. 3. fm. i. rugitum in mēbris cū malitie digōnis. Grauior: qđ percutit ventositatis ad rem grossiorē: qđ ad intestina. Gurgulatio. i. rōne aquostatis vel humiditatis misce cū ventositatē. Itē ppter pñctionē afo tenuitatē. Itē debilitas. i. attractionis vel digestionis. Itē renū afo recti. i. intestini. Et videt qđ melius sit ista. Alia parent.

Bentilis

De cura.

Cap. 5^m.

Regat cū alienatione ciborum inflatiorum plurimorum et cum tolerantia famis et portatione digonis: cum eis que iam sciisti et resolutione ventositatis cum medicinis quas dicemus in capitulo colice ventose. Et ex eis que bona sunt in hoc in pluribus locis est diacyminum et iterum diapipereon et iterum acorus aditus. Et si fuerit cum fluxu: et tunc alcazi: et iterum sumas cymini et ameos et keisim et carus: oius autem pars. j. anisi partes. ij. et fiant ex eis suffus cum penidys lapidosus potest. 3. v. Et curet exitis ventositatis absque voluntate curatio paralysia ani: aut assumptione tyria: et olei alkekengi: et inuigat illud quod est supra vmbilicū cum oleo castino et similibus si fuerit propter sciunt.

Hic ponit curā rugitus. Et primo ponit curā rugit: et erit ventositatis quā non est absque voluntate. Secundo quā est absque voluntate. ibi. (Et curet.) Prima pars. De secunda dicit quod est ad hoc bonum diacyminum et blacorum etc. plurimorum. s. in quietate. Sciunt. s. sen. 13. Keisim. i. leuistici. Lapidosis. i. antiquis duris. Oleū alkekengi ponit. 3. cast. tracta. 10. Alia patent etc.

De colica ex retentione fecis.

Cap. 6^m.

Colica est egritudo integra intestinalis dolorosa cum qua difficilis sit exitus eius quod egreditur per nā. Et colica quod est finis veritate est nomen eius in quo est causa in intestinis grossa. s. colon: et que sequuntur ipsam: et est dolor qui multiplicatur in eis propter frigus eorum: et propter spissitudinem ipsorum: et propter frigus eorum multiplicatur super ea adeps. Quod si est in intestinis gracilibus: tunc nomen proprium est finis sciam veram est ileos. Verum quicquid est ileos in quibusdam locis colice propterea quod vehementer est ei similis.

Hic determinat de colica. Primo quod ad causas et signa. Secundo quod ad curam. ibi. (Opus.) Prima in. d. Primo quod ad causas. Secundo quod ad signa. ibi. (Accidit.) Prima ponit distinctionem colice et assignat causas. ibi. (Ergo requiritur de causis.) ibi. (Et causa.) Tercio ponit causam. ibi. (Et quicquid accidit.) Prima ponit distinctionem. Secundo causam. ibi. (Et colica.) Tercio causam ex qua fit sepe colica. ibi. (Et causa.) Dicitur per quod colica est egritudo intestinalis. De secunda dicit quod finis verus colice est dolor in intestinis inferioribus: et quod est in intestinis superioribus dicitur iliaci. De tertia dicit quod causa colice est eadem sicut in colon. Item colica. s. est passio. Item integra. s. tota: quod sicut febris est passio cordis: ita colica est passio tota intestinalis. Aliter integra. s. foris. Prima melior per nā. i. ventrem. Nomen eius. s. doloris. Propter spissitudinem. i. densitatem: quod non potest ventositas transpirare. Nota pinguedo fit a frigido tanquam a causa efficiente: igitur ventositas sanguis fit causa malis. Ileon. Est tertium intestinum et dicitur iliaci passio et ileos nominat.

Et causa colice: aut cadit propter in colon: aut cadit in alijs et peruenit ad ipsum finem semitam costatis. Et cause eius que cadunt in ipso propter: aut sunt malitia complexionis singularis calida: aut frigida: aut sicca.

Hic ponit causas. Primo proprias. Secundo per causam eventientes. ibi. (Illa autem.) Prima ponit causam que est mala complexio. Secundo causam que est oppilatio. ibi. (Aut est causa.) Prima ponit primam causam que est mala complexio sine materia. Secundo causa materia. ibi. (Aut malitia.) Prima ponit diuersitatem malae complexionis. Secundo declarat membra. ibi. (Et calida.) Dicitur primo et patet. In alijs. s. membris ad ipsum. s. colon. Et scilicet colice: in ipso. s. colon. Singularis. i. sine materia.

Et calida quod operatur ericcatione sua et constrictione sua reducitur nutrimentus ad epar et expellit illud ad ipsum. Et frigida congelatione sua: aut faciendo accidere malitiam complexionis nocivam. Et plurimum eius est in terris frigidis: et cum flat septentrio. Et frigus quod quicquid facit illud: propterea quod restringit lacertos ventris et puenit calefactio eius ad peccitatem et ericcat fecem et stringit

Super tertio

lacertum an et expellit feces et quod cum eis est ad superius. Et sicca operatur propter privationem eius quod lubricat fecem et inuentionem eius quod ericcat eam et ericcat ipsam. Malitia autem complexionis humide singularis non semper est causa colice: nisi accidat ex ea accides quod sit causa colice frigida: aut humida malis: aut malitia complexionis cum materia: aut materia calida que inflamat et mordicat et separat continuitatem et pertransit terminum punctationis perueniens ad terminum colice: aut frigida et redit ad malitiam complexionis diuerse fride. Quod autem accidit de separatione continuitatis subito quod sit illud cum essentia colice: tamen quicquid facit ipsum accidere frigus. propter hoc quod generatur ab ipso ventositas in corpore intestino: hora post horam. Et quicquid est humor faciens hunc dolorem aut illi qui propinquus est ei melancholia. Et quicquid est eius euentus cum paroxysmis et apud commissionem cibi. Et quicquid sedat ipsum vomitus vel acetose melancholice: igitur sit humor in modum vomit in humoris dolore finis plurimum flegmaticus: et generat ipsum frigus membrorum aut malitia digestionis et cibi et fructus et olera.

Hic declarat membra. Primo qualiter mala complexio calida est causa colice. Secundo quod frigida. ibi. (Et frigida.) Tercio quod sicca. ibi. (Et sicca.) Quarto quod humida. ibi. (Et humida.) De prima dicit quod mala complexio calida habet ericcare etc. De secunda pars quod mala complexio frigida habet congelare: et subdit quod hec mala complexio frigida fit multum in terris frigidis. De tertia dicit quod mala complexio sicca facit colicam: quod prohibet lubricitatem fecis. De quarta dicit quod mala complexio humida sine materia raro est causa colice: sed cum materia bene est causa colice. Reducere. i. exprimere nutrimentum. i. humidum chilosum. Ad ipsum. s. epar: quare opus quod remaneat ex sicca oino. Item et frigida. s. facit et colicam. Item nociva. i. diuersa. Et frigus. s. aeris. Stringit. i. densat. Ad peccitatem. s. ventris. Nota quod de ratione fridi est stringere: ideo propter frigus aeris contrahunt musculi. s. ani: et feces stringunt versus sursum. Lubricat. i. lubricare facit. Item inuentionem. i. presentiam. Item accides. et hoc accides est mala complexio cum materia: et dicit quod mala complexio calida cum materia habet inflamare et mordicare et pungere et soluere primum: et isto modo facit colicam: frigiditas et facit etc. Aliquod est humor melancholicus et cognoscitur hoc etc. Item aut si est causa colice: et cum essentia et quod semper sit causa colice: quod colica est foris dolor: maxime quod pinguis solutio continui. Ipsum. s. tale quod soluit de prinitate. Aliter ipsum. s. dolorem: quod frigidum stringit: et facit quasi separationem dimensionum: et fit solutio primum: et per primum dolor. Item ab ipso. s. frigido maliter. Hora post horam. s. quod extendit et soluit continuum. Apud. i. post ipsum. s. humoris melancholicum.

Aut est causa colice propter oppilatio prohibens egestionem et bu. et ventositates a penetratione et ipsi expelluntur et accidunt dolores et extensio maxima. Et plurimum humoris oppilationis cum non est apostema accidit postquam replet monoculum: deinde peruenit ad colon.

Hic ponit aliam causam colice que est oppilatio. Et primo ponit illam causam. Secundo declarat. ibi. (Et hec oppilatio.) De prima dicit: quod est causa colice potest esse oppilatio: que prohibet egestionem egredi ab intestinis. A penetratione. i. exitu per anum. Item expellunt. i. expelli debent. Item postquam replet monoculum. s. feces vel humiditatis crudis. Item deinde peruenit ad colon: quod humiditatis regurgitant.

Et hec oppilatio aut est ex aspe in intestino: et plurimum eius est calidum. Aut ex bu. flegmatico viscoso implete spatium eius et oppilante ipsum: et est illa que iuuat febrem. Aut ex ventositate accidet. Aut propter torsionem contorquentem propter ventositatem torquentem et iccionem ligamentis: aut rupturam: aut attritionem: aut expulsionem intestino ad partes inguinis et testiculorum: aut rupturam supra illud. Aut propter vermes copulantes: aut propter fecem siccam.

Hic ponit causas huius oppilationis. Primo facit hoc. Secundo dat causam quare sex sit sicca. ibi. (Et hec sex.) Tercio ponit quod dicitur.

ibi (Et tunc uerit). **P**rima in ser fm q ser pōit cās ei. **C**dicet q opilatio pōt fieri ab apate z maxime ab apate calido. Secūda cā est flegma. Tertia cā est vētositas. Quarta est qz ītestina torquent ppter ventositatē. Quinta cā est vermes. Sexta cā siccitas fecis: z est illa que fit fm plurimū. s. respectu apatis non respectu fecalis. **T**er vētositate accidēt. i. faciētē hoc per accidēs qz extēdit. **T**er ppter incisionē ligamētū. i. ligamētū ītestina dorso. tale autē est ligamētū munitōis. **A**tractionē. i. Sectionē ligamētū.

Et hec sex siccā est qm ipsa est sex ciboz siccōz aut qz remanet tēpore lōgo z siccā. **E**t est cā remanētē ei? debilitas expulsue vt ī ītestinis. **E**t multotiēs est hec remanētia ppter potū rei narcotice stupefaciētis virtutes operātes ī fece. **E**t cū hoc possibile est etiāz vt debilitet virtus expulsua que est ī lacertis vētris sicut accidit ei q multiplicat coitū. **A**ut ppter destructionē sensus ītestini. **A**ut paruitate effusionis cholē expellētis lauitis. **A**ut qm mēseraica exueat ex ea hūmiditatē plurimā. **A**ut ppter puocationē sudoris superflui. **A**ut exercitia facientia sudare. **A**ut ppter vebementiā raritatis corporis ppter cōplexionē que est ī ipso quare obedit attractioni aeris p̄tinetis calidi: z ppter hoc est balneatio cū aq calida ex eis que retinent nām. **A**ut ppter aerē ex calefactione cuius cōse quis vt attrahat humiditates: z si fuerit absqz raritate. **A**ut ppter raritatē fistulosam. **E**t qnqz fit propter raritatē facientē necessariū tactuz caliditatis sicut vītrearia z ferraria z fusoria. **A**ut ppter cōplexiones ī vētre ipso calidā valde exiccatē caliditate sua. **A**ut est cā ī illa caliditate ī paucis dispōnib? multitudo cholere acutē effuse ad vētrē adurētis fecē cū iuenit eam pparatā ppter paruitatē suā: aut ppter siccitatē substantie sue: hoc est fm minus: sed fm plurimum ipsa soluit nām. **E**t cū accidit hec colica ī pncipio nocet: z ītestino dolore facit vebementē intolerabilem. **E**t quādoqz est cā illius caliditatis vebementia frigoris aeris exterioris: quare coarctat caliditates interioris: z cū hoc puocat vzinā z pstringit anū: quare ipellit fecem ad superiora. **A**ut ppter cōplexionē siccā ī ītestinis z vētre: quare exiccat fecē. **A**ut ppter thetasmōn apostematis recti: quare exiccat fecē.

Cat cās multas vñ sex fit siccā. **P**rima cā est pp cibaria siccā. **S**ecūda qz homo stat q nō lōgo tpe egerit. p̄ tota lfa. **P**aruitate effusionis cholere. nā cholera icitat expulsua ītestinoz: vñ fit erit fecis: vñ cū nō vadit ad ea: fit retētiō lōga fecis. i. exiccatio. **I**tem homo si sudat exiccat feces: qz humiditates eūant per sudorez: vnde remanēt feces siccē. **R**etinet. i. pstringit. **F**istulosam. i. amplā seu latōz foraminū. **I**n paucis. i. raro. **P**reparatā. s. exiccatā: nī z nō expulsioni. **I**psa. s. cholera. **N**aturā. i. vētrē. **N**ota q multitudo cholere pōt esse causa exiccationis quādo preualet ei? exiccatio ipsi? mordicationi. **T**er nocet. s. valde. **R**eliqua patent.

Et exstimauerūt qdam q qnqz lapidescit illud qz retentū est ī ītestinis z egredit lapia.

Chic ponit quoddam dictum antiquoz. **T**er quidā. s. **I**saac. 4. se. capitulo de synopi.

Illa autē que est per cōitatē est sicut si accidat ī epate: aut ī vesica: aut ī renib?: aut ī splene apā: z cōiet ei ītestinū per hoc qz coarctat illud apā de suba ei?: z p̄stipat ipm z oppilat illud. **E**t sicut si cōiet renib? ī dolorib? lapidis z debilitet opatio ei? ī expulsione humoz: quare retineant ī ipso z accidit colica per cōitates lapidis: qzuis dolor lapidis fit ex eis que simulant dolori colicē z occultat: nisi illi q puisionem bz. **E**t nos dicem? dīam iter vtrazqz cū signis.

Chic ponit causas colice facie ppter cōmunitatē. z p̄ lfa. **N**ota q si apostema sit ī epate: cōpūmunt mēseraice z ītestina ppter qd nō pōt egredi illud qd est ī ītestinis: z ita est de vesica z de splene z de huiusmodi. **I**tem de substantia eius. s. ītestini.

Et qnqz accidit colica z ileos fm semitā accidētē egritudinis pestilētiāliū adueniētū z pueniunt de regione ad regionē z de boie ad boiem. **E**t itaz retulit illud qdā medicus de antiquis. **E**t dixit qz pueniebat qdam coz ad epilepsiā z erat epilepsia mortalis: z qdā ad resolutionē ītestini colon z mollificationē eius cū incolumitate sensus eius z sperabat cūz hūmōi euasio. **E**t erat plurimū eius ileos: z ledebat colon fm semitā tam permutationis similis crisi. **I**ngit z qdā medici curabāt eos cura mirabili. **I**psi nāqz cibabāt eos lactuca z endiuia z carnib? pisciū grossis z carne oī habēti vngulā ī pedib? z oib? illis ifrigidatis z aqua frida z acetosis z sanabāt eos cū hoc: ita qz sanabāt oēs taliter ne caderēt ī epilepsiā z paralyz p̄dictā. **E**t sanabant quosdā coz ī qb? erat inceptio epilepsie.

Chic ponit cās multos: z diuidit ī tot ptes quot sunt cās. 2. ibi (Et qnqz accidit). 3. ibi (Plurimum). 4. ibi (Et colica). 5. ibi (Et ex eis). 6. ibi (Et ex mā). 7. ibi (Et qnqz est colica veniēs). 8. ibi (Et fecis). 9. ibi (Et colica). 10. ibi (Et qn iuenit). 11. ibi (Et qn plogat). 12. ibi (Et qn forcia). 13. ibi (Et multotiēs). **C**De pma dīc q qnqz accidit colica z iliaci: z sunt qdā accidētia egritudinis pestilētiāliū. **E**t videt velle q passio colica fit morib? p̄tagiosus. **C**Sed dīceres. **V**idet q nō per p̄m 7. p̄ti. p̄blema. 7. p̄ble. 7. morbus p̄tagiosus fit pp vapores eleuatos ab vno ad aliū. **P**̄ dōm q colica nō est morib? p̄tagiosus vapor eleuatiōis: s. erat tūc morib? p̄tagiosus rōne dispōnis aeris q nūc pmutabat istū: tūc illū aliū: pp quā cām dicebāt q erat morib? p̄tagiosus. **T**er qdā. s. **P**aulus medicus. **T**er vngulā ī pedib? i. cibāt aialibus quadrupedibus.

Et qnqz accidit colica habētib? thetanū: qre dīcunt ī expellēdo fecē z hū. ab ītestinis supiorib? sicut ipsi deficiunt ī retinēdo qd est ī inferioribus: z qnqz est frigus cōplexionū coz causa colice.

Chic ponit 2. cās. z dicit qz hūtes thetanū aliqz icurrūt colicā z curat ipsi thetanū. **D**eficiūt. s. musculi vētrē. **E**oz. s. musculoz.

Et plurimū qdem accidit colica a flegmate grosso: deide avētositate forti facta z penetratē ī tunicis ītestinoz z villis eoz: z pp separationē p̄tinitatē coz. **V**ētositas. n. spargit ī stōcho pp āplitudinē stōchi: z pp caliditatē stōchi z p̄p̄ngtatē mēbroz calidoz ad ipm z spargit ī ītestinis supiorib? pp gracilitatē ītestinoz superioz: z retinet ī ītestinis alijs pp dīuz illius ex frigore eoz z p̄strictione ipsoz z multitudine reuolutiōis ī ipsoz z spissitudine tunicarū eoz.

Chic ponit 3. cās. z dicit qz colica vplurimū fit a flegmate grosso z c. **T**er ītestinoz. s. grossoz. **T**er eary. s. trini cārū. **S**pargit. i. resouit z carminat. **T**er ppter gracilitatē. i. subtilitatē.

Et colica ventosa qzuis sit ex mā que fit mā vētositatis: tñ nō cōparat illi māei: qm mā sola non oppilat viā fm q egredit: z neqz facit dolorē per se: imo p̄ illud qd accidit ab ea. **E**t flegma facit dolorē per se z oppilat per se. **R**eliqua autē diuisiones minus illis.

Chic 4. cās. ponit p̄z. **Q**uāuis fit. s. imediate: qm. i. cū. **T**er fm q egredit. s. flegma: sed fm q retinetur. **A**b ea. s. mā ventosa. **R**eliqua autē diuisiones. i. alij humores a flegmate.

Et ex eis que pparant ītestina ad colicam z pprie vētosaz est vinā plurime cōmitionis z olera z pprie cucurbita z fruct? recentes z pprie vna z potus aque sup eos z mor? sup eos z coitus z retētiō vētositatis volētis egredi z aduētus frigoris vebementis ad ītestinū z ifrigidatis ipm: z inspissantis illud. **E**t ex eis

Gentilis

que pparat itestina inferiora est comistio ouoz affoz
z piroz z cydonioz stipticoz z passe z saulich z mlihz
rzi z que sunt similia illis. Et iteru retetio egestionis
volens egredi qnqz facit cadere in ipsaz: z coit⁹ pluri
mus z pprie super cibum grossum.

Cponit s^m. Cuius plurime comistionis facit colica pp friditate: id
in calida dant vina calida sine aqua. Lucubita: qz est aquosa. Itē
sup eos. f. fruct⁹ notos. f. incouenietes. Itē coitus. f. debilitat.

CEt ex mō ois colice ex humore grosso aut ex fecib⁹
implet monoculū prius fm plurimū: deinde peruenit
ad alia. Et dum nō euacuat materia que est in mono
culo nō accidit cōplementi sanitatis.

CSerum cañ. ponit: z patet littera. Ad alia. f. intestina. Item de
super: quia in intestinis superioribus.

CEt qnqz est colica veniens desuper: z quotiescunqz
fit elystere aut euaporatio retinetur materia in mono
culo: quate duplicatur dolor.

CAlium cañ. ponit. Desuper. i. a membris superioribus.

CEt febris quidez est iuuatua in omnibus dolorib⁹
colice: cui⁹ causa est ventositas grossa aut flegma aut
malitia complexionis frigide z est ex rebus velocius
sanantibus ventosam.

Chic ponit septimum cañ. Ventosam. f. colicam.

CEt colica qdem multoties pmutat ad paralyfim z
sanat per eā. Et illud qñ expellit mā subtilis ad extre
mitates z coartant ex ea lacerti. Et qnqz similr sanan
tur per dolores iuncturaru. Et qnqz pmutat ad dolo
rem dozi flegmatica aut sanguinea ad quā pfert flo
bothomia: ppter ea qz maturat caliditas dolorosa z
medicinis illiace materias crudas. Et quādo permuta
tur ad varietatē melācholicā z melancholiaz z epile
psiam est malū. Et qnqz perduct ad hydropisim per
illud qd corrumpit de complexionē epatis.

Chic aliu cañ. ponit z pz. Sanant. f. habētes colicā. Itē pp eaz. f.
paralyfim. Lacerti. f. nerui. Confert flobothomia. f. quādo mate
ria esset sanguinea. Item ad quē. f. dolorē dozi. Si maturat. i. dis
solvunt z subillant. Ad varietatē. i. alienationē.

CEt quando inuenit colica dolores articuloz z si
milia non apparent illi dolores tribus de causis: qm
dolor fortior impeditur a debilioze: z quoniam materie
sunt conuerse ad latus doloris fortioris: z qm dolor z sa
mes z vigilie resoluunt superfluitates.

Chic alium ponit cañ. z est afoz. 4. 6. z. particule. Duoz dolorum.
Superfluitates. f. tractas in locis iuncturarum.

CEt quando prolongatur retentio fecis inflatur ven
ter z interficit.

Chic alium ponit. z pater.

CEt quando fortia fiunt membra colice z nō recipiūt
superfluitates: tūc multoties redeunt superfluitates
z infrigidant caput.

Chic ponit aliū. Membra. i. intestina. Infirma. i. dolet.

CEt multoties accidit colica post solutiones quibus
expellitur grossum.

CEt multoties. hic aliū ponit. z pater. Grossum supple. f. ex quo
remanet aliquid in intestinis.

CEt multoties subleuat curatio colice singulum
punctionis.

Cponit alium. Subleuat. i. remouet zē.

CDe signis colice absolute. Cap. 7^m.
Cidētia quidē colice vere cui⁹ nō declarat
firmatio sunt: qm minorat illud qd egredit
de fece. Et expellit paroxisimus egestionis.

Super tertio

Et minoratur appetitus: immo remouetur omnino.
Et abhorret habens eam vinctuosa z dulcia: z nō de
clinat declinatione pua ad acetosa: aut acuta: aut sal
sa. Et est declinans ad subuersionē z nauseam: z pprie
cū recipit vinctuosum z olfacit odorē vinctuosi z dul
cis. Et debilitat digestio ei⁹ valde. Et inuenit oī hora
punctionē z declinat ad potandū aquā plurimā: z in
uenit dolorē in renibus suis: z in dorso suo.

CIn pcedētib⁹ Aui. determinauit de colica qñ ad spēs z modos.

Chic ponit signa. pñ in gñali. Scdo in spali. ibi. (Quis signant.)

CPrima in tres. pño ponit signa colice absolute. Scdo ponit si
gna bona z mala. ibi. (Magis icolumis.) Tercio ponit signa distin
ctua inter colicā z dolorē renalē. ibi. (Quis accidit.)

CPrima in q
tuor. pño pñt signa colice icipiētis. Scdo. pcedētis. ibi. (Deide.)

CTercio assignat eam cuiusdā. ibi. (Et vomit.) Quarto ponit signū
ab vna. ibi. (Et pp illud.)

CDicit p qñ colica nō est cōfirmata
f. icipit noscitur: qñ nō tātū exit de fece qñ solet nec hz porisimos
z hz nauseā zē. Nota qz Aui. supponit hic vñ signū notū. f. q
colica icipit: z nō est pfirmata. Dicitur f. ex. pp oppilationē. Ex
pellit paroxisim⁹ egritudinis. i. qz semp stat firmus z nō reuertit pa
roxisim⁹ sicut facit paroxisim⁹ fe. Si aut dicit egestio: est sensus
qz egressio fecis nō z ordinē: sicut facit paroxisim⁹ in fe. Nō hz ap
petitū ad dulcia: qz cōplexio mala appetit sibi pñia: id appetit incl
sua z acetosa. Itē declinat ad potandū aquā plurimā vt remoueat
flāma caloris. Nō recipiunt supfluitates: qz miferatice nō attrah
būt: z id appetit būda que cōmoueat attractionē a miferatice.

CDeinde fiunt cū ea fortia accidētia: z fit ipsa fortis z
retinet nā z forsitan nō egredit nec etiā vētositas pe
nitus. Et qnqz retinet etiā cructuatio z fit fortio pun
ctio z fit quasi perforatē vētre eius terebello: aut quasi
sit absconsa in itestinis eius acus stans: z quoties mo
uet dolet z fit fortis sitis z non sanat hñs eā: lz bibat
plurimū: qñ qd bibat nō penetrat ad epar ppter oppi
lationes accidētes in ozificijs miferatice: que sequū
tur ventrē. Et qnqz multiplicat i qbusdā eoz tremor
absqz cā. Et si igitur in extrahēdo aliqd de vētre ba
bentis colicā egrediuntur humiditates z squibale sicut
stercora ouiu vel sicut stercora caprarū magne z par
ne z res natās in aquā. Et frequēs fit vomit⁹ choleric
cus z flegmaticus: z appropinquat fm plurimū humo
ri flegmatico: deide choleric: deide qnqz euomit rē
poralē z vt erugo eris: z qnqz euomit rē de gñe me
lācholie incensam. Humores. n. qnqz corrumpunt: z
qnqz adurunt ex dolore z vlgilijs z medicinis calidijs.

Cponit signa colice pcedētis. z pz. Cū ea. f. colica. Item natura. i.
venter. Fortasse nō egredit. f. ex. Ventrē. i. stomachū z intestina.

CAbqz cā. f. manifesta. Squibale sunt stercora dura caprarū. Por
ralem. i. pñia. Item incensam. i. nō multum viscosam.

CEt vomitus qdē nō fit frequens nisi pp cōmunitatē
stōbi ad intestina: z ppter multitudinē mālē z penū
riā vic ad inferiora: z qm via cholere ad intestina fm
plurimū pstringit: quare expellit ad superiora: z pro
pter hoc rubet vna in ipsa: z qm maior pars cholere
puertit ad renes cū nō inuenit viā ad fel sustentatum
ppter illud qd est corā eo de oppilationē: z qm dolor
rubificat aquā: z qm renes cōmunicant in dolore.

Chic reddit eam cuiusdā dicit. f. quare vomit⁹ fit in colica: z pz.
Propter penuriā. i. pp oppilationē. Nota vt habet supra fen. 13. z
15 pmo cap. qdā pozus vadit a hilti fellis ad intesti. vt deferat eis
cholera que via oppilat in colica: z tūc illi a cholera vadit ad sto
machū que solet ire ad intestina: z talis cholera facit vomitū.

CEt pp illud retinet vna et qnqz. Et qnqz est vna
in pncipio ei⁹ fm colorē aque ciceris z aque casei. Et
qnqz associat ei tremor cordis maximus z indiget pē

ctus eius retentione cum manu. Et qñq; pertinet res ad sudorem frigidum z syncopim.

Chic ponit causas quorundā dictorū. s. q; vīna in colica est subrebea. Est causa: q; maior pars cholere vadit ad renes. Secūda causa est dolor qui inflamat in ipsa. i. in colica. Tercz sustentatū. i. cōprebenitum de fabricis q; infra ad pelliculā epatis. Nota q; quādo est facta oppulatio in poro felleo: tunc cholera regurgitat ad epar et vadit ad renes z facit vīnam rubeam. Nota q; renes cōmunicāt cū dolore in intestinis: ideo debilitant z retinet vīna: q; debilitat expulsiua renū. Tercz vīna fit rubea ppter multitudinem mōe que expellit ad renes. Item res. i. talis dispositio.

C De signis saluis colice.

Cap. 8^m.

M Agis incolumis colica est illa in qua retentio non est vehemens z est dolor mutabilis. Et qñq; alienat plurimū qñq; redeat post eā. Et inuenit habēs eā ppter exitū vērōsitatis z egestionis z administrationē clysteriorū quietē: sicut eius pparia est pparior vel difficilior colica.

Chic ponit signa bona z mala. Et primo bona. Secūdo mala. ibi (Fortitudo.) pater.

C De signis malis in colica.

Cap. 9^m.

Eritudo doloris z q; vomitus cōsequit vomitū z sudor frigidus z frigus extremitatum ppter vehementiā doloris ventris z declinationē sang. z spiritus ad ipsum. Et quādo pertinet ad singultū quoz vnus sequit aliū z adurbationē rōnis z spasmū z retentionē eius qd egredit z nō egredit saltē cū igenio: est mortalis. Et in extraneis signis est cū apparet in eo qui bz dolore ventris vestigiū z borbor nigrū sicut faba: z vlcera z remāet vsq; ad diē scdm aut plus qm moris. Et huic qdē homini aduenit subeth z mltitudo somni in pncipio egritudinis suē: bonitas anhelitus est bona significatio ad euadendū: quomodo ergo erit eius malitia.

Chic ponit signa mala: z pater. Ad ipsum. s. ventrem. Item cum ingemo. s. clysteris vel suppositoꝝ. Item extraneis. s. signis. illud signum ponitur solutio continuitatis. z. cap.

C De diā que est iter colicā z lapidē renū. Cap. 10^m.

Quandoq; accidunt in lapide renū accidentia colice pdicta: qm colon ipm cōmunicat renibus: quare accidit ei dolor qui est ei ppius z accidit ei accidentia sua que pertinent illi dolori. Verū differētia iter eas quādoq; est ex dispositione doloris: z ex parte vicinātiū ppiorū: z ex parte eius qd cōuenit z eius qd nō conuenit: z ex parte eius qd egredit: z ex parte vltimitatis accidentium: z ex parte causarū z significationū accidentium. Dispositio aut doloris diuersificat in eis quātitate z loco z tempore z motu.

Chic ponit signa distinguētia inter dolorem renū z colicam. Et primo premitit. Secūdo declarat. ibi (Quātitate.) Cdicat primo q; est differētia ex parte doloris in quatuor: pater.

C Quantitate vō quoniam ille qui est lapidis est parvus quasi sit acus: z colicus est magnus.

Cdeclarat pmo qm sit differētia ex parte quantitatis. Secūdo ex loco doloris. ibi (Loco.) Tercio ex tempore. ibi (Tempore.) Quarto ex motu. ibi (Motu.) Cdicat primo q; dolor renalis est paruus: sed intestinalis est valde maior.

CLoco aut quoniam colicus incipit ab inferiore parte dextrī lateris z tendit ad superiōrē sinistrī: z qd cōfirmat dilatata in dextra z in sinistra. Et fm quosdāz nō incipit colica a sinistra. Sed illud nō est vcz: nos itaq; experti sumus ppariū illius z est ad iteriōra z versus

pectinē declinor q; sit ad posteriōra. Et renalis incipit a superioribz: z descendit paulatiz vsq; ad locū vbi cōfirmat z est declinor ad posteriōra.

Chic rē. Dilatatur. s. dolor figur.

CTempore vō quoniam renalis fit fortis in hora vacuitatis z colicus alienat in ea z fit fortis cū sumit ali quid: z colicus incipit subito z in tempore breui: z lapsifosus paulatiz z fortis fit in fine suo: z si est renalis fit ppius dolor in dorso z difficultas in vīna: deinde signa in qb colica: z in colico sunt illa signa: deinde dolor.

Chic ex parte tempore. ps. In hora vacuitatis. s. stōchi. Tercz colice alienat in ea. s. vacuitate stōchi. Ratio est: q; qñ stōchus est vacuus: tūc spiritus nō mouet ad renes: ideo tūc calefiunt. Tercz subito z in breui tempore. s. ppter magnā sensibilitatē intestinoꝝ. Sit difficultas in vīna ppter debilitatē renū. Tercz in qbus. s. colica cōmunicat cū renali vt dolor vomitus casus appetitus zc.

CMotu autem quoniam colicus ad partes mouetur plures z renalis figitur.

Chic ex motu. pater. Mouet ad partes plures: q; colon est magnum intestinum.

CEt ex parte aut vicinātiū ppiorū: qm tremor multiplicatur in renibus ambobus z nō pertinet colico.

Chic ponit differētiā inter colicā z dolorem renū ex parte mēbroꝝ circūstātū. In renibus. i. in dolore renali: q; renes cōmunicat iteriōris in dorso. Tercz nō pertinet. ille tremor.

CDifferētia aut accepta ex eo qd puenit z nō puenit: est qm clysteria z erit vērōsitatis z fecis alienat dolorem colice z nō alienat dolorem renū alienatione de qua sit curandum in pluribus dispositionibus. z lapidem frangentes medicine alienant dolorem renū z non alienant dolorem colice.

Cponit differētiā ex parte ei qd puenit. Dicit q; clysteria z ventrositas alienat colicū z nō renale: sed frāgētia lapidē pueniūt dolori renū zc. Dicit in pluribz dispositionibz ppter ventositatē.

CEx parte aut ei qd egredit est: qm cū renali fortasse nō est retentio rei que qñ egredit est sicut steruus z squibale: z sicut steruus vaccinū z natat. Et qñq; est retentio oīno: z rugit z similia. Et colicū nō est ex hoc.

Chic ponit differētiā ex parte eius quod egreditur. pater. Nō euacuatur ex hoc nisi sint squibale.

CEx parte aut vltime psecutionis accidentium: est qm dolor cruriz z dorzi z tremor in renali est plus z casus appetit z vomitus psecutiuis flegmaticus z paruitas digestionis z vehementia doloris z perductio ad syncopim z sudor frigidus z iuuamentuz cum vomitu in renali sunt minus.

Chic ponit differētiā ex parte vltimitatis accidentiū. pater. Et plus in renali qui renes plus cōmunicat dorso q; intestina. Tercz sunt minus supple z in colico plus.

CEx parte aut carū z significationū accidentium est: qm frequētia nauicatiue satietatis z assumptio ciborū malorū z vicissitudo punctionis z rugit z retentio fecis sunt precedētes in colica. Et vīna arenosa z filosa est precedens in renali: z nō est in renali vīna subtilis: deinde filosa grossa: deinde arenosa.

Chic ponit differētiā ex parte cause. pater. Filosa. i. globosa. Item non est supple semper.

CDe signis distinctionis colice: z primo de signis flegmaticis. Cap. 11^m.

Quandoq; signat colicā flegmaticā antecessio causarū generatiuarū flegmatis ex satietate nauicatiua z ex speciebus ciborū: z etas z regio z hora z reliqua que sciūsti. Et significant ipsaz erit flegmatis in fece aut colicā z cū ea cū

Bentilis

fit clystere et friditas inferiorum et gravitas sensata et venter hemeria retentionis multa: quare non egreditur aliquid de fece aut humore aut ventositate. Si autem egreditur est res inflata sicut stercus vaccini sicut egreditur in ventosa et est leuior et fit dolor prolixus: imo in spatio longo. Et non oportet ut decipiat aliquis per id quod forte fit de siti et inflammatione et rubedine aque et existimet quod egritudo sit calida. Illud namque commune est omnibus.

Hic ponit signa colice in speciali. Et primo ponit signa flegmatica. Secundo ventose. ibi. Antecessio. Tercio fecalis. ibi. Signa eius. Quarto facie ab apostemate. ibi. Signa autem facie. Quinto a retentione intestino. ibi. Et signa. Sexto signa facie ab alijs causis. ibi. Et signa. Cetero primo dicit quod signa colice flegmatica sunt. Libor et generationis flegma. Sciuntur quod in pluribus locis libet. Senfata. i. que sentiunt. Item est leuior et ventosa: quod non sic soluit continuam sicut ventositates. Item in spatio longo. s. in flegmatico.

De signis colice ventose.

Cap. 12.

Antecessio causarum suarum notatur ex multitudine potus aque frigide et potus vini comestivi et olera inflata et fructus et quod affuit cibum non digestus et rugitus et retentio fecis in intestinis et extensio et volutatio vehemens quasi perforant intestina terebello et quasi occultet in intestino acus. Et hoc quod fit in flegmatica cum retinet ventositates aut generat ipsam: sed est in ventosa fortius et non sentit in ea gravitas vehemens. Et in ventosa quidem precedat quandoque rugitus plurimus et ventositates quandoque gescunt et non rugit tunc et non egreditur: et fortasse non accedit ut rugiat: nisi quando fit vaporatio et compressio. Et quandoque signum doloris et non permutat. Et quandoque cognoscitur inflatio cum manu. Et si plurimum iuuat compressionem. Et quandoque iuuat vaporatio eius et quandoque non iuuat. Et illud cum fuerit materia facies ventositatis sicca: tunc quotiens inuenerit caliditatem et non calefactionem faciet ventositatem. Et quandoque signat ipsam grossitudo fecis vacine que natat super aquam propter multitudinem eius quod in ipsa est de ventositate. Et quandoque est venter cum ea lenis: et quandoque est fluxus et egrediuntur humores et non iuuat eo propter retentionem ventositatis grosse in tunicis. Et illa in qua est permutatio doloris est incolumior: et illa in qua est inflatio ventris sicut tympani est mala.

Hic ponit signa colice ventose. Et dicit quod signa sunt: quod iam comedit illa que habent multiplicare ventositatem. Volutatio. i. inquietudo. ipsum. s. nuper. Non rugit tunc. s. quod signatur in substantia intestini. Cum manu. i. ad tactum. Sicca. i. grossa. Nota quod quod sunt emplastra et embroce et bullis modis non remouet dolor: causa est: quod propter ventositatem illos multiplicat ventositates.

De signis eius que fit ex fece.

Cap. 13.

Signa eius que fit ex fece sunt antecessio rerum que sunt retentio fecis ante euentum doloris cum tensione et est illic gravitas valde vehemens: et sentit quasi intestinum scindatur a seipso. Et quando fit thenasmon non egreditur aliquid: sed quandoque egreditur res viscosa grossa.

Hic ponit signa facie ex fece. Primo in generali. Secundo in speciali. Tercio illarum rerum. s. signorum. Cum tensione. s. ventris. Item illa. s. in ventre. Non egreditur aliquid. s. habens quantitatem.

Aterum illam que fit ex fece cholericam significat tintura fecis et multitudo eius quod egreditur de cholera et adustio et inflammatio et mordicatio et aduentus quietis cum fluxu cholere et excicatio lingue.

Super tertio

Hic ponit signa in speciali et sunt septem partes patent. Dicitur primo quod quando fit et. que fit ex fece. s. retenta propter siccitates inductam a cholera.

Et seculentas factas a raritate corporis signat precessio paruitatis fecis et siccitas corporis et velocitas leuandendi ex calore et frigore extrinseco.

Hoc est secundum signum et per. Raritate corporis. s. excicatis fecis. Leuitur a frigore et calore: quod rarum alteratur ab utroque.

Et seculentam factam a caliditate ventris et siccitate eius inuentio inflammationis et siccitas almyrach et te nebfositas eius et siccitas egestionis et cinere nigredo ad rubedinem quadam declinans.

Hoc est tertium signum et patet. Tenebfositas. i. obfuscatio. ad rubedinem quadam. i. citrinum intensum.

Et seculentam quidem factam a resolutione aeris et exercitio et sudore et reliquis signat premissio paruitatis fecis facie a resolutione cum cursu causarum.

Hic ponit aliud signum: et patet.

Et signa facie ex retentione cholere effusa ad intestinum sunt gravitas et inflatio ventris et albedo coloris egestionis et difficultas egestionis eius cum dolore et tensione fecis et compressionem facta ex ea tunc et quandoque vicinatur ei icteritia.

Hic ponit signa colice facie ex retentione cholere: que non vadit ad intestina: et patet. Effusa. i. que debet effundi. Tensione fecis: quod feces extendunt. Item vicinatur. i. associatur. icteritia. s. quando epar non expellit illam choleram ad vias urine.

Et signa retentionis facie ex melancholia frigida propter frigus epatis aut alius est ut non sit igneitas et sit color declinans ad viriditatem.

Hic ponit aliud signum colice facie a retentione fecis propter frigus epatis: et patet. Ita. Alius. s. membri infirmitas epar. s. corporis. Item viriditatem. s. cum fuscitate.

Et signa facie ex melancholia acetosa sunt eructuatio et nigredo egestionis et inflatio ventris cum paruitate doloris.

Hic ponit signa colice ex fece facie propter melancholiam acetosam.

De signis colice apostemose.

Cap. 14.

Signa autem facie ab apostemate calido sunt dolor tensius fixus in loco uno cum gravitate et pulsatione et inflammatione et febris acuta et sitis vehemens et rubedo in colore et inflatio in monoculo et retentio urine: et est signum fortiter et ledi cum fluxu. Et quandoque est iste dolor cum lenitate nature. Et quandoque perducit ad frigus extremum cum calore vehementi in ventre. Et quandoque rubet id quod ei opponitur de ventre. Et si fuerit apostema cholerici erunt tensio et expulsio et gravitas minus et febris et inflammatio et mordicatio vehemens.

Hic ponit signa colice ab apostemate. Et primo ab apostemate calido. Secundo frigido. ibi. Signa autem. Dicitur primo. et patet. Est inflatio in monoculo. i. in intestino illo. Retentio urine: quia fit compressio in poris viridibus. Item cum fluxu. s. ventris. Item cum lenitate nature. s. quando intestina debilitantur in retinendo feces. Item gravitas minus: quod cholera est levis.

Signa autem facie ex apostemate frigido flegmatico et est parum sunt ut sit dolor continuus apparens in loco uno: et proprie cum descendit aliquid ex eis que descendunt ex ventre: et inuenitur cum manu inflatio cum lenitate et est forma eius forma mollium. Et iam premissum est quod fecit illud ex assumptione generis lactis et piscium et carniis grossarum et fructuum et ceterum frigidorum et humidorum. Et est sperma frigidum subtile: est. n. signum

edueniens ad hoc 7 egestio est flegmatica.

Chic ponit signa colice ab apostematibus frigidis. p. 3. *Dollus. l. apostemat. 3. perma subtile: q. corpus est flegmaticu.*

CDe signis facte ex torsione 7 ruptura. *Cap. 15^m.*

Ligna facte ex torsione sunt eventus eius subito post motu laboriosum: aut saltum vehementer: aut casum: aut percussione: aut calcatione: aut luctationem: aut tolerantia 7 ponderis: aut ruptura: aut ventositas vehemens: 7 est dolor citis similis non incipiens: deinde addens paulatim 7 signat rupturam illam que fit ex ruptura.

Chic ponit signa colice a proflione intestinoz. Et p. 3. l. 1. simul totus factus. 7. 2. ruptur. f. s. p. b. c.

CDe signis reliquarum specierum colice lenis a frigore 7 calore: aut debilitate sensus: aut vermibus: aut ruptura. *Cap. 16^m.*

Ligna facte a frigore intestinoz sunt paruitas sitis 7 appetitio egestionis 7 ei⁹ inflatio: 7 sensibilitas frigoris i intestinis 7 lenitas doloris. Et q. q. est sperma cū ea frigidū.

Chic ponit signa aliarū specierū colice. primo facte a frigiditate intestinoz. Secundo facte a cholera citrina. Tercio facte a debilitate expulsiue. Quarto a debilitate sensus. Quinto facte ex vermibus. Partes patet. *C*De prima dicit 2. Apparitio egestionis: q. non oino retinetur fec. Lenitas. l. remissio doloris.

CEt signa facte ex cholera citrina sunt cause antecedentes 7 etas 7 regio 7 forma 7 tempus: 7 alia eorum que inuenit de mordicatione vehemēti 7 inflammatione 7 aduisione 7 nocumēto a clysteribus acutis 7 nocumēto ab eo q. solutione educit 7 descendere facit cholera 7 noceri sanie 7 inuari a temperatis infrigidantibus 7 euacuatione cholere si non fuerit materia imbibita 7 comotio raro. Et quādoq. associatur ei feb. 7 fortasse non associatur ei 7 non est feb. eius sicut feb. apoplemie in magnitudine accidentium. Et quādoq. associatur dolor in pectore quasi punctura cultelli 7 non est ventositas.

Cponit signa colice facte ex cholera citrina preta ab intestinis non ab apostemate. 7. 2. d. cedere facit. f. non euacuat. Imbibita. f. in substantia in intestinis. 7. 2. c. comotio materie.

CEt signa facte ex debilitate expulsiue sunt vt ias anteceffis ea lenitas nature 7 necessitas surgēdi ad scellam frequēter sed paululū. Et antecessio causarū eius ex eis que debilitant vel destrunt virtutē ex calore 7 frigore aut assumptione. Et multotiens accidit ventri vt sit lenis: aut teporatus: aut sit quantitas egestionis 7 qualitas eius sū cursum naturalē: sed est necessarius ad hoc vt egrediat fec. vii instrumento aut supposito. Et q. q. est illud ppter fistulaz. Et signa eius que est ex debilitate sensus sunt vt illud q. sumit faciens declinare egestionē cū q. litate ad mordicationē non percipiat in accellatione 7 hoc est sicut porri 7 cepe 7 cascus 7 fenugrech. Et iterū vt supposito: acutoz non sentiat nocumētū cū supponunt. Et ventri inflat ex eis que sumunt 7 retinent 7 non dolet dolore de quo sit curādū. Et q. q. accidit vt sit illic fistula corūpens sensum. Et signa facte ex vermibus sunt signa vermū: 7 antecessio exitus eoz.

Chic ponit signa facte ex debilitate intestini. p. 3. Lenitas nature. l. solutio ventris. Item necessarius. f. q. q. In hoc. f. corpore. p. 3. ppter fistulā. f. que est in intestino recto.

CTractatus qrtus de cura colice 7 locutione in ileos 7 rebus particularibus egritudinum intestinoz et dispositionum eozum.

CDe canonibus curationis colice. *Cap. 17^m.*

Notet vt colice regimē non pretermittatur: nam cū apparent signa inceptio nis eius opz vt interdica repletio 7 incipiat mundificatio eius q. est sū ipsaz. Et si fuerit post cibuz que comedit expellat ipsuz vomitu statim 7 euomat cū eo q. retinet de humorib. donec mundificet. Et vomitus quidē quādoq. incidit materiā colice humidā 7 cholericā. Q. si superfluat retineat cum retinētibz vomitu. Et ex eis que bona sunt 7 experta in hoc est vt ponat in syrupo de mentha facto ex aqua granatoz aliquid de cymino 7 sumach.

CIn pcedētibz Aui. determinauit de colica quātum ad causas 7 signa: hic determinat de colica 7 iliaca: q. de colica quātum ad curam: de iliaca quātum ad causas. primo de colica. Secundo de iliaca. ibi (Ileos accidit.) primo ponit curā in generali. Secundo in speciali. ibi (Colice aut fride.) primo ponit intentionē curationis. Secundo cū quibus perficitur curatio in generali. ibi (Et ex eis.) *C*Dicit pmo q. medicus debet habere p. d. rationē in regimē colice 2. Interdica repletio. l. precipiat q. modicus comedat. Item q. est sū ipsam. l. sū q. puenit mundificationē: q. si peccat flegma: euacua flegma 7 huiusmodi. Et q. q. incidit mām humidā 7 cholericā 7 mouet materiā ad euacuationem.

CEt ex eis in q. non est puenientia est vt festinatio sit in dādo in potu solutiū desup. 7 p. m. n. est fortasse vehementis virtutis 7 humores 7 squibale sunt plures. Cūq. puerit ad eos humor desup fortasse non inuenit penetrationē 7 pducit regimē ad timorē maximū.

Chic ponit curam in speciali. primo iuxta diuersitatem causarum. Secundo habendo intentionē ad mēbra 7 accidentia. ibi (Et oportet vt intencio.) primo ostendit timorem in vsu solutiū per os. Secundo ostendit quomodo materia debet in primis purgari. ibi (Et illud.) Tercio ostendit quomodo possumus dare in potu medicinā solutiū. ibi (Et non sit.) prima patet. *C*Conuertit. f. comouetur. Item ad eos. f. humores 7 squibales. Nota q. medicina foris mouet squibales 7 attrahit humores aliunde: tamen non possunt exire: tunc est timor: ideo non debet esse festinatio in solutiū. *C*Sed dices nōne debet vter leniri in pmo. *C*Dicendum q. melior est in colica cum clysteretia potest leniri desuper cum medicamine leui 7 non forti.

CEt illud q. in primis necessariū est vt incipiat 7 forte lenietia lubrificatiua sicut ius galli vetusti q. narabo in eis que sunt post. Et iam narrauimus illud in areolis mediciaz singulariū: deinde administret clystere lenitiū. Q. si fuerit illic febris pmutet aqua galli 7 in loco ei⁹ sit aqua ordeī vt incipiat humores 7 squibale desubtus dēcedere paulatim. Cūq. sentit q. squibale 7 humores grossi valde iam egrediunt: 7 opz vt in potu desup aliquid desuper fiat. Et si possibile est vt mundificatio fiat desup cū vomitu frequēti fiat.

COstendit quomodo materia in istis debet purgari: dicit q. debet incipere ab illis que habet lenire: sicut est ius galli. *C*Sed tu dices si esset feb. cum colica: vtrum cōpetat ius galli. *C*Dicendū q. vbi est febris conuenientius galli: febris enim aut est intensa 7 tunc conuenit aqua ordeī: quia intentio est maior ad febrem q. ad colicam. Si autem febris est parua: sit maior intentio ad colicam tunc conuenit ius galli.

CEt nō sit vehemētia necessitatis dandi in potu desuper: nisi quādo sunt principiū materie scōchus 7 intestina supiora: 7 scit q. scōchus est debilis 7 humilitudo 7 inuenit repletio supra vmbilicū 7 grauitas illic:

7 ius galli

Gentilis

oia. n. ista exigunt vt fiat fluxus desuper. Et si sit si accidat colica post excoziationē: tūc cura facta desuper est melior. Et in hac spē colice est illa cuius pncipiū est ex sto macho z superioribz si fuerit mā pfirmata: deinde ipsa mandat ad intestinū lesum mān post mān: z quoties peruenit ad ipm accidit dolor: tūc necessaria erit mūdificatio incipiens. Cū ergo bibis solutiuū aut extra bit eā z sanat ex ea: aut deponit ipsam ad inferiora ad locum vniū: mūdificet ergo ipsam clystere vniū: aut mi nor numerus eo qui necessarius est ante illud.

Quia posuit timorē in solutiuū: ostēdit qñ dāri medicīa solu tiua. Et p ostēdit casus in qbus pōt dari desuper. Scō ostēdit nocu mētū qñ sequit qñ dāz nō dāz dari. Ibi (Et qñ nō opz.) / Prima in tres sicut tres ponit casus. Primo qñ nō est necessitas dare medi cinā desuper nisi mā sit in stōcho. Scō casus si sit colica post exco riationē desuper. s. qñ fluxū puocet. Itē stōchus sit debilis. s. ex mul ta mā post excoziationē: qñ pns sit excoziation z post sit colica.

Dub^m p^m Dubitat dicit qñ si sit colica post excoziationē: tūc administrare medicīnā desuper. s. per vomitū sit melius. / Contrariū dixit supra. / Dm qñ nō vult qñ dem solutiuū eūantes dūp. i. per vomitū: sed vult qñ medicīne eūantes debēt dari desuper. tales aut sūt ppe fm qñ puenit. Alr qñ nō puenit medicīe eūtiue p supius. s. regu lariter. S3 qñ est excoziation: qñ timorē fluxū māe que ē in stōcho ad intestina excoziationē: tūc dari medicīnā solutiua. s. que facit vomitū purgans illā mān. Itē pfirmata. s. in illis. Itē incipiens. s. in stōcho cū solutiuo. Itē ex ea. s. colica expellendo mān extra cor pus. Itē eam. s. mān postā ad locū. Itē aut minor numerus. s. cly sterioz. Ante illud. i. ante qñ daret medicīnā solutiua.

Et qñ nō opz dare in potu medicīnā desuper ppter necessitatē māifestā: tūc nō opz vt in potu sumat de sup oino aliqd z sit pētus clysteri. Et illud qñ pluri mū in cā colice est bu. grossius viscosus egrediēs z nō egrediēs itegre per eūantia. Cūqz bibis medicīnā des super eūat nō ab vnoquoqz duoz. s. stōcho z intestinis tñ: imo ex alijs locis a qb^o eūo oino nō est necessaria: z illud facit acgrere debilitatē pculdubio. Cūqz hoc fit: deide sit necesse mūdificare intestinū exigēs clyste ria plurima z eūones frequētes z debilitat virt^u val de: tūc opz vt sit pētus quantū possibile est clysteri bus z eis que currūt cursu eoz. Ipsa enī dum iueniūt in intestinis humorē nō attrahunt ex locis alijs z non eūant ex relijs mēbris plurimū. Et si iteretur clystere multoties fm necessitatē humoris generatū doloris nō erit tātū timoris in ipso qñ est cū sit eūatio desuper per medicīnas attrahentes ex corpore toto.

Hic ostēdit nocumētū qñ sequit qñ dāz medicīnā solutiua z nō dāz dari. Et p Scō ponit casū in administratiōe clysterioz. Ibi (Et cū clystere.) Tercio ostēdit qñ puenit solutiua. Ibi (Et cholericē.) Quarto ostēdit qñ nō puenit. Ibi (Et qñqz accidit.) Dicit p qñ nō puenit medicīnā desuper nō oēs: s3 facias clystē. Et subdit qñ ta les medicīne desuper nō solū eūant qñ dāz eūari: s3 et aliud. Alr talis medicīa debilitat virtutē. Itē egrediēs. s. cū clysteri. Itē per eua cūria. s. per superi. Itē ab vnoquoqz duoz. s. stōcho z intesti nis tñ. Itē z illud. s. administratiō eūantiū per superi. Itē cū qñ bec sez debilitat virtutē valde: deinde sit necesse itē. ita ordines.

Et cū clystere nō educit aliquid ex materia z nō ma turat: tūc abbreviat z nō clysterizet: z appie cū cly steribus acutis: hora nāqz eoz est post maturatiōnez qñ ex clysteribz acutis timeat cordi z cerebro.

Hic ponit casū in administratiōe clysterioz. 2° ibi (Et multoties.) 3° ibi (Et qñqz.) 4° ibi (Et opz.) 5° ibi (Et cū clystē.) 6° ibi (Et opz.) Dicit pmo qñ quādo rē. Non maturat. i. nō est matura. Itē ab breuiat. s. vsus clysterioz. Itē timeat. i. timorē inferat.

Et multoties quidē sit clystere z nō soluit: imo facit sodā: quare opz tūc vt adiuef desuper.

Scōm ponit casū. z p3. Desuper. s. cū vomitu vt cū medicīs lenificis

Super tertio

tiuis. Cā est: qñ clystē aliqñ cōmouet māz que euaporat ad caput. Et qñqz est solutio dūp z oppilatio de nō: quare necessariū est vt restringat qñ est superius cū stipticiō ita vt fiat retenti vniū: deinde euacuet.

Hic ponit tertium casū. Item desuper. s. cum vomitu superfluo. Item euacuetur. s. defubtus.

Et opz vt leniat clystere cū fuerit illic feb. z multipl cēt eius humiditas vt frangat salledinez salis de quo fortasse necessariū est vsqz ad 3. j. z 5.

Hic quartus ponit casū. z patet. At lenietur. i. fiat lene. Item hy miditas vel vnetuosa.

Et cum clystere nō facit descēdere aliqd: tūc def in potu hiera pigra cū vino aut sicca. Et si post assump tiōnez eoz que sunt sicut alkisch als alkist z dactylis con: z nō opz vt pfortet hiera coz cū agarico: qñ est pfundans stans in visceribus.

Ponit aliū casū. z dicit qñ cū clystere nō pferet: debes dare hieraz cū vino. Itē aut sicca. i. sine vino. Itē alkist pondus. Dactyliscon. i. diahilicon solutiua. Itē vt pfortet. i. virtus augeat.

Dubitat dicit qñ nō pferat agaricus: z tū inferi docet administrare colloquitiā. Dm qñ medicīne solutiue in colica nō debent esse fortes: nec pueniūt et medicīne que lōgo tēpore stent in intestinis. mō agaricus pfundat: qñ attrahit a pib^o pfundis: z stat lōgo tē pore in intestinis. Ad rōnē dūm qñ nō pferat colloquitiā simpliciter: sed mista cū alijs pstantibz. s. mīst colloquitiā stat paucō tēpore in intestinis: z bulus rōne plus pferat qñ agaricus.

Et oportet vt nō fiat clystere dum in stomacho est aliquid z attrahat crūdum ad inferiora.

Hic ponit tertū casū. z p3. Aliqd. s. cib^u z potus. Sed dices cō trariū ponit Rasso. 9. tūc. ca. i. f. qñ pueniūt clysteria qñ aliqd est in stōcho. Dm qñ clystē nō puenit qñ stōchus est multū reple tus: nec et qñ est inanit^u: z virt^u est debilis: id ēz mediocriter esse.

Et oportet vt non continuentur clysteria: immo in terueniat inter ea spatium.

Alitū casū. ponit z patet. z vult dicere: qñ non conueniunt plura clysteria de mane.

Et cholericē qdē colice paroxis^m viciet cū pillulis aureis. Et qñqz accidit vt medicīe attrahētes ex cor pore attrahāt ad itēstia hūiores malos alios. Et qñqz attrahunt hūiores puros: qñ aggregant excoziation z colica simul: z b ē ex nocumētis mortalibz. Et qñ de terius in potu sumit in colica de solutiuis ē vt sit ma gne qñtitat^u ex qñ fugiat sumēs z nō remāeat in stōcho: imo pillulas de hiera: z oē qñ est mioris qñtitat^u z ma gis aromatici odoris est melius sumere in potu.

Hic ostēdit casum in quo pueniūt solutiua vel puenit solutiua: z dicit qñ colica est a cholera. Et qñqz ostēdit fm casū. administra tiōis solutiui. Alios. s. ab illis q sunt in stōcho z intestinis. Itē pu ros. s. cholericos. Itē est canon qñ pharmacū debet esse delecta bile quāto plus pōt: vt nō redeat infirmū assumere.

Et opz vt intētio in capite sit vchemēs valde ita vt nō recipiat vapores cap^u qñ retinef in vētre: z vapores medicīaz acutaz quas administrare necesse est in plu ribz hōis in egritudinibz coliciā. Qñqz. n. pducit illū ad varietatē z cōmisiōnē rōnis z ē cauēdū in colica. Et ex eis quoz cā gñat nocumētum est vt nō sit polē medico vt sciat formā dispōnis egri: qñ non pōt tūc scire qñ necessariū est in curatiōe. Et bec itētio cōplect cū aromaticis frigidis z cū oleis frigidis z relijs z que inuimus in ifrigidatiōe cōplexiōis capitis.

Hic ponit casū. curatiuos colice itēdo ad mēbra z ad accidēs. pmo ponit curā itēdo ad caput. Scō ad epar z ad cor. Ibi (Et qñqz.) Tercio itēdo ad stūz. Ibi (Et stūz.) Dicit qñ debet at tēdere ad caput ne recipiat vapores: qñ faciunt nocumēta multa: vt p3 in lra. Acutaz. i. calidaz. Illud. i. iste medicīne calide. Ad va rietatē. i.

rietate. i. ad alienationē. Nocumētū. i. pmissio. Jre dīspōnes. i. s. s. cerebri z viscera. Et oleis frigidis. i. ad caput approximatis.

C Et qñqz accidit vt sit necessitas calefaciendi iestina cōpar necessitati infrigidationis epatis: qre custo- diaz illud cū emplis infrigidatibz epar z silibz: z custo- diaz ps epar ab emplis vētris z insectiōibz ei⁹ calidis. Et silt est dīspō cordis. Et cōueniētiō: infrigidatio ei⁹. Et cū succis fridis cū cāphora z sandalis. Et opz tūc vt ponat in pibus iestinoz z pibz cordis z epatis aliud qd distinguat ex pāno aut instro aut similibus probi- bens ne currat qd ppiū est vni eoz ad aliud.

C hic ponit cañ. itē dēdo ad epar z eoz. ps. cōpar. i. equalis. Jre cu stodia. i. caueat. Eius. i. epar z cordis infrigidatio. Et fermento. i. in re aliqua viscosa. cū est qd debendo ponere emplatra calida z frigida sup epar in hypochondrio dextro dī aliud pont.

C Et sitis multiplicat in eis: z nō opz vt bibat nisi pa- rum aut toleretur. cūqz illud fuerit pmissum cū iuleb erit magis iuuatiuz siti: ppterea qd corpus diligit re- dulcem z facit ipsam penetrare.

C ponit curā itē dēdo ad sitim. z ps. Eūqz illud. i. qd bibit. Jre pe- netrare. i. sua dulcedo.

C De cura colice frigide.

Cap. 2^m.

C Olce aut frigide regimē fm semitā canonis est vt nō icipiat in ea a stupefactiōe. Incipie- tes enī sedare dolorē cū narcoticis cōponit re maximaz alā maximi erroris. Administratio enī narcoticoz non est curatio vera in aliquo: z illud sō qm curatio vera est inclisio cāe: z stupefactio est cō- fortatio cause z destruiē sensus per eā: z illud ideo qm si causa est hu. grossius sit fortior z deterior: aut si ē cō- plexio frigida sit frigidior: aut si vētositas est spissa sit spissior: aut si est oppilatio spissians corpus intestini z nō resoluit ex eo qd in ipso retētū est sit vehementius spissians z dolor redit post dī vnum aut ij. aut. iij. for- tior qz fuit: quare nō opz vt in ea elaboret quātū pole- est: z dī iuenitur ab ea excusatio z deuslatio: imo elabo- ref in elōgando causam incidēdo eā z resolūdo eā z dilatādo poros in gbus retinetur sua viscositate: z qd plus facit bec sunt medicine subtiliatione nō vebemen- tis calefactiōis. Vebemēs nāqz calefactio cū iestinis subito accidit nō est securitas qd sit illud qd ipa cōmo- uet de vētositate additū sup illud qd ipsaz resoluit de mā: imo opz vt sit quātitas ei⁹ quātitas qd faciat in ven- tositatē resolōnē fortē z in mā bumida subtiliatione z maturationē nō resolōnē fortē: z pp hoc qñqz suffi- cit abstinere a cibo z potu diebus aliqbz. Et silt eua- poratio qñqz cōmouet dolorē vebemētē: qre neēuz est tūc: aut dimittere euaporationē: aut multiplicare z sterare ipsaz vt resoluat illud qd pmo cōmouit de vē- tositatē: deide admistref clysteria euacuātia illud qd opz. Opz. n. vt si fer sit retētū nō icipiat nisi cū eo i q est lubricatio secia pp mucilagies q sunt in ipso z oleis z medicis q sūt ad feces: z sunt ille q pueniūt curatiōi colice facte ex fece pura bec qñ ē vētosa: deide post il- lud redeat clysteria euacuātia flegma si fuerit flatica: aut resolūtiā vētositatē z eūantia ipsaz si fuerit vēto- sa. Et opz vt scias q qñqz eūat totū qd ē ex bñio: i. bñ: z remanet res parua q ē illud qd associat pti doloris: z est faciēs dolorē. Opz ergo ne dicat q curatio nō ē

iuuatiua: imo euacuet illud et cū clysteribz. Et qñqz ē illud vētositas sola quā signat signatiōes vētositatis: qre opz vt admistref qd pfortanū ē mēbri z resolu- tiū vētositaz cū calefactiōe subtili. Et fortasse sufficit tūc bibē pfectionē fortē calidā sicut tyriacā z silia. Et qñqz sufficit ponere vētosas cū igne sup locū doloris. Et qñqz sufficit semina potare resolutiua vētositatis. Et qñ sufficit bibere vinū calefactū. Et qñqz sufficit empla resolutiua z fortiora eis sunt rubificantia facta ex synapi. Ipsa. n. qñqz resoluit: z qñqz attrahit mām ad lacertos vētris. Et aqua thermap in dolore vebē- mēti qñ cū ea sit balneatio iuuat valde. Et aqua de sa- le z amoniaco ē mirabilis i hoc absolute: z si nō aliter saltē bibita si tolerat ei⁹ potatio. Et silt tina scā ex aq in qua decocte sunt medicie resolutiue subtiliatiue. Et qñqz sufficit fricatio vētris subtilis cū fricatiōe forti al- lioz. Et qñqz cōmouet dolorē pot⁹ aque fride: est. n. nocibilior res in hac egritudine cū pauca itētiōe in seda- tiōe sitis. Et passus dūz paz est meli⁹ ea: z calidū ē ma- gis sedatiū doloris. Et nocibilior res istis est frigus z aer frigidus quē admodū res magis iuuatiua eis est aer calidus z aq calida. Et si cū fuerit frig⁹ iestinoz z fuerit myrach gracile festibit bñti ipm colica oi bo- ra: qre opz vt calefiat vēter ei⁹ semp z expellat ab eo frig⁹ cū eis q coopist ex pellibz z strigat sup eū ex eis. Et vinctiōes ex oleis calidis z ēbroce quas dicem⁹ sūt in ea iuuatiue: z qñqz neē sūt vaporaciones: z qñqz neēuz est vt ponant in oleis calidis castoreū z eufor- biū. Et ois colice fride cū cā est illud qd diximus de iteratione rei ad locū lesiū: qre accidit tūc dolor: cura est eūo subtilis sepata frequēs nisi sciatur qd illic sit mā plurima: tūc enī eūo faciēda est. In ea aut que est fm semitā z attractionis z gnōis cōueniēs est vt in potu de cū paroxismitus est doloris z in nocte vebementie ei⁹ aliqd sicut pill. de aloē z pill. de biera z pill. cōposi- te de pulpa colloqntide z scamonea z serapino z aloē. Sumat in potu ex gbuscunqz eaz fuerit ex aut. s. vsqz ad ij. tertias aut. Ista enī cum assiduānt aliquibus diebus z rectificatur cibis sanant.

C hic ponit curā colice in spāli fm causas. Et p hoc. Scdo per nar- rotica. ibi. (Jā diximus.) Tercio p cibos. ibi. (De oēs.) 7° pima in nouē. pmo ponit curā colice vētoze z apostemose. Scdo chole- rice. ibi. (Et fm veritatē.) Tercio facte ab apostemate calido z fri- gido. ibi. (In facta quidem.) Quarto melice. ibi. (Opz vt euacuet.) Quinto facte ex fece. ibi. (In facta.) Sexto facte ex debilitate ex- pulsue. ibi. (In hoc modo.) Septio ex debilitate sensus. ibi. (Huic generi.) Octauo facte ex ptoiside. ibi. (Dellioz.) Nono facte a ver- mibus. ibi. (Opz vt scias.) pmo ponit curā colice facte a mā fri- gida vētosa. Scdo facte ab apostemate frido. ibi. (In facta.) Ter- tio ponit medicinas. ibi. (Oleū de kerna.) pmo ponit curā coli- ce vētoze frigide. Scdo ponit quā dā cōpositiōes. ibi. (Cōpositio.) pmo ponit curā in colica frigida. Scdo in vētosa. ibi. (Opz.) pmo ponit cañ. in colica facta a mā frigida. Scdo curā quādo est a frigiditate sine mā. ibi. (Et si cā.) Tercio curā mā. ibi. (Et ois colice.) pmo ponit cañ. vñ in narcoticis. Scdo cañ. in medicinis cali- dis. ibi. (Immo.) Tercio remouet errorem. ibi. (Oporet vt scias.) Dicit pmo qd regula ē fm semitam canonis. i. artis z regule. Confirmatio. i. cause. Jre vt in ea. i. stupefactiōe. Immo elaboret. Dic canon est in administratione medicinarū calidarum: z ps. In elongando. i. abscindendo cām. Retinet. i. cā. illud qd oportet. i. de mā humoralis. Et oportet. Docet euitare quēdā erroze: z ps. Et pas- sum. i. vinum. Jre curā. i. denum. Et si cā. hic ponit curā qñ cā est frigiditas sine mā: z ps. Et omnia. hic ponit curā colice mātis: z dicit qd debes euacuare zē. scilicet humoralis. Separata. i. diuisa.

7° b b

Gentilis

Frequens scilicet paulatina. Tunc enim evacuatio scilicet fortis. Item attractionis in alijs membris etc.

De canonicis proprijs colice vëtofe que est ex eis que sunt inter colicâ frigidam. Cap. 3^m.

Doctet vt admittent clysteria et supposito-
ria et emplastra que dicem⁹. Et iterdicat cib⁹
oïno et si nō plus saltē duob⁹ dieb⁹ vel trib⁹
et dormiat quantū possibile est ei. Et studeat

in eradicatione materiei vëtofitatis cū clysterib⁹ resolu-
tius et in calefactione membri cū eis et deforis fm mo-
dū quē diximus ante. Si autē nō inuenis q⁹ illic sit hu-
mor tunc calefac qd⁹ vis et vapoza quod vis. Et stude
et in positione vëtofoz cū igne absq⁹ incisione.

**Postq⁹ in caplo pcedenti posuit Alii. curam colice frigide a mā
flegmatica :** hic ly in multis cura a daptari possit curationi colice
vëtofe ponit casū. spales curationis colice vëtofe euz egeat p⁹io
regimine et singulari ab alijs. Et diuidit in duas. p⁹imo ponit curā
per diuersa remedia itus et extra apporimāda tāgendo aliquat⁹
regimē p⁹ oierā. Scō ostēdit duas medicinas cōferētes in hac cu-
ra: ibi. Et ex eis. p⁹ima diuidi potest in tot quot sunt casū. Scda
ibi. Et iterdicat. Nota q⁹ incipit a clysterib⁹: q⁹ sunt velocia et
maximi inuamēt. Debet autē eē carminatiua et resolutiua ventosi-
tatis: diuersificata tū fm quātūtatē grossitiē et mām: que est radix
vëtofitatis. Dicem⁹. f. posteri. Nota dū scdū est: vt virtus nō
occupata cibo puertat sup mām resoluēdā. q⁹ autē dicit duob⁹ aut
tribus diebus d⁹ intelligi p⁹sentire virtute: et iō d⁹ illud spatiū absti-
nētie diuersificari h⁹ erates humiditates cōpōnes p⁹uetudies etc.
Ratio terty. dormiat quantū est posse. f. sup vacuitatem: vt calor
reuocat⁹ potētiō: reddat ad resoluēdū vëtofitatē et cesset sensatio
cāe dolorose. Rō q⁹rti. studeat in eradicatione māei vëtofitatis. f.
ipst⁹ vëtofitatē. vel. i. māei ex qua vëtofitas gñat: q⁹ nisi cā abscin-
dat: h⁹ resolo fieret vëtofitatis actu gñate: generaret⁹ et alia vëtofi-
tas: vel cū itez subest cāvel mā studēdo ad resolonē vëtofitatē pos-
set et illa alia cā vëtofitas gñari: q⁹ p⁹nuaret vel augetet dolorē.
Aduertēdū tū q⁹ vt inuit Alii. simul studere possum⁹ de v⁹roq⁹.
nā fieri pnt clysteria eāntia mās itestiales et resolutiua vëtofitatē
et co tpe euaporare possum⁹ cū calefactorijs hūidis et siccie: et p⁹.
Securi⁹ at v⁹imur euaporatiōib⁹: q⁹ scim⁹ nō subesse mām q⁹ sit cā
gnōis vëtofitatē. Vëtofoz. n. appositio. f. sine scarificatione vtilis
est valde. f. trahēdo vëtofitates ad extra: et plus resoluendo illam.

**Cumq⁹ nā fuerit obediens tunc inuēf fricando sua
uiter locum doloris: et inungēdo cū eis que sunt sicut
oleum sambacini et oleuz de nereiden et oleū alben ca-
lesfacta et vapoando cū milio et sale calefacto fm quā-
titatē quā vides cōueniētiōrē: et experire figuram dor-
miēdi. f. resupinationē et dormiēdi sup vētre que carū
sit cōueniētiōr et magis expellens ventositatem.**

**Ponit casū aliū quo inuit q⁹ vinctiōes et emplastratiōes et talia nō
debet fieri nisi vētre exire leni vel ab arte vel a nā. pū. n. forē se-
cales aut humorales supfluitates in itestinis fricationē vinctiōes
et talia nocerēt. et p⁹. Oleū sambacini est oleū de floribus sambaci
qd⁹ dicim⁹ iefeminū. De nereiden. l. de spica. Oleū alben. l. de ben.
Vapoza aut cū sacculis plenis milio et sale calefacti et exiccati for-
titer et est vtile et cōe remediū. Diuersificat at p⁹ortio salis ad mi-
liū fm necessitatē maioris vel minoris resolonis: et h⁹ discrasia vel
gradū frigiditatis mēbri corporis vel māe. cōiter aut accipiunt mi-
liū pres. 4. salis pars. i. Nota dū circa aliū casū. q⁹ notanter dicit
expire: q⁹ nullus est determinat⁹ modus fir⁹ firmi et lacēdi quo co-
lici inuēf et vëtofitas meli⁹ resoluaf: imo diuersi diuersis stib⁹ me-
li⁹ gescūt vt ostēdit expiētia et expūit de dormitione sup vētre:
q⁹ in ea fit intestinoz aggregatio calefactio et cōpessio: vñ ptingit
maior et insensibilis ventositatis expulsiō.**

**Et ex eis que hibita conferūt est vt in potu def car-
ui et semē rutbe in ags de seminibus: aut in vino anti-
quo: aut in aqua mellis: aut cū penidys. Et qñq⁹ daf
in potu pbiloniū in hac hora et euadere facit.**

**Hic ostēdit duas medicinas cōferētes in hac cura. p⁹imo p⁹se-
rētē in cura magis electiua. Scō cōferētē in cura coacta. ibi. Et
quādoq⁹. p⁹ima pater. Nota dū carui et semen rutbe sunt for-
titer resolutiua: ita cymimū et silia. Dant aut in potu cū aliquo po-**

Super tertio

tabili actu et potētia calido vt velocius penetrēt ad itestina. de se-
minib⁹. f. calidis resolutiuis aut vino antiquo: q⁹ nouū est inflatiū:
aut aqua mellis in abhorētibus vinū vel nō habētibus etc. aut cū
penidys. i. cū aq⁹ decoctiōis penidiay: q⁹ cū fiat ex zuccharo rubeo
sunt calidiores q⁹ zuccharū albu dicitū tabarjet: vnde sunt cōueniē-
tiores. Nota dū circa scdm q⁹ qñq⁹ q⁹ dolore existētē forti dis-
soluētē virtutē: nec sedat p⁹ remedia supascrip⁹ta: daf in potu pbi-
loniū: q⁹ resolutiū et stupefactiū. vñ mā existētē non multa facit
euadere. f. patientē ab itestitu cui alteri subiaceret etc. daf aut. 3. i.
cum vino calido vel potu p⁹ortio nā. Tū aut prius tētes curam
cū diacymino diagalaga rryiaca fermentata electuario. Rasis de
baccis lauri. 9. Almansoris cap. 63. et consimilibus. Et istis nō suffi-
ciētibus transire potes ad opiatas medicinas etc.

**De compositione solutiūonum eius qui habet colicā
cam ex ventositatē: aut materia flegmatica: et de gbus
fiunt clysteria.** Cap. 4^m.

**Compositio clysteris educētis flegma et fecē
et tribuloz polypodij fenugreci cartami se-
besten partes equales: turbitib⁹ pondus 3. ij. et
pulpe colloq⁹ sabane nō cōtrite aur. 5. ficus
x. numero: seis lini se. apij anisi cētaurce minoris gra-
noz kerua tritoz et violaz: oium añ. 3. v. et rutbe. M. i.
folioz caulioz. M. i. decoquant in aqua plurima sua-
uiter donec redeat ad paucā et p⁹fricent manibus et co-
lent et sumant ex ea circiter 3. c. et dissoluaf in ea cassie
fistule. 3. vj. et zucchari rubel. 3. vj. serapini bdellij: am-
borū añ. 3. i. baurach aur. i. olei sisamini. 3. v. et clysteri-
zet cū ea. Et quādoq⁹ ponit in ea aliqd de felle tauri.
Et clystere educēs flegma sumat cōmistiō illius cly-
steris et ponaf i ea de pulpa colloquintide plus q⁹ illud
et sumat granoz alkernia. 3. 5. et aqua volubilis exprima-
tur et effundaf sup illud qd⁹ colaf ab eo clystere p⁹mū et
ponaf in ipso loco cassie fistu. et zucchari pondus 3. xv.
mellis. et sit oleū eius oleū cartami et ponaf in ipso tāstū
de opoponaco quātū est serapini. f. pōdus. 3. i. et admi-
nistretur: et quādoq⁹ ponitur in ea oleum de kerua.**

**Hic ponit multa clysteria. et p⁹. De pulpa. colloquintide. Alker-
ua. i. catapucia.**

**Et multotiens quidem sunt cōtenti decoctiōe se. ha-
sce et origani et byssopi et cymini et petroselli. et se. rutbe et
polypodij et cētaurce et calamēti et anisudē: deide adda-
tur in ea succus centauree et cucumeris asinini proprie
3. 5. et fit clystere cū ea: aut decoquātur cum ea cucume-
ris asinini radices et aliquid de pulpa colloquintide et
dissoluatur in ea serapini et opoponacis et bdellij: oium
añ. pondus. 3. i. et fiat cum ea clystere.**

**Hic ponit aliud clystere. Seminuz. f. calidoz. p⁹ase. l. rimi vel
byssopo. Aut decoquatur cum ea aqua clysteris.**

**Et multotiens quidem decoquātur iste medicīne in
oleo tēi illo oleo calido fit clystere. Et multoties qdē
fit clystere cū syrups acetosis incisiuis. Cōpositio syru-
pi acetosi cū quo clysterizant habētēs colicā. f. acetū
kist. i. et mellis kist. i. pulpe collo. aur. iij. et piperis vnc. i.
33. vnc. ij. et seminis rutbe syluestris et amomi et keisim et
anisi et epithimi: oium añ. aur. iij. et polypodij vnc. i. et
ratur illa oia et decoquant in aceto et melle donec me-
diēt⁹. Et qñq⁹ ponunt in ipso anisudē et polypodij et
sed nos nō inuimus ad huiusmodi regimen.**

**Ponit hic quintum et p⁹. Kist pondus lib. 5. Kestim. l. leuistici.
Medient. l. donec p⁹ decoctionē ad medietatē reducant.**

**Suppositoziū clysteris doloris sedatiū quoz fidam
antiquozū bofi. f. aloes castorei et storacis et glutinis
alimbat**

alimbat: omnium añ. vnc. i. succi buchozmarien recē-
tis z tozifici vnc. i. z. s. refeructur z administratur cū ne-
cessitas est ex eo quantitas sabbē z ponatur in quibus-
dam clysteribus.

Chic ponit aliud clystere z patet. Suppositoꝝ clysteris ide ē
illud quod ponit in clysteri. Succī buchoz. i. panis porcini. Loz. si-
ci idē ē de illa contrata.

CEt quādoq; ponunt in gbusdā cera ad ipsam z olea
z clysterizatur cū eis in quibusdam clysteribus.

Chic ponit aliud z pz. Cera adipū. i. humiditas colata adipum. Ali-
ter ad ipsum. f. doleorem colicum.

CEt quādoq; clysterizaf cū clysteri forti cū sex est ino-
bediēs cū flegmatibus vebemētis viscositatē vltima
in virtute z inobedientia: quare opz vt fiat clystere cū
aqua alufinē humide de qua sumatur lib. s. cum vnc. j.
z. s. acetū z. v. baurach.

Cponit aliud z pz. Alufinē est herba de qua fit asa fetida.

CEt fortius hoc est vt fumanf grana alscēbrā z folia
almēzereon z cordumēni excoctatū z buchozmarien
z artanita z cortices colloqntide z eius pulpa z cucu-
mer asinus z turbib z polypodiū z coquant omnia
in aqua fm descriptionem que est in suo simili: z pz q
ciantur super eozum decoctionem oleum de kerua z
mel z fel vacciniū z clystere cū ea: z ponant iste medi-
cine in oleo calido z fiat clystere cū eis.

Cponit hic aliud. Alscēbrā est herba hīs lacticiū. Cordumēni. i.
caru agrestis. Artanita. i. alia spēs. Buchoz. i. panis porcini. In
suo simili. i. in clysteri dicto in principio capituli.

CEt cum clystere fit ex oleo cucumeris asinini: quan-
doq; extrahit flegma viscosum cum mora fit super cly-
stere horis aliquibus: z silt. oleū de raffano z alkekēgi.

Chic ponit aliud z pz.

CEt quādoq; est necessarium cum vebementia est
doloris vt ponantur in his clysteribus assa z amonia-
cuz z simus colibinus cū eis que calefaciunt mēbz z
euforbū in gbusdā horis z fit clystere. Qñq; cū kitā
cōquassato in aq mellis plimaz spērū z sedaf dolor.

Chic ponit aliud z pz. Kitā. i. pīr liquida.

CEt succus buchozmarien est mirabilis valde.

Chic ponit aliud.

CEt qñq; necessaria sunt scamonea z euforbū z alia.

Cponit aliud. Qñq; f. quando illa non profunt.

CEt laudauerunt quidam medicamen nominatuz dia-
muscum: alē diamas dicentes q; cuz ponitur in clyste-
ri fit eo inuamentum.

Cponit aliud z pz. Diamas est nomen auctoris.

CEt qñq; fit clystere ex pondere. z. ij. castorei cū oleo.

Cponit aliud.

CEt iterum sumatur picis quantitas triuz. z. super quā
fundatur vini z olei rutbacē z butyri: omnium añ. s. a-
craati. j. z administrantur.

Cponit hic aliud. Sacraati est pondus.

CEt quādoq; ponitur in clysteribus fortibus folia
fici z corer arboris eius.

Cponit aliud z patet.

CDe cōpositiōe medicīnāz bibitarū solutiū flegma.

De pillul. fortis inuamenti. Cap. 5^m.

Ellis sunt pillule que. R. alscēbran cū se-
rapino. Et iteruz pillule de serapino cū se-
kacul z pillule de serapino cū harmel. Et
iterū fumanant turbib z aloes succotrēsis
z pulpe colloqntide partes equales: scamonea ter-

tia pars: conficiantur cū melle dispumato z informentur ex eis pillule.

Chic ponit medicīnas que administrant per os z ponit multas
medicīnas. Et partes patet. **C**hic pmo q; pillule alscēbrā cū se-
rapino sunt bone. Et iteruz. ponit aliā. Et cuz sekacul. **C**ponit aliud.
Armēl. i. rubra agrestis. vel cū ciuta. Et iterum. ponit aliam.

CPillule bone ad flegma. R. pulpe colloqntide da-
nich. i. z turbib. z. j. z succi cucumeris asinini danich. s.
z castorei danich. s. z. danich. j. z serapini pondus. ij.
tertiarum. z. i. Et si fiant fortes cum scamonea erit bo-
num. Reliqua autem solutiva sunt sicut aliskifin z da-
ctylicon z aliskifin z pigra cōfortata cum pulpa collo-
qntide z fit cum ea oleum de kerua z sicut diacydo-
niten. Et quando permisceat sex z flegma simul z fue-
rit sex plurima z multa non obediens requirit necessi-
tas administrationē solutiūz fortis de gbus sunt pil-
lule bulusmodi. R. euforbū z granor almēzeris z sca-
monee partes equales: z fit dosis cap. z. j.

Cponit aliā. Et si fiant. ponit aliam z pz. Aliskifin. i. electuarium
ambre. Dactylicon. f. solutiū. Diacydoniten. f. solutiū. Et quādo.
ponit aliam z pz.

CSolutiū aliud forte. R. casticū. i. fini colūbi. z. d.
j. anbeti z penidē z danich aque z decoquant vsq; ad
medietate: z def in potu ex ea vnc. j. z vebemētis for-
titudis z vebemētis timoris. Et oīuz lacticiūz lac re-
solut colicā sic alkigati z alscēbrā z siltā: z noianf gra-
na ei grana liboz. z sicut spēs lacticiūz sup quā sint
aures muris siltis maiorane magnorum folioz: z cū
ea curatur punctura scorpionum z bz lac plurimum.
Et iam diximus cā in medicīnis singularibus.

Chic ponit aliud. Casticum est pondus. v. z. Danich est pōdus lib.
j. s. Et oīum. hic aliā ponit. Item sunt spēs lacticiūz.

CDe suppositoꝝ fortibus educētibz feces plurimā
cum flegmate viscoso. Cap. 6^m.

Elis est vt querat sal petrosus z supponatur
ex eo glans. j. Et opz vt sit longitudo eius se-
ptē digitor. Et ex eis est glans magna facta
ex stercore muris z fiat tenta ex raffano z fit
cum melle: z supponat aut glans ex melle pmissa cum
pulpa colloqntide z glans ex cucumere asinino z pul-
pa colloqntide z sellevaccino z nitro z melle: aut pul-
pa colloqntide z sarcocolle cū penidē. Et iteruz melle
z tereniabin z pulpe colloqntide z salis naptici partes
eqles. Et iteruz res cōis siltice z ei q fit ex fece z vērto
se. R. pulpe colloqntide castorei: amboz añ. quātū est
nucleus oliue: z kitā coclearia. ij. administret cum ali-
quantulo melle z succo buchozmariē. Et est forte val-
de qd necessariū est cū nihil valet. Et multotiens qui-
dem necessarium est cum nihil valet administrare sca-
moneam z semen vrtice imo euforbium.

Chic ponit suppositoꝝ multa z patet. Glans. i. quantus est vns
glans zē.

CDe cōpositiōe clysterioꝝ ad vērtoitate. Cap. 7^m.

Clystere bonū. R. albasce byssopi rutbe ori-
ga. semis rutbe semis agnicasti granor alker-
ua tritor camomille tribulor cetauree anbe-
ti seminū triū z anidē z petrosellini ptes eq-
les: decoquā in succo granator plimo donec redeat
ad parū: deinde fumanf olei pars. j. z succi decocti par-
tes. ij. decoquant donec remaneat oleū solum: deinde

¶ ¶ ¶

Gentilis

sumat ex eo quantitas clysteris. j. et ponant in ipso predicta cum adipe anatis et capraz et aliquantulo opoponacis et serapini et fiat cum eo clystere. Et si accipiat succus ipse et dissolvant in ipso gume p'dicte cum adipibus suis et ponat in ipso podus. 3. v. et fiat cum eo clystere erit iuuatius. Et itromissio castorei et asse in clysteribus eorum est iuuatua valde. Et quicquid sit clystere ex podere. 3. xv. olei in quo dissolutus est pondus. 3. x. stercozis liqdi et est iuuatius. Et quicquid sit clystere ex baurach plurime resolutio in succo ruthe. Et sit suma eius vltima vsqz ad 3. x. et salis vsqz ad 3. xv. Et quicquid clysterizaf cum oleo rutheaco et oleo b' hercidē et oleo rasanino et oleo b' kerua.

Chic ponit curā magis ad colicā ventosā. p'rio facit hoc. Secundo forma clysteris. ibi. Melior g'dē. p'rio facit hoc. Secundo ponit curā cum balneo. ibi. (Lina.) p'rio ponit curā p' clysteria. Secundo p' suppositoria. ibi. (Clysteria.) Tercio q' aliqui colica est imateria. ponit curā eius. ibi. (Cōteraf.) In p'ma ponit quicquid clysteria. Partes patet. Albas. i. thimi. Alherua. i. catapucia. Seminus triu. i. feniculi petrosi. et apy. In succo. f. caliculus herbe calide cōueniēti. Et si accipiat. ponit aliud clystere et p'3. In ipso. f. succo. Et itromissio. ponit b' aliud. Et quandoq. ponit aliud et p'3. Et quandoq. Aliud et p'3. Salis. f. torefacti.

C De cōpositiōe suppositoriorum ad vētosas. Cap. 8^m.

Conteras rutba cum aqua mellis donec fiat sicut illud de quo fiat linimentum et ponat eum quāntū est ipsius medietas de cymino et quāntū est quarta pars eius de nitro et sumat ex ea glans cuius longitudo sit septē digitorum. Et iterū suppositoriū qd sit ex oleo rutheaco cum castoreo cum melle et felle vaccino et baurach de vnoquoqz quozus sit. 5. an. Et iterū serapini et bdellium et baurach et colloquintida et altea fiat ex eis glans.

C ponit suppositoria duo. Secunda ibi. (Et iterū.) Dicit primo q' debet accipi rutba et.

C De clysterijs et suppositorijs hñituz frigus intestinorum abiqz materia. Cap. 9^m.

Clysteria vō ei⁹ qui bz colicaz ex cōplone frigida sine mā et suppositoria eius sunt sicut clysteria hñitū colicā ventosaz et suppositoria eorum. Et quicquid iuuat eos alitū solū cum sit clystere cum eo podere. 3. ij. in oleo. Et similiter iuuat eos finus columbinus solus cum ex eo sit clystere in succo camomille et oleo de kerua.

C ponit curā quando colica est a mala cōplone frigida sine mā.

C De tina et balneis et embrocis. Cap. 10^m.

Tina vehementis iuuamenti est in doloribus colice. Et proprie cum est plena aqua in qua decocte sunt medicie calide. Ipsa enim sua caliditate acquirit ab igne et virtus sua acquirit a medicinis resoluit causam et humiditate sua cum caliditate mollicat membris quare alienat carminationem cāe facientis dolorē et mollicat lacertus ani. Et illud est ex eis que iuuant ad expulsiōē retēti.

C hic ponit curā per balnea. p'rio facit hoc. Secundo ponit nocumentum balneorum. ibi. (Veritamen.) p'ima patet. Et medicie calide. f. flores camomille anthera apium anisum vitriolus et hmoi bulliant in aqua et fiat balneus. Calidus. f. istius doloris. Alleviat. i. leuem facit. Rerenti. i. eius quod retinetur.

C Veritamen tina facit accidere angustia et syncopim ppter hoc q' mollicat de virtute. Quare oportet ut utatur ea debilis fm cautelam et sint ei p'ima cum ea utitur ea que confortant virtutes de odoribus fructu

Super tertio

et aromati et alcardeneki et panis calidus et ea que delectant eis in quibus quiescat. Et studeat ut non cooperiat aqua pectus eius et cor ipsius.

C ponit nocumenta balneorum. patet littera. Mollicat. i. resoluit virtutē. Alcardeneki est genus ciborum. In quibus. i. per que.

C Et aque quidem thermarum vehementer conferunt colice frigide cum sedent in eis sicut melius est eis ut non appropinquant aquis dulcibus. Cumqz aliquod vas forum impletur aquis thermarum aut aquis in quibus decocte sunt medicie colice et in fundo eius separant foramina plurima que forsitan non sentiuntur propter suam debilitatem et resupinatur eger et elcatur vas ab eo vsqz ad quantitatem stature et dimittit ita ut distillent ex eo super ventrem ipsius stille frequentes est valde vehementis iuuamenti.

C hic ponit balneum cum aquis thermarum naturaliter calidaz ut petrioli. Aquis dulcibus. f. que non habent caliditates ab igne.

C Nota q' si ponatur vas aque in quo sit foramen per quod egrediatur que percutiat super locum doloris est vtile.

C Sermo de qualitate clysteriorum et instrumento eorum. Cap. 11^m.

Melior quidem canne clysteris figura quā anti qui dixerunt est ut sit circulatio canne eius diuisa per tertium et duas tertias et sit positum inter vtrunqz velamen de corpore de quo facta est cāna et sit consolidatū cum cāna cōsolidatione vehementi. Sit ergo velamen eius duarum partium diuersarum ut sit deceter aptatus in parte que duarum partium maior est et sit in parte minore aptus. Et quādogz vter deceter aptatus est super totā cāna stringat caput partis minoris cū solidatione forti ut non ingrediat ipsam aer et sit ei subvire in loco qui non ingreditur anum meatus per quem egrediatur ventositas. Cum enim administrat clystere et exprimit eum fortitudine vētositas egredif enema et sifititur enema bene. vētositas enim est per quam redit ad exitum et facit necessitatē surgendi ad scellam cū velocitate.

C hic determinat de modis clysteriorum. Et p'rio facit hoc. Secundo docet stum clysteris. ibi. (Amplius opz.) Tercio ponit cāna. ibi. (Et scias.) p'ria p'3. Illud ponit nono cōtinētis p'mo cap. diuisa p' tertius q' in vna pte sit vnum foramen. duas tertias q' due tertie sint ab vna pte et alia tertia ab alia pte. Itē duarū ptium diuersarū q' bēret duas partes quarū vna sit dupla ad aliā. Itē qd cōtinēat pyramidaliter vadit igrossando. Et sit. f. vter. Itē subvire. i. in loco ligature vtris. Itē ad exitum. f. a corpore.

C Amplius opz ut cōsideres et si dolor est decliuus ad partē dorsi clysteriza egro resupino. Et hoc est melius ei cui colica est cū cōitate renū. Et si ē decliuus ad anteriora clysteriza eo iacēte super vētre. Et oīno clystere qd sit iacēti sup vētre magis facit puenire enema ad inuolutiōes intestinoz. Et quicquid sit clystere alicui iacēti sup sinistrā. Et eleuat quicquid ancha cum puluinarī et subleuat pes dexter ponēdo ipsum sup pectus et deponit sinister in plano. Cum ergo clysterizatus est redeat sup dorsum suum et similiter omnis qui clysterizaf. Et ex hōibus est aliquis qui non indiget hoc. Et ex hōminibus est cui recti⁹ est ut itromittat annulārē in anum suū multotiens qui iam sit inictus cum cerato donec dilatef et deceter aptet in eo cāna et de hōminibus est qui non indiget hoc. Cum ergo vis clysterizare fac qd tibi videt ex hoc deinde inunge cānam et anū cum ce

ratio 2

rato et impelle ipsas in eo taliter ut non complete retineatur ab intestinis imo non pertranseat intestinus rectus. Cumq; ita accidit deinde itronitte enema. Et si equalis cana in loco suo effunde enema in vtre: deinde exprime ipsum utrisq; manibus tuis expressione bona continua que non sit cum labore. nam multotiens ipellit enema in huiusmodi vsq; ad longinquum ultra locum necessitatis et rectius quidem est huiusmodi. Et cum sit ipsius enema tis ad superiora est ut tendant capilli capitis et effundat aqua frigida super faciem et adiuuet ad attrahendum enema ad inferiora. Et scias quod quoniam enema administrat et non de secedit non est excusatio quin administrant suppositoria ut deponant ipsum cum egritudine: et cum non opus ut sit impulsio enematis cum illa facilitate et non colequalis enema locum necessitatis. Cumq; ipellit enema et declinat ad egre diendum non prohibeas ab huiusmodi reitera ipsum statim sicut est. Et opus ne eger clysteris donec sternutat aut tussit: et scias quod enematis equalis quantitatis iuuamentum non consequitur intestina superiora: et quando est plurimum multiplica nocumētū eius et timetur ex nocumento ipsius. Et ipsum adhibet et efficit nocumentum plurimum et subtile non offert et est in iudicio paucitatis.

Chic docet sicut clysteris finem disponere huiusmodi et per. Quod non idiger hoc scilicet quod clyster bene intrat in ipsum. Et scias. Ponit causam. Partes patet. Dicit primo quod enema administrat et. De secunda dicit quod non semper est necesse et. De tertia dicit quod debet proci et. De quarta dicit. per et. Et scias quod intestina non consequuntur iuuamentum enematis equalis quantitatis. Spissum. s. enema.

CDe cura facta ab apate frido.

Cap. 12.

In facta quidem ab apate frido et est par valde ex curatis huiusmodi bonis et ut sumas olei laurini et olei de oliuis et ad ipsas anferis partes equales: est. n. mirabile. Et perferit ei emplastrum facta ex abrotano et aneto et pyretro et mellitolo et reliquis medicis quibus curantur apata frigida ex eis que sciuit in omni loco: et ex eis que conferunt ei valde est emplastrum de abrotano factum cum bitumine iudaeo.

Chic ponit curam colice facte ab apostemate frigido et per. Cum bitumine. i. colla. per. vel. i. aspalto et.

CDe regimine dadi in potu olei de kerua in curatione ne colice frigide eis qui non consueverunt.

Cap. 13.

Oleum de kerua est ex rebus magis suuatiuis eis cum mensuratur finem necessitatem in hora sua et cum seminibus. ipsum enim non datur in potu nisi postquam mundificatum est corpus cum eis que sunt sicut pilule de serapino aut alie.

Chic ponit regimen in oleo de cataputia. primo facit hoc. Secundo ponit medicinas digerentes. ibi. (Iste.) / primo ponit utilitates huius olei. Secundo docet administrare ipsum. ibi. (Et daf.) / Dicit primo quod oleum de cataputia maiori multum valet. Et eis scilicet habentibus colicam ab apostemate frigido. Cum seminibus. s. calidis.

CEt datur in potu in die primo pondus. ij. anr. In die secundo addit medietas aurei: si sili additur in omni die aut. mediusq; ad septimum: deinde non malum est ut dimittatur paulatim donec iam peruenit sit ad. ij. anr. et est ei ut sit apud. vij.

Chic docet administrare ipsum iuxta diuersitatem temporis: et postea ponit quasdam alias medicinas. Et vsq; ad septimum. s. aureum.

CEt quotiens effunditur super semina miscetur cum eis vehementer cum instrumentum miscendi. Et est necessarium in omni die potationis eius ut tardetur ei

bus per spatium quod est inter sex horas vsq; circiter. et horas et vsquequo non sentiatur in eructatione odor eius: deinde cibetur super ipsum cum alefidabegi: et si appetit acetositate tunc cum zebirbeget: et potus eius sit aqua mellis: et opus ut conferret dentes suos post potum eius sit ut fricat eos cum sale affato: deinde sequantur ipsum olei ro. purum cum quo fricent. Cumq; ab administratione eius euacuatio sit bibat post ipsum hie rapigra confortata cum pulpa colloquintide et similibus: aut non confortata si non est illud necessarium. Et hiera quidem pigra expellit nocumētū eius a capite et oculo.

Chic docet administrare ipsum oleum cum alijs medicinis. primo facit hoc. Secundo ponit alias medicinas. ibi. (Liqu.) / primo facit hoc. Secundo docet succurrere cuidam nocumento. ibi. (Et op.) / Super semina scilicet dicta multotiens. Odor eius. s. olei de kerua. Et oportet. hic docet succurrere cuidam nocumento. scilicet dentibus. per. Cumq; ponit quidam medicinam per.

CModus medicinarum perferendum huiusmodi colicam fridam finem semitaz digonis et murationis et proprietatis non finem semitaz etionis.

Cap. 14.

Iste medicine sunt potationes et empla et vaporizationes et vnctiones.

CIn precedentibus huius. posuit quasdam medicinas euacuatiuas et carminatiuas ventositatum: hic ponit quasdam medicinas digestiuas. primo enumerat formas et modos carminum. Secundo declarat. ibi. (Et melius.) / Dicit primo quod medicine digestiue conferentes colice sunt quatuor: quedam sunt potiones quedam emplastra et huiusmodi.

CEt melius coram que bibunt est allium. allio enim in est proprietates bona in sedando dolores colice frigide cum hoc quod non inest ei vis faciendi sitim sicut cepe: et quandoq; sumit ex eo colicus cum sentit initium colice et dimittit cibum omnino et vltimat se in exercitio et non comedit aliquid imo dormit postquam bibat de vino puro et reiterat et sanatur.

Chic exequit primo declarando potione. Secundo empla. ibi. (Empla.) / Tertio vaporizationes. ibi. (Vaporizationes.) / Quarto vnguenta. ibi. (Et vnctionibus.) / primo ponit medicinas quoperant a qualitate. Secundo aliquas operantes a proprietate. ibi. (Stereus aut.) / primo vidit in. 12. sicut. 13. ponit medicinas que bibunt. Partes patet. Dicit primo quod bona medicina est allium: quod valde bona huius proprietates in dolore colico. Et subdit quod ille qui huius colicam dimittit cibaria et capere allia. / Sed tu. d. allium est ventosum: ergo non conuenit. / Dicendum quod materialiter allium est ventosum: sed effectiue remouet ventositatem. Item vltimat se in exercitio: quod multum exercitatur. Item reiterat assumptionem. s. alii.

CEt ex ebibitis sedantibus dolores erunt in potu dens ab sintibus et cymini partes equales. Aut datur in potu herba opoponacis sola aut cum cymino. Aut sumant anisi et piperis et castorei partes equales de quibus in potu de tur. 3. i. 5. Aut datur in potu sagzenea diacymini et triaca si non fuerint in hoc prohibitoria per se. Et castoreo in colica inest opatio mirabilis: et ex eis qui experta sunt est ut in potu dens radices lilij. 3. iij. in aqua decoctiois passij aut in aqua casei et lilij ipsius bec quantitas. Et iterum dens in potu nasturtij. 3. v. in aqua penidij petrosilij et vnc. i. olei sisamini. Et iterum corticis radices algarab. 3. iij. ziziberis. 3. iij. et nuc. et dactyl. amboz. an. 3. vi. cum aqua dul. kist. i. terantur medicine et decoquantur in aqua donec remaneat tertia: et fiat motus eius cum raturbe et dens in potu olei vnc. ij. Et sumant et corti. alga. et ra. ei. et rami rubei. et 33. et decoquantur in aqua quod sit quadrupla eorum donec remaneat tertia: et dens in potu

b d b 3

Gentilis

tu ex ea oi die pon. vnc. ij. fiat illud trib⁹ dieb⁹ z dimi-
tatur tribus diebus. Et opz qñ in potu dat aqua mel-
lis vt sit vehemētis decoctio. debilis enīz decoctio-
nis facit possidere inflationē. Et illud cui inest opatio
puenīs a ppietate sua est ius albudud z corpus ei⁹.
Et iterū lumbrici terreni epiceati sunt iuuatiui fm q
dicū in dolorib⁹ colice. Stercus aut adip qñ sit ex os-
sibus que comedit: z eius signū est vt sit albū in quo co-
lor alius nō pmisceat: z ppiet illud qñ cūcit sup spinas
est res magis iuuatiua: z datur in potu in vino: aut in
aqua mellis aut lambit in melle lambitionibus post qñ
cū eo conficit fm descriptionē aut sit aromaticū cū sa-
le z pipere aut cū aliqua specie. Et si ignis in sterco-
re eius os sicut est: est mirabile etiaz. Et dicit qñ eius
suspensio est iuuatiua nedum potus eius. Et ppiunt
vt suspendat in pelle leopardi aut cerui aut lana arie-
tis quam cepit adip z euasit ab eo. Et Bal. quides te-
statur iuuamētum eius suspēsi: z si nō in alio saltem in
in argēto. Et dictum est qñ corpus intestini adip cum
epiceat z teritur est magis vltimuz iuuamento qñ ster-
cus eius: z illud qñ non est longinquū. Et ex eis qñ
currūt hoc cursu sunt scorpiōnes affati. Ipñ nāqz ve-
hemētē valent colice: z opz vt experiatur illud super
colicā verā: ita vt nō sit experimētum eius sup colicaz
mēdosam. Et est vltimū ad lapidem renuz per se z in
colica p accēdes. Et ex eis que laudant in dolorib⁹ co-
lice z vehemētia doloris est vt in potu detur cornu
cerui adustum z dicit qñ sedat dolorē statim.

Chic ponit scōz medicinā z p. Aut sumant. ponit quartā z p.
Aut dentur. Ponit aliam z p. Si nō fuerit phibitōis pñs scilz
apostema vel febris. Et castoreo. Ponit aliā z p. Et ex eis. Ponit
aliam z p. Hec quātitas. f. quatuor. Et iterū. Ponit aliaz z p. Al-
garab est species salicis. Rist est lib. j. s. Dorus. f. concussio qñ sit
decoctio. Et sumant. Ponit aliā. Et opz. Ponit aliaz. Et illud. Pon-
nit aliam. Et iterū. Ponit aliam. Stercus aut. Ponit alias medici-
nas que operant a ppietate. Dicit pmo qñ stercus lupi rē. De
scōz qñ stercus mirabile rē. De tercio dicit qñ suspēso rē. De quar-
to qñ pellis leopardi rē. Postea ponit aliam auctoritatem Bal. z
aliquas alias. z patet. Adip. i. lupi. Secundum descriptionem scilz
supra dictā. Ut suspendatur. supple stercus. Bal. restatur. f. io. de
simplici medicina. c. r. z. Intestina adip. i. colon lupi. Scorpiōnes
affantur vt perdant ventositatē. Mēdosam. i. apostemofaz. Que
laudantur. s. cōtinētis. f. vltimo capitulo.

CDe emplis colice frigide.

Cap. 15^m.

Emplastra vō alia sunt empla in qbus est so-
lutio aliqua sicut empla factū ex pulpa collo-
quintide cū medulla chartami. Et empla fa-
ctū ex felle vacci z pulpa colloquintide z sil-
bus: z alia sunt empla qbus nō itenditur solutio sicut
emplatio z semis vrtice cū medulla chartami. Et em-
plastratio ex seminibus z herbis predictis que ponū-
tur in clysteribus. Et sūt eis empla ex granis lauri fo-
lūmō. Descriptio emplatri. R. cere karmet. viij. glutini
nis alimbat karmet. vi. turbith karmet. iij. staphisagrie
karmet. i. z. pyretri sanlucci baccarū lauri semis vrti-
ce lupinor siccoz pulpe colloquintide: oīz añ. karmet
j. z. scamonice vnc. i. z karmet. iij. sellis vaccini quātū
sufficit: fiat ex eis linimētū spissum: z itez ellebori semi-
nis vrtice absinthij: oīum añ. para. i. sellis tauri cere:
amboz añ. para. s. adipis anseris ptes tres: liniat ab
vmbilico vsqz ad radicē virge: z si ponat in ipso meu-
duncti est melius. Et qñqz addit in ipso cortex eris.

Super tertio

Chic ostendit emplastra multa. partes patent. Dicit pmo rē.
Nota qñ illa medicina bz solue vtrē. Karmet est pōdus. rxiij.
gra. ordel. Dendeneti. i. anbetū. Alter meū. i. herba filis anbetū
cuius radice vrimur: z est medicina calida z sicca in scōz rē.

CDe vaporibus colice frigide.

Cap. 16^m.

Vaporaciones qñ sunt sicut milui aut pa-
nicū affatū aut factū ex semibus z herbis pñ-
ctis in caplo clysterioz cōtritis calefactis cō-
fectis aut infusis in oleo calefacto. Ex vinctio-
bus vō est oleū cucu. asini. Et ex eis est oleū synapis: z
ex eis ē qñqz oleū vis ex oleis calidis post qñ in ipso
ponunt castoreum z cuforbium fm necessitatem.

Chic ponit tertium modum medicinaz que sunt vaporaciones z p.
Et vntionibus. ponit quartum modum medicinarum. f. sub for-
ma vntionum. Littera patet.

CDe cura colice cholericę.

Cap. 17^m.

Et fm veritatē opz vt nūref de cap pñctio-
nis. Terū nos pcedimus fm pñctudine in
ipsa: z qñ est ex summa dolorū huius itestini.
Et qñqz qñ errat in curatiōe eius maxime
z administrant subtiliatina z calefactina.

Cista est scōz pars principalis huius tractatus in qua determi-
nat de cura colice facit ex cholera. Et primo ostendit de quo capi-
tulo est illa colica. Scōz erequis. ibi. (Et leuior.) Dicit pmo qñ
fm veritatem ista est de capitulo pñctionis. f. per percussionis. f.
intestini. huius intestini. f. colon.

CEt leuior hac est in qua est humor effusus in spatio
itestini z nō est illa sparsione tota. Quare sufficit in
curatiōe eius equatio cōplonis z humorū z admistra-
tio ciboz frigidor humectatiuoz aut pñuoz pñora-
torū cū acu ifusoz in iulep: de qbus sumant. xx. nume-
ro. Et silr solui mā: alē natura cū eis que sunt sicut i-
fusio pñuoz cū chyromilliz z sic cū aqua granatoz
z sicut cū tereniabin z syracost z sicut cū pauca sca. cū
iulep z sicut cū violis z syrupo eius z troc. ipsius z rob
eius. Et qñqz sufficit laborare in ipsa vt sumat expñsio
chartami cū lacte fici. Aut sumat oleū de aqua asi ci-
bū. Aut sumat sicla decocta cū oleo z almuri: z qñqz
regit nēctas vt admistret clystere ex aqua volubilis
cū baurach z violis cōditis oleo viol. aut aqua ordel
cū oleo violato z baurach. Dorus aut necessariū est
vt in ea sit illud qñ est sicut hierapigra. Ipsa enī ē mā
magis iuuatiua ei z sca. cū pillulis de aloē: z ex clyste-
rib⁹ clystere. Modi hui⁹. R. tribulor. 3. r. r. z folioz si-
ele. M. i. z violaz. 3. v. z fenugreci z chartami z radi-
ces feniculi z granor melonis cōtritoz: oīum añ. 3. v.
z seuestē. r. r. numero z tereniabin pondus. 3. r. r. cassie
fistule. 3. r. decoquant omnia fm qñ puenit in simili ei⁹
z colent sup eā almuri 3. r. z. zuechari rub. 3. r. z alo-
es añ. i. z baurach añ. i. z administret. Et cōuenit in
hoc ca. etiā dare in potu stercus adip z ponere ipm in
stupefaciētib⁹ z clysteribus in hoc loco: qñ valet ad
sedandum dolorem. Et qñqz sedat acuitatez materie
faciētia dolorem z rectificat ipsam.

Cponit curam primo quādo cholera fuit per ptes. Scōz quādo
retinet. ibi. (Cura eius.) pmo ponit medicinas euacuatiuas z al-
teratiuas. Scōz vñ cōueniēte a ppietate. ibi. (Cōuenit.) pñs
in tot quor medicinas ponit. Dicit pñ leuior est illa ad curandū
qñ apostemofa. z leuior. f. apōsa. Et silr. Ponit hic medicinas aliā.
Tereniabin z syracost sunt spēs manne. Et quādoqz. ponit aliā
z patet. Nota qñ dicit quādoqz. f. quādo cholera retinetur p-
pter sigma qñ oppilat. Oleum. f. ablutum cum aqua. Et quan-
doqz. ponit aliam. potus autem. hic aliam. potus autem scilz
magis

Gentilis

taru z almuiri z sisamino z baurach fm qd docit ipm.
Et clystere ita factum. *℞.* sic. *℞.* i. z furfuris pugillu
j. z ficus. x. numero: aque lib. vii. z ponatur in ipso altee
albe aliquid: z decoquatur donec redeat ad lib. i. z co
let z projiciant super ipsam zucchari ru. 3. x. z baurach
auf. j. z almuiri vnc. 5. z sisamini vnc. 5. z clysterizet cum
ea: z iteretur clystere ipsuz donec egrediantur omnes
squibale: z clystere fiat sicut hoc clystere. *℞.* tribuloz
z polypodij z anbethi z cartami contriti: oium añ. 3. x. z
puna. x. numero z ficus. x. numero z viol. *℞.* i. z turbitu
pondus. 3. ii. z se. lini z se. apij: ambozum añ. 3. ii. z tere
niabin z tamarindoz: ambozum añ. 3. x. z syracost z
cassie fistule: ambozum añ. 3. x. z ramoz sic. z ramo
rum caullum: amboz añ. *℞.* i. decoquant sicut coue
nit z ponant super decoctione eorum colatam muri z
zucchari ru. amboz añ. 3. xv. z baurach auf. j. z sisami
ni auf. x. z fiat clystere cum ea.

*C*hic spalius pmo clystera. Scdo ostendit quid sciendū qñ clyste
re nō cōfert. *℞.* si res. *C*hic pmo qd debes pmo administ
re clystere zē. In predicta. *℞.* colica. *℞.* sisamino. *℞.* oleo.

*C*De si res fuerit uehemens z cum huiusmodi clysteri
bus non iuuatur: administrentur clystera fortia predi
cta in capitulo colice flegmatice narrata: quoniam ipsa
sunt cōferētia flegmatice facte ex fece plurima z ex eis
est clystere de aluine. Ea aut que bibunt sunt sicut da
ctylicō z seriezē z aloscufin z diacydoniten. Et ista q
dem nō administrant nisi post qñ non inueniuntur cō
posita predictae colice cholericę plurimi iuuamēti. Et
ex eis que sūt inter virtutes duas est vt sumat zuccha
ri ru. z penidij resoluta in tanto oleo sisamino quātum
ipsa sunt z bibantur. Et similiter decoctio ficuum cum
seuesten que bibatur cum triplicato. Qd si non conse
rūt ipsa neqz que diximus de electuarijs predictis tūc
non est excusatio pillulaz z syrupoz fortium in capitu
lo colice flegmaticę narrate ad hoc q ipsa sunt uehe
mentis iuuamenti ad retētiōē uehementē flegmatis
z fecis plurime. Et ex bonis z fortibz in hoc est vt de
coquantur oleum seuesten z cassia fistula sicut facit il
lud necessarium dispositio z coletur super aquositatez
suam z ponatur in ea biere pigre pondus. 3. ii. qz pō
dere. 3. vii. olei de kerua. z iterum sumatur biere pigre
pondus. 3. ii. cū pondere. 3. vii. olei de kerua z bibat in
decoctione anbethi. Et iterū ille qui vitur multa come
stione piscium frigidoz z ouoz elixatoz z supflue vit
tur eis recipiat vt suffus rem plurimam salis z bibat su
per ipsum aque quātitatez quā pōt: deinde exercitet z
cōmoueatur labore aliquo: z fortasse soluet eum.

*C*ostēdit quid sciendū qñ dicta cura non valet z p. Ex fece plu
rima. *℞.* simul cū fece. Inter duas virtutes: qñ nō sint calida neqz fri
gida sed quasi media. Cū triplicato. *℞.* succo vne de q supra dixim.
Item cassie fi. *℞.* in tanta quantitate. Ad aquositatē suā. *℞.* in qua fa
cta est tanta ebullitio. Elixatorium. *℞.* durozum.

*C*De si causa fuerit uehementia raritatis corpo ris z su
dor aut caliditas vētris: oportebit vt administrentur cu
ratiōes faciles p̄dicte in capitulo colice. Et est necessa
rium illis z eis que sunt ante eos vt sumāt ante cibum
lubricātia sicut pruna z sicla cōdita cū oleo dulci z al
muri z syracost z sorbilibz z yua z ficubz z cbyssomillis
z sumāt almuiri in ieiunio aut oliuas aque in ieiunio: z
multiplicent in cibo suo pinguis z sorbeant ante cibū

Super tertio

decoctiōes caulium decoctoꝝ in carne agni pinguis
aut galline piguis. Et si raritas fuerit in corpe supflua
inspissa ipz cū oleo ro. z myrtino inuengueto z in cera
to positis. Et minora a balneatio cū administratiōe re
liqui regimis predicti z ponat balneatio ei⁹ cum aqua
frigida. Et si fuerit cā multitudo. puocatiōis vine ex
trabe secē cū eis que scis: deinde multiplicet in accipie
do ea que sunt sicut dactyli z passe dulces z bumide z
penidij z oia que minozant vinā z leniunt naturam.

*C*ponit curā facte a raritate corporis z p. Faciles qz anodine tē
perate qui sunt ante eos vt illi qui sunt cōferti comedere pisces z
oua z huiusmodi: de quibus statim supra dixi. Et si fuerit. ponit
curam facte a multitudine vine p.

*C*De cura colice frigide facte ex debilitate expulsi
ue. *Cap. 22^m.*

*H*oc modo conferunt administratio cōfor
tantium z tyriaca z metridati z theodoricon
z saggenia z diamarie z administret in solu
tione eius qñ cū sicut hierapigra cū aqua spe
cleruz z oleo de kerua. Et oportet vt sit cibus eius de
cibus bonis sicut sunt alefidabegi z alzirebegi cū car
nibus leuibus laudabilibus.

*C*urā ponit colice ex debilitate expulsiue z ponit electuaria z ci
baria: oia sunt nomina electuariorum que ponunt in 5. can. Item
illa nomina sunt nomina cibarioꝝ zē.

*C*De cura colice facte ex debilitate sensus z eius abla
tione. *Cap. 23^m.*

*H*ic generi confert sumere ea que sunt sicut
logodion z sicut alkikadie z tyriaca z metri
datum. Et ex syrupis sicut alcadicon z almei
fusen z vinum purum. Et ex oleis bibendo z
clysterizando plurimuz alkekengi z oleum alkerua z
oleuz de costo proprie z alkitrā in oleo z piz in oleo
fm q scinisti in locis preteritis.

*C*hic ponit curam facte ex debilitate sensus. Alcadicon sunt qñ
syropi positi in quinto can. zē.

*C*De cura colice facte ex torsione. *Cap. 24^m.*

*M*elior cura ei⁹ vt sedeat in loco occulto z fri
cet venter ei⁹ cū tactu subtili eqli preparante
intestina eius ad locū. Et sicut inungat dosuz
eius z stringant crura eius fortiter valde.

*C*hic ponit curā colice facte ex torsione. z p. 3. Itē preparate. *℞.*
pducente. Itē z cōstringant. *℞.* ppter timorem epatis.

*C*De cura colice facte a vermibus. *Cap. 25^m.*

*Q*uod vt scias illud ex sermone nostro in ver
mibus z curationibus eorum. Qd si fuerit su
per vmbilicuz: tunc administrentur ea que bi
buntur. Et si fuerit apud vmbilicuz z sub eo:
tunc fiant clystera dicta illic.

*C*hic ponit curā colice facte ex vermibus z p.

*C*De cura colice scē ex ruptura p narcotica. *Cap. 26^m.*

*R*egatur colica in seipsa si nō remouetur p re
ctificationem rupture: deinde preparentur
narcotica.

*C*hic ponit curam colice facte ex ruptura.

*C*Et iam diximus in libro vniuersali qualitatem ne
cessitatis alienationis narcoticorum. Qd si fortis fiat
necessitas z non sit eorum excusatio: tunc conuenien
tius eoz est philonium z confectiones quas ego dicā
in antidotario: z omne narcoticū in quo recipit casto
reuz. Et ex eis sunt troisci astare quoz descriptio. *℞.*
croci

creci storacis liquide. 33. piperis longi semis luscami
albi: oium añ. 3. i. opij castorei: amboꝝ ana. 3. liij. fiant
ex eis pillule: sit dosis earum ex duabus tertijs. 3. vsqꝫ
ad. 3. i. Medicamen bonum. R. radice pconie ⁊ croci
cordumeni cyperti: oium añ. 3. ij. ⁊ quartā folioꝝ mēthe
sicce costi myrre piperis lōgi amoni spice inde: oium
añ. 3. iij. semi. apij costi. aniden. 33. cassie carpobalsa
mi: oium añ. 3. iij. opij seminis iulquiani corticis man
dragore: oium añ. 3. i. mellis quātum sufficit admini
stret post sex mēses. Et iterū administrent quedā cly
steria nota tēperata ⁊ ponat in eis castorei. 3. 5. ⁊ opij
quātitas fabe ⁊ minas. Et qñqꝫ ponit opij solum in
oleis clysteris ad colicā. Et qñqꝫ ponit cū hoc sera
pinū ⁊ assa ⁊ oleū balsami ⁊ aliquid musci. Et qñqꝫ sit
tenta ex opio ⁊ castoreo dissolutis in oleo de semini
bus ⁊ submergit in oleo lyciniū ⁊ mittit in anū ⁊ ponit
tur ei fimbria fili ⁊ dimittit extra ⁊ infundit omni ho
ra ⁊ renouat supra ipsum medicina.

Chic ponit narcotica. Et pmo premitit. Scdo exequit. ibi. (Et ex
eis.) pma p3. C Item in libro. f. pmo sen. 4. penul. ca. Et ex eis.
hic ponit medicinas ⁊ sunt quinqꝫ. partes patent. C Dicit qꝫ cō
ueniunt troscici astare. i. illius viri. Medicamen bonū. hic ponit
aliud medicamen: ⁊ pater. Item aniden. i. spice. Et iterum. hic
ponit aliam medicinam. Et quandoqꝫ. hic ponit aliam. Et quan
doqꝫ. hic ponit aliam: ⁊ pater.

C De cibatione colicorum. Cap. 27^m.

Quod oēs habētes colicā cibo indigeant lu
brificatiuo lenituo est res in qua nō est du
bitatio: sed qꝫ ⁊ pfortatiuo aliqꝫ egeat est res
que est apud debilitatē apparentē pp vebe
mentia doloris multitudinē elionis. Et pfortatiua qdē
sūt aque carnis decocte fortiter ⁊ vitellus oui forbilis
⁊ medulla panis dissoluta i iure ⁊ vino. Qd aut dimis
sio cibi penit? sit inuatiua colice flegmatice ⁊ vctose ⁊
alijs est res currēs cursu canonis. Et qñqꝫ necessariū
est vt ponant turbith ⁊ scamonea i iure eoz ⁊ in pane
ipsoꝝ. Et op3 vt sit panis eoz kiskarien sermetat? nō
azimus. Et pferit pluribus eoz aut nō nocēt ficus ⁊
passe ⁊ ozomozē ⁊ mufa būda ⁊ oia illa q sūt dulcia ⁊
mclon vebemētis dulcedinis ⁊ vebemētis maturitas.

Chic ponit cibaria. pmo in spali. Scdo in spali. ibi. (Ampli? ci
bi.) Tercio ponit nocitiua. ibi. (Res que.) C Dicit p? qꝫ debes ad
ministrare pmo zē. Itē kiskarien. i. fursureus sermetatus. Item
ysomozē als ozomozē nō iuenit. Itē mufa humida. i. pepones.

CAmplius cibi apostemose ⁊ cholerice sunt lubrica
tiua frigida sicut aqua ozdei ⁊ ius de lentib? ⁊ aleffida
begi ⁊ ius de spinachijs si nō timef inflatio spinachio
ruz ⁊ qd sit de prunis ⁊ similia. Jus aut galli decrepi
ti ⁊ alcanabit est cōmune ei que fit ex fece. Et frigide
cū speciebus suis ⁊ nō dat licētia in carne galli decre
piti. In carne aut alcamburati quidam licentiam non
dant propter illud qd timeant. de carne huius extracta
est virtus in elixatione de superfluitate.

Chic ponit cibaria in spali. pmo facit hoc. Scdo ponit sniam
bal. ⁊ Ruffi. ibi. (Et qdā sicut Ruffus.) pma p3. C Item alcha
nabit. i. taffior: est quedam comestio. Item alcamburati. i. alau
de. Item cum speciebus suis. i. quātū ad omnes suas species que
sunt frigida flegmatica ⁊ melancholica.

CEt qdam sicut Ruffus ⁊ Bal. in libris suis ⁊ proprie
in lib. de tyriaca. dicūt qꝫ caro ei? inuatiua est: ⁊ si non
alr saltē bibita: ⁊ caro albudub similt. Et acceptio al

muri anabati ante cibū septē sorbitionib? est inuatiua
in oi in qua nō est caliditas maxima. ⁊ silt. sorbilia in
uāt eos. Amplius qd ppiū est colice fride est assumē
almuri ⁊ allia in cibario eoz ⁊ pdire cibaria eoz cum
porris ⁊ sale ⁊ pdire cū spēb? que sunt cinamomū ⁊ 33.
⁊ origanū ⁊ cyminiū ⁊ vrtica ⁊ chartami. Et op3 vt su
manē aleffida begi cum spuma synapis: ⁊ sit sal eoz ex
cinamomo cū semib? cōmisto cū chartamo ⁊ nigella ⁊
cymino ⁊ aniso. ⁊ alienēt oia olera nisi rutbaꝝ ⁊ sielā. ⁊
in mētha est inflatio ē. Et ex potib? eoz est vinū odo
riferū purū ⁊ syrupus de melle cū spēbus.

Chic ponit sniam quozdā. Item caro eius. f. tyri. Itē sorbilia. i.
sorbitiones. Item aleffida begi est genus ciboz cū synapi. Itē sit
sal. i. fit sapoz. Item in mentha als inuenta.

C De his que nocent colicis. Cap. 28^m.

Res que colicis nocent alie sunt cibi: ⁊ alie sūt
operationes.

Chic ponit ea que habent nocere colicis. Et pmo p
mittit. Scdo exequit. ibi. (Libi.) pma p3.

CLibi vō sunt omne grossum ⁊ viscosum ex carne syl
uestri: ita q leporum ⁊ gazellarum ⁊ vaccaruz ⁊ alia
zir ⁊ pisces parui ⁊ proprie siue sint recentes siue salū
ti: ⁊ omne friguū ex carnibus: ⁊ omne assatū quocūqꝫ
modo sit: ⁊ omnes ventres animalū.

Chic cibaria declarat. pmo nocētia. Scdo opōnea. ibi. (Actio
nes.) pmo ponit cibaria que sunt carnes. Scdo cibaria de pa
sta. ibi. (Immo oia.) Tercio olera. ibi. (Et olera.) C Dicit p? qꝫ non
puenit carnes nimis grosse zē. Itē aliazir est aial syluestre.

CImmo oia corpora carnum nisi illa que excepimus
ante. Et nocēt eis similia ⁊ azimus ⁊ nocēt eis allica
begi ⁊ almidragari ⁊ alkikatri ⁊ albeathia ⁊ albusū
ba minoris est nocementi. Et silt albasceuenket oēs
nocie sunt: ⁊ alsccebebit ⁊ genera lactis ⁊ casens an
tiquus ⁊ recēs: ⁊ oē in quo est inflatio ex cibis.

Chic ponit cibaria nocitiua de pasta: ⁊ p3 lfa. Itē similia. i. panis
de similia. Itē zē. Itē sunt modi cibarioꝝ de pasta.

CEt olera omnia preter illud qd diximus de his que
sunt sicut siela ⁊ rutba ⁊ mentha nocēt eis cū inflatio
ne sua. Et similt eruca ⁊ altaracon nocet eis ē. Et
sicut oliue ⁊ oēs fructus nisi chysomilla ⁊ pruna coli
rice ⁊ calide ⁊ facte ex fece calide tū ⁊ nō aliq. Et melō
dulcis ante cibū in dispositione sanitatis est nō noci
uus plurimis colicoꝝ. Cucurbita aut proprie ⁊ cucu
mer ⁊ alconde ⁊ cydonia ⁊ oua canliū ⁊ oua naponū
⁊ canabir ⁊ pira ⁊ poma ⁊ proprie acetosa ⁊ stiptica ⁊
zarur ⁊ nabata ⁊ algobeira ⁊ lentes recentes et mora
ascemi ⁊ almirberis ⁊ sumach ⁊ acresta ⁊ ribes ⁊ que
sunt ex eis ⁊ que sunt similia illis colico non est via
vtendi illis. Et similiter nocent eis nuces ⁊ amigdale
humide valde ⁊ fabe humide. Et de granatis dulcia
sunt minoris nocementi q acetosa.

Chic ponit olera nocitiua: ⁊ p3 lfa. Item omnia olera nocent eis
cum inflatione sua zē. Alconde sunt species naponum. Itē oua. i.
semina. Item zarur sunt nespille vel pira.

CActiones vō quas ipsum op3 vitare sunt sicut retē
tio ventositatis ⁊ retentio egestionis ⁊ somnus super
egestione in ventre ⁊ pprie siccam: imo op3 vt cōmo
ueat seipsum apud oēm diem ad euacuādū. Et scias
qꝫ retentio ventositatis multotiens facit accidere co
licam ppter ea q subleuat eaz ⁊ exprimit ipsam: ita vt
aggreget res vna. Et q facit accidē debilitatē in iue

Gentilis

finis. Et quādoq; illud perducit ad hydropsim. Et quādoq; gñat tenebrositatē visus ⁊ vertiginē ⁊ epilepsia. Et qñq; retinet in iuncturis ⁊ facit accidere spasmodum. Et mot⁹ sup cibū est malus eis. Et potus aque frigide ⁊ vinum plurimū super cibū.

Hic declarat quas actiones nocere colico: 7 p3 lra. Itē ad eūan-
dum. s. feces 7 vterofitate. Itē subleuat. i. excitat. Item res vna: qz
sua cā. Itē debilitatē in intestinis. i. soluēdo p̄tinuū.

C De ilco 7 est similis colice cum accidit in gracili-
bus. Cap. 29^m.

Leos accidit ex omnibus causis ex quibus
accidit colica 7 opz vt reductio fiat cū causis
suis 7 accidētibus suis 7 cura curatione ad
illud quod dictum est in caplo colice.

Cpostq̃ determinauit de colica: hic determinat de iliaca. Et p̃mo ponit cās. Sc̃do signa. ibi (Signa.) Tertio curā. ibi (Cura.) ¶ Pri- mo ponit cās in g̃nali. Sc̃do i sp̃ali. ibi (Et q̃nc̃ accidit.) ¶ Priā p̃.

C Et qñqz accidit ppter potationē venenoz facietū illos. Et qñqz accidit ppter vehemētiā virtutis intēstinoz retētiue:quare cōprehēdit illud qđ est in eis z retinet īp̄m. Et ex eis qb̄ differt ab eo colica in iudiciis sūm: est q multoties sit malitia cōplōnis singularis plus qđ fiat ab ea colica. Et pl̄m ei⁹ ex cōplōne frigida: z ppe cū accidit vi stōch⁹ sit calidus valde: tūc enī obtorquet itēstīnū z oppilat vētositatē z flegma. Et qñqz est ea por⁹ aque fride nō fm nēcitātē ei⁹. Ita dolo: vētosus q ex eo est: tunc cū casu oppilōnis plus qđ sit dolo: ei⁹ icisione tunicarū: imo est totū nocnū mētū ei⁹ ex illo: z hoc diuīficat ab eo qđ est in colica.

¶ hic enumerat cās in spū. Et uo facit. Quia ꝑ facti hoc. Sedo
cōparat colicā ad illācā. ibi (Apost. euenit). ¶ Prima diuidit in
tot quot cās ponit. C. No. qꝫ cātur oppilatioꝝ illeorꝫ nō egre
diat illud qꝫ ibi p̄nitentia accidit illācꝫ ꝫ colica simulꝫ qꝫ tōra
cā uilius est oppilatio facta ppter reꝫ p̄nitentiaꝫ est ibi extensio
cāta ab oppilatione: sed in colica qꝫ intestinū colon est multū uolūt
reꝫ ꝫ vētositās nō ꝫ bene erire in colon qꝫ est intestinū multus
latis: ꝫ uolūtꝫ fit magꝫ ex folone p̄nitentiā facite a vētositate.

Et apostemiosus plus multiplicatur in eo q̃ in colica ⁊ est malus. Et multiplicatur in eo qui est ex ruptu-
ra ⁊ fece uehementia doloris valde.

¶ Sic copiar colicaz ad iliacā in tertia cā. ⁊ dicit q̄ doloꝝ aposte-
mosus ⁊c. Itē apostemosos. s. doloꝝ. Itē in eo. s. ileos. Lā q̄re plus
multiplicā in ileon est: quoniam ibi multas mercurialis per cōpa-
rationē ad iustitū colon: ⁊ ideo nocumētum de doloꝝ apostemoso
plus fit in iliacā. ¶ Nota q̄ ex istis causis nō multiplicat plus ta-
lis doloꝝ in iliacā q̄ in colica.

Et multotiens permutatur colica ad ileos: 7 hec est
res quasi facta fm maiorem partem.

Chic cōparat colicā ad iliā in pmutatiōe: ⁊ p̄ lfa. Itē ad ileō. s.
remanente colica. **C** No. q̄ qñ fit colica ex ventositate: vetositas
subtilis ascendit sursum ⁊ facit iliacam.

T Et cum plus accidit flos accidit in. vñ. 7 ipse quidē vadit de quibusdam ad quosdam permutatione que fit in aere pestilentiōso 7 de terra ad terraz permutatione caritudinum venientium.

¶ **H**ic ponit in spali. s. canones pñsticos. 2° ibi (Et ipse.) 3° ibi (Et inquit bispo.) 4° ibi (Ingt.) 5° ibi (Et ille q.) 6° ibi (Et qñ fortis.) 7° ibi (Et bonitas.) 8° ibi (Et deterior.) **C**edit pmo qd iliaci adue nient iterific vplurimū in septima. Nota qd passio iliaci est egritudo acuta que pmutat in pma septimana. Et ipse. **H**ic ponit fm cañ. 7 dicit qd dolor iliacus est egritudo que permutat de quodaz ad quedā sicut est egritudo ptagiosa sicut lepra 7 hmoi.

Engt Hippo. cū accidit in colica (a qua dēns tueaf
nos) vomitus ⁊ singultus ⁊ cōmīstio rōnis ⁊ spasm⁹:
tūc totū illud est signatio mala. Nec nāq; accidentia

Super tertio

accidunt cū cōitate stōchi z cōmunitate cerebri. Ingt
 Hippo. cū accidit ex distillatione vine ilcos: moriū il
 le cui⁹ est in. viij. nisi accidat fe. z currat cū ea sudo: plu
 rimae. Sed. B. Signoz aut cām in hoc. Et ille qui ex co
 elegmaticis est z vētosus iuuat cū se. Et. Et qñ forz fit
 frequentia vomit⁹ maligni z alcuzez z singul⁹ est mor
 talis. Et bonitas vine in hac egritudine nō est pluri
 me signationis sūm bonitate: qualiter q⁹ malitia ei⁹. Et
 deterio: ileos est ille in quo expellit stercus ad supe
 riora z noīa fetidus. Deinde ille in quo est sudor fe
 tidus habēs fetorem stercozis. Deinde ille in quo est
 anbelit⁹ fetidus. Deinde ille in quo est eructuatio feti
 da. Deinde ille in quo est iserlo: vētositas fetida.

¶ *hic ponit afoi. 10. 7. pri. In ileon vomit? fupuenēti malū. Jtes
in colica. i. in ileon. Inquit. Hic ponit aliū cā. pñofitū ē afoi
4. 4. 6. pri. Quibuscūq; ēr frāgrūa ileos cā. Jte cā in hoc. i. grē
pñat: vel in hoc. i. grē pñat q; in illica diffillatū vaine fignī
facit morte in feptima. Et alit. Hic ponit aliū cā. i. p. f. f. Jtes ē
eo. i. ileon. Et qñ. Hic pñt aliū cā. i. dicit q; ileon in quo expellit
stercus cā. ¶ Nota q; oēs iſte cōfōies fuperius funt quoc; fignī
fificant malas oppilationes: et faciūt mala accideria cerebro.*

De signis. Cap. 30^m.

Igna illos sunt ut sit dolor supra vmbilicū
et nō egrediat aliquid oīno defutū: et nō fiat
inuaemetū magnū cū clysteri quēdamodū di
cit Hippo. Et q̄siq̄ expellisset ad superiora
et euomisset vermes et ascarides et fetet os eius et ip
sius eructatio. Immo q̄siq̄ fetet totus corpus: et hec
significatio nō diuersificat. Et retētio exitus fecis est
inseparabilis ab hac egritudine. Magnitudo autem
dispositionis vomitus stercoreis inseparabilis nō ma
gnificatur nisi cum est timor.

⁜hic ponit signa ileos. Et ꝑ ponit signa ⁜accidētia ileos absolu-
te. Secōdo cōparat signa colice ad signa iliacē. ibi (Sed mor⁹). ⁜Ter-
tio ponit signa spālū cū illis. ibi (Uerū factū). ⁜Quarto ꝑmo q̄ dolor
est supra ymbilicū ⁜ in pte inferiori nō venit ⁜. ⁜Tēto est dolor supra
ymbilicū q̄ ibi est ileon stitū. ⁜Tēto nō fit inuamēti q̄ clysteri q̄
oppilatio est itra ileon ⁜ yltra addētū clysteri. Sicut haberi est sup̄
q̄ nocuētū in istisim supius nō iuuat q̄ clysteri. Et b. f. de re
tūe fecit vel ferose. ⁜Tēto nō diuer sificat. I. nō pmutat: q̄ semp est.

¶ Sed motus vomitus ⁊ lubuerio hec sunt plus q̃ in colica: qm̃ hoc est in intestino p̃pinquiorē s̃tocho q̃ in ple. Et si illi accideria tristitie ⁊ angustie ⁊ tremor cor̃dis ⁊ syncope ⁊ vigilie ⁊ frigus extremitatū. Ita enī in ileos sunt plus q̃ sint in colica: ⁊ est fer in flegmaticeo ⁊ eo qui facit est ex fece ex eo fortior q̃ sit in colica: eo q̃ est in membro vehementioris altitudinis ⁊ maioris corporis ⁊ minoris quletis super corp̃. Et qui apparet in ipso inflatio oculi plus q̃ in colica.

3. hic ponit coparationē signoy colice ad signus illiac. Pmo hoc.
 Sēdo ponit signa distinctiua ibi (Amplius; signa). Tēdicit pmo qd
 vomit? a subuersio lunt mag in ileon qd in colica: qd ileon est p
 quū sūdo. Itē hoc. s. ileon. Itē bec. s. illiac. Itē est ppingo: s.
 macho. s. fm alligatioē nō fm hūc. Itē itē tremor colicis: qd ileon
 est mag ppingū cordi d cerebro p cōtate quā b ileon ad epā
 mediātū. mēseracia. Itē a tē fex fortior in flegmatico et eo tē.
 Itē maioris corporis. Logioris. Quelli. monoculi. Itē est magis
 corū inflatū et magis caecū. Ratio est: qd plus est lefus stoma
 chus in illiac qd in colica: qū tunc stōbus ledit a cibus male oi
 rētur: sic etiā epā ledit a tōr corūbus inflatur.

¶ Simplicius signa distinctionū eius similla sunt signis distinctionū colice sicut signa distinctionū colice sunt cum signis ileos ex loco doloris ⁊ motu eius ⁊ paucitate iuuamenti eius cum clysteribus.

Chic ponit signa distinctiva iter colicā z iliace. Et signa distinctionū eius. s. ileos. Itē motu eius. s. vehemētia doloris. Item nō accidit iunamentū in iliaca per clysteria sicut fit in colica siue in iliaca plus iuuant clysteria q̄ faciunt in dolore renali.

Cterū factū ē venenis significant accideria significationū aliaꝝ ante eius fortitudinē. nā ille culus cū est venenū q̄nq̄ pducit ad debilitatē z mollificationē z tremorē cordis in pncipio cū accidit ante q̄ fortis fiat z magnificet dolor eius. Et significat ipsam vt nō cognoscat ppter cām aliam manifestam.

Chic ponit signa spālia iuxta spāles cās. p̄io iliace facte ex portione venenoz. Scdo iliace apostemose. ibi (Et factū.) C Dicit p̄ q̄ signa signantia venenū zē. Itē per alia cām. s. q̄ per venenū.

CEt factum ex apostemate intestinoꝝ sequitur durities fecis z velocitas in egestiōe z nō erit illic feb. neq̄ casus virtutis vehemens.

Chic ponit signa iliace facte ex apostemate ileos: z p̄ lfa. Itē ex apostemate. s. calido. Itē velocitas. s. in egestiōe. C Dicit q̄ reſentio fecis est signū inseparabile in colica. Nōm per erpōnem lfe. velocitas in egestiōe. i. in emissiōe supfluitatū per superius. aliter velocitas. i. veloz eleuatio in egestiōe.

CDe cura.

Cap. 31^m.

Gtra ileos appropinquat curis colice: vep est fortior z illud q̄ bibis magis iuuatiū est in eo. Et est necēz et clystē in ipo. Nā cū bibis desup z pster adhibet clystē ab inferiōib⁹ est adiutorū bonū bibito. Et equale est siue pmitat siue postponat siue necessitatē: s. q̄cūq̄ cor pmitat opz vt ponat aliqd debilius. Et multotiens sedat dolorē ei⁹ sorbitio aque calide aut applicatio eius ad ipm cū ppingtate resoluedo illd q̄ nocet in eo. Et q̄bus daz videt q̄ rectius est vt equeſt intestīnū in p̄mis cū pōne iflationē ei⁹ cū facilitatē: deide clysterizet ita vt pueniat enema ad locū lōgīnquū applicatione facili.

Chic ponit curā. Et p̄mo ponit curam in gñali. Scdo in spāli. ibi (Et curet.) p̄io ponit curā per ebibita z clysteria z per aquā calidā. Scdo per sōmiaz. ibi (Et sōmia.) Tertio per fricationes. ibi (Et fricatio.) Quarto per lubrificationē z resoluētia. ibi (Et forſitan.) C Dicit p̄mo q̄ quā eodē mō curatur iliaca sicut colica zē. Itē est fortior. i. difficilior. Itē aliqd debilius. i. q̄ pmitit aliud. Itē soluēdo. i. resoluedo. Itē vt equeſt. i. ad sitū debitiū reducat.

CEt sōmia hic est magis necessaria. Nā si fuerit apostema nō erit ei⁹ excusatio. Et si fuerit dolor fortis ex quo timeat apostema: oportebit icipere cū ea. Et ex h̄ q̄nq̄ accidit sepatio maloz humoz in corpe p̄p̄retē. tionez eoꝝ a dolore ita vt feteat corpe. Et q̄nq̄ separant humores malī in corpore z difficilis fit exit⁹ eoz cū fluxu vētris. Et est sōmia ex necessarijs.

Chic ponit curā per sōmiaz z dicit q̄ sōmia est magis necessaria in iliaca q̄ in colica: q̄ in apate oīno est necessaria. etiā si dolor est fortis est necessaria ne attrahat mā a apostemer. Itē hic. s. in ileon. Itē plus necessaria sōmia: q̄. s. plures sunt vene applicate ileon s. colon. Itē ppter retentionē. i. ppter phibitionē. Itē a dolore: tē per fluxū vētris. Itē separam. i. diuidunt vel spargunt.

CEt fricatio extremitatū etiā est ex eis que phibent materiā dolorē faciētē separādo eā a p̄fundo. Et forſitan est administratio lubrificationū declinatū ad caliditatē z mucilagīnū calidaz cū oleo de kerna iuuatiua in p̄limis ileos nisi in colico apostemoso z vehemētis calitatis. Et sit decoctio anbeti cū sale z oleo decoctis cū eo. Et sit infusio corpis cū oleo calefacto.

Chic ponit per fricationē: z p̄ lfa. Itē dolorē faciētē. i. paratū facere: supple z currē ad locū doloris. Et forſitan. p̄io ponit q̄dā lubricatiū z resoluētia pueniētia. Itē mucilagīnū. i. pinguedinū.

CEt curet ille q̄ flegmatic⁹ est cū eis que dicta sunt in colica ex ebibitis. Et cū eis q̄ sunt sic pillule de aloē z pillule de serapino z pille de pigra: z oia illa cū oleo de kerna z clysterib⁹ equalib⁹ trabētibus ad inferiōia.

Chic ponit curā iliace flegmatice. Scdo facte a vētositatē. ibi (Et vētosus.) Tertio a mala cōplone. ibi (Et cōplonalis.) Quarto ab apate. ibi (Et apostemosus.) Quinto a cholera. ibi (Et choleric⁹.) Sexto a tēstione. ibi (Et ille q̄ fit.) Septio a ruptura. ibi (Et q̄ fit.) Octauo ab oppilatione. ibi (Et ille q̄.) Nono a fece. ibi (Et fact⁹ ex fece.) Decimo a veneno. ibi (Et in venenosi.) Undecimo a cibis. ibi (Et ei⁹ q̄.) C Dicit p̄mo q̄ qū cū est flegma cura eodē mō quo curabas colicā factā a flegmate. Itē equalibus. i. bibitis.

CEt vētosus curat cū eis q̄ sunt sic illa q̄ deā sunt illic ex ebibitis p̄ferētib⁹ ad vētositatē z clysterib⁹ vt ponat clystere adiutorū ei q̄ bibis z cū vētosus plurib⁹ positus in supiorib⁹ vētris. Et q̄nq̄ necēz est vt icidat illud q̄ ē corā dolore. Et q̄nq̄ trahit mā ad myrach.

Chic ponit curā doloris vētosi z dicit q̄ et eodē mō curatur sicut dolor colic⁹ vētosus. Itē q̄nq̄ necessariū. s. cū pmutat illic apā.

CEt cōplionalis z purus curant cū eis que scis de pmutatiōe cōplonis z cūone humoris fm q̄ dictū est in caplo colice mālis. Et apostemosus calidus cū eis que sunt sicut ea que descripsimus in colica.

Chic ponit curā iliace q̄ fit a mala cōplone cū mā vel sine mā: z p̄. Itē z cōplionalis. s. cū mā. Itē z purus. i. sine mā.

CEt apostemosus fridus curat cum eis que sunt sicut illa que dicta sūt in colica. Et pueniētia illoz est potus olei de kerna in aqua de radicib⁹ z aq̄ cassie fistulæ z relique curationes note. Et iterū anbeti z baccay lauri z seminis lini z feniculi z semis altee z semis maru: oīum añ. añ. i. radicū triū: oīum añ. añ. vq̄. z ficus v. z senescen. x. decoquant z dant in potu cū oleo de kerna z amigdalarū amararū.

Chic ponit curā doloris apostemosi: z p̄ lfa. Itē maru. i. maru. by. Itē radicū triū. s. apy petrosilini z feniculi.

CEt cholera curat cū eis que sunt sicut illa q̄bus curant reliqua que residua sunt de colica.

Chic ponit curā doloris colici: z patet littera. Itē que residue. s. sunt species cholere.

CEt ille q̄ fit ex torſiōe curat cū eis q̄ deā sūt i colica.

Chic ponit curam doloris p̄uenientis ex torſione: z p̄.

CEt qui fit ex ruptura ēt curat cū pōne ericcatiū ad expellēdū illud q̄ est in ruptura z oppilatione ei⁹.

Chic ponit curā iliace que fit ex ruptura. Itē illud. s. intestīnū.

CEt ille q̄ est ex oppilationē fortis intestinoꝝ curat cū lubricatiuis piguib⁹ z iurib⁹ gallinarū pinguiū z pulloꝝ z arietū quoz iura pinguis sumant aleſſedabegi ziri begi. Et p̄p̄ q̄ ponunt in eis anbetū z radices porri nabati z oleū amig. Et administret post illud clystere humidum lene subtilis caliditatis.

Chic ponit curā doloris iliaci facti ex oppilationē: z p̄. Itē ex oppilationē fortis. s. a flegmate z fece. Itē subtilis. i. lenis.

CEt fact⁹ ex fece curat in p̄limis cū clysteri leni: deſm de gradatim puenit ad forte z succedit illi potus solutinoꝝ p̄p̄ioꝝ feci vt deponat illud q̄ remansit.

Chic ponit ponit curam iliace facte ex fece: z p̄.

CEt in venenosi curatiōe icipiat a vomitu sicut cū aq̄ cala z oleo sisamino. Et q̄nq̄ est necēz vt ponat i eo q̄ in potu dat vtrū turbidū aut se. raffani: z post illud deſm in potu tyriaca magna z albezar z q̄ sūt filia illis. Et ponat pot⁹ aq̄ zuehari z cib⁹ ip̄i iura piguis. Et p̄tinuat sup eos vomit⁹ z nō recipiat cibū z sumat in potu medicamē p̄dictū in h̄ dispōne colice. Et q̄nq̄

Bentilis

retinet in eis et stare facit cibis in vetricibus eorum ut sumat panem insulam in aqua calida feruente.

Hic ponit curam quando iste dolor est factus ex venenis ebibitis. Item albezat est quedam confectio.

Et ei⁹ q⁹ accidit ex cibis ponticis et stipticis et viscosis: cura p⁹pinqua est cure sui relatiui ex colica: nisi q⁹ magis iuuatiua in eo sunt ea que bibunt et sorbent.

Hic ponit curam doloris illi facti ex quibusdam cibis. Item et eius. s. ileos. Item sui relatiui. s. sui comparis.

De tarditate ascensionis et velocitate ei⁹. Cap. 32^m.

Luridus p⁹det aut a cibo ut sit stipticus aut potius⁹ grossus aut viscosus aut sit lenis viscosus aut ex virtute. Nam si virt⁹ expulsiva fuerit fortis expellet: si fuerit debilis non expellet. Et virt⁹ lacertorum vetricis si fuerit fortis mundificabit: si non est fortis non mundificat et retinet. Et virtus sensibilis intestinox⁹ si est fortis indicat ascensionem: si non est fortis non indicat. Et virtus complexionis. nam frigida et calida ambe retinet: et tu cognoscis regimine sui cognitionem tuam cause.

Hic declarat de tarditate et raritate descensus secio. Item nam frigida. s. cum superfluit valde.

De multitudine stercozis et paucitate ei⁹. Cap. 33^m.

Sta duo p⁹det ex cibo q⁹litatiue et q⁹litatiue et ex dispo⁹ne ei⁹ q⁹ expellit ad epar. cibi namq⁹ plimi b⁹idi sup⁹ que bibis: egestio plurima est et ei⁹ p⁹ij ego pauca. Et q⁹ cholera magnifice expellit ad epar minora ego et q⁹ non expellit multiplicat: et tu cognoscis ex eis que p⁹terita sunt resistetia duar⁹ sp⁹ru ei⁹ fm tua cognitione cae.

Hic determinat de multitudine et paucitate egestionis: et paret ista. Item ad epar. i. a kisti fellis. Item multiplicatur. s. egestio. Item resistetiam. i. curam.

Tractatus quintus de vermibus. Cap. p^m.

Cum euadit materia et vestitur complexionem necessaria est rectificatio qua⁹ tolerant figure et forme et non phibet ei⁹ pparatio in coplem⁹to nali que pertinet ei ex factorie pot⁹te: et propter hoc creati sunt vermes et musce et que cursum eorum currunt ex materijs putridis humidis: q⁹ni si le materie cu⁹ rectificat illud q⁹ tolerant ut suscipiant de forma est aial vermiculare aut muscale.

In pmo et scdo tracta. determinauit de fluxu ventris in tertio et quarto de colica et ilia: in isto q⁹to tracta. determinat de vermibus qui faciunt egritudine in numero in intestinis. Et pmo determinat de vermibus in g⁹ali. Scdo in spali. ibi (Longi.) p⁹mo ostendit q⁹o g⁹ant aialia ex putrefactione. Scdo ponit mas vermium in nobis. ibi (Et non est.) Tertio ponit eas modos. ibi (Et tu q⁹dez.) p⁹mo ostendens modos gnosis aialiu ex putrefactione iplicat istu⁹ modu⁹ gnosis vermium. pmo ponendo modos gnosis ex putrefactione cam male formal⁹ et efficien⁹. Scdo final⁹. ibi (Nam illud.) Dicit pmo q⁹ q⁹ ma putrescit et recipit aliqua complexionem pparant⁹ ad aliqua forma: non phibet q⁹ ab actione fiat aliqua g⁹atio vermium. Item cu⁹ euadit. s. acti putrefactionis: q⁹ surgit putredo in ma a calore p⁹ter nam. Item vestit. i. pparat. Item complexionem. i. per complexionem. Item rectificatio. s. per forma in illa ma. Item qua⁹. s. rectificatio. Item figure et forme. s. ma sit disposita. Item ei⁹ f⁹g⁹ mas. Item in copleto nali. i. in fine suo nali. Item ei⁹ f⁹g⁹ pparationi coplete. Item ex factorie. s. agere. Item pot⁹te. s. ex datore formaz ut ponit Aui⁹. s. metaphice cap. 5. Alii pot⁹te. s. tale forma itroducere. Item illud. s. rectificatio qua⁹ tolerat. Item est aial. i. g⁹ant aial.

Hic caderet q⁹ vtru⁹ in eadem ma sit simul dig⁹ et putrefactio. Et vtru⁹ in ead⁹ parte formali in qua sunt partes males pot⁹ simul esse digestio et putrefactio. Item q⁹ putredo fit in aliquibus

Super tertio

partibus materialibus: et digestio in quibusda alijs partibus malis. Possent etia⁹ teneri q⁹ in ead⁹ parte sit p⁹se ut ponit in q⁹one magna de teporibus morbi que est questio pulchra.

Caderet etia⁹ dubiu⁹ vtru⁹ sit id⁹ calor in ead⁹ parte mae formalis digerendi et putrefaciendi. Comentator. 12. metaphys. comento. 13. vult q⁹ in ma aialia q⁹ g⁹ant per putrefactionem est virtus g⁹atiua sicut est in illis que g⁹ant ex semine: sed t⁹ est differetia: q⁹ in ani mali g⁹ato ex semine vnu⁹ g⁹at ex alio: sed in illis que g⁹ant per putrefactionem talia g⁹ant ex putrefactione et non ex semine. Sed Aui⁹. 9° de aialibus cap. 3. posuit datos formas in aialibus generatis ex putrefactione q⁹ vult q⁹ q⁹ ma putrescit ita q⁹ recipiat aliqua complexionem per digestionem: tunc datos formas itroducit for⁹ ma in ma. Sed t⁹ Aui⁹. errauit ibide: q⁹ posuit q⁹ aial perfectus ut homo pot⁹ etia⁹ generari per putrefactionem.

Nam illud melius est q⁹ ut ipse remaneant fm putrefactionem puram. Et est cum hoc q⁹ ipsa saluti su⁹ per putrefactiones separatas in mudo et cibantur eis propter comunitatem: et assumit eas ab habitationibus hominum et ab aere continente eos.

Hic ostendit q⁹o ex putrefactione g⁹at aial: et ponit cam finale: et melius est q⁹ ista aialia g⁹entur ex putrefactione q⁹ remaneret putrefactio. Item na⁹ illud. s. genus aialiu. Et talibus mae⁹. s. putridis. Item q⁹ ista aialia saluti. i. se puerit. Item p⁹ coitate. i. puenientia. Item assumunt. i. remouet. Item eas. s. materias putridas.

Et vermes q⁹ vetricis sunt huius generis et non est eorum g⁹atio ex o⁹ humore: ipsi eni non g⁹ant a cholera ru. neq⁹ nigra: q⁹ni vna eaz est vehemens caliditas: quare non generat ex ea vermis humidus: imo est contraria complexionis eius. Et altera est frigida et sicca lo⁹ g⁹ingua a p⁹portionalitate aialis: sanguini vo custodia est attributa et m⁹bra vehemeter indiget eo et est p⁹portionalis carni hominis et ossibus ei⁹ non vermi. Et non est etia⁹ ex eis que effundunt ad intestina et remanent in eis et generat ex eis vermis: neq⁹ etiam forma vermis et color ei⁹ significat q⁹ ipse sit ex materia sanguinea: imo materia vermium est flegma quando calefit et putrescit et multiplicat in intestinis et remanet in eis. Et tu q⁹de scis res multitudinis generationis flegmatis. s. ex satietate naufragia et comestis et debilitate digestionis ppter quacuq⁹ cam. s. ex complexionem m⁹bro⁹rum frigida. Et ex cibis que generant ipsum sunt cibi lenes viscosi: sicut triticum et faveoli et fabe et ex receptione pulueris farine et commistione carnis crude et lactis et oleru⁹ et fructu⁹ humidox⁹ et ablutione euz aqua ca. post cibum: et similiter balneatio post comestione et coitus post repletionem.

Hic ponit materias vermium: et dicit q⁹ vermes non g⁹ant de quocunq⁹ humore et. et ponit aliquas causas: et in fine subdit q⁹ ma ex q⁹ sunt vermes est flegma. Item vna ista. s. cholera rubra. Et altera. i. cholera nigra. Item longinqua. s. a g⁹ari per putrefactionem. Item in eis. s. intestinis. Et tu q⁹de. hic ponit eas m⁹eruz: de quibus fit genus vermium: et dicit q⁹ ea est multitudo flegmatis et. Item res. i. eas. Item ipm. s. flegma. Item lenes. i. humidi. Item pulueris. i. pulvis. Farine. s. comeste cu⁹ aqua. Item dicit cum aq⁹ quatu⁹ ad aqua calida actualiter. Item balnea. s. quatu⁹ ad aqua calida nalliter.

De spibus vermium que sunt tres. Cap. 2^m.

Ongi et lati et rotundi. Et lati sunt ascarides et parui.

Hic spalter determinat de vermibus. Et pmo qua⁹ tum ad sp⁹s et eas. Scdo quatu⁹ ad signa. ibi (Signa.) Tertio ponit curas. ibi (Intentio.) pmo ponit sp⁹s vermium. Scdo diuersitates specieru⁹. ibi (Et non diuersificat.) Tertio ponit accidentia. ibi (Et cu⁹ habet.) Quarto ostendit q⁹ cor⁹ poib⁹ et in quibus teporib⁹ magis g⁹ant vermes. ibi (Et plurimu⁹.) Quinto docet significare in febribus per vermes. ibi (Et cu⁹ egrediuntur.) Dicit pmo q⁹ sunt quatuor species vermium. s. longi et rotundi et parui et cucurbitini.

bobium **C**et qd. vtrū spēs vermiū sint quoz. / Et vī qd nō per haly. 9. theoz. 28. ca. qui ponit tres spēs. f. rotūdos cucurbitinos et puos. / Idē vult Serr. ca. 3. terrū et Onbali. 3. pti. afoi. illo afoi. 25. f. Se. nioib. 50. / Idē vult Azaraulus. / Cōtrariū t3. Aliū. qui ponit hic quatuor species. f. longos latos qui vocant ascarides 2c. / Dm qd cucurbitini lati dicunt: qd aut sunt cucurbitini: et nō sunt longi: et tūc vocant solū cucurbitini: et sunt quatuor species: aut tales cucurbitini sunt adinque cōneri: et fit vnus longus: et dicunt cucurbitini longi: et istos ambos tangunt sub vna spē auctores.

Cet nō diuersificat eoz gñatio nisi f3 diuersitatē ei⁹ et quo gñant et diuersitatē illius in quo gñant.

Chic ponit diuersitatē in spēb. vermiū. Et pmo pmitit. Secūdo erequit. ibi. (Diuersitas.) Tercio comparat. ibi. (Et de eis.) **C**dic pmo qd vermes recipiunt diuersitatē: vel fm diuersitatē in materie: vel fm diuersitatē loci. Item illius. f. loci.

CDiuersitas autē eius ex quo gñant est: qm qdaz eoz gñant ab humiditate sup quā non dñant diuisio et separatio ex parte attractionis epatis: et ex parte vebementie putrefactionis. Et qdam gñant ab humiditate quā separauit et minoraui et parua fecit attractio epatis pūna et putrefactio et multitudo perturbationis fecit. Et cū gñant adiunat ad hoc vt ipsi remaneant parui et sex et trahit eos ante qd magnificet pp vicinitatē eoz ad eptū strictū. Et qdā gñant ab humiditate iter duas humiditates media. Et illi qui sunt ex humiditate in intestinis superiorib⁹ sunt pp humiditate dictā in pms. Et q sunt ex humiditate i intestino recto sunt pp humiditate dictā scdo. Et q sūt in monoculo et intestino colon sūt ppter hūiditatē dictā tertio.

Chic erequit. Et pmo ponit diuersitatē materierū. Scdo locorū inuē et diuersitatē mātū. ibi. (Et illi.) Tercio ostēdit qd diuerse spēs vermiū generant ex diuersitate mātū et locorū. ibi. (Et loci.) **C**dic pmo qd diuersitas est in mā: qd qdā vermes gñant ex humiditate 2c. Itē putrefactiois. f. illius. Itē perturbationis. f. malitie fecit. Itē pp vicinitatē. f. aptitudines. Et illi q sunt. **C**hic ponit diuersitatē locorū in qb⁹ gñant vermes: et dicit qdā gñant in intestinis superiorib⁹: et isti gñant ex humiditate pma dicta. Nota qd epar attrahit modicū de chilo: tūc remanet chilus in intestinis superiorib⁹: et ista est humiditas quā dicit ē pma. Qm. epar multū attrahit: tūc mā est modica que vadit ad intestina supple inferiora: et sunt vermes parui: sed in intestinis medijs gñant medio mō. Itē dicta scdo. f. in qua fit separatio et minoratio mātē.

CEt longi sunt ppter pma. Et qñqz pueniūt ad sumā que est vltra cubitū. Et rotūdi et lati sunt ppter tertiā qñis gñent et in intestinis superioribus et ppter grossi et maximi eoz: et fortasse nō gñant nisi in colon et monoculo: deinde spargūtū ex latere ad stōchū et ex latere ad anū: et parui sunt ppter secundā.

Chic ostēdit qd diuerse spēs vermiū gñant ex diuersitate loci et mātē. Et pmo facit hoc. Scdo declarat qdā aliā spēm vermiū. ibi. (Et isti lati.) **C**dic pmo qd isti longi sunt ppter pma. f. humiditatem. Nota qd isti longi multā habēt mām: et ideo multā mā remanet ex modica attractione epatis. Itē ppter tertiā. f. que dicitur media. Itē in intestinis superiorib⁹. f. colon et monoculo. Itē ppter scdam. f. humiditatem quā separauit et minoraui attractio. f. epatis.

CEt isti lati et rotūdi sunt quasi gñent ex ipsis viscositatib⁹ fixis in superficie intestini quas cōprehēdit pāniculus mucosus velās eas quasi ipsi gñent ex eo et in ipso putrefiant. Et de eis minns nociui sunt parui: qm sūt parui et qm sunt elōgati a pncipib⁹: et qm sunt apti ad expellendū cū fece forti spissa. Qm ipsi si magnificatur et accidat eis vt remaneat spatio aliquātulo et magnificant in eo: tūc sunt deteriores oibus: qm ipsi sunt ex deteriori mā. Deinde lōgi. Nā ipsi nō sunt in malitia latoz qm mā eoz. f. latoz est vebementioris putrefactionis. Et lati et parui plurimi exitus sunt ex ano pro

pter vicinitatē anī et debilitatē: quare nō possunt figi in intestino fixatione lōgoz. Et sicut longi sunt vebementioris fixationis: sic parui sūt vebementioris expulsionis. **C**hic declarat quāā aliā spēm vermiū: et p3. Et de eis. **C**hic cōparat istos vermes adinque in malitia: et p3. Itē a pncipis. f. a pncipalibus membris. Item si magnificant. i. crescāt. Itē longi. f. sunt minoris malitie post paruos.

CEt cū habētib⁹ vmes adest se. accidētia sunt fortia et maligna qm se. psumit cibū eoz: qre mouent ad querendū ipm et figunt in intestinis. Et qm se. nocet eis in suba ipoz et affligit eos. Et qñqz se. addit in mā eoz putrefactionē et acuitatē et afflictionē. Et qm cholera cū effundit ad eos in se. ledit eos. Et si inoluunt in intestinis et mordicat ea nocēt vebementē. Et itā retulerūt qdā q viderūt eos pforasse vētrē et exiisse ex eo et illud apb me maximū est. Et pp h elcuanf ex eis vapores mali ad cerebrū et nocēt ei. Et qñqz est retēto eoz in intestinis: et q ipsi faciūt accidē putrefactionē cā se.

Chic ponit accidētia vermiū. Et pmo facit hoc qd est febrix. Secundo ponit accidētia cōia ptingentia qñ vermes sunt in ventre. ibi. (Et qñqz generant.) **C**pmo facit hoc. Scdo remouet dubiū. ibi. (Et nō.) **C**dic pmo qd habentes vermes habēt febres. Item in natura. f. materia ipoz. Itē retulerunt. f. Rasis. ii. cōtinē. 6. ca. Item propter hoc. f. quia cōmouentur.

CEt nō est eoz dispō in b q per ipsos sit iuuamētum in mūdificatione intestinoz iuuamētū qd fit per vmes et similia eoz in mūdificatione putrefactionis mundi: qm in intestinis est mūdatorius expulsū ex nā. Et qm pportio ei⁹ qd gñat ex istis putrefactionib⁹ in intestinis supfluetib⁹ ab expulsionē nā: maior est pportione vmiū et similiū ad aerē mūdi et terrā eius. Et qm ex istis gñant nocumēta alia quoz opōnes sunt ex pportione eoz indigētū cibo et ex dicitate motus eoz. Et ex hoc q faciūt accidē colicā. Et ex cōtrarietate qualitatū sup quā figit cōplexio corporis et alijs.

Chic remouet dubiū. f. vtrū sit iuuamētū in gnōne vermiū in ventre sicut et in aialib⁹ gñatis per putrefactionē. Rūdit qd nō: et redit cām: et p3. Itē et simile eoz vt mulce. **C**Nota qd Aliū. vult qd nō fiat tāū iuuamētū vermiū in intestinis quātū iuuamētū est in mūdo ex aialib⁹ gñatis per putrefactionē: qd vt visum est supia: qñ vermes sunt in parua quātitate in intestinis: tunc vtilitas est magis. Itē ex natura. i. nāliter supple cū tñ non expellit significat in intestinis debilitas expulsue. Item pportio. i. similitudo. Itē nota qd aialia generant ex putrefactione in mūdo: qd nō remanet putredo in mūdo. similr talia aialia comedūt superfluitates in mūdo. Itē indigentius cibo. supple et ideo ericāt supfluitates. Item qualitates. f. vermiū. Itē et alijs. f. malis qlitatib⁹: qd habēt vapores malos qui vadēt ad cerebrū nocent.

CEt qñqz generant pp vermes et serpētes epilepsia et colica. Et qñqz generat fames canina ppterea qd vebementē rapiunt cibū. Et qñqz generat bolismū et casum virtutis ois stōchi ppter eleuationē suā ad ipm: et qd infrigidant ipsum. Et qñqz sequit vrasqz dispōitiones tremor cordis marasmus.

Chic ponit accidētia quedā gñalia ptingentia ex virtutibus: et p3. Itē virtutis. f. appetitiue. Item infirmant ipsi. f. vebementē. Item vrasqz dispōnes: qd intemū et remissum.

CEt plurimi generant in etate infantie et pubertatis et in fine adolescentie. Et ascarides fm plurimū generant in eis qui separant ab etate infantie. Sed rotundoz plurimū est in infantib⁹ deinde in adolescentib⁹: et minora in senib⁹ cū tñ illud totū fit. Et ipsi qdē generant in aurtino plurimū qd in reliqz tēporib⁹ ppter pmissionē assūptiois fructū et siliuz et putrefactionē:

*See nos Serr.
William. 1539.*

Gentilis

z ipsi cōmouent i sero. Et plurimū in hora somni: z la
bor qdē: z exercitiū vehemens qñqz solone educit ver
mes. Et cū egrediunt vmes habētū feb. acutas viui
nō sunt vehemens malitiae. nā signant sanitatē virtutis
z potētia expulsiōis z ppe post dēclinationē. z si egre
diunt mortui sunt signū malū. Et ad sūmū eoz exit⁹ in
febrib⁹ cū egestione nō est signatio bona: z ppe an
dēclinationē. verū in dispōne feb. est melior. Vez eoz
exitus nō in dispōne se. cū eis est sanguis est malus et
indicat nocumētū in corpe in intestinis: sed eoz exitus
cū vomitu signat humores malos in stomacho.

C hic ostendit in qbus tēporib⁹ z in qbus corporib⁹ maxime gene
rant vermes in corpore: z p3 lra. Jte rotundoz. i. lōgoz. Jte mino
raf in senib⁹: qz sunt ericcati. Jte hora somni ppter retētiōē ca
loris ad itra. Et cū egrediunt. hic docet signare in febrib⁹ per exi
tū vermiū: z p3 lra. Jte sanitatē. i. fortitudinē. Jte potētia expul
siōis: qz qā viuit mag⁹ resistit expulsiōi: z iō signat maiorē for
titudinē qz si expellant mortui. Jte in dispōne. f. dēclinationis febril.

C De signis.

Cap. 3^m.

Igna qdē cōia sunt cursus saluē z humidi
tas labioz in nocte z eoz ericcatio in die. p
pterea qz caliditas expandit in die z coarta
tur in nocte: cū qz spargit caliditas attrahit hu
miditas cū ea: qre vmes icurrūt famē z attrahūt a sto
macho: qre ericcat sup̄ficies p̄tinua ei ex sup̄ficie oris
z labij z adiuvat eū ad ericcadū labiū aer exterior: qre
laborat isfirm⁹ in humectadō labiū suū cū lingua sua.

C In pcedētib⁹ determinauit Aui. de causis vermiū z posuit spēs
eoz: hic ponit signa. Et pmo signa cōia. Scō pālia. ibi. De signis
aut. Jte prima in quatuor: sicut qruor signa ponit. z⁹ ibi. (Et qñqz.)
3⁹ ibi. (Et qñqz accidit.) 4⁹ ibi. (Et qñqz.) Dicit p⁹ qz qñ sunt ver
mes: salua currit ad os infirmi habētis vermes: z in nocte appa
ret humiditas in labijs z nō in die: z reddit cām de hoc z pater.
Nota qz humiditas currit ppter cōpassiōē stomachi ad intesti
na zē. Jtem attrahunt a stomacho. f. vermes.

C Et qñqz accidit habentib⁹ vermes rixa z horribili
tas locutionis z quasi ipse sit in forma trati malozum
mōzū. Et qñqz perducunt ad alienationē ppter illud
qz eleuat de vaporib⁹ malis z accidunt eis accidētia
karabitus: nisi qz nō colligunt pilos z nō patiunt for
dam z nō patiunt tinnitū auris. Et accidit eis stridor
dentitū z ppe in nocte. Et sunt in plurib⁹ horis quasi
masticent aliqd. Et quasi appetunt extrahere linguā.
Et accidunt eis saltus in somno. Et tremor z clamor
in ipso. Et agitatio forme. Et ira aduersus illū qui eū
gilat eos. Et accidunt eis super cibū nausea z tristitia.
Et intersecat vox eoz. Et debilitat pulsus ipsoz. Et
apud comestione est quasi prostratus. Et est eoz ege
stio vt plurimū dura. Causa aut appetitus z ei⁹ vebe
mentia est fm qz diximus in capitulo causarum.

C hic ponit aliud signū: z dicit qz hnt rixā z sunt furiosi: z non vel
lēt qz alius loqueret: habet accidētia frenesi zē. Jtem horribili
tas. i. abominatio locutionis. Jte karabitus. i. frenesis. Jte nō pa
tiunt fodā. f. rāū quātū hnt illi qui habet ex karabito. Jte nō pa
tiunt tinnitū auris: qz talis vapor nō est multū mobilis. Jte quasi
masticēt aliqd ppter ascēsum vermiū. Jte agitatio forme. i. cōmotio
stus de latere ad latus. Jte habet irā ptra illos qz custodiūt eos qz
isti dormiūt: z qñ vigilāt irascunt ptra illos. Jte apd cōmotiōē. i.
apud excitatiōē a somno. Jte in cap. cū. i. sen. 13. de casu appe
titus: z in cap. pcedēti. pte penul. vt p3. Jte cum qua nō sanant: qz
nō curant a nā. Jte quas diximus illic. f. epilepsia z colicā. Jte ca
dunt. f. patientes. Jte torquent. i. contrahuntur.

C Et qñqz accidit eis sitis cū qua nō satiant. Et similit
qñqz accidunt eis egritudines quas diximus illic. Et

Super tertio

quādo fortes sunt dolor z egritudo cadunt aut spal
mant aut torquent ac si essent epileptici.

C hic ponit alias spēs signoz: z p3 lra. Jtem eos. f. vermes.

C Et qñqz accidit eis in bimōi hora vt euomant eos z
diuersificant colores eoz z color oculoꝝ ipsoꝝ. Et
qñqz remouet color facierū eoz z oculoꝝ ipsoꝝ. Et
qñqz redit. Et qñqz inflant aut tumescūt aut tendunt
vētres eoz sicut hydropicoꝝ z quasi nō sunt vētres
eoz nisi hydropicoꝝ. Et qñqz apostemant testiculū
eoz z emittūt sudorē frigidū cū fetore vehemēti.

C hic ponit aliam maneriem signoz. z p3. Jtem apostemant testi
culū ppter materiam ibi currentem.

C De signis aut distinctionis eoz quedā sunt cōis di
stinctionis z est exit⁹ illi⁹ spēs ex egressione. Iano: deci
de lōgos signant cōmotio oris stōbi z mordicatio ip
sius cū punctione ei⁹ qz sequit ipm z difficultas trās
glutiēdi z casus appetit⁹ fm plurimū z nocumētū ex ci
bo z lubricitas. Et qñqz nocēt pulmōi z cordi per vi
cinitatē suā. Et qñqz accidūt tussis sicca z tremor coꝝ
dis z diuersitas pulsus: z sunt formus z ericcatio non
fm ordinē: z est pigrizia z accidūt prurit⁹ z ituit⁹ z pal
pitatio z aptio oculi: imo declinat ad clausiōē oculi.
Et accidūt oculis eoz vt rubeat qñqz: deide alia vice
obfulescūt. Et qñqz tendunt vētres eoz z sunt sicut
hydropici. Et qñqz accidit eis fluxus vētris.

C hic ponit signa in spālī. Et pmo pōit signa vermiū lōgoz. Scō o
latoz z rotundoz. ibi. (Lū latis.) Tertio paruoz. ibi. (Paruos aut.)
Dicit pmo qz signa distinctiua a signis cōib⁹ sunt zē. Jte cōis di
stinctionis. i. quedā sunt signa oibus nota. Jte spēs. f. vermiū. Jte
ex egressiōē: qz fm qz egrediunt. Jte faciūt globū sicut anguille in
aqua. Jte lubricitas. f. ppter corruptionē digōnis. Jte tussis sic
ca: qz humiditas descendunt ad partes in qbus est dolor. Jtem
pruritus. f. nās. Jte ituitus. f. malus sicut alicuius manici.

C Cū latis aut z rotundis appetit⁹ fm plm multiplicat⁹
qm fm plm elōgant a stōcho: qre nō nocēt in eo z ra
piūt cibū z mouent in tpe famis motu nocēte vilitatē
te virtutē z mollificatē icidētē in eo qz seq⁹ vmbilitū.

C hic ponit signa vermiū latoz z rotundoz: z dicit qz isti habēt
appetitum caninum zē.

C Paruos aut significat pruritus ani z inseparabilitas
cōmotiōis apud ipsū. Et qñqz adeo fit fortis donec
accidit syncopis z inuenit habēs eos cū aggregat in
intestino suo grauitatē sub hypocōdrijs suis z dorso.

C Et ex eis que conferunt istis hominib⁹ est vt sorbeant
aliquid aceti in tempore somni.

C hic ponit signa paruoz: z dicit qz tales habent pruritum zē.

C De cura.

Cap. 4^m.

Attentio que attēdit in curationib⁹ vermiūz
est vt phibeant a mā gñante eos ex come
stis p̄dictis: z vt mūdificet flegma aggrega
tū in intestinis ex quo gñant: z vt interficiant
cū medicinis que sunt venena in comparatione: z sunt
amari saporis de qb⁹ qdā sūt calide z qdā fride quas
dicemus: z medicinis que operant cū p̄prietate: deide
fluxu vētris educant post intersectionē cū nō expellit
os natura per se. Non enim oportet vt plonger eoz
statio in ventre post mortē z ericcatōē: z inferat va
por eoz nocumētum venenosum.

C hic pōit curā. pmo in gñali. Scō in spālī. ibi. (Singularē.)
Jte pmo ponit casū. Scō enumerat medicinas. ibi. (Et medicie.)
Tertio ponit casū. p̄siderando accidētia. ibi. (De curationē.) Quar
to comparat medicinas ad inuicē. ibi. (Et medicie.)

Cedit pmo q intentio d fieri: vt pbibeat generatio materie facientis vermes zc. Item prohibeant. f. egri. Itē in cōparatione. f. ad eos. Item z medicine. f. in necando eos.

Et medicine qdē calide ad gradū pueniētes tertius sunt pueniētes in regimie eoz hora oī nīsi illic sit se. aut apha. Amari. n. calidi cōpō zia ē eis cū calitate z est zia cū q̄litate illis z que ipsi magis diligunt sunt vinctuosum z dulce. Et iuenit ex ebibitis z enematis que aggregat p̄prietates tres. Suppositoria vō meli⁹ est vt ipsa exbāt q̄ vt ipsa interficiāt nīsi q̄ in recto est ex p̄is vermib⁹. Q̄h̄qz. n. sūt ex ḡie vinctuosi dulcis vt trahat ad ipsa v̄mis p̄pterea q̄ diligūt ea: z egrediunt cū eis que exbunt. Et meli⁹ qdē curant cū ebibitis hora vacuitas v̄tris. Et cū mīstunt venena in interficiētia eos in lacte z in fauū mellis z silib⁹ sunt ipsi ad sumēdū ex eo diligētes magis z est illud magis in interficiētia eos. Et q̄h̄qz sumit in potu h̄is vermes sic lac duob⁹ dieb⁹: deinde potat in die tertio in lacte medicina interficiētia eos. Et q̄h̄qz suggit anī cā fauū mellis. Cūqz iuenit odorē ei⁹ puenit ad suggēdū illud qd deponit ad ipm. Et q̄i sequunt illud medicine sunt magis interficiētes eos. Et q̄i tu admistras medicinas venenosas interficiētes: tūc melius est vt linias stōchū cū stipticis z p̄prie in q̄b⁹ est virt⁹ interficiētia vermīū sic sumach z hypogstidos z achacia dissoluta i vino. Et similr capparis z anethi in vino. Et si nō tolerant stipticitatē hōz tūc lūtū sigillatū in vino. Et cūz bibunt medicine faciētes ad vermes tunc oportebit vt strīngant nares vebemēter: z multiplicet extractio anbelitus z itromissio eius quantū possibile est. naz rectius est vt nō pmisceat anbelitus aliqd de odore earū.

Chic enumerat eas: z ponit quatuor casū. in administratōe hōz medicaminū: p̄prie. dicit q̄ qdā sunt calide in tertio ḡdu: iste sunt valde pueniētes nīsi sit feb. zc. p̄prie. Itē medicine calide amare. Itē p̄prietates tres. f. calitatis amaritudinē z p̄prietatē. Alr. i. eūant mās z interficiūt v̄mes z ipos educūt. Itē suppositoria zc. f. sūt magis apta trahē v̄mes q̄ interficiē ipos. Cā est: q̄ suppositoria multū incitat v̄tutē expulsivā. Itē ebibita magis penetrāt q̄i euacuata est stōch⁹ q̄ q̄i est plenus: z iō d̄z vari stōcho ieiunio: z anī eā. f. tertū die. Alr. eā. f. medicina interficiētia v̄mes. Itē medicine. f. interficiētes. Itē stōch⁹ d̄z liniri cū stipticis z p̄prie ne patiat ab illis itestimis in q̄b⁹ sunt v̄mes. Itē iquātū pole est. f. per os. Itē aliqd de odore earū. f. vt mundificet forti expiratione.

Et de curatione p̄tina cū curatione vermīū est re-ctificatio appetit⁹ cū cadit. Et q̄h̄qz iuenit in emplis z eis que bibunt qd aggregat ad p̄fortationē appetit⁹: z intersectionē z exctionē eoz: sic aloes cū absinthio ebibitis pillulis factis ex eis: z epibimate facto ex eis: z similr cūz robur acetosis. Et q̄h̄qz aggregat cū vermib⁹ fluxus v̄tris: quare necessariū est vt interficiant tū: mor⁹ naz extrahit eos. Et q̄h̄qz erigit dispositio vt interficiant cū stipticis amaris vt aggregentur mors eoz z retētio nāc. f. q̄i aggregant vermes et fluxus ventris z tūc casus appetitus. Et emplastrē tur cū emplastris stipticis in q̄bus est intersectio aliqua vermīū: z nō deiciunt virtutē: deinde ipsi egrediuntur post illud: aut per expulsionē nāc: aut per medicinā: aut suppositoria. Et quādoqz sunt cū eis āpata in v̄sceribus z est necessariū regimē subtile.

Chic ponit casū. curationis p̄siderādo ad accidētia: z dicit q̄ si cadit appetitus tu debes zc. Item cū robur. i. cū succis. Itē vt interficiat tū. p̄pter hoc q̄ exhibeat aliquod euacuatiuū. Itē regi-

men subtile. f. vermium z a postematum.

Et medicine que interficiunt ascarides fortiores sunt eis que interficiūt lōgos z ille que interficiunt ascarides z rotundos interficiunt etiā lōgos z causa in hoc est q̄ ascarides sunt remotiores ab eis que bibuntur z sunt magis summersi in humiditatibus cōuenientibus eis. Et quādoqz sunt in ebisti: z quoniam ipsi generati sunt a materia grossa z grossiore z spissiore z propinquoze ad cōplexionē calidā z magis simili ei qd est venenū quare nō patit a suo simili dū nō superfluat.

Chic cōparat istas medicinas: z dicit q̄ medicine que interficiūt ascarides sunt fortiores q̄ ille que interficiūt lōgos. Itē in kisti. i. in monoculo. Itē dū nō superfluat. f. venenū interficiens.

De medicinis calidis interficientibus vermes z p̄prie longos. Cap. 5^m.

Ingulares quidē sunt sicut prassium z cōrudumē de quibus sumatur aur. i. z sceba et lupini amari z cassia z calamentum z succus eius z grana aldemest: z costus amarus et epibimū z cartamum z mentha z cambil z cyminiū et camepitheos z centaurea z pulegium z allium p̄prie. Et quādoqz interficit ascarides semen feniculi z myrtus z origanum z faufel z absinthium z semen caulium z cortices algarab z radix enule ericacea q̄ qua bibatur. z. i. q̄. z cyminiū assatum z abrotanū z anisum: z semen ap̄i z nasturtium forte est in capi. suo z nigella z semen atriplicis solutione educit eos cum mortificatione: z similiter volubilis z polypodium. Et melius quo educit fluxu v̄tris post mortificationē est aloes. Et quando homo bibit de oleo potionez z superfluit quātitatē que possibilis est in bibendo ipsū interficit eos z extrahit ipsos: z p̄prie oleū onfancinū z ipsū interficit latos etiā z interficit p̄pter suā amaritudinē z extrahit p̄pter viscositatē suā. Cā si nō fuerit possibile bibetur ipsum vice vna. bibat ipsum vtendo potu post potum sumendo ex eo coclearia duo. Et similiter grana nil interficiunt serpentes extrahendo eos. Et quādoqz conferunt in latis.

Chic ponit curā in sp̄ali. Et pmo ponit medicinas fm vnāquāqz spēm vermīū. Scdō clysteria. ibi (Clysterizet.) Tertio emplastra. ibi (Emplastra.) Quarto cibationes. ibi (Lib⁹ qdē.) Quinto ponit curā casus z percussiois sup myrach. ibi (Rectius.) P̄mo ponit medicinas interficiētes longos. Scdō latos. ibi (Sunt.) Tertio paruos. ibi (Q̄h̄qz.) P̄mo ponit medicinas simplices. Scdō cōpositas. ibi (De cōpositis.) Prima pater. C Itē cassia. f. lignea. Aldemest. i. lauri. Et cābil est terra rubea minuta de q̄st vnguentum: vt p̄z. z. cāi. p̄prie. c. Itē faufel est auellana indica. Itē algarab est spēs salicia. Itē extrahit p̄pter suā viscositatē: q̄ facit lubrificare. Itē grana nil est virginiū de quo tingunt pāni.

De cōpositis vō que interficiunt eos sunt que sunt sicut tyriaca magna. Et ille que aggregat intersectionem z extractionē sunt sicut hiera pigra. Et sicut si sumatur sceba z absinthiū: amboz ana. 3. i. z tertia pulpe colloquitide. 3. i. z quarta z salis indi danich. i. z sumatur in potu. Et quādoqz interficit eos potare cyminiū z nitrum medatiz z senu pon. duoz aur. Et iterum nitri piperis cordumeni partes equales: z dosis ei⁹ sit vsqz ad. 3. i. z. 5. Et iterum piper z grana lauri cyminiū indum mastix conficiant cum melle z sit dosis eius in mane cocleariū. i. z in hora dormiēdi tātidē. Aut emule z sceba z piperis z siraasi partes equales sumantur

Gentilis

In potu ex. i. 3. 7. 5. vsq; ad. 3. iij. 7. pill'e de absinthio edu-
cunt loqos. lati aut indicet fortiori hoc.

Thic ponit medicinas cōpositas. 7 p. 3. Iſa. Itē ſceba eſt ſpēs abſin
thy. Itē 7 ſumat in potu. i. qđ 7 uenit. Itē mediatim. i. tātū de vno
quātū de reliquo. Itē cymīnū indū. i. de illa ptrata. Itē ſeraaſi eſt
tararacon: 7 eſt endiua ſylueſtris. Alij dicunt qđ ex filix.

¶ De medicis q̄ magis pprie sūt ascaridū. Laḡ. 6^m.

Sunt kitran administrati in dysenterib⁹ ⁊ cpi-
tomatib⁹ ⁊ alsiraos ⁊ medulla ei⁹ ⁊ alsira ⁊
thobus amarus ⁊ coxer radicia mori ⁊ succ⁹
ei⁹ ⁊ cabil ⁊ pulpa colloquintide ⁊ aloes ⁊ alsir-
niar mirabile est in latio ⁊ coxer albellegi ex arbozib⁹
⁊ xpistimo qd est spes edere ⁊ aliz darachar. Et ex eis
que extrahit vermes sine nocumeto est vt bibant. 3.
lij. succi enule recentis: est. n. mirabile valde. Et antig-
gd⁹ dixerit qd i reos extrahit ascari dea. Et ex medicis
nis mirabilib⁹ in oib⁹ speb⁹ vermis sunt pili aialis no-
minat alcasim. Et alca cadis est ex eis que interficiunt
eos cu iuuameto si fuerit illic flux⁹ vteris. Et ia dixi-
mus ad eos in antidotario de coctione ei⁹ ⁊ ceterane.
Et iteru bibat lac mulcto trib⁹ dieb⁹ in mane ⁊ cenet
sup ipm alefida begi: deide sumant. vi. auf. abzugli: ⁊
lij. 3. siracasi ⁊ lij. cambil. ⁊ terant ⁊ soluant i aceto ace-
toso aut in syrupo acetoso ⁊ masticet aliqd s fauo mel-
lis vt egrediant vermes: deide bibat ex eo quantitas
qua necessaria fuerit cristinatio ⁊ experimeti.

Chic ponit medicinas cœuenientes vermib⁹ latris. Et primo ponit
aliqua receptas. Scō poit medicinas fridas. tibi (Medicte fride.)
¶ Item kirran. i. p̄r liquida. Item alfraso. i. aloes. Item alfrat. i.
affodillus. alij dicit q̄ est filix. Item cambil. est terra rubea. Item
alfrinar lactuca asini. Item corer albelengi. est arbor quedā. Item al
calcaedis est es viti. Item alfridabegi. est cibariū de pasta ꝛ zucharo.
Item abzungi est granum quoddam.

Medicina autē frīde ⁊ paucē caliditatis sūnt sicut sē
mē coriādrī cū bibis tribus dieb⁹ cū rob ⁊ sēmē apj;
est. n. forte valde interficiēs oēm vermē ⁊ sumat cū sy
rupō acetoso aut lacte acetoso: aut bibas decoctio cī⁹
⁊ sausel ⁊ folia psci ⁊ succus eoz ⁊ spina egyptiaca ⁊
sunt absq; plurima caliditate ⁊ rub⁹ decoctio corticis
arboris granati acetos⁹ ⁊ muzi decoquant in aqua no
cte tota: deide coles ⁊ bibas. Et sīlr aqua in qua deco
quas radīcē cī⁹ ⁊ succ⁹ arnoglossa puenit ei q bz vmes
⁊ fluxus vētrīs simul aut arnoglossa siccā. Et iterū sy
mach dissolut⁹ in aqua est mirabilis: ⁊ hypoqstidos ⁊
lursi sigillatū cū vino sunt et mirabilia: ⁊ magna mira
bilis est et: sēmē potulace cū ex eo multū sumis iterū
sicit eos: sīlr endiuia amara ⁊ lactuca amara ⁊ apū
aceto cōditū: ⁊ dī q melon interficit eos ⁊ solone edu
cit ipos: ⁊ tribuli pping sunt istis medicinis ⁊ psequif
ex virtute haz q ipse trabūt latos et. f. illa que sunt sic
sēmē salic. ⁊ succus psci ⁊ coriādrū ⁊ endiuia amara ⁊
poliū ⁊ reliq: ⁊ ista aut bibunt cūz lacte absq; butyro
aut cū aqua calida aut syrupo acetoso.

Thic ponit medicinas frigidas: 7 p^o l^ora. Itē est cū rob. i. cū succo.
Item faufel est auellana indica. Itē magna est spēs luti.

De regimîne vermiû paruoꝝ. Cap. 7^m.

Claudoq; iterficiunt eos supposito salis ⁊ cly
sterizatio est aq; cala ⁊ eradicat mām eoz: ⁊
fortius hoc est clystere in quo recipiunt cen
taurea cartami hyssop⁹ rubea ⁊ pulpa collo
quintide qd admistret calim: ⁊ fortius illo est supposito

Super tertio

riſi de alkītran: ⁊ clyſtere cū eo ⁊ ppe cū oleo de cbꝝ ⁊
fomillis amaro aut medulla pſicoꝝ amara: ⁊ ſint iam
decocte in ipſo medicie iherſficiētes: ⁊ qñqꝫ clyſterizaſ
et cū kitra. Et ex eis gbꝝ ſit ppoſitorū ſunt arthanī
ta ⁊ buchoſmarie ⁊ cortices radices ſecba. Et ex eis
que colligūt hos puos et vt mīſtaſ i anū caro piguis
ſalita: ⁊ ſit iā ſup eā ligata ſimbzia filiipſi nāqꝫ aggre
ganſ ſup eā ppterea qꝫ diſſigūt eā: deide extrahat poſt
expectationē hore vnius ſuper eam qñ poſſibile eſt ⁊
extrahat ⁊ iteret vſquequo mundificet.

Chic ponit medicinas ad vermes paruos: et ponit multas medicinas et patet. Itē de alkitrā. i. de pice ligda. Itē arranita est spēs buchozmarien. i. panis porcini. Itē sceba: est ficados arabicū.

¶ De clysterib⁹ acutis interficiētib⁹ v̄mcs. Cap. 8^m.

¶ ysterixenē cū decoctiōibꝯ medicinarū p̄di

Enterius cum debeatibus inquit
 crax ad eos ⁊ qñqz ponunt i eis solutua sic
 pulpa colloqntide ⁊ turbith ⁊ aloes ⁊ zuci
 asinin⁹ ⁊ ⁊ vntē ⁊ boā. Et ē pueniēs vt ad
 ministref in clysterib⁹ eoz alkitrā. nā pferit inuamētū
 maximū ⁊ custodia tūc an⁹ ne pueniat thenasimū cū
 suppositoꝝ facietibus ad thenasimū: ⁊ stōch⁹ vt nō
 debilitet cū potib⁹ ⁊ emplis facietib⁹ ad stōchū: ⁊ iaz
 sciuisi oīa illa. Et qñqz pferit clytē cū aqz salis ⁊ aqz
 salis cū nitro ⁊ silib⁹ ⁊ ppe cū kitrā. Et qñqz ponunt in
 clysterib⁹ eoz luce⁹ folioꝝ psci ⁊ deocito radicē mo
 ri ⁊ corticū granatoꝝ ⁊ ppe cū fuerit caliditas.

Chic ponit clysteria ad vermes: et ponit multa clysteria: et per se.
Nota quod ista clysteria sunt maxime quando vermes sunt in intestinis inferioribus. Item et stomachus. scilicet custodiat ne debilitet.

De emplastris habētū vermes. Cap. 9^m.

Emplastra et assumuntur ex medicis similibus
istis et possunt cum eis que sunt sic pulpa col-
logitide et fel vaccini et succus cucurbitine. Et
cum eis que sunt sic kistras et aloes. Et quicquid fit
emplum cum aloes et absinthio: aut cum aloes rob cydonio-
rum et rob malorum iterificat et rumpit appetitum. Et quoniam ag-
gregant omnia est rectius emplum boni teras nigella cum
aqua colloquintide humide: aut decoctione pulpe eius et
linas super ventrem et fumen. Et dicitur quod medulla cervi
quoniam emplastrat cum ea vmbilicus offert ad illud. Et sunt
litter olea medicinarum predictarum cum eis linis iungat et oleum
camomillinum et absinthium propter.

¶ hic ponit emplastra ⁊ ponit multa. Et p3 lra.

De cibatione eoz. Cap. 10^m.

Cibus qdē q̄ neciū est eis fm̄ oppositionē
cāe: opz vt sit calidus ⁊ sicc⁹ in quo nō sit vī
costas: ⁊ sit in eo abstersio ex eis que abster
gūt eos ⁊ attrahūt īpos. Et egrediunt̄ in cl
ble eoz aq̄ ciceris ⁊ folia caulis: ⁊ carnes colābarū ē
sūt īuatiue eis: ⁊ por⁹ aque sale p̄sent eis oib⁹. Et cuz
sunt flux⁹ vētris ⁊ caliditas cibam⁹ cū sorbitiōib⁹ ace
tosis cū sumach facq̄: qm̄ est īterficēs restrictiū: ⁊ si
milr aq̄ granatoy acetosoy. Et qñ debilitat flux⁹ vē
tris neciā sit nutritio cū fortitudine. Qñ si nō dige
rant ponant̄ ex cñe sorbitiōis ⁊ aquarū carnū.

Tercio ponit cibaria. Et primo hoc. Secundo ordinē cibandi. ibi. (Hoc aut.) Tercio ostēdit quibus cibarius debemus uti in parvis vermis. ibi. (Uerū.) prima pars. Item eos. s. qui sunt fixi adherētes. Item cum fortitudine. i. cum duritie.

¶ Hora autē et ordo sūt qm̄ opz vt ipsi nō egeāt cibo et
mordicet

modicent stomachum & fortasse faciunt cadere virtutem appetitivam: imo cibentur ante motum eorum in bona quietis ut separet cibum eorum & cibetur cibo paucio. Et cum alleviatur fluxus administrantur super ventrem emplastra stiptica ex eis que scis.

Chic ponit bona cibaria: & vult quod tu des animum habere famem ut vermes non ascendant & faciant multa accidentia.

Cterum in habentibus paucos vermes melius est ut eorum cibi sint ex genere illorum qui sunt boni chimi & ventris digestio. nam virtus eorum semel oppositio non pervenit ad eos omnino. Et cum sunt boni chimi omnino minus rati chimus corruptus qui est materia eorum.

Chic ponit cibaria puerientia huiusmodi vermes paruos. & p. 3.

CDe cura casus & pectus sup. v. 3. Cap. 11^m.

Rectius in omnibus illis est ut extrahatur san. si possibile est & detur in potu post illud iburis & san. draconis & luti armeni karabe: omnium an. 3. i. cum triplicato subtili. Et si fuerit spiritum sanguinis aut fluxus eius per animum aut vomitus ipsius ponatur in ipsa kirat. i. opij. Et post hoc oportet ut tu consideres illud quod diximus in capitulo de prostrationibus in libro qui est post istum.

Chic ponit curam casus & pectus sup. myrach. & p. 3. f. 3. Item ut extrahatur sanguis: quod in tali casu & pectus non est excusatio a stomia & quous corpus fit mundum. Item cum triplicato subtili. f. vino. Item kirat est pondus quatuor granorum & z.

CSen. xvij. de egritudinibus ani & est tracta. vnus.

CSermo vltimus de egritudinibus ani. Cap. 1^m.

Clas q. egritudines ani sunt difficiles ad sanandum propter ea que aggregantur in eo: quoniam est callis: & quia est inuermum penetrans ab inferioribus usque superius: & quod est vehemens sensus: & quod est positus in inferioribus.

In hoc dicitur sen. xviij. determinat de egritudinibus in testibus: hic determinat de egritudinibus ani. Primo ostendit difficultatem curationis egritudinis ani. Secundo exequit. ibi. (Cias q. multotiens.) Primo premitte difficultatem curationis egritudinis ani. Secundo reddit causas egritudinis. ibi. (Qm est.) Tertia ibi. (Quare ergo.) Sed tu dices quare non determinat de anathomia ani sicut fecit de anathomia aliorum membrorum in principio cuiuslibet sen. f. d. m. q. An. est excusatus ab anathomia ani p. ea q. dicta sunt. i. cas. sen. i. de anathomia musculorum. p. ea q. dicta sunt in precedenti sen. i. c. in quo determinat ut de anathomia intestinum. Primo dicit q. egritudo q. sunt in ano sunt difficiles ad sanandum p. res q. in ipso congregant. Qm. probat q. egritudo ani sunt difficiles ad sanandum: assignat quatuor causas. Una est q. anus est via supfluitatis. Secunda q. anus h. penetratio ne quada. Tertia est q. anus est multi sensus. Quarta q. est in parte inferiori usque ad superius iuncta toti sicut iuncta intestina quando sunt salicie. Nota q. intestinum rectum iuncta ut de pure a supfluitatibus. Sicut ob hanc causam iuncta sunt intestina q. sunt salicie siue ceruelati. Et ista iunctio est causa difficultatis cure egritudinis ani: q. est causa q. medicina non potest stare super parte: & q. vehemens sensus est: ideo cito & multum dolet.

CQuia ergo est callis puenit ad eum sex in o. hora & mouet ipsius & addit in dolore eius & dimittit eum a gente cum qua coples receptio iuuamenti medicinarum & non potest nam facere rectificationes. Et q. est iunctus difficilis fit adheretia medicinarum ad ipsius. Et qm est vehemens sensus multiplicatur dolor eius & multitudo doloris attrahit. Et qm est positus in inferioribus facilis fit decessus supfluitatis ad ipsum & p. p. eum obedit ad re-

ceptionem eorum debilitas que est cum eo ex nocumento qd est in ipso ex hemorroidibus.

CReddit causas causay. Et primo ostendit quare: q. anus est via: sue egritudines difficulter sanant. Secundo ostendit quare: q. anus inuermus difficulter sanat. ibi. (Et qm.) Tercio ostendit q. est magni sensus ideo difficilis ad sanandum. ibi. (Et qm.) Quarto quare: q. est iunctus: ideo difficulter sanat. ibi. (Et ipsum.) Dicit primo q. q. anus est via expulsiu: ideo non potest medicamen stare in loco tali. i. via p. qua expellit fer. o. hora. f. sepe. Et q. est. ostendit q. q. anus inuermus: ideo sue egritudines difficulter sanant: & dicit q. q. intestinum inuermus: sicut inuermus caliga quando extrahitur: ideo sue egritudines difficulter sanant. Et q. est iunctus. i. exprimens post iunctionem q. inuermus & postea fit expressio. Qm est. reddit causam tertie cause. dicit q. q. anus h. sensum multum & acutum: ideo fit in ipso dolor quattrahit. Et quoniam. reddit causam quarte cause. & dicit q. anus est positus in parte inferiori: ideo est aptus recipere supfluitatem & sterco-ram & z. Ex hemorroidibus. sup. aut alijs passionibus.

CDe hemorroidibus.

Cap. 2^m.

Clas q. multotiens existimat aliqui q. habeat hemorroides & non habet nisi vlcera in recto & in eis que sunt supra ipsum: oportet ergo ut consideretur illud.

Chic determinat de egritudinibus ani: & octo facit sicut octo sunt egritudines ani de quibus determinat. primo de hemorroidibus. Secundo de apertis. ibi. (De illis.) Tercio de ragadiis. ibi. (Ragadie.) Quarto de mollificatione. ibi. (Qm fit.) Quinto de egressionem ani. ibi. (Qm fit.) Sexto de fistula. ibi. (Qm generat.) Septimo de pruritu. ibi. (Qm fit.) Octauo de vlcere ani. ibi. (Luref.) primo notificat hemorroides. Secundo ponit curam. ibi. (Op.) primo p. mittit errorem quodam in cura hemorroidum. Secundo diuersitatem ipsarum. ibi. (Et hemorroides.) Tercio ostendit materiam a qua ipse generant. ibi. (Et plurimum.) Quarto ponit causam. in p. restrictione ipsarum. ibi. (Et non op.) Quinto ponit colorem huiusmodi ipsarum. ibi. (Et plm.) Nota q. hemorroides d. ab hemor: qd est sanguis: & rois qd est fluxus: & ideo hemorroides id est qd fluxus sanguinis. Dicit p. q. aliqui aliqui credunt habere hemorroides & ipsi habent vlcera: & hoc considera.

CEt hemorroides quidem diuiduntur per species diuisionis famose in verrucalibus & sunt deteriores eorum: & i. vneas: & in morales. Et verrucalibus sunt siles verrucule pulis. Et vneas sunt late rotunde purpurei coloris: aut ad purpureitatem declinues. Et morales sunt molles sanguineae. Et sunt de hemorroidibus hemorroides q. sunt. q. vesice.

Cponit primo diuisionem vna hemorroidum. Secundo alia. ibi. (Diuiduntur.) Tertia ibi. (Et diuiduntur.) Nota q. hemorroides sunt quedam vene que veniunt ad anum ad mundificandum corpus & euacuandum sanguinem melicium: sicut in mulieribus sunt menstrua omni mense: ita in aliquibus hominibus sunt hemorroides omni mense. Dicit p. q. sunt plures species hemorroidum. f. verrucalibus vneales & morales: & quedam sunt sicut quedam vesicule. Verruca est sicut porrus manu & iste sunt facte in aliquibus. Hemorroides deteriores ipsarum. i. sunt peiores oibus. Dicit vneales q. similes & z.

CEt diuiduntur hemorroides diuisione alia in exterius natus & profundus & sunt deteriores eorum & p. p. ille q. tendit ad partem virge. Qm enim stringunt vnam cum apertione: & nate exterius appentes sunt vne tris. De profundis autem quedam sunt sanguineae & quedam sunt non sanguineae. Pponit scias diuersitatem & dicit q. quedam apparent exterius & quedam non apparent exterius sed remanent interius & ille sunt peiores & z. p. Nota quedam vident circa anum & quedam non bene possunt videri nisi aperiantur. Cum aperte. i. apantur. Stringunt vnam: q. coprimunt vesicam vne trium: q. sunt verrucalibus morales vneales.

CEt diuiduntur hemorroides in apertas fluentes & currit quicquid res plurima p. apertione venarum plurimarum: & in furdas cecas de quibus nil currit. Et plm. qdem generant hemorroides ex melia & sanguine melacholico & parum generant a flegmate: & cum generatur ab eo generantur q. ipse sint vesice & q. ipse sint vesice veteris piscium. Et verrucalibus sunt p. pingues ad hoc ut fiant de melacholia: & morales de sanguine: & vne iter istas & illas.

Gentilis

Et nō ē possibile vt accidāt hemorroides nisi aplan-
tificationē venarū in ano s; q; dixit Gal. 7 pp hoc multu
plicatur euz vento austrino 7 in regione austrina. Et
nō opz q; in hemorroidib; apertis currētibus san. flu-
xus retineatur donec perueniat ad debilitatē 7 molli-
ficationē genuū 7 cōprehēsiōnez syncopis 7 videatur
san. nō niger: 7 meli' est vt extrahat paulatim 7 nō su-
bito. Et cū in mulieribus declinat san. hemorroidarū
ad matricē 7 egredit in mēstruis iuuant eo. Et opoz
tet vt fiat etiā illud arte 7 puocēt menstrua eaz. Et
plurimis quidē habentibus hemorroidas adest color
pprius eis 7 est citrinitas declinans ad viriditatem: 7
multoties accidit habētibus hemorroidas fluxus san.
narium 7 remouentur hemorroides.

Cponit aliā diuisionē: 7 dicit q; quedā sunt currētes a qb; sanguis
emanat: 7 quedā sūt nō currētes a qb; sanguis nō emanat. Et p'm.
ostēdit ex quo generant hemorroides. Et dicit q; generant de san-
guine melico: 7 verrucosales magis generant a melia: sed vnealis 7
moralis magis ex sanguine 7ē. Dicit in melia. i. sanguine melico: q; nō
est sola melia: sed est sanguis melicus. Vñ fiant ex melia. i. a melia
magis pura. Gal. ostēdit hoc certa p'cula afo. in cōmē illi' afo. 12. f.
Hemorroidas sanare antiquas 7ē. Et nō opz. dat cañ. i. restrictiōe
hemorroidaz: 7 dicit q; si emanat sanguis non debes retinere nisi
fiat debilitas 7ē. Molliciant genua pp debilitatem. Et plurimis.
Ponit colorē huius hemorroides. Et dicit isti sunt citrini cū viridi-
tate. Nota q; membra citrinantur a cholera 7 melia in istis: q; cho-
lera nō bene separatur a sanguine propter frigus epatis.

CDe cura.

Cap. 3^m.

Doxet vt in inceptione rectificet corpus 7 eua-
cuet san. malus ita vt flobor hominē saphena
7 vena q; est a posteriori pte calcanei. 7 vena
almabit est fortior vtriusq; eaz. 7 vtriusq; ei
q; est inter vtrasq; spatulas p'fert ad eas 7 ad humo-
res melicos. Et curet epar aut splen si opozuerit pp
societatē eius q; generat ex eo de san. malo.

Cponit curā. p'io in giali. Scdo in spali. ibi. (Casus.) Tercio po-
nit regimen 7 dietaz. ibi. (Opozter.) 7 p'io ponit regimen in eio-
ne 7 rectificatione sanguinis. Scdo ponit cañ. in medicis localibus.
ibi. (Amplius.) Tercio docet lenire ventrē. ibi. (Amplius.) Quarto
ponit cañ. in aperitione hemorroidaz. ibi. (Et opz vt studiū.) Quinto
ponit vtilitatē 7 nocumētū eaz. ibi. (Et scias.) Sexto ponit mo-
dos medicinaz. ibi. (Et medicie.) Dicit p; q; tu debes icipere recti-
ficare corpus q; vis euare 7 debes flobor hominē de saphena 7ē.
Ut in inceptione. 7 curationis. Saphena est vena que est sub curua
aura iter vtrasq; spatulas. 7 dōm q; hoc debemus facere pp cōi-
uatē spatula 7 cū ore stōchi: mō ad os stōchi ascendit multū de me-
lischolia: 7 iō fit vtrōsa vt diuertatur talis melia.

CAmplius si non fuerit dolor neq; apostema neq; in-
flatio non erit tunc plurima necessitas curationis ea-
rum. Nam earum curatio quandoq; perducit ad fistu-
lam 7 ad ragadias.

Cponit cañ. in medicis localibus: 7 dicit q; tu nō debes 7ē. Nec
inflatio. f. in ano. Ragadias. f. pp medicinas ericcativas 7 constri-
ctivas. Et si nō est dolor non cures ipsas.

CAmplius studiū impendat in lenificatione nature vt
nō noceat durities fecis ano 7 magnificetur labor. Et
melius est vt sit illud cū solutius 7 lenitiuis q; sunt ex
medicinis ex quibus suauitē affert hemorroidibus
sicut pillule de bdellio 7 pillule d'asfeluzabaragi 7 pil-
lule amalei 7 pillule quas dicam.

Cponit cañ. in lenificatione vētris: 7 dicit q; debes lenire vētrē 7ē.
Nature. i. vētris. Pillule asfeluzabaragi 7ē. sunt pillule que ponun-
tur in quinto cañ. quas dicam. f. infra.

CEt opz vt studiū impendat in apiēdo surdas 7 facien-
do vt currat san. ex eis quātū polle est vsquequo debi-
liet 7 egrediat san. rubens clarus in quo nō sit nigrē

Supertertio

do. Et si nō sufficit sit regimē eius cū incisione hemor-
roidaz 7 deiectione eaz icidēdo: aut ericcādo eas: aut
adurendo ipsas cū eis: 7 cū eis que faciunt illud.

Cponit cañ. in aptiōe: 7 dicit q; debes euacuare qñ sunt furde 7ē.
q; si nō sufficit. f. regimen predictum de rectificatione.

CEt scias q; in sanguine q; currit ab hemorroidibus 7
ex ano est securitas ab herpete estiomeno 7 mania 7
melia 7 epilepsia melica 7 herissipila: 7 ab illis q; sūt sic
miliū: 7 cācro 7 excoziationē 7 scabie 7 glabrie 7 lepra 7
pleuresi 7 pipleumonia 7 phrenesi. Et qñ retinet san.
ex eis p'fuerit timet aliqua harū egritudinū: 7 timet hy-
dropisia p'pter illud q; accidit in epate de apate ma-
lo 7 duro 7 corruptiōe cōploniis: 7 timet prius: 7 dolo-
res pulmonis pp expulsiōne sanguinis mali ad ipm. Et
qñ curfus facit accidere syncopim sumas sauleb ordel
cū spodio 7 luto 7 detur in potu et calido paulatim.

Cponit vtilitatē 7 nocumētū hemorroidaz: 7 dicit q; qñ q; bz be-
morroides euadit 7ē. sed si retinet est timor 7ē. Herissipila. f. ex
melia p' aduersione facta. Sicut miliū. i. sic apā miliare vel formica-
le. Glabrie. i. tincha. Sauleb. succus. Et luto. f. sigillato.

CEt medicie qdē q; ad hemorroidas pueniūt: alie sūt
aperiētes eas: alie consolidātes: 7 alie sunt constringē-
tes san. 7 alie sunt incidētes eis: 7 alie sunt sedatiue do-
loris. Et sunt aut q; bibunt aut suppositoria aut epistibi-
mata 7 emplā 7 linimēta aut pulueres aut suffumiga-
tiones aut aque in quibus sedatur dolor aut restrictiua:
7 oia illa aut sunt singularia aut cōposita. Et scias q;
pillulaz de bdellio iuuamētū in hemorroidib; hñtib;
piodos appens est eis: 7 nō sūt multi iuuamētū eis q;
sunt fixe nō hñtes piodos. Et qñ aggregant ragadie
7 apā curetur in p'imis apā deinde hemorroides. Et
oleū de chyfomillia in quo resolutum est bdellius va-
let ad hemorroidas 7 ragadias.

Cponit modos medicinaz 7 sectiones hñdas: 7 dicit q; qdaz me-
dicine sunt que cōueniunt hemorroidibus 7 sunt apure qdaz 7ē.
Incidētes eū. i. faciētes eū fluere. Ragadia. i. fissura.

CDe regimine incisionis hemorroidarū 7 aduersionis
eaz.

Cap. 4^m.

Alius hemorroidaz qñq; sit cum incisione: 7
qñq; sit cū medicinis acut. Cū ergo sunt he-
morroides plures numero: nō opz vt icidan-
tur oēs simul: imo opz vt audiat pceptū Hipp.
7 dimittat vna ex eis deinde curent: imo rectius est vt
curent incidēdo vnā post vnā si tolerat illud: 7 in fine
rei dimittat vna ex qua currat sanguis corruptus cul-
ritus ex ea p'fuerit est in nā. Et illud incisus si fuerit ap-
parēs erit ei' regimē facili': 7 si fuerit p'fundū erit re-
gimen ipi' diffici'. nā rectius est vt liget radix eius
cū filo sete aut lino aut p'lo forti 7 dimittat: tunc si ce-
ciderit p' illud bonū erit: 7 si nō expiant sup illud med-
icine incisive: 7 si non: incidatur.

Cponit curam in speciali. p'imo ponit curā 7 regimē in inciden-
do 7 adurendo. Scdo in puocatione sanguinis. ibi. (Opz.) Tercio
ponit medicinas que sunt fumigia 7 pulueres. ibi. (Recti.) Quar-
to ponit embrocās. ibi. (De eis.) Quinto sedatiua doloris. ibi. (Su-
matur.) Sexto restrictiua sanguinis. ibi. (De illis.) p'imo p'mittit.
Scdo exequit. ibi. (Cū aut) p'imo facit hoc. Scdo docet succu-
rere accidentibus. ibi. (Succurrat.) p'imo ponit curā qñ apparēt
extra. Scdo qñ sunt p'funde. ibi. (p'funda vō.) Tercio dicit p; q;
hemorroides sunt multe tu non debes icidere oēs 7ē. p'ceptum
Hipp. f. p'cula afo. 12. afo. Et illud incisum. i. illud quod oēs icidi.
Radix eius. f. hemorroides. Incidat. f. cum ferro.

Cp'funda vō indiget vt extrahatur deinde incida-
tur. Extractio

tur. Extractio qđe qñqz sit cū instro sic sit ventosatio cū igne. Et quocūqz mō sit ponat sup anū donec egrediatur: deinde retineat cū instro extractiois: z si nō tū mef velocitas reditiois dimittat vētofa vna hora donec apostemef locus z nō redeat. Et qñqz ligat veloster cū filo ligatiōe apante z remanet hemorrois exteriū. Et qñqz sit cū medicis extrahentibz sic vt sumat succē cetauree z anbeti bumidi z staphisagrie z pñctat illa oīa cū melle z linia cū eis anus z supponat in melle. Ipsa n. cōmouēt egōnē z pducūt ad hoc vt appareat anus z faciāt ipz cyre. Et admistref nitrū z fel tauri aut admistref piper z nitrū aut aggreget ad illud qđ est ex illis succē buchomariē aut staphisagrie. Et ex bonis est fōmīa basilice ante icisionē z ligatiōnē: cū voluerit abscedere retineat illud qđ abscondit ex eo qđ appetit: aut qđ factū est apparet euz instro extrahēdū: z trahat ipz ad seipsū deinde icidat illud ex radice ipsius cum acutiorē re z penetrabiliorē re. Et nō opz vt pertrahat radicē eius z icidat aliquid ex eo qđ est infra ipsum: z perducit ad nocumenta z apata magna. Et quandoqz perducit ad malitiam z difficultatē z dimittat sang. fluere vsquequo timeat debilitas: deinde retineat san. cū restrictiōis que dicem. Et si nō fluat sang. multiplicet fōmīa ex basilica. Qđ si toleretur vt san. educat cū apitinis pñctis z fluat san. ex eis erit rectū: z si nō timeat casus virtutis ex dolore in eo sufficit in hoc qđ est sicut succus cepe: z si voluerit vt audeat liget parū ex radice sua z magnaz ex medietate sua: aut fm diuisione alias. Et succurrat vt nō apostemef z doleat. Et illud est vt desup ponat cepe elixatū: aut porū decoctū pñctū cū butyro. Et sedeat ille qui curat in aqz stipticis decoctis in cucuma in aceto z aqz in qua decocti sunt galle z cortices granatorū: deinde curetur cū his que faciunt nasci carnē ex marā vt non apostemef. Et itētiō in ligatione est preparatio ad penetrandum virtutē medicinarū faciētis cadere hemorroidaliū in ea. Et cū vides anū apostemari z dolores incurrere vehemētē ex hmoi curis: tūc necessariū est vt suffumiges cū bdellio z adipe gibbi camelli z emplastres cū emplis pñctis: aut empla cū pane adamache z vt tello ouī z panco oleo. Et encatisma in passo arbadū est mirabilis iuuamētū z sedat dolorē incisionis z similia. Et encatisma in aquis in quibus decocta sūt lenificatiua z embroca cū eis: z sunt aque in quibus decocta sunt semē lini z altea z semen ci z porroz z illis similia. Et ex eis qđ pñctia sunt apantibz anī sup hemorroidas sunt cerule plūbi vnc. iij. succulus vnc. i. lythargirij vnc. iij. mastice vnc. iij. aggreget cū succo sulqulami: z opz vt linatur natura z nō dimittat fer idurari in ano. Et curetur retētiō vīne si acciderit lenificādo apā: quāuis oporteat vt phibeat itrotus vacuitatis die z nocte pñctis post fluxū sanguinis fortis.

¶ Ponit curā pfundaz. pñctio b. Sdo ponit vna medicinā bonaz. ibi. Et quandoqz. ¶ Dicit pñctio qđ qñ vena est pfundata tu debes ipsam extrahere z icidere zē. pfundata. f. hemorrois. Vētofa. donec apostemef. i. tumescat. Ligatiōe apostemare. i. dolore inducere. Et qñqz sit. ¶ Ponit medicinas erptas. z pñctio. Buchomariē. i. parū porcinus. Qđ abscondit. i. qđ abscedere vult. Et difficultatē. f. viceris. Ut audeat. i. laudacter faciat. Scom diuisione aliā. f. aut su

pra mediū aut istra mediū. Et succurrat. Docet succurrere gñatā accidētibus. pñctio dolori z apostemati. Sdo ficitati vētris. ibi. Et ostēdit. Tercio retētiō vīne. ibi. Et curet. ¶ Prima in quatuor: sicut quatuor ponit medicinas ad succurrēdum apati z dolori. Partes patent. ¶ Dicit pñctio qđ debes zē. Lucuma accipit bic pñctio vasis. Ex marā. i. massa. vel magdaleō. Et itētiō. ¶ Ponit aliā medicinā. z pñctio. In ligatione. f. facta. Cū pane adamache. i. de illa pñctio. In passo. f. in vino. Et encatisma. ¶ Ponit aliā medicinā. z pñctio. Et ex eis. ¶ Ponit aliā. z pñctio. Succulus fm Sy. ē tbutia vel tuxia. Alij dicūt qđ ē iulgam. Et opz. Docet succurrere ficitati vētris. z pñctio. Et curet. Docet succurrere retētiōi vīne. z pñctio. Uacuitas. i. fluxus vētris.

¶ Cū aut nō puenit ad hoc vt fiat icisio hemorroidalis cū istrumēto aut ligatione: imo cū medicina puluerizet super eā medicina acuta, qñ ipsa corrodēt eam z mundificabit ipsam z apparebit caro sana. Si autē doleat sedeat in aquis stipticis z curet ante illud cū butyro plurimo posito super eā: deinde curetur cū eis qđ sūt sic maraz de cernsa z lythargirio z maraz facto ex eis z ex aquis solatri z alkekēgi z coriadrī. Et quandoqz nō resoluūt dolor absqz administratiōe medicine acutē in vice vna: quare opz vt admistref medicamē acutū. Qđ si dolor sanct curet curatiōe pñctiōis: deinde reite rct. z nō sit medicamē acutū nisi cū exiccatione qñ est leuius: z in fine rei denigrat z cadit. Et medicamen qđ dem acutum est dichabardich z alcaldicon z qđ sunt similia illis. Et quādo denigratur elixetur caulis cum oleo z ponatur desuper z sedabitur dolor deinde iteretur donec cadat. Si aut sup moralem z eas que ipsi sunt similes puluerizent atramēta z exiccabunt eas z deiciēt eas: z quādoqz incidūt etiam. Et flobothomia z fluxus vētris necessaria sunt in eis z pulverizatiōes z suffumigationes z epibimata sunt in eis.

¶ Ponit medicinas: z ponit illas que non sunt fortes. Sdo ponit acutas. ibi. Et medicamen. ¶ Primo hoc. Sdo docet succurrere dolori. ibi. (Si aut.) Prima pñctio. De secūda dicit qđ si dolet zē. Super eam. f. hemorroidam. Ante illud. f. qđ timeat apostema. De medicine autem acute. i. fortes in sedādo dolores sicut medicamē stupefactiū. Et medicamen. ¶ Ponit curam per medicinas acutas: z patet. De bonis est vt sumas armoniacum z bdellium z dissoluat cū flore eris fm Rastm. i. q. continentis cap. z. facit ipsum fortius. Alcaldicon. i. de calcanto vel de arsenico.

¶ De regimine apertionis hemorroidarūz surdarum z apertione earum. Cap. 5^m.

¶ Portet in primis vt leniant cū balneationibz z fiat iuuamētū ad apertionē eaz euz fōmīa sapbene z vene almabit. Et unctionibus ex eis que sunt sicut oleū de pñctis z de medulla chrysomilloz z de amigdalīs amaris z cortex pinguedinis gibbi camelli z medulla cerui z bdellium: z alia singulariter z cōposite. Deinde administratur sup eas succus cepe fortis. Et quādoqz ponit in eis succus buchomariē. Et quādoqz ponit cū hoc aliqd de lacticiuijs z de staphisagria z stercore colābino: qñ ipsum aperit proculdubio. Et qñqz conficitur asphaltū z galbanum z que ingrediuntur in hoc. Et sūt folia ruthe z oleū alachoen ipz puocat san. z amplificat poros. Et medicamen de myrabolanis cū seminibus subtiliatū cū iuuamento suo in hemorroidibz puocat sang. f. sang. hemorroidaz pñctū qđ in eo est de seminibus subtiliatū. Et ex eis que puocat san. est vt sumatur pulpa collogntide. z iij. z amigdal. amararū. z iij. fiant ex eis lycynia lōga z retineant in ano: z pmutent oī bo

Bentilis

ra: et sint. v. lycymia i. v. boris. Cuius dolor fit fortior: ponat in ano lycinium ex oleo ro. et flobothomef sapbenia. Et quicq aperit eas ex obulatione suis ipsius.

Ponit regimē p. puocationē sanguis. p.rio ponit quāsdā medicinas. Scdo q. dā alias. Tercio docet succurre. ibi. (Lungq dolor.) Prima p. deinde ponit alias medicinas que pueniunt in proceflu: et p. Oleū alachoe. i. de matricaria. Lungq dolor. docet succurrere dolori: et p. Et quicq eas aperit. f. manus i. firmat: aperit eas scilz statim cum medicamine dicto.

Sermo de medicis hemorroidalibus suffumigatio nibus et puluerizationibus. Cap. 6^m.

Rectius est vt leniant ante puluerizationē fortiores cū sarcocolla dissoluta in aq. Et si tolerauerit dolorē liniat itus an? cū pilotro balnei et toleret par: deinde abluat cū vino stiptico.

In pcedētib? Aut. ponit curā hemorroidarū cū icisidē et causticatide et puocationē san. b. ponit fumiga. et puluerizationē. Et p. pmitte qd o. fieri ante administrationē puluerū et suffumigationū. Scdo p. psequit. ibi. (Deinde.) Dicit q. anq. ponas ista sup hemorroidas tu de bes linire ipsas cū sacocolla dissoluta in aqua et. Ut lineat cū balneationibus. f. facit cū pilotro facto ex sapone calce et vino. Et id pilotro est nomen medicine caustice.

Deinde puluerizet pilulis sup hemorroidas. f. cortices eris vsti soli et cū plisbo adusto. Et itez erugo eris et catarides et sal amoniac? puluerizent sup eas et sumatur illud cui? pterit relatio ex butyro et silibus. Et fortis istis est vt sint pfecta cū vna isan? et hoc currit cursu medicinis acuti. Que aut sunt cōuenientiora illo et leniora sunt sicut cinis nucis cupsi lauat? cū vino et cinis oni et cinis ossi dactyloz et lupini sicci amari adusti et silis ossi dactyloz adusta. Et ex eis q. currūt cursu p. p. p. et vt sumat caput piscis saliti et exerceat ap. p. p. mado igni: et misceat cū tato casei veteris quatuor spz et puluerizet sup circū. Et silis cinis caude piscis saliti: et nigella et ex plurib? bonis mirabilis iuuamenti.

Hic exequit ponēdo medicinas. Primo ponit pulueres. Scdo suffumigationes. ibi. (Et de eis.) P. prima in nouem sicut nouem puluerizationes. partes patent legēdo. Dicit pmo q. postq. facta est lenitio et. Et iterum. ponit secundam medicinā. et p. Et silib? scilz medicis ericacituis. Et fortius. ponit aliam medicinam. p. Reliqua patent. Super circū. i. super officium ani.

Et de eis sunt suffumigationes. Et eorū fortior est anacardus solus aut cū reliquis medicis et cū arsenico p. p. Et arsenicū solū et sulphur et lacca sola. Reliquae aut medicie sunt sic radix anidē et ra. oleadri et alifinigar et ra. lilij et ra. capparis et ra. collo. et ra. albarmel et vene tinctoz et semē porri et synapis et sterc? camelli et alkali et sim? colābin? et alusnē et galbanū et sarcocolla. admistrent iste medicie singulz et aggregatz et ponat aliqd de anacardo et conficiant cū oleo de ius et fiat idē tro. et seruent vt fiat cū eis suffumigatio. Et ex eis q. pferūt in eis sūt alusnē et galbanū et sarcocolla et stercus camelli est iuuantiū. Et quicq sufficit suffumigatio facta cū tamarisco multoties p. tinue. Suffumigatio cōposita. i. ra. capparis et ra. apij q. est exterior et folioz oleadri et ra. spine q. ē exterior et maru tra. lilij et anacardi: oium ptes eqles: et fiat ex eis auellane cū oleo sambacino et admistret suffumigādo. Et dixerit qd q. suffumigatio cū folijs myrti iuuatiua est valde et silis cū nigra excoiata cū sale ammoniaco. Et hec suffumigatio quicq fit cū traicetorio ingeniose posito in ano ab extremitate et suffumigat in ipso. Et quicq fit cū vase

Super tertio

perforato super quē sedet. Et qd conuenientius est ad ipsum calefaciendum est stercus camelli.

Ponit suffumigationes. p. primo simplices. Scdo compositas. ibi. (Suffumigatio.) Dicit pmo q. fiat suffumigatio ex anacardo et. p. Anacardus est semen valde calidū de quo fit elm anacardinus qd est electuariū fortissimū. Anidū est herba de qua fit asa fetida. Oleadri est oliua syluestris. Zilifingar est leuistici. Armel est rutha agrestis. Vene tinctoz. i. celidone: als. i. rubee tinctoz. Alchali est herba q. fit in litore maris als in fundo naui. Lij oleo. i. ielemio. Suffumigatio. ponit suffumigationes cōpositas et p. Ma ruth. i. matricaria. Lutus nigra. f. myrti: q. semen myrti maturum est nigrum: et ideo intelligit de cute feminis.

De liquidis que ponuntur super eas et quibus embrocantur. Cap. 7^m.

Eis sūt fortes acutē sicut aque in quibus decoquunt calx vna et alkali et arsenicū et allia: deinde conficiant cū calce et alkali: et aque aluminose bibite: et ablutione admistrate sunt ex eis que retinent cursum eorum.

Ponit curam p. medicinas fm diuersas formas ipsaz. p. primo p. embrocās. Scdo p. epitimata. ibi. (Epitimata.) Tercio p. vnetiones. ibi. (Et vnetiones.) Quarto p. suppositoria. ibi. (Lycymia et suppositoria.) Quinto ponit illas que sumuntur p. os. ibi. (Et ex eis.) Embroca est quādo res humida exprimit ab alto sup loco. Alchali est herba que stat in litore maris: credo q. vocatur hec sal danella. Lursum carum. i. que eas ericant.

Epitimata. sumatur frumentū humidū qd scindatur in quatuor partes et ponat in vase et fundatur sup ipsum vna camelli pascētis et proprie arabici et sum mergendo ipsum et ponatur in sole estuo et restaurat cū vna quotiens minuit. Et n. vehemētis iuuamenti: et deicit eas p. eludubio. Et quādoq. fit limentū cū myrra aliquotiens. nā ipsa corrodit hemorroidas. Et in aqua silique humide summergeat lana et ponat sup hemorroidas quoniam per eam destruntur oino: et si fiat frictio cum ea semper faciet illud sicut fit in verrucis: et similiter cucu. caparis humidus.

Ponit curas per epitimata. et p. De aqua. f. sicle. i. x. ylocaracte. Lucumer. f. alfinius.

Et vnetiones butyri vetus et oleum de nucleis chrysomilloz et oleum de nucleis persicorum et pinguedo gibbi camelli et oleum alchali et oleū de alcāna.

Ponit vnetiones. et p. Oleū alchali. i. de viola sarracena.

Et lycymia et suppositoria summergeatur cōtū in mele et puluerizetur super ipsum nigella adusta et admistretur. Et quādoq. fit lycymia adustū factū ex vtroq. arsenico et silib?. Et possibile qd est vt ex medicis puluerizabilibus admistrent lycymia cū melle.

Ponit suppositoria et lycymia. et p.

Et ex eis que sunt mirabilia sed sunt difficilia et acuta est vt incidatur ra. dragontee in frustra parua et ifundatur in vino nocte et die: deinde retineatur quantum possibile est. Et quidam existimauerūt de nenufare q. qd fit ex co tenta cōfert: et existimo q. sedat dolorem.

Ponit medicinas que admistrentur per interius: et ponit multas medicinas. Et patet littera.

Et de eis que bibunt sunt pillule de bdellio fm descriptionem notam: et ille que sunt cum cucurbita: et ille que sunt cum guada. Et ex eis sunt pillule adectie. Et earum descriptio est hec. myrabolanoz et belliricorum et seremlegi: et emblicozum partes equales: et dedru egyptiaci partes. v. dissoluant cū oleo de chrysomillis: donec summergeantur et conficiantur cū melle: et sit earum dosis ex. ij. 3. vsq. ad aur. iij.

Pillule

Pillule de bdellio ponuntur in gnto can. Almesire guada est alal habens concam. Myrabolanor. f. citrinor. Serēblegi est ros marinus. Alij dicūt qd est arbor similis cupressō. Dedru egyptiaci est spēs titimali de egypto. Et pillule. Ponit aliā medicīnā. 2 p3.

Et pillule de sandaraca 7 descriptio earū est hec. sandarace corticis ouoz sumiterra se porri partes equales falsis amoniaci para. 5. scorie ferri partes. iij. fiat ex eis pillule sicut nabac. 7 dosis earuz sit in mane. vi. pilularum vsqz ad. viij. pillas 7 cōmouet coitū. Et iterum Rx. myrabola. nigrozū 7 belliricoz. amboz añ. 3. r. curbite aduste. 3. vij. karabe. 3. iij. acori. 3. ij. bdellij. 3. r. infundant in aqua porri 7 fiat ex eis pillule 7 administrentur. Et ex eis que experta sunt est illud qd. Rx. scorie ferri 7 se. porri 7 se. ameos. oium añ. 3. i. fructus capparis sicci. 3. iij. dosis eius sit pugillus cum aqua porri 7 iterū sumant myrabo. nigri 7 frixi cū butyro vaccino cū aqua porri 7 oleo de nucibus 7 trisera de ferrugie ferri. Et iterū scorie ferri cribellati trite. 3. iij. cum. 3. ij. nasturtij albi def in potu ex co in ieiunio in. 3. i. aque porri pon. 3. ij 7 oleuz de nucibus etiam. Et iterum sumatur aristol. longa 7 pyretrū 7 tribuli 7 amigdale amare 7 ameos 7 projiciatur desuper pugillus farine oz. 7 pficiant cū aqua porri 7 oleo de chrysomillia. Et iterū sumant saūne mundate recentis. 3. r. 7 infundatur in aqua porri aliquibus diebus 7 exicef in vmbria 7 teratur 7 addant ei se. albarmel. 7 aniden carmeni 7 nasturtij albi 7 fenu. 7 ameos. oium añ. 3. vij. seruant nasturtij 7 albarmel cū oleo de nucibus 7 oleo de chrysomillia 7 terantur reliqua remanentia 7 aggregentur oia in vase vitreato aut scutella vitreata 7 potio sit ex vno aut. vsqz ad. ij. aut. Et ex eis q electa sunt 7 experta est vt in potu sumatur galbanī sicci pon. 3. ij. cu3 aqua. nam ipsum remouet eas. Et si in potu sumat tribus cibibus nō redibunt. Et serapinū 7 storax sunt ex summa bibitoz que bibunt ad hemorroidas. Et si natura est lenis pfert suffus myrabo. cū seminibus 7 ipsum prouocat sang. Et ex illis qui conferit eis est assiduatio comestionis amigdalariū amararū cū melle. Trisera aut cum scorja stringit sang. 7 cōfert hemorroidibus.

Ponit aliam 2 p3. 7 relique etiam patent.

De sedatibus dolore hemorroidaz. Cap. 8^m.

Amas serapini 7 bdellij subalbidī añ. 3. ij. storacis. 3. i. 7 opij. 3. 5. olei de nucleis chrysomillorum. 3. i. 5. dissoluant gūme in eo 7 ponatur desup pondus. 3. 5. de castoreo. Et iterū ne nufaris exiccati para. i. altee para. 5. Et iterum melliloti lentium excoctatarum: ambaz añ. para. i. cōiungant cū vitello oui 7 oleo ros. Et iterum folia altee 7 mellilotū cōfecta cū vitello oui 7 oleo ros. quando ponuntur super diachilon cū oleo ro. 7 aliquantulo croci 7 opij 7 rob sunt iuuatiua: 7 adeps anatis est vebementis iuuamentū. Et iterū cancer fluuialis byssopus humida adeps renū capraz. cera alba. Et iterū pprie cū apatur puenit vt sumant camomilla 7 mellilotuz 7 parum croci 7 terant 7 conficiant cum mucilagine se. li. ni 7 triplicato. Et addat ad hoc capitulu3 illud qd dicemus in cap. ficteris. Ipsum enim confert 7 sedat dolores incisionis 7 ligationis apostematū.

Hic ponit sedatiua doloz: 7 ponit medicinas multas: 7 tot facit

quot ponit medicinas. partes patet. In eo. f. oleo. Et iterū. Ponit aliā: p3 sicut 7 relique. Ficteris. i. apostematū ficteris.

De restrictiuis cursu hemorroidarū. Cap. 9^m.

Illis sunt ea que restringūt cursū incisionis: 7 sunt fortiora 7 meliora qd vt sint canterizatiua. Et de illis sunt ea que retinēt cursū erupitionis: 7 illa q retinēt sanguinē incisionis sunt attrimēta. Et iterū q sūt sic puluerizatio ex aloē 7 thure 7 san. dra. 7 balaustijs 7 sief memithe 7 silib⁹ puluerizet 7 liget ligatura forti. Et iterū pili leporis aut tela aranea cū albumine oui 7 inuoluat pulvere. Bal. 7 liget vsquequo sigillet. Et q ex eis fortia sunt sic alcolotar cū acbacia 7 gallis: deinde liget fortiter. Qd si nihil pfert coquat cū cotto summisso in oleo calido seruētē 7 retinebit sang. deinde puluerizent desup restrictiua: 7 in hoc est timor spasmī. Ea vō q sunt infra illa sunt stiptica nota. Et aque in qbus decoquunt stiptica aut vinū stipticū in quo decoquitur cortices 7 galle. Et ex eis q bibunt ad illud est trisera minor in qua posita est scorja ferri in aceto hebdomada vna a qua colet acetū 7 fricef ipsa in sartagine ita vt bibat ipsuz: deinde teraf sicut puluis subtilissimus.

Ponit alias medicinas restrictiuis sanguis 7 ponit multas: 2 p3. Sief memithe. i. sief de succo celidonte. Ligatura forti fin qd. i. can. sen. 4. de stōmia. 7 ponit. 3. de igenio. Colotar est spēs vitrea li. Infra illa. i. nō sunt ita fortia. Cortices. f. granatorum. Ut bibat idest erucet ipsum. f. quod remanist de aceto.

De cibatione habētū hemorroidas. Cap. 10^m.

Potet vt alienēt a se oē grossuz ex carnibus 7 rebus lenibus: 7 oē adurēs san. ex attaguebil 7 semibus: nisi fm quātitatē iuuamētū: 7 op3 vt comedat ea quoz digō est velox. Et fiat cibus eozū bonus ex carnib⁹ 7 vitellis onozum 7 aleffidabegi pinguib⁹ 7 aludebenet 7 cirabelet 7 aqua cicieris: 7 sisaminuz dulce eis pfert. Et nux inda cū penidij3 confert eis. Qd si fuerit illic solutio 7 cursus superfluus san. pfert cibus factus ex rizi 7 granatis cum passis. Et eoz olea sint oleū de kerua 7 oleuz de nuce indica 7 oleuz amig. 7 oleum de nucleis chrysomillorum 7 pinguedo gibbi camelli 7 adipēs laudabiles 7 cōfectio ex vitellis 7 ex porris 7 pauco cepe 7 penidij3: 7 sicut sunt meliores eis qd dactyli.

Ponit curā p cibaria. 2 p3. Lenibus. i. facili teralib⁹ 7 conuertibilib⁹. Ex attaguebil est modus cibary. Aleffidabegi. i. vinctuosus 7 pinguib⁹ auib⁹. Ista noia sunt noia cibarioz. De cherua. i. de cataputia. Adipēs laudabiles sūt areitis 7 pulli. Sicut sunt meliores: quia citius digeruntur.

De apatib⁹ calidis in ficteri 7 herisipila. Cap. 11^m.

Illis sunt icipiētia 7 facta post dolores hemorroidarū 7 successione curationū hemorroidarū cum incisione 7 medicinarum acutatum 7 cum apostematā collectionē faciunt 7 fiunt vlcera timetur super ea qd fiant fistule: propter hoc ergo ante maturationem aperiuntur.

Determinat de apatibus ani. p3io pmitit. Scōo ponit curā. ibi (Et op3.) Dicit p qd hemorroides veniūt post dolores 7 hemorroides incidunt 7 fiunt fistule rē. 3re post dolozē hemorroidaz 7 medicinarū acutaz fiunt. i. consequuntur vlcera.

Et oportet vt administrēt stōmia in principio horū apostematū. Qñq3. n. sedat doloz solū 7 administrētur sup eā marā de cerusa: aut linant cū albumie oui trito cu3 oleo ros. in mortario plūbi aut stāni donec in

Gentilis

Ipso denigref. Aut sumaf merdasengi. 3. v. ematbis ce-
rule pōdus. 3. ij. myrre vnc. ij. sumach vnc. ij. pulpe col-
logntide vnc. j. olei sisamini quantum sufficit.

¶ Ponit curā. Primo in principio. Scdo in augmento. ibi. (Aut po-
natur.) Tercio qñ est facta collectio. ibi. (Et cuz sunt.) ¶ Prima in
tres: sicut tres medicinas ponit. Scda ibi. (Aut.) Tertia ibi. (Et su-
maf.) Prima p3. C Sedat dolor solū. l. per solā flobothomā. Ma-
rā. l. magdaleō. Aut liniaf. ¶ Ponit aliā medicinā. Aut sumaf. ¶ Po-
nit aliā. Merdasengi. l. lybargirij.

¶ Aut ponatur cum eis aliquid de triplicato z vino: z
adeps anatis est vehemens iuuamenti. Et similiter
panis coctus cum aqua cum fit ex eo emplastrum cuz
vitellis z oleo rosa. aut panis mundi lib. j. croci vnc. j.
opij vnc. j. administrentur in rob.

¶ Ponit curam in augmento. Primo hoc. Secundo intendit ad
communia. ibi. (Et si forti.) ¶ Primo ponit curam inchoante au-
gmento. Secundo ponit quinqz medicinas. ¶ Partes parent.
¶ Dicit primo qz debet zc.

¶ Et similiter emplastrū factū de kekēgi est bonū val-
de. Et si emplastrū factum de vitellis ouoz. sorbilis
qui teratur in vino stiptico: deinde misceant cū cera z
oleo ros. Et quando pertrāscent in ititū z nō sunt ab inci-
sione: administretur super eā diachilon marā pquassa
tum cū oleo ros. z papz emplī basilicon cuz vitellis onī
sorbilis. Et iterum cepe z porri elixati cum camomil-
la: aut maran ceruse cū ammoniaco.

¶ Ponit aliā. Et qñ ptransferunt. ponit curā post principiū au-
gmenti z p3. Non sunt ab incisione. f. qñ si essent ab incisione: tunc
indigerent fortioribus ericcatiis.

¶ Et si fortis fiat dolor: tūc folia iusculami viridis ex-
primantur z sumatur ex aqua earum aliquid z miscea-
tur cum aqua etiā: deinde infundat in ea panis z ad-
iungatur ei vitelli oui nō coagulati cuz aliquo pars. j.
z oleum ros. z fiat ex eo marā. Et itez quandoqz pferit
vaporatio equalis z sessio in aquis in gbus decocta
sunt ea que sedāt dolorē sicut semen lini z semen altee
z malue: z additur super ea mucilago frumēti cocti cū
aqua vsquequo fiat sicut puls: z opz vt redeamus ad
capitūz thenasmo. In eo nāqz ē cura bona ad hoc ca-
pitulum. Et cuz sunt ista apostemata propinqui termi-
nit in ano ex genere eorum que aggregant materiā:
tunc cito perge ad perforandum ante maturationem
vt non extendatur materiā ad profundū z fiat fistula:
z iam narraf hoc regimē ab Hipp.

¶ Primo ponit curā intēdēdo ad cās z p3. Cū aliquo. f. sedatio do-
loris. Equalis. i. tēperata. Puls. i. butigela. Et cū sunt. ¶ Ponit curāz
quando illa apostemata faciunt collectiones. Aggregant materiā
scilicet ad collectionem.

¶ De ragadijs ani. Cap. 12^m.

Ragadie in ano qñqz fiunt pp siccitatē z cali-
ditatē accites ei: qñe findit a fece sicca z a qñ
libet cā. Et qñqz fiūt pp vehemētiā doloris.
Et qñqz fiūt pp apā calidū. Et qñqz fiūt p
pter grossitudinē fecis vehemētē z siccitatē ipsius: z
fiunt ppter hemorroidas que finduntur: z fiūt pp for-
titudinē expulsiōis san. ad ozificia venarū ani.

¶ In precedentibus. Auicē. determinauit de duabus egritudin-
bus ant: hic determinat de ragadijs que sunt figure contingentes
in circulo ani inducentes ardorem vt ponit Sy. Primo ponit cau-
sas. Secundo curam. ibi. (Quedam medicine.) ¶ Dicit pmo qz ra-
gadie aliquando fiūt a caliditate z siccitate: ideo ex fece sicca fiūt
figure. aliquando cā est apostema aliquando propter vehemētiā
grossitudinis fecis. ¶ Nota dicit propter fortitudinē expulsiōis
sanguinis qz ex forti motu fit figura.

Super tertio

De cura ragadiarū.

Cap. 13^m.

Quedam medicine ragadiarū sunt incarna-
tiue lubrificatiue: z quedam sunt lenitiue: z
quedam humectatiue: quedaz curatiue apo-
stematis: z quedam sunt incedentes incessu
proprietatis aut propinque eis.

¶ Ponit curā pmo per medicinas. Scdo p regimē. ibi. (Oportet.)
Et pmo narrat modū curationis. Scdo declarat medicinas incar-
natiuas. ibi. (Incarnatiue.) ¶ Dicit pmo qz quedaz sunt medicine
ragadiarū incarnatiue: quedam zc. Lubrificatiue. l. ij. Et possint
cum incarnatione habere lubricitatem fluidam.

¶ Incarnatiue aut stiptice ericcatiue sūt sicut galle nō
pertusate que bene in aqua decoquunt z paucō vino
pontico z administretur ex eis epitima.

¶ Enumerat in spālī istas medicinas. pmo declarat i carnatiuas.
Scdo qagit a ppietate. ibi. (Et ex eis.) Tercio lenitiuas humecto-
tiuas. ibi. (Et ex medicis.) Quarto curatiuas apstū. ibi. (apostemo-
fas.) ¶ Pzia in quoz sicut quatuor medicinas ponit. Scda ibi. (Et
fortius.) Tertia ibi. (Et iterū.) Quarta ibi. (Et iterū.) ¶ Dicit pmo
qz medicine sicce stiptice sunt incarnatiue vt galle non perforate.

¶ Et fortius illo est vt sumatur vsifur z balauftia z ce-
rusa z merdasengi z plumbum adustum z scoria argē-
ti z clymia z administrent cū oleo rosato z cera pauca.

¶ Ponit aliā medicinā z p3. Cysur. l. zinaprium rubrum. Mer-
dasengi. l. lybargirium.

¶ Et iterum maran de cerusa notuz: aut cerusa z stan-
num adustum z oleum rosatum z albugo oui: aut sco-
ria plumbi z semen rose: z terant z administrentur in
marā z sicca z adherentia.

¶ Ponit aliā z p3. Maran. l. magdaleon. Et sicca. f. puluis. Et ad-
herentia. i. vnguenta.

¶ Et iterum alcanne sumatur pars. j. z cere albe ptes
ij. dissoluaf cera cū oleo rosato z misceantur z similr
alkeiri ericcata. Et ex eis que currunt cursu propieta-
tum sunt cinis ostracoz z polypodij equali mēsurā z
folloz olue medietas vnius z cū eis liniaf. Et ex me-
dicinis sumatiis ēt est illa que. R. lybargirij z ceruse
z fricationes plumbi z olei iusculami albi z cere pars
tes equales olei rosacet quantum sufficit.

¶ Ponit aliā. Alchanna est fructus cuiusdam arboris. Alceiri. l.
viola farracena.

¶ Et iterum adeps anatis z thus z medulla ossiuz cer-
ui z semen rose z ibutia z clymia abluta z opium z hyl-
sopus humida z succus endiuie z succus solatri z oleū
rosa. z cere parū fiat ex eis ceratum. Et in hoc quidez
cum rectificatione vulneris ēt prohibitio apostematis
z rectificatio eius z expulsio doloris. Et ex eis in qui-
bus sedetur est aqua cucume in qua feruent solatrum
z lentes z rose z ordem excoctatum: z quando non
est pruritus confert pbiloniuz cum oleo myrtino. Et
ex eis que sunt fortis aggregationis est vt sumaf olei
sisamini z thuris puri z aluminis rotundi: omniuz añ.
pondus. 3. ij. z croci z myrre: ambozum añ. 3. i. glutinis
alimbat z cere: ambozum añ. 3. xij. aggregentur cum
vino z oleo rosato.

¶ Ponit medicinas que operant a ppietate z tot facit quot por-
nit medicinas. p3. Ipa. clymia. f. argenti. in gbus sedet: qñ. f. sic enca-
tisma. Lucuma est vas in quo oz sedere eger. Qñ non est purit:
quia existente pruritu pbilonium nō oz administrari: qz cōtrase-
ret illam materiā in interioribus.

¶ Et ex medicinis huius capli sunt medicine pferētes
cū equatiōe z lenificatiōe facta cū adipibus z iuribus
pinguibus z succis z oleis. Et glutinationē faciētia sic
amū

amiliū z pulvis molendini z dragagantiū z silia: z aggreget ad illas curatio ragadiarū. De illa ē bec descripio. *ix.* hyssopū humidā medullā vituli amiliū ablusi adipe anatis aut galline z oleū ro. Et ex illa est vt su mas medullā cruris vaccini z asini z amiliū z linianf. Et iterū marā z bdelliū gibbi camelli z farine ozdei ptes equalcs: medulle cruris cervi z adipis cervi: oium aū. vnc. i. mīmie vnc. s. olei sisamini vnc. ij. amili amiliū gdalaz dragagantiū: oium aū. s. i. z aggregent cū oleo sisamino. Et olea innatua in ragadiis in qb' nō est caliditas plurima z aīa sine hemorroidibus sunt oleum alkeiri z oleū de illo z oleū de nucleis chrysomilloz z oleū de nucleis pscioz z dissoluant in eis bdelliū. Et cōfert eis suffumigatio cū bdello cōfecto cum adipe.

¶ Ponit medicinas lenitivas humectatiuas multas z pz. **C** Apostemofas aut qñqz aufert z cōfert in eis chimolea cū oleo myrtino z sessio in stipticis z oleo onfanci no. Et iterū decoquant galle cū vino z fiat ex eis emplastrū. In ragadiis aut hemorroidibus est necessariū vt sup eas administret marā z administrent ea que bibitur. Et administrent pillule de bdello cū serapino que bibantur in nocte aut in die. Et qñ currit ex ragadiis aliquid sumatur cōtū z submergatur in aqua anhetū z excutetur z abstergetur cum eo anus: z deuitentur stiptica ericcantia egestionem.

¶ Ponit curā ragadiarū qñ sūt cū apate z pz. Chimolea est qāa tera. Lū rebus stipticis. s. cū sanguie draconis boloarmeno z hmoi. Hemorroidibus. i. cū hemorroidib'. ¶ Nota qz docet dare pillulas in die: ideo qñ est paroxysmus de nocte damus de die.

¶ De cibatiōe bñtium ragadias. Cap. 14.^m

Docet vt ipsi deuitent acetosa z stiptica excantia naturā. Et sint cibi eoz aleffidabegi z ea que sūt ex maluis z piguedo gibbi camelli z adeps galline z anatis. Et cōfert eis cōditum in aleffidabegi z vitelli ouoz sorbillū z pprie ante alios cibos z cōfectio de vitellis ouoz z de porris z cepe cū butyro vaccino nō vebemētis fortitudinis z nuxidica z auellane z penidū cōferūt eis. Et via cibationis eoz est via cibationis bñtū hemorroidas.

¶ Ponit curā ragadiarū per regimē z dietam z pz. ¶ Nota qz sola ericatio secū pot esse cā ragadiarū: ideo debes dare cibaria humectatiua. Aleffidabegi. i. vinctuosa. Confectio. i. cōmixtio fortitudinis: sed qz esse fluida z liquida sicut mel.

¶ De mollificatione ani. Cap. 15.^m

Quandoqz fit ex cōplexione paralytica aut frigore infra illam. Et cōplexio qdez paralytica qñqz est ex humiditate subtili ibibita fm plurimuz: qñqz ex humiditate q est declinis ad caliditatem z est eius caliditas cā imbibitionis eius z cognoscitur illa caliditas per tactum.

¶ Determinat de mollificatione ani qñ itestū erit iferius vt sepe videm' in pueris. p'io ponit cās. Scdo curā. ibi. (Si fuerit.) p'io facit hoc. Scdo ostēdit qd sequit ad mollificationē ani. ibi. (Et multoties.) p'ia in tres sicut tres ponit cās. Scda ibi. (Quādoqz.) Tertia ibi. (Et qñqz.) Cōdit pmo qz aliqñ fit mollificatio z ex cōplexione paralytica frigida vel humida: z cā imbibitionis eius: qz caliditas facit penetrare humiditatem.

¶ Et quandoqz fit ppter hemorroidas z ligationem hemorroide aut incisione eius cū lacerto aduenit nō cumentum commune.

¶ Ponit aliā cām z dicit qz aliqñ fit ppter hemorroidas z nocumētū cōe. i. nocumētū cōicariū qd hemorroidas ligatas z icisas.

¶ Et qñqz fit ppter casus sup dorsum aut percussione nocentē: qñ stringit nervos aut rūpit eos z bec fit subito z nō est ei curatio. Cōplexionalis vō accidit paulatim z recipit curationem.

¶ Ponit tertā cām z dicit qz aliqñ fit ppter casus zē. Nō est ei curatio. s. qñ talis casus vel percussio rūpit vinculos z lacertos. p'aulatim. s. qñ puenit aliter qz ppter rupturam.

¶ Et accidit ex mollificatione ani exitus fecis involuntarie. Et qñqz est illic tensio ad exteriora similis mollificationi pp illud qd sequit ipsaz de exitu fecis involuntarie. Et multoties sequit colica ppter illud qd aduenit nervo pstrictio de tensione z scif p tactū duritiei.

¶ Et qñqz est mollificatio cū sensu. Et qñqz est cū de structione sensus: z illa que est cū sensu est incolumior.

¶ Ostēdit qd segit ad mollificationē ani z quatuor facit sic qtuor ostēdit dispōnes q pnt seg ad mollificationē ani. ¶ Et dicit p qz est mollificatio ex se zē. De scda dicit qz multoties sequit colica. De tertia dicit qz aliqñ est ibi dolor. De qtra dicit qz aliqñ destruit sensus. Exit fecis involuntarie pp mollificationē musculoz non potētū retinē. Tēto. i. cū mētia q tēdit ad exteriora. Nervus pstrictio. i. aduātē ad pstrictiū. De tēto. i. spāmo. Aliqñ nō erunt feces ppter cōstrictionē musculoz ani factā ppter spāmm.

¶ De cura. Cap. 16.^m

Ifuerit cā eius frigus vebemēs cū mā aut absqz mā sedeāt in aquis cucumē in qb' sūt cocta farina z costus z nux cupressi z spica z aliquid de squinato. Et si indiget fortiore illo clysterizet cū medicina noiata euforbiū z admistretur super ipm ea que sunt sicut olei cōstū z alia.

¶ Ponit curā pme mollificationis facte a mala cōplone sine mā. Scdo cū mā. ibi. (Et si mā.) ¶ Nota qz nō ponit curā illius que fit a casu ex percussione: qz talis nō recipit curā. In aquis cucumē. i. in aquis positis in tali vase sic nominato.

¶ Et si fuerit materia faciēs humiditātē in qua fit caliditas aliqua qd scif per tactū fac sedere ipsum in aquis stipticis fortib' declinibus ad frigus z pmsce cum eis calefactina ē. Et si illic existimaueris tensionē cē: tūc admistra mollificatiā z lenificatiā ex oleis z adipibus z alijs. Et in fine illius opz vt admistres stiptica z mo uētia in gbus est mollificatio subtilitatio z resolutio ad excitandā virtutē z euacuadā materiam sicut aqua salia z aqua salita z colloquida. Et attēde ea que dicuntur in caplo qd est post istud z est de egressione ani.

¶ Ponit curā mollificationis facte a mala cōplone z pz. In fine illi: qz. s. curato spāmo vel ēt te curāte spāsmū. Mouētia. i. cōstringētia z soluentia alijs mouētia. s. superius z inferius.

¶ De egressione ani. Cap. 17.^m

Quandoqz fit ppter vebementiam mollificationis lacerti cōstringentis anum educētis ipsuz ad supiora. Et quādoqz fit ppter apostemata dominantia.

¶ Determinat de egressione ani. p'imo ponit cās. Scdo curam. ibi. (Et curatio.) p'ima pz.

¶ Et curatio qdē redeūtis facilioz ē curatione aposti q nō redit: z curā vniuscuiusqz nota ē. Et reductiua qdē est vt nō curet vn' curatiōe q eūat ali' z reducat z stri gat. Qz si nō reducat administrent mollificantia.

¶ Ponit curā. p'io p'mittit. Scdo erequit. ibi. (Et opz.) p'ima pz. Redeūtis. s. qñ fit aliqua mollificatio vni'. s. in pñ curatiōis a qua curat cū alijs. Qz si nō reducat. s. ppter magnum tumorem.

¶ Et opz vt dicamus medicinas pstringētes anū cōstipates ipm. nā pñ necessaria sunt ea que sunt hmoi: nā cum administrent z reducat anus post eas si fuerit re ducibilis z restringatur inuat.

Gentilis

Ponit medicinas. Primo constrictivas conferentes quādo est a mollificatione. Secūdo quando est ab apostemate. ibi. (De si anus.)
In prima parte ponit quinq; medicinas. partes patent. Cum illic est apostema. s. in principio.

Et eis itaq; sunt aque in qbus sedet et qbus fit embroca et in qbus decocte sunt medicine stiptice. Et conuenientior illaz est vt sit aqua et vlnū stiptici. Et de illis est vt sumant rose et lentes et solatrū et sumach et decoquant in aqua et administrent. Et ista sumant etiam cū illic est apā. Et ex eis sunt pulueres de quibus cum nō est callitas vebemēs est vt sumant corticē arboris albotin. 3. viij. nucis cupressi pōdus. 3. ij. ceruse. 3. i. made fiat vulnus cū stiptico et abluf cum eo et assiduc illud super ipsum. Et iterū minuti thuris et merdas engl. amboz añ. 3. viij. nucis cupressi sicce et ceruse plūbi assumpte p fricationē plumbi eiusdem super aliud cum vino stiptico: amboz añ. 3. ij. et iterū scorie plūbi et sumach añ. 3. iij. myrre. 3. i. se. ro. 3. iij. et iterum cuz melle et oleo ro. crudo sumant sumach et alumē et galle et ārimoniuz et cerusa plumbi et puluerizentur super ipsum et reducat si reducibilis est et stringatur.

Ponit aliā medicinam et p3 sicut et alie.

Quā si anus non reducit et non redit propter apostema magnum: tūc melius est vt radat apā et mollificet per sessionem in aqua calida in qua decocta sunt sedātia dolorem et mollificātia apostema de eis que iaz dicta sūt in caplo suo: et inungat post illud cū oleo anbe tino et oleo camomillino. nā si lenitur et redit tunc curetur cum eis que dicta sunt. Et ex eis que conferant in hac hora sunt sedantia dolorem predicta et pprie alie nufar predictum in quo sunt lentes.

Ponit medicinas cōferētes egressioni ani qñ sit ab apate: et dicit qñ est tumor magnus et. propter apā. i. pp tumorē. In ca. suo scilz de apatibz duris et in ca. de thenasmonē. In hac hora. i. qñ est apostema. als in hac hora. i. statim. predictum. i. in caplo de sedātibz dolores hemorrhoidarum et.

De fistulis in ano.

Cap. 18^m

Quādoq; generant istē fistule a vulneribz in ano et corpe eius. Qñq; generant ab hemorrhoidibus corrosiuis. Et de fistulis ani quedā nō sunt penetrantes et sunt incolumiores. Et quedam sunt penetrantes et sunt deteriores.

Determinat de fistulis. p3o ponit cās. Secūdo diuersitates. ibi. (De fistulis.) Tertio ponit oīaz iter fistulas penetrātes et nō penetrātes. ibi. (Et scilz dicit.) Quidē p3iste fistule gūantur et. Corrosiuis sup. et aliqñ ab apatibus. Et de fistulis ponit diuersitates duas. ibi. (Et iste.) Prima p3. Nota qd aliqñ fistula penetrat intestina et aliquando non. prime sunt male.

Et ille que sunt ppinque concauitati et introitui sunt incolumiores: quoniam si premant non aduenit lacerto toti nocumētū: imo parti eius et in reliquo est eius operatio ex retēione. Elongata autē cum pmanet et cū est curatio incidit lacertus retētius totus aut plurimuz eius et destruit tota retētio et pducit ad egressionē stercois inuoluntarie. Et quādoq; sunt cōtinue cū venis et neruis: et est in eis timor. Et scitur differētia inter penetrantes et non penetrātes p intromissionē tente in fistulam et digiti in ano quo sentit vltimus status calidus tente: quare sciunt penetrātes et nō penetrātes. Et penetrantes qñq; significant exitus stercois ex eis. Et scitur et an expressio adueniat lacerto toti aut parti eius. Regimē quod quidā primorū antiquorum dixerunt et

Super tertio

imitati sunt ipsum qdā posteriori. Et illud est vt itro mittatur digitus in ano et tenta in fistula et precipiatur infirmo vt istrigat anū et trahat ipz ad supiora et sentit illud qd stringit et illud qd egredit de lacerto et quāta sit latitudo ei⁹ que est in longitudine corporis: et quantum sit inter extremitatem tente: et est fin latitudinem eius in longitudine corporis an sit paruz aut plurimū. Et penetrantes quandoq; habent ozificiū vnum: et quandoq; habent ozificia plura.

Ponit diuersitate aliā et dicit qd quedā sunt ppriates ppinque cōcauitati: quedā nō ppinque et. Si pmanet. i. cū ferro vel alia re. Et cū reliquo. i. in alia pre lacerto. Et est. i. sit. Et qñq; s. iste profundus de fistule. Et scilz. Alsignat oīam iter penetrātes et nō penetrātes et p3. Expressio. i. cōtractio volūtaria. Quidā antiquorū. i. Raf. n. cōtinētis. ca. 7. f. de fistulis ani. Latitudo eius. s. lacerti.

De curatione.

Cap. 19^m

Et nō penetrātibz qdē si nō fuerit nocumētū cursu plurimū et fetor supfluous nō erit maluz dimittere eas. Et si fuerit nocētes experietur sup eas colyriū algarab et que pcedunt cursu ei⁹ ex medicis fistulaz. Et si rectificauerit eas aut minorauerit corruptionē earū erit bñ. Et si nō admistratur medicamen acutū vt cōsumat qd appet de fistula: et est caro mortua et appet caro sana. Et qñq; succurrit dolori cū butyro cui supponit oleū ro. Deinde icarnat vulnus cum medicinis et cū marā icarnatiuis et ppe marā arafit: ipsum. n. sanat ipsum. Qd si fuerit et fistula nō curet cum eis adhuc que icidit cū caliditate sua et siccitate sua sed cū subtilitate et in spatio. Et ex eis que ipsas incarnant est marā nigrum.

Ponit curā pmo nō penetrātis. Secūdo penetrātis. ibi. (Penetrātis.) Prima p3. Dimittere eas. s. absq; medicis foribz. Algarab. i. fistule lachrymalis. s. si fuerit fistula. s. mala dolorosa lz nō penetrat.

Penetrantū aut curatio est compressio et consideretur in compressione illud qd dicitur. Et ex bona comprehēsiōe eius est vt comprimat cū pilis formatis vt lieyniū qd sit subtile: aut cū seta formata vt lieyniū cuz quo stringat et dimittat. Et quādo pducit ad dolorem vebementē et timetur qd accidat spasmus aut aliud accidēs malū: auferat ab ea filum et curetur cum eis que sedant: deinde iteretur cōstrictio cum eo.

Ponit curam quādo fistule penetrant. Compressio. s. vt nō intret fer. Que sedant. s. dolorem.

De pruritu in ano.

Cap. 20^m

Quādoq; fit pp vermes paruos generatos in eo. Et quandoq; fit pp humores sallos et cholericos mordicantes ipsum. Et qñq; fit ppter vlcera saniosa in ipso.

Determinat de pruritu ani. Primo ponit causas. Secūdo curā. ibi. (Sactus.) Prima p3.

De curatione.

Cap. 21^m

Actus quidē a vermibus curat curatiōe vermū. Et fact⁹ ab vlceribus curet curatiōe vlcerū. Sz facti ab hu. retētis in eo si fuerit veniētes desup curatio ē rectificatio cibi et cū hu. Et si fuerit retēti illic est euacuatio cuz colyrijs scitis narratis in eis que mundificant intestinum rectum ex hu. flegmatico et cholericō. Et iā dicitur est in ca. the nasmon et curat cū suppositorijs tēperaz et cū suppositorijs stupefacientibus. Et rob cum a ceto vini inuatiuum est valde: et silt ventose super al bosos.

Ponit

Conit curā facti a vermib⁹. Scdo ab vlcib⁹. Tercio ab humo-
ribus grossis. partes patēt. Albusos als albosos. i. os caude.

CDe vlcibus ani. Cap. 22^m.

Vlcera ani curent cū exiccatūis fortib⁹ pdi-
ctis in cap. excoziationis q̄uis sit dolor ve-
hemens valde in sensu loci doloris. Et cōse-
rūt eis almarā nigrū z almarā de viride cris
z ponat totū in lana super caput tēte.

Conit curā vlcib⁹: z p̄ in. c. excoziationis intestinoz.

CSen. 18^m de dispōnibus renū z est duo tractatus.

CTractatus primus de vniuersalibus indicioz re-
num z de lapidibus eozum.

CDe anathomia renum.

Cap. p^m.

Renat sunt renes ad hoc vt sit instrumē-
tum mundans san. ex aquositate super-
flua qua indiget p̄pter necessitatē sa-
cietem eam necessariam. Et illa quidē
necessitas destruitur cum digestus est
sang. z preparatus vt penetret in corp⁹.

Et tu iam sciisti ista.

Necedentib⁹. A. determinauit de dispōnib⁹ mēbrozū
recipientū superfluitates prime digestionis que fit in
stomachoz: z de dispositib⁹ splenis z hīstis fellis que
recipient superfluitates secūde digōnis sacre in epate
q̄u ad p̄cauū: hic determinat de dispositioib⁹ mem-
broz recipientū superfluitates secūde digestionis sacre quātum
ad gibbū epatis. Et illa membra sunt duo. Vnū recipit superfluita-
tes a gibbo immediate: z hec sunt renes: z aliud est vesica que magis
mediate recipit. Primo determinat de dispositioib⁹ membroz
immediate recipientū aquositatē vinalē que est superfluitas secū-
de digestionis. Scdo determinat de illis que magis mediate reci-
piūt aquositatē illā. Scda in p̄ncipio. 19. sen. / Primo ponit ana-
thomiā renū. Scdo determinat de dispositioib⁹ eoz. ibi (Accel-
dit. / Primo in sex sicut per sex notificat renes per anathomiā.
Primo quātū ad operationes. Scdo quātū ad numerū. ibi (Et
propterea. / Tercio quātū ad modū substantie. ibi (Et subtilitati-
ue. / Quarto ad stum. ibi (Et positus. / Quinto quātū ad partes
z ora. ibi (Et posita est. / Sexto quātū ad alligantiam. ibi (Et re-
liquum. / Cedit primo q̄ renes sunt creati ad mundificandum
sanguines epatis ab aquositate qua nō indiget: z postea amplius
talīs aquositas nō est necessaria: z ideo sanguis debet ab ipsa mū-
dificari. / Nota q̄ sanguis indiget aquositate: q̄ habet transire
per venas valde subtiles que sunt in carnositate epatis: z ideo si
nō esset talis aquositas nō bene posset transire. Quādo autem ta-
lis necessitas est remota: tunc talis aquositas mundificat z vadit
ad renes. / Item nota q̄ nō solum mundificat sanguinem com-
prehensum ibi: sed etiā vadit aliqua pars aquositas per venam
ascendentē vsq̄ ad dextrū ventriculū cordis: z talis aquositas va-
dit per venas ad membra: z postea expellitur per sudores vel per
alias superfluitates. / Eam. / Aquositate. / Destruis. i. remoues
ablata necessitate eius. / Quādo sanguis est mundificatus. Sciui-
sti. / Primo caū. sen. i. illo cap. Nutriens masticatione.

CEt propterea q̄ hec aquositas valde plurima fuit:
fuit necessariū vt crearet membrū mundificans ipsaz
z attrahens ad se aut membrū magnū: aut duo mem-
bra parua. Et si esset magnū vnūz coaretaret z expri-
meret. Loco igit̄ vnus creata sunt duo. Et in mūdi-
ficatione eoz est inuamentū q̄ notū est in creatione
membroz parium z duarum diuisionū z diuisionum
plurū vna. / Et vt euz nocumentū acciderit vni eoz stet
scbz cū parte operationis aut cū plurimo ei⁹. / Et sub-
tilitū est ad multiplicandum substantiam eoz z ad
faciendum eam solidā p̄pter inuamenta: quoz vnū
est vt occurrat multo cū paruo spatio. Et scdm est vt

sint p̄hibiti ab attrahendo nisi subtile excedādo ipm.
Et iterū est vt sint fortis sube nō velociter patientes
ab eo a quo ipleni oi hora ex aquositate acuta cni as-
sociant bu. acuti in plurib⁹ horis. Quia igit̄ creati sūt
ita alleuiat penetratio in meatib⁹ eoz. Et dilatat⁹ est
locus eoz p̄ illud q̄ positū est illic de vlcib⁹.

CNotificat renes quātū ad numerū z dicit q̄ ista aquositas est
minoris quātitatis q̄ aliqua alia superfluitas epatis postea cho-
lera postea melācholia: ita q̄ melācholia est paucior omni alia su-
perfluitate: q̄ solus vnus ren coaretaret. / Scdm. / Tercio versus post et
viscera versus ante. Et in mūdificatione eoz. i. in mundificatione
facta ab eis. Alia ista dicit. in multitudine eoz. / Scdm. / Et quātū di-
uisionū habentium duas diuisiones sunt duo renes vt si fiat nocu-
mentū in vno nō fiat in altero. Scdm. / f. membrū. / Et subtilitū. / re-
nes quātū ad substantiā z dicit q̄ deus fecit spissos z duros z so-
lidos: q̄ multa quātitas aque venit ad renes: ne ergo frangantur
suerunt grosse substantie. Scda causa est: q̄ tē. Tercia causa: quia
res dura nō cito patit. Et subtilitū est. / f. p̄mus agens. / Dulcū. / f.
multa quātitas. Et scdm. / f. inuamentū. Et excedādo ipm: / f. sed
si essent substantie rare attraherent etiam grossum. / Nota q̄ si re-
nes nō essent substantie deprelle: tunc aquositas nō bene penetra-
ret sicut deberet. Dilatatus est locus eoz. i. dilatatus est eis locus
post: q̄ porri curitides sunt ampliores post renes q̄ ante.

CEt positus est ren dexter supra sinistruz vt sit locus
eius sitū epatis p̄pinquior z magis trahens ab ipso
quātū possibile est: ita vt fortasse tangat ipsum: imo
tangat additamentūz q̄ sequit̄ ipsum. Et positus est
similiter descendens: quoniā cōpressio fit in latere sini-
stro a splene. Et vt illud q̄ attrahit ex aquositate nō
attrahat ex foramine q̄ habet: imo attrahat ad p̄o-
pinquius in primis z ad lōginquius scdo. Et ipsi qui-
dem sunt cū duobus additamentis in concanitate ip-
soz z in gibbositate eoz. Et posita est in interiore par-
te culusq̄ eoz concanitas a qua attrahitur ad ipsum
aquositas ex superiore q̄ aduenit ei z in ipsa vadit:
deinde trahitur ab ipsa ex interiore parte eius ad ves-
sicam in latere q̄ separat ab eo paulatim postq̄ mū-
dificat rez illud q̄ associatur illi aquositati de super-
fluitate san. purificatione meliore z magis vltima que
possibilis est: quare nutritur ab eo q̄ de ipso purifi-
catū est z expellit superfluitatem. / Aquositas enim nō
peruenit ad renes existens in vltimo clarificationis z
separationis: imo peruenit ad eos existēte sanguinei-
tate secūda in ipsa que est quasi ipsa sit lauatura car-
nis ablutione vltima. Et similiter quando debilitant̄
renes nō purificat: quare egredit aquositas associata
sibi sanguineitate. Et similiter cum epar est debile z
nō discernit aquositatem a sanguineitate separatione
qua opz z quātitate qua oportet z regimine quo opz:
tunc penetrat cum aquositate sanguineitatis plus q̄
necesse sit penetrare propterea q̄ superfluit illud q̄
associatur ei de sanguineitate mensuram quo indiget
renes in nutrimento sui. Et est illud q̄ egredit ex illo
in vrina. Lotiū etiā simile loture que egredit cum
renes debiles sunt in nutriendo se.

CNotificat renes quātū ad stum z dicit q̄ ren dexter est pos-
supra sinistruz: vt melius tē. Ex foramine q̄ bz. i. haberet. Et pos-
ta. Notificat renes quātū ad partes z ora z dicit q̄ in parte infe-
riori renū est vna via tē. p̄. ista. / Nota q̄ epar transmittit aliqd
de sanguine cū aquositate ad renes vt renes nutriant̄ qui postea
decolat ab aquositate. q̄ renes debilitant̄ nō pōt fieri bene se-
questratio ipsius sanguinis ab aquositate: z tunc mingit vrina san-
guinea. / Ca. / f. concanitate. / Sanguineitate secūda. / f. ab illa que
est in epate vt sanguis qui est in renibus. / Separatione qua opz. / f.

Gentilis

ut possint nutrirī membra necessaria de isto sanguine.

Ex renibus quidem aduenit nervus parvus ex quo creantur pāniculi eorū. Et aduenit eis vena ex latere epatis. Et aduenit eis arteria quantitatem habens ex arterijs que aduenit epati.

Notificat renes q̄tuz ad colligantiā z dicit q̄ venit qdā nervus parvus zc. **S**ed tu. d. Aut. pmo cañ. ca. de mēbris dicit q̄ pāniculus renum fit ex villis nervoz z ligamentoz. **D**icendū q̄ maior pars texture ligamentozum est nervus.

De egritudinibus renum.

Cap. 2^m.

Accidunt eis egritudines cōplexionis. Et accidunt eis egritudines cōpositionis in paritate quātītatis z magnitudinis ei⁹. Et ex opilatione de cuius summa est lapis. Et egritudines solutionis p̄tūlatiōis sicut vlcera z corrosio z abscissio venarū z earū apertio. Et totū illud accidit aut in ipsis aut in meatibus qui sunt inter eos z inter alia z illud parum fit. **Q**uod si accidit in illis meatibus opilatio ex sanguine aut humore aut lapide cōmunicat ren in curatione.

Hic determinat de egritudinib⁹ renū. pmo de egritudinibus vniuersalibus renū. Scdo de particularib⁹. ibi in p̄ncipio secundi tractatus (Apostemata calida.) pmo enumerat dispōnes renū. Scdo de eis determinat. ibi (Significat caliditas.) pmo ponit dispōnes pmas renū. Scdo illas que sunt per associationem. ibi (Et qñ.) Tercio ponit quedā canonē. ibi (Et multotiens.) **D**icit pmo q̄ renib⁹ possunt accidere zc. Et inter alia mēbra parū fit in alijs mēbris. s. in poīs vitidib⁹. q̄ renes sunt anfractuosi. p̄cauti in qbus possunt creari lapides magis q̄ in poīs vitidibus.

Et quando multiplicant egritudines in renibus debilitat epa adeo donec perueniat res ad hydropisim siue renes sint calidi siue frigidi. Cūq̄ vides habentē dolores in renibus mingere vrinam viscosam z glutinosam: tunc scias q̄ illud addit in doloribus eorū propter illud quod attrahunt de materijs malis z generat qñq̄ lapidem. Et resolunt eorū egritudines per vrinam grossam residentem.

Ponit egritudines per associationē: z p. Illud addit in dolorib⁹ eorū. q̄ aliqui eūa m̄a faciēs dolozē z lēdit solūdo p̄tinuū: z iō dicit ppter illud q̄ attrahūt de materijs malis. s. rōne dolozis.

Et multotiens quidez facit incurrere strictura lumbaris dolorem z caliditatem in renibus.

Hic ponit quedā cañ. z p. Lumbaris. i. diagaroli.

De signis q̄ signant dispōnes renū.

Cap. 3^m.

Significatur ex vrina in quātītate z subtilitate sua z colore suo. Et ex eo q̄ admiscetur ei ex dispositione sitis z ex dispositione desiderij coitus z ex dispositione dorzi z dolorib⁹ eius. Et ex dispositione crurium. Et ex ipso dolore et tactu. Et ex eo q̄ puenit z q̄ nō cōuenit. Et egritudinibus quidem renū associatur paucitas vrine. Et distinguit epatis egritudines que eis simulantur q̄ appetitus non omnino prostratus est.

Ponit signa significantia egritudines vrine: z p. Significant. s. dispōnes renū. Subtilitate sua. i. substantia. paucitas vrine. paucitas. s. vlturimū. Nō oīno p̄strat⁹ est. s. in egritudine renū.

Et ille qui mingit vrinā ppter quā multoties surgit ad mingendū in renibus eius est egritudo.

Ponit duos cañ. Scda ibi (Et similiter.) **D**icit pmo q̄ qñ alius multū mingit zc. ratio q̄ est debilitas retentive.

Et similiter est in illo qui habet sedimen carnosum z capillosum z herbinum.

Ponit alium cañ. z pater. Ista est snia asoī. 4. parti. Quib⁹ vrina grossa quasi carniū frusta.

Super tertio

De signis caliditatis renū.

Cap. 4^m.

Significat caliditas renū ex icēside vrine sic sua rubedine z sua citrinitate: deide ex pua tione piguedinis totius corpis: z ex caliditate tact⁹: z ex veloci accessu apatū z maxime calidoz: z multo desiderio coēdū z siti nimia.

In p̄cedētib⁹. A. posuit anathomā renū: z determinauit de egritudinib⁹ renū in gñali: hic in spāli determinat de vniuersalib⁹ dispōnib⁹ renū. Et facit qñq̄ sicut qñq̄ sunt egritudines vniuersales de q̄b⁹ determinat. Et pmo de malis cōplexionib⁹. Scdo de extenuatōe renū. ibi (Quā accidit.) Tercio de debilitate renū. ibi (Debilitas renū.) Quarto de v̄tōitate. ibi (Generat.) Quinto de dolore. ibi (Sit.) **P**rimo determinat de malis cōplexionib⁹ cala z frida q̄tuz ad signa. Scdo q̄tuz ad curā. ibi (Signa.) **D**icit pmo q̄ cognoscimus caliditatē in renib⁹ per vrinā qñ vrina est icēsa sicut cognoscimus extenuatōē corporis per caliditatē que percipit per tactū zc. **P**ater. **N**ota vt habet pmo cañ. sen. z. de colorib⁹ vrine. oīs gradus citrinitatis vsq̄ ad ignēū significat caliditatem: z ideo per vrinā citrinā ignea vel rubea significat caliditas. p̄cautione piguedinis totius corpore: q̄ pinguedo fit a frigido: caliditas autē p̄sumit z nō dimittit fieri pinguedinē. Et desiderij coēdū ppter caliditatē p̄curā facientē: z sitis ppter caliditatē.

De cura.

Cap. 5^m.

Cura eorū est exhibitiō lactis asine in potu z caprarū nutritaz in domo z herbe puenientes fride: z def est lac de quo ē cētū est butyrū nisi timeat vitūz lapidis: qñ timeat aqua cicerū def z oē ius z glutinū z oleo que cognita sunt. Et qñ clysterizaf cum aqua frigida z lece. f. alkekengi crit bonū. Et similiter emplastrā facta ex illis z vñctiones ex vnguētis frigidis. Et camphora est vtilis valde in cura caliditatis renū. Et scias q̄ sitis in hac complexione succedit que nō sedat ex potu aque frigide.

Ponit curam. pmo male cōplexionis calide. Scdo frigide. ibi (Iuuamentū.) **D**icit pmo q̄ debes exhibere lac zc. herbe frigide vt lactuca z hmoi. Glutiniuz. i. gelatīo. Alchete. i. solatri. als. i. melonis viridis. In hac cōplexione. s. calida. Non sedat aqua frigida: q̄ ipsa non attingit renes.

De signis frigiditatis renū.

Cap. 6^m.

Significat friditas renū ex discoloratione vrine z totius corporeis z paucitate coitus et ex debilitate renū similitudinē habētū cū renibus senum. Et his quidem superueniunt egritudines frigide z nocentur a frigidis.

Ponit signa male cōplexionis fride renū z dicit q̄ vria est discolorata z corp⁹ est tiuidū albū. Superueniūt egritudines. i. chonit⁹ ce. **N**ocet a fridis: q̄ oīs imoderata discrasia ledit a similib⁹.

De cura.

Cap. 7^m.

Iuuamentū illius est clystere ex vnguētis calidis adipū z butyri vacchit z olei sisamini et olei baucie z alkekēgi z amigdalaz amara rum z cartami z fenugreci z anbeti z adipis dab z olei lauri z olei auellana z p̄sticorū z olei coitini p̄pe. Et qñq̄ p̄m̄iscēt aq̄ eorū cū oleo f̄z q̄ntitatē sufficiētē ad clystē faciēdū. Et sumant iterū emplā medicinarū calidaz sūma quaz ē aggregata. Et cymi nū est iuuatiū valde in cura friditaz renū z p̄prie cū medicinis mistū sup quas dñm h̄z. Et clystē cū oleo costino est laudabile: z sequēs est illū in virtute alba bre z alcaadra z p̄sticiz adeps caude arietū qñ fit clystere cū eo est vltimū in calefaciēdo renes z p̄fortādo.

Ponit curam male cōplexionis frigide: z p. Adipū calidarum vt castrati z hmoi. Bucie. i. pastinacē. Dab est animal simile lupo. Alque. i. decoctiones. Aggregata. s. in secūdo cañ. **I**bedabegi. i. se

nigrum. Albedra est piper nigrum.

De extenuatione et vetustate renu. Cap. 8^m.

Quandoq; accidit renib⁹ extenuatio et vetustas que dicitur cedebul et diminuit eius substantia. Et quicq; non remanet pigredo super mala complexionem et nimium coitus et purgationem.

Hic determinat de extenuatione. Primo notificat quod ad nomen et causam. Secundo quod ad signa. ibi (Signa.) Tercio ponit curam. ibi (Iuuamentum eorum.) Dicitur primo quod renes aliqui vetustant quod extenuant: ut per panem bene vetusto qui exicat et consumit. Adhuc est secunda species et hinc. Et nimium coitus. scilicet precedentem.

De signis. Cap. 9^m.

Signa sunt casus coitus et albedo urine et frequenter urinare et debilitas iliorum et dolor extensus in illo: quandoq; erit cum illo granitas corporis.

Ponit signa et dicit quod per gomeram sepe et hinc. Casus coitus. scilicet descensus seminis. Dolor extensus. scilicet quando generalis vetustas.

De cura. Cap. 10^m.

Iuuamentis eorum est comedere medullas nunc cum cibus zucbaro et nucis indas et auellanas cum pistacis et papaueris et cicere et fabe et faeculi coferunt: et adeps gallinarum et anserum et renum bedo et panis calidus. Et miscant cum istis medicinis diuretica: et species confortative si sint materie effulse ad renes. Species enim virtutis movent. Et quandoq; miscant cum illis sicut lalac. scilicet res que masticantur diu: et res viscosae et que habent saporem de sen ut confortetur substantia carnis: et iuuat cum cibis in quibus sit lac vacuus admixtus: et lac decoctum cum sua tertia aut quarta de tereniabin. Et quandoq; accipiunt renes et decoquunt et per pulvis specierum donec bene preparentur. Et res que impinguari faciunt et confortant sunt species et tangebil. Iuuant etiam eos clysteria que facta sunt ex carnibus arctis cum oleo boni odoris habentibus specierum. Et olea medullarum que dicta sunt et vnguenta caude arctis proprie. Et si fiant renes pingues erit maximum iuuamentum: et similiter que sunt ei similia. Clysteria boni. Capita agnorum pinguium ponant in olla cum aque kist. id est. 5. et claudantur cum luto foris et ponant in furno spatio. prius horarum quousque separet caro ab ossibus per se et miscant cum eo butyrum et zambac et parum succi porri: et cum decoquit cum illo corallus et ascech. scilicet tribulus et mugat et fenugrecum et semine papaveris ipsius quod melius est valet plus. Et cum necessaria fuerit plus calefacere ponant in eo oleum alkerua et oleum costi: et si equale volueris facere ponant oleum cartami. Et iterum si fiat clystere cum lacte receter multo profert valde. Et si est necessaria calefactio ad ignem parum fiat. Flos iam dicemus in antidotario clysteria alia et electuaria medicinarum valentia ad hoc.

Ponit multas medicinas: et per diuretica ut semina coia frida. Si sint mase effulse. id est debiles effundi. Mouet. id est confortat. Lalec. id est res que masticant diu. De sen. id est rapa. Tereniabin. id est manna. Medullarum. id est nucis. Kist est podus. ruy. id est zabad est quoddam oleum. ascech est terribilissima res est guma iuniperi. Alcech. id est tribulus. Dugar. id est solida. papauer tritum. scilicet albi nigri et rubri. Alceberua. id est cataputia.

De debilitate renum. Cap. 11^m.

Debilitas renu fit causa complexionis alicuius: cuius deterior est illa que confirmata est. Et fit quicq; per extenuationem: et quicq; fit per dilatationem meatuum et eorum apertiones et mollificationem

nequa eorum acquisit essentia: et est debilitas propria eis ambobus: et est illa causa cuius deficit in colada aquositate ab eo quod ei associatur visus ad renes: et quicq; sunt vene in columas: et quicq; non sunt. et causa illius est sicut multitudo coitus et sicut multitudo stupefacientium: et multitudo urine et statio in equis et ipsorum equitatio absque gradatione et consuetudine: et propter laborem aduenientes renibus: et propter percussionem: et huius quidem generis est ascillatio plurima et incessio precipue pedibus.

Determinat de debilitate renu. Primo ponit causas. Secundo signa. ibi (Signa que est.) Tercio curam. ibi (Luz ro.) Dicitur primo quod debilitas renu: vel sit a mala complexionem: et illa est mala causa maxime quando mala complexio est confirmata. Secunda causa est extenuatio. Tercia est dilatatio meatuum. Ambobus. scilicet renibus. Quod ei associatur. id est de sanguine. Cuius illius. scilicet debilitatis propter caliditatem et molliorem. Incessio. scilicet multa.

De signis. Cap. 12^m.

Llam que est causa complexionis significant signa complexionis. Et que est causa extenuationis significant signa extenuationis. Et cum illa que est propter dilatationem meatuum et molliorem carnis eorum non est dolor nisi quandoq; et minoras cum ea appetitus cibi et est urina ante digones et aduentum ad venas sine plurima aquosa. Cui autem cibi pervenit ad venas: tunc sine plurimus fit exitus sanguinis et humiditatum grossarum cum urina. Et est plurima urine eius sicut lotura carnis grosse: quam ipse nutrit cum eo quod currit ad ipsum et non discernit grossum a subtili. Et accidit multo totiens ut subsideat sanguinitas et apparet res similes spume maris. Et illud est quando vene sunt incolomes. Cui ergo vene non sunt incolomes non discernit aliquid: imo remanent cum dispositione sua propter debilitatem digestionis. Et comitantur quod debilitatem renu quousque modo sit et extenuationem eorum paucitas urine et defectus in coitu et debilitas visus et dolor capitis.

Ponit signa et tria facit sicut tria specierum debilitatis renu ponit signa. Primo excusat se a signis male complexionis. Secundo excusat se a signis extenuationis. ibi (Et que.) Tercio ponit signa dilatationis meatuum. ibi (Et cum illa.) Dicitur primo quod debilitas renu. De secundo dicit quod signa. De tertio dicit quod quando fit dilatatio in meatibus non est dolor nisi quicq; scilicet cum reciperet renes materiam. Et aduentum. id est sanguis ad venas. Id est epar. Ipse. id est ren. Vene. id est epar. Quocumque modo. Id est quacumque causa sit.

De cura. Cap. 13^m.

Ratio eius que est ex complexionem est cura complexionis in permutatione sui et ratione macti si est. Et eius que est causa extenuationis cura est cura extenuationis.

Ponit curas. Primo debilitatis facit a mala complexionem. Secundo ab extenuationem. ibi (Et eius quod.) Tercio a dilatationem meatuum. ibi (In ea.) Dicitur primo quod tu debes evacuare.

Et in ea que est causa dilatationis et est debilitas vera: oportet ut sit intentio prohibendi causas dilatationis et conglutinandum et confortandi.

Ponit curas debilitatis provenientis a dilatationem. Primo ponit intentiones habendas. Secundo ponit curas iuxta intentiones. ibi (Et perhibitio.) Dicitur per tres intentiones sunt habende. Prima est perhibitio.

Et perhibitio quidem causam dilatationis est dimissio mori et coitus et odire balneationem plurimam et declinare ad quietem et tranquillitatem et abhorere diuretica.

Ponit curas. Primo per regimen quod per perhibere dilatationem. Secundo per consuetudinem. ibi (Consuetudo.) Tercio per administrationem confortantium. ibi (Confortantia.) Dicitur primo quod debes perhibere.

Ventilis

Conglutinatio vō fit cum glutinatis z stipticis et frigidis. Ex cibis quidem sicut sanich z dactylis siccis z zaroris z cydonijs z cibo facto ex granatis cū interiorib⁹ passularū z cum adipe capraz. Et eis que sugunt ex congelatis factis ex eis que sunt sicut grana granatoz z succi acetosi z muzi. Et acetū bonuz cum coriandro z ea que similia sunt eis. Et ex potib⁹ vini passum ponticum. Et ex medicinis vō sunt sicut succi stiptici permisti cum bolo armeno z gūmī. Et emplastrā facta ex sanich z casabz cydonijs z rosiaz eis que currunt cursu eorum z vnguentis predictis ad debilitatem epatis z stomachi.

Cponit medicinas perficientes scām intentionē que est pglutnatio: et pz. **C**Et stipticis frigidis sup. z cū calidis sup. f. h. debilitas esset ppter vsum stupefacientū sicut sunt poma stiptica frigida sicut nespilla. Et ex eis. f. cibis. Et gūmī. f. arabico. Casab est arbo cinus. Būma est dragantum.

Confortantia autem sunt z cibi z clysteria z confectiones impinguatue dicte in capitulo extenuationis. Et oportet vt addantur in eis stiptica z ponantur in clysterib⁹ predictis sicut dactyli sicci z cydonia z administrentur in eis lac camellinum z olinum. nā ipsa confortant renes aggregant eos z consolidant etiam. Et lacti quidem ouino non est compar in egritudine. bus renum propter debilitatem. Et propter quando misceat cum eo qd est sicut bolus armenus. Et comedere renes euz reliquis cibis z permiscere cū eis pz. hībentia est multi iunamentū.

Cponit ea que implent tertiam intentionē que erat confortatio z patet. In capitulo extenuationis. f. 4. can. sen. 7. Prohibetia. f. confortando eorum malitiam.

CDe ventositate renum.

Cap. 14^m.

Encras in renib⁹ vētositas grossa extendēs eos z significat qd est vētositas dolor z tenio absqz grauedine z nō sunt signa lapidis. Et fit in eis mutatio quedā que minoratur cum est acuitas z fm digestionē bonam.

Chic determinat de ventositate renū. pmo ponit causas. Secundo curam. ibi. (Oportet.) pma patet.

CDe cura.

Cap. 15^m.

Oportet vt abstineat a cibis inflatiuis z bibat diuretica resoluētia ventositates sicut semina z semē rutbe: z sagdy in aqua mellis aut in iulep fm dispositionē z emplastre cū eis que sunt sicut cymīnū z calamentū z anbetuz z rutba sicca z vaporetur cum eis z inungatur cum costino z sambacino z similibus.

Cponit curā: z pz. Sagdy. i. agnus castus. Scdm dispōnem. f. calidam vel frigidam. Sambacino. f. oleo.

CDe dolore renum z cura.

Cap. 16^m.

It ex apostemate aut vētositate aut lapide aut debilitate. Et quādoqz secūm dolores eoz debilitas digestionis z casus appetitus z nausea. Et tu quidem iam sciisti signa diuisionis predictarū z curationes earū.

Cdeterminat de dolore renum. pmo ponit causas. Scdo curā. ibi. (Cūqz dolor.) pma est clara. predictarum. f. nausea debilitas digestionis z casus appetitus.

Cūqz dolor fit vehemens: sic supest tibi vti eis que sunt sicut philonius z troci. stelle z ea que tramite isto pcedūt tādiū dōec sedet dolor: deinde curet cū ireos.

Super tertio

Et tunc vehemēter pferat ei qd decoquant in eis medicine lenitue z doloris sedatiue fm qd dixim⁹ in capitulo. Et opz vt incipiat in administratione semini euz nō iuenit excusationē ab eis in curatione renū z vesice z pēpue habētū vlcera. Vterū vti semini⁹ cū dolore timorofum est pp illud qd accidit z descendit. Et studium in abstinendo iterum a narcoticis est magis necessarium: sit ergo ptentus aqua tepida z sedatione absqz lōgitudinem in administratione perducende ad stuporem z attractionem.

Cponit aliquas medicinas. partes patet. **C**dicat pmo zē. Et est que tramite pcedunt. f. in stupefactione: z tunc ponit aliud regimen: pz. In capitulis. f. in multis sen. Et opz. **C**ponit aliā medicinā: pz. Et semini. f. cōium. Vterū. **C**ponit aliā medicinā. Qd accidit. f. de nocumento. Descendit. f. a materia zē.

CTractatus secundus de apostematibus renum z solutione constitutis.

CDe apatib⁹ calidis in renib⁹ z dubellati. Cap. p^m. **A**postemata calida in renibus diuersificant in materia. Quedā enim eoz sunt ex sang. grosso. Et quedam eorum sunt ex sang. subtili cholericō.

CIn pcedētib⁹. A. determinauit de vniuersalibus iudicijs dispōnū egritudinū renū. f. in pcedēti trac. In isto scdo trac. determinat de quib⁹dā alijs egritudinib⁹ renū. pmo de apatib⁹. Scdo de vlcētib⁹. ibi. (Causa vlcētib⁹.) Tercio de scabie. ibi. (De glie.) Quarto de lapide. ibi. (Dicant renes.) pmo determinat de apatib⁹ renū calidis z fridis. Scdo de apatibus duris. ibi. (Quāqz est.) pmo determinat de apatib⁹ calidis. Scdo de fridis. ibi. (p^m puenit.) pmo determinat de apatib⁹ calidis qd ad cās z diuersitates. Scdo qd ad signa. ibi. (Signū.) Tercio qd ad curā. ibi. (Initiū curationis.) pmo ponit diuersitates. Scdo ponit quedā iudicia sive cās. ibi. (Et oia.) Tercio pōt cās. ibi. (Et cause.) pma in tres sicut tres ponit diuersitates. z. ibi. (Et diuersificat.) z. ibi. (Et rursus.) **C**dicat pmo qd apata calida quedā sunt ex sanguine quedā ex cholera zē. **C**nota qd nō sunt plures materie calide qd due. f. cholera z sang. z sic sunt duplicia apata de materia calida quas materias ipse ponit. **C**nota qd sanguis vadit per venas emulgentes ab epate ad renes.

CEt diuersificat cā suoz locoz. sicut enim quedam ipsoz in corpore renis. Et qdā accidit ad latus pcanitatis. Et qdā ipsoz ad latus pāniculi velantis cog. Et iterū quedā eoz tendūt ad ptē meatus emictōrij. Et quedā ipsoz declināt ad partē dorsī. Et quedā ad partes meatus qui est ad supiora. Et iterū qdā sūt in vnoquoqz duoz renū. Et qdāqz sunt in rene vno.

Cponit scdas diuersitatē z dicit qd apostemata renū diuersificatur ex parte locoz. **C**cauitas renū est vbi decolat vena. Quedā tendit ad partes meatus. i. inferius versus poros vitides. **C**meatus qui est ad superiora. i. vne emulgentis.

CEt rursus qdā faciūt collectionē z qdāqz nō faciunt collectionē. Et cū collectionē faciūt aut rumpunt qd rumpunt ad partē vesice z est melius oib⁹. Aut ad itestina expulsionē facta a nā ab eis ad itestina sicut expellit mām pleuresis in ossa lateris ad illud qd appareret de corpore. Et qdāqz fit fm semitam reditōnis ad epar: deinde ad mēfalcā: deinde ad itestina. Et expulsiō que fit ad itestina quali terecūqz fit est mala valde. Aut expellit ad spatium pcanitatis z loca vacua z indiget pforatione educente illud: aut nō rumpunt et remanēt in eis: z bec etiā curant cū apertione.

Cponit aliā diuersitatē z dicit qd qdā apostemata faciūt cupā zē. Et aliqū rumpunt z aliqū nō faciūt collectionē. f. apostemata calida renū: z melius oib⁹ qd rumpunt versus vesicam: tunc per vinam expellitur sanies ad illud qd apparet de corpore. f. extra.

Cno. q. aliqui rumpit apostema versus epar: tunc talis materia transmittitur ad epar: postea ad melericas: postea ad intestina. Qualitercumque fiat. si huc fiat per reditum ad epar: siue immediate est mala. si per coparationem ad transmissionem que fit ad vesicam ad loca vacua ut ad pectus vel ad ventrem. Cum aperitione. scilicet facta cum medicinis aperitiuis.

Et oia q. de renu apata velocia sunt ad hoc ut in lapidibus perierant: et quoniam non est ipsa sunt causa lapidis.

Ponit iudicia siue caus. pronosticos. Secunda ibi. (Et tamen.) Tertia ibi. (Et fortasse.) Dicit primo q. oia apostemata renus sunt causa velocis permutacionis ad lapidem. Cum ipsum. apostema. alio cum ipsa. apostemata vel loca renum.

Et cum aqua calidum est in rene tunc illud non sit vacuum a feb. deinde accidit comissio ronis: tunc illud est causa comunitatis velaminis magnitudinis apatis et est mortale: et propter quod quando accidit significatio mala. nam illud est propter comitatem malam. Quod si accidit significatio bona tunc expectat ruptura ad salutem.

Ponit 2° iudicium dicit q. quando est apostema calidum renibus et est feb. et sit permissio ronis et per. A feb. scilicet. foris. permissio rationis. scilicet. propter nocumtum communicatum cerebro. Velaminis. i. diaphragmatis. Signa mala. scilicet. de signis indigestionis et alijs malis signis. De salute. i. salutifera.

Et fortasse egreditur in huius de pinguedine renis aliquid. Et fortasse egreditur sicut pilus rubens in longitudine unius palmi et plus.

Ponit 3° caus. dicit q. aliqui egreditur de pinguedine et. In huiusmodi. apostematis calidis. C. Nota q. quando est apostema calidum descendit sanguis simul cum aquositate et fit adustio in ipso: et q. talis materia est longa: ideo continuatur cum adustione.

Et cum aqua apatis sunt repletio in toto corpore: aut in membris comitantibus eis: aut propter quantitatem sang. aut qualitatem eius: aut excoziationem lapidis: aut retentionem urine apud renes extendentem et alia: repletio namque hec apat renes. Et apatis q. de calidis in renibus velociter aduenit iduratio: et tunc appareret signa idurationis. Et facit quicquid incurrit apata strictura libaris in medio.

Ponit caus apostematū calidorū renū: 2° p. Lapidis. i. facti a lapide: q. lapis excozauit. Retinetur vena. scilicet. q. est oppilatio in poris euritidibus. Et alia. scilicet. propter casum vel percussione. Alio et alia. i. propter aliam repletionem. Accidit velocior iduratio: q. ibi est caliditas magna adurens. Lumbaris. i. brachery.

De signis.

Cap. 2°.

Ignis apatis calidi in renibus est feb. ilepabilis que habet remissiones et comotiones inordinatas quasi sunt principia quartane. Et pulsus non habet iniectionem iniectionis poris: q. si quod habet iniectionem reliquarum feb. et est feb. ei. cum frigore extremorum prope manus et pedes. Et fit illic horripilatio comissio in inflammationem et sensibilitas extensionis et grauitatis apud partem renis semper et nocumtum ab omni diu retico acuto falso et acetoso: aut inflammationem finem nam.

Declarat de signis apatis calidorū renū. Primo ponit signa absolute apatis calidi. Secundo ponit signa loci apostematis. ibi. (Et dolor.) Tercio ponit signum ab vena. ibi. (Urina.) Quarto ponit signa loci in dextro et sinistro. ibi. (Et scilicet.) Quinto ponit signa apatis famiati. ibi. (Cuius apostema.) Dicit primo q. quoniam apostema calidum fit in renibus habet feb. et tunc. C. Nota q. non semper est feb. ileparabilia: sed vltimum habet remissiones et comotiones. scilicet. propter vapores putridos acutos sepe coactos musculis spondiliis. Non habet iniectionem in iniectione paroxysmorum: q. non suffocat calidum nate. L. et frigore extremorum propter causam dictam. q. calor retrahit ad intra comissio. Inflammationem. scilicet. propter materiam que mota suffocat. Aut inflammationem propter vel finem materiam. scilicet. magis calidam.

Et dolor q. comouet et sedat et propter si fuerit alidubellati. Et dolor q. magis querit est: est cum sit apostema in corpore renis. Cuius autem est apud paniculum et apud sus-

pensorium magnificat dolor et fit foris et prohibet erectionem et tussim et sternutationem et debilitatem preparationis eius in quo non est confirmatum super locum suum: et quoniam resupinat est dolor leuor: q. sit cum iacet super ventrem. propterea q. suspēdit renem: et est ei preparationis lenior ipsi. Et quoniam sit foris feb. huiusmodi egritudinis propter magnitudinem apatis et pducit ad comissionem sensus propter comitatem velaminis et ad vomitum cholere propter comunitatem stomachi ad epar. Et quoniam continuatur dolor faciei et oculi et retinet veterem propterea q. coarctat materiam in intestinis.

Ponit signum sumptum a loco apatie: 2° p. Nota q. quoniam aqua est apud suspensorem cui suspēditur renes sit extensio et aggrauatio: et est q. est maxime sensibilis talis paniculus: hinc est q. sit dolor. Sit sternutatio propter nocumtum communicatum a diaphragmate ipsi cerebro per nervum reuerentem. C. Nota q. non quiescit antequam sint fixi super lectum: q. sit minor dolor. C. Dubellati. scilicet. minime quiescit nec comouet: q. non adiuuat ad expulsiōem. Et debilitatem preparationis. scilicet. eoq. super lectum quando homo stat supinus renes stant appodiat ad dorsum et non sit tantus dolor. Suspēdit renem. scilicet. arcubitus super ventrem. preparationis eius. scilicet. iacendi super dorso. Foris. i. difficilis. Velaminis. i. diaphragmatis. Ad vomitum cholere. scilicet. propter materiam inde euaporantes. Materia. i. apostema.

Urina vero est alba deinde fit citrina ignea non permixta: deinde fit rubea. Et quando aqua perseverat alba indicat duritiem futuram et quersionem alidubellati. Et ad vltimum quando vena in hac egritudine est alba viscosa et perseverat finem hoc est significatio mala. Et quoniam rubet aqua et residet in ea sedimen laudabile: tunc obediunt apostema digestiōem absque conversione ad rem aliam. Et quando pertransit apostema maturationem in primis diebus et remanet vena clara tenuis: tunc apostema est in via faciendi collectionem aut via indurationis.

Ponit signum sumptum ab vena: 2° p. Urina est alba. i. remissa citra. scilicet. propter materiam que penetrat in subam renem ad locum apostemo sum: et ideo remanet aquositas pura non permixta. i. non habet multas permissiones humorum. Cuius est q. materia est cruda circa principium. Perseuerat alba. scilicet. stante apatie. Signa mala: q. significatur q. humores trahunt ab apostemate et ipsi magnificant. Ad die illa. scilicet. malaz. scilicet. ut ad duritiem vel ad collectionem sanguinosam.

Et scilicet q. apostema est in corpore renis: aut prope paniculum finem q. diximus in eis que perierunt. Et scitur q. apostema est in rene dextro aut sinistro: quoniam iacere super latus eius facilius est q. iacere super oppositum sibi propter suspensionem suam. Et iterum q. si pretendit dolor ad partes epatis: tunc apostema est in dextro: et si extenditur ad partem vesice tunc apostema est in sinistro: et si sunt signa oia simul tunc apostema est in ambobus simul.

Ponit signa loci quoniam apostema est in dextro vel in sinistro et dicit q. cognoscit ad accubitu: q. facilius est iacere super latus apatis q. non apatis. Similiter si est in rene dextro et. Super latus. scilicet. apatis si extendit ad sinistru sit nocumtum in vesica: q. magis sibi coiccat renem dextrum. C. Nota q. in aliquibus apatibus difficilis est iacere super latus infirmum q. super sanum ut in pleuresi et peripneumonia: sed si est apostema in renibus tunc minorat dolor q. iacet super latus apostemosum: q. tunc renem appodiat et minorat dolor.

Cuius apostema sit alidubellati magnificat grauitas valde et sentit grauitas quasi sphaera grauita in ventre et accidit inflatio in locis vacuis et accidetia sunt fortis et sentit punctura vehemens in ventre. Cuius apostema quod est in sinistro: tunc sentit super inguina duo et magnificat dolor in lacerto dorsi in toto isto. Et quoniam maturationem alletuat feb. et augmetat horripilatio et grossat vena et multiplicat in ea sedimen bonum. Et quoniam rumpit apostema remouent feb. et rigor oino. Et si sanies est

Gentilis

alba lenis nō fetida ⁊ egredit cū vīna: tunc adeo bonum est q̄ melius esse nō pōt. Et similr si est sanguis ⁊ pus album ⁊ id quod est diuersum ab hoc est deterius f̄m diuersitatem sui.

Cponit signa ap̄atū renū q̄ sanant: ⁊ p̄. Sit dubellati. I. apostema saniosum. Sphera aggregatiua. I. sicut lapis rotundus aggregans. In locis vacuis. I. circa illa. Sunt accidentia fortia. I. in principio. Sentitur. f. dolor. Duo. f. dexter ⁊ sinister. In toto isto. f. apostemate. Annuntiatur. f. oppilatio.

CDe cura.

Cap. 3^m

Ratiū curationis est abscissio cāe per flōmā ex basilica si san. est vincens. Et q̄nq̄ est tibi necessariū vt p̄sequaris id faciēdo flōmā ex curuatura poplitis: ⁊ si nō apparet vena illa: tūc fiat ex saphena. Et per solonē vētris et si sunt cū san. illic bu. acuti calidi cū clysterib⁹ lenib⁹ factis de mucilaginisbus q̄tū polē est. Et illud q̄ melius soluit est aqua calē ⁊ castia fistu. Et in aqua q̄dem calē est declinatio m̄et ad itestina ⁊ ablutio ⁊ absterio ⁊ in frigidatō ⁊ maturatio ⁊ rectificatio in vlcēib⁹. Et in castia fistula est solutio etiā ⁊ maturatio cū facilitate. Et aqua zucchari ⁊ mellis plurime cōmistiōis est huius ordinis. Et si est possibile vt bu. tempere: deinde solutione educat post est melius. Et opz ne solutio sit laboriosa fortis ⁊ magnificet nocumētūz ppter bu. plurimū effusum ad intestina vicina renib⁹. Et aqua q̄dem ordi est ex eis quibus est adberendū in ea. Et oportet vt nullo modo dimittas.

CIn p̄cedentibus Aul. determinauit de apostematibus renū q̄tū ad cās diuersitates ⁊ signa: hic q̄tū ad curā. Et p̄mo ponit curam ap̄atū calidoz q̄ nōdū venerūt ad sanationē. Sc̄do q̄n venerūt ad sanationē. ibi. (Cura aut.) p̄mo ponit curā intēdēdo ad egritudine. Sc̄do intēdēdo ad accidētia. ibi. (Et si illic.) p̄mo ponit res pueniētes ad ap̄ata calida renū. Sc̄do p̄hibet res incōueniētes. ibi. (Et nō des.) Tercio reuertit ad ponēdū curā f̄m tēpora. ibi. (Et opz.) Dicit p̄mo q̄ intērio curatiua est remōtio cāe que remouet aliq̄ per flōmā si expedit vel per euacuatiōē cōuenientē ⁊. Plurime cōmistiōis. f. cum aqua.

CEt nō des in potu semina ⁊ pillulas que ex eis sunt ⁊ pprie corpore nō mūdicato. bu. n. effundunt tunc ad renes: donec cū verificat maturatio puoces.

Cp̄hibet res incōueniētes. p̄mo facit hoc. Sc̄do cludit q̄dam correlariū. ibi. (Et pp̄ illud.) Dicit p̄mo q̄ tu nō debes dare in potu diuretica ⁊. Semina. f. diuretica. Pillulas. f. fortiter euacuatiuas. Cum verificat maturatio collectionis. i. nō des ista diuretica nisi facta maturatione materiei ⁊.

CEt ppter illud opz vt p̄hibeas potū aque q̄tū possibile est. f. in hora simili huic bore q̄uls sit pueniens f̄m equalē modū curatio ad mundificandū.

Ccludit correlariū. p̄mo facit b. Sc̄do pbat q̄daz q̄ dixit. ibi. (Nā si aq̄.) Tercio ostēdit quātr est vrendū aq̄ aliq̄ q̄ est necessitas. ibi. (Et si nēcia.) Dicit p̄mo q̄ tu debes p̄hibere ⁊. q̄tū polē est in hora simili huic bore. i. in hora principij de qua dixit in principio capituli q̄d intū ⁊. op̄atū p̄ius q̄ ipedit eo q̄ mā d̄z moveri ad intestina ⁊ aqua mouet ad renes. Sc̄dm equalē modū. i. cum medicina equali.

CAm si aqua sit pueniēs: ppterea q̄ infrigidat ⁊ hu mecat ap̄ata calida: verūtamē cū est taliter q̄ ipellit puocationē ⁊ coartat versus eos ea que sūt effusa ad latus bulus partis ap̄atis ⁊ ad p̄trarius vie suo motu: tūc nocumētū est supra eius iuuamētum cā qualitatis sue. Et cū hoc associant cū ea ipsi bu. ad renes quoz desceſus ad eos fit facilis per pueniētiā aque. Q̄ si necessaria fuerit: tunc opz vt in potu des aqua dulcis

Super tertio

frida: que suggendo per cottū vel per aliū sumat. Et opz ne ista sit frigida vt p̄hibeas maturationē: ⁊ abstineat a carne ⁊ dulcib⁹. Aqua v̄o calida nocet eis. Et similr oē calidi actu q̄d fortis est caliditatis. Et penitus aqua plurima nō etiā q̄n laborare faciat renes suo icessu ⁊ motu. Et nō est vlcēib⁹ ⁊ ap̄atibus aliq̄d p̄gruū sicut quies. Et balnea q̄d nō pueniunt eis nisi post declinationē apostematū calidoz.

Cp̄bat q̄ nō p̄ferat aqua frigida. ⁊ arguit sic. Illud q̄d h̄z figere materiā ⁊ p̄hibet eaz euacuari ab extra nocet: sed aqua frida est h̄mōi: ⁊. Dator est nota. Adnor: ponit in ista. Q̄d expellit. i. re mouet puocationē. Eos. f. renes. Coartat: q̄ figit m̄z in loco. Q̄ si necessaria. hic ostēdit modū dandi aqua frigida q̄ nō possum⁹ facere sine oando ipsam: ⁊ p̄. Q̄ si necessaria fuerit ⁊. f. aqua frigida ppter inflammationē ⁊. Aqua v̄o calida. f. nāliter vel etiā artificialiter. Et penitus alias ad vltimū.

CEt opz vt administret in primis ex eis que bibūt. Et ex epithimariis ⁊ clysterib⁹ ⁊ alijs illud q̄d est innatiū: deinde admisceat ei de eis que sunt absterſiua mollificatiua ⁊ maturatiua aliq̄d f̄m magnitudinē apostematis ⁊ cū paruitatē: deinde administrent absterſiua ⁊ mollificatiua. Et opz vt administrent de absterſiuis ⁊ mollificatiuis ea in q̄b⁹ nō existat mordicatio. Si v̄o necessaria sup̄sūt fortiora mordicationē habētia ppter magnitudinē ap̄atis: tūc rectius est vt in eis vincat q̄d mordicationē nō h̄z. Et similr si est illic bu. mor: viscolus euacuet. Et opz vt frangat cū cibis qui sunt de genere forbitionis puenientib⁹ renib⁹ ⁊ apostematib⁹: verūtamē sint de sūma eoz que mordicationem nō habēt: q̄n ipsi eis nutriunt. Et opz vt cognoscatur dispositio bu. in subtilitate grossitudine sua ⁊ in substantia sua an sint de genere corrupti aut sani aut bu. alterius: ⁊ in sua summa an sit mult⁹ ⁊ paucus: ita vt opponant illi cū qualitate medicie aut cū quantitate ei⁹. Et cū potes curare eis eo q̄d est minoris acuitatis nō intendas ad aliud q̄d sit acutius.

Chic p̄gredit ad ponēdū curā f̄m tēpora. p̄mo ponit curam breuiter. Sc̄do distinguit. ibi. (Lūg apostema.) Dicit p̄mo q̄ tu debes administrare pater. Illud q̄d est innatiū: q̄ infrigidatiū ⁊ reperculsiū. Et frangat. f. malitia materiei. Ip̄s. f. renes nutriuntur eis. f. que non habent mordicationem.

CLūg apostema integre maturat cuius cognitio est in vīna: tūc in potu dens diuretica sicut semina ⁊ pillule eoz in aqua ordi ⁊ similib⁹. Et ante illud nō detur in potu diuretica: ⁊ pprie q̄n humo. corporeis sunt mali. Et q̄nq̄ facit accidere sumere in potu illa grauitatem: sed nō cures inde: q̄n potare illa ipsa remouet illud. Et p̄ma q̄d q̄d sit curatio in rectificatione apostematis ⁊ in solone bu. mali sunt clysteria ⁊ potiones. Clysteria enī sunt magis puenientia ad ista cū fixationē virtutis sue. Et cū hoc ipsa nō faciūt descēdere aliq̄d desup sicut descēdere faciūt ea que bibunt ⁊ pprie solutina. Et opz vt sit clystere lene p̄dictū in caplo collige vt sit clystere facile nō coartās neq̄z horribile ⁊ faciat lesionē ⁊ noceat. Et castia fistula q̄d est res congrua in curationib⁹ renū. nā cū ipsa ponit in clysteribus ⁊ eis que bibuntur euacuat sine labore ⁊ associat. p̄ponit curā ap̄atū calidoz renū distinctim. p̄mo ponit curam q̄n appet maturatio. Sc̄do ostēdit a quib⁹ est incipiendū in cura. ibi. (Et p̄ma.) Tercio ostēdit q̄d est sciendū corpore mūdicato. ibi. (Et cū scis.) Quarto ponit res iuuantes in principio ⁊ p̄cessu quando apostema est ex lapide. ibi. (Et res.) Quinta ibi. (Et illud quod fit.) Dicit p̄ q̄ q̄ apostema maturat q̄d cognoscit per vīnaz ⁊.

Bentilis

encurbita agrestis. Deinde administra. f. facta apertio ne.

C De apate flegmatico in rene. **Cap. 4^m.**

I Pluri enim prouenit a causis facientibus. p. uenire flegma.

C Determinat de apostematibus flegmaticis in renibus. primo ponit causas. Secundo signa. ibi (Signa.)

Tertio curam. ibi (Est cum.) prima pater.

C De signis. **Cap. 5^m.**

S Ant grauitas et tēso et minoratio in operationibus renū et nō est illicisatio. Et qñqz est cū eo mollities in facie et oculis et in reliquo corpore: et est sperma valde humidū fridum tenue cū defectu signoz que sunt ppxia duro.

C In secunda dicit qz est grauitas et tēso et.

C De cura. **Cap. 6^m.**

I Et cū emplis calefaciētibus et cū diureticis et mūdicatiuis. Et opz vt ponat in ea fiducia plurima in lauro et folijs ei⁹ et oleo ipsi⁹ et in rutba et in bmoī: et administrent clysteria.

C In tertia parte ponit curam et pater.

C De apostemate duro in renibus. **Cap. 7^m.**

Quādoqz est icipies et plm ei⁹ est post egritu dinē acutā cū qdē cā est incipies: et plm ei⁹ est mā melica currens ad eū: aut est lapideitas et apate calido ppter frigus qd puerit ipm in lapide: aut calore igrossantem ipm: que ambo sunt cā in hoc ne pueniat maturatio. Maturatio eniz est sequēs caliditate tendentē ad equalitātē.

C hic determinat de apatib⁹ duris renū. primo ponit cās. Scdo signa. ibi (Sign. fiat.) Tertio curā. ibi (Cōsidera.) C prima pars est clara. ppter frigus. f. medicinarū appropinquatarum. Ambe cāe. f. caliditas grossities et frigus pueriens ad lapideitātē.

C De signis. **Cap. 8^m.**

S Ignificat qz apostema durum est in renib⁹ grauitas vehemens cū qua nō est dolor de quo sit curādū: nisi in facto post apā calm.

In ipso eni qñqz cōmouet dolor. Et de signis duri est paucitas pyridū et stupor: abaz et stupor abaz. Et qñqz stupescūt abo crura: verūstū ipa abo nō eūant a debilitate. Et accidit in oib⁹ istis mēbris inferiorib⁹ arefactio et extenuatio. Et vrina est subtilis pauca in qstitate: ppea qz ipsi abo parū aqstatis attrahūt pp debilitatē virtutis et debilitatē expulsiōis eoz aboz et puata digne tenuis: et cā in hē opplso. ipa. n. pbibet qd turbidū ē penetrare. Et plm ei⁹ qd tenue est: imo opplso qñqz captiuat vrina et debilitas pbibet virtutez digerē. Et qñqz puenit ex ea cōmotio et multoties pduct ad hydropisim pp oppilationē vie aqstatis san. et reditiōē ei⁹ ad corp⁹. Et pp illd opz in hē egritudine vt assidue fiat ei⁹ puocatio.

C Ponit signa et dicit et. Paucitas pyridū. i. tenuitas et paucitas os sum anchorū qui ingrediunt vertebra. Ambarū. f. pyridū. Virtutis. f. attractiue. Ipsa eni est oppilatio. Turbidū. i. grossius. Captiuat. i. aufert. Lōmotio. i. antecessio.

C De cura. **Cap. 9^m.**

C Considera radices que sunt in curatiōib⁹ duritiei epaz et medicinas. nā ille eede sunt via curatiōis duritiei renū. Et si necessaria est flōmia pp multitudinē san. melacholici fiat. Et pferet ei⁹ qñqz potare femina in qb⁹ est lenificatio et resolo sicut se. almaru et se. linz et se. altee et senugrecuz

Super tertio

et cartamū de qb⁹ fiant pulueres q siccī manib⁹ in os pijclant et miscant cū eis diuretica sūm necessitatē et nō sit supfluitas in medicis qz obrez retineat grossum et puertat in lapide: imo pñdera vrina ei⁹: et quotiens ingrossat puoca cū equalitate et quoties stat matura. Et de signis maturitatis est qz multiplicat vrina. Et pferit ei infictiones et vaporaciones cū eis que sunt sic oleū de costo et oleū nardinū et sambacinū et oleū camomillinū et oleū anberinū et oleū laurinū. Et de emplastris sūt emplastra facta ex camomilla et melliloto et se. linz. Et qñqz necessaria sunt ea que sunt sicut bdellū et amoniacū et serapinū et adeps vrsi et adeps leonis et medulla vacina et ceruina et alia de qb⁹ fiant emplastra et vnguēta et administrent. Et qñqz necessaria est vt dissoluant ea que sunt sicut bdellū et amoniacū in decoctiōe diureticorū. Et similr camomilla et tribuli et mellilotū et polypodiū et def ex eis in potu.

C ponit curā per flōmā: et per illa que sumuntur per os. et ibi (Et pferit.) et ibi (Et qñqz.) C dicit pmo qz debet curare sicut et. Almaru. i. marubū. In medecinis. f. calidis et resolutiuis. Et cōferit. Ponit curam per illa que sumuntur per os et.

C De vlcerebus renū. **Cap. 10^m.**

C Anse vlcere sunt ipsemet cause reliquorū vlcere: et sunt cause separationis et inuitatis: deinde aptio. Et illud qñqz sit a scissura vlcere et eruptione eius: et ipsius iclione pp cās notas: et sunt pp alidubellatū que rumpunt et sunt pp lapidē q egredit. Et qñqz sunt pp humores cholericos excoziantes: aut viscosos excoziationē faciētes per eradicationē suā: et ex adherētia sua cū labore.

C In pcedētib⁹. A. determinauit de apatib⁹ renū: hic de vlcerebus. primo qñqz ad cās et diuersitates. Scdo qñqz ad signa. ibi (Signa vlcere.) Tertio qñqz ad curā. ibi (Primo qñqz.) C primo ponit cās. Scdo diuersitates et cōpat vlcera renū ad alias dispōnes. ibi (Et vlcera.) Tertio ponit quādā aliā dispōne siue diuersitates. ibi (Et qñqz.) Quarto ponit quādā cā. ibi (Et multoties.) C dicit pmo qz cause vlcere renū sunt eedem cause que faciunt vlcera in alijs membris et. Deinde apertio. f. venarū siue apertianē venarū ostiis siue in corpulentia. Et illud. f. aptio. vlcere. Dubellatū. i. apā sanatiū. Sunt ppter lapidē: qz lapis excoziat et vlcera. C nota vt babef. 16. fen vit. trac. ca. de thenasnone. aliqñ flegmata viscosa adherent intestino recto sic qz virtus nō pōt ipsa expellere: et iō putrefiunt taliter sic corrosio: ita est de renibus: qz ppter adherētia aliquorū humorū viscosorū adherentiū sunt vlcera.

C Et vlcera qdē renū sunt minoris malitie qz vlcera vesice et qz vlcera meatū iter vtraqz et qz vlcera meatū iter duo emictoria. Et cā in hē est qz vlcera mēbz neruosi difficilioris sūt sanatiōis qz vlcera mēbz carnosū. Et plurimū qdē accidunt vlcera in meatib⁹ pp gnōnem mēbz cholericē excoziationē faciētis: aut pp lapidē facietem accidere excoziationē.

C Cōparat vlcera renū ad alia vlcera. Scdo cōparat cās. ibi (Cāe in hē.) C dicit p qz vlcera renū nō sūt tāte malitie quāte sunt vlcera vesice et poroz euritides. Inter vtraqz. i. iter renes et vesicā. Dispositio meatū. i. venarū emulgētiā. Et cā. Assignat rōne eoz que dicit et dicit qz vlcus vesice est peius qz vlcus renū: qz vlcus in mēbz neruoso est peius et. et subdit qz ista vlcera sunt et. Dembz neruosi. f. sicut vesica. In meatib⁹. i. in poris euritidibus.

C Et qñqz sunt ista vlcera corrosiua: et qñqz nō sunt. C ponit qdā diuersitatē: et dicit qz vlcera sunt aliqñ corrosiua et. C et multoties qdē pueniūt ex vlcerebus renū fistule que nullo mō sanant quāuis sint de illis que cessant a cursu suo cū mādificatiōe corpis et curant cū est eis repletio. Ex illa rōne que est bone mēbz nō puenit mādificatio

gn^o timor: neq^{ue} et timef ex ea nisi dilatatio et corrosio. Illa aut^{em} que est male materiei facit accidere dilatatio ne et pducit ad pditione. Et ille cuius ren disrupit^{ur} mo ritu. Et multotiens est aliqd ex capite apatis deellue ad exteriora: quare rumpitur ad exteriora.

Ponit quedā caū. p^{ro}sticu: et dicit q^{uod} aliqd in renib^{us} vel in p^{ri}b^{us} illoz p^{ro}ingit fistule ex vlcereb^{us} renū rē. Fistule. f. in renibus vel in p^{ri}b^{us} illoz. A cursu suo. f. puris vt saniet^{ur} seculēte. Et curat. i. cūant. Cum est eius repleto scilz puris seculēte. Dilatatio scilz superius. Et corrosio scilz paulatine facta. Male materiei scilz putride cor rosioe. Dilatationē. i. disrptionē scilz totalem. Quando dicit ma le materiei tangit afo. 19. particule. 6. Uescam incisam rē.

C De signis. **Cap. n^o.**

Signa vlcereū renū sunt q^{uod} egrediunt^{ur} in v^{er} na sanies et ptes capillares et frusta rubea car nofa. Et in locis renū q^{uod}q^{ue} sentit hīs ea do lores. Et q^{uod}q^{ue} antecedit ea mictus sang. aut aldbellari renū: aut dolor ex eradicatione lapidis. Et q^{uod}q^{ue} significat ipsaz p^{er}ussio eueniens aut casus. Cum aptide aut nō sit dolor: et significat ipsaz assiduatio m^{is} ctus san. paulatim. Dictus enī sang. cū est ex eruptioe aldbellari: aut figura vene desup^{er}: possibile est vt sit assiduus duob^{us} diebus aut trib^{us}. Si aut illud sit plus tūc sit p^{er} apertione aut p^{er} vlcus in renibus aut vesica. Plā cū plōgaf^{ur} et est illic alteratio coloris aut cōm^{is} stio virus tunc nō est nisi vlcus in renibus aut vesica: et ille mictus sang. debilitat: quoniam quāuis illud q^{uod} de eo puenit oī hora sit parum: tū frequentia perdu cit ad hoc vt euacuet^{ur} summa plurima.

Ponit signa. p^{ri}mo vlcereū renū absolute. Scdo signa distinguē tia iter vlcera renū et vesice. ibi. (Et dicit^{ur}.) Tercio ponit signa vlcex malignoz. ibi. (Et significat^{ur}.) Dicit p^{ri}mo q^{uod} q^{uod} vlcera sunt in renib^{us} in v^{er}ina appet^{ur} sanies rē. Sanies et ptes capillares. Iste est aforis mus. 76. quart^{us} p^{er}icu. Quibus in v^{er}ina grossa sit frusta carniū rē. Et q^{uod}q^{ue} sentit. f. cum est vlcus non apertum vel quando ru impit^{ur} vena. f. in medio. Antecedit ea ex eradicatione. f. ex exitu. Cum ap^{er} tione vene. f. orificiorum venarū. Nō sit dolor: quia ibi non est so lutio continuitatis nec forte mala complexio. 3. plaz. f. apertione. Alia ipsa. f. vlcera renū. Desuper. i. in mēbris superioribus. Et ille mictus. f. paulatine factus.

Et differētia quidē inter vlcera renū et vesice est q^{uod} vlcera renū sunt cū facilitate v^{er}ine et vlcera vesice sunt cū difficultate v^{er}ine. Et cortices in vlcerebus renū sūt rubei. Et in vlcereb^{us} vesice sūt albi: aut magis grossi si sunt in vesica ipsa: aut p^{er} tenues si sunt in meatibus.

Ponit signa distinguētia iter vlcera renū et vesice et legat^{ur} simul. Dicit p^{ri}mo q^{uod} in vlcerebus renū homo facili^{ter} mingit sed in vlcerebus vesice mingit cū difficultate. Scdo dicit q^{uod} in vlcerebus renū: homo mingit cortices ru. in vlcerebus vō vesice albos. Cū facilitate v^{er}ine. f. in actu mingendi. Sūt rubei: q^{uod} sit vlcera^{ti}o in carne q^{uod} in renibus. In meatibus. i. in poris euntidibus.

Et cognoscit^{ur} et differētia per locū doloris. nam lo cus doloris in eis diuersificat^{ur} ex vlcerebus meatū in medio et in meatu nerui post collectionē. Et q^{uod}q^{ue} affo ciat^{ur} dolor in vlcereb^{us} vesice cū est cōmotio omni ho ra sicut parturiētis. Et significat q^{uod}q^{ue} differētia que sita est hoc q^{uod} dolor in vlcerebus vesice est difficilior: q^{uod} membrum est mēbrum nervosum fortis sensus: et mictus sang. frequens quāuis sit de significationibus v^{er}iusq^{ue} rei: est tū in vesica minoris quāritatis et mino ris permissiois cū v^{er}ina. Et quādo mingūt patiētes vlcera renū et vesice sang. post mictū saniet^{ur}: tūc signifi catur inde corrosio. Et significat q^{uod}q^{ue} difficultas vlc erū in renibus et malignitas eoz per paucitatem rece

ptionis rectificationis et longitudinem temporis et mul titudinem fecis et colorem malum viridem in eo quod mingitur ex vehementia setoris.

Similiter cognoscit^{ur} oīa ex loco doloris. Diuersificat^{ur}. f. fm loca vlcereū. i. inter renes et caudaz. In meatu nerui. f. sentit^{ur} dolor et est neruus vadens ad virgam. hoc ponit Rassa. 10. p^{ri}ntis p^{ri}mo. c. Si vlcera sunt in vesica p^{er} neruum virge qui est p^{er}cauus pōt venire sa nies ad virgā et exire. Dicit^{ur} questia. i. que queritur iter vlcera renū et vesice. post collectionē. f. v^{er}ine. V^{er}iusq^{ue} rei. f. vlcerebus renū et vesice. Et significat^{ur}. Ponit signa vlcerebus malignoz p^{ri}mo. Scdo idest materiei seculente et virulente.

C De cura.

Cap. 12°.

Primū q^{uod} necessariū est itendendū in cura tise vlcereū renū et vesice est equatio hu. et declinatio eoz ab amaritudine et bauracitate ad dulcedinē vt non faciat venire vulnus post vulnus: et dimissio ois acuti et amari et salis et acetosi et minoratio potus aque vt minor^{et} necessitas mingēdi: et minor^{et} motus renū ab eo q^{uod} puenit ad eos et eoz rasio p^{er} illud. Canon enim curatiōis vlcereū est quies.

Ponit curā. p^{ri}mo itendēdo ad causam. Secundo ad regimen. ibi. (Oportet.) p^{ri}mo ponit caū. q^{uod} sunt sicut radices et fundamēta curatiōis vlcex renū. Scdo ponit caū. p^{ri}os. ibi. (Et cū.) p^{ri}o in duas sē due sunt radices caū. cōiuz. Scdo ibi. (Et de radicibus.) p^{ri}o p^{ri}ntit. Scdo ostēdit a q^{uod}bus p^{er}ficat^{ur} curatio. ibi. (Et eis.) Dicit p^{ri}mo q^{uod} tu debes equare humores et diuertere. Dauractate. i. falsedine. cū est q^{uod} falsa acuta vlcera^{nt}.

Et ex eis que equant hu. sunt floborbomia si est ne cessaria. Et solutio subtilis et tenuis sine labore penit^{ur}: et sine solutiōe hu. acutoz subito in vice vna. Quisno di. n. expellit a corpore expulsionem subtilēz cum decli natione ad partem que est alia a parte renū: et dū nō administras solutiūz cholereū est melius vsq^{ue} ad ne cessitatem. Et melius quidem est vt eques materiam et educas illaz post illud p^{ro}p^{ri}e per vomitū. Vomitus nāq^{ue} est melius quo renūz vlcera curantur: propterea q^{uod} mūdificat^{ur} et euacuat^{ur}: p^{ro}p^{ter} hoc quod attrahit hu. a contrario partē renū. Et quandoq^{ue} est visus vomit^{us} tus frequens sufficiens ad illud excusans ab alio. Et melius quidem est vt prouocet p^{ri}us cum seminibus: deide permutteris ad vomitū. Et oportet vt vomitus fiat super cibuz cum eo q^{uod} facile efficiat sicut melon et eius semen: et p^{ro}p^{ri}e semen eius cum vino dulci: et cū eo quod est sicut syrupus acetosus cū aqua calida. Et op^{er} vt nō fiat cōmotio vehemēs cū labore. Et ex eis quidē que hu. temperant est sumere aquaz melonis ro mani et vnam et alkekengi et papauer.

Ostēdit cū q^{uod} p^{ro}p^{ri}e curatio. p^{ri}mo ostēdit q^{uod} curatio p^{ro}p^{ri}e cū floborbomia. Scdo cū solone v^{er}trie. Tercio cū vomitu. Quarto cū aqua melonis. Dicit p^{ri}mo q^{uod} sōmia equat humores et solutio le uis rē. De scdo p^{ri}mo. De tertia et p^{ri}mo. De q^{uod}ta dicit q^{uod} cōfert aqua me lonis. Equat hūiores. f. in quāto et quali. So. subtilis. f. leuis. p^{ri}mo scilz eū. Solutiūz cholere. f. q^{uod} cūat exoluēdo. Ad necessitatē. f. cū eēt multa exuberātia. Cum seminibus. f. cū aliqua materia sue rit infra vlcere. sic exponit Albertus.

Et de radicibus quas te op^{er} p^{ro}siderare est vt cū do loz sit fortis curef dolor p^{ri}us deinde vlcus.

Ponit scdm caū. et dicit si est dolor et vlcus cura p^{ri}mo dolorē: q^{uod} dolor trahit materias et inducit vigilias.

Et cum vlcus est recens et quoties rūp^{it} apostema ē ei^{us} curatio facilior. Et fortasse sufficiūt pille de ami lo cū syrupo v^{er}io. Cū at chronici sit res sit difficilis Et op^{er} vt p^{ro}p^{ri}e in mūdificādo. In leui q^{uod} cū diure ticiis leulibus sicut est semen alkekengi et altee v^{er}q^{ue} ad

R R R

Gentilis

acceptatione feniculi. Et in malo qdē z maligno cuz eis que sunt sicut capillus veneris: lz sit temperatus z freos z farina herbi. Et est necessariū vt aggreges inter potationē z emplastrationē cū egritudo est maligna. Et fortasse pferūt in ea byssopus z rutba z similia. Si aut mundificet: tūc sis occupatus in sigillatione vt nō eueniat corrosio. Et opz vt quieti adhereat z nō laborēt quantū ei possibile est: imo opz vt sint contenti de exercitio fricatione extremitatū: z pro cōsue quā facit exercitiū vaporazione sicca ita vt nō cōcedas eis icesionem z alia z proprie cū assueti fuerint exercitio: deinde cum sanant gradatiz exercitio vtantur leui vsquequo redeant ad consuetudinem in motu suo.

Chic ponit cañ. p̄p̄los. p̄mo ostendit diuersitatem causarum fm diuersitatem vlcum z ponit curam vlcum renū in consilio. Secundo ponit curam diuersitatis. ibi (In cura v̄o.) C̄dicit p̄mo q̄ quando vlcus est recēs zē. Nota hic q̄ capillus veneris est temperate complexionis. In sigillatione. i. consolidatione. Et alia scilz vt equitationes. Et proprie. i. facere.

CIn cura v̄o ipsius vlcis oportet vt in p̄mis dimittatur coitus. Coitus nāq̄ nociuus est illis valde propter multitudinem motus exercitiū z sufficiat fricatio: quoniam ipsa est inaniua z attractiua san. ad corpus. Ipsoz v̄o regimen cum medicinis oportet vt sit cum exiccatis absteris sine mordicatione. Quia si vlcus nō fuerit cū illa malitia sufficiat illud qd est tēperatum in absterione z exiccatione. Et si est malignū est necessariū illud qd fortius mundificat z lauat z qd est vehemētioris exiccationis vt phibeat fordes. Et post illud qd est vehemētioris stipticitatis z phibitionis: vt phibeat effusionem hu. maloz. Et cum mundificatur z exiccat z auertunt ab eo materie est sanatio.

CPonit curam in speciali. p̄mo quando vlcus non est factum fistulosum. Secundo quando est factum fistulosum. ibi (Ad signa.) p̄mo ponit quatuor cañ. Scda ibi (z si vlcus.) Tertia ibi (Et opz.) Quarta ibi (Lung scis.) C̄dicit p̄mo q̄ debet dimittere coitum zē. si vlcus. ponit scdm cañ. z dicit q̄ si vlcus est malignum zē. Auertuntur. i. ouertuntur.

CEt opz vt cōmisceas cū medicinis vlcis oibz glutinationem faciēta sicut sunt amilū z dragagantū z frigide gūme. nā glutinatio est eis q̄ prohibet vlcera mīnuta ab excoīlatiōe eoz que transeūt super ea. Et que de eis ē vinctuosa sicut lacca facit carnē mēbz: z illud qdē ex quo ipm nutrit spissū z ānēxū p̄parationi ad sigillādum. Et opz iterū vt misceant cū eis diuretica z medicine subtiliatue vt faciant puenire ad ipsa medicinas rectificātes z sigillātes: lz ipse in seipsis noceant z cōmoneant. Et qñ necessariū est vt misceant cuz eis narcotica ex herbis sicut iusquiamū albū z mādrago. z opū z iusquiamū nigrum z illud pp sedationem doloris z exiccationē z repulsionē. Lung scis q̄ in vlcibus est fordes: tūc da in potu absteris in quo est fortitudo puocatiōis sicut aqua zucchari z aqua melis cū gbusā feminibus donec prouocet z lauet: dein de consequenter adhibe exiccationē.

CPonit tertium cañ. qui est de administratione quardam medicinarū: z p̄. p̄m. f. mēbz renale ad sigillādū. sup. z ideo talia cōueniunt. Lung. ponit quartum cañ. z p̄.

CEt medicine ebibite gbus curatur qd non est malignū valde de vlcibus renū sunt sicut semē altee z semen almaru z radices eoz cū aqua mellis z semen alkekengi z aque vuc vulpi z proprie mōtane. Et itez

Super tertio

semen cucumeris z bol. arme. cum sulep z capillus veneris cum aqua mellis. Et radici liquiritie inest exiccatio z mundificatio z maturatio z glutinatio. Et iterūz feminis lini z dragaganti añ. pars. i. z polypodij p̄tea q̄. cū aqua mellis. Et iterū grana pini z semē citrulli su manf de gbus puluis factis quantū palma plena est sumatur. Et iterum de semine papaueris torrefacti z contriti sumatur. z. i. z. s. cum aqua mellis in qua bullita sunt squinantuz z radij liquiritie. Et fortius eis que dignius est petroselinum: aut daucum cuz vino odorifero z inuoluatur bolo armeno. Et inuatur sumēdo in potu bdellij dissoluti cuz gūma albotin z terre sigillate partes equales: z sit dosis perueniens ad añ. i. in vino dulci. Et iterum farina herbi est fortis mūdificationis z exiccationis sola. Lungz cū ea aggregant ea que sunt sicut terra sigillata z achacia z succus barbe bircine complex inuamētum eius. Et ireos ē est fortē cū quo fiat hec operatio z similia.

CPonit medicinas. Et p̄mo hic. Secundo docet succurrere dolori. ibi (Lung dolor.) p̄mo ponit medicinas simplices pauce cōmissionis. Secundo multe compositionis. ibi (Composita.) C̄dicit maru. i. marubij. Zulep. f. violato. Daucum. i. semen pastinace syluestris. Sola. i. absolute.

CComposita autem sunt sicut illud quod sit ex feminibus cucumeris excoīlati grana. xx. z ex granis pini. xij. z ex granis amigdale. v. numero z ex croco qd sit equale ponderi eorum z bibatur in ieiunio. Et si caliditas est vehemens loco granoz pini ponantur genera citrulli. Et iterūz de granis. xx. grana z de granis cucumeris. xl. grana polypodij. z. i. s. bibatur cum lib. j. z. s. aque in qua bullite sint spice celrice z se. ap̄j: amiborum añ. z. viij. vsquequo redit ad quartam. Et iterum terre sigillate z sang. draco. z castorei z semi. melonis z feminis ap̄j z feminis cucume. z feminis cucurbitate z succi liquiritie lacee z aristolo. z amigdale pini magne z papaueris z se. iusquiami albi partes equales: in potu dentur fm q̄ exigit illud quod est presens cum rob Et iterum de granis pini magne. xx. numero: amigdale excoīlate grana. xx. dactyloruz carnosoz grana. xv. fructus capparis añ. liij. croci añ. j. sexta: cōficiantur cum rob. z administrantur.

CPonit medicinas compositas. Et diuiditur in quatuor. Partes patent. p̄mo patet secūda z tertia. Et amigdale. i. nuclei. Quarta etiā patet.

CLūq̄ dolor sit fortior opz vt a curatiōe vlcis separtio fiat z curetur cum bmdī medicamine. f. se. iusquiami albi. z. i. sexta op̄j kirat. j. se. cetrulli se. lactuce: aborū añ. z. i. se. portula. z. i. ip̄z enī sedat dolorē in dispōne. Et quādo dolor est paruus sedat ip̄z potus lactis loco aque z potare syrūpū violi. Et de fortibz sunt diacalamentum z troc. alkekengi z troc. asclepiadis z troc. diascoridis z suffus regio z aristol. z regimen alkekengi mōtane z suffus eamedreos est fortis valde. Et multotiens conferunt clysteria dissenterica fm semitaz vt cinisatis. Et quādoq̄ admistras emplastra hui⁹ generis ponendo super dorsum z apud stricturam medij z loca vacua sicut illud qd sit de farina herbi decocta cum vino z melle. Et iterum qd sit de rosia sicca z lētibz z melle z granis myrti z emplastrum cum eoz: hoc quidem prohibet putrefactionē dilatataz. Et deunctionibus

unctionibus sunt sicut oleum de alcana et oleum arboris mastice et oleum de cydonis cum quibus quandoque miscetur quod est sicut storax. Et quicquid est necessarium illud quod est sicut adeps anatis ad lenificandum. Fistule vero curationem non habent nisi excicationem et prohibitionem corruptionis. Excicatio quidem fit cum assiduatione mundificationis corporis et cautela a repletionem secundum qualitatem et quantitatem: et hoc quidem sufficit in curatione eius que non est maligna. Maligna vero oportet ut curetur cum hoc et cum eis que sunt fortiora eo sicut sunt emplastra et potationes prohibentia putrefactionem sicut sunt sriptica nota cum absterfione cum quibus non est mordicatio de mundificatione.

Docet succurrere dolori et ponit medicinas diversas et per. Ritat est pondus quatuor granorum ordei. In dispositione. I. statim. De foribus. I. ad excicandum. Troscisci asclepiadis ponitur. s. cast. 4. tracta. Dissenteria. I. que conueniunt in dissenteria. Huius generis scilicet consolidatiua et excicatiua. Dilatatiua. I. extensiuam. Alkana est quoddam semen. Fistule. excusat se a curatione fistularum renum. et per. Mundificatio. I. prouocatio.

Oportet ut sit cibus boni chimi ex carnibus autem quas scis de piscibus alradrachm et oleum boni chimi frigidis sicut sunt atriplices et bliti. Et ubi vlcera permancant mala: oportet ut detur assata et sicut est vitelli ouorum sorbillum et gradatim perueniatur ad gallinam pinguem et ad tri. Et genera lactis coferunt eis quando ea digerit. Quod ergo est sicut lac asininus et lac equinum etiam et lac camellinum confert eis: quoniam lac rectificat materias vlcerum et lauat ea et glystinat ea cum sua retentione. Et quod est sicut lac vaccinum et ouinum aggregat ad illud additionem in confortatione membri cibatione eius. Versitamen lac asininum et caprinum iuuatiuum est ex parte rectificationis complexionis et absterfionis: et ex parte proprietatis est magis iuuatiuum quam illa duo: et proprie quod est nutriti in domo. Et fortasse est conueniens vlceribus in quibus scitur dispositio eius. Et oportet ut miscatur cum lacte eorum et cibus ipsorum quando ipsi sumunt aliquid ex medicinis rectificanti vlcera sicut est dragagantum sumptis in potu his generibus lactis post mundificationem et amilum et gummi et excicatiua etiam et aliquid de diureticis et feminibus facientibus glutinationem. Et quando bibit lac non comedatur post ipsum aliquid donec descendat. Et si eius tardatur descensio miscatur cum eo aliquid salinum. Et quandoque ponuntur in eo sal et mel. Et lac conueniens est ei loco aque et cibi similis. Et cum deficit pus est iuuatiuum lac camelli per hoc quod sigillat et glutinationem facit et confortat: et est ei ut bibat genera lactis cum sitis adest. Olera autem et fructus que ei conueniunt sunt melones et citrulli et pira et zarur et granata dulcia et cydonia. Et de siccis quibus in se cadis utendi est melis sunt amigdale et proprie torrefacte et pisticie et quellane: et grana pini. Proprie et alcasbu et dimittant ficus siccas: quoniam male sunt ad vlcera abstergentes ea: et scalpellantes ipsa et excicantes ea: et in ipsis est lacticiu occulsum. Et opus ut deuinet oculus acetosum fortis acetositas et omne acurum et omne salsum et omne quod est vehemens dulcedinis.

Ponit regimem cibaria. et per. Piscibus arata. I. perrosus: quod fordidum putridum. Assata: quod sit remotiora a putredine. Tri sunt vniculi fa-

eti de pasta et comedunt in quadragesima et vocant alio modo formetini. Quia illa duo. s. camellinum et equinum. Dispositio eius. s. lactis asininum. Sal et mel. s. ut phibeant caseationem. Zarur sunt poma similia nespilis. Alchadis. i. s. famini.

De scabie renu et meatu.

Cap. 13.

Generis vlcerum eorum est scabies: et cause eius secundum plurimum sunt botbor que apparer super eos ex humoribus cholericiis et baurachijis: deinde vlcerantur.

De remediis de cura vesice. Primum ponit cas. Secundo signa. ibi. (Sut.) Tertio curam. ibi. (Cofert.) Primum per. Eorum. s. quod sequitur ad vlcera renu.

De signis.

Cap. 14.

Ant cum signis vlcis in exitu eius quod egreditur cum comotione et puritu in loco renum cui admisceat punctura. Et quicquid magnificat cum ea dolor: et illud quod egreditur de ea que fit in meatibus paniculosum est.

Ponit signa et per.

De cura.

Cap. 15.

Onfert ei flobotomia basilice si est corpus totum plenum. Et maius iuuamen ei in omni dispositione est flobotomia basilice et ventosatio loci renu et administratio mundificationis corporis semper et proprie cum vomitu. Et cofectiones ex auellanis similes de semibus cum boli armeni et succis ligri. Equis partibus. Et cibus sit bene digerit et est boni chimi sicut vitelli ouorum et que infrigidat et humectant sicut pulli cum atriplicibus et spinachis et blitis.

Ponit curam: et patet. In dispositione. s. euacuationis. Equis. s. equalibus partibus.

De lapide renu.

Cap. 16.

Communicat renes et vesica in causa generationis lapidis. Et illud est quoniam lapidis generatio non compleret nisi ex materia patiente et virtute agente.

In precedentibus alii determinauit de vlcis renu hic determinat de lapide renu. Primum ponit casum generationis lapidum. Secundo signa. ibi. (Signoz.) Tertio curam. ibi. (Dicam.) Primum ponit casum lapidis renu. Secundo comparat lapidem renu ad lapidem vesice. ibi. (Et iste res.) Tertio ostendit corpora disposita et preparata et idisposita et non preparata ad generationem lapidum renu. ibi. (Et illi cui.) Quarto ponit causas completiuas. ibi. (Et de huiusmodi.) Primum comparat renes ad vesicam in generatione lapidis. Secundo ponit causas. ibi. (Materia vero.) Tercio per renes et vesica perueniunt in generatione lapidis: quod generatio lapidis fit. Nota quod ad generationem effectus sufficit agens et materia: quod materia disposita et agens et tempus sufficiens caliditas et et indurans petrificatio vel frigiditas congelans facit lapidem.

Materia vero est humiditas viscosa grossa flegmatis aut saniei aut sang. aggregati in apate et hoc est raro. Virtus vero agens est caliditas egressa ab equalitate.

Declarat istas causas. Primum materiam et efficiens in generali. Secundo in speciali declarat materiam. ibi. (Et materia.) Tercio primo quod materia est materia grossa: ut sanguis etc. Nota quod caliditas excessiva consumit humidum et remanet grossum.

Et materia quidem. ibi. h. causas. quarum una est materia materia. et secunda est retentio materie.

Declarat specialiter causam materiam. Primum ponit quodam diuersitate cause materiam generationis lapidis. Secundo declarat materiam. ibi. (Materia vero.) Tercio primo quod duo sunt cause istius materie que est causa materiam lapidis etc. Nota dicit materia materiam: quod materia materiam est causa antecedens vel primitiva. materia abfoluta est illa humiditas grossa petrificata. Item vocat materia materiam: quod est causa materialis illius materie grosse.

Materia vero materie sunt cibi grossi ex generibus lactis et proprie spissis et casens et proprie humidus. Et carnes grosse et carnes autem paludestrius et magni corporis et caro camellina et vacina et hircina et que de syluestribus ingrossant. Et pisces grossi et cibi de patellis etc.

kkk

Gentilis

Et panis viscosus et crudus et azimus et tri. Et sorbitiones et similia et adarmacha viscosa et pfectio de mele viscosa. Et fructus acetosi et difficilis digestionis et illi qui generant humores viscosos sicut mala immatura et sicut citri et caro piroz. Et ex aquis turpide propter non coque menses diuerse. Et vna nigra grossa et propter quando digestio est debilis propter debilitatem virtutis digestive: aut propter multitudinem eius quod sumitur et destruit virtutem: aut propter malitiam ordinis et exercitum super repletionem. Et quandoque est magna sanies vicerum in eis aut in alijs.

Chic declarat membra. Primum ponit causas medias. Secundo declarat qualiter repletio mase est causa lapidis. ibi. Retentio autem. Dicit primum quod cibi grossi et lac et omnia et humores. Tercio. Vermiculi vel vermicelli de pasta et omnia et formicini. Adarmacha dicitur Sy. quod sunt pisces qui sunt multum viscosi sicut tette. Malua vel mala. Diuerse. In scoto. Mala. Lapides. Aut in alijs. Membris superioribus.

Retentio autem materiei est debilitas expulsiue in renibus propter copiosam aut apostema calidum et herisipilas et vlcera in renibus et retinent in eis superfluitates retinens omnis aquositas que puenit ad eos: aut ex vehementia caliditatis in eis et retinet superfluitates et facit eas lapides antequam expellat et attrahit ea ad eas ante digestionem integram a superioribus corporibus. Et hec caliditas aut est separabilis: aut inseparabilis: aut accidens propter laboris: aut acceptionem calefactionis: aut propter oppilationem superfluitatum aggregatarum: aut frigus costringens: aut apostemata oppilantia: et hoc est plurimum: et frigida et dura et coctas membrorum propter quod sicut intestinum et aliorum. Et quando comprimunt renes tunc accidunt in eis oppilatio.

Decarat qualiter repletio mase est causa lapidis: et ponit causas retentionis materiei. Et dicit quod vna causa est debilitas expulsiue renum quod aliqui est propter mala copione et propter copiosam. Mala. Nota quod qui sunt vlcera superfluitates recludunt in officijs viceris et gliaf lapidis. Mala. Superfluitate. Ad eos. f. renes. A superioribus corporis. i. membris superioribus. Inseparabilis. i. conaturalis. Frigus costringens. f. repletio materiei. Comprimunt renes. f. ex coitate boy membrorum.

Et iste res omnes etiam inueniuntur in vesica causa lapidis quauis differat utriusque lapides. Est enim ille qui in renibus est lenior parumper et minor: et magis decliuus ad rubedinem. Et ille qui est in vesica est durior et maior valde: et magis decliuus ad nigredinem et ad citrinitatem et ad albedinem: et generetur in ea lapis qui minutatim frangitur. Et iterum si est lapis renum et generatur secundum plurimum: et non adhuc mingit: tunc est sedimen vrine retentum cum eo. Et si est vesice et discernitur secundum plurimum post separationem vrine: tunc est separatum. Deinde associat ei et diuersificat ab eo.

Coparat lapides renum ad lapides vesice: et dicit quod iste causa potest esse causa generationis lapidis in vesica: et tunc est causa quod lapides renum sunt rubei et parui et. Et ille res. Iste causa. Lenior est maioris duritiei. Minor quod non est locus capax multarum humiditatum in renibus: sic est in vesica: et id lapis est minor magis decliuus ad rubedinem: quod renes sunt coloris rubei et vesica coloris albi. Magis decliuus ad rubedinem. f. fusce dinet. In ea. f. vesica. Minutatis fragilis quod. f. adhuc non est facta bona coagulatio. Immergit. f. figit. Retentum cum eo. i. mixtum. Sedimen. i. hypostasis. f. sanguinis. i. hypostasis. Et. f. vrine. Sedimen plurimum id est per hypostasim est pinguis cum materia in pinguibus plus retinetur: similiter habent vias magis strictas.

Et ille cui plurimum aduenit lapis renum est pinguis: et ille cui plurimum aduenit lapis vesice est extenuatus.

Ondit corpora magis et minus apta ad generationem lapidis renum. Primum ostendit corpora parata ex habitudine corporis. Secundo ostendit corpora parata ex etate. ibi. In senibus. Tercio ex sexu. ibi. Et

Super tertio

scias. Dicit primum quod quando est aliquis multum extenuatus et. Nota quod quando aliquis est extenuatus et consumptus et sunt facie stricte: sed est alia causa.

Et senibus plurimum aduenit lapis renum quod lapis vesice: et infantibus: et eorum qui illos sequuntur est eorum uero Et plurimum huius fit inter infantiam et pubertatis initium. Et illud ideo quoniam virtus expulsiua in infantibus et adolescentibus est fortis: quare expellit a superioribus membris ad illa que sunt inferius. In senibus vero virtutes renum ipsorum debilitantur valde. Et iterum quoniam infantium et adolescentium subtiliores sunt humores: tunc propter hoc penetrant in renibus eorum. Et senum humores sunt grossiores: quare non penetrant in renibus eorum. Et quod plurimum generatur lapis in infantibus: est propter appetitum eorum et motum ipsorum super repletionem: et quia potant lac: et propter constrictionem meatus vesice eorum. Et in senibus propter debilitatem digestionis ipsorum: et propter hoc iudicantur. Dicitur quod ipse in senibus non sanatur.

Ostendit corpora parata ad istam egritudinem ex etate. Primum facit hoc. Secundo ostendit quod corpora sunt magis parata. ibi. Et eis vna. Dicit primum quod lapides adueniunt in renibus magis quam in vesica et. In renibus super. et aliqui in vesica. Item retinent in vesica propter stricturam foraminum vesice. Dicitur. f. particula aso. illo aso. f. Nefretici et circa vesicam dolentes et.

Et omnis vna in qua est humor plurimus est dignior ut ex ea generetur lapis: et est illa ex qua cum descendit generatur sal et est eius sal plurimus. Sal autem generatur ab aquositate in qua est terrestritas plurima quare adusit caliditas. Et vna quidem infantibus plurius est salis quam vna senum: non quoniam terrestritas eius sit plurima: imo quoniam caliditas in eis est plus: et terrestritas eius in adustione est profundior. Et propter hoc vrine eorum sunt turbide propter multitudinem permixtionis ipsorum et propter raritatem corporum eorum: quare soluitur ab eis plurimum aquositas cum resolutione occulta. Et dignior puerorum ut in eo generetur lapis est ille qui est sicce nature secundum plurimum et calidi stomachi. Et non exsecatur secundum plurimum natura nisi propter attractionem humiditatum ad ipsius epas: deinde membra vrine ipsius. Et qui est illic caliditas est causa efficiens presens: et ad ultimam siccitatem nature facit vnam grossiorem et plurimam.

Ostendit quod sunt magis apti ad generationem lapidis. Primum ex vna causa. Secundo ex alia. ibi. Et dignior. Tercio quod sunt inepti. ibi. Et in illo. Dicit primum quod vna quod est multum plena humoribus: tunc in illo fit lapis in renibus et. Est dignior quod in tali corpore est plus materia falsa in suba grossa ad modum salis. Adurit caliditas super. et ex hoc generatur lapis. Pluris salis. i. grossa ad modum salis. Terrestritas eius. i. infantis. In adustione. i. pro adustione. Profundior. i. amplior. Permixtionis. f. cum humoribus. Et resolutione occulta super. et reliqui sunt magis apti ad generationem lapidis ex alia causa: et per siccitatem nature id est stricte. Efficiens presens super. tunc fit lapis.

Et in illo in quo est sedimen arenosum non aggregatur lapis: quoniam materia non est coartata et nec aduenit ei iterum causa plurima: et si ipsa esset plurima esset primum quod generaretur ab ea lapis magnus durus nisi essent plurima: sed est mollis suscipiens comminationem. Et si non multiplicaretur eius separatio in vna et cum forma sit hec scias quod materia non est neque propter causam in seipsam: neque propter vehementiam caliditatis eius quod in lapidem convertitur non suscipientem continuationem: et significat fortitudinem

fortitudinem expulsiue et huiusmodi iudicium plurimum non est necessarium.

Constitit que sunt corpora inepta et non parata ad lapides: et dicit. **Q**uod si semel est arenosus non fit lapis: quia materia expellitur et non retinetur. Arenosus. scilicet multum fluens. Molli. scilicet passibilis. Cominutio. scilicet super et non coagulatio. Lū forma sit hec. i. cū ita sit sicut dicitur est. Et non est necessarium: quia potest esse in renibus vel vesica lapis arenosus et per urinam egrediatur cōtinue aliqua pars illius lapidis.

Et scias quod parum accidit puellis et mulieribus lapides in vesica: quoniam meatus vesice earum quasi ad exteriora breuior et latior et paucorum anfractu et in breui de facilitate expulsiōis est quod non est in longo.

Constitit corpora non parata et ex se et dicit quod in mulieribus non generantur lapides etc.

Et de habentibus lapidem sunt quibus fiunt parorū et simul generandi lapidem et mingendi eum. Et quandoque aggregatur et fortasse egreditur cum urina aduenit eis sicut in colica. Et spatium in hoc est diuersum inter mensem et versus ad annum.

In ista preponit quatuor causas. Scia ibi (Et si ille.) Tertia ibi (Et significat.) Quarta ibi (Et scias.) Dicitur per quod aliqui generant piodi et lapides etc. Et de huiusmodi lapide. Nota quod causa piodicatio nis istos lapides est dispositio membri recipientis et membri mandantis: quia membrum mandans in tanto tempore mittit tantam materiam: ideo sepe contingit quod oī mense vniuersaliter quies huius lapidem etc.

Et si ille qui consuevit tolerare lapidem magnū aliter uiatur per alios dolores vesice: et significat illud quod membrum non suscipiunt apostemationes velociter non apostemat per huiusmodi neque per dolorem clamorū cum tolerat dolorem lapidis cum magno lapide: tunc unusquisque amborum si singulare fiat apostemat.

Conponit 2^{am} causam. dicit quod quā aliquis consuevit habere dolorem per lapidem etc. Tolerare lapidem magnū. Dolorem magni lapidis. Per huiusmodi dolorem lenē. Lamosus. scilicet viscosus. Singulare fiat per successionem.

Et scias quod lapis renis et vesice est ex eis quod hereditas.

Conponit aliam causam. 2^{am}. Lā huius est: quia quod huius debilis ē emittit semen debilitatum quātū ad illā partē virtutis quod tenet se ex pre renum.

Con de signis. Cap. 17^m.

Ignorū autē lapidis qui est in renibus primū est urina: et est quod urina in primis est grossa: deinde incipit pueri ad tenuitatem et attenuat per retentiones turbiditas: tunc existima eius gnōne quāuis quāque mingatur in principio rei tenuis: et generatio eius in principio rei grossa est magis significatiua sanitatis virtutis et dilatationis meatuum. Et quandoque est cum eo sedimen plurimum simile sedimini quod est in egritudinibus epatis infirmi. Et quanto plus est urina vehementius clara et magis assidue clara et paucioris sedimentis significat quod lapis est durior.

Conponit signa. Primo cōia. Secundo spālia. ibi (Dicit.) Dicitur primo quod quando lapis est in renibus: urina est grossa antequam generet lapides: quia materia venit: deinde est tenuis. scilicet quādo materia quod pueri est multū grossa. Generatio. scilicet aduentus. Et. scilicet urine. Sedimen. scilicet hypostasis. In egritudinibus epatis: quia appetit sedimen aduētū vel flegmaticū vel huiusmodi iuxta dispositionem epatis quando lapis est induratus non remouetur arenula.

Et dicit quod quā sanis et pueris senes mingunt nigri cum dolore: aut absque dolore: idcirco quod lapis cōplect in vesica. Et pfirmat significatio in oib⁹ illis si vides urinā residēte: et est arena illa rēdes ad rubedinē et citrinitatez. Et pfortat illud si inuenis grauitas in chatim et dolor. Et si quod retineat aliquid cum mouet super euz sentit in eo quod sequitur alchatis significat magis fortitudinem virtutis et amplitudinē meatuum. Et vehementior dolor: qui fit per lapidem renis cum in primis generat est quia cōstringit:

et propterea quia initit cum mouet et icidit in meatibus: et propterea in meatu vesice facit dolorem cum mouet ab eo.

Conponit signa malorum. Secundo ponit signa quietorum. ibi (In dispo.)

Conponit primo quod aliqui medici dicunt etc. Nigri. scilicet re obscura tenebrosas. Illi. scilicet renis. Illud. scilicet signū. Alchatis est locus supra culū et infra renes quod dicitur cauda. Et si cōmouet. i. mouet se. scilicet infirmus super eum et sentit in eo quod sequitur alchatis quod retinetur aliquid significat magis fortitudinē virtutis etc. Ita legas. In primis generat. i. cum primo aduenit ab eo. scilicet in quo lapis est.

In dispositione vero congelationis eius et getis eius et quietis patiens ipm cum non est repletio vehemens coarctans cōmouens lapidem inuenit retentio grauitatis tū. Et repletio cibi facit ipsum vehementius excipere dolores: et proprie quando descendit cibus ad intestina et pertransit ea. Cū autē euacuant et expellunt superfluitates ex intestinis dolores sunt quietiores.

Conponit primo signa quā lapis est getus. Secundo quā est in descensu. ibi (Signa.) Prima pars. Congelationis. scilicet stupefactionis. Et getis eius scilicet lapidis vel huiusmodi ipm. Ita exponit Albertus. Iuuenis. scilicet sentit. Ipsus. scilicet lapide. Pertransit ea. scilicet versus ad epar. Quietiores: quia tunc potest fieri euacuatio magis per urinam.

Signa vero motus lapidis sunt grauitas doloris et eius vehementia et descensio eius ex alchatis versus ad iguina et ad emissoria: et tūc si peruenit lapis ad meatū vesice: cum sedatur ille dolor: tunc lā puenit in vesica.

Conponit signa descensus lapidis.

Con de curatione.

Cap. 18^m.

Item hic curatōes que sunt lapidis renis proprie et cōes ei cum lapide vesice: deinde facimus ad lapidem vesice capitulū singulare et curatōes singulares proprias. Intentiones quidem quod medici in curatōe lapidis intendunt sunt abscissio materiei eius et prohibitiō gnōnis ipsius cum abscissio cōe et rectificatio eius. Deinde mūdificatio et cōminutio ipsius et fractio eius et cōpressio ipsius et eradicatio eius ex suo suspensorio cum medicis quod illis efficiunt. Deinde eius extractio et subtilitatio in ipso et ordine eius. Et illud cōplect cum medicis per uocatiōis: aut cum adiutib⁹ deforis. Deinde est regimen sedas illud quod sequitur de doloribus: et rectificatio eius quod accidit in eis de vlcere. Et sunt quāda laborat ex trabē ipsius per icisionem illā et per dorsum: sed est magnus timor in eo et operatio eius qui rationem non habet.

In pcedētib⁹ Aui. determinauit de lapide renis quātū ad cās et signa: hic determinat de lapide quātū ad curā. Primo ponit medicinas cōes sumptas ex intentionibus cōibus. Secundo ponit medicinas appropriatas lapidi renis. ibi (Et sunt sicut.) Tercio ponit curā per medicinas. Secundo docet sedare dolorem. ibi (Cū autē.) Quarto pmitte do intentionē suā ponit intentiones hūdas. Secundo ponit medicinas. ibi (Wateriei autē.) Dicitur per quod ipse vult ponere per curā lapidis renis et vesice et postea curā lapidis vesice. Et subdit quod intentiones hūde in cura lapidis renis sunt etc. Cap. 19^m singulare. scilicet in sen sequenti. Rectificatio eius. scilicet cōe. Cōpressio. i. expressio. Suo suspensorio. i. ex suo loco in quo stat suspensus. Subtilitatio. i. ingenatio. Et ordine eius. i. gradatio. atq^{ue} ordine eius. scilicet quod haberi in cura ipsius lapidis. Nota quod generales intentiones sunt quatuor. Prima est abscissio mātē et prohibitiō materiei. Secunda intentio est diminuire que aliquando fit frangendo. Tertia intentio est in ordine administrationis medicinarum. Quarta intentio est sedatio doloris.

Conponit autē abscissio pparat in primis cum elione eius per solōne vētris aut per vomitū: deinde abstinentia a cibis grossis et rago turbidis equādo quod cōcedit et pōdo si cōchū et faciēdo vt dīgō sit bona. Et cum exercitio tepato in tepē vacuitatis et fricatio eius quod in medio strigis et lenēdo nāmyt declinet huius grossi ad lat⁹ fecis et non fiat ex declinatiōe fecis coartatio renis. Et ex eis quod cōferūt ad hec est assiduatio. puocatio eius cum eis quod lauat vesicā de sem

KKK 3

Gentilis

¶ Ponit curā iurga itēdies dicat. p̄mo docet mām abscindere. Sc̄do ponit curā p̄ diminutionē lapidis. ibi. (Medicine v̄o.) Tercio ponit curā p̄ fubulationē igeni. ibi. (Lūg. cōpominus.) Quarto docet sedare dolorē. ibi. (Cūūat.) p̄mo facit hoc. Sc̄do remediū in abscisione mām in quadā determinata eci. ibi. (In pueris v̄o.) Dicit primo q̄ tu debes abscindere mām euaque. Nota q̄ iste medicine euacuatie valent: q̄ euacuat itestina: sic nō cōp̄munt renes. s̄t̄ diuersi materia similiter vomitus conuenit q̄ euacuat materia p̄ diuersa a fupiori euacuādo. quatitate & qualitate & mō sube. Qd̄ i mōdo strigis. i. cingis. i. fricādo loci medij. Secis. i. ad itestina. Coartatio renū. i. p̄p̄ retentiōe fecis. Que cōfērit ad B. f. ad abscisiōe eci. Aq̄. i. card. Rafan̄ minur̄ humidus. q̄ qñ est grossius est ligneus: & grossius est nō penetrat ad renes.

Toponit regimē in determiata etate. s. in pueritia. p. ps. Annū al. qz
elo penetat ad renes z ecludit mās qibi sibi. In cinis. clysteribus.
De medicis clysteris. f. dicat ad lapidē. Ad renes. f. facit vacuus
mūdōs. Et balneū. f. est de phibitiis gnōnis lapidis. Forzasse pue
niū. f. p balneū. qz mollicat z derelat z meborz virtus debili
tat. Do: mirē super doctum confortat. qz calefacit renes.

Conit curā iura scōz iticōe ē dīminutio lapidis ⁊ ei⁹ edu-
ctio. p̄rio facit b̄ in gñali. Scōbo docet cāz cōpōis. ibi (Et cū cō-
pūnt.) Tercio in spālī enumerat medicinas. ibi (De q̄z) Cōdicit
q̄ medicine dīminutū lapidis fū medicie amare ⁊c. Nota q̄
nē fū q̄uo iticōis in cura lapidis rēnū ita ē sū q̄uo iticōis i
cura lapidis yēfice. Nota ē q̄ medicine q̄ vadūt ad yēfca p̄i⁹ va-
dūt ad rēnec: itē debēt ēē fortiores q̄ medicine rēnū. Addūt in cā. f.
calefaciēdo ⁊ exicēdo. Quia q̄ vocat ⁊c. Ita ē fē cinis scōpionis.

Et quando componūt q̄r medicinas ad lapidē me-
dicine: oportet vt adiungant ēa species medicinarum
que eas adiuvant ad operandū q̄ efficiūt de gbus sūt

Super tertio

¶ Dat casū. cōponis r dicit q qñ tu cōponis medicinas ad lapidē re
nū tu debes pmissē aliqd rē. Nota q aliq sūt medicie q hñt bñm
nuē lapidē: s; tñ nō sūt cito penetratūre iō tu debes pmissē aliqd
q dñat facere ipsas penetrare sic sunt medicie calide subriles.
De qbus. ponit medicinas. Et q ponit pūam medicinā r pz.

Ponit scđam. 7 pz. Est alteratio. s. quasi ad cōtrarium eius quod
alie medicine mouent.

¶ Ponit aliam medicinam. 7 p3.

Tponit aliam. 7 p3. Medicine albezereati. idest medicine odorife
re sicut species.

¶ Ponit aliam. 7 p3. Robur. i. succus.

Uteronit aliam et patet. Quaedam medicinae sunt sedative doloris
ut anodine etc.

Condit quoq; hēri igeniū in medicis in administrādo ipsas cū ordi
ne. et p. Et ista est alia iētio hōi in cura lapidis renū. Scōz bane
formā. i. medicis stātes et adherētes cū illis q; pueniūt in omniū
tūde ipsi? Liquefactiūs i. lenitiūs. i. pingui? et viscosi. Virtus. i.
medicamīs cōpositio. Nota q; ponit virtutē descriptā quā ēt p
nit pma quart. c. de emittitico. Et cōprimētibz. f. lapidem.

¶ hic docet sedare dolore. 7. p. 3. In opatiõe medicinaꝝ. f. stupefacientiu: qꝛ pmo debemus dare stupefactiuũ leue: deinde gradatim ire ad stupefactiuũ forte.

De medicinis cōminuētibus lapidē. Cap. 19^m.

eius et scolopendria et capillus veneris de quo sumatur pondus. 3. ij. in aqua raffani et apii et radix atbel et semine canabis et virga pastozis et pprie roma. et cyminuz capestre et radix petibasilio. et aqua eius et camepitheos et polii et radix asparagi et semine cyperi egyptiaci et cori. et radicu lauri et semine raffani et scordeos et extremitates vitis albe et rubra agrestis. Et itez baurach aimeni et quo sumas podus aui. v. et cōficiat cū melle et potes in aqua raffani tribus diebus. Et iterū scorievel sotire aui. j. cū aqua tepida. Et dixerūt qdā q si sumant septuaginta grana piperis et optime terant et fiant ex eis. vij. trocisci et de in potu oī die troc. vnus descēdet lapis. Et in phisticis est virtus qua cōminuit lapis renū. Et de foribus fm lapidē renū sunt lapis iudaicus et pulegiū et camepitheos. Et de forib⁹ absolute sunt cinis scorpiōnū et oleū in quo ponunt scorpiōnes stans sub sole limitū inieciū p siringā in lapide vesice. Lineris autem scorpiōnū regimē melius est vt linias vas sise vinali spūsum luto sapiētie: deinde ponas in ipso scorpiōnes et dimittant in furno calido nocte vna ad minue: ita vt pueniāt ad summū in adustioe et in mane remoueant. Et virtū est meli⁹ qz testa exiccās et accipies virtutem. Et cinis leporis decollati fm hūc modū est fortis: de quo sumas in potu pondus. 3. ij. Et aq eius sunt vehe mētis iquamētū et resoluōis. Et que de eo ex more sumunt sūt caput et extrema ipsi⁹ exiccata in sole in vase eneo. Et itez lābrii terrestres exiccati. Et itez vitru attritione factū vt athomi q in folis appent radio. Et itez cinis vitri et illud meli⁹ fit si igneas sup cocleariū ferreū tritū cribelles: deinde ponas sup aquā fabarū et ostēdet in ea qd de eo calcinaf. Et iterus reliquū donec puluerizet totū: deinde teras puluis sicut athomi q sūt in radio solis et de eo i potu aui. j. in. xij. aui. aq calide: et illud meli⁹ est qd de vitro albo claro. Et de illis q valde fortiora sunt est vnus lapidū q in spōgia inueniunt. Et itez sang. birici exiccāt et ille melior est q sumis in hac hora in qua coloras vna. Quere ergo olla nouā et abue cā aqua ita vt remoueat qd de ea est de nā terrenitatis et falfēdis: et si fuerit lapidea erit melior: deinde decolla birici q hēat qtuor ānos sup illam ollā et dimitte p mū san. ei⁹ et vltimū currē: et assume medū tū: deinde icide ipm in frusta pua de qbus facias tro. qd ponas sup rbete aut pānū mūdū et sparge eos ad solē sub diuo pastozali defendēs eos a puluē: et dimitte eos tādiu donec corū exiccatio vebemēs fiat in loco ad quē ros nullo modo ptingat: et pserua troc. et cū volueris eos in potu tribuere dabis de eis in potu cocleariū vñ in vino aceti in hora getis doloris aut in aqua apij montani et videbis rem mirabilem. Et de eis que fortia sunt est cinis ouozū galline postqz euacuata sunt a pullis. Et de eis que sunt vebemētis fortitudinis et meliora omniū est auis que grece nominat fragulidos: et auis est de genere paruaruz minor omnibus auib⁹ excepta ane regia. et color corporis eius est inter viridem et cineritiū et citrinū. et super alas eius sunt penne auree. et super caudas ipsius sunt alba puncta et plurimuz apparitionis eius est in byeme et apud

piscinas et apud parietes. et ipius volatū apud parietes non est fixio: inimo volat parum et cantat et garrit semper et mouet caudam. Et ipsa comedatur cruda sicut est: qd melius est et comeditur elixata et assata et salis et reseruat vt caro salita. Et quandoqz adurif sicut est in furno qui non sit cum illa caliditate. i. cum quātitate qua dominetur ei adustio et destruat virtus et sit in vitreato vase et fm modū qui dictus est ad scorpiōnes et alia. Et quādoqz adurif in olla lapidea aut bernaci et stringitur caput eius. Et cum pertransit terminū rei tendens ad adustionez tunc retine. Et quandoqz puluerizat illū qd de ea salitū est et assatū ipsi⁹ cū pipere et similibus: et bibat tritū ei⁹ a puluerizatioe aut adustione cum vino claro cū melle: aut cū aqua mellis: aut cum condico. Et similiter vnaqueqz harum medicinarum. Et existimāt qdā q hec auis sit auis spinis: sed hec est auis que nominatur francigine safurion de qua nō scio an sit illa aut alia. Et existimāt q quando exiccās et bibitur paulatim extrahit lapidē ex omni loco. Et dixerūt qdam q lapis ipse extrahit lapidem. Et itez simus colūbinus et simus galli. Et existimāt bmain et alkindus q q sumis de eo podus. 3. ij. et origani podus. 3. 5. et quātū ipm est zucchari tabarset extrahit omnē lapidē. Et quādoqz ponunt cū eo piper et sal et propale in decoctione pulegiū. Et iterū scarabel exiccāt. Et existimāt quidam q suffumigatio eius qd est sub virga cum spina eritū facit mingere lapides: et hoc est de illis que ego non verifico.

CSilr ponit medicinas in spāli q hnt cōtinuere lapidē. pzo ponit medicinas. Scdo regimen. ibi. (Libi aut.) p pmo ponit curas qñ lapis est gñatus pp humores. Scdo qñ cā sunt apata. ibi. (Et si lapis.) p pmo ponit medicinas simplices et cōpositas q hnt pñcere duas pmas itētiōes. Scdo docet pparare et igitare vt lapis diminuat. ibi. (In regimine.) Tercio ponit regimē in sedatione doloris. ibi. (Regimē ar.) p pzo ponit medicinas simplices. Scdo cōpositas. ibi. (Medicine vō.) p pzo ponit medicinas diminutivas. Scdo ponit medicinas faciētes per etrare. ibi. (Medicine vō.) Tercio puocatiuas vine. ibi. (Medicine ar.) Quarto sedatiuas doloris. ibi. (Medicine vō.) Quinto pfortatiuas mēbz. ibi. (Medicine aut.) p pzo ponit multas medicinas simplices. Scdo ponit quādā simplice bonā. ibi. (Et iterū.) C Sanguis. pñ in tot quot medicinas ponit. C Legat totū simul: q nō hnt pōt diuidi. Radix sule. i. herbe arterice. Radix aldemest. i. lauri. Fructus alcharasie: dicit arabe est granū factū sicut granū cerafi. Szarur ē fruct⁹ sic nepil la. Albasce ē thim⁹. Laffia. f. lignea: ē oleū balsami. Radix aloē est arbor silis tamarisco. Scordio ē altū splēstre. Sotrya est qdā pfectio. Et de foribus. Absolute. f. ad vitru: lapidē. f. renū et vesice. Luto sapie. i. luto q fit cū stercore aſini. Et aq ei⁹. f. distillate. Ex more. i. p suetudine. Vitru alū nitru. Et itez sanguis. ponit aliqua alia medicamina multū pueniētia et legat totū simul et pz. Coloras vna in tpe calō: et marie in mēse augusti. Rō est qz in hora fortis caliditatis sanguis talis est acutior. Irē sanguis medi⁹ est calidior et subtilior: qz venit a pñb⁹ cordis. Sub diuo pastozali. dicitū aliq qz est rectus siue parietes sub quo stāt pastozes. Acetū vini vt aliquā tulū remittat acuitas sanguis nō pfortat loco doloris ne mā moueat ad locū dolori. Auis regia. i. pectorosa. Bernaci. i. vas vitreatū. Lōdicon. quidā dicit qz est qdam potus sicut ceruilla: alū qz est vinum subtile sicut maluaia. Scarabei. i. scarauazi.

C Medicine vō que cuz istis pmiscen phar macijs ad penetrādū sūt sicut piper et calamētū et cinamomum: et iste cū hoc sunt iuuatiue in capitulo motiōis lapidis. C In pcedētib⁹. A. posuit medicinas q hnt diminvere lapidē renū. hic ponit medicinas q hnt facere penetrare. Et dicit qz iste debet cōmisceri et. Lū istis. f. medicinis diminutibus lapidem. Nota qz medicine subtilis substantie et puocatiue vine sunt iste qz babēt lapidem diminvere et facere penetrare alias medicinas ad renes.

Gentilis

Medicine autē que cum istis commiscuntur vt pro-
uocent cū virtute et extrahāt superfluitates grossas sūt
sicut semina cognita: et ppr̄ie fenu. et sicut dāucū et men-
et su et assarū et acorū et amēos et keisim et siseleos et se-
mē agnicasti et squinātum et cordumēni. Et fortasse qd
dam homines dicūt bonū eē vti cantaridibus. Et iste
quidē medicine cū vehementia prouocationis sue non
sunt priuate impressione in lapide.

Ponit medicinas puocatiuas et dicit qd talia sunt semia cōia et.
Supfluitates grossas. Ser qbus sunt lapides. Deu est herba odo-
riferā habens astam siles ambero. Su. i. valeriana. Keisim. i. leui-
sticus. Siseleos non inuenitur quid sit et.

Medicine vō doloris sedatiue sunt sicut semen li-
ni et mucilago eius: et sicut nucez et auellane et semen al-
tee et habent ordinē etiam ad materias lapidis. Et cō-
ueniētiōra ad corpus renūz et narcoctis est illud qd
sciūmus. Medicine autē confortatiue sunt sicut been
et aristologia et liliū sicū et semen agnicasti. Et iterū si-
cut rosa et balaustie et squinantum et sandali.

Ponit medicinas sedatiuas doloris: et p. ista remouent dolorē
qd sunt anodina temperata. Nucez et auellane pp vinctuostates et
caliditatem repidā remouēt dolorē. Quod sciūmus. f. in hoc cap. qd
f. pilonū et tyriaca noua. Medicine autem. Ponit medicinas cō-
fortatiuas: et patet. Nota qd medicinas dimittit que habēt facere
fieri moram in renibus sicut sunt gummi arabicum et similia. hoc
autem facit: qd dedit intelligi.

Medicine vō composite ad lapidē sunt sicut me-
tridatum. ipsum nanqz fortis operationis est in lapide
renum: et sicut sagzenea et sicut confectio de scorpiōis
bus cognita ad renes et vesicas. Et iterūz medicamen-
factūz cūz sang. hirci qd nominat manus dei pp suam
nobilitatē. Et medicamē thesaurizatū dictum factū cū
oleo balsami qd est mirabile. Et sicut medicamē forte
qd experti sumus: recipiens cineris vitri et cineris scor-
pionū et cineris radicū caulium nabati et cineris le-
po. et lapidis spongie et sang. hirci exicati contriti: et ci-
neris corticūz oui de quo pullus egressus est et lapidis
iudaici et gūmi nucis et acori ptes equalēs: et petroselli-
ni dāuci pulegij gummi arabici et seminis altee et pipē-
ris: omniūz añ. partem. i. et. s. cūz melle conficiātur: cū-
ius dosis sit vsqz ad añ. ij. et supra cūz aqua tribulorūz
decoctōz cū cineribus nigris. Et hoc etiam conue-
niens est ei qui in vesica est extrahēs ipsum similem lu-
to albo. Et iterum ex eis que sunt fortia aggregata est
illud quod recipit se. melonis et vitri adusti et culbum
partes equalēs: sumatur cū aqua cicēris. Et iterum si-
mi columbini et fimi galli detur aliquid cūz aqua raffa-
ni aut cum vino aut cum aqua calida. est enim aggre-
gatiūz. Et de illis que sunt aggregatiua est vt suma-
tur conditi pōdus. 3. i. fimi columbini. 3. i. scarabei. 3. i.
duodecima terantur et dentur cum vino. Et iterum la-
pis spongie scolopendrie capilli veneris seminis altee
petro. equaliter: et sit dosis quantūz necesse est in aqua
apij aut aqua radi. aut aqua tribulorū aut aq raffani.
Et itēz de eis q sūt aggregatiua est illud qd. R. gra-
noz fructū balsami calamēti capestris sicci lapidis spō-
gie se. malue et albedarfigi sicci ptes eqles: terant et dē-
tur ex eo oī die cocleariū vnū cūz vino pmisto. q. vnc.
liij. Et de illis q ppr̄iora sūt ei q est in renibz est illud qd
R. meissus sumirion: amborū añ. pondus. 3. ij. pipē-

Super tertio

ris. 3. liij. cuius dosis sit fm quantitatem que existima-
tur cum orymelle squillitico. Et iterūz ruthe capestris
malue campestris radic. apij partes equalēs: de qbus
sumatur quantitas duorum cocleariorū qui coquat
in vino et coletur et bibatur vinum. Et iterūz radij pen-
taphilon. cūz orymelle squillitico aut aqua mellis. Et
iterum se. raffani et culbanum equaliter sumatur in po-
tu vna vice post aliam. Et iterum granorū almaba-
leb ex corticatorū tritorū añ. ij. croci añ. i. aristol.
añ. 5. conficiantur cum melle cuius dosis sit. 3. liij. Et
itēz cordumēni pondus. 3. i. cum tertia sui corti. radi-
lauri. Et iterum semen albelli bdellium sumantur
de quibus fiant pillule: et sumatur de eis omni die pon-
dus. 3. i. cum aqua calida et cum aqua foliorū raffa-
ni aut enule humide aut cum aqua oliuarū. Medi-
camen vltimum sedans dolorē et extrahens lapides
R. sumirion et est apiz campestre et detur apiz per-
sicum vnc. i. cyperi egyptiaci spice aromaticę se. papa-
ueris albi cinnamomi cassie piperis albi se. baucie aco-
ri: omniū añ. vnc. i. et. 5. lapidis iudaici lapidis delati
de regione macedonie añ. vnc. 5. conficiantur cum
melle de quo sumatur ad magnitudinē auellane cū vi-
no. Medicamē cōfēres generatiōi lapidis. R. se. citrul-
li pulegij se. altee: oīum añ. 3. i. se. cucu. borulanti. semis-
nis melonis dragaganti: omniū añ. 3. 5. misceant oia
et sumantur: sitqz dosis eius pondus. 3. ij. cū vino subti-
li permisto. Aliud. R. lapidis inuēti in spōgia radicio
tribuli se. baucie: omniū añ. 3. ij. semi. cucumeris boru-
lani seminis melonis seminis altee amili: omniū añ.
pondus. 3. ij. seminis feniculi anisi polij: omniū añ. 3.
ij. Et quandoqz dant eis in potu aque in qbus deco-
quantur medicine lapidis sicut aque in quibus deco-
quantur camepitheos et polij et calamētū et siseleos
et radij tribuli et fructus ei et scolopēdria et radij mal-
ue et capillus veneris et virga pastoris et radij thama-
ris et radij eupatorij et semen altee et sumozion et sa-
guas et pulegij et alia ex diureticis. Et quando admi-
nistratur in diebus sanitatis prohibet generationē la-
pidis et. Et ex decoctionibus quibus iuuamentum cō-
fertur lapidi renū cum eorū administratio assidua
tur in hōis paroxisimi est vt decoquantur folia malue
campestris et ponātur in decoctione eius butyrum et
mel de qua sumat in potu res plurima: frangit enī la-
pidem et puocat vrinam et lenit iter eius et extrahit eūz
cū facilitate. Et Ruffus qdē dixit qd plima balneatio i
thermis sulphureis frāgit lapidē. Et hoc fortasse facit
puenire ad hoc qdā aque calide q qdāz vicerāt cu-
tem qd ponunt in eis medicine lapidis et sumergit in
eis pānus duz sunt calide et ponitur super locū lapidis
resoluit ipm. Et ego iā expus suz res huius generis.

Ponit medicinas cōpositas et sunt multe. littera patebit legen-
do. Dicit qd pfer. De alia dicit qd sagzenea et pfer. De alia dicit qd
cōfectio de scorpiōibz. De alia dicit qd sanguis hirci pfer. De alia
dicit qd oleū balsami et. Et medicamē thesaurizatū. f. de illa aue q
qua dictū est supra qd dicit auis tremula. Postea ponit medicamē
de cinere nitri. et p. acori albi crisoloni. Itē si medicamē puenit in
vesica pfer et in renibus et nō eōra pp cām superius dictam. Et
itēz. Ponit aliā medicinā: et dicit qd sumat de semie melioz et. Ag-
gregatiua. i. cōposita. Culbū. i. miliū solis. Et itēz. Ponit alias. et p.
Aggregatiuum. i. viminutium lapidis. Et de illis. Ponit aliam. et
p. cōdū

ps. Edist. vocal sternutū. Et iterū. ponit aliā. z ps. Albedarū. l. semen basiliconis. Et de illis. ponit aliā. z ps. Deisus. est legumē qđ factū est sicut robilia. Sumurion. i. apū sylvestre. Et iterū. ponit aliā. ps. Et iterū. ps. Culbanū est grana solis. Et iterū. aliā. patet. Albarmel. credo qđ sit matricaria als. i. rutha sy. ueltrj. Dedicamē. ponit aliā. Baucle. i. pastinace sylvestri. Dedicamē. ponit aliā. Saguas. i. abrotanū. Et ex decoctionibz. ponit aliā.

CIn regimine aut in pparatiōe lapidis ad hoc vt eleuet z patiat a medicinis cū felicitate lubricitatis z extus: opz vt administrēt olea mollificātia inungēdo cū fricatione. Et similiter emplastra z embrocatiōes z cerata mollificātia z balnea z tunc cū quātitate que nō mollificēt virtutē superflue z debilitet expulsiua. Et qñqz currit ppter illud ad membrū additio māci: z tunc bibif medicamen ad eradicationem lapidis vt fiat facilis super ipsum eradiciō z extractio. Et opz vt misceant cū mollificantibz pfortantia fm canonez notū: z pprie cū nō est pfortatibz plurima pparietas ad intentionē que est in resolutione. Et illa sunt sicut oleū de lillo z oleū de spica z oleū de alcāna z corpora coz etia: z oleū de alkeli aggregat intētiōes plurimas. Deinde stringant mediū z alchati z pectē vt dilatent meatus desuper: aut fricent cū manu. Deinde def i potu medicamē cōminutiū. Et si fuerit sumptū in potu: tūc puenit vt adhibeant diuretica. Et nō est malū vt bibaf etiā qđ est sicut cassia fistula cum oleo amigdalino z cū succo viscoso qui fit de succis diureticis in qbus sunt viscositas z lubricitas cū oleo amigdalino. Et ex eis que cōserunt post mollificationes: aut cum excusatio est a mollificatione ppter illud qđ scia de lapide suspensio moto sunt vaporatiōes cum spongia z similibz sibi infusa in aqua z oleo z cū panis: aut fursure: aut emplastra calefacta z viscosa: aut cū oleis calidis calefactiū sicut oleo rutbino: aut cū oleo z castoreo. Et ē necessariū vt pseruet calefactio emplastroz. Qđ si necessaria sunt fortiora illis ponant ventose vacue super lapidē: z sit carū positio dolorosa vt attrahat ipm: deinde deponat ab illo loco ad illū qui est sub eo ad inferiora z suspendant ibi. Et similr fm gradationē descendant a loco reniū fm obliquationē emunctoriōz ad inferiora. Cūqz descendit ad vesicam sedatur dolor. Et quādoqz exercitiū z motus z equitatio super animal inquiete incedēs sufficiunt. Et similiter descēsus per gradus z pprie postqz administrate fuerint inunctiones. Cūqz descendit ex vesica ad meatū virge: tunc fortasse facit dolorē: z tūc opz vt regat regimine illius loci cū eis que dicemus.

CIn ista parte pncipali capituli docet nos facere vt lapis patiat a medicis exhibitis z ponit medicas ad hoc. Partes patet. Cū cit pmo qđ debes iungere z fricare zē. Balnea. f. nālia. Line. f. balneo artificiali. Bibif. f. facta mollificatione pueniēt. Alkeiri. i. de viola sarracena. Cōminutiū. f. lapidis. Et si fuerit sumptū. f. medicamē cōminutiū. Et nō est. ponit aliā. post mollificationē. f. ad sedationē doloris zē. Et sibi similibz. f. cū filtro. Qđ si necessarium. ponit aliā. Vacue. i. sine scarificatione. Sup lapidē. i. sup loco lapidis. Deinde ponit aliā. Ab illo loco. f. yerosa. Sufficiunt. f. ad cōmouendū. Illius loci. f. vesice. Dicemus. f. infra sen. 19.

CRegimen aut doloris quādo cōmouet z pprie apb virgā ppter magnitudines lapidis: aut ppter dentes in ipso z fracturā rascationis z asperitatē excoziantē: quādoqz possibile est vt sit cū bal. z tina. Cum aut superfluum z mollificant redditū dolor vehemens post

horam. Et embroce de camomilla z melliloto z altea z fursure bone sunt z inuatiue. Et si fuerit pstriccio aliqua nature: tunc de rectoribz rebus est extrahere fecem cū suppositoio aut cū clysteri nō magno qđ coarctet z dolorē faciat: imo suppositoio amabilis est mihi. Et in lenificatione nature est alleuiatio plurima z sedatio doloris: z nō est semita ad administrandis: catarticum. ipm enī ledit z nocet per illud qđ descendere facit desuper. Clystere aut cū in eo ponunt adipes z vinctuosa z virtutes mollificātes z virtutes diurectice facit cū solutione ventris lenitatē z frangit dolorē z adiuvat ad extractionē lapidis. Et cū dolor est fortis sedat quādo curat cū eis que diximus: deinde cū curatur lapis multiplicatur. Quare rectius est vt abstineatur a medicinis fortiter mouentibus z administrēt clysteria lenia lenificantia: z inunctiones que cōprimendo z fricando fiunt z cerataria mollificantia lubricantia. Et de illis que iuuat in hac hora est administratio vomitus: z illud est de eis que minorant materias cōprimētes lapides: sed fortasse nocet per illud qđ attrahit lapidē ad superiora.

CPonit regimē sedationis doloris. pmo facit hoc cū nō est dolor: itensus. Scđo cū est fortis. ibi. (Et cū dolor.) Tertio cum dolor est magis fortis. ibi. (Et si fuerit.) Cū dicit pmo zē. In ipso. f. lapide: qđ habet dentes: qđ fracturas. Inde pstriccionē. f. suppuratēz yerosa. Et cū. ponit regimē qđ dolor intendit: z ps. Cū eis. f. opiatō dictis. In hac hora. f. sedationis doloris.

CEt si fuerit dolor de illis que nō remouent prius: tūc necessariū erit dare in potu illud qđ stuporē facit. Et iterū pbilonis z etiā metridati mandragoratu z tyriaca que nō est antiqua: imo est ad nouitatem decliuis z est virtus opij remanens. Ipsa enim pluribus cōfert modis. Confert nāqz ex parte tyriacitatis z ex parte puocationis z cōminuit lapidē z ex parte stupefactionis doloris. Et quādoqz adiuvat in diebz ventositatem in renibus coarctantem etiā lapidem. Et cognoscitur per signa ventositatis renū aut ventositatem in intestinis comprimentem ipsū. Et cognoscitur per signa sua quare oportet: tunc vt intendatur ad ea que frangunt ventositatem sicut rutba z semen eius z semen apij z anisum z ameos z carui z nigella dādo in potu in eis que sunt sicut aq mellis: aut emplastrando aut faciendo ex eis ceratum cum oleo aliquo z vtendo eo in clysteri.

CPonit remedium quādo magis auget: z ps. Non remouet prius. i. per medicinas dictas narcoticas. In diebus aliquibus. f. qđ est ventositas in ventre.

CEt si fuerit lapis ppter apostema calidū curet curatione apostematis renū in primis. Et sufficiēt ea que scis de embrocis z emplis z cerataris ifrigidatiōibus que pterierunt tibi in ea pluribus asperso sup eo modico aceto dōec penetrēt. Et sili fiat clystē cū istis succis z cū oleo ro. cū eis: z si indigēt sōmia fiat.

CPonit curā qñ est lapis in renibz pparata. pmo qñ causa est apostema calidū. Scđo qñ est apostema durū. ibi. (Et si fuerit.) pmo ps. ponit acetū vt faciat medicinas penetrare.

CEt si fuerit ppter apostema durū: tunc adhibeātur ea que sūt sicut mucilagines calide vt mucilago seminis lini z fenugreci z alicē z se. almaru pmissē cum eis que infrigidant. Et similiter camomilla z mellilotus z tribuli z anethū. Et ita administrant epitrimata. Et

Gentilis

quādo administrant epithimata opz vt ponant in eis que sunt sicut gūma pini z serapinum z amoniacum z storax z castoreum z sicut myrra. Et iterū olea calida cum confortantibus aliquibus. Et de vnguentis vnguentum diachilon z vnguentum de adipibus z alia. Et cū videris inflationē puocabis tunc.

Cponit curam qñ cā est apostema durū: z pz. Almaru. i. maruby. Inflationem. f. ventris ex retentione vrine.

Cibi aut lapidem patientiū sunt illi qui cōtrariū sunt cibis nocentib⁹ eis z carnes auiū assate habentiū colorem cineritiū z auiū in domib⁹ habitantiū dissolute cū decoctione nō nocēt eis. Et similiter que de carnibus sunt subtilia z cancri assati caro pferit eis. Et opz vt in cibis eoz ponant capita cardī z asparagi z prope capēstris cū aqua cineris z oleo cartami.

Cponit remediū per dietā: z pz. Colorem cineritiū. i. nō sint sic assate q̄ sint nigresced cineritū. Nota vt habet sermo de regimine sanitatis pferūt capones q̄ vadit dūcūde z nō illi q̄ gescūt reclusi in domib⁹: q̄ tales sunt p̄z z mali b̄i: vt dicit ibi Gal. ad isam.

Cfen 19° de dispositionibus vesice z vrine duos cōprehendens tractatus.

CTractatus primus de dispositionibus vesice.

CDe anathomia vesice.

Cap. p^m.

Quemadmodum deus excelsus creauit z fecit vasa aggregatiua cōprehēdētia totū vsquequo aggregat: deinde expellit totū siml per qd̄ sit excusatio ab ascelatione p̄tinua hora post horā sicut sc̄i uisti. Similr p̄parauit excelsus z creauit eis qd̄ de superfluitate aquositate attrahat digne excuri z expelli capacitātē z sacculū cōprehēdēntem totalitatē eius aut plurimū eius donec surgat ad extrahendam ipsam semel: z nō sit necessariūz expellere ipsam cōtinue sicut accidit patientibus distillationez vrine z capacitatis: illa est vesica.

Nōcedēt fen. A. determinauit de dispōnib⁹ mēbri recipiētis supfluitates imediate a gibbo epaz: hic determinat de dispōnib⁹ alterius mēbri maḡ mediate recipiētis. f. de dispōnib⁹ vesice. p̄mo ponit anathomiā. Sc̄do determinat de egritudinib⁹ vesice. ibi. (Accidit.) p̄mo notificat vesicā q̄tū ad opōnē. Sc̄do q̄tū ad subz. ibi. (Et creata.) Tercio q̄tū ad p̄es. ibi. (Et ipsa.) Quarto q̄tū ad colligantia. ibi. (Et p̄tinua.) Dicit p̄mo q̄ sicut deus fecit vasa supfluitati p̄me dispōnib⁹. f. fecit etia fecit vas qd̄ā in quo p̄inet aquositas. f. vrinalis rē. Tōrū. f. de fece. Sciuit. i. i. supra fen. 16. Creauit deus intestina reuoluta vt cibus nō imediate descēdat de intestinis. Ita est de vrina: q̄ nā ordinauit membrū in quo aquositas cōtinere vt nō p̄tinue distillaret vt facit in diabetica passione: z iō sicut intestina sunt reuoluta z est ibi sacculus: ita fecit q̄ qñ vrina descendit per poros euritides descendit in vesicā.

CEt creata est ventosa ex neruis ligamenti vt sit vebementioris fortitudinis z sit cū fortitudine susceptibilis extensionis plane sustentate vt impleat aquositate. Lūqz repletur euacuat qd̄ in ea est cum voluntate ad quā perducit necessitas. Et in collo ei⁹ est carnisitas retenta vicina lacerto.

Chic notificat vesicā q̄tū ad modū substantie z dicit q̄ vesica est membrū neruofum rē. Ex villis ligamētis. f. villis ligamētibus. f. neruoz z ligamentoz. Sustentantio. f. alicui.

CEt ipsa qd̄ duas bz tunicas: quarū iterior in psumdo est dupla extrinseca: qñ ipsa obulat aquositate acu-

Super tertio

te. Et subtilatus est creator sapienter in attrahendo aquositate ad eā z in extrahēdo aquositatez ab ipsa: quare puenire fecit ad ipsam duo emūctoria que sunt renū. Et cū ad ipsam puenirūt separauit vesice duos anulos quos facit incedere iter duas tunicas icipientes in p̄mis penetrare in tunicā p̄mā perforātes eaz: deinde habētes incesus habentē quātitatē iter duas tunicas: deinde submergunt in tunica interiore distūpens vtrāqz earū ad p̄cauitatē vesice: ita vt qñ repletur aquositate z sustentat cooperiat tunica aliā tunicam exteriorē expulsa ad ipsas ab interiori parte a p̄fundo saliter vt existimet quasi tunica vna z nō sit in eis penetratio: z ppter illud nō redit aquositas z vria cū figit vesica ad posteriora z ad duo emūctoria.

Chic notificat vesicā per anathomiā q̄tū ad partes. p̄mo notificat corpulētā ei⁹. Sc̄do collū. ibi. (Deide creauit.) p̄mo dicit q̄ vesica bz duas tunicas: quarū iterior est rē. (Et nota q̄ tota tunica iterior est rotunda que p̄inet vrinā postea est tunica exterior que p̄inet iteriorē: z hoc vult dicē infra. Cū ipsa. f. tunica intrinseca. Ad eā. f. tunica intrinseca. Ab ipsa. f. per collū vesice. Emūctoria duo. i. duo pori euritides. Que sunt renū. i. descēdētes a renib⁹. Duo anulos. i. duo foramina illoz poroz euritidūz. Tunica. f. exterior. Aliā tunica. f. iteriorē. Ab interiori pte. f. vesice. Nota q̄ Gal. z. de virtu. natu. p̄ra Erasistratū cap. z. als. i. de virtu. na. ca. 13. dicit q̄ Erasistratus dicebat q̄ vrina vadit quasi indiuisibiliter: q̄ vrina diuidit ad minima z per poros vesice vadit ad vesicā sicut est de sanie que insensibiliter vadit ad pulmonez. Ad duo emūctoria. i. ad duos poros euritides. Cum figitur. i. cūz p̄mē. Penetratio. i. de tunica interiori ad exteriorē.

CDeinde creauit ei dens cuius virt⁹ est sublimis collum expellens aquositate ad virgā anfractuosūz plurē habens anfractus ppter quos nō mundificat ab aquositate integre expulsa pp̄ie in masculis. In his nāqz tres bz anfractus. Et in mulierib⁹ bz anfractus vnū ppter p̄pinq̄uitatē vesicarū earū cū matricibus ipsarū. Et illius colli eius quedā pars munita alīs mīnuta est eo q̄ circūdat ipm sicut suffocatoriū z expulsi foris: ita vt p̄bibeat exitū aquositate ab ea nisi cū voluntate mollificante illū lacertū adiunctū lacertis vtrīs fm q̄ sciuit in loco suo nisi illo lacerto adueniat nocumētū aut superfluitatis necessitas.

CNotificat vesicā q̄tū ad collū ei⁹. p̄mo b̄. Sc̄do ponit oīaz iter collū vesice viroz z mulierū declarando qd̄ā oīam. ibi. (In his.) Dicit p̄mo q̄ deus est etia subtiliat⁹ rē. In his. hic declarando qd̄ā assignat oīam iter collū vesice mulierū z viroz: z pz. In his. q̄. f. in vris tres bz anfractus. f. collum vesice. Minuta. i. angusta sine stricta. Expulsi foris. i. strictioriū adiunctū. f. tempore opōnib⁹. Loco suo. f. p̄mo can. fen. i. de anathomia musculoz.

CEt cōtinuatur vnicuiqz lacerto eius neruus quātitatē habens z vene quiete z pulsatiles z multiplicati sunt nerui eius vt ipsam sentiat illud cui innititur et ad quod extenditur.

CNotificat eam quātū ad colligantiam. habens quātitatē. f. magnam. Cui innititur. f. ad expellendum.

CDe egritudinibus vesice z cura eius. Cap. 2^m.

Accidit iterū in vesica egritudines cōplexioris cū mā z absqz mā z apata z oppilatio de cuius sūma est lapia. Et inueniunt in ea egritudines quātitatē in paruitate z magnitudine. Et accidunt ei egritudines sitis in augmēto z distalocatione. Et accidunt ei egritudines solōnis singulis per apionē z scissionē z icisionē z vlcera. Et qñqz cōmunicant vesice mēbra regalia z nobilia sicut cerebrum. Ipsū enī sit dolorosūz cū ea z aduenit ei vtrū

lito. Et qñqz peruenit ad hñsen cā cōtatis egritudi-
num vesice calidarū z sicut epati iterū. Multoties. n.
accidit hydropisis propter frigus vesice. Et egritudi-
nes qdem vesice multiplicant in hyeme.

Chic determinat de egritudinibz vesice. Primo in gñali. Scdo in
spāli. ibi. (Opz vt.) Primo ponit egritudines vesice z curā in gñali.
Scdo ostēdit medicinas que habēt calefacere z in frigidare ve-
sicā. ibi. (Diuretica.) Primo ponit egritudines vesice. Scdo cura-
tiones in gñali. ibi. (Et curant.) Primo ponit illas egritudines.
Scdo ponit casū. ibi. (Et egritudines.) Primo ponit egritudines
appropriatas. Scdo illas per colligantiā. ibi. (Et sicut epar.) De
pma pz. De scda ē pz. I. Regalia. i. pncipalia. Lōcat nocumentū
maxime cerebrosū: qñm est mēbzū neruofum. Ad hñsen. i. ad fre-
nēfū. Egritudines. pōit quēdā casū. z pz. Rō est: qz vesica est mē-
bzū exangue fridū z sicū: ideo tpe hyemali est apta egrotare.

Et curant iterū sicut curant ille que sunt renū z curz
medicinis fortioribz z magis remanentibz: z sunt po-
tiones z infectiones z vnciones z emplāstra qbz em-
plāstrent duo emunctoria z sub vmbilico z in duabz
cōmissuris singularibus.

Cponit curā in gñali. pño hoc. Scdo ponit canones. ibi. (Et do-
lores.) Dicit pmo qz eodē mō curant sicut egritudines renū zc.
Nota qz ex hoc qd dicit que sunt renū excusat a cura male cōple-
xionis calide vel frigide: z a cura pēstositatis ipbz: eo qz ipsas po-
sunt supra. Et magis remanentibz. i. in virtute. Rō est: qz ois medi-
cina que est fortis vesice est fortis renū: z nō ecōuerso. Scdo est
qz vesica sita in loco magis distant. Infectiones. i. plectiones
rerū in virgā per stringā. Emunctoria. i. port euntides. In duabus
cōmissuris singularibz. i. in osse peccinis.

Et dolores vesice multiplicant in aeribz z in regio-
nibz z vñtis septētrionalibz z in tēporibz frigidis.

Cponit casū. z dicit qz dolores vesice multiplicat zc. Rō est: qz aer z
vñtis septētrionalis sunt frigidi: ideo nocent membris neruo-
sis quare debilitat vesicā: z pz. tertia particula afoz. s. Sicut
iste ventus cōprimat vesicam ita nocet.

De bis que calefaciunt vesicā. Cap. 3.^m

Iuretica calida oia calefaciunt vesicā z vn-
ctiones z infectiones ex oleis calidis z gñmīs
calidis sicut oleū cōstini z nardini z de ben-
z vaporatides z emplā ex medicis pñictis in
cap. renū calidis de qbus fiat emplm vbi scis.

Cponit medicinas alterates ad calidū z frigidū. Primo calidas.
Scdo frigidas. ibi. (Infrigidant.) Nota qz hñ. per hoc excusa-
tur a cura male cōplexionis eo qz hic ponit medicinas calidas ad
malam cōplexionem calidam: z pz.

De bis que infrigidant vesicā. Cap. 4.^m

Infrigidat eā potus succi portulacē z citro. z
cucur. z potus spodi cū aqua frida: z ex eplā
thimatis sandali z camphora z faufel cum
lacte acetoso de quo butyrz est extractū: z si
militer mucilagines z succi frigidi z olea frigida sicut
oleū de se. cucur. z oleū ro. bonū z oleū de papauere z
oleū de se. lactuce cū cāphora z similibz z infectionibz
pprie z lac asini iuuatium est valde.

Cponit medicinas que habent vesicāz infrigidare: z patet. San-
tel. i. lauellana inda.

De lapide vesice z signis eius. Cap. 5.^m

Dostet vt tu pñderes illud qd dixim de la-
pide renū: deinde pmuteris ad pñderādum hñ
caplin. Et tu qd iam sciuisti illic differentiā
inter lapidē vesice z lapidē renū in qualitate
z quantitate ex caplo lapidis renū. Differūt enī vtriqz
lapides: z illi que est in renibus est leuior paruz z mi-
nor: z magis trahens ad rubedinē. Et ille q est in vesi-
ca est durior: maior valde z magis declinū ad solidi-

tatē z cineritatē z albedinē: lz generet in ea lapidē q
cōminuit. Et ille quidez qui est in vesica discernit fm
plurimum post separationem vrine.

CIn pñcedētibz hñ. determinauit de anathomia vesice z dispo-
sitionibz z curis in gñali: hic determinat de egritudinibz ipbz in spāli.
Primo de egritudinibz eueniētibz in vesica quātū ad subam z cō-
plexionē vesice. Scdo de egritudinibz ipbz qñ ad exiens muta-
tum. Scda ibi in pncipio scdi tractatus. (Vesica.) Primo in tot
quot sunt egritudines vesice. Primo de lapide. Scdo de asparibz.
ibi. (Accidit.) Tercio de vlcētibz. ibi. (Qñqz sunt.) Quarto de sca-
bie. ibi. (Scitur.) Quinto de exitu sanguinis eius. ibi. (Significat.)
Sexto de dislocatione z mollificatione. ibi. (Accidit.) Septimo de
doloribz. ibi. (Sunt.) Octauo de debilitatione. ibi. (Debilitas.) No-
no de venositatē. ibi. (Qñqz est.) Primo determinat de lapide
qñ ad signa. Scdo qñ ad curā. ibi. (Lapis.) Nota qz nō ponit
cas lapidis vesice: qz supra posuit cas lapidis renū. mō lapis renū
z vesice sunt ab eadem mō: ideo relinquit ibi. notas. Primo ponit
signa ex pte dispositionis lapidis. Scdo ex parte corporis. ibi. (Et iste.)
Tercio ex parte vrine. ibi. (Et dicā.) Quarto ex parte accidentiū z
sube lapidis. ibi. (Et nō est dolor.) Primo pñmittit qz calidū hoc
pñsupponit caplin de lapide renū. Scdo ponit oñiam iter ipā. ibi.
(Differūt.) Dicit pmo qz tu dñes pñderare superius caplin zc.
De scda dicit qz isti lapides vñt: qz lapis vesice est maior qz la-
pis renū zc. In qñtitate qz lapis renū est rubet coloris: z lapis vesi-
ce albi z liuidi coloris. Nota qz arenula renū est rubea z arenula
vesice alba vel liuida. Differūt quātū tate qz lapis renū est paruus
z lapis vesice est magnus. cā est: qz in renibus nō est locus capaz
lapidis magni: sed in vesica est. Liuiditatē. i. pallore. post separa-
tionem vrine. i. post q est separatū.

Et ille cui plurimū aduenit lapis vesice est extenua-
tus z in renibz est ecōuerso. Et infantibz qdē z qui eos
sequunt aduenit lapis in vesica. Et dicā hic qz vrina
in lapide vesice est declinū ad albedinē.

Chic ponit signa sumpta ex parte dispositionis corporis z dicit
qz zc. Nota dicit extenuatū z macriū cholerici habēt vias latas
in renibus in qbus tñ nō est locus ita preparatus ad lapidēz sicut
in vesica. Et dicā. ponit signa ex parte vrine: z pz.

Et sedimē nō est rubēū ad albedinē tendens aut ci-
neritatē. Et qñqz est vrina grossa oleagine fecis z
fm plurimū est subtilis z pprie in principio.

Et sedimē ad albedinē tendens z cineritatē nō est rubēū. Nota
qz vrina habētis lapidē in vesica est alba pp multos humores fle-
maticos mucilaginosos: sed renes sunt rubet coloris: ideo are-
nula z sedimē veniens a renibz est rubēū. Oleagine fecis. i. hypo-
stasis mucilaginosae. Itē fm plurimū est subtilis z maxime in pñ.
qz ibi est lapis factz. hoc aut maxime bz verum quādo lapis est in
collo vesice: quare vrina distillat: als qz vrina debilitat.

Et non est dolor lapidis vesice sicut dolor lapidis
renū: qñ ille qui est vesice tenet in spatio nisi cū lapis
retinet vrinam: quoniam elus dolor vehemens fit: z
quando ipse cadit in meatu.

Chic notificat lapidē vesice qñ ad cōia z subam lapidis z ponit
septē accidentia. z. ibi. (Et asperitas.) 3. ibi. (Et qñqz.) 4. ibi. (Et in
lapide.) 5. ibi. (Et qñqz.) 6. ibi. (Et multoties.) 7. ibi. (Et lapis.) Dicit
pñmo qz dolor ex lapide vesice nō est tātus quātus est ex lapide
renū: sed est minor in spatio. i. magno. cā est: qz locus est ibi pñus:
z soluit ibi pñmū mag qz in vesica in qua est locus magnus. Sed
fit dolor in vesica: qz ipsa est membrū neruofum dolorosum.

Et asperitas in lapide vesice plurima est: qñ est in
spatio in quo possibile est vt stet sup euz illud qd ipse
retinet: z pp hoc est maior: qñ est locus latior est. Et
accidit qñqz vt sint in vesica vna duo lapides z pñcs
illis excoziates z multiplicat fractio arcne ex eis.

Cnotificat lapidē vesice quātū ad aliud accidens z dicit qz lapis
vesice est asper z est magnus zc. Illud qd ipsa retinet. f. de malis
humoribus aptis cōuerri in lapidē. Maior lapis. f. qz in renibus.
Confractio qz lapis cōfrangitur.

Et est qñqz cū arenositatē sex fursurea ppter abas-
sionem eius a lapide abstergente.

Chic ponit tertium accidens: z patet. Sex fursurea. i. habēs par-
tes fursureas.

Bentilis

Et in lapide qdē vesice est assiduatio puritus rdo-
loris in virga z in radice eius z in pectine cōicatione
virge ad vesicā z habēs cū multiplicat cōtractionem
virge sue pprie cū est puer z assidua sit eis erectio.

Ponit quartū accidēs z dicit qz puritū in virga z in pectine.
Cōtractionē. f. cū manu cū est puer: qz tunc sufficit parua cā.

Et qñqz pducit illud ad exitiū ani z ad retentionem z
difficultatē cū hoc qz illud qd egredif euz fortitudine
pp cōprehensionē suā a stricto z ab ipellēte post ipsuz.
Et qñqz migrit in fine ei⁹ vīnā quā vult. Et quotiens
etiā ex vīna quā mingit desiderat mingere statim: z
agēs illū ē lapis expellēs expulsiōē vrie aggregate.

Ponit aliud accidēs: z p. p. ducit illud. f. lapis vesice. Ad exi-
tū ani. f. intestini recti. cā est: qz lapis est magne qritatis z cōpi-
mit intestini rectū: z ideo illud intestini descendit. Ad retentionē. f.
egressionis sue fecis. Et difficultatem. f. vīne ideo est: qz iste lapis
aliqui oppilat orificiū vesice: z ideo vīna nō pōt expelli. Qd egre-
dit. f. a nā. Cum fortitudine. f. expulsiōis. Propter oppulsiōem
suā. f. ani. A stricto. i. coartato orificio. f. vesice. Expellens zē. i. non
permittens expelli vīnam z tamē postea expellit.

Et multoties mingit sang. ppter rascationem la-
pidis pprie qñ est asper magnus z multoties pungit.
Cum ergo resupinat lapidosus z eleuatur anche eius
z concutitur remouetur lapis a meatu. Et quādo tūc
fit compressio super pectinem eijetur vīna z bec est
significatio fortis super lapidem.

Ponit aliud accidēs. p. hoc. Secūdo ponit curā alleviationis
lapidis vesice. ibi. (Et qñqz.) Dicit pmo qz aliqui mingit sanguis
ppter asperitatem lapidis solutis z pūgentis. Lapidofus. i. habēs
lapidē in vesica. A meatu. i. ab orificio qd oppilat.

Et quādoqz alleviat illud incuruatio lapidis super
genua sua z cōmotio membrorū suorū adinuicem. Et
quādoqz alleviat per intromissionē digiti in anum z
remotionē lapidis fm huiusmodi preparationem. Et
quādoqz alleviat illud per figuras alias compressio-
nis z expulsiōis z resupinationis z incuruatiōis quas
experimentū inuenit. Cum ergo non confert illud ad-
ministratur alchabrit z extrahit z expellit vīna z est
significatio fortis. Et similiter si difficilis fiat eius in-
tromissio: tunc melius est vt nō laboret cū conamine.
Et quādoqz signat alchabrit per illud qd associat ei
materia ex qua generat lapis.

Ponit cās alleviationis z modos. Secūdo ibi. (Et qñqz.) Dicit p
qz aliqui fit alleviatio in lapide vesice zē. Cde scda dicit qz aliqui
fit alleviatio qñ ponit digitū in ano z remouet lapidē a collo ves-
ice. Cde tertia dicit qz alleviatio fit pp diuersos situs: z qz aliqui
pferit ponere stringā zē. Alchabrit. as. alchabrit est instrū deponē
di lapides. Associat mā: qz super stringam quā extrahis adherent
materie grosse ex qbus est aptus lapis generari.

Et lapis qdē paruus magis retinet vīnam qz ma-
gnus: qñ figit in meatu. Magnus vō remouet a mea-
tu velociter. Et scias qz lapis vesice multiplicat in re-
gionibus septentrionalibus z pprie in infantibus.

Ponit septimū accidēs z dicit qz parū lapis magis retinet vīnā
qz magnus z reddit cām: z p. Causa est: qz lapis paruus intrat in
oē foramē z oppilat: sed magnus nō sic figitur nec ita adheret. In
ventis septentrionalibz: qz stringūt viā ad itra: vnde fit lapis.

Cde curationibz lapidis vesice. Cap. 6^m.

Lapis vesice indiget medicinis fortioribus:
qm ipsa est fridior: z qz est lōginqus: z qm
lapis eius est vehemētius pfirmatus ex ve-
bementia coagulationis. Et medicine eius
sunt medicine fortes predicte in curatione lapidis re-
nū. Et eis qdē pferunt saggenea z metridatū cū lapis

Super tertio

est paruus aut lenis. Et similiter athanasia z pferunt
ei scolopēdrie pondus. z. i. z mabaleb excorticate. z. s.
Syrup⁹ iuuatiuus eis. R. milij sol. tritij. z. xv. capilli ve-
neris. z. vij. petrosillini. z. iij. ficus albas. vij. nūcro de-
coquant cū iij. lib. aque donec remaneat lib. 5. Et opz vt ti-
ne que in ea administrant sint fortiores z ponant in
eis cū medicinis nōs medicine que sunt sicut sol. agni-
casti z capillus veneris z solij z assuesit z rosa eius et
aliqud habēs stipticitatē vt nō superfluat mollificatio:
z ponant in eoz vnctionibz galbanū z piz z amonia:
cū z ensofbium. Et melius eoz oleoz est ole. de scorpiōis
de mecha. Et melius eoz oleoz est ole. de scorpiōis
bus emplastatū z distillatū aut infectum cū quo mi-
sceat aliquid confortatiuū. Et medicine quidem em-
plastroz eoz sunt radix scolopendrie z radix asech z
polluz z canabis z altea z capillus veneris z ponant
in eis illa que sunt sicut folia virge pastoris z aulis pēdi-
cta in caplo lapidis renū z que diximus cū ea de ordi-
nibus eius valde pferunt ei. Et de eis que sunt ppria
illis in curis spoz est vt vtantur medicinis lapidis in
infectione z iuuant eis vehementer.

Ponit curā. Primo per medicinas. Secūdo per incisiones. ibi. (Et
qñ vīne.) / Prima in tot quot medicinas ponit. Legat totū simul:
qz lra est clara. Qñqz ipsa. f. vesica. Saggenea est electuariū postū
in. 5. can. z etiam a Mēue. Mabaleb. i. cerasa syluestria excorti-
cata. Sint fortiores. f. qz in renibus. Assuesit non inuenio quid sit:
credo tamē qz sit arbor habens z faciens rosas. Radix sech. i. tri-
buli. Auis. i. cauda tremula vel cutrecula.

Et quando vīne fit difficultas z retinetur causa la-
pidis vesice z nō est semita ad scindendū ppter aliqud
qd phibet: aut ppter timorem: tunc de hominibz est
aliquis qui ingeniat z in eo qd est inter anum z testī-
culos scissurā efficit paruam z ponit in ea cānulam vt
egrediat qui cognoscit anatomisā vesice z cognoscit
locum colli eius cui continuant vasa spermatia z co-
gnoscit locum arterie z locum carnosus vesice vt ca-
ueat illud qd oportet ipsum cauere: quare non accidit
nocumentū in generatione aut fluxus sang. aut fistu-
la que non consolidatur. Et opz vt vaporēt intestina
z vesicam ante illud resupinus.

Hic ponit curā per incisionē. Primo in gñali. Secūdo in spālī. ibi
(Et vt pparet.) Dicit pmo qz aliqui est difficilis zē. Ad scinden-
dum. i. scissione magna ppter quā lapis egrediat.

Cde regimine qd in ipso pscipit. Cap. 7^m.

Et vt pparet sedes z sedeat eger super eā z
sit presens minister z itromittat manus suas
sub genibz eius: deinde pparet ad scindendū.
Et opz vt ante teneat lapidē z faciat ipm p-
uenire in locū qui scindit z illud faciat itromittēdo di-
gitū mediū in ano viroz z virginū z mulierum corru-
ptarū in orificio matricis donec inueniat lapidē z cō-
primat manu alia desup faciēdo vt descēdat lapis ex
myrach z semine donec descēdat lapis ad locū ppriū
gozē ori vesice: z studeat vt expellat lapis talr vt re-
moueat a cōmissura qstitate vīnis pili: z caue ne scin-
das sup cōmissurā: qm est malū. Cōmissura. n. fm vī-
tē ē loc⁹ mortalis. Et opz vt nō cadat expulsiōe ab-
breuiatio vel defect⁹: qm euenit tūc scissura lata q nō
sanat. Cūqz expellis z vides scissurā nō penetrantes:

tunc pfora si tua opatio huius? q̄tatis nō perducit ad dolorē vehemētē z torzionē colli z casus virtus z destructionē mori? z sermonis z pfractionē palpebrarū z oculi. Si autē p̄dixerit ad illud: tūc nō pfozes ipm. naz si ipm pfozaueris morietur illico. Amplius fac sup ipsuz scissurā tēdēt ad trāsuersuz parūper cū igenio bono q̄ nō ptingat neruū studēdo vt cadat scissura in collo vesice. Nā si ceciderit in corpore vesice nō solidabit oīno z flude q̄tū potes vt scissio minorē. Nā si lapis fuerit paru? fortasse expellet euz ex p̄ssione. Magnus vō idiget scissione ampla: z fortasse idiget extrahente q̄d ipsum extrahat. Et q̄siq; est lapis magnus valde quare nō est potē vt scindat p̄ magnitudinē suā: q̄re opz tūc vt cōp̄chēdat cū tenalijs z rumpat paulatim z assumat q̄d frangit z nō remanet in vesica aliquid oīno. Nā si remāserit magnificabit z fiet magnū. Et multoties accidit vt pueniat lapis ad collū vesice z q̄ se quis virgā: z tūc opz vt sine cessatione insigat pectē z fiat cōpressio sup ipm z sit tecū adiutor: ita vt q̄n figit lapis in loco scindas subitus eū z extrahat. Et fortasse erit rectius vt liget post ipm ad anteriora euz filo: ita vt nō redeat. Et si penetrat ad locū p̄pinquum capiti virge nō opz vt labore ad extrahēdū eū ex ipso. Illud enī facit fortasse accidere vulnus q̄d nō solidabitur: imo oportebit vt eque aut stringat q̄d est post ipsum z scindat subitus caput virge vt egrediat.

¶ Ponit curā in spāti per scissionē. Primo hoc. Scdo docet succurrere accidētib? ibi (Lū 8.) Tertio ponit signa p̄nostica. ibi (Signa aut.) Prima pars. ¶ Sedes. i. locus in quo sedere debet. Quātitate vnius pili. i. dorsi vnius rasoꝝ. Abrenatio. i. defectus vel pigritia. Scissura que nō sanat: q̄ crescit illa que facta est. Edractionem. i. casus vel positionē. Non ptingat neruū. i. ne tangat neruus ne fiat spasmus. Minorē. i. facias scissuram minorē q̄ potes. Extrahente. i. vincino q̄d ipsum extrahat.

¶ Cū ergo feceris in lapide oīa que dicta sunt in capitulo de illo: z extraxeris ipm fortasse accidit ex cōpressionē v̄tris euz fortitudine z ex dolore scissionis apostema: est res timorosa. Et ex eis que nō p̄mittūt euenire illud est vt iam clysterizes egrū z extrahas fecem ei? deinde des ei in potu post illud aliquid leniēs nām z nō cibēs eū nisi re pua z lenificāte. Si autē indigueris sōmnia vt alienies ex minoratione fac. Et si volueris vt vehemētius alienies z apparēt signa apatis z dolor sit vehemēs valde: tunc opz vt sedeat eger in tina aut pelus aque in qua decocta sūt lenificātia sicut molochia z semē lini z alta z fursur: z cū illa aqua sit cōmixtū olei plurimū z p̄quassatū cū ea z sit illa aqua tepida. Lūq; extraheris eū de tina insiges partes virge cū oleis lenificātibz: sicut est olei camomillini z anbetini z pones sup vulnus butyru z tepidū z funde in ipm z pone sup ipm totū infusus in oleo ro. z paucō aceto: deinde administra medicinas cōsolidativas. Si autē magnificat apā affidne fac euz sedē in tina p̄dicta in decoctide semugreci z se. lini. Et si dolor fiat fortior fac eū sedē in die scdo z in die tertio in aqua z oleo tepidis. Ille autē quē scissura vuln? nō ita dolē faciunt vt idē curēt solū in die tertio. Et opz vt affiduet calefactionē vesice cū oleo de rustba. cū. calefacit est rectoris dispōnis z minoris doloris z minoris v̄rine.

¶ Docet succurrere lesioni? p̄tingētib? . Prima lesio est dolor. z est ab v̄rina. ibi (Et v̄rina.) 3^a a retēione sanguinis. ibi (Amplius.) 4^a est coagulatio sanguinis. ibi (Et ex eis.) 5^a est abscissio eius. ibi (Et ex eis.) 7^a prima in tot quor remedia ponit ad mitigationē doloris. Partes patent. ¶ Dicit p̄mo q̄ debes post oīa ita succurrere dolori minoratione. f. mae. 2^a si volueris. ponit scdm remediū ad dolorem: z pater. Molochia. i. species malue. Lūq; extraheris. ponit aliud: z pater. Et si dolor. ponit aliud: z ps. Minoris v̄rine saltim in numero emissionis.

¶ Et v̄rina quidez ledit valde pforatos: z ppter illud opz vt sumant in potu aquā paulatim z quotiens min gunt opz vt sit minister cōseruans manu sua locū ligamenti z comprimat eum vt nō infundat v̄rina locum scissum. Amplius nō pōt esse quin euacuet aut nō currat de san. quātitas que necessaria est: z est illic timor apostematis z corruptionis membrū cum alteraf color eius ad corruptionē a rubedine: aut vt currat z su persuat z timeat fluxus san. Et primū quidē opz vt curet fm q̄ vides signum p̄dictum: imo incidat vel scalpelle ilico vt currat sang. z vt ponat desuper emplastrū ex aceto z sale in pāno lini tādū donec p̄beat corruptionē. In scdo autē q̄d est vt timeat fluxus sang. est rectius vt sedeat in aquis stipticis cognitis z ponat super locū ibus z atrimentū trita z supra ipsa cottū z supra illa cottū aliud magis madefactū aceto z aqua. Et si ciueris q̄ vena magna aut arteria icila sit adde in curatione eius cū constrictione. Et si sang. inobediens est z non cessat z nō sanat: tunc fac eū sedere in aceto forti: z fortasse indiges vt flobothomes eum vt attrahat sang. z fortasse necessariū est tibi vt ponas super pectē z inguina narcotica.

¶ Docet succurrere alteri lesioni que puenit ab v̄rina: z ps. Ampli docet succurrere lesioni que est retēio sanguinis: z dicit q̄ aliqui retinet sanguis: ita q̄ nō exit sicut debet. Et timor est de apate rē. Et aliqui egredis plus q̄ opz. Et est illic. f. cū nō currit. Et p̄mū quidem. f. q̄ nō currit sanguis. Incidat. i. scalpelle. Et pāno lini. f. vt cū. In scdo autē q̄d est fluxus sanguinis superfluous vt trabat sanguis. f. ad cōtrariū. Narcotica. f. ad sedationem motus sanguinis. Et ex eis. Docet succurrere alteri lesioni que est coagulatio sanguinis: z pater. Donec resoluat. i. eliquatur.

¶ Et ex eis que accidunt ex scissura z cursu san. est vt currat frustū san. ad vesicā z coagulet super orificiū eius quare sit difficultas v̄rine: z tūc necessariū est vt intromittatur digitus in foramine z auferat nocumētum ab orificio vesice z collo eius z extrahat: aut curretur locus euz aceto z aqua donec resoluat claudēs congelatū z extrahatur. Et ex eis que accidunt ex illo est abscissio generationis.

¶ Docet succurrere alteri lesioni que est abscissio gnōnis: z pater. Et ex illa. f. abscissione lapidis. cā est: q̄ debilitat aliqua pe vnde semen dearticulat ppter q̄d nō pōt postea fieri generatio: z hoc ptingere pōt ab incisione facta ppter lapidem.

¶ Signa autē mala que cum accidit expectat medicus mortē sunt vt si foris fiat dolor sub vmbilico z infri gident extrema z acuat sebz. z accidat rigor z casus virtutis. Amplius cū addit vehementia doloris loci perforati z accidit singultus z mouetur venter motu extranco: tunc iam appropinquat mors.

¶ Ponit signa p̄nostica. Primo bona. Secūdo mala. ibi (Signa.) Prima pars est clara.

¶ Signa autē egri bona sunt salus rōnis z sanitas appetitus z vt fit color z forma sanī valde.

¶ De scdo dicit q̄ si homo bz p̄missionē rōnis: z bz appetitū bonū z faciē hōis sanī sunt signa sanitatis z sunt signa salutis bone.

Gentilis

C De apatib⁹ calidis i vesica z aldubellati i ea. Ca. 8^m.

Accidit q⁹uis nō plurimū apostema calidū in vesica ex m⁹ sang. z cholericā aut cōposita z est egritudo mala. Et multoties accidit illū z pprie in infantib⁹ cā lapidis z dolorositas te eius z q⁹ ipse cōquassant vesicam.

C In pcedētib⁹. A. determinavit de lapide vesice hic determinat de apatib⁹ ei⁹. p⁹mo de apate calido vesice. Scdo de duro. ibi (Accidit a causa.) p⁹mo ponit cās apatis calidi. Scdo signa. ibi (Significat.) Tercio curā. ibi (Opz in p⁹mle.) Cedit p⁹ apā calidū generat aliqū in vesica; raro z fit de sanguine aut de cholera aut in p⁹roq⁹ simul. Accidit nō plurimū q⁹ vesica est mēbrū erangue frigidū. Et id a forti cā fit in ipsa apostema calidū; z id dicit nō plurimū. Aut cōposita q⁹ a sanguine z cholera simul. Est mala egritudo; q⁹ est morib⁹ dissimilis cōplexioni vesice. apostema autē frigidū nō est ita malū; q⁹ est simile cōplexioni mēbrū. C Sed tu. v. videt q⁹ ubi dicitur. p⁹mo dicit. accidit nō plurimū; postea dicit. accidit multoties. p⁹dm q⁹ q⁹ dicit multoties cōparat apostema calidū ad etates vt velit dicere q⁹ multoties fit in infantia apostema calidū per cōparationē ad alias etates.

C De signis.

Cap 9^m.

Significant q⁹ apostema est in vesica calidū; feb⁹ilis z retentio v⁹ine aut difficultas ei⁹ aut distillatio ip⁹s⁹. Et retentio qdē est cū facit z nō p⁹it eicere aliqū de ea nisi stantes. Et q⁹q⁹ est retentio sterco⁹is z inflatio pectinis z ilij cum dolore pūgitivo z pulsatione. Et q⁹q⁹ appet rubedo exterius z signat ip⁹m ex tranquillitate infirmū quā inuenit ex vaporatōne. Et de accidētib⁹ que cū ipso accidit sunt sitis vehemēs z vomit⁹ cholere pure z asma z frigus extremitatū z fortasse nō calefaciūt z alienatio z nigredo lingue z noceri ab oī acuto diuretico et pprie cū sunt hu. corporis calidi. Significat ergo ip⁹m etas z cāe pterite z p⁹entes de illis quas scis. Et detentius est illud cū quo p⁹tinuat caliditas feb. acute z vehemēs fit retentio v⁹ine z sterco⁹is z fortis fit dolor z in v⁹ina nō ē digestio; est enī mortale. Et hoc plus est cū fit aldubellati. Cū autē appet in v⁹ina fer subsidens lenis; tūc est maioris spei. Cū dubellati vō appet de horripilationib⁹ diuersis z feb. permittit illud qdē d⁹ymus in aldubellati renū. Et similr signat maturitatē eius lenitas; z sunt de accidentib⁹ digestionis v⁹ina z sedimē eius. Et significat ei⁹ eruptionē v⁹ina habens admistū pus. Si aut signa maturitatis nō apparuerit nō rumpe⁹ ante hebdomadā. Et plurime exire vesi ce fiunt versus collum eius; z quandoq⁹ declinant ad partes alias; z quādoq⁹ aperiunt ad partes vesice interiorē; z q⁹q⁹ aperiunt ad partem aliā.

C Ponit signa apatis calidi q⁹ nō est saniatū. p⁹mo ponit signa intrinseca. Scdo extrinseca. ibi (Signat.) p⁹mo in tres sicut tres ponit sūmas signoz. z ibi (Et q⁹q⁹.) z ibi (Et de accidētib⁹.) Cdi cit p⁹mo q⁹ q⁹ apostema est calidū in vesica; tūc retinet v⁹ina zē. Patet. Cde scda dicit q⁹ aliud signum istius apatis est rubedo. Cde tertia dicit q⁹ aliqū est vomit⁹ cholere. Cretentio v⁹ine q⁹ lapis oppilat collū vesice; z ipsa debilitat. Cū lacert. i. erecti. Nisi stātes. i. erecti. Alia ista bz nō stātes; z tūc exponat. i. nō recti. cā est debilitas vesice. Et nō p⁹it fieri pressio q⁹ stāt lacertēs; sed q⁹ stant recti melius p⁹it cōprimē musculos. Retentio sterco⁹is q⁹ lapis est magnus sic qdē cōprimat intestinū rectū z oppilat. Inflatio pectinis pp retentioē v⁹ine. Pulsatione q⁹ sanguis est calidus z fit pulsatio. Et signat ip⁹m. f. q⁹ est exterius. Si remouet dolor per anodi na apostema est in exteriorib⁹ q⁹ ista euaporatio nō ita p⁹stret ad itra. Vomit⁹ cholere pp nocuētū cōicātū scdo ad vesicaz. asma. i. malitia anhelit⁹. Frigus extremitatū pp fugaz caloris ad intra. Nigredo lingue pp vapores. Sic nocuētū ab acuto z diu.

Super tertio

retico; q⁹ oia sunt calida. Significat. Ponit alia signa; z p⁹s. Etas; q⁹ iste est iuuenis adolescens qui hz multū de sanguine vel de cholera. Circa pectē; q⁹ est v⁹us calidis cibis z vino puro z aromatis multis. Scis. i. ex multā capitulis dictis supra. Retentio sterco⁹is; q⁹ cōprimat intestinū. Et plus hoc est. f. de aduētū hōz signorū terribiliū. Cū fit dubellati; q⁹ tūc ppter generationē sanici accidunt dolores z febres magis q⁹ facta sanie. Maioris spei; q⁹ f. de sanitate. Cū dubellati. Ponit signa apostematis calidi vesice q⁹ est saniatū zē. Febribus permittit; q⁹ de multis materijs. Lenitas. f. cutis. al⁹ lenitas. f. accidentium. Non apparuerit. f. a p⁹ncipio. Versus collum; q⁹ est carnosum.

C De curationib⁹ apostematū vesice. Cap. 10^m.

Portet in p⁹mis vt ex basilica sinistra fiat flo bothomila fm virtutē. Est enī p⁹ma curatio n⁹s eius z melior carū. Et festina si illuc fuerit caliditas valde vehemēs ad emplastra apostemata spatio breui z nō supfluas in eis neq⁹ plogeris. Illud nāq⁹ nociuū est z indurat apostema velociter; imo si ineeperis a mollificatiuis cū nō fuerit aliqd qdē ab illo p⁹beant ex sensu vehemētē erit melius; q⁹ mēbrū est neruosum. Et ppter hoc vehemēs fit trans quillitas egri ex vaporatōnib⁹ rep⁹culsiu spatio breui factis vaporatōnibus cū spōg⁹is z lana infusis in aqua in qua decocta sunt lenissima resolutiua. Et vesicis in q⁹ sufflatū est plenis aqua calida z oleis lenissimis subtiliatiuis z pprie eis que iā sciuit in ca. curatōis renū. Et cū b te subtilia vt inq⁹ias si tolerat p⁹si ringā i p⁹mis qdē sit sicut mucilago p⁹silū in lacte asine aut aqua ordēi in lacte asine; q⁹ est magis salua. Et post illud lac as. z adeps. Et post illū cassia fistulā in lacte mulieris fm ordinē que scis fm boras apas. Et q⁹q⁹ p⁹sert clysterizatio facta cū eis fm suos ordines. Et de emplis bonis post p⁹ncipiū icipionis est illud qdē sit ex simila z sisamo excorticato cum lacte z oleo v⁹io. z oleo camomillino z similib⁹. Et iterū napi boni sunt. Et iterū sola elixata emplastrata z vaporata.

C In p⁹mis ponit curā apostematū calidi vesice. Et p⁹mo facit hoc. Scdo ponit curā intendendo ad accidens. ibi (Et cū vehemens.) p⁹mo ponit curā in p⁹ncipio z p⁹cessu augmētī. Scdo in fine augmētī z in statu. ibi (z si hebdomadā.) Tercio q⁹ laz est saniatū. ibi (Et curatio.) C In p⁹ma parte ponit multas medicinas que cōueniūt in p⁹ncipio z in p⁹cessu augmētī quīs nō in fine augmētī. z p⁹z ista. C Sed tu dices: q⁹re sōmia d⁹ magis fieri de basilica sinistra q⁹ de dextra. p⁹dm q⁹ rō est; q⁹ pars sinistra v⁹plurimū est debili⁹ q⁹ dextra; z id plures supfluitates aggregant in sinistra. C Nota q⁹ sōmia est melior medicina z cito sedās dolorē q⁹ est m⁹ pueniens. Apocustica. i. reperculsiua. A mollificatiuis. f. p⁹mis rep⁹culsiuis. Ex sensu vehemētē. f. q⁹ fit dolor for⁹ z attractio. Est neruosus sup. z ideo multū ledit reperculsiuis cū ipsa sit membrum frigidū. Oleis anodinis sicut camomillino z bmdō. Est magis salua; supple q⁹ sunt minus frigida q⁹ sine succi herbarū in frigidantiū. Ex simila. i. ex flore farine. Napi. i. napones.

C Si hebdomadā pertrāseat z appropinquet stat⁹; tūc adhibeant farina fabarū z semē lini z camomilla cū triplicato. Et similr descēdit per sōmā saphene z dilatate in administratiōe resolutiū que sint ex emplastris z vnguētis p⁹dictis in ca. renū. Et q⁹q⁹ eges emplaistro ex hyssopo z castoreo z cera z pprie post narcotica. Et scias q⁹ assiduatio sessionis eorū in tina est valde luvatiua; ita q⁹ q⁹ aduenit eis v⁹ia; tūc rectius est vt mingāt i ea. Et a q⁹ tinaz eoz meliores sūt ille in q⁹ est mollificatio de illis q⁹ laz sciuit multoties. Et q⁹q⁹ ponunt i eis aldarsifaban z cyp⁹ z cordumeni z spica z anionū z sgnātū cū sennegreco z se. lini z sedāt

dolorem et apostema. Et iste aque mollificatiue quas multotiens sciuit sunt sicut decoctio seminis lini et fenugreci. Et iterum aqua in qua decoquantur napi et albasce et caules.

C Ponit curam in fine augmēti et in statu et dicit qd tu debes admi-
nistrare magis lenitua et magis resolutiua: et ps. qd si pertrahat
de domo: qd pertrahit pncipiū et est in fine augmēti et in statu.
Lū triplicato. i. vino de quo est supra dcm fen. 16. ca. de cura coli-
ce apostemose. Ut mingant in ea. s. tina. Aligd aldarshaban. Sur-
muf pro isto xylocaracta. Albasce. i. tribuli. als alsece. i. tribulus.

C Et curatio quidem aldubellati eius est proxima cu-
rationi aldubellati renum: imo necessarium est vt sint
medicne eius fortiores. Et quidam laudauerunt pa-
pa. al. pōdus. 3. ij. et 5. quod datur in potu in decoctio-
ne spice et squinanti: et proprie quando sunt difficulta-
tes vrine et dolor.

C Ponit curam quādo est apostema saniatū et dicit qd debet cura-
ri sicut apostema renū quādo est saniatū. dicit tamē qd requirunt
fortiores medicne in apostemate vesice qd renum.

C Et cum vebemens sit dolor et timor moris nō est ex-
cusatio a narcotico linitio et supposito. Epithimata
vō sint sicut epithima factū ex susculamo albo et man-
drago et papauere pfectis cum aloē aut sumaf q̄rta
3. i. opij et dissoluaf in oleo violato cū pauco croco et
ibibaf pānus et supponaf in ano. Fortasse enim inue-
niet per illud tranquillitatē et dormiat loco ei. Et q̄si qz
administrat de eo alqd in siringa si tolerat. Et epithi-
ma de opio exterius factū est fortis stupefactionis. Po-
tiores vō et reliqua curatio sunt curatio sirsē et birsē.
Apostema duz in vesica accidit a causis similib⁹ cau-
sis apatis duri in renib⁹. Et plurimū ei⁹ fit successio-
ne calidi et successione p̄cussiois aut casus. Et q̄si qz
fit successione scissure. Signa cū ea fit difficultas vrine
et egestiois simul aut accidit ex ea accidentia du-
ritiei renū ex retēione fecis et stupefactionis in cruri-
bus et agitatioe diuersa et debilitate et p̄tione ad by-
dropisim q̄uis sit sup vtrē ex duritie renū. Et iter ea
qdē discernit per locū in quo accidit granitas et illud
cui accidit cā in p̄mis. Curatioes. Sunt eedē que sunt
duritiei renū ex iniectione facta cū oleis calidis et va-
poratione cū eis et dare in potu aquas in q̄b⁹ decocta
sunt semina diuretica cū melle et cassia fistula et admis-
nistratio tinarū fm illū modū et fm gradatioes illic p̄-
dictas. Et ex eis que p̄p̄ia sunt est vt admistrent illa
olea et gūme in siringa. selectorio vrine si possibile est.

C Ponit curā intendēdo ad accidens. s. ad sedationē doloris: et ps.
pānus. s. venetus. Loco eius. s. per ipm. Et reliqua. s. vt cibi. Sir-
sen. s. quādo extrahit lapis. Cum eis. Ponit signa et sunt nota. Luz
eo. s. apate duro. Diuersa. s. ventris. Et peruentio. i. magis sup-
ueniente ex duritie renū. Causa est qd fit magis cōmunicatio epa-
tis qd q̄st in vesica. Lū in p̄mis. s. apatis duri. Sunt. b̄ic ponit
curā: et ps. p̄dictas illic. s. resolutiua et mollificatiua.

C De vlcibus vesice.

Cap. 11^m.

Quandoqz sunt a causis vlcēz notis quas
iā narrauim⁹ in caplo vlcēz pectinis ex ex-
coriatione lapidis aut ex coriatione hu. cho-
lerici. Et q̄si qz sunt ppter apostema aut bo-
thor que vlcēant. Et in eo cui assidue fit vrina acuta
succedūt vulnera et vlcera et sunt difficiliora plurimū
q̄ vlcera renū: qm sunt vlcera mēbrū nervosi. Et ille
cui⁹ vesica disrumpit moris fm plurimū. Qd si scindat
nō incarnat nisi cadat in parte partis carnosē.

C Determinat de vlcēz vesice. p̄mo ponit eas. Secdo signa. ibi
(Jam vltim⁹.) Tercio curā. ibi (Opz.) **C** Dicit p̄mo qd ista vlcera
sunt ab eisdē causis a q̄b⁹ alia vlcera. Vlcēz pectinis. i. vlcēz ap-
parentū cū dolore pectinis. **C** Sed tu dices: q̄re iste sentit dolorē
in pectine magis. **C** Dm qd hoc est ppter magnā sensibilitatē il-
lius partis. Difficiliora. s. vlcera vesice. **C** Dicit iuxta afoz. 18. 6. pti.
Vescam incisam. Partis carnosē. i. in collo vesice.

C De signis.

Cap. 12^m.

Quandoqz sunt a causis vlcēz notis quas
iā narrauim⁹ in caplo vlcēz pectinis ex ex-
coriatione lapidis aut ex coriatione hu. cho-
lerici. Et q̄si qz sunt ppter apostema aut bo-
thor que vlcēant. Et in eo cui assidue fit vrina acuta
succedūt vulnera et vlcera et sunt difficiliora plurimū
q̄ vlcera renū: qm sunt vlcera mēbrū nervosi. Et ille
cui⁹ vesica disrumpit moris fm plurimū. Qd si scindat
nō incarnat nisi cadat in parte partis carnosē.

C Ponit signa: et ps. Inter duo vlcera. s. renū et vesice. In meatib⁹. i.
in portis enitidib⁹ vel in portis iter vesicā et renos. paulatim. i. in
multis vicib⁹ et nō subito: qd tūc veniet pp apturā alicuius vene.

C De curatione.

Cap. 13^m.

Quandoqz sunt a causis vlcēz notis quas
iā narrauim⁹ in caplo vlcēz pectinis ex ex-
coriatione lapidis aut ex coriatione hu. cho-
lerici. Et q̄si qz sunt ppter apostema aut bo-
thor que vlcēant. Et in eo cui assidue fit vrina acuta
succedūt vulnera et vlcera et sunt difficiliora plurimū
q̄ vlcera renū: qm sunt vlcera mēbrū nervosi. Et ille
cui⁹ vesica disrumpit moris fm plurimū. Qd si scindat
nō incarnat nisi cadat in parte partis carnosē.

C Ponit curā p̄mo per regimē. Secdo per medicinas et ordines. ibi
(Et p̄sidera.) **C** Dicit p̄mo qd tu debes tibi cauere et Libaria acu-
ta vt piper allium et b̄mōi salia sicut carnes salite et b̄mōi. Que sa-
ciunt glutinationē sicut gūmi arabicū et dragagantum.

C Et considera in canonibus dictis in cap. vlcēz. et
permuta plurimū eoz ad hunc locum. Et ppter illud
cōsidera in eo qd scripsimus de potu generum lactis:
quonā ipsa sunt fm cōditiones p̄dictas iuuatina vl-
cerum meatuū vrine p̄cipue lac equari. Et scias qd
p̄seruatio in curatione earū est vt admistrent in p̄-
mis mundificatio cū aqua mellis et zucchari decocta
cum diureticis ebibita aut iniecta: deinde cōsequēter
adhibeant relique medicne. Et si illud qd mingit est
fuscum opz vt inq̄ciat illud qd subtiliatur a cinere ar-
boris fici aut cinere arboris quercus aut cinere arbo-
ris scēba donec mundificetur vltime.

C Ponit curā per medicinas. p̄mo affirmādo qd dictū est in cap.
vlcēz. Secdo enumerat multas medicinas. ibi (Medicine.) Ter-
cio intēdit dolorē. ibi (Et q̄si dolor.) **C** Dicit p̄mo qd tu debes p̄s-
dere ea que dicta sunt in ea. vlcēz renū et. In caplo vlcēz. s. re-
num. Lū diureticis. s. ducentibus has medicinas ad illa loca. **C** De-
dicine. s. inartatue. Est fuscū qd nigrum qd timet qd m̄a est grossa.
Qd subtiliat. i. distillat. Scēba est spēs absintby.

C Medicine vō que ad ipsas bibuntur sunt sicut ale-
sius cum oleo ros. et sicut lac asi. et capzi. et iumentorum
potetur fm assiduationem dierum cū quātitate diges-
tionis cuius plurimū sit quātitas. i. 3.

C Ponit medicinas multas et parēt. **C** Dicit p̄mo qd p̄sert p̄sitiū in
oleo ro. Bibunt. s. ad sedationē doloris et p̄solidationē. Alecius. i.
p̄sitiū. Lū q̄ritare. s. digōnis. i. cū quātitate qua possit digeri.

C Et iam quidem preparat de infrigidantibus stipti-
cis trociscorum de papaueris et tro. alkekengi pōdus
aur. i. cum aqua frigida.

Bentilis

Ponit aliam: et patet. Magister Thomas multum vitetur trocisci istis de alkekengi in viceribus vesice.

Et de vnguentis bonis quibus cōprimendo fit inctio est vt sumatur storacis liquide pondus. 3. j. et pinguedinis anseris ex tribus vsq; ad quatuor: et cere albe pondus. ij. sextarioz: et cū eo fiat emplastrū.

Ponit aliam medicinam: et patet. Comprimento. s. vt fiat penetratio. duorum sextarioz. i. 3. vj.

Et vnguentum iuuatuum et proprie cum est corrosio est illud qd. i. dactylos et passas et gallas et acacias et alumen et hypoquistidos.

Ponit aliam: et patet.

Et quādoq; ponunt cum eis hyssopus et storax. Et quādoq; administrat ante illud vnguentum in eo in quo nō est corrosio cera adeps anatis et oleū rosatū: et administrant escicatiua potando et mingendo.

Ponit alia: et patet. Unguentū. s. ad lenificandū et aperiedū poros. Et oleū ro. sup. q. s. est corrosio indigemus fortioribus.

Et quādoq; administrant de istis cistides elyteria et administrant ego super genia recuruo. Et cū nō cōserunt ea que bibunt et pprie in eo qd est propinquus meatui et cū quo est corrosio: tunc curationes ei sunt iniectiones cuius incarnatiuis dissolutis in lacte mulieris de quozū summa sunt trocisci de chartis. i. de panis et trocisci andrulis cum aliquāto merdasengi et ceruse et amili et calcis ablute.

Ponit alia: et patet. Et troci. andrulis. ponunt. 5. can. s. trac.

Descriptio cōpetens ei. i. terre sigillate chimolee comminuat valde adustis ptes equales: se. canabis tertā partis istius: opij sextā partis et vngueti de cerusa partes. iij. sarcocolle partem. 5. myrre iburis: amborum añ. ij. tertias partis: aggregent oia cum aliquāto oleo rosato et cera et administrant in siringa.

Ponit aliam: et patet. Cōpetens ei. s. ad pycledū in vesica. Seminis canabis. est quedā glosa que dicit qd littera debet dicere ematpites et est quidam lapis.

Et qñq; addit in ea aristo. ro. ps. i. et leni? illo est illud qd fit ex sarcocolla et amilo et cerusa qd cū lacte inijciatur. Si autē pfortet plūbo adusto et thure: tūc ē fortius.

Ponit aliam: et patet.

Troc. expertus. i. etristides terrā sigill. karabe corallū amilū se. citro. se. altee se. melonis excoctatuz se. apij dautū petrosillini troci. alkekengi.

Ponit aliam: et patet. Etristides est succus herbe hircine. Alkekengi sup. ana partes equales.

Medicamen aliud. i. se. cucur. se. melonis se. cucur. excor. oium añ. 3. v. amili. 3. iij. succi liquiritie. 3. vij. se. portulace. 3. iij. et 5. et amigdalariū dulcexco. auellana et assatariū: ambarū añ. 3. iij. granoz plini. 3. iij. et 5. se. apij danci se. eruce granoz mahalep excor. oium añ. 3. iij. drag. gūmi amigdale se. iusculami albi opij añ. 3. iij. ceris ni. 3. x. croci. 3. v. cōficiant cum rob et informentur tro. 3. ij. et bibat cū aqua raffani et aqua apij et aqua ciceris nigri et proprie post mundificationē vlcis. Et oportet vt minoretur potus aque.

Ponit aliam: et patet. Granoz mahalep. credo qd sit granum sylvestre vel cerasa sylvestris.

Et quādo dolor sit vehementior inijciat in ea colyris al. qd est ad oculos cū lacte mulieris. Et iterum semmen papaueris et opius et adeps galline clysterizentur aut supponantur aut inijciant.

Ponit curam intendendo ad accidens.

Super tertio

De scabie vesice.

Cap. 14^m.

Situr scabies vesice ex vstione vrie et fetore ei et dolore vehemēti cū pruritu et sedimine furfureo. Et qñq; currūt fm assiduationem humiditates. Et qñq; currūt sanguis.

In pcedentib. A. determinat de vlcis vesice: hic determinat de scabie. pmo ponit signa. Scdo curā. ibi. (Opj.) Tdicit p qd nos cognoscim? scabiem in vesica ex ardore et fetore vrie. Patet ista. Adustione vrie: qd vria est aeris pūgitiua ppter permissiōē mae calide cū aquositate que vadens facit scabiem remouetur crusta et fit penetratio et dolor per vlcera. Pruritus ppter cām pruritūā pūgitiuā. Sedimine furfureo: qd cruste scabiei remouentur et faciunt talem hypostafim.

De cura.

Cap. 15^m.

Dortet vt administrant absterfina mundificatiua que sunt de exiccatiuis absq; mordicatione et sint illa penitus fortiora qd ea que sunt in reliqs vlcis. Et administrant medicne scabiei remum iniecit in ea et bibite.

Ponit curā pmo intendēdo ad egritudine. Scdo ad accidens. ibi. (Et bibant.) Tercio ad regimē et dietā. ibi. (Et pferat cibi.) Tdicit pmo qd tu debes administrare que hnt abstergere et. Fortiora qd talis indiget maiori absterfione. In reliqs vlcis. s. renū.

Et bibantur etiā glutinantia in frigidantia sicut mulcago psilij et seml. cydonioz cum oleo ro.

Ponit curā intendēdo ad accidens. s. ad dolorem et acuitatem vrie: et patet.

Et conferunt cibi dulcis chimi viscosi sicut sunt pedes et res pingues cuius oleo amigdalino et aqua ordeli et frumentum coctum cum carne auium et grana lactis sicut lac asi. et capri. et oninum et vaccinum et assiduatione mundificationis corporis.

Ponit curā per dietā et dicit qd cibaria debent esse dulcia et. Ss pta qd dulcia nō valēt in vlcis. 8. et. An p3 in cap. de vlcis ad istam. Cōsequētia tenet: qd vbi est scabies ibi sunt vlcera. Dicit qd pferat cibaria paucissime dulcia: qd inspida que nō sunt saporis falsi. Ad Auce. dico qd loquit de vere dulcibus que sunt apta conueriti in cholera. Pedes. s. animalium.

De congelatione san. in vesica.

Cap. 16^m.

Significant ipsam qd accidit angustia et restetia seu toleratia syncopis et frig? extremis latū et paruitas anhelit? et pulsus cū frequētia et sudor fridus et nausea. Et qñq; est cū ea rigor cum antecessione mictus sanguinis aut perussionis aut casus super vesicam.

Determinat de coagulatione sanguinis in vesica. pmo ponit signa. Scdo curā. ibi. (Et cura illius.) Tdicit p qd angustia et restetia et. Restetia. s. ad corp. Syncopis pp vaporē maū qui eleuat a sanguine pgelato. Frequētia pulsus vt satisficiat necessitati.

De cura.

Cap. 17^m.

Cura illius est cura lapidis et sufficiēs labor. Et qñq; in ipsa potare syrupū acetosum et vt euomat cū eo calido et pprie sgilitico et ppe cū aliquātulo cineris lignifici: aut in quo decocta sunt icissua et medicie lapidis. Et qñq; inijciunt in vesicā coagulū leporis et medicne ad lapidē. Et fit vt sedeat in tina in qua decocte sunt herbe que sūt ad lapidē. Et de illis que laudant ad ipsam est sumere in potu de carpobal. pōdus. 3. ij. aut tātdē ligni peonie aut granoz peonie et pprie cū aqua ligni ei? aut tātdē de blacte bizantie aut aut. i. d. coadumeni cū aq calida aut cū aceto vini et oleo onfancio et oymel acetosum sgiliticu a me magis diligif qd acetū. In aceto. n. est icissio et mel resoluit et abstergit. Et iterum saune et balce et amoniaci et rubee ticture ptes sumant eqles et

Gentilis

Determinat de v̄tositatē vesice. Primo ponit cās. Secō signa
ibi signa. Tercio curā. ibi. (Magis iuuatua.) Prima p̄.

C De signis.

Cap. 23^m.

Signum ventositatis est tensio sine grauitate
proprie cum permutat.

De scōa dicit q̄ qñ est ibi v̄tositatē est ibi tōsio et sit
permutatio tōsionis. Lūq; est retenta. f. ventositatē. Lūm debi-
litate et caliditate. f. impotente ad resolutionem v̄tositatis.

C De cura.

Cap. 24^m.

Magis iuuatua curationū ei⁹ post abstinentia
ab inflatūis et a malitia digōis est vt bibat
oleū de kerna cū aqua radici et liniat pectinē
cū oleis aromaticis resoluētib⁹ et gūmis calis

et emplastre cū rutba et camomilla et anhero cū re for-
ti de castoreo et assa aut musco. Et inſiciant ista olea
cū aliquātulo castorei in virgā aut inſiciant in ipsam
suc⁹ rutbe cū musco aut oleū de ben cū musco et gal-
lia in oleo sambacio. Et recordare ei⁹ qd dcm ē in ca.
renū. q. renca et vesica qñ sunt dolorosi egrī nō appo-
pinqunt pillulis de seminibus et augmentetur in reni-
bus et vesica dolor cum attractione neq; stupefacien-
tia: imo aqua tepida per quantitates qua non attrahat
neq; stupefaciat aliquā.

Ponit curā et dicit q̄ cura est et. Ballia. f. muscata in cap. renum
in cap. cure debilitatis renum siue doloris renum. De seminibus
scilicet diuretica.

Tractatus secundus de nocumētis q̄ accidunt v̄rine.

C De qualitate exitus v̄rine naturalis.

Cap. 25^m.

Vesica expellit v̄rinam: quoniam cōstrin-
gitur super eam ex omnibus lateribus
et cōpūnit eam et dilatat lacertum suū
quod est super ipsius orificium et cōpū-
nit lacertum myrach.

In p̄cedētibus. f. in p̄ trac. Aūc. determinauit
de q̄busdā alijs disponsib⁹ vesice: hic determinat de q̄busdā alijs
disponsib⁹ attributis sibi ex p̄e exētis mutati qd est v̄rina. p̄rio
ponit disponsiones eius. Secō de eis exequitur. ibi. (Ista sunt ardor.)
Dicit p̄ q̄ vesica expellit v̄rinā: qd cōpūnit se et. Sup. eas. f. v̄ri-
nā. Nota q̄ eo mō cōpūnit vesica in expulsiōe v̄rine quo cōpū-
nit v̄relli vel vesice plene aere q̄ ponunt sub brachijs. Et qdaz
dicit q̄ attribuit ista cōpūnit vesice nō solū vt agēs: s; et gratia fi-
nis. Ad talem aut cōpūnit quē fit cum villis transuersali-
bus adiuuant latitudines ventris infra vmbilicū.

C De nocumētis v̄rine.

Cap. 26^m.

Sta sunt ardor v̄rine et difficultas v̄rine et re-
tentio eius et inuoluntaria ipsi⁹ emissio: de cu-
ius summa sunt multitudo eius et ipsius distil-
latio et diabetes.

Hic determinat de disponsib⁹ vesice. Primo enumerat illa nocu-
menta. Secō spāter exequit de eis. ibi. (Cāe ardoris.) Dicit p̄
q̄ nocumēta cōtingēt in vesica rōne v̄rine sūt multa. f. ardor v̄ri-
ne: difficultas v̄rine: retentio et. de cuius summa. f. nocumētōz v̄rine
est diabetes. sup. et mictus sanguis et saniei et de mictu in lecto.

C De ardore v̄rine.

Cap. 27^m.

Ause ardoris v̄rine sunt: aut acuitas v̄rine et
eius bauracitas pp cām cōpūnalem: aut cā
defect⁹ ei⁹ qd p̄paratū est ad tēpandū ipsaz
est humiditas p̄parata in carnib⁹ glādosis q̄
sunt illic. ipsa. n. currit sup. meatū et glutinosum euz facit
et p̄miceet v̄rinā et equat eā. cū ergo finit deficit loco
glutinatio v̄rine et effo et equatio quare accidit ardor.
Et ex illis que adiuuāt ipsū est multitudo cois⁹. Iste
enim humiditates qñq; egrediunt cū costu et per vici-
nitatē spermatis exitu plurimo. Et itez egritudines eli-

quātes corpus: aut vlcera que sunt in meatibus v̄rine
ppinqua virge et scabies que aduſtionē facit.
Hic exequit de istis nocumētis p̄tingētib⁹ in vesica ex p̄te v̄rine.
Primo determinat de istis nocumētis de q̄bus fecit mētionē. Se-
cō dō mictu sanguis et saniei et hmoi. ibi. (Sanguis gādē.) p̄rio. f. s.
sc. s. sūt nocumēta. et. ibi. (Sit pp.) et. ibi. (Difficultas.) et. ibi. (Aut
sit pp.) et. ibi. (Est vt egredif.) et. ibi. (Cā.) et. ibi. (Est vt.) et. ibi. (Mul-
titudine.) et. p̄rio. ponit cās ardoris. Secō signa. ibi. (Et signū.) et. er-
tio curā. ibi. (Si est.) et. dicit p̄ q̄ cā ardoris v̄rine est acuitas v̄rine
pp cholera mistā vt flegma salūz bauracitū qd facit cōiter ardo-
re: qd in tali actu expellit humiditas q̄ postea misceet cū v̄ria et mor-
dicat: aut acuitas v̄rine et ei⁹ bauracitas pp cām cōpūnalem. f. indur-
cā in v̄ria. Ista ordina istaz. Ad tēpandū ipsaz. f. v̄rinā et est illud qd
bz ipsaz tēpare. Que sūt illic. f. collovesce. f. ipsa. n. f. bauracitas. cur-
rit. i. sp̄gif. sup. meatū. f. colli vesice. Nota q̄ v̄rina grossa viscosa
adheret mēbro et non nocet sibi. Finis. f. illa bauracitas. Loco. i. collo-
vesce. V̄rine ei⁹. f. debitas qd euacuat cum ardore. Adiuuāt ipm
f. defectū. Humiditates eliquātes corpus sunt cā. f. ardoris v̄rine.

Super tertio

quātes corpus: aut vlcera que sunt in meatibus v̄rine
ppinqua virge et scabies que aduſtionē facit.

Hic exequit de istis nocumētis p̄tingētib⁹ in vesica ex p̄te v̄rine.
Primo determinat de istis nocumētis de q̄bus fecit mētionē. Se-
cō dō mictu sanguis et saniei et hmoi. ibi. (Sanguis gādē.) p̄rio. f. s.
sc. s. sūt nocumēta. et. ibi. (Sit pp.) et. ibi. (Difficultas.) et. ibi. (Aut
sit pp.) et. ibi. (Est vt egredif.) et. ibi. (Cā.) et. ibi. (Est vt.) et. ibi. (Mul-
titudine.) et. p̄rio. ponit cās ardoris. Secō signa. ibi. (Et signū.) et. er-
tio curā. ibi. (Si est.) et. dicit p̄ q̄ cā ardoris v̄rine est acuitas v̄rine
pp cholera mistā vt flegma salūz bauracitū qd facit cōiter ardo-
re: qd in tali actu expellit humiditas q̄ postea misceet cū v̄ria et mor-
dicat: aut acuitas v̄rine et ei⁹ bauracitas pp cām cōpūnalem. f. indur-
cā in v̄ria. Ista ordina istaz. Ad tēpandū ipsaz. f. v̄rinā et est illud qd
bz ipsaz tēpare. Que sūt illic. f. collovesce. f. ipsa. n. f. bauracitas. cur-
rit. i. sp̄gif. sup. meatū. f. colli vesice. Nota q̄ v̄rina grossa viscosa
adheret mēbro et non nocet sibi. Finis. f. illa bauracitas. Loco. i. collo-
vesce. V̄rine ei⁹. f. debitas qd euacuat cum ardore. Adiuuāt ipm
f. defectū. Humiditates eliquātes corpus sunt cā. f. ardoris v̄rine.

Et signum quiddam prius est acuitas v̄rine et vt nō
sit sanies. Et signum secūdi est sang. generatio et saniei.
Et multoties perducit p̄sum ad scdm fm q̄ scui-
sti in eis que p̄terita sunt. Primum igitur est sicut an-
tecedens secūdi sicut fluxus v̄tris cholericus est qua-
si antecedens vlcere interstinoz.

Ponit signa et dicit q̄ facta a p̄ma cā que est acuitas v̄rine est nō
videre sanie in v̄rina. sed qñ sit ab vlcere et est scabies vesice ap-
paret sanies in v̄rina et. Et signū gādē p̄rio. f. ardoris facti ab acui-
tate v̄rine et ipsius bauracitate. Et signū secūdi. f. facti ab vlcere
vel scabies. Generatio. i. in isto est generatio. Primum. f. acuitas v̄ri-
ne ad scdm. f. ad vlcationē. In eis que p̄terita sunt. f. supra de
scabies et. Et tu vices ipse nō posuit signū alterius ardoris. f. g
fit a consumptione corporis. Dicendum q̄ signum est notum ex
causis consumptionis.

C De curationibus.

Cap. 4^m.

Sta sunt cum sang. et sanie tunc eius cura est cu-
ra vlcere vesice et partiū eius et illud laz di-
ctum est. Descriptio cōpetens ad illud. fiant
troc. fm bunc modum: sumatur. se. melonis
citro. granoruz cucur. omniūz añ. pondus. 3. r. t. buris
gāmi sang. draco. omniūz añ. 3. r. opij. 3. i. h. apij. 3. i.
dentur in potu cū aqua de papauere: sitq; dosis. 3. i.
postq; de eis facti fuerint troc.

Ponit curam. Primo itendēdo ad causam. Secō ad accidē. ibi
(Cura.) p̄rio. ponit curā ardoris qñ ibi sūt vlcera. Secō qñ nō
est vlcus. ibi. (Et si nō.) Tercio qñ ardor fit a cōsumptiōe humida-
tis nō permittētis sentire acuitatē v̄rine. ibi. (Et si causa.) Dicit p̄
q̄ si ibi est sanies ibi est ardor et. p̄ causa p̄mo tractatu de curay
cerum vesice. Competens ad illud. f. ad ardorem cum vlcere. Sū-
mi. f. arabici. Nota q̄ aliquando medici faciunt trageam et pulue-
rem de istis rebus: et p̄ nono Almansoz ca. 76.

Et si nō fuerint vlcera neq; sanies tunc melior cura
eius erit exuberatio v̄rine consequēter extrahēdo sup
fluitates cūz solutione subtili fm q̄ scuiſti in capitulo
egritudinis renū et vomitus: et cūb humectantes infri-
glādites ex cibarijs et oleribus et fructibus. et deuſtatio
omnis salis et acuti et vehemētis dulcedinis. et dimissio
laboris et costus. Et de eis que cōferunt est portus mu-
cilaginū et inieccio carū: sicut est muſcago seminis al-
maru et muſcago p̄sij muſcila. seminis cydonioz. et ali-
quid de papauere et semina diuretica frigida: et deſ in
potu totūz illud cū aqua frigida: et admistref kiceb oz-
del et aqua eius iterū et oua sorbilia et cibus factus ex
cucur. et cibus fact⁹ ex mes aut cū eis que sūt sicut oleū
amigdalini aut cū pullis et gallina pingui.

Ponit curā ardoris cū nō est vlcus: et dicit q̄ si nō sunt vlcera bo-
nū est q̄ facias educationē v̄rine et. Exuberatio v̄rine. i. multe v̄ri-
ne educationē: qd si v̄rina fit in multa q̄titate subtili. i. leui. Almaru. f.
marubj

maraby. Mes. i. legumē hē robilia factū. alij dicūt qđ sunt robilia.

C Et si causa in eo est exiccatio accidēs glandulis: tūc cura eius est humectatio eius et dimissio eius qđ exiccatur ex coitu. Et de iniectionibus vſitatis in hoc est mucilago se. almaru et mucilago psilij et mucilago se. cydoniorū et gūmi et cerusa et albugo oui recentis et lac mulieris et inſectia in cā. Et de exptis est. i. x. lapidis ematibitis. 3. vi. lactis mulieris semellam lactātis vnc. i. tere terēda et simul mſce et per forāme virge per ſiringaz mitte. Et qñqz ſufficit in aſſiduatiōe iniectionis lactis lac aſini et mullebre nō currēs et lac caprinū. Et qñqz ſufficit inſectio albuminis oui ſoluz aut cū aliquo diuretico rū et cū oleo ro. Et qñqz ponunt in eo ſtupeſcentia. Nā ſi dolor est vebemens et proprie cum mingitur ſanies tūc nō est excuſatio quin ponat in eo qđ inſicitur aliquid de ſtupeſcentiis et ſm deſcriptiōes predictas in capitulo vlcery. Deſcriptio bona. i. x. cortices papaueris et amilum et ſuccum liquiritie et ſumatur ex eis qđ inſiciatur: et ſi indigeat cōſortatione ponatur in eo aliquid opij et ſe. inſiquam albi.

C Pōnit curā qñ cā est corruptio humiditas prete in carne glandosa veſice: et p. 3. Hūm. ſ. arabici. Nō currēs. i. nō acutum q: ſicut lac laudabile qđ ſtet ſicut qđdam granum ſuper vnguem. Et qñqz ponunt. Pōnit curam intendendo ad accidens. ſ. ad dolorem: et p. 3. Ulcerū. ſ. renum et veſice. Cōſortatione. i. vigoſatione.

C De paucitate vrine. Cap. 5^m.

Item propter paucitatem potus: aut multitudinem raritatis: aut multitudinem fluxus ventris: aut propter debilitatem renū in attrahēdo: aut cpatis in diſcernēdo et mittēdo aquoſitatem ſicut ſit in caecia et bydropſi.

C hic determinat de paucitate vrine ponendo ſolum cauſas: et p. 3. Multitudinem raritatis corporis: unde ſit multa reſolutio occultata vel manifeſta: quando eſt fluxus ventris mala aquoſitas que ſit ad vias vrine vadit ad iſteſtina.

C De difficultate vrine et eius retentiōe. Cap. 6^m.

Difficultas vrine: aut ſit propter cauſas in veſica ipſa ex debilitate et ſequitur complōnem malaz et proprie frigida ſicut accidit in multitudine ſtatus ſeptentrionalis: aut aſa: aut alia: quare non ptranſit apud expulſionem eius diſium ſuper vrinam vt extrahat eaz expriēdo ſm q se habet res naturalis. Et fortaſſe eſt cauſa in ea frigus aut calor deſoriz: aut pcuſſio: aut retentiō vrine plurime: aut ſit propter cauſam in meatu qui eſt collum veſice et caput virge: aut ſit propter cauſam in virtute: aut ppter cauſam in ſtrumento qđ eſt lacertus: aut ppter cauſam mēbri mittentis: aut ppter cām in vrina.

C hic determinat de difficultate vrine. Prio quantū ad cās. Scdo quantū ad ſigna. ibi. (Signa.) Tercio qñ ad curā. ibi. (Si cā ē diuor.) Prio ponit cā difficultatē et retentiōis vrine. Scdo declarat eas. ibi. (Et cā.) Tercio ponit cauſas. ibi. (Et ex pte difficultatē et retentiōis vrine.) Prio cā eſt mala cōplō in veſica et maxime frida ſicut qñ multū eſt potēs vetus ſeptentrionalis. Scda cā eſt aſa. Tercia cā eſt in collo veſice vel virga aſa in virtute et. p. 3. tota iſta. Et proprie frida. ſ. iſtinfecū. Sz exēplū qñ dicit accidit: eſt exēplū de cā extrinſeca et nō de iſtinfeca. Aut alia. ſ. q ſunt cāe debilitatē. Diſius. ſ. ipſi veſice: q veſica nō dominat vrine. Scdm q se bz res nālis. i. ſm q dz dominari expulſioni qñ nō ſic eſt ſit retentiō. In ea. ſ. debilitate veſice. Membrū mittentis q: renū.

C Et cauſa quidem in meatu: aut eſt primitiua: aut per cōmunitatem.

C declarat ſpāliter iſtas cās difficultatē et retentiōis vrine. Prio declarat cām q se ex pte meatu. Scdo cāz que ſe tenet ex pte vir-

tut. ibi. (Cā aut.) Tercio illā q se tenet ex pte nocumēti in lacerto. ibi. (Sacte.) Quarto illā q se tenet ex pte nocumēti mādātis membrū. ibi. (Cā vo.) Quinto illā q se tenet ex pte vrine. ibi. (Sacte antez.) Sz tu dices. A. poſuit. s. cās: et tū nō declarat niſi qñqz. Prio ppter cām declarat. ſ. illā q se tenet ex pte male cōplōnis. Prio ponit quandam diuſionē. Scdo declarat mēbra. ibi. (Et primitiua.) Tercio pmo q cā que eſt ex pte meatu: aut eſt et p. mitiua. i. principalis. Aut per cōitatem. i. ſecutiue.

C Primitiua autem eſt oppilatio in ipſomet: aut per cōmunitatem.

C declarat iſtas cās ppter nocumētū in meatu. Prio cām que eſt principalis. Scdo illam que eſt ppter cōitatem. ibi. (Et qñqz.) Prio ppter mittit quādam diuerſitatem. Scdo declarat mēbra. ibi. (Et oppilatio.) Tercio pmo q cauſa principalis aut et. In ipſomet. ſ. collo veſice. per cōitatem. ſ. ſocij.

C Et oppilatio in ipſo: aut eſt cauſa apoſtematis calidi aut diuſi in ipſo: aut rei groſſe ſicut humiditatis: aut rei inuſcate et ſaniet. Et multotiens quidem ſit ſanies cā oppilatiōis: aut lapſi: aut vtoſitas repugnans: aut verruca: aut icarnatio vlcery: aut propter cōſtrictionē et frigore: aut propter cōſtrictionē ex calore vebemēti ſicut accidit in ſe. adurētibus in egritudinibus liquefactionis. Et qñqz ſit cā vlcery. Et qñqz ſit cā tēſionis que accidit ei vebemētis oppilatiōis aut ſaniet. Et multotiens ſit tēſio cauſa oppilatiōis ſicut accidit ex difficultate vrine et retentiōe eius illi qui ſupfluit in retinēdo vrinā: nam ſigif in veſica et cooperif meatu. Et retentiō quidem ſit in nocte ppter ſomnum et in die propter occupationem.

C declarat mēbra. Prio pmo qđ eſt oppilatio meatu. Scdo ſcdo qđ eſt p cōitates ſocij. ibi. (Et ille in quo.) Tercio ppter oppilatio ſit p aſa et. In ipſo. ſ. meatu vrine: q collo veſice. Aut lapſi. ſ. eſt cā oppilatiōis. Repugnans. ſ. expulſioni unde ibi vrina coarctatur. Cauſa vlcery. ſ. quāvis non ſit vlcus icarnatum ſed habeat labia groſſa. Et. ſ. veſice vel collo. Aut ſaniet ſic repletis. Qui ſupfluit id eſt qui ſtat multum ad vrinandū. Sigifur veſica. ſ. extenſa. Cooperitur. i. clauditur. Retentiō. ſ. multe vrine.

C Et ille in quo ſit oppilatio ſm cōmunitatem eſt ſicut ſi ſit in iſteſtino et matrice et in ſumme apoſtema calidū: aut duz: aut ſit in eo ſec ſicca: aut ſigma plurimū extenſū: aut ventofitas repugnans: aut extendēs: aut apoſtema in ano incipiens: aut cauſa thenaſmoſi. aut icifio hemorroidaz: aut fiſtulaz: aut dolor hemorroidaz: aut ragadie doloroſe: aut ſicut ſi ſit in ptiſibus infeſtoribz: doz ſi apoſtema: aut torſio: et ſicut ſi accidat teſticulo eleuari ad myrach: qre cōprimat meatū et attrahat ipm ad ſupiora et pſtingat ipm et difficillem faciat exitū vrine et dolorē faciat et egrediaſ paulatim.

C hic declarat oppilatiōē que ſit ppter cōitatem ſocij: et p. 3. Sz cunduz cōitates. ſ. ad alia mēbra q ad veſicā. In eo. ſ. iſteſtino. Item ſi ſit apoſtema iſteſtina tunc compriment veſicam et faciūt clauſuram. Ragadie. i. fixure doloroſe.

C Et quandoqz eſt cauſa vrine difficultatem faciēns et retinēns dolor propter vlcera in meatu ſine oppilatiōe et ſine apoſtemate: quare quotiens vult mingere dolet: quare non expriimit micior veſicam ſuaz cum la certo ventris fugiens a dolore et proprie quādo eſt cū hoc in lacerto debilitas aut ſpasmus et que ſunt hie ſimilia. Et cum ſtudet in ſeipſo mingit vrinam ſuam naturalem in quantitate et qualitate et ſedatur dolor. Et ſimiliter cōvincitur dolor. Et qñqz habens hoc eſt cū difficultate vrine patiens diſtillationem eius: quare cū egreditur paulatim allenſaſ dolor et tolerat.

C declarat cām difficultatis qtingebat p cōitatem: et dicit q qñ ſit vlcera in meatu et. Et retinēs. ſ. cā. Sugiens. ſ. ſugere et tendēs. In

Gentilis

lacerto. s. vesice. Cum sudet. i. conatur z violentat seipsum.

Causa autem in virtute aut est in virtute sensibilis aut motiva aut in naturali. Et facta causa virtutis sensibilis est vt sit ingressum sensus vesice aut lacerti eius nocumentum: quasi non suscipiat ab expulsua expulsio- nem fortez aut expulsionem omnino: aut sit ingressum principium hoc nocumentum sicut qd accidit in karabito z lythargia de obliuione z paruitate sensus. Et facta causa virtutis motiue est vt nō sit lacerto vt soluat seipsum z moueatur a sua constrictione ad dilatationē suaz existens auarus a sua dilatatione: z vt sit lacertus ventris non obediens virtuti sue ad hoc vt premat in vesica propter debilitatem virtutis: aut propter dispositione in eo de tensione z similibus. Et facta causa virtutis naturalis est sicut si debilitetur virtus expulsua propter malitiā complexionis diuerse calide z est fm minus: z frigide z est fm plurimum: z cū materia sicut est calida cum acuitate vrine: z frigida cum humectantibus mollificantibus aut extendentibus. Et quādoq; est causa huius debilitatis accidens electio nature in retinendo quare debilitatur virtus expulsua.

Chic declarat alias cām que se tenet ex parte nocumenti virtutis: z p. Ut sit ingressum. s. nocumentū in sensu vesice qz vesica nō sentit z tūc nō precipit expulsua vt expellat vrinā. Principiū. i. in mēbris principale. Karabito. z est apā cerebri calidum. Lythargia est apostema fridum cerebri. Lacerto. s. qui est in collo vesice. Et similibus. s. malis disponibus. Virtus expulsua. s. manēs sopita. Et calida. s. materia. Accidens. i. conueniens.

CFacta autē propter causas in lacerto aut est nocumētū cōplexionale aut apostema aut nocumētū nerui ex spāmo aut mollificatione z destructione virtutis motus ppter percussione aut casuz aut alia: aut in ipso aut in principio eius ex ramis nerui aut nucha aut cerebro.

CDeclarat tertiam causam que se tenet ex parte nocumenti in lacerto: z p. Aut mollificatione. s. non multa sed tanta quod non est obediens dilatationi.

CCausa vō membri mittentis facta est vt sit in renibus apostema calidum aut durum aut lapide aut debilitas attractionis eorum desuper aut debilitas expulsionis ipsorum ad inferiora: aut sit cpar impotens lenificādi materiam z mittendi eam ad dispositiones hydropicās. Et hec quidem diuisio exponitur tibi si posuerimus ipsam capitū. singulare aut posuerimus ipsaz de genere paucitatis vrine.

CDeclarat cām q se tenet ex pte nocumenti mēbri mādantis: z p. Facta autē. s. difficultas vrine retētio. Lenificādi mām. i. lenem faciendi mām ad expulsionē. Ad dispositiones. i. ppter dispositiones. Et hec quidē diuisio. i. hoc mēbri diuisionis est difficultas ppter mēbri mādas. Singulare. i. distinctū. Paucitas vrine in caplo pcedenti quando dixit q epar non discernit.

CFacta autē cā vrine est vt sit calor faciens dolorem.

CDeclarat aliā cām que se tenet ex parte vrine: z p. Facta autē. s. difficultas vrine. Dolorem. s. in eius exitu.

CEt expertum quidem est in pluribus hominibus z dictum est qui habet difficultatem vrine z aduenit post ipsam thenasmon moritur in. vij. nisi accidat se. z pro uocationem plurimam faciat.

Chic ponit cām pponiticos. Scda ibi (Et scias.) Dicit primo q expertum est zc. Istud dicit Rasis. io. continen. ca. 3. in fine. z. 6. partiu. afoz. afo. 4. scilz Quibus a stranguria zc. Thenasmon zc. supple z inde passio illica.

CEt scias q quādoq; accidit post ardorem vrine z remotionem eius exiccatum in glandula super quam lubricat vrina z perducit ad difficultatem vrine z res

Super tertio

tentionem eius: quare oportet vt administretur humectatio vt non accidat illud.

Cponit zc. cām. zc. Et remotionē eius. s. ardoris vrine pcedētis. Ipsius qz sit coartatio. humectatio. s. quando est a siccitate. Ut non accidat illud. s. talis exiccatio.

CDe signis.

Cap. 7^m.

Signa quidem eius cuius causa est frigus cōplexionis est albedo vrine cum grossitudine aut tenuitate: z multitudo necessitatis surgendi ad mingenduz ante illud: z multitudo balneationis z sensibilitas frigoris z vacuitas a reliquis signis. Signum vō eius cuius causa est caliditas est acuitas vrine z inflāmatio que sensu percipiuntur. Et si causa est cōstrictio a frigore signat iuuamentum pueniens ex mollificatione. Et si est a liquefactione z se adurētibus signat ipsam iuuamentū humectatiōis. Et iterum de signis eius est q parum non egreditur z multū est facilioris exitus: propterea q humectat ma defaciēdo meatum z dilatando ipsum.

CIn pcedētibus Aul. determinauit de difficultate z retētioē vrine quātū ad cās: hic determinat quātū ad signa. pmo ponit signa difficultatis vrine cuius cā est debilitas in virtute z nocumētū in meatu. Scdo ponit signa difficultatis cuius cā est nocumentū mēbri mādantis. ibi (Et illa.) Tercio ponit signa qā cā est nocumentū virtutis. ibi (Et signū.) Quarto. qā cā est nocumētū in lacerto collo vesice. ibi (Et signū.) Quinto qā cā est ex ipsa vrina. ibi (Et signū.) pmo ponit signa difficultatis vrine significāta sup malā cōplōnē calidā z frigidā. Scdo signa difficultatis vrine pueniētis ab apare. ibi (Signa.) Tercio ab oppilatione. ibi (Et scilz.) Dicit p q cā difficultas est mala cōplō frida vrina est alba zc. Sz qā est mala cōplō calida vrina est acuta inflāmata z hmoi. Sz si sit a frigore cōstringēte iā tu scis pp mollificationē zc. z si sit pp exicationē factā a fecibus zc. Signa eius. s. difficultatis z retētionis vrine. Albedo vrine est cū grossitie: qz simul cū aquositate euacuat flegma z non pura aquositas. Ante illud. i. ante qz fiat difficultas balneationis. s. in aq frida. Et vacuitas. i. priuatio. Cōstrictio a frigore: qz cōstringēdo facit viā strictā. Ex mollificatione. s. calidorum hoc operantur. De signis eius. s. facit a se. liquefacientibus paucitas vrine.

CSigna autē eius que est causa apostematis in vesica: aut mēbris ei vicinis: aut exiture: iā sciisti in illis q preterierūt: z nos determinauimus vnicuiq; eorū causam stans per se. Amplius de dīa inter difficultatem factam ab apate z factā ab alijs est q apostemosa accidit paulatim nō subito nisi sit res magna valde.

CPonit signa difficultatis cuius causa est apostema in vesica: z p. Et. s. vesice. Nō subito supple. s. a mala complexionē extrinseca pueniens pōt subito aduenire.

CEt scitur q illa que fit ab oppilatione apud vesicaz propter egritudinem in ea aut coartationem eius cū appodiatione vesice z eius inflatione z tensione eius. Et illa que est causa membri mittentis est vt non sit in vesica appodiatio z inflatio. Et omnes species oppilationis que accidunt in vesica ex ipsa: aut ex coartatione sunt cum dolore. Et cognoscitur apostema oppilans per illud quod sciisti.

CPonit signa difficultatis cuius cā est oppilatio zc. Ab oppilationē siue sit oppilatio p se siue p coartatem. s. quādo fieret compressio ab iestino recto tunc est p coartatem vesice. s. ad alia mēbra. Et illa. Ponit signa difficultatis cui cā est nocumētū mēbri mādantis. pmo ponit illa signa. Scdo reassumēdo declarat. ibi (Et cognoscit.) Dicit p q qā nocumētū est mēbro mādatē zc. p. lfa. Mēbri mētes sicut renes. Oppilatio. i. nocumētū ex mēbro appodiatō nē ex iestino recto. Et inflatio sup. nec aliud nocumētū: vñ vesica oppilef vel ledaf. Sūt rū dolore: qz vesica est mēbrū neruosum sup. sed si est nocumētū pp mēbrum mādans nō est ibi dolor.

CEt cognoscitur res oppilans abfz apostemate per siringā: z illud quod ipsa extrahit de san. aut humore: aut per

aut per illud quod stat in facie eius et non dimittat ipsas
icedere ex verruca aut lapide aut icarnatione. Et lapsus
quidem scitur per signa eius et propterea quod siringa tangit
rem duram valde. Et sanguis quidem aut humor cognoscitur
scitur iterum per urinam preteritam. Et san. ipse quicquid
cognoscitur per signa congelationis sanguinis in vesica et
ex citrinitate coloris et paruitate pulsus et anbelius et
frequentia ambozum et sudore frigido et febre et rigore
et nausea et est malus a quo parum sit evasio. Et humor
quidem grossus cognoscitur iterum ex gravitate sensata
si est ei summa de qua sit curandum et si egreditur
in urina humor grossus crudus.

Reassumit signa. Primo signa significata supra a mebris mandantibus. Secundo reassumit signa eius cuius causa est frigus. ibi. (Illius autem.)
Tertio illius cuius causa est ventositas. ibi. (Et signus.) Dicit primo quod
cognoscitur apostema quod habet oppilationem et. Oppilatio. s. vias urine. Quod
scilicet. s. de apostemate. Ipsi. s. siringam. per urinam predictam
scilicet sanguineam vel albam educam per siringam. Ex citrinitate. i.
viriditate vel cineritate coloris. Et malus scilicet sanguis ille co-
gelatus. Summa. i. quantitas.

Illius autem que est a frigore constringente aut calore
solidum faciente cause propinque et antecedentes
sunt significationes.

Ponit signa difficultatis pronenitatis a frigore constringente. et per.
Et signum eius que sit ex ventositate est tensio sine
gravitate: et quandoque est cum permutatione: et quan-
doque est retenta in vesica.

Ponit signum difficultatis urine pronenitatis a ventositate.

Et signus eius que sit ex debilitate sensus est ut non
sentiat mordicationem urine.

Ponit signum pronenitatis a debilitate virtutis. Primo sensitivum.
Secundo naturalis expulsus. ibi. (Et signus.) Dicit primo quod sci-
tur quando non sentit mordicationem et.

Et signum eius que sit ex debilitate expulsus est ut
compressio educat urinam cum facilitate.

De secunda dicit quod est debilitas in mouendo in villis latitudina-
les ut expellant.

Et signum mollificationis lacerti est debilitas pro-
uocationis absque clysteribus et sentiat quod res intrinseca
non est inobediens membro et compressio educit eam.
Et signum ipsius lacerti est ut parum quod egreditur
egrediat cum compressione.

Ponit signum difficultatis per nocumentum in lacerto. Primo
hoc. Secundo refertur et declarat in speciali. ibi. (Et factum.) Dicit
primo quod quando lacertus vesice est mollificatus et. Lacerti scilicet
vesice: et tunc intelligit de difficultate urine. Alio lacerti. i. ventris.
Absque clysteribus. i. absque siringis. Res intrinseca. s. sicut lacertus.
Cum compressione. s. foris.

Et factam per debilitatem renum significat illud quod
preterit de signis eius. Et similiter factam causa lapi-
dis et apostematis ipsius. Et ad ultimum si gravitas et do-
lor sunt ex parte renu tunc egritudo est illic. Et si sunt si-
gna apostematis tunc in ipsa est apostema. Et si est illic
gravitas vehemens valde tunc illic est urina retenta.
Et si est minor illa tunc illic est humiditas pura cum apo-
stemate aut absque apostemate. Si autem non est gravitas:
sed dolor extensus: tunc est ventositas in renibus. Et
quicquid est venter lenis et non sunt signa oppilationis re-
num et vesice et debilitas et alia eorum inuenta: tunc causa
est debilitas attractionis renum.

Refertur signa declarando magis specialiter: et per. Est illic. s. qui est
et retentionis. Pura. i. sine retentione urine.

Et signum facie causa doloris accidentis ex ulcere
aut acuitate urine est quod tolerancia doloris educit urinam

et sedat dolorem et similiter non inuenitur aliquid: quia
re ipsa fiet ulcerosa et erit cum signis ulceris. Et signa
facie ab exicatione humorositatis in membris glan-
dosis sunt antecessio causarum eius predictarum et quod
humectatio facit effluere urinam.

Ponit signa difficultatis cuius causa est urina. Et dicit quod quando
dolor est et. Sedat dolorem. s. postquam est iam diueducta. Urina ut
cerosa. s. difficultas urine.

De cura nocumenti urine.

Cap. 8^m.

Si causa est humor aut sanies: tunc opus est ut cu-
retur cum aperitiuis et diureticis foribus que
sciunt si non timeat quod res sit maior quam
dat in ea diureticis deinde cum administrat sa-
ciat descendere sanie aliam ad vesicam et augmetur do-
lor et tensionem et non extrahat aliud. Et aqua raffani for-
tem habet impressionem in hoc capite. et tantum valet quod opus
est ipsa sit adimetum cibi. Et si sit aqua ciceris nigrarum. Diure-
tica vero sunt sicut petroselinum et ammoniacum et myrra
et rubea et ammoniacum et costus fideleos et acorus et anisus et
semen ei et totum illud in aqua raffani decoctum aut aqua
ciceris nigrarum: aut in aqua albafech: aut in succo apii et se-
niculi proprie capessit. Et oxymel squilliticum est inua-
tium valde. Et tyriaca et metridatum sunt vehementis
iuuamenti: et diacurcuma et homozusa et diacbebid reser-
gum. Infantibus autem dens illa lactantibus eos: aut detur
ista in lacte matris. Consecutio diuretica foris. R. saul-
ne assari ammoniaci amicos petro. semi. apii rubeae tincture
amigdale amare spice: omnium an. 3. xx. seminis melonis
3. x. co. poz. cataridaz abscessis capitibus et aliis. 3. i. reser-
soluat ammoniacum cum triplicato subtili et fiat ex eis pil-
lule ut auellane: de quibus sumantur usque ad. 3. iij. Et ite-
rum medicamentum de sanguina et assa predicta in ea congelatio-
nis san. in vesica bibita et iniecta. Et quandoque com-
positum medicine in quibus ponuntur castorei et euforbi-
um et 33. et piper longum et oleum balsami. Et quandoque po-
nuntur in eis opium et semine lufquilami albi causa doloris: et
tu videbis eas in antidotario. Et omnes medicie que
conferunt ad lapidem conferunt ad hoc et ad plures species sicut
a calore et frigore postquam non fuerit san. aut vlcus: et sicut
sicut cinis scorpionum et lapis spongie et cinis vitri. Et
de illis que proprietatem quandam habent secundum quod dici-
tur et vesica danule exicata de qua. 3. iij. in vino odorif-
ero bibatur. Et iteque cancri marini adusti podus. 3. ij.
bibatur et proprie a pueris. Et iam diximus medicinas
alias in curatione eius cuius causa est frigus vesice. Et
oportet ut legantur iterum in hoc loco.

Ponit curam. Primo ponit curam iuxta diversitatem causarum. Secundo
ponit quasdam medicinas communes ad diversos modos retentionis urine.
ibi. (Dixerunt quidam.) Primo ponit curam quam causa est in meatu et in vesica.
Secundo quam causa est in lacerto. ibi. (Et si causa.) Tertio quam causa est ex parte vi-
ne. ibi. (Facta autem.) Quarto quam causa est ex parte virtutis. ibi. (In facta.) Quinto
quam causa est in membro mandante. ibi. (In facta vero.) Primo ponit curam
difficultatis quam causa est sanies vel humor preteritus in meatu. Secundo quam
difficultas est a congelatione. ibi. (Facta autem.) Tertio quam causa est a lapide.
ibi. (Et si causa.) Quarto quam causa est verruca vel caro addita. ibi. (Et si causa.)
Quinto quam causa est apania in meatu. ibi. (Et si causa.) Sexto quam causa est frigus.
ibi. (Et cum.) Primo in tot quot medicinas ponit: quod ponit mul-
tas et diversas medicinas. Partes patent. Dicit primo quod et. in
ea. s. vesica. Diureticum. s. solum. Nota quod diureticus dicitur me-
dicinas ad vesicam et materias: et ideo nocet quando corpus est ple-
num vel pletoricum: quod primo est euacuandum. Deinde. s. si res
est maior: quod ut cadat nocumetum in vesica. In ea. i. vesica. Rubea. i.
tinctio. Albafech. i. tribuli. Luz triplicato. s. vino subtili. i. fluído.

Gentilis

ita exponit Albertus. Iniectionis. p. stringa. Ad plures species. f. retentionis yvine. A calore et frigore. f. euenientes. Nō fuerit sanguis scilicet ex vlcere vel ex ruptura. Danulus est animal sine capiteolo.

C Facta autē cā p̄gelationis eius q̄b̄ inuiscatū est in vesica curat cū eo q̄b̄ dictū est in capitulo congelationis eius quod inuiscatū est in vesica. Et quandoq; admittuntur emplastra ex istis medicinis cū aqua raffani. Et quadoq; linitur cū tyriaca et mastice et homonisa et diacurcuma et diakebid regū. Et quandoq; necessarie sunt embroce fortes accepte ex eis que sunt sicut synapis et pulegium cum fumo columbino. Et iterū ex baurach et pyretro et synapi. Emplum expertū bonū. R. baccharū lauri et aluminis amomi melliloti farine cicieris ni. camomille: oīum añ. 3. r. dauci: se. raffani: se. apij horitulanī et mōtani: oīum añ. 3. vij. fiat ex eis emplastrū cū oleo balsami: aut cū oleo lilij: conficiant cū aqua caulis armeni. Cōfectio vnguenti boni. R. serapini bdellij opoponaci acori partes equales: de gbus fiat vnguentū cū adipe anatis et cera citrina et oleo de lillo. Et de iniectionib⁹ est iniection facta ex galbano storace opoponaco et pipere. Et qñq; ponit in ea assa.

C Ponit curā difficultatis yvine p̄p̄ nocumentū in meatu q̄b̄ puenit a p̄gelatione facta: et p̄. In cap. p̄gelationis. i. in ea. cure sanguinis p̄gelati in vesica. Cicieris nigri. f. cum cortice.

Et si causa fuerit lapis curef lapis vbiq; fuerit.

C Ponit curam qñ est lapis et remittit nos: et p̄.

Et si causa fuerit verruca: aut caro orta: aut icarnatio: tunc curatio erit cum tinis mollificantibus et oleis mollificantibus scitis in ea. vesice. Et abstinentia ab acetosis et stipticis et fortasse p̄derit et fortasse nō p̄derit.

C Ponit curā qñ est verruca vel caro ibi nata. Aut icarnatio. i. consolidatio. Nota q̄ dicit et fortasse p̄derit: q̄ forte curabit. vel fortasse p̄derit: q̄ plus acetosorum si corpus est mundum iuuat in ericando. vel nō p̄derit. f. si corpus est plenum.

Et si cā fuerit apostema curef apostema et mollificet et linitur et administratur tyriaca in balneo aque et lenientia ex quibus fiat emplastrum et iniection supposita in ano et minoret potum aque et dimittat stiptica et p̄bibebatur cibis saltem duobus diebus. Et cū lenitas est apostematis iam descendit yrina cum compressione et expresseione post multitudinē mollificationis lenificationis. Et caulis et altea et cepe et porri decocti elixatione iuuantes sunt in hoc ca. plurimū cum fi et cū eis emplastrum. Et flobothomia basilice est de illis q̄ magis necesse est premittere: deinde ex saphena. Quandoq; enim prouocatur cum yrina.

C Ponit curam qñ cā est apostema: et p̄. Dimittat stiptica. q̄ constringunt yrinā. Duobus diebus. f. vt consumatur materia apostematis. premittere. f. ad prohibendum. f. apostema et.

Et cum cā fuerit frigus et stipticitas curetur curatio ne malitie cōplexionis frigide. Et si fuerit calor curef cū oleis temperatis et frigidis in gbus est lenificatio et mollificatio: sicut oleū vio. et oleū de cucur. permittum cū oleo anhetino et camomellino. Et si fuerit illic siccitas et administrant tunc et olea mollificatiua et cibi buiectantes et regimen cōualescentiū et balneū.

C Ponit curā qñ cā est frigus vel calor vel siccitas in meatu: et p̄.

Et si causa fuerit paralytis curef cura eius. Et si causa fuerit spasmus lacerti curetur curatione spasmip̄dicti in capitulo suo.

C Ponit curā quando cā est in lacerto. Primo ponit curā: vñ cā est mollificatio et paralytis siue spasmus. Scd̄o quando cā est ma-

Super tertio

la cōplexio frigida. ibi (Et si causa.) Tertio qñ cā est mala complexio calida. ibi (Facta autem.) Quarto quando fit a casu aut percussione. ibi (Et si fuerit.) Quinto quādo cā est v̄tositas. ibi (Et si causa.) Prima p̄. Paralytis. f. in lacerto vel collo vesice.

Et si cā fuerit cōplexio frigida curef cū oleis calidis et p̄fectionib⁹ calidis q̄ scinisti. Et de illis que p̄ferit ad illud et ad paralytim est vt sumat simi columbini syluestris pōdus. 3. i. et bibat cū yrina pueri et prouocat yrinā. Et stercuris pōdē aut. j. in aqua decoctionis anbeti. Et qñq; iniection mūmilia aut pōdus. 3. j. v̄tēris arachamati cū eadē mēsurā salis indi cū aqua calida. Et cōfert ei por⁹ balsami cū aqua ca. et tertia. 3. i. asse in lacte asini: et hoc et confert ei que est ex bu. grosso.

C Ponit curam quando cā est mala cōplexio frigida: et pater. Et p̄uocat. f. yrinam. Iniection. f. stercuris illud. Arachamati est quedam auis sic facta cum rostro q̄ frangit ossa.

C Facta autē a calore curat cū semibus fridis et semen lactuce bibf cū vino p̄misit et aqua granati et acetio.

C Ponit curam quando fit a calore: et pater.

Si fuerit a casu aut percussione iam a p̄faciēte: aut nō apostemate: aut remouet aliquid: tūc curatio est flōmilia in p̄mis et mollificatiua tempata et tunc et studere in hoc vt mingat. q̄ si minxerit san. plurimū tūc retinebis cūz est troc. de karabe qui artificiose sunt cūz oleo iure. et si timeas q̄ accidat aliquid q̄b̄ inuiscet tūc cura ip̄m cū curra elus q̄b̄ est inuiscatum congelatum.

C Ponit curam quando fit propter casum et percussione: et p̄. Aut remouet aliquid. f. a suo situ. Quod accidat aliquid. f. de sanguine: alio saue. Quod inuiscatum. f. re.

Et si illud quod est inuiscatū fecerit oppilationē: tunc curef oppilatio facta ex inuiscatōe. Et iā dictū est illud q̄ si cā fuerit v̄tositas curef cura ventositatis vesice. **C** Ponit curam quando cā est ventositas.

C Facta v̄o cā doloris phibitis curat cū administratio ne stupefacientiū et iniectione: deinde cum decessione yvine: et post illud administrat cura vlcis aut cura equalitatis yvine acute et cibus et herbis p̄dictis. Et qñq; iniection glutinatib⁹ facientia separatiua inter acuitate yvine et nocumentū eius in meatu sensibili.

C Ponit curā qñ causa est difficultas retentionis ex parte yvine: et dicit q̄ quando causa est dolor et. phibentis. scilicet exitus yvine. p̄dictis. f. in ea. de ardore yvine.

In facta autē p̄pter debilitatē sensus curef p̄incipiū si fuerit egritudo. p̄cedēs a p̄incipio: aut ip̄se lacertus et vesica cū medicis habentibus virtutē albezabar que sunt tyriaca et metridati et vnctiones et iniectiones cōueniētes vlcis sicut oleū sambacini et oleū de lilio et oleum narciscini et oleū de croco et oleum de balsamo proprie et administrantur emplā et folijs arborū et fructū et olorum dilectorum spiritui animali sicut folia malorū et mētha: et ruta et admisceant cū eis medicīne exp̄gefaciētes valde sicut semen albarinel et semē rutbe montane: deinde emplastrum cū eis pecten. Et si fuerit p̄pter debilitatē exp̄pulsue altera complexionem dominātem et egritudinē debilitantez cum eo q̄b̄ seis et cura. Et illius quod plurimū est ex frigore et egritudo est cūz co in quo est calefactio et stipticitas. Et proprie quod dictū est in debilitate sensus. Et si causa fuerit lōgītudo retentionis: tūc eius cura iterū est cū tinis mollificantibus lenientibus factis ex semine lini et senugreco et cartamo et sula et emplastris factis ex istis deinde vtēre eis que sunt vebemētis prouocationis et stringa

firinga et oleum balsami. Et que sunt ei comparia sunt maximi inuamenti hic.

C Ponit curā qñ cā est ex pre virtutis. pmo qñ est nocumētū in meatu sensitio. Scdo qñ est in virtute nāli expulsiua. ibi (Et si siue rit.) Tercio qñ in retentia. ibi (Et si cā.) Dicit pmo qñ quādo cā est in sensu curet rē. De secunda dicit qñ quādo est debilitas rē. De tertia p3. Principiū. f. cerebri vel nucha. Albezaard. i. virtutē ryracalē. Ex pgefaciētes. i. a cure valde. Albar mel ē rurbā syluestriū. Retentiois. f. vine. Sula est artetica. Comparia. f. similia.

C In facta autem causa renū et epatis et intestinozū et dozi: oportet vt intendatur intentio illoz membrorū: tunc si curatio valet in eis bene est: et si nō: non valebit. Et cum hoc necessarium est administrare mollificatiā ex tñis et emplastris et infectionibus. Et necessaria est administratio diureticorū nisi timeatur qñ ipsa faciant descendere materiā plurimā. Et scias qñ lac est res magis pueniēs eis cū nō est se. Et omni doza in qua vāde sunt pillule similes auellanis de semibus et non est feb. tūc pillulum meū est vt cum lacte in potu sumant.

C Ponit curam difficultatis et retentiois vine qñ cā est in mēbro madante: et p3. Nō valebit. f. cura difficultatis et retentiois vine. Loueniens eis. f. habētibus difficultatē vine. Lū lacte: qñ lac pbi bet vine puocationem que fit et lenit ventrē.

C De rememorazione reꝝ faciētū mingere pferētium in pluribus dispositionibus. Cap. 9^m.

Dixerunt quidam qñ quando finus colābi nus cum mūmia inijcitur facit mingere. Et iterum illud quod dictū est in ca. curatiōis op pilatiōis grosse. Et quod dictū est in curatiōe eius que est ex frigore.

C In precedētibus hui. posuit curā difficultatis et retentiois vine diuersificatā sūm diuersitate cārū. hic ponit medicinas cōes ad aliquas spēs retentiois vine. pmo ponit qñas pueniētiā multis spēs b^o retentiois vine. Scdo ponit curas cū firinga. ibi (Et qñ pferūt.) Tercio ordinat strū eius cui d3 iponi firinga. ibi (Barū vō. p^o facit hoc. Scdo ponit spālem et incidentēle curā qñ cā est oppilatio et nō apostematō. ibi (Et qñ nō.) p^oimo ponit vnā medicinā. Scdo aliā. ibi (Et dixerūt.) Tercio aliā. ibi (Et dixerunt.) p^oia p3. Mūmia est qdam spēs que adheret sepulchris.

C Et dixerunt quidam et est de illis que iam experti sumus et p^oposuit fiat suppositoriū de sale tabarzet et supponat in ano. Dronocabit. n. vinā et soluet ventrē.

C Ponit aliam medicinā et dicit qñ bonū est rē. Sal tabarzet est sal gēma. Alia expositio dicit sal grassum azurū et est sal gēma.

C Et dixerunt si intromittatur in caput virge pediculus: aut sumatur alcodri quod cadit de lecto: et forsitā est illud quod vocatur fīfessis et albigil et immittat in caput virge puouocatur vīna. Et similiter si linantur super eaz allia aut cepe puouocatur: et ponatur in capite virge coopertura ex croco.

C Ponit aliā medicinā: et p3. Alcodri est cymex. Albigil est spēs cymicis. Super ipsam. f. super virgam.

C Et qñ nō est apostema s3 est oppilatio qualitercūq3 sit cōfert infectio olei in quo sub sole morāte positi sue rāt scorpiones albi qui non sunt mali valde cū firinga argēti. Aut adiuect cum exufflatione facta per catatir et ipsius administratio inuēdo et in infectione.

C Ponit curā qñ oppilatio est cā: et p3. Lulus exufflatione. i. extratiōe aeris. Tabari als catatir est infirm sicut firinga p qñ attrahitur aer: et ne deat vacuum egreditur vīna.

C Et quando nō pferunt medicīne nō est excusatio in genū alterius et administrationis alcatir et instrumēti quo migitur. Et caue ne administres ea cū apostema est in vesica aut in coartante eam. p^oimo. Intromissio nāq3 eorum apostemat et addit in dolore.

C Ponit hoc. Scdo ostendit que firinga sit melior. ibi (Et firinga rum.) Tercio ostendit formam firinge. ibi (Et tunc.) Dicit pmo qñ nō cōferūt medicīne facias qñ firinga rē. Alebat. i. firinge. Aut in coartante. i. in apostemate membri propinqui sicut intestinum rectum: vel matrix in mulieribus.

C Et firingaz melior est illa que est ex leuiozibus corporibus et magis susceptibilibus flexionis. Et iā inueniunt sistr qdā aialia marina et qdā coria aialia syluestriū cū aliquo mō pparaf: deide sumaf ex eis aliqd et pglutinaf glutine casei. Et qñq3 sit ex plābo et stāno et est bonū ē: et si est vehemētis lenitas fiat forte cū pauca re plecta sup ipsū ex massacumia et marchasita: aut cū multitudine liquefactiois et fusionis et plectiois sanguis birci sup ipsū. Dircinus. n. san. est fortis in bis ca. et cū hoc stringit plābū. Et tūc op3 vt sit caput eius durū rotundū et fiant in ipso foramina plura numero: ita vt cū retinet aliqd eoz aliqd arcne aut sang. aut bu. grossi sit ei qñ inijcitur de medicia aut puocat de vīna penetratio alia et non egeat extratione et itromissione frequēti. Et aliqñ sit ex argento et reliquis corporib^o. Et qñq3 preparatur totū illud ad clysterizandū aliqd illi. Et qñq3 pparaf ad extrahēdū aliqd cū eo. Et sup illi qñ pparaf ad hoc vt cū eo clysterizatio fiat sup extremitatē apertā solutā ligaf aliqd qñ est sicut vagina parua aut vesica pfricata firma et fundit in id medicamē deinde impellit fm qñ impellit enema: et est possibile vt fiat sicut sit clystere electū qñ diximus in cap. co. lice. Et si pparaf ad hoc vt p ipsū educat vīna: tūc necesse est vt currat cursu attrahētū pp cām conuersionis casus cāvacuitatis: et illud est: qñ implet re alia qua: deide extrahit illa res ab eo cū fortitudine: quare extrahit post ipsam vīna puocata aut aliud: aut ingeniose statuit in eo aut supra ipsū aliqd exprimēs de aere quātitate aliquā. Lū ergo extrahit et acri nō est itroitus: op3 necessario vt extrahat vīna puocata: aut aliud. Et illud qñ implet illā vacuitatē itroinsecā: aut est lana ordinatoꝝ filoz extēso medio totius cuz filis: ita vt cū ipellit a duabus extremitatibus suis in spātiū et pcauitatē impulsioe leui: deinde extrahit filus egrediat lana et sequat ipsaz illud qñ sequit: aut est perpendicularis penetrās in eo et suspensiones cōprehendētiā super ipsam cum manica qua remoueat.

C Ostendit que firinga est melior. Et leuiozibus corporibus que sunt magis plana et leuia. Et si est vehemētis virtutis. f. pluribus. Massacumia est res de qua fiunt vasa vitrea. et dicit Simon qñ est vitruū nō perfecte decoctū. vel est mā de qua fit vitruū. Et tūc op3. Qñdā for mā firinge et ponit modū quo extrahit aqua p firingā: et p3. Aliqd horū. i. foraminū. per ipsam. f. firingaz. Vacuitatis. f. vitande. i. ne deat vacuū. Re aliqua. f. firinga. Aut aliqd. f. vt sanies vel humor alius. Aliquid exprimēs. f. p cōstrictionē in medio ordinatoꝝ filorum. Rasis. 10. p^oinētis cap. 3. docet facere hoc cū serico. Illud qñ seguit. i. qñ d3 sequi de vīna vel alia re. Est perpendicularis. i. res implens. penetrans in eo. f. instrumēto vel firinga.

C Harum vō materierum administratio melior est vt sedeat eger sup extremitatē caude sue et cōprimat anū sustentatum retro et eleuet genua sua parū vsq3 supra inguina cum apertione inter ea precedēte balneatiōe eius cū tñis mollificatibus et ipsius emplastratiōe cuz vnguētis et emplastris mollificatibus: deide itromittatur firinga tanta quātitate que sit in mēfura longitudinis virge. Et melius qdē est illud quo educit vīna omnis bonitatis fm virgam eius et eius amplitudinem

Bentilis

et ipsius stricturam. Et tu iam precessisti et linisti cum ceratis: et proprie cum sunt ex oleis proportionalibus iten-
tioni. Cuius ergo peruenit in ipsa quantitas sicut medie-
tas virge preparat equalis sicut stans cum declinatione
ad summum: deinde subtiliter in expulsiōe siringe in mea-
tu vesice quantitate vnius nodi aut duorum nodorum: et
illuc peruenit ad vacuitatem vesice et sedat cum ea dolor:
aut minorat: aut sentit quod eius penetratio iam perue-
nit ad mouendum aliquid. Et ad ultimum est penetratio sen-
sata: deinde redeat virga ad partem inferiorem ad suam dis-
positionem primam in preparatione sua: aut vehementius
inferius. Cum igitur feceris illud extrabe aliquid si vis et im-
pelle aliquid per clystere si vis impellere illud. Et ad ul-
timum oportet ut studeas ne excoriationes faciat et sit
in tarditatem et facilitatem non cum dolore.

¶ Ponit curam ordinando sicut illius in quo debet mitti aliquid per siringam: et per. Et illic, sicut in siringa.

De distillatione vrine. Cap. 10^m.

¶ Et fit propter causas in vrina: aut propter cau-
sam in instrumentis vrine: aut in corpore ipsius
vesice: aut propter causam in principijs.

¶ Determinat de distillatione vrine. Primo ponit causas. Secundo signa.
ibi (apostematū). Tercio curam. ibi (si sciuit). ¶ Primo ponit nu-
merum causarum distillationis vrine. Secundo declarat. ibi (et ca quidē).
Tercio excusat se. ibi (de distillatione). ¶ Dicit primo quod distillatio
vrine fit propter causas quas ponit: vel propter aliquas ipsarum. Aut
fit. distillatio vrine. In instrumentis vrine: quod in lacerto. In prin-
cipijs ut propter nocumētum cerebri vel nuche.

¶ Et causa quidem in vrina: aut est acuitas: aut multi-
tudo eius. Et fit acuitas que est causa distillationis eius:
aut propter illud quod diximus in ea difficultatis vri-
ne ex hoc quod fit eius missio dolorosa propter acuitatem in
ea forte et aggregationem eius et grauitatem ipsius itole-
rabilē: quare fit ei dispositio inter retentionem et missionem
que est distillatio: aut quoniam omne paruum eius propter nocu-
mētū suū cum sua attractione exigit expulsiōem: quare ex-
pellit ipsum expulsiua quāuis fiat absque voluntate. Et
propter cibos et medicinas et laborem et coitum et alia: aut
propter complexionem membrorum vicinorum sicut
epatis et venarum eius. Et renes quidem complexionem
habent purā: aut cum materia sanie: aut absque sanie: aut
in toto corpore est superfluitas acuta: quare expellit
eā natura. Multitudo vero que est causa distillationis
eius fit propter ipsius grauitatem: et quod ipsa comprimit lacer-
tum ad apertionem parua quāuis volūtas non nocet ad
illud. Aut est causa propterea in lacerto sicut est mollificatio
superflua cum stupore et destructione sensus sicut acci-
dit etiam ano. Aut propter apostema: aut propter ma-
liriam complexionis et debilitatem incipientem in eo: aut
procedere ad ipsum in principio suo cuius plurimum
est a frigore. Et propter illud est quando aliquis coge-
lat vrine eius distillatio multiplicat. Et quando acci-
dit ei debilitas debilitat eius destructio super meatum.
Et cum hoc debilitat solutio suppositi: et propter cum comu-
nicat ei lacertus ventris in debilitate.

¶ Hic declarat istas causas. Primo primam. Secundo secundas.
ibi (aut est causa). Tercio tertiam. ibi (facta aut). ¶ Dicit primo quod ex
parte vrine ptingit distillatio propter duas causas. Una est propter
ardorem et acuitatem vrine. Alia propter multitudinem ipsius. Et fit acuitas:
id est acuitas est causa distillationis. Que est distillatio. sicut difficultas
te. Omne paruum. i. quilibet parua quantitas. Cuius sua attractione. s.
ad vesicā. Absque voluntate. s. que vult huc non. Et propter cibos. s. acu-

Super tertio

tos et medicinas acutas et laborem et coitum. Et alia. s. que sunt causa acui-
tatis vrine sicut ericatio carnis glandose contenta in virga. Aut
propter complexionem. s. calidā acuentē vrinā membrorum vicinorum. Na-
tura. s. cum vrina. Aut est. Declarat secundā causam que erat propter nocu-
mētū in subiecto: quod in lacerto vesice: et pater. In lacerto quod mollifi-
cat et cadit inferius et oppilat viā. Cum stupore: quod ille musculus non habet
sensum: vel si habet diminutum. An. s. mollificatio lacerti quādo ster-
cus inuoluntarie egreditur: quod villi transuersales non retinent. Nota quod vt
plurimum mala complexionis debilitans est frigus: et maxime vesicæ: quod
est frigidum membrum. Cuius tres dices. Aut. posuit supra quatuor causas:
et tamen non declarat nisi tres. ¶ Dicendus quod excusatur a declara-
tione quarte cause quādo dicit in principio quod fit propter defectum
principiorum. Sui. s. exitus vrine.

¶ Facta autem causa vesice aut est debilitas in ipsa ex ma-
liria complexionis frigide. Et illud quod est plurimum: et illud
est sicut diximus in eo quod gelat et distillat vrina eius.
Et illa complexionis et hec debilitas generat distillationes
vrine duobus modis. Quorum vnus est propterea quod debi-
litat et retinet: quare non valet retinere omne paruum com-
prehensum donec aggreget plurimum: quare permittit ab-
ea ut currat non ad sit volūtas. Et secundus est propter
reca quod debilitat ei expulsiua: quare non exprimit vrinam
nisi parum: et est ex distillatione permixta difficultati.

¶ Declarat tertiam causam que se tenet ex parte vesice et assignat
quatuor causas. Secunda ibi (et quoniam). Tertia ibi (et quoniam). Quarta
ibi (et quandoque). ¶ Dicit primo quod cum aliquis contingat et ex par-
te vesice et illa causa est: quod inuatur expulsiua et villi stant dilata-
ti: non constriunguntur sicut debent.

¶ Et quoniam fit hec debilitas in seipsa: et quoniam fit propter com-
tatem membrorum que sunt supra eam causa apostematū et alius
bellet et apertiones in renibus et que sunt super eos quibus
cōcat vesica et ledit per id quod currit ad eam.

¶ Nota hic quod dicit fit debilitas in seipsa. Absque cōtate. et aliquan-
do fit propter cōtatem membrorum superiorum: quod cōcat nocumētū ab alijs
membris propter nocumētū cōcatum a partibus superioribus. s. mem-
bris principalibus. per hoc etiam excusat a declaratione quarte
cause. Apertionis. s. apostematum.

¶ Et quoniam est vlcus in vesica et scabies: quare non va-
let retinere vrinam propter dolorem.

¶ Ponit etiam causam. et dicit quod quoniam est vlcus in vesica et scabies et.

¶ Et quoniam fit distillatio propter oppilationem meatus
vesice ex apostemate in ipso aut in matrice et intestino
duro aut lapide aut oppilatione alia.

¶ Ponit tertiam causam. et dicit quod aliquis est et. propter oppilationem. s.
non cōpletā. quod si est et cōpletā non egredietur aliquid. In ipso. s. meatu
in matrice aut intestino: quod fit cōpressio et clausio meatus.

¶ Et cum non est oppilatio cōpleta possibile est nature
ut ingeniet et extrahat vrinam paulatim.

¶ Ponit aliam causam: et per.

¶ Et quoniam fit causa doloris vesice propter vlcera in ea sicut
quod diximus in capitulo difficultatis vrine.

¶ Sic. s. distillatio. hic ponit alia causas doloris.

¶ De distillatione igitur vrine est cum qua est difficul-
tas et de ea est cum qua non est difficultas: et de diffi-
cultate vrine est cum qua est ardor et dolor: et de ea est cum
qua non est illud. Et videtur quod fiat plurimum distillationis
vrine propter causas inuoluntarij exitus et propter causas
difficultatis et propter causas ardoris.

¶ Hic concludit excusando seipsum. Illud videlicet. quando est propter
defectum expulsiue.

¶ De signis.

Cap. 11^m.

¶ Apostematū quod est oppilationis et causarum ma-
terialium et dolorum et aliorum plurimum corporum et di-
uisionum sicut sciuit signa et sciuit signum com-
plexionis calide ex colore vrine et istatione lo-
ci et antecessione causarum. Et signum complexionis frigide
ex colore

ex colore vine et inuentione frigoris et antecessione causarum. Et signa communia iterum nota sunt et non oportet ut prolongem sermonem in eis.

Chic ponit signa: et per. Causarum multarum. i. oppilationum. ut lapis veruca sanies vel humor. Causarum. i. calefactionum. Signa communia. i. per coitatem. Ad principia. i. cerebrum vel nucham. Ad signa communia apta vrisque ut exitum inuoluntario et difficultati exitus vine.

CDe curatione.

Cap. 12^m.

Item sciuitur iterum curationes omnis cap. in se singulariter puram. Verum hec egritudo plurimum accidit causa frigoris et causa paralytica.

Et plurimum curationis eius est curatio calefaciens stringens. Et omnis qui deficit in tolerantia vine iunxit a medicinis desiderium coeundi facientibus. Et de medicinis ebibitis facientibus ad illud sunt tria: riacia et metridia et biera Valeni et anacardium et triseria maior et electuarium de thure et triseria minor viscosum cum anacardio aut sagzenea comistis cum ea aliis quibus stipticitate facientibus sicut sunt grana myrti et cuppule glandium et que sunt illis similia. Et iterum naturam inuatiuum est et administratio aliorum est inuatiua. prouocat enim vinum abscissam et reducit eam ad illud quod necessarium est. Et de expertis sunt pillule albasce cum pyretro. Et de eis que experti sumus est ut sumas myrabo. kebulorum. torefactorum pars una et been albi pars. 5. et calamenti sicci et granorum myrti et sandarace et myrre et olibanum et cyperi et mac. oium ana tertiam partem. i. et gariofilorum pars. 5. enule aduste et granorum almahaleb partes duas et coquantur cum melle emblicorum et referuet bibat. Confectio fortis myrabo. nigro. et kebulorum et gallie: omnium ana. pondus. 3. v. myrre et castorei: amboz ana. 3. i. et 5. karabe et cyperi: amboz ana. pondus. 3. ij. et 5. olibanum et granorum almahaleb: amboz ana. 3. x. et stiptica totum cum melle et sumas ex eo finem assiduationem podus ana. i. Et iterum cymini cetauree et origani: omnium ana pondus. 3. ij. cum aqua calida. Et iterum granorum myrti et glandium et corticis thuris et cymini carmeni: omnium ana pars. i. et dosis est. 3. ij. cum vino antiquo. Et iterum myrabo. kebulorum. bellir. et emblico. torefactorum: omnium ana. 3. vij. corticis thuris. 3. v. granorum myrti. 3. x. inuoluat quotiens exsecatur aqua in qua extinctum est ferrum ignitum multotiens: deinde conficiatur cum rob myrti.

Chic ponit curam distillationis vine. Et primo remittendo nos perura reuentionis vine permittit intentionem suam. Secundo ponit medicinas. ibi. (Et de medicinis.) Primo ponit intentionem suam. Secundo ponit tres causas. ibi. (Verum hic.) Tercio ponit quod tu sciuitur et.

CConfectio alia. 5. granorum myrti partem unam: laudanum quartam partem. i. fructus citri partes duas et stiptica cum eo: et sit dosis eius ana. vij.

CPonit alias medicinas: et patet. Laron. i. cyperi. Alij dicunt quod est marubium vel prassium.

CAut foliorum myrti et foliorum alcane et dactylozum et thuris et balaustie et glandium omnium equaliter bibat quantum necesse est cum vino.

CPonit aliam medicinam: et per. Albanna grece dicitur cyprus: et est arbor quedam et inde dicitur oleum cyprinum. i. oleum de albanna.

CEt iterum prescriptio inuatiua et coenitio mictui in lecto. 5. vntusculi 5. myrabo. kebulorum. bellirico. et emblico. ana. 3. x. glandium infusum in aceto die et nocte in torefactorum. so-

lū et sandarace et cyperi thuris masculi emule sicce stora. sicce et coralli: oium ana. 3. v. myrre. 3. ij. et stiptica cum melle.

CPonit aliam medicinam: et patet. Magister Thomas vult hoc medicamine. Sandarace. i. vernicio.

CEt iterum medicamē forte. 5. castorei et myrre et albasce et cuppularum glandium et pyretri: oium ana. partes equales et stiptica cum aqua myrti humide: et sit dosis. 3. i. ad mictionem: aut bibat thuris et olei de alcana: aboz ana. 3. i.

CPonit alias: et patet. Albasce. i. thimi. Ad mictionem. i. in meridie quando sol est in medio emisperi.

CEt de curationibus leuib⁹ est ut bibat de semine portulace podus ana. i. Et farina glandium inuatiua est et per prius quam infunduntur glandes in aceto squillitico die et nocte: deinde fringuntur super testam et bibat ex ea. Et vltimum quod sumit est podus. 3. x. Et iterum cyperi et thuris partes equales de quo bibat omni mane in ieiunio ana. i. Et iterum nigelle et se. ruthe partes equales et sit dosis viscosum ad. 3. ij. et enula est competens medicina. Et oleum de kerna iterum bibit et inunctum: et perferat ei mellis assumptio finem assiduationem. Et ad senes quod est medicamē inuatiuum quod. 5. castoreum et opium et semine iusquam albi et semine ruthe bibat ex eo ana. i. cum. 3. vini. Et quam supponit mumentia dissoluta in sambaco in ano et distillat in virgam facit tolerare vinum. Et similiter comestio ficuum cum oleo.

CPonit aliam: et patet. Et relique patent.

CDe inuoluntario exitu vine.

Cap. 13^m.

Item ut egrediat absque voluntate. Et plurimum ei⁹ fit propter supfluitatem frigoris et mollificationem lacerti et debilitatem accidentem ei et vesice sicut accidit in renibus ex fortitudine virtutis attractiue. Et quamquam fit propter caliditatem plurimam attractiue ad vesicam refudationem a corpore. Et de causis ei⁹ est remotio spondilii: quare accidit nocumētum in lacerto et non potest stringere eam. Et quamquam est inuolutaria egressio vine non propter causam in vesica et lacerto et vena: imo propter stercoris coartationem comprimētem omni horam et exprimit quare egreditur vina sicut aduenit pignatibus et illis in quorum ventribus est sex plurima: et habetibus apostemata magna in membris supra vesicam. Non ergo indiges post illud quod dictum est ut cognoscas signa: et scire ea facile fit ex eis que preterierunt.

Chic determinat de inuoluntario exitu vine. Primo ponit causas. Secundo excusat se a signis. ibi. (Nō 5.) Tercio ponit curam. ibi. (Illi q.) Prima in tot quot causas ponit: 5. legat totum simul. Tunc primo quod quia vina egreditur inuoluntarie et. i. quia inuoluntarie exit vria sue creat distillado sue nō. Nota quod musculus iste stat dilatatus et non comprimatur: ideo exit inuoluntarie. Frigoris. i. vesice. Et debilitatem. i. pientine. Accidentem ei. i. lacerto. Attractiue. i. vesice vel renū. Refudationem. i. illud quod distillat. Nota quod vina vadit per venas mixta cum sanguine ut sanguis fiat subtilis et melior appositio et assimilatio. Modo quia vesica est calida attrahit illam aquositatem que distillat per poros quia sanguis est assimilatus. Nota quod si aliquis haberet intestina plena stercore et sit stipticus sit compressio fecus versus vesicam. Exprimit. i. vesicam. Egreditur. i. inuoluntarie. Pignatibus. i. compressionem que fit a matrice in vesicam: ideo stringendo vesicam vina egreditur inuoluntarie. Supra vesicam. i. rōne quorum fiat compressio. Nō ergo. hic quidem excusat se a signis: et patet.

CDe cura.

Cap. 14^m.

Item qui est ex caliditate et est raro presertim medicinis infrigidantes stiptice.

CPonit curam inuoluntarii exitus vine. Primo puenit ad caliditatem. Secundo a frigiditate. ibi. (Fridi autē.) Prima in tot quot medicinas ponit. partes patent. Tunc primo quod puenit ad medicinas stiptice et. i. infrigidantes stiptice: quia resistent malitie

Gentilis

complexionis calide: et confortant vesicam.

C Et de illis est pulvis qui siccus in ore manu sumitur hmoi. R. coriandri sicci ros. rubearii: amboz añ. 3. v. spodi. 3. r. seminis lactuce et seminis portulace: amboz añ. 3. xv. boli ar. 3. v. capbore. 3. 5. gummi pondus. 3. ij. cōficiant cū aqua granati acetosi.

C Ponit scdam medicinam: et pater. Bāmi. f. arabici. Acetosi sup. ple et fiant trocisci. qui exiccantur et fumantur.

C Et iterū kerabe et boli armeni et myrabol. nig. et medulle glandiū et lentis excorticatarū: oīum añ. pōdus 3. ij. coriādri torrefacti in aceto positi. 3. i. et sit dosi ip. sius sicci 3. ij. et curat cura diabetis. Et abscondit sitis per illud qd teneat in ore ex masal et sumach et nucleo thamarindi et granis granati.

C Ponit aliam medicinam: et pater. Ex masal. est cib. qui fit ex lacte acetoso et farina ordei.

C Frigido autem curationes predictae in capitulo distillationis. Et iterū cyperi et acozi enule sicce medulle glandium: omnium ana. 3. ij. myrre. 3. ij. et est pulvis qui sumitur siccus.

C Ponit curas qd cū est frigida: et tot facit quot medicinas ponit. Partes parent. **C** Dicit pmo qd pueniunt medicine dicte in cap. de distillatione vīne: et ponit etiam aliquas rē.

C Et diacyminum est valde iuuatius proprie quādo eius species valde terunt. Et diacyminiū iterum pfert ad illud epibimati et ad vltimū est iuuatius ei qd est in mēbris vīne ex frigore vehementi.

C Ponit aliud membrum: et pater.

C Et ex eis que conferunt est sumere in potu. 3. iij. thuris retinent enim inuoluntariam vīne emissionem aut pondus. 3. ij. mabaleb.

C Ponit aliud: et p. mabaleb est cerasa syluestris.

C Et olea calida disrupsit in eis musco et assa et castoreo et eisobio et similibus.

C Ponit aliam. Disruptis. i. permistis.

C Confectio clysteris boni. R. albasce lib. i. cyperi pōdus. 3. xx. mabaleb pondus. 3. x. decoquatur in. iij. lib. aque cū facilitate postq infusa sunt die et nocte. Cūq ex aqua remanserit quātitas lib. i. coletur et fundatur super eam quātum est ipsius medietas olei sisamini et decoquatur et administretur oleum in clysteri: aut sumat aque pars. i. et olei de ben et quellanarū et pbisti corū et albasce et alkadra et almagabeb partes equales quēadmodum existimatio facit illud necessarium et disrumpat in eis virtus musci et clysterizetur cū eis: et oleum de ben est forte valde.

C Ponit aliam et est clyster: et pater. Deset. tribuli. Alebadet. i. tribula. Alkadra sunt grana facta sicut pip et nigrum.

C De mictu in lecto.

Cap. 15^m.

C Ausa eius est mollificatio lacerti. Et qnq adiuuat eā acuitas vīne. Et pueros quide adiuuat ad illud pfunditas in somno. Cum ergo mouent expellunt eā natura et occulta voluntas similis voluntati anime ante ipsoz euigilationē. Cū ergo fortes sūt et pfortant alleniant somno et pfortat lacertus mollificatus et nō mingit.

C hic determinat de mictu in lecto. Primo ponit cās. Scdo curas. ibi. Cura. **C** Dicit pmo qd qn lacertus vīne est mollificatus fit mictus in lecto: vel qn vīna est acuta pūgens. Unde virtus expellit ad illud. i. ad mingendum in lecto. Cum ergo mouet. f. vīna ad vesicā. Natura. i. virtus naturalis. Voluntas occulta. i. naturalis desiderii vel voluntas aliqua nō oīno manifesta. Confortant. f. permutatione etatis. Et nō mingunt. f. in lecto.

Super tertio

Cap. 16^m.

C De cura.

Cura coru est cura eius qui habet mollificationem vesice et distillationē vīne et inuoluntariam ipsius emissionē: et pprie medicamē de myrab. cū enula et storace.

C Ponit curā: et ponit medicinas. partes parent legendo. **C** Dicit pmo qd tu debes euacuare. f. illū. f. qui bz mollificationē vesice rē. Ratio qd fit ppter mollificationē rē. De myrabolans. f. possum supra cap. de distillatione. et fuit 8^m medicamen.

C Et de vnguentis oleum de ben est vltimum.

C Ponit aliud medicamen: et pater.

C Et cum hoc oportet vt dormiant et allenictur cibis et allenietur eozum somnus: et non bibant aquā plurimā et cōmoueant seipsos ad mingendū.

C Ponit aliud: et p. ad mingendū. f. anteq dormiant.

C Et fortasse est aliqz eoz q imaginat quasi vocet eū virt⁹ expulsua et sensibilibis ad mingendū dū ipse dormit: qm puenies est loc⁹ ad b vt in eo mingat et pueniat illud. Et si loc⁹ ille fuerit inuent⁹ eures cursu latrine et cursu cloace et tecture tegentis: deinde elaborat adeo dormit alteret ipm et fabricat in ipso ozatorū et habitatio nes alias et figat illud in imaginatione sua. Cūqz desiderat puenire ad illū locū: deinde rememorat in imaginatione sua qd est alterat⁹ ab eo qd fuit in ipso: tūc abstergit virt⁹ volūtaria ei⁹ illū spatium occultū nō famosū. Et accidit ei in somnis vt stet statioe aliquid cū in obediētia virtus expulsue: qre nō morat qn excitef.

C Dat modū fm quē aliq aliq mingit in lecto. pmo q nota q aliq aliq imaginant esse in vno loco in q est pulchriū mingē et sic mingunt in lecto. Eoz. f. pueroz. Imaginant. i. accidit imaginatio. Cōuenies ē loc⁹: q imaginant eē i loco pueniēti. Loc⁹ iste est apr⁹ ad mingendū. Inuēti. f. imaginatioe. Curret tūc. f. iste in mingēdo. Latrine. i. loci apti ad mingendū. Alteret als pmutet. f. p. i. sui aia. peruenire. f. i nocte. Ad illū locū. i. vt mingat. Abstergit. i. rememorat.

C Et de illis qdem que experta sunt ad illos est id qd R. glandiū thuris myrre: oīum partes equales: que oīa decoquant cū vino quātitatis. 3. iij. vsqz q redeat 3. i. et colet et potet cū pondere. 3. i. olei myrtini. Et exstimauerunt quidā q qn epicanf renes leporis et sumis de eis pars. i. et se. anbeti pars. i. et pyrettri et se. apq: amboz añ. ps. 5 et est dosi eoz pondus. 3. ij. et 3. i. aque frigide est valde iuuatū ad illud.

C Ponit aliud medicamen: et pater.

C Et pfert ei cerebrū leporis nutritū cū vino. Et pferunt ei tro. facti ex massa in qua posita est virt⁹ fimi columbini cū aqua frida. Sunt enī vltimi: aut ex vino in ieiunio cū est ifridatū. Et qnq pferūt ei clysteria cum medicinis retinētib⁹ vīnā et inieccio earū in vesica.

C Ponit aliud: et p. Dassa. f. rerū pdictarū. Infrigidantium. f. per corpus: et per psequēs accidit talis mictio a frigiditate.

C De diabete.

Cap. 17^m.

C Et vt egrediat aq sic bibis i tpe breui. Et pportio qdē hui⁹ egritudinis ad ebibita et ad mēbra sua ē pportio lubricitatis stōchi et ite stinox ad comesta: et sūt ei in greco alia noia q diabetes. Dicit qnq dipsacos et cadumis: et noiaf arabice circuit⁹ et rota molēdini et lubricitas renū.

C Determinat de diabete. pmo quātū ad cās. Scdo quātū ad curam. ibi. Diaberes. pmo notificat diabete. Scdo ponit cās. ibi. (Et cū qdē.) Tertio excusat se a signis. ibi. (Et tu.) pmo notificat diabete. Scdo ponit qdā oīm i ipm remouet. ibi. (Et dixerunt.) **C** Dicit pmo qd diabetes est qn quis mingit statim sumpto cibo et potu per os. **C** Sed tu dices cui⁹ membri est diabetes egritudo. **C** pmo qd pot⁹ esse egritudo vtriusq. f. renū et vesice.

Et dixerunt quidam hoc accidens accidit subito: quoniam est res naturalis non cum voluntate facta et lubricitas interstinoz paulatim: quoniam illic est sensus et voluntas. Et iste sermo est non pueniens. Et habes quidem egritudine mea tuus transire? sitit: quare bibit et non satiat: imo mingit sicut bibit non valens retinere penitus.

Ponit quidam dicitur Bal. de interioribus ca. 2. et 3. Secundo dicit quod iste non est pueniens. Dixerunt quidam. f. loco allega. Nota quod Bal. sumit ibi licentiam que est accidens appetitus canini et talis appetitus caninus puenit paulatim sicut paulatim diabetez fit: quare par statim trahit a meleratice et meleratice a stochos: et ideo stat in puenia sitit. et rone huius dicit Bal. quod accidit subito diabetez: sed fluxus venteris facit ab appetitu canino puenit paulatim sicut paulatim fit talis appetitus. Et transire. i. f. modum diabetez. Et non satiat fugiendo et appetit voluntarius: imo non fit subito absque voluntate.

Et causa quidem diabetez est dispositio renuz: aut propter debilitatem accidentem et dilatantem et apertione orificiorum meatuum: quare non adunat tanta hora qua figat aquositas in renibus. Et quandoque sit illud ex frigore diminutione corporis aut renibus. Et quandoque facit illud potus aque frigide aut obfessio vehementis frigoris in totum penetrantis: aut propter vehementiam attractiue propter virtutem calidam innaturalem cum materia: aut absque materia: et est illud quod est plurimum: quare renes attrahunt ab epate ultra quod illud quod tolerat: quare expellunt illud: deinde attrahunt ab epate et epas ab eis que sunt ante ipsum: non ergo cessat illic attractio continua aquositas et expulsio.

Ponit causas et dicit quod causa huius est mala dispositio et. propter debilitatem. f. retentiu. Aut fit. f. diabetes. Attractiue. f. renis.

Et tu scis quod quando expellitur illud quod currit quandoque perducit ad liquefactionem et ad etibicam propter multitudinem attractionis humiditatis ex corpore: et quod prohibet ab eo quod opus ipsum recipere de superfluitate humiditatis per potum aque.

Ponit quidam causam. et 3. Illud quod currit. f. aquositas.

Et tu quidem scis et cognoscis signa eorum que dicta sunt et lecta usque ad hanc horam.

Hic excusat se a signis: et patet.

De cura.

Cap. 18.

Diabetez quidem cum accidit plurimum accedit ex caliditate ignea quapropter plurimum curationis eius est infrigidatio et humectatio cum fructibus et oleribus et robur frigidis de illis que non prouocant sicut sunt lactuca et papauer et quiescere in acre frido humido et sedere in tina aque frigide tadium donec fortasse coqueatur et sedetur sitis eius et infrigidentur renes et fortes fiant lacerti eorum. Et coferunt in ea odorare campbo. et nenuf. et similia de redolentibus frigidis.

Ponit curam. primo ponendo quasdam intentiones et aliam medicamina in generalibus. Secundo in specialibus. (De medicinis.) Primo ponit quedam medicinas que sunt magis ad alterandum. Secundo quedam cibaria et medicinas etiam. (Et occupatio quidem.) Primo in tot quot medicinas ponit. partes parent. Dicit primo quod quia causa calida et. Robur. f. succus. Lacerti eorum. f. circa renes.

Et de illis que valent ad hoc est dormire et occupatio a siti est regimen antecedens quare opus ut occupetur saltem sumendo in potu supfluitate aque. Et melius illo est ut sumat in potu aqua frigidam valde: deinde de euomat eam et iteretur istud in eo.

Hic ponit aliam medicinam. et 3. Nota quod dormire valet: quod prohibet fluxum ynie: et etiam quod tunc non recordat bibere: quod sitis tunc non

percipitur. Occupatio a siti. i. incedere ad causam. Antecedens. i. quod debet antecedere.

Et oportet ut conuertatur aquositas a renibus cum vomitu et sudore foris.

Ponit aliud: et 3. Cum sudore foris. f. quandoque.

Et stupefactio partis alchati est ex eis que pferunt per dormitationem virtutis ab inobediencia aque et de effectu eius ab attractione iterum.

Ponit aliud: et patet. partis alchati. i. partis inferioris. Ab inobediencia. f. oppilationis.

Et de illis que oportet ipsum deultare est labor dorsis et assumptio diureticorum.

Ponit aliud medicamen: et patet.

Et lenificatio quidem nature confert eis: et si non cum alijs saltem cum clysteribus temperatis. Diuresis namque eorum existunt sicce nature. Et quandoque indigent floribombis in picipis egritudinis. Et de ebibitis inuatiuis est lac de quo extrahitur butyrum acetosum infrigidatum. Et de ipso melius est illud quod est magis spissum: et propter quod est ex lacte ouino et aqua cucurbitae assate et succus citro. cum psil. et aqua granati acetosi et aqua mori et aqua prunorum et similia horum. Et sint potus huius generis et eorum fractio cum aqua quantum possibile est. Et rob methe pferit eis valde et aqua ros. immo succi ros. i. confert eis sedans sitim eorum: et dosis sit quantitas cotile vnus lactis. Et iterum aqua distillata ex lacte vaccino substracto butyro: aut lacte ouino acetoso extracto buty. Et de illis que nos experti sumus ad eos est ut sumatur alfoca et farina ordi. Et quotiens conturbatur hoc est magis frigidum quare bibatur infrigidatum.

Ponit curam cum euatiuis. primo hoc. Secundo docet administrare cibaria. ibi. (Et de ebibitis.) Prima pars. Nature. i. sititici ventris. Floribombia. i. cum est mala complexio calida sanguinea. Et de ipso. Ostendit quod lac est melius: et 3. Assate. i. in pasta. Huius generis. f. rerum frigidarum lenitiuarum. Lotia est. i. Alfoca est cibus factus de paul. est magis frigidum: quod plus misceat de substantia ordi.

Et de medicinis expertis sunt troc. de balaustijs et hunc modum. f. achacie podus. 3. g. rosa. 3. ij. boliar. 3. ij. gummi. 3. i. dragaganti. 3. 5. bibatur cum mucilagine psilij et aqua frigida et cum aqua cucur. Et iterum troc. de spodio cum aqua cucur. aut citro. aut cum aqua grana. Et iterum sumatur spodij et terre sigillate et canicrozum fluminalium adustorum ablutorum: omnium ana pars. i. et lace tertia partis. i. et seminis papauis. et seminis lactuce: ambozum ana pars. i. et 5. aggregentur cum mucilagine psilij et informantur inde troci. et dosis eius sit sicut ribes.

Ponit curam in specialibus. primo a causa calida. Secundo a frigida. ibi. (Et factum.) primo ponit medicinas que bibunt. Secundo emplastra. ibi. (Et de emplastris.) Tercio epithimata. ibi. (Et de epithimatis.) Quarto clysteria. ibi. (Et de clysteribus.) Quinto regimine. ibi. (Cibi.) Prima in tot quot medicinas ponit: et 3. Dicit primo quod pferit troc. et de secunda pars. de tertia etiam pars. Gummi. f. arabici. Sicut videas. f. de fortitudine vel debilitate vel de calore.

Et de emplastris illa que sunt ex medicinis in quibus est infrigidatio et costrictio. Descriptio emplastri f. atriplices et capreolos vitis si iueniant et malorum et cydo. et zarur aliquid aggregetur ad illa. Et similiter sula et ribes et agresta et virga pasto. et corti. granatorum permisceant oia pmissione emplastrum et administret.

Ponit emplastra: et 3. Zarur et pomum paruulū sacrum sicut nespila. Sula est herba ipinguatua vel est herba arthetica.

Bentilis

C Et de epithimatis illud quod. *ix. acha. 3. liij. thuris. 3. ij. succi barbe bircine* et laudant et ramik: omnium ana. 3. ij. galle. 3. j. terantur et conficiantur cum aqua myrti humide et liniatur cum eo.

Ponit epithimata: et patet Ramik, est pfectio de passulis et gallis ex qua fit gallia muscata et.

C Et de clysteribus fortibus in hac egritudine est clyster bonum factum cum lacte de quo extractum est butyrum et cum succis frigidis stipticis predictis in emplastris. Et quicquid sit enema cum clysteribus lenibus sicut que sunt ex fenugreco et oleo de cucurbita et oleo amigdalino.

Ponit clysteria: et patet.

C Libi autem corporis sunt illi qui non sunt velocis versionis propter suam subtilitatem aut cholera aut propter suam subtilitatem et paucitatem: ita quod fiant vapor et resoluantur et exierint egestione. Et eius quod est exicatio quicquid sit per conversionem aquositas ab intestinis ad renes: imo si est subtilis res soluit aquositas eius: ita quod non aggregat ex eo plurimum urine et est associatus lenitati nate: quare est bonus. Nam melior res dispositionis ciborum quos sumere precipiunt est ut sint tales quatenus comites eos lenitas nate et pfectio sitis. Et de illis que ipsis pferunt sunt forbitiones de candarismo et aqua kisch ordeii et almusus et azelemech. Et quicquid ponit cum eis quod permutet pfectionem quam ipsi faciunt nate et azelemech plurima et pinguedinis carnis animalis et gallina pinguis. Et de pedibus pedes vaccini et pisces recentes cum aceto preparati si securitas adest de eorum siti: et lac omnium decoctum cum aqua donec aqua consumatur et aliquid de lacte. omnia illa conferunt eis. Et opus ut a fructibus custodiatur in quibus est infrigidatio et stipticitas cum provocacione sicut sunt cydonia.

Ponit regimen per cibaria. Primo ponit per cibaria quod non debent vti. Secundo quod debet vti. ibi. (Et illis.) *Primo ponit cibaria que pueniunt: et p. Candarusum est osseum sine cortice et dicitur secundum vulgarem aliquos farrus secundum aliquos far. Est factum sicut spelta: sed est aliquantulum malus et huius cortices sicut spelta: et fit ex eo in aliquibus partibus panis bonus. Almusus est cibum acetosum. Azelemech est alius modus cibarii. Azelemech. I. taphea que est duplex: quedam alba: quedam viridis. Alba fit ex carne et aqua et coaduro: viridis ex aliqua herba vel alio faciente colore viride. De lacte. s. non cocto. Et opus. Ostendit a quibus cibariis debemus cauere: et p.*

C Factum autem a frigidityte qui cum hoc non euacuatur a siti et a culus presentia non accidit nobis. Retulit quidam sapientium antiquorum et dixerunt opus ut sit subtilitas ad sedandum sitim eius. Deinde soluat cum clysteribus lenibus aliquotiens postea soluat cum pillulis de aloe. xi. numero quarum unaqueque sit sicut cicero: deinde dimitte eum tribus diebus et iteret regimen: deinde fac eum vomere super cibum cum raffano: et que sunt eis similia: deinde calefiat corpus eius cum vefosis et ponant super ipsum euaporaciones et suffumigationes et propter extremitates eius.

Hic ponit curam diabetes sacre a friditate et ponit duas medicinas. ibi. (Et quicquid.) *Prima p. Factum autem. s. fluxum diabeticum. Non accidit nobis. i. nodum vidimus. Eaz. s. solone. Lu. vefosis. s. sine scarificatione quod calefactum. Et propter. s. super extremitates.*

C Et quicquid necesse est tibi ut vtaris super ipsum medicinis rubificantibus: deinde quiescat aliquibus diebus: deinde exerceat cum equitatione equali et temperata fricatione et propter in extremitatibus eius: et in fine eius precipiat uti balneo calido et bibat vinum odoriferum.

Ponit aliud membrum: et p. Necesse est. s. cum est multa frigiditas,

Super tertio

C De multitudine urine.

Cap. 19.

M Altitudo urine est secundum modos de quibus est ille qui sit secundum semitam diabeticam et non istius cum quo est sitis: imo illius cum quo est sitis que non satisfat et egreditur aqua sicut bibis. Et de illis est cum quo est sitis et non sunt ei dispositiones diabetes et eius viri. Et de illis est cum quo non est sitis de qua sit curandum. Et si est ardor et acuitas eius: tunc causa in ipso est acuitas urine aut vlcera sicut sciunt si non fuerint illic cause inuoluntarie emissionis urine frigide. Frigus enim provocat multoties propterea quod costringit et propterea quod calefacit ventrem. Et illius quidem urina minoras cuius egestio multiplicat et subtiliatur. Et illius cuius siccat egestio multiplicat urina.

Hic determinat de multitudine urine. Primo ponit modos. Secundo causas. ibi. (Et si est.) *Tertio curam. ibi. (Et iam.)* *Dicitur primo quod tribus modis potest venire multitudo urine. Unus modus est in diabete et. Secundum modum. s. tres. Et non est illa. s. diabetes. Cum quo. s. modo multitudinis urine. Sicut bibis. s. statim. Et de illis. s. habentibus multam urina. Eius virtus. s. eius vehementia et fortitudo diabetes. Et si est ardor. ponit causas et dicit quod si est ardor et. Calefacit. s. per accidens stringendo. Subtiliatur. s. fit liquida. Item est alio. Hippo. 83. 4. parti. Urina multa nocte micta et.*

C Et iam cognovisti ea que continuant in hoc cum illis que preterierunt. Et iam quidem preterit curatio omnium illorum. Et dicat hic iterum curationes eas que est ex frigore. Dico ergo quod omnes medicine que sunt ad coitum calefacientes inuatiue sunt ei qui habet multitudinem urine ex frigore et forbere omnia forbilia in ieiunio iuuatimum est et sumere genera lactis cocta. Et ex eis que ipsis conferunt iterum est decoctio granorum myrti et pistorum siccorum et dactylos omni die cum. 3. ij. in ieiunio. Et myrra est de medicis bonis: et similis almabaleb et similiter cyperi et thuris et similiter galanga: et similiter scoriza ferri et corlandrum.

Ponit curam. Primo ponit medicinas. Secundo descriptiones. ibi. (Descriptio.) *Prima patet. Eius. s. multitudinis urine. Almabaleb. i. medulla ceraforum sylvestrium.*

Descriptio medicaminis. *ix. casto. et myrra et basce et cupularum gladium et pyretri: omnium ana partes equales: fiant ex eis pillule cum aqua myrti humide de quo sumatur ad mensuram. 3. i.*

Ponit duas descriptiones. Secunda ibi. (Clystere bonum.) *Prima patet. Basce. i. chimalis. s. hyssopi. alio. i. stricados. Ad mansuetudinem. i. in meridia.*

Clystere ad illud bonum et confert ad renes. *ix. succum cum albasce decoctum donec fiat fortis et vitellum oui et adipem renis caprini tollat et resoluant omnia ista equaliter et aggregentur: et sumat de lacte receter multo et butyri et adipis gibbi camelli et olei alcabet albadra partes equales: quorum summa sit similis ei que sumpsisti in primis et coquascent adinuicem et fiat cum eis clystere.*

Ponit scias descriptionem: et p. Alcabet albadra sunt quedam grana.

C De mictu sanguis et saniei et urina simili loture carnis et capillorum: et de urinis extraneis que sunt similes illis.

Cap. 20.

Sanguis quidem purus qui mingit aut est sanies procedens ex membris que sunt supra renes et vesica sicut est epar. Aut corpore toto propter repletionem multam superfluum quare se parat continuas venarum secundum species tres notas. Aut dimissione consuetudinis. Aut abscissione membri et reli-

qua que sciuit. Aut fm modū crisis 7 mundificatio-
nem superfluitatū. Aut obuiationē percussiuā 7 saltū
7 casum 7 percussione expimentē san. Et similiter oē
qđ currit cursu eoz: 7 hoc fm min⁹. Et aut est in par-
tibus membrorū vīne ppter incisione vene aut aper-
tione eius aut ipsius scissione per percussione aut ca-
sum aut ventositatē aut frigus scindens cū detectio-
ne: aut ppter corrosione. Et quādoq; est generatio il-
lius a thetano 7 spasmo fortibus. Et quādoq; est spe-
cies vīne sanguinee ppter ea qđ liquefit carnositas
rediens in san. aut ppter vehementia tenuitatis sang-
ui in corpore. Hoc enim cū accidit cū fortitudine renes
atrahunt sanguinē plurimū. Et sunt primo due intē-
tiones in facilitate cursus sanguinis: quoniam currit
cursu superfluitatis: 7 quoniam non est ei essentia quare
currit. Et secūdo est intentio vna 7 cū renes attrahūt
cū fortitudine expellunt illud ad vesicam.

C In precedentib⁹ Aulic. determinauit de gbusdā egritudinibus in
vesica rōne vīne. Hic determinat de mictu sanguinis quāvis ad
cās. Scđo signa. ibi (Mictū sanguinis.) Tercio curā. ibi (Factū qđ
dem.) Primo ponit cās. Scđo cās. ibi (Urine vō.) 7 p⁹ima in qñ
que. p⁹imo ponit de mictu sanguinis. Scđo de mictu sanguinis
similis loture carnis recentis. ibi (Mictus aut.) Tercio de mictu
rei que est similis capillis. ibi (Et similiter mictus.) Quarto de mi-
ctu puris 7 saniei. ibi (Mictus aut puris.) Quinto de mictu alia-
rerū que exiūt tēpore crisis. ibi (Urine vō.) 7 p⁹ima in tot quot
cās ponit mictus sanguinis. Scđo legat totū simul. Cū p⁹ima pre-
gd dicat p⁹. Quare separat p⁹imitas venarū. i. aperiunt ostia
venarū. Alie possunt esse cās extrinsecū vt casus 7 percussio 7c. Sup
renes sunt melaice 7 alie vene. Scđm tres spēs notas. i. aper-
tione ostiicorū venarū scissionis 7 disruptionis earū. 7 Sed tu. d.
quarū venarū est illa apertio. Scđm qđ p⁹it esse vene renū que p⁹it
aperiri faciūt 7 disrupti 7 fluit sanguis per poros curitides 7 fiet
mictio sanguinis. Cōsuetudinis. i. exercitii vel cōtionis. Quādo ab-
scindit aliqđ membrū sanguinis qui solebat ire ad illud membrū
minges. Sciuit. i. sen. 13. 7 14. Modum crisis qđ aliqñ per crism
expellit sanguis. Cursu eoz. i. de rebus extrinsecis apporximatis
rumpentib⁹ venas. Scđm minus. i. raro cātur: qđ qñ est extrinse-
ca sanguis vt plurimū vadit ad alias p⁹auitates corporis: tñ pole
est qđ vadit ad vias vīne. Frigus p⁹stringēs facit venā moueri de
circūferētia ad centrū 7 fit solutio cōtinui. Siatio illius. i. mictus
sanguinis est a thetano 7 spasmo: qđ mēbrū in thetano 7 spasmo
tremūt 7 p⁹rabūt 7 frangit vena. Rediens in sanguinem. i. lique-
cta. Rō est: qđ caro est sicut sanguis coagulatus. Aut supple fit vi-
na sanguinea. 7 tē aliqñ sanguis est ita tenuis qđ vadit ad oēs po-
rositate. Hoc enī. i. tenuitas sanguinis. Et sunt p⁹mo: qñ currit. i.
mā liquefactionis carnis. Due intentiones. i. due cause. Et vna in-
tentio: qđ nō est sic superfluous sicut sanguis fact⁹ per liquefactio-
nem carnis: dato qđ fit subtilis sic. Illud ad vesicā supple vnde
fit mictus sanguinis. Nota qđ vltra causas de scissura vene Aulic.
ponit duas causas: quarū vna est subtilitas sanguinis. alia est li-
quefactio carnis alis sanguinis 7 ipsius conuersio in sanguinem.
Modo due cause quare sanguis per liquefactionē vadit per vi-
nam sunt: qđ est cōtinue superfluous 7 p⁹imue subtilis.

C Mictus vō san. similis loture carnis fit aut ppter
debilitatem digestionis 7 discretionem in renib⁹ aut
ppter debilitatē earū in epate. Mictus vō san. permī-
si cum humoribus grossis fit plurimū ppter debilita-
tem renū. Et similiter mictus rei similis capillis. Nā
fortasse est causa eius debilitas digestionis renū. Et
fortasse est causa eius debilitas digestionis venarū.
Et quādoq; est longa valde quasi duab⁹ palmis. Et
quādoq; est ad albedinem declinūs. Et quādoq; ad
rubedinē 7 nō plonget nisi causa sue generationis in
involuntionibus venarū renū aut alioz. Et ex cibis
grossis 7 generibus lactis 7 grants sicut fabis 7 simi-
libus. Et non est in eius mictu de timore fm qđ terre-

tur cor per exitum eius 7 facit timere.

C Hic ponit causas mictus sanguinis similis loture carnis recen-
tis: 7 p⁹. Et discretionis. i. separationis: qđ nō bene separant renes
sanguinē ab aquositate earum. i. virtutis digestiue 7 separatiue 7
discretiue per debilitatē renū: qđ renes nutriunt sanguine grosso.
Et similiter declarat cās mict⁹ rei similis capillis: 7 p⁹. Debilitas
digōnis renū. i. iuncta cū mala cōplexione calida. Loga. i. alla res
que est similis capillis. Ad albedinē. i. qñ erūt a mā flegmatica. Et
nō plonget. i. pilus. Aliarū. i. venarū. hoc habet 4⁹ parti. afoz. il-
lo afoz. 76. f. Quibus in vīnis apparent sicut carniū frusta 7c. p⁹
hoc Bal. ibi in cōmen. 202. f. patientis.

C Mictus aut puris 7 mictus san. permīsi puris qñq;
fit ppter eruptionē aldubellet in mēbris superiozib⁹
pulmonis 7 pectoris 7 epatis quēadmodū sciuiti to-
tum in loco suo: aut ppter apostema eruptū in mem-
bris vīne aut ppter vlcera in eis habentia p⁹urritum
aut non habentia p⁹urritum.

C Hic ponit cās. mict⁹ saniei 7 dicit qđ fit per rupturā apatis sa-
niati 7c. Dubellet. i. apatis sania. In suo loco. i. sen. 13. 7 14. Urine
vō. ponit causas mictus diuersarum rerum que sunt in tem-
pore crisis: 7 p⁹. Brossoz. i. congregatorum.

C Urine vō grosse mingunt aut cā mundificationis 7
crisis 7 expulsionis quā sequit alienatio. Et quādoq;
sunt ppter multitudinē humorū grossorū ppter debi-
litatē digestionis. Urine vō pingues faciles exitus si-
gnificant liquefactionē adipis. Et opz vt redcam⁹ in
caplo distinctionis ad sermonē nostrū in vīna.

C Hic ponit duas cās. Scđm ibi (Ingr. Hippo.) Dicit p⁹mo qđ
aliquando vīna appet oleaginea pinguis 7 significat liquefactio-
nem 7c. In capitulo distinctionis. f. ad hoc distinguendum. i. p⁹mo
cās. sen. 2. doctrina de vīnis.

C Inquit Hippo. cū mingit san. sine dolore 7 est pau-
cus in horis gbusdā nō est malū in eo. Cū aut perleue-
rat: tunc fortasse accidet feb. 7 mictus puris.

C Ponit scđm cās. 7 p⁹. Ingr. Hippo. f. in lib. epidimiarum. Et est
paucus: 7 si nō debilitat nō est malus: qđ pōt esse expulsio cretica.

C De signis.

Cap. 21^m.

Mictum sanguinis puri qui est ppter reple-
tione 7 causas comparat ei significat cause
sue 7 signa causarū eius de illis que sciuiti.

Et ille qui est ppter apertione venarū fit
sine dolore 7 est mūdus sincerus. Vērū sanguis aper-
tione fit paulatim 7 sang. eruptionis 7 fixationis fit plu-
rimus. Et in vesica quidē apertio 7 eruptio cū qua
currat sanguis plurimus fit in renibus. Vesice enim
aduenit aquositas colara. Sanguinem vō nutrimen-
ti recipit ex venis paruis in quibus venit ad eam nu-
trimentum tñ: quare non est in ea sang. cyuberans.
Et ad renes quidē venit san. plurimus cū aquositate.
Colatur ergo apud eos aquositas 7 adueniūt ei vene
magne ex quibus membra alia nutrimentum sumunt
quare est sang. illoz plus qđ ille quo indigent quare
est plurimus. Et vene eoz sunt nō minute 7 neq; sunt
boni situs equalis. Vene vō vesice sunt p⁹seruate non
exposite scissioni 7 eruptioni cū situ suo.

C Hic Aulic. facit qñq;. p⁹imo ponit signa mict⁹ sanguis puri. Se-
cundo ponit signa mictus sanguis cū vlcere. ibi (Et sanguis.) Tercio
ponit signa mictus saniei. ibi (Locus aut.) Quarto mictus cre-
tici. ibi (Et cū illa.) Quinto mictus facti a repletionē. ibi (Et illa.)
7 p⁹imo ponit signa mictus sanguinis qñ non est multus. Scđo
qñ est multus. ibi (Quare est plurimus.) 7 p⁹imo facit hoc. Scđo
cōparat mictū sanguinis renū 7 vesice adinlece. ibi (Et in vesica.)
Dicit p⁹mo mictus sanguinis puri qđ cognoscit per cās suas 7
per signa: qđ qñ est vena p⁹erra est sine dolore 7c. Fit sine dolore:
qđ vena non tenet. Si p⁹ertione. i. venarū. Paulatim. i. paucus. Et

Gentilis

in vesica. comparat ad mictū sanguinis venientis a renibus: et p. Non fit. s. vel raro fit. Apud eos. s. renes. No minute. s. vene que vadūt ad vesicā. Conciliator autē intelligit de arterijs.

C Et sang. quidem vlcereū est euz dolore quodam et si est corrosio est papulatin ad nigredinem declinās: et quādo qz est cum eo fetor et fit plurimū eius post egritudines et multotiens sunt cum eo cortices et sanies et pus et resoluūt illud extrus sang. puri et sicut sciuisti ex signis vlcereū et signis ei⁹ qd egredif ex eis. Significānt vō liquefactium liquefactio: et qd illud qd min⁹ gatur de sang. est tenue sicut adustū: ac si ipm sit abrasio libz. Illū autē qui est propter tenuitatē san. cor. poris significat illud qd egredif ex floborbomia exstēns valde tenue: et nō associat aliud signū.

C Ponit signa mict⁹ sanguis cū vlcere: et p. Lū colore qdā. s. pp vlcus. Itē qū est corrosio stat ibi sanguis et putrefcit. post egritudines. s. p. edētes. Et qd fit postea vlcus. s. corrosiū. Resoluūt. s. iterū soluit. Aliud. i. mictū sanguis ex vlcē corrosiū. puri. s. post sanē. Sciuisti. i. cap. de vlcereb⁹ renū. Egredif ex eis. s. de mā corrosiua. Significat illud. s. q. significet debilitatiōē renū.

C Locus autem saniei et doloris cognoscit etiam per dolorē si fuerit dolor et cognoscit per signa egritudinum in quibuscūqz membris existant sicut per signa apostematū aut aldubellati aut vlcereū aut repletiōnis et cognoscitur ex vīa cōmissionis. nam quāto magis est altior tanto est vehementioris permissiōis et quanto plus est inferior tāto est vehementioris separatiōis illo. Et illam quidē qui fit propter causas vīcinās vīrge antecedit vīna et elōgatus a vīrge postponitur ab vīna aut permisceat ei vehemētē.

C Ponit signa mictus saniei: et p. Lūmissionis. s. saniei cum vīna. Altior. s. locus vlcereū et saniei. Nota qz quādo vīna exit a longis vīs cum sanie: tunc est valde permista: sed quādo venit cū sanie a paribus ppingis: tunc nō est sic vīna turbulenta vel permista. Ab vīna. s. ab epate veniente aut a renibus vel vesica.

C Similis autē loture carnis est significatiuus debilitatis renū aut epatis. Illa quidē que est ex renib⁹ est vehementioris albedinis et ad grossitudinē declinās: et epatica est magis trabens ad rubedinē et subtilior et similior sanguini. Et significant apostema illius et saniei vīnā signa apostemat⁹ nota fm mēbrū vni⁹ qd qz et comitantia febīs. Et ille qui est purulētus egredif ab apostemate est plurimū subito et non perducit ad excoctationem et vlcationē et nocuentur: et ille qui est ex vlcerebus est paucus et separatur: et quādoqz corrumpit incessum suū cum sanie et pus.

C Ponit signa qū vīna est sicut lotura carnis recētis rē. Similis autē. s. vīna. Nota qz epas nō deficit in attractione sua nec in trāsmissione aquositatis cū sanguine: sed renes pnt deficere a trāsmissione sanguinis: et ideo qū nocuentur est in epate est vīna mista ex sanguine et aquitate: et ideo est multū rubea: sed si est ex reb⁹ est vīna alba et nō rubea. Apostema illius. s. epas vel renū. Ille. s. mict⁹. Et vlcationē. s. qū venit a renibus vel vesica. Et vlcerebus. s. renū vel vesice. Separat. i. interpolat. Incessum. i. vīa.

C Et cum illa que de istis expulsionibus est cretica est aluentio et fortitudo et subito est.

C Ponit signa mictus cretici et dicit qz est cū ea aluentio rē.

C Et illa que fit causa repletiōis aut cā dimissionis exercitiū aut abscissionis membra qūqz bz periodos.

C Ponit signa mictus qui fit causa repletiōis: et pater.

C De curatione.

Cap. 22^m.

Acti quidē a repletiōe et que cū ea dicunt iam sciuisti curationes in principijs vniuersalibus et que sunt postea. De facto vō ab vl

Super tertio

cerib⁹ iam sciuisti qz curatio eius est curatio vlcereū et corrosiōis. Et iam ostēdi tibi oia illa in loco suo. Et cura debilitatis digōnis in renibus et epate et liquefactiōis et tenuitatis humoz totū est ex illis que sciuisti.

C Primo excusat se a cura quorūdam mictū. Secūdo ponit curam mict⁹ sanguinis. ibi. (Et curatio.) / Primo facit hoc. Secūdo ponit cā. ibi. (Et scias.) / Dicit primo qz quādo fit a repletiōe iam dicit rē. Sciuisti. s. de eo in principijs vniuersalibus. i. 4. sen primi cā. In loco suo. i. sen. 18. et 19.

C Et scias qz cretici et eius qui est fm semitā expulsiōnis nō est retentio necessaria. Cum ergo indiges floborbomia: tunc magis confert sabbene qz basilice et subtilia cibum post floborbomiaz et non appropinques stipticis sicut est cibus factus euz sumach nisi post qz vīna significat mundificationē. Stiptica enim cōgelant qd inuiscatum est et constringunt quare quādoqz reuertitur aquositas ad posteriora et in eo est timor et similiter acetosa. Vicius autem capillorum indiget vt in ipso administrent subtiliatiua incisua ex diureticis et medicinis ad lapidem et vt sit cibus humectans humectatione abundant.

C Ponit cā. et dicit qz si sit cretice nō debes restringere: qū tu errares qz retineres cretici mictū. Sappene qz dixerit et cūat mag.

C Et curatio quā nunc oportet me dicere est curatio mictus sang. et causa separatiōis continuitatis in venis. Et curationes quidem cōmunes inter illā qui est causa vesice et renum sunt infrigidatio et cōstrictio cū medicinis quarum plures diximus in capitulo fluxus sang. menstrui cum stupefacientibus vt faciant penetrare medicinas: et vt tu antecedas cum attractione sang. ad posteriora cum ventosis. et floborbomia subtili pauca ex basilica et acceptiōe ciboz ingrossantium sang. et infrigidantium ipsuz et quiete et tranquillitate et cōstrictione membrorum extremorum: et opz vt dimittat coitum omnino.

C Ponit curaz mictus sanguinis. Primo per medicinas. Secūdo per cibos. ibi. (De cibis.) / Primo ponit curam mictus sanguinis a renibus. Secūdo a vesica. ibi. (Illud vō.) / Primo premitit intentionem. Secūdo ponit medicinas. ibi. (Et oportet.) / Prima p. / Sanguinis menstrui. s. sen. 2. cum stupefacientibus sup. et aliquatulum diureticis vt faciant penetrare medicinas.

C Et opz vt administres tinas in quib⁹ decocta sunt stiptica et ex lentib⁹ excoctas et ex corticib⁹ granatoz et cydonijs et piris et gallis et vīrge pastoris et similib⁹.

C hic ponit medicinas et sunt duas. Partes patebūt. Dicit de prima qz debes administrare tinas rē.

C Et de medicinis fortibus in retentione eius sunt balalce et seratura et ligni alnabach et radix centauree maioris et grana peonie.

C ponit scdm: et p. Balalce. i. tribuli. Alnabach ē lignū citrinū.

C Et de epithimatis radices rassani et silique nabatie et silique spine et sumach et radix pruni syluestris et corticiū granatoz de qd fiat epithima cū aqua ribes aut acrete et succi ro. et semperuina sola est epithima bonū et pprie radix ei⁹ cū dragagato et aliquo succoz stipticoz: et ex linimētis in doiso et pectine sunt myrra et attrimentū et galle et charte combuste et achacia.

C hic ponit alia: et p. Siliq nabatie sūt stratiue ligni bntis spinas.

C Et de illis que bibuntur est tro. qui. s. balauftiaruz et sang. draco. ambozū ana. 3. j.

C ponit aliam: et pater.

C Et de fortib⁹ et que necessaria sunt in mictu sang. ex

vesica facto est tro. bñdi. x. aluminis lamenit z balau
stiaz. z san. dra. oium añ. 3. dragagati. 3. ij. z gūmi. 3. 5.
def in potu in vino pōtico dulci z succo portulace.

¶ Ponit aliam: z patet.

¶ Et qđ est sub illo z magis incolume est illud qđ. x.
dragagati z se. papa. z terre sigillate z succi barbe bir
cine z gūmi prunoz nig. z karabe: oīuz ptes equales:
z dosis eius sit a duabus. 3. vsqz ad. ij.

¶ Ponit aliam.

¶ Et iterū radices sempuine z karabe: amboz añ. ps
j. solij pars. 5. aluminis lamenit sextā partis vnius: bo
liar. pars. i. z 5. z dosis eius est vsqz ad auctū medium
in quibusdam succis stipticis.

¶ Ponit aliam. In quibusdam succis. f. stipticis.

¶ Et quādoqz ponunt in cis stupefaciētia sicut ē bec
descriptio. x. croci z granoz albarmel z granoz mal
ue syluestris z opij: oīum añ. 3. ij. amigdalas mūdadas
lij. 5. numero de quo sumant ad nūcis magnitudinē.
Et itēz corticis radicis mādragoze affati z anisi assa
ti z granoz pini assatoz: oīum ana. 3. ij. papaueris ni.
3. xij. pficiant cū vino de quo sumat pōdus. 3. ij. Et ite
rum suffus cornu ceruini adusti z dragaganti partes
sumant equales z fiat suffus cū rob myrti.

¶ Ponit aliam. Albarmel granoz. i. cicuta fin aliquos.

¶ Et iterum medicamen qđ antiqui laudauerunt est
semi. alimugat mūdatis grana. xxx. grana pini. xij. nūme
ro: amigdale amare excoctate. vñ. numero: semi. mal
ue. 3. ij. sit dosis eius. 3. ij. in icūnio.

¶ Ponit aliam. Alimugat. i. granati syluestris.

¶ Illud vō qđ vesice ppiū est: est vt ponant medicie
que ebibunt fortiores z diuretica in ea fortiora sterfi.

¶ Hic ponit curam mictus sanguinis venientis a vesica. primo
premitit. Scđo ponit medicinas. ibi. (Et de illis.) prima ps.

¶ Et de illis qbus iunamentuz sit iterū est vt emplet
cū spongia infusa in aceto que ponat in oibus lateri
bus eius z in duobz emunctozis z alijs. Et vt admi
nistrent medicinē in ea infecte cū succis sicut est succ⁹
arnoglosse z succus albatat z succus portu.

¶ Ponit medicinas: z patet. Littera prima patet. Succus alba
tar. i. dactylicorum maturorum.

¶ Et de medicinis troc. anbeti p̄dictis z troci. de stu
pefacientibus p̄dictis est cornu ceruini adustum z
karabe z semē canabis z gūmi z galle z succus barbe
bircine z balaustie z aliquātulum anbeti z plumbum
adustum ablutum z virtus de stupefacientibus opia
tis z que cum in squamo sunt confecta.

¶ Ponit aliam: z patet.

¶ Et de regimine retentionis cursus san. vesice est po
sito ventosarū super illa z anchas z pectinem. Illud
enim retinet sang. Deinde adbibeat regimen et⁹ qđ
inuiscatur fin qđ dictum est.

¶ Ponit tertiam medicinam: z patet.

¶ Et de cibis est panis tritus in lacte etiā ex quo buty
rum est extractū z cibus cōditus cuz granatis z cibus
factus cum sumach. Et si virtus fuerit debilis cōfor
tetur cum iure stipticoz cōfortato cū carne cōtrita: z
cibet cum alestidabegi z ex cubegi z perdicibus ma
sculis z turturibus cum aceto cōditis z cū aqua acre
ste z granoz granatoz z lacte decocto z similibus il
lis. Et si nō fuerit excusatio a vino ppter casuz virtutē

tis aut vebemētā desiderij: tunc def ponticū grossuz
nigrū. Cūqz sanaf ille qui mingit san. aut sanie: tūc bi
bat illud qđ est permistū aut abstergat z puocet z nō
retineat vrina oīno z redeat egritudo.

¶ Hic ponit regimen per cibos: z patet. Cum iure stipticorum vt
sumach z huiusmodi. Sidabegi. i. taphea. Non retinetur vrina. f.
propter medicinas stipticas que p̄cecesserunt zc.

¶ Fen 20° de dispositionibus generationis masculo
rum que est duorum tractatum.

¶ Tractatus p̄mus de vniuersalibz appetitu coeūdi.

¶ De anatomia testiculoz z vasoz spmas. Cap. p̄m.

Ablimis deus creauit duos testiculos
sicut sciuit qui sunt membra principa
lia in quibus generat sperma ex humi
ditate blata ad eos in venis q̄ est quasi
superfluitas cibi quarti in corpore toto.
Et est san. magis digest⁹ z magis sub
tilis. Cōmouet enī in eis per spiritum.

Postq̄ Auicē. determinauit de dispositionibz membro
rum animatoz a p̄ma sen vsqz ad nonā exclusiue z dis
positionibz membroz spiritualiū a nona vsqz ad deci
mātertā exclusiue: z de dispositionibz membroz recl
pientiū superfluitates p̄me z secunde digestionis. i. de
intestinis renibz z vesica: nunc determinat de dispositionibz me
broz generationis. p̄mo facit hoc. Scđo vt cōpleat determi
natio tota egritudinū a capite vsqz ad pedes determinat de dispo
sitionibz membroz extrinsecoz. ibi in principio sen. 22. (Opz vt scias.)
p̄mo determinat de dispositionibus membroz que sunt instrumenta
generationis in masculo. Scđo in femina. ibi in principio sen. 21.
(Dico q̄ instrumentū gnōnis mulierū.) p̄mo determinat de ana
thomia testiculoz z de causis seminis z de signis significantibus
super cōplexiones nales ipsoz. Scđo spāliter determinat de dis
positionibz. ibi. (Lā aut est.) p̄mo facit hoc. Scđo determinat de
iunamentis z nocumētis emissionis semis z de hora eius. ibi. (Col
tus bonus.) p̄mo ponit anatomia z cām erectionis z seminis.
Scđo ponit signa cōplexionū. ibi. (Signa cōplexionis.) p̄mo po
nit anatomia instrumentoz gnōnis. Scđo ponit cās erectionis
virge. ibi. (Erectio.) Tercio cās seminis. ibi. (Sperma.) p̄mo po
nit anatomia testiculoz quātū ad operationes eoz. Scđo q̄tuz
ad colligantiā. ibi. (Et in meatibz.) Tercio quātū ad modū sube. ibi
(Et testiculi.) Quarto quātū ad ortū. ibi. (Et meatus.) Tercio p̄
q̄ deus creauit duos testiculos qui sunt membra p̄ncipalia ad gene
rationē. Sciuit. f. p̄mo cā. sen p̄ma cap. de membris. Utrū aut te
sticuli sint membra p̄ncipalia nō est hic disputandū cuz sumus in
practica. In venis. i. per venas. Quarti. i. qui quarta digestionē di
gerit. In corpore toto. i. ad corpus totū distribuit. Nota vt habe
tur p̄mo de generatione animalū. als cap. 23. fuit opinio aliquoz
q̄ semen est superfluitas vltimi alimenti distributi per totū: ita
q̄ aliquid conuertitur in nutrimentū membri z aliquid remanet
qđ est superfluum quātū z nō qualis: z hoc reingredit venas z ve
nit descēdendo per vasa vsqz ad testiculos in quibus dearticulat.
Sed fm p̄m ibidem. als cap. 6. nō est necesse q̄ fiat talis ingres
sio: imo vult q̄ testiculi nō sunt necessarij ad generationē: sed tā
tuz vasa feminaria vt semen bene egrediat: z ideo in castratione
nō egredit semen. Et ex hoc pbat p̄ba q̄ testiculi nō sunt necessa
rij ad generationē. Modo quicquid sit illud qđ ingredit vasa se
minaria vocat semen. Si aut nō teneret q̄ semen esset sic sed q̄
esset distributū a corde: tūc debemus dicere q̄ prima digestio se
minis est in stomacho. Secūda in epate. Tercia in corde. Quarta
in testiculis. Sed prima opinio est magis vera. Et est. f. illa humi
ditas: vnde sgma generat. Nota q̄ ista humiditas de qua debet
fieri semē est valde subtilis ppter multā permissionē spirituum:
q̄ sunt ibi tres spiritus. f. naturalis vitalis z animalis: vt p̄ nono
de animalibus ab Auicē. Mouet. i. per spiritū admisionē: z
ex hoc reddit subtilis. Aliter tenendo q̄ spirit⁹ est forma in semi
ne qui est mouens semen ad generationē. Iad diuersas figuratio
nes z lineationes membroz etiam pōt teneri.

¶ Et in meatibus qui veniunt ad duo qua est de ve

Gentilis

nis pulsatilibus et quietis plurimū ramificatis ex vena pulsatili et vena queta que sunt due radices ramificatione plurimorū anfractuū et inuolutionū: que tādū ramificant donec incisio tua quā in vna illarum duarū facis sit similis incisioi tue quā facis in plurib⁹ venis ppter multitudinē orificioz que apparēt.

Chic notificat mēbra q̄rū ad colligantiā. p̄mo facit hoc. Scō refumēdo opōnē testiculorū facit hoc q̄rū ad opōnē. ibi (Deinde.) Dicit p̄mo q̄ ad vasa testiculorū veniūt vne et arterie. Et in meatib⁹. f. dydymi. Ad duo ova. i. ad duos testiculos. Est plurimū de venis pulsatilibus. i. de arterijs. Et quietis. i. de venis non pulsatilibus. Ex vena pulsatili. i. ex arteria ascendente. Et vena queta. i. vena descendente.

CDeinde effundit ab eis in vasis spermatis que dicitur ad virgam et proijcit in cōmissione cum muliere que est coitus naturalis ad matricē cui obulat matricis orificiū cum apertione et attractione vltima cū cōueniunt duo pares simul.

Chic refumit operationem testiculorū. Dicit. Et ab eis. f. testiculis. Effundit. f. semen. In vasis. i. per vasa spermatica. Et p̄icit ad matricem in cōmissione. i. in iunctione cum muliere. Cui. f. spermati p̄iecto. Duo pares. f. masculus et femella.

CEt testiculi quidē duo creati sunt et est substantia ouī ex mēbro glādofo albe carnis que est res magis similis carni mamillē et assimilat san. q̄ effundit in ipso cuz colore suo: quare albisca et p̄prie ppter illud qd cōmouet in ipso de aereitate et p̄prie spiritū.

CNotificat testiculos per anathomā q̄rū ad modū sube et quātū ad numerū et p̄. Qui. i. testiculi. Nota q̄ tres sunt cāe dealbationis semis. Una est caro alba testiculorū: q̄ alterat et assimilatur in colore p̄tenti in ipso sicut facit s̄d chus qū fit kilus: et etiā ep̄ar q̄ agens est potens super passum: et ista est op̄i. medicorū: q̄ p̄ba vult q̄ semen mutat in colore in vasis seminalibus. Scō cā est permixtio aeris: q̄ res albescit ex permixtione aeris. Tertia cā est permixtio spiritū qui sunt valde subtiles et clari.

CEt meatus quidē in quo veniūt vne ad testiculos est ex syphac maiore qd est super femur. Sed pānculi qui tegit arterias et venas veniētes ad testiculos origo est ex syphac maiore: sicut sciuit i loco suo. Et similiter p̄tinuat etiā cū pānculo nuche et descendit sup illud qd descendit de venis et suspensioz in partibus igitur ad duos testiculos quare generat ex eo meatus inter penetrans: et pānculi tegentis illū qd penetrat in barbachī inguinis generatio est ex eo.

Chic notificat testiculos per anathomā q̄rū ad orū. p̄mo hoc. Scō remittit nos. ibi (Et tu gād.) Dicit p̄mo q̄ iste vie per q̄ veniunt vne ad testiculos oriunt a maiori syphac. Et nota q̄ oēs pānculi supra diaphragma oriunt a pleura que est pānculus regens costas a parte interiori: et ita oēs pānculi infra diaphragma oriunt a syphac q̄ est pānculus cooperiens ventrē et itestina. Ad ipse dicit q̄ illi pānculi q̄ veniūt ad vās gnōnis oriunt a syphac. In quo. i. per quē. In loco suo. i. p̄mo cā. sen. i. ca. de mēbris. Nō q̄ pānculi cooperiētes arterias et venas oriunt a maiori syphac. i. syphac qd est in parte superiori. f. dydymus et alij pānculi oriunt a syphac inferiori. Cōtinuat. f. syphac maius mediāte dydymo cuz pānculo nuche. i. cum dydymo. Et descendit. f. meat⁹. Deatus. f. duplex. Penetrans scilicet ad testiculos. In barbachī. i. in meatu. Et eo scilicet syphac.

CEt tu iam sciuit i anathomā venarū q̄ ad eum sinistrū venit vena alia ab illa que venit ad dextrū cū nutrimēto. Et q̄ illa que venit ad dextrū effundit ad ipm sang. magis digestū et magis mūdificatū ab aquo sitate. Et ouī quidē dextrū in pluribus hominib⁹ est fortius q̄ sinistrū nisi in illo qui est in iudicio lassitudinis. Vasa autē spermatis incipiūt sicut barbachī existēte in vno quoq̄ ovo barbachī vno quasi ipse sit separatus ex eo nō ab ipso generatus: s̄ sit p̄tingens adbe-

Super tertio

rens et dilatatus vniq̄q̄ eorū et p̄prie ouī dilatatione que h̄z quātūtatē sensatam: deinde incipit cōstringi quāpis ramificent. p̄prie in mulierib⁹ vice altera ap̄ statum suū et ista vasa ascēdunt in p̄mis: deinde declinant ad collum vesice sub meatu vīne.

CRemittit nos ad locū alij et dicit q̄ tu sciuit alibi q̄ venit alia vena ad testiculū dextrū et alia ad sinistrū. In iudicio. i. in dispositione. Lassitudinis. i. debilitatis. Nota q̄ nāliter homines sunt fortiores in dextro testiculo q̄ in sinistro. Aliq̄ tamē cōtingit q̄ cor magis eruffat sup sinistrū et ep̄ar nō est multū calidus et splen est calidus. In talibus testiculus sinister est fortior: ideo dicit lassitudinis: ita habet. i. a. de virilitate particularū. 7. ca. Vasa enim. Ponit anathomā vasorū spermatis: et p̄. Nota q̄ a renib⁹ descendunt quatuor vasa quoz duo vocant p̄zi euritides et alia duo vasa seminalia: sed vasa seminalia vadunt ad testiculos et p̄zi euritides vadūt ad vesicā. Barbachī. i. meat⁹. f. dydym⁹. Ipse. f. meat⁹. Ab eo. f. a substantia testiculī. Nō ex ipso. f. testiculo. Generat⁹ q̄ nō ingreditur eius substantiā. Unūq̄q̄ eorū. f. meatū. Ramificentur. f. vasa spermatica. Sub meatu vīne. i. p̄o euritide.

CVirga vō est membrū instrumentale generatum ex membris singularib⁹ ligamentib⁹ et nervosis et venosis et carnosus. Et principium originis eius est corpus orū ex carne pectinis et ligamentale plurime cōcautatis late quāvis sit generatū in plurib⁹ dispositionibus cooperitū: ideo q̄ ipsum repletur ventositate sit erectio. Et currunt sub hoc corpore arterie plures dilatate supra hoc qd cōuenit quātūtatē huius membrū. Et adueniunt ei nervi ex sp̄dilibus caude: s̄ nō plurimū sunt submersi in substantia ei⁹. Et ipsi nō sunt nisi nervi quoz substantia est ligamentalis priuati sensu. Et nervi ex quibus crigit apud Valenti alij sunt a nervis mollificationis ex quibus mollicatur. Et tu quidē laz sciuit lacertos proprios virge in capitulo lacertorū. Et in virga sunt meatus tres. f. meatus vīne et meat⁹ spermatis et meatus aliquid.

CPonit anathomā virge. p̄mo quātū ad modū substantie. Secundo quātū ad operationē. ibi (Et scias.) p̄mo facit hoc. Secundo ponit regimē virge. ibi (Et p̄ncipiū.) Tertio remittit nos. ibi (Et tu gād.) Dicit p̄mo q̄ virga est membrū instrumentale ad generationē. Et p̄ncipiū ponit originem et dicit q̄ descendit ab osse pectinis. Et ex carne alio osse pectinis s̄m. Rasim. Cooptum. f. carne. Ex spondilib⁹ caude. i. qui sunt in cauda. f. albatris. In substantia eius. f. virge. Nota q̄ isti nervi sunt priuati sensu. f. acuto. nā quidā nervi veniūt ad caput virge et isti sunt acutissimi sensus. et quidā veniunt ad alias partes virge: isti nō sunt ita acuti sensus. Apud Gal. f. in libro de motib⁹ liquidis ca. 3. dist. 2. Et tu gād. Remittit nos ad locū alij et p̄. In cap. lacertorū. f. p̄mo cā. sen. i. de anathomā lacertorū. Aliquid est humor q̄ egreditur cū aliquid tangit mulierē: talis meat⁹ nō est manifest⁹ per anathomā.

CEt scias q̄ virge aduenit virtus erectionis et v̄to sitas a corde et aduenit ei sensus ex cerebro et nucha: et aduenit ei sang. equalis et desiderium ex epate et desiderium naturale: quande q̄ sit ei causa renus: et apud me principium eius est ex corde.

CNotificat virgā per anathomā q̄rū ad operationem eius: et p̄. Equalis. i. tēperatus. Desideriū nāliter. i. cōadunatiū. nā vt habetur in libro vniuersali: in hoc est differētia inter p̄bos et medicos: q̄ p̄bi volunt q̄ oēs sensus et oīs appetitus veniūt a corde. Dicit autē nō sic: vt p̄ in libro vniuersali. Et in hoc Alii. insequit Aristot. vt p̄ in toto libro suo de animalibus: et maxime in nono.

CDe causis erectionis. Cap. 2^m. Rectio accidit q̄q̄ ppter tēsiōē cāne cōcaue et que sequuntur eā dilatate et plōgate p̄ illud qd effundit ad ipsas de v̄to sitate forti quaz defert spiritus desideratiuus spiritus cū quo incedit

quo incedit san. plurimus 7 spiritus grossus. Et ppter illud accidit cum somnus est ex calefactione arteriarum que sunt in membris spermatis 7 attractione ventositatis 7 spiritus 7 san. ad ipsam vt erigat.

CIn pcedentibz Aui. determinauit de anatomia testiculorum 7 vaso rum genitalium: b determinat de causis erectionis vige: 7 ponit quatuor causas. Scda ibi (Et de illis.) Tertia ibi (Et vsus.) Quarta ibi (Et ca qdē.) Dicit primo qd tensio qd accidit in nervo ligamentali virge 7ē. Lāne cōcaue. i. nerui ligamentalis virge que sequunt eas sicut lacerti virge. Spiritus desideratiuus. i. appetitus. Spissus. i. multum vaporosus non aeruus. Ad ipsam. i. virgam. **C**Nota qd arterie vbi cūq; sint mouent dilatatiue 7 cōstrictiue. Quando ergo arterie q sunt in virga que sunt magne mouentur magno motu 7 attrahunt multum de aere ppter qd sit extensio nerui 7 per pns erectio.

CEt de illis q adiuuat ad hanc erectionē est omne in quo est humiditas extranea pparata ad hoc vt cōuertat in ventositatē 7 est non facile. non. n. potest digestio prima conuētere eam in ventositatem 7 finire illud qd ex ea resoluit in ventositatem resolutione veloci: imo si gūtur vsq; ad digestionē tertiā. Illic enī iñstā. Et vsus coitus 7 forat hoc membrum 7 facit ipsum lacertosius 7 ingrossat ipsum 7 dimissio eius liquefacit 7 arefacit. Operatio nāq; quemadmodum dixit Hip. ingrossat 7 operationis eius dimissio liquefacit. Et causa quidem desiderij 7 motus ei⁹ aut est meditatiua aut est. ppter multitudinē ventositatis in sang. ex quo generat spermā 7 ex quo nutrit instrumentum virge: quare inflatur 7 erigitur 7 fit. ppter illud quod mouetur ex desiderio ppter preparationem membri ad illud: quoniam tensio facit accidere mortificationem. Et iterum cum congregatur sperma in membris coitus 7 multiplicat inquisitio separationis eius mouentur materie in ipsis. Et quandoq; fit erectio pp mortificationem mae stantis in glandulis positus in duobus lateribus osificij vesice: aut materici tenuis subtilis venientis ad eam ex renibus sicut fit ppter motus spermatis ipsius cum acui⁹ 7 multiplicatur 7 mortificat.

CPonit aliam 7 dicit qd res facientes ventositatē faciūt erectiones vt sunt legumina. Nō facile. s. in resolutione ventositatis. Ea. i. illa humiditate. s. in ventositate. Resolutione. i. cōsumptione. Et vsus coitus. Ponit alia cām 7 dicit qd vsus coitus facit ad erectionē. Facit ipsum lacertosum quātū ad substantias. Ingrossat. i. magnificat. s. quantū ad meatū. Arefacit. i. extenuat. Operatio. i. motus. Hip. s. tertio epidimiaz. Liquefacit. i. attenuat. Et cā quidez. Ponit quartā cām 7 dicit qd alia cā ē meditatiua vī magna ventositas reclusa vel augmentatio sanguinis 7ē. Meditatiua. i. imaginatiua. Et fit s. erectio. Qd mouet. s. virga. Ex desiderio pp pparationēz membri. Ad illud. s. ad actū coit⁹. Separatiōis. i. expulsiōis. In ipsis. s. membris coit⁹ mouent mae 7 trahunt vapores 7 sanguis 7 fit erectio.

CDe causis spermatis. Cap. 3. m.

Sperma est supfluitas digōnis arte que fit cū dispartit cib⁹ in membris resudādo a venis tertia digōne iā epleta: 7 est de sūma humiditatis pprime coagulationis ex qua nutriunt membra dura vtpote vene 7 arterie 7 similia illis.

Chic determinat de causis seminis. pmo notificat qd est semen. Scdo determinat vtrū semē ingrediat p mā embriōis. ibi (Et apd Gal.) Tercio a quo membro decidit semē. ibi (Et Hip. qdē.) pmo notificat semen. Scdo remouet dubiū. ibi (Et qd reperit.) Dicit p qd semen est supfluitas. 4. digōnis. Que scilz supfluitas. In membris. s. 7 corde. Et similia. vt nerui 7 choide.

CEt quandoq; reperitur de ea plurimus retentum in venis ad qd laz pcecessit digestio quarta 7 remansit vt nutriantur ipso vene aut peruenit ad membra homogenea 7 nutriant ea ppter qd necessaria sit magna al-

teratio illius 7 ppter illud puenit sperma ex eo.

CRemouet dubiū illud: vtrū oīs humiditas veniat ad semē. 7 Re spōdet qd nō: qd aliqui est aliqua humiditas in venis que est alia semini: 7 tñ nō est semē. Digestio quarta. s. venarū. Et ppter illud. s. ex superfluo alimēti. puenit sperma. i. humiditas similia spermati. **C**Nota qd sicut alia membra q sint vene nutriunt ex sanguine transmutando in secūdas humiditates: ita etiaz nutriuntur vene ex tali humiditate que est alterata a vena sic qd vadens ad membra conuertitur absq; resistentia.

CEt apud Gal. quidem 7 medicos masculo 7 femine simul sunt duo semina de quibus ambobus dicit nomen spermatis nō cōmunitate nominis tñ: s. vniuoce. Et in vnoquoq; duorum se. est virtus formadi 7 isofmadi simul. Vtrū factū masculini est fortius in virtute a qua est icceptio formationis iussu dei. Et se. semini nū est plurimū in virtute a qua est principij isofmationis. Et sperma qdē masculini expellit. ppe matricē etiā: quare deglutit ipsum os matricis attractione vehemēti: 7 sperma quidem mulieris expellitur intra matricē eius in vasis 7 venis ad locum conceptionis.

Costēdit: vtrū semē ingrediat pmo mā fetus. pmo ponit opinionē Gal. Scdo pboz. ibi (Sapiētū vō.) Dicit p qd apud Gal. 7 apud alios medicos masculus 7 femella habet semina 7 in vtroq; semine est virtus actiua 7 passiua: ergo semē masculini virtutes bz passiua 7ē. Apud Gal. s. in libro de spermate noue translationis. Nō tñ cōitate nois. i. non equoce. Formadi. s. actiue. Iussu dei. i. pcepto dei. Informationis. s. passiue. Furra mificem. s. apud ipsos medicos. **C**Nota qd opinio Gal. est qd tam semē viri q mulieris sint necessaria ad generationem: certe credo qd sit verū: 7 iō fm cum si solū esset sperma viri in matrice nō posset fieri generatio nisi etiā sit ibi sperma femelle. 7 vult Gal. qd mulieres hnt vasa seminalia que veniunt ad matricē 7 effundunt ibi sperma.

CSapientum vō medicorum cum intentio comprehenditur est cōprehensio qd in spermate masculini est principij informationis. Et qd in spermate femine est principij informationis in re propria. Virtus enim formatiua in spermate masculini tendit informādo ad similitudinē eius a quo separatū est nisi sit aliqd quod impediat 7 phibeat. Et virtus isofmationis in spermate mulieris intendit separatū in recipiendo formāz ad hoc qd recipiat eam fm similitudinem eius a quo separatū est. Et nomen quidē spermatis cui⁹ de eis duobus dicitur est per cōmunitatem nominis vt componatur intentio aggregans rem distractam in intentione. Nam in intentione qua nominatur expulsio viri spermatica nō nominatur expulsio femine spermatica. Et vere quidem. Nam sperma viri est calidum digestum spissum. Et sperma femie est genus san. mēstrui digestū parū per 7 puerum parū: 7 nō elongat a virtute sanguinea elongatione spermatis viri. Et ppter hoc assimilauerunt ipsum philosophi antecedentes mēstruo.

CPonit opinionē pboz. pmo ostendit qd semē viri est effectiui⁹ embriōis. Scdo ostendit qd hoc nomen sperma dicit equoce de semine viri 7 mulieris 7 nō vniuoce. ibi (Et nomē.) Tercio ostēdit qd semē viri nō est cā materialis passiua. ibi (Et dixerūt.) Quarto remittit nos. ibi (Cognitio vō.) Dicit pmo qd apud veridicos q sunt philosophi nō est pmo modo: imo semē viri bz cām actiuam nullo mō passiua: 7 semē mulieris bz virtutē passiua 7 nō actiuam. Sapiētū medicorū. s. qui fuerunt phi. Formationis. s. actiue. In re propria. s. in materia propria. s. passiue. Separatū. i. cadens in matricē. In recipiēdo formā. s. passiue. Nota qd pbo pmo de gnōne animalū. ca. 27. 28. als ca. vlti. ponit qd semen mulieris nihil bz facere ad gnōnem quāuis faciat vtilitates. Una est vtilitas: qd ppter delectationē quā iducit facit magis trahi semen viri. Scda vtilitas est: qd matris est rugosa: 7 iō si pmo aspergat semine mulieris semen viri melius penetrat: 7 ideo Aui. hic per semen mulieris intelligit de sanguine mēstruo qui alteratur 7 pmutatur a femine

W W m

Bentilis

viri tantum q̄ efficit sicut semen z non est talis sanguis q̄ omni mense transmittit: imo est bonus sanguis: venit tñ per venas per quas venit sanguis menstrualis omni mense. Et nota q̄ sperma nō dicit vniuoce de sp̄mate viri z mulieris: sed dicit equoce z p̄. Dicit. fauoritate p̄p̄. Nota q̄ semē mulieris nō facit ad generationē z nō dicit semē sed sup̄fluitas. Scias tñ q̄ aliqui sapiētes dicunt q̄ sine dubio vtrūq̄ sperma videlz viri z mulieris simul iuncta simul operant ad generationē. Et si sperma mulieris est potērior in virtute gñat idē semella. Si vō sperma viri est potērior i virtute generat idē masculus. q̄ nota. Intētio. f. nōis. Et sperma mulieris. f. de quo dicim⁹ q̄ tenet locū passiuē in gñōne puerum. l. p. mutata. Nō elōgat. i. nō tñ elōgat a sanguine sicut sanguis viri.

C Et dixerunt q̄ sperma masculi quando permiscetur operatur cum virtute z non est alicui parti eius plurimus introitus in rectificādo particularitatē corporis infantis. Illud enim est spermatis mulieris z san. men. strui: imo plurimū studiū sui est in particularitate spiritus infantis z nō est nisi sicut coagulūz agens in lacte. Sperma autē mulieris est fundamentū particularitatis corporis infantis. Et vñq̄q̄q̄q̄q̄ ambobz exuberare facit q̄ generat san. calidū z humidū.

C ostēdit auctoritate p̄p̄ q̄ semen viri nō h̄ causam passiue in gñōne z dicit zē. z ostēdit ēt que sunt cause multiplicationis feminis. Quādo pmiscet. f. menstruo. Cum virtute. f. actiua. In rectificādo. f. materialiter. particularitatē. f. p̄tes diuersas. In particularitate. f. spūs gignitiui: q̄ de eo fit spūs gignitiuus. hec oīa pulchre dicit Aui. in suo libro. 9. de animalibus ca. 4. Nota q̄ illa ista intelligit q̄ semen viri ponit spūm gignitiuū in corde: q̄ in pmo generat z postea ille spūs generat aliū spūm in corde qui vadit ad alia mēbra: z intelligit p̄t q̄ in semine viri est spūs gignitiuus. i. q̄dā ventus subtilis vt faciat spiritum penetrare. f. talis ventus subtilis. Sperma autē. f. sanguis menstrualis puerus ad nām spermat. Et vñ q̄q̄q̄q̄q̄. f. sperma viri z mulieris.

Cognitio vō certitudinis vñius h̄z duaz intentionum p̄tinet ad scientiam naturalem z nō nocet medico ignorantia eius. Et nos q̄dem itz exposuimus dispōnē in ea in libris nostris radicalibus.

C hic remittit nos alibi z ostēdit q̄d se habere medicus ad hoc. Scientiam naturalem. f. ad habēdū modū disculsiōis. Intētiōnem. i. dispositionem. In ea. f. cognitione. In nostris radicalibus. i. nono de animalibus. z. ca. p̄.

C Est q̄d vtrū semen viri sit mā embrionis z est intentio p̄bi pmo de gñōne aialium. ca. 2. z Aui. 9. de animalibus q̄ semen viri non est materia embrionis. Et arguit p̄b p̄ sic. Si ita eēt sequeretur q̄ idē esset actiū z passiuū p̄ncipat. q̄d est falsum. q̄ tūc idē esset te ēt h̄ virtutē passiuā: igit zē. Scdō sic. Simile est de factiōe alicuius artificij z de gñōne embrionis: sed q̄ artifex facit artificij: artifex nō subijc. p̄ mā: s̄ solū est cā effectiua: igit nec semē viri subijc p̄ mā. Similitudo tenet: q̄ sicut in factiōe artificij agēs vī esse intelligens vt aīa ita est agēs intelligēs in semine: z ppter illā rōnem coactus est Aui. ponere datōz formaz. Tercio sic. Aliqua aīalia sunt que generat sicut masculus z femella: z masculus nō dēt de mā sed solū de forma zē. Aīa p̄: q̄ sunt quedāz aīalia mascula vt musca in gbus femella ponit mēbrū in masculū z non eōuerſo. p̄: ēt de aliquibz piscibus ouificatibus: q̄ femella facit oua z masculus irrorat suo semine: z talia oua aspersa semē sunt ex gbus sunt pisces: z illa que nō tangunt a femine nō sunt bona. Quarto arguit. Illa corpora debēt habere diuersum modū p̄ncipiādi que h̄nt diuersa mēbra ex gbus fit generatio: sed mā z forma sunt h̄mōi: igit zē. Cōfirmat. si ita esset sequeretur q̄ homo posset in seipso generare. q̄d est falsum. p̄ia tenet: q̄ ibi est agēs z mā. Bal. aut in. 14. de utilitate pri. ca. 7. z in libro de spermate p̄mo lib. ca. 3. ponit opinionē p̄iam que est q̄ semen viri ingreditur pro materia embrionis z ēt h̄ virtutē actiua. Ponit tñ q̄ semen aut caput pro spū gignitiuo recluso in ipso aut pro ipso semē. p̄mo modo nō ingredit semē pro mā. Scdō modo sic. Scdō cōclusionē ipse pbat sic. Si ita esset q̄ semen viri nō ingrederetur: s̄ eyceret extra matricē: tunc matris nō appeteret semē viri q̄d est falsum. p̄ia t̄: q̄ illud q̄d est superflū nō ēt appeti. Et istā rōnem facit Aui. 9. de animalibus. ca. 3. qui ponit ibi rōnem Bal. z ipm impugnat z veridet. Scdō sic. Si semē viri nō eēt mā: tūc mēbra essent rubra: q̄ essent de sanguine: z arguat sic. mēbra aliqua sunt exan-

Super tertio

guia alba glutinosa: q̄ sunt ex semine viri. Tercio arguit illud q̄d vult p̄b q̄ sanguis attractus ad matricē dealbat virtute semis. Tōra q̄ tūc natura ageret frustra toto illo tēpore quo inducit illas dispōnes. q̄d est falsum. p̄sequētia tenet: q̄ ip̄a h̄ ibi mā p̄paratā. f. verū sperma. Quarto. eadē est mā gñōnis z nutricaois: sed oīa mēbra nutriūt ex sanguine q̄ puerit in femine: igit ēt generant. Cōfirmat in terra nascētibz idē est mā z efficiens: ergo ēt in aīalibus perfectis. Istis positis soluit Bal.

C Ad rōnes p̄bi. Ad p̄iam. tunc idē esset actiuū z passiuū. negetur q̄ virtus actiua est in spū gignitiuo: z virtus passiuā in corpulentia spermatis. Ad scdā nō tenet similitudo q̄ artifex nō cōmunicat in mā cū artificio sicut est hic. Ad tertiā d̄z q̄ illa mascula habēt modicū de calore z iō femella ponit in masculū. Ad quartā illa corpora p̄nt diuersum modū p̄ncipiādi zē. p̄pter illud nota q̄ semē viri h̄ virtutē actiua z passiuā: sed plus actiuam q̄ passiuā. Dico q̄ b̄ in hoc h̄nt diuersum modum p̄ncipiādi: q̄ vñ h̄ plus de actiua z aliud h̄ plus de passiuo. Ad q̄rtā. tūc h̄ posset in seipso generare. negat: q̄ quāuis ibi sit de mā: est tñ ibi modicū de pass. bilitate ēt q̄m nō est ibi locus aptus nec tñ de mā. Quāuis ista opi. sit. B. n̄ p̄bi sunt potēiores q̄ semē nō sumit p̄ spū gignitiuo sed p̄ ip̄a corpulentia que nō h̄ aliqd de mā: q̄d p̄batur q̄ tūc agēs z mā coinciderēt. nec valet solutio. B. q̄ philoſophus vult q̄ illa corpulentia habeat virtutem solam actiuam.

C Ad rōnes Bal. Ad p̄mā negat p̄sequētia. ad p̄bationē dicit Aui. soluēdo. nōne a quositas fit in epate: z tñ q̄ fecit finē suū expellit ab epate. Si r̄ mēbrū attrahit medicinas z postea expellit: ita est de matrice: q̄ attrahit semē z tenet ipm rāto tpe q̄ fecerit suū effectū: z postea ipm expellit facta cōceptione. Ad scdā. tunc mēbra eēt rubra. negat Aui. p̄sequētia. z cū dicit h̄nt de sanguine: verū est puer in forma spermatis. Ad tertiā. tūc natura ageret frustra. negat p̄sequētia. sed q̄ tūc dicit ibi mā: verū sed nō est disposita. Ad q̄rtā. eadē est mā gñōnis z nutricaois. soluit. A. veridet. q̄d dicit q̄ mēbra nutriūt ex sanguine z tñ generantur ex ipso sanguine: ideo quando dicit eadē est zē. in specie. Ad quintam posset negari similitudo.

C Scdā q̄d est vtrum sperma mulieris ingredit gñōnem. Et vult Ari. q̄ nullo mō nec actiue nec passiue. p̄bāt per rōnes eius: q̄ si ita eēt sequeſt q̄ mulier ex se sola posset generare. q̄d est falsum. p̄ia tenet: q̄ p̄ te ip̄a h̄ virtutē actiua z passiuā. Scdō sic. tūc in mā eēt virtus actiua. q̄d est falsum. p̄ia tenet q̄ p̄ te in ip̄a est virtus actiua. Tercio sic: aut virtus actiua est totalit̄ in semine viri: z virtus passiuā totalit̄ in semine mulieris z habet p̄positū aut partim in vno partim in alio: z hoc non: q̄ habet diuersa mēbra diuersas virtutes p̄ncipiādi. Quarto eadē est materia totius z partis z pars generat ex sanguine: ergo z totum: ergo nō est ex spermate mulieris. Cōfirmat q̄ mulier p̄t impregnari sine emissiōne seminis vt p̄z in violatis que nō spermatizant: z hec est opinio aliquorū p̄p̄ quā aliqui credūt eē falsam z minime veraz. Sz opi. B. est q̄ vtrūq̄ h̄ virtutē actiua z passiuā: sed semen viri plus de actiua z semen mulieris plus de passiuo: q̄d videtur cōmuniter esse verum z verissimum: quod nota bene.

C Et d̄p. quidē dixit in suis intentionibus q̄ plurimum materiei spermatis est in cerebro: z q̄ descendit ex duabus venis que sunt post ambas aures: z p̄pter hoc abscondit fibrothomia ambarūz generationem z facit incurere sterilitatem: z est sanguis eius levis z continueat sunt nuche vt non elongentur a cerebro z que ei simulantur spatia longo: quare alteratur complexio illius sanguinis z cōuertetur: imo perueniunt ad nucham deinde ad renes postea ad venas que veniunt ad testiculos. Et Salenus quidē nō scit ut an faciat incurere incisio barum duarū venarū sterilitatem: an non.

C In p̄cedētibz. A. posuit sniam medicorū z p̄p̄ de gñōe seuus: hic ostēdit a quo decidit semen. p̄mo facit hoc fm sniaz d̄p. Scdō ponit sniam. B. ibi. Et Bal. gdem. Tercio ponit suā sententiā. ibi. (Dibi vō.) Dicit p̄mo q̄ d̄p. dicit q̄ semen decidit a cerebro z q̄ oueyene descendit a cerebro z sunt post aures: que si incidant p̄biberet generatio. d̄p. f. in libro de aere aqua z regionibus. Ex duabus venis. f. ad vasa spermatis. Generationem. i. cōceptiones sanguinis. f. vnde semen generatur. Lacus. i. subtilis. Nuche. f. iste vene. Nō elongentur a cerebro scilz in partibus adiacentibus sibi. Et Bal. quidē. Posuit sententias. B. z dicit q̄d. B. nesciuit verificare illud dictum d̄p.

Cdibi

$\frac{1}{2} \frac{1}{2} \frac{1}{2}$

Gentilis

perfluat caliditas et siccitas erit parum aque et parum descensionis cuius velocitate erectionis. Pili vero sunt super pectus et anchas: et que sunt inter eas sunt in calida et sicca plures spissi.

C ponit signa copulonis distemperate in duabus qualitatibus. Primo sicce et. Secundo ibi. (Est.) Tertia ibi. (Sunt.) Quarta ibi. (Sunt.) Dicit primo quod iste habet semen spissum et habet magni desiderii et. Dñum spissitudinis per siccitatem inspissantem. Generat masculum hoc est contra. Dñum in thegni. z. comento. s. tracta. testiculorum. Et quare generat masculos est: quia semen istius est maxime actiuus. Abscindit. i. abstinere. Aque. i. humiditatis. s. spermaticæ. Descensionis. s. spermatis plures spissi. supple et in calida solum vel in calida et humida.

C De signis copulonis calide et humide. Cap. 6^m.

Est plurius spermatis quam calida et sicca sed est pauciorum pilorum et minus impregnans et vementioris fortitudinis super coitum plurimum: et non est plurius desiderij et erectionis et leditur a dimissione coitus superflua: et est plurime pollutionis et velocis executionis.

C hic ponit signa copulonis calide et humide testiculorum et p. 3. Minus impregnans quia semen non est ita actiuum nec ita puritudo: et ideo non ita bene erigitur. Velocis executionis. s. emissionis feminis.

C De signis copulonis fride et humide. Cap. 7^m.
Ant lenitas pectus et tarditas desiderij coitus et tenuitas spinatis et paucitas impregnationis et tarditas ortus pilorum et paucitas.

C hic ponit signa copulonis frigide et humide. Lenitas. i. pilorum paucitas. Tarditas coitus: quia non est ibi calidum prurituum.

C De signis copulonis fride et sicce eorum. Cap. 8^m.
Ant grossitudo spermatis et paucitas eius et est diuersa a calida et humida in modis oibus.

C ponit signa copulonis frigide et sicce et p. 3.

C De signis copulonis inaturalium. Cap. 9^m.
Ant ut accedant signa que sunt naturalium dum non fuerit prius et significat earum distinctionem sensus.

C Describitur signa copulonis naturalium. Sensus. i. signa sensibilia precepta.

C De iuuamentis coitus. Cap. 10^m.

C oitus bonus est ille qui fit in hora quam superfluitat sequitur et alieuat corpus et preparat corpus ad augmentum: sicut cum de cibo potestremo sumit aliquid. delegatum mouet nam restaurat motu fortis: qui sequitur impressio fortis et adiuvatur ea illud quod est in huiusmodi de consecutione.

C hic determinat de iuuamentis et nocumētis et horis coitus. Primo ponit signa iuuamenta. Secundo nocumēta. ibi. (Coit.) Tercio horas. ibi. (Op.) Quarto ponit signa que non fit gñd. ibi. (Sperma.) Quinto de signis illius et coit. ibi. (Urina.) Primo ponit iuuamenta coitus. Secundo quid nocumēta. ibi. (Et plurimum.) Prima in quibus sicut quod ponit iuuamenta. Partes patebunt. Dicitur per coitum est bonum quod fit in hora qua debet euacuari superfluitates. Superfluitat. s. a quibus deidit. Ad augmentum. i. nutrimentum. Aliud. s. a mēbris. Delegatum. i. aptum delegari. Illud. i. per illud. Impressio. i. appetitus. s. ad nutrimentum. In huiusmodi. s. coitu. De consecutione. s. voluntatis.

C Et quandoque sequitur ipsum expulsio cogitationis dominantis et acquisitio audacie et edomatio ire superflue et acquisitio grauitatis.

C hic ponit aliud iuuamentum et p. 3. Cogitationis. i. tristitie. Edomatio. i. remissio. Grauitatis. s. humorum.

C Et ipse quod est melior et pluribus egritudinibus choletici. propterea quod dilatat et propterea quod expellit sumum spermatis aggregatum a parte cerebri et cordis.

C ponit aliud iuuamentum et p. 3. Dilatat. s. spiritum. s. ipsum comouedo.

C Et confert doloribus renum repletorum et egritudinibus flegmatis oibus propter in coitum caliditas in-

Super tertio

nata est fortis quam non destruit exitus spermatis: et propter hoc requirit appetitus cibum. Et quandoque abscondit materias apostematum accidentium in partibus inguinum et testiculorum.

C hic ponit aliud iuuamentum et p. 3. Quod non est in toto repleto.

C Et omnem cui adueniunt apud dimissionem coitus et contractionem coitus tenebrositas visus et vertigo et grauitas capitis et dolores emunctoiorum et ancharum et apostemata eorum qui temperatus est sanat.

C hic ponit aliud iuuamentum et p. 3. Dimissione. i. ablatione.

C Et plurimorum quorum complexio requirit coitum cum ipsius dimittunt in frigidatur corpus et relique dispositiones: et cadit appetitus cibi ita ut ipsius etiam non recipiat et expellat eum vomitu. Et omnem in cuius corpore est vapor fumosus coitus alienat ab ipso et confert ei et remouet ab eo quod timet de nocumēto coarctationis vaporis fumosi.

C hic ponit nocumēta duo spacia. ibi. (Et quod.) Dicitur per quod quod ali qua copula indiget coitu et non fit tunc et. Coarctationis. i. retentionis.

C Et quandoque accidit viro ex dimissione eius et abundantia spermatis et frigore eius et conuersione ipsius ad venenositatem ut mittat sperma ad cor et cerebrum vaporum malum venenosum sicut accidit mulieribus ex coarctatione matricis et minores dispositiones illius nocumētis: et antequam spargatur venenositas sunt grauitas corporis et frigiditas eius et difficultas motus.

C ponit aliud nocumētum et p. 3. Ex coarctatione. i. suffocatione matricis. Minores dispositiones. s. que sequuntur.

C De nocumēto coitus et dispositionibus eius et malitia figurarum. Cap. 11^m.

C oitus euacuat de substantia cibi postremi: quare debilitatem affert cuius simile alie non afferunt euacuationes: euacuat de substantia spiritus rem plurimam propter delectationem. et propter illud qui plus delectantur plus sunt cadentes in debilitatem.

C hic determinat spalter de nocumēto coitus. Dicitur primo quod coitus superfluum et. Coitus euacuat. s. cum superfluit. Alie. s. superfluitates. propter delectationem. s. et motum coeuntis.

C Et coitus quidem velociter facit peruenire illum qui plurimum eo vitur ad in frigidationem sui corporis causa sui et resolutionem caliditatis inate et mortificationem virtutis: et preparat ipsum in primis ad caliditatem fumosam adeo donec multiplicentur super ipsum pilis: deinde succedunt ei in frigidatio completa et debilitas sensuum visus et auditus.

C ponit aliud nocumētum et p. 3. Plurimum. i. superflue debilitas propter euacuationem spiritum.

C Et accidunt cruribus eius tepor et dolor: quare non forsitan sustinet onus sui corporis. Et quandoque simulatur dispositio eius epilepsie occulte propter illud. Et quod superat in ipso nigredo deinde citrinitas et accidunt ei periodi a debilitate. Et videtur ei quod sit icellus formicarum in mēbris suis incipiens a capite suo visus ad finem dorsus: et accidit ei tinnitus.

C ponit nocumētum aliud. Tepor alia corporis. i. debilitas. Et dolor. s. aggravatio. Epilepsie occulte. quod non potest moueri. Nigredo ex extinctione caloris. Aliter nigredo. s. per multos vapores venientes ad cutem. Deinde citrinitas. s. per adustionem. Sed tu. d. si citrinitas est peior quam nigredo. Per dorsum verum est de nigredine de qua loquimur quod fit per vapores venientes ad cutem. Periodi. s. porismales siles eis qui veniunt in principio febrium porismales. Ut ei. s. cum eleuat calor prurit per vapores. Tinnitus. s. aurium. Incipiens a capite. quia cerebrum est passibile.

C Et

C Et multoties accidunt ei se acute adurentes.

C Pōnit aliud nocumentum 2 p3.

C Et qñq3 adueniunt ei tremor 7 debilitas nervorum 7 vigilie 7 pminencia oculorum ad exteriora et sicut accidit in separatione anime a corpore.

C Pōnit aliud 2 p3.

C Et accidit ei caluitis epilepsia 7 dolor dozi 7 renum 7 vesice. Dorsum vō ignescit prius: quare attrahit materiam dolor ad ipsum.

C Pōnit aliud. Caluitis. sup. 7 canities.

C Et restringitur eorum natura. Et quandoq3 facit icur currere colicam 7 facit accidere eis fetorem 7 fetet eorum os 7 carnes gingivarum.

C Pōit aliud. Nā. i. vter. Fac. f. pp. b. Ferorē. f. pp. malos vapores.

C Et in illis in quorū corpore sunt humores mali cho lericī mouet post coitum horripilatio.

C Hic ponit nocumenta coitus ex pte diuersarum dispoñs cōiun-
ctarū cum coitu: 7 tot facit quot ponit nocumenta. Scda ibi. Et in
cuius. Tertia ibi. Et ei. Quarta ibi. Et de hominibus. Quinta ibi
(Et de hominibus). De prima parte quid dicat p3.

C Et in cuius corpore sunt humores putridi procedit post coitum ex eo odor fetidus.

C Hic ponit 2^m nocumentū 2 p3. Rō est q3 illi humores effumant.

C Et ei qui est debilis digestionis accidit post coitum rugitus.

C Pōnit aliud nocumentum 2 p3. Digestionis. f. prime. Rugitus p-
pter malitiam digestionis.

C Et de hominibus qui est passus cōplonem malā: di-
missio coitus pstrit plurimū 7 granat corpus eius 7
caput ipsius 7 ripas 7 multiplicat pollutio ipsius. Et si
est ei obediens debilitas stōchus eius 7 desiccatur.

C Pōnit aliud nocumentū. Cōplexione malā. f. inequalē: q3 est de-
bilis stomachi 7 siccus: 7 tñ aggregat sperma puritulum.

C Et de hominibus dignior alienatione coitus est ille cui
aduenit post ipm tremor aut frigus aut cōstrictio an-
belitus occulta 7 pulsus cordis 7 pfunditas oculorū 7
destructio appetitus cibi 7 culus pectus est infirmū aut
debile aut est debilis stōchi. Dimissio. n. coitus est cō-
ueniētiō res ei qui h3 stomachū debile: 7 deuēt ipm
de mulieribus illa que aborsum patiunt.

C Pōnit aliud nocumentū. Constrictio. i. debilitas. Que aborsum
patiuntur. f. quando sunt pregnantes.

C Et in coitu qdē sunt figure male sicut si ascēdat mu-
lier sup virū. Figura. n. in coitu illa est mala ex qua ti-
met ramer 7 inflatio 7 vlcera virge 7 vesice pp labore 7
electiois spmā: 7 dubitat si currat aliqd in vga ex pte
mulieris. Et scias q3 retētiō spmā in coitu ē malaval-
de. Et qñq3 pducit ad pstritionē vni⁹ duorū ororū. Et
op3 ne coit⁹ fiat necitate fecis aut mingēdi mota neq3
cū exercitio 7 motu aut post passionē animalē fortē.

C Hic ponit aliud nocumentum 2 p3. Ramer. i. hernia. Necessita-
te fecis. f. ad expellendum.

C Et coitus quidē cū infantibus est sedus apud multi-
tudine gentium 7 pphibitus in lege: 7 est ex parte noci-
bilior: 7 ex pte minus nociv⁹. Et ex pte quidē q3 natu-
ra indiget in ipso motu plurimo vt educat sperma est
nocibilior: sed ex parte alia quonā sperma non expel-
litur cuz eo expulsiōne plurima sicut fit in mulieribus
est minoris nocumenti. Et comitatur ipsum de iudicio
presente minus q3 vulua.

C Hic comparat coitus adinuicem. Quantum vulua. i. quantum
coitus in vuluam 2.

C De horis coitus.

Cap. 12^m.

C Porcet ne coitus fiat super repletionē: prohi-
bet enī digestionē 7 facit cadere in egritudi-
nes quas efficit motus sup repletionē 7 debi-
litat: 7 si accidat alicui illud tunc op3 vt mo-
neat post ipsum paulatim vt descēdat cibus in stoma-
cho 7 nō natet: deinde dormiat. Et op3 quantū possibi-
le est ne coeat aliq3 cū adest vacuitas iterū. Hoc enī
est nocibilior 7 onerosius nature 7 magis perneccans
calorē inatum 7 magis attrahēs liquefactionē 7 etibi-
cam 7 arefactionē: imo oportet vt fiat cū cibus descē-
dit a stomacho: 7 cōplect digestio prima 7 scda: 7 me-
diatur dispoñ in digōne tercia: 7 hoc diuersificat in ho-
minibus. Nō ergo audiendus est sermo eius qui dicit
op3 vt fiat illud post complementum digestionis ter-
tie ex omni modo. Illa enim hora est hora vacuitatis
cum corpus incipit in sparsione 7 in omnibus mēbris
sunt reliquie cibi in via digestionis. Nam de homini-
bus est qui est in huiusmodi dispoñe in principiis no-
ctis: quare fit illa conuenientior horarum coitus ei ex
generibus predictis. Et ex parte alia est q3 somnus lō-
gus succedit ei 7 accrescit cuz eo virtus: 7 igitur aqua
in matrice propter somnum mulieris.

C In precedentibus Aui. determinauit de iuuamētis 7 nocumentis
coitus: hic determinat de horis coitus. Primo ponit horā iconue-
nientē. Scdo cōuenientē. ibi. (Immo op3.) Tercio ē inconuenien-
tes. ibi. (Et op3.) Cū dicit pmo q3 actus coitus non d3 fieri super re-
pletionem: quia prohibet digestionē 7 est causa malarum egritu-
dinum 2. Super repletionē. f. cibi 7 potus. Nota q3 coitus super
repletionem nō est utilis: q3 phibet digōnē 7 agitat cibū 2. Ad sto-
machū. f. ad fundū. Adest vacuitas. f. mēbrorū vt tēpore famis. At-
trahēs. i. iducens. Immo op3. Pōnit horā cōuenientē 7 dicit q3 il-
le actus d3 fieri 2. Digō pma. f. stōchi. Et scda. f. epatis. Hac. f. ho-
ra tercia. Vacuitas. i. famis. In sparsione. f. sanguinis ad mēbra.
Reliquie. i. partes relique cibi. Ex generibus. i. causis. Succedit ei
f. coitus. Et accrescit. i. confortatur. Cum eo. i. post eum. f. somnum
longum. Aqua. i. semen virile.

C Et oportet ne coitus fiat nisi a desiderio sano qd nō
excitat aspectus aut intuitus aut purit⁹ aut ardor. Sz
cōmouet ipsum multitudo spermatis ex repletionē 7
adiuuat totum illud sanitas virtutis. Et oportet vt vi-
tes coitus post satietatē nauseatū 7 post euacuatio-
nes fortes ex vomitu 7 fluxu vētris 7 colirica passione
7 diaria facta subito 7 mot⁹ corporeos 7 aiales 7 ap3
motum vline 7 stercoris 7 floboibomīa. Diariam vō
antiquā qñq3 alleviat sua exccatōe 7 trahēdo mate-
rias ad partē aliā a parte intestinorum. Et op3 vt de-
uilef in tēpore 7 regione calidis. Et deuilet ipsam vir
corpore suo iam calefacto aut infrigidato: lz post cale-
factionē sit icolumior q3 post infrigidationem. Et sili-
post bñditatē melior q3 post siccitatē. Et melior ho-
rarū equaliū est hora quā determinauimus: 7 qñ vti-
eo in ipsa post spatū in quo nō abhorret coitū inuenit
lenitatē 7 alleviat anbelitū 7 bonus fit sensus.

C Hic ponit horas inconuenientes etiā: 7 dicit q3 nō d3 fieri quādo
aliquis h3 sensum rōnalem ppter aspectum ad mulierem. Aspe-
ctus. i. metalis. Intuitus. f. tēporalis. Aut ardor. f. ex semine. San-
tas. i. fortitudo virtutis. Apud motum. f. exercitiū. Urine. f. multuz
superflue. Alleviat diariam in corpore forti 7 nō in alio. Exccatio-
ne. f. cōsumptione. In tēpore calido q3 corpora sunt tunc debilia.
Quā infrigidationē. f. factam ex resolutione calidi. Equaliū. i. cōue-
niētium. Eo. f. coitu. Bonus fit sensus. f. quilibet. f. visus audit⁹ 2.
Ratio est: q3 multi 7 mali vapores eleuantur a semine retento ho-
ra coitus qui per tempus resoluitur.

Gentilis

De spermate generante z nō generante. Cap. 13^m.

Sperma ebrj z decrepiti z infantis z multi coitus nō generat. Et sperma habētis membra debilia raro generat sanū. Et cujz prolongat virga valde prolōgat spatiū motus spermatie: quare venit ad matricē caloz eius inato iam fracto: nō ergo generat fm plurimum.

Hic determinat de semine gūtiuo: z p. Fracto. i. remisso. Ex h habetur p. Aluer. z. colliget. c. 7. Quia. f. semen p longam moraz nō est pueniens: quanto magis semen qd est in balneo.

De signis eius qui coiuuit. Cap. 14^m.

Rina eius est habens filios z ramos pmissos adinuicem.

Ponit signa illius qui coiuuit: z p.

De diminutione coitus. Cap. 15^m.

Causa aut est in virga ipsa: aut in mēbris spermatie: aut in membris pncipalibus z que sequuntur ea: aut in mēbro medio inter pncipalia z membra coitus: aut causa mēbroz viciuoz ppria eis: aut pp paucitatem inflationis in inferioribus corporis: aut paucitatem eius in corpore toto.

Hic determinat de egritudinibz mēbroz gñōis. p. io de illis q se tenet ex pte semis. Scdo de illis q ptingūt in suba mēbroz gñōis. ibi in p. f. cō tractatus. (A. p.) p. p. ia in tot quot egritudines ponit. partes patet. p. p. io ponit de causis diminutionis coitus. Scdo ponit signa. ibi. (Facta aut.) Tercio curā. ibi. (Lū q cognouit.) p. p. io ponit cās z numerat eas. Scdo declarat. ibi. (Facta aut.) Tercio ponit cās. ibi. (Et scias.) Dicit p. q cā est vel ipa virga zc. Aut in mēbris spermatie. Quia. f. in testiculioz que sequuntur ea sicut stomachus renes z dmōi. paucitatem eius. f. mē spermas in corpore: supple aut est causa in cogitativa virtute.

Facta autem causa virge ipsius est propter malitiaz complexionis in ipsa z mollificationē superflua. Sed facta causa testiculioz z vasozum spermatie: aut est ppter malitiam complexionis singularis superflue: aut cum siccitate z est deterioz: aut est dominans siccitas sola. Et qñqz est propter paruitatem motus spermag z defectum eius a mordicatione excitante: ita vt quandoqz sit in quibzdam sperma plurimum: z cū coeunt non descendit propter congelationem suam: z coeunt cum hoc parum quoniam vasa spermatie nō calefiūt in eis: quare nō calefit neqz subiliatur.

Hic in speciali declarat istas cās z nō declarat sextā: qz est clara de se. p. io p. m. Scdo scdoz. ibi. (Sed facta.) Tercia ibi. (Scā at.) Quarta ibi. (Lū vō.) Quinta ibi. (Lū aut.) Sexta ibi. (Et ex eis que.) Dicit p. m. q qñ est mala cōplexio zc. propter mollificationē: qz virga tunc non erigit. Sc. facta. Declarat aliam cām que est pp cām testiculioz. Singularis. i. simplicis. Spermatie. f. in testiculioz z vasis. Excitante. f. expulsiua.

Facta autem causa mēbroz pncipalium: aut est ex parte cordis: quare absconditur materia spiritus z vēs tostitatis incendētis: aut ex parte epatis: quare abscondit materia spermatie: aut ex parte cerebri: quare absconditur materia virtutis sensibilis: aut ex parte renū z frigore ipsoz z egritudinibus eozū notis z complexionibus eozū: aut ex parte stomachi propter malitiā digestionis: z totum illud: aut est causa debilitatis pncipij: aut causa oppilationū meatuum inter mēbra coitus. Et multotiens quidē est debilitas facta causa cerebri sequens casum aut percussione. Causa vō que est fm inferiora est vt sit: aut caliditas: aut friditas valde: aut siccitas complexionis z p. iuctur in eis inflatio. Et inflatio qdē est bonus adiutor: ita vt in illo in cui vēs

Super tertio

tre multiplicatur inflatio absqz superfluitate dolorosa erigif. Et habētis cholera nī. sunt plurime erectiois pp multitudinem inflationis ipsoz.

Declarat aliaz cām q est pp mēbra pncipalia: z p. Cordis. f. qz est debilitatū. Ex hoc p. q semen quantū ad spūm decidit a corde z quantū ad corpulētiā decidit ab epate. Inter mēbra coitus: sup. z pncipium. Causa aut. p. ponit aliam cām: z p. Scdm inferiora assiteriora z sunt membra que sunt a renibus versus mēbra genitalia. Erigatur. f. virga dolorosa. Significat. f. in illis q hnt melancholiam myrachā. Erigit virga in malitūz pp ventositatē.

Causa aut in vicinantibus est sicut illud quod accidit et cuius hemorroides incidūt z habētibus anūz dolorosum. Floet. n. illud neruis cōmuniūz iter anū z lacertos eius z virgā. Et ex eis que debilitāt coitum z virtutē eius sunt res meditative sicut horribilitas coeundi: aut verecundia eius: aut antecessio itellectus ad co. Debilitat. n. a coitu z facit deficere: z proprie cū illud aliqua hora casus accidit: tunc quoties enenit reiterationio assimilāt illud in mēte. Et fit cā in illo quādoqz dimissio coitus: z q anima obliuiscitur eius: z constructio mēbroz ab eo: z paucitas preparationis nature in generatioe spermatie sicut nō est sollicita in generādo lac in mamilla remouētis filium a lacte.

Hic ponit quintā cām que fuit cā quarta superius: z dicit q pp hemorroides zc. incidantur qz simul lapis trahit. Et ex eis. Declarat sextam cām que fuit cā quaz suppleui supra: qz ipsam non possuit supra in numero causari z est ppter cogitationē: z p. Meditatio. i. cogitatio coeundi. Intellectus. i. cogitatio. Et facit deficere. f. ppter amicum superuenientem. Illud. i. verecundia. Reiterationio scilz cogitationis. Ab illo. f. coitu.

Et scias q erectionis causa est ventositas procedēs a spermate aut nō a spermate: z frigus z calor simul sunt contraria ventositati. Plaz frigus eius prohibet generationē z calor resolut materia eius: z non est q ipsaz generet sicut humiditas tēperata z caliditas quā ipsa nutrit. Et de illis que adiuvāt in hoc est egare equos fm intentionē eius qui cōsuevit z culus renes z vesica sunt humidī aut cum hoc frigidi. Illi vō qui retum cōplexionem calidā hz z non vliis est ea ē cū equalitate est nociua z facit incurrere sterilitatem.

Ponit quandam cām: z p. Ipsa. f. humiditas. Ea. f. equitatione. Sterilitatem. i. diminutionem coitus.

De signis. Cap. 16^m.

Acta aut propter mollificationē virge aut frigus cōplexionis nerui cognoscitur ex hoc q nō fit erectio z nō p. rabitur in aqua frigida. Et qñqz est sperma exuberans facilis egressiois. Et quandoqz descendit sine erectione. Et qñqz est cum ea extenuatio corporis z debilitas eius z non est in desiderio diminutio.

Ponit signa. p. io p. m. Scdo cās. ibi. (Et scias.) Nota q Aut. dimittit cām que se tenet ex pte mēbroz vicinantū sicut pp hemorroides vel incisione colli vesice pp lapides. Et ideo. p. ponit solū quinqz maneries signoz. p. io quando diminutio fit mollificationē virge. Scdo qñ fit causa mēbroz gñōis. ibi. (Facta vō.) Tercio mēbrozū que sunt genitalia vel supra renes. ibi. (Facta autem.) Quarto illius que fit pp paruitatem inflationis. ibi. (Facta vō.) Quito facte pp nocumētū in generalibus. ibi. (Facta vō.) Dicit p. m. q quando est mollificatio in virga aut frigus cognoscitur per hoc q quādo mittis virgam in aqua frigida zc. Nerui. qz infrigidatus est neruis ille concavus non contrahitur in aqua frigida. ppter relaxationem factam ab humiditate. Sperma. f. cū tali cā. Desiderio. i. in appetitu.

Facta vō cā testiculiozū z mēbrozū spermatie si fuerit difficultas eius pp frigus eozū significat eritis spermatie

spermatis et frigus tactus. Quod si fuerit propter siccitatem eorum et paucitatem spermatis tunc sperma erit paucum difficile descensionis: et plurimum eius est cum extenuatione corporis et paucitate carnis et sanguinis. Et est humectatio ex eis quod perferit eis. Per balneationibus et cibis.

¶ Ponit signa et dicit quod aliquando contingit et. Conseruit. scilicet ex balneatione et cibis et.

¶ In facta adest causa membrorum prepositorum supra membra coitus sicut ex epate et renibus minoratur appetitus imo non est digestio neque appetitus neque generatio san. fm quod opus. Et si fuerit ex corde minorabitur erectio. Et quandoque erit descensio sine erectione: et erit pulsus debilis lenis: et caliditas corporis diminuta. Et si fuerit ex cerebro minorabitur sensus motus spermatis et non erit comotio coëficientia. Sperma enim est ex eis que excitant. Et significabit ipsam dispositionem sensus et oculi propter quod quando est post percussionem aut casum aduenientem cerebro et omni cordi. Et cerebro in debilitate sua sunt signa tam preterita: et renibus in egritudine suis sunt signa: cognoscantur ergo inde.

¶ Ponit signa alteri: ceterum. scilicet per membra principalia: et per. Supra membra coitus. sup. sic cognoscit. Appetit. scilicet coitus. Digestio. epate. Erectio. f. de debilitate seu ut officium non sit excitatio. Jam preterita. scilicet supra alique fen.

¶ Facite vero propter paruitatem inflationis in inferioribus signa sunt quoniam videtur virtutes membrorum saluas et videtur debilitatem in erectione tunc cum virtute cordis et renum et desiderio et aqua: et quando administrantur inflatus inuatur eis.

¶ Ponit signa quare fit diminutio coitus per diminutionem virtutis: et dicit quod significat ex hoc quod membra genitalia sunt salua. Sed non fit erectio membrorum. scilicet semina. Salua. scilicet i. sanas. Et aqua. i. spermate.

¶ Facite vero causa paruitatis motus spermatis et paruitatis mordicationis eius signum est quod egreditur apud coitus res plurima congelata. Et plim illi legatur conceptione frigida. Et quandoque pertingit ut sit sperma plim sed sit quietum congelatum fm quod diximus.

¶ Ponit signa particularia supra posita in secunda causa que erat nocumentum in testibus: et per.

¶ Et pinguis quidem magis defectus est a coitu quam extenuatus.

¶ Ponit duos causas. Secunda ibi (Et ei qui vult.) Dicit primo quod pinguis et. Cuius est vel propter pinguedinem oppilantem unde semen currit sed mater habet vias latas.

¶ Et ei qui vult coitus multitudinem conuenit ut minoret sudorem et balneationem facientem sudare et dimittat sibi ostentiam quantum potest et vtatur inunctione pedum cum oleis calidis. Illud enim confortat renes et vasa spermatis.

¶ Ponit secundam causam. Pedum. scilicet calefaciendo. Et id homo vel mulier qui vadit discalciati non potest bene coire. Quod autem sit hoc vel apoplexie vel aliter non pertinet hic dicere. Et id si deus vixit luxuriosam fac ipsam ire discalciatam si vis quod luxuria cesset. Et sic facit multoties sapientes quod nota. propter obseruantes sancti Francisci.

¶ Curationes. Cap. 17^m.

Cum ergo cognoueris quod causa est in membris principalibus: tunc necessarium est ut intendas in curatione eorum. Et si causa est frigus eorum quod est plim: tunc non est aliquid quod sit sicut metridatum: quoniam est fortius medicamen ad illud: et in omni defectu a coitu propter frigus in quocumque membro sit aut propter debilitatem: et propter epar debentur que sunt sicut medicamen de curcuma et homozulfa et

sagzenea. Et si est propter multas digestionis stomachi coëficientia stomachibus. Et si causa est in renibus cura renes in primis cum cura que est eorum cuius plurimum est cum calefactione. Nam calefactio dorsum et renum iuuat: tunc est in erectione. Lutz ergo feceris illud cura cum residua curatione et odoribus bonis. Et capurpurgia odorifera humectatua coëferit cordi et cerebro: et et cordi medicamen de musco et tyriaca et metridatum.

¶ In preedictis. Qui determinauit de diminutione coitus: quatuor ad causas et signa. Hic ponit curam per medicinas. Secundo per dietam. ibi (Deliores cibi.) Per pilos ponit curam et regimen debili in coitu vsque ad viginti dies coitus. Secundo ponit causam in coitu. ibi (Regimen vero.) Per prius ponit curam diminutionis coitus fm vnaquaque causa. Secundo ponit regimen quod debet vti debiles in coitu. ibi (Et opus vti euitet.) Per prius et quatuor. Per pilos ponit curam quoniam causa est in membris. Secundo quoniam causa est diminutio inflationis. ibi (Et si fuerit.) Tercio quoniam causa est nocumentum in membris generatis. ibi (Quod si causa.) Quarto quoniam causa est nocumentum in vasa vsque in nervis est. ibi (Et si causa.) Dicit per quod quoniam tu vides et scis quod nocumentum est in membris principalibus intendas ad curationem eorum. Et si causa est frigiditas sit est vti plim: tunc melior medicina est metridatum. Et si causa sit in alijs membris et. Metridatum. scilicet metridatum. Cum residua curatione. scilicet confortat membra coitus.

¶ Et si fuerit causa paucitas inflationis in inferioribus: tunc si fuerit causa eius frigus quod est cum eis administrata fricatione subtili et vnctiones quas dicam et administra cinamomum plurimum: et administra grana in cibis sicut fabas et faveolas et cicer et cepas cum sale in quo aliquid cadit altit. Et si causa fuerit in ea paucitas inflationis: valde administra refrigerationem et equationem cum potibus et decoctionibus et epithimatis et cibis et sumant ea per quod refrigeratio et inflatio sicut pira et mora scemia et saba et ferri.

Et si causa fuerit debilitas corporis: confortet corpus cum cibis confortatibus sicut sunt aleffidabegi et ea que preparata sunt in patellis et assata et ea que preparata sunt in vasibus cum coopturis et frumentis coctis ut pulis et oua sorbilia et napi et lac et butyrum et panis simile et medulle fructuum sicut medulla amigdale et nucis medulla et nucis indice pisticorum et auellanarum et alcadra et que sunt similia istis et tagnebil ex seminibus et permista cum cepe et mentha et porris et fenugreco et andacocha et crucea. Et si refrigeretur corpus cum balneationibus necessarijs et infusionibus confortatibus ut est oleum de lilio et oleum de ben. Et si necessaria est superflua calefactio ponantur in eis muscus et castoreum et alia. Quod si causa fuerit frigus membrorum spermatis curetur cum medicinis calefacientibus quas dicemus et cum vnctionibus abstergendo factis calefacientibus. Et si fuerit causa cum hoc siccitas adiuvet cum humectantibus calidis ex illis que comedunt. Et si causa fuerit calor membrorum spermatis cum superfluitate coëfert omne infrigidatum humectatum cum equalitate sicut serum vaccini et lac in quo decocta est portulaca. Et si fuerit siccitas tunc fiat humectatio equalis cum balneationibus et vitellis ouorum sorbilibus et lacte dulci decocto. Et quandoque ponit in ipso quinquenta eius de terentabin et cibis preparatis ut aleffidabegi et humectatione cum oleis frigidis vsque ad oleum de lactu et cucurbita. Et si causa fuerit siccitas humectetur corpus cum cibis et generibus lactis balneationibus et vti non subtili et sorbitionibus leuibus ex granis et aqua cucurbita et ocio. Et si fuerit causa frigus nervorum virge et coitus mollificatio curetur cum cura que est mollificationis et frigoris sicut que dicta sunt in cap. v. et cetera.

Gentilis

Conit curā diminutiōis coitus fm scdm cām q̄ erat diminutio erectiōis virgē: 7 p̄. In inferiorib⁹. i. in mēbris genitalib⁹. Brana. f. facitēta rēfōratē. Aliū. i. synaple. paucitas inflatiōis valde. f. p̄. diūz calozis resolūtiōis rēfōratē. Et ferū. als lac acetosus. Alef. fidabegi sūt cibaria facta sūt rāssa. Ut pulo. i. p̄. siana. Sile. i. de flo re farine frumēti. Teguebi sūt spēs q̄ ponunt in cibarijs facit ex cinamomo 7 hmoi. Andacoeba. i. trifoliū. 7. si cā. ponit curā di minutiōis coit⁹ qm cā ē in mēbris gūōis vti testiculie: 7 p̄. Et lac f. acetosus. Et si fuerit siccitas. f. cū calitate. siccitas vel p se vel p p̄suptiōe hūidi. 7. si cā fuerit. Dic pōit curā qm cā ē i vga vti alijs nernis 7 p̄. Neruoꝝ als mēbroꝝ. Nota q̄. A. nō pōit curā qm cā ē cogitatio: q̄ cura ē manifesta eo q̄ v̄z remoueri cogitatio. Silt nō pōit curā qm cā ē in mēbris sup̄ renes: s̄ relinqt notā ex ois. 7 p̄.

Et oportet vt deuitet coitus post euacuatiōes 7 la boꝝ 7 ligatiōē vulnerū. Illud enīz debilitat. Et coi tus frequēs plurim⁹. q̄ si illud accidat ei retineatur li niēdo. Multitudo nāq̄ coitus qm q̄ abscindit coitum 7 vt deuitet satietatē nauseatiaz. q̄ si accidat alleniet cibis 7 fiat vt digestio bona sit 7 cōfortet stōchus. Et opz vt minoꝝ pot⁹ aque. Multitudo. n. potius aque est res nocibilior. Et deuitet omne resolutiū ventosi tatis exiccatiū calore suo sicut rutba 7 sansuc⁹ 7 bar mel 7 almarmacora 7 cymīnum 7 semē agni casti 7 oē exiccatiū cum frigiditate sicut lentes 7 xylocaracte 7 milium 7 acetosa 7 stiptica. ppter exiccatiōem suam 7 omne infrigidatiūz vehementis infrigidatiōis sicut narcotica 7 sicut cāpboꝝa 7 p̄siliū 7 nenufar 7 rose l̄z in se. papaueris sit paruz stupefactionis: tñ eius pin guedo 7 q̄ ipm cōmouet ventositatē succurrit ei 7 ad dīf super ipsum. Et opz vt deuitet coitus menstruate 7 coitus verule 7 egre 7 coitus illius que nōdū puenit ad etatē in qua est mulier 7 coitus illius que nō nuper coinit 7 coitus virginis. Totū enīz illud debilitat vir tutē mēbroꝝ coitus pprie. Et opz vt referant ei ppo sita coeūtiū 7 libri narrati de dispōne coitus 7 figuris ipsius: 7 cogitet in eis cū dimissione coitus omnino ēt vsquequo p̄fortet: 7 appropinquet istis deficiēs a coitu ppter dimissionē 7 afflictionē anime. Et oportet quidē vt isti gradatim pueniant ad eū 7 vianē vnctionib⁹ 7 fricationib⁹ quas dicemus 7 corā ipsis fiat re memoratio cārū coitus 7 referant q̄ continuant eis 7 respiciant ad coitum animalium. Regimen vō appo priatū nomini coitus plurim⁹ est tēdēs ad calefactiō nē 7 humectatiōē 7 inflatiōē 7 calefactiōē dōsi 7 renū cū eis que illud efficiūt ex euaporatiōib⁹ 7 inun ctiōib⁹ sicut oleū de ben 7 oleū de granis cotti inū ctiū abstergēdo. Ea vō que sumunt appropriata noie q̄ ipsa valetia sunt ad coitū sunt medicine p̄serētes fri goꝝ virgē inūcte 7 bibite. Et medicine in q̄bus est ifla tio in digōne sc̄ba 7 tertia: 7 earū iflatio est cū humiditate extranea cū quo iflant. Et medicine que agūt cūz pprietate 7 cibis ex q̄b⁹ generat sanguis calidus 7 hu midus abundās 7 in eis cūz hec sunt inflatio 7 viscosi tas 7 spissitudo sicut cler 7 faseoli 7 cibi quos dicam. Et melior administratio eorum est vt sit post balneūz hūmidū 7 inunctionem cum oleo sambacino 7 de lilio 7 narcisino aut similibus. Et sorbeant oua sorbilia an te cibūz puluerizato desuper sale stincti: aut que sunt sicut ipse. Cūq̄ comedit cibos ad coitum bibat post illud vinum odoriferum parumper: deinde pergat ad lectum suum 7 abluat pedes suos aqua calida 7 vtaf

Super tertio

vnctionib⁹ 7 absterfionib⁹ cūz inunctione. Et nos dicemus nunc has medicinas 7 cibos: 7 procedemus etiam ad loca eorum in eis que cōueniūt diuisionib⁹ debilitatiōis coitus. Et scias q̄ plurim⁹ sustētatiōis est propter cibos: 7 ex eis puenit exuberatio materici 7 viuificatio virtutis. Et oportet vt consideret ille qui in coitu est cupidus cum multum vtitur medicinis ad coitum corpus suum q̄ si videat febꝛē 7 inflatiōē 7 repletionem abbeuict 7 temperet naturam: deinde iteret ea que sunt ad coitū: 7 nō oportet vt ad summū perueniat in calefactiōē 7 perducatur ad desiccationēz. Et cum vtitur medicinis 7 cibis ad coitum: tunc con sequenter sumat vas terrecum plēnū vino odorifero.

Conit vniuersale regimen ad vigorandū coitū 7 appetitū in co: 7 ponit multos cas⁹. 7 multa alia. Legat simul. Dicit quōd v̄z nimis coi re post eūōē 7 dimittere labore 7 eūōēs q̄ debilitat. 7 v̄z cauere a nauseatia satietate: 7 cauere sibi ab aqua 7 a rebus exiccatiuis. Nota dicit ligatiōē vulnēz. f. a quibus multus sanguis effluit: q̄ sequitur debilitatiō. Qd si est. f. sup̄flus coitus. Retineat līniēdo. i. paulatim v̄tēdo. Aliiter līniēdo. f. cū rebus appropriatis. Mul titudo coit⁹. f. paulatim facta. Armel est spēs ruthe: alr est cicuta. Almarmacora. i. melissa. Dasan nō lucet qd sit. Papauer. f. albi. Pinguedo. i. medulla. In qua est mulier. f. apta coire. Referantur ei. f. habēt diminutiōē. Que p̄nuant eis. f. vt ludi q̄ hūit in coitu. Regime vō. Ponit regimē quo debiles in coitu debēt regi. P̄io ponit regimē in p̄fuso. Sc̄do in sp̄ali. ibi. (Semina quidez.) P̄ia in tot quot ponit ea. Legat totum simul. Dicit p̄mo q̄ tu debes administrare rē. Abstergēdo. i. fricādo. Stincus est animal parū qd multū facit ad erectionē virgē. Absterfionibus. i. fricatiōibus. Sustentationis. f. in remouēdo diminutionem coitus. Alieuer. i. diminuat. Vinum: q̄ confortat 7 calefacit.

CDe medicinis singularibus ad coitū. Cap. 18.

Semina quidē sunt vt semen napi 7 caulis 7 vrtice 7 lapini 7 eruca 7 alkenia 7 baucie 7 mentastrum hozulanū qd est mētha 7 semen asparagi 7 semen rasanī 7 artetice 7 semen mel. 7 semen apij 7 petroselinū 7 cordumēni 7 alcacul 7 macropiper 7 semen cilbaugue 7 sisamū 7 semen lini 7 grana arafced 7 grana de ben 7 oleum eius grana al kikil 7 grana azeliz 7 fenugrecum 7 proprie decoctūz cum melle: deinde exiccatum.

Conit curā magis in sp̄ali. P̄mo p medicinas q̄ sumunt iteri⁹ simplices. Sc̄do per cōpositas. ibi. (Medicinas.) Tercio p vnctio nes. ibi. (P̄yretici.) P̄io ponit medicinas simplices. Sc̄do cōpo sitas. ibi. (Medicinas.) P̄io ponit semina. Sc̄do grana. ibi. (Gra na.) Tercio cortices. ibi. (Cortices.) Quarto gummas. ibi. (Medul le.) Quinto radices. ibi. (Radices.) Sexto aialia. ibi. (Animalia.) Se p̄mo aquas. ibi. (Aqua vō.) Octauo fruct⁹. ibi. (De fructibus.) No no olera. ibi. (Olera.) P̄ima p̄. Calchaeri. i. cataputia. Baucie idest pastinace syluestris. Cordumēni. i. agreste. Et alcubae. i. carda momi minus. Grana arafced. i. grana arboris similis iuniperi: ali ter q̄ est semen feniculi. Alkikil est quoddam granus factū sicut piper album. Grana azeliz est piper nigrum.

CGrana vō sunt sicut cler 7 fabē 7 faseoli 7 que sunt eis similia.

Chic ponit grana que faciunt ad coitum: 7 p̄.

CLouices autem 7 berbe sunt sicut cinnamum 7 cin namomūz 7 macis 7 albafce 7 talisafar. Medulle vō sunt sicut graua pinee 7 lingua aulm 7 grana viridia 7 grana alkikil 7 p̄bistici 7 auellane.

Chic ponit medicinas q̄ sunt cortices: 7 p̄. Cinamū 7 cinamomū: 7 sic p̄ q̄ est oīa inter ipsa. Talisafar est spēs macis oleum.

Chūme autem sunt sicut dragagantum 7 assa qm in flat valde: nā cūz ifrigidatus bibit de assa aul. i. cū vīa no magnificatur eius iuuamentum.

Cponit gūmas: 7 p̄. Infrigidatus. f. qm coitus diminuitur.

CRadices

Radices vō z ligna sunt sicut radices aluf z been z zedoaria z costus dulcis z testiculus vulpis. nam ipse est fortis in erectione: z asparagi z radix cardi z cepe z pprie assatum z squilla assata z sekacul z. 33. z pprie ambo pōita z galange z pyretre z radix balce z assa rū z buzeide z almugāt z hermodactyli z naps de bar baria. Ipsi enī cōmouent sicut caliditas ruthe in toto corpore: z cyperi etiā bibiti z vincti.

Pōit radices: z patet. Aluf est serpētaria. Sekacul dicit Rabbi moyses q̄ ē pastinaca sylvestris. aliter sekacul. l. calcatropa. Almugāt est consolida.

Animalia aūt sunt sicut stellio z lacertus z stincus z pprie radix caude eius z eius sumen z renes ipsi z sal ipsius. Sumas lacert? in dieb? veris z decollet z mū denf viscera ei? z impleat sale z suspendat in vmbra do nec exerceat. Cūq̄ feceris illud tunc accipe sales eius z pprie corp? ipsius z sufficet tibi de sale eius res par ua minus q̄ de sale stinci z alubere z almembesigi z alkerfisi. Et de aialib? aque pisces parui z fluuiales ericcate cutis z lac camellini de quo bibas. xx. diebus oī die quātitas que digerat z nō grauet: z pisces parui fluuiales ericcati z sit dos. 3. vij. z oua pisciū z oua gal line z pprie oua perdici z oua colūbe z oua paruarū auiū: z omnia cerebella. pprie pulloz z paruarū auiū z anatis z pulloz z arietis cū sale. Et de illis que cur runt cursu pprietatiz est vt sumas veretrum thauri z ericcat: deinde terat z puluerizet de eo res modica su per oua solibilia z resbeant. Et iterū res mirabiles de aialibus est. Sumas coagulū filiū camelli masculi par ui ericcati z sumas de eo aī necessitatē. rj. boris quā titas cicoris dissoluti in duab? tertijs lib. aque z biba tur. Q̄ si ledit abluat cum aqua frigida. Et iterum de melle decocto sumas aqua mellis absq̄ specieb? z bi bas cum oleis: z si est in ea partū croci est bona. Aque vō sunt sicut aqua ferrea z vīnū nouum. antiquum vō subtiliat vaporē z resolut cum z nocet. De fructibus vō vna durcis est bona ad coitum z pprie que recēs est: quonīa replet sanguinez humiditate z ventositate cum caliditate z spissitudine cibi.

Hic ponit aialia vel mēbra aialū vel orta ab aialibus que valēt ad coitū excitandū: z pōt diuidi in tot partes quot medicinas po nit. Partes patent. Stellio. l. lacerta. alubere zc. ista nomina sunt nomina aialū aquaticoz. Ericcate. s. squamose cutis. Paruozum aialū vt passerū z bmoī. Ante necessitatem. s. coitus. Q̄ si ledat. i. q̄ nimium erigat virgam. Abluat. s. virga. Aque vō. ponit aquas que sunt conuenientes.

Olera vō z que sunt eis similia est albasac z pprie aqua eius cū melle decocto donec stet vt bucella. Et iterum crua z pprie cum bibis omni mane ex succo eius cum lib. vini puri: deinde sit cibatio ex eis que cōueniunt: qm̄ est presentis iuuamenti.

Pōit olera puenientia: z pz. Albasac. i. tribuli marini.

Medicinarum vō compositarum ebibitarū caput est metridatum.

Hic ponit medicinas cōpositas. Dicit pmo q̄ valēt metridatus. Caput. i. principū z medicina melior.

Et iterum diamuscu z que ex debilitate cordis. Et iterum tres aūt. de electuario de seminibus cum. 3. i. aque eruce humide.

Pōit aīam.

Et de eis est medicamen de stinco notum.

Pōit aīam. Medicamen de stinco. Notum. l. diastyrion.

Et iterum semen cruce campestris pondus. 3. iij. cūz butyro vaccino.

Pōit aīam.

Et medicamē de befec z medicamē almur dulcis z medicamē almeedi. Et iterū sal stinci z semē cruce tribuz z puluerizatū super vitellū oni. Et iterū testiculus galli ericcatu cū equali mēsurā salis stinci: culus do sis sit omni die. 3. ij. Et iterum semen cruce z se. raffani z se. mel. oīum aī. pars. i. bibas cū lacte recētī mulcto. Et iterū sumas granoz pini z se. apij montani z sel lis masculi cerui z glutinis alimbat partes equales cō misceant cū melle z sumas de eo aī. i.

Pōit aīam. Bafec nescitur quid sit nisi sit electuarius. Bure alimbat est verbentina.

Et iterū sumas sekacul z se. eruce z hermodactyloz z. 33. z pipis lōgi: oīum aī. pōd. 3. ij. lingue auis z cere belloz parui auiū z thuris: oīuz aī. 3. i. Inuoluas to tū cū oleo de nucē idica z pficiat cū melle z penidij z administret. Et ille qdē in quo supfluit frigus sumas valde sumēdo in potu pfectionē nasturtij cū pyretro.

Pōit aīam. Inuoluantur. i. misceantur.

Et opoponaci pōdus. 3. iij. dissoluas in. 3. decoctio nis sancti z bibas iterū illud in trib? dieb?.

Pōit aīam.

Et iterum. 33. partes. iij. piperis longi pars. i. pficiat cum melle z detur de eo aī. i. cū aqua calida. Et ite rum se. asparagi sekacul. 33. oīum aī. 3. v. tuderū rubel z albi: amboz aī. pondus. 3. ij. been al. z rub. amboz aī. 3. iij. se. fule z se. raffani z se. eruce z se. vitice: omniū aī. 3. iij. squille assate suminis stinci: amboz aī. 3. iij. lin gue auis. 3. ij. zucchari. 3. xl. sitq̄ dos. 3. iij. cū vīno tri bus diebus z sit cibus qm̄ est ad coltū.

Pōit aīā. Tuderū. i. auriculari vel est herba filis paffio. Sa le. i. artetice z est qdā herba que vocat artetica vulgariter.

Et iterum medicamē de eis que sunt nobis forte se. asse z se. eruce z alkilkilati z se. baucie z lingue auis et cordumeni: oīum ana partes vna z buzeiden z pipis: amboz aī. partes. iij. musci sextā partis vnius. Inuol uas cū oleo pine minoris z pficiat cū melle.

Pōit aīam. Alkilkilati. i. penidij vel zucchari. Buzeide. i. testi culi vulpis vel faterion.

Medicamen vehemētis virtutis. R. mellis anacar di z mellis apij z butyri vaccini partes equales z fer ueant: deinde bibatur de eo quod bibitor tolerauit in vīno est enī mirabile.

Pōit aīam.

Et de medicinis bonis que nō sunt vehemētis cali ditat supflue est vt sumas dactyli z fenugrecū z de coquant donec decocta sint: deinde sumas dactyli z erbant ab eis ossa: deinde ericcent z terant z pficiant cū melle. Et sit dos ei? qm̄ est anellana z bibas post ipm̄ vīnum. Et iterū ifundant lib. 5. granoz viridiū z lib. i. dactyloz que vtraq̄ sit pirta in duab? lib. lacq̄ ouini. Deinde comedat qd̄ ifusum est z bibas post ipm̄ in lacte duob? dieb?. Et de medicis bonis est pfectio de medullis cui? descriptio. R. amigdalaz excoctica tarū pblsticoz z neregil excocticoz pirtitoz z amig dalaz pini z granoz alkilkil z granoz azelij z gra noz viridiū pres equales: meremisch z pipis lōgi z. 33.

Gentilis

oium añ. partes. x. plus parū terant oia z pficiant cū penidijs de quo sumaf oi die quātū est ouū vñs.

¶ Ponit aliam. Neregil est nux indica. Neregil scilicet. Loziganū.

¶ De inunctionibus que abstergendo fiunt z clysteribus ad anum z pectinem z testiculos z virgam z alūgen z que sequuntur ea. Cap. 19^m.

Pretre. 3. 5. misceatur cum sambaco bono. Et quandoqz misceatur cum eo euforbiuz z muscus z inungatur cū eo virga z alugē z que sequuntur ea.

¶ Hic ponit alias medicinas multas. Legatur simul: z patet. Alugen. i. locus caude prope anum.

¶ Aut pyretri z quantum est medietas eius de masco sumatur z dissoluatur aut vnus de eis ambob⁹ simul a. 3. i. olei sambacini.

¶ Ponit aliam.

¶ Et iterum synapis cum oleo arazaki.

¶ Ponit aliam. Arazaki z. i. cum oleo sambacino.

¶ Et similiter semen vitice cū oleo arkikiz. Et iterum assa cum oleo sambacino est inunctio fortis.

¶ Ponit aliam. Arkikiz. i. costi.

¶ Et iterū se. almeserion cū oleo calido. Et iterū bau-rach cū melle colato z sel thaurinū cum melle colato. Et iterū medicamē bonuz sumaf de cepe narcisci res parua cū oleo sambacino z fricatio fiat cū eo: aut grana nil: z pyretri sumaf equaliter cum oleo aliquo: aut staphisagria cū oleo calido. Et iterū assa cū melle. Et iterū cyperi ipsi cū rob z inungat cū oleo: aut sumant cētaurea z piz z ceratū cū oleo de lilio z oleo de keiri z eruca z mastice z cypero linant cū eo virga z ptes ei⁹. Et oia olea p̄dicta in caplo de clysterib⁹ sunt mirabilis iuuamēti cū administrant inficta cū absterfione. Et pprie oleū de granis cotti: z oleū de storace pprie. Et adeps leonis est vehemētis iuuamēti in hoc. Anguētū Russi forte valde. R. myrre z sulphuris nō extincti z granorū cartami: oium añ. 3. ij. pyretri auuli ij. pipiris grana. xxx. cordumēt grana. x. terant cū 3. ij. cepe optime: z si terat vnūqzqz per se erit melius: deinde cōmiscant euz cerato z terant donec fiant in spissitudine mellis z inungat cū eo alcatim z alugē. Et assa in virga erectionē facit z stimulat. Qz si timeatur caliditas eius vehemēs dissoluat in oleo viol.

¶ Ponit aliam. Cum oleo. f. puenienti. Rob. i. aliquo succo conuenienti. De keiri. i. de viola saracena. Auulus est pondus quoddaz. Alugē sunt partes inferiores spine.

¶ De suppositozijs.

Cap. 20^m.

Fat suppositoziū ex adipe anatis z grana cotti z pyretro in oleo de nuce indica. Et dicitur qd si supponatur colyriuz ex adipe asini est mirabilis. Et iterum suppositoziū ex vnguento picis qd dictum est.

¶ Hic ponit suppositoria z clysteria. Primo suppositoziū. Secūdo clysteria. ibi. (Clysteria.) Prima pz. Qd dictū est. f. 3. cañ.

¶ Clysteria vō assumuntur ex iure capium z pullozū columbinoz cū vitellis ouozū.

¶ Ponit clystere: z patet.

¶ Et testiculi arietū boni sunt quādo in clysterijs ponuntur z est eis iuuamētū in confortando cerebrum z corpus: z si ipsi affiduāt nates.

¶ Ponit scdm. Nota qd testiculi arietum valent multuz. Nates. i. ceruicula vel petroleum vt dicit S.

Super tertio

¶ Et ea que sunt sicut oleū nuci z sisaminuz z butyri vaccini z olei de pbistis z de auellanis z oleum de nuce indica z de almabaleb z oleū de granis cotti est mirabile valde. Et calefactis oleum de bascec z oleū de papauere z oleum de granis cucurbite z granis melonis z similia illis.

¶ Ponit aliam: z pz. Almabaleb sunt grana cerasi syluestris. Oleū de bascec. i. oleum de balauitia.

¶ Clystere ad eos sumaf vnctuositas capitū z pullozū colibaz decoctoꝝ cū mugat z buzeiden z sekacul in furno in nocte decoctide valde forti ps vna z p̄iciat sup eā lactis ps. 5. butyri ps. vi. z olei de nera z olei de nuce idica: ambob⁹ añ. tertiā septime p̄tis: z de adipe renuz stinci z lacerti etiā qd cūqz p̄sens est: z sint sicut semina cōdientia z fiat cū eo clystere.

¶ Ponit aliud clystere. Cum mugat. est p̄solida aso mugat est testiculus vulpis. Buzeiden est p̄fectio aromatica.

¶ Cōfectio clysteria. R. bascec recentis quinta partis vnus: fenugreci pugillus vn⁹ z semē baucie z cruce z semē asparagi z medullā spinalē birci z testiculos ei⁹ p̄tritos z cerebuz ipsi⁹ z fundant desup due lib. aque z due lib. lactis dulcis z decoquant donec igrosset z fiat clystere ex vnicijs q̄tuor ei⁹ cū 3. i. olei de botim z separet in trib⁹ dieb⁹ z fiat inieccio post ascellationē.

¶ Ponit aliud clystere. Bascec. i. tribuli. De botim. i. de terebēntina.

¶ Clystere aliud sumaf natis z incidat z ponat in iniectionib⁹ ei⁹ p̄odus. 3. 5. castorei p̄triti in qb⁹ diuidat cū mēsurā z ponat natis sub re graui trib⁹ dieb⁹: deinde incidat z liquefiat cū eo qd est in eo de castoreo z sumaf piguedo eius z referuet: z sumaf de illa pinguedine sacralati z de butyro vaccino. 3. 5. de aqua porri media sacralati z de decoctione fenugreci media sacralati: z clysterizet cū eo vsqz ad tres horas noctis: deinde iteref cū est hora dormiēdi: z dormiat sup ipm z fiat illud trib⁹ diebus. Clystere forte: caput arietis z tres aut quatuor testiculorū eius z frustū natis z cicer decoquant in furno z sumant aq̄ eoz z vnctuositas ipsoꝝ etiā post decoctionē vehemētē: z ponant etiā desup oleū de nucibus aut oleū de granis viridibus aut aliqd de adipe stinci z fiat clystere cū eo z clysteria alia que sunt scripta in antidotario.

¶ Ponit aliud clystere. Natis. i. ceruicule.

¶ De cibis parijs.

Cap. 21^m.

Meliores cibi sunt q̄ fiūt ex carne bēdi piguis masculi z carne ouina z cicere z cepe absqz fr̄itione carnis. Fr̄itio nāqz prohibet p̄fortationē car. z multitudinē nutrimentū ei⁹ z alimua memet: z si nō cū alio saltē cū almuri sunt bona: z silt galline z pulli colibini ipinguati: z pprie aliudebi z oua sorbilla pprie puluerizata euz cinamomo z pipe z galāga z sale stinci z oua pisciū z caro pisciū calide. Et si fuerit illie frig⁹ resiste cū. 33. z pipe z macropipe z cinamomo z similib⁹. Et cib⁹ de napsis z cib⁹ de can⁹ lib⁹ z cib⁹ de bancijs: z pprie de bancijs postqz bene decocta est caro eaz. Et de illis qb⁹ fit iuuamētū sunt cerebella puaz anisū z butyr z lac. Et silt cib⁹ q̄ fit de tritico cocto cū multa aq̄ vsqueqz fiat sic pulo z alius debi z alkemimec z rizi cū lacte z caro cū lacte ouino z p̄ferūt i sebis mēsis eoz aspagi z eruca z porri z ca⁹.

pita cardoz et mētha ppric. Ipsa. n. pforiat membra spermatidis valde et ei⁹ vsus fortitudinē facit sup sperma: quare forte sit desiderium. Et andacocha et senu grecū: et de indebi bonis est illū qd ē cū croco et silia cū lacte et aqua nucis indice. Et qdaz digerunt ille qui assiduatur comestione passerū et bibit super eas lac loco aque sine cessatione est erect⁹ et multi spermatidis: et frigat cepa cū butyro donec rubea fiat et dissoluatur in decoctione et frangan⁹ super ea oua. Calefacto asit cōueniūt ea que sunt sic lac acetosus et lac et pisces assati calidi et melones et citrulli et cucumeres et cucurbita et fruct⁹ et olera humida oia: ita qd lactuca: et ita qd semē portulacae addit in spermate eius et albumē oui est eis plimi suauemēti et multiplicans spma et cerebella aia: lūi et medulle eoz et cāclū fluuiales oia ista pferūt eis.

¶ Ponit curam predictam. Primo per cibos. Secūdo per potus. ibi (Potus.) pmo ponit cibaria qñ cā est friditas. Secūdo ponit curam quorūā. ibi (Dixerunt.) Tercio qñ sit a calido. ibi (Calefacto aut.) pma p. Secūda etiā pars est clara. Tercia pars etiā p. Bedi masculi qñ est calidior. Stria nō ita nutriunt pp aduisione. Adhibet. i. sic pparatū. Et pper. i. niger. Sicut pul. i. sicut pifana. Ista nomina sunt noia cibarioz sic pparatoz. Andacocha. i. trifolium Erectus. i. in virga. Portulaca valet si corpus est calefactū.

¶ De cibis in qb⁹ est similitudo cū medicis. Cap. 22^m.

D

illis est vt sumas lactis lib. i. et pñciaf de super tereniabin pondus. 3. xl. pñuetis lacte et decoquant⁹ donec spissif et bibatur quātitas cadi vni⁹ oī die et est tēperatū calefactis.

¶ Ponit cibaria medicinalia. Et patent partes omnes. Cadus est pondus quoddam.

¶ Infrigidatis vō est necessariū vt teraf eis pōdus. 3. r. cinamomi vchemēter et misceaf cū lib. lactis et conuassif et bibat ex eo cadū vñi in ieiunio: aut super cibum loco aque et nō bibat super ipm aquā et ppric cū est eius cibus ex cinuget et adipe ouino. Et quādoqz sumas eo ille in quo sunt frigus et siccitas simul.

¶ Ponit scdm cibariū medicinalia: et p. Cinuget est semen vatic.

¶ Et de illis est vt sumas butyri vaccini et lactis vaccini et olei de phisticis decoquant⁹ omnia donec remaneat tertia et bibatur de eo in mane coclearia duo cū aliquantulo vini.

¶ Ponit aliam medicinam: et p.

¶ Et iterum penidiorū lib. i. succi cepe lib. i. lactis dulcis lib. i. coquatur totus donec ingrossetur et inspissif: et sumas de eo oī die in mane quātitas. 3. j.

¶ Ponit aliam.

¶ Et iterū sumas cicer nigrū magnū et teraf et infundaf in aqua eruce donec intumescat parūper: deide exicef in ymbra: postea teraf cūz penidijs et pñciaf: et sit dosis quātitas nucis in mane et quātitas auellane ad mansionē: et bibaf desup cadus et infundatur in aqua albafe et nutriaf in ipsa in sole cum cautela iceffanter imbibēdo ipm quotiens exiceaf: deide excoquant⁹ et reseruet et fiat ex eo sorbitio cū lacte dulci et penidijs.

¶ Ponit aliam. In mansionē. i. in medicina noua.

¶ Et iterū sumas tres lib. lactis dulcis et pñciatur in ipso in sole. 5. lib. tereniabin et lib. 5. granorū viridiū tri toz et bulliāt: deide manib⁹ pfricnf bene et colet et sumas de eo. 5. lib. et pñciatur in eo. 5. lib. galāge et bibaf de eo cū quātitate alisimbze oleb⁹ aligb⁹. est. n. mirabilis. Et iterū sumas aqua cepe et quātū est ipsa mellis:

et decoquant⁹ dōec remaneat mel de quo bibaf cocleariū vñi aut duo cū vadit dormitū cū aqua calida. Et iterū sumas farina et misceaf cū aqua dulci sicut sorbitio. Deinde expmas ab eo expssione aliq et decoquant⁹ cū lacte plurimo et addaf lacti aqua nucis indice et ipm guet adipe anatis et fiat ex ea sic illud qd sit de frumēto cocto vt puls. Et iterū vitelli ouoz sorbiliū sumantur et puluerizent⁹ desup altit et sal stinci et sunt fortes et ppric post balneationē et fiat fricatio cū sambacino et de lilio. Et iterū sumant vitelli ouoz et cepe et napi et cōquassent adinuicē: et lz vt sint cū albugine sua: deinde ponaf quātū est quarta eoz de succo cepe pñrite et fiant sorbitiones et sorbeant cū aliq de salib⁹ seminis bus pñictis. Et iterū sumant baucie et cepe et napi et in minutas reducant partes et decoquant⁹ cū fabis et cice rib⁹ et melle cū carne molli bona et puluerizent⁹ seminis bus calidis. Et iterū sumant fabe et cicer et fiscoi et infundant in aqua: deide icidaf caro ouina sicut pparatur atangi et fiat de eo sternēdo ordo vnus et de cepis et granis ordo alius puluerizet⁹ sup vñi quēqz ordinē sal stinci et parū altit et parum cinamomi et gariofiloz plurimū: postea spargēdo cerebella parū auiū et colubarū fiat ordo alius: et fiat filr: et sit ordo grossior ordo carnis pñiste: deide effundaf desup aqua banacle sola aut aliqd aque que assumif cū aqua ei⁹. Et iterū sumant cerebella. xxx. paruaz auiū et pñciant in sacraiat de nitro vt decurrat aquositas ei⁹ fiat talr qd pñciaf et pñciaf desup quātū ipsa sunt de adipe renū capiariū hora qua dcollant et seminant cū pipere et gariofil. et 33. et fiant ide pillule vt auellane et comedat de eis vñā post allaz in dispōne qua vult coire. Cōfectio bona que ex nobis est sumas de cerebellis passerū et colubarū. xxx. nuō et de vitellis ouoz passerū. xx. nuō et vitellis ouoz galline. xij. et de aqua carnis ouine trite bene decocte et expsse et de aqua cepe expsse. 3. iij. et de aqua baucle. 3. v. et de sale et spēb⁹ que cibis ad pñiens dum admiscenf quātū necesse est et de butyro pondus 3. l. sumas de ea et comedat et bibat desup cū masticata est vini forte odoriferū ad dulcedinē decliue.

¶ Ponit aliam. Atangi est modus cibarij.

¶ Modus confectionis sisamoz eis sumas pñearum mundatarum partes due et seminis eruce et se. melonū añ. pars vna: et bulliant cūz butyro et pñciaf desuper parū piperis et cinamomi: deinde pñciaf desuper de melle quātū sufficit et fiant inde sisami.

¶ Ponit aliam. Sisami. i. pillule prone.

¶ Aliter sumas cicer et infundatur in aqua aut in aqua eruce aut in aqua balasce donec issef: deinde friga⁹ cū butyro vaccino leuiter: ita vt nō aduraf: et de granis pini minoris quātū est ipm et pñciaf desup mel et sumas aqua et pñciaf et misceaf cū pauco mastice et cinamomo et deponaf ab igne et incidaf incisione sisamoz: alis ingrosset mel decoquēdo: et sternant⁹ desup grana pñi maioris et semē baucle et piper longū et seacul et cinamomum et semē eruce et fiat ex eis electuarium. Et si horribile sit ei semen eruce et eruca ponantur loco eius grana viridia et parum musci.

¶ Ponit aliā. Balasce. i. tribuli. Incisio. i. sisamoz. i. incisioe quā:

Gentilis

De potu dulci eorum.

Cap. 23^m.

Potus dulces sunt illi qui sunt de passis vere dulcedinis et illi in quibus est grossitudo aliqua ovis pueniunt eis. Cōfectio potus ad eos cōueniētis temporis. Sumas cruce et napi et ficus et decoquantur cum aqua et coles aqua eorum et sumas infusio passularum decoctarum decolata et seruent oia secundum equalitatem et augmentet dulcedo eius cum penidijis et fiat inde vinum et dimittat donec sine persequat.

Hic ponit curam per potum et ponit tres potus. Partes patet. Summ. i. complementum.

Potus alius noster.

Cap. 24^m.

Sumas alba fecet et cruce et baucie et napi et decoquantur in aqua vehemeter et coles aqua eorum et ponas in vnaquaque parte aque sexta pars penidijorum zucchari rubei et quarta et sexta fici et medietas et sexta pars passularum tharfi bone dulcedinis et sexta septime nucleis indice et trite et fiat inde vinum de passis donec ad finem pueniat. Aliis nostris: sumas succus vire et ponas in oia parte. x. minarum eius et tertia minarum de hac medicina. Seminis cruce et se. baucie et napi et buzeiden et se. asparagi et lingue anis et granosum alkikil et naponum barbarorum et vtriusque beem: ovis partes equales. terant et ponant in panno et ligent in eo molli ter et ponant cum succo in vase et moueant oia hora. Potus alius. Decoquantur baucie et ficus in aqua plurima et coles et decoquantur in aqua eorum passe enucleate et coles et projiciant desuper penidij et dimittat donec ferueat et aqua ferrea et aqua in qua extinguit ferrum est potatissima.

Ponit aliud potum: et patet. Tharfi. i. pinguium. Utriusque beem. s. album et rubrum.

De multitudine desiderij.

Cap. 25^m.

Multitudo desiderij quoniam est cum fortitudine corporis et sanguinitate et sanitate complexionis et adolecētia etatis et potētia super coitus absque successione debilitatis non est necessarium ut occupatio sit in regimine eius et fractione ipsius. Fractione namque eius atterit complexionem et destruit virtutem propter vehemētiā sui nocumenti.

In precedenti. Aut determinauit de diminutione coitus: hic determinat de multitudine appetitus coitus. primo ponit causas. Secundo signa. ibi (Signa.) Tercio curā. ibi (Illius quod est.) Quarto punit et aliquid non est necesse aliquid operari in multitudine desiderij. Secundo ponit causas. ibi (Et scias.) Tercio quodam causam. ibi (Et viro.) Dicit primo quod multitudo appetitus ad coitum aliquid est. Et tunc fortitudine corporis. s. in virtute. Et sanitate. i. temperantia. Cōuenit in regimine eius. s. per cibos. In fractione. i. diminutione ipsius. s. per medicinas. Atterit. i. distemperat complexionem. Nota quod quando aliquis est fortis adolecens et est calidus et humidus nec debilitatur ex coitu: tu non debes dimittere in isto.

Et scias quod generatio spermatis pfortat corpus et cor. Et paruitas generationis eius corrumpit colorem et debilitat memoriā et intellectum. Et si adueniat ei raritas corporis et facilitas sudoris et tantum exercitio preparationis et balneum si eis potest est cum aqua frigida pfortat eis: et non oportet ut frangat de desiderio aliquid nisi de illo quod est propter superfluitatem repletionis ex caliditate et humiditate: temperat enim cum euacuatione.

Ponit causas. 2. ibi (In ista autem.) 3. ibi (Aut multitudine.) 4. ibi (Aut paruitas.) 5. ibi (Et per multitudine.) Dicit primo quod generatio seminis pfortat corpus et cor: et paruitas expulsionis ipsius debilitat: et si multitudine coitus vtriusque exercitio et balneo et. Generatio. i. multiplicatio seminis. s. cum expulsionem generationis. s. in expulsionem. C. Non quod debilitat

Super tertio

memoria: quod virtus generatio deficit in semine retinet et ledit et facit nocumentum in intellectu et memoria et in ovis aliis virtutibus: et aliquid quando facit suffocationem matricis. Et si accidit eis. s. g sunt multum coitus. Preparationis. Exercitio leui: de quo loquitur primo causam. fen. 3. aqua frigida pstringit poros: et ideo inuit.

In illa autem cuius causa est: aut acuitas spermatis.

Ponit aliam causam et dicit quod in multitudine desiderij semen puenit et pungit expulsuam.

Aut eius multitudo cum debilitate corporis propter fortitudinem vasorum spermatis: et quod attrahunt materiam spermatis ad se quāuis sit in corpore indigentia virtutis sicut accidit ut creentur quedam membra fortiora alijs succedit ei inde leuitas.

Ponit aliam causam: et patet. Multitudo eius. s. desiderij in corpore virtutis. Succedit enim. s. ex coitu. Nota quod istas duas vltimas causas possumus legere pro vna.

Aut propter puritatem eius et bothor in vasis spermatis.

Et sicut accidit mulieribus puritatem in ore matricis: quare non quiescit in eis desiderium coitus.

Ponit aliam causam et dicit quod aliquid est propter puritatem eius. s. virge ut mificis.

Et propter fortitudinem inflammationis. Et propter hoc quoniam accidit ex rugitu qui non facit dolorem coarctatio vehemens et fit fortis erectio habentium melancholiam. Et viro quod desiderium forte fit in regionibus et aeribus et temporibus frigidis propterea quod aggregatur illud ex virtutibus eorum. Et dispositio mulierum est contraria propterea quod spargit illud de virtutibus earum congelatis: et de illis earum sunt que sunt frigide valde: et dormire super dorsum est de facientibus erectionem.

Ponit alias causas: et patet. Inflammationis. s. ptingit et aliquid viris. Et idem cum. Coarctatio. i. repletio. Vehemens. s. ad coeundum. Habentium melancholiam. ab ipsis eleuat viciositatem ex repletione. Et viro. ponit causam. et dicit quod boies in regionibus frigidis habent appetitum: sed mulieres sunt oppositae. Nota quod isti habent appetitum ex multitudine materiam et fortitudine virtutis eorum: quod sunt fortes in digestione. Tres mulieres sunt contrarias: quod si stant in regionibus calidis habent appetitum dormiendi super dorsum: quod calefacit renes.

De signis.

Cap. 26^m.

Signum sanitatis corporis et signum repletionis non sunt tibi occulta.

Hic ponit signa multitudinis appetitus coitus: et ponit signa iuxta quoniam causas posuit. primo ex repletione. Secundo ex acuitate seminis. ibi (Et signum.) Tercio ex multitudine. ibi (Et signum.) Quarto ex puritate. ibi (Et signum.) Quinto ex inflatione. ibi (Et signum.) Dicit primo quod signa significantia repletionem sunt signa re. Et repletionis. s. indicantis coitum.

Et signum acuitatis spermatis est quod egreditur velociter cum acuitate et adustione et facit accidere in vasa adustione et sequitur ipsum debilitas.

Ponit signum multitudinis desiderij puenientis ex acuitate seminis: et patet. Solius. i. propter solam fortitudinem vasorum seminis. Debilitas. s. actualis in toto corpore.

Et signum multitudinis spermatis solius est ut non sit in corpore de disponibilibus virtutibus et multitudine sanitatis aliquid de quo sit curandum et fortasse est cum ea debilitas. Veritatem sperma multiplicat et pollutio fit frequens et quod egreditur plurimum et debilitat corpus.

Ponit signum multitudinis appetitus ex multitudine seminis: et patet. Solius. i. propter solam fortitudinem vasorum seminis. Debilitas. s. actualis in toto corpore.

Signum puritatis est ut coitus addat in desiderio. Et quoniam est desiderium plurimum et sequitur coitum dolorem.

Ponit aliud signum quando est dolorem: quod aliquando semen est magne quantitatis et puritatis et facit dolorem puritatis.

Et signum inflationis est vehemens erectio et antecessio accessione inflationis et complexio melancholica.

Ponit aliud signum.

De curis.

Cap. 27^m.

Lilius que est a repletiōe cala curatio est flo
bothomia et alleuiatio cibi et assumptio ifrigi
datis. Et illius que est a repletiōe hūida cu
ratio est qd repellit ea ex calidis ericcatibus
spma cū medicis ad coitu vt pueniat medicie ad vasa.
C^hic ponit curā. p^oio iuxta diuersitatē et cās. Scdo spālus pōit
curā per medicinas que hnt semē ericare. ibi (L. leres.) p^oima
in qnq; sicut ponit curas iuxta qnq; cās. 2° ibi (Et illius que est.) 3°
ibi (Et illius.) 4° ibi (Et illius.) 5° ibi (Et illius.) p^oimo ponit curā
qū est multitudo appetitus ppter magnā repletiōē et dicit q^u cu
ra est flōmia. R. repellit. l. euacuat. Ad vasa. f. spermatio.

Et illius que est ex acuitate spmas curatio est equa
tio humoꝝ et ipsoꝝ infrigidatio per acceptiōē eozū
que sunt sicut lactuca et portulaca et semē earū et endi
uia et cucurbita et cucumeres et fruct^u et coriandrū hūm
dū et emplastratio cū eis que sunt sic nenusar et muscū
et cerata facta ex oleis fridis: et cū succo cāne hūmide
et cāphora bībita et linīta et administratio lamine plūbi
sup dor: sup et pot^u aque fride: et dormire sup stratus li
neū et que similanē ei et cib^u de lentib^u et portulaca.

C^hic ponit curam quando multitudo appetitus puenit ex acuitate
seminis: et patet. Mufuz dicit q^u est herba que nascitur super
lapides et facit lapides labere.

Et illius que est ex multitudine generationis sper
matis curatio etiam est infrigidatio vasoz spermatis
cum infrigidatiuis que diximus.

C^hic ponit curam multitudinis appetitus quando puenit a multa
generatione seminis: et patet.

Et illius que est ex fortitudine purit^u et bothoꝝ cu
ratio est flōmia et eductio māci calide solone vētris et
equatio cōplexionis. Et epithimata infridātia p̄dicta
et fortasse indiget narcoticeis. Et epithimata cum eis
que sunt sicut insquā. als et folia iusquā. ni. et infusio
in aqua frigida valde.

C^hic ponit curam quando puenit a multitudine purit^u et.

Et illius que est ex inflatiuis curatio sunt infridātia
cū est caliditas vebemens donec extinguat caliditas
inflatiua et ericcatia cū fortitudine: et resolutiua ven
tositatis si est cū frigiditate vebemēti: et cūatio chole
re nigre eoz si sunt melancholic.

C^hic ponit curam quando causa est inflatio et. Caliditas vebemens
sej minor et resolutur.

De ericcatibus frigidis spermatis. Cap. 28^m.

Entes et aqua earū et p̄prie decoctarū cū se
mie canabis: lz semē canabis sit calidū et ne
nusar et coriandrū et semē portulace et succus
cāne hūmide et aqua lac^u de quo extractum
est butyrū vebemētis aceto sitas et farina glādiū et ace
tū et semē canabis et semē lactuce. Et fortasse abscedit
sperma qū multū vti^u aliq^u eo et ex oleis: oleū eni mi
norat spma. Et emplatio cū subtiliatiuis et herba ius
quāmi nigri et iusquāmi albi et reliq^u que ponunt sup te
sticulos et an^u: et silt melones cū cerusa abluta et plūbo
adusto et chimolea et aceto. Et iterū cōposituz infrigi
datiū semē lactuce et semē iusquāmi albi et semē citrul
li et semē endiue et psiliū nō tritū et coriandrū sicci et ne
nusar ericcatū: terant omnia nisi psiliū et fiat ex eis
suffus. Et de eis que expti sunt experimētatores est q^u
inecessus nudis pedib^u deiecit desiderū coitus.

C^hic spāter ponit medicinas ericcatias semis: p^oio fridas.

Scdo calidas. ibi (Diliū.) C^hic dicit pmo q^u pferūt leres et. Semē
canabis als lapis ematibites. Et ex oleis. f. pueniētibus. Suffus. i.
pulis. Nudis pedibus ambulare iuuat vt apparuit supra.

De ericcatibus spermatis calidis. Cap. 29^m.

Milium torrefactū et nō torrefactū et semē ru
the et semē agni casti et calamētū et euforbiū
et andacocha et myrra al. et cymīsi. Et de cō
positis diacymīnū ericcatū spermatis val
de. Et si ille qui est calefact^u sumat spm sumat in potu
cū aceto. Cōpositū aliud pinearū excorticatarū frixa
rū et bdellij: amboꝝ añ. 3. r. balaustiaz. et rosaz: ambo
ruz añ. 3. v. se. rutbe. 3. vij. se. agni casti. 3. v. terant et cri
bellent: et intētiō in pinela etiā est. relique medicine et
frigunt vt frangat de fortitudine earū quā habēt sup
coitu. Et iterū anbeti pōdus. 3. iij. se. lactuce et se. portu
lace: amboꝝ añ. 3. iij. bibat cū aqua lentū. Et iterum
se. rutbe et castorei et se. iusquāmi al. omnium partes
equales: cuius dosis sit. 3. i. cū vino cōmixto. Et iterū
se. rutbe anisi: amboꝝ añ. 3. i. castorei: iusquāmi albi:
amboꝝ añ. 3. i. ro. ru. et balaustiaz: amboꝝ añ. 3. i. q. te
rant et cribellent: et sit dosis. 3. ij. cū aqua frigida: aut
vino permisto. Et iterū radiceis lilij pōdus. 3. ij. se. ru
the. 3. iij. balaustiarū. 3. 5. sumant de eo pōdus. 3. ij. cum
oxymelle. Et iterū se. lactuce. 3. iij. et se. rutbe. 3. i. ba
laustiaz pōdus 3. ij. se. agni casti. 3. i. et est vna. Et iterū
cōpositū caliduz radiceis cāne sicce et ozimi montani et
myrr: oium añ. 3. ij. euforbiū. 3. 5. semen rutbe et bala
ustie et agni casti et sanfuci et aggregent omnia: et sit do
sis eius pondus. 3. i. Et iterū radiceis plante nomina
te testiculos canis et semē canabis campestris: ambo
rum añ. aut. viij. se. agni casti torrefacti aut. ij. se. caulis
aque aut. i. et sit dosis qd bibit de toto aut. i. cū vino
nigro stiptico qd iam permiscuit aqua.

C^hic ponit medicinas calidas. p^oio simplices. Scdo cōpositas.
ibi (Et de cōpositis.) p^oima ps. C^hic Andacocha. i. trifoliū. Et de cō
positis. ponit medicinas cōpositas. 2° ibi (Cōpositum.) 3° ibi (Et
iterū.) 4° ibi (Et iterū.) 5° ibi (Et iterū.) 6° ibi (Et iterū.) Et cōposi
tum. ponit aliam: et ps. Patent etiam alie.

De multitudine erubescationis spermatis et humo
ris qui est ante vrinā et qui egredit post. Cap. 30^m.

Entes in h: aut est in spermate: aut in vasis
spmas: aut in renib^u: aut in laceris p̄serua
tib^u spm: aut in p̄cipijs. Et cā que ē in sp
mate: aut est multitudo ei^u pp paucitatem
coit^u et multitudinē acceptiōis gūantiū sp
ma: qū multiplicat et grauant eo vasa spmatis: idigēt
motu expellēte spm ex vasis cū applicatiōe sua super
ipm et pducit illū ad aptiōē meat^u q^u est expellēs sup
fluitatē. Aut pp suā tenuitatē q̄re refudat sicut resu
dat oē tenue. Aut pp suā acuitatē et mordicationem:
quare mordicat et est neciūz nāe expellere ipm. Et cā
que est in vasis spermas: aut est debilitas retētiue pp
malitiā cōplexionis: aut pp vebemētā virtutē expulsi
ue: aut pp egritudinē officialē ex spāsmo: aut thetano
que necio facit mot^u et necio: quare mouet expulsiua
pp illū et expellit sperma sic ipsa expellit nociū aliq^u
quēadmodū accedit vomit^u cū aliq^u nocet stōcho et
apud alterationē cibi. Et ad vltimū spāsmus ipse est
p̄cūso: et exp̄presso: et eijciēs. Et scias q^u spāsm^u mem

Gentilis

broz spermatis est solatius et spasmus lacerti ani est retentius: quoniam lacertus ani est creatus ad retinendum et ille ad exprimendum: aut est mollificatio in eis quare non retinet per dilatationem accedente in meatibus. Causa vero in lacerto peruatius est spasmus iterum et mollificatio. Sed causa in renibus est: quoniam quicquid accidit ad ipsi corporum liquefacio ex vebementia desiderij coitus aut multitudine coitus quare egreditur ex coeuntibus post urinam etiam ex ea res plurima pendens in panno et est mala destruens virtutem et corpus. Causa autem in principijs est sicut si multiplices cogitatio in coitu et auditus suorum verborum: aut accidat ei qui desiderat in non coitu similem illi quare mouentur ad operationem suam aliquo modo motu debili et emittit humorem ante urinam aut foris et descendit sperma. Et accidit quicquid mulieribus emissio humoris plurimi ante urinam propter mollificationem oris matricis et debilitatem vasorum spermatis earum et per has causas predictas.

Chic determinat de multitudine exuberationis seminis. Primo ponit causas. Secundo signa. Tercio curam. (Accidit quicquid.) Dicitur primo quod causa multitudinis aut est in semine etc.

C De signis.

Ilam in qua est causa spermatis multitudo non sequitur debilitas et diminutio cum multitudine ne coitus nisi sit corpus debile et vasa spermatis fortia: tunc enim signat illud multitudo eius quod egreditur et eius equalitas cum debilitate adueniente corpori ex eo. Et illa que est per tenuitatem eius signat tenuitatem spermatis cum presentia. Et illa que est propter acuitatem et mordicationem eius sentit ipsa ingressione. Et quicquid est cum ea ardor urine et est color eius ad citrinum et tem declinans et signat ipsas causas preterite ex cibis et motibus. Et illius que est causa debilitatis in instrumentis et in virtute sua retentiva signum est quod descendit sine erectione. Et similiter si est illic mollificatio. Et cum illa que est ex spasmis est erectio et similiter est illa que est a vebementia virtutis expulsiue. Amplius mollificationi et spasmis adfunt signa.

Cponit signa. Primo quoniam causa est in spermate. Secundo quoniam causa est in instrumentis seminis. Tercio excusat se quoniam causa est in renibus. (Et illa.) Quarto quoniam causa est in lacertis. Quinto quoniam est in principijs. Dicitur primo quod quoniam causa est semine etc. Diminutio. I. pollutionis. La presentia alio presentiter. Et illius. Ponit signa quoniam causa est in instrumentis seminis: et per. Erectio. I. propter tractionem et motum. Signa. I. significatio de renibus vel lacertis vel in principijs.

C De cura.

Innotet cibum et fiat curatio et admittantur ea que diximus de illis que erant sperma et minorantur ipsi. Et que diximus de illis que temperant adustionem. Et iam diximus curam spasmis et mollificationis et tu sciuit ea. Equatio autem tenuitatis eius est cum eis in quibus est stipticitas et calefactio pmissis cum ericatuus et iam sciuit ea. Et ex cibis ingrossatiuis si sunt pulres et tristici decoctum vel pulvis. Laboratio autem retentive fit euz facietibus stipticitate que tu iam sciuit potando et lintendo. Alius vero expulsiue sedatio fit cum ifridatibus et stupescientibus pariter. Et metha quod est pharmacon nobis le ingrossando sperma et potando vasa eius ad retinendum ipsi. Et in libris quidam sunt composita retentiva exuberatione: si timo ex plurimis eorum quod addat in spermate. **C**hic ponit curam et ponit ipsam in breui: quod cura potest parere ex iis

Super tertio

dictis. Adustionem. I. acuitatem eius.

C De multitudine pollutionis.

Cap. 33^m.

Ause ei sunt cause exuberationis et motus spermatis. Et quicquid non mouetur nisi apud somnum: et prope cum dormit aliquis supra cervicem et semper modus que iam perimus de ea est. Et ei cura est illa cura et stricture lamine plumbi super dorsum est impressio magna: vix quandoque nocet renibus: quare oportet attendas hoc in eo iterum. Et similiter in lecto ifrigidantia et dormire super folia salicis et similia.

Chic determinat de multitudine pollutionis: et patet. Super cervicem. I. suppinus. De causis. I. supra primo cap. huius locutionis. Et similia. I. ut agnum castum.

C De paucitate spermatis et exitu eius filoso.

Cap. 34^m.

It per causas que sunt causas exuberationis et multiplicat in laborantibus et exercitantibus. Et curatio eius est curatio paucitatis coitus: et cura exitus filosi est illud quod humectat.

Chic determinat de paucitate seminis: et dicitur quod fit propter causas que sunt contrarie causas exuberationis etc.

C De regimine eius que ledit coitus.

Cap. 35^m.

Dortet ut homo homo pueniat ad confortandum stomachum suum. Et ad hoc ut ei digere bona fiat cum eis que bibunt. Et epibimatis et emplastris predictis in cap. stomachi vel constringat per id succursus debilitatis accedens per id quod euenit ex coitu per necessitatem. Et cum medicinis que sunt ad cor ytiles. Et administrentur super membra coitus eius viri medicie ifrigidantes minores sperma et de illis quas dicemus. Et bibat ifridantia spermatis: et administrentur in stramentis et in vnctionibus ea que faciunt habentibus priapismum et dimittant omnia que giuant sperma et asiduenter exercitum super partem corporis suorum: sicut est percussio altatibus et sauliget et eleuatio lapidis: et oportet ut gradatim pueniant in minoratione coitus. Et quoniam coeunt in principio noctis dimittant ipsum vno die aut duobus diebus vsque ad horam somni noctis ante ipsum: aut post ipsum et rectificet cibum in eo quod est inter illud et dormiat post coitum: deinde de gradatim pueniant ad dimittendum numerum dierum quorum plurimum sit per occupationem in ludiciis. Et de cibis eorum qui succurrunt ipsorum debilitatibus est panis bonus mundus infusus in vino bono.

Chic determinat de regimine eius que ledit dimissio seminis: et per in ea. Stomachi. Priapismum. I. erectio virge. Ista nomina sunt nomina ludorum. Ante ipsum. I. supinum. Numerum dierum quod interponitur plus de spatio. In ludiciis. I. in ludis in quibus fit exercitatio membrorum superiorum. I. brachiorum.

C De regimine eius qui plurimo vitat coitu et nocet eum et debilitat ipsum: aut ledit visum et sensum eius et caput: aut nervus: aut accidit ei tremor.

Cap. 36^m.

Dortet ut administrentur calefactio et humectatio cum cibis bonis quorum paucum nutrit plurimum et cum balneationibus et aromaticis et a regimine et facere ut ipsi dormiant et quiescant et letari in ludis et letificat. Et lac quod est ouini et vaccini est vebementis iunameti ad confortandum et viuificandum cum sumis de eo in ieiunio et cum quantitate que digeratur et dormiat super ipsi. Et oportet ut admittantur exercitia preparatio: et quoniam admittat metridatium et diamusculum cum supfluitate in bu. viuificat. Et si appeat debilitas visus: tunc causa eius est cere.

hum: qre opz vt affiduct inuentione capitis sui cū eis que sunt sicut oleū vio. 7 fiat caputpurgū cū eo: aut distille in aurē 7 vras introitu aque dulcis 7 aperiat vīfuz suū in ea. Si aut accidat tremor ex ea: tūc si mā fuerit plurima humida soluat cū eis que sūt sicut pulpa colloquide: aut cucumere asinino 7 cētaurea. Et post illud curef vīrga cū vīgnētis fortib⁹ in qb⁹ sint muscū 7 ambra 7 ben cū oleo de costo 7 nardino 7 de lilio 7 oleo de cyperis 7 almabaleb 7 oleo de sauina 7 oi oleo calido in quo est stipticitas. Et si nō fuerit mā curef cū vīgnētis tremoris. Et qñ accidit ei post ipm tremor fumat in potu opoponacum in aqua sanfuci 7 cassie fistule fm quātitatez quā tolerat: 7 aqua sanfuci sit quantitas. 3. i.

CIn pcedētib⁹. A. posuit regimē ei⁹ q vīf multo coitu 7 nō debilitat ex co: hic pōit regimē ei⁹ q vīf 7 nocet. Prio ponit curā qñ cū multitudine coit⁹ est debilitatio. Scdo qñ apper debilitas vīfuz. ibi. (C. si apper debilitas vīfuz.) Tercio qñ apper tremor in mēbris. ibi. (C. si aut.) C. dicit p⁹ q debet administrari cibaria cale facientia 7 humectantia que sint pauce qritatis 7 multi nutrimenti quoz paucū nutrit multū sicut testiculi galloz 7 oua sorbilia cum balneationib⁹. f. humectantib⁹. C. Nota q alig hnt gaudiū in ludēdo: 7 iō debet ludē cū eis. C. Exercitiū pparatiōis. i. exercitiū leue 7 maxie ante balneū: vt p⁹ tertia pmi. Cū supfluitate in humectatiōe. i. dū humectatio multū supfluit. C. si apper. Ponit regimē qñ cū multitudine coit⁹ est debilitas vīfuz: 7 p⁹. Cura ei⁹ est cerebū. i. debes multū attendē ad cerebū. Cū eo. f. oleo violato. Aqua pfortat vīfuz maxie qñ inflāmato est in cerebri: qz cōstringit repercutit 7 remittit spīrū vīfūles. Si aut accidat. Ponit regimē qñ cū multitudine coitus est tremor: 7 p⁹. Ex ea multitudine coit⁹. Resoluit. i. euacuet. Nota q nos hodie nō vīmur medicinis ita fortibus. Virga si est mollificata. Almabaleb. i. medulla cerebri sylicestris. Tremoris. f. dicit supra sen. 2. post. i. statim.

CDe multitudine erectiōis absqz desiderio 7 de priapismo. Cap. 37.

Causa ppinqua multitudinis tensionis virge vt chozda ē multitudine vōstositas grosse in partibus membrorū coitus. Aut em est multitudine huius cause ventose in ipso neruo coitauo. Aut est supueniēs eis ex arterijs aut vasis spermatis: aut sunt due res simul.

Chic determinat de multitudine erectiōis virge 7 desiderio. Prio ponit cās. Scdo signa. ibi. (Scias.) Tercio curā. ibi. (Curatio.) Prio determinat de multitudine erectiōis. Scdo de priapismo. ibi. (Priapismus.) Prio ponit curā immediatā 7 p⁹ a qb⁹ sit multitudine erectiōis. Scdo mediatā. ibi. (Et mā qdē.) C. dicit p⁹ q cā quare virga stat erecta sicut chozda est multitudine vōstositas in partib⁹ membrorū coitus. i. in lacertis. Due res simul ex arterijs 7 ex vasis spermatis: aut. i. ventositas in neruo 7 in arterijs.

CEt materia quidem huius ventositas est humiditas plurima 7 efficiens ipsam est caliditas pauca.

Cponit cās mediatas 7 ponit qñqz cās illius vōstositas. 2. ibi. (Et bec mā.) 3. ibi. (Et qñqz.) 4. ibi. (Et dilatatio.) 5. ibi. (Et qñqz.) C. dicit pmo q cā mālīs est multa humiditas: sed efficiēs est pauca caliditas. Nota q qñ est multa humiditas: tunc pōt eleuari multus vapor: sed quādo caliditas est magna ipsa est corruptiua ventositas: ideo debet esse caliditas remissa.

CEt bec mā aut est refudās fixa in vasis spermatis 7 in eo vbi gñat: aut nō refudās: qualitercūqz igit sit si ptendit bec vōstositas 7 virtus eius: tūc aut est ppter frigus eius: aut ppter ipsius grossitudinē.

Cponit scdaz cām 7 dicit q ista mā humida refudat a mēbris feminalib⁹: 7 aliqñ est hūiditas in ipa virga 2. p⁹. Aut nō refudās. f. si est in ipsa virga. Bec vōstositas. f. in virga. Et nō refudat virtus ei⁹. f. vōstositas. Nota q per frigus oīz illigi caliditas sopita.

CEt qñqz adiuuat materialē cām 7 efficientem 7 cās instrumentales. f. g. vt sit in cute virge 7 que sequuntur

ipsam spissitudo phibens resolutionē.

Chic ponit tertiam cām 7 dicit q aliqñ adiuuant alie cause sicut spissitudo phibens resolutionem ventositas. Causas instrumentales. i. ipsam tensionem. Spissitudo. f. cutis.

CAut dilatatio orificioz venarū venientium ad eam sicut accidit ei cuius coit⁹ plurimus sit vehemēs: 7 ei qui dimittit coitū ad tps quare mouet in ea sperma 7 ventositas cum fortitudine.

Cponit aliā cām: 7 p⁹. Aut dilatatio. f. alicuius humiditatis.

CEt qñqz puenit ad priapismū: 7 qñqz adluuat oīa il la cāc pcedētes: aut ex cibis calidis acutis aut inflatiuis sicut cicer 7 vua 7 vitellus ouī: 7 illa que aggregāt vīrāqz rem sicut eruca 7 illud cui inest ppietas generandi sperma sicut vīfū nouū. Aut ex dispositionib⁹ 7 figuris sicut est multitudo dormitionis super collū: quare liquefendo cōuertit sperma in ventositate: aut strictura ancharum cūz cingulis de corrigijs aut inflatis quare dilatant orificia venarū.

Cponit aliā cām: 7 p⁹. Vīrāqz rem. f. caliditate 7 inflatiōe.

CPriapismus vō est si pfortet aliqua hārū cārū 7 fortis fiat erectio 7 remāeat 7 tēdā virga vt chozda qñ uis nō sit desiderij 7 necessitas 7 post pfectionē necessitatis. Et qñqz icipit magnificari 7 augmētari aut p longari. ppter illud qd effundit ad ipsam de materijs plurib⁹. Et plurimū cārū ei⁹ est amor: 7 hoc nomē pmutat ad hāc egritudinē ex forma formatiōis erecte virge qua ludunt quidā. Et hoc accidens cum nō curatur fortasse peruenit ad tethanū vasoz spermatis 7 accidit apostema calidum cum eo 7 interficit.

Chic determinat de priapismo 7 notificat ipm 7 qñ ad nomē 7 qñ ad accit. Et dicit Bal. s. iterioz. ca. 5. q dicit priapism⁹ ad similitudinē priapi: qz greci depingebant priapū cū virga erecta in manib⁹: 7 p⁹. Si pfortet. i. augeat. Et necessitas. f. coeūdi. plurib⁹ scz alijs a ventositate. Amor. f. meditatio coitus.

CDe signis.

Csta super plurima signa que numerauim⁹ cū tua reuersione ad illud qd accepisti vsqz ad hūc finē ex principijs. Et scias q si fuerit vōstositas generata in istis in ipsa virga erit illic tremor virge antecedens plurimū. Et si nō fuerit ita tunc causa in ipso est ppter virgam ad quā iam puenit ex arterijs san. vasoz spermatis.

Chic ponit signa nota ex iaz dictis. Ex principijs. f. ex bac sen. Tremor. i. titillatio. Sanguinis. f. ventosus.

CDe cura.

Cratio tēsonis vt chozde assiduā est administratio eoz que dicemus de phibētib⁹ in inflationē ex ebibitis 7 epithimatis.

Cdeterminat de cura priapismi siue multiplicationis erectionis. Prio pmitit. Scdo exequit curā. ibi. (Cā. vō.) C. dicit pmo q debes administrare dicta sup in cura multitudinis desiderij. Que diximus. f. in capitulo cure multitudinis desiderij coitus.

CCanon vō curationis priapismi est cūatio cū vomitu 7 flōmia absqz ventris solōne oīno ppterea q tīmes q ventris solutio descēdere faciat materias de super: 7 ppter illud qd opz vt sit exercitiū membrorūz superioz ludēdo cū talib⁹ 7 similib⁹: 7 dimittat coit⁹ nisi ppter necessitate eius ne eueniat nocumētū aliqz ex nocumētis dimissionis ipsius.

Cponit curā. Prio p cūantia. Scdo p ifridātia ibi. (Deide.) Tercio p resolutionē. ibi. Et post. C. dicit p⁹ q cura gñalis ē flōmia 7 solō vētris 2. Cū talib⁹ ē gñā ludus i q exercitant mēbra supiora.

Bentilis

Deinde ifrigidatio in aqua et in stratis rosaceis et de salicibus et cum epithimatis et cerataribus fortis ifrigidationis predictis et administrantur lamine plumbi super petcinem et cibaria ifrigidantia et nenusar et capbora et lactuca et excusatio plurima est et in eo quod est inter illa.

Hic ponit curam per ifrigidantia et per lactuca. i. in lactuca est plurima excusatio. s. a reliquis ifrigidantibus cum damus eam. Inter ea. s. de medicinis frigidis.

Et post minorationem materiei vetositatis opus ad ministrare quod subtilit sine calefactione vehementi sicut sunt embroce camomille et de agnocasto. Et administrantur tunc ea que sunt sicut vinum et semine agnoscant et similia postquam diuiditur in aquam et bibat tunc vinum album tenue. Et opus ut dimittat coitum omnino et cogitationem in eo et considerationem ad illud quo mouet desiderium nisi ille cui accidit priapismus per dimissionem coitus omnino finem quod dimittit: tunc enim cura eius est coitus et natrias cum eis que sunt sicut lentes et que currunt cursu earum et non multum ut acetosus: ipsa enim quandoque inflant.

Ponit curam per resoluentia et per postquam diuidit in aquam. i. dimittit et resolutur materia. s. ventositatis. Acetosus inflant debilitando calidum quod resolvebat ventositatem.

De alacuothe.

Cap. 40^m.

Lacuothe est ille qui cum coitum efficit sterem suum cum spermatis sit defectio et non regit animum suum et super plures eorum dominatur desiderium valde et multiplicat in eis delectatio et mollescent valde per resolutionem spirituum eorum et plures ipsorum sunt mollium corporum.

Hic determinat de quibus alia dispone semine. primo notificat. Secundo ponit curam. ibi. (Opus.) Tercio ponit quod illa est turpis dispositio in qua homo emittit sterem quando semine emittit. Animum suum. s. ut retineat feces. Desiderium valde. s. coeundi et egerendi. Mollescent. i. debilitant.

De regimine eius.

Cap. 41^m.

Dortet ut administrantur vnguenta et emplastrum stiprica fortitudo lacertos et semen agnoscant: et similiter fiat inunctio cum eis que sunt sicut oleum nardini propter et oleum de cupressu et oleum de sauiua. Anguētū bonū. Sumant oleum de cydonijs et oleum de alcana et terant karabe et achacia et lilium siccatum et fiat ex eis: et oleum de cydonijs et alcana vnguentum: et administrantur assidue super lacertum animum et fiant ex eis superpositoria retentiva et propter in tempore coitus sicut si supponatur colyrius ex remiscis et gallis et balaustis et thure. Et iterum supponatur colyrius ex oleis stipiticis. Et de bonitate ciborum eorum et regimine ciborum ipsorum et subtrahitione eorum est res que non habet in hac tractatione nisi intelligat de cibis stipiticis quibus cibantur. Et similiter in clysteribus pinguib' ifrigidantibus que dicuntur non est utilitas apud me: immo opus ut intendat in eis que diximus et ut intendat ad frangendum acuitatem stomachorum eorum et confortandum corda et cerebra ipsorum.

Hic ponit regimen. primo regimen vniuersale. Secundo vnguenta. ibi. (Sumat oleum.) Tercio ponit quasdam inunctiones. et vnguenta. Alcana est arbor quiddam. Remiscis est affectio que fit de gallis et passulis. Ut intendat. s. appetit. Acuitatem stercoreum. i. ne stercore sit acutus pungens. Et cerebra ipsorum. s. ne lacerti mollescent.

De aluminati.

Cap. 42^m.

Luminati secundum veritatem est egritudo accidens ei qui puerit ut super eum laceat boies et habet desiderium plurimum. Et est in ipso sperma plurimum non motum: et cor eius est debile et ei cres-

Super tertio

ctio debilis in radice aut debilitas nunc et fuit iam assuetus coitui: quare affectat ipsum et non potest super ipsum aut potest super ipsum potentia meditatiua: quare desiderat ut videat coitum currentem inter duos et propinquior est ille qui est cum eo: tunc enim mouet desiderium eius. Quod si emittat sperma quando cum eo aliquis coit aut erigit cum eo membrum suum: tunc opus perficere desiderium suum. Est enim quedam secta eorum quorum desiderium non erigit et mouet ubi quando cum eis coit: et tunc aduenit eis delectatio emissionis spermatis siue cum operatione illius siue absque effectu. Et secta eorum est quod quando cum eis coit non emittit sperma: tunc imo declinat ad hoc ut coeat cum alijs: et sunt in veritate perstrata aie et maligne nature et male consuetudinis et complexionis muliebres. Et quicquid sunt membra eorum magis sustinentia quam membra virorum. Et scias quod oia que dicuntur propter ista vana sunt. Et stulti homines sunt qui volunt eos curare. Plaz initium egritudinis eorum medicamentum est non naturale. Si vero post cura eis: tunc est illud quod frangit desiderium eorum ex tristitia et fame et vigilijs et percussione. Et dixerunt quidam quod causa aluminati est quod nervus sensibilitatis qui venit ad virgas ramificatur in illis in duos ramos quorum subtilis radix virge pugnua et grossius declinat ad caput virge: quare indiget ille qui tenuis est fricatione vehementi donec sentiat quare spargit super ipsum hominem: et tunc aduenit ei complementum libidinis: et hec res est sicut illud quod remouit est. Et prima est super quam est initium et additum est ex quibusdā quibus est scire pars et in arte maligina introitus et verisimilitudo sunt verba omnium illorum super illud quod dixerunt.

Hic determinat de quodam alio accidente adueniente homini in coitu. primo notificat. Secundo ponit causas. ibi. (Et dixerunt.) Non motum. s. ad exitum sed retentum. In radice. i. in principio generationis. Super ipsum. s. ut coeat. potentia meditatiua. s. folia. Et propinquior. s. coitus. Qui desiderat. i. in quo ipse meditat. Delectatio emissionis. i. ut si emitterent. Affectu. i. complexionem. Emissionis. i. siue emittant siue non. Naturale: si ergo debet corrigi sue male meditationes de hoc habet 4^a parti. pble. 26. pble. Et dixerunt. Ponit causas secundum quodam. Sensibilitas. i. sensibilibus. Quare spargit. i. homini pugnua. Sicut illud quod remouit est. i. in hominibus debet esse maior sensibilitas in capite virge quam in radice. prima. s. causa. quod continet ex meditatione vel ex spermate non moto.

De hermaphrodito.

Cap. 43^m.

Li qui est hermaphroditus non est membrum viri neque membrum mulieris. Et de illis est quod habet virum et mulierem: sed vnum eorum est occultius et debilius et aliud est contrarium et descendit sperma ex vno eorum absque alio. Et de illis est in quo ambo sunt equalia: et peruenit ad me quod de illis est qui agit et patitur: sed parum verificat hoc: et multoties curant per incisiones membris occultioris et regimine vulneris eius.

Hic determinat de alia passione. s. quā habet membra viri et mulieris. Agit. i. coit. Et patitur. s. coitum secū.

De excusatione medici in illis que docet de delectatione et coangustatione recepticis et calefactione eius.

Cap. 44^m.

Non est turpe medico cum loquitur de magnificatione virge et coangustatione recepticis et de delectatione mulieris. Et illud ideo: quia sunt ex causis quibus peruenitur ad generationem. Multoties enim est paruitas virge causa ut non delectet ea mulier: quoniam diuersa est ab ea que assuetata est quare

est quare nō emittit sperma: et quando nō emittit sperma non fit filius. Et quādoq; est illud causa vt suglat a suo pari et querat aliū. Et similiter quando ipsa non est angusta non conuenit ei suus par et ipsa iterum non conuenit pari et indiget vnusquisq; eorū permutatio-
ne. Et similiter delectatio vocat ad emissionē sperma-
tis festinā. Mulieres. n. fm plurimū tardant in emitten-
do sperma et remanēt non cōplentes desiderium suū:
quare non fit generatio. Et iterū ipse remanēt fm desi-
derium suū: quare illi qui ex ipsis non custodiunt mit-
tunt in illa dispositione sup se ipsas quā inueniūt: et pp
hanc cām redeūt ad fricationem vt perficiant in eo qd
est inter eas complementum voluptatis.

¶ Pōnit vnū ca. in quo ostendit illa que hnt inducere desideriu et pz.
C De delectādo viros et mulieres. Cap. 45^m.

De illis que delectant eos vtrosq; simul est sa-
lina eius qui sumit in ore suo altit et salina cu-
bebe et mel emblico et mel cum quo confici-
tur scamonea et zinziber et piper cum melle. Et
si vtaf lintmento pprie super medietatē postremā vir-
ge nō est magnū iuuamētum in vsu illius. facit. n. de-
lectationem in capite virge solum.

¶ Pōnit delectantia. Altit est spēs odorifera.

C De magnificantibus virgam. Cap. 46^m.

Magnificat ipsam fricatio cū adipibus et oleis
calidis post pānum asperus et effusione gūmi
lactis sup ipsam et pprie lactis ouini: deinde
adherētia picis sup ipsam vt attrahat sang. et
retineat viscositate sua et coagulet sua pinguedine et fiat
assiduatio in istis in duabus extremitatib; diei. Et scie-
tur q; qualiter fiat picis adherētia in sermone nō qui
est in fen: in qua est decoratio cū scilicet ipinguatio mem-
broz. Et de illis que faciūt illud sunt sanguisuge cum
epicacā et linē cū eis et lūbici terrestris et alubleb et est
spēs volubilis q; bz lac. Et aqua albedarūgi sumantur
sanguisuge et ponant in luto in quo est aqua carū et di-
mittant hebdomada vna. Et qd est supra donec epic-
acen et deinde terant et liniatur cum eis.

¶ Hic determinat de illis que hnt magnificare virgā et pz. Pinguē
dine. i. tenacitate. Alubleb est volubilis. Albedarūgi. i. baslliconis.

C De cōstringentibus vuluam. Cap. 47^m.

Samāc xyloaloes et cypri et enula et garosilli et
ramich et parū musci et terātur oīa et inoluant
in lana isula in mesus et supponātur. Et iterū
galle imature supiora signāti cribellentur cri-
bro subtili et supponātur cū pāno isulo i vino vice vna
post aliā. facit. n. illud redire virginitatē cōstringēdo.
Et iterū corti. pini contritoz ptes qtuor: alumis ptes
ij. cyperis ps. j. decoquant cū vino odorifero et made-
fiat in ipso pānus lini et supponant: et opz vt cōseruet
in vase obstructo capite et administretur de eo vna vi-
ce post aliā: est. n. bonum valde.

¶ Pōnit cōstringentia matricē et pz. Ramich est cōlectio ex gallia
et passulis. Almosus. i. liquor acerosus.

C De calefacientibus receptricē. Cap. 48^m.

Eruent muscus et gallia et crocus in vino odo-
rifero in quo isundat pānus lini et ibibatur et
administretur. est. n. redolere faciens. et cordu-
ment est mirabilis valde in hoc.

¶ Hic pōnit medicinas que habent matricē calefacere et pz. Cor-
dument. i. cardamomum.

C Tractatus scbus de dispōnibus horū mēbroz. i. de
illis que continuantur cum costu.

C De apostematib; testiculoz calidis et que de eis ap-
proximantur ano. Cap. p^m.

Apostema qñq; fit i ipso testiculo: et qñq;
fit in osseo. Et illi qd fit in osseo tactus
possibilis est et cognoscit et dispō duris-
sime ei et lenitas eius et color ipsi. Et in
illo qd fit in testiculo est illud difficile et
sentit illd ipso exite iter ossē. Et qñq;
est cū eo se. Et n. mēbru nobile ptiuatū cū corde. Et
multoties qdem cadit osseum: deinde redit et remanent
abo testiculi suspēsi: deinde nascit ossē et icarnat et crea-
tur ibi cistis dura nō sic erat pus. Et multoties corro-
dit testiculus: qre idiget vt castratio fiat ne cō ut non
pambulet corrosio. Et multoties delect apā testiculi p-
tissim accidēt: quare pmutatur mā ad pte pectoris.

C De cura. Cap. 2^m.

Quod vt fiat flōmia et soluat nā et pprie cū
eis q admistrant desub; et. Alā cū admistratur
suppositoria cōserit magnifice et attrahit mā
ad anū. Et qñq; ne cū est vt post flōmiā ve-
ne man. scdo fiat flōmia d saphena. Et opz vt attēda-
tur lat. doloris et fiat flōmia ex latē eius. Et si fuerit in
vtrisq; testiculis simul accipiat qd nece est accipe de
san. ex vtrisq; manib; simul. Et opz vt alleuies cib; et di-
mittat carnē et q sūt ei filia et regat regimie subtili: et ad-
mistret in pmiis sup mēbru pān; ibibit in aceto et aq-
ro. et mucilagib; et succis fridis et ifrigidas: et cūz icipit
augmētari admistrētur hmoi epithimata et emplā. Sū-
ma aqua solatri et aqua cucur. et aqua cāne hūide. p-
prie et aqua endiuie et saria ordeī et fabaz et aliquatūlū
croci et olei ro. Et itez solia alkekēgi et farina ordeī et
lētiū. Et itez solia cāne et farina fabaz et olei ro. Et d
eis q nos expti sum; itez est vt sumat alkekēgi et saria
ordeī et saria lētiū et farina fabaz et violaz tritaz ptes
eqles igniat et emplent cum eis. Et si fuerit calitas
et dolor supflui est ne cūz vt misceatur cūz repcussiu
sic sūt solia iungamī albi. Et si fuerit i eo durities aliq;
aut ptransierit terminū pncipij manifeste: tūc oportebit
vt regat cū eis in qb; maturatio et ppingus maturā-
tiū ex gradu pncipij ē saria fabaz. Et camomilla et al-
tea et mucilago se. lini et rob: et itez saria ordeī cū aq-
et melle. Et itez solia caulis cū saria ordeī et vitellis ouo-
rū et oleo ro. Cū at idiget resolute et fiat augmētū tūc
de exptis bonis sūt passule enucleate et cymini q terā-
tur et fiat ex eis empl; cū vino aut solia caulis et senug.
decocta: aut saria fabaz et passe pigues enucleate et cy-
mini decoquat totū in vino cōmisso et liniat. Aut sari-
na ordeī cū stercore vaccino isula in aceto cū modico
cāphore et aliqsto aq solatri aut cinis papiri synestris
et altea equali pfciant cū aceto. Et cinis caulis cū al-
bumic oui aut vitello ei; aut radix cucu. agrestis cū vi-
no mell' cū saria radice lilij trita sic vnguētū aut pes-
su. mūdatur. p. granoz viriduz eliqatoz. j. et s. cymi. j.
n n n

Gentilis

caul. viij. glutinis pini. iij. pſciant cū melle. Et iterū ad apata cū vlcērib⁹ coria argētī decoquatur cū oleo donec fiat ei spiffitudo: deinde ponatur sup eā cera z gumma pini z reponat. Et itēz alkali bat z amoniaci eqꝫ liter olei de lilio butyri vaccini quātū sufficit. Et iterū radix lactuce cū ſauic. Et iterū ſenugrecū z ſemen lini cū aqua cepe. Et iterū ſex vini antiqui cū ſauic. Et itēz ea que dīcīm⁹ i caplo fridoz. Et iterū ſorte ad apā qđ idiget maturatiōe z ad frigidū z vtoſitatē in teſticulo. Sumat ciceris nigrī z ſtaphiſagrie: amboz añ. ps. i. ſcoplonis aduſti ps. i. emplāſtetur cū eo. Et parum iſuſionis olei ſambacini in virga eſt iuuatiū ad illud z ad frigidū pprie z ſuſpenſio rubee tincture ſup ipm. Et quādo apoſtēma eſt dubellatū: tūc de illo qđ bonū eſt vt fiat apertio apud oſſeum z nō conceditur vt aperiatur illud quod ſequitur anm: qđ quādoqꝫ fit ſiſtula mala: imo opz vt aſſiduetur poſitio farine rizi cōſectē cum aqua ſuper ipſum vt prohibeat apertionem eius. Et in fine eius inijciatur in virga muſcus cū oleo ſambacino z eſt vltimum aut oleum ſambacinum aliis quociens: eſt enim cura ſufficiens.

C De cura apatis frigidi in teſticulis. Cap. 3. m.

Multoties accidunt in eis iſta apata in diſpoſitione caceſie z hydropiſis quoz curatiōes ſunt maturatiua p̄dicta in apate calō de qđ ſunt farina fabaz z farina ſenugreci cū triplīcato. Et itēz caulū. M. i. ficus. v. numero decoquant in aqua donec diſſoluant z fiat cū eis emplz. Et ſortit⁹ illo eſt vt ſumant farina ciceris z farina fabaz z cymīnū z adeps renū z camomilla z mellilotuz z cera z fiat ex eis vnguentū. Et iterū bdelliūz diſſoluantur in rob z admixtetur z diſtilletur ſambacini in virgā aliquoties qm̄ eſt mirabilis. Et itēz ſumatur maſtix z anazarut z iſundantur in vino z in oleo ſambacino z liniatur ſuper ouū. Et oleū de kerua efficac eſt in apoſtēmatib⁹ teſticulorum aut diſtilletur in virgā muſcus cū oleo ſambacino quoniam eſt vltimum.

C De cura apatis duri in teſticulis. Cap. 4. m.

Sumatur ficus z adips anatis: amboz añ. ps. i. folioz oliue z folioz cupreſſi z amoniaci: oīuz añ. ps. i. aggreget cum vino z butyro vaccino. Et itēz folia caulis cuz farina ordei z vitellis ouoz z oleo. Et iterū colcotar z byſſopi humide z cere z olei roſa. z medulle cruris cerui z folioz rubi: oīuz partes equales fiat ex eis linimētū. Et iterū ſumatur bdelliū z amoniaci z diſſoluātur in triplicato z aggregētur cū pauca farina fabarū z oleo. Et iterū curatio bona expta ad illud ſumatur furfur z ideſine teraſ z cribelleſ i cribzo tenui donec cribellatur ſit z reſoluatur amoniaci cū orymelle z pſciatur cū eo z inuſcetur loco dū tēperatū tenet calozē z reiteretur ſup ipm aſſidue. eſt enim pſerēs oī duritiē. Et iterū aliud cōſerēs duritiē ſumatur camomilla z ſenugrecū z aſſa z ſabe z butyrū z cōgelatur vne z dactyli biſcoeti z fiat cum eis emplāſtū. Et iterum cineris oſſium dactyloz aduſtorum partes. ij. altee pars. i. terantur z permixcantur cum aceto z fiat cum eis emplm.

Super tertio

C De acrat z arſacon.

Cap. 5. m.

Ec eſt egritudo frida z eſt in mulierib⁹ plus z eſt titillatio virge in viris z in ore matricis mulierū z tenſio accidens in vaſis ſpermatis z mollicatio z t̄betanus z ſpaſmus ipſoz: z tūc inflatur venter egri cum ſudore frigido.

C De cura.

Cap. 6. m.

Quando hec egritudo apparet opz vt fiat ſt̄bomia z vtoſatio z mittant ſanguifuge: deinde fiat vētris ſolō nō ſemel ſubito: quare deſcēdat aliqd ad mēbra iſirma: ſz paulatim cū facilitate: z illud fiat cū eis qđ ſunt ſicut aqua volubilis cū caſſia ſiſtula z aq̄ ſicle z aqua ſolari cū caſſia. z cū iure limaciāz z cū iurib⁹ olez frigidoz lenitū nām: z ſunt ſicut illud qđ ſit de ſpinachijs z de atriplicibus z qđ ſūt illis ſilia. Et fiat clyſterizatio ex ſeuſe z prunis z altea z ſicla z ſyracoſt z atriplicibus z que ſunt illis ſilia. Et pueniat ad vltimū in ep̄ibmatib⁹ fridis valde inſrigidatibus ſup mēbra coitus z ſuper doſum ſicut illud qđ ſit de inſignamo ni. z ebimolea z oībus qđ ſcuiſi in priapiſmo calido in ap̄tibus teſticulorum calidis. Et radix quidem nenufaris z radix lili ſunt cōuenientes ad hanc egritudinem.

C De dolorib⁹ teſticuloz z virge. Ca. 7. m.

Et ex malitia cōplonis diuerſe fride z calide z ex vtoſitate z ex apoſtēmate z ex percuffione z ex caſu ſuper ventrem.

C De ſignis.

Cap. 8. m.

Cum eſt ex malitia cōplonis nō eſt illic tēſio vebemēs z cognitio cōplonis eſt cū ſenſu z eſt calidus iſlāmat⁹ z fridus ſtupēfact⁹ z nō eſt plurim⁹. Et cū vtoſio eſt tēſio z p̄mutatio ſine grauedie. z cū illis reliqs ſunt cauſe eoz z ſigna ipſozum.

C De cura.

Cap. 9. m.

An iſte ſunt ex eis qđ dicta ſūt in calefactiōe teſticuloz z iſridatiōe eoz z curatiōe apatū eoz z reſolūōe vtoſitatis ipſoz. Et qm̄ frigidus eſt vebemēs: tūc cura ei⁹ eſt oleū d kerua in quo diſſolutū ſit cuſorbiū. Et ſi vebemētior ſit iſlāmatio z aduſtio: tūc cura ei⁹ eſt cū ſuccis iſridatib⁹ in qđ b̄poſitū ſit aliqd t̄buris z opij. In facto at̄a percuffione aut caſu opz vt fiat ſt̄bomia z aſſumat mēbra cū iſridatib⁹ repcuſiuis abſqꝫ ſt̄pticitate vebemētis: quare dolorē faciāt imo ſit cū eis virtus lenitiua ſicut ſit viole z nenufar z cucurbita z ſimilia: deinde poſt illud adminiſtrētur mucilago altee z camomilla z ſilia. Et itēz gūmi pini z myrra cū aqua frida z ſemen lini cōſectū cū aqua frida z butyrū z glutē alimbat equalr.

C De magnitudine teſticuloz. Cap. 10. m.

Leidit teſticulis vt magnificētur nō ſm ſemita apationis ſed ſm ſemita impingnationis z t̄neritudinis ſicut accidit mamillis.

C De cura.

Cap. 11. m.

Tratatur cum medicinis inſrigidatibus qbus curatur mamille virginū ſtantes vt non caſdant ſicut eſt ep̄ibima cū iuſquiamo nigro z iuſquam albo. Et oē qđ debilitat virtutem nutritiā

nutritiuam et fricatura plumbi cōfricati adinuicē cum aqua coriādrī humidi et p̄fricatio cortis et lapidis molendini. Et de illis que p̄ferūt ad illud et tēperāt ipsam est vt affidues inieccio sambacini in virgam.

C De eleuatiōe testiculī ex pte eius. Cap. 12^m.

Quādoq; accidit testiculo vt corrugetur et minoretur ppter dñum cōplonis frigide et debilitatem. Et qñq; occultat et eleuat ad myrach v̄tris ita vt difficultas fiat v̄rine et dolor fiat cū mingitur: et accidit distillatio eius.

C De cura. Cap. 13^m.

Gret cū vnctionib; et emplis calefaciētib; confortātib; et attractiuis que dīcimus in capitulo erectionis. Et qñ occultat et fugit: tūc cura est assiduatio balneationum et tinarum.

Et quandoq; est necessarium fm q; scripserunt antiqui vt intromittant opium in virgā et suffletur donec corpus eius subleuetur et descendat testiculus.

C De varicibus ossi et duritie eius. Cap. 14^m.

Quādoq; apparent super osseum et que sequuntur ipsius varices inuolūt plurime in quibus quandoq; coartat ventositas et frequēs sit titillatio super eas. Et multoties generat super eas apostema durum qd est de genere apostematū frigidorum. Et plurimū qd accidit in latere sinistro ppter debilitatē ipsius. Et qñq; h; venā additam ad quam effunduntur materie.

C De cura. Cap. 15^m.

Gra eius est cura apostematū duorum.

C De mollificatione ossi. Cap. 16^m.

Quādoq; prolongatur osseum et mollicat prolongando et fit in eo res feda.

C De cura. Cap. 17^m.

Portet vt eius embrocatio assiduatur cum i frigidantibus stipticitatē facientibus et emplastris cū eis et minoretur coitus. Et de medicis sunt qdaz qui incidunt partem ossi et super fluitatē ipsius et sumunt residuū vt equet eius quantitas. Sed melius est et magis conseruat vt sumat in primo: deinde abscindat superfluum.

C De ramice et ruptura. Cap. 18^m.

So postpositū ramici et rupture capitulum in quo inuenientur in fine tract. qui sunt huius libri tertij.

C De corrugatione testiculorū. Cap. 19^m.

It illud causa frigoris vehementis aut casus virtutis accidentis in signis malis habentib; egritudines acutas et ego dicā ea illic.

C De vlcere testiculorū et virgē i locis ani. Cap. 20^m.

Quā vlcera accidunt in istis locis sunt mala ambulatiua: qñ mēbra ista sūt f3 formā ad quorū ptes festinat putrefactio qñ sūt ptes acta ab aere et declina ad caliditatez et humiditate et appropinquant meatibus supfluitatib; et assimulantur quodāmodo vlcerebus viscerum et oris. Et eorū deteriora sunt illa que fiunt in lacerto qui est in radice virgē et in ano. Et illud ideo quoniam indiget ex-

catione forti et sensus eorū cū hoc est vehemens. Et forte raste necessarium est abscindere virgam ipsam cū sup ipsam putrefiunt vlcera et perambulant.

C De cura. Cap. 21^m.

Vlcera que sunt sup caput virgē idigent eis q sunt vehementioris exiccationis q sunt ea qb indiget facta sup p̄putiū et cutez et: qñ caput virgē est vehementioris siccitatis in cōplone sua. Et ista vlcera aut sunt recentia aut sunt antiqua. Et de eis sunt q sunt maligna. Ex recentib; qdaz nō est res melior q aloes: et assumant aloes plūbū v̄stū et cū mīa abluta cū vino et thuria. Et appropinquant illi margarite et vene aduste et sūt mirabiles in b. Et cinis ouorū et thuria puluerizata et episthimata cū aqua frigida. Si aut sūt humidiora illis et iā faciūt pus: idiget eis q sūt fortiora sicut es v̄stū et cortices arboris pini h̄tis granā pua adusti. Et si idiget gñatius carnis misceat cū eis thbus. Medicamē expū ad ea q idiget exiccatione vehementi cū icarnatiōe. R. thutic et aloes et sarcocolle et thuris et scedeneget et corticis mediani algarab adusti et aluminis iamenti et atrimēti adusti et gallaz et balauistia rū et achacie: oīuz añ. ptes cōles: et floriz eris ptē. i. z. s. et capitū granatorū et acetosorū ptē. i. fiat ex eis vnguentū cū oleo ro. Descriptio alia. Scorīa ferri plūbū v̄stūz san. draco. charia cōbusta alumē cōbustū sumant et cū oleo ro. fiat ex eis emplīm aut vnguentum aut tro. Et si fuerit antiqua ponant in eis thbus et minutū ei⁹ et aloes fm partes equales. Et si illic fuerit corrosio tūc ex eis que p̄ferūt illi est vt sumant cinis capilloz boīs et aniu dē et lētes mōtane et fiat ex eis puluis et emplīm. Et iterū fortius illo sumant de vnoquoq; duorū arsenicorū vj. ptes et calcis nō effice lapides. r. et achacie. xij. ptes. Cōficiant cū aceto et succo alefī humidū et fiant troc. in vmbra et administrent. Et forti⁹ illo est qd. r. vtrūq; arsenicū et achaciā et staphisagriā z cinerē anbei et piper de qb⁹ fiat trocisci. Si aut maligna fiat et denigrent tūc melius est vt penitus abscindat locus niger et curetur cū vnguento generatiuo donec generet.

C De vlcerebus iterioribus virgē. Cap. 22^m.

Curatio illi⁹ ē curatio vlcere vesice: et qñq; necessaria sunt ea que sunt sicut medicamē de chartis cōbustis et alumine adusto et cū mīa abluta post cōbustionez. Et de corticibus arboris pini minoris scedenegeti thure de qb⁹ fiat trocisci et administrent in iniectione.

C De fricatione in virga. Cap. 23^m.

It ex materia calida effusa ad ipsam et sudore acuro resudante ex partibus eius: quare facit ipsam fricari.

C De cura. Cap. 24^m.

Epellatur humor cū floborhomia et solutio ne v̄tris. Deinde sumat achacie et memiher amborū añ. z. i. salis ammoniaci: aloes: añ. sexta z. i. croci. xij. z. i. et quantū sunt omnia vsq; nescit: rānt omnia et cribellent et cōficiant cū oleo sambacino est enim mirabile. Et quandoq; sedatur si liniatur de super in balneo acetū et oleum ro. Et sint in ipso nitrū

nn z

Gentilis

z alamen. Et si est frigida ponat in ipso aliquid de staphisagria. Et si egreditur ex balneo liniatur ex albu mine oui cum melle. Et si non confert aliquid iam facta fuerit flobothomia z euacuatio: tunc fiat ventosatio ab interiore parte core z in primo illius loci: aut mittantur super ipsam sanguisuga.

C De apatibus virge calidis.

Cap. 25^m.

Curationes eorum sunt prime curationibus apatibus testiculorum calidorum: sed sunt magis tolerabilia scripta in principio rei. Et de descriptionibus eorum sibi propriis est hec: cortices granatorum z rose sicce z lentes: decoquantur in aqua: z cum in decoctione dissoluuntur terantur cum oleo ro. z administrantur. Et iterum chimolea cum aqua solatri z similiter bolum armenum z lentes z folia alkekengi.

C De apatibus virge frigidis.

Cap. 26^m.

Erimo de eis est primus sermo de apatibus testiculorum z multiplican in dispositione cecicie z hydropisis. Et de illis que expta sunt ad ea est illud quod. R. ossa dactyloz ptes. ij. altee pte. i. z pterant cum aceto z emplastre cum eo. Et medicamentum assumptum ex fursure z amoniaci predicti in capitulo apatis in testiculis est medicamentum magis conueniens locis illis z in virga quam apatur apate duro.

C Decure ragadias virge.

Cap. 27^m.

Areni cura ragadiarum anni. Et de illis quorum iunamentum propinquum est: est ut sumant chimolea z latex z alcana trita z dragagatrum: fiat ex eis z ex cera z vitellis ouorum vnguentum.

C De dolore virge.

Cap. 28^m.

Accidit dolor virge ex causis diuersis. Et multoties accidit a retentione urine que clysteria leuia sanant: z ut sit ceteris aqua ordeli cum iulep z non appropinquet seminibus ut non descendant superfluitates. Deinde post clystere fiat vaporatio in circuitu pectinis z virge tante quantitate ut linias cutis: z fundat desuper aqua tepida z linias cum viol.

C De verrucis super virga.

Cap. 29^m.

Acidantur z ponantur desuper medicamenta retinens sanguinem z curentur cura reliquarum verrucarum.

C De cura bothor z sillum moro z carnis oste z addite super istas partes.

Cap. 30^m.

Amatur baurach adustum z cinis ligni vitis: terantur cum aqua bene z ponantur super morum z que ei simulantur. Et quando non valent incidatur z pulverizetur desuper atrimentum z arsenicum. Et si fuerit deterius illo non erit excusatio quin cauterizetur.

C De corrosione virge.

Cap. 31^m.

Renificatur virga cum lenitibus ex oleis sicut sisamino z oleo narcisino z adipibus subtilibus notis sicut adeps galline z anatis z medulle crurium vaccarum z ceruorum z cera z resina in balneo z sine balneo. Et clystere fiat ex hoc genere cum infectionibus: fiant colyria z ponat desuper aliquid z fiat ut coquatur.

Super tertio

C Fen. xxi. de mensis generationis in mulieribus tres continens tractatus.

C Tractatus primus de radicibus z principibus z conceptione z partu.

C De anathomia matricis.

Cap. p^m.

Ico quod instrumentum generationis mulieris est matrix. Et est in radice creationis similis instrumento generationis quod est in viris z est virga z que cum ea sunt. Sed vnum eorum est completum procedens ad exteriora. Et alterum est diminutum retentum in interioribus z est quasi conuersum in ipsum virorem. Est enim quasi officus syphac matricis z quasi virga collum matricis.

Nota quod matrix dicitur in istis: quod est illud mediante quo fit generatio. modo anima non potest facere operationem nisi mediante organo z in istis. dicitur et matrix: quod ab ipsa dat nutrimentum embioni quod per umbilicum embionis vadit ad eam z dispartit in venis per corpus z fit nutritio. z dicitur vulua quod vult z a forma specifica est attractiva feminis. Item quedam sunt animalia animalia que quedam ouificantia z vitraque habent inficere: sed ouificantia quedam faciunt multa oua z quedam pauca. multa ut pisces z tenent istum ordinem: quod femella facit oua z masculus irroizat ipsa semine suo: z ipsa irrozata faciunt pisces: z si aliqd dicitur non irroizat a semine masculi non est aptum pro generatione.

In radice. i. forma creatiois. Simile in istis generationis sicut viris: quod sunt in ea testiculi z est ibi collum loco virge retentum in interioribus ut muliebri. Et est. i. matrix. Conuersus. i. reuersus. quod si posset videri collum matricis: tunc esset factum sicut virga viri. Sed hoc non apparet per anathomiam. Dicitur quod fit magna tractio propter motum: ideo non apparet talis sequetratio in muliere mortua. Similiter et non apparet multe vene in viro. Officium. i. in viris. Syphac. i. panniculi matricis. Et quasi virga. i. in viris.

Et duo oua mulieribus sicut viris. Verum ipsa in viris sunt magna apparentia exterius elongata ad rotunditatem tendentia. In mulieribus sunt parua rotunda tendentia ad vehementia compressionis latitudinalis: intrinseca in vulua posita a duobus lateribus eius: in omni latere profunditas cuius extitit vnicuique distincta: quorum vnumquodque approximatum est panniculo que ambo cistis vna non aggregat: z panniculus cuiusque amboz est nervosus.

Ponit anathomiam testiculorum z dicitur quod mulier habet duos testiculos sicut habent viri. Duo oua id est duo testiculi. Mulieribus. i. insunt. Non aggregat. i. sic aggregat oua viri officu. Nota quod matrix habet a dextro vnicuique testiculum z a sinistro vnicuique alium z non est ibi vnicuique panniculus coaptatus sicut in viris: sicut ipsoz habet panniculum.

Et sicut viri habent vasa spermatis inter oues z euacuatozium radice virge: similiter mulieres habent vasa spermatis inter duos testiculos z inter id quod expellit ad interiora matricis.

Ponit anathomiam vasorum mulieris. Primo ponit similitudinem inter membra viri z mulieris. Secundo dissimilitudinem. ibi (Verum.) Dicitur primo quod sicut viri habent vasa seminalia per que tendit semen ad partes etc. Sed tu dicis quare natura non fecit testiculos intra in hominibus sicut in mulieribus. Dicendum quod natura semper fecit quod melius est: quod viri non habent matricem. Vasa spermatis. i. delatoria. Nota quod vasa seminalia sunt ad potandum semen ad fundum matricis.

Verum

Ceterum illa que sunt virorum incipiunt ab uno et eleuantur ad superiora et cadunt in foramina ex quibus descendit coepertorius cui custodita et protecta: deinde spargitur descendendo transuersa expansa habetia inuolutio nes. Et coeples in eo quod est inter ipsa digestio spermatis donec redeat et expellat ad meatum qui est in radice virge a duobus lateribus. Et in proximo eius est illud quod expellit ad ipsum etiam extremitas colli vesice et est longum in viris breue in mulieribus. In mulieribus vero extendit quod est iter duo una ad ambo illa sicut. duo cornua arcuata incidentia ad duo emunctoria quorum duo extrema continuant cum duobus inguinibus et tenduntur ut chozda propter coitum equatitia collum matricis ad recipiendum ita quod trahit ipsum ad duo latera: quare dilatatur et aperit et deglutit sperma. Et ipsa ambo sunt breuiores quam duo factores sibi similes in viro.

Conponit differentiam membrorum virorum a membris mulieris. Et ponit duas differentias. Secunda ibi (Et diuersificantur.) Dicit primo quod vasa seminalia in viris incipiunt in testibus. Vasa spermatica ab uno idest a testiculo. et intelligit de descensu vasa seminalis ad testiculos. In profunditatem. collum vesice et virge. Coepertorius cui idest opdymus. Deinde sparguntur. vasa seminalia. Inuolutiones. f. extra collum vesice. Inter ipsa. vasa seminalia. In proximo eius. f. ostia vasa spermatica. Ad ipsum. per quod expellitur. Nota quod non est idem meatus per quem vadit semen et per quem vadit vrina: sed sunt diuersi. Et est longum. f. talis meatus. Ostenditur. i. declaratur in duobus ouis. Ad duo emunctoria: idest ad duo inguina. Ad duo latera scilicet ad dextrum et sinistrum. Ipsa ambo scilicet vasa spermatica in mulieribus.

CEt diuersificantur in hoc quod vasa spermatica in mulieribus continuant cum duobus ouis et penetrant in duobus additamentis que sunt ut duo cornua quidam oriens ex unoquoque ouo quod expellit sperma ad vas et nominantur duo expulsores spermatis.

Conponit aliam diuersitatem iter vasa viri et mulieris. Primo hoc. Secundo reddit causam eius quod dicit ibi (Et non continuant.) Prima pars. Ad duas. f. concavitates matricis. Et nominantur. f. illa duo oua.

CEt non continuantur vasa spermatica in mulieribus cum duobus ouis nisi quoniam membra spermatica in mulieribus propinqua sunt in lenitate duobus ouis. Et non fuit necessarium idurare ea et idurare panniculos ambozum: quoniam ipsa sunt in cauea: quare non indigent proiectione longinqua.

CReddit causam quare in mulieribus fit continuatio vasorum seminalis cum testibus. Primo hoc. Secundo ostendit qualiter non fit continuatio in viris. ibi (In viris vero.) Dicit primo quod hoc est quia vasa seminalia in mulieribus sunt leuia sicut testiculi. Ambozum. f. ouorum. Proiectione. i. proiectione. Nota quod sunt continuata non fuit timor de lenitate eorum.

CIn viris vero non fuit bona continuatio eorum cum duobus ouis et non permiscetur eis ambozum. Nam si fieret illud noceret eis ambozum cum tenderetur ut chozda propter duritiem ambozum: imo positum est inter ambo medium quod nominatur endros scilicet expulsozium apud medicos ad interiora eius.

COstendit quare in viris non est talis continuatio vasorum seminalis cum testibus viri et pars. Eorum. f. vasorum spermatica. Non permiscetur. In substantia. Nota quod illa vasa seminalia sunt illa que faciunt ad generationem: sed testiculi stant sicut lapides ad textrices ut teneant bene pannos protensos. sed medici volunt quod in testibus fit permutatio sanguinis in semine. Inter ambo. f. vasa spermatica. Expulsozium. i. iuuans ad expulsionem.

CEt intra matricem est extremitas rotunda nervosa in cuius medio est quasi semita: et super ipsam sunt additamenta plurima incidentia.

CIn precedentibus Aui. notificat matricem quantum ad similitudinem ad membra viri et etiam quantum ad differentiam. hic ponit anathomiam quantum ad incessionem et cellulas matricis: et ideo dicit quod in matrice est extremitas concava nervosa et sunt quedam cellule. Rotunda. i. concava. Semita. i. viri incidentia. unde ex hoc videtur habere plures cellulas. Nota quod aliquando habet videtur velle quod matricem habeat septem cellulas: et ideo possunt fieri septem embryones. Aui. 9. de animalibus. cap. 5. dicit quod aliquando nascuntur versus ad septem fetus: et ideo matricem habet rugositates et eminentias in quibus possunt embryones multiplicari.

CEt matricem quidem creata est habere venas plurimas ramificatas ex venis quas diximus ut sit illic sustentatio embryonis. Et sit supfluitatibus mestruis scilicet partio et ligatur matricem cum dorso ligamenti foribus pluribus et ad partem suminis et vesice et ossi lato et eis que sequuntur ipsas sed sunt laxa. Et de ligamentis eius sunt quedam quibus continuatur ex nervis et venis predictis in anathomia nervorum et venarum.

Conponit anathomiam matricis quantum ad venas et ligamenta: et dicit quod matricem habet multas venas et est ligata dorso. Quas diximus scilicet primo cap. sen prima de anathomia venarum. Sustentatio alia preparatio. Precipitatio. i. motus cum exitu. Et ossi sacro. Ossis suminis quod est circa albatin. Et eis. f. ligamentis. In ipsa. i. coram ipsa. Laxa. f. eadem. Ex nervis. f.

CEt facta est ex substantia nervosa ut extendatur apud collectionem et ut congregetur ad quantitatem parvas apud partem. Et non coepletur eius concavitas nisi cum colemento augmenti sicut mamillarum quantitas non coeples nisi cum colemento: quoniam alii illud est vana et non est necessaria: et propter illud matricem in puellis est minor vesicis plim: et habet in boibus duas concavitates et in alijs concavitates finem numerum papillarum mamillarum. Et locus eius est post vesicam et supfluit super eam desuper sicut supfluit vesica super eam desubtus. Et in anterioribus sunt intestina ut sit eis a duobus lateribus sustentacula et stratus lenis et sit in tutela. Et non est intentio prima in hoc veniens ad matricem ipsam imo ad embryonem. Et ipsa quidem occupat quod est inter propinquitatem umbilici versus ad postremum meatum vulve et est eius collum. Et longitudo eius equalis in mulieribus est iter sex digitos versus ad. xi. digitos et quod est inter illud. Et quicquid abbreviatur et prolongatur versus coitum et dimissionem eius. Et quicquid assimilatur quantitas eius figure quantitatis eius qui coactus est eius concubitu: et appropinquat illi longitudo matricis ipsius. Et quandoque tangit intestina superiora.

CNotificat matricem per anathomiam quantum ad subam et quantitatem eius et pars. Apud collectionem. i. ut colligetur. Congregatur. i. costringitur. Augmentum. f. cordis sicut quantitas. Mamillae. f. non coeples perfecte nisi sit coepletum corpus. Una. f. matricem: quoniam non opus operationes suas. In hominibus. i. in mulieribus et alijs. f. animalibus. Nota quod canes habent sex mamillas et ita matricem ipsam habet sex concavitates. Tamen habet. 4. de utilitate particularum. c. 4. dicit quod concavitates in matrice mulieris sunt septem: sed Aui. dicit hic quod habet duas concavitates. Sed solvendo dicendum quod habet duas. f. magis manifestas. Et locus. Notificat matricem per anathomiam quantum ad locum et pars. Post vesicam. f. retro. Et. f. matricem. A duobus lateribus. f. anterior et posterior. Et stratus. i. vel locus. Intentio. quod dicit quod sit ei stratus. i. locus lenis. Nota quod locus est lenis in medio matricis ne ledatur embrio. Et est eius collum. f. ille meatus. Et longitudo. Ponit anathomiam quantum ad quantitatem colli ipsius matricis et pars. Et longitudo alio concavitas.

CEt creata est matricem cum duabus tunicis quarum intrinseca propinqua est ad hoc ut sit venosa et aspitata eius similiter. Et ostia harum venarum que figurantur in mifice nominantur foramina mificis et eis continuantur panniculi embryonis et ex eis currit sanguis menstruus et ex eis nutritur embrio. Et exteriorum harum duarum propinqua est ad hoc

Bentilis

vt sit nervosa: et vnaqueque illarum tunicarum constrin-
gitur et dilatatur cum preparatione suarum naturarum. Et tu-
nica quidem extrinseca pura est vna: et intrinseca est si-
cut diuisa in duas diuisiones quasi distinctas non si-
cut consolidatas: ita quod si excoriaret tunica exterior ha-
rui duarum excoriaret quasi a duobus matricibus qui-
bus esset collum vnum non sicut a matrice vna. Et inueniunt
spes villorum omnes in tunica extrinseca

¶ Notificat matricem quantum ad tunicas et per. Venosa. i. h. subam li-
gametale ad modum vene. Figur. i. diuidunt. Ista est snia afoi. si.
pticule quinte. f. mulieri in vtero habenti. Ad eas. f. per eam. i. venas
illarum duarum. f. tunicarum. Suarum naturarum. i. virtutum natura-
lium. Alter. i. q. naturaliter sic disponitur.

¶ Et matris preterea ingrossatur et ipsa sicut quasi ipsa im-
pinguetur et illud est in hora menstruationis. Deinde quando
purgatur extenuatur et excutitur et ipsa iterum attenuatur
cum magnitudine embriionis. Et eius dilatatio est secundum
dilatationem corporis embriionis.

¶ Addit causam et diuiditur in quinq. sicut quinq. ponit causam. Secunda
ibi (Et color). Tertia ibi (Et cum dicitur). Quarta ibi (Et collum). Qui-
ta ibi (Et de mulieribus). Sexta ibi (Et ante violationem). Dicitur
quod matris ingrossatur et inspissatur. In hora menstruationis. i. mensura de-
bent venire. Attenuatur. f. quando extenditur.

¶ Et cum coitur cum muliere expellitur matris ad os
matricis quasi procedens desiderando attrahere sper-
ma per sui naturam.

¶ Ponit secundam causam. et dicit quod quando fit actus coitus tunc matris
mouetur. Expellitur. i. commouetur.

¶ Et cum dicitur matris nervosa non intelligitur per
illud quod eius creatio sit ex nervis cerebri: imo quod crea-
tio sit ex substantia similis nervis alba puata san. visco-
sa extensibilis. Et non adueniunt ei ex cerebro nisi nervi
pauci quibus sentit. Et si esset vehementius nervosa vehe-
mentius communicaret cerebro.

¶ Ponit tertium canonem et dicit quod ipsa non est facta ex nervis ce-
rebrum vel nuchae: sed quod ipsa est alba et venit ad ipsam pauci nervi.
Est alba quod ligamentalis.

¶ Et collum quod matricis lacertose carnis est quasi ipsum
sit cartilaginofum: et quasi sit ruga super rugam cui ad-
dit pinguedo duritiem et cartilaginositatem: et impre-
gnatio iterum in hora impregnationis. Et in ea est mea-
tus oppositus osi matricis extrinseco ex quo deglutit
sperma et expellit menstrua et parit fetus. Et fit in dispo-
sitione conceptionis in summo constrictionis quam for-
tasse non ingreditur extremitas acus: deinde dilatatur
precepto dei excelsi et egreditur ex ea fetus. Deatui autem
vixit in ea est locus alius et est propinquior osi matris
eis ab eo quod sequitur supremum eius.

¶ Ponit quartam causam. et dicit quod collum est. Cartilaginofum. i. cuius
quodam duritie. Pinguedo. f. per coartationem: vel quod est pinguedo
solida callosa: ideo facit duritiem. i. resistentiam et cartilaginosa
rem. f. quod extendit. Et in ea. f. matrice. Supremum eius. f. anterius.

¶ Et de mulieribus est cuius matricis collum redit ad
sinistrum. Et de eis est cuius est ad dextrum.

¶ Ponit quintam causam. et per.

¶ Et ante violationem puelle virginis sunt in ore matri-
cis paniculi contexti ex venis et ligamentis subtilibus
valde ortis ex omni membro eius quod destruit violator
et currit quod in eis ex sanguine est.

¶ Ponit aliam causam. et dicit quod quando puella violatur sunt quidam pa-
niculi. Et scias quod ille panniculus in quo consistit virginitas puel-
larum vocatur secundum doctrinalem cento. Et ideo dicit doctrinale. Quod si-
cut cento maribus sociare membra. Et ibi vult quod cento est mascu-
lini generis quod nota. Et quod membrum. f. constitutente. et.

Super tertio

De generatione embriionis. Cap. 2.

¶ Am matris colligit super sperma tunc prima
disponitur quod aduenit illic est spumositas sperma-
tis: et est ex operatione virtutis formativae.

¶ In procedit. A. ponit anathomiam mifici: h. determinat de dispo-
nitione. Et h. de natiuitate. Secundo per nomen. ibi (Accidit mifici). Primo
determinat de causis generationis fetus et de dispositionibus eius. Secundo
de causis eius. ibi (Partus autem). Primo determinat de causis ge-
nerationis fetus. Secundo de causis generationis multorum em-
briionum. ibi (Et cum quod). Primo facit h. Secundo determinat de causis
masculinitatis et feminitatis. ibi (Et cum ad cor). Primo dicitur de causis
generationis fetus. Secundo ponit causam. ibi (Et scias). Tercio dicitur de panicu-
lis fetus. ibi (Ampli). Primo dicitur de causis generationis fetus et de collum. ibi
disponit fetus. Secundo ostendit tempus cuiuslibet dispositionis. ibi (Et spatium
quod). Primo determinat de causis generationis fetus et de dispositionibus regit
ad fetus. Secundo ostendit quod non est tempus eque generationis masculi et femelle. ibi
(Et non est illud). Primo determinat de dispositionibus fetus et de generatione eius
vixit ad sex dies vel circa. Secundo de generatione fetus quantum ad membra sua
post illud tempus. ibi (Et veritas). Primo facit h. Secundo ostendit quod esse-
ctus isequit ad dispositiones iductas. ibi (Et cum sperma figur). Primo
ostendit primam operationem seminis in generatione fetus. Secundo assignat causam il-
lius operationis. ibi (Et veritas). Tercio concludendo ponit alias dispo-
sitiones quod sunt. ibi (Et per illud). Dicitur h. quod quia matris corrugat super se-
mine: operatio est spumositas spermatis. Nota quod in primo generationis ovis se-
men mittit in mifici ex corrugatio super sperma sic corrugat stochus
super chilum et mellis agens agit et passus mellis patit. Super sperma. i. super
semine viri. Aliter super sperma. i. super sanguinem menstrui mulieris. Aliter super
sperma. i. viri et mulieris. Nota quod ista spumositas sit a virtute isforma-
tiva medietate spiritus ita quod calidum ultra h. quod calefacit et rarificat: et sic
ista spumositas quod aduenit. illic in matris aduenit. f. mifici. h. per ex-
positionem et melioris. Nota quod h. ponit spumositas quod sit quodam butyro-
sitas spermatis: quod sebo est sic apertio guttae sanguineae. Tercia est sic
sanguis coagulat. Quarta est sic masticatio carnis. Quinta est me-
mbris distinctio. Et nota quod totus illud tempus spumificationis mae
est. s. dierum vel circa: et est operatio virtutis informativae.

¶ Et veritas quod dispositionis ipsius spumositatis est ex h.
quod virtus isformativa mouet illud quod est in spermate ex
spiritu aiali naturali in vitali ad mineram vniuersalemque eorum in
qua figuratur. Et creatur illud membrum ex eo secundum modum
quem exposuimus et declarauimus in libris principiorum.

¶ Ponit causam istius operationis quod est spumositas: et dicit quod causa est: quod
virtus isformativa mouet illud quod reclusum est in femine et ille spi-
ritus mouet mater quodam motu. Uelut oratio. et. viri vniuersalisque
eorum. f. spiritum. Significat. h. signi potest. Et creat. f. creari potest. In eo. f. motu
seminis. In libro vltimo. i. de alialibus. ca. 4. Nota ex ista pericula quod
non solum a corde transmittit spiritus ad generationem: et id quantum ad preforma-
tionem ipsam est transmissio omnis membrorum principalium sic cordis epas et cere-
bri et tales spiritus constitutunt spiritum gigantium et reclusum in femine facit
spumificationem. Nota et quod talis operatio non fit a calore absolute
quod calidum absolute mouet sursum et non mouent sua organa ad deter-
minatas partes et mouet spiritum aiale ad preformam: spiritum vitales ad
preformam: spiritum nate ad preformam ipsius seminis. Ea autem effectus
huius est virtus isformativa et illa virtus mouet spiritum ad operationem.
Aliter potest intelligi per virtutem isformativam seminis viri. Cuius dispositionis
f. spumositatis. De spermate. f. viri. Aliter in spermate et in sanguine men-
struo mulieris. Ad mineram. i. ad preformam. Nota quod potest imagi-
nari quod spiritus vitalis mouet mater quod est in medio et facit ampullam: et spiritus
nate illa quod est in parte dextra: et spiritus aiale mouet ad preformam i
qua figuratur. h. signi potest. In libro principiorum. i. nono de alialibus ca. 4.

¶ Et per illud reperit exufflatio tota ipelli ad medium
humiditatis ut preparet locus cordis: deinde sunt a la-
tere eius dextro et a latere eius sinistro due vesice quasi
ramificate ab eo tangentes ipsum vixit ad horas: deinde
separant ab eo et discernunt. Et fit in prima illud ex quo
creatur cor. Et ad extra illud ex quo creat epas. Et imple-
tur alia san. ad albedinem declini. Et penetrat ad exte-
riorem partem humiditatis sparset post duas vesicas ve-
tositas inundat ea ut recipiat propter eam restorationem
ex matrice et ex spiritu et ex sanguine et creatur umbili-
cus. Et quod primo creatur tunc est paniculus.

¶ Hic concludendo ostendit alias operationes que sunt in femine. Pri-
mo boc.

mo hoc. Secundo remouet dubiū. ibi. (Uterumamē.) Dicit p q virtus informatiua sic mouet. Nota dicit ppter illud q virtus informatiua mouet illud q reclusum est de spū in semie ad spūmificandū: generatū ampullas. Ad mediū humiditatis. i. ad mediū mēstruū mulieris: in illo vtrius facit quādā vesiculā subleuādo. Ad mediū humiditatis. f. pmatice mulieris. Due vesice. i. due ampulle. Ad mediū humiditatis. i. Agētes ipm. f. mediū humiditatis. Usq ad horā. i. vsq ad sex dies vel circa. Nota q pp putatē fetus in pncipis iste ampulle nō discernunt: sed postea crescūt iste vesice sic fetus: et apparet distātia istarū vesicarū illud in quo creaf cerebri. Et alia. f. vesica declinā ad albedinē: q cerebri fit ex sanguine flatico. Alia ista dicit r d3 exponi ipse. f. illa vesicula. Alia. i. diuerso sanguine humilitatis. f. mēstrualis. Et penetrat. f. in spūs: ita q iste spūs p facit vesiculā in qua gñat cor: postea aliā in qua fit cerebri. postea aliā in qua fit epar. Nota q ista ista exponitur post duas vesicas. i. post vesicā cordis et cerebri. Alr post duas vesicas. i. p fit vesica cordis. Secūdo vesica epatis et cerebri. Alr post duas vesicas. i. cordis et cerebri fit vesica epar. Nota q vmbilicus ē ppe cor et ppe epar. Et iō post. f. gñō istius vmbilici. Cūstositas. f. spūs ventositatis. Mādās eā. f. mām. Alr mādās. i. rūpēs illā et diuidēs in tres. Alr mādās eā. f. mām: q segregat purū ab illā et diuidēs in tres. Alr mādās eā. f. mām: q segregat purū ab ipso de nutrimentū fetus. ppter eā. f. iam diuisam. Et spiritū. i. quātū ad spūm. Et sanguis. quātū ad sanguinē spūs qui stat in medio humiditatis et facit vesiculas postea perforat mām et facit vmbilicū vñ vadat nutrimentū. pmo creaf. f. post vmbilicū. Et pāniculus. f. secundū ita q generatur pūs secundū q alter pāniculus. Et est: qz p ipsam transmittit nutrimentū fetus.

Uterumamē vesice cordis et epatis et cerebri creatio nem vmbilici pcedunt qñis complementū horū triū postponat a complemento substantie vmbilici. Et hoc quidez iam verificauimus et declarauimus diuersitatē in eo in libro principiorū scientie naturalis.

Remouet dubiū q dicit q p creaf pāniculus: nūc pōt ē dubiū vtrum pmo creatur iste pāniculus q alia mēbra. Dicit q nō: s; be ne est vpx q post vmbilicū fit pmo generatio pāniculi vmbilici: supple et per pñs secundine generatio totalis quantū ad cōplemētū totale pcedit generationē mēbroz pncipalium totaliz: qz prius est generata secundina q mēbra pncipalia totalia: sed parti culariter et in pñso pmo fit generatio illoz mēbroz pncipalium. In libro principiorū. i. nono de aialibus. ca. 5.

Et cum sperma sigif et spumat et penetrat spuma ad pfundū. f. vesicā cordis generaf pāniculus ex hoc qz sperma muliebze mouet sperma masculinum et est separatus: deinde nō suspēdit a matrice nisi cū foraminib⁹ ppter attractionem nutrimenti.

Declarat qdā que dixit ostēdēdo qd fit post generationē istozum mēbroz. pmo hoc. Secūdo ostēdit quō et qñ nutritur embrio. ibi. (Et embrio.) Dicit pmo qñ semen sigif rē. Et cū sperma. f. vñr et mulieris. Sigif. f. pmanēs in matrice. Et spumat. i. aduenit dicta spūmositas. Ad pfundū. f. cordis sup. et alioz mēbroz pncipalium. Et eo qz sperma masculinū mouet muliebze. Et est separatus. f. a fetu. In ordine de sanguine mēstruo fit pāniculus circa illa tria mēbra: et iste pāniculus est postea medians inter matricem et fetum. Non suspenditur. i. alligatur ille pāniculus. Ligatur cum matrice. Cum foraminibus. i. orificijs venarū et arteriarum cōrentarū in pāniculo per quas vadit sanguis ad nutrimentū fetum.

Dubm p m

Dubitat: vñr iste pāniculus generaf a calore vel a vtute informatiua. p dōm qz generaf a vtute informatiua eo mō quo arbor generatur cū fructibus et hñōi. nō solum a calore: qz tunc natura generasset quēdā pāniculum circa cūlum: qd est falsum. sed quāvis cā pncipalis fit virtus informatiua: tamen generatur a semine vñr et cum hoc adiuvat calor.

Et embrio quidem non nutritur cum hoc pāniculo nisi dum pāniculus in ea. Al. Et embrio qdem nō nutritur nisi cum hoc pāniculo nec diuiditur pāniculus in ea et nutrimenti parum est necessarius. Luz aūt induratur: tūc fit cibatō per illud qd generaf in poris eius ex meatibus manifestis venosis: deinde diuiditur post spatium in pāniculos.

Et embrio et p. Nisi cū hoc pāniculo nec diuidit pāniculus. In ea. f. matrice. et ille pāniculus est post spatium octo diez. S; tu dices: nō ne nutrit embrio ante illud spatium. dōm qz sic: s; embrio est puas

et nutrit p refudationē a venis matricis. Ante illud. i. ante sex dies. Indurat. i. gliatus est pāniculus p idurationē. Qd generaf. i. pue nit siue attrahit de humilitate gñata. In poris. i. in orificijs venarū. Nota q ante sex dies embrio idiget paucū nutrimentū: et iō nō est factus iste pāniculus. f. scōina p quā vadit nutrimentū postea p venas que pmanēt cū isto pāniculo fit nutrimentū fetus.

Et veritas quidem est qz pñmum membrum quod creatur est cor: quāuis de hip. dicatur q dixit q pñmū qd generatur est cerebri et oculi fm qz testificat illud dispositio pullozū ouī. Cor vñ non est in pñmis cūz creaf in omni re apparens manifestum.

Post qz Aul. ostēdit dispōnes q sūt in fetu vsq ad octo dies vel circa: nūc ostēdit dispōnes q sūt post illud tpe. pmo ostēdit mēbra q p generant. Secūdo ostēdit dispōnes que sūt post octo dies. ibi. (Et in hac.) pmo facit hoc. Secūdo remouet dubiū. ibi. (A. si dixerit.) pmo ostēdit q cor est mēbrū qd pmo gñat. Secūdo ponit opinionem quozidā de creatioe epatis. ibi. (Et sequunt.) Dicit p q cor p generat: sed hip. dicit q cerebri p generat vñ p in pullis: s; tñ dicit q in veritate cor p generat. Illud. qd dicit pba. z. de gñōne aial. ca. 6. et 12. als ca. 1. et 4. Dicit. i. in ouo. Nota q in aialibus q nascuntur ex ouis p appet caput q aliq mēbrū: et sup illo appeti fundat se hip. Alr in abozu appet caput magis q aliq aliud mēbrū. In omni re. i. in tota creatioe. Manifestū sup. quāuis in oibus aialibus cor pmo generet quasi pñs soluat argumentū hip. q quāuis cerebrum magis appareat: tñ non sic est.

Et sequunt capitula post in quibus dixit q rectius vt sit pñmum qd creatur epar: quoniam pñma operatio corporis est nutrimentū quasi sit res fm appetitū eius et desiderium ipsius.

Ponit optioe quozidā de epate. pmo hoc. Secūdo impugnat. ibi. (Et sermo.) Dicit p qz aliq dicunt q epar pmo generat. Rō est: qz eius opatio est pñma in corpore qz aliqua alia opatio: s; pmo generat. pñma et añs patent: qz nutritio pmo fit. Post. f. hip. In gbus. f. dictis hip. Dicit. f. ille qui iponit hoc hippocrati. pñmum. f. membrū. Nutrimentum. i. nutritio. Appetitus ei⁹. f. corporis. Desiderium. i. restorationem. pñs. f. corporis. Res. i. veritas rei. Item vult dicere ista expositio qz iste sic velle.

Et sermo ille ostenditur esse corruptus ex vña experimēti: quoniam studiosi in hac re non testificant rez esse fm qz existimauit omnino et ex ratlocinatione. Et est quoniam si est res fm qz ipse existimat qz creaf in pñmis illud cui opatio in pñmis pmittēda est cū ab eo nō fiat nutrimentū: tūc leat q non nutrit mēbrū aialis in quo nō est sustentatio vite cū calore nālī. Luz ergo ita sit necesse est vt creetur mēbrū a quo pcedit calor naturalis et spiritus vitalis ante creationē nutritiōis ipm.

Hic ipugnat. pmo p auctoritatē siue experientiā. Secūdo rōne. ibi. (Et ex rōcinatione.) Dicit pmo qz iste sermo est falsus. qd p3: qz nullus auctor hoc vñq dixit. Studiosi. i. solliciti. Et ex rōcinatione. hoc ipugnat per duas rōnes. Secūdo ibi. (Et virtus.) pmo arguit sic. Operatio cordis est prima in corde: s; cor pmo generat. pñma tenet. añs p3: qz nūq est opatio nutritiōis nisi fit operatio vite: s; nō pōt esse opatio epar qñ sit opatio cordis. Itē arguit p suā rōne: qz accipit easdē ppositiōes pro corde quas illi accipiunt pro epate. Ab eo. i. apud eū. Nutrimentū. f. nisi pñs viuat. Sustentatio vite. i. mēbrū quod non viuat. Aliter ab eo. f. fetu. Non fiat nutrimentum. f. nisi operatio cordis fit.

Et virtus informatiua non idiget in dispositione formationis nutrimento dum non accidit resolutio sensibilis sensibile faciens nocumentum: quare sit necessarium restoratione eius et sit necessarius spiritus vitalis et calor animalis vt erigatur eo.

Ponit aliam rōnem et arguit sic. virtus informatiua non indiget restoratione nisi pcedat resolutio: sed membrum primo viuat anteq fiat resolutio in ipso: ergo pmo habet esse anteq nutriat: ergo pmo est operatio cordis. Formationis. f. mēbroz. Sit necessarium. f. prius. Calor aialis. i. appropriatus aiali.

Dubitat vtrum resolutio pcedat necessario restorationē. qz sic patet per Gal. quarto de accidenti cap. penult. et illius afoz. 15. particule prime. Uterus byeme et vere. et Aul. hic et sen. 13. ca. de

Dubm 2 m

Gentilis

Opinio
Thome
p. p. clo.

2. α β γ δ ϵ ζ η θ ι κ λ μ ν ξ \omicron π ρ σ τ υ ϕ χ ψ ω

3° 2cl'o

**Opinio
Benti.**

destructione appetitus. Et rōne sic. Nunq̃ sit restauratio q̃n iſtu-
gat appetitus: sed nunq̃ est appetitus nisi fit reſolutio: igitur oēm
reſtaurationē precedit reſolutio. Maior eſt nota. Vñ q̃ q̃ ap-
petitus nō fit niſi rōne carentie. ¶ In oppoſitū arguitur ſic. Si ſic
eſſet q̃ reſolutio precederet reſtaurationē: ergo ſtatim poſt p̃nci-
pium generationis morietur animal. quod eſt falſum. cōſequētia
tenet: q̃ ad omnem partē minimā animalis feret reſolutio: q̃ rē.
Cedit magiſter. Thomas ponēdo cōcluſiones. p̃ma eſt q̃ re-
ſolutio nō neceſſario precedit reſtaurationē. Ratio eſt q̃ eſt etiaſ
tēpus mediū iter p̃imum iſtans gñōis et p̃imum iſtans corruptio-
nis: ſed in illo tēpo medio nō fit reſolutio et tñ fit reſtauratione. p̃-
batur q̃ quando aliquod agens b̃ in ſui potētia duos effectus et
vñum in potētia p̃pinq̃uoz et aliud: prius idcirco illud quod ha-
bet in potētia p̃pinq̃uoz et aliud: ſed calid: naturalis b̃ in potē-
tia magnificat animal et reſtaurat ipſum. fed habet in potētia
p̃pinq̃uoz reſtaurationē: ergo rē. Scō ſic. dato q̃ ſetus nō reſoluat
tamē idcirco reſtauratione: ergo rē. cōſequētia tenet. añs p̃: q̃ ſta-
tim indiget ſetus magnificari. Tercio ſic. ſi reſolutio p̃cederet tñc
animal ſtatim poſt p̃ncipium aiaionis corripere. q̃ eſt falſum.
cōſequētia tenet: q̃ ſtatim reſoluit. Et ſi dicas q̃ accipie ſetus
parum. p̃ra: q̃ talis idcirco magnificatio. Cōtra cōcluſio eſt
q̃ ṽplurimum reſolutio precedit reſtaurationē: ſic p̃: ſolutio rō-
num per ſe. C Magiſter Thomas addit q̃ nutrimentum aut eſt
in partibus p̃pinq̃uoz et poſtiorib⁹ aut diſtas. Si in poſteriorib⁹
tunc nō neceſſario reſolutio precedit reſtaurationē: q̃ mēbū nō
agit: q̃ reſoluti q̃ b̃ nutrimentū cōiūctum. Si aut diſtans tunc
neceſſario reſolutio precedit reſtaurationē. ¶ Ita p̃: q̃ calid conſu-
mit: ergo mēbū attrahit: ſed nō attrahit niſi fit appetitus et nō eſt
appetitus niſi fit p̃ſumptio. Cōtra credo q̃ reſolutio ſemp̃ p̃ce-
dat reſtaurationē. Ratio eſt q̃ ſtatim in p̃ncipio generationis ca-
lor: naturalis agit in humidū radicale ita q̃ in matrice calid reſol-
uit: tamē nō immediate poſt hoc reſtaurat: q̃ requirit tēpus me-
diū iter iſtans reſolutionis et iſtans conuerſionis nutrimentū in nu-
tritiū. Cōfirmat q̃ quando eſt appetitus caninus mēbū nō cōtinuo
appetentiū fit reſolutio: alia reſtauratio a mēbris: ſed tñ q̃ cōtinue
fit reſolutio: ideoq̃ habet p̃tinue appetitū nālem: ergo nō fit reſtau-
ratio niſi p̃cedat reſolutio. Cōtra rōnem in oppoſitū: alia ſtatim
corripere poſt p̃imum iſtans ſui eſſe neceſ. Cōtra. b̃ q̃ imē-
diate poſt hoc fit reſolutio rē. Vñ q̃ partes minime formales
ſunt diſſolubiles et aliquæ partes reſoluntur et aliq̃ue remanēt et plu-
res remanēt q̃ reſoluunt. Cōtra rōnem. Ad p̃mā inter iſtantes rē. bi-
cendū q̃ in illo tēpo medio fit reſtauratio et reſolutio: ſ: tñ reſtaura-
tio ſequit ad reſolutionē. Cōtra. ſ: u. d. nutriticia virtus ſemp̃ eſt in
actu. Rñdeo illa p̃poſitio eſt vera quātū ad motū et quātū ad altera-
tionē p̃cedere que fit a mēbris in nutrimentū. Cōtra aliam. tñc
alia morietur ſtatim. neceſ cōſequētia: q̃ ſtatim apporximatur
agens reſtaurationē. Et ſi nō apporximaretur diſpoſitio eſt egrī-
tudinalis: iō fit reſtauratio et prius reſolutio.

Et si dixerit qd cōprehensio informatiue est ex parte patris: tunc similiter ⁊ virtus nutritiua associata virtuti informatiue generate est ex parte patris. Quasi ergo erit qd illa magis antecedit in modis suis: ⁊ hec dispoſitio alia sit iuenta in embione sanguinea in syphac: ⁊ extēſio eius in syphac sit extēſio aliqua.

Chic remouet dubiū. Primo mouet. Scdo remouet. ibi. (Qualr.)
Cedit p q alius diceret q pus est virtus vitalis q nutritia. Lō
 traq: sicut virtus informatia data a patre in semine dat seminis
 virtutem vtalem ita dat nutritia. Ergo ita cito est virtus natu
 ralis in materia sicut vitalis. Informatio. f. virtus que est in sper
 mate generante. Et parte patris subz f. simul creatur virtus na
 turalis z vitalis. Qualiter. Soluit z dicit q dicit q illud non est verum
 q appareat operatio epatis flatum f. cordis z illud non est verum
 q operatio virtutis cordis prius apparet q nutritur: quia prius
 habet esse q nutritur: ergo tē. Quam illa scilicet virtus nutriti
 ua. In modis idest operationibus suis. Et hec difpositio scilz post
 primam proueniens ab informatia. Sui inuentu. i. inuentur. In
 sybba epatis. In vna f. sanguinea epatis. Et extensio eius scilz q
 est in dispositione eius. C. Nota q quando sanguis menstruus est
 attractus ad matricem z semen vtriusq: prius mouet spiritus ad medium:
 z fit vesica in qua generatur cor: postea isti spiritus mouentur ad
 partem dextram z fit vesica epatis: postea ad partem supream
 z fit cerebrum: embrio continetur ab vno panniculo: postea ge
 neratur umbilicus z postea fecundia. Sed h'ip. vult q pro eade
 mensura in qua spiritus vitalis z alialis z naturalis simul genera
 tur: ita simul generent tria mēbra principalia.

Super tertio

C Et in hac dispōne illa que de vesicis est sanguinea
cōuertit̃ ad sanguineitatē ⁊ cōuertit̃ vmbilicus ad for
mā vmbilici sensibilibiter. Et recipiunt dispōnes cōuer
sionem spermatis ad cōceptionē ⁊ quedam earum ad
soliditatē. Et illic membris p̃ncipalibus iā appet̃ im
pressio sensibilis ⁊ quātitas sensibilis. Et quedas earū
cōuersionē ad hoc vt compleatur creatio cordis ⁊ mē
brorum p̃morum ⁊ incipiūt separari ab inuicē. Et inter
ea sunt meatus sup̃remi ⁊ sunt extremitates iam linea
te: sed nō sepantur integre ⁊ vasa eius: deinde ad hoc
vt fiant extremitates: ⁊ vnicuiq; quēstioni aut duab;
cōuersionibus simul est spat̃iū super qđ statur. Et non
est illud de illis que nō diuersificatur in hoc. Nā diuer
sificatur in masculis ⁊ mulieribus emb̃ionū ⁊ sunt in
mulieribus tardiores ⁊ significat̃ experimētū ⁊ p̃batio
in hoc qm̃ inter ea ambo in veritate nō est diuersitas.
Quicquidq; enim eorū nō indicat nisi per illud sup̃ qđ
p̃terit̃ res s̃m experientiam eius. Et nō est impossi
bile qđ sit illud qđ expertus est in sine cadens s̃m illud
qđ ei diuersificatur. In toto. n. illo est qđ est plurimum
p̃culdubio. Et plurimū est in eo qđ generatur plus.

Tunc precedentibus An. determinatur de dispositionibus que sunt in fetu
 a pñ. vsq. ad. s. dies 7 ordinē illōd mōdo: b. sic determinat
 de dispositionibus que sunt in fetu post illud tps: dicit q. in ista dispo-
 sitione vellez q. vesica lateralis est sanguinea: z. vmbilicus recti
 pit formā: z. iste dispositione sunt q. semē viri coeunt sanguine mē-
 struū ad dispositionē pueniētē: complet pma dispo. 7 dispo. cordis: z. postea
 sunt q. dicit lineatores zc. Et in hac dispo. s. gñōnē vsq. f. q. mē
 bra pncipalia inueniunt. De vesica sanguinea. l. lateris. dextri. Ad
 sanguineitātē. i. ad formā sanguinis coagulati z. ad formā vmbilici
 sensibilib. q. tūc manifesta via apper ab epate infantē vsq. ad vmbi-
 licitū. Dispo. s. q. mēbra informā. Coeuerōnē. i. pmutatiōē. Sp. matis. Et
 ipermate. Ad ceptionē. f. copulatiōē. z. p copulē fetus. Ad pfoluatiōē. i. ad duritiē. Et illi. tps. illud succēfuit. Sensibi-
 lis. f. quantū ad figurā z. subam quantitas sensibilib. f. p. prima z. discreta
 ta sup. Et est itus ap. f. dispo. p. primoz. i. pncipaliū. Ab inuicē. f.
 mēbra pncipalia. Et iter ea. f. cor z. cerebrū. Supremi. i. manifesti.
 Extremities. f. cordis. Lineate. i. create. Integre. f. cōplete. Clasa
 ei. i. venetiā. Ab eo. f. meat. vt nucha a cerebro. Ut hāt extremi-
 ties. f. cōplete. Coeuerōnē. i. pncipaliū z. extremitati. Et spatiū. f.
 tps. Et nō est. Quidē q. tps nō est equalē in masculo z. femella. z
 dicit q. tēpus diuersificat q. tardius sunt iste puerfiones in femel-
 la q. in masculo. Et nō est illud. f. tēpus baz puerfionē. f. pncipaliū
 z. alioz. Tardiores. f. ille puerfiones. Et nō signat. q. ista nō diuersi-
 ficentis. f. p. diuersificent. Et pbatō. z. est ex puerfima. In ter
 ea ambo. i. inter expēriētiā z. rōnē. Nō est diuersitas. i. pueniēt
 semp in veritate. Scdm expēriētiā eius. f. quantū ad sensum. In
 fine. i. in termino. In toto illo. i. spatio certificato expēriētiā z. rō-
 ne. Plurimū. i. vt in pluribus. q. aliq. pnt esse oppositum.

T Et spiritus quidē spume est. vi. dierū aut. vij. z in his diebus format in forma in embione non petendo aliquid ex matrice: z post illud appetit. Et inceptio li nearum z puncto:z est tribus alijs diebus post illud: z sunt nouem dies ex principio.

Cōstēdit tēpus creatiōis cuiuslibet dispōitōis. p̄rio ostēdit tēpus
 in quo fit p̄fecta formatiō fētus. Sc̄do tēps in quo fētus incipit mō-
 ueri. ibi. (Et apud.) Tercio ostēdit tēpus cōitus in quo fit p̄fecta for-
 matiō fēt? et remouet quoddā dēb̄. ibi. (Et dicit q̄ tēpus.) C̄dicit
 p̄mo q̄ sp̄tū in quo sup̄sumificatiō est sp̄tū fēt dīez vel circa
 illa q̄ matrī claudis sup̄ sp̄ma z fit sup̄sumificatiō. p̄fecta fit attra-
 ctiō aliq̄is a semie. p̄ctura lineatiōis z p̄ctura: iō ibi p̄b̄ p̄b̄ z de
 gnōne anī. cā. i. als. cā. 4. q̄ n̄ facit sicut pictor. p̄ lineat: a p̄fecta
 replet: p̄t illos illos v̄s ad v̄s. p̄ies sanguis penetrat ad totus
 corpus zc. p̄fecta ille sanguis fit sicut carū masticata zc. Et sp̄-
 tū. f. tēpōis. Sp̄m̄. i. sp̄m̄ificatiōis. Formā. i. virtus. In em-
 b̄rione. i. in gnōne emb̄rionis nō petēde ad extra: q̄ matrī corru-
 gat p̄mo super sp̄ma z ibi attrahit aliqd de sanguie z fit in octo
 diebus sup̄sumificatiō z trīa āmpullarū generatiō: ex quibus fiunt
 etiā mēbra principalia: z in istis octo diebus semē yiri nō attrahit
 aliqd

aliquid de sanguine: vel si attrahit est modicus. Post illud. f. tps. Appetit. f. informativa attrahere a matrice. Tres. f. dies. Et pncipio. f. pceptionis: qz septē sunt dies tēporis spumificationis. postea sunt lineationes et puncta in tribus vel quatuor diebus.

Et qñqz sit antecessio die vno aut postponitur die vno: deinde post. vi. dies alios et sunt. xv. a pceptione penetrat sanguineitas in toto et fit illud unde creaf. Et qñqz antecedit die vno aut duobus. Et duodecim diebus post illud fit humiditas caro: et iam discernunt frusta carnis et discernunt mēbra tria manifeste. Et ita separant alia a tractu alioz et extendit humiditas nuchē. Et qñqz postponit aut antecedit duobus diebus post illud: deinde post nouē dies separaf caput ab humeris et extremitates a lateribus et vērē vt discernat sensus qbusdā corpōz et occultet in qbusdā corpōz: ita vt sentiat post illud quatuor diebus cōpletis. xl. diebus et postponitur raro vsqz ad. xlv. dies et minus in hoc est vsqz ad. xxxv. dies. Et dicif in doctrinis primis qz qñ post. xl. dies scindit abozum et ponit in aqua frigida apparet res parua discretarū extremitatū. Et masculus est velocior in illo toto qz femina. Videt enī qz sit minus spatūz formationis masculoz. xxx. dies et minus pūritionis est medietas āni et qz dicem⁹ in pmo.

Antecessio. f. ista dīspōnō. Nota qz sicut nā fecit mēbra pncipalia in illis veficis statū fit vmbilicus suus. f. als. 9. qz in octo fit spūmificatio in tribus lineatio sanguineitatis in toto qñ totū fit sicut sanguis coagulat. Vñ creaf. f. embrio. Laro. f. masticata. Frusta carnis. f. illius. f. illa tria. f. mēbra pncipalia. Alia. f. mēbra. postponit. f. talis articulatione post nouē dies: et sic erūt. 38. a laterib⁹ et vērē. f. a pūritiois. f. ex. i. talū mēbroz dearticulatoz. Ut sentiat. i. vt pncipat. In doctrinis pms. f. 7. de hystozis aialū a pbo ca. 3. et ab ipso. 9. de aialū. ca. 5. Abozum. i. qz abozū in aq frida. ita facit mulieres: qz tūc depēdendunt mēbra p qz fit melius apparē. Jilo toto. i. in oi illa dearticulatione: qz velocius fit operatio in fetu masculo qz in femella. xxx. dies supple: f. femelle. 4. vel. 4. z. ita p. 9. de hystozis aialū. ca. 3. In pmo. i. statim.

Determinatio autē dīspōnō masculi et femine in dīstinctione spatū est res quā quedā pars medicoz iudicat audacter et stulte. Pms enī inuenit sperma respirans respirare. Et pms qz agit iformatiua est qz aggregat calozē inatū: deinde erit et meatus: deinde post illud incipit nutritiua operari. Et apud quosdāz embrio ita respirat ex ore: deinde respirat cū eo maiori respiratiōe cū cōplet in matrice: sed nō est sup illud significatiō. Et apud quosdā cū superuenit formatiōni embriōis duplū ei⁹ in quo format mouet: et supue nit motū duplū ei⁹ in quo mouet nascif: ita vt sit spatū qz est a pma inceptiōe cōceptionis vsqz ad motum triplū: et lenitas accidit cū motu sensus.

Hic remouet qdā dicta. Scō ibi (Et appet.) Dicit p⁹ qz qdaz medici determināt tps determinatūz masculi et femelle et pncipue masculus in. 30. et femella in. 40. Dicit qz est falsus. Spatiū. f. sui tēporis. cā itaz est postpositio itaz dīspōnō: et aliqñ est antecessio: et iō nō est tps pncipus. Exit⁹ et meat⁹. i. venā et arteriā. Et vmbilicus respirat. i. mouet motū iectationis. Altr respirat. i. aerem trahit vt spūs refrigeret. Et apd. ponit aliud dem antiquoz et dicit qz alij dicit qz embrio respirat ab ore in matrice: sed illū nō est ver⁹. Apud quosdā. i. apud Hippo. Sup illud. f. pfirmans qz embrio nō respiret ex ore: dicit qz nō pōt sciri experientia nec rōne: et itū ipugnat Aui. ista. Et apud. Ostēdit tps in quo fer⁹ incipit moueri: et dicit qz apud quosdā est duplex tps formationis fer⁹ et ipsi mor⁹: vt si est formatus in. 30. in 90⁹ moueat. Formationi. f. embriōis. Duplū. f. tps. Motū. i. tēpori motus. Triplū. f. spatū. Partes ad motū. f. respectū spatū motus. Lenitas. i. perfectio spūs. Lū motū. i. in tēpore mor⁹: qz tūc hz sensum apparentē: et ante hoc hz sensum obtrusum. Et ideo fm pbm in eodē tēpore est sensus et sensus.

Et dicitur qz tempus equale medium ad formatiōnem eius est. xxxv. dierum et mouet in. lxx. diebus et nascitur ducentis et decem diebus et illud est. vij. menses et antecedit diebus aliquot.

Ostēdit tps ortus. pmo hoc. Scō ponit qz aliqñ fer⁹ nascif in nono mēse. ibi (Et qñqz.) Tercio ostēdit quādā diuersitatē. ibi (Et qñqz.) pmo ostēdit quō aliqñ fit in septimo mēse: et dicit qz tēpus medie formationis embriōis est. 35. dierū: et mouet. 42. Et. f. fetus in vtero. Septē menses. f. cōputando mensem. 30. dies. Raritas. f. formationis fetus: qz raro est qz format fetus in. 30. diebus. Duplicatione. f. illoz dierum.

Et quādoqz postponit: quoniā fortasse cadit in trigintaquinque diebus raritas et multiplicat in duplatione. Et quādoqz est illud qd est plna. xlv. dierū et mouetur in nonaginta diebus et nascif in ducentis septuaginta: et illud est. ix. menses. Et quādoqz cadit in hoc iterū diuersitas in diebus sicut dictum est.

Ostēdit qz partus aliquando fit in. 9. mēse: et p. 3. Qd est plus. f. de fetus formatione.

Et natus in. viij. mensib⁹ quāuis sit iam cōpletus tñ plurimū iudiciū ei⁹ est vt nō viuat fm qz faciā te scire post. Et ipse qdē nō iam integre cōplet nisi fm pporationē pdictā et nascif apud cōplementū suū. Est enim spatū. xl. dierū: deinde. lxx. dierū: deinde. cc. z. xl. dierū et minorat et additur fm qz scilicet.

Ponit quoz cas. Partes patent. Dicit pmo qz ille qui nascif in octo mensibus. etiā si est cōpletus. post. f. tracta. z. Et ipse. f. fetus. Spatiū. f. formationis. De illa. q. apparebit infra.

Et dixerūt nō inuenit in abozu masculus cōpletus ante. xxx. dies et femina que cōpleat ante. xl. dies.

Ponit scdm cas. qd est dicit quozdā 42. p.

Et dixerunt qz natū in. vij. mēse virtus ingreditur pparationis cū hoc qz superueniūt natiuitati ei⁹. vij. mēses et natū. ix. mēsihus et natū post. x. mēses. Et nos afferemus in spatū impregnationis et partus capitulum in tractatu qui sequit hunc tractatū.

Ponit alium cas. et pater. pparationis. f. virtus que preparat vt viuat et sanus eritat.

Questio est vtr⁹ cor pūz gñet qz alia mēbra. Arguitur qz nō qz sequeret p illo tpe pōt qñ epar nō esset qz cor nō nutrit qd est falsus. pñia t⁹: qz tūc nō recipit spiritū nālē ab epate. Scō sequeret qz cor nō bēret sensus et motū. qd est falsus. pñia t⁹: qz tūc cerebri nō est: qz cor nō recipit spiritū aialē a cerebro. Tercio sic sequeret qz aiatū et inaiatū eēt ei⁹ dē spēi. qd est falsus. pñia t⁹: qz cor cū alia pte mae que est nō iformata est vna mā ptiua: sed illa nō est aiatā: qz tē. Quarto tūc sequeret qz in aiali nō est ēt nisi vna ps formalis. qd est falsus. pñia t⁹: qz pars formalis dē que per se pōt in opōne: sed nulla est nisi cor: qz tē. Quinto cor eget euentatione: qz pulmo dē gñari ante cor vel simul cū corde. In oppositū est. A. in lectione externa et pbs 2⁹ de gñōne aialū ca. 6. z. 12. als cap. 1. z. 4. z. 9. de aialū ca. 4. als. 7. de hystozis ca. 7. In hac. q. est duplex opinio. Una est Hippo. in libello de nā fer⁹ qz tria mēbra pncipalia simul gñant: ita qz in eodē tpe fit quelibet vesica cuiuslibz mēbrū pncipalis. Et rō est: qz fm Hippocrate ista tria sūt mēbra pncipalia quoz nullū ab alio depēdet et sic simul gñant qz vtrūqz idiget alio pro sensu nutrimento et vita. Alia est opio pbi qz cor pmo gñat et vltimo morit⁹: qz est illud a quo depēdent oia alia mēbra inesse et pseruari et est fundamentū calozis et spūs et hz formatiōis aiaz: sed in alijs est participatiue. ita vult in libello de cā motus aialū: et ita est pncipalius cū alia et alia ab ipso depēdet: et etiā est vltimū qd morit⁹: qz pūz pōt absoluti a posteriori et nō eōuerfo. Et sic scō pclusio pōt ēē pbi qz facta gñōne cordis gñant alia duo pncipalia. Rō est: qz illa immediate deseruiūt cordi in trāmissione spūs ad alia mēbra pncipalia: qz etiā tūc debent generari. Sed si tu quer⁹ a quo sunt mēbra post gñōnez cordis vel a corde vel a spū gignituo. Dm fm pbm qz in corde est vtr⁹ ois que erat in spū gignituo: ideo hz potentia generandi alia mēbra. Et illa est opio vera quā tenē possum⁹: tñ imaginari possumus qz qdlibet mēbrū est indifferēs ad pma generationē: qz pmo pōt gñari man⁹ et post pedes. Rō est: qz pmo pōt currere spūs gignit⁹.

dub⁹.

Gentilis

rius manus et post spūs pedis et hmoi: quare a quilibet mā cui ob-
ularer agēs faceret cor. Et ista est opio multū extrauea. C Nota
q cor creat ex sanguine pmo: et postea epar et postea cerebrū: qñ
velit dicē q illa mēbra gñant ex supfluitate cordis. C Sed tu di-
ces qre cerebrū nō posuit iherius cū sit magis graue. Dm q agens
agit fm necessitate finis. C Ad rōnes. Ad pma neget pñtia. Tu di-
cis epar tunc nō est. pcedit. Tu dicis q tunc nō nutrit. C Verū est
q epar nō est gñatū: sed in corde virtus gñat spiritū nālem vitalē
et aialem. C Ad scdm etiā p3 respōdo et sequit per idē. C Ad aliā
tunc aiaū rē. neget. Tu. d. sunt vniū pñtiū. pcedit. Tu. d. q bz vna
formā et sunt vultus spūi. dico q nō bz vna formā. C Ad aliā tūc nō
est nisi vna pars formalis. negetur: q pars formalis dicit: q sibi
debet operatio: ita q si esset minor nō posset in suā operationem.
C Ad aliā de pulmone. Dicendū q fetus in matrice nō attrahit
aerem. cuius signū est: q ortum aīal bz pulmōne rubet: et ideo se-
tus sufficienter euentat per arterias matricis.

**C Et scias q sanguis menstrualis in pregnante diuidit in
tres partes. s. partē que puerit in nutrimentū: et partē
que cleuat ad mamillas: et partē que est superfluitas
stans vsquequo veniat hora et expellat.**

**C Pōnit quēdam casū. d. dicit q sanguis menstrualis diuidit in tres
partes rē. Sanguis mēstruus. s. retentus puerit euacuari omni
mense. In nutrimentū. s. embriōis. In mamillas. s. vnde fit lac.
Expellit. s. extra matricem cum fetu.**

Dubm 4^m

**C Dubitat q pbs pmo de gñōne aīaliū cap. vlt. diuidit talē sangui-
nem in quatuor partes. vna subiect pmo gñōne. alia vadit ad mamil-
las. alia subiect pmo nutrimentū. alia expellit. C Dm q dicit. sub
parte nutrimentū fetus cōprehēdit partē gñōis fetus ex qua fer-
augmētatur: q eadē est mā gñōis et nutritionis. C Et nota q in qñ-
bet digestionē fit sequestratio puri a superfluo: et ita est in fetu: et
ideo pars aliqua est pura de qua nutrit fetus. C Et aliqua pars ex-
pellit ad mamillas: q nā nō deficit in necessariis: et ideo ipsa intē-
dit pseruationē fetus: et ideo ipsa transmittit sanguinē ad mamil-
las vtendo. pulsione. s. vt fetus postea pseruet.**

**C Amplius fetus pñnet tribus pāniculis. s. secundina que
est pāniculus cōprehēdens ipm in quo pterunt vene
et trāsuerfo: cuius pulsatiles diuidunt in duas venas.
Et eius quiete in venā vnā et nominat bilis et est inuo-
lutus et effundit ad ipm vīna fetus. Et tertio q dicit
abgas et est pfundatio sudoris.**

**C Dic sicut supra dicebat determinat de pāniculis qbz pñnet emb-
rio. pmo facit hoc. Scdo pōnit quēdā dicta medicorū. ibi. (Et
dicunt.) Pmo determinat de istis pāniculis cōprehēdētibz fe-
tum. Scdo q fetus nutrit ex sanguine determinat de venis qbz
portat nutrimentū. ibi. (Et vne.) Pmo ostendit q tres sunt illi
pāniculi. Scdo ostendit q nō est necessarius quare pāniculus. ibi.
(Et nō est.) Tertio ostendit vtilitates illoz pāniculorū. ibi. (Et pāni-
culus.) C Nota vt p3 a Gal. 15. de vilitate particularū. 4. ca. et ab
Ali. 9. de aīalibz ca. 5. Embrio inuolutus quodā pāniculo qui est cō-
prehēdens sudorē: postea inuolutus quodā alio pāniculo qui dicit
secundina: ita q secundina nō tāgit embriōne: q ipsa est pura et no-
ceret embriōni sua duritie: et ideo est intermedias ille pāniculus q
oritur a parte vmbilicū et descendit iherius ad quē vadit vīna et sudor:
et illa reseruant vsq ad ipsa partus: et iste nō cōprehēdit totū fetū:
sed per partē inferiores. In quo. s. pāniculo. Vene. s. pulsatiles. Et
nō pulsatiles. s. vene. Nota q opz q qdā vene veniāt a matrice ad
vmbilicū feti: et dicunt cotilodones: nō secundina. conterit ex istis
venis et arterijs: que vene hz sunt multe: tū dūz intrant embriōne fit
vna vena sola que vadit ad epar et portat sanguinē vnde nutrit fe-
tus: hz et arterie sunt multe: tū dūm intrat fetus sunt solū due que
postea vadūt ad arteriā adorti. Bilis. s. pāniculus alter secundus
quo fer? inuolutus. Et est inuolutus. s. ille pāniculus. Et tertio. s. pānicu-
lo: supple inuolutus fetus. pfundatio sudoris cui? pfundatione et
pcauitate pñnet sudor fetus. C Sed tunc. d. quare in isto nō pñne-
tur vīna. Dm q est q ipsa est acuta et noceret.**

**C Et nō est necessariū vas ali? supfluitati egōnis cū sit
illud ex quo nutrit subtile in quo nō est durities neqz
fer: et neqz separaf nisi aquositas vīne: aut sudor.**

C Dic ostendit q nō est necessarius alter pāniculus. Et p3 ista.

**C Et de pāniculis q ei est ppingor: est pāniculus ter-
tius: et est subtilior eoz vt aggreget humiditatē resu-
dantē ex embriōne et in retētiōe illius totius hūidita-**

Super tertio

tis est lunamētū vt nō pmutet sup ipm et sup matricē.
Et similr in elongatione ei? qd est iter vmbilicū et ma-
tricē: pāniculus. n. durus ledit ei? suo tactu sicut ledū
tur pp tāgētia ea que sunt in cute. pping tēporis de il-
lis que nascunt sup vlcera cū nō dū sint firma.

**C Pōnit vtilitatē istoz pāniculorū. s. cōprehēdētū vīnā et cōprehē-
dētū sudorē. pmo pōnit vtilitatē cōprehēdētū sudorē. Scdo
cōprehēdētū vīnā. ibi. (pāniculus.) C Dicit pmo q est qdā pā-
niculus subtilis q retinet hūiditatē resudantē ab embriōne: et b est
ne secundina noceat fetui pp suā duritiē et ne talis supfluitas stet
in fetu et noceat ppingorū. s. fetui. Tertius. i. qui tertio dicebat.**

**C Dubitat vtrū ille pāniculus sit subtilior alijs. C Dm q p3 a Gal. in loco dicto. C In oppositū est dicit. in ista. C Dm q pāniculus
magis vicinus embriōni debet ēē subtilior: rarioz et magis porosus:
et dicit habere poros latiores vt sudor possit intrare et exire. Sed
ille q pñnet vīnā est magis grossus et spissus: et pāniculus cōprehē-
dens sudorē est subtilior: q mollior: et tū in se est grossior sube-
q ille q pñnet vīnā. nōne pānus lineus est magis grossus q pānus
ficticius: et tū est porosior. C Ut aggreget. i. retineat. Illius totius
humiditatis. s. in tali pāniculo. Et super matricē. s. sudor: et similr
superest inuamentū istius pāniculi. Et matricē. s. secundinā. s. vt
aliqūter secundina sit longinqua a fetu. pāniculus durus. s. sicut
secundina. ppingui temporis. i. in cute noua.**

Dubm 5^m

**C Pāniculus asit qui sequit hūc ad exteriora est inuo-
lutus: qm est similis inuolutiōibz ad quā quidē pene-
trat ex vmbilico effusorū vīne et nō ex virga: qm vir-
ge meatus est striculus: et pñnet lacertus ppositus
qui soluit ei? voluntate et sunt vsq ad finē eius anfra-
ctus. Et hora huius vsus est hora partus et puerio-
nis. Hoc autē est amplū directū introitus: et posita sunt
vīnie pfundatio pppia: qm si obuiaret corpori nō to-
leraret eam corpus ppter mordicationē et acuitatem
suā: et illud in ea manifestū est. Et differētia qdē inter
ipsam et humiditatē sudoris in odore et rubedine colo-
ris manifesta est. Et si obuiaret iterū secundine foras
se corūperet illud super qd sustentaret.**

**C Pōnit inuamēta alterius pāniculū. s. q pñnet vīnā et dicit q ve-
nit ab vmbilico et nō fit effusio vīne ad virgā: sed in vēre matris
vie vīne sunt stricte nimis et lacertus nō est ad hoc sufficiens: sed
qñ fit partus aperit illi due vie et fit vīnatio. etiā est vīnia est
pāniculus ne vīna noceat embriōni. et dicit q differētia est inter
vīnā et sudorē et q est etiā bonū ne tāgar vīna secundina ne vīce-
ret. Est inuolutus. s. vocat similis inuolutiōibz: et est iste qui dicit
inuolutus. Aliter. i. est similis rebz inuolutiōibz. Ex vmbilico. s. feti.
Et pñnet. s. vīnā in vīscia. Lacert? pposit? s. de q dictū est feti. 19.
Soluit. i. aperit. Vsq ad finem. i. extrēmū. Vīnus hmoi. s. lacerti in
sua apertione. Est hora partus. i. post horā partus. Cōuersionis. i.
egressionis fetus ex vtero. Hoc autē. s. effusorū vīne ex vmbilico.
Introit? i. meat? s. Coipl? s. feti. In ea. s. vīna. s. q ipsa mordicat et
vicerat. Inter ipsas. s. vīnā et rubedine: q vīna nō hēret de rubeo
sic sudor: q feti in mīce hz de sanguine in gñitate: et ideo sudat su-
dorē pmissio sanguini. Secundine. s. q vīna pñnet in secundina.**

**C Dubitat per quā viam fiat exitus vīne fetus. C Dm q non
fiat per vmbilicū: q per ipm fit transitus sanguinis ad fetū a ma-
trice. C In oppositū: q nō apparet alia via vnde exeat. C Dicit
mundinus q embrio in matrice emittit vīnam per fumē que est
pars distans ab vmbilico per quatuor digitos. modo dicit q illa
aquositas vīnalis resudat per illas partes. C Sed illud est cōtra
auctores: vt p3. Et ideo dicit Gal. 15. de vilitate. ca. 5. q veniunt due
vene et due arterie ad vmbilicū et in medio ipsarū venit qdā vas
per qd vadit vīna ad pāniculū dictū. C Sed tu dices quare natu-
ra nō imediate trāsmitit vīnā ab epate ad venas: sed pñnet ip-
sam. C Dm q membra habēt delectationē in superfluitate quā
habēt retinere: et ideo vesica in vīna est sicut kistis sellis in selle.
etiā q si imediate iret vīna ab epate per vmbilicū et intraret illū
pāniculū tūc nō esset bona sequestratio sanguinis ab aquositate:
et ideo vt fit bona sequestratio: leo rē. C Sed tu dices quare nō
apparet talis via in medicina. C Dm q ipsa nō est amplius ne-
cessaria q vīna nō vadit amplius per illam viam. Et sic patet so-
lutio ad instantiam: q quāuis vadat nutrimentum: fit etiam ex-
pulsio vīne sed nō per idē vas: vt est vīsum.**

Dubm 6^m

C Et vene qd secundine hnt duas tunicas subiles z
terunt in eo qd est iter eas vene. Et puenit vnusqz
gen⁹ eaz ad duas venas. arteria z queta. Vene aut
gete cu ingredunt abbeniat spatium ad epar: quare
sunt vena vna vt sit salub⁹ z penetrat ad gibbositatē
te eparis vt epario nō cōprimat sel ex pcuritate eius.

C Determinat de venis pterentib⁹ secundina. Primo de venis. Se-
cundo de arterijs. ibi. (Et snt.) Primo declarat qter vene pterun-
tur. Scdo declarat ortu iparū. ibi. (Et in vritate.) Dicit p q se-
cundina pterit ex venis z arterijs que vadūt ad vmbilicū z sit vna
vena qū intrat fetū z vadit ad partē gibbosam z nō ad pcauū qz
ibi est kistis fellis. Secundine. i. in secundina existens. Inter eas. f.
tunicas. Vene. f. pulsatiles z nō pulsatiles. Vnusqzqz genus eoz. f.
venaz z arteriaz. Et ingredunt. f. a secundina i vmbilicū. Abbeniat
spatiū ad epar. i. ptingunt epari Salub⁹. f. i. attractōe sanguis: qz
sanguis vadit meli⁹. Ut epario. f. sanguis. Ex pcuritate et. f. epar.

C Et in veritate bec vena nō oiz nisi ex eparē z descē-
dit ad vmbilicū ex secundina z dispartit illic. Et sunt
due vene z egredunt⁹ z mouent⁹ ex secundina ad oiz
cia venarū que sunt in matrice.

C Hēdit locū ist⁹ vene que vadit a mīce ad epar. Primo b. Se-
cundo remouet erroz. ibi. (Et istis.) Dicit p q ista vena in verita-
te oiz ex eparē pterit z nō ex matrice. Bec vena. f. nūc dicta. Ex
epare. f. fetus z descēdit als nō descēdit. Ille. f. in secundina. Et mo-
uent. i. dispargunt in matrice. f. ibi alligata.

C Et istis qd venis accidit duo quoz vnum est qz
ipse sunt apud officia que ei obuiant tenuiores z sunt
quasi in extremitatibus ramoz. Et iterū ipse nō descen-
dunt in pnis nisi inde: qm ipse assumūt san. illinc qre
existimā⁹ qz ille oizant illinc. Qz si pideraueris ampli-
tudine foraminis faciet te existimare qz radix sit ex eparē
te. Et si pideraueris puerfione ad sanguineitatem fa-
ciet te existimare qz radix sit ex secundina.

C Remouet erroz. pmo mouet. Scdo soluit. ibi. (Uerū.) Dicit
pmo q in ista vena ptingūt duo. Vnū est qz apparet qz ipsa descē-
dat a secundina: qz ipsa est stricta in secundina z i vmbilico ampli-
atur zē. Apud officia que eis obuiāt. i. apud secundina. Tenuiores. i.
strictiores ramoz: qz supia apud epar sunt ampliores. Ipe nō de-
scēdit. i. descendere nō videt⁹. f. a secundina. Illic. f. a secundina qz
ab ea attrahūt sanguine z de q nutrit epar. Radix. i. origo. Ad san-
guineitatem. i. inquantū sanguine affusant.

C Quam consideratio prima est consideratio forami-
nis z meatus. Conuersiones vō sunt sicut instrumen-
ta superficialium comprehendentium foramen.

C Tunc soluit z dicit q pma pderatio est foraminis z exit⁹ z est
melior pstitutio. alia aut nō est pstitutio essentialis. Foraminis. i.
sumpta a forame. z meaz qz latiores sunt eparē. Conuersiones. f.
facte in sanguine eūte p has venas. Consideratio nota. f. ad sangui-
nē. Instrumenta superficialia pderans superficies membror.

C Et similiter arteria aggregat ad arterias. Et si acce-
peris principium ex secundina inuenies eas penetrātes
ex vmbilico ad arterias magnas que sunt sup dorsum
sustētatē sup vesicā: z ipse sunt mēbra ppinquiora ad
que pole est vt ipse ligent illic cū qb⁹ sunt ligate pāni-
culis laxis. Deide sūt penetrātes in arterias sempiter-
nas que nō aperiunt⁹ in aiali vsqz in finē vite. Nec est
ergo manifestatio sermonis medicor in veritate. In
veritate vō sunt duo rami quoz origo vera est ex ar-
terijs z fm pderationē predictā.

C In pcedētib⁹ Aut. determinauit de venis terētib⁹ venētib⁹ ad
vmbilicū. hic determinat de arterijs: z dicit q nō ptererūt secū-
dinā: ita z arterie ipsam ptererūt zē. Et snt arterie. f. pterētes secū-
dinā. Ad arterias. f. fet⁹. Principiū ex secundina. i. inchoata secū-
dina. Ex vmbilico. i. ad vmbilicū sup dorsum. f. fet⁹. Ipe enī. f. ar-
terie pderat fetus. Laxis. i. molli⁹ z subilib⁹. In arterias sempiter-
ternas. i. arteria adorti nō aperiunt⁹: qz fieret mors z stant vsqz ad
morte. Illud dicit. Aut. de aialibus cap. 5. ad istam. Veritate. i. fm

pbm. Duo rami. f. pderate arterie. Ex arterijs. f. fetus. Predictas. f.
foraminis z meatus.

C Et dicit medic⁹ q nō puenit eis ambab⁹ vt vnirē-
tur aut extēderent ad cor: pp lōgitudinē sparij z innē-
tionē separatiū. Et ppterea qz appropinquat spatijz
ambarū eis qb⁹ ptingunt nō indiguerūt iunctione.

C Pōnit qdā dicta medicor. z. ibi. (Et dicit.) 3. ibi. (Et dicit.) Pri-
mo dicit qz medici dicūt qz iste arterie que veniunt a matrice ad
fetū nō debēt ire ad cor: sed ad arteria que est post vesicā que est
sibi ppinquior. Et sunt mēbra intermedia que ipediret trāsitū. Eis
ambab⁹. f. arterijs. Inuētio separantiū. i. intermedior membror.
Unione. f. ad cor. Immediatē. f. ad arteria adorti.

C Et dicit qz ppterea qz arterie z vene penetrātes ex
corde z pulmone in illa hora nō pferūt iunamētū ma-
gnū in anbelitu. Cōuersus est eaz iunamētū ad nutri-
mētū: quare fact⁹ est vni eaz ad alia meat⁹ qz oppilat
apud partū. Pulmo enī nō est nisi rubens in embrio-
ne: qm non respirat illic: imo nutritur sanguine rubeo
subtili z nō albeficat ipm nisi permistio aeritatis.

C Pōnit aliud dictū: z dicit qz arterie z vene que vadūt a corde ad
pulmonē in fetū nō hnt necitatē attrahēdi aerē: s. est qdā meat⁹ a
quo portat nutrimentū: ppterea pulmo est rubeus in fetu: qz nō
replet aerē: sed ex mīce efficit alb⁹. Et pulmone. i. ad pulmonez.
In illa hora. i. cū fet⁹ est in mīce. Cōuersus. i. pmutat. Ad nutrime-
tū: qz nō iunāt tūc in anbelitu. Oppilat. f. oppilone nutrimentū z nō
aeris. Cōpter qd nota qz qz fetus in mīce nō attrahit aerem
tota intētio nāc est in nutritiōe: z iō a vena kilis est via ad venā ar-
teriale z de vena arteriale est via ad arteria venalem z vadit san-
guis p⁹ tpe quo est fetus in mīce: z adueniēte pty claudis illa via
sic qz nō iret sanguis a vena arteriale ad arteriaz venale: sed bene
aer pōt ire post partū: z illū vult dīcē in ista apud partū. i. post par-
tū. illic. f. in vtero. ista oia dicit Aut. 9. de aialibus cap. 5.

C Et dicit medic⁹ qz pāniculus iuolūt⁹ creat ex sper-
mate mulieris qd est par⁹ z minus spmate viri: qre nō
fuit pole vt esset ampli⁹. Fact⁹ est qz lōgus vt ptingat
ref fet⁹ cū iteriore pte mīcis z coartatus est ab humi-
ditatib⁹ oib⁹: qre nō est exculatio qn penetret ad sudo-
re effusorū ampli⁹: z b est ex dīcē eoz nō in suo loco.

C Pōnit qdā aliud dictū z dicit qz pāniculus iuolutus creatur ex
semine mulieris zē. Et spermate mulieris. f. que est humiditas qdā
dealbata: qz hoc sperma nō itrat gnōnē Quis faciat vtilitates di-
ctas supra. f. semen. Retinet. i. ille pāniculus. Amplius parte
matricis. f. mediante secundina. Coartatus. i. pmutatus. Ab humi-
ditatibus omnib⁹. f. aprius qz ab vna vt a spermate mulieris. Nō
in suo loco. i. superfluum.

C Et cū ad cor fet⁹ aīcedit cōplexio masculina fluit in
oia mēbra: z est cū masculinitate sua assimilatus patri
suo. Et qnqz est cū masculinitatē pter cōplexionē pnis
sui: imo est vacuitas mīcis: aut ex cōplone spermas
accidēte ppte: quappter nō opz vt cū ipse assimilaf
pū in b qz est masculus qz sit ei filis in reliqs mēbris:
imo qnqz assimilaf mī. Et assimilatio qdē idiuidua-
lis sequit figurā z masculinitas nō sequit figurā: imo
cōplones. Et qnqz accidit cordi soli quasi cōplō pnis
que spargit in mēbra. Ex pte aut pparationis figura-
lis est receptio maei i extremitatib⁹ delimis ad figurā
mī. Et qnqz est iformatiua potēs ad b vt dīcēt sper-
mati z figuret ipm ex pte lineatōis cū figura pma: sed
dīcēt ex pte cōplonia vt faciat ipm sūt ei in cōplone.

C hic assignat cām distōnis masculi a femelle. pmo qre gñaf ma-
sculus z qre femella. Scdo quare aliqz fet⁹ paruos. ibi. (Cū aut.)
Primo ponit vñā cām. Scdo aliā. ibi. (Et dicit.) Primo facit b.
Scdo modifcat dictū suū. ibi. (Et qnqz.) Tercio pcludit. ibi. (Qua-
propter.) Dicit pmo qz cū masculinitas est ex eborde zē. Cō-
plexio masculina. i. qz semē viri bz cōpletū dominū sup mīstruz
mulieris. Patri. f. fet⁹ masculus. Nota qz cor est mēbrū pncipale
qd iūgit sup totū. cū qz cor est bene potēs influit similitudinē quā

Gentilis

habuit in se: et fit fetus masculus. Nota qd illud fit plurimum in pot esse oppositum pp dispones accidentales: qd pot esse cor masculinum et alia membra femella. Et qd qd. Modificat omni suus et dicit qd aliqui ptingit qd ca masculinitas et illa que est in pie est alia ca. f. pcauitas mificis et. Vacuitas. i. pcauitas. Mificis. i. illud qd puenit ad pcauitate mificis. Quapropter pcludit et dicit qd ideo no est assimilatio et. In religio membris. i. de disponibz alioz membroz que sunt coplerio copo et figura. Individualis. f. valde ppa. Segit figuram. i. sumit ex pre figure. Et masculinitas. i. assimilatio. Figuras. f. pncipalit. Immo coplerione. f. cordis pparatiols et. i. vt fer pparat similado nre matris. Receptio. i. dispo. Ut dominet spmati. f. mulier. Luz figura pma. f. qua assimilatur patri. Et. f. patri in coplerione: qd pot esse pater cholericus et filius flegmaticus et ecduerso.

Et dixerunt quida sapientu et no sunt elogati a iudicio possibilitatis qd de causis assimilationis est illd qd ex plicat cu est dispo coceptionis in mente mulieris aut viri ex forma humana ex plicatione firma. Causa aut in statibus qd est diminutio que est in ipso ppter mam parua in primis: aut ppter paruitate nutriti menti apud creatione: aut ppter paruitate matricis: quare no inuenit fetus dilatatione in ea: sicut accidit fructibus qui ponunt in formis cu sint adhuc imaturi quare no fit additio super eos.

Ponit quida alia cam assimilatiols et dicit qd est imaginatio et. Assimilatiols. f. fer ad aliq. Nota qd Alii. habuit opinione de imaginatiols: qd vult qd imaginatio fit ca effect: reale: vt p. 6. de natibz pre 4. ca. 4. et io dicit qd imaginatio facit casum no solu in se sed in alio: s. illud p. 3. alibi. Et aut. Ostendit qre fer aliq est magis aliq est paru. Et dicit qd ca est aliq pp mam aliq pp nutritiu pauca et. aliq ex pte ptenis: qd matrix est pua. Dicunt aliq qd multu spma magnu gnat fetu: ita qd si homo et mulier magna qritate spmatis emittit exide gnat magnu fetu et. In eis. f. fetibz. In pms. f. in creatioe membroz. Apd creatione. i. post creatione. No qd si aliq fruct: anteq sint maturi ponant in vase stricto: tuc remanet quicodet no qd matrix est pua. Imaturu. i. paru.

Et causa quida in geminis est multitudo spermatis ita vt spargatur ad duos ventres matricis sparsione replente totum fm singularitatem.

Ponit cas pluralitatis filioz. pmo facit hoc. Secdo ponit cam delectationis mulieru. ibi. Et pp hoc. pmo facit b. Secdo ostendit qd sit expulso et attractio que fit a matrice. ibi. Et ille. pmo facit hoc. Secdo reddit cam dicti. ibi. Nam matrici. Cedit pmo qd ca plurim filioz est qd fit spatio seminis ad duas pcauitates matricis. f. dextra et sinistra et ibi attrahit sanguis et sunt duo fetus. Ut spargant. i. diffundant. Scdm singularitate. i. diuisim.

Et qd accidit pp diuersitate expulsiols duarum eiectionu qd puenit illi diuersitati motu matricis in attractione. na matrici apud attractione accidunt motu sequetes sicut illi q deglutit bucella post bucella et sic respirat piscis emittendo respiratione post respiratione: qm expellunt ex eo ad pfundum mificis ipulsiols. Et est vnaqueq ipulso cu attractioe spermatis de foris inquisitio matricis ad aggregadu iter duo spermata. Et illud est res qua sentit ille qui ex coeuntibus sollicitus est. Et sciunt illud steru ipsemet.

Et qd accidit. f. qd geminoz. Duaz eiectionu. i. in duabz vicibus sup. vel in pluribz. No qd ipse ponit duas cas in ira. Una est qd semē spargit ad duas pcauitates. Secda e qd fit successio in expulsiols seminis. Et dicit Alii. qd de aialibz cap. 5. qd qd dicit qd vidit septuaginta figuratos. Na mifici. hie reddit cas sui dicti. f. qre puenit diuersitas i attractioe mificis: et p. 3. In attractione. f. semis. Sequetes. i. successiue. piscis. i. aq. Respiratione. i. expiratione. Exeo. f. motu sequere et ipulsiols diuisa: et ipulsiols sunt diuerse spermata. Et fer. i. ad collu mificis. Inter duo spermata. f. viri et mulier.

Et ille ipulsiols et attractiones singulares no sunt pure: imo sunt tremule quasi vnaqueqz cap sit coposita ex motibz. Sed ipse no coplent nisi apd numeru titillationu: imo sentit post oem samā titillationu qd

Super tertio

queda: deinde redit in quiete simili ei que est inter eiectiones cu virga eiecit sperma: et sit ois vicissitudo secundum debilitatis virtutis et minoris numeratiols titillationu. Et fortasse sunt vices vltra tres aut quatuor.

Ostendit qd sit expulso et attractio mificis: et dicit qd ipulso a virga et attractio a mifice no e pura: s. fit cu pluribz motibz et pluribz titillationibz et. Et ille ipulsiols. f. a virga. Singularis. i. vnaqueq per se. No sunt pure. i. no sunt ptime. S. ipe. f. attractioe mificis. Apd numeru titillationu. i. cu multis titillationibz. Que. f. qda. f. facta ipulsiols. Secda. f. ipulsiols et attractionu. Debiliol virtutis: qd post pma ipulsiols no est forte spma. Uices. f. ipulsiols et attractionu.

Et pp illd multiplicat delectatio ipsoz. Ipse. n. delectant ex motu qd est in eis: et delectant ex motu spermatis viri in ore mificis eaz descende ad vetre matricis: imo delectant pp ipm motu qd accidit matrici.

Hic ponit cas delectationis mulieris. pmo hoc. Secdo ponit errores. ibi. Et no verificat. Tertio reuertit pnt alias cas pluralitatis filioz. ibi. Et qd. Cedit pmo qd pigit delectatio in mulieribus et. Et ppter hoc. i. ppter talem motu titillationu. Eaz. f. mulieru. Ad ventrem. i. coeuntatem matricis.

Et no verificat sermo dicentis qd earum delectatio est coplemeti no statim nisi fm descensionem spermatis viri: ac si vir no emitteret sperma no delectarentur ipse suisipius spermatis emissione.

Ponit duos errores. Secda ibi. Neg sermo. pmo ponit errorem et remouet per vna rone. Secdo per alia. ibi. Et si vir. Cedit pmo qd no est veru qd qda dicit et. f. qd si vir no emitteret semen: tunc ipse non haberet delectatione. qd est falsum.

Et qd si vir emittit sperma et matrici earu no accidat motus isti et no quiescant ex electio ipse inueniunt delectatione a delectatione parua cuius simile est et viris ante motu spermatis ipsoz similis fricationi et cōmōtioni que fit in emissione humoris qui non est sperma: neqz sermo dicētis qd cu sperma viri super matricem fundit extinguit eius caliditate et sedat ipsius inflāmatioe sicut aqua frigida que effundit sup aqua calida bullientē. Hoc eni no fit nisi fm modu que dixim: cu ipse emittit sperma et deglutit quē viri cu delectat. In alia. n. hora no fit virtus de qua sit curandū.

Ponit scda rone: et arguit sic. Si vir no emittat semē et matrici no moueat motu titillatiue: tunc pot esse aliqua delectatio: sicut mulier pot habere delectatione sine emissione seminis viri. Tunc ipse. f. mulieres. Spermatis ipsoz: qd aliq emittit queda humiditas que no est sperma: et aliq solu cu visu emittit homo istam humiditate. Neg sermo. Ponit scdm errores. f. illius qui dicit qd cu emittit semē viri super matricē extinguit illius caliditas cum descendit. f. in pcauitate matricis. Virtus. f. delectationis.

Et qd puenit plectio virge eius effusioni clepsydre quare permiscet ambo et sequunt illam plectiōnes similes illi vice vna post alia: quare impregnatur mulier ex ventribus numero pluribus: cuz vnaqueqz permiscit separata sit per seipsam.

Ponit tertia cam pluralitatis filioz: et dicit qd assit assimilatiōis seminis effusioni vasis perforati a quo effundit aqua inundatiue: qd facit vna effusiōes post alia: ita est de semine: qd fundit pot inundatiue et sic plures filij. Conueniunt. i. assimilant. Virge. i. semis per virga. Ambo. f. semina. Ipam. f. plectiōne seminis viri. Illi. f. effusioni clepsydre. Uice vna post alia. f. ad modu inūdatiōis. Separata. i. collecta in ppro ventriculo.

Et qd sunt pmissiones vtrozqz spermata simul: deinde abscondunt aut abscondit vnu asis cā vpositatis: aut titillatiōis: aut alteri rei ex casis separantibz: qre distinguunt vniqzqz fm singularitate sua. Et qd est illud post texturā pāniculi et fit multitudo in re vna: et hoc est ex eis que no coplent neqz sequunt vitas. Et

quod est ante illud & que currunt hoc cursu. Simile igitur quod est sit parue utilitatis. Et vtile quidem non est nisi illud quod cadit in radice distinctum.

C Ponit quartam cum pluralitate filiorum. Primo hoc. Secundo remouet dubium. (Et sperma viri.) Tercio ponit quiddam octu. (Et mulier.) Dicit primo quod simul quicquid permiscantur semina & veritas separatur in tres & quilibet pars stat in proprio loco. Utroque spermata. Simul. Abscondunt. i. separant. i. diuerse partes eorum. Unum autem. i. compositio prime iunctionis ab alia. Trillationis. i. motus inficis. Aut alterius rei. ad diuersas cellulas. Separatio. i. semine. Secundum singularitatem. i. diuisim suppletur: tunc fit plurificatio. Quicquid est illud. i. illa diuisio. Panicul. i. quod uoluit semine & menstru. Sic multitudo. i. fetus. In re vna. i. in vno subiecto: quod fit vnu cum duobus capitibus. Aliter in re vna. i. in vno loco diuisum gignit: ita quod duo erunt vnu plurimum. Tamen non consequuntur vitam. non viuunt. Ante illud. i. ante texturam paniculi in quo inuolunt semine & menstru. Cursu hoc. i. factum plurificationem fetuum. Simile. i. probabile. Parue utilitatis. i. talis conceptio. In radice distinctum. i. quod sit de conceptione seminis. Luz diuisim. i. in vna vice emissi.

Et sperma virile est adhuc non exuberans neque impletur miscere neque pueniens ad partes. Igitur donec continuatur cum eo sperma mulieris ex duobus additamentis que sunt duo cornua similia ossibus dactyloz & cum permiscetur fit ebullitio predicta. Et creatur vesica & paniculus primus & suspensus sperma totum tunc cum duobus additamentis que sunt duo cornua: & inuenit illic quod alit ipsum dum permanet sperma usquequo sumat ex san. menstru ex foraminibus cum quibus continuatur paniculus generatus. Et secundum. B. quod iste paniculus est sicut linimentum quod creat sperma mulieris: cum ipsum effundit illic ubi effundit ad ipsum sperma viri: & si non permiscetur cum eo: tunc obferuntur apud permiscionem.

Hic remouet dubium & dicit quod semine viri non est ratione quantitatis quod possit totam matricem replere & facere omnia illa que dicta sunt: & ideo venit sanguis menstruus permiscetur. Ita quod dubium est vtrum semine viri sit sufficiens ad omnia illa que fieri debent que sunt spermificatio & generatio amplexu. Iam tamen huiusmodi. i. que sunt tres vesice & vnum paniculus qui de secunda. Continuat. i. permiscetur. Luz eo sperma. i. sanguis menstruus mulieris. Duo cornua. i. matricis. Cum permiscetur. i. duo spermata. Primus. i. secunda. Suspensus. i. alligatur. Duo cornua. i. matricis. Illi. i. in inficis. Quod alit. i. fouet. Manente scilicet. Generatur. i. in matrice. Et secundum. B. in lib. de spermate. B. cap. 7. & 15. de utilitate particularis cap. 4. Linimentum. i. cooperimentum. Sperma mulieris. i. passus. Illi. i. in matrice. Ad ipsum. i. cum ipso. Cum eo. i. cum semine viri menstru mulieris. Apud permiscionem. i. post permiscionem. Nota secundum primum quod semine mulieris huiusmodi utilitates dictas supra. & B. locis nunc allegatis dicit quod in alio utilitas est: quod ex ipso generatur secundina.

Et mulier quod & mulier suscipiunt sperma super sperma & delectantur ambe simul.

C Ponit quoddam dictum: & patet.

Partus vero non fit nisi cum fetus non sufficit quod ei mittit secundina ex san. & quod puenit ad ipsum de attractione aeris cum mēbra ei? ita completa sint. Mouetur & tunc apud septimum ad exitum cum in eo completur virtus. Et cum deficit aduenit ei debilitas quod & non salit ad ipsum cum ea virtus usque ad nonum. Quod si egredietur in octauo egredietur & est debilis & non exprimitur a virtute faciente nasci: imo ex ea alia ex primete ledere debili. Et egressio quod fetus non completur nisi per scissionem paniculorum humidorum & effusionem humiditatis eorum & facientia ipsum lubricari. Et quicquid puerit super caput suum in partu naturali ut sit facilior separatio. Partus vero super pedes utrosque est propter debilitatem eius qui nascitur. Non enim potest pueri & est timor osum. Non enim vtile est secundum plurimum.

C Ponit causas partus. Primo ponit causas partus & modum quo fitus in matrice. Secundo recapitulat ea que dicitur. (Cōprehensio.) Primo ostendit quare fit puer. Secundo quo fitus in matrice. (Et

fit? quod.) Primo facit hoc. Secundo ostendit modos exiti? fiti? (Et quicquid.) Dicit primo quod partus fit: quod amplius non sufficit nutrimentum inficis nec aer attractus. Et sanguine. i. p. venas & arterias vmbilicales. De attractione aeris. i. per arteriam vmbilicalem: quod in inficis pulmo fit? non attrahit nisi quod est egressus inficis. Mouetur. i. in vtero. Apud septimum. i. mensem. Viri? i. potentia erendi. Luz deficit. i. viri? ut non possit erire. Non salit ad ipsum. i. in virtute non resumitur quare debilitatur? est ex motione quod facit in septimo mense. Et non excludit. i. non expellit debili existente fetu. per scissionem. i. fracturam. humiditatis. i. vinalis & sudatine. Quare natus in septimo mense viuatur & in octauo non redditur cum ab alio. b. i. balia. quod fit? semper incipit moueri ad exitum quod fetus est completus & deficit sibi nutrimentum in septimo mense: ideo si non erit debilitas propter motum: & ideo resumit per totum mensem octauum vtriplurimum: ideo per ire usque ad nonum mensem. Secunda causa est astronomica: quod in primo mense dominatur saturnus emboloni. In secundo mense iuppiter. in tertio mars. in quarto sol. & tunc est aial rationale. postea venus. postea mercurius. postea luna. & tunc si nascitur viuatur & completus? est cursus. si transierit & venit ad octauum regnat saturnus qui sua frigiditate & siccitate que sunt quatuor vite prarie interficit fetum. In nono regnat iuppiter qui dat vitam & est benignus: & ideo tunc viuatur in 10. & viuatur & regnat mars. Oscillatio: autem est natus in nouem mensibus & quatuor diebus. Et quicquid cōuer titur. Ostendit modum exitus naturalis & per naturam: & p. Super caput. i. primo emittit caput. Separatio. i. a inficis. Super utroque pedes. i. quando primo egrediuntur pedes.

Et fetus quod ante motum suum ad exitum est sustentatus? cum facie sua super pedes suos plantis manuum suppositis geminibus suis & naso ipsi? iter ambo genua & oculis super ea ambo & colligit ea ambo ad iterio: & parte sui: & est positi colligi ei? & facies ipsi? ad dorsum matris ei? defendendo cor. Et hoc quod preparatio puenientio: est ad conuersionem faciem: & quod dixerunt quod facie mulieris preparatio est secundum primum huius preparatio: & hoc non est nisi masculini: & adiuvatur ad conuersionem grauitas superiorum fetus & magnitudo capitis ei? propter. Et quod separatur aperit matricem apertione tali cui? simile efficere non vult in suo simili. Et necessarium est ut separentur quedam iuncture & sustentent adiutorio dei excessum post illud: & propter illud redeunt in primo ad continuationem nales: & est operatio illa de operationibus fortibus naturalibus. Et for matia quod appropriata est re continuata ad creationem ut sit parata non cessans comprehendere cum augmento fetus que non comprehendit: & hoc est de secretis dei. Sit ergo deus exaltatus qui est rex verax laudabilis & benedictus & melior omnium factorum. Cōprehensio igitur huius est quod causa partus fetus naturalis est quod ipse indiget aere plurimo & cibo plurimo: cum expugnantur virtutes anime ei? querentes latitudinem spatiositatis & attractionem aeris copiosam & cibi abundantem & fugiens a strictione & a penuria attractionis aeris copiosi & panicitate cibi. Cum ergo nascitur nonnulli comprehendere sunt in eo somnus & expugnatio. Cum ergo adueniunt ei ridet post. xl. dies.

Ostendit quo fitus in matrice: & dicit quod fetus antequam creatus sit cum facie versus pedes & huius manus postitas intra genua & mouet genua anterius & collum & faciem huius versus dorsum matris: & est bona preparatio: sed aliquid dicitur quod illud est verum de masculis. De femellis autem dicitur modo opposito. Patet ista. Et sustentat. i. mouet. Super ea ambo. i. mediis manibus. Ea. i. genua. Inter palmas manuum subclusas. Defendendo cor. i. fetus. Preparatio. i. situatio feti. Ad conuersionem. i. pinationem. Faciendū. i. capitis fetus. Versus inferius. Alias ad conuersionem. i. mutationem fetus in exitum. Et quod separatur. i. fetus ex vtero. Luzus similis. i. apertionem. In suo simili. i. in mola que est ipregnatio mendosa: quod non aperit matricem in mola sicut in fetu. Quedam iuncture. i. ossis femoris. Redunt. i. iuncture. Operatio illa. i. erit? fetus in inficis vbi iuncture aperiantur. Et forma. i. virtus? que facit hanc operationem. Re. i. virtute. Continuat. i. deprehendere a creatio. Cōprehendere. i. in suo actu. Que. i. virtus? Cōprehensio. Epilogat & dicit quod collectio omnium dictorum in summa est quod causa partus

Bentilis

est: qz fetus indiget multo cibo et multo aere et. Lōprebēlo. f. dī-
etoz. Et p qz effugies. f. fer. Lōprebēlo sunt. f. spiritū manifeste
et districte. Aueunt ei. f. somnus et vigilia. Rider pp cōprebēlo-
nē rerū delectabilū quas p nō apphēdebat: et illa est pma actio
quā operat aia rōnalis in suo corpore: vt p. 9. de aīalib.

C De egritudinibus matricis. Cap. 3.
Lcidunt matrici omnes egritudines cōple-
xionales et instrumentales et cōmunes.

C In pcedētib. A. dēterminat de gnōne embryōnis:
hic dēterminat de dispōnib. pter nām matricis. pmo enume-
rat egritudines. Scdō dēterminat de ipsīs. ibi. (Caliditate mīcis.)
p pma in. o. pzo quo nota q qdā sunt egritudines pprie matri-
ci: quedā per cōmunitatē. pmo ergo enumerat egritudines p-
prias matrici. Scdō ponit illā distinctionē nunc dictā. ibi. (Et sunt
ei.) pmo enumerat egritudines pprias. Scdō accidetia. ibi. (Et
accidunt.) p pma in tot quot enumerat egritudines cōplexio-
nis cōpositionis et. C. Instrumentales. i. cōpositionales. Et cōea. i.
solute pmutatias: supple et a pata. Rō est: qz matris est membrū
organici cōpositū et pmutabile: qd ei pnt accidere oēs egritudines.
pila b: qz in quātū pmutabile accidit manifesta cōplexio et.

C Et accidunt ei egritudines ipregnationis sicut vt nō
ipregnē: aut vt ipregnē et aborsus faciat: et vt impreg-
nē et nō faciat aborsum: imo fiat difficilis et separaf
et moriatur in ea fetus. Et accidunt ei egritudines mē-
strue alio mēstrui: ita vt nō emittat mēstrua: aut emit-
tat mēstrua pauca: aut non in hora sua: aut mala: aut
vt superfluant mēstrua eius.

C Dic enumerat accidetia matricis. pmo enumerat vnū genus.
Scdō aliud. ibi. (Et accidunt.) C. Dicit pmo q etiā accidunt alie egi-
tudes que sunt in ipregnatione et. C. Nota q ipregnatio si est
nālis nō est morib. Non ipregnari est actio lesa ablata mīcia. qz
sems fit mortuus in corpore est morib. in numero iquātū mortuū:
sed est accidetia et matricis iquātū sequit aliū morib. C. Sed tu. d.
nōne est aborsus si egreditur ante terminū suū. p dōm q facit
dōiam inter aborsum et exitū fetus ante tps suū: ideo dicit. Et. i.
vt. separaf. i. nō facile egreditur: ideo nō est aborsus. C. Et accidunt.
ponit aliā dispōnē que reponit sub accidetia: qz mēstrua sunt
exiens mutari. nā exiens mutari est accidetia: et dicit q acciden-
tia mēstrui sunt: aut qz nō bz mēstrui: aut diminute: aut nō tem-
pore suo et. pauca. i. diminuta. Aut mala. i. corrupta.

C Et sunt ei egritudines pprie et egritudines per cō-
munitatem: ita vt cōmunicent ipsi membra alia. vel et
sunt ei egritudines pprie et egritudines per cōmu-
nitatem: ita vt nō cōmunicent ipsa membra alijs. Et
quandoqz sunt ab ea egritudines membrorū aliorū
per cōmunitatē: ita vt cōmunicent ei alia mēbra sicut
fit in pfectione matricis. Nam cuz multiplicantur
egritudines in matrice debilitat epar et pparaf ad
hoc vt generet ex eo bydropisā.

C ponit distinctionē. pmo ponit casū. Scdō declarat. ibi. (Sicut
fit.) C. Dicit pmo q dispōnēs pter nām aliqz sunt pprie mīcis: et
qz sunt per cōitatē sic q aliud mēbru sibi cōicat alias ipsa alte-
ri. pprie supple et per cōitates. Ab ea. i. in ea. Membra alia. f. cām
egritudinis. Sicut fit. Declarat in exēplo. pmo facit per cōita-
tem ab alio mēbro. Scdō ab ipso. ibi. (Nam cuz.) C. Dicit pmo q
pfoctio matricis est: qz cōmunicat nocumentū sibi. C. Sed tu dī-
ces. videt esse oppositū qz mēbra perdunt spiritū et motum: qz ipsa
cōmunicat alijs. p dōm q si volumus tenere instātiā: tunc non
valet introductio nisi dicēdo q ponit exēplū cōmunicatōnis
mēbroz a matrice: et hoc videt esse verū. Aliter q in pfoctatione
fit cōitas a vāsa spermatōis: qz vplurimū accidit ex corruptione
seminis. C. Nam cū. Exēplificat qz nocumentū cōmunicat alijs
a matrice: et p. C. Aliter pōt introduci ista dicēdo q Aui. ostendit
egritudines que sunt a matrice sic q ipsa alijs cōmunicat: et ille
sunt duplices quedā sunt pprie matrici alijs cōicare. quedā facit
ab alijs sic q sunt pprie illi. Tangit pmo cū dicit. pprie. Scdōm cū
dicit membris alijs. Et tūc exponit ab ea. f. matrice. Membrorū
aliorū. In membris alijs a matrice sicut ex pfoctatione accidit no-
cumentū alijs: qd tamē nocumentū nō est pprie alicui nisi matri-
ci. Sed bydropisā fit a matrice tamen est pprie epari.

C De significationibus complexionum matricis.

Super tertio

C De signatione caliditatis. Cap. 4.
Aliditatem matricis significant cōmunitas
corporis.

C Dic dēterminat de istis dispōnib. pter nām. pzo
dēterminat de egritudinib. cōplexionalib. et dispōne ipregnationis et
de pphibitōe ipregnationis. Scdō dēterminat de signis masculin-
itatis et femininitatis. ibi in principio scdō tractat. (Tempora qdē.) Ter-
tio de dispōnib. postq est facta ipregnatio et de alijs egritudinib.
mīcis et de mēstruis et hmoi. ibi in principio tertij tractat. (Men-
strua.) Quarto de a patab. ibi in principio qrti. (Laua.) pzo dēter-
minat de signis distēperatay cōplōnū pzo. de signis sterilitatis et
de signis aliaay dispōnū. ibi. (Lā sterilitatis.) p pma in quāto: sicut q
tuor pōt signa malaay cōplōnū. z. ibi. (Rerēlo. 3.) ibi. (Leuittas.)
4. ibi. (Ereccatio.) De alijs aut signis malaay cōplōnū nō dētermi-
nat qz reliqz vt nota. p pma in octo sicut octo ponit signa. z. ibi
(Et paucitas.) 3. ibi. (Et significat.) 4. ibi. (Et qnq.) 5. ibi. (Erecca-
tio et.) partes patebāt. C. Dicit pmo q signum mīcis calide est
caliditas in toto. Cōmunitas. i. cū vides i toto corpore caliditatē.
Nota dicit calidi corporis cōitas: qz pōt totū corp. eē calidū ma-
trice existerē frida. Et ideo vltier pñdere alia membra: qz qñ cor-
nō est calidū nec epar: totū corp. est calidū: tūc est ppter matri-
ces. Causa aut caliditatis in tota matrice nō est pncipalis fluxus
sed est per accidetia: qd ap ipam veniūt multe vene et arterie p qz
fit dominū caliditatis in toto: et istud est signū a qitate mutata.

C Et paucitas mēstruorum. i. i. i.
C. ponit aliud signū ab exēte mutata. Sed ptra qz caliditas mī-
cis est cā attractionis mēstrū ad locū: qz nō ex eē cā paucitas mē-
struorū: sed multitudinis ipsorū. Scdō q dilatatio arteriarū mīcis
est pp caliditatē: q debet eē multa mēstrua. p dōm q Aui. bene dicit q paucitas mēstruorū signat caliditatem.
No. tñ q aut pūngit cū alijs signis aut nō. Si p mōtū nō est ne-
cessariū q fiat paucitas mēstruorū a caliditate: et pōt eē ab oppila-
tione. Si aut nō: tūc paucitas mēstruorū signat caliditatē. Et rō est qz
caliditas est cā resoluōis humiditatis et supfluitatū. igit et. dōm q
q nō est signū pprie nisi q alijs associet signis. p dōm argumēta.
Ad pmo qd dī neget: qz pauca virt. attractiua est in mīce in at-
tractione p venas qz mēstrua emittunt ex virtute expulsiua. p dōm
argumētum. caliditas est cā et. negetur alia. p tu. d. caliditas est
cā et. verū est in mēbro qd est fortis attractionis. mō matris non
est hmoi. p dōm aliā. dilatatio et. dōm q verū est stante multitudine
ne materie. modo nō est ibi multitudo materie.

C Et significat ipsam color mēstruorū: et proprie cum
sumis pānus lineus et supponit in nocte: deinde erica-
tur in ymbra et considerat an sit rubeus an citrinus et
significat caliditatem et cholera et aut sanguine: aut sit
niger aut albus et significat ppariū illius.

C ponit aliud signū. pmo hoc. Scdō remouet dubiū. ibi. (Vex.)
C. pmo dicit q et color mēstruorū hoc signat. ppar. i. malā cō-
plexionē calidā. Cōtrariū hui. i. pma cōplōnē vt nigrus siccitatis et
albi caliditatis. Niger aut color: aliqz signat friditatem et aliqz nō:
qz aliqz est color ex aduisione nō vltimaria. Nota q illud bz verū
psumpta equitate cōplexionis in alijs mēbris ipsi mulieris.

C Aerum niger cū fetore putrido significat caliditatem
quādā: et q est sine ipsa significat frigiditatem. Et qñqz
significat caliditas ex dolorib. in partib. epatis et vul-
neribus et vlcērib. accidentibus in matrice.

C Remouet dubiū. tu. d. est ne sic q color niger significet semper
friditatem. Rñdet q nō: p. Nota dicit caliditatem quādā vt calidi-
tatem pter nāz: qz fetor accidit ex calitate pter nāz multiplicata su-
per caliditatem nālem. Sine ipso. i. sine fetore significat frigiditatem:
sed hoc nō est semper nisi fit nigredo multū intēsa: qz si nō fit mul-
tum intēsa pōt esse a caliditate. Et quādoqz. ponit aliud signū:
et p. In partibus epatis. i. in hypochondrijs.

C Et ericatio laborum mulieris.
C. ponit aliud signū: et p. Cā ericatio laboriorum est q matris cōi-
cat multū stō: bo pp qd fit ericatio stōbz: et per pñs laboriorū.

C Et multitudo pilorum.

C. ponit aliud signum.

C. Et tinctura aque fm plurimum.

C. ponit aliud: et p. Dicit fm pñm: qz aliqz caliditas matricis est
cā nō tincture: qz si caliditas cōicat renib. tūc attrahit aquosita-
tem nō tinctā et fit yzma nō tincta: et tñ matris est calida.

Et velocitas pulsus.

Ponit aliud: pater.

De significatione frigiditatis. Cap. 5.
Entio menstruoꝝ: aut paucitas eoruꝝ: aut
eoz vebemens: et plangatio mudificationis.

Ponit signa coplerionis fride: et ponit multa. partes patebunt
legedo. **D**icit p q ablatio aut paucitas menstruoꝝ signat fridi-
tate mificis. **N**ota q diuersimode mēstua sunt pauca i cōple-
xione calida et frida: q in frida sunt pauca pp stricture venarū:
in calida aut pp ericcationē. Et ipsos. f. menstruoꝝ albedo signat
friditate: q fridū agēs in humidū dealbat. Nigredo vebemens: q
qñ est pp friditate est pp mudicationē. Si aut nō sit vebemens:
tūc pōt puenire ex mala cōplexione calida. Illud ē hz veritatem
nisi fiat nigredo pp cōitate vt pp splenē. **P**rologatio mudificatio-
nis. i. postq mēstua icipiūt mudificari logo tpe pdurat vt in cali-
da quoz dieb? in frida pluribus. **A**lter. plangatio. i. retardatio
q nō veniunt sic de mense in mensem sicut in alijs.

Et antecessio cibozum grossorum et frigidoz.

Ponit signū a causa primitiua: pater. **C**ausa est q ipsa est ner-
uosa: ideo facilius a frigido patitur.

Et antecessio coitus plurimi et stupor in superiorib?
matricis et paucitas piloz in pectine et paruitas tinctu-
re aque et corruptio coloris eius.

Ponit aliū signū. **N**ota q est signū per accidēs: q signat q ma-
rix est facta frida ex debilitate. Et stupor. pōt aliud signū. Et stu-
por. i. diminuta sensibilitas pōt ēē ab alia cā. Et paruitas. pōt aliū.
Et corruptio. **P**onit aliud. **N**ō ponit signū a pulsū: q dat intelligē.

De signis humiditatis. Cap. 6.
Enuitas menstrui et multitudo cursus humi-
ditatis et aborsus fetus cū magnificat.

Hic ponit signa coplerionis humide matricis: et p.
Enuitas large. i. fluxibilitas. **H**umiditas. i. albe. **A**borus feti: q
ligamēta sunt buda et lara et fetus rumpit ipsa et segur aborsus.

De signis siccitatis. Cap. 7.

Ficcatio et paucitas cursus.
Ponit signa coplerionis siccitatis: et p. **E**ricatio et pau-
citas nō est pura nisi sit ericcatio.

De sterilitate et difficultate ipregnationis. Cap. 8.

Ausa sterilitas: aut est in spermate viri: aut
in spermate mulieris: aut in mēbris mificis:
aut in mēbris virge et instrumentis spermas:
aut ppter cām in pncipijs sicut tristitia et ti-
mor et tremor et doloris capitis et debilitas digestio-
nis et satietas nauseatiua: aut ppter erroꝝ accidentē.

In pcedētib? **A**ut. posuit signa coplerionis distēperatarū matri-
cis: hic determinat de dispōne ipregnationis. **P**rimo determinat
de causis signis et curis sterilitatis. **S**cdo de signis et iudicijs ipre-
gnationis. **I**bi. (Significat ipsam.) **P**rimo determinat de causis
sterilitatis. **S**cdo ponit signa. **I**bi. (In signis.) **T**ertio curā. **I**bi. (Re-
gimen huius capiti.) **P**rimo determinat de causis sterilitatis.
Scdo ponit duos casū. **I**bi. (Inge. **H**ippo.) **P**rimo gñaliter ponit
cās sterilitatis. **S**cdo particulariter. **I**bi. (Cā dō que est.) **D**icit
pmo q cā sterilitatis aut est ex parte spermatū: aut ex parte mē-
broꝝ gñationis: aut ppter cām in mēbris pncipalib? et. **M**ulier
supple aut vtriusq. **A**ut in spermate mulieris. i. in sanguine men-
struo puro. et appellat ipsū spermā: q cōcurrit ad gñationē in in-
strumentis spermatū. i. in vasis seminalibus et testiculis tam viri
q mulieris. **I**n pncipijs. i. in mēbris pncipalib?.

Cā dō que est in spermate est sicut malitia comple-
xionis diuersificatis virtutē gñationis calide: aut fri-
gide. i. frigide ex frigore nālī: aut frigore accidēte lon-
ge retentionis sparsio: aut humiditatis: aut siccitatis.

Decarat illas cās. **P**rimo declarat qō pp cām in spermate ac-
cidit sterilitas. **S**cdo qō pp cām mificis. **I**bi. (Cā aut.) **T**ertio qō
pppter cām virge et mēbroꝝ gñōis. **I**bi. (Causa aut facte.) **Q**uarto
qō ppter cām in mēbris pncipalibus. **I**bi. (Cām dō.) **Q**uinto qō
pppter odores. **I**bi. (Error aut.) **P**rimo ponit cās quasdam. **S**cdo

quasdam quorūdam. **I**bi. (Et dixerūt.) **P**rima in quoz sicut quatuor
ponit cās gñales. 2. **I**bi. (Et qñq? est cā.) 3. **I**bi. (Et qñq? 4. **I**bi. (Et
de gñe qdē.) **P**rimo facit hoc. **S**cdo ponit cām cuiusdā. **I**bi. (Et cā.)
Dicit p q cā sterilitatis ex spmate est malitia coplerionis cali-
de aut frigide que sunt essentialiter in spermate aut accidentaliter
aut est malitia coplerionis siccitatis aut humide. **N**ota q cā est: q
ois imoderata discretia destruit actū. pppter virtutis: q tē. aūs est
S. in cōmēto afoi. 20. parti. 2. **Q**uibusq? iuuenibus et. psequē-
tia tenet de se. **I**tem nota q dicit frigide. i. ex frigore naturali. ista
p. **E**x frigore accidēte longe retētionis sparsio, vult dicere q mul-
toriens sperma viri infrigidat in matrice anteq matris colligat
super sperma: ideo sparsione. i. eiectionem spermatū a viro: q
sperma tunc acquirit malā cōplexionē frigidā accidentale.

Et cā illius sunt cūbi nō pueniētes et acetola etiam.

Ipsa enī sunt in sūma eoz que infrigidat et ericcant.

Hic ponit cām cuiusdā dicit. f. q causa male coplerionis fri-
gide est causa sterilitatis. **T**u. o. sunt ne ille cause. **D**ic q sic. f. cūba-
ria frigida. **I**llius. f. male coplerionis frigide.

Et qñq? est cā que est in spermate siccitas coplonis
nō phibēs generationē: s? facit ipsū difficile aut cor-
rumpit illud qd aduenit matrici de alimēto infantis.

Ponit aliā cām que etiā declarat dictū nunc. f. q cā sterilitatis
est mala cōplexio siccitatis. **T**u. o. est ne hoc semper q phibeat fetū
generari. **D**ic q nō semper: imo aliquādo in fetu generato est cā
diminutionis nutrimenti: q fetus nō cōpleat. **I**psū. f. fetū bī-
ficilem. f. augmentum et perfectionem.

Et qñq? est cā in spermate vt sit sperma viri diuerse
ipressionis ei que est in spermate mulieris p trariū re-
ceptricū aut cōitatis sup vñs duoz ordinū et nō acci-
dat inter ea ambo filius. **E**t si pmutet vnusq? locū
sūū nō est dubiū qñ sit ambob? filius.

Hic ponit alias cām. **E**t duo facit sicut dupl? verificat. **S**cda **I**bi
(Et qñq?). **P**rimo evidētia pmo nota q in gñatione reperit duplex
modus opōnis. **V**nus modus est per pueniētiā appetit? semis vi-
ri et passionis seminis mulieris que ipressio maxime fit a virtute
iformatiua. **A**lius modus est pueniētia in mō coplerionis semini
duoz per quā acqrit cōplexio in eo qd gñat: et hoc attinet virtutē
gñatiue: q operatio gñatiue est pparare mām ad recipiendū for-
mā et operatio iformatiue est lineatio figuratio et situatio. **P**rimū
aut faciūt duo semina pp pueniētiā quādā in modis pncipalibus
vtriusq. **M**ō **A**ut. pmo ponit illam scdām cām. **S**cda aliā. **I**bi. (Et
qñq?). **D**icit pmo q multoties cā sterilitatis est diuersitas im-
pressionis in semine viri aut mulieris: q sperma nō iprimat vel si
iprimat mēstruū nō est pueniēte recipere et. p. **E**t. f. impressioni di-
uerse. **I**mpressioni. f. que attinet iformatiue.

Et qñq? diuersificant duo spermata pp cās malitie
coplonis in vnoquoq? eoz qd cū alio nō equat: imo
addit ei corruptionē. **N**ā cū pmutant inuenit vnūq? q
amboꝝ qd equat ipsū cū pparietate quare tēperat.

Ponit aliā diuisione hui? cāe et dicit q et aliqñ accidit p defectū
instrumenti cū quo gñatiua opat: et tale est cōplexio: q sperma viri
aut est nimis calidū aut nimis fridū: et sit est de spermate mulie-
ris. **N**ō equat. i. nō veniunt ad cōplexionē equalē cū pmutat vir
ad mulierē vel cōuerfo sic q sint opposite cōplexionis.

Et de genere quidem spermatū ex quo nō sit gene-
ratio est sperma infantis et patētis nauseatiua satieta-
tem et ebriū et senis. **E**t sperma eius qui plurimum vti-
coitu et cuius corp? nō est sanū. **S**perma enī currit ex
oibus mēbris et est ex sano sanū et ex infirmo infirmū
fin q dicit **H**ippo. et iste dispōnes oēs inuenite sunt in
vtriusq? spermatib? simul. **E**t dixerūt qdā q de causis
corruptionis spermatū viri est coire cū illis que non
dum sunt magne: et hoc currit cursu proprietatum.

Ponit quartā cām. **P**rimo hoc. **S**cdo reddit cām cuiusdā dicti.
Ibi. (Sperma currit.) **D**icit pmo q etiā cā sterilitatis ex parte
seminis aut est ex etate aut ex accidente adueniente aut est mali-
tia coplerionis seminis propter malitiā coplerionis mēbroꝝ a
quibus decidit et. **E**t seny. f. in vltima senectute. **I**tem per infan-
tem accipit etate ante. 1. 4. annū. **D**icit tñ **A**ri. q vidit generantes
in. 12. āno: sed hoc est raro. cā est: q nō est ibi de spermate vel est

Gentilis

aquosus ⁊ idigeſtu. Itē ſarictas facit ēſpma aquoſus ⁊ idigeſtu
 pp̄ nimiu cotu; q̄ vaſa ſeminalia debilitant. Sp̄ma curru. Red-
 dit canis cuiuſd̄ diſci. q̄uo accidit ſterilitas ex mēbris iſſimis ſi
 fit fanitas in vaſis ſemis. R̄ndet q̄ ſpma decidit a toto; ſt̄t̄e ma-
 ſtit in mēbris ſit defect⁹ in ſemine; et accitotus notāda q̄ ſp-
 ma decidit a toto; q̄ ab oib⁹ mēbris quib⁹ poſſit exponi de p̄ncipa-
 libus; nō de alijs; v̄z p̄ te. Et dixerunt. p̄nit alia canis que eſt
 extrinſeca; et accitotus quozdam ⁊ dicit q̄ cauſa ſterilitatis
 eſt ſi vir coeat cū puelli paruis ⁊c. Tota q̄ nō ponit prohibitio-
 nem generationi nō cum illa puella.

Causa aut̃ que est in matrice aut ē malitia cōplexio
nis corripētis sperma cuius plurimū est frigus cōge
lans eam sicut accidit ex potu aque frigide mulierib⁹
per hoc q̃ in frigidat ⁊ similiter viris.

¶ hic ponit quinq; cās ex parte matricis. 2ª ibi (Et qñq;) 3ª ibi (Et qñq;) 4ª ibi (Et humiditates.) 5ª ibi (Et pp.) Partes patēt. ¶ Dicit pmo q; cā sterilitatis ex parte matricis est mala cōplexio ipsi⁹ corūpēs cōplexionē spermatis. ¶ In viris, s. pp. potū aque fride.

Et quandoq; alterant partes mēstrui:7 ex eis que
constringunt ex poris mēstrui:quare non effundun-
tur mēstrua ad fetum.

Ponit aliam cām ⁊ dicit q̄ mala cōplexio matricis ⁊c. Et quan-
doq̄. s. propter malam complexionem frigidam.

Et quandoq3 est cum materia.

Ponit aliā cāz ⁊ dicit q̄ multoties talis oppilatio nō solū est p̄
malā cōplexionē fridā sine mā: s; ē cū mā que oppilat ⁊ agelat.

Et humiditates corrumpit sperma: iterum per co-
missionem suā cum eo: aut efficiant: aut resoluunt: aut
humectant lubricantes: quare debilitat retētia 7 est
plurimū: aut debilitates virtutē attrahentes 3 sperma:
quare nō attrahit sperma cū fortitudine.

Ponit aliam causam que est declaratiua istius: et patet. *Humiditates*. i. humores. *Exiccât*. s. cum humor est siccus. *Utr plurimū*. s. mala complexio humida lubricans.

¶ Aut ppter strictionē meatū nutrimentī ex frigore aut calore aut siccitate. Et qñqz vincit ex siccitate: ita vt similit̃ corjz siccis: aut corūp̃ōē nutrimentū isam: siccitas aut pbibēs ism ab amplificatiōe ppter adunatiōē ois matricis vehemētē ppter siccitatem: aut frigus: aut solidatiōē vlcerū: aut carnē additaz vlcerosam z verrucosam: aut sicut siccitas dominās secū dine: quare corūp̃it meatus nutrimentī.

¶ Ponit aliā cām declaratiuā alterius supra dicte. s. q̄ constrictio
poroz 7 ozificioz est cā sterilitatis: 7 dicit q̄ talis p̄strictio poroz
7 ozificioz est cā sterilitatis: 7 q̄ nūq̄ puenit zē. Cōstrictionem. i.
oppilationē. ¶ 3m. f. secū. Aur. f. accidit talis p̄strictio.
¶ Aut accidit sterilitas. s. 2.

Elut accidit spermati frida ⁊ humida qđ accidit ro-
ri in terra rosata ⁊ in cōplexione calida ⁊ sicca qđ ac-
cidit in terra quādo est madefactio sparsa.

¶ Ponit aliā cām que se t3 ex parte matricis: 7 est humiditas ro-
rida sparsa super matrice3: sicut spargit ros super terrā. Aut pp
malā cōplexione sicca vel calidaz que resoluit sibi humiditatē se-
minis accedit: q3 hoc fit ex humiditate adueniente sibi 7c.

CAut ppter abscissionē māci que est san. mēstruus cū
matrīx deficit in attrabēdo ipm ⁊ p̄tinationē ei⁹.

Thic ponit alia cam: et dicit qd ea est cu matris est debilis in vtu-
te attractiua: non tñ attrahit debita quantitate mae. propter ab-
fessionē. l. puationē maei. l. fanguinis mēstrui. Sic est. Pōnit aliā
cam dicit qd etiā est p debilitatē glariue: Aut est. f. habel qd matris
iuuat ad generationē: et nō solū est locus in quo fit generatio.

¶ Aut est ppter declinationē in ea: aut puerfionē: aut
 uebementiā adunationis ois matricis ante partū p
 pter oppilationē: aut ppter duritiē: aut carnē additā
 verrucosam ⁊ nō verrucosam: aut solidationē vlce
 rum: ⁊ frigus pstringens ⁊ alia ex causis oppilationis
 ⁊ siccitas: quare nō penetrat ad spm spermā.

Super tertio

Chic ponit aliā cām: ⁊ dicit q pp declinationē mīcis a loco suo. Aut pp carnē additā ⁊ c. Cōuersionē. s. ipsius ad supiora. Aut uehēmētia. i. clausura. Ante partū. i. tpe partⁱ. Et alias cās oppilatio nis vt venarū ⁊ hmōi. Et siccitas. s. est oppilans.

CAut debilitas adunationis post pregnationē: qua-
re non retinet ipsum.

Ponit aliam cām que est q̄ non debite corrugatur. Post impregnationem. s. cum incipit fieri generatio.

¶ Aut multitudo adipis lubricatis. Et qñq; fit cū cō-
munitate corporis totius. Et qñq; est in matrice pro-
pria: aut in matrice sola. Et qñ multiplicatur
adeps sup zīrbū facit strictionē super sperma: z edu-
cit ipm ex pōne sua: z opatio ei⁹ est bñdī.

Tponit aliā cāz. pzo h. Scdo illā declarat. ibi (Et qñq.) Tbidit
pmo q est. ppter aliqd faciē lubricare: qz tūc nō pōt fieri debita
corrugatio. Et qñq. ē illa hūiditas pignosa. Cōstriccionē. i. facit
de matris cōmuni sūm forma: q ex hoc pellit sūmā inferius.

¶ Aut propter vehementiam extenuationis in corpore toto aut in matrice.

Ponit aliam ⁊ dicit q̄ multotiens accidit sterilitas ⁊c.

¶ Aut nocumentū in matrice ex apostemate ⁊ vlcera-
bus ⁊ hemozroidib⁹ ⁊ additione carnea pñihēte. Et

qñq3 est in oze ei'p'es dura sicut virga p'bilis introi-
tum virge 7 spermatis: aut vlcera que p'solidata sunt
quare lenif' mat'rix 7 p'stringunt ozificia venarū emit-
tentū sperma: aut asperitas ozis matricis.

¶ Ponit aliā cām. Lenix matrix. s. pp creationem. Nota q̄ ex illa
ista habet q̄ duplices vene reperimus in matrice. quedā sunt vene
que dicuntur cotilodones per quas fit emissio sanguinis. quedam
nō vene que veniunt a testiculis mulieris. modo dicit etiā q̄
ppter vlcera oris matricis fit linio ppter cicatricem &c. ideo
dicit portantium sperma ad differentiam illarum que sunt vere
vene per quas emittitur sanguis.

Causa aut facit in multis generationis aut est debilitas vasorum spermatis: aut corruptio antecedens completioni eorum: sicut cui abscinduntur vene auris posterioribus: aut cuius perforat vesica a lapide: quare committit nocumētum membris generationis. Et quicquid abscindit aliquid de numero eius et facit incurere debilitatem in membris spermatis et in virtutibus eorum generationis spermatis et efficientibus ipsum. Et similiter cuius abscinduntur testiculi: aut emplastrum cum insiquiamini: aut bibbit et camphora plastrum.

Thic ponit tertiā cōm generale qd se tenet ex parte membris generationis. pmo ponit cōm in alijs qd in virga. Scō in virga. ibi (Causa aīr.) **T**hic pmo qd causa in membris generationis est debilitas vaporū feminaliū &c. Quare cōmunicar. f. vesica. Nota dicit qd abscessio venarū est cā. &c. est: qd tunc pibet debet in fluxu spiritus a cerebro ad matricem.

¶ Causa autē virgē facta ē sicut si sit brevis in crea-
tione sua: aut cā pinguedinis viri: quare assumit caro
plurimū eius: aut ex amboꝝ simul quare elōgat in
matrice ⁊ nō equat in ea virga. Et de eis est amplitu-
do oris matricis ⁊ nō equat in ea virga: aut ex eis am-
boꝝ simul: aut pp totū sistat ei⁹: aut pp abbre-
uiatione chorde: quare declinat virga ab opposito:
quare nō eūct spermā ad curtur oris matricis.

¶ Ponit cām que tenet et parte virgine p. ¶ Sed tu dices ipe
ponit cām paruitatis nōne etiā magnitudo est cā bulus. ¶ Dm q
sic sed dicit q puitas virge est cā q emittit semē tū in fundo
sicut est necessariū. Sed lōgitudō est cā: q p lōgitudinē ipā sper
matis fāt anteq vadit ad matricē et tūc sēa mulieris debilitet expellit.

Causam vō in principijs iam numerauimus. necesse
sarium est enim vt sint membra digestionis & mēbra
spirituum fortia: ita vt fiat conceptio.

ronic

Ponit quartā cām q̄ se tenet ex pte mēbroꝝ p̄ncipalīꝝ: 7 p̄. In p̄mis. i. in mēbris p̄ncipalībus. Mēbra dīgōnis. i. mēbra p̄ncipalīa. i. epar. Mēbra spūs vt cor 7 cerebrum.

Erroꝝ aut̄ accidens est cū spermatis sit emissio ante complementum aut post cōplementum.

Ponit cām q̄ se tenet ex pte erroꝝ. p̄tio ponit modos. Sc̄do declarat. ibi. (Ante.) C̄dicit p̄ q̄ erroꝝ 7c. C̄omplementū. i. gñōnis. Aut post cōplementū. i. post q̄ fetus est generatus.

Ante complementū vō cū spermā emittit̄ est vt sint mulier 7 vir dīuersi in tpe coitus: quare non cesset vn⁹ eoꝝ aſcedere cū emissioe spmā. Si ergo fuerit antecēssio vīri dimittit̄ eā 7 nō emittit spermā. Et si fuerit antecēssio mulieris emittit vir post q̄ emisit 7 expel̄ let in os matricis p̄ motus attractiōis spermatis q̄ se aperit ei aptione vna post aliā cū attractione vebē mētis sensus q̄ sentit cū ipsum emittit. Et nō fit illud cū ipsum emittit nisi aut p̄ attractionem aque vīri cū eo q̄ currit ex ea ex vasis spermatis eius intrinsecis in matrice effusum ad iteriora eius apud quosdā aut p̄pter attractionem eius quod tangit ipsum. Si verū est q̄ dicunt quidam aliū. i. q̄ spermā eius quāuis generetur intra ipsam: tamē effunditur ad exteriora oris matricis: deinde deglutit ipsum os matricis vt sit motus eius ad attrahendum spermā suū ipsius deoris: quare recipit ipsum cum mouetur spermā eius: quare attrahit cum hoc spermā viri. Non enim appropiaf̄ illud emissionī spermatis vīri.

C̄dicit declarat. p̄tmo erroꝝ ante cōplementū. Sc̄do post. ibi. (Erroꝝ: vō.) p̄tmo hoc. Sc̄do remouet dubium. ibi. (Nisi aut.) C̄dicit p̄ q̄ erroꝝ accēssio ante cōplementū. Iamēq̄ semen veniat ad locū gñōnis: 7 p̄. In tēpore coitus. i. in tēpore emissionis semis. Viri. i. emittēdo semē ante mulierē. Et. i. semini suo. Sentit. i. a muliere. Nisi. p̄tmo excepōne 7 sunt verba notāda. Diceret aliq̄s tu dīcis q̄ cū mulier emittit p̄ suū semē prohibet generatio 7c. Rādīt 7 dicit q̄ possibile est vno mō q̄ a testiculis mulieris nō solū veniat vne 7 vasa ad os matricis: imo et ad fundū. mō si mulier emittat semē suū: tūc ad os nō eycit ipm ad fundū 7 venit spmā vīri 7 fit gñō. Aliq̄s. i. semis. Et. i. seminis. Ad anteriora. i. ad fundū matricis. Attractionē eius. i. seminis vīri. Spermā ei⁹. i. mulieris. Deinde. i. post emissionem eius ad os matricis.

Erroꝝ vō accidens post complementū est sicut motus laboriosus ex saltu: aut obulatioe que fit cū casu: 7 velocitas eleuationis post emissionem spermatis: 7 similia illis post conceptionem quare lubricat: aut si cut timor accēssio: aut aliquid ex reliquis causis abor⁹ tus quas dicemus in suo capitulo.

Ponit causas 7 erroꝝ post emissionem spermatis 7 p̄. Post complementum. i. emissionem semis cum iam incipit fieri generatio lubricat. i. spermā ad extra.

Inquit Hip. non est vir omnino frigidior muliere. i. in cōplōne mēbroꝝ suoz p̄ncipalīꝝ 7 cōplōne sua p̄ma: 7 cōplōne spermatis sui spermatis sani nisi accidat ex complexione accidente.

Ponit duos casū. Secunda ibi. (Et scias.) C̄dicit p̄tmo q̄ Hip. dicit q̄ vir non est frigidior 7c. p̄tma idest naturali. Istud est verum de viro perfecto seruante naturam vīri 7 de muliere seruante naturam mulieris.

Et scias q̄ mulier que parit 7 impregnatur minus infirma est q̄ sterilis. Verūtamē est debilioris corporis q̄ ipsa 7 velocius fit anus. Sterilis vō est plurimum egritudinum 7 tardatur eius senectus 7 est quasi iuuenis in plurimo sue etatis.

Ponit alium casū. 7 dicit q̄ mulier que multū generat est breuioris vite 7c. causa est q̄ multe superfluitates consumuntur in muliere pregnantē ex fetu.

De signis sterilitatis.

Cap. 9^m.

Si signis sterilitatis ex quocūq̄ dnoꝝ spermatum sit dicuntur res quarum saluatio non verificat̄ neq̄ in eis aliquid iudicat̄ sicut est illud q̄ dixerūt q̄ opz vt expiant duo spermata 7 p̄ciant sup aquā 7 quodcūq̄ illorum natat in aqua: tunc ex parte illius est defectus.

In p̄cedētibz hui. determinauit de causis sterilitatis: hic determinat de signis. p̄tmo auctoritate quorūda ponit quedā signa cōmunia. Sc̄do p̄ticularia. ibi. (Et oīs mulier.) p̄tmo p̄mittit q̄ illa sunt signa attracta ab expimento. Sc̄do ponit ipsa. ibi. (Sicut est istud.) C̄dicit p̄ q̄ quidā posuerūt signa cōia sterilitatē q̄ nō verificant p̄ rōnē. i. signa. Saluatio. i. verificatio. Iudicat. i. nō ē iudiciū rōnale. Sicut est. hic ponit illa signa 7 ponit q̄nq̄ signa. Sc̄do ibi. (Et dixerūt.) C̄dicit p̄ q̄ vnu signū est q̄ si accipiat vtrūq̄ spermā 7 se 7 ponat sup aquā 7c. Duo spermata. i. vīri 7 mulieris p̄ se. Nota q̄ opz p̄tici in aqua dulci tempore frigiditatis 7 nō excessiue frigida ne denset mām nec sit calida nec sicca p̄ cās notas.

C̄sed tu dices nōne potest reddi aliqua causa. Dicendū q̄ p̄t reddi causa persuasiva sic q̄ ventositates excessiue est causa sterilitatis: ergo supernatio semis super aqua significat sterilitatem. p̄sequentia tenet: q̄ tale spermā dī esse substantie dense. nō hēpētolum. mō si supernat significat ventositatem.

Et dixerunt fundant̄ due vīne super lactucā: 7 ex illo est defectus cuius vīna exiccauerit eam.

Ponit aliud signū 7 dicit q̄ accipiat vīna vīri 7 mulieris 7 p̄ciant super lactucam 7c. Super lactucam. i. virides. Sup plātā nō. Tu dices est ne hoc signū aliquo modo rōnabile. p̄ dōm q̄ sic q̄ illud significat superflūā caliditatē mēbroꝝ generationis: sed hoc prohibet generationem fieri. modo si lactuca non exiccatur significat q̄ nō est superflua caliditas: tū hoc signum non est vniuersaliter verum: q̄ p̄t esse p̄ caliditatē renū mēbris gñōnis existentibus tēperatio: similiter p̄t ē nimis frigida vīna q̄ non exiccabit: 7 tū sterilitas est p̄ frigiditatem.

Et de hoc dixerunt vt sumant̄. vj. grana tritici 7 vj. grana ordei 7 vj. fabe 7 ponantur in vase terreo 7 mīgat super ea vnus amboꝝ 7 dimittant̄. vj. diebus: tūc si grana nascuntur nō est sterilitas ex pte eius 7 dixerūt q̄ est longinquus hoc iterum.

Ponit tertiū mēbrū 7 dicit q̄ si accipiat septem grana tritici 7 ordei 7 fabarū 7 mīgant in vase vitreato 7 ponant desup illa grana 7 dimittat vīna sic septē diebus tūc germinabit 7c. Terreo. i. vitreato. Longinquus. i. q̄ quodlibet aliud signum.

Et melius est illud quod dixerunt in experiētia mulieris fm q̄ oportet vt suffumiget matricē mulieris in tralectorio cum suffumigatione aromatica: tunc si penetrat odor vsq̄ ad os 7 nares eius causa non est ex ea. Et si non penetrat tunc illic sunt oppilatio 7 humores mali prohibentes perambulare odorem suffumigationis 7 aromaticitatis.

Ponit aliud signū p̄ experiētia q̄ habeant̄ aromatica calida 7 bulliat 7 fumus veniat ad matricē: tūc si sentiat in partibus oris 7 naris 7 sterilitas est ex pte vīri 7 nō mulieris. Et ea. i. muliere. hoc est meli⁹ signū: q̄ p̄t verificari h̄z aliquā p̄tē: q̄ si odor nō ascēdat signū sterilitatē: nō tū sequit̄ q̄ si trāseat odor q̄ ipsa sit secunda. p̄tmo verificat q̄ signū oppilationē venay mīcis q̄ p̄hibet generationē vīriliū fuit supra. Qd aut̄ hoc sit p̄t patere: q̄ si veniat odor ad os significat matricē non disrassari multum in aliqua q̄litate q̄ non frida nec humida: q̄ eēt oppilatio ficitas 7 caliditas hoc facerent: nō tū hoc est vīr verum vt dictum est.

Et dixerūt supponat̄ aliū 7 p̄sideret 7 p̄sideret an īueniat odorē 7 sapore ipsi⁹ desup. Et plurima significatio huius est ad sciendū an sit in ea oppilatio an nō. Et si est in ea oppilatio tūc est signū sterilitatis. Et si nō est in ea sterilitas tūc nō est lōginquū q̄ sterilitati sint cāe aliē 7 ad impregnationem p̄bit̄ entia aīa.

Ponit aliud signū 7 dicit q̄ si accipiat aliū 7 ponat in vulua 7 p̄cipiatur sapor in ore: tūc nō est sterilis. 7 istud signū verificat̄ sicut

om̄: 7 7 m̄: 8

Dubium

DDO

Gentilis

nāc dictum est: longinquum, i. raro accidit.

Et omnis mulier que mūdificatur et remanet os matricis eius humidum est lubricans.

Ponit alia signa. Prio vñ significat sup malitias cōplonis de terminare. Secūdo ponit signa picularia fm cās determinatas. ibi (Signa aut.) Dicit p q mulier q bz mēstrua nāiter et post fluxus mēstruoz emittit supfluitates et mundificat. i. bz mēstrua de mense in mēsem. Rō est q significat supflua humiditas in matrice. modo hoc phibet gnōnem vt patuit supra.

Signa aut spermatīs ex vasis suis in cōplexione sua sunt: quoniam cognoscunt sicut sciūsti caliditas et frigiditas eius ex ipso ex sensibilitate mulieris cuius suo tactu: et ex spissitudine et subtilitate eius: et ex dispōne pilorū pectinis: et ex colore eius et odore ipsius: et ex velocitate pulsus et tarditate ipsius: et ex tinctura vixine et paruitate tincture ipsius: et ex cōlitate corporis.

Ponit signa particularia bz determinatas cās predictas: quāuis nō ponat signa pp cām in pncipalibz qz posuit de hoc signa in sen ppijs vt in pma terty de signis malay cōplonum cerebrū: ita de alijs: nec ponit signa ex errore: qz sunt clara ex causis pmitiuis. Ponit q signa ex alijs causis. Prio ponit signa sup sterilitate cuius sperma et malitia dispōnis semis est cā. Scdo cuius mēbra gnōnis viri et mulieris sunt cā. ibi (Signa vñ.) Prio ponit significātia sup per malitia dispōni semis nō generātis. Scdo declarat quale bz eē semē generātis. ibi (Et sperma.) Prio ponit signa sup malam cōplonē calidā vel fridā. Scdo sup sicā vel humidā. ibi (Humiditas.) Dicit pmo q signa significātia sup malā dispōnē semis sūt signa significātia malas cōplones spermatīs de qbus est dictum supra. Dicit tamen q si mulier pcpit calitātē semis viri significatur caliditas et. Cognoscit tñ et ex colore et bimōi. Ex vasis suis in cōplexione sua. hoc dicit ad differentiam permutationis cōplonis semis ex alijs mēbris. Sciūsti. i. supra sen. 20. Ipso. i. semie. Spissitudine et subtilitate: qz si est subtile significatur caliditate. si spissum friditatem vel siccitātē. Velocitate vel tarditate: qz velox significatur caliditatem et tardus frigiditatem.

Humiditas vñ et siccitas cognoscuntur ex paruitate et grossitie et multitudine et subtilitate.

Ponit signa sup cōplonē humidā et sicā et pz. Subtile. i. fluxibile aquosum. Causa istius pz de se.

Et sperma quides sanū est album viscosum splēdīdum sup qd cadit mūse et comedūt de eo. Et odor eius est odor florum palme et sambaci.

Declarat quoddāz qd dicit. i. qñ cognoscit ex calore vel sapore vel odore et pz. Nota q color est albus qz cā albedinis fm Gal. p. libro de spermate distin. secūda cā. pmo. est qz generatur semē in vasis femalibus que sunt vasa spmatica. Sed fm Auer. 2. coll. c. 7. est albu pp albedinē carnis glādose testiculorū: qz venit rubeum ad testiculos et ibi pmutat in colore qz efficit albu. sz cā. g. est potior cā splēdoris est multus spūs ibi multus. Itē nota q si sit liuidū significat friditatem. si citrinum: caliditatem significat.

Signa vñ mēstrue et mēbrozū eius in cōplexione sua sunt qñ significatur sicut sciūsti: aut ex caliditate et frigiditate ex tactu et ex colore mēstrue. i. si est ad citrinitatē declinat: aut nigredinem aut turbiditatē. Et ex dispositionibus pilorū pectinis: et significatur humiditas et siccitas ex multitudine cuius subtilitate et paruitate cum grossitie: et ex essentia oculorum apostemorum tenebrosorum. Oculi enim significat super matricem apud Hippo. et ex paruitate cum grossitie. Et quicūqz mulier mundificatur et non epiccat os matricis eius: imo est humidus non impregnat. Pinguedo aut et extenuatio et adeps et breuitas virge et tortuositas eius et breuitas chorde et puerio matricis et dispositio duarum emissionū spermatīs sunt res que cognoscantur experimento.

Ponit signa ex parte matricis et mēstruorum rōne cōplonis. Scdo ex parte virge. ibi (Pinguedo aut.) Tercio ex parte matricis rōne male cōpositio. ibi (Et vulua.) Dicit pmo q signa

Super tertio

ex parte matricis et mēstruorum sunt significantia super bonitatem vel malitiam cōplonis matricis et mēstruorum de quibus dictum est supra. Mēbrozū eius. i. matricis. Apstematōrum. i. tumidōz ex humiditate. Non impregnat qz. i. os matricis est lu bicum. Pinguedo. Ponit signa ex parte virge. Duarum emissionū. i. de quibus dictum est supra.

Et vulua cuius zirbo multe adipis est stricti introitus longinqua breuium cōmū eminentium ventrius mo uetur apud oēm mortū et ledit quolibet odore et significat cursum matricis: qñ sentit intra vuluam.

Ponit signa super vuluā. Prio ponit signū super nimia pinguedine zirbi. Scdo ponit signa sup malitiam sitas matricis. ibi (Si nō fuerit.) Dicit p q cū zirbus est multe adipis: tunc introitus est strictus. cā est cōpessio zirbi ad matricē. et bz collū breue et. cā est illa eadē que nūc est dicta qz cōmū sūt breuia. i. curra. Cōmū eminentia: qz ex quo cōpimit ab vna eminet ab alia. Nota dicit q ledit quolibet odore et inducit accensione est fumalis euaporatio: qz odor ingredit matricē: qz ipsa est cōpessa intra vuluam. i. mortis facit. et significat paruitatē matricis per zirbum.

Et si non fuerit os matricis oppositū: tunc est declinatio. Et illa cuius est matris habens declinationē et cō uersionem sentit dolorem apud coitum.

Ponit signa super malā cōpōsitōnem matricis et pz. Oppositū. i. nō fuerit rectum ad matricē. Dolorem: qz virga non vadit ex dire cto ad matricē: sed percutit lateraliter.

De regimine et cura.

Cap. 10.

Regimen huius capituli diuidit in duos modos: quoz vnus est ad impregnationē et sub tiliationē in ea. Et secūds est ad curationes causarū phibentium impregnationem.

In precedētibus huius determinauit de causis et signis sterilitatis: hic determinat de curis. Prio pmitit duos modos curationis. Scdo psequit illos declarādo. ibi (Primi vñ modi.) Prio pmitit illos duos modos. Scdo ostendit curā esse impossibīlē cū puenit ab alijs causis. ibi (Sterilis aut.) In pma dicit q regimē curationis sterilitatis stat in duobus modis. Vno modo inueniēdo modū impregnationis. Scdo remouēdo causas sterilitatis. Scdo tu. d. in quo differūt isti duo modi cā eis cura male dispōnis depēdetis a cā sit scipēda a cā: qñ igit dicit q vñ modus ē et. Pmo qz alijs pōt eē sterilis aut pp cās corporales extrinsecas aut ppter erroz qz ptingit ex debito modo coitus viri cum muliere: qz vnus nō bz emittit semē prius qz alter: et hoc est quod vult dicere qz alter modus est error: qui bz remoueri qz debite coant.

Sterilis aut et vir nō generans ex creatiōe et incōueniens suo socio in cōplexione indigens pmutari: et breuitas instrumēti medicationē nō bz. Et similiter eius cuius orificia mēstrue oppilata sunt ex vlcēribus que p̄solidata sūt quare lenificata est. Et eius quā par necesse est pmutare curatio nō pendet ex medicina. Relique vñ ab illis regimen habent.

Ostendit q non pōt curari si fiat a qbusdā causis quas ponit et pz. Sterilis aut. i. vir et mulier. Permutari. i. in cōplone. Instrumēti. i. virge. Quare. i. ppter quā sperma viri nec mulieris est aptū. Sz tu dices q mala cōplo habita ex gnōne pōt curari: qz. et. a. nō est claz: qz cōplexio nālis pōt pmutari: vt pz. 3. trac. thegnī. p̄ia re net: qz ex quo pōt curari defectus pp que est sterilitas pōt curari ipsa sterilitas. Pmo qz si defectus sit a pñ gnōnis et indigeat pmutari magna pmutatio: tñ multū difficulter fit curatio: et hoc est qd vult dicere. A. Itē qz nō igit qz nullo modo possit curari sz p modū nunc dictū. Si aut lapsus sit paruus: tunc pōt curari. Et sic pz solutio ad argumentū sacrum ante oppositum.

Primi vñ modi distinctio est qz opz vt eligatur conuenientior horaz coitus et iam diximus eaz. Et de eis eligat cōuenientior vt sit in fine mēstrue et in hora similia bore in qua opz vt in ea colt fiat ppter illud qd diximus. Et opz vt plonget dimissio coitus tanta plon gatiōe ne pueniat vt corūpat ei ambo spmata frigida. Si vñ accadat illud vñan colu fm modum qui est ad non

nō impregnandum: deinde dimittant ipsum tandū q̄
sciat q̄ sperma bonū iaz aggregatū sit. Et consideretur
de eis ut sit illud in prima hora mundificationis eius.
Et similiter in omni p̄mutatione alia vice.

Ponit curā hūdo itentionē ad cās. Scda ibi (Amplius.) Tertia
ibi (Et scias.) Quarta ibi (Et si fiat.) Quinta ibi (Et de illis.) **P**ri-
ma est notāda. Dixim⁹ eā. f. in sen. 20. Ambo spermata frigus. vult
dicere q̄ d̄ stare tāto tpe ad coeūdū z nō nimis sepe coire: q̄ sup-
fluitas coitus ipedit generationē: z q̄ nō d̄ eē tāta moza q̄ sper-
ma vtriusq̄ ifrigidat. f. in vasis seminalibus: q̄ tunc nō valeret ad
gnōnē. Illuc. i. in vasis. Corruptio. f. semis. Dimittat ip̄m. f. ster tātū
q̄ sperma sit pueniēs post mūdificationē. Eius. f. spermatis corru-
ptio q̄ sp̄ma malū prius emittat nō aptū pro gnōnē.

Amplius plongent ludum z pp̄rie cum mulieribus
quap̄ coplerionis nō sunt male. Tangat ergo vir ei⁹
mamillas cuz facilitate: z tangat pectinē eius z obuiet
ei nō pmiscendo se ei pmiscide vera. Lūq̄ desiderat z
affectat pmiscet ei fricādo de ea q̄ est inter anū eius
desup z vultuaz. Ille enim locus est delectatiōis eius.
Cōsideret ergo in ea hora in qua sortis fit in ipsa ad-
berentia z incipit oculi eius mutari in rubedinē z ei⁹
anbelitus eleuari z verba eius balbutire: tunc mittit il-
lic sperma oppositū oī matricis dilatādo locū ei⁹ illic
parūper. f. tanta quātitate nō p̄sequat ipsum imp̄fessio
aeris exterioris oīno. Ip̄se enim in dispōne corumpit
ip̄m z nō est cōueniens ad generationem.

Ponit 2^m cā. Non sunt male: q̄ nō sunt multum calide: q̄ tunc
non conueniet ludus p̄missione vera. f. in quo emittatur semē.
Ip̄se enim. f. aer corumpit. f. sperma.

Et scias q̄ quādo mittit sperma in hora sua parū:
imo est in p̄paratiōe sua īseparabile oppositū: fortasse
tūc perdit sperma: imo op̄z ut recipiat os matricis cū
electione quādā z nō stringat in virga extūz: imo ad-
hereat ei hora cū iam pmiscet post illud pmiscide que
est vehemētioris perfructationis donec videat q̄ no-
di oīs matricis z anbelitus eius iam quiescunt ex to-
to: z post illud parum ipsa iacentis eleuatis cois z de-
merso dorso: deinde surgat ab ea z dimittat eā sic ho-
rula vna cū strictis pedibus z retento anbelitu. Et si
dormierit post illud erit melius ad p̄ceptionem.

Ponit 3^m cā. z ps. Sperma. f. viri z mulieris. Pap. i. modicū. q̄
multoties vir p̄cipit emittere vna parte z postea aliā. modo vult
dicere q̄ debet simul emittē totā quātitatez semis. In hora sua. i.
tpe in quo ē mulier emittit. Ereptionē. f. tota simul. Per nodos ma-
trici intelligit quāsdā inūdationes colli matricis. f. colli.

Et si fiat odoramentū sup eaz q̄ naribus attrahat
cū suffumigationibus cōuenientibus huic rei est illud
puenietius: z suppositoria z prop̄rie de gūmis que nō
sunt vehemētis caliditas sicut bdellū z que sunt filia
illi supposita ante illud.

Ponit aliū cā. z ps. Nota q̄ illa odoramēta debēt fieri ante coi-
tū z nō d̄ esse nimis magnū odoramētū q̄ fit per nares.

Et de illis que sunt mirabilia est ut sit mulier suffu-
migata sub matrice cū aromaticis calidis z nō odoret
ea desup: deinde sumat cānaz longā z ponat vna dua-
rū extremitatū in aquā calidā z aliā in ore mīcis quā-
titate qua pueniat caliditas ei⁹ ad matricē aduētū to-
lerabili z dormiat sup illā p̄parationē aut sedeat vsq̄
ad horā qua pōt super eam: deinde coeat.

Ponit aliū cā. z ps. Nō odoret. f. aromatica nimis fortia. In
aquā calidā. f. in qua sit cocta aromatica. Deinde. i. post istud: z il-
lud bz verum in muliere nō nimis calida.

Modus vō alius est: quoniam si causa est propter

calorez humoz calidoz euacua eos z equa cōplexio-
nem cum cibis z potibus notis z administra super ma-
tricem cerataria equalis caliditatis ex succis z mucila-
ginibus z oleis frigidis.

Ponit scdm modū curatiōis q̄ attrēdit ad cās z nō ponit curā ad
oem cām: sed ad quāsdā ut ad malitiā cōplōnis in mēbris gnōnis
mulier z in debito situ matricis. P̄rio ponit curā male cōplōnis
z cōpositionis matricis. Scdo ponit curā p̄riculariter male com-
plōnis fride z humide. ibi (Et plurimū quidē.) P̄rio ponit curāz
cū puenit a mala compōne. Secundo a mala compōne. ibi (Et si
fuerit cā.) P̄rio pp̄ malam cōplōnē calidā. Scdo remittit nos.
ibi (Et si fuerit.) P̄rio est nota. Dicit modus alius. f. curatiōis.
Cubitat dicit equalis caliditatis postea dicit succis fridis. P̄ dōz
q̄ actu debet app̄ximari calida z in potētia frida. Alr vult dice-
re q̄ pueniūt frida. f. pmiscēdo secum calida: q̄ nō debet app̄iori
mari simpli frigida cū matricē sit mēbrū nervosum zc.

Et si fuerit cā frigiditatis z humiditatis curetur cuz
eis q̄ dicemus post: z est illa q̄ fit fm plurimum.

Remittit nos p̄ cura male complōnis frigide z humide ad illud
ca. aliquantulum inferius.

Et si fuerit cā ipsa remotio oīs matricis curet cura
remotionis cū v̄tosis p̄dictis in ca. suo. Et floborbo-
mia saphene ex pte qua op̄z fm q̄ d̄ictū est.

Ponit curā male cōplōnis. P̄rio ponit curā q̄ puenit defectus
ex supfluitate pinguedis totius. Scdo q̄ puenit ex pte v̄tostia-
tis. ibi (Et si fuerit.) Tercio q̄ p̄pter siccitatē complōnis. ibi (Et si
cā.) Quarto q̄ p̄pter stricturā oīs matricis. ibi (Et si cā.) Quin-
ta ibi (Et si fuerit.) P̄rio est clara. Remotio oīs matricis. f. a lo-
co suo. Nota q̄ infra ponit curam q̄ matricē nō est in loco suo: z
iō bene remittit. Alr p̄dictis. i. que dicuntur.

Et si fuerit cā multitudo adipis administretur exerci-
tium z subtiliatio cibi z dimittat balneationē humidā
nisi cū aquis theriacis z v̄tas effione cū floborboomia z
clysteribus calidis z ep̄ccatiuis calefaciētib⁹ sicut est
tyriaca z theodoricon. Et op̄z ut dimittat vinū subti-
le albū z v̄tas fortis rubeo puro pauco. Et exv̄ctionis
bus bonis ad eas est mel albū z oleū de lilio.

Ponit curā q̄ est a multitudine adipis totius z zirbi. Dimittat
vinum subtile q̄ facit penetrare nutrimentū idigēstū ad membra
z facit ip̄guare paucum: q̄ multum vinum ē facit penetrare ei-
dem idigēstum q̄ est probatum z certum.

Et si cā fuerit v̄tostitas. p̄hibēs a bonitate firmatio-
nis spermatis curet cū eis que sūt sicut diacymīnū z bi-
bat anisū z semē ap̄z q̄ p̄cipue semē ruthe in aqua ra-
dicis z pessaria facta ex eis. Et ex resoluētibus v̄tosti-
tatē sunt sicut castoreū z semē ruthe z semē agni casti

Ponit curam q̄ est a ventositate sterilitas z ps.

Et si cā fuerit vehemētia siccitatis administrentur su-
per eā clysteria humectātia z suppositoria de adipib⁹
lenib⁹ z denf in potu lac z pp̄rie lac caprinū z alefida
begi humectātia z supponant adipēs leniētes.

Ponit curā habendo itentionē ad siccitatē z ps. Alefida begi sūt
aues pingues humectantes ut essent qualis. Item illa clysteria
debent fieri per matricem si mulier tolerat: z si non tolerat fiant
per anū: sed prius fiat clystere eductum secum.

Et si fuerit cā strictura oīs matricis op̄z ut admini-
stret in ea semp radices de stāno z igroses gradatim z
z inungatur cū v̄nguētis lenificatiuis z multū vtatur
balneo: z cōfert ei comestio caulūz z administrentur
apium z cyminum z anisum z similia.

Ponit curā cum est p̄pter stricturā oīs matricis z ps.

Et plurimū quidem causarum p̄sibentium imp̄re-
gnationem receptibilem curatiōis est frigus z humi-
ditas. Et plurimū medicinarūz facientium imp̄regna-
re est ex parte. q̄ succurredi ei z non est exensatio eua-

Gentilis

cuatlonum humiditatis cum hieris et suppositoꝝ et clysterijs. Et ex eis que bibuntur sunt pfectioes calide sicut metridatum et tyriaca et theodoricon et medicame alkekengi. Et de eis que bibunt habentes proprietates est vt in potu detur mulieri vna elephantis. Est eni mirabilis in ipregnatione et fiat illud cuz proximus est coitus et cum coit. Et iterum bibat serraturam eboris: quonia est pſentis iuuameti. Et semen sileleos est bonum et expertum. Et de eo quidem datur in potu pecu dibus feminis vt multiplicetur generatio. Et de pessa rijo est illud quod fit ex oleo balsami et oleo de ben et oleo de lilio et pessaria de nacta nigra. Et iterum adeps anseris in lana et ex vngulis aromaticis et musco et spica et cyperis et anetho et origano et venuca et byssopo et bdellio et testiculis vulpis et darsisaban est mirabilis et nux cupressi et bacce lauri et gallia et amomum et foliuz et cordumeni. Et ex oi calefactio stipitico pprie et suppositoꝝ coaguloz et proprie coagula leporis cuz oleo post mundificatione adiuuat ad ipregnanduz aut cu oleo violato. Et silt suppositio stercoris eius et suppositio fellis gazel masculi p q d: et proprie si ponat cu eo aliqd de testiculis vulpis. Et silt suppositio fimi eius et suppositio fellis adip et leporis et leonis ponde re tertie. 3. i. Colyrium bonuz spica et crocus et mastix et myrra et gallia et castoreum cum oleo nardino. Et iterum sumantur myrra. 3. liij. et iresos et fimi adip: amboꝝ añ. 3. ij. preparetur ex eis pessariuz simile glandi et supponat et iteretur in omnibus tribus dieb: et itez mel colatum et serapinum et bdelliu et oleum de lilio. Pessarium bonu. Croci amoniaci spice melliloti: omniuz añ. 3. ij. et media folij et cordumeni: amboꝝ añ. vnc. j. adips anseris et vitelli ouorum: amboꝝ añ. vnc. ij. olei nardini vnc. s. supponat post ablutione in lana celestribus diebus renouando omni die. Et iterum sumantur allia sicca et humida et effundat super ipsa quatum ipsa sunt de oleo ro. aut sisamino et decoquant donec in decoctione dissoluant et recedat aquositas ex eis et supponatur cum lana: et erit enim mirabile bonum. Et quandoq indiget ante vsum pessarioꝝ clysteribus cum re aliqua in qua sit virtus pulpe colloquintide: quare educunt humiditates: aut supponant in vulua sua qd est sic guma arboris mastice et educit ex ea humiditates. Et ex suffumigationibus sunt troci. facti ex myrra et storace et bacce lauri et fiat ex eis suffumigatio omni die. Et iterum nux cupressi et arsenicu ru. conficiantur cuz storace liquida et fiat suffumigatio cu eis in traſectorio post mundificatione tribus diebus continuis. Et similiter myrra et storax liquida et galbanum et bacce lauri et nigella iteru et bdelliu et byssopus.

Constituit curam quado sterilitas provenit a causa frigida et humida et ponit multas curas et diuersas et patet. Que bibunt. s. de medicinis calefactibus et ericantibus que debet administrari post purgatione ponitur alacha qd est frigidu vt refrenet caliditatem aliaz medicinarum. Serraturā. s. eboris qd ebur trinu. Nacta. i. coſtu. Alter. i. blacta bisantia. Et de testiculis. i. de fatirione. Darsisaban. i. cinamomu. Post mundificatione. s. inſtruoꝝ. ponit oleum violatu vt refrenet alias medicinas. Stercoris eius. s. leporis. De testiculis vulpis. i. fatirion. Adip. i. lupi. Et gallia. s. muscata. In lana celesti. i. lana succida. et debet ablu qd siccitas prohibet fieri incorporationem debitam medicinar. oleum rosatum vt refrenet alias medicinas et decoquatur. s. in aqua et.

Super tertio

De signis ipregnatiois et iudicis eius. Cap. 11^m.

Significat ipsam illud quod antecessit de conuenientia duarū emissionū spermatis.

In precedentibus. Aut. determinauit de sterilitate quantum ad causas et signa et curam: hic determinat de iudicis ipregnationis. Prio hoc. Secdo ponit signa et causas et regimē masculinitatis. ibi (Causa). Tercio de signis debilitatis et fortitudinis fetus. ibi (Significat). Prio ponit signa quedā significācia ipregnatione. Secdo ponit signa eā significācia que sumuntur a causis extrinsecis secdo per experientiam. ibi (Et qñq). Tercio signa a dispositione vrine. ibi (Et vrina gdem pregnantis). Prio ponit signa. Secdo ponit quosdā canones ex pre dispositionis aborū. ibi (Et cuz ipregnat). Prima in tot quot signa ponit. Partes patet legēdo. Dicit pmo q vnu signum ipregnationis est q in hora et de conuenientia. i. simultanea emissione. Nota q illud est signum simul: causa quia emissio talis est causa ipregnationis. et est signum etiam sed non est signū certū: q aliquando emittuntur duo semina et non fit generatio.

Et dispositio quasi tepor succedens coitu.

Ponit sed signū a dispoñe habitudinis mulieris et dicit q qñ in coitu ipsa mulier percipit post emissionē semis et. quasi tepor. intelligit quendā modū titillationis in mēbris cū reuocatione caloris. cā est q significat q matric colligitur super sperma.

Et est caput virge. q. suctu cuz emittit sperma. Et est cū egredit ad siccitatem aliquantulum decline.

Ponit aliud signum et dicit q caput virge et suctum. s. per mulierem factam a matrice.

Et succedit ei vehemens adunatio oris matricis ita vt non igrediatur ipsum stilus.

Ponit aliud signū quod est quasi causa partis antecedentis et p.

Ipsum. s. os matricis. Subtilis. Illud etiam dicit Gal. tertio de virtutibus naturalibus caplo tertio q significat q matric est bā corrugata et bene est amplexa semē viri et mulieris. Sed tu. d. hoc videt vix: q sic sequeret q sup ipregnatio nō est et possibilis. qd est falsum. pñ tenet: q nō pot esse ipregnatio nisi fiat attractio per matricē: sed si os ipsius est ita clausus non pot fieri attractio: ergo et. Dm q matric claudif sicut dicit Aul. Ad secundum negetur consequentia. Tu dicis non potest causari ipregnatio et. concedo. Tu. d. si est clausa tunc et. dicenduz q tunc ex vehementia delectationis attractiue sperma attrahitur et os dilatatur et statim claudif.

Et silt eius eleuatio ad supiora et anteriora et colligitur absq duritie ex vehementia siccitatis illius ptie.

Ponit aliud signū et p. Eius. s. matricis. Nota q vulua eleuatur ad supiora et inferiora. cā est eius corrugatio: q tūc mēbru rotunda et facit gibbositate absq duritie et. q matric est mēbru neruosu: et per pñ corrugat pp duritie et pp siccitatem.

Et retinent menstrua: quare non menstruat vlsq ad tempus aut menstruat paulatim.

Ponit aliud signū et p. Paulatiz. i. i pauca qritate. Nota q illud signū et nō ē pueribile. nō menstruat: q menstrua sūt neia tpe ipregnatiois p nutritioe fetus: q ipsa sunt mā gnōnis mēbroꝝ carnisformiū et sūt mā nutritiois ois mēbroꝝ. Silt si eēt menstrua est timor de aborū paulatim: et hoc aut pp debilitate fetus aut pp multitudinē sanguis mulieris aut pp debilitate ipsius.

Et accidit dolor parvus in eo quod est intervmbilicū cum et receptricem.

Ponit aliud signū et p. Et est extensio aut matricis aut priū ventris: quib nō sit talis extensio dolorosa in muliere q facit filios.

Et quandoq fit difficultas vrine.

Ponit aliud signum et dicit q quandoq et. Dicit quandoq vt qñ fetus est factus magnus. Causa est: q fit compressio ad collum vefice per ipsam matricem.

Et accidit ei vt abhorreat coitu post illud et odio beat ipm. Et qñ cum ea coit non emittit sperma.

Ponit aliud signum et p. Nota dicit q abhorret coitum. Ratio est: q stat motus fmi naturam factus propter aliquem finem: et psequens facio fine motus debet cessare motus talis. Nota q quedam abhorrent plus quedam minus. Nō emittit sperma hoc est vt in pluribus et non semper. Ratio est: q non consumitur materia eo q trahuntur materie ad matricem.

Et accidit

C Et accidit ei apud coitum dolor sub umbilico et nausea.
C Pōnit aliud signū et p. Illud habet verum in pregnatione procedente et nō in principio impregnationis.

C Et pregnans habens masculum vehementius odit coitum q̄s pregnans habens feminā. Ipsam enim quādoq̄ non aboret coitum.

C De articulo signū statim pōnit et p. Ipsa enim, s. p̄gnās de femina. **C** S. tu. d. q. mulier p̄gnans de masculino est calidior s̄m mēbra gñōis q̄ p̄gnās de femina: s̄ minus d̄s coitus abhorret. **C** Dōm q. **A**ui. intelligit ut in pluribus et nō sēp. **C** A. est: q. finis p̄fecti artingit: et p̄ p̄nōs d̄s magis cessare mori. **C** Dodo: impregnatio masculi est p̄fectior: impregnatio mulieris: s̄ rē. **C** Ad argumētū dico q. argumētū pbat verū nō stante impregnatioe et nō in impregnatione.

C Deinde illud q̄s succedit ei de angustia et pigritia et gravitate corporis et malitia anime et parva nausea et eructatione acetosa et hōrispilatioe et dolore capitis et vertigine et tenebrositate oculorū et pulsū cordis. Deinde comouetur appetitus malus post mēses aut duos menses. Et citrinatur albedo oculorū earū cum profundantur oculi eius et mollificatur palpebre eius et acuitur aspectus eius et minorantur eius pupille et ingrosatur eius albedo et non citrinatur s̄m plurimum. Et necessaria est alteratio coloris et euentus impressionū egredientium a natura: quāuis sit in pregnante ex masculino minus et in p̄gnante ex femina plus. Et quādoq̄ impregnatio sedat dolores dorsū et anchorarū: propterea q. calcificat ea matris et cum parit redeunt.

C Pōnit aliud signū et p. Et malitia aīe. i. imaginationum. rō est q. retinentur multi vapores. Parua nausea. hoc est v̄p̄ ut in pluribus q. multoties nausea est magna: q. multa m̄a fluit ad os stōchi. Eructatio acetosa p̄p̄ diminutiones calorū stōchi: q. calor vadit ad mēcē: et oppilatio p̄pter m̄as notas per mēbra. Est malus appetitus q. retinentur materie corrupte que veniētes ad stomachū faciunt malū appetitum: hoc in primo mēse et secūdo r̄m q. fetus augetur: et tunc materia minuitur. Profundantur oculi q. multo nutrimento indiget fetus. Minuunt pupille ex minutione spiritus visibilis. Non citrinant s̄m plurimum. Albedo oculorū: i. nō efficitur multū citrina. Et q̄q̄. Inset vñū cañ. et p.

C Et quādoq̄ alteratur corpus eius ab eo q̄s fuit: quare dilatantur et citrinantur super ipsum vene eius et virides fiunt. Et in pluribus dispositionibus accidit pregnantis ut mollificentur earū corpora in principio retentionis menstruorum et augmento eius q̄s de ipsis retinetur vltra illud quod indiget embryonem propter paruitatem embryonis et debilitatem eius a cibatione: deinde cum magnificatur embryonem cibatur illa superfluitate quare sit puerio et sedantur accēdētia retētiōis eius.

C Pōnit signum et p. Dilatantur. i. colores. Nota q. causa istorū est multitudo materierum. Quādoq̄. i. quando malus sanguis transmittitur pro nutrimento fetus et mulier attrahit bonum nutrimentum pro se. Et in pluribus. Pōnit aliud signum et pater. Conuersio scilicet coloris boni.

C Et cum impregnatur puella que nondum consecuta est. xv. annos: timetur ei mors p̄p̄ paruitatem matris.

C Pōnit cañ. tres. Scda ibi. (Et s̄r.) Tertia ibi. (Et s̄r.) **C** Dicit p̄mo q. puella impregnata ante. xv. annos rē.

C Et similiter est dispositio illius cui ex magnis aduenit febris acuta.

C Pōnit aliud cañ. p̄dio hoc. Scdo verificat. ibi. (Interficiet.) p̄ia est clara. Jte est afo. 3. p̄ti. 5. Mulieri in vtero habēti.

C Interficiet enim fetū ex hoc q. facit possidere de malitia complexionis cum ipse sit debilis non toleras illū. Et ex hoc q. nutrimentum eius corrumpitur ex pte cōplexionis eius. Et ex hoc q. cū mater non nutritur debilitatur nutrimentū fetus. Et cū nutrit debilitat ipsa.

C Pōnit tres cañ. Scda ibi. (Et ex hoc.) Tertia ibi. (Et ex h.) **C** P̄mo arguit sic. febris acuta inducit dispōnes intolerabiles in fetu: s̄ rē. Et ex hoc. Pōnit aliā cām et dicit q. cā est: q. tūc fetus nutrit malo nutrimento. modo hoc est cā aborsus. Et ex hoc. Pōnit aliā causam et dicit q. tunc sequitur diminutio vel ablatio nutrimenti in fetu. modo hoc est cā aborsus. hoc p̄s: q. non potes dare nutrimentū: q. augeres febrem. nec paucum: q. tunc non nutritur sufficienter fetus. Ipsa. s. matris.

C Et similiter cum accidit in matrice eius apostema calidum. Nam si est flegmon tunc quādoq̄ speratur cū eo raro cuasio fetus et matris. Escere v̄o ē malū valde.

C Pōnit tertiū cañ. Escere v̄o. i. apha cholerici: q. berisipila.

C Et quādoq̄ cognoscitur dispositio impregnatiōis per experimenta de quibus est v̄rin potu dēiur de aqua mellis in hora dormiendi due vnc. cum tanto pondere aque pluuiialis permixta: et videat an punctionē sentiat an non. Et causa quidem in illo est retentio inflationis cum cōitate intestinozū: i. medici mirentur de hoc. Et est expertum certum nisi in consuetis potare illud.

C Pōnit signa a causis extrinsecis. Scda ibi. (Et itē.) Tertia ibi. (Et s̄r.) partes patēt. p̄imum est experimentū **C** hip. 5. p̄ti. afo. 4. 1. Siat aut hoc ex melle crudo et non decocto. **C** Sed tu. d. quomodo habeo significationem. Dicendum q. retentio ventositatis inducit roztionē. **C** Inflationis. i. v̄etositatis. Debet ē mel crudū: q. est magis ventosum. Item sit aqua pluuialis: q. magis stat ad penetrandum: q. est magis s̄ptica.

C Et iterum laborat in ieiunio in die: et in sero inuolnat p̄anus et suffumigetur a libello et traicetozio cum suffumigio. Si ergo egreditur fumus et odor ex ore et naso: tunc ipsa non est pregnans.

C Pōnit aliud signū et p. Lā huius est: q. mulier p̄gnās h̄s maritice corrugat: et iō fumus nō pōt ire ad nares. Et istud signū nō est certū: q. multoties est p̄gnās: et tū trāsit fumus. Jte nō debem⁹ ēē securi de hoc experimento: q. muliebria educit ex aromatis.

C Et s̄r expertur cum vacuitas est supponendo allū et dormiendo super ipsum et considerando an inueniat saporem eius et odorem ipsius in ore: an non.

C Pōnit aliud signū et p. Et iā istud signū nō est certū: q. posset esse oppilatio in venis matris et nō esset pregnans: et tū nō trāsit.

C Et ex eo quod dicemus in capitulo signorum masculinitatis et seminitatis de suppositione aristologie cum melle et intromissione.

C Pōnit aliud signum et p. hic apparet q. si percipiat dulcedinem vel amaritudinem est pregnans.

C Et v̄rina quidēz pregnantis in principio pregnationis est citrina ad subalbedinē declivis quasi sit coctū in eius medio sparsus. Et significat pregnationē v̄rina pure substantie super quam est q̄s s̄le est nubibus. Et proprie quando in ea sunt sicut grana ascēdētia et descendētia. In fine autē impregnationis q̄s apparet in v̄rinalibus earū rubedo in loco in quo apparuit in principio impregnatiōis subalbedo. Et q̄s mouet v̄rinalē p̄gnātis et cōturbat: tunc est in fine p̄gnationis. Et q̄s nō cōturbat est in principio p̄gnationis.

C Pōnit signa ad v̄rina et pōnit aliqua. partes patēt. Lā citrinitas est caliditas mēbroz gñōis cōicata renibus. S̄r coctū rē. q. superfluitates grosse retinentur. pure. i. clare. Jte ista grana sūt coctū p̄scula q. causant ex v̄etositate mista. Et dicit magister q. istud est optimū signum et p̄s. cā est humiditas sanguinea que refudat a matrice. Et cōturbatur. i. v̄rina.

C De causis masculinitatis. Cap. 12^m.

C Causa masculinitatis est sperma viri et caliditas eius et abundantia ipsius et convenientia coitus in hora mundificationis eius: et promociō spermas ex dextro: qm̄ ē caliditas sp̄s

Gentilis

floris substantie et sumitur ex rene dextro qui est calidior et altior et propinquior epati. Et similiter quando cadit in dextro matricis. Et similiter sperma mulieris in proprietatibus suis et in parte sua. Et regio frigida et tempus frigidum et ventus septentrionalis adiuuant ad masculinitatem: et contrarium ad contrarium. Et similiter etas adolescentie absque pueritia et senectute. Et dicunt quidam quod si currit a dextro viri ad dextrum eius masculinatur: et ex duobus sinistris femininatur. Et si currit ex sinistro eius ad dextrum ipsius erit femina masculina. Et ex dextro eius ad sinistrum ipsius erit masculus femininus. Et dixerunt quidam de illis qui prouidentes sunt quod pregnatio a die ablutionis est cum masculo usque ad quintum: et est cum puella usque ad octauum: deinde est cum masculo usque ad xi. deinde est cum hermaphrodito: et sanguis pregnantis cum masculo calidior est plurimum quam sanguis pregnantis cum femina.

Superius posuit signa impregnationis: hic ponit causas masculinitatis. Primo causas. Secundo signa masculinitatis et femininitatis. ibi. (Pregnans.) Prima in tot quatuor causas ponit. Partes legendas patebunt. Prima patet. Et pro quo spiritus. I. de huius. Qui scilicet rex dexter est calidior. I. quam sinister. Ite propinquitas epatis ad rene dextrum facit ipsum esse calidior: alio quod vasa spermatica ramificantur a venis epatis. Ite si esset habens vehementer caliditatem renum et magis in sinistro quam in dextro: tunc non essent sic. Et aliter. I. fit masculi generatio. Et in parte sua. I. quantum ad modum complexionis. Sed tu dices quanto sperma mulieris est calidius tanto plus habet potentiam super sperma viri: ergo magis debet esse femelle generatio: ergo non est generatio masculum habens caliditatem seminis. In oppositum est Aui. cum dicit. Et similiter sperma mulieris in parte sua. I. quod fit calidius. Ratio est: quod quanto sperma est calidius tanto magis est dignum et magis aptum generare masculum. Ad argumentum oppositum quanto magis sperma mulieris est. neget antecederet. Tu dices plus habet de fortitudine et. verum est passiuum et non actiuum: quod sperma mulieris non occurrit nisi passiuum. Et regio. Ponit alias causas et patet. Et prius. I. calida regio ventus austrinus inuat ad femininitatem. Ratio est: quod membra naturalia sunt calidiora in regione frigida et vento meridionali: ergo erunt mascululi. assumptum est clarum. p. tenet de se. et ideo homines nati in regione calida sunt viles et tristes sicut sunt sarraceni tartari et aliquantulum italici. et in frigida regione nati est oppositum sicut alamanii anglici saxonum et sunt homines fortissime complexionis et audaces et iusti animi multum bellicosi et feroces: et tamen diligunt iustitiam veram: a boni corde: et nate valde sunt feroces: et multum odium homines falsos et deceptores et quasi semper saniores sunt quam illi qui nascuntur in regione calida. quod nota. Et aliter. ponit causam ex parte etatis. Ite intelligitur de fine pueritie. Et dicit. ponit aliam causam auctoritate aliorum. Dicit. I. Hipp. in aph. 4. s. partu. 5. s. fetus quidem et. A dextro. I. testiculo. Ex duobus sinistris. I. a sinistro viri ad sinistram mulieris. Et dixerunt. Ponit aliam causam et auctoritate aliorum: et est posita ad placitum. Ablutio. I. purificationis menstrui. Hermaphrodita est huius utriusque sexus. Et sanguis. Ponit aliam causam et p. huius est causa generis membrorum carnis formam.

De signis masculinitatis et femininitatis. Cap. 13.

Pregnans habens masculinum est melioris coloris et pluris leuitatis et agilitatis et munda dioris faciei et sanioris appetitus et quietioris accidentum.

Ponit signa masculinitatis et femininitatis. pro masculinitatis. Secundo femininitatis. ibi. (Signa aut.) Prima in tot quatuor signa ponit. Partes patebunt. Prima p. C. S. tu. d. non videtur verum. et arguatur sic. in muliere pregnante de masculo generant plures supfluitates propter nam: ergo est magis grauis et. Aui. p. quod fetus masculi indiget puriori nutrimento et meliori et calidiori: ergo quod supfluit ex nutrimento est amplius et. In oppositum est Aui. et ro. est: quod sanguis est melior in pregnante de masculo et sunt supfluitates pauciores fin epatis: ergo et. Aui. p. quod masculus est calidior femina: et per consequens melior digito et melior sanguis. p. t. de se. Ad rationem tu dices in muliere pregnante et. negat aui. Tu. d. sanguis et. pcedo. Tu. d. ergo et. verum est stare equali bonitate sanguinis venientis ad ma-

Super tertio

trix: sed non est sic: quod virtus est fortior et melior in masculo. Et sentit grauedinem lateris dextri. Plurimum enim generatur masculus ex spermate expulso ad dextrum duorum laterum matricis: et non accidit illud nisi aut propter desiderium illius lateris ad recipiendum: aut quod expulsi est ex testiculo dextro.

Ponit aliud signum et p. Et non accidit illud. I. attractio seminis ad dextrum generatis. Et expulso. I. seminis viri aut spermatis mulieris quod decidit pro matre: et illud est verum in pluribus.

Et quod mouet fetus masculus mouet ex latere.

Ponit aliud signum et p.

Plurimum. n. alio primus cum incipit mamilla augmentari et alterat color fit in ea que habet masculum ex latere dextro et propter papilla dextra et ad ipsam currit lac in primis et prouocatur in primis.

Ponit aliud signum. Mamille augmentant per sanguinem menstruum retentum. In primis. I. lac. Sed tu. d. imo est oppositum: quod minus de sanguine transmittit ad mamilla dextram si fetus est in dextro: et p. tenet. Aui. p. quod sanguis in dextro est nutrimentum fetus et in sinistro superfluit. In oppositum est Aui. et ro. est: quod quando fetus est in dextro sanguis in maiori quantitate fluit ad latus dextrum: ergo et. Si non sollicita de fetu multiplicat lac. I. mamilla magis proportionali feruit: quod est fetus in dextro tunc lac mamille dextre est magis proportionalis quam mamille sinistre. Ad arg. maior quantitas et. neget aui. Tu. d. et. cecedo sed paucius vel nullus fluit ad sinistram: imo totus fluit ad dextrum.

Et est lac quod mulgetur ex vbere eius grossius viscosum non tenue aquosius ita quod lac masculi distillat super speculum et considerat ad ipsam in sole et remanet quam ipsa sit frustus argenti viri aut granum margarite non curreret neque proloque. et augmentat papilla in huius mascululi rubedine non in nigredine vehementi. et sunt vene papillarum eius rubee ad nigredinem declines. et fit pulsus eius dexter vehementius plenus et frequens.

Ponit aliud signum et p. Non plonatur. I. non fluit. et istud signum aliquando fallit ut quando masculus esset debilis: pulsus fit vehementius propter communiter lateris dextri.

Et dixerunt quidam quod quod mouet a statioe mouet prius per dextrum et est expertum. Et est erigit sustentat super manum dextram: et est oculus eius dexter lenioris et velocius motus. Et masculus mouet post tres menses et femina post quatuor menses. Et dixerunt quidam de igne est in cognitione illius ut sumat aristologie aut. i. et ratur et conficiatur cum melle et supponatur cum lana viridi a mane usque ad meridiem et in ieiunio: tunc si dulcescit salua eius est concipiens masculum: et si est amara tunc est pregnans cum femina: et si non alterat tunc non est pregnans. Et in hac causa est consideratio et indiget experimento vel multa percuratio in sua scientia.

Ponit signa secundum alios. Aristologie. I. lege. Sed tu. d. videtur quod istud signum sit oppositum quod amaritudo fit plus a calido quam dulcedo: ergo sapor pregnans de masculo percipit sapor dulcis. assumptum est clarum. sequentia tenet quod sapor causat a caliditate melleis agere in aristologia. Dicendum quod Aui. ponit hoc secundum alios: sed tamen causa est: quod est ex proprietate aristologie alterate a lana viridi et a caliditate. est tamen alia ratio: quod indigestio causat amaritudinem et dulcedo significat digonem: ergo et. Et sic p. solutio ad argumentum de se quod clarum est. Et est positum. I. verum verificet per rationem.

Signa autem femine et que pregnans est cum filia sunt multitudo ulcerum pedum et propter in corpore et multitudo apostematum eorum. Et quandoque est pregnans cum masculo sed non est masculus nisi debilis et est molificatarum venarum. Signa autem femine fortia et contra masculum sunt quod consumit eius partus in. x. diebus usque ad. xxx. dies nisi ipsa sit egra: et semina ex. xxx. usque ad. xl. et

ad. xl. et illud fit fm plurimum.

¶ Pōnit signa femininitatis p. ca. est supfluitas et humiditas idige
ste q. sunt ad extrema. Et enire. i. paritūre masculū. No. q. d. vult
dicē q. q. totu fētus ē calidior et pfectior tāto citi? cōplet gno et plodi
catio prius: et iō vult dicere q. fētus masculus citi? cōplet et.

¶ De regimine masculinitatis.

Cap. 14^m.

Oportet vt calefiat mulier et vir cum aromati
cis et suffumigatione et potu metridati et cum
suffumigationibus et pessarijs predictis si eis
indiget cum clysteribus et unctionibus scilicet
ambobus. Et non auscultetur ille qui dicit q. oportet
vt mulier sit debilis spermatis vt generetur ex ea ma
sculus: imo oportet vt sit spissus spermatis et fortis et puel
la: huiusmodi enim sperma dignius est vt suscipiat ma
sculinitate. Verūtamē non oportet vt deficiat a sper
mate eius sperma masculi: imo oportet vt sit sperma
masculi fortius in hoc caplo eo.

¶ In predictis autem determinatur de signis masculinitatis et de cau
sis ipsius: hic determinatur de regimine masculinitatis docēdo face
re masculos. Prius ponit modum. Scōbo itētionem quorūdam. ibi
(Et non auscultet. Et vult scōm vnu modū. ibi (Et opz vt dimittat.)
¶ Dicit p. q. debet calefacere et. Ambobus. f. tam viro q. mulieri.
¶ Nota q. ponit b. curā p. cam q. vt in plurib? accidit: et iō est verū
vplurimū illud q. dicit aut. q. vplm diminuta potētia spermatis
sup mēstruū accidit. i. friditate et humiditate: et iō ē pot fieri a ca
litate et siccitate. Et non auscultet. remouet itētionē quorūdam q. d.
cit q. quāto mēstruū est min? potēs tāto magis fuit masculi. Cuius
rō: q. magis vincit a spermate viri. et si dicitur erit femina et hoc dēci pōt
haberi de itētionē. Et. q. vult q. spma mulieris pcurrat actiue et
passiue: et quāto magis est potēs tāto citi? magis vincit sperma vi
ri: et hoc est vey fm multos sapientes: et iō aut. dicit q. illud nō est
bū dicit et. ¶ Puella. i. in etate pueritē versus iuuentutē. Et sper
mate eius. f. mulieris. Et. spermate mulieris. ¶ Sed tu. d. quō
soluit motuū. Et. d. om q. fm aut. facilius est solutio. Tu. d. sper
ma mulieris h. virtutē actiua. falsum est. Tu. d. si nō esset ei virtus
actiua: tunc temp esset gno masculi. q. falsum est. vt vsum est su
perius. Dico q. ideo generat femella: q. mēstruū nō est bñ digestū
et non sit bone cōplonis et hmoi: q. tūc sperma viri non est potens
super ipsum eo q. plus est ibi de resistentia.

¶ Et opz vt dimittat coitū ad ipsos et nō recedat a coitu
oīno: quare corripit spma fm q. dicitur? et vt nō mul
tū vtant potu aque: imo bibant de ea paulatim et cibē
tur cibis fortib? calefacētib?. Deinde expiat vir sper
ma suū: et dñ pmanet tenue scias q. necessitas ad cura
tionē remanēs est. Et cū ingrossat spma expectet post
illud diebus aliquot et pcedat fm regimē suū donec
confortetur sperma et aggreget fm modū quē inuim?.
Deinde conueniat cū ea conuentu quē inuimus in lo
co aromatizato aromaticis calidis sicut narro: prius
ex musco et croco et xyloaloe ludo crudo et denitet cam
phorā: et sit i. lectioze dispōne et melioze aia et delectabi
lioze domo: et cogitet d masculis et appropriet medita
tionē suā in masculis fortibus habētib? audaciam: et
opponat suos oculos forme viri de illis qui sūt rectio
ris creatōis et gloriose forme et coeat.

¶ Hic ponit et regimē masculinitatis et ponit aliq. cās quas posuit
supra in ea. in cura sterilitatis. et p. scōm q. dicitur. f. in ca. de ste
rilitate. Et aggreget. i. p. g. utinef. Et p. g. regit. f. vir cū muliere. Tur
cupressi vel nur muscata. Deuitet camphorā quā sit aromatica.
Et cogitet. cā. Et. q. ipressio facta p. imaginationē facit ad gene
rationē sibi filii: vt p. in epistolis pbi ad Alexandrum.

¶ De signis albanin facies nasci masculos. Cap. 15^m.

Albanin facies masculos est vir fortis corpo
ris eqilis carnis in duritie et mollitie: multi sp
mas grossi calidi: et magnos testiculos: ma
nifestas venas fortis desiderij quē nō debi

litat coitus ex culus dextro eijciē sperma. Nam rusti
ci et stringit sinistrū testiculum tauri vt effundatur ex
dextro. Quāq. adolecētis dexte prius inflat testiculos
tūc ipse est masculinās: aut sinister: tunc ipse est semi
ninās. Et silt ille ad quē festinat pollutio nō a nocu
mento in spermate est faciens masculos.

¶ Pōnit signa masculinitatis. Prius viroz. Scōbo mulierum. ibi (De
mulieribus.) Prius est nota. Et Alchamin. i. plurificationis facien
tis masculos. Et est: q. tale generat semē bene digestū et multi ca
loris igit generat masculos. Prius et aīo parit de se. Si est semē ve
lox ad erēduū est signum cōplexionis calide.

¶ De signis mulierū masculinantiū. Cap. 16^m.

Et mulieribus masculinās est mulier equalis
coloris et forme: q. nō est grauis corpore neq
mollis: et neq. mēstrua ei? sunt subtilia cruda
neq. pauca aquosa adusta valde: cui? os ma

trix est vulue oppositū et cui? digō bona ē et cui? ve
ne sunt apparētes pcedētes ad exteriora: et cui? sensus
et mot? fm q. opz exsūt: et nō h. vētris solōne assiduā
neq. ipsi? et rictione assiduā: et oculi ei? sunt decliues
ad fuscēdinē absq. subalbedinē et est gaudētis nō et le
te aīe. Et puelle viri potētes in primis cū coeūt sūt ve
locis ipregnatiōis ppter fortitudinē caliditatis earū et
puitate ad spm matricis ipsarū et humiditatē earū. Et il
le q. b? velociter veniūt mēstrua digniores sunt vt ma
sculos pceptat. Et spatū mūdificatiōis illarū quaz est
breue est vsq. ad. xxi. dies nō vsq. ad. xl.

¶ Pōnit signa mulierū masculinantiū et p. Neq. adusta: q. significa
ret calitatem supflūā. Quā os matricis nō est oppositū oī vulue: tūc
est mala cōpō in matrice et nō generat: q. semē nimia pbit moraz.
¶ Sed tu. d. q. d. vult dicere q. dicit spatū et. ¶ Dñm q. vult dicere
q. spatū a fine vni? modificatiōis vsq. ad finē alteri? est. xxi. dies:
et sic vult q. ster octo diebus cū mēstruū vt p. faciēdo rōne de mēse
et sic vult q. ster octo diebus anteq. coeas cū viroze vel muliere.

¶ De causis geminorū et impregnationis super impre
gnationem. Cap. 17^m.

Ausa earum est multitudo spermatis et diui
sio ipsius in duos. Et q. d. est supra et eius casus
in duos ventres.

¶ Hic declarat de causis geminorū. Prius ponit cās geminorū. Se
cundo ponit q. d. a signū significās vtrū mulier post partum rema
neat et cū alio fetu. ibi (Et de signis.) ¶ Prius in tot quot cās po
nit. Partes patebunt legendo. Prius ponit cām geminationis.
Scōbo ponit duos cās. ibi (Et incolumitas.) ¶ Dicit prius q. cau
sa geminorū est multa emissio simul spermatis et. In duo sup
aut in plura. Supra. i. in plura q. duo. Nota q. h. causa sit diuisio
seminis: tamen casus seminis in plures ventres non est cā pluriū:
q. non sunt ventres in matrice: sed sunt quedam cellule que sunt:
h. per anathomiam non appareat diuisio.

¶ Et incolumitas quidem duorum filiorū etiam gemi
norum non est plurima.

¶ Pōnit duos cās. Scōbo ibi (Et parū.) Incolumitas. i. sanitas.

¶ Et parū sunt inter geminos dies plurimi. Ipsi enim
fm plurimū sunt ex coitu vno. Et parū cōtingit q. ex
coitu sup p. g. nationē fiat cōceptio. Nam si sit conce
ptio fit in mulierib? q. corpora tenera habēt et sunt mul
toz piloz et multi sang. p. fortitudinē calitatis earū.
¶ Pōnit aliū cās. et dicit q. raro est q. multū tēpus et. Et est: q. ge
neratio est q. si filii: et p. prius parū et cē tēps egressus vnius ab alio
quāsi aliqui ster aliquibus diebus. Raro accidit sup impregnatio. Rō
est: q. p. clausione matricis: q. non bene vadit semen.

¶ Et de illis que sunt fortasse vident san. in impregna
tione et nō curant de eo ppter virtutē earū et fortitudi
nem matricis ipsarū et non abortiunt cum mēstruis et
cū aptiōe ei? q. d. emittit in matrice. Et q. q. mēstruū

Gentilis

Ponit aliā cām geminationis q̄ se tenet ex pte mulleris. Primo hoc. Secōdo ponit cañ. ibi (¶ si cadat. ¶ prima p3. Sanguinez zc. i. habent menstrua. Tempore ipregnationis. s. qz matrix pōt aperire melius. ¶ si cadat. ¶ ponit cañ. z p3.

Ponit signū p qđ signat vtrū mulier remaneat pgnās post ptuz
7 pz. Et q supra sūt. i. qui sunt plures qđ duo. Sū fetu. i. ppe partuz.

Conponit signa propinquitatis fetus 2 p3. Cū est: qz fetus incipit descendere ppter gravitatem 2 cotillones incipiunt relaxari. Eius cauda. i. os vulue. Et inflatur. s. vulua.

¶ Ponit eas debilitat embriolus. p̄io h̄. Sc̄o ponit signa: v̄rū se
tus debet vinē. ibi. (Cū fer.) p̄ia p̄z. ¶ Nota q̄ mēstrua in p̄mā
re sūt ar̄ pp̄ multū sanguinē & v̄rū fortis: tūc nō seq̄: 3̄ fer. est
debilis. Sz si lubeat q̄ emissio huius sup̄fluitat male signat a fetum
debile lac in p̄mo mense: q̄ signat q̄ fetus non bene nutritur.

Empire State

¶ In pcedētibz. A. determinauit de signis & cāis
 ignegatiōis. Dicō determinat p de tpe ptus &
 de partu nāli & de dispōnibz eius. Scō de pte pte
 nām. ibi. (b) sicut patet. ¶ pzio determinat
 nat. de partu nāli. Scō pnt figurat partus nālie. ibi. (Figura.)
 ¶ pzia in duas sicut duplex est ignegatiō. f. vera & nō vera fūe
 medōsa. pzio de ptu nāli & de dispōnibz. Scō docet phibē
 ignegatiōē. ibi. (Medico q. 17.) ¶ pzio determinat de tpe ptus &
 de regimie parietis pōnēdo curā quorūda accētū. Scō de abozū.
 ibi. (Lūc.) ¶ pzio determinat de tpe ptus nālie & de regimie parietis.

Super tertio

Et scias inde q̄ mensis septimus est primus mensis
in quo parit ipsum ⁊ est fetus fortis creationis ⁊ com-
plexionis: cuius creatio velox fuit ⁊ cuius motus scilicet
navit ⁊ cuius petitio ad exitū fuit velox.

¶ Dicit p̄ q̄ septimus mensis est: quū est p̄m̄ t̄ps in quo accedit par-
tus nālis &c. Scias inde, f. ex caplo gnōis embrionis.

COſtitit q̄ ante ſeptimū mēſem fetus morit̄ & dicit̄ q̄ multotiēs
 natus onit̄ ante ſeptimū & debebat oriri in ſeptimo: & tūc morit̄ to
 tūc fetus iſta hoc ſp̄tante. Iam mēſes. 7. Lā aut̄ partus vt p̄. 4.
 de generatiōe ataliā a p̄ho. ca. ii. alē. c. s. eſt q̄ tūc ſequit̄ motus fe
 tus ad extra cū eſt magnificatus & nō iū de nutrimento per vmbi
 licum nutrit̄ q̄ fetus ſatiffaciat: fed in ſeptimo & in nono mē
 ſe ita eſt: ergo 2. maior eſt nota & minor p̄.

ostendit qd et post septimū mēsem in aliquo tpe nō fit ptus na-
turalis. pmo hoc. Scdo ostendit qd vivat natus in octavo mēse.

¶ Natus nō viuit zc. Nota q̄ iste est text⁹ Ari. 7. de hyſtorijs cā.
4. q̄ vult q̄ in gbusdā regionib⁹ nascunt in. 8. z̄ viuit z̄ sunt regio-
nes calide. cā est qz citi⁹ hūt magni z̄ citi⁹ ei⁹ deficit nutrimentu; z̄
consumitur a calore, sed in alijs regionib⁹ nō viuit.

Quoniam non euacuatur eius dispositio quin aut sit retardatus in creatione et motione et desiderium ad partum usque ad hanc horam et significat quod eius virtus non est fortis in radice: aut adueniunt eis motus secundum paratissimum in principio temporis complementi quantum sit fortis in radice virtus eius sicut nati in. viij.

T. Probat q̄ natus in s. nō vinit: z arguit sic. Natus aut̄ in octavo
 accelerat mortē ante tēpus sue p̄fectiōis: aut tardat mortē suā post
 tēpus sue p̄fectiōis: q̄ natus in octavo nō p̄s vlturē. q̄ia tenet q̄ an
 tē tēpus p̄fectiōis nō vinit. si autē retardat signat magnā debilita
 tē: sic ēt nō vinit. aīis ponit in lra. Exip̄i hoc. p̄s. sic. fēz
 in crīssī virtutē debili z nō euacuare in die critica lra ēz in partu.
 Sed si nō moueat crīssim in die critica z tardet alia die mortē
 eger. Ita est in partu. Daioz est nota a filii. minor ponit lra. p̄mo
 q̄ ponit diuisionē. Q̄ dicit declarat quare sequat mortē. p̄p̄o
 niar post tēpus cōplemētī. libi (2. si nō fuerit.) dicit p̄mo tē.

Quod si non fuerit ita: Immo fuerit creatio eius z motus ipsius z voluntas desideras pervenire ad par-
tum: z motus eius completi ante illud: tunc batus
fetus iam conatur elidere a loco suo z convertitur.
Sed quid valet eius conversio cum qua non sequitur
intentionem suam z remanet sic conversus vsquequo
redit ad ipsum virtus sua z facit ipsum deficere debi-
litas sue virtutis. Et accidit ei proculdubio qd accidit
debili intentio motibus evasionis cum procedit absqz
directione scilicet lassitudo z defectus: infirmatur ergo
proculdubio z debilitatur z resolvitur virtus eius. Et
quando nascitur in huiusmodi dispositione est iudiciu
eius iudicii nati infirmi debilis. Et de iudicii eius est
q non speratur ei vita.

Declarat

Decarat qd natus post tempus complementi moriatur & patet: qd iam est supra sententia. 2. si non fuerit. i. si non veniat tempus complementi. Evadere. i. agnoscendi. Conuertitur. f. ad dextram. Et remanet. f. vsq. ad octavum. Eas fons. f. per crissim. Debili. f. egroto. Reditione. i. euacuatione. Resoluitur virtus. f. propter comotionem factam in septimo. C. Nota vt patet. 4. de generatione animalium in fine dat causas partus naturalis: & oportet quare ille qui debet oriri in septimo si pariat in octavo non vivit & dat causas determinatorum periodorum: & dicit qd sicut ad necessitatem generationis fetus requiritur lumen solis & lune: ita est necessarium in complemento eius oriri finem determinatos aspectus corporum super celestium: & ideo dicit qd sicut quarta septima undecima & bimoi sunt dies ceticæ finem determinatos aspectus & periodos: ita est de partu qd primus terminus ortus nati est mensis septimus: & bimoi: & dicit qd in multis animalibus est diversitas partus nisi in homine: hoc est pp sui perfectionem. Et illa cā inuit etiam Aul. in ista qd dat exemplum de crisi in egroto: & ideo si in crisi non fiat exitus morbi & exeat post diē ceticā signat debilitatē virtutis.

Atus autē in nono si completa fuerit eius creatio & desiderat moveri in septimo & non fuerit ei possibile vt enadat: immo remaneat ei in matrice & accidit ei in viij. qd diximus vivet in spatio mensis: ita redeūte ad ipsum virtute & equabitur a conversione sua vsque quo redeat conuersus & confirmetur. Lūq. nascitur saluatur & cum non sit ita immo non desiderat nisi moveri in illa hora: tunc iudicium eius est iudicium omnis debilis omnino.

Ponit vltimū terminū productionis. Primo hoc. Secundo remouet dubiū. ibi. (Et plurimū.) Prima est nota. C. Equat. i. recuperatur. Vult dicere qd si nascat in nono & fuerit mori in septimo: tunc vixit est reforescens & non vivit in nono natus. Ut enadat. i. vt egrediat a matrice. Si puerione sua. La motu suo ad extra.

Et plurimum quidem nascitur in decimo ille cui accidit vt desideret partū in nono & non fuit ei paratus. Et accidit ei illud quod accidit nato in octavo.

Remouet duo dubia. ibi. (Et parū quidē.) Dicit primo. t. d. si comoueat in nono & non oritur: quando ergo oritur. respondet qd in decimo vel in undecimo.

Et parū quidem accidit vt sit assiduatio separatio nis cadens in viij. deinde extendatur vita vsq. ad x. ita vt eneniat & integra vita in x. hoc enim rarum est. Et cum hoc est significatio debilitatis virtutis cū currit vicissitudo ex septimo vsq. ad x.

Remouet 2um dubium. Dicit primo qd dices si sit cō. in septimo & oriat venit ne plurimū vsq. ad nouē. Dicit qd nō zē.

De regimine vniuersali pgnantis. Cap. 2^m.

Quod vt assiduē lenificationem suarum naturarum semper cum eis que leniunt cum equalitate sicut sunt alefidabegi pignia. Et sicut furas et als syracost & similia cum stringitur natura valde.

In pcedentibus Aul. determinauit de repositio partus: hic determinat de regimine pgnantis. Primo ponit regimē ex parte euacuationis. Secundo ex parte motus exercitio. ibi. (Occupent.) Tercio regimē ex parte accidentis aie. ibi. (Et opz.) Quarto regimē ex parte cibi & potus. ibi. (Sint cibi.) Dicit pmo qd opz si mulier pgnans nō hz beneficiū ventris zē. C. Alefidabegi. i. brodia pinguis. Syracost. i. māna & similia vt cassia & bimoi. causa est qd superflua reductio superfluitatū nocet ferui & pgnantis zē. antecedens pz: qd feces sicce faciunt compressionē matricis. pntia pz de se. Sint medicine leues: qd fortes faciunt abortum.

Et vt occupentur exercitijs temperatis & deambulatione tenui absq. superfluo. Superflua enim aborti faciūt: & illud ideo quoniam ipse replentur propter illud quod accidit eis de retentione menstruum. Cā si superfluitates in eis multiplicentur oportet vt non assiduē balneum. Balneum namq. eis execrabile est

nisi apud propinquitatē: & nō oportet vt inungantur capita earū & fortasse accidit eis ide coriza: quare accidat tussis & comoueat fetus & post abortus.

Ponit regimē per exercitiū & balneū: & pz. Supflua deambulatione facit abortum: qd si supflua facit comotionē menstruum & humor in toto: & per pns facit abortum de retentione menstruum: sed deambulatione est causa puocationis ipsoz. Balneū nocet: qd relaxat matricē & sic debilitat pntiā matricis. hoc autē est causa abortus. Nisi apud propinquitatē. f. ad partū: qd balneum facit ad facilitatē partus. cōfert igit quādo partus est ppinquus. Item inunctio capitis debet esse rei confortantis stipecte exiccative & non nimis calide. cā est vt confortetur cerebrū.

Et opz vt deuenit mortū superfluum & saltū & percussione & casum & coitū proprie & repletionem cibi & irā & non superueniat eis qd faciat tristari & timere & elidantur ab eis omnes relique cause abortus: & p: opz in mense primo & vsq. ad x. dies & proprie in hebdomada prima & vsq. ad tres dies a conceptione. Illic enim est execrabile super eas omne compressionē faciens. Et cōsideretur illud quod diximus de cōseruatione embionis. Et opz vt cooperiat illud qd est sub hypocundrijs earū cum lana leui.

Ponit modū regiminis ex accidentibus anime: & pz. Cause abortus. f. que dicent infra in hebdomada prima: qd est pauca adheretia ad matricē de pseruatione embionis. f. qd dicit infra. Lana. f. repositio byemis ne alteret fetus ad frigidum.

Et sint cibi earū panis mīdus cū alefidabegi & alzerbiet & deulēt omne acutū & amarū sicut cappari & oliue imature & omne puocatiū menstruum sicut sūt fescoli & cicer & silamū. Et si desiderat cibū in die pceptis: pceptū Hippo. vt in potu sumat sauleb in aqua. Ipsum enī quū sit inflatiū est tamē velocis nutritiō. Et vinū eoz sit odoriferū & subtile antiquū. Et Hippo. qd dicit sumat in potu vinū nigrū & videt qd voluit intelligi per illud subtile nigrū. Et sit nigredo eius ppter ipsius fortitudinē nō ppter seccē.

Ponit regimē & per cibū & medicinas. Primo per cibū. Secundo per potū. ibi. (Et vinū.) Tercio per fructū. ibi. (Et sint.) Quarto per medicinas. ibi. (Medicie vō.) Prima pz. C. panis mīdus. f. a fure. Causa est: qd debet phiberi abstinentia. Nota qd pseruit brodia pinguis: qd facilius puerunt in nutriendis. Acetosa ne lubrificent nimis: & ideo debet fieri stipectū. Alefidabegi. i. brodijs pinguibus. Alzerbiet. i. acetosis. Oliue imature. f. p. dicit. Hippo. f. in libro de natura fetus facilius digōnis. In die impregnationis: qd calor naturalis trahit ad locū generationis derelinquēs mēbra digestionis. C. Sed tu dices. videt qd male dicit: qd in muliere ipregnate non pferit forte aperitiū: ergo nō pferit vinū antiquū. i. subtile. Dicit dum qd aliquid dicit subtile: qd distinguit ptra mediocre. alio mō qd distinguit ptra grossū. modo Aul. intelligit per subtile mediocre in substantia. Et similiter pz solutio ad argumenta.

Et sint i secundis mēsis eaz passe & cydonia dulcia & pira & exercitāia appetitū & mala muza & gnatu muza. Ponit regimē per fructus in secundis mēsis. f. loco fructū.

Medicine vō earum sint sicut electuarium de margaritis: cuius descriptio. R. margaritarū nō perforatarū: pyretri: amboz añ. 3. i. 33. & masticie: amboz añ. 3. iij. zedoarie dozonici semis apū cassie cardamomi nucis muscate macis cinamomi: oīum añ. 3. ij. been albi been rubei piperis & macropiperis: omnium ana. 3. ij. cinamomi. 3. v. zuechari sulimeni quātum omnia et plus: cuius dosis sit coleariū vnum. Ipsum enim reificat dispositionē matricis earū & dispositionē stomachoz earū. Et opz vt vebemens sit studiū in stomachoz earum: quare confortentur cum eis que sunt

Gentilis

sicut geleniabin cū xyloaloe z mastice z similibus. Et electuaria facta cū zuccharo plurimo cū spēs aroma-
tici in qbus nō est multa caliditas z cū emplastris sti-
pticis calefacientibus aromaticis.

C ponit regimen per medicinas. Primo hoc. Secūdo ponit casū.
ibi (Et oportet.) Prima patet. Nota descriptionē confectionis
diamargariton sūm Auzen. Locleariū est pondus quatuor aureo-
rum. Nota etiā qd illud electuariū cōfert: qd confortat virtutes
pregnantia z consumit etiam superfluitates humectantes super-
fluas prauas ipsius existentibus. ponit semen apij vt ducat virtu-
tes medicinarū ad matricē. per cinamomū debet intelligi flos ci-
namomi. Macropiper. i. piper longum.

C De regimine enixe.

Cap. 3^m.

D oret quando parit vt studiū sit in prouo-
catione menstruoꝝ eius. Et rectificet cibū
z nō permutez cibū subito ad regimē gros-
sum quare facit ipsam febrire z debilitet vir-
tutē alteratiuā in epate eius z multiplicet sitis eius et
fortasse fiat hydropica. Qd si induret cū hoc epar eius
nō sperat ei sanatio. Et dieb⁹ qdē partus sunt motus
z periodi. Et principū eius est hora aduentus cōmo-
tionis z doloris. Et cū egritudo p̄rāsīt. 20. dies vsq;
ad. 24. egritudine stante aut recidiuāte significat tar-
ditatē p̄sumptiōis. Et necessaria est cōstatio in die alio
ab isto qui est dies crisis si nō fuerit debilitas.

Determinat de regimē mulieris quādo venit ad partū. Quādo
parit. i. quādo venit ad partū. In puocatione mēstruoꝝ. i. post qd
peperit. Cum hoc. Cum tali cibo. Sanatio. i. quādo fiat hydropi-
ca. Principium eius. i. principium cōputationis periodoz. Cum
egritudo pertransit. i. si mulier febrat.

C De appetitu pregnantis.

Cap. 4^m.

C um cadit appetitus pregnantis iuuatur di-
missione pinguis vebementis pinguedinis
z dulcis vebementis dulcedinis. Et admini-
stratione rei subtilis. Et moderamine in po-
tu aque. Et vt sit cōtenta vino odorifero pauco sub-
tili. Est enī iuuatiuū rectificans appetitū. Et illud qd
accidit de nausea z vomitu plurimo.

Hic docet subuenire qbusdam accidentibus que veniūt quādo
mulier est pregnans: z ponit quatuor accidentia. Primo ista que
proveniunt stomacho pregnante. Secūdo pulsū cordis. ibi (Illud
quidē.) Tercio fluxū mēstruoꝝ. ibi (Decoquant.) Quarto apo-
stematū pedū. ibi (Et emplastrēt.) Prima in tres sicut sūt tria
accidentia cōtingentia stomacho p̄gnātis. Scōba ibi (Ad vento-
sitatem.) Tercia ibi (Ad vomitū.) Prima docet succurrere di-
minutioni z ablationi appetitū. Secōdo corruptioni. ibi (De si ē.)
Primo docet succurrere diminutioni z ablationi cū cibariis et
medicinis exterioribus. Secōdo iterius ibi (Et emplastrēt.) Primo
cum cibariis. Secōdo cum medicinis. ibi (Et de medicinis.) Prima
patet. Nota qd nō semper cadit appetitus: imo aliquādo inten-
ditur vt circa finem ip̄gnationis: qd fetus est magnus z requirit
multū de nutrimento: sed in principio: qd nō fit euacuatio sangui-
nis: ideo retinetur z replet venas: z epar est causa non esuriendi:
ideo stat tūc casus appetitus: z hoc est aliquādo: z ideo dicit. Lū
cadit: qd nō semper cadit. Res pingues z dulces sunt repletive et
nauseatiue incitantes virtutem expulsiuā ad expellendum. Rei
subtilis. i. attenuantis z incidētis vt incidant flegmata. Aqua. i. in
magna quātitate remouet appetitū z sic nō inducit. Sed parua
quātitas pōt facere appetitū: qd remittit caliditatem stomachi
que est causa p̄strationis appetitus. Vinum odoriferū: qd cōfor-
tat virtutem. Et illud. i. rectificans.

Et de medicinis appetitū conferentibus est omne
in quo est stipticitas cum caliditate subtili sicut virga
pastoris decocta cum vino z succo eius z aristologia
ante cibū z post ipsum de quo parū sumas.

C ponit medicinas: z p̄. Sed tu dices nōne virga pastoris po-
nit frida. 7^m dōm qd bz aliq̄s p̄tes calidas z aliq̄s fridas sic caulis.

Super tertio

Et emplastra nota confortantia stomachum facta
ex cydonijs z dactylis albis siccis z calamo aromati-
co z spica cum vino odorifero antiquo. Et quādo qd
ponuntur in eis semen apij z anisum z feniculum: z p̄-
prie si fuerint illic dolor z inflatio.

C ponit medicinas que administrant per exteriorē: z p̄. Dactylis
albis siccis. i. imaturis. Dolor z inflatio. i. dolor inflatiuus.

C si eius appetit⁹ malus fiat superflue stude in mū-
dificando stomachū eius cum eis que sunt sicut aqua
algeniabin facti cū ros. persicis: deinde rectificetur
cum acetosis z rob de acresta. Et vini eius factū cū
aqua mellis: aut aqua zucchari iuuamentum eius bo-
num est in illo z conueniens embolion.

Docet succurrere corruptioni appetitus. Primo ponit curas in
generali. Scōdo in sp̄iali. ibi (Et polypodiū.) Prima p̄. C. Siat ma-
lus. i. appetat mala cibaria vt carbonēs z huiusmodi. Algenia-
bin. i. mel rosatū. Rectificet. i. stomachus. Cum rob. i. succo.

Et polypodiū quidē exiccatuz puenit appetentibus
luti ex eis. Et quādoq; iuuant ex acutis sicut synapi
z similia. 7^m enī abscedit humorē malū z excitat ap-
petitū z est vltimū in reducēdo appetitū earū.

C ponit curam in speciali. Primo quādo appetit lotum. Secūdo
quādo appetit caseum. ibi (Lūq; conuertitur.) Prima patet.
Polypodiū conuenit: qd est euacuatiū materie melancholicę z
similia vt oliue condite z cappari conditi.

Lūq; puenit appetitus earū ad casuz affec⁹ eis hū-
midus super p̄unas donec excecet: qm̄ ille est melior
q̄ siccus acutus. p̄mus enī est minoris superfluitatis:
z secūdus est magis distrumpens appetitum.

C ponit curā quādo appetit⁹ ad caseum: z p̄. humidus. i. recens
mollis minoris superfluitatis sup. sed pluri nutrimenti.

Ad ventositatem stomachi earum z dolorē eius
verbi gratia administratur hoc electuarium. 7^m. cymi-
ni carmeni infusi in aceto z torrefacti post illud z oli-
bani z origani perfici: omnium ana partem vnā ca-
stori partē vnus tertiū: sumas de puluere ei⁹ secco
a medio auf. vsq; ad auf. i.

Docet succurrere ventositati stomachi earum: z p̄.

Ad vomitum stomachi earum super cibū oportet vt denē
post cibum ea in quibus sunt aromaticitas z pontici-
tas z stipticitas sicut cydonia assata z proprie cū fira
sunt in eis frusta xyloal. indi: z assiductur compressio
manuum z pedum earum. Et administrantur super
stomachum earūz emplastra nota. Et teneant in osi-
bus suis grana granatoꝝ cum solijs menthe. Et for-
beat aliquid de mīua. Et bolū armenū est de eis que
sedant earum nauseam.

Docet succurrere alteri accidenti: z p̄. Compressio. i. fricatio.

C De pulsū cordis pregnantium.

Cap. 5^m.

Illud quidem plurimū accidit eis ppter cō-
munitatē ozis stomachi z causa humoris in
co: quoniam multoties allectat forbere aquā
calidam z exercitium lenē precipitans illud
quod est in ore stomachi.

Docet succurrere alteri accidenti qd est tremor cordis qui acci-
dit propter defectū stomachi: z p̄. 7^m. illud. i. tremor cordis. Qm̄. i.
pulsū cordis. Precipitans. i. remouens.

C De regimine cursus mēstruoꝝ p̄gnātis.

Cap. 6^m.

Ecoquantur stiptica in quibus non est aro-
maticitas in aqua. Et ex ea administratur ti-
na sicut sunt lentēs z cortices granatoꝝ z
balanste z galle z glādes z similia. Et qnq;

fit ex gallis z balanstijs z corticib⁹ granatoz z ficub⁹ siccis emplm z ponunt super pectinem cũ aceto.

CDocet succurrere fluxui menstruoꝝ ipsius pgnatis: z pz. **C**Sed tu dices nonne stiptica aromatica confortant: ergo conferunt. **D**icendum q^d stiptica aromatica plurimum sunt prouocatiua menstruum: z ideo non conferunt.

CDe apostematione pedum pregnantium z mollitie earum. **Cap. 7^m.**

Emplastrentur pedes earum cum folijs caulibus z linantur cum vino misto cum aceto et decoctione citri: aut cuz decoctione chimolee. Et quandoq³ sumitur emplastrum ex canis cum aceto z ex anibeto cum aceto.

CDocet succurrere alteri accideti vt inflationi pedu: z pz. **C**Sed tu dices folia caulium habent partes venosas que sunt calide viceratiue: ergo no conferunt. **D**icendum q^d caules pmo debent lauari vt iste partes venose remoueant.

CDe abortu. **Cap. 8^m.**

Ense abortus aut sunt pmitiue ex percussione aut casu aut exercitio supfluo aut saltu vehementi z pprie ad posteriora vel retro. Ipse eni multoties facit descendere sperma coce ptu visibilib⁹: aut aliquid ex passionib⁹ aialibus sicut ira vehemens aut timor aut tristitia. Et ex frigore aeris z caliditate eius superfluis. Et propter hoc genus abhorref pgnati plongatio balnei ex hoc q^d magnificat anhelitus eius. Balnei eni lz abortiri faciat per lubricitate: facit tamē abortiri per egressionez fer⁹ ad aerē frigidū. Et quadoq³ puenit ex debilitate ei⁹ ppter defectū z mollificationē ipsi⁹ causa resolutionis rei corporee. Et ex egreditu⁹ z asku z fame vehementi z euacuatione humoris aut sanguinis plurimi per medicinā aut flobotomia aut ex seipso. Et ex fluxu sang. mēstruoꝝ plurimi. Et quāto magis filius est maior est nocumētū cũ flobotomia in ipso plus. Aut ex repulsionē vehementi. Aut ex satietate nauseatiua plurima corrupente nutrimentū fetus z oppilante viam ad eum. Aut ex multitudine costus mouēte matricē z pprie post septimū. Et multitudine balneationis z ablutionis lubricante matricē z faciēte abortuz: lz balnei abortiri faciat causa mollificationis virtutis: q^d facit fetū egere eo q^d est frigidū fm q^d dixim⁹. Isti ergo sunt ordines causarum.

Chic determinat de regimine abortus. pmo ponit regimē fetu existerē mortuo. Scdo post exitū mortui. ibi. (Lū abortit mulier.) pmo ingt cās z signa. Scdo determinat de obseruatione embionis. ibi. (Embionis.) Tercio ostēdit q^d debem⁹ puocare abortum. ibi. (Quāq³ abortus.) pmo ponit cās. Scdo signa. ibi. (Signa qdē.) pmo ponit cās magis absolutas. Scdo ponit cās ptabēdo ad tēpus determinatū. ibi. (Et plurimū.) Tercio ponit cās. ibi. (Et dicitur.) pmo in res. pmo ponit cās ex parte matricis als matris. Scdo ponit causas ex parte fetus. ibi. (Et quadoq³ fit.) Tercio causas ex parte matricis. ibi. (Aut ppter cām.) **C**dicat p⁹ q^d alique partes sunt primitiue vt casus z percussio z saltus z humusmodi: aut ex accidētibus aie: aut a calore vel frigore: aut ppter balnei z hmoi. Nota q^d q^d mulier percussit extendunt ligamenta matricis z debilitant. Ipse eni. f. saltus. Et propter hoc genus. f. caularū. Quandoq³ prouenit. f. abortus rei corporee vt spiri⁹: q^d resoluūt. Askū. i. et maxima repletionē. Aliter. i. ethica. Aut a seipso. i. sponte. Ad eum. f. fetum. post septimū. f. diem. Causa mollificationis. i. resolutionis. Virtus earum. f. caularum facientium abortum ex parte matricis als matris.

CEt quadoq³ fit a causis ppter fetū sicut est mors ei⁹ ppter aliquā caularū mortis eius: quare expellit cum

natura z pprie q^d currit ex eo res virulenta que mori dicat matricē z ledit eā: vel sicut est debilitas ei⁹ quare nō firmat. Aut ppter pāniculos z inuolutiones quibus ptiue. Lū eni abrupunt z mollificant z effundunt ex eis humiditas coꝝ ledit matricē: z mouet eaz expulsua z adiunat iterū ad lubricitatē.

Cponit causas abortus qui se tenent ex parte fetus: z patet. nō firmatur. f. in matrice sup. sed vacillat.

CAut propter causam matricis de amplitudine oris eius z paruitate adunationis eius: aut ex humiditatibus in matrice: aut in orificijs venarū lubricantibus z grauantibus. Et quadoq³ fit propter reliquas species malitie cōplexionis in matrice ex calore aut frigore aut humiditate aut siccitate z paucitate nutrimenti fet⁹. Et quadoq³ fit ex vērositate in matrice z ex apostemate z que sūt eis similia aut duritie aut cācro. Et quadoq³ fit ex vlcibus in matrice.

Cponit causas abortus qui se tenent ex parte matricis mulieris: z pz. Aut. f. fit abortus. Adunationis. i. corrugationis: q^d nō bene corrugat. Species. i. causas. oia ista incitant expulsuam.

CEt plurimū abortus facti in mēse secūdo z tertio fit ex ventositatē z humiditatib⁹ super orificia venarum que sunt matricis que nominant foramina ex quibus cōtexunt vene secundine. Cum ergo humectant mollificant ipse z illud q^d ex eis texti: quare fit abortus fetus ex quolibet motore aut ex ventositatē aut grauedine. Et quandoq³ est causa malitia cōplexionis calide exiccantis aut frigide congelantis.

Cdat quedā iudicia: q^d ponit duas cās ptabēdo ad terminatū tēpus. Scda ibi. (Et iterū.) pmo pz. Et cā bulus est: q^d in pmo mēse est pauca humiditas retenta in matrice. Humectant. f. ille venae. In grauedine. f. fetus. Exiccantis. f. psumentis.

CEt iterū ex eis que abortiri faciunt in initio rei est tenuitas spermatis in radice: quare nō creat ex eo panniculus primus nisi debilis pparat⁹ ad disrūpendum eaz hoc q^d ipse attrahit san. Et in sexto z qui sunt post ipm ex humiditatib⁹ dispartitis in matrice lubricantibus fetū. Et dixerunt qdā q^d fit plurimū illius ex ventositatē: z veritas est iste sermo. Post spatiū vō notuz plurimū abortus nō fit nisi ex debilitate. Et dicit q^d illa que est vehemēter extenuata cũ impregnat abortif antequam ingrossescat: qm corpus recipit de cibo ad sui rectificationē z redditionem sue virtutis taliter q^d nō supfluit embzoni q^d ipm nutriat quare debilitat. Et in regionib⁹ qdē valde frigidis absq³ equalitate z tēporibus frigidis valde multiplicat abortus.

Cponit alias cās ptabēdo ad aliud tēpus determinatū: z pz. Spermatis. f. viri. Aliter. i. sanguinis mēstrui. In radice. i. in pncipio generationis. post ipm. f. mēsem. Et in. s. f. mēse. Dispartit⁹. i. dispersus. Plurimū illi⁹. i. abortus. In 2° mēse vel 3° vel 4°. Et dicit. ponit aliū cās. Et in regionib⁹. Et hic ponit altum cās. z patet. Absq³ equalitate. f. veniēte pter statū ventis aer frigidus cōpimit z mortuū cat: etiā calida regio debilitat fetum z mulierē.

CEt similiter mors pregnantū z in regionib⁹ meridionalib⁹ multiplicat abortus. Et similiter in aerib⁹ meridionalib⁹ z minorat in septētrionalibus nisi sint frigidū vehemēter ledentes embionem.

Cponit aliū cās. z pz. Aer meridionalis est multū humidus z facit lubricare in septētrionalib⁹. f. regionib⁹: q^d ibi pfortat.

CEt quadoq³ preterijt hyems austrina calida z sequit illā ver boreale frigidū abortiunt pgnantes que paritū sunt in vere ex qualibet cā z paritū debile.

Gentilis

Cponit 4^m can. qui est afoz. 13. 3. parti. Si autem. hyems austri-
na. i. calida et humida: qz multiplicatur multe humiditates. Bo-
realis. i. frigidus et siccus.

Et dolores quidem accidētes apud abortum vehe-
mentiores sunt doloribus accidentibus apud partū:
quoniam ille sunt res nō naturales.

Cponit 5^m can. et p. 3. Ille. i. dispoñes abortus rē.

E de signis.

Cap. 9^m.

Igna quidē abortus ipsius sunt: quoniam in-
cipit mamilla detumescere post soliditatē sa-
nam. Soliditatē vō egrā rectificat nā perdu-
cens ad detumescētia sine timore abortus.
Et quēcūqz duarū mamillarū detumescit a soliditate
sana: tunc habens eā abortū in die illo.

Superius determinavit de causis abortus: hic de signis. Et pmo
de signis abortus futuri. Scō facti. ibi. (Dicit vō.) 7^a Prima vi-
uidit in septe sicut septe ponit signa abortus futuri. 2^a ibi. (Et simi-
liter. 3^a ibi. (Et similiter. 4^a ibi. (Et quādo. 5^a ibi. (Et similiter. 6^a
ibi. (Factus. 7^a ibi. (Et cause.) Dicit pmo qz signum abortus est
quādo mamilla solida et tumida incipit detumescere rē. **E** Nota
qz qdā est soliditas sana in mamilla que venit ex multiplicatione
lactis. alia est soliditas egra: et tūc factio apostemosa mamille.

Dubium

Dubitat vtrū detumescētia mamille significet abortum. 7^a Qz
nō qz detumescētia mamille nō signat diminutionē nutrimentū fe-
tus: qz rē. pñtia 13. añs p. 3. qz signat qz nutrimentū bene vadit ad fe-
tum. 7^a Dm qz tumescētia mamille signat abortum: qz. pñtia qz
signat defectū nutrimenti fetus: qz rē. pñtia 13. añs p. 3. qz de sangui-
ne sunt due partes. de vna fit lac. de alia nutrit fetus. euz qz detu-
mescit significat qz deficit nutrimentū fetus. 7^a Ad rōnē dōm cum
hoc etiā paucitas sanguinis vadētis ad nutriendū fetū. 7ª Egritudi-
nem. i. apostemosa. A soliditate sana. i. in grossitie facta pp lac.

Et similiter ex pleuresi. Cū ergo supfluit lactis pueca-
tio et frequēs fit adeo donec detumescat mamilla: tūc
indicat qz fetus est debilis et qz pparat abortū.

Cponit 2^m signū abortus futuri ex alia causa v. ex pleuresi. sup-
ple abortū pregnantis in die illo. **E** Sed tu. d. pñtia qz pleura nō hz
colligantia cū matrice: qz rē. 7^a Dm qz ppter pleuresim est malit-
ia anhelitus et nō est euctatio et muscoli ventris cōprimūt matricē
et fit ex pñtio et fit abortus. 7ª Prouocatio lactis. cū est qz signi-
ficat debilitatē pñtiue matricis que multū cōicat mamillis.

Et similiter multitudo dolorū in matrice. Et quādo
rubeat facies in febre et accidit rigor aut grauaf caput
et dominaf lassitudo et sentit dolor in profundo oculi
signat qz cause abortus sunt veniētes: et qz ipse faciet
peruenire mēstrua: deinde facient abortū.

Cponit aliud signū abortus futuri ex alia cā. Ut ex febre rē. Gra-
uaf caput ppter vapores eleuatos ad caput. Signū oculi non est
signū pñtiū nisi pñtiū cū alijs signis: et p. 3. Nota qz oia ista sunt
causa debilitatis matris et fetus: et per pñs abortus.

Et similiter cause abortus quādo veniūt significant
ipm. Cōplexiones vō et vlcera et apostemata et humi-
ditates per ea cognoscunt que dicta sunt multoties.

Cponit aliud signū abortus futuri ab alijs causis v. ex casu per-
cussione et hmoi. 7ª pñtia. i. abortum.

Et factus aūt causa ventositatis cognoscit per signa
ventositatis et extētionis absqz grauedine et ex permu-
tatione et ex additione cū acceptione inflatiuoz.

Cponit aliud signum qd significat super ventositatem: et pater.

Et cause primitiue iterū cognoscunt quantitate sua.

Cponit aliud signum quantitate sua. i. nota.

Et dicit vō fetus signat motio rei delate in cōcaui-
tate grauantis sicut lapis qui mouet de latere ad latē
et pñtia cum iacet super latus suum.

E dic ponit signa abortus futuri et ponit quatuor signa. 2ª ibi. (Et in-
frigidat. 3ª ibi. (Et significat. 4ª ibi. (Et qñqz fit.) Dicit pmo qz
mortē fetus significat rē. In pñtia. i. in ventre. cū est qz nō vi-
uit amplius: et per pñs est graue: qz deficiunt spiritus tenētes cor-

Super tertio

pus subleuatum. Que. f. res delate. Ad latus. f. ad mortū mulieris.
et causa est: qz significat qz nō amplius ligatur cum matrice.

Et infrigidatur sumē cum ante illud esset calidum et
detumescit mamilla. Et quandoqz currunt humidita-
tes virulente fetide.

Cponit aliud signum: et pater. Sūmen est pars infra ymbilicum
per tres digitos.

Et significat illud si iam acciderint pñtiab⁹ egritu-
dines acute nocētes sua caliditate vehementer. Nā si
ex eis phibet nutrimentū morif fet⁹ et si nō phibet ve-
hemētior fit egritudo: et sunt alie egritudines prauē.

Cponit aliud signum: et p. 3. Iste est afoz. 31. 5ª parti. Mulieri in vte-
ro habenti ab aliqua acuturum egritudinē accipit mortale. Causa
est: qz si prohibes nutrimentum fetus moritur. Si non prohibes
augmentatur morbus.

Et quādoqz fit cū morif fetus ante illud: et est de in-
dicantib⁹ illud vt demergat oculum pregnantis ad p-
fundum et fiat albedo oculi fusca. Et quādoqz fit rigi-
da auris eius et extremitas nasi cū rubedine labij et dis-
positio eius est similis hydropisij hypofarce.

Cponit aliud signum: et p. 3. Nota qz dicit demergat. i. pfundat hoc
est ppter febrem cōsumptiū. Fusca. ppter tractū sanguinis. Ri-
gida qz auris est membrū exangue: et ideo trahit calor. Rubedo la-
by qz ibi trahit sanguis. Hydropisij bipofarce. f. quantū ad infe-
riora: quia inferiora tumescant.

E de pseruatōe embriōis et cautela abortus. Cap. 10^m.

Imbriōis suspēsiō ex matrice est sicut suspē-
siō fruct⁹ ex arbore et sicut maior timor qui
timef sup fructū qz cadat est aut cū icipit ei⁹
apparitio aut cū ipsius existit cōplementus.

Similiter qd vehementius timef super embriōnē qd
abortinus fiat est apud principij conceptionis et ante
appropinquationē: quare oportet vt caueant in his
duabus horis cause abortus predictē.

E hic determinat de pseruatione embriōis. pmo docet rege-
re mulieres ne abortiant. Scō fetū. ibi. (Et medicine.) pmo. p-
bat qz est timor abortus in pñcio et in fine ipregnationis. Scō
ponit regimē mulierū ne abortiant. ibi. (Et pharmacū.) pmo ar-
quit sic. Simile est de alligatiōe fetus ad matricē sic de ligatiōe
fructui ad arbores: qz timor est ne fruct⁹ cadat in pñcio et in fine
mag⁹ qz in medio: qz rē. Maior est nota. Maior pñtia qz in pñcio it-
gamēta sunt debilia et in fine fetus est magnificat⁹ et ligamēta erig-
cata et mag⁹ patiunt de labore. Suspensio. i. alligatio. Ex matrice. i.
cū matrice. Ex arbore. i. cū arbore. Ante pñtiatē. f. partus.

Et pharmacum quidem solutiuum est de summa il-
larum causarum: quare oportet vt caueatur eius dis-
positio ante mensem quartū et post octo et in eo qd est
inter illa iterum. Ceterū tamen in eo qd est inter illa est
salubrius et ad ipsum peruenitur cum necessarijs est.
Et fortasse non erit excusatio in quibsdā harū bo-
rarum quin soluat et mundificet sang. eius vt nō cor-
rumpat embriōnem propter malitiam complexionis:
quare opz vt fiat cum facilitate et subtilitate. Et qñqz
etiā mēstrua ante conceptionē nō sunt mēstrua
necessaria et remanent in ea superfluitates mēstruoz
eius indigentes mundificatione.

Cponit regimē mulieris ne abortiat. Diversificatur fm diuersas
causas. 2ª ibi. (Et tunc.) 3ª ibi. (Et cū abortit.) 4ª ibi. (Et si est.) 5ª ibi
(Si aut.) 6ª ibi. (Propter lubricitatē.) Dicit pmo qz pharmacū
hz inducere abortum rē. postea remouet dubiū vtrum aliquo mō
pueniāt pharma: et p. 3. Illarū carū. f. facientium abortum. 3^a rē
est primus afoz. 4^a partu. pregnantis purgare si conuenit rē.
Harū bozarū. f. ante quartum mensem et post septimū. Cum sub-
tilitate. i. cum pseruatione: aliter euz medicina leui lentitia vt
est cassia thamarindi et bulis modicita qz principaliter nō intēdit
de medicina solutiuā. Necessaria. f. in cōceptione. Ratio est quia

sunt superflua. In ea. f. muliere pgnante. Hædificatione. f. alia.

C Et tunc si nō mundificant recipit earū corruptionē embriō. Opz ergo vt mundificet illud subtile cū mūndificatiuis subtilib⁹ nō potando: sed supponendo in primis suppositoriū post collūz matricis: imo supponant in collo matricis: z nō mūndificet cū eis illud qd mundificat vice vna: imo vicib⁹ plurib⁹. Et cū super mulierē timeat qd abortiat causa cōplexionis z apostematū z vlcera z ventositatis z reliquoꝝ: curet totū cum eis que sunt in suo capitulo.

C ponit aliud regimen mulieris ne abortiat: z pz. post collū matricis. i. in ano. Mundificatur. i. mundificari debet.

C Et cū abortiat causa cōplexionis frigide: tunc si motor etiā est cōplexio tepere: z si est aliud z est de illis que declinare faciūt ad matricē mām calidā ex qua ti met apostema curet cuꝝ apocruſticis z pbibentibus apostema: z cum eo qd de solutione possibile est.

C ponit regimē aliud z causam: z pz. Si motor. f. abortus. Et si est. ponit quartū regimen: z pz. De illis. f. qd sit complexio cum materia. Apocruſticis. i. repercuſiuis.

C Si aut nō fuerit illud: imo nō timeat ex eo nisi vt p se quas embriōne causa eius nocumētū: aut lesio faciēs ipm abortiri: aut interficere ipm: tūc opz vt curet cū medicinis pseruātibus embriōne quas dicemus.

C ponit quintū regimen.

C Propter lubricitatem vō ab humiditatibus que est plurima lubricitas: oportet in hora ipregnationis vt administrentur clyſteria lenitiua euacuantiā stercoꝝ: deinde administrent infectiones z puocātia vniām z clyſteria mundificantia matricem.

C ponit sextū regimen diuersificatū ex cā que est lubricitas. p. i. mo ergo in gñali. Scdō in spālī. ibi. (Et vt in potu.) p. i. mo ergo in gñali. Scdō in spālī. ibi. (Et vt in potu.) p. i. mo ergo in gñali. Scdō in spālī. ibi. (Et vt in potu.) p. i. mo ergo in gñali. Scdō in spālī. ibi. (Et vt in potu.) p. i. mo ergo in gñali. Scdō in spālī. ibi. (Et vt in potu.)

C De regimine bono ad illud. Cap. ii. m.

Et vt in potu def aqua radices cum oleo de kerna: aut decoctio albaſce: aut ſenugreci cum oleo de kerna: z detur in potu in omnibus decz diebus aliquid de pillulis fetidis: z detur hiera. B. in potu.

C ponit regimē in spālī: qd ponit remedia valētia ad humiditates matricis. p. i. mo ponit alias medicinas interius. Scdō exterius ibi. (Clyſtere.) C. albaſce. i. tribuli. Nota qd ista remedia conueniunt ante impregnationem.

C Clyſtere bonū ad illud z ad ventositatē. f. x. ſauine z origani z ameos z kelsim z ramoz anheti z camomille z rutbe z haſce z ſenugreci ana pugillum vñū: decoquantur in tribus lib. aque donec cōsumat medietas z ſumat de ea minus lib. z adde super ipsam sextarium olei arazaki z ſacraiat vñū olei ſiſami nī vt vtere ipso clyſterizādo: z clyſteriza ipsam oibus quatuor diebus cum tantūdem.

C hic ponit clyſteria. p. i. mo hoc. Scdō ostēdit qd est ſciendū post editionē. ibi. (Et post.) p. i. mo in duas ſicut duo clyſteria ponit. Scdō ibi. (Et ex eo.) C. hieſim. i. leuistici. Supponat. f. cū instruimento ad matricē. Sertariū est pondus. s. oragmaruz z quatuor granorum orde. Arazaki. i. berberi. i. de viola ſaracena. Sacraiat est pondus. s. oragmaruz z. 16. granoy orde: hoc est verū de ſacraiat magna: qd parua est medietas huius.

C Et ex eo est vt ſumatur colloquintida z perforetur z extrahant grana ei⁹ z impleat oleo de lilio z dimittatur die z nocte: deinde pparet in mane sup cinerez calidā z dimittat donec bulliat oleuz integre: deinde

colet z clyſterizet cū eo receptrix buꝝ est tepidū. Hoc enim est mirabile ad lubricitatem humidam.

C ponit aliud clyſtere: z patet. Receptrix. i. matricis.

C Et post hui⁹ euacuationē opz vt administrent olca odorifera calida infecta z injecta z supposita in lania. Et psectiones magne z medicamen alkekengi z diā marte z ſagzenea in omnibus tribus diebus aut quinque. Et ſimiliter de diāmusco z diāſpermatieo. Et iterum ſumatur corticis thuris z cyperi tritoꝝ etiā: amboꝝ ana pars. j. z myrre pars. s. decoquant cuꝝ ſeptuplo ſui aque donec remaneat quarta z colet z clyſterizet ex ea cū. i. f. j. In oibus trib⁹ dieb⁹ post qd iam euacuata fuerit humiditas que est ante ipsam.

C ponit medicinas post euacuationē cum clyſterio nunc dictis z ponit quatuor. partes parēt. Ista clyſteria ponuntur in. s. can. Et iterum ponit aliam medicinam: z patet.

C Et ex pſarijs bonis sunt bdelliū z gluten alimbat z amoniacuz z nigella cōiunctim z ſingulariter z administrentur post mundificationem z supponatur ſpicca z croc⁹ z maſtig z myrra z gallia z caſtoꝝ z bdellium z ſimilia in oleo nardino aut adipe anſeris ſuper lanam viridem. Et supponatur post illud cuius premissio neceſſaria est coagulum leporis.

C ponit aliud medicamen: z pz. pſariū est recipere cotū inuolutū in pecia cū medicaminibus. Et supponat. ponit aliam: z pz.

C Et medicine conſeruantes ſetum in ventre matris cum non est nocumentum complexionis calide aut apatis calidi z ſimiliū illis. Et ſunt medicine que ſunt ad cor ſicut zedoaria z dozonigi z been duo z lenificantes z diāmuſcum z metridatū. Medicamē probibens abortus. f. dozonigi z zedoarie z caſtoꝝ z aſſe z gallie z muſci z cardamomi minoris z gallarū z ſpodii: oīuz añ. 3. i. cū aqua frigida z clyſterizet calefactū ante hoc. Et ex eis que pſerunt in eo ſunt ordeū z camomilla z aſſa z anhetum z ameos z ſimilia.

C hic docet conſeruare ſetum in vtero: z pz. Delemer. i. dozonigi. Been duo. f. alba z rubeū. In eo. f. clyſteri conſtituendo.

C De regimine abortus z cēctiōe ſet⁹ mortui. Ca. 12. m.

Quandoqz abortus in quibusdam horis neceſſarius est de quib⁹ est illa que est cuꝝ pgnās est puella parua ſupra quā timeſtimoz ex partu. Et de illis est cū in matrice est nocumentū z additio carnis ſtringens ſuper ſetus egreſſionem quare interficit. Et de illis est apud mortē ſet⁹ in ventre pregnantis. Et ſcias qd quando fit difficilis partus quatuor dieb⁹ tūc iam moriē ſetus: quare occupatus ſia in vita matris z nō occuperis in vita ſetus: imo ſtude in extractione illius.

C In precedentibus hūic. determinauit de abortu quātū ad causas ſigna z curas: determinat hic de regimine abortus z de extractione ſetus. p. i. mo ponit regimen quando est neceſſarius abortus ſm opinionē ſuā. Scdō ſcđm antiquos. ibi. (Extractione.) p. i. mo ponit causas in quibus debet prouocari abortus. Scdō ostēdit que prouocāt abortum. ibi. (Et abortum.) p. i. mo in quatuor ſm qd ponit quatuor caſus. z. i. ibi. (Et de illis.) 3. ibi. (Et de illis.) 4. ibi. (Et ſcias.) C. dicit p. i. mo qd aliquādo est neceſſarius prouocare abortum z. De tercia dicit qd etiā quādo ſetus est mortuus z. De quarta dicit qd quādo non ſcit ſetus in quatuor diebus: tunc debet fieri abortus. Nota qd quando est puella ipſa nō habet meſtrua completa nec lata: ideo est timor de morte. ſtringens. i. prohibens. Nota qd quando eſſet generata caro: tunc non poſſet ſetus erire: ideo eſſet timor.

C Et abortum quidem quandoqz faciunt motus et

Bentilis

quandoq; faciunt ipm medicine. Et medicine quidez faciunt: quonia interficiunt fetuz: et q; puocant menstrua cum fortitudine. Et quandoq; faciunt, cu lubritate. Et interficientes fetuz sunt amara et prouocantia menstrua. Iterum sunt amara et acuta et lubrificantia sunt humida viscosa que administrant bibita et supposita. Et ex motibus est floborboromia et pprie ex sapbena post basilicam et pprie super magnitudinē icu nū et famis et exercitiū et saltus plurimi et delatio oneris grauis et vomitus et sternutatio.

Confendit que sunt illa que puocant abortum: et ponit tria regimēna ad hoc. 2^a ibi (Et de regimine.) 3^a ibi (Et de medicinis.) Primo ponit diuisionē carū puocantiū abortum. Secūdo declarat mēbra diuisionis. ibi (Et medicie.) 2^a prima p. dicit p^o q^o medicie 2^a. De scda dicit q^o de motib^o puocantibus abortum sunt flōmia 2^a. Floborboromia baslice diminuit nutrimentum fetuz. Saltus facit fractionem coritidionum. Item sternutatio facit motum ventris versus infra et matrix comprimitur et est timor: et ideo in prouocatione abortus medici precipiunt sternutationem.

C Et de regimine bono in illo est vt intromittat in os matricis pregnantis charta facta lycynū: aut penna: aut herba amara vel abasa cuni mēfura quātūtatīs pēne ex vsnen: aut rutba: aut batranita: aut syracost. Ipsa enim abortiri faciunt pculdubio: et pprie cū liuiuntur ex aliqua medicinarū abortiri facientū sicut alkitra et pulpa colloquintide.

C ponit 2^m regimē et dicit q^o d^o ponit lycynū 2^a. herba amara 2^a. vt cotilla fetida vel mīcaria. pēne. f. ad pōdus vī ad vsus. batranita. i. ciclamē: asf panis porcī. Aloe. i. filix. Alkitrā. i. pīr ligda.

C Et de medicinis qdē abortiri facientib^o alie sunt singulares et alie cōposite. Et singulares qdē laz dīrim^o in tribulis medicinarū singulariū et cōpositas in anti dotario. Dic vō dicemus de vtrūq; ordinib^o eas que magis operatiue sunt in intentione. De medicinis vō singularib^o que sunt longinq; a vebemētia caliditatis sunt sicut absinthū et cassia. Sed medicie singulares calide sunt sicut semē cassie qd est simile nasturtio et est ei odor nasturtij et grana harmel iterū bibita et supposita. Et oleū balsami cū supponit extrahit fetū et secūdinā. Et assa et galbanū forte est et itez. et buchor marien in hoc cap. fortis est valde bibita et supposita: ita q^o qdā existimat q^o si pgnās iacet sup eā pducit eā ad abortiēdū. Et succus eius corripit fetū linitus sup venire: quāto ergo plus suppositus super coitum. Et similr succus reliquarū bartanitarū. Et si in potu def de vsnen persico pōdus. 3. iij. eijcet fetū in die illo. Et cum sumit de cordumēni tertia. 3. eijcet fetū et facit posidere caliditatē et motū. Et iterū si inijciat decoctio pulpe colloquintide in iniectione narrato fm decoctiones suas: aut supponat in lana suppositorio ascendēte. Et ex medicinis bonis est cinamomū cū permiscet cum rubea. Ipsū enim abortiri facit fetum bibitum aut suppositū: et cū hoc sedat nauseam.

C ponit 3^m regimē. 2^m ponit diuisionē remittēdo nos. Secūdo declarat mēbra. ibi (hic vō dicemus.) Ponit medicinas. 2^m ponit simplices. Secūdo cōpositas. ibi (Et de medicis.) 2^m ponit medicinas que operant a qūitate. Secūdo a pprietate. ibi (Et de illis.) 2ª prima est clara. Cassia. f. lignea. Magister Thomas vīf in hoc casu hoc puluē. R. cassie lignee croci myrre añ. 3. i. sumat cū malua alig^o vicib^o. Bucor marien. f. panis porcīnus. Sup coitū. i. sup via coitus. Reliquū bartanitarū. i. aliarū specterū panis porcīni. Cordumēni. i. cardamomi. Cū rubea. f. tinctozum.

C Et de illis que pprietatem habent est yngula asini.

Super tertio

Secūm enim q^o quidā existimant si cū ipsa suffumigēfetuz mortuus extrahit eum. Et cū ex stercore eius sit suffumigatio per traiectionē extrahit mortuū velociter. Et similr suffumigatio cū oculo piscis saliti.

C ponit medicinas que operant a pprietate: et p.

C Et de medicinis cōpositis ebibitis in hoc est medicamē forte in faciēdo abortum et extrahēdo fetū mortuū. Qd. R. ase pōdus. 3. 5. et folioz rutbe sicce. 3. iij. et myrre. 3. iij. et est dosi. i. sumat in potu cum decoctione saune. dosi vna in mane et dosi. i. in vespere.

C ponit medicinas cōpositas. 2^m ponit hoc. Secūdo ponit formā instrumenti cum quo fit iniectione in matrice. ibi (Op.) 2^a prima in tot quot medicinas cōpositas ponit. Partes patet. Dicit pmo q^o medicie cōposite fortes sunt 2^a. R. ase. f. fetide.

C Aut sumat aristologia longa et gentiane et baccarū lauri et myrre et costi marini et cassie lignee nigre et rutbe tincture et succi absinthij et cordumēni recetis acuti et piperis et mescatramesit etiam partes equales de quo bibat omni die añ. i. x. dieb^o. Et de medicinis bonis facientibus abortum cum facilitate cū sedatione nausee est illud qd. R. cinnamomi et cordumēni et saune: omni añ. 3. x. myrre. 3. v. et sit dosi. i. 3. iij. omni die et allenat cū hoc mūdificatio enix et exitus secūdine. Et tyriaca diatesseron etiam est fortis in faciēdo abortum et extrahēdo mortuum. Et ad infantem mortuum sumantur. 3. iij. aque rutbe et tātūde aque fenugreci decocti cū sicibus decoctione multa. Et oīgan. 3. iij. et sumant in potu. Ipsa enim lubrificant mortuum. Et quādoq; datur in potu aque frigide quātūtas lib. i. et puluerisat de super altee. 3. i. et datur in potu et vomitur et fit sternutatio. Et daf in potu aqua rutbe plurima cum oleo de fenugreco decocto cum dactylis et est conueniens secundine.

C ponit secundam medicinā: et p. Enire. i. parturientis. Aqua rutbe. f. succi rutbe. Lubricant. i. lubicare faciunt.

C Et de pessaris est medulla cordumēni de qua et aromatico fiat pessariū et supponat. Pessarium forte. R. succi cucumeris asinini kirat. viij. cōfecti cum felle thaurino et supponat: extrahit. n. fetū mortuū. Pessariū pauli. R. elleboz nigrū et staphisagria et aristo. ro. et buchor marien et grana almezereon et pulpas colloquintide et amoniaci terant oīa pter amoniaci. 2^m nāq; resoluūt in aqua et aggregent cū eo reliqua. Et qñq; ponit cū eo fellis thaurini ericcati pars. i. et fit ex eis pessariū. Et iterū aliud forte valde. R. salis amoniaci triti. 3. x. amoniaci. 3. iij. oficiat sal amoniacus cū resoluzione amoniaci. Et fiat ex eo pessariū et supponat nocte tota eleuatis pedibus sup puluinar. Et inijciat iterū in eā qd sit sicut decoctio absinthij et sicut succus rutbe et sicut decoctio saune et oleū de kerua.

C hic ponit pessaria et ponit tria. Partes patet. 2^a prima patet. Et ego vidi cū hac prouocare abortum. Kirat est pondus quatuor: granorum orde. Pessariū. ponit aliud: et patet. R. salis. Ponit aliud: et patet. De kerua. i. de cataputia.

C De instro quo iniectione fit in matrice. Cap. 13^m.

Doret vt fit instrumentū quo iniectione fit triāgulatē extremitatis longū habēs collum fm mēsurā longitudinis colli matricis mulieris que curatur et taliter vt ingrediat os matricis et sentiat mulier q^o laz peruenit in spatiū intra ma-

tricum et inficiatur per ipsius illud quod interficit et quod lubricat et quod extrahit.

¶ Pōnit formam instrumenti cum quo debet fieri injectio in matrice: et pater. Extrahit. s. fetum.

¶ De regimine quorūdam antiquorum in extrahendo fetum mortuum. Cap. 14.^m.

Extractio fetus mortui et incisio eius cum ferro cum difficilis sit part? Consideret an sit salubris an sit nō salubris. Si ergo fuerit ex illis que salubres sunt simus audaces in curatiōe ei? et si nō pbibeas illud. Mulieri enī cui? dispō mala est accidit syncopis cum vigilis et obliuione et mollificatione et dislocatione. Et cū vocat nō fortasse respondet: et cum clamat alta voce respondet debilitate: deinde de superuenit ei syncopis iterum. Et de illis sunt que spasman? cū tensione et pulsat eam lacerti et pbibent a cibo et est pulsus eorum paruus frequens. Illis vō que saluant nō accidit de hoc.

¶ Determinat de extractione fetus sū opinionē alior. p̄rio ostendit que mulieres sunt in quibus dicitur fieri ista operatio et in quibus nō. Sc̄do docet formā extrahēdi. ibi (Op̄ 8.). Tertio docet succurrē accidentib? ibi (Et necessaria). ¶ Dicit p̄mo qdā antiquor? et Salubris. i. cum salute mulieres. Mala est. s. ad sustinendum abstractionem cū ferro. Dislocatione. i. inquietudine: alia dislocatione. s. matricis. Cum tensione. i. dilatiōe.

¶ Op̄ ergo ut mulier resupinet super caput et super dorsum suū: et sit caput eius declinē ad inferiōra et crura eius eleuata et p̄ineat eā mulieres: aut accipiat ab omni latere si fuerint p̄sentes. Et si nō liget pectus ei? ad lectū cū ligamētis et nō attrahat corp? eius apud tensionē. Deinde aperiat obstrictū rectū colli matricis et inungat manū sinistra oleo et aggreget oēs digitos et dilatet eos etiā cū eo qd est supra ipsos de oleo. Et inquirat ubi op̄ figere vncinos quibus fetus extrahat et loca eleuata ut figant in eis vncinī et si appropinquat ei qd inuenit. Ista ergo sunt loca in fetu qui descendit super caput oculi et os et collū et paulatim et sub mādibula et furcula et loca p̄p̄inqua costis et sub hypocostis. In fetu vō qui descendit super pedes sunt ossa que sunt supra pectinē et costē mediā et furcula. Deinde teneat instrumentū quo extrahat fetus cū manu dextra et intromittat manū sinistra sub vncino in eo qd est inter digitos suos et insigat in partib? locor? que diximus donec perueniat ad rem vacuā: et insigat ecōtra vncinus alius ut sit attractio equalis et nō declinet ad partē aliquā. Deinde tendat et nō sit tensio equalis in directo t̄m: imo in laterib? etiam sicut fit in ablacione dentis. Et op̄ in hora illa ut mollificet t̄sio: deinde intromittat index intus et digiti plurimi in eo qd est inter matricē et corpus qd retinetur et circumdant digiti eius circumfusi. Cū ergo sequitur fetus sū qd op̄ tunc permutetur vncinus primus ad locum altiorē: et ita fiat cū vncinis alijs donec egrediatur fetus totus cum attractione.

¶ Pōnit regimē extrahēdi. p̄mo totū fetū simul. Sc̄do frustati. ibi (Op̄ 9. si egrediatur). ¶ In p̄ma parte ostēdit solū modū operādi: et p̄ 3. corp? eius. s. inferius. Apud tensionē. s. facta in extractione fetus. Tectū. i. clausus. Oleo aliquo ut manus sit magis morbida. Qd inuenit. i. inuenire intus. Tendat. i. trahat. Ut mollificet. i. alioquin: et corpus fetus. Cum ergo sequit fetus. s. exitū.

¶ Quod si egrediatur manus ante aliā et nō est possibilis reditio eius ppter ipsius coarctationē: tūc op̄ ut inoluat sup ipsam pānus ut nō lubrīcet et attrahat tādū donec cū tota egrediet et abscondat ex spatula: et ita fiat cum egrediunt ambe manus ante adiutoria sua: et nō est possibilis earū reductio. Et similis fiat de pedib? cū nō psequit eos ambos reliquū corp? s. incidant ex inguinib?. Et si caput infantis est magnū: et accidit ei coarctatio in exitu: et est in capite ei? aqua p̄gregata: tūc op̄ ut intromittat inter digitos floborib? aut cul tellus spinosus: aut cultellus quo incidunt bemozroides nasi et perforet cū eo caput ut effundatur aqua et stumescat. Et si aqua nō est et est necessariū ut extrahat cerebrum eius fiat. Si aut fetus est magni capitis natura: tūc op̄ ut findat craneū et capiat eū tenalīs quibus extrahunt dentes et ossa et extrahat. Et si egrediatur caput et coarctet pectus: et tūc findant cū hoc ingenio loca que sequuntur furculas donec perueniat ad ossa vacua: quare effundat humiditas que est in pectore et detumescat pectus. Si aut nō adunet op̄ tūc ut scindat et auferat furculas. Cū enī auferat obedit tūc. Et si fuerit inferius ventris apostemosum et fet? mortuus aut vltus oportebit tunc etiam ut euacuet sicut narrauimus cū eo qd est in p̄anitate eius. Fetus aut qui egrediet super pedes attractio fit facilis et trāspostio eius ad os matricis facilis. Quod si coarctet apud ventrem et pectus: op̄ tunc ut attrahat cū pāno et findat sū qd narrauimus donec effundat qd intra ipsū est. Si vō reliqua membra auferant et redeat caput et resineat: tunc intromittat manus sinistra: et querat eū ea caput et extrahat cū digitis ad os matricis: deinde intromittat in eo vncinus vnus aut duo ex illis quibus attrahit fetus et attrahat. Et si os matricis tam coarctatum est ppter apostema calidū accidens ei: tunc nō op̄ ut laborez: imo op̄ tunc ut administret effusio rerū pinguiū plurima et humectatio et sessio in tina: et administrent epithimata ad aperiendū os matricis et auferat caput sicut diximus. In illo aut qui de fetib? egrediet super latus si possibile est ut equez: tunc administrent epithimata ad aperiendū os matricis que diximus. Et si nō fuerit illud icidat infans tot? interius.

¶ Pōnit regimē extrahēdi fetū per frusta: et p̄ 3. Ante alia. s. membra: qd p̄mo venit manus. Reductio. i. reuerio. Ambo. i. in exitu. Spinolus. i. acutus. Bemozroides nasi. i. polyp? Vacua. i. sola. s. pectoris. Cum eo. i. fetu qui scindit. Et teneat caput. s. inferius. Ut laborez. i. in cura. Ut equez. i. reducat inferius. Epithimata. s. facta euacuatione. Et si nō fuerit. s. possibile.

¶ Et necessaria est post administrationē harū rerum administratio specierū curatiōis apostematū calidorū que eueniunt in matrice. Quod si accidat fluxus sang. curatur cum eo qd est in capitulo suo.

¶ Docet succurrere duobus accidentibus: et pater. Fluxus sanguinis. s. a matrice.

¶ De regimine p̄gnantis post abortum. Cap. 15.^m.

Em abortitur mulier fetus oportet ut suffragietur cum bdellio et dysopo et alharmel et glutine albotin et origano et synapi albo ut currat sang. et nō ingrossetur: quare retineatur et dolorē faciat.

Gentilis

Hic ponit regimen pregnantium post abortum: et pater. Ut: suffumigetur. s. matrix. Albarmel. s. ruba.

De extractione secundine.

Cap. 16^m.

Ingenitū qdē in extractione qdē admistrat in ea absqz medicamine est ut sternutet cū aliqz coꝝ que sternutare faciūt: deinde teneat ambas nares et os violēter quare ipsas venter et tendit et lubricat secundina. Cūqz apparet secundina: tunc tendat paulatim cū facilitate et nō sit in ea labor ut nō abscindat. Cū ergo timeat abscisso stringat illud qd sequit manu cū coꝝ mulieris pstrictione temperata et laborez in sternutatione.

In pcedētibz Aui. determinauit de extractione sex mortuū: hic de extractione secundine. Primo hoc. Secūdo de phibitione impregnatiōis. ibi. (Medico.) Tercio de mola. ibi. (Anq.) Quarto de figura nāi et nō nāi part. ibi. (Figura.) Quinto de difficultate partus. ibi. (Difficultas.) Primo docet extrahere secundinā fm opionē suā. Secūdo ponit opi. antiquoz. ibi. (Et de antiquo.) Tercio iterū ponit opi. ppiā. ibi. (Etā videt mibi.) Primo docet extrahere secundinā cū sternutatione. Secūdo per alia regimina. ibi. (Cūqz tardaf.) Tercio ponit medicinas. ibi. (Et adiuua.) Dicit qd tu debes facere sternutationē et absqz medicamine. s. per os vel per anū. In ipsas. i. ligroffas. Nota qd aer retētus nō potēs exire per superi: cōprimat diaphragma. Et diaphragma cōprimat secundinā. Scindatur. i. frāgat. Illud qd seqt manu. i. illud qd 13 de secundina i manu.

Cūqz tardaf casus secundine non tendas eam tensione aliqua: imo stringe eas ad coꝝas ambas ligatione desuper taliter ut nō ascendat.

Ponit alia regimina. 2° ibi. (Et si fuerit.) 3° ibi. (Et qnqz sufficit.)

Dicit pmo qd quādo ipa nō egredit tu debes stringere illud qd egressum est et ligare ad coꝝam mulieris. Non tendas. i. non trahas. Ut non ascendatur. i. ut non reuertatur.

Et si fuerit adherēs cū pfunditate matricis: tūc subtilitatio sit in separatione ei: cū motu leui ad latera ut mollescent ligamēta. Et opz ut nō cadat i hoc labor oīno. Et si fuerit retētio ei: ppter vehementiā oppilationis et pstrictionis oris stōchi ingeniet ut carminez aut cū digitis aut effusione vnguentoz calidoꝝ mollicatiū fm ppiūloꝝ pparationē situs mulieris que possibilis est in ea. Et fortasse est iacere ei: puenietius ad illud. Et qnqz adiuuāt ad illud vñctiones et emplastra lenificantia de foris sub vmbilico et albatim.

Ponit aliud regimen: et pater. Ut carminetur. i. dissoluat. ppiūloꝝ. i. puenietioꝝ. Si fortasse. s. conuenientioꝝ pparatio. Jacere. s. super doꝝum. Alkitrā. i. piz liquida.

Et qnqz sufficit linimētū digitoꝝ obstetricis: deinde regat regimēto sternutationis et suffumigationū et tinariū et coꝝ que bibunt et ingeniet oī ingenio. Ipsa eniz in quolibet spatio putrefit et lenit et cadit.

Ponit aliud regimen qd conuenit obstetrici: et pater. Digitoꝝum s. emissoꝝum in matricem. In omni spatio. s. quo mollicatur. Et cadat. s. facta putrefactione.

Et adiuua te cūz diureticis fortibus. Et administra ei tinam decoctionis vñne: quoniam facit ipsam cadere. Et de illis que faciunt ipsas cadere est ut infundatur in matricē vnguentū basilicon. Ipsuz enim putrefacit eam et extrahit ipsam. Et cū egredit administrat oleū ros. et similia. Et de his que adiuuant ad lubricationē eius est ut in potu detur aqua rosarū recentius puluerizata desuper altea: aut detur in potu: aut supponatur aliquid de stercore accipitris et administrat desuper qd dictuz est de medicinis facientibus abortu: fetum et pessariū et suffumigationibus. Et de suffumigationibz bonis est elleboꝝus al. facta suffumigatio

Super tertio

ne cū eo: et stercus colābinū etiā facta suffumigatione cū eo: et aristologia facta suffumigatione.

Ponit medicinas: et pater. Usnee. i. lanugo que inuenitur super quercum. Et cum egreditur. i. post egressionem.

Et de antiquis fuerunt qui preceperūt obstetrici ut inuolueret manum suam in pāno et intromitteret eam et acciperet secundinā: sed hec cura est dolorosa. Nā cum non egreditur secundina: tunc ipsa carminatur et egredit post dies. Verūtamen parienti accidit dispositio maligna ppter vapores malos ascendentes ex secundina ad cerebrum et coꝝ et stomachum. Opz ergo ut succurratur ad nouitiam earum cum suffumigationibz aromaticis et potu almeisuz et diamusci. Et ad ministrant episthimata super coꝝ et stomachū et medicinale aromaticas facientes coꝝdi.

Ponit opi. antiquoz. pmo quozūdas. Secūdo cuiusdā alterius. ibi. (Et qdā.) pma p. Tercio. i. diuidit. Et secundina. i. retēta. Eoz. s. mēbroz dictoz. Almeisuz. i. nasturtij albi.

Et quidam antiquozum locutus est de extractione secundine sermones que ego sua dictione narro. Inquit Ludus: si remanet secundina in matrice post exitum fetus: tunc si os matricis est apertuz et secundina est suspēsa que laz collecta est et facta est similis spherē in latere matricis: tunc exit eius est facilis. Et opz ut calefiat manus sinistra et inūgatur et intromittatur ad profundum: et querat eaz donec inueniat secundinam cum collo matricis anexam: oportet ut trabatur non fm rectitudinem: quoniam timemus in cōuersionē matricis: neqz attractione uehementi: imo opz in primis ut permittatur cū facilitate ad latera dextra et sinistra: deinde addatur in quantitate attractionis. Ipsa enim attrahitur tunc et separatur ex adherentibus. Et si os matricis fuerit adunatū administra species curationis quas dixi tibi. Et si non fuerit virtus debilis administra res mouentes sternutationem et suffumigationes cum speciebus in vase. Et si aperitur os matricis: tunc tu intromitte manum et extrahere eam fm qd diximus. Et si non egredit secundina cum istis rebus tunc non solliciteris ex hoc. Ipsa eni post dies paucos resoluetur et curret sicut currit aquositas san. At dō augmentum odoris eius facit dolorem capitis et corrumpit stomachum et angustia facit. Quare non oportet ut solliciteris: et oportet ut non sit abbreviatio in administratione suffumigationis cū rebus conuenientibus ad illud.

Ponit opi. cuiusdā alterius ponendo verba eius: et p. Similis spherē. i. rotūda. Cōuersionē. i. cōmotionē. Ex adherētia. i. ab adherentia. Adunatum. i. clausum. Abbreviatio. i. diminutio.

Inquit et iam expertus sum in hoc suffumigationes nasturtij et ficuz siccatū. Et alius locutus est fm sermonem que scripsimus fm modum suum etiā. Etiam videtur mibi ut ponantur medicine acute sicut rutba et prassium et abrotanū et oleū de lilio et oleū de alcāna tāte quātūtatē qua bumeant medicine sicce: aggregetur totuz illud in vase nouo et cooperiat caput eius et fiat in eo foramen parū et intromittat in foramine canā et ponat sub co ignis. Cūqz vno seruoze bullierit remoue ipm et pone ipsuz super prunas et appropinqua ipsum scamno super qd sedet mulier et pone canā

nam in

nam in vuluam eius et cooperi cum pannis plurimis ex partibus eius ut non egrediatur vapor et dimitte ea secundum hunc modum duabus horis donec permittetur secundum dinam. Quod si non sufficit illud et debilitat vapor in extra bendo ipsam: tunc tibi conuenit uti emplastris que abortiri faciunt fetum Administrationem namque corporis post vaporizationem est fortior et non penetrabilioris virtutis.

Inquit. s. medicus. Videtur mihi. Reuertitur ad opin. suam et p. permutetur id est extrahatur.

De prohibitione impregnationis. Cap. 17^m.

Medico quicquid necessarium est prohibere impregnationem in parua super quam timet de partu et in ea in cuius matrice est egritudo. Et in ea in cuius vesica est debilitas. Grauitas namque fetus facit possidere fissuram in vesica: quare inuoluntarie egreditur vrina et non potest retineri usque ad finem vite.

Determinat de prohibitione impregnationis. Secundo ponit causas in quibus est prohibere impregnatio. Secundo ponit regimen. ibi. Et de regimine. Tercio medicinas. ibi. Et de illis que oportet. Prima pars. In parua. s. puella. Scissura. i. ruptura.

Et de regimine in hoc est ut precipias in hora coitus ut caueas forma impregnationis quam diximus. Et cum diuersitate inter duas spermatis electioes et separatione cum velocitate et precipue ut eleuet mulier cum completamento coitus et saluat ad posteriora saltus usque ad. viij. et ix. fortasse enim egredietur sperma. Incessus autem paruos et saltus ad anteriora quicquid facit sperma fortasse. Et quicquid adiuvant ad lubricitates spermatis ut sternutet.

Ponit regimen ad hoc et p. Nota quod quicquid est distantia iter vnum semen et aliud tunc prohibetur impregnatio: ut patet ab Aui. 10. de animalibus.

Et de illis que oportet considerare est ut supponant ante coitus et post ipsius alkiran et vngat cum eo virga: et sicut cum oleo balsami et cerula et ut supponant ante et post pulpa granati et alame. Et suppositio est summatilis caulibus et seminis eius apud mundificationem et apud coitus et post ipsius est in hoc fortis. Et propter quod ponitur in kiran et summerge in calamento. Et suppositio foliorum algarab post mundificationem. Et propter quod cum hoc sunt summerge in aqua foliorum algarab et similiter pulpa colloquintide et albeguerescen et seorie ferri et caulium et scamonee et seminis caulibus partes equales aggregentur cum kiran et supponant. Et suppositio piperis post coitus prohibet conceptionem. Et similiter suppositio stercoreis elephantis sola: aut cum suffumigatione cum eo in horis predictis. Et de ebibitis est ut in potu dentur aque albedarungi vnc. iij. phibet enim impregnationem.

Ponit medicinas et p. Algarab. i. salicis. Albeguerescen. i. lily. Albedarungi. i. basilicis.

De mola. Cap. 18^m.

Quandoque accidunt mulieri dispositiones similes dispositionibus pregnantium ex retentione menstruum et alteratione coloris et casu appetitus et adunatione oris matricis. Et quicquid est cum eo durities quedam.

Hic determinat de mola. Primo quantum ad causas et diuersitates. Secundo ponit signa. ibi. Et de signis. Tercio curas. ibi. Regimen. Quarto notificat mola. Secundo ostendit nocumeta que contingunt cum mola. ibi. Et quandoque. Tercio ponit diuersitates mole. ibi. Et mola. Quidam primo quod quicquid accidit mulieri dispo qua creditur quod ipsa sit pregnantis et. Cum eo. s. ore matricis.

Et quandoque est in ea aliquid duritiei in matrice tota

et accidit inflatio ambax mamillarum et repletio earum.

Ponit quedam accidia iuncta cum mola. Primo hoc. Secundo ponit causas. ibi. Immo quicquid. In prima ponit quatuor accidentia. Secunda ibi. Et quicquid. Tertia ibi. Et quicquid et. Quidam primo quod aliqui tota matrice et. In ea. s. matrice. Alii in ea. s. mola. Nota quod quicquid menstrua retinent aliqua pars vadit ad mamillas et sic lac.

Et quicquid accidit earum apostematio: et sentit in ventre suo motus qui est sicut motus embryonis et magnitudinem corporis: et que est sicut quantitas embryonis quod mouet per compressionem dextra et sinistra. Et quicquid remanet sic annis quatuor aut quinq.

Ponit aliud accidens quod aliquando coniungitur cum ipsa mola: et patet. Earum. s. mamillarum. Nota quod hoc est propter retentionem menstruum. Nota quod Albertus dicit. 10. de animalibus ca. 4. de mola quod non sit motus rei retere in matrice nisi facta compressione: si non sit est quando est pregnantis.

Et quicquid protenditur usque ad finem vite et non recipit curationem. Et quandoque accidit ei sicut hydropsis et inflatio ventris. Sed que tendit ad duritiam non clamat vocetympani.

Hic ponit aliud accidens coniunctum mole: et p. Clamat. i. pulsar.

Et quandoque accidit dolor pariendi et angustia et cur hoc non parit.

Ponit aliud accidens coniunctum cum mola. Accidit dolor pariendi. i. simili ei qui contingit in partu.

Immo quandoque est causa in eo tensio et inflatio in venis menstrue: quare non deponit aliquid. Et quandoque deponit frustum carnis cuius est forma quedam cuius species non comprehenditur. Et quandoque est illud quod egreditur tui ventositas. Et quandoque sunt superfluitates aggregate: quare egrediuntur cum sanguine plurimo ex eo qui retinetur.

Ponit causas et dicit quod repletio et inflatio est causa et. In eo. s. quod appet de istis accidentibus. Tercio. i. repletio super. Na sit stimulatio ad expulsionem. Non comprehendit. s. dearticulata que retinet.

Et mola ex omnibus istis est diuisio secunda: et est eadem nominata mola: et alia ab illa non dicitur mola et nominatur pice naducez. Et causa in generatione huius frusti carnis secundum quod existimatur sunt due res: quarum una est multitudo matericum effusarum ad eam cum vehementia caliditatis. Et secunda est coitus in quo matrice comprehendit aquam mulieris et extendit eam cum nutrimento. Et propter defectum virtutis masculinitatis non concipit.

Ponit diuersitate et quodammodo modum generationis mole: et patet. Ex omnibus istis scilicet causis proueniens preterquam ex frusto carnis. Diuisio secunda id est pars diuisionis scilicet. Nota quod mola propria est quando generatur frustus carnis. Impropria est quando in matrice ventositas est vel aliud. Diuisio secunda id est mola propria que est mebrum diuisionis secundum quod dicitur aut nihil egreditur aut frustum carnis: aut ventositas vel humores. Cum vehementia caliditatis super. unde coadunatur et coagulatur. Cum nutrimento. i. menstruo. Nota ut p. 10. de animalibus ab Aui. duobus modis pot fieri mola. vel a semine mulieris non concurrente semine viri: et hoc contingit in somno. aut quia emittitur semen viri cum semine mulieris et egreditur semen viri.

Et de signis decernentibus inter molam harum specierum et inter pregnancyem veram est quod res illa non mouetur nisi in hora quadam: deinde post illud non mouetur. Et est durities ventris cuius ea vehementior durities ventris pregnantis cum conceptione vera. Et sunt mulieris manus et pedes molles valde cum minoratione.

Ponit signa primo distinguenda inter impregnationem et molam. Secundo iter molam propriam et non propriam. ibi. Et signa. Prima pars. Harum specierum scilicet siue sit vera siue non vera mola. Nisi hora quadam. s. qua sit compressio cum manu. Manus et pedes molles per

p p p

Gentilis

per indigestionem. Lū minoratione. L extenuatione.

Et signa discernentia inter species alias et est mola: est existimatio quod est embrio et sentitur corpus formatum in matrice. Et multoties accidit ex mola illud quod accidit ex apostemate matricis et ex accidentibus colice propter constrictionem a morbo: quare accidit dolor vehemens: et multoties habens mola parturitur ex apostemate colice. Et in colica quidem ventosa suauamentum fit cum dactylis indolis: et cum eo quod vocant affeum et similibus. Ipsa enim resoluunt spumam do-

lorem et cum hoc extrahunt molam.

Ponit signa distinguenda inter molam veram et non veram: et per species alias. scilicet mole non vere: supple et inter molam veram. Ex apostemate matricis. i. accidia similia apostemati matricis. In morbo idest intestino sacculo. Ventosa. scilicet sequente mola. Affeum idest palea camelorum que dicitur squinantum.

C De cura.

Cap. 19.

Regimen in ea est paucitas motus et dimissio exercitii et resupinatio in dormiendo cum eleuatione inferiorum: et prohibitio inferiorum a latere inferiori. Et si indiget flumina et euacuatio et vomitu fiat. Et in reliquis curatiōibus fiat euacuatio apertum grauatiorum et cum mollificationibus. scilicet plastris et vaporizationibus et embrocis et tinctis: et ex eis que abortiunt et abortiunt faciunt post illud. Quandoque enim resoluunt matrem facientes molam: et quod ei simile est: et quandoque eiciunt eam. Et multoties sufficit in ea labor dandi in potu logodionem: et dandi in potu oleum alkekengi: est enim vehemens suauamentum in hoc.

Ponit curam: et per. Morus. scilicet deambulationem.

C De signis natiuitatis et non natiuitatis partus.

Cap. 20.

Figura natiuitatis per se ut egrediat sup caput suum et rectitudine oris matricis abscissa inclinatio matris: et est per illam. Et si ei est per illam et non natiuitas: et ei est per illam: est ut egrediat sup pedes suos: et egrediant manus ei: et extense sup coxas. Et si caput declinat a rectitudine: aut remouent manus a coxis et egrediunt pedes et retinent manus: tunc est mala. Et forme exitus mali quandoque interficiunt fetum et matrem. Et quandoque euadit ex eis mater et moritur sepe illud quod aduenit ei de labore. Et accidit ei apostematio exterius cum plangatur et non sedatur in tribus diebus. Et quandoque perducit ad apostemata calida et euadit fetus et moritur mater. Et quandoque profocatur in bimotio puer et moritur prefocatus.

Ponit figuras bonas et malas ipsius partus: et per. Super caput. i. primo egreditur caput. Et si naturali. Cum plangatur. scilicet in parte que exterius apparet in huiusmodi. i. in tali malo partu.

C De difficultate partus.

Cap. 21.

Difficultas partus aut sit cum pregnantibus: aut cum fetu: aut cum matrice aut secundine: aut cum vici nantium et coicantibus: aut cum boze partus: aut cum obstetricis aut per causas primitiuas.

In precedentibus Avicenna determinauit de mola et figuris partus: hic determinat de difficultate partus. Et primo ponit causas. Secundo signa. ibi. (Sunt.) Tercio curam. ibi. (Cum pregnantibus.) Primo ponit causas difficultatis partus. Secundo declarat eas. ibi. (Facta sunt.) Dicit per quod difficultas partus puenit et causa pregnantis. i. per causam pregnantis. Et coicantium. scilicet membrorum et sic per. que sunt ergo et.

Facta sunt cum pregnantibus est ut sit stricta aut debilis passiva egritudines aut fame: aut sit timida aut non conseruata impregnationi aut partui: imo tunc est primum

Super tertio

cum parit quare est timor eius maior. Et dolor ipsius vehemens: aut est anus alius annis debilis: aut est pluri me adipsas aut est vehemens pinguedinis huiusmodi stric- tum almezen culus mezen non dilatat: et non adiuvatur me- bus vehemens frigoris compressione lacertorum ventris: vel est parue tolerantie in dolore et est vehemens permuta- tionis et inquietudinis quare perducit illud ad causam aliam: et est alteratio figure infantis ab eo quod conuenit.

Decarat istas causas. Primo causam que tenet ex parte pregnantis. Secundo causam que tenet ex parte fetus. ibi. (Facta sunt.) Tercio ex parte matricis. ibi. (Facta sunt.) Quarto secundine. ibi. (Facta sunt.) Quinto membrorum. ibi. (Facta sunt.) Sexto partibus. ibi. (Facta sunt.) Septimo causam primitiuam. ibi. (Facta sunt.) Tunc tu. d. ipsas posuit octo et non declarat nisi. 7. / Dicit quod cum per obstetricem est nota de se. Dicit per quod cum se tenet ex parte pregnantis: tunc si est quod os matricis nimis stricturn est. Stricta. scilicet os matricis. Primo cum parit. i. quod non quod peperit. Amplius animus debilis: quod est. x. an- noz. Ulterius. Almezen. i. collum. Aliter. i. locum quod accit a cicura mulieris. De- zen. i. membrum. Non adiuvatur. sup. ut expellat. Alteratio. i. permutatio.

Facta autem causa fetus aut est propter genus eius. Femina enim penitus est difficilioris partus quam masculus: aut est propter magnitudinem eius: aut magnitudinem capitis eius: aut grossitudinem corporis eius: aut propter multam eius paruitatem: aut leuitatem: quare non summergeit cum fortitudine aliam: aut propter alterationem creature ab equalitate facili lubricitatis: sicut si sit sicut ille qui habet duo capita: aut quez compulsiuit numeratio embrionum: fortasse enim in ventre uno sit v. imo quandoque est numeratio maior illa quam parui sit et diuersi. Et quandoque est numeratio plurima valde in christi vna. Et quandoque est difficultas propterea quod est mortuus: quare non fit ei adiutorium propter motum eius: aut est debilis et sit paruum adiutorium propter motum eius. Et quandoque sit difficultas propterea quod figura eius exitus est non naturalis sicut si egreditur super pedes suos: aut super latus suum. Et manus eius sunt plicate super coxas et genua eius. Et istud fit propter corruptionem motus embrionis: aut propter multitudinem ingetudinis parientis. Et ex eis que securitate faciunt eius est ut sint ingetudo partus et dolor declina- uis ad inferiora et sit anhelitus bonus.

Decarat causas difficultatis partus se tenere ex parte fetus: et per. Propter genus. i. per sexum. Eius leuitatem. i. debilitatem. Non summergeit. i. non succubibit. Creature. i. figure. Copulatio. i. costringit. Numeratio. i. multi- tudo: quod sunt multi fetus. In christi vna. i. in vno puniculo. Eplica al' bistorte. Et illud. scilicet de figura non nati. Propter corruptionem. i. mala securitate. Eius. scilicet partus difficultas. Inquietudo. i. molestia.

Facta sunt cum matricis est ut matrix sit parua in qua coangustatur icellus: aut sit sicca valde in qua non sit lubricitas: aut sit in ea stricta valde in creatio: aut per considerationem ab ulceribus et reliquis speciebus constrictionis: aut sit in ea aliqua egritudinis malarum sicut flegmon: aut vlcera: aut ragadie: aut hemorroides in matrice: aut sunt iaz clausa: quare scissus fuit syphac ab ore matricis scissione non completa: quare est eius visus sicut visus constrictionis matricis in creatione.

Decarat causam difficultatis que tenet ex parte matricis: et per. Coangustatur. i. phibetur. Incellus. i. exitus ad extra. Ragadie. i. fluxu. re. Clausa. i. phibetur.

Facta autem propter secundinam est ut secundina non disrumpatur propter grossitudinem suam: quare non reperiat fetus euasiones: aut rumpatur ab eo vel lociter et egrediant humiditates plurime ante comple- mentum fetus: quare non inueniat euasiones.

Decarat

Declarat alia: cam difficultatis pns que se tenet ex pre scbine. Euasione. i. p. prum. Tre euasione. i. egressionem.

Facta vo causa vicinantium est vt sit in vesica apo- stemata: aut nocumetur aliud ex fixatione vline z alijs: aut sit in intestino fer sicca plurima: aut apostema: aut co- lica alteri generis: aut hemorroides: aut ragadie ani: z sicut si sint illa mulieris subtilia.

Declarat aliam cam que se tenet ex pre mebroz vicinantiu: z pz. Ex fixatione. i. retentione. Subtilia. i. gracilia.

Facta autem ca boze partus est vt sit fetus velox in administratione partus z ordinatione in eo z no depa- stus est a qualibet grauedine rei super se sicut sepe co- tingit illud sed perseverauit: quare accidit q' difficultis factus est partus eo no existente forti: z si fuerit fortis fm q' opz erit debilis fm q' oportet.

Declarat aliam cam q' se tenet ex pre tps fetus: z pz. Part. i. ad p- tus. In ordinatione. i. q' se ordinet ad hoc. A qualibet grauedine. i. non haberet grauedine q' uat debeat a matrice expelli. Perseue- rare. i. perseverare debuerit fm q' oñdit. f. fetus. Debilis. f. boza par- tus: quia nondum est tempus.

Facta autē propter causas primitivas est sicut si for- te fiat frigus: quare fortis fiat restrictio membrorum partus: z propter illud multiplicatur in regionibus se- ptiatralibus z in ventris septiatrialibus. Et fit in re- gionibus z teporibus frigidis difficultior. Et quandoq' perducit huiusmodi difficultas ad magnificationē ve- tris z inflationē myrach: vt fortis fiat calor: quare for- tis fiat mollificatio virtutis: aut adueniat ei tristitia: z sicut si mulier sit plurimum vtens aromaticis z odo- ramento aromaticum: z fiat matrix eius assidue attra- ctiois ad superiora: quapropter no opz apud difficul- tatem partus z casus virtutis vt olfaciat aromatica su- per retentione necessitatis z reductione virtutis z si ca- dat. Et multotiens perducit difficultas partus ex cau- sis predictis z ex medicamine restrictiuo z inspissati- uo ad hoc vt incidant vene in pectore z pulmone: q're perducit ad sputum sang. z tussim z ptissim. Et quan- doq' perducit ad incisionem nervorum z lacertorum propter vehemetiaz eius quod accidit de tensione cu paucitate complementi propter defectus lenitatis z lu- bricitatis: quare perducit ad spasmus. Et quandoq' peruenit res in qbusda eaz ad hoc vt findat myrach vetricis: z illud est qñ superfuit inspissatio.

Declarat aliam cam q' se tenet ex pre caruz pmituaz: z pz. Multi- pliciter. f. difficultas. Part. f. difficultior. f. q' calidior. Mollificatio. i. resolutio. Et casum. f. virtutis. Necitas. i. nisi sit necessitas. Et con- strictio z copressio. i. pp defectu pstriccionis. Et inspissationis cople- menti. f. expulsiōis fetus. Inspissatio. i. p. cauz ad expulsiōem.

CDe signis.

Cap. 22^m.

Sant vt sentiat dolorem ante partum z post ipsum in anterioribus: nam si declinat ad pe- ctinez facilis fit partus: z si declinat ad poste- riora difficultis.

Ponit signa: z pz. Ad posteriora. i. ad renes.

CDe regimine ei quā ledunt ptus accidētia. Cap. 23^m.

Am pregnas appropinquat ptui necessarius est tūc vt affiduet balneationē z tinā: z meli- est vt fiat extra balneū vt no debilitet: quare mollificet aut administret infusio pectinis z bozi z coxarū cū eis que sunt sicut oleū ambetini z ca- momillini z de keiri z alia ab illis: z affiduet suppone

aromaticoz z effundant i maceria sua cerataria sub- tilla z olea mollificatia z mucilagines mollificates sic adeps galline z anseris impiguate tepida no frigida: sed sit ad caliditate ppinquior: z pprie cum est siccitas vulue: z corpis totius cu vulua. Et opz vt in potu de- tur pp difficulte partus mese vno oi die in ieiunio mu- cilagines sicut mucilago cydonioz cum mucilagine semis lini. Et silt detur ei in potu in dieb' doloris par- tus aqua fenug. z sit cibis eius ex olerib' lenificatiis z alefidabegi z caro pinguis z gallina pinguis z iter- dicantur ei siptica. Et opz vt suffumiget vuluam suaz cum musco z aromaticis.

Ponit curā. pmo in generali. Secdo in spali. ibi. (Qñ sit.) pmo ponit regimē qñ pregnans appropinquat partui. Secdo qñ laz est ptus. ibi. (Lūq.) Tertio qñ pregnas est pinguis. ibi. (Qñ si mulier.) Dicit p' qñ appropinquat ptui oz balneare zē. Extra balneū idest extra casam balnei. Mollificet. i. resoluat. In maceria. Ma- ceria est locus qui est inter anum z vuluam. Cerataria. i. vnguen- ta. Alefidabegi est modus cibarij.

Cunq' presens est partus z incipiunt accidētia eius comedat rem pauce quatitatis z multū nutrimēti z bi- bat desuper vini odoriferū. Deinde opz vt sedeat mu- lier hora vna z tendat pedes suos deinde resupines su- per doz suz sū hora vna: postea surgat subito z ascen- dat gradus z descēdat z clamet. Lū ergo apif os mī- cis parū z incipit augmētari z aplri: tūc opz vt suffumi- get quantū possibile est z pprie cū scindit syphac z la- bozet siti z apiat os suū quātus pōt: z intromittat acē- plurimū attrahēdo ipm naribus quātopus pōt. Doc- eni extrahit fetū z scēdinaz. Et melius sup qd sedetur apud partū est scamnum posito puluinarī post ipsaz: z istud fiat post apertionē oris matricis.

Ponit regimen quando est iam partus: z pater. Rez pauce quā- titatis scilicet ne grauet. Syphac idest secundinas. Laboret siti. i. non bibat.

Co si mulier fuerit pinguis laceat super ventrē suum z ponat caput suum super terram z intromittat genua sua super vtrē suo vt cōprimat os matricis cū vulua eius: deinde inungat vuluam suā cū lenificantibus p- dictis. Et opz vt dilates z aperlas cū digitis. Lū ergo facit illud z coartat venter eius parit velociter partu quadrupedi. Cūq' appet scēdina scitur q' fetus ap- propinquat: z si nō scindit pp grossitudinē suā: opz tūc vt scindat vnguib' aut instro noiato lingua assumpto inter duos digitos cū facilitate ne inueniat fetum z le- dat eū donec scindat z currat humiditas z labicet fe- tus. Q' si tu administras scissionē scēdine z fetus non est cōpletus incuruat fm accidētia partus enadēdi z plongat spatū z ericcat vulua: sequere illud effundē- do lubricantia z cerataria subtilia z mucilagines in vulua z adipēs liquefactos z albumen oui z vitellum eius: est enim regimen mirabile.

Ponit regimen quando esset pregnans pinguis z esset difficultas partus. Euadendi. i. exiendi.

CDe regimine ei in qua fit difficultis partus absq' se- mita medicinarum. Cap. 24^m.

Candoq' difficultis fit partus tūc fac eā odo- rare odores delectabiles cū qstitate pua. Et si v' fuerit debilis da ei in potu aquaz carnis z ciba eā cibis bonis pauce quatitatis sic sunt forbilis oua z filia. Et da ei in potu cados vini odoris

ppp z

Bentilis

feri aromatici: deinde fac eā sedere z tēpera sessionem ei. Si est hyems accēde ignez plm: z si est estas euen- ta eaz: z fac eaz sedere vsqz ad hypochondria in aqua tepida ad caliditate aliquantulā declinat z pprie cū ea in qua decocti sunt. *De x. calamēti. Et suppone ei colyrū ex eis q̄ sunt sicut myrra z inunge pectnē eius z membra partus eius z dorsus ipsius cum cerato z adipe tepidis z pprie si fuerit causa frigus: z similiter muci- laginibus z lubricantibus.*

¶ Ponit curā in spālī: z ponit multa regimīa z diuersa. *Partes pa- tēt p capla. p̄rio ponit regimē per cibū. Scdo p chirurgias. tibi. Et fortasse. Tercio p medicinas. tibi. A. B. C. p̄rio docet seruare pa- rientiē. Scda tibi. Et q̄qz. p̄ria p̄z. Calamēti als aque maris.*

¶ Et quando qz est tibi necessariū vt clysterizes cū eis vuluā eius: ita vt precipias vt ponat sub anchis eius: z sit ipsa resupina super puluinar z eleuentur pedes z aperiat̄ur coxe eius quātū possibile est: z effunde in eā lubricatiā z alia similia cūz iniectione vltima in cāna cuius lōgitudo sit lōgitudo matricis z plus: z dimitte eā vna horavsq̄quo testent mulieres q̄ os matricis eius tā apitur: q̄ humiditates tā incipiūt currere: tūc ergo fac eā sternutare z fac eā sedere super scamnu z p̄cipe vt expulmat inferiora vētris sui: p̄cipe ei vt ex- primat se z cōprimat illa eius. ipsa. n. pariet.

¶ Hic ponit quoddaz regimen stus: z p̄z. Sub anchis eius. f. aliqd faciens emittentia. In cāna. l. per cānam.

¶ Et fortasse q̄qz indigebis vt aperias vuluaz eius cū instrumēto quo naues extrahuntur vt aperias os ma- tris eius z aperiat̄ur. Et oportet vt experiant̄ super eā figure facēdi super ventrē z sup faciem extensis ma- nibus z resupine z alie. Et considera que illarum facit appropinquare caput infantis vulue z alleuet partuz: z caue ne dimittas obstetricem laborare in receptrice z in dimissione vulue eius cū lubricatiuis.

¶ Ponit regimen per chirurgiam: z pater. Et alie. f. figure. In rece- price. l. in matrice.

¶ Qz si hoc regimen non excusat adiueris cum medi- cinis z suffumigationibus. Lūqz das in potu ex medi- cinis alleuiantibus partū ex pillulis z alijs z nō parit: oportet vt sorbeat in hora meridiei de iure fuscioruz z ciceris cum oleo sisamino: deinde cū securus fueris p̄- cipe ei vt supponat aliquod de suppositozijs que dice- mus z dormiat super ipsum: postea cūz mane fuerit fa- ctum suffumiga eam cum aliqua suffumigationē quas dicemus: deinde itera dare in potu medicinas. Si aut̄ non confert administra epithimata dorso z vmbilico cum aqua rutbe confecta cum farina alscilem. Et cūz fortior sit dolor: z pprie propter frigus: ponatur in vulua oleum calefactum quod dicitur in antidotario. Et antiqui quidem p̄mi dixerunt in extrahendo fetū ingenium in ea. motuum eius: nos relationem dimissi- mus propter paruitatem fiducie in ipso.

¶ Ponit regimen per medicinas. z p̄z. Lā securus fueris. i. a pericu- lo partus. Alscilem. i. loly. Als. i. zhanie. In caplo motuum. l. debet fieri iste partus cum motione.

¶ De regimine eius cuius gemini pedes egrediuntur ante caput. *Cap. 25^m.*

¶ Oportet vt subtilitatio sit vt reducantur pedes z conuertatur cū subtilitacione: ita vt equetur sedens z eleuentur crura eius donec descēdat caput eius. q̄ si nihil de hoc est possibile lige-

Super tertio

tur genitura cum vitta linea z extrahatur. z si nō est possibile vt fiat sine incisione fiat illud fm̄ moduz qui dictus est in gemino mortuo.

¶ Ponit regimen mulieris parientis geminos. l. q̄ egrediuntur pedes ante caput. Subtilitatio. l. p̄stitutio. Sedens. f. fer. Sine incisione. f. ferus. In gemino mortuo. l. cū geminatis pedibus.

¶ De regimine eius cuius fetus egreditur super latus suum. *Cap. 26^m.*

¶ St proximum illi vt equetur cum eleuatione ad superiora: deinde cum sessione z lenificatio- ne cum facilitate.

¶ Ponit regimē q̄ fetus exit super latus suum: z p̄z.

¶ De regimine eius que parit apostemate in matrice eius existente. *Cap. 27^m.*

¶ Administrentur super eam cerataria z olea: deinde administra ei illa que scripsi tibi de- bere fieri in pingui de forma partus z alijs.

¶ Ponit regimē mulieris que parit mīce exite apata z p̄z.

¶ De regimine eius cuius partus sit difficilis causa magnitudinis. *Cap. 28^m.*

¶ Oportet vt inueniat obstetriz possibilitatē h̄mōi fer. q̄re subtiliter in extractione ei paulatim: tūc si valet illud in eo b̄n est: z si nō l̄get eū cū margine p̄ani z trahat eū subtiliter valde cūz

q̄busdā attractiōibz. q̄ si illud nō p̄fert administrent for- cipes z extrahat eū eis. si vō nō p̄fert illud extrahat eū incisione fm̄ q̄ facile fit regaf regimine fetus mortui.

¶ Ponit regimē eius q̄ facit p̄tū difficile pp magnitudines z ponit possibilitatē. f. extractionis. Forcipes. l. tenacule.

¶ De regimine eius cuius ptus sit difficilis causa mor- tis fetus aut malitia figure partus cum qua non spera- tur vita. *Cap. 29^m.*

¶ Administrent medicīne extrahētes fetum mor- tui de his q̄ dicta sunt z dicent. q̄ si illud non p̄fert suspēdat eū vncinis z incidat frustatim z extrahat z festina ad hoc ante q̄z in flet. Et q̄ fuerit caput magnū z possibilis fuerit eius conuasi- tio aut incisio vt currat q̄ est in ipso fiat.

¶ Ponit regimen q̄z extrahi fetus mortuus z p̄z.

¶ De regimine nausce eius. *Cap. 30^m.*

¶ Spergat aqua super faciem eius si non timet̄ reuersio partus: z viuificetur virtus eius cum aromaticis: z fac eā sumere aquam carnis cū vino z sp̄bus condientibus.

¶ Ponit regimē q̄ p̄gnās bz nausca z p̄z. Reuersio. i. roradatio.

¶ De medicis facili efficiētibz ptum. *Cap. 31^m.*

¶ Omnes medicīne que educunt vermes z asca- rides extrahunt fetū. Et cū in potu sumit mu- lier de corticibz cassie fistule. liq. aur. parit sta- tim. Et sumere in potu assam z castoreū est bo- nū z vltimū. Et sumere in potu cinamomū est bonum valde. Ipsum enim accidētia partus alleuiat z partum. Et iterū decoctio foliorum altee romane cum aqua z melle ex eis que alleuiant partum valde: quonā alle- uiat accidētia partus z partū. Et iterū aqua fenug. alle- uiat partū valde. Et iterū medicamē bonū z vltimū est vt sumat capil. ve. z dissoluat p̄tritus cū syr. ro. z ali- quātulo olei z sumat in potu z silt pulegium.

¶ Ponit spālī medicinas que h̄nt facere ptum faciem: z tot facit quot medicinas ponit. Partes patent.

¶ Dille bone q̄ sūt quorūdā medicorū me nup̄ p̄cedē- tium

PPR 3

Gentilis

C De regimine vlcis eius. Cap. 39^m.
Trentur cum vnguento albo et similibus et
vnguentis conuenientibus vlcibus sup mem-
bra neruosa.

C Ponit regimen vlcis et pz.

C Tractatus tertius de reliquis egritudinibus matris
eis exceptis apatibus et que currunt cursu eoz.

C De indicis menstruoꝝ.

Cap. 40^m.

E nstua temperata in quantitate et quali-
tate sua et in tempore suo corrente fm co-
suetudine suam naturalem in omni spa-
tio sunt causa sanitatis mulieris et mun-
dificationis corporis eius ab omni no-
cumento in quantitate et qualitate et fa-
ciunt ipsam acquirere castitatem et pau-

citatem desiderij.

C In pcedentibus. A. determinat de quone embriois et causis et si-
gnis et curis sterilitatis et de partu: hic determinat de egritudinibus
matricis pter apata. pzo determinat de supfluo fluxu menstruoꝝ.
Scdo de alijs egritudinibus. ibi. (3a.) Tertio de retetioe menstruoꝝ.
ibi. (4a.) Quarto de gualit. ondit vtilitates et iuuameta sanguis
menstrui. Scdo spali ponit cas signa et curas. ibi. (Supfluitas.) pzo
ondit vtilitate menstruoꝝ. Scdo ondit tps. ibi. (Defuratio.) Ter-
tio ponit nocumeta. ibi. (Et cu alterant.) Quarto ondit quanto tpe
durat et ad quantu tps terminat fluxus menstrui. ibi. (Et de mulieri-
bus.) Dicit pmo q menstrua temperata in quantitate et qualitate et
tpe conuenienti sunt sana et. In oi spatio. s. in quo dz accidere. Et p
q sunt ca et. Ab oi nocumeto. s. ab omni re nociua. Desiderij. s. coi-
tus. Nota q Zul. ponit pdiciones ad hoc vt sanguis menstruus
sit laudabilis q dz esse conuenientis quantitas. si esset paucus vel
multus no esset utilis. Itē qn no seruatur piodus in emissione men-
strui mulieres no se bene habent. Nota q ca menstrui est q mul-
tier multiplicat idigestiones et superfluitates: qz stant in ocio et ge-
ret: id natura ordinat q tales superfluitates omni mēse euacuen-
tur et ista est ca mēsis. Ca efficiēs vniuersalis est morus lune: qz lu-
na dominat humiditatibus sic q in plenilunio multiplicat humi-
ditates. Ca efficiēs picularis est virtus expulsiua nālis. Ca finalis
est duplex. quedam se tenet ex pte individui et quedam ex pte spe-
ciei. Ex pte individui est: qz ipse pseruat a ptauis egritudinibus. Esti-
ficat casta: qz vasa feminalia no remanent plena: qz iste fluxus eua-
cua vasa ista et appetitus cessat ad coeundum.

C Et mensuratio ealis est vt menstrui mulier in oi men-
se vsqz ad. xxx. dies: et qd est supra illud et qd est infra illud
qd cadit in qnto decio et septi decio est no naturale.
C Oñdit tps in quo debet accidere menstrua et dicit q tps piodicu
est de. 30. diebus. ad. 30. dies et. In omni mēse. s. lunari. Qd est su-
pra illud. s. vsqz ad. 40. vel. 50. dies. CS; tu. d. cu ita sit q luna exi-
stente in plenilunio humiditates magis augmētantur. quare ergo
no fit in medio mēsis sicut in fine cu in medio mēsis sit plenilunio.
p ddm vt pz. 9. de alalibus ab Zul. c. 1. in prin. mēsis et in fine qz lu-
na mutat in suo lumine et mutat humiditates: id fit motus mate-
rierū: quasi expulsiu de circūferētia ad centrū: s. in plenilunio est
minor caliditas: et ideo in paucioribus fit fluxus in medio mēsis.
Itē nota q qn vadit fluxus in medio mēsis est no nālis: qz no ē
in tpe piodico: et ideo est male qūitatis et qūitatis. CS; tu. d. qn
icipit mulier habere istū fluxū. p ddm q vplm in. 12. anno. CS;
cōtra: qz annus vndecimus est humidior: ergo et. p ddm q mem-
bra no sunt cōpleta: et ista humiditas lz fit plus: tamen ipsa est ne-
cessaria pro cōplemēto instrumētōꝝ mulieris.

C Et cu alterant menstrua ab equalitate a dispositione
sua naturali sunt ca egritudinis pluris. Et parū qdem
accidit vt alterentur in tempore suo.

C Oñdit nocumeta que pueniūt ex mutatione menstrui. pmo
in generali. Scdo in spali. ibi. (Ex nocumeto.) Dicit p qz exi-
sanguis pmutat et alterant. s. pmutant a dispoñe nāli. s. in tpe in
quo dz accidere. Alteret. s. pmutet. Rō est: qz talis edo sequit mo-
tum lune: ideo no variat talis exitus in tali piodo: sed bene fit per-
mutatio in quantitate et qualitate: et tñ non in ordine.

C Et ex nocumeto alteratōis menstruoꝝ puenit ad ad-

Super tertio

ditione debilitatis mulieris et alteratione forme eius
et paucitate cōceptiōis ei. Et ex multitudine abozus
eius et partus ipsius ad debilitate fetus cu nascit.

C In spali declarat nocumeta. pzo q pueniūt ex fluxu menstrui.
Scdo ex retetioe. ibi. (Retetio.) Tertio remouet dubiū ibi. (Et ol-
uerificat.) Dicit p qz ex multo cursu et. Alteratōis menstruoꝝ. s. ex
multo cursu vel ex mltā pmutatōe in qūitate. Debilitat mulier qz
euacuant multi spūs. forme. s. habitudo corporis. No cōcipit. qz no
fit clausio illaz viar. Itē si cōcipit no retinet: qz fecūdina aperit.

C Retetio aut menstruoꝝ et paucitas eoz cōmouent
in ea egritudines repletionis oēs et preparant eam ad
apostemata et dolores capitis et reliquos membroꝝ et
tenebrositate visus et pturbationē sensus et feb. Et mul-
tiplicatur cu ea repletio vasoz spermatis eius: quare
fit desideras no casta et no suscipiēs filiū ex impregna-
tione pp corruptionē matricis eius et spermatis ipsius:
et perducit cu eo res ad pfocacionē matricis et strictu-
rā anbelitus et retetionē eius et pulsum cordis et synco-
pim et singultū et qñqz moris. Et accēdit ei difficultas et
distillatio ppter oppilationē materiū. Et qñqz accē-
dit ei sputū sang. et vomitus eius et ppie in virginibus
et cursus eius fluxu ventris.

C Oñdit nocumeta que pueniūt qñ menstrua retinent. Egritudines
q multiplicat mā facies febres qz no regulatur a nā. Desideras. s.
coitū qz surgit appetitus ad eionē. No suscipit. i. no retinet qz ma-
trix no bñ pōt cōprehendere nec corrugari. Oia illa. s. de interioribz
a Bal. c. 4. p ddm. s. saltū vel tremorē: qz ista mā retetia multipli-
cat venenū. Et distillatio. s. velne. In virginibus. qz sanguis reuertit
tur versus epar et postea p mēsaicas ad fōcū et euomif. Fluxū
ventris sup. vel narium vel hemoroidarum.

C Et diuersificat iste egritudines ex eis fm diuersita-
tē cōplōnis ei. Plaz si fuerit cholericā generabunt in
ea egritudines cholice. Et si fuerit melica generabunt
in ea egritudines melice. Et si fuerit flegmatica gene-
rabunt in ea egritudines flegmatice. Et si fuerit sanguinea
generabunt in ea egritudines sanguinee.

C Remouet dubiū. s. vtrū iste egritudines eodē mō veniāt in omni-
bus mulieribus. Rēspōdet q non.

C Et de mulieribus quidez est cuius ablatio menstruoꝝ
rā festinat: quare in. xxxv. et etiam. xl. anno vite sue. Et
de eis est in qua tardatur illud vsquequo perueniāt. l.
anni. Et qñqz puenit retetio menstruoꝝ ad alterationē
dispoñis mulieris ad purpureitatem fm q dicitur in ca
retetionis menstruoꝝ. Et qñqz appet in ea cuius men-
strua abscondunt lac et significat illud. Et qñqz accidit
retetio menstruoꝝ ppter tortuositate matricis.

C Oñdit quo mulier pōt menstruari ponēdo et quas dz egritudi-
nes que adueniunt et pater. Ad purpureitatem. s. corporis. Et signat
illud. s. menstrua retineri.

C De supfluitate menstruoꝝ.

Cap. 41^m.

S upfluitas in hoc qñqz fit fm semitas qua nā
expellit supfluitates qñ quidez est laudabile
cu no perducit: ad superfluum turpitudinem
et cursum quo no indiget.

C hic in spali determinat de supfluo fluxu menstruoꝝ. pzo ponit
cas. Scdo signa. ibi. (Eius quidez.) Tertio curas. ibi. (Sacta quidem.)
pzo in quatuor sicut ponit quatuor cas gūales. ibi. (Et qñqz et.)

C Non indiget. s. rōne virtutis.
C Et qñqz fit fm semitas egritudinis aut pp dispoñem
in matrice aut pp debilitate matricis: et illa ē deterioꝝ
que fit pp malitiam complexionis alicuius: aut ppter
vlcera et corrosionē et hemoroidas et fricationē et ra-
gadās: aut ppter apationē ozificioꝝ venaz et abfissio-
nē earum et scissurā ipsarū pp cam corporis et aut extrin-
secam

secū ex corruptiōe et percussione aut casu aut similibus: aut malitia p^{ri} et difficultate ei⁹: aut pp^{ri} vehemētia oneris. **C**ponit aliā cām et p^{ri}. Egritudine supple et q^{ui}q^{ue} fit cā sanguinis. **P**ropter dispo^{si}tionem. f. egritudinalē. **P**ropter debilitatem m^{en}is. f. derelictā ex egritudine. Et fricationem. i. exoriationem. Et raga^{ti}onem. i. hūmores. Et abscissionem eorum. f. fm latitudinem. Et scissuram. f. fm longum. Et corpoream. i. lurrinsecam.

Cscā at cā san. aut ei⁹ pp^{ri} multitudinē et dñiū ei⁹ et exi⁹ tū ipsi⁹ cū v^{ir}tute aut nō cū v^{ir}tute nāe et rectificatiōe ei⁹: et nos qdē iā dixim⁹ illā q^{ue} fit regimē nālī q^{ue} ambe sunt diuerse: l^o sint ambe cōpares in b^o q^{ue} v^{ir}teq^{ue} nō retinētur nisi cū adest debilitas: aut pp^{ri} grauitatē sanguinis sup^{er} corpus p^{ro}pter debilitatē in corpore: l^o non sit san. trāscens equalitatē in quātitate et qualitate sua: aut pp^{ri} acuitatē san. aut tenuitatē et subtilitatē ei⁹: aut pp^{ri} caliditatē eius: aut pp^{ri} multitudinē aquositatē ei⁹ et humilitatis: l^o ois fluxus san. incipiat paulatim subtilis: deinde incipit procūdubio peruenire ad grossitudinem: deinde descendit et puenit ad subtilitatē et paucitatem et aquositatē. Et hec est dispositio in oī fluxu sang. ob quācūq^{ue} causā fit. Et cā in hoc est q^{ue} oīficia venarū et iecūs v^{ir}tutis sit in primis stricta et in fine eius constringuntur iterum: adunantur p^{ro}pter siccitatē.

Cponit aliā cām que se tenet ex parte sanguinis. **P**rimo hoc. Scō reddit cās cuiusdā dicit. ibi. Et cā. **T**ertio pōit egritudines ex sup^{er}fluo fluxu. ibi. Et cū sup^{er}fluit. **P**rimo p^{ri}. Cū virtute. f. sanguinis exuberantia. **I**llā. f. sup^{er}fluitatē cursus. Cū regimē nālī. i. cū v^{ir}tute nāe. Ambe. f. oīficia nāe. Et sup^{er}fluitates oīfio sanguinis non retinēt. i. nō debet retineri. Descendit. f. a grossitudine. Ob quācūq^{ue} cām fit. f. ex parte sanguinis. Et causā. **R**eddit causā quare in p^{ri} est sanguis subtilis et in medio grossus. Et iecūs. i. pōit. **V**erō sitatis. i. spūs. In primis. i. p^{ri} fluxus. **S**tricta. f. p^{ro}pter repletionē. **P**ropter siccitatē. i. inanitionem.

CEt cū superfluit fluxus san. sequit^{ur} ei⁹ debilitas appetitus et debilitas digōnis aut iustatio extremitatū et corporis et malitia coloris. Et q^{ui}q^{ue} perducit ad hydropsim: et q^{ui}q^{ue} p^{ro}ducit multitudine exi⁹ san. ad dñiū cholē quare accidit se. cholericę mordicatiue pp^{ri} inflāmatiōnem caliditatis mordicatiue que equat^{ur} per san. et accidunt itez horripilationes. Et q^{ui}q^{ue} accidit hec caliditas in casu appetit^{ur} cibi que fecit forte necessariū debilitas caliditatis: et addit in casu appetit^{ur} stomachi p^{ro} defectū san. Et accidit dolor in dorso p^{ro}pter tēsonem neruoz^{um} positoz^{um} in illo loco. Et q^{ui}q^{ue} multiplicat fluxus sang. ex matricibus cum multitudine humorum.

Cponit nocumēta pueniētia q^{ui} iste fluxus sup^{er}fluit et p^{ri}. Debilitat^{ur} appetit^{ur}. q^{ue} dūbet virtus debilitat^{ur}. S^{ed} q^{ue} corpus istrigidat^{ur}: et friditas est cū appetitus. **D**ōm q^{ue} v^{ir}te est friditas extrinseca: l^o intrinseca que fit p^{ro} refo^lutionem nō est cū pp^{ri} sanguinē. f. p^{re}sente. cā est q^{ue} sanguis est frenū cholere. Debilitas. i. ob^lusio. f. ex multa plenitudine. Neruoz^{um}. f. ex caliditate et ex siccitate. Et q^{ui}q^{ue}. **P**onit quartā cām generale ipsius fluxus. **H**umoz^{um}. f. alioz^{um}.

CDe signis.

Eius quidem que est fm semitam expulsiōis naturalis signum est q^{ue} non sequitur eam nocumētum: imo perducit ad iuuamētum eius et non aduenit ei lesio neq^{ue} alteratio virtutis: et plurimum quidem accidit in pinguibus.

Cponit signa. **P**rimo fluxus a fortitudine v^{ir}tutis. Scō a repletiōe. ibi. (Facte v^o.) **T**ertio a oīfio hūioris. ibi. (Et cognoscit.) **Q**uarto a debilitate m^{en}is. ibi. (Facta v^o.) **Q**uinto ab acuitate sanguinis. ibi. (Si v^o.) **S**exto ab eius subtilitate. ibi. (In facta v^o.) **S**eptimo ab viceribus. ibi. (In facta v^o.) **O**ctauo a corrosione matricis. ibi. (In facta v^o.) **N**ono ab hemorroidibus. ibi. (Facta v^o.) **E**dicit p^{ri}mo q^{ue} quando fit fluxus a natura non apparet nocumētum et. Neq^{ue}

alteratio. i. defectus virtutis. **R**ō est q^{ue} virtus erat debilis p^{ro} aggrauationem. In pinguibus. i. in carnosiss^{is} et plenis.

CFacte v^o causa repletionis cōmūis quam expellit natura a dominio eius: quare expellitur signus est repletio faciei et corporis et exuberatio venarum et alia ex signis repletionis: et quandoq^{ue} est cum ea dolor: et quandoq^{ue} non fit: et dum non debilitat non retinetur. **C**ponit signa facte a repletionē cōi et p^{ri}. Aut dominio eius. f. sanguinis. **R**epletio. i. tumor. **E**xuberatio. i. repletio: Cū ea. f. tali repletionē. **D**olor. q^{ue} rumpit aliquā venā.

CEt cognoscitur dominans cum sang. vt exicecc sang. et consideretur an color eius declinet ad albedinem aut citrinitatem aut nigredinem et purpureitates: quare euacuatur humor qui dominatur cum eo iterum.

Cponit signa quando p^{ro}uenit a dominio humorum et patet. **I**nti canones sunt clari de se.

CFactam v^o cā debilitatis matricis et apertionis venarū eius significat exi⁹ san. puri non dolore faciens.

Cponit signum facte a debilitate matricis.

CSi v^o causa est acuitas sang. cognoscitur per colorem suum et acuitatem ipsius et velocitatem sui exitus et paucitatem abscissionis et egressionis.

Cponit signū qui venit ab acuitate sanguinis.

CIn facta v^o pp^{ri} subtilitatē san. cū mā aquosa et humilitate est san. aquosus nō calidus et ledit^{ur} euz stipricis. Et q^{ui}q^{ue} appetit in ea. q. p^{ri}gnatio. Et q^{ui}q^{ue} appetit i ipsa sicut accidētia p^{ri}us: quare parit hūiditatē et sit lacerti corporis ei⁹ vehemētis mollitiei: quare sit lenes postq^{ue} voluerit coagulari. Et q^{ui}q^{ue} nocet ei curatiōes diuretice pp^{ri} calitatē suā: q^{ue} addūt i aquositatē san. **F**acta v^o ab vlcereib^{us} cū mā et dolore ē cū vehemētia doloris.

Cponit signa q^{ui} fit pp^{ri} subtilitatē sanguinis. Cū stipricis. f. an cū nō p^{re}fecta. **P**regnatio. f. pp^{ri} multas humiditates. f. cū esset mola facta ab humiditate m^{en}is. **C**oagulari. i. istngrossari. **D**iuretice. i. cum diuretici. **A**b aquositatē. f. debilitate epatis.

CIn facta v^o a corrosione egreditur paulatim. q. sex et p^{ri}us q^{ue} est a venis absq^{ue} arterijs. Et si fuerit corrosio in p^{ro}fundo matricis erit color minus niger. Et q^{ui} est ille et apud os matricis possibile est vt tangatur.

Cdeclarat fluxū factū a corrosiōe. **S**ex. i. res seculēta sicut merda.

Mag^{is} q^{ue} a nā magis egredit^{ur}: magis niger q^{ue} magis rubens.

CFacta v^o ab hemorroidibus h^{ab}et periodos mēstrue. Et q^{ui}q^{ue} nō sunt ei periodi: imo est sequēs repletio. Et sunt signa hemorroidaz^{um} matricis manifesta. Et est sang fm plm niger nisi sit ab arterijs. Et quādoq^{ue} est hemorroidalibus frustatum. Et multotiens qdē associatur hemorroidibus in matrice dolor capitis et grauitas capitis et dolor in viscerib^{us} et epate. Et q^{ui} currit san. ex illis hemorroidibus remouetur illud accidens. **C**declarat superfluum fluxū factum ab hemorroidibus matricis. **F**rustum. f. coagulatum et.

CDe cura fluxus san. et in fine eius cura patientis fluxum menstruum.

Cap. 4°.

Ecta qdē fm semitam expulsiōis naturalis et facta a repletiōe et grauedine san. sup^{er} corp^{us}: op^{er} ne retineatur donec timeat debilitas. Et q^{ui}q^{ue} excusat stōmia ab expectatiōe illi⁹: p^{ro}pterea q^{ue} expellit repletionē et trahit mām ad p^{ro}trarium.

CIn p^{re}cedētib^{us}. **A**. determinauit de sup^{er}fluo fluxu menstruo: hic ponit curā. Et p^{ri}mo facit hoc. Scō ponit curā iuxta. s. causas. **S**e cunda ibi. (Et quādo cū.) **T**ertia ibi. (Et si cā.) **Q**uarta ibi. (Et si cā.) **Q**uinta ibi. (Et illa.) **E**dicit p^{ri}mo et.

CEt q^{ui} cā est cholera euacuet^{ur} et p^{ro}p^{ri}e cū eis que sunt

P^{ro}pp 4

Gentilis

De regimine deuirginate. Cap. 10^m.

De mulieribus est cui accidunt cum violant dolores magni et pprie cum collu matricis ei⁹ est strictum et panniculi sunt debiles et virga deuirginantis est grossa.

Determinat de regimine deuirginate pmitte⁹ o qd accidit illis. Cap. 11^m.

Ergo accidunt ei fluxus sang. et dolores necesse est ei vt sedeat in aquis stipticis et in vino et oleo: deinde administrent super eam cerataria in lana inuoluta super canam pbi bentē a solidatione et alleniet sup eā cōscribitur. Ad ministrēt medicine mūdificantes: deinde post illud vnguentū predictū ad vlcera. Et quādoq; admisce⁹ cum eo terra sigillata et que sunt ei similia.

Ponit duo regimina. Scda ibi (Admistrēt.) p¹ia et scda patet. A solidatiōe. i. p¹aniculorū corruptorū. Illis illa vt bolū armenū.

De ragadijs matricis. Cap. 12^m.

Ragadię accidunt in matrice: aut ppter siccitatem superueniētē ei maximā et pprie apud partū: aut ppter apostema et sunt in principio cū accidunt leues occulti doloris qui est sub dolore partus et reliq; ei⁹: deinde apparet et pprie cū tangitur. Et qñq; ingrossant ragadię valde. Et qñq; sunt sicut verruce et remanēt et p solidat locū.

Hic determinat de ragadijs. p¹mo ponit cās. Scdo signa. ibi (possibile.) Tercio curā. ibi (Nō curant.) p¹ima p¹. Ragadię sunt fissurę matricis cum multo ardore vrinę. sub dolore part¹. i. minor qñ sit dolor partus.

De signis earum. Cap. 13^m.

Possibile est vt puentat ad attestatiōē ragadię ponēdo sub muliere speculū corā vulua ei⁹: deinde aperiat vulua ei⁹ et p¹idere⁹ illū qd imaginat i speculo. Et illū qd signat eas est dolor apud coitū et eritus virge sanguinolente.

Ponit signa: et p¹. Ad attestatiōem. i. cognitiōem.

De cura. Cap. 14^m.

Non euacuant ragadię qñ aut sint inrinsece aut in collo sunt et que sequunt ipsum.

Ponit curā. p¹mo ponit quādā diuersitatē. Scdo iuxta illam ponit curam. ibi (Inrinsece.) p¹ima patet.

Inrinsece ergo curant cū suppositorijs penetratib⁹ et distillationib⁹ inieci⁹ et aquis stipticis permistis cū vnguētis rectificatib⁹ sic vnguētū factū ex climia et plābo adusto. Et vnguētū ragadię ani et fm curatiōē eaz sentiat. q. mordicatiōē. Qñ si idiget matura tiōē aliqua misceat cū eis sicut vnguētū basilicon cū adipibus. Et si fuerit ragadię grossitudo vehemens quā signat lōgitudō spatij et puitas receptionis curatiōis administra vnguentū de chartis cū oleo ro. Si vō nō tolerat illud ponat cū eo oleū de lilio et gluten alimbat. Cum ergo quiescunt curent cura ragadiarū p¹auariū: et pprie quādo vlcera⁹ et quādo indigēt eis que sunt sicut cortices eris optime triti aut dragantū et galle aut aggregatiō eoz.

Ponit curā. p¹mo inrinsece. Scdo extrinsece. ibi (In extrinsecis.) Rectificatib⁹. i. faciēdo icarnatiōē. Scdm curatiōē. i. qñ curas cū istis vnguētis. Maturatiōē. i. mollificatiōē. Spatiū. i. tps perdurationis eoz. Quiescunt. i. a grossitie.

In extrinsecis vō quādoq; sufficit laborare euz ad ministratiōē sicut valde trite euz vitellis ouoz aut

Super tertio

aggregatione illius et sine cessatione fiat adberētia illius et vnguentum de cerusa iterum.

In ista parte ponit curā ragadiarū extrinsecarū que apparent in extrinsecis: et p¹. Aggregatione illius. i. tūte cū vitello.

De puritu mificis et priapismo mulieris. Cap. 15^m.

Quādoq; accidunt in matrice puritū pp hñs res acutos cholicos aut falsos baurachios aut corosinos mellicos fm q appet de dīl⁹ positione coloris menstrue aut bothorū gñas tas ex eis calidas acutas valde. Fortasse eni supfluit adeo donec deiciant virtutē. Et qñq; accidunt illi mulieri vt nō satiet ex coitu et aduenit ei priapismus mulieris: et quoties cū ea sit coitus addit malitia ei⁹.

Determinat de puritu et priapismo mificis. p¹mo ponit cās. Scdo curā. ibi (Op¹.) p¹ima p¹. Vltimos. i. corrosiuos. Bothor. i. apata parua. Addit malitia qñ plus incinerat humores.

De cura puritus matricis. Cap. 16^m.

Do: tet vt mūdificet corpus cū sōmia ex nigra. Et si indiget fiat secūdatiō ex cephalica et euacuet humor acut⁹. s. ois humor cum eo qd euacuat ipm sicut cholera euz pillulis de scamonea et flegma cū pillulis stomaticis et melia euz pillulis de epibimo et decoctiōe ei⁹ et fragas ebullitio spermatis cū medicinis infridantib⁹ vt ifrigides et euz medicinis adurētib⁹ ipm fm necessitate et attestatiōe nē cōplexiōis et deliberatiōe oris mificis facta cū eis que sunt sicut achacia et bypogastidos et rose et sandali et sief memithe et fex et acetū et oleū ro. Et itez que sunt sicut succ⁹ portulace. Et qñq; pmisceat cū medicis semē lini et sit embroca euz aq in qd decoquunt stiptica et emplet cū fece eoz. Et si idiget mūdificatiōe bibat mel cū aqua frida valde. Et ad puritū est erptus istud sumant folia mēthe et cortices granatoz et lētes exorticate decocta cū vino et supponant. Et iterū sumant croci et cāphore: amboz añ. sextā. 3. vnius plūbi adusti tertia. 3. vni⁹: baccarū lauri. 3. terant et cribel. et linia⁹ loc⁹ oleo ro. et p¹ficiant cū albumie oui et aliquā tulo vini et supponant. Et itez sumant myrabolanorū et balauftiaz: aboz añ. pōdus. 3. ij. et lycij et salis amonia ei et vini antiquū terant et cribellent et linia⁹ loc⁹ oleo ro. et puluerisent desup ista. Et de suffumigis est illū qd fit ex lycio et medulla granorū citri.

Ponit curā. p¹mo nō expertā. Scdo expertā. ibi (Et ad puritū.) p¹ima p¹. Et nigra. i. ex vena media sue cōi. Secūdatiō. i. sōmie. Ebullitio. i. acutitas. Adurētib⁹. i. p¹umentib⁹. 3p¹. i. semē. Attestatiōē. i. indicatiōem. Demithe. i. celidonie. Et ad puritū. ponit medicinam expertam: et p¹.

De fistulis matricis. Cap. 17^m.

Quādoq; accidunt in mifice fistule que qñq; p¹trāsūt carnē et apparēt ab eo qd vicinū est ex mēbris ita vt corūpant os pectinis et p¹trāfaciāt ipz et collū mificis. Et qñq; pueniūt ad abra dēdū pilos pectinis et icedunt vsq; ad partes ani et lacerto⁹ ei⁹ etiā: quare pars earū tūc est in mani festo mificis et sunt in vnoquoq; laterū mificis. Et p¹ in anteriori parte mificis que ex eis est in p¹fundo matricis nō est possibile vt curet: et simil⁹ pueniēs ad v¹sicā. Relique vō ab istis curatiōē habēt et si sit diffilis. Et deterio⁹ illarū est illa que puenit ad abra dēdū pilos pectinis et pprie cū p¹orat os foramine puo.

Determinat de fistulis mfcis. Primo ponit cas. Secdo signa. ibi (Lōgitud.) Tercio curas. ibi (Ex curationib⁹.) **E**dicit qd aliqui sunt fistule et transeunt subam mfcis. putrefaciāt. s. iste fistule. Nota qd fistule vt plurimū habēt radicē in membro spermatico. Pars cap. f. vna. Et pars. f. altera. Et si. i. quāuis. Difficilis. f. cura. Os. f. pectinis. Foramine paruo: qz tunc nō bene pōt fieri abasfo. **C** De signis eius. Cap. 18^m.

Sunt longitudo putrefactionis et adherētia doloris et antecessio vlcēis que nō sanant cū curationib⁹ et plōgat spatū et currit virus: deinde dolores sicut dolores cancri. Et cognoscit locus ei⁹ cū radio et vbi peruenit cū eo: et scit status eius an sit in carne adhuc aut pertranseat vsqz ad os per illud qd sentit extremitas radij ex lenitate et mollitie et asperitate et duritie.

Ponit signa et dicit qd qū stat putrefactio longo tēpore rē. p. 3. Lū curationibus. f. sibi proprijs. Radio vel tenta. Luz eo. f. radio. Jre si est leuitas non pertransit carnem.

C De cura. Cap. 19^m.

Ex curationib⁹ est pforatio et multoties pducit illud pp nervositatē mēbri ad spasmuz et abscissionē vocis et pmissionē rōnis. Et pforatio itez nō est possibilis nisi in eo qd videtur: cuius carnē mortuā incidere est possibile. Verum est melius vt admittantur desup medicine epiceates mundificet corpus et pfortet matricē et medicet.

Ponit curā: p. pforatio. i. pforationis. **M**edicatio. f. medicatio fistularū que ponit quarto cas. sen quarta.

C De debilitate matricis. Cap. 20^m.

Mala eius est malitia cōplexionis et raritas texture et tolerantia egritudinis diuersaruz. Et accidit ex debilitate matricis paucitas appetit⁹ coit⁹ et multitudo cursu mēstruo rū et spermatis et alioz et pūatio impregnationis.

Determinat de debilitate matricis. Primo ponit causas. Secdo curam. ibi (Cura eius.) **P**rima p. 3.

C De cura. Cap. 21^m.

Cura eius est cura malitiē cōplexionis et succurrere ei quod accidit ipsi de nocumētis cognitis.

Desca dicit qd debes cogitare rē. Nota qd raritas texture est cā debilitatis mēbri vt p. 13. sen de stomacho.

C De doloribus matricis. Cap. 22^m.

Iunt ex malitia cōplōnis diūse et ex vctōsitate et extēditib⁹ et hūiditatib⁹ accidētib⁹ in ea ita vt qūqz accidat in ea sic accidit intestinis de colica. Et qūqz accidit dolor matricis ex apatib⁹ et cāris et ex vlcēib⁹ et cōicant ei illa et iquina et crura et dorsuz et pectē et diaphragma et an⁹ et caput et pprie mediuz synclipsis. Et qūqz pmutant dolores ei⁹ ad āchas post spatū et vsqz ad. x. mēses et pfirmant in eis. Et tu cognosces curationē oīz boz ex eis que tibi pmissa sūt: et nō ē iteratōe fmonis in eis vtilitas.

Determinat de dolorib⁹ mfcis et dicit qd veniūt a mala cōplexione rē. Sunt. f. dolores mfcis. Nota qd matricē cōicat multū mēbri: et qz matricē afeccit vapores et matricē ad prē mediā vt in mēbris ipatib⁹: qz hz colligāt cū mamillis qz sunt in pectore.

C De cursu matricis. Cap. 23^m.

Quandoqz accidit mulierib⁹ vt currat ex matricib⁹ eaz hūiditates plurime puride: et currat ex eis iteruz spma. Et plurimū qd fit pp multitudinē supfluitatū et pp obilitatē dige-

stionis in venis mēstruoꝝ cū putrefit matricē et hz cāz et cognoscit suba ei⁹ ex colore mēstrue et siccitate et ex colore ei⁹ in seipso. Secdm vō est sicut cursus spermatis viri. Si ergo sine desiderio: tūc causa est debilitas matricis et vasoz eius et mollificatio ipsoꝝ. Et si est cū desiderio et mordicatione et cōmotione: tūc causa ei⁹ est tenuitas spermatis et acuitas ei⁹. Et qūqz est cā in eo puritus matricis: quare perducit cōmotio ei⁹ ad hoc vt descendat sperma. Et habētis quidem cūsum difficilis sit anhelitus et cadit appetitus cibi et destruit color eius et aduenit ei apostema et inflatio in oculo sine dolore fm plurimū: et qūqz est cum dolore.

Hic btermiat d cursu mfcis. **P**rio cas. Secdo curā. ibi (Cursus.) **P**ria p. 3. Legat totū simul. Eūz putrefit matricē. f. pp humiditates illas. Cap. 1. i. ppriā itione. Lū dolor. f. qū ibi est mā aggrauas.

C De cura. Cap. 24^m.

Cursus qdē spermatis earū curat cū similib⁹ qb⁹ curat illud in viris. In curib⁹ vō alioz opz vt icpiat a mūdificatōe corpis cū flobotomia et solone vētris si idiget ābob⁹. Deinde clysterizet matricē in pms cū mūdificatiuis et epiceatinis sicut est decoctio ireos et decoctio pīssij et srl cens crura cū oleis subtiliatiuis euz medicinis calidis sicut est oleū de squinato et pyretro et pipere: deinde cōsequēter post illud adhibeant clysteria cū stipticis clysterizatis et ebibitis: et clysteria magis operantur post cōionē: et sunt aque in qb⁹ decoquant sicut galle et ba laustie et cortices granatoꝝ et squinantū et myrtus.

Ponit curam: et p. 3.

C De retētiōe mēstruoꝝ et paucitate eoꝝ. Cap. 25^m.

Menstrua retinent aut pp cām ppriā in matrice: aut pp cām cōm. Et illa qdē cā ppriā in matrice: aut est ppter cām inatā: aut ppter cām accidentem alio modo.

Hic determinat de retētiōe mēstruoꝝ. **P**rio ponit cas. Secdo signa. ibi (Illius.) Tercio curā. ibi (Curatio.) **P**rio ponit cas et diuersitates. Secdo accidētia. ibi (Quāqz accidit.) **P**rio ponit qūda diuersitates. Secdo declarat membra. ibi (Amplius.) Tercio ponit cas. ibi (Et sanguis.) **P**rima p. 3. Cōmūne. i. cōicāt matrici.

Amplius menstrua retinent aut ppter cām in virtute aut ppter cām in materia aut ppter causas in instrumento et proprie solo.

Decarat membra. **P**rimo qū cā est in matrice. Secdo qū est pp cōmunitatē. ibi (Facta aut.) **P**rimo ponit quādam diuisionē. Secdo declarat membra. ibi (Et causa.) **P**rima p. 3. Amplius. f. ppter illam cām nunc dictam. In instrumento. i. in collo matricis.

Et cā in virtute est sicut debilitas ppter malitiā cōplexionis frigide aut sicce aut calide. Et frida aut est cum materia aut sine materia.

Decarat membra. **P**rimo cām que se t3 ex parte virtutis. Secdo ex parte mē. ibi (Causa.) Tercio instrumentū. ibi (Et cā.) **P**ria p. 3. Debilitas. f. expulsiue aut sine mā supple et sim fr alie. **D**ubitat vtrū mala cōplexio hūida sine mā nō est cā retētiōis. Si aut sit cū mā: sic nō est cā retētiōis s3 fluxibilitatē vbi itaz fuerit ab ipsa oppilo.

La aut in mā aut est quantitas aut qualitas aut aggregatio ambarū. Et illa que est ex quantitate est paucitas: et illud est: aut pp pūationē ciboꝝ et paucitatē ipsoꝝ: aut pp vehemētiā virtutis cōprehēdēs cibos. Et si multiplicet nō mūdificat supfluitatē mēstruoꝝ. Et hmoi qdē mulierū nāe viroz similes existūt naturis et sunt potentes super digōne vltimā et distributio nem necessariā et expulsiōne superfluitatū fm modum

Gentilis

quo expellunt eas viri: et iste sunt pingues nervose la-
cerose de qb⁹ sunt fortes viragines quarū anche ip-
sarū pectoribus sunt strictiores et ipsarū extremitates
sunt pingues plus: et sunt multarū evacuationū cū me-
dicinis et exercitijs et pprie san. fluentis per nares aut
hemorrhoidas aut plagas aut alia.

Declarat cām que se tenet ex pte mae. pmo ponit diuisiones.
Scdo mēbra. ibi (Et illa.) Declarat mēbra. pmo ex pte qua-
titatis. Scdo qūtitatis. ibi (Facta vō.) Prima p3. Cōprehenden-
tis. i. retinētis. Multiplicat. f. cib⁹ et sanguis. Denstruor. i. per men-
strua. Ultima. f. mēbroz. Scdm modū. i. occultus. Pingues. i. car-
nose. Trē pingues. i. grosse. Plus. f. q̄ sint nālter in mulierib⁹.

Facta vō ppter qualitātē mae est: qm san. est gros-
sus ppter friditātē: aut pp multitudinē ei⁹ qd admi-
scet ei ex humorib⁹ grossis: aut pp multitudinē trans-
quillitatis et que currūt cursu illoz de illis que sciūstī.
Declarat cām que se ex parte qualitatis mae. Sciūstī. f. pmo
cām. f. pma cap. de qualitate generationis humor.

Et cā que est ex parte instrumenti est oppilatio. Et
illa aut est ppter calozē exiccantē pstringētē: aut pp
frigus exiccās: et multoties facit ipsam possidere mul-
tudo potus aque et perducit ad putrefactionem: aut
pppter siccitatē cū inspissatione sua et ppter multitudi-
nez adipis etiā aut humorz grossoz viscosoz: aut pp
apata: aut pp clausurā et additionē carnis: aut ppter
vlcera accidētia in matrice que cōsolidata sunt et cor-
ruperunt sua cōsolidatione officia venaz apparētū:
aut pp tortuositatē in eā superfluam et persionē: aut
pp breuitatē colli matricis: aut pp pcussionē: aut cāz
claudētē officia venarū aut successione aborsus.

Declarat cām ex pte instrumenti et dicit q oppilatio est rē. f. il-
la. f. oppilatio. Exiccans. i. deprensans. Ad putrefactionē. i. corru-
ptionē. Adipis. f. colli matricis. Clausurā. i. oppilationē. Corrupe-
runt. i. clausurā. Cōersionē. i. pmutationē. Breuitates. i. coangu-
stationē. Successione aborsus. i. clausura facta ppter aborsus.

Facta aut ppter retentionē menstruoꝝ cā comuni-
tatis alioꝝ mēbroꝝ est sicut facta cā debilitatis epa-
tis: quare non emanat sang. neqz discernit ipsum: aut
propter oppilationē in eo et in corpore toto: aut pro-
pter pinguedinem facientem accidere oppilationem
cōstringentem vias cōstrictione facta a cōpressionē:
et extenuatio pstringit eas cōstrictione facta ab exic-
catione: aut propter paucitatem sanguinis.

Declarat scdm mēbrū pme diuisionis. f. qm sit ppter cōmunitatē
et p3. Facta aut. f. retentio menstruoꝝ. Non emanat. i. nō emittit.
Sanguinem. f. ad matricem. In corpore. i. in venis que sunt in to-
to. Pinguedinem. f. myrach.

Et sanguis effluit super matricē cū exitu et cū nō in-
uenit meatū reddit. Cum ergo iterat illud dilatatur in
corpore et facit incurre egritudines.

Ponit cām. Sup matricē. i. ad matricē. Dilatatur. i. expanditur.

De accitib⁹ illi⁹ et de pfocatione mfcis. Cap. 26^m.

Egritudines de qbus est pfocatio matricis
pppter collectionē suā et declinationē ad par-
tes lateris. Et accidunt ei iterū a pata matr-
eis calida et dura: et apata viscerū et egritudines in sto-
macho ex debilitate digōnis et casu appetitus et corru-
ptione eius et nausea et sitis vehemēs et mordicatio in
stōcho. Et accidunt ex ea egritudines capitis et nervo-
ruz: sicut epilepsia et paralyssis Et egritudines pecto-
ris sicut tussis et malitia anhelit⁹. Et plurime ex egris-

Super tertio

tudinib⁹ epatis sicut hydropisis et alie: et alterat ex ea
forma. Et accidunt ei iterū difficultates vrine et eius
cōpressio: et dolores alchati et colli et grauaf corpus
et extenuaf et pstristaf: et adueniūt ei horripilationes et
se. adurētes. Et qñqz difficilis sit sermo pp exiccatio-
nem lacertoz et lingue ex vapore calido: et fortasse est
illa grauitas cā doloris capitis: et accidunt ei inqētū-
do et tristitie ppter vaporē. Et qñqz apaf totū corp⁹
eius et vter eius ppter attractionē virulētē sang. ad
ipm. Et qñqz accidunt ei in cōplexione sua cū retinētē
mēstrua qñ est fortis creationis cui⁹ virtus est potēs
ad exercendū supfluitatē retentā vt assimilet viris et
multiplicet pili eius aut nascat ei quasi barba quare
frangit forma eius et ingrossat deinde morit. Et qñqz
puenit ante mortē ad dispōnē cū qua nō est possibile
vt puocent mēstrua ei⁹: et plures istarum sunt de illis
que pariunt plurimū. Cum ergo nō coit cū eis aliqz et
recedunt ab eis sui cōpares retinēt mēstrua earū et
remouentur ab eis. D q̄ necessaria facit effatio san. et
acceptio pceptiōis et acceptio coitus: et accidunt eis vt
fiat vrina eius nigra in qua est sedimen virulētū sicut
aqua carnis. Et quandoqz mingit sang.

Ponit egritudines que veniūt ex retēde mēstruoꝝ. Partes pa-
rēt de se. Dicit p rē. p3. ppter collectionē. i. cū collectione. ad
partem lateris: q̄ aliqui vene vni⁹ lateris mfcis magis replent q̄
vene alteri⁹ lateris. Et accidunt. Ponit egritudines que veniunt in
capite pp retētionē mēstruoꝝ: et p3. Forma. i. habitudo. Et. f. vr-
ine. Cōpressio. i. retētio. Cōstristaf. i. angustiaf. Et qñqz. Ponit alios
modos egritudinū. Et fortasse. Pōit al'as egritudines. Grauitas. f.
in locutione. Propter mās. f. humorales retentās. Et qñqz. Ponit
alias egritudines. Et. f. mulieri. In cōplone sua. i. fm sua cōplonē.
Ad exercitiū. i. operadū. Frangit. i. pmutat. Et qñqz peruenit. Pō-
nit alias egritudines. Et plures. Ponit alias. Cōpares. i. vni.

De signis. Cap. 27^m.

Linus que pēdet ex frigore signū ē grauitas
sonni et pfundatio in ipsis et albedo coloris
corporis et viriditas venarū et raritas pulsus
et frigus sudoris et multitudo vrine et flegma-
ticitas egestiōis. Et illā que pēdet ex caliditate signāt
inflamatio et exiccatio mfcis et reliqua signa calidita-
tis scita in eis que pterita sunt. Et illam que pēdet ex
siccitate significant signa siccitatis in ea scita in illis
que pterit et verificant eā extenuatio corporis et va-
cuitas venarū. Apā vō et clausura et alia sunt notoz
signoz de illis que tu iam sciūstī vsqz ad hunc locū.

Ponit signa. pmo a mala cōplexione. Scdo ab epate. ibi (Ap-
temata.) pmo a frigore. Scdo a calore. ibi (Et illam.) Tertio a
siccitate. ibi (Et illam.) Partes omnes patēt. Viriditas. i. offusca-
tio. Clausura. i. oppilatio.

De curationibus. Cap. 28^m.

Ratio qdē pendens a calefactione et infir-
gidatione et gnōne san. et humectatione cor-
poris et curationes apatus et cura clausure et
similiū sunt nota ex radicibus iteratis. Et fa-
cta qdē a clausura que nō curat et ab oppilatione ori-
ficioz venarū ab incarnatione vlcerū et alijs est quasi
similis: et ei⁹ cura est extractio san. vt nō multiplicet et
mundificatio corporis et vsus exercitiōz.

Ponit curā. pmo excusat se a qdā cura. Scdo ponit curā. i. iurta
alias cāo. ibi (Et nō opz.) pma p3. Sanguinis. f. pauci vel grossi.
Humectationē corporis. f. ppter fortitudinē virtutis.

Et nō opz nisi vt afferamus nūc rememorationem

curationū puocatiū mēstrua z sūt ille que mouēt san. ad matricē z faciūt ipm penetrantē in poris z faciunt poros apertos. Et has qdē medicinas iam dixim⁹ cū de singularib⁹ tractarem⁹ in tabulis earū z dicem⁹ ite rū in antidotario. Dic vō volum⁹ dicere de regimine z medicatiōe illud qd est magis pueniēs huic loco.

¶ Ponit curam. Primo ponit regimē. Scdo medicinas. ibi (Deinde.) Primo ponit regimen in generali magia. Scdo in speciali. ibi (hic vō.) Prima patet. Penetrantem. i. potentes penetrare. In poris. i. in principijs orificiorum matricis.

¶ Et regimē in hoc est mouere sanguinē cū fortitudi- ne ad mēstrua. Et de illis que faciunt illud est flōmia ex sapbena z vena que est post caullā. Et flōmia ve- ne geniculī z curuatura eius est fortior illa. Et ventos- satio super eus z calcaneū z pprie pinguis est magis pueniens. Et qñqz est necessariū vt fiat flōmia super sapbenam pedis alterius. Et assiduatio stringendi cū vitis membra inferiora z ligandi ea z dimittendi ea taliter aliquibus diebus.

¶ Ponit regimen magis in spālī pinguis: qz magis adheret. Alte- rius. i. vbi in quo pmo fecisti. Cum vitis. i. ligamētū.

¶ Deinde administrant medicinē vt aperiat⁹ pori z curat⁹ humiditates viscose. Et similiter si cā fuerit hu- miditas. Deinde administrant medicinē pprie ad pu- uocandū que sunt subtilitates sang. aperientes oppila- tiōē. Et de illis sunt que bibunt sicut calamētū z decoctio eius cū aqua mellis z puluerizatio ipsi⁹ super aquā mellis: z sauiua est fortior ea z pulegius est forte valde z cinamomū z bierapigra z serapinū z opopo- nacū z fructus ei⁹ z castoreū z cordumēni z decoctio enule z decoctio alufinē z decoctio foleoloz rubeorū z almaroch z alastigar z semen sansuci.

¶ Ponit medicinas. Primo que bibuntur. Secundo suppositoia. Tertio emplastra. Quarto suffumigationes. Quinto tinas. Par- tes patet. Dicit pmo zc. Cordumēni. i. cardamomi. Almaroch est radix herbe de qua fit assa.

¶ Et de illis suppositoia sunt sicut albus elleborus z pulpa collogitide z storax z centaurea z gūma oliue cāpestis z opoponacū z fruct⁹ ei⁹ z castoreū z assa z serapinū z cordumēni z succus absinthij. Et qñqz sup- ponit euforbiū sup cortij z expectat sup ipm hora par- ua absqz supfluitate. Suppositoia bonū. q. myrre ca- lamenti: amboz ana. 3. liij. sauiue. 3. viij. rutbe sicce. 3. r. passularū mīdatarū. 3. r. p. ficiant cum felle vaccino z fiant de eis pessaria. Et iterū fumanf castoreū z myr- ra z muscus z fiant similitudines glādij cum oleo de ben z supponant. Et oleū alacuben. puocatiū est mē- struoz cū supponit z succus papaueris ruffi z alneis z fm partes equales. Et iterū galbanum ponat in lana infusa in sambacino z supponant intra matricē.

¶ Ponit suppositoia. Supfluitate. i. stari fit sine mora. Alacuben. i. mīcarie. Alneis. i. calamētū fluuiale. Alij dicūt q est nasturtiū.

¶ Et de eis sunt emplastra z vaporatiōes: z vapoza- tio cum speciebus prouocat mēstrua.

¶ Ponit emplastra.

¶ Et de eis sunt suffumigationes sicut cū collogitida sola. Ipsa enim prouocat in dispositione. Et similiter opoponacum z assa z serapinū z cordumēni.

¶ Ponit suffumigationes.

¶ Et de eis sunt tine etiā ex aquis in quibus decocta sunt subtiliatiua prouocantia mēstrua sicut calamē-

tum z rutba z pulegium z similia.

¶ Ponit balnea zc.

¶ Tractatus quartus. De nocumētis situs matricis z apostematibus eius: z que similia sunt illi. Cap. p. m.

Lausa est cūz sup os mīcis ei⁹ egredif aliqd qd phibet coitus ex re addita la- certosa: aut pāniculari forti: aut est sūc icarnatio ab vlcere aut creatione: aut il- lud qd est inter os vulue aut os mīcis est fm vnū z eūdē hoz modoz: aut est sup os mīcis ei⁹ qd phibet ipregnationē z exitū mē- struoz ex pāniculo: aut icarnatiōe vlceris: aut qd est eis simile: aut meat⁹ nō est innētus in creatione: ita vt accidat virgini cū incipit mēstruari vt nō inueniāt men- strue meatū pp aliquā harū cārū: qre accidūt ei dolo- res vehemētes z egritudo maxima. Si q nō igeniē ei redit san. z denigrat mulier z pfocat z morif.

¶ In pcedēti tractatu Aui. determinauit de fluxu z retētiōe mē- struoz: hic determinat de apatib⁹ matricis z gbulā alyz egritu- dinib⁹. Primo de clausura mīcis. Scdo de remotiōe ei⁹ a loco suo. ibi (Quāqz accidit.) Tertio de apatib⁹ ei⁹. ibi (Accidit.) Quar- to de pfocatiōe. ibi (hec egritudo.) Quinto de hemorrhoidibus. ibi (Quāqz eueniunt.) Sexto de carne addita. ibi (Et qñqz orif.) Se- ptimo de aq. ibi (Quāqz aggregat.) Octauo de iflatiōe. ibi (Quāqz est cā.) Primo ponit cās clausuris mīcis. Scdo curā. ibi (Cu- ratio.) Primo ponit cās. Scdo remouet dubiū. ibi (Et qñqz acci- dit.) Dicit pmo q aliquā matricē est clausa pp carnes addita vel ppter ortū mīcis vel ppter vlcera: qz facta est pfolidatio. aliqñ est clausura a pūcio gūis zc. Lausa. f. qñqz. Lacertosa. i. car- nosa. Super os. i. sup orificiū. Lūis. f. Lausa. Egredif. i. nascif. pā- niculū. i. qz aliqd pāniculus est ibi qui est inter os vulue. i. est clau- sum. Dodoz. f. dictoz. Super eo. i. super orificiū. Et simile. f. vt carnis nascētia. Nigredo fit ex mortificatione sanguinis.

¶ Et qñqz accidit vt clausa retineat per accidens pce- ptionē: quare morif ipsa z fetus eius pculdubio si nō regif. Et hoc qdē nō est possibile nisi aliquo modoz: aut vt sit illud qd apponit ori matricis de clausura ra- re texture: aut sit habēs foramina plura: ita qz possibi- le sit matrici attrahere de spermate aliqd: lz cū parū sit: tamē ex illo puo fit cōceptio si pars ei⁹ est veritas qd visum est pbo z pars eius qd visuz est. B. medico. Illud nāqz qd necessariū est in credō mēbra est sper- ma femine fm sermonē pbi z est illd qd in eo puocaf ad matricem intra matricem fm sermonē. B. z est sper- ma viri vt sumat ex eo virtutem odoris fm sententiaz pbi. vidit enim q cum ouum galline cradū roze asper- sum est z procedit ex eo ouum spermatis viri conuertit⁹ tur ouum in conceptione.

¶ Mouet dubiū. Primo hoc. Scdo declarat solutionē. ibi (Et hoc qdē.) Dubiū est vtz si ipsa sit clausa possit ipregnari. Dicit qz sic: qz pōt esse pāniculus rarus vel perforatus. per accidēs. i. per aliqd hoz accidētū. Cōceptionē. i. fetū pceptū. Si nō regif. i. si nō aperit sic qz fer⁹ possit exire. Et hoc qdē declarat itā solutionē. f. vt clausa piciat. possibile. f. ppter raritatē texture: aut per for- mina. Pars eius. f. pceptionis. Sperma femine. i. mēstruum. Et est illud. f. necessitas creationis. In eo. f. spermate viri. Virtutem odoris. f. solū effectiue z nō nāliter. Crudū. i. nō factū a semie. Bat. vidit. f. pbs. s. de alalib⁹. ca. z. Odor. i. vapor z spūs. Nota qz pi- sces faciūt oua z nifi aspergant femine masculi nō fit gñō pisciū. ita etiā qñ ouū z gallina nō est calcata a gallo: tūc nō est suffi- ciēs p gñone pulloz. si aut sit calcata a gallo pōt fieri gñatio.

¶ De cura clausure. Cap. 2. m.

Cratio clausure est cū ferro nō cū alio. Si qz hec clausura apparēs est: tunc modus est vt distrūpanf labia vulue a clausura: ita vt pos

Gentilis

nas super vñquodq; labium pila z intoluantur pol-
lices pāno z tendunt labia donec distēpanf ab eo qđ
est inter ea: aut iuueris flōmo obtuso z finde syphac z
incide carnez additā si est sub syphac paulatim ita vt
nō remaneat de addita aliqd neq; sumas de radicali
aliqd z illud fiat cū calib. Et differētia qđem inter sy-
phac z carnē est qđ syphac nō sanguinat: sed caro san-
guinat. Deinde pone inter ambo labia lanā infusā in
oleo z vino z dimittat trib⁹ dieb⁹ z administra sup eā
aquā mellis si ea indiges: z administra de sup vnguen-
ta nutrita cū cautela a cōsolidatione z glutinatione z
pstrictione: z pprie si illud qđ incisum est: est caro. Sy-
phac vō parū suscipit pōsolidationē post scissurā.

Cponit curam. p̄mo hoc. Secundo ostendit modū quē debet
tenere medicus in incidendo. ibi. p̄paref. p̄mo ponit cu-
ram cum ferro quando clausura nō est in p̄fundo. Secundo quā-
do est in p̄fundo. ibi. qđ si clausura. p̄ma pater. Si per hoc. i.
panniculum non sanguinat: z qđ panniculus est membrum exan-
gue. Aqua mellis. f. ad abstergendum. Non consolidatur pannicu-
lus: qđ non potest conglutinare.

CQđ si clausura fuerit p̄funda tūc modus est vt pue-
riat ad ipsam vñcinus: z si est syphac findat scissione
vna nō cū illa qualitate. nā fortasse cooperit vesicam:
imo opz vt caueant alia sicut vesica z incidat si est ca-
ro paulatim z adhereat incisioni lana infusa in vino
pontico stiprico: deinde post illud sedeat in aq; in gb⁹
decocte sunt medicine mollificatiue. Postea curef cū
vnguentis rectificantib⁹ vlcera lenitis z infectis: deinde
cū pōsolidatiuis. Et cū apparet sanitas opz vt assidue
tur super eā coit⁹: z opz vt caueant apud hāc scissio-
nez z incisionē due res. f. abbreviatio in icidendo z in
findendo quātitatē additā. Illud enī si est cōpositus
est faciēs possibilitatē p̄ceptionis apud coitū qui ac-
cidit cū ea z difficilē faciēs partum p̄parans setum z
pregnantē morti. Et caueat iterū ne pertranseat quā-
titatē additam z capiat de substantia matricis aliquid
quare aperit matricē z doleat z icurraat cuzes z spasmis
z egritudines p̄nitiosas. Cū ergo feceris hoc oportet
bit vt abstineas eā a frigore z nō appropiquest medi-
cinā frigidā actu oīno: imo opz vt sint oēs distillatio-
nes z injectiones z suppositoria expollata frigore.

Cponit curam quando clausura est in p̄fundo: z p̄. Qualiter. i.
gradatione. Alia. f. membra vt vesica. Abbreviatio. i. non liberata
actio. Medicina frigidā qđ matricē est membrum neruofum.

CDe modo in administrādo hāc scissionē. Cap. 3^m.

Reparat mulieri sedes corā lumine sup quā
sedeat cū paucō sustentaculo ad posteriora.
Cum ergo equant crura sua adberere faciat
coris suis z adiungat illud ventri suo: z liget
manus suas sub curuatura poplitum suor: z liget fm
hāc formā fortiter: deinde medicus administret scissio-
nem syphac z incisionē carnis. Et qñq; indiget medi-
cus vt administret speculum z pprie in eo qđ est inter
matricē. Cū ergo extendit syphac cū radijs z vñcinis
extēsiōne cū qua nō cōprimunt matricē z colluz vesice
z syphac eius cōpressionē nocente his mēbris in p̄-
mis cū manu z scdo cū eo cuius nō excusat. p̄cessio cū
vtrūq; manib⁹ aduenit ei de acumine ferri. Et specu-
lus qđ facit te videre illud qđ arte efficias inde: z fa-
cit te cognoscere illō qđ associat syphac subtili. Et de

Super tertio

mēbris que p̄terierunt hoc mēbruz. f. ex vesica z alijs.
Qđ si superfluit dimitte illud qđ extēdisti vt redeat qđ
vehemētius est in eo qđ necessariū est: deinde subleua
syphac clausure cū subtilitate: deinde scinde ipm fm
obliquitatē vt nō sequat vesicā: deinde p̄sidera in p̄-
cipio cū scindis. Et si egredit sang. paucus: tūc pene-
tra in operatione tua sine timore. Et si multiplicatur
cursus san. tūc finde paulatim vt nō accidat syncopis
z paruitas anhelitus. Et qñq; tibi est necessariū vt di-
mittas instrumentū incidens qđ noiatur alcalib in ea
vsq; in mane inuolutū in lana ligata in pāno: z cū fue-
rit mane p̄sideret in virtute eius. Et si fuerit fortis cu-
retur integra curatione. Et si nō: dimittat vsq; ad diē
tertū z remoueat tunc instrumentū: z p̄sidera dispo-
sitionē scissure cū digitis ponēdo sub loco ei⁹ vt signi-
ficet tibi sumā quā necesse est te incidere post. Et cuz
soluit mulier ab eo qđ curaf: opz tunc vt sedeaf in aq;
in qua decocta sunt lenitina cū est calida z pprie cum
appareat apostema. Et melius quidez est vt admini-
stret super eam vnguenta in calib prohibentia con-
solidationem. Et melius est illud qđ est p̄cauū habēs
foramē vt egrediant in eo superfluitates z ventosita-
tes. Et quādo incisio accipit carnem naturalem: tunc
fortasse accidit cursus vñcin qui nō curaf.

Cponit modū incisionis z sitū mulieris: z p̄. Intra matricē. i. cuz
vult scindere p̄niculū vel carnē in collo matricis. Cum radys. i.
feris. Si superfluit. f. de p̄niculo. In ea. f. scissura quā fecisti. For-
tis. f. mulier. Sumā. i. quātitas. Et melius. f. instrumentū incidēs.
aliter z melius est illud super quo ponunt vnguenta.

CDe suspensione m̄icis. Cap. 4^m.
Quādoq; accidit illud p̄pter clausuram. Et
quādoq; accidit p̄pter apostemata calida z
dura. Et cura eorum est cura eius.

Cdeterminat de remotione matricis a loco suo. p̄mo hoc. Se-
cundo de exitu matricis. ibi. Matricē. Tercio de declinatione ei⁹
ad latūs. ibi. Matricē. Dicit p̄mo qđ aliqñ p̄pter clausurā ipsa
matricē stat eleuata zē. Illud. f. de eleuatione matricis: qđ sursum
contrahitur p̄pter clausuram. sup. vñde sentit suspensā.

CDe augmento matricis et exitu eius et conuersio-
ne eius. Cap. 5^m.

Matricē augmentat: aut erit cā p̄mitiua. f. ex ca-
su: aut cursu vehementi: aut vociferatiōe quā
ipsa vociferata est: aut sternutatione matricis:
ma: aut strepitu: aut vociferatione quā ipsa
auduit: quare terrefacta est: aut percussione molli-
cante ligamēta matricis: aut p̄pter cām partus diffi-
cilis: aut part⁹ grauatiui: aut labore obstetricis in ex-
trahendo fetū z secūdinaz: aut exitus fetus subito: aut
pp humiditates mollificātes humiditates: aut pp pu-
trefactiones accidētes ligamētis: z qñq; egredit tota:
z qñq; puertif: z qñq; eradicat radix eius.

Cdeterminat de exitu matricis. p̄mo ponit cās. Scdo signa. ibi
(Accidit.) Tercio curam. ibi. (Non speratur.) Augmentat. i.
modo ad exundum extra. Ita qđ est extēsiō z nō vera augmen-
tatio. Quertif. i. versat. Radix. i. fundus.

CDe accidentibus illius z signis. Cap. 6^m.

Accidit mulieri inde dolor in pectine magn⁹
z in ebatim z dorso: z qñq; sunt cuz hoc feb.
Et accidit ei multoties exp̄ssio z difficultas
ppea qđ matricē cōprimat meat⁹ fecis z vñcin.
Et accidit spasm⁹ z tremor z timor sine cā: z sentit rē

rotundā in pectine z sentit apud vuluā rē descēdētes
leuis tactus z pprie cū cōplet pueris. Egredif enim
qđ intrinsecū ei est manifestū. Cū nō sentit foramē ei
rotundū scilicet qđ radij eius iam puerit z egredif: si autē
inuenis foramē z iam exiit sicut est nō pueris tūc nō
cadit nisi clausura. scias ergo illud.

Cponit signa z dicit qđ accidit dolor in dorso rē. Ex pssio. l. in ege-
stione. Sine causa. f. manifesta. Aut vuluā. l. collū matricis. Lōuer
fio. f. matricis que versatur. Jam exiit. l. descendit.

CDe cura.

Cap. 7^m.

Non sperat curatio nisi eius que recens est in
adolescētia: z icipe in pms a solutione na-
ture cū clysteribus: z puoca vrinā in diure-
ticis. Et cū expleti fuerit illud resupinet mu-
lier z aperiat qđ est inter crura sua z assume lanā ex
velleribus lenibus z fac eā adherere matrici: deinde
accipe lanā aliā z infunde eaz succo achacie aut vino
in quo dissolutū sit aliqd stipticiū z pone super os ma-
trici z redue cū facilitate ad anteriora: ita vt redeat
lana tota ad anteriora: deinde accipe lanā aliā z infun-
de eā aceto z aqua z pone eā sup vuluā: z pscipe mulie-
ri vt laceat sup latus suuz z adunet crura sua z seruet
lanā vbi est pparata in ea ne cadat: z pone ventosam
sup radicē lumbinis eius z sup dorsum ipsius: z fac eaz
odorare odores bonos valde vt ascendat matrici eā
earuz ad superiora. Et caue ne appropinare ei facias
aliqd fetidū: quare fugiat matrici ad inferiora. Cūqz
dies tertia affuerit pmuta lanā eius z pone eā lanam
infusam in vino in quo decocta sunt myrtus z rosa z
achacia z cortices granatorū z alia ab istis tepido: z
embroca ex illo sup sumē ei z ipsi pectinē: z admini-
stra super eā linimēta facta ex sauiū z facta ex herba
que nascit super lapides cū sunt in aqua z facit lubri-
care pedē: z facta ex lentibus cū stipticis. Hoc enī re-
gimen qñqz sanat eā. Et fac eā sedere post illud in de-
coctione squinati z myrti z rosarū. Et opz vt facias eā
abstinere a falsis z sternutationē monētibus z tussim
z fac eam manere tranquillam z quietam.

Cponit curā. Primo añ tres dies. Scđo post. ibi. (Lūg dies.) p-
ma pz. Et adunet. l. pstrigat. Suminis. l. circa umbilicū. Appro-
pinquare. f. odorati. Lūg dies. pōnit curā post tres dies: z pz.

CDe declinatione mīcia z sepatione ei. Cap. 8^m.

Matrici accidit qñqz vt declinet ad vnā dua-
rum partū matricis z remoueat os matricis
ab oppositione per quā inīcīf ad ipsaz sper-
ma. Et qñqz est cā in eo durities vni⁹ duarū
partium: aut ipsissatio z pstrictio: quare diuersificanē
duo latera in humiditate z mollificatione z siccitate z
spasmo. Et qñqz est cā in eo repletio in vna venarum
duarū partū pprie. Et qñqz cā in eo humores grossi
viscosi in vna duarū partū faciētes illā: attrahit enī
secūdina ad ipsaz. Et multoties accidit ex eo pfocatio
matricis. Et obstetrices qđ cognoscūt partē declina-
tionis per tactū cū digitis z cognoscūt an sit a duritie
aut a repletionē cū facilitate z tēsiōne venarū z duri-
tatem earum z necessitatem eius ad euacuanduz.

Cdeterminat de declinatione mīcia ad latera. pmo ponit cās.
Scđo curā. ibi. (Opz.) pmo pz. Cāb oppositione. l. a foramine
directo. Nam. f. diuersitatem. Ad ipsam. f. partem.

CDe cura.

Cap. 9^m.

Dortet qđ vt flosmet saphena ptis cui opposi-
ta est ps declinatio si sentit repletio: z si ol-
cit obstetrix qđ vene in illa pte sunt tēse z re-
plete z illic ē grossitudo: z si illic est pstrictio
z coadunatio: z nō est illic grossitudo administra leni-
tūa ex clysterib⁹ z suppositorijs z vnctionib⁹. Et ad-
ministra balneū z fac vt cib⁹ bonus fiat. Et si fuerint
illic humiditates euacua eas z da ei in potu oleuz de
kerna z admistra et in suppositorijs. Et similr inunge
matricē ei⁹ z inīce in matricē ei⁹ oleū balsami z araza-
ki z similia: z tūc fortasse possibile erit obstetrix vt i-
tromittat digitos infictos cū cerato: aut adipe galli-
ne: aut anatis: aut equet matricē z tendat ad declina-
tionē donec faciat cadē oppositiū os matricis vulue.

Cponit curam: z paret. Cui parti declinationis. l. a qua fit decli-
natio. Razachi. l. oleū costini. Aliter. l. oleū de iessemino. Aliter. l.
oleum de terbentina.

CDe apostemate calido in matrice.

Cap. 10^m.

Accidit mīcia qñqz apata calida: z cā in eis
ē aut pmitiua sic pmissio: aut casus: aut mul-
tudo coitus: aut aboruz: aut disruptio ex
obstetrice cū recipit fetū. Et qñqz est cā in eis
retētiō mēstruoz z repletio z multitudo humiditaz:
aut inflatio ipsissata que nō resoluit. Et qñqz sunt pp
elevationē spermatiz. Et qñqz sunt in ore mīcia. Et
qñqz in pcauitate ei⁹ in qbusdā partib⁹ duoz laterū
z ante z retro. Et qđ de eis est deterius est illō qđ est
cōmune plurib⁹ partib⁹. Et qñqz fit dubellati z quā-
doqz puerit ad indurationē aut canceruz.

Cdeterminat hic de apatib⁹. pmo calidis. Scđo fridis. ibi. (Apo-
stema.) pmo ponit cās. Scđo signa. ibi. (Qñqz.) Tercio curā. ibi.
(Necia est.) pma pz. Et inflatio. f. ex vctostate. In ipsari. l. pp
humiditate multiplicatā. ppter elevationē. f. ad pres mīcia.

CDe signis.

Cap. 11^m.

Etandoqz signat ipm cōcantia. scđb⁹ enī
cōmunicat ei quare dolet z accidit in eo tri-
stia z angustia z nausea z singult⁹ z corrū-
pit digō z appetit⁹ z debilitat. Et cerebrum
cōmunicat ei: qre accidit dolor capis in incipit z do-
lor in color z radice oculoz z pfunditate ipsoz cum
gravitate. Et pcedit dolor donec psequat extremi-
tes z digitos z duo socilla z vtrūqz crus z licturas cū
mollificatōe in eis. Et dolēt due ptes dozi: z duo in-
guina z pectē z iliaf. Et myrach iterū iliaf z sentit in
toto corpe gravitatē. Et accidit expssio z difficultas:
ita vt nō sit vctostati meat⁹ ad excundū. Et illud fit
pp coartationē apatis z vbi coartat de meatib⁹ plus
illic fit sensibilitas vehemētiō. Et qñqz ē expssio sine
difficultate et difficultas sine expssione. Et accidit in
eo vt debilitet pulsus z minoret z frequēs fiat.

Cponit signa. pmo in generali. Scđo in speciali. ibi. (Qñqz si apo-
stema.) Tercio apostematis sanari. ibi. (Et signuz.) pma paret.
Cōmunicantia. f. membra. Cū mollificatione. l. debilitate. Ven-
tositatis. f. cōtente. Expssio. f. egestionis.

CEt si apostema fuerit calidum erunt omnia acciden-
tia ista vehementia cum febre inflāmata z cum horri-
pilationibus z cū nigredine lingue z dolor fiet fortis
z pullatio z multiplicabit sudor in extremitatibus. Et
quādoqz perducit ad abscissionē vocis z spasmus z

Gentilis

syncopim. Et significat partē apostematū locus pulsationis et cōmunicatio iterū. san sit dolor in sumine: aut ad dorsum decliue aut ad vtrasq; p̄xides. Et q̄b est p̄pinqū ori matricis est vehemētius et durius eo q̄b est in p̄cauitate: quoniam os matricis est neruosum et est tangibile. Et illius q̄b est in p̄cauitate tactus est difficilis. Et in quacūq; parte sit apostema declinat matricē ad p̄rariū illius et sit difficilis somnus sup̄ cōtrariū eius: et sit difficilis mor̄ localis et eleuatio et sessio et incessio et p̄sequit egrā vt claudicat apud deambulationē. Et signus q̄b puerit ad dubellati est vt sit dolor additus valde et accidentia sunt fortiora et d̄uerificant feb. et permiscēt et inuenit tranquillitatez cū est fluxus ventris et egressio vrine. Et signus collectionis cōplete est q̄ sedat feb. et pulsatio et mouet r̄gor. Et apostema quidē matricis et eius dubellati q̄i sunt in ore matricis possibile est vt sanent: et si sunt p̄funda non est possibile vt sanentur.

Chic in sp̄ali ponit signa apostematū calidi: et ps. Calidi. f. valde. Cōmunicatio. f. doloris. p̄xides. i. ambas. Cēnāt. f. in acciderib. Ad p̄rariū q̄ ipsa fugit p̄p dolorē. Somnus difficilis p̄pter locū apostematū. Et signum. ponit signum sanationis: et ps. In dubellati. f. p̄sertim cum rumpitur apostema.

CDe cura apostematū calidoz.

Cap. 12^m.

Necessaria est in eis etiatio san. cū adiunāt significaciones famose. Et flōmia lz p̄ferat ad illud est tū in ipsa q̄ retinet mēstrua et trahit san. ad superiora. Et flōmia qdē saphene est vehemētioris cōtatis et magis attrahēs sang. q̄ illa. Et melius qdē est vt puocēt mēstrua et magis iuuatiū: et p̄prie ei in quo cā est retētio mēstruoz. Et rectius qdē in principio est vt flōmes basilica: quare phibeat effusionē materie. Deinde p̄sequēter adhibeat flōmia saphene vt attrahat san. ad locū et succurrat ei q̄b fecit incurrere flōmia ex nocumēto basilice cōmunicāte ei. Et opz vt fiat flōmia pedibus eius ad superiora leuatis et ipsa sit iacens et pueniat ad summum in extrahendo sang.

CPonit curā. p̄mo hoc. Scdo remittit nos. ibi. (Et opz.) p̄mo q̄i nō est sanati. Scdo q̄i est sanati. ibi. (In dubellati.) p̄mo ponit curā in p̄ncipio. Scdo in statu. ibi. (Deinde.) Tercio in declinatione. ibi. (Et q̄i.) p̄mo per eūonē. Scdo per dieraz. ibi. (Et opz.) p̄ma ps. C. Famose. f. significātes sup̄ dñum sanguinis. Et magis attrahēs. f. ad mēstrua. C. Sed tu dices nōne est etiam bona flōmia basilice. p̄ dñm q̄ non est ita bona: q̄ ipsa trahit ad superiora et illa inferiora. p̄ Eleuatio. i. situatio.

CEt opz vt phibeat cibis et minozet in dieb⁹ primis vsq; ad dies tres. Et phibeat aqua penitus: et p̄prie in die primo. Et habitet in domo boni odoris: et p̄cipiat vt vigilet quātū pōt. Et vomitus vehemētis iuuamenti est ad illud. Et quandoq; est tibi necessariuz vt administres solutionē faciens educens humores. Et opz vt sint in medicinis eius quod sedet nauseam et minozet cibis cū necessitas est.

CPonit curam per dietam. Ut vigilet. i. ne calor suffocetur in p̄ncipio. Qd sedet. i. remoueat.

CEt sedeat in p̄ncipio in aqua dulci cōmista cū oleo ros. bono. Et embrocet cū stipticis ex aquis: deide nō fiat assiduatio super eā cū stipticis vt nō induret apostema. Et de eis quoz administratio est pueniēs in hac boia est papauer dissolutū cū decoctione de quo fiat

Super tertio

emplm cum oleo onfancino: aut oleo ros. aut oleo de pomis. Deide festina cū lenitinis: quare fac embrocā ex vino cū oleo ro. tepidis: et suppone lanā ifusam ags in qbus decocta sunt ea que sunt sicut malua et semen lini et albasce et albarmel plurimū cū medicinis stipticis sicut est arnoglossa et blitis. Et similr vnguētū factū ex ouis et melliloto decocto in decoctione dissoluta. Et q̄i qz ponit in eo olei de croco et olei nardinū. **C**ponit medicinas applicandas in p̄ncipio: et patet. Albasce. i. tribulus marinus.

CDeinde fiat permutatio ad maturacionez. Et ex eis que maturāt ipm sunt dactyli dissoluti in coctide decocti cū sauibz et oleo ros. et oleo de alcāna: et p̄prie in statu suo: et emplastra ex byssopo et adipe anseris et adipe vacce et medulla cerui et similibus.

CPonit medicinas convenientes in statu: et ps.

CEt quādo declinat egritudo curatio ei⁹ est tunc curz resolutiuis puris et sunt aqua sisimbriū et sanlic⁹ et laurē et polypodii et similia de his que scripsi. Et cū ea et p̄forta et viuifica ipsam. Et quādo ponunt super eā emplastra: opz vt nō ligent: ligatura eni nocet apostemati. In dubellati dō opz vt occuperis in maturādo ipsam. Et si est propinqua ori matricis et est possibilis sectio eius fin modū regiminis clausē fiat. Intrinseca aut cū possibile est vt p̄sideret eius maturatio ex ipsa met: aut sufficit illud q̄ puocat prouocatione subtili sicut lac et semen melonis cum aliqua mucilaginum et eius eruptio ex ipsamet fiat. Et si possibilis est infrigidatio et resolutio: tunc est melius.

CPonit curā in declinatione: et ponit curā q̄i apostema est sanatum. p̄mo q̄i nō rumpit. Scdo q̄i rumpit. ibi. (Et curz rumpit.) Tercio ponit curā accidentiū dubellati. ibi. (Et q̄i.) p̄ma patet. **C**In maturando. i. complendo maturacionē. Ex ipsamet. i. absq; medicinarum immissione. Fiat. f. sine ferro.

CEt cū rumpit al dubellati: tunc q̄i qz egreditur pus eius ex vulua. Et opz vt inueat ad mundificationem et resolutionē residuoz cū eis que sunt sicut vnguētum basilicon minus et iniiciat in eā. Et q̄i qz egreditur ex vesica: et tūc nō opz vt iuuamētū fiat in mūdificatione eius cū diureticis fortib⁹: quare effundat mā alia ad vesicā et vincant et faciat aduenire vlcerā vesicē: imo subtilieris in illo: et sis p̄tentus illis que puocat subtiliter sicut lac et semen melonis cū aqua mucilaginum. Et fortasse egreditur ex via egestionis. Et fortasse est necessariū vt rumpat cū medicinis dictis in dubellati matricis et alioz sicut sunt emplastra facta ex ficibus et synapi et fimo colūbino. Et post illud opz vt mundificet vlcus cū eis que sunt sicut aqua mellis et iteret illud multotiens dum inuenitur pus grossus. Liqz mūdificatur curetur curatione vlcerum.

CPonit curā q̄i apostema rumpit: et ps. Subtiliter. i. leuiter

CEt q̄i magnificant accidetia in dubellati nō est exculatio quin administrent emplastra lenitiua facta ex farina ordeī et ex ficib⁹ et fenugreco et semine lini et melliloto et tūc que fm bunc modum sunt.

CPonit curā rōne accidentiū dubellati: et ps. Tūc. i. balnea.

CEt opz vt serues res quas dicimus in cap. ap̄ati calidoz et dubellati in cap. alijs p̄ter matricem et com̄pleas que hic abbreviamus illic.

CRemittit nos ad alia capitula: et patet.

CDe ap̄ate

De apate flegmatico in matrice.

Cap. 13^m.

Apostema flegmaticum in matrice significant significationes apostematis predicte que pendunt cum gravitate et inflatione: sed non est cum dolore de quo sit curandus: et sit illic mollities extremitatum et pectinis et est forma habentis ipsius sicut forma habentis hypofarcha. Et curatio eius est curatio apostematum flegmaticorum in visceribus ex eis que diximus in cap. pluribus.

Hic determinat de apostemate flegmatico. Secundo melancholico. Cum dolore quod materia frigida non soluit continuum sicut calida: nec etiam ita subito alterat.

De apostemate duro.

Cap. 14^m.

Significant ipsum apprehensio eius cum tactu et quod est illic difficultas ex parte vine et fecis: aut vnius ambax: doloris vero evetus minoratur cum eo dum non sit cancer. Et si est res levis: et extenuatur cum eo corpus et debilitat et proprie crura. Et quicquid magnificat venter et apostemantur pedes et extenuantur crura. Et accidit dispositio sicut dispositio hydropisis et proprie quod durities est sparsa. Et quicquid accidit ex eo hydropisis vera.

Hic determinat de apate duro matricis. Primo ponit signa apostematis duri. Secundo cancerosi. Ibi (Cum ergo.) Dicit primo quod cognoscit per tactum: ipsum. scilicet apam duram. Nota quod matrix sita in medio inter intestinum rectum et vesicam: ideo comprimit vesicam et intestinum rectum: sit retentio fecis. Vnius ambaxum. scilicet aliquid sit compressio solus vesice et sit difficultas vine: vel solus intestinum et sit difficultas fecis. Minorat dolor. scilicet per copulationem ad cancerum. Item in cancro est dolor: quia est adustus: et per prius tenet de calido. Apostemant pedes propter nocumetum epatis. Sparsa. Occupans multum in matrice. Aliiter sparsa. scilicet in nocumeto. Hydropisis vero. scilicet asclites.

Cum ergo non resolvit durities festinat ad cancerositatem. Et signum quod apostema durum est cancer aut sit cancer. Cum quidem est ut appareat sensui est quod apostema vel durum non equalis figure a quo procedit sicut varices quod ledit tactus vehemens mali coloris et turbidi declivis ad rubedinem que est sicut rubedo fecis. Et quicquid trahit ad plumbeitatem et viriditatem.

Ponit signa apostematis duri cancerosi. Primo quod non est vlcera. Secundo quod est vlcera. Ibi (Et flegmon.) Primo hoc quod apparet. Secundo quod non apparet. Ibi (Et quod non apparet.) Nota quod aliquod apparet quod est tale apam in collo vel orificio: et per. Ubi. in loco. Sicut varices. scilicet sicut quedam vene ad modum aialis quod dicitur cancer quod habet bianchas. Ita habet bianchas hoc apostema.

Et cum non apparet significat ipsum gravitas et quod existimatur de lesione et sentit et concitatur in ipso pecten et duo emunctoria et due anche et igitur et pervenit lesio eius ad diaphragma et dorsum. Et multoties accidit cum eo dolor in vtrisque oculis et temporibus et frigore extremitatum. Et quicquid est cum eo sudor plurimus. Et quicquid comitatur ipsum se. incipiens cum lenitate: deinde acuitur et sit fortis cum vehementia doloris. Difficultas autem vine et eius guttatio et retentio stercoreis est: aut vnius earum sine alia est signum in quo communicat durities.

Ponit signa istius apostematis quod non apparet: et per. Non apparet quod est in fundo matricis. De lesione. scilicet corruptionis. Pecten est supra matricem: ideo fit ibi communicatio nocumeti. Dolor in vtrisque oculis propter ascensum malorum vaporum. Frigus extremitatum: quod sanguis et spiritus currunt ad interiora et remanent extrema frigida. Durities. scilicet reliquis apostematibus matricis.

Et flegmon quidem si vlcera est apparet pus non equale habens fordes. Et est fordes secundum plurimum malicolis nigra. Et quicquid est rubea et viridis et raro fit

alba et currit ex eo humiditas acuta et materia virulenta perveniens ad viriditatem fetidam. Et quandoque currit san. purus propter illud quod accidit illi de corrosione: ita ut existimet quod illud sit menstrua. Et quandoque currit res cum qua sedat febres et sedat dolor. Et quicquid assolantur ei signa apostematis calidi et non est ei curatio.

Ponit signa istius apatis duri quod vlcera est: et per. Non. fit alba: quod non fit vlcus. Sedat dolor. scilicet secundum quid. Et ei. scilicet cancro.

De cura.

Cap. 15^m.

Apostema quidem durum oportet ut medicetur et evacuetur cum eo corpus humoribus grossis et melancholicis et administrentur vnguenta sicut diachylon et basilicon et quod sit ex bdello et adipe anseris et medulla cervi et butyro ovium factum ceratum cum oleo de lilio et arasaki et narcisino et anbetino et oleo camomillino et oleo de fenugre. et oleo de kernu et oleo de alcanna et oleo de alachuen et sit cera eius cera citrina. Et quandoque ponitur in eo vitellum oui. Et si necesse est ut sit fortius isto ponantur in ipso castorei et aloes semegenium et coagulum leporis et serum et ieros et rutba et alachue et crocus et glutum alimbat et guma amigdalay. Et de vnguētis expertis est ut infundant folia capparis in aqua donec leniantur. et teratur cum eis cascus cum aqua mellis et fiat ex eis vnguentum et administrentur flores vitis cum casco et aqua mellis et folia canlis et flos eius convenientia sunt apud me ad hoc. Et iterum si supponantur fordes auris sicut dicitur confort. Et oportet ut sedeat in aquis in quibus sunt virtutes lenientium. Et fiat emplastrum cum folijs altee recentibus contritis cum guma amigdalorum et adipe anseris et emplastra facta ex sansuco et melliloto et fenugreco et camomilla et alta.

Ponit curam. Primo quod non est cancerosum. Secundo quando est cancerosum. Ibi (Cancer vero.) Prima in tot quor medicinas ponit. partes patent. Arasaki. oleum de iefemino. De cherua. i. de caputia. De alachuen. i. de matricaria. Vitellum oui: quod est lenitium et remedium doloris. Aloe. i. aloes epaticum.

Cancer vero oportet ut medicetur cum medicationibus cum quibus sunt vnguenta sedantia et humectantia et evacuatione sanguinis ex basilica asidue et sapbena post ipsam in quibusdam horis et educatione melancholie et solutione venteris et vngueto arasil est precepta in eo mirabilis et sedat dolor eius. Et quando fortior sit dolor intende et experire in sedatione doloris medicinas calidas et frigiditas simul. Et si preteritus puenientioribus earum et proprie ad vlcera. Calide itaque sedantes dolorem sunt sicut decoctio fenugreci et similia. Et ceratum factum ex fece olei etiam dimissum in vase eris ut sumas de flore eius parvi cum cera citrina et deforis liniat. Et frigida sunt emplastra facta de papavere cum coriandro et solatro et oleo rosi. et albumine oui: et ex eo quod resolvit ex plumbo ad invicem fricato cum aqua coriandri. Et itez decoctio lentium sumatur et clysterizet cum ea: itez lac asine et succus arnoglossae punctim et sigillatiz. Et quod advenit ex vlceratione fluxus san. administret vnguentum fluxus sang.

Ponit curam apostematis duri quando est factum cancerosum: et per. Sedantia. scilicet dolor. Aliiter sedantia. scilicet corruptionem. In quibusdam horis quando esset retentio menstruum. Vnguentum arasil ponitur in quinto can. Clysterizet. scilicet matrix.

Bentilis

De prefocatione matricis.

Cap. 16.

Ec egritudo similis est epilepsie et syncopi cuius initium est ex matrice et peruenit ad coitum fortē cordis et cerebri mediatōe velamini et rēbetis et venarū pulsationum et quietarū.

Hic determinat de prefocatione matricis. Primo ponit causas et diuersitates. Secundo signa. (Quia appropinquat.) Tercio curas. (Illi qui gē.) Quarto notat. Secundo inquit cās. (ibi. Quidam vō.) Dicit p q ista egritudo ē similis epilepsie syncopi et. Tercio ista egritudo dī pfocatio ab accidit: qz sit pfocatio: qz ablatio anhelitus: ita q nō attrahit de aere sufficiēter: et iō est accēs matricis: et hoc ptingit: qz est ibi qdā mala mā a qua eleuant vapores et vadūt ad cerebrū: qz cerebrū fugit et vtrūculi claudunt et sit epilepsia similis syncopi: qz cor fugit p istos vapores q vapores resoluunt spūs: et iō statim cadit ad terrā: et iō dicit epilepsie et syncopi cuius initium est a mīce mediatē diaphragmate velaminis. i. diaphragmatis.

Quidam vō sapientum medicorum dixerunt q nō cognoscitur causa prefocationis.

Inquit cās. primo facit hoc. Secundo ponit spēs huius egritudinis. (ibi. Et accidit.) Primo inquit causas fm alios. Secundo fm seipm. (ibi. Verum.) Dicit primo q aliqui dicunt et.

Verū causa in ipsa cum comprehenditur est q accidit retentio mēstruorū aut spermatīs in adolecētib⁹ et viripotētibus in primis cū sint viripotētes et virginib⁹ et viduis. Et sit puerisio eius qd retinet inde ad frigus fz plurimū: et pprie cū accidit vt in radice sit frigidū: et addit ei spissitudo et soliditas frigus aut ad frigus putrefactionē et est parū. et cognoscit ex soliditate eius ad quod declinat in sua complexionē. Luz ergo inspissat vñ horū duorum ante menstrua corripit corruptio ne predicta et declinat ad naturā venenosam.

Ponit opinionē propriā de hoc: et p. Et sic due sunt cause pfocationis matricis. Una est retentio mēstruorū. Alia cū est retentio seminis. Semē retentū generat venenū et sic mēstrua retēta corumpunt ad nām venenosam a qua eleuant vapores inducētes mala accidētia. Cum comprehendit. i. p. d. r. d. qz ista pueritū vplurimū ad frigiditātē est: qz semē puerit ad illā qualitātē que plus inuenit in muliere vt p. nono p. n. c. cap. 3. nā qualitas que plus est in muliere est frigiditas. Et spissitudo et soliditas que est soliditas quasi flegmā. si autē esset soliditas cū gibbositate nō ēet a frigidō. Nota q ad hoc vt fiat pfocatio nō ēet necesse q semē putrefat sed sufficit q infrigidetur et solidetur. tamē etia aliquādo putrefat ex soliditate suā: qz si est soliditas flegmatis tunc significat frigus. Sed tu dices. Quen. dicit q frigiditas inspissat semen: contra qz frigus facit sperma liquidum vt patet de spermate mulieris. Dicendum q parua frigiditas liquefacit sed intensā frigiditas coagulat inspissat et colligat.

Et accidunt due species egritudinis: quarū vna est egritudo officialis que in primis consequitur matricē: quare spasmatur et contrahitur in primis ad superiora aut ante et retro aut ad latus dextrum et sinistrū fm obedientiam materis retente in venis: et non inuenit meatum: imo dilatat venas et spasmatur eas cum dilata tione: quare dolorem facit. Et qz spargitur in substantia matricis et ingrossat eam: deinde contrahit eā. Aut non spargitur in ipsa: imo apostemat ipsam delin de corrugat ipsam: quare additur malitia. Aut prouocat super ipsam menstrua alia: quare nō inueniētia cursum perducunt ad nocumentū in membris principa libus vltra nocumentū primum. Et qz contrahitur causa apostematis: aut malitia complexionis in primis. Et qz antecedit contractio causa apostematis aut malitie complexionis exiccatia: quare antecedit oppilatio oris matricis et officio venarū: deinde accidit retentio et similiter due declinationes ad latera.

Super tertio

Ponit species huius egritudinis. Primo hoc. Secundo comparat spēs adinuicē. (ibi. Et deterior.) Tercio hoc. Secundo remouet dubiū. (ibi. Et qz.) Quarto hoc. Secundo ostendit periodos huius egritudinis. (ibi. Et qz.) Quinto ponit spēs declarādo vñ mēbrū. Secundo scdm. (ibi. Et scdm.) Tercio ostendit que est periculosa. (ibi. Et que ex eis.) Dicit pmo q huius egritudinis sunt due spēs et. Nota q spasmus est egritudo: qz egritudo masculorū fm obedientia materis retente. i. fm q obediē materis retēte in venis matricis: qz ipe vene replētur et decurant et sit coartatio ipsius aliqū superius ali quādo inferius aliqū lateraliter fm venas que replent. Spargitur ista materia. Ultra nocumentū primum. i. factū principaliter. Accidit retentio supple deinde pfocatio.

Et secunda est egritudo materialis cum eo quod facit precedere materiam retentam ad duo membra principalia ex vapore malo venenoso: quare accidit res sicut epilepsia et syncopia. Et quoniam hec egritudo est fortior syncopi pura tunc antecedit syncopis si cut debilius antecedit fortius.

Declarat secundam speciem: et p. Et secunda. i. species pfocationis matricis ad cerebrum et cor. Sed tu dices nonne est ad epar. Dicendum q sic sed non ita apparet nocumentū in ipso epate sicut in cerebro et corde.

Et que ex eis est menstrualis magis salua est q spermatica. Spma. n. qz sit ei generatio a san. et pprie in mulierib⁹ ante cōuersionē tū est magis susceptibile puerionis male q sanguis. Sicut lac generatū a san. susceptibile est puerionis q san. Et qz accidit huic egritudini periodū et multoties accidit in autūno.

Ostendit que est periculosa: et p. Sed dices imo menstrua lis est periculosa: qz est de ampliori materia. Dicendum q spermatica est periculosa: propter venositatē intensiōē proprie in mulieribus: qz in viris sit semen ex humiditate quarte digonia: fz in muliere sit semen immedie de sanguine. Conuersionis. i. ad materiam: causa est qz citius putrefacibile.

Et quādoqz sunt periodi eius tardi. Et qz accidit omni die et frequētia eius est parua.

Ponit piodos istius egritudinis piodice pp diuersitatē ipsoz.

Et quare non accidit huiusmodi apud partum cum motus ille sit laboriosus: quoniam motus matricis tūc est similis ex omib⁹ diametris: et est gradatus et nō subitus et est ad inferiora et est operatio nature et in ipso non procedit vapor venenosus ad mēbra principalia. Mouet dubiū. Primo hoc. Secundo soluit. (ibi. Quoniam motus.) Mouet primo questionem: quare non accidit pfocatio in p. In scda parte reddit cās quinqz. Prima qz matris mouet equaliter. Scda qz est motus matricis cū ordine. Tercia qz sanguis mouet inferius et nō superius cuiusmodi est.

Et deterior pfocatio matricis est illa que destruit anhelitum in eo qz apparet quāuis necessarius sit aliquis anhelitus: et fortasse apparet in eo qz est sicut lana carminata suspēsa corā anhelante et destruit et sensus et motū et assimilāt motū. Et plurimum illius est cā spermatīs et cā eius qd de eo factū est et sequitur eaz in difficultate illa que anhelitū destruit. Sed lenior ea et minor est in gradu tertio que facit accidere spasmus et thetanū et syncopiz sine nocumento in rōne et sensu.

Comparat pfocationes adinuicē in eo qd appetit: qz anhelitus nō apparet ad sensum fortasse. Apparet. i. ad parum qd remanet de anhelitū qd destruit anhelitum. i. minori destructione q pma. Et syncopim. i. leuem.

De signis.

Cap. 17.

Quando appropinquat periodus huius egritudinis accidit diuisa et difficultas anhelitus et pulsus cordis et dolor capitis et vt loquatur secū et debilitas discernēdi et debilitas et pigritia et obilitas in crurib⁹ et citrinitas coloris et alteratio eius

eius cum paruitate fixionis super dispositionem suam. Et quandoque accidit ex putrefactione calidi vaporis sitis. Et quando additur in ea accidunt subeth et permissio rationis et rubedo faciei et oculi et labij et egres diuntur ad exteriora.

Ponit signa. Primo hoc. Secundo ponit differentia inter pfocacionem matricis et quidam alias egritudines. ibi (Et h.) Primo ponit signa diuersa secundum tempora. Secundo diuersificat secundum causas. ibi (Et menstrua.) Primo hoc. Secundo ponit signa pulsus et vine. ibi (Et pulsus.) Primo ponit signa que apparent in primo. Secundo que in augmento. ibi (Et que addit.) Tercio que in declinatione. ibi (Et que resoluit.) Dicit primo quod sit malitia anhelitus et. Distinguit. i. malitia anhelitus. Ut loquatur secundo per pueritionem illam humiditatem versus malitiam.

Et quandoque claudit oculos et non aperit eos et debilitatur anhelitus valde. Deinde abscinditur secundum plurimum et imaginatur eger quasi eleuetur aliquid ex pectine eius et accidit stridor dentium et percussio eorum motus inuoluntarij propter corruptionem lacertorum et altera dispositio eius et absciditur loquela et difficilis fit intellectus eius quod loquitur: deinde accidunt precipue ex ea que spermatica est syncope et abscissio vocis et attractio curium ad superiora: apparet super corpus ros non communis: imo paruus.

Ponit signa quando pfocatio est in augmento. Subeth est somnus profundus. Non aperit oculos per debilitatem musculorum palpebrarum. Stridor dentium propter nocumentum communicatum multis mandibularum.

Et quandoque resoluitur ad vomitum flegmaticum purum et dolorem capitis et dolorem geniculi et dolore dorsum et ad rugitum et ad expulsionem humiditatis ex matrice. Et quicquid perducit ad peripneumonia et ad sinistram et apoplexiam dorsum et pectoris.

Ponit signa que declinat perissimus. Resoluit. i. terminat epilepsiam monia quando peruenit materia ad pectus.

Et pulsus fit in ea in primis tenuis spasmosus rarus: deinde fit frequens absque ordine: prope apud casum virtutis et propinquitatem mortis: et fit virina similis loture carnis: aut fit sanguinea rubra.

Ponit signa pulsus et vine.

Et menstruale quidem significat retentionem menstruum. Et spermaticam significat elongationem spatij a coitu cum desiderio et castitate. Et menstruale quandoque confertur exuberatio lactis et corpus est grauius et sensus debiliores et dolores oculorum et colli et feb. et accidentia que sequuntur retentionem menstruum predicta sunt manifestiora. Et cum hoc humoris dominantis in san. apparet dominum et malitia sicut melici: ipse enim facit accidere alienationem per communiter cerebrum et syncope propter sortem per communiter cordis et destruit anhelitum per communiter ambo simul et per communiter diaphragmatis. Et flegmaticus est grauior et magis icolomus. Spermatica vero incipit cum nocumeto anhelitus et magnificatur timor in ea magis quam in menstruali. Reliqua vero accidentia non apparent in ea: et multoties quidem accidit ex hoc quod obstetrix tangit matricem eius spasmosam commotio et desiderium: quare descendat spuma grossum et sanas. Et quicquid expellit illud ex obuiatione suipsius et inuenit requiem.

Ponit signa sumpta secundum diuersitatem carum et ponit diuersa signa in terminando signa per matricem cum signis menstrualibus: et per. In sanguine. i. menstruo g retinet et magis velocius: quicquid euacuat et. Reliqua accidentia. i. diuersa de retentione menstruum.

Et si ipsa sit similis epilepsie in pluribus indicijs in hoc quod subito accidit: tamen inter ipsam et epilepsiam distinguit retentio eius quod eleuatur ex matrice et pectine: et quod ratio non minoratur valde et semper: imo in dispositionibus vehemētibus valde. Et quando euadit profusa narrat plurimum eius quod fuit in ea nisi sit maxima immoderata. Et spuma non currit sicut est cursus eius in epilepsia difficili ex cerebro: et si currit sedat egritudine statim et non indiget quod ab ea excuset: et redeamus ad illud quod narrauimus in capitulo epilepsie.

Ponit differentias inter pfocacionem et alias egritudines. Secunda ibi (Differentia vero.) Tercia ibi (Differentia vero.) Dicit per quod si pfocatio sit epilepsia: tamen cum hoc est diuersa. Et si ipsa. i. pfocatio sedat egritudine statim quod vapor expellat cum illa materia et illa est rectus Rasse ad litteram nono continetis. et cap.

De differentia. Diuisa vero inter ipsam et apoplexiam est manifestior et quomodo non cum sensus destruat in ea secundum plurimum integre et non sit gemitus.

Ponit diuisam inter pfocacionem matricis et apoplexiam.

Differentia vero inter ipsam et lythargiam est quod cum ea non est febris: neque pulsus est plenus undosus et principium doloris eius in capite et est color diuersus alteratus et in lythargia est fixus secundum dispositionem vnam.

Ponit differentiam inter pfocacionem matricis et lythargiam: et per. Et ea. i. pfocacione. Undosus. supple sed est spumofus.

De cura.

Cap. 18.

Quidam quidem esse culus causa est retentio menstruum oportet ut regatur si non est illic albedo superflua et causa retentionis non est multitudo humiditatis viscosae cum flobor hominis ex basilica et ex sapena addendo in omni dispoſitione ex administratioſe prouocantium menstrua et propter suppositoſe acutoſe mordicantius os matricis et sunt sicut cordumeni et piper. Enforbitum vero est valde forte in hoc faciens descendere menstrua statim. Et commotio oris matricis et partium vulue eius est conferens ei siue retentio sit menstrualis siue spermatica: ipsa enim facit declinare matricem ad inferiora et ad equalitatem et preparat menstrua ad prouocationem: et gallia quidem est mirabilis in hoc. Et tunc ex diureticis et iuuatiue sunt et propter que sunt ex keſſi et fenugreco et semi lini et sanſuco abrotano. Et aque thermaſe vtilis sunt eis iterum: et opus ut fiat flomia ex basilica pris que sequit declinationem matricis. Si autem non declinat ad latus imo contrahit ad superiora tunc tibi superest ut flobor homines quicquid duarum vis aut ambas.

Aut posuit causas et signa pfocacionis matricis: hic ipse ponit curas. Et primo pfocacionis facit a menstruo retentione. Secundo a semine retentione. ibi (Si autem causa.) Primo ponit curam per flomia ponendo quedam remedia localia. Secundo ponit curam per alias medicinas: ibi (Quod si senseris.) Dicit primo quod qui retinent menstrua et non sunt alba tunc competit flomia et. Illic albedo. i. in menstruo. Cordumeni. i. cardamomi. Aliter. i. carui agreſte. Dicit magister quod muloties exproſe gallia muscaria. Keſſi. i. leuistici. parte declinat. i. parte ad quam declinat.

Cum si senseris humiditates plurimas: tunc administra euacuantia eas sicut est hiera ruffi et theodoricon. Et iterum cum tu flobor hominueris et euacuaueris san. fortasse necessarium erit tibi post septimum solucere ventrem cum hiera diacolloſe quidos et hierapigna. Et quandoque erit necessarium ut iterum hoc super causa. Et fortasse erit tibi necessarium ut euacues et in potu tribuas pillulas de taphia et pillulas fetidas: deinde ponas ventosas post

ΩΩΩ =

Gentilis

tres dies super dorsum et myrach et quadoq; sup coras et iguina. Et subtilia regimine et calefac isferiora cum frica-
tione et vaporacionibus et unctionibus. Deinde da ei in
potu quod sit sicut castoreum et myrra cum aqua mellis et
sagzenea et diamarte et diapipereon et diacymini et se-
rapini cum aqua anethi aut aqua fescolorum rubeorum et ga-
rioisili iuuatiuni sunt iterum. Et de potionibus bonis est
vt sumatur cymini quantitas galle et detur in potu cum
aqua ruthe aut aqua decoctis agni casti. Et agarici
est valde bonum in hac egritudine quoniam potatur cum vino et
castorei quadoq; sanat integre. Et similiter blacie bi-
zantie et similiter squilla aut acetum eius cum sorbei aut
oxytel eius acetosum. Allosir vero cum ex eo in potu su-
mis est in eo sanitas. Et iterum detur in potu de eo pon-
das. 3. ij. aldei in vino forti. Et ponis olei de kerna est
valde iuuatiuum. Et iterum sumat in potu succum folio-
rum agni casti cum vino et oleo. Et iterum sumat pondas. 3.
j. opoponaci tertia. 3. j. et castorei detur in potu cum vi-
no. est enim iuuatiuum valde et diureticum. Et de emplas-
tris et vaporacionibus quocumque subtiliat san. et faciunt
est cholericus. Et de suppositorijs bonis est sagzenea
cum oleo de lilio quantitas auellane et suppone colyrium
ex aldei cum vino et iterum sumat stozacis liquide vnc.
li. piperis: thuris: amboz aff. vnc. i. adipis anatis vnc.
li. se. vtilce vnc. li. fiat ex eis lycini et supponat. Et
iterum admistret ex elysteribus et colyrijs factis ex eis que
calefaciunt et puocant et soluunt ventrem.

Conit curā p alias medicinas: et ponit multas et diuersas medi-
cinas. Cum hierapigra. s. Bal. Tapia est quidā gummi. Blacie bizantie
sunt coopere ostracorum marinoz siliū lima eius et debet administra-
ri cum suffumigio: v. p. 3. c. c. cap. 3. a. Rasi aucto. Pauli. Aldei. i.
cinnaomni: aliter est spēs volubilis.

CSi autem causa eius est retentio spermatis: tunc oportet
vt nuptus tradatur et vsq; ad illam horam oportet
vt utat exercitio et episcatibus spermatis sicut rutba et
calameto et se. almaru et electuario diacymino cum eis que
sunt sicut decoctio de radiebus. Et opz vt itromittat
obstetrix manus suas in vuluaz eius inunctas oleo de
lilio: aut nardino: aut laurino et comoneat portā vuluaz
et portā matricis motione plurima leui: et necessariū est
vt associetur ei cum delectatione dolor et sit sicut est dis-
positio coltus. Ipsa. n. fortasse expellet sperma factū et
sanabitur. Et similiter cum supponunt res mordicatie
comotionē facientes sicut sagzenea cum oleo laurino et
sicut. 33. et piper et cordumeni sunt mirabiles in hoc. Et
caue in huiusmodi dispositione flobothomia: imo ad-
ministrata in hac diuisione que excitant caliditatē. Et cu-
ra curatione syncopis. Et cōfert ad illud et accidētia
eius mala confectio nominata cōfectio iuuamēti quo-
niam iuuamētum eius est mirabile vebemens et sagze-
nea et metridatū et medicamē de musco et tyriaca. Et si
timetur de medicamine musci et de metridato quāuis
sit in eis comotio spermatis: tñ cōfortatio eoz quā fa-
ciūt cordi et nature ad expellendū resistit illi et vincit ipz:
et serapini et garioisili mirabilia sunt et.

Conit curā pfocacionis matricis a spermate retento. Prio autē
veniat pfocatio. Scdo quando actualiter est. ibi (Opz.) Prima
posset diuisi in tot ptes quot medicinas ponit. legat simul. Alma-
ra. i. marubij. Excitant. i. expergefaciūt. Confectio iuuamenti po-
nitur quinto casu. primo tractatu.

Super tertio

CDe regimine eius cum comouet.

Cap. 19^m.

Oportet vt fundatur super caput oleus odoris
ferus confortatiui calefacti valde sicut oleū
nardini: aut oleū de ben. Et incipe ad faciē-
dā comotionē predictā: et pprie cum faciētibz
puritū mordicatiui. Et supponant colyria p̄dicta p
uocatiua et suppositoria trabētia matricē ad inferiora
sicut gallia: et olea odorifera sicut oleū de ben et sambā
cini et sicut oleū alacubē et oleū de folio et reliqua olea
odorifera acuta ad que declinat matrx: et cum hoc est in
eis subtiliatio et puocatio. Et similiter suffumiga eam
subtus cum musco et xyloaloe et suffumiga eā cum musco
p̄trito sup lapides ignitos: et lini cum colobe et algallia: et
tene anbelitū eius et nates ipsius et moue ad vomitum
cum pēna inromissa in gutture eius. Ipsa. n. inuenit cum
vomitu requirē et lenitatē. Et fac eā sternutare et cum eā
odorare fetida. et fac adherere inferioribus eius vēto-
sas plurimas trabētes sanguinē et matricē ad inferiora
pprie super emictoria et coras: aut sup illud quod est
cōtrariū parti declinatissis si fuerit declinatio vt tra-
ba matrx et san. ad isferiora. Et frica pedes eius fort-
ter: et fac adherere anchas eius et pectinē ipsi et coras
et crura et stringe eas ligādo a supioribz ad isferiora. Et
suffumige et cum eis que sunt sicut oleū arazaki et medici-
ne calide rubificantes in gbus sit quod sit sicut euforbiū: et
suppone ano eius sicut ea que resoluūt ventositatē: et lini
stomachū iterum cum eis et voca eas et comoue. Cum ergo
sunt ei omnia illa et nō redit ei anbelitus eius tunc ne-
cessariū est vt effundat oleus seruē super caput eius:
aut canterisef sinciput eius si nō fuerit excusatio inde.
Et quicquid euadit cum flōmia. Et caue ne ei des in potu
vinum: quoniam aqua est ei conuenientiō et carnes grossas
et ea que addunt in carne et spermate.

Conit curā quā est pfocatio: et ponit multas medicinas. partes
patet: legat totū simul. Alacuben. i. matricaria. Et cum hoc est. i. acq-
rit. Colobe sūt pfectiores. i. odorifere. Sup emictoria. i. iguina. Ad-
herere. s. p̄medo anchas eius. Arazaki. i. costini. Alfr. i. oleū de iefe-
mino. Nō des vini: quia p bonitatē sui odoris facit matricē ascēde-
re et facit euaporare. Et hoc est vix nisi sit dubius de virtute vitali.

CDe hemorrhoidibus et botbor et moro que apparent
in matrice et clauo.

Cap. 20^m.

Cuandoque eueniūt in matrice hemorrhoides
et accidunt quicquid in ea sicut morz sicut dictū est in
masculis. Et quicquid apparēt sup eā botbor di-
uerse: quare quā dicunt albasce quoniam sunt simi-
les capitibus albasce: et quicquid sunt albe. Et quicquid appa-
rent super eam botbor vt verruce aut clauī successio-
neragadiarū et successione apostematū duorum. Et nō
est possibile vt sanentur hemorrhoides nisi que ex eis sūt
extra matricē et parū sanant facie in p̄fundo. Et quicquid
sequit illam cuius mēstrua retinētur apparitio hemor-
roidarū in ano suo et in eo quod apparēt de matrice sua.
Plā sperat quia aperiant et mundificent et sit cum eis san-
ritas ab egritudinibus difficilibz quas facit retentio
mēstruoz. Et possibile est vt appareant hemorrhoides
et similia illis in speculo cui opponit vulua fin modū
quem diximus in capitulo ragadiarū. Et cum imp̄mū-
tur in speculo nō euacuant quin aut appareāt in hora
doloris et est hora retentionis mēstruoz eius et videt
tur rubec

tur rubee durge: aut in hora quietis z videantur detur-
mefacte: z illud est apud cursum eius quod currit ex
eis de re nigra sicut fer.

Chic determinat de hemorroidibus z bottoz matricis. Primo
hoc. Secundo de clauis. ibi (Sedeat.) Primo de hemorroidibus qua-
tum ad causas z signa. Secundo quantum ad cura. ibi (Iste hemor-
roides.) Prima pars. Albasce. l. thimi vel hyssopi.

CDe curationibus hemorroidarum. Cap. 21^m.

Iste hemorroides non dolent nisi propter ve-
bementiam inflationis earum z soliditatis ear-
um: quare oportet ut liniantur z preparen-
tur ad curandum. Quod si non iuuantur per hoc
z hemorroides non sunt late ample non est excusatio
quin administretur ferrum fm modicum quem dixi-
mus in administratione hemorroidarum an cum ca-
libe noto. Et illud est cum sunt extra matricem. Cum
ergo inciduntur ponantur super incisuram atrimentu
z alumen z cortex thuris z que sunt similia illis. Cumq;
voluntas est ut illud intromittatur mulier in domo fri-
gida z incidatur illud ex ea in ipsa. Et precipiatur ei ut
subleuet pedes suos ad parietem duabus horis z fa-
ciat adherere dorso suo z pectini z macerie sue panos
infusos aquis stipticis infrigidatos niue. Et si forsitan
sang. non absconditur: tunc pone super pectinem z sup
dorsum z que sequuntur ipsum ventosas adherentes
z suppone lanam infusam in aqua decoctionis stiptico-
rum in qua sunt dissoluta achacia z hypoquistidos z ly-
cium z similia: z fiat vt sedeat in aquis stipticis. Et si
fuerint hemorroides late ample: tunc non labores ad
incidendum eas: sed administra sup eas exiccatis for-
titer retinentia san. sicut sunt panis ifusi succo berberis:
aut acetose super quod puluerizata sunt lycium z achacia
z similia. Et ligentur extrema eius cum structura z
precipue vt dormiat fm figuram seruantes illud quod
suppositus est: z rege eam regimine fluxus sang. super
flui. Et de lenificatione earum est vt sedeat mulier in
aquis quibus decocta sunt lenificantia sicut altea z ca-
momilla z fenugrecum z semen lini z mellilotum z ad-
ministra super eas ex oleis sicut oleum de pice z de li-
lio z olei de melliloto. Sedeat habes eas in decoctio-
ne fenugreci z lenificantia cu aliquo oleo: z supponant
pessaria facta ex hyssopo z nitro z resina.

CPonit curam. Primo cum ferro. Secundo cum medicinis. ibi
(Et si fuerint.) Prima patet. **C**Ad curandum alio ad remouendu.
Cum calibe. i. instrumento dicto in capitulo hemorroidarum. Illis
similia vt stiptica z contringentia materiam in loco. Et si fuerint.
Ponit curam per medicinas. Lycium est fructus z folia eiusdem
arboris ex quo fit succus qui inspissat z dicit lycium. Alio lycium est
succus caprifoli. Earum. s. hemorroidarum. Sedeat. Ponit curam
clauoy alio clauis. Et lenificantia. s. decoctione.

CDe carne addita z longitudine allakle z apparitione
sicut virga z rei nominate sursum. Cap. 22^m.

Quandoq; oritur in ore matricis caro addita.
Et quandoq; apparat super mulierem res que
est sicut virga comouens sub coitu. Et quan-
doq; aduenit ei vt faciat cum mulieribus si-
mile quod fit eis cum quibus coitur. Et quandoq; est
illud battari magnum. Et sursum quidem est caro ad-
dita orta in ore matricis que quandoq; prolongatur z
quandoq; abbreviatur. Et non prolongat nisi in esta-

te z abbreviatur in hyeme. Et summa quidez medico-
rum testificatur illud sicut Archigenes z Gal. z negat
illud Hippo. medicus.

CDeterminat de carne addita. Primo ponit causas. Secundo cu-
ram. ibi (Virge.) Commouens sub coitu idest commotionem
recipiens tempore coitus. Magnum idest frustum magnum. Ite
prolongatur: q; propter calorem attrahuntur materie. Medicus
idest Hippo. baly. in thegni. tractatu. commento. 177. ponit il-
lam egritudinem.

CDe cura. Cap. 23^m.

Virge quide z albattara curatio est icisio post
conuersionem eius super ceruicem suam z re-
stine ventrem eius z incidatur illud ex profun-
do z ex radice vt non accidat fluxus san. Car-
nem vo aliam fortasse possibile est curare cum medici-
nis corrodentibus carnem de illis que administrantur
in capitulo suo: z fortasse non est excusatio quin inci-
datur: z tunc currit cursu hemorroidarum. Et sursum
quidem ligatur cum filo ligatura stricta z dimittitur
duobus diebus aut tribus. Et fortasse minuitur di-
missio eius ita donec putrefiat z incidatur vt mino-
retur cursus sanguis.

CPonit curam: z patet. Albattara idest frustum magnum. Post
conuersionem idest maturationem. Sursum idest caro addita. In-
nuitur. i. percipitur.

CDe aqua in matrice. Cap. 24^m.

Quandoq; aggregatur in matricibus mulie-
rum aqua z prefocantur ea.
CDeterminat de retentione aque in matrice. Primo
ponit causas. Secundo signa. ibi (Signa.) Tertio curam. ibi (Cu-
ratio.) Prima patet. **C**Prefocat scilicet si expanditur. Ad conca-
uitatem ventris: q; tunc compimit diaphragma versus sursum:
z non potest pectus eleuari.

CDe signis. Cap. 25^m.

Igna sunt q; antecedit retentio menstruorum
z multiplicatur rugitus in ventre: z proprie
cum mouetur z ambulat. Et accidit in iserio-
ribus ventris apostema molle. Et quandoq;
fit sicut hydropica z multiplicatur cursus humiditatis
aqueole. Et quandoq; existimat q; sit pregnans. Et qua-
doq; est vulua eius in hac vt prouocetur ab ea aqua
plurima subito.

CPonit signa. Vulua. i. os matricis 2°.

CDe cura. Cap. 26^m.

Ratio eius est vt administret flobothomia
si indiget ea z exercitium z vt faciant canise-
dere in rebus prouocantibus aquositate for-
tis prouocationis z res que administrantur in
emplastris hydropicis donec maturet: deinde appo-
nuntur ei prouocantia menstrua cum similitudine z
dentur in potu prouocantia vinam. Et non est malis
si clysterizetur clysteribus hydropicorum z cum coly-
rijs prouocantibus aqua z menstrua: z suppositio elle-
bori albi pfert ei z extrahit aqua plurimam.

CPonit curam. Maturetur. i. euacuationi disponatur.

CDe inflatione in matrice z cognitione eius. Cap. 27^m.

Quandoq; est causa prima in hoc vt eueniat
inflatio z ventositas in matrice percussio aut
calus z sicut illud quare debilitatur comple-
tio eius. Et quandoq; est difficultas partus

Gentilis

et conuersio oris matricis: aut frigus fecit ei superuent
re oppilationem oppilando os matricis coartado ve
tositate in vacuitate eius: aut in vacuitate villorum
ipsum: aut in angulis eius. Et illa que est in vacuitate
est debilioz: deinde que est in angulis postea q̄ est in co
equitate. Quandoq; fit fortis virtus retentionis ven
tositatis in matrice et villis eius vsquequo consequitur
dolor extensus ad pectinem et dilatatur in inguinibus
et eleuatur vsq; ad coras et vsq; ad diaphragma et sto
machum et habet vocem sicut est vox tympani et by
dropis tympanitis. Et quandoq; est permutabilis et
associantur ei pulsio et pulsatio et punctio et punctura
quam vaporaciones cum virtutibus caliditatis sedat
et redit cum reditu frigoris et compressio permutat eaz
in rugitum et augmentatur cum ea pecten et fortasse re
manet hoc ventositas spatio vite. Et existimant qui
dam qd dominium matricis super sperma resoluit hac
ventositatem. q. non fit.

De inflatione matricis. Primo ponit causas. Secundo curas. ibi
(C. osert.) Prima pater. C. In vacuitate scilicet matricis. Debilioz sci
licet in resolutione. Compressio. i. compimitur. Super sperma. i.
in euacuando istud.

De cura.

Cap. 28^m.

Onsert ad illud potus logodion et sagenea
in aqua radicum et semi. post euacuacionem
materiel facientis illud a corpore et a matrice
cum eis que sunt sicut bierapigra proprie. Et
si chronica sit egritudo tunc cum eis que sunt sicut bie
ra archigensis et olcum alkekengi inuatiuum est valde
ad hoc. Et quandoq; supponuntur colyria ex eis que
sunt sicut bdellium xylobalsamum et le. eius cum oleo
nardino et oleo de ruba. Et quandoq; embrocatur
cum oleo de ruba et oleo anbetino. Et quandoq; ap
ponuntur super matricem emplastra facta ex eis que
sunt sicut ruba et semen agni casti et cyminum et cen
taurea et alberengesi et sansucus et anisum et calamen
tum et cassia et ameos et reliqua semina. Et quandoq;
fit vt sedeat in aquis in quibus decocte sunt medicine
emplastrozum predictorum. Et quandoq; sunt cum
speciebus calidis. Et quandoq; apponuntur pectini
et matrici ventose cum igne.

Ponit curam et legatur simul. Et seminum. i. carminantium ven
tositatem. Xylobalsamum. i. lignus balsami. Alberengesi. i. osimū
rum folijs nigris.

De vetositate matricis non inflamate. Cap. 29^m.

Entit habens eam quasi sit res in ea inuolu
ta suspensa et videt separationem doloris per
mutari.

Hic determinat de ventositate matricis ponendo
curam: et pater.

De cura.

Cap. 30^m.

Tra est vt sumat omni die. 3. vnam et mediaz
de diamarte cum. 3. j. cymini et. vj. 3. vnus ma
sticis.

Diamarte idest quedam confectio et. Et sic est finis huius tra
ctatus et sen et.

Explicit sen. 21.

Super tertio

**Sen. xxiij. de egritudinibus in extremitate membro
rum que est duo tractatus.**

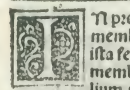
**Tractatus primus de eo quod accidit eis de nocu
mentis quantitatis et situs.**

De forma zirbi et duoz syphac.

Cap. p^m.

Portet vt scias qd super ventrem post
cutem sunt duo panniculi: quorum
vnus nominatur syphac et comprehē
dit intestina et calefacit ea sua spissitudi
ne et vinctuositate et comprehendit la
ceros.

In precedentibus Aul. determinauit de egritudinibus
membrorum intrinsecorum a capite vsq; ad pedes. In
ista sen determinat de egritudinibus que contingunt in
membris apparentibus. Primo ponit anathomiaz ta
lium membrorum. Secundo determinat de eis. ibi (Ruptu
ra fit.) Primo ponit anathomiam myrach et syphac qui sunt pa
niculi ventris continentes mēbra nutritia. Secundo anathomia
zirbi adipini. ibi (Et sub duobus.) Tercio recolligit anathomiam.
ibi (Primum ergo.) Primo ponit anathomiam myrach. Secundo
syphac. ibi (Et secundus est.) Dicit primo qd tu debes scire qd in
ter cutem super ventrem sunt duo panniculi: quorum vnus dicit
syphac et. Syphac als myrach. Nota qd iste panniculus dicitur
syphac: vel panniculus carnosus post cutis est pinguedo: post pin
guedinem est syphac: post istum sunt musculi. Et apprehendit
intestina. i. mediantibus lacertis. Nota qd viscera sicut stom
achus epas et huiusmodi indigent calefactione pro digestionem sien
da. modo iste panniculus cum pinguedine reuerberat calidita
tem ad viscera et calefacit.

Et secundus est interior et nominatur alberiteron et
nominatur rotundus: quoniam quando singularis fit
ab eo quod tegit ipsum est sicut sphaera super qua sunt
summe et additiones molles et foramina: et continuatur
desuper velamini: et processio eius est ex supremo: et est
subtilius sub cute ventris et panniculo eius: et adheret
duo ex lacertis ventris dexter et sinister adherentia ve
hemēti. Deinde continuatur post eos ambos velamē
ni in partibus eius carnosae continuatione vnitionis
post continuationem suam cum stomacho et post con
firmationem et soliditatem substantie eius. Et illa cōti
nuatio est continuatio dilatata: verum ipsa cum conti
nuatur epati est subtilis valde et est ei in eleuatione sua
ad stomachum et in refectione sua descendendo ab eo
firmitudo cum oppositione venarum et arteriarum ma
gnarum suspensarum cum eo et descendit subtus et fit zir
bi. Et currit super plurimum alberiteron ab inferiori
de subtilibus lacertis dilatatis super ventrem tunica
vna. Et forsitan existimatur qd sit pars eius propter
continuationem eius et similitudinem suam cum eo et in
neruositate. Cū ergo singularis fit ab eo alberitero est
subtilis texture valde et ille est alberitero vine: et sub
tilius eius et purius ipse est apud epiglotalē et ortum
panniculi intrinseci et costarū ex hoc panniculo.

Ponit anathomiam syphac. Primo hoc. Secundo ponit opinionē
quorūda de syphac. ibi (Quidā dō.) Primo facit hoc quantum ad
substantiam et colligantiam. Secundo quantum ad iuuamenta. ibi
(Et iuuamētū.) Dicit primo qd secundus panniculus interior qui
imediatur zirbo adipino dicitur syphac et est ille a quo oriunt oēs
panniculi qd sūt infra diaphragma. Singularis. i. separat ab eo. Qd
tegit ipsum: qd a musculis ventris. Foramina. i. peritres. Con
dera qd ille panniculus habet saltem quatuor foramina habet duo
per que vadūt vasa feminalia et habet foramina per dydymi. Velamē
ni. i.

nt. i. diaphragmati. Et supremo. Sub cute ventris. f. mediantibus lacertis. Nota q. muscoli ventris sunt quatuor: duo longitudinales et duo transversales: et isti muscoli multum adherent isti pāniculo. Nota q. diaphragma habet partem carnosam cum qua continuatur cum myrach et cum costis: et in medio istius diaphragmatis est chorda qua alligat diaphragma pulmōni. Cūctiōis idest continguitatis. Dilatata. i. dilatatione venarum et arteriarum magnarum scilicet descendētiū. Sit zīrbus adīpinus quantum ad suas tunicas dicunt ab ipso syphac. Sit singularis idest diuiditur. Vere alberteron idest vere syphac. Apud epiglotaem idest apud partem stomachi.

Et iuamentum huiusmodi syphac est replere quod est inter lacertos ventris et intestina et stringere locū et prohibere superfluitates ne cadāt in locis vacuis cuz adiutorio diaphragmatis qd est posterius: et comprimere posterius intestina et viscera euacuantia superfluitates cum proxima sunt ad expellendū qd est in eis de fece et aqua hydropisis et vīna et prohibere inflationem vebemētes: et ligat viscera ligamēto forti: et est in dorso sicut res vna et lacerti omnes posterius super carnem glandosam. q. substratam eis et venis magis et meatibus continuatis inter intestina et stomachum.

Ponit vititates et iuamēta istius pāniculi. Super carne glādosam. sup. cum ligant in dorsum. Et meatibus continuatis. i. venis venientibus ab epate per quas venit succostas ab epate.

Quidam vō dicunt non pertransit vt dicatur q. in syphac sint genera villorum contentorum fm partes notas villorum qui sunt instrumenta virtutum trium naturalium. Et isti quidē nō est possibile vt dicāt illud in tunicis venarū et vesice et matricis nisi de aliquo pāniculo: imo est corpus singulare. Et ista duo velamina tūamina sunt viscerum cōcauitatis inferioris.

Ponit opi. quōdāz de compositione syphac. Primo hoc. Secundo ostendit q. istud quod dicunt de syphac non est verum de venis matricis et vesice. ibi. (Et isti quidem.) Tertio complet anatomiam. ibi. (Lūg perueniunt.) Dicit primo q. quidam dicunt q. iste pāniculus non est contextus ex speciebus villorum. Non pertransit. i. non est omnino bene dictum. Vt dicatur. i. nō dī dī. Scdm partes notas. i. fm latum et per transversum. Naturalium scilz attractiue et expulsiue. Et isti quidem. ostendit q. non possunt hoc dicere de venis matricis et vesice: et pz. Nota q. non pnt istud dicere de venis: q. sunt ibi villi longitudinales transversales et latitudinales. Sed tu dices nonne et sunt in pāniculo necessarie tres virtutes. Dicendum q. nō nisi pro nutrimento. Singulare idest simplex. Tutamina. i. defensoria cōcauitatis. Inferioris. i. viscerum contentorum in concavitate inferiori.

Lūg perueniunt ad pectinem sunt in eis duo foramina stricta quasi ipsa ambo sint per que transit lumbare a dextra et sinistra in eis inseparabilia donec fiat sicut due ciste duorum ouorum.

Complet anatomiam: et pz. Lumbare. i. pāniculus. q. ex ipso pāniculo fit pydymus. Dextra. i. parte. Donec fiant. i. resistent. Lūte. i. sacculi. Quorum. i. testiculorum.

Et sub duobus velaminibus est zīrbus: et zīrbus quidem est compositum ex duobus panniculis quorum vnus cooperit alium inter quos sunt arterie plūrimae et vene pauciores eis.

Ponit anatomiam zīrbi. Primo quantum ad substantiam. Secundo quantum ad figuram. ibi. (Et figura.) Prima pz. Nota q. etiam est ibi pinguedo vt etiam reuerberet caliditatem ad stomachum vt fiat melior digestio.

Et figura eius est sicut cistis et est ligatum cum stomacho et meseraleis et cuz collo: et eius processio est ex eo quod descendit ex superfluitate alberteron apud stomachum et duodenuz et eo quod ascendit ex superfluitate eius et apud pectinem.

Ponit anatomiam eius quantum ad formam et figuram: et pz.

Sicut cistis. i. sicut quidam sacculus.

Primum ergo quod occurrit de vētre est cutis: deinde sub ipsa est panniculus primus et nominatur aggregatio eorum myrach: deinde sunt lacerti: postea alberteron: deinde zīrbus: deinde intestina.

Recolligit anatomiam totius myrach siue totius ventris: et pz. De ventre. f. inferiori.

De ruptura et his que assimilant ei. Cap. 2^m.

Apertura fit per solutionem panniculi a singularitate sua et casum figure in eo quem penetrat corpus quod fuit cōprehensum in eo ante scissuram aut propter dilatationem stricturæ in meatu aut solutionem. Et cuz accidit illud taliter q.

q. incedit penetrans puenit ad testiculos nominatur ramex et hernia. Quod est preter hoc nominatur noie cōitatis hernia testiculi et varices eius et durities ipsi.

Determinat de dispositionibus cōingentibus ex nocumento syphac. Secundo de dispositionibus aliorum membrorum extrinsecorum. ibi in principio secundi tractatus (Dolor.) Prima in q. q. sicut sunt quinq. egritudines de quibus determinat in primo tractatu. Secunda ibi. (Quandoq. accidit.) Tertia ibi. (Hibbostas.) Quarta ibi. (Est dilatatio.) Quinta ibi. (Est additio.) Primo ponit causas et diuersitates rupture. Secundo ponit signa. ibi. (Et signa.) Tertio curam. ibi. (Regimen.) Primo premitit duo simul. Secundo investigat species et causas. ibi. (Et durities.) Tertio comparat quasdam species rupture adinuem. ibi. (Et omne quod est.) Dicit primo q. ruptura fit rē. Panniculi. f. pydymi. Quem scilz panniculum et scissum et ruptum. Penetrat. i. ad penetrationē operatur. Secundo sunt meatus siue foramina perforantia syphac. modo quando ista foramina ampliuntur tunc intestina et zīrbus possunt intrare bursam. Solutionem. i. relaxationem. Penetrat scilz corpus pter hoc q. non intrat ibi aliquod corpus ad osseum. Communitatis. i. a vulgo.

Et durities quidē solliculi testiculorum cadit in zīrbo. Accidit enim quandoq. vt dilatentur duo foramina predicta propter debilitatem eorum: aut distrumatur et egrediatur quod sequitur ea de humiditate glutinosa: aut humorosa: aut mollicatua: aut propter adiutoriz ex percussione: aut motu: aut casu: aut retentione spermatis moti et prohibiti ab expulsionē: aut ascensione mulieris super virum: aut labore anbelitus in coitu et proprie super repletionem: et similiter coitu super nauseatinam fatietatem et aggregationem ventositatis et egestionis in ventre: quare descendit aut zīrbus aut velamen et intestina et proprie monoculum quoniam est solatum non ligatum.

Ponit species. Secunda ibi. (Aut velamen.) Tertia ibi. (Aut humiditates.) Quarta ibi. (Aut ventositas.) Quinta ibi. (Quandoq.) Sexta ibi. (Et quandoq.) Septima ibi. (Et quandoq.) Octava ibi. (Et quandoq.) Nona ibi. (Et quandoq. accidit.) Dicit primo q. tumor fit aliquando in pāniculo testiculorum. Nota q. species rupture sunt quinq. f. intestinales: zīrbales: aquosa: carnosae: varicosa: sexta ventosa. Et durities. i. tumor. Solliculi. i. sacculi. Ladit idest fit. In zīrbo. i. propter descensionem zīrbi aut velamen. Et intestina ponit secundam speciem: et patet.

Aut humiditates que effunduntur ad eos ex expulsionē nature: aut generantur apud eos propter frigus ipsorum et conuersionem sang. ad aquositatem et fortasse accidit ei panniculus proprius.

Ponit tertiam species. Ad eos. f. testiculos. Pāniculus primus idest cadit in primo panniculo.

Et quandoq. est propter humiditatem sanguineam et feculentam vbi est ea eius percussio aut casus.

Ponit aliam causam.

Aut ventositas inflatiua.

Ponit aliam.

Bentilis

C Et quandoq; confert curatio cum ferro.
C Et quandoq; confert. s. in ventosa. Luratio cum ferro scilicet ad berniam curandam.
C Et quandoq; nascitur illic caro addita. Et quandoq; ingrossatur osseum: aut iduraf ex apostemate: aut pin guedine: quare assimilant ramici z noiatur bernia car nis. Et qñ q; est similiter in inguinibus.
C Pōnit aliam causam que est carnosa.
C Et qñq; inflant vene eius z noiatur bernia varicosa.
C Pōnit aliam speciem que est varicosa.
C Et qñq; mollificant mollificatione vebemēti absq; ruptura: quare plangaf z assimilaf bernie iterū.
C Pōnit aliam. Mollificantur. s. illa foramina.
C Et qñq; accidit ruptura super testiculos z peruenit apud ignina: z qd est supra ea in summe est maloz ac cidētū z in duobus emictorijis. Et illa que accidit su pra sumē est parūper raro fm cōparationez ad alias: qm ille locus sustētatus est lacerq;: z qd sub eo est tuc extrematibus lacertoz. Et quandoq; accidit summi angmentū: z est de genere rupture iterum.
C Pōnit aliam causam.
C Et oē qd est ex ruptura sup sumē est maloz accitū quāuis sit parue additiōis: z nō volēt in principio qm expulsi in ea sunt intestina minuta z sunt expulsa coar tata z coartēt fecē z euomit eā z est de genere ileos z ingetudine eius z angustia ipsius. verū illa q est sub tus est magis susceptibilis dilatationis z magis ince des in additione z nō volēt in principio.
C Comparat rupturas adinuicē. Primo hoc. Secundo ponit quē dam caū. ibi. (Et scias.) Prima patet. C. Euomit. s. ipsa faciens ea Subtus. s. ad osseum.
C Et scias q ramer intestinozū z zirbi est egritudo fortis difficilis quāuis sit parua. Et ramer aque est egritudo facilis z si sit magna.
C Pōnit quandam caū. z p. Difficilis. s. in sanatione. Parua. s. in timore mortis rē.
C De signis. Cap. 3^m.
S Ignū aūt cōe rupturis est additio apparēs z sentit iter syphac iriēcū z iter myrach: z ad dīf ei apparitio apud motū z cōprehēsiōez anbelitus. Et eius est pp dilatationē meatus signū est q; apparet paulatiz in osseo absq; motu labo rioso z vociferatiōe z alijs z est ramer testiculi. qd aūt est p:opter illud qd est supra est p:opter disruptionez pculdubio z non confert ei exicatio.
C Pōnit signa z. s. facit. Primo ponit signa rupture absolute. Se cundo signa intestinalis z zirbalis. ibi. (Et signū.) Tercio signa aquo se. ibi. (Et ramer.) Quarto ventose. ibi. (Et bernia.) Quinto carno se. ibi. (Et carnosē.) Sexto verrucosē. ibi. (Bernia vō.) Dicit pī mo q signū cōe est timor rē. Additio. i. tumor. Et cōprehēsiōnem idēst retēsiōē anbelitus: q; quādo retinet anbelitū apper tumor maior supra. s. inferius cadens ppter destructionē. s. syphac. Exicatio sup. qñ ruptura sit a relaxatione ab aquositate.
C Et signū eius que est ex intestinis penetratibus icisu rā est reditio eius cū velocitate cū resupinaf z sensibi litas rugitus z pprie cū premis. Illā vō que sit ex zir bo z syphac significat aduētus ei paulatiz: z est ad p fundū cū eq̄litate in situ. Et nō sentit in illa ramice ru gitus z fm plurimū est quātitas parne in quātitate p funditatis. Et qñq; egredif totaliter z bz quātitatem magnam z est difficilis sanationis sicut bernia intesti ni: verū eius tactus nō est diuersus a tactu bernie inte

Super tertio

stini z ventositatis: z reditio eius que est ex intestino z zirbo difficilior est q; ventose.
C Pōnit signū rupture intestinalis z zirbalis. Cum equalitate sua in situ. i. nō ita inflat sicut inflat qñ igrediunt intestina. Alr. i. descendit plura intestina quādo est intestinalis z qñ est zirbalis nō descendit nisi zirbus. In quātitate p funditatis. i. fm p fundum.
C Et ramer quidem aque cognoscitur per tactuz z tē sionem ossei z per splendorem z lenitatem: z ipsa iterū non redit z non reingreditur.
C Pōnit signa rupture aquose per tactuz: q; apparet vter plenus aqua. Lenitātē. i. molitiē. Reingredit. s. qñ stat supinus.
C Et bernie ventose cognitio est: qm inflatio ventosa manifesta est. Et ventosa quidez redit absq; compres sione plurima z dolore. Et qñq; redit in dispōne z resupinatio nō facit eā velocioris reditus q; hora alia. Iudiciū nāq; eius in resupinatiōe z nō resupinatione simile est cū nō sit gravitas ei neq; lubricitas: s; in ea q est ex intestinis est diuersum qm est apud resupinatiōē facillior parū. Et qñq; accidit ex ea dolores vebemen tes p:pterea q; extēdit ossei. Et qñq; cōpmit testicu lū. Et carnosē signū est q; est in ipso osseo nō intra ipz z est cū duritie z grossitie z diuersitate vte. Et qñq; est ex lapiditate apatis duri z noiatur buria.
C Pōnit signa ventose z p. In dispōne. i. statim vel subito. Sile est q; reuertitur. Ex ea. s. bernia ventosa z carnosā z p.
C Bernia vō varicosa cognoscitur ex ventis repletis z ex corrosiōe vinali z ex p:osiōe vneali. In ea cū mol lificatiōe testicaloz z phibitiōe a cursib; z motib;. Et illā que est in arterijs tactus cū digitis comprehendit. Et illa que nō est in eis: imo in venis nutritibus illa membra non comprehendit tactus.
C Pōnit signa varicose. Queali. i. eminentia sicut granum vne. Nō cōprehendit. i. nō distinguit rē.
C De cura. Cap. 4^m.
R Egimē qdē vte hñtib; rupturā ē dimittere re pletione z dimittere motū plm z salus z icel sum subitū z coitū. Et deterior illaz dispōnū est illa q est sup repletiōez. Et opz vt dimit tat cibos inflatuos z nō multū vtaf potu aq z dimit tat oēs rez mollificātes ita q; balnea. Et cū comede rit resupinet z sit cū sedet pstrict circa rupturā z apud coitū pprie: z sit coitus eius apud lenitātē vētrls ei.
C In pcedētib; Alicen. posuit spēs z cās z signa rupture: hic po nit curā. Primo in generali. Scdo in speciali. ibi. (Si est amboz.) Primo ponit regimen vte: z ostēdit a qbus debet sibi cauere pa ties rupturā. Scdo ponit itētiōez vniuersales. ibi. (Et scias.) Ter tio ponit medicinas in vniuersali. ibi. (Amplius consolidatio.) Dicit pī mo q hñs rupturam dz dimittere repletiōez rē. dz dimittere illa que faciūt ad rupturā syphac: z iō dz sibi ab eis caue re cibos inflatuos vt legumina olera z hñmōi. Nō vtatur aqua ne fiat ruptura aquosa pp multiplicatiōem aque supinus: q; nō sic ca dūt supfluitates. Cōstrictus. i. cum coxis strictis.
C Et scias q intētiō in curatione rupture est cōsolida tio scissure si possibilis est: aut pseruatio eius ne adda tur: z exicatio eius qd mollificatū est z dilatatū: z re ductio eius qd descendit in ipsa si est zirbum aut inte stinum: z resolutio eius quod aggregatum est in ea si est aqua aut ventositas z phibitio materiei que exten dit eā: z si nō resoluif pparatio fiat in eius extractiōe.
C Pōnit intentiones generales curatiuas rupture z p: q; sunt se prem intentiones in cura rupture.
C Amplius consolidatio scissure aut cōseruatio eius vt non addatur sit cum medicinis glutinatiōē faciē ribus

libus confortantibus in quibus est stipticitas: et q̄to magis est scissura minor est consolidatio facilior. Et quando q̄ sit inuamentum in ea cum canterio et eius exiccatio sit cum medicinis resolutiuis. Et reductio ei q̄ descendit sit cum stricture et ligatura. Verum resolutio eius q̄ aggregatur est sit cum emplastris facientibus ad hydropsim et que sunt eis similia. Et prohibitio materiei sit cum euacuatione et equatione cibi: et eius extractio sit cum medicinis adurentibus cum fortitudine et operatione ferri.

Cponit medicinas in vniuersali: pater. Cauterium est factus ad modum. Ista cauteria nō bene possunt intelligi nisi oculis videantur. Qd aggregatum est. s. de aqua. Ad hydropsim. I. ad curā hydropis maxime ascitis. Equatione cibi. I. debita quantitate cibi et operatione ferri. s. ferri. I. manuali cum ferro.

CDe curatione rupturarū intestini et zirbi. Cap. 5^m.

Sit amborum descensio ad osseum possibile est eorum reductio. Verū sit difficilis s̄m comparationē reductionis: amborum in ruptura que est desuper. Illud enim sit facile cū resupinatione et qualibet compressione cum manu. Quā si addatur ruptura incipiat in desiccando illud q̄ dilatatum est propter humiditatem et adunando q̄ scissum est et ingeneretur in consolidatione eius. Et cum sit inobediēs ad redcundū fiat vt eger sedeat in aqua calida et emplastrer rupturam cum lentissimis aut vaporetur cum pāno calido tandiu donec redeat. Deinde stringatur superpositis medicinis aggregationem faciētibz et dimittatur tribus diebus et sit resupinatus. Et sit strictura cum inuolutionibus quadratis et inuolutionibus preparatis ad aggregandum labia scissurę. Et quandoq̄ cauterizatur s̄m hanc stricturam et p̄parationem: et non admittant inuolutiones sp̄berice: quoniam ipse dilatant maxime: aut necessaria est consolidatio: et non oportet vt appropinquant huic rupturę ferrum omnino.

Cponit curam in speciali vt dictū est. Species rupturę sunt quę et s̄m hoc ponit curas in speciali. Primo rupturę intestinalis et zirbi. Secundo aquose. ibi. (Quandoq̄ euacuatur.) Tertio v̄tose. ibi. (Regime.) Quarto carnosę et verrucosę. ibi. (Curatio.) In curatione istius primo ponit modum ad reducendum talia membra intra syphac. Secundo ponit medicinas. ibi. (Et medicinas.) Dicit p̄mo q̄ quando descendunt intestina et. In ruptura que est desuper. i. in ruptura que est supra versus vmbilicum et nō est lateraliter in inguinibus. Stringat. s. cū ligatura. Inuolutiones. i. ligationes in forma spherica. Ferrum omnino. s. si est possibile curare cum alio.

CEt medicinas que bibunt quibus inuuantur habentes rupturaz sunt sagzeneę et decoctio nucis cupressi et p̄prie in quibus dissoluta sunt sagzeneę et diacyminū.

Cponit medicinas. Primo que bibuntur. Secundo emplastra. ibi. (Et oportet.) Dicit p̄mo et.

CEt oportet vt administrant in ea emplastra que super scissuram administrant postq̄ aggregata sunt labia scissurę et tracta sunt duo oua ad superiora et expleta est reductio eius q̄ descendit. Et de istis emplastris est illud q̄ sit ex sania et nucis cupressi et cupressi folijs. Ipsa enim sunt radices emplastroz super plurimum inuamenti: quoz est conuenientia.

Cponit medicinas que ponuntur exterius. Primo ponit necessitatem istorum emplastroz. Secundo ponit emplastra. ibi. (Et de emplastris.) Prima pater. Quia. i. testiculi.

CEt de emplastris puenientia est illud q̄ sit ex bdellio et dragaganto gummi arabico et glutino piscium et

glutino corioz et tuberibus siccis et carnibz cancroz et rosis cum capitibus suis et omnibus stipticis et mastice et myrto sicca et mes excoctatis et alteid et folijs altee de mecha et alumine sament et sumach et fructu thamarisci et magra et centaurea et aloē senegenio.

Cponit emplastra et tot facit quot emplastra ponit. Partes parent. Dicit p̄mo et. Tuberis. i. turrisule sunt species fungoz. Mes. i. robile. Algarit est herba similis plantagini. De mecha. i. de illa contrata. Et magra. i. terra rubra.

CDescriptio alia emplastris. R. ammoniaci et thuris et aloes senegenij et dabac: omniuz ana. 3. iij. bdellij pondus. 3. ij. achacie et sarcocolle: amborum ana. 3. i. terantur in mortario et madesiant in principio noctis cum aceto: deinde terantur in mane cum aliquatulo sanie et imbibatur ex eis cottum et ponatur super locum et stringatur ligando.

Cponit aliud emplastrum aloē senegenij et naba vel dabac. i. de illis contratis.

CEmplastrum lene. R. mastice et sarcocolle et thuris partes equales et aggregentur in vino et passis et liniatur super pergamenum de pāno et stringatur.

Cponit aliud emplastrum.

CEt simile illi est illud q̄ sit ex aloē et glutine et thure.

Cponit aliud.

CEt iterum sumat nux cupressi et thuris et achacie et balustie et sarcocolla et sang. draconis et lycium et myrra et galle et sauina equali mensura et terantur bene et conficiantur cum gūmi et fiat vt adhereant ouo aut in quo cūq̄ loco fiat ruptura donec cadant.

Cponit aliud. Duo. i. testiculo.

CEmplastrum bonum q̄ quādoq̄ consolidat rupturam infantium. R. corticij granatoz pondus. 3. r. galularum imaturarum. v. decoquantur cum vini stiptici. 3. v. decoctione vebementi et reducatur intestina ad superiora et embrocetur locus cum aqua frigida et inulsee hoc emplastrum et non solvatur nisi transacta hebdomada aut in omnibus. r. diebus semel.

Cponit aliud.

CEmplastrū mirabile sumant mastice corticis thuris nucis cupressi et myrrę et glutinū pisciū et sarcocolle: omniuz ptes equales: dissoluantur gluten cū aceto vini et aggregent cū eo medicinas et fiat ex eis emplastrū.

Cponit aliud.

CEt fortasse sufficit infantibus emplastrum q̄ sit ex balustijs et psilio et radice lilij syluestris. Et fortasse sufficit tibi vt facias emplastrum cum lenticula aque que est de genere herbarum nascentium in aqua. Et fortasse sufficit vt liniantur eorum rupturę cum bdellio dissoluto in vino et oleo sambacino aut cum castoreo et proprie quando est aquosa. Et iterum fortasse sufficit cum sanich de ordeo.

Cponit aliud. Cum sanich. i. succo.

CDe rupturę aque.

Cap. 6^m.

Quandoq̄ euacuatur aquositas eius cum bezel gradato. Quandoq̄ euacuatur cum emplastris extrahentibus aquositatem. Et post illud quandoq̄ sit cum ferro et medicinis acutis calefacientibus illud q̄ sequit rupturaz ex syphac: quare pstringitur et nō descendit aquositas.

Cponit curam rupturę aquosę. p̄mo ostendit modos operę

Gentilis

tionis. Secundo ponit operationes. ibi. (In operatione.) Prima patet. Bezel. i. instrumento gradato z debet esse gradatum: quia primo debet euacuari modicum z postea plus z sic successiue.

CIn operatione vo que fit cum bezel z flobotbomo oportet vt eleuentur testiculi ad superiora z elongentur valde ab osseo post qz obliquatus est pectē z pars eius vt elōgetur ab infirmo z vt resupinetur super lectum aut super locum in quo sedent homines. Et fiat vt sedeat ancilla a dextra eius extendens virgā eius ad superiora. Deinde flobotbometur cum flobotbomo lato. Et caue ne flobotbomes aliquid de commissura: sed de dextra parte aut sinistra: deinde scinde surgendo commissuram z stude tandiu donec descendat tota aquositas z euacues eam: deinde tibi inest electio si timueris reuersionem et repletionem eius post tempus vt reiteres euacuationem si volueris cum bezel.

Declarat operationes. primo istam que fit cum ferro. Secundo ponit emplastra. ibi. (Emplastra.) Prima patet. De commissura. i. de loco medio ossei. Cum bezel. i. cum instrumento.

CEt si volueris cauterizabis z cauterium fit hoc modo. Sume ferruz subtile in quo sunt vncini z igniatur sicut ignitur cauteriuz z liga testiculos quāto longius possibile est a locis: z reuolue cauterium ab osseo ita vt non inueniat testiculum z inueniat osseum z alberiteron z constringat z calefaciat ipsuz: quare non ingrediatu ipsum aqua post illud. Et qz dilatat meatū est enim melius: deinde cura crustas et consolida: et fortasse incidis ex beriteron aliquid: deinde cauteriza ipsum z pone super scissuras stiptica z prohibe egruz potare aquam.

Cponit modum cauterizationis a locis cauterizationis. Alberiteron. i. opdyum. Qui fit ex alberiteron. i. generatur a syphac.

CEmplastra vo ad ramicem aque sunt ex genere emplastrozum hydropisio z splenis. Et sicut si sumantur staphisagria z cyminum z aggregentur cum passis rubis enucleatis aggregatione facta cum contritione z fiant sicut vnguentum z emplastretur cum eis.

Cponit emplastra z tor facit quot emplastra pōit. Prima patet. Ad radicem aque. i. ad berniam aquosam.

CEt iterum sumantur piper z grana lauri z baurach z cera z oleum antiquum z fiat ex eis vnguentum z emplastretur cum eo. Et iterum sumat cinis quercus z conficiatur cum oleo confortato cum decoctione z emplastretur cum eo. est enim inuatiuum valde.

Cponit aliud emplastrum. Confortato i. facto forti.

CEt sumantur nitri. z. xxx. cere. z. vii. olei. z. vi. z piperis quoniam bonum est z granorum lauri grana. lxx. fiat ex eis emplastrum adberens. Et bdellium arabicum sanat testiculos: z quandoqz resoluit ramicem aque puerozum.

Cponit aliud. Sanat testiculos. i. habētes aquam in osseo.

CDe cura rupture ventositatis. Cap. 7^m.

Regime in hoc est vt deulset inflatiua ex oleis tribus z granis z repletionem superflua perducantem ad rugitum z ad malitiam digestionis z potum vini misti z vinum crudum inflatiuum. Et sumat in potu medicinas resoluentes ventositatem sicut diacyminum z sagzenea z trisera magna z totum illud cum decoctione galange.

Super tertio

Cponit curam rupture ventose. primo ponit quibus debet vti z a quibus debet cauere. Secundo ponit medicinas. ibi. (Confectio.) Prima patet.

CConfectio ad eos bona. R. solioz rutbe sicce z byssopi z cymini z ameos z semen agnificasti z baurach z calamenti: omnium partes equales: z epibimi quantum omnia: conficiantur cum melle: z fiat emplastruz cum rutha z cymino z calameto z agnocasto z acoro z bac. lauri z sanluco z cera z storace.

Cponit medicinas. partes patet. Prima est clara. Ista sunt emplastra conferentia ad ventositatem: quia sunt carminatiua z resolutiua ventositatis.

CEt sint olca quibus fit inunctio sicut oleuz de costo z sambacinum z oleum nardinum propolis.

Cponit aliam medicinam.

CEt fiat euaporatio cum resoluētibus ventositates predictis multotiens.

Cponit aliam.

CEt quando sortioz fit dolor administrantur colyria pacta ex melle z nitro z serapino z opoponaco z cymino z sem. rutbe z solijs rutbe z casto. s. omnibus aut quibusdam eorum fm necessitatem.

Cponit aliam maxime quando dolor magis augetur.

CDe cura ramicis carnis z varicose. Cap. 8^m.

Curatio eorum est curatio apostematū duorum. Et multotiens quidem sufficit in ramice varicosa inunctio cum vnguento basilicon z adipibus lenibus z medullis.

Cponit curā rupture carnosae z verrucose. Et cura dicta fuit heri. Duoz sup. z cura carnis superflue addite.

CDe augmento vmbilici. Cap. 9^m.

CQuandoqz accidit in vmbilico augmentum quod est fm semitam rupture note. Et quādoqz est fm semitā hydropisio: ita vt aggregetur in illo loco solo humiditas aut ventositas. Et quādoqz fit causa vene aut arterie facientis currere ad ipsum sang. Et quandoqz fit causa apostematū duri aut additione carnis sub cute.

Determinat de augmento vmbilici. primo ponit causas. Secundo signa. ibi. (In eo.) Tertio curam. ibi. (Ad illud.) In prima parte ponit quatuor causas propter quas fit augmentum vmbilici z patet. C rupture note quia intestinalis vel zirbalis. Nota qz alioquando frangitur syphac versus vmbilicum z intestina gracilia intrant illam carnositatem facta ruptura syphac z fit augmentum vmbilici.

CDe signis. Cap. 9^m.

If eo qui est causa egre sionis zirbi aut intestinali signum est qz color corporis est color ipsius z fit locus diuersus z pprie in ruptura ex intestinalis z associatur rupture ex intestinalis dolor quidam z occultatur cū premittur vt occultatur. Et quandoqz occultatur cum rugitu z addit et administratio mollificantium. ex balneis z inunctione z motus magnitudine.

Cponit signa. primo quando fit ex ruptura. Secundo quando ruptura est ex humiditate z ventositare. ibi. (Et illud quod.) Tertio quando est a sanguine. ibi. (Et quod est ex sanguine.) Quarto quando est propter generationes carnis sub cute. ibi. (Et qd est.) Prima patet. C color corporis ipsius. i. loci infirmi. diuersus. i. tumidus. aliter diuersus. s. ad tactum: quia ibi est mollities magis qz in alijs partibus vbi non est fractum syphac. Occultatur. i. vt ingreditur syphac. Et addit ei magnitudinem. i. augmentat vmbilicum. Et. s. vmbilico.

CEt illud quod est ex humiditate non reducit com

pressio 7 est lene: cuius quantitatem non alterat compressio facta causa occultationis 7 est color eius color corporis: 7 qd est ex ventositate est lentus 7 nō minus expellens q̄ illud quod est ab humiditate 7 est ei sonus tympani 7 vor.

¶ Ponit signa quādo augmentū vmbilici est ab hūiditate refundante ad alias partes. Et humiditate. s. refundante vt p̄tingit in hydro-pisi. Non alterat. i. nō permutat. Cā occultationis. i. vt occultet.

¶ Et qd est ex san. est sanguinei coloris 7 nigri. Et qd est ex nativitate carnis aut duritie est graue durū cui occultatio nō est sicut occultatio alioz.

¶ Ponit aliud signū qm̄ tumor est ex sang. 7 qm̄ est ppter carnē ibi generatā vel ppter duritiē. Alioz. s. augmentoz vmbilici.

¶ De cura. Cap. 11^m.

¶ Illud qd est ex apertione vene pulsantis 7 nō pulsantis aut ventositate curādū nō opz te laborare. Qz si laboraueris ad illud conseq̄es te vt labores ad incidendū 7 suendū.

¶ Ponit curā. p̄mo ostēdit q̄ aliquē spēs nō curant nisi per incisionē. Sc̄do ponit curā aliarū sp̄rū que curant. ibi. (Reliquoz.) Prima p̄. Cā illud. s. augmentū vmbilici. Aut ventositatem. s. que pōt resolui cum medicina. Non opz te laborare. s. cū incisione qz cura est possibilis cum medicina.

¶ Reliquozum autem curatio est vt facias egruz surgere 7 precipias ei vt ostendat ventrem suum 7 retineat anbelitū suum tandiu donec appareat augmentum. Cum ergo apparuerit fac in circuitu eius circum vt sit distinctum: deinde resupina eum non super circulum post separationē eius cuz vncino: 7 fac operationem super myrach solum ita vt non accipias qd sub ipso est: 7 intromitte in eo acum cū filo taliter vt nō obuiet corpori sub ipso: deinde perfora tali perforatione vt discooperiatur ab eo qd est sub myrach solum. Si ergo est sub eo intestinum expelle intestinum ad inferiora: 7 si est zirbum extende ipsum 7 incide lacertum: deinde sue locum disruptum cum filis oppositis duris extensis adinuicē 7 stringe ipsum super alchabatin 7 sue enim 7 dimitte fil. iij. capita considerando vt cadat ad lacertum: 7 consolida residuum: 7 stude vt consolidēs: ita vt profunde remaneat 7 non excedens ad exteriora: ita vt sit non sedum. Ventosi aut regimen iterum est albezel 7 incisio 7 consultio post illud fm̄ modum qui dictus est.

¶ Ponit curam aliarum specierum 7 ponit curam cuz ferro: 7 p̄. Non super circulum supple: sed super dorsum. Sub ipso. i. sypbac. Lacertum. i. iuxta lacertum. Albezel est prefecatio 7c.

¶ De gibbositate 7 ventositate gibbositatis. Cap. 12^m.

¶ Gibbositas est remotio spondilii: aut ad interiora dorsī aut ad anteriorem partem. Et est gibbositas anterioris quam quidam nominant arcuationem: 7 quando accidit cum cōmunitate ossium cassi nominatur concuatio 7 arcuatio: aut ad exteriora dorsī 7 est gibbositas posterioris: aut ad latus 7 dicitur contorsio.

¶ In precedentibus Auiē. determinauit de ruptura: hic determinat de gibbositate. p̄mo ponit causas. Sc̄do signa. ibi. (Signa.) Tercio curam. ibi. (Humide quidem.) p̄mo notificat gibbositatem. Sc̄do ponit causas. ibi. (Et cause.) Tercio diuersitates. ibi. (Et totū illud.) Cā dicit p̄mo qd gibbositatis est causa quando spondiles dorsī remouentur a loco suo 7c. Aut pro. i. ad anteriore. Anterioris. i. ad anterior. Cāsi. i. pectoris.

¶ Et cause eius aut sunt primitiue sicut percussio: aut casus 7 que currunt cursu eoz: aut corporee ex humi-

ditate aquosa falsa lubricatiua mollicians ligamenta aut humiditate limosa. Et que plurimū fit ab humiditate falsa est torsio nō ad anteriora aut posteriora. Et quādoqz fit gibbositas ppter ventositatē aliquaz percipientem faciētem gibbositatē aut apostema aut exturaz extendentem tunicas in parte sua. Et multotiens declarat apostema per san. egredientem cuz solutione ventris significantē maturationē apostematis 7 eius eruptionem. Et multotiens est illud apostema durum. Et quādoqz fit ppter spasmus ligamentozum 7 est pauci casus velocis interfectionis.

¶ Ponit causas que sunt quorū. Una est primitiua vt casus 7 percussio. Secunda est humiditas. Tercia est ventositas. Quarta est apostema. Limosa. i. grossa. Lotosio est gibbositas facta a dextro vel sinistro. ppter spatii. i. elongationē. Ligamentoz. s. ex siccitate. Pauci casus. i. cūctus. Interfectionis: qz fit a febribz adurentibus.

¶ Et totum illud aut est causa cōmunitatis spondilii plurium numero 7 fm̄ gradationē aut nō est ita.

¶ Ponit diuersitatem. p̄mo hoc. Secundo ponit nomenclaturā cōtingentia ex gibbositate. ibi. (Gibbositas.) Cā dicit p̄mo qd totū illud qd dictum est de causis 7c. Totum illud. s. totum qd dictum est de causis gibbositatis. Aut nō est ita sup. sed est in vno spondili.

¶ Et gibbositas quidez 7 proprie illa que est ad anteriora constringit locum super pulmonem: quare facit accidere malitiam anbelitus.

¶ Ponit nomenclaturā. p̄mo vnum. Secundo aliud. ibi. (Et quādo accidit.) Tercio concludit effectū nomenclaturaz. ibi. (Et cū ita sit.) Quarto ponit quādam gibbositatem contingentem in determinata etate. ibi. (Et infantibus.) Prima p̄. Nota qd si fit gibbositas supra diaphragma locus membrorū spiritalium coangustatur: 7 ideo pulmo nō pōt bene dilatari: 7 ideo fit malitia anbelitus.

¶ Et quando accidit in infante prohibet pectus incidere in dilatatione 7 amplificatione sui: quare diuersificant membra anbelitus nomenclaturā constringentia super ea anbelitum. Et ppter illud dicit Hippo. cui aduenit gibbositas ex asmate aut tussi anteqz expuat ipse moritur: 7 illud ideo: quoniam significat permutationē materiei facientis eas ambas ad spondiles. Et facit accidere in eis exturam fortem apparentēz euenientem a materia grossa. Et si nō esset eius grossitudo non accideret ab ea gibbositas.

¶ Ponit aliud nomenclaturā. In infante. s. talis remotio spondilis. Hippo. s. 6^a par. 1^a of. illo of. 4. 6. f. Quicunqz gibbi sunt 7c. Et ibi verificat Cōmētator. Ambos. i. tussim 7 asma. Non accideret gibbositas: qz resolveretur.

¶ Et cum ita sit nō fit preparatio pectori vt dilatetur pulmo: quare retinetur anbelitus: imo opz vt malus fiat anbelitus 7 perducatur ad perditionem.

¶ Concludit effectum istorum nomenclaturaz: 7 p̄.

¶ Et infantibus quidem accidit gibbositas 7 ventositas gibbositatis quando cibantur ante horā q̄ obire ingrossantur humores 7 declinat ad spondiles: 7 subtiliantur crura habentis gibbositatem ppter illud quod facit gibbositas de oppilatione quorūdam meatuum 7 vie in qua penetrat cibus.

¶ Ponit quādam gibbositatem maxime contingentem in etate infantie: 7 p̄. Quando cibantur ante horā. i. nimis cito dimittunt lac. Quorūdam meatuum. i. quorūdam venarum.

¶ De signis. Cap. 13^m.

¶ Signa facta a causis primitiuis sunt casus earum.

¶ Ponit signa. p̄mo facta a causis extrinsecis. Secundo ab humiditate. Tercio ab apostemate. Quarto a siccitate. ibi. (Signa facie.)

Gentilis

Et signum facie ab humiditate est signum forme et tactus et quod locus parum ericcat oleum cum quo inungitur. Et tarditas eius in ericando ipsum et antecessio etiam regiminis humectantis.

Ponit signa facie ab humiditate. Forme. i. q. litas, a. s. forte, i. latu.

Et signum facie ab astate est tactus loci et dolor eius pungitius, pprie et se habet eam accidentes.

Ponit signa facie ab apostemate.

Et signum facie a siccitate est significatio siccitatis corporis et toleratia feb. acutari et enonuz et velocitas ericcationis olei et vehementia ipsius siccitatis.

Ponit signum gibbositatis facie a siccitate ipsius siccitatis sup.

Et signum a vetustate est signum vetustatis et pcessio reru gnanu.

De cura gibbositatis et ventositatis facietis ventositatem.

Cap. 14^m.

Amide qdaz et sicce curatio est cura paralytis et spasmi humidi et spasmi sicci in necessitate enonis et dimissionis eius: als divisionis eius: et qualitate administrandi emplastra et embrocas et que sunt ei similia.

Ponit cura. primo excusat se a cura quarada spem. Secundo ponit cura aliaz spem. ibi. Et canon. **D**icit pmo qd humida et sicca et. per alias. f. q. ad humidu. Divisionis. i. digestionis.

Et canon medicinaru eius que non est cu siccitate est ut sint stiptice ut stringant ligamenta que mollificata sunt qd obre inclinate sunt spodiles. Et calefactiue ut pfortent ea. Et resolutiue ut stringant humiditates mollificantes aut adiuuantes ad mollificandu. Nam cum cadit sufficientia super stiptica possibile est ut co fortent ligamenta. Veru cu non resoluif materia pertransit ut permutet ad membru aliud. Et plurimum quidem permutat ad pedes et facit in eis accidere paralytim et similia fm materia in subtilitate et grossitudine sua et fm permissionem ei ex imbibitione aut infusione paulatim facta. Et cum antecedit mundificatio non est malum uti stipticis.

Ponit cura aliaru spem. primo ponit regimē. Secundo medicinas. ibi. Et q. q. **D**icit p q regula in administrado medicinas et. Stiptice. i. medicne. Stringat. i. siccet. Quobre. i. ppter quam mollificatione. Spondiles. i. a loco suo nati. Et calefactiue. i. medicne. Stringant humiditates. i. phibeant a fluxu. Aliter. i. abstergant. Na qd cadit sufficientia et. i. qd sola stiptica sufficiunt.

Et qdaz aggregant stipticitas et calefactio et resolutio in re vna sicut aggregant in nuce cupissi et folijs eius et folijs lauri et calamo aromatico et alusiniati et enula.

Ponit medicinas. primo ponit quasda stipticas et fridas. Secundo ponit quasda cura ad apostemofam. ibi. **A**pstemose. **T**ertio ponit curas ad humidam. ibi. **R**ememoratus. **P**rima in tot quot medicinas ponit. partes patent. **D**icit pmo et.

Et quandoq componitur medicina ex stipticis frigidis sicut rosa et acbacia et balauitjs cum calidis calefacientibus resoluentibus sicut bacca lauri et castoreo et folijs oleandri et acoro.

Ponit aliam medicinam.

Olea ro conferentia ei que est humida sunt olea rerum calidarum stipticarum sicut oleus cupressi et olei rutbe. Et indigent emplastris habentibus medicinas resolutivas fortis resolutionis sicut sunt folia oleandri et acorus et castoreum et rutba.

Ponit aliam.

Et ex oleis oleum de rutba et oleum de castoreo et oleum de pyretro et euforbio factum fm hunc modu.

Super tertio

Disrumpantur piper et castoreum et pyretroz et pulpa colloquintide et euforbium et assa in oleo rutbino: ita ut p. o. 3. i. medicinaruz sumatur lib. i. olei: deinde mouetur sub sole et coletur post duas hebdomodas et remouentur super ipsum medicne et fiat illud multoties ad minus octies et administratur.

Ponit aliam. Nota hic receptam olei de euforbio.

Medicamen forte ad illam que est ex humiditate et ad ventosam. R. sauinam et sccham et amoniacu et nucem cupressi et pyretroz et sansuchi et cordumeni et squinantum et cassiam decoquantur cum aqua decoctione optima et fundatur desuper de oleo quatum est aque medietas et decoquantur et iterent aliquotiens et p. ciantur in eo castoreum et euforbium et saulina contrita et administratur. Et in ipso quidem est confortatio membri et carminatio vetositatis et resolutio humiditatum extraneorum grossarum.

Ponit aliam. Ad illam. i. que est cum ventositate.

Emplastru ad gibbositate et ventositate. R. storacis liquide et costi et calami aromatici et sauinie: omniu an. 3. i. euforbij. 3. i. olei nardini quatu necesse est.

Ponit aliam.

Apstemose autem cura: cura est apostematis diffilis maturacionis et eruptionis et resolutionis propriis apostematibus duris.

Ponit cura gibbositatis apostemose: et pz.

Rememoratio emplastroz ad gibbositate humidaz emplastru bonu. Sumant acorus et enula et decoquantur in aqua cupressi et emplastret ex eis locus. Emplastrum conferens humide et ventose ex eis simul. Sumant enula et saulina et acorus et coquant in vino donec in decoctione dissoluant: et dissoluat eis eis bdelium donec fiat sicut vnguentum et administratur. Et quando non valent curationes cu eis que bibunt et emplastris aut similibus administratur cauterium ut remoueat mollificatio et induretur locus.

Ponit emplastra ad gibbositatem humidam.

De varicibus.

Cap. 15^m.

Et dilatatio venarum in crure et pede ppter multitudinem eius quod descendit ad eas ex sang. Et plurimum sang. est melancholicus: et quandoq est sang. mundus non melancholicus: et quandoq sang. grossus flegmaticus. Et quocumq modo sit est sanguis in quo non est putrefactio: et si non non saluabitur cum eis pes ab vlcatione et apostematibus malignis.

Hic determinat de varicibus. primo notificat. Secundo ostendit corpora quib maxime accidit ista egritudo. ibi. **E**t plurimu qdem. **T**ertio ostendit tepus. ibi. **E**t multoties. **Q**uarto caus. ibi. **C**u aut. **P**rima pz. **E**t si non. i. sit putrefactio.

Et plurimu qdaz accidunt cursoribus et viatoribus et onera portantibus et coram regibus astantibus.

Ostendit corpora quib accidat maxime illa egritudo: et pz.

Et multoties accidit propter egritudines acutas: quonia expellitur materia illic in illis qui ex predictis ad eas sunt preparati. Et quandoq accidit incipiendo sicut accidunt dolores iuncturarum incipiendo. Et accidunt habentibus splenem ex predictis multotiens. Et iste varices non suscipiunt curatione. Et quandoq incidunt et accidit ex incisione earum extenuatio membri

pppter priuationē deferentius nutrimentis et accidunt
in illis que ex eis sunt melacholice cum incidunt et pbi
benf egritudines melacholice et melacholia.

Constendit tps in quo accidit ista egritudo. Et in illis. f. corporib.
Incipiendo. i. nō pcedente alia egritudine cuius varices sint crises.
Splen. i. magnitudinē splenis. Non curant. f. nisi curet splen.

Cum autē est sanguis mundus et eradicant aut aue
runt: tunc nō timef qd accidat melacholia.

Cponit duos casus. Et eradicant. f. varices.

CEt multotiens quidem putrefit illud qd est in vari
cibus et perducit ad vlcera.

Cponit alium canonem.

CDe elephanta.

Cap. 16^m.

In additio in pedibus fin modū qui accidit
in venis varicū: quare ingrossat pedem cum
qualitate sua. Et quādoq; fit ppter humorē
melancholicū et est illud qd est plurimū. Et
quādoq; fit ppter humorē flegmaticū grossū. Et
quādoq; accidit ex causis ex quibus accidunt varices
et ex sanguine bono cum plurimū descendit aut nutritur
eo pes nutrimento aliquo aut est in pms rubeus: dein
de niger. Et causa eius est vehementia repletionis et
etiam debilitas membri ppter multitudinē calidita
tis et vehementia attractionis eius ppter vehemētiā
caliditatis inflāmate ex motu et adiuvant ad illud dis
positiones adiuvantes ad varices.

Chic determinat de elephātia. Primo ponit causas. Secūdo signa.
ibi. (Discernitur.) Tercio curā. ibi. (Elephātia quidē.) Cū dicit pri
mo qd elephātia est et. Cum qualitate sua. i. vbiq; ingrossat ad
varices. f. de motu et de motore et hmoi.

CDe signis.

Cap. 17^m.

Iscernit vnaquaq; ex suo simili per colorez
et regimē antecede. Et melacholica est gra
uis tēdens ad caliditates. Et illa que rubea
est: est magis icolumis q̄ nigra. Et flegma
tica est ad lenitates declinū. Et q̄q; festinat melica
ad scissionē et ulcerationē. Et sanguinea nota est.

Cponit signa que sunt varicū et elephātie. Vnāquaq; f. rā vari
ces q̄ elephātie. Et melica. f. que est cū eius ad caliditates. f. q̄q;.

CDe cura varicū et elephātie.

Cap. 18^m.

Ielephātia qdē maligna est que parā sanat
et opz vt dimittat cū dispōne sua si nō addif.
O si peruenit ad ulcerationē et timef corro
sio nō est aliqd nisi vt incidat radice. Cum

ergo succurrit ei in principio sui possibile est vt probi
beat cū effionib; et ppe cū vomitu laborioso et cū eo
qd extrahit flegma et melacholia: et flobothomia si in
diget ea: deinde administrētur stiptica super pedem.
Cum autē pfirmat parū sperat qd pbibeat: et si sperat
scias qd sūma curationis sperate huius egritudinis est
assiduatio in curatione et administratio resolutum
fortiū: et dicit qd alchitra pferet et inuiscatū et limitū.

Cponit curā. primo in generali. Secūdo in spāli. ibi. (Regimē.) pri
mo p. Digna. f. que est pfirmata. Alchitra. i. p. liquida.

CRegimē vō varicū est: qm opz vt effetur corpus ex
venis manus. Et effent melacholia et humores grossi
et rectificet regimē et deuitet oē ingrossatiū et deuitet
motus laboriosos et stationē lōgā: deinde perueni ad
istas venas: q̄re flobothomia eas: et extrahit totū qd
in eis est de sanguine melacholico et fac flōmā in fine
sapdene: deinde assidue fac in oī pauco mūdificatio

nem corporis cū eis que sunt sicut hierapigra cum all
quātulo lapidis lazuli et assidue sup ea quātū possibi
le est et assidue potū epibimi in aqua casei et dimittat
motū oīno et vtaf ligatura sup pedes cū institis ab in
feriori parte ad superiorem. f. calcaneo vsq; ad genu.
Et cū hoc administra epibimata stiptica et ppe post
mūdificationē cū flōmā ex manib; et pedib; et venis
ipsis et cinerē caulis aut oleum de oliuis puluerizata
desuper thamarisco et lupinos decoctos epibiman
do et embrocando cum aquis eius. Et finis caprarū
et farina fenugreci et semen rasanī et semen rutbe sunt
huius generis etiam.

Cponit curā in spāli. Primo premitit regimē. Secūdo ponit eua
cuationē. ibi. (Euacuet.) Tercio ponit regimē per incisionē. ibi. (Et si
nō valet.) Aliter pmo ponit curā per euacuationē. Secūdo per inci
dentia. ibi. (Et si nō valet.) Et sic debet diuidi. Prima parer. T. In
fine. i. in ultimo vel finaliter.

CSi nō valet aliqd nisi incisio scinde carnē et fac ap
parere vites et scinde eas in longitudine sua: et caue ne
findas eas latitudinaliter aut ex transuerso: quare su
giant et noceant. Cūq; feceris illud extrahit totū qd
in eis est ex sang.

Cponit incisionē. Primo ponit qd debet fieri incisio. Secūdo
ponit regimē post incisionē. ibi. (Et opz.) Vites. i. venas que proce
dunt sicut vitis. In latitudine. f. si nō sufficit lōgitudō. Et si. i. quib;
Et nō h. i. nō est licitū facere ista mō. Nisi rubea. f. vene nō nigre. i.
quādo sanguis est rubeus et nō qd est niger.

CEt opz vt facias currere ex eis illud qd possibile est
currere: deinde mūdifices illud scindendo in lōgitu
dine. Et q̄q; extrahunt cū acu et incidunt penitus: et
opz tūc vt eradicent et si nō nocebūt. Et melior extra
ctio est cū cauterio. Cauteris enī melius est q̄ incisio.
Et nō h; vt extrahant nisi rubea non nigre. In nigris
vō fiat illud qd descripsimus prius de mūdificatione.
Et q̄q; accidit vt nō sanet vlcus dum nō ad vltimū
peruenit in mūdificatione et non cucurrerunt adhuc
humores melacholici et grossi. Et opz post incisionē
et extractionē et cauteriū vt deuitet illud qd generat
humorē melacholicū et assidue mūdificationē cor
poris ita vt nō generef supfluitas melacholica: q̄re
fiat reuersio egritudinis si fuerit materiei iter ad ipsas
nō strictū: et nō moueat qd fuerit p̄sueti motus a pedi
bus ad membra que sublimiora sunt q̄nis in apertio
ne et scissione sit timor. Et cum nō expellat ad membra
vilis peruenit ad membra sublimiora quāobrem re
ctius est vt nō aperiant neq; fiat in eis aliqd nisi post
mūdificationem vltimam. Et fortasse assimilant no
di elephātie: quare extrahit in eis. versū nodi tangun
tur cum ferro: sed elephātia est sicut diximus.

Cponit regimē et a quib; debet cauē facta incisione. A. si fue
rit. f. ita strictum. In apertione. f. varicum. Sit timor. f. cū est fa
cta repletio. Sed elephātia. f. curanda.

CTractatus secundus de doloribus horū membroz.

CDe dolore dorū.

Cap. 19^m.

Dolor dorū fit in lacertis et cordis itrin
secis et extrificis clausis cū dorso et qua
litercūq; sit aut accidit ppter frigus co
plexionis et flegmatis crudi aut propter
multitudinē exercitiū vel laboris aut p
pter multitudinē coitus. Et q̄q; fit p
pter cū gibbositate cum nondū pfirmata est: aut p

Gentilis

pter cōmunitatē quorū dā viscerū sicut fit ppter debilitatē renū z maciē eoz z ppter repletionē vebementem vene magne posite super dorsum: aut ppter cām apatis aut vñus in canna pulmonis. Et qñqz fit in medio dorsū. Et qñqz fit ppter cōmunitates matricis sicut fit qñ appropinquat descensus mēstruoz aut p focatio matricis. Et cum sunt signa partus dolor fit dorsū. Et iterū qñqz est ex signis crisis.

CIn pcedenti tractatu Auicē. determinauit de ruptura gibbositate z alijs egritudinibz mēbroz extēroiz: hic determinat de doloribz in mēbris extēroiz z tot facit quoz sunt dispoēs doloris de qbus determinat in isto scdo tractatu. 2. ibi (Est proximū.) 3. ibi (Causa patiens.) 4. ibi (De dorso.) 5. ibi (Quandoz.) 6. ibi (Fit qñqz.) 7. ibi (Appropinquat.) 8. ibi (Curat cū aqua maris zc.) 9. pmo ponit cās doloris dorsū. Scdo ponit signa. ibi (Illa qdē.) Tercio curā. ibi (Opz vt redeas.) Dicit pmo q dolor contingit in dorso ppter nocumētū musculoz dorsū zc. Clausis in dorso sup ple z extrinsecis ppter multitudinē coitus: qz debilitat dorsum ppter cōmunitatē ad renes quorū dā viscerū. l. mēbroz intrinsecoz. vene magne sup. z arterie in medio dorsū ppter cōmunitatem oīs fto mēbri ad partem dorsū.

Dubium **C**onbitat: vtrū dolor fit signū crisis. Videlz q nō qz dolor nō fit a materia: sed crisis fit a materia: ergo zc. Scdo q signa critica qñqz sunt bona z qñqz mala: sed dolor est malus: ergo zc. 7. Dm q dolor aliquādo est signū crisis. Probat q aliquādo dolor significat materias inuēri de intra venas ad extra venas vt in variolis. Ad rōnes. Lu. o. dolor nō fit a materia negetur. 7. Ad scdm signa critica zc. concedo. Lu. o. dolor semper est malus. falsus est inquit significat crīsim. Causa autē qre fit dolor dorsū in variolis magis q in alijs partibz est ppter venā magnā que ibi est zc.

CDe signis.

Cap. 2. m.

Lum quidem qui est ex frigore z qui est ex erudo humore deambulatio z exercituz sedant fm plurimum. Et est eius inceptio paulatim. Et qñqz sentit cum eo frigus.

Cponit signa. pmo diuersificata penes cās. Scdo ponit quādā diuersitatē. ibi (Et dolores.) pmo ponit signū doloris a frigore. ibi (Et factū.) Tercio a renibus. ibi (Et factus.) Quarto a caliditate. ibi (Et factū.) Quinto a repletionē venarū. ibi (Et factū.) Sexto ppter cās gibbositas. ibi (Et factū.) Dicit pmo q signa signantia zc. Qñqz sentit frīg: qz nō semp sentit frīg. i. qñ eēt a calore.

CEt factū a labore z onere rei grauātis z similibz z a coitu significat antecessio rei illius.

Cponit signa doloris dorsū a labore z etiā a re grauante z a coitu.

CEt factus cā renū est apud alchabin z debilitat euz eo desiderū cocūdi z fit cū vna cārū renū notarū.

Cponit signa doloris dorsū facti a causa renum. Notarū. f. debilitantium renes vt coitu vel viceribus renum.

CEt factū cā caliditatis pure significant inflāmatio z mordicatio cā leuitate z pulsationis pūatione.

Cponit signa doloris facti a calore sine mā. Pure. i. sine mā.

Cfactum causa repletionis venarū significat extensio doloris in dorso cum caliditate z inflāmatio z pulsatio z repletio corporis.

Cponit signa alterius cause vt quando vene sunt replere.

CEt factum propter causas gibbositatis significant ea que docuimus in capitulo eius.

Cponit signa facti a gibbositate.

CEt dolores quidem dorsū aut egent incuruatione aut erectione.

Cponit quā dā diuersitatem. Primo hoc. Secundo declarat cā. ibi (Et indigētes.) prima patet.

CEt indigētes incuruatione sunt illi in qb est cā spasmus ex apate dorsū aut alijs ex causis gibbositatis.

CDeclarat primo indigētes incuruatione. Scdo erectione. ibi (Et indigētes.) prima patet. Incuruatione ad intus versus pectus.

CNota q quādo musculi dorsū trahunt versus intestina: tūc opz hominem incuruari ppter tūgezē doloris.

Super tertio

CEt indigētes erectione sunt illi in qbus nō est necessarium q diuersificet reductionē anbelitus ex incolūmitate lacertoz a reclinacione retro z incuruatione a non facientibus dolorem. Et cum manus inuenit dolorem: tunc causa est in dorso: z si non inuenit: tunc causa est in ventre.

CDeclarat qñ indigēt erectione: z ps. Ratio. f. ppter erectiones reductionē z reduplicationē anbelitus sup. imo facit breuitatem anbelitus: qz daf minus spatium pectori z pulmōi. Causa est in dorso. f. extra. In ventre. i. in profundo.

CDe cura doloris dorsū.

Cap. 3. m.

Dortet vt redeas in ea ad curationes dolorum iuncturaz quas dicemus z curationes gibbositatis z ventositatis facientis gibbositatem. nam vñ vna est.

Cponit curā. pmo remittit nos. Scdo ponit curam iuxta causas. ibi (Frigidus.) Tercio cōplet curam. ibi (Et quoniam plurimū.) Dicit pmo q tu debes ire zc.

CFrigidus vñ inquantū est frigidus: opz vt curet euz ebibitis z emplastris z vnctionibus predictis in cap. preteritis. Et inquantū est illic crudus humor opz vt fiat euacuatio cum eis que sunt sicut hiera de pulpa colloquintide z pillule fetide.

Cponit curā iuxta cās. pmo facti a frigiditate. Scdo a labore. ibi (Et factus.) Tercio a coitu. ibi (Et factū.) Quarto a renibus. ibi (Et factū.) Quinto a repletionē venarū. ibi (Et factū.) Sexto a gibbositate. ibi (Et factū.) Dicit pmo q qñ est cā frigiditas zc.

CEt factus a labore z similibus: opz vt curet cū cibo bono z vnctionibz temperatis z oleis tepidis.

Cponit curam doloris dorsū facti a labore.

CEt facti a coitu cura est cura eius qui debilitatus est a coitu.

Cponit curam facti a coitu.

CEt facti cā renū curatio est cura debilitatis renum.

Cponit curam facti a renibus.

CEt facti causa repletionis venarū plurime cura est flobothomia ex curuatura genu etiā. ipsa enī in dispositione sedat eum z proprie cum consequuntur inuentiones ex oleo ro. z similibus.

Cponit curam facti a repletionē venarū.

CEt facti cā gibbositatis curatio est cura gibbositatis.

Cponit curam facti a gibbositate.

CEt quoniaz plurimū eius qd accidit ex dolore dorsū non accidit nisi propter frigus aut propter debilitatē renū: tunc oportet vt sit plurimū curationis ex parte eorum. Et nos quidem iam compleuimus sermonem in curatione renum. Et compleuimus iterum sermonem in calefactione dorsū in cap. gibbositatis. Tercuz de curationibus proprijs dolorum dorsū frigidorum est administratio olei de ensozbo solius.

CResumit z cōplet curam z ponit medici. diuersas. Partes parent. Dicit pmo q accidit ppter frigus zc. pars scda etiā ps.

CEt de potionibus expertis ad ipsuz est tyriaca dia-

tesseron aut oleum de kernia cum aqua apij. Et vt bibat infusionē cicoris nigri z acori multotiens cū. 3. iij.

butyri z. 3. i. mellis z vñ hoc. iij. dieb. Et comestio asparagorū z assiduatio eius est inuatiua valde.

Cponit alia medicamina.

CEt pillule soluentes habentes hunc dolorē qui sunt frigide cōpletionis sunt pillule fetide.

Cponit pillulas.

CEmplastrā vñ sunt b. mō. Nā emplastratio cū oleādro sanat eū qui antiquus est. Et emplastratio euz cū

que sunt sicut opoponaci z bdellii z serapini z enula
z ammoniaci z castorei z eusorbiu sigillatim z co-
posite cum oleo laurino z oleo rutbi. z oleo de stora-
ce z oleo de kerua inuatiua est valde.

¶ Ponit emplastra.

¶ Et de vnguētis sunt olei de eusorbio z olei de co-
sto z oleo de lilio inest pprietas mirabilis.

¶ Ponit aliam medicinam.

¶ Et melius qd est vt calefiat dorſus in pms frican-
do cū pāno aspero: deinde inungat cōprimendo.

¶ Ponit aliam.

¶ De dolore ilij.

Cap. 4^m.

Et primus huius capli z plurimū ei⁹ est v-
tolum flegmaticū z appropinquate ei cura
eius. Et de curatione ppria ei est vt fuman-
fenu greci z granorū arasced z se. apij z ame-
os z 33. z cinamo. ptes equales: serapini qstii oia fiant
ex eis pillule vt auellane z administrantur. Qz si fuerit
ppter apostema in membro aut in eo qd cōmunicat
ei: tūc curatio eius est illa cura. Et parū qd fit ppter
malitiā cōplexionis calide z sicce aut euz materia nisi
fm semitā cōmunitatis membrorū vline z intestinozū.
Et signū z cura in hoc manifesta sunt.

¶ Hic determinat de dolore illoz. Arasced. i. nasturtij. Atz est gra-
nū simile iunipero qd nō bēm. Et i. cestinoz. i. patientiū fluxū.

¶ De doloribus iuncturarum z eis que cōmunicāt po-
dagre z sciaticae z alijs. Cap. 5^m.

Alna patiēs in bis egritudinib⁹ est mēbrū
suscipiens. Et cā efficiēs sunt cōplexiones. z
māe male. Et cā infālis est dilatatio mea-
tū naturalū accidentalis: aut ex creatiōe:
aut euentus cōplexionis non naturalū quas accidere
fecit motus z vacuitas z raritas accidentalis: aut p-
pter creationē sicut est in carnibus glandosis.

¶ Determinat de dolorib⁹ iuncturarū. primo ponit cās. Scdo po-
nit signa. ibi. (Illud.) Tertio curā. ibi. (Euz cognoscit.) ¶ Primo de
dolorē podagrico. Scdo de sciatico. ibi. (Sciatica vō.) ¶ ponit cās
doloris iuncturarū. Scdo eas declarat. ibi. (Ampli⁹ distinguam⁹.)

¶ De b⁹ suscipiens. hec est cā nālis. ¶ Nota qd cōplexiones ma-
le z māe male sunt cause dolorū iuncturarū. Vno mō debilitando
membzū ppter qd membzū parat ad recipiēdū materias. Scda
causa est: qd aliquādo mala cōplexio est cā attractionis humorū z
aliquādo est cā pgregationis humorum in loco: z aliquādo quādo
ipsa facit dolorē mēbra pbiens a motu ppter dolorē. ¶ Et no-
ta qd omnis mala cōplexio pōt esse cā debilitandi membzū: sed nō
ois mala cōplexio est cā attrahēdi materias ad locū nisi mala cō-
plexio calida. ¶ Cā instrumentalis. i. coadiuuans. Aut ex creatione
supple aut ex alia cā effectiua illoz dolorū est causa huius.

¶ Amplius distinguamus vnāquāqz hāsi diuisionū
distinctione aliqua. ¶ Membzū itaqz suscipiens est cā
vt eueniāt iste egritudines: aut ppter debilitatē sui
ppter malitiā cōplexionis pfirmate z pprie frigide z
ppter debilitatē sui in creatione sua nō ex parte cōple-
xionis: aut ppter vehemētā caliditatis z pprie cum
accidit per motū z per dolores z per causas extrinse-
cas: h⁹ hec diuisiō nō sit lōgiqua a diuisione comple-
xionali aut casu alis causa sui situs sub membzū alijs:
z vbi ad ipm currunt materie per naturā: z ppter hoc
multiplicant in pedibus z anchis.

¶ Hic declarat istas cās. primo illā que tenet ex parte patien-
tis. Scdo cās efficiētes. ibi. (Cause aut.) ¶ Dicit pmo qd bonū est
diuidere verūqz illoz membzū diuisionis. ¶ Ite egritudines. i. isti
dolores nō ex parte cōplexionis sup. sed ex parte substantie lasse

hmdī. diuiso. i. ppter dolores z causas extrinsecas. A diuisione
cōplexionali: qz mediante cōplexione hoc faciunt.

¶ Causa aut efficiens aut est cōplexio corporis totius
aut in mēbro pncipali inflāmans aut infrigidans pge-
lans aut exiccās pstringens z pprie cū ei cōmisceat hu-
miditas extranea. Materie vō aut sunt san. singularis
aut sanguis flegmatic⁹ aut sanguis choleric⁹ aut san-
guis melācholic⁹: aut est flegma singulare: aut vebes-
mentia crudi: aut singularis: aut humor cōpositus ex
flegmate z cholera: aut aliquid ex genere cholere: aut
ventositas irritata. Et plurimū quidem fit a flegma-
te cum cholera: deinde a crudo deinde a sang. postea
cholera z raro fit a melancholia.

¶ Declarat cās efficiētes. primo hoc. Scdo ponit cās cārū. ibi. (Et
cause.) ¶ Dicit pmo qd cā efficiens est mala complexio zc. Aut in
mēbro pncipali pncipaliter. i. in corde z epate. Ludi. i. flegmatis
subtilis. Singularis. i. humor subtilis purus.

¶ Dubitat vtrū dolor iuncturarū magis fiat ex flegmate vel magis
ex cholera. ¶ Probat qd magis fiat ex flegmate qz multiplicatur in
iuncturis. Scdo qd in senib⁹ sunt magis isti dolores in qd abun-
dant flegmata. ¶ In oppositū est Aul. ¶ Dd⁹ qd flegma aut fit per
viā pgestionis aut per viā defluxus. ¶ primo mō dolor iuncturarū
fit magis a flegmate puro qd a permisto euz cholera. Scdo mō fit
magis a flegmate z cholera simul. Ratio est qz cholera subtilian-
do flegma magis penetrat. Scdo qz flegma esset nimis grossum.

¶ Ad rōnes. r. d. flegma zc. verū est per viā pgestionis: sed nō per
viā defluxus. ¶ Ad aliā de senib⁹ dico qd est pp debilitatē virtutis.

¶ Et cause diuisionū huius sunt cause quedā pteriti-
te z catarrī z corize sunt ex causis eius. Et curatio co-
llce fm hunc modū in quo pfortant intestina z expel-
lunt superfluitates puctas z nō suscipiunt eas quare
expelluntur ad extremitates.

¶ Declarat causas causarū. ¶ prima in quatuor sicut ponit quatuor
maneries causarū. 2^a ibi. (Et de causis.) 3^a ibi. (Et frequentia.) 4^a
ibi. (Et si adiuuerit.) ¶ prima pz. ¶ Cuius cās. i. efficiētis. Ex cau-
sis eius. i. dolorū vel harum materierum.

¶ Et de causis eius iterū sunt cibi generātes genus fa-
ciens euenire dolorē illū materierum. Et paucitas di-
gestionis z tranquillitas z quies z dimissio exercitiū z
colitus plurimū.

¶ Ponit alias causas.

¶ Et frequentia ebrietatis z retentio euacuatiōis con-
suetarū san. menstrui z alioz z aniz de illis quoz iaz
pseududo currit ex flobotdomia aut solutione vētris
z est dimissa. Et iterū exercitiū super repletionē: z coi-
tus super repletionē z cibū: z vinū plurimū in ieiunio
ante cibū. ipsum nāqz ledit nervos. Et humores crudi
cū retinent in corpore: deinde nō eūant per naturā in
egestione z vrina neqz per artē: nō est ei longinquum
quin euenire faciant dolores iuncturarū si expellant
ad eas partes si remanserint z putrescant.

¶ Ponit alias.

¶ Cū aut natura expellit eos in egestione z vrina tunc
iuenis cū eis vrinā grossā semp non subtile crudaz:
quare tunc forsitan fit securitas ab eozū malitia. Qz si
nō ita fuerit erit vnū eoz que diximus. Et si adiuuerit
ad hoc materias crudas motus iucturarū laboriosus
aut pcussio aut casus aut addiderit in debilitate vir-
tutū ira z vigilie debilitātes virtutes z trabētes mate-
rias ad ipm z fiant penetrantes sua ppriate eueniēt
dolores iuncturarū. Et boz quidē humorū plurimū
est superfluitas digōnis secūde z tertie.

¶ Ponit alias. Vnū eoz. i. dolor iuncturarū z feb. ex putrefactiōe.

C Et aptiores ad hoc ut in eis multiplicentur ista sunt senes et habentes egritudines chronicas et pualescetes cum non reguntur cum rectificatione. Et illud id quoniam eorum virtutes debilitantur a digressione bona et proprie cum sunt curati cum sedatione absque eisione sufficienti et expulsiōe ultima.

C Ponit decem causas. 2^a ibi (Et non gaudet.) 3^a ibi (Et multoties.) 4^a ibi (Et plurimum.) 5^a ibi (Et dolores.) 6^a ibi (Et multoties.) 7^a ibi (Et aptiora.) 8^a ibi (Et cum succurrit.) 9^a ibi (Et quoniam apparet.) 10^a ibi (Et de habentibus.) Prima patet. Cum sedatione et alteratione.

C Et non quidem multiplicantur dolores in iuncturis nisi quoniam ipse sunt magis vacue quam reliqua membra et pluris mori et debiliore complexionis et frigidiore. Et sit eorum in extremitatibus est longinquus a regimine primo.

C Ponit secundam causam. A regimine primo. scilicet cordis et aliorum membrorum.

C Et multoties quidem inuiscantur manū intra iuncturas et sunt sicut gypsium et proprie que ex eis sunt crude. Et multotiens oris super iuncturas eorum caro et proprie inter digitos quare perorquentur digitum et stringuntur et fit dolor fortis quoniam et sedatur quoniam. Et plurimum quidem huius non fit nisi in habentibus complexionem calidam. Et plurimum quidem oris caro cum materia est sanguinea.

C Ponit aliam causam. Inter digitos. scilicet manus vel pedis. Sedatur quoniam. scilicet cessat. Curfus. scilicet membrorum: unde multa materia sanguinea attrahitur.

C Et plurimum quidem illi qui accidunt dolores iuncturarum accidit in primis podagra. Et dolores quidem iuncturarum sunt ex summa egritudine que hereditantur plurimum: quoniam ipsa est secundum complexionem generatam. Et multoties quidem fit curatio doloris iuncturarum et confortatio eorum et expulsio materierum ab eis causa ad perniciem: quoniam ille superfluitates que solite sunt superfluere et peruenire ad iuncturas perueniunt ad membra principalia: et si non trahuntur ad iuncturas currunt alibi facientes cadere habentem eas in timore. Et aptiora tempora ad hoc ut in eis eueniant dolores iuncturarum et podagra sunt verum propter motum in sanis et humorum in eo. Et autem propter malitiam humoris et digestionis et antecessione dilatationis pororum in estate et ex calore qui fortis fit in die. Et cum succurrit doloribus iuncturarum in primis cum apparet fit eorum cura facilis. Quia si confirmantur et consuecantur proprie illi qui generati sunt ex humoribus diversis non curantur. Et quoniam apparet varices in habentibus dolore iuncturarum et podagra est eorum sanatio per eas. Et de habentibus dolore iuncturarum quidam sunt qui sibi superuenire eos faciunt propter malitiam sui regiminis. Et de illis sunt super quos euenire facit eos corruptio forme membrorum eorum et dilatatio meatuum venarum eorum et generatio humorum malorum in ipsis propter malitiam complexionis membrorum radicalium. Et quoniam commouentur dolores iuncturarum in febribus et eorum eleuatio sicut ipsi quoniam eueniunt in febribus. Sciatica vero est de summa doloris iuncturarum et est dolor qui incipit a iunctura anche et descendit retro ad coram. Et quoniam extendit usque ad genu et ad calcaneum: et quanto plus prolongat spatium eius addit eius descensio et secundum manum in paucitate et multitudine sua. Et quoniam pertendit usque ad digitos et extendit ex eo pes et coram: et in fine eius delectatur expressione et deambulatione pauca super extremitates duorum digitorum: et fit ei difficilis incuruatio et equatio erectio nis. Et quoniam soluitur in eam non et uiuatur per id. Et quoniam

perducit ad dislocationem extremitatis coram eius et est gemenctus secundum veritatem. Dolor vero anche: et ille in quo est dolor fixus in anche qui non descendit nisi cum plurimum tatur ad sciaticam multotiens accidit aut ex debilitate persequente a causa sessionis super dura et causa percussione persequente eam et causa assiduationis equitandi et sunt cause eius ille cause. Verumtamen plurimum fit ab humore crudo. Et multotiens permutatur a doloribus matricibus chronicis et remanentibus tempore longo ita ut sint decem menses. Et quoniam fit a materiis calidis et permixtis etiam. Et a repletionem venarum anche ex sanis et ab apatiis bus intrinsecis in profunditate locorum. Verumtamen non apparent propter profunditatem suam sicut apparet apata reliquarum iuncturarum. Et dicuntur que huius dolore anche et apparet in coram eius rubedo vehemens quantitate tris digitorum non faciens ei dolore et accidit ei in ea puritus vehemens et desiderat olera moriens in. xv. et oem quidem membrum in quo est dolor iuncture macrescit et extenuatur. Et dolores quidem iuncturarum qui sunt propter sciaticam et podagra cum curantur et eradicantur eorum manū non redeunt velociter. Sciatica vero et podagra quando curantur et eradicantur materies sunt ex eis que redeunt velociter qualibet ex causa et illud fit propter situm membrum. Et iste quidem egritudines sunt ex eis que hereditantur et proprie podagra. Et materia quidem sciaticae plurimum est in iunctura et procedit ex ea in nervo lato. Et cum dolet preparatur effusio materierum ex toto corpore desuper ad ipsa propter materias coarctatas in primis rebus. Et quoniam accidit ut non sit in iunctura: imo in nervo lato. Et multotiens quidem multiplicatur humiditas mucosa in pyride quare mollescat ligamentum quod est inter additamentum et pyridem: quoniam obrem dislocatur anche et ante illud accidit dispositio inter firmitudinem et dislocationem et est ut sit velocis exitus et velocis reditus in quietam valde. Et sciatica quidem est de vehementioribus doloribus iuncturarum: et cauterium securitatem facit eius. Podagra vero ex summa dolorum iuncturarum existens quoniam incipit a digitis. scilicet a pollicibus. Et quoniam incipit a calcaneo. Et quoniam incipit ex lateribus pedis. Et quoniam incipit a latere eius: deinde communicat. Et quoniam eleuatur ad coram. Et quoniam apas et videtur ut non sit illud in chorde et nervis: imo in ligamentis et corporibus quibus continentur iuncture deforis secundum quod dixit Galenus. Et propter hoc non accidit ut perueniat dispositio podagricorum in doloribus suis et apostematibus ipsorum ad spasmus oino. Et ex eis que accidunt habentibus podagra est ut plongentur ossa testiculorum ipsorum. Et podagra quidem cholericam attrahit mortem subito et proprie apud regimen plurimum.

C Ponit quartum et ista est sententia Commentatoris 6^a particula aforismorum commento. 28.

C Explicit expositio Sétilis de fulgineo super 3^m Aulic. causam. ob id autem quia non exposuit sequentia capitula quod nos viderimus ne opus imperfectum relinquereimus decreuimus subnectere expositionem Joannis Matthei de Bradi usque in finem: cum qua etiam residuus textus Aulic. habere poteritis.

**Matthæi ex ferrarijs de Gradi Ex
positio super vigesima secun-
da & Tertij canon.
Anicenne.**

Am sepe mecum animo cogitarem Illustrissime princeps: quod non ea mihi esset vel fortune conditio vel rerum copia: quibus Reipub. gubernationem tuam multum iuvare posset: me ad im- mortales: et inexhaustum nobis a summo medicorum principe Aui. thesaurum relictum: pro meo in te amore et summa veneratione convertere: ut vel personas et eorum corpora: qui te ad tantas providentia adjuvant: qui tibi duriter et summa diligentia assistunt: ab eis in quas ple- runque incidere solent egritudinibus quod fieri posset liberares: vel potius ne in illas venirent prospice- rem. Idcirco eius tertij voluminis partem ultimam: quam arabes vocant fen q per obscura esset: aut ple- runque minus intelligi soleat: exponendam assumpsi. Et quod assistendi tibi studio eis bone valetudinis au- ferebatur: tuo munere ex labore meo illis restitueretur. Nam cum in ea nulli etiam eorum qui communis omni- um hominum iudicio doctissimi: et in medicina eruditi habiti sunt: vel rei difficultate vel negligentia: nescio quomodo elaboraverint: quod in ea parte de egrotationibus quibusdam potissime agatur: in quas plerique eo- rum (maxime ut dixi) qui principibus assistunt: saltu in equum vel aliquo corporis difficili aut violento mo- tu: rupturas siue alio nomine bernias incurrunt. Alij longa in pedes statione: siue in vestigio elephan- tiam quam tiliarum tumorem videmus. Alij a principibus suis emissi: longa nimis peregrinatione vari- ces: hoc est venarum in tibis grossitiem. Alij dum muros in castris ut murali corona vetusto et ut visita- to more coronantur: vel probitatis nomen repositent: ac duriter resistentibus hostibus in tergum ita percu- tiuntur: ut dorsum in tergo et gibbositas quedam maneat. Alij et quidem viri consulares longo causarum publicarum ocio et acris studio: pingui tamen et molli dieta arthetica et sepe podagras incurrunt. Digna mihi sa- ne visa res est: quam hanc difficilem provinciam mihi assumerem: et ita publice tractares: ut tu in primis et oes intelligerent mei ingenij vires: potius quam erga te voluntatem vel diligentiam defuisse. Nam cum viderem que theoretice a doctoribus tradita sunt: eleganter ordinate multum ac copiose esse perscripta: et de his que ad practicam attinent: nihil utilius tradi posse quam divinis Aui. sententias elucidare et clarificare. Sunt enim plerique graves et obscure quod auctoris gravitatem arguit. Et quoniam in singulas fen tertij cano- nis preterquam in ultima per eminentissimum doctorem Gentilem de fulgineo utilissime perscriptum est: su- per ea ergo et difficili et utilissima ingenij vires omnes intendere institui: ut gravia levia et obscura clara quoad possem perficerem. Verum quia multos fore non ambigo: qui honestissimum hunc laborem meum: potius audaciam quam industriam appellent: non advertentes quantum Al. D. tue me debere semper puta- verim: sed aliorum studij invidentes potius detrabere quam sua laudari conantur: librum hunc multis vigi- lijs et labore meo lucubratum tuo nomini dedicavi: ut exinde illustrari: et nullas invidentium tenebras for- midare posset: si a te tali ac tanto principe: qui non minus rerum gerendarum summa prudentia quam fortune successibus: quibus undique irradiatus es: probatus fuerit. Nemo certe erit qui quod ipse probaveris: sum- me collaudare non compellatur: et me ad huiusmodi munera alacriorem efficies. Tu in eternum vale: ego ad institutam expositionem pergam.

Super fen. XXII.

Exponēs pēlarissimī z subtilissimī Magistri Joān. Maithēi ex ferrarijs de Bradi sup vigesimāsecūdāni Fen tertij canoñ. d. Aui. ad Illustissimū Ducē Mediolani Frānciscū Sfortiā vicecomitē feliciter icipiūt.

Fen. xxij. de egritudinibus in extremitate membroz que est duo tractatus.

Tractatus primus de eo quod accidit eis de nocu-
mentis quantitatis z situs.

De forma zirbi z duoz syphac.

Cap. p^m.

Dostet vt scias q su-
per ventrem post cu-
tem sunt duo pannu-
culi: quoz vnus no-
minatur syphac z cō-
prehendit intestina z
calefact ea sua spis-
situdine z victuosi-
tate z comprehen-
dit lacertos.

Sita est qnta z vltima pars principalis huius
totius tertij can. Aui. que sic pīnuas ad pēcedentia.
Nāz postq. p. Aui. pmo determinauit de disposi-
tionibus membroz animatoz z annexoz eis vt a
pncipio pīne fen vsq ad nonā exclusiue. Secūdo
determinauit de dispoñibus membroz spiritualiuz
z annexoz vt a nona vsq ad decimātertiā. Ter-
tio determinauit de dispoñtionibus membroz triū

pncipaliter nālium vt stomachi epatis z splenis z annexoz a ter-
tiade cima vsq ad sextādecimā. Determinauit et in illa parte pū-
cipali de dispoñibus membroz que sunt receptiua superfluitatuz
dictoz membroz vt de intestinis alio renibus z vesica a sextade-
cima vsq ad vigesimā. Lēsequēter quarto determinauit de dis-
poñtionibus membroz gñōnis in vltis z mulieribus: z in. 20. z. 21.
Jā hic vltimo pro cōplēmentō doctrine dispoñū membroz instru-
mentalū quozdā cōm z animatis z spiritualibus z nālibus z re-
pertoz in ventribus cōitibus illoz membroz indifferēter fecit spāles
fen de eoz membroz dispoñibus vt de dispoñibus pāniculoy vena-
rū z arteriay spōdiliū z allatū iuncturay. Nā in capite pectore z
vētre inferiorē hec oia reperit. Nō fuit igitur conueniens de eis
magis determinare simul cū dispoñtionibus membroz animatoz
qz spiritualiū vel naturalū. Et sic de his facta est pueniēter doctri-
na specialis. Et ex hoc patet clarificatio rubrice difficilis: vt qz hec
est fen. 22. de egritudinibus apparētibus in extremitatibus mem-
broz. I. de egritudinibus pncipaliter: sed generaliter de dispoñib⁹
apparētibus in extremitatibus membroz. I. dispoñibus membro-
rū apparētū z idifferēter repertoz in manifestis concaytatibus
membroz extremoz. I. notabiliter differētū. nec est hic spālis deter-
minatio de dispoñibus membroz extrinsecoz z apparētū vt cōiter
dicif: qz de oculis in tertia tertij determinat: que tñ sunt membra
extrinseca z apparētia. Vel aliter possumus intelligere hoc modo
f. qz hic determinat de dispoñibus apparētibus in extremitatib⁹
membroz. I. dispoñib⁹ membroz extremitatibus participantū. f. natu-
ra pñmiliū z organicoz vel instaliū. Hec autē membra quedā sunt
bmoī. pro cuius itelligētia est aduertēdū qz membroz quedā vere
sunt simpliciaz vt quoz partes cōicāt noie z diffinitōe euz toto: z
cū hoc nullius opationis organice vel pncipalis sunt instrumen-
ta vt caro z ossa. Quedā vere organica quoz ptes a toto discōue-
niūt in noie z diffōne: z sunt aīe ppta instlī ad cōplēndū motus z
pncipales opationes aīe vt manus oculus z bmoī. Jdcirco dicta
sunt et membra formalia: qz forma que est aīa maxime in eis existit
z eis mediātibus operat z manifestat: z ex opposito alia simplicia
dicta sunt nālia: qz in ipsoz creatiōne non sunt de intentione nāe
nisi ppter formalia que ex eis cōponunt. Quedā sunt nāe media
inter hec vt nervus chorda arteria pāniculus spinalis medulla
z bmoī. Nā talis p quāto sic se hāt qz ptes cū toto cōicāt in noie
vident nā simpliciaz picipare: pro quāto tñ sunt certarū opationū
aīe ppta organa pncipat nā organicoz: qz nervus est instlī fin de-

Tertij can.

526

lationis spirituum ad mēbra z sensationis ppta organoz: z ita ve-
ne sunt ad differēdū sanguinez z pāniculus maxime pncipalis di-
ctus syphac ad cōtinēdū spōdiles et z iuncture quodāmodo vidē-
tur vtrāq natura participare. Inter hec tñ media mēbra existit
oīa: quonā quedā magis natura cōsimiliū attinēt vt pāniculus z
nucha: quedā magis nature organicoz vt spōdiles z iūcture mari-
me deseruētis in motu volūtario: quedā magis media vt nerui: z
vene. Et hec est doctrina Alberti alamanī in suo de aīalibus. z pī-
mo de generatione z corruptione. ca. 4. 4. ad pncipiū capituli.

Ad propositum igitur in hac fen determinatur de dispoñtionibus
membroz extremitatibus participantū. f. natura cōsimiliū z or-
ganicoz vt dispoñtionibus pāniculi maxime principalis vt sy-
phac: z qz eius officium vt infra magis declarabit: maxime est cō-
tinere interiora mēbra fm debitiū strū: cuius opatio maxime ledi-
tur per rupturam: z ad cuius rupturam precipue sequitur exitus
intestinoz: a situ conuenienti z zirbi propter ipsoz minus fortē
vel debile alligationē: z dictoz membroz lubricitatem que di-
cunt principales hernie esse. Ideo in hac fen vna intentio erit de
hernijs determinare: determinabitur etiā de dispoñtionibus ac-
cidētibus spōdilibus. Et qz vñū pncipiū nocumētū sequens spōdi-
lium malum situm est dolo: doñt z gibbositas: de eis fiet mentio
specialis: de dispoñibus etiā venay erit determinatio vt de varici-
bus. Et postremo qz iūcture sunt membra media: maxime attinētia
organica mēbris potissimūqz obediunt virtuti volūtarie motiue:
quales sunt iuncture manuum peduz z anchay: fiet specialis tra-
ctatus de dolore iuncturarum z maxime harū vt podagra pedum
sciatia scie vel anche z chiragra manū. Jste tñ secūdus modus
declaradi difficilior est qz pīmus: qz que sāt alique difficultates. Et
tñ ex his patere pōt pñderatū totius rubrice itellect⁹ qz sic iacet.

Fen. 22. de egritudinib⁹ apparentibus in extremitatibus mem-
broz extremoz: vno mō exponēdo de egritudinibus membroz ap-
parentiū z repertoz in concaytatibus membroz extremo-
rum. I. extremaliter vel notabiliter distitū vt animatoz spiritua-
lium z naturalū. Vel aliter de egritudinibus membroz extremo-
rū. I. de egritudinibus membroz extremitatibus participantū vt na-
tura cōsimiliū z organicoz etiā sunt duo tractatus. Pīmus de eo
qz accidit illis mēbris. I. propter illa mēbra vel aliqua illoz de no-
cumentis quantitatis z situs alioz membroz. Nam per id qz ac-
cidit de ruptura syphac sequitur nocumētū z egritudo quātitas
vt situs zirbi z intestinoz. Et id quia sequi potest nocumētum
zirbi per rupturay syphac: fiet mentio de forma zirbi z duoz sy-
phac. Et h⁹ est qz dicit de tota rubrica. Secūdo tractatus erit de
doloribus iuncturarum principaliter: ppter quarum conuenien-
tiam in dolore euz doiso etiā in illo de dolore doisi determinabif.

Sed circa vtrūqz modū superius dictū exponēdi apud intelle-
ctū cadit brevis difficultas: qz. f. in hac fen non determinauit. A.
de dispoñibus neruoz sicut fecit de huiusmodi mēbris: ex quo ner-
ui ita reperiunt in pcauitatibus membroz extremoz vt in capite
pectore z vētre inferiorē sicut pāniculi: quare et nerui sunt mēbra
nāe medie iter pñmilia z officialia sic z pāniculi: vt dictū est pū.
Ad hoc dicaf qz nō sic fuit cōueniēs hic postremo de dispoñibus
neruoz determinare. Et imo de ipsoz determinasse scda tertij fuit
cōueniēs: qz nerui plurimo seruitio famulant cerebro: ita vt dicit
Bas. 6. afo. in cōmento illius afo. Quibuscūqz cerebrum sursum cō-
uertitur: qz nerui sunt initū cerebri. Hoc intelligif non i choatuer
sed quo ad operationes: qz pmo manifestatur operationes eius p
neruos. Ad habendā clarā notitiā iuuamētoz cerebri fuit expe-
diens ponere anathomā neruoz z utilitates z nocumenta: quoz
iuuamēta z lesiōes sunt in animali singularia: erat ergo de eis fien
da mentio specialis in particulari fen: z maxime imediate sequen-
te fen de dispoñtionibus cerebri cui pncipaliter famulantur.

Sz tu obicias idē eē dōs de venis: qz erat determinādū vt in. 14.
vel in. 15. cū ita famulant epati sic nerui cerebro. Dicaf qz nō est
sile: qz maiora vident seq nocumēta in toto ex mala dispoñe ner-
uoz qz dispoñe venay. Et nā pluribus modis ptingit ledi totū lesiō-
ne neruoz qz venarū: qz vltra lesiōē in via vel receptaculo ptingit
totū ledi pp īdebitū nerui cōpōnē z nō sic est de venis. Etiam
dicaf qz pro quāto vene oriuntur ab epate z sibi famulant z cōicā-
tur in operatione cū eo vt in digestionē. Sic de eis determina-
tur in. 14. tertij. Scdm qz ipsoz euenire pōt vñū speciale nocumē-
tū nō vt epati famulant: vt ipay manifesta tumefactio corp⁹ red-
dēs ide turpe pueniēter alibi de h accidētū fieri potuit metio spā-
lia. Jsta tamē sunt magis persuasua qz demonstratiua: neqz de his
adduci pōt ratio demonstratiua. hec tamē sicut pbabilia diligenter
pñderabis: qz pro hac itelligēda rubrica subtilius inuestigare non
potui. Diuiditur autē hec totalis fen in duos pncipales tracta-
tus. Nā in pmo determinat de dispoñibus quibuscūqz syphac z ve-
nay z spōdiliū quozdā vt doisi. Jn scdo de dolorib⁹ pncipaliter iun-

R R r z

T^{er}o cuius itelligētia est pmo notandū ē apud auctores iste t^{er}minus vterū sumū quadrupliciter cōiter. pprie: magis. pprie: a ppyssime. Cōiter idē dicit q^o oīs nālis huc inālis cōcauitas cōrīne ē hoc mō sumū ē^o afo. illo afo. Si in vtrē sanguis effundatur t^{er}o. p^{ro}prie vō sumū ē magna cōcauitas nāli p^{ro}tenēte diuerſa mēbra familis p^{ro}specie nature vel generis. ē hoc mō diuisiōr t^{er}o humanū i tres vtrē. in vtrē supiorē vt animatōz q^o est caput. vtrē mediū spiritualū q^o est pectus. vtrē inferiorē naturalū cōtēntiū. T^{er}tio mō sumū venter magis pprie p^{ro}cauitas ē in quā est apta fieri digestiō in p^{ro}posito. vt supra p^{ri}ma p^{ri}cula ē vtrē vtrē ē byeme t^{er}o. Quarto ppyssime p^{ro} ipso stomacho vt scōbo t^{er}egni. vtrē cognitiōes t^{er}o. vtrē aliq^u p^{ro}cauitate p^{ri}ntēte oī mēbra dicta p^{ri}ncipaliter naturalia: vt scōbo t^{er}o. t^{er}o sumū hic vtrē p^{ri}mo regimīnis auctor t^{er}o. cōmēti. 33. Et ergo sensus q^o sup vtrē ē. super cōcauitate cōtēntem mēbra naturalia t^{er}o. C^oscōbo notandū q^o etiā cutis sumitur dupliet^r. Vno mō p^{ro} extremo mēbroz cooperimēto: s^{ic} est idē q^o pellis exterior: hoc mōdo appellat lignen ab auctoribz q^o s^{ic} nō sumū in p^{ro}posito. Scōbo mō sumū cutis p^{ro} mēbro aīaro q^o fīc nō Aui. p^{ri}ma p^{ri}mi ca. de cōplōnibus est in quo refrangunt ē coalterant vel coalternant qualitates extremoz mēbroz vt calidōz sicut coit. frigidōz sicut cerebrūz: humidōz sicut epāz vtrē siccōz sicut ossa. Et s^{ic} de cuti dicebat Aui. lo co allegato. 2. Bā. scōbo cōplōnū q^o ipsa in homine est mēbrū ēgile vtrē gradualiter repērat vt huc certe equalitati p^{ri}ncipū. sumū s^{ic} est vtrē p^{ri}ntēte vtrē spisse notabiliter sube: hoc mō sumū in p^{ro}posito. C^otertio nota de mente locōitōris dīla. 47. de cōrēbō p^{ri}ncipū q^o p^{ri}ncipulus est corp^o expānsum tenue cōtēntum ex fīc p^{ri}ntēte nō sensu p^{er}ceptū. vtrē hoc est omni p^{ri}ncipū cōis: colligī ē hoc deſcriptio a dīo Aui. p^{ri}ma p^{ri}mi doc. 4. de mēbris. C^ouarto aduertēdū q^o p^{ri}ncipulōz magna est adnūcē dīcōuēntia t^{er}o in cōpōſitiōe vtrē gratia finis. In cōpōſitiōe q^o adāz magis est carnosus gāz minus gādm nullo mōdo: gādm neruū t^{er}o gādm ligamētūz: gādm neruū t^{er}o gādm cōrra. Gratia finis etiā multū diuerſificat: q^o gādm p^{ri}ncipaliter factus est vt formā ē figurā mēbroz cultodiat nō labant: vt de p^{ri}ncipulo cerebri vtrē epatis. aliq^u factus p^{ri}ncipaliter diuerſa mēbra cōſuligētia babeat adnūcē t^{er}o ipsa āneant: vt p^{ri}ncipulus renūm ad cōſpēdēdū doſo vtrē talis est maxime ligamētūlis. aliq^u vtrē mēbra ſenſu carētia vtrē p^{ri}ncipulū ſentiāt vt p^{ri}ncipulus pulmonis: t^{er}o in extremo cordis exiſtēs: vtrē talis est nō neruū vel ſaltē a oſio neruū. aliud iuamētū p^{ri}ncipulū vt ſeparat iter vtrē mēbroz vtrē aliud vt nocumētū vtrē cōcauitatē alteri nō cōiceat vt de mediaſtino dī. aliud iuamētū aliq^u fīc ad deſenſiōē nocumētōz p^{ri}ncipaliter mēbroz vtrē aliq^u ad vigozatiōē digeſtiue virtutē dictōz mēbroz: vtrē hoc p^{ro} ſe caleſcēdō: vt de p^{ri}ncipulo carnoſo vel pingui vel ē reuerberatō vt de ſirbo adipino. In p^{ro}posito adī. o. 8. manifestat nobis iuamētū p^{ri}mi p^{ri}ncipulū vtrē p^{ro} continere iteſtina in debito ſitu vtrē p^{ro} cōſōzatiōē calozū dictōz mēbroz: vt p^{ri} in iſa. Alia p^{ri}ma iuamētū ponēt iſerūz cōt^{er} determinabī de iuamētū ſcōbo p^{ri}ncipulū. hīc aduertēdū q^o ē auctorē multū equoz vtrū iſto termino ſyphac vtrē myrac. Aliq^u cōiter ſumū ſyphac p^{ro} quolibet p^{ri}ncipulo p^{ri}ntēte: s^{ic} p^{ri}ncipulōs cerebri: vtrē chīſtū ſellīs appellamū ſyphac. Aliq^u pprie ſumū vt dīcāc ad p^{ri}ncipulū d^{er}termiat: s^{ic} ſumēdo ſolēt auctorē ſyphac itelligē p^{ri}ncipulū 2° omī in p^{ri}te ſequētī appellatū chīeron: t^{er}o ita p^{ro} myrac aliq^u

Et secundus est interior ⁊ nominatur albertorion ⁊
nominatur rotundus: quoniam quādo singularis fit ab
eo quod tegit ipsum est sicut ſphera ſup quā ſunt ſum-
me ⁊ additiones molles ⁊ foramina ⁊ cōtinuatur de
super velamini ⁊ pceſſio eius eſt ex ſupremo ⁊ eſt ſub-
tilius ſub cute ventris ⁊ pāniculo eius: ⁊ adherēt duo
ex lacertis ventris dexter ⁊ ſiniſter adherētia vebemē-
ti: deinde cōtinuatur poſt eos ambos velamini in par-
tibus eius carnoſa p̄tinnatio vniſionis poſt p̄tinnu-
tionem ſuam cū ſtomacho ⁊ poſt confirmationē ⁊ ſol-
iditatem ſubſtantie eius. Et illa p̄tinnatio eſt p̄tinnu-
tio dilatata: verum ipſa cū p̄tinnatur c̄pati eſt ſubtilis

valde et est in elevatione sua ad stomachum et in reflectione sua descendendo ab eo firmitudo cum oppositio ne venarum et arteriarum magnarum suspensarum cum eo et descendit subitus et fit zircus et currit super plurimum alberti teron ab inferiori de subtilibus lacertis dilatatis super ventrem tunica vna. Et forisita existimatur quod sit pars citis propter continuationem eius et similitudinem suam cum eo et in nervositate. Lū ergo singularis fit ab eo albertitero est subtilis texture valde et ille est albertitero vlnce et subtilius eius et purius ipsius est apud epiglottalem et ostium pancreatici intrinseci et costarum ex hoc panniculo.

¶ Nunc psequenter in ista parte determinat de anathomia secundum di pancreatici ut syphac et dividit p sene pars in duas. Quoniam primo facit quod dicitur est. Secundo ipse colligit summam iuameta mebro rii pancreaticorum. Secunda ibi (Et ista duo velamina zc.) // Prima adhuc in duas. Quoniam primo ponit intentionem suam de anathomia ipsi syphac. Secundo de ipso syphac ponit opinionem quorundam. Secunda ibi (Quidā vō dicunt zc.) // Prima adhuc in duas. Quoniam primo ponit ipsius anathomiam quantum ad formam ipsius et colligatias eius alij membris et ipsius originem. Secundo ponit ipsius iuamentum. Secunda ibi (Et iuamentum ipsius syphac est replere zc.) de prima parte dicit quatuor principaliter. Dicit primo quod iste pancreaticus iterioz notat benitero et nominat rotundus. Et adducit rationem quod nominat rotundus: dicit quoniam cum singulis fit ab eo quod regit ipsius est tunc sicut sphaera: ideo supple dicit rotundus sicut sphaera super quod sunt summe et additiones molles et foramina. I. super quod vel in quo sunt quedā eminētie et dispositiones vel foramina secundum apparentiam secundum quod non fit apparetur ut sphaera ut statim declarabitur. Dicit secundo quo ad intelligētiā eius quod continuatur de super velamine id est diaphragmati. Et pressio eius. I. origo eius. Et ex supremo. I. parte superiore. et est subtilis sub cute vētris. I. in directo vētris. I. versus partē anteriorez magis quod posteriorez. et pancreatico eius. I. sub myrach et est pancreaticus primioz cuti. Et addit quod adheret ei. I. imedia te duo ex lacertis vētris. I. latitudinales. De terz et sinistat adherētia vebemēti. I. nō alio mediāte. Deinde primuaf post eos ambos lacertos. I. super eos. velamini. I. diaphragmati. et p tibus ei? carnosus. I. versus dorsum vbi carnosus. Et diaphragma p tuiatioē vicinātibz post p tuiatioē suā cū sō dcho. I. post illā quā p habuit versus stomachū. et post p tuiatioē et soliditatē sube eius. I. vbi fuit initiuus eius. et illis duobus p tibus. I. illa p tuiatioē. I. syphac et diaphragma tis est versus dorsum. continuatio dilatata. I. a dextris et sinistris. ¶ Tertio ponēdo distinctionē partiu ei? in subtilitate et grossitie dicit quod ipse pancreaticus syphac cū p tuiat epati. I. a pte dextra est subtilis valde. I. subtilior: q̄ a sinistris. rō est quod ab illa pte separant ab hoc pancreatico plures pancreatici. I. splenis et pancreatici epari suspēdēs. et est in elevatione sua ad sō dcho. I. versus anteri? et sup. magna subtilitas et in reflexione sua descendēdo. I. posteri? et sup. dorsus. firmādo. I. spissando respectu p tui anterioris cū oppositioē venarū et arterie magnarū. I. p qd spargit cū hoc pancreatico posteri? de ramis venarū et arterie extēfay p dorsum. cū oppositioē q̄. I. obuiatione dictay venarū posteri? et nō a nris. et descendit subitus et fit zircus. I. ab hoc pancreatico ibidē originat zircus et descendit subitus et fit zircus. et currit super plurimum alberti teron. I. super magnā p tē. ipsius pancreatici hoc est versus anteri? de subtilibus lacertis dilatatis super ventrem: quod subtiliores sūt plurimi lacertoz circa mediū vētris: quod in villos nerveos terminant tunica vna: et forisita existimatur quod sit pars eius. I. nervositate. Et addit cū singularis q̄ fit ab eo pancreatico vel ab ea tunica alberti teron. I. cū separant de bene sequestrat syphac ab hac tunica et est subtilis texture valde. I. discernit quod albertitero. I. syphac est subtilis texture valde. I. multo subtilior: salte hic anterius q̄ fit ista tunica supra pancreaticū existens. Dicit cōsequēter replicādo quod subtilius et purius. I. apud epiglottalem. I. partē supra os stomachi et ostiū pancreatici intrinseci. costarū. I. pte ex hoc pancreatico. I. quod abso lute myrach est subtilior: in parte anteriorez superius ad dexteram a qua parte oritur pleurexia a syphac zc. et hoc tūc dicit in littera. ¶ Pro intelligētiā oīum hāz prius quod artificiosa fuit expositio data: p est notādū q̄ nō de anathomia hui? pancreatici. d. A. 13. tertij. c. 1. versus mediū ponit qdā que et vīdeant a bā intelligēte ad eūdez sensum posse retroqueri cū dicitur hic: tūc q̄ ibi quedā clarius posita sunt de isto pancreatico q̄ in p tui p tui: iō ad habēdā cōpletā notitiā anathomie huius pancreatici laudo ut que ibi posita sunt cū scriptis p lūganf et ista cū illis: q̄ et hic sunt qdā posita q̄ ibidē sunt recta

ta: et ista bā mēte colliganf quod itervolumina illustriuz medicorū: vē Bal. Aui. Rasis et alioz nō iuent aliq̄ clarū ad cognoscendū istius pancreatici cōpōnē et colligatiā: quod tūc iter pancreaticos in corpe humano pter myrach dī ēē maximus: et si via originis nō dicat ēē p mūs: quod vterq̄ pancreaticus dictus originat a pancreatico diaphragmatis ut statim videbit: reliq̄ tūc pancreatici mebroz nutritioz ab hoc originez sumūt. ¶ Secūdo pro specialiori doctrina dictoz in pma parte est aduertēdū p remotione dubitationis q̄ dicitur possēt: q̄ hī myrach sūt pancreatici: q̄ si a mebroz circūstātibz separes ēēt sicut sphaera: tūc ille nō est dictus rotundus sicut iste p p duas cās. Prima est quod iste ē p mūs. I. mediatus quod oia p tmet mebra nutritia: quod si zircus ad p mūs imediatius adheret itēstinis q̄ syphac: nō tūc oia continet mebra nutritia ut supra dictū est et i ferius de anathomia ipsi dicitur. Et hoc quod dicebat. d. Aui. 13. tertij loco allegato cū dixit. Et syphac qdē ex sūma hoz est pancreaticus p mūs quod cōprehendit viscera nutritia oia: meruit igit quod p mūs magis notari rotundus quod dixit. Et syrach. Secūda cā esse pōt quod est melius sepabilis et distingūibilis syphac a reliq̄ q̄ myrach: ideo dixit tertius: cū singulis fit zc. Nō sic aut dixit de myrach: imo myrach plurimā bz inbēfione et adhe rētiā cū musculis itra ipm et pinguedinē supra ipm et bec fuit cū vī existimo errois inultoz doctorū medicie q̄ arbitrati sunt myrach solū dicit de aggregato ex cute pinguedine et musculis et nō de pancreatico distincto ab eis: cū tūc. d. Aui. in caplo p tui ponat hūc pancreaticū expresse in p n° capli cū dixit. post cutē sunt duo pancreatici zc. et in fine capli expresse: et 13. tertij loco allegato cum dixit quod supra syphac est myrach et lacerti vētris. Ecce quod posuit etiam iter myrach et musculos. vey est tūc quod auctores aliqui p myrach totū itel ligit ut supra dictū est. Et hoc notat Aui. in fine capituli p tui. et hoc singulariter tenet p tui cōm erroē zc. ¶ Tertio vō p in telligētiā illius partis supra quā vel in qua sunt summe et additiones molles zc. quod cā huius ineqūaliter syphac pōt in duobz potissimūz cōprehēdi. Primo ppter equalitatē mebroz vicinorū supiorū et inferiororū: vñ p tui cū tactu mebroz ineqūaliter factus est ineqūlis nā pmo est ineqūlitas mebroz supra ipm ut musculorū ipsius vētris: quod in aliqua pte pūngunt musculi latitudinales cū lōgitudinalibz et trāsfuersibz p p intelligētiā sūti ipsorū ut supra dictū est: et in aliq̄ et pte grossiores sūt musculi latitudinales ut apud originē versus dorsum: et in aliqua minus grossi p p istā ineqūalitē mebroz cō p mētū syphac fit ipse habēs de p sēfices et elevationes. ¶ Dexto et mebroz iteriorū ineqūalitū aliq̄ cō p mētū syphac furioz ut in extēfōe itēstinorū a fecibz vel vētositate reddid ineqūlis. nā ista syphac ē zircus adipin? multū ineqūlis ut pstat et ista zircus ut ē dicit. d. A. 13. tertij. in mēstierio iter venas mēsteraicas sunt qdā car nes glādose q̄rū utilitas fuit ad aliq̄ hūctādū itēstia idigētia hū miditate. qd p p q̄ aliq̄ dura comedētes egerunt mollia: sic ē de amigdalīs circa radicē lingue erūtibz: hūmōi q̄ carnes reddūt zircus ineqūlis et p tui et syphac remaneret ineqūlis. Alia cā pncipa lis sumi pōt rōe finis. Nā si syphac fuisset tēsus nō hīs elevationes et de p sēfices cū itēstina fuissent repleta et extēsa a vētositate nō fuisset obediēs syphac ad certas dimēfōes extēdi fuisset in q̄libet debili extēfōe itēstinorū facta extēfōe violētā ipm? syphac: et sic dī stenfio ipm? partū adinuicē et solo p tui et p tui et p tui: sūt q̄ p mētū ipm habere additiōes vel elevationes quasdā molles. I. aptas extēfōis: et psequēter de p sēfices vel cōcūitates q̄ et appellari possunt foramina ipozie: et ista cā multū mibi placet. ¶ Cōsequēter aduertēdū circa sēdm dictū qd notāter. d. A. dixit quod supra syphac sūt duo musculi latitudinales zc. et nō fecit mētiōē de alijs: cū tūc supra ipm sint octo ut supra dictū est. Et sic est ex p sē de mē te Bal. ultimo ca. 6. de iuamētis. Hoc iō fecit quod mediātibus his musculis pncipaliter pncip opatio itēstinorū tutamine quoz pncipaliter factus est syphac hūmōi. Nā pncipalissima itēstinorū opatio est expulsiō ut. 16. tertij ad p n°. Et quod latitudinales musculi marie ad p iuāt d mēte Bal. loco allegato: et A. 13. tertij. c. 1. p n°. iō de his pncipalē fecit mētiōē: et istos nā ordinavit imēdiate syphac adherere ut melior fieret syphac cōp sēfio itēstinorū et exinde fecit expulsiō et expulsiō. ¶ Secūdo p spāliori itēlligētiā origis ipsius syphac est p supponēdū illud quod dicit. d. A. de ipso. 13. tertij loco sepe allegato. Dicit enī quod p tui velamini et obuiat due extremitates eius apud dorsum: tūc ligat illis: exinde est et p tui: eius nāq̄ initū est supfluitas descendēs ex velamine ad os sō dcho et obulat ei supfluitas ei? qd ex ipso ascēdit ad dorsum. Et q̄bus ver bis nobis signauit. d. A. modū origis syphac taliter. Nā post q̄ for matus fuit pancreaticus diaphragmatis et dictus est velamentū ex mū que supfluit formatū eius fit syphac hoc mō. I. quod illud super fluū diuidit in duas ptes. vñ q̄ vadit versus sō dcho a nris. alia q̄ descendit ad dorsum. et illa q̄ descendit reflectit se et obuiat illi q̄ vadit ad sō dcho et exinde fit syphac. Et hūc syphac secundum istā modū gīlato addit Aui. loco allegato hūc reflexiones. I. ad dextrā et p mētū: sur

sum et deorsum terminando ad dorsum et in dorso vntur et ibidem fit spissus pp secū multū ibidē cōmiseri de ramis vene magne et arterie adorti extēp p dorsum. Et ex his pz: qūo iste panniculus cōtinuaf desup velamini. i. diaphragmati. et qūo eius pcessio. i. modus originis est ex supremo: qz ex supfluo ipsius diaphragmatis: et qūo cōtinuaf partibus eius carnosaf pūuatiōe vntionis: qz termināf eius reflexiōes ad dorsum vbi diaphragma est carnosius: et ibidē vntur iste reflexiones postqz fuit pūuata ps que trāsluit versus dorsum et fuit reflexa sursum ad prē circa stōchū existēz vbi fuit pfirmata et solidata suba syphac: et tūc illa dilatata cōtinuatio. f. ad dextrā et sinistrā versus dorsum. Reliqua sunt clara vsqz ad illā partē et currit sup pleura. Sed circa istas partē pōt dubitari. nā ex hoc sequit oppositū qd dicit. d. Aul. prima pmi doctina de mēbris. vbi voluit oēs pāniculos in cōcauitatibus naturalis mēbroz reptos originari syphac coopiere musculos. i. apud myrach et oēs pāniculos in vētre spiritualium cōctos originari a pleura: ita qz et diaphragma hz ide originē: vt pz ibidē in textu: et tū ibi colligit. et. 13. tertiū expressus qz syphac vere originaf a diaphragmate et pleura originaf a syphac maxie circa dextrā eius: idē circa illā partē est subtilior. Ad hoc dicat qz vntū mēbrū ab alio originari est duplex. Vno modo vere qz scilicet ex supfluo gōnis vntū aliud generaf qūo dicimus nuchā originari a cerebro. Scdō vntū dicimus originari ab alio taliter: qz cū alio hz colligatiōe: ita vt vntū et minus alio dicat egredi a maiore. Et fm pmi modū est snia Aul. hic. et. 13. tertiū. et fm scdō modū loquebat in doctrina de mēbris: qz ita pāniculus myrach maior est qz syphac et qz aliquis alius dicimus oēs pāniculū inde originari: ita dicat de pleura. Et circa quam partē est aduertēdū qz ex cōsimili tertū huic posito a. d. Aul. loco allegato imaginatus est speculator eximius Hērilis de fulgineo super illa parte qz ex subtiliori parte huius syphac fit tunica quedas que immediatius adheret lacertis qz syphac. Et ista tunica vel pāniculus qui stat in medio inter syphac et subam carnosam musculorū dicit recte syphac: et iste est beriteron. Dicit ipse de quo imaginat. d. Aul. qz sit pncipiū pleure et alioz pāniculorū pectoris et alioz sit ex origine istius pāniculi beriteron: supfluit etiā zirbus et. 53. salua tāti vntū reuerētia non video vā hec sua imaginatio habeat necessitatē: et pta istā stat pmo cōmūis doctrina medicorū ex expresseione Aul. pmo colli. ca. de anathomia myrach dicentium qz post musculos vētris versus iestina duo tū mediāt pāniculi. f. syphac et zirbus: vbi fm hanc imaginatiōē eissent tres. Scdō cōtra hoc est experitiā anathomistaz qui tū duos numerāt pāniculos post musculos ventris. Neqz obstat tertus sup quo fundat. Nam postqz posuerat loco allegato Aul. modū gōnis syphac addidit. Et est ei tunica et subtilior lacerto vētris coopiens et. 3. quaz ipse Bas. appellauit vtz syphac: qz paulo post addit Aul. Et sub ipsa est subtilior et qd est vere syphac. et. 3. qz intelligi. Et est ei tunica subtilior lacerto nō qdē vera sed fm apparētiā tū. pto qz bñ intelligēdo aduertēdū: qz lacerti latitudinales maxie circa mediū vētris i. choz das et villos neruos terminant: ita et trāsfuerfales. ex cōmistiōe illaz choz das vel villos ipsaz cōneriōe adiucē vā pāniculus qdā gñar: nō qdē totū coopies sicut facit syphac fz mobilē tū prē vētris qz tū nō est vere pāniculus. Et bñ est iudicio meo qd dicit textus noster cū dicit. Et currit sup plm alberiterō. notāter dicit plm. i. magnā prē de subtilibz lacertis dilatāf. i. de lacertis subtiliatis. et dilatāf sup vētrē tunica vna. i. appenter. qd manifestat pz qd addidit. Et forfitan existimas qz sit ps eius. f. syphac pp pūuatiōē ei. i. adberētiā magnā cū eo: et sūitūdinē magnā cū eo in neruo sita te vt imaginabaf. B. loco allegato: et tū sup. nō ē verus pāniculus. qd declarat pz qd subdit. Lū qz singulis fit. i. sepa ab eo pāniculo appente alberiterō. i. syphac ē subtilis texture valde respectu. f. illorū villos neruorū sic cōmittoz et ille ē alberiterō vā. Et bñ mō legēdo hec snia. A. expōitē dicit iudicio imaginatiuo Hērilis vt pz. Reliqz sūt clara. Legaf tota ista fm expōitē vt supra. Sequitur alia pars.

C Et iuuamentū huiusmodi syphac est replere qd est inter lacertos vētris et iestina et stringere locū: et phibere superfluitates ne cadāt in locis vacuis cū adiutorio diaphragmatis qd est posterius: et comprimere posterius iestina et viscera euacuatiā superfluitates cū prima sunt ad expellendū qd est in eis de fece et aqua hydropis et vniā: et phibere inflationē vebemētē: et ligat viscera ligamento forti: et est in dorso sicut res vna et lacerti omnes posterius sup carnem glandosaz q. substratam eis et venis magis et meatibus continuatis inter iestina et stomachum.

C In hac pte postqz. d. Aul. ponit anathomiā syphac: iā in presenti parte ponit eius vtilitatē et iuuamēta. Et dixit quatuor pncipaliter. Primo dixit qz iuuamēta huius syphac est replere qd est inter lacertos vētris et iestina: et stringere locū et phibere superfluitates ne cadāt in locis vacuis cū adiutorio diaphragmatis qd est posterius. Dicit scdō qz ipsius iuuamentū est cōprimere post eius iestina: et viscera euacuatiā superfluitates cū prime sunt ad expellendū qd in eis est de fece et aqua vel ipsius hydropis et vniā. Tercio dixit qz ipsius iuuamentū est phibere inflationē vebemētē. Dicit quarto qz ligat viscera ligamento forti et est in dorso sicut res vna et lacerti oēs posterius super carnē glandosam quasi sustentatā eis et venis magnis et meatibus pūuatis iter iestina et stōchū. C. Que ista et si quo ad maximā eius partē videaf satis clara: tū p manifestatiōi itelligētiā pmo circa pmi dictū est aia duertendū qz ex illa littera videf posse colligi qz iter musculos et iestina nō cadit alius pāniculus pter syphac et oia iestina cooperit vt supra dicitur est. replet qz mediū vel pcauitatē oēm existētiā iter musculos et iestina pter quā a parte anteriori vbi est zirbus adipinus vt post declarabit hic. est igit pāniculus qz adheret iestini lateraliter et circa dorsum: et lo p stringere locū: qz replet: hē et solem phicere saccy replet esse strictū ita vt nihil vltra recipi possit: ita est de illa pcauitate. nā pāniculo replet et ita stringit locus. et adducit cām pncipalē huius imediate adberētiā ad iestina p hoc qd addit et phibere superfluitates. i. pp phibitiōē supple mēbroz superioz. ne cadant in locis vacuis: qz vacuitas est cā receptionis superfluitatū vt iferi trax. scdō. Ad hoc et adiunat diaphragma qd est posterius: qz nō sic imediate adberet iestinis sicut syphac: est tū defenfaculū superfluitatū mēbroz spūalium et animatoz ne in pcauitatē nālium recipiant. C. Circa scdō dictū est phiderādū qz hz isti termini viscera et iestina aliqñ ab auctoribus sumant vt fūc termini oēs et synonymi ad oia mēbra organica iteroza et occultatū in pposito p viscera itellexit pprie mēbra organica in cōcauitate nālium pteuta vt stōchus epaz renes vesica et. Et p iestina itellexit illa mēbra que solemus iestina appellare: qz sunt mēbra deputata ad receptionē superfluitatū grossaz pme digōnis. Tercio notādū qz licet cōprimere hmoi mēbra posterius et. 53. sit. pprie officiū musculorū latitudinaliū vētris vt dicit. B. de iuuamētis vlti. ca. et alibi pluries. tū. d. A. hic et. 13. tertiū. hoc iuuamētū attribuit huic pāniculo. Et hoc est qz mediātē hoc pāniculo dicti musculi pfectissime cōplēt officiū suū: qz enī iste pāniculus imediate attingit viscera et iestina et vniqz circūuoluit p cōpressionē: qz dicitoz musculorū versus posterius cōprimis iste pāniculus qd attingēs est oia viscera et maxie deputata expulsiōi vt iestina ad vesicā: ad qd nō attingeret dicti musculi: qz neqz supiozes iestino recto neqz vesice iuuat pncipaliter iste pāniculus ad hmoi expulsiōē. C. Alteri aduertēdū qz iste pāniculus hz de iestione. d. A. iuuat et ad expulsiōē vētositatis iter dū aggregate iestinis: et aliqñ ad partū pferciēdū: de his tū nō facit mentionē. d. Aulic. vel qz relinquēs has opationes notas ex his qz hz ponunt: vel qz iste sunt pncipaliozes opationes de qbus hic facit mentionē: qz opatio partus nō cōuenit nisi mulieribus: et ad euacuatiōē vētositatis nō sic necessaria est talis compellē sicut ad alias superfluitates expellēdas: qz sola euaporatiua forte sufficeret. C. Circa tertū dictū aduertēdū qz notāter dicit inflationē vebemētē ppter id qd supra dictū est sup illa pte qz iste pāniculus hz depressiones et additiōes: qz nāle est huic pāniculo vt aliqñ extendat et certā inflationē nō phibeat. vt eā. f. que cōiter sequit repletionē iestinoz a fecibz. sed bñ phibet inflationē vebemētē que aliquādo cōtingeret in iestinis vā causaret dolor acutissimus nisi esset iste pāniculus obuiā iestinis cum eleuant et tumentur: et sic huic vebemētī inflationi resistit. C. Circa quartū dictū sunt oia clara ex supius dictis de anathomia ipsi pter id qd dicit. Et lacerti oēs posterius et. vbi reperit duplex ista. Nā dicit littera exterior et sit totū sup carnē glandosam et. i. et totus iste pāniculus sustentat sup carne glandosa de qua dictū est supra. sustentat et maxime versus dorsum venis et arteris et meatibus pūuatis et. i. mēbraicis sup gbus oibz sustentat et sic est ista clara. Alia repit in textu. Et lacerti oēs et. i. qz iste pāniculus cū carne glandosa sustentat lacertas qui oēs sunt. posterius. i. post panniculum. f. supra pāniculum et venis magnis et. i. lego totā litterā. Et iuuamentū eius syphac est replere qd est. i. pcauitate existētiā inter lacertos et iestina. Et stringere locū. i. vnde sit stricatura pcauitatis: et phibere superfluitatē. i. et hoc factū est pncipaliter a natura ppter phibere et. Ne ducatur in locis vacuis cū adiutorio diaphragmatis. i. hoc et iuuamentū affert diaphragma qd est posterius supple qz pāniculus ad cōtangēdū. Aliud iuuamētū est cōprimere posterius iestina. i. adiuuare cōpressionē hēdā a musculis latitudinalibz circa iestina pprie sumpta. Et viscera euacuatiā superfluitatē. i. pncipaliter deputata ad euacuandū et. f. ppter ista sunt ad expellendū. i. cū nā itendit expulsiōē

expulsionē ipsoꝝ mebroꝝ eius qđ in eis est de fece ⁊ aqua hydro-
pisis ⁊ vena: qđ per cōpressionē syphac circa iestina aqua in asell
te cōtēta in cōcauitate inter syphac ⁊ iestina cōpimitur ⁊ p po-
ros venarū mēsericarū ⁊ ramoz vene chilis reigredif in venas:
⁊ aliquādo randē mouetur ad renes ⁊ vesicam: ⁊ aliquādo aliqui
ipsius pars mouet per concauꝝ epatis ad iestina: ⁊ aliquando
imēdiate in iestina ⁊ per secessum educitur. Iuuant etiā ad pbi-
bedū iustationē vehemētē fm qđ dicitur est. Et ligat viscera ligamen-
to forti ⁊ est in dorso sicut res vna vt supra expositum est. Et fit to-
tū fm vna litterā. i. fit totus pāniculus quasi sustētatus venis ⁊ car-
ne glandosa ⁊c. Vel fm qđ littera manet sustentat lacertis qui oēs
sunt post eius ⁊c. Sequitur alia pars.

¶ Quidam vō dicunt non pertransit vt dicatur qđ in
syphac sint genera villoꝝ contextozum fm partes no-
tas villoꝝū qui sunt instrumēta virtutum trium natu-
raliū. Et isti qđ nō est possibile vt dicant illud in tuni-
cis venarum ⁊ vesice ⁊ matricis nisi de aliquo pānicu-
loꝝ imo est corpus singulare.

¶ In hac parte. d. Aulic. ponit sniam quorūdā de cōmmissione villoꝝ
in ipso syphac ⁊ duo facit. Primo ponit opinioē ipsoꝝ satis ge-
nerale de cōmissione villoꝝ in mēbris pāniculosis. Scđo ipse re-
mouet iudiciū istoz ppter quedā specialia mēbra. Scđa pars ibi
(priorime). Et isti quidē nō est possibile ⁊c. De his duobus parti-
bus dixit pmo. Quidā vō dicit qđ nō pertrāit vt dicat. i. verū est
qđ syphac. i. in quolibet mebro pāniculoso cōtinēre sunt genera vil-
loꝝ pteroz fm partes notas villoꝝ que sunt instrūta virtutū trium
naturaliū. s. ministrantū vt attrahit reētū ⁊ expulsiue. Dixit
scđo istud dicitur generale mūdificatio. Isti quidē nō est possibile vt
dicat. i. istud nō est vey in tunicis venarū vesice ⁊ matricis nisi de
aliquo pāniculo: imo est corpus singulare. **¶ Circa intelligētiā qđ**
partū satis iustificatū ⁊ obscurā est cōsiderandū qđ quidā sunt
arbitrati qđ oīa mēbra pāniculosa ⁊ maxime aliquoz contentius
obiecti vt sunt stomachus ⁊ iestina cōponunt ex duobus tunicis
vel pāniculis: in vno quoz eēt pncipalr vnu genus villoꝝ vt in ex-
trinseco genos villoꝝ latitudinalis: ⁊ in intrinseco essent cōmixti vil-
li transuersales cū lōgitudinalibus: per villos intelligēdo ptes mē-
broꝝ ad modū filoz ptenas p mēbra: que fila quādoq; iecidūt fm
diametrū lōgitudinis mēbi ⁊ dicunt lōgitudinales. qđq; fm diame-
trū latitudinis ⁊ dicunt latitudinales. qđq; ptenant per mēbus
taliter vt capiāt aliqđ de diametro latitudinis ⁊ lōgitudinis ⁊ vo-
cant transuersales. **¶ Notandū scđo de mēte. d. Aul.** pma pmi de
mēbris. qđ hmoi genera villoꝝ sunt infra virtutū naturalū aie mi-
nistrantū differēt. Nā mediāribus villis lōgitudinalibus perfici-
cis opatio virtutis attrahitue que est attractio ⁊ mediāribus lati-
tudinalibus pfici opatio expulsiue ⁊ mediāribus transuersalibus
pfici opatio reētū: ⁊ maxime hoc intelligēdo de mēbris habē-
tibus opationes toti cōes: qđ mēbra particularia p opationibus
ppis nō necesseario idigerūt hmoi villis salte manifestis: sed ad
has opationes pficiēdas sola sufficiūt ipsoꝝ mebroꝝ ppia comple-
rio: vt expresse colligit in doctrina de virtutibus: iō bene dictū suū
intelligebāt de mēbris pāniculosis alia corā obiecta continētibus.

¶ Tertio aduertēdū ⁊ est declaratio pmi notati qđ cā ppter quas
suerūt isti moti ad hoc ponēdū. s. qđ oīa talia mēbra hnt duas tuni-
cas: in quarū vna exteriore eēt motus satis cōtrarij: ⁊ in i-
teriore lōgitudinales cū transuersalibz fuit satis apparet: qđ attra-
ctio vnius obiecti ⁊ expulsiō eiusdē sunt motus satis cōtrarij: ne g
hoy infra sese mutuo impedirēt: vt supra motus lōgitudinaliū ipe-
diret motū latitudinaliū nō fuit pueniēs huiusmodi villos in eadē
tunica eē cōtētos: sed melius fuit istos in diuersis tunicis fore si-
tuatos: vnde sat vtile fuit vt villi attrahēdi ⁊ retinēdi eēt simul.
Lā aut quare pstituti sunt villi latitudinales in tunica exteriori ⁊
lōgitudinales in interiori fuit pp hoc: qđ attrahēs meli⁹ attrahit dū
imēdiate attrahibile ptingit. Itē qđ qđ attrahit sub rōne puenien-
ter attrahit: ideo fuit pueniēs mēbrū attrahēs fm infra attrahē-
da ptingere attrahibile. Et p idē pz qđ fuit pueniēs villos trasuer-
sales in eadē tunica eē cōtētos. Et ppter oppositas cās pz: quare
cōueniēs fuit villos latitudinales in tunica exteriori esse ptertos.
Istud fuit motiū istoz: ⁊ hoc est iudicio meo qđ voluit in prima
parte. legat ergo sic littera. Quidā dicit nō pertransit vt dicat. i. ve-
rū est qđ in syphac. i. in quolibet pāniculoso mebro ptenēt ⁊ ope-
rante opationē cōmūne sunt oīa genera villoꝝ pteroz fm partes
notas. i. fm partes sensibilibiter differētes. in duabus tunicis ipsius
membri. i. intrinseca ⁊ extrinseca. Et addit declarando supple dico
villoꝝ qui sunt instrumēta triū virtutū naturalū vt supra expositum
est. Et hoc dixit quodāmodo tacite reddēdo causam motiū
illoꝝ: qđ isti villi sunt instrūta virtutū operationū ptenariarū: ne ergo

sese impediat fuit pueniēs: vt supra ⁊c. **¶ Qđ dicitur. d. Aulic.** modū
cans dixit. Et isti quidē nō est pole vt dicat istud in tunicis venarū
⁊ vesice ⁊ matricis. quasi dicat: l. verū sit hoc. s. in mēbris habēti-
bus duas ⁊c. vplurimū villi sint fm ordinē ⁊ situz supra postū si-
tuati: tamē non est verū generaliter qđ omnia mēbra neruosa vel
pāniculosa cōtētia ⁊c. habēat villos ptertos in diuersis tunicis:
qđ hoc fallit in his primis de quibus in littera: ⁊ hoc qđ nullū pri-
moꝝ duoz mebroꝝ est compositus ex duabus tunicis. nō hoc est:
verū de matrice ex duobus pāniculis cōposita: de qua tamē pāni-
culus interior est corpus vnum singulare pāniculosum: ⁊ tamē in-
eo sunt omnia villoꝝ genera pterta. **¶ Qđ aut vne ⁊ vesica sunt ex**
vnicā tunica tm pstituta est expresse de mēte. d. Aulic. prima pmi
mi doctrina de mēbris. ⁊ qđ matric ex duabus tunicis cōponat: ⁊
tamē in intrinseca tunica sint contexta omnia villoꝝ genera est de
mēte eiusdē scđa terti. cap. i. infra a pncipio per vna columnam.
Nec cōcludit motiū eoꝝ: qđ l. villi latitudinales ⁊ lōgitudinales
sint ad diuersas opationes vt ad attractionē ⁊ expulsionē: ⁊ vna
operatio videat aliā impedire nō ppter ea est cōcludēdū qđ opoz
reāt istos villos in diuersis tunicis esse ptertos: qđ possunt taliter
disponi in vna tunica vt villi lōgitudinales nō impediat latitudina-
les: ⁊ hoc precipue quādo illa tunica erit spisse ⁊ solide substantie vt
est intrinseca tunica matricis multū venosa. Nā in parte magis i-
trinseca situant lōgitudinales: ⁊ in parte magis extrinseca situant
latitudinales: ⁊ hoc est qđ dicit textus. Et istud qđ nō est possi-
bile vt dicat. i. nō est hoc generaliter verū vt pz in tunicis venarū.
⁊ vesica que. s. ex vnicā tunica tm cōstituit: ⁊ tamē sunt mēbra pā-
niculosa cōtinētia ⁊c. Nō est etiā vey de matrice habēti duas tuni-
cas. Et si littera dicat vbi de quo pāniculoꝝ falsificat qđ dictum
est vt de pāniculo intrinseco: ⁊ sic est littera clara. Et si littera iacet
nisi qđ sic exponi. Et matricis in quibus falsificat: vt dicitur est: sup-
ple nō est vey qđ dicit nisi de aliquo pāniculoꝝ vel de aliquo mē-
bro pāniculoso vt stomacho iestinis ⁊c. **¶ Prima littera mibi magis**
placet vt dicat vbi de aliquo ⁊ nō dicat nisi. quomodo docet. repia-
habet litterā clarā: ad eundē tamē sensum retorquendo ⁊c. **¶ Scđo**
circa vnu hic suppositū cadit vna leuis dubitatio: quoniam suppo-
nit vesicā habere tm vna tunicā ⁊c. **¶ A. th. 19. terti. ca. 1.** ponit eam
habere duas tunicas. Idē dixit Auer. pmo colligit. **¶ Ad hoc pō-**
dici duplex respōsio. Prima est qđ verū est qđ habet duas tunicas
fm veritate sed vnicā tm habet fm apparenā: qđ sunt occulte ⁊ in-
separabiles. Vel aliter ē melius dicat qđ vesica nō habet nisi vni-
cā tunicā corā eius capacitātē ambiētē. fm partē autē ipsius ha-
bet duas. s. fm partē illā fm quā ad vesicā ptingūt poti vides
vt fm partē supiorē ipsius. Si enim vnicā fuisset tunica solidi: reple-
ta vesica potuisset vna regurgitare versus renes: aut ē cōpimē-
do partes pectinis debuisset sursum ascēdere vna: cuius opposi-
tū manifestat experimētū. Fuit ergo expediēs ibidē ēē duas tuni-
cas pforatas foraminibus nō directē sibi appositis p qđ deferēt vna
in vesicā. Cū qđ itrat pma tunicā labit supra supficiē. Secundo
vscq; dū occurrat foraminibus in secūda tunica ⁊ ibi igredif in cō-
cauitatē vesice ⁊ sic impleta vesica ⁊ extēsa tunica ipsa quo ad par-
tē superioz tunc occurrūt foramina iterioꝝ tunice tunice supioꝝ
ri ⁊ sibi inherēt: ⁊ pproinde quanto magis vesica replet ⁊ extendit
tāto magis phibetur exitus vne vt loco eodē. **¶ Ad propositū**
itaq; nostrū: qđ pz supioꝝ vesice fuit in creatione tenuis pter alias
vtilitates: fuit pueniēs vesicā qđ ad illā pte hēre duas tunicas vt po-
tuisset villi qđ sūt infra virtutū pueniētē disponi: qđ in vnicā tm nō
potuissent secus eē de pte inferioꝝ ipi⁹ vesice qđ creata fuit spisse
sube: qđ sup fidū ipi⁹ refiderat qđstas mordacitua: potuerūt ē gilia
villoꝝ in eadē talr disponi vt sese nō impedirēt in opationibz: ⁊ hoc
sufficit. **¶ A. ad pbandū p illos ⁊c.** Sequitur alia pars.

¶ Et ista duo velamina tutamina sunt viscerē cōcaui-
tatis inferioꝝ. Tunq; pueniūt ad pectinē sunt in cis
duo foramina stricta. q. ipsa ambo sint per que transi-
t lumbare a dextra ⁊ sinistra in eis inseparabilia donec
fiant sicut due chiste duorum ouozum.

¶ In ista pre postq; spālter diuim supius posuit anathomā my-
rach ⁊ syphac ponēdo cū hoc ipsoꝝ vtilitates: cū sumatim colligit
ipsoꝝ amboꝝ filū inuamētū qđ dā gūaler ⁊ duo facit. Nā p facit qđ
dicitur est. Scđo ipse ponit quedā modū cōpositiōis ⁊ terminatiōis
ipsoꝝ apud pectinem. Secunda ibi (Lūq; pueniunt ad pectinē.)
Dicit pmo qđ ista duo velamina. i. isti duo pāniculi tutamina sūt
viscerē cōcauitatis inferioꝝ. Lōgicōꝝ mebroꝝ cōtētos in cōca-
uitate inferioꝝ. ⁊ clara ē ista. Dicit scđo. s. defcēdēdo: qđ ipsoꝝ origo
vt supra dictū est versus diaphragma: sūt in eis duo foramina stri-
cta qđ abo sint p qđ trāst lūbare de dextra ⁊ sinistra in eis inseparabilia do-
ne c hāt sic due chiste duoz ouoz. pzo intelligētiā cui⁹ scđo dci sūt

quedā notāda maxime ad intelligētiā terminoy: qz talis recta itel-
ligētia multū pficiet sequētibz. C. p̄tio q̄ aduertēdū q̄ p pecti-
nē debem⁹ itelligere p̄tē illā ventris q̄ est circa os femoris in fine
illoz z circa radicē virge in viris z circa os extrisecū vulue in mu-
lieribz. C. Scdō aduertēdū q̄ p lūbare itelligūt hic medici suspē-
sonē vel suspēsonē testiculoy: nō dico burfam testiculos suspēdē-
tē: qz talis a medicis appellat osseuz: z aliqñ eam appellauit Saf.
pudēdū aliqñ virile. S. p lūbaria itelligere debemus vasa semina-
ria dicta q̄ tñ sunt duplicia: qm̄ quedā sup testiculos sunt posita
z ad eos terminant ad extrema supiora testiculoy: deinde descen-
dūt ad aliud extremū iseri: deinde iterato sursum ad eadē extrema
reuoluunt: vñ talia dicta sunt inuoluta vocant p̄paratoria: qz mās
spermatiz testiculis deferēdo disponūt z preparāt: z hmoi voluit
Arist. sperma generari z nō in testiculis. Quedā seruitū testiculis
seruitio delatōio tñ deferendo ipm̄ vep̄ sperma versus radicē
virge deorsus p̄us descēdēdo versus anū z collū vesice: deinde ascē-
dēdo ad radicē virge vt tādē p̄ canales p̄prios virge deferat in
locū debitū cōceptiōis. hoc dictū est in viris: sūt ēt z in mulieribz
regiunt zc. tñ multū differēt: quoz diuersitas ad p̄us adducere
nō puenit: vñ tñ nō tacebo qd̄ est de mēte. B. 14. de utilitate par-
ticularū qd̄ fortassis in ope utilitatē afferet. f. q̄ hmoi vasa vt in
sen patebit in viris non circinoluunt testiculis ne ipsis imēdiate
adherēt: z cōragant: sed iter ipsa z testiculos cadit vna caro me-
dia glāiosa: nō sic autē est in mulieribus: s. imēdiate testiculos tan-
gūt mulierū. Et hoc p̄ latitatē testiculoy viroz respectu vasoy
suoy solidoy z duroy respectu vasoy in mulieribus cōparatione
suoy testiculoy. Modus autē originis horz vasoy est p̄erto z fini-
stro in aliquibz cōis z in aliquibz differūt. Lōueniūt quidē qz qd̄li-
bet illoz originat supra renes z eodē modo p̄terunt z eisdē cōsu-
stent. S. differūt qm̄ lūbare dextrū originat supius a vena chis-
li: arteria adorti imēdiate in directo renis dextrū: lūbare vō fini-
strū nō originat sic sursum ab arteria vel vena chilis p̄ dorsūz p̄te-
ris: s. imēdiate originat a vena emulgēte ad renē finistrū termina-
ta. Modus autē sp̄itis originis talis est: qm̄ a dextra corporis p̄te
corā rene dextro a corpore arterie z vene chilis p̄ dorsūz descēdē-
tū originat rami plurimi fere p̄ totū z paucissimi ab arteria z ve-
nis emulgētibz redētibz in renē dextrū: qui sūgdē rami multiplici-
ter cōtērunz vñ in vñ corpus sunt p̄tēsi infra renē ipm̄ dextrūz.
In p̄te vō finistrā a venis z arteriis emulgētibz tñ originat plu-
rimi rami q̄ tādē ēt p̄ forte adinuicē cōmitionē infra renē finistrū
in vñ corpus protendunt: z tāta est illoz anfractuū ramoy facta
vehēmēs inuolutio z cōmitionē: qz si pelles vñ illoz ramoy icidere
nō possēs sine alio vel alijs. Et hoc est qd̄. d. A. dicit z t̄t̄ cap. 1.
cuz dicit. Et in meatibz qd̄ veniētibz ad duo oia. i. de istis vasis
veniētibz ad testiculos. Et de venis pulsantibz z geris plurimū rami-
ficat ex vena pulsantī z vena geta q̄ sunt due radices ramificātes
plurimoy anfractuū z inuolutiōnē q̄ tādiu ramificānt sup. z cōmi-
scent donec icisso tua quā in vna illaz duay facis supple vel face-
re itēdis sic istis icissio tue: quā facis supple vel facere itēdis in
pluribus venis zc. Sunt ēt hmoi corpora sustērata carne glāiosa
qd̄d. Et ex his dicit p̄ clarū verbū. d. B. 14. de utilitate p̄ticularū cū
dicit. Adinuenit nā vasis sp̄maticis lōgū qd̄d corpus z varicosūz
z cōcauū ampliās z dilatās vsq̄ plurimū vndiq̄ sic pole erat ad su-
sceptionē copiosaz multū sp̄maticis zc. Et ex his oibz corrolarie p̄
p̄mo veritas dicentiū q̄ vasa p̄dicta oriū hnt a corde z epare. qd̄
vep̄ est mediare: qz mediātibus vena chilis z arteria magna. p̄z z
q̄ suba illoz vasoy est ad rubēū declinās z maxie circa ipsoz p̄-
cipiti: est enī venosa. p̄z z quare vas dextrū est deferēs sanguinē
calidiorē z magis spirituosum finistro. Et ex hoc p̄tmo p̄z quare
rustici volētēs gñare masculos stringūt finistrū testiculū tauri vt
effundat semen ex dextro tñ qd̄ est calidius secunda t̄t̄ de si-
gnis masculinitatē. Et quādo talia vasa vt supra dictū est sunt de-
latiua mās spermatice ad testiculos: sūt expēdiēs a nā syphac oz
dinari duo foramina: qm̄ talia vasa ad testiculos veniētia vident
syphac p̄forare in suo descēsu in duobus locis vt a dextris z a fini-
stris in fine illoz supra os pectinis. Per hūc ergo p̄aniculū sic p̄fo-
ratū descēdūt dicta vasa vsq̄ ad cōtactū testiculoy vt supra dictū
est. P̄aniculus autē talis p̄foratus dicit tanq̄ defensusculū z coop-
torū: talū vasoy: s. rōnabile z credibile sit p̄ter dictū p̄aniculum
esse approp̄iatū p̄aniculo hmoi vasa imēdiate circūdātia: sicut ēt
quēlibet vene vltra subam venosaz ponunt hēre p̄aniculū coope-
riētē. qd̄ manifestat per hoc: qz apatibus membroz p̄aniculoy
maxime pleurie apper pulsus ferrinus z tensus. qd̄ nō esset nisi qz
vene vltra subam p̄p̄ia haberēt p̄aniculū cooperiētē habētē: cuz
alys p̄aniculis colligātū. p hoc etiam alie possent rōnes adduci.
C. Sed hic diligētē obsecro attēdat: qz in hoc sepe fallunt me-
dici p̄cipue chirurgi. qz nō hnt cōm doctrinā auctoy ille p̄ani-
culus syphac ab illis locis vbi p̄forat iserius descēdēs cooperiēs

dicta vasa in p̄n sui fm̄ nām est sicut clausus imēdiate fere attri-
gēs vasa quāuis possit dilatari z frāgi p accidēs. Lunq̄ a p̄n p̄fo-
rationis p̄trāsuerūt vasa: tūc icipit dilatari z elōgari: z nō cessat
eius elōgatio augeri vsq̄ ad testiculos: ad quos cū puenit dilatat
dilatatione multa vt p̄tinet dictos testiculos: demū versus fines
testiculoy iterato p̄stringit: z ex hoc p̄aniculo syphac taliter firma-
to z alio p̄aniculo sp̄ssiore z grossiore talē habētē ad ipm̄ syphac
habitudine qualē bz myrach. p̄p̄iū vtrius simul cū cuti ad syphac
vep̄ p̄stituit burfa testiculoy siue osseum. Lōstituit osseū ex oua-
bus tunicis. tunica. f. intrinseca q̄ est ipse p̄aniculus syphac sic distē-
sus. z tunica extrinseca habētē oriū ex parte femoris continuata
retro apud collum vesice: ante vō ad ipsam virgam z a lateribus
ambobus igitur. Et dicitur p̄aniculus iteroy syphac a p̄n p̄fo-
rationis ēt dī cōiter a medicis dydym⁹. L. z iuēnia Lōcilitatē in
vñ. 37. dydymū appellare vasa feminaria supiora z nō ipz p̄ani-
culū. In hac ēt nūa iuēni f̄erardū in suis glossulis supiatio. Re-
liquos oēs iuēnio vno verbo sentiētēs qz ipse syphac p̄foratus z
iserius distēsus appellat dydymus. Et sic de cōi doctrina teneam⁹
ne equocare p̄tingeret cū iserius de ruptura z dilatatiōe dydymi
tractabim⁹. Et hoc bene mēti teneatis p̄pter equocationē cultan-
das. Et ex his bene intellegi habetis optimā itelligētiā qd̄ futura.
Ad veritatē postremo p̄telligētiā vñs p̄ticularis tertius: qz
ipse syphac vel dydym⁹ nō est vnus p̄tines in vna p̄cauitate am-
bos testiculos: sed ex eo p̄aniculo sūt due p̄cauitates duobz testi-
culis approp̄iatē: hoc fecit nā ne vnus testiculoy aliu p̄tāgeret:
z cōsequētē ne vnus inuolūmētum facile alteri cōicēret. Et ex his
oibus clara est ista. Ilego ipas. Lūq̄ pueniūt ad pectinē. f. tales p̄-
niculū descēdēdo. sūt in eis duo foramina strica sup. a nā strice. i.
fere adequate continētia ipsa vasa in ipso p̄n qd̄ ipsa ambo sūt
per q̄ trāsīt lūbare dextrū z finistrū. dicit quāsi p̄ p̄aniculū supiorē
per quē nō p̄p̄ie dicitur p̄trāsire sed p̄ inferiorē tñ. Tā inuit
qz ēt p̄aniculus supior foramat ita vt. f. a p̄n sue optione sit multū
strictū osificiū: deinde dilatāt ad cōpositionē ossei sicut ēt iserius: lū-
bare. i. vas feminariū dextrū z finistrū. q̄ quō pueniāt z differāt
etū est supra. In eis osificiis iseparabilia. i. p nām adapte cōtēnta
in eis osificiis qz nō sunt nāliter latiora q̄ grossiora sūt talia vasa:
lz accidētialiter possint dilatari p̄ quoz dilatatiōnē sūt diuerse
spēs bernie vt infra videbis caplo sequētē: donec fiant due chistes
duoy duoy: qz tūc hmoi osificia cū iserius descēdūt p̄aniculū dila-
tant ad plus p̄tinedū q̄ ipsa vasa tñ: qz ad p̄tinedū ipsa oua vel
testiculos: z hoc est qd̄ dixit illa pars.

C. Et sub duobus velaminibz est zirbū: z zirbū qd̄ est
cōpositū ex duobz p̄aniculis quoz vnus cooperit aliū
inter quos sunt arterie plurime z vene pauciores eis.
Et figura eius est sicut kistis z est ligatū cum stoma-
cho z meseraicis z cuz collo: z eius processio est ex eo
quod descēdit ex superfluitate alberticron apud sto-
machum z duodenuz z eo quod ascendit ex superflui-
tate eius z apud pectinē.

C. In ista p̄te post doctrinā anathomie p̄moy duoy p̄aniculoy vt
myrach z syphac ita dat nobis notitiā tertij p̄aniculi imēdiatius
viscera maxime quo ad p̄tē anriorē p̄tingētē vt zirbi adipini:
z tria fac. Nā p̄ dat notitiā cōpōnis ei⁹. Scdō ipsius figure z colli-
gatiē. Tercio ipsius originē. z ibi (Et figura ei⁹). z ibi (Et eius p̄ces-
sio.) C. Primo ergo ponēdo p̄us ordinem situs eius dicit. Et sub
duobz velaminibz zirbus: z p̄tinuado ipm̄ cōpōnē adait: z zirbū qd̄
est cōpositū ex duobz p̄aniculis: quoz vn⁹ cooperit aliū: iter quos. f.
p̄aniculos sūt arterie plime z vene pauciores eis. f. arteries. C. Di-
xit z⁹ z figura ei⁹ est sic chistis: addit p̄nter qz ē ligatū cū stōcho z
meseraicis z cū colō. C. Dixit qz p̄ncipalr quātū ad ipm̄ originē
ei⁹ p̄cessio. i. origo ē ex eo qd̄ descēdit ex supfluitate beriteroy. i. sy-
phac apud stōchū in duodenuz: z in eo ascēdit ex supfluitate ei⁹ in-
feri⁹ z apud pectinē. C. Pro intellectu q̄rā p̄tū ē p̄ziderādū qz. d.
A. in declarādo anathomiā ist⁹ p̄aniculū nō posuit ipm̄ inuamētā
sic fecit i alijs: z h est qz in mult⁹ cōicat cū alijs. p̄tio qz cōp̄ebēdit
icestina maxie q̄ ad p̄tē anriorē: z ligat ipsa z inuat ad expulsiōnē
fecū z alijs supfluitatū cōprimēdo posteri⁹ sic syphac z phibz ista
tione vehēmētē z nimis distēsiōnē itestinoz p̄tē v̄tostitāt zc. Lōi-
cat etīn p̄cipuo inuamētō cū myrach in b. f. qz inuat dignē calca-
ciēdo sua sp̄ssitudine z vinctuosiōate. Et b̄c v̄tostitāt maxie inuit. d.
A. ex mō cōpōnis ipm̄ cū dicit qz cōpōnē ei⁹ it̄rā plime arterie z
vene pauciores: nō exp̄licat de p̄ignēdiē: qz b̄ notissimū extat. Du-
biū at erat unū qd̄ ēt vñ p̄aniculus tñ vel ēēt duo. Dubiū ēt ēd
poterat nūqd̄ vene apparēter p̄pter ipsius subam defeminatē
essent p̄p̄ie vene vel arterie: idcirco hoc totū declarauit vt p̄ in
f. a. C. Scdō

Ita. Et scho notandū principaliter q̄ quia zibus vel omentū q̄ idē est datū est aialī ad calefaciendū v̄. Bal. s. de iuuamētis: idcirco fuit pueniēs ipm̄ eē talis modi cōpōnis. necia enī sibi fuit spissitudo v̄t p̄biberet dissolutionē caloris nālīs: imo vigoraret reuerberādo. fuit etiā necia leuitas ne sua gūtare stōchū coartaret vel itestina. Et qm̄ vtrūq̄ nō bene fieri potuisset per vnicā tunicā pueniēs fuit v̄t ex duabz cōponeret tunicis tenuibz q̄ nō grauātibz v̄t ipsas duabz mediātibz opposita fuerit calor reuerberatio q̄ p vnicā tunicā fieri nō potuisset. Et qm̄ v̄t idē Bal. addidit res que est creata ad calefaciendū opz q̄ sit calida in virtute idigit v̄t per ei⁹ subam multē vne pulsatiles z nō pulsates forēz seminare: z ē multa piguedo ipm̄ eē circūdās: quā gde piguedinē voluit. B. ibidē eē in corpore humano calide cōplexionis q̄ pbat per velocitātē accētionis ei⁹ ipm̄ p̄p̄ngatē ad nām ignis. Et exiude v̄t velle q̄ nō solū calefacit reuerberādo sed ēt potissime caliditate multiplicādo. p̄to icidētiq̄ aduertat: q̄ nīl forēz auctozitas. d. Qui p̄ma p̄mi de cōplexionibz mēbz q̄ iter frida cōnumerauit piguedinē: p̄babilis mibi videtē ip̄as piguedinē esse calide cōplexionis q̄ fride. Ad hoc enī videt motū deducē: maxime qz ex tra corp̄ humanū p̄onit calide cōplexionis: ēt qz v̄t oēs testant mā illius est vinctuositas sanguinis z ipsius p̄s calidior: cū ḡ ḡnē maxime circa mēbz calida v̄t cor z renes: quoz caliditas plus facit ad calefaciendū q̄ aer ipsissatus ad ifridādū. p̄p̄pter quā cām dixerūt qdā q̄ neruis cordis calidior est carne pedis videt posse p̄cūdi q̄ ip̄a sit calide cōplexionis. p̄to hoc ēt fiat motū de lar done q̄ ḡnā sit iter cutim z musculos ad que locū ibi nō terminat aeris attractio sine forēz ipsi⁹ alterationē: z ibi sit p̄niculus myrach ipse est multū carnosus calefaciēs zc. Et p̄ hac parte videt esse clara snia Arist. 2. de partibz. c. i. circa finē z. ca. adducē ēt p̄t per hoc alia motua que a questionatoribz adduci solēt: ad q̄z aliq̄ male fm̄ rei veritate ridet p̄t v̄t memint alio me dixisse cūz legerē illā mām: qz nō appet modus quo circa cor possit a frigido supra cutē coagulari. Lū v̄t dicit hoc. nerui qdā corp̄is quo ad cōplexionē quā hnt fm̄ distantia vel p̄p̄ngatē ad forēz caloris v̄t ad cor sit calidi respectu cutis. Et p̄ hoc dicit Bal. i. cōplexionē ca. vlt. versus finē. Et neq̄ qdē pole est q̄ piguedo in circuitu epatis coagulef neq̄ in circuitu cordis neq̄ in circuitu alicui⁹ mēbz: rū vebemēs caliditas zc. Lū tñ oppositū manifestat experientia cū circa cor ḡnēf: z hoc dicit q̄ supponebat q̄ a dñante frigore supra cutim coagularet: qz v̄t ipse ibidē refert v̄t esse piguedo similis oleo ipsissato. z ēt q̄ a calido liquet: z eride visus est multū dubio loco: imo cū sua pace p̄tra sensum: z hoc fecit q̄ supponebat q̄ a frigido supra cutim coagularet: z ex alia parte sentiebat v̄t re vera frigidū ēt q̄ partes p̄p̄p̄que cordi quārdū nālīter fride: tñ merito situs sunt actuali cuti calidiores. Et p̄ idē fundamētū coact⁹ ēt dōcillatoz. s. parti. p̄ble. p̄ble. s. in fine. dicē q̄ piguedo circa cor ḡnāta est alterius nāe ab alia piguedine: vel q̄ p̄siderata cōplexione cordis tñ nō possit ibidē piguedo ḡnari: s̄ hoc sit a nā p̄p̄ finē. cū tñ v̄t manifestū est p̄ter finē requiraf agens. p̄p̄pter hec itaq̄ mibi v̄t p̄ncipio apparuit salua semp̄ auctē maior q̄ ip̄sa piguedo sit calide cōplexionis: z q̄ ip̄sa a frigido coagulef vel ali quo mō ipsissēf: nō gde ab agētē frigido respectu cutis: sed a diminuto calido respectu illius v̄neruofe z vaporofe mae sanguinee ex qua ḡnāf: que mā p̄p̄ ei⁹ possibilitatē a debili calido per friditātē in ip̄sam mām agētē ipsissaf z quodā mō coagulaf z nō p̄gelaf v̄t aliq̄ existimabā: neq̄ necesse fuit v̄t qdēcūq̄ hoc mō ipsissatū ipsissēf: ab agētē frigido neq̄ qdē ipm̄ sit ipsissatū sit forēz fridit v̄t de plūbo liquefacto in aere libero tēpore estaf postro t̄z q̄ tñ ibi coagulaf a satis itēfo calido: debili tñ z remisso respectu mae coagulade: p̄manente ēt cū eo post coagulationē formali caliditate notabilī itēfo imo v̄stina: z cū isto mō imaginationis soluet glibet exercitatus facile hincinde difficultates que in ista mā oriunt sustētando ēt cū his dicta auctoz v̄t q̄ a frigido coagulaf zc. p̄p̄ter ēt p̄babiliter qz dicē si placeret q̄ ip̄sa piguedo ḡnāf a calido dñante sic terminatē z ipsissante sicut ēt de gñone epatis que gñō largo vocabulo dicit coagulatio vel p̄gelatio. cūz dicē q̄ epas est sanguis cōgelat: ita dici posset de tali gñone pinguedinis: z iste modus v̄t magis p̄sonus dicit Arist. locis supra allegatis. Lū h̄ tñ dicere si placet q̄ id qdē remanet post gñonē est minus calidum q̄ mā ex q̄ ḡnāf: s̄ hec digō fiat a calido: nec hoc ēt icōueniēs sicut dī de epate respectu sanguis qdē est min⁹ calidū q̄ sanguis: v̄t p̄ capto de cōplexionibz mēbz. Et hoc q̄ per v̄gionē fit in sanguine resolutio partū calidiorū: sicut ēt dicim⁹ de gñone lactis que fit a calido ex mā multo calidiorē q̄ fit ipm̄ lac: z q̄ hēbit modū sustētādī de lacte ēt hēbit modū ad hoc sustētādū. Et sp̄līter hic nō obstat qdē obicit: qz liquet a calido: ḡ coagulaf a frigido. Dicaf breuiter q̄ il la auctozitas idigit multa limitatē quā ad p̄sens adducē nō puenit: sed sufficiat p̄o nūc dicē q̄ illa auctozitas nō bz v̄niuerfalita-

tē sic absolute itellecta: qz fm̄ hoc fere p̄bati posset oia metalla a frigido p̄gelari: qz a calido liquefuit: z sic oia ponerent cōplexionis fride: z sic aurū ēt fride cōplexionis qdē nō est verū. In sūma igit tēnerē p̄babilis q̄ ip̄sa piguedo sit calide cōplexionis q̄ frigide respectu cutis: z sic intrās in cōpōne zirbi possit inuāt ad v̄gionēz. Et p̄to hac snia ēt est auctozitas ex p̄p̄sa Auer. z. collz de iuuamētis sepi. Et lz fecerim aliq̄liter digressiōē a p̄ncipali: qz tñ phantasia sic ad p̄sens occurrit: volū que occurrebāt in p̄sens adducē: z als forāssis istas determinabo mām. Et ex hac v̄tilitate cōpōtionis ipsius zirbi reddi p̄t cū q̄rūdā apparētium. p̄imo q̄rē nā ordinauit v̄t ipse zirbus cooperiret in hoīe tñ oia itestina cūz in religis aialibz: hoc non apparet: cū cā assignat per hoc: qz cū hō iter cetera aialia sit debillissimū aialīū idigestior: v̄t voluit. d. B. s. de iuuamētis: per hoc. s. q̄ ei⁹ cutis tenuior est z plus p̄uata pilis: fuit pueniēs ad v̄gionē dīgionē mēbz: nālīū ipsū zirbū oia cooperire itestina. p̄p̄ter ēt per hoc alia assignari ratio: que p̄t colligi de mēte Arist. 10. p̄blema. p̄ble. s. i. Quia hō inter cetera aialia ēt recte stature z plus aptū recipere occasiones ad nocendum circa ventrē q̄ alia aialia: p̄p̄ quā cām dicit Arist. loco alle gato q̄ homo iter alia aialia maḡ abundat pilis circa ventrē q̄ circa dorsum: ex eadē cā dicere possum⁹ q̄ ad defensionē ordinatū nā v̄t zirbus supra totū extēderet. p̄t ēt ex dictis reddi rō apparētie quā adduxit Bal. s. de ingenio fauitatis: z in libro de iuuamēto anbelit⁹. z. ca. s. q̄ gā miles fuit in bello vulneratus in ventrē cui epiles. i. zirbus fuit abscessus: qui cū ex vulnē sanau⁹ fuisset cūcā tñ digerere nō potuit. cū est clara: qz abscessum est mēbz dīgionēz plurimā coadiunās. T̄terio p̄ncipalr aduertēdū sup̄ illo v̄bo q̄ ei⁹ figura est sicut kistis: hoc p̄t dupl⁹ verificari. Vno mō sic. s. qz ei⁹ cōpositio est ex duobz p̄niculis v̄t supra dñm̄ est: sit v̄t sit sicut saccus in quo si aliqd poneref retineret id. z hūc sensus exp̄ssit. d. Aul. 1. t̄terio p̄mo cap. Alius sensus est v̄t sic itelligaf q̄ iste zirb⁹ in hoīe in figura est sicut kistis nō sic ēt in alijs aialibz: qm̄ in homine cooperit oia itestina: z ita cooperit v̄t in fine ipsi⁹ reflectat iterius versus posterius: z sic in fundo videt sicut saccus itestina p̄tines. Et fm̄ hāc imaginatā phantasiaz manifestū fuit id de quo sepe dubitauī: quō. s. ex ruptura syphac vel dilatatiōe dydymi zirbus descendit ad burfam: qm̄ ego imaginor q̄ cū zirb⁹ cooperit itestina nō solū extremaliter puenit ad p̄actū syphac in fundo ventris: sed ēt versus posterius reflectit: z sic iacet velut planus sup̄ orificia syphac supra os femoris. z circa B bene p̄siderate: qz hec itelligētia plurimū coadiunat in verā cognitionēz rupture zirbali: z sine hac male dari p̄t modus illius rupture. T̄llimo p̄to itelligētia sequētis iste de mō p̄tinationis z originis ipsi⁹ zirbi: r̄currēdū est ad qdē sup̄ scr̄ p̄tū est de origine v̄beriteron vel syphac: qm̄ syphac originatur ab eo qdē sup̄fuit gñoni diaphragmatis fm̄ modū supra posuī: ita ēt iste zirb⁹ originaf ab eo qdē sup̄fuit generationi ipsi⁹ syphac: v̄t id sup̄flui diuidit in duas p̄tes. vna v̄sus stōchū z alia v̄sus pectinē: z h̄mōi sup̄fluitates in q̄to talr ab ifoz matua virtute dirigunt v̄t vna alteri obulet: ita v̄t cōmiscēant ad cōpōtionē zirbi: z hoc est qdē dicit text⁹ cū dicit. z eius p̄cessio. i. origo est ex eo qdē descendit ex p̄te superiore hoc est apud stōchū z duodenū qdē est p̄mū de gracilibz: z eo qdē ascendit ex superfluitate ei⁹. i. syphac ab inferiori v̄t apud pectinē zc. Et ex his p̄z clarificatio iste superius de p̄tina rōne ipsi⁹ z alligatiā qm̄ p̄tinuaf cū stomacho z colon z multis mēsera ycis. Et hic notat q̄ nō dixit ipsūz p̄tinuari cū dofo sicut p̄cipue dixit de syphac: qz non circūuolūf ambiēs totū ventrē sicut facit syphac: sed solū cooperit versus anterius z aliq̄ lateraf nō pueniēs vsq̄ ad dorsum. T̄sed posset alijs dicē: q̄rē fecit solū mentionē numerādo ipsi⁹ alligatiā de itestino colon z nō de alijs itestinis. Ad hoc p̄mo dici p̄t q̄ ēt v̄t dicit itelligē alligatiā cū alijs per hoc q̄ ponit alligatiā cū mēsera ycis que p̄tinuaf ipsi⁹ itestinis. Uel alr z forte melius dicaf q̄ numerauit colon v̄t nobis inuener q̄ cū ipso p̄cipuam z maximā bz colligatiā: eo q̄ colon equitat ipm̄ stōchum: z ipsi⁹ supereminet v̄t anathomiste tradūt: z sic cū eo facta fuit vebemēs alligatio v̄t ēt stōcho notabilr alligaret. Sicut autē pueniens v̄t nā sic ordinauerit sitū colon p̄cipue p̄p̄ duas cās. p̄ima fuit qz nā fecit de isto itestino plurimas p̄cavitates vel multa colla: v̄t dī collū ad lōgo tpe feces p̄tinēdū: que nīst p̄tuo calefērēt z humectarent nō possent ibidē debite formari: ordinant q̄ nā v̄t colon poneretur in medio iter stōchū ex p̄te inferiori z zirbū ex parte superiore v̄t ipsi⁹ v̄trūq̄ simul calefērēt feces z humectarent. Sed cā assignare p̄t per hoc q̄ p̄p̄ dictas cellulas z inuolūtiōes ipsius colon difficilior expellunt dicte sup̄fluitates q̄ ab alijs itestinis. Sicut ḡ pueniens v̄t ita statur q̄ nō solū v̄t ipsi⁹ expulsiua stimulat p̄t r̄asmis saj cholera ad itra ipsi⁹ p̄cavitatē qdē est alijs cōē: sed ēt v̄t quo ad partē ipsi⁹ extrinsecā p̄tangaf a kisti fellis: z p̄p̄ fuit ita stuatū supra stōchū z circa partē dextrā p̄tangaf a tertia p̄cūla epas

Jo. Matthei

est sub qua locata est ipsa kistis: et propterea ad sensum apparet quod tale intestinum in tali loco appet citrinu. Hec tñ rō est minus pba- bilis q̄ pma: sed ex his duobus fiat una integra rñio rē. Itego ifaz. Et sub duobus velaminib⁹. s. myrach et syphac est zirb⁹: et declarat ip- sus copōne dicēs. Et zirbū qdē est copōitū ex duob⁹ pāniculis: q̄- rū vnus cooperit aliū. Et fuit hoc pueniēs vt dictū est. p̄mo qz creat⁹ est pzo parte ad reuerberādū calozē qd fieri pueniēt nō potuisset per vnū pāniculū: qz sua spissitudine nimis quaslet inte- stina iter quos arterie sunt plurime et vene pauciores eis. Et sup- ple multa pignedo ad positionē calefactionis et digestiū pforitan- dū. Et figura ei⁹ est sicut kistis. dupl. legēdo. vel. s. q̄ illi duo pāni- culi sic adinuicē disponunt qz si iter eos aliquid poueret ita p̄ine- ret sicut sacculus p̄tēns. Vel alr qz ipm zirbuz in extremitate vsus pectinē reflectit iterius ad posterius et sic intestina sustinet. Et iste modus mibi placuit pp rōne adducta: p̄ter explicās alligantiā et originē dixit. Et est ligatū cū dozo et meseraicis et colon: et ibi dem- est qre spālter dicit cū colon: et sunt p b adducte due cāc vt audi- stis. Et addit qz ei⁹ p̄cessio est ex eo qd descendit ex supfluitate be- riteron. i. syphac: supple in parte superiori vt apud sōchū et duo- denū et ex eo qd ascendit ex supfluitate eius. i. sibi occurrat ascen- dendo ex parte inferiori apud pectinē. Sequitur alia pars.

C P̄mū ergo qd occurrit de ventre est cutis: deinde sub ipsa est pāniculus primus et nominat aggregatio eoz myrach: deinde sunt lacerti: postea alberiteron: deinde zirbum: deinde intestina.

C In hac parte p̄us diuisa que fuit quarta pars p̄ncipalis capituli ipse enumerat p̄tes ipm ventrē inferiorē dīnētes: ponēdo et ordi- nē in eis in situ et est clara ista lego eā. P̄mū q̄ supple recapitulā- do qz occurrit de vētre. i. de p̄tēnibus vētrē. i. p̄cauitē inferiorē supple icipiendo ab exteriorib⁹ descendendo est cutis supple p̄prie sumpta que est organū tactus: deinde sub ipsa est pāniculus p̄mus supple ocm veruz myrach. Et addit qz notat aggregatio eoz my- rach. s. fm quēdā modū accipiendo myrach: cludendo et cū dictis partib⁹ lardonē quē tñ nō notauit: qz fm cōz modū ipse lardo nō est mēbzū verū: deinde sunt lacerti. i. p̄mo duo sunt longitudinales postea q̄uo: trāuersales: postremo duo lōgitudinales vt sup̄ di- ctū est: et aggregatio oium istoz cū superioribus cōi acceptione dī myrach vt supra dictū est. Postea est beriteron. i. verū syphac deinde zirb⁹: deinde sunt intestina que nō cōnumerant iter p̄tēntia p̄cauitē eoz ipsa sunt in ipsa p̄cauitate p̄nta: vt p̄s: sed ipsa hic nēcauitat tanq̄ illa ad que ista deriuant vel gratia quoz ista su- periora sic disponunt rē. Et sic est finis p̄mi capituli. Deo laudē et gratias infinitas ago. Ego Mattheus de ferrarijs de gradi.

C De ruptura et his que assimilant et. Cap. 2. m.

Ruptura fit per solonē pāniculi a singulari- tate sua et casus figure i eo quē penetrat cor- pus qd fuit cōprehensum i eo an scissurā: aut pp dilatationē stricture i meatu aut solonē.

C Expedito. ca. i. de anathomia pāniculoz et p̄cipue syphac: sequit rubrica sequētis capli que est de ruptura: et que ei assimilant. p̄o p̄nuatiōe ei⁹ et spālioni itelligētia est p̄siderādū vt quodāmo di- ctū est: circa p̄ncipiū q. d. hui. volēs in hac sen spālter de dispō- nib⁹ grūdā mēbzoz determinare vt pāniculoz venaz et iūcturaz pp cās ibidē: circa rubricā allegatas: et spālter volēs determina- re de dispōnib⁹ syphac tanq̄ pāniculi p̄ncipalioris cui p̄cipuū of- ficiū est intestina in debito situ p̄tēnē vt ocm est in caplo p̄pore. Et cū p̄peditat h̄mō opatio maxime pp rupturā ipm pāniculi ad quā p̄terūq̄ sequit tumefactio offei vel burse testiculoz pp descē- sum zirbi vel itestinoz in ipsam. Et qm in hac tumefactioe cōicaf apparēter tumefactio p̄dens cū aquositate vētostate vel carno- sitate in ipsa burfa reptis: et cū hac ēt puenire vt tumefactio p̄u- dens ex repletionē vel dīfēstione venarū vel arteriarū testiculos circūuolūtū: que dispōnes et si ēt sine ruptura pāniculi fiant q̄rū assimilant dispōnū sequētū rupturā vt dictū est: id pueniēs fuit p̄- tēntia et p̄fecta notitia simul facē tractatū de ruptura vel dispōni- bus sequētib⁹ rupturā et de alijs dispōnib⁹ que eis assimilant: ma- xime de eis que vna cōl denotiōe nūcupant: et de oib⁹ spēs ber- nia: et b est qd dicit rubrica lego eaz. De ruptura vel supple dispō- nib⁹ ad eā sequētib⁹ erit iterius determinatio et que ei assimilant- tur. i. et doctrina erit de dispōnib⁹ alijs que ei. i. tumefactioni se- quētū rupturā assimilant. Et ex intellectu hui⁹ rubricę p̄ hoc est gñalis rubrica ad sequētia oia capla vsq̄ ad caplin de gibbositatē. Cū tractat ad b aut spālē capli. si addant qdā vt statim rāgē- iroducēdo caplin d̄terminādo de ruptura p̄ncipalr ipm syphac

De Gradi

et dispōnib⁹ que ei assimilant fm modū supradictū. Aucto: p̄ncipa- liter duo facit. Nā p̄ determinat de ruptura p̄terūq̄ p̄tingente vt de ea que fit circa offeū vel burfas testiculoz et dispōnib⁹ similib⁹. Scdō determinat de ruptura minus cōiter p̄tingēte et dispōnib⁹ similib⁹ vt de ea que fit sup̄ sumē: et circa p̄tes vmbilicales. Scdū- da p̄o icipit. ibi. Lunq̄ accidit in vmbilico rē. p̄p̄ma ad huc in tres. Nā p̄ determinat de causis rupture et dispōnū eā sequētū: et ēt dispōnū eis similū d̄terminādo cū hoc de diuersitatib⁹ earū. Scdō de signis. Tercio de cura. et ibi (Signū aut. 3) ibi (Regimē qdē vlt.) Et ex hac introductōe patere pōt qd rubrica superior gñalis debeat d̄bi ad b spālē caplin vt sic legat. De ruptura vtrūq̄ rimū p̄tingēte. i. facta circa iugina erit determinatio spālīs pouē- do cās ei⁹ intrinsecas et extrinsecas: et de causis dispōnis sequen- tis ad rupturā. s. tumefactioe offei: et de causis dispōnū isti simi- liū vt de causis aliarū sp̄rū bernie: determinādo et de diuersitatib⁹ earū rupturā: et hoc facit in toto cap. diuidit et p̄s capi- tulū p̄ncipali diuisione in tres p̄tes. Nā p̄mo ponit cās gñales ru- pturę. i. augmētū vel tumefactioe offei de sursum veniētis. Scdō iquirīt cās maḡ spālēs rupture ipm pāniculi et dispōnis ad eā se- quētis adducēdo et cās dispōnū isti similū vt aliaz berniaz. Ter- tio ipse cōparat qdā spēs rupture adinuicē. Scdō pars icipit. ibi (Et dicitur qdē folliculi. 3) ibi (Et q̄nq̄ accidit ruptura supra te- sticulos.) p̄p̄ma ad huc in duas. Nam p̄ facit qd ocm est. Scdō ipsa appropriat diuersa uoia dictis dispōnib⁹. et ibi. (Et cū accidit id rāl.) Cū p̄ma p̄te dicit. Ruptura fit pp solonē pāniculi a sin- gularitate sua: casus scissurę aut pp dilatationē stricture in me- tu aut solonē. p̄o itelligētia hui⁹ p̄tis est p̄ notādū qz hic ter- minus ruptura sumit dupl. p̄mo p̄p̄te et cū accipit. d. hui. et p̄m. 4. c. de egritudinib⁹ solonis p̄nuatiōis: et sic idē dicit qz solo pāniculi: et h̄mō distinguit p̄tra plagā que est solō in carne et p̄tra alias spālēs solones p̄nuatiōis alioz spālū mēbzoz vt ibidē offe- dit hui. et h̄mō nō sumit hic: vt p̄ter p̄ncipio textus cū dicit qz ru- ptura fit per solonē pāniculi. si igit fit pp solonē: nō ēt ipsa solū modo solo pāniculi. Scdō mō sumit cōiter de mēte auctoz vt est ibidē vt crepatura vel hernia: et h̄mō idē est qz augmētū vel emi- nētū apparēs vtrūq̄m vsus iugina vel in ipsa burfa testiculoz. Et fm h̄ solēt auctozes aliqñ irritulare cap. istud cap. de ruptura ali- qñ de crepatura aliqñ de hernia: que oia sumunt vt synonyma: et hoc mō sumit in p̄posito. Dicit aut h̄c eminētia rupturaz: p̄- rāq̄ sequit rupturā p̄prie sumptā vt solonē in pāniculo syphac vt videbit. Dicit et crepatura pp eandē cām. Dicit aut hernia fm aliquos: qz est dispō nō herēs: qz itestina nō debite iberet pānicu- lo facta ipm solone. Vel alr ego itelligo vt dicat hernia: qz est dis- positio herēs vel iberet vt denotet ipm difficultē curationē. Con- stantinus aut lib. 6. in viatico appellabat cap. istud cap. de iter cel- licis et exponebat Gerardus in glossulis. i. de iterociliacis ab inte- riori qz est itestini et cilion qd est vētrē. i. vtrūq̄m descēdēs ite- rinoz pp solonē in pāniculis vētris p̄tingēs. Cū notādū qz de h̄mō eminētia q̄rū p̄posito p̄tinet d̄t fieri p̄nt p̄ncipales p̄- derationes. Qñq̄ p̄siderat merito situs in quo est: et pp istā p̄sde- rationē distinguerūt qdā herniā in tres spēs. Quia qdā est hernia burse vel offei vt cū est tumor i burfa: et dicta burfalis vel offea- lis. Quedā est hernia iuginis vt cū est eminētia in iugine ad modū glādulę vel ad q̄ritatē castaneę et vocat hernia iuginalis. Quedā est hernia circa partē vmbilici vt cū est in illis partib⁹ tumor vel eminētia et d̄ hernia vmbilicalis. Cū p̄ncipalr p̄siderari pōt talis eminētia merito m̄te ipsam cāntis. Et fm h̄c p̄siderationē qdā distinguerūt herniā in gñq̄ spēs in hui⁹ m̄a. i. itestinalē zirbalē aquosam vētosam et varicosā: qm talis augmētū vel eminētia cū aliqñ est d̄scēsus itestinoz: aliqñ zirbi: nōnūq̄ tumefactio vaso- rū seminaliū vel venarū et arteriarū ipoz testiculoz ad modū va- ricū in tibys apparētū: et aliqñ aquositas est cū: aliqñ vētostitas. p̄ter has tñ duas p̄ncipales p̄siderationes erit qz sumunt qdā spēs ei⁹ accidētales. nā esse pōt p̄sideratio de q̄ritate ipsius: vnde qdā est magna: qdā pua: qdā mediocritas. pōt etiā esse p̄sideratio de tpe ei⁹: vt qdā fit a natiuitate: qdā nouiter apparēs: quedā medio- mō: et alia pōt esse de ipsa p̄sideratione sumpta ab ea in relatione ad corp⁹ patietē: et in cōp̄lione et etate ipm: corpis: qm qdā ēt duris vt melācholicis: qdā humidis vt p̄gmatice: ita et qdā eue- nit in etate tenera: qdā in senectute: qdā in media: et fm has diuer- sitates sumit difficultas vel facilitas curationis vt in sen maḡ d̄. Et qdā vltra has spēs addiderūt humorālē. i. ab aliq̄ humorē in cō- cauitate burse reptoz nō aliter p̄dētē: qdā aliqñ addiderūt car- nosam: et alij vltra has oēs apposuim⁹: cōiter tñ auctozes posue- rūt solū gñq̄. Hui⁹ cām arbitror ēē: qz ipm solū posuerūt illas esse p̄prias spēs hernie que vtrūq̄m p̄ntur ad rupturā ipm syphac vel a dilatationē ipm p̄p̄ym: vt in vno vbo dicat solū illas eminē-

tas & maxime bursales appellat ipse hernie que sunt tales per
cām de sursum descendente: cui sunt quāq; pres dicte: vt pz pñde-
ranti. nō sic aut eueniūt apostemosa vel carnosā vñ ēt humoralis:
q; tales vt multū gūant per viā paulatine pgestionis in ipsa bursa
testiculoy vel circa testiculos pp obilitatē nālis cōplexionis illo-
rum mebroz vel malitiā cōplexionis eorūde. nō est tñ negādū qñ ēt
vērōsa vel aquosa gūent hoc mō: sed vt plurimū per viā rupturę
vel dilatationis pducunt: idcirco dicunt spēs hernie vel rupturę
que sunt noia synonyma vt supra dēxi est. Et ex hāp ppet cā dūer-
sitas in dictis antiquoz circa h. C. Tertio pncipalr aduertendū
q; hñdi eminetia bursalis de q; hic est pncipalis hñmo: q; de vmbi-
licali vel iginiali fere eadē faciāt apparētiā: iserius erit hñmo aliq;
triū modoz. Lātur aut. f. rupturā ex rupturā pāniculi syphac per
quā rupturā penetrat corp⁹ qd fuit cōprehēsus in eo pāniculo aī
scissurā. f. itestīnū vel zīrbū qui vt supra in alio caplo vīsum est ia-
cet cū sua subā supra syphac in fundo vel ambo erūt & exinde fit
tumor magnus. Et talis scissura a duob⁹ causis in gūe ptingē pōt. f.
vel a cā intrinseca qñ ēt vērōsitas. vel a cā extrinseca qñ ēt
faltus magnus vel aliq; alia de causis tangendis. Vel scō euenire
pōt talis eminetia p apitionē & dilatationē dydymoz: q; si estis
bene memores dictoz superius non sunt nisi duo foramina facta
in syphac per que pertrāserūt vasa feminarīa testiculis: que duo
foramina vident aequatē & pñse pñde dicta vasa ne iserius ali-
qd descēdat: qdē meat⁹ trāserūt supra ossa femozis & iserius oī-
latant ad pñdēdū nō solū vasa dicta: sed ēt testiculos: vnde tandē
ex eis fit pellicula interior bursę testiculoy. Si igit cōtingat tales
meatus vel dydymoz dilatari & ampliari: tūc poterūt deorsus pe-
netrare per eos itestīna vel zīrb⁹ vel aquositas zē. & vñ ad testi-
culos puenire sicut ēt ex rupturā ipso syphac. Sed ex rupturā sy-
phac descēdunt iserius decurrēdo supra os femozis iter ipm. f. et
myrach: in descēsu aut ex apertione meat⁹ vel meatū descēdūt
per itra dictos dydymoz vel meat⁹ dilatatos: quoz notitia tradi-
ta est supius. pōt ēt tertio iser⁹ aliq; itra bursam testiculoy de-
scēdere facta sola relaxatione & molificationē & pñter amplificat
ipso syphac: vñ sic molificat⁹ pāniculū & amplificat⁹ nō tñ rupt-
poterit tanquā saccus descēdere decurrēdo supra os femozis in
bursam: f. cñ pñter zīrb⁹ vel itestīna vel alie humiditates que
tñ sic descurrē pñter ipsos testiculos: imo semp pñnebunt in
ipso pāniculo syphac sic dilatato & molificato: imo nec ēt ipse pā-
niculus pñter dictos testiculos: sed ipse recipit in pcautate me-
dia iter pelliculā interiorē ipso bursę & pelliculā exteriorē. Et ex h
ē apper q; si zīrb⁹ vel itestīna descēdāt in bursam ex rupturā sy-
phac decurrēdo supra os femozis q; talia nō pñangēt ipsos testi-
culos: sed solū inter duas bursę pelliculas recipiēt. Et ex h vñ-
rius apper q; solūmō zīrb⁹ vel itestīna descēdētia per dilatationē
meatū vel dydymoz pñgēt pñt ad subam testiculoy. Et h bene
mēti renet: q; ex h sequit vñ vñlissimū in practica ptra cōes
hñmōi myterij magfos q; i cōdēdo alē i curādō herniā zīrbalē vñ
itestīnalē pueniēt ex rupturā syphac vel ex relaxationē eiusdē
ē cū ferro nō expedire extrahi testiculū. Secus aut est de ea que
puenit ex dilatationē meatū: tñ pp illa que est varicalis fit lon-
gi tēporis: male alr crurari pōt: q; tales varices qdāmō imediate
testiculos attingūt. dico notāter qdāmō pp aliq; dicta superi⁹: quz
hñmo fuit de vasis feminaris. C. In sūma h pcludendo dico q; oīs
talīs hernia bursalis pñte sumpta vel cātur ex apitionē meatūz
vel dydymoz vel relaxationē pāniculi syphac: & amplificatōe ei⁹
vel ex solone pñnuitatis in eo: & h dūplr: vel solone facta a cā in-
trinseca vel a cā extrinseca: nō apparēt alie cāe si pñderabīs: & has
oēs retigit. d. Aut in textu & sic clarus est ter⁹: lego lram. Ruptu-
ra fit. i. crepatura vel hernia & maxime bursalis fit pp solonē pā-
niculi syphac a singularitate sua. i. sua pñnuitate supple a cā intrin-
seca: aut casum scissurę in eo pāniculo: & sic inuit solonē a cā extri-
seca per hoc qd dicit casum: quā. f. scissurā penetrat corp⁹ qd fuit
cōprehēsus in eo: aut scissurā. f. zīrbū vel itestīna vel aliud corpus:
aut supple fuit hernia pñter dilatationē stricture in meatu. i. dy-
dymoz: & supple descēdit zē. aut tertio fit pñter solutionē. i. rela-
xationē supple ipsius pāniculi zē.

C. Et cum accidit illud taliter q; quando incedit pene-
trans peruenit ad testiculos nominatur ramex & her-
nia. Qd aut est pñter hoc nominat nomine cōmunitatē
hernia testiculū & varices eius & durities ipsius.

C. Nunc pñter ipse appropiat aliq; istarū herniarū nomē spāle
dicēs: q; cū accidit id talr q; qñ incedit penetrās puenit ad testicu-
los notat ramex & hernia. Qd aut est pñter hoc vocat noie cōitas
hernia testiculū & varices & durities ipsius. C. Pro declarationē
hñmōi est notādū q; qdā auctores ipse pñt vñt h dōo ramex idē

volētes dñotari per istū terminū ramex & hernia: ita q; ēt hernia
iginialē ramicē appellāt. Et ex istoz numero fuit Serap. s. breuia
rñ cap. pprio. Aut aut volēs vñ terminis fm eoz ppria signatio-
nē. posuit istā dñaz iter herniā & ramicē: vt q; hernia fit tanq; ge-
nus & ramex tanq; spēs: vñ oīs ramex fit hernia & nō e contra: ita
vt illa solū hernia dicat ramex fm quā id qd descendit penetrās
pueniat vsq; ad testiculos. i. ad pñctū testiculoy. Alie aut hernie
bursales cū quib⁹ ramex vera cōicare vñ dī absolute & noie cōita-
tis. i. cōi noie hernia testiculoy vel durities ipsius. dixit igit tria.
pñmo incedit & sic inuit descēsus. Scō penetrās. Tercio puenit
ad testiculos. Ex his pz pñmo q; nulla hernia facta per viā paula-
tine pgestionis dī dici ramex ex quo nō incedit. Patet scō q; nul-
la hernia iginialis vel vmbilicalis dici pōt pñte ramex. Sequit
tertio q; nulla rupturā mulierū appellari pōt ramex vere. Quar-
to seq; q; nulla hernia pēdēs ex relationē syphac vel ex ruptu-
ra ei⁹ dī appellari pñte ramex ex quo vt dictū est: supra in nulla
tali id qd descēdit vel nō est penetrās vel nō puenit ad pñctū te-
sticuloy. Nā illa que per relaxationē nō est pñte incedens pene-
trās: vt pz: alia & si penetrēt nō tñ puenit zē. iō notāter ponit duas
clausulas vt ly penetrās: & per hoc excludit illa que ex relaxa-
tione: & per hoc qd dicit puenit ad pñctū: excludit factū ex rupturā
pāniculi: vt pz. Seg⁹ s⁹ q; solū illa dī dici ramex que fit pp descen-
sus ex apertitionē vel amplificatōe dydymoz vel lateris eoz: &
qm talis vñlm est itestīnalis zīrbalis vel aquosa: pro tāto hñcē.
istas solas tres hernias appellauit ramices in ca. varicosa aut nō
appellat ramex: hñ mā illa faciēs tumefactionē venarū sequat dil-
atationē ipsoz dydymoz: & hoc est pñte: q; talis mā non pōt
imediate pñgē ad subam testiculoy cñ semp pñneat in illis va-
sis. Vērōsa aut cāta ex descēsu vērōsitatis pp dilatationē ipsoz
dydymoz possēt recte appellari ramex. Vērū q; vērōsitatis non
est cōi hñmone pñgē ipsos testiculos: q; nō est corp⁹ notabilr sen-
sibile hñcē itestīnū zīrb⁹ vel aquositas idē est q; vērōsam herniā
nō appellauit ramicē sicut fecit de alijs trib⁹ quoz sensibili⁹ cor-
p⁹ est. pprius pñct⁹: quz testiculū. Et fm hoc clara est ista. Legō
cā. C. Et cū accidit. i. eminetia bursalis talr. i. tali mō q; qñ incedit
penetrās. i. qñ id qd descēdit penetrādo iserius puenit ad testicu-
los. i. ad vērū pñctū testiculoy notat ramex: & hernia. i. nō solum
vocat hernia qd est sicut qdā genus: imo spāliter cū h vocat ra-
mex. Qd aut est pñter hoc. i. eminetia que nō sic fit: ita q; id qd nō
descēdit vel incedit: & si descēdit nō puenit ad pñctū ipsoz testicu-
loy vocat vel noie cōitatis. i. gñali vocabulo tñ. i. a vulgo hernia
testiculū & varices & durities ei⁹. Et notāter explicuit spēs hernie
varicalis: & nō alias qñ sunt vere ramex: q; mag⁹ dubiū erat nū-
quid varicalis deberet dici ramex: q; fit vt maxime ex dilatatiōe
dydymoz. Non erat aut sic dubiū de eis que sunt ex rupturā vel
relationē syphac: q; nō recipiunt illa corpora itra pelliculā in-
trinsecā imediate testiculos pñnēnt sicut pñnēnt varices: tñ dī-
xit q; ēt varicalis de q; erat rōnabilr dubiū nō opz dici ramex zē.
Dixit ēt notāter & durities: qñ pendens a carnositate vel aposte-
mate nō dī dici ramex. Et si pñgāt testiculos: qñ quelibet talis
nō est incedens sed fit per paulatīnā pgestionē ibidē zē.

C. Et durities qdēm folliculi testiculoy cadit in zīrbo.
Accidit enī qñq; vt dilatat⁹ duo foramina pñcta p
pter debilitatē eoz: aut disrumpat⁹ & egrediat⁹ qd seq;
ea de humiditate glutinosa: aut humorosa: aut molli-
ficatiua: aut pñter adiutorū ex pñssione: aut motu:
aut casu: aut retentionē spermatis moti & phibiti ab
expulsione: aut ascēsiōe mulieris sup virū: aut labo-
re anhelitus in coitu & pñte super repletionē: & simi-
liter coitu super natiuitatē fatietates & aggregationē
ventositatis & pgestionis in ventre: quare descēdit:
aut zīrbum aut velamen & intestīna & pñte mono-
culum: qñ est solutū nō ligatū. Aut humiditates que
effunduntur ad eos ex expulsione nature.

C. In hac scōa pñte pñcipali cap. d. Aut ingrens cās spāles vere ru-
pturę & dydymoz ei similitū duo faciūt pñcipalr. Qñ pñmo ipse ingrit.
cās venarū rupturā vel dydymoz sequentiū ad rupturā syphacis
vel apertionē dydymoz vel dydymoz. Scō ipse ponit cās dydym-
nū istis similitū. Scōa pars icipit. ibi. Aut gñatur apud eos. C. De
pñma parte ingredō cās rupturā pñmitit pñmo vñū. f. q; aliqñ fit
durities vel tumor offe pp descēsus zīrbi & dicit. Et durities gdes
folliculi testiculoy cadit in zīrbo. i. aliqñ fit tumor bursalis vel au-
gmētū ei⁹ pp descēsus zīrbi. pñmo quo declarādō ipse adducit etiā.

modū hernie humoralis vñ aquose: hoc tñ faciēdo duo facit. Qm̄
p̄mo simul ostēdit modum hernie eueniētis ex ruptura syphac z
apertione dydymoz. Sc̄do ostēdit modū hernie eueniētis a rela
tione. Sc̄da ibi inferius per duas lineas (Et q̄sq̄ zc.) dicit igit
p̄mo. accidit enī q̄sq̄ vt dilatent duo foramina p̄dicta. i. duo dy
dymi pp̄ debilitatē eoz. i. nālē vñ p̄m. s. sequētē malitiā cōplexio
nis humide: vñ. f. facit ex oī cā dilatant aut disrumpunt. s. panni
culi vt supple zĩrb? z syphac pp̄ aliq̄ cām de qb? statiz dicit z se
quit. Et egrediat q̄d sequit ea. i. foramina pp̄ ipsoz debilitatē: aut
alr ea. i. mēbra disrupra. s. zĩrb z syphac. de hūiditate glutinosa
aut humorosa aut mollicatua z hūidē. Declarat cām hernie hu
moralis vel aquose fm̄ tres ḡlus humiditatū vt humiditatis sās
grosse z satis cōpacte quā dedit intelligi per ly glutinosa. i. simili
glutini pisciū vel charte. Sc̄do inuit aliū ḡdū humiditatis medio
cris in suba per hoc q̄d dicit: aut humorosa. Tercio inuit ḡdū hu
miditatis subtilis z tenuis sube per hoc q̄d dicit: aut mollicatua.
Ab oī tali fieri pōt hernia humoralis vel aquosa: q̄ ptingit q̄
libet talē regiri in fundo vētris supra zĩrb z syphac tacita supra
ossa femoris: vnde ruptis illis vel ampliatis illis ostēda vel dy
dymus talis deorsus p̄cipitabit zc. Seḡ ista adducēdo cām talis
rupture vel dilatationis q̄ hoc ptingit: aut pp̄ adiutorū et p̄cu
sione. i. q̄ p̄cussio ad hoc adiuvā. v. g. cū q̄ p̄cussio cū pedib? circa
illas p̄tes vt fieri solet ab armeria p̄tra famulos suos: aut sup
ple ptingit motu. s. forti z laborioso vel saltari vel equitatione mo
dinata aut casu maxime ab alto: sicut aliq̄ ptingit in saltantib? ab
alto ad norādū p̄cipue cū tenet apertāz tūbas aut si cadit sup aliq̄
frusta arborū vel lignoz. Et addit b̄ posse ptingē a retēione sper
matis moti z phibiti ab expulsiōne aut ascēsiōne mulieris super
virū. C̄pro intellectū hūmōi p̄is est breuiter notandū q̄ lz in actu
coit? mā pp̄ie spermatica que extra ducit nō trāseat in plurimū
per illa vasa seminaia que sunt cooperta dydymo cū dicta vasa
sint dicta p̄paratoria z nō subseruiētia expulsiōne testiculoz: imo
ipsa mā vel erat in p̄cauitate testiculoz vel in vasis inuolutis vel
medijs fm̄ varias opōnes: tñ cū expellit mā spermatica p̄us in dictis
locis retēda ordinatū nā vt p̄nter mā spermatica vel in sperma cō
uerēda ad testiculos trabat per dicta vasa p̄paratoria: vñ si p̄ci
gat mā que erat in via expulsiōis nō expellit: que tñ est remota
a situ suo succedēs mā occurrēs nō recipit itra testiculos: sed solū
in dictis vasis remanet z ibi supcalefacta z spumosa multū mari
ne q̄ anteceffit vehemēs cōmotio z desiderū: tūc spumādo dila
tat dicta vasa: z p̄nter ipsos dydymos amplificat vltra ipsoz nālē
amplitudinē: z tādē in p̄cessu edata ipsa mā vel saltē detumefacta
z attenuatis dictis vasisbus remanēt dydymi dilatati: vñ per coa
pōt p̄nter occurrere deorsum mā in offeū. Sc̄do norādū pp̄ se
quētē istaz q̄ ipsa patit duas expōnes. p̄ima est vt sit q̄damō ex
positiua p̄cedētis lfe. s. q̄ talis dilatatio ptingē pōt retēsiōe sper
matis moti z phibiti zc. Aut. i. expōsiue vt in ascēsiōne mulieris
supra virū. s. hora coitus: qm̄. s. talis iprobe cōiungat vir z mulier
vt aliq̄ faciūt bestiales: tūc ptingit nō totalr expelli sperma motū
in matricē: sic ipm̄ retentū erit cā nocumētū vt supra. Vel alr le
gat ista z teneat ly aut aduerfatue: sic oenotabit aliā cām dilata
tionis meatū vel rptionis p̄aniculoz vt est in ascēsiōne mulieris
supra virū: qm̄ z mole z pōderostate corporis mulieris cōp̄mif
deorsus myrach virū: p̄nter syphac: z sic testina z humiditates
p̄tente itra zĩrbū cōp̄munt deorsum: vñ per vim ipelli p̄nt in ip
sos dydymos z exinde dydymi dilatant: vel igit cōp̄mif p̄nt di
cte m̄se supra syphac i fundo vētris vt cōp̄essione fortiter facta
supra syphac: ipm̄ ipellente rumpat ipm̄ syphac zc. Et ex b̄ ima
ginari possum? in muliere dilatari syphac vel rumpi cū. s. sit vehe
mēs cōp̄ressio viriūz myrach vt in forti amplexu ptingit q̄ ita
conant vt vnus vehemētissime alteri ibereat. Et p̄pter eādē cām
sunt rupturē ēt in ludentib? ad brachia. Et iste est sensus maḡ ad
mētē. d. Aut. vt p̄z in sequētē ista p̄inuādo cās hūmōi rupturē: vnde
ḡialr oīs violētia cōp̄ressionis ipm̄ myrach z syphac siue fiat ab
extrinsecō siue ab intrinsecō est cā dicte aperturē vel rupturē per
modū dictū ab intrinsecō: z a diaphragmate nālīa deorsus cōp̄mē
te vt fit in forti vociferatione z planctu maxime pueroz z in tubi
cinatozib?: z forti fecū expulsiōne vñ fetus aut in partu ptingit. hoc
ē p̄rigit z violētē anbelitū p̄tinentib?. Et ex b̄ verificat textus se
quē vt pp̄ labore anbelit? in coitu z pp̄ie p̄p̄ repletionē pp̄ ma
gis laboriosa fieri cōp̄ressionē deorsus. Et alr coitu sup saturatē
nausatiua: z hoc supple ptingit a cā extrinsecā cōp̄imēdo vt sup
deū est: z sicut fieret ex strictura lumbaz siue oploidis vt faciunt
gallitēs adolecētuli: aut fieret pp̄ difficultatem z cōp̄ressionē in
anbelitu multo maiorē esse in coitu stāte repletionē q̄ inauitione
z sicut supra nausatiua saturatē turā. i. stāte ad sūmū repleto sto
macho hoc ptingit. hoc ē euenit: z sup eādē cām vt dicit text? se
quens pp̄ aggregatiōne vētosiūz z egestiōis in vētre. i. in testi

nis. Et vñ oīa ea que monēt syphac p̄ntem viscera motu fort
sunt cā hūmōi z maxime cū est sube tenuis z tenere: z pp̄ idem ple
rūq̄ accidit ifantib?. Et p̄nter p̄inuādo addit q̄uo pp̄ istas cās fit
talis eminētia bursalis z dicit. Quare descēdit aut zĩrbū aut vela
men. i. syphac: aut testina z pp̄ie monoculū. Et adducit cām q̄re
maḡ monoculū q̄ alia testina descēdit: z dicit q̄ hoc est qm̄ ipm̄
est solutū z nō ligatū supple mediātib? mefaraicis vel mēfinterio
cū epate z dofo sicut alligata sunt alia testina: imo vt dicit Aul.
16. tertio p̄mo ca. in vltimis verbis anathome monoculi: nō adue
nit ei ex mefaraica res que hēat magnitudinē. i. nō bene ligat me
diātib? mefaraica: z b̄ pp̄ multa iuuamētia que ibidē tāgunt z p̄
pterea pauloante posuit sūam hūc similē cū dicit. Et b̄ intestini
est dignius alijs testinis vt descēdat in ruptura igniaia: qm̄ nō est
ligatū zc. Et hoc bene notate: q̄ cū fit descēsus ei? testini in bur
sa testiculoz sepe iminet periculus vite: qm̄ rara z difficilis fit re
ductio hui? testini pp̄ extēsiōne factā a fecib? vel aliq̄ a vermib?
in eo p̄tēis a gb? raro eūat. Et p̄pterea ex multis causis sūt acu
tissimi dolores z p̄ducit plerūq̄ ad colicā z phibitionē fecū per i
ferius z eaz cōiōne per superius. Et ego vidi multos colicos q̄ dā
verecūdia nolētes se accusare de crepatura male curati aliquot
dieb? fuerūt egri laborātes: post q̄ casus innotuit post reductionē
testini in p̄p̄ias regiones facile p̄ualuerūt: vñ laudo q̄ medicus
cū occurrat laborāti ex colica iter reliq̄s ingressiones de b̄ p̄cipuas
faciat investigationē. Cōtinuādo textū adducō cās talis eminē
tie p̄ter eā que fit ex descēsu zĩrbū aut testini dicit q̄ humiditates
de qb? supra deū est: que sunt triū modoz: ēt effundunt ad eos. s.
testiculos stāte dilatatiōe dydymoz vel ruptura syphacis: z b̄ ex
expulsiōne nāe se exonerātē z supple intelligat ēt idē d̄ vētositate:
q̄ aptis dydymis vel soluto syphac fieri poterit ipm̄ descēsus vē
tositatē q̄ fiet bursalis eminētia. Lege istam z p̄z vñ ad illā p̄tē.
C̄ Aut generantur apud eos propter frigus ipsozum
z conuersionem sanā ad aquositatem.

C̄ Et notate hic q̄ Aul. 39. theisr imaginat? est vñ nouā cām di
latationis dydymoz quā nō ponit. d. Al. s. exicationē vāloz sper
maticoz ab ānositatē z senectute vel alia cā exicāte: ex hoc vt
dicit ampliant foramina accidētālī: tñ dicit alr q̄ ēt a tali cā exi
cātē p̄hūnt dicta foramina zc. In hac p̄tē supra diuisa p̄nter ad
ducit cās dispōnū similitū dispōnibus rupturaz vt tumefactionis
ossei eueniētis nō ex ruptura vel relaxatione syphacis vel apertu
ra dydymoz. Vel alr pōt introduci ista vt hac p̄tē. d. Aul. velit re
mouere vñbiū q̄d ozit possit. Tñ oīm est sup q̄ tumefactio bur
sallis euenit pp̄ descēsum ei? q̄d fuit p̄tenti supra syphac an solū
tionē vel relaxationē ei?. p̄osset aliq̄ dicē puenire ne ab alia cā q̄
ab istis: z rāder q̄ sic: q̄ aliq̄ puenire pōt nō per descēsum alicu
tus corporis q̄d recipiat in ipsa bursa sed per mām ibidē paulatī
ne p̄geitā: aut aliā cām nō de sursum fluentē. Et posset fm̄ b̄ diuidi
ista pp̄ in ḡnc p̄culas fm̄ ḡnc spāles cās quas adducit in textu.
Sed legēdo istam p̄tinā dicit b̄ q̄ supple humiditates ḡiant ap̄
eos. s. testiculos pp̄ frig? ipsoz z p̄uersionē sanguis ad aquoratē. i.
q̄ pp̄ debilitatē cōplexionis testiculoz a friditate: vnde sanguis
ad testiculos trāsmisus totus nō puerit in subam ipsoz: sed aliq̄
ps ifrigidat ad nām flegmaticē humiditatis cū videat multū cō
uenire: vel saltē a forte melius id supflūū aqueū q̄d supfluit digō
ni testiculoz p̄ ipsoz nutriticiōe pp̄ friditatē cōplexionis eoz nō
ifensibilr resoluū sic in cōp̄siōne tēpata vel calidā testiculoz: imo
ibi paulatine per viā p̄geitōis multiplicat z ide fit eminētia aq̄sa:
z cū isto mō glofandi nō stant difficultates que stāt cū p̄ mō: vt in
telligit: b̄ p̄m? modus p̄formio: sit textui. Et addit textus.

C̄ Et fortasse accidit ei panniculuz propius.

C̄ Pro cui? dicti clarificatione est notādū q̄ iste text? duplr patit
modū intelligēdi. p̄im? est q̄ iste humiditates in osseo repte per
viā paulatine p̄geitionis fortasse nō ḡiant apud ipsos testiculos:
nec in p̄niculo intrinsecō imēdiate ipsos p̄ntēt: sed fortasse gene
rant in p̄niculo extrinsecō. i. in p̄cauitate media iter extrinsecū
z intrinsecū vt iter p̄niculū myrach z syphac: z sic reperiunt cir
cūdate in p̄niculo p̄p̄io receptiōes supfluatū ad oīam p̄niculū
i iterioz q̄ vocat p̄m̄ testiculuz ex quo nālī dilatāt z magnifi
cat ad q̄ritatē testiculoz tñ: fortasse igit accidit eis p̄niculuz p̄
p̄ius. i. ḡiat in p̄niculo extrinsecō zc. vel alr intelligat vt q̄ talis
eminētia bursalis aquosa: b̄ ḡiat apud eos testiculos pp̄ frig? ip
soz z p̄uersionē sanguis ad aquositatē: nō tñ nēcio tāgūt ipsoz te
sticulos: imo fortasse accidit eis humiditatis p̄niculuz pp̄i. i.
vt recōdantur in syphac vel testī p̄p̄iō: ita q̄ nā fm̄ q̄ paulatine
multiplicat talis aquositas sic p̄tuo eā cooperit quodā p̄niculo
sicut ēt fit de glādiulis habētib? p̄p̄iū syphac vel p̄p̄iū testim̄:
enī p̄tinet hec aquositas itra p̄niculū imēdiate tāgētē testicu
los: nō tñ ipsos p̄agit: q̄ iter ipm̄ p̄niculū est alius p̄niculus in

clausus in quo ipsa claudit: et hoc satis est posse: et hoc est qd dixit. fortasse accidit ei pñiculus. pprius: deinde pñuado ponit aliam causam talis eminentie nō per viā defluxus dicens.

C Et quandoq; est propter humiditatem sanguineam et feculentā ubi est causa eius percussio aut casus.

C Pro itelligētia huius pñis aduertatio qd ista ista pōt dupl'r legi fm qd duplex ista reperit. nāz vna hz ubi est cā rē. alia hz ubi est cā rē. pñis mō legēdo est sensus qd pp casus vel percussione factā circa pñes offei defluxa pte grossiori et feculenta ipsius sanguis ad pñuā ipsi burse fiet hernia talis humiditatis sanguineae ad fuscū declinatū: tādē fiet hernia saniosa sine defluxu: et sic est ista clara: et fm hūc modū possēt fieri et hernia talis apparētie per viā defluxu: facta casu vel percussione circa pñes igitur: vt pñ: sed qd ad pñis legat vt dcm est. Si vō ista laceat nisi est sensus qd et nisi cā sit percussio aut casus a qd sepe fit hernia talis modi per viā defluxus tñ fm modū dcm supra de hernia aquosa per viā paulatine pñestio: et ēi fm eādē fieri pōt hernia pp humiditatem sanguineā et feculentā: qd hāte debili cōplone et testiculorū a frigiditate illa ps sanguis feculenta que refecat a digōne mēbroz que vplm transit in forditie cutis a cōplone ipsorū testiculorū nō expellit ad cutē: imo ibidē paulatine aggregat vt eādē fiat eminētia manifesta bursalis et apbellari poterit hernia feculenta vel melicholica: et fm hūc sensum et stat clara ista: et iste modus mibi magis placet: qd hernia sanguinea facta a casu vel percussione vplm est per viā defluxus et nō per viā paulatine pñestiois de qua est in pñsto sermo. Sequit.

C Aut ventositas inflatua. Et qñq; pñert curatio cuz ferro. Et quādoq; nascit illic caro addita. Et quādoq; ingrossat ossē: aut indurat ex apostemate: aut piguedine: quare assimilat ramici et nominat hernia carnis. Et qñq; est similis in inguinibus.

C Intēdit qd ēi fieri pōt hernia a vñsitate inflatua nō per viā defluxus: sed per modū qd dicit: qñ itāte debili digestua testiculorū certa humiditas per viā diminute digōis vñsitate que nō resoluit ab ipotētia virtutis: et sic paulatine pñegat in altero pñiculoz offei: et fit eminētia et distētio rē. Et addit qd dā apparetur ipertinēdo curatiū dices qd qñq; pñert curatio cū ferro: qd et si videat ipertinēdo tñ recte pñderatū bz ad pñcipale itētiū pertinetiā. Quia ad declarādū qd libet talis hernia de q pauloante dictū est fieri possit per viā paulatine pñestiois dicit qd qñq; pñert curatio cū ferro. i. curā pñicit pñoratio offei cū ferro: vñ enata mā pñtena siue sit aquositas siue vñsitas imēdiate: et per nām fit vera curatio: qd nō esset si talis eminētia pñederet a mā defluxa vel apertione dydymoz vel ruptura pñiculi rē. qd vltra pñoratiōne cum ferro et enata mā pñuncta ad hūc ad cure pñectione multe restant itentiones curatiue vt igitur latus declarabit: et sic itelligit pñ qd hoc dcm est mediū ad pñuādū qd supra dixerat. Vel si placet dicit pōt qd notāter istū textū possit vt declararet vñū cui oppositū cōiter credit: vt. qd nō oīs hernia vñsita est curabilis p plura resolutia vel ericātia iterius vel exterius applicata cui oppositū cōiter credit. Nā vt ipse dicit qñq; pñert curatio cū ferro. i. ad curā est nēcia pñoratio cū ferro: et hoc est verus in virtute debili vbi nā nō pōt bene actuare medicinas: quo casu illa medicina nō sufficit: et tūc est nēcia pñoratio: et tūc iste textus nō refert nisi ad ventosam: magis tñ mibi placet qd pñmo dixi. Deinde adducendo aliā cām apparētie similis hernie ex descensu dicit qd qñq; nascit illic caro addita. i. que recipit in pñuitate media iter myrach pelliculā extrinsecā et syphac pelliculā intrinsecā adherēdo. s. alteri pelliculari: vel iter syphac et testiculos et alteri eoz iherēdo. Qd aut ibidē possit caro gñari manifestū est cuz ex superfluo altimēti in oī pñuitate possit caro addita gñari. Dicit pñter expli cādo alias casū igrossatiōis offei qd qñq; igrossat ossē aut idurat ex apate aut piguedine qñre assimilat ramici et nominat hernia carnis. **C** Pro intellectu huius pñiculi est aduertēdo qd pprie dicimus ossē igrossari ex apate qñ ipsa suba pellicularis apat siue intrinseca siue extrinseca sicut et reliq; simplicia mēbra apant: et hec distincta suba burfalia: nō sic aut fecerunt ista apostemosa. ex piguedine et iherēte suba pelliculari pōt tumefieri burfa: et hec plurimā bz pñueniētiā cū hernia zibali: qd ita tacet huius est mollis et aliquāli ineqūis pp ineqūitate piguedinis: sicut et in zibali vel ite tinali: quare vtrāq; pprie dicit vel dicit pōt ramex vt supra vñsum est: et iō dicit qd assimilat ramici. **C** Scdo notādū qd ex ista particula notat hernia carnis. Inmūt. d. hui. qd nō solū illa que pendet a carne addita appellat hernia carnis: sed et illa que pñeder a piguedine et apate pp similitudine quā bz cū eadē. **C** Tertio notādū

vt clarius ista videbit in caplo signoz vsus finē: qd nō solū appellat hernia carnis illa que fit per additionē carnis ipi burse: sed et per additionē carnis testiculis: et non solū tales: sed et que sunt ex magnificatione dictorū mēbroz ex impotētia positūe virtutis sicut fit in hypofartha alioz mēbroz: sed solus hic explicuit cām vplm eueniēte. videbis iserius. **C** Ponit pñter vñā pñclusionē generālē: qd. s. sicut dcm est posse gñari tumefactionem in osseo non per descēsum alicuius mē deorsum: sed per solā ibidē paulatinam mē pñestione: ita simil'r euenire pōt et igitur: qd in illis locis va cuius euenire pōt eminētia: et tumefactio per verā rupturā et descēsum alicuius rei vel mē deorsum siue sit zibalis siue humoralis vel alia hmoi. Et venire pōt etiā talis eminētia nō per descēsum mē deorsum: sed per paulatinā ibidē pñestione siue fit apostemā mē nō apostemā sicut et supra dcm est de burfalia. cā totius pñ: eadem vel similes cāe pñingē pñit ad tumefactionē inducendā in talibus locis vt in osseo: vt pñ intelligit. hoc est qd dixit in ista pua ista. Et qñq; rē. Deinde ipse appropiat nomen alteri speciei tumefactionis apparentis circa ossē: et breuiter dicit.

C Et qñq; inflant vene eius et notat hernia varicosa.

C Circa hāc partē p aduertēdo qd hui. qdāmō separatim manifestat hāc hernia varicosam ab alijs spēbus hernie vt pñcessus iste manifestat: qd hec hernia sapit nām mediā iter hernia verā pñdentē ex descēsu mē deorsum vt est zibalis vel itestinalis: et bernia nō verā. s. tumefactionē offei pñederē ex mā ibidē paulatine cōgesta vt est carnis vel apostemosa que et saltē vplm fit per viā paulatine pñestiois: qd talis hernia fere indifferēter pōt pñuenire ex tumefactione illarū venarū pp mām defursum venientē: et pp mām ibidē paulatine pñestā: vt pñ. Scdo etiā de tali hernia fecit spālē mētiōē post hernia verā et nō verā: qd ista qdāmō diuersa est ab vtriusq; illarū. In b eni ille cōicāt vt itestinalis et zibalis ex vna pte: et carnis et apostemosa ex alia: qd vtrāq; earū fieri pōt pñsentia talis mē in vtroq; pñiculoz vt in syphac iteriore appellato dydymo et in pñiculo exteriorē. Nā per dilatatiōē dydymi itra ossa femoris recipi pōt in pñiculo iteriore zirb vel itestinali. Per rupturā aut syphac recipi pñit in pñiculo exteriorē zirb vel itestinali: vñ nō pñueniēt ad pñactū testiculorū. In hoc etiā cōicāt hernie vplm nō vere vt carnis vel apostemosa: qd equal'r fieri pñit in pñiculo interiorē et exteriorē. Secus aut est in hac hernia venali vel varicosa: qd hoc solū fit per pñsentia mē pñte in pñiculo iteriore vt ad itra venas pñetas itra dydymū et pñiculū iteriore et sic diuersa est ab illis. Possunt hic et alia speculari: ista sufficit. **C** Scdo pñsiderādū qd nō solū tumefactio venarū: sed et arteriarū facit hanc hernia varicosā: equaliter eni apparere pōt tumefactio ex repletionē venarū et arteriarū. per hoc ergo qd dixit replent vene itellerit vene vel arterie. Et hoc ipse manifestat in fine cap. de signis ubi ponit signa istarū distinctarū. Lego istas. Et qñq; inflant vene eius. i. testicul.

C Et qñq; mollificant mollificatione vebemēti absq; ruptura: quare plongat et assimilat hernie iterū.

C Hec pars fm diuisione supra factā in illa parte. Et burities qd folliculi rē. sic pñuat ad pñcedētia. Nā post qd. d. hui. posuerat tres cās in gñe: vñ fit vera hernia burfalia per viā descēsum mē: vt pñter aperturā dydymoz et rupturā pñiculoz et mollificationem eozidē vt in pñcipio capli: et pñter declarauit modos qd ad aperturā dydymoz et ad rupturā pñiculoz: sequit hec hernia burfalis ponēdo et cās harū rupturarū: itā in hac pte pro cōplēnēto doctrine sequit declarādū modū qd pp relaxatiōē pñiculi tñ fit et hernia vel oispō ei similis: et dicit qd qñq; mollificat supple pñiculus syphac mollificatione vebemēti absq; rupturā: qd plongatur rē. **C** Pro declaratione pris b notādū qd notāter supra simul determinauit de hernia per aperturā dydymoz et rupturā pñiculi et multa itermiscēdo tandē separatim de hac determinauit: et ideo est: qd ab eisdē causis pñeder vel pñedere pñit aperturā dydymorū et rupturā syphac: vt a vñsitate ipellēte ad plancū et forti vñ ciferatione et ab oī vñtris cōpñessione et multa alia que equaliter esse pñit cāe aperturā et rupturā pñiculi: et ideo pñter de eisdē determinatū est. Cause aut mollificationis et relaxationis multū pñe sunt causas rupturę: qd burnectatio que est cā mollificationis pñiculi est idippositiua cā solonis eiusdē: vt pñ: ideo pñueniēter de ea separatim determinatū est. Vel al'r per illas duas spēs vt aperturā dydymoz et rupturā zirbi in fundo pñit fieri hernia et ramex: et talis nō pōt fieri pp relaxatiōē pñiculi vt pñsiderātū parebit: be tamē cāe sunt pñuas. **C** Scdo notādū qd per mollificationē pñiculi ex mā pñiculū comprimēte pōt notābil'r pñiculus amplificari et distēdi: cōprimētibz zirbo et itestinalis pñiculoz syphac in fundo vñtris supra ossa femoris et ipso existēte mollificato distēdet ista pñiculus et amplificabit et pñitur zirbus vel itestinalis vel vtrāq; et

recipiens hec oia in bursa testiculorum itra myrach et syphac. Itra pāniculū itra secū et extrinsecū. qre pāter plōgabit osseū et itune fiet et sic assimilabit vere bernie dicte ramer de qua vt supra dcm est descēdētia deorsus veniūt ad tractū testiculorū ad quē tractū talia descēdētia deuenire nō pōt: et iō ei in apparētia tñ assimilatur: et hoc est qd dicit text. Et si placet pōt alr legi ista. vt bec ista pūnuet cū satis imēdiate pcedēt: qm supra manifestās cās: vnde sunt similes apparētie veris bernis per viā idescēsus que tñ nō sunt per viā descēsus vt ex apate vel carnositate ibidē genita facietib⁹ apparētiā rē. vix qd qm mollificat supple bursa vel osseum tñ absq ruptura et supple absq descēsu alicui rei desursus: et tñ plōngat. f. osseū ab humiditate itra in seca ipsi et assimilaf bernie iterū: et sic ista clara: magis tñ placet pma sentētia.

C Et quādoq accidit ruptura super testiculos et puenit apud inguina: et qd est supra ea in sumine est maloz accidentium et in duobus emunctorijs.

C hec est tertia pō pncipalis capiti in qua. d. Aui. cōparat quasdas spēs rupturā aduicē et duo facit pncipali. Qm pmo ipse cōparat aliq spēs rupture in facilitate et difficultate curatiōis ex pre ei⁹ qd descēdit. Scda pō incipit ibi in fine. Et scias q ramer itesti nox rē. pma adhuc in duas. Qm ipse pmo cōparat rupturas supra testiculos. i. eminētiās siue sint circa sumē siue supra ipsum ad illas rupturas vel eminētiās que vtrūq sunt circa testiculos vel osseū. Scdo cōparat rupturas supra testiculos factas iter se. et ibi. Et illa que accidit supra sumē rē. C dicit in pmo cōparat rupturas sup testiculos factas ad eas que circa osseū sunt in malitia q qd accidit ruptura supra testiculos et puenit apud inguina et qd est supra ea in sumine et est maloz accidentiū et in duob⁹ emunctorijs. C pmo intellectu pma pmo itelligēdus qd hic vt et alia supra notatū est per rupturas itelligit eminētiās: ita vt hic cōparet eminētiās que supra testiculos sunt ad eas que circa osseū rē. Et q sūa. d. Aui. hic q tales eminētiē supra testiculos vtrūq sūt maloz accidentiū respcū illarum que circa testiculos sunt. C pmo declaratione ei⁹ est scdo aduertēdū qd ēqiter euenire possit augmentū in myrach supra testiculos versus vmbilicū et in ipso vmbilico pp mām ibidē paulatim pgestā siue sit a quositas siue vērō sitas siue alius humor vel apostema sit et in osseo vt manifestū est itelligēti vt ista patebit in caplo de augmento vmbilici: tñ eminētia vel augmentū factū subito ex receptione noue mae in qdā receptaculo vt iurbi vel itestinoz pp eritū eoz a. pprio situ supra quā eminētiā vel augmentū pprie cadit nomē rupture vt supra dictuz est: talis nō ēqitas euenit in myrach supra testiculos et in osseo testiculos: qm talis eminētia testiculorū in bursa euenire pōt pp rupturā syphac: et pp dilatationē dydymoz: et pp mollificationem et relaxationē syphac deorsum vt supra vīsus est. Eminētia autē que fit in myrach supra testiculos subito vt in sumē vel circa nō bene fieri pōt nisi per rupturā ipsi⁹ syphac vt pñderāti diligēter manifestū erit: et ideo eminētiā ossei ex apertione dydymoz vel relaxatione pāniculi fieri pōt sine manifesto dolore. Eminētia autē facta ex ruptura pāniculi nō fit sine dolore neq sine aliqū dolore pseruaf: relique autē sic. Inde est q eminētie supra osseū facte sunt vtrūq maloz accidentiū: qd dolose respcū eminentie bursalis. dico notāter vtrūq: qd eminētia bursalis facta ex ruptura pāniculi est cū dolore sicut et illa que supra sumē et forte maiori. Sed qm vtrūq fit talis eminētia bursalis ex dilatatione dydymoz vel relaxatione pāniculi rē. iō pclusio. d. Aui. appet vera. C Tertiū notādū p intellectu illius termini sumen: q sūm. d. Aui. in synonymis: Sumē est caro vel pignedo femoris. Femur autē est pars ventris terminata superius ad radicē virge in viris. C Et ex his pñs clara. lego eā. Et qm accidit ruptura. i. eminentia supra testiculos et puenit supple dicta ruptura apud inguina. f. sit circa loca dicta vacua vel emunctoria cōter notata: et qd est supra in sumine. i. ēt eue nit qm ipsa ruptura. i. eminētia pp rupturā nō circa inguina tñ sed etia supra in sumē et supple in partibus vētris supra sumen: qd et in partibus vmbilicalibus sequit est maloz accidentium et in duobus emunctorijs. non solum fit dicta ruptura circa inguina et loca vacua et in sumen et supra sumen: sed etia in ipsi duobus emunctorijs. et est maloz accidentium. i. quolibet talis supra testiculos est maloz accidentium vtrūq respectu eminentie bursalis vt supra lectum rē.

C Et illa que accidit supra sumē est parūper raro fin cōparationem ad alias: qm ille locus sustentatus est lacertis: et quod sub eo est ructur extremitatib⁹ lacertorum. Et quādoq accidit sumini augmentū: et est

de genere rupture iterum.

C Nūc ipse cōparat rupturas vel eminētiās sup testiculos factas inter se. Et pmo in eo qd magis vel minus eueniūt. Scdo in accidentibus. Secunda ibi. Et omne qd est ex ruptura. C De prima parte dicit q illa ruptura. i. eminentia vt supra que accidit supra sumē est parūper raro per cōparationē ad alias supple que sūt circa inguina: et adducit rationē dicēs quoniam ille locus. i. supra sumē sustentatus est lacertis. et qd sub eo. f. sumine. i. circa inguina est tenet extremitatibus lacertorū. Et sequēter rīdet tacite dubitationi. Posset aliq dicē: et tu tñ cōparas rupturas supra sumen factas ad eas que circa inguina pōt ne in ipso sume ē rupture de qua possit cū alijs fieri comparatio. Et rīdet qd dicēs. Et qm accidit sumini augmentū et est de genere rupture iterum que. f. etiā raro fit respectu eaz que circa inguina et ppter eādē causaz. C Notandū pmo intellectu partis q cōpulsiō musculorū ventris est cā vt suprac nō nimis extendi possit vt supra vīsus est in capitulo supiore. sunt ergo musculi cū sua carnositate et cōpulsiōtia cā impeditiua rupture pāniculi syphac et ex psequēti tenuitas musculorū et extremitates ei⁹ vt choide minus pphibēt solutionē ipsius pāniculi et rupturā: cū igit in directū vētris versus sumen per totum extendant masculi longitudinales: versus vō inguina terminētur musculi transversales ad chordas a superioribus oppositis angulis descēdentes et aliq ab inferioribus originē sumunt supra inguina magis originant vt patet sciētī stuz musculorū: vt est etiā dictū supra de anarthonia ipsoz. et hoc inuit dominus Aui. Sequit qd facilius fit ruptura circa inguina q supra sumen vel in sumine. pmo hoc etia facit: qd intestina magis grauitant in fundo ventris fm cōem sitū hominis cum sit recte stature circa mediū ventris: et ideo facilius rumpit syphac inferioris q circa mediū et sic raro fit ruptura supra sumē respectu ei⁹ que circa inguina: qd et magis grauitant intestina circa emunctoria q in sumē cū sint magis deliua pp etiā vīpōitionē musculorū: sequit tota pclusio. Et hoc est qd voluit in toto textu. lego litterā. Et illa que accidit supra sumen est parūper raro. i. per cōparationem nem ad alias supple que sunt circa inguina vel in ipsi emunctorijs. Et adducit rationē de hoc dicēs: qd hoc est ideo q ille loc⁹. f. supra sumē sustentatus est lacertis. i. musculis. f. longitudoinalibus: et ideo supple difficiliter rumpit syphac et qd sub eo cōtinet extremitatibus lacertorū. i. locus circa inguina nō sustentat musculis sed solū chordis musculorū iter quas chordas nō est caro media: et ideo facilius ibidē pōt rumpi syphac. Deinde respondens tacite questionī dixit. Et quādoq accidit sumini augmentū et est de genere rupture iterum quāsi velut q talis ruptura etiā rarius fit q circa inguina propter causam supra dictā: et itā ppter minoz ibi esse grauitatem intestinoz qd circa loca inferiora.

C Et oē qd est ex ruptura sup sumē est maloz accidentiū quāuis sit parue additionis: et nō dolet in principio: qm expulsum in ea sunt intestina minuta et sunt cōpressa coartata et coartat fecē et euomit eā et est de genere ileos et ingetudo ei⁹ et angustia ipsius. verum illa que est sub⁹ est magis susceptibilis dilatationis et magis incedens in additione et nō dolet in principio.

C Nūc ipse cōparat dictas rupturas supra osseū factas iter se in accidentib⁹. Et dicit q oīs ruptura supra sumē. f. versus ptes vmbilicales est maloz accidentiū et parue additionis et nō dolet in principio. i. nō est in tēstī doloris in principio respcū. f. illarū que sunt circa inguina. Et adducit rōnē dicēs: qm expulsum in ea. f. ruptura facta sursum. i. receptum in officio rupture facte in syphac sursum sunt intestina minuta. i. gracilla: et sunt cōpressa coartata et coartat fecē. Et supple sic paties euomit eā. f. fecem: et est ex gñe ileos. i. ad hāc dispōnē vtrūq sequit ileos et accidentiā ei⁹ sequunt vt ex ingetudine eius et angustia eius. f. ileos: vt ista. f. ruptura que est sub⁹. i. sit circa inguina est magis susceptibilis dilatationis et magis incedēs in additione. i. facilius dilatat et magis pūnuo augef dilatatio: et nō dolet in principio supple tantū quantū in pcessu. C Notādū qd ex hoc textu nō intēdit. d. Aui. nisi pbare q ruptura versus vmbilicū est magis suspecta: qd ad eam sequunt pūuoloz accidentia q illa que est versus inguinā: dicta ruptura. circa inguinā sit difficilior curabit q alia que est circa vmbilicū. Et totum hoc pbat per idē mediū per hoc. f. qd expulsum in ruptura superiorē sunt intestina minuta: et sunt cōpressa coartata et coartant fecē: et supple in ruptura inferiorē expulsum. i. pp qd expulsum fuit ruptura in syphac sunt intestina grossa nō sic cōpressa nec coartata coartantia fecē: et ideo ex hoc sequit p⁹ q ruptura superior sit parua respcū inferiori: et sit parue additionis. i. post qd incipit nō

multū magnificat: qz ipsa iestina minuta nō sic sunt apta multuz dilatare sicut grossa: qz pter ad eoz extēsiōē vputa a vōsitare nō tāta sit ruptura: qz si aliqñ fiat ruptura ipsa tñ sit pua pp nō posse multū iestina iumescē nec dilatare: per hoc ē qz sunt com pressa. i. fortiter dorso alligata nō pnt vltra ppiū sū multū ipel- li: qz pter fm ipsoz multas ptes nō pnt recipi itra orificiū ruptu- re: i. iō ruptura ipsa nō est multū dilatabilis. econtra vō est de ru- ptura ieriori: qz iestina sunt grossiora z latiora. multū qz pnt dila- tari z extēdi a cā aliqñ itra iestina vputa a vōsitare: ideo ad ipsoz magnā dilatationē magna pōt fieri in syphac ruptura: nō sunt ēt coartata. i. fortiter dorso alligata sicut superiora vt supra dcm est de monoculo: iō facta ruptura facit quo ad ipsoz multas partes recipi pnt in ruptura: qz pter dilatabilis est multuz ruptura: ideo est multe additionis respē superioris que fit. C. Et ex h sequit p clarū verbū. d. A. cū dixit qz superior ruptura nō dolet in principio supple respē rupturē ierioris. Et h est qz parua sit ruptura: qm expulsum in ea sunt iestina minuta. C. Sequit scō alia pncipia lio pclusio quā itendit. f. qz ruptura superior est facilius curabilis qz zē. i. ieriori: difficultius qz superior est pue additionis: qz iestina minuta sunt coartata z ieriori magne additiōis pp oppositiō cāz. Et p h facit vt supra dcm est iestina magis grauitat deorsum vsum iugina qz versus sursum. C. Sequit tertio qz qz ipsa iestina minu- ta sunt strictiora z minus extēsiuilia qz iō magis coartāt fecē in eis pntat: vti iestina talia in ruptura recepta: ita fecē coartāt vt p- secta fiat clausio z opilatio ipsoz iestinoz maxime: qz vt supra dcm est: talis ruptura est pue additiōis. Et ex hoc pcludit qz h sit pue additiōis: est tñ magis suspecta z pmaoz accidētū respē i- ferioris qz pncipalissime in toto tertū itēdebat: z sic pp forte op- pilationē habet eā euomit fecē. Et est bec passio ex gñe ileos qre est vna cā ileos: sicut ē ruptura iuginis aliqñ pducit ad colicam: z sic ad eā sequit ingreditio z angustia sicut in ileos. Et ex his appet- tus tēst: clarus lego ifam. Et oē qz est ex ruptura supra sumē. i. ois ruptura circa vmbilicū est maloz accidētū z supple valde suspecta respē rupturē inferioris: qz nō dolet in principio supple respē ierioris: qz pua sit soloz adducēs cām bulus totius dicit: qm expulsum sunt in ea iestina minuta. i. receptū in ea. f. ruptura superiore pp expulsiōē z extēsiōē sunt zē. z sunt cōpressa coar- tata ad modū supra expulsiōis: iō coartāt fecem: z supple vebemēs sit opilatio z euomit supple sit paties eā. f. fecē z ē de gñe ileos. z inquietudinē ei? z angustia ei? verū illa que est subius z supple si nō sit suspecta est magis susceptibilis dilatationis z magis icedēs in additione: ideo supple difficultius curabilis: z nō dolet in princi- pio supple sit vt in pcessu: qz in pcessu multū dilatat.

C. Et scias qz ramer iestinoz z zirbi est egritudo fortis difficultis quāuis sit pua. Et ramer aque est egritudo facilis z si sit magna.

C. In hac vltima pncipia hui? cap. d. Aui. cōparat qdā spēs rupturē vel herniē iter se in facilitate vel difficultate curationis ex pte ei? qd pntet vel descēdit: post qz in pte superiore cōparauit quāsdā spēs ipsay in malitia ex pte situs dictarū rupturarū z breuiter di- xit in tertū. Et scias qz ramer iestinoz z zirbi est egritudo fortis difficultis quāuis sit pua: z ramer aque est egritudo facilis z si sit ma- gna. C. Pro intellectu ptis aduertēdū qz d. A. in hac parte accipit istū terminū ramer ppte qz vt supra dicebat solū dē de hernia in qua qd descēdit deorsum venit ad pncipū testiculoz z illius cā vt supra dcm est: sicut sola dilatio dydymoz z nō ruptio pncipali vel relatio eius: z ideo solū iestinalē zirbalē z aquosam appel- lauit ramicē vt ibidē fuit notatū z ad illū locū recurrit. Est qz sen- sus ipe qz magna eminētia bursalis ab aquositate pendēs est faci- lius curabilis qz pua eminētia zirbalis vel iestinalis: quāz que- libet pēdat ex dilatatione dydymoz. Et iō hoc est p: qz ex certa dilatatione dydymoz ēt pua puenire pōt magna eminētia ab aq- sitate: ex qz dilatatiōe tñ nō fieri poterit eminētia bursalis ab aq- sitate: cū facilius sit multā aquositate per aliqñ receptaculū vt via descēdere qz subam iestini vel zirbi: qz apparēt eminētia zirbalis vel iestinalis z si sit pua maior est: tñ facta dilatio dyd- ymoz qz in cera eminētia bursali aquosa magna ideo difficultius cu- rabit zirbalis cū maior sit dilatio zē. Scō cā hui? dicti ēē pōt: qz curatio talis hernie aquosae aliqñ pncipū vnica intētiōe medi- cinali vt cū ericcatius: qz simul ericcatibz humiditas z dydymus parū dilatat? ptinget. In curatione autē hernie zirbalis vel i- stinalis vt supra videbit duplex intētiō nēcio regrif. Vna est redu- ctio boz mēboz in sū ppiū vt itra syphac. Alia est pstrictio di- ctē dilatationis dydymoz z he itētiōes vtriplurimū dūz pncipū tur: qz intētiō ad reductionē pncipū cū mollificātibz z humectātibz. Alia autē vt pstrictio dilatationis pncipū cū pstrictis ptingētibus:

vt p3 ideo difficultior erit istoz curatio: vt p3. Tertia cā esse pōt z declaratiua pme: qz hernia talis aquosa vtriplurimū curari pōt cū medicinis localibz extrinsecis appositis: qz pua est dydymoz di- latatio in illa qz si magna foret dilatio ēt ptingeret zirbalis vel iestinalis. In zirballi autē vel iestinali tāta vtriplurimū est dila- tio qz ad cure pfectionē nō sufficit applicatio extrinsecoz reme- dioz pstringētū: cū talis dilatio ptime malozef: ita vt tradunt doc. qz aliqñ trāst vt vno latere ad aliud pp ptime descēsum ip- soz iestinoz: imo opz vt opatione manuali cū ligatura dydymī vt supra videbit: qd multo difficultius z periculosus extat. Dicitū est aut in pncipio hic solū cōparare tales hernias ex apertura dyd- ymoz pēdētes: qz nō icōueniet certā herniā vel iestinalē esse faci- lius curabilem qz certa aquosa vt hernia zirbalis ab relaxa- tione pncipali syphacis supra os femoris cōparata hernie aquo- se ex ruptura pncipali vel aptura dydymoz: vt manifestū est cōs- derātū z ieriori magis manifestabit: sed illa hernia zirbalis nō pōt dici vere ramer vt supra vsum: ideo dicit hic ppte sumi istū ter- minū ramer: z sic est ista clara. C. Scō intelligēdū pro cōplemēto doc. qz pp has spēs hernie quas. d. Aui. cōparauit in malitia acci- dentū z curationis vt sumptas ex pte situs z ex pte ei? qd descē- dit vel recipit penes alios auctores ēt de ipso hernys. alie sunt plderationes fm quas sumit facilitas siue difficultas curationis que tñ oēs pncipalr attributionē hāt ad herniā ex ruptura pēdē- tem. Nā qdā fit de ea pldratio sumpta ex quāitate eius vt si sit magna vel pua ruptura. Alia sit pldratio ex tēpore ei? vt si olu- turia vel modici tēpore. Alia sumit in relaxatione ipsoz ad infir- mū: vt ex pte cōplexionis ipsoz nālis vel ex pte etatis: vt. f. si infirm? sit calide z humide cōplexionis vel fride z sicce melice: vel si sit in etate pueritie vel senectutis vel medie: z he cōsiderationes apud auctores dicte sunt accidētales: idcirco de his nō fecit. d. A. men- tionē: fm has tñ sumunt facilitas zē. Nāz que est magna antiq in corpore duro vel melico in etate senectutis nunq per medicinas sanaf z forte nō sanaf per manuale opōnē. Que autē est parua mo- dici tēpore in corpore sanguineo in etate puerili nō solū per ma- nualē opōnē: sed et per medicinas sanaf. Que vō est iter pldctas media: mediocriter se bz: vt qz curabilis est per manuale opōnē z nō per medicinas vtriplurimū: z si sit magna in corpore molli vel si sit pua z āriquata: ita vt labia sint obstrēcata: z hoc dico de vera ruptura ruptio syphac. Et ita itelligant oēs auctores cū dicūt qz multa ruptura curabilis est per medicinas itelligat de vera ru- ptura: z post etatē pueritie z maxime in corpore nō notabilr hu- mido: qz de ruptura ex relaxatione pncipali multi ēt senus curatī sunt per medicinas. Et curauit ego vnu affmē meū sexagenariū cū medicinis tñ z cū debito ordine dicte: z qz steterat multis annis sic disposuit: sed fuit z relaxatione que facile curat per medicinas vt dixit Halyabas. Et addit. Et hac curates qdā cū medicinis ve- rā syphac disrptionē curasse putat z errat: z hoc totū puenit pp nō distinguē recte iter eā que fit ex relaxatione z eā que fit ex ru- ptura. Est tñ aduertēdū qz si ruptura ēt sit satis recens in corpore puerili: sed sit corpus melicū durū ex pte cōplexionis: vix ēt sanaf per medicinas pp debilitatē nutritiue in talibz: z ideo in h debet medici esse multū curiosi z diligētes ante qz curā alicui? talis susci- piat. Poterit enī scire recte pldctas facta solone in syphac quis patiētū sit per medicinas curādus z qz relinquēdus qz nō aduer- tūt cōiter cuius ministery magis idcirco sepe fallunt. C. Sed iam post qz aliqñ digressi sumus venio ad ifam. Et lego eaz. Et scias qz ramer iestinoz z zirbi. i. eminētia bursalis ex descēsu aliquo- rū istoz pp apparitionē dydymoz: est egritudo fortis difficultis. supple ad curā: quāuis sit egritudo pua. i. eminētia sit parua. Et ra- mer aque est egritudo facilis: z si sit magna. i. eminētia bursalis ab aquositate veniēte deorsus per dilatationē dydymoz est egritudo facilis supple curationis: z si sit magna talis eminētia ppter eas in pmo notato adductas. Et sic ad laudem altissimi sentētiata est ifa. c. sed restat pp facilius memorie cōmēdare vt cap. epilogē mus. d. Igit. A. in ca. qz eius pncipalis itētiō in hoc cap. fuit deter- minare de hernia bursali vera per viā descēsus mae desup: ponit pmo cās talis descēsus reducēs eas ad tres in gñe: dicēs qz talis hernia que large appellari pōt ruptura vt ibidē dictum est: sit vel fieri pōt aut a ruptura pncipali aut scō ad apertione vel dila- tatione dydymoz: aut tertio a relaxatione z amplificatione ipsius syphac pntētiō nāliter mēbz qdā superius pcpie in ppro sū. vñ per qzlibet istay cārū fluūt deorsus: z ibi in bursa eminētia ma- nifestat. Tres ēz sunt cāe in gñe descēsus deorsus. Et qm descēden- do aliqñ descēdēs puenit ad pncipū testiculoz z aliqñ nō: z bec va- rietas facit varietatē in noīe herniarū pntuādo addidit qz qdam istarū est appellata ramer vt illa que puenit ad pncipū testiculo- rū. alia appellat solū hernia mae coartatis fm modū ibi expōitū: z ibi iferebant pulchra cōrelaria. L. osequenter declarat mām de

Incendentes deorsus aliquā explicando ⁊ aliquā supple. intelligēdo:
 explicando zirbale ⁊ humorale: supple intelligendo intestinale dices
 q̄ talis eminetia vel durities cadit in zirbo. l. pp̄ zirbu ⁊c. Lōsequē
 ter ponit cās defcen. aliquid mīe deorsum per viā dilatationis
 ydymoz vel rupturę pānūculi dices q̄ aliqui fit ex pūllione aut cā
 fu aut motu discurrēdo vsq̄ ad aliā partē: aut gñā: quas ⁊ si
 nō sigillatim ponā tu tñ eas collige mēte. Lōsequenter ipse ponit
 cās apparetis similes hēnie vel eminetie circa ossē nō per viam
 defcensū mīe: sed per viā paulatinę gñestionis explicādo spēs ta
 lum apparētiarū: vt q̄ qdā est aquosa dā vētofa qdā apostemo
 fa ⁊c. discurrēdo vsq̄ ad illā partē. Et qñq̄ est similes ⁊c. qñ qua
 postq̄ in gñē declarāt q̄ eminetia bursalis a duplici cā pēdere
 pōt. s. aut per viā defcensū vel per viam paulatinę gñestionis vi
 uersalisat: ⁊ hoc apparet posset in ighualib⁹: ⁊ supple supia sum
 versus vmbilicū similit. Lōsequēter ponit cās hēnie varicose sic
 separantur: qdā velut dā mediās iter eā que fit per viā deflux⁹:
 ⁊ que fit per viā paulatinę gñestionis fm modū vobis supradictū.
 Tandē q̄ nō explicuerat nisi cās hēnie vere per viā rupturę vel
 aperitionis ydymoz explicat pñter cās dicit hēnie per viā re
 laxationis pānūculi ⁊c. Lōsequēter q̄ paulatino posuerat q̄ tales
 eminetie fieri pñt circa ossē: ⁊ circa ighuina ⁊ supia sumē vt in ifa
 parua sequēti cōparat has spēs adnūc. Et p̄ in h̄ q̄ maḡ vel mi
 nus eueniūt pñt in facilitate ⁊ difficultate curationis ⁊ pericu
 lositate merito accidit. Dices q̄ raro fit ruptura supia sumē
 respōcū illarū que sunt circa ighuina vel ossē: adducta est cā cir
 cā textū. Lōsequēter dicit q̄ ruptura supia sumen est maloz accē
 dentū respōcū e⁹ que est ifra: fit minus dilatabilis: ⁊ pñter maḡ
 susceptible curē adducēdo cās ⁊c. Lōsequenter vltimo cōparat
 aliq̄ spēs vere hēnie de qb⁹ est pñcipalis fmo in h̄ cap. dices q̄
 zirbalis vel intestinalis: ⁊ si qua sit est deterior vel difficultior cu
 rationis q̄ aquosa: ⁊ si maḡ ⁊ adduct ⁊ cōlegēdo. Et sic habet
 ur in modis verbis pñtino partū cā. cū intentione earū tan
 q̄ in ep̄logo. Pōssēt autē in tali mō ordinatē maḡ ⁊ trictive con
 cludi. vt. f. sic occurraf. eminetiarū circa myrach apparētius qdā
 est bursalis qdā est ighualis qdā vmbilicalis: quelibet talis pñt
 esse supia vel per viā paulatinę gñestionis mīe: vel per viā aliū
 de receptionis mīe: ⁊ qñ plurib⁹ modis pñt recipi mō aliunde in
 ossē q̄ circa ighuina vel vmbilicū: ⁊ qñq̄ recipi pñt circa ighu
 na vel supia sumē: Et ab eadē recipi pñt in ossē ⁊ nō eōrā: ideo
 sufficit nobis ponere cās tales eminetie in ossē per viā deflux⁹.
 talis ighē eminetia bursalis per viā defluxus aut fit. ppter ruptur
 ram pānūculatū pp dilatationē ydymoz in qua cās alia nō pñt
 puenire: aut fit pp relaxationē pānūculi. Jlla autē taliter fit vt
 defcēdēs veniat ad pñctū testiculoy illa sola dī hēnia ⁊ ramer
 stricte: ⁊ qñ mī illa que fit per aperitionē ydymoz est hmo: f. se
 quif q̄ qñber alia vt que fit vel ex ruptura pānūculi vel relaxati
 onē: s. solū dī hēnia: ⁊ hoc est qd̄ dicit de pma pte. Et qñ defcē
 dens aliq̄ dictoz modoz esse pōt itestnū maxime monoculus vel
 zirb⁹ siue pānūculū vel aquositas vel vētofas inde est q̄ qdā dī
 cta est zirbale qdā intestinalis qdā aquosa qdā vētofa reducēs q̄
 liber humoralem ad aquosa m: qñ talis humor: esse pōt subtilis
 grossus ⁊ medie sub: pñt et fieri diuisio de humorali fm modos
 dictos. Laus autē dicit rupturę pānūculi vel dilatationis ydymoz
 vlt esse pñt irinfecē vel extrinfecē: vt vētofas ipellēs vel cōpēs
 lo et pgnationē ⁊ hmo: ita de extrinfecē dicit. Intrinfecē autē
 sunt duplices: qdā sunt dispositiue qdā effectiue maḡ cōcurrentes.
 Dispositiue autē vident⁹ triē: q̄ ad dilatationē ydymoz potē
 tissimē inuāt humiditas ⁊ ad rupturā aut pānūculi maḡ feruit
 citas. Effectiue vō cōcurrentes sunt similes vt salus clamorifitas
 imoderatus plācus maxime pueror: quas pusillus: ⁊ talia pñā de
 qb⁹ supia. Et qñber talis aut est de recēt facta: aut multo tēpore:
 aut magna: aut pua: aut in corpore puerili: aut fenili v̄ mediocri:
 aut mesico vel sanguineo v̄ mediocri: ⁊ fm has varietates sumit
 difficultas vel facilitas curationis: vt supia visum est. Cā autē rela
 xationis pānūculi pñcipal⁹ est humiditas abundans: ⁊ hec aut est
 irinfecā ⁊ añā: aut extrinfecā vt balneū ⁊ bumectaria reliq̄: cāe
 ipellētēs qdā mō necio currāt ad ostēdēdū dictū pānūculi supia
 os femoris itra ipm ossē. qñba autē per viā paulatinę gñestionis
 esse pōt aut hūo: talis aut carnofa aut aquosa aut apostemo: fm
 q̄ in quolibet alio recepraculo quelibet talis dīpō gñari pñt. bā
 rū autē cās pñt et irinfecē ⁊ extrinfecē: de irinfecē qñber ge
 nus malitice cōplexionis pñt esse cā: vt notū est intelligenti. pp autē
 has duas differētias eminetiarū in gñē est vna tertia dicta. Vari
 cofa medie cuiusdā nāc iter factas per viā defcensū ⁊ factas per
 viā paulatinę gñestionis vt supia declarauit aut est cōparatione
 eminetiarū aliarū nō bursaliū inter se sicut cōparauit. o. Aut. nec
 pñsent est. ppositi cū sub hoc nostro ordine nō pueniētē cadant:
 cum etiā satis supia de eīs dictum sit.

¶ De signis.

Лап. 3^м.

Signum autem comune rupturis est additio
apparens: et sentis inter syphac intrinsecus et
iter myrach: et additur eius apparitio apud
motum et comprehensionem anhelitus.

C. Istud est caplm de signis rupturarū in quo. d. Auicē sic pcedit.
 Qm p ipse ponit signa qda cōia ipse rupturæ. Scō ipse ponit si-
 gna spālta puenctia spālbt rupturis aut ex parte ipsali rupturæ
 cōmuniā cū dōr cōfessus qd ex pte mae ipsali rupturarū. Scō p
 tēp. ibi. Et ēr qd est pp dilatationē tēp. C. In pma igit pte ipse
 ponit qda signa cōia signantia rupturā absolute. Et dicit. d. Aui. q
 signū cōr rupturis ēst additio apparēs z sentit iter syphac intru-
 secti: z iter myrach z credis cōis apparitio apud motus z cōp-
 sionē anbelitus. C. Pro intellectu pns notādū ē qz. d. Aui. hic p-
 mittit se nobis datū signa cōia in rupturis. i. qz in oibz spēbz
 bernariā apparēt: nō tū fuit mēis sua qz oia bec signa possit cō-
 uenire possint oibus spēbz bernie: qz in bernia apostemofa bu-
 salī in syphac iteriore per viū paulatinē pgestionis nō pōr puen-
 re illa particula qz addit ēr apparitio apud motus vel vociferā-
 tionē: ex quo suppono nō ēst factū rupturā pānūculi vel relaxa-
 tionē vel foamitēstia: z de multis alijs dicit pōr: vt p. pofuit tū
 vniū in oibus cōr signū z ēst pmiū. i. additio apparēs. i. aliq
 mō vt aliq rēpore sensibilibz: qz si nō sit in qlibet bernia tumefactio
 vlt cōpēbēstionis vel saltē nō sit rēpore: qz in oīf defuxa aliq pte
 ziribi vel igrositas aliquatier venis vel arterijs vt in vncali nō
 semp ad visus manifestat tumefactio ossēt: tū a medico bene ex-
 citato tactu erit cōpēbēstibilis: z in isto mō ēst apparēs: qz aliquo
 mō sensibilibz: ita dicit de bernia ignuālī vt vmbilicali ex rupturā
 pānūculi: qz hoīe iacētē resupino emittit qae visu cōpēbēdē
 bas dō erat stans iam visu occultat: z iō z in pzo o tempore nō sit
 apparēs saltim in aliq rēpore sit cōpēbēstibilis vt hoīe factu re-
 cro. C. Scō notādū ēst. d. Aui. in hac pte capli pncipali itēdōt po-
 nere signa cōia bernijs per viā defux: vtputa cōia bernijs ex rup-
 tura pānūculi vel relaxatione vel ēst apertioē mear: z hoc ideo
 pncipali itēdōt: qz taliū rupturarū signa aliq visu occultant vt
 supza visus ēst: z pcpue de ignuālī z vmbilicali: nō sic autē ex
 cultant signa bernijs paulatinē pgestarū: vt p. pmiū igit signū
 clarū ēst itēlligēdō fm modū supza pōtūqz z apparēs additō. i.
 aliq mō vel aliq rēpore sensibilibz. Et qz nō semp visu cōpēbēdī
 vt supza dēfī itēdō addit z sentit iter syphac intrinsecū z my-
 rach. i. a medico experto fēdit aliqūis emittit per tactū iter sy-
 phac intrinsecū z myrach supple: z si myrach videat eqūitē se ha-
 bere in oēs suas ptes z istud manifestat tūsiōdō: hoc potissimū
 dicit de ruptura ignuālī vel vmbilicali de qd? aliquoties ēst ma-
 gis obuiū. C. Tertio pncipalī pshēdādū ēst qz illa victima particu-
 la z addit ēr apparitio apud motū z cōpēssionē anbelit? potissimū
 verificet de vera ruptura facta per solones pānūculi. f. ziribi
 vel intestinali vel alia bmoī. Et hoc siue fit burfalis iue ignuālī:
 tū etiā hoc cōr ēst vt in bernia per relaxationē z apertioē mear-
 uis: qz potē motū mouēt mīe deozum z grauitat magis iēstina z
 ziribus supza syphac: vnde facta ruptura descēdunt per rupturā
 z aliq magnificat rupturā z per idē latitudo meatu dydymi per
 grauitat mēozū superioz per motū descēdūt per meatus z aliq
 quādō viterius dilatant. Similr mollificat pānūculo per motū ēst
 habilitat cōfessus pānūculi grauitatē magis mēozū superiozū
 supza pānūculi. Similr z pp eādē cādē addit eius apparitio apud
 cōpēssionē anbelit? qz cōpssio obpagnat mear supza fōcū z na-
 turalia cōpūmunt ipfa deozum: z sic manifestat ipfa emittit
 fm aliqūē modoz dictoz superius. Et ex hoc pz error quozdā qd
 ad distinguēdū berniā ex solone pānūculi ab ea que ex relaxatiōe
 dicit: sed ponat patēs relapsum z cū manu irōmittat tumorē et
 cōpūmat: deinde erigat f pcpial vt rursus aut alr deozum
 anbelitū ipellat: cadat iēstina ruptus ēst pānūculus vt dicit: z
 sic nō ēst relaxatus. Patet enī qz in pura relaxatione: z etiā in di-
 latatione mear? cadat pnt pnt vt dēfī ēst. Sed qd appie distinguē-
 tur videbī in particula sequēti. Antēqz tū ipsam exponamus po-
 nam vniū signū cōr de oīs bernijs possit a qda illustri doc. An-
 glico: qd tū mibi empirici videat: nec in manifestis fōcū reducere
 cōm dicit sic. Si ex lignis sambuci fiat ignis cū ille qz ē berniosus
 sentent fumū illius ignis vel lignoz statim descēdunt iēstina et
 habebit patēs rōssiones intolerabiles z arguit in vētre z iēstiniū
 cō sono qz audiet ab oibz in domo circūstātibus. qd fit ex hoc nos
 ipi experiamur. Sequar igit in parte diuī. i. fānci. Z hōmē iudi-
 ci. Lego ifam. Signū autē cōr rupturæ pcpue. f. per viā defuxū
 ēst additio apparēs. i. aliquo mō vel aliqūē rēpore sensu cōpē-
 bēstibilis z sentit syphac intrinsecū: z iter myrach. i. a medico
 erigatū exercitū

et exercitatio dñ occulta visu marie ignialis zc. sentit zc. Et additur eius apparitio apud motu z cōpressionē anhelitus. i. additur vel manifestatur fm expositionem vt supra.

C Et eius que est ppter dilatationem meatus signum est q̄ apparet paulatim in osseo absq̄ motu laborioso z vociferatione z alijs z est ramer testiculi. q̄s autē est ppter illud q̄s est supra est ppter disruptionē: proculdubio z non confert ei ericatio.

C In hac scōa pre pncipali. d. Aui. ponit quedā signa minus cōia significātia spāles rupturas supra z ex pte cāe descensus: z ex parte mae. Et p̄ ponit signa diuersa ex pte cāe descensus. Scōo ex parte mae. z. ibi. (Et signū eius que est ex testis.) Et ponendo signa ex pte cāe descensus ē p̄ ponit signa ex pte dilatationis meatus. Scōo ex pte rapture pāniculi. Scōa ibi. (Que autē est ppter illud zc.)

C Legēdo fāz p̄tinuā de ambabz p̄mis p̄tibz dicit p̄ q̄ eius q̄ est ppter dilatationē meatus: signū est q̄s apparet paulatim in osseo absq̄ motu laborioso z vociferatiōe z alijs ē ramer testiculi. Dicit p̄ter q̄ at ē p̄ id q̄s ē sup̄ ē ppter disruptionē pculdubio z n̄ p̄fert ei ericatio.

C Pro itelligētia p̄is p̄ cōitroductio p̄ notādū q̄ sicut signa posita in p̄cedēti p̄tula p̄ncipalr p̄ueniunt hernijs ignialibus vel vmbilicalibus: vt supra declarabā: ita ex opposito signa hic posita p̄ncipalr debēt hernijs bursalis: q̄s hernia bursalis p̄ viā dilatatiōis. i. meatus p̄t in ignialibz sed solū bursalis p̄uenit vt p̄s. Et b̄ artificiose fecit: q̄s sup̄s erāt inuestigāda signa cōia rupturis abso lute: z q̄s bursales fere semper sunt manifeste siue hō iaceat siue stet siue anhelitum comp̄imat siue non hernie aut igniales ple rung: occultant: iō fuit p̄ueniēte ponere signa p̄cipue declarātia igniales: z ponēdo signa cōia absolute in distiguēdo āt spāles hernias ex pte cāe descensus nō erat neciuz ponere signa p̄uenientia rupturis ignialibz: q̄s tales v̄p̄m fuit ex rapture pāniculi: nūq̄ ex ap̄tione meatus: rarissime ex relaxatiōe pāniculi: bursales vō eūliter ex oibz hīs causis fieri possunt vt p̄s: iō conueniens fuit zc.

C Scōo pro sp̄ali itellectu p̄tis notādū q̄s hernia ppter dilatationē meatus fit paulatim apparet in osseo et nō p̄currēte motu sup̄. la borioso nec vociferatiōe: v̄p̄m itelligat salu cantu p̄cussio vel alia cā simili de gbus sup̄ius. Illa autē q̄ subito apparet p̄cipue cōcurrēte aliqua de dictis causis p̄culdubio fit a rapture pāniculi. cā p̄ sumis ex hoc q̄ facta ex ap̄tione dydymoz potissimū fit ab umidi tate mollificatē: v̄p̄ supra in granitibus mēbus paulatine dilata tur meatus: z sic paulatine dēcedūt z̄rbus vel itestina in osseo: ma xime cū ad latē descēsum nō lūnet aliqua de dictis causis: tūc sād euidētērcludere possunt q̄s itestis descēsum nō fit ex ap̄tione s̄c ex opposito: vt est rō sc̄bi dicit p̄currēte aliq̄ de dictis causis: z subito facta descēsum dictoz mēbzoz p̄cludē possunt de rapture: q̄m ipsa apta est vt multū ducit ab aliq̄ talis cā: maxime si cū hoc seq̄r dolor: nō ēē tū cōueniēs: q̄m p̄currēte aliqua tali cā vt forti motu vel saltu humectat dydymis notabiliūter subito dilatant: z sic subito fieret casus illoz: z forte ppter hoc remouet ad distiguē dū illa q̄ fit ex rapture ab illa q̄ fit ex ap̄tione: q̄m v̄trobz p̄currere pōt cā p̄mitus de oleria supra z subito appēbit. Dixit z nō p̄fert ei ericatio. i. in illa que fit ex rapture. ad curatiōē nō sufficit ericatio. i. v̄p̄ plurimū: imo ppter ericatiōē: vt infra videbif. requirunt etiā medicīne glutinatiue. vbi in alijs v̄p̄ plurimū p̄fert. i. sufficit. i. in facta ex ap̄tione vt videbitis: z sic distiguētur.

C S̄s dubitabis q̄m. d. A. nō ponit signa illi q̄ fit ex relaxatiōe pāniculi q̄ alia est: z ab ea q̄ fit ex rapture: z ab ea q̄ fit ex ap̄tione meatus zc. Ad hoc breuiter dicat q̄ q̄ ab eisdē causis fiūt relaxatio pāniculi z descēsum a relaxatiōe z dilatatiōe meatus z descēsum a dilatatiōe: igit illa q̄ distinguunt herniā factā ex rapture ab illa q̄ fit ex ap̄tione dydymoz ēt distiguētur ab illa q̄ fit ex relaxatiōe: q̄m talis fit paulatim et nō p̄currēte motu laborioso vel vociferatiōe vel alia cā zc. z sine dolore. s̄z q̄m ille iter se distiguētur: apparet manifeste ex sensu: q̄m in illa q̄ fit ex relaxatiōe pāniculi: apparet q̄dam dilatatio myrach ab osse femoris z ibi incipit tumor: z aliq̄ notabif li tpe sic durat anteq̄ dēcedat in osseo: z cum dēcedit recipit mā descēsum iter syphac z myrach in osseo s̄c illa dēcedit p̄ itra os femoris vel eminentia supra os femoris: q̄m illa dēcedit p̄ itra os femoris z recipit i syphac iterioz z puenit ad p̄tactū testiculoz: z iō maior erit tumefactio in bursa facta ex relaxatiōe: q̄s illis cū z̄rbo vel i testis dēcedit pāniculus: z nō ita ad p̄fundū dēcedit: z sic nō multū bursa elongat: z hoc sciet distiguere medicus ex p̄tis: z forte ppter hāc cām ad declarādū dixit in textu in illa que est ppter dilatatiōēz est ramer testiculi: z sic distiguētur ab ea q̄ est a relaxatiōe.

C Et ex his oibz apparet clarificatio text. lego fāz. Et ē q̄ ē ppter dilatatiōē meatus. i. dydymis: signū ē q̄s apparet paulatim in osseo.

v̄p̄m absq̄ motu laborioso z vociferatiōe z alijs z i alia mltū elō gāz z pax tumescit. i. fit sepe n̄ p̄currēte aliq̄ tali cā. z ita dicat d̄ il la q̄ fit ex relaxatiōe z ē ramer testiculi. z p̄ h̄ distiguētur ab alia q̄ fit ex relaxatiōe: q̄s q̄ fit ex relaxatiōe nō puenit ad p̄tactū testiculoz: iō nō est vera ramer. q̄ autē est ppter idē q̄s est supra. i. q̄ subito apper est ppter disruptionē pculdubio. i. fracturā pāniculi. itelligat h̄ vt in pluribz: q̄ vt dictū nō icōuenit q̄ ēt fiat hernia ex ap̄tione meatus vel relaxatiōis subito ab aliqua de dictis causis: z iō addidit ad distiguēdū z n̄ p̄fert ei ericatio. i. illa q̄ fit ex rapture ad curatiōē nō sufficit applicatio medicīnaz ericatiō q̄ p̄terq̄ sufficit in alijs.

C Et signū eius que est ex intestinis penetrantibus in cūlurā est reditio eius cū velocitate cū resupinat z sensibilibus rugitus z p̄p̄ie cum p̄uenitur.

C In ista pte. d. A. ponit signa spālia p̄ q̄ declarant spāles hernie ex pte mae ipsaz siue sit viā descensus siue p̄ viā paulatine p̄gōnis. p̄us tñ de his q̄ p̄ viā descensus: p̄ter de his q̄ ēt fuit p̄ viā paulatine p̄gōnis i illa pte z ramer q̄dē aq̄. p̄t tñ didi p̄is p̄t p̄tes septe z h̄ septe spāles hernias i tertij mēozatas: ponēdo signa appropria cuiuslibet eaz. z. p̄s incipit. ibi. (Illa vō q̄ fit ex z̄rbo.) z. ibi. (Et ramer q̄dē aq̄.) z. ibi. (Et hernie v̄tose.) z. ibi. (Et carnosē signū.) z. ibi. (Et q̄m ē ex lapideitate.) z. v̄tira ibi. (Hernia vō varicosa.)

C De p̄ p̄te dicit. Et signū ei q̄ ē ex intestinis penetrantibus z in scissurā. i. p̄ pāniculū fractū est reditio ei cū velocitate cū resupinat z z sensibilibus rugit z p̄p̄ie cū cōp̄imis. C̄ pro clariōi itellectu est notādū q̄ hic signa posita de hernia itestinali ex rapture pāniculi sūt ēt cōia hernie itestinali ex ap̄tione meatus: q̄m eūliter in v̄trobz v̄ficat. s̄z p̄ hēc signa distiguētur a scā p̄ relaxatiōē pāniculi. rō p̄cā sumis ex hōz: sic hernia fit subito z n̄ paulatine ex pte ip̄oz mēbzoz lubrificatiū z deozū grauif ēt cū pua alligatiōe maxie mo noculita resupiato corpe z s̄leuat aliquatū p̄ cruribz s̄tate libero meatu facit fit ip̄oz reditio ipsi exritibz lubzicis z ad receptaculū p̄p̄li merito talis fit grauitatibz. Dixi notāter s̄tate libero meatu ita i reditiōē s̄c fuit i descēsum: q̄m p̄git a sepe euenire solet vt postq̄ itestia vacua v̄t semina aqua deflura sūt i osseo p̄ nouū dēcēsum fecit v̄t aliquid alteri b̄uiditaz v̄t v̄tostitaz ip̄a itestia replēt z extēdūt z tūc difficulē reducit ēt cū misterio: z h̄ ē q̄ nō ita ē libez osificiū siue ex pte rapture siue ap̄tione dydymis ad reditiōē s̄c fuit ad descēsum. s̄z s̄tate eūliter libero meatu zc. q̄ ē nō tume facti apli itestis q̄ p̄us eq̄ facit fit reditio s̄c facti ē descēsum. nō sic āt fit i descēsum itestinoz cū pāniculo relaxato: q̄ vt supra dicebā talis hernia v̄p̄m paulatine fit: a sic paulatine s̄c descēsum pāniculi cū q̄ itestia dēcedit ēt resupiato boje paulatine fit reditio. Et si forte ip̄a itestia facile redit ēt: q̄ tñ pāniculus dicit relaxatus facile nō redit: iō nō clare distiguētur de reditiōē ip̄oz itestioz i osseo: q̄ ēt i osseo appēbit eminentia. Sec̄ erit h̄ dēcedat itestia p rapture vel ap̄tione: q̄ cito reducit z cito reducta appēbit. Et p̄ idē manifestari pōt cā z. ocis. q̄ sentit rugit cū itestia reducit si ip̄a fluerit p ap̄tione meatus: v̄t rapture pāniculi: z p̄p̄ie cū cōp̄imis sup̄. mambz a chirurgico i reditiōē: z nō sic cū dēcedit fit cū relaxatiōē pāniculi: q̄ p̄p̄m cām magis distēdūt itestia deozus z malū iter ip̄oz p̄tes sūt acgrūt: z iō cū reducit: z h̄z debet s̄tate distiguē ponunt v̄tostitas i eis iclusa: a q̄ h̄z p̄t nūq̄ eūant diuerso modo mouet p̄ ea: z iō sonit v̄t rugit q̄dā sentit. āt cū pāniculo dēcedit sp̄ fere eūde s̄tate sūt que h̄nt i v̄tore: q̄s dēcedit p̄mo assistētia supra pāniculū. z cū pāniculus reducit s̄c cū eo itestia reducit sp̄ in p̄tibz ei eūde s̄tate obfūatia. nō ē expedit v̄tostitate diuerso mō per ip̄a moueri: z sic sonit vel rugit nō sentit. p̄ hāc ēt p̄tula distiguē ab alijs sp̄bz de q̄s infra videbif. s̄z hic nō solū voluit distiguē itestinalē ab alijs: s̄z ēt itestinales iter se vt facta p rapture pāniculi vel ap̄tione meatus ex vna pte: z itestinalē ex relaxatiōe pāniculi vt ocm ē. Lego fāz. Et signū ei q̄ ē ex intestinis penetrantibus i scissurā i. dēceditibz p̄ scissurā: vel sup̄. ap̄tione meatus. Et reditio ei cū velocitate cū resupinat. sup̄. egri eleuat aliq̄ter cruribz r̄spcū. s̄z illi q̄ fit p̄ relaxatiōē pāniculi: z h̄z s̄tate eūliter libero osificiū vt supra ocm ē. Et sensibilibus rugit: z p̄p̄ie cū cōp̄imis sup̄. a chirurgico itēdēte reducit: z p̄ h̄ distiguētur ab alijs sp̄bz: z ab ea q̄ est itestinalis p̄ relaxatiōē vt supra dictū est. Deinde cū dicit.

C Illam vō que fit ex z̄rbo z syphac significat aduentus eius paulatim: z est ad p̄fundum cū equalitate in situ. Et nō sentit in illa ranice rugitus z fm plurimuz est quātitatis parue in quātitate p̄funditatis.

C Nūc ipse ponit signa facte ex z̄rbo. Et d̄ facte cū pāniculo ex relaxatiōe ei. z. z̄rbalis ex rapture pāniculi vel ap̄tione meatus. z. ibi (Et q̄m egredit totalr zc.) Et de p̄ pte dicit q̄ illa q̄ fit ex z̄rbo z syphac. i. s̄c cū syphac p̄ relaxatiōē ei: q̄ z ipe dēcedit s̄c eū

tus et paulatim 2 ad pñdū, vel vt dicit lra exterior: 2 ē ad ipressio
nē cū equitate i situ: 2 nō sentit i illa ramice rugit: 2 fm plm ē qñ-
tas pñe i quāritate pñditate 2c. Aduertēdū q ex sup dictū pñcu-
la supiorē habet clara notitia victorū i ista pticula. pñio gde man-
festū ē ex dictū q talis descēsus zirbi cū pñiculo descēdere ē pau-
latim: q pñiculo ex relaxatōe vrpñm paulatim descēdit. dicit pñter
h3 yñā lras: 2 ē ad pñdū cū equitate i situ: vt p h3 distiguat ab itestī
nali ē p relaxatōne pñiculo: q ē paulatim fit vt sup dicebat. qm 2
h3 i itestīnali cū pñiculo in tactu supiciali nō pñcipat nisi equitas
ipñi pñiculo: tñ tāgētū i pñdū pñcipit iequitas i situ pp inequitate 2
pñi ipñi itestīni. i zirbali at ē t pñdū apud tāgētū nō pñcipit dicta
inequitas. 2 h3 clari manifestabat alia lra exterior: cū dixit. 2 ē ad i-
pñionē: sup. fortiter factū cū equali i situ sup. respectū itestīnalis.
dicit pñter q nō sentit i ista ramice large sumēdo h3 ramice rugi-
t. 2 sic distiguat ab itestīnali cū aptura i q manifeste sentit rugit.
2 forte q ē i illa q fit p relaxatōne. 2 h3 nō dñlis sēria rugit: a q
b3 tñ sentit maxie cū cōpñm i reducēdo: in hac at zirbali nullū fit
rugit: q in eo nō includit vñctas apta p cōpñionē in diuersas
pñes pelli sic fit i itestīnali. addit pñter. 2 h3 plm ē qñtas pñe i qñ-
tate pñditas. i nō descēdit vsq ad fūdū burse: vñ nō elōgat burfa
sic sup. elōgat descēdit itestīni ex aptōe vel ruptura. cui rō ē
colligit ex oīe sup: q pñiculo pñbet ne vsq ad fūdū deueniat zir-
b3: q ipse vrpñm nō tñ descēdit cū fit mag 2 forti alligat q itestī-
nū vñ zirb3: ē qz molles pñicti sic cū iclūo pp ē aptitudinē: nō ita
faciliter descēdit itra pelliculā itestīonē 2 exteriorē burse sic h3 solū
zirb3 vñ itestīna descēdat sic fit itate aptōe dydymī vñ ruptur pñicti.

C Et qñq egredit totaliter 2 h3 quāritatē magnā 2 est
difficilis sanatio sic bernia itestīni: vñ et tacti nō ē
diuersus a tactu bernie itestīni 2 vñctatit 2 reditio
ei que ē ex itestīno 2 zirbo difficilior: est qz vñctose.

C Nūc pñter ponit signa zirbalis ex aptōe meat: vel ruptura pñi-
culi: qm talis bernia plm cōicat cū bernia itestīnali ex illi cā pñe
cedēte: nō d. a. duo facit. Qm pñ fac qd oīe ē. 2 ponit signa disticti
ua itē zirbalē 2 itestīalē eodē mō pñuētes. 2 ibi Qñerū eius ta-
cū 2c. Dixit pñ. Et qñq egredit totalr. sup. zirb3. i. q ad notabile ei
pñt. 2 h3 qñtate magnā. i. tumefactio in offeo: 2 ē distictio: 2 elōga-
tio ē magna i offeo: sup. sic ē fit i itestīali ex illi cā. Et sic ē difficilis
sanatio sic bernia itestīnalis. **C** Pro clarior intellectu pñ uorādus
q ista lra pñt dupl rōtroducū. pñio vt ista lra fit remotiua dubita-
tiois: qm supra erat oīe q talis bernia zirbalis h3 plm ē quāritatē
pñe h3 pñdū offēta: q nō multū ēgrēdit burfa testiculor pp cās
eductas. pñter aliq dicit ē ne h3 vñ vey: Et h3 rñder q nō mō qñq
egredit totalr. i. q ad notabile pñt h3 cū pñiculo: ita multū pñ-
gat burfa 2c. Et sup. h3 pñgē pñt pp plmā bñditatē dictarū pñi
mollificatē syphac 2 zirbū ita vt multū distēdi 2 itra elōgari possit
mollificatē ē burfam: vt facilr possit dilatari: neq multū resistat
descēsu pñiculi 2 zirbi deorsum vsq ad fūdū burse: 2 tūc legat se
quē lra h3 pñuatiōne dicta 2 ē clara. pñt ē itroducū lra fm q a
pñt itroducēbat 2 placet mihi mag. f. q i hac pñe ipse ponat signa
zirbalis ex ruptura pñiculi vel aptōe dydymī 2 tūc sic legat lra.
Et qñq egredit totalr zirb3. i. egredit sic pñt: vt cū rumpit sy-
phac vel descēdit pp dilatationē meat: 2c. qm cū descēdit cū pñi-
culo p relaxatōne: tūc nō egredit totalr sic pñt: qz pñuuo ma-
net itra syphac q ē sibi loc pñuēns. ad denotādū igit descēsus zir-
bi nō cū pñiculo: dicit q qñq egredit totalr 2c. 2 h3 magnā qñta-
tē. i. q offēu multū distigat: q zirbus pñuit vsq ad fūdū offēi 2c.
Et est difficilis sanatio sic bernia itestīni. Ista vltia pñ pñt dupl rō
legi. Vno mō vt h3 pñ referat ad totū pñcedens. i. q zirbalis qñq
egredit totaliter fm modū vltimū dictū sic 2 itestīnalis h3. 2 quā-
ritatē magnā. i. offēu sicut ē itestīnalis 2 est difficilis sanatio 2c.
Vel pñt ista pars tñ referri ad ly difficilis sanatio: sicut lacet lra.
2 tūc rō hui sumit ex hoc: qz eadē curatiue itētiōes debēt in zir-
bali 2 itestīnali pñdētibus ex ruptura pñiculi vel aptōne meat:
saluo q itērdū difficilis fit reductio itestīnoy pñter ipsoy imple-
tionē ex vñctitate vel fecibus qd nō fit in zirbali: vñ qz 2 h3 hoc
partē ē remotio difficultatis lralis inter difficultatis curatiōis: h3
parua est 2 maior multo est difficultas pñolidatiōis in qua iste due
bernie cōicat: iō pñ q ista est difficilis sanatio sicut 2 itestīnalis.
Vel aliter dicit q itērdū curatiua que sumit a cā descēsus est ea-
dē siue fit dilatatio dydymoy: siue fit ruptura pñiculi: iō dicit 2
est difficilis 2c. Et oīe dubitatio quō possit descēdere zirbus vsq
ad fūdū burse sic 2 itestīna cū ipse zirbus sit reatus tñ ad coope-
rimētū itestīnoy: nō pñter q quāritatē pñat pñiculo vel dilata-
tionē dydymī: quō pñt distēdi deorsum nisi dicit q ab humida-
tē pñt amplificari: 2 sic deorsum distēdi. h3 tñ solutio patit itā-
tē: qz sepe apparet q a casu vel pñssione rupto pñiculo descē-
dit deorsum imediate zirbus: 2 tñ nō pñt tunc ita subāq ydēd zir-

bus ab humiditate molle fieri 2 amplificari: iō aliter dicit pñt: vt ē
als dicit cū ēt sermo de anathomia zirbi: q ipse zirbus nō solū
pñuit cooperiēdo itestīna vsq ad pñctū iditēctū offis semotis:
sed et versus posterius reflectit: ita q itestīna itestīni pñuit 2 sup
eo ipsa residēt in fundo: vñ rupto pñiculo vel dilato dydymus
descēdere pñt deorsum cū tota illa pñe fm quā reflectebat poste-
rius: 2 sic fm eā bene pñgere pñt vsq ad fūdū burse: 2 sic pote-
rit burfa amplificari 2 distēdi: vñt ēt tñ q nō ad tāā quāritates
pñuēre pñt tumefactio in offeo ex solo descēsu zirbi. sic aliqñ sic
ex descēsu itestīnoy: qm intantū aliqñ descēdit itestīna in offeo vt
amplificet ad qñtate vñt qñtarū: sic ego vidi in paupē qdā me-
dicatē. tñ aut extēdi nō possunt ex solo descēsu zirbi: 2 pp hoc for-
tissimē illa vltima pticula sicut bernia itestīni meli referet ad pñ-
culā imediate pñcedentē tāā quātū ad totū vt pñt: possit tñ ad bo-
nū intellectu saluari si ē ad totū referat. Et sic clara est lra: lego eā.
Et qñq egredit totaliter. i. fm vñ modū expōndi quo ad notabi-
lē ei pñt ē pñ relaxatōne tñ: sup. pñde h3 offeus quāritatē ma-
gnā. i. multū igrossat 2 elōgat ipse offeus: est difficilis sanatio
sic bernia itestīnalis: referēdo ly sic bernia itestīnalis vel ad totū
pñcedē vñ tñ ad ly difficilis sanatio. Vel aliter. Et qñq egredit
totaliter. i. extra pñiū itū ita vt exeat descēddo pñter rupturā
pñiculi vñ zirbus nō totaliter egredit vt supra vñsum ē. Reliqñ
legant vt supra. Vñt tacti ei nō est diuersus 2c. h3 lra repit affir-
matua 2 negatiua. qñcūq tñ in hac pñe itērd. 2 a. ponere vñas
itē bernia itestīnalē 2 zirbalē totaliter descēdit. 2 ē ventosam:
qm tales oēs in pñ appēhēsiōe vñpñ 2 supiciali tactu multū pñe
mūt. Si igit ista fit negatiua vt lacet q tactus zirbalis nō est diuer-
sus a tactu bernie itestīni 2 vñctata. itelligat in pñ appēhēsiōe:
qz quilibet illaz est leuis tactus: h3 sup. tñ in alijs distiguat itestī-
nalis 2 zirbalis itē se vt statim videbit: 2 vñctatē distiguat a vñ-
ctata in reditiōe vt lacet lra. Et si lra itē affirmatiua vt credo ita
re debet tūc sic legat lra. Quia supra dicebat q zirbalis cōicat cū
itestīnali qñq vt cū egredit totaliter: 2 tūc h3 quāritatē magnā sic
itestīnalis: est difficilis sanatio sic illa 2c. tñ distiguat: qm ta-
cti ei. 2 zirbalis est diuersus ab itestīnali debite cōpēhēsiōe: qz in
itestīnali maior pñcipit diuersitas in leuitate tactus qz in zirbali: ē
maior vel minor eleuatio fm diuersas pñes eminet qz in zirbali 2
hoc pp maiorē inequalitatē in pñibus itestīni qz zirbi. in hoc tñ re-
quirat medicus diligētē exercitatus. Distiguat ē fm quodā: qz
qēst ex zirbo est sine dolore. in itestīnali at affociat dolor qdā. h3
itelligat nisi fit dolor ex solone pñiculi q ē in zirbali ēd possit. Dis-
feret ē ex facili reditu ad itērdia mag 2 zirbali qz i itestīnali cū cō-
pñm manu. cū pñ pñderat. Differēt autē de due spēs a vñctosa cū
qua apparēter cōicat vident: qz distincte ipñmēti nulla pñcipit in
tactu inequitas siue diuersitas sicut in illis ē vt dicit tērd: faciliōr
est reditiō vñctose qz illaz ēd sepe cū pñctationibus tñ 2 euapora-
tionib3 distiguit vñctosa. nō sic ille ēd: qz he due magnificat p bal-
neū 2 humectationē 2 motū. nō sic vñctosa: imo cū eis sepe minora-
tur: 2 sic pñ quō clare distiguant. Lego itam que clara est.

C Et ramer qdē aq cognoscat p tactū 2 tēsiōne offēi
p splēdore 2 leuitatē 2 ipa itēz nō redit 2 nō reigredif.

C Post qd. d. Ali. posuit signa distinctiua berniaz eueniētis ex de-
scēsu mēbroz deorsum in burfam testiculor: iā pñter ipse ponit
signa berniarū per viā paulatine cōgestionis pductarū indifferen-
ter 2 p viā descēsus: determinat igit hic de tertia spē bernie vt de
aquosa. Dicit q circa lras qz ramer aq cognoscat p tactū 2 tēsiōne
offēi 2 p splēdore 2 leuitatē: 2 ipsa itērd nō redit neq igredif 2c.

C Pro intellectu lre pñmo itelligēdū q p pticulas in lra positas ma-
nifeste distiguit pñt inter talē bernia aquosam 2 alias spēs. pñio
quidē dicit q cognoscat p tactum: qm in tactu est leuis pñ subam
aquosam 2 equalis: 2 p hoc distiguat ab itestīnali 2 zirbali: quorū
tactus est inequalis: vt dictū est. In tactu ēd faciliōr cedit tāgētū
2 sic distiguat ab apostemosa vel carnosā. In tactu ēd pñma cū
duobus digitis duarum manuum sentietur inūdatio aque. nō sic
aut in vñctosa. distiguat ēd ex splēdore ab ipsa vñctosa carnosā 2 alijs
pñcipue si in obscuro cū cādela lateraliter inspicat: h3 ēd in ventosa
aliqñ luciditas apparē: sed ab ea possimū distiguat ex pon-
derositatē. ab eadē ēd distiguat p hoc q nō facile redit cū est reso-
luta neq faciliōr dissoluit sicut vñctosa. p hanc ēd particulā distiguit
ab itestīnali in qua aliqñ cōstingit aquositas in itestīni: qz ta-
lis itestīnalis per eleua. crurū cū aliquā cōpēsiōne digitorū faci-
cile igredif in itū pñiū postea in motu vel saltu faciliōr redit. nō
sic aut aquosa: qz aquositas nō h3 illā alligatū cū mēbris supior-
ibus: ēd qz quo ad magnā partē eius p paulatinā cōgestionē ibidēz
generat: 2 nō descēdit per rupturā vel dilata. sicut itestīnalis. Et h3
notauit. d. a. in vltimis vñbis tertius dicebat. debēt igit magnitū-
dini artus oia h3 signa simul colligē 2 pñter pcludere 2 nō ex vño
vel duobus

Thermia s̄o varicola cognoscitur ex venis repletis ⁊
ex corrosiōe vinali ⁊ ex p̄tosiōe vucali. In ea cū mol
lificatiōe testiculorū ⁊ p̄bitiōe a cursibus ⁊ motibus.
Et illa que est in arterijs tactus cū digitis cōprehēdit.
Et illa que nō est in eis: imo in venis nutritiōibus illa
membra non comprehendit tactus.

Tunc est septima et ultima particula huius partis principalis: in qua dicitur. *Alii determinat de bernia varicosa ponendo ipsius signa: 2. pot est ps facis principalis sic pñuado. Tñ post qñ determinat ut de signis vere bernia: vt eaz qñ pñia defecit vt iurbalis et ite finalis 27. Et scdo determinat ut de signis bernia: pñm apparet qñ vt illarū qñ vt multū hñt vt pñas paulatine pñgestionis vt de signis aquose carnosae et apostomose. 33. determinat tercio pñcipal: vt signis bernis curia nñ medie ite: eas: puta varicose vel venas. 34. iter eas qñ hñt per pñia defecit et illas qñ sunt pñas paulatine cōgestionis pñ causas ibide adductas recurras ad illa partes 2. hñc est pars fatis principalis duo facit: pñio pñnt signa cōia. pñ. 35. scido magis specialia. Scda ibi. Et illa que est de ambob' pñib'.*

Cōditur p̄ varicosa cognoscit et venis repletis et proflone venali
 li et cū mollificatiōe testiculoz et p̄bibitiōe a curibus et motibz.
 Dicitur q̄ illā q̄ est in arterijs tactus digitis cōprehēdit et illā q̄ nō
 in eis: imo in venis nutritiōibz illa mēbra nō cōprehēdit tacto.
 Cōp̄o intellectus p̄tū p̄ notandū q̄ isti termini repletiū synonymi
 bernia varicosa bernia venalis et vinalis idē: ipotatēsis nā et p̄
 ple varices dicunt de dilatationibz venaz in crure et pede et vī
 fra in ca. p̄notiōis tūcē adit illi i vocabulū supra amplexatiōē
 et dilatatiōis venaz sensu preceptibili vel arteriaz. et dicunt venales
 vel vinales q̄ tales vene vel arterie et repletioe manifestat
 tur: p̄tote fīm ipsaz ictessum sic et stiptiles vinez: vñ dicunt vinales
 leē: sic et in eade vna sūt diuersi racemi minores et maiores: ita et in
 portione venaz cū ramificari videant minores et maiores facta
 extēsiōe ipsaz venaz appent sic racemi vna itēgratē: q̄ et vplm
 sanguis extēdit et feculetur et melicā ad fuscū declinat et nigri q̄ co
 lore vne colorisq̄ est: et q̄ p̄ m̄ b̄m sūt illud vinalis dicit p̄ri.
 Cōsbo notandū q̄ iste vene vel arterie quarū extēsiōe et dilata
 tiōe fit bernia et tumefactio varicosa sunt vene et arterie p̄tūtes
 vasa feminiaria marie p̄paratoria q̄ fra dydymus p̄tētia aliq̄
 tūc testiculū et circa eos inuoluūt: vñ suspēsiōe et inuoluta vasa bi
 cūnt de quoz origine et cōpōsitiōe satis dicit et in. i. c. supra: ibi
 recurraū vtiliter ad hāc p̄m itelligē. mediātibz autē istis venis et
 arterijs nō sūt deferē m̄ b̄m medicos. p̄ gnōne s̄māz p̄licet in
 testiculis: s̄z et mā pprie nutritiōis cōpōsitiōe: vñ extēte repletioe et ex
 tēsiōe istoz meatū a sanguie vplurimū feculōte facta p̄nter in
 istis opatiōibz vna p̄hibet vel minorat trāstus māc nutritiōis
 ipsoz testiculoz: et m̄ b̄m p̄ gnōne s̄māz necie et p̄inde istoz tes
 ticulū debilitant minorant et mollificant. Et b̄ est q̄ dicit certus
 n̄ b̄ bernia talis cognoscit et venis repletis et cū mollificatiōe re
 sticuloz. i. minoratiōe et debilitate eoz et p̄bibitiōe. i. ex p̄bibitiōe
 a curibz et motibz. f. māc nutritiōis p̄ opatiōnes. Et b̄ ē et
 apper q̄to tales nō sūt b̄r b̄biles ad generādū. Et ex hoc iteratur q̄
 bec bernia non est negligēda: imo iterū alias p̄cipue idicat de ipsius
 curatiōe: in hoc vni multos labores et multos reducit: fīm hoc
 apper clara s̄ra. p̄t et aliter itelligi ista p̄s. f. bec bernia cognosci
 tur ex mollificatiōe testiculoz. i. distēsiōe eoz et elōgā et radice vir
 ge p̄ illas venas vel arterias eis repletas sanguine feculōte: vñ
 deo: s̄z trabūz et p̄sequēti p̄hibēt dicit testiculū a curibz et mo
 tibus. i. vt nō ap̄te mouent sursum ad radices virge p̄ illas venas
 vel arterias eis repletas sanguine feculōte: vñ deo: s̄z trabūz et p̄
 p̄sequēti p̄hibēt dicit testiculū a curibz et a motibz. i. vt nō ap̄te
 mouent sursum ad radice virge p̄ ictione stēdas a vasis s̄māci
 delatiōis hora expulsiōis s̄māz. q̄uohēb itelligat et fīna bo
 na et s̄ra clara vīq̄ ad illā p̄tūcā. Et illā tūc vñ dicit q̄ talis tume
 factio arteriaz manifestat: q̄ tactus cōprehēdit digitis differēt
 a plenitudine venaz: q̄ tactū in arterijs p̄cipit pulsatio et nō in
 venis. Notatē tūc q̄ istud est difficile cōprehēdere: vt dicit. o. A.
 supra sen. zo. c. i. satis ad p̄m. b̄mōi vne et arterie ad ipsius vasis
 cōpōsitiōe venientes talē adinūcē h̄nt vniōē et p̄teritū vir
 sensu discerni possint sepatatē: ita vñ ictio tua quā in vna illaz qua
 rū facis vī sup. et itēdis fit stis ictioi tua quā facis in pluribz. q. o.
 tantū h̄t adinūcē nexiōē vt non possit vna scindi sine aliā: et ita
 male sentiri p̄tē. T. Legō istam. bernia b̄o varicosa et venis co
 gnoscit repletis. dilatatis et proflone vinali. i. tōssis ad modū s̄p
 tūc vinez in ea cū mollificatiōe testiculoz: i. ipsoz p̄uitate et de
 bilitate et p̄bibitiōe. i. ex p̄bibitiōe a curibz et motibus. f. nutritiō
 al. p̄ opatiōē tē. vel ex mollificatiōe testiculoz. i. relaxatiōe

ne vel diffisione eoz. f. pp repletionem dictarū venarū z phibitione a curibus z motibus. i. nō habili motu z eleuatione eoz hīe. i. z illā zēt clarū. Sūmo ca. 3n iſto cap. i. poſuit ſignū quoddā cō oibus hernijs z eſt additū: vel vtu. tūmefacto appaſſe maxime ſup. maxime circa inguina vel vmbilicū vel oſſeu appaſſe. i. fenſibilis alioque tpe vel aliquo ſenſu. qđ nō dē notanter pp aliquas debiles hernias quārū tūmefacto viſū nō cōpēdēdē ſed tactu ab experio medico: vel ēt qđ certo tpe in ruptura inguinis er ruptura pāniculi nō appet tūmefacto vt diſſeſe corpꝝ ſupra doctus. ſz ſi corpꝝ eleuet ſe tūmefacto manifeſta. Poſuit pñter aliō ſignū cōdō nō oibꝝ: ſz pñcipue illis qđ ex deſuſu ſūt in offeſu: ſue ſit ex ruptura pāniculi ſue relataōis ſue apertura dydymi z eſt qđ magis manifeſtatur apud motū vel vociferatiōē. cā clara eſt. Cōſequenter ponit ſigna ſpecialia cōueniētia rupturę er pre ēt deſcenſus. pp parte dilatatiōis dydymi er pre rupturę pāniculi. cū cō ēt iſci dit ſigna er pñter relaxatiōis pāniculi: qđ fere eadē ſunt ſicut que ſūt er aptiōe dydymi cū er eadē cā vtrplurimū ſūt. ſ. ab humiditate relaxati: dicit qđ tales ſūt paulatim nō pcurrēte motu vel vociferatiōe tpe ſup. differēt: qm̄ in facta p relaxatiōe pāniculi apparet emineſcia exterior: p tēpus ſupra ois femozis in alia nōn facta ad er ruptura pāniculi illa ſit ſubito: ſ. ſup. cū dolore z marie anteeſt ſit aliqua de cauſis pñtitiis vtrplurimū: z hec in prima parte cap. C. 3n ſecūda pñt ipſe ponit ſigna herniarę er pre mēc ipſaz. Et pñ illaz qđ ſūt per viā deſcenſus: deide ēt que p viam paulatinē pgeſtionis: pñter illaz que ſunt quoddā medie nature in fine cap. C. dicit pmo qđ de iſteſtinali per rupturā pāniculi qđ ſigna ſunt vel lor reductio ipſoz ad ſitū pñcipū cū hōia reſuſcipit z fenſibilitas rugitus. z iſta eadē etiā cōtingit in iſteſtinali er aptiōe dydymi iſteſtillaz vt dicebat ſtante libero meatu zēt. Et per hoc differēt a facta p relaxatiōis pāniculi: qz talia iſteſtina fm̄ te faciliſe redcāt ad ſitū pñtitiū: tamē ille pāniculus nō eque faciliſe redit vt declarabāt: z per hoc quod dicitur de rugitu diſtinguit a ſirbali. Cōſequenter ponit ſigna ſirbalia. Et pmo a relatiōe. Secūdo er ex ruptura. C. dicit pmo qđ in pñia deſcenſus ſit paulatinē: z ſz hoc diſtinguiſt ab illa que ſit per rupturā vel aptiōem meatu: z eſt in impreſſione ad pprofundū cū equalitate in ſitu ad differentiā iſteſtinali in qua diligeſt rugiendo percipit in tactu inequalitās. Aliud ſignū nō ſentit rugitus. ſ. ſicut in iſteſtinali: z eſt quantitas parue fm̄ plurimū fm̄ profundū. i. nō multū elongat in pfundo: ſz diſtinguiſt ab illa que ſit per rupturam pāniculi vel aptiōem meatu: qm̄ in tali ſit deſcēſu vſqꝫ ad fundū: ſubito ipſi offeiz diſtinguiſt ab iſteſtinali in tactu ppter equalitatē vt dictū eſt: z eſt faciliſſio curatiōis quātū. ſ. ad reduciōē: qz in iſteſtinali ppter vteſtatiſt extendētem pp feces aliquādo difficilis ſit reduciō: ſz equalis ſit difficultas curatiōis vera. ſ. cōſolidatiōis vulneris vel ſtricturę apturę: qz illaz multo maior eſt difficultas in curatiōe qz in vteſota vt pz. z hoc eſt qđ dixit vſqꝫ ad illā partem. Et rames aque. vbi ponit ſigna hernie er pre mēc per viā pgeſtionis vtrplurimū facta. Et dicit qđ iſta cognofciſt per tactū: qđ eſt equalis ēt diſtinguiſt a ſirbali z iſteſtinali: z aliquatē mollis niſi ſupple ſit multū etenſa: z tē cognofciſt per ſpēdore qđ appheſa candelā in obſcuro manifeſta aquoſitas: z iſta nō redit ſupple eque faciliſe negz ſup. remouet faciliſt ſicut vteſota cū qua magnā hō cōueniētia: ſz ſupple magis grauitat: z ppter hoc ponit ſigna vteſote. Dicit pmo vteſote cognitiō eſt manifeſta: qđ ſupple eſt equalitas z tenſio ſine grauitate: z aliquādo cito remouet: imo abſqꝫ cōpēſſio ne: vel ſupple alio medici exercitio: qđ ſoſtificata virtute reſolutiua. zēt. Et quandoqꝫ redit idipſoſiue. i. ſubito. Er per paſſiones aialles vel alias cauſas debilitantes vel ppter vſum regiminis vteſoſantis z reſuſcipiēti nō facit eam facilius remoueri: qđ ſupple ſirbali: fm̄ hoc diſtinguitur a ſirbali z iſteſtinali z addit rationem: quia ſimile eſt ad reſolutionē vteſotatis ſue ſit ſue nō ſit. Ad dicit etiā rationē bulis qđ grauitas negz lubricitas ad hoc luuant ſicut inuant in aliquibus alijs puta in iſteſtinali. Addit aliud ſignū qđ eſt vebementiſſimus dolor ppter extenſiōē nō ſic in ceteris. Cōſequenter ponit ſigna carnoſe ſicut hypofarche: i. oſſeo vel teſticulo vel carnoſe. i. carnis addite z dicit qđ talis tūmefacto eſt in ipſo oſſeo z nō intra ipſum ad differentiā aliarum que ſunt intra vel in pellicula intrinſeca vel extrinſeca ſupple ſeparata ab ipſo oſſeo vel teſticulo z eſt cū duritie z groſſitie: cū duritie maxime in tāgēti. zēt. differēt ab alijs. Et addit qđ talis appaſſe eſt in alia pſideſtate a patis duris. In nō duro aut pter hoc eſt dolor vt ſoſte febris. Dicit vltimate de hernia nature medie vt de variſca: qđ iplius ſigna ſunt vene vel ſupple pñcipue cōſolone vicalis earū z mollificatiōe teſticuloz. i. paruitate vt debilitate iplaz ppter phibitiōē vel minozatiōē nutrimenti er oppila. in curbiſt iplius nutrimenti in ipſa venis a ſanguine vel vt multuz ſecietē zēt. Et qđ illa que eſt arteriaz diſtinguiſt ſenſus per tactū: qđ p pulſatiōē ab illa

ad illa que est venax et sic finis cap. cum laude dñi. Quia igit vobis occurrit casus poteritis immediate sciētifice discurrere p signa hic posita ad investigandū ipm pncipale morbum et psequenter ad cas eius per ea que sunt notanda in fine cap. pcedentis.

De cura.

Cap. 4^m.

Regimē vlt hñit^r rupturā est dimitte reple-
tionē et dimitte motū plurimū et saltus et icel-
sus subitū et colū. Et deterior illaz dispōitūz
est illa q̄ est sup repletionē. Et opz vt dimittat
cibos inflatuos et nō multū vraf potu aque et dimittat
oēs res mollificantes ita q̄ et balnea. Et cū comederit
resupinef et sit cū sedet pstrictus circa rupturā et apud
coitū pprie et sit coitus el apud lenitatez vētris eius.

Ex peditia in superioribus ca. de anathomia syphac et alioz pñi-
culoz et de causis rupture ipsius et dispōitū sibi similitū vt aliarum
herniaz circa iguina vel burfas apparentiū: determinatū est et de
signis dictaz herniaz et differētijs ipaz iter se. Iaz pñter psequit
de cura parū dispōitū et duo facit pncipalr. Qm̄ p ponit curā satis
generalē. Scdo spālē pñedo ad spālēs hernias. Scda pars incipit
in pñ cap. psequit. ibi (Si est ambozū et.) p pñsens ca. pncipa-
li diuisione diuidit in tres ptes. Quoniā pmo ponit quedā cōmu-
nia ad dictā pñtētia euitāda in ruptura. Scdo ipse ponit iten-
tiones reductiuas in vera ruptura. Tercio psequit ponit cōmu-
nia infra qbus mediātibz dicte itentiones perficiunt. Secunda
ibi (Et scias q̄ intentio et.) Tertia ibi (Amplius consolidatio et.)

De pma pte dicit q̄ vlt regimē hñit^r rupturā est dimittere re-
pletionē et dimitte motū plurimū et saltus et icel^r subitū et colū.
Tercio dicit q̄ sup. opz vt dimittat oēs res mollificantes ita
q̄ et balnea. Quarto dicit ostēdet debitu modū se hñdi in opatio-
nib^r suis. Et cū comedit resupinef et sit cū sedet pstrictus circa rup-
turā et apud coitū pprie et sit coit^r et sup lenitatez vētris eius.

Pro intelligētia oium hāz particularū simul aduertēdū vt supra
dictū est. d. Aut in hoc tractatu pncipaliter itēdit determinare de
ruptura vera syphac tanq̄ de morbo vel pñm hñc pñiculo pñ-
gēte q̄ est pñm pñiculoz vt supra visum est et pñter de causis si-
gnis et cura ipsius rupture: vere tñ p pñcūtiā in apparētia alia-
rū herniarū cū ista ruptura de illis pñter determinat: iō pp hanc
cām pncipalr hic ponit ista cōia euitāda maxime in vera ruptu-
ra: ista eadē adaptari possunt ad omnem herniam vt videbitur.

Scdo aduertēdū circa pñm dictū q̄ repletio est mala in ruptu-
ra ita et motus plurimus et icel^r et saltus et veniēs q̄libet motus
vel et icel^r et saltus et veniēs p repletionē p se et motū et p se et maxi-
me sup repletionē. pñbet pñsolidatio scissure pñiculi: cū p reple-
tionez scdo et icel^r et saltus et veniēs fiat distētio syphac supra quē grauitant
et icel^r et saltus et veniēs: vñ elōgant labia vulneri et sic pñbet pñsolidatio. Iō
idē efficit mor^r plurimū q̄libet itelligat cū p talē motum icel^r et saltus
grauiat mag^r icel^r supra syphac et vt pñ. et b maxie sit cū mo-
tus sequit repletionez et pñ eadē cām et coitus nocet: qm̄ vt supra
visum est in de causis rupture ad quē locū p intellectu hñt pñm
recurrat in coitu cōprimif vēter: et iō icel^r supra p cōpressionē deoz
syphac cōprimif et sic labia vulneris dilatant et. et maxime stante re-
pletione scdo et icel^r et saltus et veniēs pñgit vt pñ pñderatū. Hoc et eadē
verificari pōt in ruptura facta ex dilatatione dydymoz et relaxa-
tione ipsi pñiculi: qm̄ facta cōpressionē vel distētiōe zirbi vel ite-
stinoy deozsyphac mag^r dydym^r dilatāt et pñiculus relaxatus magis
deozsyphac distēdit vt pñ. pñt et declarari quō talia sint cā augmētū
aliāz herniaz vt aquosē vētofo apomemose vinealis tā p viā de-
flatus ibidē q̄ et p viā paulatine pgestiōis. nā in eis q̄ p viā deflu-
tus manifestū est q̄ ex vebemētū motu vētofoz supioz deozsyphac
mouet: ita et aquositas et mā quelibet apat^r et. et sanguis mēscus:
et ex psequit q̄libet talis est apta augeri in illis: et q̄ hñt p viā pau-
latine pgestiōis. istud declarat qm̄ ex vebemētū motu et supfluo
et maxime sup repletionē et coitū virtus nālis debilitat: et maxime
mēboz pñt et saltus et veniēs et iō apta est aquositas vel vētofoz vel q̄libet
alia mā apationis gñari et augeri. Et pñs vlt regimē habentibus
rupturā. i. oibus rupturis cōe est dimittere repletionē et motū plu-
rimū et. vt dicit textus. Dico tñ q̄ pncipalissime ista ista verificat
in vera ruptura et scissura pñiculi. Et hoc est pñcipuz et singulare
in curatione talis rupture dimittere motū et. Et scs obycies non
appet quō motus nocet in ruptura syphac vmbilicalis cū p motū
grauiat icel^r supra deozsyphac et remoueat^r a loco rupture. et apper
q̄ coitus in casu nō nocet: et maxime in mulieribus q̄b tales vñ
būcales magis enuētū q̄ viris pp pñnarque: cū in cōitu aliq̄i-

ter cōprimat p vmbilicalis mulieris: et sic si zirbus vel icel^r supra
sint extra sñtū pñtū pñter rupturā ibidē syphac vident^r p talē cō-
pressionē in sñtū pñtū reduci: et segf in inuamētū et nō nocumētū.

Adicaf p q̄ motus laboriosus in hoc casu nocet. nāz icel^r supra vel
zirbus distrahī videant^r a loco rupture p motū ex alia pte extēde-
ribz ipsi deozsyphac pñiculi in fundo supra quē rehdēt pñter
labia vulneris elongat: ita sic si vulnus sit rotūdū vel sñm trāuer-
sum sit icel^r et saltus vt plerūq̄ euēit. Si et sñm lōgū stet scissura: tā p-
hibet pñsolidatio: q̄ p cōssionē pñiculi deozsyphac sit vt pñiculus in-
hereat zirbo vel icel^r supra: vel ab eis comprimatur et. Cūq̄ et
coitus nocet manifestū est: qm̄ per talē cōpressionē vētris mu-
lieris vt manifeste pñ elongant^r labia vulneris ipsius syphac. Et
si esset ruptura in viro: hoc idē pñtingeret. Tercio aduertēdū
pncipaliter circa scdm dictū q̄ cibi inflati in casu nō valde no-
cet: q̄ pp ipsoz exhibitionē multiplicata vētofoz in icel^r supra i-
tumescit icel^r supra: et pñter ampliat rupturā vt pñ. tales et cibi infla-
ti in qualibet alia vident^r nocere cū sñt taliter inflati: vt q̄ sup-
flua abdeunt humiditate: et sic in aquosa p se nocent. vel sñt terre-
stris et sube melice vt sunt plurima genera leguminū et talia gene-
rādo sanguinē mēscum sunt de p se cā augmētū varicose: et p acci-
dēs vel mediate sunt aliarū oium herniaz cā augmētū debilitatū
digestiōis: et ad corruptionē digestiōis pparando sñm multos modos
positos a. d. A. 13. tertij. 3. c. 2. 3. vbi ista latius debet declarari. Et
p idē pñ quō potus aque. s. fontis: vel sup. cuiuslibet alterius vebē-
mētis frigidatis et humiditatis est nocius et plurime vētofoz mul-
tiplicatiōis: cū vētofoz pñgāt et generent^r ex diminutione et
paruitate calidi radicalis et elementaliz: vt dixit Auer. 2. cantico-
rum diuisione. 1. capitulo de regimine cibi et potus. cōmento. 25.

Circa tertij dñm dicit q̄ hñ rupturā aliquādo ad curas sñt ne-
cessarie res mollificantes et balnea vt supra videbit^r. vbi. l. cēt iten-
tio reductionis icel^r supra in burfa existentiz scibus repletioz et
extēloz: tñ idicatio sumpta a pñsolidatio. que de directo opponit rup-
ture pñiculi talia humectant^r nocent: cum medicine consoli-
datiue: vt infra videbitur scissat^r et confortatione participant.
Circa quartū dicit vbi ostēdit debitu modū se habēdi: dicit q̄ cū
comedit resupinef: vbi aduertat^r vt q̄ ly comedit. pñt teneri in p-
senti et in pñterito sñm q̄ pñt pducit^r vel breuiari: et sñm oēm sensus est
clara ista: q̄ boie stāt et comedēte: vel postq̄ comedit iā grauiatur
fundus scdo: et sic pñter icel^r supra deponit et. resupinef igit illo tē-
pore. tpe vñ in inuitiōis tñ sedet vel stāt: ita tñ vt addit textus q̄
sit cōstrictus rupturā. i. teneat tñ maxime cinguluz vel brachale sit
de quo iherius tanget bñ ordinatū supra locū rupture vt pñbeat
defensuz mēboz ista rupturā: et sic pñbeat a dilatatione scissu-
re. et addit maxie apud coitū: sup. sit pñstrictus pp cām supra dictā:
q̄ cōprimunt tñ maxime deozsyphac icel^r supra. et ita amplif istud di-
ctū et ad alios vñdiē modos in qbus disponunt icel^r supra ad motū
deozsyphac vt in actu ascellādū: qm̄ in illo actu cōcomitat plerūq̄ cō-
pressio faciens et. pñt tñ ergo sit maxima cautela vt brachale sit
decēter strictū. Et notate q̄ pp negligētiā huius canonis in ope
multe taliz dispositionū vel nūq̄ reducunt^r vel difficillime reducū-
tur: vbi tñ cū istis obseruātis et alijs applicatis remedijs reduce-
ret. Tota ista est clara: lege eam totam vsq̄ ad illam partem.

Et scias q̄ itētio i curatiōe rupture ē pñsolidatio scissu-
re si possit est: aut pñcuratio ei^r ne addat^r et ericatio
ei^r q̄b mollificatiō et dilatatiō: et reductio ei^r q̄b defec-
dit in ipsa si ē zirbū aut icel^r supra: et resolo ei^r q̄b aggre-
gatū ē in ea si ē aq̄ aut vētofoz et pñbibiō mēci q̄ ex-
tēdit eā: et si nō resoluit^r pparatio fiat in ei^r extractiōe.

In hac scda pte ca. d. A. ponit itentiones oēs que haberi pñt: vel
debet in reducēdo rupturā maxime parū. Pro intelligētia cui^r
pñs est aduertēdū vt colligat^r de mente. d. Ari. 2. phisicoy. trac. 1.
de causis: q̄ q̄cūq̄ cāe sunt medie iter agēs et sñt mouent^r ab agē-
te pp finē: et ex psequit finis est pñm in icel^r supra et vltimū in execu-
tione. i. d. A. numerādo itentiones habēdas in curatiōe rupture pñ-
iculi cū defecēto icel^r supra vel zirbi et cū aggregatiōe mē vētofoz
vel aquosē in eis directe et multū mystice numerauit has itentiones
hñdas sñm ordinē itentionis qui pñus est directe ordinē executiōis:
q̄ in executiōe retrogrado sumunt^r indicatiōes a b ordine hic possi-
to. pñmū ergo in tali casu q̄b iurgit in mente medici est scissura
pñsolidatio: ex quo hic est sñm pñcipalis de fractura ipsi: q̄ si nō sit
possibilis vt aliquid cōtingit in antiq̄ et in etate pñecta et in corpe
mēscio vt supra visum est: tñ surgit itētio ad pñbibiōne dilatatiō-
nis. Et q̄ itētio q̄ est pñsolidatio pñci nō pñt sñne ericatiōe vulneri
qm̄ in oi digōne mēbi repit^r duplex hñditas. s. subtilis et grossa: q̄-
rū q̄libet diger ericatiōe et pñsolidatiōe: vt dixit Auer. 5. coll. 6. c.
1. A. 2. can. in canonib^r gñalibus. c. 4. dixit q̄ cōsolidatiua medici

na est q. ue ericcat z insipiat humiditate stantem inter duas sup-
ficies vulneris ppinquas zc. ideo tertia pncipalis intentio est eric-
catio ei qd mollificatu est z dilatatu: qm talis dilatatio vel scis-
sura pncipali solidari no pot nisi labia vulneris adinuicē vniant:
vt tertio thegn. no pnt aut vniri state desectu zibi vel testini nisi
p^m facta reductioe ipsoz in syphac ppiu. id iurgit alia itetio qd
reductio ei qd descedit si est zibū vel itestinu. z qm talis reductio
aliqui fieri no pot p^m ppletionē itestinoz ab aquositate vel vefosi-
tate: qd sic dilatata itestina no pnt recipi itra scissurā: id pro redu-
ctione hēda iurgit alia itetio qd est resolo eius qd aggregatu est in
ea. f. itestinali: qd. f. est aqua vel vefostas vel cū resolutiuis vel cū
extractioe marie. f. dicte mae in ipso osleo sint recepte. Et qd facta
reductioe itestinoz in locū ppiu cū sit solidatio qd vt multū pbi-
bet p humiditate z aliqū p vefositatē: idcirco ad phibitionem re-
mouēda solidatiōis vel ad phibitionē ē future rapture iurgit
alia itetio qd est pbitio maei qd extendit vel sup. apta est extende-
re zc. hoc sup. cū dicta z potioe vt videbit in parte sequēti. Et ex
his p^m lra clara lego eā. Et scias qd intentio sup. pncipalissima cura-
tiōe rapture est solidatio scissure si possibilis est. Ecce qd pncipa-
liter loquit de solone pncipali syphac: aut si no est sup. possibilis i-
tetio est pseruatio eius. f. scissure ne addat z ericcatio eius qd mol-
lificatu est z dilatatu. i. que itetio solidatiōis vel pbitiōis dila-
tatiōis cōplet ericcatō id qd mollificatu est sup. z ruptū aut dila-
tatu. Et reductio eius qd descedit in ipsa siue sit zibū aut itestinu
qū talis solidatio ē fieri no pot nisi p^m facta reductioe itestini vt
zibi vt labia vulneris iudicari possint. Et resolo eius qd aggrega-
tu est in ea si est aqua vel vefostas: qd talis reductio itestinoz fieri
sepe no pot nisi resoluat id qd aggregatu est in ea rapture siue sit
aqua vel vefostas fouet a cā ancedēte: id opz ei^m multiplicatiōes
phibere. Et addit z si no resoluat pparatio fiat in eius extractioe.
Ecce videt mirabile ordinē. d. Alii in itetionib^{us} bñdis in cura fm
pma phideratōes: vbi tñ p^m opatiōē actualē ēēt de directo mō re-
trogrado operādo: qd opz itedere cū dicta z medicis ad mām an-
tecedēte digerēdo equādo euacuādo ne deorsus fluat: pnter resolu-
uere qd aggregatu est in burfa vt fiat ipsoz itestinoz reductio tā-
de ipsa reducat pnter adhibeant qd phibet reditū deorsus z dila-
tatiōē cū brachali zc. pnter ad solidatiā scissurā vltio deueniēda
est: que tñ executio fuit pma in via tentiōis: vt p^m.

C Amplius consolidatio scissure aut conseruatio eius
vt non addatur fit cū medicinis glutinatiōē facienti-
bus confortantibus in quibus est stipticitas: z quāto
magis est scissura minor ē solidatio faciliōr. Et qūqz
fit iuuamētū in ea cū cauterio z eius ericcatio fit cum
medicinis resolutiuis. Et reductio eius qd descedit fit
cū strictura z ligatura. Vtū resolutio eius qd aggre-
gatū est fit cū emplis facietibus ad hydropisim z qd sūt
eis similia. Et phibitio materiei fit cuz euacuatiōe z
equatiōe cibi: z eius extractio fit cū medicinis adurē-
tibus cum fortitudine z operatione ferri.

C In hac tertia pte pncipali cas. ipse ponit quibusdā cōib^{us} instis
itetiōes dicte pficiant. Et directe ponit ordinē in his instis f^z or-
dinē itetionū pū in lra postay. p^mo ponēdo qd habeat iuuamētū
in solidatiōe. Scdo in pbitiōe dilatatiōis. Tercio in reductioe
eius qd descedit. Quarto in resolute eius qd aggregatu est de
aquositate vel vefostate. Quinto in phibitione mae ancedēti. Et
sic pōt diuidi p^m in qnqz partes: patebūt ptes legēdo lram cōi-
nuā. T^m dicit p^m de pma duabus qd solidatio scissure z cōseruatio
eius vt no addat fit cū medicinis glutinatiōē facietib^{us} confortatib^{us} in
qbus est stipticitas. z quāto magis est scissura breuior est p^m solida-
tio faciliōr. z qūqz fit iuuamētū in ea cū cauterio. Dicit ē qd eius
ericcatio fit cū medicis. De 3° dicit qd reductio ei^m qd descedit fit cū
strictura z ligatura. De 4° dicit vey ei^m resolo qd aggregatu ē fit
cū emplis faciet. in hydropisim z qd sūt eis similia. De vltio dicit qd pbi-
tatio materiei fit cū euione z equatiōe cibi. Et qd supius dixerat in
resolu. eius qd aggregatu est no semp sufficit resolo f^z aliqū est ne-
cessaria extractio: pro cōplemēto dicit qd extractio fit cū medicis
adurentibus cum fortitudine z operatione ferri.

C Pro itelligētia quartū partū pmo notandū circa dicta in primis
duab^{us} ad solidatiōē. p^ma intentio gñalis est vnicio ex quo p^m soli-
datio opponit soloni vnitas. p^ma aut vnitiōes labioz vulneris no
manifeste directe z fere immediate respiciūt tria pncipalia z opera
nra. f. p^mducere ptes distantes: scdo seruare sic conductas: z tertio
subam. i. cōplone pno sanā pseruare. Per hec enī tanqz p opa nra
adiuuat nā qd est pncipale agēs ad solidatiōē: pmo qd opz addu-

cere labia in vñū: qm vnicio ptiū distātiū no fit nisi ptes ille cōtan-
gāt se. talis aut p^mductio fit labioz in vñū. z qz ipsa ope-
ratio qd est vnicio hēda a nā regrit ptes pueniēs: cuz actio in tpe fiat
p^mter id qd labia sic in vñū pducant expedit sic ipsa pducta seruare
tpe sufficiēt: qd ē nā no pueniēt actiōē opat nisi ei^m cōplo vel
suba qd idē ē in p^mposito sit sana: id expedit subaz sanā p^m suare. Et
h^o est qd exp^mse dixit Hal. 3°. theg. ter. cō. 107. qd dixit. L. glutinat f^z
distātia z eā qd ex p^m vnitiōē reddit nā. nostruz vō opus p^m. I. ad
medicū p^mtiōē idē vt dictū est pducē in id ipz distātia. z^m vō serua-
re in qd pducta sūt. z^m nil itercidat itter labia puidē. z q^m ipsam
ptis subaz seruare. Jst ad aut tertiū no posui tāqz ab extriseco ma-
gis sup^mat: qd no in oī vulnerē est neqz: f^z in discoopto z manifeste
sto tñ in quo casu no sum^m nos. h^o igit tria sūt qd directe z ime-
diate vnitiōē vel solidatiōē recipiūt. qdā ē alia sūt qd mediate
z mag^m idirecte solidatiōē respiciūt: z talia sunt qd vulneri no de-
bent rōne ipz^m vulneri tñ: f^z rōne aliorū qd cōponit cū vulnerē vel
q^m timef cōponi cū vulnerē: cui^m tñ cōpō phibet fieri sanatiōē vul-
neri nisi phibeat: sic. f. g. ēēt fluxus mae vel mā fluxa vel apa qd oīa
curatiōes vulneri ipediret nisi admonerēt v^m phibere ē euenire v^m
et mollificatio ptes lese. p h^o enī qd mēbz solutū est debilitatuz
no pot nutrimentū sibi adueniēs pfecte digerere: quo remanet supflui-
tas humida idigesta in mēbro: z marie qd expulsiua mēbz est fa-
cta debilis no sufficiens ē illud supflui qd nāliter deberet p digēte
refecari expellere. Et pp h^o. d. 21. h^oā phideratiōē ad has cās ipedī-
tiuas dixit q^m pmi ca. 22. Intetio aut in medicado solone p^mimū
tad qm mēbz accidit molli^m est triū pncipioz curā habere. p^mit
mū eoz est qm si cā fuerit fixa. i. no fuerit vulnus multū paruum z
supfiale: qd talia per se curant: est retinere illud qd fuit z p^mstin-
gere illius mām si ipsa fuerit curres. Et scdm est scissurā solidati-
re cū medicis z cibis pueniētib^{us}: z in hac bñ itelligētī cludunt f^z
tentiones. 3° supradicte. Et tertiū est putrefactiōē phibere quā-
to plus possibile fuerit zc. Ecce qd. d. 21. no solū habuit cōsideratiōē
nē de ea que immediate vulnus respiciūt sed et ad ea qd v^m plurimum
ipm psequunt. 7° pōt ē videre in eo alia breuis z gñalis fieri solū
fio has vtraqz cōp^mhēdēs. f. p^m intentio curatiua vulneris: aut su-
mis ab eis qd phibet ipediri cōsolidatiōē: aut ab eis qd iuuat: z h^o
dupl^m. qz aut iuuat instrumentatiter mediate: qd nature offerēdo cō-
ueniētia possint ad opatiōē ipsius. aut ipsam virtutē immediate
pfortādo que aliquid est ex resolute debilitatuz fit sufficiens
ad opatiōē vnitiōis si sumat indicatio ab eis qd phibent ipedire
tia. sic habet itetio ad dilatatiōē labioz admonēda qd phicet per
ipsoz in vñū pductionē z cōseruatiōē zc. z ne aliqd itercidat ex-
trinfecus fm hac indicatiōē sumit itetio ad phibitionē fluxus z
apostematis cū diuertētib^{us} vt flodothomia portione dicta sub^m
li z alibi. Si aut sumat indicatio ab eis qd nature offerant que ipsas
instrumentatiter in solidatiōē iuuat sic habet intentio de exhibitiōe
medicinarū glutinatiōē facietū z ericcatū. nā p medicinis eric-
catias humidū accidētale cōsumit qd in vulneribus coniungitur
vt supra dicebat. per medicinas vō glutinatas humiditate qua-
dam viscosa labiū cū labio iuuat z vnitur. Si vō sumat indica-
tio ab eis que virtutē ipsam debilitatā cōfortat sic habetur inten-
tio ad medicinas cōfortatiuas z stipticas: cū per stipticitatē vnian-
tur ptes mēbz: z sic ipsius robur vigorat. p stipticitatē ē cōforta-
tur membrū ne recipiat. Et hoc est qd dixit tertius noster cū dixit.
Amplius cōsolidatio scissure aut cōseruatio eius ne addat fit cum
medicinis glutinatiōē facietibus z cōfortatib^{us} in q^m est stiptici-
tas. Et addit: z quāto scissura est minor tāto est solidatio faciliōr.
hoc itelligat ceteris paribus ex pte etatis cōplonis diuturnitatis:
qm in corpore melancholico senili z rapture antiqua difficilior est
solidatio qz z si pua sit rapture qz in certa maiore rapture oppo-
sitū pditionib^{us} vt supra dcm est. T^m scdo attendēdū qd hic duplex
regit lra. Una dicit. qūqz iuuamētū in ea cū cauterio. Scda lra ex-
terior dicit cū vomitu. Credo qd p^m fit sanior. nā l^o vomit^m pferat p
hoc qd ad oppositū diuertit: qd tñ est mor^m satis laboriosus saltes
vt in pluribus dubiū est ne in vebemēti cōmotioe fiat vulneris di-
latatio zc. Cauteriu vō in vulnere ad cōsolidatiōē extraneā. p ca-
uteriu sua forti siccitate ericcat p se humiditatem in membro: a
liditāt ē p accis ericcat p hoc qd resolut. p^mdeat ē ptes mem-
bro: a pstringit eas: z sic phibet receptionē materie in membro: a
membrū cōfortat qd oīa pncipal^m faciūt ad cōsolidatiōē: vt dictus
est supra: de modo aut z forma applicatiōe cautery dicef i^merius.
T^m 3° dubitat. nā ex supradicis ad cōsolidatiōē p^mipue regrit me-
dicina ericcatia: vt ē expresse colligit quarta quartū trac. 1. z q^m
ta p^mmi ca. superius allegat. z tñ. d. 21. in textu de ipz nūllā fecit
mentione: sed solus dixit qd cōsolidatio scissure fit cū medicis glu-
tinatiōē facietibus z confortantibus in quibus est stipticitas zc.
Ad hoc dicitur primo qd hoc tanqz notum z famosuz relinquit
vel maxime cum in particula superioze cū ponit generales itetio-
nes in

res in curatione pro vna principali itione dixit. Et exicatio eius qd mollificat est sup. est neccia: qd vt supra ibidem exponebat cō-
plex itio solidationis exicando id mēbū qd mollificatū est pp
flectione eius: vt supra exponebat. Manifestauit ē hoc in pma
lfa inferiore cū dixit. Et ei exicatio fit cū medicinis resolutiuis: et
hoc si p accidē humidū euaporare faciēdo. Et sic inuebat nō solū
ea qd se exicāt s; et p actis in hoc casu eē necessaria: maxime cū
mēbū cui p solidatio gr̄it vt pāculi sit nāliter str̄a. Si igit in cō-
solidatione mēbōzū absolute debeat medicina esse in pmo gradu
vel quasi exicatiua vt de mēte. d. A. quarta pmi loco allegato. et
tertio de ingenio sani. et quarta quarti loco allegato colligis. sequit
manifeste qd si in mēbīs mollibus medicina exicatiua est neccia
ria in solidatione pāculi est maxie necessaria cū exicatiua in p
respectu humidū nō ē et exicatiua in pmo respectu siccū: vt p itel
ligēt. / Vel dicat scōdo et notate dictū singulare qd vt supra dictum
est obseruauit ordinē retrogradū qui d; hī in exicatio: et iō itē
sua est qd in exicatio ouē pmi apponant supra locū rupturē me
dicine resolutiue et exicatiue qd medicine iuuant cōsolidationē. per
hoc qd remouēt impedīō ipsas qd medicine iuuant positū vt statim
videbit: deinde apponant ea que immediate ad cōsolidationē faciūt
vt medicine glutinatiue et pfortantes in qbus est stipticitas vt su
pra in ordie se posuit. Et qd hec sit mēs sua p; et cū sapore ispicie
tū liaz in ca. inferiore: cū dicit. Et op; vt administrant in ea empla q
sup scissurā administrant postq aggregata sunt labia scissure. Ex
his verbis inuebat p debere apponi medicinas resolutiuas et exic
atiuas deinde glutinatiuas pfortantes stipticas. Et rō huius est qd
solidatio fieri nō pōt: vt supra dictū est nisi labia elōgata et disten
sa adinuicē prima fiat. medicine aut glutinose ad hāc pfectionem
ducere nō pōt: pmo offerēde sunt medicie resolutiue atqualiter
et stiptice: qd hāc virtute medicinarū minozato p resoluōne humido
accidēti boz mēbōz et exicatio fit vt puenienter talia membra
prima fiat: sic p medicinas glutina. solidatio fieri parata. Et lō
diligēt mēte pseruare: qd est tanq clauis in curatione in applica
tione medicaminū: et istū ordinē seruauit. A. in ca. vt videbitis.

Circa dicta in tertia et quarta pte oia sunt clara si lfa exponat. Ex
ponat qd sit. et reductio ei qd descēdit. pseruatio reducti. qd de
scēdit. descēdebat vel est optū descēdere: et sup. prohibitio eius a
descēsu fit cū stricture et ligatura decēter stricture. s. bachel de
quo in ca. inferiore erit sermo pspalis. Et addebat p erequenda alia
itēone qd resoluō ei qd aggregatū est sup. in itestinis vel in bursa
fit. i. pphic cū empla facien. in hydropisi. Liuuatibus in hydropisi
afflicte. s. vel tympanite: qd aquositas vel vefostas plerūq ibidem
pgras. Idē intelligat de vnguentis affellationibus et similibus de
qbus dictū est. 14. huius et spālter dicit in caplis inferioribus.

Circa qntā pte dixit p executione alterius itionis qd phibitio
materiei sup. qd habet ad cām accēdēte fit cū eūone et sup. et digne
māe antecēdētis et equatione cibi. i. debita dicta in oibus de qbus
et spālter iterius erit sermo in illa pte satis ad pñ. qd si addat ru
ptura et in alia pte sequēte. Qd dixit in vltima pte qd si sup. nō
fuerit ad exicationē medicine laudat in hydropisi: tūc extra
ctio aquositas et vefostas maxie aquositas fit cū medicis adu
rentibus cū fortitudine et opatiōe ferri. / Ita lfa habere pōt duplicē
sensum. pmo qd fiat talis extractio isensibiliter cū medicis vebe
mentiosis calitat et exicatiois qd sit ille qd vt plerūq laudant in hy
dropisi: qd si in hydropisi laudant medicie calefactiue et exicatiue
in scōdo ibi exhibeant q sunt tales in tertio: et vocant sic adurentes
respectu illaz. vel fiat extractio sensibilis pforādo cum ferro ipm
offeū: qd plerūq refudat ad itra offeū humiditas multiplicata in
itestinis et iste est modus cōis quo vnt chirurgici de quo mō vt
supra dixi vidi singulare casum. Alius sensus est qd extractio fiat
cū medicis adurentib; cū fortitudine. i. cū meris causticis: qd vt dixit
Auer. s. colligit debet eē in fine calitat cū sube grossitudine et aliqñ
cū opatiōe ferri. s. cū cauterio actuali. talia enī cauteria maxie lau
dant in mēbīs humidis et laxis ad exicādū vt testebat. d. Aui. se
cūdo canticopz pte scōda textu cōmēti. 17. Uterq sensus bonus est:
magis tamē placet primus qd scōdus. Et sic patet expositio omniū
hāz pculaz et cōsequēter totius cap. per vos legatis litteram.

Circa sūma igit qntā ad curā in vlt p betis debitū regimē in dieta nu
merādo a qd caudat ē pcpue vt a repletiōe motu plurio saltu et
in cibo ē ab istariis oib; potu aque et ab alijs oib; multū molli
cātib; in debito et ordine se hīdi s; fitū corporis vt resupinetur et
fedeat strictus et. C. habetis pñter itionē oēā qd haberi debet
in reducēdo rupturā maxie paruas et pñter multo magis ad alias
min; paruas. s. ad verā rupturā itestinalē q sunt in ordine sex. pma
est solidatio si est passibilis. Scōda si nō ē passibilis pseruatiōe ma
iore. Tertia exicatio mēbū debilitati et mollificati qd fine hac nō
pōt fieri solidatio. Quarta reductio eius qd stat descēdēs in bur
sa. Quinta resolutio ei qd pñter in eo qd est sic descēdēs si fiat aq

vel vefostas qd aliter nō posset fieri apta reductio. Sexta phibi
tio māe accēdēti. et fouētis: et sic dcm ē l; iste cōes itētiōes optimū
habeat ordinē fm viā itētiōis tū fm modū executiōis sunt mō re
trogrado ordināde. C. habet tertio a qd dicit itētiōes pñciun
tur. pma qd est solidatio pñci cū glutinatiōem faciētib; exicāti
bus et pfortantib;. Scōda et pñci cū his. Tertia qd est exicatio mē
bū debilitati cū resolutiuis. Quarta qd est reductio eius et fit sup.
cū magna leuitate cōprimēte supinato boie et tādē phibet descen
sus cū ligatura et stricture. Quinta qd est resoluō ei qd pñter et pñci
cū valētib; in hydropse: et si nō cū ferro pforādo vel cautētiādo vt
dictū est. Sexta que est phibitio māe accēdētis cōplec cū digne
eūone māe et equatiōe cibi. s. ordinatiōe diete. Ecce videt hūc mi
rabilem ordinem in hoc capitulo. Sequitur aliud capitulum.

De curatiōe rupturaz itestini et zirbi.

Cap. 53.

Est amboz descēso ad offeū possibilis est
eorz reductio. Verū fit difficilis fm cōpara
tione reductiōis amboz in ruptura que est
desup. illud enī fit facile cū resupinatiōe et q
libet compressione cum manu. Qd si addatur ruptura
incipiatur in descēcādo illud qd dilatatum est ppter
humiditatem et adunando quod scissum est et ingenie
tur in consolidatione eius. Et cum sit inobediens ad
redēdum fiat vt eger sedeat in aqua calida et empla
stratur ruptura cum lenitiuis aut vaporetur cū pāno
calido tandiu donec redeat. Deinde stringatur supposi
tis medicinis aggregationem facientibus et dimittat
tur tribus diebus et sit resupinatiō. Et sit stricture cū
inuolutionibus quadratis et inuolutionibus prepara
tis ad aggregandū labia scissure. Et quandoq caute
rizatur fm hanc stricturem et preparationē: et nō ad
ministrantur inuolutiones spherice: quoniam ipse dila
tant maxime: aut necessaria est consolidatio: et nō opz
vt appropinquant hūc rupturę ferrum oino.

Postea cura rupturaz in gñaliā spāliū psequit de cura dictarū
herniaz. Et qñ hernie maxie pñcipales sūt sex. s. zirbalis vel ite
stinalis aquosa vefosa carnosa varicilis et apostemosa: et iter has
carnosa varicilis et apostemosa magnā adinuicē hñt pformitatē
et in cura de carnosa et varicosa vñicū facit caplin ad qd et reducti
pōt de apostemosa. Didit igit tota ista p pñcipalis in quoz ptes.
Qñ p determinat de curatiōe itestinalis et zirbalis. Scōdo de cura
rupturaz aque. Tercio de cura vefose. Quarto de alijs duab; simul.
Scōda pñci ibi in pñ sequēti ca. (Quic euacuat et.) Tertia ibi (Re
gimē i hoc et.) Quarta ibi (Lurario boz et.) Presens et capz
pñcipali diuisione diuidit in duas ptes. Qñ p ponit regimē obser
uādū in reductiōe talū mēbōz in situ pñti et pseruatiōe ipsor in
tali debito situ. Scōdo ipse ponit medicinas pueniētes ad pñci
tōes. Scōda pñci ibi (Et medicine q bibunt.) / Pma ad hūc di
uidi pōt in duas ptes. Qñ p ipse ponit cōparatiōes in facilitate re
ductiōis istaz herniaz bursaliū et nō bursaliū ponēdo et qdā cām
p solidatū sup; dictā. Scōdo dat nobis modū in reductiōe. Scōda
ibi (Et cū sit et.) C. de pñci dicit si ē amboz. s. itestini et zirbi descēso
in offeū possibilis est ipsor reductio: vñ est difficilis fm cōpara
tione reductiōis amboz ipsor qd in ruptura qd est desup. Rō burs
est satis manifesta p rōne suā sequēte: qñ ruptura desup vt ingui
nalis vel vmbilicalis facile cū resupinatiōe corporis reducitur vel cū
aliqua breui cōpressionē cū manu. illa autē que est bursalis: aliquan
do multū difficiliter: imo cū grādi studio vt videbit in particula i
feriore. nā ppter id. s. qd vt plurimū in itestiali pñter vefostas: et
aliqñ feces exēdentes itestina difficulter valde aliqñ intra onis
cū rupturę recipiunt. Addit pñter vñ cū rō habita est supius.
In cap. supioze dixit. Si addat ruptura inciplat in descēcādo qd oi
latatū est pp humiditatem. s. accidētaliter multiplicatā. et adunando
qd scissum est: hoc est qd exicādo adunat qd scissū est et ingenie
tur in solidatiōe. s. sup. cū medicis glutinatiōem faciētib; pfortantib; et
vt supra dicebat. Dixit notāre si addat rupturā. s. s; pñci notabi
lis: qd levis ruptura de recētē facta plerūq nāte boie supino et cū
bono regimine a nā per se curat. Ilego istaz. Si est et. et cū sit inobe
diēs et. Jā pñter dat nobis modū in reductiōe que facilius nō fit
reductio et modū pseruatiōis: et dixit. Et cū sit inobediēs ad redē
dum: fac vt eger sedeat in aqua calida: et emplastretur ruptura cū
lenitiuis: aut vaporet cū pāno calido tandiu donec redeat. Dixit se

536 4

endo facta, f. tali reductione ad conservandū ne de nouo fluant deorsum: deinde stringat suppositis medicis aggregationē faciētib⁹ ⁊ dimittat tribus diebus. Et dādo ordinē in stricture dixit. Et sit stricture cū iuolutionibus qdratis ⁊ iuolutionibus pparas ad aggregandū labia scissure. Et addit qd qñq; cauterizet fm hāc stricture ⁊ preparationē. Et ad remotionē cuiusdā erroris ptingentis in actu practico de figura plumazoli dixit. Et nō administrēt iuolūdes spherice qm ipse dilatāt rupturā: maxime aut in casu est necessaria pfoliatio. Addit vltimo circa hoc vñ casum. ⁊ nō opz vt appropinquet medicus. f. huic rupture ferrū oino.

Circa intelligētia istoz dictoz ē p aduertēdū vt sup dcm ē qd aliqui rupturā itestialis vel zirbal facile reducūt. f. cū ē igitualis: vñ ēt aliqñ linter bursalis nō mltū distēsa deorsuz: nā tūc solū resupinat corpe ⁊ ad se aerē attrahēte occultatur eminētia. aliqñ vñ distēsis itestilis multū ⁊ elongato osso replent ipsa aquositate fecibus iterdū vel vñ ositate: ⁊ tūc est diligētē laborādū in reductionē: ⁊ in hac doctina nobis insinuat. d. A. In presenti pte. In hoc igit habeat ordo vt reductio cū facilitate fiat: qm si violētia fieret forasiss ipz sp̄ phacis maior fieret aptura. Laudo igit vt nisi vñ sit molle ⁊ iustitina sint vacua anteq; corpus ponat in balneo vt clystere ponat lenitū tñ ⁊ nō attractiū: qd in attrahēdo sequeret nocuētiā vt pstat. Et in emissioe clysteris habeat cautela vt patiens nō surgat in emissioe eius sed ipō iacēt ⁊ supra altero laterē inclinante leuiter clystere emittat: postea euacuatis supfluitatibus ponat in balneo nō cōmuni torues: sed tñ sit in cōcha balnet: ita vt partes genitales vsq; ad vmbilicū balneo madefiat: ⁊ in ipso sit stricture minister p̄tinuo attrahēdo ⁊ leuiter sursum cōprimēdo reducāt. Voluit tñ Rasis in diuisionibus qd morē in aq; calida p horaz ⁊ postea p̄mam ad reductionē: ⁊ si p̄ma vice non reducāt iterato ponat in aqua calida: ⁊ sic psequēter p̄tinuet vsq; ad reductionē. Cū ego laudare vt videt textui nostro p̄formari vt p̄mū ponat patiens superius ⁊ leuiter manibus p̄tractet: vt si possibile est hoc modo reducāt. Et si nō sic sufficiat cū aliqñ sola vñ ositas sit in cā phibēda reditū: tūc fiat vaporatio cum panno calido tādū vt dicit tertius donec redeat: supple stāte vñ ositate in causa. Sed si feces dure piungant vt aliqñ sit in colica: tūc ē ante balneū laudo fieri fomētationē cū filtro infuso in aqua decoctionis altee maluarum mercurialis sloz camomille fenugreci ⁊ semis lini: addēdo bonaz quantitatē butyri ad mollificationē: vel fumere pānū linē duplicatū ⁊ infundere in oleo oliuaz maturatū oleo amigda. dul. cū pingue dine galline ⁊ butyro: ⁊ cōtinuare aliquā taliū fomētationum vsq; ad debitā reductionē. ⁊ si pur ista nō suffecerint: tūc ego postremo laudo p̄tentionē in aqua tepida vel calida balnei et in casu bumeratui artificialiter cū eis que supra ponebant ponēdo in balneo. Et si piungat vñ ositas vt p̄terit euenire solet in balneo ponant aliqua resolutiua vt anbetū rubra feniculus ⁊ semina horuz cū modico vini albi. Istū ordinē nobis posuit dñs Auic. sed nō retrogrado. ratio cui⁹ ordinis sumit in hoc: qd hūmectatū ⁊ molificatū ad reductionē iterdū sunt necessaria ⁊ sic vtiliter seruant in cura rupture: tñ ex parte qua humectat accidētialiter mēbrum scissum ⁊ cuius notabilis exicatio est necessaria ad cōsolidationē vt supra dictū est: ideo ex parte ista nocent. Si igit cōpleri pōt in tētio reductionis per euaporationē cū panno calido melius est qd cū euaporatione humectatiū. Et qd balneū actuale certis paribus magis humectat et partes quarū humectatio nō est necessaria qd fomētatio ex eo ⁊ magis debilitat: iō si cōpleri pōt cū fomētatiōe decoctionis vel cū embrocationibus et ex oleis vel alijs humectatib⁹ ⁊ resolutib⁹ magis ei⁹ pueniēs qd formale balneū. Et sic habetis ordinē in reductione quantū est ex parte medicaminū localū. Alia pleraq; q̄ restāt prudētia medicī sunt regulāda: vt verbi gratia qd sit infirmus cū plunatio sub coris: ⁊ aliqñ stāte vacuitate itestinoz ⁊ stomachi fiat leuatio crurū ad supiora: ⁊ cū illo situ minister op̄eret reducēdo exhibitionē tenuis diete: maxie in quāto fricationes mēbroz sup̄riorū ⁊ nō inferiorū: hec oīa omitto p̄p̄tā manifestas ⁊ eruptas medicus de similib⁹ p̄siderabit. Et sic habetis clarā p̄mā istam qd sic legūt. Et cū sit inobediēs ad redeūdūz. f. qd sit necessaria diligētia in reductiōe aut euaporet cū panno calido tādū donec redeat sup. si est possibile: ⁊ in hoc manifestat p̄mā modū eē electionē. Et si nō emplastre rupturā cū lenitūis: ⁊ hoc intelligit fomētatiōes embrocationes ⁊ alia. Et si nō sufficiat fiat vt eger fedat in aqua calida. notate dixit notanter fedat ⁊c.

Circa dicta in secūda pte est aduertēdū qd. d. Auic. in illis verbis p̄mo inuit qd facta reductione p̄mū flendus est phibere ne de nouo defcēdat zirbus vel itestina: ⁊ hoc sit cū stricture. veruz qd p̄ter hē ēt itentio p̄solidationis pāniculi scissi qd p̄solidatio fieri nō pōt nisi p̄ adunationē labioz distātū ipsius pāniculi qd cōplet qd medicinas aggregationē faciētē: iō opz ante stricture. f. cū brachali p̄mū supponi medicinas aggregationē faciētēs. f. labioz: ⁊ ite sunt me-

dicie resolūtes ⁊ exiccantes vt supra visus est: que notabiliter differt a p̄solidatib⁹: ⁊ dimittant sic trib⁹ diebus qd verisile est in tribus dieb⁹ resolutio humido erraneo ⁊ exiccato mēbroz ita corrumpi vt labia vulneris adinuicē p̄pinqua sūt. Et tūc sup. post istos tres dies apponi debet medicie p̄solidatiue facta noua ligatura qd tūc magis necessaria ē qd a p̄mā: qm a p̄mā itentio adunationis labioz aliqñ pficit cū fomētationibus: aliqñ cū vñctionibus vt infra videbit: deinde in tali casu forte nō ēt itēciēs semel in die renouare medicamina ⁊ sic ligatura nō est tūc necessaria: boie tñ semp̄ imobilitato ⁊ sup̄ dosum exire: s; in p̄cessu vbi itentio est maxime ad p̄glutinationē qd potissimū cū gūmi ⁊ glutie ⁊ viscosis pficit ⁊ qd ad cōp̄ositionē creatoz marie pueniūt quozū actio est tarda ⁊ ipsoz virtutes lōgiori cōseruant tpe: iō in p̄cessu stricture magis firma ⁊ lōga est necessaria. Et pp hoc notate p̄ cordia auctoz de religatura: qd aliq iubet nō renouari ligaturā nisi post decēz dies aliq post septē aliq post duos vel tres dies. Dicat qd p̄mi loquunt in casu quo medicie cōsolidatiue sunt applicatē: aliq de breuior termino intelligūt appositis medicis adunationē faciētib⁹ tñ: vey est tñ qd Bētilis i p̄silio suo famoso ad rupturā dixit de bis medicis intelligēs qd ad p̄solidationē faciūt: qd varietate dicat medicinas nō p̄siderari. In p̄seruatōe adherētē ligaturā supra locū: ⁊ in administrationē antidoti. l. medicamis p̄ p̄cessib⁹ diez debet ordo est seruandus: vt neq; breuitate horē intercidat eius actio: nec p̄lixitate euaneſcat sup. vñ medicamis. sed p̄ q̄rta vñquāq; diē vel guttas demū p̄iodica fiat ei⁹ inuatiō. vbi tñ ligatura est decēter scā ⁊ infirmū nō grauaret ⁊ tpe frido laudaret tardari ligaturā vsq; ad septē dies. i. h. magis p̄sonat dicta auctoz. nec b tpe fiat bay medicarū in vñtate euaneſcētia. Addit et̄ textus ad debitā formationē illi⁹ ligature qd sit stricture cū iuolutionib⁹ qdratis ⁊ iuolūtib⁹ pparas ad aggregandū labia scissure. Ecce quō voluit in alia ⁊ alia ruptura fieri debere alia ⁊ alia ligaturā: qd oīno ex oī plumazolo. v. g. cū ter aggregant labia vulneris facti fm lōgū ⁊ fm latū. In h. igit stet bona cōsideratio medicī ad cōp̄rehēdēdū formas vulneris qd tactu ab expro cōp̄rehēdēdū pōt medicorū: s; labia vulneris ita formare plūmazoli aliqñ qdratis aliqñ triāgulare vt sit sufficiēs ad aggregandū labia scissure ⁊ ipsa sic p̄seruare: ⁊ cuiuscūq; figure fiat ita disponat vt uorat text⁹ qd nō sit spherice figure: qm p̄ sphericitatē ⁊ acutē qdā sup plano subitrat i scissurā ⁊ sic p̄iter ipaz dilatāt: cū tñ neci a sit p̄solidatio. C. Forma aut plumazoli quantū ad figurā vt dcm ē nō pōt bñ dari: s; in cōi boie fiat fm hāc cōpōnē: ipse plumazolis vt sit. f. iij. digitū amplius ⁊ sit de tela lini multū plicamib⁹ ordi nata: iter quas ponat cortū ⁊ sit plane figure ⁊ aligēte brachali p̄s cōey morē factorū fiat lamina scā ferrea s; q̄ritate rupture vel parū maior: ⁊ est mell⁹: qd ē rota pānis ⁊ modico corti iuoluat: nō tñ rotāda remaneat: imo plana: ⁊ tūc supra locū rupture supponat immediate medicamē suē emplm suē cerotū vel vñguentū: s; cerotū magis laudat ad p̄solidationē vt dicebat: sup cōiū igit extenſum ita vt loco firmiter adhereat supponēdo p̄ter dictā laminā ⁊ supra ipaz plumazoli. ⁊ tūc stringat qd brachali facto decēter cōp̄rehēdendo labia vulneris ad aggregationē vt dictum est supra.

Et hoc videt magnus error practicanū cōter qui cū eadē figura ⁊ forma brachalis vñquodq; ligat ⁊ stringit: qd tamen nō possint cuiuslibet vulneris labia elōgata equalit in vñū adducere: cā ex rois istoz sūt qd existimāt qd brachale nihil op̄eret nisi sustinere mēbra sursum ne defcēdāt. cū tñ. d. Auic. hic vt videtis ad aliā p̄ncipalē itentionē ipsum ordinauerit. f. ad aggregandū labia scissure ⁊ ipsa sic aggregata cōtinere que est magna pars cure. Et p̄pterea sequit̄ rectus. Et qñq; cauterizet fm hāc stricture ⁊ p̄parationē: quasi dicat qd si medicamina resolutiua ⁊ exiccatiua nō sufficiūt ad hāc itentionē labioz: qñq; cauterizamus ad hāc itentionē p̄ncipalē: qm vt dixit Baly. s. p̄ac. ca. 3. Cauterū. n. humiditate defecit reductq; vltima meatū. i. labia vulneris elōgata ⁊ adinuicēz arceat. Ecce quō magna itentio est ad vñionē labiozū ⁊c. p̄ter tñ iste tertius aliter iduci vt sit mēd. d. Auic. qd h. facta sit adunatio labioz p̄ brachale cū medicamine resolutiua vel exiccatiua: dubiū tñ est si supponant medicie p̄solidatiue ne fiat p̄solidatio: cū multo maiore vim in cōsolidationē habeat cauterū qd tales medicie: ideo dixit qd qñq; cauterizet fm hanc stricture ⁊ p̄parationē: id est postq; facta est preparatio per stricture. P̄mū tñ sensus mihi magis placet. C. Aduertēdū p̄p̄ vltimū verbū cū dixit. Et nō opz vt appropinquet huic rupture ferrū oino. C. Adit dubitatio nō parua de hoc pp sniaz variā auctoz. Nā Sera. s. bzuanij. c. i. in p̄mā cure talis rupture laudat in corporib⁹ duris curā cū ferro: adducit hoc eē de p̄suetudine alip̄tū. Trē senit Baly. s. p̄actice in p̄mā dixit sic ad istam. In itestinoz eruptionē qd ex scillura symphacis sit medicatibus medicaminib⁹ curabilis nō est sup. hernia de qua est rubrica cap. sed eius cura ferrū est ⁊ coctura ⁊c. Et bulus curaz cū ferro tradidit. s. p̄ac. ca. 5. ⁊ in hac snia sunt aliqui moderniores.

C. In oppositā

In opposita parte est snia. d. Aui. hic. Rasis etiā in Al. et diuisio
nō in cura huius nō appositū ferrū. Idē Auzoar in hac hernia
nō ponit ferrū: in aquosa sicut ē. d. Aui. iserius. C. hec auctoz
pdictio facit me in hoc ad loquēdū suspectū et dubiū: verū vt non
cadam sub reprehensione Lōciliatoris. i. z. s. oia. Qui cū repēde-
bat haly fāse interpretantē. B. z. thegnī circa illū passus. calidiora
calidioribz. z. dicit ille nāq pfectus iudicat expositoz qui mentes
iuste interptat dicētis siue verus dicat aut falsum: vt scribis pmo
pnoiticoz: ideo conabor ego verba. d. Aui. z si forte apud aliquos
dubia essent ad clarū sensum reducere. Pro declaratione z pcoz-
dia auctoz pmo cōmemorādo q vt supra dicebat in ca. de causis.
q tribz modis in gñe ptingit zibū vel testina descēdere itra os-
fēū. Aut. s. pmo dilatatis dydymis per amplificationē eoz pnt dis-
currere zibz vel testina. S. dō per rupturā ipsi syphacis. Ter-
tio per relaxationē z mollificationē eiusdē syphacis. Pōt igit fieri
descentio mēbroz. s. zibū vel testinoz aliq trū modoz supradic-
toz: nō differēt vt ibidē dicebat z ad diuersum strū descēdūt ta-
lia mēbra per vnā cām: z p alias: qm si descēdant ex aptione dy-
dymoz: tūc pueniunt ad ptractū testiculū vel testiculoz z appellat
vera ramex vt ibidē dicebat: sed si ex ruptura pāniculī fiat descē-
sus vel ēt ex relaxatione: tūc zibz vel testina nō pnt puenire ad
ptractū testiculoz: sed aut recipiunt iter vnā pelliculā z aliā burse
vt ex ruptura ptingit aut in ipso syphac cōtinent sicut in sacco vt
supra loco illo declarātū ē. Et hoc fundamēto cū alio additō. s.
q. d. Aui. hic loquit de descēsu hōz mēbroz ex ruptura syphacis
in textu debimz pmo vnū modū pcozdic: vt. s. velut. d. A. q nō opz
vt apporrimet huius rupturē ferrū oīno. s. ad extractionē testiculī
vt facere solēt ministri huius artis stante hac ruptura in qua nul-
lū testiculū cōicat nocumētū: cū nō possint talia mēbra ad ptractū
venire testiculoz extrahū testiculū. cū hoc tū fiat vt ad curatio-
nem pueniat ferrū. s. scindēdo myrāb in loco rupturē z pnter su-
mēdo syphac: z tandē si expedit canterizādo vt videbis. hunc z^m
sensum sequēbant Serapio z halyabas. pmo aut sensum. d. Aui.
cū ceteris fequacibz. Aliter imaginari possumz: z forte credo magis
ad mentem illorū distinguēdo de ruptura: qm alia est magna alia
pua alia recens alia antiq alia in puero alia in sene sanguineo vel
melico. Et sū hoc credit. d. Aui. cū Auzoar z reliqz q ruptura in
iuuene maxime nō multū antiquata possit cū medicinis reduci: vt
expresse Auzoar dicit. In pueris difficiliter pp planctū z iordina-
tionē: z in senibz difficiliter pp duritiē pāniculī. Et in his nō est tu-
tum cū ferro laborare: qm pueri ex dolore facillime dissoluerent:
ē nō possent regimini pueniētē subijci si eis aliqd diuersum oc-
curreret accidēs. senes ēt pp debilitatē nō sunt tāto labori z timo-
ri exponēdi maxime cū eis supsit modicū rēpois ad vitā. iuuenes
aut q tolerare possent per hoc q sunt fortis virtutis z patiētē to-
lerant quietē z oīū z nō sic pueri z regimini per medicinas cōue-
niētē subijciunt: tales per medicinas pueniētē curari pnt: vanū
esset igit per chirurgā curā attrētare. Fundamētū igit suū fuit q
oēs hoies vel apti sunt sine graui moris periculo ferrū tolerare
est vel nō: si sic vt iuuenes tales curari pnt per medicinas: frustra
q per opōnē cū ferro nec nō pñliū suū est q nō apporrimet ferro
pp timore zc. Et hec snia. d. Aui. fuit arbitraria z multuz rōnalis.
halyabas aut z Serap. noluerūt obseq illis q cū senes essent ad-
bur obstatine volebāt verā talis rupturē curationē que qz medi-
cinis fit nō posset laudabāt isti fieri debere cū ferro: z q hoc sit ve-
rū: p spiciētē ferē sē Serapionis qui laudabat hoc in corpori-
bus duris. i. senibz qm pstatudinē aliprū: nō q hoc faceret de pnci-
pali pñlio: sed vt volūtati illoz obsequerē: melius ē est blanditi-
ue curare z clausam sustinere rupturā q tali se periculo cōmittē:
maxime cū per talē rupturā obseruato debito regimine z ligatu-
ra possit homo velut sanus vsq ad terminū pñliū etatiue decur-
rere z ad pseruationē spēi sufficiētē se exercere. Non sic aut est
in aquosa vel varicosa: qz in aquosa leuis est cum ferro curatio z
sine timore que si redeat curatio reitēret. Varicosa autē aliq talis
est in iuene vt per medicinas curari non possit que nisi curet
debilitat testiculū vel forte corrūpet: ita vt ille nō reddat ad ge-
nerationē aptē: z iō in iuene aliq laudat opatio cū ferro. Nota-
te ista oia. Nō tñ. d. A. laudauit. Lego istam pñuādo ad pñā.
C. postq sunt reducta illa mēbra deinde stringat suppositis. i.
pus possint medicinis aggregationē facientibz z dimittat supple-
bis tribz diebz z itet supinus z addens formā ad cōpositionē lum-
baris maxime plimazoli: dicit. Et sit strictura. i. id quo fit strictu-
ra z pseruat supple facta cū inuolutionibz quadratis z inuolutio-
bus pparatis. ad aggregādū. i. ita disponat vt sit faciens ad aggre-
gandū labia scissurē sū q dicebat: z addidit. Et qmz cauterizaf
sū hac stricturā z pparationē: vel qz cauteriū facit ad hac inten-
tionē cōplēndā. s. ad aggregādū z sic pseruandū: vel qz facta per
medicinas z lumbare aggregationē tūc ad pfectā pñliūationem

stat canterii. Et addit ē declarādo de forma plimazoli ne cōm-
gat error. Et nō administrent inuolutiones sphericę: qm ipse dila-
tant: maxime autē necessaria est pñliūatio. postremo addit cañ.
in opere obseruādo pro pñlio. Et nō opz vt apporrimet. s. medic-
ferrū oīno supple ad pñliūationē qd qm intelligat satis dcm est.

Et medicine que bibunt qbus iuuant habentes ru-
pturam sunt sagzenea z decoctio nucis cupressi z p-
prie in qbus dissoluta sunt sagzenea z diacymini.

Sequit pars de medicinis in qua. d. A. pncipalr duo facit. Qm p
ponit medicinas que ad aggregationē magis faciunt. Scdo que ad
pñliūationē. ibi. (Et de emplis pueniētibz.) / Et in pñma pte p po-
nit ea que per interius. Scdo per exterius. ibi. (Et opz vt admini-
strent zc.) / pñmo etiā ponit qbz vtendū est per superius. Scdo
ponit cañ. in appositione emplorū. ibi. (Et opz.) C. de pñma pte di-
xit. z medicine que bibunt qbus iuuant habentes rupturā sunt sag-
zenea z decoctio nucis cupressi: z pprie in qua dissoluta sunt sagze-
nea z diacymini. C. Notate qz vsus hōz medicinaliū nō solū pue-
nit in hernia testinali ex ruptura pāniculī: sed ēt in facta ex dila-
tatione dydymoz z in relaxatione. In oibus enī talibz intendimz
resoloni z ericcationē. nā relaxatio pāniculī pēdet a supflua bume-
ditate similr z dilatatio dydymoz vt plurimuz. In facta vō ex ru-
ptura pñmū intēdimus pparationi labioz que perficit cū resolu-
tibz z ericcantibz vt sepe dictū est. talia aut oia sunt bmoī. Nam
sagzenea est pfectio magna que scribit ab A. s. cañ. trac. i. valens
vt ibidē scribis ad oēs passionēs fridas z vōlūtates grossas z ad
frigus z ad similia: z in sūma est resolutiua z ericcatiua carmina-
tiua vōlūtātū quarū resolutionē maxime intēdimz in curatione
cūmilibet rupturę: vt p spiciētē descriptionē ei. In nuce cupres-
si vt. z. cañ. ca. de cupressi est virtū calefactiua sine attractione: z
in hoc vt ibidē differt ab alijs calefactiuis z resoluūt humiditates
z in ipsa est virtū adherere faciēs qd est pñpū in casu isto. Ideo
dicit in ca. de nuce cupressi qd est emplm rupturę z aliis nō dicit.
decoctio igit ei maxime valet pñpue si misceat. cū alio in hoc ēt
habere pñprietatē vt supra de sagzenea. Et si coquat in vino medij
coloris cū modico aque cisterne erit pueniētē. Diacymini est cō-
fectio nota cui est resoluere carminare z ericare. In b valētē
alie pfectiōes magne vt tyriaca metridatū z relique pfectiōes: vt
dianisuz pfectio de seminibz pprie triseria. B. posita a Medue z^o
pte pñme distōis z similes exhibēdo cū decoctiōe pñliū in mane
sū doses eaz debitas: qz ab Aui. z Medue locis pprie regratiz.

Et opz vt administrentur in ea emplastrā que super
scissurā administrant postq aggregata sunt labia scis-
sure z tracta sunt duo ona ad superiora z expleta est
reductio eius qd descendit. Et de istis emplastris est
illud qd fit ex saūna z nuce cupressi z cupressi folijs.
Ipsa enim sunt radices emplastroz super plurimum
iuuamenti: quo z est puenientia.

Supple rupturā. Cōsequēter ponit cañ. dicēs empla que super
scissurā administrant: postq aggregata sunt labia scissurę. i. admi-
nistrent empla que valēt ad scissurā pncipalr z talia sunt pñliūa-
tiua que vt supra vsus est cū glutinosis z stipiticijs pñliūant postq
apposita sunt illa que faciūt ad pñliūationē labioz vt sepe dictū
est: z postq tracta sunt duo ona. i. testiculū ad superiora: z expleta
est reductio ei qd descēdit. i. descēdebat. q. d. facta reductiōe pp
quā pñliūant supflum testiculū elongabant pp illa mēbra deorsum
fluxa: z appositis pñter emplis faciētibz ad aggregationē labioz:
tūc apponant empla que valent ad scissurā. i. pñliūatiua. Et sic vi-
detis iperitiā illoz qui semp cū eodē emplastro curant z cū eisdē
medicinis de quoz numero fuit haly. z. thegnī cōmē. 196. Qui in
totali curatiōe applicabat tñi ericcatiā cū cauterizatiōibus vt folia
cupressi aloen calcē z achaciā zc. nullā faciēs mentionē de pñliū-
nātibz que tñ sunt necessaria. Et istis emplis zc. 343 scdo ipse ap-
plicat emplm pueniēs ēt ad hac intētionē. s. ad adunationē zc. di-
xit qz emplm pueniēs ēt id qd fit ex saūna nuce cupressi z folijs
eius. ipsa enī sunt radices emplorū sup plurimū iuuamētū quoz
est puenientia supple medicorū. i. auct. veteres pueniunt in exhibi-
tione huius emplī ad hac intētionē: z hec est veritas: qz Sera. s.
bziary loco allegato istas medicinas verificat in casu isto: qm
nux cupressi z folia ei notabitr ericāt z saūna resoluūt z effugiat
vōlūtates: ita z alij plures de nuce cupressi. A. z. cañ. ca. de nuce
cupressi qd est aliud ca. de cupressi dicit hec verba tñ. Est empla
strū rupturę quasi per anthonomasīā sit singularissimū in ruptu-
ra. Et ca. de cupressi dicit in areola vulnerū: folia ei recētia z nux
ipā pñliūat vulnera que sunt in membris duris vt in casu isto: qz

Jo. Matthei

hic principaliter non ponat ad consolidationem: sed ad adunationem et ex-
cationem de sanguine de qua scribitur et 2° cañ. in ca. de abel. 13. A. expo-
nat abel est fructus iuniperi: tunc vera est sanguis: ut per Serap.
ca. 1. de simplicibus. vbi et concordat cū. d. A. in alitibus et proprietati-
bus et ipsa est vehemens resolutio et est in ea exicatio et stiptici-
tas. Et dixit Simon Januensis quod in illo cap. deficit areola mebro-
rum capitis super areola expulsiōis vbi dixit quod opōnes iuniperi et
sanguine pueniunt: sed sanguine opōnes sunt fortiores: valēt mirabiliter
in puocādo vinā mēstrua et seruata ut dixerit in de simplicibus
Serap. cap. 1. Et propter cām sue subtilitatis puocat mēstrua plus
oī medicā 2c. In summa igitur tales medicine pēpue sunt in casu no-
stro: de mō cōpōsitionis et applicationis dicā in fine capituli.

C Et de emplastris puenientie est illud quod fit ex bdel-
lio et dragaganto gūmi arabico et glutino pisciū et glu-
tino coriorum et tuberibus siccis et carnis cācroz et ro-
sis cū capitis suis et omnib⁹ stipticis et mastice et myr-
to sicca et mes excoctica et altheid et folijs altee de me-
cha et alumine iamenī et sumach et fructu tamarisci et
magra et centaurea et aloē senegenio.

C Tunc expedita pma itēione psequitur alia. Cōordinationē empla-
stroz que pfiunt ad consolidationē et possēt diuidi pars in ptes nouem
fm quod nouē ponit descriptiones. Et ispicit pma cōpōsitione p
quod in ipsa itrat pmo glutināna postea exicātia stiptica et pfortia-
tia et in his est itēutio pfecta. Ponunt enī pmo genera gūmi que
sunt glutinosa cū aliqū stipticitate et exicatione: ut scō cañ. ca.
de gūmi. Et ibi est fortis tertius quod oēs spēs gūmi sunt calide: 13 de
dragaganto dixerit quod ipm est frigidū ad aliquid stipticitatē de-
clinans: sed sufficit nobis quod est inuiscatū cū aliqū exicatione
de bdellio nō est dubitatio quod sit viscosum. est et frigidū et stipticū
satis. pisciū glutē. i. colla pisciū. est quōdā viscosus et glutinosus quod
absoluū a pisce quodaz magno ut dicit Serapio fm Simonē ab
Irelinis pisciū: et est et aliud glutē coriorū qdrupedū simistr multuz
viscosum. Tuberā sunt genus fungorū: et est id quod dicit tartusere et
sunt cōpōsitionis terre: sed habēt admittā parū subam subtilez
inuānt ad penetrandū: ideo siccitate inuāt et maxime sicca: quā
recēter collecta participant grossa humiditate: maxime laudant
arenosa in hoc casu. Carnes cācroz participāt notabili viscosita-
te: si cū hoc intēdam⁹ exicationi possum⁹ totū fumē cū testa vī
facē aduersionē. Eoz modū aduersionis posuit Serapio ca. 1. de ran-
ero. Et ibi habetis singulare medicinā ad morbum canis rabidi-
ta ut dicit Raf. quod nunq̄ vidit aliqū mori cū illa medicina. Et di-
xit quod cācrus fluuialis sibi debet cū tota sua nā. Quod rose est cū suis
capitib⁹ et alia stiptica et myr⁹ maxime sicca. talia oīa sunt stipti-
ca. Sequit in libro meo et mes excoctica. nō reperio apud auct.
mes sed bene reperio mēscē: et sunt pise vel robile que sunt ge-
nera leguminū ad mēscū declinat et stipticū et maxime si excocti-
cent: et ita credo velit tacere līa. et altheid et folia altee. i. maluausci
de mecha illius pteate sunt notabilis exicātia et radix et semē ei⁹
et stipticitate participāt ut dicit Serapio caplo pprio. notate pp-
illos quod ipsa vnt ad humectādū et mollesciādū et est vīus cōis
medicorū: 13 Aui. ea posuerit maturatius mollesciatua ca. pprio.
Alumē iamenī est notabilis stipticū et exicātiuz: et est alumē scis-
sum quod a vulgo de pluma dicitur: ita stipticū est ut phibeat flurū bu-
miditātū accidētaliū. debet ipsius poni modica q̄tias in cōpōne.
Sumach sunt q̄ia notabilis stiptica. Tamariscus est arbor satis
nota: in ea est stipticitas cū exicatione: sed ei⁹ fruct⁹ vehemētis
stipticitatis ut cap. pprio fm Aui. Magra est terra quā rubea in
ipsa est glutinatio et stipticas et est fortior in pstructione: et dicit. v.
Aui. quod est lūm sigillatū. Cētaurea est calida et sicca vīq̄ in tertiu et
est exicātiua sine mordicatione: sigillat et pfoliat vulnera mala:
imo scribit quod si coquat cū carne incisa pūgit eam. Ecce mirabilē
virtutē in pfoliādo de aloē. manifestū est quod est calidū et siccū sti-
pticū extra postū et pfortatiū pp virtutē stipticitatē que est in eo
cū aromaticitate. iā ista oīa videris notabilis in casu nro puenire.

C Descriptio alia emplastrū. 13. ammoniaci et thuris et
aloes senegenij et dabac: oīuz añ. 3. ij. bdellij pondus
3. ij. achacie et sarcocolle: amboz añ. 3. i. terant in mor-
tario et madesant in pncipio noctis cū aceto: deide te-
rant in mane cū aliquātulo sanguine et ibibaf ex eis cotu-
tum et ponaf sup locū et stringaf ligando. Emplastrū
lene. 13. mastice et sarcocolle et thuris partes equales
et aggregent in vino et passis et linaf super pergamē-

De Bradi

num de pāno et stringatur. Et simile illi est illud quod fit
ex aloē et glutine et thure.

C Ponit pnter alias descriptionē que talis est. 13. armoniaci ipm
est gūmi quo aurū adheret vī libri et pgamēta eo deaurant. gluri
nosuz q̄ est calidū et ei⁹ exicatio est fortis. Turis in hoc nō est du-
bitatio sua glutinositate et aromaticitate quod puenit aloes senge-
ni et dabac. i. illarū ppratarū. de hoc dēū est: quō pueniat: oīuz añ.
3. ij. bdellij. 3. ij. dicitur est supra ponit in tali dosi ad refragēdū ca-
liditātē superioz. achacie et sarcocolle: amboz añ. 3. j. De achacia
auctores varie loquunt. qdā dicit quod est fruct⁹ arboris vī Diasco.
Aui. dixit quod est succ⁹ cuiusdā arboris appellare alcharchi. Sera.
dixit quod est spina barbarica et ex succo fruct⁹ et folioz aliqū fit: quod
quid sit frida stiptica et multū inuiscatua. nos aut vī dicit Simon
cap. pprio achacia caret ex succo pumelloy syluestriū expfo
et decocto ad spissitudinē faciam⁹. Sarcocolla est genus gūmi mi-
rabile in casu nro. Est. n. ut dicit. A. glutinatio pp hoc pfoliat et
creat carnē et administrat in emplis: et in ipsa est vir⁹ adherere
faciēs 2c. Et quod oīa sunt fere gūmi dicit ad cōpōsitionē terant in
mortario et madesant in pncipio noctis in aceto et supple sic per
noctē dimittant: deinde terant in mane cū aliquātulo sanguine et im-
bibaf ex eis. i. in eis cotū et ponaf sup locū. Ecce quō vī hoc vo-
cabulo emplastrū hic ponit pnter aliud emplm. ei⁹ descriptio ta-
lis est. 13. mastice sarcocolle et thuris partes eqles et aggregent
in vino et passis. i. vici: vel cocto ad maiorē inuiscationē: lenia-
tur. i. extēdant sup pergamētū de pāno ad oīaz pergamēti quō
vrebant veteres. pstrigaf cū vitis qb⁹ vtunt mulieres ad ponē-
dum intus machagnanos. cōis vīus est ut extēdant sup pāno vel
sustaneo. oīa hic postea sunt supra declarata pterq̄ de mastice
marime gūmi notū calefactiū aliqual⁹ et stipticū minus tamen
thure: sed etiā est inuiscatū. Addit aliud et dicit aliud simile illi. f.
in effectu est id quod fit ex aloē et glutine et thure notū est per dicta.

C Et iterum sumaf iux cupressi et thuris et achacia et ba-
laustie et sarcocolla et san. diaconis et lycim et myrra
et galle et saūna equali mensura et terant bene et confu-
ciantur cū gūmi et fiat ut adherant ouo aut in quo-
cūq̄ loco fiat ruptura donec cadant.

C Cōsequēter ponit illā descriptionē mibi magis gratam cū in ea
pfecte cōprehendant oēs itēiones quas querimus: cui⁹ descri-
ptio sumaf iux cupressi thuris et achacia et balaustie notabilis oīa
sunt stiptica. sarcocolla sanguis diaconis est succus rubens not⁹
est pstructionis et pglutinat vlcera et plagas. Lycij. lycij est succus
sue sit arboris sue fruct⁹ ipm est in actiuis fere tēperatū: sed de-
siccāt vīq̄ in tertiu: vnde restringit et pgregat: et sic maxime cōue-
niet in medicinis ad mō pīonē faciētib⁹. in casu nro maxime cō-
uenit exicādo. ex eo sunt suppositoria de lycio ad theuismones
nota apothecarijs et sit opīata. myrra et galle et saūna equali mē-
sura terant bene et sufficiēt cū gūmi pus. f. dissoluto cū vino co-
cto et fiat ut adherant ouo. f. parti prime ouo. i. testiculo: aut in
quocūq̄ loco fuerit ruptura quod pterq̄ ibi est eminētia ut ouū do-
nec cadāt quasi videat inuere quod hoc medicamine sic multo tē-
pore curet et re vera est egrediū: ut p̄ considerāti diligētē. nō est
aliquid oēm de myrra et gallis. Sed myrra est gūma calida et est fm
aliquos sicca vīq̄ ad tertiu resolutiua vērōstatiū: et in ipsa est sti-
pticitas et adherētia et pfoliat vlcera: et sibi p̄cipuū est phibere a
putrefactione: ita quod et mortuū pseruat a fetore 2c. Ecce quō mul-
tipliciter valent in casu nostro galle maxime si colligantur imatu-
re habent substantiā multū terrea et cōstrictio carū est vehemēs
et fortificant membra laxa debilia 2c.

C Emplastrū bonū quod quādoq̄ consolidat rupturaz
infantiū. 13. corticū granatoz pondus 3. v. gallarū in
maturarū. v. decoquant cū vini stiptici. 3. v. decoctioē
vehemēti et reducant intestina ad superioza et embro-
cet locus cū aqua frigida et inuiscet hoc emplastrū et
nō soluat nisi trāfacta hebdomada aut in oib⁹. p. dicit
bus semel. Emplastrū mirabile sumant mastice cor-
ticis thuris nucis cupressi et myrra et glutinū pisciū et
sarcocolle oīum partes equales: dissoluant gluten cū
aceto vini et aggregent cū eo medicē et fiat ex eis em-
plastrū. Et fortasse sufficit infantibus emplastrum quod
fit ex balaustijs et psilio et radice liliij syluestris. Et for-
tasse sufficit tibi ut facias emplastrū cū lenticula aque

que est de genere herbarij nascentij in aqua. Et for-
tasse sufficit ut liniant eoz rupturam cum bdellio dissolu-
to in vino z oleo sambacino aut cum castoreo z ppe qui
est aqua. Et iterum fortasse sufficit cum sanich de ordeo.

¶ Ponit inter alia emplum bonum quod quod solidat rupturam infan-
tij ut. R. corticij granatorum. z. gallarum imaturarum. z. v. decoquantur
in. z. vi. vini stipitici decoctione vehemeter cortices granatorum
vehementer sunt stipitici z maxime granati muzij: balaustie ma-
gis ericet que et vulnere coherere faciunt. capita tamen ipsorum sunt
magis stipitica reliquis partibus. Addidit quod reducant ista ad su-
periora z embrocat locus cum aqua frigida z inuiscet hoc emplum z non
soluat nisi transacta hebdomada aut in oibz decem diebus semel. In
his verbis et inuit. d. A. quod ruptura in puero aliqui ut cum est recedens
facile per medicinas curat: facta. f. reductione intestinum que ali-
quid fit cum embrocatione cum aqua frigida quod illa membra sensibilia pre-
propter nocumeto psumunt: vbi cum opone manuali necia reductio fiat:
z tunc pnter facta embrocatione cum aqua veri frigidis labia vulne-
ris adunant in puero. ppter ipsorum granatim passibilitatem. Et erit b
haberi potest clarificatio apparet que ad miraculum deducit de
aqua fontis in territorio Caruazij ducat. ¶ De diolanti: vbi multi
ppter introitum in aqua frigida laborantes de seculo intestinum abiectionis
brachalibz seipso existimant curatos: cum tamen vera solidatio
facta non esset: ideo post parum recidit pluribus: forte
aliqui deuotione z fide sanarent: quibus reductis emplum ibi appo-
situm soluique est sufficiens. quod si non sufficit ad solidationem: quod ibi
non apponit aliquod glutinum: addidit per hoc: z inuiscet hoc emplum
supple cum aliquo glutino vel cum gummi vel dragagato resolutum in vi-
no. z. Aliud emplum mirabile fuit cum. R. mastice corticum thuris
nucis cupressi z myrrae ad ericandum stipitici ad adherere faciendum
z pforandum: glutinis piscium z sarcocole ad inuiscandum: olium partes
equales. dissoluat glutin in aceto vini z aggregent cum eo medicinas
z fiat ex eis emplum. Addit z fortasse sufficit emplum infantium quod
fit ex balaustijs z pillo z radice lili syluestris. de balaustijs dictum
est quomodo pueniat ericando z stipitico. de pillo magnam apud
auctores reperio discordiam. Tamen d. A. z. can. ponit ipsum frigidum z
humidum in scdo in. 13. tertij cap. de vomitu. ponit ipsum iustificando vna
descriptione quod pillo est stupefactum. Serap. cap. ppo ponit quod
est frigidum in scdo: sed repperat in passibus. Jde Auer. 5. colligit: z tamen
experientia ppter quod distringit exuras z vicerat in fine. Credo in ista
difficultate esse idem sicut idem dixit. d. A. z. can. in canonibus gene-
ralibus cap. 1. vltra puenit: vbi postquam posuit quod in medicinis sunt
quod in quod sunt que sube diuersa fima absque permissione: oino
dixit quod ex eis sunt que sunt sensu sic apparet diuersa sicut partes
citri. z ex eis sunt que sunt magis occulte. videt enim ut dixit
ipse quod cortex pillo z logmur de granis: quod istis vniur in medici-
nis: quod est sup eius cortice sit fortis infrigidationis: z medulla z
sarina que est in ipso est fortis calefactionis: ita ut sit medicina ru-
bicans z vicerans: cortex eius est sicut velamen distinguens iter
ea. hec. A. Et idem practici cum voluit ut pillo ad infrigidandum infundit
in aqua tepida: z ab eo educit in aqua fima que modum vitmur
corticis fima quam parte est frigidum z reddit humidum saltem per infusio-
nem: z fit ut aliqui sit stupefactum: maxime si infundat in aqua lactu-
ce vel sempulue. z. Substantia vero intrinseca est notabiliter calefa-
ctua z ericativa: ideo si rumpat vel terat operat: ita ut distrin-
gat exuras per hoc quod penetrat virtutem medulle eius que calida est
z ericativa: ita ut sit vicerans z id quod est crudum ex eo facit et cru-
da magis z refrenat ea: hoc est quod non actuali nisi pars superficialis
frigida tamen. quod aut rumpit z infundit in aqua fima que modum vitmur
eo in emplastris ad rupturam z maxime ad ramice intestini infantium
z eminentia vmbilici ut Serapio in cap. ppo de pillo: tunc refran-
git interea caliditas que est in suba per infusione z permissione cum
parte mucilaginis que latebat in superficie: z sic reddit totum ali-
qualiter viscosum cum aliquo pforatione: z sic reddit totum ali-
qualiter viscosum eo vitmur. z istum modum posuit Serap. loco allegato.
Radix lili syluestris albi que quatuor ad subam terrea est: desicca-
tua z est calidi pforatiua. Jreos tamen est in oibz illis fortior: z est cum
hoc stipitica: z forte de illo loquitur. d. A. hic. Addit z fortasse suffi-
cit tibi ut facias emplum ex lenticula aque. Jsta eandem finem po-
nit Serap. quod pferat crepature intestini infantium z forte a tota sub-
stantia: est ipsa herba quod que natar supra superficie aque maxime
paludibus multum viridis: z est rotunda similis in figura lenticule. Et
fortasse sufficit ut leniant eoz rupturam cum bdellio dissoluto in vino
z oleo sambacino z castoreo. de bdellio dictum est: oleum sambacinum
habet virtutem desiccantiam z glutinatiam resolutiuam temperatam dixit
Serap. in sambuco virtus eius pma est que desecat. scda est que in-
carnat z resolutu reperate. Tercia est que notabiliter resolutiuum z

ericatiuum: id maxime valet quod est aquosa ut dixit tertius. Addit z
fortasse sufficit ad curam cum sanich z ordeo vel pulbitur ordei in quod
est viscositas z glutinatio maxime si reducant ad spissitudinem em-
plastrum: z sic habent expositionem totius capituli.

¶ Consequenter sumendum est cap. z deinde ponendum est modus ma-
gis ordinarius domesticus z clarus in opere: apponendo et electas
magis medicinas in isto casu. ¶ In caplo igit pmo posuit copo-
rationem in facilitate reductionis bernie intestinalis bursalis z in-
guinalis: z in summa dixit quod facilius reducat inguinalis: z que est de
super quod bursalis: deinde ipse fecit memoriam cuiusdam singularis in
ista materia: ut quod ad solidationem pmo pueniat desiccata humiditate
accidentaliter membris dilatati ad adunationem labiorum faciendam: deinde
pncipaliter ipse ponit modum in reductione si est aliquo difficilius z
ibi ut supra dixi modo retrogrado insinuat quod pmo videat si pertra-
ctando tamen manibus reducatur: z si non ponat panus calidus ad euapo-
rationem viciositatis que est aliqui in ea. Et si non sufficit quod ibi forte
sit alia materia impediens: tunc ponat filtrum in balneo infusum vel deco-
ctione: que fomētatio si fortassis non sufficiat tunc ponat in balneo:
z hoc signanter fecit ppter causam necessariam: ut supra dixi est.

¶ Consequenter facta reductione dedit nobis modum pseruandi debitorum
ipsorum sicut cum ligatura z strictura manifestando formam stricturam z
maxime plumasoli in hoc quod non fit sphericæ figure z in ceteris non
dedit formam neque dari potest: quod talis ligatura fit etiam pparare ag-
gregationem labiorum vulneris que aliter z alio modo fit fima diuersitatem
seculi ut ibidem dicebat. Et dixit quod non oportet ut tali rupturæ appo-
xime ferrum oino. quod quod intelligat dictum est ibidem.

¶ Consequenter ipse ponit medicinas: z pmo aggregationem facientes:
scdo solidantes: z pus eas que per iterum sumunt z pnter que p-
exterius viscositas ad illam partem: z de emplis coueniētibz. vbi ponit
medicinas facientes ad solidationem: z pmo cōca. scdo pendo ad
rupturas infantium: z in summa fuerunt noue: vidistis istarum oīz cla-
rificationem. ¶ Jam igit aggredior ordinem habendum in opere: z quoniam
aliam intentionem est ad morbum aliam ad causam aliam ad accedens: z non potest
perficere cura morbi nisi sumat pncipia a remotione accidentis ut a de-
scensu intestinum. pmo igit pntato corpore si intestina sint in offe-
reducant fima modum deum circa istam z iungat quies istum: mo ia-
ceat supinus cruribus aliquo eluatis z ordine dicta declinando
in oibz ad regimen ericatiuum z in pncipio aliquo calefactiuum z
in pcessu minorato ericatiuum tamen adhibeant cum stipitici aliquo
glutinosa ut pedes vitulorum gelatine vina grossa nigra aliquo
dulcia cibaria de pasta oua forbitia recetia vel modicus cocta ca-
seus recetia modici salis z bmo: vitent pnter oia aperitiua hume-
ctantia lubrica incisua subtilitatis z acuta aperitiua ut vina alba
semina calida ut anisum feniculi z talia humectantia: etia z lubri-
ca ut badiolia rape ficus vne casta pruna z talia. incisua ut ace-
tosa. oia subtilitatis etia vitent ut spes acute ut cinamomum. 33.
macis galaga piper z similia: z radices acutoz calidoz z subtili-
tuoꝝ ut cepe rasanallia z talia oia vitent: quoniam talia oia vitent
in causam relaxantibus vel solonis imediate vel saltem mediate addē.

¶ Sed ad medicinalia magis veniendo habendo intentionem ad causam
relaxationis vel prohibitionis solidationis que est humiditas su-
perflua: prohibitio cuius ut supra dicebat in cap. de cura in ghaliis
sine fit cum eūone z equatione cibi. i. dicta de qua iaz dictum est sum-
matim: restat ut fiat eūatio: pmo tamē facta ipsius digione cum ap-
propriatis syrupis inter quos laudo syrupum talē domesticum. R.
mellis rosati colati. 3. y. syrupi de sticados syrupi de ouabz radici-
bus sine aceto añ. 3. s. cum aquis berthonice melisse z mēthe añ. 3. y.
melisse pro ouabz vitent z pntinet quoniam vel sex diebus: post quem
sumptum in auroa dormiat per horam ad minus z tardef pñdium bo-
ris tribz. Et si placeret facere syrupum magistralē habentē hanc cō-
munē intentionē z intentionē appropiatā etia in ericando z prohibe-
do dilatationē vulneris z adunado labia vulneris distēsa pparan-
do ad solidationē potest fieri syrupus ut infra. R. radicū anagalli
vel anagalli fima. d. A. z. can. radicis serpentarie z celydonie cypri
serpily menthe melisse nepite gatarie camedreos añ. 20. j. deco-
quant in aqua viscositas ad medietatem z colentur z ad oēs duas libras
istius decoctionis ponat lib. j. mellis vel zuechari z decoquant viscositas
ad perfectionem syrupi z eribeant ex eo. 3. y. cum totidē aque beto-
nice z mēthe z pntinet: ut supra z clarificet aromatizādo cum ma-
ce z laudano: quoniam ut dicit Sera. fima. Bal. aggregat. 26. ¶ Quibz sic
sumptis syrupis eribeant medicina solutiva flegmatis in cor-
poris communis habitudinis ut infra. R. garici electi subtiliter triti.
3. j. s. 33. 3. j. incorporent in forma troiscorū quod oxymelle. f. ericē-
tur in vmbra per die: deinde dissoluant teredo z infundant in aqua
melisse berthonice z ruthe ad minus per horas decem: deinde facta
bona expressione colature addat electuary ind. 3. y. mellis rosati
3. y. misce z fiat potio. valet hic benedicta Nicolai pfectio de da-
ctylis. valet electuary idū maius pncipue: pfectio et albas. De fese

Jo. Matthaei

hic singulariter valent: quoniam possunt viscera mollicata euando sup-
perfluitates in toto corpore. Et his pot fieri pfectu in forma boli
cu zucchero apponendo dosim puenientem que in locis pprijs per-
rant. Et in forma pillulata valent pillule auree dicte turbice que in
multo fortiores sunt fm. Nec sic in pposito placet sicut pillule
desue valent pillule fetide valent singulariter pillule de bdellio: qz
prier id qd euant pstringunt. pueniunt etia aggregatiue maiores pp
bdelliu z myrabolanos z reliq multa in casu nro puenientia. Et ta-
les medicine maxime pficiunt in descensu facto per relaxationez.
exhibeant fm modu medicinaru acutaru exhibedo lauatiuum ex
aqua mellis hora puenienti zc. Et post euata bene mäs in psum-
ptione pueniunt medicine tyriacales de qb supra in caplo diceba-
tur vt sagenea metridata zc. vnde sequenti mane exhibeas potio
vt infra. R. metridata. 3. j. diabug. 3. 5. cu vino calido paruz sumas.
Sequentib quobus vel tribus diebus in mane per duas vel tres
horas ante pastu sumas mosellu vnu psec. de qbus supra vt dia-
nifum diacyminu z bmoi ad resoluendu z ericacu. Et hoc quatū
ad ea que interius sumunt intentione habita ad causam.

Sed quatū ad exterius sumenda pmoz laudo vt fiat medicamen-
o. A fm hanc formā. R. saulinc. 12. j. nucū cupressi z folioz ei. añ.
3. 5. bulliat in vino nigro z aqua equalis qritatis bona decoctio-
ne: deinde facta colatura oia simul bene pstant z cu oleo camo-
millino redgant in formā emplastri z superponat calidu sup lo-
co rupte z bis in die mutet. Et si apponat parū mellis ad pūne-
dum erit pueniens. pot et in decoctione eade infundi petia tripli-
cata z loco supponi z pluries in die hoc fiat epithimando. Ad hac
intentione valeret decoctio spice squinari absinthij camedreos ser-
pilij cyperi nucis muscate z similia. Et ex pulueribus boz vel ali-
quoz istoz cu oleo de metha costo spica z similibz z modico cere
fieri pot vnguentū ad super vngendu. Et ista eade pntinent a pnci-
pio superponedo laminas cu brachali vt supra dicebas ad pbi-
tionē deflurus cu ptingar aliq per lectu moueri vel sedere. pos-
set ad hac intentione fieri cerotū cu virtute medicaminis de qbus
pauloante dictū est. Sed nō est magna cura qū talis ericatio hu-
miditatis z adunatio labioz adinuicē satis breui tēpore fiet. In q
etia tēpore laudo vt stochus in digerēdo inuēt cū aliquo vnguentō
stomatico vel ceroto ne supfluitates aque multiplicent zc. Ex re-
pedita hac intentione nūc ad morbu z pfoliationē restat pncipa-
lis intentio que cu ptpicis z ericacis z glutinosi perficit inter-
ius z exterius. per interius igit cōpleri pot cū pulueribz per os
in electuarius pillulis pfectionibz in mosellis: que z si multiplici-
ter variari possint: tū pp nō multiplicare nimis remedia: vñ ali-
quādo fit vt difficulter electioz habeat medicina: ponā tātmōdo
exēpli cū vñ z apparere meo electioz. Puluis igit in casu pue-
niens sit talis. R. stiptici serpili montani caude equine z radice
esla radice sigilli sancte Marie añ. 3. j. radice valeriane 3. ij. ista
cola vt refert Lafranchus Mediolanensis per se curant. pilozū
leporis boliarme. thuris ematibis añ. 3. j. achacie mūmie añ. 3. 5.
misce fiat puluis subtilis de quo sumas in mane cum modico vi-
ni rubi tribz diebz. Sequentibz vñ oiebz quoz sumas syrupum vt
infra. R. oium pfoliarū corrigiole plantaginis gnquenerule. añ.
3. j. rosarū thuri mastice ematibz añ. 3. j. myrtilloz sumach san-
syrupisef. pot et exhiberi ante cenā per tres horas stochu vacuo
cu aqua mēbe z plantaginis: z si cu eo posueris parū pulueris le-
poris vini in olla combusti melius operabit. post istos dies sumi
pot ad quatitatem nucis in mane cu vino nigro de electuario vt in-
fra. R. radice anagali bene decoctarum in vino nigro: z postea
optime ptritatu z mellis dispumati añ. lib. ij. coquantur lēto igne
vsqz ad pfectionē: z postea supponat puluis ista scriptus. R. san-
guinis draco. 3. 5. mastice z piloz leporis icisoz añ. 3. ij. lapi. ema-
thitis. 3. j. nucis cupressi. 3. ij. garofloroz macis cinamomi nucis
muscate añ. 3. 5. cyperi. 33. croci añ. 3. j. z bene incorporentur z vsu
referuent. In b et valer et electuariū Bētilis: sed vt pmissi nō intrē
do remedia multiplicare z illā descriptionē posui in psilio meo in
tali casu pro qdā nobilissima domina Brogūda ibide si placet re-
curra. pillule pcpue in isto casu valēres sunt Bētilis artificio-
se multā z singulares descriptio: quarū est vt infra. R. rasure vel
limature ferri. f. calibis. 3. 5. piloz leporis minutissime icisoz. 3. ij.
nucis cupressi mūmie sanguinis dracois hypoquistidos olibani
achacie añ. 3. ij. nasturtij draganti mūmie cyperi añ. 3. j. terant z cō-
ficiant cū succo pfolide maioris. Sed notate pcpue q nocte qua
sumunt debet paries tenere sup loco fracture magnetē sufficien-
tis magnitudinis lenē z applanatū sup carne nuda. pot et fieri cō-
fectio qua vti pot ante cenā per horas duas in hac forma. R. dra-
ganti gūmi arabici assī folioz rosaz siccarū z seminis eius spody
achacie hypoquistidos a mili lapi. ematibz boliarmeni terre sigil-
late coctalli añ. 3. j. thuris nucū cupressi cyperi añ. 3. 5. croci z cina-

De Bradi

momī añ. 3. 5. puluerizent z cu zucchero dissoluto in aq mēbe et
portulace qd sufficit z fiat cōfectio in mosellis. C. Ultimo restat
ordinare ad hanc intentionē ea que exterius sunt applicanda z ta-
lia exhiberi pnt: z per viā epithimationis empl vnguentū z cerotū:
lz cerotū fit puenientius ad hanc intentionē ppter casū supra tactae:
de singulis tñ vt habeas in opere maior copia: ponā exēpluz pmo
epithimatis vt infra. R. sanguinis porci veteris sani lib. ij. lique-
fiat z cu cinere radice capparis z pulueris nasturtij misceant z
cu petia epithimē: z si parū gūmi in vino nigro dissoluat z secum
misceat erit puenientius. Emplastrū fiat fm hūc modum. R. picis
naualis colophonie añ. 3. vj. sanguinis dracois ematibz myrre
z mūmie aristoloeie rotūde z lōge añ. 3. j. rosa. gallaz pfolide ma-
ioris z minoris añ. 3. 5. oia pter gūmas puluerizent que dissoluant
in vino z cu albumine oui qd sufficit ad incorpōradū z fiat emplm.
posset ad necessitate sine magno ministerio sic fieri. R. zucchari
rosati. 3. ij. michlere atansie añ. 3. ij. oia simul misceant z loco em-
plastri supponant: z si nō fit spisse sube addat de diacydonitē sine
spēbz qd sufficit. Et nō myrris fit ista et exterius apponunt vñ
guentū fiat fm hunc modū. R. olei myrtilloz. 3. j. 5. olei rosati. 3. 5.
lapidis ematibz thuris mastice boliar. mūmie sanguinis draco-
nis seminis nasturtij añ. 3. 5. ponant in cazola olea sup ignē z bu-
liant z tandē cu cera qd sufficit z fiat vnguentū. Fiat et cerotū vt
infra. R. glutinis pscis z glutinis de cozis boz gūmi arabici dra-
ganti mastice boliarmeni sanguinis dracois añ. 3. ij. thuris. 3. ij.
picis grece. 3. j. picis naualis. 3. ij. mūmie. 3. ij. glutinis carpēario-
rum. 3. c. liquefiant pir naualis z greca ad ignē z cu liquefacte fue-
rint addant glutina z puluis supfactis z incorporatis deponant ab
igne z superponat puluis supascriptoz z bene incorporent: z cu
ifrigidari inceperint fiat et eis magdaleon z referuet erēdendo
super coio z in tēpore renouād vt supra de mī est. Et de istis sum-
ptentus quatū ad localia. C. Quādo tñ ista localia nō sufficient in
certa hernia ad pfectionē cure puenit apporimare cauteriū vt
in facta a relatione pncipali syphacis descendentis cu itestis
ster myrach z os femoris: z in facta etiā ex dilatatione meatuum
nisi fiat a flectitate vt aliqū fit vt supra dicebas fm Alueoz: z qū
in cōplexione humida nāli a qua vt multū tales pēdent dispo-
nent pueniūt oia auctores sup iuamēto cū cauterio in eis ericando
humiditate superflua z mēbz pforādō z mēba adunādō eloga-
ta. C. Sed nunquid cauteriū melius sit cu medicina comburentē
vel cum ferro ignito. Determinauit Albucaasis parit. 30. Aharau
capitulo primo in his verbis.

Et scitote filij qd ex securitate curationis per cauteriū cū igne z
bonitate eius sup cauteriū cu medicina comburentē est: qm ignis
est simplex: cuius actio nō puenit nisi ad mēbz qd cauterizat z nō
nocet mēbro alij puncto nisi nocumēto paruo. medicine vñ cōbu-
retis actio puenit ad illud qd elogat ex mēbris: z fortasse facit ab-
cidere in mēbro egritudine difficilis sanationis z fortasse inter-
cit zc. Et cū huius dicti vt colligi pot ibide ex verbis suis sumitur
ex actualitate z simplicitate sube ipsius ignis z potēritate z cō-
mitione sube ipsius medicine. nā medicina qd paulatim ad actus
sue opōnis deducit z dolorē pstat tēpore lōgo facit humores cur-
rere versus loca ppingua: z aliqū ppter ebullitionē in humoribz
facta cātur febris maxime: qd talē pharmacū agit putrefaciendo
vt aliquatū qnto de simplici medicina colligit: z qd lōgiore effectū
inducit qd cauteriū ignis: et eis multoties derelinquit malitia cō-
plexionis in mēbro difficilis forte sanationis: qd nō facit ignis cu
ius actio est subita: est tñ dolor ignis intensius maior qd medicine:
qm vt dixit Sera. de simplicibz in sermone vnuerfali de securi-
dis virtutibz medicinarū simpliciu cañ. de medicina adurēte. ta-
les medicine grossitudine sube tarde alterāt z paulatim: ideo alte-
ratio nō sic est sensibilis sicut alteratio ignis subita. Regulariter
igit eligibilior est opatio cū ferro qd cu medicina. Et pot sumi etiā
ratio ex hoc qd magis in pte nra est vt auferamus cauteriū fer-
reū cū volumus qd cauteriū medicine z maxime ligde. In aliqbz
tñ casibz ptingit vt eligat cauteriū cu medicina. pmo vbi istmī
eēt timidi credētes maiorē dolorē multo z ipotabiliorē et igne
qz medicina: ita vt nequa qd paterent fieri applicari ignē: tūc eligi-
mus medicinas pp qd dixit. o. A. 3. cañ. fen. 15. Si pleneticus non
tolerat ignē administrēt cauteria cū medicinis. Scds casus est
in fistula antrofa cuius orificiū est multū angustū stante pfundita-
te lata vbi nō possit sine grādū partū circūstātū lesione in psum-
dum ptingere: z tunc eligim apponere medicinas. Tercius ca-
sus est vbi locus fit multū uernosus vel arteriosus sup que mem-
bra amplius pot impire cauteriū cū igne minus aut ledit caute-
riū cu medicina debite pstruū cum eius virtus nō sit adeo vbe-
mens. In his igit casibz eligimus cauteriū cum medicinis. De mā
vñ cauterij actualis z si fm aliquos modernos multiplēt reperia
vñ: tñ veteres duplex metallū acceperūt vt aurū z ferrū z qd ipz

for fit eligibilis in hoc multū veteres ante Albucasis sunt diuer
fificati. Sed decisio fter in hoc qd de cauterio possum? log duplr:
scz fm se tm. Alio mō in relaxatione ad operantē medicum. Si de
ipso fiat phideratio fm se tm: sic manifestū est qd cauteriū auri eli
gibilis est cū aurū sit metallū nobilius qd sit ferrū z magis tēpera
tū z humane nāe magis pportioatū. Si autē sit phideratio ad ope
rantē sic cauteriū cū ferro est laudabilis: qz in tali cauterio auri
pōt esse deceptio: z ideo opz vt caueat ille error: medicū esse mul
tū exercitatiū qui cognoscat z experientiā sciat cōmēsurare calozē
ignis in eorū: ita vt nō sic igneat vt liqueat z in laminas puerat z
nō sic fiat debilis ignitio vt ifrigidat ante cauterizationē pfectā:
z qz pauci sunt tales ne igitur accidat error: melius est vti cōter
cauterio ferri qd auri vt Azarauiz dixit loco supra allegato: z iō
Lōciliator oīa. z. 77. decilist istā mām in duob? vbi sic absolute
eligēdū est cauterium auri: quo ad plures autē ferri. De tēpore vō
cauterizationis z qbus in corporib? magis pueniat: hic nō tractabo
cū iam videamur satis a pncipali digressisse. pposito: z p pncipēter
factū sit si diligēter lector phiderabit. Sed pio hac tota mā ad ma
iorē copiā z integritatē recurrat ad Lōciliatorē oīa. z. 27. z. 27.
vbi clare hec habebitis: z ad Azarauiz loco allegato z ad ea que
scribunt cōter per docto. sup quarta pmi ca. 29. Ad ppositū autē
nfm redeūdo dicamus qd in casu iūo cauteriū vtrūqz pōt puenire
vt pz p iuuamētū ipf? que colligunt a. d. A. loco allegato in pñ. ca.
C Sed vt ad opus veniamus in casib? nostris vbi sit sola relaxa
tio pāniculī vel dydymi dilatio z velimus vti cauterio potetia
li habeat talis ordo: vt pmiū distenso corpore pncipiat el vt teneat
anbelitū suū: ita vt appareat locus relaxationis vt expse pcludere
possit de dilatio dydymi: quo facto signa locū super os femo
ris: z apponam? medicamē sup loco incipiēdo a minore z augmē
tando pcedes donec ad debitā qūritatē puenieris: z qñ locus
circulār iter fuerit ericatus pueniēter pfundādo pcedas success
sue diminuēdo fm pcessum augmētū pcedetia: z cū pfundaueris
vīqz ad pāniculū exiliū tūc cura locū cauterij facta. efcara cuz
butyro donec remoueat efcara: deinde cura cū reliqz pfolidantib?
donec sanet. semp tñ laceat super dorsum donec sigillet vilius.

C Cauteria vō puenientia non sunt suba grosse z terree neqz aquee
fluribiles: sed sube medie in forma vnguenti: pōt igit fieri cauterij
ex sapone nigro z calce vīua z cū succo affodilo: incorpore. Sit
et bonū cauteriū ex fermēto z cātaridib? abscissis aliis z capitib?
z aceto fortissimo z melle anacardino. Sit et emplm qd fuit. Ra
lis in hac forma. R. synapis piperis euforby puluerizatoz subti
liter añ. 3. j. mellis anacardini qd sufficit ad incorpōrādū z fac em
plastrū medie sube. Multa alia habent apud chirurgicos fortio
ra z minus fortia: quoz habet experientiā z doloris z tēpore quo
cōter faciūt opōne: z sup expertis magis est cōfidēdū. Vnguentū cō
ueniēdū ad pfolidādū remota efcara fiat vt infra. R. aristologie ro
tūde irosos myrre olibani sarco collee añ. 3. j. 5. diadragati gūmi ara
bici san. diaconis añ. 3. 5. ceruse lore lythargy iusti in aceto p no
crem añ. 3. j. olei rosati. 3. iij. cere qd sufficit z fiat vnguentū vel
fiat medietas tñ. Item vnguentum de cerusa valet z cuz bis vīqz
ad perfectionem curetur.

C Et si noluerimus vti cauterio cū igne modū haberi cōter a p
ticiis. Sed describā vobis modū quē ponit Albucasis particu. 30.
Azarauiz parte pma cap. 45. Primū igit pncipias ifirmo vt die il
lo abstineat a comestione: deinde fedaat iter manus ministri sup
posito plumatio sub costis: z ipso ligato cū bindis inlitis quātum
ad crura pectus z brachia. teneat tūc anbelitū suū vt manifestef
locus hernie z signef cū encastro in circūferētia: z tūc habeatur
instrumentū ignitū cuius figura sit semicirculi z ponat sup signa
tū locū manu ministri cū cauterio stāte recta: z teneat sic ipm do
nece psequat vīqz ad os: z si nō potuerit psequi in vna vice secun
de cauteriū: qz vt dixit auctor: si nō psequeris cū cauterio vīqz ad
os nō pferet opatio tua. Credo esse verū stante dilatio dyd
my: z delinē circa locū cauterij post tres dies cuz butyro donec
remoueat efcara. demū curet cū reliqz vnguentis vt supra dice
bat. verū est tñ qd Albucasis posuit curā rupturę cum cauterio ru
pto pāniculo z descendētib? itestinis in osseū z est multū timo
rofa opatio siue sit cū cauterio medicine siue cū cauterio actuali:
qd semp dubiū est ne cū cauterijs ereat itestinus: z cum cauterio
istud ptingas: z ipm cōburas. Est igit maximus timor neqz laudo
fieri debere. Sed si pur opōne manuali vti velimus melius cōue
nit icilio z iūitio que etiā pp dolorē est suspecta ita vt supra dixit
d. A. Et opz vt nō appropiet hui rupture oīno ferrū. Et ibidem
pcedat hinc auctor. Si igit aliqñ cōuenit opatio manualis sic
icilio: z hoc in ruptura leui quiniis nō descendētib? itestinis in os
seū: z eo casu talis habeat ordo vt pmiū facias infirmū ambulare:
z si est necesse saltare vt bene manifestef vbi sit tor? locus emine
tie z signa locū: deinde fac ifirmū iacere sup dorsū suū iter manus

tuas: z scipe vt liget vel teneat a ministris: deinde incide locū ru
pturę per latitudinē sectione tendente fm quātitatē triū digitoz:
deinde excoria myrach donec syphac appareat: z si aliqd ex itestino
extra syphac apparuerit reduc illud in locū suū. Et si nihil extra
fuerit vt si reduxisti cū sit pñens alius minister q ponat extremū
istrumētū radij siue stili sup syphac vt itus pñeat itestini: z pbi
beat ipm ab exitu: deinde opz vt suas vtrūqz latus syphac sutura
firma: z hoc facies pñuuo tenēre alio ministro dictū istrumentū
ad pñibēdū exitū itestini: cuz fuisse tūc extrabe istrumētū z non
icidas ex syphac aliqd oīno: deinde cura vilius cura vulnerū my
rach penetratiū. opz tñ vt toto tpe curatiōis vt ēt supra dicebat:
iaceat ifirmus supinus donec sit pfecte sanatus. Nō expedit hic
singulariter oīa in hō pte pñetia declarare ne ponam? cap. in ca.
sed sufficit ea appone que hui loco sūt magis necia. Ad habēdū
autē pfectā notitiā curatiōis vulnerū myrach penetratiū recurra
tio pncipue ad d. A. qñ qñ trāc. p. ca. 7. z. s. cū gubidā sequēti.
Et cū istis sit finis executionis in opere huius cap. Laus deo.

De ruptura aque.

Cap. 6^m.

C Quandoqz euacuatur aquositas eius cū be
zel gradato. Quandoqz euacuatur cū empla
stris extrahētib? aquositatez. Et post illud
quādoqz fit cū ferro z medicinis acutis cale
facientibus illud qd sequit rupturā ex syphac: quare
constringitur z non descendit aquositas.

C Pōsta cura hernie itestinalis vel zirballis: pñter ponit curā aq
se z duo facit pncipalr in ca. Qñ pmo ostēdit qd opōnib? curari
pōt. Scdo psequit ipas opōnes. Scda ibi. (In opōne vō.) C De
pma dicit qd qñqz etiā aquositas ei. s. hernie cū zebeli. cū instro
pfozādū: aliqñ sumat p pfozatiōe hydropicoz vt Scr. ca. de hy
dropis. gradato. i. paulatim eūat. Et qñqz etiā cuz emplis ex
trahētib? aquositate: z post id. Qñqz fit cū ferro sup. ignito z cum
medicinis acutis calefaciētib? id qd sequit rupturā ex syphac. i.
cū medicinis causticis: qñ pstringit z nō descendit aqstas. C p
istellatu huius partis est pmo aduertēdū qd d. A. hic tetigit in ge
nere tres modos opōnis ad curā hui? hernie. Primo cū bezel gra
dato vt videbit. Scdo cū emplis suppositis burse ienfibilis resol
uentib? z ericantib?. Tercio cuz cauterio: z hoc duplr: qz aut cum
igne aut medi. causticis. Cā autē qñ pfozatio z eūatio mōe qz esse
gradata ita vt pmiū pars eūet z modica deinde alia pars maior z
alia successiue maior vsquequo fit tota eūata pōt colligi per simi
lia his que scribunt ē. 14. terty ca. de cura hydropis asclit. vbi
post qd dicit. d. A. de incisione vō myrach scias qd parū pñit nisi
in corpore valde forti zē. post duas lineas addidit. Et rectius qdē
est vt nō fiat vice vna subito: z adducit rōnē dicēs vt ne eūet ipūz
subito z cadat vīr? i. pp illā subitaz eūatiōē etiā ipūz subito z car
dit vīr? iō addidit imo paulatim sup. fiat eūatio: z vt ipsa nō pue
niat ad multū debili. i. z caueat vt nō fiat nisi in corpore forti: z iō
laudat. d. A. nō fieri in puero neqz in senē. idē dicit Serap. 4. bre
uiary ca. 7. Et h nō tot nocumenta sequerent ex bezel burse sicut
ex bezel myrach vtrius si simul tota mā eūaret: qz in bezel vtrius
vt declarat Lōciliator: oīa. z. 77. sequunt febres z difficultas anhe
litis: qz eūata mā tñ mēbra nālia remanēt ibibita aquositate: vñ
distendunt diaphragma deorsum magis qz pus: qñ igit aquositate
natatā pus zē. istud nō ptingeret in bezel burse: nō ēt tāta adue
niet resolo: vt pz tñ pur notabilis adueniret ideo cauendū est zē.

C Alterius est aduertēdū circa vltima verba lfe qd ipsa pñt bēre
duplice itellecū. Primus est qd qñqz sit ericatio cū ferro. i. igni
to z cū medicis calefaciētib? id qd psequit rupturā ex syphac. i.
cū medicinis causticis calefaciētib? supplē z ericantib? ipm sy
phac qd sequit ad rupturā. i. ad apparitionem eminentie: qz post
ericationē aquositas in bursa existēs z minorata pñter emi
nētia tādē per tales medicinas ericac ipm syphac: z sbitur z sic
pstringit z nō descendit aquositas vt dicit textus: que supplē descē
debat pus vel ipso relarato iter myrach z os femoris: vel frequē
tius euenit ex dilatio dydymi: qñ talis nō sit ex vera ruptu
ra pāniculi: qñ ad cā sequunt vrbus vel intestina vt supra vīsum
est. Et iste sensus bene psonat toti lfe: alio mō vt legat qd talia cau
stica calefaciētia z ericac id qd sequit ad rupturā. i. ipsam buri
ditatē in bursa existentē sequēt rupturā syphac: qz pp rupturā
ibidē fluxū: per rupturā itelligēdo oēs relaxationē vel dilatio
nem ipm syphac: pñter fortificata virtute mēbz vñ mēbz z nō de
scēdit aqstas. pñm? modus magis placeat: legat istam: z est clara.

C In opatione vō que fit cū bezel z flōmo opz vt ele
uent testiculū ad superiora z elongent valde ab osseo

postq̃ obliquatus est peccē ⁊ pars ei⁹ vt elonget ab infirmo ⁊ vt resupines super lectū: aut sup locū in quo sedent hoies. Et fiat vt sedeat ancilla a dextra ei⁹ ex tendens virgā eius ad superiora. Deinde fōmē cum fōmo lato. Et caue ne fōmēs aliqd de cōmissura: sed de dextra parte aut sinistra: deinde scinde fugiēdo cōmissuram ⁊ stude tādū donec descendat tota aquositas ⁊ euacuet cā: deinde tibi inest electio si timueris reuersionē ⁊ repletionē ei⁹ post tps vt reiteres eionē si volueris cū bezel. Et si volueris cauterizabis.

¶ Cōsequēter ponit modū in opōnibus ⁊ diuidi pōt in tres sic tres sunt principales opōnes. Qm̃ pmo ipse ponit modū bezel. Scūdo cauerly. Tercio medicinarū. ⁊ ibi Et cauerly. ⁊ ibi (Emplastrū q̃o 2c.) De pma parte dicit. In opōne vō 2c. Pmo intellectu pmo partis est norādi q̃o. v. d. Alii hac parte pncipalr reddidit mīstrū cautū in pfozādo vel flomādo ne tāgāt pānūli fūue cōmīsurā que iacet diuidēs per mediū burfā testificulū in duos sollicitulos pncītes testificulos pp linuamēta dicta superius de anathomia. ne et tāgāt testificulos pfozādo vel scīndō. qm̃ ptaet ⁊ ipoz mebzoz effat valde nocuus ⁊ nullo mō in cura linuatiue ⁊ b itel lecto p̃o fū clara. legoz ē. In opōne vō que fit cū bezel. cū mīstrū mēto acuto pforante ⁊ flomoz p̃oz ṽ eleuent testiculū ad superiōra ⁊ elōgent valde cum osseo. l. fundo offit. postq̃ obliquatus est pectē. i. sursum p̃uo p̃resso pectine. i. i. ṽ par aelus. f. pectinis elōge ṽ ad infirmo. l. fundo offici q̃o debet esse infirmū per cūflurā sup ple ṽ infirmos possint testificuli sursum eleuari ⁊ ṽ resupīncē sup ple eger sup lectū aut sup locū in quo sedēt hoīes. f. sup tabulā ⁊ ipm̃ tēuat vel ligent cū infirmis. Et fiat ṽ sedeat anctia ⁊ dextris eius extēdēs virgā ei ⁊ ad superiora supple ne sit p̃cedimēto ope ranti⁊ pueniret honestatē ṽ esset frustif ṽ famulus medici ⁊ nō anctia⁊ deīde flomē cū flomō lato supple vel pfozē cū infirmum to acuto in fundo ipsius offit. Et caue ne flomēs aliqd de cōmīsurā supple vel pūngas. Sed ⁊ dextra pte vel sinistra scinde fugiendū de cōmīsurā ⁊ tūde iam diu donec dēscēdat tota aq̃ostia supple interpolata vīcb⁹ ṽ supra diebas ⁊ effēs ēa supple etia cōpi mēdo: q̃o si ēt modica pars remaneret debilitatō mēba etia cō recidue. Et addit p̃ster deīde tibi est electio si timueris ruerfio nē in repletiōne ei. f. sossel post tps ṽ reitēres curatiōe ei⁹ cuz zebeli. postq̃ iam īcepit adburā burfā intumescere. nodū tū est repleta ⁊ si volueris cauerigabiz supple ad pūssionē ⁊ p̃bitionē recidue. Et notat q̃ ptra istū cā. ⁊ pcedēt cōiter. p̃actiū mīstrū buas artz ṽ bis vīd. p̃mo in eo q̃ torā mām simū euā cūant. Scōo p̃forando cōpūmunt oīa mēba deozum.

T Et cauteriūz fit hoc modo. Sume ferrum subtile in quo sunt vicini i ignia fit ignis cauteriūz i liga testiculos quāto longius possibile est a locis i reuolue cauteriūz ab osseo: ita vt non inueniat testiculuz i inueniat offesi i alberiteron pōstringat i calefaciat ipsuz quare non ingredit ipm aqua post illud. Et q̄ dilateat meāz est enī melius: deinde cura crustas i solida.

¶ Taz ipse ponit modū operādi cū cauterio actuali dāns et forma illius. Scōbo in pforando cōpūmū alia mēbra deorsum et. Primo dat vñū modū. Scōbo scdm. Scōba ibi(Et foratle. ¶ Primo iugē dicit. Et cautēriū rē hoc mō. fume ferrū subtile in quo vñt vñci. 2. iugēat sicut cōiter iugē cautēriū 2. ligā retilicos vñ supple 3. iugē retilicos fursūm qdō lōgus pole est a locis supple pforatōnē hoc est a fundo burse. 4. reuolue cautērium ab offe. i. in osseo tra et nō iueniat retilicū 2. iueniat ossē 2. alberiteron trāgēdo. i. iterū ipm alberiteron. i. spbac qd est pellicula trīnresca ipst ossē vt sup ocm est ca. de anatomia. 2. pstringat 2. calefaciat ipm: qre nō igrediat in ipm aqua post id. i. trāgēdo iterū ipm ip pbae: calefaciēdo ericēctia vt pstringat. 2. oide ipm pstrico pphibeat effusio humiditatis que pmi hucbat qd dilatatiōe vt dilatatiōe et. 2. iugē pphibeat fursūm qd dilatet ipm supple flue sit pētosiata flue aliud opāt dilatē. et eni melius: oide cur crustas. 2. remouēdo efcāz cū vñctiois: 2. plōida supple taudem. 2. vñctio ista tota iura flara est. Et videtiū si itelligatur cā qre voluit ipm istrumētū esse subtile: in quo vñt vñci: 2. quare iuenit circūolū. cā pmi et ex quo ponit istud cautēriū pncipalē et ericēctia beriteron vt spbac bumectatū nimis si iueniēref qd istrumētū subtile nō possit bene trānsi actuali rē ipse pncipalius

cut? practū querim? et si esset istrumētū in pncipio grossū: ita ut
ipius multe partes possent prāgri: tunc laboriosa esset perforatio
istius officii et suspecta p̄ odoloz. Sed hoc igit facilius fiat p̄fora-
tio ordinant pmo ut istrumētū sit acuti: et postea habeat vinci-
nos et cū vncinis faciat utraque in forāzē pmo factū: et cū intraue-
rit cū vncinis circūfoluaf ut vncini igit ad diuersas p̄res ipsius
beriteron pertingant: tunc timor restat ne acuitas istrumētū perit
gat ad testiculos: et ideo signāter dicit. et reuolue cauterio in offeo:
ita ut non inueniat testiculū: sed inueniat offes et albertiteron ut sup̄
exponēbat. forma istrumētū p̄t esse talis. lego ifram.

C Et fortasse incidis ex beriteron aliquid: deide cau-
teriza ipsum ⁊ pone super scissuras scriptica ⁊ prohibe
ecrum potare aquam.

Exempli pñter dādo alū modū cautery. Et forasae incidis ex berit
teron aliquid: deinde cauterya ism i pone sup fissuram stiptica z
pñbe egri potare aquā. In his verbis iunt tria. pñm qd factū
sectione cū flōmo z excarnato myrach z stypac cōuenit alibi be
ipso stypac vel beritron aliquid abscondi vel magis hñac z minus
relaxet vel dilaret z tandē ad pñbitionem fluxus sanguinis z
erickandū puenit vt cauteryez locus abscessus. Et sedo sup fissu
ram myrach vel pellicule exterioris ponant stiptica ad pñsolidan
dū. Dicit terrio uñ cōc in oi pñsolidatione vt pñbeac eger pota
re aquā: per aquā intelligit qd bumectatiū. cū hui' sepe supia
dicta est: lego ism. Et forasae supple ad pñbitionē recidue ic
dis ex beritron vt facta sectione cū flōmo z excarnato myrach
vel pelle etr propterea: deinde cauterya ism i. beritron qui reman
sit scissus inuenter causas dictas. Et pone sup fissuram stiptica
scissuram. i. myrach. Et prohibe egrum potare aquā: supple in
differenter quolibet bumectarium zc.

Emplastra v̄o ad ramicē aque sūt ex genere emplastrorū hydropisī et splenis. Et sicut si sumant staphisagria et cymīnū et aggregent cū passis rubcis enucleatis aggregatīe facta cū stritīone et siant sicut vnguentum et emplastrē cū eis. Et iterū sumant piper et grana lauri et baurach et cera et oleū antiquū et fiat ex eis vnguentū et emplastrē cū eis. Et iterum sumant cinis quercus et cōficiat cū oleo cōfortato et decoctione et emplastrē cū eo. est enī iuuatīuū valde. Et sumantur nitri. 3. xxx. cere. 3. vj. olci. 3. vi. et piperis: qm̄ bonū est et granoz lauri grana. lxx. fiat ex eis emplastrū ad berens. Et bellitum arabicum sanat testiculos: et quandoq; resoluit ramicem aque pucroz.

¶ In hac tertia parte principali cap. ipse enumerat quedā empla in
casu pferētia z possēt pariri in quorū diuidi hinc & quorū ponit de-
scriptiones. p̄mo ponit tñ viā quē regulā de ipsa emplastis.
Scdo p̄sequit ad descriptiones eorū. partes p̄ebūt legēdo.
¶ Cde p̄ma parte ponit viū cōmune in curatione cuius hernie z
dicit empla vō que ad ramicē aque supple pueniunt sunt ex gñe
emplastrozū hydropolis affictis z splenis. i. sunt in virtute similia
empla iuuatibus in apostemate frigidō z humido splenis.

¶ Pro cuius intellectu est aduertēdū: ut dicit. o. lvi. l. i. terty. trac. 4. in pñci. ca. in cura bydropis asclitica. Cāno eōdē in curis corum est exicatio z extractio supfluitatū supple aquosarū. p̄ sensibilibiter per eōdē z puocationē z infensibilitē. l. calefactio p̄uificatio z resolūdo. Ap̄stematā ē splenis frida ita curant. s; in hoc aliquid differūt. q; ut ipse ibidē. i5. terty. dixit de cura mala; rō coplerionū splenis. Cōfferētiā iter curaciones splēnticas z epatīcas est in fortitudine z debilitate zc. voluit q; fortiores medicine debeant in curatiōnē splenis q; epatis z acutiores in pēnatrādo pueniūt splēni q; epatimo in medicina epatis nō offērat facit nēsi in necessitate: cōtrariō in medicis splenis vbi idē. In sūma in his verbis innuit q; medicine in casu nō q;o apponi debēt localr debēt esse exicative z calefactiue z resolutive ut sunt illę q; sup̄ bydropis asclitica. debēt etiā picipare nāe medicinarū splenis q; addūt sup̄ oīa i cōfōnē aliquale ad p̄fundatōnem medicina: q; si habet regula in his medicinis. Cū ē sūm hāc regulā pmo facit: em̄p̄ ex strasfaria q;o est yua passa mōtana cuius granū est magnū sicut cicut nigre: est calida z sicca in tertio: calefactiua imo aduictiua z p̄ster exicatiua aq̄ua penetratiua z yvis loco p̄p̄riti: z est ex ea timor l̄ iterius sumat p̄ sebo resolu viceratiōe: z cymindū est norū calidū in tertio siccū in secō resolu tiuū: z in ipso est incisio exicatio z siccipiticas z ponit in emplastrū

testiculoy cū oleo: tñ hic miscet cū viuis passis pmo ad debite cō
ponendū in modū empli et ad phibēdum acuitatē strasfuarie ne
fiat vlceraio quā cū bis emphis nō itendimus. lego ifam pnam.
Cēmplastra vō ad ramice aque supple valentia sunt ex gūe em
plastroz hydropifis. f. asclitris. f. splenis. f. resolutiua. f. ericcatia
f. penetratiua aliquali. Et in hoc pro exemplo ponit pnam descripti
onē dicē: sicut si sumas strasfuaris. f. cyminiuz. f. puluerizata. f.
aggregat. cū passio rubis enucleatis: qz aggregatione facta cū
prritione. i. facta cōmissione debita cū pistello in mortario. f. fiat
sicut ynguentū. f. iplastre cū eis. f. burfa testiculoy superponēdo
pecie. f. c. f. ponit pnter aliā in bac forma. Et iteruz sumas piper
calidū. f. sicut in tertio: et declinās ad quartum: in ipso est vehe
mens resolutio. grana lauri calida. f. sicca in scdo: in ipso est resolu
tio. f. ericcatio fortis. baurach est in opōibz salis. f. cōis. f. est eo
fortius. f. maxime armenū qd est melius. f. estimat qd sit vitruuz: lū
in eo sit aliqū resolutio. f. ericcatio: hic tñ pncipalius ponit ad incli
dendū maxime qz cōmifcet cū oleo antiq iam viscoso aliqūter:
fiat qd sic: sumant piperis granoy lauri baurach aī. f. 3. pulueri
sent. f. cū. f. 3. olei veteris. f. cera qd sufficit fiat ynguentū. f. egre
giū est. Et iterū sumas cineris quercus. f. pncipal. cum oleo pfozato.
t. i. vigorato cū decoctione supple rerū de qb supra vt granoy
lauri cymini baurach. f. c. f. emplastre cū eo: lū cinis sic fit oī cinē
fortior in absterione. f. ericcatio: tñ oēs in hoc pueniūt: f. cū 3
cinis quercus est magis stipiticus: f. bz stipicitatē cum ericcatio
quercus: tñ voluit ad penetrationē vigorare oleū cū decoctione
rerū vt supra. f. ponit etiā aliud cuius verificatio iam posita est
vt sumant nitri. f. 3. x. f. cere. f. 3. vi. f. olei. f. 3. vi. f. piperis: qñ est bo
nus ne respēdas eū: qz ipm supra posuit. f. granoy lauri. gra. lxxx.
supple cū iter. f. fiat ex eis emphi ad adherē: qz ad adherētiā est
necessariū aliqū gūmū dicit. Et bellū arabicū sanat testiculos. i.
est medicina ipsa appropriata ad adherētiā: ita vt fiat cerotū: cū
est miscet: f. 3. opz oleū inouare ad debita formā cerotū: itā fiat
in ope apothecarū. Addidit et. Et qñq resolutū ramice aq puerorū.
lūm bellū: dissoluit. f. in vino alioz: sic est finis ca. huius.

C In summa igit in ca. i. posuit tres modos gñales curationis talis
hernie vt cū bezel vel sōmo gñato. Et qñq cū emphis. f. cū cauterio:
f. hoc dupl. vel cū cauterio actuali vel cū potenciali. Et pnter
pcedēdo pmo ponit ordinē obseruādū in opōne cū bezel vel flo
botomo ponēdo duo a qb pncipalr cauē debem? in tali opere.
pimo ne cū bezel trangan testiculū. Scdo ne tangat cōmissura
f. obseruet vt tota aquositas in tpe eūf. Deinde posuit modū in
cauterizādo humidū cū cauterio actuali declarādū et ipm? instru
mētū formā vt qd sit subtile cum vncini. f. c. f. cōsequenter ponit
duos modos. pmo pfozando tñ cū circūuolūdo iterius. Scdm
abscindēdo aliqd de veriteron: f. postea cauterizādo pte scissam.
f. obsequēter circa medicinas exteriū applicādas duo facit. pmo
posuit vñ cōe obseruādū in electione ipsaz medicinarū vt qd sint
in virtute similes medicinis hydropifis: f. asclitris. f. splenis. vt apo
stematibus frigidis. f. humidis splenis. f. tales sunt medicine cale
factiue ericcativē f. resolutivē cū penetratiuis pnter. Et de ipso
posuit exemplū in qtuor descriptionibus vt in forma emphi. f. ynguentū
f. cerotū f. scilicet habetis totum capitulum in summa.

C Sed vna parua restat dubitatio: qñ in pncipio posuit vñ mo
dum curationis fieri per medicinas cauterizatiuas: f. tñ de eis nō
dedit modū in vsu earū neqz exemplū posuit sicut de reliqz oibz fecit.
C Dicat breuiter qd ideo nō fecit pmo: qz ipso medicinis cau
terizantibz minus vitur qd alijs: qz si expedit vti cauterio peligi
mus cauteriū actuale supra potēiale. pōt etiā dici qd in applica
tione ipsarū medicinarū nō est artificiosa multū opatio sed suffi
cit vt eligat locus vbi poni debeat: f. iste est locus qz etiā est locus
cauterij actualis vt in fundo burse nō tāgendo cōmissurā. Nō fuit
igit expēdiēs in vsu istarū dare regulā. Que autē sint tales medici
ne supra dictū est. C Mibi tñ apper sub alio ordine posse istā col
ligere sniaz. f. sub hac forma. Intērio que habet ad berniā aquo
sam aut est curatiua aut est pūisua: qd est ad ipm morbus re
mouēdū: qd est ad phibitiōē recidue. Intērio autē curatiua que
est ad ipm morbus maxime vertit ad etiōez aquositas in burfa
pente. Et qñ hoc etiā fieri pōt dupl. per medicinas locales. f.
etiādo insensibilr. f. sensibilr. pmo cōplef bec intērio per medi
cinas resoluētēs f. ericcatēs: qz pncipalr extrinsecus satis ou
rus est. f. spissus: ideo cū illis medicinis admiscēde sunt medicie
ad penetrationē adiutātes. Et hoc est qd dicebat textus cū ince
pit tractare de qūate medicinarū in casu puenientiū. Si vō cum
bis insensibilr. etiāntibz nō possit pncipalr intērio nra tunc itēdimus
cū etiāntibz sensibilr. f. cū pfozatione. Et hoc fit vel cū instrumēto
acuto: f. cū bezel vel cū sōmo: qz tñ itēdimus extractioni totius
aque cū si aliq pars remaneret debilitando mēbra disponeret ad
recidivā. tōra aut aquositas apte etiā nō pōt nisi in fundo sit yul

nus vel pfozatio: ideo opz in fundo pfozare. Et qz pfozando timor
est de pactu testiculoy f. cōtactu cōmissure: ideo pro remotione
erroris posuit cautelā habendā in reducēdo sursum testiculos. f.
qz et in extractione totius aquositas vicia vice pp multos spi
ritus simul etiā f. subitā in nā fieri mationē quā nā nō sine nota
bili tolerat nocumēto cōmitteret error: ideo pro remotione hui
erroris qñ etiā aquositas cū bezel vel sōmo fiat paulatine f. suc
cessiue vt etiā ipse dixit a pncipio fiat cū bezel gradato. f. c. f. bec
quo ad curatiuam intentionem sufficiunt.

C Si vō timuer recidivā f. repletionē ei burse post tps f. tibi sit
electio ad pūisionē bec pueniētissime fit cum cauterio actuali ac
potēiali fortissime iprimētibz ad ericcatā humiditatē iaz in mē
bris habituatā: f. et ad pctionē f. stricturā ipsoz mēbroz. tale aut
cauteriū actuale pueniētissime fit aliq duoz modoz. vñus est p
fozādo cū sōlo acuto in qd sint vncini f. circūuolūdo infra burfam
ad ptagēdū veriteron vt ericcat f. pba. in hoc tñ fit cautela vt nō
tāgant testiculū neqz cōmissura vt supra dicebat. Alius modus est
vt cū sōmo fiat scissura in parte inferiori: deinde excarnet myrach
a veriteron f. de ipso veriteron aliqd abscindat: f. postea cauteri
zel f. pnter crustis remotis pfolidet. C Si vō eligeret cauteriū
potēiale pp timorē ifirmi: tñ cōposito sbire cauterio supponat
parti dextre vt finitire burse vsquequo burfa pfozet f. paulatine
aquositas extrahat: lū pro magna parte in vigore cauterij insensibil
liter psumet: postea curet cū regimine de quo supra in alio ca.
dictū est sufficēter: f. hoc cauteriū maxime laudarem aggregata
ipsa aquositate per viā paulatine pgestionis f. nō per viā deflux
multiplicata: qz isto casu maxime si ex dilatatione dydymi pueni
ret magis placere vt facta cū bezel etiāne aquositas fm modū
supra dictū vt apponeret cauteriū potēiale super inguine illius
partis que magis est tumefacta vsq ad os femoris pfundando vt
supra dicebat: f. postea curando vsq ad perfectionē vt supra. Et
ex hoc n. cauterio magis ericcat f. constringet dydymus dila
tatus ex ipso posito in fundo burse. Et sic habetis sententias cap.
supra scripti cūdem fere verbis: sed cum ordine claro.

C Sed veniendo ad magistralē opōne opz multa supponē que di
stincte posita sūt in cap. superiorē: vt de dicta que similis per oia
esse debet sicut f. supra: etiā sicior: si posse essita vt nō solū in ca
su nro cauēdū est a potu aque f. humectantiū: sed etiā sit phibitio
a vitione nedū a potu vt ita dixerim vt etiam dixit. d. A. 14. terti
de cura asclitris. f. obsecutiones etiā per interius sumende sint illius
nāc vt supra dicebat in pfozatione nāliū f. ericcatio. Et in hoc
casu maxime stare defluxu aquositas a superioribz puenit etiā
māc ipsa pdigesta: f. similr in isto casu pueniētēs sunt syrapi qui
positi sunt. etiōnes etiā ille pueniūt nihilominus in pposito pos
sent eligi aliqae a pprietate eūantes. in hoc singulariter valeret
pro cōmuni etiōne nō debilitādo membra exhibitio hiere. f. in
electuario quā posuit. f. 7. terapētie pādo. 3. vi. in electuario cum
modico zucchari in forma boli. f. post valent et a pprietate mag
pillule de mezereon: facta purgatione tñ maxime pueniunt ty
riacales medicie f. diacurcuma pncipue cū reliqz valentibz asclit
ti. pro localibz habetis medicinas positas in ca. que singulares sūt.
habetis ad copiā que scribunt. 14. terti ca. ppro. Sed ego pono
vobis vñ singulares quā recitat Azaraius ex mente. B. vt infra
R. picis humide cotilū mediū: lactis ficuz cotilum. j. cotilus est
mensura. i. 3. lythargirij. 3. j. galbani aureos. viij. auf. sumit vt plu
rimū vt est pondus. 3. 5. terbetine. 3. 5. sepi vitull. 3. j. opoponaci au
reos. viij. olei de kerna optimi cotilis. iij. aceti fortis cotiluz. j. ly
thargirium cū oleo de kerna f. sepo coquant: deinde addant terbet
tina f. galbanū infusum in aceto f. colatū f. miscant cum eo piz
opo. f. omnia miscantur f. suauiter coquantur donec inspissentur
f. reponant pro vsu. Inquit Baf. qz ipse curauit multos etiaz hy
dropicos cum super ventrem eorum ponebatur sine alio medica
mine vt refert Azaraius: f. sic fit finis cap.

C De cura rupture ventositatis.

Cap. 7^m.

Regimē in hoc est vt denitet inflatiua ex ole
ribz f. granis f. repletionē supflūā pducentē
ad rugitū f. ad malitiā digestionis f. potū vi
ni misti f. vini crudū inflatiuū.

C Pro qua expēdiēda. d. A. duo facit pncipalr. Qm pmo ipse ponit
ordinē in dicta a qb est abstinentiā. Scdo ponit ordinē in medicis
f. qb est vitendū. Scda ibi (Et sumat in potu.) C De pma parte di
cit qd regimē in hoc. f. qd ad dictū est vt denitet supple paties in
flatiua ex oleribz f. granis f. repletionē supflūā pducentē ad rugitū
f. malitiā digōnis f. potū vini misti f. vini crudū inflatiuū.
C Pro intellectu huius partis pter alio que supra dicta sunt de re
gimine in vniuersali habentiā rupturā cōmemorāda sunt quedā.

Primo vñ qd satis gñaliter scribit de gñone vñostitatis. 13. ter-
ty tracta. 3. cap. 1. f. de nocumētis digestiue cū dicit: verūm nō cō-
uerit supple mñ nisi ad hydropisim tympanitē cū fōch? in ipsa
bz ipressione tāte gñitatis que facit vaporatiōe cibi: nō qz dige-
rat. requirit igit ad vñostitatis gñonē debilis actio caloris in mā-
ita vt faciat opōnē mediā sufficientē ad inflatiōē nō ad cōpletā
digōnē vel resōlōnē: et hoc dicebat qz ventositatis gñalē a calido
diminuto 4. metheo. Et pro h sequit vñ qd dicebat. d. Aui. eadē
sen trac. 5. ca. 1. Et qz a quo nō accidit inflatio non accidit ab eo
inflatio: nisi aut pp seipm ab illo in sua suba: aut pp duas res pter
ipm: quarus vna est dñum caliditatis sup ipm et altera frigus qd
nō mouet aliqd. Et ex his isert pmo qz stante tēperata caliditate
fōchi et nāliū si exhibeat cib? multa abundans humiditate extra-
neae aut grosse multū sube nō resoluē illa humiditas isensibiliter
nec equaliter trāsmutatib: sed ita debilitas ager vt puerat humi-
ditatē vel cibū in vñostitatē. Sequit scdo qz si talis cib? exhibeat
corporei cuius caliditas fōchi sit multū fortis vehemētis virtutis
aut ita debilis vt nullā fere sufficiat facere in mā ipressiōē nō ge-
nerabit vñostitas: qz in pmo corpore isensibiliter resoluē et in se-
cundo nō euapotabit. Et ex his bñis cām verificatiōis text?
mñ. Primo dicit inflatiua ex olerib? vt lactucis portulacis: et gra-
nis vt fassolis pp humiditatē in ipsi supflua. vel lentib? pp gros-
itudinē sube. gñabif. n. ex his cū calore satis tēperato ventositatis.
vitāda est et repletio supflua: qz supra multū cibi quātitatē nō bz
virtus integrū dñiū: sed tm solū vt sufficiat ipressiōē tāte gñita-
tis effice que faciat cibi vaporatiōē: et nō qz digerat et sic supflua
repletio pducit ad rugitū et malitiā digōnis vt dicit text? Vel pōt
legi ly et causatiue. i. pducit ad rugitū et malitiā digōnis. i. pp mali-
tiā digōnis. Et per idē fundamētū sequit qz vt viter potū vitiū mī-
sti et vinū crudū. i. nāliter aquosum: qz aqueitas et friditas minuit
caliditatē nālem: ita vt solū habeat supra cibū semidominū et nō
integrū dñiū rē. Et ppter hoc fit inflatiū: lego isam. Regimen
in hoc est vt deuter inflatiua. i. que sunt inflatiua fm seipsa tm vel
pppter nimā humiditatē vel ppter modū substantiē ex oleribus et
granis et repletione supflua: et si supple etiā esset ex cibo tēpera-
tis pducit ad rugitū et malitiā digōnis fm duplicē intel-
lectum datum. Et supple viter potum vitiū multi et vinum crudum. i.
aquosum inflatiū. i. qz qdlibet tale fit inflatiū rē.

Et sumāt in potu medicinas resoluētes vñostitates
sicut diacyminiū et sagzeneā et triserā magna et totū il-
lud cuz decoctione galange. Confectio ad eos bona.
R. folioz ruthe sicce et byssopi et cymini et ameos et se-
mē agnicasti et baurach et calamētū: oīus partes equa-
les: et epithimi quātū oīa: pficiant cū melle.

Co. Aui. pñter notificat nobis medicinas qb? est vtendū: et diui-
dit pars in duas. Qm pmo ipse ponit medicinas sumēdas per te-
rius. Scdo illas que sunt locales exterius applicādas. Scda ibi (Et
fiat emplm.) Pmo ponit quasdā notas pfectiones. Scdo po-
nit vñius descriptiōē. ibi (Cōfectiones.) Tercit pmo et sumāt in
potu medicinas resoluētes vñostitatē sicut diacyminiū et sagzeneā
et triserā magna et totū id cū decoctione galange supple maxime
cū vino. Tpro itellectu huius partis et sequētia et earū que pau-
lo ante dicta sunt aduertēdū qz cū calor semidominū tm bz supra
mām: tūc gñat vñostitatē: sed cū calor pmo debilis ita vigorat vt
fiat vehemētis virtutis poterit fm modū debitū terminari: tunc
vñostitatē nō gñat: et si qua est gñata ipsaz resoluē. Et quo sequit
qz exhibitio pfectionū gradū caliditatis intēdentiū et vigorantiū
ipm calidū nāle puenit in resoluēdo vñostitatē in corpore medio-
criū virtutis sufficientis aliquā ipressiōē facere: ita vt euapora-
re faciat. qd oīco notāter qz in corpore debilitato multū virtutis
aliqui intēso gradualis caloris facit ad vñostitatē gñandam: vt py
ex oleris. Et ex his sequit qz exhibitio diacymini psec. et cōfectio-
nis sagzenee et triserie magne que sunt psec. nore vt supra dñiū est:
in casu nō puenit cū in his oib? fit vir? calefactiua et virtutū na-
turaliū mēbroz vaporatiua. Tnotate tm qz aliqui stāte multa mā
faciēte vñostitatē exhibitio istoz videt addere in vñostitatē ppa-
rando ipsam subtilitatiū: neqz ppter ea est desistēdū: qz in pcef-
su minuet. Sed laudabile erit mām antecēdētē pparare digerē-
do et cūctiua dētur cū decoctione galāge in leuino fm doses suas.
maior tm cautela est habenda in sagzeneā et triserā magna qz dia-
cymino qz opiate sunt. Sint igit in casu notabilr alterationē et fer-
mentate. Galāge est simplex notū substantiale resoluētiū vñostita-
tū est bonū fōcho et digestiū cibi et odorē oīis efficit bonū. Pōit
psec. in hac forma. R. folioz ruthe sicce. dicit sicce qz humida est
calida et sicca in scdo tm: vbi tm est calida et sicca in tertio: est sub-
tilitatiū et carminatiua valde fm. d. Aui. caplo ppilo et sic et ca

fm antiquos cū folijs lauri super testiculos emplastrū.

Et fiat ēplm cū rutba et cymino et calamētū et agno-
casto et acoro et bacca lauri et sanfūco et cera et storace.
Et sint olea qb? fit infectio sicut oleū de coslo et sam-
bacinū et oleū nardinū pprie. Et fiat euaporatio cum
resoluētibz vñostitatē pdictis multoties. Et qñ for-
tior fit dolor administrēt colyria facta ex melle et ni-
tro et serapio et opoponaco et cymio et se. ruthe et folijs
ruthe et casto. f. oib? aut qbusdā eoz fm necessitatē.

Ponit medicinas per extertus applicādas et diuidit in quatuor
particulas. Quia pmo ponit emplā. Scdo olea. Tercio fomenta-
tiones. Quarto colyria. 2. ibi (Et sunt oleū.) 3. ibi (Et fiat vapora-
tio.) 4. ibi (Et qñ fortior.) Tpro pmo ponit emplm optimū qd
debet fieri pprie in casu nō byssopi: est calidus et siccus etiam in
tertio resolutiū apātū. Cyminiū etiā est calidū et siccum in tertio
maxime resolutiū vñostitatū vt supra dicitur est. Ameos etiā cali-
dum est et siccū in tertio: vtitur semine eius. Seminis agni casti
etiā est calidū in pmo fm. d. Aui. sed siccū in tertio: fm tamē Auer-
roym 5. colligit ponit calidū et siccū in tertio et valet vt ipse dicit
sicut se. ruthe: tm se. ruthe fortioris est virtutis. Serapio similr ca-
pitulo pprio fm. Scilicet ponit ipm calidū et siccū in tertio. Sed qd
fit est resolutiū subtilitatiū aggregatiū vñostitatū. De baurach
dñiū est supra. Calamētū aliq eleuāt ipm vsq ad quartū in cali-
ditate: ideo est rubificatiū et viceratiū: vnde est in ipso vir? mul-
tum resolutiua sicut est in pulegio: oīum sumant partes eqles: et
epithimi quātū oīa: et cū melle pficiant i forma emplastrū. Epithi-
mū etiā calidū est et siccū in tertio et sua siccitate multū ericcatiū.
Ponit aliū emplm sub hac forma. R. ruthe sicce cymini calamē-
ti agni casti baccarū lauri sanfuci. i. maiorane calida est et sicca in
tertio. seba est spēs byssopi valet sicut byssopus ana partes eq-
les: et cū storace maxime humida ad debite icoponandū facit et
alijs puluerib? fiat emplm. Storax est gūmi qdaz que extrahit ex
decoctione corticis illius: cuius est gūmi: est calida et sicca et et? ca-
lesfactio est sicut myrre de qua supra dñiū est. Reliqua sunt supra
declarata. Tponit pñter ordinē oleoz et dicit. Et sunt olea qbus
fit infectio sicut oleū de coslo: bz pñcipalr valeat friditati laetoz
et iuncturaz: tm absolūte est resolutiū oleū sambacinū similiter
valet oleū nardinū. i. de spica est benedictū: vt dicit. 12. experto-
rū iuuamētoz et pprie ad oēs egritudines friditatis et vñostitatis.
In hoc et valēt oleū de nucib? et oleū de kerna: pñcipue tm de oleo
nardino. Dicā vobis vñum singulare qd ponit. d. Aui. 13. tertij. de
cura cōplexionis fride et sicce qz enumerādo medicinas humecta-
tiuas et calefactiuas dicit qz oleū nardinū plus humectat qz cale-
faciat. Tnotate hic ponit pñter aliū modū medicine localis vt
fomentationes vel vaporatiōes: et dicit. Et fiat vaporatio cū resol-
uentib? vñostitatē pdictis multoties: vt. g. sumēdo ruthe maio-
rane folioz lauri calamētū pulegiū assari aui. 12. j. et bulliāt in aqua
et vino eqliter vsq ad debitū psumptionē et cū sponsia fiat fōme-
tatio. et si volumus fortificare possum? addere de semini? ruthe
anisi carui cymini ameos agnicasti et similitū. Tsequēter inuit
nobis aliū notabile modū ad carminandū vñostitatē quo etiā vtun-
tur practici in tympanitē vt. f. fiat colyriū ex melle nitro serapino
opoponaco et cymino et se. ruthe et folijs et castoreo oībus aut qui-
busdā eoz fm necessitatē. Qūo aut ista pficiant manifestū est de
multis. De serapino et opoponaco et castoreo de gbus nō est dictū
dical. serapiniū est calidū et siccū in tertio: purgat flegma et cōtere
colice et expellit vñostitates grossas. Opoponaciū similr est gūmi
calidū et siccū: calefacit subtiliat et resoluē. Castoreū est medicina
multū singularis est testiculus aialis marini est subtilis et fortis
fm. d. Aui. qd calefacit et ericcat: et opz vt sit cast. i. sine tery et sic-
cū in scdo: resoluē vñostitates et pñcipue remouet frigus matricis
et vñostitatē et frigus testiculū: et bz etiā pñcipue qz nō est aliquid
magis iuuatiū vñostitati in aure qz ipm: cū. f. ex castoreo accipia-
tur quātū est lens vna et dissoluat in oleo nardino et distillet. Pōit
set aut talr cōponi colyriū. R. se. ruthe et mēthe sicce nitri aui. 3. s.
opoponaci serapiū aui. 3. j. castorei gra. v. puluerizēt et cū melle
foment colyria lōga: vel possēt gūmi dissolui cū vino albo et cum
pulueribus misceri et cū melle formari suppositoria. T Sed forte
diceret: quō talia colyria iuuāt in casu isto cuz nō pñgāt virtus
medicine ad locū lesū. Pdicat qz per simplicē alterationē alter-
rati intestino recto pñter alterat partes puluine: et sic burfa testiculoz
tandē calefet et subtilabit et qd interius pñnet: et pñter fiet vñostita-
tis resolo et carminatio. per aliū etiā modū fieri pōt iuuamēto
tm si bene pñsiderabis: et sic habebis finē capli.

Tñ sumā

C In summa igitur habuistis ordinem in dieta gbus. s. est. cauendum. Se-
cundo habuistis ordinem in medicis. Primum in exhibendis per supius. Se-
cundo de localibus iterum quod per posuit emplastrum: primum olea: tertio fomen-
tationes. Et ex his potestis componere vnguenta epithimata et cerota.
C Posuit postremo vnum alium medicamentum curatiois per colyria ut vi-
distis. **C** Notate quod ad debitam curam sunt et scienda quod dicta sunt supra
in alio capitulo. si sit aliquis malum slegmatica fouens. per ut digerat. et secundo
pharmaco non attrahere a remotione euacuetur cum pillulis de biera
vel elefanginis vel biera. S. diaphanico: et non trahit a multum remo-
tis per dactylos itrares compositione eius etc. **C** Et in isto casu per
cipue est postmodum siochus cum vnguentis vel cerotis appropriatis
quod cum gnohis reformationis maxime pedet vitio digonis siochi. Etiam
vobis ponam in isto casu vna descriptionem ut infra. S. fenic. cymini
carui nitri: ameos. aii. pte vna. picis cere aii. ptes. ij. medicinas te-
re diligenter. picis aii. et cera in modico liquefacta oleo costino et nar-
dino coquatur: et cum eis puluerem supra scriptorum optime miscetis et lu-
perpone. Posset multa alia localia ordinare si sufficiat ad curam
maxime: quod iste casus satis inter alios facillime sit ad curandum.

C De cura ramialis carnis et varicose. Cap. 8^m.

Eratulio cor est curatio apostematum durosum.
Et multoties quidem sufficit in ramice varico-
sa inunctio cum vnguento basilicon et adipsibus
lenibus et medullis.

C Postis curio triu principatuum sperum berniarum: in hoc capitulo ut
supra fuit diuissum determinat de tribus alijs sequentibus simul: quoniam
magna adiunctio habet puenientiam in cura. s. de hernia carnosa et vari-
cosa ut dicit rubrica. In hac includit de apostoma ut statim dicit in p^oca.
Et summarie se expediendo de cura dicit. **C**uratio eaz. s. carno-
se et varicose est cura apostomi durosum. s. cum illis coepit cum gbus curan-
tur apostoma dura. Et addit. Et multoties quidem sufficit in ramice vari-
cosa inunctio cum vnguento basilicon fm. d. A. s. can. trac. ii. componitur
ex pice que est maturatua humorum grossorum absterfus et calefactua
et respicit apostoma dura et testinoz matricis et testiculoz ca. p^oca. in-
trat myrra de quo supra dictum est quod est calida subtiliat iua et reso-
lutua. Intra et rassa que gummi calefactum subtiliat iua et resolu-
tue et est notabilis resolutio. glutit alimbar et intra quod est genus gummi:
quod si sit minus calidum quam guma pini et quod glutit cupressi non est tam mi-
noris resolutio. Intra cera de qua scribit fm. d. A. in. c. dema. in ipsa
est humectatio maturatio et aliquid resolo. Ecce quo quo nunc vn-
guentum puenit in apostomi curatio durosum. s. mollificatio subtilitudo re-
soluendo per itratia: quoniam ut colligit a. d. A. fen. 3. quart. 3. trac. de cura
apostomi durosum et cano p^oca. p^o. Non tamen curent. Capata dura aliqua
medicia cum eo quod resoluat et ericcat: quoniam id pducit ad vehementiaz
lapidescitatis per ericationem grossi et resoluendo subtilis. Et addit. Et
opz per ponanturationem eius due resolutioes. s. resolutio resolu-
tio et lenitatio cum eo quod ericcat p^oca: quod resolutioem fm p^oca
ericcat et humectatiu raro resolutio etc. Et resolutio alia lenifica-
tiois et sunt iste due resolutioes succedentes. Addit tamen infra quod in com-
positione medicinarum opz per aggregat iter duas virtutes etc. ut in
compositione huius vnguenti sit. **C** p^oca spali tamen magis intelligenda ca.
est notandum quod hernia varicalis et carnosa includunt sub hernia apo-
soma: quod in varicali sit tumefactio ossitiz non semper apostomef suba
ipsa: bursae vel testiculi vbi. s. fiat caro addita super testiculum ut supra
dicebatur in causis: id largo vocabulo quibet illaz appellari pot apost-
stomosa: et aliter fieri possit apostoma ut infra videbitur: tamen de his deter-
minando est determinat de apostomosa. **C** Et si tu obijcias sicut etiam
de apostomosa erat sermo cum determinabatur de aquosa. **C** Dicat
quod quantum ad hoc verum est quod ita conuenit. Sed tamen est magna diuisio in
curatione aquose vel vera apostomosa que non est in curatio vari-
calis vel carnosae ut infra clare videbitur. **C** Secundo notandum ut infra vi-
debitur ca. de varicibus ad p^oca. p^oca sanguinis replens dictas venas
est melius: cuius igitur curatio per medicinas replens dictas venas
est melius et curatio per localia alijs non potest compleri medicis nisi cum
subtilibus et resolutiuis ac humectantibus: magis tamen minus
sicut et apostoma dura: quod non oia sunt equaliter sicca: ut p^oca.

C Et ex his apparet clarificatio tertius cum dicitur: **C**uratio eaz est cura
apostomi durosum et p^oca in his etc. **C** Non ponit a. d. A. hic modum spa-
li curatiois apostome hernie nec apostomi durosum: quod de curatio apostomi
durosum tractabit late inferius fen. 3. quart. trac. 2. et de apostomaz tes-
ticulorum et bursae ut dicit hernia apostoma: clare supra determinatus est
secundo bursae. et trac. ne igitur sermo inutiliter prolongaretur hic: de apo-
stomosa non fecit mentionem. **C** Pro aliquo tamen intelligenda et summarie
talie hernie ut hic de oibus hernijs habeat completus tractatus est
notandum quod aliqui ipsam apostoma colligunt in suba ipsoz testiculorum: aliquan-

do itra pelliculas: et aliqui itra cutem exteriori. et aliqui sit de ma fri-
gida aliqui de calida: et hec per accidens cognoscuntur: quoniam si sit de calida
ma adest rubor: et fortis inflammatio et dolor: et febris per colligantiam
hoy cum corde. si vero de frida locus est albus vel liuet. sed si sit de
locus declinat ad fuscum et sine dolore vel modico dolore. et si sit de
flegmate si sit iter pelliculas tumor appet maior: quod si sit in ipso tes-
ticulo apostoma vel caro addita: quod locus est extensibilior. per tractum per
p^oca carnosa ab aquosa: quod ipse digitum retinet in carnosa. si in cu-
te sint exteriori: tunc ad sensum pustule in cute apparere vel vlcera.
C In cura igitur talium passionum breuiter dicat. si corpus sit plectoricum
vbi pcedat eis fm exigentia maiore dominantis: quod si humor calidus
sit in ea fiat sionia de ballica: que si non sufficit sequat purgatio cum
medicina laxatiua cum appropriata. Ad vltimum vero fiat minutio de
saphena quod proprie respicit membra gnohis: loquor de iterioz saphene-
na. his pactis fiat localia. nam apostoma calido in p^oca apponant reper-
cussua. in hoc vbi inunctio cum oleo rosa. et violato appostis pecus in-
fusus in aqua et aceto. si ma sit multaz acuta in hoc vbi somentatio
ex aqua decoctiois maluarum solatri fabarum et rosarum equaliter: sepe
epithimel locus cum peca in ea infusa. Ad huius vbi et si coquantur saba-
rum non erit inutile. In augmento coquantur saba in media parte vini et
alia aque et supponant in modum emplastrum cum oleo rosa. addendo modicum
olei de camomilla. In statu autem addere puenit in decoctione saba-
rum aliqd floy camomille melliloti etc. equaliter miscendo de picis oleis.
Et in declinatione plus de resolutiuis apponendo etc. In ea autem frida
furfur tritici in vino coctum et suppositum: cum actuali calitate p^oca pro-
dest. In farina ordei cum melle. In vna passa ab orillis mudata cum
cymino et melle et farina saba oibus simul tritis et suppositis egre-
gie vbi. Dicitur et quod spoliu serpentis infusus in oleo de oibus passionibus tes-
ticulorum mirabiliter pdest. Apud autem melicis vbi differet apostoma quodlibet
verus testiculo magis curat cum sectioe facta sub osse ut supra di-
cebat de aquosa: facta plus remoluitioe cum altea butyro maluis se.
lini et fenug. et sibus. et ma velut fanata facta cum reliquis medicis.
Claricosa est curet p^oca cum sionia cum si sit aliqd osilum sanguis
postea cum particulari sionia saphenae ut supra: et postea supponendo
quod subtiliter et resolutiue de gbus supra dicta est addendo quod respi-
cietia mam melicaz et maxie adustam ut epithimu polypodius sene-
capillus. v. flo. boragis et buglos. etc. et cum his reducet si deus volue-
rit. Sed si medicine locales cum sibus non sufficiat pcedendum est ad
operationem manuale: de ea non fecerit. d. A. mentionem: propterea quod
in ca. de cura varicis et elephante infra faciet spale mentionem seu ser-
monem circa operationem manuale: et illi proportionalis trahi potest hic ad
curam hernie varicalis: id est. vel dicat quod talis curatio nunquam fieri
pot sine tali abscissione testiculi vel testiculorum ut statim dicet que
operatio magnam afferet de vita timore in se et maxie per iperitiaz
ministroz huius artio: ad effugendum igitur istum timorem cum cautela non
posuit curam de operatione manuali talis hernie: aliqui tamen audacio-
res de ea fecerunt spale mentionem de quoz numero fuit Bal. 6.
practice: cuius modus ut breuiter stringatur est talis. **C** Situato
p^oca corpore super loco alio sedendo aliquantulum inuestigabis distin-
guendo cutem testium in ipsum osseum a testibus: et tunc depones in
fundo burse testiculos ut magis manifestent suspensoria que sunt
tumefacta: et tunc apprehende cutem testium et vasoz que virge
proxima est cum digitis tuis aut ministri et fortiter illam extende et
cum flodothomo scinde lato optime incidet incisione equali in lon-
gitudine vasis suspendentis: deinde excorabis corpora que sub cu-
te sunt donec vasa denudent: et tunc transibis per ea acum in qua
filum sericum posueris duplum et ligabis dicta vasa in duobus lo-
cis scilicet in parte superiore et inferiore versus testiculum: debine in
medio illa scindes et sanguinem qui adunatus est ibidem educes: dein
de curabis locum incisionum cura vulne: et hoc est commune varicibus
venarum pulsatiuum et non pulsatiuum. Et addit quod cum varices in
omnibus acciderint vasis expedit auferre ambos testes cum va-
sa et postea curare. **C** S. notate quod ex his posset aliquis mēte ma-
le disponis velle intelligere quod aliquando in tali cura sit icilio vni va-
sa et non alterius eiusdem testiculi: si scilicet p^oca possit testiculus rema-
nere facta incisione vasis alicuius testiculi imaginando quod eiusdem
testiculi multa sunt vasa sustentia. Qui sensus nequaquam est acce-
ptandus: cum ut supra habitum est in anatomia p^oca p^oca et va-
sorum de mente Bal. 14. de vilitate particularum 2. d. A. fen. ca.
primo secundo tertio: id originem talia vasa a pluribus ramis ar-
teriarum et venarum: tamen dicti rami multipliciter conueniunt et
in duo corpora reducuntur: quoz vnum protendit ad testiculum de-
rtriu et aliu ad sinistru: unde talis facta est commissio. quod si velles vnu
istoz ramorum incidere non posses sine alio vel alijs ut ibidem di-
cebat et ad aliu locum recurrat pro intelligentia huius. In sum-
ma igitur in cura talis hernie cum ferro opz testiculum vel testicu-
los abscindere: quod si vnum tamen vasorum est lesum sufficit illum t^om.

I I

admonere testiculū cuius illud vas est suspensoriū. et si ambo vasa fuerint varicata cum hac cura utrosque testiculos excidere oportet. neque dimittēdi sunt in bursa: quia per abscissione vasis sustētan- tis per quod nutrimentū ē testiculo affert subtrahit nutrimentū ab ipso et sic putrefieret: et alterū fortassis putrefaceret si sanus esset. In hoc igitur casu operādo debite bene puenit testiculi extractio. Sed notate quod magistri huius artis in oib' fere bernis ut aquo sa itestinali zibali in quibus ut multū nō est necessaria extractio testiculi: idē operant extrahētes ut videant aliqd grāde et nobile se- cisse: ultra tñ icione vntut cauterio actuali ad phibitionē super- abundātie fluxus sanguis. Et ego istud laudo: sed dalyabas nō fece- rit mētionē marime si fiat p doctū boiem. In hac tñ opatiōe ut cō- stōr p siderātū est maxim' timor de vita. Jo. d. A. ut supra cū caute- la subterfugit hāc opatiōne nullā de ea faciēs mētionē: maxie quā cū tali hernia et si iterdū pbibeat acc'guōntis ut supra visus est: tñ nō est de ea timor de morte sic est in itestinali: imo cū ea possit hō p oēm debitā etatē decurrere. Et ego pluries ex istis cognoui. Sa- tis igit cullibet idividuo ut meli' possit sese pferuare q̄ sibi sile ge- nerare: vñ pcludendo quod sūia mea est ut nullus hac sola laborans passionē huius grādī periculo se exponat. Nec sūt carnosā in qua aliquā ad pfectionē cure est sūis opatio necessaria. Et sic sit sūis ca- ptilū qd non resumo pp ipsius paucitatem zc.

De augmento vmbilici. Cap. 9^m. Quandoq; accidit in vmbilico augmentum quod est fm semitam rupturę note.

Expedit de duabus dīys berniaz et dispōnūz ipsas Alium ex pre sit' ipaz. s. de burfali et itestinali: tñ tercio pncipalr ipse psequit de tertia dīa ipaz ut de vmbilicali ut de augmento vel eminetia et tumefactione vmbilici. Et diuidit pns ps in partes tres. Qm pmo ipse ponit cās talis augmenti. Scdo signa. Tercio curā. Scda ibi (In eo qd est.) Tertia ibi (Ad illd augmentū.) P^{ri}ma ps pōt diuidi in quōr ptes s; quōr pncipales cās q̄ adducit. z' ibi (Et qñq; est.) 3ª ibi (Et qñq; fit.) 4ª ibi (Et quandoq; fit cā.) De pma pte dixit quod qñq; accidit in vmbilico augmentū qd ē fm semitā rupturę note. s. p rupturā syphac iuxta vmbilicū: vñ recit- pūnt itra myrach supra syphac zibus aut itestina: a bec est vna cā augmenti. Notādū ē qd iō. d. A. appellat augmentū factū ex ruptu- ra pāniculū fieri fm semitā rupturę note: qd supra berniā burfalez factā p rupturā pāniculū pncipalissime cadit b' vocabulū rupturā et supra alias bernias cadit p viā silitudis: vñ alie bernie dicunt ru- pturę p quāto ad talē appetitū ut tumefactionē adducunt sicut et ipsa bernia facta ex rupturā quātūcūq; in alijs nulla fuerit ruptu- ra: iō talis rupturā dī nota: qd famosa et pncipalissima: et sic est itra clara pme pns. De tēda pte dixit assignādo aliā cām.

Et qñq; est fm semitā hydropisis ita ut aggreget in illo loco solo humiditas aut vctositatis. Et qñq; fit cā vene aut arterie faciētis currere ad ipm san. Et qñq; fit cā apatis duri aut additione carnis sub cute.

Notādū qd sicut hoc nomē hydropisis pncipalissime dī de aquo sa vel tympanite ut alibi ē vidēdū et nō de hypofarcha: q̄libet il- larū fit ex multiplicatiōe aquositas vel vctositatē vel vtriusq; itra pcautāre syphac et itestinoz: vñ facta aggregatione ipaz vel per viā resudatiōis aliūde vñ p viā rupturę post curitides vñ alia cā ali- bi vidēda fit et cēso ipm syphac in fursus et eleuat myrach totuz et pnter fit augmentū totius vctritis: ita si hmoi aquositas vel vctosita- tis fiat aggregatio in illo solo loco. s. in pcautate vmbilicali ita ut illi pntis fiat et cēso et eleuatio sic totū vctrit fit eleuatio i hydropisi dicef augmentū vmbilici et nō hydropis: iō notāter dixit in illo loco so- lo: qd cū eleuatiōe illi pntis stare pōt aliāz pntū vctrit debet' situz. qd fit aliq cāe pductiue aquositas in tota pcautate media vñ fit hy- drops possint vel sibi siles pducē aquositatē vel vctositatē in illa sola pcautate vmbilici: manifestū ē pnterit et sic ē clara lfa: fit g fm semitā hydropisis zc. Dixit 3ª adducēdo aliā cām gñale huius apparētie. Et qñq; fit clara est lfa: qd p rupturā vene aut arterie in illo loco et receptio ipso sanguie in illa pcautate itumescere pōt di- ce' loc': et sic appellari pōt p istā cām augmentū vmbilici zc. De vl- tia pte dixit. Et qñq; fit zc. Notate qd et ex apate nō duro ut statū- co fieri pōt augmentū vmbilici sicut et ex duro: iō credo qd p b qd dixit ex apate duro voluit et itelligi apā nō durū. vel dicat qd et du- rū mag apū ē facē talē eminetiā in tato pēse situ qd molle: qd mol- le magis est apū spargi ad maiores dimēsiōes qd durū: iō ab ipso molli nō sic debebit denotari augmentū vmbilici sic ab ipso duro. sicut modus bz istantia: iō mag pñdo in p. Quib' aut modis gñari ibidē possint talia apata vel et caro addita dicat: qd p modis pnt alibi gñarita et iō pnt gñari: et sic p3 sūia hui' gñi ca. ut qd ponit

quor cās talis augmenti. P^{ri}a est ruptura syphac vñ p eritū itesti- noz vel zibri fit tale augmentū. Scda est multiplicatio aquositas vel vctositatis in illo loco solo fm semitaz hydropisis. Tertia est ex fluxu sanguinis et adunatiōe ipsius in loco pp rupturā vene vel arterie. Quarta est apā duruz supple aut molle aut generatio car- nis addite in illo loco zc. legatis per vos istam zc.

De signis.

Cap. 10^m.

Al eo qd est cā egressionis zibri aut itestini si- gnum est quod color corporis est color ipsius et fit locus diuersus et p^{ri}ie in rupturā ex itesti- nis et associat rupturę ex itestinis dolor qdaz et occultat cū premis ut occultet. Et qñq; occultat cū rugitu et addit ei administratio mollificatiū scilz ex balneis et inunctione et motus magnitudine.

In isto cap. ponunt signa cārū augmenti ipm vmbilici: q̄ diuidit i quor pncipales ptes fm qd ponit signa quor pncipaliū cāz q̄ sup numerabant. P^{ri}o ponit signa augmenti facti ex rupturā syphac. Scdo ipse ponit signa facti s; semitā hydropisis ut ad humidita- te vel vctositatē. Tercio facti ex sanguie zc. Quarto facti ex carne addita vel apate. z' ibi (Et illud qd est.) 3^a ibi (Et qd est ex sanguie.) 4^a ibi (Et qd est ex naturitate.) De tota p^{ri} pte ponēdo signa sir- balis et itestinalis p rupturā differenter ab alijs causis distinguēdo et iter se dixit. In eo qd ē cā egressionis zibri aut itestini signū est quod color ē color corporis ipm: et fit loc' diuersus et p^{ri}ie et rupturā ex ite- stis et associat rupturę ex itestis dolor qdaz et occultat et cū pms ut occultet: et qñq; occultat cū rugitu. et addit ei. s. augmentū vmbilici i magnitudine administratio mollificatiū ex balneis et inunctiōe et mo- magnitudine. P^{ro} intellectū hui' pns attēdēdū qd. d. A. ponit b' qdā signa cōia zibali et itestinali et qdā qd distinguunt. P^{ri}o dixit quod color ē color corporis ipm: itelligat. s. corp' ipm: i firmi: et b' ē cōe qd ite- stinali et zibali nō variat color cū ipm vmbilici colore pntū circū- stātiū cū eodē colore colorificet sic cū myrach. sec' ē aliqñ i aqsa sanguinea vel apā: ut p3. Dixit z' fit loc' diuersus. s. in tactu qd in- equis pp iequitate ipsoz zibri ut itestinoz. et sup. tñ leuis i tactu: et b' ē et cōe p b' qd leuis distinguit ab apōsa et carnosā: et p b' ē diuer- sus distinguit a sanguie et a pēdēte ab būiditate vel vctositatē: pnter ponēdo signa distinctia iter se et sūt et supra posita i ca. signoz ru- pturaz in cōi dixit: et p^{ri}ie et itestinali sup. ē vctritas i tactu qd ma- ior. s. qd i zibali pp maior ē ipoz inēquitate et eminetiā et de pēfio- nē: et associat rupturę ex itestis dolor qdaz et sup. nō sic in zibali qd sūt mēba mag sensibilia in qd' et vtrpñ claudis vctositas exten- dēs: et nō sic i zibro: vñ qd cū recipiunt itra officiū rupturę syphac et ipsoz corpulētia et inēquitate maiore qd in zibro fit dilatatio ipm: officij et solo pntiui saltē maior qd i zibali: et sic fit dolor saltē ma- ior: ad b' ē inuat vctositas: aliqñ iperuosē mora p itestini zc. vñ i zibali lenitate ipm fit penetrās officiū syphac sicut ipm dilatatiōe et sic nō fit dolor: neq; ex pte ipm pp nō icludi i ipō vctositatē sic in itestino: neq; ex pte dilatatiōis officiū pāniculū: vbi ē s in itestinali fit oupl' dolor ut p3. Et addit et occultat cū pms ut occultet sup. eminetiā vmbilicalis ab istis causis: istud ē signū cōe p qd ista ru- pturę distinguit ab alijs oib': qd aliq cōpēfioe decenti a medico facta illa mēba recipiunt itra syphac in situ p^{ri}io: et sic in totum occultat augmentū. nō sic fit occultat cōpēfioe apōsa caruosa aq- sa sanguinea zc. ut p3. Et addit qñq; occultat cū rugitu: qd in redu- cēdo pncip' son' obtusus et b' est signū p^{ri}ū itestinalis distinguēdo a zibali pp iclusaz vctositatē cū aqstare itra itestini zc. pnter sub- dit et addit ei. s. augmentū vmbilici i magnitudine administratio molli- ficatiū ex balneis zc. Et hoc est signū cōe distinguens ab alijs: qd p talia mollificantiā et relaxatiā ampliat officiū: vel saltē fit obe- diēs dilatatiōi ut exeat zibrus vel itestina. mollificanti et ligamē- ta taliū mēbroz: vnde habilius possunt extra syphac extēdē: et sic augef augmentū vmbilici. nō sic aut fieri pōt in alijs causis: ut p3 cō- siderari. Addit vltio et motus magnitudinē sup. efficit in augmento in istis causis nō sic in alijs ut p3 saltem appēnter et subito.

Et illud qd est ex humiditate nō reducit cōpēfio et est lene cuius quātitatē nō alterat cōmpressio facta cā occultationis: et est color eius color corporis.

Pōit z' pncipalr signa pēdētia ab būiditate p modū hydropisis ibidē aggregata. Et dixit et qd ē ab būiditate nō reducit cōpēfio: iō sup. si cū vno digito cōpimis in alia pte eleuat: qd nō fit in zibali vel itestinali: qd totū occultat: et zibali quoz tact' ē diuersus ut supra dicebat. Addit et mag declarādo qd paulo an dixit de occultatiōe per cōpēfione cuius quātitatē. s. augmenti nō alterat. s. in totum occultādo

ocultatio copressio facta cā occultatiois. i. leui⁹ tractado 7 copla
mēdo: q. possit ita violēta fieri copressio vt p illā rūperet syphac
itricu: 7 tūc humiditas tumefaciēs igredere^r pcuratē iter sy
phac 7 itestina: q. postio totū augmētus occultaret sic ē in zirbali
vel itestinali. S. talis copressio violēta nō ē cā occultatiois vt p:
iō notāter dicit facta cā occultatiois. Et est color eius color corpo
ris differēter. s. a sanguinea. Et sic est ista clara. legite istam vos.

C Et qd est ex vřositate est leui⁹ 7 nō min⁹ expellēs qđ
illud qđ est ab hūiditate 7 est ei sonus tympani 7 vor.

C Ponit pūter signa vřose differēter marie aquosa: 7 hoc iō facit
qđ illa magnā h. p. formationē respēctū alia. cōicāt. n. in hoc qđ
tact⁹ ē leui⁹ 7 fm hoc distinguunt ab itestinali vel zirbali: ē p hoc
qd nō occultant copressione fm modū expōitū in quo cōicāt: disti
guunt ab illis. p hoc aut qđ color istaz est color corporis distinguūt
a sanguinea vel forte ē ab apostemosa. ponēda igit sūt signa qbus
iter se distinguant. vixit s. ponēdo ista signa. Et qđ ē ex vřositate ē
leui⁹ 7 min⁹ expellēs qđ ex humiditate. vixit p leui⁹: q. in mā hu
mida verisimiliter repit difformitas in pib⁹ tāta quāta nō repit in vřo
sosa. 7 iō min⁹ leui⁹ est tact⁹. vixit ē 7 min⁹ expellēs. i. min⁹ exten
dēs: intelligat quātū ad extēsiōne plurimū pū: q. pauciores ptes ym
bilicales extēdunt in vřosa qđ in hūida. l. forte in vřosa augmē
tū sit mag⁹ eleuātū qđ in hūida: q. humiditas lubricādo in ples
ptes discūrrit vbi vřostas aerea petens exitū mag⁹ eleuat: iō dicit
pōt fatia large qđ augmētū ymbilici ex vřositate est itēstue mar
7 ab hūiditate extēstue. Addit ponēdo signū claz diffictus. Et est ei
sonus tympani 7 vor. i. qđ vor: q. aliqui ptra ctādo cū digis in ven
tosa sit sonus qđ articulat⁹ 7 nō sic in aq. fa: imo si cū vřositate
piūgat humiditas sit son⁹ obtusus 7 nō clarus pp nō sic posse ven
tositatē diuidi in paruas ptes sicut si sola ēēt. de hoc habet deter
minationes a. d. 13. tertij. trac. 5. c. de rugitu. 7. z. t. degni de signis
cane. 7 a doctozibus ibidē. Et sic est ista clara. Legatis istam.

C Et qd est ex san. est sanguinei coloris 7 nigri.

C Postea ponit signa sanguinea 7 verba sunt clara. Lege.

C Et qd est ex natuitate carnis aut duritie ē graue du
rum cuius occultatio nō est sicut occultatio alioz.

C De vřtima preponendo signa facta a natuitate carnis vel apate
dixit. Et qđ est ex natuitate carnis ē. **C** Pro verificatione ptes p
attēdēda qđ si vellemus verificare illā pculā graue respectu ven
tōi tūc de quo immediate an scā ē mēto qđ ista est clara: q. in vřoso
nō ē grauitas ē extēsiō. S. si debeat verificari respēctū alia. oium
vt aq. itestinalis 7 zirbalis opz addi ceteri parib⁹. s. itate cū emi
neria vel augmēto in istis oib⁹. maior. n. ē grauedo i. apofa vel car
nea qđ in aliq. alia: cū in istis duab⁹ sub eqli extēsiō plus de mā cō
tineat grauitate faciēs vt p. alit nō ēēt vřz: q. staret oppositū vt
p. p. alit. **C** Sed nota dū circa illud verbū ei⁹ occultatio nō est
itēstatio alioz. rō hui⁹ potest sumit ex hoc: q. in itestinali 7 zir
bali aliqui in totū fit occultatio vt supra dicebat: 7 in istis nō cū ta
le caro addita vel apha nō recipiat itra syphac. nō ē in istis ite
ocultatio sicut in aquosa vel vřosa: qm copressio facta cū digito
i. aliq. illaz qđbet illaz obedit depřssio illi⁹ digiti: 7 si alie ptes mag
eleuent ad osiam p. nax: in carnea vō vel apofa nō fit talis occul
tatio: q. pars supposita digito coprimētū nō obedit depřssioni: q.
dura. vel si pur aliq. iter est obediēs: nō tū sic aquosa vel vřosa in
qbus est minor resistētia: 7 sic nō fit in istis occultatio sic est occul
tatio in alijs vt p. itelligēt: 7 sic habet totā istā clarā: p. vos legi
te: 7 p. iter claz caplm. Vbi in sūma posuit p. signa itestinalis 7 zir
balis differēter ab alijs. nā p. b. p. color ei⁹ est color corporis distiguit
a sanguinea: 7 p. hoc qđ loc⁹ est diuersus in tactu distiguit ab aquo
sa 7 vřosa. 7 p. hoc qđ occultat cū p. m. distiguit a carnea 7 apofa.
posuit itē signū diffictiū iter se q. in itestinali ē dolor 7 nō ē in
zirbali: ē cū fit reductio in itestinali qm fit rugit⁹ 7 nō in zirbali.
posuit scđo signa ab hūiditate. p. p. b. p. tact⁹ est leui⁹: 7 sic disti
guīt a p. m. i. ē color illis color corporis: 7 sic distiguit a sanguinea
cū qua in alijs marie cōicāt: 7 ipi⁹ nō fit occultatio cū p. m. cā oc
cultatiois fm modū expōitū. 7 fm hoc ē a p. m. distiguit tū digi
to depřmētū cedat fm illā p. fm quā occurrit. 7 sic distiguit a car
nea vřapofa. posuit tertio signa vřose distigūdo ab hūida cū
qua in mult⁹ cōicāt g. b. distiguit ab alijs sic in ipsa hūida cū
qua itale augmētū ē leui⁹ in tactu qđ aquea 7 min⁹ expellēs exponeba
tur min⁹ extēdēs: q. pauciores ptes myrach eleuāt: l. forte forti
eleuaret vt dicebat. 7 fit ei. s. in coprimēdo son⁹ tympani 7 sic vor:
q. son⁹ fere dearticulatus ab alijs. Dixit ponēdo signa sanguinea.
Et qđ est ex sanguine est sanguinei coloris 7 nigri: q. ille sangui
ibidē extra vasa. p. p. est in via putrefactiois: 7 sic denigrat. Di
xit vřio de carnea vel apofa qđ est cū grauitate respēctū vřose vel
ē respēctū alia. p. p. ita qđ extēsiō ē. vt dicebat 7 cū duritie

7 qđ ei⁹ occultatio nō est sicut alioz occultatio ad modū supra possi
tū: q. fere nō obedit compressioni digito: 7 sic finis ca. signozum.

C De cura.

Cap. 11.

A Illud quod est ex apertione vene pulsatis
7 nō pulsatis aut vřositate curandum non
opz te laborare. Quia si laboraueris ad illud cō
sequetur te vt labores ad incidendum 7 suen
dum. Reliquozum autem curatio est vt facias egrum
surgere 7 precipias ei vt ostendat ventres suum 7 reti
neat anbelitum suum tandiu donec appareat augmē
tum. Cum ergo apparuerit fac in circuitu eius circuli
vt sit distincti: deinde resupina eum non super circu
lū post separationē eius cū vincino 7 fac operationem
super myrach solū ita vt non accipias qđ sub ipso est:
7 itromitte in eo acū cum filo taliter vt nō obuiet cor
pori sub ipso: deinde perfora tali perforatione vt dis
coopierat ab eo qđ est sub myrach solum. Si ergo est
sub eo intestinū expelle itestinū ad iferfora: 7 si est zir
bū extēde ipm 7 incide lacertum: deinde sue locū dis
ruptum cum filis oppositis duris extēsis adinuicem 7
stringe ipm super alebatin 7 sue cū 7 dimitte filis. iij.
capita considerando vt cadat ad lacertum 7 consoli
da residuū 7 stude vt cōsolides ita vt profunde rema
neat 7 nō excedēs ad extēsiōne ita vt sit nō sedum.

C In hoc ca. ipse ponit curā augmētū ymbilici marie facti p ruptu
rā pāniculi nō faciēdo mētiōe de augmēto ab aquositate neq. ab
apate vel carne addita: 7 hoc fecit q. curatio pēdēs ab hūidita
te san. hēri pōt p ea qđ supra dicta sūt late de hernia aquosa siue cū
medicis siue cū bezel. De facta vō ab apate vel carne addita ē nō
ponit curā cū se remittat ad ea qđ sūt dēā supra in ca. de ramice fa
nis 7 varicose. 7 ad illud caplm. p. his recurat. Spāl⁹ igit ipse fa
cit mētiōe de trib⁹ spēb⁹ vt de sanguinea vřosa 7 zirbali vel ite
stinali. Et duo facit. Qm p ipse ponit vñū canonē quodāmo excusa
tiū a lōga ptractatiōe de cura augmētū ymbilici ex apone
vene 7 vřose. Scđo ipse ponit ipālē modū chirurgicū obseruādū
in cura itestinalis vel zirbalis. Scđo pā incipit ibi⁹ Reliquoz ar. 2ē.)
De p⁹ pre dixit. Ad illud. f. aug. qđ est ex ap. i. o. f. o. i. o. v. e. n. e. pul
satis: aut nō pulsatis: aut vřositate curādū nō opz laborare. Q.
si laboraueris ad id psequit te vt labores ad incidēdū 7 suendū vt te
neat. **C** Notandū qđ ista littera pōt dupliciter legi. Vno modo vt
intelligat nō oportet te laborare in curatione. i. vřebemeter pdera
re 7 speculari de nouo modo curationis in augmento facto ex ap
tione vene 7ē. s. sanguinea vel in vřoso: qm supple modus est fa
cilis ad curādū: 7 iā supple latus supra in ca. de cura rupture vřo
statis: q. in istis cū eisdē medicinis perficiet curatio. s. cum subri
liatibus 7 resolutiuis 7 fm istū modū est itroducta ista vt sit canō
excusans a lōga 7 exgrisa ptractatiōe de hac cura. Et addit qđ si la
boraueris. i. si sit expediens alius modus cure ab eo qđ in loco alle
gato dictus est: q. illa nō succerint marie in sanguinea seque
te vt labores. i. oportebit ad incidēdū 7 suendū: qm itate multo
sanguine ibidē congregato fortassis remedia resolutiua nō suffi
cient: sed expedit incidere myrach 7 ipm sanguinē extrahere: de
inde suere 7 erit facta cura sine alia exquīsta opatione: 7 sic nō opz
multū in hoc cap. laborare ad dandū nouum modum in cura talis
augmētū. Alius sensus pōt esse talis vt velir. d. Quicē. in his verbis
reddere medicū cautū in opere. s. ad sibi infimādū vt nō laborēt
cū medicinis localibus in cura barum dispōnū: q. esset frustra la
borare cū medicinis: qm verisimile est qđ talis mā sanguinea ibidē
aggregata nō sit medicinis resolutibilis ē 7 si ventositas fuerit tanta
vt faciat manifestū aug. ymbilici iā erit signū qđ talia mēbra sunt
multū debilitata: 7 sic cum medicinis curari nō poterit: 7 ideo non
oportet te medicū laborare in cura cū medicinis: q. inania ēēt ope
ratio. q. si laboraueris ad id. i. si itendas laborare ad curam tūc cō
sequet te 7ē. i. oportebit laborare ad incidēdū 7 suendū sup.
cū hōbothomo in sanguinea 7 cum bezel in ventosa vt dicit in fi
ne cap. l. 3. Dalia. prohibuerit ferrus in sanguinea. Primus itē mo
dus 7 si videat magis artificiosus mibi tū est magis gratus: legat
istam fm modum qui nobis magis placet 7 erit clara littera.

C Cōsequēter ipse ponit modū chirurgicū cure augmētū ex ruptura
syphac ppter extēsiōne itestinali aut zirbali: 7 ponit verba facia dura ad

I. I. z

Intelligenda sunt et alij auctores q de hoc casu faciunt mentionem q pau-
ci faciunt. Sed ex verbis hic do. Aui. et Balya. 9. ca. practice pot
colligi modus sub hac forma. preceptum istum ut surgat et ster recte
et exte dat se in posterum quatuor pot et prime anhelitu tam diu donec
bis coprehendat talis eminetia: q cum tibi manifesta fuerit fac in cir-
citu eius eminetie circulu cum atramento ut sit distinctus. i. distincte
cognitu ipsum augmetu: deinde resupina eu supra dorsum et non super
circulu. i. non super myrach anterius: et liga ipsum taliter. i. totaliter cum
infinitis ut se mouere non possit cum opatione feceris: aut habes bo-
mines fortes ipsum tenentes per caput et brachia etc. Et tunc icide euz
flobor homo p totu circulu que fecisti cum atramento circuequaq le-
uiter: tunc ita ut non icidas aliqd de eo qd est sub myrach ut syphac
vel aliud: deinde fige in medio ipsius myrach circuli in vicinu et ipsum
myrach subleua et alius minister eu teneat sic subleuatus. Caue tunc
cum figis vinculu ne pfundes in fixatione ut non rãgas aliqd qd sit sub
myrach. s. zibdu aut itestinu: ideo dicit. Post separatione eius euz
vincino sup myrach etc. Deinde accipe duas acus longas fm quatuor-
tatē ipsius ptis myrach circuli et plus et itromitte in ynam quãq
acu filiu duplicatu et totu aut chozidula de syrico et itromitte yna
de ipso et yna pte myrach vicina icisioni qua fecisti: et fac ea pe-
netrare fm rectitudinē in partē sibi opposita: deinde itromitte eodē
modo aliã acu in puncto quadrature circuli: iuxta et icisionē: et
fac filiu penetrare in partē sibi opposita ita ut obuēt sibi fila eaz fm
figurã crucis: et itromissione ipsaz acuu sit sub ipso myrach solu pfi-
derado ne acus obuēt alicui de corporibus ptis sub myrach. s.
syphac nec zibdu vltestino. Et ad huc pceptu finē fixus est vinciu?
in myrach ut subleuet hōa talis opatiois: subleua igit eu cum vici-
no cum operario ne acus pueniãt ad aliqd mēbroz iserionum pnter
extrabe acus ex oppositis ptibus et dimitte ptes equales filii pen-
dentes vs chozidule: deinde liga cum eis ligamēto forti et nodabis nodo
currēti ut cum velis denotare possis facile: et fac ut cadat ligatio ad
lacetu. i. iuxta lacetu quāto plus fuerit possibile. Facto nodo pēi-
eto icide ex yna pte illius ptis myrach circuli ligate facies scissuras
tate quātatit qd p ea possit itromittere digitu tuu indicē: et itro-
mitte ipsum per ea: et quere an iueneris zibdu an itestinu cum filo liga-
tu. qd si iueneris illic itestinu solue ligaturaz: et in hoc tibi seruit qd
nodus factus fuerit currēti: et ipelle itestinu ad anteriorē ventris:
deinde stringe filiu nodo firmo. Si aut iueneris zibdu non repellas ipz
iserius vel iterius: sed liga ipsum et amputa qd supeminet ex eo et
ter: et qd ibi sūvene magne aut arterie canēdo fluxu sanguis et cau-
terizādo hū neūm fuerit. Deinde dimitte locu ligatu: stricte donec
motificet caro ipsa ligata et cadat p se ipsam aut incide ipsam qd
subtilia et mortificat: deinde cura locu euz eo qd opz ex vnguētis et
et alijs donec pfolides. Caue tunc ut itrellerit ter. in fine ne fiat cōsol-
datio dū vulnus adhuc fuerit pcauū et non sufficiēter repletu ne re-
maneat cicatrix pcaua. Sili stude ut pfolides anteq sit. pcedens
ad exteriora: ne sedū remaneat supeminē relicto vtri. Et istum
modu voluit itelligere. d. A. in verbis suis hū diligēter ppherauerit:
et cum his dictis legi pot littera clare. lege ea. Reliquoz aut curatio. s.
factor p rupturā pāniculu est ut facias egru surgere: sup. i. est se-
dēs: et pēpias ei ut extēdat vētre suu. s. declinādo se. s. fm caput in
posterius et retineat anhelitu suu rādiu donec appareat augmētuz
pfecte: qd fm istu modu melius manifestabit. Cum g apparuerit
fac in circuitu eius. s. augmētū circuli sup. cum atramento ut sit di-
stinctum. i. ut pscie sciat locus rupturę: deinde resupina eu. s. i. firmu
non sup circulu: qd non supra vētre: sed supra dorsum: et sup. pnter
ipsum ligabis fm modu dictu. Ad id post separationē eius cum vici-
no pponat ibi nota copulationis: et ut sit pars satis pncipalis ut
ligat sic hōe sic pstituto et ligato. et post separationē. i. eleuationē
partis myrach circuli icide cum vincino iuxta in tali pte leuiter: ita ut
non accipias vel tãgas cum vincino qd sub ipso est de corporibus: tunc
itromitte in eo acuz cum filo. in pte myrach vicina cūctiōi taliter
sup. artificiose laborando ut non obuēt. i. facus corpori sub ipso: qd
nec zibdu etc. et sup. ligabis fm modu dēmi supra euz filio duas acuu.
deinde pfora tali pforatione. s. faciēdo icisionē ptis ligare ut disco-
periat ab eo. s. saltē per itromissionē digitu in scissuram. qd est sub
myrach solu. i. tunc pscie fiat icilio ut manifestet qd et etc. et non plus.
Si ergo est sub eo itestinu sup. ligatu dissolue ligaturā et expelle i-
testinu ad iseriora. s. itra syphac. Et si est zibdu extēde ipsum et icide
lacetu. i. iuxta lacetu qromag est pole cauēdo. s. venas magnas
vel arterias p timore fluxus sanguis. deinde sue locu disrumpz. i.
firmiter stringe et liga ligamēto forti cum filio oppositu duris extrēis
adiuicē. Ecce quō inuit modu ligationis supra postu et stringe ipz
sup albatum: dicit littera exterior vētre et est clarum et sue eum. i.
noda cum firmo nodo: et dimitte filis quatuor capita. s. ad scindēdu
qū erit facta putrefactio ptis circūse: et tunc cadēt ipsa capita fi-
loz: cōsiderādo ut cadat ad lacetu. i. iuxta lacetu quāto est pole:
sup. ipse nodus tanq circa pte firmiore: et pfolidādo resupinus sup.

cū vnguētis et alijs sup. facta remotione illius ptis myrach circū-
cise. Et stude ut non pfunde remaneat: sup. ipsa cicatrix pp turpitu-
dinē cure. Et non pcedens ad exteriora. i. neq etiã sit supeminē
alijs ptibus vētris: qd et eēt sedū. Et sic habetis istam clarā. Aliqui
tū moderniores breuib se expēdiūt de hac cura dicētes q signa-
to loco et ligato parietē istius ponat minister digitu suu sup locu
rupturę tenēdo firmiter ut non exeat itestinu aut zibdu: et tunc icide
cum pilo cutē myrach sup loco totā eqliter donec puenias ad ruptu-
rā syphac: et ea iuenta sue syphac fm modum q daf cōiter in cura
vulneru myrach penetratiū: et postea sili curant cura illoz: bec nū
sunt apud exptos chirurgicos notissima: et si dicta difficilia videā.

Centrosi aut regimen iterum est albezel et icisio et cō-
tusio post illud fm modum qui dictus est.

Cōsequēter. d. A. in vltimis verbis ca. dixit: ventosi aut regimen
sup. vltra medicinas locales itez est albezel. i. pforatio cum stilo acu-
to vel flobor homo. et icisio. i. ca. rasoio. et cum stilo post id fm mo-
du dictus est. Clara est ista: sic bētie finē ca. qd non expedit epilo-
gare: cum fere in toto agat narratiue de modo chirurgico obseruan-
do. Et pnter habemus finē totius tractatus de rupturis et dispo-
sitionibus eis similibus: de quo in istitum altissimo gratias ago: et
precor ut futura mea apte disponat etc.

De gibbositate et vētositate gibbositatis. Cap. 12.

Gibbositas ē remotio spōdiliū: aut ad iterio-
ra dorsū aut ad anteriorē ptē. Et est gibbosi-
tas anterioris quā qdā nominat arcuationē:
et qd accidit cum cōitate ossis cassi noiatur con-
cauatio et arcuatio: aut ad exteriora dorsū et est gibbo-
sitas posterioris aut ad latus et dicitur contorsio.

Hec est secūda p pncipalis huius pmi tractatus que sit cōti-
nuat ad pcedentem. Nam postq in pma parte determinauit de
egritudinē eueniētibz ex nocumēto in syphac et gubfā alijs egritu-
dinibz p dicit istu: iā 2° determinat de vno nocumēto eueniēte ex
qdā mala dispōne ptu dorsū et spōdiliū etc. s. de gibbositate. Et dicit
dis pns p in tres ptes pncipales. Qm p pte determinat de ipsa
gibbositate quātu ad cās. Scdo de signis cāsuz. Tercio de cura. 2°
ibi (Facte a causis etc.) 3° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 4°
ibi (Fate a causis etc.) 5° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 6°
ibi (Fate a causis etc.) 7° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 8°
ibi (Fate a causis etc.) 9° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 10°
ibi (Fate a causis etc.) 11° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 12°
ibi (Fate a causis etc.) 13° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 14°
ibi (Fate a causis etc.) 15° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 16°
ibi (Fate a causis etc.) 17° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 18°
ibi (Fate a causis etc.) 19° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 20°
ibi (Fate a causis etc.) 21° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 22°
ibi (Fate a causis etc.) 23° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 24°
ibi (Fate a causis etc.) 25° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 26°
ibi (Fate a causis etc.) 27° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 28°
ibi (Fate a causis etc.) 29° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 30°
ibi (Fate a causis etc.) 31° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 32°
ibi (Fate a causis etc.) 33° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 34°
ibi (Fate a causis etc.) 35° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 36°
ibi (Fate a causis etc.) 37° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 38°
ibi (Fate a causis etc.) 39° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 40°
ibi (Fate a causis etc.) 41° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 42°
ibi (Fate a causis etc.) 43° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 44°
ibi (Fate a causis etc.) 45° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 46°
ibi (Fate a causis etc.) 47° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 48°
ibi (Fate a causis etc.) 49° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 50°
ibi (Fate a causis etc.) 51° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 52°
ibi (Fate a causis etc.) 53° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 54°
ibi (Fate a causis etc.) 55° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 56°
ibi (Fate a causis etc.) 57° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 58°
ibi (Fate a causis etc.) 59° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 60°
ibi (Fate a causis etc.) 61° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 62°
ibi (Fate a causis etc.) 63° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 64°
ibi (Fate a causis etc.) 65° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 66°
ibi (Fate a causis etc.) 67° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 68°
ibi (Fate a causis etc.) 69° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 70°
ibi (Fate a causis etc.) 71° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 72°
ibi (Fate a causis etc.) 73° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 74°
ibi (Fate a causis etc.) 75° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 76°
ibi (Fate a causis etc.) 77° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 78°
ibi (Fate a causis etc.) 79° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 80°
ibi (Fate a causis etc.) 81° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 82°
ibi (Fate a causis etc.) 83° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 84°
ibi (Fate a causis etc.) 85° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 86°
ibi (Fate a causis etc.) 87° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 88°
ibi (Fate a causis etc.) 89° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 90°
ibi (Fate a causis etc.) 91° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 92°
ibi (Fate a causis etc.) 93° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 94°
ibi (Fate a causis etc.) 95° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 96°
ibi (Fate a causis etc.) 97° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 98°
ibi (Fate a causis etc.) 99° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 100°
ibi (Fate a causis etc.) 101° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 102°
ibi (Fate a causis etc.) 103° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 104°
ibi (Fate a causis etc.) 105° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 106°
ibi (Fate a causis etc.) 107° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 108°
ibi (Fate a causis etc.) 109° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 110°
ibi (Fate a causis etc.) 111° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 112°
ibi (Fate a causis etc.) 113° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 114°
ibi (Fate a causis etc.) 115° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 116°
ibi (Fate a causis etc.) 117° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 118°
ibi (Fate a causis etc.) 119° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 120°
ibi (Fate a causis etc.) 121° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 122°
ibi (Fate a causis etc.) 123° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 124°
ibi (Fate a causis etc.) 125° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 126°
ibi (Fate a causis etc.) 127° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 128°
ibi (Fate a causis etc.) 129° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 130°
ibi (Fate a causis etc.) 131° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 132°
ibi (Fate a causis etc.) 133° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 134°
ibi (Fate a causis etc.) 135° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 136°
ibi (Fate a causis etc.) 137° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 138°
ibi (Fate a causis etc.) 139° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 140°
ibi (Fate a causis etc.) 141° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 142°
ibi (Fate a causis etc.) 143° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 144°
ibi (Fate a causis etc.) 145° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 146°
ibi (Fate a causis etc.) 147° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 148°
ibi (Fate a causis etc.) 149° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 150°
ibi (Fate a causis etc.) 151° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 152°
ibi (Fate a causis etc.) 153° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 154°
ibi (Fate a causis etc.) 155° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 156°
ibi (Fate a causis etc.) 157° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 158°
ibi (Fate a causis etc.) 159° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 160°
ibi (Fate a causis etc.) 161° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 162°
ibi (Fate a causis etc.) 163° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 164°
ibi (Fate a causis etc.) 165° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 166°
ibi (Fate a causis etc.) 167° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 168°
ibi (Fate a causis etc.) 169° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 170°
ibi (Fate a causis etc.) 171° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 172°
ibi (Fate a causis etc.) 173° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 174°
ibi (Fate a causis etc.) 175° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 176°
ibi (Fate a causis etc.) 177° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 178°
ibi (Fate a causis etc.) 179° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 180°
ibi (Fate a causis etc.) 181° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 182°
ibi (Fate a causis etc.) 183° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 184°
ibi (Fate a causis etc.) 185° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 186°
ibi (Fate a causis etc.) 187° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 188°
ibi (Fate a causis etc.) 189° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 190°
ibi (Fate a causis etc.) 191° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 192°
ibi (Fate a causis etc.) 193° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 194°
ibi (Fate a causis etc.) 195° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 196°
ibi (Fate a causis etc.) 197° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 198°
ibi (Fate a causis etc.) 199° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 200°
ibi (Fate a causis etc.) 201° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 202°
ibi (Fate a causis etc.) 203° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 204°
ibi (Fate a causis etc.) 205° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 206°
ibi (Fate a causis etc.) 207° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 208°
ibi (Fate a causis etc.) 209° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 210°
ibi (Fate a causis etc.) 211° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 212°
ibi (Fate a causis etc.) 213° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 214°
ibi (Fate a causis etc.) 215° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 216°
ibi (Fate a causis etc.) 217° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 218°
ibi (Fate a causis etc.) 219° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 220°
ibi (Fate a causis etc.) 221° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 222°
ibi (Fate a causis etc.) 223° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 224°
ibi (Fate a causis etc.) 225° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 226°
ibi (Fate a causis etc.) 227° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 228°
ibi (Fate a causis etc.) 229° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 230°
ibi (Fate a causis etc.) 231° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 232°
ibi (Fate a causis etc.) 233° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 234°
ibi (Fate a causis etc.) 235° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 236°
ibi (Fate a causis etc.) 237° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 238°
ibi (Fate a causis etc.) 239° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 240°
ibi (Fate a causis etc.) 241° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 242°
ibi (Fate a causis etc.) 243° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 244°
ibi (Fate a causis etc.) 245° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 246°
ibi (Fate a causis etc.) 247° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 248°
ibi (Fate a causis etc.) 249° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 250°
ibi (Fate a causis etc.) 251° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 252°
ibi (Fate a causis etc.) 253° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 254°
ibi (Fate a causis etc.) 255° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 256°
ibi (Fate a causis etc.) 257° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 258°
ibi (Fate a causis etc.) 259° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 260°
ibi (Fate a causis etc.) 261° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 262°
ibi (Fate a causis etc.) 263° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 264°
ibi (Fate a causis etc.) 265° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 266°
ibi (Fate a causis etc.) 267° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 268°
ibi (Fate a causis etc.) 269° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 270°
ibi (Fate a causis etc.) 271° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 272°
ibi (Fate a causis etc.) 273° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 274°
ibi (Fate a causis etc.) 275° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 276°
ibi (Fate a causis etc.) 277° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 278°
ibi (Fate a causis etc.) 279° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 280°
ibi (Fate a causis etc.) 281° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 282°
ibi (Fate a causis etc.) 283° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 284°
ibi (Fate a causis etc.) 285° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 286°
ibi (Fate a causis etc.) 287° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 288°
ibi (Fate a causis etc.) 289° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 290°
ibi (Fate a causis etc.) 291° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 292°
ibi (Fate a causis etc.) 293° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 294°
ibi (Fate a causis etc.) 295° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 296°
ibi (Fate a causis etc.) 297° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 298°
ibi (Fate a causis etc.) 299° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 300°
ibi (Fate a causis etc.) 301° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 302°
ibi (Fate a causis etc.) 303° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 304°
ibi (Fate a causis etc.) 305° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 306°
ibi (Fate a causis etc.) 307° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 308°
ibi (Fate a causis etc.) 309° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 310°
ibi (Fate a causis etc.) 311° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 312°
ibi (Fate a causis etc.) 313° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 314°
ibi (Fate a causis etc.) 315° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 316°
ibi (Fate a causis etc.) 317° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 318°
ibi (Fate a causis etc.) 319° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 320°
ibi (Fate a causis etc.) 321° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 322°
ibi (Fate a causis etc.) 323° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 324°
ibi (Fate a causis etc.) 325° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 326°
ibi (Fate a causis etc.) 327° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 328°
ibi (Fate a causis etc.) 329° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 330°
ibi (Fate a causis etc.) 331° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 332°
ibi (Fate a causis etc.) 333° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 334°
ibi (Fate a causis etc.) 335° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 336°
ibi (Fate a causis etc.) 337° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 338°
ibi (Fate a causis etc.) 339° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 340°
ibi (Fate a causis etc.) 341° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 342°
ibi (Fate a causis etc.) 343° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 344°
ibi (Fate a causis etc.) 345° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 346°
ibi (Fate a causis etc.) 347° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 348°
ibi (Fate a causis etc.) 349° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 350°
ibi (Fate a causis etc.) 351° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 352°
ibi (Fate a causis etc.) 353° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 354°
ibi (Fate a causis etc.) 355° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 356°
ibi (Fate a causis etc.) 357° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 358°
ibi (Fate a causis etc.) 359° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 360°
ibi (Fate a causis etc.) 361° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 362°
ibi (Fate a causis etc.) 363° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 364°
ibi (Fate a causis etc.) 365° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 366°
ibi (Fate a causis etc.) 367° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 368°
ibi (Fate a causis etc.) 369° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 370°
ibi (Fate a causis etc.) 371° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 372°
ibi (Fate a causis etc.) 373° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 374°
ibi (Fate a causis etc.) 375° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 376°
ibi (Fate a causis etc.) 377° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 378°
ibi (Fate a causis etc.) 379° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 380°
ibi (Fate a causis etc.) 381° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 382°
ibi (Fate a causis etc.) 383° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 384°
ibi (Fate a causis etc.) 385° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 386°
ibi (Fate a causis etc.) 387° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 388°
ibi (Fate a causis etc.) 389° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 390°
ibi (Fate a causis etc.) 391° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 392°
ibi (Fate a causis etc.) 393° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 394°
ibi (Fate a causis etc.) 395° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 396°
ibi (Fate a causis etc.) 397° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 398°
ibi (Fate a causis etc.) 399° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 400°
ibi (Fate a causis etc.) 401° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 402°
ibi (Fate a causis etc.) 403° ibi (Humide gdes et sicce curatio.) 404°
ibi (Fate a causis etc.) 405°

Tertio spalter notandū qd oēs spondiles pueniūt in multis: et in quibūda differūt. Conueniunt pmo qd vnaqueq; est semita nuche et p illas nuchayq; ad caudā descendit: vt ab ea mediātib; spōdilib; p quēdā ipsarū foramina creati nerui q a nucha originant vt sensus et motū mēbris tribuat et maxime motū: qm̄ vt dicit. d. A. pma pmi doc. 5. sūma. i. ca. 6. Si nerui oēs a cerebro nascerent eēt necluz caput multo minus eē qd sit et crescere et grauare supra totū corp⁹. neruo quoq; esset necluz grāde p̄rāre spatij et lōgū donec ad exteriōrū finē pueniret: et eēt nocumētis expōitū et ad icidēdū: et eē qdē lōgitudō ipsius debilitaret fortitudinē ad attrahēdum mēbra graula ad sua pncipalia: ideoq; deus cuius nomē sit benedictū miser corditer egit faciēs p̄re cerebri que est nucha ad inferiora corporis incedere sicut cānales a fonte quatenus ex ea neruoy diuisiones a duobus suis lateribus et eius extremo fin eius oppositiōnē et vicinritatē qd mēbris egrediant. Et in hoc cōicat nucha cū cerebro: cū ab ea. s. originant nerui sicut a cerebro. nerui tñ a cerebro oriuntur magis ad sensus qd ad motū cū sint multū molles et passibiles et sentire stet in qdā pati. molle āt ē p̄ressiōnē facile receptiū. Nerui vō q a nucha maxie circa inferiōrē finē ei⁹ originant cū a nucha magis terrefre p̄m̄ sumāt sunt duriores et ad motū aptiores: et ex p̄m̄ q a medio originant et a nucha spōdiliū colli cū min⁹ molles sint qd p̄m̄ et minus duri qd secūdi apri sunt pueniēter pro sensu et motu: et hec est snia Bal. s. de inuamētis mēbroz. vey est tñ qd gūz neruoy radix est a cerebro. vñ. A. pma pmi doc. vt supra ca. i. sūmme tertie dixit. Neruoy p̄m̄ est cerebrum et hoc duobus modis. qm̄ quodāda neruoy cerebrū est p̄m̄ suū fm̄ sui essentia: et et alioq; est p̄m̄ mediāte nucha. Sep̄e aut sunt neruoy paria que imēdiatē a cerebro oriunt. Nerui aut q mediāte nucha oriunt sūt triginta et vno de parib; pcludunt: et vnus alius est neruus finē foris cōicō remanēs: quoy octo a spōdilib; colli oriunt. et x. a spōdilib; pectoris: et quoy ab inferiōrē pte docti: et tria ab ossib; qrenibus supponunt: et tria ab ossē caude: et ab extremitate ossis illi⁹ exit sine solo vnus vt dicit. haly. exp̄isse. et theozice et relig auctores medi cīne. et dicit. d. Aul. loco ibi supra. Ex neruis q a cerebro oriunt non luvant mēbra in sentido et mouendo nisi capite et facie mēbra et viscera inferiōrē: alia vō mēbra bmo inuamēta nō habēt nisi ex neruis nuche. Lōicat vō nucha cerebro: qd sicut cerebrū claudis duas miringis vel duobus pāniculis cooperit: vno molli. s. pma mfe vt colligat talis pāniculus torā cerebri subaz mollē eritē alio superi⁹. durior vt custodia a circūdāte craneo q tānt distat a subtrili et molli inferiōre quātū sufficit suscipere ipm̄ cerebrū diastolādo de spatio: ita ē et nucha elidē vel p̄portionalib; cooperit pp̄ eodē finē: qd tria ab ossē caude: et ab extremitate dicit distāt in spōdilib; pāniculū. Et qm̄ vt dicit Bal. 13. de virilitate partu. Nullus reperibilis existit motus in ossibus capitis. In spōdilib; vō fortis existit motus: iō in cerebro nullū ultra grossas miringas aliud circū appositū est regimē. In docti vō tunica neruosa et fortis. s. sup. appositā est in qua inuolunt p̄dicte due tunice vt supra. Addit ē Bal. vi scōfus humor. s. flegmaticus bue tunice. s. neruose sup̄fus fuit sicut ei⁹ colligat spōdiles vniuersas et articulos et lingue et lanigo vniuersos et oib; quecūq; frequēter moueri idigētia sunt. i. supin fundit ipse flegmaticus humor: ad p̄hibēdū. s. ipsos eritaciones. Hic enī est finis summaris flegma. pma pmi de humoribus. Et dicitis p̄ qd spōdiles nō solū cōicant in p̄nēdo nuchā: s. et in ipsarū p̄cauitate tres pāniculi p̄ncip̄ quoy vnus p̄ncipet alius et supra vtrūq; vnus ossa sup̄infusus est humor flegmaticus et hoc est oib; cōe. Lōicat. iij. in hoc qd quilibet spōdilis b3 in creatione verus posterioris quasda eleuationes: vñ in qualibet vident esse sicut spine et sementi ad modū. d. Aul. et hoc facit nā qd factū est dorsum et collū quo ad p̄re posteriorē sicut custodia et clypeus mēbroz nobiliū q sūt p̄sta corā ipsi. ad defensionē igit fecit nā bmoī spinas posterioris. facite sunt et cūlibet spōdili additiōnes quēda laterales quidicunt ale p̄ter vnay docti que alas nō h3: et ipse ē in oib; facite sunt ad defensionē neruoy et venarū quāquāda q in lōgitudine corporis pfundius q ipse spōdiles ingredunt. Sunt et in quibet spondili quēda alia additāmēta et p̄cauitas quoy additāmētō: aliqua ap̄ciūt in sursum ad spōdile supiorē: et aliq in deorsum ad spōdile inferiōrē: et obuiat talia additāmēta foraminib; aliaz spōdiliū sursum vel deorsum vt p̄nūitate iūcturali ordinēt: et iō talib; additāmētis vndiq; inherēt ligāmēta fortiter ea ligātia sicut et in reliq; est iūctura. Lōicat ē in foraminibus a gbus nerui oriunt: qm̄ hec foramina a duob; lateribus spōdilis p̄sta fuerūt et nō retro ppter defensionis defectū ipsos neruoy: qm̄ in situ exteriorē alterantibus nimis eēt expōiti et p̄cussioib; neq; anteriora facta sunt hec foramina: qm̄ cū corpus sua nūl pōderofstrate et suis imorib; volūtārys ad anteriora declinet debilitarent tales nerui et quodāmo conuersione spōdiliū ad anteriora alterarent: vñ est in vnaquaq; spōdili sicut semicirculus et p̄uersio ad anteriora. Lōicat ē qd supra quā-

libet spōdile ad applanādū: et ne caro ossē duro ledat sup̄apostitā sunt ligāmēta et nerui et musculi: ne dicte spōdiles circa additiōes posteri plane leues et lubrice addant. anrius quoy sunt ligāmēta et musculi ad eas in debito situ p̄nēdūt: vñ vt dicit Aul. de mēte B. 2. coll. de musculis in toto q sūt qnēti. et 29. sunt musculi spōdiliū. 4. ita habes loco allegato ca. de inuamētis mēbroz que sūt in ista virtutis moriue. ista sunt pncipalia in gbus ipse spōdiles cōmunicāt: s. et gbus alijs cōicent de gbus nō facio mētionē cum hoc nō sit de pncipali itentione. Differūt et in aliquib; pncipalib; pmo ita habetis loco allegato de inuamētis mēbroz que sūt in ista virtutis moriue: qd cū inferiores sint sicut bases superiorū et que sunt atq; eay que pectoris et que illaz que colli: et cū id qd deferē deferēte leuius esse oporteat sequit vt superiores. s. colli minores sint q pectoris et pectoris minores q albatim: vey qm̄ vt supra dicebat spōdiles maxie sūt create ad p̄nēdū spinalē nuchā: qd quāto p̄pinq;ior est origini vt cerebro tāto grossior existit. Sūt igitur exp̄diti vt foramina spōdiliū superiorū eēt latiora foraminibus inferiorū. Et qd amplitudo foraminū attenuat corpora ipsaz spōdiliū: cū tñ supiores spōdiles create fuerint maxie ad defensionē mēbroz ad vitā sūme necluz: vt que colli pp̄ tracheā arteriaz et que pectoris pp̄ cor et pulmonē. cū igit tales spondiles pp̄ fines victos fuerint in creatura debiliores in se oportuit vt p̄ alligatiōnē eēt fortiores: fortiorib; igit ligāmētis ligant spōdiles supiores q inferiores vt colli q pectoris: et pectoris q albatim. verūtamē vt dixit Aul. qm̄ iūcture colli nō sustentant a costis sicut iūcture pectoris: neq; ipsaz musculi sunt ita fortes facilius p̄torquent spōdiles colli q pectoris: ligāmēta gbus tñ ligant diuersimode ligat: qd ligāmēta anteriora sunt plus stricta: et posteriora ligāmēta minus stricta vt melius obediāt incuruatiōi: et ad anteriora curuari et fle cū est magis necluz q posteriora flecti. et sic videt hoc oib; iūcturis cōe. Differūt et in alijs et additāmētis: qd qdā spondiles plures hnt et qdā pauciores. Differūt et tales ale: qm̄ spōdiles ad quas coste terminant hnt alas et vnaquaq; earū sunt due vacuitates vt capira costaz gibbosa in eis mirabiliter ligent: nō sic est de alijs. Dif ferūt quoq; in curuatura qd semicirculus in eis ē inēq;lis: qd in alijs quibus maior et in alijs breuior. Differūt et in alijs que ad p̄fena nō adducō: qd nō necessaria sunt: et si ea que dicta sunt videant fatis a p̄posito remota: tamē ad futura bene intelligēda p̄ficient.

Quarto pncipalr aduertēdū qd notāter dicit gibbostas ē remotio spōdiliū et. qd in gibbostate cum qua stat vitā nō sit dislocatio spondiliū: s. sit aliq; a situ suo remotio: qm̄ dislocatio vt dicit. d. A. cū ceteris qm̄ qm̄ ca. i. est itera egressio ossis ex loco suo: que si accidat in spōdilib; maxie pectoris subito sequet mors: ex quo rūperet nucha: et sic oēs nerui oītes sensus et motū mēbris spōdiliū et nūl p̄ maloz pte destruerent: cū nerui a spōdilib; exētes in p̄nia mēbra dirigāt a ḡb̄ereūt vt dicit Albaras: et vt h3 videri de anathomia neruoy ab Albarate. 30. theozice. et ab. A. pma pmi doc. 5. et ab alijs locis suis. est igit remotio. h̄ itelligendū est nō de remotiōne vnus tñ vel duarū spōdiliū s. de remotiōne plurimū: qd plures p̄tue spōdiles a situ suo remouent vniformiter disformiter ad modū cuiusda bareuatiōis tūc manifestat ipsa gibbostas. nō sic aut manifestaret si vna tñ vel due curuarentur.

Ultio circa hāc p̄re est notādi vt colligi pōt hic ex ista: qd hic talis gibbostas sumi pōt dupl. s. cōiter: et p̄prie. cōiter sumit idifferenter p̄ oī remotiōe spōdiliū a recto situ suo vt sumit in rubrica calidi de gibbostate. p̄prie vō distinguit strumā et arcuationē que est gibbostas anrioz et p̄tensionē q est remotio spōdiliū lateralter facta: vñ gibbostas p̄prie est cōuersio spōdiliū posteri: et sic itellexit terr⁹ circa finē hui⁹ p̄ris. Lego eā. Gibbostas sup. cōiter ē remotio spōdiliū: et itelligat cāliter. i. pp̄ remotiōe spōdiliū causata. pōt ē itelligi in recto aut ad interiora docti. i. sup. tñ apparet depresso posteri et nō eminentia anri: aut ad anrioz p̄re. est remotio: ita vt eminentia anterioris appareat. Dicit textus. Et est gibbostas anterioris sup. p̄ris quā qdē notant arcuationē. Et addit. Et qm̄ accidit cū cōitate ossiū casti. i. qd p̄cauant et ossa pectoris anri: vt coste. posteri p̄plicant ad anri: et noiaf. s. nō solū arcuatio s. et p̄cauatio. et hec est qd struma p̄prie vocat. Addit aut ad exteriora docti sup. est remotio vel plicatio spōdiliū. et hec est gibbostas posterioris. i. est p̄prie gibbostas siue alio appropiariōis cabulo. aut ad latus sup. est remotio. et dicit p̄tensionē. s. p̄prie.

Et cause eius aut sunt p̄mitiue sicut percussio aut caliditas et que currūt cursu cor: aut corpore ex humiditate aquosa falsa lubricatua mollificā ligāmēta aut humiditate limosa. Et que p̄m̄ fit ab humiditate falsa est torzio nō ad anteriora aut posteriora.

In hac scda p̄re pncipali ca. p̄sequit de causa gibbostas: et duo

Principaliter facit. Quia primo ipse supposita aliquid diuisione de causis
 ipsius de ipsis particulariter enumerando. psequitur. Scdo ipse po-
 nit casum unum de causis. Scda ibi (Et totum id aut est etc.) p-
 ma adhuc in duas. Quia p faciendo quod dictum est enumerat causas sa-
 tis in agendo cōsimiles. Scdo multum ab ipsis diuersas. Scda ibi (Et
 quicquid sit gibbositas.) p-ila adhuc in duas. Quia p facit quod dictum est.
 Scdo et in causis satis sibi ponit diuersitatem in pducendo. Scda
 ibi (Et q plurimum sit.) De p pte dicit ponendo diuisionem. Lāe ei aut
 sunt pmitue vt casus et pmissio et q currunt cursu eoz aut corpore
 ex humiditate aquosa salsa lubricatiua mollificatē ligamenta aut
 humiditate limosa. De z pte dicit. Et q plm sit ab humiditate sal-
 sa est prolixio. i. delinatio ad latitudinem ad anteriora aut ad posteriora.
 C p- o intelligētia p-ia p memorandū est quod scribit a. d. scda pmi
 docet. z ca. i. q cae pmitue q sūt cae extra corporis subz existēt.
 vel ex pte aīe se tenētēs diuersitatem a corpore h est ab antibus. p-
 mo q antecēdētēs sunt corpore pmitue vō nō. Scdo q iter antecē-
 dētēs et egritudine cadit cā media vt pūctat: iter pmitueas vō cās
 et egritudine nō nēcio iterumcū mediū. Al pūctū vō differūt antecē-
 dētēs cāe: q iter pūctū et egritudine nō cadit mediū: iter antecēdētēs
 vō et egritudine bī cadit mediū. pmitue vō mediū sūt iter has quā
 iterdū iter ipsas et egritudineas est mediū vt de calitate aeris humi-
 ditates cerebrales liqfaciētē q sūt cā imediata: iterdū paralysie.
 Aliqñ spasmū etc. aliqñ vō iter cām et egritudine nulla alia cadit cā
 media vt de cutello soluētē pūctū. nā iter icidētē cutellū z solo-
 nē pūctū nullū cadit mediū. In pposito igit pūctū z casus cū sint
 cāe pmitue: aliqñ sūt cā gibbositas imediata marie frume pp i-
 curuari ex pūctūe spōdilis ad antrū. idē et in alijs sūbīs ptingē-
 pōt vt ex ipūctūe spōdiliū facta deosus in cōludo puerorū: cū vn-
 supra dorsus alterius egādō saltat: sic mibi nouissime pēntat est
 sit? dñi Alonīs de vitadono: z iste pōt eē modus q nō solū torquē-
 tur spōdiles s; et mēbra pectoris vt dixit tertius pōt ad antrū vt p-
 Scdo notādū q qūq; mā humida apta est facē ptoxiōnē iūctū
 rarū spōdiliū duplī. p-rio mollificādo z relaxādo ligamēta vī mu-
 sculos qb p-ntinent in debito situ. Scdo mō replēdo pcauitatē ner-
 uoz musculorū: vñ fiat spasmus p-nter pban ligamēta iūcturaz q
 cū dicitur musculis p-ntinēnt p choiā in illā pte in q musculus sbit:
 vt si spasmus musculis iterioz fiet plicatio anterior z si posterior
 fiet plicatio posterior vt in exēplo familiari. Videm. n. q cū pūctū
 choide pedū aut mortuaz sbit digiti pedū in illā pte p-ēt mō ou-
 pliciter: q vel talis mā humida mollificās musculos vel ligamēta
 ē tāte qñtas vt mēbrū repleat z vt ipz multū fiat pōderosus: z sic
 sua grauitate pbit in pte suā iūcturas qb alligat: z si eēt talia mē-
 bra iteri ad antrū traherēt z si posteriori ad posteri. Alio mō si ta-
 lis humiditas mī mollificaret z relaxaret nō notabiliter grauitan-
 do: z isto mō a cā quālibet debili mouētē ad oppositū spōdile i
 pte illā plicarent. Et hoc q tales musculi vel ligamenta nō pūt p-
 resistē plicatōi: imo obedirēt vt. v. g. mollificātis musculis antrio-
 ribz a facili cā spōdiles plicabunt posteri? z cō. Et isto mō bñditas
 ligamētoz est cā p acciō ptoxiōis sic absentia naute submersiōis
 nauis: z alio mō est cā magis p se istud notādū colligi pōt scda pmi
 doc. z. de causis dislocatiōis z separatiōis a situ. Et q p- q mā aquea
 subtilis est magis cā p acciō gibbositas q p se cō mī limosa magis
 cā p se ad modū supra dēmi. qlibet q talis pōt eē cā idifferētē gib-
 bositas vere z est remotio ad posteri? z arcuatiōis q est remotio
 ad antrū. humiditas aut salsa q nitrofa mordicatiua est z pungi-
 tiua p illos musculos discurrēs dolorē acutū causans cā est vt hō
 lateraliter torqueat: z sic est cā toxiōis saltē dispositiua. z h est q
 itē debet vidē meo. d. a. i. textu. lego istaz q mibi ē clara. Lāe ei aut
 sūt pmitue. i. nō pcurrēt aliq cā corporea vt pūctio z casus sup.
 ab alto vel casus rei oure sup dorsū. z q currūt cursu eoz sic i exē-
 plo dato. Aut corporee sup sūt cāe. ex bñditate aqsa sup. vī salsa lu-
 bricatiua mollificās ligamēta: q qlibet talis ē bñctatiua relaxādo:
 aut sup. ptingere pōt ab humiditate limosa. i. grossa seculēta q effi-
 cit toxiōnē grauitādo z trabēdo in partē suā vt dēmi est. z addidit.
 Et q plurimū sit de remotiōe spōdiliū ab humiditate salsa cū hoc
 q mollificat ligamēta sicut z aquosa insipida est prolixio. i. plicatio
 spōdiliū lateralis nō ad anteriora aut ad posteriora.

Et quicquid sit gibbositas pp vctositatē aliquā pcutiē-
 tē faciētē gibbositatē aut apā aut exitura extēdētē tu-
 nicas i pte sua. Et multotiēs declarat apā p san. egre-
 diētē cū solone ventris significatē maturatiōnē apā-
 tis z eius eruptionē. Et multotiēs est illud apostema
 durū. Et quando q sit propter spasmum ligamentoz
 z est pauci casus velocis interfectionis.

In ista pte ipse enumerat cās satis diuersas in faciendo gibbosita-
 tē que dicitur sunt tres: q aut est vctositas pcutiēs z ipsi pñ sit

gibbositas vctositas vt sup dēmi ē circa rubricā. aut ē apā sine tu-
 rā cōprimēdo siue trabēdo in pte suā: aut exitura vt apā mollifica-
 tū in via sanatiōis: z magis facit grauitādo q cōprimēdo vt p- i-
 terdū cognoscit q fuerit exitura pp sanguine corruptū egredientē
 vel p secessum vel vniā sic ipm nā deriuante ad vias expulsiōis:
 aut q sit pp spasmū ligamentoz sup. a siccitate factū: q de facto a
 mā p repletionē iā dictū est: tñ dicit. d. Al. q est pauci casus z ve-
 locis interfectionis: z cā clara est: quā raro veniūt ad tāta siccitatē
 q ligamēta spasmus: q si pur euēiat est difficillime reducibilē
 tatis: imo plerumq mortalis vt scda tertiū z scda afo. cō. z. 6. z plu-
 ries alibi. lego istaz z clara est. Et quicquid sit gibbositas pp vctositatē
 aliquā pcutiētē faciētē gibbositatē aut apā. i. aquosus aut exitura
 extēdētē tūnc iā in pte sua sicut z de apate aquoso. Addit sup. in du-
 bio a qua cā pēdeat multotiēs: declarat apā p sanguine egredientē
 cū solone vctū tāq sup. p signatiōnē significatē maturatiōis apā
 aut ei? eruptionē. Addit z mōtiēs ē iā apā duz sup. nocēs cōp-
 mēdoyl ē trabēdo. Et pōt: z cā qñq sit pp spasmū ligamentoz.
 f. a siccitate: z ē pauci casus. i. raro ptingēs z velocis interfectionis.

Et totū illud aut est causa cōitatis spondilium plu-
 rium numero z fm gradationem: aut nō est ita.

In hac scda parte huius partis pncipalis ipse ponit vnum com-
 munem canonē dicte cause: z dicit q totū id. de istis causis pro-
 ducitibus ad remotionem spōdiliū siue sit pmitue siue corpo-
 re: aut est causa spōdiliū plurium numero: z fm gradationem:
 aut nō est ita. f. ille cause: aut ita occurrunt q remouentur plures
 contigūe spōdiles z curuantur ad ante vel retro vel lateraliter
 ad modum semicirculi: z sic fit large gibbositas: aut dicte cause
 nō sic occurrūt: s; aut vna trā vel due remouēt: vel si plures remo-
 uent fm occurrūt cārum ille nō ē bñt fm gradationē. i. nō sunt cō-
 tigue: z tūc ly fiat remotio spōdiliū nō trā sit gibbositas: sicut etiā
 supra dictū est. z hoc intendit littera. lege eam sic.

Et gibbositas qdem z propter illa que est ad ante-
 riora constringit locum super pulmonem: quare facit
 accidere malitiam anbelitum.

Hec est tertia pars pncipalis cap. in qua. d. Al. ponit quasdam
 pclusiones pnoticas de ipsa gibbositate. cū hoc ē eas verificat.
 z diuidit pars in quatuor fm quoz cōclusiones quas ponit. Secū-
 da ibi (Et quādo accidit in infante.) Tertia ibi (Et in infanti gādē
 accidit.) Quarta ibi (Et subtilian crura.) De pma parte dicit po-
 nēdo pclusionē gñales absolute q gibbositas facit nocumētum in
 anbelitu: q velocitatē vel i spissit: ppie illa q est ad antrū. reddūt
 cām: q ptingit locū super pulmōnē. rō huius satis clara est: qm p
 oēm gibbositatē ptingit vel abbreviat pcauitas pectoris: z per
 pñs pulmo cū nō possit in attrabēdo ad magnas dimēsiōes dil-
 tari: minus de aere attrahet q sit expediens p refrigerio: z p pñs
 citior i sargēt necessitas ad nouū aere attrabēdū: sic frequētāb
 ispiratiōis: pncipue tñ p gibbositatē ad anteriora factā: q in stru-
 ma fit maius nocumētū in anbelitu: qm tūc ppie ptingit locū
 sup pulmōnē: q pcauitas pectoris ptingit vterius antrū: tñ
 alijs nō sic ptingit tñ sp abbreviat: iō semp in anbelitu fit nocu-
 mentū. lego istaz. Et gibbositas quidē z ppie illa que est ad ante-
 riora constringit locū super pulmōnē: q vacuitatē pectoris. hoc
 est medium probandi conclusionem: quare facit accidere malitiam
 anbelitus: z bec est conclusio prima.

Et quā accidit in infante pbi bet pectus icedere in di-
 latatiōe z amplificatiōe sui: quare diuersificat mēbra
 anbelit? nocumēta pstringētia sup ea anbelitū Et pp
 illud dicit dīp. cū aduenit gibbositas ex asmate aut
 tussi ante q expuat ipse mori: z illud iō qm significat
 pmutatiōnē māci faciētēs eas ambas ad spōdiles. Et
 facit accidere in eis exitura fontē apparētē euēniētē a
 mā grossa. Et si nō eēt ei? grossitudo nō accideret ab
 ea gibbositas. Et cū ita sit nō sit preparatio pectori vt
 dilatef pulmo: qre retinet anbelit? imo opz vt malus
 fiat anbelitus z perducatur ad perditionem.

Secunda conclusio. Gibbositas accidens in infante est multus
 praua. probat cōclusionē per hoc: q cū sit in infante prohibet p-
 ctus ad dilatiōnē conuenientē z amplificatiōnē quā natura i-
 dit: quare sunt diuersa membra curuant plurquā oportet: z aliq
 strictione sunt fm diuersam plicationē aliq spōdiliū: z iterdū co-
 statū vñ talia nocumēta addūt in pstringiōne anbelitus z sunt quo-
 dāmodo reproba bñlia: q post etatē augmētū talia mēbra nō recti-
 ficant:

ficant: vii ista pclusio est spalis vt sic intelligat. sicut gibbositas ad anteriora iter reliquas est pua: ita gibbositas facta in etate ifante pua: est ceteris paribus q̄ facta in alijs etatib⁹. Et pp h in fert p modū correlarij snia "Dip. s. afo. 4. 6. Luicunq; aduenit gibbositas ex asmate z tussitanteq; expuat: ipse morit. Et ista "Dip. sic dicit. Quicūq; gibbosus vel gibbi ex asmate fuit aut tussitante in uetate pereit. Et videt seq ex ista supioze ppter id: vt et dicit. B. in cōmōte: q; molestatiōes multe sūt ppter iperfectionem mēbroz spiritualiū: vii mā expui nō pōt z anhelitus fit difficilis z nō remoueri pōt nō mōiunt. d. A. tñ in textu adducit aliā cām que tñ in idē tēdit: q; s. facta gibbositate ab asmate vlt tussit significat pmutatio materiei ipsaz ad spōdiles. vii facit accidere in eis vel apud eas. s. in ligamētis vel musclis exitura forē. s. magnā: z sic p hūf spōdiles fm modū dictū superius: z sic idispōit pectus ne dilatet fm dilatatiōē necessariā pulmōni: iō fiet malus anhelitus z mā expui nō poterit z sic pforabit. Et hoc est qd dicit vsq ad illā partē. Et ifan tib⁹ qdē. L. ego ifam. Et qñ accedit in ifante: sup. ipsa gibbositas phibet pectus incedere in dilatatiōē z amplificatiōē sui. i. phibetur ipsius magnificatiō quā natura itēdit: qre ouerfāt mēbra anhelitus nōcūmēta pstringētia sup ea anhelitū. Iquare ipsi nō dilatati ppter gibbositatē facta sunt diuersa nōcūmēta in mēbris anhelitus: q; cōpimūtur z pstringunt applicatiōē z paruitate mēbroz ossuoz pulmo mediastinū vel diaphragma z sic cōstringūt anhelitū. paruius fit anhelit⁹. Inferret: pp id dicit "Dip. s. afo. 4. 7. L. aduenit gibbositas ex asmate aut tussitanteq; expuat ipse morit. Et posita est ista "Dip. fm q; iacet z verificata. Sequit redere cām dictā: id iō qñ figt pmutatiōē mē in faciedo eas ambas sup. dīspōnēs. s. asma z tussim ad spondiles z facit accidere in eis. i. apud eas vt dictū est exitura forē apparēt. i. apostema magnū enenitē a mā grossa: q; vplurimū talia mā est grossa pcpue in ifante. Addit z si nō eēt eius grossitudo nō accideret ab ea gibbositas. i. nō eque facili ter saltē possitne z p vltm tractus vt supra: q; nō eēt negandū qñ et a multa mā nō grossa hoc fieri possit: z mā nō mollificādo ligamēta z vt fit cā p accidēs ad modū sup positi. Addidit ppter adducēdo mediū pculi. z cū ita fit nō fit pparatio pectoz vt dilatet pulmōni. I. facta spōdiliū curuatiōe idispōit pectus: q; abbreuiat ne pulmo possit pueniēter dilatari: q; retinetur anhelitus: qdē nō fiat magnus: imo oportet vt fiat malus anhelit⁹ idest aliqñ sicut pforatū ppter multā materiā z inobedientiam instrumentozum z perducit ad perditionem.

Et infantibus qdē accidit gibbositas z vōstas gibbositatis quando cibant ante horā quā obzē igrosantur humores z declinat ad spondiles.

Hic ponit tertiā pclusiōē pnotificā dīcēs q; infantibus cū cibantur ante horā suā vt ante quartū vel sextū mēsem accidit gibbositas z vōstas gibbositatis: z adducit mediū p hoc. s. p multiplicātur in eis p idigētiōē ex impotētia stomachoz eozum humores grossi segmātis z iterat vōstas grossa q; declinat ad spōdiles: z sic fm modū dictū supra vel fit gibbositas vel vōstas gibbositatis. I. ego ifaz. Et infantib⁹ qdē accidit gibbositas z vōstas gibbositatis qñ cibant aī horā: q; obzē. i. pp quā cām ex idigētiōē igrosant humores. i. multiplicānt hūozes grossi: z sup. vōstas grossa z declinat ad spōdiles. i. ptingit vt pmutent ad spōdiles: z tūc zc.

Et subtiliantur crura habentis gibbositatē propter illud qd facit gibbositas de oppilatiōe quozūdā meatuum z vie in qua penetrat cibus.

Hic ponit quartā pclusiōē q̄ talis est. Crura habentis gibbositatē subtiliant: z adducit rōnem q; gibbositas facit oppilationem meatuū z viay per quas trāst spūs aialis ad crura: absentia cuius debilitat virtus nutritiua in agēdo z p pñs minozas nutritio z sic crura subtiliāt. C. p iō itelligētia pñs est notādū q; dixerit. d. Aul. q; gibbosia subtiliant crura nō ppter ea voluit itelligi qñ etiā alia mēbra subtiliēt: imo aliqñ magis brachia q; crura subtiliant z aliqñ reliq mēbra fm q; in gibbositate aliqñ maior fit remotio spōdiliū doñ pectoris q; pñs iferioris z pñter maior fit attenuatiō oppilatio in neruis trāsmisse ad brachia q; ad crura z aliqñ ecōtra: qñ vt dicit. d. Aul. de anatomia neruoz: par neruoz oñz iter z m. spōdile pectoris porrigit ad cutē brachioz z de gñq; neruis spōdiliū iferiorz de qbus dēñ est a pncipio duo paria inferiora ad partē crurūz multos transmittunt ramos ita z a medijs inter has spōdiliū rami neruoz ad media inter bec transmittunt. C. scdo supponēdū de cōi mēte medicoz q; l3 spūs aialis q; p neruos ad mēbra deferē nō fit virtus nutritiue immediatū istm: s; virtus sensitiue z motiue: tñ vñs nālis ab ifluru spūs aialis multum in operādo luuat z vigorat: z iō p absentia vel minozatiōē ipsius spūs aialis minozata actiōe nālis vñs mēbroz minozat. Et ppter

hāc cām dicit hoc. q; mēbra palycitata subtiliant. Modus āt qñs minozat spūs aialis p gibbositatē talis est. qñ vt supra dēñ est in gñalibus quelibet spōdiliū h3 pcauitatē in qua spōdiles adinuicēz ptingunt in qua iūctura sunt foramina lateralia a qb⁹ nerui egrediunt: qua pcauitate remota ad aliquā dñam pñis dicit nerui p spōdile cōpimunt z sic oppilatiōe attenuatiōe oppilat vñ nō pñt pueniēter spūs p tales trāfire neruos. Nō tñ itelligas q; semp ad oēm leuē tōxiōē in aī vlt retro spōdiliū causet talia oppilatiō: q; vt dicit. d. B. 4. iterioz. 3. ca. z et pcpui caplm in ista mā ad vidēdū pñter dicit eni sic. Lūq; passio in tota nucha est: oia mēbra subtiliēt eque mollificabunt. q; si vna spōdilis muret ad extraneam p. fit ita vt gibbus fiat aut ad iteriora vt pcauet pole est vt nō noceat mēbris sub ea exñtib⁹ in moru vel in sensu: z pole est vt noceat. itelligat igit pclusio ptingēt z non nēcio. si tñ fieret pñssio lateralis videt nēcia vt et ipse in eodē ca. vt sonare. ex quo p3 q; iterdū nō solū causat subtiliatiō mēbrū: imo aliqñ paralyfis vt p3 itelligēt. Secit. d. Aul. mētiōē de crurib⁹: qñ ipsoz macrefactio maxime demonstrat: z hoc est qd itēdebat in ista. I. ego cā. Et subtiliant crura habentibus gibbositatē pp id qd facit gibbositas de oppilatiōe quozūdā meatuū z vie in qua penetrat cibus. i. meatuū z vie. i. neruozū q; sunt via spiritui aialiū iuuatū ad cibos in mēbra cōuertēdos vt dictū est. z sic finis huius cap. fm seriem littere. C. In cap. igit h habuim⁹ in rubrica qd est gibbositas absolute vt remotio spōdiliū a situ suo. habuimus et qd est vōstas gibbositatis vt supra gibbositas a vōstasitate grossa pueniēs zc. habuimus pñter in pñ ca. dñaz iter gibbositatē verā q; est remotio spōdiliū posterius: z strumā que est inclinatio ad anteriora: z dī arcuatio: z qñ nō solū spōdiles: s; et mēbra pectoris anteriora torquent nō solū dī arcuatio: s; et pcauatio. s; qñ fit spōdiliū inclinatio lateralis dī pñssio. Et circa illas pñs habuim⁹ multa vtiliay qd fit dorsuz z qd spōdilis z vtilitate spōdiliū z nūmex ipsaz z pueniētiā i ipsi spōdilib⁹ z dñaz in eis z nūmex neruoz z ipsoz aliquoz. a. pñss locis egressiōē vt crurū z brachioz tāq; magis necessarioz z nūmex musculoz: z bec omnia ad bonā itelligētiā cap. vt patuit. C. pñss scdo pncipali habuim⁹ de causis ipsi gibbositatis absolute. pñss magis gñal: scdo spāliū vt q; cāc ei⁹ aut sunt pmitiue vt casus zc. aut corporee z ibi habuim⁹ dñaz in talib⁹ causis. z de causis corporee dēñ est: q; aut sunt mē humide aut vōstas aut apha molle fm se aut puerfuz ad exituraz: qd aliqñ cognoscat p exercitiā in egestiōib⁹ vel vñis de sanguie corrupto vel sanie aut ē apha durū: z aliqñ z vltio fit a spasmō a ficitate: hoc tñ raro euenit z tūc est mortalis. Et dēñ est si fiat de humiditate h3 ptingit vel mollificādo ligamēta: vñ dīspōit spōdiles ad puerfionē i pte oppositā aut fit p hūiditate spasmūz musculos vel ligamēta de repletio: z sic pñss spōdiles in pte suā: aut fit p viā tract⁹ pōderādo a mā multa grauātē aut fit comprimēdo vt in apha duro euenire pñt. Et pñter dēñ est q; gibbositas pēdēs a mā falsa vtpfm est cōtōrio z dicta est cā. C. pñss in tertia pte ca. habuim⁹ qñoz cōclufiōes. pñssificas. Pñssia fuit gibbositas ad anteriora z est alijs deterior: z adducit cām: q; maxie illa pstringit locū sup pulmōnē: vñ fit malitia anhelit⁹. C. scdo pñss fuit q; gibbositas pñss in ifante deterior est q; in alijs etatib⁹ pñss. p h mediū pbaui: q; nō pñt dilatari z augeri mēbra pectoris h3 debitas erigētiās nāc: vñ fuit diuersa nōcūmēta in mēbris anhelit⁹ q; reddunt icorrigibilia: z ad illd pñss ex pportionali medio adducit sniaz "Dip. s. afo. ibi. L. aduenit gibbositas ex asmate aut tussitanteq; expuat morit zc. Et verificauit aforismū vt vidistis. Tertia pñss fuit q; ifantib⁹ accidit gibbositas z vōstas gibbositatis qñ cibant aī horā suā vt circa 4. vel 6. mēsez: z verificauit p h multiplicānt in eis hūozes grossi zc. q; pñter pellūt ad spōdiles zc. Quarta pñss hūitū gibbositatē crura subtiliant: z adducit cām oppilatiōē factas i meatib⁹ zc. z ibi dēñ est qñ et alia mēbra subtiliari pñt fm q; oppilant aliqñ p remotiōē spōdiliū q; sūt meat⁹ delatiōis spūm ad alia mēbra zc. z dictus est talis modus oppilatiōis. Et sic habuim⁹ sūmatiz ca. z ordinē dictoz marie i causis in qb⁹ erat ordo nēcio zc.

De signis.

Cap. 13.

Signa facte a causis pñssificis sunt casus cap. Et signa facte ab humiditate est signū forme z tactus z q; locus parum exiceat oleum cum quo iungitur. Et tarditas eius in exiceando ipsum z antecessio etiam regiminis humectantis. Et signū facte ab apostemate est tactus loci z dolor eius pungiūis proprie z se habenti eam accidentes. Et signū facte a siccitate est significatio siccitatis corporis z tolerantia se acutay z euacuatiōis z veloci

I t c 4

tas exsecutionis olei et vehementia ipsius siccitatis.

In isto ca. signor causar gibbositas, d. A. quatuor pncipalit fa-
cit fm genera quatuor: signor correspondendum quatuor generibus
causar. Et pmo ponit signi causar pmitiuus. Secdo signa facie
gibbositas ab humiditate. Tercio ab apace. Quarto a spasmo de
siccitate. Secda ibi (Et signum facie ab humiditate.) Tercia ibi (Et
signum facie ab apace.) Quarta ibi (Et signum facie a siccitate.) No
ponit signa vctostatis gibbositas rāq relinques ea sat nota ex si-
gnis vctostatis sepius dicta. De pma parte dicit. signa facie a cau-
sa pmitiuus sunt casus earū. i. euentus dictar causar vt. s. si pcutus
est sup dorso vel cecidit ab alto et sic de alijs. clara est ista. De secun-
da pre dicit de causis corporeis pmo de humiditate. Et signū facie
ab humiditate est signū forme: q. s. color appet alb⁹ vel liuidus. Et ta-
er: q. loc⁹ est i tactu fridus et mollis. Et q. locus pax ericcat oleū
cū quo iungit et tarditas eius in ericcādo ipm: q. mēbū est buni-
dū: et iō per ite nō ericcat: est et frigidū: et nō fit nisi tarda resolutio:
et iō et patiens nō ericcat nisi tarde. Et istud signū ponit scda pmi
de signis cōplexionū et sunt vicia verba capli. Et antecessio regimi-
nis humectatis sup. ex aere ocio cibis humidis potu aque vsu fru-
ctuū. Dicit pter ponēdo signa facie ab apostemate. Et signū facie
ab apostemate est tactus loci: q. s. cōpimendo dolo: nō sic ab hu-
miditate tñ cū in apace sit solutio pmiui necessaria: et p cōplexio-
ne videt et ad maiore dispoī solones. addit. Et dolor eius pungi-
tius ppter: quasi dicat et dolor qui sentit ab infirmo et nulla facta
cōplexione est ppter. i. maxime pungiū: q. sequens apace a mā
acuta fuit cholericā vel sanguinea fuit flegma salsum: cū tales
māe promptiores sint ad apace q. māe aquee de quaz nā est per
mēbia discurrere: et q. māe melle gbus merito grossitiei materie
quodammodo resistit penetrationi in mēbia addit. Et febres accide-
tes habēt eā. s. gibbositas: q. ad apace i trifica et maxime calida:
et pcepit in mēbis satis vicinis cordi vt in casu isto psequunt fe-
bres: vñ supposito q. p tactū sit dolor et sine tactu: et pcepit dolor
acur⁹ pūctū pter febre significare pōt pueniēter de apace. dubia
tñ sunt signa et nō certa: q. a mā nō apostemate. hec oia fieri pnt vt
in spasmo: maxie pp dolore in corpore cacochimo ad febres ppa-
rato. Et pp hoc dicit supra in ca. causar. Et multoties declaratur
apostema p sanguine egrediēte cū solone vētris et. quasi inuāt q.
sepe est apostemosa: et nō cognoscit nisi q. vñus emittit. Dixit vi-
timo ponendo signa facie a spasmo siccō. Et signū facie a siccitate
est signatū siccitatis corpis: q. corpus est siccus. Et tolerātia febriū
acutū. i. pseuerātia et diuturnitas febriū acutaz ericcātiū et euac-
uatiū. s. p vētrē vel fluxū nariū vel coitū et similiū: et sup. tolerātia
quarūcūq. causar ericcātiū vt icinorū vigillaz studiorū passionū
staliū: vsus medicinaz calidaz et vini potētate veteri et similiū mul-
toz ericare potētū: et addit. Et velocitas ericationis olei et vehe-
mentia ipsius siccitatis: sup. totius: q. parua siccitas vt functa cor-
pori cholericō iuuenili nō sano nō pducit ad spasmū. sed cū est ex-
trema siccitas cū gibbositate sequēter: tūc ē sat argumētū euident
q. cū sit siccitas spasmū et cū iō illa pcula fuit determinata su-
perius: qm l. velocitas ericationis p se videat seq ad siccitatem
mēbroz: tñ stat q. nō minus sequat ad apostema calidū vel ad do-
lore vnde cūq. fiat: cū p tales cāo fiat sufficiēs resolutio. et nō icon-
uenit q. vna cā p accide plus operet et velocius ad certū effectus
q. certa cā p fer: iō illud nō est euident signū nisi ptingat cū ista se-
quēti. et pp hoc addidit: et vehementia siccitatis. nā in his duob⁹ sit
et magis integra cognitione signor recurrat ad. Auer. 4. colliger.
et ad. p. A. scda pmi doc. et pmo et tercio de signis cōplexionū. cū
ibi dē aliquibus sequētib⁹ de signis domini cuiusdā humoris de
signis apostematū declarantibus et alibi locis suis.

De cura gibbositatis et ventositatis facientis vento-
sitatem. Cap. 14^m.

Item de qdem et sicce curatio est cura paraly-
sis et spasmi humidi et spasmi siccī in necessita-
te euonis et dimissionis eius: als diuisionis
eius: et qualitate administrandi emplā et embro-
cas et que sunt ei similia.

Sequit caplm de cura gibbositatis et vctostatis gibbositatis: in
quo. d. A. tria facit pncipalit. Quoniam pmo ipse ponit curā gibbosita-
tis pendens a mā mollificāte et relaxāte et pēdere a siccitate et ēē
a vctostate. Secdo ipse determinat de cura facie ab apostemate.
Tercio ipse iterato reuertit ad curā gibbositas humide. Secda ibi
(Apostemose aut cura.) versus finē capituli. Tercia ibi apud par-
te signatā (Rememoratio emplastroz et.) prima ad huc in duas
diuidit. Quoniam p ipse ponit canone gēale curatiū humide et sicce

simul. Secdo spālius determinat de cura gibbositas humide. Secda
ibi (Et can. medicinar eius et.) De pte dixit humide quidez
sicce curatio est cura paralytis et spasmi humidi et spasmi siccī in
necessitate euonis et dimissionis eius et qualitate administrandi em-
plastro et embrocās et que sunt eis similia. Et notandum q. in his
verbis. d. A. nobis inuit instrumenta curatiū qbus curatio gibbosita-
tis humide et sicce maxime cōmunicat cū paralyti ppla et cum
spasmo siue fuerit p materia siue fuerit a siccitate: q. vis curatio-
nis pcepit pstitit in euone si expedit vt in paralyti et spasmo humi-
do et phibitione euacuationis vt in spasmo siccō: et psequēter stat
itēntio in humectādo cū qualitate administrandi emplā et embro-
cas et que sunt eis similia vt balnea vt sunt ericcatiua scilicet in pē-
dentibus a mā et humectatiua vt in spasmo siccō. Et notāter fecit
hoc: q. vt supra dictū est gibbositas a materia nō apostemate pē-
des: aut pēdet ab ipsa p viā paralytis mollificatiū: aut p viā spā-
mi cōtrahentis: et aliquādo p absentia materie vt a siccitate fit gib-
bositas per viā spāmi: ideo ne ponat caplm in ca. notāter posuit
in pñ capli sniam dictā vt p hac remittat nos ad ea q. scribunt et
tertiū ca. ppyis de paralyti et spasmo et p embrocās: et que sunt eis
similia. itellexit et regimē in dicta q. pportionalib⁹ obseruari
d. sicut et in paralyti et in spasmo. ad illa q. ppo cura tali recurrēdū
est et cū diligētia pldēdū: q. in illis capitulis sunt egregy et spāl-
simi can. obseruādi: q. nisi obseruent plerūq. istm periclitant: vt
verbi gfa stāte repletio sanguis cū vīna rubea grossa cū ceteris
signis: deinde sanguis appet pcludēdū ex cōi doctrina pntiente
etate et. de siccā dicit et copiosa flōmia. et tñ d. B. est spālis can. cap.
de cura spāmi oū dicit. Et nō exbas totū q. neciū est ex sanguie
cui extractio est ppter spāmi et. imo retine et eo aliqd vt res-
stat spāsmo et. ita est vt in multis alijs. lego liss. Humide quidem
et sicce. s. gibbositatis curatio est cura paralytis et spasmi humidi et
spāmi siccī in necessitate euonis: vt sup. in paralyti et spasmo hu-
mido et dimissionis eius vt in spasmo siccō: et in qualitate admini-
strādi emplā et embrocās et que sunt eis similia. s. et cōicare de cura-
tio gibbositas cū curatiōe paralytis vel spāmi humidi vel siccī in
qualitate localū remediō: vt si debeat ēē humectatiua vel exic-
cantiua. ita et vt in dicta pportionalib⁹. hoc est q. itellexit.

Et canon medicinar eius que nō est cū siccitate est
vt sint stiptice vt stringāt ligamēta q. mollificata sunt
quāobzē inclinate sunt spondiles. Et calefactiue vt con-
fortent ea. Et resolutiue vt confringant humiditates
mollificātes aut adiuuātes ad mollificādū. Nā cum
cadit sufficiētia sup stiptica possibile est vt confortent li-
gamēta. Vterq. cū nō resoluūt materia ptransit vt pmut-
etur ad membrū aliud. Et plurimū quidez pmutatur
ad pedes et facit in eis accidere paralytim et similia fm
mām in subtilitate et grossitudine sua et fm permissio-
nem eius ex ibibitione aut infusione paulatim facta.

In pre ista ipse ponit curā facie ab humiditate et maxime rela-
xante vel mollificāte et tria facit. Qm pmo ipse ponit can. obser-
uandū in medicinis gēaliter cuius nāe debeat esse. Secdo ipse re-
spondet tacite qōni. Tercio ipse rñdet et enumerat medicinas in
casu isto pferētes et simplices et cōpositas. et ibi (Et cū antecedit
mundificatio.) et ibi (Et q. q. aggregat stipticitas.) De pma pre
dicit tria pncipalit. Dicit pmo can. medicinarū eius que nō est cū
siccitate. s. humide est vt sint stiptice. s. medicine: et adducit cāz vt
stringāt ligamēta que mollificata sunt quāobzē inclinate sunt spon-
diles: et calefactiue supplē sint ipse medicine vt confortent ea et reso-
lutiue vt confringant humiditates mollificātes aut adiuuantes ad
mollificādū. Dicit scdo. nā cū cadit sufficiētia sup stiptica pole est
vt confortent ligamēta: verū cū nō resoluūt mā pntit vt permuret
ad mēbrū aliud. Dicit tercio. et plurimū qdē pmutat ad pedes et fa-
cit accide in eis paralytim et similia fm mām in subtilitate et gros-
situdine sua et fm pmissionē et ex ibibitione aut infusione paulatim
facta et. Et primo notandū q. in pñis verbis huius partis. d. A.
nobis manifestauit tres pditiones habēdas in medicia vel medi-
cinis que sunt vere cāe salubres hui⁹ pōsitiōis: vt q. sint stiptice ca-
lefactiue et resolutiue. Primo qdē stiptice: qm vt supponit cā ta-
lis gibbositatis fuit humiditas relaxans ligamēta vel mufculos:
vnde saltē per accide inclinate sunt spōdiles. hui⁹ aut relaxatio-
ni et mollificationi opponit aduatiō partū mēbroz per humidi-
tate elongatōz. talis aut pntit per medicinā stipticā cui⁹ suba vt
dicit Auer. s. colliger est terrefris sicca et frida cui⁹ est ericare et
vinire vel stringere: vnde pntit sit a talib⁹ mēbris humiditatem
expulso et separatio. Debet scdo esse calefactiue vt eis medianb⁹

salia

bis nervosis multū vntant practici medici hodie. Et autē talis cō-
positionis sumit pmo ex dicto. B. 3. rhēgni. ter. cōmē. 169. q. 2. vebē-
mētē calida mōdēt: vñ mēbrū dōlet: dolo: autē ex acuit reuma: vñ
dubū est ne sua mordacitate maxime in corpore ipso multū de
mā ad locū trahat. Et sic fit pmissio cū frigidis. mōdēt autē talia
calida et dolo: efficiūt vt dixit. Plusquācōmētatoz sup illa pre eo
qd resoluēdo et eliquādo faciūt puenire solonez plurime materiel
et inordinatū sitū. Alia cū colligif. a. d. A. scda terti de cura palytia
in fine: qm mā subtilis dilatat virtute medicie multū calide per ea
mēbra plurimū. cū vñ mēbrū aliqūter ifrigidat pfortat membrūz
a frigore: minozat qritas materiel: et puenit ad h vt euascat. Et.
Tertia cū est remota dubitatio. diceret aliq accipias me-
dicinas remisse calidas et nō vebemētē calidas vñ q sumit. cā ex
quadā necessitate cōpositionis in edicua. quāz necessitatē elegā-
ter posuit. Auē. 5. colligif. c. 22. et Serapio. 7. bzularij. cap. 2. ne-
cessitas igit in casu nostro sumitur ex necessaria pterate virtutis
medicīne que in vnica nō reperit: verbi gratia ex necessaria forti
subtiliatione resoluēdo et pfortatione cū stipicitate simul: qm ve-
niens resolo facit ad eliquationē et cū ea nō pungiit stipicitas
et pfortatio. Et si dicas illud de directo videtur oppugnare. oicas
supra de mēte. d. A. q. dixit q in nuce cupressi solijs lauri et calamo
aromatico est virtū resolutiua calefactiua et stipicia. Et oicas pce-
dendo nō tā tāta sicut in castoreo et oleādro est calefactio et tanta
subtiliatio et resolo quāta est in istis. aliqū necesse est vt pp māe
inobedientiā ad leuiores medicinas et cū tanta resoluēdo nō fiat cō-
fortatio et stipicitas que i casu est necia ideo necesse fuit vt qm
cōponat medicina calida resoluēdo cū fridīs stipicis et hanc cām
puto magis ad mēte. d. Auē. hic. 3. quibet sit bona et si ex oib fiat
vna erit melior. lego istam. Et qm cōponit medicina ex stipicis
fridīs sicut rosa achacta et balauitū cū calidīs calefactibz sup-
ple potēter et resoluētibz sicut bacis lauri et castoreo et solijs oleā-
dri et acoro. C. Lōsequēter pnuādo in localibz enumerat olea in
hoc casu maxime valētia ponēdo descriptionem olei de euforbio
que notabilis et notāda est descriptio: q per eā sciet exptus alias
de oleis ponē descriptiones. Et q: tota ista pars est clara. lege eā.
Olea vñ pferētia ei que humida est sunt olea rerū calidarum sti-
pitarū ex canone supiore sicut oleū cupressi et oleū ruthe: et ita va-
lent multa alia vt de spica de lauro de enula vulpinū qd est pceptū
pū et similia. Et addit. Et indiget emplis habētibz medicinas res-
olutiuas fortis resolosionis pp māe vlypūrimū latere in pfundo
sicut sūt folia oleādri et acorus et castoreū et ruthe. Et ex oleis oleū
de ruthe et oleū de castoreo et oleū de pyretro et pulpa colloqntide
et euforbiū et asa supple eqūter in oleo ruthe: ita vt p. 3. i. medi-
cinariū sumat lib. j. olei deinde moret sub sole et coletur post duas
hebdomodas. f. post qd steterit per eas pnuo sub sole et renouen-
tur sup ipm. f. oleū colatū medicie. f. similes vt pū. Et fiat id mul-
totiens ad minus octies. f. post qd steterit per duas hebdomodas
renouent medicie: et tunc pro vsu reseruet. Et dictis. d. A. in hac
descriptione possum colligē tria vtilia ad cōpositionē talitū oleo-
rū. pmo q tales spēs nō puluerizent: sed grosso satis mō rumpant-
tur. per hoc q dixit rumpant. Et colligif scdo qm debeat esse
mēsurā spērū et olei vt. f. pmo qlibet. 3. j. spērū ponat lib. j. olei. Ter-
tio colligif spēs debite fermētationis ipm olei vt. f. stet qtuor men-
sibz sub sole: et hoc intelligit tpe estatis vt fiat bona decoctio: et in
oi medio mēse spēs renouent: ita q octies ad minus renouent: et
tunc re vera credo ego q sit efficacioris virtutis q si spēs semel
tū coquant aut bis. Et notate hāc descriptionē: q fortior est q il-
la que ponit. 5. can. trac. 10. et q illa Desue vltima distinet: qm est
ille sunt multū efficaces in passionibz nervoz et doloribz iūctura-
rū et doxū vt locis allegatis tū in isto itrant duo fortia simplicia in
resoluēdo que nō itrat in illis. simplicia. n. illoz sūt similia. Intrat
hic. f. pulpa colloqntide et asa et nō ibi et tute colloqntide est istū
oleū resolutiū ex iōginq et potēter et pceptū in mēbris nervosis.
C. Notate pceptū regulā de colloqntida cū p iterius d. sumi dixit
d. A. nō sit aliqū pceptū q ipsa sit valde trita. pars. n. minima eius
in sensu cū iuenit humiditātē inflat et adheret paritibz scōbi et iuo-
lutionibz itestinoz et apostemat. Alia calida existēs in quarto est
maxime resolutiua pceptū fetida et pferit potissimū doloribz ner-
uoz et mēbroz nervoz: vnde mihi ista olei descriptio excellen-
tior videt maxime pp toties spēs renouari. C. Medicamen forte
ad illā iam ipse ponit cōpositionē olei pueniētis in gibbositate ab
humiditate et vōstitate gibbositatis simul: cui descriptio. R. sa-
uina et scba est spēs absinthij et picipū et sanfscū est spēs malozane et cōdume-
nit: sed d. stare cardamomi: q greci cōdumeni vocant cardamo-
mi: et hoc est arabicū a greco extractum: sed cōdumeni apud nos
carui agreste: et quinātū et cassia decoquant cū aqua decoctionis
optima: pmo. f. frustatim incisa. Vbi nota q per cassia hic nō pos-

sumus itelligē cassiam pingue: sed cassia lignea: q cassia pguis in
hoc casu nō pueniret. vt p. 3. Et in hoc est error cōmunis cū cassiaz
fistulā reperit itelligit cassiā pinguem: et tū vt dicit Simon mos
antiquoz fuit per cassiā fistulā cassiā ligneam appellare: ita per
cassia absolute et in hoc credo errauit Dundinus. Et hoc et cre-
do euenisse cōm erroze practiciū: q cū in puocatione mēstruo-
rū vel secūdine reperit valere cortices cassie fistule itelligit ipm
de corticibz cassie pinguis qd tū credo itelligēdo de corticibz cas-
sie lignee: q ipsa sicut ciuamomū in hoc pceptū bz vtilitate. nota-
te bene. Addit et effundat desup de oleo qm est aque medietas. f.
facta decoctione et decoquat et iteret aliquotiens. i. apposto oleo
fiat iterata decoctio postea supaddat et de oleo qm est medietas
illius aque que remāst postea iterato bulliat tādē addat de oleo
pnuādo decoctionē et appositionē olei vsq ad totius aque psum-
ptionē: deinde pyciat in co. f. oleo sic decocto castoreū euso: bius
et sauina ptra vt etia virtutes eoz in oleo iprimant sicut vt dixit
Desue ipmif forma sigilli in cera et administret pro vsu. Tunc
addit. Et in ipso qd est pfortatio mēbrū et carminatio vōstatis
et resolo humiditātū extraneaz grossariū: vt p incipiet ppieta-
tes simplicia de gbz supra dictum est. C. Ponit pter emplm ad
gibbositatē vōstatis magis valē: cui descriptio. R. Notacio li-
quide. qdā dicit q est Notac que extrahit per decoctionē corti-
cis arboris sicut Notac et ipm gūmi arboris et d. A. facit duo ca-
pitula. vñ de Notace humida videte vos. qdā dicit q est melior
racis calamite: sed qdā sit est calida ericactiua et resolutiua. Co-
sti calamo romatici sauiue: oium aii. 3. j. euforbi. 3. j. et de bis oib
dicitū est supra olei nardini qm est necesse. f. ad debite iscopan-
dū dictos pulueres cū gūmi et fiat emplm per intrātia p vtilitas.

C. Apostemose autem cura: cura est apostematis diffi-
ciliis maturatiōis et eruptionis et resolutionis propria
apostematibus duris.

Hec est scda p pncipalis ca. in q ipse determinat de gibbositate
ab apare: breuiter nos remittit ad curā apatū duoz de quibz
videndū est. 3. quartū cap. de sferos. Dixit. f. Apostemose autē cura
est cura apatum difficilis maturatiōis et eruptionis et resolosionis
ppia apatibz duris: supple q: talia sunt hmoi pditionū. de apo-
stematibz mollibz nō facit hic mētionē: q eoz cura habet sicut et
gibbositatis humide. de apatibz etiā diuersis ad exiturā nō facit
mētionē: pmo q: etiā de cura boz inuit nos remittere ad curāz
exiturāz intrinsecarū: scdo q: tales exiture cū rumpunt etiā
mā que vel cōpimebat vel gūtabat facile p se vel modico adiu-
torio pter fiat curatio: 3. de apatibz duris erat fienda memoria
spātis cū sint illa q difficillimā faciūt curationēz. Et lege tu istam.

C. Rememoratio emplastrum ad gibbositates humida
emplastrū bonū. Sumant acorus et enula et decoquat
tur in aqua cupressi et emplastret ex eis locus. Empla-
strū pferēs humide et ventose ex eis simul. Sumantur
enula et sauina et acoro et coquant in vino donec in de-
coctione dissoluant: et dissoluant cūz eis bdellū donec
fiat sicut vnguentū et administret.

In hac vltima parte ca. ipse reuertit ad qdā remedia gibbositatis
humide. pmo ponit duo emplā. Scdo ponit aliud genus cu-
rationis qm pcedētia nō pulerint. Scda ibi (Et qm nō valēt cura-
tiones.) In pma parte enumerādo emplā pueniētia in gibbositate
humida dixit. emplm bonū. sumant acorus et enula et decoquat
tur in aqua cupressi et emplret cū eis locus. de his oib dicit et ita
p. 3. et p. 3. q oia valēt. acorus. u. et enula post decoctionē cū aq de-
coctionis cupressi pistent vel cū ipso cupresso vel sine et ponant lo-
co emplū: quia cupssi pp fortē decoctionēz quā cupssus regrit
terrestreitate sube bz virtutē cupssi et est durioris sube q acorus
vel enula: et iō pueniēs est pmo ipm decoq: pter reliq. lego istaz.
Rememoratio emplōz ad gibbositatē humidā emplm bonūz su-
mant acorus et enula: et supple mūdent ita in frusta icidant et deco-
quant in aqua cupssi. f. decoctionis et et emplret cū eis siue oibus
siue duobz tū bene adinūet masselatiz et pttitis locus eminetie et
doloris. Ponit aliud pferēs cū hoc vōstose: dixit. emplm pferēs
humide et vōstose ex eis simul sumant enula et sauina et acorus sup-
ple eqles pres mūdent et decoquat in vino. f. medij coloris donec
in decoctione dissoluant et dissoluant cū eis bdellū qd facilius fiet
in virtute vini supple tate quantitatis q coctū vicosuz reddat: fiet
addit donec fiat sicut vnguentū et administret. clara sunt oia.

C. Et quando non valent curationes cum eis que bi-
bātur et emplastris aut similibus: administret caute

rium vt remoueat mollificatio z induref locus.

Consequenter ultimo ipse ponit singulare remediū valēs qñ reliq̃ remedia nō p̃tulerint z nō solum in hoc casu valer: sed gñat in oī cōplexione mālū humida maxime frida. Et dicit. Et qñ nō valent curationes cū eis que bibunt z emplis z similib⁹. s. vnguentis oleis fomētationib⁹. z c. admiñstret cauteriū z remoueat mollificatio z iduref locus. Notate hic q̃ vt sup̃ dictū est oēs auct. laudāt cauteriū in frida cōplexione mālū humida ad mām exiccādā z mē bñ p̃forandū: z p̃cipue cū reliq̃ nō sufficiāt ad p̃fectionē vt etiāz hic videt inuere. A. tñ in hoc casu peccātē mā itra pecc⁹ nō laudā rem ego fieri cauteriū: sed vbi mā peccās esset in musculis exteriōrib⁹: tñ cauteriū multum p̃ficeret: sed de mō ip̃s⁹ z quale esse debeat actuale an potēiale: in isto casu pp̃ membra esse uetiosa laudat potēiale. de descriptionib⁹ ip̃oz z forma z ordine habui stis supra copiose: vnde hic silentio p̃transio ad illū locū recurra tū: tñ Albucaſis laudat in B casu cauteriū actuale cap. 43. vt. s. sit cauteriū ad modū circuli vt capiat superiōrē p̃tē spōdilis eq̃lizer. z c. Dicit tñ causē nō admiñstret cauterium in gibbositate que sit in spāsmo nerui. tu vide de reſturatione per chirurgiā que aliqñ per se solā est sufficiēs: nō fecit hic. d. A. mētiōē: q̃ nūq̃ subito fiat reductio q̃dāmō nō valet op̃oz: q̃ etiā. s. spondiliū fiat remotio ad anterius nō est pole vt curet vt oēs dicūt: z si est ad posterius posuit curā z ordinē q̃nta quartū ca. de dislocatione spondilium z separatione eoz: q̃ de dislocatione cōpleta nō op̃oz: tuit vba p̃lo gare cū vt etiā ipse dixit in p̃ncipio cap. loco allegato qñ spōdiles dislocatione dislocatione cōpleta iter ficit p̃culdubio: solū p̃ponit cu ram remotionis aliquis spondiliū: z sic vere gibbositatis. Non fuit igit expedire hic aliqd tractare neq̃ ego aliqd dicā: sed ad illū locū vos remitto: z sic habetis finē cap. de cura gibbositat in quo habuistis multa vtilia z quodāmō necessaria z sufficiētia ad cap̃m ista de dolorib⁹ doct. C. Sumarie igit habuistis in ca. i. canōnē gñale curatiū humide z sicce simul vt q̃ cura eoz quātū ad eūōnē dicit z localia est cura paralyſis si sit humida vel cura spāsmi si sit si sit sicca. Et per hoc verbū habeo excusationē: q̃ in hoc ca. nō sequat interdū q̃ a p̃ncipio p̃posuerā: q̃ statui post ordinē curatiū tradidit per oīm. A. in vnoquoq̃ cap̃lo ponē ordinē do mēstici obseruādū in actu p̃actio p̃modū p̃siliū nō tñ declinādū a via. d. A. hic nō faciē vt videat facē p̃siliū de paralyſi ṽl spāsmo: sed p̃positis materis recurratis ad scōm tertiū z in mā paralyſis feci p̃siliū z diuulgatū ip̃m videte. C. habuistis scō spālē canōnē in medicis obseruādū in gibbositate humida vt si sint medicis siptice calide z resolutiue: z cām q̃re sic debeat qualificare. C. habuistis p̃nter canōnē correatiū superiōris vt q̃ talia ṽl plurimū nō offerant nisi facta purgatione. C. Lōsequēter posuit q̃dā simplicita in gbus est p̃uncta oīs talis virtus vt in nucē cup̃si z c. C. habuistis p̃nter canōnē cōpōnis diuersarū medicinarū z cōpōitionis medicinarū multū calidarū cū frigidis sipticis: z addu xi cās varias necessitatis aliqñ talis cōpōitionis. C. habuistis postea quedā olea z descriptiones quorūdā medicaminū in casu isto p̃ferētiū z spālter descriptionē olei de euforbio que fuit mul tum egregia z merito cōpōitionis z merito ordinis descriptionis. C. Ultimo habuit est can. q̃ reliqua nō p̃tulerint: tunc caute rium est medicina singularis. Sequit can. de varicibus.

C De varicibus.

Cap. 15^m.

Et dilatatio venarū in crure z pede pp̃ multitudine eius q̃ descendit ad eas ex san. Et plurimū san. est melācholicus: z qñq̃ est san. mūdus nō melācholicus: z quandoq̃ sang. grossus flegmaticus. Et quocunq̃ mō sit est sanguis in quo nō est putrefactio: z si nō non saluabit cum eis pes ab vlceratione z apatibus malignis.

C In ista parte p̃pter cām assignatā versus p̃ncipiū ipse determinat de q̃dā dispoñe venarū z de ipsarū tumefactione z grossitie: z q̃ talis tumefactio in tibus ṽl plurimū manifestatur: que vne q̃ multipliciter rotuose incedunt per tibia: s. alibi p̃tingere possit z cū tumescit ad similitudinē vitis apparēt: iō ab aliq̃ ista egritudo vitis appellat: z ab Alii. varices appellat. Et qñ ab eisdem fere causis vt videbif sunt varices z elephātia: idcirco de vtriusq̃ sit determinatio. p̃mo tñ tractat de varicib⁹ tanq̃ ad p̃positū mag̃ p̃nērāt. Scō de elephātia. Scō ibi (Et additio in pedi bus z c.) p̃fereba pars p̃ncipali diuissioe diuidit in partes tres. Qm̃ p̃mo manifestat qd̃ nois variciū. Scō ipse adducit ipsarū cās. Tercio ponit modū terminationis earū. z ibi (Et plurimū sanguis z c.) ibi (Et sic varices nō suscipiunt.) C. De p̃ma parte

dixit declarādo rubricā de varice. Est additio venarum in crure z pede pp̃ multitudinē ei⁹ q̃ descendit ad eas ex sanguine. C. Notā dum q̃ per additionē intelligit grossitiē z manifestationē ipsarū. per pedē intelligit pedē magnum in se aggregantē crus z coram: vnde tales vene nō tamē tumescūt in crure: sed etiā tumescunt in cora per sanguinē nō solū intelligit sanguinē pp̃rie sumptum ab alijs distinctū humoribus: sed etiā per sanguinē intelligit indifferenter vel ipsum sanguinē verū vel massā ipsius vt etiam alibi. aliqñ sumit put notat tertio thegnī cōmen. 196. z sic est clara l̃sa cum rubrica capituli. lege eam. Et plurimū.

C Et plurimū quidē accidunt cursorib⁹ z viatorib⁹ z onera portantib⁹ z coram regibus astantibus.

C Nunc p̃sequit enumerādo cās ipsius. Et p̃mo numerat cās coram portatib⁹. Secūdo p̃mituas. Tercio declarat in causis copozis si hant incipiendo vel nō. z ibi (Et plurimū z c.) ibi (Et multotiens accidunt.) C. Dicit p̃mo q̃ plurimū sanguis est melācholicus: z qñq̃ est sanguis mūdus nō melicus: z qñq̃ est sanguis grossus flegmaticus. addit p̃nter: z quocunq̃ sit est sanguis in quo non est putrefactio: z si nō. i. si est putrefactio nō saluabit cū eis pes ab vlceratione z apatib⁹ malignis. Rō p̃mi dicti est: q̃ sanguis melicus sus grauitate mouet deorsum z sua grossitudine recepit in p̃cauitatib⁹ venarū magnarū nō p̃t per porositates venarū reſutare neq̃ in oīficia recipi paruarū venarū: vnde ibidē remanēs ita aggregat vt ipsarū venarū magnarū per tibia extēsarū fiat amplitudo z dilatatio: z ideo ṽl plurimū sanguis est melicus: q̃ sanguis subtilis vel aquosus nō sic est apt⁹ ibidē retineri. Qñq̃ tñ est sanguis nō melicus: sed mediocrius sube tante multitudinis vt ad venas tibiariū deflūsus sua multitudine oppilet z p̃nter ibidē retinea tur z ex p̃nti fiat ipsarū venarū dilatatio. p̃t etiā talis oppilatio fieri ex sanguine grosso flegmatico viscoso vel q̃dāmō aliqñ gibboso: vnde z si recipi possit in p̃cauitatib⁹ venarū magnarū non tñ alias strictiores venas subintrare p̃t. Et hoc est q̃ dixit ṽl tūgēdo. Et qñq̃ est sanguis mūdus nō melicus: s. supple mediocri sube z supple peccās multitudine. Et qñq̃ est sanguis grossus flegmaticus. supple etiā viscositate adherēs z oppilās. Rō tertij dicti est q̃ itate corruptione in humore aliq̃ pars per ebullitionē subiliata z a virtute stimulata expulsa sua acuitate conodit mēbū cui occurrir: z sic sunt vlcerationes in tibia: vel si forte nō rūpaf cutis saltē sunt maligna apata: z hoc est q̃ dixit. Et quocunq̃ sit in sanguine in quo nō est putrefactio. ecce per sanguinē intelligit massā humorale: z si nō imo supple sit putrefactio non saluabit cū eis. s. putrefactus humorib⁹ pes ab vlceratione z apatib⁹ malignis. Lege tu istam p̃tinuā. Et plurimū. Nunc ipse narrat cās ṽl plurimū p̃mituas hui⁹ dispoñis z dicit. Et plurimū qdē accidunt. s. varices cursorib⁹ z viatorib⁹ z onera portantib⁹ z corā regib⁹: vel supple alijs p̃ncipib⁹ assistentib⁹. Rō istoz oīz est vna: qñ pp̃ tales cās p̃mo caleſcunt mēbra deorsum: z sic mām copiosius attrahunt q̃ pro nutriceione sit necessariū. hoc manifestū est in itinērantib⁹ z cursorib⁹ pp̃ motū. hoc etiā verū est in assistentib⁹ corā regib⁹ z onera portantib⁹: q̃ in talib⁹ oībus laborat maxime aiales virtutes mēbroz inferiorū p̃cipue pedū: pp̃ qd̃ dixit Auer. sexto colliget cap. z. q̃ sedere z sup̃ pedes stare est exercitiū docti: z nō pp̃ aliud nisi q̃ doctum fatigat. multo magis tibia fatiganē pp̃ sustentare molē corporis: z etiā p̃stat experiētia: z iō virtutes multas quātitate spiritū z sanguinis trāsmittūt ad eas z sic caleſcūt q̃b⁹ supercalefactis. p̃mouēt ad attrahendū ex quo attractio a vacuo fit z a calido. Ad hoc etiā cōmuniter adiūuat q̃ in sic dispositis facilitatur motus materiā deorsum: vt patet z sic due p̃cipue cause concurrunt. s. facilitas descensus materie z habitas recipientis. Et sic est clara l̃sa. Lege eam.

C Et multotiens accidunt propter egritudines acutas: quoniam expellit materia illic in illis qui ex p̃dictis ad eas sunt preparati. Et quādoq̃ accidunt incipiendo sicut accidunt dolores iuncturarū incipiendo. Et accidunt habentibus splenē ex p̃dictis multotiens.

C Jam tertio ipse narrat varietatē hui⁹ dispoñis quātū ad euentū ip̃s⁹ z dicit. Et multotiens accidunt post egritudines acutas. supple etiā diuturnas: z adducit cām dicēs qñ expellit mā illic in illis q̃ ex p̃dictis ad hoc sunt parati. addit. Et qñq̃ accidunt incipiendo. z addit. Et accidunt habentibus splenē ex p̃dictis multotiens. C. Aduertendū q̃ tota l̃sa p̃ma clara est: excepto q̃ illa particula in illis q̃ ex p̃dictis ad eas sunt parati: q̃ p̃t dēre duplicē intellectū. p̃m est q̃ post egritudines pellic mā illuc. s. ad venas tibiariū in illis q̃ sunt parati ad eas ex p̃dictis. s. cursorib⁹ itinērantib⁹: q̃ in istis pp̃ vsum cursus mātē deorsum facile per nām cū ipsa expellit mām

ereticæ expellit eâ ad dictas venas & sic sunt ex pñctis ad h parâ
ti. Scd est qd nâ post egritudines expellit illic ad venas tibiariu
in illis q sunt parati ad hoc. f. pp amplitudinē venarū & laxitatē &
debilitatē ex predictis. f. mēbus vt melia vel flegmate grosso rē.
Uterq sensus bonus est. Scd notā dū q in habetib⁹ splenē. i.
passiones spleneticas multoties sunt iste eūones per nām ad ve
nas tibiariu: hoc iō qz in talib⁹ ex ipotētia attractiue splenis & se
questratiue cuiusdā multū de nā melia in massa sanguis remāet
& sic transiens sanguis ad venas tibiariū ibidē paulatim remanēs
fm modū supra dictū tādē facit extēsiōnē venarū: & sic fit iste mor
bus incipiēdo sicut etiā sunt dolores iuncturarū incipiēdo qñ in to
to vīdo epatis vel sto. mīa flegmatica in tota massa viscosa super
abundat. & hoc intēdebat in illa parte q accidit incipiēdo sicut &
dolores iuncturarū. & addit. & accidit habentib⁹ splenē ex pñctis
que. f. sunt incipiēdo multoties: ista pars vltima possit verificari
et de eis que sūt ereticæ: qñ passiones spleneticæ nō multoties
sunt melice cū pñctat a nā talē mām ereticæ expelli multoties ex
pñt ad dictas venas pp cām superius dictam. & sic ly ex pñctis
pōt retorqueri ad dictas passiones que alias sequunt: vt pz. lego
isam. Et multoties accidit. f. dicte varices post egritudines acu
tas: qñ expellit mīa illic. f. ad venas tibiariū: in illis q ex pñctis: ou
pliciter exponēdo: qz ex pñctis. f. curforib⁹ vel itinerantib⁹ sunt pa
rati pp cām dictā. vel ex pñctis mēb⁹ expellit. f. melia rē. in illis
qui sunt parati pp amplitudinē matuū rē. Et qñqz accidit inci
piēdo: & nō supple post alias egritudines sed per paulatīnā pge
stionē sicut accidunt dolores iuncturarū incipiēdo. f. aliquoties.
& accidunt habentib⁹ splenē. i. passiones spleneticas ex predictis
multoties etiā ly ex pñctis: dupl^r referēdo vt dictū est.

C Et iste varices non suscipiunt curationem.

C In ista parte tertia pñcipali ipse ponit modū terminationis di
ctarū varicū & tria facit fm tres modos terminationis. 2ª ibi. (Et
qñqz icidunt. 3ª ibi. (Et multoties gdes.) De pma dixit q iste vari
ces nō suscipiūt curationē. f. que accidit habentib⁹ splenē. Rō hu
ius: qz in habentib⁹ passiones spleneticas debilitato splene multa
mā melia vt supra dicebat in massa remanet que facilius deor
sum mouet: & sic ly mīa sub forma pluncta existēs remoueat: tñ pp
fluxū succedētis mē egritudo pseruat: & sic nō suscipiūt curatio
nes. Aduertēdū tñ q ista pñctio veritatē h pseruat passioib⁹
spleneticis & splene nō fortificato: qz ipse remotio & mēbro rati
cato possibilib⁹ est vera curatio sicut & reliquarū similium. etiā dico
q nō repugnaret stāte debili splene tales varices vere curari: qz
est si splen nō debite sanguinē mūdificaret: tñ per medicinas me
lācholicas cūantes posset mūdificari: & sic nō multiplicaret in toto
vnde pñter nō fluere ad tibiā: verūtamē oporteret medicinas
multoties reiterare: & hoc esset difficile & nāe laboriosum. pñctio
igit nō intelligat impossibilitē sed difficultē. lege eā.

C Et qñqz icidunt & accidit ex incisione earū extenua
tio mēb⁹ ppter pñctionē deferentiū nutrimentū & ac
cidit in illis que ex eis sunt melācholicæ cuqz icidunt &
phibent egritudines melācholicæ & melācholia.

C Nunc ipse ponit fm modū terminationis dictarū varicū. f. q fit
per incisionē. Et pmo facit hoc. Scd remouet dubitationē. Scd
ibi. (Cū autē est sanguis.) Circa pñ. Et nā duo facit. Qm p^o ponit vñ
nōcūmētū aptū seg ēt ex incisione. Scd ibi. (Et accidit in illis rē.)
De pma parte dicit q qñqz icidunt: & accidit ex incisione earū exte
nuatio mēb⁹ ppter pñctionē deferentiū nutrimentū. Dicit de scda
parte & accidit in illis que ex eis sunt melice cū icidunt & phiben
tur egritudines melice & melia. C^o pñ intellectu harū duarū par
ticularū simul notandū est q tales vene pro cura pfecta multipl^r
icidi pñt: qñ aliqui fm longū stōmant in vna tñ vel plurib⁹ parti
bus ipsarū: aliqui vō fm trāsfuerum in totū icidunt: & aliqui pñter
hoc etiā extrahunt vt in cura magis videbit. In pposito autē per
incisionē intelligit incisionē alicuius magni rami fm trāsfuerum
totale a quo ramo alij plures oriunt: qre facta incisione manifestū
est sanguinē & humores nō posse vltius ad inferiora mēbra deuē
nire vt si sit facta incisio sub genu imediate non poterit per ramos
oēs illius rami mīa dferri ad pedē: ex quo sequit vt de necessitate
mēb⁹ minuat & extenuabit ppter minuari nutrimentū ips⁹ mē
b⁹. Sequit scdo per talē incisionē disponsi ad gnōnē egritudinis
melācholicarū si mīa dictarū varicū fuerit melācholica vt quarta
ne melācholicæ passiones lepe & h mōi: & disponsi ad gnōnē simili
mō passionū flegmaticarū si mīa ipsarū fuerit flegmatica vt ad ge
nerationē appoplexie & similium. Et hoc est qd itēdebat in ista. lego
eā. Et qñqz icidunt. f. ex trāsfuerio totāl^r pro cura. Et accidit ex in
cisione earū extenuatio mēb⁹. f. inferioris pp pñctionē deferentiū

nutrimentū. f. ipsoz ramoz orioz a ramo grosso iciso. Et accidit
in illis que ex eis sunt melice cū icidunt & phibent. f. mīa ipse me
lācholicæ ne deozum ferant pp incisionē ipsarū venarū egritudi
nes melācholicæ vt sicut. f. quartana lepre & melācholia. i. passio
sic appellata ab auctorib⁹ que est melācholia. ita intelligas q si va
rices sunt flegmaticæ & icidunt & phibent mīa rē. q accidit tunc
passiones flegmaticæ vt subter epi. & similes: qz tales mīa erant
misse a nā & elongate a pñcipalib⁹. phibita autē tali exoneratiōe re
manēt dicte mīa ad itra & faciūt morbos nouos pñtiales rē.

C Cū autē est sanguis mundus & eradicanr aut auferū
tur: tunc nō timef q accidat melācholia.

C In ista parte ipse remouet dubitationes: qz aliqui posset dicē est
ne necessariū q semp cuqz varices eradicanr vel incidunt q sūt
passiones melācholicæ. Rādet q nō. Nā cum sanguis est mūdus
sed. f. tñ peccā in quātoz: eradicanr vel auferant: tñ tūc nō time
tur q accidat melācholia: vel supple alia passio melācholica. Rō
est: qz si phibeat talis sanguis ne ad inferiora pellatur & pñter in
habitu totius multiplicet nō ppterā gñabit melācholia cū san
guis nō sit melācholic⁹. Sed si alie egritudines gñabunt ipse erūt
de abundantia sanguinis vt synocha vel apostema sanguinea vel
fluxus sanguineus vel ruptura vene & similes. Est tñ aduerdūm
q hoc intelligi hz imediate: qz mediate statet oppositiū: qñ multi
plicato sanguine in toto per inflāmatōnē tandem & resolutionē
fieri poterit humo: melācholicus & imediate generari pñt egritu
dines melācholicæ: & sic est ista clara. Lege istam.

C Et multoties quidem putrefit illud quod est in va
ricibus & perducit ad vlcera.

C Jam ipse ponit vltimū modū terminationis: dicit q multoties
qd putrefit id qd est in varicib⁹ & pducit ad vlcera. f. ppter pu
trefactionē mē. Et rō est clara. nā dicta mīa ppter putrefactionē
reddit acuta corrosiua & vlcerauiua: vt pz. rē. & sic est finis cap. In
quo pmo manifestauit qd habem⁹ itelligē per varices: postea po
suit cās. Et pmo se tenentes ex parte mē vt corporales. Scd ex
parte carū pñtūarū. De corporales dicit q plurimū est sanguis
melācholicus & aliqui sanguis flegmaticus grossus & aliqui sanguis
mundus: sed quocūqz sit in tali mīa nō est putrefactio. Postea in
causis pñtūis dicit q accidit curforib⁹ itinerantib⁹ & onera por
tantibus rē. Postea habuistis qñ aliqui accidit post egritudines
acutas: etiā addebatur post chronicas pñt accidere: & aliqui incipiē
do & pñpue habentib⁹ passiones spleneticas: postea posuit modū
terminationis ipsarū. & q qñ icidunt: & tūc duo timef. f. vel mē
broz inferiora arefactio aut passionū melācholicarū gñatio: vel sup
ple flegmaticarū si varices sunt flegmaticæ: & si pedeat a sanguine
mūdo nō est timor passionū melācholicarū: itelligebat imediate:
qz mediate est timor passionū melācholicarū. Dicitū est postremo
q si mīa putrefiat q terminatio fit per varices ad vlcera rē.

C De elephantia. Cap. 16^m.
E St additio in pedibus fm modum qui acci
dit in venis varicum: quare ingrossat pedes
cum qualitate sua.

C Post qd determinauit de varicib⁹: nūc pp cōitacē in causis vt su
pra dicebat ipse determinat de elephantia que etiā est passio ti
biarū & pedū: & dicit elephantia fm Auēzo. qz talr disponunt pe
des in hac passione vt assimilēnt pedi vel tibis elephant⁹: & in. ca.
tria facit. Qm pmo sicut & in superiori cap. declarat qd nois ele
phantie. Scd ipse ponit cās corporales spāles talis passionis.
Tertio ipse ponit cās magis gñales & cōes ēt varicib⁹ de q^o sup
nō fecerat mētiōnē. 2ª ibi. (Et qñqz.) 3ª ibi. (Et cā.) De pma parte
dicit declarādo elephantia. Elephantia est additio sup. nō nālis in
pedib⁹ fm modū q accidit in venis varicū. f. pp multitudine eia
qd descendit ad eos rē. qre ingrossat pedē cū equalitate sua. Et per
hoc distinguit a varicib⁹ in qbus nō appet equalis tumefactio in
toto pede: per pedē hic intelligit pes sicut & in superiori cap. f. pes
magnus aggregā simul pedes cū tibia: aliqui tñ tumescit pes sine
tibia & appet pñcipiū cacefere: & signū distinctiū ponet in ca. signo
rū. Et sic est ista clara: lege eā. Est additio rē. cū equalitate sua. f. appa
ret equalis in toto additio: qd nō fit in varicib⁹: qz in ipsis tñ ap
paret additio in venis: & pes sepe extenuat vt dictū est supra.

C Et qñqz fit ppter humore melācholicū: & est illud
qd est plurimum. Et quandoqz fit ppter humorem
flegmaticū grossū. Et quandoqz accidit ex causis
ex quibus accidunt varices & ex sanguine bono cum
plurimum descendit aut nutritur eo pes nutrimento

aliquo aut est in primis rubens deinde niger.

Cponedo cas ipsi corporeas ipse breuiter ponit easde cas quas etia supra posuit de varicibus: cu eode mo fieri possit elephanta sicut varices: qz in hoc tm differut qz in varicib? ca pter nāz ma gificas claudis in venis tm notabif magnis: in elephanta autem mā replēs per totū mēbrū est sparsa: dicit qz. Et qñqz fit pp humo rem melācholicū 7 est id qd est plurimū. Et qñqz fit pp humorem flegmaticū grossum: totū istud clarū est ex dictis supra. Dicit pfe- quēter. Et qñqz accidit ex causis ex gbus accidunt varices. f. aliqñ post egritudines alias: 7 aliqñ icipēdo sicut supra declaratu est. Et ex sanguine bono cū plurimū descēdit: ecce vocat abundantia quāti saltē respectu mēbri particularis: aut nutrit hz ifa exterior 7 nutrit: ita qz ly aut foner 7 eo pes nutrit: eto aliquo. i. pes nutri- tur tali sanguine nutritio aliquo ipropie: qz nō fit bona appof- tio vel assimilatio. Et addit qz talis pes est in pms rebus rubens: deinde niger. Et hoc est qz sanguis ibidē nō debite a nā regulat? al- terat. Et sic cutis quodamō denigrat vel liuescit: 7 sic est clara ifa.

Et causa eius est vehemētia repletionis 7 etiā debi- litas mēbri ppter multitudinē caliditatis 7 vehemē- tia attractionis eius ppter vehemētiā caliditatis inflāmate ex motu: 7 adiuuant ad illud dispositiones adiuuantes ad varices.

In hac tertia parte ponit cas cōes ad has dispōnes reducens se ad duas cas que sunt cōes ad oēs egritudines que sunt per viam deflux: 7 dicit. Et ca ei? f. elephātie est vehemētia repletionis. f. in toto: hoc tm maxime verificat in sanguinea: hoc est pma causa. Scōa est debilitas mēbri. f. recipietis vt curis pp multitudinem caliditatis: qz oīs excellēs cōplexio mēbri debilitat. Addit etiam cām istrumentālē ad hoc iuuantē tenente se ex parte cāe efficiētis vt vehemētiā attractionis: ideo subdit. Et vehemētiā attractio- nis ei? hz repertat ex. in accusatio dō stare in nominatiuo pp ve- hemētiā caliditatis inflāmate ex motu: ita qz ipse adducat pter cas duas cōes ad mox boos per viā fluxus aliā specialē in hoc casu vt vehemētiā attractionis pp caliditates boz membrorū: qz talia mēbra vtmultū supalefūt pp motū: etiā caliditas duplt adiuuat ad hoc. pmo mēbrū debilitādo: sicut etiā facit quelibet alia ex- cellēs cōplexio: sed ista maxime hic coniungit pp motū: et adiuuat vt dispo passiua. Scōa qz per caliditātē vigozat attractio: et stat debilitas mēbri cū vehemētiā attractionis mēre: hoc totū pp ca- liditātē inflāmatā acqstā ex motu. Et hoc est qd itēdit: lego ifaz. Et ca ei? f. elephātie est vehemētiā repletionis. f. in toto 7 debi- litas mēbri pp multitudinē caliditatis 7 vehemētiā attractionis eius mēbri pp vehemētiā caliditatis inflāmatīs ex motu. Addit vltimo in causa. Et ad id adiuuat hoc est ad hāc egritudinē dispo- sitiones. f. pmitiue adiuuantes ad varices: sicut cursus: longa itine- ratio: statio in pedib?: portatio oneris: ista oia adiuuāt ad elephā- tiam: sicut etiā ad varices fm modū expositū supra: vel adiuuant ad id. f. ad caliditātē mēbri 7 ppter ad ipsius debilitatē 7 ad vehe- mētiā attractionis dicte dispōnes pmitiue que dicte sunt: vt pz. Lege ifam. Etiā est finis hui? pmi ca. vbi pmo habuistis qd nomi- nis elephātie vt qz est eqūis additio in pedib? fm modū qui erat dictus de additione venarū pedū in varicib?: habuistis cas corpo- reas vt qz plurimū est melācholica aliqñ flegmatica: interdum sanguis mundus multitudine peccās: postea habuistis causas cō- munes vt repletionē totius debilitatē mēbri 7 vehemētiā at- tractionis ppter caliditatem 7c.

De signis.

Cap. 17.

Iscernitur vnaquaqz ex suo simili per colo- rem 7 regimen antecedens.

Istud est ca. cōe signor carū varicū 7 elephātie in quo ab eisde sunt vt supra dictū est. Diuidit. e. in duas partes. Qm pmo ponit vnu cōe signū oibus corporeis 7 pmitiuis Scōa ponit signa spātia carū corporearum. ibi. (Et mēica est 7c.) **D**e pma parte dicit. Discernit vnaquaqz ex suo simili per colo- rem 7 regimen antecedens: itelligēdū qz ista ifa pōt hēre duplicē in- tellectū. pmo est qz vnaquaqz carū mālū discernit ex suo simi- li per colozē 7 regimen antecedens: qz si coloz fuerit alb? 7 regimen antecedē fuerit multiplicatiū flegmaticū: scit tūc qz est flegma- tica: 7 si fuerit coloz rubens 7 pcessit diēta sanguinis multiplicati- ua: tunc discernit qz est sanguinea: ita dico de melia pportionabi- liter. Alius sensus est vt coloz similis mēre sit signū distinctiū ma- terie vt dictū est: 7 regimen antecedē sit signū carū pmitiuarū: vt si fuit curfioz vel afflatus corā pncipib? vel portās onera grauia: hoc est signū carū pmitiuarū: qz ca carū est signū earū: ita qz in ista pte ponant signa cōia causis corporeis 7 pmitiuis: 7 hz bñc modū

introduca est ifa: quocūqz tm legat sensus est bonus. Lege ifam.

Et melācholica est gravis tēdens ad caliditātē. Et illa que rubea est: est magis icolumis qz nigra. Et fleg- matica est ad lenitatem declinā.

Nunc ipse ponit spātiū signa dictarū carū mālū: 7 dicit qz me- lācholia est gravis tēdens ad caliditātē. Et illa. f. melācholia que est rubea est magis icolumis qz nigra. Rō pmi dicit: qz mā melā- cholica pōderosa est: qz terrea ē mēbrū multū grauitat: dicit qz tēdit ad caliditātē: hoc itelligat vt plurimū maxime degfiata per viā defluxus: qm mā melācholica satis imobilis est nec mouet ad alia mēbra nisi sibi ptingat aliqñ vehiculū deferēs vel ab itrin- seco vt cholera vel sanguis vel ab extrinseco vt si putrefiat: 7 sic quolibet calefit 7 mēbrū calefacit: illa tm que facta est calida per mitionē sanguinis est icolumior qz benignior 7 nāe obediētior: qz per mitionem cholere vel qz putrefacta. Et quo pz qz illa que est rubea est magis icolumis qz nigra: per nigrā itelligēdo nō rubēā. f. vel obscurā vel viridē vel subcitrinā. et est clara ifa. lege eaz. Ad- dit pter qz flegmatica est ad lenitātē declinā: qz mēbrū palpa- tur melius 7 leuius nisi supple flet nimia repletio vel extensio: qz tunc non apparebit molle sed durū: sed ceteris partibus apparet mollius ex quo materia est huiusmodi.

Et quandoqz festinat melācholica ad scissionem 7 vlcationem. Et sanguinea nota est.

Nunc ipse iterponit vnu pñosticū de ipsa melācholica: 7 dicit. Et qñqz festinat melācholica ad scissionē. f. mēbri 7 vlcationē: hoc manifestū est de melācholia adusta per putrefactionē gfiata vel calida per cholere mitionē. Addit qz sanguinea est nota 7 est manifesta ex colozē rubeo ex tactu calido cū reliqz signis sangui- neis: 7 est finis. lege totā ifaz. Non opz sumare: qz breue est. c. pōt poni signū distinctiū a caesa. pmo qz in caesa mēbrū ma- gis obedit ipressioni: qz materia nō est sic grossa sicut in ista. Se- cundo qz in caesa stat manifestū epatis nocumētū qd cognoscit- tur ex operibus 7 casibus eius: hic nō necessario.

De cura varicū 7 elephātie.

Cap. 18.

Elephātia qdē maligna est que partū sanat 7 opz vt dimittat cū dispōne sua si nō addit. Oz si puenit ad vlcationē 7 timef corrosio nō est aliqd nisi vt incidat radicit?

In isto cap. o. A. ponit simul curā varicū 7 elephātie 7 diuidit pncipali diuisione in tres partes. Qm ipse pmo narrat facilitatē 7 difficultatē curationis elephātie ponēdo etiā ipsius aliquales curā. Scōa ipse ponit curā mag varicū. Tercio ipse ponit similitudinē quādā elephātie cū nodis. 7 ibi. (Regimē vo varicum.) 7 ibi in fine capl. (Et fortasse assimilant nodi 7c.) pma adduc in tres. Qm pmo ipse gñaliter ponit modū terminationis ei? Scōa ipse ponit regimē obseruādū in pncipio ne augeat. Tercio ipse ponit modū curatiū si fit apta curari in pñrmatā. 7 ibi. (Lū ergo succurrit.) 7 ibi. (Lū aut pñrmat.) **D**e pma parte dicit duo pncipalr. pmo qz elephātia qdē maligna est que parū sanat. Et addit. Et opz qz dimittat cū dispōne sua si non addit. Dicit scōa qz si puenit ad vlcationē 7 timef corrosio nō est aliqd nisi vt inci- dat radicitus. f. est istud pueniētius remediū ad hoc. **P**ro itelli- gentia totius cap. est pñotādū qz ponēdo curā elephātie ipse mul- ta dimisit ad curā necessaria que ponent in cura varicū: 7 ibidem quedā etiā relinquent que supponit intellecta in cura elephātie: 7 hoc qm in cura cōicant quātū ad dietā 7 medicinas: 7 si differāt quātū ad inuanuālē opationē: qz vt dictū est supra he dispōnes in causis corporeis 7 pmitiuis cōicāt. Differūt solū in hoc qz varices sunt augmentū venarū tibiārū 7 sepe fit aliarū partū extenuatio: 7 sic stat partū mēbri magna ineqūitas in elevatione 7 depressio- ne. In elephātia est augmentū in toto pede equile: per pedē itel- ligendo pedē magnū: vnde sicut aliqñ fit augmentū nāle mēbroz 7 est lapsus ab optima cōpositione in augmento: vt dicit. d. A. scōa pmi. c. 3. de nicomacho qz ita creuerunt oia sibi mēbra qz se mouē nō poterat: ita fit etiā augmentū pñernāle aliqñ in mēbro 7 equalr. Et etiā qñ ad opōnē manuālē differūt in cura: qm varicib? aliqñ est necessaria scillura venarū tm: in elephātia fit aliqñ nēcia scis- sura totius tibiē vt videbif in pcessu. **S**cōa notādū qz elephan- tia semp est difficilis sanationis pp duo. pmo qz mā talis mor- bi semp est mā grossa: qz subtilis 7 cholericā ibidē nō referuaret 7 est difficulter resoluibilis. Scōa qz mēbrū est debile 7 aptū rece- pñioni mēre: tum in setum pp sitū eius: 7 etiā qz per motū calefit ipsius vigozat attractio ex pñti aliq portio mēre resoluere: tm pp situm mēbri 7 debilitatē eius 7 ipso pp motū calefacto cōadiunat

te ad attrahendū vti plurimū plus de mā fluit q̄ resoluatur: ad hoc
adiuat: q̄ cū resolo nō fiat nisi per medicinas calidas quarū vir-
tute mā exacuit: que tñ est calida vt supra dictū est: vti plurimū
adusta dubiū est ne approximatione talū medicinarū mā ita au-
geat q̄ membrū ad vicerationē z corrosiōnem veniat. Et ad hunc
sensum credo laudat Hippo. s. afoz. 39. Laucros curari nō
debere: hoc est cū medicinis hmoi. ppter timorem corrosiōis: l3
Bal. in cōmēto videt itelligere de cura cum ferro: z sic appet snia
pme partis clara. Tercio notādū ppter dictū in scdo loco q̄ l3
aliq̄s timor esset de corrosiōe membrū: z si. s. color viridis fiat z
aliq̄ter fiat in sensu diminutio: nō tamē membrū debet radicit
eleuari z remoueri: q̄ aliq̄ sufficit sola scalpellatio z scarificatio
z vteratio mēbrū: posset tamē itātū membrū corodi q̄ esset mē-
brū radicitus remouendū. v. g. pede coroso supra genu posset re-
moueri tibia vsq̄ ad genu: z si supra etiā supra: z ppter hoc pōt le-
gī l3a dupl3. Primo sic si timor corrosio nō est aliud supple iuuas
nisi vt incidat radicitus. i. scarificet membrū radicitus totalr: vel
alt3 incidat radicitus. i. in totū icidat z amoueas membrū. Legō
l3am. Elephantia qdē maligna est. f. q̄tū ad modū terminationis
que parū sanas: z op3 q̄ dimittat cū dispōne sua si nō addit. i. non
curet vere cū medicinis fortib3 resoluētib3 vel cū ferro ppter ti-
more cancerationis ppter eas dictas nisi addat: qm̄ tunc expedit
vti fortib3: nō tñ vult qn cū medicinis pcedam3 blādentib3 z ma-
gnificationē phibētib3 vt patebit. C3 si puenit ad vicerationē: z
timor corrosio vel ex se vel imperitia medici nō est aliud. f. iuuā-
mentū nisi vt incidat radicitus: dupl3 exponēdo vt dictū est.

Cuz ergo succurrit ei in pncipio sui posset est vt phib-
beat cū eñonib3 z pprie cū vomitu laborioso z cū eo
q̄ extrahit flegma z melancholiā: z flōmā si indiget
ea: deinde administrent stiptica super pedē.

Postq̄ posuit difficultatē sanationis et iam pfirmare: nūc ipse
insinuat nobis qd faciendū in pncipio cū manifestat. Et pmo dicit.
Cū succurrit ei in pncipio sui posset est vt phibeat cū eñonib3. Ad-
dit. Et ppe cū vomitu laborioso z cū eo q̄ extrahit flegma z me-
lancholiā: z cū flōmā si indiget ea. Addit. Deinde. f. factis purga-
tionib3 administrent stiptica super pedē. C3o intellectu partis
pmo notādū q̄ in pncipio possibilis est prohibitio: qm̄ in pncipio
nō adhuc nā est assuefacta trāsmittre talē eñonem ad pedē neq̄
mēbrū per mām debilitatū est: vnde l3 merito situs mēbrū z dispo-
sitionis in attrahēdo cū icipit talis morbus difficulter ipediat: tñ
possibile est vt phibeatur deriuando mām que deberet fluere ad
aliū locū: ideo dicit posset zē. z q̄ deriuatio per superiora cū hoc
q̄ mām aliūde euacuat etiā diuertit ad oppo. z nō sic diuertit eua-
cuatio per secessum: ideo in casu isto laudat magis eñonē cum vomitu
laborioso vt inueret nō sufficere vomitū medicinarū cōmuniū q̄
fit cū vomitū leui: sed oportere fieri vomitū mēbrū pparū: z
qm̄ tales per vomitū educibiles sūt flegma z melacholia que sua
ponderositate difficulter euomunt: ideo expedit vti vomitū labo-
rioso tales mās respiciēte. notāter igit dicit cū vomitu laborioso:
verū q̄ mā talis dispōis nō semper est dominās flegma vel melā-
cholia: sed sanguis vt vsum est: qui cū nō sit per medicinā vom-
itū pprie educibilis: sed per flōmā: ideo dicit. Et cū flōmā fiat
eñatio si indiget ea: vt in casu dicto. Et hoc tñ nō pcludas nō fieri
debere eñonē per secessum: imo etiā illa puenit: sed eñatio per vo-
mitū pprie v3 maxime in dispōne ad vomendū: z hoc intellēxit in
illo verbo pprie: z ex hoc p3 pma pars clara. Tscdo notādū q̄
d. A. in dictis hic insinuat nobis modū pcedēdi in cura: qm̄ pmo
iussit fieri debere eñones: deinde mēbrū stipticis pfortari z mām
reputat: alr3 irregulari fore opatio vt alio dcm̄ est. Lege tu l3am.

Cū aut pfirmat parū sperat qd phibeat: z si sperat
scias q̄ sūma curationis sperate huius egritudinis est
assiduatio in curatione z administratio resoluētium
fortiū: z dicif q̄ alchitrā pferet ei inuicātū z limitū.

In hac tertia parte ipse ponit curā iaz pfirmare si possibilis est
curatio z phibitio z duo facit. Primo facit qd dcm̄ est. Scdo ipe
ponit vñā simplex in hoc casu valēs sūm qdā ibi. Et dicif. Cde
pma parte dicit. Cū aut pfirmat parū sperat q̄ phibeat: clarū est
ex dictis. Addit. Et si sperat scias q̄ sūma curationis sperate hu-
ius egritudinis est assiduatio in curatione z administratio resolu-
ētium fortiū. Cde scda parte dicit. Dicif q̄ alchitrā pferet ei
inuicātū z limitū. C Notādū q̄ nō sine mysterio dicit q̄ sūma cu-
rationis sperate est assiduatio in curatione z nō dicit in eñone v3
pignone vel resofone: sed dicit curatione. Et hoc fecit notāter vt
inueret nobis maximā habendā diligentia in omni istrāmēto cu-
ratiuo ppter difficultatē curationis. f. in sex reb3 nō nālīb3 q̄rum

ad dietā: in medicinalib3 etiā cū digestiuis z euacuatiuis mās an-
tecedentis z pprie cū resoluētib3 pfortantib3 z similib3. nā ista oia
claudunt sub isto termino curatiuo assiduatio igit in curatiōe est
necessaria in vera cura sperate: spālter tñ assiduatio resoluētius
fortiū psuppositis cōibus: qd etiā notāter dictum est: q̄ in digōne
z eñone mās pueniūt morbi mālēs: nō dico cū eñōe. In resofone
aut talis materie pcpue cōcūnit applicatio resoluētium fortiū:
cum talis mā vti plurimū sit melacholia vel flegma grossius reper-
ta in extremitate corporis mēbro debili z frigido: ideo resolutia
fortia sunt necessaria ad curationē. Et sic p3 clarificatio pme l3e.
Lege cā. C Super scda parte notādū q̄ alchitrā reperit dupl3
scriptā. aliq̄ sic z aliq̄ scribit chitrā: vt p3 in scdo cap. de
sclerbin. vbi dicif q̄ sclerbin est arbor: alchitrā z est cap. 66. 4. In
cap. aut. 500. scribit chitrā qd est gūmi arboris que noiaf alcer
bin: qdā dicif q̄ est gūmi cedri: nō tñ appet sic ex verbis. d. Aul. in
dictis cap. Sed qd qd sit est gūmi calidi z sicū in qnto rubificat z
cauterizat z carnē laxā efficit fortē: z dicit idē. d. A. cōde de chl-
trā q̄ est medicamē elephantiē z varicib3 deglutitū z limitū.

Regimē vō variū est: qm̄ op3 vt efficit corp3 ex ve-
nis manus. Et eñent melacholia z humores grossi et
rectificet regimē z deuitet omne igrossatiū z deuitet
motus laboriosos z stationē lōgā: deinde perueni
istas venas: quare flōmā eas z extrahet totū qd in eis
est de sanguine melacholico: z fac flōmā in fine sapbe-
ne: deinde assidue fac in oī pauco mūdificationē cor-
poris cū eis que sunt sicut biera pigra cū aliquātulo la-
pidis lazuli z assidue sup eā q̄tuz poset est: z assidue
potū epithimi in aqua calet z dimittat motum oīno: z
vtat ligatura sup pedes cūz istitis ab iferiori parte ad
superiorē. f. calcaneo vsq̄ ad genu. Et cū hoc admini-
stra epithimata stiptica z pprie post mūdificationem
cū flōmā ex manib3 z pedib3 z venis ipsiū z cinerem
canlis aut oleū de oliūis puluerizata desup tamarisco
z lupinos decoctos epithimādo z embrocādo cū aq̄
eius. Et finis caprarū z farina senugreci z semē ras-
sanī z semē ruthe sunt huius generis etiā.

Ista est scda pars pncipalis cap. in qua ipse pfirmat curā harū
dispōitū magis ad varices: z diuidit pars pnsens pncipalr in duas
partes. Quoniam pmo ipse ponit curā ipsarū magis cōmunē z fami-
liarē. Scdo curā magis desperatā. Scda ibi. C3 si nō valet aliqd
nisi icellō. C3 Prima pars etiā diuidi pōt in tres partes. Quoniam
pmo ipse ponit regimē obseruādū satis cōmune circa totū corp3.
Scdo ponit quō operādū est circa ipsas venas tumefactas ipm̄
sanguine eñando. Tercio ponit qd fiendū facta eñone totius mās
in totius regimē: z circa ipsas tibias phibēdo z obseruādo a recti-
diuā. z ibi. Deinde pueni ad istas. z ibi. Deinde assidue fac. Cde
pma parte dicit z est totū clarū. Regimē vō variū est qm̄ op3 vt
eñetur corp3 ex venis manus. f. qm̄ mā est sanguini mista z in to-
to est sanguinis repletio: per manū intellige brachiū. Rō est: q̄ sic
diuersio z eñatio. Addit. Et eñent melacholia z humores grossi. f.
cū vomitu z potione appropriatis. Addit. Et rectificet regimē in
oibus sex reb3 nō nālīb3 phibēdo igrossationē humorū z adustio-
nem: z exēplificat dicēs. Deuitet oē igrossatiū. f. maxime in cibo
z potu z carnes grossas z similia in cibo: z vinū grossum nigru in
potu. Addit. Et deuitet motū laboriosos maxime itelligit de mo-
tu pgressiuo: l3 possit ad motū oēm laboriosum ampliari: vt p3: z
stationē lōgā. nā talia oia cāe sunt vel esse pāt variū. Dicit de se-
cunda parte z totū clarū est: deinde perueni ad istas venas facit. f.
istis cōibus eñationib3. Et dicit notāter: deinde vt denotet ordines
habēdū in cura: q̄ si fieret flōmā sapbene nō psuppositū aliq̄ nul-
lo mō iuuaret: vt p3 q̄re flōmā eas z extrahet totū qd in eis est de
sanguine melacholico. Et vt sup. hoc fiat pueniēter addit fac flō-
borthomiā in fine sapbene. Et intellige fiat lata flōmā vt grossius
sanguis exire possit z paulatine fiat cōpessio venarū tumefacta-
rū deorsum aduquādo eductionē ipsiū sanguinis grossi. Et nota q̄
dicit exēplificādo de flōmā sapbenarū: ita itelligit hic de flōdo
thomiā vene sciante si vene replete ad ipsam maiore habet di-
rectionē: qm̄ cōpletior fiet eñatio eius cuius eñonē intrādimus. de
tertia parte regimē ponēdo pferu ititū dicit: deinde facta eñone
particulari assidue fac in oī modico. f. teporis mūdificationē cor-
poris cū eis que sunt sicut biera pigra: in eñando mās grossas cūz

aliquāto. l. modico lapidis lazuli vt a pprietate respiciat mās me
lancholicā: 2. affiduet sup. eā. s. eūonē vt corp⁹ seruet mādū 2. non
multiplicent mās: 2. affiduet potū epithimi in aqua casei. f. facien
do infusionē epithimi: vt. 3. y. in aqua casei per totā noctē: 2. postea
facta expressiōe colatura exhibeat. hoc domesticū est 2. singulis
duob⁹ dieb⁹ exhiberi pōt: ideo dicit affiduet. Addit 2. dimittat mo
tum oino: ps. Addit etiā. Et vt ligatura sup. pedes. f. tibias cum
linitis supple strictis superligatis calcamentis stricto subtili: 2.
cōiter fit ex pelle canis. Et laudant hoc. o. Ab inferiori parte ad su
periorē. f. a calcaneo incipiendo vsq⁹ ad genu. f. pcedēdo: hoc totū
fit ad phibitionē fluxus mās. Addit. Et hoc. f. toto qđ oēm est ad
ministra epithimata stiprica ad pfortationē crurū ne mām iterū
recipiat pprie post mūdificationē cū sōmia ex manib⁹ 2. pedib⁹
2. venis ipsas: qđ nō pcedētib⁹ eūonib⁹ cōibus etiā nō etiā mā p
prie incoeneret applicatio stipricor⁹: qđ esset dubiū de ipingendo
mām in mēbro: 2. de disponēdo ipsam ad putrefactionē phibita
trāspirationē. Addit. Et cinerē caulis: est. n. fortis ericcationis 2°
cān. Addit. Sērap. cap. pprio qđ ita defecatiū est vt deueniat
ad hoc qđ hēat virtutē cōburendi. Addit. Aut oleū de oliuis. f. im
maturis puluerizata desup thamarisco. f. pmo facta inūctione cū
oleo: postea fuperafergat puluis thamarisci in quo est virtus
ericcatiua cū stipicitate forti. Addit. Et lupinos decoctos epithi
mādo 2. embrocādo cū aqua siccationis lupinor⁹: totū illud valet:
qm̄ ericat 2. abstergit resoluēdo sine modicatione: imo eoz de
coctio sup cācrenas pferit corruptioni earū 2. berperi est iomeno
vt scđo cān. in quas dispōnes facile cadit hec passio. Addit pnter.
Et sūmus caprarū 2. farina fenugreci 2. semē rassani 2. semē eruce
sunt huius gñis. f. qđ ericāt 2. resoluūt. De sterore caprarū dixit
2° cān. qđ resoluūt scrophulas fortiter. Dixit Sēra. qđ pferat apati
bus fraudulētis sicut sunt apata renū 2c. Ecce quō valet in casu.
De fenugreco dixit Sēra. qđ est calidū in tertio 2. defecāt in pmo:
vnde apata dura paucē caliditatis resoluūt 2. curat. l. d. 2. cān.
dicat qđ est calidū in fine pmi 2. sicū similit: tamē dixit qđ resoluūt
apata calida flegmatica 2. dura 2. qđ declinantia ad duritiē lenit 2.
maturat. Et ad hanc frētione cōiter vnt eo practici. De semine
rassani scribit. d. 2. cān. qđ est calidū in tertio 2. in ipso est fortis
refoloz: 2. cū aceto eradicaat vlcus cancerarū 2c. Idē Sēra. fm. d.
Et ibi multa bona singulariter habent 2. mirabilia. Rasso dicit qđ
ipse est expertus qđ distillauit aquā rassani sup scorpionē 2. vidit
ipm statim immobilē: deinde ptime inflatū: 2. per mediū crepauit:
vnde dixit qđ pferit venenis sicut tyriacaliquis de semine: 2. intel
ligit maxime in morsib⁹ venenoz: vt ps bene piderāt. De semine
vrtice notat qđ qđ calefacit subtiliat subtilationē forti 2. resoluūt
sicut etiā semen chartami vt alē dictum est. Et sic bene ps quomo
do ista omnia simplicia in hoc casu valent quibus pōt multiplici
ter vti medicus appoximando: vt pater.

Co. si nō valet aliqd nisi icfio scinde carnē 2. fac ap
parere vites 2. scinde eas in longitudine sua 2. caue ne
findas eas latitudinali aut ex trāsverso quare fugiant
2. noceāt. Lūqz feceris illud extrabe totū qđ in eis est
ex san. Et opz vt facias currere ex eis illud qđ polē est
currere: deinde mūdifices illud scindēdo in lōgitudine.

Cposita cura magis domestica 2. per medicinas: in hac parte ipse
ponit curā magis desperatā per chirurgiam: 2. duo facit. Qm̄ pmo
facit hoc. Scđo ipse ponit quosdā cān. obseruādos post dictā ope
rationē. Scđa ibi. Et opz post incisionē 2c. p⁹ pzia adhuc in duas
fm̄ duos pncipales modos cure per chirurgā. f. per incisionem vi
etarū venarū 2. per extractionē ipsarū. Scđa ibi. Et qñqz extrahū
tur cū acu 2c. De pma pte dixit. Co. si nō valet aliqd nisi icfio
qđ. si medicie nō sufficūt ad curationē: scinde carnē. f. in directo
vbi vis facere incisionē 2. fac apparere vites. f. carnem excozādo
vsq⁹ dū vites appareāt: qđ manifestabit. qđ apper qđdā subalbū
sicut chorda cū erit discopga vena carne: 2. scinde eas in lōgitudi
ne sua ad eūonē mās ptepte que nō potuit educi per sōmiā factā
in fundo ppter terreficitationē eius: 2. dat cautelā in icidēdo dictā.
Et caue ne scindas eas latitudinali in integrū aut ex trāsverso idē
est: qđ fugiāt 2. noceāt: qđ pars inferior nocebit: qm̄ forte putrefcet
2. corripet phibito nutrimento: l. hoc nō fit necessariū: qm̄ ad illā
terminant alij ramī venaz: vnde nutrirī poterit 2. pferuari: pars
etiā superior nocebit: qđ cū erit ptracta non poterit pfolidari 2. sic
sanguis ptime emanabit deorsum 2c. Scinde ergo fm̄ longū. Ad
dit. Lūqz feceris id extrabe totū id qđ est in eis ex sanguie supple
tolerante virtute. Addit. Et opz vt facias currere ex eis id qđ pos
sibile est currere. f. vt pū facias sōmiā in loco decliui vt sanguis
subilio: fluat postea remanēte grosso: deinde mūdifices id scindē
do in lōgitudine: qm̄ sic pcedēdo in incisione vene ex abundantia

sanguinis nō ipedit operatio: qđ sanguis erit diminutus per flo
borhomiā pcedentē. Modū tamē clariorē hui⁹ opōis ponit Al
bucaasis cap. 60. pme partis dixit sic. Sectio eius. f. varicis fit fm̄
hūc modū. Embroca crus ipsimis cū aq⁹ calida multū donec resol
uat sanguis grossus. l. subtiliet: deinde stringe crus infirmi a supiori
parte core ei⁹ vsq⁹ ad inferiorē partē genu cū vitta: deinde seca ve
nam in loco vno aut duob⁹ sectione ampla: itelligit fm̄ longū: 2. fa
cta pns sōmia iserius: qđ illa est cura regularis: 2. ista coacta: de
de trabe sanguine nigrum manu tua ab inferiori parte cruris vsq⁹
sursum: 2. a superiori vsq⁹ iserius donec egrediat ex sanguine quā
ritas quā vides sufficere 2. quā tolerat virtus infirmi: postea liga
cum 2. supple pfolida. Iste est modus incisionis fm̄ Albuca.

CEt qñqz extrahunt cū acu 2. incidunt penitus: 2. opz
tūc vt eradicent 2. si nō nocebūt. Et melior extractio
est cū cauterio. Cauterū enī melius est qđ incisio.

CIn hac scđa parte ipse ponit aliū modū operādi in hoc casu chl
rugitū: ipse est extractio ipsius vene. pmo facit hoc. Scđo re
mouet dubiū. Scđa ibi. Et nō licet. C Dixit p⁹. Et qñqz extrahun
tur cū acu. f. cū stilo supposito 2. incidunt penitus. f. fm̄ trāsuersū:
2. opz tūc vt eradicent. i. totalr amoucant: 2. si nō nocebūt. f. si non
auferant pp cās dictas superius: qđ. f. corripent 2c. Addit 2. me
lior extractio est cū cauterio. Cauterū. n. melius est qđ incisio. Rō
pōt esse: qđ sic incisio sine cauterio dubiū est de superfluo fluxu
sanguinis: 2. sic noceret patiēti 2. operanti simul etiā: qđ cauterizā
do sigillat vena in trunco superiore ne sang. fluat deorsum.

CEt nō licet vt extrahant nisi rubee nō nigre. In nigris
vō fiat illud qđ descripsim⁹ pns de mūdificatione.

CNunc ipse remouet dubiū: posset aliqz dicē puenit ne talis ope
ratio in omni tali dispōne cū reliq⁹ remedia nō sufficūt. Rādet qđ
nō 2. dixit. Et nō licet vt extrahant nisi rubee nō nigre. In nigris vō
fiat id qđ descripsim⁹ pns de mūdificatione supple 2. localibus
pns dictis saltē ad phibitionē augmētī 2. malitiē earū. Rō partis
sumit ex hoc: qm̄ cum vene sunt rubee: tunc stat in toto notabilis
mēsura sanguinis laudabilis cū quo ptingit tenoz virtutis ad to
lerandū dictā operationē: que multū est ppter dolorem virtutis
pstratiua: vnde corpora nisi fortia nō sunt tali periculo exponen
da: 2. ideo in corporib⁹ in gb⁹ tales vene sunt nigre cū in eis domi
net melacholia 2. talia corpora sunt debilia: phibuit notāter. d. 2.
in eis fieri talē operationē: sed curanda sunt vt dictum est supra.
Modū etiā clariorē huius operationis posuit Azaraius cap. alle
gato fm̄ hunc modū. Rade crus infirmi si in eo sint pili multi: de
inde intromitte ipm in balneū: aut embroca crus eius cū aq⁹ calida
donec rubeat 2. eruberet vene: aut exercites exercitio forti si non
est ei pñens balneū donec calefiat membru: deinde seca cutē in di
recto vene sectione per lōgitudinē: aut in vltimo eius apud genu
vt in inferiori parte eius apud calcaneū: deinde aperi cutē cū vn
cinis 2. excozia venā ab omni parte donec appareat sensui 2. est ap
paritio eius qđ vides eā rubēā ad nigredinē decliue. Cū ergo eu
adit ex cute vides eā albā qñ sit chorda: deinde intromitte sub ea ra
diū donec eleuet: 2. qñ egrediat a cute suspēde eā cū vncino ceco
leui: deinde seca sectione alia ppe illā sectionē trib⁹ digitis: deinde
excozia cutē a superiori parte vene donec appareat: deinde eleua
eā cū digitis sicut fecisti 2. suspēde eā cū vncino alio sicut fecisti in
pñis: deinde seca sectione alia aut sectionib⁹ plurib⁹ ea si indiges
illo: deinde eleua 2. incide ipsaz in vltima sectione apud calcaneū:
deinde extrabe eā 2. eleua ipsaz donec egrediat ex sectione scđa:
deinde extrabe eā ad sectionē que est supra eaz: 2. fac illud donec
egredias eā ex sectione que est superior sectionibus oibus donec
egrediat tota: 2. tunc incide eā. Si aut nō obedit tibi ad extraben
dum 2. eleuandū: tunc intromitte acū filo forti duplo 2. liga eam 2.
extrabe ipsam: aut intromitte sub ea radiū 2. reuolue manū tuam
ad oēm partē donec egrediat: 2. caue ne icidas: fit enī difficile ele
uare eā valde: 2. egrediat super infirmū ex ea nocumētū. Cū ergo
extraberis eā totā pone super locū vulnerū lanā infusam in vino
2. oleo rosato 2. cura eū donec sanet: hoc totus est Albucaasis: 2. est
clarus modus. Ego tñ habui sociū qui curauit vnuz cū actu chiru
gico isto mō. calefacta vena 2. stricta superius vt ingrossescat in
parte ipsius magis eleuata accepit tenaculā perforatā 2. cū ea ele
uauit venā intm vt osticiū tenacule occurrat infra venā: 2. tūc im
posuit acū filo de ferico torro intra osticiū tenacule 2. perforauit
infra venā: ita qđ vena erat superior: postea ligauit venā ligatura
forti: postea ifra per digitū a ligatura incisit in directo illius cum
grauian qđ est instrumētū rotū incidens totā venā per trāsuer
sum: postea eleuato crure cōpessit manib⁹ sursum sanguine in ea
clausum: quo enāto accepit cauteriū aliquat⁹ rotundū 2. cauteri
zauit osticiū superius vene incise: postea cū stipitici pfortantib⁹

subito curat? fuit iste modus est clarus. Alius vidit qui pus posuit cauteriū potēiale supra locū ubi vult facere opōne: et infra quatuor horas facta fuit escara. Postea mane sequenti cauterizavit cū igne multis vicibus vsquequo venit ad venā. Postea eleuauit venā et incisit et supra ligauit. Postea perforauit osficū inferius vene in cūse que erat etiā causticata et exiit sanguis cōpōmēdo in sursum qui erat p̄tens in vena ad bonā quātitatē. Postea etiā illā partē cauterizauit: et postea eā curauit escarā ita q̄ in viginti dieb⁹ videbat sanus. Tameñ q̄ ille magister nō erat bene litteratus nō fecit purgationes neq̄ hōmias que in casu sunt necessarie. vñ. zo. die inuasi eū se. acuta cū vinis subiugalibus et in septimana mortuus fuit: ego vocatus ad febrē cū q̄busdā alijs quātū potuerim febrē occurrī: et erat nobiliss. scholaris legista. Clude notate nunquā fendas tales operationes nisi preparato corpore et mundificato et pharMACijs si expedit et hōmīs. nam in istis modica aduerentia perdurat ad mortem supra enarratum.

C Et quandoq; accidit vt non sanetur vlcus dum nō ad vltimum peruenitur in mundificatione et nō cucurrerunt adhuc humores melācholici et grossi.

C Nunc ipse ponit vñā ptingentiā circa p̄solidationē vlcis artificiose inducti et breuiter dicit. Et q̄q; accidit vt nō sanet vulnus: dum nō ad vltimū peruenit in mundificatione: et nō cucurrerūt adhuc humores melācholici grossi. i. nō sic cūati currēdo. i. cūz forti pharMACo educēdo et nō leuiter eūando: et ideo est q̄ stante in toto adhuc de humorib⁹ p̄tinuo aliqd de eis occurrit ad vulnus p̄p̄titudine fluxus et p̄p̄ debilitatē etiā et artificio mēbri acq̄stā: et sic fit impedimētū in p̄solidatione vlcis. Expedit igit ad cōsolidationē cōplere et eradicationē eūare. Lege istam.

C Et op̄ post icisionē et extractionē et cauteriū vt breuiter illud q̄b generat humorē melācholici et assiductū mundificationē corporis: ita vt nō generet sup̄fluitas melācholica: quare fiat reuersio egritudinis si fuerit mēci iter ad ip̄as nō stricti: et nō moueat q̄b fuerit cōfueti mor⁹ a pedibus ad membra que sublimiora sūt: q̄s in apertione et scissione sit timor. Et cū nō expellitur ad mēbri vilius peruenit ad mēbra sublimiora: q̄b obz rectius est vt nō aperiant neq; fiat in eis ali quid nisi post mundificationē vltimā.

C In hac scōa pte hui⁹ p̄tis ipse ponit canonē obseruādū post icisionē et vno facit. p̄mo facit hoc. Scōo pōit correlariū. Scōa ibi (Quōbz.) **C** Et dicit p̄mo. Et op̄ post icisionē et extractionē et cauteriū vt breuiter id q̄b generet humorē melācholici. i. in oib⁹ ser reb⁹ nō nālib⁹: maxime in cibo et potu et passionibus aie: et assiductū mundificationē corporis: ita vt nō gēret sup̄fluitas melācholica: et adducit duo pericula nisi talis fiat obseruatiā. p̄mū est reuersio egritudinis: id dicit. Quare fiat reuersio egritudinis si fuerit mēci iter ad ip̄am. s. varicē nō strictum q̄b acciderē pōt facta icisione cū hōmo vel etiā facta icisione per longū et facta p̄solidatione: sed postea nō appositis stipicis supra tibiā. Aliud periculum est phibitio fluxus mēci q̄b p̄tingere pōt vel p̄pter extractionem venarū: vel p̄pter medicinas stipicas superpositas et multiplicata mēci que ad illas partes solita est trāsmitti: cū nō possit ad membra vilia trāsmitti mittit ad mēbra nobiliora. Ideo addidit. Aut moueat q̄b fuit p̄fuerit motus a pedib⁹. i. q̄b solebat fluere ad pedes ad mēbra que sunt sublimiora: et iterponit vñū ipertinens: dices q̄s in apertione et icisione sit timor. p̄pter. s. artificiosas opōne et dolore sequēte: deinde p̄tinuat. p̄positū et dicit. Et cum nō expellit ad mēbri vilius peruenit ad mēbra sublimiora. Et ex hoc dicto infert vñū correlariū dices: q̄b obz rectius est vt nō aperiantur neq; fiat in eis aliqd nisi post mundificationē vltimā. Istud manifeste sequit ex dictis vt supra ps. Lege istam p̄tinuā.

C Et fortasse assimilantur nodi elephantie quare extrahitur in eis. verum nodi tanguntur cum ferro: sed elephanta est sicut diximus.

C Ista est tertia pars p̄ncipalis cap. in qua ipse ponit similitudinē quādā elephantie cū nodis: vnde p̄ter fit error in cura. et dicit. Et fortasse assimilantur nodi elephantie: q̄ errat in eis. s. in cura: et sup̄ple error: est equalis q̄ curant: et tū nō debēt eodē mō curari: ideo dicit: vnde nodi tangunt cū ferro. s. scindēdo et excarnādo glandulam cū kist. p̄prio a carne circūdante: vt tertia quarti cap. p̄prio. Sed elephanta est sicut diximus: q̄ distinguat a nodis vt statim dicit: et etiā curat sicut diximus in ea. supra. **C** Pro intellectu par-

tis est aduertendū q̄ in elephanta p̄pter maximā repletionē et extensionē factā in cute tibiē aliqñ apparēt trūbositates q̄daz mā grossa existēte nō apta fluxibilitatē: et p̄pter aliqñ eleuationem et duritiē assimilantur tales trūbositates nodis: differūt tū a nodis p̄cipue in hoc: q̄ nodi cū digiti tangunt et eleuant et separant a carne ab oī parte: et talis mā grossa claudis in proprio receptaculo. nō sic aut separant tales trūbositates a carne: imo remanēt cum carne p̄tinue. Et ex hoc ps q̄ etiā colligi pōt pueniētia aliqñ vari cū cū nodis et differētia ipsarū: q̄ quēdam modū accidit vt nō detur neruus et simile: vnde vt loco allegato tertia quarti p̄pter ipsū sūm partē ingrossari et nō sūm torūta ptingit et de vena sūm partē plus ingrossari: et tunc nodo sūm illā partē assimilabit: tamē differet a nodo in hoc q̄ nō separant eq̄lites ab oī parte: q̄ nō sūm lōgū: sed sūm dextrū et sinistrū tū. nodus aut eq̄lites ex oī parte separatur: vt ps: et hoc est q̄b intendit. Legō istam. Et fortasse assimilantur nodi elephantie sup̄ple aliqñ etiā variēbz: q̄re erratur in eis. s. in cura: q̄re nodi tangunt cū ferro. s. ad debita curā. Sed elephanta est sicut diximus sup̄ple et varices quantū. s. ad curā que supra dicta est: et sic est finis capli. In capso igit p̄mo habuistis difficultatem cure ipsius elephantie: q̄ parū sanat: et intelligebat de pharMACia: et melius est eam dimitti in dispoñe sua si nō addis. s. in maliciā q̄ curet: intelligebat cū medicinis fortibus. p̄pter timorē corruptionis sicut etiā dicebat de cura cancri. Et si puenit ad vlcerationē et corollonē nō est melius q̄ membrū radicibus amoueā vel vt supra dicebat cariffice: q̄ aliqñ sufficit. Postea addidit q̄ si succurrit in p̄ncipio maxime cū eūonib⁹ et p̄p̄ie cū vomitu la borioso q̄b notāter dicebat: q̄ appropiatio mēci vt cū eūantibus flegma et melācholia possibile est vt phibeat: in hoc tū puenit ali quādo flegma vt stante plectoria et factis eūonibus apponant fil pica sup̄ loco: q̄ alr esset opatio irregularis: et hoc ad phibitionem. Postea addit q̄ in p̄firmata in qua est fiducia sanationis q̄ cura perficit cū resoluentib⁹ fortib⁹: intelligit p̄missio eūonib⁹: sicut supra dictū est: et ibi in caū. laudauit alchitran p̄o singulari q̄b est gumī cedri. Postea ingredit ad regimen varicū: et p̄mo cū gūalib⁹ remedijs. Scōo cū spālibus. p̄mo laudat eūones cum hōmia in manib⁹. i. brachio: intelligit in corpore sanguineo vel in mā sanguini mista q̄b tū vt multū est. Laudat et purgationes p̄suppositas. s. digestiuis sūm varietatē mēci. Ponit etiā obseruationē regiminis in ser reb⁹ nō nālib⁹ phibēdo. s. multiplicationē humoris grossi maxime sanguinis adusti et maxime in casu vituperat mor⁹ laboriosos et stationē longā in pedes: ita intelligit sc̄pue de passionibus animi. Quibus suppositis adueniēdo ad particulares venas laudat hōmā in fine sappene. Idē intelligebat de vena sciatica si vene tumefacte ab ea ramificatū eūando totū sanguinē curibilib⁹: et si supple in totū eūē p̄tinuitatis purgationib⁹ maxime cū hiera pigra acuta cū lapide lazuli vel cū magis domestico vt cū potu epī thimi in aqua calci. Sicut p̄ter ducētes ad tibiā ligature incipien do deorsum et ascendendo: p̄cede supponēdo stipica p̄fortantia et ericācia in quo laudat cinerē caulis thamaris: cos lupinos sūm capiarū et. Et addit. Si supple nō eūē tota mā eūando p̄ hōmā: tūc op̄ scindere venā sūm longū: et supple totū malū sanguinē euacuare: et tūc superligare que dicta sunt p̄tinuādo medicinas euacuatiuas et regimē supra dictū. Addit q̄ q̄q; extrahunt supple in itegru cū acy et icidunt radicibus et amouent: et si nō amouent nō cedunt p̄p̄ cas ibidē assignatas: et dicit q̄ melior extractio est cū cauterio. modū vtrūq; opōnis et icidēdi et extrahēdi: posuit sūm doctrinā Albucaisi: recurrat si oportuerit. Et addit vñū vtile in casu tali. s. q̄ quilibet talis opatio est timorosa: et os fieri in venis rubis et nō nigris vt inuat q̄ nō fiat nisi in corpore forti et nō debili: et talis curatio vlcis aliqñ fieri nō pōt donec corp⁹ nō est plene mundificatū. Postea ponit quosdā canones q̄dā mō resumēdo q̄b est dcm: vt q̄ facta tali opōne op̄ cauere a multiplicatib⁹ vlcis humoris: q̄m si fuerit iter deorsum ad fluxū liberum fluē moueat ad mēbra sublimiora et nobiliora: q̄re cludit q̄ rectius est vt non aperiant nisi post mundificationē vltimā: et tūc et supple fiat obseruatio regiminis ad phibitionē et. Postea in fine posuit similitudinē elephantie cū nodis: p̄ter errorē in cura si eodē mō curentur: q̄ nodi tangunt ferro. s. ad curas et elephantie cura est sicut diximus: ita dixi et de varicib⁹ posse dici: et sic est finis hui⁹ p̄mi tra.

C Pro aliqñ obseruādo ordine in discursu harū dispoñū quātū ad essentia eaz et cas et signa p̄ter carū et postremo ad cura: scindēdo et extrahēdo et p̄p̄ie et varices et elephantie in gūe sunt morboz oia gūa morboz: et identitib⁹: p̄ncipaliter tū sunt in gūe male cōpōnis. q̄ augmenti vñ varices sunt augmētū venā p̄ter tibiā. p̄teuāriū: que q̄ tor tuose icidūt per crura ad modū vitia: vites ab aliqbus appellānt cū eleuationē dictarū venarū crurū multoties p̄tingit aliarū partū macrefactio p̄p̄ opp̄ationē ipsaz venarū vt videbif. Elephanta

phātia autē est inaturalis: augmētū ēt crurū fere equalē: 2 per hoc
distinguit a varicibus. Ecce quō bec vtrūq; dispositio est morbus
picipue in cōpositione: q; in augmēto crurū vel venarū ipsius. Est
autē egritudo mālīs. q; tale augmētū fit ppter multitudinē humo-
ris vtrūq; grossū in illis tribus retētū q; humor 2 si ibidē vt mul-
tū multiplicet p viā defluxus maxime in varicibus: tñ nō icōuenit
vt ēt paulatim ibidē p idigestionē 2 ipotētā reolutiue 2 expulsi-
ue agat: rectē 2 picipue in elephātia. Et ex his p; tales morbi sibi
italia mēbra determināt: vñ si alibi q; in tibijs vene tumescerēt 2 i-
grossarent vel alia mēbra vt brachia sicut pedes in elephātia non
pprerea varices vel elephātia denotāret: sunt igitur appropriatē
egritudines. Lāe autē eaz maxie p viā defluxus ad has duas redu-
cunt. s; ad debilitatē mēbrū recipiētis 2 fortitudinē aliorū expellen-
tiū. Debilitas autē recipiētis aut est talis in creatura aut est talis in
tpe. In creatura ex debilitatē pncipiorū nāliū vt ex nō debita ipso-
rū adiuuicē pueniētia. Et tpe autē cōtingit maxime ppter malitiā
noue cōplexionis picipue calide que ēt in attrabēdo iuuat: 2 ppre-
rea in initerationibus 2 onera portatibus: vel ppter lōgā statioēz
accidit tales dispōs: q; talia mēbra fatigata supcalehūt. Exacui-
tur autē expulsiua supiorū mēbroz ipsa irritata aut a multitudine
humoris aut ipsi malitia: q; nēcitatē 2 irritatē virtutes nāles su-
mūt incrementū. Malitia autē humoris aut est talis ppter acuita-
tatē aut ppter grossitiē 2 viscositatē. Acuitas autē s; vt multū cum
mā subtili plungat: tñ etiā aliquid cū grossa vt in mā melica pperiaz
adustione: q; materia subtilis merito sube non est disposita vt
in cōcūitate venarū vel in mēbris multo tpe reclusa pteat max-
ime si calida sit: ideo in causis corporeis cā aīa 2 cōiuncta vtrū-
q; mēbrū est mā melica adusta marie ifluxa: mā: qm in tali mā ē terre
stretitas faciēs ad pmanētā in mēbro ex vna pte 2 acuitas faciēs
ad fluxū ppter stimū expulsiue ex alia. Et dictis p; pmo q; cau-
sa corporea barum dispōnū nō est cholera vel sanguis substanti-
alis. p; secūdo q; aliquādo cā est multitudine sanguinis substan-
tia nō peccat. p; tertio q; aliquādo causa est flegma grossum cū
aliquid differēs cōmisset. p; quarto per idē q; aliqua materia mel-
lācholica difficilis est in cā. Pater vltimo q; mā melica adusta est
in cā vtrūq; ex quocūq; humore fiat adusta nō tñ putrefacta:
differēt tñ q; in varicibus mā melica vtrūq; ex sanguine
ne adusto 2 in elephātia ex flegmate adusto: ex alijs autem causis
equali sit elephātia vel varix fm variā mēbroz preparationē: ce-
teris paribus in spē materie grossior appet mā varicū q; elephan-
tie: loquor in facta per viā defluxus: q; subtilior mā penetrat in ve-
nas paruas 2 non claudis in pcauitatibus tñ magis. p; vltimus
q; quilibet talis dispō est morbus chronicus 2 tarde terminatio-
nis 2 vt multū desperatus ad curā si fuerit pfirmatus ppter debi-
litatē mēbroz 2 multitudine vel grossitiē materie: ēt q; cū tali mā
acuitas cōiungit que a medicis subtilitatibus 2 resoluentibus sepe
malitia: vñ deterior fiet dispositio. Et quo vltimus patet correla-
tiō. o. A. q; si nō addit in malitia melius est vt nō curet. s; nisi blan-
diēdo pbiēdo augmētū 2 malitiā earū. p; vltimus q; in varici-
bus vt multū alie ptes crurū minuant p; oppilationē 2 pbitio-
nē trāstus nutriti. p; ēt q; icis vltis p trāstus mēbra i-
feriora extenuat: p; vltimus q; tales morbi vtrūq; sequitur
morbus chronicus: s; sequi possint et acutos p crism: maxime tñ
sequit egritudines splenis vt p; Et hec in causis 2 pnotico summa-
tim sufficiat. C; signa harū dispōnū sunt duplicia. quedā sūt signa
ipsaz dispōnū: quedā signa causarū. Signa dispōnū p se nota sūt:
q; vt dixit Ras ad Alman. c. p; p; Cū vne plene grosse 2 diuerso
modo curuāt 2 virides. s; aliquā vtrūq; in crure apparue-
rint: egritudo q; vitis dī adesse significat. Ecce signa clara varicū.
Tñ autē crurū videris totū igrossatū aliquā ita vt a genu infra fere
sit equalitas cū pede ēt tumefacto 2 sit durities cū colore obscuro
in toto crure 2 nō alibi sit tumor: tūc elephātia iudicabit. Dico no-
tātē cū colore obscuro 2 duritie p; vndimā in qua nō appet co-
lor obscuro: s; est apā albu molle: q; a mā flatia molli depēdēs.
Dixi ēt 2 nō alibi sit tumor ad oīas caesse in qua nō solū cruris sit
tumefactio: s; ēt in palpebris saltē appet: q; dicta dispō vitis epas-
tis toti nocumētū cōicat q; nō nēcio in elephātia plungit: 2 sic pa-
tēt signa dispōnū. / Signa autē causarū 2 nungā tales sunt p viā flu-
xus vel per viā paulatine pgestionis generate: 2 si p viā fluxus nū-
quid per crism post alias egritudines acutas vel chronicas ēt sūt
clara ex mō gnōnis eaz subito vel tarde: ēt ex pcessiōe causarū p; i-
mitiaz vario mō coadunatiū ad mēbrū debilitatē vel ad fluxibili-
tatē mēbrū: ēt ex pcessiōe morboz acutoz vel chronicoz. Expedit
solū vt ponant signa mēbra distinctiua. Signa igit multitudine sangui-
nis sunt rubedo loci: caliditas tactus: non multū tamē acuta s; va-
porosa: difficultas ad impimēdū: 2 vtrūq; cōiungit cū signis
domini sanguinis in toto vt cū amplitudine venarū rubore colo-
ris pulsu magno: yrina rubea obscura 2 similibus ex pcedētū re-

gimine cē. Signa autē sanguis adusti sunt istis fīis: saluo q; color
mēbrū est ad fuscū magis declinās: 2 in tactu calor est acutior: 2 p; p-
cessit regimē adustū. Et addit Ras in diuisionibus q; in ista ap-
paret aliquid ex eminētis. Si vñ mā fuerit cholera adusta est rube-
do magis clara ad citrinū aliquā declinās: 2 in tactu caliditas est
magis mordax: 2 pōderositas minor: 2 habitudo totius cholericā:
2 regimē pcessit cholericū 2 adustū ex exercitijs laboriosius 2 ci-
bis 2 coltu 2 siliis adustione pducētibz in cholera. Signa autē
flatice sunt: q; tactus est fridus: color cruris albus: ponderositas
magna: ipressio mollis cū habitudine flatica 2 yrina pulsu 2 regimi-
ne pcedētē attestāribz flatū. Qd si fuerit melica ex flatē stat al-
bedo cū quadā obfuscationē 2 aliqui colore: remisso tñ 2 maior in i-
primēdo difficultas: 2 qd pcpū est si post regimē flaticū 2 habi-
tudine flaticā secuta est cā adurēs ex foribus exercitijs vel lōgita-
dine febzis vel alia fīis cā. Si vñ mā fuerit melica nāli qd raro
p;git pp terrestreitatē mē adustū multa grauitas: color fuscus
friditas in tactu: habitudo melica cū reliq; de signis melicis. Et si
fuerit melica adusta ex melia: tūc color ad viriditatē declat cū pon-
derositatē 2 aliquā acuitatē in tactu: 2 sūt ēt trōbositates marie
in elephātia: vñ assimilant nodis: 2 postremo color denigrat cū re-
ligis signis pportionalibus pcedētibus de habitudine 2 de regimi-
ne cē. 2 maxie si sequetur febres melicas 2 a para splenis cē. Et tu
alia discurre: 2 in his sum p;ctus breuiter. C; lura autē duplex
regimē. s; vlt 2 p;culare. Vlt autē attēdit circa duo vt debitū regimē
sex rep nō nāliū ad pbitiōnē mē autis in toto: 2 cē circa mām
antedētem in toto reprim cum appropriat ad eaz digerēdam 2
equacuandā 2 tandē cū p;ortatione mēbroz alterando ipsoz cō-
plexionē malam 2 bonā iducēdo: particulare autē regimen max-
ime vertitur circa mām pinctam in venis magnis tibiarum vel
in ipsa cruribus equali p;entam. C; In regimine vniuersali pmo
aduertendū q; q; omnis mā apta fluere ad dicta loca 2 ibidē mul-
to tpe p;neri est frida pter sanguinē: q; vt supra dēct est aliqui sola
multitudine peccat pōt esse cā: iō in oībus pter q; in illa regimē d; 2
ad calidū declinare: q; ēt quētibz alia a sanguine pter eā q; pēdet
a flegmate grosso ē melica siue a mā nāli siue adusta sit causata: 2
cū oīo talis sit mā flatia op; vt regimē ad humidū declinet: in omni
isq; pter q; in sanguinea 2 flatica regimē d; ad humidū declinare:
2 in quilibet pter q; in pēdētē a sanguine d; ad calidū declinare: ine-
quali tñ 2 diuerso mō: qm in facta a mā frida siue adustione vt in
flegmatica vel melica nāli d; regimen notabilr ad calidū declina-
re: in factis autē p adustione ad remissē calidū: ad remissus calidū
dū in factis per adustione ex humoribus calidis 2 ex sanguine vel
cholera q; ex factis ex flegmate vel melia: q; regimē notabilr ca-
lidū dispōnit ad adustione: iō dicit qdam q; in melia ex adustione
cholere regimē d; ad fridū declinare ad pbitiōnē adustionis: 2
qd addit hoc etiā esse debere pp humorē digerēdū existimātes
humorē talē melicū ē calidū. Cū oppositū ego pbabiliter credo
vt videat colligi posse pma pmi ca. de humoribus in facto ē: cū sit
essentialiter melia cur est ad fridū declinare: cū p notabile tpe p;
māte talis: q; forte in via trāstus 2 gnōnis facta p adustione ma-
xime ex calido humore vt est pbabile p certū tpe pmanet calida:
in pcessu tñ vt credo remanet frida: dicerē igit de tali casu q; trē-
tūde habita ad mām in toto exitez anīes iproprie: q; aptā trāstire
in mām p;pie anīes vt habita trētiōe ad mām cholericā q; abūdet
in toto aptā p regimē calidū facile puerit in meliam adustā q; pos-
stea ad loca declinaret 2 fieret pūctat: tūc regimē deberet ad fridū
declinare. S; habita trētiōe ad mām p;pie anīem 2 ēt pūctaz q;
melia est 2 pter frida: dico q; regimē d; ad calidū declinare: ma-
gis tñ 2 minus fm q; mā est fm se magis vel min. frida: q; si imagi-
nēt mām melicā factā p pgelationē ex flegmate vitro: tūc mani-
festū est q; regimē d; ad calidū notabilr declinare. sed vbi mā ēt
melica ex adustione p;raisse cholere: tūc regimē d; ad remissē mul-
tū calidū declinare: forte tñ in pñ ad aliqualē frigidum.

C; Et est aduertendū q; vbi p d;ōne mē esset necessitas regiminis
multū calidū: tūc puenit regimē notabiliter humidū pter q; in fle-
gmate: quonā in materia melācholica per regimē multū calidū
nisi notabiliter humectet: dubiū est ne resolute facta in partibus
subtilibus relique partes petrificet: s; si humectet equata mā
cessat illa dubitatio. Et hec oīa mēti bene tene: qm ex his d;ctis po-
teris discurre ad debitū regimē in omni mā: 2 ego nō pcedam
particulariter ad regimē cuiusq; materie: q; nimis longū ēt: s;
solū deueniā ad regimē materie vtrūq; ptingētis. s; ad regimē
materie melice p adustione ex sanguine in varicibus: 2 ad regimē
māe melācholice ex flegmate in elephātia: qm sicut supra dictūz
est dicte dispōnes vtrūq; dictis materijs pcedunt.

C; In varicibus igitur erit intentio ad mām melicā ex sanguine: in
elephātia ad materiā melicā ex flegmate: 2 fm hunc ordinē cre-
do pcessisse. vñ in tex. qd etiā intelligētī diligenter considerant

C U v

manifestū erit. Si tñ medico per signa pñicta inotesceret cām dīctarū oīspñū aliā eē recurrat ad doctores vbi tractat de passionibus melicis et ab illis doctoz fieri qñ circa generalia opandum sit cum memoria eozū que premissa sunt paulo ante.

C In varicibus igit pñt aer ad remissus calm et humidū declinans. Hoc dico intentione habita ad ipsam mām vere antez vel pñntetā. Sz si haberemus itētiōne maiore ad mām ascedēte vel pñntetā vt in coipe repleto sanguie phibēdo aduersionem in eo: tñ aer deberet ad fridū vel siccū aliqñter declinare: qñ si nō habet sic dīspñtus fm nām rectificet talis fm artē euapōiādo camerā vñ irrozādo cū appropiātiā. vñ si itēderem calefactiōi et humectatiōi pñnirēt irrozatio ex aqua buglosse p duab⁹ pñtib⁹ et ags violari⁹ et melisse ana. p pte vna. et si frigidatiōi et exiccationi fiat irrozatio ex ags endiuie p duab⁹ pñtib⁹ et vna pte aq roseate et acetī ana. **C** In elephātia aut sit aer ad calidū et humidū sūp declinās habito respektu ad ipsas mām flaticā phibēdū qñ facilliter trāsiret in ipsas mās aduāta habito respectu et ad ipsas mām lā factā. Sz si itētiō vertere ref ad phibitiōne aduātiōis opz aerē aliqñtr ad fridū declinare: iō habito oī respectu laudo vt aer ad tēperiem in qñtatib⁹ oībus declinet. Eligat igit aer tēperat⁹ nō vctosus mundus a vaporibus pñtus clarus boni odoris: qñ si nālīs nō existat fiat artificialiter cū suffumigio facto p camerā vt ifra. R. oīum sandaloz. aī. 3. s. ro. 3. vj. ambre. 3. j. musci. 3. 5. ben albi et rubei. aī. 3. y. floz nenufaris. 3. iij. laudani. 3. j. masticis: thuris. aī. 3. y. pñdant oīa grosso mō: et si appet addere potes aliqd de ligno aloes: hoc tñ est. p oīutib⁹: pñfio de isto cocleari medio sup pñnas. pño paupere aut fiat suffu migiū vt ifra. R. floz rosarū violaz nenufaris. aī. 3. y. thuris masticie garloflox. aī. 3. j. s. misce et fiat vt supra.

C Circa motū et quietē dico qñ qñque humectat et in mām melicā itētiō est humectatiō: iō laudo getem supra exercitiū: qñ ē in casu nro vtroz mēbra lesa sunt crura et lesio pñruas p malā cōpōne calidā coadiuāre ad attrahēdū: et qñ p motū disponunt mām ad cursū deorsum: iō in vtroz casu exercitiū pedū ē maxime vitādū: imo et statio sup pedes. verus qñ nū corpus aliqñtr exercitare: dubiū ē de multiplicatiōe materias in toto et pñter ab expulsiua mēbroz supioz pñicta debilitate mēbroz iserioz facile pellerent mām supflue ad iserioz vñ nōcumētū augere: iō pñictis est coipus aliqualiter exercitari: et qñ exercitiū crurū est icōueniēs vt dīctū est: iō loco ipsius pñnit exercitiū factū cū fricatiōib⁹ mēbroz marie supioz vt brachioz et spatulaz. Fiat igit tale exercitiū cū fricatiōibus leuiter factis p duas horas in mane et vñā hōzaz aī cenā: nō fiat tñ nisi pilus expulsiū supfluitatib⁹ coībus et celebratis duab⁹ dīgōnibus vt itōchi et epaz vt cōiter p. ix. hōzaz assumptio ci bō pñcedēt. fiat aut tales fricatiōes in aere claue camere rectificato sicut pñas dēi est: et sunt suauis fricatiōes. ne si fortes fiant corpore islāmato disponāt humores ad fluxū et ad aduersionē. Lau dare et exercitiū factū cū naui vel suauiter egredi: iō pñtū mēbroz istud ē nō sit pñictis. Et in hoc ad curā hāz disponū est habēda oīno obseruātia: qñ est marie pñas cure sicut fortiter pedibus exercitari est marie cā talū disponū: vt pñ in itinētib⁹ et cozaz regibus afflictiōibus in qbus tales solēt euenire dispōnes: sicut talia coipa exercitent exercitiū manuū vt in arte camofozia suozia vel pectinatiōe lane vel alio hōi in quo brachia exercitent et nō crura est laudabile multū: saluo si ēēt ars adurēs vt ferraria vel vi erearia: qñ p tales disponunt humores ad aduersionē qñ in casu vitādā sūt. **C** De somno aut et vigilijs laudo qñ somn⁹ et queq vigilijs vtute marie et elephātia: qñ supflue vigilie adurūt: et somn⁹ supflū disponit ad ista multiplicādū qñ facile trāsīt in mām vere antem. Et si dixeris ista equari debere in vtute nō itelligo qñ quātū ad tpsa sit eqñitas. nā semp fere vigilia oī eē plūroz somno quātū ad tpsa. Sz somnus. viij. vel. ix. hōzaz ad plus in virtute equat vigilijs hōzaz. xij. qñ tādū humectant coipora p illud spatū in somno quātū exiccant p vigiliā moderati exercitij hōzaz. xij. In varicib⁹ tñ breuior somn⁹ pñnirēt vt ps. **C** De repletione et inanitione dicat qñ ianito aliqñtr laudat: nō laudo ieiuniū: qñ pparat ad aduersionē: sz notabile in vtroz casu laudo paritatem: qñ minoant mām apte trāsire in aduersionē: nō est tñ ita attenuāda diēta qñ si forte oporteret i varicib⁹ post lōgū tpsa qñ reliqñ nō pñtissent deuenire ad chirurgicā opationē vbi opz vtute eē pñtātē pñngeret repire vtute debilitatā: sic nō possem⁹ ad opationē deuenire manualē: vt iserius vide bis. Supfluitates aut cōes purgent p vomit⁹ leues clystria et sup postioz. De passiōib⁹ ai breuiter dicat qñ passiōes nocēt oīs qñ faciūt accidere calitātē additā et supflūā sic suoz et ira: qñ pparant aduersionē qñ faciūt accidere friditātē supflūā sic timor et pauor et nocēt sua friditātē marie in elephātia. sz qñ pducūt calitātē tēperatā et friditātē tēperatā tales cōpetere pñt vt pducēt friditātē in varicibus sicut tristitia et iuidia: et calitātē in elephātia vt gaudū et letitia: ita exēplificauit paly. et tēgnū cōmen. 34. De ānoro

vt de coitu dico qñ in pluribus nō inuāt: tñ in varicibus in corpore sanguineo et solito tali eūoni stare obto et delectabili iterpolando inuāt: sicut tñ celebrat duab⁹ pñis dīgōnib⁹ et cū sanguis est in semina ad mēbra: nō tñ ea hōz facimus sz tpe pñcedēt tñ. **C** Quātū ad regimē in cibo et potu pñt obseruent aliqñ regule. pñia qñ cibis coī nō sit crudus sed sit aliqñtr de se resoluēs cruditātē et vctositātē pñcipue in elephātia. Scda est qñ cibis nō sit grossus: imo subtilis grossus vt sit subtilis nutritiō. Tertia est qñ oīa oppilatiua in casu sūt nociua siue oppilēt p modū sube vt grossa viscosa et inheretia: siue oppilēt p qualitates vt sunt pñica et stiptica. ex hoc tñ nō iserat qñ aperitiua in casu pñnāt: qñ pparat ad discursū humoz et sic nocēt. Quarta regula oīa fortiter frida cibaria nocent: oīa ēē vebemētē calida p hoc qñ ad aduersionē disponit nocēt. Quinta regula cibaria pñnitiua debēt ad aliqualē caliditātē et humiditātē declinare: mag tñ et minus fm qñ supra dictū est de mām diuerfā: nō sint tñ sube multū passibiles vel corruptibiles. Et his regulis potēs correlarie iserre in pñicularib⁹ qñ est vitādū et a gnos est abstinentiā. Sit igit panis eoz frumētī mediocriter fermēt⁹ et aliqñtr: sursure? vñ olei duoz aut triū: nō multū in furno exiccāt⁹: que si bñ pñngat cruste amoueāt. In carnib⁹ pñnūt carnes gallinaz pingulū pulloz iuuenū pñictū safeanoz aīculaz nōctanaz pñguū: qñ macre vt aliqñ volūt sunt mellice pp siccitātē. Carnes at hedoz castratoz iuuenū vituloz et sint elixate et nō assate. Sz si assate placēt: ptes exteriōres amoueāt: qñ aduste nocent. Eūitē carnes vaccine hircine caprine pocine siue sint salite siue nō: bouine et et spālter salite. Carnes et aquarice sūt vitādē et spluētres alialium multoz vt ceruoz leporine pñcipue qñ prone sūt ad humore melicū. Tredo qñ carnes caprioli iuuenia et daniel iuuenia et cuniculoz pñnūt. Laleus et nocēt et maxie antiquas fortiter salitus. Eūitē leu res fabas et olera oīa flica vt erucaz rasanum caules. Eūitē oīa multū acria et salsa multū. pño integra doctrina buli? vide Bal. 3. ite rior. ca. 7. vbi clare tñ. **C** Quēniūt oua sorbilia nō tñ multū frequenter pñcipue in varicib⁹: coipoz sanguineū: qñ sanguineū nimis multiplicarēt: et h itelligat de cibarijs oīb⁹ multū nutritiū. pñicea cōueniēs sunt petrosi et squamoli nō grossi coipoz: vtant pane coeto in brody dictaz carniū: valet far colatū cū zuccharo: brodetū cū zuccharo vel cū lacte amigdalaz pulciū qñ in casu multū pñnūt. In sedis mēsis valet amigdale vne passe pñice aliqñ et phibit. Cū nō sit nō vinofus neqñ alibi subtile penetratiū: sz sit mellice sube ad rabeū declinās mediocriter potētice: mīstū ē cū notabili pte zucchari. Et in his sup pñctus quātū ad regimē in rebz nō nālībus. **C** Expedito pñcipali vt circa regimē obseruādū in dietā: pñt quēter restat circa vñ regimē et pñcipale vt curatio cū medicis. Et pñt itētiō erit circa cām antem in toto exitem que in se multas icludūt itētiōes vt pparatiōne et dīgōne in mām. Scda circa eūone diuerfā et minoratiā et tandē eradiatiā dicte mām. Tertia erit circa pñortatiōne mēbroz ad generandū mām laudabilem in toto marie circa pñortatiōne coīdis et splenis et epaz: vñ dicebat **C** De in cura fode ad humore melico. Lura oīum egritudinū melicaz nō est expoliāda ab vno triū regimīnuz. pñmum est regimē circa adequationē cāe eius et ipsius dīgōne. Et 2° regimē circa ipsius eūones sup. et diuerfione. Tertiū est regimē pñortatiū coīdis sup. et splenis vel epatis. Quia tñ dīgō pñia mām marie in elephātia pñict cū subtilitatis et calefactiuis et oppilatiōes apñictibus qñ medicis tute nō possunt tales mām cōes p tales medicinas pducere: tur ad venas et eēt cā maioris oppilatiōis: iō regulare est pñno tales mām cōes eūare cū clysterys vel medicis secessiua. In casu igit vt in elephātia pñnirēt clystere vt ifra. R. maluz mercutialis blitis. aī. 3. j. camomille fursuris frumētī. aī. 3. j. bulliāt in decoctura quātū aqve vsq ad debitā pñmptionē que oī eē parua: et de colatura sumat lib. 3. j. cui addat cassie fistule. 3. j. s. mellis rosati pul. zucchari. aī. 3. j. s. cū. 3. iij. olei cōmunis vel seminis lini. 3. iij. salis et fiat clystere: et in varicibus loco blitis et camomille ponere matrē violaz cū ordeo cū modico olei violati loco olei de semine lini. **C** Per sup⁹ 3° exhiberi pñt potio vt ifra. R. cassie nouiter eēte de canis. 3. r. syrui viol. 3. j. s. in varicib⁹ vel mell violati in elephātia loco syrui violati cū decoctioe pñuoz thamarindoz sebest violaz ordei qñ sufficit in varicib⁹ et in elephātia addat pñz amili et leniculi in decoctioe et fiat potio. Facta aut vñtris lenicite veniē scilz mām flegmatica et mellica est fstatead bñ vttrāq in digestiuis et eūatiuis oī esse itētiō in elephātia. In varicib⁹ aut ēē cūplex mām: aī vt sanguis supercalefactus in via ad aduersionē et mām cholica sanguinea: igit et in varicibus ad vttrāq oī esse itētiō. Et qñ be itētiōes hñs quodāmodo pñficiunt vt supra dictū est: ob seruabimus regulā. d. Bal. prima afozismozum in cōmento afoz. 16. **C** Humide diēte tñ. vbi dicit. In his ergo duobus pñarijs opz vt

fortior

¶ His expedit vidēdū ē de flōmia fl̄ pueniat vel nō: ⁊ si pueniat vñ
fieri debet. p̄mo p̄mo dicitur obuiū ēst in mā mēlica pueniat pp̄
quodā d̄tertus qui vidēt p̄dicē. Naz est tertius in pñ cap. de cura
quartane p̄ma quarti: vñ oibz sp̄ebz suis sunt idēlia in qbus
coīcāt: id est q ipse oīs mīnuūt in pñ. Postea paulopt dicit.
Et qñ nō necessaria est flōmia: tñ flōmia ciēs ē nocē inq̄atūm
debitur: inq̄atū ēducit p̄mz melis: inq̄atū mouet humores
ad isferiora. Postea versus s̄i capsi dicit. Lū ergo digesta est egi
tudo: tūc bonū ēst flōbortomare ēr ballica: ēst post qñ vitupatū
ēyriacas ante dīgōnē dīgit. Et in fine ciēs fl̄ necessaria fuerit flōbo
thōmia aude sup̄ eā. Ecce ponit ēā timorofis: necesse conuenire nisi
post dīgōnem ⁊ cūōnē: ⁊ tñ ēr p̄mo ter. habet q in pñ: ⁊ alibi m̄
totiēs iuenies in dictis auctoz sup̄a hoc varietatē: nō curo addi
cere p̄pter euitare p̄liriatē. In summa ad tollēdā cōtrōuersiam
dicere p̄mo ponēdō vñā dīstinctionem q talis mā melica vel est

peccatū in toto vel in particulari mēbro. In toto dupl'r: q' vel itra va
sa magna: vt in q'tina prima: vel in totius ambitu vt in lepra. In
particulari mēbro ē dupl'r: q' vel in mēbro nobili vt in cerebro.
vel ignobili vt splēne, vel in tibijs vt in casu nfo. ⁊ q'libet talis aut
est sanguini mista: ⁊ a compl'ne sanguis nō notabil'r remota: aut
ecōtra ē: aut p'ungit in corpore plectrosclo fanguineo cū alijs con
ditionibz flōmiam pmouētibz: aut nō. Aliā distinctio. talis flo
borhomia aut itēd'r rōne eōnis dicit mēat aut gratia p'hibitiōis
gnōmā ⁊ multiplicatiōis ē: s'z has d'fōnes ponēd' itas p'ones.
C. p'ma. s'tatē mā melica itra vasa magna nō remota a nā sangui
nis fl' p'ungat in corpore sanguineo cū alijs p'ditionibz flōmīe nō
p'dicētibz: tūc puenit flōborho. ⁊ in p'n: apparet q' p' flōbo, p'hi
bet multiplicatio meli'e eūdo fanguē ap'uz facit in melian
trāll're. h'ac p'clūsiōe itell'it. d. a loco allega. in p'tertu cū dicit
Uerū d'obis spēbus suis funt idicia in quibz cōicāt. ⁊ id est vt ipse
oēs minuat in p'n. l. o'ibus spēbus quartanarū a quacūq' mā pē
dētū puenit vel puenire pōt vt minuat in p'n vt in casu p'clōnis
habita it'ctiōne p'ncipal'r nō ad mām p'p'iam fed ad antecedētē:
q' in quartana a melia nāl' pcedētē fl' p'ungat cū p'ditionibz
et'is cōpēt' flōmīa vt p's: fl'it in ceteris vt occurrēdo p's. Vt
a cōclūso. statē p'd mēlica in totius ambitu p'incta multitudinē
sanguis in venis cū p'ditionibz postus in alia cōclūsiōe. cōpēt'
flōmīa et'it in p'n: p's p'clūso h'ec vt p'cedens itelligēti. h'ac cōclū
siōe itell'it. d. A tertia quartā tractatu tertio de cura lepre in p'u
cipio ca. cū dicit. Et cū tu verificaueris q' illic. in vasis cōibus est
fanguis plurimus corruptus. i. nō elōgatus a nā meli'e adust'e: s'z in
via ad eā tūc vt incipias ⁊ flōborhomies flōmīa vltima: i. nō
aliunde saltē et manibus tē. ⁊ Tertia cōclūsiō. statē melia peccā
te in particulari mēbro maxime p'ncipali cerebro existēte in toto
abidantia sanguis nō separati multā a natura meli'e cū p'ditioni
bus vt supra: puenit et a p'ncipio flōborhomia: hoc itentione ha
bita ad p'hibitiōē gnōmā meli'cholicē: p's cōclūso vt p'cedēs. Et
hanc p'clūsiōē itell'it s'at. tertio iteriorū cap'lo. ⁊ cū dicit. Lūz
vidētis materiā melicam effe clausa in corpore. s'bene permittit
cū fanguine flōborhomia p'nā meli'e que colligātiam habet cū ba
silla ⁊ cephalica ⁊ est cān. p'mia: loquebat in casu p'clōnis
mel'cholicē que est passio cerebri. hanc et p'clūsiōē itell'it. d. Aul
p'ma terti de cura meli'e cum dicit. Euacuatio gdem ita facienda
est. Nam si vides venas plenas qualitercūq' sit tūc cholera nigra
est sanguinea. i. sanguis nō notabiliter differt a natura meli'e. Flo
borhomia ergo est nigra: imo q' p'm omnes dispōnē. s. humoimō
di. i. in quociq' mēbro peccauit melancholia stante tali dispōne
veniarum vt a flōborhomia iccipias. ⁊ sic ampliat etiā cōclūso per
idē fundamētum peccātē materiā in alio mēbro a mēbro p'ncipi
ali. ⁊ Quarta cōclūsiō. habita itentione ad euacuandū materiāz
melicam p'p'iam peccātē hūe fit in toto peccās hūe particulari
mēbro nō puenit flōmīa nisi p'cedente digōne: vt plurimū facta
de mī minoritua eūone cūz pharmaco. ⁊ p'cto flōbo declarā:
q' mēlia vbiq'z fuerit nō digēta s'z cruda elōgat notabil'r a nā
sanguis ⁊ frida ⁊ ficca exis immobilis reddid' t'inepta eūoni p' flo
borhomia: i. q' talis ante digōnē nō ē p' flōmīa eūanda. Et p'firmat:
q' facta flōmīa mā melica idigēta exite fit sanguis ⁊ humoz: ca
lidorū euacuatio: quoz p'sentia dispōnit meliaz digōni ⁊ per co
eūone icrudat: ipsa tūc mā melica nō euacuat cū per tale eūonē
nō fit apta pueniētē euacuari: i. g'it tē. Et q' mēlia melancholia in
modis p'portionalibus vt plurimū multitudinē peccat ⁊ nō reddid'
apta a virtute pueniētē digeri nisi v'ture p' exoneratiōē allicia
ta p' eūone minoritua p'ficat. h'ac p'clūdiū q' vt plurimū non
d' fieri talis mē eūo per flōmīam nisi p'cedēte eūone minoritua
eūand' cū pharmaco. h'ec p'clō ē est de mēte. d. A locis supra al
lega. cū dicit. Lū ergo digēta est egntudo tūc bonū est flōbo. etiaz
cū addidit. Et in fine eius fl' necessaria fuerit flōmīa: q' fit facta
digēta mista sanguini ⁊ cōuerfa ad nām eius: adus sup' eū. Innuit
q' fit al'r fl'at flōbo: ad it'ctiōē eūonis mēe meli'e q' nō fit digō in
māitūne timozofus: est a nociūz. posses alios t'errus p' hac p'clūsi
ōne adducere: sed isti sufficiūt. Cōfirmat et p'clūso exp'rimēto: q' mē
li'e refert Būel. placētūm: ipse aliq' fecit flōbo: ad eūonē dicit
māe nō p'cedētibz alijs particular'b' eūonibz: nō tūc succellit: dicit
enim sic. In veritate dico q' tempore mēo nō inueni magnā vtili
tātē in flōbo. que fit in melica ex quacūq' mēo nisi post duas vel
plures purgatiōes antecedētes cū rebz respiciētibz ⁊ educēti
bus mām melicam naturā vel adustā vel aliū humozem conuer
sum ad naturā meli'e atq'z adustē. Et ratio ēst q' flōbo. euacuat
sanguinē calidū ⁊ humidū resistētē humozī meli'cō tē. Ecce cōclū
sionem verificatam exp'rimēto doctoris. Conclūdo igit q' si cor
pus a quo fienda est euacuatio per flōborho. fit multus sanguinū
⁊ conuertat ad naturā mel'cholicā fiat flōbo. In ipso p'ncipio
ad minorandū p'ctū sanguinē ⁊ ad naturam aliquidā vt digē

Jo. Matthei

stioni melle possit melius iredere. Sed si nō sit sanguineū neq; mā
mista sanguini vt cōter est in pñ morboz melleoz: flōmia in pñ
facta est multū nociua pp ei? inepititudine ad talē cōnē: imo lau-
dabile est qd ē facta digōne in mā cū d; b; fieri eū melle p flōmiā qd
corpus bñ erexitet 2 nō fiat nisi ad minus transacta boza tertia
diei ad bñ cōmīscēdū melliaz cū sang. vt cū sanguine simul euacuet:
2 pinde laudat auctores flōborbo. talē fieri debere latas: 2 fm hāc
decisione poterit gloriare 2 pcondare textus si 2uy appēbūt. De qua
vena fieri debeat sic dico breuiter qd vbi itēdam? minozare mām
cōem ne trāseat in aīcedēte flōmia fiat stāte in toto nocumēto de
basilica dextri lateris: s; si fuerit in pticulari mēbro fiat de basili-
ca oppositi lateris corpē plectozico erite: 2 si corpus nō fuerit re-
pletū multū fiat de vena nigra eiusdē lateris. S; si volumus euāre
māz pp2ā fiat de saluarella sinistra stāte in toto nocumēto: 2 si in
pticulari mēbro fiat de basilica vel de saluarella eiusdē aliqñ in fa-
phenis pedū 2 multū laudat: aliqñ in saluarella manus virtute de
bili erite 2c. In pposito igit nro q; in variis mām peccās ē melia
cū tradit fuit sanguis dico qd vlyz cōpetit flōmia diuersa 2 eua-
ciatua: 2 si pūgant plectone cū sanguine in via ad aduētiōez p
fiat de basilica dextri flōmia in pñ: postea facta digōne 2 euōne
minozatua fiat pñter eū p flōmiā saluarelle 2 fiat paulatina: po-
stea vltimus facta digōne reitaret vel in brachio vel in manu. Jo
in cura variis auctores laudat flōmiā. In elephātia aut: qd radix
māe est vlym flegma opz flegma euāre 2 diuertere: hoc puenit
ter fit p vomitiōis auctores pūpue in casu isto laudat vomitū fie-
ri: tñ aliqñ nēcia est flōmia saltē ad vtrūq; aluētiādū. Jo dicit. d. A. i.
pñ cure elephātie. Cū qd succurrit ei in pñ sui pole est vt phibeat-
tur cū eūonib; 2 pūpue cū vomitu laborioso 2 cū eo qd extrahit flā
2 cū flōmia si idiget ea. Ex hoc tñ nō collige qd in pñ cōpetat vomit-
us laboriosus: sed habita itētiōe ad mām pp2ā euāndā qd nō sit
in pñ bñ cōpetit laboriosus vomit: in pñ aut in vtroq; casu cōpe-
tere pōt vomitus leuis vt ifra. R. aque ozdei decoctiois anberi. 3.
viij. oxymellis. f. in elephātia vlym pūpue acetois. f. in variis. 3. y. fu-
mas tepidū 2 post duas tertias hore cū itētiōne vomēdi ipsoito oi-
gito in gulā fiat vomit. Factis 2 expedit iā digestis leuib; 2 mino-
ratuis 2 ordinata flōmia: ponēda sūt digestiua fortiora 2 euātiua.
In variis igit digestiui fort? fiat vt ifra. R. syrui de bizantijs
cū aceto. 3. y. syrui violati cōpositi syrui de epithimo. añ. 3. 5. aq;
rū buglosse melisse boragis 2 lupuloz. añ. 3. 5. misce p duabus vi-
ciis: clarificet 2 aromatizet cū modico inacia. Ad hāc ē itētiōne
valeret syruius vt ifra. R. aquarū buglosse lupuloz fumiterre. añ.
3. v. aque decoctiois thimi 2 epithimi 2 capilloz veneris. añ. 3. y.
florū boragis buglosse 2 violaz. añ. 12. j. ligni aloes sandaloz albo-
rū 2 rubeoz. añ. 3. j. bulliat oia simul parū 2 dimittant sic p diē nā-
lē: postea facta colatura cū zuccharo albo addito modico aceti sy-
rupizet: postea. R. folliculoz fene. 12. j. thimi epithimi flōz borā-
gis buglos. añ. 12. 5. oia simul pissent 2 in facculo ligent 2 in syrui-
po suspēdant 2c. Syrupus ē in casu fortior: quo vlti? in pcessu
vri possum? fiat vt ifra. R. florū boragis 2 buglo. florū fumiterre 2
viol. ac melisse. añ. 3. y. lignite corticū citri passulaz enucleatarum
femīs bōbycis anis ameos. añ. 3. 5. scolopēdrie scariole capill. ve.
endiue 2 cicoree. añ. 12. j. maiorane basiliconis camedreos. añ.
12. 5. sticados ara. fene epithimi. añ. 3. 5. pūna numero. x. bulliant
in aqua sufficiētē 2 colent 2 colature addat succi buglo. 2 pomoz
dulciū. añ. 3. 5. 2 syrui pset cū zuccharo albo 2 aromatizet cū croco
2 sandalia. Et si volueris facere domesticū fiat vt ifra. R. syrui 3
bizantijs syrui de pomis fm 12 def in ca. de soda melica. añ. 3. y. sy-
rupi de epithimo. 3. j. aquarū cicoree scolopēdrie lupuloz 2 fumi-
terre. añ. 3. y. 5. misce p trib; viciis: clarificet 2 aromatizet vt supe-
rior. In elephātia aut fiat syruius domesticus vt ifra. R. syrui
de epithimo. 3. y. oxymell. simplicis: syrui de fumoterre. añ. 3. 5.
aquarū feniculi cuscute 2 scolopēdrie. añ. 3. y. misce p duab; vici-
bus: clarificet cū modico croci 2 cinamomi: vly fiat magistrale sub
hac forma. R. radices feniculi sparagi busci polyodij. añ. 12. 5.
thimi epithimi cuscute seminū scolopēdrie: extrematū thamaris
sci florū boragis florū buglo. añ. 3. j. bec oia bulliat in lib. iij. aque
vlyz ad psumptionē tertie ptis 2 dimittant sic in ifuside p diē: 2 po-
stea fiat colatura 2 colature addat aq; lupuloz boragis buglo. 2 me-
lisse. añ. 3. y. 2 cū sufficiētī quāritate mellis 2 aceti parū fiat syrui
de quo sumat cū ago melisse ablinthy 2 apy. Et si velis domesticū
fortiorē quo vti possis magis in pcessu sic fiat. R. syrui de epithi-
mo syrui acetosi cōpositi syrui de thimo. añ. 3. 5. aquaz scolopē-
drie melisse 2 bethonice. añ. 3. j. misce: clarificet dupliciō: 2 aro-
matizet vt sup; cū cinamomo. 12. dōt ē alt fieri vt. R. radicu gncz
diuretica: radicu acori 2 raffani corticū: radicu capparis. añ. 3. j.
corticū medāi arboziss frassini 2 thamarici. añ. 3. 5. florū genestire
capill. vene. flōz melisse. añ. 3. y. camedreos scolopēdrie eupatorij
ablinthy. añ. 12. 5. sticados aromatici. 3. 5. bulliat in aqua puenien-

De Gradi

ter 2 radicibus multa bullitiōe: florib; 2 herbis modica bullitiōe
fm artē: deide facta colatura cū melle 2 zuccharo 2 equalr mor-
dico aceti fiat syruius debite decoct? qd postea aromatizet cū ma-
ce cinamomo croco: pūz possit i pecia ifusa in eadē: 2 exhibeat cū
ago scolopēdrie 2 melisse 2 eupatorij. Et istis syruius potes vt in
roto pcessu: aliqñ fortiorib; aliqñ min? fortib; 2 aliqñ faciēdo ly-
lep pp delicatos cū ago distillat vt supra. Et pñter cū his scā digō-
ne debem? iterato mām euāre ēt gradatiz cū min? fortib;: post cū
fortiorib; 2. Et qm in h possit error: notabilis cōmitti vire erit si sim-
plicia tales mās euāntia fm gradus in fortitudine 2 debilitate cō-
numerent: qd ex istoz cognitio poterit ad solutiua pueniētia pce-
dere. De solōne istoz 2 gradib; reperio apud doc. diuersitatē. Nam
Auer. in cāticis 2 pre p ptis practice cō. 12. sicut dicit. Fortior ex
his medicis est lazulus: post ipm epithimus: post ipm polypodij:
post ipm myrabolani idi 2 kebuli. Sene at 2 fumusterre educunt
humores adustos. Addit. Ego nō repio buglo. iter educētes melliaz
nihilomin? est ex resistētib; ei. C. Ex isto habes diuersas medicas
valētes in melia nālī 2 melia adusta 2 gradus ipsaz: neq; in his cō-
numerant thim? neq; lapis armen? 2. Hāc ēt variētatē in solūdo
obseruat 12 def in simplicib; suis qñ laudat epithimū: polypodij in
melia nālī. Sene at 2 fumusterre laudat i melia adusta. myrabola-
nos indos dicit valē i vtrazq; melia. ipse pōit lapidē armenū valē i
mā melia plderādo morboz gb? vly. d. A. 2. cāñ. nō facit caplm de
lapide lazulo: s; bñ de lapide armeno? 2 in isto ca. tñ dicit qd in sol-
uēdo melliaz fortior est lapide lazuli 2 qd simlial in colore azuli 2 qd
eoyunt plectozes 2 tinctories loco lazuli. Et Sera. nō facit mētiōez
de lapide armeno: s; de lapide lazuli dicit qd laxat humores mēti-
cos 2c. De epithimo dicit. d. A. qd solūdo educit melliaz fortiter ēt
flā: 2 qd potio. f. decoctio est āuoz aureoz. dicit de mēte alioz qñ
sumat in suba pōdus est vlyz ad auz. y. 5. 2 decoctus vlyz ad āuoz.
Dicit Sera. de mēte Abis qd educit melliaz itelligē nālē. 3. Dia. dī
xit purgat cholera 2 melliaz. De polypodio dicit. d. A. soluit melliaz
ideit nālē sine pūctione 2 soluit flegma. 3. dicit Serap. qd purgat
melliaz suauiter 2 flā. Et qd gdm medicoz igeniati sūt ad eos qd nō
poterāt potare medicā. pūciebat ipz totū tritū in aliquibus cibis
ipsoz 2 purgat melliaz leuiter. i. nālē. De myrabolanis dicit. d. A. ni-
gri soluit melliaz 2 flā. 3. ita ēt sensu Sera. de fene 2 fumusterre. Di-
xit Sera. 3. Rāsz in ca. de fene in fine. Sene 2 fumusterre purgat
humores adustos. d. A. nō facit mētiōez. 3. itaq; videm? doc. in h cō-
uenire qd lazulus epithimū myrabolanū polypodij purgat melliaz
nālē: fumusterre 2 fene euacuat melliaz adustā: h igit p regla ob-
uem? C. S; restāt adhuc due difficultates: Una ē de gradatiz in
solūdo melliaz. Alia est 3 lapide armeno 2 de thimo qd medicas
alig cōnumerat iter has 2 aliq nō. Repio Rofatiū anglicū curāu-
ero: ita ēt excellēs est 2 in graduādo vly h nō sentire: dicit sic gra-
duādo a debilitati ad fort? 2. In p gradu 2 ordie sūt myrabolani idi
2 emblicis: post ipos sūt polypodij cū aniso 2 diurenticis: deide epi-
thimū: qd ei? opatio est fortior opatiōe polypodij 2 maiorē iheret
corpozi angustā: imo opz remittit ēr ālitate pmas 2 malitiā i tar-
de solūdo 2c. post epithimū est lapis lazuli: de elleboro nō facit
mētiōez tanq; de eo qd est apud nos medicā fort? nimis: puenit
igit qd lapis lazuli ē fortior medicā ad euāndū melliaz: post epithi-
mus: post polypodij: 2 post in vltio gradu sūt myrabolani: qd de-
biliores in educēdo melliaz. C. Nota igit h p regula: credo cōe iur-
diciū male itelligētū sit in opposito: credūt qd polypodij vly epithi-
mū min? soluāt qd myrabolani. De vltia difficultate p de thimo re-
perio cōter auctores thymū laudare in mā frida marie flatia: 2
in passioib; pectoris ēt syrui de thimo ad idē valē: nō repio fieri
de thimo pūcipū mētiōez 3 passioēs melicas a senioib; 2 illustri-
b; medicis: h; moderniores eo in his passioib; vtant: 2 repio Rofa-
tiū sic dicētē in cura ārtane. Sed vnū ego dico qd thim? est herba
bona in passioe splenis 2 in morbis melicis a morbis alijs. Sed in
epithimo qd hic est. i. g. laudat h nunq; iueni opatiōē sensibīlē bo-
nā: bec ipse. Starē qd cū iudicio maioris ptis 2 marie pmoz medi-
coz neq; sua expiētia o; in h facere regulā. Credo bñ qd calitate 2
subtilitate digerēdo valeat qd solūdo nō credo. C. Circa vltimūz
qd me multū difficultat vt de lapide armenū. nūq; debeat potū iter
medicinas bñdōi cū ab aliqb; de eo fiat mētiō 2 ab aliqb; nō. Repi
Rāsz p pūtiētis ca. de melia versus finē: qd iterpostū verbis gbu-
dā alijs: bec verba dicit. Antiq; pūenerūt vti elleboro: s; ego magis
laudo lapidē armenū: qd nulla dubitatio vel defectus est in opatiōe
ne ipm? 2 oñdū vtrū opatiōis eius sup iūtmū p paucos dies: 2 si
necesse est reitera ipm: qd nō est in eo calefactio: nec qualitas mā-
la nec malus sapor. Ecce qualia verba: dicerem igit p iorali mām qd
lazulus 2 lapis armenus cū sint medicie multū fortes vt oēs testā-
tur pter verba Rāsz pauloante dicta nō debēt ēt in vfu nostro
2 ab eis cauere debemus quātū possumus: sicut enīz antiquozes qd
bus nō erāt note leuiorē medicie vtēbant elleboro 2 nunc loco
ellebori

ellebozi vtunf lapide lazuli: vt dixit Serap. pmo breuiary de cura melie versus fine. dixit. Medici antiq dabat in hac egritudine elleboz nigri decoctū in aq aut pstrū aut mīstū cū alijs medicis: sed medici nri tps recedūt ab eo pp vebemētā q accidit illi q ipz accipit. Jdē dixit Eluer. s. colls. c. de ellebozo. z idē dixit q adamas bz talē virtutē purgat sic elleboms. Et. d. Al. c. de lapide armeno dicit q lapis armen' fortior ē lapide lazuli. Jta z nos gb' inotescūt leuiorē istis debem' ab istis diuerse qtu possum'. Jdē dico de sca monea in mā cholericā: qz vt dixit Gal. z regimīs acutoz cō. ii. li. fi. vt rūtū melior est cōpositio q solutio pōt potare medicinā in q ellebozus cadit z nō capit in ea scamonea. Lū tū reliquō sufficiunt sup eas psumēdū est: dicere tū p sulēdo salua semp reuerētia Ras q lapis armenus o3 in totū dimitit neqz eo aliquo pacto vti debem'. pmo qz vtur lapis lazuli ei affiat z est familiarior: z oēs fere de eo faciūt mētiōē pter. d. Al. q. z si nō ponit ea. de ipso simplici: tū multioris eo vti z approbat. Scdō qd me plus mouet ē: qz q sit talis medicina a multis ignorat nō tū a modernis: s3 ab antiquis: z maritine docti z expis: reperi Rabi moysen in tractatu qdā de pseruatiōe sanitatis ad regē. Dispanie sic dixit. Nō o3 euacuati oīs cū lapide lazuli pp eius vebemētā: neqz cū lapide armeno: qz nō cognoscit de quo tulit dubietatē nobilior medicor. s. Auen- soar q nō fit ille q tali noie nūcupat: ego ēt testor me multioris a doctis apothecarijs pquisisse qd itelligat p lapidē armenū: aliq meli' itelligēs pfulōe docti dicūt se nō itelligē: z tū cōponūt pil- lulas de lapide armeno: aliq min' sciēs libere dicūt q p lapidem armenū sumūt bolū armenū in cōpōnib'. Ecce bestialitatē eoz cū lapis armen' sit vebemēt solutiū z bolus armen' soloni pūct: hec oia diligēter nōte. p bona doctria. Nā z si aliqle a pposito fecerit digressiōē: vti tū factū exillimo: bētis h de lapide armeno z de rhimo a multis laudari in soluēdo mām melicā: ego vtupero: habuisti gradus in fortitudine z debilitate mediciaz solutiū meliaz diuerso mō a cōiudicio: tertio habuisti electionē mediciaz solutiū meliaz nāle z meliaz adustā. Notate tū h qz h bz medicina rū aliq mag eligat meliaz nāle z aliq mag adustā: credo tū q oēs tales oēm mām euacuēt meliaz: z p tāto doctores in mā melica quacūqz oī talis medicina vtunf. z rōnē huius recto eē: qz pbabile z verisile est q oēs mām melice sine eiusdē speciei: qd manifestat per hoc: q oēs tales cū putrēscūt sēbz causantes eadē pprietate specifica afficiunt: qz de quarto in qrtus faciūt de natura sua pio- dū. Jdeo pbabile est q oīs medicina que pppietatē vnā illarum respicit: oēm respicere possit: qd hoc tū stat qz inequalr vt pstat itelligēt: circa electionē igit eaz in opere bonū est pssiderare.

¶ Jā redeo ad pncipale nostrū vt ad medicinas euacuatiuas: vale- ret igit in varicibus solutiū vt ifra. R. diacatholicois Damasceni vel Nicolai sine diatrio. z. vj. diaprunis nō solutiū. z. iij. psec. amech. z. iij. syrapi viola. z. i. s. z cū aqua sumiterre bugl. z lupuloy decoctiois floz bozagis z bugl. folliculoy sene. aii. z. iij. misce fiat po- tio. Jn b casu in forma pillulaz valerēt pillety ifra. R. pillulaz de sumoterre pillulaz: idaz. aii. z. iij. cū etio amech formēt z exhibeat. vt cū. z. iij. aque cafi. Et si velis sotonē magistraliter factā fiat vt ifra. R. reubarbari electi. z. iij. epithimi. z. iij. folliculoy sene. z. iij. my- rabolanoy citrinoy z idoy. aii. z. iij. spice sgnati. aii. gra. y. passulaz. z. iij. s. ifundant oia in aqz vt ifra. R. aquaz sumiterre cicoree sco- lopēdrie z buglo. aii. z. i. s. z bulliāt duab' vel trib' bullitionib' z re- maneāt in ifusione post decoctionē horaa. x. postea fiat forz exps- fio z colature addaf diase. z. iij. syrapi vio. z. iij. misce z fiat potio. pposse si talia nō sufficiēt in pressu addē doses solutiuy: vel ēt aliqd de lapide lazuli loco z rectificato fm artē: sp tū cū timore: s3 dicat aliq doc. q sup pillas de lapide lazuli psumēdū est sine timo- re z cautela. Jn elepbātia tū pueniret solutiū domesticūz scm vt ifra. R. diacatholiconis cassie ēre. aii. z. s. bierepigre. z. i. s. diase- ne. z. iij. syrapi de epithimo. z. i. cū decoctioe polypody cuscute ra- dicū feniculi z scolopēdrie. aii. z. iij. passulaz. z. i. s. v. dicte decoctiois debite facte fiat potio: z domesticū ēt ēt ius galli vete- ris ordinati s3 artē in quo coquunt polypodiu sene epithimū pas- sule chartamū z hyssopus: sumēdo de eo facta dissolutioe carniū z z expsfiōe. z. vj. vel. viij. Et si voluerit forz' facē fac vt ifra. R. agari- ci electi. z. i. s. saligēne. aii. z. s. myrabolanoy kebuloz. z. iij. idoy. z. i. s. pūndant z fricent cū oleo amigdalaz dulciū z oia simul ifun- dant in decoctioe vt ifra. R. polypody quercini: radicū feniculi pe- troselli. aii. z. iij. folliculoy sene. z. iij. epithimi. z. iij. passulaz. z. iij. stica- doz: floz bozagis z melisse. aii. z. s. bulliāt in sufficiētī qritate aque fm artē bulliēdo plus radices z post flores euz epithimoz z sumaf de ista decoctioe sca colatura. z. v. z iste dimittant in ifusioe p ho- ras. x. postea fiat expsfiō z colature addaf diacatholicois. z. vj. oia sene. z. s. ory mell. z. i. s. misce z fiat potio. Seqnti mane post medi- cina sumat psec. vt ifra. R. metridati. z. i. diabus. z. iij. misce: b idē post alias euones in elepbātia: circa tū pñ' mino: cē metridatuz z

augeat diabugl. z in pressu fiat cō. post medicinas in varicib' fiat. psec. vt ifra. R. diabugl. z. s. spētū psec. electuary de gēmis. z. s. cū syrupo de bigatys fit psec. Quidā posuit elm' san forte valens in oī mā melica cū' descriptio talis est. R. buglo. ligiricie. aii. z. i. s. stica- dos aromatici camedreos camepireos calamēti abstinby seia anifi. aii. z. iij. s. epithimi polypody sene. aii. z. iij. myrabolanoy idoy z kebuloz. aii. z. s. agari. z. iij. passulaz. z. i. s. pūnoy iulubay. aii. numero. l. scolopēdrie. d. i. bulliāt in libria. iij. v. qz ad psumptio- nē medietas exrepto epithimo q ponat in fine decoctiois: z facta decoctioe p diē dimittāt in ifusioe postea fiat colatura z bona ex- pressio in qua ponant vt ifra. R. lapl. lazuli ar. qd tū nō placet p. aii. z. iij. ellebozi nigri. z. iij. s. sene. z. vj. reubar. electi. z. s. cinamomi electi. z. iij. ligni aloes. z. i. ben albi z rubel. aii. z. s. spice sgnati. aii. z. s. oia grosse pūndant z ponant in dicta colatura calida z p oies z nocte in ifusioe pmaueāt: postea fiat colatura z cū sufficiētī quatitate mellis z zucchari fiat eqūter z fiat elm: cuius dosis est ab. z. s. vsq ad. z. vj. bētis varia solutiū z fortia z min' fortia qd' vario mō vti opz: qm in casu opz corpus mūdū tenē: maxie si debeam' deuenire ad opationē manūale q laboriosa est pp qd dixit. d. Al. c. ppzio in fine. Rectius est vt nō aperiant. s. varices neqz fiat in eis aliqd. s. labiozifuz nisi post mūdificationē vltimā z vsus pñ' cure. Lū aut pfirmat parū sperat qz pbibeat: z si sperat scias qz sumā enratiois sperate huius egritudis est assiduatio in curatiōe. s. cum medicis euacuātib' zc. Et qm vt dicebat circa textū exponēdo in hoc casu maxie valet vomit' z nō solū mācrū cōiuz: s3 ēt cū appro- priat appropiatoy maxie in elepbātia: iō obseruent vba Serap. ca. de melia sub hac forma. Si humoz est terrestis grossius fridus mūda stōchū cū vomitu cū potu aque calide in qua decocta sunt anhetū z sal z calamētū fluuiale z nux vomica z semen atriplicis z semē rassani sup. cū oib' istis vel aliquib' eaz. Et ciba illuz in pil- mis ex raffano decocto cū secaniabin factū cū aceto sglitico: z si adiuuāt v' abūdiatius apponem' elleboz in raffano z ifundemus in secaniabin. Habes in isto casu pima vomitina z fortiora si p- dera: p igit posses ifundē raffanū in ory mellis. s. facto ex aceto cōl vel ex aceto sglitico z est forz' z post qz steterit in ifusioe circa ho- ras sex comedas de ipso raffano tres vel quoz bolos male masti- cado: z post mediā horā cū itētiōe vomēdi ponat digit' in gulā vel pēna ifusa in oleo z fiet vomit'. Et si nō suffecerit post talē cibatio- nē hora dicta eribeat decoctio vt ifra. R. calamētū fluuiale. z. iij. s. semis anhetū z atriplicis. aii. z. s. bulliāt in aq. z. x. vsq ad psum- ptionē tertie ptis: z facta colatura addaf ory mellis simplicis vel sglitici. z. i. s. z repidū eribeat: z si forz' voluerit adde in decoctio- ne de semē rassani vel bulliāt bec in media pte aque raffani: z si forz' ponat de nuce vomica: z si forz' nutria raffan' cū ellebozo i ory mellis simplicis vel cōposito mā viscosiori erātē vel sglitico i- ponēdo frusta pua ellebozi raffano: tū cū d3 sumi raffan' abijcia- tur ellebozus. Alios modos posuit pñlio meo de lepra: aduerte tū qz nisi stōch' in vtrū fuerit forz' z i suba robust' cū alia pparatiōe ad vomēdū nō auderē in eribitiōe hoz vomituyoz: qz audiui de medico multū audace: q cū vomituo pduxit stōchū ad vomēdū vsq ad mortē. Si igit fieri ptingat obseruent canones positi a. d. Al. 4. pñi. c. ij. x. vj. cū succederēb' qbusdā. Et nō obliuiscā pfora- re stōchū vomit' labiozifuz fact' fuerit. Ego tū magi ibereo cū o- nib' p secessuz si ēt de cōi fit vsu: s3 bip. multū vomitū laudau- rit. Et vt habeam' ordinē in solutiuis: qz frequēs nimis vsus ē no- ciū: z ex alia pte opz corpus bñ mūdare in talib' passioib' z mūdū pseruare. Jd p regula obseruet qd colligit p' tertij. c. de mēla bñ pssiderātī. post qz venerit de debilib' ad fortiores: tūc debes semel i mēse cū medicina forz' euacuare z semel i hebdomada cū medicina debili z semel in hebdomada cū medicina mediocri: b itelligit stan- te vtrū. dixit. n. sic ad ifaz. Si q nō pserūt. i. nō sufficiūt sup. medi- cie pdicte reitera itez: z in oī hebdomada euacua vice vna cū pil- lulis subtilib'. i. leuib' medijs. i. mediocrib' cōpositis. Et iter spatius admissa triserā epithimi. Erpū nāqz ē potare eos triserā epithi- mi s3 hūc modū. Sumant triserā. z. iij. epithimi. z. i. biere. z. s. addit z oī mēse euacua cū aliqua forz' de hieris magnis donec iuenias egritudinē iā remorā. Si bñ pssideras colligis qd ocm est. Jā vltio restat in b pncipali deuenire ad alterationē mēbroz. Jn varicib' igit post aliquā cūonē puenit epithimare epaz vt ifra. R. aquaruz cicoree ēdiuie sumiterre z buglosse. aii. z. iij. sādaloz oīuz: coalloz vtriusqz. aii. z. s. ligni aloes. z. i. acetū paz fiat epithima: vel pōt fie- ri sacculus ex floz rosaz violaz: floz bozagis z buglosse. aii. z. s. spice abstinby. z. iij. cū spēb' vt supra fiat sacculus p epaz qz fumi- ges cū asphōe sup lapide ignito ex ags cicoree z abstin. equalr cū fu- mo. pzo corde fiat epithima cordiale sub hac foia. R. aqrum do- ragis buglosse z vio. aii. z. iij. melisse ros. aii. z. i. s. vini albi odoriz- feri. z. s. sandaloz citrinoy z rubeoz: coalloz alboz z rubeo. aii. z. s. oīmi gariofiare vtriusqz bene sicce incise. aii. z. i. ambze croci

an. gra. i. s. caphor: ossis de corde cerui. an. gra. i. s. misc: 2 si placet
pores addere de fragmētis irrātū in pfectiōe de gēmis. 3. s. p. deli
catas. Et ex eisde pores cōstituere facculū mutādo aquas in flore 2
herbis addēdo de corticib' citri remissis in qūitate cū semie aceto
se. In elephātia an. hāt ē rectificatiōes hōz mēbroz cū siliis: 3. mī
norē doses fridoy vt violaz rosaz sandaloy 2c. Et augeat doses
calidoy vt ben garlofi. cinamomi abze osimi addēdo vbi non sunt
postre vel augeō vbi sunt postre. In pfortatiōe at splenis vt pluri
mū debilitat in attrahēdo vel expellēdo in tali casu p fiat somēta
tiō sup ipm splenē vt ifra. R. corticū radicū thamarici corticis ra
dicū salicis 2 capparoy lapaty acuti 2 ebulli an. 2. scolopēdrie
floy genestre ablinthy abrotani an. 2. costi cypri. an. 2. 5. semi
nū fenugreci 2 semis lini. an. 2. 5. spice nardi. 3. s. ponant oia ad
bulliēdū in vino albo 2 aqua equali 2 qūta pre aceti albi: 2 facta de
bita decoctiōe cū filtro vel spōgia infusa in dicta decoctiōe fiat so
mētatio supia ipm splenē ter vel qūter: 2 si voluerit fortiorē efficere
adde de gūmi in decoctiōe vt armoniaco bdellio serapiño opopo
naco ponēdo. 3. s. vel. 3. j. de qūlibet eozū 2 de aceto ponēdo mediaz
pre aceti siliis. Et facta somētatio fiat iunctio supia splenē cum
vnguētō vt ifra. R. olei amigdalaz amaray olei rute olei de cap
parib' an. 3. s. olei de liliis albis. 3. y. semis aneti carui ameos an.
3. s. costi cypri cinamomi an. 2. 5. aceti. 3. y. croci. gra. i. s. misc: 2
si volueris forti' facere adde de gūmi si necessitatē. In b' casu va
let oleū bēdictū 2 balsamū. Et possit ē fieri emplm 2 cerotū cū ap
propriat vt. R. dialtee martiā. an. 3. s. armoniaci dissoluti in ace
to. 3. j. floy genestre semis aneti. an. 3. s. fiat cerotum si placet: 2 si
voluerit facē emplm poterit addē oleozū de lilio de capparib' cū pin
guēdie porci 2 cū farina fenugreci 2 semis lini: 2 sic variabis ma
nēte eadē itētiōe. Pro pfortatiōe vō mēbroz p iterius valēt conse
ctiōes cordiales cū aliqb' epaticis 2 spleneticis in varicib' minus
calidis 2 in elephātia calidiorib'. In varicib' fit pfectio. R. spēruz
diarodon abbatia. 3. s. spēru electuay lēficatiōis R. hās: spēruz cō
fec. de gēmis an. 3. j. s. cū zucharo dissoluti in aquis melisse cico
ree 2 sumittere qd sufficit 2 fiat pfer. in morfellis. 3. y. p quolibet
morfello: 2 das in sero an cenā p duas horas vel vñā ad minus. In
elephātia valerēt vt ifra. R. spērum diambze. 3. y. spēruz cōfectio
nis de musco dulcis. 3. j. spērum diarodon abbatia. 3. s. cū. 3. y. zue
chari dissoluti i aga melisse scolopēdrie 2 berthonice cū modico vi
ni albi electi 2 fiat pfer. in morfellis. possit ē fieri elm in hoc p
posito vt ifra. R. corticū citri cōditoy lignitē rase. 3. y. candi car
niū passulaz pinguū an. 3. j. margaritaz. 3. j. hyacintozy saphirozū
smeraldi dozonici corallozū alboy 2 ru. an. 3. j. cinamo. macis gal
lāge an. 3. s. gario. cubebe ligni aloes storacis calamitē semis bāsi
licōis an. 3. s. croci. 3. s. musci ambre an. gra. i. s. pserue boragis 2
buglo. succi pomoyz dulciū depurati an. 3. y. aque rosa. vini optimi
an. 3. j. 2 cūz lib. j. zuchari albi fiat elm in bona forma quo vti pōt
diebus gbus nō syrapias neqz aliter solui. bonū est 2 regulare in
his morbis chronici vt aliqui dimittat nā geta cū debita diēta 2
nullis medicinalib' alteret. Et sic fit expeditū pmo pncipale circa
regimē in toto habendū. Cōsequēter est ordinādū quō opandū
fit circa pncipalia mēbra. In varicib' igit obseruet talis modus:
factis p qd pesserūt fricent diēte varices cū pāno tepido 2 si foret
pānus de grana eēt cōueniētiō: 2 pūnefr fricatio vsqz dū mēbrūz
caleat 2 sanguis venarū subtiliat videat 2 b' fiat post duas horas
diei in estate 2 vltra vespas in hyeme. Cōsequēter bñ pñdera si
vene inflatē sint de ramis saphenay vel sciaticay. si saphene acci
pe flobothomū 2 aperivenā ifra caiculā in pte domestica pedis:
2 si fuerit rami sciaticay aperi venā ifra caiculā in pte exteriorē
2 sylvestri 2 facias latū ouiliū vt sanguis grossus exire possit fm
tū vene minute dispōnē: fiat tñ flōmia facta prius ligatura stricta
post fricatiōes cū binda sup genu: si supra genu venay tumefactio
extēdat: 2 si sint tñ ifra genu tumefacte stringant ifra genu 2 ma
nib' cōpmanet deorsus vt grossa mā possit educi: 2 rotavm' cruris
educat vna vice si vñus pñtentiā: 2 si nō partiat vsqz dū tota edu
cta sit fm modū q supra dictus est: 2 cognoscat ei' educio totalis
qñ nō stabit ipsay apparēdo tumefactio: hoc expedito in vno cru
re post duos vel tres dies fiat sili opatio in alio crure si vene alte
ri' cruris sint tumefacte. 2 si forte pñgeret pp viscostatē 2 ter
restreitatē humoyz q nō obediāt descēsu deorsus tñ opz aliā fa
cere opatiōē. si vt facta fricatio 2 exuberēt fiat flōmia in diuersis pñibus
crurū vbi mā magz grossa appeat: 2 mā ide educat. Cōsequēter fiat
decēs ligatura icipiēdo a calcaneo bñ stringēdo 2 surtyz pcedēdo
vsqz ad genu 2 sic fascia remaneat vsqz ad pñsolidatiōē flōmie: po
stea dissoluat 2 crus cū stipticis pfortet somētatio embrocando 2
inigidō: 2 post ē fiat decēs ligatura vt supra. Et pñter post aliqz
dies anteqz mēbrū exercitē fiat calcia de pelle canis p lōgū icifa
2 cū chobzula ferica paulatim stringat 2 fascia fm modū dictū sup.

ponat vsqz ad tpo: 2 paulatim exercitari icipiat obferuādū in reli
quis regimē fm q dictū est in diēta 2 in medicis marie cū vomit
tu vel aliqb' flobothomya in brachio aduertēdū: q tūc diuersio ē
necia ne aliqd deorsus fluat qd fluē pñtentiā: post cū p tpo tūm che
ri nō appēat remoueaf sp regimē obferuādū vt oēm ē: q maxim'
timor est i tali passiōe de recidiua pp cās supra ex pñsas. Et si p flo
bothomā venay nō possit tota mā pueniēter educi 2 opus sit ve
nas icidere vel in totū remouē: ad pfectā curā recurre ad ea q su
pra scripta sūt circa textū fm doctrinā Albucafi 2 modū obferua
tiōis hū modū nō ponā pp nō. plōgare inutiliter. Et q dēm ē q expe
dit post flōmiā vt mēbrū stipticis pfortet iā sūt ponēdo medicinē
ad b' valētes. Pro q fiat decoctio de qua facta pñsolidatiōe mēbrū
epithimē vt ifra. R. ros. ablinthy solioz giroz 2 plātagis an. 2. 5.
j. mētre. 2. 5. gallaz balauitay corticū granatoy an. 3. y. mūcū cū
pressi mastichis an. 3. j. s. sandaloy rubeoy sanguis draconis an. 3. j.
bulliat i stula vna aque vsqz ad qūte pñs pñsumptiōē 2 de ea fiat
embroca 2 cataplasmatio: 2 si fiat cū spōgia infusa 2 supligetur erit
vtilē. Post fiat iunctio cū vnguētō vt ifra. R. vnguētū sandali. 3.
ij. olei myrtilloz. 3. y. furci barbe bierce achacie an. 3. j. s. cōzādū
rū pparatoy nūcis cupissi an. 3. j. rectificet vnguētū p vnguēdo. Post
ses ē facere emplm pfortatiū vt ifra. R. ozobi. 3. j. s. farine faba
rū. 3. s. 2 cū decoctiōe supadicta fiat emplm addēdo olei myrtul
2 ros. lotoy in aceto an. 3. s. possit ē facere cerotū ex pulueribus
pñstrictiis cū dragagatō mastice 2 siliis. valet vnguētū de cerula
2 siliis: 2 cū his ordinatū possit pñficiē itētiō nra. Ego tñ laudo nō mī
nus ad curā debiti regimē diēte 2 medicinay q ista localia: q sine
obferuatiōe illoz ista eēt timorosa. In localib' vō p elephātia ē
cōmemoriādū: vt dictū est circa textū q in applicatiōe medicamē
tū est timor: qñ si ad fridū declinauerit bubis est de ipingēdo ma
teris in mēbro. 2 si calidū bubis est ne mā adusta magz malitice: 2
ad cārenā trāseat. Jō hñda est cautela marie in regimē 2 purga
tiōe pūnuata vt aliquā calida resolutiua applicari possint de
bēt talia eēt in hoc pfortatū 2 stiptica aliqūter: magz tñ 2 minus
fm tēpora: q in pcessu magis resolutiua q stiptica. In hoc q casu
ad pfortatiōes 2 exiccatiōes mē marie si sili mollis fuerit puenit
si apponant spōgie magne noue supra crura tumefacta 2 fortiter
supliget: 2 forti' erit si infundant in aqua cineris cauliū ficus 2 viū.
Et si placet potes facere embrocā lōgā cū aq decoctiōis lupinoyz
vel cū dicto lisciniū iposito modico aceto 2 postea supaspas de
pulue vt ifra. R. semis aneti thamarici torrefacti fīcados ara
bici an. 3. y. myrrē. 3. s. ros. 3. j. oia pñstigiabz 2 supasperge: vt
retineat pedēs pñs in iūge cū olo ablinthy 2 ros. an. 2. 5. Et hoc ē vt fa
rina fenugreci cū aloze: pfortemo si nō sufficiat v3 alumē cū vmo
capitio si fecū miscet 2 ifundat i aceto felicitab' opatio. In b' tñ
iberēdū exptis chirungis: q aliqui oportebit remediariari fm
magz 2 min' calidū 2 magz 2 min' exiccatū: 2 aliqñ scarificare opz
2 scalpellare fm q forte mēbrū sit in via ad corruptionē vel nō: p
his igit ad doctos recurrat chirurgicos: 2 in his ad pñs sup pñtus.
Et notate q istud pñsumūz fm sit in casu variciū 2 elephātia: tñ ad
oēs morbos melicos diligēter pñderati iuua mū pñtentiā: marie
in mēlyz p aduatiōē ex sanguie vel flate. Et sic fit finis: laus oco.

Tractatus secundus de doloribus hōz mēbrozū. De dolore dorsi.

Cap. p. m.

Dolor dorsi fit in laceris 2 chondis intrin
secis 2 extrinsecis clausis cū dorso.
Iste est scdus tractatus de dorso. In quo vt a
pncipio dicebat itēdit determinare de dolorib'
pncipaliter iuncturay tanqz de vno pncipali nō
cūmeto iūcturis eueniente que iūcture sunt mē
bra apparētia in extremitatibus: q in vtribus
oib' extremis vt capite pectore 2 vētre inferiorē: vel q sūt mēbra
q extremitatib' pñcipar vt nā pñsumūz mēbroz 2 organicoz de q
bus est itētiō in hac sen determinare vt dicebat i rubrica pncipali
ad quā recurrat: q tñ dolor dorsi maximā h3 pñtentiā cū dolorib'
iūcturay in causis 2 cura cū sit dolor mēbroz nervuloy vt statiz
videbit: placuit in h' trac. de dolore dorsi determinare 2 de dolore
ilij sibi pñtentiā: 2 sic pñ rubrica trac. q dicit sic. Trac. scdus de dolorib'
hōz mēbroz. i. iūcturay. de dolore sup. Et dorsi 2 ilij pp pñtentiā.
Diuidit pñs tra. pma diuisiōe in duas ptes. Quoniam pmo determi
nat de dolore dorsi 2 ilij. Scdō de doloribus iūcturay. Scdū ibi
(Causa pñtis tē.) pñ pma in duas. Primo de dolore dorsi deter
minat. Scdō de dolore ilij. Scdū ibi (Est primus hūc ca.) pñ pma
adhuc in tres. Quoniam pmo ponit causas. Scdō signa. Tertio cu
rā. Partes per se patēt. pñsens capitulū etiā diuiditur pncipa
liter in duas partes. Quoniam pmo ipse ponit causam patientē. f.
membra in qbus subiectue fundatur talis actio lesa que est dolor
dorsi.

doñ. Scđo ipse enumerat cās talis doloris. Scđa ibi (Et qualiter eūq fit rē.) De pma pte dicit dolor doñi fit in laceris 2 chordis intrinsecis 2 extrinsecis clausis cū dorso. Cpro intellectu pñs sunt cōmemoranda quedā que notata fuerūt circa pñm ca. de gibbositate. Et p q dorzū dicit aggregatiōe spōdili cū debito ordine alligatā a radice colli vsq ad finē caudē. Et q tales spōdiles dorzū itegritas in totū sunt. 2 de quibz. n. sunt spōdiles pectoris. ille cū gbus coste cōiungunt. 2 qñq ducunt spōdiles albatim qñq sunt vlti me versus caudā. Cōmemorandū est et vtr ibidē dicebat circa pñe mētiā spōdili q supra quālibet spōdile ad applandūz 2 ne caro osse duro ledat supra posita sunt ligamēta 2 nerui 2 musculi. vt di etc spōdiles circa posterius p additiōes pñas plane leues 2 lūbice reddant. Ad anteriorē et ipsaz sunt ligamēta 2 musculi ad eas in debito situ continēdi. Lā igit effectiua doloris doñi subiectiue in talibz laceris 2 chordis 2 ligamēti fundat. 2 ex psequenti dolor in illis fit. hoc est qñ dicitur tēruē. Lege. Dolor doñi fit in laceris. 2 subiectiue fundat in laceris 2 chordis intrinsecis ad debitu sitū spōdili pñmēdū ordinatiōe 2 extrinsecis ad applandūz clausis cū dorso. 2 alligatis ad ipsum dorsum. q ad ipsas spōdiles sic sit tuas continendum siue hoc fit ad intra iuncturas spōdiliū ipsas alligando siue interius siue exterius.

C Et qualiter cūq sit aut accidit pp frigus cōplexio nis 2 flegmatis crudi aut propter multitudinem exercitij vel laboris aut propter multitudinem coitus. Et quandoq sit propter causas gibbositatis cum nondū confirmata est: aut propter cōmunitatez quorūda vi scerum sicut fit propter debilitatem renū 2 maciem eorū 2 propter repletionem vchementem vene magne possit super dorsum: aut propter causam apostematū aut vulnus in canna pulmonis.

C Jā ipse ponit cās doloris ipsius doñi: 2 duo facit. Qñ pmo ponit cās que sunt cāe per essentiā talis doloris. Scđo ponit causas que sunt tales p cōitātē. Scđa ibi (Aut pp cōitātē.) In enumerando tñ causas p eētiā enumerat cās corporas 2 pñitūas. Dixit igit 2 ē lfa fā clara. Et qualiter cūq sit sup. in causis talis doloris aut accidit. 2 talis dolor pp frigus cōplexio nis. 2 pp cōplexiōe fridā singularē hoc est siue mā. In dictis mēbris fm modū doloris factū frido scđa pñi. Et flegmatis crudi. 2 aliqñ accidit pp cōplexiōem fridam cū mā vt ppter presentia flegmatis crudi in talibus mēbris: 2 per flegma crudi intelligamus qñcūq flegma ipñmēdū sua frigiditate. Jdē intelligit de cōplexione calida siue mā 2 cū mā: 2 minus frequēt q a frida. Aut pp multitudinē. 2 fit talis dolor: q quicūq humor in dictis mēbris ibibitus ē siue mala cōplexiōe vt hic supponit. sed sola quāritate extēdēdo 2 soluēdo cōtinū pōt esse cā talis doloris. Postea enumerat cās pñitūas. vt pp multitudinē colus pp quē pducit ad cām corporeā: q pppter motū 2 agitatiōez maxime in pñibus doñi fiet fluxus aliquid materierum ad dicta mēbra que materie erūt cū doloris vel sua multitudine vel sua qñtitate. vel etiā q ex coitu pp eionē spūm debilitatis illis mēbris fit vt a quālibet leui cā ledant. Addit. Et qñq sit ppter cās gibbositatis cū nōdū est confirmata. 2 ē aliqñ fit ab alijs causis pñitūis quales sunt cause gibbositatis nō pñmate. i. que nō sufficiunt ad pñctā gibbositate sicut verberationes supra dorsum: nō tñ fortes q sufficiāt plicare spōdiles: q si eēt potētes facere gibbositate: tūc talis dolor deberet dici dolor gibbositatis 2 ponere in supiori ca. 2 nō dolor doñi. Addit ponēdo cās per cōitātē dicēs. Aut per cōitātē quorūda vi scēp. i. mēbroz intrinsecoz. supple aliqñ accidit hoc egritudo sicut fit pp debilitatē renū 2 maciez eoz: q ipsi debilibus existētibz in virtute sustētatiua grauitāt 2 pōderāt vsus vētrē: maxime si hic laceat sup vētrē. Et pñter pp alligatiōē quā hūc cū dorso distēdūt ligamēta dorsum: 2 sic fit dolor doñi per distēsiōē cā cōitatis mēbroz vt renū. Addit. Et ppter repletionem vchementē vene magne. 2 chilis possit sup dorzū fit talis dolor: cō pñmēdo supra ligamēta 2 musculos doñi aut imprimēdo malam cōplexiōē calidā: 2 hoc sepe accidit 2 est signū satis euidentē pñcipue in pueris siatē febre pñusa appitiōis variolaz pp ebullitiōē factā in vena chilis fit dolor doñi 2 pñcipit sicut verberati. Addit aut pp cām apatis. 2 in locis vicinis cōpñmēdo 2 cōtrahēdo vt supra dictū est de gibbositate. aut vulnus in canna pulmonis. 2 pñt eē cā talis doloris pp alligatiōē 2 vicinitatem. vt pz.

C Et qñq fit in medio doñi. Et qñq fit ppter cōitātē matricis sicut fit qñ appropinquat descensus menstruoꝝ aut pñocatio matricis. Et cū sunt signa partus dolor fit doñi. Et iterū qñq est ex signis crisis.

C Jā in enumerādo cās doloris doñi p cōitātē remouet dubitatiōē. possit aliqñ dubitare dicēs fit ne semp talis dolor in eadē parte doñi. rñdet qñ qñq aliqñ fit in medio doñi: aliqñ ifra circa spōdiles albatim. fit in medio doñi qñ mēbrū cū cōitātē ledit directionē bz ad mediū doñi. 2 g. si fieret apā versus originem arterie magne q dī arteria adortū fieret dolor circa qñtā spōdile doñi: qñi vt dicit. 2 in libello de iugumēto anbelitus dicta arteria que originat a sinistro vētriculo cordis pmo terminat ad. v. spōdile doñi 2 in illo loco cedit isophagus tali arterie: vñ declinat in alterā pte dās locū dicte arterie 2c. 2 sic fieret dolor circa mediū pp directiōē mēbrū leuā: aliqñ vñ fieret deo: sup dolor vt pp cōitātē matricis que alligat dorso iferius sicut fit cū appropinquat descensus menstruoꝝ: q dilatant vene menstruales 2 extēdūt. 2 sic cōitātē cū dorso fit dolor in illis pñibz. Addit vltimo. Qñ iterū est qñq ex signis crisis 2 maxime cū fieri qñ crisis p fluxū sanguis nariū pp ebullitiōē sanguis circa venam magnam 2c. lego litteram. Remouēdo dubitatiōem dixit. Et qñq fit in medio doñi. 2 dolor sicut exēplificatū est in casu apatis circa pñm arterie adortū. 2 sup. qñq fit circa dorsum inferius: sicut 2 qñq fit pp cōitātē matricis sicut cū appropinquat descensus menstruoꝝ facta cōmōtiōe in sanguine 2 venis menstrualibus tumefactis: aut sup. cum fit pñocatio matricis pp similitē cām fit dolor circa partem inferiorem doñi. Et tñ sunt signa partus alia. 2 supple fit talis dolor doñi. Iterum quandoq est ex signis crisis. 2 talis dolor doñi vt verificatum est.

C De signis.

Cap. 2.

Lum qdē qui est ex frigore 2 qui est ex crudo humore deambulatio 2 exercitiū sedat fm plurimum. Et est eius incepiō paulatim. Et qñq sentitur cum eo frigus.

C In isto cap. signorum tria facit principaliter. Quoniam pmo ipse ponit signa distinctiua causarū specialia 2 p essentiā 2 p cōitātē. Scđo ipse ponit vñā certā pñgentiāz euēientiē in dolore doñi. Tērio ipse ponit vñm signū cōe ad distinguēdū fit cā talis doloris est in dorso 2 mēbris supioribz vel in vētrē 2 mēbris inferioribus. Scđa ibi (Et dolores qdēz doñi aut egent.) Tertia ibi in fine capli (Et cū manus inuenit dolores.) 2 pñma adhuc in duas. Qñ pmo ponit signa cārū p eētiā. Scđo per cōitātē. Scđa ibi (Et factū a labore.) 2 pñma signa corporeaz. Scđo pñitūarū. ibi (Et factū a labore.) De prima dixit. Illuz qdē qui est ex frigore. 2 ex cōplexiōe frigida siue mā: 2 q est ex humore crudo. 2 ex friditate mā li deambulatio 2 exercitiū sedat fm plurimū. Rō est clara: q exercitiū 2 deambulatio calefaciēdo pducūt mēbrū infrigidatū ad cōplexiōem suam nālem. Dixit tñ notanter fm plurimū: qñ possibile esset q ppter motū in corpore repleto fm plurimū: factaz in mēbris aliqñ ptes mēz fluērent ad locū: 2 sic essent cā additiōis doloris: sed in corpore satis mūdo vt fm plurimū reperitur hoc nō pñgeret: iō vt plurimū sedant dolores. Addit. Et est eius incepiō paulatim. Rō autē est satis clara: q cōplexiō frigida tarde inducit inter actiūas qualitates. Addit. qñq sentit cū eo frigus. hoc verū est vt in corpore multum sensibili 2 in principio cū talis cōplexiō frigida inducit vel acgrif. in corpore autē obruti sensus forte non percipere: vel ē vt talis mala cōplexiō esset diuturni tēporis: 2 quasi habituatā: q tunc non sentiret vt secūda pñmi de causis doloris: ideo dixit quādoq: 2 sic est prima littera clara: lego eam.

C Et factū a labore 2 onere rei grauantis 2 similibus 2 a coitu significat antecessiō rei illius.

C Consequēt ipse ponit signa causarū pñitūarū: 2 est lfa clara. dixit factū a labore vt ex subleuatiōe rei grauis 2 onere rei grauatū supra humeros portatura 2 similibz vt ab aere frido vt vinctiō nibz fridū vel balneo vel pluuia vt sepe pñgit 2 a coitu: significat antecessiō rei illi. i. qñ antecedit aliqñ istoz: 2 q statim subsequit est dolor: ille: tūc ē signū q cā illi fuit cā illa pñitūa pñcedē. lege lfa.

C Et factus cā renū est apud albatim 2 debilitat cū eo desiderii coeūdi 2 fit cū vñā cārū renū notaz.

C Nunc ipse ponit signa causarū p cōitātē: 2 hoc faciēdo pmo ponit signa facti a cōitātē renū. Scđo imiscet signa facti ēt a mala cōplexiōe cala satis incidētāl tanq de cā corpali de qua supra nō fecerat mentionē. Tērio pñtūat in signis quāritād cāz per cōitātē. Scđa ibi (Et factū cā calitat.) Tertia ibi (Et factū cā repletiōis venaz.) De pma dixit. Et factus cā renū est apud albatim. Et rō est: q renes ligantur dorso supra albatim in loco medio iter costaz 2 anchas. Dixit igit notāter apud: q supra. Et debilitat cū eo desiderii coeūdi: iō intelligat stante apate in illis mēbris vel stāte lapide vel humore grosso in dictis mēbris: q in istis casibz mari me fit dolor doñi pp distēsiōē: 2 in dictis casibz minorant vñtes

U v 4

operationis: non tñ renū verū ēt mēbroz vicinorū vt vasoz semimarium transeuntū p renes rē. S; vbi ēt mala cōpō calida aliq̃liter debilitans forte nō ptingeret: sed in tali casu non fieret notabilis dolor p viam diffensionis a cōitate. addit. Et fit cū vna cārū renū uotatarū supple debilitatis vt si pp lapidē vel asā in ipsīs vt dilatationē colatorū: vñ cōiter debilitant se se sustentare non pūt sed grauitant. lege litteram r et clara.

C Et factus cā calitatis pure significant inflāmatiō z mordicatio cū lenitate z pulsationis pinatione.

C Nunc ipse vt supra dicebat ponit signa incidentaliter doloris facti a cōplexiōe calida sine materia: z est ista clara diceo. Et factū cā caliditatis pure. i. siue materia significat inflāmatiō z mordicatio. i. loci dolentis cū lenitate: q; pp absentia materie nō est grauitas: z puatione pulsatiōis pp idē: q; nō existē mā nō itumescit neq; ebullit: r sic nō percipitur pulsatio rē. lege eam.

C Factum causa repletionis venarum significant extensio doloris in dorso cum caliditate z inflāmatiō z pulsatio z repletio corporis.

C Cōsequenter cōtinuat in signis doloris per cōmunitatem z dicit. Et factū cā repletionis venarum maxime. i. chilis z arterie adorti extensari per dorsum significat extensio doloris in dorso: q; venaz fit extensio: tendunt ēt ligamenta quibus dorso alligantur cū caliditate propter multitudinē sanguinis z spiritū sibi vicinorū: z inflāmatiō in illis locis propter eādē cām: z pulsatio propter ebullitiōnē factā in sanguine pp phibitionē transpirationis factā ab oppilationē a multitudine z extensione: z repletio corporis. i. totius q; ita z repletione harum venarum que tori deserunt nutrimentū tāq; trunci magni a quibus alij minores magnificantur: expedit cōsequenter vt aliorum fiat repletio: z cōsequenter totius corporis repletio manifestatur. Litteram lege.

C Et factus propter causas gibbositatis significant ea que docuimus in capitulo eius.

C Jam pñter nos remittit ad ca. supra de signis causarum gibbositatis: supple cū nōdū sunt pñtate. i. sufficiens ad gibbositates vt supra dicebatur: z breuiter dicit. Et factus ppter cās gibbositatis fm modum expositū significat ea que docuimus in cap. eius supra maxime si fuerit ab apostemate membrorū vicinorū ex acuitate doloris febre rē. Nota tamē q; sicut supra docuit nos significare dolorē dōsi factū esse cōitate reum per hoc q; dolor est supra alchamim z q; aliqua extitit causa nocumētōrū renū: vt supra dicebatur per idē mediū discurrere potes. Si dolor factus fuerit cōmunitate epatis splenis mediastini diaphragmatis vel matricis: q; stante cōtānti nocumētō in aliquo dorū verbi gratia apostemate possibile est: imo vt plurimū contingit fieri dolorē dōsi ppter alligatiōnē horū membrorū ad dorsum: z discurremus qd illoz sit lesus: ex lesa opatione illius membrū: vt de epate z splene clarū est videre p accidentia: z ex loco doloris: q; si fuerit pp epat pcepit dolor magis ad dextrum: si pp splenem magis ad sinistru: z hoc in loco terminationis costarū: z si a matrice erit dolor in alchamim: z si a mediastino cū difficultate anhelitus erit dolor in medio spatulorum in longū: z sic per similia discurrere potes si fuerit a stomacho vel intestinis vel mesenterio semper te reducēdo ad genera signorum que sumuntur scōa pñmi doc. 3. c. i. singulari. Accidētia z significationes circa finē: ibi habes egregiā doctrinā ad hoc z similia inuestigandum. Lege litteram.

C Et dolores quidem dōsi aut egent incuruatione aut erectione. Et indigentes incuruatione sunt illi in quibus est causa spasmus ex apostemate dōsi: aut alijs ex causis gibbositatis. Et indigentes erectione sunt illi in quibus non est necessarium q; diuersificet reductionem anhelitus ex incolumitate lacertorum a reclinacione retro z incuruatione a non facientibus dolorē.

C Ista est scōa pars principalis in qua ipse ponit vnum cōiter contingens in dolore dōsi z est vel necessitas erectionis vel incuruationis: ita vt homo vel cogatur stare rectus vel curuus in dolore ipso dōsi. Duo facit. pñio ponit cōclusionē. Scōo ipsam declarat. Secunda ibi (Et indigēs.) Dicit igit pñio. Et dolores quidez dōsi aut egent incuruatione. i. necessariam faciunt incuruationē vel saltem disponunt. aut egēt erectione. i. necessariā faciūt vel inclinant ad erectionē. Et psequitur declarando dicens. Et indigentes incuruatione sunt illi in quibus est cā spasmus ex apostemate dōsi aut alijs ex causis gibbositatis. Et indigentes erectione sunt illi in qui-

bus nō est necessariū q; diuersificet reductionē anhelitus ex incolumitate lacertorū a reclinacione retro z incuruatione ante facientibus dolorē. Notandū q; dolores dōsi vt plurimum sunt a causis pportionalibus causis gibbositatis cōiter accipiendo gibbositates: z pro gibbositate pprie accepta que est eminentia ad posterius vel pro arcuatione pcauatione z struma que est eminentia ad anterius cum plicatione spondiliorū: z aliquando ossium casti anterioris vel ēt pro ptorisōe que est plicatio ad latus pp discurredo in causis z primitiuis z corporeis. cum igitur cause gibbositatis communiter acceptę cōmōtione spōdiliū ad anterius vel posterius faciāt eminentiam ante vel retro: z sic cogāt hominē stare declinē ad anterius vel erectum. sequitur q; cause talis doloris dōsi sine gibbositate cū sint debiliores illis saltem disponūt hominē vel faciunt ad hoc vel vt incuruetur vel erigat. verbi gratia stante apostemate in aliquo viscerū interiorum per viam tactus spondiliorū: ad anterius fit vt inclinetur homo ad anterius: z si vult erigi magis dolerita ēt stante materia humida implere ligamētā z musculos interiores trahēte ad anterius: tunc inclinat hō ad anterius vel propter spasmum in dictis membris: vt declarātū est supra in causis gibbositatis z in talibus causis fit difficultas in anhelitu z diuersitas: z ppter pstrictionē pectoris z inobediētia instrumentorū in motu: pportionalib; vñ causis existētib; in musculis exterioribus disponūt homo vt nō possit plicari ad anterius: q; musculus nō obediunt tali plicationi: verbi gratia apostematis dictis musculis vel aliter in eis facto thetano: ita vt nō reddant plicabiles cogitur tūc homo stare rectus: z in tali casu ppterea nō difficultat vel diuersificat anhelitus: tūq; nō minora cōcauitas pectoris: tūq; nō strumētā maxime in anhelitu deseruiētia vt intrinseca stant incolumia vt supponit. Et hoc totum intelligebat in ter. satis difficill. Lego lras. Et dolores qdē dōsi aut egēt incuruatione. i. disponūt: z aliqui necessitat ad incuruationē aut erectionē. i. ad erectiōē inclinat vel necessitat: z h declarādo dicit. Et indigentes in incuruatione sunt illi in quibus est cā spasmus ex apate dōsi. i. lacertorū dōsi intrinsecorū: aut alijs supple causis fit spasmus illoz mēbroz q; ex apostemate vt ex repletione vel acuitate doloris a mala cōpōne rē. vel aliter alijs. i. quādo est alijs causis gibbositatis vt ex materia repletē musculos deorsum grauitate vel ex nocumētō mēbroz intrinsecorū dōsi alligatorū fit dolor dōsi: tūc fit incuruatio in tali dolore vt pz. Addit. Et indigentes erectione sunt illi in quibus nō est necessariū q; diuersificet reductionē anhelitus. i. in quibus non ptingit cā ppter quā necessario fiat diuersus anhelitus in reductionē: imo pmanet cuiusdā mēsure subsequēs cū pcedēt. Et incolumitate lacertorū z reclinatiōe retro z incuruatiōe aut faciētib; dolorē. i. pp incolumitate lacertorū: q; nō sunt lesi lacerti intrinseci: imo fm se sūt obediētes. Et in reclinatiōe retro z incuruatione ante faciētib; dolorē. i. q; tales lacerti sunt lesi: cū hoc tñ supponat q; in lacertis extrinsecis est nocumētum ad versificandum textū.

C Et cum manus inuenit dolorē: tunc causa est in dorso: z si non inuenit tunc cā est in ventre.

C In hac vltima parte cap. ipse declarat per signū cōmune manifestum quādo cā faciens dolorē est in dorso vel ventre. Et dicit breuiter. Et cū manus inuenit dolorē ita. i. q; cōplexiōe manus fiat dolor: tūc cā est in dorso. Et si nō inuenit. i. si cōplexiōe nō ppterea fit dolor: tūc cā est in ventre. Nota q; ista pōt dupl; legi. q; p dorsū possum; hic duo itelligere: q; aut p dorsū itelligim; aggregationē spōdiliū cū ligamētis z musculis extrinsecis tñ z nō itirificis: aut p dorsū itelligim; aggregatū ex spōdiliib; z musculis siue ligamētis extrinsecis z itirificis. si itelligim; p mō plana est ista: q; si cā dolor fuerit extrinsecis mēbrū cū immediate suppositis i cōplexiōe manus inuenit dolorē: z cā existit in itirificis vel alijs mēbris interiorib; nō z mō accipiendo dorsū ēt vt credo vera ē ista: maxie in corporib; macris: qm cōplexiōe exteri; facta: ēt si sit in musculis itirificis via vicinitatē fiet ēt dolor: si fuerit in vētre i mēbris pñtis i cōcauitate iteriore vt in renib; scōo splene z siliibus vt supra dicebat in causis p cōitate tūc manus nō inuenit dolorē: lege sicut placet.

C De cura doloris dōsi.

Cap. 3^m.

C Portet vt redeas in ea ad curationes dolorū iuncturarum quas dicemus z curatiōes gibbositatis z vētositatis facientis gibbositatem. nam via vna est.

C Iud est ca. de cura doloris dōsi vt dicit rubrica capituli. Diuidat pñens caplm pma diuisiōe in tres partes. Quoniam pñio pro tali cura nos remittit ad alia loca. Secundo ponit curam satis generale discurredo p cās a quibus euenire pōt. Tercio ponit curas talis doloris euenientis a causis vt plurimum contingētib; Secunda ibi (Strigidus vñ inquam rum.) Tercia ibi (Et qm plurimum eius.)

C De pma

De pma parte est ista clara: dicit. Opz vt redeas in ea. f. cura ad curationes doloꝝ iuncturaru quas dicemus paulopost. Et curationes gibbositate et petrositate facietis gibbositate supple qd diximus in cap. gibbositate. na vna est cura vel. f. proportionalis ex quo a similibus sunt causis vt supra dictu est. lege tu.

C Frigidus vo inquantu est frigidus: opz vt curetur cu ebibitis z emplastris z vnctionibz predictis in cap. pteritis. Et inquantu est illic crudus humor opz vt fiat euacuatio cum eis que sunt sicut biera de pulpa colloquintide z pillule fetide.

C Nunc ipse psequit ponendo cura gñale discurredo per eas possibiles z posset diuidi in tot partes per quot discurret cas. Partes parit. Sed legedo istam partem dicit pmo de frigido sine ma. Frigidus vo inquantu est frigidus. i. inquantu est imalis. f. a mala tñ coplexione depedens opz vt curet cu ebibitis. f. alterantibus z no euantibz nisi forte esset rectio ad mam in toto dubitantes de fluru: qd tñ oporteret edare. Et emplis z vnctionibz predictis in cap. pteritis. i. nouiter dictis. f. de doloꝝ iuncturaru z de gibbositate. Addit z inquantu est illic humor crudus. i. mala coplexio frigida cu ma opz vt fiat euacuatio cu eis que sunt sicut biera de pulpa colloquintide. i. magna. z pillule fetide: qm tales medicine mas tales edant z a mebris loginge: hoc tñ intelligat facta in tali ma aliq digestionem. Et nota qd ibi no laudat leuia euacuatio: qd talia nocent vt magis declarabit in de doloꝝ iuncturaru cu aliquat mam agitet z no sint ad educendu potetes: sed laudat solu medicas fortes qñ et z mas grossas z ab extremis mebris edare: z tales sunt vt bieralogodon fm. d. A. s. cañ. est illa biera: tñ Def. dist. 3. posuit biera colloquintid z dicitur. Ralfo. z in casu valer pillule fetide maxime virtute gumaru iritantur: tu vide descriptione locis suis.

C Et factus a labore z similibus: opz vt curet cu cibo bono z vnctionibz temperatis z oleis tepidis. Et facta a coitu cura est cura eius qui debilitat est a coitu.

Et facti ca renu curatio est cura debilitatis renu. Et facti causa repletionis venaru plurime cura est flobotomia ex curuatura genu etia. ipsa eni in dispositio ne sedat eum z prople cum consequuntur inunctiones ex oleo r. z similibus. Et facti causa gibbositate curatio est cura gibbositate.

C Ponit cura facti a labore: z est ista clara dices. Et facta a labore z similibz. f. ex portatione supra humeros grauis oneris vel longa itineratione vel statione sup pedes longa: vnde ppter aliquam talium caru sequit debilitas in virtute z dictarum partium doli laxitas z dolor: ppter eas supra assignatas: vt ppter fluxu aliquaru mæru ad doli um opz vt succurrat cu cibo bono ad virtute viuificanda: z vnctionibus teporatis z oleis tepidis ad dicta mebra lara z forte aliquat attrita z fortada z mas fluxu resoluendo: psequit dices. Et facti a coitu cura illius est cura ei q debilitat est ex coitu. ibi sup. recurras ad. xx. terty. Addit. Et facti ca renu curatio est cura debilitatis renu etia supra posita. is. z. 19. terty: in debilitate sua essentiali. Dicit pñter z est notabilis ter. Et facti. f. doloꝝ ca repletionis venaru plurime fm modu supradictu cura est flobotomia ex curuatura genu. ipsa. n. in dispoñe sanat eu. i. statim z subito. Addit. Et pñter cu sequent inunctiones ex oleo ros. z similibz. f. ad in frigidadu z remittendu ebullitione ipsius sanguinis. C. p. o. itellectu huius particule est pmo notadu qd in hoc casu maxime necessaria est flobotomia: qm ly no adhibet fiat febris vel ruptura vene nec factu sit aliq notabile apostema: tñ qd dubiu est no facta flobotomia de aliquo hmoi necessaria est flobotomia. Et pro hoc facit singularis ter. d. B. in lib. de flobotomia dist. i. ca. s. cu dixit sic. Non eni solu qd ia magna affuerit egritudo flobotomia est tps: sed cuz suspical debere fieri. pñenit. n. egritudo qua Hippo. dixit docens nos quecuq pñentibz iam egritudinibz recte vtiq agemus melius esse hec fm pñcia earu vel debetibz icipere anticipare facietes vt predicta inunctiones ad sanas adhuc transferant: hoc tñ intelligat stante robore semp virtutis. C. Seco notadu qd ly ter. dicat fienda flobotomia ex curuatura genu no intelligam qd sub curuatura reperia tur hec vena: sed exterius ad domesticu vel syluestre parte. nam ly. d. A. quarta pmi cap. pñio de flobotomia venaru in tali loco nullaz fecerit mentione cu loquebat de flobotomia venaru pedu: tñ. B. p. a. p. practice ponit duas venas in exteriori parte genu que aliq flobotomian. B. etia in lib. supra alleg. dist. z. ca. 4. ponit duas venas in cruribz differetes a venis coraz z pedu iserioꝝ: z hae ego itelligo illas que sunt apud genu: credo tñ per inuamenta flobotomie

dictaru venaru que illis locis colligunt z a. B. z. B. p. dicte ve ne sint que in pedibz iserioꝝ dicunt sciaticae vel sapbene: qd eorudem sunt inuamentoz etia ppter directione ad illas: qd tñ hic eas laudauerit flobotomia: deo fecit vt existimo: qd cum primioꝝ sint loco doli z dubiu vehemens sit vel de ruptura venarum vel apate superioꝝ mebroꝝ citio: fieri diuerso a phibitione apatis z citio: euacuatio ma abundantis: z sic phibitio rupture venaru qd si ex sapbenis vel sciaticis fieret: laudare tñ ego in casu stante multa plectoria: vt pmo fieret euacuatio de vna medicina: z breuiter obseruent illi cañ. in hac flobotomia q obseruari deberet in cura synochae in flatue: z tale euone ipse pñposuit. C. Tertio notadu qd ex vbi ter. insinuat nobis modu circa actu practicu: vt qd pus fiat flobotomia: deinde ponant circa locu doloꝝ isfrigidata z extractiua inflammationis ex oleo ros. z similibz: qm si vellemus no flobotomia isfridare z extingueret malus sequef nocumetu: vt fuit cañ. d. A. pma quart de cura febris sanguis cu dixit. Et scias qd esse pñtus in fridatione z dimittere flobotomia z solue ventris addit in oppilatione z coartatione: qñ addit putredo z caliditas in reliqua dispositione. z. Lege tu istam. Addit. Et facti causa gibbositate. i. a causis proportionalibus causis pductiuis gibbositate tam de bilioꝝ: vt supra dicebatur in causis: curatio est cura gibbositate: ad illum igitur locum recurras: p. lfa.

C Et qm plurimu ei qd accidit ex dolore doli no accidit nisi pp frigus aut pp debilitate renu: tñ opz vt sit plurimu curationis ex pte eoz. Et nos qd iam coplemus sermonem in curatione renu. Et coplemus iteru sermonem in calefactione doli in ca. gibbositate.

C Jam in hac tertia parte ipse ponit cura caru vt plurimu ptingetium: z diuidi pot para in tres partes. Qm pmo ipse ponit ipsaru caru cura gñale z remissiu. Seco spale adducendo particula medicamina. Tertio ponit cam in applicatione remedioꝝ locali. z. ibi. C. Tertio de curatioibz. p. p. y. z. ibi. Et melius qd est z. in fine. C. De pma parte dixit: z est ista clara. Et qm plurimu ei qd accidit ex dolore doli. f. a causis no accidit nisi pp frigus: aut pp debilitate renu: tñ opz vt sit plurimu curationis ei ex pte eoz. f. friditatis vel debilitatis renu: z remittes nos dixit. Et nos iam coplemus sermonem in curatione renu: z supple pñter de debilitate eoz. is. terty. Et coplemus etia smone in calefactione doli in ca. gibbositate supra: ad illa igit loca nos remittit. Lege istam.

C Tertio de curationibus pñijs doloꝝ doli frigidoru est administratio olei de euforbio solius. Et de positionibus expertis ad ipm est tyriaca diatesseron aut olei de kerna cu aqua apy. Et vt bibat infusione ci ceris nigri z acori multoties cu. 3. iij. butyri z. 3. j. melis z vtaf hoc. xij. diebus. Et comestio asparagor z assiduatio eius est inuatiua valde. Et pillule soluertes habentes hunc doloꝝ qui sunt frigide coplexionis sunt pillule fetide. Emplastru vo sunt hoc modo. Fla emplatio cu oleadro sanat eu qui antiquu est. Et emplastratio cu eis que sunt sicut opoponacu z bdelliu z serapinu z enula z amoniacu z castoreu z euforbiu sigillatim z coposite cum oleo laurino z oleo rusbi. z oleo de storace z oleo de kerna inuatiua e valde. Et de vnguētis sunt olei de euforbio z oleu de costo z oleo de lilio inest pñietas mirabilis.

C In hac scda particula ipse ponit cura spale adducendo particula ria remedia: z posset diuidi in tot partes quot spalia ponit diuersa remedia: sed legedo pñia istam pmo dixit z est clara ista: vtz de curationibz pñijs doloꝝ doli frido est administratio olei de euforbio solius. i. ad vnctione copositione eius: z vtilitates possumus supra de cura gibbositate: ibi recurras qm e singulare. Addit. Et de positionibz expertis ad ipm est tyriaca diatesseron z scribit ab oibz auctoꝝ: p. 3. qd merito coponentiu quatuor calidoꝝ z subtiliantiu que inerat valet: aut oleu de kerna cu aqua apy. v. g. 3. j. cu. 3. y. aque apy: kerna est cataputia maior: ab aliqb dicit mirasol est vel peradactylus: aut flobotomia agrestis: in suma est calm z siccu in scdo: fit oleu ex semine ei: est dissolutiu z pñorat membra maxime frida: z fit de eo duplex oleu simplex z copositu qnto cañ. sed copositu est vehemens caliditatis: credo qd de copositu no itelligat. d. A. cu exhibeat ipm in via positionis: sed tñ de flobotomia

plio dicit Scra. q. nō debemus eo vti in cibis: sed in lucerna 22. tñ. d. Aui. sepe eo vti per superi. Et nota hic q. d. A. laudat ipm exhiberi nō solum sed cū aqua apy. Rō est: q. tale oleū satis tenacitate 7 viscositate participat: vt igit acgrat penetrationē ad lōgin quas partes sit eius mistio cū aqua apy. Addit ponēdo aliā porio nem mag. grati. Et supple puenit vt bibat paties a cā frida infusione ciceris nigri 7 acon: multoties cū q. ruz. 3. butyri: 7. 3. mel. lis. 3. stud. idē ponit. 11. 7. mēris sub ppa forma: saluo q. nō ponit acous de mente qatiscub esset suavis potus sumēdo. f. 3. uij. ol. ete infusione cū ipso butyro 7 melle: ista oia iuuat mēbra nervosa calefaciēdo. Et notat q. notāter dixit infusione ciceris 7 nō dicit decoctionē vt virtus corticis tñ 7 nō sube ciceris absoluat: q. suba ciceris viciosa existēs que in decoctione recipere forte non iuuaret: imo noceret: 7 vta hac infusione. 1. 4. dieb. in loco allegato. i. multo tēpo: q. nō est timorosa 7 est suavis. Addit. Et comedo spargoz 7 assiduaria et est iuuat valde. 3. stud. valere videtur neruando mē ad vias vine non sui caliditate: que remissa est vt. 5. coll. 7. 2. cā. 7. cū multa pūngit humiditate: ideo nō laudaret nisi in corpore satis puro: vel forte hoc facit a ppietate vt scribit. 11. pti. vel de mente diam. q. tamē alibi non reperio. dicit tñ. d. Aui. 7. cā. bibi eius decoctio pp dolorē dorsi 7 sciatie. Ad. dit. psequēdo. Et pillule soluētēs habētēs hūc dolorē q. sunt fride cōplexionis sunt pillule feride. 3. stud. pillulas oēs laudat in talib. disponib. 7 patebit iparū vtilitas in spiciēti cōpositionē iparū: per ea que supra dicta sunt. Addit de emplis. Emplastrā vō sunt hoc mō. Nā emplm cū oleādro sanar illū qui antiqu. est: de olean dro oēm est supra qd sit. 2. de mēte. d. A. etiā. 7. cā. sit ex eo emplā strū dolori dorsi. hoc etiā. 11. pti. ad finē de mēte Tabir. dicit si emplāstrē spinale in quo sit dolor antiquus cū oleādro sanabit. Ad. dit. Et emplastratio ex eis que sūt 22. omnia clara sunt ex eis que supra dicta sunt: q. de oibus his simplicibus supra facta est mentio. Sed notat hoc dictū q. in oleo de lilio inest proprietas mirabilis 22. Clara est lila. Lege eam tu.

C Et melius qd est vt calefiat dorsus in primis fricādo cū pāno aspero: deinde inungat cōprimendo.

C In hac tertia parte cap. ipse ponit vnā regulā obseruandā in applicatione vnguentoz 7 oleoz in casu isto. Et dicit. Et melius qd est vt calefiat dorsum in pnis fricādo cū pāno aspero: deinde inungat cōprimendo. Rō cā. est: q. per talē pcedentē calefactionē idu cū cū fricatione aperient pori cutis: vnde fortiter postea iungen do sparat trāstus medicine ad locū pfundū ad quē forte nō penetraret nō facta tali pparatiōe. Et ex hoc ifera: 7 notat q. iste canon nō tñ appropiat in hoc casu: sed ampliari d. in oib. mor. bis itersicis in qb. difficulter transiit virtus medicine exterioris applicādo vt in passionib. iuncturazū 7 passionib. pectoris 7 cerebri cū volumus extrinsecus iniectiones fieri debere. Rō est cadē vt p. 3. Et sic est finis hui. cap. nō sumo cap. pp tēporis breuitate: neq. pono ordinē in cura pp ea que sup dicta sunt de gibbositate.

C De dolore ilij. Cap. 4^m.

Et proximus huic capitulo 7 plurimus eius est ventosum flegmaticum 7 appropinquat ei cura eius.

C In hoc cap. d. Aui. determinat de vno dolore qui in causis 7 cura cōicit cū dolore dorsi. f. de dolore ilij vel ilioz: 7 duo facit pncipalr. Qm̄ pmo ipse ponit quedā gñalia circa hanc dispōnē 7 eius curā. Scōo spāliter determinat ponēdo eius spālem curā. Scōa ibi. (Et de curatione ppiā.) C. pma pars posset in partes tres diuidi fm̄ tria dicta pncipalr. Qm̄ pmo excusando se remouet objectionē que hic legitime oiri posset. posset aliq. merito dubitare: q. in hac sen determinat de dolore hōz membrorū cū in gñali rubrica dictū sit in hac sen determinādū de egritudinib. acciden. tib. in extremitatib. mēbroz: cū tñ dicta mēbra nō sint extrema aliquo dictoz modoz vt videbit nām hōz mēbroz pñderāt. Re mouendo ergo dixit q. talis dolor. f. in causis 7 cura est proximus huic cap. f. de dolore dorsi: imo satis rōnabiliter pp pertinētā ad cap. pcedens ponit in hoc loco de tali dolore determinat: hoc intēdebat cū dixit. Et primus huic cap. dicit scōo ponendo cām vplurimū ptingentē fm̄ quā cōicit cū dolore dorsi. Et plurimum eius est vōtosum flegmaticū. i. vplurimū dolor est depēdēs a vōtostate: cuius cā fouēs est flegma. Dixit tertio pur ptnuādo pntentiā ad cap. pcedēs. Et appropinquat ei. f. dolori huic ilioz q. tñ ad curā: cura ei. f. doloris dorsi. C. pmo intellectū pti est aduertē dum q. apud medicos reperunt isti termini iliom per. n. 7 ilion per. n. g. terminat diuersa signant. Nam iliom est tertius de itestinis gracilib. decēdēdo 7 alys lōgius 7 in eo plures sunt inuolutiones q. in alys: ideo dictū est itestini lōgū subtile inuolutū ab Aui. supra

12. terty cap. 1. Ilion autē est mēbrū musculoz dorso libere: 7 sunt duo talia dicta mēbra 7 breuiter sunt duo musculi suppositi renibus ad ipsos sustentādū 7 dicunt sibi 7 dolor in talib. mēbris facit 7 dolor in ilioz: 7 si in altero eoz tñ fuerit d. dolor ilij vt sonat rubrica cap. 7 si dolor fuerit itestinalis in gracilib. itestinis dicitur iliacus pppter itestinum ilion cōnumerari itestinis. Causa autē quare in dictis mēbris vplurimū fiat dolor: ventosus flegmaticus satis uo. est ex supra dictis: cum dicta mēbra musculosa sint frigida 22. Et sic est clara lra. Lege eam tu.

C Et de curatione ppiā ei est vt sumatur fenugreci 7 granorum arascēd 7 semi. apy 7 ameos 7. 33. 7 cinamo. partes equales serapini quātūz omnia fiant ex eis pillule vt anellane 7 administrentur.

C Nunc ipse ponit curā mag. spālē hui. doloris. Et pmo curā cāe vplurimū ptingētis. Scōo aliarū cārum. Scōa ibi. (22. si fuerit.) Dixit igit ponēdo descriptionē q. rādā pillulaz que sumi debēt partim ad digerēdū mām fridā 7 aliquatū cōaudū 7 mēbra cōfor. tandū. Et de curatiōe ppiā est vt sumat fenugreci 7 granorū mar. seet 7 seminis apy 7 ameos 7. 33. cinamomi partes eqles. 6. g. 3. 5. serapini quātū oia 7 fiant ex eis pillule vt anellane. i. puer: dñt spēs puluerizari 7 serapinū in vino dissolu 7 oia simul in pasta reddi: postea pillule pficiant: 7 pnt due de eis oibus duob. dieb. exhibe ri: hoc intelligit nisi scōbus sit letus: q. multū nocet serapinū sto macho. In eis sunt intentiones que dicte sunt in fenugreco semie apy 7 ameos. Stat in pnis intēdo ad digerēdū talē mām 7 in locis longinquis in jnsi. 7 cinamomo 7 digerendū 7 cōforādū simul stat intentio: in serapino 7 digerendū 7 soluendū materiā in dictis locis existentem: vnde dixit Des. q. mirabiliter soluit materiā grossas. 7 dixit. d. A. cap. ppiō q. soluit ab anchis: 7 psequēter intellige a mēbris eis circundantibus. Lege lram.

C Et si fuerit pppter apostema in mēbro aut in eo q. cōmunicat ei: tunc curatio eius est illa cura. Et parū qd sit pppter malitiā cōplexionis calide 7 sicce aut cū materiā nisi fm̄ semitā cōmunitatis mēbroz vine 7 itestinoz. Et signū 7 cura in hoc manifesta sunt.

C Nūc ipse remittit curā aliarū cārum ad alia loca. Et dixit q. si fuerit pp apostema in mēbro. f. ilio aut in eo q. cōicit ei puta in matrice in muliere vel in itestinis grossis vel renib. tñ curatio ei est illa cura: recurre ad tertiā quartā ad loca in qb. determinat de nocuētis dictoz mēbroz. 7 tibi ibidē manifesta fiet cura. Ad. dit vnā regulā de causis hui. doloris: 7 est lra clara. dicit. Et parū qd sit. f. talis dolor pp malitiā cōplexionis calide. f. sine mā aut cū mā nisi fm̄ semitā cōmunitatis mēbroz vine. f. renū pncipe 7 itestinoz. Et addit. Et signū 7 cura in hoc. f. casu male cōplexionis calide singularis vel cū mā in renib. vel in itestinis manifesta sunt sup. ex dictis in. 16. 7. 19. terty. Notādū q. rō q. raro talia mēbra incurrit dolorē pp malitiā cōplexionis calide 7 sicce imālia vel mālīs sumit ex dictis supra: qm̄ talia mēbra sunt de nā frigida 22. Aliqñ tñ vicinitate renū talē malitiā incurrit cū renes sint mēbra calida 7 facile inflamabilia 7 pnt apta 7 malā cōplexionē calidā mālē 7 imālez incurrrere 7 sic vicino cōicare. Sed tu diceres fm̄ hoc nō apparet q. dicta mēbra debeāt incurrrere dolorē a tali cā cōitate itestinoz: cuius oppositū dicit tertus cū in itestina sint mēbra nā frigida q. pāniculosa. dicas q. motuū haberet euidentia nisi ad itestina multe diuērent vene mediāre mēstierio per q. in ipsi itestinis mādari pōt mā cholericā: 7 maxime q. itestini ieiunū dictis mēbris vicinā 7 ad ipm multum fluit de ebolera ad erpulsiuā stimulandā etiā multi rami venarū sibi cōicāt ad humi dum kilosum surgendū 7 pro tanto ex fluxu talia mēbra cholere ad dictū itestini pppter vicinitatē nō incoēuit vel tñ interdū malā cōplexionē sine mā cōicari 7 aliquādū cū mā cōmunicat. Et patet sententia littere: 7 clara est littera. Lege eam tu. C. Sequit gloriofum cap. de doloribus iuncturazū 22.

C De doloribus iuncturazū 7 eis que cōmunicant po dagre 7 sciatice 7 alijs. Cap. 5^m.

Ausā patiens in his egritudinib. est mēbrū suscipies. Et cā efficiens sunt cōplexiones 7 materic male. Et cā instrumētalis est dilata tio meatū nālū accidētalis: aut ex creatio ne: aut euētus cōplexionū nō naturalū: quas accide re fecit mor. 7 vacuitas 7 raritas accidētalis: aut p

pter creationē sicut est in carnibus glandosis.

In hac scda parte principali buius secundi tractat spālter pfe-
quif de doloribz iuncturaru: tria pncipali facit. Qm pmo deter-
minat de egritudinibz iuncturaru gūaliter quātū ad ipsarū cās si-
gna z curā. Scdo pncipali facit caplm de cautela ab hmoi dolo-
ribz iuncturaru. Tercio spālter descendēdo ponit curā sciaticae. 2^a
ibi (Opz vt vras ille.) 3^a ibi in cap. sequēti (Cura que magz propria
est zc.) 4^a ibi (Prima pars etiā in tres diuidit. Qm pmo ipse determi-
nat de doloribz iuncturaru quātū ad cās z tempora eoz zc.) Scdo
ponit signa. Tercio curam. 2^a ibi in pncipio sequentis cap. (Illius
qd zc.) 3^a ibi (Lū cognoscat.) pntens ca. pma diuisione diuidit in
partes quatuor. Qm pmo ipse determinat de doloribz iuncturaz
fatis gūaliter enumerādo cās z tēpora zc. Scdo spālter determi-
nat de sciatica z dolore anche. Tercio ipse ponit cōparationez in
facilitate z difficultate reditus sciaticae z podagre ad alios dolo-
res iuncturaru. Quarto ipse redit etiā ad determinādū de sciati-
ca z podagra spālter. 2^a ibi (Sciatica 60.) 3^a ibi (Dolores qd iun-
cturaru. 4^a ibi (Et mā qd sciaticae.) 5^a ibi (Prima pars etiā diuidit in
quatuor. Qm pmo ipse ponit cās euetus doloris iuncturaru. Scdo
ipse ponit cōpora que aptiora sunt ad tales dolores z cās multi-
plicationis taliz dolorz respōdū alioz dolorz. Tercio ponit varios
modos terminationis. Quarto ipse enumerat tēpora aptiora ad
ad tales dolores cauendos. 2^a ibi (Et aptiora ad 5.) 3^a ibi (Et mul-
toto: eno qd.) 4^a ibi (Et aptiora tēpora.) 5^a ibi (Prima adhuc in duas.
Qm pmo ipse ponit vna diuisione cārū taliz dolorz. Scdo subdi-
stinguit mēbra pme diuisione. Scda ibi (Amplius zc.) C De pma
igit parte ponēdo vna diuisione gūalē cārū dicit. Causa patiēis in
his egritudinibz est mēbz suscipiēs: cā efficiēs sunt cōplexiones
z mēbz male z cā instrumentales est dilatatio meatuū nālū acci-
dētalis: aut ex creatione: aut euetus cōplexionū nālū quas acci-
dere fecit motus z vacuitas z raritas accidētalis: aut ppter crea-
tionē sicut est in carnibz glādosos. C 2° intellectus partis est at-
tendendū qd apud auctores medicine reperiunt in doloribz iunctu-
rarū qdā termini medicinales appropriati. Nā reperiunt isti ter-
mini gutta artetica chiraagra sciatica z podagra. Artetica ppe est
passio in iuncturis simul oibus vel saltē pluribz vt in iuncturis col-
li docti manuū pedū z similitū: dicit artetica ab artus qd est iun-
ctura vī pcatbenatio qd idē ē: iūcture cū ligamētis pcatbenā-
tur: teneo teneo quasi idē sonet artetica qd dolor tenens artus
vel pcatbenationes vel iūcturas: talis dolor plurū iuncturaz
ppie etiā dicit gutta vel stillicidio vel gutte qd fluxus mēbz ad iun-
cturas simul fit potissimū per defluxū humorz ad iuncturas: z nō fit talis
dolor: per viā paulatine pgestionis humorz in talibz iuncturis: qm
nō fit verisimile oia mēbra iuncturaru esse eūlter debilia in dige-
rendo male z indebite supflūū expellēdo. Sed stante in venis ple-
crozia vt plenitudine sanguinis alioz humorz: tūc nō pntenti debite
in eis per poros venarū z mēbz defluunt ad iuncturas plures
simul: cū quo etiā stat qd ad iuncturas tūc pedū vel manuū fluuāt:
z sic p p artetica z gutta vt multus sunt per viam defluxus: vbi
dolores aliarū iuncturaru particularū aliqñ sunt per vias paula-
tine pgestionis. Aduerte tūc qd multi alij morbi a doloribz iunctu-
rarū sunt vplurimū per viā defluxus vt paralysis squinātia ob-
thalmia z similes: nō tū appellānt gutta vel stillicidiū sicut dolor
iuncturaru a tali cā. Et rō sumi pōt ex hoc: qd defluxus mēbz ad iun-
cturas magis assimilaf stillicidio vel gutte qd fluxus mēbz ad alia
mēbra: qm lū in iuncturis fit manifesta cōcūtas z sic videant ad
susceptionē superfluitatū dispositi: tū ex alia parte nā munuit iū-
cturas defluxū musculis z ligamētis miro nō pxtens ad eas robo-
randa: vnde difficultat fit transitus mēbz intra iuncturā: z sic pau-
latine distillar: z sic pueniēter gutta dicit pōt: nō sic est de fluxu ad
alia mēbra: artetica igit z gutta ppe sunt nomina synonyma. C bi
ragra est ppe dolor in iuncturis manuū cū cubitis vel cū digiti:
z dicit chiraagra a chiros qd est manus z gradior ris quasi supergra-
diens manus: sicut chiromania dicit ara docēs dispōnes hominū
per venas z lineas z figuras manuū. Sciatica dicit ppe dolor
circa anchā maxime cū a iunctura icipit anche z descendit ad co-
xas: z aliqñ vīqz ad genu vel calcaneū extendit. In anchā aut tria
pnterant. 1° pmo superior pars ossis core z vocaf vertebra z os
rotundū a vertēdo: qd vertit in gradiēdo in cōcūitate ossis supe-
rioris sibi pignit: illa pcauitas que est scdū in anchā pnterant dō
pntis vel scia: est tētio ligamētū ligans vertebra cū pntide vel
scia vnde fit iunctura. Sunt etiā musculi circūuolūtes dicā iun-
cturā: hoc totū appellaf anchā: dolor igit factus in musculis supe-
rioribz huius iuncture z nō in ossibus dictis neqz in ligamento
vt qdā dixerūt cū sit natura creatū insensibile ppter fines colligē-
dos pma pmi dicit dolor sciaticus ppter pcauitatē dicte iunctu-
re que dicta est scia. Sciatica igit est dolor sciā tenēs ad modum
dictū. Podagra aut est dolor in articulis pedū z calcaneis: vnde

dicif podagra quasi dolor pedum supergradiens.

Scdo notandū qd. d. A. circa hāc partē enumerādo cās hoy do-
lorz solū enumerant cās in duplici gūe cārū. s. in gūe cāe efficien-
tis z mālīs per se vel reductiue: nullā faciēs mētionē de cā forma-
li vel finali. Et hoc notatē fecit: qd fin veritatē harū duarū cārū
tū sumit varia idicatio de igenio curatiuo. nam finis egritudinis
semp est idē vt lesio opōnis: z iō semp vna manet intētio que est
reductio ad opōnē nālē. hec aut reductio inducit multipliciter va-
riando intētionē finis variatē cārū efficientiū vel mālū: fin enī
variātē illarū sumit varia electio triū regularū pncipali facie-
tium ad ingeniu curatiuū. s. de qūitate medicine z qūitate eius z
hora ipsius: de qbus clara fit mētio quarta pmi cap. i. In his tri-
bus tota vis pncipali curatiouis existit: vt ibidē bz vidēti. Idē ol-
co de cā formali: que lū alia sit in alio z alio morbo: qd tū variatē
curatiouis ab illis duabz causis tū sumitur vel ad illas tū reducti
pōt: ideo de illis tū faciēs mētionē sufficiētē factā existit. qd aut
per pnterantē illarū tū cārū sufficiētē habeant regule de inge-
nio curatiuo patebit pnterantē z vidēti que scribunt loco allegato.
Ulterius intelligēdū qd in enumerādo dictas cās enumerant pnci-
pales z instrumentales in vtroqz gūe: z de pncipalibz efficiētibus
immediatas z mediatas: membrū enī suscipiēs. In quo subiectiue
est dolor est cā mālīs pncipalis z immediata talis egritudinis. Dila-
tatio aut meatuū suū fit nālīs ex creatione suū accidētalis ex tē-
pore vt ex receptione medicinarū aperitiuarū ista est cā instrumē-
talis reducibilis ad genus cāe mālīs: z subiectiue vt p. cōplexio-
nes aut male z mēbz male sunt cāe pncipales effectiue si sunt in iū-
ctura dolēte immediate: z si sunt in aliq pncipali mēbro sunt cāe pnci-
pales z mediatas: qm pp malā cōplexionē mēbz pncipalis mul-
tiplicant male mēbz: z tādē a fortitudine mēbz expellunt ad debi-
lia vt iuncturas: z sic sunt cāe pncipales effectiue mediate dolorz
iuncturaru. morz aut z vacuitas i. inanitio dispōnētes ad inflāma-
tionē z ad malā cōplexionē z curfus mēbz sunt cāe instrumenta-
les tenētes se ex parte cāe efficiētis: z hoc intelligi pōt z mediate z
immediate fin qd dicta cōplexio acqñ pōt aliq pncipaliū mēbroz
vel mēbz ipsi dolētibz. morz tū etiā esse pōt cā instrumentalis
tenēs se ex parte cāe mālīs pro quāto pp motū mēbro debilitato
z supcalectio ipm fit dispositū ad facile supfluitates recipiendū.
Idē dico de vacuatione z inanitione: pp qd dicit. B. z. pnticoz
circa finē comē. 65. in finē comēti. qd effusio humorz ad mēbra que
mouent z calefiunt est facilitior. Et ex his appet clare lūa. lege eas.
Lā patiēs. i. mālīs z subiectiua in hmoi egritudinibus. s. articuloz
est mēbz suscipiēs z pncipalis cā efficiēs sunt cōplexiones z ma-
terie male: ita qd male addant etiā ad cōplexiones: qd male cōple-
xiones sunt cā efficiēs immediate doloris si sunt in mēbro dolēte. z
cā instrumentalis. s. tenēs se ex parte cāe mālīs vt mēbroz susci-
pientiū: est dilatatio meatuū nālū. i. a nā deputatoz ad deferendū
ad talia mēbra nutritiū. accidētalis vt ppter medicinas: aut ex
creatione: aut euetus cōplexionū nālū quas accidere facit morz
z vacuitas. i. inanitio supple sunt cāe efficiēs immediate vel me-
diate fin modū dictū: pnter morz z vacuitas sunt dictarū cārū
cāe instrumentales. pnter etiā vt dictū est esse cāe instrumentales z se
tenere ex pte cāe subiectiue sicut raritas accidētalis mēbro acqñ
ta: vt pp caliditatē vel ex creatione sicut in carnibus glādosos est
cā instrumentalis se tenēs ex parte mēbz: qd per has dispōnes mem-
bra reddunt apta ad receptionē superfluitatū: etiā per malas
cōplexiones accidētālē ex motu. s. mēbz debilitatū dispōnit ad re-
ceptionē zc. Et sic mala cōplexio tenebit se ex parte cāe instrumē-
talis mālīs: ideo addit. Et raritas accidētalis: aut pp creationē fit
est in carnibz glādosos. i. sicut iste se tenēt ex pte mēbz: ita etiā eue-
tus cōplexionū zc. se tenere pnt. Lā fuit aliqñ difficultas.

Amplius distinguamus vnāquāqz harū diuisionū
distinctione aliqua. Membrū itaqz suscipiēs est cā vt
eueniant iste egritudines: aut ppter debilitatē sui p-
pter malitiā cōplexionis pfirmatē z proprie frigide z
ppter debilitatē sui in creatione sua nō ex parte com-
plexionis: aut ppter vehementiaz caliditatis z ppe
cū accidit per motū z per dolores z per causas extrin-
secas: lū hec diuisiō nō sit lōgiqua a diuisione cōple-
xionali aut casu: alā cā sui situs sub mēbris aliqz: vbi
ad ipm currunt materie per naturā: z ppter hoc mul-
tiplicant in pedibus z anchis.

In hac parte ipse subdistinguit mēbra supra scripte diuisionis: z
duo facit. Qm pmo ipse subdistinguit pmi mēbz. s. tenēs se ex
parte cāe passiue z mālīs. Scdo distinguunt fin se tenēs ex pte cāe

efficientis. Scd̃a ibi (Causa aut̃ efficiens.) Et p̃mo p̃tinuat se cū p̃ce-
dentib⁹. Scd̃o p̃sequit qđ intēdit. ibi (De mēbrū itaq; suscipiēs.)
P̃mo etiā ponit vñā cām cōm huius cām mālīs ⁊ eaz; declarat.
Scd̃o ponit aliā cām diuersāz etiā in hoc gñe. ibi (Aut cā sui sit⁹.)
T̃ dicit de ambab⁹ partib⁹ p̃mo. Amplius distinguam⁹ vñāquāq;
harū diuisionū diuisione aliq;. f. vñūq; qđ mēbrū diuisionis. T̃erz⁹
distinguam⁹ ⁊ p̃sequēdo de cā patiēte dixit mēbrū itaq; suscipiēs
est cā vt eueniāt iste egritudine. f. passiuē ⁊ mālter: aut per debi-
litate sui: aut pp malitiā cōplexionis p̃firmate p̃prie frigide: ⁊ de-
bilitatē sui in creatione sua nō ex parte cōplexionis: aut supple ē
pp debilitatē cōplexionalē nō frigiditatis: sed pp vehementiā cali-
ditatis. Addit. Et p̃prie cū accidit supple talis mala cōplexio cali-
da pp motū: ⁊ per dolores ⁊ per cās extrinsecas vt per morūz ve-
nenosū aialis calidi vel medicamēto aliq; calido supple: tūc est ma-
xima cā vt mēbrū patiat: bñōi tñ cā extrinsece p̃ncipalr debili-
tant p̃o quāto ip̃mūt in mēbro malā cōplexionē: ideo addit. Is
hoc dispō nō sit lōginq; a dispōne cōplexionalis. De scd̃a pte addy-
cēdo aliā cām passibilitatis mēbrū dixit. Aut cā sui situs sub mē-
bris alijs ⁊ vbi ad ip̃m currūt m̃ae per nām. I. nālter supple est cā
talīs passibilitatis. Idēo addit. Et pp hoc. i. pp istā cām vt pp sitū
deorsum in pedib⁹ multiplicans. f. tales dolores. C̃ Nota p̃mo qđ
ex p̃ma parte huius textus colligitur quedā que in diuisione supe-
riore explicite nō ponebant: qđ supra est dictū de causis passibili-
tatis in his egritudinib⁹ qđ cā talis p̃ncipalis est ip̃m mēbrū: ⁊ qđ
cā instrumētalis est dilatatio meatūz ⁊ c. dicebat qđ male cōple-
xiones indifferēt ex illo textu: ita attribui poterāt ad cām esse:
etiā sicut ad mālē: ⁊ qđ raritas accidentalis vel ex creatione vide-
bat. p̃prie attribui causis instrumētalis qđ p̃ncipali passionē: itz
etiā sibi attribui posset. Et iam ibi explicite colligitur qđ debilitas
mēbrū est cā qđā nō imediata ⁊ p̃ncipalis passibilitatis mēbrū siue
sit talis ex malitiā cōplexionis p̃firmate ⁊. f. ex tēpore acq̃sue siue
fuerit talis ex creatōe sua nō ex pte cōplexionis: qđ p̃tē dupl⁹ in-
telligi. Vno mō qđ mēbrū sit ex creatōe debile nō ex parte cōple-
xionis: imo stante tēperamēto cōplexionalis stabit debilitas meri-
to male cōpōnis ⁊ pp raritatē ⁊ malā texturā. vel alr nō ex parte
cōplexionis. f. acq̃sue sed cōgnite ⁊ nālter: possemus etiā imagina-
ri gradualē cōplexionē tēperatā cū bona cōpōitione in mēbro: ⁊
itā erit mēbrū debile nālter vel pp indebitā depēdentiā vel pau-
citatē mēsurē spiritūz regitōz ad debitā opōnē mēbrū: vel ppter
occultā q̃titate habitantē vt facile patiat: vt videbis in questum
cula si tales morbi sint hereditarij ⁊ c. Et sic erit mēbrū debile ex
creatione nō ex parte cōplexionis s̃m cōz doctrinā: itz ego in hoc
fuerim cōtrarius cōi opioni. In p̃mo t̃egni colligit scd̃o qđ talis
mala cōplexio p̃firmata ex tēpore acq̃sita: tñ quā mēbrū redditur
debile. p̃prie. i. vt multū est cōplexio frigida. Et rō nota est: cū talis
mēbrū sit per nām cōplexionalē: frigida: ideo vt multū magis labun-
tur ad fridū qđ ad calidū. Colligit t̃erz⁹ qđ talis malitiā cōplexio-
nalis quā mēbrū reddit iterū debile ex p̃nti passibile est cōplexio
calida p̃firmata. f. Et hic singulariter notatē qđ existēt boie. v. g.
podagricō a tali mala cōplexione p̃firmata calida p̃rigit medicū
vel infirmū sepe decipit: qm̃ eger nō p̃cipit caliditatē in seipso: cū
enī cōplexio talis. ppter diuturnitatē sit facta velut nālīs nō sen-
tiet vt diuersa cōplexio: ⁊ forte medicus per hoc credit cām esse
frigidā vt cōiter accidere solet: ⁊ si ad tactū p̃cipiet aliq; caliditas
attribuet ip̃se alicui m̃ae subtili fluenti pp dolores ⁊ c. Et hoc p̃tin-
gere p̃tē. f. vt talis mala cōplexio calida p̃firmat pp motū: p̃prie
vt multū in itinerantib⁹: qđ nō p̃siderabit medicus de tali itinera-
tione: aut ppter dolores qui p̃ceperūt: ⁊ tibi opz bene speculari: qđ
forte p̃sistētes dolores habuerūt radicē cām fridā: ⁊ ipsa remo-
ta pp dolores remansit in mēbro mala cōplexio calida p̃firmata:
vñā ē. Et sic opz medicū maxime esse diligētē: ⁊ hāc credo esse
vñā cām male curationis podagricē diuturne que alr habuit radi-
cem cām frigidā: qđ pp lōgos dolores est mēbrū debilitatū per cō-
plexionē calidā: ⁊ sic ab oī cā facile ledit ⁊ dolet: ⁊ tūc medici erbi-
bent regimē calefactiuū: qđ per talia solebat dolor alleuari vel
remoueri: cū nō erat dicta p̃firmata cōplexio: ⁊ nunc p̃tinuo p̃te-
riora: qđ vel addit: vel faltet foveat cā debilitatis ⁊ c. Notatē bene
ideo qđ oportebit alia multa discurrere vt videbis in cap. signorū.
Idē dicat posse euenire pp vsum medicinarū lōgo tēpore calidāz:
qđ acq̃res in mēbro ⁊ c. Et hoc est qđ dixit pp cās extrinsecas. I. me-
dicinas. Quō aut̃ mor⁹ sint cā caliditatis ⁊ maxime p̃gressius in
mēbris inferiorib⁹ vt pedib⁹: manifestū est p̃mo qđ motū euigilat
calido eracut sicut per getē hebetat: ⁊ sic sibi puicinas p̃tes ma-
gis calefacit ⁊ sanguinē eliquat. Ad dū aut̃ magis per rōnez assi-
guabat Alibert⁹ magnus circa finē p̃ni mēbro. dicens sic qđ est
cā rarefactionis ⁊ separationis partū est cā caloriz: sed qđ corp⁹
mouet sup aliud corp⁹ distrahit ⁊ separat partes adeo qđ separā-
tur ⁊ distrahunt ab eo partes eius etiā si possit suscipere separa-

tionē: ⁊ sic alterādo nām educit calorē qui potētia fuit in m̃a: sicut
oīs forma potentialiter est in m̃a: ⁊ hoc mō emicat ignis ex frica-
tione lapidū adinuitē: ⁊ sagitta plumbea fricata adherēs ex bal-
ista proiecta liquefit: ⁊ hic est modus cōis motui locali. Alius mo-
dus est etiā eius ⁊ appropriatur motui volūtario talr eo qđ nā ad
mēbra mor⁹ dirigit spūs ⁊ sanguinē tanq; instrumēta ipsius: ⁊ sic
mēbrū calefit. Alius modus p̃tē esse: qđ pp motū mēbrūz inferiorū
maxime supflū facta in spiritib⁹ ⁊ resōlone ⁊ mēbris debilitatis
nālter nā succurrere ipsīs: ⁊ sic ad ipsa ⁊ rāsmittit qbus p̃sistent in-
flumētā. f. sanguinē ⁊ spūs: ⁊ vt plurimū inordinate: vnde fit in ip̃-
sis p̃fusio ⁊ superincensio. acq̃ris igit in mēbro caliditas nō nālter:
qđ nō pueniēs uicq; p̃portionata pro opōnē mēbrū cū hui⁹ tota-
lis caloriz cā nō sit ipsa nā vt dictū est: que etiā si ad hāc cōcurrat
hoc fit ipsa sic necessitata: ⁊ nō regulariter operāte. facit etiā mo-
tus ad caliditatē inālē maxime mēbrūz inferiorū: cū per motū agi-
tatis in corpore humorib⁹ disponant nālter ⁊ deorsum moueant
⁊ citius mouent subiles ⁊ calidū ⁊ c. Hec tñ rō patit instantiā: sed
sic hic persudens tñ: ⁊ sic pp motū p̃tē acq̃ri mala cōplexio calida
in mēbro ⁊ p̃firmari vel habitari: etiā erit cā debilitatis ⁊ passi-
bilitatis mēbrū: dolor est etiā cā caliditatis per hoc: qđ cū dolor sit
sensatio cām p̃rie ⁊ c. vñā expulsiua nō erit in actū suū sine ope-
ratione nisi cū nocumētū aliq; senserit: fit igit ad sensum p̃rie cāc
eā virtutē ip̃eruofo qđā motu moueri vt cāz doloriz a se expellat:
⁊ talis virt⁹ expulsiua ericac nō solū in parte p̃prie dolet: sed et
in adiacētib⁹ partib⁹ que fecit cōpatunt: vnde fit vt fortius expul-
mat vt nocuū a se expellat: ex qua qđē expulsiōne accidit sangui-
nem ⁊ spiritū fluere ad locū dolentē: ⁊ sic supercalefiat: qđ cū sit
sensus s̃m nā deriuat qm̃ in succursu vocata sanguinē ⁊ spiritūz
vt fortius expellat qđ ps dolozis supercalefiat: vñ in forti dolore in-
trifeco fit ifridatio extrēmā: tñ iterū synopsis pp deriuatio-
nē sanguis ⁊ spiritū ad locū dolentē. Quō aut̃ cāc extrinsece aliq;
calefaciāt vt medicīne calide vel balnea calida ⁊ ista manifestū ē.
C̃ Scd̃o notādū qđ mēbro debilitatū siue a cā frida siue calida p̃fir-
mata siue ex creatōe ip̃m disposuit ad hos dolores etiā māltes:
qđ ex ordine nāc fit vt mēbra fortia expellant ad debilitā: ipsa sic
debilia existētia vltimius expellere nō p̃tē: ⁊ sic m̃ae in loco coar-
ceant: etiā si mēbrū sit debile per cōplexionē calidā p̃rigit ip̃m
plus attrahere qđ possit debite alterare: vnde opz ip̃m supflum
expelli ab ipsa virtute expulsiua que cū p̃portionē sue digestiue
nō totū supflū expellet: cū plus sit attractū qđ pueniebat sue dige-
stive. Et si virt⁹ expulsiua sit etiā debiliōz qđ digestiua p̃portio-
nā biliter etiā minus expellet: ⁊ sic oportebit oīno illud remanere in
mēbro ⁊ p̃nter lesiones iserre penes malitiā q̃tatis ⁊ q̃tatis
eius qđ retētū est: neq; fit versimile vt expulsiua sit fortior qđ sua
digestiua cū sibi subordinet: que etiā si esset per accidēs fortior: nō
p̃pterea ad alia fortiora expellere poterit: qđ illa fortiora nō reci-
pient ⁊ c. Et ex his pp caplū totū clarum qđ dicit in p̃ma parte: qđ
etiā situs sub alijs mēbris disponat ad receptionē superfluitatū
manifestū est. Lego totā istam. Cōtinuādo igit dicit. Amplius disti-
guamus vñāquāq; harū diuisionū. i. vñūq; qđ mēbrū diuisionis
distinctiōe aliq; p̃sequit dicit. De mēbrū itaq; suscipiēs est cā. f.
passiua vt eueniāt iste egritudine: aut ppter debilitatē sui ppter
malitiā debilitantē p̃firmate. i. habituātē ⁊ p̃prie frigide pp cām
dictā ⁊ supple pp debilitatē sui in creatione sua nō ex parte com-
plexionis: sed supple ex parte male cōplexionis vt raritatis vel
ppter indebitā depēdentiā vel ppter paucitatē in mēsurā spiri-
tūz ⁊ c. vt dicebat. Addit. Et ppter vehementiā caliditatis si fuerit
debile. f. ex tēpore: ideo addit. Et p̃prie cū accidit per motū: ⁊ pro-
pter dolores: qm̃ talis cōplexio calida ab hñōi causis maxime est
cā calidū dolor pp cās assignatas: ⁊ pp cās extrinsecas etiā. f. si fiat
talīs mala cōplexio calida est ⁊ c. hic diuisiō nō sit lōginq; a diui-
sione cōplexionalis: qđ ad illā reducit vt exponebat: ⁊ addēs aliam
cām etiā se tenentē ex parte cām passiuē dixit: aut cā sui situs sub
mēbris alijs ⁊ vbi ad ip̃m. i. pp que sitū currūt m̃ae per nām. I. nāl-
ter: qđ m̃ae sua grauitate deorsum mouent. Et hāc sniam etiā
ponit Alr. p̃ma. p̃ble. ⁊. p̃ble. Idēo infer correlariū dicens: ⁊ pro-
pter hoc multiplicans in pedibus ⁊ anchīs. f. tales dolores.

C̃ Causa aut̃ efficiens aut est cōplexio corporis totius
aut in mēbro p̃ncipali inflāmans aut infrigidās cō-
gelans aut ericcans constringens: ⁊ proprie cū ei cō-
miscetur humiditas extranea.

C̃ In ista parte p̃sequit de alio mēbro diuisionis talis dolor. f. de
cā efficiēte. Et qm̃ cū efficiētiā qđā se tenent ex pte cāri corpo-
ralis: qđā ex parte cāri p̃mituiatū. p̃mo ponit cās corporales.
Scd̃o magis p̃mituias. ibi (Et cā diuisionū.) ⁊ Et qm̃ supra de cā
efficiēte corporali determinādo dixit qđ cā efficiēs sūt cōplexiones

male. f. imales vt dicebat p mae male. pmo declarat qd dicit male coplexiones sint ca. Scdo qd dicit mae vt que sunt ille. Se cūda ibi (Dāe vō rē.) Cūda igit de pma parte. Causa efficiens aut est coplexio corporis totius. f. excellens vel inālis: aut in mēbro pncipali supple calida inflāmā: aut supple talis coplexio est infrigidās pgelans aut ericās pstringēs. Addit. Et ppe cum ei admisceat humiditas extranea. Cpro intellectu huius partis est notādū q in hac parte enumerādo cās que sunt coplexiones sine mā solū exemplificauit de talibz causis in toto vel in pncipalibus mēbris nullā faciēs mētionē de causis talibz subiectue in mēbro dolēte existētibus. Et pnter cās tales mediatas tñ enumerauit 7 nō immediatas: 7 hui? cā fuit: qm illas cās immediatas tanq notissimas cās effectiuas talū dolorū supra itellerit. Dubiūz. n. nō est q mala coplexio diuersa in mēbro sentiēte subiectiue existēs est cā efficiēs doloris illius mēbris nō ita manifestū apparebat q mala coplexio in mēbris alijs a mēbro dolēte sit cā talis doloris: ideo b declarās manifestauit qd imāifestā erat dubium: de manifestō nullā faciēs mētionē. C Scdo notādū q nō posuit malam coplexionē humidā esse cām talū dolorū sicut fieri: aut fecit de reliq coplexionibz: qm habet scda pmi de causis doloris absolute coplexio humidā etiā subiectiue in mēbro existēs nullo mō efficit dolorē: multo igit minus facit dolorē in mēbro nō existēte: sed mediate tñ pcurrēs sicut alie faciūt qd maxime verū est de dolore forti de quo est sermo. Coplexio tñ calida vfrigidā in toto vel in pncipali existēs pot esse cā talū dolorū essentialiter cōmunicādo sibi similitū qualitātē in specie in mēbro dolēte: 7 sic fiet cā doloris vt p: pot etiā esse cā doloris mediate mā trahēdo mām calidam vel frigidā ad iuncturas expellēdo. siccitas autē si fuerit in pncipali nō sic facilius cōmunicat mēbro dolēti: ita vt per se dolorē causet cū sit qūitas magis patiēs q actiuā: ideo si mediate cōcurrit ad dolorē hoc magis efficit mām pexistētē pstringēdo 7 ad iuncturas exprimēdo: qm per se mām nō generat: 7 forte ad hunc sensū dixit. d. Aul. scda pmi loco allega. q caliditas 7 frigiditas essentialit causant dolorē 7 siccitas accidentalit: ideo notanter dixit text? aut ericās supple siccitas cōstringens: 7 ppe cum ei admisceatur humiditas extranea. Et sic p pta clara. Lege eam.

C Materie vō aut sūt san. singularis: aut sanguis flegmaticus: aut sanguis cholericus: aut sanguis melacholicus: aut est flegma singulare: aut vebemētia crudā: aut singularis: aut humor cōpositus ex flegmate 7 cholera: aut aliqd ex gñe cholē: aut vētositas irritata.

C In hac scda particula huius partis ipse psequit de causis efficientibz corporalibz mālīb? enumerādo. f. mās que efficiunt talē dolorē: 7 duo facit. Qm pmo facit qd oēm est. Scdo ponit ordinē harū mātū in cādo fm q multum vel raro sunt sicut cās. Scda ibi (Et plurimū gde fit rē.) C De p parte dixit. Dāe vō aut sunt sanguis singularis. f. solus: aut sanguis flegmaticus: aut sanguis cholericus: aut sanguis melacholicus: aut est flegma singulare: aut vebemētia crudā: aut singularis: aut humor cōpositus ex flegmate 7 cholera: aut aliqd ex gñe cholere: aut vētositas irritata. hoc est qd dicit. Cpro intellectu partis est pmo itelligēdū vt colligi pot pma pmi cap. de humoribz. q duplī dicit vel dici pot sanguis cholericus flegmaticus vel melacholicus. Cno mō cū ipse sanguis ab intrinseco puertit ad nām alicuius talis humoris. f. cholere flegmatis 7 melacholie: q. f. calefiat 7 ericeat vel ifrigidet rē. Scdo mō q sanguini ab extrinseco admisceat cholera flegma vel melacholia: 7 vtroq mō posset itelligere. d. Aul. cū dixit. Sanguis cholericus flegmaticus rē. maxime tñ itellerit scdo mō. C No tandū scdo q ex verbis. d. Aul. expresse colligit q ex oī humorē tanq ex mā fieri pot dolor: iūcturā rē: q humor glibet aut est sanguis singularis. f. solus: aut flegma singulare. f. nāle: aut alius humor crudus: siue sit flegma aequū siue gipseū vel aliud simplex flegma ināle vel melacholia inālis ex humore crudo per cōgelationem maxime gñata: aut melacholia nālis que singulariter inter humores nāles dicit cruda vbi sit sola 7 singularis: aut aliqd ex gñe cholere siue fuerit nālis siue innālis: 7 hoc siue sub forma sit cholere existēs siue sit facta melacholia per aduersionē. nā quelibz talū est aliqd de gñe cholere: qm melacholia per aduersionē cāta appellat cholera nigra: aut est humor mist? ex cholera 7 flegmate aut ex cholera 7 melacholia rē. nō apparet q alius reperitur humor neq simplex neq cōpositus: 7 multiplex 7 varia fieri pot sit talū humor cōpositio: q aliquid flegma cholere dominat: 7 aliqd cōcōra: 7 aliqd est duoz tñ aliqd triū 7 iterdū oīum humorū est cōpositio. variat etiā pot talis cōpositio ex parte multiplicis diuersitatis in diuersis spēs? flegmatis cholere 7 melacholie vt p. tos aut modos oēs explicite pspicite posuit. d. A. in tex.

pmo gde dicit explicite de sanguine puro sine alio humore per hoc qd dicit sanguis singularis. dicit etiā explicite de sanguine cū alijs humoribz misto per hoc qd dicit aut sanguis flegmaticus cholericus rē. vt exponebat in notato superiori. fecit etiā mētionem qd flegma solū pot esse cā per hoc qd dicit aut flegma singulare. explicuit etiā qd melacholia per se nālis maxime pot esse cā per hoc qd dicit aut singularis. f. singularis crudi. addit singularis. i. p se iplicate vt inuat q oīs humor fridus qui nō est flegma nāle vel melacholia nālis siue sit aquositas siue aliud flegma nāle vel melacholia inālis nō aduista pot esse cā per hoc qd dicit aut vebemētia crudi iplicate. 7 inuebat q oīs humor simplex calidus q nō est sanguis pot esse sic cā per hoc qd dicit aut aliqd ex gñe cholē includens 7 nāle 7 pter nām 7 melacholia aduista vt dictū est: cū glibet talis humor cōprehēdat sub nomine cholere. dedit etiā itelligere oēm cōpositionē vnius humoris cū alio vel plurimū per b qd dicit aut cōposit? ex flegmate 7 cholera. inuebat pnter oēm possibīle cōpositionē humorū. de hac tñ spālē facit mētionem tanq de ea que est vltimū cā talū dolorū vt infra videbit. Addit etiam aliā possibīle cām talū dolorū nō humorale que est sepe ptingens 7 est ventositas irritata. f. impulsu coartata 7 constricta inter iuncturas. Et sic p q omnis causa humoralis 7 ventositas esse pot causa talium dolorū: nō ergo mirandū ppter maxime multiplicē 7 diuersam humorū cōpositionē si tales morbi aliquādo sunt tar de curationis. Lege sām: q iam clara est.

C Et plurimum quidem fit a flegmate cum cholera: deinde a crudo: deinde a sang. postea a cholera: 7 raro fit a melancholia.

C In hac scda particula huius partis ipse ponit ordinē harū materiarū in cādo hos dolores dicēs. Et plurimū gde fit ex flegmate 7 cholera: deinde a crudo: deinde a sanguine post a cholera: 7 raro fit a melacholia. Cpro intellectu partis orit dubitatio: qm nō apper q talis fit ordo in cādo dicēs dolores. pmo gde videt q flegma vltimū sit in cā: qm cū mēbra iuncturaz sint nāliter debilia nō apta pntū nutrimentū pueniēt dicere videt q per viā indigestionis debeat mae flegmatice in illis magis multiplicari: 7 ex pntū debeat esse cā talū dolorū. Scdo videt q cholera magis debeat esse cā: qm cū mēbra cholericā sit iter oēs humores magis mobilis: videt q ipsa ppter ipsā faciliē cursū ad iuncturas vltimū sit cā talū dolorū. Tercio apper q sanguis plurimū debeat eē cā: qm multo maior est mēsurā sanguis in toto q aliorū humorū: 7 per pās citius supabūdat in corpore alijs humoribz: 7 exinde fer quid q magis b ad iuncturas fluere: 7 sic esse magis cā doloris rē. Cpro rāione igit est pmo itelligēdū q mā faciēs dolorē iuncturaz 7 in iuncturis existēs differēt 7 vario mō ibidē est pnta: vel q per viā indigestionis 7 paulatine pgestionē s ibidē aggregata: vel est aliūde fluxa. d. A. aut cū ponit ordinē talū mātū in cādo maxime itellerit de fluxa mā vel fluētē. Et hoc q tales dolores magis sunt a mā corrente vel expulsa q a mā ibidē cōgesta. C Scdo notādū in corpore nāliter disposito 7 debito vte regimine plus est de sanguine q flegmate: 7 plus de flegmate q cholera: 7 plus de cholera q melacholia: cū sanguis sit nāe sformior: 7 melacholia minime vite cōformis: 7 alij duo medij fm medium modū in ordine dicto: imo dicit aliq 7 est multum pabile q fm quādas pecturā veritati. ppinquā pot dici q sanguis est duplus respectu flegmatis 7 flegma duplū respctū cholere: 7 cholera dupla respctū melacholie. hoc tñ scire pncipaliter esset valde difficile: hoc totū itelligit de humoribz nālibz 7 in corpore debito vte regimine qd dico pro rāto q hodie ppter ingluuiē 7 gulositatē hominū plus sumēs q possint digerē: 7 ē in alijs malo regimie vtētes vt exercitio vel coitu: vt dixit. H. 6. afō. in cōmen. 9. o. afō. Eunuchi nō podagrizant rē. verisimiliter de flegmate per viā indigestionis rātū multiplicat vt ipm flegma nō talē beat ad sanguine habitudinē 7 ad cholera vt sanguis ad eū beat pportione duplā: imo multo breuē vt forte sexquialterā: 7 ipm flegma nō solum sit duplū ad cholera: imo forte triplū vel quadruplū: maxime dico in nostro climate: 7 hoc flegma per viā indigestionis multiplicatū appellat hic a. d. Aul. crudū: q per viā cruditatis 7 indigestionis multiplicatū. C Tercio nota q cholera cū sit humor subtilis 7 calidus ex sui natura cū mouetur magis mouetur ad exteriora 7 ad circūferentiam q ad interiora: patet.

C Et his itaq solui pnt difficultates: dico igit cū textu pmo q plurimū fit ex flegmate cū cholera: q flegma nāliter quodā mō mouet ad iūcturas ne motu iuncturaz 7 calore acqstio ipso arefcat: imo ad humectandū ordinant nā flegma ad illas morari: istud tñ verū est de flegmate nāli. In hac tñ vtilitate etiā cōmunicat flegma aequū ināle: verū q illud flegma est mā doloris iuncturaz est vltimū per viā indigestionis multiplicatū q viscositate

participat et grossitie: et tale non potest nisi subtiliter facili penetrare ad iuncturas propter circumscriptionem membrorum dictas iuncturas stricte aligantia ut supra dictum est. subtiliter autem pueniunt per cholera: id plurimum talis dolor fit a flegmate et cholera: per flegma intelligitur flegma quodlibet indifferenter inale: deinde fit a crudo. id est flegmate subtili a quo quod cruditati maxime videtur attinere: quoniam tale etiam sine missione cholere fluere potest ad iuncturas. Sed si tu dices cur tale flegma aequum maxime per indigestionem ceterum de se possit ad iuncturas fluere videtur quod ad ipsum plurimum fit causa talium dolorum. Dicat quod non plus de isto flegmate grauius quam de omnibus alijs flegmatibus in malis simul: quoniam ex multiplici varietate in regimine et varietate corporis per indigestiones varie ipsius flegmatis grauius putat: idcirco ex varijs speciebus flegmatis cum cholera alijs a flegmate crudo plus fit talis dolor: quam ex flegmate crudo: deinde fit a crudo propter eam dictam. Et sic hoc solutum est ad primas duas difficultates. Ad secundam dicat quod in proposito est de membris que dolores efficiunt per viam defluxus de dolore facto per viam coctionis ar. concludit verum. Ad secundam dicat quod cholera fit maxime inter humores mobilis: tunc ipsa sui subtilitate et caliditate magis ad alias regiones mouetur quam ad iuncturas: unde maxime mouetur ad cutem et facit sudorem: vel aliquando si multum abundauerit facit iteritiam: sepe etiam mouetur ad os et ubi vomitu educitur. Ad tertium dicat quod si sanguis sit multo amplius in quantitate alijs humoribus: tunc ex alia parte dico quod si esse fuit necessarium propter restaurationem eius quod prius dissoluitur. Et si dicat aptus est etiam ex cibarijs magis in toto multiplicari: dico quod si multiplicat etiam in membris aptus est transformari: unde tunc membra maxime carnis forma magnificantur in quod ipse multiplicatur: per prius non supfluit: ita ut a virtute ad iuncturas expellatur: sicut fit de alijs cum multiplicatur: posset tamen ex regimine iniquitatis ex parte ciborum a dimissione exercitij ita multiplicari in venis ut facta venarum et dilatione dilatatis poris venarum discurrat extra venas et fluat ad iuncturas. Et ex hac causa sepe euenire solet in viris consularibus et multis religiosis qui cibarijs delicatis et vinis preciosis multum abundare: postea vires studio et cogitationibus modico virtutis exercitio: et postea prohibita resolutione et multiplicato sanguine tandem deueniunt ad illam abundantiam. Potest etiam istud contingere ex punctione alicuius edonis fieri solite de ipso sanguine sicut retentis humoribus: que parosismaliter fluere solebat vel retentis menstruis in muliere. Posset etiam hoc contingere ex debilitate attractiue alicuius particularis membrum non attrahens sanguinem: puerit: unde epate tunc de sanguine gigante sic solebat et non attracto tantum de sanguine ad membra supabundat in mensura. Et istud casum posuit Auer. singulari. 4. colli. ca. 36. De quodam patiente fluxu sanguinis cuius causa latuit medicos multo tempore: tandem ipse cognouit quod causa erat debilitas attractiue et digestiue viuis brachij infirmi. Sic tunc causa ut minus sunt causa gnomis dictorum dolorum: quod flegma cum cholera: vel flegma crudum: quod raro deuenit ad istam extensionem venarum: quod antequam ad ea pueniat sepe supercalefit sanguis vel putrefit: et fit febris sanguinea alterius generis: et ex debito regimine exhibitio in talibus febribus minorat dicta mensura. Et sic igitur solutum fit ad difficultatem. Et bis etiam verificatur est ordo. Ad in talibus membris in cando hos dolores: quoniam primum est membrum per viam defluxus flegma cum cholera propter subliari flegma a cholera: postea flegma aqueum: deinde sanguis: postea cholera: que sit mobilior quam sanguis: tunc propter eas dictas rarius mouetur ad iuncturas: hoc intelligitur de cholera pura: forte quod cholera grossa ex missione flegmatis: ut vitellina magis est causa quam solus sanguis propter illas causas que dicte sunt. raro autem melancholica est causa per viam defluxus: et hoc propter terrestre itate membris immobilitatem et grossitiam eius. Notate tamen singulariter quod si rarius fluat membrum melica ad iuncturas unde fiat dolor: et videtur est: tamen hoc non sequitur quod pauciores reperiuntur podagrici vel chragrici ex causa melancholica quam ex alia causa: imo stat oppositum: et credo plurimum pertinet genere. quod plures reperiuntur podagrici vel chragrici ex causa melancholica quam ex alia causa: et hoc ideo est non quod membrum principaliter fluxa fuerit melica: sed alia causa vel flegmatica vel sanguinea: sed propter teporis diuturnitatem fit melica. vel per viam congelationis ut que fit ex flegmate crudo et maxime si illud flegma genitum esset ex cibis crudis et frigidis ut lactucis cucurbitis citrullis et alijs fructibus. nam tale flegma in membris frigidis longo tempore existens congelatur et expulso humido remanet melica. Et sanguine autem vel ex flegmate cum melia misto vel flegmate falso si ceterum sepe propter malum regimine membrum aduritur et subtile resoluitur et grossum incineratur et manet membrum melica adurita: et sepe contingit propter balnea sulphurea vel aluminosa vel inunctiones multas resolutius non appositis secum humectantibus vel propter ponit in furno ut quidam idiotarum fecerunt: sicut euenit magnifico domino Antonio de trinitate Mediolanensi: propter enim talia et si membrum dictorum morborum fuissent a principio melice sed sanguine vel flegmatice et ex parte membrum fuissent satis salubres: tamen nunc dicte membrum vitio mali regiminis

facte sunt melice et morbi facti sunt incurabiles. Et hoc potissimum accidit in coxplexionibus calidis propter resolutionem que fit in membrum: unde sicut flegma cum ericac fit sicut lapidea si sanauis fuerit in causa ericace: tunc fit sicut caro. Loculus igitur quod si membrum fluens raro fit melica: tamen plures reperiuntur laborantes ex causa melancholica quam ex alia causa: et cum alijs membris sepe fit salus: sed cum ad hanc deueniunt est associantur usque ad mortem: et sic patet ista clara. Lege tu illa.

C Et cause diuisionum huius sunt cause quedam preterite et catarrhi et corize sunt ex causis eius. Et curatio colice secundum hunc modum in quo possunt intestina et expellunt supfluitates coactas: et non suscipiunt eas quare expelluntur ad extremitates.

C In ista parte auctor quod supra manifestauit in genere cause efficientis causas se tenentes ex parte carni corporali: nunc sicut dicebat ponit causas efficientes talium dolorum se tenentes ex parte carni pueniunt: quod causa de quibus fit sermo inferius aut sunt vere pmitiue aut eas reducibiles ut patebit consideranti: ista pars potest diuidi in tot particulas quot causas particulares posuit: duo tamen principaliter facit. primo facit quod dictum est. Secundo epilogando enumerat in hoc genere causas talium dolorum. Secunda ibi. Et sic aduenit. De prima parte igitur dicit. Cause diuisionum huius cause. id est cause diuisionum. id est membrum diuisionum huius cause. id est efficientis. id est quod carni efficientis quedam sunt vere pmitiue vel ad eas reducibiles: et sup. talium quod sunt cause preterite. et ex morbis preteritis. et. Et nota hic quod si apud auctores medicine ista non minima catarrus et coriza sunt termini differetes secundum genus et species: quoniam catarrus et si grauius dicat de fluxu mae humoralis de vno membrum ad aliud membrum quod sub ipso puenit sed a pmi doc. i. ca. tamen pmi dicit fluxum ut a particulari membrum ad inferiora ut a cerebro: et similiter coriza: id est differat: quoniam catarrus dicitur tale fluxum mae ad inferiora non per viam nasi: coriza vero dicitur defluxus per viam nasi a maxime de membrum subtili ut ex ipse colligit a. d. Alii. 5. tertij cap. de coriza et catarro. in principio cap. 5. sic catarrus videtur in plus se habere quam coriza. In proposito tamen sumuntur ut termini synonymi ut dicat defluxus a cerebro ad inferiora: et si iter bos terminos est distinctio illa est ex parte mae: cum catarrus dicat defluxus mae grossioris: et coriza defluxus mae subtilis aquee. quod autem membrum catarrus et coriza sunt cause talium dolorum preterite: et hoc quoniam preteritis his significat mae fluxisse ad inferiora et puenit ad iuncturas: et sic per viam debilitatis acqsite in iuncturis etiam per viam defluxus mae coriza vel catarrus potuerunt esse cause preterite talium dolorum: quod immediate non semper sunt causa talium dolorum: cum non semper ad iuncturas fiat defluxus: sed puenit non defluxu ut multum fiat fluxus etiam ad iuncturas puenit per viam causas supra assignatas: et dicitur potest quod fluere mae ad membra nulla. v. s. ad istud habet epur. propter debilitatem acqsite in talibus membris multiplicationis puenit mae in toto per viam indigestionis dictorum membrorum facta: deinde puenit expulsiue mae ad iuncturas: tunc catarrhi et corize fuerunt cause preterite talium dolorum: ut patet. Consequenter pueniunt in talibus causis ponit illa causa preterita et declarat modum eius dicens. Et curatio colice secundum modum in quo possunt intestina: supple est de causis preteritis talium dolorum: et declarando dicit. Et expellunt supfluitates pfectas. id est propter hanc pfortationem ipsi intestinis pfortariis et fortioribus factis expellunt supfluitates: supple quas aliunde solebat recipere: et non recipiunt eas propter fortitudinem ipsorum: unde fit quod dicte supfluitates ad alias partes expelluntur: et maxime debiles quales sunt extremitates que propter debilitatem recipiunt: ideo ad illas pueniunt quare expelluntur ad extremitates: et sic ad eas iuncturas. Et sic est clara ista. Declaret quod aliquando in colica possunt intestina. Pro cuius intellectu breuiter aduerte quod in colica puenit oppilatio: quoniam in ea semper difficilis fit exitus eius quod debet egredi per anum ut. 16. tertij in pncip. capli. 2. exinde ad hanc intentionem pueniunt de oppilata et rarefacta et sic non confortata: tamen excellentes medici postquam adimpleuerunt hanc intentionem: tunc vertunt se ad aliam intentionem. id est ad pfortationem intestinoz: castrati et simili lupi et cum clysterijs factis ex decoctione intestinoz castrati et simili: pfortatiuis: ad quam intentionem sepe ad nimis pauca adurentes non intendunt: circa quam nisi intendat fit debilitas in intestinis et ex dolore preterite et ex denudatione ipsorum intestinoz facta propter fortia clysteria abstergetia quecumque modica viscositas per intestina transiens parit dolorem intestinoz: imo fortius pfecta iam digione et ubi vel post sex vel septem horas assumpto cibo cum pars grossa sequatur a subtili et grossa in intestinis recipit: tunc infirmus incipit cum dolore: et medici intendentes remouere dolorem pueniunt psequuntur cum abstergetibus et mudificantibus ipsa intestina: et sic semper magis debilitant: unde si pcedimur cum pfortatiuis ut dicitur est fortificant intestina et curant. Et pro intentione ista ego isto anno. M. cccclij. cum esset

apud Mediolanū vocatus in tribus nobilib' viris acq̃ui mar-
mū honore z fructū etiā nobile: vnde bene notate: z p̃ra istum ca-
nonem incedunt medici torpidi: vt dicit. d. A. sc̃da p̃mi doc. z. de
causis doloris absolute. in fine. vbi dicit z est textus singularis. Est
etiā cū post dolorē remanet aliqd q̃d sensus hz doloris: nec tamē
est dolor certus: sed ex sūma rez que per se resoluunt: z torpidus
quidē in medicando laborat z nocet ei: credo q̃ proprie loquat in
cañ. isto. Lege totā istam primā partem.

C Et de causis eius iterū sunt cibi generātes genus fa-
ciens euenire dolorē illū materiā. Et paucitas dige-
stionis z trāquillitas z quies z dimissio exercitiū z cois-
tus plurimus. Et frequētia ebrietatis z retentio ena-
cuationū cōsuetarū san. menstrui z alioz z ani: z de il-
lis quoz ias cōsuetudo currit ex sūma aut solone vē-
tris z est dimissio. Et iterū exercitiū super repletionē: z
coitus super repletionē z cibū: z vinū plurimū in ielu-
nio ante cibū. ipm nāq̃ ledit nervos. Et humores cru-
di cū retinent in corpore: deinde nō eūant per nām in
egestione z vīna neq̃ per artē: nō est ei longinquum
quin euenire faciant dolores iuncturarū si expellant
ad eas partes si remanserint z putrefiant. Cū aut nā
expellit eos in egestione z vīna tunc inuenis cum eis
vīnā grossā semper nō subtilē crudā: quare tunc
forsitan fit securitas ab eoz malitia. Q̃ si nō ita fuerit
erit vnum eozum que diximus.

C In hac sc̃da pte hui' parte ipse enumerat cās magis se tenētes
et parte cārū p̃sentū: q̃ nō ex parte morboz p̃cedentiū: z diuidi
pōt in tot partes quot ipse enumerat. Partes patebunt. C. Dicit
de p̃ma pte de de causis eius iterū in g̃ie cāe. f. efficientis z p̃miti-
uius: sunt cibi g̃iantes genus faciēs euenire dolorē illū māterū. i. ci-
bi faciēs ex nā sui humorē p̃positatū ad gnōnē hōz dolorē: sic
v. g. cibi q̃ vel pp̃ grossitū vel viscositatē vel aqueitatē multipli-
cant flegma q̃d p̃terūq̃ est cā mālīs taliū dolorē vel solus vel cum
cholera mista vt supra dēxi est. Ideo expōsit Gerardus in glosa
exteriorē ly māterū. ex māb'. Libi igit g̃iantes genus p̃positio-
natū māterū vel ex māb' taliū dolorē vt dictum est sunt de causis
p̃mitiuius hōz dolorē. Addit. Et paucitas digōnis: supple vnde cūq̃
fiat siue ex parte cibi in se dictū est: siue ex parte sc̃dobi in se: q̃. f.
p̃pter malitiā cōplexionis sit in virtute debilis: siue sit ex reb' ac-
cidentib' superuenientib' digōnē ipedientib' de q̃ oib' causis
clare locutus est supra. 13. tertij tracta. 3. in p̃mis tribus cap. talis
paruitas digōnis est cā taliū dolorē multiplicando māā flegmati-
cas z cū diminuta digestio faciat ad flegmatis gnōnē p̃ma p̃mi:
ex quo flegma est sanguis diminue decotus: tñ. d. Alii. hic solum
numerat cās diminute vel corrupte digōnis extrinsecas z p̃miti-
uias z nō cōplexionales vel corporales: q̃m de illis supra fecit mē-
tionē. Ideo p̃tinuādo dicit. Et trāquillitas z quies. per trāquillitē
itelligēdo oculū opōnib' aialib' z dimissio exercitiū vt ly et teneā
tur expōsitū exponēdo ly quies: z est sensus q̃ tūc tranquillitas
in aialib' z quies. i. dimissio exercitiū supple fieri p̃sueti. si etiā per
tranquillitē z quietē idē itelligatur vt frequētia ebrietatē: z retentio
eūonū p̃suetā q̃d opōnib' aialib' z dimissio exercitiū nō erit
mālū: z coitus plurimus. i. supflus z frequētia ebrietatē: z retentio
eūonū p̃suetā z sanguinis mēstrui. f. in mulieribus. z ani. i. sanguis
hemorrhoidalē z alioz supple retentio de illis. f. humorib' quoz cō-
suetudo ias cūcurrat: supple vt eūent ex sūma aut solone vētris:
z dimissio est. f. talis p̃suetā eūatio: oēs tales cāe sunt fm quēdam
modū cāe paruitatis digōnis vel corruptionis z g̃nāliter cāe taliū
dolorē: q̃m pp̃ quālibet earū minuit caliditas nālīs que ad p̃fectā
digōnē est necessaria: etiā p̃pter multas earū fit imēdiatē supflui-
tatū retentio z p̃ter ipsā supfluitatū in toto multiplicatio: vnde
tandē nā g̃rapata trāsmittit ad iuncturas z cū. Quies enī z trāquil-
litas semper est infirmitas p̃pter p̃uationē viuificationis calorē: z
p̃pter p̃strictionē que est suffocā z bumectat p̃pter defectū re-
solutionis supfluitatū vt sc̃da p̃mi doc. z. de eis que pueniunt ex
somo z quere in fine cap. Loitus etiā plurimus euacuat de spū
qui virtutis est infim. dicit notatē plurimus: q̃m tēperat' vt di-
xit. 3. t̃egni ter. cōmē. 36. iuuat. z cōmētato: clarius in cōmēto:
z Lociliato: dīa. 203. Declarat quō tēperatus in multis egritudi-
nibus flegmaticis p̃ferret. Frequētia quoz ebrietatis caliditates
suffocāt: nō tertia p̃mi de regimine aque z vini dicit. d. A. frequē-
ti quoz ebrietates est res mala que epatis z cerebri cōplexione cor-
rumpit z nervos debilitat z ad nervoz egritudinē pducit z apo-

plexiā z mortē subitanē. dicit notatē frequē ebrietates: q̃m ipse
testat expresse in parte p̃ma sc̃de partis canticoy ter. cōmēti. 23.
ebrietates semel in mēse nō vituperat: dicit enī ad istā sic in fine
illius ter. Est q̃ omni tēpore vite nisi semel in mēse ebrietates curā-
da: z sic eā p̃cedit in mēse. Tandē Auer. eū redarguit in cōmēto il-
lius partis. dicit enī. Ascensū aut ebrietatis semel in mēse est er-
roneus: q̃m lz vinū teste. S. fit ex magis pueniētib' calorē nālī z fit
respēctū eius in gradu in quo est oleū ad lumē z ignē: tñ sicut multū
z superflū oleū extinguit lumē sic supflū vinū calorē nālē extin-
guit. Et addit. Q̃ si etiā ipm fit ex magis pueniētib' calorē nālī
ipm nihilominus est ex nocentib' magis calorē aiali z sensibili: et
organis eius. f. cerebro z nervis. Et addit. Et ob hoc aq̃ mellis vti-
lior est vino eis qui nālīter habēt nervos debiles. hec notatē vti-
liter ad sequētia: z ista snia mibi magis placet. Retentio etiā p̃sue-
tarū eūonū imēdiatē ad hos dolores quodānō p̃parat multipli-
candō in toto māā vt dictū est. Lōsequēter addit dicens. Et iterū
supple in talib' causis est exercitiū sup repletionē z cibū. f. sc̃dobi:
q̃m p̃pter exercitiū diueris calorē nālīs z aialis ad exteriora: z ci-
bus etiā p̃pter motū agitāt in sc̃dobi: z per p̃is vel diminute di-
gerit vel corrūpīt: z p̃ter z c. Addit z cois' sup repletionē etiā nō
supflus: q̃ nō debito tēpore factus p̃pter similitē modū est de ta-
libus causis. Addit etiā vinū plurimū in ieiunio ante cibū supple
est de talib' causis nō tamē fm modū qui dictus est: q̃ caliditatē
nālēm minuit suffocādo: z p̃ter minuit supfluitatū resolo ex eo:
z multiplicat māē in toto: sed etiā ex alio in hoc p̃cipuū p̃ferret
nocumētū: q̃m mēbra debilitat nervosa: vnde p̃ter passibilia red-
dunt: ideo dicit: ipm nāq̃ ledit nervos: vnde dicit Bal. 5. afoi. i. cō-
mento. 6. Cūq̃ per hoc q̃ cito p̃sorat corp' nālī iplet nervos z c.
Et ex p̃ti pp̃ potationē vini plurimū ante cibū in ieiunio cū. f. sūt
mēbra quida ad susceptionē cibi maxime disponit ad dictos dolo-
res pp̃ hoc duo. f. p̃mo pp̃ multiplicationē supfluitatū diminuto
calore nālī pp̃ suffocationē vt supra dictū est. sc̃do q̃ mēbra ner-
uosa debilitant per hoc q̃ ledunt vt dicit z ex p̃ti iuncture que
nervosis mēbris alligant: z iste due cāe necessarie sunt in oī mor-
bo māli vt dicit Serap. 4. bzeuāri qui sic dicit. Scias q̃ in oib'
mēbris p̃paratis vt accidat eis aliqd ex egritudinib' que sunt ex
materiis necessariū est vt aggregent iste due cāe. f. multitudo su-
perfluitatis z debilitas mēbris recipiētis z sic appet ista pars cla-
ra. Et vt etiā clarioz z verioz appareat: q̃m ista cā est vna de cau-
sis maximis ad pducendū hos dolores circa hanc partē mouebit
paulopost difficultas talis: si potius v3 p̃cedere cibū vel subsequi
sup vbo q̃d dicit vinū plurimū in ieiunio ante cibū. f. est cā tē. p̃us
tñ expēdiamus totā istā partē. Dicit igit p̃ter p̃tinuādo in causis
multiplicationis supfluitatū q̃ supra dixerat q̃ retentio supflui-
tatū solitarū manifeste eūari potissime sanguinearū: q̃ retentio flu-
xus sanguinis mēstrui vel ani vel ex sūma z c. erat cā. Jam dicit
q̃ retentio etiā supfluitatū crudarū vel flegmaticarū que nō sic ma-
nifeste eūari solebāt: pur tñ eūāant vt per vīnā vel per secessus
z cū retinent: q̃ per illas vias nālēs nō educunt neq̃ est per acce-
tūc hz expellant ad illas partes. f. iuncturas aggregatā nā z se exo-
nerante fit talis retentio per hunc modū cā dictoz dolorē: q̃ si for-
te non expellant a virtute: sed retineant tunc putrefiunt: z supple
sunt cā febriū putridarū. Et ideo dicit: z humores crudi cū retinen-
tur in corpore: deinde nō eūant per nām in egestione z vīna neq̃
per artē nō est lōginquū q̃n euenire faciāt dolores iuncturarū si
expellant ad eas partes. f. iuncturas supple. Et si remāserint. f. in
venis vel alibi nō expulsi ad iuncturas z putrefiunt: q̃ supple pu-
trefiunt tanq̃ nō regulate a virtute: supple tunc erunt cāe aliarū
egritudinū vt febriū putridarū z c. Lōsequēter ponens signū q̃n
a nā expullunt dicit. Cū aut nā expellit eos. f. humores crudos in
egestione z vīna: tunc inuenis vīnā cū eis. i. p̃pter eos humores
cōmīstos grossā semper nō subtilē crudā. Ratio huius clara est:
vnde pcludit q̃ facta expulsiōne taliū humorē per nām vel supple
per artē fit securitas a malitia z nocumēto earū in corpore. Et hec
est snia afoi. 7. 4. 4. parti. Quib' spes est ad articulos apostema
puerti z c. Et ex opposito si nō expellant fiet vel dolor iuncturarū
vel putrefactio ipsoz z c. Ideo dicit. Quare. f. stante vīna grossa
vel alr expulsa per artē vel nām mā: tunc forsitan fit securitas ab
eoz malitia. f. nocumēto. Q̃ si nō ita fuerit: q̃ nullo mō expellant
erit. i. eueniet vñ eoz que dixim'. f. vel dolor iuncturarū vel alius
morib' pp̃ putrefactionē humorē crudoz. Et hec est snia afoi. 7. 4.
4. parti. Quibus spes est ad articulos apostema puerti z c.

C Et si adiuerit ad hoc materias crudas mor' iuctu-
rarū laboriosius aut pcussio aut casus: aut addiderit
in debilitate virtutum ira z vigilie debilitates virtu-
tes z trahētes materias ad ipsum z fiant penetrantes

Jo. Matthæi

sua proprietate eueniēt dolores iuncturarū.

Nunc in ista scda parte aliquēter difficultē epilogat in dictis cau-
sis: unde ipse ponit tres cās que si simul pcurrāt nō est postea du-
bium de euentu horū doloꝝ stante sensibilitate mēbi. Enumerat
igit pmo cās facilitātes iuncturas pcpue peduz ad receptionem
māerū: 2 quodā mō eas trabētes. Scdo enumerat cās faciētes ad
multiplicatiōē māerū in toto. Tertio anēctit cām iuuantē 2 dese-
rentē mās ad iuncturas sua ppietate. Primū tāgīt cū dixit. Do-
tus iuncturarū laboriosus aut percussio aut casus. Iuncture vel
ad iuncturā: ista nāq trabēt mās ad ipm locū iuncturarū calefa-
ciendo 2 debilitādo: 2 qm nā succurrūt vel intēdūt succurrere mē-
bro leso vt manifestū est. Scdm tetigit cū dixit: aut addiderūt in-
debilitate virtutū vt ira 2 vigilie: aut supple relique res debilitā-
tes virtutes: qm talia dōbitaria virtutes faciūt ad multiplicatio-
nes supfluitatū. Tertiu tetigit cū dixit. Et sicut penetrātes sua p-
pietate. s. mās penetrātes hant ad iuncturas: ppter cibos vel mā-
terias sua ppietate penetrātes ad iuncturas: unde tales mās vt
cibi secum tales mās deferunt ad iuncturas: bmo sunt vna alba
subtilia: acetū: alique etiā decoctiones vt ciceroꝝ reboꝝ vel fa-
seoloꝝ: vel aliq aromatica que si exhibeant corpore repleto dese-
rent mās ad iuncturas. Si igit ista oia pcurrant in cādo vt labo-
riosus motus iuncturarū: vel casus 2c. habilitando iuncturas vt
attrahant mās ad eas 2 debilitas mēboꝝ nāliū acqfita ex illa vi-
gilā coitu vel alia bmo cā multiplicās in toto mās sicut supra vi-
ctū est: 2 cū hoc pcurrant alique medicine vel cibi sua ppietate
trabētes mās ad iuncturas: tunc eueniēt dolores a mās iunctura-
les semp supposita sensatione mēbi: 2 hoc totū voluit. o. A. vt
dere meo in textu: 2 intelliges cū si leges fm hūc sensus. Lege 2 sic.
Et si adiuerit eū ad hoc. s. ad talē doloꝝ cāndū mās crudas: sup-
ple attrahēdo ad iuncturas vel habilitādo eas mās crudas ad de-
cursum ad ipsas iuncturas qd adiuerit mot? iuncturarū laborio-
sus aut percussio aut casus 2 similia: 2 hoc est vnu. Aut addiderit
in debilitate virtutū. s. nāliū ira 2 vigilie: aut supple alie res debi-
litantes virtutes: 2 sic faciētes ad multiplicatiōē māerū in toto
2 trabētes mās ad ipm. s. locū iuncturarū per hoc. s. q. inflāmant
mēbia iuncturarū 2 ea ericē pcpue. Cū si placet ista pars 2 tra-
bentes mās ad ipm referri pōt tū ad partē supriorē 2 ad motū
laboriosum iuncturarū 2 casum 2 pcussione: qm tales cās sunt tra-
bentes ad ipm locū. s. casus 2 pcussio vt supra exponebat: 2 tūc or-
dina textū sic. Et si adiuerit ad hoc supra mās crudas. s. attrahē-
do mot? iuncturarū laboriosus aut percussio aut casus: aut supple
similes cās de calcfaciētib? iuncturas: supple tales sunt trabētes
mās ad ipm locū vt dictū est. Postea psequaris: aut addiderint
pro scda cā vt dictum est: ira 2 vigilie debilitātes virtutes 2c. 2 sic
sint cā scda. Addit pro tertia cā 2 hant penetrātes. i. 2 si adiuerit
ad hoc. s. cibi 2 medicine tales. s. 2 hant penetrātes sua ppietate
vt dictū est: eueniēt dolores iuncturarū istis. s. suppositis: vt pz.
Et sic pz lra clara: 2 fuerit difficilis.

Et horum quidem humorum plurimū est superflui-
tas digestionis secunde 2 tertie.

Nunc vltimo pro cōplēmto huius partis ipse ponit vnu cano-
nem in mā taliū doloꝝ 2 breuiter dixit. Et hōꝝ qdē humoꝝ. s. qui
sunt mā taliū doloꝝ plurimū est superfluitas digōnis scde aut ter-
tie totius canonis. Ratio est satis manifesta: qm cū quorū tū sint
in hoīe digōnes: vt pma que scdobi: scda que epatis: tertia vena-
rū: quarta mēboꝝ pma pmi. ptime aut digestionis supfluitas sit
egestio grossa: 2 vltime digōnis vt mēboꝝ superfluitas ad cutem
transmittat que in lauatiōe manū absoluit: restat q superfluitas
humoꝝ: qui est mā taliū humoꝝ sit supfluitas scde aut tertie dige-
stionis: vt plurimū tū est supfluitas scde: qm scda digōne digerun-
tur humores pmi a qb? mali 2 supflui humores sequestrant vt lo-
co allegato. Dixit notāter vt plurimū: qm aliq etiā per corruptas
vel absolute imperfectā scdobi digōne aliq mali humores glīant vt
scdo cōplexioni. versus finē. 2 ppter tales pāt esse mā taliū dolo-
rum. Lege istam. Ante qd eueniāt ad expōne sequētis text? pnci-
palis pmo mouebo illā difficultatē quā supra dēterminare pmissi.
Sic igit ista pncipalis difficultas: vt rū vinū vel alius pot? debeat
pcedere cibū vel subseq? vel potius secū debeat cōmisceri. 7 p-
mo pbat q pcedere debeat: qm cū cib? 2 vinū exhibeant corpore
pro restauratiōe dissoluti: nā necessitas cibi eius vt suppleat locū
eius qd resolut. 13. tertij ca. de destructione appetit? cū itaq pus
nā dissoluit humore subtilē cui pueniēt satif fit per potū qd gros-
sum cui satif fit per cibū sequit pus debere sumi potū qd cibū. Se-
cundo potius plerūq exhibet corpore ad delatiōē cibi per mem-
bra ipso pus in scdcho digesto 2 aliquēter in epate 2 venis potissi-
mū in corporebus quoz attractiua mēboꝝ est debilis: sed hec est
hora pueniēs ad futurū cibū: 2 pot? pcedere cibū. 7 Probat 2o

De Gradi

pncipalr q sit simul comedendū 2 bibendū. i. pmo debeat sumi ci-
bus 2 postea potus: pnter cib? postea potus 2 sic succelline. pmo
per fundamentū supra datū: qm simul psumit substantia humida
que potu reficit: 2 sicca que cibo resumit: vtriq enī cōlūter appli-
cat calor nālis resoluē: igit cib? 2 potus simul est dādus. Scdo
qm maxime in corporeb? tēperans satif faciēdū est appetitū: cū
in illis maxime fm nām pcedat: sed si cib? fuerit siccus simul cū
eo potus desiderat vt pz: igit simul dādus est cib? 2 potus. pro hac
parte etiā est cōis vltus noster: qz sic comedētes 2 bibētes facim?.

Tertio pncipalr arguit q post cibū totālīr sumptū sit bibendū
2 nō ante: qm si alr sumat ita cibo cōmifcet potus vt inater totus
cibus in scdcho interq parietes scdchi 2 ipm cibū interponit hu-
midū: unde nō pōt scdchus debite cibū cōrangere medio humido
existēte: 2 sic in scdcho sit ipsius cibi fluctuatio. exhibito aut potu
post cibū maxime ipso pūgesto pueniēt sit ipsius cibi per mem-
bra distributio 2c. Et pro hac snia sunt verba. 5. 7. terapē. c. s. iue-
nio q ibi expō sic dixit. Et nō bibere in cena statim aut cōq dige-
stus sit cibus: iuatāt. n. cibaria bibētib? eis vt nō tāgat ea vētrū. i.
scdchi corp? media stante humiditate. tandē dixit. Si vō siticulōsi
fuerint abstinerē eos penitus supple a potu trite simul 2 inutiles:
pauci aut dādū vt mīngef tristitia 2 humilief sitis. postea addit.
Tū aut bene digesserint cibū pcedere copiose bibere: distribuit. n.
in gerētib? citissime. Ad hanc etiā partē sunt verba expōsa. o. Aui.
tertia pmi. ca. de regimine eius qd comedif 2 bibif ad mediū capī
tuli: vbi sic dixit. Ad sūmū vō opz post cōmestione bibat qz: 2 non
in hora comedēdi quātitate aliq que cibo pferat. Ecce qio expō
cludit cū cibo nō esse bibēdū: sed post ipm. C. pro dēfitione hu-
ius difficultatis faciā quos breues articulos. Primo ponent qdā
pambula. Scdo ponā pclūones de questio. Tertio mouebo diffi-
cultates ptra pclūones. Quarto respōdebif ad motina spālia.

Quantū ad pmi pono aliqōs distinctiones. Prima sit ista: vinum
vel alius potus vel eribet corpore gfa alimēti pncipalr vel gfa
medicīe. Scda distinctio: talis potus exhibitus gfa medicine vel
eribet pncipalr ad alterādū vel ad delatiōē nutrimentū per mē-
bra. Tertia distinctio: cibus de quo est sermo in quōne vel est de se
grosse satis sube vel liquide vt sunt pistate 2 bmo. Quarta distin-
ctio: corpora regēda debito regimine in cibatiōe 2 potu vel sunt
afp sueta potare post cōmestione ex multo tēpore 2 nō ledi in-
de vt multa sunt pcpue bīpanoz vel nō sic affeta. Quantū
ad scdm articulū sit hec pma pclūio vinū vel alius potus eribi-
tus gfa medicine alteratiue tū nō dēcibo ad restauratiōē ordi-
nato cōmifceri: sed ante cibū: eriberi. Probat pclūio: qm talis
potus si cū cibo mifcet debilitat ei? operatio medicinalis vt col-
ligi pōt scda pmi cap. 18. extraneaf etiā cib? a nā cibū: vt pz. Si aut
ante cibū eribeat scdcho vacuo pueniēt pncipalr ei? operatio
vt calefactio stante cōplexione mala frigida sine mā vel cū m? erbi-
bitō vino potēti odorifero: vel ifrigidatio exhibita aqua frigida in
cōplexione calida 2 sicca scdchi: igit 2c. pro ista pclūione ē pmo
cōis modus oīum practicanz qui potus medicinales exhibent
scdcho vacuo. Est etiā expōsa snia Alimētois 4o de regimine bi-
bitiōis. 2 tertia pmi de regimine aque 2 vini: 2 in multis alijs lo-
cis. 7 Scda pclūio potus exhibitus gfa delatiōis nutrimentū per
mēbra dē ante cibum eriberi. Probat pclūio: qm talis potus dē
eriberi scdcho 2 itestius superioꝝibus iam eūatis 2 alleuiatis 2
ipso etiā in epate pro parte digesto: 2 hec est hora future noue re-
fectionis: igitur pclūio clara. Et pro hac snia est auctoritas. 5. 7.
practice loco allegato supra: 2. o. A. tertia pmi de regimine ei? qd
comedif cū dicit: neq post ipm cibū multa bibēda ē aqua supple
vel alius potus que iter ipm 2 corp? scdchi separationes faciat: 2
ipm faciat natate: sed est expectandū 2 nō est bibendū donec de
scdcho descēdat: 2 hoc qdē declarat superioꝝis vētrū leuitas. Et
ista pclūione inferf correlariē q post cibū sumptū est pot? oau-
dus. s. multū: medicine: vt pz. 7 Tertia pclūio: stante cibo solide
substātie vel mediocri: 2 potu eribito ad debite digerendū vel
cibificandū: siue sit potus nutritius siue nō dē potus simul 2 plu-
rimū cū cibo eriberi ita. s. q. post modicū cibum sumaf aliqd de
potu: 2 sic pnter pūuādō pclūio probat: qm si ipfius cibo 2 potu
ordinate sumptis pueniēs sit potus cum cibo pmitto: 2 ipfius cibi
equatio 2 reductio ad subam pūfane similitū que ad debitam facit
cibificationē: cū vt dixit pma pmi. de humorib?. Nutritiens cum
digerif sit in sua essentia in multis aīaliū auxilio eius qd ei admi-
scef de eo qd b. b. b. plurimū cibū 2c. ppter debitā pmitiōnes
siccū cū humido factū. hec igit pmissio sit quēdam
2 tandē ad nutritiōē: 2 si alio mō sumaf potus nō debita sit per-
missio: vt pz: igit pūfio vera. pro hac etiā pclūione sunt quedam
adducta ante. Dixi tū notāter stante cibo solide substantie 2c. qm
posset esse cibus adeo subtilis 2 liquide substantie vt sunt pistate
carnū cōmuniter exhibite egrotis q ad debitā cibificationē non
esset

est alius potus necius: imo si alius sumit potus ut plerumque per la-
sciua fit ad idigestionem pparat et fluctuatione eius in stōcho cau-
sando. Dixi et vplm qm sit alig adeo humidoy stōchoy et remol-
litoz: gbus si supra cibū mediocrit sube potus exhiberet: cib⁹ ex-
tra stōchū extraheret. ¶ Quarta pōlo s precedēs pōnes vere
sint: in gbusdā tñ casibus si potus ante cibū vel post sumat nō pro-
pterea fit nociuus. pōlo p: p in pueris in mane ante cibū potare:
vt sunt multi papicū nro tpe g ante tertias ad potandū frequen-
tāt: tñ eis nō nocet: imo si forte abstinerēt subito eis noceret: cū
extra rōnē: tertia pmi de regimie ei⁹ qd comedif. Et ē hec est sūa
d. A. scōo canticoz ca. de cibo et potu: ter. comēti. 5. 2. 6. vbi dixit q
homo debet vti malitia cibi fm vsum et pueri modū. 2. Lōmēta.
dixit q pueri debent nēcio sit obseruāda quāuis ēt pāua ēt et illau-
dabilis. p. 3. et in clamo sē stitibus gbus omni tēpore potus est ex-
hibēdus: vt p. 3. et. 5. afoi. comēti. 28. dixit. opz tñ pculdubio vt
nimis stitibus potus ei def. 3dē voluit. 7. terapēntice loco supra
allegato: s. p. 3. pōlo clara. C. 12. 2. 2. cū dēdē rōi tñ et clariōi itelligē-
tia difficultat obijciat pōnes oēs. pōlo 3 pmi est mens expre-
ssa. 5. 2. afo. in comēti. 21. afo. potus idigētiā soluit. vbi expresse
dixit q potū debere itelligi vinū et per idigētiā ibi itelligi appeti-
tū caninū causatū ex pēsētia humoy frigidoy in ore stomachi: et
pnter ibi exhibēdū vinū gratia medicū: et tandē docet ibidē ipsum
nō debere exhiberi nisi post cibaria quēdā pingua: que si nō aliter
habent artificialia machinent: s. sequit 3 pōlo ē potus exhibi-
tus gfa medicū nō dō exhiberi stōcho vacuo qd fuit pbādū. ¶ Lō
era scōaz pōlō ē ar. qm exhibitio potū stōcho et itestinis alleuiat:
tūc exhibet stōchovacuū et ieiunio: sed potū tūc exhibitio fuit aq
sue vinū sequit idē nocumētū: igit rē. Tenet pna cū minor: s. ma-
ior: declarat: qm si fit aqua per cōplōnē suā fridū stōcho nocet in-
ter mēbra nālī frida: imo si exhibeat in ieiunio numerat iter ve-
nena sexta qrtā: idē timet corruptio cōplōnē et hydropilla vt ibi
dē. si vō fit vinū et sua penetratiō stōchū ledit cū sit mēbrū ner-
uolum. p. 1. afo. et qd sic exhibiti acetofabit in stōcho sicut et in
neruis acetofat: vt scōa tertij: et hoc pparat ad spasmū. Et ppte
rea. d. Aut. tertia pmi. Amplius sapiens sibi phibere dō ieiunio
vinū bibat. 2. Ad dicit: qm cerebro magnū facit nocumētū: et neruis
ad spasmū pducit. 2. ¶ Contra tertia pōlō ē sunt auctoritates
adducte an oppo. Ad pbādū oppo. huius pōlōis: est et rō: qm po-
tus est fridus et humidus actu vel potētia cū sitis sit appetitus ad
potū et sic ad fridū et humidū: modo tale fridū ipedit digestiū: cū
vigo calido pficiat: s. ad vigoē nō puenit miscere potū cū cibo. p
hoc ē est practica. 5. qui sexto de regimine fanitaz fatef se vo-
ra qrtā oīi sumere panē solū et nunq in tali cibo bibere: igit rē. ¶ Lō
tra qrtā pōlō ē ar. qm in illa pmo supponit q mala pueri est
obseruāda vt bibere mane 2. Contra hoc ē est snia Rafz. 2. Alia de
regi. comēti. vbi dixit de cōsuetudine. Est et sumopere obser-
uādū vt cibos sibi pueros qm acceptat. Et addit nisi cōsuetudo p-
ueria fuerit qd vno vitāda est. Etia dixit. d. A. tertia pmi de regimie
ne ei⁹ qd comedif et bibif: q cibi malī cōsueti ducit ad egritudines
pncates illos: ille vō in cū stōcho mala digerit cibaria. Suppo-
nit 2. q multū stitib⁹ fit pot⁹ dādus: et tñ hup. loco alle. i. ter. dixit
nocte valde stitib⁹ si supdozmerit bonū: sic nō pcedit eis potū.
¶ Ad has aut difficultates est respondendum: primo ad pnam.
¶ Lōtra pma pōlō cōcedo q potū. 5. in illo cōmento itelligit
vinū: et q vinū exhibet medicinali in appetitu canino: q facta a cū
frida. Et cū dō. 5. ibi tubet aū vinū exhiberi pigua 2. et sic nō exhi-
bet stōcho vacuo. dico q vinū in modica quāritate si sumeret tñ
ad alteratiōē malitie cōplōnalis deberet exhiberi stōcho vacuo
s. si sumat cū alteratiōē itēdam: eūonē materiē fridaz in stōcho
cōtētax p yomitū: tūc et eo casu debent talia vinctuosa phiberi.
Et ad hūc sensus locut⁹ est. 5. s. ad alteratiōēz tñ loqbat pōlo 2.
¶ Ad difficultates 3 scōaz pōlō dicat p ad auctoritatē. 5. 7. de ige. fanī.
et p exhibiti potū stōchovacuū segatur notabile nocumētū siue
potus sit vinū siue aqua: igit gratia delationis nutrimenti nō dō ex-
hiberi stōcho vacuo: qm et si notabile seqret nocumētū: tñ q in ce-
teris corpib⁹ maxie ēt necitas delatiōis nutrimenti ad mēbra vt in
gbusdā macris et debilib⁹ in gbus attractiua mēbroz est ibecillis
et h p totū pfici ipso taliter exhibitio idē est q melius est sic facē q
nō facere: idē rē. C. 1. p mā motuoz: q et ad aliud tēdūt: nota q
co: poy qdā bnt stōchos debiles in cōplōne et cōplōne vt quoy sto-
machi in spē stōchoz sūt nā fridi et i. tēxtura rari: et qdā bnt stoma-
chos fortes: et cū his dispōnib⁹ vel aliq eaz qm cōiungit fortitu-
do cerebri et ortoz ab eo: et qm debilitas ipsoz. ¶ Nota et q si
ieiunū itēdū vario mō sumat: tñ auctores p ieiunū cōiter itelligit
gūt subtractionē vel puationē cibi hora debita ipsius: vt si nō sto-
macho vacuo et facta debita attractiōe mēbroz a venis 2. Et sta-
me pnter nālī causata si tūc nō exhibeat cibū: sed cū tali dispōne

stomachus p notabile tpe pmaneat. tūc ppte est hō ieiunio: et sic
aliud est dicere potū exhibē stōcho vacuo et stōcho ieiunio: q ad
stōchū ieiunum ancedit vacuitas stōchi et nō ecōtra de necitate.
Et fm hec dico pnter q vbi in forte ēt necitas delatiōis nutrime-
ti ad mēbra hoc cōueniēter cōpleret p potū vini subtilis stāte sto-
machovacuū: vbi tñ in forte esset debilitas stōchi ex pte raritatis
ipsius et denudatiōis cū cōitate debilitat cerebri et neruoy q eo cā-
su nō ēt exhibēdus potus p hoc forte exequēdo: q verifit mari-
mū sequeret nocumētū ex pte neruoy et cerebri: unamētū delatio-
nis nutrimenti ad mēbra posset alr cōpleri vigorādo. s. attractiua
mēbroz cū pueniētib⁹ et appropriat de gbus habet doctrinā scōa
qrti trac. 4. 5. vbi statet oppositiō: tūc illo casu ēt potus exhibē-
dus stōcho vacuo: nō dico stōcho ieiunio: q stāte stōcho ieiunio sp-
est potus timorofus p auaraz ēē nām vti trahit itra neruos sto-
machi: et si fuerit aq nocet: vt p. 3. et si fuerit vinū et idigestus trahit
ad mēbra alia vq ad alata: et ibi pmo nocet nocumētū. 2. 5. ē qd
sentiebat. d. 5. 2. pmi loco supra allato. cū dixit. Sapiēs sibi phibē-
dō ne ieiunio vinū bibat. 2. dixit ieiun⁹. et 6. qrti cōmuerant aquā
exhibiti in ieiunio iter venena: et hoc idē fūdamētū 2. qrti de re-
gi. cōualefcētū in. c. cibatiōis. dixit. Nō opz vt bibat subito: fortis-
se. n. erit ex hoc timor. Et addit post aliq verba. Et aq vehemens
frigidus ē et eis a qd opz alienari pualēscēs: qm enī iterficet. 2.
5. vbi ēt stōchus vacu⁹ cū bonitate sui et cerebri et ortoz ab eo:
ex potu aque vel vini in pauca quāritate: nō sequeret notabile no-
cumētū. ¶ Et ad rōnē p de aqua que occurrit mēbro nālī cōplō-
nālī frido: dico q verū est quātū ad inatā cōplōnē fm quā ledere
tur: nisi coadiunaret a circūstātib⁹ mēbris vt in corde epate 2. s. 5.
fm hāc influentē est calide cōplōnis. Et p idē dico ad rōnē de vi-
no. nō sequit in neruis acetofatur 2. igit et in stomacho acetofabi-
tur: q in stōcho iuuat a caliditate circūstātiū: vt dictū est: et sic p-
rūsum esse ad mortuū 2. cōclufiōne: et de forma et de materia.
¶ Ad obia 3 tertia pōlō rēdē p ad auctoritatē. 5. 7. de ige. fanī.
vt laudare in fine ter. potū post cibū vt cū bnt digesserit. dicatur q
ibi loqbat de potu delatiuo nutrimenti ad mēbra: vt p. 3. cū dixit. oī-
struib⁹. n. ita gerētib⁹ citissime. 5. qrti ad pma pte ter. vbi vti vti
perare potū cū cibo: qm dixit nō bibē in cena: inatāt. n. cibaria 2.
Dixit Lōci. q ibi loqbat de regimie curatiuo cōplōnis sicce stōchi
casi nō valētis cibū grossū solidū alterare: s. idigēt tales subtilio-
ri et ligidiori cibo qle ē iue: quo exhibitio nō expedit potū ad come-
stionē exhiberi: imo si exhibeat inatāt cibaria 2. s. 5. ēt cib⁹ soli-
dus dato potu in cena nō sequeret tale nocumētū. 3. Notatē dī-
xit in pōlone stāte cibo grosso et solide sube. 5. ita rōnē et si in se ve-
ra sit: nō bnt tñ adaptat vōis ter. qm et si exhibeat pot⁹ et stāte ci-
bo ligido nō ppterea seqt q inatet cib⁹ ex eo q nō rāgit ipm cibū
stōch⁹ media stāte būditate vt ipse dixit: qz ex cibo tali et potu se-
cū exhibitio fitrua talis massa quā attigit stōchus neq būditū iter-
ponit iter stōchū et cibū. pōt igit dari alia rōnē iterponēdo ter. cū
dixit. nō bibē in cena statz itelligat post cenā statz: et istā glosulaz
reperi supilla lfa. 5. in lib. meo. 2. fm hāc lfa: verifcabit clare to-
ra snia. 5. et sic nō negauit ipse qn simul cū cibo solide sube sit bibē-
dū. 5. qm vt sepe fit maxie apud magnates p mediā horā post ite-
grū prādū vel cenā bibif ad hūc erroē corrigēdū dixit. nō bibē in
cena. i. post cenā statz: anq digestus sit cib⁹. et adducēs rōnē hui⁹
dixit. Innatāt. n. cibaria bibētib⁹ eis. s. ita vt nō tangat ea. s. cibaria
vērriis. i. stōchi corp⁹ media stāte būditate: q illa būditas pot⁹
dari post cenā iterponit iter totā massaz pñstētē in stōcho et ipsaz
stōchi subaz vt bnt p. 3. nō sic ēt si est simul cū cibo dat⁹ vt p. 3. et hec
cā est cōis ad oēs potū et si sit aq. Et hāc expñaz sniaz dixit. d. A. 2.
pmi cū dixit. Neq post ipz. s. cibū multa bibēda est aq q iter ipm et
ei⁹ cēnā stōchi separationē faciat 2. de vino ēt ē alia cā q ponit lo-
co codē: vinū quoy post cibū est ex reb⁹ mag⁹ spediētib⁹: qm dige-
rit velociter et penetrat et facit penetrare cibū cū nōdū sit digestus
et facit hēditare oppilatiōes et putrefactiōes 2. ¶ Ad auctoritatē
5. d. A. loco vbi supra de regimie ei⁹ qd comedif. q text⁹ vt fortis-
sim⁹ 3 pōlōne: qvī in totū phibere potū misceri cibo p hoc qd dī-
xit. Ad sumū vō opz vt post comestionē bibat qz et nō in hora co-
medēdi 2. Dico breuiter oimissis diuersoz expñib⁹ q ibi ppte
loquebat de potu delatiuo et nō ad mitionē necio. pō quo nota
q 3 talis potus vt supra oīm est aliquat exhiberi debeat stōcho
vacuo: q ipso itestinis supiorib⁹ aliquat alleuiat: nō tñ exhiberi
dō hora vere famis: qm tūc noceret ppter illas cās que supra oē
sunt q nō dō exhiberi potus stomacho ieiunio et tñ hora famis est
hora comedēdi vt p. 3. in corpib⁹ sanis et temperatis: est igitur
sensus q ad summū. i. vtr de potu delatiuo loquēdo opz vt post
comestionē bibat quis. i. mediate multū vt dixit cor. scē cōclufiō-
nis et nō in hora comedēdi. i. hora famis quāritate: aliqua. s. potus
q cibo cōferat. s. ad delationē. et qd de potu delatiuo ibi loqat: p. 3.
bnt consideranti scriz littere immediate anterioris. Et sic est rīsum

ad ancozitates. ¶ Ad rōnē cū dicebat potus est actu vel potentia frigidesce: sic est epidittima diognōis rē. Dico p̄ q̄ si sit potentia calida sic ē vitii cōiter nō ipedit imo inuag diognō. Dico sc̄o q̄ etiā vbi fractu r̄ potentia frigidus sic est aqua q̄ eribita in debita quantitate ad mistionē in stōcho calido vbi puenit nō nocet ide stoma chus marie: q̄ refractū eius humiditas. i. friditas a calitate cibi: q̄ cibis est calidus r̄ siccus: q̄ fumes q̄ est appetitus ad calidū r̄ sicū sit ad cibū rē. nō occurrat ēd humido stōcho cū pus via ordi nis in cōmestione pcedat cibis postea potus? ¶ Ad illud q̄ postre mo dicebat de practica. S. s. de regi. lxxi. dicat q̄ forte. S. erat bu midū r̄ lapsi multū stōchi: sic nō ē vbi pueniat potus ad multo- nē cibis: cibis ad equitate subie reducebat p̄ humiditates stōchi. vel dicat aliter q̄. S. sicut mo fuit atiquoq̄ semel tū in die sume bat cibis vere nutritiōis r̄ restauratiōis vt in ferro in cēna: in mane aut q̄tra hora diet vt loco allegato fumebat cibū tū ad aliquaten- refocillationē virtutis: r̄ b̄ obferuādū est regulariter nisi in cor- porib̄ catarrho: vt dixit Lōcia. et hoc idē tenet Hen. 43. tertū. sic ē hoc tpe multū huius occupatissimi in die ad intellectuales p̄de- ratiōes vt puluēs q̄ dard est dare auditiā alijs: in mane tū pa- ciūti collatiōe de p̄fectiōib̄ de zuchbaro vel melle r̄ nibil sepe su- mūt de potu: postea in cēna laudabilr̄ r̄ copiose cenāt cū cibo po- tū fun ēdo: ita ē. S. in die occupat̄ p̄ p̄firiūq̄ vīstatiōes r̄ rei- publice gestione in mane vt ibidē ipse refert cibū nisi simplicissimū vt pane tū comedebat paze. s. fed. postea in cēna cū cibo notabilis quantitate potu vrebāt ad mistionē debito: r̄ talē cibū in fero ap- pellabat ordinariū. p̄ t̄ro. 7. de ingenio in textu sup̄ Allatō dicit or- dinē in cibatiōe r̄ potu dixit. Nō bibē in cēna r̄ nō dixit in p̄an- do vel mane s̄ sic est solutū ad motua 3. 4. 5. 6. p̄clōnē. Ad motua fa- cta 3. 4. 6. p̄clōnē vbi erant b̄ p̄suetudinē ē p̄suerādū: i. b̄ nō se- quere ē p̄clōnē: q̄ erant b̄ in p̄clōnē q̄ aliq̄ talis p̄suetudō nō est notua: ē hoc nō sequi: b̄ est obferuanda: q̄ tū in p̄batione p̄clōnis illud est suppositū r̄ p̄cipue fidatū sup̄ quodā textu. d. A. i. canitico. 2. Auer. loco eodē arguebat 3. ex mia Ra. 42. ad Alimā. vbi dixit. Et est obferuādū s̄mopere vt cibos sibi p̄suetos q̄q̄ ac- cepiat nisi p̄suetudō pueria fuerit q̄ oīno ē vitada 2. ¶ Hoc difficul- tas erigeret lōgā dīscussione ad bñ intelligēdū de p̄suetudine. S. qm̄ nō est p̄firis p̄pōsit ad ēd recurrdū ē. z. afo. afioz. 49. ibi affueri assuetos ferre 2. z. in sequēt afo. ego igi afioz fidebo q̄rū po- tero. C. Notādū p̄ q̄ tū in nālib̄ r̄ aiab̄ agreat p̄suetudines: q̄ ē frequētū opatiōib̄ nālib̄ acq̄r q̄dā q̄litas in agēte vel passio- dē p̄p̄tius r̄ cū minoru uocemōto tolerādū tertia actionē vel pas- sione q̄ in agēte vel passio in quo nō p̄fuerit rates frequēte opa- tiōes vt p̄3 in cōmestib̄ r̄ potatiōib̄ r̄ ereritū. Idē ē in aiab̄ b̄ erit vt p̄3 in artib̄ r̄ vtiūb̄ q̄bulabit moralib̄: p̄ tū medicē ēt auerit q̄ p̄clōnē opatiōes ab hoīe pueniētes eas p̄clerat p̄ quō ipaz p̄m̄ ē est cōpō cōpōitū r̄ vntas ergo ille est sunt nēq̄bz: seq̄ q̄ p̄suetudō ē aliquid opatiōis p̄m̄ vīclitās ad ali- quid agēdū vel patiēdū b̄ vel ē acq̄ritioe aliquid formalis dispōnsi- b̄ tenēris ē p̄p̄ cōpōnis cōpōnis vel vntatē: vel ipsa p̄suetudō ē illa formalis dispō ē frequētatis opatiōis acq̄ritio: nō sit igi talis noua dispō in hoīe nisi facta in b̄is nālib̄ p̄cipuis aliq̄ p̄mutatiōe: imo h̄a fuer̄ cibis fridus min⁹ ledat ē aliis ceteris parib̄ q̄ nō as- suet̄: b̄ est q̄ in eo assuetio est acq̄ritā q̄dā q̄litas sititūdis p̄ quā mi- nus patit̄: b̄ ē p̄ alterationē in cōplōne facta sititūdis ē h̄i exercitāt ē p̄suetudinē p̄p̄tī: p̄ h̄i nūc uocemōto tolerat ereritū q̄ nō tolera- re nō ereritāt: hoc ēuenit p̄ solidatiōne r̄ fortitudinē acq̄ritas mulculis r̄ tūctū rē. r̄ talē vel sitem dispōnē ponitū ē ad nā p̄- p̄ducē vt p̄3: quādāmodū dico de his ita intelligē p̄fectis r̄ in re- lig. C. Notā tū viteri q̄ ob operationes ad p̄suetudinē antes q̄q̄ sunt de multū r̄ notabilr̄ p̄mutatib̄ corpus humanū: q̄q̄z debis vt. 8. cōmestio fuzioz est ēd marie p̄mutatib̄ corpus humanū: comestio b̄o modice quantitatē: vel potatio fuzio illū q̄ certo cor- p̄ i pueniēter debet ēd de modice alterātib̄. Cūbis artēde q̄ l3 in modice alterātib̄ p̄ p̄suetudinē corp̄ dispōnat ita vt min⁹ le- dere ē ipse recedēte in visu talidū debita mēsurā q̄ si nō ēst p̄suet̄ nō p̄pterea hēc est p̄suetudō simplr̄ obferuanda: q̄ si min⁹ ledat nō ē p̄ b̄ac inuag simplr̄ sed iterū b̄n q̄d vt q̄ a cōi r̄ delicato nō vīdē diuerit ad cibos ḡroffiores vel ad aerē frigidiore: q̄m̄ forte talib̄ inuitabilr̄ occurrunt: r̄ tūc magis lederemur nisi alis fuiss̄: q̄ aliaq̄r affueri: plus tū obferuaret: est igi ab hac p̄suetu- dinē paulatim diueritū ē illa magi alterē r̄ nocēt: neq̄ hēc cō- fuerudo ē valde alterātib̄ phibere pot̄ q̄n aliq̄ corp̄ ad egri- tudinē deducat: b̄ est q̄ dixit. d. A. loco sup̄ al. illo. 5. ¶ Ille b̄o in cui⁹ stōcho mala digerunt cibaria rē. vbi dixit q̄ mali cibi p̄uēci ducit ad egritudines p̄ncātes rē. r̄ Raf cū dixit: nisi p̄suetudo p̄- uerfa fuerit q̄ oīno vitada est. neq̄ ē b̄ p̄cludit q̄ p̄suetudo aliq̄- ter mala sit obferuanda: imo colligit q̄ hoc eūm q̄ dixit quēra

oimo est vitāda: inuit q̄ p̄ua mala ēst p̄sueruio est vitāda: s̄c q̄ ma
iore studio vitāda est pueria. Est t̄r bec alterāda paulatīe t̄ nō lu
bito cū sit facta sicut nālis est mutatio facta in p̄ncipis nālībꝫ
v̄cm ēst: t̄ bec est q̄ dicebat in p̄batioe p̄ctōnis de illis b̄blicitio p̄
p̄ctībꝫ. Hoc t̄r tōtū q̄ ocm ēst de p̄mutatioe fēda p̄sueruio est
sit mala: qm̄ ip̄a semp̄ alterat itelligit nisi paulatīe t̄ fere p̄ime
post gnōnē sit iducta: qm̄ forte talis nullo mō alterat p̄mutatō
v̄ p̄ de puella nutrita ēst nappelo v̄ in multis locis colligit. t̄ ex̄p̄te
notat ab Arist. s̄lis s̄ia p̄ma p̄blematū p̄ble. 45. C. Ultio nota p̄
r̄nōde ad t̄er. s̄ui. in cārtia. t̄ s̄uer. q̄ in cibario respectu cibato
r̄ duplex est p̄ueniētia t̄ ē diuersitas: q̄d ēst p̄ueniētia cōpōnis
t̄ d̄ issequē formā: q̄d ēst specifica t̄ issequē mām: ita ē q̄d ē
diuersitas issequē formā t̄ d̄ cōpōnalia: q̄d ē issequē mām
v̄ specifica. Exēplū de cōpōnali v̄ cibꝫ sanguineus est p̄ueniē
sanguineo: d̄ issequētiē melico ad purā p̄sueruioē v̄ sic ēst
est de cibo melico. Exēplū de p̄ueniētia specifica: qm̄ alioq̄ sangui
neus eligit iter cibaria fabas t̄ legumīa: q̄ nō p̄ueniūt cōpōna
liter: p̄ueniūt s̄m formā specifica vel ēst p̄te cōpōnis issequētiē
mām. Et nota q̄ ista specifica p̄ueniētia plus facit ad nutritiōem
lu cibo t̄ cibato q̄ qualitatiua: t̄ issequētiē mām. videmus. n. in di
uersis f̄cibꝫ q̄ cibꝫ hōi nō ēst cibꝫ affno equo vel boui: v̄ p̄
de commēto carnū vitulū: hoc nō pot̄ reduci in d̄ issequētiē v̄
p̄ueniētia qualitatiua: fēd magis p̄uenit ēst p̄ueniētia vel d̄ issequē
nētia issequētiē mām. magis enim cōpōnāliter t̄ s̄m formā bōa cō
uenit carinibꝫ vitulū q̄ homo: q̄ isq̄ sit hōi nutritiētū t̄ nō boui
hoc ēst q̄ iter boiē t̄ carnes vitulinas cadit specifica cōueniēti
a: quō nō cadit iter bouē t̄ carnes vitulū: hoc idē ēst itelligere in
idm̄is ius cūsdē p̄ecet: qm̄ alioq̄ hōi sanguineus melius nutrit ēst ca
fo veteri q̄ ouis: t̄ hoc nō pot̄ reduci nisi in p̄prietate issequētiē
mām: p̄tingit itq̄ q̄ homo parue qualitatis t̄ p̄ illudīnē qualita
tiua t̄ formā specifica p̄ueniētia b̄bēat cū cibo male qualitatis
t̄ ex eo optime nutrit: s̄cut. n. hōi sanguineus merito occulte p̄
prietatis inter ip̄m t̄ vinū abhorret qm̄ vinū ita ēst q̄ s̄ibi v̄e
nentiā: talis malus cib⁹ cōiter malus ēst iustitāꝫ respectu alioq̄
cōp̄is ēst p̄ueniētiūsimus. Et iō dicit. o. s̄. tertia p̄mi. vnaqueq̄ p̄
cerea figura t̄ cōpō oia cibā v̄ p̄ueniētiē t̄ p̄litz ad q̄d mūrādū s̄
volūtas nutrit nocumētū ē facit t̄ p̄dimētū. vbi isq̄ rep̄at ali
q̄ corpus marie cibī certū desiderat t̄ ad sensum p̄cipat q̄ idē
nutrit t̄ p̄stot alioq̄ cibꝫ t̄ nūq̄m in ip̄m nocumētū ip̄mitit
tunc f̄o: v̄ qm̄ fuerit corpus lōgo tēpore talis consuetudo nēcio
ēst obseruāda: quāuis t̄ p̄uaa ēst t̄ illandabilis. s̄appenger. Et ita
huic nō obstat dictū Rasis q̄ ip̄se appellabat puerfām cōsuetudinē
nē illa. s̄. que ēst in cibis t̄ in se malis t̄ in gbus nō cadit occulta p̄
prietas cū cibatis v̄ cōiter ēst de fructibꝫ t̄ similibꝫ. Et sic ēst r̄sū
sum ad omnes difficultates factas ad p̄ctōnes p̄ter illā de sit q̄
leuissimā ēst: qm̄ si pot̄ dormire t̄ per somnū remouebit f̄tis bonū
ēst dormire. Sed vbi ēst f̄tis clamosa impediens somnū t̄ cōdōs
ēst potus: t̄ hoc erat d̄m circa p̄ctōnes. Id oia argumēta ad op̄
positum facta: p̄respondendo p̄ dicta in corpꝫ quōnta p̄ter q̄ ad
p̄m q̄d videt ad hoc deducere q̄ semper potus d̄ p̄cedere ci
bum et hoc: qm̄ potus ēst p̄pter dissolutionem humidū subtilis t̄
cib⁹ ad restauratiōem grossū: mō cit⁹ resolutū f̄ubile q̄ grossū: r̄c.
Dicat p̄fecto q̄ per potū restaurat humidū subtilē t̄ cib⁹ grossū:
q̄ p̄ humidū cib⁹ rep̄tū ēst restaurat humidū f̄ubile op̄dicitur p̄
in illis qm̄ multo tēpore v̄scunt cib⁹ fine potus: tamē illa iū suppo
sitō dico cōsequētē: nō citius dissoluit humidū f̄ubile q̄ per
potum restauratur q̄ grossum r̄c. q̄ s̄ sit s̄m dissolutionē magis
paratū q̄ grossum: q̄ tamen natura humidū f̄bilitis maiorē quan
titatē membris apponit q̄ grossi nō citius consumit humidum
subtilē necessitas ad potum q̄ grossum necessitans ad cibū: t̄ mo
doque cito consumit communibus causis ad resolutionem facienti
bus occurrentibus: plus enim resistit q̄ multum est v̄ sic ēst pau
cum v̄ p̄tū r̄c. Et sic ēst finis questionis.

¶ Et aptiores ad hoc vi in eis multipliciter ista sunt se-
nes ⁊ habētes egritudines chronicas ⁊ qualescūq; cū
nō regunt cū rectificatione. Et illud idē qm cor virtū
sedatiōe abq; eūone sufficiētī ⁊ expulsiōe vltima.

Chec aut scda pars pncipalis pris pme totius capituli: in qua postq in pcedeti pte ipse posuit causas multiplices z varios eventus doloru iucturaz: in hac pre ipse ponit q corpa snt magi pata vt eis tales dolores eueniant: z duo facit in hac pte. Qm p fac qd dcm ē. z ipse rñdet cuidā tacito dubio. z ibi (Et nō gde multiplicat rē.)

CDe pma pte dixit duo. pimum q aptiores. s. hoies ad hoc. s. vt ipse exponit vt eis multiplicent ista. s. dolores iucturaz sunt fenes z hñtes egritudines chronicas z pualescētes cū nō regunt cū recti ficatiōe. Dixit z reddēdo cām hui' dicti: z id sup. euenit vt in talib' multiplicent dolores: qm eoz virtutes debilitant a digōne bona: z pprie cū sunt curati. s. dicti cōualescētes cū sedatione. i. cura blauditiua: abqz eūone sufficienti z expulsiōne multa. i. eradicatione.

CNotādū q ex verbis. d. s. in ter. pcludi pnt duo egrēgia. pimum q oia corpora in qbus eoz virtutes nales debilitant a digōne bona sunt apta vt in eis multiplicent dolores iucturaz. Rō hui' clara est: qm cū debilitant a digōne bona multiplicant p indigōne supfluitates flegmaticas: que vt supra visus est sunt vplurimuz cū taliū doloru. Dixit tñ notāter apta vel aptiora: qm nō in oibus debilitata digōne eueniūt hī dolores: qm in aliquibus tales mae supflue deriuāt ad alia loca z nō ad iucturas: tñ oia talia sūt apta rē. vt pz itelligēti. Colligis scdo q oia corpa q debilitant a digōne sunt vel corpa senu vel egrorātia egritudie chronica aut male recta aut nō vere pualescētia vel reducibilia ad aliū qd: qd dico pp corpa sa nā in estate: talia et apta sūt pp debilitatē a digōne icurrere dolores iucturaz. Sz hñōi reducunt ad corpa senu: cū oia talia dicant neutra tertij significati vt pz: cū. n. oia corpa debilia ad digerēdus snt: aut corpa egra: aut debilia nāliter vel senu: aut vere pualescētia cū malo regimie vtunt: aut nō vere pualescētia s. appenter tñ: z corpa egra egritudie acuta: z si snt debilia ad digerēdū nō tñ sūt merito taliū egritudinū apta icurrere tales dolores: qm cū tales morbi snt breuiter terminatiōis ad salutē vel mortē: si ad mortē terminent nō sunt de illis vt pz. si ad salutē cum talia corpora snt apta cito resumi z rectificari iuxta sntam. afo. 7. z. pti. Que multo tpe extenuant corpa rē. z q modico. tpe modice. i. cito: et idēz sentit. d. s. z. qrti de regimine pualescētiū: sequit q in talibus nō multiplicabunt mae q debet ad iucturas fluere: imo virtute fortificata resoluent. corpa aut egra egritudie chronica pp diuturnitatē morbi sunt apta multiplicare pp idigestiōne supfluitates rē. Et hec ēt ista p. 4. afo. 4. Quibusqz se. lōge sunt rē. Corpa et pualescētiū ex morbis gublibet si malo regant regimie sunt apta recidiuare: ex pnti et apta icurrere dolores iucturaz. Sz si debito regā regimie vt eis tāti offerat qm pueniēter trāsmutare pnt: z si qualia opz offerant: qm in talibus virtutes in dies z horas fortificant: si et aliq mae supflue generant tandē resoluunt fortificata virtute. Et hoc verū est in vere pualescētiū in qbus nō snt mae recte apte facere recidiuū: secus est in nō vere pualescētiū in qb' snt mae itēti: latētes q nō sunt apte ab illis corpi' resoluī pp debilitatē: tales igit mae erāt apte ad iucturas fluere z cōsequēter erūt cū dolor iucturaz. Et h est qd ipse expōit in text. cūz dixit z pprie sunt apte euenire tales dolores cū sunt curati. s. pualescētes cū sedatiōe. i. cū cura blauditiua vt exponebat abqz eūone sufficienti z expulsiōe forti. i. eradicatione. In summa igit oia corpa in qbus sūt apti fieri dolores iucturaz pp debilitatē digestiue sunt vel corpa neutra tertij significati z hec dedit itelligi cū dixit fenes. aut corpa egra egritudie chronica qz de egris acuta egritudie nō verificat vt visus ē: vel sūt corpa pualescētiū vere: s. malo recta regimie: vel sūt nō vere pualescētia: z hec oia tetigit in lfa: neqz pla sunt debilia q saltē ad aliq boz nō reducāt: lego lfa. Et aptiores. s. hoies ad h. s. vt ipse expōit vt in eis multiplicet ista. s. dolores iucturaz sūt fenes z sup. oia pñr disposita sic fenes: vt sūt oia neutra tertij significati: z hñtes egritudines chronicas. dixit notāter. chronicas: qz patietes egritudies acutas nō sūt hñōi vt ē visus: z pualescētes. s. veri cū nō regūt cū rectificatiōe. i. cū bona diēta pueniēti eis: z sup. nō veri pualescētes i. qb' mae itus latēt qz nō sūt sufficienter eūare. qd statim manifestat in lfa. Et adducens rōnē hui' addit. Et id sup. euenit dicti corpi': qm eoz vtutes debilitant a digōne bona. z id sup. multiplicant supfluitates apte fluē ad iucturas. Addit explicādo de nō vere pualescētiū: z pprie. s. istud euenit cū sunt curati. s. dicti pualescētes cū sedatiōe. i. cura blauditiua: sicut sepe fit in colica cū supfactiuis dolorē remouēdo abqz eūone sufficienti z expulsiōne vltia. i. nō facta tali eūone mae: z sic est clara lfa.

CEt nō quidē multiplicant dolores in iuncturis nisi qm ipse sunt magis vacue q reliqua mēbra z plurius motus z debilitatiōis cōplōnis z frigidioris. Et situs earū in extremitatib' est lōginqus a regimine pmo.

CNāc in ista pte ipse rñdet tacito cuidā dubio. posset. n. alio me-

rko habitare vñ est q dolores iucturaz magi multiplicant in corpi' humanis q alij dolores alij spētū vel alijs pibus sicut de facto pigit. Rñdēdo igit ad h dicit. Et nō multiplicant dolores in iucturis nisi qm ipse sūt magi vacue q reliq mēbra: z plurius mor: z debilitatiōis cōplōnis: z frigidioris: z sit eaz in extremitatib' lōginqs a regimie p. i. a regimie pmo mēbroz. i. pncipaliū. C. pmo itellectu pñs attēdēdū q rñdēdo ad qstū ipse adducit cās satisfaciētes dolorib' cātis p mām paulatīe pgestā z p viā deflux' mae: retigit p cās multiplicatiōis doloris in iucturaz p viā deflux' magi q in alijs locis p h qd dixit: qm ipse sūt magi vacue q reliq mēbra: z id sup. magi apte recipere supfluitates aliunde pp loci capacitatē: z p hoc q sūt plurius mor' sit vt supra fuit declaratū vt et ad iucturas facilius fluāt mae: qm ipse iucture calefiūt rē. iste due cās se tenent ex pte mae fluētis. Addit postea cās se tenētes ex pte mae paulatīe pgeste cū addit. Et debilitatiōis cōplōnis z frigidioris. s. sunt iucture q reliq mēbra: tñ qz sūt rare: tñ qz sūt mēbra ossuosa cartilaginosa vll ligamēta sanguie puata: nō pp istas cās multiplicant in eis supfluitates pp debilitatē resolutiue eaz z expulsiue vt supra ē declaratū: z ad h et iunat sit eoz in extremitatib' lōginqs. s. sitas a regimie p. i. pncipaliū mēbroz: z hec pte et cū cōis mae fluēt z pgentes pp h. n. q mēbra nobilia expellūt ad extrema: p h et q distāt a pncipalib' mēbris nō coadiuant in resoluēdo sic reliq ppingora: z sic iste sit manifeste cās q dolores magi in iucturis q in alijs locis multiplicant. C. Aduertēdus tñ q ad h q ppositio ista. d. s. lfa. vera: d. addi illa cōis pculā ceteri parib' ex pte aliaz cāz fortis cātū vel debilitatiū mēbra: qm aliq sūt corpa in qb' snt dōb' vel caput vel aliud pculare mēbrū vt pp debilitatē in aliq taliū mēbro: rē pcta ex pncipis intrinseci vt pte vel mēbrū ex illuxu bozay gnō: nō debilitatē sic vñ pculare mēbrū q nō iucturas ptingit q i talib' corpi' plus multiplicabūt dolores i lōcho q in iucturaz: s. pōtē ceteroz paritate p. d. s. lfa. est vera z clara est lfa: lege tu eam.

CEt multotiēs quidē inuiscant materie intra iucturas z sunt sicut gipsuz z proprie que ex eis sunt crude. Et multotiēs orit sup iucturas eoz caro z pprie iter digiti: quare ptozquent digiti z constringunt z sit dolor fortis qm qz z sedat quādoqz. Et plurimū qdem buius nō fit nisi in hñtib' cōplōnes calidas. Et plurimum qdem oritur caro cum materia est sanguinea.

CIsta est tertia pars pncipalis p' pris in q ipse ponit varios modos terminatiōis doloru iucturaz: pncipue cū nō vere curant. Et diuiditur ista pars in duas. Qm pmo facit qd dictum est. Scdo ipse ponit quosdā cās. extraneantes circa istam mām doloru iucturaz. Scda pars incipit ibi (Et plurimum qdem illi cui rē.)

CDe p' pte ipse itēdit istā p. lōne q dolores iucturaz cū nō curāt vere pducūt ad hoc vt fiat aliq vera iucturaz dislocatio: z aliq z si nō fiat vera dislocatio: tñ supra iucturas maxie manū z pedū sūt qdā apparētes trūbositates: qm aliq sūt ex mā flatia gipsea z idurata: z aliq sūt ex sanguie i pñfatio z idurata q est sic caro. Dixit igit p. Et multotiēs qd iuiscant mae itra iucturas z sunt sup. aliq sūt gipsuz: z sup. pp h dislocant iucture. Et pprie q ex eis sunt crude. s. dicte mae: qm tales sūt q magi iuiscant z tadē gipseant. Dixit scdo. Et multotiēs orit sup iucturas eoz. s. patietū caro. s. apparet ex sanguie snt igrossato z pprie iter digiti. s. manū z pedū: qre ptozquent digiti z pstringunt z sit dolor fortis qm qz z sedatur qm qz. Addit declarādo in qb' corpi' ista maxie ptingāt z dicit. Et pñm qdē hui' nō fit nisi in hñtib' cōplōnes calas. s. talis dislocatio vt oca appētia trūbositatū: z specificādo de carne dixit. Et pñm qdē orit caro cū mae est sanguinea. C. pmo itelligētia pñs aduertēdū: vt expōit colligis p' pmi de hñōib' in facto ēē fīa crudū ēt subtile z aquosū cū lōgo tpe fuerit retētū in forātib' z iucturaz ei' subtile resoluūt z tadē fit valde grossū z albu z ē illū qd vocat gipseū qd oib' vt ibidē dicitur tpe fuerit retētū in forātib' z iucturaz ei' subtile z grossū deducit p' fit viscosū z mucilaginosū: qm tale fīa mucilaginosū vt ēē velut mediū trāstus iter fīa aquosū subtile z gipseū grossū: ad vtrūqz tñ itoz puenit p resolutiōē pñi subiliū: z p pñs a calo pducit siue tale calm fuerit nāle vt in cōplexiōe cala nāli. s. sanguinea vel cholica: siue tale calm fuerit accidētale vt sepe ptingit in morbis iucturaz z medicis calis z balneis mineralib' vt et alio dcm ē. Et hic adiungēdū q quēdamodū ex fīate adqo lapso itra iucturas pp diuturnitatē tadē auertit in gipseū p resolutiōē ita dīflura mā sanguinea resudat ex pñi venay pp repletōēz ipay vt silitatē z ligidatē ei' sanguis itra iucturas vt circa eas tadē fīa ibi lōgo tpe facta resolutiōe in pñb' subilib' reliq ps cū idurat fit sic caro. Et ex his itelligēti pz clarificatio totius lfe. pmo q mae q multotiēs itra iucturas iuiscant sūt ite gi-

plum: et hoc qm mae que multoties in iucturis existunt sunt crude
vt supra dñm est: et tales pp diuturnitatē gipseant: tñ tales mae cū
fiut yfcofe aliqñ itra ligamētū iucture taliter recipiūt vt ligamē-
tū plonge: vñ si fuerit tale ligamētū sic ligas vtebū cā pifide ipo
sic relarato et elogato pp tales mās mucilaginosas iterdum rehit
vertebrū ex pifide. Et hec ē snia afo. penultimi. s. afo. Quibuscūq;
a sciatica molestatis zc. Aliqñ vñ talis mā recipit i chordis z ner-
uis ligantibus iucturas exteri: z si fuerit iucture digitoy dilatatis
chordis a mā iplēte z aliqñ recepta mā in pte vñ cutis tādē idu-
rata z ericcata a calido fiut qdā apparētie trūbositatū pp quaz di-
uerfitate in diuerfis fribz dicitur iucturaz ptozquent digiti z pfrun-
gunt z fit dolor fortis valde facta fit tofioe: z sedat qñq; dolor cū
nō fit elogatio mēbroz sed eqñs tñ remollitio z ipfī mae puerfio
ad cutim: vñ experitū pñt q si aliqñ fuerit in chiragra vel po-
dagra dolor acutiffim: mās chordaz z neruoz extēdēt cū tota ma-
nus vel pes apaf manifestiffime dolor: minuit: q; mā puerfif ex-
tra neruoz ad cutis. Colligit ē ex dictis q sanguis diuerfio mō fīc
z flegma queū recipi pñt in diuerfis mēbris z tādē igroffari z fiet
fiut caro pp refolone in eo factaz a calido: z pñter pz qz talis
effufio sanguis vt multoties fequit vel abūdantiā ei? vt venaz re-
pletione vt in fanguinea cōplone vñ fubilitatē z pñtationē ei? a mā
cholericā z hec in cōplone cholica: fequit manifeste q ifta fiut in
cafa cōplone ericcate vel refolūte: z illa caro in cōplone fanguī-
nea magz vt pz: z bz hec tota snia fīc: lego eā. Et multoties qdē iuf-
feant mae itra iucturas: fup. pñt q fuerit fubtiles z aquofe z fiut
fiut gipfuz pp refolone in eis factā: z fup. pp id dūffigant aliqñ iū-
cture: z h accidit vt dñm ē. pñt cū fūp crude. Et addit fup. p eadē
modū. Et mltoties oñt fup iucturas eoz caro. f. apparēt: q; fan-
guis igroffato z pñt fter digitos. f. magz bapper q; in alijs iun-
cturis: lz ē z in alijs fieri pñt: q; ptozquent digiti z stringunt z
fit dolor fortis qñq; z sedat qñq; pp cās affignatas. Addit. Et plz q;
qdē hui? f. dūffigatio vñ appentia trūbositati: nō fit nñ i hñtibz cō-
plerioes calas: q; a calido fit illa refolo z ericatio. Addit. Vt pñm
qdē oñt caro cū mā est fanguinea: q; magz fit ex abūdantiā fanguis
q; ei? fubilitatē: vt pz itelligēt: z fīc magis in fanguinea.

**Et plurimum quidem illi qui accidunt dolores iun-
cturarum accidit in primis podagra.**

In hac scōa pte bñt pñs ipse ponit quofdā cañ. extrauagantes
circa istā mām dolorz iucturarum. Et diuidit in tres ptes fm tres
spāles cañ. quos pñt. Scōa ibi (Et dolores qdē zc.) Tertia ibi (Et
multoties qdē.) Cōde p? pte dicit. Et pñm qdē illi cui accidit dolo-
res iucturaz accidit in pñis podagra. Canon iste clarus est ex eis
que sunt dicta fupius paulatim de cañis multiplicatōis dolorz
iucturaz respectu alioz dolorz. nā cū magis multiplicent dolores
in iuncturis q; alibi iter alias cās est: qñ sunt fridioris cōplonis z
fitus eoz lōzinqu? est a regimie p. i. pñcipaliuz mēbroz vt expone-
bat: cū ē iucture pedū nō fñt min? fride alio iucturis: z et alia pte
magis dūffates a pñcipalibz mēbris: z fitus eoz magis deozsum
existat: ex pñti pñfibilitates sunt ad recipiēdū fupfuitates ex natu-
ra fitus: fequit pñfio clara lege tu litteram.

**Et dolores qdē iuncturaz sunt ex fūma egritudinum
q; hereditant pñm qm sperma est fm cōplone gñantis.**

**Nunc scōo ponit aliā cām manifestāre aliqñ difficultatē curē do-
loz iucturaz.** Et pñt cām. Scōo reddidit cām illi. Dixit p. Et do-
lores iucturaz qdē sunt ex fūma egritudinū que bēditant pñm: z
iō tñc fup. cū accidit difficulter curant ppter cōnaturalitatē pñci-
pioz. Dixit scōo reddēdo cām dicti: hoc fup. iō est qm sperma est
fm cōplone generatōis: z iō fup. cū sperma podagrici fuerit macu-
larū nēcio pedes debilitant filioz. Et dixit Sal. s. afo. in fine cōmē.
29. illi? afo. Eunuchi nō podagrizant neq; calui fiut zc. C? pño clario-
ri tñ itellectu bñt? pñfiois mouet hic dubiū: vt rñ podagra pos-
fit acqri. Ad pte negatiua arguā breuibz medijs. pñmo fīc: q; si fīc
eēt marie eēt pp mortuū. d. A. q; spma est fm cōplone generan-
tis: z ex pñti si generans est debilitatū fm pedes producitur sper-
ma debile pro gñatione pedum. Sed q; hoc fundamentum non fit
fufficiens declaratur pp duo. pñmo q; sperma pñfificum fīc vi-
detur in toto z in partibus: igit nō magis faciet defectum ex pede
q; in manu: si igit nō gñatur chiragra ex podagrico: ergo neq; po-
dagra. Scōo si fundamentū bēret veritatē: marie eēt q; sper-
ma a qñ mēbro decidit: sed hoc ridiculū est dicere: vt expresse de-
clarat Ari. 15. de aialibus circa mediū. Adduct enim tale mediū ad
hoc: qm si sperma eēt fm viā dūffolutionis. f. mēbroz q; f. dūffol-
uat ex qñ mēbro: tñc aialia magni corpōis eēt multē gñatōis
z parui corpōis paucē gñatōis: hoc autē est falsum. q; tñ hoc fequa-
tur manifestū est: qm plus decidit ex magno corpōe q; ex pño: z fīc

pñ fundamentū nullū esse. C? scōo pñcipalr ar. fīc. febris non est
morib? hereditarius fīr neq; bydrops: ergo segf ē q; neq; podra-
ga d; dici moribus hēditariis: pz cū dicte egritudines nō cōnumē-
tur inter morbos hēditarios. z pñtia declaraf euz dicti morbi fñt
morbi pñcipaliū mēbroz vt cordis z epatis: quoz pñcipalr est
influxus fupia sperma pñfificū pducendū. Si igit talia mēbra fñt
lesa: fequit q; sperma erit fm dicta mēbra maculatum ex pñti ge-
nerabunt in fetu cōrespondentia mēbra maculata. Et pñt pñma-
ri: qm si pp hoc q; sperma ē maculātū. v. g. podagrici fiut podragri-
cus cū nō maculet nñ vel ex parte fubstantie compulere vel fubfū-
tie fpirituofe: cū in ipfo nō cōffideremus nñ duo talia pñcipia. vñū
māle qd est pars compulenta. aliud formale qd est pars fpirituofa:
cū ex pte materie maxime ex epate decidat ex vno vt fīc est mā vl-
timi alimēti diftributi p mēbra zc. Cū igit epas fit pñcipiū alimē-
ti vt fanguinis est ē pñcipiū fupfili dicti alimēti maxime fupfili
in quato: segf igit q; quo ad mām fpermatie maculato epate: vt ē
in bydrope vt oēs volūt medici d; filio i fetu difpō gñari. Si ē fīat
maculatio ex parte fpirū inclūfi in eo: cū quantū ad hoc pñcipiū
formale maxime ex corde dependat fiue teneam? ipm gñitūū ē
vñū p aggregationē oim fpirituū: fiue dicaf esse fubfūtia virtua-
liter includens potentia dictoz fpirituū quocunq; fit marie ex cor-
de dependet vt pz: z fīc febris parentū deberent i filijs hēditari zc.
pñt ē pñmari: qm si alijs moribus fozet hēditarius vt podragra
hoc maxime est: qm talis morbus fozet diuturnus z fitus zc. Sed ali-
qua febris vt z; de quartana ē. 21. annoz. z eribca. pñt ad oppositū
pño est expreffum verbū. d. A. in textu: est fīc eūfādē. d. A. scōa
pñm doc. i. ca. vl. in fine cap. vbi pñmuraudo egritudines quafdā
que in femine hereditant explicit de podagra. Idē etiam Sal. 6.
afo. cōmēto illius afo. Eunuchi nō podagrizant zc. in fine cōmē-
ti. vbi ponit podagrā hereditariā zc. Idē z alibi pluries reperitur.
C? In ista q. duo fñt articuli. In pño ponaz declarationē aliquoz
terminioz z quafdā fuppoftiones. In scōo ponā breues pñfiones
de quēftio. Cū quantū ad pñmū pñmo sciendū q; hic termin? egrit-
tudo in pñpofito nō fñm pñ pñfiofione qua corpus est actua-
liter lefum in confuetudinarijs operationibus ficut p egritudines
nūc z in actu: sed p egritudinē in pñfiofio itelligimus difpōfō fm
quā corpus nō est aptū fm fe toto tpe vite fūe vl i maiori parte p-
manere fanū: imo merito pñcipioz generationis nō aptūz egro-
tare: z tale corpus fm pñfiquācōmē. pñmo thegni cōmē. 15. z. 16.
ad mentē. B. dicitur egrī fimplr: q; talis difpō qua dicif egrī fīm-
pliciter est vt hitus qdā cōgenitus ad facile actualr egrotandū pp
diftare a pñcipijs cozpis optime fanū: z cū hac egritudie habitū
li pñungitur fepe actualis fanitas que dicif vt ibidē fanitas vt nūc.
nā eadē difpō est egritudo fimplr z fanitas vt nunc: vt ibidē declar-
rat egregie pñfiquācōmē. ex quo talis fanitas vt nunc non est fa-
nitas fm veritatē: imo est lapfua a vera fanitate: sed est tñ fanitas
fm fenfum z apparentiā: z fīc a generatione talis dēta: qm oia coz-
pora pñunt a gñatione aliqñ cōplione equalem fub qua fñt fa-
na: que dicif ab. d. A. pñm de cōplonibus equalitas qñt mo-
di: z fīc est fanitas: si tñ talis equalitas nō fit abfoluta equalitas sed
hñti tñ dicif fanitas nūc: q; tñ talis difpō est vt habitus quidā con-
genitus ē aliqualr talis fimplr: est igit vel neutralitas vel egritudo
fimplr. pñter egritudinē ergo in pñfiofio itelligo talem egritudinē
in habitu: que inquantū talis difpō congenita a pñcipijs genera-
tionis est lapfa ab optima fanitate in pñmīs particulis vt neruis
chordis z hñmōi: z fenfibiliter dicitur egritudo fimplr. Inquantū ve-
ro hec eadē difpō est ei melior que acquiri potuit ex fuis pñci-
pijs: qua. f. fūo mō perficit operationes dicif propia hōi fanitas: ve-
rum q; nō est firma de fe neq; pñdurans pp id d; fanitas vt nunc: q;
pñfium est aptum corpus tñ effe fanū vt nūc nō aut pñmanere: hoc
tñ vt dñm est appellat in pñfiofio egritudo: cū querif fi podagra fit
egritudo hereditaria. C? scōo notandū q; per morib? hereditariū
ego itelligo morib? dēctum a pñcipijs gñationis ad modū fupia
dictum pp cōfimilitē morib? fūiffe diuturnū z fīrā in patre matre
vel pñgenitoribus yfco ad quartā gñationē: q; vltra illā nō fiat affi-
milatio fetus ad parentes: vt fi pater auus vel paus fuerit poda-
gricus ex multo tpe z fiat in filio difpofitio in pedibus p quā a faci-
li cā incurrat podagram: tñc talis difpofitio dicet morbus hēdita-
rius. Sed fi talis difpō pñheret a pñcipijs gñationis per aliquam
accidentalē cām: vt pp malum regimen non debet dici morbus
hereditarius zc. Ulteri? in pñfiofio fuppono cū pño pñmo z scōo
de generatione aialū q; in gñatione fetus agens generans est fper-
ma viri z recipiens est mulieris menftruū: z q; in fpermate viri
est virtus quedam informatia que videt velut idolum generatiue
que est in patre: qm hō generat hōiem per sperma ficut per inftrum-
tum ficut artifex artificiatum per inftrumta media: z fm variū
modum inftrumz ab artifice fñnt variē artificiatum fpecieas
fīr fm variū modū generatōis mediāte informatia fpermatie fīr
diuerfē

Quantū ad secundum articūlū ista pma p̄clo. Nō semp podagra in p̄re vel matre est cā sufficēte ad hoc vt in filio fiat filius hēditarius morbus. p̄obaf. qm̄ vbi nō fuerit in aliquo eoz morbū uirtutis sed modici t̄pis nō gñabit dicit morbus hēditariū? ex dicto in sc̄do notato. 2 declarat rōne. qm̄ vbi in patre per diē t̄m vel duos fuerit podagra. p̄tingit vt ex p̄cedētī mā fana fit genitū spermā p̄ficiēti exiētē in testiculis vel vasis feminaris. ex quo p̄ copulatōe n̄ cū mētibz berta fit s̄ores sanā. 3. Et cā est fortis vbi decit dicit ex nutritio aliquid alterato fed remissē cōtingēs est 2 veritūmle multū vt talis malitia debilis corrigat remanētē spū ex lo mēbro vt pedē deciso forti 2 sufficiētē ex mā p̄portionata pedē forte gñare poterit. 3. Et. Et sicut declarati est vt p̄permat viri p̄portionalē nō quēlibet declarari p̄t ex p̄re mēstrui mulier. 7. Sc̄da p̄clo. nō quēlibet podagra a p̄ncipio gñōnis p̄practa est morbus hereditariū. p̄s vbi p̄ infurā aut aliā cā ex p̄te regiminis fuit debilitate uictūre pedē filij. ita vt merito talis dispōns sit tale corp̄ aptū facili in actualē morbū podagricū cadere. 2 tñ pater vel p̄genitorēs nō fuerint podagrici debet dīco de matre. tñ talis podagra in filio ex p̄ncipio gñōnis nō dz dicit morbus hēditarius vt p̄ ex supra dictis. 7. Et cā p̄ter vbi nunq̄ pater vel mater actuali vel habituali podagrici fuerint. stat tñ in fetu gñari podagra vel dispōne habitualē ad facile actualē sit patēdū. 2 merito talis dispōns poterit dici talis ex hereditate sc̄da. p̄s in casu vbi p̄genitorēs podagrici fuerint 2 p̄ dispōne debilitate uicturas filij trasfusam in filio mediē patre sana acq̄re in filio habitualis dispō vt facili currat egritudinē actualē podagricā. manifestat est tunc q̄ talis dispō debet dici hereditariā. 2 q̄ a patribz derelicta est in filio. ergo 2. Sed si forte dubitares b̄ nō esse possibīle q̄ si fluus fuerit podagricus 2 nō pater. tandē q̄ merito p̄ncipi aui in patre fiat filius podagricus. dicat hoc est multū possibīle. itē de facto ē verū in multis vt experientia manifestat. et ex snia colligit Arist. 4. de gñōne aialū vbi voluit q̄ motus generatōis gād sunt in potentia p̄p̄inqua. gādā remota. gādā remotiorē. 2 mor̄ in potētia remota sunt mor̄ aui. 2 in potētia remotiorē sunt mor̄ paui. qm̄ in p̄re relucet v̄tus patris cū 2 aui ex p̄nti non est impossibīle q̄ spūs gñitūus in fēmie p̄ris iclusus recipiat virtutē iso. matū gñi morū aui 2 nō patris vel p̄ infurā vel acē 2. p̄t ē p̄tingere q̄ mā mēstrualis obediāt ip̄sioni mor̄ iudicēdi ex virtute aui 2 nō patris p̄pter multas cōtingētias si cōsiderabis. 7 sic generabit fetus

fm dispōne aut z nō patris zc. ¶ Quarta cōclusio: si pōdagra ēē diuturna z habitualis in parte vel marre nō nēdo in filio hereditari: est tñ talis podagra ēē sūma egreditūus q̄ hereditari vt dicit tē. Dece pñsio quo ad p̄mā p̄tē pbari possēt. p̄tio qm̄ malitia in spū decēo a pede p̄rio vel ēē malitia p̄tis m̄iē p̄pōtionatā gñōl p̄diti filij quelibet talis malitia p̄pōti in virtute memb̄oz p̄ncipali tūz corrigi: tūc nō generabit filij vbi debilis. p̄fōt z scōo talis malitia corrigi in virtute altroz: ēē supposito q̄ p̄ fuerit podagricus vbi merito spermatis virilis si m̄a ēēt receptua ip̄fessionis dicti spermatis deberet gñari diūsiō filij in filio: t̄at q̄ m̄a nō sit obediē: imo dicte ip̄fessionis d̄iēz quo casu posito nulla in pedibus similitis d̄isō cū patre generabit: q̄ p̄ma pars p̄fessionis verasēda vō pars ēēt suā tē. n̄i z mens. d. A sc̄a p̄mō loco allegato in oppoitiōnē vbi cōnumerat podagrā iter morbos hereditarios. p̄tō ērō rōe p̄bart: qm̄ qd̄ gēnitū p̄ducit fm dispōne generatū nisi generā fuerit ip̄editū: sed cū spermata virile q̄ p̄ficiē ēēt vplurimū obtineat sup̄a mām gñōis: sequit̄ q̄ disponet mām fm ip̄i d̄ispositionē: cū igit spermata decimā ab habituali podagricō p̄ficiē existēs sit quādā dispōne fm parte spirituosā a pedibus decimas qualificatā talē vel p̄simile dispōne in pedibus ferus p̄ducet. sed hoc talis d̄isō ēēt egritudo vt dēi ēēt in corp̄e gñōis: igit egritudo in patre hereditatib in filio: z sic ēēt ēē sūma coe que hereditatur. p̄fōt ēē aliter p̄bart sed ad p̄is sufficiat. 3as r̄stat r̄ndere ad argumēta p̄ncipalia facta ante oppositiū. ¶ Arguebat p̄mō sic, si questio foret vera maxime ēēt p̄pter motiū. d. Aut q̄ spermata ēēt dispositi fm completiōne generatū zc. Sed q̄ hoc fundamētum nō ēēt sufficiens declarabit. p̄pter vno. p̄mō q̄ spermata p̄ficiē videt simile in toto z partibus: igit tē. Dicitur b̄ucler q̄ lz videt simile quātā ad partē copulētā fm quā tū nō ēēt simpli simile: tñ fm parte spirituosā in eo iclufam ēēt multū variē virtutū fm: in ea p̄tē existēt vel formaliter diuersi spūs diuersoz p̄ncipaliū memb̄oz z alioz particulariū multoz: vel falses spūs gñitūus virtualē diuersitate dictoz spūum continēs: vñ p̄p tē variatē nō iconuenit vario modo in diuersis mēbris variis ip̄simi d̄isposēs zc. maxime cū virtus formatiua p̄cipue z incitā tē in dicto spū vel spiritibus fundet. z sic fit ad p̄mū r̄sum. ¶ Arguebat sc̄do destrūdō fundamētū: q̄ si verū id ēēt p̄p id q̄ spermata ēēt diuersi d̄isposēs: sed hoc ridiculū dicebat de mēte Arist. q̄ p̄babit p̄rariū: z ibi ēē iductū. Dicat b̄ucler cōcedēdo cū p̄lis q̄ spermata nō sit fm mām dissolūtioē mēb̄oz p̄p motiū suū: verū tā mē spermata sicut z sanguis mēstruus sit ēr mā quādā quo p̄tussent mēbra nutriti z ēr fere sili nutritiū: z cū eadē sit mā nutritiōnis z gñōis fm variatē nutritiōis diuersoz memb̄oz: fit ēē varietas gñōis diuersoz memb̄oz: z cū diuersis qualificatiōibus: vñ nō ēēt incōueniēs generari pedē debile vel p̄pter materiam p̄pōtionatā gñōis pedis sic ēē qualificatū: vel p̄p spūm a pede debile decimū sic ēē qualificatū z debilitatū zc. vt dēi ēēt in q. 2. Ad secundum p̄ncipale cū arguebat. sebis nō ēēt morbus hereditariū sili nēq̄ bydrops: ergo zc. z p̄firmabat: qm̄ cū in spermate duo tñ p̄sideremus p̄ncipiū. l. m̄ale q̄ ēēt sup̄ius vel inf̄ius m̄a ēēt ēr patē: z formalē. l. p̄ spirituosā q̄ maxie a virtute cordis depēdet vt dictū ēēt: sequit̄ q̄ si maculato mēbro p̄ncipali vt pede sanguis vel spūs iude decimus p̄pter id maculē z eride mēbz p̄motionalis q̄ eride generatū remaneat debilitatū: sequit̄ q̄ morbo magis epate vel corde lesa existētibus zc. Dicat p̄mō p̄babiliter q̄ in talibus mēbris morbi nō possunt diuturnari. nam p̄pter memb̄oz p̄ncipalitātē si ster notabile vitium in his mēbris z p̄p p̄fueret ad mortē deducet: z er dictis sup̄ius nō sit morbi b̄ditiariū nisi ēr morbo diuturnū. Vel dicat aliter z clarus z suū dametāl: ad mām q̄ morboz in mēbris p̄ncipalibz q̄dā sunt morbi simpli tales fm quoz: z si nō fiat lesio in p̄fuerdinariis opatiōnibz: p̄ tales tñ dicta mēbra sunt apta facili labi in egreditūes nisi sicut ēēt debilitas cerebri nālī sūe sequēs malitiā cōfōnalem suē nō p̄ quā tale corp̄ aptū ēēt cadere in vertiginē vel alios morbos actuales. Idē dico de debilitate cordis nālī vel habituali ēr ēr p̄m fm q̄ si ip̄m cor nō sit actu egri facili t̄r ēr modico vapore sibi coactū vel ab intrinseco vel ab extrinseco ap̄rū ēēt cadere in lipothomiā tremorē cordis vel syncopi: z de h̄mōl egreditibus simpli nō ēēt dubiū q̄ si filie in altero parētū z nō corrigant̄ p̄ aliū vel aliā cām tales sūt marie m̄b̄i b̄ditiari. z de his itellēx. 3o. d̄ama. p̄. p̄ticula parēz afo. cū vtrū. Quēadmodū tas virtioz animi q̄ figure corp̄is a partibz cadit h̄ditas ita quoz morbus diuturnari: z maxie si fuerit in p̄ncipali morbo. Si autē dicti morbi in mēbris p̄ncipalibz fuerit actu tales vt bydrops epatis vel sebis cordis: sic de tali d̄isposiōe p̄ncipali talē possum facere p̄sideratē: qm̄ aut mā vel spūs ab alijs mēbris decima talē ēēt qualificata q̄ nequāq̄ corrigibilis ēēt a virtute formatiua viri: z tūc dico q̄ tale mēb̄i struū nō ēēt aptū gñōis: z p̄nter nō ēēt morbus b̄ditiariū in filio.

Idcirco de spu deciso ab epate viri hydropici: qm mala dispo in eo est talis qd vntu alioz spuius iclusoz in spu gignituo no pot cor rigi: nec et a bonitate mstrui mulieris: tuc dico et q tale spma virile no est plificu: t sic pster no fit morib' beditari'. t hac cam p lificatiois exprestit. d. A. 21. terty. ca. de sterilitate t difficultate im pregnatiois. cu dixit. Et de gile qd spmas ex q no fit gnd est spma infantis t patietia nauseatua satietate t ebyz t senis t eius q plm vitu coitu: t cui' corp' no est sanu. itelligebat pncipalr de egritudine taliz mebroz pncipaliu t no oiz mebroz idifferet: qm alia me bza pncipalia cu sut debilia t egra no pp h phibet qn spma vplz reddat plificu: qm gnd uo fit pncipalr in vntu illoz mebroz sz pncipaliu: sz vntu illoz fiat pncipaliu assilatio mebroz vt sup dictu est. Idcirco t' terty. de spmate gilaue t no gilaue dixit. d. A. Et spma hntis mebra debilitata raro gilat sanu. in his vbis denota ta stant' dicit mebris debilib' vel i firmis politas gilaue t silita do gilat. Si vo talia mebra eent lesa egritudine fm qua malitia in spu ipressa eet coirigibilis: q debili ipressa vt eet calitas in spu in certo seblite remouibilis p friditate mstrui mulieris: dicere tale spma eet plificu: no pprea fiet morib' beditari'. Et ro est: q talis sps in semie iclusus uo remanet gilaue fm illa tale accitales dispoit' iducta a gilaue: imo illa remouet vt p'imo fort' dico q pole est pp dicta calitate iducta a gilaue tale spma cu hac mulie re fiat plificu pp friditate mstrui mulieris: vbi si fuisset in gila rib' t'peratu no fuisset plificu: t b qz p hac calitate deuenit ad t'perametu qd ita t. Et hac sniaz expst. d. A. 21. terty. ca. alfacto. cu dixit. Et loqbat fm medicoz sniaz de spmate mulieris. Et qm oi uersifican' duo spmata pp cam malitie coplonis in vnoquoq' eo ru q cu alto no equat: imo addit ei corruptione. Na cuz pmutant vel sup. l'ez tm pmutat fuenit vnuq'q' amboz q equat ipm cuz p'ietate t. Et ite sniaz explicit A. 1. 3. de aialib'. vbi dixit. qm oia nalia t artificialia no sut nisi pp terminu t'peratua t. addit. eue nit q iuu'nes no gilaue: t cu fuerit in etate gilaue. Breuiter igit ridendo ad motiuu t p'firmatione dicat argumetu b no valere. by dropa vel febris no beditant cu sint morbi pncipaliu mebroz: q neq egritudines pncipaliu morboz no beditabunt. argumetu no valet p media q adducta sut sup: t b est fudametu: q ad b q sper ma fit plificu regit debita dispo pncipaliu: t pnter spum ide de cifo: t no fit pncipaliu vt p. Et sic fit rnsus ad tota difficultate t pnter ad qonem t. Lege tu istam: t est tota ista pars clara.

C Et multoties qd fit curatio doloris iuncturaz t co fortatio eaz t expulsio materieru ab eis ca ad pntie: qm ille supfluitates que coluete sunt superfluere t pue nire ad iucturas perueniunt ad mebra pncipalia: t si no trabuntur ad iucturas currunt alibi facientes cadere habentem eas in timore.

C Itte est tertius spalis cas. circa ista mam t est multu notabilis t mti tenendus. Dicit. Et multoties fit curatio doloris iuncturaz t pfortatio eaz t expulsio materieru ab eis ca ad pernecem. Et addu cto rone dicit. qm ille supfluitates que pfluuerunt superfluere sup. in toto t puenire ad iucturas currunt alibi. i. ad alia loca facientes ca dere habere eas. i. superfluitates in timore. **C** Notadu p intellectu ptis de mere fluere. s. colls q via medicadi doloru e triplex. Una e remotio cae doloris. Scda stupefactio mebr. Tertia ipressio deli tie in mebru imp'rimedo qualitate mebro coform: t ista est q ve re dicit medicatiua: qm in pmo genere vt ibide dixit Auer. cadunt multa genera medicina: vt solutiuaz digestiuaz t resolutiuaz t. scdm genus est tm medicatiu per accides phibedo sensa tionu mebr. Idcirco t' t' sibus verbis dixit scdo canticoz expresse. In pposito Aui. ibi loquit de medicatioe doloris quat ad pnum modu qui est remotio cause que p'puz d' dicit curatio q aliud ge nus medicadi doloru. Ideo dixit. Multoties quide fit curatio t. Attende tm q talis remotio cause doloris aliquado fit alterando qualitate cae doloris: aliq euacuado cuz solutiuas: aliq repercu tiendo ne fluat t mebru cofortado. Curatio aut doloris que coplet cu euacuacione mae siue sensiblr cu pharmaco siue cu resolutiuis no est illa que timorosa fit: qz per euone mae no habitantur alie mae vt fluat ad pncipalia. illa et que p'fici alterado qualitates cae mae in iuncturis no reddit timorosa vt p. illa aut que copletur cu repulsiu t pfortatiu mebru illa est q suspecta est: t de hac est textus noster: pprea dicit. Et multoties qd fit curatio doloris iuncturaz: vt inuatiua medicatiois doloris que fit p ablationem mae esse suspecta t no illa que p'prie dicit medicatiua: t qm no qit ber talis est suspecta: sed ea tm que fit pfortado t repulsiu me bru stipticado t pnter phibendo ne vterius dicte mae recipiant explicuit cotinuado de qua amotione cause itelligit dices. t cofor tatio eaz: vt l'ez teneat expostione. i. amotio cae q fit cu pfortatio.

ne mebru t expulsione mae ru ab eis talis est que suspecta est: t est ca ad pntie. **C** Alterius p'fideradu q snia textus verificat de do lore iuncturaz qui fit p via defluxus mae t no p via paulatine co gestione mae in iucturis: qz in illa que fit p via pgestionis mae: ve ra curatio facta euone mae est mebru pfortatio: neq pprea fit ti mor de fluru mae ad alia mebra: qz no supfluit in toto vt supponi tur: sed cu in toto supfluit t pnter pfluat fluere ad iucturas: tuc stipticatio iucture t pfortatio est timorosa: t io ad hoc declaradu dicit: qm ille supfluitates que pfluuerunt superfluere t puenire ad iucturas. ecce q loquit de ea q fit p via defluxus. pueniunt ad mebra pncipalia: t si no trabunt ad iucturas. i. cu efficiunt timore pp repulsiu facta t. t no icedimus ablati ne ad iucturas t. vel alr si no trabunt ad iucturas. i. si phibent ne moueat ad iucturas cur ruit t. **C** Alterius notadu q notat' dicit. multoties qm no semp istud sequit. na facta pfortatio iucturaz t repulsiu no potente na tramittere mas que in toto supfluit ad iucturas forte ex cor pus euacuabit p manifestos canales vt p fluru sanguinis nariu si fuerit sanguinea: vel p sudore si fuerit choleric: vel p fluru ven tris t. t sic no sequeret timor. vel et pp variatate in regimine: vi mae no multiplicaret: vel aliter p arte euacuaret mae. Cu aut sunt in toto multiplicata t solite fluere ad iucturas t no fiat pmutatio in regimine neq ex pte diete neq ex pte euonit' tuc vplur mo cu fit pfortatio iucturaz est timor de pntie pp cam quaz ad duct. d. A. in hoc ter. Volentibus q nobis uere curare podagra. d. s. qz in hac est maior timor qz de dolore aliaru iuncturaz pp inio re p'pitudine ad mas recipiendu facta euone mae anq' simplr re percutiam' t pfortem' pedes: pus ordinemus dicta p'fusa a mul tiplicatioe mae fluxure: et vbi fuisset talis dolor creticus vt de me se in mese an terminu futuri fluxus euacuem' aliud mam: t sic corp' mudu pseruabit t a dolorib' iucturaz t ab alijs morbis cre tice euenietib'. t isto casu poterim' factis euonib' pseruare a do lob' iucturaz pfortado iuncturas sine timore: t vti illis de quos ista erit sermo cu determinabit de cautela a dolorib' iucturaz: als si corpus fuerit it'peratu: t no velit subici regimini diete: vt ego multos boies cognoui q malit hie aliq dictos dolores q se abstine a multa potatide vini: p'pue alibi potetio: t et noluit obe dire medicis: isto casu debem' ee cauti in pfortatioe iucturaz t p'hibitoe fluxure mae: t p'pue qm a multo tpe fuerit habitatus flu xus. Et hoc pncipalr itedebat. d. A. in ter. vt nos cautos redderet pp timore de quo in textu fit metio: lege l'faz. Et multoties qd fit curatio. i. medicatio doloris iucturaz cu amotione cae doloris q p'prie dicit curatio ad oiam mitigatiois q fit cu stupefactioe mebr: v' cu ip'rimetib' delitiu in mebru. Addit. Et pfortatio eaz t expulsio mae ru ab eis. i. amotio cae q no fit cu euonib' t resolutib' t remit t'itib' malitia mae: sz cu pfortatioe eaz iucturaz t repulsiu: talis amotio mae ee ca ad pntie. **C** Alr dicit q curatio doloru. i. mitiga tio q fit cu euone cae q d' dicit curatio ad qua euone mae segt pfor tatio ipsaz iucturaz t expulsio mae ru ab eis: talis subeque pfor tatio t expulsio mae ru fit ca ad pntiem: t b sepe fit: qm eura ma medici ne fiat recidua pfortat iucturas t apponit repulsiua sup iucturas coter: t in hoc est error: nisi itedam' recitatioi corpis cu dieta couenienti t euonibus: vt supra dictu est pp cam adducta in textu: qm ille supfluitates que fluere sunt t. t iste intellectus v' des clarior: lege tu totum textum: qz clarus est.

C Et aptiora tempora ad hoc vt in eis eueniant do lores iuncturarum t podagra sunt ver propter mo tum sanguinis t humorum in eo. Et autumnus pro pter malitiam humoris t digestiois t antecessionez dilatationis pororum in estate: t ex calore qui for tis fit in die.

C Itte est quarta pars pme pncipalis ca. in qua ipse pncipalr po nit q tempora sunt aptiora ad euertu doloru iuncturaz: t duo facit pncipalr. Qm pmo facit qd dcm est. Scdo ponit quosda cas. spales. Scda ibi (Et cu succurrit doloribus t.) **C** Pmo ponedo cas. t reddedo cam illius dixit. Et aptiora tempora ad hoc vt in eis eueni ant dolores iuncturaz t podagra. i. p'pue podagra sunt ver pro pter motu sanguis: t humoru in eo: t autumnus pp malitiaz humoru t oligonis t antecessione dilatationis poroz in estate: t ex calore q fortis fit in die. **C** Pro intellectu ptis aduertit q in isto textu fm q d. A. expresseit dua tempora gbus marie eueniunt dolores iuctura ru. s. ver t autumnus: ita et si bene p'fideret: explicuit duas cam gna les euens doloris iucturaz. s. cam p'ia defluxus: t hac appropia uit veri: t id dixit q ver pp motum sanguis t humorum in eo est tepus aptum t. ecce explicuit cam defluxus. Intellexit etiaz cam doloris iuncturaz facti p via paulatine pgestionis t hanc appropia uit autum: t hoc inuebat cu dixit. Et autumnus pp malitiaz coz humoru

humor z digōis sup. malitias est tēpus: z qz mala digōne facta in mēbris vñ mali generant humores z virtutes mēbroz particulariū z iūcturaz reddūt ipotētes ad expulsiōē supfluitatū: vñ cōsequēter aggregant z sunt cā rē. Ista cā possit eē cā dolor p viam defluxus vt pz pñderāt dicta supius. Addit. Et anēssiōē dilatatiōis poroz in estate. Intelligē qz pp talē anēssiōē dilatatiōis poroz in estate facta resōlōne in vtrū in autūno pūngit virtus debilis qz cū ē rē. Et ad hāc vtrū vt debilitē adinuāt diffōrmitas tēpoz autūni. Jō addit. Et ex calore qz forū fit in die z sup. in nocte aer infriat. Hec enī inēquitas facit ad debilitatē vtrū: z sic tales cāe faciūt vt aptiora tēpora ad euētiū taliū dolorū sūt vt z autū? vt dicit rex. In vere qdē pp fluxū humorū z in autūno pp malitias digōis: z adducens cām talis malitie digōis in autūno: dixit hoc sup. fieri pp vtrū ē debilitatē tūc: z h pp anēssiōē dilatatiōis poroz in estate: z pñter resōlōis facit. Et pp inēquitates z diffōrmitatē tēpoz ipñ? autūni ex calore qz forū fit in die: z sup. infriat aer in nocte. Similē sniam huc quātū ad secūdā partē rex. posuit. S. tertio afo. cōmen. 16. Legē litteram qz est clara.

Et cū succurrī doloribus iuncturaz in primis euz apparent fit eoz cura facilis. Qz si confirmantur z cōsuecant propie illi quī generati sunt ex humoribus diuersis non curantur.

Ita ē scōa pō hui? pñs qz in duas diuidit. Qm pmo ponit quorū dā canones pñsticos circa istā mām. Scōa ipse reddit ad adducē dū cā dolor iuncturaz quodā mō eas epilogando. Scōa ibi. Et de hūitibus doloribus iuncturaz. J. pñma ad huc in duas fm duos pñsticos cañ. quos ponit. Scōa ibi. (Et quādo apparēt varices.) De pñma pte ponēdo pñm cañ. pñsticū cū dicit. Et cū succurrī doloribus iuncturaz in primis cū apparēt fit eoz cura facilis: qz si pñsticū ē pñsticū. pñsticū illi qz generati sunt ex humoribus diuersis non curant. I. multū difficultē curant. Rō pñsticū quātū ad ambas ptes videt ē clara. nā in pñ? mēbra iuncturaz non sunt ad huc debilitata neqz habitata ad mās recipiēdū: vñ facili pñt materic cū fluxū ad alias pmutare vñ mēbra ē facis facili pñt conforari: cū non sint multū debilitata: vñ non recipiē: z sic facilius erit eoz cura cū appent in pñsticū: z maxie hoc dictū est verū de ea qz fit p viā defluxus: ē vt verificari possit de ea que fit p viā paulatīne pñsticū. pñter mēbrū a pñ? nō multū debilitatā posse a pñ? facilius fortificari. Ecōtra vō z est rō scōe pñs cum bñm dolores sunt pñsticū ē pñsticū non facili curant: tñ qz mēbra iā sunt facta debilis: z meat? sunt amplificati z relaxati: z nā accepit pñsticū ē exonerare ad illa mēbra: cū pñsticū ē alterata qdā nā diffi culte multū pñt mēbra rectificari maxie iserōra pp fitū vt in podagra z sciatica: in cībraga aut pp mobilitatē manūz: z ex pñti dīpōne nālē passiuā in attrahēdo mās difficultē disponunt ne recipiē: relique ē iūcture saltē facit sunt apte pp laxitatē viarū: z ipsarū debilitatē ad recipiēdū si ex multo tēpoze sint pñsticū: sic oēs difficultē curant: z pñsticū difficultē curant illi dolores qui gñati sunt ex diuersis humoribus vt dicit rex. qm in talib? debilitatis iūcturis ex multiplici malitia cōplexionalī diuersarū materierū male z difficultē multū talis mēbroz malitia est corrigibilis: ē ex pte regis diete ad phibitiōē diuersarū mētrū difficilis habetur ordinatio: z sic tales afflicti dolores difficultē multū sanant. Aduertēdū tñ qz facilitas curatiōis taliū dolorū in pñ? nō est in oībus eqli: imo multū diuersa magnā in se pñtēs latitudinē: qm in illis qz sunt nālē fortes in opationib? mēbroz: sed pp i debitu tñ regimē iūcturaz dolorū iūcturaz vt podagra: verbi gratia qz multū pedibus exercitant cum vsu multo cotius z potatide vini multi subtili? z cōmēstione aceti z multa moza pedum in aqua frida post exercitiū laboriosum rē. Isto casu in pñsticū cū apparēt facilius curant si amicus obedire velit z maxie facili. Sed si pñter malitiā nālē mēbroz radicaliū z dilatatiōē meatū cū malo regimē fiat tales dolores: tñ in pñsticū cū apparēt fit curatio facilis: nō ita facili sicut in pmo casu. Vbi aut cū pñsticū dicitis pñsticū debilitas in iūcturis ex pñsticū gñōis a parētibus vt fit morbus hereditarius ad modū supradictū: z si in pñsticū cū appent tales dolores qdā facilitatē magis facili? curant qz si cū eis ē pñsticū pñsticū ē pñsticū tñ difficultē facis curant. Et sicut dcm est qz facilitas curatiōis dolorū in pñ? cū apparēt in diuersis est inēqualis fm variis circūstātiis: ita intelligat de difficultate curatiōis taliū dolorū cū pñsticū ē pñsticū qz talis difficultas est inēqualis: qm in aliqbus cū certis circūstātiis est minor z in aliq? maior: vt pz i. tēlligē. Et ex h? clarus intellectus discurre poterit ad multa subtilia. I. qz aliq? talis dolor in pñ? cū manifestatur difficultē curat qz aliq? certus datus pñsticū ē: z aliq? est aliq? curabilis: qz aliq? pñsticū ē pñsticū facilius curabilis: z ad multa alia

si considerabis que vident inēconuenientia z tamē nō sunt: qz omne facile est aliq? difficile: z oē difficile est aliq? modo facile vt alibi bz videri rē. Lege tu istam: clara est ex dictis.

Et qñ apparēt varices in habentibus dolorē iūcturaz z podagrā est eoz sanatio per eas.

Ita est scōus cañ. pñsticū huius partis z est clarus: dicit. Et qñ apparēt varices in habentibus dolores iūcturaz z podagrā i. pñsticū podagrā est eoz sanatio per eas. f. est signū sanationis dīctoz dolorū: qm signū est qz materia que solebat fluere ad iūcturas pñsticū ad podagras vel pedū iā pñsticū ad alias vias: qz. f. recipitur in venis per tibiās. pñsticū: qd manifestatur ex varicibus tibiārum de quibus principaliter intendit.

Et de habentibus dolorem iuncturaz qdam sunt qui sibi superuenire eos faciūt pñter malitias sui regimīnis. Et de illis sunt sup quos euenire facit eos coruptio forme mēbroz eoz z dilatatio meatū venarū eoz z generatio humorū maloz in ipsis pñter malitiā complexionalis mēbroz radicalium.

Ita in hac pte ipse recapitulat sumatim cās euētus dolorū iūcturaz que breuiter sub hac dīspōne cōprehendunt qz tales cāe vel sunt pñsticū z quodā mō extrinsece vel corporales. Si extrinsece sic se tenēt ex pte mali regimīnis: z hāc pñm cām expēssit in pñma parte. Si sunt corporales: vel h? est qz tales iūcture sint debilitate nālē: qz si ex tpe magis se tenēbit ex pte causaz extrinsecarū: sic nālē in eis dicimus ē corruptionē forme mēbroz. i. dīctaz iūcturaz. vel hoc euenit ex istoz dīspōne. vt qz vñ sint late ad fluxū habitantes versus iūcturas. vel hoc est ex pte malitie cōplexionalis mēbroz radicaliū: vñ pp dīctā malitiā fit in ipsis generatio maloz humorū: z ex pñsticū fluxū ad iūcturas. vel sup. hoc accidit ex oībus istis causis vel aliqbus earū certo mō cōbinatiōe vt patebit intelligenti: z has oēs cās ipse recte expēssit in textu legēti istam: lege ergo cā. Et de habentibus dolores iūcturaz qdā sunt qz sibi superuenire eos faciunt pp malitiā sui regimīnis: ecce assignat causas pñsticū quos vel certo mō fm volūtate nostram nobis occurrunt. Jdēro dicit sibi pñsticū eos. f. dolores superuenire faciūt. q. d. ex imperio volūtatis eorum ipsis eueniūt. Et de illis sunt sup quos euenire facit eos. f. dolores corruptio forme. i. debilitas naturalis mēbroz eoz. i. dīctaz iūcturaz: z hoc est vna cā corporalis. Addit. Et dilatatio meatū venarū vel sup. arteriarū eoz. z hoc est secūda causa in istis. Sequit. Et generatio humorū maloz in ipsis pñter malitiā complexionalis mēbroz radicaliū. f. maxime pñsticū. Et hoc est 3? cā ē corporalis: z sic omnes expēssit vt pz. Et nota bene istam diuisionē: qz ad istā reduci pñt generalr oēs causas: qz ibi explicantur membra nutriendi z recipientia cum habilitate mittendi.

Et qñqz cōmouent dolores iuncturaz in febribus z eoz eleuatio sicut ipsi qñqz eueniūt in febribus.

In hac vltima particula quartē partis pñme partis pñcipali s. o. d. Aut. ponit vñm cañ. cōtingentē circa dolorem iuncturaz: z breuiter dicit. Et quādoqz cōmouent dolores iuncturaz in febribus idē vbi alias eueniunt: z cū fuerint quietati quādoqz in febribus superuenientibus cōmouent. i. fit doloris recidivatio pñter febres. Addit. Et eoz eleuatio. sicut ipsi quādoqz eueniūt in febribus. i. sicut dīcti dolores aliquādo iūcturaz eueniūt in febribus: sicut fit eoz in febribus aliq? eleuatio. i. remotio. Causa talium cōtingentiarū sumitur ex hoc. Nam in febribus pñter eliquationē humorū z subtiliationē ipsoz contingit qz in corpore in quo alā solebant euenire dolores huiusmodi qz facta tali subtiliatione in humoribus pñter febres currūt humores ad iūcturas ad quas fluere solebāt: z sic cōmouent pñter febres vt in pñma parte dicebatur: ē pñter febres mēbris debilitatiō pñter idigestiōē multiplicant humores rē. Et pp istas cās cōtingit vt in febribus iūcturaz apparere: vbi tñ nūqz ante apparuerāt: z hoc maxime verū est in corporibus debilibus iūcturaz naturalr sicut in illis in quibus est egritudo simplr talis ex hereditate z nō actu talis: sed superueniente febre fit actu talis: z hoc dicebat in vltima parte rex. Cōtingit ē qz pñter febres fit eleuatio z remotio dolorū iuncturaz: qm cōtingit iūcturas debilitatas ē ex malitia complexionalis fride: z pñter febres fit remotio talis malitie cōplexionalis ē si fit cū materia: sicut de febre in spasmō materiali pñsticū ē: vbi ē pñter febres si cū materia febris euacuata per sudorē vel per vñm euacuatur ē materia fluxura ad iūcturas cōtingit qz in tali febre fiet amotio z eleuatio taliū dolorū iuncturaz: z sic febris sicut aliquādo est causa euentus taliū dolorū: ita est aliquādo causa remotionis similitium dolorū: z hoc est quod dicit. Lege litteram clarat.

C Sciatica vo ē de ſūma doloris iūcturaz: 7 ē dolor q̄ ſcipit a iūctura āche 7 deſcēdit retro ad corā. Et q̄nq; extendit vſq; ad genu 7 ad calcaneū. Et q̄to plus p̄ lōgā ſpatii ei⁹ addit ei⁹ deſcēſio 7 ſm mām in paucitate 7 multitudie ſua. Et q̄nq; p̄tēdit vſq; ad digitos. Et extenuat ex eo pes 7 corā. Et i fine ei⁹ delectat cōpreſſione 7 deābulatōe pauca ſup extremitates ſuoz digitoz. Et ſit ei⁹ difficilis iūcturatio 7 equatio erectiōis.

C Ita eſt ſcōa pars principalis. c. in qua ſpātr ipſe deſcēdit ad deſcendū de dolorib⁹ ſpecialiū iūcturaz: 7 duo facit p̄ncipalr. Qm̄ p̄mo determinat de ſciatica 7 de dolore anche. Scōo ipſe vltima te ponit duos caſ. p̄noſticos abſolutos 7 ḡiales circa dolores iūcturaz. Scōa ibi in fine huius p̄tis (Et qui hz dolorem anche 7c.) 7 p̄ma p̄s adhuc in duas diuidit. Qm̄ p̄mo determinat de ſciatica. Scōo de dolore anche. Scōa ibi (Dolor vo anche. 7c.) 7 p̄ma adhuc in duas. Qm̄ p̄mo ipſe manifeſtat qd ſit ſciatica p̄ eius accidentia. Scōo ipſe ponit modū aliq̄ determinatiōis ei⁹. Scōa ibi (Et q̄nq; ſoluit in eo nā.) 7c. De p̄ p̄tē p̄tē ponit vñ ḡiale de ſciatica dicens. Sciatica vo eſt de ſūma doloris iūcturaz. p̄nter adducēdo accidētia ſciaticę ḡbus ipſa ſciatica cognoscit ab alijs dolorib⁹ iūcturaz ponit. v. per ordinem. p̄imum eſt q̄ ſciatica eſt dolor: qui incipit a iūctura anche 7 deſcēdit retro ad corā: 7 q̄nq; extendit vſq; ad genu 7 calcaneū. Dicit ſcōo. Et quāto plus p̄lōgā ſpatii ei⁹ addit ei⁹ deſcēſio 7 ſm mām in paucitate 7 multitudie ſua. Dicit ſcōo. Et q̄nq; p̄tēdit vſq; ad digitos. Dicit tertio. Et extenuat ex eo pes 7 corā. Dicit quarto. Et in fine eius delectant cōpreſſiōe 7 deambulatiōe pauca ſup extremitates digitoz ſuoz. Dicit quinto. Et ſit ei⁹ difficilis iūcturatio 7 equatio erectiōis.

C p̄mo intelligētia p̄tis eſt aduertēdū qd ſciatica ſit de ſūma doloris iūcturaz vñ dicit ter. n̄ auctores de ſciatica ſcipiū faciū ca. vltra ca. doloris iūcturaz. Et rō eſt quā ponit Raſ in diuiſionibus ea. p̄p̄o in p̄n: qm̄ iūctura anche eſt iūctura multū p̄funda 7 ſup ipſaz eſt p̄ima ſup quam nō appet ſignū ſpatis manifeſte ſicut in alijs: ēt in cura talis doloris eſt diuerſitas a cura dolor aliaz iūcturaz. 7c. 7 ſit. o. ā. poſtq; determinauit ḡialr de dolorib⁹ iūcturaz abſolute: iā ſpālē facit determinatiōem de ſciatica 7 dolore anche: vñ declararet dicit in p̄n. ter. Sciatica vo ē de ſūma doloris iūcturaz. n̄ ſup. de ſciatica 7 dolore anche ſit ſpālīs determinatio differēt ab alijs 7c. Scōo notādū. p̄ euidētia huius p̄tis 7 ſequētijs qd ſi anche large aliq̄ ſumaf. p̄ oſſe eritē circa p̄benationē illā vbi oſſa p̄lōgā dorſo q̄ ſit i toto an 7 retro ſer vt volūt auctores q̄to ſumebat 4. p̄ble. 2. p̄ble. cū ḡrebat q̄re eſt q̄ oculi 7 anche eoz q̄ p̄mo vtunt coitu ſenſiblr cōpariū 7c. ibi ſumebat anche large p̄ oſſi tali oſſe taſt p̄iūcto. 7c. p̄poſito aut aliq̄ p̄ anchā intelligim⁹ ſtrictē illō ſo latū multoz latez in cuius extremitate eſt foramē in qd igredit extremitas oſſis rotundi dicta vertebri: 7c. ſit extremitas 7 caput oſſis corē quā concavitatē ſit appellam⁹: 7 ſit dolore factū in deā iūctura qua alligat vertebriū in p̄ride anche. i. in paucitate dicti oſſis dolore ſciaticū appellam⁹: 7 aliq̄ ſciaticā paſſionē: h̄ mō ſumpſit. o. ā. in ter. iſto: iſta tñ cūz de dolore anche erit determinatio: ſumit anche maḡ large vt ſupra de mēte Ari. ſumebat. p̄ ſciaticā ḡ intelligim⁹ egritudine ſue dolorē dicte iūcture vel p̄catenatiōis q̄ eſt vertebriū cū p̄ride anche q̄ iūctura eſt in boie ad motū rectū p̄greſſiū marie neſcia: q̄ ſm eā ſit eleuatio corē: 7 ei⁹ iūcturatio 7 ad eādē iūcturā vario 7 multipli ei⁹ mō alligat chozda groſſa veniēs a musculo magno: q̄ oib⁹ musculis corp⁹ maior exiſtit: vt dicit. o. ā. p̄m de anathomia musculoz corē: q̄ musculus ſylueſtre vel extriſecā p̄tē corē 7 iſtriſecā 7 os femoris 7 torā anchā coopit 7 oſficiū ad pollicē diſtinguit: dicit q̄ mediāte musculo p̄ chozda: circa ipſū musculi aliud extremitū factaz 7 cū genu alligat dictā iūctura ſit: 7 vertebri cū genu: magnā 7 p̄cipuā bz colligatiā: 7 rādē p̄nter mediāte genu 7 musculo cruris cū pede puo p̄ chozdas ēt grādē bz colligatiā 7 p̄ villos cuiuſdā musculi. Et ex dict. 7c. iſt p̄ vitas p̄mi accēſſio doloris ſciaticū: qm̄ ē dolor q̄ incipit a iūctura anche ſtrictē ſumēdo anchāz 7 deſcēdit retro ad corā. i. talis dolor ē p̄cipif deſcēdēs in p̄re extriſeca corē: ſup. ēt aliq̄ ſenſit in p̄re iſtriſeca. 7c. p̄p̄ dictū musculū alligatē dictā iūcturā cū tota corā 7 femorē vt dicebat. Et addit. Et q̄nq; extendit vſq; ad genu 7 calcaneū: ēt. ſ. p̄ colligatiā vt dictū eſt. Rō dicti ſcōi eſt clara: qd quāto plus p̄lōgā ſpatii eius. ſ. doloris malus cōſicaf nocumētū colligat mēbris: 7 ſic maḡ extendit: 7 ſic addit ei⁹ deſcēſio: ēt qd ad p̄lōgatiōē doloris plus attrahit ſmā q̄ tandē mēbris iſteriorib⁹ cōſicaf 7c. 7c. dicit. Et ſm mām in multitudine 7 paucitate ſua. ſ. ſm q̄ m̄ ex multa vel pauca q̄ rrahiſ vel mouet deorſus ſic magnificaf ei⁹ deſcēſio ad iſerius vel mi

nuiſ. 7 ex p̄nti poſſet intātū multiplicari m̄ q̄ q̄nq; p̄tēdit. ſ. o. lor ſciatic⁹ vſq; ad digitos: 7 p̄ villos cuiuſdā musculi q̄vſq; ad pollicē extendunt vt dcm̄ eſt: 7c. h̄ eſt qd dicit. Addit. 7c. Et extenuat ſup. q̄nq; ex eo. ſ. dolore ſciatico: pes 7 corā: 7 iſtud poſſet declarari p̄ ea q̄ dicta ſūt ſupra in ca. de cauſis gibboſitat⁹ in fine. ſ. ad p̄is dicat h̄ ē breuiter qd debilitant in motu pedes 7 corā: ex p̄nti non attrahit ad illa nutrimentū: ēt qd ad debilitatē vñ aialis in membris vel defectu ſequit iporētia caloris nālīs vt alibi eſt declarātū: ēt qd p̄p̄ dolore attrahunt ſtatic humiditates q̄ obtrēdūt actiones calidi nālīs 7c. vñ p̄p̄ oia iſta tabēt crus 7 pedes. Dicit q̄rto. Et in fine ei⁹ delectant cōpreſſiōe 7 deābulatiōe pauca ſup extremitates digitoz ſuoz. Dicit in fine. i. in declinatione doloris iā tota ſere m̄ euacuata: delectant cōpreſſiōe. ſ. cū manu iprimēdo corā: qm̄ p̄ra lē cōpreſſiōe excutit reſiduū m̄e q̄ remāſit: 7 p̄tes musculi p̄ ipſarū appropinq̄tiōem debuit ſitū acq̄rūt: qm̄ p̄us erāt elōgate p̄ ipſationē m̄e. delectant ſi cōpreſſiōe: qd iuuant: vel cōpreſſiōe pedes cū terra meli⁹ p̄p̄ eādē cām delectant: ēt ex paulatina deābulatiōe iuuant: qm̄ per tale exercitiū vigo: af calor nālīs 7 reliq̄ materie: rū q̄ remāſerāt reſoluunt. Dicit notārē pauca: qd forē deābulatio nē nō ſuſtinerēt. i. lōgāz. Dicit et ſup extremitates digitoz ſuoz vt iuuat talē motū fieri ſuaue 7 paulatini. nā cū ſic mouemur ſuaui ter ſciptēs ſcipim⁹ cū depōne digitos: 7c. h̄ totū eſt: qm̄ talia membra ſūt p̄cedēt morbo debilitata 7c. Dicit vltio de hac p̄te ponendo alijs accēſſio ſciaticę q̄ ſit difficilis iūcturatio 7 equatio erectiōis. i. dolor: oſe iūcturaf crus vel corā: poſtq; eſt iūcturati crus vt equatur difficilis ſit erectiō: qm̄ p̄ quēlibet talē motū ſit dēſcō ligamētū ipſius iūcture: qd ad talē motū neceſſaria eſt reuolutio vertebri. in p̄ride. ſtare aut nō eſt eis difficile: qd ad ſtationē nō mouet vertebriū: ſed ad expansionē vel p̄ſionē cruris neceſſario mouet: turideo dicit. o. ā. p̄mi doc. ſ. ca. 2c. Lum aut musculis corē aut cruris nocumētū acciderit vt in caſu noſtro figere erit facile: ſed moueri difficile: lege iſam: qd iā clara eſt.

C Et quādoq; ſoluit in eo natura 7 iuuatur per id. Et q̄nq; perducit ad diſlocationem extremitatis corē ei⁹ 7 eſt cementum ſm veritatem.

C poſtq; declarauit ſciaticam per p̄tis accēſſia iam ipſe ponit diuerſum modum terminationis talis doloris: 7 duo facit ſm duos modos terminationis quos ponit. Secunda ibi (Et quādo 7c.) Dicit p̄mo 7 eſt clarum. Et quādoq; ſoluitur in eo nā 7 iuuat per id. i. qd in tali dolore aliq̄ lubricus ſit vterque: quoniam iterdū irritata nā ex acuitate doloris mouet ipſa ſic ſtimulata ad euacuandū mām. p̄p̄ie autem ipſi 7c. idē iuuat ad eionē m̄e nocue. dicit tñ q̄nq; qd nō ſemp cū ſoluit nā iuuat p̄ id iſtū: qm̄ poſſibile eſt qd p̄p̄ dolore iūcture p̄ colligatiā debilitato ſcōbo 7 iſtū ſtūis vel p̄p̄ paucitatē ſomni p̄ diſtentionē dictoz mēbroz: vñ debilitatiōe eoz ſit ſienteria paſſio: 7 ſic vter ſolue: 7c. nō p̄p̄ rea idē iuuat. Dicit de ſcōa p̄te. Et q̄nq; talis dolor ſup. p̄ducit ad diſlocationē extremitatis corē ei⁹. i. talr ſit qd vertebriū exit p̄ridē 7 p̄p̄ia p̄cauitatē: 7 eſt ſup. tūc cēmētū ſm vitatē. i. vt dicit iſta erit rior ſit tūc puatio ḡreſſus: 7 iō ſup. tunc de cura hui⁹ ad iſtā ſen tñ nō p̄nter determinatio: ſ. ſup. recurraſ ad q̄rū caſ. ſen. 5. ibi habet clare de diſlocationē anche 7 oſſis anche. q̄to aut ſit aliq̄ diſlocatione p̄fecta oſſis corē a cā corporea iā ſupra dcm̄ eſt: qm̄ ad dolore ſciaticū aliq̄ tāta ſequit attractionē m̄e p̄ſicoſa p̄ ad dictā iūcturā q̄ ligamētū alligās molliſcat 7 elōgat iſtū qd iterdū reſilit vertebriū ex p̄ride: 7 ē ſnia aſo. ſ. p̄ri. ante tñ illud ſepe accidit ſilicet diſlocationis: 7 p̄tingit in caſu tali vt ſit veloz exitus 7 veloz reditus ad ſituz p̄uenientē p̄pter cām claram: lege litterā.

C Dolor vo anche 7 eſt ille in quo eſt dolor fixus in ancha qui nō deſcēdit niſi cū p̄mutat ad ſciaticam multotiens accidit aut ex debilitate cōſequēte a cā ſeſſiōis ſuper dura 7 cā p̄cuſſionis cōſequēte eā 7 cā aſſidua tiōis equitadi 7 ſunt cauſe eius ille cauſe. Verūtamē plurimum ſit ab humore crudo. Et multoties p̄mutat a doloribus matricis chonicijs 7 remanētibus tēpo: e longo ita vt ſint. x. mēſes.

C Nunc ſcōo determinat de dolore anche b̄ite magnā cōuenientia cū dolore ſciatico: 7 duo facit. p̄mo ipſus manifeſtat p̄p̄tia accēſſia. Secundo adducit cās ipſus. ibi (Dulcoriens accidit.) Dicit p̄mo quodāmodo cōtinuado cū dolore ſciatico. Dolor vo anche eſt ille in qd eſt dolor fixus in ancha qd nō deſcēdit ſup. ad genu 7 ad pedes ſicut ſciatic⁹: niſi cū p̄mutat ad ſciaticā: 7 declarādō cās p̄mo primitiuas: ſecūdo corporeas dicit. Dulcoriens accidit aut a debilitate p̄ite anchāz cā ſeſſiōis ſuper dura: 7 cā p̄cuſſiōis p̄ite eam;

pñte eaz: 2 cā affidationis equitadi: oēs tales cāe pñtue pñt eē
cāe debilitates anchā 2 inducēs dolorē: aut per cōpñtionem: 2
ex pñti ex solone pñtū de cāta: 2 in cōfione sup dura: 2 pñfio-
ne sup cā. aut cā de cōfione multe mae ad anchas pp motū in dictū
anchis caufatū ficut in affidne egantibus vt dicit. talis aut dolor
vt dicitū est magis fixus est in anchā nō de cōfione ad genu vel pe-
dem qñ fciaticus: pñtrea qñ nō est tāta anche: 2 illoz mēbroz col-
ligācia ficut est cū iunctura ficut vt manifestū est: tñ nō est negādū
qñ etiā aliqñ in tali dolore cōfiet etiā genu cū pede pp musculum
eōdem coze 2 anche ficut dicitū est: sed fufficit qñ nō tātū. Addit. Et
funt cāe eius ille cāe. f. oēs que pñtue funt fup de cōfione doloris
iuncturā absolute: funt etiā cāe huius doloris: qñ pñtue fup
funt cōplexionales oēs fine mē 2 cū mē vel fimplici vel mīffa fm
modū qui dicitū est fup. Addit. Cū ita mē plurimū fit ab humo-
re crudo. Et fit ut dicitur fup in caufis doloris absolute dicitū est
qñ vt plurimū fit a flegmate cū cholera: deinde a crudo: 2 tamē hic
dicit qñ vt plurimū a crudo. Nota qñ cū incipit dicere 2 funt caufe
ei: ille cāe: 2 vba tex. videant adaptari pprie dolori anche: tamē
cōia funt etiā dolori fciaticis: vt enumeret cāe euentus doloris
fciatici 2 anche. Dico fēdo qñ ita difficultas tacta est fup ad quā
recurrat loco fuo. In fūma tñ dico qñ per crudū hīc vt etiā fup
intelligit flegma aqñū fubtile qñ maxime cruditate pñcipat: ex
pñti dico qñ tale flegma cōparatur ad quofqñ alios humores fin-
gulares: 2 per fe fine mīffione alioz humo- 2 vt plurimū dolorū
glibet iuncturā pñt ab hoc humore plus qñ ab alio: loquendo
de dolore facto per cām fluentē: 2 ifto mō cōparatū hīc: f. f. for-
te cōpararemus humore talē ad quālibet aliā mām indifferenter
fue fimplici fue cōpñtū: dico qñ vt plurimū magis fit a flegma-
te cū cholera qñ a flegmate crudo tñ: qñ plus de alijs fēbus fle-
gmatis fimplici fūmptis gñatur in corpore humano qñ de tali fubelli
tñ: qñ illa nō facilius mouent ad iuncturas fine mīffione cho-
lere: habilitant aut ad fluxū permīffū cū cholera inde est 2. ifto
mō cōparationis cōparatū fup. pñteris etiā habere mām p-
babilē respondendi f. pñderabis: qñ differēt oēm est de bis iun-
cturis 2 de alijs: cū ifte pñtates fūt ampliores qñ concavitates
aliarū iuncturā: pñdera tñ rēfponfionē. Addit numerādū vnus
certū modū huius doloris per viā permutationis. Et multoties
permutat a doloribz matricis choniciis 2 remanētibus tēpore lō
goita vt. x. mēfes vel. f. aliquādo plures. Et ratio clara est: qñ p-
pter dolores matricis lōgos per vicinitatē debilitat anchā: vnde
fit pñfibile qñ mae que faciebāt dolorē matricis mouebāt ad iūctū
ras anche vel fcie: 2 fic fiet dolor anche vel fcie.

Et qñqñ fit a materijs calidis 2 pñfiffis ēt. Et a re-
pletionē venarū anche ex sang. 2 ab apoftematibz in-
trinfecis in pfunditate locoz. Cū ita mē nō apparēt
pñt profunditatem fuam ficut apparent apoftema-
ta reliquarū iuncturārum.

Cū pñt pñter alios modos explicite de mēbz facietibz tales do-
lores: qñ dixerat qñ vt plurimū fit ab humore crudo. Itā addit qñ
qñqñ fit a materijs calidis. f. fimplicibz 2 permiffis: 2 dēclaras vnū
modū euentus talis doloris a caufa calida vt a fanguine dicit. Et
ex repletionē venarū anche ex fanguine. f. fit talis dolor: quoniam
pñt extēfionē venarū per poros ipfarū refudat dictus fanguis
ad pñtates dictarū iuncturārum. Addit ponēdo aliū modū euen-
tus talis modoz. Et ab apoftebz intrinfecis in pfunditate locoz
fup. exiftētibz euenit aliqñ talis dolor: verū tñ nō apparent pp p-
funditatem fuā. i. dictarū pñtates maxime fic ficut apparēt apofte-
ta reliquarū iuncturārum. Itud totū clarū est: lege ifam pñtuā.

Et dicit que hz dolorē anche 2 apparet in corā ei
rubedo vebemēs quātitate triū digitoz nō faciens ei
dolorē: 2 accidit ei in ea pruritus vebemēs 2 de fide-
rat olera moriet in. 25. 2 omne qdē membrū in quo est
dolor iuncture macrefcit 2 extenuat.

In ifta vltima parte huius partis ipfe ponit duo pñfifica circa
hos dolores. ibi (Et oē qdē membrū.) Cū pñt parte dicit. Et di-
citur qui hz dolorē anche 2 apparet in corā ei? rubedo vebemēs
quātitate triū digitoz nō faciens ei dolorē 2 acciderit ei in ea. f. co-
ra pruritus vebemēs 2 de fiderat olera moriet in. 25. Itā fūma est
qñ ab Hippo. in lib. de capfa eburnea: sed nō fic iacet verba: imo
est aliquāto gñalior. dicit fic. Cū apparebit in corā finiftra iferio-
ri: absolute dicit iferioz: rubedo vebemēs que nō dolet: tñ fciat
qñ habēs cā moriet in. 25. die fue egritudine. f. pñcipalis: f. f. ante
25. die apparuerit. Addit. Et fignū illius est: qñ in pñcipio fue egrit-
tudinis hz pruritus vebemēs 2 de fiderat comedere olera. Ecce

aliquale dñeritate: qñ in textu nō dñit ad dolorē anche 2 hic nō:
etiā in nfo nō determinat ad anchā finiftra: 2 in hoc fic. Ratio fci-
se verificans nfm tex. credo pñt male assignari ficut neqñ ratio
ali trū finiftri eiusdē libelli dñfctate assignari pñt: f. f. per me vi-
dent ille fūne esse quedā pñtue: quarum nō est rō: f. pñbabilis
quedā perfuafio pñt adduci: qñ cū pñmū acciderit in corā pruri-
vehemēs finēte mē calida mīffa fanguinis: qñ declarat etiā qñ ap-
petit olera. pñt cōpñtionē nō nāles calidā 2. tñ cū apparebit
rubedo vebemēs quātitate magna. f. triū digitoz est fignū qñ iam
multū fluxit de mē calida ad corā pñter ad musculū eius qui est
mēbz maxime fentitiuū: f. ergo nō dolet fignū est qñ virt? fentiti-
ua est hebetata multū 2 qdāmo fupida: 2 qñ mens egrorata iuxta
fñiam afoz. 6. 2. parti. Quicqñ dolēs aliqd corporis plurimum
doloris nō fentit bis mens egrorata: 2 fic est fignū mortis cū pñ-
tionibz verificantibus afoz. vide ibi. Sed vtū in. 25. vel. 23. nefcio
assignare cām: sed dñc cū fentit in finiftra exponēt fic moriet in
9. vel. 10. i. pñfibile est vt moriat in illo die. ita ipfe exponit alibi:
moriet f. in. 25. i. pñt est qñ moriat: f. cū pudore fic exponat. Dicit
pñter ponēdo aliū cañ. pñfificū. Et oē qdē mēbz in quo est dolor
iuncture macrefcit 2 extenuat. Ratio huius dicti adducta est fup
per tres cās: alio chartas recurre fup. lege ifam totā.

Et dolores qdē iuncturārum qui funt pñter fciaticas 2
podagrā cū curant 2 eradicanf eoz mē nō redeunt
velociter. Sciatica vō 2 podagra quādo curant 2 era-
dicant earū materie funt ex eis que redeunt velociter
qualibet ex caufa: 2 illud fit pñt fitū membrū.

Ita est tertia pars pñcipalis ca. in qua ipfe ponit cōparationes
fciaticę 2 podagrę simul ad alios dolores iuncturārum: 2 duo facit.
Qñ pñmo ipfe ponit pñfionē quādā cū eius pñtatione. Scđo ipse
ponit vnā fpāles pñfionē de fciatica 2 podagra: que tñ fup po-
fta est gñalr de oibz doloribz iuncturārum. Scđa ibi (Et ifte qdē 2.)
Cū pñma parte ponit pñfionē 2 dicit. Et dolores qdē iūctū rapz
qui funt pñter fciaticā 2 podagrā cū curant 2 eradicanf eoz mē
nō redeunt velociter. Sciatica vō 2 podagra cū curant 2 eradican-
tur earū mē funt ex eis que redeunt velociter qñbet ex cā 2 pñā
do pñfionē dicit. Et id fit pñt fitū mēbz. Cū pñt intellectu hu-
ius partis nota pñmo qñ ad verificationē tex. de hac cōparatiōe in
reditu podagrę 2 fciaticę ad alios dolores: opz intelligi cōfiteris pa-
ribus: qñ effer multū bene pñfibile qñ chiragra in certo corpore
pñt qñ mē eius effer eradica 2 facta cura citius rediret qñ poda-
gra curata. fimiliter in alio certo corpore puta fi chiragra pñdeat
ex diuerfis humoibz 2 podagra ex vno tñ: vbi etiā corp? patiē-
chiragrā fit aptū ad dictā pñfionē pp eius parētes vel malū re-
gimē parētis patiētis podagrā nō fic fūt difpofiti 2. tunc manife-
ftus est qñ chiragra etiā curata citius redibit in illo qñ podagra cu-
rata in ifto. 2 hoc pñt iftā dñeritatē: sed pofta paritate pñ-
fio hz veritatē: 2 hoc pñt cām quā adduxit. d. f. in tex. pñt
fitū dictarū iuncturārum: refpectu aliarū em fūt iferiores facilius ad
eas fluunt mē qñ ad alias. Et ex hoc inferri pñt per eandē rōnem
qñ cōparando podagrā ad fciaticā cū est curata podagra facilius
apta est redire qñ fciatica: 2 intelligēdo de ea que fit per viā deflu-
tus: qñ per viā paulatine pñfionis oppofituz ftaret: qñ pedes
cū magis exercitent ipfoz refolutiua erit fortior: 2 fic non aggre-
gabif 2. pñbabilr tñ hoc dico qñ pñt dñer e aduersarijs qñ in
fciatica est iunctura magis carnofa: 2 est pñpior pñcipalibz mē-
bz: 2 iftud plus facit qñ minus aggreget mē in fciatica qñ in pedi-
bus: sed nō est de hoc difficultas nra: qñ fēmo est de dictis dolo-
ribz factis per viā deflurus. Cū nota scđo qñ norāter dicit cū cu-
rant 2 eradicanf earū mē vt inuat qñ ipfe intelligit de vera cura
2 nō biāditia que aliqñ fit per ftupēfaciētia: qñ fi remoueat do-
lor chiragricus per ftupēfaciētia 2 podagricus verifimilr citius
redibit dolor chiragric? qñ podagricus: qñ tardius remittet eq-
lis cōplexio frigida inducta in pede qñ in manu: 2 pñt magis di-
ftare pedes a fonte calozis: 2 pñt ipfos effer minus mobiles qñ
manus: sed fi fiat vera curatio eradicaō materiā morbitunc fa-
cilis redierint podagra 2 fciatica qñ reliqui dolores iuncturārum:
2 hoc pñt ftum deozum: vnde difponunt vt facilius materias
recipiant 2. Lege litteram claram.

Et ifte quidē egritudines funt ex eis que bereditan-
tur 2 pñprie podagra.

Cū ponit pñter aliā pñfionē qñ ifte qdē egritudines. f. fciatica 2
podagra funt ex eis que bereditant 2 pñprie podagra. Ratio hui?
partis dicta est fupius vbi hoc dicitū est de oibz doloribz iun-
cturārum gñaliter: 2 de hoc facta est fpālis qñ ad quā recurre fi pla-
cet. Quare tñ podagra fit magis de illis que bereditant qñ fciati-

ea etiā ex dictis ibidē pōt haberi fundamētalis respōsio: qm̄ spūs
deceit a pedib⁹ vident⁹ minus facere ad necessariā gnōnē scit⁹ q̄
deceit ab alijs mēbris iuncturā cū videant mēbra minus nobi-
liar: ideo scire malitia in talib⁹ spiritib⁹ nā nō reddiū tātū sollicita
de corrigendo dictā malitiā: sicut si spūs aliarū nobiliū magis iun-
cturā sint infecti mala qualitate: qm̄ vbi notabiliter essent infe-
cti ppter vicinitatē spiritū pncipaliū membrorū si ab illis aliq̄-
ter nō corrigan⁹ illos pncipaliū spūs inquinabunt: et sic nō red-
detur forte spēsma plicū: qm̄ in vigore dictorū spiritū maxime
ipm̄ reddiū plicū. Lege istam parvam 2c.

C Et materia quidē sciaticæ plurimū est in iunctura et
pcedit ex ea in nervo lato. Et cū dolet preparat effu-
sio materiæ ex toto corpore desup ad ipsa pter ma-
terias coarctatas in prin. rel. Et qñq̄ accidit vt nō sit
in iunctura: imo in nervo lato.

C Ita est quarta pars pncipalis cap. in qua pro cōplemēto doctri-
ne etiā reuertit⁹ ad determinādū de sciatica et podagra quodā mō
sp̄sio: et diuidit pars in duas. Qm̄ pmo de sciatica sp̄sio dēbet
minat. Scdō de podagra. Scdū ibi (podagra vō ex sūma 2c.)
p̄ p̄ma etiā in tres diuidit. Qm̄ pmo ipse pōt diuersos modos
euentus doloris sciaticī ex diuerso mō stus mās dolorē efficiētijs.
Scdō ipse ponit vñā frequentē ptingētiā quā etiā supra posuit
euentū ad dolorē sciaticū ppter mām illius in certo situ p̄ne-
re. Tercio ipse cōparat dolorē sciaticū ad alios dolores iuncturā-
rum in vebemētia ipsius doloris. 2c. ibi (Et multoties.) 3c. ibi (Et
sciatica gde.) Cde p̄ma parte dicit. Et mā gde sciaticæ plurimū
est in iunctura. I. plurimū incipit dolor sciaticus ppter mām exi-
stētē in iunctura. I. in p̄cauitate iuncturā vel in ligamento allig-
ante vertebū cū p̄ridē: et pcedit ex ea. I. iunctura vel supple-
cto ligamēto in nervo lato. I. in nervo expanso exterius supra iun-
cturā. I. ad nervos et chordas exterius iuncturā ligātes et eam fm̄
debitū stū seruantes. C. pro intellectu partiā nota q̄ ista ista pōt
dupl⁹ legi. Uno mō vt ista iacet. I. q̄ mā faciēs dolorē sciaticū vt
plurimū est in iunctura vel in ligamēto formalr: postea pcedit di-
cta mā ex ea in nervo lato: ita q̄ sit dolor tñ in pncipio qñ elon-
gato a mā ligamēto p̄ter etiā aliq̄lter vertebro a p̄ridē elongāto
chozde et nerui exterius iuncturā alligātes extendunt: vnde tñ sit
dolor vt plurimū in pncipio nō cōcata mā dictis mēbris exteri-
orib⁹: et hoc est q̄ vt plurimū in p̄cauitate iūcture p̄gregat mā ma-
gis siue per viā desurus pp̄ facilitatē receptiōis siue per viā pau-
latine p̄gestionis pp̄ debilitatē ossū in digerēdo maiorē q̄ in er-
riorib⁹ vbi pp̄ p̄sentia magis musculi et carnis coopletis iūcturā
viri p̄gestionis formos reddidit et expulsiua: ideo vt plurimū aggrega-
tur mā in p̄cauitate iūcture: et fit dolor pp̄ extēsiōnē mēbroz ex-
teriorz: vt dicitur est: q̄ mā in ligamēto subiectiue existēs nō efficit
in eo dolorē pp̄ id qd ligamētū nō sentit: sed in p̄cessu aggregata
multa mā in iunctura a nā expellit ex ea in nervo lato exterius. I.
expanso supra iūcturā qui nervus originat⁹ a musculo magno co-
ze de quo dicitur est supra: et tunc illa mēbra extrinsece nō solū do-
lent ppter extēsiōnē in illis factā ppter mām ligamētū intrinse-
cum elongantē: et sic superiora mēbra extendentē: sed etiā ppter
mām dictis mēbris extrinsecis etiā cōmunicantē. Et hoc videtur
clare sonare ista cū dicit. Et mā gde sciaticæ plurimū est in iunctu-
ra. I. fit dolor sciatic⁹ vt plurimū pp̄ esse mām in iūctura et nō in ex-
teriorib⁹ hoc est. I. in pncipio doloris hmoi: sed sup. in p̄cessu pce-
dit dicta mā. I. a nā sic mittēte vel ppter exuberantiā ei⁹ pcedit ex
ea in nervo lato 2c. Scdō sensus iste est vt inuat q̄ dolor sciaticus
est in iunctura ppter essentiā ppter hoc q̄ vt plurimū in iunctu-
ra est mā faciēs dolorē subiectiue: sed pcedit ab ea iunctura. I. do-
lor in nervo lato per cōmunitatē. I. per cōpassiōnē dictorū mēbro-
rū: et merito horū dolor est veniēs pncipalr. Sz si obiciat⁹ si dolor
est per essentiā in iunctura: q̄ ligamētū vel ossa sentiūt qd nō cōce-
dit a medicis. Ad hāc difficultatē rāder illud dicitur quarta pble.
Scdō pble. in fine cōmētū: q̄ duplex est sensus in aiatis: qdam est
nālis: et qdā aiatis: et dicit q̄ ossa sentiūt sensu nāli lō aiatis: et hoc
sufficit ad oīm ossa ancharū dolere. Re vera nisi esset auctoritas
tāti hoīs p̄ra respōsiōnē instatē: nec ista respōsiō cōiter a medi-
cis acceptaret: pp̄ q̄ fugere has difficultates tenēda est p̄ma ex-
positio que multū tenuit est p̄formā. I. q̄ mā vt plurimū est in iun-
ctura: postea cōicat nervo lato: hoc tamē in tali dolore nō semp
est: qm̄ possit aliq̄ esse mā p̄ in dicto nervo: et per eā possit fieri
dolor sciaticus: postea dicta mā vel pars ei⁹ recipiet intra iunctu-
ram: et ppter hoc addidit ter. Et qñq̄ accidit vt nō sit. I. dicta mā
in pncipio doloris in iūctura: imo in nervo lato. Postea addit. Et
cū dolet supple pp̄ mām etiā tñ in iūctura p̄ntā p̄parat effusio
materiæ ex toto corpore desup ad ipsam. I. iūcturā p̄ter mās coar-

ctatas a pncipio rei: et hoc est pp̄ nām velle succurrere mēbro de-
bilit: q̄ etiā dolor attrahit reuma sic ventosa pp̄ caliditatē loci 2c.
Et ex hoc textu potes colligere q̄ in corporib⁹ repletis in pncipio
doloris sciaticī: q̄ est de vebemētiōib⁹ dolorib⁹ iuncturā vt sta-
tim dicit ter. debent⁹ a pncipio diuertere euacuādo cū sōmia vel
pharmacia vt ista videbit⁹. Et sic legēdo istam p̄tinuādo pncipium
ter. cū fine ei⁹: et postea legēdo textū mediū vt factū est: ista est cla-
ra. Lege ergo eā sic. Et mā gde sciaticæ plurimū est in iūctura. I.
in pncipio doloris: pcedit ex ea. I. in p̄cessu i nervo lato exterius:
supple hoc tñ nō semp est q̄ a pncipio sit mā in iūctura. vnde ad-
dit in fine ter. Et qñq̄ accidit vt nō sit in iūctura. I. a pncipio: imo
in nervo lato. I. p̄us postea e fundit ad iūcturā. Postea lege aliū
ter. mediū et est textus notabilis. Et cū dolet. I. eger quārcūq̄. I.
esset mā tñ in iūctura: ppter tñ dolorē p̄parat effusio desuper
ad ipsas ppter materias coarctatas in pncipio rei. I. doloris: et ex
hoc collige p̄clusionē quā dixi. Et sic clara est ista.

C Et multoties qdē multiplicat humiditas mucosa in
p̄ridē quare mollificat ligamētū qd est iter addita-
mentū et p̄ridē: quāobzē dislocat ancha et ante illud
accidit dispō inter firmitudinē et dislocationē et est vt
sit velocis exitus et velocis redit⁹ iniquita valde.

C Jam ipse ponit vñā frequentē ptingētiā euentū ad dolorē
sciaticū pp̄ mām p̄tineri in iūctura vcl eius ligamētore: est ista cla-
ra etiā supra lecta dicta. Et multoties qdē multiplicat humiditas
viscosa in p̄ridē. I. in illa vacuitate iūcture. I. multiplicat per de-
flurū siue per paulatinā p̄gestionē quare. I. pp̄ quā multiplicatio-
nem humiditatis mollificat ligamētū qd est iter additamētum et
p̄ridē. I. ligamētū ligans vertebū cū p̄ridē: et supple pp̄ mollifica-
tiōnē illā extēdiū dictū ligamētū sicut in mēbris paralyticis eue-
nit: et sic elongat vertebū a p̄ridē: quāobzē pp̄ dictā elongatiōē dis-
locat ancha. I. aliq̄n resille vertebz extra p̄ridē sumēdo ibi anchas
pro tota illa iūctura. C. Cōsequēter addit ponēdo qdā signa an-
tecedētia ad dictā dislocationē et dicit: et ante id. I. dislocationē: ac-
cidit dispō iter firmitudinē et dislocationē. I. q̄ paties anteq̄ sit in
totū facta dislocatio: sed est in via nō pōt debite firmare crus et pe-
dem et libere ambulare nec incurrare: et eluare tibi sicut sanus:
nō est tñ sibi impossibile illa fieri: lō difficultate fiat: et sic est dispō
media iter firmitudinē que puenit iūcture ad motū p̄gressiū et
dislocationē: q̄ cū p̄ma dispōne pōt libere incedere: in scda aut fa-
cta. I. dislocationē nequaq̄ pōt: et ante dictas dislocationē a mā
mollificatē et relaxantē est in dispōne media. Addit aliud signū di-
cens. Est. I. p̄tingit vt sit velocis exitus et velocis reditus. I. p̄tingit
q̄ fiat facilis dislocatio et facilis reditus vertebz a p̄ridē pp̄ pluri-
mā humiditatē relaxantē et facilis reditus ad deb. tñ sit iūcture
erectata aliquat⁹ mā: vnde dicit ligamētū: et sic trahit vertebz qd
refluerat extra p̄ridē ad intra p̄ridē. Et addit q̄ est ingeta val-
de: pōt dupl⁹ legi. Uno mō iniquita passiue: q̄ per hāc dislocatio-
nem iniquitatē valde infirmus: q̄ cū dislocat extēdunt valde choz-
de et nerui supra iūcturā existētes et grandis sit dolor: et sic reddiū
infirmus inquietus valde. Vel alr iniquita valde. I. hec dispō non
remanet vnus modus: imo multū varia existit. Aliq̄n gde fit dislo-
catio multiplicata aliq̄lter humiditate: aliq̄n gde fit subitus redi-
tus ad sitū pp̄riū erectata mā: vel pp̄ regimē erectatiū infirmū vel
medicinas locales ericcatēs: p̄pterea parū de nouo multiplicata
humiditate fit dislocatio: postea per ericcatōnes fit reditus: et sic
est iniquita valde hec dispō: et istū sensum credo intellerisse. d. A.
in ista. Nota tamē q̄ dicit est. I. p̄tingit: q̄ vt plurimū cum fit dislo-
catio est tardi reditus: imo fere impossibilis: precipue cū illa hu-
miditas in iūctura existens ericatur: vnde fit postea inobediēs
receptiōi vertebz in p̄ridē.

C Et sciatica qdē est de vebemētiōib⁹ dolorib⁹ iun-
cturā et cauterium securitatem facit eius.

C In hac tertia particula hui⁹ partis ipse cōparat dolorē sciaticū
ad alios dolores iuncturā in vebemētia doloris: et breuiter oīē.
Et sciatica qdē est de vebemētiōib⁹ dolorib⁹ iuncturā. Nota
hic q̄. d. A. noluit p̄scie determinare nungā iste dolor sit alijs do-
lorib⁹ iuncturā vebemētiō: qm̄ hoc declarare esset difficile: q̄
et si ad iūcturā scie pueniat magna quāritas neruorū: etiā multa
mā pp̄ receptaculū suat ad iūcturā illā: et nō sic ad iūcturas ma-
nuū vel pedū. Possit tñ aduersarius dicere q̄ ex alia parte nerui
manuū maxime sunt magis sensitiui et spūs illis in sensu seruicēs
habēt cōparatiōnē magis p̄o sensu p̄porzionatā: sicut et dicit. d. A.
cap. de stupore. Qd tact⁹ pedis est in cōparatiōne tactus manu
sicut stupor: verū tamē est q̄ dolor sciaticus est multū vebemēti⁹
forte alijs vebemētiōib⁹ ita sensiti⁹ h̄aruius tract. d. dolorē iūctū.

ed dicit in ea. de sciatica: & hec spes doloris sciatici reliquarum spe-
cierum est pessima: & loquebat ad vehementia doloris: quoniam paulo post
addidit quod est raro ptingens & eius curatio est facilius. si igitur est pessima
ma maxime hoc intellexit quantum ad doloris vehementia. Gordanus
autem in trac. suo iuncturarum dicit. Quod dolor podagricus est maior
aliquis: & ad sciā plures nervi veniunt ut idem dicit: verum est tamen quod possit
dici quod ipse intellexit quod est maior: extensus: quoniam ad pedes plures mae
mouentur per sicut eorum: & quoniam sunt membra minus carnosae & magis di-
stantia a fonte caloris: unde difficilius mae resoluit. Ad effugiendum
igitur istos arbitrariorum sensus dixit notat. d. A. quod ipse dolor est de
vehementioribus: & hoc est maxime verum & clarum per plurimos ner-
uos ad dicta iunctura terminari debet. forte tamen quod probabilius dicere
possemus ex ceteris paribus dolor chiragicus etiam est maxime ve-
hementius ex fundamento statim dicto: & de hoc non reperimus auctores
mentionem spalem fecisse: sed quod sit ista est vera & clara. lege eam.
Addit ultimo circa hanc partem pertinentem ad preservationem ne fiat
dislocatio anche supple cū sit illa dispositio media inter firmitudinem &
dislocationem: & dicit. Et cautius securitatem facit ei? i. ne fiat dislo-
catio vera sup. quā reliquā non suffecerint. Ratio huius est: quoniam ut supra
trac. i. dictum est cū erat sermo de cautius. Cautius singulariter
exicat humiditates membrorum maxime flegmaticas ipsi mēdo etiam
in membris humidū & relaxatū pfortatione ne recipiat ut tradit au-
ctores: & picipue. d. A. quarta pmi. ca. 29. & Albucasis in sua chirur-
gia ca. i. post pmiū. exicatio igitur dicta humiditatem relaxantem
ligamentis: unde elongat & faciliat ad exitū psumpta humiditate
abbreviat: & sic dislocatio phibet. Notate tamen quod auctores spali-
ter d. A. 4. can. fen. 5. de dislocatione anche. in fine cap. laudat caute-
riū etiam facta dislocatione ab hmoi cā. Idē d. A. 4. s. practi. c. 31.
& Albucasis. i. trac. chirurgie. ca. 4. quoniam per eandem causam inuenit remo-
uendo dislocationem per quā etiam phibet eas fieri in paratis ad eā.
De modo autem cautius adi in casu isto ponunt ab auctoribus varii
modi: non cōuenit nobis in presenti adducere: quoniam non est illud
principalis ppositi: sed si vultis recurratis ad d. A. 4. & Albucasi-
sim locis allegatis: lege litteram.

C Podagra vo ex summa doloris iuncturarum existens quoniam
incipit a digitis. i. a pollicibus. Et quoniam incipit a calcaneo.
Et quoniam incipit ex lateribus pedis. Et quoniam incipit a late-
re eius: deinde cōicat. Et quoniam eleuat ad corā.

C In pma parte pncipali huius partis post dicta de podagra ad-
ducit etiam quedā spalia de ipsa. pmo manifestando modū incipio-
nis ei. Scdo ipse ponit duo pnoticias de ipsa. Scda ibi. Et ex eis
que accidunt etc. 7. pma etiam in duas. Qm pmo facit quod dicitur
est. Scdo ipse ponit quedā modū terminationis doloris podagri-
ci. Scda ibi. Et quoniam apostemat. De pma parte dicit. Podagra
vo est ex summa doloris iuncturarum existens. & quoniam incipit a digi-
tis. i. a pollicibus. quoniam incipit a calcaneo. & quoniam incipit a lateribus pe-
dis. & quoniam incipit a latere eius. i. pedis: deinde cōicat supple alteri
lateri vel toti pedi. Et addit. Et quoniam cōicat dolor vsq ad coram.
Pro intellectu huius partis est notandum de mēte expsa. d. A. pma
pmi doc. 5. fūma. i. ca. vlt. 7. 4. de iuuamētis mēbro. ca. 2. de mēte
B. pes humanus fuit cōpositus ex multis ossibus: puta ex 26. vnde
in eo sunt multe iuncture: & hoc factū est ut pes esset mēbru aptū
ad figendū & colligendū ut ibidem. Illarū tamen iuncturarū quedā sunt
magis pncipales: quoniam est pmo iunctura calcanei ex osse grosso qua-
drangulato: postea est alia manifesta ex osse nariculari etiam quadra-
gulari oblonga: postea est iunctura rasete pedis ex tribus spali-
bus pstituta: postea est pecten quod colligat cū ossibus digitorū qui
sunt. i. 4. quod glibet digitus h3 tria ossa pter pollicē qui tamen duo pti-
ner. fm igitur quod mae aliqui plus recipiunt in iunctura que alligat polli-
cibus quod alibi: ita plus incipit ibi dolor: sed si plus fluat ad iuncturā
calcanei plus incipit in illa iunctura dolor: & sic dico de reliquis: po-
stea vo per cōpositionē & vicinā alius iuncturis pedis comuni-
cat: pot autem in vna eaz plus recipi quod in alia per varias ptingētias
& nales & acqstas de quibus in causis supra facta est mēto. Et 2o
notandum quod per chozdas harū iuncturarū: & pnter per musculos
quoniam dolor eleuat vsq ad corā: quoniam ut supra dictum est: musculus
magnus core ex tēdit per chozdas vsq ad pedē: etiam chozde adiu-
uantes in extēsiōe digitorū originant a musculo cruris extrinse-
co: & chozde iuantes in ptractione digitorū originant a musculis
qui sunt in planta pedis: & sic per colligantia dictarū iuncturarū
cū dictis musculis aliqui eleuat dolor vsq ad corā: & possibile est
quod comunicet etiam scie per eundem modū: sed erit mediū ad declarā-
dū nunquā debeat dici dolor sciaticus vel podagricus: quoniam in scia-
tico pmo incipit dolor: superius versus ancbā postea cōicabitur
deorsum: & in podagrigo erit ecōtra. Lege istam quod clara est.

C Et quandoq apostemat.

C Nunc ipse ponit unū modū terminationis eius: & duo facit. Qm
pmo facit hoc. Scdo remouet dubitationē que oriri posset apud
intelligentē adducēdo cām & auctorizādo de mēte. B. Scda ibi. Et
videt etc. Dicit igitur pmo de isto dolore quod quicquid pes apostemat
exterioris. i. post dolore. Et tō clara ē: quoniam aliqui a nā mittit mae que
erat in pcauitate iuncturarū ad mēbra versus cutim & ibi aposte-
mat: & hoc non est cōmune oibus iuncturis: quoniam ad dolorē sciaticū
non sequit apostema extrinsecū: quoniam mae est coarctata in loco multū
pfundo: & h3 eius portio aliqui cōmunicet mēbris exterioribus: quoniam
tā illa iunctura superius magno musculo & multa carne cooper-
ta est sicut portio exterioris mouetur non fit apparēs extrinsecus
eminētia vel apostemat. non sic autem pes: quoniam supra pedem non est
nisi modica caro: vnde cū mae exterioris mouet super pedē manife-
stat tumor & apostemat. non sic autem fit cū mouet mae a iunctura
scie supra propter causam dictam. Ideo dicit. Et quādoq aposte-
mat. i. pes post dolore podagricū: quoniam hoc non est cōmune omnibus
doloribus iuncturarum.

C Et videt ut non sit illud in chordis & nervis: imo in
ligamentis & corporibus quibus pntinent iuncture deso-
ris fm quod dicit Gal. Et ppter hoc non accidit ut perue-
niat dispositio podagricorū in doloribus suis & apo-
stematibus ipsorū ad spasmū oino.

C Consequenter remouet dubitationē adducēdo cām. posset aliquis
dicere si pes apostemat igitur mae mittit vel recipit in mēbris exte-
rioribus: igitur in chordis & nervis: ex pnti ppter ipletione nervorū
debet causari spasmus quod tamen non fit: ut etiam cōmuniter videmus in
patientibus podagrā quod non spasmant. Respōdet ipse huic difficultati
dicēs. Et videt quod non sit id in chordis & nervis. i. a pntio non fit etc.
imo in ligamentis & corporibus. i. carnosus quibus pntinent iuncture de-
soz fm quod dicit. B. addit remouēdo. & per hoc. i. ppter hāc cāz quod
non recipit mae in mēbris nervosis non accidit ut perueniat dispositio
podagricorū in doloribus suis & a pntibus ipsorū ad spasmū oino.
Intellige quod dicit ad spasmū oino quasi inuat quod ppter illam cām
neq fit spasmus ex dolore: quoniam non comunicat immediate nocumētis
tuz pncipio. i. cerebro neq nuche quale cōmunicaret si mae facies
doloris esset in nervis: & sic non pntat cerebrū in se neq membra
nervosa ad ipm. non etiam fit spasmus de repletionē: quoniam mae in ner-
uis dum est non extēdunt in latū neq pnter abbreviant in lōgum: &
sic non fit spasmus oino: quod neq mālīs neq imālīs. Lausa autem in po-
dagra: quod mae recipit in ligamentis: & non in nervis vel chordis pōt
esse & strictior cōpositio sube nervorū vel fortitudo virtutis. ppter
pntentia multorū spiritūū aialū in eis in resistēdo. non sic autem est in
ligamentis. Lege istam: quod clara est. Sed hic orit dubitatio ex ista q
dam superiore: quoniam supra dicit. 2o mae sciaticae plurimū est in iun-
ctura: & pcedit ex ea in nervo lato. i. exterioris ut supra legebatur.
& sic videt de mēte eius quod mae recipit in nervo lato etc. Ad hoc di-
catur quod ibi cū posuit quod mae pcedat ex iunctura in nervo lato po-
suit vna possibile ptingētia: & sic dicēdū est quod possibiliter posset
fieri spasmus: & in hoc terty intelligit quod raro. vel dicas quod ibi per
nervum latum non intellexit nisi ligamentum extrinsecū: & magis
placet sic dicere. Lege litterā rū.

C Et ex eis que accidunt habentibus podagraz est ut
prolongentur ossea testiculorū ipsorum. Et podagra
quidem cholericā attrahit mortem subito & proprie
apud regimen plurimum.

C In hac vltima pncipali capituli ipse ponit duos can. pnoticos.
in podagricis. pimus est quod ex eis que accidunt habentibus podagraz
gram est ut plogent ossea. i. burse testiculorū. Ratio clara est: quoniam
cū fluunt mae deorsum a superioribus ad pedes etiam aliq pars eius
per partes ossei trāst: & sic per eū osseus elōgat. Dicit scdo ponē-
do aliū can. Et podagra qd cholericā attrahit mortē subitā: & p-
prie apud regimen plurimū. i. regimen grossum. Ratio huius dicti est
fatis euident. nā ex quo in dolore podagrigo a mae cholericā est ve-
hementia acuti doloris: & ppter extēsiōē: & ppter malā qtitatē:
& cū talis mae facies dolorē sit flura neq fluerit nisi per abundan-
tiā eius in toto. cū autem ad acutissimū dolorē mae cholericā in toto
existēs sit apta facilius inflāmati ex pnti apta ponere oēs humo-
res in ebullitione: ad hunc dolorē igitur est apta seg febris incēsus
que virtutē pnter simul cū dolore: vnde pnter attrahet mortē
subitā. Et hoc ppte verū est apud regimen plurimū. i. grossum ut
dicit textus: per regimen grossū non intelligēdo regimen deli-
ci nutriti ut est regimen leguminū caulū & hmoi ut vulgares cō-
muniter accipiunt: sed per regimen grossum intelligēdo regimen deli-
catōz hominū qui cōmuniter accipiunt ab hac egritudine quod sub

modica quantitate est regimē plurimi nutrimenti ut sunt oua sorbilia carnes gallinarū vinū dulce grossus &c. tale regimē vocat grossū; q. plurimi nutrimenti. nā tale vltimum regimē est calidū in flammabile ex ebullitione & ex pnti facilliter in mām appropriatā & puncta cōuertibile. stante igit dolore fortissimo addito hoc regimine pp qd est aptus dolor nō solū puerfari verus etiā augeri: p qd talis podagra cū tale regimine attrahit. l. est apta trahē morē subitā per modū dictū. lege istam. Et sic est finis hui⁹ glorioz & difficultis ca. C. In hoc cap. igit pmo habuistis gñaliter quātu ad cās & tēpora. pmo quātū ad cās eueniēt talū doloꝝ. p. pmo ponit vna diuisione cārū vt q. cā paties. i. mālū est mēbū suscipiens: & cā efficiēs sunt cōplexiones & mae male: & cā istrumentalis & pparatiua est dilatatio meatū nālū aut accidētalis ex tēpore acq̃sita vt ex motu &c. Et ibi habuistis egregia de causis & per se & accidētaliū & postuistis & pūtiūis talū doloꝝ in diuersis gñibus talū cārū. Habuistis pnter aliā diuisione ex parte cāe passiue: vt qd mēbū sit paties: aut pp debilitatē in creatura: aut ppter debilitatē cōplexionalē & ppter frigidā pfirmatā: aut ppter cōplexionalē calidā etiā pfirmatā: maxime qñ eius cā est caliditas acq̃sita ex motu aut morfu venenosū aīalū. aut tercio sit pp istum mēbū sub mēbris alijs: ideo multiplicānt tales dolores in pedib⁹ & anchijs. Ibi habuistis quō cū bonitate cōplexionis mēbū pōt stare oebilitas mēbū pp malā cōpositionē vt in casu iuncturāū pp raritatē texture &c. etiā dicebat pp malā dependētā a spiritib⁹ & humorib⁹ &c. Cōsequēter habuistis aliā diuisione se tenentē ex pte cārū efficientiū que fuerant due. s. cōplexiones & mae. de cōplexionib⁹ dicit q. aut sunt toti cōmunes: aut in pncipali membro vt corde vel epate. b. aut aut sunt cōplexiones calide: aut sicce pstringentes: & ppter si cōiungat humiditas extranea. de cōplexione imālū humida nō fecit mētiones: & ibi vidistis cām. postea posuit diuisione de cā efficiēte corporali. s. humorali: dicens q. aliqui talis cā est sanguis singularis & pur⁹: aliqui alius humor mistus sanguini: & de quolibet alio humore verificabatur: aut flegma singulare: aut vehemētia crudī: & per hoc intelligebat q. etiā flegma sine sanguine: & melancholia sine sanguine pōt esse cā: humor ē mistus. s. ex cholera & flegmate cū melancholia: aut vtriusq. sola: oē tale pōt esse cā. Addidit postea q. inter has cās pmo sit a cholera & a flegmate simul: postea a flegmate: postea a sanguine: postea a cholera: & p. raro sit a melancholia. Et ibi habuistis circa hoc documētū bonū litterale: & breuiter fuit verificatū dictū. d. loquendo de talib⁹ doloꝝ: factis per viam deflurū: qñ in factis per paulatīnam cōgestionē esset alr oēm: & ibi singulariter dicebat q. l. a mā melancholica rariū sunt tales dolores q. ab alijs mēb⁹: tñ ex illo nō debebat fieri pntia q. corpora melancholica rariū incurrant dīctos dolores alijs: imo etiā ex mā melancholica plures reperiunt sic dolētes q. alia mā. nā post q. iam fluxit alia mā: postea sit melancholica per indurationē. postea habuistis multas cās pmitiuas que inducūt ad tales dolores: sunt fere oēs cāe que sunt cāe indigestionis: & ibi dicebat inter ceteras cās q. pfortare iestina in cōfuetis pati colicā sepe pducit ad dictos dolores: & quelibet retentio cōiū puetatū &c. vt fluxus sanguinis &c. & q. vni bibūtū in te sumo maxime ad illos ducit: & percussio aut casus supra iuncturas est etiā fortis in hac cā. Et ibi habuistis pulchrā & longā qōnē vtz vinū vel alius potus debeat pcedere cibū: vbi habuistis q. vinum exhibitū gñā tñ medicine d. pcedere cibū: sed si exhibeat ad debite digerendū & qualificandū stante cibo grosse sube d. simul cū cibo cōmiserit. Et ibi dicebat q. tñ in qbusdā casib⁹ etiā irregulariter exhibeat ante cibū vel post: non tñ sit semp nociuus: inter alia hoc dicebat pp p̃suetudinē. Et ibi vidistis vtilē determinationē de p̃suetudine quō aliqui cibaria mala nō nocēt: & quō tñ nō debēt obseruari &c. ibi recurrat. Habuistis pnter de paratioribus ad has egritudines q. corpora scilla & habētia egritudines chonircaas & pualescētia cū nō debite regunt sunt aptiora ad tales dolores: & hoc pp debilitatē digestiue eoz: ideo colligebat q. oia corpora in qb⁹ pp aliquā cām digestiua debilitat sunt parata &c. postea habuistis cās quare dolores iuncturāū magis eueniūt q. alijs dolores: q. s. sunt mēbra magis vacua & pluri mor⁹ & debilitatis cōplexionis &c. postea habuistis modos terminationis dictoz doloꝝ: cū nō vere curant: qñ aliqui dislocant: aliqui idurant: aliqui p̃torquent: aliqui nascit sup eis caro &c. & maxime in cōplexionib⁹ calidis hoc ptingit. postea habuistis quō iter dolores iuncturāū vltimum incipit fieri podagra. Et quō dolores iuncturāū sunt de sūma egritudinē que hereditant. Et ibi habuistis bonū documētū vtrū podagra possit ex hereditate p̃bi: & vidistis q. sicly multi alij periculosoꝝ morbi & p̃uiores nō sunt hereditarij: & vidistis cām huius varietatis. Habuistis pnter singularē canonē quō curatio doloris iuncturāū est sepe cā ad perniciem: ibi vidistis quō hoc debeat intelligi: q. in corporib⁹ debilib⁹: & in qbus tales dolo

res sunt antiq. & in pendentib⁹ & diuersis mēbris: & vtentib⁹ malo regimine &c. In talib⁹ est timor pfortare iuncturas: in alr dispositis nō sic &c. Habuistis pnter quō ver pp motū sanguis & humor: & autūus pp malitiā humor & debilitatē digestiue & raritatē poroz acq̃sita in estate pcedēt sunt aptiora tēpora eueniēt talū doloꝝ. Habuistis pnter quō si curent vel succurrat dolori iuncturāū in pncipio facillit sit eoz curatio: & si pfirmēt & p̃suecāt. difficile multū curant: & quō varices si appareāt in habētib⁹ tales dolores sit sanatio eoz per eas: postea etiā reducit euentū talū dolorum ad certas cās supra recitatas. postea habuistis quō sciatica est in sūma doloꝝ iuncturāū: & manifestat eā per hoc qd incipit a iunctura anche & descendit retro ad corā & genu & aliqñ vsq. ad calcaneū: & vidistis modū pp neruū latū: & quō extenuat in eo dolore pes & corā &c. & quō aliqñ pducit ad dislocationē core. Et q. dolor anche ab eo diuersificat: qñ est dolor strus in aucha & non descendit nisi p̃muref ad sciaticā &c. Et ibi habuistis pnter cās illorū spālū doloꝝ q. sunt p̃porcionales causis dictis supra. Habuistis pnter quō reliq. dolores iuncturāū pnter sciaticā & podagrā cū curant nō redeūt velociter. sciatica vō & podagra ex quibet cā facile redeūt. Habuistis pnter quō sciatica est de vehemētiōib⁹ dolorib⁹ iuncturāū: & ibi habuistis circa hoc dubitationē: dictū est p̃ verificari extēsiue: intēsiue chīragra est fortior. postea habuistis modū inceptionis podagre: q. in pede a diuersis partib⁹ incipit: & quō aliqñ extēdit vsq. ad coram. postea habuistis quō dolores podagricoz raro perducunt ad spālū. postea habuistis vltimo quō podagra & colica attrahit morē subitū: ppter apud plurimū & copiosum regimen. Et sic finis capituli.

C. De signis.

Cap. 6^m.

Lud quidez oportet te cognoscere de causis harum egritudinis per signa. In primis est dispositio simplicitatis cōplexionis aut cōpositionis eius cū materia.

Istud cap. signoz doloꝝ iuncturāū est scda pars pncipalis huius p̃me partis secūdi tractat⁹ hui⁹ senen qua. d. hui. ponit signa ad decernendū dolores iuncturāū vel cās dictarū egritudinū: & diuidit p̃sens cap. p̃ma diuisione in duas partes. Qm pmo ipse pponit vniū p̃ambulū p̃cognoscendū ante specialē cognitionē causarū dictoz doloꝝ. Scdo ipse psequit spālter ponēdo signa causarū doloꝝ mālū. Scda ibi. In mālū vō &c. p̃ma adducit duas. Qm pmo ipse facit qd dictū est. Scdo ipse ponit signa ad cognoscendū distincte cām doloris esse malā cōplexionē simplici sine mā & nō mālē. Scda ibi. Et simplex qdē &c. De p̃ma parte dixit. Illud qd opz te cognoscere de causis harū egritudinū. s. dolorū iuncturāū per signa in p̃mis est dispo simplicitatis cōplexionis aut cōpositionis ei⁹. s. cōplexionis cū mā. l. opz p̃mū cognoscere de signis cārū doloꝝ est: nunqd dolor hēat cām que sit mala cōplexio simplex aut mala cōplexio mista & mālā. cā clara ē: qñ hoc nescito nō possum⁹ pcedere via recta in cura neq. in inuestigando cās: q. nō per signa humorib⁹ appropriata nisi sciamus qñ morb⁹ est mālū. neq. etiā in cura recta via poterimus pcedere: qñ in mālū p̃ma intētiō est eūatio que aliqñ p̃ficiat nō pcedente digestiue per flōmiā: & per pharacū vt infra videbit⁹: vbi si morbus sit in mālū in ipso p̃ma intētiō est pura alteratio & nō eūatio: igit elegāter dixit text⁹ noster vt hēamus viam ad p̃sequendū in signis humorū vel vtriusq. sit nō p̃sequendū: vt etiā sit in medico clara intētiō carādī in eūando vel nō eūando. Illud quod opz p̃mū cognoscere de signis causarū doloꝝ est dispositio simplicitatis cōplexionis. i. si cā doloris sit mala cōplexio simplex: aut cōpositionis. i. si sit mista vel cum materia cōiuncta: q. aliter nō possemus &c. Et sic clara est littera lege.

Et simplex quidez eius est parūper & raro & fit in ea dolor sine grauedine & absq. inflatione: & nō est alteratio coloris neq. signū materiē.

In hac particula duo facit. p̃mo ponit vniū cā. talē. q. simplex qdē cōplexio est parūper & raro. Et addit ponēdo signa cōplexionis diuersē sine mā dicēs. Et fit in ea dolor sine grauedine & absq. inflatione: & nō est alteratio coloris supple a nālī: neq. signū mālē. Ratio p̃mi dicti ē clara: qñ raro fit mala cōplexio simplex in mēbris: qñ vltimum eius cāe sunt cāe p̃mitiue: & ipse p̃terq. mouet antecedēs: & sic cū mā p̃iungunt: etiā q. si est mala cōplexio sine mā est cā dolorū cū dolor attrahat reuma. & thegnī cōmē. i. ē. fit pnter mala cōplexio mālū & nō p̃manet simplex: & sic saltes verū est q. simplex cōplexio diuersa dolorē cāns est parūper & raro p̃manēs simplex: nō tñ est negādū qñ etiā per notabile t̃pā pos sit simplex p̃manere vt intelligēt p̃i: ideo ip̃s. posuit signa distun-

etiam: et oia clara sunt. Primo qd; fit in ea dolor sine grauedine: qm tñ mae est grauedine efficere: et scda pmi: et scdo interioz sepe: et absq; inflatione: qd nō fit inflatio nisi a mae: et per idē nō est alteratio coloris. s. a nāl: qm talis inflatio non pueniret nisi per p- sentia mae maxime in pncipio mēbroz: qd notanter dico: qm in p- cessu ppter dolorē posset rata fieri in spiritibz dissolutio qd vbi color a pncipio erat viuus posset fieri pallidus: et sic color matu- raretur: sed in pncipio hoc nō esset bene ptingens. Addit qd nō est aliud signū mae. s. de pōderositate de pigrutia ad motū et reliquis querēdis scda pmi doc. 3. ca. 7. et 10. Et sic p3 lra clara.

CIn materiali vō illud qd de ea in primis oportet te cognoscere est genus materiel.

CIn hac parte. d. A. ponit diuersos modos ad cognoscēdū dispo- sitiones males vel diuersa gila signoz ad significandū. Et p^o facit hoc gila nō determinādū se ad signa spālis mae. Scdo ipse ponit spālia signa ad significandū supra spāles mās. Scda ibi. (Et ma- teria qdē sanguinea.) P^o prima ad huc in duas. Qm pmo ipse ponit qdā gila signoz sumpta a cōcomitātibus essentialr cas dolorz. Scdo ponit signa magis accidentalia. Scda ibi. (Et qm cognoscit in pluribz vobus.) P^o prima ad huc in duas. Qm pmo ponit vnum cōe cognoscēdū. Scdo psequit ad vias cognitionis. Scda ibi. (Et via cognitionis.) T^o dicit igit pmo. In māli vō id qd de ea in pri- mis opz te cognoscere est genus maei. s. nungd mā fit sanguinea vel flegmatica zc. dicit notatē genus: qm pter cognitionēz si mā est flegmatica in gile hēri pōt postea cognitio de specie flegmatis nungd flegma fit aqueū vel vitreū vel gileū: et sic si tñ cognosca- tur qd mā est flegmatica cognoscit tñ genus maei: zc. bec est pma cognitio que hēri pōt: qm ista nō habita nō pōt medicus nec spe- cialius discurre in cognoscēdo nec in ope aliqd canonice opari: dicit igit in māli qd opz pmi cognoscēdū genus maei zc. Lege.

CEt via cognitionis eius est aut ex colore loci aut ex colore apatis ei⁹ cū dolore sicut fit in humore crudo. Et ex tactu aut est frigidus aut calidus aut inflāmar⁹ aut fm puctudinē. Aut ex accidentibus doloris an sit cū inflāmatione vebemēti et pulsatione: aut cū inflā- matione equali et tensione aut cū tensione tñ. Aut ex eis qb⁹ iuuat⁹ et cū qbus sedat dolor si nō errat existi- matio: tñc enī existimat ppterea qd frigida sunt ei pue- niētia q materia sit calida. Et nō accidit existimatio- ni eius vt erret nisi ppter additionē doloris apud in- frigidationē inspissantē existimās q materia inspissa- ta sit frigida. Aut errat per sedationem doloris apud resolutionē et existimat q mā sit frigida et est calida que resoluū et resoluū et sedat dolor eius: imo opz vt cōsi- deres oia illa. Aut ex boza doloris et additione ei⁹ an est in vacuitate aut repletionē. Et ex dispōne incipie- te ad apostemā et tarditate in eo: aut puiuatione apo- stematis oino: quare significat humores malos subtili- les calidos aut cōpositos et sunt inter viscosum et hu- morem crudū purū. Et ex dispōne grauitatis. Braui- tas in materijs subtilibz de quibz possibile est vt ag- greget plurimū vice vna est plus.

CIsta pars posset diuidi in tot partes quoz vns icedere possum⁹ ad cognoscēdū quas ponit in lra: et sunt in sūma septe viē. s. ex co- lore: ex tactu: ex accidentibz doloris: ex iuuatibz et nocētibz: ex boza doloris: ex dispōne incipiente ad apostema aut tarditate aut pua- tione apatis: et ex grauitate. Et ista pars posset in 7. partes diuidi. Partes parebūt legēdo lram. P^o Legēdo igit lram pmiū dicit p^o. Et via cognitionis eius. s. cū talis doloris est. i. sumi pōt aut ex co- lore loci: supple tñ sine apate et dolore. s. vebemēti: aut ex colo- re apatis eius cū dolore. s. ex colore pincto apati cū dolore simul. s. acuto: qm afr significabim⁹ de cā doloris ex colore tñ sine apate et dolore: sicut fit in humore crudo vt dicit text⁹. qm stante hu- more crudo in cā doloris non alterat color: cuius alteratione notabil⁹ a nāl: nec manifestat apostema in mēbro: nec fit vebemēti: aut ex colore opposito mō est stante mā cholericā mista sanguini que fit cā doloris: qm tunc mutat color notabil⁹: et fit apparētia apatis: sal- tem in alijs a sciatia: cū dolore etiā vebemēti: hoc est qd dicit de hac gicula. P^o dicit scdo. Et ex tactu: supple sumis scda signi-

ficatio: per hoc. s. qd locus est frigidus aut calidus inflāmatus: aut fm puctudinē: qd nec fit notabil⁹ calidus nec notabil⁹ frigidus respcu pueri: qd alr et alr ex tali qualitatū perceptione supra cām dolore faciente iudicamus: qd ex calido tactu cām calidā zc. P^o dicit: qd iudicare possum⁹ alia via. s. ex accidentibz doloris an sit cū inflāmatione vebemēti et pulsatione: aut cū inflāmatione equali et tensione: aut cū tensione tñ: qm vt infra clare videbit si fuerit cū inflāmatione vebemēti et pulsatione significabit supra humorem cholericū cū aliquali sanguinis mistione: si autē fuerit inflāmatio equalis. i. nō nimis mordax cū tensione significabit magis supra ma- teriā sanguineā: si vō cū dolore fuerit tensio tñ signū erit vel fle- gmatiz vel vōstotatiz: et hoc est qd dicit. P^o dicit 4° ponēdo aliū genus signoz sumptū ex iuuatibz et nocētibz: et duo facit. p^omo facit hoc. Scdo remouet errozē quēdā qui aliqui ptingit qui nisi re- moueret signū tale ex iuuatibz sumptum nō esset verū. Scda ibi (Si nō errat.) T^o dicit igit p^oinuādū in signis qd cognoscit cā. s. do- lorē pter alias signationes: aut ex eis qb⁹ iuuat⁹ aut cū qb⁹ sedat dolor. nā si dolor iuuat a calidis signū nō est qd mā est frigida: et si a fri- gidis qd mā est calida: et hoc est potētissimū signū nisi error iter- ueniat: qm cū dolor sit sensatio rei p^one dispoñi. s. nāl membz sen- tientis: et per p^otrariū supueniēs illi cāc p^one dicta cōplexio diuer- sa remoueat: vt de nā p^olor est efficere: mēbroz igit ad nālē dispo- sitionē deducit p^onuo remissa illa cōplexione p^onuo: ideo per p^onuo dolor minuit vt p^o regula igit est vera nisi per accidēs falsificet. Ideo ad remouēdū errozē qui ptingere posset: dicit scdo. Si non errat estimatio. i. si nō ptingat error in estimatiōe: supple qd ali- qd ptingit: qm stante interdū mā frigida cū applicant certa frida fit inde iuuamentū: et tunc estimat qd cōplexio est calida: qd per cō- trariū debet fieri iuuamentū pp cām dictā superius: tñ nō sic est: qm cā est frigida vt suppositū est. Itē addit: tñc. n. estimat. s. medi- cus ppterea qd frigida sunt ei pueniētia q mā sit calida: et nō sup- ple sic est: qd aut hoc ptingere posset manifestū est per viā supe- rioris et p^ohibitionis sensationis mēbz a cā frida vel localiter supposita vel interius sumpta: qm ista frigida iuuabunt remitte- re do dolore quātūcūq; cā dolore efficiēs sit frigida: vt p^o. Cōtingit etz qd stāte cā calida per applicationē frigidoz fiet in dolore additio: qm per ipsa frigida fiet inspissatio cutis et mae: vnde fiet p^ohibitio exitus vaporz: etiā fiet incentratio mae calide in p^ofundū mēbz: et sic fiet additio in dolore: et tunc estimabit qd cā sit frigida: et nō sic erit: et sic erit estimatio falsa. Ideo pro hoc dicit textus. Et nō ac- cidit estimatiōi eius. s. medicū vt erret nisi pp additionem doloris apud infrigidationē inspissantem. ista est cā additionis doloris vt dixi existimās q mā inspissata sit frigida: qd frida nocet: et tñ sup- ple est calida vt supponit: et sequit additio in dolore per aliū mo- dum vt dictū est: qd per additionē malitie cōplexionis. Cōtingit etz qd stante mā faciente dolore calida qd per applicationē calidoz fit iuuamentū per resolutionē mae: ex p^onti per minorationē ei⁹ rare- facta cuti et aliquatū subtilitā mā: vnde ipsa minorata et ex p^onti extēsiōe minorata minuit dolor: et tñ mā est calida et existimatur frigida: et ideo addit text⁹. Aut errat per sedationē doloris apd re- solutionē. s. mae. Et existimat qd mā sit frigida: qd. s. per calida seg- tur iuuamentū. Et est calida que resoluū. s. facies dolezem. Et que resoluū et sedat dolor eius. Et be oēs remissiones doloris sunt a simili et nō a p^orio sed per accidēs: et ideo in hoc posset esse erroz: ideo addit textus: imo opz. i. pp has ptingentes falsitates supple nō opz vt pcludas mām calidā: qd iuuat a frigido: vel frigidam qd iuuat a calido: qm in hoc sepe est erroz: opz igit vt p^olides oia il- la que sunt dicta superius in gila de colore apparente: de tactu: de accidentibz doloris zc. de qb⁹ etiā infra spālio: fiet sermo. Ideo elegatē dicit. o. A. z. c. quarte pmi. Et caue tibi ne decipiat ipse: flo que erit accidentalis: et sic est ista lra clara. Addit gnto qd etiam cognosci pōt aut ex boza doloris: qd si dolor magis fessat boza ma- ne est signū sanguinis: qm illa boza est boza motus sanguinis: si in meridie cholere zc. Addit et additione eius. s. an est supple maior in vacuitate aut repletionē: qm si tēpore vacuitatis magis molester est signū humoris calidioris. si vō tēpore repletionis magis signū humoris frigidioris. Addit de sexta parte: supple qd cognosci etiā pōt cā doloris per aliā viā. s. et ex dispōne incipiente ad apostema. i. qd cū incipit dispo dolorosa: etiā incipit membz apostemari: et tardi- tate in eo. i. et tarditate apparitionis apatis in eo dolore: qd. s. per tēpū stat dolor autēquā appareat apostema: pur tandē appareat: aut puatione apatis oino. i. qd stante dolore: et eo p^onuato nungd apparet apostema. Nā ex his varietatibus ptingit signare supra diuersas mās: qm si cū apparet dolor etiā manifestat tūc vel sub- to apostema est signū qd mā est subtilis mobilis calida: qd per ei⁹ caliditatē et mobilitatē mouet sursum: etiā ppter eius p^onuatē a nā extra pellit: vnde apostema manifestat. Si vō p^onuato dolo- re nō apper apostema oino est signū mae maxime crude et gros-

se cui est stare in profundo iuncture neq. facilius extra posse trāsmitti. Si vō medio mō eueniat. f. q. pncipiente dolore nō statim apparet apostema: et pnuato dolore per ipsa tūc apparet: signū est mīe misse: q. neq. simpliciter subtilis et calide neq. simpliciter grosse et crude. Patet q. per dispōne mediā in accidētib⁹ d. argui dispō media in cā: hoc tū totum itelligit in alijs pncipue iuncture a scia in qua vtpurimū nō sit apostema vt supra dictū est: et hāc sententiā totā itellerit tertus cū dixit. Ex dispōne icipiente ad apostema. f. cōtingit supra certā mām signāre: et tarditate. f. in eo dolore de apparitione apatis: etiā supple vringit signāre: aut pnuatione apatis oīno. i. q. nullo mō apparet apostema in dolore: etiā supple ptingit signāre: et declarat addens: quare signat humores ma- les subtiles calidos. f. pncipus modus apparitionis apatis euz dolo- re: et supple ex opposito. f. q. oīno non apparet apostema significat grossos et crudos: aut cōpositos: et sunt iter humores calidos et hu- mores crudū purū. f. si medio mō apparet signū est mīe medie inter humores simpliciter calidos et simplr. crudos: et sic est cōpositus per participationē calidoy et crudoy. Et sic est clara ista lege eaz. Addit de vltima particula. Et ex dispōne grauitatis: supple possu- mus signāre: qm si oolo fuerit sine grauitate: et fuerit mālō: erit signū vctostitatis vel humoy subtilū. dico notāter si fuerit mālō: qm in dolore a mala cōplexione sine mō nō est grauitas: sed de il- lo in pposito nō est sermo pncipue vt supra dictū est: et si fuerit gra- uitas signat humores grossos vt flegma vel melacholiam: et raro imo rarissime vt volunt doctores fiant tales dolores a melacholia. ex dispōne igit grauitatis possumus signāre supra mām in ge- nere. d. Aui. tū remouet dubitationē que posset apud itelligentes oriri. Diceret aliquis: est ne semp verū q. stante dolore cū grauitate debeamus pcludere super mām grossam. Rūdet. d. Aui. q. nō: qm stāte mām subtili multa pp multitudinē cū dolore ptinget gra- uitas. et est plus. i. plurimū euenit hoc: qm in materijs subtilibus possibile est: in plurimū ptingens est: vt aggreget plurimū de il- lis in vno loco vna vice: et sic ppter multitudinē fiet in mēbro gra- uitas: et humoy nō sit grossus. argumentū igit sumptū a grauitate nō est per se euident: sed ex eo alijs pncipue poterit fieri argumētū. Et hoc itellerit. d. Aui. cū p. dicerat q. ex grauitate sumit signi- ficatio supple verisimilis de humore grosso. Si queras est ne hoc semp verū. Rūdet q. nō: imo sepe et plurimū in subtilib⁹ pp mul- titudinē in vna vice aggregationis in loco stabit grauitas: deo di- xit. grauitas. f. euz dolore in materijs subtilib⁹ de q. possibile est vt aggreget plurimū vice vna est plus. i. est plurimū ptingens. vel alr. legat. est plus. i. subito vt itelligat q. grauitas euenies plus. i. subito signat mām subtiles: et grauitas tarde apprens significat grossas. Et ratio pncipue partis adducit in textu cū dixit: qm in mate- rijs subtilib⁹ et vice vna et. Lege istam vt placet.

Et qm cognoscit in pluribus horis ex vniū illud qd vincit super ipsam et ex egectione an vincens super eam sit cholericā res aut mucosa. Et cognoscit qm ex etate et pfectudine et ex regimine pcedere in come- stis et ebibitis et exercitio et requie et ex cōtrarijs eoz et cōmunitate cōplexionis reliq. corporis.

In hac scda parte huius partis ipse ponit signa qda mag. acci- dentalia ad significandū supra dictas mās sumpta ex gste rez pter nām: puta ex accidētib⁹ et gste rerū nālū et nō nālū. partes patet. Dicit notāter in plurib⁹ horis. i. multoties cognoscit et nō semper recte cognoscit. v. g. qm cū vna sit tincta in dolore sciatico nō ppter ea debemus arguere mām cholericā vel sanguineaz esse in cā: qm ppter doloz a vctostitate vel alia mām ptingentē sup inflā- matio spiritib⁹ et humoribus portio cholericā de ea que est in ve- nis trāsmittet ad vias vine et tinget inde vna: et tū mām cōiuncta morbi erit vctostitas. Idē dico de fecib⁹: et pp hoc dixit multoties vel in plurib⁹ horis: et istā sniam expiam posuit idē. d. Aui. secūda pmi sūma de vniū et. 16. terty trac. 3. de signis distinctionis colice. in fine cap. dixit igit. Et qm cognoscit in plurib⁹ horis. i. multo- tiens id qd vincit sup ipsam. i. cognoscit cā faciens egritudinē ex vniū et ex egectione an vincēs sup eā sit res cholericā aut muco- sa. pp egectionē apparere cholericā vel mucosam: vel supple al- terius modi iudicat et. Et qm cognoscit ex etate: qm in etate fe- nectutis mām vincēs vel morbi faciēs verisimilr est frida. opposi- to mō in etate iuuentutis: ptingit tū oppositū: vt p. per alias ptingen- tias. Et pfectudine supple qm cognoscit: qm si pfectus affli- gi a cā calida euz eodē supposito regimine verisimile est etiā q. cā sit calida: vel si parēs sui solebāt ex tali cā molestari pabile est iste a simili cā molestet: staret tū oppositū: vt p. p. dicerant. Et ex regimine pcedere in comestis et bibitis: q. qui pfectus vq. ad tra- pulā comedere est signū mām flegmaticę per indigestionē vel pp

comitionē pisciū olerū lacē et casei fructū et mōis: opposito mō de delicate viuētib⁹ et ociose cū cuius fortilib⁹ carnib⁹ electis cum spēs pparatis vini potētib⁹ et. put solet euenire flatis et viris pularib⁹: pabile est q. cā est calida. Addit. Et exercitio et quere et d. hōz que supple dicta sunt: qm quies ifrigidat et mor. cale- facit. pabilr possumus arguere et. Addit. Et cōitate cōplexionis reliq. corporis. v. g. si totius habitudo sit calida debemus arguere supra calidā: et si frida frigidā: idē itelligat de tpe āni: de regione: de arte: et reliq. signationib⁹ de q. expiam et clarā notitiā dedit idē. d. Aui. scda pmi doc. 3. de signis domini cuiuscūq. humoris: et Auer. 4. coll. caplis a. 9. vq. ad. 13. Hec oia tū signa singulariter sumpta sunt accidentalitā et non essentialitā: vt p. si tū collectiue su- mant: et simul ex his oib⁹. f. idē signabif erit euident multū signifi- catio. v. g. si totius habitudo sit cholericā et eas iuuentutis et tps est iū et regio oriētalis et dicta in cibo fuerit calida et sicca et exerci- tiū calidū vt ars ferraria vel vitrearia: et pfectudo parentū fuerit ad hos morbos calidos et fccos: et ipse sic pfectus: et vine et ege- ctiones fuerint cholericę et. Ex his oib⁹ pabilr satis arguē pos- sumus supra cām doloris esse calidā: vt p. 3. Lege istam pnuā.

Et materiā qd sanguineā significat rubedo loci si nō est vebemētis pfunditatis: aut nō est aut nō appa- ret ad huc. Et significant ipsam tensio vebemēs et res- pulsio et pulsatio et granitas et preteritū regimē. Et qd scitur de dispositionib⁹ corporis sanguinei et fortasse est corpus grossum arteriosum pingue.

In hac scda parte pncipali huius partis ipse postq. posuit signa gēalia ad significandū cās doloz: ponit signa spālia vniū cuiusq. cās: et ouo facit. Qm pmo ponit signa cārū simplicia. Scdo mātū mī- stārū. Scda ibi. Materias aut permittas et. P. prima ad huc in tres diuidit. Qm pmo ponit signa mātū humorālū nō aduātārū. Scdo aduātārū. Tertio mātū vctose. Scda ibi. Mām vō murie. Tertia ibi. Mām vō vctosam. P. prima ad huc in quatuor. Qm p. ipse ponit signa cās sanguineaz. Scdo cholericę. Tertio flegmaticę. Quarto melacholicę. et ibi. Et mām cholericę signant. et ibi. Et mām flegmaticę. et ibi. Et mām melacholicę. P. prima ad huc in duas. Qm pmo ipse ponit signa cōia cās sanguineaz doloris articuloz. Scdo spāliter cās sanguineaz in sciatica. Scda ibi. Et est in sciatica. P. primo pōit signū sumptū ex colore. Scdo ex alijs de modis doloris et. Dicit igit pmo. Et mām qd sanguineā si- gnificat rubedo loci si nō est vebemētis pfunditatis: aut non est aut nō apparet ad huc. C. pmo intellectū huius tertius facit diffi- lia qui fecit me ad varios sensus discurrere: attende q. tertus d. sic itelligi q. mām sanguineā d. manifestari per coloz rubēz nū ipsa sit in loco multū pundo: vt etiā dixit Gal. pmo afoi. cōmē. et. Coloz corporis abūdiāti humoroz offendit nū in pfundo occubue- rint. Et si est in loco multū pundo: aut nō est coloz rubens in euz actualiter: neq. futurus erit stante mām pfunda: aut si aliq. appa- rebit: q. forte mām exterius expandet: saltē ad huc nō apparet stan- te ipsa pfunda. Et sic lege istā clarā hoc mō. f. Et mām sanguineā signant rubedo. i. d. signari mām sanguineā per rubedinē loci: si nō est vebemētis pfunditatis. f. qm stante ipsa pfunda: aut nō est. f. coloz rubens in loco: neq. erit. aut si forte erit: q. expandet mām ex- terius nō apparet ad huc. Addit pāter psequēdo in signis sangui- neaz. Et signant ipsam. f. mām sanguineā tēso vebemēs: q. mām san- guineā pro maxima parte in venis pte et quātitate et caliditate secū pincta extendente multū excedit: et sic fit extēso vebemēs et repulsio. i. cū per tactū cōpimis locus et locus cedat cōpimentū tū nō actuali vterioz facta cōpessione digitus sursum ipellit: et h. ppter ebullitionē et eleuationē mām sequit. Et pulsatio pp eandē fit cām. Addit. Et grauitas supple pcomitat et regimē pteritū. f. q. pfectit regimē sanguinis multiplicatiuum in comestis et bibitis et ocio et cū iocūditate et. Addit. Et qd sequit de dispositib⁹ corporis sanguinei. f. est signū talis. Et addit q. supple talis dispositio corporis sanguinei est q. fortasse est corp⁹ grossum supra dissolutiū ipso debite recto: et sic corp⁹ ingrossat et fit carnosum et pingue nō pin- guedine vera fm cōiter itelligētes: sed pinguedine musculosa. di- xit tū ter. fortasse q. pōle fortē pp exercitiū vel aliud genus eua- cuationis q. corp⁹ sanguineū per nām nō erit talis dispositio: idcir- co dicit ipso debite recto et. Stante igit tali dispositio corporis sangui- nei simul cū alijs dictis supra et alijs dispositib⁹ corporis sangui- nei sumptis ex colore rubeo facit et repletionē vāloz et fortitudi- ne pulsus: et si pungat qdā mēbroz lassitudo cū caliditate actuali in toto et cū somno pundo et fortitudine rerū rubearz vt refert Auer. de mente. B. de illo q. formabat se balneare in olio pleno sanguine: tūc stātib⁹ bis accidētib⁹ satis sufficiēter pcludere pos-

sumus supra mām sanguineā. Et sic est clara ista. Lege eā.
Et est in sciatica sanguinea dolor extēsus longus
similis lōgitudinē quā flobotomia statim sedat.

¶ Tunc spāter ponit signa sciaticę sanguineę ponēs duo pēpue
signa. Dicit igit. Et est in sciatica sanguinea dolor extēsus longus
similis lōgitudinē quē flobotomia statim sedat: hoc est fm signū.
¶ Attēde qd signatē posuit spālia signa sciaticę sanguineę post qd
posuerat signa in gūali doloris iuncturā a cā sanguinea: qm qdā
signa ex supra dictis nō manifestant in sciatica sanguinea. f. rube-
do loci 2 repulsiō pp mām esse in pfundo situatā. Et hec signa cō-
muniter accipiunt ad pbādū mām sanguineā. Ut igit clara deat
notitia de sciatica sanguinea 2 distincta post qd signa alia ad sciati-
cā psequunt fuit pueniēs spālia in ea ponere signa. Primū signū
fuit qd dolor est extēsus lōgus. f. extēsus per corā 2 tibiā similis lō-
gitudinē: 2 in hoc differt a sciatica a cā flegmatica pendente: qm
dolor 2 si sit forte lōgus extēsus per tibiā: tñ nō est similis lōgi-
tudinē: qd. f. maior multo est vñs sciā 2 corā qd vñs genu 2 pedes:
qm est in illis locis per cōpāssionē tñ vt declaratur est supra. In
sanguinea aut qm mā est venas replens 2 extēdens per corā extē-
sas 2 tibiā inde fit dolor similis lōgitudinē. I. fit dolor in lōgitudi-
ne 2 extēssione similis. f. extēsus 2 pulsatiuus versus sciā in corā
vel tibiā. Scdm signū fuit qd fōmia statim sedat dolorē: p3 qm per
eā imēdiatē eūatur cā facies dolorē. In dolore aut ab alijs causis
pendente forte fōmia augeat dolorē vt in vētosa vel et in alijs per
hoc qd humores fluē facit vt infra videbit: 2 si aliqñ iuuat: qd forte
pbiat flutū mām ad locū: tñ nō sedat. i. dolorē nō remouet nisi sit
mā dolorē efficiēs sanguinea: 2 sic est clara ista: lege eā.

¶ Et mām cholericā signat caliditas vebemens que
ledit tactū cū paruitate quātatis in egritudine 2 par-
uitate grauedinis 2 tensionis 2 paruitate rubedinis 2
declinatōe doloris ad illud quod apparet de cute 2
tranquillitate ei⁹ ex frigore: 2 qd pterijt ex regimi-
ne 2 relique significaciones quas diximus. Et dispo-
sitiō corporis cholericī.

¶ In hac scda parte hui⁹ partis ipse ponit signa mām cholericę do-
loris ipsarū iūcturā: 2 diuidi possit pars in tot pres quot signa
pōit. Partes patebūt legēdo istas pñuā. Dicit igit. Et mām cho-
lericā signat caliditas vebemens que ledit tactū cū paruitate quā-
tatis in egritudine 2 paruitate grauedinis 2 tensionis 2 paruitate
rubedinis 2 declaratione doloris ad id qd apper de cute 2 trā-
quillitate ei⁹ ex frigore supple declarat: 2 qd pterijt ex regimine
supple multiplicatiuo cholere: 2 signatiōnes supple relique quas
diximus. f. ex colore loci: vt qd fit color citrinus: 2 ex etate: vt quia
etatis iūcturā 2 cōplexione 2 pñitudine 2c. Et istis gdes oibus
sufficiēt arguere possumus supra mām cholericā esse cām dolo-
ris. Ratio pme partis est manifesta. f. qd fit in tali dolore caliditas
vebemens que ledit tactū: qm cholera existēs calida 2 feca est acu-
ta ad ipzimendū 2 ad tactū eius calor ipzimē sicut calor febrilis.
Addit cū paruitate quātatis in egritudine. i. qd ille calor in mem-
bro nō ita extēdit neq tantā quātitatē mēbz occupat sicut calor
sanguinis ex eo qd talis mā sanguinea nisi sit multe quātatis nō
efficit notabilē dolorē: cholericā vō etiā modice quātitas existēs
notabilē efficit dolorē: ideo ppter paucitatē mām eius sufficientē
efficere dolorē nō tñ de mēbro occupat. Vel alr cū puitate quāti-
tatis in egritudine vt pñtinet pcedēti hoc modo. f. qd caliditas
que ledit tactū in cholericā est cū paruitate quātatis. f. in detra-
ctione egritudinis. i. qd ille calor qui ledit tactū in tangēte ipressus
paruo tēpore durat respēu calozis sanguinis: 2 si fit acutior: qd illi
vapores sunt subtiliores. Primus tñ sensus magis mibi placet vt
illa pars sit per se legēda. Addit etiā cū paruitate grauedinis 2 tē-
sionis 2 paruitate rubedinis: sed supple cū colore ad citrinū decli-
nante: totū clarū est. Addit etiā qd declinat dolor ad id qd apparet
de cute hoc est ad cutim: ratio clara est: qm mā cholericā subtilis
existēs 2 mobilis nō remanet pfundata in iunctura: sed sursum ad
cutim mouet 2c. Addit qd ex frigore tranquillat. f. infirmus hoc est
ex regimine infrigidante: maxime localiter appōsito maxime iu-
uaf: qm mā cholericā subtilis existēs faciliē recipit ipressione a cō-
trario 2 maxime: qm mā est circa cutim expansa medicamē frigi-
dum extrinsecus applicatū quodamō imēdiatē applicat. Scio 2c.
totū reliquū claz est vsq ad illā partē 2 dispo corporis cholericī:
supple etiā declarat mām cholericā. f. si sit macer citrinus latarū
venarū iracundus 2c. totū clarū est. Lege istam.

¶ Et mām flegmaticā significat qd nō alteratur color
aut alterat ad plumbeitātē: aut est illic parū inflāma-

tionis 2 adherentia doloris 2 pñuatio signoz sang. 2
cholere. Et qd fortis sit incessio doloris in latū. Et qd
corp⁹ nō est carnosum: imo est adipe pleni⁹. Et signi-
ficationes note hui⁹ cōplexionis que pterite sunt.

¶ Jam tertio in hac parte ipse ponit signa doloris flegmaticę mām
2 pñuatiō in signis dicit. Et mām flegmaticā signant supple acct-
dentia que sequunt. f. qd nō alterat color. f. loci doloris. alteratio-
ne. f. sensibili a colore nātū aut alterat ad plumbeitātē. f. si pur alte-
rat. Ratio clara est: qd flegma nō colorificat cutim colore spāli: qd
nō rubeo qm aque attinet 2c. 2 si pur color alterat: hoc est per ac-
cidens offuscando claritatē sanguinis 2 spiritū: vnde cutis viuā
da reddif: 2 ppter hoc si alterat color cuti a mā flegmatica est ad
aliqñter fuscū vel plūbeū declinā. Addit qd aut est illis parū inflā-
mationis. i. cū tali dolore si est inflāmatio est modica: qd non rōne
ppite mām: sed rōne alicuius modice quātatis sanguinis 2 spiri-
tū ad locū fluentiū ppter remissum dolorē. Et addit qd est adhe-
rentia doloris. i. pñuitas ad vñam vētositatis in qua color etiaz
nō notabilr mutat: sed dolor nō adherēs. i. pñuitas. Sed ne forte
diceret aliqñ etiā pñuitas doloris est in sanguineo vt cholericor:
2 sic nō erit distinctio vtrū sit ex flegmate vel sanguine vel chole-
ra. Ad hoc diffentiū dicit qd cū adherētia doloris. i. pñuitate ei⁹
est puatio signoz sanguinis 2 cholere: 2 ppter istā puatiōne alioz
signoz sanguinis: 2 si fit dolor adherēs: tñ pcludif qd non est a san-
guine vel cholera pēdens. Addit ponēdo aliud signū viciens. Et qd
fit fortis incessio doloris in latū. i. qd talis dolor multū dilatat per
mēbz. Ratio clara est: qm talis mā frida existēs 2 nō calida non
sursum in cupū eleuat: sed per mēbz spargit. Addit. Et qd corpus
nō est carnosum: imo adipe pleni⁹: qm in tali in quo flegma domi-
nat vtr⁹ significat est debilitata etiā restauratiua 2 a fridū vapor
sanguificus in pinguedinē coagulat. Addit pro cōplemēto signoz.
Et signatiōnes note hui⁹ cōplexionis. i. que cōplexione flegma-
tica psequunt que pterite sunt. i. que pñs dicte sunt. f. scda pmi de
signis cōplexionū vel domini flegmatis: supple in hoc dolore cō-
iungunt saltē vt in pluribus: vt tarditas in motu: pusillanimitas:
paruitas pulsus: in egestionē 2 vñis albedo 2c. Et sic est tota ista
clara. Lege eam continuam.

¶ Et mām melācholicā significat doloris occultatio-
2 paruitas tensionis 2 paucitas iuuamēti cū curatio-
ne 2 attenuatio loci: 2 nō est in eo mollities neq cla-
ritas coloris. Et qñq tendit ad tenebrositatē 2 signi-
ficant ipsam cōplexio viri 2 dispositio splenis eius et
appetitus superfluus 2 regimen ipsius pteritum et
relique significaciones quas inuimus in cognitione
complexionis melācholice.

¶ In hac quarta pñcula ipse ponit signa mām melācholicę facien-
tis dolore bñmōiz raro accidat. Pōssit etiā ista pars in tot diuidi
quot spālia signa ponit. Partes patebūt. Legēdo igit istas pñuā
ipse pmo dicit. Et mām melācholicā signant: supple que sequun-
tur. i. doloris occultatio: 2 paruitas tensionis. i. qd dolor ad tactū
nō manifestat: qd modico exterius aliqñter cōprimente nō augeat
dolor. Ratio est qm mā melācholica grauis existēs iacet in pfun-
do iuncturę: 2 ideo per cōpressionē leuiter factā in mēbro extrin-
seco: nō ppter ea dolor irēndif: ita qd ad tactū non percipif vbi sit
dolor: sed infirmus tñ dolorē ex se sentit: ideo est doloris occultatio:
etiā est paruitas tensionis: qm nō fit tēssio nisi per subintroitū
mām in mēbra: 2 qm mā melācholica sua grossitie difficulter in
mēbra penetrat: 2 fm modicū eius partē: ideo fit parua tensio: tñ
aliqñs fit: alā nō esset ibi verus dolor: p3 ex his que supra dicta sūt
versus finē capiti pcedētis. Addit etiā: paucitas iuuamēti cū cura-
tione: 2 attenuatio loci: supple sunt signa. Ratio pmi est: qm mā
melācholica difficulter digerit 2 difficulter resoluatur: 2 gñaliter
difficilē recipit a medicinis ipressione: ideo ex medicinis sequitur
paucitas iuuamēti cū curatione. Ratio secūdi est: qm ppter mām
melācholicā mēbz ifridat: etiā a grossitie mām fit oppilatio via-
rum nutrimentū: vnde ppter puatiōne nutrimentū mēbz attenuat.
Et ppter hanc cām est illud cōmune in omni dolore iuncturarum
vt supra vñum est. d. Atamē in melācholica maxime manifestat:
qm in tali maxime fit oppositio 2 infirmitas: vnde 2c. Addit. Et nō
est in eo mollities neq claritas coloris: 2 qñq rēdit ad tenebrosi-
tatē: 2 per hec signa distinguit a flegmatica cū qua magis puenit qd
cū alijs. f. in paruitate doloris 2 in paucitate iuuamēti a medici-
nis 2c. In his tñ distinguit: qm in flegmatica est mollities que nō
est in melācholica ppter humore flegmaticū esse mollē fluxibūz

subalternarum humoralium: et non quocumque: etiam quod non eorum humorum qui in aliquibus cōcitantur accidentibus ut flegmatis et melle: quoniam etiam in hac cōpositione non bene verificari possent signa in textu posita. Principalius igitur intendit ponere signa materierum cōpositarum ex diversis speciebus humorum: diversorumque humorum qualitatum maxime in activis et passivis ut cholere et flegmatis vel sanguinis: de his ponit potissimum signum: quod per malum regimen vtriusque de cōpositione in corporibus nobilibus euenire solet et quod nobiles sunt ut multum his morbis laborant, tunc quoniam si committatur error in curatione in tali cōpositione maius segretur nocumentum et minus fit corrigibile quod si committatur error in curatione materierum cōpositarum ab alio modo cōpositionis. Et notare bene istud notatum: quoniam ex hoc facile declarari possunt signa posita in ista. Et hoc notato intelliges soluet multa dubia que circa istam oriri possent. Est igitur primo resio vehemens: quoniam stante in a faciente dolore mista est flegmare et cholera agere et caliditate cholere in manum humidam ventosabile facta ide vtriusque fieri extensio vehemens. Addit. Et paucitas iuuamenti cum curationibus calidis et frigidis. Et tunc est manifesta. nam curationes calide et si pro parte potius iuuare pro maius frigida nocent tunc inquantum adducunt ad caliditatem cholere: ita dico correspondenter de frigidis. Addit. Et diversitas horum in quibus iuuant. In diversis morbis diverso modo iuuant semper eodem genere applicatio nis et earum rerum. tunc est quoniam hora verbi gratia meridiei que est hora motus cholere medicamen frigidum magis iuuat: et hora noctis eadem medicamen minus iuuat pro tunc magis moueri flegma et eadem indigent medicamentis aliquantulum calidis: sic ut dicitur textus iuuat medicina vna hora et hora alia cuius ea que illi dicitur est: ut dicitur textus iuuat medicina frida in meridie et in nocte iuuant calida. Lege istam istam.

C Et plurimum quidem accidit hoc accides corporibus calide cōpositionis aut cholericæ nature que vtriusque regimine infirmitate humectate generatio flegmatis et humoris crudi ex cibis et motibus super repletionem: quare permiscetur duo humores et expellitur ex eis quod grossum est: propterea quod sumerit ipsum subtile sanguineum et cholericum ad iustitiam. Et horum quidam plurimum iuuant et quiescunt dolores per cōpressionem subtilem cum manibus pluribus: quoniam humor resoluatur et maturatur per eas et iuuantur cum vncionibus temperate caliditatis cum quiete. Motus enim prohibet a maturatione.

C Nunc secundo ipse ponit que corpora frequenter incurrunt hos dolores. Et breuiter dicit. Et plurimum quidem accidit hoc accides. i. dolor a dicta materia mista corporibus calide cōpositionis aut cholericæ nature que vtriusque regimine infirmitate et humectate generatio flegmatis et humoris crudi ex cibis et motibus super repletionem: quare permiscetur duo humores. i. f. cholera et flegma. ecce quod loquitur expresse de materia mista et cholera et flegmate et non alia missione ut dicebat in notato. Addit ponendo modum quod tales humores cōcurrant ad efficiendum tale dolorem dicens cōtinuando. Et expellitur quod ex eis grossum est propterea quod submergit ipsum subtile sanguineum et cholericum ad iustitiam. i. quod pars humoris subtilis permiscetur cum flegmate grosso facilitat penetratorem ipsius flegmatis et est sibi vehiculum in iustitiam profundas in quas non facilius penetraret: nisi subliaretur et. Lege istam quod clara est. Ultimo redit ad ponendum vnum signum et talis materie misce dicens. Et horum quidam plurimum iuuant et quiescunt dolores. i. plurimum horum sic patitur dolores quiescunt: et ipsi super patientes iuuantur et per cōpressionem subtilem. i. leuem cum manibus pluribus: dupli- telligendo pluribus: vel pluribus. i. vicibus iterando cōpressionem leuem manibus: vtriusque cum manibus pluribus: quasi iuuat quod totum membrum dolorosum de cōprimi manibus: et si non sufficit vne manus tunc ad cōprimendum et occupandum totum membrum dolens apponant plures et diuersos: et vtriusque sensus est bonus: et adducit eam iuuantem et dicens. Quoniam humor resoluatur et maturatur per eas. f. leues cōpressiones et. ratio est: quoniam ad manum influunt virtutes omnium membrorum principalium mediatis spiritibus eorum: vnde in ipso virtute fit inde resolutio: cum ibi et fit caliditas valde temperata: vnde ponit vola manus iter partes corporis maxime temperata prima prima. doc. de cōpressionibus. per ipsas igitur pfortat caliditas nalis membri dolentis: et ide fit potes ad opationes nales: et pnter ad resoluendum et maturandum: et per istam eam dicit Serapio de simplicibus in sermonibus vniuersalibus ca. 2. sermone. 4. Si possibile esset quod manibus non separatur ab applicatione cōtinua membri in quo est generatio saniei necessaria et. citius generaretur in eo sanies quod cum alio. et addit rōnem dicens. Quoniam talis medicina est in vicio assimilationis talis corporis et. dicit tunc textus leuem: quoniam si forte fieret cōpressio fortis fieret ide do-

lor vel augeret. Et per istam eam addit. Et iuuant cum vncionibus temperate calidis cum quiete. Motus enim prohibet a maturatione. nam temperata calida pfortando iuuat ut dicitur est. Sed si medicina ad aliquam diuerteret fuerit excedens noceret maius cum qua huiusmodi illa augendo et intendendo: medicine igitur temperate sunt necesse. Et quoniam vtriusque ptingit in talibus doloribus eam esse mistam ut ista videbitur: debemus igitur esse cauti ut in pluribus non applicare medicinas excessiuas qualitatis. Quod autem dicitur quod motus a maturatione prohibet manifestum est: quoniam per ipsum spiritum cum calore naturali ad extra diuertitur: et sic est clara ista lege eam tota. Et si habetis finiatum et expostum totum cap. signorum quod vtriusque est non in his casibus tunc: sed in omnibus et apostematibus omnium membrorum in exterioribus apparitionibus et in occultis: et per hec declarata ad multa vtilia discurre potes. In summa igitur habuistis primo quod primo opus considerare. f. in signis si dolor est pendens a mala cōplexione tunc sine maius vel est pedes a mala cōplexione cum maius. non fuit: quoniam alio non poterimus in casu procedere ut ibi declarabat: et ibi dicebat textus quod raro fit talis dolor a cōplexione sine maius: et super. si sic facilius curat quoniam sola alteratio fit sufficit ad curam: et quod signa sunt quod ibi non est grauitas neque alteratio coloris et. Postea habuistis quod prima cōsideratio si fit maius est de genere materierum ut si est pedes a sanguine vel cholera vel flegmate vel vtriusque et. vel simpliciter vel cōposite. Et ad hoc cognoscendum ipse ponit primo quedam signa essentialia cōcomitantia: et postea accidentalialia. Inter essentialia ipse posuit septem: et septem vix non possumus discurre ad cognoscendum ipsam materiam doloris. f. ex colore et tactu ex accidentibus doloris: ex iuuantibus et nocentibus: ex hora doloris: ex dispo- nente ad apam ut tarditate aut puatione apostematis et. vix. ex grauitate. Alia poterunt esse signa sed sunt accidentalialia magis. Ex colore primo possumus significare dupli- quoniam aut secum cōcomitat apostema aut non: quoniam aliter significare possumus cōplicato apostema: et aliter ipso non cōplicato: et aliter si cum colore cōplexio dolor vel non cōplexio: quoniam si non sit vehemens dolor neque alteret color: membris notabiliter neque apostema manifestetur tunc significat quod maius est cruda: contra si dolor sit notabilis et color cutis notabiliter mutetur et membrum aliquantulum apostemetur: tunc materia est calida vtriusque sanguis vel sanguini mista nisi in sciatica vbi alio quoniam fallit ut ista videbitur per maius in profundo situata. Et tactu et iudicatur: quoniam si tactus est calidus arguit de maius calida: et contra si est frigidus: ibi tunc dicebat quod aliquando fallit ut vbi supra locum fuisset postum aliquod calefaciens: tunc esset error: et stante maius frigida: vel si membrum esset frigidum apparet ad tactum locum calidus et. Et accides tibus et doloris. f. ex inflammatione vehementi et resione aut cum resione tunc sine inflammatione. Si primo modo significabit supra maius calidam sanguineam: si cum inflammatione sine resione supra maius calidam cholericam: si cum resione sine inflammatione tunc significat supra maius flegmaticam vel vtriusque: sed differet: quoniam si fuerit cum hoc grauitas significat de maius flatu: si non de vtriusque. Et ex his quod et iuuat et non iuuat sequitur significatio de maius: quoniam si iuuat frigidis est maius calida: si calidis frigida. Ibi tunc habuistis vnum singulare bene notandum quod hoc fallit quoniam aliqui frigida nocent: et tunc est calida: et hoc est quod per ifrigidationem inspicitur membrum: vnde pnter a maius maior fit extensio: aut aliqui iuuatur calidis: et tunc maius est calida: hoc est quoniam aliqui calida rarefaciunt et maius resoluendo mino- rat maius et calida: et sic mino- rata maius minuitur dolor et. Ita et et aliqui frigida iuuat in dolore a maius frida aut igrossando maius a sicca ad minores dimensio- nes deducendo aut stupefaciundo. Dixit igitur opus ut oia ista cōsideres. Et accides tibus et doloris: ut ex hora maioris vel minoris afflictionis an die an nocte an in vacuitate aut repletionem: quoniam si in die et hora vacuitatis magis molestatur arguit de maius calida: si vero nocte et hora repletionis arguit de maius frida. Et dispo- nente et disponete et incipiente ad apam et tarditate eius significatur supra genus materierum: quoniam si incipiente dolore subito apparet apostema significat de materia subtili calida: et si cōtrario pnuato dolore non propterea accidit ut apparet apostema est signum quod est cruda grossa et manet in profundo membri: sed si incipiente dolore: non tunc apparet apostema: sed per ipsam. Alia est signum quod maius est mista et. Ex grauitate et possumus arguere hoc: quoniam si dolor fuerit materialis et non fuerit grauitas significat vel de vtriusque vel de maius subtili calida: et has distigue ex accides tibus doloris et colore et tactu et. si vero fuerit grauitas cum dolore arguit supra maius frigidam grossam. Dixit tunc ibi textus quod aliquando propter multitudinem materie calide et subtilis potest esse dolor cum grauitate: et hoc sepe accidit. Ponit pnter alia signa magis accidentalialia: quoniam aliquando ex vtriusque significamus: aliquando ex egestionibus: aliquando ex etate et cōsuetudine et regimine procedente in cibis et potibus et exercitio et quiete: tu discurre ad oia ista cōmuniter notata. Posuit cōsequenter specialiter signa harum materierum. primo sanguine que sunt nota: postea cholericæ et nota ex dictis: postea flegmatis et ex dictis clara: postea melle et

YYY

satia nota: tu discurrere per illas septē vias que dicte sunt. Postea ponit signa aduſte: postea vērtoſe: postea materie miſte. Oīa itell gēi sunt nota ex dictis ſubſtācialibus ſignis vel accidētālibus. Et in materia miſta poſſimū ſignū fuit qd ab vna medicina aliqua hora iuuant z nō alia: z qd talis dolor a materia miſta ſcīpue euenit corporibus calide cōplexionis qui vnt regimine inſtigidatiuo generatiuo ſlegmatis. Postea habuisti in fine quō motus pbi bet a maturatiōe z. ſ. digeſtione materie: z ſit ſinis.

De curatiōibus dolorum iuncturarum z podagre z ſcia. Cap. 7^m.

Eam cognosce qd cū est cōplō ſimplex facile est ipſius regimē. Multoties nāqz est iſtatio pura abſqz apoſtemate: quare ſufficit pmutatio cōplōnis. Et maius quo indigeſt est etiō cholere ſimul. At ſemel z ſan. Et ſimiliter qñqz est cōgelatio z frigus dolorē ſaciēs quare ſufficit pmutatio cōplōnis. Et maius quo indigeſt est etiō ſlegmatis vt caleſcat ſan. Et multoties qdēz est ſiccitas exaſperans quare neceſſaria eſt humectatio ſicut ſcia.

Et ſtud ſingularē capitulum ſic cōtinuū ad precedētia: qñ poſt ſupia ipſe determinauit de doloribus iūcturaz quātū ad cās z ſigna: in hac parte pncipali ipſe intrēdit ponere curā taliū dolor. Et pma diuiſione diuidit in duas. Qñ pmo ipſe ponit curā magis generalē p canones vel regulas obſeruandas. Scđo ipſe ſpecialitē de ſcđo ad medicinas. Scđa ibi (Opz vt in eis nō educat zē). Pma ē in duas. Qñ pmo ipſe ponit cām circa curatiōez ex parte magis medicinaliū. Scđo ex pte dicte. Scđa in fine ſcientis capli ibi (Et opz vt dimittat vinū oīno). Pma ad huc in duas. Quonā pmo ipſe ponit curā qñ doloris cā eſt mala cōplexio ſine mā. Scđo qñ eſt cū materia. Scđa ibi apud pncipiū ſatis capli (Cum aut cū eis eſt materia zē). Cde pma parte dicit. Cū cognosce qd causa ſup. doloris eſt cōplexio ſimplex. i. ſine mā. ſ. dependens a cā pmutatiua facile eſt ipſius regimē. ſ. curatiū: z declarat dicēs: multoties nāqz eſt iſtatio pura abſqz apate vel ſup. abſqz alia mā: quare ſufficit ſup. ad verā curā pmutatio cōplōnis: clarum eſt ex quo nō eſt peccatū niſi in cōplexione membri ſufficit ſola alteratio: ſup. cū localibus pñs cōplōni z regimine cōtrario. Et hoc dico multoties. i. vt plurimū: qñ vbi eſſet timor de lapſu humor ſiue fluxu: nō ad huc tamē lapſoz ſiue fluxoz p pñtitudine vel ppter impreſſionē fuiſſet forte ex dolore: aliqñ eſt ad curā z pñſionē futuri morbi aliud ſup. neceſſum: z id addit rertus. Et maius quo indigeſt: ſup. tūc cū eſt timor de futuro lapſu verbi gratia humor ad calidū pp malitiā cōplōnis calide: z ſequēter de fluxu hoz ad locū volentē: marie ppter inclinationē eoz ad motū eſt euacuatio cholere ſemel z ſanguinis: ſup. ad. pbi bēdū talē lapſum ad calidū z fluxū: qñ per eūonem taliū humor calidoz ſit totius inſtigidatio. Di cit tamē ſemel. i. talis euacuatio debet eſſe leuis z cū medicina leui euacuante ſemel tñ vel bi ſcā vt ſunt pruna tamarindī māna z bñdō: qñ fortes medicine cholera euacuātes ad iſtātionem ex alia parte perducūt. Idē itellige de ſlōmia qd ſit minuta cum. ſ. eſt neceſſaria ſlōmia: vt ſtate ſanguinis repletionē: z talis euacuatio iſtigidat per accūs vt ps. Vel aliter ſemel tñ etiō cholere z ſanguinis ſit z nō pluries: eſt maius quo indigeſt: ſcilicet aliquādo vt in caſu noſtro in cōplexione calida: cor reſpōdēt intelligendū eſt in cōplexione tñ frigida qd ſola pmutatio cōplexionis cū cōtrario ſufficit. hoc itellige cū nō eſt facilitas ad lapſum humor frigidorum vt pternaturaliter ad frigidū diſtemperēt: vel calidoz ne inſtigidat nimis: z tūc maius quo indigeſt eſt euacuatio ſlegmatis: qñ per eūonem eius caleſcit ſanguis p accidēs cum reddat minus frigidus qui pter pbi bet iſtigationem frigidoy zē. Et hoc eſt qd dixit pñuādo. Et ſimiliter qñqz eſt pgelatio z frigus dolorē ſaciēs. tñ ſine mā: quare ſufficit pmutatio cōplōnis. ſ. ad curā cū cōtrariis: ſed hoc nō ſemper ſufficit vt in timore de lapſu humor: qñ forte exceſſiue calida ſine timore nō exhiberēt. Et tunc addit. Et maius quo indigeſt. ſ. in illo caſu eſt etiō ſlegmatis vt caleſcat ſanguis. Idē eſt intelligendū de ſiccitate. Id addit. Et multoties qdēz eſt ſiccitas exaſperā. i. ſhens vel corruā: z ſup. per hūc modū cauſa dolorē cauſando ſolōnem in cōtinuo: quare neceſſaria eſt humectatio ſicut ſcia. ſ. vel cū humectatiū. ſ. poſtūe: z ſi nō ſufficient maius quo indigeſt eſt humectatio pmutatiua euacuādo mām cholericā ſcā. vii. membrū reddet humidius: vel ſicut ſcia ſup. in radi cibis ylbis: vbi habitū eſt de modo humectatiōis. hanc autē calefactionē vel inſtigidatiōē vel humectatiōē pmutatiua poſuit. v. ſ. ſcđa pmi doc. z. ſumma pma ca. 17. ad mediū ca. z ſumma ſcđa

eiusdē doc. cap. 1. z. 2. colligiſt ē de ſlōmia qd inſtigidat caplo de ſlōmia. quarta pmi ſatis ad pncipiū ca. Sed ſi tu queras. d. ſi nō hic poſuit curā male cōplexionis ſine mā z humidē z ſic videt iſt ſciens. Dicit breuiter cū eo ſcđa pmi ſumma eadē de cauſis doloris abſolute: qd humiditas ſine mā nullo mo dolorē efficit: ideo nō oportuit ponere curā illius cū ab eo dolor nō dependeat zē. z ſi ex eo dolor cauſaret eadē cor reſpōdētia erit rō in cura. Et hoc rertu poſſis colligere qd aliqñ in mala cōplōne ſimplici ſine mā ad curā cōpetit euacuatio. Et ſi hoc obijciat de mente Sal. 3. thegnit. cōment. sz. z fm. plus quā cōmentatorē ter. cōmē. 34. illa parte. Curatio vō vñ quidē bz modū zē. vbi expreſſe colligiſt de mente Sal. eſſe qd diſcrasſe facit vt eſt mala cōplexio ſimplex ex quo nō bz cām a qua depēdeat vna ſola ſumitur itentio curatiua que eſt ablatio contrarij: vt ſi cū fuerit calida applicet cauſa frigida vt in textu ipſe declarat: rigitur in hac parte nō cōuenit euacuatio ex quo etiō reſpicit mām zē. Dicit hic pcedēdo ſilam. ſ. qd diſcrasſe facit vna tñ ſumit itentio curatiua qd eſt remotio eius per pñm alterantē: z hoc per ſe: z hec vocat vera curatio vt loco allegato: tñ nō incōuenit qd ſi in tali caſu conſingaf cā vt multitudine humor pp quā dubitet de futuro lapſu qd tūc ad pñſionē z nō ad verā curationē cōpetat euacuatio que reſpicit illā mām in quāto peccat tē: ſic euacuatio eſt ſibi cōtraria pro quanto etiō ſiue inamitio pñat repletioni. Iſta reſponſio poſſet dari: ſed nō videt tollere totā difficultatē: qñ ex textu noſtro apparet qd etiō remouet illam cōplexionē frigida. v. g. euacuādo cholera: qñ talis etiō iſtigidat. Dico igit aliter. ſ. qd diſcrasſe facit per ſe vna tñ ſumitur itentio p alterantia. per accidēs aut iterdū cōuenit euacuatio vt in exemplo dato etiō cholere p accūs remouet cōplōne calidā: qñ remotā cā pbi bēte iſtigationē frigiditatis nā pter mediantibus etiā aliteratiū remouet alterā cōplexionē calidā: ſicut z aperiens ſe neſtrā eſt cā per accidēs illumiatiōis domus: fm hoc ſaluatur vtraqz ſententia. Lege litteram totā quonā iā eſt clara.

Cū aut cā eſt in eis mā: tūc opz vt pbi beaf qd effundit p attractionē ad pñriliū z p minozationē z cōſoz tef mēbrū vt nō ſuſcipiat z reſoluat qd inuētum eſt vt pñuet: z redi in oībus illis ad canones vles.

CIn hac ſcđa parte pncipali huius partis ipſe poſſeq pñōdo curā dolorū mālūm: pōt diuidi tota iſta pars in duas. Qñ pmo ipſe ponit canones obſeruandos in cura regulari. Scđo oſtendit quid faciendum eſt coacte in exceſſiue dolore. Scđa ibi verſus finem capi. (Cum ergo fortes ſunt dolores). Pma ad huc in duas. Quoniam pmo ponit curam magis generalē. Scđo minus generalē. Scđa ibi ppoet. (Et ſi fuerit ſanguinea zē).

CPrima pars eſt poſſet in duas diuidi fm duas pncipales itētiōnes que ſunt habēde in morbo materiali a cauſa fluere depēdētia habēte: quāz vna ſumit a mā fluxura: z alia ſumit a materia iā fluxa. Prima igit itētiō que ſumitur a fluxura eſt pbi bētiō fluxus materie. Scđa que ſumit a iāz fluxa eſt reſolutio eius qd fluxum eſt: z has ponit. d. flux. in ſa. Et qñ pma itentio perficit tribus ſpecialibus inſtrumētis pbi bēdo. ſ. fluxū: diuertēdo mām ad oppoſitū ſcilz ſine eūone z diuertēdo euacuādo mām que eſt fluxura: z cōfortādo membrū leſum ne recipiat: cū bis tribus ſufficiter cōpletar pma itētiō: has oēs itentiones. ſ. duas generales z tres ſpāles cōplentes: pma generalē poſuit ipſe in littera legēdo litterā contrariā. Dicit igit pmo ponēdo pma itentionē z eā declarādo. Cū autē cā in eis eſt materia. ſ. dolor: ibi: tunc opz qd pbi beaf qd effundit ſcilz de mā: z ponens modos pbi bētiōis dicit: per attractionē ad cōtrariū. ſ. nō extra euacuando: z per minozationē. ſ. euacuādo materiā extra tñ ad oppoſitū diuertēdo: qz. ſ. euacuādo per partē oppoſitā loco dolētī: z eſt ſcđus modus. Addit ponēdo tertiū modū pbi bētiōis materie fluxure dicēs. Et cōſoz tef mēbrū vt nō ſuſcipiat. ſ. cū medicinis frigidis z ſticipis zē. Addit ponēdo ſcđā pncipalē itentionē que ſumit a mā fluxa dicēs. Et reſoluatur qd inuentum eſt ſcilz eſſe fluxum vt pñuet ſcilz in totum membrum a materia que fluxit. Et excuſans ſe a ſpeciali determinatione diuerſimode applicationis repercuſſioz vel diuerſi fluxu: um z reſolutiuorum addit. Et redi in oībus illis ad canones vñuerſales. ſ. ſcriptos tertiū thegni: z quarta pmi ſpecialiter cap. 23.

CPro intellectū huius totius pñs eſt ſciendū vt colligiſt ex verbis Sal. expreſſe tertiū thegni cōmē. 105. qd cū apoſtemate vel dolore apoſtemoſo pñgunt plectoſia totius: in cura pmo o3 fieri euacuatio totius: ſcđo debet fieri tractus ad ptem oppoſitam: deinde fiat repercuſſio in loco: quarto fiat reſolutio materie remanētis. Sed vbi nō ſit corpus multum vel minus fm totū repletum dicit plus quā cōmentator ibidē: nō opz incipere ab eūone totius: ſed eripedit in reliqz habere ordinē qui dictus eſt: iſtū ordinē plectoſia

ris possumus duo intelligere. Primo cōtatem gūalem ita q̄ in oī-
bus vel maxime manifestis iūcturis totius corporis fit dolor: sicut
in artetica fit. Scōdo mō vt intelligam passionē esse cōem iūcturis
corporis non omnibus sed duabus. v. g. si dolor fit in vtroq; pede
tūc fiat in vtriusq; brachyis: et h̄ vtroq; modo intelligi possit: credo
tūc q̄ scōdo modo p̄p̄ius intelligat. rō tūc vtriusq; sensus est eadem:
qm̄ existente dolore in oībus vt in artetica et fuerit mā sanguinea
est significatio maxime sup̄abundātie sanguinis in venis: vñ cum
nō pōt in venis p̄tineri refūdās p̄poros venay effluit ad oēs iū-
cturas: qm̄ ex oībus venis totius fluit. In tali igit casu cōuenit flo-
borhoma ex ambabus vel vtriusq; p̄tib; simul. Ex basilica dextra
et sinistra simul: qm̄ ex tali flōmia ab oī pte diuertit. Scōdus sen-
sus ē eodē fundamēto fulcitur: qm̄ existēte podagra in vtroq; pe-
de fiēda est flōmia in vtroq; brachio: qm̄ p flōmiā factay in dextro
diuertit pueniēter materia ex pede dextro: et existēte dolore in pe-
de sinistro pueniēter diuertit mā p flōmiā sinistra brachy: et sic ex-
pedit ex vtriusq; p̄tib; simul floborhoma.

¶ Sed hic restat alique dubitationes. Primo qm̄ de mēte Ras̄
in diuisionibus si dolor in manu dextra fiat: floborhoma in manu
sinistra: et si in sinistra in dextra. qm̄ fieri si ē dolor in vtraq; manu
apparere ex dictis q̄ debet fieri ē flobo. ex vtraq; manu: qm̄ per
flobo. dextre diuertit a sinistra: et p flobo sinistra a dextra: qd nō
apparere rōnale: qm̄ per quilibet istay fieret tractus ad mēbrum le-
sum. h̄m̄ hic q̄ arg. nō pcludit p̄ hoc nocumētū qd sequeretur
q̄ oīni est: imo ē vbi esset dolor in vna manu tūc sed ē timor q̄
sic p̄suevit ne ē accidat in alia: tūc nō debemus ex manu floborho-
mare sed ex pede. nō sic aut sequit nocumētū existēte dolore in
vtraq; pede si fiat flōmia ex vtraq; manu. i. brachio: qm̄ nulla istay
est egra vt suppono. existēte igit dolore in vna tūc pōt fieri flobo-
thoma in altero brachio nisi in casu dicto: vel nisi esset mulier in
qua essent rēctā inestrua vel his similibus vt in apate sanguineo
epatis vbi fit fiēda flōmia: h̄ esset dolor in pede sinistro nō debere-
mus floborhomare fm̄ erigētā pedis s; epatis: s; si esset in vtraq;
nō in ambobus brachyis sed in saphenis vel arteticis: sub cauillis
extrisecis situatis vt infra videbit. ¶ Sc̄o ē scōdo remanet difficul-
tas: q̄ existēte dolore in pede dextro vult q̄ debeat fieri in p̄nci-
pio floborhoma ex manu vel brachio dextro et in sinistro pede ex
sinistro brachio. Unde magis q̄ existēte dolore in pede dextro de-
beat fieri flobo. in sinistro brachio q̄ in dextro: qm̄ Ras̄ in diuisi-
onibus dixit q̄ in elephātia debem; icipere a flōmia basilice lateris
oppositi: et in Alimanore dixit. Et basilica quoq; d̄ie partis minu-
tior fiēda est. idē videt de dolore podagrico. Idē ē Serap. quarto
breviary. c. 24. de curatione doloris iūcturay dixit. In egritudi-
ne ergo podagre floborhoma mus ex iūctura opposita pedi iſtr-
mo. iūctura aut opposita nō est dextre manus ad pedē dextrū: s;
magis dextre ad sinistru: et sinistra ad dextrū: cū iter illa maior: sit
diffinita et p̄ter opposita. p̄o hac pte ēt facere vt textus noster
cū dixit si fuerit sanguinea r̄o. op̄ vt administres flōmias ex parte
d̄ia. maior aut d̄ietas est superius ad inferius et dextre ad sinistra
q̄ superius ad inferius tūc igit potius fienda est floborhoma ex
istēte dolore in pede dextro ex basilica brachy q̄ dextri r̄o. Etia p
hac parte sunt exp̄ssa verba Azaray in ca. de aluacras flue po-
dagra. vbi dixit. curatio que fit ex sanguine est q̄ floborhomē pa-
tiēs ex pte opposita egritudini. et declarat vt si fuerit dolor in de-
xtero pede fiat flobo. in basilica sinistra brachy. ¶ In oppositum tū
huius est cōmūis practica practicanū fundantū se sup hoc qm̄
ars d; imitari nā nā aut existēte apate vt in epate cū facit flurū
ex nare dextera ad bonū vt multū terminat: et ad malū s; per sini-
strā opposito mō est si ap̄a esset in splene. Idē exp̄sse dixit: Auer.
7. colliget. c. 27. vbi ponēs curā solonis p̄munitatis facie in venis
exēplificādo de tractu ad pte oppositā dixit. Et tractio ad partem
oppositā fit sicut qm̄ p̄ flurū sanguis nariū vt de r̄re vētosus sup
epar poni iubemus: aut super splenē si fuerit ex sinistra. Idē Ras̄
in diuisionibus si est in pede dextro fiat in manu dextra: et si sinistro
in sinistra. Idē ē exp̄sse in tractatu suo de iūcturis.

¶ Pro declaratione huius difficultatis est intelligēdū p̄mo q̄ cor-
pus patiēs aut est plectoricū: et cū hoc foris virtutis et morbus est
in p̄ncipiantē: aut iste nō ad sunt cōditiōes: qm̄ si forte sit vna
earū: verbi gratia q̄ mā icipiat primū fluere: tamē corpus nō erit
plectoricū: q̄ nō maxime sanguine repletū et virtus nō erit fortis:
aut forte corpus erit plenū sed medicus nō occurrit nisi postq̄ ma-
teria p̄o pte notabili fluit vt plerūq; fit. ¶ Scōdo suppono q̄ in
magna plectoria sanguinea si fit dolor iūcturay vtriusq; nō fit
dolor in p̄ncipali iūctura vt in pede tūc dextro vel sinistro: sed vt
plurimum fit artetica que est pluribus cōis iūcturis. rō huius oi-
eta est supra: qm̄ in maxima repletionē sanguinea per refudatio-
nē et andū sanguis ab omnibus venis totius itaq; ad oēs iūctu-
ras fluit: et in oībus recipit: et nō in particulari tūc: cum hoc tamen

stat q̄ prius manifestetur fluxus in vna q̄ alius.

¶ Istis breuiter notatis ponunt tres p̄sōnes. P̄ia est q̄ maxima
existēte plectoria in p̄ncipali fluxus ad vñā tūc iūcturā vt ad pedem
dextrum flobo. est ex pte d̄ictoria vt ex vena basilica sinistra bia-
chy. Hec p̄lo p̄s: qm̄ in tali casu fiēda est maxima diuersio a loco
ap̄to maius nocumētū incurere: cū igit maius nocumētū sit ap̄tū
incurrere mēbrū qd p̄mū incipit ledi. p̄pter maiore facilitatem ad
mām recipiendā: vel p̄ ipsius debilitatē: vel vias esse latiores ad
eū: q̄ aliter in ea nō p̄ius incep̄sset: vel p̄pter dolore prius ibi in-
tari qui addit attrahēdo mām. vel propter oēs istas cōis simul et
illas de gbus facta est mētio in ca. causay. sequit q̄ ab hoc mēbro
sit p̄cipue maxima fiēda diuersio. Maior aut sit diuersio diuer-
tēdo d̄ictorie fm̄ modū dictū p vñā semidiāmetrū que est iſerius
ad superius et aliā q̄ est dextri ad sinistru q̄ faciēdo diuersionē tūc
per ea que est iſerius ad superius: igit p̄lo vera. Neq; hic obstat
q̄ educio q̄ fit in longinqua multo plus debilitat q̄ que ad p̄p̄i-
qua: vnde flobo. pedis plus debilitat q̄ manus. c. de flobo. quarta
p̄mī. nā hic de hoc nō est timor: cū ponamus corpus plectoricū:
et virtutē p̄stare. Et istā p̄clusionē exp̄sse intelligebat Auer. 7. col-
liget. c. 16. vbi dixit. Et si possibile esset consideraremus vt qm̄ attra-
here volumus vt ibi oēs existēt oppositiones: maxime quādo est
repletio fm̄ vasa. Nota tamē q̄ Auzoar in. 4. 7. thessif: floborho-
mat in principio de vena cephalica opposita lateris: sed cōiter oēs
aly faciūt floborhomiā de basilica: et hic ego assentio. ¶ Sc̄ba con-
clusio est in dolore sanguineo dextri pedis si corpus nō fuerit ple-
toricū: et nō fuerit virtus multū p̄stas: vel mā nō fuerit in p̄ncipio
fluxus: s; iā pte aliq̄ tūc fluxus: tūc cōp̄et flōmia p̄trarie tūc
facta. s; in basilica dextri brachy. Hec p̄lo declarat: qm̄ p flōmiam
sic factā sufficiēt adimplet itētio medici q̄ est inclinatiō mae flū-
re in partē diuersam a mēbro dolēte: cū hoc sit pueniēter de mā
fluxa aliqualis eū: vbi si fiat diuersio d̄ictoria nō fieret pueniē-
ter de mā fluxa eū: cū ad illā pte rēctitudinē nō habeat que tūc re-
quirit in cōione diuersiua: vt colligit q̄ra p̄mī. c. 1. 5. Et quādoq; cō-
fert loci et societatis simul sollicitudinē habere r̄o. ¶ Per illas ē di-
uersionē debilitare nimis virtutis: ergo sequit p̄lo. s; q̄ fiēda est
d̄ie tūc ad modum exp̄ssitū. ¶ Et ex his iſerf tertia p̄lo talis: vt
plurimū in podagra sanguinea pedis dextri in p̄ncipio floborhoma
dū est in brachio dextro: et sinistro pedis in sinistro: et sic ex pte d̄ia
vt dicebat textus noster et nō d̄ia: totia. ¶ Ista p̄lo p̄s ex p̄cedent-
ibus. P̄mo q̄ vtriusq; iūcturay fit podagra in vno pede tūc nō est
corpus plectoricū: et sic non cōp̄et diuersiua d̄ictoria: sed suffici-
t d̄ia diuersio. Scōdo q̄ vtriusq; iūcturay non occurrit medicus in p̄nci-
pio fluxus: sed iā fluxa p̄o pte mā quo casu iſerit itētio diuersio-
nis et cū cōione: et hec pueniēter cōp̄etur per flōmiā factay d̄ie vt
dixit p̄cedens cōclusio: igit tota p̄lo vera. Dixit ē vtriusq; p̄s
p̄ter casus supra positos vel similes: qm̄ si in muliere p̄pter reten-
tionē mēstruay fieret podagra in vno pede nō d; fieri flōmia in
brachio s; in alio pede r̄o. et sic de alijs: quos casus ponit Ras̄ in
suo trac. de iūcturis. ca. 3. ¶ Itē restat r̄idere ad dicta ante oppo-
sitū. Ad p̄mū qd est forte de elephātia in qua Ras̄ p̄cepit fieri flo-
borho. de vena basilica lateris opposita. R̄idet cōciliator: differe-
tia. 224. vbi ēt ipse tractat istam mā in satis obscure. Dixit ad hoc
q̄ similitudo nō tener de elephātia et de dolore iūcturay: qm̄ vt
ipse dixit: elephātia vtriusq; p̄tingit ex maiori plenitudinē q̄ oo-
lo: iūcturay: et ex hoc soluit qm̄ inuay q̄ existēte plectoria vt dictū
est d; fieri diuersio d̄ictoria et hec vt multū p̄iungit in elephātia:
qua nō existēte fiēda est flōmia d̄ia: et q̄ plurimū talis nō existit in
dolore iūcturay: inde est q̄ in tali dolore d; fieri de vena eiusde
lateris. Hec r̄as̄ p̄o p̄tatiui auctoritatē debet esse nobis p̄lo:
veritatem p̄ istos tertius forte p̄iungere error in opere: q̄ sic in
omni elephātia fieret flōmia in pte opposita d̄ictoria et esse con-
firmatio per auctoritatē cōciliatoris: q̄ cū ea cōiungit plectoria.
Dicā hic quedā breuia et si d̄isona sūnt Conciliatoris: credo tūc eua-
cuabūt radicibus difficultatē. Dico igit p̄mo supponēdo q̄ elephā-
tia vtriusq; p̄der a mā melica: et sepe ēt a flegmate grosso: ra-
tius aut sit a sanguine. Suppono scōdo q̄ cū sit ex sanguine vtrius-
q; iūcturay cū tali cū p̄iungit plectoria sanguinea. ¶ Itē due suppositiones
exp̄sse colligunt ex tex. d. A. supra in causa elephātie et in cura
eius. Supponitur p̄ter q̄ raro vel nunq; oī elephātia est melica
vel flegmatica: sed cū p̄iungit plectoria sanguinea: et cū hoc suppona-
tur q̄ alia plectoria a sanguine nō idicet de floborhoma fienda.
¶ Itud supra declarātū est de mēte. d. A. quarta p̄mī.

¶ Istis sic stantibus dico p̄mo 3 cōciliatorē q̄ vtriusq; nō est fiē-
da floborho. in elephātia dextri pedis ex basilica sinistra brachy: et
si in ea p̄iungat plectoria: qm̄ vtriusq; elephātia p̄ndēs est a mate-
ria melica vel flegmate grosso: et in tali raro vel nunq; cōiungit
plectoria: que idicet de floborhoma fienda vt p̄iungit dictum ve-
rū. Dico scōdo q̄ si elephātia est sanguinea vtriusq; cū eius
est rebmētia

est vehementia repletionis sanguinee vt dicit. d. A. c. proprio. Dico igit q in tali casu in quo copet flobo. cu coniungat plectoria d3 sic ri flobo. ex pte d3ia. i. d3ictoria: hoc ti raro contingit: qm raro eue nit vt pdeat elephanta a sanguie: si ti sit a sanguie tuc copet flo bo. fm modu dictu. Et istu sensum forte itellerit L3cilia. cu Rasi lo cis allegatis: verum qd ter. Rasi idistincte videt sonare q in pu° elephante semp debemus flobo bonare ex pte opposita 7c. forte posset dici q in alijs elephanti a sanguinea no copet flobo: 7c ro est no q in ea piungat plectoria indicio de flobo. vt dicebat L3c. sed qm ma elephante quocq sit aduisione participat: ad pibitio ne igit aduisione: q flobo. ifrigidat ad modu supra dictu in pn° ca pituit: forte in qualibet copet flobo. 7c ex vena opposita d3ictorie fm modu dictu: q si sit sanguinea copet ex alia vena p rone assi gnata: 7c si sit alterius humoris frigidu: 7c cholera no fit: vt ca. p/ pio fuit declaratu: pp ti aduisione in tali ma ad pibitiones eius ad ifrigidand aliquat copet flobo: 7c uon ex eade pte: q timor e3t existere ma fida ne nimis ifrigidaret 7c igroffaret: est igit con uenies vt in parte opposita fiat: sic in omni conuenit a pncipio co sentiente virtute 7c in etate puenienti. Et hoc forte voluit Rasi 7c no ppter plectoria seculu coniung: vt dicit L3cilia. sed ppter alias cam vt dicit est: que ca uo coniungit in dolore iuncturaru a cu frigida qz ibi no est timor de aduisione mae: 7c sic est resposum a cu frigida qz ad pnam difficultate: 7c notate. 7c Ad scdm qd fuit dictu Serap. vi eo cu dicit fidam esse flobo: ex parte opposita: ipse itellerit uo oppositione pprissime sumpta que est iter d3ictoria: sed ea tm q est inter d3ia. f. que est superius ad iferius tm. Deinde dico ad textu nostru q fenda est ex parte d3ie vere. 7c Ad textu Azarauy claru dic q ipse itellerit in pn° pncipiate cu alijs pditionibus 7c. 7c sic est solutu ad ista difficultate pro hac parte. Pro parte vo opposita si reperiat tertius qd debeat fieri ex parte d3ia 7c no d3ictoria itelli gatur vt in pluribus non existente plectoria neq existere materia in pncipio fluxus pncipiant vt dicitur est 7c.

¶ Est cosequenter circa presentem lectione aduerrendu circa ordinez que dicit esse obseruand uis diuersis generibus eionis: qm pmo ordinat flobo si fuerit expedit: postea vomitu ppte in passioni bus mebroz iferioz postea solone vetris. Aduerte hic per solone vetris debere itelligi vera solone que fit cu electiue soluentibus 7c no cu lenientibus: qm lenitio vetris regult d3 pcedere flobo: vt pma quartu 7c quarta pmi 7c alibi in multis locis: sed de solone ven tris leuis factus in corpe apuissimo ad vomedu ad mas co3a in sto macho leuigates euacuand vt cu aqua calida tm vel cu pena inu tra oleo in guttur imissa: qd3 vo est factus cu appropriatis eligen do. f. cu medicinis appropriatis soluentibus: iter quas tm est diuersi tas in debilitate mediocritate 7c fortitudine vt dicit Mesue in de cosolatione medicinaru iteione pma cap. 7c. hic tm ordo. d. A. qui fuit ponere flobo ante vomitu: ma rime itellerit de vomitu ele ctio 7c no leui co3a: qm forte no incoeniret in habito ad vomedu m 7c leuigat in ore stomachi stante et necessitate flobo pponere vomitu leui sicut de lenitione vetris dictu est: sed de vomitu ap propriato itelligebat per hoc qd dicit ipm conuenire qm dolor est in iferiozibus: qm talis est q in casu multu coferre: q ab iferiozibz eradicaio. i. euacuado diuertit. Et ppter ista cam. d. Aui. dicebat loques de isto forti appropriato 7c ppter ista cam. d. Aui. dicebat eradicaio. i. eio est ab iferiozibus: 7c ppter ista cam addidit tert nofter: vomitus. n. magis iuuatius est ei. f. dolori mebroz inferio ru q vetris solutio. f. per secessus: 7c tona ca est q diuertit materia fluente a mebroz leui: purgatio aut per secessus si fieret fluere ma coadiuuaret ad pceptu adu materia deorsu: supposito igit q ser mo in vomitu sit de electiue vomitu ro ordinis clara est. f. q flobo thomia pcedere d3: qm ipsa minus agit mas 7c ad ea fida noni fieri requirit pparatio 7c digestio sicut ad vomitu: qua pparationes reperies quarta pmi. c. u. Vomitus et in casu isto stante dolore in iferiozibus pcedere d3 eione p secessum: qm 7c si vomitus appro priatus vt plm fit eio magis laboriosa: q eio et cu appropriat per secessum: vt dicit daly. ca. p. pio. 7c Def loco allegato: q ad eum maior sequit in toto comotio: tm q vomitus ab iferiozibus diuer tit: 7c solo secessu quodammodo ad fluxu pparat: io puenieter ppo nedus est vomitus soloni: 7c istu ordine seruauit textus noster. hic ti aduerte q: vomitus talis debeat ee ex electiue aliquat: no ti in pncipio d3 esse maxie fortis: sed in pcessu mag: qm ex eo nimia fieret comotio materiu in pn° qd plurimu obesset. Sed si tm ta lis vt 7c. 7c hoc est qd dicit Serap. Incipiamus 7c demus id qd co plete mouet vomitu quadam motione 7c. v. g. cu cassia 7c decoctione semis anberi vel attriticio: 7c no cu nuc vomica vel chartamo q sunt medicociter vomitiua: multo minus conuenit elleborus 7c. ¶ Nota vltio ex vltima pte ter. collig et opposito q si dolor iun cturaz sit in supioribus: tuc post facta flobo d3 fieri eio p seces.

sum ad diuertedu a supioribus: 7c postea vomitus 7c. hoc et totus intellige stante morbo in pn°: qm digesta ma cu itedimus eradica tioni mae stante dolore in iferiozibus magis valet secessus q vom itus 7c co3ra stante nocumero in supioribus eradicaue magis vale bit vomitus: 7c tuc d3 ee cu laboriosis vt itelligeri patere pot. hic essent multa dicenda de qualitate vomitus 7c mo: sed ista alibi que rant: vbi hec ma ppius tangi d3. In pposito tatur: sit dictu quat ad expositione textus nostri 7c eius bonu itelligia fuit conuenies: lego igit ifam. Et si fuerit sanguinea. f. mam facies dolore: aut cuz dno sanguinis. f. mista 7c. aut cu dno sanguis in toto vt expone bat: oportebit vt administres floboam ex pte d3ia ad modu tactu in qone. Et si fuerit co3s. f. dolor iucturis corpo3is dupl exponen do: vt dictu est: q vel co3s toti vel duabus d3ijs iuncturis: tunc ex vtrifq pibus simul. f. expedit euacuare: deinde. f. facta flobo: ad ministra vomitu ppte qm dolor est in iferiozibus: 7c hic loquit de vomitu electiue: 7c adduce cam huius dixit. Vomitus enim mag iuuatius est ei. f. dolori inferioz mebroz q ventris solo ppter cam dicta. vltimate his copletis addit. Deinde administra solonez ventris: 7c est tertium instrumentum in euacuandibus.

¶ Et incipe a re forti si non pibet priuatio maturita tis 7c grossitudo materiei quauis facilis sit incolumioz 7c gradatio conuenientioz: deinde sequere cuz solutinis mundificantibus fm gradationem.

¶ Post q supra in pte pime lecta ipse posuit can. obseruandum in ordine medicinaru euacuandiu. f. flobo vomitus 7c medicine secessu ue: in hac pte spalius ponit can. ardedos circa eione p secessus: 7c posset diuidi ista pars in tres. Qm pmo ipse ponit ordine seruandiu. Scdm sniaz quozada. Tertio reuertit declarando fm mentem sua. Scdm ibi (Et de hoibus sunt.) Tertia ibi (Et rectius gdes est.)

¶ De pma pte dicit. Et incipe. f. in medicis soluentibz a re forti: si no pibet priuatio maturita 7c grossitudo materiei quauis facilis sit incolumioz: 7c gradatio conuenientioz. Adidit. Deinde sequere cuz soluti uis mundificantibus fm gradatione. ¶ Nota q ex hoc ter. d. A. vult inuere q in doloribz iucturaz a pn° cu volumus euacuare debem euacuare cu medicina aliquat humore eligere: cuius et vrus vsq ad isturas puenire possit: qm cu tales morbi vt plm piungant cu magna repletoe est indigeta a pn° minoratiois mae vt na fortioz reddat supra residu: que ad modu et facimus in magnis apatibus in qbus pp multitudine mae cu dubitamus ne virtus possit dige rere mam ab ipso statim pn° minoramus educendo de ma cu ferro tertia quartu de curationibus erituaru apparentiu. vbi habes ca sus in qbus interdum expedit euacuare de ma ipsa no digesta: 7c iste est vnus casus pp multitudine eius. talis aut minoratiua eio non d3 fieri cu medicina absolute debili: qm vt infra dicit textus talis iterdu mouet mam 7c no educit: 7c forte subtiliat humores vni magis fluat ad mebroz leui: expedit itaq vt sit tati potes vt aliqd de ma educere possit: qz et mebroz a qbus pro pte d3 fieri ductio sunt multu distata qbus no coniungunt loca vacua extrinsecus. i. non ad ea piungunt canales manifesti p quos fiat ductio mae: ppter et ista cam puenit medicina no leuis absolute vt collig in canoni bus vltibus quarta pmi ca. 1. de electiue quantitate medicine. Lum bac tm sua vult. d. Aui. nobis inuere q stante peccato in ma subtili vt cholericu tutius exhibere possum? medicina talu minoratiuam eligere humore: vel et vbi ma esset flegma subtile aqueu q qm ma peccas fuerit simplr cruda grossa: qm talis ma grossa vt flegma ca viscosa vel gipsea no sic obedit eioni a pn° sicut subtilis: qm ma subtilis no est in toru puata digone sicut grossa: imo satis facilliter educibilis est nisi esset ibibita. sed illa ne fluere ad iucturas: idcir co dicit textus. Et incipe a re forti. si no pibet priuatio maturita tis. i. idipostio ad eione vt in ma frigida est grossitudo mae: dicit tam supposito q a pn° debeamus euacuare cu medicina forti: tm facilis est incolumioz. i. a pn° euacuado debemus eligere in gradu medicinaru fortiu flue a ppietate eligentiu medicinu in illis debi le: postea debemus pcedere addedo in fortitudine. f. a minus for ti ad magis forte. v. g. pmo possumus in ma cholericu exhibe cas nam in rata quantitate vt eligat humore et cu aliqbz myrabolanis: postea possumus addere in fortitudine exhibedo reubarbaru qd fortius soluit: postea itededo pcedere possumus ad scamonea 7c. Et in frigida materia pmo euacuare possumus cu chartamo 7c po lypodio: 7c postea addere ad agaricu ma facta aliquat digesta: postea magis completa digestiue addere in gradu fortitudinis ad turbibz: postea in pcessu magis ad colloquintida 7c.

¶ Aduerte tm hic 7c est doctrina omniu in hac materia 7c erit textus expellus. d. Aui. infra in c. sequenti satis ad pncipius q medici ne puenientes in casu isto que debet ee ita fortes q attrabant a lo cis remotis: opz q habeant simplicitate aliquat qua fligilez osticia.

scere humores facit illaudabiles. Et hoc intelligit per hoc qd dicit accrescere facit humores qd sanguine laudabile puerit ad illaudabile p missionem cum malis humoribus: et pp eade radicem qd commouedo humores: qd et motus subtiliat humores et habilitat ad fluxum: sic facit eos currere in corpus et pnter ad mebrum lesum: et ex eodez fundameto cu talis materia no sit bene educibilis p stomiam: sed per floborhomiā educatur sanguis no peccas vt supponit: sequit qd dicitur. sc. qd no extrahit illud qd necesse est vt extrahatur: sed supple malus humor remanebit salte fm magnā partem et bonus euacuabitur. Nota tamē qd vbi materia peccans esset per floborhomiā educibilis vt contingit si materia esset sanguinea. i. pncipale peccatū sit in sanguine: tunc stomia est melius remediū qd fieri possit: et per eā tū sepe curati sunt egri vt. d. B. in de stomia: et Rasi in suo de iucturis: vbi ponit pulchrum exēplū de vna muliere: vos videatis: et in isto casu quāto citius fita p n melius est vbi et mā peccas eēt mīsa sanguis: et in toto eēt omniū sanguis et time remus ne in sanguine acquirat ebullitio. tūc debemus et a pncipio floborhomare vt supra de hoc dictū est. Sed si alius humor a sanguine peccauerit simul cū coīta tū qd osilum sit illius humoris supra sanguine: dicit quidā tū bñ nō icipim⁹ a floborhomiā pp ter. nostrum qm subtiliat tū. Sed pmo debemus euacuare illum humorē vel illos si fuerint plures dominātes postea floborhomare si expedit: hoc tū intelligatur si ille humor peccauerit in quali et nō in quāto: qm si peccauerit in quāto cū sanguine maxime si eius quātitas nō multū domināns fuerit in sanguine tūc a stomia icipiē dum. Et hanc sniam posuit. R. de iuncturis cum dicit. Si materia fuerit fm ppositionē humorū in coīpe et nō apparet victoria multa aliquo: nec in colore nec in tactu: tūc scias qd dolor est ex plenitudine: tūc incipe curā cū minutione sanguis tū. Et de his potes recurrere ad ea que dicunt quarta pncip. c. 4. satis ad p n. Lege lram p tūuādo cum mā mīsa: qd clara est vt p ex mō exposito. Et nō solū verificat tū. in mā cōposita: sed in omni mā non educibili conuenienter per floborhomiā: siue sit flegma siue melancolia siue venositas pp eadem nocumēta: bene notate.

Et similiter non fiat euacuatio et assidue aqua oz deysquequo maturatio appeat. Si aut repletio exigit vt fiat expulsio: tunc fiat cū eo qd facit ascellare semel aut bis: et ex eis que bibuntur sicut aqua endiuile et solatri cū cassia fistula. et clysteribus et sunt rectoria.

Tūc cōsequēter ipse ponit can. pncipaliter negativos circa solutionē fiendā: et posset diuidi pars in quatuor fm quatuor spāles rationes quos ponit. Scda ibi (Lū dē declinare.) Tertia ibi (Et attēde crises.) Quarta ibi (Et si possibile est.)

De pma igitur parte dicit. Et similiter nō fiat euacuatio. i. fortis eradicationis. i. in pncipio maxime in materia mista sicut etiā supra dicebat de floborhomiā: qm eade fere sequerent nocumēta que et supra dicebant de stomia: qm cū talis mā sit a pncipio non obediens eōni: fiet in ea magna agitatio et cōmotio: et sic permiscēbit iuuatiū cū nocitiū: et ex cōsequēti accrescere facit humores malos: qd et exagitādo humores facit eos fluxibiles: facit eos consequēter currē in membra lesa. Nota tū qd malus nocumētū sequit cum sit floborhomiā in tali materia qd qm sit euacuatio et fortis i. conueniens. Et ratio est: quoniam per stomiā in casu nostro plus euacuatur de eo qd nō est dignū euacuari et minus de eo qd deberet euacuari qd per pharmacā. Nam per talē eligendo euacuationē et si euacuatur etiā de iuuatiū: plus tū de nocitiū euacuatur: qm illud eligit et nō sic iuuatiū. Peccatum ergo in pharmacā nimis forti quantū ad euacuare iuuatiū videt esse p accis: pro quanto euacuatur simul cū nocitiū: qm ppter idigētionē nō est ab eo separatiū. Peccatū vō stomie in casu nro in euacuando iuuatiū videt eē per se pro quāto stomia per se euacuat sanguinē q in casu nō dō euacuari: cū hoc tū fiat qd a p n in tali mā possit et debeat fieri euacuatio minoratiua eligēdo: qm si aliqualē sequat nocumētū: sic operatio aliquo mō videat irregularis: tū ppter cās supradictas melius est eā facere qd non facere: tū ne credat medicus qd ex quo pot fieri eio minoratiua qd ppter hoc nō debeat fieri p tūna digō in materia vsq dū sit cōplete digesta: et tūc tū cōueniat eradicationē dicit. Et assidue aqua ordet. i. in materia subtili: vel aliud digestis appropriatum. i. syrupus rosatus vel syrupus de granatis vel alius vsquequo appareat maturatio: et tūc sup. fiat euacuatio eradicationis. Et sicut explicatū est in mā subtili: ita correspondenter itelligat in grossa cū suis appropriatis. Sed ne ex mente excidat medicū qd aliqui ante digōnē puenit euacuatio: vt sepe dcm est addit. Si aut repletio exigit vt fiat expulsio. i. minoratiua a p n ppter cām sepe dictā: ad infnuandū qd qd fiat cū multum fortibus sed fm

gradus in fortitudine incipiendo a debiliori dicit qd tūc fiat cū eo qd facit ascellare semel aut bis ex eis qd bibit sicut aq endiuile et solatri cū cassia fistula. et clysteribus: et sunt rectoria. i. conuenientia. Nota ex hoc ter. nō debetis colligere qd si fienda est eio a pncipio qd debeat fieri cū lenitiū: qm oppositū est supra declaratum: imo dō fieri cum appropriate eligēdo: debet tū soluēdo vt supra dictū est. Et si tu dicas videt qd cū lenitiū tū debeat fieri talis eio: qm dicit debere fieri cū eo qd ascellare facit semel et. i. b cōuenientius faciūt lenitiū. Itē ex pte dicit explicādo de aqua endiuile cū cassia fistula qd videt eē lenitiū. Itē dicit qd clysteria sunt rectoria: sed clysteria vident ascellare facere lenitiū: igit apparet qd euacuatio fienda sit cū lenitiū. Dicatur vt supra qd talis eio fienda est cū appropriatis cū gbus et aliqua pūngat pfortatio ne facta in mā agitatione plus sequatur nocumētū pp fluere mās ad iucturas qd sit iuuatiū ex virtutis exoneratione siue p lenitiū: ita siue per aliter euacuantiā in gbus nō sit pfortatio: i. cū cassia appositū aquā endiuile et solatri: et in ista est virtus pfortatiua valde imo cōstrictiua vt scdo can. c. pncipio. Et ad. d. Al. pmo dico qd iust sit fieri debere eioem cū eis qd ascellare faciūt semel aut bis de mā ppta et nō de mās? cōb? sicut faciūt medicine lenitiū. Et cū replicas qd ipse explicādo dicit de cassia fistula. dico qd voluit eā esse tāte quātitatis qd eroluēdo educat et a ppterat et nō leniēdo tū: sed de hac explicāuit vt inuenerit nobis eioem talē eē fiendā cū soluēdo subtiliter. i. debiliter vt supra dicebat et nō cū fortibus et in pncipio cū fortioribus. Ad illud de clysteri dico qd ipse voluit qd in clysteri sit et aliqd appropriate soluēdo: et qd sit rectoria. i. minus timorosa: qm minus est aptū sequi nocumētū per clyster euacuatiō eligēdo qd per medicā siles per supius datā: qm p clyster minor heret in toto agitatio et breuior angustia: qm mās trahētur ad iectina et nō ad stomachū et sic sunt rectoria: si ē fierent clysteria lenitiua tū nō eēt nocua sic medicine sumpte p supius et. Et nota bñ expōnē istā: qd credo qd iste textus supsciat intellectus duxerit multos ad errorem. Lege totā litterā qd clara est.

Cum autem declinare incipit tūc non declines ad illa et euacua: quoniam fortasse mouebit humores a locis suis ad egritudinem.

Tūc ponit scdm can. negatiū sumptū in medicis educētibz ex parte mās cū deorsum mouent: et breuiter dicit. Lū aut declinare incipit tūc nō declines et euacua: qm fortasse mouebit humores a locis suis ad egritudinem. i. ad locū egritudinis. Nota qd iste ter. patitur multiplicē expōnē. Una est qd cū declinare incipit. i. egritudo: qm scilz est facta digō in mā et pro parte euacuatio: tunc nō declines. i. in euacuādo. i. nō minores sup. tū: et euacua. i. imo tūc euacua. i. era dicatur: qm si sup. euacuabis. et declines in eioem. i. nō cōplete euacues: fortasse mouebit talis eio humores a locis suis ad egritudinem: quare fiet agitatio et nō eradicationis: i. nō declines ab eioem eradicationis ex quo mā est obediens ne sequat illud nocumētū. Itē intellectus est satis peregrinus et subtilis: s. credo qd nō sit de mēte d. Al. Alius igit sensus est vt littera introducebat talis. Lū declinare incipit. i. in p n mōbi cū dolo: vel mā declinat. i. deorsum mouet vel in inferioribus incipit manifestari: tunc nō declines. i. supposito qd debeas euacuare tūc nō declines. i. nō euacues per iferus: vt bi gratia in podagra: et euacua: s. p parte oppositā. i. p stomiā bñ: et in mā calida vel per vomitū ad diuersum: qm si euacuabis declinādo fortasse mouebit humores talis eio a locis suis ad egritudinem: qd egritudo est in inferioribus. Et sic mā deorsum mota facit ad locū defluer egritudinis. Si igit in podagra facta eioem diuersiua p oppositū sit nēcia eio iterū p iferus debet fieri cū cautela et arte cū medicinis que postq soluūt et meatus pstringēdo figillat: vt et supra dicebat. Et si cū hoc illo casu et apponant supra crura aliqua stipricantia vias claudētia nō erit inartificiale: imo vtile multū et pueniēs. Vel tertio sic. Lū declinare incipit. i. mā ad locum egritudinis: qd. i. agitata a leui pharmaco: tūc nō declines. i. ad diēta leuem eioem: quare nō debes pseg sic euacuādo: sed euacua cū forti: qm et. Vel quarto sic. Lū declinare incipit a postea vel in flatio loci dolentis: et hoc sine eioem pcedente debita: tunc nō declines. i. desistas ab eioem: qm desistēdo et. mouebit scilz nā humores et. Et hunc can. diligenter notare maxime declaratum fm tertium modum exponendi: magis tamen placet secundus modus: s. fm vltimū modū magis videtur ista p tūuati.

Et attēde crises. q. fit in die quarto et septimo et vno decimo: et hora crisis melior: eis est quarta/decimus.

Postq supra declarauit qd si fienda eio ex pte mās: iam ponit can. in eioem ex parte quorūda dierū in gbus nō dō fieri. Itē igit ponit vñ can. qui et si videat affirmatiū: tū in eo p tūne in virtute can. negatiū dicit. Et attēde crises et q. fit in die quarto. v. et. xj.

Jo. Matthei

Et addit. Et hora crisis melior eis est. xiiij. Intelligēdū qd. d. Anl. Et hoc tertū nō aliud intendit nisi qd. attēdēdū nobis ad istos dies creticos nō cōmittimus errorem quē facilius cōmitterem: mīl arēdāmus ad dictos dies in opo: qz in talibus dieb? plerūq? alij crīse? z cūones. Jō in talibus diebus nō debem? euacuare neq? alijs puocationibus p?o: qz est snia afo. zō. pme p?icula. Et quoz crīsis fit zc? . hoc est igit p?o qzā itēdū qz p?o medicus attēdē hōs dies z in illis nō p? euacuare neq? aliqd nouū facere: z sic cān. iste negatius in verbis. d. Anl. includit v? p?o dieba. Rō aūt huius qd. itē mōuēdū in talibus diebus sumit ad eodē scbā qrti tract. z. ca. 10. ad p?m? . ca. dicit sic. Et opz in die crīse? vt regas egrē regimie p?io: nō ergo moueas oīno cum medicina: foras eūne adiuuabī nām ad euacuationes. f. dicta medicina si exhiberet: quare superflue vehēmetē. f. nā in euacuandō: z fortasse faciet ei p?ietatem parte sua. f. impēdiēt nām ad cūone a via per quā intendit natura euacuare: quare pariet dolozē nō crīsm: z nō fit euacuatio. l. debet z z conueniēti: z hoc erit qm̄ forte natura itēdū facere crīsm z nō fit erit. qd. debita z pueniēti: hoc erit qm̄ forte natura itēdū facere crīsm p? sudorē: z f. tu dederis medicinā solutiuam trahē dō mām ad scbōum z intestina moueas mām ad diuerfum: z sic fiet nāe ipēditiō: f. sic appellabī medicus nō nature minister f. iurmicus: vt dicit. h. in p?ma de cretici diebus. Scbō nota qd. h. in qli bte die possit fieri crīsis per acōmodationē: tñ in certo numero diēz vt multū dicit crīses bone z laudabiles: z bmo fuit in acutis vles scripta. d. Anl. in f. ra. vt. liij. vj. xj. vt cōt? tradit medicus z astrologi. Cām aut integrā hōz die? creticos: qm̄ nō est p?is p?positi require late a. h. p?mo scbō z tertio de diebus cretici: ad domi nō Anl. z. quartū tract. z. ca. 3. p?cipue. Causa tñ cōiter assignata est: qm̄ per motū lune in dictis diebus acquirīt qdam aspectus ad illū punctū zodiaci in quo erat luna tēpore imātionis egritudinis per quē aspectus aut virtus confortat aut morboz vt in sextili z trino q sunt aspectus amicitie itēgre vel medicē: z in quarto z aspe ceto oppositiōis qui funt aspectus inimicitie medie vel itēgre. Sic virtus siue morboz fortificet: tñ pugna fūrgit natura p?a morbo z ecōtra. Et per hāc pugnā f. natura fuerit domināz supra mām fiet crīsis ad bonū: z si fuerit subdomināz fiet crīsis ad malū. h. pōt possent multa cūti z varia curiose: fēda ista sufficiūt ad fē creticiōē. Si tñ p?ius vifum fuerit in veritate illius verbi qd. dicit d. Anl. qd. hora crisis melior eis est. xiiij. Nā qd nō fit verū: p? hoc qd. vna dies fortis est ad creticandū qd. xiiij. qd. de mēte h. p. d. afo. ci. afo. Quē iparib? iudicant diebus discreta sunt z amica puerionū. colligit qd. impares dies sunt meliores ad crīsm: cū igit xiiij. fit par. z. vj. impar videtur qd. melior fit. vj. qd. xiiij. z h. h. in cōmēto dicitur illū afo. nō fuisse h. p? . tēdē tpe. h. eadem particula cōmōt. scb. illius afo. Sudores feblicitati. xci. magis laudat crīses in imparibus qd. paribus: p?ique qd. parorismū acutaz z cholericaz v? maxime fuit in imparibus cū crīses fiant hora maio ris afflictiōis scbā quartū: z sequit zc? . p?o hac pte est facit rō crīsis quē supra dicta est quē maior videt cōungi in. vj. qd. in. xiiij. qm̄ in. vj. v? esse maior repugnātia qd. in quartadecima. vbi autē maior est repugnātia z p?ietas ibidē maior iteridit pugna: z p?ter maior z p?fectior crīsis. qd. autem in septima maior fit p?ietas qd. in quartadecima: p? hoc. nā cum signa fnt opposita z quodlibet p? abeat vna qualitates fnt elemēta: z luna in septima. semp fit in signo opposito in duabus qualitatibus: vel falte in actiua illi signo in quo erat luna quādo incipit egritudo: nō sic autē cōtingit cum luna venit ad oppositū in quartadecima: quoniaz z f. tunc luna fit in signo opposito quo ad firmū nō tamen in signo opposito quo ad rōem: mam falte tantum quantū est cū est in quadratura in septima: qm̄ in. xiiij. vel in oppositiōne oppositio est tñ in passiuis qualitatibus signoz z cū est in quadratura in. vj. qm̄ in. xiiij. est oppositio vel in vtrifq? qualitatibus vel falte in actiua maior autē est p?ietas quē est actiua: qd. passiuarū: igit zc? . Exēmpli gratia si egritudo alicuius incipit luna erit in ariete in septima die erit in cancro in simili gradu: si erit in p?ncipio erit in p?ncipio oppositū: si in medio: in medio cancri: z in bis vt p? est oppositio in ambabus qd. tratiibus: qd. aries fit calidus z siccus z cancer frigidus z humidus: z in p? die fuit in cancro in 7? erit in libra: itē qd. signa h. nō fit oppositio in veraz qualitate est falte oppositio in actiua vt p3. Lij. tñ luna in p? egritudinis fuit in ariete in. xiiij. erit in libra: qd. cū fit si p?m? calidū z humidū nō p?iat in actiuis h. in passiuis tñ: ita erit de alijs si p?derabz: vt de scōpiōe z thaurō zc? . z h. p3. qd. vj. dies videt esse fortioz quo ad crīsm qd. xiiij. 7? In oppo. tñ bui? est rex. offer tū dicit. Et hora crisis melior eis est. xiiij. p?o hac est pars est snia dicit scbā quartū tract. z. ca. 3. qd. dicit. Et dies. xiiij. est dies p?is valde: z de fortitudine eius est qd. nō inuenit dies cui non p?ortionē. xiiij. qui fit vltimus in fortitudine in iudicijs crīse f. forte eius nō est ad cōplēmentū eius. Facit ē p?o hoc: qd. mās est mag

De Gradij

digesta in .xliij. q̄. viij. ⁊ sic eius habilior: fit expulsio eius in eam loco
glorio tempore egerit virtus naturalis digerenda ⁊c.

Con p̄ decisionē bulis q̄m̄s breuiter stringēs m̄m̄ ponat hec oī
finicio q̄ vna dies p̄r dicta alia magis cretica dupl̄r. Vno modo
q̄ in ea plures crises cōtingūt. Alio modo q̄ in euehemētiis ⁊
ꝛ acutiores fiunt crises: ⁊ in hoc ponunt due breues ꝛclusiōes.
⁊ ꝑ̄cia est ista fumēdo diē effe magis creticaꝛ alia sc̄do modo: q̄
in ea fortiores ⁊ acutiores fiūt crises: sic dico q̄. viij. est magis cre-
tica q̄. xliij. q̄m̄ morbi crisi terminabiles in .viij. sunt morbi p̄r
acuti q̄m̄ materia est calidior: subtilior: ⁊ mobilior: q̄ fit m̄a mor-
bus terminalis ꝛ crism̄ in .xliij. q̄ ista tali m̄a est apta virtus magis
irritari ad pugnaꝛ p̄r p̄is n̄a malori conatu mouebit ꝛtra ma-
riā: ⁊ p̄r p̄is deridando m̄m̄ ad loca expulsiōis ⁊ tādē ea creti-
ce euacuado accēdētia hūm̄ feulora: ⁊ ex consequenti crises erunt
acutiores ⁊ fortiores. Et ad hāc p̄cōnē ꝑbanda optime facit arg-
adductum ante oppo. q̄ in .viij. in ꝑma sc̄ba quadre luna cōtingit
tur in aspectu magis ꝑio quātrū ad qualitates q̄ cum est in .xliij.
⁊ senfūm bulis cōclūsiōis sonant eōs auctoritates dicentes. viij.
magis creticam. ⁊ Sc̄ba ꝛclusio est talis: fumēdo vno diem alia
effe magis creticaꝛ q̄ in ea plures crises ꝛtingūt: sic dico q̄. xliij.
est magis cretica q̄. viij. ⁊ istum senfūm ꝛclusiōis intell̄xit. d. alia
loco allegato sc̄ba quartū. ⁊ rōne declarā: q̄m̄ modice materie fu-
riose reperunt q̄e sunt in .viij. p̄r crisi terminabiles ⁊ multo plu-
res reperunt q̄e sunt in qualitatibus medie it̄r vehementer calida
⁊ frigidaꝛ tales sunt p̄r crism̄ in .xliij. terminabiles ⁊ non
in .viij. imo etiā magis q̄ in alia cretica posterioꝛi. q̄d. Lēseque-
tia est clara ⁊ assumptum est ꝑ̄p̄. ꝑima particula afo. ⁊. afo. Di-
gesta medicari ⁊c. in fine. vbi dixit q̄ multe materie sunt n̄o b̄ri
se q̄ ꝛ multo plures reperiant materie medie inter calidas ⁊ fri-
gidas q̄ extremaliter frigide vel calide maxime p̄r crism̄ termi-
nabiles: ꝑ̄ de frigidis: q̄ tales vt multum n̄o sunt crisi termina-
bles de mēte. d. alio loco allegato: q̄ et coposa calida vt sepe hoc n̄o
t̄ro spe vtuntur erapulis ⁊ coitu ⁊ sepe octidit ꝛr indigentior in
frigidaꝛ humores ⁊ sic vplurimū multiplican̄ humores medie
nature qui in .viij. n̄o digesti. in .xliij. aut p̄r ipsoꝛ ꝛfecta di-
gestio: ⁊ sic tunc ipsoꝛ fuit crisi cōueniē ⁊ ꝛfecta ⁊ n̄o ante: neq̄
vt multum in dictis materiabus tardat ad creticūdinem: q̄m̄ in illa
die ꝑpter aspectuꝛ oppositionis que est vere inimicitie fit pugna
et ꝑm̄ fit crisis: ⁊ quonā egritudinis iuncturaz vplurimū pen-
dent a materia n̄o valde acuta: imo a materia mista et cholera ⁊
flegmate vt in ca. cārrū dēm̄ est: ideo iste m̄a cū p̄r crism̄ termi-
nant maxime in .xliij. die terminant ⁊ sic sunt apte ad terminari: ⁊ ad
istū senfūm dixit textus noster. ⁊ bōia crisi melior: eis. alia. dies ad
crism̄ ꝛuenietior in materiabus facitibus dolorē iucturam est
xliij. ⁊c. ⁊ sic ꝑ expolitiōe totius cū hac bōia p̄cōnē. Et ad argu-
p̄mum factū ꝛcōnem: q̄ dies impares vident meliores ad cre-
ticandū q̄ pares ⁊c. r̄idēt. d. alia. sc̄ba quartū loco allegato dices q̄
impares qd̄ fortiores sunt in crisiꝛbus s̄m̄ plurimū ⁊ in plurimo
numero. q̄. d. plures sunt dies impares in q̄bus vplurimū fiunt
crises q̄ pares: cū quo t̄r itat q̄ coparādo. xliij. ad quidlibet aliam
diem ꝛ plures fiunt in ea crises q̄ in alia. vel esse cōcedēdo q̄ dies
impar quātū est ex ꝑte materie crisi terminabiles que vplurimū
est acuta cholera cōuenietior: est ad crism̄ q̄ dies pares: q̄ crises
fiūt in uehemētia accidentū. modo in dictis m̄abus uehemēti-
ra fiūt accēdētia in imparibus: q̄m̄ in illis fiūt paroxis̄m̄ vel excre-
scētia ⁊ n̄o sic in paribus: si t̄r ꝑ̄dideret aspectuꝛ cōꝑaratione si
mul materie dico q̄ certa dies par vt. xliij. est magis cretica ad
hunc senfūm vt in ea plures cōtingunt crises q̄ in alia die impari:
⁊ hoc est: q̄ materie plures cōtingunt crises q̄ in alia die impari:
⁊c. q̄ in .viij. vt que sunt nature medie in qualitatibus vt dēm̄ est:
⁊ b̄m̄i sunt m̄a facientes vplurimū morbos iuncturaz: de mor-
bis aut̄ tertiāq̄ n̄o sic est dēm̄: q̄m̄ in illis ꝑpter modū periodi-
cādū fiūt manifeste siue immanifeste excrecētē de tertio in tertium
magis fiunt crises in .xj. q̄ in .xliij. q̄m̄ in talibus plus facit ad creti-
cādū morboꝛ ꝑꝑius materie q̄ aspectuꝛ: euz hoc b̄r. q̄. xliij. est
fortior ad sensū supra allegatū: ⁊ ad istū intellectū dixit. d. Aliū. ca.
supra allega. ꝑ̄z ante textū supra allega. de fortitudine dici. xliij.
in creticaꝛ: ⁊ notate textū. Et dies. xj. n̄o est in v̄tute. xliij. verū
in egritudinibus in q̄bus paroxis̄m̄ est q̄ incipit in imparibus vt ter-
tiana est fortis valde ⁊ fortior. xliij. Inueniō q̄ in tertianis plures
fiūt crises in .xj. q̄. xliij. ⁊ notate. Et sic breuiter satisfactū est ad oī
ficultates de fortitudine p̄ter crism̄. Et b̄ sufficiat quātū ad decla-
rationē rer. nostritūde igi fiat. Et attende crises. alia. dies in q̄bus
de cop̄ numero est vt in eis ꝑꝑ aspectus ꝑꝑicue lūne fiat crisis. f.
ad hoc: vt cū cautela operis in dictis diebus ꝑꝑ cām assignantur: ⁊
enumerant quos dies dicit. Et que fit. alia. est apta fieri in .xliij. vt. xliij.
postea coparādo dies creticos in fortitudine dixit. Et bōia crisi
melior: eis. alia. est. xliij. ad modum expolitiū.

C Et si possibile est vt cesses ab eñone vsq; ad maturacione 7 sis pñtus embrocis cũ aqua frigida 7 calida 7 tepida fm canones predictos in cap. embroce: fac 7 incipe ab aqua frigida.

C Nunc ipse ponit. 4. cañ. negatiuū et respicientes eñone: 7 qm in canone ipse facit mēione de embrocis: ipse scdo pñter ponit cañ. spālē in epibimatis que cũ embrocis multū pñuēlū: est tñ cōis et ad qñq; localia applicāda. Scda ibi (Epibimata vō cala 7c.) **C** De pma pte dixit. Et si posse est vt cesses ab eñone vsq; ad maturacionē. f. qñ eñt modū de mā: qñ corp⁹ eñt velut purū 7 sis pñtus embrocis. i. vt tibi sufficiat embroce cũ aq; frigida 7 calida 7 tepida fm cañ. pñdictos in ca. embrocārū fac. Et addit. Et incipe ab aq; frigida. Nota q; vbi ista sufficiat pñueniens est cessare in pñcipio ab eñone: qñ l; talis eñatio in pñcipio facta vñlm sit necessaria pp cañ sepe dictas: tñ q; vt supponit dicta mā in pñcipio est idigesta semp ipñ: eñatio in pñcipio facta eñt irregularis: 7 cũ aliqñ sit no cūmō: si igit embroce sufficiēnt melius est cessare ab eñone in pñcipio. **C** Est igit scdo notādū q; nō existēte mā multum mobilis neq; multa neq; iuncturā pñpassibilitatē: qñ. f. als dicte iūcture nō fuerint pñsse aliqñ sole embroce sufficiat mām fluētē sistēdo dige rēdo 7 aliqñ resolūdo: q; vbi modica fuerit mā calida flura embroca cũ aq; frigida saltē in virtute frigida ad digōnē 7 doloris remissioē sufficiet: 7 vbi fuerit mā frigida modica ad digōnē mae ēt ad resolūōē eius fortasse sufficiet embroca calida actu 7 in virtute: vbi aut fuerit mā mista pñueniet aq; tepida facta fm cañ. scriptos qñta pñmi ca. 19. pñcipue vbi dñt. 7c. si mā nō sit in fluxu debem⁹ iñ pñere embroca calida ad rarefaciēdū mēbrū: flue igit sit mā flura frigida flue calida flue mista pñus d; fieri embroca calida: sed differēter: qñ in mā calida d; ēē embroca calida tm actu vel tepida 7 in potētia frigida: 7 in frigida mā d; ēē embroca 7 actu 7 potētia calida. **P**ost aut embrocationē cũ calida laudat. d. 2. fieri embroca frigida saltē actu ad duo iūamēta. pñmū ē vt pñstringat illud qd iam penetrat de embroca pñus facta. Scdm ē q; embroca calida rarefaciēdo mēbrū dissoluit de spiritu 7 calido nālē: vt igit mēbrū factum i. flum pñstet 7 in virtute roboret: laudat. d. 2. embroca frigida post calidā: ideo dixit tex. de ordine harū embrocārū calidā 7 rū frigidā vel tepidā: remittēdo nos ad id qd als dixit in cano nib⁹ qñta pñmi. est q; iste embroce fiat fm cañ. dictos in c. embroce qñta pñmi. Nota tñ q; dixit. Et incipe ab aq; frigida. nō vult. d. 2. qñ ab absolute embrocādo pñus incipiam⁹ ab embrocatione aque frigide: qñ ē pñus biuipili loco alleg. vbi iñstet ēē incipiedū ab embrocis calidis: 7 postea seg cũ embroca actu frigida vt ēt rō manifestat vt declarātū ēst: f; voluit. d. 2. incipere ab aq; frigida: qñ in pñcipio mor boz nō existēte mā flura: sed incipite flure pro qñto mae fluēt cō pñet repulsiō debem⁹ tñ incipere a frigida: sed si eñt flura mā 7 iñ deremus digōnē vt resolūōē mae 7 mitgationē doloris vt sepe sit cũ embrocis: iñto casu incipiedū est a calida vt in canonib⁹ dñm ēst: 7 hoc regulariter 7 vt in plurib⁹: q; vbi eñt mā multuz ignea forte mag⁹ pñueniet embroce frigide ēt ad māz fluxū vt fuit snia afoi. 26. 5. parti. In articulis tumores 7 dolores 7c. nā in tali casu aq; frigida supinifusa refrigerat malā cōplexionē calidā 7 mām calidā: humores attenuat repellēdo: 7 sic dolores sedat: etiā 7 stupefaciēdo 7c. Et hoc est qd iñdebat. Lege istam. Et si est posse vt cesses ab eñone vsq; ad maturacionē: qñ. f. nō sit nēcia a pñcipio eñatio 7 sis pñtus embrocis cũ aqua frigida calida 7 tepida. i. tibi sufficiat embroce fm canones notos in ca. embrocārū fac. i. cūz tibi sufficiat embroce fac eas fm cañ. notos quarta pñmi cap. ppzio embrocārū. f. embrocādo pñus cum aqua calida. f. actu vel tepida: dein de cum frigida actu pñter causam dictā. tamē addit: 7 incipe ab aqua frigida. i. morbo incipientē fac embrocā frigida ad repercutiēdus materiam fluentem 7c.

C Epibimata vō calida 7 narcotica omnia sunt nociua. Calida quidem ppter attractionē. Sed narcotica ppter cōgelationē 7 cruditatē. Et iterum epibimata infrigidantia grossum faciunt crudū 7 mortificāt subtile plōngant etiā egritudinē.

C Nunc postq; dedit quēdam canonem de embrocis dat canones quosdā alios circa applicationē diuersoz localū etiā sumptoz interdū per interius. Et diuidi possēt pars etiā in qñuor fm qñuor cañ. quos ponit. 2. ibi (Et aqua quidez calida.) 3. ibi (Et oxymel.) 4. ibi (Et femina fortia.) **C** pñmo aut ponit canonē circa epibimata que magnā habent pñueniētiā cūz embrocis cũ vñq; fiant ex re humida liquida: sed embroce ex alto effundunt. Epibimata vō sunt cũ pñis in infuso in liquoribus in qbus interdū sunt aliqui

pulueres: 7 dictis pñis aliquat expressis mēbro superponunt 7 dixit. Epibimata vō calida. f. notabif 7 actu 7 potētia: 7 supple frigida etiā intense oia sunt nociua. maxime. f. in pñcipio: 7 adducens rōnē dicti sui dixit. Calida qdē. ppter attractionē supple nocent: sed narcotica ppter pñgelationē 7 cruditatē. f. sunt nociua. Et addit. Et iterū epibimata infrigidantia supple que tamē non sunt narcotica: q; nō sunt intense frigida grossum faciunt crudum 7 mortificant subtile 7 plōngant egritudinē. **C** 7lo. q. v. 2. in hoc ter. ponit etiā implicite canonē negatiuū circa applicationē epibimata. Et breuiter intēdit istā pñclusionē sub forma regule vel canonis. f. q; medicus nō debet in pñcipio horū morboz applicare epibimata calida. f. fortia neq; frigida stupefactiua vel narcotica neq; etiā intense frigida: 7 si nō sunt narcotica vt sepe fit ad idio tis in sedatione doloris: applicat enī talia frigida: vel q; aliquando ad resolūōē materie parū flure applicat calida notabiliter nulla facta pñus eñone in corpore etiā impuro. Et pñans istā pñclusionē dixit q; talia omnia sunt nociua: qñ calida attrahunt materiaz ad locū: 7 sic plus est id qd attrahit q; qd resoluit: 7 sic augez dolor: 7 hoc sepe euenire solet: sed narcotica ppter pñgelationē supple quā faciunt in spiritibus 7 naturalib⁹ humiditatib⁹: 7 cruditatē quā supple faciunt materia nociua eam ingrossando 7 immobilitando. **C** Nota scdo pro expositione bulis termini narcotici: q; narcoticū vt dixit Lōciliator differētia. 222. est medicamē doloris sedatiuū: cuius natura cū cūctitate vebemēter est frigida: ipsa enī friditas ad finē tertij generis eleuat 7 vsq; ad quartū 7c. pñter mortificat sensum membri: 7 per hunc modū sedat dolores vt quarta pñmi in fine 7 gñto colligit: 7 sic vt patet nocet dupliciter. f. extinguendo calidū naturale 7 cōgelando materiā etiā inctū dando eā ppter calidū extingui cuius est vigerere. frigida etiā in tense: 7 si nō sunt narcotica vel stupefactiua etiā nocent: 7 hoc intēdit per hoc qd dicit epibimata infrigidantia: qñ grossum humorem faciunt crudū: 7 i. q; mortificant subtile. Nam in materia etiā calida cũ ipsa sit etherogēna: cuius vna pars est subtilis magis 7 alia grossa ppter subtilē cōmissā grosse tota materia reddit natu re obediētiō: ad expulsiōnē: q; ppter istas partes reddit magis equis q; si altera istarū partū maxime subtilis remoueret. **I**deo 7c. tertij de cura asclepias: ipse pñbuit eñonem cholere: qñ vt ipse ibidē dixit ipsa aliquo mō resistit aquoſtari. idem facit in capto sequenti in pñcipio: cũ igit talia intense frigida extingunt caliditatē fundatā in parte subtili materie inde est q; nocent incurdando grossum mortificando subtile. i. ppter mortificationē caliditatis in subtili existētiā: 7 inde sit materia inepta euacuationē: 7 ex pñsequenti plōngant egritudinē: 7 hoc est qd intēdit: etiāz aliter possēt legi ista: sed iste sensus magis placet. **C** Et nota q; 13. d. 2. faciat per hunc canonē nos cautos in applicatione epibimatum: potest tamē ampliari canon: 7 debet ad omnia localiter apponenda flue sint fōmētationes flue epibimata flue embrocationes flue olea vel vnguenta vel emplastra 7 hñmō: qñ omnia talia possent ex dictis construi medicinis. **C** Aduerte etiāz q; 13. iste cañ. sit regularis: tamen in cura coacta. f. in dolore acutissimo ali quando necessarium est ad ista deuenire vt infra in hoc capitulo videbitur. Lege tu istam: qñ est clara.

C Et aqua quidem calida nociua est eis que quonias humectat iuncturas.

C Ponit scdm cañ. ipertinentē eñone: sed occurrentē errorē q; aliqñ cōmittit in dispositis ad dolores iūcturarū: 7 breuiter dixit. Et aqua qdē calida nociua est eis. f. vel actu patiētib⁹ dolores iūcturarū vel paratis ad eos 7 dispositis. Et adducit rōnē dicti sui: qñ humectat iūcturas 7 ex pñti relaxant debilitātq; 7 habiles reddunt ad recipiēdas supfluitates. Et sic inuit istā pñclusionē q; in talib⁹ dispositis vel actu sic patiētib⁹ nō d; fieri lorio vel embrocatio pedū cũ aq; calida. **C** pñclusio declarat: q; nocet eis per modū dñctū pp cañ. d. 2. qñ humectat 7c. Nota cũ. d. 2. loq; hic de aq; calida itelligit de aq; simplici calida 7 non de calida in virtute: qñ de ea supra posuit cañ. q; nocet in pñcipio per hoc q; mae attrahit. Est igit fmo de aq; simplici calida ēt: qñ vt infra videbit in ca. cau tele a dolorib⁹ iūcturarū ipse ibidē laudat aq; therma: qñ pñfortant vt ibi declarabit: 7 si sint actu calide: ēt aq; falsa laudat ad eādem intētiōnē: aq; ēt frigida in loco alleg. laudat: qd qñō admiſtrari debeat ibidē videbit: f; aq; calida simplex. i. fontis cōis nō laudat: imo hāc hic vituperat pp cām dictā: qñ humectat: pp caliditatē enī sit ēt facilius penetratio: 7 postea per formale 7 virtuale humiditatē relaxat 7 sic debilitat: 7 ex pñti nocet. Lege istam clara est.

C Et oxymel propter suam acetositatē non est māgnū iūuamenti.

C Jam ipse ponit cañ. circa applicationē oxymellis etiā sumptio

nem eius per inferius: et breuiter dixit. Et oryemel pp suā acetositate nō est magni iuuamenti. Nota q. d. a. videns quodāmo sūas varias auctoz circa exhibitionē oryemellis in bmo morbis neq ad alterā partū possit offerri augmentū multū euidēs ipse nō volens absolute laudare ei⁹ exhibitionē neq negare vsus est mistice hoc mō dicēdi q. oryemel pp ei⁹ acetositate nō est multi iuuamenti: nō dixit q. sit nocumētū: sed q. nō est multi iuuamenti: et ex b videf inuere q. nō debem⁹ in his passionibus multū eo vti ex quo reperiunt alie medicine in casu magis apte plicere. Nam tertio regi. acutoz rex. comē. 3. 4. ibidē dixit. Hippo. q. debilitat virtutes articuloz. i. iunctoz. et. b. pmi regi. acu. comē. 23. vituperat acetū et secantibin in mēbris neruosa. nā cū nerui sint nā fridi et siccū multū ab aceto frigidū patiunt. Desue vō in antidotario dist. 6. in sermone de secantibin puro dixit q. ex tali permissioe aque acetū et mellis maxime ex melle et aceto acquirat psecutio iuuamētoz multoz qui sunt in corpore toto et ad mās que sunt in iuncturis. pples qm̄ resoluit eas. Itaq. ppter has pditiones dixit q. nō est magni iuuamenti: nō negauit iuuamētū aprū ab eo puenire: sed dixit. ppter acetū nō est magni iuuamenti: q. b. non admittit oryemel in dictis passionibus. ppter acetū: et Desue dixit q. in dicta cōmissione acqrit virtus resoluōis que nō est in altero tñsita q. etiā Desue pñderādo acetū tñ nō laudaret in his passionibus: sed pñderata cōmissione laudat. Ali. q. g. caute. pcedens dixit tacite q. est iuuamētū: sed nō est magni iuuamenti. ppter acetū: quāsi inuāt q. ad alias medicinas est declinandū que sunt efficacioris iuuamētū: quare in sūma qd oīm est. Ego in sūma dicere q. in mā calida nō pueniat neq etiā syrupus acetosus de sechbaro: qm̄ ppter acetū ex qualitate nocet neruis neq ibi est aliq subiliantis necessitas. In mā etiā frigida in pncipio et augmēto nō cōuenit cū mū fluit: qm̄ pparat ad fluxū mām subiliādo et vias dilatando: etiā nocet qualitate acetū et istum cañ. posuit Jo. de sancto amando sup antidotario. N. q. in reumate et defluto nō debemus audere supra oryemel. ppter istā cām. Si tamē mā fluxa esset multum grossa et in corpore solidoz musculoz et neruoz et nō macilentum et raro tunc ad incidendum et pro parte ad resoluendū dare ego in syrupo etiā si extra ponat partes oryemellis maxime pauce cōmissionis: quonā in isto casu sperare multo magis iuuamentum q. nocumētum. Et ad istū intellectus laudat Rosarius oryemel squilliticū h acetum nocet. Hanc etiam sententiā secutus est Hilberius. Lege istam istam: nota bene.

C Et semina fortia sicut se fe. quādoq. adurunt super fluitatem et cōuertunt eam in lapideitate.

C Jam vltimo circa hāc partē ipse ponit vñū cañ. vt etiā occurrat in doctis medicis qui in dolorib⁹ iuncturaz et per interius et localiter exhibēt medicinas fortis caliditatis et ericationis pscipe in cā frida: nō intelligēdo q. dicte medicine vebementer calide aliqñ stante repletionē eliquāt mās ex pñti fluitant ad iuncturas et aliqñ adurāt. Idē dico si supra locū dolentē ponant: qm̄ resoluēdo subtile sepe sunt cā petrificandi mām: ideo vt occurrat huic operationi irregulari dixit ponendo circa hoc canonē. Et semina fortia sicut semē fenculū: et supple alie medicine multū calide et siccē sepe adurunt superfluitatē. i. mām superflūā vel nociuā et puerunt eam in lapideitatē. Et in istū errorem cognoui vñū nominatū medicum famosum: qm̄ hoc nostro tempore petrificauit pedes vnius pñtissimi doc. d. Latoris vt ipse mihi reuult in bina vel trina applicatione cuiusdā medicaminis localis. Et notat q. si aliquando vsus hoz per interius ad puocationē vñe sit pueniens nō tamē nisi in certis casibus vt infra loco pprio videbif. Sed de localib⁹ semper verēda est istoz ericantiū applicatio nisi sepe succedat bumpetatio vt infra videbif: lege istam: q. clara est.

C Lūq. cōplef maturitas tunc euacua cū eis que sunt sicut hermodactyli et buzeidē et pillule eoz et itēde cū facilitate: et icipe iterū et epithima cū eis que sunt sicut herba que nascitur in fluujs et similia.

C Ista est scda pars pncipalis scde pris pncipalis que sic pñtūat ad pcedentē. Quonā pmo ipse posuit cañ. attendendos in eūone sienda sit an ne sumpra indicatione a mā nō digesta. Scdo pncipaliter ponit cañ. attendendos in eūone mae cuz iam facta est digestio: et duo facit pncipaliter. Quonā pmo ipse exemplificat cuz qbus debet fieri euacuatio facta digestionē. Scdo ponit cañ. circa exhibitionem barū medicinarū. Scda ibi (Et caue ne in potu.) De prima parte dixit. Lūq. cōplef maturatio. i. versus statum: vel sup. est completa in statu: tunc euacua cum bis que sunt sicut hermodactyli et buzeidem et pillule eozum: et itēde cuz facilitate. Addit. Et incipe iterum supple embrocando et epithima cum eis que sunt sicut herba que nascitur in fluujs.

C Nota primo in cañ. maxime laudari ab oibus in eūone mae flegmatice hermodactylos albos et electos: qm̄ rubens vñ niger sit vebementis malitie. educunt enī electi flegma pscipe grossum a iuncturis: vt dixit A. d. c. pprio: et ita pueniunt in dolorib⁹ iuncturaz et euando mām erisētē ibidē et pfortando et resoluēdo exterius applicata: ideo. d. a. d. cañ. ca. pprio. dixit de eis qd sunt pueniens tyriaca oibus doloribus iuncturaz. vt. vñ est tamē q. de se nocēt sccho vt oēs scribunt: q. ppter superflūā accidentales humiditātē eoz inducūt nauſeam et scchi et sunt tarde solōnia et sic permanent mae attracte ad scchū longo tēpore in eo: et generāt in sccho vctositatē ppter ipsoz caliditatē nisi rectificent. rectificānt aut cū cymino. 33. et pipere vt ca. ppzys et ca. seq. expresse. Lū ergo. d. a. dixit q. opz euacuare cū eis que sunt sicut hermodactyli intellexit si electi fuerint et fm̄ artez rectificati: et ideo qm̄ ad rectificationē quedā addunt et per illos additionem et si flant citius soluētes: q. tñ minor eoz dosio per se est aūf. i. vt A. d. c. Si igit alia debēt addi correctiua eoz her magna quantitas pulueris exhibenda ad solutionē pro vna vice et sic infirmos rediaret nimis: vñ pp istā cām auctozes pstruxerūt pillulas de hermodactylis in qbus ppter hermodactylos qui sunt basia pillulaz ipsi addūt alia solutiua respiciēt: flegma et cholera plus et minus fm̄ diuersas itectiones descriptionū vt ad debite soluēdū pua sufficiat qritas ne te diū infirmis afferat: idē dixit. d. a. et pillule eoz. i. hermodactyloz. f. debēt exhiberi que diuersificant: idē dixit. d. a. in soluēdo: qm̄ qdā ex eis plus soluūt flegma vt pillule de hermodactylis maiores: et qdā plus cholera vt minores: et qdā qdāmo equalit vt rāqz mām vt pillule descripte ppria A. d. fm̄ q. in ei⁹ diuersa addunt solutiua mag vñ humore et aliū respiciēt: et sic hūc acutoz: vñ in sūp pauca dosi cū correctiuis simul dictoz hermodactyloz: faciūt cōplectā et satis rectā solōne. Nō sup illo vbo buzeidē postq. in multo synonymis nō reperit qd est tādē i synonymis Rasis repertū q. est testiculus vulpis. est aut testiculus vulpis satyrion h Simonē ias. de testiculo vulpis et canis faciūt capitula Sera. et a. et neuter eoz ponit q. aliquas soluat: vñ est tñ q. forte a ppteratē pfortat iuncturas et mēbra neruosa: et si de eo nō fecerint auctozes in b spālē mētionē: q. tñ multa vñ hē pueniētā cū hermodactylis in multū nutriendū et in puocationē libidinis et in qritatib⁹ manifestis forte q. et puenit in ista ppteratē pfortādā: vñ per manifestā qritatē nō appet qūo debeat curare spasmū et est in posteriorib⁹ cerebri: vt dixit. d. a. et Sera. q. pueniūt in b q. cōfert spasmū et thetauo q. hūc in posteriorib⁹ cerebri vel dosi: vñ Auer. 5. colli. ca. de satyrion: volēs ipse ponē b de itētiōe ppria: q. nō vidit in b Rōnē manifestā: sed si sit per occultā: et tñ nō repit ab auctozib⁹ oīm q. a ppteratē pfortat iuncturas vel mēbra neruosa neq q. soluat addunt in b testimonij duoz antiquoz Almasac et Almoſale q. iurauerunt in eoz alab⁹ q. curat spasmū: ppter forte pris qm̄ bibit cū vino nigro stipitico succ⁹ et distēperat. Lōclūdo igit q. a ppteratē q. mēbra neruosa inuare p occultā ppteratē: si q. cuz hermodactylis adderet soluētib⁹ addēdo in pfortatione iuncturaz nō cōueniret: tñ cubi tñ reperi buzeidē dixit Simon fm̄ Judeū q. est bistorta: et in glosulis Almasacis q. est ipse satyrion. de buzeidē facit ppriū ca. Serapio et appellat de Salamone et credo h sit. ppriū ei⁹ vocabulū: et ibi dixit q. vñ sicut hermodactyli in dolore iuncturaz. Addit tñ et itēde cū facilitate. i. in his soluētib⁹ appropriatis que fortiora pñt exhiberi itaq. digesta mā q. ante vt supra fuit oīm: opz tñ itēdere cū facilitate: itaq. vñ nimis soluas neq nimis laboriose. i. terponit pñter pñmūdō certū aliū cañ. dicēs. Et incipe iterū. Nō ex b rex. d. a. vult nobis inuere vñā optimā cautelā in ope. f. q. qm̄ est eūatū de mā pñuncta cū medicinis satis fortib⁹ q. debem⁹ sup mēbra dolētia facē embrocantes et epithimata cū aliq⁹ mollificātib⁹ et aliquali subiliātib⁹. Idē est intelligēdū de vñctionib⁹. Et rō est: qm̄ in talib⁹ morbis vñpñ pendētib⁹ a mā satis grossa verisimile est ne mā tota possit vna vice eradici et pñti: cū per solōne et eūonē in mā fiat pus eūo pris subtilis et magi digesta remanēt pte magi grossa tanq. minus apta eūari vt pñter ipā possit pueniētē eūari et nō lapideat qd est vñū de maiorib⁹ nocumētis que euenire solēt i talib⁹ morbis: idē ipse laudat fieri post eūonē somērationes et epithimata sup mā que remānt ad finē dictuz. Et nota q. dixit. Et incipe iterū. Itē. qm̄ inuāt q. ante et qlibet eūonē la boriose siendā cū appropriatis fortibus: debemus etiā habilitare mām ad eūonē in dictis embrocis et epithimatis et nō solū facta eūonē: ideo ad hoc demonstrandū ipse supra anteq. cañ. poneret in eūone materie digeste: neq exemplificaret cum quibus essent dicte eūones siende ipse pñeozdinant cañ. respiciētē embrocationes et epithimata ad istū adū ista debere vñpñ in istis casib⁹ pcedē. Idē istud cōmemorāz dixit. post dictā eūonē iteq. icipe et epithima et sicut supple fecisti an istā eūonē: qm̄ sicut illa epithimata pueniebāt ad illā eūonē factā: ita ad futurā de mā q. reman

fit ista et pparat. Et exemplificatio cu qd debeat fieri dicitur: fiat cur-
tis que sit sicut herba que nascitur in fluuijs et filia. No q ista her-
ba: vt dicit Iherardus exterior vocat oca. Est aut oca: dicit Raf
in synonymis arbor. q. qua que in locis paludosis nascitur in oca-
lib: vbi. i. oce vt multu comorant. Et qda herba picipans calita-
te et humiditate ad irratione nfas et huius iuuameti eest camomilla fe-
nugrecu altea et filia: lege ifas sic. Cuius coples. f. in fine augmeti: vt
supple est copleta vt in statu: tunc euacua cu his que sunt sicut her-
modactyli g electue educit mas grossam de iuncturis: et talis ma-
est in q expectat digo: et buzide. i. testiculus vulpis vt satyrion q a
ppetate respicit mēbra nervosa: vt est ocm: et pille boz. f. hermo-
dactyloz fuit. f. qd ad hac solone pueniēter faciēda debem? exbi-
bere et no hermodactylos solu: neq etiā cu correctis suis tm: qz
eēt qritas nimia vt ocm est. Et itēde cu faclitate. f. sic eūando zc.
Et icipe iteru et epithima. f. vel embroca facta purgatiōe ad ppa-
radū mām que remāst sicut et fecisti an pāctā purgatiōe. f. sa-
tiōe epithimata et embrocas cū his que sūt sic herba que nascit
in fluuijs. i. oca et filia que calefaciat aliquat et bumētēt zc.

C Et caue ne in potu des in pms nisi medicinā debi-
lem: qm ipsa mouet mām et non facit currere aliqd de
quo sit curandū: imo fortasse subtilias materias pge-
latis alias et facit eas currere ad mēbrū.

C Nūc scdo ipe ponit can. attēdēdū in eūone qm. f. est facta digō in
mā. Et dicit ter. et sic lacere cōter repit: sed est difficilis multū. Et
caue ne in potu des in pms: h est facta digōne nisi medicinā debi-
les: qm ipsa mouet mām. f. per corp? et no facit currē aliqd. i. no facit
eūare aliqd de q sit curandū: q. f. debili ēat: imo fortasse subtiliat
mās pgelatas alias. f. que no actu cūnt nocumētū et facit eas cur-
rere ad mēbrū. f. pp eas eē subtiliatas zc. Notate ego no vidi istū
textū ad aliqd expositū: sic neq aliqd alijs bui? sen. Et re vera nisi
ego imutē ēba textus: ita vt ascribat error scriptori nescire bene
verificare textū: tū ego afferā vnu sensus cū q possit stare text? vt
iacet: sed no videb bene textui pformis. Notādo q dupl aliq me-
dicina dicit debilis. Vno mō q leuis vt lenitua vel ēt exoluē: f. s.
debilis in gradu exoluētiū vt myrabolani vt succus rosa. Alio mō
dicit medicina debilis: qz si sit de specie fortis exoluētiū: tū pp
ei? puitatē in dosi est debilis in solutiōe vt agaricus vel scamonea
in ppa dosi. Et sic dupl dicit aliq medicina debilis: qz opposito
mō pōt dupl dici aliq medicina fortis: vt pz: fm h pōt legi sic fla-
sicut ēt sup: legebat qdā mō illa pte et icipe a re forti. Et caue ne
des in potu in pms medicinā nisi debiles scdo mō: qm ipsa. f. que
est debilis pmo mō: qz lenitua vt modice exoluēs mouet mām. f.
ppia: et no educit. f. eā: et no facit currē. f. eūando extra aliqd de q
sit curandū: qz si aliqd educit no est de mā. ppia: f. de māeb? cōb?
et sic no est aliqd de quo sit curandū zc. Alio mō pōt verificari text?
vt ly ne sit corrupta dictio: sed debeat lacere vt et isto mō iacebit
ita. Et caue. i. mēti bene tenēas vt in potu des in pms. f. cus itēdi-
mus eūare mās digestā oēm medicinā nisi debile quocūq mō fue-
rit debiles: qm ipsa mouet mām: et no facit currē. f. eūari aliqd de q
sit curandū: qz si est debilis scdo mō: qz. f. oarem? in corpore medio-
cri solum tres pillas de hermodactylis: qz media. z. tm vt sepe fit
mouet mām. ppia: et aliqd educit de ppia mā no educit aliqd de
quo sit curandū: qz modico educit et illud parū pficit: sed per aliam
partē vel aliū modū magis nocet per h q subtiliat alias mās pge-
latis que sepe reperiunt in corporib? sic patiētibus: que tū no actu
cānt dolorē: f. subtilitate currāt ad mēbz lefus: iō illa nocet qūq
mō fuerit debilis: vt pz. Vult igit q stare mā digesta nullo mō da-
bis medicinā debile pp nocumētū oēm: sed cū erat mā digesta in
pncipio forte: imo vt multū pueniebat medicina debilis scdo mō
vt supra declarabam. Alio mō pōt ēt legi fla: et in idē tēdit: ita vt ly
nisi sit fla corrupta et debeat dici vti: et hoc sepe euenit errore scri-
ptoz q reperiētēs istā dictionē vti scriptā per u. cū pūcto supi. f.
h mō ueritūmā q ly u. sit vnu n. z pūctū supius sit i. z tū faciunt
sic h. z est nisi: et istū ppilus credo fuisse errorē text? et difficultatē
ei? et hoc mō sic debet legi. Et caue ne in potu des medicinā vti
debile: qm ipsa. f. debilis mouet zc. expone totū ita vt in pmo i-
tellectu statz dato. Et re vera ista d. esse snia ter? nri q appellat
difficilis et est si sic iaceat. / Sy tu dices nōne oādo medicinā de-
bile scdo mō ēt in pñ? sequunt nocumēta hic posita: qz nō eūat ali-
qd de q sit curandū et subtiliant alij hūiores zc. Dm pcedēdo q illa
eūo est aliq irregular: tū multo melius est eā facē qz nō facē pp
plenitudine in pncipio pueniētēs: vti exonerata p pte nā pnter for-
tior: reddit sup restitū: cū h ēt oio q tūc no possumus tute eūare
cū medicina absolute forti: et si eā exhiberemus volēdo eradicare
magis: imo forte maximū sequeret nocumētū pp mām nō ēt di-
gestā neq paratū eūoni: et sic multa sequerent nocumēta que nō

sequunt stare mā digesta. Dico tercio q et exhibita medicina for-
ti debili in pncipio nō sequit tātū nocumētū quātū sequeret si
exhiberet in statu mā digesta: qz nō sic est mā grossa apta per me-
dicinā debile subtiliari in pncipio morbi et fluere ad mēbrū sicut
est cū est mā digesta: et sic in statu debemus eūare cū medicina for-
ti et nō debili sicut in pncipio: qz malus ex ea sequit iuuamentum
in statu qz in pncipio: imo in pncipio sequit notabile nocumētū:
etiā per medicinā debile scdo mō pbabiliter minus sequit nocu-
mentum qz per eandem in statu si consideras.

C Expedit ei qui vult sumē medicinā vt sūmo mane su-
mat et tardet cibū: deinde sumat post tres horas. xx. auf.
panis cū vino et aq pauca. Et post. vi. horas igredias
balneū et egredias: deinde cibet cū eo qd pueniēs est.

C hec est z? ps pncipalis illi? pti que sic pntuāt ad pcedēdū: qm
in pcedēt ipe posuit qdā can. respiciēs diuersos modos eūoni
sumptos tā ex pte ordinis: pāz eūoni iter se vt fleg. solonis et vo-
mitus zc. qz ex pte medicinaz tū solutiō in fortitudine et debilita-
te. In hac pte pncipali ipe ponit can. spāles attēdēdos ex pte ei?
qz sumē medicinā solutiū. Et diuidi posset ps in tres ptes fm
qz tria pncipalia dat documēta. Partes patebūt. Dicit igit legen-
do istam ptiūā pmo circa pñm ocm tria. pñmū est: et expedit ei
q vult sumē medicinā vt sūmo mane sumat. Scdm est: et tardet
cibū. f. sumpta medicina. Tertiū est: sumat post tres horas. xx. au-
reos panis cū vino et aq pauca. Dicit z? et post ser horas igredias
balneū et egredias. Dicit z? deinde cibet cū eo qd pueniēs est.

C Pro itellu gñali boz dictoz est notādū p? qz ipe idē. d. hui. 4.
pñi ca. s. posuerit sufficiētē can. attēdēdos in eo qz sumē medi-
cinā: et anteq sumat: et postq sumptū medicinā: tū pncipue in hoc
ca. memorat qdā regulas obseruādas in eo qz medicinā sumptū:
et h signanter facit: qm medicine que in isto can. dicunt et maxime
eradicatiue eūantes de qb? in pñi sen est fmo: vt pz: ptiūādo ad
pñm pte pcedēt debet eē multū fortis et laborioz: tū vt eūent
a mēbris lōginge: tū vt eūent mās difficilis eūonis: qm mās talis
nocumētoz vti sunt hmdio: iō pp fortitudine eārū medicinarū
est maxime occurrēdū ad nocumēta qz ex medicis solutiū: apia
sunt spālē euenire: qz posuit circa exhibitionē istaz spāles can. zc.

C Scdo pncipalr attende circa dicta in pñi pti. pñmō qz debeat
sumē medicinā sūmo mane. Rō clara est ex h: qm vt ocm ē: tales
medicine sunt laborioze exoluētes: sunt igit multū infirmātes: iō
hora recētoze sumi debet: et et forti: qm opōne suā cōplet in lōgo
tpe pp cās pñme assignatas: ne igit nimis tardaret cib? ad expe-
ctādā cōpletā opōne pharmaci nisi sūmo mane sumerent eēt ne-
cessariū in die tardare multū cibū: spālē hic ē effectū regulā: qm nō
sic in oibus alijs medicinis est necia: sed in his tm que in lōgo tpe
opōne pficiūt vt in casu nfo. Scdo dicit qz tardet cibū. f. ppium
prādū zvere cibale. Rō clara est: ex quo tales medicine tarde cō-
plēt opōnes suas: neqz d. talis cib? sumi nisi cōpletā opōne pbar-
macti: et sic sequit manifeste qz expedit cibū tardari. Rō qz nō d. ci-
bus sumi nisi cōpleuerit medicina suā opōne vt haberi pōt ex his
que scribunt loco allegato qz pñi. pñio qz cib? pñmū sumē medi-
cina faceret vt cib? ad itēstina descēderet anteq sit digestus zc.
Dicit z? deinde sumat post tres horas. xx. auf. panis cū vino et mo-
dica aq. posset aliq dicē iste ter. vt pñari pauloante dictis: qz si
post tres horas d. sumē zc. sequit qz nō opz multum tardari: sic
nō fuit et expedit sūmo mane sumē medicinā. hic posset dici p
solone pmo cū dixit post tres horas sumat zc. d. intelligi nō post
tres horas imēdiate ab assumpto pharmaco: sed post tres horas
ab opōne cōpletā pharmaci: qm in illo spatio medio non occupa-
ta nā a cibo reddet ipsa sufficiēs ad resoluēdū reliqas mātēni si
que remāserūt in iūcturis zc. Ideo signāter in isto casu dixerat et
tardet cibū. f. et postqz medicina suā cōpleuerat opōne: et oās ipā
tardatiōis dixit sumat post tres horas zc. Vt alr pōt legi vt velit
d. h. qz postqz erit supra medicā p tres horas et iam p pte opata
fuerit pueniēs erit vt sumat illū modicū panē isusuz i modico viō
cū aq. Nā in talib? corpib? cū dat medicina eradicatiua multo tpe
dicta corpa debita recte steterūt cū dicta multū tenui vt ista vi:
vñ dicta corpa tūc sūt i vīute relaxata et debilitata multū ēt ex do-
loze: iō ad pñtādū vīute stōbi et totius vt a vīute coadimēt me-
dicina in expellēdo cōmotos humores pueniēs est tūc aliq lū cū ci-
bo modico vīute viuificare: et istū can. bene posuit. d. loco alleg.
nā cū posuisset gñalē regulā cū dixit. Opz ne medicine potatoz co-
medat vel bibat donec medicina suā pficiat operationē zc. expe-
ptauit quosdā casus iter quos dixit. Si stōchus nō tolerauerit ne
comedat ppter ea q a comestione vehemēter abstinet et fames
tolerauit des ei pāz panis isusuz zc. et ibi inuebat nō debere in casu

uari cibū pp̄ vehementē appetitū ad eū: sed pp̄ id qđ vehemētē abstīnit. unde virt^{us} supplē sit debilitatā. 2c. ideo laudat panem isusum: qđ nō isusū a virtute debili difficulter trāsmutaret. 2c. hāc sensum credo esse ad mētē. d. 2. hic itelligē qđ post cōpletā operationē medicū tardet cibū vel prandium viuificatā virtute aliquā ex pcedētē: iste casū pōt obuari vbi cūq; in virtute debili sit necessaria medicina foris: hōc aliquā coacte fiat: iperiti tū medici ad vltiora nō p̄siderātes pstantē medicū sic operātes infamarēt vt est iperitoz mos: 7 ego sepe vidi. Sed tu dices si talis cib^{us} exhibet nō gfa prandij: sed tū gfa aliq̄lis p̄fortationis nō appet qđ tāta debeat exhiberi q̄ntitas paus que est viginti aureorū cū aureus sit. 3. j. 5. videt qđ cent. xxx. 3. sic essent circiter. iij. 3. paus qđ sufficeret p prandio. Dicat vt dixit. Gentilis qđ aureus aliq̄ sumis p. 3. j. 5. aliq̄ p. 3. tū aliq̄ p. viciuoz pondere qđ. 3. 2. in pposito sumis p. viciuoz pōdere qđ. 3. vt tota q̄ntitas sit vni^{us}. 3. cū omnia via circiter. Uel dicat leta fronte qđ ipse voluit taurāz q̄ntitatem offerri debere pro leui refectione: 7 illa erit modica q̄ntitas tempore suo: cum de regione sua maiores multo essent 7 sunt comestores qđ italici 7 p̄cipue lombardi vel tusci.

C Nota vltimo per hoc qđ dixit 7 post ser horas nō ab assumpto pharmino: sed ab ista data refectione: 7 sic erit nouē hore ab assumpto pharmino: ingrediat balneū 2c. an p̄adiū: qm̄ tales medicie an cōpletā opōnē tardāt sepe vsq; ad. 7. vel. 8. horas: postea aliquā gerata nā p̄t intrare balneū: per balneū itelligēdo vī aq; balnei aliquā calidā ad resoluendū reliq̄as si remāserūt: vel aquā fridā ad remittendū inflāmatōnē in humozib^{us} 7 mēbris ductā: vel per balneū possumus itelligē casam balnei: 7 nō p̄mā neq; tertiā: qm̄ p̄mā nō sufficit ad aliquā resoluē mēre: tertiā nimis exiccat 7 de virtute dissoluit: intrēt qđ scōaz casam balnei sufficiēt in pposito: qđ qđ tū sit de quocūq; balneo itelligat: inuit qđ modico tpe ibidē dō comozari: qm̄ aq; frida noceret mēbris nervosis: 7 balneū calidū nimis dissolueret. Ideo addit. Et egrediat. i. modico tēpore cū igressus fuerit in balneū ingrediat 2c. Addit vltimo. Deinde cibē cū eo qđ est pueniē. i. aliquā gerata nā post balneū exhibeat p̄adiū cū cibis boni nutritiōis 7 nō tū inflāmabilib^{us}: de quib^{us} infra dicet. Hic possent multa dici de balneo post medicinā si pueniat vel nō: sed qm̄ nō est p̄ncipalis ppositū: sed illa difficultas est alibi tāgenda oia relinq; 7 nō sumā tū dico oia hic posita debere in opere obseruari. p̄mo. f. qđ exhibeat sumo mane: 7 sup. post eā dozmia. Scōo post tres horas in casu nō ab assumpto pharmino: qm̄ vltimū p̄ungit virtutis debilitas: 7 pp̄ subtile dietā pcedēte multo tpe obseruatā anteq; talis medicina eradiciatā exhibeat: 7 pp̄ dolorē bonū est si exhibeat duo bali paus infulsi in aq; 7 vino: sit tū vinū mīgrū 7 aq; cocta ad subleuandū virtutē 2c. postea tardet per ser horas partim vt operatio cōpleat pharmino partim etiā vt postea per horā vel circa quietatā nā ipsas reliquias humoz^{um} resoluat: 7 si placet potes iponere corp^{us} in balneo: ego tū nō facerē neq; est de cōmuni more p̄acticantiū sic facere: etiā qm̄ corpora sic dissoluta verisimiliter cū tedio intrarent: tūc balneū pp̄ pcedētes labores medicine ad scellamideo si pur esset necessariū balneū forte cōpeteret magis sequenti die post medicinā 7 nō alia die: 7 ita cum laudauit ipse quarta primi loco allegato versus finē cap. L. ego istam 7 expedit 2c. est tota clara.

C Deinde administra puocationē. Nā puocatio desiccāt materiā dolorū iuncturarū: qm̄ ipse sicut scis est ex superfluitate digestionis que est epatis 7 venarū 7 pp̄ie in podagra calida. Verūtāme plures habent tū dolores iuncturarū frigidos 7 cōplexiones humidas nō iuuant euz solutione plurima facta potione 7 clysteri. Et cum medicant cum diureticis sanant. Et de corporib^{us} qđ ē extenuatis sunt corpora que nō tolerant solutionē 7 puocationē plurimā 7 generat ex eis in ipsis adustio san. Cōsiderent ergo omnia illa.

C In ista pte ipse ponit casū. de scendis 7 factis eōnibus cū solutione: duo facit. Qm̄ p̄mo ipse ponit vniū casū. circa hoc gīale vt qđ puocatiua tūc pueniūt. Scōo ponit laudes vniū determinati p̄uocatiui i casu valētis vt typhace. Scōa ibi (Et typhace 2c.) p̄ma adhuc in. d. Qm̄ p̄mo ponēdo vtilitatē puocatiū in casu speciat in quo dolore p̄cipue pueniāt. Scōo ponit exceptionē q̄ndā corporū in qđ vsus puocatiū est suspect^{us}. Scōa ibi (Et de corporib^{us} qđ ē.) p̄ma adhuc in. d. Qm̄ p̄mo ipse facit qđ om̄i est. Scōo remouet dubitationē quādā. Scōa ibi (Verūtā p̄les habentū 2c.) De p̄ma parte dixit. Deinde administra. f. factis eōnibus p̄mo magna parte eradiciatū puocationē: 7 adducēs rōnē dixit. Nā p̄

uocatio desiccāt mām dolorū iuncturarū: qm̄ ipsa. f. mā est ex superfluitate digōnis que est epatis 7 venarū. i. est que refecat ex superfluitate digōnis illoz mēbroz: 7 declarās in quo dolore p̄cipue cōueniat dixit 7 pp̄ie in podagra calida est pueniētia puocatiū. Dixit scōo remouēdo dubitationē. verūtā plures habentū dolores iuncturarū fridos 7 cōplexiones humidas nō iuuant. f. cōplete cū solutione plurima facta. f. et pueniēt cū potione 7 clysteri 7 cū medicant cū diureticis sanant. Cōsequēter legēdo istam p̄ntiā facit exceptionē quorūdā corporū in qđ vsus puocatiū est suspect^{us} 7 dixit. Et de corporib^{us} qđ ē extenuatis sunt corpora que nō tolerāt solutionē 7 puocationē plurimā: 7 adducēs rōnē dixit: 7 generaliter eis. f. puocantibus in ipsis. f. corporibus extenuatis adustio fortis. Cōsiderent ergo oia illa. f. ad exhibitionē puocatiū.

C Pro intellectu oīum harū particularū est p̄mo notādū vt. no. 2c. oia. 223. Medicina puocatiua sumis dupl^{ix}. f. cōiter 7 pp̄ie. Scōo mēdo cōiter sic oia medicina de cui^{us} virtute est educē mās p̄ vias vine vocat. puocatiua: 7 hoc mō aliq̄e dicunt tales que sunt frigide: vt aq; ordet semina melonū 7 reliq; cōmūia frida: qđaz sunt tēperate vt capillus ve. ligritia 7 binōi. Alio mō sumis p̄o medicina diuretica pp̄ie: 7 sic ipse describit qđ diureticū est in medicina calidū. f. 7 acutū sanguinis. f. vel supple alterius humorū subtiliatū: subtilis a grosso discretū: ipsiusq; tenuior in vine vias educiū sicut semē ap̄ feniculū 7 acorū 7 de his pp̄ie sumis p̄t ferio in pposito: 7 de his itellerit. Scōo sp̄alius attēndū qđ ex p̄ncipio tex. per hoc qđ dixit deinde 2c. colligit qđ diuretica nō sunt appropinqua nisi factis purgationib^{us} sufficiētibus ita vt modicū tū de mā remāserit: qm̄ si ante exhiberent eēt ad nocumētū agitādo mās 7 ponēdo eas in fluxu ad iuncturas: sed cum modicū de mā remāst p̄cipue in iuncturis nō amplius est talis tū mo: vt p̄: sed ex illis ap̄tū est seg inuamētū ericādo mām dupl^{ix} ceter. Cū mō per simplicē alterationē ericādo cū tales medicie sint sicce. Alio mō subtiliādo mās que sunt in iuncturis per caliditatem siccitatē p̄iūctā: p̄iter per calidē vias per quas deflunt mā ad iuncturas eādē mām subtiliāda extra corp^{us} per vias vine educēdo: 7 hoc mō desiccāt mām dolorū iuncturarū. f. actuali in iuncturis ledentē. Uel alr vt itelligat. f. qđ reliquie mātū que erāt in venis sunt que ericant. i. p̄sumuntur per hoc qđ ad vias vine educunt: 7 declarās qđo tales sunt pueniēt per illas vias educibiles dixit: qm̄. f. ipsa mā in venis existens que est cā aīa doloris iuncturarū 7 cām cūctā p̄feruās est ex superfluitate digōnis que est epatis 7 venarū: 7 talis. f. superfluitas est pueniēter per illas vias educibiles: vt p̄ p̄siderant decilionē vine 7 hypostasit et: 7 hoc mō ericāt mām. f. mediātā: sic illa remota facilius vel a natura vel in virtute localū medicaminiū remouebit mā p̄iūctā. Uterq; intellectus est bonus: 7 ex utroq; fiat vniū iteger erit cōpletio: vt per tales medicias diureticas vtrāq; mā educat. f. que actu in iuncturis existit: 7 que in venis remāserat: 7 quilibet talis est per illas vias educibilis que quilibet talis sit ex superfluitate digestionis epatis 7 venarū 2c. Et addit qđ pp̄ie in podagra calida talis diureticorū exhibentū est pueniēdo. Rō est: qm̄ mā cala subtilis existēs facilius educibilis est p̄ vias vine qđ alia grossa 7 maxime si sit in iuncturis: qm̄ mā grossa male posset reingredi venas vt tādes per vias vine educat 2c. Sed hic posset obijci ex verbis Azarauⁱ qđ in cura dolorū iuncturarū in gīali post qđ dixit qđ medicine puocates eradiciāt dolorē iuncturarū. Addit. Et nō decet eas accipē nisi eos in quoz corporib^{us} multū flegma crudū 7 grossū cōtinet. Sed caueāt ab eis q̄cūq; passi sūt hāc passionē ex cā calida. Ecce qđo vetat diuretica in cā calida: 7 tū. d. 2. vsus est ea magis laudare in cā calida: dicat qm̄ isti tex. exp̄sse vident adinuicē sibi aduersari qđ puocatiua etiā post debitas factas eñones exhibita magis puenire in cā calida qđ frida: pōt duplicē hēre sensum. p̄mo rōne mē vt qđ magis pueniāt in mā calida: qđ ipsa sit apta magis 7 pueniētius educi per vias vine qđ alia. Scōo magis puenire possimus itelligē nō respēctū mē tū: sed cū hoc respēctū corporis cui appropinuari debet: qđ in eoz appropinatio corp^{us} minus nocumētū incurat: 7 sūm hūc sensus iussit Azarau^s qđ corpora calida vel que passa sunt passionē ex cā calida sunt qbus nō debet applicari talia puocatiua: qm̄ sua caliditate aduerēt humores: 7 corp^{us} qđ verisimiliter est siccū magis ericāret: 7 itelligens. d. 2. p̄pterea qđ vias erat laudare puocantia in calida cā dixit in fine tex. nfi. Et de corporib^{us} qđ ē extenuatis sunt corpora. i. 7 de corporib^{us} sunt qđaz corpora vt extenuata vel alr calida que nō tolerāt solōne 7 puocationē plurimā: 7 gīant. f. p̄pterea qđ ex dictis plurimū solent tūc 7 puocantib^{us} fortis gīat in ipsis adustio sanguinis 2c. p̄pter istū nocumētū qđ dictis corporib^{us} isert sunt venia dicta puocatiua in dictis corporib^{us}. Sed si per magis puenire itelligam^{us} mām dictis puocatiuis esse magis obediētē ad eñones: si cūco qđ talia puocatiua pp̄ie valent in cā calida: qm̄ talis subtilis existēs habi-

¶ In ista ultima pte bui pte ipse ponit ex pliciter vñu puocatiu
cōpōitū pueniētiē in casu qñ eis vtiēdū ēst: z maxime post medi
cinā solutūā de recētū exhibitiā. Dixit qñ: Et tyriaca iterū in frigidi
dis pferret: p ppe post ebōniē ipsa mūdicat religas mācruū cū
calitate z resoluēt eas z pforat oia mēbris. Notate bene textū: qñ
vtiliter seruit z in alijs locis. Nota qñ o. a. signatū dixit qñ in frigi
dis. f. cōplexionibz z mēbris. f. fridie pferret: qñ videt inuere qñ
in cōplexione calida z cā calida ipi applicatio ēst aliquatū verē
da. Nō tñ per caliditatē ēst apta mag nocē qñ multe aliarū medi
cinarū calidaj: qñ vt dixit idē o. a. in de viribz cordis. Experiēti
tum ostēdit nobis vt tyriacā z metridatū minue notabilē calefa
cere corpora ipsa qñ buay opōnē zc. imo tūc voluit. d. a. s. can. cap.
aprio qñ per hoc qñ pias opōnē nō efficit nisi per pprietatē forme
ipsi: vnde pforat spiritū z calozē nālē vel inatū in de iuan nā
ipā. i. aia. f. receptis sup vtiētatē faciētiā calida z frida: sic vt
inuere ēt qñ in mēbris z cōplexionibz calidis ipi exhibitio fit pue
niēs. Lōcillatōr tñ dīa. 92. videt sentire qñ vsus tyriacē ēst suspe
ctus nisi in timore veneni: vel cū timet supflū fluxus z effrenatū
ad supelaciēdiū: sed illa qñ esse recētā zc. z fundamētū ei videt
esse: qñ per sua simplicitā multū fortis in corporibz nimis grandē
facit imitatonēz z maxime in caliditate: qñ dicit qñ debet virtutē
z spiritū resoluēt zc. Et qñ ad calefaciēdiū alie reperimūt medi
cine quē illud efficit pñ sine tali notomēto: z videt in hoc quodā
mō inherere fluxus. s. col. in cā. de medicinis tyriacalibz: vel ex eo
forte sumptū fundamētū qñ dicit qñ iste medicīne nō curant nisi
recipiant cū ēst in corpore venenosa dispō facta a veneno: tūc enī

Cum hac scda prencipali potest ipse ponit casū. circa exhibitio-
nem medicinarū per iterum exhibendarū: iam ipse ponit casū. medi-
cinarū per exterius applicandarū. Et pmo ipse ponit casū. circa ex-
hibitionem medicinarū nō facta edone. Scdo circa exhibitionē ca-
rū in declinatione. Scda ibi. ¶ In fine vō et 2c. ¶ Prima adducit
duas. Qm̄ pmo ipse ponit ordinē exhibendū in pncipio cū mā est
plurima. Scdo cū mā nō est plurima. Scda ibi. ¶ Et cum mā nō est
plurima 2c. ¶ Et pmo pncipū regulā. Scdo adducit. rōnes cū. Sc-
cda ibi. ¶ (¶ Illud enī.) Cbe pma igit parit dicit. Repercussio autē
māe a mēbro. s. iuncturali: nō opy vt fiat mā existēte fortis effusio
nis plurime resumptionis. Illud enī est rō dicit. Reprecū cū pōitio-
nib⁹ dictis facit duas res malas. Quarū vna est qd facit māem
inobediētē 2 est pñiū. Itāl repercutit est pñiū motui. ¶ I. māe qre
accidit dolor magnus. Et ponēs modū corrigendū errorē dicit. Et
cū accidit hmoi. s. dolor magnus pp repercutiū cessā a repcussio-
ni 2 occupare cū lenificatū. I. in applicatione lenificatū. Et 2. s.
res mala que sequit est: qm̄ fortale supple per talē repcussionē
puerret. f. mā ad membra pncipalia: qre accidit timor. s. de morte
pp talē puerfionē factā māe ad pncipalia: qm̄ causantur fortia 2
timorosa accidentia 2c. ¶ Pmo intellectu partis est notandum qd
ex hoc textu voluit. d. Al. inducere timorē in medico in applicatio-
ne repcussio in pncipio dolor iuncturarū: qm̄ sepe medici adu-
latorez vt blandiant egregioz s. ipsi obēptēz a pncipio cū dolor
manifestat in iūcturis etiā in pñiis pati dolorē occurrūt ad
remittēdū dolorē 2 ad pñibēdū nō lesio fit in iūcturis: qm̄ multi sūt
q follicitāt medicos q oino facit q nō amplius iurrāt tales do-
lores iuncturarū 2 maxime si iuuenes fuerint. apper. n. multi cōtē
qd ad iugminā si dicit 2c. qm̄ vidēt dicit passiones senibus pprie
accidē debere vt eoz 2c. s. sic iugminā magis timētes q dānum
multū follicitāt medicos 2c. s. vnde medici adulatorēz 2 ad modica
repcutiōes occurrūt ad remissionē doloris 2 ad repcussionē māe
cū repcussus. In his igit dat casū. ptra istos dices q repcussio nō
fiat mā existēte fortis effusiois 2 plurime resumptionis. I. cū mā
est in magno fluxu ad mēbrū. itaq si pura aliqua resistat fluxui:
ita vt videat minui a pma repcussione: iterato redeat flux⁹ 2 ma-
ior: qd pñz: iste redit? māe bā intelligi per hoc qd dicit. Et pluri-
me resumptionē metaphorice: qm̄ flux⁹ corpora demetrata vel
alr minotata vel extenuata cū reintegrant vel ipingant dicunt
resumpta: ista apōa iūcturaz pñz tumefacta postea a repcussio-
na minorata 2 extenuata si iterato ingrosset 2 nota bis: talia apōa
dicunt fortē effusiois 2 plime resumptiois. hic autē redit? apōa vs
reingrossatio vel resumptio nō fit nisi oñante multa mā i tota vs

corp? nō recipit: vt dicebat. B. 3. thegnī corp? plenū nō recipit: z si pur aliquatū pp frida reperculsiua mā igrōssata z ad minores diuē siones adducta videat repercuti z mēbrū videat minozari: in apo stemate tū pp abundantiaz māe in toto iterato fuit alia mā z sic resumit. Et hoc ergo errore si cōmittat sequunt duo notabilia nō cumēta. p̄mū est qd talis reperculsiua facit mām inobediētē. s. ad dissolutionē per hoc qd ingrossat z ipingit eā ad interius fm qd expandebat exteriū: z tale ipellere ad interiora est diū eius mo tui. s. māe que nouebat exteriū: quare accidit dolor: magnus ip/ sa ipressa in virtute reperculsiuoz ad intra mēbra neruosa. Ideo addit corrigēdo erroze medici. Et cū accidit hmoi: tunc cessa. s. ad applicationē reperculsiuoz. Et occupare cū lenientib? ad relaxan/ dum mēbrū z dilatādū nē mā tantū causet extēsiōem: z sic dolor minuet. Scdm uocamentū qd sequit per reperculsiua in mā fortis effusiois z plurime resumptionis est: qm fortasse puerit ad mē/ bra p̄ncipalia. s. talis mā cū repercutit z p̄hibet effundi ad extre/ ma: z hoc maxime fit cū nō cessauerit a repercutiendo etiā cessante dolore: qre accidit timor. s. de morte pp nocumētū qd iherf p̄nci/ palib? mēbris: quoz nocumētū si fiat notabile vplurimū est mor/ tale. Et notate qd dicit. Fortasse puerit: qm possibile est qd mā re/ percussa solū recipiat in mēbris circūstātib?: z nō trāseat vsq ad p̄ncipalia: qm nō est extremoz vt pedū vel manus ad p̄ncipalia manifesta directio: vnde nō tātus est timor: in applicatione reper/ culsiuoz in iuncturis quia esset in applicatione eandē in emun/ ctoz: qm ipsoz ad p̄ncipalia est manifesta directio: z sic f. eis reperculsiua apponant immediate puerit mā ad p̄ncipalia: z p̄pte/ rea in illo casu in illis cōpetit reperculsiua: vbi in iuncturis aliq cō/ petit: vt cū mā non est plurima: vt in parte prime futura: deo di/ cit fortasse zc. Et istū casum istō āno vidit magnifico. d. Andrea de birago illustrissimū p̄ncipis Adiolani aplico suo spe cōsilia/ rio p̄mo: qui cū esset ānis. 54. z iam per. 20. ānos passus erat pe/ riodice podagrā: qm acceperat vxore nobilissimā grecā iuuenem robustā: cū tū nūq eā vidisset voluit se p̄parare vt fexer nō vide/ res neg podagricus z per mēsem vel duos cū non esset actu eger fecit prima reperculsiua sup pedes: dicit tū subtiliādo: qua tandē ipso multū debilitat pp attenuatiōē dicit: aggregata tū aliq mā que solebat ad iuncturas fluere cū nō potuit puerfa est ad p̄n/ cipalia z subito mortuus est. Nota bene. Lege istam zc.

C Et cum materia nō est plurima aut est parue restau/ rationis: tunc nō est malū repellere eam in primis cū nō est ibi sciatica. Nam reperculsiua in ea retinet mām in p̄fundo: quare opz vt fiat paulatiz debilitat: aut di/ mittat z sit occupatio cū cūone.

C Nunc ipse ostēdit qd sciendū est cū mā nō est plurima: z est quo/ dā nō remotio dubitationis que posset oziri: dicit igit. Et euz mā nō est plurima aut est parue restorationis. i. cū non est mā fortis effusiois: aut est parue quāritatis ad restorationē. i. ad reditū z p̄sequendū fluxū. z sic denotat qd est pauca: tūc nō est malū repel/ lere eā in p̄mis cū est. s. in fluxu. Et facies exceptionē regule dicit nisi in sciatica: z adducit rōnē qre in sciatica nō debeat fieri reper/ culsiua. Addit. Nā reperculsiua in ea retinet mām in p̄fundo. i. iunctu/ re: qre supple expedit vt nō fiat: z si pur oz fieri fiat paulatim de/ bilitat: ideo dicit aut dimittat z occupatio. s. medici sit cū cūone. s. māe. **C** Nota qd ex p̄ma parte tex. p̄ colligit qd existēre mā pau/ ca que sit in fluxu pueniēs est vel nō malū si fiat aliqis reperculsiua. z rō est. Nā scite modica mā per reperculsiuē factā in p̄ncipio fluxu vniū mēbrū z partes ei? aliq mō p̄fortantur nē recipiāt mām intra iuncturā: que cū est fluxa intra iuncturā cū ipsa sit mēbrū fri/ gidū z p̄cauū difficulter potest educi ex iuctura: vnde melius est qd ad partes circūstātes repercutiat mā a qb? melius resolui pote/ rit: tum qd ille p̄tes sunt calidiores: tūz qd vint? medicaminis me/ lius poterit ad mām peruenire cū nō sit sit in p̄fundo p̄stituta: et per reperculsiuē vnitū partib? mēbrū p̄ter calor mēbrū erit apt? resoluiere modicā mām fluxā: z sic iuuabit ipsa reperculsiua supra locū iuncture applicare: cū sumus securi qd modica sit mā: z cum in p̄ncipio fluxus occurrimus. Sed si in p̄ncipio fluxus non posse/ mus occurrere: sed iam satis notabilis pars sit fluxa. v. g. ad genu. z cū nō est plurima mā in toto tū nō tunc debem? supra iuncturā reperculsiuū apponere vt dicit docto. sed supra locū a parte vnde fluxū mā aliqual? distat. v. g. supra genu versus corā: ita qd finis medicie reperculsiue attingat p̄ncipū loci doloris excludit. cognos/ scemus aut notabilē partē māe fluxe ad locū qm appositio medica/ mine reperculsiuo supra ipm augebit dolor: z eo casu remoueamus reperculsiuū z apponamus in loco supra vt dictū est. Et hoc nisi sit mā plurima in toto: qd illo casu neg supra debemus ponere rep/ culsiuū pp timorē ne fluxat ad p̄ncipalia: sed debemus p̄us cūare.

Et hoc intēdebat in p̄ma parte cū dixit si nō est plurima zc. bonus est repercutere eā in p̄mis cū est. s. in fluxu in p̄ncipio. Et ex oppo/ sito sequit oppo. vt cū plurima in toto nullo mō licet repercuti: sed cū nō est plurima z nō in p̄ncipio si fiat reperculsiua: tunc nō repercu/ tiamus mēbrū lesum: sed supra vt dicit est. **C** No. scdo qd ipse se cit exceptionē in sciatica z aliq faciūt saltē timorē iponētes in ap/ p̄rimatione reperculsiuoz in ea. Et rō est: qm si mā in scia reper/ cutat aliqū fluxa mā pp magnā p̄funditatē iucture mā ad p̄fundū multū ipellit: pp enī p̄funditatē ei? nō apparet in dolore sciatico ap̄ata: sicut in reliq iuncturis: z sic indispōit resoluti. etiā qd in dolore sciatico nō pōt bene manifestari que sit mā fluens neq in colore neq in tactu vt supra visum est: ideo nō possum? scire que pueniēt sit applicanda reperculsiua: ideo tutius est nō repercutē. Sed si pur cēt dolor satis fortis: tūc ad p̄hibēdū ne vacuitas iun/ cturæ repleat: tūc pp timorē si repleret: qd dubitaret de difficilī/ ma curatione ipsius p̄pter p̄funditatē iuncture: p̄eligimus aliq/ liter repercutere: z tūc opz vt fiat paulatim debilitat vt dicit rex. noster. p̄pter cām supra dictā. Licet Rasis in de iuncturis ca. 17. dicit qd non debemus apponere aliq frigidū in passione sciaticā quia sit cā calida: z cōburat ex calore. Et nota qd gñalr reperculsiua que debet applicari in dolore iuncturaz: ceteris partib? semper debet eē remissiora qd que in alijs locis applicant: tū qd talia mē/ bra iuncturaz sunt cōplexionis frigide: vnde a frigiditate calor mēbrū debilitat: tū est vt supra dicit est: si per reperculsiua mā ipel/ lat ad intra p̄cauitatē iucture: tunc difficillime soluit. Et ex oppo/ sito pōt colligi icidēter: z est singulariter notādū qd scite itentione resolutis mēbrū collectatū in iuncturis vel alijs locis qd resoluti ua mēbrū in iuncturis p̄tentaz debet esse fortiora resolutiua ma/ teriū collectatū in alijs. Tūz qd mā in iucturis est in p̄fundo si/ tuata: vnde vint? medicie nō que bene attingit ad mām dissol/ uendā sicut ad mām in alijs locis p̄tēta. Tūz etiā qd mā in iuctur/ existēs est vplurimū magis grossa z iuncture stricte z cōpacte: vñ dicta mā difficulter subtiliat z in vaporē puerit: z qm dicit iun/ cturæ sunt membra neruosa zc. **C** Ultimo nota qd si ex rex. nfo in p̄ncipio doloris pro applicandis reperculsiuis videat fieri exceptio/ rō de dolore sciatico: in quo vel nō debet applicari vel saltē debi/ liter: tū dicit qdā z bene qd etiā incipiente dolore in spatula est de/ habendus timor in applicatione reperculsiuoz: qm appositio spa/ tula reperculsiuis dubiū est. p̄pter directionē ipsi spatule ad pul/ monē ne mā repulsa impellat ad pulmonē z ad cor z maius cau/ set nocumētū. Et ego memini audiuisse qd in dolore spatule appo/ sito quodā sacculo a medico qd infra duos dies amicus mortuus est. p̄babiliter fuit sacculus reperculsiuus: vnde mā fuit conuersa ad interius zc. Et hoc notate bene. Lege istam: qd clara est.

C In fine vō ei? opz vt occuperis in eis que resoluunt z subtiliant z extrahūt materiā ex p̄fundo ad illud qd apparet saltem cū ventosis euz incisione aut suctione aut cauterio. Et cū rubificantibus z vesicantibus per quas current māe z nō cōsolident vsq ad tēpus. Et de vesicantib? qd sunt sicut allia z cepe z nō est qd sit sicut mel anacardi z post ipm lac titimali z lac fici.

C In hac parte ipse vltimo ponit cā. circa applicationē medicī/ narū exteriū cū intendimus eradicationē māe. s. facta minozati/ ua cūone z digesta mā in iuncturis existente vt in declinatione: z duo facit. p̄mo ponit cā. declarantē cū qbus cōplet hoc inten/ tio. s. eradicare materiā ex iuncturis in declinatione z hoc gene/ raliter. Scdo ponit cā. magis specialē circa illaz materiā. Scdo ibi (Et opz vt misceat zc.) **C** De prima igit parte dicit. In fine vō eius opz vt occuperis in eis que resoluunt z subtiliant z extrahūt materiā in p̄fundo ad illud qd apparet. s. ad cutem saltē euz ven/ tosis cum incisione aut suctione. i. tū euz igne: vel forte cum san/ guisugis z cum cauterio z cū rubificantibus z vesicantib? per quas scz vesicationes currūt materiā: z nō p̄solident vsq ad tēpus: decla/ rans iter vesicatiā que pueniūt dicit exp̄plicando. Et de vesican/ tibus qdem sunt allia z cepe: z nō est quā sit ita electū inter vesi/ cantia sicut mel anacardi: z post ipm lac titimali: z lac fici.

C Pro intellectu partis: p̄mo est notādū qd ista littera potest dupliciter legi. Uno modo legēdo fm qd littera est introducta vt cum intendimus eradicare materiā cum medicinis exteriis applicandis debemus occupari in eis que resoluunt z subtiliant: z supplē illa non sufficiant: qd si sit materia p̄fundata in iun/ ctura vt est plerūq in dolore sciatico de quo dicebatur paulo an/ te: tunc intendamus etiam cum bis que extrahūt materiā ex p̄fundo zc. Continuando litteram. Ita qd ex hoc modo videtur posse colligi qd semper in declinatione dolorum iuncturarum de/

bemus pro complemento cure applicare loco ea que subtrahant & resoluunt. Et si isto modo intelligeret sententia non esset vera: nisi apponeret vna pñtio. s. qm̄ in declinatione etiā doloris nō ppre- rea mēbū reddid aptū ad motū volūtariū pp. s. mām esse in pñtu de situata: unde nō amplius erēdit nervos & chordas circa iun- cturā existens & sic nō fit dolor: sed solū pp ipsam esse in iunctura vel ligamēto rē. indispōit mēbū rē. ad motū volūtariū: stante ista pñtione: tūc debemus facere qd dicit rē. vel etiā vbi cā dolo- ris fuerit mā grossa aliquatū vt sanguis grossus vel flegmaticus vel melacholicus: qm̄ in pñmo si esset oppo. cū est remissus dolor: & cū hoc mēbū posset in debitis operationibus nō expedit tunc vti dissolutiū vt manifestū est. in scō ē. cañ. si mā esset solū chole- ra peccās nō cōpeteret dissolutiua. Dixit Rasis in de iuncturis ca. 12. Empia que dissoluit nō sunt necessaria nisi in doloribz iunctu- rarum nō dicto quoz mā est sanguis grossus vel melicus vel fle- gmaticus. Sed apostema qd est ex pura cholera istis oīno nō in- ducit rē. quasi velt qd per se curabatur sine dissolutiua: fm̄ igitur istū modū exponēdi opz suppleri vt dictū est. ¶ Alio mō pōt intelli- gi tere? vt istū mō intelligat qd postis medicinis supra locū que cō- munitur laudant a doctozibz ad dolorē remouēdū & ad habilitan- dum liberū motū mēbū lest fm̄ dispōit mēbū de qbus infra locis ppzys erit fermo: tūc qñ ille medicine nō sufficiunt dixit. In fine vō ei. s. factis remedijs supradictis opz vt occuperis euz eis que resoluūt & subtrahūt & extrahūt mām ex pñfudo. Rō huius est: qm̄ cū alijs nō fiebat vera curatio ppter ea qd mā erat in pñfudo ex- stēs & que grossitie participabat: qm̄ si fuisset subtilis vt cholera pura nō fuisset necessaria medicina subtilitatis aliq vt supra di- ctū est. si igit cū medicinis factis cōmunitz mitigariis doloris & resolutiuis nō est facta curatio pfecta: sequit igit qd opz occupari cū eis que resoluūt & subtrahūt pp grossitiē mēz & extrahunt mām ex pñfudo ad id qd apper. s. ad cutē & ad supficiē saltē cū vctosis cū infusione. s. vbi mā fuerit sanguinea vel sanguini mista. sicut ē in casu tali cōpeteret sanguifugariū apostosio: aut cū vctosis cum- fuctione: qd cū multo igne sine scarificatione: qd exuacūd multoz attrahāt & hoc magis valeret in mā flegmatica grossa: cū caute- rio. s. actuali vel potētiā de quo supra oīm est: s. infra spāliū di- cēt: cū rubificatibz & vesicatibz. s. emplastris vnguētis epithima- ribz cerotis & talibz: & alijs pñtū cū vctis per quas vesicatio- nes factas. s. currunt mēz. Et addit. Et nō pñsident vsq ad tps. s. notabile vt mā tota possit cōplete educi & eradicari: imo. s. pñbi- beas pñsolutio apponēdo humectatiua: vel pinguedines & aliqua acuta vt loco ppzio videbis: quocūqz intelligat sine legal: snia bo- na est. ¶ Alterius attēdendū qd medicinis vesicatorie sunt ille que pp suā maximā caliditē fecerit pñctā sunt maxime attracti- ue & a centro ad circūferētiā educitiue: ita vt earū attractio dicat quodā mō violētia que sub gēse rubificantiū comprebēdi pñt dixit d. Anz. z. cañ. ca. 4. qd medicina rubificatiua est illa cui pñprietas est vt calefaciat mēbū cui obuiat foriter: ita vt ad ipm̄ vehemē- ti attractione sanguine trahat pñuentē ad eius exteriora & rui- bificat ipm̄ rē. hoc verū est si supra mēbū sanguificū apponaf: sed vbi supra mēbū in quo sit dominans humor flegmaticus po- naf nō dicit rubificatiua cū tūc sanguines nō attrahet: sed magis vesicatoria alias mās ad cutim pñtēs vt est synapis que supra mēbū posita aliqñ vesicat fm̄ dispōit cui occurrit vt dictus est: hmoi generis etiā sunt cepe porri & allia: & que vt multū sunt cali- da in terro gradu cū siccitate in eodē: & tales medicine vident eē remissiores caloriz qd sint medicine viceratiue etiā subtrahē sub- tilioris. Qm̄ medicina viceratiua est cuius pñprietas est vt resolu- at & psumat humiditates pñuantes iter partes cutis & attrahat mām malā. i. a medicina malitiā ad eā: ita vt pñuent vulnus in membro. s. & tales sunt medicine que sunt calide in quarto vt ana- cardī loco allegato: dicte tū medicine ante cōpletā earū opōnem sunt vesicantes vt etiā intelligēt pōt apparere ex dictis: & pp istā cām hic cōnumerat mel anacardī inter vesicantia: cū tñ z. cañ. ponaf iter viceratiā. Anacardus est fructus qdā habēs testā & me- dullā intrinsecus: & assimilaf ossi dactyli & dicit a medicis pedicu- lus elephantis vt dixit Simon: & coxer ei? vt dixit. d. A. ca. ppzio est rarus frangibilis in cui? raritate est mel viscosum & dicit mel anacardī: & est quo primū ad viceratū vel vesicatū & dicit mel anacardī letam pp abundantā humiditatis. colligit autē ipm̄ mel anacardī vt dixit Rasis in de iuncturis: qd alibi nō potui repe- rire: hoc mor: accipe anacardos & pone in aceto forti ad ignē & p- mitte diu bullire: mel qd pñet in anacardis eribit & iueniet in aceto: illud accipias & vsui referue: & ego credo si anacardī fran- gant grosso mō: & postea rē. melius colliget mel. De titimallo & de lacte eius nō faciūt mētionē. A. nec Serapio sub ppzio vocabu- lo: sed Diaforides vt Simon refert ponit ipsius septem genera. Sed qd est nimis longū dicere vos videbitis loco allegato disti-

ctionē ipsoz: In sūma est lacticiū qdā faciēs astas satis lōgas facit semē & lac: diuersificant folia in figura & colore & extēsiōne: etiā semē ei? fm̄ diuersitate generū: in sūma est exuberāns lactis magis qd aliud lacticiū. Nā ei? vt dixit Auer. s. collig. est in fine caloriz & pprie ei? lac: ideo dicit viceratiū: & dicit qd radix eius cocta in aceto remouet in pñtēti dolorē dentiū maxime grossos: sed addit qd si cadat in aliq pre bozis qd cōburit illā: & ppter ea di- xit qd qñ volum? ipm̄ ponē sup dentē debēt aliq dētes cera circun- dari: qm̄ faceret cadere alios dentes rē. De lacte ficus multa dicū tur clara a doctozibz: inest ei virtus lacticiū acutitā qd calefa- cit calefactione vehemēti vt dixit Serapio. Et sic fm̄ ordinem in fortitudine vesicantiū vel vicerantiū est pñmo mel anacardī: postea lac titimalli: & debilius est lac ficus. s. arboris vel folioz rē. vt dixit tērus. Et sic clara est ista nostra lege eam totā.

¶ Et opz vt admisceat cū absterfuo & vesicante leni- tiū: & si nō perducit ad lapideitē iuncturā. Nam vesicatio iterum est sicut resolutio per id qd timef de ingrossatione. Et pñfert vesicans si misceat cū resoluti- uis & adipibus & deuiter frigus.

¶ Jam pñter ipse ponit cañ. spāles circa applicationē: vt resoluē- tiū & rubificantiū vel vesicantiū: & dicit pōt pars in duas fm̄ duos cañ. quos ponit pñcipalr. Scō ibi. (Et nō opz vt appropiment ei resolutiua.) ¶ Prima adhuc in duas fm̄ qd pñmo facit qd oīm est. Scō ponit vñā icidēt cañ. circa istā mām. Scō ibi. (Et deuiter frigus.) ¶ De pñma pre dixit. Et opz vt misceat cū absterfuo & ve- sicante lenitiū. i. humectatiū vel molliū: & adducit rōnē dicēs. Et si nō. s. si nō misceat secū lenitiū pducet. s. vesicās ad lapideita- tē iuncturā: qd resoluēdo & ericādo subtile & hoc declarās dixit. Nā vesicatio iterū est sicut resolutio per illud qd timef de ingros- satione. qd. sicut in resolutiuis per illud. i. pp illd qd timef de ingros- satione: mēz pp facilius & citius resoluti subtile qd grossus apponit canonice aliqñ humectatiū: ita pp eādē cām dīz apponi ē in vcti- cantibz que multo magis resoluūt qd ea que dicta sunt simplr resolu- tiua: cū resolutiū medicamē aliqñ est calidū tñ in scō vel ad magis in terro: vbi vesicantiū sunt vehemēter calida qre vel in fine tertij gradus vel in quarto sicut supra dictū est: dīz igit esse maior timor de ingrossatione mēz & lapideitate per appropimationē vesi- cantii nū apponaf humectatiū qd per appropimationē solū re- solutiua simplr. hoc est qd dicit. Nota tñ qd nō est mens sua pñ- nitiū semp debeat actualiter admisceri cū vesicante: qm̄ forte si admisceret vesicatoriū ipediret in opōne sua: sed vult qd secū mis- ceat in effectū. s. pñnēdo lenitiū vel humectatiū ante vesica- toriū vt mā humectet vel adequet: vel ēt aliqñ post vesicatoriū apponaf humectatiū ad pñbēdū rubificationē remanētē: & post- ea apponaf vesicatoriū: & postea humectatiū: sicut idē dixit ter- tia quarti de apatibus duris. sicut iste reuolutiones succedēt. s. sibi inuicē. s. post vñā inrētiōne sequit alia: & hoc mō miscebit vesi- canti vel resolutiū lenitiū in effectū & si nō forma: ideo in fine līe addit. Et pñferet vesicans si misceat cū resolutiuis & adipibz ad modū expositū. Lege istam qd addit. Et deuiter frigus pati. s. mem- brū in loco vesicato: ideo est qm̄ pp frig? occurrens ipediret ope- ratio medici que est attractio a pñfudo mēbū ad id qd apper. s. ad cutis. nā frig? ipingeret mām ad itra. Ideo deuiter rē. lege.

¶ Et nō opz vt appropiment ei resolutiua fortia in pñ- cipio rei an ētiōne: qm̄ facient euenire mās plurimas: & decide resoluūt subtile earū & inspissant residuū & retine- bnt ipsam. Et opz vt obseruet illud fm̄ plurimū iterū. Et pprie qm̄ mā est viscosa aut melacholica.

¶ Jam scō ponit aliū cañ. respicientē etiā applicationē resoluti- uoz. Et pñmo ponit cū spālē in vno tpe morbi. Scō ampliat eum ad oīa tēpora morbi. Scō ibi. (Et opz.) Dixit legēdo istam pñuā qd clara est. Et nō opz vt appropiment ei. s. poloz iuncturaz ēt a cā frida resolutiua fortia in pñcipio rei ante ētiōne. s. mēz. & adducit rōnē: qm̄ facient euenire mās plurimas. s. ipsa fortia resolutiua. s. ad locū doloris: stante. s. repletionē: qd verū simile est qd plus attra- het de mā qd resoluaf ex quo corpus est repletū vt supponit: & sic per ipoz appropimationē augebit morb? hoc est vñā nocumētū. Adducit scōz nocumētū dicens: deinde post istud nocumētū seg- tur aliud qd resoluūt subtile earū. s. mēz & inspissant residuū. i. p- residuū inspissatū. i. ppter id qd est inspissatū residuū retinebit in iunctura & indispōit resoluti. & dīsequēter reddēs cañ. cōem ad oīa tēpora morbi dixit. Et opz vt obseruet illud fm̄ plurimū iterū. i. obseruet ille cañ. de nō applicando loco doloris resolutiua fortia

nō sōlū in pncipio morbi ante euacuationē mae: sed etiā obseruet
fm plurimū fm plurima tēpora morbi. i. qz etiā in augmēto z sta-
tu obseruet istud ppter causas dictas que forte fm illes euenient
si dicte mae fortes applicarent in augmēto vel statu sicut etiā in
pncipio: z si nō tñ sequeret nocumētū: tamē aliqualē sequeret
nocumētū: qz nocumētū inspissationis vbi sola applicent reso-
lutua sine molliuitas maxime in mā apta terrestrificari sicut est
mā grossa z melācholica: qm facta modica resolutione de subtili
totū remanens est terrestre. Non sic aut timor esset si mā fuisset
subtilis vel mediocris subtilitatis cuius quilibet pars esset facili-
ter a medicina resolutionua apta resoluti: vnde nō esset timor de ta-
li petrificatione: vt pz. Ideo bene notanter addidit. Et pprie sup-
ple opz obseruari qd dictū est: quādo materia est viscosa aut me-
laucholica. Lege istam: qz tota est clara.

Cum ergo fortes sunt dolores z nō tolerant nō est
excursatio quin tribuant sedatiua doloris ebibita z li-
nita. Epithimata vō sedant cuz subtilitate resolutio-
nis materiei aut cum stupefactione: z nō administres
stupefaciens nisi apud necessitatē.

C hoc est vltima pars huius cap. de applicatione medicinarum:
que sic ptingat ad pcedentes. Nam postq supra posuit canones
obseruandos in cura regulari z in vera cura que pncipaliter vertit
tur ad cām z eius remotionē: claz pster ipse ponit quosdā benes
cañ. in applicatione medicinarum ad curā magis mendosam spe-
ctantū. Et pmo facit hoc. Scdo ipse ponit vñi cañ. generalē cir-
ca applicationē medicinarū quolibet indifferēter. Scda ibi (Et
scias qz rectius est zc.). **C** In pma etiā parte duo facit. Quoniam
pmo ponit cū qbus generaliter in cura nō vera mitigatur dolor.
Scdo ponit magis specialē modū applicationis dictarū medici-
narū dolorē mitigantiū. Scda ibi (Et mensura illud.). **C** De prima
parte: qm alijs posset dicere. Ego intelli qd facientiū est pro ve-
ra remotione doloris in diuersis tēporibz ipse: qd si dicte medi-
cine nō remoueret dolorē: sed pur dolor esset magnus. pster nens
virtutē debemus facere tūc. huius rīdet. cum ergo fortes fuerint
dolores: qz nō remouent per medicinas cāe appropriatas: z sup-
ple ita fortes sunt qz nō tolerant: qz. i. virtus pstermitur nō est
excursatio quin tribuant sedatiua doloris ebibita z linita: vel sup-
ple epithimata. Et addit specificādo de localibus. Et epithimata
aut sedant. i. dolorē cū subtilitate resolutionis mae: aut cū stupe-
factione. Et addit vñi singulariter obseruādū circa stupefacien-
tia. Et nō administres stupefaciens nisi apud necessitatē. s. quādo
reliques medicine nō sufficiunt in remotione doloris z virt? nō su-
finit zc. **C** Nota pmo ex hoc textu colligit qz dolores mitigari
vel remoueri pnt gñaliter dupl? per ebibitas medicinas z per lo-
cales siue leniēdo siue emplastrādo siue epithimādo zc. pz. Collig-
git scdo qz cū dolor nō remouet per remotionē cause cuz appo-
priatis que est vera curatio qz tunc per duo alia ingenia pōt fieri
remotio vel saltē mitigatio ipsius z pcpue per epithimata vel lo-
calia medicamina. pmo est cū eis que sedāt. s. dolorē cū subtilita-
te resolutionis mae: z per hoc inuebat modū medicinarū que vi-
cunt vere mitigare dolores: sunt ille que vocant anodine. naz
tales vt dixit Auer. 5. coll. pnt sine medio illud qd resistit cause
doloris. nā tales sunt tēperate similes calori nālī: aut parū calidior
res itantū i quantū calor nālīs erit refrigeratus a debita mēsurā
caloris nālīs membrū ppter resolutionē factam in ipso ex dolore
vel cā eius: z ppter ea dicte medicine mitigāt dolorē z ex cā cali-
da z frigida pro quāto augmētāt calorē naturalē qui est instrumē-
tum aīe in operationibz oibus: z ideo sic fortificatus dominat sup-
per oēm malā cōplexionē que facit dolorē: z fm hoc etiā adiuua-
bunt ad digestiōē mae z ad aliquale resolutionē que est cā dolo-
ris. Ideo dixit qz sedant cū subtilitate resolutionis materiei: ideo
tales medicine vltra hoc qz sumit sic tēperate debēt etiā esse sub-
tilis subtilitē penetrātes: z huius generis medicinae sunt vt ibi-
dem dixit Auer. pinguēdines z olea vt pinguedo anatis z galline
z anseris pinguedo melior est vt ibidē: z iste modus pōt puenien-
ter exhiberi sine magna ptradictione ad oppositū in oī dolore. Et
ad istū modū reduci possunt qdam modū mitigatiui doloris positi
quarta pmi cap. penul. in fine vbi dicit. zc. vultis cantilena z oc-
cupari in eo qd gaudiū efficit mitigat dolorē. s. hoc fit pfortādo ca-
lorē naturalē. / Scdus modus mitigādū vel remouēdi dolorē
fit per ea que stupefaciūt vt nō sentiat dolorē: z fm istū modū nō
auferit dolor nisi per accidēs pncipalr pro quāto aut auferit sen-
sum a mēbro aut ipm indurāt ppter indispōnē acqstā in spiritu
qui est instrumētū sensus: aut in mēbro qd est organū sensus: cuz
ita dispōnē qz a cōplexione debita sensitiui spūs nō pnt ad debite
sentiendū dispōnē: z hoc ppter cōplexionē frigidā ipsius medicie

vt dixit. d. Aui. z. cañ. ca. 4. z Lōciliator differētia. z. narcoticum
est medicamē doloris sedatiuū cui? nā cū scititate vehemētē est
frigida: ipsa cui vsq ad finē tertij gradus eleuat z vsq ad quartū.
Et ex hoc potestis inferre ptra multos modernos qz medicina ca-
lida per caliditatē nō pōt dici stupefactiua zc. dico tñ per accidēs
pncipalr inuat ad mitigatiōē doloris cuiuslibet indifferēter: qm
in dolore a cā calida remittēdo cōplexionē ei? possit per se iuu-
re: sed hoc nō esset cōmune omni dolori: vbi tñ per hoc qd stupe-
factiua oēm dolorē remouet vel inuoluit: etiā ppter aliā cām pfer-
re pōt stupefactio vt videbit in particula sequēti. Et ex hoc collig-
gi pōt veritas tertij dicti. d. A. in textu cū dicit. Et nō administres
stupefaciens nisi apud necessitatē. i. nisi cū timeat qz virtus dissoluet
z homo pp dolorē in vita persisterē nō poterit. Ratio est: qm stu-
pefactiua videt iuuare tñ per hunc modū: qm calidū nūle mortifi-
cat: z sic semp eius exhibitio est multū coacta z irregularis. Ideo
bene dicebat Desue ad rectificationē medicinarū intēctione ter-
tia ca. 3. cañ. 6. illo singulari in pncipio. Lōpingere aut z stupefacē
est vltimū ad qd niti debes: z postq reliqua oia nō pulerit: z est
res posita sicut in desperatione. Addit. Lōponunt aut rem ma gñi
erroris a pncipio hmoi curātes cū narcoticis: est enī cū eis cura-
tio mendosa zc. Postea ista dicit. Timeat aut ex narcoticis plu-
ra nocumēta. sunt enī oīno pparia rei vite pgelātia z mortifican-
tia nuda qd magis adhuc magis recētia zc. z in pcessu magis ad-
di etiā qā sunt correctā z rectificata. verū si excusari potes nō p-
pinari est melius: z si excusari nō potes melius est vt nō potui de-
tur: sed administrari in emplastris tñ est melior cura zc. Postea
addit. Et oīno caue ne dederis sup cibū neqz corporibz ipuris: sed
post mūdificationē potius. Et vita exhibitioē eoz dieb? pnuis:
imo interueniat inter ea tps z exhibitio rerū fortitūm: vt seluet
tps thesaurus zc. Ecce qñ singularia verba dantia nobis timorem
in applicatione stupefactiui: similes iniam posuit. d. A. 16. tertij
cap. de cura colice frigide in pncipio: vbi voluit qz pmo cañ. est in
cura vt nō incipiat a stupefactione: z qm sedare dolorē cū narcoti-
cis est cōponere rem maximi erroris zc. z qz non est curatio vera
z quō est pfirmatio cāe doloris z destruis sensus zc. Idē voluit de
cura fluxus vētris absolute. 16. tertij cū dicit. In narcoticis vō est
timor zc. Addit. Et quocūqz sit nō opz vt administrentur qdū ab
eis excursatio cē pōt. zc. si necessaria fuerit eoz administratio nō
exhibeant ei cuius in frigidat corp? z debilitat virtus zc. z gñalr
hec est snia oīum auctorū circa hāc mām: imo in doloribz iunctu-
rarū Rasis nō audebat applicare medicinas intēse frigiditatis
et nō opiatas nisi cū dolor erat tēpe vehemēte qz dubitabat de de-
fectu egrī: z sic pz quō nō sunt administranda narcotica nisi apud
necessitatē. s. grandem vt dicit terr? nositer: tamē vt dixit Desue
cap. allegato in vehemēti dolore aliqui melior cura est cura men-
dosa que est stupefactio qz cura vera ne vīr? resoluat z cadat zc.
Si tamen post dictas medicinas membrum remaneret stupidū:
tunc expedit vt medicinis calefacientibus sensus membrū redu-
cantibz vt per auctores locis propyis est expresse: sic patet ista
pars clara: lege eam tu.

C Et mensura illud qd sedat malitiā sumaz doloris z
vere eo cū audacia z temeritate plus.

C Nunc ipse ponit modū specialē applicationis medicinarū dolo-
res mitigantiū. Et breuiter dixit. Et mēsurā illud qd sedat malitiā
sumā doloris z vere eo cū audacia z temeritate plus. Nota ista
pars pōt dupl? legi. Vno mō gñaliter referēdo istā ad vtrūqz mo-
dū mitigandi dolorē vt fit sensus. Mēsurā illud qd sedat malitiā
doloris. i. medicamē: ly summā dō dicere sumā. i. mēsurā medica-
men sumā doloris. i. qz pportione medicamen sumē z quantitatē
doloris: z pōt hoc intelligi siue subtiliter resoluendo siue stupefa-
ciendo: in nullo enī dō ptransiri mēsurā cālis medicaminis z ter-
minata maxime in stupefaciēdo: z tunc vere eo sic cōmensurato
cū audacia zc. Vel aliter vt iste sensus līe referat tñ ad medica-
men stupefactiū z erit sensus. Mēsurā illud qd sedat malitiā
sumā doloris z tale est stupefactiū. i. ipm stupefactiū pfolare
cū medicinis pueniētibz. s. cosialibz z stomacis zc. vt declarat
auctores: talia enī satis corrigunt malitiā stupefactiui: vnde talia
etiā cū est necessitas nō sunt exhibenda nuda vel pura: sed corre-
cta: vt etiā supra dicebat de mente Desue: z quādo sic est corre-
ctū vere eo tunc cum audacia z temeritate plus: z istum ppsus
credo esse intellectū. d. A. Nec opz sic exponendo alterare istam:
etiā sibi psonat ista exterior: Berardi cū exponit mēsurā. i. pemit-
te. s. cū stupefactio zc. z pmo modus exponēdi bz aliquale diffi-
cultatē de bis medicinis: lege istam tu.

C Et multotiens confert stupefactio in quātū ingros-
sat materiam procedentem: quare retinet.

C In hac

In hac particula. d. A. vult ridere cuiusdam tacite dubitationi. **P**osset aliquis querere si medicina stupefactiva appropinquata hora necessitatis ad aliud cōferre pōt q̄ q̄ dolorē mitiget sensum mēbris auferēdo vel idurādo. Et ridet q̄ sic qm̄ vbi appropinquaret materia fluere existeret subniti: stare in dolore vehemētissimo in isto casu p̄ter hoc q̄ mitigat dolorē stupefaciēdo sensum: cōferret etiam stupefactio. i. medicina stupefactiva in quantum ingroffat mām. s. subniti p̄cedentē. i. fluere. quare retinet. s. q̄ nō fluat p̄ hoc q̄ est i. groffata. hoc est qd̄ dicit textus. iuuat et vel iuuare pōt stante tali mā calida: per hoc q̄ stante medicina stupefactiva frigida remittit malitia cōpōnis calide q̄ est cā doloris et sic remittit dolorē per se et nō solū p̄ accidens vt supra dictum est: lege istam.

Et scias q̄ rectius est vt permutatio fiat cū medicina. Quādoq̄ enim est medicina conferens vni membro et nō alij membro. Et q̄q̄ confert in hora: deinde post illud nocet et mouet dolorē.

In hac vltima particula pertinet ad exhibitionem medicinarū ipse ponit vni can. eōdem circa applicationē medicinarū qui maxime cōueniens est in morbis chronicis: et breuiter dicit. Et scias q̄ rectius est. i. magis puenies: vt permutatio fiat cū medicina et. s. nō persistat cōtinuo in vna medicina: et adducens rōnem dicti sui addit. Quāq̄ enim est medicina pferēs vni membro et nō alteri membro: et q̄q̄ cōferret in hora. s. certa. deinde post illud. i. tēpus nocet scilicet eadē medicina et mouet dolorē: ergo bene sequitur q̄ non est standū in vna medicina: imo rectius est vt permutatio fiat.

Pro itelligētia partis est notandū q̄ permutatiōe fieri in medicina pōt intelligi dupl. p̄mo q̄ pmutatio fiat in medicina di. scurrendo in morbo sūm diuersas eius circūstantias: vt verbi gratia discurrendo p̄ diuersa tēpora morbi: hoc modo nō est dubiū q̄ opz vt pmutatio fiat in medicina: qm̄ alie debent medicine in principio morbi alie in statu et. s. cōdo nō pōt intelligi q̄ manēt morbo eiusdē vel similis dīspōsitiō manifeste stante tali dīspōsitiōe diuturna: opz q̄ fiat permutatio in medicina. Et si hoc nō intelligat vt intelligi dicit: hoc est pōt intelligi dupl. aut q̄ fiat pmutatio in medicina diuerse qualitatē vt si stante similitudine dīspōsitiōe vna erat calida alia appropinquet frigida: vel fiat permutatio in quantitate eius: vt prius exhibita medicina calida in p̄mo: alia debeat fieri pmutatio ad calidā in scdo vel ecōtra. Aut scdo p̄ncipaliter pōt intelligi q̄ stante eadē dīspōsitiōe fieri debeat pmutatio in medicina diuerse speciei que tñ sint eiusdē virtutis in qualitate et eiusdē quantitatē in gradu: vt prius exhibuit mīto tpe regularis camomilla manente eadē dīspōsitiōe debeat exhibere mellilorū in cōli doff. Si itelligat p̄ vt q̄ pmutatio fieri debeat ad medicina diuersas in qualitate vel quantitate manente eadē dīspōsitiōe sic dico q̄ nō dī talis mutatio fieri: imo p̄tra tales sic permutatōes fiat snia. d. A. quarta p̄mi cap. i. illo. s. p̄ter hoc tria caue ne a recitudine recedas: s. videris q̄ ipsa. s. medicina tardet iuuamētū. s. dē voluit. o. **H**ic in scda particula. afo. sz. Oia sūm rōnem facietis. s. vbi dicit inuif q̄ nō est transiēdo ad alia medicina qm̄. s. dīspōsitiō manet eadem. Si vō itelligat scdo modo vt. s. q̄ stante dīspōsitiōe diuturna et vni morbi salte sūm apparet et q̄ permutatio fieri debeat ad medicina diuersas in specie similes tñ in virtute: sic dico cū oīo. A. hic q̄ rectius est vt talis pmutatio fiat: qm̄ in diuersis membris simili apparente dīspōsitiōe quādoq̄ est medicina pferēs vni membro et nō alteri membro: et hoc quoniam p̄pter diuersam compositionē diuersorū membrorū diuerso modo accubant vna medicina in diuersis mēbris: aut p̄pter proprietatē que cadit sic occultā vniū medicine in spē ad vni mēbrū q̄ nō ad aliud sicut et in cibis p̄pter eadē cās manifestū est videre: p̄pter qd̄ dicit. d. A. i. tertia p̄mi cap. de regimine eius qd̄ comeditur et bibis. Cūqueq̄ p̄terea figura et cōplexio oīs cibū habet cōuenientē et. Et addit. Et hōibus quoq̄ est cui aliquod nutrimentū laudabilem. s. de cōp̄sideratione nocet. et hoc totū est p̄p̄ocultas p̄p̄ietates et in diuersis ad diuersa repertas. In eodē etiam membro manēt eadē dīspōsitiōe diuturna rectius est vt pmutatio fiat in diuersis medicis sūm modū dictū: et hoc est quoniam cōtinuata vna medicina inter eā et mēbrū acquiris vna assuetudo que est qdam similitudo p̄pter quā nō fit mēbrū aptū pati ab hac medicina: nec talis medicina apta agere cū actio fiat p̄pter cōtrarietate: medicatio aut fit cū alteratione et passione facta in mēbro: et p̄pter istā cām dicebat. o. A. i. quarta p̄mi loco allegato. Et cū hoc nō sūm vna medicatiōe cū vna tibi standū est medicina: imo in vna medicatiōe medicina p̄mra: qm̄ ab ipso qd̄ cōsuetus est nō fit passio. p̄tōt et hec varietas in agēdo p̄tingere vt supra dicebat p̄pter occultas p̄p̄ietates que diuerse cadūt in diuersis medicis respectu eiusdē mēbrū sūm quas vna medicina similis alteri in qualitate diuersa tñ in spē ager cōueniēter in mēbrū et alia

nō: et talis diuersitas p̄p̄ietas nō pōt cognosci nisi experimēto: opz igit variare: et hāc totam sniam inuebat. d. A. i. o. tertij de cura asmatis cū dicit. In medicina vō opz vt pmutatio fiat et nō cōtinuē vna medicina ex eis assidue et amplectat eā nā. i. fiat sibi assuetudo et sic exp̄ssit p̄mā cām. Et addit. Et itē inter medicina et corpora sunt p̄p̄ortiones que nō cōp̄rehēdunt nisi experimēto: cū ergo experientia p̄sequeris qd̄ magis iuuatiū sit et. Contingit et vt vna medicina vna hora iuuabit et alia nocebit vt dicit textus noster: et hoc erit p̄p̄ cām extrinsecā vt p̄p̄ sup̄celeste influxū sūm que aliq̄ hora iuuabitur ad debite agendum et alia hora impediē vel eius operatio proprius ledetur. Neq̄ pōt talis diuersitas in aliam causam reduci: vbi ergo viderimus tunc membrum a tali medicina ledi debem⁹ ad aliā diuerse forme eiusdē in qualitatē declinare et nō ad p̄mā p̄p̄ie qualitatē vt multi empiricorū faciūt: dico h̄ semp manēt eo qd̄ a principio vt dicit **H**ip. afo. supra allega. et ad hūc sensum et dicit. d. A. p̄ma p̄mi de cōp̄sionib⁹ versus finē. Jōq̄ p̄p̄icitur eis qui medicantur vt cū cōp̄sionem mutare voluerint et vnaq̄ adhibuerint medicinā que nō cōtulerit ab ea discedat et aliaq̄ sup̄. similis qualitatē diuersam tñ in forma appropinquet et. Et in his omnibus p̄ clarificatio lē nōstrē. Lege eam tu.

Et oportet vt dimittat vinum omnino vsquequo sanetur ex eo sanatione integra et veniant super ipsum quatuor tempora. Et oportet vt dimittat illud consuetus sūm gradationem et vtatur cum ipsum dimittit diureticis et vinum de melle cum diureticis confert eis.

Hec est scda p̄p̄ncipalis huius capli q̄ sic cōtinuat ad p̄cedentē. Nā postq̄ ipse posuit can. circa medicinalia magis: scdo ponit p̄ter can. in dicta: et diuidit tota ista p̄ in duas. Qm̄ p̄mo facit qd̄ dicit est. Scdo ipse ponit incideret vni can. et medicinalē circa sūmā scda in quodā spālī mō doloris. Scda ibi. Et si euenierit dolor in dorso. **P**rima adhuc in duas. **P**rimo ponit can. circa potū. Scdo circa cibū marie et circa carnes. Scda ibi. Et opz vt eueles caro et. **P**rima adhuc in o. Qm̄ p̄ ponit duos canones de potu. Scdo incidet in curatiōe ponit spālē can. circa quedā corpora. ibi. Et mellic de hātib⁹ et. **P**rimo et ponit can. circa abstinentiā vini. Scdo ponit qd̄ exhibet dū loco illius. ibi. Et vtat.

De p̄ma igit p̄te dicit legēdo istam cōtinuā. Et opz vt dimittat vinū oīo. s. paties dolorē iūcturaz: quousq̄ sanet ex eo. s. dolore sanatione integra: et veniat sup̄ ipm̄. s. dolore quatuor tēpora. s. p̄ncipiū augmentū status et declinatio. s. p̄ totū tēp̄ale morbi opz vt dimittat vinū. Addit ponēdo aliū can. Et opz vt dimittat illud. s. vinum p̄suetus. s. ad potādū sūm gradationē. Addit. Et vtat cū ipm̄ dimittit diureticis. s. loco vini. Et addit. Et vinū de melle. i. hydromel vsq̄ syrupus de melle cū diureticis. s. simul cōferet eis. s. patiens ibi loco vini et. Et itelligēdū p̄mo p̄ remotionē dīctionis que vt posse colligi in textu: qm̄ ex p̄mo textu vt absolute colligi q̄ nullo mō debeat eis vinū in aliquo tpe morbi: et scdo vt colligi oppositū: qm̄ opz vt cōsuetus dimittat sūm gradationē. qz. s. in p̄m doloris minus bibat q̄ tpe sanitatis: et postea adhuc minus versus aug. et in aug. minus vsq̄ dū sic sūm gradationē minoādo nihil detur. Et sic apparet q̄ in p̄suetis in qbusdā tēp̄oribus debeat exhiberi vinum qd̄ repugnat dictis in p̄ma p̄te. Et s̄ itelligēdū p̄ dīctionē remotionē: q̄ isti duo textus nō de eodē corpore vel eiusdē corporibus cū eiusdē circūstātis verificant neq̄ verificari p̄t vt p̄s. Sed p̄mus textus verificat de patiete actu dolore iūcturaz: qd̄ manifesta ē p̄ hoc q̄ dicit quousq̄ sanet ex eo sanatione integra. Et sic denotat q̄ est sermo de patiete actu doloris. Secūsus vō textus intelligit de p̄uisione a dolore iūcturaz in nō patiente actu in quo tñ est timor de dolore ne eueniat vt q̄ p̄genitores sui passi sint tales dolores cū talis sit morbus hereditarius vt supra dictū est et demonstretū in qdōne: aut qz alē semel vel bis sit passus: tunc ad p̄uisionē est vinū dimittēdū. Et in h̄ casu dicit text. q̄ assueti. s. bibē vinū opz q̄ dimittat sūm gradatiōem: et hoc tpe sanitatis: q̄ si fieret subita mutatio talē nō sustineret nā sine notabili nocumēto vt supra vīsum est de p̄suetudine in qdōne de potu: opz igit paulatīne et sūm gradationē dimittit et. et sic p̄z q̄ nō dīcūt text⁹: qm̄ de diuersis est diuersus sermo. **S**ed p̄o verificatiōe et clara itelligētia vtriusq̄ textus opz dubitare. Vtrū vinū vel exhibitio eius cōpetat in doloribus iūcturaz. Et vt q̄ sic. **P**rimo qm̄ cū iūctura sint mēbra nervosa frigida et sicca existētia p̄ternatiter disposita debēt ad nālē dīspōsitiōē reduci per sūm. h̄mō aut est vinū calidū et humidū ex istis. seguit igit q̄ vinū in cura cōuenit. et argumētū salte h̄z euidentia vbi tales iūcture sint lapsē ad cōp̄sionē malam sūm eis et p̄portionalē siue mālēm siue imālēm. Scdo sic simile est de egritudine nervorū et iūcturaz cū dicte iūcture sint membra nervosa.

uosa vt pz. sed vinum competit in cura egritudinis omnium ne-
 uosorum: ergo z neruofor. apparet z argu. similiter pz p. o. xlii. cō-
 terty cap. de cura paralyſia vltra medietatē cō dicit. Et vinū an-
 qūo pauci cōferat valde egritudinibz neruofor oibus zc. p̄terea
 q calor nāles cōfortat z mām digerit maxime in flegmatica z
 digestā ad erpulfionē puerit illud puenit in cura talis doloris fleg-
 matici: ſed vinū eſt bñdū vñi maxime de quo eſt cōſidermo: p̄
 pz de mēte ſal. ſcdo afo. cōmē. iſa. afo. Eozū que nutritiō zc. iſtū
 vinū videt cōferat ſalutē in aliquo. / Ad oppo. eſt tēxus noſter
 expreſſe. Ad hoc eſt q ſingularis textus ſuer. ſcdo canticorū in cō-
 mēto. 2.4. ad finē. cō dicit. Et ſi vinū fit ex rebus magis pueniēt
 ſue caloz nālī potius vñbiolumiſ eſt ex nocentibus magis caloz
 mālī z ſenſibīlī z organici eſt. cerebzo z neruis zc. ex p̄nti nocte
 mēbris neruoſis. Jdē volut ſal. ſcdo afo. Jdē eſt colligit p̄ter
 p̄m de regimine aque z vñi. ſalū q cerebzo iſtū mūlti fori ne-
 mētū afferet z p̄ mē eſt originarij ab eo ſicut fuſt nerui z mēbris
 neruoſa zc. z alibi de mēte auctoz pluries. / In iſta queſtione
 breuiter determināda duo faciū. p̄mo notabo qdam ſcdo p̄ſone
 ponā in mā deſiſſus. C̄ Notā qm p̄mo q vinū cōpetere in dolori-
 bus iuncturāz pot̄ duplī intelligi. Vno mō q cōpetat vel nocē
 ſtante actu dolore iucturāz. Alio modo vt intelligat cōpetere vel
 nō cōpetere in doloribus iuncturāz nō actu exiſtētibus: ſed et
 vſus p̄ſeruādo iuncta z doloribus iucturāz in corpore diſpoſito ad
 tales dolores: vel q eius vſus faciat ad caſum in doloribus iucturāz
 rarūta q corpora diſpoſita de ſe eſt magis z citius diſponat vt
 currāt dolore iucturāz: ſu vñs vñs ſenſu intelligi titu. queſtiō
 C̄ ſcdo nota q vinū iuncta vel nocere ſz alterz modoz dictoz
 eribet: pot̄ eſt intelligi duplī. Vt. q. exhibēt alimētū z nutri-
 tionis gratia fit pueniens vel nociuitia: q fit potus nutritiū
 pueniē vel diſſociens i actu patietē dolores iucturāz vñ ad ipō di-
 poſito. Alio modo q ipm exhibēt loco medicine fit pueniens: ve
 ſta q fit medicina curās dolores iuncturāz in patietē formaliter
 vel fit medicina p̄ſeruans a doloribz in diſpoſito ad tales dolores
 vel q fit medicina nocēs in doloribus vel actu exiſtētibus vel fu-
 turis vt. ſ. per ipm tanq̄ medicina corpus male diſpoſitū eſt de-
 terius diſponat: ita vt p̄ vſum vini facilius z citius cadat in dolorē
 zc. Et ſi notatōis ponit qm aliqñ ſimilē in ſanis vñ egris vinū
 vt h̄ rōne cū potus p̄ qnto ex eo qñ reſtauratio depēdit qñ
 eſt cibi officiū delatio cibi alterius ad mēbz qñ eſt de rōne potus
 zc. vt p̄rangat latē intētiōē aliqñ z plurimū ſimilē vñi: aliqñ
 ſimilē vñi loco medicine z potus nūq̄ alterariū: quale eſt vinū qñ
 in digēſtōe humoz eribet frigidoz z in aptiōe viāz z in ſyncope
 releuatiōe. Ad quā intētiōē dicit ſip. q potus indigētā ſoluit
 idēſt vinū potū curat appetitū canīū. C̄ Tercio nota q z vinū
 multipliciter diuerſificatū reperiat in complexionē: qm quoddaz
 eſt frigidū z humidū aliqñ vicinū z aliud calidū z humidū aliud ca-
 lidū z ſiccū vt tertio regimā auctoz. cōmēto. 3. 2. z alibi in mul-
 tis locis. In p̄poſito cū de vino eſt ſermo intelligit de vino in
 egiptoz ſumpto ſignificatō eſt in oibus ſere vini circūſtantijs me-
 dicorātē obtinet: etiā tale eſt calidū z humidū q plurimum po-
 nit nutritiū: de quo dicit. ſ3. / Irroducorū pulſu. ea qz vino ap-
 poſito eſt citat: q calidū eſt z humidū zc. z qnto de regimē ſanita-
 tis. idē colligit. 2. 3. p̄oble. p̄o. 16. z. 18. etiam colligitur.
 C̄ Iſtis ſi notatis circa iſta mām ponit cōter iſta p̄cluſio. in egrō-
 tatiōibz actu in p̄n maxime in corpore p̄torico nō competit vñ
 nū. in declinatione aſt in parua quantitate z corpore mundificato
 cōpetere pot̄. ſed p̄cluſio ſi expreſſe ponit a. Sodonio: z ſimilis
 huic ponit a. Hētilis ſcdo tertū de cura paralyſia. circa illū trudu ſu
 pa allegat. Et vinū antiquū purū zc. ubi dicit q ſi mā eſt cruſa z
 ſu ſtutu q vinū nō cōpetit: ſed ſi mā eſt oigeſta z euacuatiōes ſint
 aliquales ſacre q tū cōpetit. verū eſt q iſta p̄cluſio Hētilis ponit
 de vino in egritudinibus neruoſ. ſed ad idē venit vt dñi eſt ſup̄a
 q iuncture vñs mēbris mēbra neruoſa. Jta p̄cluſio z ſi forte ad itele-
 ctūz cōp̄ fit vñi in p̄n facit p̄ſcribere materias ad loca ſeſa
 in declinatione p̄ſortādo calozē naturālē z mām modicā q reman-
 ſit expellēdo iunct: iſta p̄cluſio ſi absolute piolata eſt expreſ-
 ſe cōtra textū noſtrū vbi dicit. Et opz q oimīrat. ſ. paties vinum
 oſiuequo ſaneſt fanatione integra zc. Jdeo ſuſtineō textus
 noſtrū vt iacet ampliādo ad corpora nunc ſana vel neutra diſpo-
 ſita ad tales dolores aliter eſt oīm. C̄ Vico iſtū ſcdo p̄ncipaliter
 z ſit be p̄mo cōcluſio q vinū exhibitus p̄o cibo z potu tñ vt cōi-
 ter eo vinum ſi cibaryz legiſa ſemp̄ per ſe nocet neruis: zc. et cō-
 ſequēti eius vſus nūq̄ puenit in doloribus iuncturāz ſue actu
 exiſtētibus ſue futuris neq̄ reliq̄ paſſionibus neruoſis. Cōcluſio
 iſta eſt de mēte. d. vñ. hic z p̄ declarari. p̄mo quoniam cibus
 neruis conueniēs debet eſſe zc. in complexionē p̄poſitionari: ita
 vt qualem ſitum nerui obriunt in genere membroz: talem
 ſitū ſibi cōueniēs obineat in genere nutritiōis vt eſt cōis ſcdo

[illegible]

qđ est calidū de hac egritudine p p cās magis impediētes z de qbus sumis melior idicatio de nō dādo zc. cū in egritudine de cā calida pēdere maior sit dolor sit et morbus futurus breuior que ambo idicāt de magis subtiliādo dictā vt p itelligēti. Si igit vt vltari caro regult in dolore iūcturaz cā frida p p cās supra tactas p hoc q humectat z est notabiliū supfluitatū ē fatio difficilis digōnis segtur q multo mag in alio dolore oī iūcturaz ē: qm in dolore a cā calida exhibitio carniū calefaciētium z sic facite inuebat q in nullo tali dolore regult conueniunt carnes: sed aliq ppter necessitatem cum volumus exhibeamus de illis que dicta sunt: quo casu si possint digeri cōueniētis exhibentur assate q elixate: qm minus relaxant z paucarum sunt supfluitatū q elixate: sed conuenienter de his z reliquis ad dietam pertinentibus infra dicetur in cas. de cautela a doloribus iūcturaz. Lege istam tu.

C Et si euenerit dolor in dorso in pms z pmutetur ad manus tñc floborhoma ex manu vt egrediat sang. z humor ex parte sue declinationis.

C In hac vltima pñcula. d. A. ponit vnus spātem cāñ. declarantē a quo loco sit fiēda flōmia in certo cāñ. z breuiter dicit. Et si euenerit dolor in dorso in pms z pmutetur ad manus floborhoma ex manu vt egrediat sanguis z humor. s. cum sanguine peccans ex parte sue declinationis. C. pmo intellectu pris est singulr intelligēdus: qm supra cū est facta mēto de fiēda flōmia in dolore iūcturaz so lā erat sermo de flōmia fiēda vel mā in pñcipio fluxus existente vel pro pte fluxa z pro pte fluxura: tunc stabat intrēto diuersua tñc vel stabat intrēto diuersua simul z euacuata: ppter ea ibi dē dicebat q existēte dolore in pñcipio mēto fiēda erat flōmia vt ex pte pñcia tñc vt ex pte pñdictoria: qm si erat intrēto tñc diuersua stāte virtute fiēda erat diuersio pñdictoria: z si ibi erat intrēto mīsta. s. diuersua z euacuata fiēda erat flōmia ex pte pñcia: ita q nunq dictū est per eandē ptem fieri debere eūonem cū flōmia. Nūc autē d. Aui. ponit cāñ. in fiēda flōmia qm est intrēto tñc euacuare z nullo mō diuersua: qñ. i. mā est totaliter fluxa vel trāsmīssa z non est eius aliqua pars fluxura: vt cū venerit dolor in dorso in pms: z qm talis dolor in dorso cōtingēs vt plurimū pēdet ex sanguine vel mā mīsta sanguini: itelligit ergo de dolore a tali mā pendente: factio igitur illo dolore z factis. s. diuersionibus opportunis cū floborhomy reliquis ē factio pñcipiū remedijs si postea pmutet ad manus. s. totaliter vt. ad cubitū vel ad rasetaz manus pñcipie sumpte ita vt tota mā sit pmutata z in totū cessauerit dolor: doñc stāte dolore in manu vel brachio mā ē tali existēte vt sit cū floborhoma educibilis: tunc dicit textus q flōmia fieri oī ex manu vt euacuet sanguis z humor. s. cū sanguine peccans ex parte sue declinationis. i. ex parte de qua humor declinauit. Et rō huius est: qm vbi itentio sola est eūo que melius adimplet euacuādo. s. per partē in qua peccat q per aliā: vt colligit tertio thegn. Et fuit et sentētia clara eiusdē. B. in suo de floborhoma distinctione. z. ca. 5. ad prin. cū dicit. Nā incipitibus gdem. s. doloribus vel apatibus ex mā fluente phibere opz qđ superfluit. s. ouertēdo: in antiquaz vō ipsis. s. totaliter fluxis soli euacuare qđ ineratū est in parietī supple puenit. Et addit. Euacuabit at optime hoc. i. talis mā totaliter fluxa p copulatas venas eis. s. mēbris que in ipsa particula supple sunt cōtente zc. Et sic p de mēte eius esse q mā in totū fluxa si est fiēda eūo per floborhoma que est fiēda peccāte mā sanguinea tūc fiēda est floborhoma p venas copulatas māe peccante: z sic per partē ad quā mā declinauit oī fieri euacuatio zc. Nōra tñ non esse mētem suam q si dolor sit in cubito q fiat floborhoma ex cubito: qm nūq a mēto: egro ē actu fiēda floborhoma p timorē ne ad ipm alie traherent māe nisi foret mā vērōsa: s. itellexit p venas copulatas zc. Idēst p venas primas z bñtes magnā z imediātā ad locū colligātā fieri debere flōmiā: stante igit dolore in cubito fiat floborhoma cum itendimus in casu euacuare tñc mā ex vena postea inter anularē z minimū: s. ē vena postea iter pollicē z idicē in casu eodē iuuaret cū sit ramus ē basillice vt alio dicit esse de mēte. d. A. z sic etiam credidit Bētilis tertia terti. Si vō foret dolor in rasetaz manus in casu nō fiēda esset floborhoma euacuata ex basillice eiusdē brachy: qm hoc est qđ intēdit in sūma: lege totā istam z sic est finis cap. laudes altissimo iñfante. Jā restat vt snia ca. memorie magis cōmendetur sūmate. c. Jn. c. igit pmo posuit curā doloris iūcturaz pendēntis a malitia tñ cōpñia vt q cura est p regimē pñcia: z si cā est iñfāmatio pura cura est iñfrigidatio cū diēta z medicis: ita ē si cā est malitia cōpñia frigide curatio est cum regimine calido: ponit tñ ibi vñū singulare in textu. f. q aliq in dolore ē in mā puenit eūo: vt in cōplone calida eūo cholere z sanguis: qm curat p accidēs iñfrigidādo: ita ē in mala cōplone frigida eūo flegmatis iuuat: qm calefit mēbrum per accidēs. postea ponēs cāñ. curatiūm in dolore

māli ipse ponit duas pñcipales itētiōes: quarū vna sumis a mā que est in fluxu z alia sumis a mā fluxa: z illa q sumis a mā: vt est in fluxu pñcipit duabus pñcis itētiōibus. s. diuersione ad oppo. z cōfortatione mēbri ne recipiat: z illa diuersio ē est duplex: qm qđāz est diuersio tñ sine eūone: qđāz est diuersio cū eūone. itentio autē q habet ad mā fluxā est vna tñ. In totū eūo eius qđ fluxit: z talis aliqñ sit sensibilt cū scarificationē vel flōmia: aliqñ sit sensibilt cūz emplis z bñdō. postea spālius descēdendo in mālibus ponēs ordi nē in ea in qua cōpetere pñt flōmia vomitus z solo ventris vt mā peccāte cū sanguine dicit: pñcū qđāz fiat flōmia diuersua: ibi sunt dicta multa de flōmia fiēda. s. ex qua vena fieri debeat an ex eadē pte vt ex opposita: postea fiat vomitus cū mā. s. peccat deorsus vt in pedibus ē diuertēdo: postea fiat solo vētris: z exponēbat de bere itelligi de solone pñcipie dicta z nō de lenitide ventris: qm illa dī pcedere alias eūones. postea dñs ordinē in exhibitione medicina p solutiū: dicit q debemus incipere a re forti nīsi phibeat pñcipio maturitatis z grossitudo materiei vbi fuit ter. satis am. biguus: qm aliqñ videtur ponere timorē in exhibitione medicina rō fortium a pñcipio: z postea videtur earum vsum a pñcipio etiam magis laudare. In effectu dictum est q ipse itendebat q a pñcipio euacuandum est cum medicina appropiata aliquāter euacuāte a iūcturā debilitat: z in pñcipio possumus ad fortiores sñm gradationē pcedere: z nō debemus vti medicina lenitiua tñ vt multi faciūt. Et si aliqñ auctores videtur vti cassia sine alijs solutiuis de ea tñ sumunt qđ electiue euacuet. s. in cholericis temp ap. aponēdo aliqñ pfortatiūū ne mā fluat ad iūcturas vt aquaz solatri in cholericis. dñm est tñ ibi de mēte. d. Aui. esse q timor est in applicatiōe talis medicina electiua: in pñcū peccāte mā cholericā vel flegmatica subtili z aqua q peccāte mā frigida grossa: qm talis mā subtilis a pñcū cōparata māe grosse videt sicut digesta aliqualiter: z sic minus nocumētū sequit ad ipsius eūonem in pñcū factā cū medicina appropiata qm in grossa. Et addit p talē variatē in diuersa mā q in mā cōposita fiat solutiua z emplastrā cōposita zc. postea posuit timorē in faciēdo flōmiā a pñcū qñ. s. nō est necessaria flōmia: vt cū nō est mā peccāte sanguis vel cū sanguine mīsta: vbi dicit q flōmia accrescere facit humores z facit eos currere in corpus zc. Et idē dicit de eūone forti z laboriose multū solutiue facta in pñcū q p eandē cām nocet. Et ppter hoc addidit. Et cū declinare icipit tñc nō declinet: z ibi sūt dicti multi modi expōnēti: sed iste est ibidē posuit magis gratus cū declinare icipit dolor. i. moueri ad mēbra deorsum: tñc nō declinet. i. nō euacua cum medicis mouētibz per deorsum in ipso pñcū: sed magis cū diuertētibz ad oppositū. s. cū vomitu. s. appropiatio aliquāter zc. postea dat nobis regulā de die eūonis: vt q debem? arēdere crises ne iū die cretica ptingat euacuare: aut natura impediatur aut forte opatio supabundet: z ibi dicebat de mēte. d. A. q dies. i. 4. est melior dies ad creticā: z ibi est dubitātū: p probat q septima sit fortior per bona motiua: z ibi breuiter pcedebat q sumēdo vñā diē esse alia magis creticā: qm in ea fortiores z acutiores fiant crises sic. 7. est magis cretica q. 14. Si vō dicat dies magis cretica: qm in ea absolute plures fiant crises sic dicebat q. 14. est magis cretica: z sñm hoc soluebat in illa mā difficultate. Cōsequenter corripēs qđ supra dictū erat de fiēda solone in pñcū que iō laudabat: qm tales morbi vt multū coniungunt cū repletionē z sic a pñcū est pñcū minoratio. Si forte in aliquo fieret talis dolor z nō nisi a modica materia: dicit q si est possibile data ista cā cessare ab eūone vsq dū sit mā digesta est laudabile z esse cōtēntus embrocationibus ad mitigatiōē doloris z ad digōnē māe: veritatem q ibi dicit q tūc icipere debem? ab aqua frida embrocādo z tñ. 4. i. embrocādo dicit. oppo. Dicebat pñcū pñcipio q icipiente mā fluere z modica existēte itendēdo ad fluxū tñ debemus icipere ab aqua frida: sed si mā esset pro pte fluxa ad quā ē itentio digōnis z mitigatiōnis doloris debemus icipere ab aqua calida vel tepida nisi mā foret nimis ignea quo casu aqua frigida esset pueniēs digestiūū z doloris mitigatiūū. postea ponēs ē modū circa embrocās vel epithimata posuit nocumētā ipoz in pñcū si fiant multū calida siue multū frigida. Nā calida nocēt māam attrahēdo ē aqua calida p hoc q humectat iūcturas: z frigida narcotica p hoc nocēt q pglant māz z igrossant z sic disponūt ad resōlōnē. postea posuit vñūm cāñ. circa exhibitionē ory mellis: qm erat iter auctores pñcipio: vt B. pñcū regi. acuto. z alioz ex vna parte qui verat aceto z ory mel in talibus mēbris: z dñs. videt ex alia pte laudare exhibitionem: ipse nolēs se in hoc determinare ad alterā partē dicit q ory mel ppter suā acetositatē nō est magnū iuuamentū zc. Uidebat inuere q debemus loco alijs vti medicis cū alia reperiant q vtiliter seruiūt sine nocumēto. postea posuit timorē in applicatione puocatioz fortior ante cōpletā digōnē z eūonē dicens q talia qñq aduētū māam z pueritū cā in lapiditate. postea ponit qđ fiendū est postq

postq materia est digesta vel facta maturitas dicens: q tunc ops
evacuare eis q sunt sicut hermodactyli z benizid z exponeba-
tur. i. restitulus vulpis. Et ibi habuistis iuuameta hermodactyloz
in casu isto: z correctiones nocumetoz eoz. Et ibi posuit ymagi-
nulari cautela obseruanda in cūone materiæ ex iucturis cū me-
dicis fortibus: z fuit q tunc factis his cūonibus fortibus debem
epithimare iuncturas cū aliquibus humectantibus vel aliter embio-
care vel iungere vt mā remanens nō induret: qm̄ verisimiliter ta-
les medicine fortes euacuantes a iucturis euacuat semp de mate-
ria illa que est magis subtilis zc. Ideo addidit. z ipe itez z epithi-
ma zc. Postea posuit illū textū difficilē. Et caue ne in potu des in
p̄mis nisi medicinā debile zc. vbi dixit nisi corrigat littera q textus
nō posset tolerari: sed fuit error scriptoris qui vbi dixit nisi: debe-
bat dici vti: vel aliter vt expōnat fm̄ q supra exponebatur in alio
textu cū dixit. Et ipe in p̄mis a re forti zc. f. q non des in potu in
p̄mis medicinā nisi forte. f. solutiā a p̄prietate debile: tñ in solu-
do pp paritatem in dosi: qm̄ medicina alio mō debilis. f. lenitiua mo-
uet mām z nō facit currē. i. nō euacuat aliqd de quo fit curādū zc.
sed corrigendo isam videt sensus littere clarior. Postea posuit in
alia pte p̄ncipali can. respiciētes illū qui dicit sumere medicinam ex
pte triū circūstantiū. Primo. f. q sumat post tres horas. x. aureos panis
cū aqua. Dixit secūdo q post sex horas igrediat balneū. Tertio q
post abet cū eo qd est pueniēs: vbi videbat dub. qd tardat cibis
f post tres horas sumit panis. x. aureos zc. Dicebat breuiter q
ibi erat fermo de medicis debetibus eradice mām post ipsaz di-
gestionē: talia igit corpora z ex doloribus precedētibus z acuitate
medicīne multū post tres horas a p̄n opationis remanēt relaxa-
ta: vt igit ipsaz virtus aliquatū resocillet tūc p̄prietatē z. x. au-
rei panis sunt modica quantitas tpe. d. A. vel q aureus sumit ipso
p̄prietate post sex horas ab assumpta opatione medicine ipsoz
pus pariter coque in balneo dī dietari cū cibo pueniētē zc. Po-
stea posuit qd est faciendū factis cūonibus cū solutiis: docēs tūc
exhibitionē in genere puocatiuo. Et ibi dicitū est qd in diuersis
mēbris diuersa puocatiua fm̄ magis z minus pueniūt: qm̄ corpo-
ra extenuata nō tolerat puocatiua fortia zc. Et ibi est obitatu in
quo coque magis cōpētūt puocatiua: z dicitū est q quantū est ex
pte nocumētū aptū ferri ex puocatiuis nō cōueniūt fieri: s. ex vt
litate ipsoz magis cōueniunt in corporibus cholericiis zc. Postea
singulariter p vno puocatiuo laudauit tyriacā: qm̄ preter hoc q
mūdicat reliqas materiez cū facilitate confortat ē oia mēbra.
Postea posuit circa applicationē can. medicinaz localū earū. f. q
in p̄n debet administrari z in fine. Dixit p̄ qd repulsiō est verēda
mā existēte fortis effusio. i. in coze multū repleto pp duorum
q facit mām inobediētē resoluētū: q repulsiō ab ignobilib
mēbris forte ille mām pueritū ad mēbra p̄ncipalia. Postea addi-
dit q existēte mām multā tūc in p̄n nō est malū repellere nisi in scia-
tica. Nā repulsiō in ea multū nocet mām in iuctura pfundando:
quare opz in ea aut dimittat aut paulatim fiat. Postea ponit can.
qd faciendū est in declinatione etiā magna pte mām: qm̄ opz tunc
occupari cū eis que solūtū z subtiliāt z extrahūt mām ex pfundo
zc. Et cū rubificātibz expedit z vesicādō: tñ circa h posuit can.
vt talia nō absoluant ab humectatiuis: alis petrificaret mām. Nam
vesicatio est sicut resolutio quedā zc. Postea ipse posuit qd fiedū
est in cura coacta qm̄ fortes sūt dolores z canonicæ facta nō suffi-
cerēt que cām doloris p̄ncipalr respiciunt: z ibi posuit duo īgenia
in sedādo dolorē: vñū est applicare ea q sedāt cū subtilitate resolu-
tiōis vt sunt medicine anodine vt ibi fuit declarātū: scdm̄ est cum
eis q stupefaciūt. Et ibide addidit nō debere appropinari stupefa-
ciētia nisi apud necitatē: z q reliqua oia nō p̄uulerint. Et ibidem
sunt adducta quedā vtiliter de itēde z Desue circa illā mām. Po-
stea posuit can. in p̄mutatiōe medicinaz in talibus doloribus: qm̄
aliqui p̄fert vna medicina vni mēbro z nō alteri: aliqui vna hora
z nō alia: imo tūc nocet. Et ibi habuistis cās huius: z quō fieda est ta-
lis p̄mutatio q nō dī fieri p̄mutatio ad medicinas diuerses vel cō-
trarie q̄litas z diuersi gradus: sed solū diuersas fm̄ spēm manen-
te semp eadē dispōne morbi zc. Postea posuit regimē in dieta: z
p̄ in vino q opz vt dimittat vinū oīno vsquequo sanet ex eo do-
lere patēis sanatione integra zc. Et circa hoc est mora qd z soluta
q via nutritiōi nunq puenit: loco medicine aliq̄ reguī in decli-
natione puenit: aliq̄ coacte in alius t̄pibus. Postea vifum est quid
dī dari sanis z egriis loco vini: vt syrupus de melle cū diureticis. i.
cū virtute a. icul? diureticis: ita q aliq̄ aqua sola zucchari appella-
ta potus cōueniēs loco vini zc. Postea posuit quedam can. cir-
ca corpa mēlica f eis accidat dolor iucturaz: vt q spleu ipsoz re-
rectificet z corpora humectent pp dubiū ne mām petrificet zc. Po-
stea posuit can. circa carnes vt q vites caro in eo qd factus est de
egritudine. i. dū issest egritudo vel in eo qd frigidū est: quasi iuuat

q in omni egritudine arctica ē a cā frigida nocēt carnes. Sed si
pur pp necessitatē debeāt exhiberi sūt sicut carnes auiū mōtana-
rū z leporū z generalr sūt carnes leuis digōis modicaz supfluita-
tū. Postea posuit vltimātū can. circa fioniam fiedam grā cūonis
tūc dicit q si dolor euenerit in dorso postea fit p̄mutatio ad ma-
nus tūc si mām est flegmatica educibilis dī educi per eandē p̄ez ad
quā declinauit mām vt sanguis z humor. f. secū mistus egrediat. f. to-
taliter z sufficiēter: z ibi adduxi bonū tex. B. in suo d fionia in ista
mām: z hec sūt summatim collecta. Si aliqd spāliuz intelliget z vo-
lueris recurrere ad loca p̄pria supra. Als forte ordinatio modus cu-
re in tali mām faciēdo de his cōsiliū generale in fine.

De solutione eorum.

Cap. 8^m.

Doctet vt in eis non educatur solutiō fle-
gma solum: imo cum cholera. Nam cum in
eis solum flegma solutiōe educitur iuuant
tur statim z redit cholera z facit currere mem-
brum flegma vice alia.

Postq. d. A. supra in ca. prime lecto posuit curā dolorū iunctu-
raz generalē p canones: iā incipit specialius psequi de cura ipsoz
dolorū cōnumerādo medicinas spāles cōferētes. Et duo facit. Qm̄
pmo facit qd dicitū est. Scdo ipse ponit curā accedētū cōsequen-
tiā ad dictos dolores iuncturaz. Pars secunda incipit ibi. (Ziti sunt
habētes cōplexiones calidas zc. P̄p̄ia ē in tres. Qm̄ pmo ponit
medicinas magis valētes in dictis doloribus a mām frigida flegma-
tica. Scdo ponit medicinas p̄cipue valētes in dolore v̄toso. Ter-
tio ponit eas que magis valēt in dolore a cā calida. Scda ibi. (hec
currit cursu gibbositatis.) Tertia ibi. (Oporet vt curent cūz eis q
ifrigidat zc.) P̄p̄ia pars ē in duas diuidit. Qm̄ pmo ponit di-
uersas medicinas valentes in cā frigida ex pte medicinaz fumen-
daz per iterius. Scdo ponit medicinas in illa itēde exterius ap-
plicandas vt p̄mplā vñctiōes embi: ocas z h̄mōi. Scda ibi. (Em-
plastrū bonū zc.) P̄p̄ia ē in duas. Qm̄ pmo ipse ponit quosdam
can. respiciētes medicinas exhibēdas enumerādo cū hoc aliquas
medicinas secessiuas z vomitinas. Scdo psequit magis ad medi-
cinas spāles p̄cipue secessiuas. Scda ibi. Et de illis q cōferūt zc.
P̄p̄iens caplm̄ ē p̄ma diuisione diuiditur in tres partes. Qm̄
pmo ipse ponit dictos can. Scdo ipse ponit iuuameta quarūdam
spāliuz medicinarū in cā valentiū. Tertio discurret ad medicinas
cōpōstas. Scda ibi. (Et in hermodactylois.) Tertia ibi. (Et de cogni-
tis zc.) P̄p̄ia ē in duas fm̄ q duos ponit can. Scda ibi. (Et non
opz vt sit zc.) P̄p̄mo igit ponit can. obseruādum in cūone mām
flegmaticæ in casu nostro q est talis. Opz vt in eis. f. doloribus iun-
cturaz a mām flegmatica p̄cipue pēdētibz vt p̄terq̄ euenit nō edu-
cat solone. i. cū medicina solutiua flegma solūt: z adducēs rōnes bi-
rit. Nā cū in eis solū flegma solone educit: iuuant statim. f. egroti
sed sup. postea faciliat z post modicū tēpus redit dolor: z. i. q. re-
dit cholera z facit currere ad mēbrum. f. dolores flegmaticos vice
alia: tota pars est clara: qm̄ cūto flegmate siue cholera corpus p
accidens calefit: z humores calidi reddunt acutiores vt dicebatur
in p̄ncipio. c. generalis cure. z sic sup. calefacta p̄ter mobilis facta
p corpus mouet: z ita ad flegma qd remansit attingens subtiliat
ipm̄: z p̄ter facit ipm̄ fluere ad mēbrū iā debilitatū: z exinde fit
recidua: vt dicit rex. noster: lege eum tu.

Et non opz vt sit eoz catarricū vebemētis calitatis
fortis valde: qre liquefiāt humores z redeat ad mēbrū
quātū est illud qd acceptū est multipliciter.

Et nō opz vt catarricū eoz sit vebemētis caliditatis fortis valde. i.
nō sit medicina solutiua ē flegmatis fortis caliditatis valde. z ad-
ducit rōnem quare. i. p̄pter quā liquefiāt humores. f. q sunt in to-
to p̄ter eos q educunt a caliditate excessiua medicine. Et redeant
f. dicti humores liquefacti ad mēbrū quātū est illud qd acceptum
est. f. ex mēbro multipliciter. i. ne illi liquefacti humores sint plu-
res multipliciter. i. multo plures q redeant ad mēbrū pp liquefa-
ctionē eoz qd sint humores accepti ex mēbris. i. euacuati ex mēbro
pp pharmacū zc. Nota q iste can. maxie obseruādus est in dolo-
ribz iucturaz qm̄ in dictis doloribus facta cūone per pharmacum
educta materia de mēbro vie remanēt aperte: iucture de se ē re-
manēt apte receptioni supfluitatū p̄pter ipsaz vacuitatē: z p̄ tā-
to cauēdū est ne medicine solutēs sint humorū liquefactiue: imo
sint in gbus post solonē mēbris acquirīt virtus figillans vt in my-
rabolans repit z hermodactylio vt statim videbit. Et p̄pterea p̄-
stātes medici cū est idigētia fortū medicaminū pp mām grossam
peccare z esse struatā in locis multū longinqs semp ponunt ad re-
missionē inflammationis medicinaz z ad acquirēdā aliquā p̄p̄ia
tionē in mēbris ne recipiant rosas in compositiōe: ita dicit ro-

Jo. Matthei

sa anglicana semper facere. Isti cañ. sunt in materia nostra pecto-
fi: z eos semper in euacuando debemus habere ante oculos ne co-
tingat error. Lege litteram: q: clara est.

C Et in hermodactylis quidem creditur esse plurimum
suauamenti propterea q: ipsi soluant statim humorem
frigidum: z in ipsis est res alia: qm̄ faciūt succedere so-
lutioni stipicitate z pfortant: quare nō est possibile cū
eis vt redeat supfluitates liquefacte p medicinā gbus
nō accidit vt euacuarent z phibēt itez illud qd subti-
liatū est per virtutē medicine solutione currere in mea-
tus: z hoc ex opatione hermodactyloz pūuz est reliq̄s
solutionis z euacuatiuis calidis: z plura eoz sūt que di-
latant meatus z dimittunt eos dilatatos.

C Postis istis duobus cañ. nunc pater ipse laudat duas pcpuas
medicinas in casu isto valētes ad soluēdū: z pñ hoc pōt diuidi ista
pars in duas. Scđo pars incipit ibi. (Et dixerūt quidā q: pedi coru-
no zc.) Prima ē in duas. Qm̄ p ponit vtilitatē hermodactylo-
loz in soluēdo in casu. Scđo ponit ipsoz nocumēta nisi corrigantur.
Scđa ibi. (Uerū.) De pma parte dixit. Et in hermodactylis
quidē credit esse plurimā iuuamēti. scđ casum: z adducit rōnem
dicēs ppter ea q: ipsi solūt statim. i. p. ppiam virtutē humorem
frigidū: z hoc est quod itendimus. Et addit. Et in ipsis est res alia
qm̄ faciūt succedere soluti. f. quā faciūt stipicitatē eoz pfortat: qre
id est ppter hoc q: inducūt stipicitatē: nō est possibile cū eis. f. stipi-
citate z pfortatione vt redeat supfluitates liquefacte per medi-
cīnā suā. caliditate. gbus. i. superfluitatibus nō accidit vt euacuen-
tur. i. in corpore remanēt. Et cōtinuās ipsoz vtilitates. ppter
confortationē z stipicitatē dixit. Et phibet itez illud qd subilia-
tū est p virtutē medicine solutione currere in meatus. f. dilatatos.
Addidit appropriādo istā vtilitatē hermodactylis: q: non est cōis
alijs solutionis oibus dicēs. Et hoc qd sup. ex opatione hermoda-
ctyloz. f. peruenit de stipicādo z phibendo zc. pūum est reliq̄s
solutionis z euacuatiuis calidis: dixit signanter calidis: nā in myra-
bolanis hoc bñ repit. nā p b qd relinquit friditatē faciūt succede-
re stipicitatē vt. i. tery de cura vicerationis. in medicis autē ca-
lidis nō est sic repire. Uerū plura eoz. f. solutionoz calidoz sunt q
dilatant meatus: z dimittūt eos dilatatos: z sic eoz vsus nisi repi-
mans est nociuus: qm̄ vt supra dicebat forte liquefactis z subilia-
tis humoribus q remāserūt redirent ad mēbū in maiori quātita-
te q sit illud qd acceptū est z euacuāt ex mēbo.

C Verum hermodactyli sunt nociui stomacho: quare
opz vt misceant cū eis que sunt sicut piper z 33. z cymi-
nū. Et quandoqz admiscenē ei ea que sunt sicut aloes
z scamonea vt confortetur eoz solutio.

C Ponit ipsoz nocumēta nisi rectificent: ponit ē cum gbus debet
rectificari. dixit igit: verū hermodactyli sūt nociui stomacho: qm̄
ppter plurimā humiditatē iducunt nauēā: ē qm̄ sunt tarde solu-
tionis humores ad stomachū attractos ppter longā morā in eua-
cuādo in vōsticitatē puerūt vt idē scđo cañ. z Sera. z generaliter
oēs in hoc pueniūt vt ēt supra dicebat: ad correctionē igit exigit
mitionē quorūdā que humiditatē accidētālē ericēct: que ē vō-
sticitatē dissoluāt: que ēt operationē eoz accelerent: hmoi autē sunt
33. z piper z cymīnū ericēdo z resoluēdo: ēt in accelerādo solone:
que si nō sufficiāt in accelerādo aliqūdo additū aloes: z aliquan-
do scamonea. z hoc est qd dicebat rertus cū dixit cōtinuādo. Qua-
re opz vt misceant cū eis. f. hermodactylis: q: nocent stomacho q
sūt sicut piper z 33. z cymīnū: z qm̄ ad miscenē eis. f. solutionis her-
modactyloz cū alijs correctiuis quādo. f. nō sufficiūt in celeriter
soluēdo ea que sunt sicut aloes z scamonea vt pfortetur eoz solu-
tio. i. celeretur. Ratis tamē in suo de iuncturis semp cūz buzeiden
z sunt hermodactyli addit ad phibendū nocumētum stomachi. f.
anīsum. 33. z mastice: z qm̄ vt dixit ipsoz magnus vsus ericēat iun-
cturas: ipse laudat cū vtimur eis vñctionē iucturaz ex oleis z pin-
guediniibus zc. Ista tota pars est clara si legat pñ modū expōitum
intelligēdo de hermodactylis albis z electis: si exponat vna partē
culā: qm̄ dixit in tertio q: ipsi hermodactyli solūt statim humores
frigidū: tamē dictum est q: oportet corrigere ipsos in soluēdo:
quoniam sunt tarde solutionis: breuiter dicatur q: nō intellexit q
soluant statim. i. q: solutio ipsoz sit velox: imo est de se tarda.
Idē intellexit vt in littera exponebatur soluant statim. i. electi-
ue z appropriatē educunt humorem frigidū z grossū ex iunctu-
ris vt omnes testantur auctores z sic in soluēdo multum iuuant

De Bradi

in casu isto maxime propter id quod confortant zc. Lege litteram
continuum quia clara est.

C Et dixerūt qdam q: pedi coruino inest operatio her-
modactyloz z nō est eius nocere stomacho. Et lapis
armenus confert doloribus iuncturarum.

C hec est scđa pars huius partis in qua laudat etiam duas alias
simplices medicinas. vnam de mēte quorūdam. aliā videt lauda-
re de intentione propria dixit. Et dixerūt qdam fuit Paulus q: pe-
di coruino inest operatio hermodactyloz quantū ad iuuamēta: z
nō est eius. f. pedi coruini nocere stomacho sicut hermodactylo-
rū. Addit. Et lapis armenus confert doloribus iuncturaz. f. in soluē-
do zc. Intelligē q: cū auctores vtunt pede coruino in casu ēt isto
semp vtunt radice eius z nō folijs: ita ēt. d. Aut. scđo cañ. ponit iu-
uamēta radice eius. scđo ēt cañ. de lapide armeno nō ponit ipm̄
iuuare in talibus doloribus: sed bene dixit q: nocet stomacho: for-
te iuuaret euacuādo humores mēlicū quē a ppietate respicit si ex
eo dolor pēderet. Idē dixit Med. in ca. ppiio nō attribuit ei ppi-
etate solūēdū ex iucturis. Ego vt als dixi in tractatu de varicibz
nō vterer eo qm̄ re vera nescit qd sit vt ēt dixit Rabbi moyses q:
de eo intulit dubitatē nobilioz medicoz. f. Zinenzoar iungit sit il-
lud quod tali nomine nuncupat zc. Lege litteram.

C Et de cognitis sunt pillule iuuamēti z pillule fetide z
biera ruffi est magni iuuamēti ad podagrā z sciaticā: z gra-
na nil iuuatiua sūt itez: z grana regis z buzeidē z alme-
zaharagi z raba. calamū z cētaurea z colloqn. z aloes
z scamonea z vitis alba z albarmel ponat cū eis āmo-
niacū z sarcocol. z bdellīū z turbitū z pyretrum.

C hec est tertia pars principalis cap. in qua ipse discurre ad me-
dicinas cōpositas in casu valētes. Et pmo ponit diuersas medi-
cīnas per secessum eductiuas. Scđo ipse ponit medicinā vñā romi-
tiū. Scđa ibi apud finē ca. (Uomitiū forte zc.) Pmo ēt ipse ponit
quāsdā medicīnas notas in casu valētes cōpositas z simplices.
Scđo ponit cōpōitiones aliāz diuersarū medicīnaz. Scđa ibi
(Descriptio solutiū cū facilitate.) Dixit pmo. Et de cognitis zc.
in cōmuni vsu habitis sūt pillule iuuamēti z pillule fetide: z biera
ruffi est magni iuuamēti ad sciaticā z podagrā. de pillulis iuuamē-
ti: d. Aut. sepe ponat eas pferre in casu: imo infra in cura sciati-
ce in solutionis dixit. Nō sunt alię sicut pillule iuuamēti. f. tñ in
casu viles. ēt in fine gnti cañ. eas in casu maxime laudat. Ego tñ
per plura discurrens antidotaria nō inuenio baruz pillularū descri-
ptiones: vidi paly. z in cura z in. io. practice Serap. z. 4. z. 7. bze.
Alia. in antidotario: antidotarium ēt vniuersaliter. d. A. spālter
discurredo: z in hac fen: z quinto cañ. alios ēt plures: verum est q:
apud. d. Aut. 5. cañ. ponunt pillule proficui que ēt spālter in casu
isto cōueniunt z sunt multū fortes: z ibi d. Aut. videt multū timi-
dus in appropriādo. nā dixit q: de ipis dēnt vsqz ad. 3. j. tertū p-
tem z si plus ad. 3. 5. z si vis plus multiplicare vsqz ad duas tertias
3. sed ille nō denominant pillule iuuamēti que in casu ita laudant:
sed psci. Si aliquis descriptionē ipsoz auctenticā mōstrauit ha-
bebo multū gratam. De pillulis fetidis nō est dubiū q: tales pillule
d. Aut. z Med. maiores z ab alijs possint in casu nostro maxime
pueniūt ppter genera gūmoz z hermodactyloz z pulpe colloqn
tide z reliq̄oz itrantū in cōpōitione vt infra videbūt discurredo
per simplicia. Biera ēt ruffi ppter colloqn. z multa reliqua in-
trantia in eius cōpōitione vt patet. 5. cañ. trac. z. est cōueniēs. Nā
colloquintida ppiē educit flegma ex neruis z mēbris neruosis vt
Serap. 7. breuiary cū de solutionis determinat. etiā dicit in suo de
simpli. q: educit flegma grossum ppiē ex iuncturis. idē Med. sc. c.
proprio. Biera autē ruffi addit supra cōmē vltra aloem agaricus z
colloquintida: z est cōmunissima ita vt antiquis nō cadebat nomē
hiere nisi supra biera ruffi 5. cañ. vt supra. Addit. Et grana nil itez
iuuatiua sūt z grana regis z buzeidē z almehezaharagi. De nil nihil
scribit. d. Aut. cap. proprio quantū ad intentionem nostrā: sed est ca-
lidum in pmo z sicū in secundo: sed dicit Simon q: est herba sūis
volubili z eius granum iter solutiua ponit. Serap. 8. de eo facit
capitulū qd ē capz de grano idēo z dī habet: tibi dī q: educit fleg-
ma viscosum: sed ppter tardā nimis solonem dixit q: facit torziones
in ore stomachi: vñ addit q: nunqz vidit ipsum parti solū nisi admi-
sceat ei scamonea: z sic cōueniēt operatur zc. In hoc textu pote-
stis colligere q: educit illud flegma ex iucturis granū regio credo
q: sit granūz folijs: nō reperiam alibi in casu nostro valere: q: tñ
pcepue valet in fricatione lapidis z puocatiōe vine que opera-
tiones non cōplent nisi a calido z secco: probabile est etiā q: soluat
flegma zc. Buzeiden ponitur species satyrionis dixit Simon: fñ
alios expresse ponitur testiculus vulpis: vel palma chisti. Et ēt
nō reperit

nō reperit expresse quomodo in casu valeat: tamē quoniam est plurime caliditatis vt quinto colligeret: nō est longinquū quin in casu conueniat: tñ vt ibidem dixit Auerrōis: quidam sapiētes iurauerūt in eoz animalibus q̄ curat spasmum postremē partis quādo bibitur cum vino zc. Idem sentit. d. A. secundo cañ. de testiculo vulpis pprio ca. Serapio tñ facit cap. ppriū de buzeiden: z dicit q̄ valet sicut hermodactyli: z cū propter caliditatem nō debeat iuuare spasmum sicū apparet psequenter q̄ valet in passionibus nervosis z sicut iuncturariū a materia grossa zc. Almezabaragi ex quibusdam probabilibus existimo q̄ sit cartamus: h̄ non reperiam expresse postum: qui etiā singulariter in casu valet vt omnes tradunt euacuando flegma: z specialiter dixit Auerrōis q̄ est eius nobilitas quasi supia nobilitatem omnium medicinarū soluentium flegma. Et rabaiat hamē dicit glossa ordinaria Serardi est fumus terre: qui h̄ fm omnes auctores valet in euacuando humore adustum z clarificando sanguinem: tamē dixit Adefue q̄ etiā purgat flegma cum cholera: z sic in hoc est eius conueniens vsus: maxime qd̄ est de medicinis que stipicitatē z confortationem habet: z sic meatus post euacuationē contrahunt sicut supra de hermodactylis dicebatur. Addit. Et centaurea z colloquintida z aloes z scamonea z vitis alba z albarmel: ponant cum eis armoniacum z sarcocolla z bellū z turbit z pyrethrum: de ceteraurea dictū est supra que in casu nostro p̄cipue minor maxime laudat z potissimū clysterizata in sciatica est singularis medicina vt. d. Aui. scdo cañ. ca. p. pprio. fm Adefue euacuat flegma prople a iuncturis. De colloquintida z aloes manifestum est. Scamonea quoq̄ iuuat vt cū flegmate fiat euacuatio cholere vt supra dictū est. Vitris alba est bzonia z apud d. Aui. secundo cañ. fessire dicitur est calida z sicca in tertio qua vtunt rustici ad soluēdum est fortis multū educt flegma z ex longinquo: vnde in casu valet. Armoniacus valet soluendo flegma: sed pprie valet exterius applicatū mollicando durities iuncturarū zc. z clysterizati propter apertione aperit exsiccata venarum ita vt emanet sanguis: z sic in sciatica p̄cipue conuenit. h̄armel est spēs rursus acrescit vel ei comparatur q̄ fm Aui. ca. pprio confert sciaticis z doloribus iuncturarū: que si forte non soluit sensibiles saltem insensibiles hoc facit: z in hoc cū alijs medicinis soluentibus pueniēt miserī pōt. Sarcocolla est spēs gūmi nota: educt solorem flegma crudum z grossū pprie ex iuncturis z ancha vt dixit Adefue: sed qm̄ nocet stomacho vigoratur eius opatio cum. 33. z cordum. Bellum itelligendū de arabico claro z electo etiā deponit flegma: z valet spasmū z sic membris nervosis vt 2° cañ. De turbit nō est dubitatio qd̄ educt flegma grossū ex longinquo z p̄cipue ex iuncturis vt dixit Adefue cap. pprio maxime valet doloribus iuncturarū euacuando mām grossam z viscosas. De pyrethro nō reperio q̄ de propria virtute soluat: sed verū est q̄ sua acuitate z modicatione attrahit flegma. Ideo si nō solnat saltem iuuat alias medicinas ad soluēdum: z forte q̄ soluit vt hic ponitur: h̄ ab alijs non sit expellens quos ego viderim zc. z sic p̄ clarificatio istozum simplicium. Nota tamen q̄ h̄ omnes dicte medicine simplices solutivē in casu nostro conueniant: tamen ex eis aliquę sunt electiores: vnde vt infra videbitur de cura doloris sciatici. Elementa quidem medicinarū solutiuarū. i. pro excellentia in casu nostro sunt pulpa colloquintide z ceterauree z gūme. f. sarcocolla armonia cum serapinum opoponacum zc. z fumus terre z tapfia z succus cucumeris affini vt infra videbitur zc.

C Descriptio solutiui cū facilitate. 33. 3. i. piper agarici amborum añ. 3. 5. medulle cartami pondus. 3. 5. radiceis pedis coruini. 3. 5. cuius dosis sit. x. z vij. silique facies ascellare septies aut octies. Et itez cymini carmeni. 33. hermodactylorū: omniū añ. 3. 5. aloes pondus. 3. 5. Sumantur de puluere. 3. 5. cum decoctione anberti: est. n. iuuatiua in boza. Et iterū sumatur oleū de nucis pīgra z oleū de alkerua z sarcocolla vna die cum hiera pīgra z vna die sola. vij. diebus z nō sumatur nisi cum alfeluzabaragi z anhero decoctis.

C Jam p̄sequitur ponendo descriptiones medicinarum cōpositarū: z posset diuidi pars in tot quot descriptiones ipse ponit: partes patebūt. Dicit igitur ponēdo primam sic: descriptio solutiui cū facilitate. f. solutivē z appropriatū. R. 33. 3. i. piperis: agarici. añ. 3. 5. medulle cartami. 3. 5. radiceis pedis coruini. 3. 5. h̄c est basis: z super ple fiant pillule si placet cum succo caulium: vel fiat pulvis subtilior: ponēdo dosim dixit cuius dosis est decem octo silique: silique est pondus quatuor granorū ordi boni: dicitur etiā birac sunt chetres. 3. 5. est conueniens dosis z satis lenis z notanda. nam

ibi ponunt correctiua vt. 33. z piper z reliqua lenitiue z appropriata: te soluit. De agarico nō est supra dictum sed est solutiui familie vt dicebat Democritus: educt humiditatem omnem z flegma z humores grossos p̄cipue z a cerebro z iuncturis spālter vt. Adef. cap. pprio. z dicebat Auerrōis de eo in secūdo canticoz q̄ agaricus est medicina laudabilis z educt humores grossos: z in summa est securus omnibus alijs medicinis. f. laboriosis humores grossos soluentibus: dicit q̄ facit a scellare sexties aut septies: breuiter est lenis z bona. Et itez ponit aliā receptā. R. cinamomi carmeni. i. illi? cōtrate. 33. ista sunt correctiua hermodactylorū: hermodactylorū oīum añ. 3. 5. aloes. 3. 5. sumas de puluere. 3. 5. 5. cū decoctione anberti vt trahat ad longinqua: verum est q̄ illa aqua est aliquatē vomitiua: in dispositis ad vomendū parē cū aqua maiore vel rutilhe: h̄ ista dosis videatur fortis nō tamē in corpore robusto est nimis fortis qm̄ maior solutiui pars est aloes: eius dosis in suba est vsq̄ ad. 3. 5. cap. pprio. ponit aliam. Et iterū sumatur oleū de nucibus vel oleū de alcherua vel cherna idē est cataputia maior: vel pentadactylus a cuius granis exprimitur oleū z dicitur oleum de cherna z sarcocolla vna die cū hiera z vna die sola nouē diebus. Medici nostri teporis nō vtuntur dare oleū in potu: h̄ multi antiquoz illud faciunt: si dicta olea exhiberent non est dubium q̄ aliquatē soluerēt materiam frigidā z grossam maxime oleum de cherna: qd̄ oleū exterius applicatum grossas ventositates dissoluit z flegma grossū attenuat. Sarcocolla vt supra dictū est in casu conuenit: sed addit q̄ exhibeatur vna die cū hierapīgra ad mollicandū materias etiā cōes: z postea alia die sola. f. sarcocolla vt a longinquo magis attrahat: z videtur inuere q̄ nouē diebus continetur eius exhibitio. Intelligatis ad bonum intellectū: ex hoc videtur inuere q̄ est necessarium in talibus passionibus frequentare solutiua: q̄ bis vel ter euacuādo nō sit cura perfecta: imo aliquādo nouē diebus vel nouē vicibus oportet euacuare non dico contūnis neq̄ ipse dicit sed intelligatur interpolando. Et addit. Et non sumas. f. hierapīgra vel sarcocolla nisi cū alfeluzabaragi: aliquādo reperitur alfelumati: est potus factus cū aqua decoctionis sp̄rum cōm vt zinz. gariof. cinamomi: de quo etiam dixit p̄ma tertij de cura apoplexie ad mediū ca. z anhero decoctis. vult dicere q̄ fiat decoctio cū sp̄bus z anhero: z cū illa decoctione debite quantitatē sumatur qm̄ confortabitur operatio solutiui: z stomachus etiā ex eo nō ledetur zc. Et nota hoc similiter ad multa similia: qm̄ quando vis exhibere aliqd̄ solutiuum in forma pulueris quod sit corrigendum: z si apponantur correctiua puluerizata cū debita dosi solutiuum fiet nimia quantitas: z rediosa: tunc isto casu facias decoctionem correctiuorum: z cum illa exhibeatur solutiui z nō exhibeatur solutiuum solum: hoc est quod intendit.

C Et iterū sumantur hermodactyli z buzeiden z mezabaragi z piper z 33. z anisum z dauicum conficiant cū melle z bibatur ex eis omni die.

C Posuit aliquas descriptiones in forma pillularum z puluerum: modo ponit aliquas alias in forma electuarij z decoctionis: p̄mo in forma electuarij sic. Et iterum sumantur hermodactyli z buzeiden: z mezabaragi: de isto facit capitulus ipse secundo cañ. z dicit q̄ solutione educt humores grossos z flegma z q̄ confert dolori iuncturarum z scie z podagre zc. Et sic apparet q̄ ex illis membris euacuet: est species lacticiij z est sicut arbor scebram. z ibi dixit pro vsu q̄ qm̄ proyicitur in gurgite vbi sint pisces inebriat eos z eleuat eos zc. hec tria solunt mām propriā ex iuncturis: z piper 33. z anisum ac dauicum: ista sunt correctiua solutiui maxime hermodactylorū: conficiantur cum melle in forma electuarij z bibatur ex eis. f. reductis in cōpositione. f. cū aliqua aqua appropriata vt aqua mellis vel iue omni die. nō intelligatur q̄ velit dare oī die tale solutiui: qm̄ re vera non esset laudabile: sed bibatur omni die fiende solutionis. f. si erit gratius q̄ sumere pillulas vel pulueres zc. debebunt illa correctiua exhiberi fm proportionem ad solutiua fm q̄ est dictum supra. dosis erit proportionando quoniam in electuario ad libram mellis ponunt tres viciē species: si in puluere de speciebus darentur. 3. 5. vel circa posset vari vsq̄ ad. 3. 5. vel ad minus. 3. 5. in electuario.

C Et iterū sumatur ex hermodactylis pondus. 3. xxx. z pulpe colloquintide pondus. 3. x. decoquantur cum xv. lib. aque donec remaneant. iij. lib. aque z sit dosis eius omni die. 3. i. cum tribus vnc. zucchari: est enim mirabile valde. Solutiuium lene iuuatū sacrococcolle rubee. 3. iij. zucchari rubel. 3. iij. terant z cōmisceant cū oleo centū nucū z proyiciant super ea aqua anberti: est

enim infrabile solvens absq; labore. Et alleulat.

Constituitur solutiva in forma potionis dicens. Et iterum sumantur ex hermodactylis pondus. 3. xxx. pulpe collogutide. 3. x. decoquantur cum quindecim libris aque donec remaneant tres libe aque. i. decoctionis. Et sic dosia eius omni die ad modum erpositus pauloante. media libra est vna cyatus ser. 3. cum tribus. 3. zucbari ad dulcorandum: est enim mirabile valde. Ista medicina in corpore multum robusto credo qd sit conveniens: sed in corpora mediocri ego eam non exhiberem: quia in ipsa non intrant solutivorum propria correctiva: tamen quia pro qualibet dosi ut pro omni media libra decoctionis que est sexta pars totius intrat in virtute plus qd sex 3. solutivi in decoctione que saltem reddat tres 3. solutivi veri precipue collogutide: possent dari. 3. ij. dicte decoctionis sine magno timore: sed quedam sunt corpora ita robusta qd conveniunt. Et modo huius decoctionis potestas colligere quanta decoctione debet decoqui solutiva cum intendimus solutionem per decoctionem. Nam debet decoctio consumi fm proportionem que est quindecim ad tria ut patet: que est consumere plus qd duas partes 2c. imo de quinq; partibus quatuor. Et hac etia potes colligere quanta aqua debet poni pro decoctione solutivorum si volumus facere decoctionem solutivam: qd pro qualibet. 3. solutivi tres libras aque et pro qualibet 3. solutivi aque. 3. iij. s. Et hoc est ut in pluribus coe. si considerabis in his est talis proportio sicut in ista. Aut. ponit alias que est etiam satis fortis: non tamen sicut dicta etiam est correctiva: dicit tamen ipse solutivum leve iunatius. R. sarcocolle rubee. i. electe. 3. iij. zucbari rubei. 3. iij. terant et misceantur cum oleo centum nucum ad vigorandū operationem sarcocolle: imo frequens usus nucum educit vermes scdo can. Et projiciatur super ea aqua anbethi et ad intentionem remotionis ventositatis qua sepe inducit pp tarditatem solutionis eius. i. bibatur cum aqua anbethi. et ut dixi hoc est solutivum nostrum tpe forte. dosia sarcocolle est a. 3. j. vsq; ad duas: dicit tamen ipse est enim mirabile solvens absq; labore et alleulat: forte qd talis comestio facit cum domesticum solutivum.

Comitium valde conferens habentibus humiditatem et melancholiam ex habentibus dolores iuncturarum et sciaticam. R. aloes et se. ellebori nigri et scamonee: omnium añ. vnc. j. eufor. bij et nitri: ambozum añ. vnc. 5. fiantur cum succo caulis: et quando sit vomitus cum eo eradicatur radix egritudinis.

Chec est tertia pars principalis huius capituli in qua ponit solutivum per vomitum postq; posuit solutiva per secessum: et breviter dicit. Comitium forte valde coherens habentibus humiditatem et melancholiam ex habentibus dolores iuncturarum et sciaticam. R. aloes et seminis ellebori nigri et scamonee omnium añ. 3. j. eufor. bij et nitri ambozum añ. 3. 3. et conficiantur cum succo caulium. Et addit. Et quando sit vomitus cum eo. i. vomituo eradicatur radix egritudinis: intelligatis hic non esse mentem do. Aut. qd istud totū sumatur pro vno vomituo. quoniam re vera esset rudis ingenij qd si crederet: quoniam fm istud non tñ homo interficeretur sed tres homines simul interficerentur si recte considerabatur. Sed fuit mēs do. Quicunq; istis sic in pastam reductis si sumatur de ea circiter 3. 5. et dissolvatur cum aqua decoctionis anbethi vel nucis vomice qd est vomituum forte: et si continuetur eradicatur vel nucis vomice. Nam omnia intrantia sunt satis fortia ut p3 singulariter elleborus euforbiū et scamonea que sunt fortissime medicinarum: dosia quarum est per grana et non est per 3. neq; minus. 3. verū qd attrahunt a longissimis partibus et eradicant materias difficilis eradicationis: sed istorum omnium usus et singularium et compositorum est maxime verendus. Nam elleborus albus propter acuitatem si excedatur interficit homines: et est venenū canibus et porcis: imo steruus bibeitum ipsum propter acuitatem interficit gallinas ut do. Aut. ca. propilo: multo magis elleborus niger cū sit fortior ut voluit auctores: breviter est medicina supra quā etiā in minorū quantitate qd dixerim nō presumere: verū est qd per vomitus iuuaret in melancholicis et flegmaticis qui per aliū modū nō possent curari. Et sic ipse posuit vna medicinā quodāmodo desperatā ut parebit discurrendo per capitula simplicia fm do. Serap. et Al. ideo dixit vomituum forte valde 2c. lege istam. Et sic est finis huius ca. C. p3. imo in ca. posuit duas ca. attēdēdos in solutio in dolore iuncturarum. P3. vni fuit qd nō euacuet flegma sine cholera: qm̄ dolor a flegmate pedēs remoueret tñ p3to recidueret qm̄ cholera subleuaret aliud f3a et sic subtiliatū flueret ad iuncturas 2c. Scdo can. fuit qd solutivū in casu cōueniēs nō op3 ut sit vehementis calitatis ne liquescent humores ex eo et plures p3ter fluant qd sunt illi qd sunt euacuat: et si solutivū necessariū sit calidū remittat. Addidit post

laudādo quasdā medicinas ponēdo et nocuētā vnius ipsarū nō corrigan: dixit laudādo hermodactylos qd ipsi solutū humorem frigidū statim. i. appropiare: et postea faciunt succedere strplicitatē et confortationē: vnde post ipsos solonem non possent fluere postea humores ad iuncturas ut cōter sit in alijs medicinis calidis: qd dimittunt vias dilatatas post solonem. Nocuentū vō ipsorū est qd nocent stomacho et forti nisi corrigan: cum cynitio 2. 3. et vltū est qd et aloes et scamonea ad solonē vigorandā aliquādo sibi associatur. Laudat scdo aliam medicinam dicens qd pedi coquino inest opatio hermodactyloz et nō est ei nocē sccho: et intelligebat de radice eius. Laudauit et alia diuersa simplicia solutiva ut lapidē armenum collogutidā centaureā grana iul et alia. Laudat inter composita pillulas iuuamenti: dixit ibi quomodo reperiant et quomodo nō laudauit pillulas fetitas hierā ruffi. Posuit p3ter descriptionem quarundā pillularū singulariū: posuit et puluerē vni elec. solut. et ipsos doses erāt satis moderate. Posuit p3ter electuariū etiam conueniens. Postea vnam decoctionē: vbi vidistis proportionem medicinarū ad aquā: modum et decoctionis medicinarū. Postea vltimo posuit vnum vomituum valde forte: de quo vidistis paulante et hec de ca. summat. In solutio tñ mām frigidam grossam ex iuncturis: ego cōmemoro singulariter pillulas de sarcocolla quas ponit do. sc. proprio de sarcocolla. Ualeat etia alie pillule quaz descriptio est ista. R. turbit. 3. j. colloquintide. 3. j. 5. sarcocol. 3. iij. colloq. et sarcocol. cū oleo nucū linant: salz gēme. 3. j. ex eis pillule f3iant: dosia eius est 3. 5. vsq; 3. j. 5. Uel possunt fieri pillule sub hac forma. R. agartici: medulle cartami hermodactyloz añ. 3. j. 5. radice pome: radice pedis coquini añ. 3. j. 5. pipertis 3. iij. añ. 3. j. 5. polyody quercini. 3. j. 5. mastice. 3. j. turbit reubarbari añ. 3. j. 5. cum succo caulium fiant pillule: dosia est ut supra: etiam sunt leuiiores. Potest etiam fieri puluis domesticus fm istum modum. R. hermodactyloz 3. iij. añ. 3. 5. aloes loti. 3. j. fiat puluis addendo de zuccharo ad libitum: sed dosia pulueris sine zuccharo est 3. j. 5. vsq; ad duas communiter. Posset receptas multiplicare: sed iste sufficiant: quoniam 3. d. Al. sufficientissimus fuit et alibi a doctoribus multas inuenire potest ista tamen in materia iudicio meo sunt egregie et debite correcte.

C De potionibus ad solutionem faciendam et de illis qd conferant eis. Cap. 9^m.

Et de illis que conferunt eis est medicamen albefed fm hunc modum. R. albefed de quo dixit quidam qd est alkeiri rubea añ. i. 7. 5. garoflorum. 5. vi. 7. myrre et peonie et semi. anbethi: omnium añ. vnc. vnam et polij venti. xij. et vtriusq; aristolog. añ. vncias duas: de quo in potu detur vntum. i. cum aqua mellis et non comedat ix. bonis et fiat illud p. diebus. Et iterum medicamen quod administratur omni hora et sanat cum prouocatione ex cameptheos cameptheos gentiane: omnium añ. vnc. vij. solioz ruthe sicce. ix. vnc. terant et cribellentur: et sit dosia eius omni die coclearium vnum in ieiunio post digestionē cibi preteritū in tribus vnc. aque frigide. Et iterum medicamen albefed fm sermonem qui existat: manit qd sit alkeiri rubei floris et est priorū descriptioni p3mi. R. cinamomi p3ilonij: omnium añ. vnc. ij. solij indi vnc. i. garofili. grana. xv. albefed quod est alkeiri predicta vnc. 5. aristol. vtriusq; vnc. iij. añ. 7. dosia sit omni die kirat. iij. quod incipiat bibere apud equalitatem vernalem: et vratur eo. l. diebus et dimittat ipsum. xv. diebus deinde iteretur fm hoc anno toto nisi cū ortu alshara vsq; ad mensem et 5. et fm regiones. Si autem nō non potest bibere ipsum anno toto bibat ipsuz in medietate frigida. Cumq; pertransierunt ducenti dies nō erit malum ut bibatur vno die et duobus diebus non. Et oportet ut elongetur ab eo comestio quantum possibile est ei: et si non plus saltem vsq; ad nonas et rectificetur regimen reliquum. Et oportet ut deuitet ea que nocent habentibus dolorem iuncturarum.

Csequit

¶ Sequitur capitulum cuius rubrica est potiones ad solutionem faciendam. pro cuius intelligentia nota est ista rubrica non debemus intelligere de mente. d. Aui. esse q̄ descriptiones possint in caplo sunt principaliter solutionem facientes. s. per secessum vel vomitum educentes: qm̄ vt patet p̄siderant tales non sunt principaliter solutiue: sed ideo dicunt potiones ad solutionem faciendam: qm̄ sunt p̄parantes ad solutionem faciendam: q̄ vt n̄m̄ diligenter: q̄ subtilitantes vt multe earū: vel apertientes vt etiā aliquę ex eis p̄ncipaliter que dicuntur puocatiue: vel p̄fortantes virtutē membrorum nervosoz: z sic etiā iuuant in expellendo materias ex luncturis: z sic debet suppleri rubrica: potiones ad solutionem faciendam. s. iuuantes: z nō potiones solutiue vel solventes: quonā de eis dixit in capitulo antecedente. Et q̄ vt habuit istē supra in capitulo generalis si materia est grossa non est malū: imo est p̄ueniens permittere q̄ eam subtiliter z maturet z preparat eā ad hoc vt expellat ad partem euacuationis. Ideo possit solutiuius ne quis arbitretur vt in tali materia grossa debet fieri euacuatio sine digōne. ponit post capitulū solutiuiū appropiatior capitulū de digestiuiis: z sic sunt iuuantes ad solutionem faciendam. p̄sumus etiā dicere q̄ per hoc q̄ dixit potiones ad solutionem faciendam: intelligebat ponere descriptiones ad solutionem. s. minus sensibiles q̄ per secessum. s. faciendam ad puocatiue: per vtiū vel ad ericcationem z resolutionem insensibiles: z iste sunt que conueniunt post purgationes vt supra dicebatur in cap. generali. z iste sensus est bonus valde. Verum est tamen q̄ in istis digerentibus vel puocatiuis aliqui etiam imiscuntur aliqua p̄prietate soluentia. z hoc facit quoniam vt supra dictum est aliquādo cōuenit digerendo euacuare. Ponendo igitur descriptiones iuuantes ad solutionem fin alteruz istoz modoz tria facit. Quoniam p̄mo facit hoc absolute z indifferenter. Sc̄do appropiatie cum dolores sunt remoti. Tercio etiam specialius trahit ad dolores anche. Sc̄do ibi (Et cum chronica sint a postemata). Tercia ibi (Et ad dolorem anche). p̄ima p̄t diuidi in tot partes quoz descriptiones ponit: partes patebunt. CDe primo dixit. z de istis. s. medicinis compositis que conferunt eis. s. corporibus sibi aliquem ditorz modoz est medicamē albesced sibi hunc modum. R̄. albesced de quo quidam dixit q̄ est alcheri rubrum: z ita creditur nec aliter reperio. Ad. j. alchermi R̄. auer. quinto colligit est viola de romanis: est calida in secundoz: do: facit abozium: z aperit opilationē cerebri: ynde suspensa ad colla epilepticoz ab ea liberatur: debet ergo in casu valere cerebrum confortando z calefaciendo nervos z materias subtilizando: aureus vt est sepe dictus est p̄odus. z. j. s. gariofi. z. j. calefaciunt z nervos cōfortant: myrrida calida z flica cerebrum cōfortat: ponia etiam vt fama est cōmūis de mente Bal. cerebrū cōfortat q̄ a paroxismo epilepticum liberat. zc. z seminis anisi: omnium añ. z. j. poly venti. xy. polium. s. montanum est calidum z siccum vitra sc̄m: sunt eius que species: sed quilibet earum multum aperit z puocat. ventum est pondus: non reperio expresse quantitates sic vidi in multis synonymis: arbitroz q̄ sit pondus. z. vi. vel circa: erit igit pol. z. xxxvj. z vtriusq̄ aristologie ad. a. z. j. vtręq̄ z longa z rotunda sunt calide z sicce in secido fin Auer. multū apertientes: z dixit. d. Aui. q̄ quādo bibunt habentes podagram iuuantur ab ea. s. ericcando z puocando: q̄ est conueniens epithima super podagram z maxime rotunda: fiat ex eis. s. puluis de quo p̄notetur ventum. i. z. j. iij. p̄yce cuius aqua mellis: ecce quomodo est pueniens digestiuius z preparatiuius in materia nostra z resolutionem z ericcatiuiū z puocatiuiū. Addit nō comedat nouem horis sc̄z post ipsum: vt nō impediatur eius operatio: z faciat illud decem dieb. Et notate hoc q̄ ex isto verbo iuuat q̄ digestiua materie rorum grossarū debent cōtinuari multū diebus z nō debetis esse cōtenti exhibitione trius syrupoz. zc. vt cōmuniter fit z male: vel cū intendimus puocare z reliquias materiærū per vtiū vel alios meatus insensibilibiter educere nō debemus per multos dies regimen mutare. Continuant ponit alia descriptionē dixit. Et iterū medicamen q̄ administrat omni boza. i. administrari p̄t. fin di uersas circūstantias omni tēpore morbi vt supra dictū est: vt cuz est modica valde materia zc. tamē conuenientius administrari debet in declinatione: facta enī pro maiori parte euacuatione materię: tunc puenit puocare z ericare: z sanat q̄ puocatione. R̄. campepitheos camedros gentiane: oius añ. z. j. vj. folioz rubre fic. zc. it. terant z cribellent: z sic dissol. ei. s. puluis omni die coctearium vnum in ieiunio post digestiōē cibi p̄terit in trib. vnciarum quę frigide. Nota ex hoc textu artific. Aui. q̄ iste puluis est notabiliter: imo maxime calidus: eribet ipsum cū aqua frigida ad p̄hibitionē inflāmatiōis z aduulsions vel ericcationis nimie de qua est timor in luncturis: eribet alio ergo cū aqua oidei vel aqua endiuie vel zuchbari tñi: q̄ etiā talis puluis est maxime puocatiuus p̄pter timorē ne occurrens cibo in stomacho faceret p̄cipi-

tare ipsum etiam copletā digestionē ad membra z effect cā oppila-
tioni. Dixit signatē q̄ offerat in ieiunio post digestionē cibi pre-
riti. Calmedros calidus z sicc⁹ est in tertio: campiberos calidus
in sc̄bo z fuscus in tertio: in virtute sunt fere pares: dicunt auctores
fere semper eos ponunt associatos: marime puocat z ericant z
a ppietate respiciūt membra neruosa. de calmedros dicit q̄ cō
ferit attractionē lacierat⁹: z eius frrup⁹ pferret spafmo. de came-
pitheos dicit q̄ sc̄ret sciaticē: z quib⁹ cū aqua mellis quatuor
diebus fiant sciaticā z resoluit duritiē podagrie in sc̄bo cañ. de gē-
niana z dicit etiā in sc̄bo cañ. z eius radix est vltima in apertione
z subtiliatione z absterfione: nam calida est in tertio sicca in sc̄bo
z aspectū h̄z ad membra neruosa. Sed ibidē colligit q̄ eae alu-
mi succus eius zc. z ponit modū: vide uti deb. Rurba dictum est
supra etiam bid dicit q̄ rurba sicca domestica est calida z sicca in
tertio: fed sylvestris est calida z sicca in quarto: est subtiliatia z
resolutia valde: p̄fert paralysi z sciaticē bibita z dolorib⁹ unctu-
rarū: z in ore emplastri superposita cū melle etiam sc̄bo cañ. Ecce
quomodo ista simplicia singulariter in casu pueniunt puocan-
do z materiam que remanet post parte resolendo vel ericādo
z appropriate a iuncturis: hoc igit est forte multū in declinatione
pueniens zc. Rurba autē agrestis ita est acuta p̄ter caliditatē
v̄ eius v̄s hominem interficit: quoniam est calida in quarto.
Ponit p̄sequenter aliam descriptionē similem p̄ime z dicit. Et
iterum medicamen abefced fm sermone supple illius qui cri-
stinauit q̄ sit alkētri rubet coloro: q̄ est viola rubea v̄ dictū est
q̄ est p̄mū de descriptioni p̄me. R̄. cinamomi philony: omniū aī.
z. ij. solj indi. z. j. garofio. gra. xv. quoniā ē garofio. multe quātū-
tatis timere f̄spicitas prohibita puocationis: quoniā ventrem
constipant quanto colligit. Abefced q̄ est alkētri predicta. Ecce
affirmat iudiciū illoz q̄ abefced. Aristologie v̄triusq̄. z. ij. cuius
dosis est omni die Kirar. ij. lxx. grana est satis parua dosis: forte
p̄pter redium philony post parua dosim. z̄sta tota descriptio
satis nota est quomodo vtiliter feruat ad intentionem nostram
si declaratur quid sit folium indum: est foliū quoddas aromaticū
simile spice in virtute: fed est calidior quoniā est calidū in sc̄bo: z
magis confortat stomachū z epas q̄ spica: z magis puocat ca-
p̄. proprio. p̄pter tamen caliditatem medicaminis ipse ponit quā
tempore est v̄sus eius magis pueniens: z dicit q̄. s. medicamen in-
cipiat bibere apud equalitatem vernalem: z vratur c. s. euacua-
tis. s. do. bibes z dimittat ipse. xv. diebus ne acquiratur ad medi-
tatem asuetudo: deinde reiteretur fm hoc anno d. c. sumēdo. s. do.
diebus: z postea interpone. xv. dies nisi cuz ortu alfabara v̄sq̄ ad
m̄sem z medium. L. dimittatur per totum tempus canicularē in-
cipiendo a decimo July v̄sq̄ per totū mensem. Augusti p̄pter
inflānationem: z fm regiones etiaz lat̄ maior v̄s beuio: in hoc
obseruantia: quoniā in calidiorib⁹ regionib⁹ pluri tempore est
abstinendum z in minus calidis v̄s potius pluri tempore. Ad-
dit. Si autem non potest bibere ipsum toto aīo scilicet: quoniam
corpus inflāmurat etiam fm modum dictum bibat ipsum in
medietate frigida. s. a secunda parte autūni v̄sq̄ per p̄imam ve-
ris: secundum tamen modum dictum interponendo dies. Ad-
dit. Et cum pertransierint ducenti dies. f. in eo qui eo potest v̄ti toto
anno p̄terq̄ in diebus canicularib⁹ cum postea volumus di-
mittere medicamen: quoniam fecerit notabilem impressionē
tam in corpore dixit: q̄ non erit malum v̄t bibatur de illo vna die
z duobus non: z postea vna die sic et tribus non: et ita paulatim
discedet z non subito. Ad-
dit. Et oportet v̄t elongetur ab eo co-
mestio quantum possibile est ei ne v̄tius medicine impediatur:
et si non plus saltem v̄sq̄ ad nonam tardetur. f. addit. Et rectifi-
cetur reliquum regimen. f. in cibo z potu z reliquis sc̄z v̄t deuitet
ea que nocent habentibus dolorē iuncturarum. f. de nimia co-
mestione de poru v̄ti z aceti z coit⁹ zc. Est isto tempore debetis no-
tare multa. primo q̄ quando corpus solutus parti dolorē iunctu-
rarum fuit purgatum sufficienter ad euacuandum reliquias ma-
terierum z confortandum membra neruosa ne amplius fiat re-
ditus ad similes dolorē oportet corpori exhiberi medicamen ta-
le ad has perficiendum intentiones. Et secundo debemus conti-
nuare multo z multo tempore etiam v̄tra annus: q̄ tamen talia
medicamina sunt de genere calidiorum z inflānantium docet q̄
non debemus v̄ti eis in tempore multus calido. Idem intellige si
corpus effect de se multum inflāmabile debemus tunc parce z in
tempore z dosi istis v̄ti. Colligitur etiam q̄ quomodo cū in lon-
go v̄su debemus interponere vicia. Etiam colligitur q̄ quando
est facta longa medicaminis impressio: tunc cum volumus dimi-
tere medicamen debemus etiaz gradatim dimittere z nō subito.
Colligitur etiam q̄ in v̄su talium medicaminum puocantur
z ericantur debemus multus tardare abum. Colligit etia z est
radix p̄seruationis q̄ cum intendimus p̄seruare p̄ter v̄tū

talium medicaminum: opz rectificare regimen z cōseruare regi-
men rectificatum cauendo ab omnibus alijs que nocent patien-
tibus dolores iuncturarū. Et nota qz is posuerit istas conditiones
in isto medicamine: iste tamē sunt cōmunes ad superiores medi-
cinas de quibz dictū est etia: ad oēs similes que exhiberi possent.
Et credo ego re vera qz qm̄ medici nostri tēporis non obseruant
istos casū, hic postqz neqz iubent vt obseruent qz hec est cā redit
paroxismo:z doloz iuncturarū: vbi si isti casū obseruarent multi
vere curarent z nō reciduarēt: sed medici euz purgauerūt corp?
z corpus est cū aliqū pualescentia nō amplius eis iniungunt regi-
men neqz medicinas pseruatiuas: ideo in tēpore redeunt zc. hoc
igit magis ascribendū iperitie vel negligētie medicorū qz fragi-
litati nāe vt fieri solet. Notate egregie istos canones viles.

C Et existimauerunt quidam qz de expertis que nō di-
uersificantur omnino est vt in potu dētur ossa homi-
nis adusta. Et iam quidem vñ fuerunt eis quidam de
presumptuosis z sanati sunt euz eis ex podagra z do-
loribus iuncturarum omnino. Et biera quidem her-
metis marini est iuuamenti ei qui bibit eam in vere
diebus aliquot cōfortando iuncturas eius: z ipsa ex-
trahit superfluitates cuius plurimū efficit per sudo-
rem z prouocationem z confert sciaticē.

C Postqz supra ipse posuit medicinas iuuantes cū qualitate mani-
festa: pter ipse ponit vñ singularem valentem in casu cū occul-
ta proprietate: z eam ponit de intentione alioz: dicit igit. Et est
mauerunt quidam qz de expertis que nō diuersificant. s. quin p-
ducant talem effectum: est vt in potu dētur ossa hominis adusta. s.
puluerizata exhibendo. s. colear vñuz pro vice stomacho ieiuno
cum aqua sue vel alia appropriata. Et addit. Et iam quidē vñ sunt
eis qdā de psumptuosis z sanati sunt cū eis ex podagra z dolori-
bus iuncturarū omnino. Ecce qdō. d. hui. affirmat eo: iuuamen-
tum: nec est irrationale: qm̄ ppter specifiā puenientia: pabili-
ter debet cadere ppetas sūm quā adinuicē pforant: sic pfora-
tis iuncturis modica existēte materia vel nulla si modica erit po-
terit resolui: z sic tandē denuo nō recipiēs aliud neqz per earū im-
potentiā iuncturarū nouā aggregabunt mām z sic non fit reditus
paroxismo: z per pñs remanebunt curati omnino. Et ex hoc p-
babiliter pōt inferri qz in doloribus iuncturarū pedū magis debe-
bunt valere ossa cōrespondentia pedū puluerizata: z si dolor fue-
rit in ancha magis debebit os core marime circa eius extremū
versus pried: qm̄ inter talia maior est puenientia: z ex psequenti
maior ipsoz adinuicē pforatio. vbi tamē esset materia notabilis
vltra dicta ossa credo esset necessariū aliqz solūe. Et ad hāc intē-
tionē ad vacuandū. s. z pforandū posset cū dicto puluere addi ter-
tia pars hermodactyloz z quarta. 33. Sed est aduertendum dicit
rosa anglicana qz qui vñ hoc puluere opz vt venter cū clysterijs
molle fiat: qm̄ talis puluis est multū pstipulatiuus. Et p inde ordi-
nans ipse istum puluerē pforatiuū addit liquiritiā ad aliquāter
humectandū: cuius descriptio est talis. s. berbene. 3. j. oñuz bu-
manopz cōbustoz sūm cōrespondentiā si fieri pōt vt d. cū est sub-
tilissime puluerizatoz. 3. ij. liquiritiē. 3. ij. mī: ce. sumas de eo quoli-
bet die colear vñ cum brodio per vñā hōā ad minus ante cibū:
z appellat istū puluerē puluerē saraceniū. Addit etiā ipse qz cal-
caneus potz adustus idēz operat appropriatē. Lege istam. Addit
p̄tinuando in eis que per qualitātē puocant ericant z pforant.
Et dicit qz biera quidem hermetis marini est iuuamenti ei qz bi-
bit eam in vere diebus aliquot cōfortando iuncturas eius: z po-
nens modū pferentē dicit. Et ipsa extrahit superfluitates: cui. s.
iuuamenti plurimū efficit per sudorē z puocationē: z pferit sciati-
cē. s. p̄cipue. Istam bierā nō reperietis inter bieras a. d. hui. po-
stas: sed bene reperietis in confectionibus ante bieras vbi ponit
duas descriptiones pfectionis hermetis. Sed prima est que ma-
xime pferit doloribus iuncturarū: in eius cōpositione intrat singu-
laria in casu nostro valentia. s. agarius z semen ruthe z enforbiū
gentiana z aristologia z centaurea z similes medicine que in casu
valent videbitis vos: sed ibi nō posuit inter bieras: qm̄ nō intrat
in ea aloes vel colloquintida a quibus sumit biera denominatio
vt volunt doctores cōmuniter: tamē bene inspicienti est singula-
riter in casu appropriata. posuit etiā descriptionem cōfectionis
hermetis infra in cura propriē sciaticē: sed eā appellauit per bie-
ram: sed credo qz propius eam intelligat hic: quoniam sic conferet
vt hic inuult: neqz in hoc sumi debet biera hermetis quam ponit
Desue distinctione tertia: est secunda descriptio inter bieras:
quoniam z si laudet in doloribus iuncturarū: tamen in casu nostro
nō puenit: quoniam illa est multum z fortiter solutiva. hec autēz vt

dirit. d. hui. hic z infra de cura sciaticē: plurimū eius iuuamen-
ti efficit per sudorem z prouocationem: z ita operatur dicta con-
fectio. d. hui. z ibi loco allegato vult inferre qz eius vsus fit hora
veris: sicut etiam dicit hic. Et hec cōfectio. d. hui. est illa fere per
totum quā posuit Aazaruius pro biera hermetis vt patebit cōfi-
deranti: z ibi ipse dicit qz ista biera est cito penetrans ad interiora
corporis: z qz soluit superfluitates z humores grossos per vñ-
nam z sudorem. Addit qz est sicut candela in corpore humano: nō
igitur debet haberi in vsu nisi in tempore tēperato. Notate bene
que dicta sunt: quoniam posset esse error in vsu eius accipiendo illā
Desue pro loco istius que nō reperit apud. d. hui. inter bieras:
dosis est. 3. j. 5. in puluere. Et notate qz Aazaruius z si cōnumerat
istam confectionem inter bieras non tamen in ea sūm cum intrat
aloes: neqz colloquintida: lege istam.

C Et cum chzonica fuerint apostematā z dolores iun-
cturarum iuuantur per hoc regimen relatum ad bu-
mam. sumatur saune sicce quarta kelim z decoqua-
tur cum eo qd submergat ex aqua super ignem leuem
donec denigretur aqua: z sumatur de colatura ei⁹ lib.
j. z. 5. p̄ficiantur super cam. iij. olei sissamini z bibat
ipsam eger z comedat super ipsam cibum prepara-
tum cum acressa.

C hec est secūda pars principalis huius capituli in qua ipse spe-
cialius ponit medicamen valens ad intentionem dictam quando
egritudo facta est chzonica z dicit. Et cū chzonica sunt apostema-
ta z dolores iuncturarum iuuantur per hoc regimen relatum ad
humam: est nomen cuiusdāz medicī: sumas saune sicce quar-
ta kelim: kelim est nomē ponderis nō reperitur: sed est sicut. 3. x.
vt credo z coquatur cū eo qd submergat. ex aqua. i. in aqua tan-
te quantitate p̄cipue qz submergat in aqua super lentum ignē
donec denigretur aqua: z sumas de colatura eius lib. j. z semis. i.
3. xviij. z p̄ficiatur super cam olei sissamini. 3. iij. z bibat ipsam
eger z comedat super ipsam. s. portionem cibum preparatum euz
acressa. ad reintegrationem appetitus debilitati per potus olea-
gineum z vñonem partium stomachi. Sauna est planta nota
aspera: calida z sicca in tertio: dissoluit z subleuat: z propter eius
subleuationem puocatur plus omni alia re: ducit sua
acuitate serum vñum z motuum. dicit Serapio. Est igitur mul-
tum subleuatia z puocatiua: propterea in chzoniciis magis
laudatur: z propter eius fortem subleuationem z exicationē ad-
diderunt oleum sissaminum ad humectandū z mollificandū qd
valde necessariū est in talibus apostematib⁹ chzoniciis. Ego tamē
vt supra dixi non yterer neqz moderni vñuntur: tamen in se talis
compositio in casu est apta multum iuuare.

C Et ad dolorem anche est regimen leue si nō ledant
ipsum balneus z aqua calida z femina. Forstian pro-
prie post cibū malū sedat cū vomit⁹ sup aquā ciccris
z solutio ventris cū aqua olerū z cassia fistula.

C In hac tertia z vltima parte huius capituli ipse ponit vñum le-
ue remedium valens propriē in dolore anche quādo reliqua z le-
uia z fortia exhibita non sufficiunt localia etiam interius exhibi-
ta dicit. Et ad dolorem anche est regimen leue si non sedant ipsū
balneum z aqua calida z est de leuibz remedijs: z femina. s. erbi-
bita interius vt in superioribus dictum est etiā nō sufficiunt z est
forte remedium: sed ponit ipsum leue medicamen. Forstian pro-
prie post cibum malū in se vel cum malo ordine sedat eum. i. do-
lorem vomitus super aquam ciccris z solutio ventris cum aqua
olerum z cassia fistula: vult innuere qz aliquando multiplicatio di-
uersis remedijs z exterius z interius leue vomitiuum. s. factum
cum inalo ordine cibariorum z cum aqua ciccris iuuat aliquādo
z solutio leuis ventris iuuat quando fortiora non iuuant facta. s.
cum aqua olerum. s. decoctione cōmuni olerum z cassia fistula. Et
hoc est quādo aliquādo natura a fortibus medicinis nimis terre-
tur: vnde p̄sequenter nō debite actuat medicinas fortes z debiles
debite regulat: z ex eis consequenter fit iuuamentum: z hoc ego
aliquotiens vidi notatē: etiā aliquādo ab vñō leui nō iuuabitur
z alto sicimō sic vñā hora qz nō alia vt supra dictum est: lege istam.
Bic tamē non est omittendū vñā Rasse in de iuncturis circa ma-
teriam cysteriorum. dicit sic. post purgationē. s. factā per seces-
sum z vomitū maior cura sunt cysteria que atherabunt materiam
tali attractione qz vulnerant intestina z erire faciunt sanguines:
z tunc cessat dolor eadē die. Et addit. Et ego nō vidi zc. sequere qz
nō expedit summare capitulū: qm̄ breue est zc.

Super fen. XXII.

De emplastris iuuatiuis ad dolores iuncturarum
grossi humoris ⁊ eorum que sunt in via vt conuertantur
in lapideitatem, Cap. 10^m.

Лап. 10^м.

Empialstrū bonū. ꝛ. granor alk erua mun-
datoz. 3. iij. teranf cū. 3. i. butyri vaccini opti-
me z ꝑjiciat desup. 3. j. mellis z faciat ism vi-
scosū z fiat cū eo emplū z ꝑpie sup iunctu-
ras siccas. Et qñqz ponit cū eo ex aceto forti. 3. i.

Que sequit rubrica de emplis. Ita pars prima et superius supra diuisa est ad precedentem in hunc modum. post qd supra in precedentibus duobus capitulis primis ipse posuit cura spale dolorum iuncturarum pendientia a causa frigida frigida que est apta picipue indurari per medicinas sumendas per superius et exterius. pmo. si soluetur per secessus vel vomitus: postea posuit porciones ad solutionem facienda etiam per iterius sumendas que sunt ad solutionem facienda pmo alterius duorum interiectum postqz superius: iam parit ipse psequi ponendo cura etiam dolor ad eadem causa pendientia per medicinas locales. Et pmo facit hoc per emplastrum. Scdo per vinctiones et yuguenta. Tertio per embrocaciones et balnea. Scdo in principio sequitur capitulum immediatius ibi (Oleum z). Tertia in principio tertii capituli ibi (Embroca). Et ex hac diuisione ppi clarificatio rubricae talis. Emplastrum iuuant ad dolores iuncturarum grossi humoris et eoz qui sunt in via per coherentiam in lapideitate. i. ppter humoris grossitatem. Et nota pro intelligentia generalis postqz in ca. q. in metere medicis in his emplis stant diuerse intentiones. nam per hoc qd ma est frigida frigida stat per oppositum. intentio calefactia et subfiliatia: per hoc etiam qd est dura vel disposita ad petrificationem stat intentio humectatua et mollificatua: per hoc qd est in profundo mcbi vrupta in iunctura necesse stat alia intentio que est attractua ad exterius: et per hoc qd est non cense et simpli pter nam facta vltima intentio que est resolutua: ideo in emplis in casu appropiatos debet reperiri medicie ad has intentiones valentes vel ad oes vel ad plures earum si non oes possint reperiri: ideo. o. Alii. ca. v. videbitis ponere diuersa emplora quousqz aliqua ad vnam intentionem magis declinant qd ad aliam: vel aliqui ad resoluendum magis qd ad mollificandum et aliqui ad attractuendum magis qd ad resoluendum: hoc vult bene pueniens: qm aliqui vna intentio lo perat alia: qm stante ma in profundo et dura pma intentio est mollificatio: scda attractio: tertia resolutio: qm iste intentiones oes non possunt per vnum emplum copleri: tunc opz per diuersa copleri vnum pps apponendo: et postea alterum succedere faciendo. Et qm in mente medici raro reperitur dicte intentiones equales etiam est difficile ex eodem emplastro illas oes intentiones equaliter copleri: fuit igit pueniens diuersas emplastro ponere descriptiones per quas diuersae intentiones copleri possint: et post istam cam ipse diuersas posuit descriptiones emplastroz. ppter istam psequens. ca. in tota parte diuidi quod ponit descriptiones. partes paerebunt legendo. Et de pma igit ponit emplin bonu hoc mo. sc. granor alherna mndatorz. 3. iij. teran cū 3. j. butyri vaccini optime et pycia desuper. 3. j. mellis vel fiat ipm viscosum: et fiat cū eo emplastrum: et ppter super iuncturas siccās. Et addit. Et qm pñis cū eo ex arcto forit. 3. j. ad adiunadu penetrationem et subfiliationem. De kerna dictū est supra que est catapulta maior vel pentadactylus: calefactus et subfiliatus: ideo operantur semina eius ex qd fit oleum de kerna: debet mduari: qm habet exterius cortice asperu duru: butyrus calefactus humectat et dissoluit: mel quousqz calefactus subfiliat et resoluit: videb. o. Alii. ipm bñ ponere pncipalr ad copones et ad formā emplastri vel fiat viscosum: et hoc notate cū vltis aggregare aliquas medicinas ad copositiones emplastri que sint de se sicce: vnde non possit inuiscari si non sit intentio ad infringendum potestis pueniēter ad inuiscandū apponere mel z. Dixi notatē qd super iuncturas siccās valet: qm in virtute butyri etiam illoz granor vinctuosoz est medicamē humectatiū et sic facit vtiliter ad iuncturas siccās. In qd est timor de siccitate et duritie: est tale medicamē attractiū: vtz si sic puenit subfiliadu dissolundu attractu et hiectadu aliquat: in casu igit est multū pueniens.

Et emplastratio euz stercore vaccino est fortis valde in doloribus iuncturarum et dozi et genuum: et est quafi melior pluribus alijs.

Caddit monedo aliud medicame qđ multo laudar in pposito di-
cens. Et emplastratio cũ sterco vaccino. f. cũ edulci et aiali est
fortis valde. f. multu iuuans in tincturaru doloribus et doiori z ge-
nui: z quafi melior: pluribz alijs empiis ad hoc. Notate hic in hoc
casu vt videtis laudar sterco vaccini sup reliq stercoza: z tri oia
puenient sua caliditate: qm dixit Seraf. q omne sterco est cali-

Tertij cañ.

578

dus ⁊ siccu differeret tamē. Dixit etiā. d. Aui. nullū reperit frigidū
 ⁊ humidū. pōssit aliquid dicere q. de mente. d. A. z. cañ. ca. de ster-
 core aialū. 13. cap. in areola iuncturari: ipse singulariter ⁊ p̄cipue
 laudat stercore camelli. d. Aui. etiā infra ca. zzo. in 2. cañ. de ster-
 core absolute similr in areola iuncturari p̄cipue laudatū capzā-
 rum stercore cū aceto: dixit esse de experimentis. B. Idem dixit
 Serap. ca. ppzio de simplicib⁹ dicit. stercore caprarū est calidū re-
 solutiū ⁊ p̄stert ap̄bat⁹ fraudulētis: sicut sunt ap̄ata genuū ⁊ do-
 lū iuncturari ⁊ seie zē. Quidā etiā p̄ncipalr in isto casu laudat
 stercore pauonū: ⁊ dicit de hoc vidisse experimentū manifestum.
 Breuiter dicat q. in casu nro in corpore mediocri habitudinis ve-
 rū est verbū. d. A. hic de stercore vaccino: quū 13. reperiant fortio-
 ra stercorea in calefactiōe ⁊ ericacōe: vñ est stercore camellū ⁊ colū-
 boꝝ vñ dicit⁹ etiā: q. tñ in casu nro timor est de nimis ericacō ⁊ pe-
 trificacō tale stercore est in casu nro magis alijs pueniens. nā tale
 est aliquat⁹ molliū vñ dixit Serap. loco alleg. maxime si colla-
 gas tpe veris. Ubi aut nō sit timor de ericacōe: fed intentio sit ad
 multū resoluēdū: tunc in isto casu magis pueniēt alia fortiora ex-
 istētia: que tñ semp verēda sunt ne nimis ericēt ⁊ indurēt: unde
 auctores cū eis talib⁹ fortib⁹ vñ vñ cū eisde applicat aliq̄d incisū
 vñ acētū in stercore colibōꝝ: vel addūt fecū aliq̄d bumectū vñ
 vñ stercoꝝ caprarū montanarū addūt a rungiā porci vñ in 2. cañ.
 Sercoꝝ po pauonū credo q. sit aliquat⁹ timēdū q. nimis ficit⁹
 tē: sicut ēt stercore anatis ⁊ acritipris ⁊ aliarū rariū rapicū: q. ra-
 ro administrant⁹: q. sunt supbia valde vñ dixit. d. A. loco alleg. in
 pñ. c. Breuiter igit p̄o p̄clutione dicat q. erhibēdo aliq̄d stercore
 tñ in casu nro fine alio corrigēre q. tenenda est snia. d. Aui. hic q.
 stercore vaccinū est emplastratio quasi melior pluribus alijs zē. ⁊
 si nō potestis ip̄m ex aialo colligere potestis ea facere calefieri in
 cocabo cum aliquo oleo appropziato vel aqua lue vel rozis mari-
 ni zē. Norādū dixit etiā ter. 12. sic melior: omnib⁹ alijs. f. pluri-
 bus alijs: 13. fm bonā logicā ad sensum arguentis illa foret vera
 q. ista emplastratio est melior alijs obis zē.

Emplm forte. ℞. olei antiq lib. i. 7. s. 7 nítri alexádrí
ní 7 glutē albori: amboꝝ añ. lib. i. 7 cusoꝝ bñ. 3. i. 7 íreoꝝ
3. ij. 7 farine fenugre. lib. i. 7. s. fiat ex eis emplm.

¶ Ponit pñter aliud emplm p vtile multuz in casu dicis. Emplm forte. añ. olei abtibi. l. j. olei alexadriini. p glutinis alboti. ambe rum. añ. l. j. eufobiz. j. j. irosco. j. y. farine fengrecci lbi. j. s. fiat ex eris emplm. Est notabile cõpositi in casu info: est. n. calefactiũ attractiũ p resolutiũ per irosco nitru p eufobizi qũ est genũ gũmi fortius oĩ gũmi in calefactiõ: de irosco p nitro dictũ est sup: p glutine alboti. i. terbetina olei dictũ est: qm calefacti p attrahit: oleũ et antiquũ est calidiũ si de oleo cũ p v dũ fit sũmo. nã vñ ad spũ sũmũ magnũ cũ antiquaq calefit: qm elemẽta calida in eo dominantur: possẽt tñ incitũ antiquari qũ infrigidat p iheret terreũ: hoc tamẽ psser longũ nimis v pũr colligi scdo cap. i. post p hẽmum ppter ipsius forte cõplexione. idẽ etiã colligi pũr. 4. me theozoy: est etiã aliquidaliter humectatiũ. Idẽm dico de fengre co p sic in eo est omnis intentio nostra.

¶ Et itez bdellii opoponaci adeps liqfact^{us} iuuatiua
sunt ei valde qđ sit ex crudo humore i genib^{us} iuncturis.
¶ Ponicit aliqđ ē et claz ex dictis. Et itez bdellii opo. adeps liqfa-
cta: et intelligat de adipē anatto cũ sit aliqđ fortio: qnto colligetur i-
uuatiua sunt valde ei qđ sit ex crudo humore in genib^{us} iuncturis.
¶ Emplastrū suggestiuū resolutiuū nitri dauicb. i. ama-
moniaci fiat ex eis emplastrū aut sumas euforbium z
teratur cum oleo de lilio z liniat cum eo.
¶ Emplastrū aliqđ aliqđ fortio.

¶ Ponit aliò emplm̃ suggitiuū. i. attrahēs qđāmō suggēdo resolu-
tiū. R. niri dauich. j. āmoniāci. 3. j. 5. fiat ex eis emplm̃. f. pulue-
rijādo nitrū z āmoniācū i aceto dissolūdoz postea cōmifido

Emplastrū forte. ℞. baurach ⁊ galliam ⁊ pyretum
staphisagriam ⁊ calceꝝ misceantur omnia ⁊ liniantur
ex eis tuncure cum melle ⁊ aliquātulo aceto.

Tponit aliud qd est multū forte ⁊ ipse restat emplastrū forte. **℞.**
 baurach. i. species salis est calidū ⁊ siccū. ⁊ galliam est quid cōpo-
 sitū apothecarius notū calidū cōponit ex speciebus ⁊ musco. **℞.**

so mo: quonia diuerse sunt compositiones: sed illa De fure est multu electa: est resolutiua et pfortatiua virtutis membro: pyretu et staphisagria sunt calida et sicca in tertio multu attractiua vt supra dictu est. calcem. omnia misceant et liniant eis iuncure cu melle et aliquantu aceto: est forte valde ad dissolundu.

¶ Emplastrū bonū ⁊ resolutiuum āmoniaci ⁊ lycij su

manif ptes equales: terranē cū oleo onfancino z vino antiquo z farina fabarū z emplastrē cū eo calido.

C Ponit psequēter alijs: dicit. Emplastrū bonū resolutionū, ammono-
niaci z lycy parces sumant equales: lyciū est succus folioz arbo-
ris cuiusdā spinosē: desiccatur in tertio huius caliditas sit fere tem-
perata: z per eius secū dāz virtutē multū resolutū vt dicit Serap.
teranē cū antiquo vino albo. s. z potenti z oleo onfancino ad aliq-
lem pforationē z farina fabarū emplastrā cum eo calido. Istud
emplastrū ppter lyciū z farina fabarū non est notabiliter calefa-
ctiū: sed est ericcatiū: qm etiā farina fabarū est fere in actiuis
temperata: sed notabiliter ericcat z abstergit: z appropriate con-
fert podagre. vbi igit dolor depēderet ex materia molli in iunctu-
ris: istud magis pueniret q si esset grossa materia: verus est tamē
q ppter vinū antiquū z ammoniacū est notabiliter resolutiū.

C Et emplm ex cinē ciclamis z melle ē mirabile valde.

Addit. Et emplastrū ex cinere ciclamis cū aceto z melle est mi-
rabile valde. Et notate istud verbū mirabile valde. Ciclamē hys fo-
lia similia folijs hedere: sed sunt maculata signis ad albū declina-
tibus: medici vntur radice succo z femine: sed succo vel femine
magis: est calefactina subtiliatua z aperitua multū: imo dicit de
ea q si mulier portauerit eā super collū vel humeros nō pōt ipse
gnari zē. ppter ergo suam virtutē z aceti z mellis credo eūz
d. q in materia grossa eius operatio in casu debeat esse mirabi-
lis: z marime quādo in cineribus ppter ignitionem acquisita est
quedam fortis acuitas ad dissoluendū.

C Et de emplastris est modus que necessaria sunt ad
pforandū membrū z resolueūdū residuū z nō indigē
eis nisi post eionē integrā de qb est emplm. s. saui-
ne z nucis cupressi z ossium adustoz partes equales z
aluminis paritē. i. dragaganti sextā partis vniūz z glu-
tinis pisciū quātum sufficit ad pgregandū.

Addit ponendū vniū emplastrū cōfortatiū principaliter mem-
broz ne iterato recipiant: z cū hoc etiā est aliquāter resolutiū:
z ponit regulāz in vsu eius dicit sic. Et de emplastris est modus. i.
quedā est species emplastroz que necessaria sunt ad pforandū
membrū z resolueūdū. s. residuū qd remanet in materia: z ponēs
regulā in vsu eoz dicit. Et nō indigē eis post euacuationem inte-
gram supple vel quāsi: quonā si vteret eis ante cōpletāz vel fere
cōpletā euacuationē esset timor ppter stipticitates ne mā in iun-
ctura clauderet: sed cum est modica materia confortata virtute
medbi nō est de hoc timor: quonā natura illā modicāz poterit re-
soluere: de quibus est hoc emplastrū. s. saui-
ne z nucis cupressi z ossium adustoz. s. humanoz partes equales. s. z. s. de his omnibus
supra dictū est quomodo resoluāt z ericcent cōfortandū: aluminis
partē vnam. i. j. s. ad maiorē ericcationē: draganti est vitreolum
etiā resolutiū z ericcatiū vehemēter acutū: ponit eius modica
pars: q esset timor adurendi vtrāq partē vniū. i. circiter gra-
na. xv. Et notate q hic posset esse error: credēdo q per dragantū
intelligeret gūmi frigidū notū: sed in casu illud non puenit: z illud
appellat ab auctozibus dragagantiū. Addit z glutinis pisciū quātū
sufficit ad incorporandū ad formā emplastrū: q reliqua omnia
sunt sicca: etiam prohibet nimā ericcationē.

C Aliud faciens operationes in egritudinib⁹ plures z
illud ideo: qm aperit z extrahit spinas z ossa putrida
ex pfundo z pferit mollificationi iuuamētū manifestū
s. se. vrtice mādātū z spume baurach z salis amonia-
ci z arist. rotū. z radice colloquintide z glutinis alim-
bat: oīum añ. añ. x. fenugreci z piperis z macropipe-
ris: oīz añ. añ. x. amoniaci añ. xij. cordumēni z xyl-
balsami z thuris z myrre z adipis capre z gūme pini:
oīum añ. añ. x. cere lib. iij. dabb lib. viij. lactis fici syl-
uestris añ. viij. olei de lilio quātum sufficit ad liquefa-
ctionem medicinarū humidarū z vini optimi quātum
sufficit ad cōficiendās medicinas siccas cōmifceant
omnia z fricent z administrentur.

C Ponit psequēter aliud emplastrū iuuans ad multas egritudi-
nes z maxime in attrahendo: z est descriptio multuz singularis z
artificiosa: dicit. Aliud faciens operationes in plurib⁹ egritudini-
bus z declarat: z illud ideo: qm aperit z extrahit spinas z ossa pu-
trida ex pfundo. s. membrōz z cōfert mollificationi iuuamentus

manifestum. i. paralyti. s. seminis vrtice mundate calefacit z re-
soluit calefactione z resolutione multa. Dicit Serap. spuma bau-
rach est quedā spēs baurach siue nitri: z offert fm. s. al. vt dicit
Serap. a baurach africe in hoc q spuma baurach est sicut fari-
na frumenti: baurach aut siue minerale siue artificiale est aggre-
gatū vel coagulātū z vocat ista spuma baurach affonitū: virtus
ei⁹ est sicut salis desiccatione multū z subtiliatua humorz grossoz
sicut z quelibet spēs nitri z salis ammo. z species salis nālis ex-
trahitur ex lapidib⁹ albis: electior est sicut crystallus: est calidus
in quarto: est subtiliatua humorz grossoz: z de proprietate eius
est q trahit de interioribus ad exteriora. Aristologie rotunde est
fortior alia de qua dictū est supra cū notabiliter subtilit zē. Ra-
dit colloquintide dictū est supra quō est calida z sicca in tertio z
subtiliatua multum resolutua z attractiua a remotis. Sicutis
alimbat: idē q glu. albotim est terbenitina: dictum est supra sepe
quomodo est calefactiua z resolutiua sicut omnes. rasine. omniūz
ana. añ. x. fenugreci piperis z macropiperis: macropiper est id
in quo generat piper sicut fascoli generant in quodā obliquo: oīa
sunt calida z sicca vt dictū est supra attractiua omniūz añ. añ. x.
Ammoniaci: oīū est supra quō subtilit humores grossos ppter
in iuncturas: z quomodo valet podagre zē. añ. viij. etiā ad debita
facit cōmitionē. Cordumēni est ex medicinis rubificantibus z cō-
fert per ppietate egritudinibus nervoz z dolori anche fm. z. z.
cāñ. Et xylbalsami z thuris: xylbalsamū est lignūz balsami: z h
sit minus forte q oleū balsamitā: tamen est notabiliter calefactiū z
dissolutiū. de thure manifestū est. Et myrre z adipis capre valet
aliquāter humectando z resolueūdo iuuat. z gūmi pini calefacit
vt rasine alie vt dictum est z attrahit: oīum añ. añ. x. cere lib. iij.
dabb lib. viij. dabb est ipse stellionis calefacit multum: lactis fici
syluestris añ. viij. ponit iter rubificatiā z vesicantiā. olei de lilio
quātū sufficit ad liquefactionē medicinarū humidarū: z vini opti-
mi quātū sufficit ad cōficiendū medicinas siccas: cōficiantur
omnia simul z fricentur z administrentur. Lege nunc totā descri-
ptionem cōtinuam z videbis ipsius mirabilem utilitatem in casu
z ad alias egritudines de quibus dixit.

C Aliud conferens in hora ad sciaticā z dolorem ma-
nus z pedis z dolorem reliquarum iuncturarū sumat
fenugrecū z ppiat in vase testeo z projiciat desuper
aceti cōmisti quātū sufficit z coquatur super purnas
vsquequo dissoluatur in decoctione: deinde projicia-
tur desuper mellis quātū sufficit z bulliat scbo z refer-
uetur. Aliud simile illi. picis de minera lib. iij. fecis ace-
ti sicce aduste lib. i. baurach lib. i. z. s. gūme pini z cere
z sulphuris nō adusti z staphisagrie: omnium lib. i. py-
retri lib. s. cordumēni kist vnum.

C Ponit psequēter aliud satis domesticiū in casa valens maxime
ad remissionē doloris dicit. Aliud pferens in hora. s. subito ad scia-
ticam z dolorem manus z pedis z dolorem reliquarū iuncturarūz su-
mat fenugrecū z ppiat in vase testeo. i. lapideo: z ppiat desup
aceti cōmisti quātū sufficit. i. cū modico aque: z coquat super pū-
nas vsquequo dissoluant in decoctione: deinde projiciat desuper
mellis quātū sufficit. s. ad bonā cōpositionēz pro emplastro z bul-
liat scbo z referuet pro vsu: totūz clarum est ex dictis siue per se
nugrecum intelligas herbam siue semen eius. Addit aliud simile
illi. s. quātū ad effectūz. s. picis de minera lib. iij. fecis acetis sicce
aduste lib. i. baurach. i. nitri lib. j. s. gūmi pini z cere sulphuris non
adusti ne nimia fiat ericcatio z staphisagrie: oīūz añ. lib. j. pyretri
lib. s. cordumēni kistum. j. dissoluant gūme cū aceto z reliqua mi-
sceantur: z si placet addat parū mellis fiat emplastrū. omnia sunt
clara si declaretur quid sit pix de minera: reliqua omnia ex habi-
tis possunt intelligi quomodo conueniant. Est igit pix de minera
pix noua fm q educitur ex arbore z vocat pix liquida ad differen-
tiam alioz duoz modoz picis quos ponit Serap. cap. ppiat:
vide tur z bec noua liquida dicta calefacit z ericcat: z plus calefa-
cit q ericcat: vbi alia plus ericcat q calefaciat. Et addit Auer. q
in maturando fortior est que est recens. Dicitur igitur de minera:
q neq tempore neq artificio adulterata est zē. kistum est pon-
dus lib. j. s. z hoc de cap. isto.

C De vntionib⁹ in hmoi intētiōe pdicta. Cap. ii^m.
Leum de colloquintida z oleum de casto-
reo z oleum de synapi z oleum de kerua z
oleum de nuce romana: z propolis quando

aduritur et currit: et oleum de colloquintida factum ex decoctione eius cum oleo rosa. donec consumatur aqua: et oleum de costo vltimū est: et proprie cum storrace aut cum asa oleum de costo. Et de vnguentis bonis inuatiuis est oleum in quo decoquitur vipera et est ex eis que sanant sanatione integra. Et de eis est oleum vespertilionum: cuius modus est vt sumantur xij. vespertiliones decollati et sumatur de succo almar macor: et olei atiqui lib. 5. et aristol. 3. liij. et castorei. 3. liij. et costi. 3. liij. decoquantur omnia simul donec consumatur aqua et remaneat oleum.

Conit psequenter vntiones in intentione predicta vt dicit rubrica. In calefaciendo: dissoluendo: ad exterius trabendo: pfortando: et fm hunc modū in remouendo dolorē: et dicit pmo. Oleū de colloquintida et oleū de castoreo et oleū de synapi et oleū de kerna: ista omnia per virtutes simpliciū suoz manifeste cōueniunt: et de his habetis descriptiones et vtilitates cōmuniter ab auctoribus. 2. 5. cañ. tracta. vlti. 2. a. De. distin. vlt. Addit. Et oleū de nucē romana et pprie quādo aduritur et currit. i. quādo ita aduritur qd non ppter ea ericcat: sed currit vt currere pōt oleū ipsa cōpressa in casu inuati: qm per aduersionē si fuerit recens pars humida aquea cōsumitur remanens humida oleaginea: pprie: vnde sua caliditate et siccitate inuati. Addit. Et oleū de colloquintida factū ex decoctione eius cum oleo rosa. donec cōsumatur aqua. Et sic inuit modum faciendi ipsum. I. ponendo colloquintidam in tribus partibus. s. olei rosati vt reddat aliquantū pfortatiū et vna parte aque et nūc bulliat vt aqua cōsumatur: tunc illud appellari poterit oleum de colloquintida et oleum de costo vltimū est. I. in inuatiōe et pprie cum storace. I. si bullierit vt de alio dicebat: aut oleum de costo cum asa. I. fetida bullitur: quia asa fetida calidior est qd odorifera: sed forte propter odorē egerit odorifera: est calida vsq ad pncipiū quartū: est etiā ericcatina cōfortans iuncturas. Notat est etiā gūmi calidū et siccū notabiliter existens et confortatiū maxime aromaticitate sua: qm est boni odoris: et similia calefactione et siccitate cū myrra in membris neruosis vltis eius precipue conueniens: et sic p3 qd olea in quibus ista decoquunt pprie in casu cōueniunt. Ponit aliud cōmuniter laudatū in casu dicit. Et de vnguentis bonis inuatiuis est oleū in quo decoquitur vipera: et est ex eis que sanant sanatione integra: intelligat ponendo cum parte ipsius parū cere: habeat etiā vipera electa de qua scribit quinto can. de tyriaci. 2. ab Andro. singulariter in trac. suo de tyriaci. et abscondat ab ea caput et cauda vsq ad tres digitos 2c. p3: qm in vipera est virtus multū calefactiua et attractiua: et virtus etiā in ea pfortat vt ad exterius expellat: vt p3 in vtu eius in lepra. Ponit aliud singulare multū laudatum ab auctoribus: et est oleum de vespertilionibus. dicit sic. Et ex eis est oleū vespertilionū: ei? modus est vt sumant. xij. vespertiliones decollati et sumat de succo almar macor: et olei antiq lib. 5. et aristologie. 3. liij. et castorei. 3. liij. et costi. 3. liij. et decoquant omnia simul donec psumat aqua et remaneat oleū: et supple illud pro vsu referuet. In vespertilionibus dicit. d. 2. a. 2. cañ. qd est vehemens calefactio et absterio 2c. Quid sit vespertilio est satis notū: vult qd decollent forte ppter aliquale venenositatē. Almar macor: nō reperit sic: sed bene marmacor et est curūgem. Est aut curūgem fm Simone ozymū garloflati vel melissa pprie: et ponit vnum pro altero: sed siue sit mellissa siue ozymū nō est dubitandū quomodo in casu pueniat. De aristologia costo et castoreo deñi est supra quō qdlibet horū est in casu nro singulari: ita qd re vera hec est egregia descriptio in casu valens: ista etiam valere debet in paralyti et similib? egritudinibus. Notate bene eam: si conspiciatis in descriptione nō ponit aquā: et tamē dixit decoquant vsq dum cōsumatur aqua: volebat nobis inuere qd cū debet bulliri oleū debet semper quasi apponi vel aqua vel vinū simul in decoctione: manifestum est enī qd in illo oleo et succo nō possent predicta pueniēter bulliri nisi aliud humidū apponeret. Et sic p3 finis huius cap. paruit: et cōsequenter emplastroz et linimētoz. d. 2. a. que singularia sunt: ego hic ponā aliquas breues descriptiones electas. pūmū igif sit hoc emplastrū valens in causa frigida ad resoluendū apostemata aliquantū dura et ad dolores iuncturarū omniū et podagre spāliter est Agarau. 2c. camomille anethi farine fenugreci semis lini. añ. s. r. bdellii mellis storacis ligde armoniaci galbani. añ. 3. v. kerue purgate. 3. x. olei de lilio qd sufficit ad gūmas mollificandas: lactis sicci sicca qd sufficit ad istas cōgregandas et fiat emplastrum. Vnguentū appropriatū cum materia est. pfundata ad resoluendū. 2c. olei de vespertilionib? d. 2. a. 2. supra: olei de serpentibus: et olei

de vulpibus: et de radice cucumeris asini: olei de edra et de lauro: reola medulle cerui et vituli fellis vaccini. añ. partes equales: olei terbetine et de lateribus añ. partē 5. croci sexta: partis: misceant oia et inunctio fiat cū eis. 2c. Aliud domesticū empsm et est rosary 2c. folioz ebuli. 2c. li. decoquant in aqua diu: deinde extrahant et pterant bene: postea ponant in mortario et secus misceant flores genestre cū a rurgia porci vel cūz butyro: et sic supponat. Et si volueris ex eo facere vntionē ad modū vnguenti facias torū extrahi per pānū lineū et qd colatū fuerit referuet. 2c. Aliud excellens. 2c. bdellii: opo. armo. nitri galbani semis synapis pyretri sulphuris añ. 3. li. lybargiriū quātū de omnibus: postea accipe lybargiriū et coquant in oleo antiquo donec inspisset: deinde reliqua apponant et bulliant donec fiat emplastrū. Linimentū in casu multū approbatū sit vt infra. 2c. pullum cyconie antequā multū crescat in pēnis et depilatū frustatim incide et pone in vase cūz lib. 1. olei dulcis vel sisamini et superadde medullā vulturis et medullā asini mascu li et fac bullire vsq ad cōpletā decoctionē et cola et vtire. 2c. Aliud et vltimū qd dicitur multū esse expertū et est pcpuū vt dicit. 2c. ma sculū anferem et depilatū et cūsceratū intramitte in ventres eius 2c. j. gūmi edre et thuris et adde etiā intus sanguinē porci veteris et sepum ouium et species aromaticas ponantur consequenter ad ignem vt assetur et cum assatur plenus bis omnibus colligatur qd distillat et cum eo distillato iuncta cera liquefacta fm pportiones debitam fiat vnguentum et vsui referuetur: et his sum pntus nō curans de multiplicatione remedioz.

De embrocis in illa intentione.

Cap. 12^m.

Embroca sedatiua inuatiua experta sumatur gallia et ordeum et lactuce decoquant cū aceto donec discoquant et dissoluant et fiat embrocatio et est pueniens ad calidum.

Chis expeditis. d. 2. a. 2. psequitur determinando de embrocis et balneis. Et primo simul determinat de eis. Secūdo facit paruum capitulum de balneis. ibi. (Balneatio quidem.) 2c. Presens etiam capitulū pma diuisione diuidit in tres partes. Quoniam pmo ponit descriptiones embrocarū. Secūdo suffumigij vel stufte. Tertio p pte balneoz. 2c. ibi. (Et ex eis iterum.) 2c. ibi. (Et sedeat in decoctione asini 2c.) 2c. Prima adhuc in duas. Qm pmo ponit embrocā valentem in causa calida. Secundo in frigida. ibi. (Et iterum maiorana.) 2c. De prima dixit. Embroca sedatiua. s. doloris a causa calida inuatiua experta. Sumant gallia et ordeum et lactuce coquant cum aceto donec discoquant et dissoluant: et fiat cum eo embrocatio: et est cōueniens ad cal. istud in principio magis iuuaret siue materia facta diuersione: et pro parte euacuatione ad sedandum dolorem et repercutiendus: vt p3: valet tamē etiam vbi esset modica materia in declinatione multū calida: gallia tamen confortat virtutem membri remittendo etiam frigiditatem alioz.

Et iterum maiorana et anbetuz et folia lauri et rutba et cyminum coquant et fiat cū eis embroca.

Conit aliud ad cām frigidam dixit. Et iterū maiorana et anbetū et folia lauri et rutba et cyminum coquantur. I. in aqua et fiat cū eis embrocatio: nō est dubium qd hoc valet in causa frigida.

Et ex eis iterū que conferunt ad lapideitatem iuncturarū et genu est fer acetū in omni parte cuius ponit sexta partis barmel et triti super quā piciant lapides igniti et fiat suffumigiū faciendo cūz eo suffumigatio nem sub kisse als trisse aut similibus.

Conit consequenter suffumigium sciendum vel stufam in causa valentem et dixit. Et ex his iterum que conferunt ad lapideitates iuncturarum et genu est fer acetū in omni parte: cuius ponit sexta pars barmel contriti et est species rutbe acressis super quā piciantur lapides igniti. I. cum aceto et fiat suffumigium faciendo cū eo suffumigationem sub kisse. I. pāno cooperiente lineo vel similibus. ita credo intelligat. nam kissa est pica avis. non esset in ppo sito: istud suffumigium est vehementer incisuum et subtiliatum et desiccatum: vt patet consideranti simplicia nota.

Et sedeat in decoctione asini syluestris in qua ponitur omnia membra eius decocta cū anbetū et rectificatur cum seminibus et porris et similibus.

Con hac tertia parte ipse ponit descriptiones balnei valentes in casu: et in duas posset diuidi fm qd duas ponit. Secūda ibi. (Et decoctio orde et vulpis.) De prima parte dixit. Et sedeat in decoctione asini syluestris in qua ponunt omnia membra ei? decocta

cū anhero z sale z rectificat. s. fortificat decoctio cū seminibus. s. calidis vt anhero zc. z porris z similibus. s. exiccatis. Nota qd dicit. Sedat in decoctione istud verbū sedat intelligat qñ. s. eēt dolor in ancha: ita qd oporteret balneū ad anchā vel sciam attinere: z si solū esset in pedibus sufficeret pedes in balneo poni. vbi autē esset in toto artetico: tunc oporteret fieri balneū toti cōmune ita vt totus corpus in balneo extenderet. Omnia posita in descriptione sunt clara pter qd de asino syluestri de quo nō reperio capitulū spāle: verū est qd. d. A. z. can. facit caplm de asino absolute: s. dicit qd valet humectādo: qd in ptracto a siccitate vtz: sic nō bene apparet qñ in casu valeret: possumus dicere qd caro asini sit humectatiua: tamen totus asinus maxime syluestris declinat ad notabile siccitatē. pmo asinus est aial melācholicū maxime syluestris: postea ossa asini que vñant in eo cum sit aial modice carnis notabiliter sunt siccā: ideo totus asinus reddit notabiliter exiccatus: z ppter ea dicit qd decoctio ponant oia mēbra ei: reliq̄ posita calefaciūt z exiccāt: sic totus balneū reddit calefactiū z exiccatiū.

Et decoctio ordei vulpis cuius modus est vt bulliat aqua ebullitione vehemēti tandiu donec minuat tertia eius z projiciatur super ipsā dāba aut vulpes vñua decollata cum san. suo z decoquatur donec dissoluatur in decoctione z coletur aqua z sedeat in ea: aut projiciatur super illam aquam oleum z decoquatur donec permisceantur: aut donec aqua consumatur z remanet oleum z sedeat in eo. Et quandoqz decoquitur in oleo sicut est.

Ponit pter aliud balneū qd sit vt infra dicit. Et decoctio ordei z vulpis cuius modus est vt bulliat aqua ebullitione vehemēti rādiu donec minuat tertia eius z pyriat super ipsā dāba fm Simonēz que est spēs stellionis z fm alios est mustella aut vulpis vñua aut supple decollate cū sanguine z decoquant donec dissoluant in decoctione: z colet aqua: z sedeat in ea. s. patiens ad modū supradictū: aut pyriat super illā aquā oleū z decoquant donec permisceantur. s. oleū z aqua forti permissione: aut donec plumat aqua z remaneat oleū: ita vt rādi bulliat qd pma decoctio videat psumpta: ita vt tota vis decoctionis remaneat in oleo: z sedeat in eo. s. patiens in oleo. Et qñ decoquit. s. vulpis in oleo sicut est. s. sine aq. Notate hic: qd de isto balneo multi medicos faciunt in isto cōpo sito mirabile festus: z singulariter: qd dicit. d. Aul. pmo can. z. sen. de eis que pueniunt ex vñu solis ad finē cap. Si in oleo vulpis cocta fuerit aut dab. i. mustella vt exponetur z supple ex eo oleo fiat balneū: erit medicamē melius qd esse pōt dolorē habētibz iuncturaru z podagrā. Idē etiā scdo can. cap. ppro de vulpe dicit. z sunt verba egregia. dicit sic. Quādo vulpes coquant in aq z emibocant iuncture dolorose ex ea pferit vehemētē: z similis oleum qñ vñua decoquit in ipso: imo hoc est valde fortius. Et opz qdem vt plonge eius. s. corporis sessio in ipso. s. oleo sic factor: vt ponit textus noster hic. Vbi notate qd ex hoc ter. habetis triplicem modū sciendi balnei ex vulpe. pmo qd bulliat in aqua tñi que tamē pus bulliet vsqz ad psumptionē tertie partis vt reddat post decoctionē illa decoctio subtilior z apta magis penetrare facta resistentia grossi per decoctionē: z ibi ponit aliqd de ordeo: qñ iuuat in ericcando z phibet inflammationē. Scdm modū ponit vt cū aq ponat oleū facta decoctione ipsius in aqua fm modū suū. s. qd tandiu decoquant qd vulpes dissoluant in decoctione: z postea addatur oleū facta colatura decoctionis z iterato simul aqua z oleum bulliant vsqz dum facta sit bona mistio olei cū aqua vel vsqz adeo qd tota aqua in bullitione psumat z est fortius. Tertiu modū ponit. s. decoquendo eam tñi in oleo vsqz ad perfectā decoctionē vt supra: z fm istū modū etiā est eius balnei fortior operatio in resol uendo z ericcando vt ipse dicit loco allegato. Sed quomodocūqz tamē decoquat de istis tribus modis dictis aliqñ decoquit vñua ligata vel ruptis ribus eius z ea piter iposita in aqua vel oleo bullientibz z decocta vsqz ad separationē partiu aut decollat z mortua cum sanguine suo vt ponit textus: ponit ad bulliendum: quasi velit qd omni modo tota debet poni in decoctione: qd etiā in virtute pellis eius est plurimum dissolutiua: qñ vt ipse scdo can. dicit. sua pellis est omni pelle calidior. Est igit hoc balneū maxime resolutiū de materiēbus iuncturaz: verū est qd. d. A. timens ipsius fortē calefactionē z dissolutionē dicit scdo can. qd nō est hoc applicandū nisi facta eūone. ppter timorē ne magis dissoluant mēbra calefaciendo que sunt in toto z fluant ad iuncturas qd resoluatur de materiēbus existentibus in iuncturis. Idem dicit de pinguedine vulpis in eius applicatione. Sed Serap. in de simplicibus lauda-

uit in omni dolore iuncturaru hmo balneū: z affirmat auctoritate antiquoz eius vtilitatē semper in talibus doloribus: z psequēter dicit qd tale oleum trahit materias in ambū totius erictēs ad exteriora: vnde psequēter nō possunt fluere ad iuncturas: z sic si fiat mora diuturna corporis in tali balneo nō tñi resoluunt materie que erant in iuncturis: sed etiā alie: z pro tanto nō nocet ei vñus etiā si exhiberet tale balneū ante euacuationē. Ego tamē in hoc magis inbererem sententiē. d. A. loco allegato: z ad illam intentionem posuit hic ipsius descriptiones magis z minuz fortes vt aliquādo vna vñat z nō alia fm corporis maiorem z minorem plenitudinem. Et ex his pz ista clara lege eam.

De balnearionibus ad huiusmodi. Cap. 13^m.

Alneatio quidem cum aquis calidis z humidis nocet eis propter illud quod liquescit de humoribus z dilatat de poris nisi in aquis thermarum. Balneationes vō sicce cum fricatione cum nitro z sale z sepeliri in arena calida sunt iuuatiua eis.

Ponit nūc vñū caplm vbi gñaliter magis tractat vtilitatē z nocumenta balneario: z dicit b. uiter. Balneatio quidem cum aquis calidis z humidis nocet eis. Et adducens rationē quare nocet dicit. per. i. ppter illud qd liquescit de humoribus. s. in toto existētibz z dilatat de poris ex cōsequenti supple habilitat materias vt fluant ad iuncturas: pmo liquefaciendo materiā: scdo disponendo membrum ad recipiendū dilātando z aperiendo meatus nō solū cōmunes: imo etiaz meatus pmos z imediatos ad iuncturas. ponit cōsequenter faciendū exceptionem vtilitatem certorum balneario dicit. Nisi in aquis thermarū. i. nisi in balneis mineralibus talia balnea que sunt actu calida vt plurimū saltē participant minera sulphuris vt voluit Aristot. in de ppteritibz etc. mentoz etiam. z. 4. pblematuz pblemate. s. fm illumina. in fine pblema. s. aliqua plus aliqua minus: s. vt plurimū vltra sulphur participat natura aluminis vel nitri vel aliquādo ferri: z talia maxime caliditate z stipicitate cōfortant z ericcant: z sic iuuat ericcando materiā z iuncturas cōfortādo: ideo talia mineralia per hoc qd multū cōfortant: nō bene pueniunt nisi facta sufficiēt purgatione. De his balneis posset hic vtiliter multa dicere: s. ad aliū magis specialē pertinent tractatū. Addit. Balneationes vō sicce cum fricatione cum nitro z sale z sepeliri in arena calida sunt iuuatiua eis. s. sudare faciendo z ericcando zc. Circa dictū in prima parte nota cuqz dicit qd balneatio cū aquis calidis z hu. nocet: hoc nō tñi intelligit de balneatione in aqua dulci cōmunis fontis calida: sed etiā ampliari pōt dictū ad decoctiones rerū calidarū z humidarū: sicut etiā decoctio feminis lini paritarie atripticis altee fislami amigdalaz z hmo: tamē talia in virtute calida z humida ita nocent: sicut etiam in aqua fontis calefacta z forte plus. Et opposito collige qd nō solū aque thermarū z mineraliū in casu cōueniunt: sed etiā aque decoctionū radicū z herbarū in casu calefacientiū z ericcantiū: z a ppteritate iuncturas z membra neruosa respiciētiū: vt. v. g. de radicibus sicut esset acorus qui in casu singularissime valet. s. iua aromaticā: imo sola iua vt dicit Hilber. cōfert artetico omnibus sumpta etiā in cibis z recens z sicca: z hoc facit cū ppteritate sua quā bz ad iuncturas: s. etiā cū qualitate manifestā valeat ad ppositū nostrū calefaciendo z ericcando. Idem dico de rosmarino berbonica rutha maiorana salvia serpilio z huiusmodi. Nam si ex eis vel in aqua vel oleo fieret decoctio z psequenter balneum vel stufa in declinatione vel post purgationes etiā si habere non possent balnea mineralia loco illorum conuenirent: z possent addi in decoctione nitri alumen sal sulphur cū gñmis appropriatis: z esset singulare z forte excellentius qd simplex minerale: vnde cuqz talibus possumus multos debiles ex erate vel morbo ericulare ne ad balnea mineralia deducant: qñ sepe talibus nō sine magno discrimine id fieri pōt: vnde sepe ad malos fines deducunt: nō ppter balnea tñi: sed ppter incoñsuetudinem ad aerē regionis z incoñsuetudinē ad mortū mutationē in comestionibus z potibus z lectis z hmo: vnde laudo ego plus talia artificia balnea attentari: que si pur forte nō sufficiant stante postea appetitu z inclinatione forti infirmi ad dicta balnea: tunc ad ipsa z super ipsa psumēdū est: aliter nō laudo maxime in corporibz ex erate vel morbo debilitatis vel als multū delicatis: hoc notate.

De sedatinis doloris calidis leuibus. Cap. 14^m.

Amas senugrecū z terat cuqz aceto cōmisso cōtritione minutissima: deinde fundat super ipsum mel z coquat donec coagulet z liniatur

Super fen. XXII.

post q̄ conteritur super tabulam sicut algallia z mī
scet loco cum pāno lini z cōquasset cuz oleo sifamino
z ingrosset sicut mel z dimittat duob⁹ dieb⁹ aut trib⁹
z succurrat ericcationi ei⁹ cū oleo ro. Et hoc gde pue
niens est in pncipio egritudinis z in ascēione eius.

Sequit rubrica cap. de sedantib⁹ dolores medicaminibus. f. que
sunt calida leuia. pio intellectu rubrice est intelligēdū ex his que
dicta sunt supra in ca. gñali q̄ sedatiua doloris que nō dicunt pro
prie curatiua sunt duplicia. Nā quedā sūt talia que vocant pprie
mitigatiua doloris per hoc q̄ sedāt dolorē cum subtilitate resolu
tionis mūci pfortādo. f. calidū nāle vt ibi dicebat vt sunt medici
ne anodine que vel sunt teperate similes calori nāli vel parū cal
diores. quedā vō sedāt dolorē per hoc. f. q̄ pbiēt cām doloris nō
sentiri: z hoc vel q̄ auferunt sensum a mēbro vel q̄ ipm indurāt:
z tales sunt medicine stupefactiue multas fortes in infirigidando.
d. A. igit post q̄ posuit localia applicāda supra in dolorib⁹ iunctu
rarū que de se sunt vere curatiua dolori iuncturarū respicientia
cām frigidā p̄cipue nunc p̄ter ponit medicinas applicandas in
sedando dolorē que pprie cām nō respiciunt vt remoneat. Et p̄
ponit sedatiua dolorē pmo mō que sedant pfortādo calorē nālem
vt sunt teperate vel calida leuia: z hoc est q̄ dicit rubrica presen
tis ca. Scdō ponit medicinas sedatiuas doloris per modū scdō. f.
stupefaciēdo: z hoc facit in seq. ca. z hoc est q̄ dicit rub. sequētis
ca. cū dicit sedatiua dolorē narcotica. f. stupefactiua. In pmo igit
ca. ponunt medicine pferētes pmo mō: z fm hoc pōt diuidi capi
tulū in qnq pres fm q̄ qnq ponit descripiōes. partes patebit.
De pma parte dicit. Sumas fenugrecū z teras cū aceto misto cō
tritione minutissima: deinde infundas super ipm mel. f. cāte. q̄
titatis q̄ decoqui possit: ideo addit. Et coquat donec coagulet. f.
ad formā emplastri. z lenias post q̄ p̄ter. i. post q̄ est p̄ritū z bul
litum z reductum ad formā emplastri super tabulaz sicut algallia
extensa. f. super tabulam petia lini super qua extendat z loco sup
ponat: ideo addit. Et misceat loco. f. dolenti cū pāno lini. f. notabi
liter superliget vt fortiter adhereat ad fortiorē impressionē: z ad
dit. Et dimittat duob⁹ diebus aut tribus ad perficiendā integra
operationē: sed si forte ppter longā morā ericcaret emplastrū z
noceret corrigando vt corrigat nouemētū: addit. Succurratur
ericcationi eius cū oleo ro. f. aliqñ super petiā infundendo oleum
ro. zc. Et addit q̄ z hoc gde pueniens est in pncipio egritudinis z
ascēione eius. i. etiā in augmēto. Similis descriptio posita est su
pra fere ad vnguē in cap. superiorē de emplastris versus finē vbi
ponit q̄ generaliter valet ad dolorem omnium iuncturarū: z ex di
ctis ibidē habes sufficienter declarationem istius q̄ valeat in p̄
ncipio z augmēto aliquantū prohibendo fluxum. manifestus est
in virtute acciti iurantia.

Et iterum sumant z in pncipijs z in residuis mucila
go fenugreci z se. lini z conquassetur cum oleo sifami
no z ingrossetur sicut mel.

Ponit etiā aliud valens in pposito etiā in pncipio z alijs reperi
bus existēte mā magis grossa: z dicit. Et iterum sumant in pncipijs
z in residuis. i. repositus mucilago seminis lini z fenugreci z con
quassent cū oleo sifamino z ingrosset sicut mel. f. debite cōquassan
do z bullit. istud etiā vt p̄ est sicut teperatū vel ad calidū parum
declinans: z per illū modū sanat vt supra dicebat.

Et iterum quando nō est dolor valde vehemēs em
plastre cū caulibus recentibus z apio.

Ponit aliud etiā qm mā est magis grossa z dolor est venioz: di
xit. Et iterū qm nō est dolor valde vehemēs emplastre cū caulib⁹
recentib⁹ z apio. Dixit signāter recētibus: q̄ per decoctionē sunt
stiprice nequaquā resolutiue: vbi si sint recētes nō bullite neq̄ lore
neq̄ ex multo tpe collecte in parte supiciali est pars satis acuta
dissolutiua que per decoctionē lotionē vel pp̄ aerē ēt ex multo tpe
pore dissoluta illa p̄: z sic nō inuaret vt pōt colligi. z. cañ. z. cap.

Et si fuerit fortior emplastre cū oleo irino z farina
na fenugreci z farina ciceris cum syrupo mellis cum
paucō vino z cū aliquantulo olei de alcāna.

Ponit aliā z vltimā qm etiā mā esset grossior z dicit. Et si fuerit
fortior. f. in permanentia: ita q̄ ex p̄cedentibus non mitiget dolor
ppter materiā esse grossiorē z calorē nālem esse nimis refrigera
tum: emplastre cū oleo irino z farina fenugreci z farina cice
ris ipsa ē ericcatiua z sic pfortatiua cū syrupo mellis. i. hydromel
le z cū paucō vino. p̄ quomodo ista medicina sit aliquantū alijs
calidior z sic in casu pueniens maxime addēdo vt dixit cum ali

Tertij cañ.

580

quātulo olei de alcāna q̄ pprie valet confortando membra ner
uosa: vt dēstye distinctione vltima: alcāna idē est q̄ cypus: inde
oleum de alcāna. i. oleum de cypio.

Et iterum cinis caulium cum adipe z ceroto facto
cū oleo camomillino bonus eis est valde.

Dixit vltimo z est etiā fortius. Et iterū cinis caulium est acutus z
desiccatus cum adipe. f. anseris que est alijs melior vt supra de
mente Auer. z ceroto facto cū oleo camomille bonus eis est val
de. f. addēdo cinerē caulium z adipe oleū camomillinum cum modico
cere z inde fiat cerotū vel vnguentū zc. Paret quō valet: z sic sit
finis huius cap. p̄sentis. Ad hoc cap. de sedantib⁹ dolorē pfortan
tibus calorē nālem recte reduci debēt medici que in casu isto va
lent a pprietate: qm ille sunt que pprie calorē nālem pfortant: nō
absolute vt est calor nālis: s̄ appropriatē vt est calor nālis appo
pzius huic mēbro vel his mēbris iuncturarū: de numero harū
medicinarū sunt vt supra dictū est singulariter hermodactyli nō
tm vt solunt per interius assumpti: imo exterius applicati sunt
puentens tyriaca omnib⁹ dolorib⁹ iuncturarū: p̄cipue hora flux
uum: vt dicebat. d. A. z. cañ. de ossib⁹ etiā humanis cōbultis ol
ctū est. Et hermes in suis experimētis dixit cognouisse medicū
qui dabat de cinere dictorū ossū in casu isto z p̄ficiebat multum z
maxime correspondenter. Ad ista quidē addunt z videf empiricū
q̄ siquis accipiat viuētē ranā in nomine dolentis z ligauerit in
pelle ceruina quādo nec sol nec luna fuerint super terrā: z cū for
tice duos posteriores pedes absiderit z ligauerit in pelle ceru
ina z dextrā dextro pedi z sinistrā sinistro ligauerit: podagricū sa
nabit. Dicunt alijs maxime vbi intēdimus p̄ter remissionē doloris
p̄hibere mām in iunctura existente a lapideitate q̄ si vesica apil
cū vīna in eo p̄tenta tollat z sicet: deinde cuz vīna que in ea re
manferit in ea ingrossata z in modū vnguenti reducta super iunctu
ram hora declinationis doloris illius q̄ dolorē tollit: z mām in
loco existente lapidari nō permittit: dicunt quoq̄ istud si in potu
des in certa dosi curat epilepticū. De radice etiā matricarie cuz
re hyssopias vel forte fabulas: qm nō sunt de pncipali intentione
nostra: tamē si pluries tales volueris medicinas recurrere ad Rāz
in suo de iuncturis: qm de talibus facit caplm p̄pū.

De narcoticis sedantibus dolorem. Cap. 15.

Manet opij an. iij. z croci an. i. z terantur
cū lacte vaccino z p̄ficiat desuper medulla
panis similaginet z linat z fiat ex eis empla
strum z cooperiat cuz solijs sicie etiā aut la
ctuce z ponat loco panis similaginet ceratū. Et iterū
se. iusquiami nigri. 3. vi. ap. i. z croci. i. vini dulcis cuz
quo conficiatur z misceatur cum cerato. Et iterum se.
iusquiami albi z opij z p̄liis z achacia z mugat sumā
tur z informetur troc. ex eis z linant cū lacte vaccino
z referuent cuz solio. Et iterū aloes. 3. r. succi iusquia
mi. 3. vi. iusquiami ni. 3. iij. bypoquistidos. 3. vi. pom
ru z mandragore. xx. an. croci an. iij. decoquant po
ma mandragore cuz aceto donec dissoluātur z p̄oij
ciantur super medicinas z liniatur cum eis. Et iterū
mādragoza p̄oijciatur in butyro vaccino trita: deinde
de iungatur cum ea dolor. Et iterum opij z storax
sumantur z fiat ex eis epitbima.

Jam sequit aliud caplm cuius rubrica supra p̄tinuata est cū p̄ce
denti in quo ipse ponit rhedinas sedantes dolorē narcoticādo
vel stupefaciēdo: z p̄sser totū caplm in tot partes diuidi quōt
ponit descripiōes. potest tamen diuidi principaliter in duas
partes. Quoniam p̄mo ipse ponit descripiōes fortes stupefa
ctiuas. In secūda parte versus finē ipse ponit duas domesticas z
suauiter stupefacientes. Scda ibi (Et ex his que stupefaciunt zc.)

De pma parte pmo ponit vñā descripiōne que talis est. Sumā
tur opij an. iij. z croci an. i. z terant cū lacte vaccino: z p̄ficiatur
desuper medulla panis similaginet vel de simila idē est z lenias. f.
manibus: totum misceatur z fiat emplastrum z cooperiatur cum
solijs sicie aut lactuce vt inuauat q̄ non superligetur: quoniam talia
narcotica non applicantur nisi in fortissimo dolore vt clare supra
dictū est: quo casu memby multū callet: medicamē igit tm coope
riat z non liget ppter euitare inflātionem. Istud est notabile
stupefactiū z est id quo cōmuniter viturū i isto casu: imo etiā in

alys doloribus mitigandis: qui est correctus per crocum: opus est frigidum in quarto: et omni stupefactio fortius est succus papaveris nigri: et qui inimicus principaliter calori naturali et vitali et precipue vitali: qui mortificat: corrigi puenienter per crocum viuificantem: perficit etiam pprie eius operatio exterius applicando si cum lacte misceat: vt cap. pprio scdo casu. medulla etiam panis de simila multo puenit sua quadam viscositate: qui simila est flos farine frumeti humectantis. Itaque stante necessitate istud est pcpium remedium: possemus et cum opio et croco et modico cere facere cerotum addendo partem olei rosa. si expedit: et hoc est qd addit: aut ponatur loco panis similiaque cerotum. Nota qui cum reperit absolute cerotum intelligunt cerotum. S. qd fit ex oleo rosato et cera. tunc ita dicit Simon. et si non habeat panis de simila: apud nos raro reperit loco eius bene puenit sumere medullam vniuersalem panis frumeti albi sine fursure. nam ppter hoc singulariter qd in pane sit fursur eligat panis de simila: et qualiter frigidior: qui farina est plus humectatiua etc. Ponit autem alia et dicit. Et iterum seminis iusquamini nigri. 3. vi. est frigidum et sicus in tertio in fine eius: etiam stupefactio satis forte: imo dicit. d. Al. scdo casu. ca. pprio. iusquamini nigri est fortius in stupefaciendo alijs: unde dicit qd non debemus eo vt dicit. Alii enim nigri semper. forte intelligit ne interius sumat. est enim multo forte. opy. 3. j. croci. 3. j. vini dulcis. l. cocti cui quo consistant misceant cum ceroto. i. quasi fiat cerotum: vel aliter misceat cum ceroto. S. qd fit ex oleo rosato et cera: vt paulo ante dicebat: et tunc habebit bonam substantiam: vt extendat super locum. Ponit aliud ad candem intentionem et dicit. Et iterum seminis iusquamini albi et opii et psyllii etiam ponit stupefactio exterius exhibitum vt supra dictum est: et ab acia etiam sua intensa frigiditate et siccitate iuuat ad stupefaciendum: et mugat est radix granati. sagrestis est calidum vsq ad tertium gradum humidum in scdo: pportet iuncturas: et phibet duritie earum fm. d. Al. scdo casu. est igit hic multum pueniens in compositione. nam est correctiuum stupefactiuum. et iofoment ex eis troscit vt eorum virtus longiori tempore pseruet. et liniant cly: lacte vaccino. i. dissoluant cum lacte cui est eorum necessitas et referuent cum folio. Ita pars potest duplici legi. Vno modo vt tales troscit conferuent cum folio. i. cum eis ad pseruandum ponat folium romaticum simile specie in virtute non apothecarijs. nam pseruat. imo dicit. d. Al. ca. pprio. custodit panes a tineis. Vel aliter referuentur corpora puenientia superposita medicamine cum folio. i. aliquo. f. lactuca vel ficile vt supra dicebat non ponendo ligaturam. Ponit aliud dicens. Et iterum aloes. 3. x. succi iusquamini. f. albi. 3. vi. iusquamini nigri. 3. iij. hypoquistidos. 3. vi. succus barbe hircine frigidus: pomoz mandragore aut. rr. croci aut. iij. decoquant poma mandragore cum aceto donec dissoluant et pyciantur super medicinas alias. f. ipsa bene malaxatis et liniant cum eis. f. locus doloris: ista medicina est multo fortis: verum est qd est notabiliter correcta cum croco et alooe vt p: tota est clara ex ceteris si dicat aliqd de pomis mandragore: de ipsa non facit mentionem. d. Al. scdo casu. in duobus capitulis in qbus de mandragora facit mentionem: sed bene de ligno lacte et succo eius: huius quarta primi cap. vlti. de eis dicit. Breuiter est frigida in tertio: et sicca in eodem stupefactiua: et dicit qd ex radice eius cum saule fit emplastrum ad dolorem iuncturarum: de semine tamen eius facit vnu verbum: et forte semine appellat poma eius: Serapio facit singulare capitulum magni de mandragora: et ibi de semine et succo et radice et pomis facit mentionem: et ponit eius notabiles virtutes: videlicet vob: breuiter est stupefactiua: ipse tamen laudat emplastrum factum ex radice eius cum saule: sicut etiam. d. Al. in doloribus iuncturarum: imo dicit qd remouet oem dolorem: adeo si loco pomoz ponatur radix non erit in casu nostro inconueniens. Auer. quanto colligit facit mentionem de pomis eius: et videt inuere qd ppter multam humiditatem in eis puenit cum frigiditate maxime puocant somnum forte magis etiam sic sedat dolorem per hoc qd somnus est vna de causis sedationis doloris quarta primi cap. penult. Ponit aliud dicit. Et iterum mandragora. pyciat in butyro vaccino trita: deinde inungatur cum ea dolor: clarum est qd intelligit de radice. Ponit aliud. Et iterum storax et opium fumantur. f. equaliter: storax est conueniens eius correctiuum vt supra intelligi potuit et fiat ex eis epitima. f. in aqua bulliente: et postea ex ea fiat epitima: et est notabile et peregrinum remedium imponendo desuper petiam in illa aqua infusam.

Et ex eis que stupefaciunt est effusio aque plurime cum non sunt vlcera. Et iterum psyllium infundatur in aqua calida et cum inflatur conuassetur cum oleo rosa. et infrigidetur et liniatur cum eo.

Hec est scda pars principalis huius cap. in qua ipse ponit duas medicinas magis domesticas in stupefaciendo. Et dicit primo. Et

ex eis que stupefaciunt est effusio aque plurime. f. frigide. Addit cum non sunt vlcera: non qd intendat quin effusio aque plurime inducat stuporem cum sunt vlcera: et si non essent qd induceret: sed vult qd non debet applicari illud stupefactiuum cum sunt vlcera: qd nimis lederent vlcera per formalem humiditatem aque et virtuale: sed in casu necessitatis stante vlcere factis alijs stupefactiuis esset vtendum. quod autem aqua frigida stupefaciat: notum est et declaratum quarta pmi cap. allega. Ponit aliam medicinam etiam domesticam dicit. Et iterum psyllium infundatur in aqua calida: et cum inflatur coquassetur cum oleo ro. et infrigidetur et liniatur cum eo. quare autem prius infundit in aqua calida autem agitet cum oleo ro. est qm per illam infusionem disponit psyllium: vt illa pars humidam viscosa in superficie latens ex qua educitur mucilago postea debite misceat cum oleo ro. cum illoz simul fier agitato et coquassatur: vbi si coquassaret cum oleo ro. prius non educeret illa mucilago: imo aut frigiditate formali olei aut saltem quadam eius stipicitate phiberet illud victuosum a psilio absolute: imo in profundum psyllii magis penetraret: et psequens in virtute psyllii: postea non fieret stupefactio: qm rone mucilaginis tunc hoc operatur: vt alio declarauit supra: et sic habetis expeditionem. c. lege istas: tota est clara. ista que sunt hic posita principaliter posita sunt pro localibus remedijs: sed si esset indigentia exhibendi superius ad hoc facit tyriaca noua et philonius et rubea troscitata: et reges recenset: et hmoi de quibus habetis ab auctoribus copias. Pono etiam vnum domesticum stupefactiuum locale. f. folioz iusquamini solatri papaueris lactuce plantaginis a. decoquant in aqua et contendantur et supponantur: etiam illa decoctio via epithimatis est iuuatiua: et sic finis huius medicine.

De curatione ventosi.

Cap. 16.

Occurrit cursu gibbositas ventose et de eis in quibus est inuamentum sedado doloris eius stupefactione est vt fumant gentiane et rubee et ameos et aristos. et calamiti et scitruilli et hermodactylorum et buzeiden et almebezabara et almugat partes equales: opy par. 5. cuius dosi sit vsq ad. iij.

Sequitur caplm doloris ventosi vt dicit rubrica. Curatio ventosi. f. per medicinas per interius et exterius. Duo facit in ca. pmo ponit curam satis generalem remittendo nos ad ea que dicta sunt supra in cura gibbositatis ventose. Scdo ponit vnu speciale medicamen sumendum per interius stupefaciendo inuans. ibi (Et de eis.) C. pmo dicit. Hec currit cursu gibbositatis ventose. f. quantum ad curam dando medicinas prius digestas et euacuatiuas et sumptiuas reliquarum materiarum et etiam applicando medicinas locales et vntionibus et emplastris: pro quibus omnibus recurritur dum est supra in loco pprio. De scda parte dicit. Et de eis in quibus est inuamentum sedado doloris eius stupefactione est vt fumantur gentiane et rubee et ameos et aristologie et calamiti: ista omnia intense multum calefaciunt et resoluunt vt habuistis supra: et seminis citrulli: etiam iuuant puocando hermodactylorum et buzeiden: ista a ppietate resoluunt ex vnturis vt supra sepe: et almebezabara et almugat: de mugati dictum parus supra est radix calida et sicca: almebezabara non reperio quid sit: debet esse corruptum vocabulum: sed etiam debet esse radix resolutiua et ericaciua: partes equales omnium. f. istoz fumant: opy pars media: unde fit stupefactiuum totum medicamen: huius plura in trantia calida: qd quomodo sit possit. est alibi videndum scdo et quinto casu. huius dosi sit vsq ad. 3. y. non exhibeatur tamen nisi post sex menses: sicut etiam commune est reliquis opiaris: valeret loco istius egetea. De. sed in maiori dosi: et sic finis huius capituli.

De regimine cauterij ad eos.

Cap. 17.

De cauterizatiōe bona eis: aut de eis que surgunt loco cauterij est vt faciat infirmus fm figuraz quā opy. Et prohibeat ei motus et conseruetur circuitus doloris et impleatur mediū eius sale et ponat desuper partem olei et ponatur desuper panus et sunt pſentia cauteria diuersa et igniantur cauteria et administrent in primis taliter vt non sentiantur calida: deinde sentiantur cum ea: deinde fiant fortia donec non possint tolerari. Cum ergo pertransierint virtutem perforatur massa et precipiat ei vt inclinetur quatenus egrediantur sal et oleum: deinde cooperiantur cum lana et ligetur.

Expeditis

De cura calidi doloris.

Cap. 18^m.

Quodet ut curent cum eis que in frigidant et humectant ex oleis et carnibus et cibis et fructibus et linimentis et embrocis et ceratariis et exercitent cum equalitate et balneis cum aqua dulci postquam effundit super extremitates eorum aqua frigida in domo prima et administret tina tepida: deinde de sumergat in aqua tepida subito semel: et fundat super pedes eorum aqua frigida.

Hec est tertia pars principalis prime partis supra diuise de cura in speciali dolori iuncturaru in qua postquam in duabus precedentiibus partibus determinauit: primo de cura doloris a causa frigida: et secundo de cura doloris ventosi: nunc tertio determinat de cura dolori talium a causa calida pendentium et maxime a cholera. Et hoc facien do tria facit. Quoniam primo ipse ponit generaliter curam ex parte regiminis in dieta etiam applicando quedam medicinalia magis et interius et exterius applicanda. Secundo principaliter ipse ponit medicinas locales siue per exterius applicandas. Tertio ipse ponit curas magis per medicinas solutiuas. Secunda ibi (Sciatis quod quando ipsa sunt frigida.) Tertia ibi (Sumas mirabolanoz citrinorum.) Quarto ibi (Ponit etiam ponit regimen ad dietam pertinet generaliter. Secundo ponit causam specialem in medicina exhibenda. Secunda ibi (Et opus per solutiuum.) De prima parte dixit. Opus per cures cum eis que in frigidant et humectant ex oleis et carnibus et cibis et fructibus: intelligit talibus omnibus humidis non tamen superflua humiditate: quoniam superflue humida reddunt humores aqueos et fluxibiles et instrumenta iuncturarum relaxant: et propterea in fine cap. seq. ipse abhorret ea que replent sanguinem aquositate plurima ut sunt persica etc. Idem intelligit de reliquis cibis. Addit. Et lenimentis et embrocis et ceratariis: quia ista sunt frigida et humida: intelligit verus esse sumpta indicatione a maiori dolore: cum quo tamen stat quod habita intentione a compositione membrorum que per nimiam humiditatem relaxant et sic sunt aptiora ad receptionem superfluitatum quod talia notabiliter humida nocent ut sepe supra dictum est: etiam habita intentione a tempore morbi ut fluente maiori in principio percutiendo maiorem lenimenta ad stipitici declinantia magis pueniunt. Addit. Et exercitent cum equalitate non intelligit quod stante dolore. V. g. in pedibus quod corpus debeat exercitari deambulando: quoniam tunc quies membrorum inferiorum puenit et non motus ut manifestum est: et hoc generaliter voluit ostendere bene voluit quod exercitent cum equalitate. Idem temperamento et puenientia. scilicet fractionibus membrorum superiorum in casu dicto ut maiori phibeat a fluxu deorsum etiam ut ab interioribus ad exteriora ducant etc. Quietato tamen dolore et eunda maiori etiam in dolore podagrico in declinatione puenit leue exercitium pedum ad reliquias materierum resoluendum et membra pfortandis. Addit circa exhibitionem balneorum. Et balneis cum aqua dulci postquam effundit super extremitates eorum aqua frigida in domo prima. Idem in domo vel casa prima balnei ubi est aqua tepida balneant in aqua dulci tepida: ideo addit. Et administret tina tepida: deinde submergat in aqua tepida subito semel: et fundat super pedes eorum aqua frigida. Vult in summa quod talia corpora balneent in aqua tepida non calida ne maiorem ignem: fit autem tale balneum ad puerendum maiorem exterius etiam ad in frigidandum et humectandum maiorem tale calidum et siccat. Sed quoniam tale balneum relaxat et maiorem ponit in fluxum: ergo in iuncturis pedum recipiat maiorem intendit. V. g. pfortare iuncturas pedum cum aqua frigida ideo subter prius super pedes infundit aquam frigidam. Iste igitur textus maxime intelligitur in pariente dolorem iuncturarum pedum tamen a causa cholerica: quoniam in dolore aliarum iuncturarum non posset verificari. Lege istam totam: quia clara est.

Et opus per solutiuum et puocationem vtantur cum eis in quibus non est calefactio plurima sicut syrupus rosae et diacydoniten solutiuum. Medicamen bonum in quo est puoocatio et solutio et sedatio doloris. R. semini melonis: semini citrulli et hermodactylorum al. et almagat: omnium ana partem. j. opij tertia partis vnus: aggregentur omnia: et sit dosis eius. 3. liij. cum 3. liij. zuechari: est enim presentis iuuamenti.

Nunc pater ipse ponit vnum causam circa medicinas exhibendas in casu: duo facit. Quoniam primo facit hoc. Secundo ponit descriptiones euluidam medicaminis in quo est interio solutio et puoocatio. Secunda ibi (Medicamen bonum.) De prima parte dixit. Et opus per sol-

uant et puocatione vtantur cum eis in quibus non est calefactio plurima: et exemplificat de puocationibus sicut est syrupus rosae de soluentibus sicut est diacydoniten solutiuum. Nota signanter posuit causam in puocationibus et soluentibus: quoniam in talibus in casu vt plurimum errare cointingeret: quia puocantia et soluentia vt plurimum sunt calida et sicca vt supra visum est. Fuit igitur expediens in his reddere medicum cautius stante morbo a causa calida. Nota secundo: quod posset dubitare de syrupo rosae quomodo sit puocatiuus quia triplex reperitur syrupus rosae. quidam sit cum succo rosarum et est aliquantulum solutiuus: quidam sit cum substantia sicca rosarum infusarum: hic est satis stipiticus: quidam sit cum infusione rosarum recentium et iste est aliquantulum aperitiuus et puocatiuus: et de isto est hic sermo: quoniam in parte superficiali rosae receptum est virtus calida aperitiua unde ponit puocationes: et de hoc habetis hic mentem. V. g. quoniam de alijs intelligere non posset: et notate hoc bene. De syrupo tamen rosae ipse in causa inferiori facit vnum qui est syrupus solutiuus et de illo non intelligit. De diacydoniten solutiuo facit duas descriptiones quinto causam tracta. Secundo: prima est notabiliter calida: secunda non: et est que fit cum carnositate cydoniorum: illa est que formari debet in casu isto. Ponit alias duas in causa inferiori: prima satis erit pueniens: posuit etiam ipsi descriptionem. Item tertium in cura generali malitie coplexionis cum materia vbi tamen intrant cydonia zuechari et scamonea: ego acceptare illam que dicta est quinto causam. Ponit psequenter medicamentum: dixit medicamen bonum in quo sunt puoocatio solutio et sedatio doloris. R. seminis melonis et seminis citrulli: ista sunt puocantia et frigida: et hermodactylorum alborum: quia sunt alij electiores: per hos soluit et almagat est radix ut dictum est supra: etiam puocat omnes nervi. Item opus tertia parte vnus: per hoc fit sedatiuus doloris: ego tamen non efficeret medicinam solutiuam et stupefactiuam simul: quoniam videntur ad contrariam pmoouere: et forte est ista corrupta ut loco opus debeat dicere apy: tunc erit virtus fortius puocatiua: existimo tamen quod fuerit mens sua ut esset stupefactiuus: etiam puocare et soluere per secessum videntur esse contrarie operationes: sed natura dirigit euacuando materias habiles ut per secessum euacuentur: et que per sudorem vel vnam per illas vias educet et in virtute stupefactiuum dolorem sedabit secundum modum alibi videndum: aggregentur omnia: et sit dosis eius. 3. liij. videtur esse fortis dosis. V. g. nimis stupefaceret: sed forte propter solutionem et puenientiam impediet eius stupefactio tanta etc. cum 3. liij. zuechari. s. puluerizando et eribendo cum modico aque ordietur est enim presentis iuuamenti. Et sic est finis huius presentis capiti.

De epistimatibus.

Cap. 19^m.

Sciatis quod quando ipsa sunt frigida stipitica sicut sandali: tunc fortasse ledunt: imo oportet ut sint teporez facientia et leniant. Et quando leduntur cum in frigidantibus propter tensionem eorum administrentur ea que molliciant sicut rob et oleum rosae et ceratum.

Nunc specialius in hac secunda parte psequitur ponendo ordines per localia applicanda in tali dolore a causa calida: et duo facit principaliter. Quoniam primo ipse phibet fieri vnum errorem qui facilius committeretur in principio horum dolorum dando etiam modum corrigendi si commissus esset ponendo pater medicinas puenientes in principio et augmento talium dolorum. Secundo ipse ponit medicinas magis puenientes in fine talium dolorum siue declinatione. Secunda ibi (Et de eis que iuuatiua sunt in fine etc.) Prima adhuc in duas. Quoniam primo facit quod dictum est. Secundo ipse ponit vnum causam multum utile cum vtatur medicinis frigidis in doloribus malitibus. Secunda ibi (Et cum sedant dolorem etc.) Prima etiam in duas. Quoniam primo ipse facit docere ab errore dicto et errorem corrigere. Secundo ipse narrat medicinas conuenientes etc. Secunda ibi (Et quandoque ponit super illud etc.) De prima parte dixit. Sciatis quod quia ipsa. scilicet medicamina que applicantur sunt frigida stipitica sicut sandali: tunc fortasse ledunt. Et ratio est: quoniam frigiditate et nimia stipiticitate stante iam fluxa maiori corrumpat membrum et maiorem profundat: et sic dupli nocet: quia membrum ad minores dimensiones deducto eadem stante materia membrum a materia extendit et dolor augebitur: etiam quoniam magis profunda maiorem aliquam maior sit dolor: quia membrum aliquam magis sensitiuum vt cianant: etiam indispone materia ad resolutionem: vt per etc. Ideo addit: imo opus per sunt. scilicet medicine teporez facientes. Aliquantulum leuem caliditate inducentes: et leniant. scilicet aliquando. scilicet talia stipitica applicata dolore inducunt. Addit dando intelligere quod non solum potest committi error in applicatione medicaminum per hoc quod sunt stipitica: sed etiam per hoc quod sunt frigida nimis: quoniam per frigiditates perducitur ad similia nocumenta que dicta sunt supra. Et quando ledunt cum in frigidantibus propter tensionem eorum. Item membrum dolentiu factum

a ma

ma copressio deorsum medio circa ma m ppter frigiditatem med-
dicaminis administrant ea que mollescat. s. ad dilatandū r rarefa-
ciendū membrū: hoc modo prohibebit extensio mēbi: dolor mi-
tigabit: r exēpificat sicut rob. i. vinū coctū: nō fit tñ vinū nimis po-
tēs: oleū ros. factū. s. ex oleo cōmuni oliuarū maturatū: r cerotuz
f. Bal. de quo dictū est supra qd fit ex solo oleo ro. cū cera. naz. talia
aliquālī leniūt: s. sic dolorē mitigāt: r errorē corrigunt. Nota q. si-
gnatē hic docuit vitare errorē r ipsum corrigere: qm fluente mā
r maxime calida imētio est. p. bibere fluxū materie fluxure que sti-
pticis perficit: r reputeare ē tā fluxū pro parte mām que frigidū
r stipticis etiā adimplet: tñ vt supra dictū est illa stiptica p. biben-
tia fluxū nō debēt supra locū directe apponi: sed supra p. ovis vel
tres digitos ad p. bibendū mām vel fluxū ē: sup. locum vō apponi
debent ea que repellant siue reputat: siue igit error fiat vt pure
vel pncipalī stiptica applicent loco dolenti siue ē frigidū nimis r
stiptica ē sup. loco ponent ppter medicūz nō bene cō- sūrare
medicinas p. morbi r nām eius r cūlibet ē perito facile eueni-
re possit: iō fuit cōueniēs hic ponere istū cañ. Multa hic dici pos-
sent q. dicta sunt vtrū in ca. gñali de cura illa pte. R. p. cūssio autem
materiei a mēbro rē. ad illū locum recurrat.

Et quandoq. ponitur sup. illud pānus infusus aqua
z aceto. Et de eis que sunt experta est succus extremi-
tatum cāne humide. Cum enim ex eo linimentūz fit se-
datur dolor statim. Et iterum terantur glandes opti-
me r decoquantur vebementer r embrocetur cum eis
boza longa z cum tolerant infrigidantia r non faciunt
eis dolores per inspissationem r tensionem. Tunc nō
est aliqd sicut aqua endiuie z aqua solatri z aqua sem-
perulue r aqua blitorum ala bletarum r cucumeris r
cucurbitule r similia. Et similiter emplastratio cum ad-
pibus r similibus eis z cum melonibus. Ipsī enim in-
frigidant r leniunt simul. Et mucilago psily est fortis
infrigidantis. Et iterum sandali z memithe z similia
sedant dolorem.

Incipit ponere diuersas medicinas valētes in p. morbi z aug. a
tali materia: r possit diuidi in tot ptes quot ponit descriptiones.
p. partes patebūt legēdo. Dicit igit pmo. Et qm ponit sup. illud
scilz mēbi dolēs a mā calida in p. rē. pānus infusus aqua z ace-
to: p. q. vālet in mā: nō fit tñ maximum feruor: nō d. ponit r me-
diū actualiter frigidū: sed d. tepē fieri aliquālī in virtute. is. aso. 3.
particu. Frigidū in mēcum neruis ossibus rē. Addit. Et de eis que
sunt experta est succus extremi- tātū cāne humide. i. noue r recen-
tis. Cū enim ex eo linimentūz fit sedat dolor statim. Lāna r si multi-
plex reperiat irelligit de canna que nascit in paludibus vel prope
aquis que est interius inanis: cuius radix vt dicit Serap. pontica
est. i. ad stipticū declinat: r vālet emplata attritioni neruoz: pnter
in hoc casu d. conuenire multum. Ponit aliud dicit. Et iterum te-
rantur glandes optime r decoquant vebementer vt. s. virtus stiptica
in aqua possit remanere: r embrocet cū eis boza lōga. Addit. Et
cū tolerat infrigidantia r nō faciūt ei dolores p. inspissationē r ten-
sionē: tunc nō est aliqd ita iuuatiū. i. ad epibimādū sicut aqua en-
diuie z aqua solatri z aqua sempuiue z aqua bletarū r cucumeris
scilz oia simul sumpta: qm in toto est virtus frida r humectatiua
cū aliquālī pfortatione stiptica vt p. z cucurbita. s. incisa tpe suo r
supposita in maxima inflammatione ē puenit r similia. Addit. pone-
do emplm in quo nō pōt esse timor de nimis infrigidando dicit. Et
si emplm cūz adpibus. s. humectantibus nō intense caliditatis vt
pulle iuuenis vel oleo cōi z siliis eis. s. humectantibz sicut eēt mu-
cilago dragagati r semis lini r cū melonibus. s. ipsos bulliēdo z po-
stea pistando z cū dictis pinguedinibus miscēdo in forma empla-
stri sup. est pueniēs: r declarādo eius vtilitatē dicit. Ipsa enī. s. ta-
lis emplatō infridat r lenit simul vt ps. Addit. Et mucilago psily
est fortis infrigidantis: dicit vobis qm ponit stupefactiū r dissol-
uat cū aceto est multū potēs in casu: vt ponit Avarauis in tali cu-
ra. Addit vltimo circa hāc partē. Et itez sandali z memithe z silia
sedant dolorem. s. talem: memithe est herba frigida r humida ex
cuius succo fit sif memithe: r multum laudatur in obtrahia z in
omni passioe calida oculoz: a Med. z a reliqs aucto. sua igitur hu-
miditate cōtēperat siccitatē sandalozum.

Et cum sedant dolorem oportet vt auferantur r re-
moucantur.

Tunc pnter ipse ponit vñū cañ. cōem r obseruādū in applicatio-

ne medicinarū frigidaz cū apponunt pncipalī ad sedandū dolorē
māle dicēs. Et cū sedāt dolorem. s. tales medicīne fridēt: tūc opz vt
auferant r renouent. Et rō clara est: qm tales medicīne sua frigidī-
tate igrossant mām z claudūt poros mēbi maxime tales stiptice
r ea p. fundare faciunt in mēbro: r pnter idispōnūt eā ne resoluat:
r p. pte a vbi est modica talis mā nō nimis furēns r circa suphi-
cie existēs laudabit Rasis in de iuncturis nō debere apponi medi-
cinā localem: qm per seipsam reducet rē.

Et de eis que iuuatiua sunt in fine residuorum dolo-
rum iuncturarū z podagre calidorum est vt sumantur
aloes r croci z myrre partes equales: r liniantur cum
aqua caulis aut endiuie fm quantitatē caliditatis. Et
iterum ceratum cum oleo camomillino. Et iterum dila-
chilon dissolutū in oleo camomillino. Balnea que ex
eis nocent sunt balnea calida. Frigida vō quandoq.
funant r repercutiunt r confortant r sedant dolorem.

Hec est scda pars huius pncipalis ca. in qua postq. posuit medi-
cinas magis valētes in p. r in aug. nūc ipse ponit medicinas que
p. pte valēt in declinatōe resolutionis. s. resolutionis p. subtilioribz
ipsum mēbi: Rā vt dixi supra voluerit in declinatōe talis dolo-
r nō esse necessaria remedia: r possit diuidi pars in tot partes quot
medicinas ponit. p. partes patebūt. De p. igit pte dixit. Et de eis
que iuuatiua sunt in fine residuoz dolo- rum iuncturarū z podagre ca-
lidoz est vt sumant aloes r croci z myrre ptes equales z liniant
cū aqua caulis aut endiuie. s. fm quantitatē caliditatis: qm si timere
mus q. p. talē medicīnā mēbi in caliditate adhuc itendē: tūc
ad remissionē caliditaz medicie ipse apponit aquā endiuie. Nota
enī q. h. tale medicamē z sequētia videant notabiliter calida r sic
in casu nō videant valere: tñ p. siderādo diligētē tūc maxime cōue-
niūt: qm pmo mā est igrossata p. medicinas fridas z in p. mē-
bi p. fundata: mēbra ē que nālitur sunt frida p. medicinas fridas
sunt debilitata ē ex dolore: pueniēt igit in declinatione partim
ad habitādū mām resolutioni r ad pfortādū dicta mēbra debilitata
p. medicinas fridas: p. pte tales medicīne pueniūt que vltra q.
calefactiūt ē pfortāt vt p. p. siderātī simplicia de qbus supra dictūz
est. Nā aloes vt dixit do. Aui. z. cañ. vālet doloribus iuncturarūz.
Et addit Desue. Et doloribus a cā calida vel cholera factis: de re-
ligis dcm est supra. Addit. Et itez cerotū. s. Bal. de quo dictū est se-
pe cū oleo camomillino. s. est pueniēs. Et itez diachilon dissolutū
cū oleo camomillino. s. est pueniēs. Intelligit de diachilon suo scri-
pto s. cañ. versus finē qd nō est intense caliditatis: r nō de diachi-
lon magno Med. q. cōter vt mur: nā ipm est multo calidius: p-
nit tñ ab eodē diachilon pū qd in casu nō multū pueniēt ad fri-
gidū r humidū declinat: r dicit q. vālet dissoluens morbos a calidi-
tate factos. Et postea p. sequenter vltio circa hāc pte ponit cañ.
circa balnea: qm balnea in declinatōe maxie puenit dicunt. Et di-
xit balnea que eis nocēt sunt balnea calida. s. mineralia in casu p-
dubū inflammationis: frida vō qm iuuat: nō tñ in hoc tpe declina-
tionis: q. nō efficiūt vtilitates q. tūc querunt que sunt supra p. rime
dicte s. iterdū tpe pncipz r aug. pueniunt. Ideo dixit. Qm iuuat
z. i. pro quāto repercutiunt r confortant r sedant dolorem vt est su-
pra dictum. Et sic est finis huius capituli.

De solutiuis.

Cap. 20^m.

Amantur myrabolā. citrinor. 3. r. r hermoda-
ctylorum z buzeidē: ambozū añ. 3. ij. conficiantur cum zuc-
charo dissoluto de quo. In potu sumantur oī
die. 3. ij. Et iterū sumantur succi cydoniorū lib. i. z aceti
de vino vnc. ij. z zucebari lib. i. z hermodacty. aloes r
diagridij. 3. ij. z dosis eius sit ex 5. vnc. vsq. ad vnc. i. z
5. Et itez hermodactyloz. 3. r. scamonee. 3. i. r tertia. 3. i.
cubebē 3. ij. zucebari tabarzet. 3. r. r. dosis ei⁹. 3. ij. Et
itez scamonea decocta in duplo sul aque cydoniorū
acetosoz aut pomoz decoctione in qua p. sideret sub-
stantia eius. Cū ergo icipit ispissari opplet os ei⁹ in quo
est r dimittatur donec exiccet r sumatur de ca. pon-
dus. 3. r. z sumantur de tabarzet. 3. r. r. de cubebis con-
tritīs sicut alcohol pondus 3. ij. aggregentur omnia cū
iuleb z fiat inde pilule r exiccent in vmbra. Et sit dos
Et Et z

Jo. Matthei

sis earum pillule. ij. vsqz ad. iij. in omni hora.

C Sequit de solutivis rubrica. In isto igit caplo ponit descriptio-
nes solutivorum in casu puenientium: duo tñ facit. Qm p facit hoc. Se-
cundo ipse redit et ad ordinandū debitas eis dietas maxime ex pre-
cibi. Scda ibi. Et isti quidē iuuant plurimum a cibis rē. / Prima
adhuc in ouas. Qm p ponit medicinas magis valētes in mā sim-
plici calida. Scdo ponit eas q valēt in mā mista dominante tñ mā
cholericā. Scda ibi. Et cum est illic compositio. / Prima posset
diuidi in tot partes quot ponit descriptiones. Partes patebunt.
C Dixit pmo. Sumant myrabolanoy citrinoy. 3. r. hermodacty-
loy 2. buzeidē. amboy añ. 3. ij. semis apy 2. anisi ad corrigēdā infla-
tionē aptā euenire ex hermodactylis: amboy añ. 3. ij. conficiant cū
zuccharo dissoluto. i. puluergato si placet: vel dissoluto in aqua en-
diuie. Et additis illis spēsbus pōt fieri cōfectio in morcellis ponēdo
pro qualibet. 3. ij. specierū lib. 3. zucchari: de quo in potu sumant
oi die. 3. ij. vides inuere q sumat in forma pulueris: per hoc qd vi-
get in potu. Et re vera si tātus de zuccharo poneret sic sunt spēs si-
cut fit cōiter in pulueribus eēt dosi spēs: pro qualibet dosi. 3. ij. 2
eēt multū cōueniēs dosi 2 leuiss: exhiberet ergo oi die. 3. fidee solu-
tionis 2 est egregia medicina 2 in casu practica dā vt pōt considerāti
ea que supra sunt dicta. Si vō fieret in forma pfectiōis fm modū
dictū de zuccharo ad debite solūdū: oporteret sumē plus q ouas
3. imo ad min⁹ posset dari. 3. 5. si tñ velles ea vti oi die nō v3 eē ma-
ior dosi. 3. ij. i morcellis. / Ponit aliud vñ fit pfectio diacydonioy 5
mo. Et itez sumat succi cydonioy lib. 1. 2. aceti de vino ad efiaz ace-
ti fructuū. 3. ij. 2 zuc. lib. 1. 2. 3. ij. 2 dosi eī. / fit. 3. 5. vsqz ad. 3. 5. ibi
cū posuit zucchari lib. 1. 2. 3. ij. cadit ebaria noua inter ly 2. 3. ij. vbi
deest aliq solutiuū: tñ in oibus voluminibus circa hāc partē vñs
que fuerūt sex vel septē fuit ista sicut est in meo: 2 aliq sic p̄tinuant
istam nihil iterponēdo: aliq iterponūt dicētes 2 hermodactyloz. 3.
ij. 2 oēs male: qm medicamē nō esset solutiuū sicut itēdit. d. Auiē.
Ego nūq p dosi esset nimis magna: bicerē q ibi deberet eē scamo-
nee: sed trāseat tanq nō intellecta: 2 veniam⁹ ad aliā rē. / Ponit aliā
dicēs. Et itez hermodactyloz. 3. r. scamonee. 3. j. 2 tertiā. 3. vnus. i.
3. ij. cubebē ad correctionē vtriusq pro confortationē sōchi. est
spēs nota. zucchari tabarzet. 3. xxx. dosi eī. / fit. 3. ij. qm debite sol-
uit in isto casu mām cholericā 2 nō est dosi nimis fortis si cōside-
rabis. / Ponit aliā sic. Et iterū scamonea decocta in duplo sui aque
cydonioy acetosoy aut pomoy: per aquā itelligēdo aquam deco-
ctionis eorū: de decoctōe in qua p̄laderet suba eius. 3. vt nō nimis
ericeet: ideo addit. Eū ergo incipit spissari opplet os eius in quo ē
3. vas lapideū in quo bullit 2 dimittat. 3. nō bulliēdo donec spisset
2 sumatur. i. postea de ea sic spissata scamonea pondus. 3. r. 2 su-
mant de tabarzet. 3. xx. 2 de cubebē p̄tritis sicut alcohol. 3. subtilis-
sime pōdus. 3. ij. aggregent oia cū iulep. 3. ro. 2 hāt ide pillule 2 eric-
cent i vmbra 2 fit dosi eay pillule due vsqz ad tres. 3. 5. in oi ho-
ra. 3. pueniēti ad purgationē. Re vera si iste pillē bñ p̄laderent sunt
singulares in casu 2 notabilē correte: qm pillā decoctionē scamo-
nee cum succo cydonioy vel aqua eoy remittit acuitas scamonee
2 acquiritur bonitas confortationis stomachi: cubebē etiam cor-
rigūt nocumēta eius vt patet inspicienti vtilitates eorum precipi-
ue suas aromaticitate 2 confortatione membrorum naturalium:
2 ego faris laudo vsum istarum in casu isto.

C Et cū illic est cōpositio tūc administra hierapigrā: 2
de eis que cōferūt eis est syrupus ros. fm hūc modum.
Sumant succi ro. lib. ij. 2 mellis lib. iij. 2 sca monee as-
sate vnc. i. decoquant vsquequo ispissent: 2 sit dosi eī
ex duob⁹ vsqz ad. v. Et iterū ifundant tamarindī cum
cassia. in aqua endiuie z fesi. 2 si nō fuerit se. sumatur
decoctio myrabo. 2 sumit terre 2 prunoy 2 tamarindoy
doz 2 absinthij fm q vides. Et itez buzeidē 2 hermo-
dactyli 2 rose rubee eqli mēsurā sumant de quo suma-
tur aui. j. 2. 5. Est. n. in ipso sedatio 2 infrigidatio.

C hec est scda p̄ncipalis cap. in qua ipse ponit descriptiōes va-
lētes in talibus doloribus quādo mā est cōposita. 3. cū flegmate tñ
dola dñante. / Posset et diuidi in tot pres quot ponit descriptiōes.
C Dixit p. Et cū est illic cōpositio administra hierapigrā. nam in ea
vt p3 est virtus etiā cholericā 2 flegma in virtute aloes 2 specier
eius. vep est q biera simplex nō h3 virtutē que trāseat vsq ad iuu-
cturas: credo igit q itelligat de biera acuta. i. actiata cū agarico
vel collogrida. Addit. Et ex eis q̄ferūt eis est syrupus ro. 3. hūc
modū. vñ. 3. fit solutiuus. Sumant succi ro. lib. ij. 2 mellis lib. iij. sca-
monee assate. i. correte p assationem in coctano. 3. j. decoquant
vsquequo ispissent. 3. spissitudine pueniēte sube syrupoz: dosi est

De Bradi

ex duob⁹: nō expilmit pondus in meo neq in alijs libris quos vidit
sed solū reperit ex duobus vsqz ad qnq: bene p̄laderāt 2 calculan-
ti cōputata cōsumptione succi in decoctiōe mellis pōt dari de syru-
po. 3. ij. qm in eo intrabūt gra. x. scamonee p qualibet. 3. syrapi 2 est
dosi cōis scamonee. Credo igit q velit dicere ter. q dosi eius est
er. ij. aui. vsqz ad qnq: 2 erit bona dosi. Et aduertat hic q scamo-
nea vt soluat māz mistā cōmīset cū melle bic 2 nō cū zuccharo vt
fiebāt in p̄cedētibz descriptionibus. Addit aliā dicit. Et iterum
ifundant tamarindī: p̄p̄le soluit cholericā et aliquat p̄fortado: qz
frigidū 2 siccū in scdo cū cassia ista que educit cum cholera aduulsa
flegma in aqua endiuie 2 feni. vt materiei cōposite appropriet: et
valebit si sic fiat. 3. r. tamarindoy electoy. 3. ij. ifundant in aquis en-
diuie 2 feni. añ per horas octo: postea facta expressione forti cola-
ture addat cassie fistule nouiter extracte de cānis. 3. ij. neq ista me-
dicina relaxādo uocere pōt qz tamarindos in gbus est virtus con-
fortatiua vt dictū est. nā sola cassia in his ags non pueniret vt als
supra dixit. / Ponit aliā descriptionē magis appropriatā qñ nō est
febris: dixit. Et si nō fuerit febris sumat decoctio myrabo. 3. citrinoy
2 2 sumit terre 2 prunoy ac tamarindoy: oia hec appropriatē sol-
uunt cholericā: 2 absinthij magis respēdo flegma fm q vt f. 3. ponē-
do plus 2 minus de absinthio fm q plus 2 minus est materia gros-
sa. Et potestis sumere. 3. 5. de myrabolanis 2 relisq añ. 3. 5. in de-
cor. et leuis erit porio: de absinthio l3 nō repiat clarus ter. q sol-
uat flegma: imo. d. 3. facit vbera q vident vubia ad p̄iti 3 q soluit
cholericā vt exp̄le. / Def. tñ dicit q iterū it. ascarides 2 soluit eos
vñ bñ. p̄babile est q et soluat flegma sed iuter: 2 credo q ad hāc
intentionē hic ponit: 2 si nō est aliud exp̄p̄sum soluens flegma iter
myrabolanos pone vñā partē myrabo. 3. kebuloy 2 sufficere: sic
p3 qd ista descriptio in casu puenit: sed debet itelligere q signan-
ter dixit si nō est febris 2 itelligit de māl: qm si esset febris exhibi-
tio myrabo. ppter stipticitatē eoy esset timorosa maxime si erbi-
beret ante digonē vt ipse exp̄le dicit iterū pma quartū de cura
febrū in gñali versus finē ea. 2. / Ponit aliā descriptionē dicēns.
Et itez buzeidē 2 hermodactyli 2 ro. rubee iuuabūt solūdo 2 ben-
do ad cholericā 2 corrigēdo nocumētū hermodactyloz. p̄te equa-
li mēsurā sumant de quo sumat. 3. toto aui. vnus 2 semis: est. n. in
ipso sedatio. 3. doloris 2 infrigidatio 2 supple appropriata solutio vt
p3 cōsideranti que dicta sunt supra de simplicibus istis.

C Et isti quidē iuuant plurimū a cibis frigidis 2 gros-
sis sicut qui sunt de lentibus cū aceto 2 reliquis cibis
infrigidatibus ingrossantibus sang. sicut ille qui fit de
acetosa 2 ventres cū aceto preparati 2 acetosum car-
nis vaccine. Et quandoqz iuuant plurimum cū cibis
ericeantibus sicut est herbus. Et non oportet vt icui-
nēt plurimum. Et eis quidē cōceditur ex fructibus vti
piris p̄p̄ie 2 prunis 2 malis 2 granatis 2 persiciis. Ego
autem abbozreo eis ea que sunt sicut persica 2 chryso-
milla 2 que replent san. aquositate plurima.

C hec est tertia p̄ncipalis bulas cap. in qua ipse redit ad ordi-
nandū cōuenientē dietā eoy 2 dixit. Et isti quidē iuuant p̄mā cū
his fridīs 2 grossis ad ingrossandū 2 infrigidandū mām calidā subti-
lē: maxie hoc puenit in pñ fluētē nā: 2 exp̄p̄icat sicut qui fit de
lentibus cū aceto: nō itelligas cū multo aceto sed aliquat acetosita-
tis. nam acetū in casu maxime nociuū est p̄ iterū sumptus. 2 reli-
quis cibis infrigidatibus 2 ingrossantibus sanguine sicut eēt exte-
mitates animalū maxime pedes porcoy 2 relique pres musculor-
se cibaria de pasta azima pisces parui caseus recens 2 bmoī: hoc
tñ itelligatur stante digestiua stomachi forti 2 in corpore nō apto
oppilationi: exp̄p̄icat ipse sicut ille cibis qui fit de acetosa: 2 ven-
tres cū aceto p̄parati. i. itestina aialū p̄parata aliquat cū aceto 2
acetosum carnis vaccine: eodē mō exponēdo cū cōditionibus di-
etis itelligēdo addit. Et qñq iuuant plurimū cū cibis ericeantibus
sicut est orobus: patet stante fluxibilitate 2 liquiditate mae. / Ponit
aliā regulā circa dietā. Et nō op3 vt ieiunēt plurimum. Nota dixit
plurimū qm vult q dieta sit subtilis et respectu quātū vt nā mem-
broz reddat aua vñ materia nō ita fluēt: neq nā occupabit plu-
rimū vt mām digerere possit: nō tñ sit ieiunū plurimū: qm perdu-
cit ad inflāmationē in casu isto peccatē mā calida vt p3. / Ponit cō-
sequēter regimē in fructibus: dixit. Et eis qdē p̄cedit ex fructibus
viti p̄p̄ie nā frigiditate 2 p̄fortatiōe iuuat: 2 prunis 2 malis
granatis 2 persiciis: hoc dixit fm cōem vsum practicitatū: p̄pterea
dixit p̄cedit: qm p̄una 2 persica 2 alij fructus humidī multū nō cō-
ueniūt. Ideo addit de itentione p̄p̄ia. Ego aut abbozreo eis. Et itaz
patiētibz a cā calida ea q sunt sicut persica 2 chrysomilla: 2 hoc
qd dixit sicut itellexit oia bmoī. 3. multū hūda. 3. addit 2 est red-
diū cāc

ditio eāe nocuētū q̄ replet sanguine plurima aquositate: oīa talia nocēt: sup. qm̄. f. h̄t sanguis ex eis ebullibilis rē. Et sic est finis ca. lege tu istam totā p̄tinuā si placet: caplm̄ fuit singulari: ubi habet oīa diuersos modos cōponēdi medicinas solutivas et in forma portionis p̄fectiois solide pulf pillulaz et syrupoz: et fuerūt egregie multū descriptioes vt vidistis: ego tñ h̄ asserā tres descriptioes singulares: vnā in mā tñ calida: vnā in mā mista dñante cholera: aliā i mā mista dñante mā flatida. Sic h̄ bec p̄ descriptio. R. myra. citrinorū. 3. ij. reubarb. electi. 3. s. rosarū. 3. j. scamonee cocte in pomo. 3. s. cū succo rosa. fiant pillule. dosis est. 3. j. vsq̄ in. ij. Alia descriptio in vsta dñante cholera. R. reubarbari. 3. ij. myrabo. citrinorū. 3. s. hermodacty. agarici turbiti añ. 3. j. s. diagridy masti. gario. añ. 3. s. cōfiant cū succo rosaz et est dosis vt supra. Alia descriptio que magis valet vincēte flegmate. R. turbiti myrabo. citri. et emblicorū añ. 3. ij. ros. 3. añ. hermodactyloz añ. 3. j. piperis longi sticados añ. 3. s. gario. croci añ. 3. s. diagridy. 3. j. aloes. 3. j. s. cōfiantur oīa cū succo iue r̄osorum et fiant pillule.

De cura iuncturarum exiccatarum et conuersarū in lapideitate.

Cap. 21^m.

Isti sunt habentes cōplexiones calidas et materias grossas.

Et sequit rubrica iuncturarū puerarū in lapideitate et exiccatā: hec est pars principalis p̄tis curatiue que sic cōtinuatur ad p̄cedētē: nā postq̄ ipse posuit curā dolorū iuncturarū fm̄ multiplici agētia curatiua vt vidistis: nunc scō ipse ponit curā quozūdā accidētū sequētū ad dolores iuncturarum merito māt ipsoz dolorū. Et diuidit p̄s in duas. Qm̄ p̄ ipse ponit curam iuncturarū iuraturā et exiccatā in lapideitate puerarū. Et tanq̄ vnus accidētis sepe sequētis ad vicos dolores: et hoc est qd̄ dicit rubrica p̄tis. Scō ipse ponit curas p̄tionis mēbroz. Scō ibi in p̄n̄ sequētis caplm̄. (Scias q̄ oleū rē.) P̄sens caplm̄ p̄ diuisioe diuidit in duas p̄tes. Qm̄ p̄mo ipse ponit duos cañ. declarātes cās iduratiōis et lapidatiōis iuncturarū. Scō ipse ponit curas per medicinas. Scō ibi. (Et de eis gbus caues rē.) P̄ma ps ē in duas diuidit. Qm̄ p̄ ponit cañ. dicti accidētis ex p̄te causaz intrinsecā. Scō alio subintellecto cañ. causaz extrinsecā huius accidētis per viā correlarij insert vando regulā in p̄hibendo illas cās extrinsecas que ad hoc accidēs adducūt. Scō ibi. (Et opz vt rē.) De p̄ma pte dixit. Isti. q̄ ad hoc sepe deducunt ab intrinsecis sūt habētes cōplexiones calidas et materias grossas. Rō huius est: qm̄ per complexionem calidā cito resoluit et exiccat id modicum subtile qd̄ est in mā grossa: et consequenter cōtinuata actione in grosso grossum terrestrificat et lapideatur. Et hoc est quod intendit. Lege tu literam: hoc est vna causa.

Et oportet vt isti nō resoluant sine lenificatione: imo oportet vt leniantur et resoluantur simul.

Consequenter ipse subintelligit aliā cām extrinsecā. f. q̄ aliquando fit hoc accidēs p̄pter hoc q̄ applicatur medicine fortes resolutiue sup̄s locū doloris sine aliquo humectante: et p̄pterea insert. Et opz vt isti. sic dispositi non resoluantur sine lenificatione: imo opz vt leniantur et resoluantur simul: et rō dicta est. Nota tñ q̄ h̄ de istis sit maxime habenda ista cautela tanq̄ in maxime dispositis ad talē idurationē iuncturarū: tñ et in alijs maxime cuz est mā grossa illud obseruari d̄z vt supra sepe dictū est. Si et non semp̄ simul talia applicentur medicamina: d̄z tamē talia sibiinuicē succedant non perduntur ad idurationē. Lege literam.

Et de eis quibus cauetur a lapideitate sunt emplastrata facta ex farina herbi et lupinorū cū oxymelle et alaniuden et vitis albe cum parte lyci et amoniaco cum vino antiquo et oleo onfancino. Et quandoq̄ ponitur desuper farina fabarū. Et de eis que conferūt ei cuius iuncture conuerse sunt in lapideitatem aut sunt in itinere lapideitatis sunt emplastra que diximus in frigidis de doloribus iuncturarum grossorum humorum et vnciones et embroce cum eis que sunt. Et de illis que conferunt eis est farina lupinorū cū oxymelle: aut aceto cōmisito: et iterum radix almaroth: et iterum emplastrum cum bulbo et dissoluto in aqua. ipse enī p̄hibet lapideitatem incipientem. Et similiter embroce et aquis in quibus decocta sunt calamentum et alba

ice: aut aceto: aut decoctione in qua caseus antiquus decoctus est p̄p̄te in iure cassie. et nitrum et euforbium et aqua cineris caulium combustorum.

Consequenter ipse ponit medicinas curantes cum iam sunt lapideate iuncture. Et diuidi posset pars in tot partes quot ponit medicinas. Partes patebūt. De p̄ma parte dixit. Et de eis gbus cauetur a lapideitate sunt emplastra facta ex farina orobi vel herbi idem est et lupinorum cū oxymelle et alaniuden et vite alba cū parte lyci et amō. cum vino antiquo et oleo onfancino. Addit. Et quandoq̄ ponitur desuper farina fabarū. Nota q̄ h̄ dicat q̄ ex eis quibus cauetur rē. et ex hoc videatur ponere regimē p̄seruatiuū et nō curatiuum: tamē mens principalis sua hic fuit ponere curam huius accidentis: per hoc ergo q̄ dixit cauetur volebat innuere q̄ istis medicinis stare iam induratione cauetur ab vltiori lapideitate rē. Sed sp̄lūter p̄o verifikationē notate p̄mo orobus calidus est et secus. incidit q̄stergit et aperit: et ita aperit: q̄ si eius magna quantitas sumitur facit mingere sanguine vt dixit Auic. cū Sera. farina eius fit artificialiter superasperfus prius ipsa aqua et aceto et tunc in emplastris mollificat apostemata omnia dura vt Sera. de farina lupinorū idem Serap. dixit q̄ resolut sine mordicatione apostemata dura: et precipue quando decoquit cum aceto et melle vt hic fit: qm̄ cōmiscetur cum oxymelle vt p̄s. alaniuden non reperio quid sit: d̄z esse vocabulum corruptum: bene reperio alniuden et est arbor asse que in casu cōuenit vt p̄s scō cañ. cap. p̄p̄io de vite alba dictum est supra quomodo est fortis medicina. nam fortiter subleuat et dissoluit apostemata: et tū in emplastris radice eius: h̄z singularia inuamēta de quibus alio. addit cum parte lyci q̄ sipti car vt supra dictum est: et confortat membrum ne per medicinam illam forte dissoluatur robur membrū. reliqua oīa sunt clara intelligēti. de vino albo quomodo in casu cōueniat nostro subtiliando incidendo resoluendo et aliquid mollicando: lege tu. Addit remittēdo nos ad ea que dicta sunt supra et est ista clara. dixit. Et de eis q̄ conferūt ei cuius iuncture in lapideitatem conuerse sunt aut sunt in itinere lapideitatis. i. in via vt puertantur sunt emplastra que dicta sunt vel que diximus in frigidis: de doloribus: et remouendis frigidis iuncturarū grossorū et vnciones et embroce quas cum eis. f. sup. diximus inuamēta. Addit. Et de illis que conferunt eis est farina lupinorū cum oxymelle aut aceto cōmisito. f. sine melle ad magis p̄fundā virtutē lupinorū. Et iterum radix almaroth supple est inuatiua. f. h̄ cum farina lupinorū redigatur ad formam empl. almaroth quidā dicunt q̄ est pulegium subtiliatiū et incisiuum: tamē credo q̄ debeat dicere maroth et est radix aniudē de quo supra est dictū: et eius nā est minus potens q̄ asse q̄ est succus eius arboris: sed est fortior arborē scō cañ. Addit. Et iterū emplastrum cū bulbo dissoluto cum aqua: bulbus est cepe cōc qd̄ comeditur fm̄ aliquos. p. A. videtur inuere qd̄ assimilatur ei est in virtute anagalis. Serap. dixit q̄ est cepe paruum sine tunice: oīs concordant q̄ assimilatur cepe cōmuni: et q̄ si fiet emplastrum cum eo cōferet attritioni neruorū et lacertorū et cōferet podagre et generatiter doloribus iuncturarum subtiliando humectando et resoluendo: et sic in casu nostro debet multum puenire. Ideo addit p̄p̄e. n. f. bulbus prohibet lapideitatem incipientē. Addit. Et similiter embroce in quibus decocta sunt calamentum et alase aut. i. cū aceto p̄s quomodo ista pueniāt. Addit. Aut decoctione. f. fiat embroce in qua caseus antiquus decoctus est. p̄p̄te in iure cassie. i. talis decoctio in qua caseus antiquus est decoctus mista decoctione cū expressione cassie. est multū pueniens: quoniam in virtute intrinseca fortis saluti est multum dissolvens: imo dicit multi q̄ talis caseus antiquus puluerizatus et superpositus talibus iuncturis induratis cum nō possint mollificari eas rumpit: et tandē educta mā consolidantur vere et nihil postea remanet de induratione. Addit vltimo. Et nitrum et euforbium et aqua cineris caulium combustarū supple valent: credo q̄ rumpent illam induram vt dicebatur paulo ante: vt p̄s cōsideranti terminos alio declaratos: et has duas descriptioes posuit in fine caplm̄. qm̄ non restat aliud ingenij curatiui in talibus iuncturis induratis cuz nō possint mollificari nisi vt rumpantur et mā educatur et postea fiat consolidatio: et hoc de cañ. fm̄ ipsum. Ego autē ad istam intentionem obseruare cañ. Rassis in de iuncturis in principio ca. dixit sic. Cum apostema incepit indurescere vt aris medicinis mollicatiuis fm̄ duritiem ap̄aris et tādū donec videas remolliri et rarefieri et in latitudine augmentari: tūce reuertaris ad dissolutiua et eis vt aris fm̄ duritiē quāritatem: et non cesses q̄q̄ mollicare quādoq̄ dissoluere donec totū resoluatur. et dissolutio autē adimplet cum balneationibus appropriatis: vt decoctione radice altee fenug. et lini: et cum vncionibus de gbus ponit vnam quā dixit expertam et q̄ nō fallit sic. R. feces olis intrinsecas

Et Et 3

Jo. Matthei

et feces olei seminis lini mucilag. senug. pinguedine anatis et misce et superpone. Ad hoc optime valet hyssopi cerotum cum arungia anatis: et compone cum armoniaco et bdello dissolutum in succo ruthe: cum isto adimplet omnis tua iterio simul. Idem Rasis in fine ca. eius: de ad rumpendū dicta apata quā resoluti non possunt dixit sic de mente. H. accepit. H. caseum antiquū longi teporis et nascitū et pulvere rizarit simul: postea accepit pedes porci antiquos salitos et corit et cum aqua illa miscuit nascitū et caseum et fecit emplastrum super luncuras lapideatas et ruperatur cutis et exibat omnis venenositas siue humositas et sic patiens sanabatur. Et addit. Expertus sum illud sepe. Quidam vō dicunt cum egreditur materia indurata ex loco rupto superponitur pulvis cyperi cum arungia anseris: et istis in ista materia sum contentus.

De cura contractionis et azemena. Cap. 22^m.

Scias quod oleum de andacocha potando ex eo et iungendo cum ipso est res magis conferens. Et modus faciendi hoc oleum est ut decoquatur andacocha cum seminibus in tanto quantum in ipso est et oleo donec consumatur aquositas. Cuius dosi sit vsq; ad .z. li. et minus.

Consequitur rubrica de cura contractionis et azemena. dixit Simon azera est scio: non regio azemena: breuiter est rubrica de contractione membrorum quod est accidit ad dolores iuncturarum. aliquando sequens extensio neruorum vel neruorum a ventositate: aliquid a materia implente: aliquid fit talis scio: quā per dolores duntur membra ad suā originem sicut proprie dicitur de spasma. Idem in cap. primo ponit curam quā fit talis scio a materia extendente. Scio quā a ventositate. Tercio quando a dolore principaliter comitatur scicite. Secunda ibi (Et illius que ex ea est.) Tercia ibi (Et de eis que experta sunt.) Dixit igitur de prima parte. Scias quod oleum de andacocha potando ex eo et iungendo cum ipso est magis conferens ei. sic disposito a causa dicta. Andacocha est species trifolij sive oēs: sed apud. d. A. scribitur tarifolion. breuiter Serap. in ca. de trifolio. dixit in fine cap. quod quā curauit absque eo quiddā cui faciebat inungi pedes cum oleo tali et dissolutum sunt enodationes pedū eius. manifestat eius virtutē grandes cum dixit. d. A. quod eius decoctio si effundit super mortuum vipere sedat dolorem eius: et si effundit super membrum sanum facit in ipso costringere simile illi quod contingit ex morfu vipere. Idem Serap. in senectia consequenter dixit ponendo eius descriptionē. Et modus faciendi hoc oleum est ut decoquatur andacocha cum seminibus. nā semina sunt fortiora in tanto vino. s. albo et potenti quantum ipsa est et oleo. s. comuni: hoc est rāz: de oleo et vino accipias ut illa in vase cooperiri possit: et sup. rāz decoquatur donec consumatur aquositas eius. s. vinum consumatur remanente oleo: cuius dosi. s. in potu sit vsq; ad .z. li. et minus: hoc dicit ne simus nimis audaces in ipsum exhibendo propter eius fortitudinem: ut dixi: pro usu eius iungendo non est ponenda dosi.

Et illius que ex ea ventosa est curatio currit cursu curationis ventositatis et facientis ventositatem.

Nunc sequenter ipse ponit curas illius contractionis que a ventositate pendet: dixit. Et illius que ex ea ventosa est curatio currit cursu curationis ventositatis facientis ventositatem. Ista debet cura sicut cura ventositatis: et supple rei facientis ventositatem vel fouentis eam. s. si fuerit ventositas pura cum resolutis et carminantibus ventositatem: et si fuerit etiam causa faciens vel fouens ventositatem ut flegma vel melancholia ipsam appropriare digerendo et euacuando: et consequenter ventositatem resoluendo: cura ergo sit cum eis que curant ventositates et que faciunt vel fouent ventositatem et lege litteram.

Et de eis que experta sunt ad contractum est ut sumatur pellis ouis hora qua excoziatur et ponatur super ipsum et linatur lacte vaccino dulci et iuuatur eo. Et administratio balnei sicci et sudare in furno aut fouea ignita inuatiua sunt.

Consequenter in tertia parte ponit curam contracti a dolore principaliter: maxime si comitatur scicite: et dixit. Et de eis que experta sunt ad contractum est ut sumatur pellis ouis hora qua excoziatur et ponatur. s. sic calida circa ipsum vel super ipsum: et leniatur supple si expedit lacte vaccino dulci ad humectandum: et iuuatur eo: pariter intelligenti confortando illa caliditate quodammodo naturali membris: et sic delictam impingendo: et est vnus modus mitigandi dolorem: et leniter resoluendo. Addit. Et administratio balnei sicci et sudare in furno aut in fouea ignita inuatiua sunt. Ego

De Gradi

ista fortia remedia non attrahere: quia nisi stante materia ventosa vel subtili credo quod essent ad timores magis. Et ego vidi in magnifico docto. de trinitio quod habebat iuncturas induratas et fuit positus in furno et postea fuerunt lapideate facie: et nisi ego fuisset credo quod fuisset suffocatus. nā volebat ponere ipsum intra furnum etiam cum capite et sic finis cap. Lege litteram.

De cautela ad dolores iuncturarum. Cap. 23^m.

Portet ut vtatur ille qui assuetus est his doloribus flobothomia et solutione ventris in vere. Et cum proximus est paroxysmus et vtatur regimine temperato in subtilitate.

Consequitur cap. de cautela a doloribus iuncturarum ut dixit rubrica quod est pars tertia principalis huius prime partis. Nā postquam determinauit de doloribus iuncturarum: secundo determinauit de accidentibus plerūque sequentibus ad dictos dolores: nunc in hoc cap. determinat de cautela vel preservatione a doloribus iuncturarum maxime in his qui assueti sunt dictos dolores iuncturarum vel etiam assueti parati ad dictos dolores. Et diuidi potest totus cap. in prima diuisione in duas partes principales. Quoniam primo ipse ponit quid sit sciendum circa ea que ad dietam rerum non naturalium pertinent. Secunda ibi (Et vtatur exercitio temperato.) Prima pars etiam in duas diuidi potest. Quoniam primo ipse ponit quid sit sciendum magis generaliter in medicamentis. Secundo specialius. Secunda ibi (Et cum accidit euacuatio et.) Prima et in duas. Nam primo facit quod dictum est multum generaliter. Secundo minus generaliter. Secunda ibi (Et omnino oportet si causa.)

De prima parte dixit. Oportet vtatur ille qui assuetus est his doloribus flobothomia et solutione ventris in vere: hoc intelligit si tales dolores sunt materiales ut sunt plurimum et sunt intelligitur et aliquid pro vel quoniam. aliquando sola flobothomia sufficit ut cum materia est sanguinea vel sanguini multum mista que solent facere tales dolores. aliquando autem sola pharmacia sufficit: ut cum causa est flegma vel melancholia non misce sanguinis nec corpus est natura sanguineum. aliquando tamē vtatur est necessarium: hoc est vt plurimum verum maxime in illa que fit per viam defluxus ut patet consideranti ea que dicta sunt in cap. causarum supra. Oportet hic multa supponere que assueti sunt ne contingat idem multoties replicare. dixit signanter in vere: quoniam materię in vere calefiunt et mouentur unde apte sunt magis ad iuncturas fluere: vt etiam declaratur est eodem cap. supra de tempore quo magis eueniunt dicti dolores. Sic igitur fiat illo tempore flobothomia et pharmacia vel vtatur simul materia euacuabitur et a fluxu diuertetur et.

Et omnino oportet si causa in quod accidit ei sit multitudo humorum ut non dimittat eos multiplicari cum eo quod euacuat et cum eo quod exercitio admistrat bono. Et si causa fuerit corruptio eorum opponatur illi cum euacuatione eius quod oportet et contrarietate regiminis per quod generatur. Flegma enim generatur per adiutorium ex infrigidantibus: et tu quidem scis ea et scis oppositionem eorum. Et cholera generatur per adiutorium calefacientium: et tu scis ea et scis oppositionem eorum. Et similiter melancholia generatur per id quod scis et opponitur ei quod generat ipsum per id quod scis.

Nunc consequenter specialius prosequitur declarando quid sciendum circa euacuationem materie et alterationem eius si alteratio est necessaria: et dixit legendo litteram continuam. Et omnino oportet si causa in eo quod accidit ei. de dolore sit multitudo humorum. s. peccantium in quanto ut non dimittat eos multiplicare cum eo quod euacuet. s. euacuando cum floborbo. que proprie respicit peccatum humoris in quanto: et cum eo quod minuat ex cibo dupliciter. s. modo dicens dando de cibo. s. nutritiuo: vel cum cibo exiccatio aliquid: sed sensus primus melior est: et cum eo quod administrat ex exercitio bono. i. aliquid resolutiuo et minozatio materie quod est exercitium magis longum et velocius. Addit. Et si causa. s. talium dolorum consuetorum euenire sit corruptio eorum. s. humorum: ita scilicet quod si peccatum in quali et non in quanto opponatur illi. s. occurratur. s. ne eueniat a tali causa cum euacuatione eius quod oportet. s. euacuando materiam peccantem cum solutiuo appropriato et contrarietate regiminis per quod generatur. s. talis humor: peccans in quali id est inducat contrarium regimine ad illud per quod illud generatur. s. si peccans

peccans mā sit flegma inducat regimen cōtrariū regimini facien-
ti ad flegmatis generationem: z si hoc dñ fieri opz p̄scire qđ est
illud qđ generat flegma vt sumatur contrarium eius. Ideo addit.
Flegma enim generat per adiutoriū ex infirigidatibus: z tu qñdē
scis ea. f. que infirigidat z scis oppositionē eorum. Ideo sup. in il-
lo casu dimitte infirigidatā z vt re calefaciētibz. Et e contra si cā
fuerit cholera: tunc opz euacuare eam cū appropiatis: z occurre-
re cause calefaciēti facienti ad gnōnē cū infirigidantibus. Id addit.
Et cholera generat p̄ adiutoriū calefaciētiū z tu scis ea: z scis op-
positionē eoz. f. cum infirigidatibus: idem est et intelligendū de me-
lancholia: si sit in eā vt purgetur: deinde adducatur regimen dñum
regimini ipsam generanti. Ideo etiam addit. Et similiter melan-
cholia generat p̄ id quod scis z opponitur ei qđ generat ipsam p̄
id quod scis: quoniam n. generatur ab infirigidatibus z exicanti-
bus opz occurrere cū calefaciētibz tēperare z humectantibus.
Et hoc est qđ intēdit de tota ista p̄te: lege eam qđ clara est.

**Et cum accidit euacuatio tunc ex illis que rectiora
sunt est confortatio membrū cum stipticis vt non susci-
piat superfluitates z proprie cum non timentur cōuer-
sio eorum ad membra principalia causa antecessoris
mundificationis. Et ista sunt sicut achacia z balaustie
z succus virge pastoris z lycium z memithē. Et iterū
fricatio locorum cum sale trito z cum oleo etiaz nisi sit
siccatas vehemens.**

**Hec est scda pars gñalis prime partis in qua ipse postq̄ posuit
faciēda in p̄seruando a doloribus iuncturaz gñaliter circa eū-
nem siendā vel non siendā z circa alteratā medicinalia: nūc p̄ter
ipse insinuat nobis qđ sit siendū cū accidit fieri eōnem: z breuiter
dixit. Et cū accidit euacuatio. f. qđ fieri debeat tūc ex illis qđ rectiora sūt
est confortatio membrū cū stipticis: z adducit rōnem vt nō suscipiat. f.
mēbz opz supfluitates: qñ cū sit eū siue p̄ medicinā siue p̄ flo-
borumā mouent humores marime p̄ medicinā solutūz vñ sic
cōmoti z positi in motu facilius fluēt ad mēbz p̄suetū ad reci-
piendum: tum p̄ debilitates ipsius mēbz: tum p̄ nām als p̄sue-
tā esse ad illud mēbz trāsmittēre: ideo cōueniēs est vt mēbzum
stipticis p̄oretur z p̄p̄ vigore ipsius virtutem vt restat mē
que fluēt et p̄p̄ p̄trigere meatus ne p̄ ipsos facilius fiat penetra-
tio. Dixit tñ. o. A. qñ timor est in reputiēdo a mēbz ignobilibus
mām ne p̄ter fluat ad mēbz principalia vt supra est posuit. cañ. Et
p̄p̄ie. f. hat talis phibitio fluxū ad mēbz cū stipticis cū nō timent
pueris eay. f. materiz ad mēbz principalia cā antecessoris mun-
dificationis dupl̄ intelligēdo: aut qz nulla p̄cessit mūdificatio sed
est corpus repleti: qz eo casu ante mūdificationē appropiata for-
tē non deberemus apponere illa stiptica. phibentia fluxū ad illas
p̄tes: qñ est tunc magnus timor de reditu materiz ad p̄ncipalia
p̄p̄ corporis nimā plenitudinē: z sic cā antecessoris mūdificatio-
nis nō facit nō debet iuncture p̄fortari stāre corpore multū pleno:
qñ minus sequeret nocumētū nō. phibēdo qđ phibēdo put als
fuit sua sua supra. Alio modo legat affirmatiue sic: cū accidit eu-
acuatio. i. cū facta est euacuatio: tūc ex illis que rectiora sunt est cō-
fortatio mēbz cū stipticis vt nō suscipiat superfluitates z p̄p̄ie
cū non. i. qđ nō timentur cōuersio eay ad membra p̄ncipalia causa
antecessoris z mollificationis. i. p̄pter istā cām qđ est facta mū-
dificatio antecēdens ad illam confortationē nō timent. zc. Et ad eū-
dē redeūdo intellectū: z exp̄liscat cū quibus debet fieri talis con-
fortatio dicens. Et ista sunt sicut achacia z balaustie z succus vir-
ge pastoris z lyciū z memithē: de omnibus istis est supra declara-
tū quomodo repercutiunt z confortant in cā calidā: z in cā frigida
ponit alia confortantia. Et iterū fricatio cum sale trito z cum oleo. f.
maisticā nisi sit siccatas vehemens: qñ tunc talia exicantia confor-
tantia essent aliquāter timorosa: vt pater.**

**Et quando est apostema flegmaticū z bibit habens
ipsum aristo. ro. pondus. 3. j. aliquotiens in vere z bye-
me: tunc fortasse probibet periodus eius.**

**Tunc incidet circa hāc p̄tem ipse ponit vñ cañ. curarium si
est apā vel ē preferatius si futurū est approbabiliter apostema
flegmaticū per spālē medicinā z dicit. Et quādo est apostema fle-
gmaticū. f. in actu: z sup. est facta purgatio vel dubiū est de apo-
stema flegmatico futuro z bibit habēs ipsum ad sensum expō-
tū aristologie rōrūde que est fortior pondus. 3. j. aliquotiens in bye-
me z vere: tunc fortasse phibet paroxismus eius. postq̄ loquit de
p̄sione eius cū. f. est timor de futuro apostemate dixit in vere vel
byeme: qñ in estate esset timor de calefactione z inflammatione ni-
miā: ideo pueniūt qđ valet in passionibus iuncturarum: z dixit scđo**

cañ. qđ patietes podagrā bibunt eā z iuuantur ex ea.

**Et vñ exercitio tēperato z vectatide z nō supfluat
in eis qñ excitant podagraz z dolores: z nō adhibeat
illud quo nō est p̄suctus subito sine gradatione. qđ si il-
lud accidat administia olea confortantia inungendo.**

**Hec est scda pars principalis cañ. in qua ipse ponit regimen p̄ue-
niens in dieta in p̄seruādo a dictis doloribus iuncturaz: z possit
diuidi in tot p̄res quot spāles cañ. ponit fm aliquas res de nō na-
turalibus: partes patebūt legēdo. De p̄ma dixit circa motū z quie-
tē. Et vñ exercitio tēperato. f. pedes ambulando suauiter: qñ la-
boriosum z forte noceret vt supra dictū est: quies ēt nocet debili-
tādo iuncturas z per paucitatē resolutionis: et quoniam infirigidat:
temperatum ergo exercitiū iuncturas confortat. Addit z vectatione
supple vñ cū nō pōt multū incedere z sufficēter pedes postetur
in equo tñ suauiter. Id addit. Et nō supfluat in eis qñ excitāt poda-
grā z dolores nimis ad iuncturas mām attrahēdo p̄pter calidita-
tē acq̄sita. zc. Addit et magis determinādo z sp̄cificādo regulā
p̄cipue circa motū dicens. Et nō adhibeat illud. f. exercitiū quo
nō est cōsuetus subito sine gradatione. rō clara est. qđ si illud acci-
dat. f. vt sit necessariū ēt siue gradatione iniungi. v. g. nō est cōsue-
tus nisi suauiter z tarde incedere z sic exp̄dies p̄pter aliquā pri-
cularē cōtingentiā vt sollicitē z velociter exercites: tunc sup. admi-
nistia olea confortantia inungendo. f. iuncturas.**

**Et oportet vt deuitent carnes grossas z oia salsa z
assekessud. Et ex oleribus deuitent ea que sunt sicla z
bancie z citrulli z aqua melonis. Nocent enim ipsa p̄-
pterea qđ generant humorem aquosum z conferūt per
prouocationem z diuersificatur dispositio eoz in cor-
poribus. Et deuitent potare vinum plurimum gros-
sum: immo omne vinum. Et cibentur eis que sunt bo-
ne digestionis z velocis. Et oportet vt deuitent reple-
tionem z annihilationem ab exercitio: z deuitēt cum
hoc superfluitatem in labore z exercitio z proprie sup
repletionē. Et deuitēt cōituz z minorenē in balneatio-
nibus: quoniam ipse liquefaciunt humores z faciunt
eos currere ad iuncturas. Verū aque thermaz p̄ferūt
eis in hora egritudinis. Et ex illis que conferunt eis in
p̄ncipiū balneoz z post ipsaz expletionē. Et in me-
dio introitus eoz in ipsis est effusio aque frigide sup
iuncturas si non est aliquid qđ prohibeat ex debilita-
te neruorum. Et quando qđ auferunt hoc nocumētuz
feb. Et oportet vt non dormiant super cibum omnino
quoniam est ex rebus nocibilioribus eis.**

**In hac parte ipse ponit regimen quantū ad cibū z potū. p̄mo
circa cibum. Scđo circa potum. Scda ibi. Et deuitēt potare zc.)
Dicit p̄mo z opz vt deuitent carnes grossas: hoc p̄cipue verū
est in dolore a causa frigida vt plerūq̄ euenit: z salsa: omnia ista
sunt supra declarata: z assekessud nō reperio qđ sit: sed dñ esse ge-
nus falsamētū acetosū qđ nocet vt p̄ dicta. Addit. Et ex oleribus
deuitēt ea que sunt sicut sicla z bantie. i. pastinaca z citrulli z aqua
melonis. Addit. Nocent enim. f. talia p̄pterea qđ generāt humore
aquosum. Addit tñ dubitatiue dictū est supra qđ puocatiua cōue-
niunt: igit ista cōueniunt: ideo dixit z cōserūt p̄ puocationē. f. aliqua
posset dicere hoc: z respōdēs dixit. Et diuersificat dispositio eoz. f.
prouocantiū in corporibus. f. quantū ad iuuandū z nocendū: qñ in
corporibus mūdificatis actu egris a materia grossa z flegmatica
in declinatione puocantia pueniūt vt supra est dictū. In sanis autē
siue neutris ad p̄siones vt hic nō conueniunt: tum p̄pter nimā
iporum humiditatem: tum etiam qđ disponūt materias ad fluxū zc.
hoc est quod intendit. Dicit secundo circa potum. Et deuitent po-
tare vinum plurimum z grossum qđ nocet: humores cōmouendo:
z subtile pouocando nocet z neruis: vt supra fuit declaratum in
questione de hac materia. Ideo addit. Immo vinū omne scilicet
oportet deuitare: tamen p̄cipue dixit grossū cū generet grossos
nurrimentū qđ in causa frigida de qua est hic specialis intētio est
discōueniens. Addit cōtinuando in cibis generaliter. Et cibent eis
que sunt bone digōnis z velocis: declaratū est supra. nā calida ciba-
ria que pueniūt in morbo pueniūt et in p̄seruatione vt p̄ dicta. Addit
ponēdo regimen circa aliam res nō naturālē. Et opz vt deuitent re-**

Et l̄r 4

pletionē ⁊ annihilationem ab exercitio ⁊ deuitent cū hoc supfluitatem in labore ⁊ exercitio ⁊ proprie super repletionem. Ista oīa sunt declarata supra in cap. causarum. Addit circa quoddā annum exercitio. Et deuitent cōtūm: patet quomodo multipliciter nocet non est hic morandum. Ponit cōsequenter ordinem circa balneationes ⁊ dicit. Et minorent in balneationibus. I. ex balneationibus: ⁊ dicit littera exterior: ⁊ adducit rationem: quoniam ipse liquefaciunt humores ⁊ faciunt eos currere ad iuncturas relaxando ⁊ meatus aperiendo. Addit tamen vnum: aque thermarum cōferūt eis in hora egritudinis: de his late deūi est supra. Ponit cōsequenter vnum obseruandum cum corpus vult vti balneo etiam minerali vt dixit. Et ex illis que conferunt eis in principio balneo rum: id est thermarum ⁊ post ipsarū expletionem: ⁊ in medio introitus ipsorū in ipso est effusio aque frigide super iuncturas: iuat enī in pñ: ne relique materie fluentes recipiantur in iuncturis: in medio etiam cōueniunt partim ad eandem intentionē: partim ad cōseruandam virtutem thermarum in iuncturis: ⁊ postremo valet ad eandem intentionem. vbi tamē essent iuncture debiles post balnea calida si exhiberet aqua credo qd nimis nocerent. Jo elegit addit id debere obseruari: si nō est aliquid qd prohibeat in debilitate neruorū: et addit. Et qūq; auferunt hoc inuocentū. I. de debilitate neruorum febres. Dicit vltimo. Et oportet vt nō dormiant super cibum oīno: qm̄ est ex rebus nocuissimis eis: patet etiam: qm̄ caput tunc vaporibus repletur ⁊ humectat ⁊ consequenter nerui ⁊ mēbra neruosa ⁊ iuncture debilitant ⁊ remolliunt ⁊ c. patet consideranti ea que dicta sunt supra. lege totam litteram qz clara est. Et sic sit finis capituli huius.

C De cura.

Cap. 24^m.

Cura que magis ppria est sciaticæ ⁊ dolorib⁹ anche ⁊ genuū fixis est qd oportet vt redeat in curatione eorū ad canones in dolorib⁹ iuncturarū. Et tu qdem scis qd ipsi differunt ab alijs doloribus iuncturarū. Nam repercussio in principio quadoq; nocet eis nocumēto vehemēti: qm̄ materia pfunda est ⁊ repercussio retinet eas illic ⁊ ponit eā taliter qd difficilis sit eius resolutio: ⁊ preparat eā ad hoc vt disloccet iuncturas cum ipsa disloccet iuncturas ab qz repercussione sūt: imo opz si volueris sedationē doloris in principio vt sedes eos cū mollificatiuis lenificatiuis nisi accidat vt sit materia subtilis valde. Et sit difficilis eorū curatio in fr̄gore ⁊ in tempore frigido ⁊ in pingui ⁊ in parte sinistra est difficilior.

Chec est tertia pars principalis prime partis huius tractatus in qua ipse ponit specialiter curam doloris sciaticæ ⁊ anche. Et diuiditur ps̄ presens in duas ptes. Quoniam pmo ipse ponit curam huius doloris magis generalem. Secūdo magis spālem per medicinas appropriatas. Secūdo ibi in rubrica (Embocce.) p̄fens capitulū ē in tres diuiditur. Qm̄ p̄ ipse ponit curam doloris sciaticæ generaliori modo. Secūdo etiam magis spāliter. Secūdo ibi (In illis vō que de eis sunt sanguine.) C In prima pte pro cura generali ipse remittit nos ad ea que dicta sunt supra capitulo generali in cura: ⁊ adducit rōnem quare de dolore sciatico facit spālem determinationē vltra illā gēneralem de doloribus iūcturarū. Igitur dicit. Cura que magis ppria est sciaticæ ⁊ doloribus anche ⁊ genuū. I. ⁊ nō sic alijs doloribus aliarum iuncturarum est qd opz vt redeat in curatione eorū ad can. in doloribus iuncturarū. Sed qz posset alijs dicere dubitative: qūo est recurrendum ad can. generales: si est hic ponēda cura que est magis propria sciaticæ ⁊ c. Rōdendo dicit ⁊ tu quidē scis. I. ex eis que sunt dicta loco allegato vbi erat sermo de repercussione qd ipsi differūt ab alijs doloribus iuncturarū: ⁊ declarans dixit: ⁊ est idem cū dictis in loco allegato. Nam repercussio in principio. I. facta egritudinis qūq; nocet eis nocumēto vehemēti: ⁊ tanto. I. nocumēto nō nocet si fiat in alijs doloribus iuncturarū: ⁊ declarat sic dicens: qm̄ mā pfunda est. I. illa que iam est fluxa: ⁊ repercussio retinet eam illic. I. in profundo talium iuncturarū: ⁊ ponit eam talem. I. taliter operat repercussio vel medicina repercussiva in ea pfundādo ⁊ in crūdādo qd difficilis sit eius resolutio ⁊ preparat eā. I. mā. pfundādo intra iuncturas vt disloccet iuncturas cū ipsa disloccet iuncturas ab qz repercussione similiter. I. p hoc qd mā aliqui imbitur in ligamento de se ⁊ p̄ter cum elongat ligamentum sit dislocatio iuncture: ita etiam cum per repercussione pfundat materia interius habitabitur iunctura ad dislocationem per eundē modū per quē ēt aliquādo dislocatur sine repercussione vt

est dictū: ⁊ sic duplex per repercussione in dictis iuncturis sequit nocumētum qd nō sic sequit per repercussione in alijs ppter hoc scilicet qd dicta iūcture sunt magis pfunde: vnde apposto repercussio in dictis iuncturis materia magis pfundatur vnde sit difficilis resolutio: etia p illud disponunt iūcture ad dislocationē fm̄ modū dictum. Et p̄pterea ēt vt supra dicebat Rasis in de iuncturis phibebat repercussione localia ⁊ frigida in sciaticæ: et si a causa calida quodāmodo cōbureret: dicebat tñ qd vbi esset vehemētissimus dolor: ita vt dubitaret de dissolone virtutis in illo casu apponeremus frigida peligēres mā in grossari ⁊ in crūdari ⁊ iuncturā habitari ad dislocationē qd dissolone virtutis ⁊ mortis: ⁊ hoc totum pendet ex hoc qd tales iūcture sunt magis pfunde alijs: vñ in alijs in principio fluxus ēt post qd aliquid fluxit de mā repercutimus vbi in illis nō sumus aut repercutere: dicebatur ēt super timorem esse in iuncturis spatule: ⁊ sic ps̄ qūo de sciaticæ ⁊ dolore anche ⁊ genuū est cura sciatica ppria vt dicit textus noster: totū est clarū si declaret qd sit anche ⁊ sciaticæ ⁊ ēt supra sit deūi tñ vltiter hic repetet. Et igitur notandū qd anche ab auctoribus dupliciter accipi cōuenit: aliquādo generaliter ⁊ cōmuniter pro tota nate ⁊ comprehendit iuncturam ⁊ coram: aliquādo pro sola iunctura cōposita ex osse anche ⁊ core. nāz in osse anche est concauitas quedā appellata p̄xis in qua egredit extremitas superior ossis core que verterebat appellat ⁊ in ea inuoluitur: ⁊ ipsa cōmuni vocabulo ⁊ lar ge sumpta. pprius dicit anche: stricte autē sumpta dicit sciaticæ: sic apparet quid debeamus aliquādo intelligere per anche ⁊ aliquādo per sciaticā pro dolore anche ⁊ per dolore scie. In pposito cum dixit cura magis ppria sciaticæ ⁊ doloribus anche: ibi anche sume bas stricte: ⁊ ly ēt tenebatur expositio: vt esset sensus cura propria sciaticæ ⁊ doloribus anche ⁊ c. ⁊ hoc est: qd sumendo ancham large quilibet dolor in anche illo modo sumpta accidens a materia sit a materia loco profundo recepta vt patet consideranti ⁊ c. Et ex hoc iam patet tota littera clara. Lege eam tu.

CIn illis vō que de eis sunt sanguine de rebus magis conferentibus eis est flobothomia: ⁊ inuuantur in dispositione per flobothomiaz in primis ex manu deinde ex pede: ⁊ non fiat flobothomia ex pede nisi post flobothomiam ex manu.

CIn hac parte specialius p̄sequitur ponendo curam horum dolorum fm̄ speciales causas ipsorū. Et duo facit. Qm̄ primo ipse ponit curam magis sanguine. Secundo flegmaticæ tanq; p̄curat occurrētium. Secūdo ibi (Illi vō qui flegmatici ex eis sūt.) ⁊ prima etiā posset diuidi. Qm̄ pmo ponit vtilitatem flobothomie in tali dolore. Secūdo ponit vtilitatem vomitus ⁊ solutionis. Parte patet bunt legendo litteram continuā. C Primo dicit. In illis vō. I. doloribus que de eis. I. materiis sunt sanguinee de rebus magis conferentibus eis est flobothomia: p̄z cum per eā cōuenienter factas mā sufficienter diuertatur ⁊ euacuet. Ideo addit ⁊ inuatur in dispositione. I. subito per flobothomiam in primis. I. in principio factam ex manu. I. ex vena brachij. basilica diuerse partis vt supra est declaratū ad debite diuertēdū: deinde. I. in p̄cessu fluxa mā ad euacuandū ex pede. I. fiat flobothomia ex saphena vel sciatica vt paulo post videbitur euacuando ab ea que directior ē aspectum ad locum vt pueniētio: fiat euacuatio mae. Deinde ponit vñ regulam bñ obseruandam in casu isto ⁊ dicit. Et nō fiat flobothomia ex pede nisi post flobothomiam ex manu. ⁊ ratio est: quoniam si primū fieret ex pede que est euacuatiua flegmatica ⁊ nō cēt facta ex brachio: que est diuersa verisimilr stante corpore pleno vt in principio multo plus attraheretur de materia ad locū qd euacuaret per partē ⁊ hoc bene notate. Idem esset dicendum in similibus: vt si esset apostema calidū in matrice vel testiculis nunq; maxime in principio est sciatica flobothomia ex saphena nisi prius sit facta ex basilica.

CIn inuamentum sit in eis per vomitū. Ventris aut solutio quadoq; vsq; ad finē postponitur ⁊ est sufficientia in vomitu fortī vt nō trahat solutio ventris materialia ad inferiora nisi sciatur qd sit parua. Et de bono est vt ieiunent duobus diebus deinde flobothomies. Et sciās qd flobothomia sciaticæ vene magis est inuatiua in sciatica qd saphene plurimū nisi sit dolor leuior ex tensus in syluestri: imo sit purus rubeus cuius extēsiō ex domestico: quare erit saphena magis conferens ei qd vena sciatica: quāuis ambe sint duo rami veneyni: sicut basilica ⁊ cephalica in manibus venay. B. reme moiatur

moras fapbene z vene curuature poplitis tñ. Et flo-
botbomia vene curuature poplitis magis iuuatiua est
q̃ vene sciaticæ z fapbene simul. Et ex eis que flōmā-
tur est vena que est iter minimū z scōz pedis z flōmē-
post ipsam vena sciatica. Et dicit q̃ hec vena magis
iuuatiua est q̃ vena sciatica sicut saluarella magis iu-
uatiua est q̃ basilica in egritudinib⁹ epatis z splenis.

¶ Tunc p̃ter ipse ponit iuuamētū vomitus z solutionis in casu z
dicit. Et iuuamētū fit ex eis per vomitū. hoc maxime verū est cū
alia mā est sanguini mista vt cholera: vt etiā cholera sola: qm̃ per
vomitū diuertit mā ad oppositū: etiā mā calida facilliter est vomī-
tu educibilis: z addit de ventris solone. Ventris autē solutio q̃q̃s
vt q̃ ad finē postposit: z adducit rōne duplicē. Primo q̃ dicit z. i.
q̃ est sufficiētia in vomitu forti. forti. s. nō tñ ad diuertendū in pu-
cipio: sed etiā ad euacuandū. Scdō p̃tinuat. nō fit solutio per deor-
sum: vt nō trahat solutio ventris mām ad inferiora: vnde si trabe-
ret etiā ipsius pars facilliter moueret ad anchā. Addit nisi sciatur
si fit parua. s. mā: qm̃ stante modica mā peccante z corpore nō re-
pletō: nō fit timor in solutione ventris ne mā fluat ad anchā: qm̃
illa modica mā in virtute portionis vel solutui deorsum per ven-
rem educit. Addit p̃sequenter de bono. s. regimine est vt ieiunet
duobus diebus: deinde flōmens. s. ex appropriatis venis: qm̃ per
tale ieiunū nisi corpus nimis inflāmare sit aliquis minoratio
mā: vnde nā reddidit avara: z sic mā nō reddidit apta ad fluxus: sup-
plet igit vices flōmē diuertit: hoc fieri posset in corpore timo-
roso ad flōmā de venis magnis: qm̃ qdā timent illam z nō flōmā
paruari vt pedis: z tunc illud ieiunū supplebit vt dictū est si cor-
pus fuerit de illis qui facilliter tolerant ieiunū: deo p̃tinuado de
venis pedis dicit. Et scias q̃ flōmā sciaticæ vene magis iuuatiua
est in sciatica q̃ fapbene: qm̃ directiōe h̃z aspectū ad sciam q̃ fap-
bena: ex quo scia est in pte felyestri natis situata: z vena scia-
tica est in extrinseca parte pedis situata vbi fapbena est in dome-
stica. Addit tñ vt plurimū z dicit. Nisi fit dolor leuior extensus in
felyestri. s. tibiē: z supple grauior in domestica parte tibiē: vt ali-
quādo p̃tingit. Addit p̃tinuado. imo fit purus. s. dolor in domesti-
co: supple nō in felyestri. declarat. q̃ fit in domestico per colo-
rem vt. s. fit rubens. s. color tibiē cuius tenio ex domestico supple
fit tñ. Ito scite dicit quare erit tñ fapbena magis p̃ferens. et q̃
vena sciatica. s. ad flōmandū: hoc erit: qm̃ tunc illa vena sciatica
magis imēdiate educet de mā p̃uncta ex quo expandit per partē
domesticā. Addit remouēdo dubitationē quis ambe sint duo ra-
mi vene vnus sicut basilica z cephalica in manib⁹ supple: z si sint
rami vene eiusdē tñ in diuersis mēbris flōmā in eis facta diuerso
mō puenit: q̃ in passionibus capitis flōmā cephalice p̃ficat: z nō
sic basilice. in passionibus autē epatis z nālūm magis p̃ficat basili-
ce z nō cephalice flōmā. Idē dico de istis ramis sciaticæ z fapbe-
ne: ex eodē trunco oriānt tamē inaequaliter feruntur: qm̃ illa que
sciaticæ magis valēt in passione scie: z illa que fapbene magis va-
lent in passionib⁹ matricis z genitaliū in viris: vt exp̃sse declara-
uit. B. in suo de flōmā distin. 3. cap. 4. hoc dictū est vt plurimū p̃-
pter similit̃ p̃tingentiā quā possit. d. A. hic. nāz vbi manifestat ex-
p̃resse q̃ mā sciaticæ intendere ad interius tibiē vel pedis flōmā
fapbene esset pueniētiō: z hoc manifestabitur ex colore z dolore
extensis per partem domesticā tibiē. q̃m autē basilica z cephalica
ab eodē trunco ramificēnt z fapbena z sciatica etiā ab eodem est
deklaratiū quarta p̃mi cap. p̃p̃rio: vbi etiam ponit ista sentētia vt
hic: z ego als declarauī ipsos varias vtilitatē in diuersis: z breui-
ter dixi q̃ l̃z ab eodē trunco ramificēnt: qm̃ tamen ad ipsos termi-
nant alie venule parue a gbus fit etiā etiā cuī fit ab illis etiā
z ille parue. v. g. fapbenaū immediatiorē habet colligatiā cum ma-
trice q̃ cū scia: z eōtra vene parue ad sciaticā venā terminantes
immediatiorē habet cū scia colligatiā: tñ fit zc. Idē debes intelligere
de cephalica z basilica respectu capitis z nālū. Addit verū. B. re-
memorat fapbene: z vene curuature poplitis. i. in curuatura po-
plitis existente tñ. i. de istis facit mentionem tñ q̃ iuuant in tali
dolore sciatico. s. in quodā de hoc spāl tractatu: qm̃ in suo de flo-
botbomia de sciaticis venis ad hanc vtilitatē facit mentionem: z
addit. Et flōmā vene curuature poplitis magis iuuatiua est q̃ ve-
ne sciaticæ z fapbene simul. hoc est verū si intelligat diuertendo:
qm̃ etiā nō esset verū cū per illas tanq̃ per trunco maiores z
directiores melius possit edari mā q̃ per istā parua venā que est
ramus alterius illarū: sed ad diuertendū vt dicit est qm̃ p̃ cam de-
bitatis nō possemus ad aliā p̃ia diametru diuertere: tñ flōmā
illius eō pueniētiō: vt p̃telligēti. Addit. Et ex eis. s. venis pedis
que flōmant. s. in casu isto est vena que est iter minimū z scōz pe-

dis z flōmā post ipsas vena sciatica: qm̃ p̃mo facta flōmā diuer-
sua per aliā venā: tunc pueniētiō fiet flōmā etiā per venas
sciaticas: vt dicebat paulo ante de alia parua vena: qm̃ etiam talis
que iacet iter minimū z scōm est ramus sciaticæ sicut illa que est
in curuatura poplitis est ramus fapbene. Et addit verificādo qd
dictū est. Et dicit q̃ hec vena. s. in flōmando in casu nostro est ma-
gis iuuatiua q̃ vena sciatica fit diuertēdo: sicut saluarella que est
in manu iter minimū z scōm est magis iuuatiua q̃ basilica in egrit-
udinibus epatis z splenis. hoc est verum modo exposito: q̃ ista
saluarella plus iuuat in egritudinibus epatis diuertendo q̃ basili-
ca vt p̃z: nō tamē in euacuādo. Idem igit est intelligendū de istis
venis minutis pedis ad comparationem sciaticæ vel fapbene. Et
sic p̃z ista clara. Lege eam totā sic exponendo.

¶ Illi autē qui sunt flegmatici ex eis currunt cursu apo-
stematū grossoz z in verificatione curationis. Et p̃-
pter hoc nō opz vt sit p̃sumptio ad ministrandū
resolutiua fortia ante euacuationē p̃pter illud qd sci-
uisti cum eis que diximus. Et tam diximus q̃ vomit⁹
iuuantior est q̃ ventris solutio p̃pter mot⁹ materiei
ad partē doloris z vomitus mouet eam ab eo. Et de
eis que bona sunt in eo est si fiat cū baurach z aceto.
Et cum euomuerit cum vomitinis fortibus quib⁹ in-
digetur in humoribus eorū frigidis grossis: tunc opz
vt lequaris illud cum subtiliatinis calefacientibus. Et
est necessaria in flegmaticis iterum quandoq̃: immo
multoties flobotbomia.

¶ In hac scda parte huius partis ipse ponit curas doloris sciatici
a causa frigida materiali: z duo principaliter facit. Quoniam p̃mo
facit hoc. Scdō ipse declarat quomodo diuerse intentiones etiam
quodamō p̃tradicentes cōcurrunt in applicatione emplastroz
fortiū in casu isto. Scda ibi (Emplastroz qdē administratoz zc.)
¶ Prima in duas sicut duo facit principaliter. Quoniam p̃mo in cu-
ra huius ipse nos remittit ad ea que supra dicta sunt in cura apo-
stematū grossoz. Scdō ipse ponit vnā descriptionē confectionis
hermetis quas supra z hic in casu isto multū laudat. Scda ibi (Et
administrant post euacuationē zc.) Dicit igit p̃mo. Illi autē qui
sunt flegmatici ex eis currunt cursu apostematū grossoz. i. curan-
tur cura apostematū grossoz. Et verificatione curationis. i. per
equales verificat rōnes vtriūq̃ cura: hoc est si vnū medicamē-
tū in certo tēpore in cura apostematū grossoz: idem etiā cō-
uenit in p̃portionali tēpore in dolore sciatico causato a mā frigi-
da. nā vtriūq̃ ratio est vna vt patet cōsideranti. Idē addit in-
ferendo. Et p̃pter hoc nō opz vt sit p̃sumptio ad ministrandū re-
solutiua fortia ante euacuationē. s. in dolore sciatico: sicut etiā nō
conuenit in principio apostematū a materia grossa fortia resolu-
tiua applicare. p̃pter id qd sciisti cū eis. s. remedijs que dixim⁹. s.
supra: qm̃ fortia resolutiua in principio facerent ebullitiōē in mā
z attraherent ad locū mām z apostema p̃ter augere: similiter si
appoueret in dolore sciatico z apostema p̃ter augere: similiter si
augmētō doloris zc. hoc est qd dicit. lege istam. Et sequēter etiam
repetit quedā de vomitu z solutione ventris in casu z dicit. Et ita
diximus. s. cap. generali supra etiā hic paulo ante q̃ vomit⁹ iuan-
tior est q̃ ventris solutio p̃pter motus māei. s. per solutionem ad
partē doloris: q̃ per solutionē mā mouet deorsum z sic quodam-
modo mouet ad locū doloris: z vomit⁹ mouet eā. s. mām ab eo. s.
loco doloris puerendo in sursum. Et similiter Rasis voluit in ca-
sciaticæ vbi dicit: z sis memor vt nō vtaris medicina laxatiua āte
vomitū. Postea ponēdo vomitiū in casu pueniens dicit: z de eis
que bona sunt in eo. s. faciendo vomitū est vt fiat cum baurach z
aceto. vtrūq̃ est solutiū vt dictū est supra. dādo cū aqua tepida
est cōe z nō multū forte. postea supple intendit q̃ fiat cū fortiorib⁹
z cū nuce vomica z elleboro vel virtute eius z similibus: de gbus
vomitinis fortibus gbus indiget in humorib⁹ eoz frigidis grossis:
tunc opz vt occuperis vel p̃sequaris id. s. talia fortia vomitina cū
subtiliatinis calefacientib⁹. s. localib⁹ ipsa in forma emplōz vel vn-
guētōz supra achā apponēdo. Et ex ista ista colligit q̃ nunq̃ talia
localia debet apponi nisi p̃us factis talibus vomitinis: z hoc bene
notate pp̃ dubiū tract⁹ māe ad locū: sed si p̃pter dolorem sint neces-
saria aliq̃ localia ante dictas eñones z ne appareat deferre in ope-
rante tunc apponamus de illis que dolorem remittunt p̃fortando z
leuiter resoluēdo vt supra dictū est: lege istam. qm̃ est clara. Addit
vltimo circa hāc partē ad remotionē cōis errorū. Et est necessaria

in flegmaticis de istis. s. passionibus iterum quibus imo multotiens flōmia. Patet casū. ex his que dicta sunt supra: quoniam si habita intentione ad mām pūctā vel etiā pūctā antecedētē in flegmatica nō pueniat flōmia: tñ habita intentione ad cām antecedētē antecedentis: vt in corpore sanguineo: vel aliter calido dubitādo ne per caliditatem sanguinis vel cholere cū sanguine misto aliud flegma subleuaret: et sic ad iuncturā plueret isto casu ad infrigidandū et pūctū bībendū flurū ad illam partē leuam pueniēs est flōmia: et hoc sepe accidit: ideo signatē dixit imo multotiens: et sic est clara tota ista pars. Lege etiam totam pūctā si placet.

C Et administretur post euacuationē cum eis que diuini ex diureticis et ebibitis inuuantibus ad dolores functurarū medicamen hermetis proprie. nā hoc medicamen est mirabile valde came de reos gentiane: ambozum añ. 3. ir. aristol. ro. 3. ij. se. ruthe sicce lib. j. terant et cribellent cribello subtili cuius dosis sit coclear. i. et administrantur iterum vaporaciones et embroce resolutione et aqua theriacali. Et si nō excusat: tunc clysterizant: deinde administrant ventose super anchas cum incisione et sine incisione et pone rubificantia vesicantia et nō cōsolident donec sanetur.

C In ista parte piter postq̄ dedit modū circa euacuationes fieri: das post quas conuenienter in casu isto applicari pnt et interius et exterius ea que subleuant puocat et resolutionē pncipale intrat ponere descriptionē et sectionis hermetis quā supra hierā hermetis appellauit: quoniam ipsa est in hoc casu mirabilis inuauentis: dixit. Et administrant post euacuationē cum eis que diximus. s. flōmīs vel vomitu de medicaminibz. s. ex diureticis et ebibitis. s. ad intētiōē dictā inuuantibus ad dolores iuncturarū et ponit medicamē hermetis: dixit medicamē hermetis pūctē. s. puenientissimū est. Nā hoc medicamē est mirabile valde. R. came de reos: gentiane: ambozum añ. 3. ir. aristol. rotun. 3. ij. seminis ruthe sicce lib. j. terant et cribellentur cribello subtili: cuius dosis. s. in puluere sit cocleariū vñ cum modico. s. hydromellis. Manifestū est ex simplicibz supra declaratis quō istud medicamē est multū puocatiū et exiccatiū et iuctu rarū pfortatiū et educit per sudores vt supra dicebat: et est timor vñus eius in estate: ideo supra laudabatur in vere. Addit et administrant etiam vaporaciones et embroce resolutione et aque theriacali: de quibus oibus dictū est supra quō in hac intentione valeat. Addit et si nō excusat. s. qd̄ dictus est de vaporacionibus et embrocis et c. tunc clysterizant. s. cū clysteri forti excoctatiuo vt dicebat supra de mente Rasis: dixit sic repeto: quoniam vtile post purgationē maior cura sunt clysteria que attrahunt mām tali attractione q̄ vulnerat intestina et exire faciūt sanguinē: et tunc cessat dolor: eadē die: qd̄ ego vidi dixit ipse: plus q̄ in mille hominibus. Et addit. Et nunquā vidi aliquē qui vteret istis medicinis qn̄ ex toto sanaret vel alleuaret nisi sit ita fortis. s. cā qd̄ idigeret pūctiōe. h̄ ipse. Et ego dico pro vero dū essem iuuenis doctor: triū ānoz q̄ vixi tui vñū armigerū patientē sciaticū qui fuerat eger multis mētibz et cū feci sibi tale clyster et excoctatiū intestinis fuit subito curatus: habui inde magnū honore: verū est qd̄ alig vixi perat. Sed re vera in hoīe robusto habere intestina fortia: qn̄ reliq̄ nō sufficiunt de factis vt dixit. d. Alui. laudare ego fieri aliq̄ tale: ppter cuius vtilitātē hic ponam duas descriptiones in casu valētes. Prima est Rasis loco al leg. sub hac forma. R. corticis radicis capparis: corticis collogntide centauree minoris cucumeris asini corticis agarici añ. 3. v. et coque in. ij. lib. aque donec remaneat due tertie lib. vñus: deinde cola et pone mel et oleū et fac clysterē: et sustineat q̄to magis poterit. Pono nunc aliud qd̄ est forte: nō tñ sicut pcedēs h̄z cū hoc virtutē mitigādi dolore oēm arcticū vel sciaticū sit vt infra. R. bletis mercurialis añ. 3. j. furfuris fenug. ameo carui centauree minoris floz camomille añ. 3. j. coquant in aqua et colent: et in colatura ponat benedictē. 3. j. serapini. 3. j. salis gēme. 3. 5. mellis. 3. ij. olei camomille. 3. ij. misce. Nota tñ qd̄ anteq̄ ponat dicta clysteria et maxime pūctū pus d̄z apponi clysterē lenitiū secū eductiū: hoc notate. Addit deinde administrant ventose super ancham cū incisione et sine incisione. nā tales attrahūt mām ad superficiē. si fuerit mām sanguinea educit per scarificationē: et si nō fuerit sanguinea saltem extrahit ita vt postea relique medicīne melius eā resoluerē possint. Rasis tñ in tracta. vt supra posuit eā ad vesicandum: dixit accipiat vñosam cuius officiū sit magnū ad quātitatē palme manus et ingrediat: et officiū superius optime claudat et ponat super ancham et inmediate adhibebit: et sic stet per duas horas: postea amoueas et iterato ponat vsq̄ d̄z vesicet et c. postea obserua cir-

ca hoc que dicta sunt supra. Addit vltra ventosam et si non sufficit pone rubificantia et vesicantia de quibus dictū est supra: et non cōsolident. s. vlcera facta donec sanent. s. patiens ex dolore apponendo semper aliqua attractiua et c.

C Et emplastroz quidem administratorū in eis diligitur acuitas propter duas intentiones: quarum vna est resolutio et altera attractio ad exteriora.

C In scda parte principali huius partis ipse ponit intentiones contrarias pungi in applicatione emplastroz fortium in casu. Et primo ponit casū. quare cōponunt acuta in casu. Scdo timorē q̄ euenit ex acutoz appositione. Scda ibi (Et abhorret.) Dicit igitur emplastroz quidē administratorū in eis. s. conuenienter diligitur acuitas propter duas intentiones. s. curant medici et intendunt vt sint acuta ppter duas intentiones. Quarum vna est resolutio. s. fienda de materia difficulter resoluibili. Et altera est attractio ad exteriora. s. ex profundo. Ista duo faciunt vt medicus intendat in casu acuitatem emplastroz.

C Et abhorretur acuitas ppter quādā intentionem et est qd̄ ipsa exicat materiā et in lapideitate puerit et dimittit eā nō recipientē medicīnā q̄bore opz vt nō dimitatur lenificatio. Et qn̄q̄ necessarie sunt ventose et earum positio ppter attractionem.

C Ponit contrarias intentiones que ad vñā reducunt propter quā abhorrentur acuta: et est qd̄ ista. s. acuitas emplastroz exicat materiā et in lapideitate cōuertit. s. ppter fortē resolutionē que fit in sublimi prius materie et dimittit eā. s. materiā nō recipientē medicīnā. s. nō recipit cū est lapideata vilitatem ex medicina. Ideo addit correlative. Quābore opz vt nō dimitatur lenificatio. s. quin misceat cū resolutione aut saltem ei succedat sicut est supra dictū. Addit vltimo et qn̄q̄ sunt necessarie ventose et earū appositio propter attractionem dictū est: et sic fit finis capituli. In capitulo breuiter habuistis primo quomodo cura sciaticae est sibi pūctā: ita qd̄ est diuersa a cura aliarū iuncturarū precipue in hoc qd̄ in principio alioz dolor licet recutere mām: in sciatica aut nō: dicitū est nisi materia sua acuitate tāntū dolore ipimeret qd̄ esset timor de morte quādo tunc auderemus. habuistis psequēter causas huius ne materia pūctū in ipsa sciatica: idē dicebatur de genu et spatula. Et vbi fit aliquis dolor debemus ipsum mitigare cum lenitiis resoluētibz et c. habuistis postea qd̄ in causa sanguinea flobothomia est de rebus magis conferentibus facta primo flobothomia de brachio postea de pede: et ibi addēbat qd̄ nunq̄ in tali casu fiat flobothomia ex pede nisi post flobothomiā ex manu. postea dicebatur quomodo in vomitu est magnum inuauentū in casu etiā aliquando ex solutione: sed ipsa interdū postponitur vsq̄ ad declinationē: et fit sufficientia in vomitu. postea habuistis quomodo flobothomia sciaticae vene est magis inuatiua qd̄ saphena nisi manifestaret qd̄ materia deriuaret magis ad saphenam: quia. s. esset maior dolor in parte domestica cruris: et color rubidus ibi alteratus. postea habuistis quomodo vena curuature poplitis inuatiua est in casu qd̄ vena sciatica vel saphena. idē etiam dicebatur de vena postea inter minimum et scdm pedis: sicut etiam dicebatur de flobothomia saluante que magis inuat in passionibz epatis et splenis qd̄ flobothomie: totum istud intelligebatur quādo est intentio diuertēdi vt est in prin. sed vbi est intentio euacuationis est dicendum. habuistis consequenter qd̄ illi qui patiuntur dolorem a materia flegmatica curantur cursu. s. sicut curantur apostemata grossa: unde non debent applicari resolutiua fortia ante euacuationem materie: et ibi etiam repetit de vomitu quomodo inuatiua est qd̄ ventris solutio: et ibi dictum est de mente Rasis qd̄ nunquā debet medicus in sciatica soluere nisi prius vomitum prouocauerit: et ipse posuit vomitiū in casu conueniēs ex baurach et aceto et s. hydromelle. postea dixit post euacuationem competere subtiliatiua et prouocatiua iterius et exterius: tunc priorem eius: exterius laudauit embrocās fomentationes et baurach. habuistis consequenter qd̄ illa quādo non sufficiunt: tunc clysteria fortia conueniunt. Et ibi habuistis dictum egregiū Rasis quomodo non vidit aliquem qui vteretur eis post mundificationem qui nō sanaret et c. Et postea habuistis si ista nō sufficiūt tunc ventose et medicīne vesicatorie funt necessarie. postea habuistis quomodo in apporimatione emplastroz acutoz sunt contrarie intentiones: in casu quidem conueniunt pro quanto attrahunt ex profundo et resoluunt: et nocent pro quanto indurant materiam. Et ibi habuistis correlative quomodo misceantur vel sunt miscenda secum mollicatiua.

De embrocis z tinis.

Cap. 25^m.

Sumant olei de alcāna lib. i. z aceti lib. 5. z nitri quarta lib. i. z cardamomi 3. i. z 5. z byssopi 3. i. z 5. sumergat in eo lana z vapores euz ea loc^o z administrant sine ex aquis medicinarū singulariū resoluentiū predictarū in hoc cap. Ea vo ex quibus sunt inunctiones sunt sicut oleum costi num z oleum de eufor. z oleū de pyretro z oleū de castoreo que administrant post mundificationē z cerataria cū opoponaco z euforbio z oleis predictis.

Sequitur de embrocis rubrica z primum ad pcedētia sic qm̄ supra in cap. posuit curā gñale ipsius sciatice per cañ. z medicinas generales: nunc ipse enumerat medicinas magis spāles: z pmo locales: scō soluentes: z numerādo locales numerat eas que maxime faciunt utilitatē factis purgationibus. Et pmo numerat embrocās z vñctiones. Scō emplāstra z epithimata. Et hoc est qd dicit tres rubrice futuroz capituloz. De pma parte embrocatus dicit pmo sumant olei de alcāna lib. i. z aceti lib. 5. z nitri quartaz lib. vñ. i. 3. iij. z cardamomi 3. i. 5. z byssopi. s. humide. 3. i. 5. sumergat in eo lana z vapores cū eo locus. In casu isto multū valet oleū de alcāna: qm̄ postat mēbra nervosa z calefacit dissoluēdo. nā alcāna idē est qd cyperus de quo dictū est supra qd valet. nitri z cardamomū manifestū est qd valeant in casu ericando z attrahēdo z dissoluēdo: aceti ponit ad penetrationem: byssopus humida ad mollificationē. phibēdo lapiditātē: etiā mitigat dolo rem. Adidit. Et administrant sine ex aquis medicinarū singulariū resoluentiū predictarū in hoc cap. sicut sunt gentiana camedreos aristologia centaurea rosmarinus berbonica iua z similia. Et ista est cōmunis practica qd facta purgatione sunt tales tine in gbus infundit eger fm̄ anchas: z aliqñ cū vapore ad illis decoctionib⁹ resolutio sunt suffe: z multū valent in casu. Adidit. ea vo ex qbus sunt vñctiones sunt sicut oleū costiū z oleū de euforbio z oleum de pyretro z oleū de castoreo que administrant post mundificationē. i. talia administrant z administrari solū debet post mundificationē. totū est clarū. Adidit. Et cerataria cum opo. z euforbio z oleis predictis. s. cōponi pnt: z in casu multum valebunt.

De epithimatis z emplastris.

Cap. 26^m.

Emplastrū resoluēs mām ad illud qd appareret ex pfundo. R. se. rutbe sylvestris: baccarū lauri anidē nitri sceba armeni cordumeni z pulpe colloqnti. ameos: oium añ. aut. iij. rutbe recentis picis cere amoniaci: oium añ. octauā: bezard aut. v. opopo. sulphuris qd nō tetigit ignis: amboz añ. aut. iij. fiat ex eis emplm̄: z si liniat sciatica ex stercore caprino z aceto forti erit sicut medicamē de synapi z melius eo z magis iuuatiū eo. Et emplm̄ rubificantiā z vesicatiā bona sunt valde. Et opz vt pferent vesice: deinde puluerizet super eas medicamen ericcatiū: deinde iterē vesicatio vsquequo eueniat sanitas. Et iterū sumant lib. i. baurach: lib. i. olei z fiat ex eis epithima. Et iterū emplastrū iuuatiū staphisagrie lib. i. secis aduste lib. iij. pyretri lib. 5. nasturtij lib. i. z 5. bezard. 5. sulphuris lib. i. baurach. tātidē: olei coctas. iij. gūmi pini qd sit equale cū bezard: fiat ex omnibus emplastrū z administrat. Et iterū sumat picis pars. i. sulphuris pars. i. cōtriti sicut alcohol z liniatur super ancham z ponat desuper charta de pāno z dimittat vsquequo cadat per se. Et ex eis que experta sunt est vt colligat planta taspie in estate dum est viridis. Et eius p̄tito optima fiat: qm̄ est difficilis ad cōterendū: deinde aggrega ipsum cū cera z inuisca eam sēbe z loco doloris z liget desuper z dimittat q̄tior bozia vsqz ad sex: deinde ingrediat balneū. Cūqz paruz roari incipit ingrediat tinā z tollat ab eo emplā-

strum z ponat super locū lana cū dragaganto hebdo mada vna aut. x. diebus. Et iterū qm̄ excusata a synapi z gūma rutbe agrestis. Et iterū staphisagria z gūma pini z gūma iterū rutbe agrestis z cera z oleū de rutba. Et iterū pyretri z dābk z flos lapidis suis z baurach z staphisagria z sumat ex eis emplastrū. Et quādoqz addit in eo nasturtiū. Et ex eis que pferunt ad hoc z ad dolores genuū est ceratū de euforbio. Et iterū olei de alcāna. 3. viij. z aceti. 3. iij. nitri. 3. iij. pyretri 3. i. ifundat pyretri cū oleo de alcāna post qd triueris ipsum z pone ipsum in oleo tribus dieb⁹ z bulliat bullitione leui: deinde proficiant desuper aceti z nitrum postea imbibat in ipso lana sordida: deinde ponatur super locum dolorosum anche. Et aliud simile illi de epithimatis. R. cere colate aut. c. z glutinis alimbat aut. xv. z floris eris aut. vij. lilij z albezard z myrre: oium añ. aut. vi. z alkistran aut. v. aggrega ista z conquassa ea sicut pars. i. z fac ex eis emplastrū. i. z lini cū eo locum dolorosum pyridis precipue si fuerit materia faciens dolorē sang. fluxus in iunctura ipsa aut fle gma grossuz vitreū qd iam bibit pyris iuncture. Emplastrū sedās sciaticā. R. olei antiqui. 3. viij. limature plumbi z salis masse glutinis alimbat: oium añ. aut. c. limature eris rubei. 3. iij. floris eris abrafi z conditi z radicis almezerion nigri aristol. synapi: oium añ. 3. iij. p̄ciat in eo quādoqz pyretri. 3. i. Aliud. R. aniuden se. rutbe sylvestris baccarū lauri z baurach z colloqntide sceba ameos cordumeni: omnium añ. aut. iij. rutbe hortulane humide z picis sicce glutinis alimbat gūme pini amoniaci adipis vitulorū: omnium añ. aut. xv. opopona. aut. vi. sulphuris non adusti aut. iij. olei de alcāna. 3. viij. Aliud. R. picis humide. 3. viij. aristol. 3. x. z 5. cere lib. i. gūme pini aut. iij. sulphuris non adusti lib. i. baurach lib. i. z 5. staphisagrie kist. i. z est cotile. ij. pyretri lib. 5. cordumeni kist. i. bezard lib. 5. liquesceda liquefac z tere sicca z permisce oia z frica ea fm̄ modū p̄dictū in eo cuius rememoratio p̄terijt.

Prosequitur cōsequenter circa emplāstra z epithimata: z posset diuidi capitulū in tot partes quot ponit descriptiones. Partes patebunt. Dicit pmo cōnumerando vnam descriptionem in forma emplastrū. Emplastrū resoluens. i. pmo attrahens materiam ad id quod apparet. i. ad cutes ex profundo z supple postea vitimo resoluens zc. R. feminis rutbe sylvestris baccarū lauri aniuden nitri sceba: omnia ista sunt clara. Armeni potest intelligi sceba illius contrate. nam sceba est species absinthij dicitur herba lumbicorum. vel aliter vt ly armeni sit aliud simplex: quoniam reperitur apud auctores armentrias z est kli in casu cōueniens: vnde fit sal kli z est attractium forte z vesicatum: vnde forte dicitur armeni: sed primus sensus est probabilior: sumitur ibi herba lumbicorum illius contrate que fortior est. Cordumeni z pulpe colloqntide ameos. cordumeni est carui agreste valet precipue secundo cañ. omnium ana aut. iij. omnia sunt clara. Rutbe recentis non sicca ne sit nimis acuta. picis cere armo. omnium ana octauam. s. partem de aut. iij. f. aut. mediū. bezard aut. v. Notate dicit Simon z egregie qd auctores per bezard generaliter intelligunt omnem medicinam liberantem a veneno: aliquando intelligunt tyriacam: aliquando galbanum propter excellentem virtutem eius contra venenum: de quo mirabilia dixit do. Aui. secundo cañ. capi. proprio. quomodo sit tyriaca omnibus venenis vide tu ibi. aliquando intelligunt lapidem quendam qui dicitur lapis bezarde generatur in oculis ceruorum orientaliū vt etia vidi ab Rabbimoise in quodam suo tractatu: sed Simon ponit modum generationis eius: vide tu. breuiter hic. d. Aui. per bezard intellexit galbanum quod in casu isto valet vt cap. p̄prie.

Oppo. sulphuris qd non tetigerit ignis: quoniam ignis debilitat virtutē eius vt etiā p; scdo cañ. est medicina fortis multum: imo vsq; in quarto ericcat: amboz añ. añ. iij. fiat ex eis emplastrum. f. dissoluendo gūmas in vino z postea pulueres superaspargendo: z cum cera fiat emplastrū vel cerotū: est forte multū vt p; cōsideranti. Addit p̄inuando in emplastris. Et si lenias sciatia cū stercone caprino z aceto forti. f. infuso stercone in aceto vt als dictum est erit sicut medicamē de synapi. f. quātū ad attrahendū z dolorē mitigandū z melius eo z magis inuatiū ipso: qm̄ in stercone cum hoc qd est virtus fortis in attrahēdo etiam est virtus p̄foratoria. Addit. Et emplastra rubificantia z vesicantia bona sunt valde in casu: qm̄ mām attrahunt forti attractione: de eis dictū est supra. Iter cetera laudabat mel anacardi zc. z posui vobis modū extractionis eius. Addit ponēdo modū vsus vesicantiū post operationem eoz z dicit. Et opz vt perforent vesice. f. ip̄is factis per tales medicinas: z deinde puluerizet super eas medicamē ericcatū: z deinde iteret vesicatio vsquequo currat sanies. Nō intelligas qd imediate facta vesicatione z ip̄is ruptis qd debeāt apponi ericcatia cicatrizantia z p̄solidantia: z postea apponaf alia vesicatoria: sed facta p̄ma vesicatione z ip̄is perforatis per tps ex eis educatur mām cū attractiuis lenibus vel cū melle vel cū ficibus vel cum caulib; acutis vt fieri p̄sueuit: hoc per notabile tps: z cū existimamus euacuatā sufficienter mām tunc apponamus medicamē ericcatū ad intentionē p̄solidandū vt myrrā aloēz thus gallas z bñmōi: z si nō adhuc apparebit facta vera cura neq; mām sit ex toto euacuata: tūc de nouo applica vesicatoria z fac vt p̄us vsquequo currat sanies. lege istam zc. Addit. Et iterū sumaf lib. j. baurach z lib. j. olei z fiat ex eis ep̄thima: si erit oleū antiquū erit magis cōueniens: p; qūo valeat. Aliud. Et iterū emplastrum inuatiū. f. stap̄isagria lib. j. secis aduste lib. ij. pyretri lib. s. nasturtij lib. j. s. bezard. f. galbani lib. s. sulphuris lib. j. baurach tātū: olei cotilos tres. f. antiqui: gūmi pini qd sit equalē cū bezard. f. in quātitate. j. lib. s. fiat ex eis emplm̄ z administret: omnia ista sunt supra declarata: recurre supra p̄o verificatione. Ponit aliud. Et iterū sumaf picis para vna z sulphuris para vna z contriti sint vt alcohol. f. subtilissime z lenias super anchasert in forma vnguenti vt p; z ponaf desuper charta. f. vel pecia grossa vel cotiū z dimittat vsquequo cadat per se. Ponit p̄iter vñū modū singularē cure excusantez a fortiter vesicantibus z dicit. Et ex eis que experta sunt est vt colligaf planta caplle in estate vñz est viridis z eius p̄tricio optima fiat. l. lōga fiat qm̄ est difficilis ad p̄terendum: deinde aggrega ipsam. f. sic pistatā z humidā cū cera z inuisca eā ancha z loco do lozoz ligef desuper z dimittat q̄tuor horis vsq; ad ser. De caplia nō habetis capitulū neq; a. d. Auic. neq; a Serapione sed a Serapione habetis singulare caplm̄ in r. dicit ab eo caplia z bene dicit Simon qd corrupte scribit o; scribi per e vt hic z scribitur per t: breuiter est planta: eius succus z radix eius est fortis multū in attrahendo: ita qd qm̄ volumus ex p̄fundo attrahere ista est singularis medicina: z ibi dicit Serapio qd p̄p eius acuitatē opz qd qui colligit lenias quodā lenimento ne membra nuda z facies a vapore eius forti noceant: dicit etiā qd eius operatio est tarda p̄pter humiditatem p̄m̄ctā. Ideo signanter dicit. o. A. dimittat quatuor horis vsq; ad ser. Addit. deinde ingrediat balneū. f. iustam etiam ad magis attrahendū. Cūq; parū rozare incepit. f. corpus incipiat sudare ingrediat tinā. f. balneū humidū: z si esset factū cū decoctione rerū appropriatarū esset p̄uenientius: z tollaf. f. postea emplastrum: qm̄ debuit iam multū attraxisse z vesicasse z loco eius apponaf super locū lana cūz diaganto. i. vitriolo p̄tius. f. infusa lana in aliquo succo de appropriatis: z postea super aspergat vitreolū ad ericcadū hebdomada vna aut decē dieb;: z iteret qm̄ excusat a synapi z gūma ruthe agrestis qua sua acuitate fortius mordent z cū quādā violentia magis attrahunt: z sic maiorē causant dolorē. Addit. Et iterū stap̄isagria z gūma pini z iterū gūma ruthe agrestis z cera z oleū de rutba. f. si ex eis fiat cerotū erit p̄ueniēs: totū p; ex supra declaraf. Addit. Et iterū pyretrū z dabb z flos la pidis suis z baurach z stap̄isagria z sumaf ex eis emplm̄: z q̄q; addit in eo nasturtiū: oia ista sunt clara p̄ter duo. l. dabb est vi scus: p; qūo attrahat. flos lapidis nō reperio qd sit: sed etiā si ēēt lapis molaris: p; qūo notabiliter ericcat. Addit. Et ex eis que p̄ferunt ad hoc. f. sciatia z ad dolores genūz est cerotū ex euforbio p; z iterū olei de alchāna. f. viij. z aceti. f. iij. z nitri. f. ij. z pyretri. f. j. infundaf pyretrū in oleo de alchāna postq; trueris ipm̄: z pone ipm̄ in oleo. f. eodē tribus diebus z bulliat. f. post bullitione leni: deinde p̄ciant desuper acetū z nitrū postea imbibaf in ipso lana sordida. i. succida deinde ponaf super locū dolorosū anche: vt p; hec descriptio est notabilis in casu z artificiosa. Ponit p̄sequenter quatuor alias descriptiones ad eandē vtilitatem: z qm̄ in eis nō ponunt aliqua que nō sint supra sepe declarata sugiens p.

lirritatem ne alijs tedio fiam ip̄as specialiter hic non declarabo: sed vos ip̄i discurratis: z facile ex dictis intelligetis.

Et fm̄ qd dicit post solutina bona z vtilia sunt pillule de hermodactylis z pillule fetide z pillule d̄ taphia z pillule de storace z nō sunt aliqua sicut pillule iunae mēti neq; sicut biera hermetis que bibatur in vere: z illius qui bibit eam incipiunt iuncture dolorose rozez emittere z sudare: z nō est in ea solutio ventris plurima: imo mundificat cum subtiliatione. Et electuaria quidē medicinarum solutuarum sunt pulpa colloquintide z centaurea z gummi z sumus terre z taphia z succus cucu. asinini.

Sequit caplm̄ de solutiuis in casu p̄ferentibus: in quo duo facit. p̄mo ip̄e ponit medicinas soluentes. Scdo in fine ca. ip̄e etiā redit ad aliqua localia. Scda ibi. Et emplastrum ancha cūz fere. p̄mo adhuc in duas. Qm̄ p̄mo ponit medicinas sumēdas per superius. Scdo per inferius vt suppositoria z clysteria. Scda ibi. Et cū accidit mundificatio zc. p̄mo etiā in duas. Qm̄ p̄mo ip̄e enumerat quasā singulares medicinas p̄ncipalissime in casu valentes z compositas z simplices. Scdo ponit descriptiones duas. Scda ibi. Sumant due colloquintide. p̄mo etiā ponit compositas valentes. Scdo simplices. Dicit igitur p̄mo bona z vtilia quidā sūt pillule de hermodactylis. f. maiores dominātē flegmate: z pillule fetide. f. maiores z pillule de caplia. Adusue nō ponit: sed. o. A. ponit tres descriptiones: p̄ma z tertia in casu magis valent qd scda z p̄ma precipue: z pillule de storace: istas nō reperio: sed debet esse in virtute storacis de qua est supra dictū qm̄ in casu valeat. Addit. Et nō sunt alique. f. m̄ viles sicut pillule iunae mēti: de istis feci multa verba superius: singulariter est dictū qd sub hoc titulo nō reperiunt: sed bene reperiunt pillule p̄ficuantes: de supra: neq; sicut biera hermetis: etiā de hac sufficiēter est dictū. recipiat vna cōfectio quā ip̄e ponit ante bieras facit duas: z sumaf prima: addit qd bibaf in vere: z ponens modū inuamentoz eius dicit. Et illius. f. hois qui bibit eā incipiunt eoz iuncture dolorose rozez emittere z sudare: z hoc est p̄pter fortē ipsius apertione: z nō est in ea solutio ventris plurima: qm̄ nō soluit nisi per agerici soluentē: ideo addit imo mundificat cū subtiliatione. Cōsequenter enumerat medicinas simplices hic p̄cipuas dicens. Elemēta qdē medicinarū solutuarū. f. fundamēta sunt pulpa colloquintide z centaurea z gūme. f. opo. serapinus z bñmōi: z sumustere z caplia z succus cucumeris asinini: z de istis oib; dictū est supra.

Sumantur due colloquintide z perforentur z educat qd in p̄cauitatib; ambarū est ex pulpa z semini⁹ z carne: z impleant oleo sifamino z cooperiant ambaz foramina z dimittant nocte vna: deinde p̄ciant ambe colloquintide in mane illius noctis cū oleo qd est in eis ambabus in ollam z fundatur super eas ambas quātū est olei mensura. i. z. s. de aqua z coquant simul vsquequo discocte sunt ambe colloquintide. Cū ergo discocte sunt ambe extrahant z p̄roficiantur ambe z coquant aqua z oleū tempore sufficienti: deinde p̄ciantur desuper elleborus contritus puluerizatus crisbellatus fm̄ quātitate qua cōgelatur aqua z fiat sicut panis de quo fiant magdaleones fm̄ quātitate auctilane z sumantur de illis auellantis. xviij. numero z sumat infirmus post balneationem. Et modus alius est vt decoquant oleum cum succo.

Nunc p̄ter ponit duas descriptiones solutiuoz. Et dicit p̄mo sumant due colloquintide z perforent z educat qd in p̄cauitatibus earū est ex pulpa z semini⁹ z carne ita. f. qd nihil intrinsecū remaneat: sed solus cortex exterior: z impleant oleo sifamino z cooperiant ambarū foramina. f. vbi sunt perforate z dimittantur nocte vna. f. deinde p̄ciant ambe colloquintide in mane illius noctis hoc est mane succedēt cū oleo qd est in eis ambabus in olla. f. cooperitis ip̄is vt prius: z fundaf sup eas ambas quātū est mēsurā olei vna z media. f. mēsurā de aqua. v. g. si oleū est due libze ponant in olla aque libze tres z coquant simul vsquequo discocte sint ambe colloquintide: qd. f. dissoluant in decoctione. Tum ergo disco

cre fuerint ambe extrahant & pyctant ambe & coquat aq & oleuz
repose sufficientitudo. f. q. aqua psumat: deinde proyctat desuper
elleborus albus. f. p.ritus cr: bellatus fm quātitatez qua pgelef. i.
inspissat aqua vel oleū ex ipso pulvere & fiat sicut panis. i. ita spif-
sus sicut pasta de quo fiant magdaliūculi. f. forme rotundae fm quā-
titate auellane: & sumant de illis auellanis. is. numero: nō intelli-
gatis pro vna dosi: qm dictū esset erroneū: sed intelligat q. ex de-
cem & octo ad plus fiet vera cura antequā oīa sint expedita. f. su-
mendo qm expedit vniū pro vice: credo etiam q. erit fortis dosis.
Addit & sumat infirmus post balneationē ad mollificandā & subtri-
llandā mām vt. f. melius per pharmacū possit educi. p. ponit etiā
aliū modū sic. Et modus aliū est vt decoquat oleū cūz succo. f.
colloquintide recētis superaddendo aquā ad mensurā datā: dein
de fiat bullitio ad psumptionē aque: postea superspergat puluis
ellebori tante quātitatez vt fiat pasta & sequeat sicut est dictūz in
pcedenti 22. hōr: istas descriptiones ego non ponere in practica:
& ppter fortitudinē & in cōsuetudinē olei: lege istam.

C Et cū accidit mundificatio per solutionez ventris &
vomitiū & plongat egritudo: tunc tibi puenit vti sup-
positioz ex medicinis facientibus excoziationē & so-
lutione educentibus san. sicut est decoctio cucu. asini-
ni & colloquintide & sel vacciniū & pyretū & centaurea
& nastur. & taphia & elixatura pisciūz omnia illa iuuati-
ua sunt eis in hac hora: & forte sanāt. Et quādoq. po-
nitur in clysteribus euforbisū & dicitur q. illud est no-
clūū valde probibens a reliquis puerionibus: in fine
vō eis est iuuatiuum: & proprie quando sequitur vesi-
catio. Et multotiens quides accidit excozatio per se
& euenit cum ea sanitas. Clystere bonū excoziationez
faciens decoquantur colloquintida & nasturtiūz & ra-
dix capparis & centau. & cucumer asininus & taphia et
rubea & fiat clystere cūz aqua & emplastre ancha cū
sece & est ex clysteribus iuuatiua. Et iterū emplastre-
tur cū aceto & fursure calefactis. Si aut fuerit illic san-
g moria in ea cauterizet cū auro rubeo loc⁹ san. cau-
terizatione vebemētū vt currat san. ex ea.

C Nec est scōa pars p: me parit in qua ipse ponit medicamina
per inferius sumēda fortia qm exhibita per superius nō sufficiūt.
Dicit pmo. Et cū accidit mundificatio. f. vt facta sit per solutionez
ventris & vomitiū & plongat egritudo: ita. f. q. nō remoueat per
predicta: tunc tibi puenit vti suppositioz & medicinis facientib⁹
excoziationē & solutione educentib⁹ sanguinē. f. de clystere sicut
est decoctio cucumeris asini & colloquintide & sel vacciniū & pyre-
trum & centaurea & nasturtiū & taphia & elixatura pisciū. f. salitoz
oīa illa iuuatiua sunt in eis in hac hora: & fortasse sanant: oīa ista
sunt clara: & de hoc vidistis supra sniam Rasso. Addit. Et qm po-
nitur in clysterib⁹ euforbisū: & dicit q. i. nocitiū valde. f. si exbibea-
tur in pncipio ante alias mundificationes pibens a reliq. puer-
ionibus: hoc est q. ppter eius grande nocumētū in pncipio per-
ducit eger ad mortē: vnde nō pōt amplius curari neq. recidiuare
fm q. multi post curationē recidiunt vel puerunt ad simile dis-
positionē: pibet ergo mortē inferendo a reliq. puerionibus.
Ideo addit. In fine vō eis est iuuatiuum: ppter qm sequit vesica-
tio: qm tunc manifestat iuuamētū eius per vesicationē subsequē-
tem: qm per eā in tēpore debito facta fit cōpleta cura: lege istam.
Addit. Et multotiens qdem accidit excozatio per se. i. nō manife-
sta cū vt q. non ex clysteri vel suppositioz excozatiūz & fit vel
euenit in ea sanitas: & hoc est q. ita diuertit & euacuat mā dolorē
causans sine arte illo mō iducal excozatio suae a nā tū. p. ponit cō-
sequēter clystere in casu pueniens dixit. Clystere bonum excozia-
tionē faciens: decoquant colloquintida & nasturtiū & radix cap-
paris & centaurea & cucumer asininus & cassia & rubea. f. tincto: um &
fiat clystere cū aqua. i. cū decoctione istoz colata addendo modi-
cum mellis & olei si placet. Et emplastres ancha cū sece. i. cum eo
q. remanet post colaturā: de rebus decoctis: p. q. valent attra-
bendo & dissoluēdo: supra sunt ista oīa declarata. Addit. Et est ex
clysteribus iuuatiuis. f. q. dicitū est nūc vel q. id immediate sequit
ista q. dicit apponendū esse exterius & melius fit. Ideo p. iuuati-
do dixit & est ex clysterib⁹ iuuatiuis: & iterū emplastre cū aceto
& fursure hoc est ex bis pōt fieri clystere & emplastrū ad intentio-
nem nostrā. Dixit vltimo. Si aut fuerit illic sanguis. i. in scia qui

moria in ea. f. scia: q. si induret & fiat melancholia sanguinea: ita
vt sanguis perdat ppiā formā cauterizet cū auro rubeo. i. electo
vel rubeo. i. rubificato per ignem locus sanguinis cauterizatione
vehementi vt currat sanguis ex ea. Nō intelligat q. post cauteri-
zationez currat sanguis: imo vna p. cipua vtilitas cauterizationis
est pibere flurū sanguinis vt supra est declaratus: sed intellexit
p. fundet cauterizatio vt currat sanguis. i. tāū p. fundet vt duenia-
tur ad illū sanguinē: ita q. si nō esset ingrossatus & nō esset in mem-
bro cauterizatio: tunc ille sanguis fluere 22. hoc est q. d. intendit.
Vtrū aut fieri debeat cauteriū cū auro vel ferro fuit supra decla-
ratū in pmo tracta. Et de mō cauterizandi in sciatia dictū est in
cap. p. pio de cura cū cauterio. lege totā istam: qm clara est. Et sic
est finis huius cap. & pter totū tractatus de dolorib⁹.

De botho: iuncturari.

Cap. 27^m.

E botho: apparent in crure nigre. q. ipse sit
fructus thamarisci aut grana viridia. Et mā-
carū est mā varicū. Et cura earū ex pte mū-
dificationis est cura varicū & vlcerū melācho-
licoz quoz canonē dicemus in libro quarto.

C Exceditis istis pter ipse pro cōplemento istius fen. 22. & pter
totius tertij can. d. 2. vt cōpleat sermo oīum egritudinū que eue-
nire possunt a vertice capitis vsq. ad extremitates pedū & vnguiū
ponit curā quārdam specialū passionū quārdamque crurib⁹ eue-
niunt & sunt quedā botho: alique pedib⁹ & calcaneis: & vltimo vn-
guibus: & sic facit nouū quedā spātem tractatū: qui in tot partes
diuidi pōt quot parua ponit capitula & sunt in summa gng. partes
parebant. Dicit igit pmo in rubrica de botho: notatis bothim:
& ex hoc p. rabit determinationē apostemari botho: ad certa bo-
tho: illa. f. que dicunt bothim. Nā botho: absolute est apostema
parū & maxime sanguineum: de istis erit determinatio in tertia
quartū vbi de apatib⁹ determinat absolute. S. de botho: bothim
que sunt apata tū crurū hic pueniēt determinat. Dicit igit p. r-
mo. De botho: f. spāles de gbus est rubrica apparēt in crure ni-
gre quasi ipse sint fructus thamarisci & grana viridia magna. gra-
na thamarisci sunt nota affimilant gallie granū viride dicit gra-
num q. d. est fructus arboris terbetini. vnde colligit terbetina & vo-
catur a. v. d. bothim inde glūt albothim. i. terbetina. nō igit illa
apata sunt viridia: imo ad nigrū declinat sed affimilant granis vi-
ridibus: in quātitate & figura sunt sicut galle. Addit q. mā earū. f.
pustularū est mā varicū. i. mā melācholica vlturimū ex sanguine
facta vt supra est dictū. Et pter addit & cura earū ex parte mū-
dificat. f. ex fobo. & pharmacia 22. est cura varicū & vlcerū melā-
cholicoz quātū. f. ad curationē ipsarū si vlcere: ideo ad mūdi-
ficationē recurras supra de varicib⁹: sed ad curam vlcerum dixit
quozū can. dicemus in libro quarto: ideo supple quātū ad curā vlc-
cerum ad illū locū recurre. Lege totā istam: q. clara est.

De dolore calcanei.

Cap. 28^m.

Quādoq. accidit ex obuatiōe pterēte: aut
casu: aut coartatōe calciamēti & alijs & sanat
ipm embrocatio plurima cū aqua frida & epi-
thima de memithe & bolo armeno resointo.

C Ponit pter aliud cas. de dolore calcanei vt dicit rubrica. p. pio
ponit ei⁹ cās vlturimū ptingētes. Sedo curā. vbi (Et sanat ipm.)
Dicit pmo qm accidit ex obuatiōe pterente. f. ad lapidem &
bancā vel aliq. hmoi aut casu. i. p. casum alicuius rei super cal-
canē: aut coartatione. i. stricture calciamenti sicut sepe euenit in
uenibus pollitis phlocaptis precipue pedemontanis & gallicis: &
alijs supple similibus causis solet euenire dolor calcanei & aposte-
ma calidū in eo. Addit ponēdo curā. Et sanat ipsum embrocatio
plurima cū aqua frigida & epithima de memithe: & bolo armeno
resoluto. i. dissoluto cum memithe. Memithe est herba frigida &
humida vt est dictum supra ex succo eius sunt troscili memithe
multū laudati in ophthalmia. Nota hic q. talis dolor aut iniungi-
tur apostemati non facta eius solutione manifesta aut est solutio
apparens & aliquādo cū apostemate & aliquādo sine: si sit aposte-
ma tū sic embroca aque frigide est sufficiens repercutere mām
& malā cōplexionē calidā remouere: si vō ptingat solutio manife-
sta sic bolus armenus cū succo memithe est magis cōueniens: vt
p. Ad pma etiā intentionē vō vtrū tharaius precipue valere suc-
cum coziandri & aquā rosatā. Ad secūdam intentionem maxime
fluente aliquā virulētia dixit ipse q. si fiat cinis de sola sotulariū
maxime valet: idē dixit de gallis & pulmone vulpis puluerizato.
Nota etiā q. nullo mō ponat calcaneū in terra & stent in gēte 22.
etiā aliq. est necessaria fobo. stante corpore plectorio 22.

De debilitate pedis.

Cap. 29^m.

It quādoq; in creatione: et fit quādoq; debilitas ex labore plurimo et ex mollificatione antecedente et ex oppilatione vie nutrimenti ad ipm sicut accidit castratis.

Ponit cōsequenter cap. de debilitate pedis. vt dicit rubrica: ista vt ab omni fere causa leduntur in incessu. Et ponit causas eius: de quibus tamen dictū est in cap. causarum dolorū iuncturarum: dixit. Sit quādoq; in creatione. scilicet debilitas propter parentes alio in pedibus debiles: vel propter specialem iuxuriam: et fit quādoq; debilitas ex labore plurimo vt. scilicet ex multa itineratione vel multa statione pedis coram principibus vt supra dictum est: et ex mollificatione antecedente: vt quando steterit multum in aqua vel balneo aque dulcis: et ex oppilatione vie nutrimenti ad ipm. scilicet pedem sicut accidit castratis: quoniam est in ipsis propter dominium frigiditatis in eis: quoniam vt dicit Aristo. 19. de animalibus omnia animalia castrata alterantur in naturam feminarum inde oppilantur vie transitus nutrimenti maxime in extremis: et sic prohibito nutrimento pes debilitatur. Non ponit hic curas: sed pro cura recurrit ad curam specialem causarum locis propriis: et scilicet dictum est supra de confortatione iuncturarum in cap. de cautela a doloribus iuncturarum: lege istam.

De borbor vngulium et attritione carū. Cap. 30^m.

Appropinquat cura eorum cure suppuracionis. Et ex illis que conferunt illis est emplastrum cum folijs nitri et cum folijs cupressi. Et emplastrum de adipib; cum simo caprino et stercore vaccino. Et cōferunt eis nux cupressi et sauina emplastrata: et conferunt eis phibistici decocti emplastrati. Et de eis que liquefaciunt san. mortuū sub attritione est farina confecta cum oleo et super ipsum posita.

Ponit cōsequenter cap. de doloribus vngulū: et attritione. scilicet propter attritionem earum: et ponit quedam que magis valent in principio: et quedam magis in processu: et quedam ad liquefactionem sanguinis coagulati infra vngue. Dicit primo. Appropinquat cura eorum cure suppuracionis. Lapostematia in via ad sanationem: et inuit in via reperculsiua nō cōuenire propter attritionem faciem vt est cōmunis doctrina chirurgicorum: imo semper cū confortatione apponantur aliqua que resoluant. Ideo addit. Et ex illis que conferunt illis est emplastrum cum folijs myrti et cum folijs cupressi: et hoc magis in principio. Et emplastrum de adipibus cum simo caprino et stercore vaccino ad maiorem resolutionem et mitigationem doloris: et hoc magis in processu. Addit et conferunt eis nux cupressi et sauina emplastrata confortant exicant et resolunt: et sic etiam in processu vt in augmento conueniunt. Et cōferunt eis phibistici decocti emplastrati. scilicet magis in statu: hoc est magis solum ad resolendum. Postea addit de eis que liquefaciunt sanguinem mortuum. scilicet coagulatū sub attritione est farina. scilicet furmenti confecta cum oleo. scilicet cōmuni oliuarum maturarū et super ipsum posita: ista omnia hic posita ad dictas intentiones sunt nota ex eis que dicta sunt supra sepe: lege tu istam.

De inflatione vngulis et pruritu in ea. Cap. 31^m.

Tratatur cum aqua maris abluendo cum ea semper: quare remouet: aut eū decoctione lentis et herbi: aut cū decoctione cucumeris. Et ex emplastris eius sunt nenufar et oleū et ficus decocte coniunctim et singulariter.

Ponit vltimum cap. de inflatione vngulis et pruritu in ea vt dixit rubrica. Ista inflatio cum pruritu pender potissime ex extensione a vaporibus acutis facta: est etiam igitur intentio resolutio et ericatio: dicit igitur. Curatur cum aqua maris abluendo cum ea semper. scilicet sepe: quare remouetur. scilicet si sic fiat: patet causa: aut cū decoctione lentis et orobi. scilicet abluantur: patet quomodo valet pro-

pter aliqualem in eis virtutem calidam resolutiuam: aut eū decoctione cucumeris nō domesticis: sed asinini: ista est fortior quādo relique nō sufficiunt. Addit. Ex emplastris est nenufar: habet littera exterior est bulbū et magis verisimile: quoniam bulbū hic manifeste valet vt supra dictū est. nenufar autem si multū valet hoc est magis per proprietatem: et oleum et ficus decocte coniunctim et singulariter: omnia ista sunt intelligenti clara: neq; est hic multum laborandum ad verificationem cum ista non sint de principali intentione: et de eis apud chirurgicos est sermo precipuus: et ad eos conuenienter est recurrendum: maxime ad Lafrancum Mediolanensem: et Huilemum Placentinum et. Et sic finis cum laude altissimi.

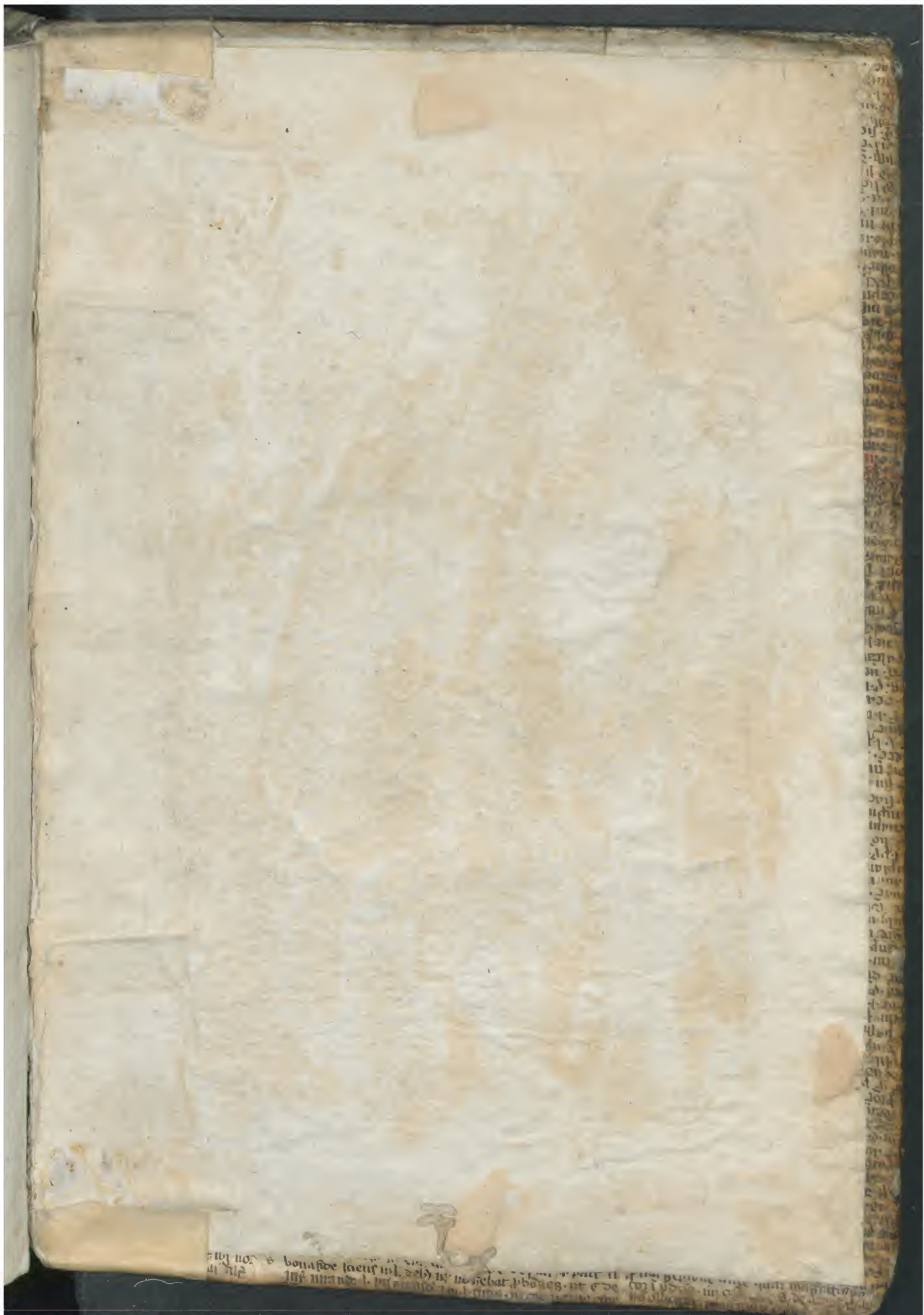
Explacunt preclarissima cōmentaria in Fen 22^m Tertiū cañ. Principis Anic. excellētissimi medici dñi Joānis Matthei de Gradi ex Ferrarijs: necn on est mī speculatoris dñi Bentilis Fulginatis in totū res fidum eiusdem Tertiū. Venetijs omni cum diligentia nouissime emendatissima impressa: ere et cura de redū nobilis viri. q. Domini Octauiani Scoti ciuis Modocetensis: sociorūq;. Anno a Christi natiuitate 1522. Die. 22. Januarij.

Registrum

Aa bb cc dd ee ff gg hh ii mm nn oo pp
qq rr ss tt vv xx yy zz aa bb cc dd ee
ff gg hh
Ii Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Ss Tt Uu
Vv Yy Zz Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh
Ii Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr
Ss Tt Uu Vv Xx Yy Zz Et. Et.

Et Ternus. Ss Tt Xx. Quaterni: Ceteri alij Quaterni.

...no. 1. bonafide facit in. ...
...no. 1. bonafide facit in. ...